Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Alberti Magni Summae thelogiae pars secunda - Cod. Aug. pap. 3

Albertus <Magnus>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

urn:nbn:de:bsz:31-57236

Visual Library

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Aug. 3

3.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Pars secda Hinc de mirabili scaa Dei p albertu magnu ordis pdicatorq et eqn quidam Parisiensem cōpilate.

Moysi xxxiiij de q descendente moyse de monte ignorabat q cornuata sua esset splendida facies sua ex cōsortio sermonis sui ita ut possent filij israel in facie eius intuere Verum et nobis descendentibus hoc e de altitudine cōtemplationis trinitatis et unitatis q mons vi limis e q de ant xvij Dnus coram discipulis ad forma transfigurati suis cōfigitus e. facies meris ita resplendiuit q in eande forma luceas et ymagine cōfortati et in flora creata q ab illo sit ab uno principio processerit discrete paleam et be et feliciter et luculenter Sic enim de doctoribus in flor nr. Nos omis revelata facie gloriam dni speculantes in eande ymagine sc. luminis transformam a claritate in claritate tanq a dni spiritu Sic enim illuminat in nobis q dicit ps Quoniam in lumine tuo videbimus lumen Sic enim in natis unum e q e lux cōlis quo actualiter illustrante oia visibilia videt. Sic in dnus ut dicit aug in soliloq Una e lux veritatis dne qua de omni vo indicamus q tu ia in precedenti libro licet nr q nr voluimus tu q nr valuimus stablita sit be fideliter et luculenter. eade luce veres p prius ad cōsiderandum creatura est transiendum. Liber q de considerate creatura in duo diuidimus ut primo considerem de pri creatura sc q principium e Secdo de creatis sive principiatis de pri aut explicite habebimus considerandum. sc. in pri omnis sit unum an plura secdo q actu sit pri omnis Tertio q sint eiusde pri spectates Secundum aut ordinem magistri in sinis quae adinuicem fecerunt in prehabitis.

Explicat prologus principium tractatus primi q unum

Quod autem pri unum sit sit principium omnium greci quidem ly principale sed secundum sacro adiungere in probatione errorum platonis arist et epicuri quos errores magistri dicit esse hinc actum Deinde unum pri sit omnium

Dist. j.

Ad primum obiicitur q gen in secdo sententiarum dicit q creatorem rerum in summam septem dierum ce creature scilicet quinque spiritualium atq visibilium ce in visibilium creaturam memoriae sui ordinet Ires in primo adunit deus celum et terram. q omnium creatorum visibilium et invisibilium unum e pri Ad hoc dicendum hyb etenim vobis moyses spiritu dei afflatus in uno principio a deo creatore mundum fecisse refert Et hic Abalicet magister ponat tu Bede sint q omnia rerum q in mundo sint unum e principium effectum Ad hoc ambo in examinatione ea gt q moyses dicit q deus fecit celum et terram audisti auctorem dubitare non debes Et paulo post cum tot audias oracula quibus testificat deus q fecit mundum noli eum sum principium ce credere q credere non licet q ab uno principio deo sit non q tesserit omne q in mundo e unum e q omnium principium Ad hoc sic probat hic Damascenus sic Supponit enim q principium non consistat in excepta de ad principiatum secdm eminentiam principiorum sup principiatum. in diebus autem principiatis ex hoc ipso q principiata sunt de necessitate seq mutabilitas q principium ce e aliquo modo mutatum ce Et ideo dicit Damascenus q omne creabile utabile e ut ly elementum ut creata spiritualis ut ly nam. ut creata corporalis. ut ly verbum ut illa q e composita celestis et spiritualis seq q q omne mutabile principiatum e. nullum principiatum vlr. pt ce omnium principium. q nullum mutabile pt ce omnium principium immutabile q q e de necessitate principiatum. cit a principio immutabili q autem omne mutabile e non e nisi unum. q unum solum est principium omnium principiatorum celestium et spiritualium Ad hoc omne principiatum secdm ce suum et bonum dependens e ad ad quo in ce et bono principiat. ista q dependentia ut deducetur in infinitum ut sp unum ab alio dependeat. ita q in illo uno stet qd ag ad non dependeat aut circulariter reflectitur in seipsum. aut stat in uno ag alia sic recapitulat proprietates in ce vo et bono. qd ipsam plenitudinem ce veri et boni dicit in scripto. q a illo accipit ly in oia participant Ex prmis horum stare non pt sit n. ar dicit in p de ata et in p postiorum de mutationes non abeant in infinitum theorice ei stat ad cum practice aut ad opus. tui q resolutio principiatum in pri via de mutationibus theorice sit. illo modo pt abire in infinitum. ly si abiret in infinitum nunq cet devenire ad hoc ut illud principiatum. aut qd libet eum hoc ut id cerit infinita quo non contingit p tui sici nec actu nec intellectu Erde non sta via in possibilis e q probatum e in p post. q non contingit circulo fi devenire. seq ret. n. q idem cet pri et principiatum a seipso. et vificaret de eo de oia. cit n. idem pri et non pri et idem principiatum et non principiatum qd valde tonuimus e. Tegit q q tertia via stet s. q oia sint pri illa a pri Et q oia q sunt a pri dependeat ab uno q a illo dependet et ibus largit ce veri et boni Ad hoc omnis

multitudo reduciat ad vnum ut probat. Tertio arguitur
constat autem quod multitudo est in principiatis et hec
multitudo est multitudo passium ab vno. Dicit autem
Dyonisius li. de di. nom. ca. viij. quod quia multa sunt pro
cessibus sunt vnum primo ostat autem quod omnia principi
ata processibus sunt multa. Quia talia sunt vnum primo
quicquid autem quia sunt vnum primo ab vno descendunt
primo et eorum primum est vnum. Quia omnia principiatorum
est vnum primum. Ingrium huius est videndum quod Dicit Ma
theus. Quia aut sunt primum bonum et aut primum malum
Sic obiectum bonum et malum sunt quia aliorum
ut Dicit ar. in predicamentis non dicuntur quia aliorum.
Et quod genus de ambitu predicabilium et vna ratione
sunt sua et qualitas dicuntur quia. Videtur quod quia di
cat quod a duobus principiis sunt fluentia videtur
quod quod duo primum sint. vnum bonum et alterum malum
Sed quod hat quoniam in primo libro tractatu de summo
bono multum disputatum est ideo quia sunt ibi hi
subiacerat et supponat. Alia via tum ad hoc
videtur plena esse primum. Dicit n. quod spiritualium et corpo
lium non idem sit primum. Omne n. principiatum per se
aliquam habet similitudinem cum primo constat autem quod
primum primum summum spiritus est ebnus et increatum cum hoc
autem nullam similitudinem habet creata corporalis quod
videtur quod creatura corporalis non ab eodem primo sit aut
est creata spiritualis. Ad hoc quicquid ab eodem
primo fluunt eiusdem ordinis sunt et consentanea
sibi invicem corporalis et spiritualis creata non sunt
consentanea sibi invicem. Cap. xi. Corpus quod cor
rumpit aggravat animam et deprimit terrena intellectum
sensum plura cogitantem. Quia corporalis creata
et spiritualis non sunt ab eodem primo plotinus a de
structione consequentis. Ad hoc in omnibus proceden
talia sunt efficiens et id a quo sit sui materia
et primum. Dicit ei ar. in x. de phie et commentator ibidem
assit quod non est in potentia in alio. non quod vno
et eodem motore educat de illo. si quia corporalium et
spiritualium non est idem mile primum non erit idem motor
qui et corporalia et spiritualia. Sed po educat in actu
quia stat autem quod non est idem mile primum spiritualium et
corporalium. ad quod est primum spiritualium et ad corporalium
et sic sunt duo primum. Arguitur a manichei
ad hoc dicentes quod corporalis plenaque confusa sunt
et inordinata. spiritualia autem ordinata. ordi
nata autem et inordinata ab eodem primo non
videntur esse. et sic videtur esse ad primum corporalium et a
spiritualium. et alia multa ex evangelio inducit
et epistolis pauli de 33 diuersis scti. et de arbore
bona et de arbore mala et plantatore bono
et plantatore malo quia diligenter in primo libro quod
de summo bono et summo malo notata sunt.
Ingrium hoc est quod mundus archetipus omnes eorum
quia sua sunt primum et eo quod sunt in ipso. sic artificiata
in arte artificiata in omnibus autem quia ale verum est
quod vna est pars et vna sua oppositorum et dis
similium et inequalium hoc quod maxime est in prima
arte tum sicut dicit ar. in vi. ethi. ars sit principium
primum cum ratione omnium eorum de quibus est ars. Est
autem ars prima quia dicit mundus archetipus.
vna noti boni et mali. boni per formam. mali per
privationem et corporalis et spiritualis creatae et or
dinati et inordinati et mobilis et immobi
lis et mutabilis et immutabilis et vnum dicit in
Dyonisius li. de di. no. ca. vij. quod congregat mobilia
in mobile mutabilia in mutabile confusa in ordine ad vnum
in confusible multa vnite. quod omnium horum prima
ars vel vnum primum est quorum per se quod per vnum
facit et constituit et vertit ad esse et veri
formam et boni quorum autem per deflectionem
ab illo non primum est principiatum a primo quod deflectio
principiatum facit deficere a participatione perfecta
esse vel boni. quod omnibus largiter influit primum
Et hoc est quod dicit hoc enim consonat fidei catholice et
philosophie hinc dicit quod quia de vno primo quod
de vno primo quod est in esse efficientis et formalis et finis
vnum sit esse veri et boni quod est in omnibus creatis
et sunt quo nec de esse vero et bono potest esse in aliquo
creatorum et hoc primum non potest hinc aliquid praeter
eo quo et in quo operetur ut in materia nec potest vti in
strumento nec dispositis aptantibus materiam
in omnibus in principiis quia supponunt materiam et
vtitur in substructo et dispositis. ad de esse et a materia
et ad ab substructo. et ad a dispositis. et sic
illa prima non sunt tam vnum sit esse veri et boni.
quod est in rationis non sunt sufficientes potest ad perdi
cendum in esse sua ratione et sic non potest esse primum
primum enim primum sit primum ratione ut dicit in li. de causis
dicens in se et dicens in omnibus aliis Et quod de
dicens dicit propter habundantiam potentie et veri
tatis in perducendo. et ideo si in aliquo deficiat po
perducendi sequitur quod non sit dicens et propter quod non
sit primum primum. hoc autem modo quod de prima
per omnibus tenentibus ipsa virtus persuadet primum
primum non esse nisi vnum solum sit probat auctores et
rationes ad primam partem inducte Ad id quod quod obi
cuit manichei. Dicit sicut dant esse in primo libro tractatu
de bono et malo. quoniam vterque sit summum malum
sicut et summum bonum. quod error manichorum exsig
tantia pueri. putabat enim quod sicut bonum est quod est
a bono et plantatum in forma boni eius a quo est
ita malum est quod est a malo et plantatum in forma
mali eius a quo est. Et hoc ita philosophis omnis
est esse fluxum. malum enim non est forma mali et nega
tio non est forma Sicut enim dicit Dyonisius li. de di. no.
ca. iij. malum nec est quod existens nec quod in ex
istentibus. Nam non est forma defectus pulchri et bo
ni sed forma et id in quo est malum malo non

format. ꝗ deformat. et puat. nō spe et ordīe
i ēe. et forma vi et bōm ppt. q nō pt bīre pim
efficaēs ꝗ deficaēs ut dr aug. et hoc ē libīm
arbitriū hōis ut angeli deflexū a sūmo bono
et q dr plus q bōnū et malū nō sūt ī genie.
ī telligit q nō sūt ī gnie vno. ꝗ q vnū gen.
facit vna coordinacō p̄dicabilū. ꝗ sūt ī omī
gnie. ita q bōm ī sba ē sba. et qlitas ī qli
tate. et i qnta qntatis et sic de alis. qualū
aut ī omī gnie ē sic puacō bōi. et sīt ens
ꝗ form et actū et puacō entis ꝗ forma
et actū nō reducūt ī diuisa pma agentia
ī na ꝗ ī vnū agens et ī altm deficaēs ab
illo. q nō ē agens ꝗ deficaēs ab actōe. ita
malū et bōnū reduci nō pūt ī diuisa pma
agēcia ꝗ ī vnū agēs et ī altm deficiens
et hc ē q dr aug. ī li. lxxxiii qōnū sic dme
q deficit ab eo q ē ēe deficit et nō cedit ī
ēe. deficere aut malū ē. ēe vo et ī illo deficere
bōnū ē. et ille ad quē nō ēe nō pmet non
ē cā deficiēdi. bōm g. tm cā ē et mall nō pt
ēe aliqua cā n̄ deficiēs. cā aut deficiēs ī illo
pt ēe pim pmū. ad a. dd. q hc vm ē q oē
principatū aliqua similitudīe dr cū pmo si ipse
et nō p actūs principat ab illo ꝗ illa similitudo
ī hīs que agūt ꝗ ī tellēm nō ē n̄ ꝗ conscien
tia vdee et vdeati. et q ī tellēcūs agēs sine
practica dīmus exēplar ē tā corlīū quā
ī corpalīū semp et vno ī mūdo exēplari deo
pim ē tā corpalīū quā ī corpalīū q̄mus
corlia dissimilitudīe hēant ad ipm ī nata
et sba. et hc ex ē q intellēcūs artificis ho
mīs nō opat ad ꝗ rōem et arte n̄ qd exē
plar et ro ē apud ipm ꝗ dr ar. q ī cō
sidacōe fūdamētū ē ex fūdamēto et pies ex
piete et vetus fit plaga ex plaga. et vlit
dom. ex domo illa q ē ī lapidib. et lignis. et ia
q ē ī aia architectonica q̄mis ī tellēcūs architec
tonica ī sba et nata illam pēitus hēat similitu
dīe cū fūdamēto tecto et domo et q dr q
principiata quēūt cū pmo ī sba et na nō vlī
ter vm ē n̄ de illis principiis q nāle et sba lit
sūt ī principiatis et sic cōstituūt ea et hc in
tellēcū agēti ut practico nō cōueit r. suorū
principiatorū q. de ipo dr Anaxagoras q ē
separatus et ī mixtus nll n. hīs que. et
ro similitudīe nō hr ad sua cāta q exēplar.
ad a. dd. q q̄ūq sūt a pmo ceēli et cō
nali cōsentanea sūt ꝗ nō ē pm q q̄ūq st
ab eode pmo effīno q ꝗ ī tellēm opat et se
parā ē ab effīb. suis q illa sīt cōsentanea
possūt eī ad ī tisitis principiis ēe discordāt
sic corpus et aia. Corpus eī ppt corruptōz
cōtracta q fōr es vocat pt ī pelli ad vnū

et aia ex vmagīe dei quā intra se hr pt
inclinari ad oppositū cū ei sīt ab eode pmo sīt
dr ꝗ ꝗ apls ad ro vm. Codelector legi dei
ꝗ melōrē hōiez. video aut aliā legē ī mem
bris meis repūgnantē legi mentis mee
et captuātē me ī lege pcī q ē ī membris
meis. ad a. dd. q spualiū nllm ē mūlē
principū ut dr. Doeq q illa de n. creant
ut pbat aug. ī vi. li. sup gen. ad lītam. et
q dr q porcōnalia sūt effīcaēs et materia
nō q̄nate ē vm n̄ de effīciēte q ī causado
suppōit matiam. de talib. em loq. phus
ī vi. phc. phie et nō de aliis et ro de p.
pmo. nichil facit ad ppositū. illud em vno
nō ꝗ vōes diuisas exēplarīt pducit et
corlia et spualia eo q ipm ē pim vnūsi
ēe ut dcm ē. ad vltimū dd. q confusa
et ī ordinata ab eode separato pmo ēe pūt
qua cōfusiōis et ordinacōis nō ē cā q
a principiis diuisis sūt ꝗ potius ordo ad
pim ꝗ q ē ī actu pfēcō. cā ē ordinacōis
ꝗ deflexus ab ordīe ī tāto q mūbile ē
et ro deflecti pt. cā ē cōfusiōis et ī ordīa
cōis. et ro argum. hoc pecat. ꝗ nō causa
ut cā. Et quō actu p. pim sit pim omī
Et ad q quo actu et vnūsi ēe Ro. j
q. principū sit pim omī et vnūsi ēe
Et vr mgr dīce ī ty. suma. dist. j. c. Cator
n. ē q ille actus ē creare dr n. q creare
ppe ē ad de nichilo facere et q creator ē q
ad de no facit. g. vr q actu creacōis pim
ē omī et vnūsi ēe. ad ho ī eode c. dist. iij
ūes mk facere et creare. dr sic facere ē nō tm
de no ad opari ꝗ q de ma. dm et hō et an
gls dr ad facere ꝗ nō creare. vōtīq fōr
sū artifex. ꝗ nō creator. hc em nome soli
deo ppe cōgruit q et de no q̄da et de ali
quo aliq facit ppe ē g. creator et opifex
et fōr ꝗ creatoris nome sibi ppe retinuit
alia vo q creatis quītauit. Ex oīb. hīs
accipit q cū principatū nō pcedat a pmo
pmo n̄ p actū qui ipse et ppe quēit p pmo
et ē diffusiū et pductiū vnūsi ēe q ille
actus creacōis ē. ad hut sic hītū ē pim
vnūsi ēe n. suppōit p exēplīs actui suo
nz matiam neq ī strumētū nec dispositōz
q. alē nō eet vnūsi ēe pim si ad eet q ꝗ
ꝗsupponet. illius em q sibi ꝗsupponet
ēe et ipm. nō eēnt ad ipo. q aut sic nichil
ꝗsuppōit. nō pt ēe q̄ans vnūnōte illē eq
nōte. nec pt ēe ꝗ artē opans q. q hc pre
suppōit matiam et ī strumētū. cū q actu
suo deducat ad ēe ro. v. vocat ea q nō

sunt sicut ea q̃ sunt nō pt hēre actū. nisi actū
creationis. ille enim solutus ē ad ēe. ita q̃ nihil
p̃supponit. ¶ Ad hoc arg. 1 in 9° phie vult q̃
ēe et ens sit p̃m distinguēs 1 tellectū et ppt
hoc sciā q̃ cōsidrat ens 1 quātū ens ē p̃ma phia ēe
q̃ et ens sunt p̃ma q̃ in sibi p̃supponunt et
deducūt ad ēe nō pt ēe fluxus ex aliquo
qd' ut mīle ut forte pi'm sit ens q̃ deducā
ad ēe. oportet q̃ ex nihilo sit et sic p̃ totū a
diffinitione erit creatio. creare enim ē ex nihilo
ad facere. ¶ In ḡenū hui' vr̄ q̃ creatio actio
ad quo primū pi'm deducit ad ēe et sic crea
tio ad medium ē inter creantē et creatū. me
dium autē q̃ tale medium ē ad dat de ēe. et sic
p̃ phia p̃m pi'm p̃ semp nō erit ita vnius
ēe q̃ p̃ius ē. ¶ Ad hoc si creare ē ad de nihilo fa
cere seq̃ q̃ creare ē facere. facere autē sp medium
ē inter facientē et factū. vt q̃ q̃ p̃m pi'm non
p̃semp p̃ p̃ ad medium ita sit vnius ēe in
tātū q̃ abstractū ē. ¶ Ad hoc q̃mer fit v'm phice
ut dr q̃ actio ē q̃ patio agentis p̃ q̃ ē agens
ad patiens et passio q̃ patio ē patientis p̃ q̃
ē patiens ad agens et ro dicti ē q̃ agens nō agit
nisi forma et virtus formē qua agens actū
ē fluat et procedens 1 patiens qui agens ut a
gens q̃pat ad patiens. et patiens nō ē patiens
nisi suscipiendo formā et virtute agentis q̃ cōsimi
tet ad agens ut agentis similitudinē qui cōpa
tur ad agens et hoc ē q̃ dr actio 1 p̃s de alia q̃
actus actoris fit 1 patientis et 1 suppositis
ex hoc itā accipit q̃ creatio actio ad medium
ē inter creantē et creatū et sic ē item seq̃ q̃
ab illo medio ad deēs fit in creato et sic p̃m
nō erit vnius ēe pi'm q̃ 1 phia 1 probatur
q̃ sit p̃m pi'm ēet 1 p̃sens. ¶ In ḡenū hui' ē. q̃
si creatio dr medium inter creantē et creatū a
d medium ē creatū aut 1 creatū. Si creatū cū
nisi sit in creatione creatū erit creationis creatio et
hoc de nullitate abibit 1 infinitū et hoc ē 1 pos
sibile. sīm q̃ ē q̃ creatio fit medium creatū it
creātē et creatū. Si vo fit 1 creatū seq̃tur
q̃ plura sint 1 creata q̃ medium nō ē extrinsecum.
¶ Ad hoc nūc medium p̃supponit extremum.
q̃ autē ad p̃supponit nō ex nihilo fit. ex aliquo
q̃ autē ex aliquo fit nō pt ēe creatū. q̃ medium
nō pt ēe creatū. paulo autē ante hīc ē q̃ nō
pt ēe 1 creatū. q̃ nō pt ēe creatū nec 1 creatū
et sic nihil ē. q̃ omne q̃ ē aut ē creatū aut 1
creatū. ¶ Ad hoc cōstat q̃ creatio actio media
creantē ē. si q̃ creatio ad ē. et medium ē cū
medium nisi sit extremum. eit ad 1 sed q̃ dens
nō ē q̃ valde absurdum ē. ¶ Solutio nigri 1
simili n° li. dist. 1. cū vopptū. laborat in

solutione huius q̃nis. s. q̃ hēc verba creare
facere agere de deo nō pūt dici p̃ ea rōnem q̃
dūt de creatione q̃ dū dicimus deū ad facere
nō aliquē 1 opando motū illi 1 telligimus
1 ēe ut aliquid 1 o laborando passionē sicut
nobis solet accidere p̃ ens sempiterne volūta
tis. nomen aliquē significamus esse tūc hoc ē
eterna ens voluntate ad nomen existere et
hēc solutio bona ē et sūt ex obiis hēc aug.
et strabi super 1° gen. 1. ¶ Supp° creavit deus
celum et terram. et p̃z ex dictis q̃ creatio actio
nō ē ad medium inter creantē et creatū. cre
atū enim obedientē se hēt ad voluntatē crea
toris. sū accipiat 1 pō creatis sū accipi
at 1 ēe p̃ q̃ actu ē. alē enim nisi ēet vnū q̃
dr ro. v q̃ vocat ea q̃ nō sunt tāquā ea
q̃ sunt dūm dr q̃ creatio hoc ē exitus in ēe
ens q̃ fit ex nihilo p̃ne. actio ē p̃mi principij
qd' ē pi'm vnius ēe p̃ nō dr de eo ea rōne
qua dr de creatis. 1 creatis n. actio ēpale
motū significat. q̃ 1 creatis agens ut agens
nō q̃pat ad patiens. nisi p̃ 1 fluxū actus
et virtutis 1 patiens. quibz ipsum agens cōsimi
tat patiens et talis 1 fluxus motū equalis
ē sū autē de deo dr agere. sīl de p° pri° nō
significat ad q̃ actus ut virtus sit 1 agente
1 fluit patienti. p̃ qd ad ipsum voluntatis co
tū creatū. p̃ qd q̃ ē. et p̃ totū ēe sum ad ēe
poterit ex nihilo sīl motū agentis. et hoc ē q̃
dr mgr in° sūdā. dist. 1. c. 2. ¶ Cū q̃ dr ad
facere tale ē ac si dicat mō ens voluntate
ut p̃ ens voluntate ad nomen cōtingere ut
ēe. ut 1 pō n' nomen q̃tingat. p̃ nomen ad
sit 1 ens eterna voluntate fiat. fiat sime
aliq̃ sui modo ut mūdo. ¶ Ad p̃a q̃ nū
arg. dr q̃ p̃cedit et de nūtate q̃cludit
¶ Ad id q̃ p° ob. 1 ḡenū dr q̃ creatio sīm
q̃ medium ē et ēe hēt nisi ē nisi 1 creato ut pas
sio et n' a ē nisi ipsius creati p̃ ex nihilo p̃ at
q̃ rest ad creatē. nisi ē ad fi' dicitur ab spo
create p̃ ē ro qua p̃ voluntate q̃ omne tā ē
rest ad hoc fi nūc q̃ ant nisi fuit. actio n.
1 creātē ē createx eēn relata p̃ voluntē
ad ad nūc q̃ de primo fiat ex nihilo. ¶ Ad d
dr q̃ hoc sequitur si dicēt creatio medium
reale ēe quo ut medio vtēt creātē 1 crea
do. hoc autē ita negatū ē. ¶ Ad a dr q̃
dicū quātatorū 1 telli. de agente et patiē
te phias et phice et tale agens nō pt ēe
primū pi'm. illud enim in' 1 fluit 1 patiens p̃
actū quo agit p̃ agē sum ē p̃ libtate vo
luntatis hoc ut 1° ex nihilo ad ēe vōre. vo
tas enim extra vocatū ē. et in' ēenlū sicut
hēt 1 vocato. ¶ Tera q̃ 1 ḡenū hui' 1 dnātē

precedent si ponem⁹ q creatio esset realiter me
dium q ꝑ ee esset i vtroq; extremorum sicut actio
phica est motus agentis et patientis hꝰ autem in di
cim⁹ creatio enim ꝑ ee non est in creato q ꝑ fit
respectus ad creatore. et cum relatum de entitate po
nat suum correlatum in creatore non ponit crea
tio in eodem respectu creantis ad creatum vnde
respectus oppositi quos dicit creatio et creator
non ꝑ vnum modum sunt in vtroq; relatorum. ꝑ in ac
ata respectus est ꝑ ee q illa nunt ꝑ ee in creatore
aut est non in ꝑ eodem et dicit. eo q creando nec
mouet nec nunt ꝑ quat ad creatum ꝑ ee non
explicate determinata. ad hoc q ad nunt fiat ex
no alia plura de creatione inquirenda in p li. et
tatu de hys q tpale de deo dnr qoe de hoc
nomine creator determinata sunt p primum ꝓpetatis
quedo sunt prime quedam consequentes ex illis
ecto q q sunt primum primum ꝓpetatis hee
n plures colligunt a phis amicenas.
et algazele in metaphisicis suis et
sunt me eas quedam prime q ia quites ex illis
et in hat aqne sunt dim⁹ m tres ptes ¶ Dr
sq p q erat de primis ¶ Secundo de quabz ¶ Tertio
de qpacte sui ad principiata ꝑ ꝓpetates primas
et consequentes p ꝓpetates sunt sq q primum
est et q primum est. q q q in ecte de primum ord. m.
Primo q q de primis ꝓpetatibz q sue sunt
sq q primum est et q primum est ¶ Secundo q q in ente
dicat primum dicit enim ac. q primum est amicen qd n.
et intelligit ami ꝑ ordinem primum ¶ Si q primum primum
est primum vnumisi ee et q sic dr amicen facit deo
ee in omnibz aliis seq q in vnum so ee non est ami
primum et sic vr ꝯcludi q nprm ex nno est. q aut
ex nno est aliquam sit possibile est ad ee ꝑ aliqua
tam et q possibile est ad ee ꝑ aliq tam ꝑ illa
principiatum est. et q ab a principiatum est primum primum
non est q a p ad vltimum si primum primum est ante q non
est primum primum primum primum non est ¶ Ad hꝰ amicenna
dr et pbat q omne q ex nno est de se non est. si
non. de se ad esse. tunc ꝑ ee non dependet ex alio
sq p esset in po et postea in actu. et si esset in po
oportet q illa po indicaretur in aliq q est ami se
ante se aut non est non non non aut illius ra
dis ee pt. q non entis ut dr ac. non sunt species
nec differe. nec potent nec vnites. q vr q po
ad ee non radicetur in eo q est non. et sic id q ex nno
est in quantum ex nno est illam pom ht ad ee et
non oio est et sic de se non est. si q primum primum est ante
q non et ex nno est. seq q de se non sit et ab a
principiatum in ee. et sic q non sit vnumisi ee primum
et q facit deb ee in omnibz q sunt ut dr amicen
vr q q primum primum hoc mo non dicat primum ¶ Ad
hꝰ cu de primum primum significat ens determinatum
et distinctum ens aut determinatum et distinctum

non est primum aut pbatio est q ad ens determinatum se
quitur ens et non contrit. vr q primum primum non
possit ee primum simplice. ¶ Ingenium hui est q,
in ordine rae est vnum primum q stat aut q aliqs
est ordo rum vnumisi. ee non non equoce est in hys
q sunt et regulant vnum est. ut dr ar in ho pme
phie. q omne q est in multis in equoce ens in
illis est in vno p q est ca et primum omnium aliorum
or q q primum aliq primum sit vnumisi ee ¶ Soluto
dd. q primum primum primum primum est. q ee non ht ab alio
ꝑ a seipso. et facit deste ee in oibus q sunt. et
in elegat dam est q est fons ee. ee fluens in ora
q sunt sicut lumen solis oibus influit illuminatam
et hꝰ primum ut dr ar. est an q non. ꝑ locum dum
est ex coposicione et diuisione. negato enim que
est ꝑ quodem in hꝰ q dicit. non pt negare totu
sq et ordine q notat in hitudiem prioris am
et predicatum q intelligit in hoc tmo non. mach
em ide est. q non aliq et sub hoc ssu hꝰ locu
to coposita est et va et ssus primum est non ante
q est aliq pt. ꝗ negato negare predicatum re
lato ordine q ꝯposicionem in pt. et sic diu
sq est et fla. et sensus primum primum est. am q est non
ad hꝰ n fluy est q sic seqtur q ex nno est ¶
Ad primum q dd q hoc non seq si ssu diuisionis
et sic fla est. nec mirum est. si fluu seq ex flo
¶ Ad a dd q dam amicene negatur est. ꝑ primum
primum non est ex nno si non seq si non est am primum primum
ita q neget et ordo et ens ad am. q aut
primum primum sit non. ꝑ seq q primum primum non ht ordine
ad ad am sui affirmando sine negando vnum non
ht ordine ad nihil ex quo sit. et destructo
hoc ordine non seqtur in ancientium q concludit
amicen. q non secutur si posito ordine ad non q
est am ea q fiunt ex nihilo ¶ Ad a dd q.
dup est determinatum in entibz est. n determinatio
ex diffra gtrahente et hꝰ relinq coponitur
et potit am se ens in determinatum. sic species potit
genus. est extra determinatum ex relatione sicut ai si
cim⁹ iste est dept et ille est sinist et hꝰ determi
nat q non addit aut minuit aut mutat in determi
nato ut dr hoc nullam in ducit coposicoem
ꝑ equa est simplicitas et in determinato et non de
terminato et si est equa simplicitas equa po
ritatis q simplicitas ca poritatis est et
hꝰ mo determinatum ens dr primum primum q primum
non dr in priatem relationis ad am et primum
relationem trae dr ad posterius et in non seq q
est in determinatum sit am primum primum ¶ Ob in tertio
predit primum primum secda ꝓpetas est q primum est
ecto q q q qualiter principium dicat
q. qualiter primum dicat. hꝰ est et secda ꝓpe
tas eius primum eum in plus est quam ca. dicat
eum primum ticum ex quo est rei inchoatio. sicut

dr pm lnee ex quo t ichoato lnee et pm motus et pm vie ex quo t ichoato mot et ichoato vie tu tu n hors sit ca ppe loquido dr 4 pm quacdis cor tu tu no sit ca et costat q nullo istorum modorum p pm dr p pm principii eo q pm hoc mo dan aliq t eius aliius t pm pmu aut pm n t eorum quorum t pm et sic ho mo p pm pm no dr ee principii Si dicat q p pm pm sit ca t pm Contra ca dr mlr modis s. efficies materialis forlis et finalis Si q p pm dr principii ut ca aliquo istorum modorum dicet principii costat at q no dr pm p cam forte quis eni fortiur p id q t principii forte no hat tu p ee i effectu cam hr efficiete et p q finalis t i ee exigit matia ut subiectu. pmu aut pm no dr p q ad n dependet ut cans ipsu nec p id q t n p ee n exigit a quo finalis t i ee q no dr pm sit forma Rec pt dici pm sit matia q quis matia sui vle p id q t no heat cam eo q nec ab efficiete nec a for nec a fine hr matia q matia t tu p ee i effectu sui i actu ee ho nt cam hr form et ut moueat ad effectu cans hr fine q monet matia pt ei ar i pmo phisicorum q ma appetit form sic turpe bonu et feia masculu hr eta efficiete quo monet ad effectu matia pm aut p ad n patus se hr. sit ad pm quo p id q t nl p ee aliq mo dependeat ad ipsu. finis aut vltimi no t finis alio et si p pm pm simpr est finis qui appetit ab oi eo q appetit ee q aliq mo. ee n appetit ab oibus i q t dinu et ppt id sit dr Dyo agit oia q aliq agit q agit et desid aut ipsu nl motu nalis appetit nl sensibilis nl rionalis nl intellectualis tuc seq q p pm pm sit q appetit ab oibus et ad q sit oia et ad qd monet oia et q p se no dependet ad ad. p oia dependet ad ipsu. et ho quide qtedd t p dicta scorum et phi

Ad dr aut qm pm t ut efficies et ime mt dupr. s. phisicu et methaph. cu phisicu quinstu t matie de ho n dr ab arte i xvi de animabus q si no tangit. no agit et si n agit. n seq altero sit vtus fortuna t in seme efficies et forms et ho mo no pt ee pm efficies p pm pm ppt tres tas. quarum pa t q hor mo pm existes principiatu t ab alio. vtus eni fortuna i serie principiata t a vtute fortuna i quante. p aute pm no pt ee principiatu ab aliq neq p id q t nz p ee nz p aliquo ee nisi modu ca ca t q pm efficies q t i ma no pt esse

pm omnisale p principiare. no ei t pm n ad cognata p matia eo q sit dr ar i vi de ana. actus actuorum no fiut n i suis patientibus et dispositis. p aut pm t omnisi ee nec t ee q n principiet ab ipo et sum ee nlli debet n sibi ipi Tertia ca t q p pm nlli rei pt ee principiu dni i ho de cans dr q p regit res omis p tqua q omisceat cai eis. omne eni p mixtu sic limitatu t i een ad timos ee et cum quinstu t ita permixtu t i vtute et retractu sui restructu ad timos potentie eius tui principiu t p aut ut dr B. et extra oia t no exclusum et intra oia no inclusu. et sub omnibus n de ipsu et sup oia no elatu. nec t vtutis finite p i finite ho q mo no pt dici pm p pm

Si vo dicat q t pm efficies separatu sicut artifex t pm artificiati separatus tu ab ipo pt i cide error platonis. artifex ei n t pm n p exemplar a ase ad q respicit et supposita ma dr eni ar i vi et q ars t ca ium pm tu rone et mgr i bo finiar dist. i. ca. creator n. facie dr n in de nihilo. aliq opari p eta de ma facie eni dr motu efficientis quo efficies tu sumit matia i id q facit. q stat aut q ho mo p pm pm no t pm q no t ad exemplar respicies opat nec matia supponens Ad ho costat q p efficies p se efficies aut p se t efficies p forma. et sic si p pm efficies t efficies p se t pm ut for q an negatu t Ad hc an p pm pm i oibus sit ee nle pseule potest dr q p pm pm a nullo sit separatu sit eta Act. xvii. dr no longe t ab unoq nrum i ipo n vnum moueni et sumus. et sic vt q no possit dici pm ut efficies quietis nl ut efficies separatu Dicuo dd. q p pm dr pm p se et no p actus q n per actus t no pt ee p ut pbat ar i p de ca et mu. et dr p se pm q i serpo hr pm sit pm omnisi ee nec t ad a quo t ut de pedeat p ad vn sit pm nl quo sit pm nl ppt q p exserpo hr et i serpo et ppt sopm ee pm exse efficiet i se forlit p q ca exon platris forlis dr ppt se finalis oia eni ppt se ipsu fecit hr 4 i serpo ut principiet nl no principiet eo q p ca dna t sui actus et i sui libtate hr principiare nl no principiare et principiatu vnu nl plura et infra nl pauca nl sit nl alte plibtate voluntatis ad nlla qui hor aliq extrinseco nl dispo nl compellit ut dr doct i mo de cosol phie que no existne pepulunt finge cae vera insita suum forma boni suo re carens et io oportet q sit pm p intellectu

practicū sū opatū et p voluntatē ut ī ꝓ smaꝫ
dr mgr dist. i. ca. p. Cū q. dr aliq facē calēē
at si dicat mūdū eius voluntatē ut p eius volū
tatē ad nouit qtmqē ut ēē n ī ipo n nou
qtmqat h nouū ad sit ī eius cēna fiat vo
luntate fiat sū aliqua sui motōe ut mutatāe
sic q. dr pm vnūsi ēē et h cam efficiētē for
malē et finalē ad pm q. dd. q nd h. mdo
pm pm dr ēē pm ut ca. q. pm pm ut ē eorū
quorū ī pm ut dr B. ī cam deus ē ēē omn nō
materiale h cōlē ad id q ob. ī grū dd q pm
pm dr pm ut for h q boē ī li. de tri. dist. ij
forū ab ymagīe for ei dr forūs mangēs et
ad se forūs sic sigillū. ymago aut for dr
formatū imitās ī matia sic sigillatū mu
tū sigillū ut dr plato Et cō dr q pticipata
procēdit a p. pm sic a quada ethimagio sue
sigillo. et h. mō exēplar et paradigma for
sunt. obiectō aut sta procēdit de for q ē vno
for ī matia et ē ī arg. stalla equo carōis
ad aut q ob. de ca materiali simplē qcdd.
ē. dd eni nō ē pm ut matia quis h. dicent
qda phi ut ī phitis ōnsū ē Et q ob. de ca
finali simpt qcdd ē dni apot. vi. dr ptar
temetipm fecisti ōia ad id q ob. de causa
efficiēte dd q deus nō ē pm ut ca efficiēs
ī matia sic hn pbat obiectōes ad h. ī dic
te. h ē efficiēs ut ca separata. sic artifex est
pm artificiati. nec ōi seq aliq de errore
platōis. n ei dicūt q respiciēs ad exēplar
respiciat ad ad q nō ē ipe ut extra ipm
h exēplar ē ide ipe Si eni exēplar ēēt di
ūsū ab ipo cū exēplar aliq pticipiet et
causet de ēē. nō ēēt ipe ca totius et vnūsi
ēē et sic nō ēēt pm pm et pse Cule si p sup
ponet sibi materiam cū ma pm sit ēē alicui
nō ēēt ipe pse ca totius et vnūsi ēē et ō
pm ē ad ēē totīs et matiē et matiatū
sic dr pō. v. vocat ea q nō sūt tā q ea q st
dni artifex faciēs artificiata ad exēplar
q nō ē ipe et p supponēs matiā. ē efficiēs
ī pfcm. illa aut ī pfcō queūt pm pmo
et ī h. pm pm nō queūt artifici n p pmi
neā et excellēā. sic et alia mustra de dd
exponūt ad id q ob. de for dd q pm
pm forle pm ē ut paradigma et exēplar
h ū ē ut forma dēfēs ī ma q ymago et nō
ipe for dr. ad id q ob. q dd ē ī oribus
ēēnlē pseūlē potēnlē. dd q nō dr ō q
dd sit ī mixtus omnibus h ō q localitate
rei nō affinit q eni eius rei create cōti
net et ginesiūt finitē. deus aut ī fi
nitus ē et h ēē et h pōm et ō nō pt ēē mt

aliq qi sit extra. nec extra aliq qi sit ī
nec sup qi sit subtus. nec subt qi sit sup
absq sui ministōe p ceēm cū re aliqua. pmi
pū cap. ꝓpetas quīs ipm q. ē pm ē q. ipm ē ens

Inde q dr de quibz ꝓpetatibz pmi pm st
aut quēda cōsequētes ipm q. ē pmi
q da aut q. ē pm cōsequēs ipm q. ē pm ē
q. ipm ē ens nēcē omo et omode nullo mo
existēs ī potētia h ad sui et h. pbat sic.
nēcē ēē multip. dcū ē q multiplicitas ī ebz
mois ē dr eni nēcū posicte sū ypothesi
sū cōsequēcia. sic cū dr. si vido te ambulare
nēcē ē te ambulare. cū tū me te vide nō sit
nēcū h cōtingēs nec te ambulare sit nēcū
h cōtingēs dr eaā nēcū cā sic dicūt q
luna ī terpōita inter solēm nōs et solē nēcē ē
eclipsiari solē et h. nēcū ē ī demōstrāto
mbz Certo dr nēcū rei qn sq rē sic nēcē ē
ēē q ī nulla pte sui ē possibile ut qtmqēs
hn mōi reducūt vltīus ad duos sq ad nēcū
q sequāte et cōsequētis sū rei. nēcū cōsequāte
ē q ex hi tudie qposicōnū et ī minorā de nēcē te
seq ad alīm. nēcū aut rei ē q nulla posicte
fta pt fi posle ad nō ēē et hoc solū ē illud
q ad n. extra se ut intra se existēs h dr
pēdētiā h ēē dico aut extra se ut ad cam
efficiētē forle materiale. finale. q eni dependet
ad cam aliqua h ēē pōita illa ca nō ēē. seq
et ipm nō ēē et sic aliqua posicte fta. posle
ē ipm nō ēē. et sic nō nēcē ē ēē omo et omo
dr. et dicō intra se sic id q h pties sū ēēntles.
sū integrales. sū potētiales. q eni pties tales h
h ēē dependet ad pās. et sic si ponat vna ut
plres earū nō ēē et ipm nō ēt et sic nō omo ne
cesse ē ēē et ex hoc seq q pm q nēcē ē sit simpl
et vnū ī quo illius partīs ē nūs. et sic dr
plus se ipo ē vnū nō vnitū. sic vnitas semp
vna ē seq ex hoc q id q nēcē ē ēē omo et o
mode ē ca omn aliorā a nullo catū seq eaā
ex hoc q ī posle ē ipm h ad sui sit ī pō cui p
bacō ē q. q posle ē ēē h. aliq nō possit
ē nō ēē. q aut nēcē ē ēē nō posle ē nō esse
posle aut nō ēē q dicō sūt. q nēcē ēē et posle
nō ēē se hnt ad invicē ut q dicō. ī eode q nullq
sūt nēcē ēē et posle ēē ad h. nēcē ēē et
posle ēē et cōtingēs ēē ordinē hnt inter se
et pbatū ē ī vi. p plure q ab eo q ē nēcē sū
sp cat id q ē caū et id q ē frequēt p dfon
ab ipo h q ē raro ut frequēt ē posle et cōti
gens q. ante posle et qtmqēs cātū ē. pbatū
aut ē paulo ante q p. pm pm nullo mō pt esse
cātū. q nullo mō pt ēē posle ut qtmqēs
h nēcē ē ēē omo et omode. ex q seq q oē h post

Felicēs ꝓpetates omnes nesio ī vere.

p̄m pri.m ē aliq̄ nō posse et q̄ tunc ēs. p̄m aut
solū nōn ē ōio et ōiōe ¶ Ad hc si dicat p̄m
posse ēe tū ōib possibilitas tradicet ī aliquo
q̄ ut pri.m ē aut posse optet q̄ aut p̄m eet ad
ī quo tradicaret ylla ī possibilitas et ad q̄
h ēe dependet posse ia aut hīī ē q̄ p̄m h ēe
h ad n. dependet g. p̄m nō pt ēe posse sed
nōn ē ēe oīmode ¶ Ad hc si det q̄ p̄m nō nōn
ē tū ad nō nōn ēe seqt posse nō ēe. sequitur
q̄ p̄mū posse ē nō ēe. ponam g. ffm ēm
et nō ī posse. pōto q̄ accidit ē ffm et nō
ī ppsse ut dt ar.k ī 1. porp. h p̄m ut dt aui
cen. fact ēe dēbē omne q̄ ē. si g. p̄m ponat
nō esse seq̄t q̄ n.k ē. et n.k pt ēe hoc aut est
ffm et ī posse. A seq̄t ex h. q̄ p̄m po ēe ens
posse g. p̄m ēe ens posse ē ī posse relīqt g.
q̄ p̄m pri.m sit ens nōn illo nō posse here
ēm p̄a ppetas q̄ seq̄t ad p̄m pri.m ī q̄ p̄mū
et ex hac ut dt auicen. seq̄t q̄ pri.m illo nō
ē actus. actūtis ēī ēe ē ī ēe et h ēe dependet
ad subiectū a quo et ī quo ht ēe. ia at hītū
ē q̄ p̄m ad n. dependet h ēe ut h aliquē mo
dū ēendi. seq̄t ex hoc h amicēia q̄ p̄m n.k est
vnus cōrlis nec vnus ī corr.k vnus ē cōrlis
ē q̄ maior ē ī maiori corr.k et minor ī minori
ut caliditas et albedo. et ad subiectū dependet
h ēe. hītū aut ē q̄ p̄m pri.m ad n. dependet h
ēe. vnus vo ī corr.k dicā ē q̄ licet nō sit ī ma
iori maior. et ī minori minor. tū ī istīnetale
mitt et cōpōitū et cōplexū corpis ut vi
sus audit. et vnūsalit aia. et sic h ēe et
opacōm vnus q̄ dr vnus ī corr. nō cōrlis
dependet ad a. hītū aut ē q̄ p̄m pri.m n.k h
ēe n.k h opacōez ad ad dependet nec aliquo
indiget h sibi sufficiēs ē ad ēe et ad opacōm
ōio et oīmode seq̄t ex h. h amicēia q̄ p̄mus
nō ē corp. omne enī corpus suisīle ē et ea
q̄ suisīle nā sunt aut ipm. hītū aut ē q̄ aut
p̄m pri.m nā ut ī tellēū n.k ē ¶ Ad h. omne cor
pus cōpōitū ē ex fōr et yle. hītū aut ē q̄
p̄m simpliaslm ē et ū cōpōitū. q̄ corp. ēe
n pt seq̄t ex h. q̄ p̄m nō pendet ex aliis
ex nō quo alia pendet ex ipo. oia ēī pendet
ex ipo h ēe q̄ ht ab ipo et sic h ēe refunt
ad ipm. et indiget ipo. ipm aut ad n. pe
fect h ēe h h corr. tū et illo ī diget ex h. non
seq̄t h amicēia q̄ ī pōle ē duo ēe ut plura
q̄ vnū q̄dē sit ens nōn ¶ Et h. sic pbat
auicen. q̄ si duo sint ut plura aut sint oia
alia et ī differēcia aut differēcia hītia ad
aliūde. si ī differēcia ut differēcia sit cōs mīi ut
dt damasc. seq̄t q̄ mt ea illius sit mis et
sic nec duo nec plura sint vnū idē. si autē
ē mt ea differēcia seq̄t q̄ vnū sit vnūsale in dif
ferētib. p differēcia ēī sū ppa sū magis ppa
sū quam. n cōtrahit n dēterminat n cōmune
ut gen. ī spē p differēcia specificā. species m
ī diuido p matēiā et actus ī quo tabile a
quo sumt dicā quis et ppa. eo q̄ actus ad ēe
nō cōducit. nec eius h ē ēe rei ps ē ut dt
porphir. de aut tale ī quo quie contrahit
et determinat p differēcia dependet ad cō
mune h ēe ut ad cām ēēlem. hītū aut est
q̄ ens actū ad n. dependet h ēe. g. ī possibile
ē q̄ plura sint quorū q̄dlibē sit ens nōn et sint
differētiis ipis determinata ex h. enī h auctōia
seq̄t q̄ n. pt designari p pdicatōm de ipo q̄ a
liquo nō sit addita ēe ipsius et hoc pbat
auicen sic. dēē q̄ aliquo designet q̄ nō sit
ipm et sit ī ipo. sit si dicat sapiēs id homo
bōitate id sapiā q̄ nō sit ipe. h sapiā et ho
mitas cōstat q̄ ēēnt cōta ī ipo. aut g. a se
aut ab alia. si a se tūc idē ēit agens et pati
ens n cōpōitū ut h ad sui sit agēs et h sui
ad sit patiēs. ia aut hītū ē q̄ p̄m nō pt ēe
cōpōitū g. h. nō n.k pt designari ī ipo. si at
sit cōtū ab alio cū h. h. sit sibi aliq̄ ēe. se
q̄t q̄ h aliq̄ ēe dependet ad a. a quo sīq̄ pas
sū ē h. d ēe. et h. ia am ī pbatū ē q̄ p̄m ad
n. dependet. Et ppter hoc dr Porp. li. de di.
ta. v. q̄ p̄m neq̄ cogitare potest ē nec dōte in
tēlī aliq̄ nō cōcēptari ppter h. q̄ ab oib est
segregat et sup ignot. et h. ro ē q̄ oib at
tributū sū pdicatū ē aliq̄ quīq̄ modōz. p̄a
ppbalia. s. cōcēta et cōuertibilia. sit q̄ suffi
cēs attribuit diffinito et hoc nō pt fieri
p. pri. q̄ nec sbalia ht am se nec diffini
tōez. tū sit p̄m am q̄ n.k ¶ Secūdā attribuō ē pec
sbalia nō cōcēta et nō cōuertibilia ut cūdē
bo ē atal et cū sit subiecto attribuat. sbale
q̄ ē am ipm et pri.m ēe ipsius n.k aut actu
ab ītellēū sit am p̄m pri.m a quo dependeat
h ēe h. nō n.k pt attribui s. p q̄ designetur
Tertia attribuō p accīdētalia cōcēnata
ut p ppa q̄ egrediūt de ēe subiecti sit risi
bile de homīe. et hīē tres angulos eq̄s duobz
rectis de cēēntibz ī angulo recti lineo et hec
attributō nō fit p p̄m q̄ n.k ē ad egrē
di. m. q̄ nō sit ipm. passio aut talis egrediēs
de subiecto n.k ē de ēe subiecti h de ēe subiecti
q̄ egrēdīs ¶ Quarta attribuō ē h accīdētia cōmuta
q̄ mōstrāis insūt ut quātitas et qlitas et
h. p. pri. quēre nō pnt eo q̄ h. sīt motū
nō ī sūt augmētis. diminutōis et alterātōis
h.m aut pri.m petit q̄ ī mobile ē et ab eterno

omne autem quod monet in scripture. Quinta attributio
est per ea quae extrinsecus quantumcumque non variant substantiam
ut aeternum non aeternum esse a temporalibus non aeternis esse
primum principium et huiusmodi attributio non quaerit primo
primo quae quibus non habet addat ad substantiam tertia quae
ex addit ad complementum illius cum opposito
huiusmodi actorum ut aeternum dicit complementum patris sui
oppositum et hoc non potest quaerere per primo quae non
addit nil demit complemento eius Sed hoc arguit
amicum quod tertio cognito eius quod est esse per aliquam
cognitionem ex illam attributione sic fiat primo
primo quia in primo non est cognoscere quod est Quinto
et huiusmodi vel esse quae non est cognoscibile sicut primum
primum omnibus cognitis. primum autem omnium esse primum est
omnibus cognitis Et enim dicunt quod per vitam est quia
de omnibus iudicamus et vere quod primum primum maxime
sit designabile per attributum Ad hoc sic se
habet eius in quantitate sui poritate nec ad cetera
genera determinata. sic se habet primum primum in ordine causarum
habet eius in ordine poritatis nec est primum distinguendum
intellectum et per se primum cognoscibile et maxime
cognoscibile. et in ordine causarum sicut primum primum est primum
distinguendum intellectum per se primum cognoscibile et
maxime cognoscibile. ~~et in ordine causarum~~ Ad hoc
sup. primum methaphisice omnes homines natura scire
desiderant Et quietator quod quo quia omnes homines
scire desiderant est quo de intellectu dei quia est omni
visi esse et prosequus primum cognoscendi omne quod est
et sic vere quod primum primum maxime designabile sit et
intelligibile Quinta theologice obiciunt
sic Po. i. invisibilia dei per ea quae facta sunt in
tellecta conspiciuntur ergo conspiciuntur intellecta de
signabilia sunt. et primum primum designabile est.
si enim sempiterna virtus et divinitas futurorum
omnis conspicitur cum ex vitate cognoscatur primum
vere quod primum primum cum actus est creatio per rationem cog
nosabile sit Ad hoc phi posunt creationem
et creatorem sui amicum in voluntate pte sue me
thaphisice Et sic si fuit aliquid esse post non esse
absolute tunc adductus eius a tempore erit creatio
et hoc est igitur duobus modis dandi esse quae prima
tempora remota est oio et in durat quantum esse. si
ponatur quantum tale quod esse precedat ea. tunc mo
dus dandi esse erit quantum quod quia possibilis est non ex
ma et talis in durat esse. et esse rei extra et hoc
est esse debile breve et finitum. vere quod quod primum esse
actionis primum phi quod multas attributiones designa
dunt Ad hoc dicunt in vii li. confes. pa
rasti in quibus homines quasdam platonicorum
libros ex greca lingua in latinum versos et
ibi legi non quidem ipsos libros sed hoc multas

et multiplicabitur sicut in primo erat verbum
et verbum erat apud deum usque ad i. et mundus
eum non cognovit quod autem seq. in propia venit et
sui eum non receperunt. et iterum verbum caro factum est
et habitavit in nobis non ibi legi ex hoc acci
pit quod primum principium phi cognoscunt et descrip
serunt Quinto dicunt quod primum primum quod designabi
le non est nisi substantia nisi per attributa. et hoc
vanum est quia non cognoscit nisi pillum modum quo
illud dicit pelagus sive infinitum. cognitum autem
ut infinitum non est designabile. omnibus ei designa
tio ut vult arc. in po. de anima est ad cognoscen
dum quod quod est. et hoc per designatur eum per substantia
sui quantibilia sui non quantabilia sit per cognitio
nem eius quod quod est. Et ideo dicit arc. in po. de anima quod
sana attidetur maxime confert ad sanam et
quod quod est. quod est enim habere esse cognoscat per substantia sui
ad equata habere posse autem ipsum quod est cognoscit per
accidentalia sui ad equata sui non ad equata
quia illa fluunt de essentiis potentiis eius neut
autem non designabile est primum primum habere quod quod est quia
si ita designaretur comprehensible esset primum primum
comprehendit eum ut dicit augustinus cum finem transpi
cuit. id autem quod quod est finem sui esse habet in substantiis
finem autem sui posse habet in accidentalibus quia fluunt
de substantiis et sunt quales potentiae sui virtutes
ipsius. primum autem primum et infinitum est in esse et in fi
nitum est in posse nec comprehensum loco nec tempore
nec intellectu et ideo habemus sanam quod est non est designa
bile. et iste est intellectus philosophorum et intellectus do
omisi quia dicit quod talibus designationibus non intelli
quod sit primum primum ad dicit habet quod non sit. quod autem sit non
intelligi nisi per eminentiam et excellentiam infinitam
sup omne quod intelligitur esse quod et hoc non intel
ligere quod est intelligere sive pelagus infinitum ut dicit
dami. et hoc non est intelligere quod designatum per
attributa et determinatum Ad id autem quod obiciunt
in tertio dicunt quod primum primum per se maxime cognoscibile
est habet minime cognoscibile nobis quod non significat
nobis ut quod est nisi infinite et per hoc per solutio ad
primum quod licet primum cognitus sit et sic designabile
habere nobis tamen non est designabile nisi infinite
Ad a. dicunt quod non est sicut de ordine quantitatis
et poritatis nec entis ad ordinata determinata
et de ordine primi primum ad alias res quae ab
primum ad est de ente po. et est quod determinatum in po
et ideo comprehensible habemus sanam quod est primum autem primum
non est esse nec accipit determinatum in tempora
habere remanet infinitum et ideo remanet infinitum
et ideo remanet in comprehensibile et in cognoscibile
habere quod quod est Ad a. dicunt quod non probat nisi quod

ꝑm̃ pn̄cipiũ maxie de se cognoscibile ē sicut sol
de se maxie visibilis nobis tu nō intoresciat
ꝑ hoc q̃ q̃ ē. si ut pelagus sbe infinitũ ¶ Quod
ad ꝓ q̃ invisibilia dei ꝑ creatũ nō cognoscũ
tur si q̃ sunt ꝑ nō q̃ sunt et hoc mō cognoscũt
res nō ꝑ attribuendo alicui q̃ sit i ipso
ꝑ ĩhērentiã sicut videntur ē ex alio q̃ se
patiũ ē ab ipso. sic cũ cognoscũt ꝑ effectũ q̃
ē. ꝑ nō q̃ ē ¶ Quod ad ꝓ q̃ ꝑ ductu ro
nis nō adiute ꝑ ad intus sicut extra nō po
tuit cognosce ꝑm̃ creatoris sicut ex creatoꝑ
ꝑ q̃ ꝑ ē dat ē creato ꝑducto aliqui q̃ sic
et huic cũ ē q̃ sicut dicit q̃ ysaac ĩ li. diffini
tõnũ ro ē virtus aie rõnalis facies currere
cũm ĩ cũtũ. cum dicto cõsequitur sicut cõsequens
sicut virtusq̃ et iste actus rõnis dicit rõnabile
q̃ ē actus rõnis quo ꝑhibet ĩquirit veritas. et ꝑz
q̃ nō ꝓficit si de ente ens et nō ꝑt deuen
re in q̃ q̃ ē ad omne ens creatũ ¶ Et ideo sicut dicit
ar. ĩ p° phi. omne phi incipit ĩ h° q̃ ex
ni. fit ¶ Et omne cũ epycuri quãstoyci q̃ ex
peripatetici dicũt ei q̃ fit subiectũ dicunt ee
materiã et materiã nō fiũ. ee ꝑ ē creatũ ad
mita ĩtius ꝑ ĩspiracionem et fide. et extrinsecus
ꝑ face sciptiue ĩspiracionem legis sicut et ꝑphetarũ
extrinsecus ex adiuta q̃ opus q̃ opifice omnipotente
dicit ut dicit magr ĩ p° sententiarũ dist. iij. et cap. iij. p°. de
a magnitudine eius spei et create cognoscibile
potest creator hoc videri. et hoc mō potuit
cognosce dispoteciã primi prin. et q̃ dispoteciã
ĩ suiipso ē et q̃ maioris potentie ē facere aliq̃
ex nihilo quã ex aliquo. hoc mō potuit cognosce
ꝑm̃ pn̄m̃ ee creatũ ꝑ. h° mō nō cognoscit ĩ quia
pn̄m̃ ꝑm̃ ē omnipotens. q̃ autem sit dispoteciã eius ĩ
finit ĩ ĩfinite sicut dicit ē ¶ Ad id q̃ de aug. ad
duat dicit q̃ ĩ ipsis rebus ꝑz q̃ h° dicunt ꝑhi
adiuti ꝑ ĩspiracionem sicut de ꝓ. p°. deus et illis
reuelauit et ꝑ ĩspiracionem ꝓphetarũ et nō ex
solo et simplici ductu rõnis ¶ De quarto de ꝑm̃
Tertio q̃ de ꝑpetuitates et primas cõsequentes
quo mō
quarto pn̄m̃ ad principiata ꝑ ꝑpetuitates et
primas et cõsequentes. primũ ei sicut dictũ ē vnũ
solũ ē ut dicit algazel nō dicit cõparare nec cõparare
n̄ dicũ. probauit autem ꝑhi. q̃ ab vno nō ē n̄ vnũ
dicũ q̃ ē vni vera multitudo ĩ creatis et diuisi
tas dicũ ē ꝑm̃ simplex ē et ĩ sue simplicitas ab
vno autem simplici nō ē n̄ simplex. ex q̃ q̃ vni vo
niat cõpo ĩ creatis ¶ Sicut ꝑm̃ pn̄m̃ ĩmobile est
et ĩ immutabile et ab ĩmobili et ĩ mũbili ꝑse
nō ē n̄ ĩ mobile et ĩ mũbile ¶ Ro tio dicit vni
ĩ creatis vera multitudo dicit enim aug. q̃ sin
sui mutacione facit mutabilia ¶ Ad id q̃ dicit
pn̄m̃ vnũ ē vno mō se ens et sic nō ĩ vnũ
debet resultare ĩ creato ab ipso resultat ut
ta. s. mũs. pondus et mesura. sũ modus species
et ordo nō q̃ ĩto vnde hoc sit ¶ Ad vii ĩ
primo q̃ q̃ multitudo et diuisitas ĩ creatis
de cũ diuisitatis et multitudis cũ pn̄m̃
sit vnũ solũ et ut ĩ colligat q̃ dicitur
ē q̃ nō q̃ dicit. hic de cũ multitudis n̄ ꝑ mo
quo vnũ pn̄m̃ ad multitudinẽ refert sanc
ent q̃ diuisitas et multitudo an̄ accipit a
principiis multitudis ince ipsa an̄ ĩ ee rei. an̄
accipit ex diuso processu multorũ ab vno multi
tudis pn̄o. ince aliqui multitudo cũt a ma
aliqui a for. et aliqui a motu q̃ ē ĩ ipse a ma
sit dicit ꝑhus. quãq̃ differunt subiecto. loco et
mō subiecto. sicut alia albedo ē ĩnime et alia
ĩ cerusa et sic de aliis albis. loco q̃ sicut
dicit boe. ĩ po. ē vnũ ĩ diuersis ut ĩ pluribus locis
ee sicut ut diffinitie ut ĩ cuiscuptie. et h° mō
q̃ differũt subiecto differũt loco mō. ĩ quibus
ut dicit boe. ĩ ueit diuisitas ĩ mũdo. et h° ē
diuisitas ꝑ materiã q̃ ꝑ forẽ diuisas diuisa
h vna ꝑte ē ĩ vno. et h alia ĩ alio. omne ꝑ
diuisibile cũ multitudis ē ĩ ꝑtibus diuisi et hoc
multitudo materie ē. h q̃ materia ē fundamẽtũ
et subiectũ ꝑmũ. Est alia multitudo materie
h q̃ ma subiecta ē ꝑ uacũ et potest ꝑ motũ ꝑ
gredientis ad actũ. sicut dicit ꝑhus ĩ p° de celo
et mũdo. q̃ q̃ sunt vnũ ꝑ materiã sũ q̃ nō sunt
ex ma sua tota tũsmutabile ad ĩmutabile et q̃
nō ē ma vna nec tũsmutabile sunt ex
ma sua tota h corruptibilia et ĩ corrupti
bilia nō ē ma vna h diuisa sicut ex forma
ē diuisitas et multitudo sicut enim ĩ gtinuis
gtinuũ facit vnũ et vnũ et sic multitudinẽ
ita ĩ quibus grie ut spe diuisibilis et distinguibilis
omnia facit vnũ et vnũ et multitudinẽ
et diuisitate sicut diffinita cõstituta addita gtin
cũ opposita dicũ cũt multitudinẽ spera. sin
ee aut ꝑ motũ cui adiacet corpus diuisitas
forẽ cũt et multitudo sicut dicit ar. ĩ v° phisi
q̃ nō ē eadem familiaris ĩ mane et ĩ vespe. h°
aut mō ĩ q̃ grim̃ de cũ multitudis q̃ multa
ustera multitudinũ ĩ multitudo p° ꝑma dicũ
ꝑmagnitudo p° pn̄o q̃ ē cũ ꝑse vnũ et multitudo
h tale cũm q̃ cum q̃ cũ sit diuso ꝑmũ pn̄m̃
ex ꝑa sicut ex cũ cũt multitudo ĩ creatis et
diuisitatis ¶ Dicit ei q̃ ab vno solo singularis
existẽti nō debeat cũci n̄ vnũ h dicit ꝑhus
dicit enim ar. ĩ ix° de gnacione et corr. et idem
eodem mō se ens sp facit idem. pn̄m̃ autem

universorum in omnimoda unitate quo sup facit idem forma et materia et ideo ¶ Ad hoc mundus archetypus unus est in forma et re et in ut dicit Plato unus est similis etsi non est unus in forma et subiecto. Quare non videtur multitudo non enim potest esse unitate mundi archetipi ¶ Si quis dicat quod in mundo archetipo esset exemplari ab uno cum exemplari posset fieri plura exemplata sicut ab uno libro multi libri et ita ab uno mundo archetipo posset exemplari multi mundi sed multe res mundi forma materia et loco differentes contra quod exemplantur ab uno et minus unum sunt in forma exemplaris. Si quis sic esset in mundo archetipo et mundo sensibili unum esset in forma mundi archetipi quod apte est dictum ¶ Ad hoc si quis dicat quod multitudo quiete exhibet quod licet primum sit unum solum habeam multiplex et tamen habeo exemplaria. contra exemplaria in deo non sunt sub multitudine sed sub unitate ita enim exemplaria unum sunt quia est unum in deo sicut principatum imitetur primum habeo opinet quod principata ita esset unum in deo quibus diversa sunt in forma quod est ¶ Ad hoc voluntas dei efficiens ita est omnia creatorum. voluntas autem una est et immutabilis. vel quod omne creatum sub unitate debet esse et immutabile ¶ Ad hoc sic in anthitis determinatum est deus triplici ratione tale est efficiens formalis et finalis. et tamen triplici rone est unum primum omnium creatorum vel quod quod creata ita debeat esse unum et sub forma unitatis. similitudo est debet esse me primum et principatum quod primum ipse principatum primum est. multitudo autem ad unitatem nullam habet similitudinem ¶ Ad hoc actum creationis non resistant si duo. s. ex quo est. et a quo est. creationem a quo est primum primum quod ita stat in unitate ex quo est non. quia ex nullo fit creatio. non autem nec unitatis nec multitudinis tamen habet esse et sic ad hoc rebus quod creatum debet esse sub unitate et non sub multitudine ¶ Voluntas quod hoc dicit solutione quia dicunt quidam philosophantes et dicunt quod a primo quod est vel unum ut dicit boe quod in quo illius nus est et illi initiat non est immediate unum mediate autem quod ab eo esse plura dicit enim quod immediate a primo est intelligentia primi ordinis. quod intelligentia intelligit se et id a quo est et ita intelligit plura et stat in binario. intelligit enim se et id a quo est intellectus autem primi principii in uno stat quia non intelligit in se binarius autem ut dicit pitagoras primum est multitudinis et non unitas et sic per intellectum intelligentie primi ordinis primum primum tamen et productum est multitudinis. hoc vel esset erroneum quia sic ex intellectu intelligentie crescet potentia dei et potentia dei ad hoc quod ad posset intelligere intellectum intelligentie et retinet ipso quia intellectus intelligentie non caret multitudine quia sui intellectus intelligentie carere non posset quod valde absurdum est ¶ Ad hoc hoc intellectus intelligentie ad posset immediate quod non posset intellectus divinus quod enim intellectus intelligentie carere multitudine immediate quod non potest intellectus divinus ¶ Ad hoc si intelligentia angelica primum est multitudinis per hoc quod intelligit plura. tunc erat cum deus sit primum primum intelligat se et id quod ab ipso est. potest enim primum multitudinis. et sic sunt cum adunet intelligentia angelica ¶ Ad hoc intellectus vel esse talis totum. intellectus ei practicum non est primum fore opere in illi ad quem refert opus sicut faber in fabrili et edificator in edificio. cum autem intelligentia intelligit se et id a quo est ad id intellectum in refert opus. quod ex illo in resultat in opere. et sic nec unitas in multitudo potest esse in re creata. ex hoc quod intelligentia intelligit se et id a quo est ut ex hoc quod primum primum intelligit se et id quod est ab ipso et sic quia ista multitudo est ¶ Dicitur quod dissolutione aliorum quod sub aliora dicere nituntur et dicunt sic quod dicunt intelligit se et intelligendo se cum est eorum quod sunt abea et confirmat per G. nazanzenum quod dicit quod primum excogitavit deus celestes centuras et excogitatio eius fuit opus eius sicut dicit dam. in primo fidei libro sunt dicunt quod quod ad multiplicationem modi intelligendi cum multitudo in rebus intelligendo eum se causa rei est. hoc quod intelligit se intelligendo gemmat intellectus. et quod intelligit se intelligendo et hoc iterum intelligit. gemmatur. et explicatur. et quodcumque intellectus. et sic fit primum multitudinis. et sic procedit ab eo multitudo et ordo multitudinis ¶ Hoc contra hoc est quod intelligendo se tum utrum sit si semel dicatur quod si ter, ut quat dicatur ¶ Ad hoc intelligere intelligendo se non dicit cum multitudinis sed potestate intellectus intelligendo. et ita vel quod non ponat esse vera cum multitudinis si enim sed dicat. tam utrum sit. quod si ter ut quat dicatur. et sic itaque non potest esse cum multitudinis ¶ Ad hoc si intellectus intentus cum multitudinis est ut isti dicunt. tunc cum primum hoc quod est intellectus sic cum oz formam intellectus esse in omnibus entis. et sic ita cum esset intellectum alia et non tum angelorum et hoc quod sum est ¶ Ad hoc hoc istos intellectus angelicos procedit a primo primo quod primum primum intelligit se et iste est intellectus constitutus in unitate. quod non est in cum omnium quia quod multitudo angelorum et in potest assignari cum ¶ Si forte ad dicet quod a multitudine actus creationis est multitudo creatorum et quia semel creat hoc et alia vice id et sic dicitur et ita in multitudine sunt creata. contra est quod

actus distinguit obiectis certa q̃ sunt et ī ſgr
et ī mūdo. ꝗ distinctō actuū creatoris et multitu
do potius ē actus a creatis quā eo. et sic
multitudo creatoris nō cā multitudis creatorū
ſ̃ eq. ¶ Si forte dicat ab ppte ho. q ꝗ ad cō
dicōem creantis res omnis prodiuit ī vnitate
et io dr Dyo. li. de di. nō. cā. mi. q q̃ sunt
multa possibz sunt vnū pij. ho. ē appetere qm̃
ſ̃ ī sēpis p distancā a p. pm. acciptur forte
et materiale diuisionē et differam et illa ē
cā multitudis et ho. rōem dicit ēe. q. an p
mā cām multitudis nō ē q̃rēda alia causa
p. aut multitudo ē ho. et hoc. et p. cā multi
tudis ē facies hoc et hoc. ſ̃ p. facies ho. et
ho. ē diuides pform et matiaz. id q creatu
ē. q. an illa cām multitudis nō ē q̃rēda a
liū. et sic ī creatore nō ē q̃rēda cā multi
tudis ſ̃ ī creata ¶ Ingrū ho. ē q creator
creando demōstrat suū posse. posse aut suū
magis demōstrat ī multa creando quā ī cre
ando vnū. et sic vr q cā multitudis creato
rū debeat ēe ex pte creatoris ¶ Ad ho. sic
dr Dyo. li. de di. nō. cā. mi. creato ē exta
si amoris q nō sunic ipm solū ēe ſ̃ oībus no
dis quibz posse ē bōitate sua q̃ucare. maior
aut q̃ucato ē qui q̃ucat multis. q. vr q mul
titudo q̃ucatoris p̃tendēdi aliqua debeat
cāri a creatori ¶ Ad ho. oia ī sapia fecit. sa
pia aut maior ē ī multis quā ī vno. magis
q. demōstrat ī multis quā ī vno et sic vr
ī existēdo dei creatis cōi multitudo ī rebus
creatis ¶ Soluto q ad ho. cōtra. ī sic ei dr
ar. ī vi. eth. sapiēs ē q extra cōe finis ī vno
quoq opm suorū rationē demōstrat opis et
facit et ordinat oia q sunt ad finē opis
illi. q scia dr disposō ēm ei bonū vniūsi ostat
ī deo sic ī ductē ꝗ ostat. ut dr ar. ī vi. phie
phie. ars ī deo cōprehendēs et disponēs qlē
bonū vniūsi participaret ab omnibz licet ī inte
efficientis ēet vna ei nō potui ēe vni. sed
multorū. bonū ēm vniūsi nō ē vni. ſ̃ multorū
et ē vni. tm. q ſ̃ ppa analogia quā hīt ad
i. bonū sic ars fabrēdi domū. licet sit vni.
opificis et vni. finis q ē pteqi ab imbribz
et tempestatibz et custodia rerū ad septēne
tū. tū ē de multis quorū omni analogia ē
ad finē illū ut lapidū. lignorū. cementi
fidamētū. pietis. et tecti. camē. et aule.
vni. tm. q. tū ī ppa analogia et si q. cām
titudis ī parbz domus cū p. eius ē et
pria disposīcō artis q multa disponit ad
finē domi. eo q ex vno et ī vno pfēē ī dua
nō pt. ita ē ī vniūso q pfēā potēn dei et
pfēā q̃ucatō bōitatis ēius. et pfēā demo
stratō sap. ad finē vniūsi pcēdē nō potest

rebus existēbz sub vnitate for. ut matie
ſ̃ existēbz sub multitudie et io pdiuit res
ad vniūsū p tēdētes sub multitudie et nō
sub vnitate. q. p vnū ad finē vniūsi de
ueiri nō potest ¶ Ad p. q. dd. q multi modi
sunt multitudis sū multiplicatōis ſ̃ nō q. ho.
de cā multitudis ī illa sola q p. ē et q ē
extra multa ī quibz ē multitudo. et tū oia
creata ut dicit pbi. Auicen. et alij et cētā
sū sunt ī mēte creatoris sic artificia
ta sunt ī mēte artificis rō et cā multitudis
et diuisitatis nō pt ēe n q dcā ē rō. sup
ta ex fine vniūsi ſ̃ q vniūsū cōstituitur
ex oībz q̃ aliq. nō analogia hīt ad finē
illū sic puden. ducis exercitus ex omnibz cō
stitū. exercitū vnū que aliquo mō analogia
hīt ad finē victorie. q finis p vnū hīri n
pt. sic nō hēt p vna virtute ſ̃ p multas. in
qua tq. ē ī analogia sue virtutis. gla
diorū et armorū fōr qui armorū hīt po
tētiā ī analogia sue virtutis. marescalci
q ēqstrē hīt potētiā ī analogia sue virtu
tis. silr ē de milite et de athleta. et de ath
loteta et sic de alijs ppt q oportet ducē ex
puden. sua adducē plura et nō vnū. q. ex
virtutibz plurū q̃seq. triūphū et nō ex virtu
te vna id vni. silr ē ī vniūso ad cui. fi
nē angls se hīt ī ppa analogia celū ī ppa.
elementorū vnūqdq ī ppa. ho. ī ppa et vnū
qdq ī ppa oia ēm ut dicit Dyo. et ar.
appetit ēe dim. et ppte id agit q̃q agit
dū cū sic dicit aug. de ciu. dei. n. opet. n ſ̃ rōēs
sui opis quā p ordinauit et struit. oz
q ex illa rōe adducat multa et dispōat
ex qbz cōseq pt finē vniūsi ¶ Ad id q ob.
q ab vno nō ē n vnū dd. q hoc ē vni. m
agētibz pse et p ne mētare sic caliditas facit
calida et frigiditas frigida. et sol accessu lūis
sui g̃nātōēs et recessu corrumpōēs. ſ̃ iopā
tibz p intellectū et p voluntate nō ē vni. ho. ei
cā rōne opant. et rō sui. ex fine opis et
qui exigit plura quorū virtutibz ī ducit. fis
opantur plura et adducit et cōstituit
ī ordine ad finē et qui finis exigit vnū
opant vnū et ho. cā ē. q. licet ī talibz o
pans sit vnū solū simplex tamē rō ad q
ī spiciēs facit opus et q regit ī ope exig
multa et adducit et cōstituit vnūqdq in
gradu virtutis sue quo aliquā analogiā
et ī fluētia hīt ad finē et ali. opus ēius
nō ēet p sē ēm hoc pa. m. eodē mō se hīs
ī se ſ̃ q̃ustatē opus facit vnū et multa ¶
Ad id dd. q multus archetipus ē vnus q.
ille ē simp. ars opificis ſ̃ q ē ī mente

eius et licet sit vnum simplex tamen est de multis
secundum quod est rerum ordinis et secundum quod sic habet respondere ad multa
quasi expandendo pandet et disponit et ordinat apostolus
sum. sic ex mundo archetypo simplici ad multa
exemplaria habita creatur multitudo in mundo sensibili ¶
Ad a. dicendum quod non est simile de exemplari et sigillo ex
emplatum enim ab exemplari non recipit in forma
sic sigillatum a sigillo et est vna habitudo in vtroque
sic enim sigillum se habet ad sigillata in vna et eadem
habitudine. sic sigillata se habent ad sigillum in vna
et eadem habitudine. sic sigillata se habent ad sigillum
in vna et eadem habitudine et sic sile. ad tertium ex
emplatum et exemplar. sic autem non est in pro primo
et principiatis ab ipso. licet enim primum primum vno
modo se habeat ad omnia et ad vnumquodque largiendo
esse diuinum. non tamen omnia et vnumquodque participantium
esse diuinum vno modo se habent ad ipsum secundum in diuisa ha
bitudine participat esse diuinum et vnumquodque in propria
analogia et ideo non est quod forsitan difficeat. diffe
runt enim spe quamquam pro et vtunque participandi spe
illa diffinit et habet tamen quod dicit in pro de alia
quod ideo aliquis secundum vnumquodque accepta. alia et al
ia ¶ Ad a. dicendum quod exemplaria in mente diuina
sub vnitate sunt et simplicitate tamen prout respectu
referuntur ad multa secundum quod sunt rationes multorum et sic
sunt cum multitudine et multorum nec tamen oportet quod
multa esse sile sint vnum sic exemplaria quamquidem
actus primi primi largiendo esse in diuisitate essen
tiae principiati prout coartata potentia essendi crea
te non in omnibus possunt imitari creatae essentiam
secundum imitatur tamen quod possibilitate vtutis sue et ca
paciatis. et sic retinet similitudinem vnitatis
et cadit ab essentia vnitate et simplicitate
qui autem largitur esse in vnitate essentiae tamen vni
tas quod pro oia aequale et sile esse in eo qui largitur
et in eo qui accipit. et ideo pro oia filius est filius
pri. pro oia spiritus sanctus filio et pri ¶ Ad a. dicendum quod
voluntas dei vna est vnitate volentis secundum non est
vna vnitate volentis secundum non est vna vnitate
volentorum et ex illa parte producit multitudinem
¶ Ad a. dicendum quod licet vnius deus vna tamen in tri
plici ratione tamen sit primum vnum vnius rei. tamen rationes
causalitatis vnius et vnum vnitate tamen non sunt in ratione
causalitatis vnius et vnum vnitate tamen ut primum
diuinum sit in plura causalitate ratione et ad plura
tamen sub ratione forte causa refert forte diuina exem
plari per se tamen plura est et plura imitantur ipsum
et habent aliquam similitudinem in pro secundum quod est ex
emplar et causa multorum. in vnitate autem et
simplicitate imitari non potest propter diuisitatem essen
tie ut anima diuina est. creata enim essentia in potest esse
simpliciter vna et simpliciter esse secundum sufficit ei ut
plus dicit quod sit vnita et sit vna ut in diuisa
in se et hoc imitatur secundum non adequat vnitate

primum principium ¶ Ad vltimum dicendum quod ex vno non
est nec multa sic ob secundum ex vno primo operando fin
intellectum hominem quod dirigit in finem operis. patet et sic
procedere multitudo eorum quamquam analogia habent ad finem
operis ut dicam est ¶ Ad id quod in diuina de pho
solutione dicendum quod hoc modo diuina fla est sic obiectio
probatum est tamen non ita diuisum patet secundum quod dicere intendere
tur hoc quod dicit in li. de causis quod primum est diuines ipse
et diuines est in omnibus aliis. secundum ipse et ipse opus
eius est creatio quamquam cum illo omnitat actus eius
creationis illi omnitabilis est quod in diuisitate essen
tiae consistit cum primo primo. et de hiis sufficiat dicere
in primo li. tractatu de hiis quae pertinent de deo diuin
gone de creatione in aliis autem diuinitas suas
omnibus in diuisione hominibus intelligentia et natu
secundum quod dicit. et omnis propatethici quod totum opus
ne est opus intelligentie et quod intelligentia dat ordi
fons sic dicit diuinum in vi. de naturis eo quod prima
fon lumen intelligentie est. et lumen in primum cognoscen
tis et esse eo quod est lumen intellectus practici qui
et intellectus est et operatus et ideo primum est et cognoscens
et esse et determinatum ad esse huius rei ut illius in
tellectuale ut esse est forma hoc ut illius constitu
ens ipsum in esse et cognoscibile ¶ Ad alia ratione dicendum
quod hoc in ipsam positionem sit intellectum secundum hoc non
intendunt pho ¶ Ad id quod vltimum quod de gemina
tione intellectus dicendum meo iudicio quod non valet intellectus
enim practicus non operatur nisi hoc intelligit ut con
operabile existens et de quo est voluntas ut fiat
non autem operabilium intelligit propter hoc quod intelligit
se. et propter hoc quod intelligit se sic intelligere et quantum
tamen quemmet ide erit. dum propter nec vnitas
nec multitudo nec vtentitas nec diuisitas
tamen intellectus rebus dum illa quamquam obiciuntur gera hoc meo
iudicio procedunt ¶ Ad id quod de actu creationis
dicendum quod in vitate actus creationis est certa creatio
et a creante. et a creante non habet distinctionem
nec pluralitatem secundum prius ab eo certa quod est. et secundum
pa multitudo sit. ex ipso secundum quod multitudo est actu multa
tum resp. tamen ipse non potest esse pa tamen multitudinis
in rebus ¶ Ad hoc enim quod dicit et quod deus multi
tis creationibus creet multa tamen ipse sit vnum solum
et tamen posita solutione ad hoc remaneat eadem
quod patet quod solutio illa est non dicendum est ut supra quod dis
pro multorum ad vnum finem vnius in mente operis
pa tamen est multitudinis in rebus et diuisitas proportionis
ad participandum finem illum secundum pa analogia vnius
tamen est tamen distinctionis et ordinis in rebus sic
enim videmus in vno quod sapiente secundum quinque artem
quod pro restituit finem vnius operis et tunc ordi
nat multa propter quem finem illum consequitur et distingit
et ordinat vnumquodque secundum analogia ad finem quod
in rebus ¶ Ad id quod obiciunt quod an primum multitudinis
non est multitudo dicendum quod vnum est quod non est multitudo

q actu simplicitatis do tu qui quilz multitudinem
e cū multitudinis q nō e ad ñ dispō multorū q q de
vna g i disponēte ꝑ i dispōitas nō e de vno ꝑ
de multis dicū e. Et q dr q res procedūt i vnitate
a pl opifice dr q hoc plus e ner Dyo hoc dr ꝑ
dr q i ipo sūt i vnitate sū ut vnū ꝑ procedēn ab
ipo i diuisitate eēi elongāt ab eo. et quo plus
elongāt. distinguūt gradibz ortis et victimat
ne et nobilitas et ptas primi oriūtur et obū
brat ipo et sedi i eo et sit deiceps sūt dicet
ysaac i li. suffi. Et Dyo i li. de di nōbz cap v.
et hoc mō p̄m procedēs a p̄o pri. e intelligencia
pura et simp q q ai oriūtur p determinacōem
ad materiaz guūgit ordinno et ēpri et fit i
telligēs apoie sū eo cui lume diū ctm oriū
tur p determinacōes ad materiaz a lume rogrōis
sensibilium nō retinet n motū vitale q e ve
getaro et sit e de aliis procedētibz a p̄o sūt phi
losophice i li. de cāis demōstrat et ꝗ modo
procedēn a p̄o pri. sūt multa processibz et vnū pri
effectū q. n. imediate a p̄o procedit q facit de
bere ee i oibus et oia ut dr quicēn. ꝗ e simp
ee maio procedēn nō distinguūt a se inuicē et ef
fiat vnū intellectuale. alterū anale. et tertiū nale
p materiaz corpis determinata ad ee et sūt i vno
quoq istorū gradus ppe q sūt multe intellige
cie. multe anie. multa corpa spe et mō et gne.
quia ppe loqndo corruptibilia et incorruptibilia
nō sūt igne vnū Et sic intelligēdo verbū Dyo q
q multa sūt processibz sūt vnū pri. Illa q i gradu
adducūt procedūt Quōd vnū veiat opō i creatis ꝛc.
Secundo q vnū veiat oposito i creatis cū
p̄m pri. q dat ee sit quo simp et i fine
simplicitatis et ut intelligat q q. accipi
ant modi cōpositionis qui inueniūt i rebz. est
ei opō. et cōpō ꝗ re. ꝗ rem simplex opō inuenit
primū genus opōnis e vbi duo ut plura i rōne
potēt et act cōueniūt ad cōstituendū vnū ēen
lam ex quibz e ee et q diuisis illi sūt partes
i diffinitione ponte ꝗnt se ad diffinitū. i diffi
nitione enī ut dr ac. omis differe potest ꝗnt se
ad vltima q cōtrahibilis e. sūt potēcie ad actū
et sit genus ad diffinitū cōstituendū Secūm
genus cōpōnis e qui duo ut plura ita cōueni
unt ad vnū ostituendū q vnū illorū e sicut
cui actus e ee et alterū sit quo essentie ut
forte ut vtrosq nō e ee i illo. Et hi vocat q
poito ex quo e et quo e. q ei e. nō cōsse m
actu essendi ꝗ dependet ad a a quo essentie
ut forte ut vtrosq nō accipiat ee et hi e
q dr Boe i li. de ebdo. sic q e hic ad pt pte
id q ipm e ee vo ut dr ad mistū sic ei dr aliū
na q e ꝗ ee ipm et nō et ex nō e ꝗ ee sibi e ab
eo quo e efficiēt ut forte ut vtrosq nō et ideo
dr Boe q i omi creato a e q e et a quo est

Est q duo sūt modi opōnis q sūt i ee ꝗ rōnis
est ad genus opōnis i ee simp sū ꝗ rōn. et
p̄m i quie illo ꝗ rem rōpōn e q plus partes
ꝗt distinctas i actu sūt minus et actius. q liber
omnis mū et actu mīat. et actu mīata e sūt
et q libz ps actū. q sūt pytagoras dr minus e ac
nus vnitatū. cui aut ptes vnū distincte sūt
aut sūt ptes ee simp aut ptes ee determinati p
quantitate. si p̄o mō aut e cōpositū ex ma et for
q p̄o ptes essentiales exitus simp sūt ma et for
si aut sūt ptes ee determinati p quantitate. aut sūt
ptes homeme. aut etherogenie. si homenie dr
opō quantitatis sūt linea ex lineis. et superfici
es ex superficiebus. et corpus ex corporibus
i mathematicis. i phisicis aut sūt caro ex
carnibz et sanguis ex sanguibz. homenie n
ptes dicūt apud phos qd q libz nomen habz
et rem totius. sūt q libz ps linee linea e. et
q libz ps carnis caro e. et sūt de aliis. an
ꝗt ptes etherogenias hoc e diuisas i forma
sūt cōponit corpus homis ex capite. thora
te. manu pede q et mē se for sū figa diffinit
et nulla nomē ꝗt et carnem totius. capud
eni nō ho e. ꝗ ps homis. Et hi opō multa quia
opōnū ꝗt sub se q ab dr et i v. p̄ phie et
i vi. phisice determinant Et nōt i hi vsi.
actus colla. pori. insertū oriūtur dicūt.
Actu cōpōita sūt quorū vtrq vnū e cū vl
tio alterius. colla cōpōita sūt q glutino alī
quo sūt cemento sūt oriūtur. poro opōita sūt
q foraminibz et clauis i missis sūt cōclauata
tenēt ut parietes. insertū cōpōita sūt. que
encastrationibz sū cunaciobz i vno ftis i alio
aut labio i extremo dimisso sibi inuicē inuic
tūt. sūt i phisicis e inscipa sū i femore insi
nuū os p modū pxidis tamū e. ppe q eta
a medicis pxis vocat. alterū aut p modū
globi i missū e i. ut facile vtat i ipso.
et ro vocat vtebrū. i artificialibz aut est
sicut qui archetecti i ꝗuictōe parietis vnū
assere tamat et alterū i extremo acuūt et
et i serūt i tamū. et omibz his modis dr
opō oriūtur Est eta i istis opōnibz aliqndo
ordo ita q vna ꝗsupponit sibi alia. opō em
nalis q e ex ptibus actu existibz i re cō
positis por e cōpōitū que e ex ptibus
potēt distinctis tū plus ei ꝗt de tacōe et
na cōpōitis illa quia ista. licet ꝗ ee sit eq
q plus i ee vno sūt ponen q tū potēt
distincta sūt quā illa q actu distincta sūt
sūt opō q e ex ptibz integralibz homenis
ponit sibi oppositōem que e ex ptibz toti
nuis sūtbz sū homenis. oē ei etherogeniū
cōpō ex homenis sūt illa cōpositū q e ex
homenis ponit sibi illa q e ex nā et sūt
q quelz p̄tū homenia sūt oriūtur
ex materia e et forma Qd hi illa q est

ex materia et for suppoit illa q̃ ē ex gne et
diffrā. eo q illa q̃ ē ex gne et diffrā forme
ē p ēe. illa aut q̃ est ex for et ma cōpositi
ē et nō alterius cōponētiū ¶ Propter omīa istas
cōpones ē cōpō sbe i gne ut spe determinate
cū pprietatib sui potentiis q̃ fluunt ab essentiis
sbe illius q hoc i li. Inuisionū vocat totū po
testatiuū siue vtriale. sic ē cōpō aie cū poten
tiis q̃ fluunt ab ipa vegetatiua sq sensibili
et rōnali. ipa quedā sitē quēcta qp corpi ut
actis organo. qdā aut nō sunt quēcte ut in
tellectus et ro. et her cōposito aliquo modo ē qm
illa q ē ex gne et dra eo q ā sba gnis mul
tarū ē potentiis ¶ Est etiā i hīs qpōnibus
alia diffrā quedā em sunt qpones i quibus
ptes cōpōice cōstituūt totū ita q ēe toti
est ex ēe partū sicut i omnib qpositionib am vlti
ma dās quedā aut ē i qua ptes ēe cōsti
tuūt et ēe ex ēe totius sicut ē i toto potentiali
ēe em aie sdale nō cōstituit ex vegetatiua
sensibili et rōnali. nec exmeotia. intelligen
et volitate. sic nec ēe regni familiis nō
cōstituit ex officio pfecti. h potius a regno
sic p̄ratiuo prciales pātes fluunt in eos
q in pce sollicitudis vocatur. et sic ab ēe aie
prciales pātes fluunt q dicūt potentie ipi
et i talib totū nō cōsticuit ex ptibz h po
ius ab ēe totius fluit pars

Dm q i rebus creatis tot inueniant quia
cōpōnū et diuisimode se hīntia. q q sit
p̄ma ca vr em q p̄m p̄ nō possit ēe ca p̄m
em oio simp ē. et i sme simplicia. apd ei
dr elongatedem et dissimilitudinē. a p̄. inter
p̄m autē cāle dans ēe et principatū cātū
dz ēe queren. vr q. q cōpō i rebus creatis
nō causet a p̄ p̄ ¶ Ad hr aug i xi. de ci
di ē bonū solū simp et hoc solū ē i qmū
bile q ē deus. creata vo ab ipo nō sunt sim
plicia et ob hoc mūbilia. qrat q ca qpōnis
q ex p̄ p̄ ēe nō pt ¶ Ad hr aug contra
adisarium legis et ppha. ptea bona sunt
q creata sunt. qr nō de deo h de nichilo fta
sunt. q stat aut q h aug mūbile seq con
positū. dr em q omne compositū mūbile ē
mūbile aut nō fundat i ente h i nō ente
dr em aug li. cōtra eptam fundamēti
q res nō est mūbilis qr ē ex aliquo sed
qr ex nō ē. q et cōpō fundat i nō ente
eo ens aut illius ca ē et sic vr q cōpō
nis i creatis nulla ca sit ¶ Contra n. scripz
cōponit. q nōte ē q omne qpositū aliq a
se cam habet siue qpōis ¶ Ad hr boe i
li. de ebdo. i omni creato eo ipo q crea
ti ē a quo ē et a quo ē q ē. q vr q qpo

sequitur creatū i q creatū ē. creatū autē
i quitū creatū a p̄o p̄o ē. q vr q cōpō a
p̄o p̄o sit sic a ca ¶ Ad hr cōstat q p̄m
p̄m i p̄ticde pfert res creatas. sic em dr
Gene. xxxij. Date magnificētiā deo nro dei
pfta sunt opa vbi dr aug i glō. q omne q ac
aut deus pfm ē nl iuia pfectis fm ut
lima q h cīsl. lxx. i mucō nocturnis sta ē et sit
i lune i pfta ai i semicirculo sui defentas sta
quo deferet ad solis oppositoez et sic pficit
et i plet lune solis. ex quo accipit q n in
pfm creauit deus Et hoc ē q dr boe. mū
du mēte gerēs similiq ymagiē formas. par
tas q iubens pfm absolue ptes. h i ac
ata nichil ē pfm h ēe n cōpositū. vr q q
omne q creauit ds cōpositū ē. Probatō me
die qr omne qpones materiali i pfm ē eo
q i po ad alterū sitē cōpones formaliter
i pfm ē i ēe qr nō ē mse h i alto cui for
ē. cū q omne creatū sit simplex nl cōpo
ti et si simplex aut ē q cōpones materiali
nl forliter et neutrū pfm ē i ēe. et omne
creatū pfm ē in ēe seq q omne creatū cō
positū ē. et q cam sue cōpōnis extrisecā
nō hr n p̄m p̄m.

Dicta h o vltius q vtrū simplicitas cōdicō
sit q possit queire creato. Et vr q sic. cōstat
em q cōponētia i cōpōito simplicia sunt alte
ra i infinitū i cōponētibz. q vr cū cōpo
nētia sint creata q aliq creatū sit simplex
et aliq cōpositū et sic simplicitas cōdicō
ē q pt queire creato ¶ Contra p̄o li. sma
dist. xvij. dr q sola dina nā simp ē et h hr
ppū. ppū aut ē q vni soli quest. q vr q h
nō possit queire create ¶ Ad hr creato qe
antecis actus ē. actus aut oīb sup ptīcipare
hoc nl i. ptīcipare aut hoc nl illud omne
cōpositū. q creato ēdicēs deno ēe ad ēe
nō n cōpositū ē ¶ Vltius q vtrū oīb cre 90
ata apōita ē ex qd ē et quo ē. h ei vr
ex dco boe. q dr i li. de ebdo. bz q i omni
eq q ē citra p̄m a ē q ē. et a ē quo ē. q
vr q oīb creata cōpōita ē ex q ē et q ē
In ōtrū hm ē q qd ē et quo ē i creato
creata sunt. et si i omni creato ē q ē et q ē
aut i q ē. ē q ē et q ē et i quo ē. ē q ē et
quo ē. et h abibit i finitū ¶ Ad hr vni
tas ē q dā creatū. aut q serpo ē vna.
aut alio. si serpa ē vna. seq q serpa est
qr vnū et ens cōuertit. si alia ē vna tuc
de illo itā deo q id sit vnū. aut em alio
aut serpo. si alio ibit infinitū. si serpo
q idē ē q ē vnū et quo ē vnū. et sit nō

in omni creato est quod est in aliquo. Ideo quod habet
esse habet esse hoc constat quod quod est in potest per
subiectum et quo est per predicatum esse quod. Ideo de
se predicetur in hac propositione. Vel quia ea idem sit
quo est et quod est et sic non in omni creata est a
quod est et quo est. Deinde quia quia non habet quod
ois creata composita sit ex materiali et formali
Vel enim hoc omni creature queire. ois ei cre
atura in se habet vnde ab alio recipiat et quo
in aliud agat sed vnde recipiat est materiale et quo
agat forile. Vel quia quia ois creata ex materiali
et forili composita est. Ad hoc quod est ut dicit Boe.
subiectum est in quo aliud preter se esse potest. Et
enim Boe. sic quod est habere aliud potest preter quod ipsum
esse vo sui quo est non habet ad mixtum. sed ois poten
recipiendi in seipsum a quo seipso est a materia
in qua pa. ro est et potens recipiendi. Et ei
phis quod primum fundamentum est vle. quia quod est non est
in materiale primum et per oppositum quo est. in erit
in forile. quia omne quod est compositum ex materia
li et forili. Solitum dicit sancta catholica fide quod
compositum extra tam sicut compositum non habet
in primum primum sed intra tam habet quod compositum quod
materiale sunt ad forma totum. quod enim
enim dependet a se in esse vnum sicut esse susci
piens et terminatum ad esse hoc id. id alium sicut
esse consens tamquam primus actus et esse in eo quod est
et compositum istorum non est tamen in primum primum quod sed
rem accepta a fine vnimisi vnumquodque pro
ducit et vocat in esse in ordine et gradu quia
in ascensu et influxu habet in fine vnimisi in suce
dunt. sicut enim est in scala creatoris quia dicit disposi
quia habet rem et ordinem stabilitatem facientem
et ad quod ponen sed composition sicut ipse suppta
ut simplicia illum habeant in ascensu id in
influxu ad finem in ducendum multiplicia pducit
dens ope creatoris componens in actu et esse
componentis simplicis sed in esse compositi et ideo
non pducit materia simplice sed forma sile
for illum habet in ascensu in finem in esse forma sim
plicis sed in actu et esse compositi. Et ro dens
in omni vnimisi creaturam quod pducit
sed in esse sic simpliciter sed compositum pducit in esse
compositum vnum forma pducit in compositum et ma
teria sile. et sic est de ceteris componentibus sed in
sitate omnium compositorum simplex emulatur
ita quod et anima humana non creat sed corpe
sed in fundendo creat eam et creando in fundit et
corpus non creat sed anima sed organizando cor
pus aiat et animando organizat et sile
bus forma non pducit sine spiritibus nec eo
sed vnum alio sile nec diffinen nisi in diffinito
nec actum nisi in subiecto nec partes totum

non in optimo nec partes principiatas nisi in toto pri
cipiato et sic est de ceteris alias et sic intelligit
quod dei pfecta sunt opa. Hinc ita notatis facile est inde ad obiecta. Ad primum quod dicit quod ca
pomis extra et efficiens non est nisi primum primum ei
aut oppinis intra non potest esse primum primum. et ca
oppomis intra sunt opponibilia. opponibilium
aut vtrum dependet ad altum sed aliquo esse
et vtrum sit dependet ad forma totius. pri
agit primum cum sit intra esse ois et oimode. ad
nos sed aliquo esse dependere potest. Et quod obiecit quod inter
primum et principiatum debet esse quietem dicit quod
vnum est sed illa quietem non consistit in for explica
ri. quod enim forma explicare non habet in deo.
Et enim angelus in ex. de cimi. dei. quod tanta est sim
plicitas in deo quod ipse est quod habet et hoc non potest
esse in aliquo creato. in creata enim omne habet
esse in diversum est ab eo quod habet sed habitum sit esse
sed accidentale. ita quod alia est esse habentis et alia
esse habiti. sed quietem illa est in hinc quod operat
per intellectum practicum ro disponis vnumquemque
operandum ad finem vltimum operis et in hac re
materia et quod est producat dens ut fundamentum in
quo fundet esse quod sic facit ad finem vnimisi
et producit forma et quod est ut dicit esse et tem
nate materie sed ei quod est. Sit enim vnumquodque habet
quietem ad rem operis qua disponit
vnumquodque in ordine et gradu quo operat ad
finem vnimisi. et hoc non nisi quia imitatur opifi
cem primum et ars quia imitatur. nam producunt ora
quia producunt. licet quod opus sed quod corpus est dicit
difficultatem et elongationem a simplici pro
sed forma explicare quod quod accidit creatum in
quod creato est et in diversitate essentiae a primo. an
quietem primum ponit ad rem creatis quia disponit
ora de quod creat ut sed id esse producat quia
quietissime operat ad finem vnimisi. Ad ad
dit quod sic dicit dens solus simplex est et so
lus immutabilis. Et hoc omnis est in primo dist. vni
tatis et simplicitate et immutabilitate esse dicit
hic vnum quod dicit quod de operatione mutabile est.
et tam hinc dicit dicit quod de compositum actu ut
intellectum ut vtrum non resolubile est in sua compo
nentia. omne aut resolubile mutabile. et compo
primo est compositum sit ab efficiente et primum dispo
nente. quale quidem producat sed modum quod conve
nientissime operat ad finem vnimisi sed ut ipse
simplex sunt ut compositum sed ut compositum
et habet esse vna et primum compositum. Ad quod dicit
quod licet mutabile sit compositum et eo quod ca
sed confusio sed mutabilitas non est sed rem mu
bilis et sed rem compositum sed habet sup
posita sit quod id quod est mutabile est compositum et eo
et ro non prohibet mutabile in rem mutabilis
accepit et compositum in rem compositum in dissa

primam propria reduci. et quia primo primam creatam
est quod eductum entis de nihilo in esse a nihilo
incipit et primum habet nihil et ordinata creatura de se in
nihilum tendunt et in nihilum decadent nisi ma-
nus omnipotentis ea teneat ut dicit Gregorius et
sic mutabilitas fundatur in nihilo quod autem sp
fundatur in ente quia quod potentia quamvis prima
sunt quodammodo entia sunt. Quare primum quod vnum
quodque poterit habere formam et modum quo melius
operatur ad finem omnium cuius est. omnibus eiusdem arti-
ficis sapientis hoc proprium est vnumquodque eorum
quod exigunt ad opus in tali modo et forma quia
quo compendiosius et vtilius operatur ad finem
intentum in opere ad id quod in quantum obstat ita prius solo
ensa est enim ea componis. efficies ei est primum
primum ut dicam est materialis ut qui materialis
potentia. habet enim in potentia sunt ad formam com-
positi fortius. artus compositi finalis sic
ut sic operari ad finem omnium ad a dd
quod sicut dicit Boecius omne creatum est hoc et hoc. Et id
ut dicit propius nondum vnum habet vnitatem et sic atti-
git entitatem et bonum quia est vnitum est salua
tum est et quia saluatum est bonum est primum autem
apud est solum vnum non vnitum et est ut dicit Boecius
in quo illius mus et illi mutat et sic bonum con-
cedimus quia compositum seu creatum in illo est crea-
to vnum est quia creatum habet id quod est sua essentia quia est
habet in solo primo primo hoc vnum est. et id solum simplex
et est in eo idem quia est et quo est. quia non est in aliquo. in
illius enim quia est. et subiectum esse. et quia hoc subiectum
est et qui fundamentum in quo fundatur esse et essentia
est cum actus est esse. et actus est esse essentia in eo
quia est et habet se ponit suffitatem. et id crea-
tum compositum est et quia entia habitudinibus multis ut
in genere de simplicitate determinatum est et a magno
intellectu primo libro sumpsit dicit vnum ad a dd
quod profectum in esse oportuit ut probat in hoc iudicio
habet profectum in esse tali ut tali non ex esse oportuit.
materia enim in esse materie perfecta est et fortis in esse
fortis et sic est de aliis componentibus et compositis habet profectum in esse simplex compositum est. Hoc est
singulare et proprium in omnibus et id dicitur esse et simplex et compositum vnumquodque in esse suo. et
sic intelligit dicit Moysi dei perfecta sunt opa
et sic intellectus dicit quia est quod est primum vnum
esse quod ut dicit Auicenna facit debere esse omnibus quod
sunt et cum primus actus creatus est. ut philo-
tat est. primum enim ens creatum est esse ut dicit in
libro de causis et quia est primum vnum simplicis esse tam sim-
plicis quia compositi id non est participatum materia
nec exigit instrumentum nec attributum medium
et facere esse et fieri habet totius esse primum est habet se
ipsum ad id quod vltius quam an

simplicitas quidem sit quod possit convenire ere-
ato dd. quod dicit quod intelligit loquitur de simplici
est enim simplicitas omnimoda in qua nulla est
plica diuisitatis habet esse aliquo modo et hoc non con-
uenit nisi deo quia nulla plica habitudinis ad ad intra
ut extra dependet habet esse diuisum a semper et hoc
est simpliciter dico et omnimode in sine simplicitas cum
simplicitas illi creato conuenire potest et est sim
plicitas quia non habet plicam habitudinis habet esse ad com-
ponens intra licet habet dependentiam ad tam
extra cum est dare esse et facere debere esse in omnibus
quia sunt et hoc simplex non est omnino simplex habet com-
actum habitudinibus multis habet dependentias quas
habet ad principia sui esse et hoc modo simplex est
materia et simpliciter forma et simpliciter quia est et simpliciter
quo est. Et hoc est simplicitas quia potest conuenire ere
ato. hoc enim omnis non apponat aliquid ex prin-
bus componentibus esse totius. tunc semper dependet
habet esse ad tam efficientem a qua accipit esse
et habet dependentem esse non est ipsum omnibus in separa
bilis sit ab ipso et id non omnino simpliciter est. per
hoc patet solutio eius quod obiicitur simplicitas
enim primo dicta quietas creatoris est. habet quietas
ho modo dicta creature conuenire potest ad a dd.
quod creato creantis actus est et primum eius
sit probatum est compositum est et perfectum in esse. et id
compositum quia factum quod recipit esse habet id quod est non
potest omnimode idem esse tamen ipso esse quod recipit. sicut
dicit Auicenna habet id quod est ex primo et non est. ex se
et non habet esse habet totum esse suum recipit a causa quia
facit debere esse in omnibus et id sit dicit Auicenna
diuisum est in eo quod est et esse potest quod ex quo est. et esse
quo. sicut enim ecta in puncto differunt quod est et esse
in se enim est id quod est. ex dependentia aut ad tam
quia est fons esse et facit debere esse in omnibus sibi esse
et habet fluit sapia platonis quia confirmat
Dyonisius de di nominibus quia omne quod habet esse participat
patre non habet esse quod participat ex semper habet ex
sen quod participat hoc est ex causa quia simpliciter separa
met a illa essentia dicit Dionisius quod ea quae participa
tione sunt esse habent id participam sicut ex habent quod
simpliciter est essentia enim est et seq gata ab di
bus et ea quae participatione sunt sapia sunt ex
eo quod per se sapia est et similiter est de bonis ad bonitatem
et id dicit talia nata esse esse opposita ex quod est et
quo est habet enim causa fluit quod possunt habere esse entes
aut res participares a quibus intellectus fluit
esse mea quia participat fons illas sicut omnium
fluit lumen solis in perspicum quod participat lumen
solis ad esse dei dicit ad id quod vltius quam vt
omnibus creata apposita sit ex quo et quo est habet dd
est quod quia est et quo est multiplex dicitur. dicit enim quod est
id quod est primum subiectum in vno habet quod est hoc est est

solo d q e 2 1 c

p'm q' sū ad ipo et hoc ē p'm forbile i esse
gnis spēi et idiuidui i vnoq; que p diffrias
gnes ut qlas ut magis qlas. sic p'm i gne
sbe forbile i sbam corpeam et i sbam i corpea. et pmū i gne qntitatis. forbile i dis
tū et qtimū. et p'm i gne qlitatis forbile
i nalem potētiā ut i potētiā. hītū ut dispo
sicōem forīm ut ēta ad cōsistētem figura.
passione ut passibile qualitatē. et sic ē i oī
bz gnibz et hoc ē p'm q' pdicat i q' de oīb
q' sunt i gne illo. et rōe cui oia q' sunt i gne
illo pdicata i q' hnt ab isto q i q' pdicat
Et ho vult ar. i p° top. v sic dr Sigb hītū
bitali magtudie pōita dicit q' pōitū ē co
lore ut quale ee q' ē dr et qle sigtat et sū
ē i alijs gnibz et hoc mō forbile ē q' ē et
forīs ipm ē quo ē et sic intelligit Boe.
q' omne q' ē ut p'm ē ex q' ē et quo ē. oē n
q' ē atta p'm ē i aliquo dē genim ad
ee illi gnis i gne ut spe ut i diuiduo de
tīnatū. solū aut p'm q' i nullo gne ē. et ad
ee nllius gnis determinabile cōpositū nō
ex q' ē et quo ē. hz ē i ipo ide q' ē et quo e
et sic intelligī q' dr Boe. q' qd ē hīc ad p'
pt ipm q' ē q' q' ē q' p'm subiectū ē i q'lz
gne et ex quo hnt oia q' sunt i gne illo q'
subia sū substare pūt pt se et ise recipit
determinans ipm ad ee. quo ē. aut n' ise re
capit pt seipm. seipo ei ē et ee hīt nec ad
ee determinat aliquo alio ase. sūt ei fines
i ee et de fine dr ar. q' nec finit nec infi
nitus ē. dr etia q' ē q' de e apud natōz
et distinctū ee hīt. et ē ho ad et sic sba ē.
q' ē. et sic nō omne creatū ē. ex quo ē. et q' ē
dicit quo ē dr multiplic. de ei quo ē ad ef
ficiēt fit dicim q' oia sunt deo. ut a deo et
sic solū i nō hīt quo ē q' nō hīt cām effici
ētē et sic deus tpitas nō hīt quo ē. n' hīt
q' ē q' sic dr Boe. q' ē p'm subiectū ē. nā at
dina ut dr Boe. i li. de ē. subiectū illo mō p'
ee. oia aut alia creata ho mō sunt ex q' ē et
quo ē. hz q' ē hnt mtra se quo ē aut extra
se. cā ei efficiēs extra effectū ē. ex ho 4 pz
q' q' ē ex ho filitudine hīt cū m. qua recip
a q' ē p'ē ipm et diffens ab ipo sit et gen
matiale dr ai ei for sit. quo ē aut filitu
dine hīt ai for quinis nec q' ē sit matia ge
neralē nec quo ē for gnalē. q' suscepto
q' q' ē suscapit nō ē suscepto matie hz ē su
scepto pmi matie subiecti et pmi forbilis
i vno quoz gne sit dom ē et hec suscepto
ut dr auicena i p° phia nō ē suscepto m

q' ex suscepto nō determinat aliq' ad ee sim
plē sic matia determinat et p fiat p forīm
ad ee simplē. hz ē suscepto qua cōfusū sus
capit actū determinantis ipm diffentie ad
ee distinctū i gne spē ut i diuiduo. ex
hac determinatione pz q' ex corollario q' ho cō
posito ex q' ē et quo ē gnalior ē quā illo
q' ē ex m. et for q' sūt i omī ceato ē
illa aut nō dicit oī apōitōe alia gnalior
ē. ē enī i ptibz cōponentibz oēm alia cōpo
sitōem. matia enī nō ide hīt q' ē et quoz
nō enī a seipa hīt ee matie dicit i for a
ē q' ē et quo ē q' nō a se ipa hīt ee forme
et sic ē i ptibz qtimi et i ptibz discreti
et i ptibz ipius ptatim sū vtualis hīt
etia hec cōpositio ab antiqs dicor omī
alia cōpositione ee dr simplici rōe sīz qua
gnalior ē. et io q' min elongrat a pmo
simplici quā aliqua alia p oponī q' mis
enī i deo nō sunt diuisa q' ē et quo ē nec
sunt i eo p modū cōponis hz simplicis tū
ve sūt i eo q' ē et quo ē. deus ei dr q' est
et deitas quo ē g' vtrq; i deo ve ē. hz in
quibz aliqz ē matia et for i illis sunt diu
sa nec sūt sīz i illo n' p modū cōponis
Ex hoc itū pz q' omne q' creatū ē cōpo
nibile ē aliq' gne oponis. et sic i poten
aliq' nō exns dn i omī tali aliud ē totū
et aliud ē ps. et i qibus illis totū maiq
sua pte. sola aut nā dina q' simp° ē act
et nullo mō i pō ad ad nlli pemit cōpōibi
lis ē ad tria cōstituēdā et si ob de xpo
i quo ē nā dina et nā hūana ut dr athana
sius. sīt aia et caro vn ē ho. ita deus
et ho vnus ē xpr. Solūt ab Boe. i li. de du
abz natis i vna psona xpi dicēte q' nō est
va cōpositio hz vnio. fit enī vnio hoīs i vnī
ee p sole filij dei i quo ee sociat nata dina
et nata hūana distincte tū manētes in
cōfuse et i p'mixte sic dr Damasc. q' cre
abile mansit creabile et i creabile i creabi
le dn nā dina et nā hūana nō cōuenīnt
ad aliqm ftis cōstituēdā hz i vno ee pso
nali sociat ppt cōgeriā opis redeptōis
sic ei dicit ambo et aug i li. cur deus ho
redemptor cōueniens ee nō potuit si q' p
tū redeptōis et solue debū et solue potu.
hz nō debuit si ho nō potū si deus et io
cōueniens fuit ut eet deus ho Ad id q'
ob i q'rū dr q' i omī eo q' ē determinatū
i gne ē q' ē et quo ē Ez q' ē et quo ē q' nt
sūt p'a oponētia nō sūt determinata i gne
ut spe ut i diuiduo hz p'a determinati i gne
ut spe ut i diuiduo. et q' p'm nō ē p'ti

alr em iret in infinitu io no oz q qd e et q
e. licet creata sint increato. hegant alia q est
et quo e ex quibz sunt ¶ ad a q ob. de uni
tate dd. q licet pitis et unitas in diuisibi
lia sint in qie qitatis. ita q qitatis di
uisione no diuidit. tn ad e q e pitus et
ee piti. et q e unitas et ee unitatis et h
in diuat qpoem ex q e et quo e. et hz uni
tas sepa fit una eo q p a reflectit supra se
h denotatez. tn sepa no e unitas. q 4 fm
ar e no e ide unitas et ee unitatis et hor
e q ab antiqs dr et qialr un e q n e esia
cen. pt den. q sic gt aug. ppt hoc q simplex
e in fine simplicitatis e qtq hit ¶ ad a dd.
q in locutionibz in quibz ide de se pdicat. pdicat
opositu de coposito. et in talibz subin sui sup
positu subiat ut substas et pdicatu pdicat
ut for in heres et io no pdicat ut h aliquid
h qle q. et in h sensu gt boe in quinto super
porphiriu q nulla ppositio e vior ea in qua
de se pdicat. q quale q actu et intellectu
e in hoc ad. h in talibz no pdicat een ut een
h ei simpx e. dn licet hg sit ho tn no est
sua humanitas. et io in talibz no significat q ide
sit q e et quo e h diuisu ¶ ad id q vltius
q dd q ome no q e coositu e ex matia
et for ut gt boe in li. de t. spialia ei ex
matia et for coposita no sunt. h matiale me
diu e mt matia et no matia. matiale ei
e no matia hns tn ad ppetatis matie
et h mo cedi pt q ome coositu. e co
positu ex matiali et forli. h no ex matia
et for. q q e h hoc matiale e et quo e for
le. h matia ppe no e ni in corpibz. matiale
aut in spiali e 4 4 in atidetalibz eo mo q
d xm q p m forbile in uno q gne et sbi tu
matiale e r om aliorz. et hoc mo ptes
diffimiliois predates ad vltima diffiliz
matiales sunt et ptes coponentes ad form
coositi matiales sunt. et sic e in qi coposito
pt qua in toto ptatiuo in quo po sui vtus
ptiularis fluit ex vtute vniuersali totius
et totu no constituit exp tibz h pocius co
stitui ptes et in illis forle e totu sit in
alys. dn cedi pt q ome coositu qpo
ex matiali et forli. h no ex matia et for
dn boe an fme libri de duabz natis i
una p xpi sit gt cu alia res matiem
tat ut corpus alia vo nlo corpeo mitat
fundamento quo fr pt q corpeum ad spem
in corpea tn simitter qte ibide in corpeu in
la pennt) mitat matia. et ibide in corpa
lui nlla pennt) e m ad obiectu in gem
dd q obiectio no pbat q coositu sit ex
matia et for. h q coositu sit ex matiali et
forli ¶ in creatis vn veniat mubilitas

Et rd q vn in creatis veniat mubilitas.

Dr em aug q oib creata q fta e mu
bilis e et sunt hec eius bba in li. xi de ci di.
oia q ctiq fta sunt mubilia sunt quia de no
fta sunt ¶ ad h aug fr ge ad litteraz li. m.
creatoris poten et oipotens vtus eius q
e subsistendi oi creature que virtus si ab
eis q creata sunt gtnedis et regendis a
liqn cessaret fit et illorz cessaret spes oib
q nd gtdet ex quo pz q nlla creata de se
in mubilis e. et si no mutat q hoc e de v
tute creatoris et no de se ¶ ad h b. fr in
job m. ecce q seruiunt ei no sunt stabiles gt
fit angelus et si in statu suo in mubilis per
manet in hoc tn q creata e vicissitudinem
mutabilitatis hit et ita stabilis no e. ma
gis aut vr de angto q in mubilis sit qua
de aliqua alia creata. si q in mubilis an
gelus no e de quo magis vr p locu a ma
iori seq q nlla creata in mubilis e. ¶ ad
h. johes dam. angls in morlis e no nata
h gra q angls nata mubilis e q et a
lia creata qn qriu hmo e q queda creata
in mubilis ee vr queda eiu creata in mor
lis e. sit xpr ho et alij q tn xpo resurrex
erut. q in mubilis q gt aug sup i ad thy.
vj. qui solus hit in morlitate q solus deus
in morlis e q in mubilis e. in cetis aut que
mutat no nlla mors ypa mutio e. si q nlla
mors e in glificatis vr q in eis nlla sit
mubilitas et sic aliqua creata in mubilis
e ¶ ad h vniuersale creata e et pbat ee
in mubile a phis q in mubile e q h oem te
rn mutabiliez et vicissitudinem temporu vno
mo e h fuit ee et fu ee pma vniuersale aut
vno mo e quoctiq mo variet. p ticlaria
et q ctiq mo variet qpa. q vr q vniuersale
h ee vniuersalis sit in mubile et sic aliq cre
atu e in mubile ¶ ad h vniuersu sui mundus
creata e et e in mubile vniuersu h ee vniuersi
q aliqua creata e in mubilis. pbato q v
niuersu h ee vniuersi e in mubile si enim h ee est
mubile qd sit gt ar in p de te. et nu q
corruptibile aliqn de entitate corrumpetur
aliqn h ee mutet mundus et desinet esse
et hoc no e vm. q vr q vniuersu sit in mubi
le tu tn sit creatu ¶ ad h beatudo put e
in beatis creata e et tn vr ee in mubilis e qn
ut gt boe status oim bonorz congregatio de
pfectus. principiu aut bonorz in mubilitas
q sui in mubilis beatudo no e. et sic aliq cre
atu in mubile e ¶ vltius q h si cedit 90

q ois creata nā mūbilis ē vtrū sit mūbilis
i nō ēe penitus hoc em vr. B. em expresse dr
q ome q ex nilo fm ē i nichilū cadet n i
man. dispotētis qtinet. q creata desse rendit
ad nō ēe oio ¶ Ad hr Heb. 1. sr. n. ipi pibit
tu aut pmanebs. et oia sic vestimētū vete
rascet. glosa veraste dr illud q more ves
tis paulati qsum et deficiat ꝗ qtq i ore ve
stis deficiat i fine ad nichilū devert. q vr
q i fine oia ad nichilū deuenient. et sic re
dat i nō ēe ¶ Ad hr Apoc. xxi. vidi celū no
uū et trā nouā et mare ia nō ē. q vr q
mare sū aque elmētū redit i nō ēe et eade
ē ro de alijs. q et alia redit i nō ēe ¶ Ad hr
ysa li celi sic fum liquescet ꝗ q liqfat eua
nescat et q euanescat i nichilū deficiat. q vr
q celi i nichilū deficiet. q multo magis alia
q plus corruptibilitatis hnt qua celū ¶
Ad hr ecc. primo. q ome opus corruptibile i
fine deficiet ꝗ multe create sūt ope corrup
tibilia. q i fine i nichilū deficiet et sic aq
creati deficiat i nichilū ¶ Ad hr pmt hr q
gniacō et corrupcō opponūt et oppositorū e
tissimū ad vnite. seq q ome q gniatur
q corrumpit. q a sili cū creato sit de non
ēe i ēe expotēs creatoris erit aliq mūcō
illi opposita q ē de ēe i nō ēe ex ipotencia
creati sic i phisicis gniacō q ē m gressus i
ēe ut dr. Boeo ex potēs ē gniatis et corrup
cō illi opposita ē mutacō de ēe i nō ēe ex im
potencia gniati q est ex hor q alterantibz et
corrumpentibz gniati resiste nō pt ¶ Pm dicū
ē q si tendit i ēe simple aut hor ē ex pmo
dante ēe aut ex ipa re q tendit i nō esse
nō ex pmo dante ēe pmo ei dab ēe ide ē con
seruab i ēe et a seruate i ēe nō pt ēe mūcō
i nō ēe. silr nō pt ēe ab ipo creato. ome em
q ē. sui ēe qrit cōseruatorē ut i scipo i sba
i suiduū ut i alto i similitudie spēi et nō pt
ēe q ide appetit cōseruatorē i ēe sit primi
tentorū i nō ēe Qbat em Boeo i li de cōso.
phie q oia appetūt ēe et vnū ēe et bonū ēe
et figunt pnacōem ēe et fuisionē et ma
lū ꝗ appetitū nālem et aialem et sensibile
et rōnalem et intellectuale ¶ Et sic vr q nec a
pmo creante nec a creatis possit tari tertio
i nō ēe ¶ Ad hr vr q ista resolucō in ēe ut
lū hat exēplū i creatis. ois em creatura
aut ē spūalis. aut corpea. et aut simplex
aut cōposita. et aut sba aut accnis. aut
for sū quo ē aut sbrtū for sū q ē ut materia
ꝗ nichil hors redit i nō ēe spūalis ē pote
tior ē ad resistendū qua corlis et ro si cor
poralis nō redit i nō ēe. nec spūalis vnde
crea sbsta dr i ps. exibit spus eius et re
ūtet i terra supple corporis: corporalis aut cō
posita nō redit i nr ~~nec i nō ēe~~ ꝗ i sua cō
ponencia. corporalis vo simple ut celū nō
redit i nichil nec i nō ēe qr i corrupti
ē. corporalis vo simples ut eltm nō redit
i nichilū. dnm n. subiectū ē i talū gniacōe
et corrumpe q ē materia sup qua ē mūcio
gniacōis et ad qua ē mūcio corrumpcōis
et qr eltm ut dr ar. i mo de ce et mūdo
et ysaac i li de eltis nō pt resolui ꝗ form
i form alia. eo q ꝗ form simples ē. ro qr
q i talibz gniacō vno fit corrumpcō altius
et eq. et sic nr talū resoluit i nr. Silr ar
gendo q prici sui ēe hr i subiecto cū desi
nit ēe i subiecto ꝗ actū manet i principio
subiecti cantibz ēe actūtis et q manet nō oio
fit nr et sic n actus redit i oio nr. Silr nec
materia redit i oio nichil qbat em ar. i fine
primi phisic q ma vna et eade manes ē am
dem gniacōez et post dem corrumpcōez et sic
nō ē i nullū redigibilis Silr nec for. si ei o
for totius ut vnūsale: hr ut dr i pmo sex
pri. q opposicōi ē gtingēs simplici et i varia
bili eēi cōsistēs. et q ē i variabili eēi cōsistēs
nō variat i nr et sic vr q i tota nā hec mū
cō nullū dr exēplū et ita vr q i opibz dei
ēe nō debet ¶ Pleius q si deus pt cōferre
create i mūbilitate ꝗ natura et vr q sic
q rebus glificatis cōferet i mūbilitas ꝗm
statū glie et dr q angls i mūbilis sit ꝗ
statū gre et nō ē mūcio potēcie cōferre i
mūbilitate ꝗ statū gre et glie qua cōferre
i mūbilitate ne. q si cōtulit alicui i mūbi
ꝗ statū gre et glie potit cōferre q i mūbi
litate ꝗ statū ne. et ita aciū create cōfie
pt i mutabilitate ¶ Si forte dicet q a
liqua creata pt ēe i mūbilis nata ꝗ cū
ꝗ but ēe et male mūbilis ut angli. hor
ent vr dicte Damasc. q dr q ea q ad sōe
i tapiūt usiom subiacet aut ꝗ natura ut
corpalia cōposita aut ꝗ electōez ut spūa
les sbe angli. et ita creatura aliq ꝗ na
tura participare pt i mūbilitate qua hor ē
q dr Dam. expresse dr q angeli sūt i mōr
les sū i mutabiles nō natura ꝗ gra et
i n. pte thimei platonis i Suat deū deos
loquitur ad celestes vtutes sit du deorū
quorū opifex patq; ego nq quide dissolu
biles me aut volente i dissolubiles et ita
vr q nr creators sit q p natura i mūbi
le sit Et hor ꝗ dra scors oio qcedd ē ¶
Solucō ad pm q dd q ois creata mūta
bilitē hr ex eo q de nichilo fta ē ut dicit

90

Solo ii

Aug. B. et Dam. et hm. probatur esse quia omnis
creatura et omne quod est abscondit hoc esse et conservatione
in esse. cui autem omnis creatura ut prohibitum est et diuersum
dicit in ps. pme. phie sue. ex se non sit et ex nichilo
esse nec esse habet nec conservatione in esse sed habet
a primo qui facit desse esse in omnibus et quod est fons esse prime
esse manans et influens in omne quod est. et cum ex se sit
ex nichilo et omne quod est tendat ad sui principium. constat
quod ex se tendit in nichilum quod ex nichilo factum est
et in nichilum desinet nisi virtute dantis primi esse cui
nichil et hanc virtutem B. vocat manum omnipotentis
dei qui continet omnia sua. Dat diuersum valde
congruum in naturis et in artificiatis. in naturis quidem
quod creat efficiens in naturis. Dans esse simplex est una
connexa effectum et alia separata ab effectu sed se
parata non potest esse causa esse nisi per aliquid sui connexum cum
effectu et in susceptum esse. sicut patet in gradibus homis
et aliorum animalium in quibus pater sive masculus
ut dicit arist. gramans ex semine in alio gradibus quidem
est causa efficiens sed esse geniti per semen non est causa nisi
per ad desinit ab ipso quod per virtutem formatiuam quae
in ipso est potentia activa habet ad totum esse et per
sibam matrie possibile est ad hoc quod fiat in ipso
totum esse. Et hoc agit in gradibus ad esse geniti
et cessante ex susceptis gramine. patet quod ar
gt in quinto de animalibus quod anima sit virtus anime est
in semine sicut artifex in artificiato virtus animae
virtute formatiua quae in fluxa est semen. ab anima
gramentis et in ibidem dicit quod gutta viri in gen
dit in guttam feminae sicut anima in corpus et continetur
in semine feminae per multos spiritus primo
stemmicco et intelligentia animae totum opus ne
regente totum fortiter et producit esse geniti quod fortiter
in et perfecto eadem virtus continue agens et influ
ens virtute fortium et perfecum conservat in esse. patet
est enim virtus vniuersalis quae facit desinere esse in omnibus
prius geniti et si aliquid non influat esse et stet
influxus perit spes geniti et tota corruit
nisi per artificiatis autem est sicut est artifex
quae separata causa efficiens est domus et in potentia est
causa edificatoris domus quia domus et ait esse do
mus sit figura quadratoris. clauus vltimus ce
nes domum in debita figura et continue influens
eadem illa quae actu est causa efficiens propria ipsa
esse domus et de hiatus. ita dicit arist. quod in
telligit illud quod dicit arist. quod posita causa fit actu
quod effectus et destructa destruit sicut dicit mu
tata quod est in primo quod facit desinere esse in omnibus. nisi esse
hoc continue influat esse. perit esse in omnibus et nisi
cadit vniuersum hoc enim primum se habet ad esse sicut
celum motum se habet ad gradibus et corruptibilia
de quo dicit arist. in viii phys. quod est qui vita quia ex
istentibus omnibus. de vita et dicit alexander
nequam in li. de motu cordis et in li. de causis
de in quinto quod est actus continuus ab esse quod

quod primum primum est vite primum enim movens in omnibus motum ut
dicit arist. in viii phys. de re et mu. nisi quia dispo
nit movet illo modo quo movet. et sicut dicit sicut
vita in vivo continuus fluxus est et actus a primo
et causa vite in illo quod participat vita sicut corpus patet quod
causa quidem dicunt quod vita est fluxus quid esse
et de motu successivorum patet quod in deo in v. de consol phi.
dicit quod nec est creatum quod esse suum totum sit habeat quod esse
quod erit cras non habet hodie et quod habuit hodie non
habuit heri. et de hoc dicit ex. in die cui esse non
aliud est nisi continuus fluxus effluxus a sole in principium
emissum et sic esse dicit fit est continue ita con
tinuus fluxus esse in omne quod est a primo quod facit de
bet esse in omnibus esse est omni et in ipso primo esse est vnum
et idem sicut receptum in sensitiuum cognoscentis eorum quod sen
sitiue gradum distat a primo efficiente sensitiuum quia
et spe et modo et hanc dicit in actu ego credo
verum esse et catholicum. et hoc est quod dicit in ps. Quia
apud te est fons vite primum enim vniuersi esse continue
fundit esse in omnia que sunt sicut primum et causa vite con
tinue fundit vitam et patet hoc dicit sed quod si primum
primum esset sic continue influendo in esse non oriretur crea
ta spes eorum deficiet et tota cadet nam vnum quod
obiectum est ad hoc quod omnis creatura de se mutabilis
est et tendit in non esse quod est. Ad quod in
obiectum de qualitatibus dicit quod ex se mutabilia sicut
hoc quod creata sunt. sed in influxu sine virtutibus qua
ficitis ea: facta sunt in mutabilia. et hoc virtus po
tat manus dei continens ea in esse quia. Ad a dicit
quod vniuersale sed quod creatum est mutabile est nisi continetur
manu omnipotentis dei quod dicit a platone in mutabile
et in corruptibile. hoc est sed esse commune quod esse non
se habet sed esse intellectum ad esse de omnibus et in omnibus
sibi subiectis. dicit enim arist. in primo posteriorum quod vle
est quod est in multis et de multis per vnum commune existens
in eis et de eis. et hec in mutabilitas est sed quod est non
simpliciter. Ad a quod obiicit de vniuersio dicit quod vniuersum
omnis partes sui mutabile est et mutabile de statu in
statum et de forma in formam sed manebit sibam
sicut enim non habet esse sed foris facientes ad gradum
et corruptionem usque ad completionem mundi clausum quod
completur per gradum ita post die iudicii erit
in forma qua deseruiet beatitudini clausum et ipse
vocat apostolus. j. ad Cor. vii. figuram mundi sicut di
cit. transit enim figura huius mundi. et ibi fiat
glo. non sba. et quia manet sba sub varia
figura non est ex mundo in quod creatum est. sed ex ma
nu continentis creatoris qui continet sibam ne
desinat in nichilum. Ad id quod obiicit de beatitudine.
dicit quod beatitudo creata mutabilis est et cum dicit quod est
status omnium bonorum congregatione perfectus. acco
modata est distributio et distribuit per bona quod pertinet
ad beatitudinem participabile a creatura in mutabi
litatis autem perfecta et omnimoda non pertinet ad beati
tudinem creatam sed in creata. Ad id quod vltimus
quod vnum ac aeternum immutabile sit in non esse non dicit
quod sic sed beata secundum dicit enim B. expresse quod omne

creatū nō solū mūbile ē ſ̄ eā tendit ī nō ē̄
et deficere ī nō ē̄ ñ gtinet manu creatoris
¶ Ad obiecta tūc dr q̄ vetasce dicit creata
nō q̄ cedat ī nō ē̄ ſ̄ q̄ mutat de statu ī statū
et de figura ī figurā sic vestimētū q̄ exuit
et ī induit ſ̄ figurā mutat qta eā apoc. xxi. de
q̄ mare iā nō ē ñ q̄ aqua defiāat ſ̄ sbam ſ̄
q̄ defiāat ſ̄ actū fragilē et hūēs q̄ ē ī ipso
ſ̄ q̄ ordinat ad gliaēm et corruptēz. ma
nebit tū ī sba ī sōr et figura ꝑ spiritū illūia
ēi ſ̄ q̄ ordinat ad gliaz bēōr et sic fiet de
alijs elementis vn̄ basilius ī sermone de vltio
iudicio tractans illud ꝓb. vox dni ītercidentis
flāma ignis. dr q̄ metafo dr erit q̄ ignis
ignis dni faciet ascendere sursū ad gliaz bē
tū. vsiaū aut celiū descendet ad pēa dam
natorū qta eā ītelligit q̄ dr vsa q̄ celi li
quescent. liq̄scent eēt ſ̄ statū et figurā mo
tus ad gliaēm. q̄ iob xvi. vocat attritū
q̄ dr donec atteratur celū nō resurget nec e
vigilabit de somno suo. mādūt tū ſ̄ sbam
gtinēte manu dei et ī fiet alia forma ma
iorū lūōsitatis et ḡtis a motu locali. ſm
hoc eēt ordinat ad statū cōtemplatōis dam
aut ecc. de ope corruptibili ītelligit q̄ de
puatū ē corruptōe pcti q̄ sup solidū fidei
fidei et vitatis nō ē fūdatū sic et ē apls in
telligit ꝑ ad cor. iij. vnūq̄q̄ quale sit
opus ignis pbabit ſ̄ cuius opus arserit de
mētū patiet ¶ Ad a. q̄ ob. vltīo dr. q̄ mū
dō nō ē vnūs tractatus dr de gliaēde et corrup
tōe. et dr de creatōe et tentōe creata ī michi
lū. dr eēt de gliaēde et corruptōe supponit
subiectū vnū materiam creatā aut nullū sub
iectū supponit et oppositū eius q̄ ē tenebrā ī
n. eminū ḡt simp. n. et nō materiaz. et ro
licet gliabile et corruptibile corrupatur
ep̄ī potētū gliari nō cōi optet q̄ creatū ac
tualē deueniat ī michil. eo q̄ ī se ḡt vtuten
cōseruātis dei que ī omū creatō ē ēcūlē. ꝑsēti
lē. et potētiālē. ¶ Ad ij q̄ ī gtiū ob. dr q̄ ce
tō ī ēe nō. nō ē a pri. dauē ēe nec ē ab appe
titu creati ī ēe. mich. eēt ut dr ar. appetit
sua destructōez ſ̄ ēe ab ī potētia cōseruādi
se ī ēe q̄ ī ipo creato ē ex hoc q̄ ē ex michilo
sic paulo ante dam ē ¶ Ad a. dr q̄ ḡt mūdū
ī physicas illūm ḡt ex. et hī ca q̄ oīs mūdus
physica ſ̄ sua pri. fundat ut sup oīs simpr
ut sup eūs puacte ex ēs sup eūs simpl
sic motus augmēti diminutōis alteratōis
et motus localis sup eūs puacte. sic mūdus
gliaēdis et corruptōis. hēc aut mūdus q̄ ē
ex ī michil ſ̄ pri. sui fundat sup simp
n. sic eēt paulo ante ex verbis dauēne dam ē
creatū ſ̄ q̄ creatū ſ̄ scipm et michil ex et

ex michilo ē ¶ Ad ij q̄ vltīus q̄ si deus pos
set cōferre ī mutabilitate creato. vt ēe tū
dedū ſ̄ gilbertū porretanū q̄ sa potētia di
ad michi mūt ſ̄ iūcta dr nō posse. quia nō
ōdit posse se illa ita nō ōdit se posse cōfere
ī mūbilitatē ōmoda q̄ nulla creatura susceptī
bilis ē illius. exp̄o eēt q̄ creata ē ausice
tapit et ūsioni subiacet ¶ Dū lz equalis sit
potētie q̄tie ī mobile ī statu beatitudinis et
q̄tie ī statu ne. nō tū exp̄te creati ē causē
susceptibilis ¶ De hīs aut iūcta dicta sūt le
ꝑ. q̄ne de ī mūbilitate dina et q̄ dr dam.
de angelis et plato de hīs celestibz q̄ mūbi
les sūt ſ̄ nōn simp. q̄ dr ē. hoc eēt q̄ ordat
et das scōs et phōs.

Quarto ḡ vn̄ hoc sit q̄ cū ꝑ. pri. vnicū
sit et vno nō se hūs ad oia ut dr Dyo.
q̄ ſ̄ eōem vestigij tria resultāt ī ope et q̄ ēcūt
tria sa ḡre ſ̄ dicat vestigia ¶ Ēdo q̄ sūt
ī quibz ē tacū vestigij ¶ Tertio quare ab aug.
dicat mūt. et nō vestigia Creatē ḡre dicā
t vestigia.

Ad pri. sumatur dicta
scōs de vestigio logicū dr ēi aug.
ī li. de ēni. oz ut creatorē ꝑ ea q̄ fta sūt
ītellēta cōspicētes. ūnitatē ītelligam. cui ī
creatū apparet vestigiū ī mō spē et ordine ¶
Ad dr ad. sup ī iob xi. forsitan vestigia dei
cōprehendes vestigia dei sūt benignitas visi
tatōis qua vita nobis ōndit ¶ Ad dr iob
xxxvi. sup illud vestigia eius secuti ē pes
meus. glosa vestigia ppi sūt exēpla opū
eius. ī petri. ii. xpt passus ē ꝑ nobis vobis
relinquēs exēm ut sequm vestigia eius ¶
Ad dr ecc. xlvi. revelans vestigia eius et
cultorū glosa dr q̄ vestigia dicūt effectus
diuōs et occultorū iudiciorū ꝑ que vestigia
dei deprehendit. ī omnibz aut hīs vestigiū
dr obscura et ī p̄ta similitudo ꝑ quā aliq̄
de noticia tāe deprehendit. hēt eēt similitudo
pt accipi ex pte potētie tāe. et sic dr vestigij
resultare ī opibus creatōis. q̄ eēt ꝑfigit rei
modū ē potētie creatoris et q̄ mūdicis species
sapia ē. et q̄ ponit ī ordine spiritali ut cor
pali bonitas auctorū ē. et sic oīs creatura
logitur creatorē ꝑ ostensione potētie sapie et
bōitatis eius et hoc mō dr magr hugo de scō
vic. ī quēto sr sar. Dyo. q̄ deus ꝓsunt hoi
creatura tūqua mundana et mālem chaoto
ī qua legēt aliqua dei notitia et hoc ē q̄ dr
magr ī simis ꝑ li. dist. iij apls nazz. sic a
diebz mundi hō ut manifestarēt ei vitas
sa a nā q̄ rōnalis erat. et ab opibus a deo
factis de quibz dr amb. q̄ deus qui nā ī visi
bilis ē z a visibilibz posse fari opus fecit
q̄ visibilē sui opificē manifestauit et aug.
ī ꝑ de li. ar. quocūq̄ te vitas ad dta vestigia

opibus sq; sunt ipsis sapia dei loqt. et
sic exponit basilius illu psalmu celi enar
rant dei dr. enim q oib creatura loqt creato
re qn cibus igit his pz q vestigiu aliq sili
tudo dei qnus ipsa p qua aliqua dei notiam
accip potestate sapie. et bonitatis eius. Sunt tn
queda obiectones sophistice qra hor. dr. ei vesti
giu ipsio pedis i pulue gpe et sic vestigiu fi
gurae et sic & deo dici no pt quia ifigurabilis
e et sic p illam figura i creatura resultare pt
Siqs dicat q ista dnr i opibus dei p trasladcz
qra ac te differetes f aliqua silitudine differunt
illa aut silitudo e ifigurabilis ad figurantu q
vr q ipsio significationis dine i creatura p consiqs
potest. sapie. et bonitatis no debeat dici vestigiu
Ad hc vr q vestigiu istud no i omni creatura
inuenit. e enim pa materia res aliqua et tn i ma
no vr i veiri vestigiu p ipssione enim vestigi
res ad pfectu ee deducit f modu. spem. et ordine
materia aut i pfecta e Ad hc si vestigiu ipsa
silitudo e ymago aut pfecta vr q id q e ad yma
gine no sit vestigiu et sic ho et angls no sunt
vestigia et sic no oib creata vestigiu e nec m
oi creata vestigiu deprehendit Ad hc queda
create pfectam dicunt ad dzu silitudine ut gen
et bitudo creata i qo. ms. nunc filij dei simus
no du apparui q erimus cu aut apparuit siles ei
erimus et videbimus eu sicuti e ille. q no dicent
vestigiu eo q vestigiu e i pfecta silitudo et no
ad equata Ad hc si hec dnr vestigiu creato
ris videt no f magis et minus creaturis con
uenire. qr. ide eode mo se hns i oibus effibz suis
facit. ide et sile et equale. n aliq obuiet expte
materie i qua opatur deus aut i ope suo no po
nit materiaz. q i omnibz p equale et sile significatio
opantis dei resultat. et hoc no vr ee verum dr
enim aug. li. de ci dei. ms. sic dei creatoris tanq
p ora afferit mirabili stabilite autretis. qi q
da eius alibi magis alibi minus i ipsa vestigia
colligtur. h enim f magis et minus i suit rebz
Ad hc aug. i li. lxxxiiii. q omni. v. h. mag
suit. magnu bonu e v. pua pnu. v. nulla nlm
Ad hc aug. i li. de na boni. ora qnto mag
modata sponsa ordinata sunt tanto magis
bona sunt. q modus spes. et ordo i quibz est
vestigiu f magis et minus i sunt rebz et no
equale Ad hc vr q hec tolli pnt a creatu
accidentia enim sunt. actus aut e q ad e et ab e
p ter subiecti corrupcoez Ad hc modus spe.
et ordo pnt minui et q pnt minui pnt cor
rupi. et si possunt corrupi. pnt tolli a re et
sic pt ee creatura q no sit creatoris vestigiu
Ignoru hm e q dr aug. i li. de ci. dei
ms. q sine mo spe et ordine n. i uenire alcogi
tari pt Ad hc si hec vestigia dnr dn
rat i eu cu sint vestigia vr q ista sp ducat
i creatore f hoc no faciunt imo frequenter ab
ducunt. sapie vmi. creature i odiu ste sunt
et muscipula pedibz i spiteam Ad hoc
aug. i p. de li. ar. ta qua dorsu adte pene
tes i carnali ope velut i vmbra sua defigunt
t tn etia ibi q eos delectet pt enim ad hc de
circu fulgetia lucis tue aliq Ex omnibz hys
accipit q aliqu creature no dnr dnt ad
creatore f abducunt Ad hc aug. i p. de
doctrina cana dr q omnis humana p sitas
e frui vtendis et vti fruendis. f qui quibs fru
it vtendis nte e ut aliq sit ipo quo fru
itur q abducat eu ab vsu ad fructu et
hoc creatu e. q aliq creatu abducit a deo
creatore et sic vestigi ratoez hte no pt.
Solutio dd q vestigiu quo creator appa
ret i creatura p silitudine dr ad vestigiu
pedis Sit enim p vestigiu pedis i ipssio pedis
i aliena materia p configuratoez expssa accip
et ipsius de ambulatis qio accip silitudo n f
pte et i pfecte ita i create mo spe et ordine
modus potestate et amicitia sapie et bonitas
auctoris f pte et no f totu et confuse su in
pfecte demostrat. ondit enim qr et no q e et h
e q dr i li. sap. ms. a magnitudine enim spei
et create cognoscibile potest creator hoz vidi
tur. vided est q si modus specialis attendere
f differente modu romis vestigiu dr de crea
tis et oribus redepcis et effibz occultorum
iudicorum signu enim e ut dr aug. i li. de doc
trina cana q p spem quia ingerit sensibz a
facit i notitia venire vestigiu aut f q h q
de vestigio i gne signi e. et io cu diuisa sig
sint f rem signiadi creata et opa sil exempla
xpi. et effius occultorum iudicorum ntte e i ipsis
ee diuisa rem vestigi i gne cu significandi
gnerit sic et ipm signu i gne vni e rem
f q ex spe qua extrinsecus ingerit sensibz
aliud facit i notitia venire. creata enim p mo
du sui ee et mensura et p spem qua i min
ponit cu aliis creatis et p pondus sui ordi
ne quos vsu congruit aliis et i flumu hnt
et opant ad finem vniusi. cognoscibile demo
strat potestate auctoris potentis sapientis et
boni cu po h facit sapia disponit. bonitas
ordinat. opa aut sui exempla xpi p h q per
fecta sunt i bono gre modu spem et ordine i
spe oib gre pfecte demostran significat bonita
te auctoris. effibz aut occultorum iudicorum
quibz demostrat q ora iuste et ronabilit
iudicat deus opibus nobis sunt i cognita:

vestigia sint sapie sic eum intelligit illud Job.
xxviij. Tibi autem sapiam de occultis et pan-
de post abscondita prodiuit in lucem ¶ Ho. pz
soluto ad pma xor q induta sint gradum ei q
vestigium differencie modum dt de illis licet in
quibus in vna roe conueniant ¶ Ad pm q ob m
gtm dd q no attendit similitudo ut dt duo
hz ñ in similitudinibz dissimilibus et hoc e in quinq
ciis quo dissimiles sint habentes cum similitudine ana
logie sui proportionis ut sit e diuisitas linearum
in creatura que expositorz ecclie q diuisitas
linearum methaphorice vndet mo spei et
ordini q diuisa sint in creata. ita sit diuisitas
rerum in auctore in vnitate essencie que simpli
citer creatoris q no obuiat diuisui modu
significandi collendo a creatore si q significa
tur potes sapies et bonus et in hoc notat
quinquen ut sint sint in passa in creatura diuisa
si rem: ita in pmetaa significetur diuisa esse si
rem et modum significandi ¶ Ad hoc q patet
solu ad seqns licet enim infinitabile pcede
litate q sit in vtrisqz no possit assilari figu
to. tui sint docet duo in epla ad thim. logis
de simbolica theologia si similitudine proportionis
infinitabile que assilari figuto ut creat ad sa
piam ut ibidem dt duo in epla ad thim.
et vnum ad effectum sapie q. vnum sint dt
ar. in ij. eth. bone spei reddit hominem sint et
sapia in spiritualibz ¶ Ad ad dd q si aug. ve
stigium in oi re creata inuenitur sz si differente
modum pficiendi et in pficiendis bni q. in materia
ipa in forma qua susceptibilis form e ut
dt aug. no illa form e ipa materia p modum
et mensuram sui esse et aptitudine ad form
et ordine quo ut subiectum ordinat motu
et mutacionis no sine mo spei et ordine est
¶ Ad ad dd q non prohibet ide esse ad ymagi
ne et tui vestigium si diuisa e enim ad ymagi
ne si potentias cognoscendi et diligendi sui
mum verum et summum bonum quibz imitatur
actualiter in hi tuale creatura p sonam in
vnitate essencie vestigium autem e si modum spei
et ordine q refertur ad id q e et q e qz
creatum sint patebit in sequenti ar. do qoes ¶
Ad ad dd q assilacio multiplex e sicut cofor
tatis in grea in gracia et her e si form gre in
gracie q repsentat bonitate dei in nobis et hi
no e vestigium eo q auctore si q auctor
e in potentia sapia et bonitate no repsentat
si conformat bonitati dine si esse addita cute
in bene esse gre in et in bni esse gracie et si hoc no
e vestigium si melius alicui vestigio ipse

tui create tales sint gra. bonitudo et virtus
mgi). a creatore exeunt si id q sint hoc
e sum esse q a pma ca accipiunt in mo sui esse si
mensura et spe qua ponit in mum et podere
sui ordine quo ipetu hnt ad bonum sui ad finem
hnt in se idem vestigium et q. nt creatum pfecta
similitudine equat creatore. io ipm vestigium
in ipsis e in pfecta similitudo ¶ Ad ad dd q si
magis et minus in rebus sint ut dt aug. in
hoc q modus vnius melior e modo altius
et expressius indicium potencie creantis. et spes
vni expressius indicium pulcitudinis sapie dis
ponentis re in spe. et mo. et ordo sine pondere
vni pfectore in eumdem sui ipetu in bonum
sui ad finem expressius e indicium bonitatis.
sic et duo dt q oia appetunt bonum et pul
chrum si different. ppmodum ia enim p. ut angelus
appetit hoc p appetitum intellectualem et que
sint in gradu ho. p appetitum rationalem et q sint
in bruto p appetitum sensibile et q in quarto. per
appetitum vitale et q sint in quinto. p appetitum
naturale et q sint in vno. sint pnata p obscura
resonancia in eumdem ad bonum et iste e intel
lectus verborum aug. in dictorum ¶ Ad id q obiicit m
gtm dd q verbum phi intelligit in hms in qbus
code mo se hnt agens ad patiens et eo. patiens
ad agens. sicut sol ascendens code mo se hnt ad
gnationem et generabilia ad ipm et sol descendens
code mo ad corruptionem et corruptibilia ad
ipm et sint no e in creatore et creatis. q. licet
deus vno mo se hnat ad oia creata no tui
creata vno mo se hnt ad ipm si vnum e ipm
quis et alium distantius dni aug. in xiij. conf.
Quo fecisti dne vnum ipse te angelicum s. nam
alium ipse nt materiam s. informem ¶ Ad id q dicta
sint ex verbis aug. solumit duo argumenta
q fecit ¶ Ad aliud dd q si a creatura ma
nente esse create tolli no pnt dni aug. in li.
xix. de ciui. dei illum vicium ita cont nam
e ut ne extreme debeat vestigia vni ma
nente na creati remanent in ipa ro vestigii
ad minus si obscura resonancia ut paulo
ante dictum e ¶ Ad obiectum qtum dd q e co
pacio actuum ad subiectum tum et hoc ad
est et ab e actu in intellectum pt subiecti
corruptionem sic dt phis et e actus copa
tui ad subiectum no ut ad subiectum tum
si ad subiectum p ut ipm erit exit a cu
et exprimit similitudine tue ¶ Et hoc tollit no
pt manere roe et sba cati si si sba desi
ret tue tolleret ¶ Ad ad dd p verba

Aug. inducta q. illum vicium ita grave e nec
q. i toto corrumpat boni rem. i ipa du licet
diminuat. no corrumpit i toto. ordinato em
nec ad bonum e. q. hi tudine i finita q. i finitum
diminuibilis e. q. no i totum corruptibilis. et
de hoc intuitu dicum e. i li. 2o. gone de corruptione
boni p malum. et hoc mo intelligit verbum aug.
p inductum q. sum voe vestigium inhil inueniri
cogitari pt. Ad id q. ob. q. aliqui abducunt
dd. q. i q. sunt vestigia et aliqua similitudine
creatoris repsentat licet i pfectam. semp q.
e desse ducunt i creatore et in qua abducunt
nec seducunt q. i q. sunt vmbre boni summi et
resonantie sufficientie boni dim. aut vmbra est
similitudo q. pmittit sufficientia. cum tu solus
deus sit sufficiens ut in cof. 9. Aug. et i q.
sunt vmbre sume delectabilis q. pmittit delectationes
corporales cum tu solus deus vere sit delectabilis
et i q. sunt vmbre summi honestati et pse
expetibilis q. pmittit honores et dignitates
cum tu solus deus pse sit expetibilis. sic accepta
ut obiecta appetitus sensibilis hinc pmita
te adunata rationale i appetitibz et sit occasionale
et no pse aliqui abducunt et seducunt
ut finis desiderij i eis ponat et vlcius ad
summum bonum no referat et sic rationale et no
pse fruit i odium et immisericordiam pedibz ind q.
libet q. i spiritum qui i deo i spiritus sunt qz
no sequit ista ut vestigium q. pomit i pris fi
ne desiderij et iste e intellectus aug. i verbo
pducto i obiectione q. tales defuisi i aqua
i sine stat i vmbra summi boni dorsum vertes
ad ipm p aversione ab i immutabili boni et con
versione ad bonum immutabile ut ad finem sicut
dr qac. 2o. vnusq.q. teptat a conap. sua
abstractus et illectus. Ad vltm dd. q. p
usitas humana e. q. dta e. q. illa no e i cre
atura p cam q. p rationem pmittit adunate
ut deum e. Qd sit illa i q. e. no vestigium
et ad id q. q. sint illa i quibz e. no vestigium
et accipiat ea q. a scis dta sunt sapie
em xpi. dr q. oia deus i mo. pde et mensura
disposuit. 4t em aug. sup ge adlit. q. me
sura e id quo ad metum. mus quo mensuramus
pondus quo appendimus. glo. at sap. xpi. sic
dr i mensura qualitas. i mo quitas. i po
de tacto cosidat. Ad hc aug. sc. ge. mus
omi rei spem pbet. modus mensura pfigit
pondus i suo loco ordinat et desse facit. et
sc. aug. ea i quibz e. vestigium sunt modus
species et ordo. ita q. modus ad mensura. et
ordo ad pondus. species ad num reducatur.
Ale pomit rabanus sc. eptam ad no. vbi dr

i mo quitatis in mensura modus. i pondere
ordo significat. et ita q. scis ista diuisimode
accipiunt. Ad hec ista no videntur esse nisi in
corporalibz. mensura enim gtinue quitatis
e. q. no nisi i corporalibz e. mus discrete quita
tis q. z. no h. i corporalibz e. Ad quem ar. in
mo. phys. q. min diuisione corpsum totum
pondus z. ad motum refert. pondus gl. e. i cli
nato ad motum. motus aut ab ar. le i vo. pe
phie me species gtinue quitatis mutat. et sic
vr. q. oia hec ad quitatem referunt. et sic vr.
q. no i omibz ista inueniunt. et hoc no e. qppse
se gtra aug. i li. de ba religione vbi sic dr. oia
res inhsta inhsi quo alio mo melius emuni
at. sit hit hec ta ut vnum ad sit ut spe aliq.
discinat ab alys et rerum ordine no excedat
et sic vr. q. aug. q. ista ta sunt vnitas. species
et ordo. et cum species respondeat mo. ordo po
deri relinquitur q. vnitas tendat mensure. et
q. eo hmi mensura eum e. quitatis humanus
extra mus aut sui vnitas e. a for. tinuante
mtia ee rei. Ad hc illa mensura e. infinita
q. magtudo gtinua i infinitum e. diuisione.
mus infinitus addito. nisi infinita suscepti
bilitate i tellectus possibilis infinite possibilitate
ad i telligendum. sc. i tellectus agens i finitus hm
i telligendum facere et sic horum illa pot esse mensura
et sic ista tria no i omibz sunt creatis.
Ad hc aug. i li. de li. ar. sic dr. oem re mum
et mensura et ordine mudis. deo artifice
attribue in tuncteris. vr. q. q. ista conueniunt
omibz q. p arte diuina facta sunt. Ad hc ista
no videntur queire spualibz sic angelo et ane.
mensura enim et pondus no in corpm sunt ut
dr ar. Ad hc. q. stat q. ista ta. s. mus. pondus
et mensura creata sunt. Si q. i omibz tangb
hec ta sunt tut i mo hec tria sunt. et i pode
hec ta sunt. et i mensura hc ta. et sic ibit in
finitum. Ad hc. qs mo loquidi sap. xpi. vr. sig
nificari q. hec ta am creaturam sunt no eum
disponit aliq. i alio n. q. e am ipm q. esse
et ivon. dr. aut ibi sic. q. et oia i mo pode
et mensura disposuisti. q. ista tria i quibz
disposita sunt oia sunt am oia. q. am oia cre
ata no e. n. deus. vr. q. q. ista i deo sunt
et no i creatura. Ad hc. hc. dice vr. aug.
ad orosium sic mus. et pondus. et mensura
i quibz deus oia disposuit rpe deus est
Ad hc aug. sc. ge. deus rpe mus e. sme
mo a quo oes mus. rpe e. mensura sn me
sura a quo oes mensura. rpe e. pondus sn
pondere a quo omne pondus et sic vr. idem q.
pius q. ista no sunt i creata q. i creatore

¶ Ad hoc dicimus q̃ cū ista sint ꝓpietates creatur̃ i q̃ creata ē. vr̃ q ista sint cōsequtia creatura ꝑ ē creatē et sit vr̃ q n̄ indicent creatore ꝑ i creata tm̄. et sit vr̃ q i hijs nō sit vestigiū creatoris ¶ Ad hoc cū subiectū i telligi possit sū ꝓpietate ut dicūtur. ꝰ q ꝓpietas ē cōsequns ēe subiecti vr̃ q creata i telligi possit sū hijs et sic ista nō omni creatur̃ nōte ē quere ¶ Ad hoc cū opa ēnitatis sint i diuisa ꝓt i diuisa ēōn q ē i ꝑsonis vr̃ q sit ista tria rūdent ꝑsonis ita quartū ēe dicet q rūdet ēentie ¶ Solutio dd. q i tribz i quibz ē vestigiū tm̄ tis i create i ipa creata et resultat i ea tāq̃ queda ēnitas creata: sūt i ꝑsiones tūsi tūs creatoris ꝑ creatura indicia ꝓt q z vestigia dicūt̃ et nō cōuenit̃ create ꝑ esse absolutū create ꝑ ꝑ ēe relatū ad creatore ꝑ q creata exit ab eo ꝑ creatōem potēte sapiēte et bono ut potēti ꝓat sapia filio bonitas attribuat̃ spm̄ scō. et q̃da attribuūt̃ create ꝑ cōformitate exemplare ut omni vm̄ bonū quedā vo nō ꝑ cōformitatem exemplare ꝑ metaphorica et cōueniūt creatur̃ ꝑ diuisū modū tāe cōtis efficaciter forīle sū exemplarit̃ et finalē et talia nō oportet forīlē inueni i creatore et si inueniūt̃ nō sūt i ipo n̄ efficacēt tm̄ sic dicit aug. q deus ē mesura ꝓt mesura a quo oīa mesura et deus ē mus absq̃ mo a quo oīa mus et sic de ponde ut dicit aug. ad orosiū et i li. lxxxiiij. qōnū sic ecia ꝓ dicit sup cam q deus ē ēe oīm nō materiale ꝑ tāle ¶ Ad primū q dd. q i li. sap. ponit hic ta mus pondus et mesura eo q ēe i quo res disponit̃ i q̃ creata ē nōte ē ai sit cōpositū nec ꝑ habitū ē ex quibzda elēntis tāqua ex principijs ad ꝓm̄ q ē actus vltimi ordinatis ꝑ q ipm̄ creatu vnū fit et ꝑ forma dispata ab alio distinct̃ et i mary ponat̃ ut ho mali mōti rōnali et bicubiti q̃nto q̃tinuo duobz cubitis finito et albedo q̃li sū q̃litati diffuso. i superficie plana tm̄ati corpis i qua dicit diffusio lūs ut i li. de gradibz dicit iacob albūdi et i li. de coloribz ar. et sic facile ē videre i oībus alijs ꝑ oīa q̃a ꝑdicamētorū i omnibz ei creatu i ēe q̃ūs ut speciē ut indiuidui ex quibzda elēntis ordinatis ad vltī sic i quoda mūe constituit̃ et hoc vltī ē spes eius distinguens ipm̄ ab alijs ꝑ oppositōem ut diffinitōem et cōstituēs ipm i ēe ꝑfēto ꝑ ēe q̃ūs speciē ut i diuidui et hoc vocat̃ mus i ipo. et hoc ē ca dicere dicit aug. q mus omni rei ꝓbet spem metalibz autē q ex pluribz elēntis cōmixtis cōstituūt̃ nōte ē q vnū elēntale cōponens

i ēlmēt̃ ad alterū ut potēs ad actū et hoc vocat̃ pondus ꝓt q z i li. sapiē mus pondēra pondus q mus i principijs illis absolute cōsidratis: accip̃ pondus aut i ēsde q sidratis respectiue ꝑ q vnū respicit alterū et antecedēs oīa respiciūt vltī. et cū ista cōstituūt totū ēe rei erit extensio vni cuiq rei a p. ꝑ ordinē natē ꝑ oīa media usq̃ ad vltimū ita q extensio ēe limitat̃ et finit̃ ad p̄m et vltī. ita q de ēe nichil ē ante p̄m et n̄ post vltī. et hoc vocat̃ mesura et ꝑ tacitē ē post num et pondus et sic pz rō dicti i lib. sapie et q̃ ad num et q̃ ad ordinē cū dicit ꝑ et oīa i mo. pondē. et mesura disposuisti et q de ēe rei mch ꝓt i telligi extra ꝑ. a deo creati i q̃ creatū ē nō sūt plures ꝓpietates ꝑter tres ut dicūt̃ sū ¶ Ad id q ꝓ. ob. de ista ad aptacōe dd. q sic dicit aug. mesura ēqua aliq̃ metimur. ꝑ ꝑ ē simplex sic qua metendo ēstimamus q̃ntē et qua metendo mensuramus ēe sic dicit ar. i x. ꝓ. phie q vnūq̃q̃ mensuratur sū q̃ūs simplicissio et p̄. et hoc nō vm̄ ē q mesura ē oīm q̃ ad ēe dētimata sūt et i ēe dētimata creata ¶ Ad dicū aug. dd. q aug. accipit mum nō ꝑ tōem discrete q̃ntitatis ꝑ accipit mum ēēnilem quo res i mum po. et ab alio distinct̃ et ro dicit q mus omni rei spem ꝓbet et silr accipit modū ꝑ modo ēēnli eo mo quo modus dicit exceēsionē ēe a p. potēcia usq̃ ad vltī. actū ne ipsius ēe sit i modata ꝓgressio sū diffusio et sic modus ad mesura redūcat̃. silr ordinē accipit ꝓut dicit ēlimacōis vm̄ ēēnlū principiorū ad alterū et omū ꝑ cedētū ad vltimū ta i materiali quā in formali diffinitōe et sic verū ē q ordo in ide refert̃ q pondus et sic ea q dicit li. sap. sūt i re creata ꝑ q ē i ēt q sidrata ea aut q dicit aug. sūt i re creata ꝑ q ē cōsidrata i ēe ꝑfēto ¶ Ad id q dicit de tabano dd. q q̃ntitatē nō vocat discreta ꝑ ut q̃ntitas discreta dicit mus quo numeramus ꝑ vocat q̃ntitatē mum materialem q ē mus mūat̃ ēēnlū principiorū quibz cōstituit̃ ēe creati eo q illa se hnt ad vltī actū sicut vnitates i q̃ntitatē spe mum se hnt ad vltima vnitate ꝑ quā aggregate vnitates i spe mū cōstituūt̃ ab illa oīa hnt se specialiū et nō aptibz aggregatis et ꝓpter hoc eggie dicit ar. i viij. ꝓ. phie q dece nō ē bis q̃ntū nec septē et tā nec sex et q̃tuor nec nouē et vni i tendēs q a sola vltima vnitate ꝑ q finit aggregatōem

hit ee specialiter quo i ee et spe nm constituit
mesura aut et pondus accipit sic aug⁹ ¶
Ad aliud dd' q si ista ta pe accipiat veru
e q fuit i qnitate. si aut p trslacoem sibi tu
dis accipiant tut fuit i omnibz tra coelibz q
spualibz. et sbns q acrnibz et rem trslacoris
ponit aug⁹ sup ge sic i aiabus mesura e p
potia actua ad agendi ne sit irrenocabi
lis et i modata pgressio. mus aut e affcom
et virtutu quo a stulticie deformitate ad sapie
forma colligit pondus vo voluntatis et a
moris quo pdat q aui sponat. Claudian⁹
aut i li⁰ suo de aia sic ait. mesura e aie
p sua capacitate mus. p virtutu modsitatem
pondus. p appetitu eius i qd tendit. et aia
rionalis tribz hys subsistit memo. i telletu
voluntate quibz capax e mu mesure et po
dis mu. i mus virtutu sive virtus mesure i
capaia memorie et i telles. pondis i appetitu
voluntatis ¶ ad a⁹ dd' q hoc intelligit de
actu i finito h⁰ em effugit et mum et pon
dus et mesura et modu et spem et ordine
p nichil creatu e actu i finitu nec ee pt
vn matia et magtudo et aia su i telles ac
tu p ee finita sut. et sic e i eis mus spes et
ordo. su mus pondus et mesura ¶ ad a⁹ dd'
q sit dam e ista p trslacoem quemt dibus
¶ ad seqns pz solutio p an dra q ista per
trslacoem similitudis ad dia referuit ¶ ad
a⁹ dd' q i primis stat q mus sibi ipi mus est
et pondus sibi ipi pondus et mesura sibi ipi
mesura ¶ ad q⁹ dd. q ista p ut i creatura
talis et no matiale ut forte creata sut i
mo sine mo a quo e oia mus. et i pde su
pondere a quo e oia pondus. et mesura sine
mesura a quo e oia mesura sic paulo ante
dcm e ¶ et sile solutio id q aug⁹ dr ad oro
sium p ide pz rnsio ad seqns ¶ ad a⁹ q vl
tius q dd q ista sut i creatura sic vestig
et sic creata et no i creata absolute accep
ta p sut i ea p q erit a creatore potate sp
piete et bono. et io licet p ee sint i creata
iudicia sut eorp q sut i creatore q appabi
lia sut terbz psonis i diuisa eem operantibz
et i ee constituentibz creaturas ¶ ad a⁹ dd'
q creata p ee absolute accepta i telligi pt
su hys. p creata i come creature accepta
et ut exiens a potentia. sapia. et bonitate
creatoris. no pt i telligi su hys ut paulo
ant dcm e. sic em modus. et mesura indi
cat potentia. mus et spes sapiam ordo et
pondus bonitate ¶ ad vlti⁹ dd' q ista ta
rndent com cae efficientis forlis et final
q tres i vna eem sut q e ca et sic i deo
explex tacs cae e acta vna gem ita e v
nti ee creatu i creatura tm sut tres

ppetates. ita q ee su eem create rndeat eem
ppetates aut rndeant tpliti com cause.
et adaptent tribz p psonis ut dr aug⁹
i visibilia dei ex visibilibz p rdez considera
tis et ad creaoem relatis cognoscatur
de hac matia plima dta sut i p li⁰ de
tatu de cogcoe dei gone de vestigio

Quare dicatur mut⁹ et no vestigia

Ecce q quare ista ab aug⁹ dicat mu
tus et no vestigia dr em aug⁹ i
p⁰ de libo ar⁰ ve hys qui delinquunt te
ducte et lucte et obcecat i vestigiis tuis
qui mutus tuos pte amat et obliuisci
q immuas. qrat q quare creatura dica
t mut⁹. mut⁹ em est signu voluntatis im
entis. sile mut⁹ sp e ad a⁰ vestigiu vero
no e significatio insentis ¶ ad q⁹ vestigi⁹
e ire creata p q exit a creatore vn vesti
giu no dr n relaoem ad creatore. mut⁹
aut significat ad a⁰ ad q eu cui immutat
i tendit i duce is q immut et sic vr q ab
alio dr mut⁹ et ab alio vestigiu ¶ ad hc
mut⁹ significat immutaoem ad id q i tendit
et vult i mes sit pz luc. j⁰ immutat pri
eius que vellet vtri eu vn mut⁹ signu est
voluntatis no sapie ut potate vestigiu at
signu e trae agentis i rone efficacias et fine
et finis vn ab alio dr mut⁹ et ab alio dr
vestigiu ¶ solutio creatura dr vestigiu
et dr verbu et dr mutus p duas rdes
vestigiu dr p q sut i ea signa trae age
tis fundatis et ponetis ea i ee potem
agentis sapia disponetis et bonitate ordi
nantis ista sut em signa i pssa i creatura
p q exit a creatore vn aug⁹ li⁰ de ti dei.
xiij⁰ p oia opa sua significatois sue sp sit
iudicia vba aut sut p q hys ppetatibus
loquit creatorem et vocat hoc verbu rei sic
determinatu e p li⁰ gone de verbo et ita ex
ponit Basilius sr i⁰ In oem tra exiuit sonus
eorum et i fi. or e vba eorp Job xxx⁰ numeru m
troga immeta et dorebit te. et volatilia
celi et indicabit e loquere tibi et rndebit tibi
et narrabit ea pisces maris. oia em hc
ut dr gg⁹ ipis signis creatoris i se relu
cetibz dicit ipe ferit nos et no ipi nos
Ventus aut dur p q immut p id q p pte
e i ipis et i psce celiter et p oem plenitu
ne psonis ee i deo et io i vsu tuendu ee p
creatas sit p via ad creatore sit ad fine
et finem vn aug⁹ dr i ante pmdurta xx
hys q amat mutus tuos et obliuisciture
q immuas sit dr aug⁹ in cof. q dumtae p
hoc q pnuntiat sufficientia nulli facit q
solus deus sufficiens e et i po solo plenitu
do sufficiente a quo tale bonu pcesit q a
liqua pmittit sufficiencia sile voluptatis

pmittendo delectationem et dulcedinem in mutuo q
solus deus ceteris delectabilis est et q in ipso est ple
nitudo delectationis pter delectationes cue indeficienter
usque in finem silet creata propter speciem pulchritudinem
pmittit et immutat q speciem gratior pulchrior
est et ipsa pulchritudo propter eum. cant. iij. ecce tu pul
cer es dilecte mi et decorus ppter q etiam mundus
creatus ab ipso greece cosmos q idem est q or
natus latine mundus eo q a mundissimo omnia
explicari vocat vnde boet. v. de cons. phie
in cuncta supno ducas ab exemplo pulcritudinem pul
chrum ipse mundum mente gerens similique imagine formas et sic patet q licet idem sit in sba
vestigium et verbum et mundus tamen alia et alia ratione dicitur vestigium et verbum et mundus ipsa cre
atura Tractatus 2us de errore platonis
secundario credunt arist. et epicuri
et de hoc q magis dicit sto simplicius dicit prima
q moyses edidit errore platonis arist. et epicuri Ista enim oz dicere de erroribus
istis et p de errore platonis de quo dicit q ta
pnia esse dicit sca deum et exemplar et materiam
et ipsa increata et sunt pnia et deum qui artifice
non creatore et q. de deo q sit pnia multum
dubium est. quare de materia vtrum ipsa pnia sit
non de pnio sui increata ¶ Secundo de exemplari vtrum in hoc erraverit plato nil verum dicat
Tertio vtrum ex hoc sequatur deum esse opificem
non creatorem de materia autem quarendum quatuor
¶ An primo sit non de pnio ¶ Secundo an vna sit omnium
¶ Tertio an materia sit eterna ¶ Quarto vtrum
facta sit ad tradendum sui ad exemplar aliqd.
Sotium materia sit pnia non de principio
Primo quero q. an materia sit principium non
de pnio et vr q sic. omne enim fi ai sit ac
tuosus dicitur fundari in aliquo ut in subiecto
creari est fi q. creari dicitur fundari in aliquo
ut in subiecto p. pz. secda sed dicit sto simplicius
dicit. j. ca. cu q sic. cu deus de alicq facere
tale est ac si dicat mota eius voluntatem
nil p eius voluntate aliqd nquit quinque nil esse
de nouo aut ad quinque nil esse fi e. q. creari
fi est dicitur propositum: mde sic arguitur
omne q est in aliquo ut in subiecto. subiectum
nia et actu presupponit sibi fi esse in materia ut
in subiecto. q materiam presupponit sibi p natura
et actum sui p esse q presupponitur est aliud non
dependet ab alio p esse materia presupposita est
an omne fi. q. a nullo fi ipsa dependet p esse
et q materia sit subiectum omis fi dicit arist. i. p.
de gnatione et corruptione sic est aut vle p. et
pse gnationis et corruptionis subiectum et per
consequens motum aliorum sic q. colligitur q ac
ator in creando presupponit materiam et ipsa est
increata ¶ Ad hoc perfectissimum agentis perfectissimum est opus perfectissimum aut opus non est ma
ni for p compositum ex vno quoq deus aut perfectissimum agens est. q. sunt opus perfectissimum est.
Deut. xxxij. Date magnificentiam deo nro
dei perfecta sunt opa Boet. in v. de cons phie
mundum mente gerens similique imagine formas
perfectas q nubes pluviam absolvit pluviis q vt
q dei opus compositum sit q solum compositum p
fectum est p omnis componens presupponit compo
nentia ex quibus componit. q. an omne opus
dei presupponit materiam p quitq presupponit
an opus dei est increatum. q materia increata
est et sic vnum dicit plato ¶ Ad hoc consabi
lissimi agentis ordinatissimum est opus. q
q. arist. in p. phie q sapientis est ordinare
p non est cuiscuius de extremo in extremum n
p oia media si illa extrema habent media Dicit
enim arist. in vi. ethicorum q nam non venit de q
mo in extremum n p oia media sunt aut extrema
nihil esse perfectum esse. et mle habet extrema me
dium est q in potentia est. q enim in potentia est p q est
et simpliciter non est. q dei opus non immediate est
ex nihilo in perfectum esse p ex eo q potentia est in id
q actu est perfectum. deus q. an omne opus sui
presupponit id q in potentia est. q aut in potentia est
materia est. q materia presupposita est ab eterno
¶ Ad hoc arist. in p. phis. an fine subiecta at
materia scibilis est p analogia sicut enim es ad
statuam se habet. sic materia ad formam. q esse
forme non fit n in materia. sicut ea formale in arte
ab arte non fit n in subiecto matie. cui q deus
omne q fecit creando fecit p esse forme et dis
posuit et ordinavit an omne creatum distinctum
et ordinatum presupponit materiam in q et ex
qua facere fortum creatione et distinctione
et ordinatu. et sic seq q materia non est facta nec
creata p eterna. q pnio non de pnio ¶ Ad hoc
in li. de intelligibilibus dicit q omis for q est in primo
motore ut in agente et exemplari est in prima ma
nec in suscipiente et potentia et capacitate omnium
p vniq q esse forme nec fit nec est n in eo
q est capax sui et presupponit illud in quo
fiat et sic. q an omne q factum est p forma
presupponit id q est capax omis esse formis et
sic pus seq q illud non est factum et hoc vr du
q dicit in li. de symbolo sit ordinatissimo
dei munus factum est ut primo pa capacitas for
rum fiet ex qua postea fierent quoq forma
sunt ¶ Ad hoc arist. in p. phis q in q est ex
quo est omne fi et ad q est omne corrumpi nec
gnatum est nec corruptum nec factum nec desinit
p esse. cum omne factum esse et post omne defectum
esse materia est ex qua est omne fi et in qua est de
corrumpi sed deficiens ab esse. q materia nec facta
est nec corrupta nec deficiens ¶ Ad hoc duo
q. de di. no. ca. mo. q non corrumpi q omnium
p certa existens modi commensurationis et
armonie. eadem aut iterum gnat q omnium

ut fit ꝗ omne q̃ fit et deficit fit et deficit in
modis quemensuratoribus et armonicis hꝰ autem no
fuit in circa compositum quod nec fit nec deficit in com
positum ꝗ materia simplex existens est et sine for
quod nec fit nec deficit et hec est ita q̃ plato po
suit ita primam deum sq̃ per intellectum agentem opificem
formis sui exemplaria etina ad que intendendo re
spicit quia in lumine intelligentie agentis abetino ce
dunt et materia quia materiam ex qua sit etina
etinia produxit deque intelligentie
sue prohabuit principium autem ceelum dei ex ma
teria materia sq̃ ad exemplar quia in lumine intelligen
tie agentis prohabuit principium Solutio ad primum
dicendum q̃ materia creata est et primum habet duracionis
et esse quia aliter primum primum non esset primum omnium esse
quod est in quiescens sit in gone de primo primo paulo ante
dictum est. aliquid enim esse stabile est a materia et si esse
materie non esset a primo primo sequeretur q̃ primum primum non
esset primum omnium esse. et per consequens sequeretur q̃ primum
primum non esset primum primum primum enim omnium esse intellectu
et natura est ante primum hunc esse tale illi sicut
omnium sale est ante particulare Ad obiectum autem
dicendum q̃ creari non est fieri ꝗ quia fieri est transmutari vel
mutare in aliquo. q̃ de aliquid facere deus
dicitur facere id agere aliquid dicitur quia ita est rerum nomen
existentium dum eius voluntate res nomen esse in
pulit q̃ ante non erant absque ipsius agitatione
ut actus sine dicta non habent ante actus nisi in mo
tus consistat in eo autem motus nullus sit et
in eo ante omne fieri physicum sunt ꝗ actus
dicuntur in motu et transmutatione sit. creari autem
non sit in motu et transmutatione creari non potest
fieri in quantesso nihilo putat dicitur fieri omne id q̃ nunc
primo incipit esse et ante non fuit. hoc autem in dei
actione ad intuitum est et voluntate et non per mutationem
et in eo potius vocatur vocatio quia actio id fiat
in eo. vocat ea q̃ non sunt tanquam ea q̃
sunt et in eo ponens eius q̃ est fieri non habet hoc ea
solum tenet in hiis in quibus fieri transmuti est et ipso
transmutatio est actus in potentia et sit dicitur quie
cator sup tertium physi. talis transmutatio non est
in forma post formam in qua non etiamno tempe
non fit subito nec dicitur aucten in sufficientia esse
de potentia ad actum et ipse hoc exigit materia
subiecta in qua fit. in dei autem actione q̃ in age
do illo indiget nec materia nec instrumento
ut dicit augustinus sit fit materia et forma et for
in materia substans for et compositum et sic omni
nisi esse est primum sq̃ materialis. formalis. et compositi
in tali autem opere non oportet q̃ materia duratione
precedat formam ꝗ natura sit fundamentum
nam prius est simpliciter edificatis ad hoc enim q̃ forma
sit in actu et ꝗ esse oportet esse materia in qua sit
Ad ad dicendum q̃ hoc argumentum predit usque ad illud
q̃ dicit q̃ compositum presupponit componentia hoc est
non est unum in illis compositis q̃ totum esse suum ac
cipiunt a componentibus sicut a prima ita et hoc
in creatis non est unum. hoc enim totum esse accipiunt
a primo primo efficiente in hiis enim fundamentum fit ab
forma et forma in fundamento et in eo non presup
ponit ea ꝗ esse et duracionem. q̃ sic sit predicit
in esse ꝗ presupponit ea ꝗ natura exigentia
opis q̃ exigunt ad esse compositi Ad ad
dicendum q̃ hoc argumentum predit de in presto agente aut
ad dicendum agit in potentia est sit et natura et sit
et artifex perfectissimum autem agentis q̃ infinite
potentie quia est dicitur agit et excellere medium et
de extremo in extremum venire subito et non
transeundo medium actio enim q̃ transit medium est
in tempore gradatim et non subito et in eo est finite et
mensurate potentie sit et potentia nec et potentia
actus et talis actio rationabile attribuetur
primo agenti qui perfectissimum est et infinite potentie
et totum opus et processum opis hic in voluntate
et in ipsi potentate prius ipse dicitur et facta sunt ipse
mundum et res sunt Ad ad dicendum q̃ hoc argumentum non
probat materiam precedere ꝗ esse et duracionem opus
dicitur si probat tantum q̃ materia precedit esse formae
ꝗ ordine nec et exigentia opis operati et non
opis operantis Ad ad dicendum q̃ similiter non probat
q̃ ꝗ esse et duracionem materia opus dicitur de
processerit ꝗ q̃ processit esse forte ordine nec et
exigentia opis operati et hoc augustinus vocat or
dinatissimum dei mundum Ad tertiam ad dicendum
q̃ illa tenet in ordine in quibus fieri id dicitur esse in
transmutatione quia in quibus est forma post formam
in tempore gradatim sit enim materia nec deducti per
ad esse nec deficere abesse talis autem actio non
est primum primum ꝗ sunt est vere ad esse perfectum et totum
in momento exhoc q̃ hic in potentate impetrat tota
esse post non esse collationem hoc enim dicitur quia
q̃ primum primum est facere debet in quibus q̃ sunt Ad ad
tertium dicendum q̃ sic dicitur corruptione q̃ est ex pas
sione magis fieri et abiectione a sua ut in
corpore dicitur non corrumpit q̃ existunt ita q̃ ex
istentia dicitur simplicia ꝗ corruptione q̃ est en
tia in in manu dei continetur corruptum sunt
simplicia sit et alia creata et in eo etiam oppo
sita mutatione sed ex sione q̃ est ex nihilo in aliquid
tendunt in esse et hoc non est contra dicitur in quia
philosophi non cognoscunt creationem ꝗ q̃ actus crea
tis ꝗ unumquodque ens considerant ꝗ prima propria
entis et essentia in considerando primam entis com
positi q̃ ꝗ ordine nec ita sunt ita primam posuit
plato sq̃ fundamentum in quo esse fundat et form
dante esse et q̃ nihil facit semper cogebat
ponere efficiente sui opificis et q̃ opifex operat
per intellectum et ordinis operans per intellectum respi
cit ad rationem opis existunt opis simpliciter et
dirigit opus totum ad illa et quibus proxim

opis. ro rogebat pone exemplar sui form
ydeale et in hoc n. peccauit nec creacoi
gtra dixit no enim ista posuit ee pma nullo
mo principata si dixit ee pma entis pfta
si ordine opis et exigentia opati et hoc mo
dixit ea psupponi et ee ebna no simplex
si put etiam dr q p tusmutcdem ne non
accipit ee nec fine nec subiacet tusmutcoi
et q mqr et dub. i examion dicit eu er
rasse pte hoc e q si dixit ee ebna etiam
n. a. intelligens n i tusmutibile q udali no
subiacet tusmutcoi q no e ebnu smpr si si
q pticpacde. s. pcetatis ebnu. q e no mesu
rari nuc tpis si nuc ebnitatis si q dr i li.
de caus q mt rem aud sba et acto e i mo
mento ebnitatis et rem aud sba e i mom
to qus e res aud sba e i momento ebnitis
et acto i momento tpis. hoc enim pticipiorum
si platone sba e i momento ebnitatis et
acto qua facitur et dat ee. e i momento
tpis talia enim oia ut li. de intelligibilibz
dr sunt i orizonte ebnitatis et tpis

Vtrum vna materia sit omnium

Ecudo q. an vna materia sit omnium et q.
nitiplex vna materia omnium dicta e. dr
enim vna materia cofusione q precedit distinctio
nem rerum corpaliu ut dicit scti Basilius
Ambr. Io. Beda Strabus et alii quidam
q eta am dixerunt phi epicuri anaxagoras
anxellis. parmenides democritus et leucipp
pus licet Iustinus de Anax. et melis. po
nebat mixtu sui chaos ee materiam omnium corpo
lium. Democritus aut et leucippus atomos
dicebat materiam omnium. Vn et ouidius q dr me
tamorphos. metacone facies de opifice anax
dr am mare et tipis et q tegit oia celu vni
erat toto ne vultus i orbe cuncte dicde cha
os de quo 7 hoc facit metacone li. mi. de co
sol. logus de distinctione cosiusi sic diuer
sis elementa ligas ut frigora flammis arida
aqua contiant liquidis ve pruior ignis euo
let. aut mensuras mensas dedicat pondera tras
et de humidi vnitate materie no gremium h.
si mira v. agere de opibz sex dies de ieiu
materia vna q pm i diuidiacois e i q i diui
dua vniuersale ad de pactaris sui sit vle i
na forma actualis acceptu ut gen et actus
sui sit i na forma sbalis acceptu ut genus dra
et speb et hoc mo dicem an vna sit materia
omnium. hoc e ea corlium quia spualium. h. ei mo
quida dicte psuppetrunt omnia ee materiam vna
et vr q vnu dicat. n. enim fit ab opifice p
creacoem q si q e tum actus creantis no
sit pfectum et hoc aliqd. omne aut q e hoc ad
et pfectum ut dr. Boe. li. de ebdom. ad hoc q
sit et a quo hoc aliqd fit si quo hoc ad e
no e si materia. q vr q materia vna sit omni
ta corlium quia spualium. ad hi oia for
dese amis e aud pbacio e. q illa q sit vnus
spei. sba vltra formali no differunt si dif
ferunt p materiam et sile e i aliis formis ta
sbalibz quia actualibz. albedo enim no est
hec albedo n p materiam i qua e. aq si exo
hat p intellectum omis e et quidibilis mul
tis. sile hi aial no e hi aial n p mate
riam i qua e et sile hi ho et hi equale. tal
aut i diuidiacio e i omnibz ta i corlibz q
i spualibz. q vr q pm i diuidiacois illi
i omnibz sit vnu q e materia. ad hi i pole
e q idq sit pm quicabilitas et i quicabi tis
dr ar i ny de ce. et mu. qd cu dico celu di
co form. cu dico hoc celu dico materiam sub
hac for. dr aut hoc q idem iudicium e de sili
bz i omnibz q cu dr vniuersale. dr forma. et
cu dr predicare. dr materia sub hac forma.
si iste modus dicendi e i omnibz corlibz et spu
alibz. dico enim angelum et hic angelum. q vr
q vna materia i omnibz sit corlibz et spuali
bz q pm i diuidiacois e i ipis. ad hi
amicebn. i li. fonteis vite. hoc pbat sic ppa
passio extra ppm subiectum no inuenit substan
re aut et sustinere ppa passio e materie. q pt
materiam no inuenitur et gra materie conuenit
cuicuq quem. sustinere aut et substare co
uenit et angelo et aere et celo et elemento et e
lementis. q i omnibz illis e materia vna
gra cui quem eis hec passio et sic spua
lium et corpaliu materia vna e. ad hic
omnem ei q singulare e vniuoce quem i qui
cabilis existentie modum habere. Ex dr ar. m
ny pe phie q q q i multis p vna eadem
i illis consistes e i vno p. q ea omnia illorum
q i omnibz i quicabilibz vnu e q e pm
i quicabilitas et hi no pt ee n materia q
oris for dese quicabilis e. et sic i omnibus
corlibz et i corlibz vna e materia q e pm
i quitas i ipis. ad hi quietator sup xi
pe phie dr q hoc e materia q e mete pter
eadem forma. si ois for q e mete sui i sit
corpale sui spuale aio remanet n vnu q
pt eadem forma e i ipis. i omnibus q ente corli
et spuali vnu e materiale pm q p formas
sbales et actuales distingu i ipis. et sic
omnium corlium et i corlium e materia vna sbalis
ad hi dr q ipis q idem mio e idem ma. et di
uisu mio diuersu p materiam. si omne q ve e
i na sui corpeu sui i corpeu e vnu mio. q
omne q i materia ve e. io e q vnu mio e et
p materiam vnu e et mde seq q omnis e materia
vna. in gru hmi e q materia sat de
tinatas p potentia et motu ut nuncq dr
ei ar. ante finem primi phis subiecta aut
natura scibilis e p analogiam. sit enim ad

Inq.

statua ex aut ad lectulum lignum aut ad alium hmanam formam materie et in forme se habet prius
quam accipiat formam sic subiectum non se habet ad
substantiam et hoc aliqui fit analogia in spiritualibus
et corporibus non est una quia materia in corporalibus et spiritualibus non est una ¶ Sicque dicat quod aliqui non loquitur
de materia prima sed de materia habita quantum ad proximatum et huiusmodi
formam ad illi et unum est quia illa non est una tunc per prima
materia una est ¶ Contra primam materiam est quia est in potentia
ad ens actu in quie nulla autem potentia in quantum potentia
sabilis est nisi per actum et motum dicit enim philosophus quod materia
indicat potentiam et eo sua est quia potentia non est nisi
ens quia non habetur et quia non habet nio acquirit nisi per
motum quod cum non est motus unum in quie tunc alio
illum non erit una materia cum alio quia stat autem
quia non est unum motus spiritualium et corporalium quod
spiritualium et corporalium non est una materia ¶
Ad hoc hoc expresse dicit Boe. in fine libri de Trinitatis
natis in una persona xpi sic. nisi enim in corpea
substantia nullo materie initiet fundamento nullum vero cor
cui non sit materia subiecta ¶ Ad hoc idem dicit Boe. cum
alia res materie fundamento initiet ut corpus a
lia vero materia subiecta non egeat ut in corpeum quo
fit patet ut corpus in corporale spem per mutetur.
¶ Ad hoc Boe. ibidem nulla est in incorporalibus rebus
materia ¶ Ad hoc philosophus in primo physice et in vi. quia
est omnium materia est transmutatio ad unicum. sed corporum
et spiritualium non est transmutatio ad unicum. quia dicit
coelum omnis corpus non est materia una ¶ Et omnis hoc
quod dicit philosophus et sancti tamen quia sunt quidam
defendentes oppinionem ponendum sunt esse corpus ut
melius videatur veritas ¶ Obiciunt quod sic omne
creatum non ens in alio prius est omnium creato esse
in alio sed omne creatum est ens in alio patet materia
sola quia est non ens in alio. quia materia prius est omnium creato
quia autem omne creatum sit ens in alio patet materia
sic probat. ens creatum patet materia ut est substantia
actus. actus autem in alio est. substantia vero patet materia
ut est forma ut compositum. forma. constat quod in alio est
quod in tum vero in alio est quia in quibus. quia sola
materia est non ens in alio et sic quia materia est prius
quam hoc procedunt veritas sic quia est prius alio et
non est prius illo ipse tamen sic patitur cum prius. ut
ordine tum sic mane cum meridie. cum dicit quod
mane sit nudius. ut dicitur tum. ut consequitur
nec tum relinquitur quod sit prius ut quia materia cum sit
sit prius ad alia portitate calicatis habet
ad ora. et non habet calitate efficientis nec
forma nec finis. dicit enim ar. in vi. physi. quod effi
cies et forma et finis unique habit in de cum ma
quod relinquitur quod calitate materie habet ad ora a
lia quod omnium est materia una ¶ Ad hoc potentia ma
terialis est quia semper non reducit ad actum ut dicit
ar. in vi. physice. sed talis potentia est in in spiritualibus
quia corporalibus substantiis cum quod potentia materiae
non sit sine materia. ergo una materia in corporalibus
quia spiritualibus ¶ Ad hoc post unum in duplice
in ecen et sba non est nisi primum multitudinis in ecen

et sba sic patet monade est dyas ut dicunt
pythagorici sed in duplice in ecen et sba non est nisi
quod in omnibus quia sunt patet primum creata est dyas
sed binarii primum multitudinis ecen et sbe. quod in omnibus
creatis est talis binarii sed primum binarii est for
et materie. quod in omnibus creatis est for et ma
teria et sic dum creatorum est materia prima et hoc di
cunt volunt velle dicere quod dicit quod in omnibus quod est extra
primum est et hoc et hoc ¶ Ad hoc in omni ordine sum
mum supponit prius quod in ordine compositorum sed suppon
prima. sed sba est ex subiecto et accidente quod est
in corporalibus quia in spiritualibus. in spiritualibus enim sunt
illuminationes gre et glie et theophanie quod sum
dicunt apposicionem. primum autem apposito est materie
et forme quod in omnibus tam corporibus quia spiritualibus
est materia et forma ¶ Ad hoc per augustinum probat hoc
qui sic dicit in xii. cof. in me tu dne Domusti
me quod prius quia ista informe materiam formes
atque distinguis non erat aliquid. non colores. non
figura. non corpus non spus. non tu ado non erat
enim in fortitas sil vella spe in hac autem eade
materia aptat omni forme. sed coloris figure cor
pis. et sps. quod vero quod omnium fortium una sit ma
¶ Ad hoc dicit hoc dicit autem in primo physice quod crucium
non est idem genus corporum non est una materia. et ibidem dicit
quod corrumpuntur et in corrumpuntur non est idem genus sed spi
alia in corruptibilia sunt et magis distant
quia spiritualia et corporalia quia corporalia cor
ruptibilia et incorrumpta quod multum minus erit
omnium genus spiritualium et corporalium et sic non erit una
materia ¶ Soluco quidam platonici philosophi ut dui
cebant et alii dicentes in platone mundum esse
verbo dei ad exemplar quod est in mente intelligen
cie dicunt omnium materiam esse unam primam quod qui
materiam esse dicebat omnem seminum quia a primo
opifice procedunt in materiam continente semina
formarum a prima causa intelligencias orbium in forma
et ab illis in materiam sive materiam procedere
tum. Et hoc dicunt fensisse platone in thymeo
sic dicentem. horum semetem ego faciam vobisque
tradam verum erit par equum. hoc est quod a me
fluit in vos sit ex equum ad par quod unicuique
potencie materiali attribuatis forma sibi de
bita et hoc est quod dicunt in vi. de naturalibus
quod intelligencia dat omnis forma et sic dicunt
materie diversas et hoc quod sed in unum materie in
materie diversas et sic ordo semetis et tota
creatorum fiat ab opifice. sed per intelligencias
orbium aliorum instrumentale operantium in mo
tibus et qualitatibus celestibus et quantitatibus
elementalibus materiis suis quibus ad operent et hoc
dicunt materiam ut materiam omnium formarum con
cepta esse unam sit unus est opifex totius
semetis omnium formarum seminum et germinum
et in de sap. xvi. speciem germinator hoc ordinem
constituit. germinator enim speciem non dicit nisi ordo

spes q̃ creatorem ab illo eet. nec h' dicet
q̃ stitue n̄ vtutibz celestibz et elementalibz h' i m.
ad ee deducet ita q̃ vnuqdq̃ i actu nē eet
p̄ fm q̃ sti dicit q̃ m. a forma p̄ficitur
triplē p actu creantis. p̄ficit eam forma
sbali cōtam. potentialitas. ita q̃ n' ei e
i potēn vltimus nec ad vbi nec ad formam
et sic dicit ee materiā i intelligentiis ana
tonali et angelo dn̄ subiectū i hijs ita p̄fm
dicit q̃ nec i pō e ad q̃ntitatē nec i potentia
ad formā p̄ sola fōr sbali determinatū est
et sic vna materia spiritualium sbarum aliqn̄ de
terminat fōr sbali ita q̃ nō remanet i pō
ad aliquā forēm sbalem remanet tn̄ i pō
ad forēm secundarīa q̃ p̄xima e m. hoc e ad q̃ntī
tatē. et sic vna e m. corporum i corruptibilī
p̄ locū mobilium. q̃ omne q̃ p̄ locū movetur
q̃ntū e. et hanc vocat materiam q̃ntitate de
terminata. aliqn̄ ē materia nō fit determinatur
fōr sbali p actū creantis qui remaneat in
pō et ad vbi et ad forēm et sic oz ca ee cu
grietate q̃litatū elementalium q̃ tēpiternō nō
fit sn̄ grietate et h' nūq̃ vna materia dicit
ee grabilium et corrup̄ tēpiternibilium adinice
et hanc ee formā dicit determinata grietate
et sic dicit corp. redit ad h' q̃ m. p̄ sola ana
logiā ad forēm sbale determinante pōlitate
eius sit i orbibus spiritalibz et corlibz vna v
nitate talis analogie. m. aut p forma sba
lem q̃ntitate et figura determinata. m. at
grietate determinata i orbibz grabilibz et cor
ruptibz e vna vni. analogie ad forēm sbale
q̃ i ee et porēcias q̃ sequitur et actibz determina
tōez exigit p grietate. et hoc mō dicit in
telligi q̃ phis dr q̃ m. sensibilis e p analogiā
et ea q̃ obiecta sunt ad h' q̃ dr q̃ vna sit m.
gredit ¶ Hec tn̄ posito p ypothetice illo
nō placuit q̃ dabat eam q̃ m. p p̄ōm ad
actū determinat et cognat relatione ei potē
tie ad actū analogiā vocabat sū p̄ porēcias
ut paulo an̄ dicū est. et ēo quoq̃ nō e vna
analogia ad vnū et eūdē actū i q̃ie illi spe
hoz dicebat nō ee vna materiam. et h' sunt q̃ p
m. nō tota e mt. nec sunt ex materia sua tō
hz extra ea e ps materie tēpiternibilis ad eūdē
actū. et ps m. q̃ e mtra sub actu illo tēpiter
nibilis e ad actū alium. et ēo talia oīa tēpiter
nibilia sunt ad inice et ppt vna analogiam
quā m. talium hnt ad actū sū ad actus di
versos hoz dicebat ee vna materiam et p pm
supponebat q̃ h' actus sic e vna m. horum
omnium e tēpiternō adinice q̃ dabat a q̃ q̃da
sunt ex materia ita q̃ m. stans sub actu illoz
potentie analogiā hnt ad alium actū nec a
liqua materia ex ipsa hnt analogiā ad eūdē
actū. sic e sol et alie stelle. et illa dicunt

ee ex m. sua tota. ita q̃ n. materie ex ipsa
exūtis analogiā hnt ad eūdē actū nec ali
qua m. mtra ipsa exūtis analogiā hnt
ad alium actū et ēo p pm. ponunt q̃ q̃cūq̃
sunt ex m. tota illo mō tēpiternitate adinice
p̄ sunt i corruptibilia et ut dr ar. i. de ce
et mū. et i p. metheo talia nō recipiunt ipse
i passiones p equinas. q̃ dabat ite q̃ potēn
e eius q̃ nō hetur et i eodē pō sp̄ predit
actū p natura q̃ e q̃ia. et ēo quorūtūq̃
suppositū illi subiectū tale analogiā non
hnt ad actū hoz nullam penitus dicebant
ee materiam sic e angelus p. mysta ana
tore suus. et sic e mtelligentia p̄sidens orbibz
stellarū. et sic e ana tonalis q̃ sic dr ysaac
i li. de diffinitionibz i umbra creat intelligē
tie. sic et sensibilis i umbra tonalis anie et
vegetabilis i umbra sensibilis. et celū i umbra
vegetabilis et elta et elementata i umbra
celi et ēo i talibz tēpiternō incipit p formam
et ee ta actualē quā sbale. et hanc positiō
vr defendere aug. sr ge. ad litteram q̃ dr ait ab
ex nulla creatura ee materia. sicut Boe. i li. de
duabz natis i vna p̄sona xpi et ēo p catho
licā fidē et phias hec via vr m̄ ee tenenda
¶ Ad obiecta q̃ q̃ i ducta sunt ad h' q̃ sit vna
oīm m. p ordinē tendū e ¶ Ad p̄m q̃ dr
q̃ Boe. verū dr p̄ quo id q̃ creatū e est
h' ad nō e m. p̄ potius suppositū ne omnis
q̃ i ante dictis dicūm ee id q̃ e et quo e p̄m
nō e fōr. m. q̃ h' nō p̄dicat de toto p̄ e sup
tū a fōr totum. dn̄ licet spiritalia corporita
sint ex q̃ e et quo e. nō tn̄ sequit q̃ sint co
posita ex materia et fōr ¶ Ad a. dr q̃ m.
p rem materie nō e p̄m. i dimensionibz sed
p rem aliam p rem sp̄i subiecti. i dimensiū
ei ut i logica sua dr algazel fit i dimensiū
ab actūte i quantabili. et hoc e sp̄i suppositi
q̃ vōt id q̃ e et ēo p̄m. i dimensionibz e id q̃ e
nec m. e i dimensiōb n̄ p e p̄m subiectū ei q̃
e et ēo illa ēo suppositū sūt et nō predic.
¶ Ad a. dr q̃ ei dr ar. q̃ ei dr hoc celū
dr m. sub hac fōr vocat materiam q̃ m. sicut
i quo q̃ p̄ entis creati et hoc nō vniuersale
et particulare accipit i omnibz creatis ta spiri
tibz quā corporalibz. ex hoc nō seq̃ q̃ illud
sit dimensionatū sit vnū vel vni. rōis i oībz q̃
i q̃bz da e materia i quibz da id q̃ e licet i hoc
filia sint q̃ i vtrōq̃ fidat ee creati et copo
siti ¶ Ad rōem ad ultimū dr q̃ nō predit eo
q̃ sustinem. et substare equiuoce dr i spiritib
et i corporalibz. nō enim sbā spiritalis eadem
rōe sbstat illuminatibz angelis et theophanis
qua m. substat formis naturalibz accidentalibz
et sbalibz. si enim sic eet tūc sic m. generat

a fōr cui substat et sic alba. calida. lapis
et lignū et sic de alijs. ita spūalibz nā a q
libet fōr q p mēcōcēm ē ipa denominatet et
dicet alba. calida. lapis et lignū q fluxe
et ste fuit error theophrasti ut dt q mētator
sup trū de aīa et ī o dt ar. ibidē q receptō
forū ī intellectū nō ē n̄ p ē rationale q cō
mētator spūale vocat et nō ē n̄ p q. et ī q
ē receptō plus assimilat receptōi loci quā m
et ī h dicit illa cō. si enī deret ē vnū p
substādi et sustinēdi ī oibz substātibz et susti
nētibz oportet q vna et eadē cō ēet substādi
et sustinēdi ī oibz ¶ Ad a dd q ī qui vna
cō ē ī quēcabi. q sic algazel dt ē ab acci
dente ī quēcabili et boēc dt q ē a collēcōe ar
cidentū q ī alio ī possibile ē inēri q nōie
ppi significat tū de socratitas nū plonitas
et h nō vnū ē ppm singularitatis et ī quē
cabi. et h ē h suppositū nē quēs ī q libet
nā dū m p q materia nō ē talis singlaritatis
ppm p ī q ē fundamētū ppm ī quo fundat
ēe dnm suppositi cui quēit actus ī quēcabile
¶ Ad a dd q quētator ibi nō loq n̄ de cōri
bz hoīs enī materia ppe fōrē et dstingt
et determinat ad ēe ī spūalibz aūt ī q bus
ē q ē et quo ē vtrū q accipit a toto q ē ei
p dicat de toto q ē omne ei q ē. ē id q ē. q
ē aūt ē acceptū a fōr totius p q substat
nē quē p q vniūsale de fōr totius sit ut de
ho ē hoīs dū talis resolutio ē resolutio particularis
ī vniūsale et nō resolutio cōpositi ī componentia
et h ādem ē vm q h stant ī ente q ī distinctū
ē p ens nō ut m se ht ad entia particularia
p ut pm ad dēē quia enim se ht p prius et
posterius ī ētū ī illis ¶ Ad a dd q h dam
phi nō ē vm h de cōribz ī quibz nūm cōgnosci
diuisione quinui sic dt ar. ī m. phi. ī alijs
aūt ut dt damasc. differt ē cōmūe et magis
differt ppe q ē p actus ī quēcabile ut dam ē.
¶ Illa q adducit ī grēcū credēda sunt ¶ Ad
rōnes eorū q vna materia omnū ēē dicit dd
ad primā q illa cō bona ē p suppositū fluxū ī h
q dt q sola m ē nō ens ī alio. p ī cōribus
m ē sba nō ens ī alio ī qua fundat oia alia
q fōrlit ī sunt ipi ī spūalibz aūt sba nō ens
ī alio ē id q ē ī quo fundat p ēē quo ē et alia
q p dū ēē sunt ī ipo ut illuminatōes et grē et hu
oplanē ¶ Ad a dd q nīle de dnpt sq ami
tate nē q ē materia et a quēiencia ppetuis ali
tur nō m lz incōtē m nō ht p nō m le
nō ī quit ex materia fo nō mīta sunt pluria
m m habēcia. sit ī m de aīa dt ar. q fiunt
ī oi nia a ē quo ē oia fiēt et a q ē oia fiēt
ita et ī aīa rōnali ē accipe has dstinctās et
ī tellectus possibilis quo ē oia fit. materialis
de cū tū pt heat m et p hūc modū. d q
ē ī spūalibz dstinguēdē et ppū et fōrtū de
materiale cū tū nec m sic n ex m p ī q da
spectare quēiat cū m ¶ Ad a dd q omne
creatū ē hoc et h p illa sunt q sunt ē et q
ē et nō m et fōr ī oibz sit ī gone de cōpo
sicōe creatē onsū ē nec h ē vm q primus
binarij rerū sit fōr et m p p rōnis q ē et
quo ē. et ī o p h arg n p ad bat ¶ Ad a dd
q p suppōnit p m p p ī ē cā sedē sz sic nō est
ī q p oicōe q cōposito fōr et m nō ē cā cō
positōis accidētis et subiecti p ipm subiecti
ut dt q nūcēn oīatio ē accidentis. et h sunt
eius vba ī p p phia sua subiecti ē ens ī se
completū oīatio alī existendi ī ipo. et ideo
ī illis inēritur ppo accidētis cū subiecto
ī quibz illa ē ppo m et fōr sic ī linēe ī ē
curuū et rectū cū tū nō sit cōposita ex m
et fōr ¶ Ad a dd q tū aug q quā plato
thimeo materiā dicit ēē ī fōrtātē eo q n
capax ē fōr n q illam formā ht ut dt
plato ibidē. p h materia p p ē p ī tellectū ac
cepta et nō p p p ēē dicit eā q media
m nīlam et aliquā sbam. oīb enī aliqua
sba p formā aliq sba ē. illa aūt sba ē q
n ē. et sic m media ē m nihil et aliq
sbam q ī fōrtās nō oīo n ē licet n sit
eorū q fōrtā ē sunt et h nō dt aug q ī fōr
mitas n ē ppe q ēē nīle actū ht mate
le nīl mutabile ut dt plato q ex nīlo q ipa
sit accipit et gnat p ex aliq q recipit ex
alio sic semē marīs dū cōpat faurā mu
di plato ēribz s. m q ex alio accipit sic ma
tēria opifica qui nō ī se p ī alio gnat et
nato fū filio h ē fōr mūdi archetypi q
opifex q stellas et q litates elēmēs in
materiā cōgnā ī matricilā mittit p ex h
nō seq q vna sit m omni q sic paulo ante
dam ē nō ē vna analogia talis materiale
ad cū bz fōr susceptōem ¶ Ad id q ob ī
dicū dd q ar ē va ppo. p accipit genus
ibi p ēē et nō p ī tendem logicā. hoc enī
nō vnū genus ē eorū quorū ē vna analogia
potēcie ad actū. h enī nō genus ht po
tēcia differt specificas et hoc nō ostinctis
differētiis genus determinat ad spēs et sic nō
pt ēē vnū genus corrup et ī corruptibi
et ī corpalū et spūalū licet p ī tētione
logicā accipiēdo genus oīa h sit ī gne sbe
Ercō q am m dtrū m sit eterna
sit etna et vr q sit etna dc ei plato

sic ī thymeo ea sua q̄ cūcta recepit corpa
illa nūme recedit ex q̄ dicūt ppa. recepit ei
cūcta nec ulla ex eisdē trahit forma et cū
velut ī ea gremiū eius formet q̄ recipiūt.
ipa ī formis mouet ē q̄ usus eius silis
molli cedentiq̄ m. ī qua ī p̄mūt varia sig
nacula monet q̄ et fort q̄ modo ab ī centi
bus ipa nec fōr nec motū suus ex sua sua
et dat sile de auro aut si ī p̄mant diuise fi
gure mutat quidē figa ī figuca sp tū ma
net ī nā auri a qua ullo mō mutat. nde
p̄cedit sic ī quo aliq̄ oia fortūt et ipm non
fortūt ī aliquo an oia forta p̄ē. ma
ē ī qua oia fortūt. et ipa nō fort ī aliquo
q̄ an oia forta et creata ē ma q̄ aut an
dia creata ē ē etnū. q̄ ma etna ē ¶ ad hr
plato ibidē at v̄ mūd etnū genī aio simedū
ē. s. q̄ gignit. ite ad ī quo gignit. ptea e
tū ē quo similitudīnē trahit mutuat q̄ q̄
gignit. dicat q̄ facē q̄ pacē similitudīnē
ī ptici illi q̄ sustapit. mat. at v̄ illi vn
obuenit pat. illi aut ne q̄ mē hī duo est
plis filiq̄ ita ī telligēdū fī nō posse. ut una
existat facies q̄ omis rep omu fors vule
q̄ q̄ tmeat varia q̄ corpis vndiq̄ ora de
mōstret ni subiecto ptis aliq̄ corpū gimio
ī quo omis fōr recapiat. et dat sile sic dicēs
ut q̄ ī pictuis substnit ī fecto decolor ad
colorē lima subuehenda etenī si hor erit a
lic corp q̄ ī se recapit stati nō ē omu recep
ta aliū ē vni. et sic vult onde q̄ ma re
ceptaculū omu an oia ē et penit ī fōr
illa fōr forta. sic q̄ opifex et exēplar ad
q̄ fort etna fuit. ita mat ī qua format
opifex ntte ē etna ē ¶ ad hr ro platonis
ē hī q̄ nē fortū fī pt ni formator q̄ habeat
ī quo formet ē sitū opifex et oīs spēi ge
nator de q̄ ē creatū fort. q̄ ntte ē q̄ pha
beat oīs fōr recepta dīm ī quo formet ex
quo forta diuise centie et sbe fuit ab ipo ¶
ad hr plato ibidē ē ne ab ignis seorsū po
sitis et ī quibus ite ante spes q̄s dīapi
ētes mēte dicūt ē separatis a ceteris cor
pearū sperū fore arcetypa exēplaria
rei sensilis an hī sola fuit q̄ videt q̄q̄ cor
pis ī cessione sentim nec pt her illa fuit in
q̄ ē ē frustra ppsuit ē ī telligibiles spes
quarū fuit ymagines sensibiles easq̄ nihil
a. ē quā vba q̄ dicat nō et supponit q̄
spes ī telligibiles ab etno ad quas fuis
ē mundus sensilis et opifice et matrulam
ī qua fort opifex sibili forma q̄ ad q̄ ī in
telligi formis fuit ab etno. et sic vt q̄ sic
opifex et exemplar etna sit ita et mata
etna sit ¶ ad hr omē cū ē p̄cedit nō ē
etnū ē et radicat ī aliq̄ ma nē ē p̄cedit
nō ē q̄ probat q̄ p̄supō ī omu deducūt ad
illū ē p̄cedit nō ē nē ē p̄supō ī oī de
ducūt ad ē. q̄ nē ē p̄cedit nō ē. et sic pha
bet propositū q̄ ma ī creata ē ¶ ad hr de ac
atū fortū ē. de fortū id ī quo fort sibi pre
supponit ut anulū aurū. p̄ omē creatū fōr
tū ē. q̄ omē creatū sibi p̄supōit id ī quo
fortū ē. q̄ aut p̄supō an omē creatū cre
atū ē nō pt. ma q̄ supponit an de creatū
q̄ ma creata ē nō pt. et q̄ nō ē creatū est
etnū. q̄ ma ē etna ¶ ad hr ars imitatur
nātū sicut nā p̄mū opificē. p̄ oīs ars ī ope
artis p̄supōnit matā et nā sile. nū q̄ ista
exēplata fuit ad opus opificis p̄mū. ī ope
opificis p̄mū p̄supōnit matā. dz q̄ q̄ etna
sit ¶ an deū q̄ ē q̄ pt ē etnū nisi ds
ma p̄ nō ē deus. et ī po ē ē deū. q̄ sic pt
ar et probat ī ps. phī efficiēs et fōr et finis
cū ma. nūquā cadit ī ide deus aut ē effi
ciēs et fōr et finis. q̄ ma nūquā pt ē ds
¶ ad hr aug. va ī q̄ mūbilitas ē va etnitas
q̄ nē q̄ mūbilū pt ē etnū. p̄ nē ē ita q̄ mū
dile. sic ma hr ei sic ds ar. ī po de q̄ hacte
subiecta ē omu mutōi et motui. q̄ ullo mō
pt ē etna ¶ soluō ad q̄ mata probata ē
sic probat diue voltie ropes et ī possile ē ea dura
tōe etna ē dm aug. ī on. cōf. tu diue feci
sti mūdū de ma ī formū quā fecisti de illa
re pene illam ē ¶ ad p̄m q̄ ad q̄ q̄ p dīa
platōis nē probat n hor solū q̄ ma p̄ius nā
ē aut fortū ex ma ut ī ma p̄ q̄ p̄ dīa
nō pt hri ex vbis platonis nisi gr p̄ sa
cā scriptura et papie p̄ dīa aug. sit cū re
forta et in reforta creat ma et ē sile tue
stigio pedis ī pulue q̄ fī nō pt n pulueis
q̄nat ē cū ī p̄ssione pedis ī pulue ¶ ad
a. ad eōdē mō q̄ ex vbis illis nō probat pla
tō n q̄ ma p̄cedit forta ut fīdamētū et sus
apies et hor fī pt et saluagi. si ma ī po de
ato et forto p̄ducat ¶ ad a. ad q̄ hec ro
tenet ī opifice q̄ aliq̄ potēcie hī et aliquo
indiget et ro ē opifex ī p̄ftūs. p̄ ī opifice
p̄fīssio an nē ē ī po et ullo ī diget nō tem
ille enī nē p̄supōit ī potate cū et volūtate
hī et ī fōr p̄ducē cū forto et ī fīrto sic in
an hīrtis de pnō p. dīa ē ¶ ad a. ad q̄ opi
fex et exēplar etna fuit q̄. exēplar ī opi
fice ide ē q̄ opifex ī distinctū ab eēn opifi
ce ide ē q̄ opifex ī dīstinctū ab eēn opifi
cis. et hor ē ro q̄ ī ipse agētibz efficiēs forma
et finis ī ide cadūt. p̄ mata nūquā cadit
ī ide cū efficiēte et forma. pt q̄ oz matam
cū diuise cen. sic ab opifice p̄ creacōez de
duci ī ē vn plato sit ds cūcta sui silia p
ut quēq̄ ita corpora p̄ēat ē ds cūcta. effici
nolū. quā quidē voluntate dei origine rerū

ctissima sicqs ponat recte cu putare cosentiat sit
pz q pldo matiaz i materiato vult ee creata
et no hre ordinem oritatis ad alia si nature
sit e ordo fundamti ad sup edificata ¶ Ad a°
dd q m. ee no pcedit no ee simple ff pocius ef
no ee m. pcedit ee m. durabile ff ee m. ordie
ne subiecti et fundamti no durabilis pcedit ee
fortior et a° no pbat p illa rem ¶ Ad a° dd
cede mo q m. p illa rem no pbat pcede de
creatu et fortu si ordine ne sit ordie ne pul
uis pcedit vestigiu pedis i pulue quamvis ff ee
et durabilem posit ee cu ipo ¶ Ad vlti dd q
illa ro decepit platone q i vitate videbatur
sibi ab eterno ee et sic ee pi. no deprio ff decep
tus e q. lz aes mutet i aliq non ai eternitu
dine imitari no pt eius e eni opus nature
quia artis sile aes et na cu ipsta sint et mul
tu potestate hnta p ste imitari no pt creato
re qz nihil ad mixtu hr depotentia et ro lz aes
et na psupponat materia no tu oz q pnus opi
fex psupponat ea nec plato intendit q ex ne
cessitate primi opificis oportet psuppon ma
dam. ff q ex rone operati opis et constituti i
ee p sto ordie ne oportet p existe materia
¶ Quae i ogrui adducta sunt patuit

Vtrum ma fta sit ad rem sil ad ex ar ad

Dicto q vtrum ma fta sit ad rem sil ad ex
emplar aliq. et vr q no exemplar ei no
e si for. ma aut nec for e nec a forma hr q
e ma. q. vr q ma ad exemplar fta no sit ¶ Ad
hc mil materiale e i deo ut dr aug. q. mil e i deo
q possit ee exemplar ma. exemplar ei ma. mile
e q. exemplar ma no e i deo et sic ma no e fta
ad exemplar ¶ In ogrui e q qdq deus fecit ut
dr aug. ad rem fecit. dd materiam fecit. q. ad
rem fecit. ro aut e exemplar q. ma fecit ad
exemplar. et sic ma aliq exemplar e ¶ Ad hc
omne q aliquo mo bonu e bonitatis sue cam
et exemplar hr i summo bono. ma aliq mo bonu
e q bonitatis sue cam et exemplar hr i sum
mo bono q ma aliq bonu sit dr aug. qm ro
fess sic sic fatem maq bonu e q creatu et
fortu e ita dicim. minus bonu q creatu i for
forbile e ff tu bonu no e aut bonu si q e a
bono p. ut i tractatu de bono determinatu est
ex vbis dyo. boe et aug. q. vr q ma bonitas
sue cam hr i summo bono et form et vr ad
vdea ee fram ¶ Ad hc omne creatu antqua
crearet i po fuit cae efficientis et ro e ens
pole et ens nate ma creata e q constat ex p
hicis. q. e ens pole ens possibile no e i pote
na i ca efficiente q no e ca p actus ff ca p
se si ff rem for et exemplaris. q. ma antq
eet i ee ma ff actu i po cae efficientis fuit ff ro
ne for et exemplaris ¶ Ad q dr sic i p. li. qoe

qlibet ora creata sunt i deo determinatu e creata
antqua fiat i deo sunt sic artificiata sunt im
tellectu artificis. artificiata aut no sunt in
mente artificis si p exemplar. q. creata antq
sunt i mente dei no sunt si p exemplar et sic
ca ma creata sit oz q p exemplar sit i pue
te dina ¶ Ad tr dr dyo. li. de di. no. ca
quito q si ca p. no nouit aliq catorz a se
seq q ca sit vacua ff aliq. q. p. ca nouit
ome suu creatu ff nq noscit si cu ro ap
noscetem hetur cu q p. ma creatu sit pme
ee et noscat ab ipa oz q p. ma p aliq rozz
sic i noticia pc cae ¶ Solutio sic dr aug
i monologion psupcio e dice q aliq ens
sit q no sit ab ente pmo et q e ab ente p.
p noticia e mente p. ff rem qua se hr ad
ens et supr e ens et actu ens et ho modo
maiaz supr e considare sq ff q e ho ens ab
solute et ff q e i hitudine ad ens actu que
hitudo abstrahi ab ea no pt i qn i forme
for le e sic i artificiatis apud artificem
ro e fundamti ff ei ro no e absolute ens
q e fundamtu ff e ro qua se hr ut sustetans
et recipiens ome sup edificatu et sic dd est
de ma p. q licet i formis sit ab qi forma ad
genus ut spem ma i dundum determinata. tu
rem hr hitudis et receptacli et analogie
ad oem form. et negari no pt qn hc sit ro
forlis et fundamti et ma et hac rone forti
ma artificiatorz e i mente artificis et ro dr
ar. i ij. phi. q architect no considat tu for
ma et fine ff eaa maiaz et dat ex deser
ta i qua no considat tu finis q e i casio nec
for q e figura denciu et dispo adiacendu
ff optet q considet ma i qua talis figa dentu
et dispo ff possit. ppt q ut ibide dr phs ite
des face ferra no grit maiaz lana ut aliud
molle q facile cedit ff grit ferru i quo figa
ri possunt dentes acuti angeli facile diude
tes et corrodentes id q diuidendu e et sub hac
rone ab artifice q et considat ma et p silem
rem i formis ma p. forbilis i oem form
p ducta e et q sita a p. opifice et ho no fuit
i mente dina i fortas eni q e euacuato ab
omi for ff actu qua euacuacone forbilis e
i oem actu for. aliqbz aliq for e ut dr aug
et aliq ro e qua i entis vitate constituit et
q ad illa hr exemplar i mente dina et hac rone
p ducta ab ipa sic a pse agente. pse eni agens
e ut i ij. phi. vult ar. q e agens omnium
et hoc e q agit i rone efficientis et for. et dat
ex sic policet ca statue e si ydoli p actus
ff statuari ca statue e pse forlis et sic po
licitus statuari q. tu agit ff ea q i ipso
e forma et arte statue. et sic medicus pse
ca e sanitatis. et sic hypocras medicus qui
sanitate ff ea q i ipo e forma et arte medi

cine sanitatis · ypocras autem ca p actibus q
ypocras sed q ypocras non est ipse form et arte
qua agat sanitate · sed sanitate agit p aliud
q in nomine efficacias non intelligit · agit enim p
hoc q est medicus eo q medicina for est et id
sanitatis ut oz intelligere in deo q in agit sui
creat non cum id et for exemplaris est ipsi alte
em ut dr aug non agret sed rem ad pm q
dd q lz ma sed id q est forma non habeat et ideo
non possit hre exemplar forile tis q se habeat
hr ad eus actu sui forma non est et sine id
ut dem est et hoc non refert ad mete opificis
pim et ydeale rem hr in ipo ad a dd
q in in po est in deo hitudo aut nt et id hitudis
ad ors actu non est nisi sed forilis · et id sed illam
et non simpr pt ee ma in deo ad aug ta q
in drem adjuncta sint concedenda sint sed distinc
dem rois et formis q in pmo solutis dicta
ta est Ve errant plo in ho q dixit ex ar ee pim

Eude q de exemplari utrum in ho errant
plato nil vm dixit · et vr q non errant
in po enim lo qone de ydeis inducta est auctas
aug in li lxxxiii qonum dicetis q plato po
suit ydeas in mete dina quas q negat ee fi
lium dei negat ee · papue sub hoc attributo q
filius dei est dei sapia et dei verbum p q ora
sta sint · non enim sapiens est artifex q in mete ap
se non hr rones opis et omn eorum q ad opus
exigunt ad hr ut dr ar in vi eth · sapiens
est in artificib qui ex fine opis rem reddit de
vmiso ope · sapientissim aut est deus ut sep
pbatur est q apud eu id est ex fine supra de
vmiso ope · opus autem sum est vmiusti sui ma
dus cum bonum sui finis in ipo est · sic in duce ex
ar · q vmiusorum q sunt in mundo et ordis eorum
ad finem id et for exemplaris est apud ipm
ho q ponit hr erroris · et sic plato non errau
ad hr boe in pherio pmi arismeticorum dr sic
miorum statum hm mundane molis conditor
deus pri hmit sue rationabilis exemplar · et
ad hoc cuncta qstituit · q cuique fabricate res p
modos assigni ordis in mente concordia · q mus
et exemplaris for omn eorum q p fores distrib
uentes pomit in mundum in ordine ad finem vniuer
si aliqua eet in ee nde et in actu est apud deum
et hoc est catholica fides et non error · q plato
non erraut hoc ponendo ad hr boe in mu
de cos phie q non extinc pepulimus fingere
rae ne fluctatis opus veri in sita stimi for
bom limore caecis tu aucta supno ducis ab
exemplo pulc pulcrim ipe mundi mete gens
filiq ygine formas p stas q iubes p stum
absolue ptes · hoc q ponit non est error sed catho
lica vitas · talia enim exemplaria ponit in crea
ta vissimum est · q non est error ad si forte aliqs
dicat q in ho erraut plato q exemplaria po
sui · extra metem dinam · contra hi sint verba
platonis in ba pte thymei certe non est dubium
ad cum modum ex aiadunit mundam opis fi
dameta constituens vtrum ad in mobile pfecti
aeq optimes ppetate an ad frem atq elabo
ratum · na si est ut ite est pulcitudine in oppabili
mundus opifex q et fabricator eius optim
pspicum est q in vita finite atq in mobilis ppe
tatis ex mundi sit instituta molicio · sui v
q nec cogitari quide aut mete concipi fas
est ad elaboratum · q ai sit rotis alienum ligt
opificem deum venabilis exempli norma in consti
tuendo mundo ee secutum · ex hoc pz q mundus
non est constitutus ad elaboratum ex sed ad etnum
et in mobile · hoc autem non est nisi in deo · q ad ex
q in deo est mundus fius est et sic non posui ex
extra deum ad hr plato post paulo ibide
hi sq mundus archetypus qui sit est venabile ex
elaborati mundi cui ymago est hi mundus fius
q gratior omn speciosissim est et ille actor max
im sui opifex q opis sui rone prudenq hys
q sp eade existit accomodat ymago est opiq
alcius · q iste sensilis mundus pulcrim est ppt
ho q accomodat est exemplari archetipi
mundi · archetypus autem in mundus exemplaria
sint in mete dina · cui similitudines et ymagines
q sda costat ee mundu sensile · q vr q exem
plaria non possunt extra metem dinam · et sic
vr ide q pus ad in orum hm est q dr magr m
ho simara dist i · ca · plato · q hi ta ponendo
sui pri et deum opifice non creatorem · et ee ipsi
artifice q in placete materiam form non sua sed
aliena induat ad hr magr in sui hysto sic
dr plato ta fuisse ab eno dr deum ydeas · vle
et in pri qm de vle mundum fum fuisse · et ad
ydeas forum ad hr ibide plato dr ad vm
vulcum opifex non pt facere dusa in for · q deus
opifex sed platonice ad vna ydea ora q in mundo
sint facere non potuit et ita vr q plato posuit
multitudine ydearum sub multitudine autem non sint
in mete dina · q non sint in mete dina sed posicio
platonis · sic autem ponere errore q plato erraut
ad hr plato ide intelligendum si non posse ut
vna existat facies q omnis rerum omn formas
vult q ornicar varia corpis undiq ora
demostrer · q sed platone vmi non pt ee q sit
ymago et exemplar omn forum · oz q q hi ponat
subdistinctare et sic non sint in mete dina sed ext
et hoc est error · q plato erraut ad hr ho
accip ex vbis paulo ante in ductis v sic dicit
plato ne aliqs ignis sorsum positus et in
mobilis · ite certe spes qs comprietes mente
dicimus ee separatas a rerum corpearum sperum ee
archetypa extria rei sensilis an hr sola sint
q videt q corpis intensione sentum · non pt

Q' illa sint inspicia sed frustra p̄sumit ee intelligibiles species quarum iste sensibiles sint signes qui dicat tales species non esse ¶ Ad hoc hor idem probat p̄ destructionem intellectus et opinionis opinio enim cum sit tremens hic tamen non est obiectum trementis ee. deforis autem in materia existentibus quamque tremunt tanquam in euripo hor est in ebullitione sunt euripus enim ebullitio maris est non certum non stabile arripi autem dicit potest nihil de hiis non potest esse in opinione et non de eis scire potest sicut dicit erasistratus esse enim autem res p̄ se accepte p̄ intellectum in principiis eternis. vno et eodem modo sunt vbique et semper. quare iste separate sunt et intelligibiles et vere sunt. quare forte separate quasi sint prima ee simpliciter et sicut separate a materia et de sunt et hinc fuit nititur qre plato posuit foris separatas ¶ Ad hoc quod a quibus da tales forte non ponitur esse. plato assignat tamen et dicit quasi quasi opinantes et sunt hec eius verba demque cui ad id aut intuemur quod sedet probet hiis quamquam putamus non esse ut omne quod est in aliquo loco sit positum regione quoque obtineat ullam. porro quod nec in terra neque in celo est minime existere putamus. ob quam denominationem utique alias quasi angineas hor est quasi nec in repugnare quidem et considerare de entis de quoque pugilis nec mente constituimus quod hinc sopnum. et intendit dicere quod ista consuetum sensibilia mente et aut volute quod de existentia non videmus. et sic patet quod plato posuit ab etio foris separatas ee et intelligibiles et de entes ¶ Ad hoc constat quod primum rerum principia quibus sunt et sunt nec facta nec principalia ee puto. si et talia essent. oportet quod principiorum essent alia principia et illorum alia et sic ire in infinitum. omne ei quod fit ab aliquo principio esse constituit et sic patet quod ibit in infinitum si principia facta sint. principia quod constituentia esse omnia quodque facta non sunt. et quod facta non sunt ab etio sunt. quod principia ee et consortes ab etio sunt. ¶ Ad hoc plato sic dicit rem quidem opinionis ordo hic preceptis intellectus dei pius et paucis ad modum electorum hominum quod cum ita sit. fatendum ee eius modi speciem semotam a sensibus in semet locatam sine ortu sine occasu. quoque in se recipit atque alitude. neque ipsa procedit ad a atque intuibile. in sensibile soli mentis mentem acadusionemque spiritum exhoc expresse in plato ponit species ee immobiles ab etio in semetipsis locatas quas horum sensibilium sint principia dicit dicit paulo post porro quod ab hac s. specie hic natum sensibile. sustentabile. hor est quod in aliquo receptaculo materie sustineat cum in mutatione et in tutu recedens sensibus et opinione noscendum tamen genus est loci quod ne additum quidem putmet sede porro probet hiis qui gaudent hic ipsum sit sensu tangentis. ad ultima quadam rem opinabile est. ex hiis patet quod dicite et distincte plato ponit

ea principia ee ab etio sed opificem materiam. sui receptaculum et foris quasi sunt cenacula quorum eorum quoque generationem oriuntur et occidunt ¶ Si forte aliquis diceret quod magistri philosophorum et historiarum in ponit hic platonis sed sua propria omnibus quemadmodum eis sit dicit in prima omnis suppo. Contra est quod dicit ambrosius expresse in hexameron sic plato dilectissimus discipulis eius ea principia constituunt omnium deum sed et exemplar et materiam. et ea ee in corrupta et increata ac sine initio assentiant. deumque non tanquam creatorem mundi sed tanquam artificem ad exemplar. hor est ad ydea intendere fecisse mundum vocaretque plen quasi quigredi eas rebus dedisse asserit omnibus. ipsum quoque mundum incorruptum nec creatum aut fuisse estimaret ex hiis verbis expresse patet quod plato in ponendo primam errauit ¶ Solucio dubitandum quod proculdubio sic sed dicit et platonis verba omnium plato errauit circa principia tria sed quod ta principia sine principio ab etio ee dicit sed opificem et exemplar sui foris et materiam Secundo quia dicit exemplaribus quamvis mundum archetypum voluit mundum istum sensilem sic constitui quod semetipsum omnium rerum in exemplaribus sui foris etiam diis sedibus attribuit et sic foris omnis extra mente dei positas per deos celestes hor est stellas et orbes et quinque elementales mundi in tuebi et sic formas etiam sensibiles sic patet quod quod dicit an mundum sensilem deos deorum ee quod in ordine in lib. de deo sortis ee dicit ut iuno et pallas. rc. et patet hic deos deorum appellari quod isti in corpei existentes principia corpora celestia. s. corpora et elementalia nunquam dicuntur habentia sic p̄ instrumenta organica formas exemplarium etiorum quas entitias et vitates rerum appellat mundi sensili influunt quasque ee rei constituit et ro cognoscendi tertio genuino errore errauit circa materiam quam enim dicit etiam sui in increata et receptaculum mundi dicit ee receptaculum loci. et sic est motus ad locum. ita esse motum forum a datore forum ad materiam hic est erroneum est foris enim et eum quod est bitas rerum physicam et theologia equiparat de materia et non ab extrinseco aliquo in ducit in ipsam Ex sic dicit beatus augustinus ad ad hinc talis fortis hic est esse et vitas ipsa educendo de materia creat et creando educat et hic non quiescit loco et locato. neutrum enim horum educat de reliquo aliter enim non esset motus et mutatio in rerum quantitate. motus enim ut in metaphysica patuit est actus imperfecti et actus imperfecti. actus autem imperfectus et perfectus eius de forte sunt in esse. licet si esse non sint idem sic esse imperfecti quod potentie principium est et esse perfecti cum potentia p̄ actum completa est idem esse non patet ¶ Ad primum quod dicit quod ideas et exemplaria poni in divina mente non est error sic catholica veritas sic hic non non posuit plato sic potius in semper consistentes et ipsas esse essentias et rerum veritates et limbus intelligentiarum quas deos vocat eo quod in greco idem sonat quod intellectus

latis accomodatas et easdem ut dicunt et spalis
marie inertias ¶ Ad a. dicendum quod si hoc modo pla
to posuisset non errasset sed hoc modo non posuit sed
dixit quod extra omnes opus rationes similes fore quasi sint
tres entia et ydeates ab etino esse productas
fecit et eas huiusmodi intelligentiarum accomodauit
ut figura mundi et formarum rerum sensibilium ta
quam animalis exemplaribus vtere tanquam p
thotypis ad quas foret ymagines sensibilium.
Dum illas separatas voluit formas eas autem
quasi ma. ad ipsas forte fuit dixit esse ymagines
illarum et non fore dum fit a. p. pe. phie dicit ge
ista sensibilia ab etinis dixit quod recte sit ex qda
ethymagio hoc est sic sigillata a sigillo ¶ Ad
a. dicendum quod verum dicit sed mus que attendit
ro dina institutione res non est mus forma sed
est mus porcionis acceptus penes similitudinem
acceptam in solidis sed arismetica medietate
omnibus in arismeticis cum duo solida a
radice sexqualtera proporcionis surgentia stabili
proporcione non quiescunt nisi per duo media ut patet
in primis solidis quorum radices sunt duo et ea
quae in sexqualtera proporcione se habent adunicem ita ei con
tinet duo et altam eius partem quae proporcionem
eimolya lacte sexqualtera vocat solidum at
surgens a binario est bis duo bis hoc est octo
nario solidum vero surgens a trinario est ter tria
et hoc est xxvii et hoc duobus medius quiescunt
sed xxvii et xviii dicere et octo ei est tria bis
et sic quiescit cum vtrusque radice duodecim aut
bis duo et sic a hoc quiescit cum vtrusque ra
dice et sic ut dicit boe. cum mundi sensibilis duo
extrema solida ignis sed et terra iecit firmame
ta deus duobus medius cum extremis quiescen
tibus aqua sed et terra quixit propter quod mundus
perfectus esse dicit et hoc quidem terra dixit plato
et in hoc non erraunt sed in hoc quod fore ab etino
ab ipso opifice esse productas extra in semet
ipsis esse dixit et vti eis opifice tanquam sigil
lo propter quod ymagines earum ma. in primet dum etiam
dixit quod ab etino deus produxit omnes animas
parcis mundo stellas quas in creacione reli stellis
inseruit ut plurima intelligentiarum stellis posi
denum et per radios stellarum corporales moueres
et informantes qualitates elementales corpo
ribus sensibilibus inherent et sic inbent nasci
et crescunt eis et post dissolucionem cor
poris ab intelligentiis quas deos vocabat id
fecerunt quod dicit credidant et sic illis erat propti
cipacion romis et intellectus si in eo existens
iustitia coluisset et pietate amasset ad se
reuocauit et iterum cum paribus stellis attribue
ret ad stellas planetarum instrumentum et hoc patet
quod error est ¶ Ad a. dicendum quod in hoc boe. cor
rigit errorem platonis plato enim extimabat
quod deum opificem ad creandum impellerent

posuit et hoc est error ut dicit quia cum non im
plet eum ad creandum ut dicit Joo. in expositis a
moris suum bonum sibi per natura insiti. nec
dixit abestinsed extra mundum sed a se quia est sup
nus bonum et per rationes vocales omni extra ¶ Ad
a. dicendum quod plato vocat elaboratum extra quod dem
stum est separatum. sinteresis autem et venabile vocat
quod ab etino a deo productum solo intellectu percipi
bile sine entia puriter et simpliciter et virtute
resistit. et talia extra ab etino ponit erroneum est
¶ Ad a. dicendum quod plato dum posuit in hoc quod rationes
sine dixit esse fore separatas et exemplaria
quae sunt in mente sina sed in hoc erraunt quod extra
illa ab etino dixit esse distinctum productum ab
opifice. ut postea creando mundum sensibile
illis vtere ut sigillis ¶ Illa quae in deum addu
autem satis omnium errorem platonis. rationem plu
tonis fuit in qua omnes stoyci consenserunt ei quod
omnis rei consistat triplex esse. s. in principiis suis primis
simplicibus et sic consistat in formis quae sunt ante
re et in formis datibus esse rei quae sunt for existes
in re et in formis quae sunt in ente rei abstrahuntur re
abstracta per rationem et ideo dixit esse triplex vnuiusque
sed ante re. in re. et post re. Ideo quod esse ante re dicit
porphirius quod illo animali existente per intellectum ad hoc
accipiendum ita anima sensibilis quae est vitalis et edituca
animalis ante animal in lume intelligentiae existens De vni
uersali quod est in re dicit quidem quod animal est vnum sensi ter
tius dicendum De vniuersali post rem dicit quod animal
est predicabile de hoc de asino et sic de aliis et per
hoc patet ante platonis et contrarius ¶ Ad vlti
dicendum quod plato quaerebat in hoc quod posuit opificem
per vbiquum sic per arte et rationem mundum creante
sed vtrumque in modo posicionis sit patet in vobis ambiguo
permutatis Vel ex dictis platonis sequitur deum
esse opificem non creatorem
Unde quod vtrum
ex dictis platonis sequitur deum esse opificem
non creatorem Dicit enim magr. hoc lib. dist. j. quod opifex
est qui de aliquo aliquid facit cum motu ita quod in
operando et ipse mouet et materia ita quod opera
tur et sed hoc vult quod plato non posuit deum opifi
cem sic enim in phitas a platone instructum est. plato
dixit quod si quis posuit dei voluntate sola cor
ea quae sunt in mundo sensili dicit enim non
errare sed vitare dicere sed quod sola voluntate operat
ut facit illi instrumenta vtat ut subiecta ma.
ille quod non operat ut opifex ut artifex. quod deus
sed posicionem platonis opifex non dicit esse sed creator
¶ Ad hoc dicendum quod mistem Sytnugues me actum et
operatum dicit quod actum est tum actus est operatum
motum operatum autem dicit quod ex seipso manet pla
to autem posuit quod deus nec a seipso nec ab alio
manet sed dicimus in mobilibus est. dicit enim motum ut
dicebat plato et alii sed sentis. quod nec deo

competit ꝗ platoni ner matie ꝗ ee matiale
ꝗ soli competit cuiuspo qui e ebullicio forcu i
gredietiu i matia a formis separatis sit a sigl
lis et egredietiu ex ipa p me trismutcoem et
trismutiu i ipa. ipa tu pp i mobile p mane
te i ee matiali Et ex hijs nosequ q deus sit o
pifex ꝗ creator. no q plato posuit dei ee o
pifice ꝗ creatore Qn triu hiu e q gt ar les
i vj. etq q ars e ftum pim qu cone. et ibide
gt q face e snp placetez matiam apari q no
pt fi in motu et trismutcoe. plato aut posuit
placete ab eno matiam sit ftu e et posuit
exemplar actis ab eno i seipo tosiste et dei
dei et nssu et verbo face q fact et yti dys
deorz et stellis et qlitatib; elementalib; i pro
ducoe ymagium sensibilis mudi i matiez has
em fors q fuit i ymagies me ee dixit forcu
separatu. sit paulo an ex ybis suis demostra
tu e et h e n ex nihilo aliq face ꝗ ex aliq
et ad aliq sic ad forma et aliq coapante
sic i strumeto Posuit q deus no ee creatore
ꝗ artifice et opifice mudi q wcedendu est
sic gt mgr i suis ex verbis ambro i exame
ron suptis Qad pm q cedendu q plato dix
it voluntate dei tam ee mudi sensibilis ut
pma et no ut pma dn sub illa tas pri
mas posuit q dee sit matiale s. ex eplare
et i strumetale motas a dina voluntate
nssu. dei et ybo sic dei e et ex hoc seqtur
nm ee opifice mudi sensibilis et no creatore
Qad a gt q ex deis platonis deu moui in
ho q i strumentale moueri no mouet n motu
et mhoc q mouet i stiolit moueri q ag no
mouebat. seqr moui artifice sic gt ar. mo
uet artifex qn ex qao actu sit agens
Qr de erroribz ar lis Qd iij
Onsequit dicendu e de ho q gt mgr i de
ar. v suo pia ee dixit s. matia. et
spem. et triu operatorum dei mudu quoq
semp ee fore et fuisse. q item ybia ambro
fuit i exameron. gt eni sic ambo alios q
ut ar. cu suis discipulis mirar tm opinio
assumpsisse ut ponent suo pia matia sq et
spem. et tam cu hijs q operatorum de cu sup
petet competet efficie q ad oriedu pertasset
hoc q ybiorz q fuit hi sos Qpm si for pt ee
pim no de pia Qsecm si ma h rodo q posuit
ea ar. pt ee pim no de pia Qtertiu q sit
ro q vocat operatoriu Qcetat ve ar. suo
pia ut ea posuit Qquartu vero multus in
tacoe ꝗ fuit et e et erit Qextu de erroribz
gyrant s. amaragore et empedocles qs
ar. vt eligere i pia vm. phis. ctra mudi i cep
coez Verum for possit ee pim no de pia pio

Primo q q. vtrum for possit ee pim no
de pia et vr q sit omne eni q e aut est
pim aut de pia q stat aut q forma e. aut
q e pim aut de pia ꝗ no e de pia q pbabo
q e pim et e sylogismus ypothetic fidat
fe deducto pbacio medie for actus e. sic
aut gt ar. i vi. de phie actus simpr pce
dit potentia. pba pce. et tpe. ꝗ id q e de pia. ut
ide gt i v. de phie pus e i potentia quia i actu
q for cu sit simpr actus no pt ee de pia
et sic seqr q sit no de pia et pim et hoc e ppo
situ q. qtq no de pia e pim e Qad hoc tacto
platonis e q efficies forma dat ctio. et co
stat q no dat form ni ad ymagine forme
quam hit apud se. alie eni no eet efficiens
pse sic statuari forma dat statue ad yma
gine eius quam hit ap se ppt q ar. gt i vi.
de phie q i talibz domus e ex domo familias
ex familiate plagu ex plagu et inde procedit
plato suiiondo sic q aut for qua dat effi
cies procedit ab exemplari elaborato aut ex
suiedo et sp vno mo exite. si ab elaborato cu
i pfectu sit et multiplice puatoi et potencie
p mixtu. nce e q i pfectu ee faciat opus.
efficies q pfectu faciens op et pse. sic na
facit cu ex hoie pducit hoiez et equu ex
equo. et faba ex faba zeyis et nullo deficiat
i nullis nec habiet suppflus n p occone
me ut alterantis matiam p actus sic gt pro
lome i hijs q recipiunt impssione a figura
positois stellarz i fanstarz. seqr nccio q ta
lis efficies dem forma qua pducit. pduc
ad exeplar smem et vno mo se hns. exem
plar aut pd for e. q pa for sunta existencia
e. et vno mo se hns. tale aut e pim et non
pnapiatu. ig for i eo q for pim e et non
pnapiatu. q for i eo q for pim e et no pn
apiatu no ig errauit ar. ponendo form pim
no de pia Qad hoc e alia platonis q intellexi
et opio differunt. opmio eni cu sit cremes ha
bitus et acceptio obiecti erit tremetis. tal
lens v. cu sit dimus et vorz et nccioz
sp oz q sit vi sp et nccioi et vno mo se ha
betis. e aut oio stia ut ar. i pio posterioz
gt ex p existenti cognoe pm. ig oio stia
cu sit ex forma eo q p matiam n sit erit
ex fors i tellectualibz sp existentibz et vno
mo se hntibz. tales aut no sunt forme q sunt
i ma igit ex formis q sunt i ma et rebus
earu nulla pt ee eta ma stia Siquis dicat
platoni q licet for q e i ma no sit stas et
nccia. et ro fore stans e et nccia obicit pla
to i giu dicens q ro no e pbabilis ut nccia
relata ad is sequo e dr enim ar. i v. pme
phie q vitas e adequatio rerum et intellectu

hū si res de qua ē rō cta et stans ē nō pt nr
rō ꝑ q ē i aliq pt ēe stās et nctia et si nō ē stās
et nctia pim stie nō ē. ex tali g ēque nlla ctt
stia. ē aut stia nctiorꝫ dt enī arc. i pmo posti.
q stare opmanī vniqdq cū cam cōstcmiq et
qm illiq ca ē. et q i pole ē alr se hre. cō ig si
diffimēo q medii demōstratīs ē nō pt ēe de
tali for q qesat i ma ꝗ oz q sit de for q ut
pim ē forīs hat forma et ē am ea. slās ig
forma ponat pim nr vr pectare ¶ Hoc cō
dd q circa hat qone ab antiq mpt modis
diuisificari sut plr sic dt cōmentator sup xi
pc phie drūda enī posunt latera sic anaxa
agoras et sui seqces et dynit oia i oibz ēe
i finita sic i finito sagnis i aqua et i finito
vnū i vte et i humore vtis. et i finito oleū
i olive et i humore olive. et i finitos homes i
hore et i humore hom et semē homis ēt homes
pnos nō distinctos p membra sic etia i vny ana
lū dementū ē. et sic dicebat de ignibus a
lijs ta homēmis qua ethereogēmis. n q homē
ma dicebat ibi ēe distincta i actu ꝗ lacte.
ethogenia vo nō dicebat ibi ēe n reducta m
homēma dn dicebat gnaiter nō ēe mūdū
de nō ēe i ēe ꝗ segregaiter distincti et mani
festi delateri et occulto. hat opione repbat
arc dicēs q qtq ē i finito finitū ē et dume
sione et mdo ma aut ex qua fit gnaio finita
ē. g q ē ea finitū ē vtraq finitate. de aut
finitū ab omī finito segregabile ē. ita qn
plus sui ēe i po qtingit. g q d q latet i ma
totū educt de pa ita q nichil sui remanet
i ea. et p oseqns n segregabile ēit ab ipa. ne
esse ē g q tuc stet gnaio q ē i quiēiens et
phiam omī ei phiorꝫ posicō ē q nūc ē gna
tem i quietā et i finito ēe. Alij dixūt fuit
democr et leucippus et eorꝫ seqces q pim
omī attomi sūt i vacuo ab eno distincte
et forīs omī nō ēe n figuras et act fōrīs
sui ad uicā sil ad ceros act n ēe n mot figās
attomorꝫ cōsequces. rotūditate et attomo
rū sui q dratura dicūt oppari ad vita et
ad act vice. latitudīē attomorꝫ cōseq
mobilitas. hos dixūt oppari ad vita et
ad act vite latitudīē attomorꝫ sui q dra
tura dixūt oppari ad qete et ad ea q nō vi
ua sūt ut tra et hmi actū acutū angli
i attomis dixūt oppari ad penetracōem
velocē et ascensione. sic ē motus igis et spt
et lūs i mūdo hebete anglū sui expansum
dixūt oppari ad diffusione sup alia corpa
sic ē opacio aq et aeris et aliorꝫ hmidorū
figās aut corpm et pciū corpm ē diuisibile
q ex diuisis rotūdis ut quadratis ut rectis
cōstituūt. hc destruxit arc dupr vno modo

q. omne attomū i diuisibile ē. cū attomū i
greco idē sit q i diuisibile i latino. opinet et
ab a q ē sn et thomos q ē diuisio. omne aut
figratū diuisibile ē. cū figra nr a sit n super
ficies plana vna ut plurib lineis cōtinata
et michil diuisile ex indiuisibilib possit cō
pon. ¶ Cōtra hos modus ē q si eta ita ēe dicē
ē pt horꝫ ēet n cōseqns ēe sbale vm q nr q
rei sit figra cap cōseq ēe cap ut dt arc. et
figura leonis ēe leonis. et figra homis ēe ho
mis ta i toto qua i ptib ppt q alia ē fi
gura man q alia capitis alia pedis et po
nit exem q fige organorꝫ sūt ꝗ exigēcias
pōrī opanciū i eis opacōes ꝗias. sic ē
i potēcis actū. potēū enī textilis actis a
lias qrit figras i organis qua potēcia cobia
nis et alia file rectonica potēū. ppt q arc contra
pitagoram dc q qui dt anīam vni animalis ingredi
i corpus altius animalis idē ē ac si dicat tecto
nica i strumēta cybicenis i dui nō enī cybicenam
cybice indices dolabrū et securī q sūt i strumē
ta tectonica. et sic nō opabit ana hmana i du
ens figuras membrorꝫ capre nl leonis. ppt q
etia dt quietator sup secū de ana q oib diu
sitas q et i membris corpis ēppt diuisitatem
virtū ane sū potēias q i alijs membris aliorꝫ
figurarꝫ et cōplexionū opacōes ꝗias ex
equi nō posset. ex omib hys arguit arc q
ēt ista sunt cōsequencia ēe de actualib sunt
nllm aut actuale dat ēe sbale. forma vo
dat ēe sbale. g de nllo istorꝫ pt si forma
sbalis. post dcas opiones de formis q
epycurorꝫ sunt supnēit socratis et plato
nis opio de formis dicētes omīs fōrs ēe a
datore fōrū efficaē. fōrlie aut a formis p
se existētib qrū semētē dator fōrū facit
et dys deorꝫ tradit sic i qone de erroribus
platonis dam ē. et dt q par sui equū ē eos
ex equi dupr s. q sile sibi nolunt i iustie
cultura et pietatis amore et dno i tellū
sit ē ana rōnalis dinorꝫ homī q hō nato
iustie pietatis et intellēs ut i morle et bū
nitū ad se renocet. q vo i morle ē nō bene
nitū ais corporēt ad corpa animalū filia af
fēbus eorꝫ. dnet tande bū nitū cultu iu
sticie pietatis et i tellēs sedes meat etlie
as. hanc opione defendit socrates i phe
done vb dt q ane i sternales vndis cocyti
leches et stygis sepe reforte ad suos a dys
petūt re i corpari pmittētes emēda ut se
des etheas meruī. alia ps semetis q cedit
ad fōrs corpm corruptibilū et animum
corruptibilū i infimis remanet gnata et
corrupta et sic i eurippo mtis mugnādis
subiecta. hanc opione destruxit arc et seq
tes eū p hanc rōnem q michil extinsecum

ab aliquo p nam et originem pt intelligi
dare sibi esse sbale nec pt esse ca esse ipsum
p sbam cum ro e quia na e prim in tuisecum et
in quo e pse et no p actus. sic sebit in prio.
hi phis forma aut ut sola ut principalit
na e oib ens in quo e ab extriseco ig esse no
pt hoc mo quo dixit plato s. q extriseus
po separata sit et postea in gredior. post sta
anaxagore veit tractat qui dixit q omnium
erat confusu q et chaos ex omni formis in di
stinctis et no ordinatis ad ppa subiecta ita
q capita sui prima q maxime sui conalium erant
ibi sine ordine po e sine ordinate. et tut dixi
debat secta illa in duas ptes. ipse enim anaxa
goras dicebat q intellec agens q solus pu
rus et nulli mixt hit quie lite suo supueniens mix
to mixtu in dustinxit in fors spalis alicui das
form silem sibi ut intellectus et aie rionali a
licui das form dispsiore in ma p q plus ut
minus participat de lite intellectus agentis empe
docles aut et melissus et collega eorum parme
nides dicebat q distinguens opinat esse in ma
supponebat omn q omne distinguens in aliquo
in po e si nale e. et io dicebat q lis et ami
cicia distinguebat fors in mixto separando et
congregando. amicicia enim dicebat congrueca
cognatorum ad vnu et ide constituendu nalit
queniencia. lite at disconueniencia oppositorum
repugnaciu ad vnu et ide constituendu nalit
conueniencia. et quis hic opio valde vicina sit
opioni socratis q tu ad ppia pte quia defecit
anaxagoras. tu ab arte in pbata e p hut
mundu. qr intellectus ex quo ponit esse in mixt
pur separatus nulli nat hns quie no pt esse
cenle prim rei alicui p q tip e ex po adueni
ens e rei et actus sic apparet in for artis
et sic e vbe in splendoribus intelligencia illu
stracu sup alias mias ut dicit phi auic
cena et algazel. et alij quida sequaces eorum
for aut prim in tuisecu e pse et no p actus
ca esse ei in quo e. forma ig a tali pio p q ex
tuisecu e esse no pt. hoc ei nec intellectus ad mit
tit nec sustinet na sic pz p an dta oia hec
supueniens correvit arc. dicens forma esse in
ma in potenu forli et effecta. quis ei ma p q
ma e nullo mo possit esse ca forme sic nec eo for
pt esse ca ma p esse et sbam tu in ma sut queda
prima forlia et effecta que facuit matiam
et hmi matiam ut illi p analogia qua
hit ad hat forma ut illa et hec prima p ea
colligut ex tribus sq ex calore ut vtute ce
lesti in quibus e vtus motoris primi et motoris
secti et tui et sic dimeeps q vtus in mittit
ma p respon lius celestis ad matiam et vir
tute cum prima q sut in ma movet et mutat
matiam ad hat spem ut illa. colligit ecia
ex vtutibus elementalibus sic calore ignis digere
tete et purificate matiam spuali humido ae
ris spiratem in ma et vndiq diffente vtute
corpali humido aque continuate ptes ma et
terrestri siccitate qtinete in figura et consiste
cia ptes ma. colligit ecia ex fortuna q e ex ge
nante in sete ex quo fit gniacu et e in hijs co
plexus sic in fato. fortuna enim movet vtute
et in forte qi instrumentale vtutibus elealibus. vir
tutes elentales in stnmentale se hit ad vtutes
celestes. et in hijs omnibus principat ca prima p
nidencia qua singula pduxit ad esse alia ro
pducens asinu et alia equu ut dicit ang. pr
hoc solu q anam rionalem sui intellectualem p
serpm pduxit prima ca deus ad ymagine et simi
tudine sua no ad ymagine ut similitudine vtu
tum celestium ut elealium ut vtutum fortuna q
gianciu et hoc e q dicit ar. in li. de caus q
prim e dues ipse et dues in rebus alijs. et q
prim regit omnia ptequa q commiscetur cum eis
ppt q dicit ar. in xi. pe phie q oib gniacio e
ex conueienti et hoc multiplic ibide pbatur
in quinto in gniantis. vnimote sui pse ta in ge
nantis equote. sic exputrefactione et monstris
q p occasione fuit in omnibus enim hi prima in flux
a fuit in matiam gniabilium ex quibus ipsa ma
fit quiens ad hanc forma ut illa et p que
ipsa forma pducit in ee et sicq subtilit hit
in spiciat primu ca in hijs principatu tenes et pru
dencia sua et largitate bonitatis eius in oibus
dat esse for p aeadem. qr aeadem e ppius act
eius in alijs autem stis et dimeeps principis
q sui ipsa in prit. opat ad for determinacione et
distinctione pte ho q aiam intellectualem seipsa
pducit opacione ipsa et ho e q dicit ar. in xvj. ani
lit. q solus intellec e ingrediens ab extriseco
extriseu vocas prim prim ma nullo mo conin
tu. et ex hoc hit intellec q nullus corpis est
actus et q subiectu e vitatis esse p pla
tone et aia intellectualis. ex hoc hit radicem
in morlitatis ut dicit alpharabi in li. de intel
lectu et intelligibili. et hat factor esse meo
pinione qr. et phie congruit et catholice fi
dei et socra das in nullo contradicit. sic ei deus
opat oia in oibus ut dicit apls. Ad primu q dicit
q for e de pio no prim in pticulari et quoadu
et p esse forle tui et p dicu ar. in pbat no
eni intendit ar. n q actus e an potencia
diffinitive sba et tpre n sic efficies primu
q simpr agt e et pur e an oia q fuit ab
ipo Ad a. dicit q hoc pcedit optie et de mti
tate p no pbat n q omni for exemplatrix ab
eterno fuit in mete dina et hoc vissimum e et ex
ho no seq q hec forma hmi rei das esse sit prim
no de prio immo potius q creata sit ad ho

q̃ hm̃ ēē sit pim̃ ¶ Ad a d̃ ꝯ q̃ ĩtellēs et
scā sūt deformis ꝑ rōem et ĩtellēs existēs
et sūt prēdit cō platōis et nō ē vm̃ q̃ ea q̃
ꝑ rōem et ĩtellēs stācia et nātia sūt. q̃ ꝑ ēē
stācia et nātia sūt sic ēnt cāta sūt et sūt
ĩ hms quōr sūt. nos aūt q̃ m̃ h̃ de forma
ꝑ q̃ ē pim̃ ēē hm̃ rei nō illi cāte et create
et hc ē de pmo et ĩ arg̃to ē fla ꝑ q̃ et simplē
sūt h̃ ĩtellēs ē stantis et nātis ꝑ rōem. q̃ ē
stātis et nātis simpl̃. ¶ Ad a d̃ eōdē mō dd̃
q̃ cō q̃ medūt demōstrātōis ē sū diffinitō
nō ē stans et nātia n̄ relata ad pma ĩtellēs
alia ipm̃ et sic ē vōq̃ et ꝑ. relata aūt ad ēē
q̃ hēt ĩ ma nō facit n̄ fīnētē hītū et opīōēs
q̃ p̄ q̃ sīt rōem ē de vno ĩ altm̃ quas excepto
nes dyo vocat dīscursas dīscīplīas. ꝓt
q̃ ptolomeus ĩ pheio almagesti dr q̃ de nā
lib q̃ ut dr dr. ĩ rōne sui cōcipūt matiaz
nō pt ēē scā n̄ multis opīnōibz p̄ mixta. ꝑ
ex h nō seq̃ q̃ si fōr ē stās ĩ se ad pma vīa
et ĩtellētū alia relata q̃ sit pm̃ stās et ꝑ
existēs ꝑ q̃ ē pim̃ ēē hm̃ ꝑ pectat argu
mētacō ꝑ q̃ et simpl̃ ut dcm̃ ē. Qd m̃ matia
Secūdo q̃ vtrū ma ꝑ rōem q̃ posuit ex
ꝑ rōem q̃ posuit ea ar possit ēē pim̃
nō de pmo. Et vr q̃ sic. Sit et argū ĩ fine
p̄ phisi. q̃tō subīt ĩ omī gnacōe. aū oēm
ē gnacōem. ma subīt ĩ oī gnacōe nāli. q̃ ē aū
oēm gnacōem nālem ꝑ gnaci ē mūci ad ēē
ut dr ar. q̃ ma ē aū omē mūci ad ēē. q̃
aūt ē aū omē mūci ad ēē pim̃ ē nō de pmo.
ma ig̃ erit pim̃ nō de pmo ¶ Ad hc Boe in
top. gnacō ē ĩgressus ĩ ēē q̃ ig̃ ē aū oēz gna
cōem ē aū oēm ĩgressū ēē ꝑ ut ia pbatū ē
ma ē aū oēm gnacōem suppōsita et ordine
nē et ordine cāe. q̃ et ordine nē et ordine
cāe ē aū oēm ĩgressū ĩ ēē q̃tō aūt et orde
nē et cāe ē aū oēm ĩgressū ĩ ēē pim̃ et cā
ē oīb ēē n̄ cātū ab pīcipiatū ē ab aliquo
q̃ ma cā et pim̃ ē oīb ēē nō pīcipiatū ab
aliquo ma ig̃ ē pim̃ nō de pmo ¶ Ad hc ar
pbat matiam ēē ĩ corruptibile ĩ fine pmi phisi
sic. Id ĩ quo corrūpit ome q̃ corrūpit manet p̄
oēm corrūpcōem ma ē ĩ quā corrūpit ome q̃
corrūpit. q̃ ma manet post oēm corrūpcōez ex
hīs cōcludit q̃ ma ē ĩ gnabilis et ĩ corrupti
bilis ex hoc vltīus arguit sic q̃tō ē ĩ gna
bile et ĩ corrūpl̃ nec ē ĩ potēi ad ēē nec m
potēi ad nō ēē. et ꝑ oīb nihil hēt potētiae oīb
em potēi nl̃ ē ad ēē nl̃ ad nō ēē. ome aūt q̃
nihil hēt potētie oīb em potētia pim̃ ē non
de pmo. ma ꝑ q̃ ma nl̃ hēt potētie. q̃ ma in eo
q̃ ma pim̃ ē nō de pmo. ¶ Ad hc ar ĩ fine pmi
phisi. dr q̃ ma se hēt ut parēs ĩ tota natura
parēs aūt hēt rōem pīcipij ad ea quōr ē
parēs. q̃ ma rōem pīcipij hēt ĩ tota natura
ꝑ q̃ rōem pim̃ hēt ĩ totū naturā nō pt ēē pim̃
apiatū ĩ na. q̃ ma pim̃ ē ĩ tota natura. ¶
In ḡeū ē q̃ ma etia ꝑ ar se supponit ĩ oī ge
natōe et mūtōe nāli. q̃ at q̃ vm̃ vertat aut
em̃ ex se ē q̃ ēē nō pt q̃ nl̃ sui ipīus ē pim̃
ĩ ēē. q̃ relīq̃ q̃ sit ab alio ¶ Ad hc si ma ēēt
pim̃ sui ĩ ēē tū cōstat etia pmū pim̃ efficiēs
ēē q̃ sic dr dauicen. ĩ p̄a phia sua q̃ facit de
se ēē ĩ omibz q̃ sūt optēt plura ēē pim̃ vm
usi ēē q̃ nec mtellēs capit nec nā ad nīl
tit sic ĩ phītis ĩ tractatu de pmo vmūsi ēē
pbatū ē. optet q̃ q̃ ma et nl̃ ēē ĩ ēē pressēt
a pmo pmo acānte ¶ Ad hc nl̃ ĩ eo q̃ ma nīlus
ēē pt ēē pim̃ n̄ eltāle ĩ quo pīcipiet ēē vm̃
tū q̃ q̃ ē ab eo q̃ ē oīb ēē pim̃. cōtra ĩ cel
lōm ig̃ ē et cōtra rōem pmi pim̃ q̃ ma alicq̃
ēē ponat pim̃. nec hc vnīqua ab phīs dr
q̃ sciret q̃ dīcet dm̃ et plato qui dīxit vo
lūtate dei mūdūt et vmūsi ēē pim̃ ēē dīxit
q̃ pmo pīcipiet matiaz tāquā receptaculū
et matrīcū ĩ qua omī ēē fūdaret ¶ Ad hc
si plīra pma ēēnt vmūsi ēē efficiēs. et ma
tia tūc bonū vmūsitatis q̃ cōdūcit cū ēē nō
ēēt ĩ mo sīt ĩdūcē exīstēs q̃ ē cōtra ar lem
et ĩ vrs pmo phie et ĩ xi. hoc etia ēēt cōtra pba
ta a phytagora ĩ vi. arismetice vbi pbat q̃ ab
multitudo redit ad vnū et ab vno prēdit. hc
etia ēēt qtra dyo. q̃ ĩ li. de di. nōb. cā de vno
et multo pbat q̃ q̃ multa sūt pressibz sūt vnū
pmo ¶ Solūcō dd̃ sīt pbant vltīe rōnes q̃ ir
ĩtellētū admittit nec nā q̃ ma sit pim̃ nō de
pmo ꝑ pim̃ eltāle ē eōr quōr ē pim̃ hoc est
gnatōr et corruptōr et ē pim̃ ut subiectū
et nō ut cā ēē alicq̃ ꝓt q̃ dr ar ĩ p̄o de gna
cōe et corrūpcōe q̃ ma p̄m et ꝑse subiectū est
gnacōi et corrūpcōi q̃ ma p̄m et ꝑse subiectū. at
et cō potēsia pbat hoc ē h̃ q̃ q̃tō ē appetēs
alicq̃ extra se tāquā dīnū et optimū q̃ ĩ po
sit pim̃ ēē dīnū et optimū hoc illud nō hēt mt
se nec pt ēē pim̃ illi ma ē appetēs dīnū et op
timū q̃ extra se ē q̃ ĩ sit ĩ pa hītū pim̃ ēē
dīn et optimi. ma ig̃ nīlus pt ēē pim̃ ꝓt q̃
ar ĩ fine pmi phisi dr q̃ ma appetit forma
sīc dīnū et optimū sīc cupe bonū et sīc fēia
masculū. ꝓt hoc q̃ nō ꝑ se ē cupe ꝑ p actūs
sq̃ ꝑ q̃ subiacet pnacōm. q̃ nō queit ei ꝑ se
ꝑ analogīa quā hēt ad formā ad quā mūt
et nō hēt ēē oīb em̃ motūs ꝓt indigētia ē.
nec ꝑ se ē fēia ꝑ p actūs s. ꝑ analogīa q̃ fōr
bilis ē ad eā p forma sīc ĩ gnacōe gutta fēie
ut dīcūt ar. et dnitēi postqua ĩgredit ĩ ea
gutta maris sīc spūs et corpus digerītur.
purificat. distīng. et fōrt ĩ ptū. ꝓt q̃ ĩ mat
et fēie assīlat nō p ēē sūū quo ma ē q̃ ab illo
nō mūt sīc ĩ phītis ĩ cōnibz platōis pbatū
ē. ꝑ p analogīa ad forīm qua fōrbilis ē ad ēē

hmo nk illi ī grie spe nk, ī dmidio ¶ ad p^m
q^o dd q ar^t nō pōnit pn^a nē n ppia et ideo
rō illa nō pbat n q fit ami oē ee acceptū per
gnacōem et hoc vm ē ḡ ī phitis ōnsu ē q ac
tus pn^i vmusi ee acactō ē et iō nō ē remotū
qi p illū actu accepit ee et sic de pn^o ē ¶
Ad a^d dd q cū dr hoc q gnacō ē ī gressus ī
ee ī telligit ī gressū q ē mutacō ndālis ad ee
ī phitis aut ēstatu de creacōe ōnsu ē q acra
cō nō ē mūcō ndālis ḡ ut dicit Dam et nige
ī smis n^o li^o dst ī ē opus voluntatis sine ut
mut ad sit q antea nūquā fuit et hoc nō m^a
exuit ī ee et pn^m ḡnit ¶ ad a^d dd q p hoc
n^t pbat n q m^a ē ī gnabilis et ī corrupti lis
mūtōe nē et q nō potētia ḡt ad ee nēle mu
tōe nē ḡ nō removet p hoc qi sit ī potēn ad
efficiētem p^m et qi ḡ potēn efficiētis pmi
mūbilis sit ad ee p creacōem eo mō quo ac
acō elargato nōe mūcō pt dici ¶ ad vlti^m
dd q pares nō ē pn^m n ut feia et q ē pn^m ut
feia ḡ ē principatū ab alio sit paulo ant dau
ē vn p hoc nō pbat n q nk ē pn^m matiale
ī trebz matialibz. forēbile ī omne ee terrē ndālū
ab alio trī principatū et ad ee deductū

Q sit 1^d q ar^t vocat opatorū

Ertō q q sit illud q ar^t vocat opato
rū de hoc enī dr ambo ī examerō
q ar^t dicit ee opatorū q ex nk et forma
facit q adoriendū ee putasset et ḡ hoc opato
rū vr q p^m fort res ī gnia spēb et ī dmidua
sine sui motu et passione. ī hoc enī ḡ. nisi oī
vr distingue opus ab actu q opus sū opacō
sit vm ami q ndālis et sbalis actus sū mot
ḡ q ī mouēte ē motus et nō ī eo q monetur.
actus aut q ē vm^d cultp a sua forma procēs
acō nō sū passione et motu ḡ quā ī id q sub
ict age dr. Erat q ḡ ḡ h^o q sit opatorū p^m
q forma dat omibz q ad orieda sū qi alida
ee pordinant et vr Aurcen ī vi de ndālibus
dicē q h^o ē ī telligēs dr ei q ī telligēs dat oēb
forb. et ī sua ē ad h^o q vm^d ami q rei lume
quo ī telligibilis efficit fōr sua ē lume autē
ī telligibile omne nate ē q ab ī telligēs sit ppt
q sit lux corpalis ḡt ad colores. ita q nō sūt
visibiles n ī actu lucis. ita se ḡt ī telligēs ad
forb. ita q nō sūt ī telligibiles ḡ actū n ḡ q sūt
ī lume agētis ī telletus. ppt q ar^t ī m^o de ala
dr q ī telletus agēs ē sic sol illustrans sup ī tel
ligibilia. dr enī ī p^o etḡ q sic oculus ī corpe
ita ī telletus ī alia ppt q dr Aurcēna q ī tellige
ria dat omib forb ḡ recipūt ḡ dispositōez n^t
ī qua sūt qualit eiū vm ē q dr ar^t ī m^o de ala
q actus actuorū sūt ī paciētibz et dispositis
ḡ potētia paciētis et nō ḡ potētia agentis
et dat sile Aurcen q sic ignis cōse grians ig
nē ī lignis p^o ī matia ī pura fuliginosa nō

statim gnat sibi silem forēm sed aliquā sb ipa
ī puriorē ut fumū et postea ī m^a de purata et
sibi plene cōueniēti gnat sibi silem ī splendo
re et lume ita ī telligētia ī m^a ratū recedente ab
equalitate celi forma gnat oppssam am^a sic
sūt for^e coagulacōis. ligōis. elusacōis et alie
quas definiat ar^t ī my^o metho. ī m^a vo nm^o re
cedente ab eqlitate celi gnat fōr min^o oppssa
ut ē fōr vite ī vegetabilib;. ī alia vo min^o re
cedēte ab eqlitate celi gnat ad h^c min^o oppssa
ut forēm sūs et si oīo accidit ad equali^e celi ī
aplectione et cōposicōe gnat forēm sibi silem
ut aiam rōnalem et ī cēl rōnalem. ī telligētiā
aut dr ee celi formā et motorē et h^c de opatorio
sūa autē ē ī vi de ndālib; et silib ē posicōi
demōcti Tertio phisica hec posicō oppse incēt
¶ Contra h^c tū ob^t q opatorū ppe ē q ex eo
pat^t esse aut nō opat^t n p^m pn^m ī telligētia n
ē p^m pn^m ḡ procedens a p^o pn^o ḡ q ī li^o de causis
definiati ē. q^o ī telligēs nō ē opatorū ppe.
¶ Ad h^c h^o vr ee otra platonē qui deū ī duat
loquitē ad deos sū ad ī telligētias sic hoīz sentē
ēto fracā vobisq trada et cōstat q sentis m
telligēs for^e opatorū aut fōrū ppe deus ē nīq
quētē ī telligētie ee opatorū ¶ Ad h^c opatorū
ppe ē q pnū et pse ī se et ī ōnibus alys opat
illi erit soli opatio gre sui ipsius attribuitur.
hoc aut nō ē n deus et nō ī telligētia. vr q
q solus deus opatorū sit ¶ Ad h^c opatorū
ee ē pse et nō ḡ actis nec p ad q facit debere
p ee ī omibz q sūt. h^o aut ē solū p^m pn^m ut se
pnus ḡtū ē. q solū p^m pn^m ppe et pse ē opa
torū ¶ Ad h^c nō pt ee vmusalit opatorū
ee q ad sui ee mdiget alio opatorio ī telli
gētia ad sui ee mdiget alio opatorio pdūt
em ī ee a p^a ca q nō pt vmusalit et pse ee
opatorū ee ¶ Ad h^c error ē cōtē cathōlica
fide q ī telligētia hoīz nō dat aiam rōnale
et q sic educat de m^a q vbi ī veit matiam p
pnq^ssime accidēte ad equalitatē celi q illa
ī ducat aiam rōnale dr enī ī pb qui fuit
sigillatim corda eorū et ī telligit oia opa
eius eorū et cōstat q ḡ exposicōi aug per
corda ī telligūt me pz q^o q nō sit ē tenēdū
q intelligētia dat omib forb et maxime
aiab rōnalēs et hoīz oēdd ē vn deū amāt
nō pt ee vm n vno nō q ī telligētia dicat
ēē deus ī telligēs p ī tellam vdcale vnitum
ppam forēm attribuens et hoc nō erā p ī tel
ligētiā creat aiam rōnalem quia p ī telli
gētiā q ī ipo ē et q ipe ē et ad cōformitate
et ad vmagnē illi creat eā et sic ī ili^o
de causis dr q p ī telligētiā p^a ca creat aiam
et posūt eā ut strumētū ipius et q ī telli
gētia illūnacōes et splendores ī primit ī anīa
sit aia vita et motū et sensū ī primit ī nāī
corpib et hac ī we dicī ē q mt mētē hoīs

et deū nichil ē medium in angelis neq; intelli-
gēdi quā ponit phi tot ordīs i mediacōr
ē q mēs hoīs. ex ordine tū quo nobilitate nō
et simplicitate et angeli p theologos et intelli-
gēcie p phos superiores sunt hoībz et angeli
et intelligēdi dr immitte splendores suos i animas
quas sunt duo d. celesta qar lex dinitatis ē
i omni ordine nō p prima media et p media vltā
reducē et p hoc pz solutio ad totū dō ar.

Dato q vtrū duo pri. at ta ponit

Arg. duo pri. at ta ponit et sumatur
vba ar. an sine primi phisi vbi dr q pri. mo
sunt duo tōe aut ta. et exponit se q materia i
duplici tōe sumi s. p se et sic ē pri. entis cor-
poralis et nō ē pri. rei mobilis et ut subiecta
priacōi et sic ē alia p tōem et ēē p se nō alia
p sbam et nūm aliud pri. ē fōr q et pri. en-
tis ē et pri. motus et ē a. mis a mā forma ei
q fōr ē et ēē fōrle nec ē ma nec hō dr a mā sic
nec mā q ma ē et ēē ulle dr nec fōr ē nec hō
dr p a fōr et sic planū ē quō pri. mo tm sunt
duo et tōe ta. Sz q. dr vtrū ma p se sola sbia
ar. motui ut nō et vr q sic. nō ei gnatur
vnū ex alio ni corrupta fōr sbali que i p ē
et si corrupit forma sbalis nātē ē corrupi
alias formas cōsequētes illā et si sic ē omis
for. corrupīt q ea sunt. nuda ig et sola ti
sit ad aliā formā et ut hoc patcat det ex
ai de sete hoīs fit hō ad ide mut ad q cor
rupit forma semis et desinit et incipit fōr
hoīs ad ide corrupit qtitas seis et qlitas
seis et sic de aliis formis. vr q g sola ma et
nuda sui ōi fōr tisceat ad forīm hoīs. et sic vr
q sola ma subiect mūdi q de ē de sete fabe
et oībz aliis Ad dr ar. i sine primi phisi p
bas q ma manēs post oēm corrupcōēz dr q
omne q corrupit corrupit i hō hō ē i materiam
ai g corrupcō vni sit gnacō altius vr q
gnacō altius ex sola sit hac et nuda. et sic
vr q mūdis et entis nō sunt ni duo pri. ma
sq et fōr Ad gnū hmi ē q ar. dr q ma ap
petit forīm sic dīmi et optimū priacōēz nō
appetit nec ma nec fōr et dr tōem q. n. appet
sui ipsius corrupcōem priacō aut corrupcō
fōr ē et corrupcō ma ē p ēē dīmi et optimū
q dr a fōr priacō. g nec appetit a ma nec a
fōr si g aliq appetit nātē ē q fōr appetat
a ma Iude argunt porphi et hoc q n. ap
petit ab aliquo ni p aliq quo appetēs ē sile
illi q appetit et tō cor ē q dcā ē ab ar. q
n. appetit destructōēz suorū p cōtiens sibi
nō aut quiēns ē ni p ad assimilans. g n. appe
tit a ni phi q ē sile illi i aliq Ad dr tō
porphi ē sup fine p. phisi q dē q appetit
ad delectāde natāli delectat i casecūde illius
et i ipo reflorēt et diffundit ut ipo vndiq

perfruat costat aut et p placēte et p ar-lem
et p oēs phos q ea expsse dicūt duo et
aug. q delectāo nālis mīqnā ē ni ex quietāde
quiēntis cū quiēnti. g nātē ē q ma i aliq
quiēcia dr eat cū fōr. alie ei nō delectaretur
nālit i cōsecutōe ipius Ad dr dr ar. i sic
pmi phi. vbi assignat quō pri. sunt vno et
quō ta q albū fit ex nō albo nō ex qlibz
nō albo q. exemplificat i vbi
phisi nō fit albū p ex nō albo q pt ēē albū
sit mgrū ut medio colore coloratū et hoc ē
nō albū q i eo de qie ē cū albo regulariter
ēm vm ē q quorū ē vnū genus eorū ē vna ma.
a fili dō fit ex nō hoīe et faba ex nō faba
eq ex nō eq. et leo ex nō leone. nō ex quolibz
p ex eo q analogia dr ad formā hoīs fabe.
eq et leonis p quorū ē analogia ad inicem
eorū ē quiēn i analogia illa. analogia
ēm nō facit equorū casu et fortuna p potest
respōdi ad vnū et ille respōs nō tāt ni p aliq
quiēns illi ad q respicit sic pz cū dr anal
sanū. abz sanū vrina sana. abz ēm nō dr
sanū ni q analogia ponit ad sanitatē animalis
ut cōsecutās. vrina ecia nō dr sana ni qua
p spem ponit ad cande sanitatē animalis ut
indicās Sile ens nō dr sba qnti qlitate
relo ni q res aliorū p dictamētorū cōsecutē
analogia ponit ad ens principale q ē sba
vbi qtū qntitas dr ens q mēsura ē ens
q ē ve ens. qlitas dr ens q dispositio ē eq
q ē ve ens. relatio dr ens q respōs ē eq
ē ve ens. a fili g si materia analogia dr ad
forīm q ētū ē et negari nō pt aliq n. nō
monet ad ipm et ex se p q ipa ē nullam dr
analogia. optet q aliq sit i ipa p quod
illa dr eat analogia Ad dr costat q p
priacō et hītus sit et dia alia opposita sunt i
eodē qie omne aut quorū ē vnū genus ē vna
quiēn i qie illo et i fōr gnis illi priacō
nis. g et hītus quiēn ē i fōr gnis. ai g
ma supponat matū et mūdi sub priacōne
ens sub fōr gnis supp ad hītū que acci
pit p motū et mūdem Ad dr dr sue sunt dif
finitōes materiales sq et fōrles. et optet q
vna reducat ad aliam q. sic dr ar. sic
vnū ē ēē. ita mte ē vna ēē diffinitōem q
ēē indicat reducāt. g costat tūc q nālis
reducit ad fōrlem. p q. nulla ē quiēncia
nulla ē reducō ad inicē. oz g q quiēncia
mā se dr eat nālis et fōrlis. p nō ē quiēn
ni ma se dr eat ad forīm sic gen ad dram cō
stitutam p ētū ē q gen pte i distincta
et cōfusa i se dr diffram. dr ei porphius
q gen pte omis dr diffras actu nālis
g et ma i distincta et cōfusa pte i se dr

forẽm et subiecta subiciat motui et mutabilem
nec alia subiectum motui et mutabilis esse posset
et ideo Ar. ait quod omne forma educitur de ma. et
potentia sit in ma. Et quietatur sup. xi. phe
multiplex probat primo quod omne quietatum est ex
concretione et hoc ita in aliquibus in quibus de for
ex planatum est. Solutio ii. quod ma. sub quibus
rebus obiectionibus probatum est potentia in se habet forma
ma. et sic Ar. Porphi. sup. physica ar. potentia
hic est potentia in choaticis for. et mo. quo ordo
hic tus in choat in sua puritate. Dubitat ei vnus
quis quietet et puritatem et hic tal. et in quie
illo est spei in choato. Preterea ordo puritatis relin
quit subiectum cui aptitudine omnis aliqui po
nat subiectum remoto ab hiatu et aliqui p
mangus ut docet ar. pe phe cu de puritate
aptitudo autem illa non potest esse nisi ex analogia
ad forma et ideo Ar. quietatur sup. pri. pe phe
quod omnes alii phi. s. ponentes letitiam et pone
tes Saturnum fortem quod mediatibus virtutibus
celestibus et elementalibus et fortunis gaudent
virtutibus influit et inclinat fortis in mata
a. volunt idem dicere quod Dyonit ar. quod for
potentia sunt in ma. sub vobis quibus nesciunt ex
pme et nisi sic dicat ordo ma. esset se habet
ad omem formam quod valde absurdum est. quesita
enim fuit ex ma. sua totum sit in corruptibilia
et hec potentia non habent ad alia forma
ut sol et luna. et hoc quia sunt ex ma. suaviter
tota ut transmutabilia additione et hec habent
potentia ad alia forma aut in superiibus habent p
natorem. Preterea si sic dicat motus non erit
gratum exitus de potentia ad actum sit probat
in mo. phis. et in textu et in quieto. idem enim
quod in actu fuit in potentia quod quietatur
ibidem Ar. quod motus est for. post forma ut vbi
post vbi alia enim oportet dicere quod diffuntur
quod quietatur potentia et gratum non est vnum
sed multa quod multiplex ar. reprobat in vno pe
phe Ad pri. Ad ii. quod predit ar. si di
cat quod for. actu sit in ma. et hoc non est vnum. quod
nis et omnis for. quod actu sunt in ea corrumpa
tur. cum potentia quia est ad alias forms et p
nato quia in forinsis est p. aliorum formarum formibus
ab eis et transmutabilis ad eas nullo modo
in ea corrumpit nec ab ea tollit et hoc non
nulla for. est in ea quod Ar. Boe. aug. quod in for
tas ma. non nulla for. est non sed quod in fortitas est
sed sed quod relinquit formulate ad forma et p hat
ut Ar. aug. accipit idem entis et veri et
bom. sic in p. li. tractatu de ente et vero
et bono determinatum est Ad a. ii. quod hoc vile
arg. est corrupto eum in materiam nullum gratum
est et quod Ar. ar. quod gratum vnum corrupto alium
et ex hoc Ar. in p. de gratia et corrumpere

vbi agit de causari gratia simplicium e
lorum exsentiunt et in solis illis vnum est quod gra
tum vnum est corrupto alterius et ex hys p
quod sed ar. suo sunt previa prima entis composita ta
aut sunt prima motus et rei mobilis quia materia
sed se sine puritate nec subiciat motui nec mu
tacioni. per ea quod suo sunt mutis sed ma. et forma
ta vo sed idem quod puritatem ma. mo addit sup
materiam quod sit actu ens non idem in fortitudis
forbilis Ad de erroribus philosophorum mundi etin
vinto quod vetus mundus tate ponentium
Intuitione sup. fuit et est et erit et quia that
gone et epycuri et stoya et eadem peripathe
tica philosophi theologis contra dicunt nate est quod dia
omnia in spiciantur et ponderent p. ut melius
videatur vitas et pte horta gremi primo
ponem. ideas ar. de vni. phis et ponda bi
mi eas vetus sufficiet probet mundi etin
sed dicta anaxagore et empedocles qui abo
epycuri fuit Ad ii. gremi de opione sto
ycorum sortis et platonis quod dicunt mundum
sepe in ape et sepe desine Ad tertio ponem
septem vias quas colligit rabmoyses in sada
pce libri qui de Iuy neuchas fil Iubiorum.
quas probatum mundi etinitate et pondabim
singlas quia concludere possunt Ad iii. mundus
Ierta pri. accedent sp. fuit et est et erit
Sed quod ar. medit facere hat idem Si
pri. causa mundi in effectu sp. fuit et mundus
defecunt et mundus in deperiunt. mundus sp
fuit et est et erit. sed pri. mundi causa mundi
in effectu sp. fuit in actu causi. quod mundus sp
fuit est et erit probatur pe. principia causa mun
di in actu et in effectu fuit motus orbium cele
stium et stellarum. et motus orbium celestium et
stellarum sp. fuit est et erit sin in ceptione et sin
finicione erit. quod mundus sp. fuit et non incep
est et erit et non defunct. quod autem motus orbium
primum fuit mundi et omnia quia in mundo fuit probat
ar. pe. per auctoritate omnium philosophorum et fuit hec bba
ens. ee quidem ig motum omnes affirmat de
nia aliqui dicentes pte hoc quod mundum fecunt
et de gratia et corrupcione in ee considerantur
orbium ipsis simple quod mundi fuit quod in possile
est ee nisi sit motus et nocat mundum tulacem
quia ea est omnia aliorum sit probat et in vni et in vni
phis. et principe motus accessionis et re
cessionis in circulo obliquo quod vocat zodyacum
sup. an. polos totus motus est quod de planetis
hoc est erratici vni planetarum et omnium vniuersum
celi et omnium stellarum pte quod in. de gratione
et cor. Ar. quod accessus et recessus in aliquo
circulo ex sin gere fuit et mundus deficiunt nec
est gratiam et corrumpere in mundo isto sensili

ī q̃etas ēe et nō deficēe ¶ Ex omī aut pphoꝝ
auctte qī cōcludendo dr q motꝰ celestis nz
finis ē nz corrūpit ꝓ erat sp et erit et hoc
ī mōile ē et sine q̃ete ī ēe ipsis q̄ sūt ut vita
q̄ da nā subsistētibz omībz Et mēdit dicēs
q fit vita ē q̃tmꝰ actꝰ aīe ī corpus q vi
vit et quā diu durat q̃tinuitas actꝰ tām
diu durat vitā ita vis celestis motus in
fluēs p motū ī mūdū istū sensibilē ī florē
cōtinuē cāt ī eis ēe et q̃nationem et orienti
onem et sic nō ī cepit motꝰ celestis circuli
ꝓ sp fuit ē et erit. Et iō ī lꝰ de plātis dr
q mūdus iste mīquā cessabit p ducē plātas
et aīalia sic mūt p ducit nec cessabit ¶ Ad
hāc rōnem cōfortādā Rabi moyses ī dicit
ī ꝯ collēcte ducis neutīa. ca. xxv. q ar. dr
ī p. de celo et mū. q omīs antiq cōcesserūt ī
hꝰ q celū eēt locus et sedes dei et dr q
ar. hꝰ iō dixit q sit deus sine ī cipio ē et
sp fuit ē et erit ita q celū q ē locus eis
sn ī cipio ē. et sp fuit ē et erit hec iq ē pa
iō q ar. vt pbare mūdū sp fuisse sine
ī cipio Secda ē q si det q motus ī cepit q
aī ī cepit sic dixit Anaxagoras. aī ī cept
sic dixit empedocles quī et Anaxagoras
sīle hꝰ ē vno mō ordīz cōtrārīz et quiescē
tibz in ī finito tpre motū facē ī cellēm et
disgregāsse Et ut vba ista ī telligātur. no
tandū q Anaxagoras sic alī posuit mixtū
q chaos vocāunt ī q̃ omīa latebāt ī ordīs
et hꝰ sic stetisse ī finito sū ī determīato tpre
et ī cellēm agente q solus separat et ī mix
tus ē et nīl nr ēt q̃ne p q̃ditātem sup
ferebat mixto et distinxit segregando v
nū ab alio ī sōrīs genū spēī et ī dividno
rū. aī opīnīs mētione fatit Boeꝰ ī m.
de cōsol. phie sic dicēs Cūc nō ōrtūe pe
pulīnt fūgē cāe mē fluitātis opus verū
ī sita sūmi fōr boni. et ī fra Tu mūs ele
ligās ut frigora flāmis. arida cōmēgat
liquidis ne pūrior ignis evolet aī mīsas
dedūcat pōda terras. fatit eadā mētionem
mūdī methamorꝰ sic Ante mare et terras
et q tegit omīa celū. Vnꝰ erat tōtō nē vultꝰ
ī orbe Cūc dixē chaos et hꝰ opīnio mter
omīs vīcīnior opīnī fōrī sit ī anīhītis
notatū ē ī q̃one de forma empedocles at
dixit q mixtū quōd erat sic dixit Anaxa
goras ab ī cipio. ꝓ dixit hꝰ sepe mōū et se
pe q̃ēsse ꝓ ptes tpis. dr et duo ēe mouen
amicitiā sc̄ et discordiā. mōū quōd per
amicitiā cū amicitia ex mītis fiat
vnū ut cōplexione aī cōpositē. cōplex idē
aī ōnia ab excellēcia vtutū suārī altera
cōtēnīt ī vnā formā mixti et cōplexio
nis sic sūt cōplexiones hōīm et aīalium
dīuīsorū et plantārī cōpositē sic cōponūtur
corpa aīalīū et plantārī ex dīuīsis mēbris
tā hōgēnīs quā ethōgēnīs ut ē manꝰ pēs
caput. cor. pulm. et ī plantis ramꝰ stipes
ramꝰ virga folīū et hꝰ Discordia aūt monet
ut dicebat q̃ ātē omīa hēt resolūtē in
ꝓa mūtabilia et ī prima cōponēta. qēs aūtē
ab omī motu ē ī medius cōpibz qī nr aūt
monet ad cōgregātēm nec discordia ad se
gregātēm et tūc dicebat et tūc dicebat q
uno mō oīa quiescūt ī mixtō dm dicebat q
tūc ī mixto mūltōrī capita q̃nanorī fiūt
sū ēūte hoc ē sine colligatōne qui postea
p amicitiā colligata sūt ¶ Contra vēqꝰ
istorū disputat Ar. q hoc mō quo dicūt
motus nec cessare nec ī cipe potūt. si ēī ita
ī cipet ut dixit Anaxagoras hoc nō posset
ēe nī ex alīa dūatū cāī sq ut nec mōuēs
nec mobile ēēt et iō ēēt ī pedimētū motꝰ aī
q ēēnt mōuēs et mobile ꝓ ppt aliquā causā
mōuēs nō mōūet si prīmo mō tūc optēt ad hꝰ
q motus ī cipet q mōuēs mutūcet ad ēē et
mobile sīle mūtēt aūt de nō ēē ad ēē q̃nātio
ē. et ē mutātō cāta nō pa motus ēī pmꝰ cātus
omī motū et mūtōēz. motus circuli ē dupl
planēs ꝓ et applanēs. motꝰ applanēs ē q orbis
sup polos mūdī et sup ēūlos palellos sū eqū
distantēs ꝓ latitudīnē q ē ab austro ī aq̃lōne
zodyaco q a phis vocat circulꝰ orbis signī
et ēūlus declīnis. et quotīēs istī modī
dicat ꝓ arte seq ī quēiens sq q mūtēt q ordīe
nē et cāti posterī ē sit aī motū pmū q ordīne
nē et cāe pmꝰ ē quia ab ipo cāt orbis mūtēt
et hoc mdgnū ī quēiens ī nā Ec hoc ēī seqt
q oīa nātīa cōfusa et ī ordīnata sūt et q
nr ppū ēē et ppū gradū retīnēat ēē eū ut dr
Boeꝰ ē q ordīnē retīnet seruatīs natūrā
Si aūt alīo mō ē. s. q mōuēs fiūt sp et mo
bile sp fiūt ꝓ tamē mōuēs nō sp mōūt nec
mobile sp mōūebat. hoc nō potūt ēē nī ex
alīa dūāī cāī s. q fiūt aliqua dispositō
ꝓhibēs mobile ne mōūī possēt ut varīq et
mōuēs sq et mobile et quotīēs mō dicat
duo magna ī quēiēn secūt vnū q optebat
alterī mōuēs aūtē mōūet si ī pedimentū
fiūt exīte mōūētis. optebat alterī mobi
le aūtē mōūet. at optebat altarī vtrīq
Si exīte vtrīq fiūt ī pedimētū et sit ītū seq
q alterī q ē cāta et sēī ordīs mutātō fiūt
aī motū circulārē q orbīe nē et cā pmus
pmꝰ motus ē q ē ī quēiens Secūs ī que
nēs ē q addit Abubaker q hoc mō seqtur
q ī passiones pegrīne ī gredūtur sup motorē
pmū q ab orbīz phis ī ybatū ē quōnātē cāī
Abubaker ad cōfirmandēz istīus rōīs rōem
quā dr ēē fortissimā sic si motus illius q

ois motus et ois mutationis et ois factionis ca
e. e ab principio incepionis quo nunc sit et no am
hoc no pt ee n motus nl mutatio immoueri
nl mobili nl vocoq et tunc greci eodem mo de
illo motu si incepit nl no. et si incepit item de illo
motu quo ille incepit greci et ibit in infinitum. hi
sunt q disputat de qua anaxagora nec plus
nec minus. si aut incepit sic dixit empedocles
p amicitia sq et discordia no multum contra hoc
disputat de eo q ho sibi irrationabile vr. q hoc
solum dt q oportet ho mirari. si enim qes fuit primo
am motum. oportuit q aliqua eet ca qetis illius
qes aut principio motus e. q am primum motum
et mutationem erat mutatio illa cum illa quies pri
uatio fuit q abfuit e. Tamen eadem otra a
naxagora dt ar. q contra ordinem ne locum e
et fuit hec eius bba n. inordinatum eorum que
in na et q nam fuit na enim oibus ca ordinatis
e infinitum aut ad infinitum nullam ht rem
ordis ordinatis aut ois ro e. ois enim ordo fm
rem detinuat infinito aut qre qesce omna
in mixto ut dixit anaxagoras pea motum
e aliqm. ho aut vna differam ee rebus quare
nunc magis quam prius simple distinguat in tellus
p motum et sic motus incipiat nz item alia ro
nem ordinationis hre. no ne e opus. am enim
fuit se ht q e ne et no aliqm quide sit. aliqm
vo ale nec ignis fuerit na fert. et no aliqm
quide aliqm vo no. am rem ht qre no simpr
ho e sp. dupr ei fert deorsum hoc e duplici
re. sic secundo ppam materiam sit tyrone desce
dere sequit ignis tyrone sic ppa materia. et
in aliq q ei no inest locum ascendendi. repellit
a gricitate loci et descendit. a sup aut ignis
ascendens e qui a vulgo vocat stella cadens
pt q dt thar pte empedocleum melius dixis
se quam anaxagoram qr ille ad minus rem q
inpet motum dixit et discordia et amicitia
et dt. q in natis no oportet digitate irrationabi
lem fare. digitas enim e ut dt. deus quam qlsq
pbat auditum et illa cum audit. qr ale no
pbaret et oz eam dice in natis et aut induc
rem am demostrandum fre q no fecit anaxa
goras. Ad ho induxit rem ar. q fortis
sima reputat ad hoc q etnus sit mot. et
no incepit nz desinat et sic mundus n incep
it nz desinat et hat accipit ppone tanquam
pse nota q prius et posterius no prit ee n in
tepe n possit ee n tpe exante. deinde accipit
hat q tempus ao pt ee n sit mot. et pbat
ea p hoc q tempus e mus mot. am motus
quidem quia passio motus. Ex hys conclud

q si tempus sp e nec incepit nec desinit q et
motum nce e petum ee nec incipe nec desine.
deinde pbat q tempus sp e nec incepit nec de
sinet ab aucte omn philosophorum pt vnum
hoc e platone. de tempe enim pt illum fuit omnes
videt intelligere in hoc q dixit ipm ee ingenitum
et no fcm et hoc pbat a signo p democritum
cum qui sic dt anno in exameron tota antiquitas
concessit aucte et hec dixit et demostrant
q in pole e oia ee fta. et dat instantia in tpe
dicens q in pole e tempus fcm ee. plato autem
tempus quiat solus fit n ipm cum celo fcm ee
dicit. celum aut fcm ee dt et sunt oba platonis
ho in n. pte thymei tpus celo coequum e vna
orta. vna dissoluet. si no dissolum no fasor
pacet. ex hac aucte demoriti arguit ar les
q de tpre n e accipe n nunc. ptitum enim abnt
et accipe no e. futurum enim no dum e et accipi
no pt. nunc q medium e et mstab e solum acci
pi pt. q accipi no pt n in rone finis et principii
finis ptii q finiat ad ipm pm fuit q in
pit ab ipo accipiat q nunc in quo incepit mo
tus. n erit finis ptii. q am hoc fuit tempus
et si tempus q et motus. et si motus q am
pm motum q in pole e qr in nullo qne e aliq p
p. Eodem mo pbat q no desinat mot. qr ac
cipit nunc ad q desinet mot. n erit pm
fuit. q post hoc erit futurum tempus. et si
tempus q et motus. q post vltm motum in q
motus ee desinit erit mot. q pt vltm motum
erit motus. q e in pole qr in nullo qne e aliq
vltm. vltmo hec fuit oia q mdiuuit ar. ad
ho q dixit motum nec fcm ee n corrumpi ali
qm q ee sine qete et in morte et eipm tanquam
vitum quida existentibus oibus et q ca eet et pm
qre n. omnis qriabilium et corrumpitur cotinue et
sm qete manet ad qriandum et corrumpendum et
ho dixit nec aliqm incepisse nec aliqm posse
desine. Ex qm grum hm fuit duo q induxit co
motatorum sup vm. phi. qr si mundus et mo
tus celi e antiquus in ptitum q infinitum tempus
aut infinite circulationes celi fiunt an hodier
na. q infinitum no oportet tusire. q nunquam
fuit deuenire usq ad hodiernum et sic dies ho
diierna no e. q e contra ssm. Aliud e q mun
dus stetit infinito tempore in antiquitate preterita
q ex moriendis hoibus remanserunt infinite ani
ma sit in mortis et sic infinitum q additum
in mo fiam actu e q e contra ar. in ms phi
qui dt q infinitum q dividione in continuo et q
additum in mo no e n potentia et no actu.
fortius ob. ad ho q tempus incepit qr q dos
trina ar. in 1o. pe phie omni cor q fit in vno qne
id q e simplicissimum in qne illo pm e sit pz

in quae continui ad primum et punctum quod fluxum suo constituit lineam quae fluxum suo constituit superficiem latum et in longum fluens. superficies autem in profundum fluens constituit corpus et hoc vocant ducti in se in geometria ita quod linea ducta in se facit superficiem et superficies ducta in se facit corpus et sic procedit discretum ab unitate in discretis in habentibus permanentia in partibus in visibili sono elementi litere in ordine quae permanentia in partibus non est. et est discreta quantitas. quod autem et unum et unum et tertium in uno sunt quae more ut dicit Boetius porrecta nus eternitas enim est mora in derivatis et in mutabilis enim eius quod extensam est potentia sed non sed tempus mora eius quod extensam est potentia sed et actum et mutabilia. hec igitur in uno quae sunt quae mora nata est igitur quod a simplicissimo suo principiet esse simplicissimum autem nec illa etium est enim quod et tempus fluunt ab etno esse et hoc est quod dicit Boetius in mus. de cos phie qui tempus ab etno eve nubes et potest ibi enim pe etno eo quod et plato sic accipit enim pe etno ¶ Quod hic salua pace ac ipse non permit idem platonis quia si ponet id suum patri valet. et est hic quod id quod non fuit esse sibi presens est et totum fit in suo abiciens in priori etum sui expectans in futuri. sed totum se possidet in uno in diuisibili nunc stare et non mouere sese et ideo non potest fuisse nec fore. sed esse tum sed quod fuit est distensum est esse et non stat in uno sit sed aliquid sui abiat in preteritum et expectat in futurum. cum quod mensuret unumquodque mensura propria et sui quidem non potest mensurari etno. sed sic fuit se habet ad etum ita se habet tempus ad etnitatem. quod stat at quod primum sui esse habet ante fuit quod ante ante ante infinitum quod tempus sed esse principatum est ab etno et est ymago etni ab sempes ut dicit plato continue ad mutandum etni ab sed permanentia sit fuit quod est in ma ymago est fuit sed se accepte et quod per sempe ad mutandum rerum ut quod in uno sit et totum hic non potest salue puncta et successione obtineat ¶ Quod hic in physicis errantur de primo primo probatum est quod sit in nullo quod est actu primum idem est quod est et est. ita nec corpus quod sit actu primum totum suum esse habet sit ¶ Sic dicit Boetius quod hic habet hodie non habet et quod hodie habet cras non habebit. quod stat autem quod omnis eorum quorum esse non est sit mensura est tempus omnis quod eorum quod sunt a primo sed esse peloquido mensura tempus est propter quod in li. de intelligibilibus dicit quod tempus mensurat esse et locus mensurat eius. et intelligit de loco quod per diffinitionem mensurat eo modo quo glibet res sic diffinita et limitata localis est ut dicit August et in p li. gone de locali rerum determinatum est exhoc predicit sic. tempore mensurabili tempit mensura sed natura que adiacet illi. esse autem eorum quod sunt a quo constat quod incepit a primo

per creationem sit in physicis multiplex ymsu est fictum de primo primo quod esse mensure que illorum adiacentis illis per creationem incepit a primo. esse autem illius mensure est esse tpis. quod esse tpis per creationem incepit a primo et hoc est concedendum hoc enim et non consonum est et rom et fidei ¶ Sum ad rones, dicit tudetum est et primo ad prima et ff quod hoc vnum est quod si principia camea sed actum motum et mutacoz in floribus sed fiunt sum initio seq de nativitate quod motus et mutatio sed fiunt et sum initio quia ta m actu ponit tatum in actu. sed nos negamus hoc quod motus celestis tertium sed fiunt sine initio et quod dicit quod omnis philosophantes hoc possunt fieri dicit quod plato qui me philo nes capitus opponit dicit dicit enim quod deus faciendo mundum se fecit primo celestem circulum fecit et eundem in duos circulos diuisit sed in circulum applanes et in circulum planes sit et Eudoxus dicit deinde circulum planes in vnum distribuit sed in circulum stellatum fixarum et ymaginum celi et in vnum circulos planetarum qui descendendo sit mutant sabini iouis martis solis veneris mercurii lune et terra sit distributis motus ipsos adhibuit et cum motu temporis ad ea fecit et partes temporis quas fuit annus mensis septimana dies et hora ¶ Quod ac ff quod dicit ac quod omnis antiqui dixerunt quod celum est sedes dei hoc non ideo dicam est quod celum sit sine initio sit deus hoc enim est acta ipsum in epla de primo vnuisitatis vbi probat sic dicit alfarabius quod primum vnuisitatis non est in vnum a quo fuit oia alia et in quo sit in regere et mouere fuit oia alia quia fuit in vnuisso et fuit in pso sit in duce existens sed ideo dicam est quod celum vno modo se habet et in passiones pecunias non recipit et in principium et per motum aliquid fuit in thronum sedes regit et ordinat vnuisa quia gnant et corrumpit et mouet in floribus ¶ Quod quod ac dicit deducendo adiciens dicit ff quod sed theologia et catholica fide dicunt quod mundum hoc est confusum ex materia ymaginis et eloza primo quidem fuit ut dicit moyses sed in infinito tempore non deus sed potius deus qui voluit illud sed in tellum vdealem quem in se habuit sed quod fuit et prordinauit ab etno in foris diffinxit sic dicit magr nr moyses spm dei afflat nec ista per discordia et amicitia sit dixit empedocles distincta vel congregata vel ordinata fuit quod non admittit qui oia distinctis et ordinatis et segregatis per ea sit m tellatis sed hut tellum ponimus esse tellum dei sed sapiam et sciam et prudentia oia pro matem. gle et qn et quo vnumquisque debeat fi et oia producere sed ordine et tempus et modum quo vnicuique magis quiet. sit et dicit plato vel negat aliquid corpus quod condita fuit

sue ne et ordm et cepi eo q sume bonitatis e
pm et ⁊ vidia longe religata e ab ipo et bn
qedm q si ⁊ mfinito cpre gemisset et pea
p discordia et amicicia motu eet illud mixtu
i foris distinctas p casu et fortuna sic dxit
empedocles q hoc no eet nale ex pori cota
ordis nalis coem ¶ ad id q arc gta amor
agora dt dd q moues sp fuit ab eno ex mo
bile no sp fuit et io mot ⁊ cepit mobili facto
ad impiu mouetis qn voluit et vbi voluit
et sic voluit ex dfinito ordz prudecie eine et
qn mobile fuit v voluit et qn voluit ⁊ cepit
mot et q dt arc q ex hoc motus fuit am pm
motu fluy e creato ei ut p bacu e ⁊ tractatu
accidis no e motus ex simplicis sine volu
tatis vocabo ad ee eos q n fuit et ex sepa
et n sit et ex n o sit et io arc mltu erra
uit i ista rone ¶ ad a dd q arc ⁊ illa rone
mltu oblit e sui ipsius ipe em ybauit hoc
et i ns de aia et i xp p phie q mtelles agens
sine omi alteratione suiipsius quoq agit et quoq
no agit p libertatis actibo bn mltu fuit oblit
sui qn dixit q ⁊ tellectus dinq no pt quoq age
quoq no ago n ⁊ accipiat ⁊ passiones pegnas
q exatet eu ad agendu qn agit nec mobile
oz q recipiat ⁊ passiones pegnas q p sbam
sua et ee nale ut dt arc et amovis ⁊ hoc de
sba orbis fcm e ut moueat motu pm mo
toris ¶ ad a dd q ⁊ vitate empedocles dam
irronabile fuit sic dam e nec illi ⁊ initim ex
fide catholica ex poa dicim sic dam e q ds
q e ⁊ tellectus pme et vecus ex dfinito ordz pru
dencie eine qn voluit et sic et v volui mixtu
q accuit ex m my elcorp distinxit ⁊ foris
determinatas sic mit videt ¶ ad a dd q amor
agoras fuc dubio pt rone dixit q dixit
mixtu id ⁊ finito tpre demisse hoc ei fluy e
et falsi ⁊ hoc dixit q dixit ⁊ tellectu age
re sui or prudencia rone tuc mixtu id distinxi
sse nos aut no sit dicim secundo moysen doc
tore nem quinto dicim ⁊ pi tpis seu illud
mixtu ⁊ ee p dixisse ex mcho et ex magne p
udencie sue rone tuc et no am ⁊ foris distinxi
sse io illa io no facit gta fide ¶ ad ho q
arc obiecit de tpe mltu mirabilu e q ipe do
cuit nos q de qtinuu fluit ab ⁊ divisibili
et sic ⁊ qtinuo e ⁊ divisibile mediu qtinuas
ita ⁊ ode e accipe ⁊ divisibile pm a quo fluit
et ⁊ divisible vltimu ad q tmiat et sic in
⁊ divisibili medio ex pte am sp e accipe ad
de ee continui et ex pte post ad sile alr em
cadet a rone pm et finis et a rone qtinuatis
opposito mo sebt ⁊ indivisibili p q pm e co
tinui am d ei n e de ee qtinui et si accipia
t ⁊ tmino hoc e ⁊ indivisibili ad q tmiat
continui post id n sit de ee qtinui am d ne
gari no possit qn motu ee qtinuitatis quis
fluit ab ⁊ divisibili muc ypt q eaa ipsu muc
ab arle ⁊ mo phi dr ee sba quis sit pun
tus linee quia q q principiat et tmiat in
oibz contibz e sba principiati et tmiati si ex
ee principiat et tmiat ipsu accipiam q ex
⁊ ex muc a quo fluit q ⁊ ee p accidez de muc
ti e am celo et tra et cofusa nia mo elcorp
am ho muc nichil elt de ee tpis ex tm muc
et mutatis ⁊ quo solo deus predit mundu et
hoc dt boe ⁊ v de cosd phie sic no recte q
da q am videt visu platoni mundu no hius
se ticu tpis nec hi tueri de fou ho mo mundu
conditu conditori aeternu si putat ad em e p
⁊ tmabile luci vitu q mundo plato tbuit ad
⁊ tmabilis vite tota pit coplexa ee psen
aa q sine metis ppu ee manifestu e nec
em deus conditis rebz antigor vidi debet p
fis antighate ut qntate ex simplicis poa
ppetate ne ex hoc pz q de p muc a quo fluit
tepus n valet io arc et sile n valet de vl
tio ad q tmiat et q dt arc q de tpe n est
accipe n muc continuas et medu hoc e vm si
accipit tpus ex ee et de aeu tpis ¶ si at acci
piat ex sbam et nam et origine qua fluit ab
eno sit ab eno ete tur no e vm amo tuc nali
accipit ⁊ p muc a quo fluit et ⁊ vltio ad q
tmiat q i medio q e continuas ipm ex ee et
de aeu ipsus ⁊ te tpali ¶ ad hoc q ⁊ gru ob
iectu e a quetatore et ab abubaker solo
se obiectu e ut qi soluto illo error videat ee
confimat et soluit pm s. de ceulacoribz q ceula
co dimidit no pse vna ei manet ex quo ad nos
et p actus et no e ⁊ quetens continuu ⁊ infi
nitu dimidi potei et p actus ex accepta sit p
divisione sp sit finita finitu ei ad mille
ut ad x milia ut ad cedi milia amors ut q
vis tpis et finita sic accepta contingit tnsi
te mundo et qtingit deuenire ad ho et id de
tmiatu qr ptes ⁊ finiti ho no actupte no
sunt ⁊ finite ¶ hoc at q obiecit abubaker sol
uit ex ende q ambo illi vnu solu ⁊ tellectu
dixerunt ⁊ ee oibz aalibz et dixit q ex oibus
aalibz morietur vnu solu e q remanet sc
tellectus et sic no seq q sint actu ⁊ finita hmt
aut error nos ⁊ sequabz destruem ⁊ tertiatu
de hoie hic at sufficit q multiplicato aiaru
homi no e adfinitu ex ad etu mundi pscators
et predestinators a deo et siqs cosidere vult
⁊ dias arc et aliors phors p eto tueiet q n
ybac ex dias corp n q mundus et mot no ⁊
pit p quatorz nalem et q no corrupet per
corruptorz nalem et hoc accidit eis q aia
orz ⁊ tellige no potant ex principiis ine oeb
em congenerit ⁊ ho pm ut dt arc ⁊ p phi
q ex n o n fit et pma ne assumerit no pa
ex pria talia eu pma dare et ex talibz poe
dere phi pu e ¶ ella q obiecit qtu arle

cōcedēda fuit hc enim tā fidei quā cōm cōgnit
Ar. de opione stoycorū socratis et platonis rc
90 Secundo q. de opione stoycorū socratis et pla
tonis q. dixerunt mūdū sepe ī tempe et sepe
desinere. et hāc opionē recitat Ar. mixen. ī li.
quē fecit de hōie ponētes eum cōstitutū in
solis astris et circulo celesti quē dixerunt esse
tam omnium motuum ī florum superiōres q. habent
ppositōes q. idē eodē mō se hābēs sp fuerit. dem
dixerunt q. quēcūq; vēlūq; circulus celestis s.
applanes et planes redit ī eandē figuram
ymaginū et positōis stellarū ī capit nouus
mūdus qui p ora eadē nūo qtnet cū pce
dēti mūdo ita q. ī nouo mūdo redibit idem
socrates et ide plato cū eisdē sociis eadē tra
tātes q. tūc tractauerunt dū viuent. hāc at
tenuitōem calcidius ī quēto sup platonem
dr fl. ī qbūslibz xxvmilibz annis epicur. at
democr. dixit hō fl. ī xxvij milibz annis
et vtq; fine cōe dam ī ptolomeus at ī almag.
demōstrauit q. stelle fixe sup polos orbis
signorū q. ē mot. planes nō mouēt ī cētu
annis ñ gradu vno et ī eodē spacio tpis mo
nēt. augēs planetarū et hoc p diuisionem
circuli ī cir. lx. gradus nō cōplēt ñ xxv.
sex milibz ānis et in hūs p vera rōnē ast.
nōmica cōplēt magni ān. et tū nō ē pba
tū q. ī tota illa reuolutōe ymagines reuita
t ī eadē figās reuitat radiacōes eorū ad
eadē figuras et respōs planetarū sū radi
acōes eorū ad eadē figuras reuitat. radi
acōes eius et fixarū stellarū et planetarū
fiunt p desēptōem et figurā poligonij q. si
poligonij desēpti ī circulo angulī infinitū
multiplicēt q. poligoniū ī. nec ad quātitate
nec ad figurā circuli deueniet circū ē aut q. ex
figā radiacōnū celestis circulo mouet ī florē
matiā ad gnacōēz et corruptōēz et sic pa
circulacō nō erit eadē eodē mō se hābēs cū prima
pte q. radius positōis sōtis et platōis fla
ē et post cōsequēs totū fluxū ē q. seq. ex illa
radice ¶ Ad hōc pbatū hēm. ab ar. le ī ij. de
ge et cor. q. haūc habet sbam corruptibile
mota nō reuitant eadē mō. cōstat at q.
ī diuidua p circulacōis hūerūt sbam corrup
tibile mota. q. ī pa circulacōe nō reuitant ea
dē mō et sic nō redibit ide socrates et ide
plato cū eisdē amicis eadē tractantes. cū ita
dixerūt socrates et plato et dixerūt q. dū quoq;
tepus vite longū ē ī vna circulacōe discut
q. ī pa pdicē debet. dixerūt ā q. mūd. sic
cessione talū circulacōnū stetit ī finito tpre
et stabit sine fine. et hō mirū ē quō tanti
viri dixerūt quia nos ptolomeo dicēte in
q. dicptito ca. p. dicūt q. pbacōēz efficā
ce q. virtutes astrā nō deueniūt ad ī florā
ñ p a. et p actiūs. p a. q. p virtutes eliorū
p actiūs quia p virtutes q. sūt ī ma. et sic sola
astra nō sūt cā dis mūdis q. fit ī mā florib
hī eadē dispositōes ma. ī flōris et sic ex solis
stellis ī florū mūdes nō potest fieri et ideo q.
dr ptolomeus ī cētilogio q. sapiēs hō dnat
astris et hali ī quēto dat exēm q. si corpa
celestia scintillat ad grānatas et ad melon
colia. sapiēs medicus corpa disponet ad
sanguīē et nō inducēt grānate et meseballach.
dr ī li. de spa mota q. sapiēs hō mutat se
leste circulū sic mutat cā a zone et sectacōe
et ar. ī ij. de somno et vigilia dr q. ī talibus
ē sic ē cā principē de cōsilio preterū et cōsi
lio familiarū secretorū sepe enim cōsiliū p
terū apud principē mutat et ad michilat
cōsiliarū familiares. ita scintillacōes stel
larū et motus sepe mutat et ad michilomt
dispositōes ma. ī flōres dm positō ista nō va
let et fla ē et nō tm theologice hī eadē de
monstratio cā astronōice quā geometrice
et eadē nālē et ex pīs principijs cā astro
mie quā nālis scie irrefragabilē hūt est
ī pbata et ideo mirū ē q. a tantis viris hoc
estimari potuit ¶ Quōdi cōtinetur pbat. a viis

Certō ponem. sepē vias q. colligit ra
bymoyses ī secda pte libri q. de dux neu
trorū sū diuisorū quorūda pbatiū mūdi etni
tate et pōbabm. singlas quā concludē possit.
¶ Prima via ē q. ē p rōnes ar. positas m
pū vm. phi. et de illa satis expediti sum.
¶ Secda via ē q. fūdat sup illa et ē illa q.
addūxim. de abubaker q. sic q. qtq; ē ois
fōmis et mutacōis et mot. q. fiūt ī materia
pū. nō pt ēe de pō aliquo circularis mo
tus celi ois factōis mūtōis et mot. q. fiūt
ī ma. pū. ē ut omēs phi dicūt. q. nō pt ēe
de pō. et prosequēs nō pt incepisse sic ī rō
bus ar. pbatū ē. et dat via cōstat p ante
dta q. nō pbat motū nō incepisse p creacōēz
hī q. nō incepit p mūtōēz et motū ut ī primo
ar. lo istius qōnis sufficiēt dtm ē ¶ Certā
rōnem inducit ad ide ex rōne tpis ad hoc q.
motus nec incepit nec destruit. et eadē ia m
p. ar. lo istius qōnis a nobis soluta ē. hēc via
rabimoyses ponit ī vna via q. fūdat sup
my. or rōnes quas ibidē dr ar. ī dicit q. secda
via ponit id q. dr ar. ī fine pmi phi. de
ma. et ē hēc ma. nec gnat nec corrūpit nec
incipit ēe nec desinit. si enim incipit ēe. qtq; in
cipit ēe mutat ad ēe. qtq; mutat ad ēe sū
iecta hī matiā. q. ma. ē aliq; sit ma. q. ē
ī potē eadē rōne pbat q. nō desinit nec corr
rūpit ex hac via predit sic. res mūdi se
sibi nūq; separant a ma. nec ego ma. a rebus
q. quōq; fuit ma. et quōq; ē et erit. fuit et

7 et erit mūdus sensilis ꝗ sine ĩtio fuit mā
et sine fine ē et erit. q̃ mūdus sensilis sine
ĩtio ꝓ fuit et sine fine ꝓ ē et erit et de hac
via iā expediti sumꝰ ĩ tractatu de erroribꝫ
arꝭ q̃one de mā ¶ Tertia via ē sūpta de mā
teli tui mā elongata ē a g̃uacōe et corrup
cōe ppē q omīs antiq̃ cōuenerūt q celū eet
locus dei manēte autē celo nūquā defuit mo
tus eius manēte motu nūquā cessauit mūdꝰ
pducē aīalia et plātas. ꝓba orbis et motus
sine ĩtio māsuit. manet et manebit sine
fine. q̃ mūdus sine ĩtio māsit manet et
manebit sine fine. et p hāc viā ecīa nō pba
ꝭ ñ q mūdus p ñalem mutacōem nō ĩcep
ner p ñalem corrupcōem desinet et hꝰ bis
sinuī ē. corpus eīs celeste tale ē q nō recip
ĩ passiones pegnas. et ĩo nō patit ab aliq
corpe agēte ĩ ipm. passione abiciēte a sba
ꝗ p hāc via nō pbat q̃ possit dissolui sic
plato dꝰ. p recta rōem eius q̃ cōdidit ipz
¶ Tertia via ē q ĩ ḋitate arꝭ nō ē nec ex v
bis eius accipit ꝗ ē cōmēdata eꝰ gregorīꝰ
s. q̃rīda ut alexander et themistij et q̃da
arabī ut auicen et abubaker et alpharabi
et aliorꝫ et ē hꝰ q omne q ĩcipit ēe pus ē m
potēs quā ĩactu. ois aut potēs ĩ mā ē sub
iecta pūacōi. si q̃ celū et motus celi ĩcipiūt
ēe. pus fuit ĩ potēs quā ĩactu et de potēs
exiuit ad actū ꝗ exitus de potēs ad actū
ē motus. q̃ aut primū motū celi q primꝰ ois mo
tus ē ꝗ natura fuit motꝰ q ē ĩ pole et hꝰ via
debilis ē. nō eīs cōcludit ĩ hꝰ ñ q ꝗ natura
fuit. nos aut dicimꝰ q celū et mā mā. eterꝫ
a pīo vnūsi ēe q ē deus sta sūt p simplicem
voluntatē et p creacōem. q aut sic fuit aut q
fiat ĩactu nō sūt ĩ potēs ñ cāe efficiētis et
nō mā. ale eīs sic ĩ phīis ĩ q̃one de pō pīo. q
celū ē nō eet pīm vnūsi ēe si p exiget mā
ut ĩsēmētī eius eīs ĩ potēs ut ĩ lū de cāis
pbat nō ē ĩ potēs ñ ad eus nātē q ē solū pīm
pīm q ē pīm vnūsi ēe et q solū facit debē ēe
ĩ oibꝫ q̃ sūt ¶ Quarta via ē debilis valde et
sumī ex xi pe phie. s. q sit pīm pīm agēs per
ĩtellectū et voluntatē q̃ agit et q̃ ꝗ nō ag
tūt de pō agēte fit actu agēs ꝗ n educit
de potēs sōpm ad actū. q̃ hēbit aliū dum
norē se qui extrahit ipm de pō ad actū et
hec via debilis ē ut dicimꝰ et ĩ q̃one de
mūdi ēternitate dei ĩpbata ro ēt seq̃t q deus ale
se hīt quā pus ꝗ queda ale se hēant ad
ipm quā pus que sta sūt ab ipo. voluntas
eīs eius et ĩtellectus mūdi ab eterno fuit ut
hoc fiat nūc et hoc tūc et vnūqdq ĩ suo

gpre. et ē exꝰ aug de sole q̃ qda obiecta
sibi aliq̃ illūīat quēadmodū illūīauit et
nō seq̃t q sol mutatꝰ sit ut ale se habeat
quā pus ꝗ queda ad illūīacōm sua ale
se hēant pus ¶ Sexta via ē ĩ qua multū
gliant q omne agens p voluntatē et ĩtellectū
si q̃q agens fit et nō sp indiget alto quo
tū. si aut remouēte ĩpedimētū sue actōis
tū velit age et nō possit ppt aliq ĩpedimētū
sue actōis. aut expgefaciēte sū exercitate
ĩtellectū et voluntatē eius ut nō agat tū
aū nō egit et hoc pbat q fit ē ĩ nobis age
tibus p ĩtellectū et voluntatē et ista de bi
lissima ē. pbat ēi ĩ xi pe phie q ĩtellectus dei
sp ē ĩactu et q nā accipit ab ĩtelligibīs sed
potꝰ ipse ē ca oīm ĩtelligibīs et talis ĩtellectus
nō pt hīre impedimētū q̃ agat q̃ vult
nec pt hīre expgefaciēs cū ipse sit semp
ĩactu et nā accipiat ab ĩtelligibīs de ēi ex
pgefaciēs ĩtellectū q̃ ĩ potēs ē sic ĩ nobis
ab ĩtelligibīs ē acceptū sic pbat arꝭ ĩ mā.
de aīa ca. demonstrēte q̃ aū q̃ fiat motꝰ
p voluntatē et appetitū. oportet q fiat mū
citū de appetibili ad q̃ monet talis aī nō
ē intellectus dei ut ĩ xi pe phie demonstratū
ē ¶ Septima via ē q sumī ex xi pe phie et
fūdat sup q̃dā ꝓpositōes ibidē pbatas. s.
q ordo sue ĩclinacōis primi motoris ad motū
ē sba sua. et voluntas sua. et ipa sba sua ē
voluntas sua et eq̃. sic q̃ nūq̃ defuit nec de
ē nec de eit et sba. ita nec voluntas monēdi
nec ordo ad motū et mobile. q̃ sp monit mo
net et monebit. ꝗ ad motū seq̃t mūdū ēe q̃
mūdus sp fuit ē et erit. ꝓ hāc viā nichil
ēclūdit q licet ĩ deo ĩ quo n ē nisi deus de
fuit sba voluntas et ordo ad motū. tū modꝰ
sig̃ificādi nō ē idē nec cōnotata sūt eadem
nec subiecta voluntati subiecta sūt idē nec
ecīa ordini ad motū. et si fiat tale arg̃tū
sba ab eterno nō defuit et voluntas monēdi
et cāndi mūdū ē sba. q̃ voluntas monendi et
cāndi mūdi ab eterno nō defuit mādit falla
cia nōnūlis eo q putat idē subiecto et acci
denti ĩēe et hoc nō ē nātū Et pbari possit
Unde iā expedi q mūdus sit eternus
tis singulis q de opinionibꝫ phiorꝫ de
hac mā logicū dicenda videbāt. disputā
da ē hic ēo theologice ꝗ q disputat ea
bīs aug̃ xi. de ciui. dei et hīem dno ¶
dum vtrū pbari possit q mūdus sit eternus
eo mō quo pbat a gbz da ¶ Secūdū varī hꝰ
duo cōpossibilia sunt ꝗ ĩtellectū sc q mūdꝰ
adeo sit ētus et tamē durācōe hoc nō sit
eternus q durācio eius mtau nō habūit

ārō vi

Ad primū obiciūt quēdā sic. Bonitas dei cā sufficiens ē creacōis mūdi. ꝗ ab eterno ē bonus. g. ab eterno creauit mūdū. ¶ Ad hoc dicō. d. q̄ amor dīuinus extasim facit et nō sinit eū ēe solū. Inp̄r at facit extasim ut ipse d. dicō. a. gratiōes filij et pcessione spīs sā qui sit dīna luna et dīni flores ab eterno pullulat exeo et ad creacōē mūdi. cū enim iudicia longe relegata sit ab ipo ut d. plato. voluit q̄ oia pticiparet bonitate sua p ut vnicuiq̄ possibile fuit et nulli negauit commoda et vtilia ad hoc ptinētia p que bonitate sua pticipare posset. et hoc etiā d. dicō. iu de cōf. et hoc amor i deo ē ab eterno. g. sic ab eterno fecit extasim gratiōis filij et pcessionis spīs sā. sic ab eterno fecit extasim creacōis mūdi. ¶ Ad hoc cā voluntaria p fā efficitur ad opus arbitr. s. si possit si sciat et si velit deus ab eterno potuit. scīuit. et voluit creare mūdū. g. ab eterno creauit. ¶ Ad hoc mūdus archetipus cā et exēplar ē mūdi sensilis ut d. plato. et concordat tū eo sā mūdus archetipus fuit ab eterno. g. mūdus sensilis fuit ab eterno. ¶ Ad hoc deus ab eterno aut potuit et voluit creare mūdū. aut potuit ꝗ non voluit aut voluit ꝗ nō potuit. si p. 1o. nō voluit et potuit. g. ab eterno creauit. si p. 2o. s. q̄ voluit ꝗ nō potuit tūc ab eterno i potens fuit q̄ blasphemia ē dicere de deo. si 3tio modo s. q̄ potuit ꝗ nō voluit. sequitur q̄ mūdus fuit q̄ ut in ē blasphēia i deū. hec obiectio i fidi tam sā de gratiōē ꝗ filij et spīs et sic deficeps fuit cum omnij hereticī gratia aug. ¶ Ad hoc si bonitas dei cā creacōis mūdi ē et n. a. ut dicit sā et nō ab eterno creauit. tūc bonitas dei aī fuit vacua quā ēet plena et magnū i conueniens ēe vt q̄ exhibens bonitas i vltia et pfusia plenitudīe vnicuiq̄ vacua fuisse dicat. ¶ Solutio dī q̄ duplices sūt cāe agentes q̄dā agūt p natūrā ne ut calidū calefacit et splendidū splendet. et ille statī ut fuit. nō de natūrate pducāt effectū n. n. sit p̄sens i q̄ agit. calidū enim nō calefaciat ut calefactibile sit p̄sens et splendidū nō illūinat n. illūinabile sit p̄sens. ¶ Dicō 2. si dicat. q̄ ds ēet talis cā mūdi q̄ tū nō ē vnū nō sequitur q̄ si ipse ab eterno ē q̄ effectus eius qui mūdus ē ab eterno ēet o. pōēt ei p. 2o. pducēre materiā ex qua faciēt mūdū et cū pducto m. de natūrate exigat tēpus q̄ ipsa tpalis ē ꝗ tocū suū ē i quo tpe i capiat fiat et pficiat. oportebat q̄ mora intercederet inter tam et tacū. alie cāe sūt q̄ apposito agūt ut ar. d. 1o. phi. et ille dicūt ēnt sup suos ar. et libtate. et pfectio earū ē q̄ ꝗ ordīnē et dispositōem sapie et i clinatōem bonitatis ad agendū ꝗ libtate qua ēnt ad agendū qū volūt et vbi volūt. et sic volūt. quēcūq̄ et libe agūt q̄tū agūt. libe aūt dico qui ꝗ tis et sine impto ppe sola sua bonitate agūt ut s. ea q̄ efficūt sua bonitate pfruātur quī vnicuiq̄ possibile ē ꝗ facultate et analogia ipse ne. et talis cā p. 1a ē deus. et sub ipa ꝗ cā cā agēs ē angls. tria loco ē ho sapiēs et bonus. ¶ Si g. q̄ q̄re deus tūc et nō aī creauit mūdū. dī q̄ ꝗ dispositōem et ordīnē sapie aī creari nō debuit et ē filius qō que fit ab hys qui dicūt q̄re xpī tātū i carna tōem sua distulit. ad quā rīndet apls. gal. 4o. qī venit plenitudo tpis misit deus filiū suū et vocat plenitudīnē tpis. tpis p̄dissimitū a deo fīnt. ¶ Si aut q̄ q̄re aī creare noluit ꝗ aug. fatua ē qo. voluntatis dīne cā q̄rendā ē tū ne sine rīsione vide aī. dicim. g. q̄ mūdū ab eterno et aī tpus a deo creari nō quiēbat ꝗ ordīnē et dispositōem creantis et plus dicim. si q̄ q̄re nō quiēbat ante creari ab eterno. dicim. q̄ nō potuit creari ab eterno et ho i sēpti ar. 1o. q̄ois ordīnē. ¶ Si aut q̄ si possibile fuit deo creare mūdū ab eterno dicim. q̄ de potēi possibile fuit ꝗ ꝗ ordīnē sapie et dispositōem qua oia ordinate facit deus et n. i ordīnatū relinquit sit vnū sapie dē attingēs a fine usq̄ ad finē fortiē et dispōnēs oia suauiē et ieōdē ap. ꝗ et oia i mō et pondē et mēsura dispōsuisti. b. d. aug. q̄ oia dispōsuit i se mō pondē et mēsura et si sēcūm deū ans. q̄ mūdū i quiēiens de deo ē i posse aut ꝗ hoc i possibile fuit deo ab eterno facē mūdū et sine tpis ītio et si q̄ q̄re i quiēiens fuit antiq̄ assignīnt cāz sā q̄ creatura i nullo debet pacificari deo. si at nō dīmisset ītiū duracōis et ēē i hoc pacificaret deo qui solus ē sine ītio ꝗ ēē et duracōē eo q̄ ipse ē prīm. vnūsi ēē. ego aut dico q̄ ēē atura ista fī nō potuit nec sine ītio ēēt duracōis et ab eterno et deus nō respicit q̄ ipse facē possit eo q̄ ppē indigētia ipa nō agit. sed p̄cāns q̄ debet ꝗ ordīnē sapie et affectū sui amoris creatrice conueniens et comodū sit. ¶ Hys dictis facile ē cūdē ad obiecta. ¶ Ad 1m dicō. g. d. q̄ bonitas dei cā sufficiēs ē creacōis mūdi finalis et mouēs efficiēte ꝗ quia nō q̄ mouet n. n. ꝗ ordīnē sapie et dispositōem. ideo n. pducit n. conueniēntissime et ordīnē congruētissime quo vnicuiq̄ pduci pt de conueniēcia ante creatrice ē q̄ nō ab eterno nec sine ītio tpis fiat ut dicū ē. ¶ Ad 2m dicō q̄ si amor sine ordīnē et dispositōe sapie aliqū fuisset i deo aut ēēt locū q̄ obiec. ꝗ ille amor ēēt certus et i ordīnate faciēt extasim. talis aūt amor.

50

mūquā fuit ī deo ¶ Ūn licet ab ētno fierit ex
tasim ad gratiādem filij et pcessionē spīt s. ppt
v dempitatē nē et ēn ī gratiāt filius et pcēdit
spūs scūs tū nō ab ētno debuit fiāt extasim
ad creandēm mūdi ppt cās q dē sūt ¶ Ad d dd
q ab ētno potuit fauit et voluit si sāā potē
tia et voluntas ref'ant ad deū facētē potentē
et volentē quia n ē m deo q ētnū nō sit si
autē sāā potētia et voluntas ref'ant ad subita
hoc ē ea q pt fāt et vult nō ē vm de potentia
ordinata et de sāā disponēte et ordinātē et
volūtate creatōis actū eliciēte tūc ēm de potētia
ordinata potuit tūc et de sāā disponēte dispo
suit tūc et de voluntate eliciēte actū voluit tūc
qn creauit et nō ante et ē ppt cās q dē sunt
¶ Ad d dd q h n panit valet mūdus ēm
archetip ē a ppōito p ordinē sapiē agēs nec
potētia vcit n p ordinē et dispōsitōēm sapiē
et ī nō agit n q cōueniens ē et qn cōueniens ē
et v et sic queriens ē cōueniens aut nō fuit
q ab ētno pducēt ut pz ex ām dictis ¶ Ad d dd
q deus ab ētno et potuit et voluit creare mū
dū. ēt her locutō dup ē ex q her determinato
ab ētno pt determinare her vba potuit et voluit
et sic cōposita ē et ita ut pt determinare h vbū
creare et sic diuisa ē et fāa et ī illo sensu pc
cedit diuisio et ī cōclusio fāa ē et nō seqt
n ēi seq si ab ētno voluit et nō ab ētno crea
uit q ī potēs fuit n ēi ī potēs ē q ī cōueniēs
nō facit. ēz ut dt ans q ī queriēs pt fāe
ī potēs ē si facit ea quia quāto plus p ī cō
ueniēs fāe et facit tāto plus adūsitas et p
ūsitas pūt ī ipm. nec seq si ab ētno potuit
et nō ab ētno voluit ut ab ētno fiēt ēt volu
it ut cōgruo tpe fiēt q ī mūdus fuit ēt fuit
ordinatissime voluntatis ppt cās q dē sunt
¶ Ad vltm dd q bōitas dei mūquā vacua
fuit ēt sp exubāns ab ētno tā ī gnatione
filij quā ī pcessione spīt sēi et p ēstmatione
scōr ī grā et glia ēt nō sp fuit exubāns
ī creatōe mūdi et hoc ē ī q ī effectū nō exub
at hoc ē p ordinē et dispōnem sapie ne ī cō
ueniēt aliq agat hoc ēm nō ēet bōitatis ēt
ī ordinatōis ī cōueniens fuisset ab ētno fāe
mūdū ppt ām cās dictas

Secūdo q vtrū her duo cōpossibilia sint
ēt ī telleētū sēt q mūdus a deo sit ftus
et tū diuātōe hoc nō sit ētn q diuātāo ēt
ī tēt nō habūt et ad h ob sic p determinata
a boē et a platone. deus illi negat cōmoda
ad bōitatis sue ptīpatōem et ōia facit
cōueniētissime quo fieri possūt. et ī ē gradus
distinguēdi ī entibus. q ēpale fiat tēpalit
ēt omne ī q p tōtū ēe suū nosse et posse ī vno

simplici nō possidet ēt pnites accepit et
vno tpe dt q alio tēpre nō dt. aliquo modo
spiritale ē hoc vgit nec metho nec ab ētno nec
ab ppōito notet ordinē fi nō p ēt ēt cōuēiēntia
nē sue. oīb aut creatura tale dt ēē. q nlla
creata sū sit spīālis sū corpalis nec ī ētno
nec ab ētno fi potuit n sūt dēm ē ppō ab or
dinē notet quales ē ordo tpis ad ētnitatē
¶ Ad h dt aug et pō ī sūmis p h dist. xx
xix. q deus monet creatura spīāle per
tēp. creatūr aut corpalem p tēpus et locū
ēt n monet deus p tēpus n q aliquo nō
tpale ē si. ī dicat q ī actibus intelligēdi et
affectōis q sūt nō sūt ī angelis ēt pnites. crea
tura spīālis monet p tēpus tm. ptra hoc ē
q nlls ī tellectus capit q actus mūet pnites
et moueat qui potēt agēs a qua egredit
actus et cui pē act spīālis ē sic ī telligere
spīāle et ī tellectū et velle spīāle voluntatē. nlls
ī qm ī tellectus capit q actu tali mūato pnites
et dist ēto p tēpus pō a qua egredit actus
nō mūet pnites et p tēpus nō distendatur
ita q ī vno pfecti totū ēē suū nō possidet et
cū tādiet potēt ī ēēntia ī possibile ē ī telligē
qd ēē ēēnte ēē q ē ī potētiis que sūt nātales po
tētie ipsius p tēpus extendat ī illis. potētie
ei tales omīo cōtēnt ēē p nātam et sūt spīāles
ipsi ēēi ēē q spīāle dr q nō dicit spīam p nātam
et p ēē adiectū ī illa q tale tpāle ē et sīl
ēē suū nō dt ī vno nec ī ētno nec ī ētno fi potuit cōueniēt. ¶ Ad h omne fi q
nō extendr ī infinitū ī ictū dt et finē oīb
creature creari ex pte creature fi ē non
extēsū ī infinitū. q ī ictū dt quo ī ēipit
et finē quo desinit. q quada mēsura fita
mēsurat ita q dr mōmētanēū ut hora
rū ut diuēnū rōis q omnis creator in
finite potētie sit et possit ī momēto pducē
q q vult. tū ex pte create nōte ē q fi illud
tēpe mēsuret. q tpāle ē et ī tpre. dt ēm
ar ī mū. phī q ī tēpe ēē ē quada pte tē
pis mēsurari ¶ Ad h solus dei ppū ē ut
dt boē ī v de cōsol. phie ī vno simplici mūt
ētnitatis ppsenti sp totū ēē nosse et posse
suū possidē hoc q nlli cōuēit create. nlla
q creatura totū ēē nosse et posse. ī vno sim
plici mūt possidet. ēt ī mediate ex opposito di
uidit ī vno simplici mūt ēē possidē ut in
mūt nō simplici pz stare ēt mouēre sese per
tēpus ēē actipe. q sit actipe ēē ī mūt nō sta
re ēt sese mouēre cōuēit dī create. nlla q
creatura ut ab ētno ut ī ētno fi potuit ēt
ī mūt tēpis ¶ Ad h sēt dicūt sup pīm gen.
mūr ēē coaqua et sūl sta. s. celū matīā. mūr

eleto ꝓ et angelicam naturam et tempus nec eet
ro qire tempus coequum eet creature et cue pmi
sui mut q sba ipsius e tempus iapet cui creatura
si extra mut spis aliqua creata fi posset qtq
at ticio tpis fit ab tuo sui pmo sil tuo ee non
qf qta itellectu q creature e q creata fit et
sui tuo tpis fit ¶ Si forte dicat ds q creata
f ee creata e et pmm hr f ducade ifinita e
et sui tuo fit dt augl q vestigium ipsiuere
tat quide et principiat a pede et eet ebum
si pes ipulice eet ebi ¶ Sitr mstat de sole
q da qui esse emittit tadiu augl ca et pmm
e. et eet tadius ebi si sol eet ebi et ita vo
lunt dice q cu deus sufficaes ca mudi ebius
fit et sine tuo ducatis q mudus creatus
ab po licet f ee calit creatus fit. tu ducade
do pt ee coetn et sine tuo ee ducatis et sc
dice. e dice ea q ho no pt itelligere. no ei itel
ligibile e q ee alicui rei tuo hear tempis
et ppetas cosequis ee eiusde tepis no hear
tuo cu no possit itelligi q ppetas idiffi
nite et itellectu suo no claudat subiectu f
ipe et pfice et desigie alr eum no valeret
acts demostratia ar ip posti q dt q f
modi ducendi pse e qu subiectu po idiffini
te pdicati. nec negari pt qu ducato ppa
ppetas fit vnu cu dp ee q ducat ¶ Ad hc
costat q creata fit ex michilo hoc e pi nr
ut dicit sci. ita q negato q e i nr cotu ne
get q decreata pt ee aliqua fiat. f costat
q ducato ad e de ee create. q ducato no
pt itelligi extendi ipteitu nec vltra mut
iepcis create. creata eum sit fiet ex aliq
no ex nlo ostat eum q ppo ex eu dr creata
fit ex nlo no notat aliq pm. ceile q nlle
fit ut forte f simplice ordme tm hc ei pt
nr hc certissime pbata fuit. tu fit q dicit
q ai dr creata fit ex nlo nr predit creatoz
na no ordie ducatis qz s. creator i crea
do no idiguit aliquo cu qe sit pm vnu
si ee sit pbatu e ipbitis done de pm vnu
ipsi ee ¶ Hoc hor dau mirabile e illud ei pce
dit na q aliq e de principiis italibz rei et q
iseqnti e actu et itellectu et e i pmo no dice
di pse qu pdicat de ipso f doctna ar ipmo
posti cui aut na ut vale pm nr sit nllus
vnqua itelligere potuit. dn costat q cu
dr q creata fit ex michilo q ppoito ex no
tat ordme ducatis eius q e nr. ad crea
tura ita q michil fuit pnatu ois ee crea
ture et ducatis eius et hoc simpr cotedd
e et e finis mte itentois i hac gone cu pba
Dta sit ritas et exclusis ois error.
Finde q de erroribus epicureorum et

maxie de antiq errore anaximenis q imp
p qida David de Dynato rehonat e q dixit
deu et materiam pma ee idem. idem ceb sup hor
antiq anaximene qui dixit oia ee vnu
ut ar dt ip q phie et hor vnu ee dixit
deu et illud vnu David de Dynato ipretat
ee materiaz. eo q nr f ee eu de e n m formas
eum no dt ee n f sensu idem cria discipulu
anaximenis democritu qui copulsus seq
sensu suo dixit ee vnu. sq q rdon et altm
f sensu. dicebat enim q oia q fuit vnu fuit in
diuisibile eo q ois for ablata a ma nr sba
i diuisibilis e i diuisibile ance vnu i quo oia
fundat et tenet et q i omibus e no ee n m
pma. de qua dt plato q e sic materiala co
cipies oia q i na facta sunt et de qua ar ces
dt i fine pm phi q e pares i tota natura
et hor dixit ee deu quia hor q oia tenet
et i quo oia fundant. ut i ee p maneat non
pt ee n deus ¶ Ad hc f i dicit vsus quosda
qui septi legit i templo palladis. apud eos
qui pallade dyonit ee deu omu. eo q pallade
dyonit ee dca sapie. pfbo sapiam aut et pro
uidetia et oia pducit et regit et cotinet
hor aute dixit ee matia et deu sensus
aute vsum iste e q pallas e qtq fuit qtq
e et qtq erit ne aliqs homu detexit peplum
quo facies eius velebat dt f q refert plu
tarc q vetustissimi phoz iteptati fuit i
fuisse dau de deo qui peplo tect e q omis
eu ignorat et omis nr ad qua rpm vident
peplu aute quo ipe tect e vr ee ssius q e
i aia et for q e i corpe quibz duobus cuscep
tis ab aia et corpe apparet ipse deus i ppa
sui na et hec e co sua pa ¶ Ceto i dicit q
ar i p phi q atq phi dixit vnu solu ee
id q ee et id ee i diuisible et i mobile et hoc
e vle sui materiaz pma. vnu aut q e i diuisible
et i mobile dt no posse cohere n deo et sic
deus et materiaz pma dt ee idem ¶ Tertio pse
i dicit vsus orphei i quibz ut dt deu vniuersu
ee affirmat et cu costat vniuersu diuisu ee
i for et vnu i ma arguit q hor no pt ee n
deus et ma pa sint idem dt etia q ipos versus
ar iseruit cuida lo suo i quo sermone fiat
de deo ¶ Quarto pse i dicit q longo tepe post
lucrum eosde vsus opi suo iseruit sit diteris
¶ Cum et hor meli nobis no iseret harmon
hem cuti supis teplo tacere nil agnu
n sponte deu et post pauca Est ne dei sedes
n tra potius et aer quipe e q dicitoz videns q
cuioz motus te ¶ Quinto i dicit pse socratu
sic dicete q e deus et rideat mens vniuersi
q e q vides totu et q no vides totu. totu

ubiq; t opus sunt intra et extra replet ait de
mu magnitudo suaveddit quo n̄ mag̃ excogi
tari pt hr dia telligi vult de ma pma et q
hr sit deus ¶ Discipulq autē eius quidā bad
vinq nōie gera mentiu disputāt tale licet
vilem t dixit eōdem q qāiq sunt et nullo mō
diffinit. qd cadē sunt. nous aut grece latine
sonat mens. et volebat q ita se hrēt nous ad
tellēm et telligibilia sicē se hr vle ad sensi
bilia q aut nullo mō diff'ant sic nitebatur
probare. qāiq nullam differtiam hnt nullo modo
diffinit dr enim ar t vy top. q idē t a quo
nō diff dra simplicē aut p nullam differtiam
hnt q si differtiam hrent cōposita erent deus
vle nous simplicē pa sunt. qd nullam differtiam
hnt. qd nullo mō diffinit et sic p cōsequēs
cadē sunt et hoc t ppositū ipius et hec sunt
forciora q de errore isto ad me pueniūt Ex
q hi auctes scōrū nō recipiūt philosoē
disputādi t cōtra eos ¶ dr q ar t i n phi
et t ppo cōcessa ab oibz q trēs cae t vna
rē cōtradūt. qrta vo inquā ai eis sq ma in
vna eni re alū sunt efficacias forēs et fina
lis q ius cālitatū sp sint diuersi. ma autē
cū alys inquā pt t vna rē cōtade. sequēt ei
q cōtradcō vificarēt de eodē. efficacēs enim
sp actu t agēs ma sp t potēs t et inquā
actu. si qd ina et efficacēs erent idē. sequēt q
idē erit actu q t i potē q stat aut q omnis
q deū ponebat. ponebat ipm vnū si ee. ee
pim et q fuit debe ee t oibz q sunt et hr nō
pt ee pim n efficacēs. qd hoc nō pr ee vnquā
idē cū ma ¶ Ad hr t li de cais dr et po ut
theorema ipse notū q pm regit res omnes abs
q hoc q cōmisceat cū eis ma t nullo ee n cō
misceat cū ipo. q pm q t ds cū ma inquā
pt ee idē ¶ Ad hr t fine pmi phi dr ar t
q ma appetit formā ut tmpe bonū. n aut
ad appetit n t digeat ipo ad ee ut ad bn
ee. q ma t digeat for ad ee et ad bn ee. deus
autē nullo pōnit indiget nec ad ee n ad bn
ee cum pbacō t q si aliq indiget mobilis
erit ad id quo indiget et sit t mobilis non
erit q t cōtra omnis qui deū ponebat. omnis
ei ponebat eū ee t mobile et motore. omnis
vn sunt illi vsus hoc stabilior manēs das
cuncta moui ¶ Ad hr si mobilis erit cū michi
moneat a sepo aptet q hrēt aliū sup iore
se motorē q pm mot erit t ipo. et sic ipse
nō erit pm pm vnūsi ee q aliq ee p motū
ab alio motore cāret t ipo ¶ Ad hr de t li
de cais q pm t dnes t se et dnes t oibus
alys ma pa t digetissima t mse et indigens t
omnibz alys pm q et ma pa nō pūt ee idē
ab oibus aut dr q pnūt t deus q deus et
ma pa inquā pūt ee idē ¶ Ad hr t li de
cais dr q ha cā q t et q cā t hr a cā pa
illa cāiū q t et q cā t pt hre a ma q ma
nō pt ee cā pa cā aut pa ab oibz antiquis
ponit ee deus q ma et deus nō pūt ee idē
¶ Ad hr cā pmaria plus t influens sup cā
tu quā haria. ut mime t influens ut omnis
cās. q ma inquā pt ee cā pmaria. hz inq
efficētes cā pmaria ab oibz po ee deus
q deus et ma inquā pūt ee idē ¶ Solutio
dr q pessima error t et abhominabilis fidei
catholice et rōni phie q deus et ma pma
sunt idē et iō volētē rōnes pcedūt et de inta
tace cōcludūt ¶ Ad id q pd David t dicit
ipse de amaximene dr q amaximenes fili
dixit sit et cti epycuri qui tūc fuit et de
mogrit filius dixit sit t multis locis pbat
ar cū sit legit t li de morti hoc nō dixit q
t ponit ei David hz potius q vna eēt oim for
a pmo datore forēs data et nō eēt diuisa
n hz ea t quibz vni t quibz da oppsa a ma nō fa
cit n ee simplē. t quibz da min oppsa facit
vnie et vita hz q vnie vnetibz t ee t qbz da
ad hr magē lib'a facit vnie et sentice q ius hr
error sit q hz ee hoc vna eēt for origine et
dina et diuisificacō eius nō eēt hz diffcais spe
cificais for hz hz lib'tate maiorē ut minorem
quā hrēt sup matiaz et hoc accidit forme
et sic res nō diffēret p actus q valde t con
uetens t ¶ Ad a dr q illa t sepcio palla
dis nō sigficabat n occulte sapie sine
q nobis nō t notefat n p signa et hr suffi
cier illus vnquā t uestigauit n decepit
et idē t. q qtuet actuū. vy t quo t sepci
fuit ignito deo ppt q exclamat pp. ro. xi
o altitudo sapie et scie dei quā t cōp sunt
iudi ei et t uest vie eius ci hoc error fuit q
antiq sap. diuisū mūdū a deo atribuit et hr
mūdū dea palladē appellauit nec t vm q
qtq cōtuet ad sit ma ut locus hz q hr hoc
t mūdū hrēat hz hoc q cōtuet aliq ma
nu potētie t finite ne t michilū decadat vni
formē hoc t deus ut dr qq et q dr q illed
vna t t mobile q t ma fim t n t mobile
n ma et q dr q i sit t diuisible hoc etiā
fim t q potētia diuisibile t et p actū
gnacōis diuidit tonē q t gnatū ut cor
ruptū. deus aut nec actu nec potēi diui
sibilis ipse mobilis t ¶ Ad a dr eodē mō
q antiq errabat t hoc ppt q 7 ar reprehe
dit eos vn p hoc n pbat ¶ Ad a dr q
si orpheus hoc dixit metit t sic et ipse
David tū hoc nō cōcordat dis orphei qui

ponebat tame et atomos sic egtnuit tp̄o
de aia dñi dicebat q aia attrahit a respiratio
nibz vētis et q puuit aiālia quā diu hoc pmit
fac et q dt ac tsecuisse vsus illos li sup.
dicam talē liberū ad nos nō pueisse nec ac
dim ee vim cū ac pbet et dicat ḡtū sic
pz ex pmductis ¶ Ad id q tducit de lucano
dd q nō tellexit cū eim dt lucanus nil agnus
n sponte deū nō tellexit q deū agēm. ds
em nō agit ab aliquo fz tellexit q dixerunt
ar et Dyo et mlti alij et sa pbi q oia su
mū bonū desidant et ppt id agūt q q agūt
licet diuismode qrant ipm tse et v ē ut dt
aug et illi nō errant fz tueiunt qt qrunt
sic sa. q da qrunt tymagīe sua sic tdeliqs
diuicijs et honorib et q ymago nō mplet
id qd t ymago fz ē ymago h qt et nō sup
ro frequēt adducit et errat et nō tueiunt
q qrunt ppt q dt aug de hijs qui diligūt
mtuis tuos pte et ignorat q tnuit q ē
dt lucan. ē nc dei sedes n tra potius ac
nō tellexit q deus eet ista matiale fz q
deus eet vbiq spiali extēsione tdeficiete
eēsile. psēsile. et potēsile. q admodū tpo li.
debmiatū ē et q dt q impit ē. qd cāq vides
p caldubio sit dt q ioseph ad cesare antiqui
deū celi iouē vocauīt fz hō ad stellā quā nos
iouē appellam nō retuleruī fz ad nois sig
ficatōez et cōpositōez impit ei dr iuuans
pr et sic vm ē q deus ē tōtōz nō telusus
et nō hē sede thor tū ut tillo vn dug dne
vōz es et q a te recedit quo id n ate placato
ad te uratū ¶ Ad id q tducit de seneca dd q
seneca vm dt deus eim mens vniuersi ē nō p
eem fz p regnū metalis sap et hō plane vm
ē q opus suū vōz ē q oia ab eo fuit fz ipe n
ē corp q fuit ab ipo ¶ Ad vltm dd q hec va ē
q q nullo mō diffiunt eade sūt q illa ponit
dr fz hec ē pla q p simplicia q ppt sui sim
plicitatē nullam diffiam hnt cōstituētē se
nullo mō diffiant. imo magis diffiant q se
ipis diffiunt sic sic hō et asinus differunt ro
nali et irrōnali et si q quo diffiunt rōna
le et irrōnale oz q dicat q seipis diffiūt
ut opet q tdifferēciis iret tinfinitū q
ē tquiescens tū thoc ptm dixit q noym duo
it se hre ad alias sit matia ad corpa ale
em eo nullo vno matiali pducāt fz figilla
ti creat. sic nos tsequentibz ippo loco ordem

Tractat. z de angelorp creatione

mūdus pmductis relictis errorib
dt magr ex vbis bede et ambros q cre
dam zeitū creatarū celestū ut tre
strū visibiliū ut tpositibiliū cātu nō ē nisi
bōitate creatoris q ē deus vn et ver. au
tata ē bōitas ut summe bon. beatitudīs sue qua
eternaliē beatus ē alios fecit ee p participes. qua

vidit et qmtauri posse et minui. dīno non
posse et qr nō valet aliqs beatitudinis sue
p ticeps existe pfte. simple n p mtelligēcia
q quto mag tellig tanto plem hetur
fecit deus rōnalem creatura q summū bo
nū tellig et tellig do amaret. et ama
do possideret et possidendo frict facie ds
q hic de angelica natura et an alia quen
da sint sex ¶ Sed an sit ¶ Quid sit ¶ Que
ca mtiplicatōis ¶ Et vel mt se tūcte diffe
rant spe ¶ Et varū spe diffant ab aliabus
rōnalibz ¶ Et ad q fēa sit ¶ Et vel agēs sit
ut nō
Ad 1o q nō sit angelica natura 90
q da adducūt p suasiones qr sit dicit
plato tthymeo tmag m. sa mag rei con
sidacōe nō sūt ex quirede mtū subtiles et
pfūde rōnes fz pocius mirādū q q lesaīz
hīc pūt ¶ Z q nō sit angls sic sadurei di
cebat tales antiq adduxūt p suasiones
ad exercitū potius quā ad assecrandez vita
tis zp̄bitūt ig 2o sic tota vniūsitate cre
atūrū ordo ē ad vnū sic adducē exercitus
et q nō hē gradū thoc ordīe n. ē. si q angē
lus thoc ordīe gradū nō hē n ē dt aut
aug tsmone de ymagīe q mt mētē hoīs
qua ad ymagīē dei fīs ē et deū n ē mg
dū. q 3o thor ordīe pō tsimo mō deū.
angls q nō hē superōē gradū ad hoīem n
pt hre sforē ad ipm eo q spiālis nā puce
nō pt ee tsfor creata corpali nec illa q com
posita ē ex spiali et corpali. q nec tsfori tis
gradū hē ad ipm. q 4o illm gradū hē tomi
nersite et sic n ē ¶ Sicqs dicat q oia sūt
ppt hoīem et angeli etā ppt hoīez sic vr
dice apls ad heb. 1o nōne omīs sūt amīst
tori spis tmisterū missi ppt eos q hēditate
capiūt salutis fz hor angls gradū tsfo
ritatis hret ad hoīez fz aut q ppt hoīez
ē actus hē. revelare custodire mistrare
fz at nullū illorū actuū angelus ē assistēs
deo. nli q eent angli deo assistētes q val
de absurdū ē dt em qq q illa superora ag
mīa que tmediate deo assistūt vsū exerci
tis officij nō hnt ¶ Ad 3m n monet ppt
tsfius et mdigm se. hō aut tsfor et tdig
or ē angelo. angls q nō monet tmisterū
ppt hoīem ¶ Ad 4m edde vtutis tomnibus
natis ē dare ee et custodire tillo fz vtutis
dne ē dare hōi ee. q virtutis dne ē custo
dire hoīem tee. frustra q dr q angls sit
ppt hoīem creat tmisterū. et hoc vr di
ci tpb n dns edi. do tva. la. q edi. ea et
ita nisi dns. aus. aui. fz re. et sic vr q tgdi
bus vniūsitatis angls nō hēat locū ppt
q n vr sic dicit sadurei ¶ Ingrū ē q

ī dicat aug. ī xii. cōf. sic dicēte. Tuo fecisti tue
vnū ppe te. alterū ppe michil. vnū quo supior tu
es. alterū quo ī finis michil ē. et dr. q ppe deū ē
angelica natā q celū vocat. et sūt hēt eius
vba. nimirū celū celi q ī pnō fecisti aliq̄ cre
atura ē ī tellectualis. quātū neq̄ tibi cōmō
dētur. pticeps tū eternitatis tue valde mūbi
litatē sua p dilectione felicissime cōtēplationis
tue cohibēt. et sine ullo lapsu ex quo facta
ē excedit oēm volubilē vicissitudinē tēporis
sta vo ī fortitudine ēre ī visibilis et ī cōpositē q
ppe nr ē nec ipa ī diebus mutata ē. vt ei nulla
spes nullus ordo. nec venit q̄ q̄ nec pteriit
et ūhoc nō sit nō fuit vtiq̄ dies nec vicissitu
do spaciorū tēpalium. q. ē aug. oīa creata m
tarbi ē ordinibus aut ei ē ī supmo ppe deū
feliciū cōtēplatione mūbilitatē cohibēs. aut in
ī finito ppe nr ex vltra sui ī fortitudine mutari
nō valēs sic nr. pa. que ēra ut abyssus vōt
ē aug. ge. i. aū ē ī medio sic ea q dispositione
dei ut forcione pducta sūt et cū sap. dei sit
ordinare creatūs vnā q̄q ī pnō gradū eo
q nr ī ordinati relinqt. et sic dicit plato
et boēt. ille negat cōmoda sui ordis et gra
dus. cōstat q dignissima ī supmo gradu po
nit. dignissima autē ē ī tellectualis et spualis et
deo ppinquissima nr omis creatās. Nec aut sola
ē ī tellectualis nā quā vocam. angelū ergo
angls ē et nr creatās. maxr ē alr enī eet
deus ī pfectus ī cōplendo gradus vniuersitatis
q ī quietens ē dice. cū sap. vni. sēpū sit at
tingēs a fine usq̄ ad finē fortiter et disponēs
oīa suauiter. Ad hr et ē cō supta ex verbis
bti b. ī quito ad eugenium. deus ē oīe q ce
aut ad ho. creauit ut sua bōitate frueret. creauit
autē q̄dā ī infimo loco q solo appetitu nr
ut ī tali motu ut sensibili bōitate dei p frui
pūt. creauit quedā ī medio q p speculū et
enigma bōitatis dei cognōscēs q medicando
accipient et sic q p scalas cōtinuis ī cremē
tis et gradibus ascendendo pstā cogita bōitate
dei p frueret sic dr. ap. ad cor. xiii. nūc
cognosco ex pte tūc aut cognoscā sicut et cog
nitus su et ibidē videm. nūc p speculū ī enigma
te tūc autē facie ad faciē. si q. deus p oēm q
dū encit debuit se pbe participabile ne eet
ī sufficiēs ī oribus creaturarū sic fecit q dus
participationis ī ime et medie ita fecit aliqua
creatura q participaret eū p summi gradū par
ticipationis q ēt potuit ille aut gradus ēe nō
pt nisi p cōtēplationē ī tellectualem sue medio p
sentē exhibita et nō p speculū et enigma me
dicata. q. tale fuam ī tellectualem inter quā

et deū illius gradus creatūs eet fecit deus
sine illa eū opus vniuersitatis cōpletū nō eet
talis aut sba ī tellectualis nō pt ēe si angelica
natura. q angelica nā ī ūmo gradu
entū ē. Ad hr hor expsse dr. ps. v loquit
de dignitate hōis et ī vni. ps. et q. ad nam
supponit eū angło sic q ē hō q memor es
eius aut filius hōis quia visitas eū. mi
nuisti eū paulomin. ab angelis. Ad hr
addūt quidā p suasione talem q hō pnilo
ē et ī firm. et debilis talis aut tutore ne
diget. Bal. nr. quito tpe hēs pnulus ē nr.
differt a seruo cū sit dnus omī. sub tutoribus
ē usq̄ ad pfinitū tempus a pre. si q. deus
illa āminuta negauit hōi q̄n oīa ex hi
bēt quibus iuuaret ad bēitudinē. cōstat q
creauit angłm quo tutore et gubernatore
ad bēitudinē pmōet. Ad hr quidā obiciūt
sic q ī aīa rōnali sūt duo ī tellectus sc. possi
bilis quo hō quūgit ōtinno et spri q ē sub
se. et intellectus agens quo se hēt ad illuminandos
supiores. sic q. p possibile quūgit nē ī fiori
ita ntte ē q p agētem cōiūgat alitū nē
supiori a qua illuminandos accipiat talis at
tā nō pt ēe nisi angls. q angls ē et ī supmo
gradu creatē ē et aīa p ī tellectū illuminandos
accipit ab ipo. Solūto dd. q angls ē et
de p fide vniuersi ē q angls sit et sic dr. aug.
ē ī pmo gradu iuxta deū nr oīa entia plus
participās et bēitudinē dīna et eternitate p or
dinē creatūrā et q angelū sit nūtrp. pbatur
ex scpta. missus ē enī angelus. ad mariam
iud. xvi. et q p oribus auctē dat ē q ag. i.
dr. q angelus missus ē ad ioseph. et luc
i. ad vgīnē mariā angelū sc. gabriel. et
ad zacharia. et act. xii. v angelū petrū a
vinculis ab solūit. et exemplis aliis locis pba
t angelos ēe expsse. Ad pm q. q ē cōtra
hoc dd. q angelus hēt gradū ī vniuersitate
quia p iam spualem ppe deū ē ī altissimo
gradū sic dr aug. p relationem aut filii tu
dinis potētiarū quibus hō et angls capax
ē dei filiando attendit ī ordīe pōrū et rest
tur illa filiando ad ordīnē nē qui ē ī ipsomis
dīnis tūc vni ē q expssior filiando ē ī hōie
quā sit ī angło. si autē attendit filiando in
participatione dei sui ī mō participandis. tūc atta
angelus participet deiformi ī tellectū hō vero
collatione rōis qua sc. ī tellectus ex memoria
fortur et voluntas ex utroq̄. tūc expssior
filiando ē ī angelo quā sit ī hōie et ro ezechiel
xxviii. dr signāta filiudīs plen. sapiētie
pfectus decorē ubi dr q. q. q quo mr alios si
milior deo fiat eo magis ymago dei ī tellig

eo ipsa signaculum est signum sui sigillum pro
fundatum Dicit enim aug. super gen. q ymago dei in
duobus attendit sicut in immitatione exteriori et in imi
tatione interiori in imitatione exteriori ꝑ q dicit gen.
1° faciamus hominem ad ymaginem et similitudinem
nostram ut ꝑsit presabius maris et uo. re. et
be. t. et fit solus adam et vir ad ymaginem
et no mulier et no angelus. q. simpr sit ppter deum
oia fuit et deus ꝓmisit omnibus ita q amo
oia ꝓter homines fuit et ho ꝓpter oibus ꝑ q aplus
dicit oia vra sunt et ad heb. 1° dicit q angeli ppter
hominem fuit et hec sunt vba nonne omnes ami
nistratorij spiritus in ministerium missi ppter eos q
hereditatem capiunt salutis et quo ad hoc an
gelus no est ad ymaginem dei. attendit etiam
in imitatione interiori sicut am deum et si cui esse
tur imitatio ad ordinem poteni et ad ordinem
ne in ꝑsonis divinis. ho est ad ymaginem dei et
no angelus. si autem respicit ad modum capacita
tis vtriusq immediate p naturam conuenit deo
et sic sunt equales ꝑ hoc no attendunt qdam
encui ꝑ potius penes dignitatem ne ꝑ aug. q
angelus ppter dignitatem ne ordinat in pta deum
et materiaq ppter ipsiones ponit ppe n. et cetera
ordinat in medio ꝑ diuisa dignitate ne eorum
¶ Ad a. dicit q custodia qua angeli custo
dit hominem ꝑ omnes actus custodie no ponit eum
in gradu inferioritatis ad homines hoc et no facit
debitum seruitutis ꝑ potius ex affectu caritatis
ex ordine legis dine dicit enim dyo. q
legi dine est p p. media p media vltra tendu
re et dothens dicit q monet superiora amor
in gne acceptus ad inferiorum prudentia ¶ Ad
aliud dicit eode mo q nihil exscripto monetur
ad intimum se ꝑ ex ordine legis dine et caritas
quo superiora habent prude inferioribus sepe ad inferiora
monet et ppter inferiora ¶ Ad a. dicit q licet ea
de vtius custodiat tere q dat esse tu ppter infirmi
tudinem alcancium et debilitate alcabilis se
pe vtius dans esse ad mugit sibi infirmitatem
tula custodie no ppter defectum sui ꝑ ppter defectum
custoditi et debilitate. ita deus licet ꝑfectissimus
sit ad custodiendum nullo indigens et sine cui
custodia nulla valet custodia. tu ppter debili
tate hominis et mutabilitate et ad malum pnitate
nitia etiam fuit custodia angelorum sicut dicit
lyon. super muros tuos ierusalem constitui custo
des ¶ Ea q in gratia adducuntur credenda sunt

Quaerit quid sit angelus Ro. 1°

Studio q. q sit angelus et simat diffi
nitio damasc. in. li. m. ca. d sic dicit an
gelus est substantia intellectualis sp mobilis arbitrio
libera incorpea deo inseruiens ꝑ gratiam no natu
ra immortalitate suscipiens et gratie ꝑ q liter

angelus dicat substantia aut enim dicit substantia mea aut substantia
forma. aut substantia compositum. no substantia mea ut videt
sit enim dicit in li. de substantia orbis. mea no in corpus
est et ad motum determinat. angelus ut in hac pa
ipsa diffinitione dicit incorpeus est. q nec mea est
nec ex mea ¶ Ad hoc boe. in li. de duabus na
turis in vna ꝑsona xpi dicit q incorpalia ex nulla
materia sunt ut aia et angelus est substantia spiritualis in
corpea. q ex nulla materia est ¶ Et forte aliqs
dicat ꝑ libri Mercedi que q. fonte vite vo
cat. quidam aut de fori et materia q duplex est
materia sicut spiritualis et corpea. et angelus nec est
materia corpea nec ex materia corpea ꝑ est materia
incorpea sed spiritali ¶ Ad hoc aug. super gen.
ad litt. disputat vtrum aia rationalis sit ex materia
incorpea et cum mutum ventilet q one si illa materia
sit vna ita no vna ita vbi sit. tamen diffi
nit q ex nulla materia est aia et nos disputatorum
eius nistra ponemus in ipso loco vbi quaerimus de ca
nili aie. si q magis vel aia rationalis esse q materia
quia angelus et no est nullo mo angelus potest esse
ex materia ¶ Sed probat q no sit substantia forma sed sua em
forma esse actuale no habet nisi in materia cui dat esse. ipsa
ei est actus transmians potentia nre. et si angelus
no est ex materia consequens est ut no sit ex forma et forma
ꝑ se separata nullum habet esse in ma ¶ Ad hoc forma
de se no est hoc ad angelus aut de se hoc ad est. q an
gelus forma no est ¶ Ad hoc oib forma de se omnis est
nisi sit forma in diuisibilibus et hec no est forma sub
lis ꝑ potius q est ex collectione actuum q in alio
tueri no potest. et si angelus esset forma subtilis.
sequeret q esset commune q et no hoc ad q plus est
angelus ig no est substantia que sit forma ¶ Eode mo ꝑ
bat q no est substantia compositum. primum ei compositum
ut dicit phi. est q exponit ex primis principiis
gnis sbe. et hoc sunt potentia et actus sui materia et
forma. et cum ia constet q angelus no habeat materiam
et forma. g stat q no componitur ex primis principiis
componentibus substantiam. et sic de nitrate relinquit
q no est compositum in gne sbe. relinq g. q nec
sit materia nec forma nec compositum et sic male dif
finit qm dicit angelus esse substantia ¶ Et ecce ob. 90
de hoc q dicit intellectualis. intellectus ei si angelo
conuenit. potentia angeli est po aut vnaquaeq rei
nalis esse et esse illi rei est consequens. diffini
ens aut qnibus est ꝑ intellectum sunt an esse
rei diffinite cum oib diffinitio indicet esse rei
et esse et sic ex principiis essentialibus constituentibus
esse et esse rei diffinite et sic male sunt diffi
nita a potentia qm dicit potentia intellectualis ¶
Ad hoc dyo. no vocat eos intellectuales substantias
denominando ab intellectu ꝑ vocat eos intellectus
dinos et diuinas mentes. vel q. q ꝑ substantia
et ꝑ id q sunt intellectus sunt et no intellectuales
habent ꝑ id q est habet esse et no habuerunt ¶ Vel 90

q̃ de hoc q̃ dr sp mobilis de quo motu i cel
ligat pbat eum pho i vj. phi. q̃ nr i musi
mobile e. angls aut i musibilis suba e. an
gls ig mobilis no e ¶ ad hr nllo motu aliq
e mobile n̄ qntu q̃ angls qntu no e. q̃ nllo
mobilis e ¶ ad hr qre dr sp mobilis sint eis
angeli assistentes et angeli mistraces et si
monet ꝗ mistriu ad exterioza ut dr ab' non
tn sp nec omnes monet nec sp qr no sp mis
trat. no omnes qr ut dr ab' superiora illa agm
na vsu exteriorus offiol no hnt tu q̃ diffini
en oi et sp debeat conetre male po i diffini
tone sp mobilis ¶ Ultrius q̃ de hoc q̃ dr ar
bitio lib'a diffinito ei trin e et contribilis
dr ppi. diffinen q̃ conetre debet p̃o oi et soli
arbitri lib'tas no p̃o quert angls ꝗ deo. nec
soli conert angls. deo ei quert et hoi. nr sep
conert qf mati ei i bono deflecti i malu sto
pnt. obstinati etia i malo eligre bonu no
pnt cu q̃ lib'm arbitriu sit co liberp qr pt
facre q̃ vult et eligre sa bonu su malu ut dr
ect. xvij posuit i manu cosilij sui vr q̃ no
oi angls conerat arbitio lib'a et sic male po
i diffinitone ¶ Ultrius q̃ de hoc q̃ dr i corpea
hic enim ipemet reprehendit dicens q̃ no dr i
corpeus i spu dei qr p̃o dei oib creatu corp
pea e ꝗ dr i corpea e corpu sui p̃o corpalis
create qr s. longitudie latitudie profundite
no determinat sui mensurat q̃ aut respectu v
mi quert no gnale vr quere et sic i diffi
nitone no debet poni ¶ ad hr qtuq̃ pnu
t i diffinitone separare debet ab oppositis et
no ab alijs cu quibz hnt quentia verbi
gtia cu dr ho e anal ronale mortle p anal
no separat ho ab asino et alijs brutis sed
p ronale quo appomit illis. sicr p mortle n
separat a brutis ꝗ a calodemonibz et a cacode
monibz q̃ ꝗ phos stoycos ut dr appulegius
Tli. de deo socratis sint nā animalia corpo
a aerea mete ronalia opre etia ¶ Si forte
dicat ab q̃ angli animalia no sunt p natura
ho e qtra ab' q̃ i omnia de ephya dr q̃ geti
bus tā quā ironabilibz stella ironalis
creatura saluatore ondit. iudeis autē
tā quā rone vtentibz ronale anal angls sal
uatore p dicant tu q̃ angls sit anal. demo
eum i greco idem e q̃ intellectus i platone et tu de
anal corpeu sit simpr vr q̃ angls no debet
dici suba i corpea ꝗ corpea ¶ Ultrius q̃ de
ho q̃ dr deo mistrare sit ei quert ei mistrare
q̃ ad i ferores angelos ita conert ei assiste
q̃ ad superiores et ita deret dicere deo assis
tentes sint dr deo mistraes ¶ ad hr mistm
eletis assumptis ad beatitudinem post die iudicij
cessabit sicr dr glo j ad cor. xv assiste autē
nunqua cessabit cui q̃ q̃ ponit i diffinitone
sp debeat conetre et vbiqz vr q̃ angelus
potius diffinendus erat p assiste quā per
mistrare et ita vr male dicere deo mistrans

90

¶ Ultrius q̃ de hoc q̃ dr ꝗ gram no natura
i morli te suscipies hoc enim vr plm si ei seq̃
mur phos p pathetricos moricatis sil cor
ruptcois no sint n̄ due cae vna s. si coposite
ex gnis ome enim copositu ex oriis de nitte
dissoluet ut i mu de celo et mu pbat ar
lenia enim distribuit a gnibz humida a sicis et
calida a frigidis eo q̃ ordinate agunt et pati
unt abinice et oris passio magis fra abicit
a suba ¶ Ecda ca e q̃ eca ponit ei movem si est
actus ut forma simpr sup copositu ex oriis
delatus tunc enim cu no heat se n̄ i tali copo
to dissoluto copoto destruit talis actus sui
talis for sit dr ar de vniuralibz i p dicta
q̃ destructis pmis i po le e aliq aliora fora
remane. neutu istarū corruptibilitat ex na
hr angls. no enim copositu e ex oriis sicr no e
mobilis aliqu corpu copoto q̃ ex oriis est
vr q̃ p nam sit i mortali te suscipies et no per
gram n̄ gra dicat a deo datu ei na ¶ Solutio
ad q̃ her diffinito a damasc data e de bonis an
gelis i qm ꝗ q̃ ab optimo creatore bni ad e
ducti sint et data e ꝗ i tentatione firmis creantis
ad ho em creari sint et notificat angli i ee.
nosse et posse ꝗ q̃ constitutis e i hijs terbz ab
optio creatore licet p malicia qda. ab hnis sint
ausi ¶ ad pm q̃ dr q̃ angelus ꝗ id q̃ e suba
e et e sba copoita ex q̃ e et quo e. no enim hr
ide ee sui et q̃ e eo q̃ no e i sine simplicitatis
sit pnu pi et ea q̃ inducit q̃ no sit ma nec
ex ma addeda sint q̃ eni sba diuide i materia
form et copoitu no i tellig n̄ de suba q̃ e in
phisicis corpibus. ꝗ aut q̃ sba i gne accipitur
ut dr boe. ho e ens pse existens alio no indigens
ut sit sicr alia hr diuisione. sic enim pa sba e
ens no ab alio q̃ e deus ide hnt ee q̃ e et q̃
oia alia indiget ut sint qua p e pm pnm
ee q̃ facit debere ee i omnibz q̃ sunt. sicr i qone
de p pri dam e et q̃ quda dicunt de materia
spuali dr q̃ crisio corp illa e q̃ ꝗ boe et angli
illa e ne spualiu ꝗ id q̃ sunt e i eis subpositu
et substas et subiectu ee simpr q̃ accipiunt a
ho e quo determinant ad genus spon et i diu
dui ¶ ad id q̃ q̃ vtu angls sit sba forma
dr q̃ no e for simplex ꝗ e sba composita ut

90

90

90

90

90

90

90

5.

suppositi et subiecti quomodo enim ex quo est et quo
est ut dicunt est que angelus eo quod est hoc aliquid ipse habet
diuisa. habet enim quod est ex hoc quod est habet ex nihilo ens
esse aut habet a primo primo influente sibi esse et habet esse in pti
cipatione primi et nobilissimi omnium habentium et diuina sunt
ad hoc quod non sit forma simplex composita sunt ¶
Ad hoc quod vltimus obiecit quod non sit substantia composita
dicit quod non est composita ex materia et forma nec est in genere
talis substantie et quod obiecit quod primo componentia sunt potentia
et actus si potentia dicit potentiam materie et actus dicit esse
formae quod potentiam materie determinat. Sed hoc esse non
fit nisi per primam substantiam quod assistendo dicit et cui materiam con
ferit substare Si autem potentia dicit ens possibile sed quod
diuinum dicit quod ens necessarium est in potentia est quod est in potentia
tale efficientis sicut in potentia est omne quod est ab alio
per creationem et actus eius est quod in esse specificatur
et determinatur ita quod sic actus eius participatur
esse a primo sicut omnia est quod primum subest quod est ab alio sicut
potentia et actus et hoc modo angelus in genere substantie compoi
ce est sicut enim substantia ens ab alio est per se et ipse in suis
principiis constitutus et alio non intrat ad hoc quod sit
non indigens sicut actus ad hoc quod sit indiget ut
intrat alio ut subiecto ¶ Ad quod quidam dicit hoc quod
dicit intellectualis dicit quod sepe diffinitio constituta
nomen sumit a potentiori quod est consequens esse sed a
potentiori sed quod radicatur in tali natura sicut dicit hoc
animal rationale. ro enim potentior homis est a qua sumit ro
nale quod est diffinitio constituta homis nec tamen sumit
rone sed quod est potentior consequens esse sed sumit a rone
sed quod radicatur in tali natura quod exigit ne habitudine
et facultate est ad rationandum quod ut sic considerat
fluit ab eo potentia quod est ro. sicut angelus intellectua
lis dicit et intellectualis est diffinitio eius constituta
non est dicit intellectualis sub ab intellectu potentia
simpliciter sed ab intellectu sed quod radicatur in tali natura
quod dicit naturali constituere et subiali est ad intelligere in
tellectus simplicis et per se constantis vitacis in
tellectus enim intuetur res ut sunt ut dicit plato
nec oportet ad hoc quod sciat res per discursum in quasicon
ns ab vno in alium et hec est ratio quod dicit intellectua
lis et non rationalis non enim habet discursum disiunctiua
nam ab vno in aliud per magis et minus sicut ro in quasitiua
potentia est ut dicit qui fuit in lo de diffinitionibus per col
lationem oppositorum predicatum subiecto et maiorem
minori et premissas per habitudinem localem ut silo
gistica. ut ut quidam dicit argumentale ad
conclusionem talis enim sua collatio rationis per
se et homis et non status in vno intellectus ¶ Ad
ad dicit quod duo considerando nomen quod dicit se ad intel
ligere est vocat eos intellectus dinos et dinas
metes michilomini tamen quia a tali natura fluit
potentia quod est intellectus quod potentia quia naturalis potentia

est in genere qualitatis est et sic ab ea patet denomina
tio sua. et hoc modo dicit sua intellectualis sicut et ho
dicit sua rationalis ¶ Ad id quod vltimus quod dicit ho
quod dicit sepe mobilis dicit quod intelligit de angelo
sed quod creatus est a summo bono. sicut enim sed intellectum
et appetitum sepe mouet in primum sed natura in qua
creatus est et si aliquid non mouet in primum summum bo
num hoc est per aduersionem intellectus et affectus a summo
bono et non per naturam quia sicut lumen solem eo ipso
quod sed lumen est exiens a primo sed intellectualem mo
uet in primum Dicimus tamen quia sua quod semper mobilis
dicit quia sed diuinum subiacet sed vicissitudinem intellec
tus qui vicissitudinat per intellectum et sed mutabi
litate voluntatis et sed sum creatum quod sit in omni
creato desse semper tendit in non esse desinet in ma
nu omipotentis continet sed iste non est intellectus da
mascenus ipse enim sic se exponit dicens quod deus est
angelos de non esse ad esse dedicens velut quod da
spem ut ignem in nubem ut ait diuus David
qui facit angelos suos spiritus et ministros suos
flamam ignis. leuitatem et ignitorem et rasiorem
et acutiorem eorum ratio diuini desiderium et mis
terium descendens et ad superiora allatorem eorum
ab omni mali intelligentia libitatem ¶ et quod dicit phys
quod non dimisibilia mouet intelligit de motu naturali
quia quod et dimisibili quod positionem habet in continuo.
hoc enim non consistit spatium in continuatione separato
et hoc modo non mouet angelus ut in primo libro gene
de motu angeli dicam est ¶ Ad ad dicit quod dicit non mo
uet in quo? de motu physico intelligendum est angelus
enim non mouet motu physico sed motu iussionis di
uini ut dicit Damascenus. vbi ei iubet statim ad est
¶ Ad ad dicit quod licet quidam sint assistentes et
quidam ministrantes in ad iussa diuina omnes sunt
mobiles et sepe ¶ Ad ho quod vltimus quod dicit ho libe
ra ad dicit quod Damascenus se exponit et bene vult ei quod
in potentia naturalis non sit in ad vnum quod appetit quod
naturalis non potest esse lib ad hoc ut id sed de nem te
constringit ad vnum et ad ad et ad vnum et ad
oppositum consequens est ut voluntas sui appetitus in
naturalis liberetur vnum ut alterum. ut detesteret
vnum ut alterum ale enim appetitus non esset com
mer facultas motiue proportionaretur facultati
nutritiue. apprehensiua enim et motiua ad apprehe
sum ut dicit ar. in mo de aia adiuncte habent se ut
mutans et exequens ¶ Ad ad dicit quod ut dicit anselmus
posse facere malum nec est libertas nec per libertatem
sed in hoc consistit libertas confirmatorum in bono
quod libere et sine coactione et sine obligatione ad ad
alterum voluit bonum hoc quod voluit libertas autem
obstinatorum in malo in ho consistit quod sine coac
tione voluit et eligit mala hoc quod voluit et eli
git ex obstinatione et pertinacia propria voluntatis

Ad id quod quinto dicit subaz incorpea dicit quod
in corpeum et corpeum duobus modis dicitur sicut a for
corporis quod per eum est in corpore que est longum et latum
et profundum et sic angelus simpliciter subaz incorpea
est sic et anima rationalis et illo modo subaz corpea
et cet tertulliana hesis sic aiam ut anglm
dicit corpeam. Tertullianus ei dixit aiam esse
spm corpeum lineamentis corporalibus figuratum et
sic dixit de angelo quod hoc quod talibus lineamentis
figuratur aliqui apparet sensibili ut ymaginaria
visione. Dicit enim corpeum et incorpeum a proprietate con
sequente corpus quod est localitas ex hoc ei quod corpus
longitudine latitudine profundo terminatum est loco circum
scriptum est et terminum sui incorporeo quod sunt superficies eius
terminant ad superficies loci exteriores et hoc modo
omne cui extremo terminatum est corpeum dicit et anima
et angelus et omne creatum ad eum emin situm. sur
sum deorsum. dexterorsum sinistrorsum terminatum est
nam enim nisi sit extra terminos cenae sue relin
quit quod terminet ad id quod est superius et ad id quod est istra
ipsum. et ad id quod est a dextris. et ad id quod est a si
nistris et sic efficit hic ita quod nec alibi et nec
ubique et sic solus deus cui cen incorporea est et nus
quam deest. et est hic sil et ubique nullis terminis inclu
sus solus incorpeus est et sic dicit Dam. angelum
esse corpeum secundum dei simplicem et primo non accepta
corpeitate. angelus subaz incorpea est et sic pro
incorpeum in diffinitione angeli Ad a. dicit quod
aiam duobus modis dicitur ab aialitate et animo
itate angelus a. b. dicit aial eo quod actum anime
itatis et aie rationalis assumpsit in predicando sal
uatorem et ex hoc non sequitur quod sit aial ab aiali
tate dam et sic non sequitur dicimus quod sit corpea
subaz. hoc enim non competit si aiali ab aialitate
dicto. tale enim aial pficit sensu tactus ut dicit
aiam tactus autem non in corpu esse potest et quod dicit
philosophia error est cum hac philosophia. aial enim acce
pit esse non potest eo quod accipit figuras corporis aialis esse
non potest Ad id quod dicimus quod dicit hoc quod dicit non
tras dicit quod omnis ministrat et superiores et inferio
res et intimum ministrabit et in dicit ad hebreos. i.
nonne omnes sunt administratorii spiritus in ministerium
missi propter eum est quod inferiores ministrat per superiores. supe
riores autem primiores sicut dicit Dyo. in celesti hier
tractatus in ysaiam volavit ad me unus de se
raphim et est in ca. xm dicit enim quod ille qui purga
vit ypsam de inferiori ordine fuit per ministerium superi
oris exercuit ac si diceret inferior de superiori per
me te ille purgat sicut enim sepe dicimus lex
similitudinis est per primam media et per media ultima
reducit. et sic superiores illuminatores ministrorum
transfundunt super medios et medii super inferiores

et sic quidam omnis ministrat et hoc ministrium non
cessabit nec ante diem iudicii nec post ad hoc enim
omnis creati sunt tam boni quam mali quinimo mali
per ausionem voluntatis ausi sunt ab illo. et in
hoc non ministrant sed ministrium valde large accipi
ad per exercitio receptaculum hoc quod dicit S. quod non mi
nistrat sed illud quod per malicia voluntatis deo ob
uiat et resistit et bts dn. sup. tam sup. i. filia
matris mee pugnaverunt contra me dicit iocum
Ni plane videtur quod ille iniquus omni christiani
malleator etiam nolens habet eis coronas pre
tias dicit omnis tentat et ab omnibus superat hic ho
vocat ministrium que est locus ministrium hoc modo Dam
est Ad id quod dicimus quod de hoc quod dicit immortalitate
non sic est gratia susciperes dicit quod immortalitas dicit mul
tis modis vno enim modo dicit immortalitas immobilitas
dni. ad tempus vltra sup. id est solus est immorta
tate et lucem habitat inaccessibile dicit quod ba immor
litas est ba immobilitas quia eum mutat in hus
ipsa mobilitas non illa mors est et eaco dicit quod est
quia quicquid mutat est forma nec est quod destruat
tur esse fortis est quia mutat et sic quidam mo
ruit est aliqui esse et hoc modo angelus non est immor
lis sicut dicit angelus in xm cof. quod participatione eterni
tatis et beatitudinis dine angelus beatus mobili
tate sua nusquam exercit est vere et simpliciter solus
deus hoc modo immortalis est. quia eum in deo est deus
est. et mori non potest nec abire nec adire per aliquam
mutationem Secundo modo dicit immortalitas eius quod mor
ti et corruptioni non subiicit per aliquam certam ratio
nem sicut ille due rose quas in diuit philo
et hoc modo angelus immortalis et incorruptibilis est p
nam quod s. non habent in se res quibus dissoluantur
de natura prima celestia ipsius sicut est hoc et certa
aialia mortalia Tertio modo dicit mortale sil corrup
tibile quod quidem est deficit sup tendit ad non esse sicut
est Dam. de omnibus hiis quod ausione rapuit et
ex nihilo producit in esse separus enim in anthitis om
nis est et quia ex michilo sunt est id quod sunt et non
sunt et ex nihilo sunt et hoc modo omnis creata et spiri
lis et corpea mortalis est et in michilum redet nisi ma
nus omnipotentis dei ea teneret ut dicit b. et hi conti
nentia in esse vocat gratia dni angelus non nata est gratia est
quia immortalis est hoc modo loquitur plato in thymeo sic
dicens conditor vniuersitatis deus observanda in
bet sanctitatis ordine tali ordine deorum quorum o
pifex deorum pater ego opera sicut dicit vos mea dissol
ubilia nata me tamen ita volente in dissolubilia
omne siquidem quod mutatum est nata dissolubile est. ac vo
quod bona ratione mutatum atque modulatum est dissol
ui velle non est dei. qua propter quoniam estis
immortales nequaquam nec ordo in dissolubiles non tu

vmquā dissolueni nec mortis mitigatē sub
ibitis q. voluntatis mea maior nexus ē et me
getacior ad eternitatis custodiā quā illi in
tales nexus ex quibus eternitas nra conagme
tata ē atq; corporea ad mortis mitigatem
omne aut creatū mutū ē et corpōrū q. ī eo
ad ī q. ē et ee et ī o omne creatū mobile et cor
ruptibile ē p naturā nec ē susceptibile ī mor
talitatis nisi p gratiam et iste ē ī cellitus diffi
micōis dam. Ut de diffinicōe dyo

Dxta hoc q. de diffinicōe quā ponit Dyo. li.
de di. nobis cū mu. v. ondens q. neq; ī angelis
bonis ē malū dr sic si enumerat bonitatē diuina
boniformis angelis i. celestes f. principatōes
hanc q. ē s. cum enumeratū ī primo ymago
dei angelis ē. manifestatō occulti luis spe
culū puri. clarissimū ī gratuitū. ī tot
gratū ī maculatū. sunt sapiēs tota si ē cōue
niens dicē pulchritudinē bōiformis dei forta
tis et mitis resplendē faciēs ī serpo quē ad
modū possibile ē bonitatē silencij q. ē ī abdi
tis Nobis aut cōtra ista diffinicōem primo
sic q. nō vr p̄ū boniformis angeli sū boni
angeli enumerare bonitatē diuina oia enī enumerat
bonitatē diuinam que a bono fta sūt dam et
ē et probatū ī tractatu de bono p verba Dyo
q. bonū ē q. ē a bono et ī bono plantatū et ad
bonū nō q. spualiē queūt angelo enumerare
bonitatē diuina Nec ibidē ī folio dr max
me boniformis bū et bata ī angelis posuit
nā deus celestē ipm optimū cū sit q. postrīm
ut exp̄ticipatōe ac extinsecus bona effecta
sūt appetitū enī tacta bonū flagrūt et con
sequūt bōiformia dicūt nō bona p̄ se ipsa ex
hoc accip̄ q. bōiformē ee nō ē p̄ū angeli f.
one oibz his q. a deo bono fta sūt Ultius
q. de hoc q. dr q. angelis ē ymago dei h. et
filij vr ī sm̄ p̄o li. Iust. xxxi. ex obis au
gusti et hylarij p̄bat q. soli filio queūt ee
ymagitudinē dei tūtudine. vr q. q. nō cō
ueūt angelo q. de p̄is filij ē sic dr ap. ad col.
i. q. ē ymago dei invisibilis Ad hr dam q.
li. col. ipse sp̄ deus angelorū ē fōr et cōdi
tor ex nō orte ad ee eos deducēs f. p̄ā yma
ginē ac eis eos. q. angeli p̄ius ē f. vgīnē
ut ad ymaginē. ait q. p̄ficēdes cōsistūe sūt
et notet diuisitate diuisitas ex vi cōstructōis
accipit ut ymaginē et fam ad ymaginem
ut f. ymagiē. q. si angelis fta ē f. ymagiē
angelis nō ē ymago Ad hr hylarij vgo
ē vri ad ee mutanda et coeqnda spēs ī diffe
rēs angelis nō ē spēs ī differens ad ēmutare
mutandam et coeqnda. q. nō ē ymago et sic
male dr qn dr q. ē ymago dei Si p̄ hoc
ais dicat q. angelus ē ad ymaginē dei nō
ymago. erit hoc ora aug. ī simōē de yma
ginē sic dicētē illi creature dedit deus ut
eet ad ymaginē n. soli hōi. de illa enī cre
atura leg. ge. i. n. de solo hoīe faciamus
hoīem ad ymaginē et similitudinē nrām
Si forte quis dicat q. vtrq; ē ad ymagi
nē et hō et angelis ut videntur dicē sīt cōtt
q. cat cui p̄ius cōueniat et vr q. angelo
v. sido. qn̄to simplicior ē ī angelo natura
tato tūcior ī eo ymago dei expressa mag
Ad hr cōstat q. p̄ pōtora imitatur angela
quā hō. imitatur et angelis ī lūe glie hō vo
ī lūe gtie et sic vr p̄ius queūre angelo
quā hōi Ad hr ut dr ar. ī li. de remi.
et memō ymago ab imitando de eo q. for
mā alicui p̄ius acepti repsentat et faat
ea qi p̄sente f. angelus plus repsentat
bōitate dei quā hō. q. plus ē ad ymagiē
quā hō Ad hr vr q. equalē et hō et an
gelus sūt ad ymaginē dei. q. q. p̄ idē cō
ueūt vr eqlē cōueūre. f. p̄ idē cōueūt hōi
et angelo ee ad ymaginē dei q. p̄ memoriā
ī telligēciā et volūtatē. hec ta ī hoīe quā
ī angelo sūt et sic vr equalē vtq; cōueūre
Si forte quis dicat q. memoria nō queūt
angelo memoria enī ut dr dam thesaurū
ē forcū p̄ius acceptarū et talis thesaurū
nō cōueūt angelo qui oia ūt ī deo ūt ī ipsa
rerū p̄sētia videt ut dr Dyo. li. de di. nō
ca. vi. et ētū ē q. f. memō ē thesaurū sen
sibilū forcū p̄ius acceptarū nō cōueūt an
gelo quia nō accipit foris p̄ sensus quas
apud se teneat f. f. q. memō ē ut dr Aug.
ī xv de tri. tenacō notitie cultitū rei ap.
se tāe et ad illā cōuti p̄ ī tellēm sit cōstat
q. ī angelo ē memoria et ita accipit memoria
qn̄ pō p̄s ymagis et sic redit q. ī angelo
sit ymago sicut ī hoīe ūt plus Ad hm
aug. ī xv li. de tri. disputat et ī quirit
f. q. ymago dei sit ī hoīe et ondit q. nō f.
sensu nec f. rōis ī fōre p̄te que mulier
dr f. f. cōmis p̄te superiore q. cōtemplandis
et cōsulendis superioribz ī hesit et ad hr
ī illa ē f. mēte q. supma p̄s eius ē et dr
a metior metiris ut dr dam q. f. illa q.
pt queūt se ēmitati p̄sonarū et origin
ū p̄sone ex alia ī vna cen p̄t q. ibidē
dr q. eta nō ē ī mēte f. q. refert ad ista
ī fōra f. pōtus f. q. refert ad deū et ca
pax ūplus ē p̄ aliqua similitudinē quamis
ī p̄fectū f. hec capacitas ūt plus ūt eqlē

conuenit angelo cū homine vt g. q. ut plus con
uenit angelo ad ymagine ge quā homi nel
eqlē homi ad hc glo sup i. Signatū e super
nos lumē vultus tui dne Iustinus explicem
ymagine sq creacōis recreacōis et similitudis
et dr q ymago creacōis e eo et hec magis pol
let i angelo quā i homine hm i that ut magis ut
eq e angls ad ymagine quā ho et sic videt an
gelus no ee ymago sl ad ymagine dr eadē
glo q ymago recreacōis fuit fides spes et ca
ritas et sl hat e ei angls loco fidei hat ap ca
usione loco spei eta cōprehesione et caritate
hat pfectam vt magis ee capax dei quā ho
et sic plus ad ymagine dr eadē glo q ymago
similitudis attendit i memoria intellectu et volunte
q sic ex memoria orit intellectus sl actu qn vo
luntas intuet notā rei quā hat apud se et sic
ex memoria et intellectu grit voluntas qn mens
nosscns se intuēs se vult se et amat se ita ex
pte filius et expte et filio spus scus q amor
e et sic tres psone i trinitate sunt vna suba.
vna een. vna vita vna Ieus. ita hc ha i ma
gine sua sunt vna sba. vna een. vna vita. vna
mens. hoc aut e i angelo sic i homine ut plus
i angelo quā i homine et sic vt angelus ee ad
ymagine dei sic ho ut plusq ho Ex ob
his arg q nec ee ymagine nec ee ad ymagi
ne pt ee ppa diffrā et ceēlis angelo et sic
i diffinitione eius poni no debet Dicēdus q
de ho q dr manifestaco occulti luis. lumē ei
dim no pt dici occultū no em pt ee occul
tū q se et oia alia manifestat. q. male dr oc
culti luis Ad hc maior i minori no manife
stat ni sl pte et sic tm occultat q. manifes
tat cit q. infinitū maior sit lumē dim quā
angelicū no debet dici manifestaco occulti
luis Dicēdus q. de hoc q dr spectū pnci
hoc em vt no conuenire angelo sl sapie i ar
ce q apparet filio sap. vnq. candor lucis eterne
et speculū sn maculā dei maiestatis et
ymago boitatis eius Ad hc speculū e
i quo resplendet res p reflexione luis ad
ipm primū at i quo resplendet sapia i gen
ita e sapia genita q e verbū vn i ps exuēs
an luciferū genuit te i splendoribus sctorum
et sic no p. conuenit angelo ee speculū sl fi
lio dei Ad hc actus speculi e i quo reple
det res p reflexione luis ad ipm primū
aut i quo resplendet sapia i genita e sa
pia genita q e vbū vn i ps at Ad hc
hc actus speculi manifestace e g. cit am
bigit manifestaco occulti luis mutato
rie vt adde speculū q ad eūde actu e
Dicēdus i auctaco vborū vt ee q dr pu
rū clarissimū i contaminatū. i coinquinatū
i maculatū. oia em hec videnē ad ide

p tnie et sic vt q i cultaco quedā sit b
orū superflua Dicēdus et de hoc q dr 90
suscipies totā si e conueniens dice pulcitu
dine boiformis dei fortitudis sat em q no
e conueniens dice pulcitudine q ad fdo p
totā possit recipe pulcitudine boiformis
dei. male q. dr si e conueniens dice Dicēdus 90
et de hoc q dr mūde resplendē facies i se
ipo quē ad modū posse e boitate silētij q
e i abditis silentiū em q e i abditis m
nisto resplendē possibile e. splendor ei e dif
fusio luis eius ut dr Io. i. de di nostri ca
mo. et pt hoc i ide detinuat bonū et lumē
diffusio aut luis e ductio omn eorū q sūt
et sic no manet i abditis si splendet nec ma
net i silentio q. sic dr Io. v tūc vocat ea
q no sūt tāquā ea q sūt Soluēdū dd q bis
Io. i loco illo va et ceēli diffinitione no in
tendit diffinire angelū. sl ex boiformitate
angeli intendit ostēdē q malū no e i angelo
sic am ondit q malū no e q existētiū ne
q q i existentibus Ad pm q dd q oia
q a bono fta sūt enūciat bonū et ondunt
nec hoc spialit conuenit angelo sl anthono
masice conuenit ei eo q hoc i bonis intellectua
libus et diuinis enūciat sic causa enūciat in
effectū et sic signū enūciat signatū et sicut
mutu enūciat hoc ad q imitat ut dr aug.
Ad ad dd q magnū vm dr q q participatie
bona sūt no sūt ceēlia bona ita q bonitas
sua sit ceēn ipsorū et hoc et no plus intendit
magn Ad id q videtur q de ymagine dd
q ymago dupr dr e em ymago imitās
et coequās id q imitat i ceēn et i oribus
alijs attributis ceēn et hoc queūt soli filio
q hec e spes i diffens et hoc mo solus fi
lius ymago dei e et e ymago imitās et
no coequās sic e ymago herculis q no imit
ni i extioribus lineamētis et no coequat ipm
et hic pthotypus e hercules no tū species
i diffens et coequata et hoc mo angls dr ee
ymago dei no coequās ipm sl imitās et re
psentās i quibus da et expte no pfecte quia q
etā no ea ymago dr quā sl ymagi men
ut dr Dam Ad dcū Dam. ia pz solutio
distanciā em illā et diuisitate q no e coe
quās nec spes i diffens sl imitās et ex pte
nocat ipo quā ponit Dam Ad dcū hyla
ri sūt pz soluto p pdicta Ad a dd q
sl ang i li. 1°. sup gen ad lit. ymago dr q
imitago et pt notare imitacōem i cōne pri
cipij et ptatis et i similitudine ordinis nate
tū psonarū i unitate ēencie si p. mo hat

50

ymago solus ada ad ymagine dei suus e in
illo enim solo sic i primo fuit tota vniuersitas huma
ni generis quadmodum ab etno i deo fuit tota
vniuersitas omnium creaturarum Si autem ymago
dicat imitacionem pluribus et pluribus tunc ho
quod suus e ut possit piscibus maris et volatilibus
celi et bestiis terre et reptilibus terra et subiicat
ea sibi ad ymagine dei e et nulla alia creatura
nec angelus nec alia et homo mo vir quod pest
mulier ad ymagine dei e et mulier no pfecte et
homo i cellig quod dr ap? j. ad cor xi. mulier vero
est gloria viri e. vir autem ymago dei e. Si vero
ymago dicat imitacionem ordinis ne tri psu
narum i vna eem tunc pre ymago i mente hois
e pfecte et aliquo mo i angelo e. eo quod i angelo
propter simplicitatem no ita repsentat origo po
tencie vnus ex alia sic repsentat i mente hois
et ita angelus no ita expresse repsentat ordi
nem ne originis psonarum sic repsentat i mente
hois ¶ Ad dam ysidori dicit quod ysidorus re
fert dam suum ad imitacionem ymagis i capa
citate dei magis eum capax dei e angelus quod
homo quinquis aliquid habet ala ut ala xpi et ala
bte virginis magis capaces fuerunt quam aliquis
angelorum hoc enim no accidit ale xpi i quod fuit
ala humana ipsi i quod e vnita diuinitati nec acci
dit ale bte virginis i quod ala humana ipsi i quinti
ex concepcu filii dei simp eem creatura reple
ta e omni gracia ¶ Ad hoc pz ea quam soluto ad se
cundum angelus eum no capit potius quod mens
hois ipsi modo pociori capit idem quod mens mente
hois et deum nihil e medium sic nec mens me
ce angeli et dei ¶ Ad ad dicit quod angelus quod an
gelus pociori no repsentat ipsi no plus ita
ipsi ibi ¶ Ad ad dicit licet memoria intelligencia
et voluntas ita i mente hois sint quam i an
gelo tu origo vnus ex alio no ita repsentat
i angelo sicut i hoie et homo e quod angelus ut i obo
ut i psen rem hic stante i cellum et no dis
crete que ad modum i cellec hois discurrit nunc
ad memoriam nunc ad fantasmata nunc ad res
i sensu psentes ¶ Ad ad dicit quod memoria ipsi quod
accip ab aug et e ps ymagis. e i angelo ipsi no
ticia rerum no e i eo pforis acceptas ut hui
acquisitos ipsi pforis et hitus concreatos sibi et
ideo no hic ita discurrere i cellum quadmodum ho
¶ Ad ad dicit quod ymago dei no e i hoie nisi ipsi mente
ut dr aug? et no e i ea nisi ipsi quod ad deum refert
ita quod sit actu? imitans. si eum i sapiens considerat
ille tres potencie. potest fuit imitantes et non
actu et hoc mo bn fuit i angelo et ita mod
pociori. ipsi quod ad repsentacionem originis psona
plus fuit i hoie quam i angelo ¶ Ad ad dicit quod
ymago triplex e sic glo dr ipsi ro ut ro no
ita e i angelo sicut i hoie ro enim ut ro vt?

collatiua e et conferit pri? conclusionem intellec
tum angeli e stans i vno simplici ppt quod i
angelo magis dr sua intellectualis quam i vna
lis Sicut angelus licet habet loco fidei visi
onem et loco spei comprehensionem et caritatem
habeat ipsam. tu homo no dr ut retentacia ipsi
ut bacundum ipsam constituen et ideo no dr
ymagine retentacionis Sicut ipsi habet memoriam
i telligencia et voluntatem. tu no ita i hijs re
psentat ordo nde quod e ipsi origine psonarum v
mo ex alia que ad modum i potencijs quod fuit
i mente hois ut dam e. ipsi tu quod ymago imitando
dr et imitat i potenciis bonis intellectualibus
sicut et dimis sic vnigo po i bonifortitudinibus angeli
et dimis fuit ducta ¶ Ad id quod vltimo
i de specie angeli i ducta ad id quod lumen
quod de manifestacione occulta limis dr quod lumen
et se et qua alia manifestat ipsi ipse acceptum ex
cellit visus nobis et fit i collabile nobis ut
i mistica theogia dr Dyo? sit lumen i tota solis
i collabile visibus nostris e diffusum tu i medio per
spicuo efficit nobis collabile et manifestum ita
lumen dimin ipse occulum nobis e receptum at in
angelica creatura i claritate puriori manifesta
t et hoc i tendit dice Dyo? ¶ Ad ad dicit quod homo
vm e quod no manifestat i angelo nisi ipsi pte. totum
aut no comprehendit nisi ascipo et illa manifestacio
ipsi pte vocat manifestacio nobis et create sta
et hoc e quod dr aug? vide deum possumus comprehe
hede bo mine ipse eum solus comprehendit ipsum
e ¶ Ad id quod videtur quod de speculo dicit quod speculum
est p? et ipse convenit sapie dine i qua species
ydeales omnium resultant bonifortitudines limis di
uini ¶ Ad id pz soluto ad secundum. filius ei ipsi
quod e sapia genita speculum e p? et ipse totum quod
e i pre repsentans. angelus autem suo mo speculum
e ut dam e ¶ Ad ad dicit quod actus speculi ma
nifestare e ipsi no simpr ipsi manifestare recep
tu et pflexione. et ideo modum manifestacionis
addit speculum quod no dr manifestacio simpr ppt
quod no e mutatorie additum ¶ Ad ad dicit quod no
e i cultacio verborum purum eum dr ne puritate
clarissimum dr i tellectualis nde p spiracitate
qui quod recipit i pfundum sui bonifortitudines dim
limis i quantitatem autem dr eo quod terrena natura
tui vmat no e obscuratum sicut mens hois.
sap? ix. corpus quod corrumpit aggrauat animam
et deprimit terrena i hitacio sensum multa cogita
te i cognatum dr macula originalis peccati
no fedatum i maculatum dr labe actualis pe
cati no hmis ¶ Ad id quod videtur quod si e con
uenens dice rc. dicit quod ppt hoc dr si e conuenens
dice ut notet totalitas ex pte suscipientes
et no ex pte susceptum. suscipit eum ipsum optimum
glie et gre et hoc vocat totum quod conuenienter

creatē ipm aut ꝑ se ipm totū illa creata fusa
pe pt ad vlt' dd' q ꝑ q ī seipo ē sp ī abdi
tis ē et silet de eo ut dr amb' nō solū lingue
hom ꝑ cata angloꝝ ꝑ ꝑ q ē refulges ī alio
semp resplendens ē et mūde et sic ota vocatur
ab ipo et sit resplendens ee et ī abditis octul
tari et silencii ee de ipo et ota voci ad ee no
fuit opposita Q. q sit ca multiplicacōis in
Ercō dr q sit ca multiplicacō angelis
nis ī angelis vnus enī angloꝝ qi ī sti
nitus describit ī scpta heb' vltio accessitis
ad syon mōtem et ciuitate dei viuētis ihe
rusale celeste et multorū milia angelorū
frequentia m. xxvi. nō putas quia possit ro
gare pren meū et exhibebit in ī plus q
duodecī legiones angloꝝ si legio ē sex milia
ccccc. lxxvi. sic ī vita bti agustini dr tuxm
legiones fere fuit lxxx milia Et fili dan
vn milia milia ministrabat ei et decies mi
lies centena milia assistebat ei q tractat
dyo ī ce iaē ca. xxiij sic dr et hoc aut dicit
ut est mo ī celestiali cōgrue q eloqoꝝ de
angelis tradito milies milia ee ait et decē
milia decies milies ꝑ nos sublimissios mōtis
ī seipos renouātes et multiplicatis et ꝑ hos apte
signat ī mūdabiles ecclie ee ordinacōes mul
te enī sunt bte milicie supmundialiū ī celestiū
firmā et coartata superantes ꝑ nos materialī
mūdoꝝ cōmēsuracōm et a sola iustitia diffi
nite ꝑ ipam sup mundana et celesti ī telligen
et sta Q. dr q sit ca tāte multitudis an
geloꝝ vr enī q nō debeat ee ī vn angelus
ꝑ n bo' et ꝑ omis plos ca q multiplicat ali
q ī vno gne ē q ī mortalitate et pmanēcia
ī vno solo possit nō pt ppe nē corruptibilē
et ī mortalitate ꝑ angls ī mortis et ī corrup
tibilis ē ꝑ nam dr ī vno solo quoꝝ possidet
sui ee pmanēcia superflua ē ig multiplicā
Q. Ad hc q magis accedit ad vnū p' mag
debet stare ī vnitate qua ī multitme dr ei ar
ī ij. de ce et mū q q plus accedit ad mo
tē pmū simplicoꝝ motus et paucōrū
motuū sūt qua illa q plus distat a pmo
vno simplica ī maori multitudīe debet ee
qua spiales sbe et ī celestiales q maxime
accedit ad vnū p' simp'. dr dyo' make vr
dice ī pmducta auctē q mis angloꝝ ex
cedat dem ꝑ nos mlm coartata multitudē
Q. Ad hc ꝑ plos ut dr ar ī ms phis dim
sio ca mti ē et dimsio vni q gnis ꝑ ee per
diasas cōstitutas ē ca mti spēꝝ dim
sio mi sub vno cōmūi q ē spēs ꝑ diasitate
fōcēti ī dimdnaꝝ ca mti ī dimdnoꝝ ē

ppt q dr boet ī tomēto sup porphi' q spēs
ē totū ee ī dimdnoꝝ ī telligēs q qtq est
post spēm ē de dimdnatib mi q principalis
ē hec mi principalis forma specificū hō acci
dente ī qmtabili Et ī dr porphi' q principa
cōe spēi plures homēs vni hō sunt sic di sioe
participate spēi vni homo ꝑ spēm efficitur
plures homēs et multi Q. dr q ex quo omis
angeli cōueniunt ī hor qm q sūt spūs ī tellec
tales q sub hor qm possit accipi q dimsu
ꝑ diffeas et ī dimdnari ta ca possit cōstitui
multitudīnē angeloꝝ si spē sū mto diffen
cū et nō exit assigree n. em dimsibile nisi
q sba aut angelica n. poteū ut mi qntabil
nec actu ut corpus qntatis alicui principis
ē vr q q angeloꝝ nō sit tata multitudo ut
scptura dr Q. Si forte ds dicat q ppt mistī
q multiplex ē. multiplicatur angli. qtra mīste
riū accidit angelo ut ex amore ut dr pōcē
sū caritate q mouet superiora ad ī fiorā pui
dentia ut ex obedīa dei superioris q impātis
in aut actides pure dividit aut multipli
cat sbam q ꝑ mīsterū cū accitale sit
angelo ut dividit nec multiplicat sba ange
lica Q. Si iterū ds dicat q hor ē ppt homī
custodia quibz deputat tūc tenet tot angli
q fuerī sūt homēs et hor cōfirmat ꝑ d. dut
ꝑ tūc. lxx. xxxij statuit timos ꝑ filorū
iusta nūm angeloꝝ dei hor erit cōtra dy
onisiū qui dr q multitudo angeloꝝ vincat
dem ꝑ nos materialiū coartata multitudīē
Q. Ad hc custodia homīs ab angelo sic ca dam
ē accitalis ē angelo et cōsequēs ee ipsius
et officiū ꝑ multiplicatis sbam angeli ance
dens ē ee ipsius et ē de principis cōstitutīb
ee sbale ipsius sic apparet ī omibz aliis
ꝑ ī ducōem q multiplicat sub vno cōmuni
Q. Ad hc vn pt custodire multos sic de ecc.
xi. q ꝑ vna q q pmata cōstituit cōres
et sic dr dan. x. q me egredīēte apparuit
princeps persarū veteris et ibide post pauca
ī omibz his nemo ē adiutor meus ī mich
abel princeps vr et sic nō ē note q ad mūm
custoditoꝝ custodes multiplicet quīmo
eet superflum cū vn possit custodire multos
Q. Si ppt ho ds dicat q angli sūt ī telligēs
quibz datū ē mōre corpa celestia et ad mu
mecū corpm celestiū et motuū multipli
cātur angli hor firmolit ē. satis em ē q a
lia ē multiplicātō ordinis ī telligēciarū
q ꝑ plos multiplicat ī x. ordinēs et sūt ī
telligēcie actie q vtūt motibz orbū suoꝝ
ut dr plos sic ī telligēs practice vtūt mam
firmolū q ē q ad mūm motuū superiorū

sicut multiplicari angli. Ad hc intelligendum a nullo loco recedit et ad nullum de nouo venit
angelus sepe de nouo loco venit ad alium ppt
q angelus vocatur ho e nuncius seruolum e q
dicere q intelligen moues aliq corpu celes
tu sit angelus. Ad hc intelligen nuqua
assumit corpus in quo appareat nec assume
pt cu p phos sit vbq et semp sit vnu sale
angeli sepe assumunt corpa et in hijs conuer
sant cu hoibz intelligen ig no e angelus
Solueo dd q sit job xxv de mus ange
lorum sui celestium militum incert e hoi eis cu
ctu e ex qd hoibz saluandis cuna angloru
possit repari hn aug in enchiridio cu liq. de
fide no p angelis mortuus e xpt p io etia
p angelis fit qtop hoibz p eius morte redi
mi et liberat a malo qui cu eis quodamo
redit in gram post inimicias quas mt hoies
et suos angelos pcta fecerunt et ex ipa hom
redempcone cuius angelice determeta repa
rat et vtiqz nolunt sci angeli doci de deo cui
bitatis etia cotemplacone bti sunt qui mu
supplemetu de gie humano in regnatis illius
ciuitatis expectat. Ex quo atip q licet no
bis in regnit sit mus eorum cu eis cogit est
mus electorum hom ex quibz ciuitas celestis ci
uitatis e repanda. ppe q etia heb. i. de q
omis sunt ministratorij spc in ministriu missi et
ministrat no tm in custodiendu hoiez. p in oibz
creatis mundi q sunt in sstmeta diuine ptatis
ad hoiez erudiendu vel corrigendu dn aug
in ix li. super gen. ad lit. cu ea missa p angelorum
obedian desup ministrat pnent missio dei in
solu ad hoies nc ad aues aut pecora vm et
ad ea q subaqs latent vt ad cetu q glutinat
nana et et ad vpmichin. na et hut legim dimi
tis missis vt radice hede rodet sub eius umbra
culo ipha requiesat si eu dnu hoi donauit
deus sic eu in statuens vt carne pcta portans
possit no solu pecora et iumenta sus vsibus
subdita facere et no solu domesticas aues ve
rum etia libe volitates et etia feras
cape et mansuetas facere et eis imparare potes
tomis no corpis cu earu appetitu et dolores
captas paulatim qz illicedo lenendo pmendoqz
modans. agresti eas exui consuetudine quo
magis hoc sci angeli possunt qui missa eius
quie sempiterne in tuet in immobili vitate pspec
ta mouentes se p tempus et corpa sibi subdita
p tempus et loca agilitate mirabili et iussu
quibus moueant et appetitu carnalis indige
re pnt efficere omi ac vinci quodamqz vemen

epus e dicendu q q ta multitudis angelorum
simplex e sz multiplicitas ministry ad indigen
cia hoiu ordinati q no in vno vel in certo mo
comprehensis rebus sit p in omibz creatis hmi
mudi ex quibz vel erudiri vel corrigi vel adim
nari corpalit vel spualit hoi pt ad salutem
corpale vel spualem. alia ta e multitudis
angelorum q bonitas et lib'alitatis dne e
no vno mo vel cto mo comprehenso qmcate bea
tudme sua et lume in theophanijs descendenti
bz ab ipo p omm mo qui pnet ad ornatu
regni et omm mo pstre ptatuo et omnimodo
pstre opacois vt dr dyo et io infinitos quo
ad nos fecit angelos vt dis modus amicacois
illuminacoui a magnificu sua in angelis mani
festet et hoc intendit ipha dan. vij. cu dr
milia milium ministrabat ei p hoc innuens sup
multiplicitate ministerij et decies milies ce
tena milia assistebat ei p hoc innuens sup
effluente magnificencie sue bonitate in infini
tis modis quo ad nos pticipacois illumina
cois et beitudis sue qui ad multu minu ma
lialiu et coartatiu apud nos redigi pt
sic eu limitaret et coartaret sup effluens
modus pticipacois bonitatis eius et hoc
e q intendit dice job xxv nuqd e nus militu
eius et sup que no surgit lume eius hijs du
abz ctis quida adiugit tertia q quasi cumul
e dicit eu q sit in humanis de magnificencia
regali e q in mutabiles habeat ministros ad
curie regalis frequencia p timentes et inmu
biles p ceros curie regali assistentes ita
multo magis pnet hoc ad magnificentiam
regis celestis vt immobiles sint ministrantes
et in mutabiles assistentes et hoc vere innuit qo
hoc q dr ps. xc vbi dr dr michaeas ipha.
vidi dnm sedente sup solium suu et totu exer
citu eli assistente sibi a dextris et a sini
stris et sic intelligit tres diuites p. i diuite
ad heb vbi et de exo et dan vij. Ad id
q gtra obiet dd q illa ta quia pnit hoei et
phi no e n in corrupti bz q multiplicatio e vni
ex alio ppe nam fugiente in celestibz ante
sapia ordinatis e et multiplicatis p multiplicate
ministri vel pticipacois illuminacoem vt dam e
Ad dd q originalit accedit ad vnu
p pticipacoem forme vnitatis illa magis
fit vnu p q accedit ad vnu p multiplicato no
dri pticipacois illuminacoui eius no stant
in vno sed in multis et q dr dyo q excedit ma
tialiu multitudine coartata p nos. ideo
dictu e q materialiu multitudo p nos secun
ptate ne e se multiplicatae et hec ptas coar
tata e multitudo aut celestiu spiu e secun

sup effluentia magnificentia bonitatis dicunt q
ptas nullam coartari vel limitari pt ¶ Ad
aliud dicit q vnum diuisibile in multa non est ca
multitudinis nisi in materialibus in celestibus autem non
est sic ut dant et ex potius in celestibus sit multipli
cant lumina corpalia a superna diuina non per nr
diuisionem et in administrationem gratiarum et corrup
cionis in hoc in quibus ut dicit phi orbis lune
monet aquam et orbis solis ignem et orbes
quoq aliorum planetarum s. saturni jouis mar
tis veneris. et mercurij monet ipse q in aere
motus sunt multi et orbis stellarum fixarum
cum omnibus imaginibus et stellis q in ipsa sunt
monet terram ad multiplices figuras et formas
quatorum et corrup. ita cadem sapia ordinat
curie celestis magnificentia cum et multitudinis
spiritum celestium ministrantium et assistentium summo
regi ¶ Ad a. dicit q p ministerium non diuisibile
nec multiplicatur et potius p ordinem sapie
q ministria non vult confundi et vnicuique ordine
et vice sua ministrare ¶ Ad a. dicit q custodia
non est ca tanta multitudinis sicut bn. phat obiciebat
nec statuit sunt tantum pplorum mpta milia angelorum
dei nisi p modum participationis sortis in bitudine
me ad sortes cum beatitudinis angelorum assumun
et homines ut dicit ¶ Ad a. dicit q custodia
non est ca tanta multitudinis ut dicunt et ordina
tam sapia et hic predicit ee angeli ut pm. ef
ficaces ¶ Ad a. dicit q quinquales angeli mi
tos custodiunt nr. dnm. vnicuiq deputatur
angelus in custodia. contradicunt tamen q custodia
non est ca tanta multitudinis angelorum ¶ Ad a.
q obiciebat de intelligentiis dicit q hoc frivolum est si
ce sicut bn. phat obiecitur et nos in secundo in
pio loco eadem p tractabimus de diffinitione an
geli et intelligentia ¶ Ad vltima q secundum con
cedenda sunt illa cum et talis ca nec hoc dicunt
primi philosophantes et quidam indei Rabimoy
ses sc. et ysaac frivole volentes reducere opinio
nes phorum ad dicta legis bn. et ca Rabimoy
ses dicit q angeli non venit ad nos nisi in signis
p visiones somniales et in effectibus p in mitibus
corpm bn. sup. 18 gen. xxxvm. v. indus vidit
thamar in bmo dicit q tetigit eum angelus
contrp. et hec frivola et absurda sunt p ca
tholica fide Verum angeli in se diff. at spe
Varto q verum ut grie ut nuto sold
angeli in se in ee diffiant spe ut grie
ut nuto solo et vr q singuli differant specie
ab alijs. q stat cum q multiplicatio q exequo
est sub vno genere q se habet ad multitudinem diffinita non p
materiam. et p species diuersences i. grie angeli

omnes multiplicantur sub vno omni q se habet ut ge
nus ad illos et hoc genus est sba spalis intellectualis. q vr q diffinita corpa adunantur p species.
q singuli a singulis differant spe ¶ Ad hoc
genus sbale non contrahit ad hoc ut i. in diffinita
constituta ut nr. ostat at q hoc genus q est
sba intellectualis in angelis ad hunc et illum non
non contrahit p materiam relinq q contrahit
p forma q e diffinita constituta. sed aut con
stituta cum quie facit speciem ut dicit porphi.
q vr q singuli sunt in singulis speciebus et q
singuli a seinuice differant spe ¶ Ad hc porpho
e et silis hitudo limum celestium corpalium
ad lima celestia spualia. et lima celestia cor
palia singula a singulis differant spe et
vult porphi. q quilibet e ex m. sua tota
pte q eadem non sint insimilibilia adunice. q
vr q eadem lima spualia celestia a se inuice
differant spe. ita q singula singulas habent
species ¶ Ad hc quoq e vna non habet eorum est
vna participatio eorum q consecutio natura illa
q a destructione consequitur quoq non e vna
participatio consequentium nam vna in qm eorum
non e vna nam omnis in spe constat at q sim
plicitas essencie p superaditas intelligentie con
sequitur sunt ipsa natura angelica. et hc ut
dicit aug. et po. in simis in. li. in dist. participat
angeli in equale q vr q non participet nam
vna in spe singuli q in singulis sunt species ¶
Ad hc multiplicatio p unum sub vna spe ut
dicit boe. et omnis phi rationales in conuenit nine
morali q in se multiplicat p successionem ut ee
dicunt q tse tenc non pt teneat in successione q
qi p pignore retinet pte q eadem natu pigno
ra dicunt aut signum e q animalia quoq vitabile
mus p nam sic dicit phis multe sunt generationes
et multum ponit in sene eo q in paucis non dim
saluarent species sic pz in binis puis animis
et puis animalibus p na angelica non e moralis
non q indiget multiplicatione sub vna genere
spe in qua teneat ee dicunt specialiter ut vr
q q singuli ipsis sunt species ¶ In dicunt hm
e q angeli de vna ratione plus diffiunt ab
angelis de alia hierachia quam angeli et de
ordine differant a se inuice. si q angeli et de
ordine diffiunt a se inuice spe angeli diuisionis
hierachiarum different a se inuice grie et non solum
spe diffiunt angeli p eadem grie ¶ Ad hc vr
q omnes sunt eiusdem spei quoq omnis vnus e n
in qm na corpa e vna diffinitio p nomen i. n
eum et diffinito eiusdem ne sint non differunt
n p implicitum et explicitum q. q diffinito dicit
explicate hoc nomen implicate dicit p omnes con
nectunt in ceribus ut dicit dyo. omnes enim dicuntur

celestes entie. omes sicut celestes virtutes
et omes sunt angeli Et Dyo. reddit rem de sin
gulis hor. Dicit enim q celestes essentiae sunt
omes q. hoc quae q e celestis een equaliter parti
pat omes enim i celo empyreo creati sunt et omes
ad ministrii regni celestis ordinati. celestes aut
virtutes sunt ut d. Dyo. q. omes ad actus mis
terij sui virtute plenae accepit ppter q i ordinib
singulis ordinati sunt. ordo aut ut d. psaeuls
ps patris e angeli vo sunt q angeli i fidre
ordine conset ita ut i omnib patribus virtualibus
q omes superiores participat dona inferiorum ex
cellentie et eminentie i fiores vo dona superiorum
minime. et sic quisq conuenit angelis oribz superiori
bz f no eo. sq q conuenit superioribz queit in
fiorib angelis et q omes participat donum
angelorum omes vocat angeli et q no omes p
ticipat dona superiora ideo no omes dicuntur
cherubim aut seraphim aut throni rays dicere
sendo vr q. q omes sint vno. spei f natura
q e celestis een et no differunt n patribus
et donis ¶ Ad hr ppo. e et filius hierusalem
militie regis trem ad militia regis ce
lestis f i milicia regis trem sit dauid.
salomonis et aliorum tota milicia e vno spei
licet i se differant dignitatibz et patribz et or
natu ad dignitates illas pertinete. q vr q
similiter sit i milicia regni celestis. et sic omes
angeli eiusdem spei f naturae qua celestes
entie sunt et sbe intellectuales f q intellectua
le a deiformi intellectu sendiat ut d. Dyo.
et no differunt n patribz et donis q. i or
dinibz constituit ¶ Ad hr omes sunt luna di
na hr constat et specula clarissima luna dim
manifestatia et quorum e vna pfto f virtute
quae nati sunt suscipere. eorum e vna na omes
f spem cu q. omes angelorum vna pfto sit sim
limie deiformis intellectus quae no recipet nisi
nati entie ea suscipere. vr q oribz angelis sit
vna na omes i spe vna phac ex i ducte
i hoibz. omes enim ho natus e suscipere virtutem
moralem et intellectualem et suscipit p assuetu
dinem et doctrina n naturale i occurat i pedimentum
ut i moribz ppter q d. ar. i. eth. q in
nati sumus virtutes suscipere. p fice aut e ab
assuetudine i virtute morali ut doctrina i vir
tute intellectuali et si ad sit cui no e i natu
suscipere aliq utique p assuetudinem ut doc
trina sustinet illud sit lapidi no e i natu
sursum ferri et si milies sursum iaciat et sic
hec ppositum sq q si omes angeli perfectibiles
sunt luna f deiformem intellectum q vna na e
i omnibz illis f spem f quae perfectibiles sunt
luna illu. ut sue pie pfectas ¶ Ad hr si d.
sanguinem angeli i diuisas fides tut f m

virtute assistrice et f virtute ministratice magis
deberent distinguni f f illas virtutes no distingu
untur. d. enim beda q. ide q ministrat dum mi
nistrat assistit et me deu turbat q. q
mittat. si q. f hec no distinguit i diuisas
spes tut nec f alia officia ordinum i diu
sas spes tut nec f alia officia ordinum i di
uisas spes distinguntur ¶ Quod dicat p d
ay. xxv q deus dat vnicuiq f ppa virtutem
et q diuisitas illu virtutis cognoscat ex diuisite
donorum et indicat diuisitate ne f spem hoc
n. tet pbabilitatis q i eade na f spem sicut
i hoc diuisitas virtutis e ex diuisa pspicacitate
i tellectus aut diuso conatu ad cultum illius
virtutis aut ex diuisa nobilitate ne ex puritate
aut i puritate pueiente et no posset assigni
ca he no eet fiat i angelis. ex quo ab an
gu. expsse determinatu e q diffunt simplicitate
entie et pspicacitate i tellectus ¶ Solucio dd'
q ista ista maciam tres sunt opiones solep
nes. aliq dicunt q singuli angeli a sin
gulis differunt spe. et consenserunt i omnes
f. i diuisas aliq pbabiliu dicunt dicentes
q angeli vniu ordinis sunt vniu spei diuisorum
ordinum diuisarum speru dicentes q sub vno
gnu q e spes omu ordinatorum sapie dei ut
taplicat q sonas angelicas ppter multiplicitate
ministrorum et officiorum ad ornatum regni celes
tis pertinentium Tertij dicunt q omes angeli
sunt vniu spei. diffunt tu hierarchias et ordi
nibz eo q quida sunt qsi agalmatha dina
uisa deum existencia et qi continue i deum mo
tu habent ut p igne caritatis ut f p cep
tum illuminacionis virtutis ut p suscipiendes
dinas eo q i omu i materialitate deu susci
pitur et deiferi sunt. alij f diuisitate pfec
tis diuisitate accipiunt ordinum et agmi
nu. qda enim ex multa possessione veroru pul
chru et honoru supposita sunt ita q altitu
dinis et diuitiis i cessat sunt appetitum
et ad scabellaria et ad sculptabilia i flora
dignitatis oculo nunquam respiciunt qda virtute
q e extremum i bono et medium i active et pas
sione ita excedunt q dem voluptate dei put
pfice et bona et bnplacite et pfectam illo
sibi valete obstare i pedimento quida voluba
fenitate arce valet malicosa pfecte ne q
vellet nocere possit. nec bonum ordinacionis dine
valeat impedire alij distinguunt f pfectum
opacionis ad ministracionem regni celestis pe
netis hr enim po pfect i legibz equissimis
i officiis congruis vnicuiq psone deputatis
i diffinicionibz consiliorum et i for bom f magis

50

psona et sic intuitur eos titulos suos ornatus et quia habet sima facies congruit et tamen magis consentire videtur. ideo ut huic opioni consentiens esse sit persuadet rationes ultro iudicante.
¶ Ad id quod opponitur quod non sit esse unum quod multiplicatur quia esse sub uno omni non propter materiam contracti sit propter speciem ut propter essentiam sicut in logicis esse unum et naturalibus. in similibus autem non est unum in similibus enim multiplicatio est ad misteria propter ordinationem politici sapientis et sic sepe. Item esse distributio regni celestis magis similis est politicis et similibus quia sit logicis et naturalibus cum signum est quod regnum celorum et similitudo vocat. ¶ Ad aliud eodem modo respondendum est sicut quod non teneat distributionem et multiplicationem similiter. ¶ Ad aliud dicitur quod luna corporalia celestia ad aliud sint quia luna spiritualia. corporalia enim sint ad monendum materiam generatorum et corruptorum in diversas species et figuras et disponendum et propter hoc illa non fuit diffusa specie et forma abunde. luna autem spiritualia multiplicantur ad misteria et propter hoc illa conveniens fuit convenire in forma et specie. ¶ Ad aliud dicitur quod habet esse ita quod quorum est una natura omnis illorum est una participatio eorum quod secundum. nam illa ratio non opportet quod uno modo sit per intellectum quod natura consequitur risibile et intellectuale esse tamen non uno modo participat unum enim homo risibilior est alio et alius intellectualior alio cum tamen quibus sit risibilis et intellectualis et ita est in angelis licet omnes sint simplicis essentie et participatis intelligentie. tamen unus est simplicior alio et alius participatior alio et hoc non impedit quin omnes sint unum specie omnes. ¶ Ad aliud dicitur quod in natura mortali cum multiplicatio est quia materia est in obiectione ratione in natura angelica alia cum est quia filius est politice sui similis ut natura sepius dicitur est. ¶ Ad id quod obiicitur dicitur ad quod si esset multiplicatio logica ut et physica tunc procederet obiectio ratione quia non est talis non sequitur quod differat sacro ordine et sacra actione hierarchia et non dicitur in sacrum principatum et sacram actionem. ¶ Dicit quod ultimus intuitus fuit predicit et finis sectorum nisi ordinatus plus concordat Vel angeli differunt spe ab animabus rationalibus ergo v.

Dicito quod utrum angeli differant spe ab animabus rationalibus. et videtur quod non. quia quorum est unum convenient genere et differentia convenient specie angelus et anima rationalis convenient genere et differentia. ergo et ut dicitur magister in primo libro in principio. p. distinctione specie rationalis est et constat quod species est genus rationalis ut differentia. quod constat quod ponitur quod genere et differentia convenient et sic eadem specie sunt. ¶ Siquis dicat quod rationale hominis inde

Insuper inde sunt cum enim dicitur angelus rationalis rationale pertinentiale sunt. ait vero de anima rationalis sunt propter inquisitiva quod componit unum cum alio et confert unum alteri et facere rem cum consequentia in tractatu consequens. et sic hinc inde equivoce sunt. Contra ac. tum de anima sit dicitur intelligentia est in intuitibilium in quibus non est fluxus in quibus autem vim et fluxus est in composito quod anima intellectiva est. et ex hoc arguitur quod ac. vult quod intellectus in uno stans et intellectus opponens unum alteri sine conferens unum alteri non respiant ad intuitus nisi possit quod licet si homo rationalis intellectum conferente angelus aut intellectum non conferente propter hoc non differunt habitum et speciem habent. ¶ Ad hoc angelus habet virtute collationis sicut et homo et sicut conferre principia principiatis et sicut virtute argumentorum et syllogismorum melius homo rationalis est quam rone conferente sicut anima rationalis. Vel quod quia eiusdem speci sunt. ¶ Ad hoc quod quia sunt eiusdem finis habitum enim et eiusdem speci. anima rationalis et angelus eiusdem finis sunt. quod sunt eiusdem speci et ne prima pse patet. ¶ Ad aliud dicitur quod licet finis ad dispositionem sicut quod non valet eius studiis participare existere aliquis in intelligentia quanto magis intelligit tanto plenius habetur sicut dicit rationalem creaturam quam summum bonum intelligere et intelligendo amare et amando possidere et possidendo frueretur. vel enim finis est virtus et una pfectio finis quod eiusdem ne et eadem speci sunt. ¶ Aliquis dicat quod in hoc differunt spe quod in libro de dic. j. ac et q. qa anima rationalis corporis est spiritus corpori umbilicus angeli autem non qui in puritate ne remanet. contra istud non vel facere differunt essentiam. per enim est considerationem unumquodque rei habitum se quia habitum id quo compatitur ad altum cum quod anima rationalis sit spiritus ipse absolute quod sicut dicit in mixtum in corpo simpliciter est et subiectum hoc est ens in se completum actu actiones existendi in eo continet enim in se potentias passiones et habitus in quibus dicit ac. tum et habitum vel quod dicit anime rationalis et angeli si essentiis debeat esse et constitutia speci debeat quia in hoc quod habitum se est anima et non in hoc quod conveniet ei extra pacem ad altum. ¶ Ad hoc ut dicit in mixtum plato reprehendebat hanc predicationem quod dicit homo est compositum ex corpore et anima et emendabat ea sic homo est anima rationalis utens corpore ut corpus non habet nisi ad usum operum et ut instrumentum. patet quod si anima rationalis et angelus differunt essentiis differentia in anima habitum se est secunda et non in hoc quod est umbilicus corpori. ¶ Si quis dicat quod rationale quod est in homine est ad ymaginem dei. rationale autem quod est angelus non est ad ymaginem dei hoc supra

ī p̄bat̄ ē p̄tēa q̄ B' ē q̄ ī xxm̄ moralīū d̄r
q̄ eo quo subtilior ē ī angl̄o nā eo ymago
dei subtilius ī eo est expressa ¶ ad h̄c si quis
dicat q̄ rōnale q̄ ē ī aīa natū ē accipe a
fantasmate rōnale aut q̄ ē ī angelo ab
illūnatōe desup descendente a deo. cōtra aīa
p̄ceptibilis ē illūnatōnīū a deo descēdentīū
ut d̄r Dyo⁹ et angl̄s cognoscēs ē p̄ aculacra
sensibilia ī seipīs. ī seipīs aut nō p̄t cōgōscere
sensibilia n̄ p̄ ad sensibilīū et p̄ōr̄ et sic
nō h̄t sensibilīū fōrīs ut accipit eas sīc et
aīa ī hoc q̄ nō differūt ¶ ad h̄c h̄o ī q̄rere
differēcīā cōstitutīuā ī cōsequētibz aīam
et aīe sbam poteū enī acceptīā cōseq̄ sbaz
aīe. dīa enī cōstituīta ē de p̄ncip̄is aīe
sentibz sbam ¶ Solutio dd q̄ aīa rōnalis
et angl̄s et spe et q̄ie differūt. ē enī aīalis
aīa ī tendēs ī delectabilia corpis et sic dif
fert q̄ie. angelus enī sp̄s ē ad delectabilia
carnis nō respiciēs. differūt eēā spe. aīa
enī rōnalis p̄ sepam et p̄ tōtī affīm vni
bilis ē corpi. angl̄s vō sbā ē separata et q̄ p̄
se eēā aīa rōnalis vniat corpi. p̄ hoc
p̄z q̄ ipa ē actō corpis phisici potēciam
vite h̄ntis et hoc ī nō ē p̄ potēcias tātū ut
quīdā dicūt p̄ p̄cēn sua. ipa enī n̄ cēnsis
forma eēt h̄oīs h̄o nō eēt h̄o p̄ p̄ d̄r ar̄
ī x. eth⁹ q̄ h̄o solus ī tellēcīū ē eo q̄ a sola
ī tellēcīali aīa cāqua abvlto p̄ftīno r̄ aīa
oīa alia ī potēū fūt. h̄o h̄o ē. et eē spēciēī
h̄t et si ob̄ q̄ ī tellēcīū illīus corpis ē actō
ut ī tuo de aīa d̄r ar̄ hec obiectio p̄cēdit ab
ipo q̄ sepm nō ī telligit. ī q̄ enī illīus cor
pis ē actus. potēū ē acceptīua. et si eēt a
liquō corpis actus sīc visus ē actō oculi
nō accipet n̄ ea q̄ cēnt de armonia et de
cōpōēte illīus corpis sīc visus nō accipit
n̄ ea q̄ sūt de armonia et cōpōēte et p̄ fāe
p̄spicīū. hūdi. et lūs. nūc āt oīa accipit
p̄ abstractōem et ī ō ut d̄r anaxagoras oz
eū ī mixtū et separātū ēe et nīl n̄ h̄ēē q̄ie
et q̄ ī tellēcīālis aīa p̄ ēē vltīmū p̄fectīū sīc
h̄oīs et actus corpis aīati p̄ hoc p̄z q̄ tacto
et ī tellēcīs ī h̄oīe ordīnat omīs alias po
tēcias ad actus cōueīentes et ponit ī eis
forīū vtūtis et artis vnī h̄o rōcīonat in
p̄tibz vegetabilis q̄lē ī gerendū q̄lē digerendū
q̄lē egōrdū. et q̄lē generandū. et ī p̄tibz sensi
bilis. q̄lē videndū quale audiendū. q̄lē olfa
ciendū. q̄lē gustandū. et q̄lē tangendū. et ī p̄tibus
appetitīe. q̄ ist q̄lē appetendū. q̄ ist q̄lē fugien
dū. et sic de aliis nec p̄t dici q̄ id q̄ ordīnatū
ē omīū aliorū ad ea q̄ ordīnat nō se habeat
ut forma p̄t q̄ d̄r anīma ī vī de sensibilibus
q̄ aīa rōnalis sola p̄ ēē ē actus et aīa h̄oīs
vegetabilis autē et sensibilis nō se h̄nt n̄
ut potēcie ad illā et quānus sīc p̄ ēē sīt vni
bilis corpi et sīt actus corpis phisici orga
nici potēcīā vite h̄ntis tū ut d̄r qq̄ mīgen⁹
platonē seqntis ī hoc vā dicētē q̄ nō ē tātū
actus corpis p̄ eēā suppōitū et subiectū ī se
p̄fectū mens corpe et regens corpus p̄t hoc
separatur post mortē et ē sūba vite ī seipā. et
ī hoc p̄ncipalīē differt ab angelo et si ob̄ q̄
p̄ hoc aīa separata nō differt ab angelo dd
q̄ plus ē q̄ ecīā aīa separata p̄t hoc q̄ p̄ ēē
vnibilis ē corpi affīm et ī tendēm tēnet
ad corpus ī tātū ut eēā a cōtēplacōe tēt h̄at
hī angl⁹ sup gen. ad lit. li⁰ xm⁰. loqns de aīa
rapta a sensibz corpis et de statu post mortē
sīc d̄r nē aīe q̄da nālis appetit⁹ ī ānūstrā
do corpis quo appetitu retardat q̄dānō ne
tota ī tentōne p̄gat ī illud sūmū celū ī tellēcī
alis sq̄ cōtemplacōis quā dm nō sub ē corp⁹
tanq̄ ānūstracōe appetit⁹ ille cōqescat sc̄ h̄at
differēcīā q̄ sūbalis ē nē aīam rōnalem et an
gelū cōsecūt quēdā alie ī potēcīis ex h̄o enī
q̄ vnibilis corpi ē potēcīā vite h̄ntīa nātē ē q̄
ī tellēcīs eius quīgat q̄ tūmo et ī pi. et ī ō nātē
ē q̄ accipiat a fantasmate q̄ nō facit ī tellēcīs
angli. sīc nātē ē q̄ fōrtis ī tellēcīs eius for
met et illūnet abī fōri ī q̄ ī fōra fūt sīb lūme
ī tellēcīs agentis q̄ nō quēt ī tellēcīū angeli q̄
nō illūnat nec fōrt n̄ a supiori et h̄at dīcz
tāgit alexander ī lib⁰ de motu cordis sīc d.
aīa ē sūba ī tellēcīālis illūnacōnīū q̄ fūt a p⁰
vltīa relacōe p̄ceptīua et ī nuit q̄ angelus
ē sūba ī tellēcīālis illūnacōnīū q̄ fūt a p⁰ p̄ma
relacōe p̄ceptīua. p̄t q̄ eēā d̄r Dyo⁹ q̄ an
gelus ē deiformis ī tellēcīs. h̄o āt ī tellēcīs ī
nālis et ī q̄sitīū. et p̄ hec eēā ī ā sē p̄z solutio
ad oīa q̄sita ¶ ad p̄m q̄ dd q̄ q̄ie et dīa
nō cōueīnt ī alio enī et alio q̄ie fūt ut dīm
ē et dīa q̄ appō ale attribūt angl⁰ et ale
h̄oī ut ī dīm ē rōnale enī angl⁰ attributī
ē ī tellēcīs deiformis h̄oī vō attributī. q̄ietū
ē tūmo et ī pi et ī q̄sitīū ¶ ad ī dd q̄ h̄z
ad vnū ī tellēcīū refert ī telligēn ī dīuisibilīū
et collatorū tū ēā ī digēcie collatōis et nō
ī digē collatōe nō p̄t referi ad vnū spēī ī tel
lēcīū. ēā enī p̄ōrus ē p̄ ēē q̄ietō ad cōtinuū
et ī pus. ēā vō sēdī ē deiformē ēē ī tellēcīū ī
lūme ¶ ad ī dd q̄ angelus h̄t potēcīā cō
scendi de omnibz excellēter et eminēter. h̄ h̄t
hoc sīc potēcie supiorū h̄nt oīa q̄ sūt ī ī fōrī
h̄ nō eqūso ¶ ad ī dd q̄ si finis ē sūbalis
ī quo stat ī tēcio et opus agētis tūc p̄cēt

obiectio. si autem est finis ipsi boni esse tunc non valet
obiectio et ita est hic quia intelligere summum bonum
amare possidere. et tunc non sunt fines ipsi esse ipsi boni
esse ad 2d 2d quod anima rationalis ipsum esse et ipsum
umbilicus est corporis ut ostensum est et ideo illa obiectio non va
let ad 3d 3d quod plato reprehendebat talem predi
cationem non ut falsam. ipse volens nos prudere ad con
temptum corporis et ad cultum animae et hoc dicit Gregorius in mye
ibide ad 4d 4d quod illa ratio nulla est sic satis p
batum est in obiectione ad 5d 5d quod in hoc differunt
sic dicunt esse quinque cum accipiat sensibilia. tunc ac
cipit ea sub lunae deformis intellectus. anima vero sub
lunae agentis intellectus et abstrahentis sic infra
ordinem igitur de potentia intellectiva angeli ad
vltm 6d 6d quod ista ratio intentionibus est ipsi contra ex an
tecedentibus et principiis constructis anime ostensum est cum
quod anima intellectiva sit rationalis ipsum esse et esse suum ac
tus est corporis et umbilicus est corporis et ideo consequens
sit indicatum antecedens ita tamen ex antecedentibus
patet quod dicit augustinus quod anima rationalis in hoc et in mun
dendo creat et creando infundit ad quid
sit finis angelis et anima rationalis. qo vj

Esto quod ad quod finis sit anima rationalis et
angelis et hoc quod vere eius quod dicit magister li.
ij. dist. j. et si quod ad creata sit rationalis ac
cata videtur ad deum laudandum. ad serviendum ei.
ad fruendum eo in quibus placat ipsa in deus Ex hoc
vt magister male dicere quod permittit in illo. eamque
hoc modo distinxit ut ipse in sua puritate permanet
nec corpori unitur sed angeli ipse corpori utuntur
sed anime rationales. philosophi enim plures ponunt esse ras
rationales et intellectuales. ponunt enim intelligentias
decem ordinum et ponunt animas celorum intellectua
les. et sic vere quod in mundo distincta sit creatura
rationalis Ex ad hoc 2d quod philosophi non certum de ta
libus tradiderunt vnum enim est quod alcazel
et sui sequaces diuisos motores orbium po
nentes decem ordines posuerunt intelligentiarum sum
decem mobilia primum ordinem posuerunt in primo mobili
ipsum motum vniformem quod vocatur motus diurnus sui
applanes hoc est sine errore secundum ordinem po
suerunt in motu stellarum fixarum ipsum motum pla
nes quod est sup polos orbis signorum dum quida
eorum ut rabimoyses et yfaac in illo orbe po
nunt intelligentias infinitas quo ad nos et quod
ptolomeus dicit quod motus celestis corporis non des
prehensi sunt nec cognoti. ideo dicunt quod attribu
unt eis intelligentie infinite quas vulgus
ut dicunt angelos vocat et quod per effectus suos
motum sepe se manifestat apud vulgus in vi
sionibus somnialibus ut in alys effectibus quibus
corpora vulgi ad diuisa disponunt et tamen
quod dispositiones qui angeli hoc est mitti sunt.

Tertium ordinem ponunt in spera saturni. et quartum
in spera iouis. quintum in spera martis. sextum in
spera solis. septimum in spera veneris. octauum
in spera mercurij. nonum in spera lune. decimum in
spera elementorum actiorum et passiorum et ca
positionis sunt quia videbatur quod totum opus
nec est opus intelligentie. tamen ordinis ad
finem non potest esse nisi intelligentia vnicuique suum
finem ordinatus vnaquaque autem intelligentiarum
ponebat plenam formis quas ipsa intelligentia
tum sit actiua per motum sui orbis explicat et
educit in materia tam per se tam per inferiores orbes
quibus influit eam eodem modo quo dicit in xm.
de animalibus quod intellectus practicus in homine ma
nu vtitur per instrumento quo explicat omnes
formas quas habet apud serpin videbatur quod phi
quod immediatus motor spere non potest esse intelligen
tia et ideo cuilibet spere attribuunt animam quamodo
et nam eum attribuere non possunt nisi et per
nam mouet ad aliquem differentem situs et
loco suo. sicut nisi per naturam mouet ad aliquem
diuersum situs et ab illa quod est per nam ascen
dit non descendit. et quod per naturam descendit
non ascendit. videbatur autem quod corpora celestia
ab oriente mouentur in occidente et regyrant
in orientem et sic mouentur ad aliquem et recedunt
ab illo quod nisi non facit in aliquo motu naturali
planete autem incipiunt ab occidente et mouentur
ab illo in oriente et regyrant in occidente quod motus
illius forinsecus est per per est motus intel
ligentiae et ideo coacti sunt dicere esse motum anime
ipsis autem nisi quod sit illa anima nullo modo determina
int et hi determinare cum vere pertinet ad philosophum
in hoc de cauis Hyps non concordat dicta plato
nis qui celum igneum dicit esse et mundum sensilem
ex duobus magis sensibilibus elementis in quibus
corporis exigue sed quod in omnibus facit sensibilitatem
visus et tactus quod sit solida in omnibus facit sensibi
litatem tactus et ideo deus in primo creasse celum et ter
ram ipsum autem mundum sensilem esse animal intellectua
le cum anima mundi sit ut sit vnicuique per totum
globum corporis sui vires animalis exercat et effu
ndat dicit autem hoc animal habere septem motus sex
per sex differentias situs hoc est ab alto in imum et ego
ab imo in altum. et hi motus in celo sunt in eleua
tione augium planetarum per quorum eleuationem
planeta efficitur stationarius stationem primam et
cursu directus. per aut quod mouetur ab alto in
imum sic stationarius stationem secundam et depressus et
retrogradus motum aut ab ante et retro
et eqd plato posuit in latitudine planetarum
qui sed mouetur ab aquilone in austrum ut eqd mo
tum vero qui est a dextro in sinistrum et e conuerso

posuit ab oriente in occidente et eqo dr eum ar
in. de ce. et mi. q dextrum e vm motu sinistrum
aut p q fit regyratio. ipm aut vmissum vni
forme motum circuli dicit ee motum intellec
q. et ipe intellec vniforis e sic motus circuli
¶ post hos omes veiens alpetragius opio
ne dr ee ar. q nr fit de ordinibz intelligencia
rum ut q aue attribuat orbibz ut q alique
stelle moueat ab oriente in occidente sz q oia
simplicia corpa ab vno et eode motore mo
ueat qui e ita pa et ponit ypothesim pse no
ta sz vtus motoris pm fortior in mobili in
mediato quia in eo q quingit ei p medium. et
io dr q qn mobile pm pferat motum diurnum
ab oriente in occidente stelle fixe retrocedi
tur ypt defectum vtutis mouentis in ipis et
hec retardatio pua cotidie accrescens in tri
ginta sex milibz annis coplet circulum. et ho
e q videmus motum ab oriente in occidente. in spa
vo satin plus deficit virtus mouentis et
io retardatio eius ad caulum pueit in triginta
annis. et in spa ionis plus deficit ita retar
datio pficit in xxq annis et in spa martis ad
huc plus deficit ita q pficit tribz annis
et in spera solis plus ita q pficit in vno a
no. et in spa veneris plus ita q pficit circa
decem menses. et in spa mercurij plus ita q circa
octo menses pficit in spa lune maxime ita
q in vno mense pficit retardatio eius. xgtus
autem conuoluit et reuoluit in toto anno spe lune
in spa aut aeris tantum deficit q veti montes
aere minquam mouet ad pfectum circuli et silr
in spa aq ypt q mare influit et effluit ad qm
ta circuli lune. in spa vo tre oio deficit ypt q
tra stat et defeat in loco suo. ypt hr oia ex
clamat ambo in examinatione qt credendum sit ta
libz viris q nr etm determinant sz oia sub opio
nibz fallacibz reliquerunt ypt q q nqr in etm re
linquis et etm ponis dr rionale naturam no
n in suo mundi angulum sz q aliam rionalem quam
dr ad ceos fines ee cream sz ad laudandum ad
seruiendum et ad fruendum. pmo debet efficiente
ypt vtute creantis. vtus enim laudabilium
bonorum e. sed debet mito creati. eius pmium
mentis e et sic diuisificat ista fines

Qr qm angeli creati sint Qo vij.

Deinde qr de hoc q dr in distinctione
v ordinando qones de angelis dr sic.
de angelica itaq na hr po tria sunt considera
da. qm creata sint. et v. et qualis sta dm
po considerare deinde qualis effectum adsing
quorundam et confusione qrundam. de excellen
cia et ordinibz et nominibz et officiis

ac noibz aliis q pluribz aliq dicenda sunt et in
hoc ordine cmo pmo occurrit disputandum qndo
angeli creati sint et indicatur ad hoc auctores
et rones q aut omne tempus creationis sit angelica
na ¶ pa e et oppinior quam magr in distinct xl. li.
sententiarum dist. xl. cap. pnimum tm v jo dr sup eplam
ad ebr. sic. Cen milia nec dm nri ipris implet
annorum et qitas pius eternitates qnta cpa qnta
seculorum origines fuisse arbitrandum e in qbz
angeli thim. dnacoes. cetiq ordines seruiebant
deo absq tempm viabz atq mensuris et deo
ubete substiterunt ¶ secda auctras e in certa
tiris dogmatibz q sit dr cm ad hr tenebre
ipam aqam occultarent fa sunt angeli et omes
celestes vtutes ut no eet ociosa dei bonitas
sz diffuset in quibz p infinita aia spacia bonitatem sua
ondet ex quo apparet q nos aia visibile istum
mundum p infinita spacia angeli creati sint. cm q
sic dr aug. xm. de ci. dei tempus incepit cum mu
do isto et mundus cum tempore vr q ante tempora cre
ati sint angeli ¶ tertia auctas e hylarij in
li. de synod vbi sic dr no magnum e q ante
celum et terram deus pr dum nrm ihm xpm ge
nuit cum et angelos creauit celi et tre iuciatur
antiqor sz ut dr plato temp in incepit cum celo
et angelos e antiqor celo. q antiqor tempore. q
aut tempus creat e angelos ¶ quarta auctoritas e damas. q in li. ii. ca. dr sic quida
aut q angeli ante oem cre acdem geniti
sint ut theolog dr ba. et ponit ba. sic
pmum quidem ex cogitauit deus celestes vtutes
et angelicas et ex cogitatio eius opus eius
fuit alij vo dicunt q angeli geniti sint p ipm
filium e jm celum. qm aut aut hoies plasmaccoz
omes confitet. ego aut theologo consentio ba. si
cebat enim pm intellectualem substam creari. et ita
sensibile et tut exutrosq sz hoiez iste sint aut
cuitates magis expsse ¶ alias at magr in
ducit in ca qda aut sic illa. po. vij. ego exore
altissimum pgredi pgenita ante oem creaturam
q aug exponit de sapia angelica et illa est
po por omn creata e sapia q dr aug intelligi
de angelica na na sapia illa q deus e creata
no e. filius enim sapia pris e genita no fta
nec creata et tota trinitas vna sapia e q no
fta nec creata nec genita ut predens e. de
angelica q vita in attipiendit e de q dr sep
ta qm fta sit cm dr por omn creata e sapia
¶ ex oes g eta. de pt ondi sit q cuiq sta sit
se hr ad alia creata ut pcognoscens fr eorum
angp fiant in ipa na illa unte e creacoe precede
omis alias quia no pcognosceret ii eet. angelis
sit se hr ad alia creata g angelo creacoe

p̄cedit oīa alia creata ¶ Qz autē sit, se hēat
ad alia creata accipiē ex vbis aug. sup ge. ꝯ.
cū Dr fiat fecit et fōm ē. fiat refert ad verbū
T quo ē ut fiat. fecit ad angelicā naturā que
hoc p̄cognit T verbo fātē ad existētiā rei ipsa
nā. q̄ angelus ē suba p̄cognoscens ꝓ oīb creati
et sic hētur ꝓposita ¶ Ad hr aug xi. cōf. duo
fecisti Dne vnū ꝓpe te alēm ꝓpe nr ꝓpe te angeli
cā nām angelus ē suba ī mediata cōiuncta
verbo p vbū autē ē existēs creatōr q̄ oīa
creata fūt ī ipo vita et lux ut Jo. ꝯ. cū an
gelus hēat potētiā cognoscendi ī vbo p̄uisionē
naturārū cognoscet ꝓ omni creatōr antequā
fiant et sic cognoscet ꝓ tēpis et erit ante
tēpus ¶ Ad hr vnū simplex accedit plus
ad id q̄ ē ī fine simplicitatis quā id q̄ est
aliquō cōpositōis ut quīntitatis. angls at
ē tale simpl q̄ plus accidit ad Deū q̄ ī fine
simplicitatis ē et ordo creationis et ordo nē
cēdet sibi iuicē. q̄ vt q̄ sit Dignitate p̄cedit
ita creatione p̄cēdē Det et sic an oīa alia cre
ata ē angelica nā ¶ Quōrū hmōdi ē q̄ ī du
cit magr ī ꝯ. li. Dist. ii. ca. ¶ Tuēdā auctōes sic
ē illa Qn pnō creauit Deus celū et trā et nū
pē quīdo tu Dne trā fundasti et opa ma tu
sūt celi et obiūt sic ¶ Si p omni creata ē sap
oīa post ipam fta viset et oīa an ipa et
ita an celū et trā ¶ Si ī pnō fecit Deus celū et
trā et sic an angelicā nām fta fūt ce et ter
et nr an ipa ¶ Ad hr p tōem fortissiam ob
T̄ōrū Doēr em ī quōto De cōf. phie pbat q̄
nr creator ē suū fil possidet ꝗ cōtinue ēhit
illud ex pēto ī ipsens et excedit ex pēsenti in
futurū. q̄ ex pnō p̄ q̄ fecit T oīb debē ēē q̄
fūt ut Dr auctōr nr accipit totū ēē suū fil
omē aut fr talis ēē mēsurat tpe nēt pt in
telligi q̄ tali ēē nō adiaceat tpis pt q̄ ꝯ
aug Dr q̄ Deus monet creaturā spūalem
p tēpus. corpale vo p tēpus et locū q̄
an tpis creationem illā potuit ēē creata
et hmōi cū ē. q̄ illā creatā ēē potuit an
suū creationem cui adiacet De ētitate ¶ Si
forte ab Dicat q̄ creatā angelica nō monet
p tpis ꝗ ēē ꝗ ꝗ potētiā sīt ꝗ ī tellectū vel
voluntate hoc nr ē q̄ ī potē ē q̄ ē ab esse
ēēn q̄ oīb T uno stat fluat ēēntiis pō q̄ non
stat cū ēē talis ēēntie. maxīe sit ī potētiis
eo q̄ ē ēē sīt tori potātum ē ēē T quo pō
superior pt q̄ q̄ pt ī flor et nō eq ¶ Solūtō
magr T trā ēnset pme ajūcti Dicēs q̄ quida
mūdi ad hēntes vbis Jo. Distinxūt Dno
tēpus sclare sq et an sclare sq etnū. in

Dicēs ī apli ad hebreos tpibz etnis
tuciti vocātes tēpus an sclm morā inde
ficiētis etnitatis q̄ includit omē tempus
an sclm ut Dr ans q̄ ī monolo. q̄ sīt nūc
tpis se hēt ad oēm locū. ita q̄ oīb locus
pnūs ē ei et ipm pnūs oī loco. ita nūc etn
tatis se hēt ad omē tēpus ita q̄ omē tēpus
sibi pnūs ē et ipm p̄sens omī tēpi p̄indē
ficiētia. nīl em tēpi Defuit ¶ Ad q̄ ab
surdū T ꝗ platonē et omīs phos q̄ aliq
fūt tēpus an sclm ꝗ q̄ aug ī xi. de ci. Dei Dr q̄ mūdus nō ī cepit ī tēpe
ꝗ cū tpe. eo q̄ an mūdū nō fuit tēpus
ī quo mūdus ī capet ꝗ motu celi ī cepit
q̄ sīt Dr ī mo phi tēpus ē mūs motū
p pūs et postēs ¶ Hec Dr magr et bene
q̄ spūalis et corpalis nā fil fta sunt
cū tpe sīt Dr ¶ Ecc. xxvi q̄ vivit ī ētnū ē
amit oīa fil ¶ Et ī Dr q̄ Jomi hō Dixit nō
ita asseredo ꝗ aliorū opīnōes refēndo
fūt em ut ī anīqtis Dēmātū ē stoy
ci quorū p̄ceptor fuit sōtes qui Dicebat
ab etno sibi secta fuīsse et omī cuīqz seli
ēē p̄ū tempus et an q̄ Dlz sclm tempus
et horū refert opīnōē quorū errorē nos
Destruimus ī an qtis De erroribz ar
et platōis ¶ Ad ꝗ am auctē Dd. q̄ ille
q̄ fecit ēmastita Dogta Dicē vult q̄ Deus
fecit angelos an oēm Dicē ꝗ nō an oē tēp
et ī Dr cū ad hr tenebre aqua hō ē mati
a p̄ma octultarēt. hoc em fuit an oēm
Dicē. hoc em fuit an aqua liq Dicē circuitu
suo Distingūlet a nocte et q̄ Dr ut nō ēēt
otiosa Dei bonitas. ꝗ hēret ī quibz p multa
an spacia bōitatē sūa ondet. Dd q̄ hoc
nō refert ad angelos. nūq em bonitas Di
fuit otiosa ab etno. ꝗ manifestauit se ge
nando filū et ab etno spirando spm sām
De qbz Dr Dyo q̄ p̄cedūt ab ipo sīt Dina
lūna et Dīni flores. ꝗ Dina bōitas nō ondit
se ī angls ī cū tpe ¶ Ad auctē hylarij
Dd q̄ ē antiqtas Dupleā auctōtas ꝗ et
tēpus De p Dr sapie mo. senectū vela
bilis nō ē Dulcīna nec mūo ānorū cōpu
tatu. cum em sūt ssus horū et etas senec
tutis vita ī maculata et hō mō angeli
et celestes virtutes sūt celo antiqores
ꝗ tēpe cū celo incepūt et cū tpe ¶ Ad Dam
damasc Dd q̄ refert ibi opīnōes Dūsorū
De ordīe creaturārū et vm ē q̄ ordīe nē īcel
lectualis nā pma ē et ꝗa sensibilis et eo
De ordīe cōponēs sūt an cōpositū et sīt
ī tellectualis nā et sensibilis an horēz et hō

vult sicut Damas. ꝓ q tepe por sit intellectualis nā hor nō intellexit ¶ Ad d q obi de pri et etr. et pb dd q in oribus illis intelligit de poritate dignitatis nō corpis. por enim omne creata q in dignitate sublimi posita e p nam ¶ Ad rosin q in dicit dd q illa vacuo assunt plus qm dt q angelus optet pexiste ad ho q cognoscat ki vm in ca. hodie et visione matutina angeli cognscant ki corpora in ca et tu nō pexistunt sp enim tu videt vm ab angelis vr qlit exeunt res ꝗ fiā ambo ¶ Ad d q ob in qtum dd q sic Dam e corporalis et spualis nā sil fta sunt cu tepe et hor e q dt moyses in pri. ho e im ito fecit deus ce et t et de pcis e q dt in pb. ito tu dne tra fu. ¶ Ad ad dd. q angelus dt ppe deu ne conformite nō etinte ¶ Dia q obiciunt in ogtu q cedda sunt

De loco creacois angelorū qo vnus

Dia. Circado q. vbi angeli creati sunt et hanc qone tractat magr ii. sentaru dist. ii. ca. qa oīs in e et accipit ex verbis suis. q ta dt de celo ee illo in quo creati sunt angeli. s. q locus corpeus est q tot luminosus e. q auolubilitate mundi fectu e et io ta qrem ¶ Ꝗ vt locus creacois angelorū corpeus sit. ho e vtrū celū empyreū corpus sit ¶ Circa pt ver bū strabi vtrū sit vnifor in lume ¶ Tio pt obū bede vtrū qestat ut moueatur vtrū celū empyreū st loc creacois ang

Primo q. si vtrū corpus sit et vr q nō. locus enim et locatū eide ne sunt ꝗ plm v dt q idē e mot ad form et ad locū et idē motor. et q qm res accipit de for sil de nā qntis. tm accipit de motu consequte form et nam eius et de loco eiusde qstat aut q contentū in celo empyreo totū spuale e. q vr q eca locus spualis sit. celū empyreū e locus. q celū empyreū nō corpus ꝗ spuale e ut ad mi spuale qdā ¶ Ad ho locus e ad que e mot motus aut angli totus in deū est ut dam e in qone de diffinicōe angli. q locus angeli deus e. q locus creacōis angli nō e aliq corpus ¶ Ad ho Beda angli intra deū et ut quocūq mittū t ꝗ intra qdcūq ad monet loc eius e q deus locus creacois angli e. nō q celū empyreū ¶ Ad ho locus ut dt pbs contentius et saluatus e locati. multū corpus ut contentū et saluatū se hꝗ ad spm celū empyreū q si e locus angli aut nō e corpus aut nō locus creacois angli ¶ Ad ho omne corpus q in celestibz e cognunt p rem phi de celo empyreo ut cognunt. q vr q celū empyreū in celestibz nō sit ¶ In gnū e q dt dnis in ev. luc. xi. videba sathanā sic fulg de celo cadente. et sic dt magr. q. smarg dist ii nō appellat hic celū firmamētū q sdā die fam e. ꝗ celū splendidū q dr empyreū. i. igneū a splendore nō a calore q fam. stati anglis e repletū q e supra firmamētū. ꝗ ome splendes corpus e q celū empyreū corpus e in quo fuit satha nas tāquā in loco creacois ante casū et filii alij angli ¶ Ad ho gen. i. sup illud in pri. creauit deus ce et tra dt strabo sic. celū nō visibile firmamētū hic appellat ꝗ empyreū. i. igneū ab intellectuale q nō ab ardore ꝗ a splendore dr q stati fam scis anglis e repletū et ex hoc accipit idē q igneū sil splendidū corpus e et sic locus creacois angloꝝ corpus e ¶ Ad ho in pri firmaꝝ dist xxxvii. de tiatū e q oīs creata localis e et q solus deus loco nō continet eo q in mēsis e. q angelica nā localis e. locus aut oīs sil tūq cte sil diffinite contineat corpus e. q celū empyreū q diffinite continet angelū corpus e ¶ Sed tuc q quo dicat scis anglis ee repletū. replet eum dr locus vno solo mō qn sq ita plen e q eade distantia e qn titatis loci in pleti et contenti in plentis. constat aut q angls spualis sit q ho mō penet nt in plet. q vr q celū empyreū angli nō possit ee repletū ¶ Si forte ab dicat q spuale implet corpale. sic aia implet corpus qn vbiq vnificat et in fort pomis ptes ho nō pt dici de anglo ꝗ ho dr de tali spuali q e actus corpis ꝗ ho eum angelus esset vnificatus celū et actus eius q absit dn eet. vr q. q nō possit dici q celū empyreū anglis sit repletū ¶ Solucō dd cū scis q bus solis de celo credendū e. eo q illi soli patre celeste cognunt q celū empyreū sum mū celū e et corpus e. et q oīs creatura q uis ꝗ in se sit spualis aliq mō corpea e sic in qone de diffinicōe angli ꝗ diffinicōe a sche dam. supra declaratū e et io celū empyreū corpus e ¶ Ad pm eum dd. q ho q pbat obiectō vm e in his q contseptime

sunt i loco i his enim pces loci et locati ad
vnu quem tertium copulat q̃ no pt ee nisi
ee de luce mensuret locu et locatu. angelus
autem no sic qtinet i aliquo loco ꝗ diffinitive
quia sicut dicit Damas. ibi nte e eu ee vbi opat
et qu e hic. no e alibi. et hoc mo angelus
creatus e i celo empyreo. et qu e ibi. no est
i terra et qu ad terra aliqd mitiatur ill opa
tur mittit i terra e et no i celo empyreo ¶
¶ Ad ad dd q motus affinis angli totus
i deu e et io i ps flamma ignis dr ut dicit
Damas. qr semp i censu e p affectu et aspi
ratu i deu et ut dicit aug q i corpalibus e
pondus hoc i spualibus e amor et sicut corpus
movet ad locu ad que tendit pondus ei
ita i spualibus movet spr i id ad q tendit
amor eius. hic tu angelus alu motu mi
nistri quo mittit et hoc mo movet de loco
ad locu et pspatiu et hoc mo diffini
tive cotinet i loco et exigit locu corpa
le ¶ Ad ad dd q deus locus e angeli
ut ca salutis et cotinens i ee mta q
e angls vbiqz e ꝗ tu motu ministri
et locu et diffinibile sua exigit eta
locu corpale ¶ Ad ad dd. qille conditor
loci contentiu et saluatu ee no conve
nit n his q physice sunt i loco. sicut ante
angls no e i celo empyreo nec i aliquo
loco et io illa obiectio no procedit ¶ Ad ad
dd. q phi no cognouerunt corpus i obscura
coibz astrorum n q p motu aliq manifesta
bat illis et q celu empyreu sillo motu
manifestabat illis io no cognouerunt ¶ Ita
q inducit procedit ¶ Ad id q q quo celu
dicat repletu angelis planu e videre
no enim repletu e sicut corpalis motus
loci corpali contento replet ꝗ e repletu
proportionale ad masiones dilitudis q per
sapiam dei create sunt i tpo ita q nulla il
larum vacua e Sicut dr Io. xiv. in domo p
m ma. mt. sed illarum enim nulla va. e qui
deat angelis i dilitudine sibi proportionatu
¶ Ad id q dixit quida q angls replet
sicut aia corpus dd q hoc dicere absurdu
e et hereticu sicut bn probat obiectio
Utru celu sit vniforme i luce qo
Et ad do q ppt obiu videtur vtru sit celu
vniforme i luce Et vr q sic Strabo et
dicit q ignem dr no ab ardore ꝗ a splen
dore qr totu splendidu e ¶ Ad hoc celu
empyreu loci contemplatiu e. contemplatibz
aut p congruentia debet loci limosus. q

celu empyreu locus limosus e et vniforis
i lume ¶ Ad hoc locus dampnatorum p oppositas
dispones hic se ad locu beatorum ꝗ locus dam
natorum perpetuis tenebris e adictus. q per
oppositu locus beatorum perpetuo lume plenus
¶ Ad hoc ant xiij. tunc fulgebunt iusti sicut sol
i regno patris eorum. ꝗ i terra nata locus sp
p congruentia videt locato. cu q locati
i celo empyreo fulgeant sicut sol et celu em
pyreu videat eis p congruentia celu em
pyreu debet splendere sicut sol ¶ In gru
hmo e qr ꝗ ordine ne primu sp et supmu
i fluentia hic sup i flora et sic dicit ar.
i ij. de qiatione. idem eodem mo se hns semp
facit idem. si q celu empyreu vniforme
e i lume secdm celu cui i fluit et forma
et virtute erit vniforme i lume ꝗ hoc fluit
e qr ꝗ celu e firmamentu q valde diffor
e i lume sicut pz i diffortate stellarum et
i ptibz etia celi no stellati ¶ Solucio dd
cu sas q celu empyreu vniforme e i lume
alie eum no congruet contemplatiu beatorum q
tota i lume e Dn Basilius et dicit sic. id vox dd
i creatis flamma ignis. q i die mdiei lume
q e i igne asceder ad locu beatorum et aer
fuliginosus descedet ad locu dampnatorum
et sic vox dni sui preceptu i cecidit flamma
ignis dni arg ta i ducta ad ho qed dd sit
michil eum i corpalibz ita sile e spualibus
sicut lux. et io spuali lumi i contemplacione beatorum
n ita congruit sicut solis locus limosus cor
li luce ¶ Ad q ob i ij cu dd q no sp e vm
q idem eodem mo se hns sp faciat idem n im
tempiete q et eodem mo se hic. dn q mus dicit
tamen q primu celu i fluit sup secdm. no tn
oz q ꝗ fiat vniforme sicut primu qr secdm no eo
dem mo hic se hic i recipiendo et in qda parte
sui receptibile e lumis et i qda pte no. et
io licet primu sit vniforme i lume tu ꝗ pt ee
diffome Utru celu empyreu quiescat ut mo
Et qd ppt obiu bede vtru celu mneat
empyreu quiescat ut moueat. magr ei
i ij. libro dicit q. ca. qa ortu e mundi
beda sic dicit ho supius celu q a nobilitate
mundi secretu e mox ut creatu e sas angelis
ipletu e. si q a nobilitate mundi secretu e
vr q no voluat nec moueat et sic i mo
bile e ¶ Ad hoc quies congruit et contempla
tibz qr illi desiderant omnis i mo seruicio sci
simi boni et tribulatio et hitatulu con
gruie debeat et celu empyreu sic hitatulu

fructum et beatos erit celum empyreum immobile ¶ Inquirum est quare aspectus quare visus primi motoris fortior et vehementior est in mobili sibi proprio quam in eo quare sibi primedium quingentesimum et ideo primum celum est velocissimum motum et ante celum empyreum primum celum et supremum. quare primo motori prestat quare velocissimum motum ¶ Quinquis dicat quare dicis motum esse propter indigentiam et primum celum illo indiget quare totum est in actu et ideo non movet. Ergo nihil est quare propter quam inducit et supponit se fundat esse. non enim dicis motum esse propter indigentiam. aliquis enim motum est in demonstrationes propter virtutis. sicut si extendo brachium et moveo ad hoc quare demonstrare virtute quam habeo in brachio. sicut motum ipsum quare est actus motoris nunquam est indigentie ipsum quare est actus mobilis alium esse propter indigentiam. sicut si celum empyreum me orbes corporeos magis appropinquat primo motori. verum quare in eo velocissimum motum debet demonstrari virtus motoris primi ¶ Solutio 88 quare celum empyreum immobile est ut dicunt sancti eo quare immobilitas et ipsius immobilitas magis congruit huiusmodi quia fruitur summo bono quam motum quare quamvis movet secundum formam illi situm et nunquam stat in uno et hoc non egit ei qui fruitur quare ille stat in uno unum augmentum in se de doctrina vana fruitur cogitationibus in quibus voluntas delectata congessit ¶ Ad id quod obiicitur in primum 88 quare simplex est appropinquatio ad primum quare motor et una est appropinquatio ad ipsum in quare motor et sit maxime appingit quare maxime movet ab ipso et de hoc predicit obiectum. alia est appropinquatio non in quare motor est secundum propinquitatem ad eum in quare est obiectum beatitudinis. et sic quare maxime accedit nunc movet. et hoc non me orbes corporeos magis accedit celum empyreum et ideo dicunt sancti quare annolubiliter mundi secundum

Ad sit celum finitatis sed vel sit corpus illi non

finde vere hinc quare in fine eiusdem distinctionis est nunc. hic quaeri solet oportet quaeq de celo finitatis quare sit. vel sed sit corpus illi non et quare eo continetur ¶ Ad corpus sit probatur sic. quinque sunt elementa simplicia sunt elementa naturalia. celum finitatis cum aliis celis quae continentur tabaum in glo. sup genesim. ubi est quare est celum finitatis empyreum. cristallinum. firmamentum. igneum. olimpum. etherum. aereum. Ergo celum finitatis continetur sub hoc nomine quare est celum. et quare quare est celum propria nam est in omnibus finitatis sed propria nam corporei est in aliis. et propria naturalis corporei est in celo finitatis. et celum finitatis est corpus ¶ Ad hoc arguitur in predicamentis propriis posuit quare quia alterum de alio ut de subiecto quinque de predicat sunt ora de subiecto dicit nate est. et stat autem quare

celum finitatis est celum. celum autem corpus ut prius habitum est. et celum finitatis est corpus ¶ Ad hoc omne quare propter diversas situs determinabile est ad locum corpus est. celum finitatis propter diversas situs determinat ad locum. Sed enim supremum esse supra eum et infra differencie situs sunt et loci et constat propositum. s. quare celum finitatis est corpus ¶ Inquirum est deus est in celo finitatis sicut dicunt sancti ut patet in quare est in celis. si et continet in corpore tunc deus finit ad aliquod corpus et est in aliquo corpore in celis in illo quare est contra fidem. quare palip. vel. celum et celi celorum te non potest capere quinto nunquam dominum hoc quia edificium est. 13. deus est in omnibus non in celis. patet et celum finitatis non potest esse corpus ¶ Ad hoc vel. penultimo celum in sedes est et terra scabellum pedum meorum. quare stat et quare deus est in celo quare sedes eius et hoc dimidiat et terra et et quare nulli creatum dimidiat quia creatum et terra creata sit et dimidiat contra celum et celum creatum est. nullum creatum est deus. et celum finitatis non est deus ¶ Ad hoc vel. xiiii. dixit lucifer in celum conscendam super astra celi exaltabo solium meum sedebo in monte testamenti filius eius altissimo. et propter quare in celum voluit conscendere filius voluit esse altissimo. sed per nullum corpus illi creatum ascensionem potuit esse filius altissimo et hoc scimus cum sapiens est. et non intendit aliquam corpoream altitudinem illi creatam quam dixit in celum conscendam. celum et finitatis nec corpus est nec creatum aliquod ¶ Si autem hoc quaeritur tunc quare quia altitudine celum finitatis eleuet super alios celos. et enim philosophus in iiii. de celo et mundo quare extra celum superius non locus est nec spatium et vita beata. et sic vel quare cum deus infinitus in illo corpore possit esse inclusus in illo nec extra aliquod corpus exclusus ab illo quare celum finitatis eleuatur corporali sui locali esse non possit super celum empyreum nec in eum ipsum ¶ Iuxta hoc vltimus quare quare in celo finitatis quinquat et vel quare omnes angeli et omnes beati. col. ii. quare sursum sunt quare vbi xpus est in dextera dei sedens. si quidem sunt illa tunc permanendum est in eis xpus autem sedet ad dexteram dei in celo finitatis et vel quare sancti omnes manendum sit in celo finitatis ¶ Deinde quare de beata virgine vtrum ipsa sit in celo finitatis. et vel quare sic. Prudent in sermone cogitis me opaula et eustochium quare exalta

ta ē sup omēs choros ad celestia regna sup
omēs autē choros angelorū nō ē n̄ celū trinitatis
g̃ ex altata ē in celū trinitatis ¶ Volens ꝯ q̃
de ꝯ hoīe ī quātū hō vtrū sit ī celo trinitatis
et vr̄ q̃ sit in simbolo eūm dr̄ ascendit ī celū
et sedet ad dexteram dei pris. dexta autē dei
pris ī celo trinitatis ē. g̃ ꝯ hō ī q̃ hō ī celo
trinitatis ē ¶ Ad hc dr̄ ꝓbat p̄ bēā stephan
act. vii. ecce video celos apertos et ihm stātē
a dextis virtutis dei ¶ Ad q̃ ī ps̄ astimo celo
egressio eius et occ. eī usq̃ ad sū. eī sūmū
autē celū. celū trinitatis ē nec occāsus eius usq̃
q̃ ad sūmū n̄ occurat ī celū trinitatis. g̃ vr̄
q̃ xpus hō ī q̃ hō sit ī celo trinitatis ¶ Inq̃
ē q̃ dr̄ imāgē ipsi. sm̄ar. dist. ii. ca. vltīo q̃ cū
dr̄ celū trinitatis ī q̃ cōcipiunt lucifer as-
cēdē q̃ ibi dr̄ celū dei celsitudo. et ē tale as-
cēdā ī celū hoc ē ad eqlitatē dei. ꝯ ad eq-
litatē dei nec bēā vgo n̄ ē xpus hō ī q̃ hō
hō nec aliqua creata vniqua ascendit. q̃
ī celo trinitatis n̄ ē n̄ ipa trinitas s. pr̄ et
filius et s. s. vii. ā po. xvi. dr̄ xpus hō ī quātū
hō pr̄ maior me ē et ī symbolo athana-
sii. eqlis pri ꝯ divinitatē minor pre ꝯ humanitatē
¶ Solueō dd̄ q̃ ī celo trinitatis n̄ ē n̄ ipa
trinitas et celū trinitatis nō ē corpus ꝯ
ipa trinitatis eminēs celsitudo cōtinēs
ī ēē et saluās omē q̃ ē q̃ phī celo attribu-
ebāt. et hoc celū vocabāt et ī celū sedē
dei ēē dixerunt ¶ Ad p̄m q̃ dd̄. q̃ ea q̃ sūt
emissē diuisionis sub aliquo qm̄ sūt et dr̄
tōnis et eī dr̄ nē ī illo qm̄ si ī qme ut ge-
nus p̄dicat de eis. si autē p̄dicat ut qme
p̄ analogiā sū ꝓportōis tūc nō ē vn̄ et ī
p̄dicat celū de celo trinitatis et aliis ce-
lis. ꝯ hoc eūm dr̄ celū q̃ ē qtinēs et saluās
qtenta sub ipso et hoc mō celū trinitatis p̄
pnis ē celū q̃ simpli qtinet et saluat ōia
dei sūma celsitudo. alij autē celi q̃ dam
cōtinēt et saluāt et quodāmō et simpl.
dico autē qdām. q̃ p̄ ī fluēciā lūis et mo-
tū et nō simpl. nō eūt saluās ut cā efficiēs
q̃ p̄ eūm p̄sentiā potētiā sit ī oīb̄ sic est
eminēs dei celsitudo ¶ Ad ad dd̄. q̃ regula
dr̄ ī tellig de hīs q̃ p̄dicāt ut gen. nō
ut nā qmīs et nō de hīs q̃ p̄dicant ī qm̄
tate analogie sū ꝓportōis ¶ Ad ad dd̄ q̃
celū trinitatis p̄ dr̄as situs et nō loci nō
dr̄ hūmānē ad aliquē locū. deus eūm localis
nō ē. et qm̄ dr̄ sup̄mū vel sūmū ī tellig
de emineētia dignitatis nō loci ¶ Ad q̃ ob.
ī ōtrū deducit ad ī cōueniens et predit ¶

Ad id q̃ vltīus q̃ vtrū sit ipse deus. dd̄
q̃ absq̃ dubio celū trinitatis ē ipse deus
trinitas ¶ Ad id q̃ ob. ī ōtrū dd̄ q̃ mich
ē ī scripto ut dr̄ plus ꝯ oportet diuisitatem
ēē inter cōtinēs et cōtentū ꝯ hic ē diuisa
ī cōpositis eūm localibz inter cōtinēs et cō-
tentū ē diuisitas rei et de hīs ī tellig
dcūm phī ī simplicibz autē nō localibus
sufficit diuisitas ꝯ modū significādi et
sic ē hic tūc dr̄ de ē ī eminētia dignitatis
sue sū ī celo. tūc eūm p̄ deū significat cā
qtinēs et saluās ōia et p̄ celū significat
idē ꝯ alio mō. significat eūm ut ambiens
ōia q̃ cōtinet et saluat ¶ Ad ad dd̄ q̃
ysa. nō loq̃ de celo trinitatis ꝯ de celo p̄ ut lo-
tus beāt ē et hoc dr̄ sedes dei q̃ pemi-
nēciorē effectū grē et glie apparet ī illo
et bēā cōtēplendū ē q̃ hoc ē creatū et bea
dr̄ scabellū pedū eius. q̃ nō apparet ī ea
expressa spes quā cōtēplat bēā ꝯ potius
obscurū vestigiū q̃ secūt hīs q̃ p̄ creatās
q̃ mediādo dyscūt deū videm̄ nūc per
speculū et enigtē aut autē facie ad faciē.
sic ī. ad cor. xiii. ¶ Ad ad dd̄ q̃ hoc pre-
dit et ꝓbat veritatē ꝯ catholicā fidē ¶ Quī
dd̄ ē ad seqns s. de elevatōe celi q̃ ꝯ recte
be solvit et procedit ex celū eūm empyreūm
locus nec tps ē et vita bēā q̃ dr̄ ēē ibi ī deo
ē sic ī obiecto nō sic ī loco. deus q̃ cū ī fini-
tus sit nullo loco ut corpe finit ut qtinetur
ꝯ ē ī quoḃ nō ī clusus ut dr̄ dd̄ ¶ Ad id q̃
vltīus q̃ q̃ sit ī celo trinitatis dd̄ q̃ solus
deus trinitas ē ī celo trinitatis michi ēt ac-
ceptū pt p̄uēire ad eqlitē eminētie dīne
et q̃ ob. de deo apli ad col. dd̄ q̃ ibi dr̄
ēē sursū ī dextera dei bona pociora q̃bus
fruit xpus et dnī ad dexterā q̃ spūalia sūt
et p̄ oppositū terrena p̄ methaphorā dr̄
ēē ad sinistrū ¶ Ad id q̃ q̃ de bēā ergo me
dd̄ q̃ ipa q̃ creatura ē nō ē ī eqlitate dei
et p̄ q̃ seqns nō ē ī celo trinitatis ¶ Ad dcūm
ꝯ dd̄ q̃ licet sup choros angelorū n̄ sit n̄
celū trinitatis quātū ad distinctōēs māsio-
nū ī beātitudīe. tū chori angelorū ad equa-
litatē dei nō ascendūt ꝯ nec eminētiā dei et
elevatōēs angelorū ī finita dystantē ē cā ī tīg
dibz dignitatis quā ī gradibz glie ī q̃bus
bēā vrgo exaltata sup choros angelorū
ēē dr̄ q̃ ut dr̄ ꝯ. nūl. ī. ꝯ. pt ea ē cōcessū
tū ad eqlitatē eminētie dīne nō ascendit.
¶ Ad id q̃ q̃ de xo dd̄ q̃ xpus hō ē ī celo tri-
tatis ꝯ nō ī q̃ hō q̃ hoc q̃ dico ī q̃ fuca
theōmatice sup tū adiecūm nē dr̄ et ex eq
dicōne humane nō dr̄ xpus q̃ sit ī celo tri-

sed potius ex vmitate psone et sic de xpo
hoie no ⁊ quitt ho ⁊ telligie dm symboli sic
bn explanat p dm athanasij qn q cuq ul.
¶ Ide pz solutio ad 1d q ob. de actibz et de
pas. hec em de xpo hoie dicit in ⁊ quat e
ho. ꝑ ⁊ q. e pa dina ¶ 2d q ⁊ dicit ⁊ dicu
simplic e qre dd. q. hoc e catholica fides.

Tertiu q de agelor nlibz et de eor attibut corpd

Ambe q de tria qne quia sup posuit
magr ⁊ pri. sede dist. hi lib. s. q lis sta
sit angelica na dn p. qreret de q ⁊ po sma
tu. dist. iij. ca. etre onsu e dr. magr vult
cosequ e ⁊ vestigare q les sta fuerint ⁊ po
primordio sue condicois et ms. quide angls
videt ee attibuta ⁊ unico sue existie ¶ Ex
een simplex et ⁊ diuisibilis et ⁊ matialis
¶ Discreto psonalis ¶ p rem habet insi
ta ⁊ telligetia. memoria voluntas sn dilcd.
¶ liberu q arbitriu id e liba inclinatde volu
tatis sn ad bonu sn ad malu facultas.
potant em et p libin arbitrii sme violentia et
coactde ad utrulibz ppa voluntate deflecti
¶ De istis q ms. attibutis grendu e. et qre
da sint duo ¶ Ex de istis attibutis ⁊ spali
et po de istis ⁊ qm de oibz fil ¶ De singlis
qrit ms. ¶ Ex p. de een simplicite ¶ Ecdo
de rde habit insita sn ⁊ telligetie pspicacite
¶ Tcio de psonali discretde ¶ Et qrto de li
bertate arbitri ¶ De een simplicite qritur
ta ¶ An angls sit een simpl ¶ Ro q is sit
modus simplicitatis eius ¶ Secdo q sit co
pacto simplicitatis eius ad simplice dinam
et ad simplice aie rionalis Utru angelo
sit een simplex articlo pmo

Ad aut angls sit een simplex sic p
bat. aug. p. attibutu angelice ne
e een simplex. q. vr q angls simplex es
sen sit ¶ Ad hc ⁊ lo. de spu et aia dr q aia
e een simplex min aut vr q aia sit simpl
qua angls. q. mto magis angls e een sim
plex ¶ Ad hoc qstat q angls id e copita
een id simplex. si e copita cu ome copitu
resolubile sit ⁊ coponen id actu id ⁊ tellectu
angelus resolubilis erit ⁊ coponen q hoc no
e vm. coponen em ad pora ipa sunt et tpe
et gnacde angloru coponen etia si aliqs fin
ge velit no predut tpe et gnacde. q. rema
net q angls e een simplex ¶ Ad hc idem
angli no predut n duo. s. deus et n. deus
em creauit angloru et ex nlo creato e an
gelus et costat q ex his no pt hre con
posicdem aliqud remanet q. q sit een sim
plex ¶ Ad hc pbt p. coponen dixim

ee form et matia. ⁊ omi bz aut talibz ma
p. e ut subiectu et p motu actedit forma
ut actu et tale q no pt poni in angelo. q.
vr q sit een simplex ¶ Ad hc ⁊ lo. de caus
dr q ⁊ telligen e sba q no diuidit. q angls
id e mtelligen id mtelligen filis. q. no
diuidit net sba net motu net tpe. ome
aut copositu aliquo illoru tum diuidit
id ⁊ tellectu id actu. angls nllo illoru diu
dit. q. remanet q sit een simplex ¶ Ad
hc Rabymoyses ⁊ lo. ducis neutroru ca.
de vno deo. dr q ome copositu e corpus.
angls no e corpus. q. no e copositus et
sic ad hc remanet q sit een simplex ¶ Ad
hc si dr angelus ee copositus qrat ⁊ quo
dmostrat copo eius si dicat q ⁊ hoc q aliq
⁊ fluxu sibi pt recipe gtia. costat q an
gelus n. e ⁊ potest recipiedi ab aliq ⁊ flo
ru. q si recipit recipit a p. ca ⁊ fluxa sibi
illuacdes et bonitates et sic dr ⁊ lo. de caus
quto plures recipit bonitates a p. ca ta
to plus acredit ad vnu. p hoc em q aliq
acredit ad vnu no recipit coposicdez sed
simplicite q. p tale receptcdez no dmostrat
angls ee copositus q potius simplex es
sencia ¶ Qm dicu e q dr doe ⁊ lo. de ebd. q
ome q e dcta pmu e hoc et hoc. angelus
e dcta pmu. q. e hoc et lo. et oe q e lo. a hoc
e copositu. q angls e copositu et no een sim
plex ¶ Ad hc doe ibide q e hre ad pt pt
id q e ee po n. hr ad mixtu. angls hre
ad pt pt id q e q illuacdes et bonitates
a pa ca sibi ⁊ fluxas. q angls e ex q e
et quo e. ome aut tale copositu e. q angls
copositu q e ¶ Ad hc ⁊ lo. de vno dee dr
q ome q e simplex ee sunt a sempo hr et
no ab alio cu q angls ee sunt a se no hreat
no pt ee een simplex ¶ Qd hc doe ⁊ lo.
de ebd. ome q e alio participat ut sit et alio
ut lo. ad sit. angls aut e et lo. ad e. q in
sba sua hr ad quo e et ad quo hoc ad e oe
aut tale copositu e. q angls copositu een e
¶ Ad hc doe dr ⁊ p. lo. sma. dist. vij. tt
tatu de simplite dina pbatu e q ppt simpli
citate dina ⁊ deo no e actipe vniusale p
ticulare. q. a destructde consequtis. si in
angls e actipe vniusale pticulare angls
no e sba simpl. q ⁊ angls e actipe vniusale
pticulare possu em dice angelus et hoc
angls. q. a posicde antecedetis angelus n
e suba simplex ¶ Qd hc ar. ⁊ ms. de ana
⁊ di na ad e quo e ora fate. et ad q e ora

fi' et dr q oz ī aia accipe istas drias fi m
angło aliud ē quo ē oia ītelligibilia face
et a' quo ē oia ītellig' fi' g' ī suba an
geli sit duo angli g' ē sba cōposita ¶
Ad dr ab uno simplici nō fluit n' unū sed
ab ceū angli potēcie nāles fluūt diuise
dr em aug' q memoria ītelligēs et volū
tas et libm arb' g' relinq' q ceū sua nō
sit simplex ¶ Ad dr idē eodē mō se dnis
nō pt ee pnci' qtrādictorū et ārioū fi m
angło ē q cōuenit multis et ē qnūcabile sz q
angli ē q spūs ē q lumē dnū ē et ē ceo
q ē ī qnūcabile et cōuenit uni soli g' hec nō
cōuenit ab uno q sit ī suba angli fi a diuisis
fi qtq' sba dr ī diuisa cōposita ē. g' angli
cōposita sba ē ¶ Ad dr ī quocūq ē cōposito
sba q ē ex sba et actūte ī illo ē cōpōcio p'
q ē ex nā suppositi et ex nā qm cui suppo
sitū ē et hoc pbat ex boē. ī li. de ebd. q
dr q m' simplex subiectū actūtis ee nō
pt et ex dmicēn q dr q subiectū ē ens ī se
cōpletū q ē ca at ocd actūtis existēdi
ī ex at q ī sit sibi actūs attribēs ei cātē a
subiecto et nullus dr ee n' p hoc q ē ī subi
to actūtis em ee ē ī ee ut dr porphi'
et ac' dr q actūs ē q cū sit ī aliq' nō est
ī eo sic qda ps et ī pole ē ee sū eo ī quo ē
fi ī angło ē cōposita sba dr em gtāy et
vtute. g' angelus ē subiectū. ī omī subiecto
a' ē q substat et a' cui substat. oē aut tale
sba cōposita ē. g' angli sba cōposita ē ¶
Solūt dd' q angelus sba cōposita ē et ē
suppositū et h' ad. suppositū aut et hoc aliq'
ī rōne sui dnt q sint cōpositū ad min' ad
q ē et quo ē. oē em suppositū aliqui sbstat
qm. s. nē ē determinata ī illa nā ad hoc q ē
signū h' ad et p hoc pz q ī rōne suppositi ē
q cōpositū sit et si ob' de pūcto et vnitate
q sūt h' ad. et cū dnt simplicia ee dico q
simpli sūt. v. qūtitate nō habēū. et s qū
tatē ī diuisibilia n' tamē tū prabz ceū bz
cōposita sūt q pz p rōes ārd si ponatur.
pūctū em ē sba ī ultimo hūs positōm de
timata et si sba ē fi id q ē ī diuisibile q
sba ē et si cōpositū dr ī nā cōtinui ad
ē et sic cōpositū ē et nō dr ide ī serpo id
q ē et ee sūc q ē et quo ē et sic ē de vni
tate ad gen' dscreti vū omis rōes q in
ducūt ad h' q angli cōposita sba sit p
cedūt ¶ Ad p' at quo vr pbari q simp'
sba sit dd' q aug' dr simplicē ee attribū
ta angelice nē nō ītelligit de simplicē

simpli fi de simplicē s cp sū quadā. s. cp
nō dr cōpositōm qūtitatiā et corpeam
dr tū cōpositōem ceūlem q ē ex q ē et
quo ē. eo mō quo ā aia simp' ee dr ē corpis ¶ Ad a' sūt ī dd q nec aia nec angli
simpli simplicia sūt hoc ē omī cōpositōe
priata dnt em cōpositōm ceūlem nt se
et ex principīs ceūlibz cōpōita sūt ¶ Ad
a' dd' q cōponēs ad nō sp pcedūt gra
tōe. et tpe fi ī corruptibilibz sil sūt cū ipo
cōpōito et nō sūt pora ipō n' nā nec cōpo
sitū resolubile ē ī ipa n' fi ī ītellēū tū qua
sūt dr dam. subtilibz ītelligētiis distingū
ī ipo qūb fi actu cōpositū mūdū resol
uat ī ea sūt pz ī celo et omibz ī corrupta
dr em pūs ī ij. de celo et mūdo q cū di
co celū dico formā cū dico hoc celū. di
co fōrm ī hac matia p forma ī ītelligēs
nam qūem q ē forma totius pdicabil
de toto q vniūsale vocat p form ī hac
m' ītelligēs ī qūtitabile suppositū substās
nē qm q de alīs eiusdē nē nō pdicabile
ē n' large simēdo pdicatōm quo aliq'
dr de se ipo sūt dicūm q fortes ē fortes
fi hec pdicatio nō ē p ī theoria fi p ydeptē
¶ Ad a' dd' q deus pcedit ee angli ut
prim' effictēs nō cōponēs et michil pcedit
ee angeli ordīe tū. sūt post q ē ee angli
fi pnī apponēū angliis sūt quo angelus
ē et hoc ē sūt pm' opositōis et nō pcedūt
ee angliis n' nā et ī ītellētū sūt paulo an
dem ē ¶ Ad a' dd' q phi ponēdo matiā
et formā nō posūnt pm' cōpositōis n'
gnabilū et vniūsalī mobilū motu phi
sico et ō talia angliis nō cōpetūt sūt
satis sup ī q rōne de cōpositōe rerū dē
mātū ē ¶ Ad a' dd' q angli ē suba
q p cū dubio nō dmidit motu at tpre
nl actu et sūt ītelli' dem phi dmidit
tū ītellētū et ītelligēū et angli q per
ītellētū distincta accipiūt ī ipo pm' cō
positōis ceūlis q sūt q ē et quo ē ¶ Ad
d a' dd' q Rabinoys dr ee cōpositū q ex
pribz qūtitatis p modū totius ī tēgliis
cōpositū ē et ō dem eius n' facit ad pro
sitū ¶ Ad vlti' dd' q angeli cōpositō
dmostrat ī hoc q angli ē et h' angli
ē. p hoc aut q recipit bōitates ī plus
ab a p' dmostrat ee suppositū recipiēs
tenens. et sustinēs illas bōitates et
p hoc nō accidit ad vnū quo sit ceū'

ꝑ ad vnu ad q̃ ē finalē et accessus eius ē
ꝑ mutacōem filicitatis et nō p modū simpli
citatis Verū modus simplicis angli sit
q angelus sit qtūq; hꝫ et vt̃ ãgelo ꝛc

Ecūdo q̃ de mō simplicis angelice ne
et q̃ verū modus simplicitatis eiꝰ
sit q angelus sit qtūq; hꝫ et maxe verū ã
gelus et poten angli sunt idē hoc ē vt̃
angl. Ihe de ē pv. dr q memoria. intelligen
et volūtas sunt vna vita vna mens. vna
een. et cōstat q nō ē n̄ eēn aīe rōnalis. q
memō. intelligen. et volūtas sunt idē q
een aīe rōnalis ꝗ maior ē simplicitas i
angelo quā i aīa rōnali. q̃ mlto magis
i angelo poten eadē ē cū een et sic een
eadē angli ē cū poten ipsus et ex hoc se
q̃. q memoria intelligen. et volūtas idē sunt
cū een angli nec dicat alia eēn. Ad hꝫ
Dyoꝰ dr q angelus ē eēn simplex dr at
q i simplici idē ē ee posse q ee q̃ si sim
plex ē nō pt ee q ab alio dependeat
poten et ab alio een. q vt̃ q i angelo po
sit idē cū een et sit item relmq̃ q memo
intelligencia et volūtas i angelo sunt een
ipsus Ad hꝫ i lio de spn et aīa dr q
Deus ē aīa sua. aīa aut quedā sua hꝫ
enim intellectū et ipa ē suus intellectus. et hꝫ
memoria. et ipa ē sua memoria. et hꝫ volū
tatē et ipa ē sua volūtas ꝗ i angelo
maior simplicitas ē quā i aīa rōnali.
q̃ mlto magis i angelo. angelus ē glibet
suarū poteētā et een angli idē cū q̃libz
potētia sui Ad hꝫ dicūt ē q hoc dr dem in
tellectū ē q id q fluit ab aliquo ut qli
tas ipsus. idē possit ee eēnlē cū ipo. vnu
enim ē i gne qlitatis et i spe qlitatis q
dr nālis pō ut i poten. alterū aut ē i gne
sbe ut pt̃ eēnlē cōstitutū sbe. q̃ nūq̃
pt intelligi q sint eadē een. ꝗ cōstat q
ois pō angli fluit ab een ipsus ut nā
lis pō q̃ nūquā pt ee ut intelligi q een
angli idē sit cū poten ipsus Ad hꝫ pō
media ē sp mt eēm et actū medū at
cū extremo nūq̃ pt ee eusdē een. q
pō et een angli diuisa sunt et hoc cōve
dū ē Ad dicēdū q̃ q hoc soli deo cōuenit
q ipse ē qtūq; hꝫ eo q sibi soli cōuenit q in
ipo ē idē penit q ē et ee. et q qtūq ē in
ipo ē idē cū suba ipsus Ad primū q̃
dr. q cū dr aug q memoria intelligencia
et volūtas sunt vna vita. vna mes. vna
een. nō intelligit q eēnlē sit idē et diui

sa ꝗ een q̃ hoc ē i possibile sic pbat
obiectō ꝗ intelligit q i spualibz nō ē sicut
i corpalibz. i corpalibz enim poten distri
buūt ꝗ ptes sicū distantes ita q nō to
tū corpus ꝗ eēm adē cuilibz potēcie. in
spualibz aut sic i aīa et i angelo nō sic
distribuūt ꝗ aīa et angelus ꝗ tota eēncia
ꝗ tota vita. ꝗ tota mēte adē cuilibz potē
Ad ad dr q Dyoꝰ dr q angelus ē q
dam simplex ꝗ nō dr q sit i fine sim
plicitatis dn eēnlē cōpositū ē et ideo ab
alio dependet ee ipsus et ab alio poten
nec idē ē i eo posse et ee Ad vltm dr
q si sustineat dom de libo de spn et aīa
nō pt sustinēi si eo mō quo dicūt ē de dco
aug. de li de trin. alit enim vno fluy ē et ab
surdū et ꝗ hoc ex dco illo nō seq̃ q potē
cia idē sit q een ꝗ q i distans sit aīa ꝗ es
sem et vita a qualibet pō Ut q̃ sit cōpa
cio simplicitatis angli ad simplicē dīna

Ercō q̃ q̃ sit cōpacio simplicis angeli
ad simplicē dīna et ad simplicē
aīe rōnalis et vt̃ q illa dr enim aug
q simplicitatis dīna tota ē q Deus ē qtūq;
hꝫ hꝫ enim vita et ipse ē sua vita. hꝫ iusti
tia et ipse sua iustitia. hꝫ bonitē et ipsa est
sua bonitas. angelica simplicitas nō hoc
admittit. angelus enim nec vita sua ē nec
intelligen nec iustitia. nec ad eorū q̃ hꝫ. q̃
illa cōpacio ē simplicitatis dīne ad an
gelica Ad hꝫ dicūt. i. li. n. ca. dr q an
gelus i cōpacione dei corpalis ē. corlis aut
ad simpl. i corpale i simplicē illa ē con
pacio ut proprio. q̃ vt̃ q dei et angeli in
simplicitate illa sit cōpacio Ad hꝫ ad
aiam rōnale nō vt ee cōpacio vmbilicus
enim cū corpe et nō vmbilicus i simplicē
illa cōpacio ē. aīa rōnalis vmbilicus ē cū
corpe. angelus nō vmbilicus q̃ i simplicē
illam sunt cōpaciōes Soluo dd q dī
plex ē cōpacio vna ē vniuoca q̃ ē ꝗ vni
q̃ ē i duobz ut plibz ꝗ vna et eadē rōem.
sic dicimus albū albius albissimus et de
hac dr plus q cōpacio vniuocōs ē et
talis cōpacio i simplicē nō ē nisi deū et
angelum et aiam rōnalem. ē alia cōpacio
analogi hoc vnū q ē i plibz ꝗ analogia
sū proportionem ad vnū aliq̃. sic dicimus ee
iustiore angelo ut hoīe q ꝗ proportionem
iustie ad actū q̃ ē rectē vnicuiq̃ q̃ sum
ē. Deus eēnlē iustus ē et retribuūt et pfec
nē actus iustie semp gtuguit et ab eo
deflecti nō pt. angelus aut et ho participare

usti fuit et a rationalitate actus et perfectione
deflecti potest. Sicut de simplicitate
q cui simplicitas in deo in angelo in anima ra-
nali non est unimode per primum modum non potest
esse comparatio simplicitatis inter deum et ange-
lum et animam rationalem. Ergo aut non quidamo
est comparatio. Ergo maxima simplicitas est quod est
infinite simplicitatis ut s. ide sit habens et quod
habet. et sic de per eem habere est quod una sit eem ha-
bentis et quod habet et minor simplicitas
est ideo quod participatione simplex est nec est quod
habet et minima simplicitas sit eius quod omni-
bile est corpori quantitate habiti et diuidite per
potentias per partes organicas corporis Ad
primum quod dicitur quod non est comparatio sicut unimodi sed
quodammodo est sicut analogi Ad secundum quod an-
geli non dicuntur corporales nisi per quendam modum
quia s. locales sunt diffinitione sicut deum est
in quodam de diffinitione angeli Ad tertium
quod umbilicus aut aliud corporis non impedit
comparationem analogi licet impediat comparationem
unimodi de ho attributo sq we na
Emde quod de ho attributo hic insita.
De quo dicit magister in primo sententiarum distinctione
capitulo primo quod est per rationem naturaliter insita intelligentia
memoria et voluntas sine dilectio et
ea hoc quantum deo Primo ei quantum de sim-
gulis istorum secundo de oculis in quantum de sim-
gulis istorum quantum in tertio ei primo de we
naliter insita secundo de memoria tertio
de intelligentia tertio de voluntate ea
rationem quantum deo Quantum per quod modum conue-
niat angelis secundo per quod actum et per
quod modum ro conueniat angelis quo e.
Ad primum ostendit sic vt enim quod non queriat
angelis rationem sibi naturaliter insita esse di-
cit enim gerardus deus angelum et dum quod ro
naturaliter insita dicta homis est constitutiua intel-
ligentia autem dicta angeli quod intellectualis sub-
e. quod vt quod ro non naturaliter sit angelo insita
per homis Ad hoc dicit li. de di. no. ca. in.
malum angeli e contra deformiter intellexi-
esse. malum vero homis quia rationem esse quod bonum
per quod constituit angelus in specie deformis
intellectus e et bonum per quod constituit homo in spe
ro e per ultimum et optimum per quod unumquodque
constituit in specie vltima dicta sua e sibi na-
turaliter insita non quod conueniat angelo Ad hoc in
li. diffinitionum dicit isaac quod ro e nis quia
ne facies fere tam et tantum et intelligit
de ea consequente quod papine e in maiori propo-
sitione cui adiungit minor in syllogismo
ut per ordinem medium quod respicit maiorem
et minorem extremitates appet et ap-
propinquet ea conclusionem. ut maior extremi-
tatis de minori concludat. per antecedens ut
consequens ut repugnans per arte qua dicet
ar. in primo posterioris de inuentione medii. quod
ro e cui compositione collatione et in assistione quod
dicuntur disiunctas disciplinas intellectus
aut angeli non e sit per deiforis et simplex
quod vt quod non conueniat angelo rationem naturaliter
insita ee Ad hoc dicuntur li. de di. no. ca.
v. existentibus quidem eminentiora sunt uni-
uersalia uniuersalibus autem sensibilia. sensibilibus autem
rationalia. rationalia autem mentes excellunt. et
ita deum sunt et magis ipsi appropinquant. cui
quod sit ide dicit dicuntur angeli sunt mentes sine
intelligentie sine. per quod sunt vltra rationem et
sic per rationem naturaliter insita angelis non debet
determinari per ho qui moratur ab angelo ut
de ipso Ad hoc ysaac in li. diffinitionum
sic dicit ro est in umbra intelligentie sensus
in umbra rationis. vita vegetabilis in umbra
sensus per in umbra esse intelligentiis angelicis
non conuenit quod deiformes sunt et in lume ple-
no ita quod a deo dicit diuina luna et spe-
cula clarissima. quod angelo non queuit determi-
nari per ro naturaliter insita Quinquam hinc est quod su-
pra deum e in primo sententiarum distinctione j. quod creatura
rationalem simplice fecit deus angelum. s. et
aliam rationalem et una voluit uniri cor-
pori aliam vero in sui puritate remanere. quod
vt quod angelis sit ro naturaliter insita hec enim
vba aug sunt quibus contradicere fas non est
Soluto dicit quod ro dicitur simpliciter dicitur enim ro di-
spositio in hoc per principium ad principi-
atum ex qua dispositione vt quod ex quo sequitur
et hec ro non e in aliquo nisi per excellentiam luna
in intellectum dicitur etiam ro quia cui in dispositione quod cui com-
ponibile sit et quod cui coniunctibile per consequen-
tiam et hec ro e cui dicitur luna intelligentiae
per quod vatis vocabis et signis et certis hinc
dimbis localibus ut qui mediocrem videat quod
ex quo concludi possit et hic instrumenta sy-
logismi topici entimema inductionem et
exempla per quod modum dicta ro naturaliter insita e angelis
quia illa e via et perfecta composita intelligentia
et e fortia lume diuino et perfecto et intellectuali
Secundo ho modum dicta ro conuenit homini cum intel-
lectus oriri ex sensibus et ideo talibus animali-
bus et instrumentis oz ea adiuuari ut pos-
sit accipere sacam quia ex sensibilibus mediatur
et hoc e quod dicit apostolus ro. j. inuisibilia dei per
ea quae facta sunt a creatura mundi intellecta conspici-
untur vbi dicit glo quod creaturam mundi vocat ho-
minem eo quod conuenit cum omni creatura ea autem
quae facta sunt sensibilia mundi vocat per quod intellectu

et cōfendo ī visibilia dei aliqlit sicut p speculū et enigma cognoscat q sit dr 28. ī v ad
eugenium nō ē nōcium angelo qui hꝰ hc lume
pleno videt ī verbo sicut nō nocte sunt scale te
neti iam solum his habitis facile ē pndere
ad obiecta ¶ Ad pm q dr 88. q cō nātlit insita
hoi. ē cō ho mo dcta et no p. cō aut primo
modo dcta magis conuenit angelo quā hoi
¶ Ad 2m 88. codē mō q cō p. nl dcta nō ē sn
deiformi ī cellcū cō vo ho mo dcta obūbra
t ab illo ¶ Ad 2m codē mō dr. q p. ysaac
rg ho mo dcta vis aut ē et nō p. mo. ¶ Ad
3m dno sicut cūdendū ē mētes eum et itelligē
tie nō sine cōe sunt p pmū modū accepta p
sunt vltra cōne et magis deo appinquat
quā cō ho mo dcta ¶ Ad vltimū dr q y
saac gradus eucū determinat ita q sumpt
ī ius sit ī mimo superioris et hoc vocat
vmbra quia ibi incipit occūbere supius et
hmo cum determinat dyo li. de di nobr ca.
vi. dicēs q virtutes ī fiora superiora hnt
excellēt et eminēt et nō eq. ī fiora em
illo mo hnt virtutes superiora et hoc ī li.
dispōnū dr q qtq pt potēt ī fior pt superior
et nō eq. dm qtq pt cō pt ī cellcs et qtq
pt ī ius q de posse ē et virtus pt cō. p nqm
cōtinē et hmo ca ē q. dōitates ī fiora in
fluūt eis a superioribz et coartat et obū
brat p q recipiūt ab ī fioribz ad ē ī phs
ī vi. et h q omne q recipit ī aliquo ē in eo
p ptate agētis nl ī fluētis vm cō p. nl
dcta ī nlla vmbra ē p pocius ī lume ī telli
gētie pfte p cō ho mo dcta ī vmbra ē et
de hac ī telligit dcm ysaac ¶ Ad 4m q
ob. ī gerit 88 q cō p. nl dcta angelus est
nātlit insita et ab hac dr creata cōnalis

Q. p quē actū ī sit angelus cō go

Ad 2o q p quē actū ī sit angelus cō
et vr q p actū et superiorū et ī fioris
ptis cōis angelus eum ut dr Dam. li. ho.
ho ca. e sola ī tellectualis deo ministrans p
ministrat deo ī disponēdo ī fiora ad forma
superiora p dei volūtate et ad hoīs salute
heb. 1. ī me omēs sunt ā ministratorij spc ī min
terū missi pr eos q hēditate capiūt salu
tis. q angelus cōtemplandis superioribus
et cōsulendis q ī ordīe sapie dei existit
cōtinue ī hēsat et hoc ē actus superioris p
tis cōis ut dr angelus in xy. sc gen. et cum
angelus ī fiora disponit p ut facit ad sa
lute hoīs quā procurat et hoc ē actus
ī fioris ptis cōis ut dr aug. ibidē. q cō
sita ē angelo p actū vtusq ptis cōis
ī fioris s. et superioris ¶ Ad hc dyo. in
ecclastica qdr. ca. p. leo dimitatis ē per
pina media vltra reducē. q hoīez redu
cit p angelū p reductes reducē nō pt n
cōsidet diligēt et forma et dispositionem
eius ī qd reducit et forma et dispo st
cōm eius q reducit et modū et dispo
sicōm quālit reducat p pmū hoīp non
pt ēe n cōtemplando et cōsulendo etna
q ē cō sapie ut dr aug. et ē actus supe
oris ptis cōis ¶ Ad 3m ēe nō pt n dispōne
do et cōsidando tpalia et hoc ē cō sicut
dr dr aug. et ē actus ī fioris ptis cō
nis ¶ Tertiū si nō pt n ordinando et dispo
nendo ī fiora ad superiora et hoc ē actus cō
nis p se cum ē cōtēte omē ad altū et qr
dmare q ī fiora dicē pueriant ad form
superiorū et hec ta media sūt ad reducendū
q fit p angelū. q nōm ē q angelo ī sit
cō p qlibet istorū ēt actū. q in ē ei cō
p actū superioris et p actū ī fioris ptis
cōis ¶ Ad 4m 4m vr ex vbis angeli tho
bie vi. q sic dr ego sū raphael ā gelus
vnus ex septē qui ī cōspectu dei astamus
q em dr vnus ex septē sic dicūt sci. nōt
q ē vnus ex ministratibus ministratiū q p vir
ministras significat q stat aut q nō mist
n p cōem sāe disponēdo ī fiora. cōstat ī
q ī cōspectu dei nō stat n cōtemplando et
cōsulendo superiora ut dicē p forma superior
disponat ī fiora et sic pficiat hoīs redu
cō p pmū aut hoīs ē p actū ī fioris ptis
cōis. et p actū superioris ptis cōis. q
angelo in ē cō p actū vtusq ptis cōis
¶ Ad 5m dicūt dm ē q oīs cō consiliatia et
q sitiua ē ut dr Dam. magis aut et cōsia
ri dubitātis ē angelo dubitare nō cōue
nit. q nō conuenit angelo ī ēe cōem p aliq
actū cōis ¶ Solūcō 88 p tal dubio q
angelo conuenit cō p actū vtusq ptis cōis
quia alit nō posset disponē ī fiora ad su
piora sic pbat p. obiectōes. et si obiī
q ī fiora sunt sibilia q nō accipiūt n per
sensus et angeli sūt nō hnt 88 q sūt ē
pbabum ēm ī cōsequētibz q angeli p ī tel
lam pfam noticia hnt sensibilia ī q ne
de intelligētis angelorū ¶ Ad 6m q p. cōes
predicū de nātate ¶ Ad 7m q ob. ī gerit
88 q nō oīs ī quisitio ē ā dubitacōe q da
ē ī qsitio ē dispō et ordo facēdorū et hec
ē p actū cōis et sūt dubitacōe et hec

conuenit anglis quibz tu no conuenit subi
tare sicut no omne consilium cum subitaneo e
et no queunt anglo ex pte suuari a verbo
consulo ꝓ q e consilium so. ꝓ q sit i versu
consilium quo su consulo consilium so et sic
consilium e suffo cta facie sorp ut st ꝗ.
q mittit deus sinam ꝓ no consilium et sic con
sule etna hit conuenit anglis sed memoria
ende q se meo conueniat anglis
na vtrum conueniat anglis et vt q
no dam. memoratim e memorie et re
moratus pmptuarium et cu. tale pmp
tuarium no conuenit n aie sensibili. q no co
uenit anglis ad hc. sit dam. memoriae
fantasia selecta ab aliquo sensu subiecto
ꝓ actu apente. ut acuaco sensu et intelli
gencie ssius anglis no queunt. q ꝓ dam nullum
modu conuenit eis memoria ad hc pbs
i li. de memoria et reminiscen psentis no e
memoria ꝓ pntis quide sensus e. sed aut
memoria futu vel spes. i intelligendis aut
angloz nec pteito e nec futuro. q nec me
mo ad hc miteu i vy. de nobilibz recor
dato e cu iusto tempo ad aliq q hnt ee
i aia i pteito. talis aut pteitu no queunt
anglo. q nec memoria ad hc memoria et
oblivio ꝓria sunt ut opposita ut puacio
et hitus q nata sunt fl cta ate. i anglis
no fit oblivio. q nec memoria ad hut
angl i xpo. dec i pmo st q qm memoriam
et reminiscim q hoc pmittet ad horem exta
are q ad hc i nobis agit id q commune he
mo cu brutis. angli nec que hnt cu brutis
q nec memorat nec reminiscit. q no e i eis
memoria ad hc pcetates memorie sunt du
plices qda ex memoratibz qda ex memora
bilibz ex memoratibz st dicunt q quabz
poctis cofortat memoria sc frigido bu
cpmete organum et sicco bu tenete form
i organo dm dicunt eos qui sunt boni ingenii
mali ee memorie et eo bonitas em
i geniu fit ex calido bu monete et humido
facile suscipiete et costat q ꝓ has duas
tectas no pt i ee memoria anglis pce
tates vo ex memorabilibz ut dicunt pbs
et maxie arist i li. de memoria et remi.
sunt ex antiqs medus i id q pus acce
pim. pteitu et vocat antiq media signa
q i sensu pteito cu ipis memorabilibz acce
pim. sic videtes libru recordam eius
qu libru fecit videtes socrate recorda
m deonis cui sit fuit sortes videntes
campu recordam victorie ut fuge qua
i cpo fecim. sic st de ulipe q quoties vi
dit cpum q da fleuit quia ibi pjectis
armis fugat et gnalit videtes locu recor
dam que i loco acciderunt nobis. q stat at
q nt hoc conuenit intelligentiis angelicis.
q nec memoriari nec memoria conuenit eis
ad hc tullius i li. retho. ad trahes arte me
mori st q q hu vult memorari pticpa stu
de debet q omne q accipit i sensu ut accipi
at cu magna delectione ut cu magna
ab horacde qr tuc diutissie recordatus
sic accipe illo mo conuenit anglis. q illo
mo conuenit eis memorari ad in dem hmi e q
i lecta st hi libi smacu nj. dist. ex ebbis ang
q p idem nalle insita conuenit anglis me
moria. intelligen. et voluntas ad hc ysidor
et ꝗ. dicit q quo i anglis e subtilior na
eo magis intelligit i eis ymago dei i pssa
ꝓ ymago dei costitit i memoria. intelligen.
et voluntate. q memoria maxie conuenit ange
lis et plus qua hoi ad solucio dd q me
moria duplex e ꝗ ꝓ dicunt. vna e thesaur
forcu sensibiliu ut ex sensibilibz ut cu sen
sibilibz acceptarcu. et sup illa sic st dicunt
fit actus reflexium recordacois et remis
tcae. recordacois sic qu pus acceptu reno
vat ymaginacoem sic stet am oculos et sp q
reminiscere sic qu renovat pars obliti ut ob
liti p reflexione rom ad id q pus acce
pit e cu antiq medio ut dicu e cu quo
memoriabile acceptu e alia e memoria q
e simpr thesaur forcu intelligibiliu et ꝓ
hoc memorari e noticia rei apud se tenere
ut st augl i xo de trini. 30. q no dca memoria
illo mo e i anglis illa em e cu sensibili
pte ate qua no hnt angli. so aut mo dca
memoria no indiget n intellcu et intellectuali
na sic em meminisse no e n noticia rei
apud se tenere et hec ꝓ ymagis e ex
qua p ttucoem fortur intellcs et expa
et intellcu fortur voluntas sul dilcs et hec
simplicia e i anglo qua i hoie q. noticia
rerum apud angelum e p fortis concreatus sibi
et simplices fortis ysca libz sibi apud homes
aut noticia rerum e p fortis acqsitas et fan
tasmatibz p mixtas et p hoc pz solucio ad
ora qsita. omis em ille rones q pbat q in
anglo no e med de noticiate pcedit de me
moria qd nl dca. ille 30 q i deum sunt s. q
i anglo sit memoria pcedit de memoria fo in
dca et si arguat de vna ad aliam tadit
fallacia equiocacionis

50

Unde q. de intelligere sil. p spiritualitate in
telligere angelorum et gerit suo ¶ Et
p. e. cum nihil differe sint intellectus. s. agens pos
sibilis. speculatus. sed forilis. speculatum pract
icus adeptus sil possessor et non adeptus
Utrum h omis istas tres angelo inest spiritu
alitas intelligere an no ¶ Videtur e utrum per
species intelligat angelus et si intelligit per species
q. nil g. les sint ille

Sed p. Hor. sic predicat Arist. in ix. de anima sic
g. qm. aut sit in omne ng. a quide e ns
in uno q. gne et illud e potentia oia illa. alterum
aut ut ea et efficiens quo e oia fiere ut ars
ad materiam sustinuit. nec e et in anima habere
differens et hoc quide differentia qua oia fiunt est
intellectus possibilis hominis vo qua e oia fiere
e intellectus agens qui e sicut sol vt. q. cognos
cibilium intellectus non sit sine hiis duobus h an
geli hunt cognoscibilium intellectum. q. non hunt sine
hiis duabus differentiis. q. in angelis e intellectus
agens et intellectus possibilis ¶ Quid hic arles
in. de anima oia cognoscens h cognoscibilia fit
omnia quia illorum h actu qui cognoscit illud an
q. angelus cognoscat oia cognoscibilia per
naturam. angelus h aliquam potentiam intellectua
fiet omnia quodq. intelligibilium h actu hz nullum
eorum sit h ee. hz nullus intellectus fit omnia quodq.
intelligibilium h actu et non h ee n intellectus
possibilis. q. in angelis e intellectus possibilis
h possibilis non pt ee sui agere quia miqua
exiret in actu. q. in angelis e agens intellectus
et possibilis ¶ Quid hic sic se hr m. in natura
corporum sit intellectus possibilis in na spiritualiet
intellectuali h nl in na corporum una e subiecto
sub piacere et for existens. q. intellectus poss
ibilis unus e subiecto sub spe intelligibilis
et sub piacere ede existens. q. stat aut q. qui
intelligit angelus aliquam potentiam intellectua
eius e sb spe intelligibilis q. alie non intelli
get et tu ille intellectus ide sit cum possibili
non hunte spem sed q. ad totum minus intellectus
possibilis sit ibi subiecto et h ee licet non sit
ibi sub rone potentie eo q. ipsi quia e subpia
cere et si possibilis e in angelis de necessitate
etiam e agens ut probatum e prius ex hoc etiam
accip et pbar q. intellectus possibilis et spe
cies ide sunt imo et subiecto hz differant
rone et ee spei speculate. q. in angelis est
possibilis intellectus et speculatus et possi
non e sine agente. q. et in eis e intellectus agens
¶ Si forte dicat q. in angelis non e poss
intellectus eo q. intellectus eorum mutuam fieret
potentia et non exiret de potentia in actu q. ad
modum intellectus humanus qtra agens h q. agens
non pt ee subiectum eo q. ro subiecti e ro
potentie et ne materialis. cui q. aliqua po
intellectiva in angelo substet intelligibilibus
qui angelus intelligit intelligibilia h actu
illa potentia e in rone subiecti et ne material
agens aut non pt ee subiectum ille enim est
sicut lux ut dr. Arist. in iii. de anima. lux autem
non e subiectum colorum h actus. intellectus q.
sicut lux non e subiectum intelligibilium h actus
ergo q. in angelo ee alia potentia intellectiva
q. sit subiectum intelligibilium et sit dicit
phs intelligibilium locus et in qua sicut
ide dr. in iii. de anima sicut in tabula rasa de pm
gnat species intelligibilium et ille e in natura
potentie et ni sicut probatum e. q. in angelis e
intellectus possibilis et ille miqua pt ee
sine agente ut probatum e. q. e et in eis intellectus
agens h possibilis h actu frius e speculatus
q. h omis istas tres dicas intellectus age
tis s. possibilis et speculatum intellectus est
in angelis ¶ Quid hic quinus ni intellectus miqua
sit in potentia ad formam. tum sba et subiecto m.
e intellectus q. subiectum e forum sbalium et accita
lium celi. q. a sth quamis in anglis h pos
sibile intellectum miqua existens sit de potentia
ad actum oportet tm possibile intellectum in ee eis
qui in eis substet formis intelligibilibus. q.
in angelis e possibilis intellectus et hi effici
ent speculatus qui speculat. q. e in eis specula
tum et hoc non e sine agente. q. e etiam
in eis agens ¶ Nostrum hmo vt ee q. dicit
dr. in v. pe phie q. potentia passiva sit pos
sibilis e pri. transmutativis ex alio h q. e
a. angelus aut h intellectum miqua transmu
tat. q. non e in pris pri. talis transmutativis
q. nec intellectus possibilis et sine illo non
e natus agens intellectus. q. nec agens intellectus
e in eis ¶ Quid hic dicunt quida q. angelus
non hunt n intellectum agente foris intelligi
bles h opaco intellectus agentis multiplex e ut
dicunt. quida em e abstrahere species intelligi
biles a finitasmatibus et quige eas intel
lectum possibili. et hat dr intellectus agens h co
nione ad intellecta sensibilia. alia dr ut di
cunt illuminative sup species omnium ales rerum in
quibus ut dicunt sunma retinet et singula p
dit ut dr Boe. et vocat sunma primas ppo
sitiones q. dignitates vocat quibus ut q. dicunt
instrumentis agens intellectus extrahit poss
ibile ad actum et facit de potentia facere actu
facere. hanc em notitiam dicens non accipit

a doctore ꝑ hꝫ apud se. q̃ sit dꝫ arꝫ i. 1°
postiorꝫ. pm̃a scm̃ q̃ gntu tmos cogsca
m̃ alia hꝫ opacom ꝑ cõpacom ad lume
supi q̃ ait abbo ait abtelligen supiori
recipit pfluencia et vnit ei sic lumie sm̃
mediate quo efficit potes ad cogsten
dm̃ singla sic sunt nõ tm̃ i vniusali ꝑ etia
i singlari. dicit g̃ q̃ ages p̃ mo dcs e
i hoie ho aut dcs e i angelo ¶ Sz cõtra
hos e q̃ optet q̃ ad sit subiectu illacu fir
tu q̃ sunt spes ogscabilm̃ ad angelo et
q̃ se heat ut susceptm̃ ad ipa fu recipiat
ea abilmacde supiori sũ alme p̃ sdꝫ
ꝓposicom̃ q̃ sunt dignates ꝑ cõpacdem
ad ifiora et ꝫ susceptm̃ et subiectu mugꝫ
pt ee ages q̃ agens et maiale sic dꝫ
arꝫ i ꝫ phꝫ mugua cõcludit i de ꝑ rem
ꝑ hp i dnisa ¶ Voltius q̃ vtrũ i angelis
sint iste differencie itellectus qua dmdit
itellectus p speculatm̃ et practicũ et vtq̃
sic. i angelis em e speculatus itellectus alie
em nõ specularet itelligibilm̃. speculatus
ait ut dꝫ phs i m̃. de aia p extensione sit
practicus et nõ exigit ad hoc. nisi q̃ id q̃ spe
culat i rone vi extendat se i eodem bonu
conscientis nõ mali disconscientis et cõside
ret id ut bonũ conscienis nõ malũ i quiescs
et mitiet volatum nõ appetitu hoc ee
p sequndũ nõ fugiendũ. qstat aut q̃ hanc
potetia extensionis hꝫ angelus. q̃ angelus
hꝫ itellectũ speculatm̃ et practicũ ¶ Qd
hꝫ angelus bonus conuertit se ad bonũ et an
gelus malus pnitꝫ ad malũ et neutrũ
horꝫ pt ee nisi p itellectũ practicũ. q̃ sicut
docet arꝫ i m̃. de aia ca. de mouete. appe
tit mugua cõuertit ad bonũ nec auertit
ab ipo nisi mutate itellectu de bono ad q̃ de
bet cõuti nõ de malo a quo debet auti. q̃
nte e q̃ m angelo sunt iste diffe q̃bz dmdꝫ
dꝫ itellectus p speculatm̃ et practicũ
¶ Ad hꝫ itellectus angli nõ e defectior
qua itellectus homis ꝑ de pstone itellectus ho
mis e q̃ heat vtq̃ itellectũ sz et specula
tm̃ et practicũ et ꝑ altũ tm̃ nõ eet p
fectus. q̃ mlto magis e hoc de pstone
angelici itellectus ¶ Ad hꝫ cõstat q̃ per
angelos fiat miracla. facere at miracla
nõ fit nisi p itellectũ practicũ. q̃ itellectus
practicus i m̃ angelis et practicus fort
ex speculatio. q̃ e i eis speculatus ¶ Ad
hꝫ q̃stat q̃ i nia itellectuali angelis plus
cõfortꝫ deo quã homo ꝑ i deo dens per se

sic speculm̃ cognoscit omia speculatiue
et facit omia verbo opatiue. et ppt hoc
filius dicit. q̃ verbũ ut dꝫ aug̃ i vii.
de tm̃ notitia fortu prius e et notitia a
mata ut de pa ad cor. ni. vitꝫ dei et
sapia e dꝫ eum sic exꝫ dei dicit et dei
sapiam. q̃ i deo e cõtemplatus itellectus
sil speculatus qui e itellectus sapie. et m
deo e intellectus practicus sil opatus q̃ est
itellectus veritis opate. q̃ a e m̃ itellectus an
gelico q̃ m̃ intellectũ ali nia maxꝫ cõfortm̃
deo ¶ Qn dicũ hmꝫ vr ee q̃ dꝫ arꝫ i m̃. de
aia q̃ nia nõ deficit i notis nec hmdat
supfluis vm̃ nisi dedit itellectũ practicũ
sil opatm̃ si daret ei organũ quo per
ficet opus illꝫ itellectus sic manũ dꝫ et
arꝫ i xii. de aialibus q̃ manꝫ e organũ
itellectus practici quo vtit ad omia fois
opm̃ suorꝫ pficiendas sic aut nõ fecit
angelꝫ. q̃ i angelo nõ vr ee itellectus prat
tic ¶ Dicitur q̃ vtrũ angelis subsistis dif
ferencis hꝫ intellectũ q̃ sunt itellectus adep
tus sil possessus. et itellectus nõ adeptus
ꝑ eum arꝫ et domo etiã itellectus ages dmdꝫ
agens efficit. qm̃ sz ad fantasmata se hꝫ
ut sol abstrahendo spes itelligibiles et
mouendo eas i intellectũ possibile sic m
locũ ꝓpũ gnaciois spes itelligibiles dicũt
em q̃ itellectus possibilis locus spẖꝫ e sic
sol abstrahit spes colorꝫ a corpibus emma
tis et mouet eos i spe spiuali i pspicuũ
nõ emmatũ q̃ ꝑ ee spiuale abstractois eorꝫ
regio et locus gnaciois eorꝫ e ¶ Dicunt
e q̃ nisi heat lume dstinctũ sic arcs hꝫ
i pnciplis suis. e em arcs ut dꝫ Tullius i sic
pe rethoꝫ collecto preceptorũ sũ pnciporꝫ
ad ende fine tendentũ ad q̃ phꝫ distingu
mur p cõposicdem et dmissione et colla
cdem oia q̃ sunt artis ut eta et dstincta
notici heat de eis q̃ nemo pt adipisci
nisi p studiũ et ꝓpt hoc sic dꝫ ¶ Ad m̃ipen
hꝫ suo ordine dicunt q̃ nemo i hac
vita hꝫ itellectũ agentem et adeptũ nisi
phs. et ꝫ dꝫ q̃ arꝫ dupꝫ dedit. qꝫ i m̃.
de aia sz q̃ e ut lux. et q̃ e ut arcs ad ma
tem et ꝫ dꝫ i p̃. de aia q̃ vr ꝑ prude
tiam et ꝫ dꝫ i p̃. de aia q̃ vr ꝑ prude
tia dcs itellectus nõ equalit i ee omibus
ꝑ necꝫ homibus ¶ Dicit q̃ si angli hmt hꝫ
adeptũ itellectũ et vr q̃ nõ q̃ nisi adipi
scũt p studiũ adeptꝫ aut itellectus p stu
dium acquirit ut dꝫ alexander i li. de intel
lectu et i telligibilibus ¶ Ad hꝫ id adipisci
aliquis q̃ prius nõ hmt angelus nõ

acqrit intellectum quae prius non habuit. quia non acquirit intellectum quae prius non habuit. quia non acquirit intellectum adeptum. Quinto arguit et quod dicit angelus quod daemones multa discant per experientiam longi temporis et cum tales sint naturaliter intellectuales daemon et bonus angelus. videtur quod eadem boni angeli discant per experientiam temporis via autem habitus doctrinae potest ab arte in primo phae phae sit ex multis experimento acceptis fit una memoria ex multis memoriis unius hoc autem primum est artis et sicut habitus ibidem dicit quod experientia arte fiat. Experientia autem casu sicut aut potus recte dicens et ex hoc videtur quod angeli habent adeptum intellectum experientia longi. Solutio ad id quod primo quaesitum est quod proculdubio intellectus agens et possibilis est in angelis sicut agens est in eis tamquam universalis quia respectu singularis utique enim notitiam agit in eis intellectus. et quia habitus sit. per quod habitus magis sicut dicitur sup. in primo libro de di. nomi. divi. omni sensu exteriori carent angeli non enim sensibilium rerum notitiam per fantasias corporum acciperent sicut omnes corporalem creaturam in causis spiritualibus spiritualiter percipiunt quadamodum videtur simili tu ad delectatione angelorum tui similibus hoc dicit sup. in libro 2 divi. quo de angelis sicut et ei et angelos scire dicunt eloquia quae sunt intra non sensu per quae cognoscentes sensibilia quidem existentia sicut sensibilium materiis brutis et naturae. Illud autem hoc sit insequi articulo quomodo audet. habet etiam possibile intellectum non sicut idem potentiae quia de potentia educit in actum per universale acceptum de fantasmate sicut coniungit in homine cum intellectus possibilis communis et temporalis sicut habet eum sicut quae subiectum intelligibilium quadamodum per speciem subiectum et locum et visibilium speciem in eis species quae acciperent per plures abstractionem quia omnium visibilium et species et actus sicut et intellectus agens omnium intelligibilium species et actus et ideo dicit actum in 9. de anima quod intellectus et species speciem intelligibilium. Ad primum quod dicitur quod hoc praedicit et intentionem in vitate dicit. Ad secundum quod in vitate intellectus possibilis in angelis sicut omnia quae cognoscibile unum sit cum ipso forsitan sicut forma cognoscibilis in cognoscibili sicut nam sicut esse in ipso et dat ei esse et naturam in possibili autem intellectum non est nisi sicut species intentionale et ideo illi non dat esse sicut cognitum tum sicut albus color in corpore tinnato existens dat ei esse albi in spiritualiter vero existens in quo est sicut esse spirituale et intentionale non dat ei esse albi sicut brutum in mutatis sensibus visus ad cognitum albi sensibile. Ad secundum quod hic acquirit de materiae praedicit et probat quidem est possibilis et specularis subiecto quinto sic dicens tu in hoc commendus est error theophrasti qui sicut dicit commentator sicut tum de anima dixit eandem esse receptibilitatem materiae et possibilis intellectus hoc ei non est verum si enim esset verum sicut receptione formae hominis hominem efficit et receptione calidi efficitur calida et receptione albi alba ita intellectus possibilis receptione speciei hominis homo efficitur et receptione speciei lapidis lapis et sic de aliis quod absurdum est nunc aut si recipit in se species intentionales quae primae gradationis sicut et non ens et in quantum singularium species receptorum singulorum cognoscibilium recipit cognitum et sicut esse non efficit aliquem eorum. Ad a. dicit quod hoc argumentum in vitate praedicit et de veritate concludit. Ad a. eadem sicut dicit quod hoc praedicit. Ad id quod obiicitur secundum dicit quod possibilis sicut dam esse sicut idem tum sunt mutationis potentiae ad actum non est in angelis sicut in homine. sicut enim igitur dum est in actu magis plus in ducta angeli per fantasias et fantasmata non acciperent in eis sicut quod possibilis est locus et subiectum intelligibilium de veritate habet possibile intellectum ut probatum est. Ad id quod obiicitur de solutione quorundam dicit quod bona est et concordat in omnibus quibus quae dicta sunt angelus enim non habet possibile intellectum nec etiam agentem sicut compacum ad formas fantasmata sensuum ex quibus extrahit species intelligibilis. sicut enim habet agere et possibile homines est et non angeli sicut per comparationem ad illuminationem superiorem descendentem in eum efficit deiformes brutis et ne ut dicit maximum in actu in ducta et per hoc distincte cognoscit et universale et particulare. Ad id quod obiicitur secundum dicit quod probat quod intellectus possibilis est in eis per idem subiecti et hoc unum est in illorum quibus agens aliud est in eis quia in homine per principia et regulas artis sicut per instrumenta quae distincta facit cognitionem de cognoscibilibus et in universali sicut illa universalia sunt in angelo aut per deiformem lumen quod equiter se habet ad universale et singulare distincta facit cognitionem et universalis et singularis. Ad id quod ultimus quod verum in angelo sunt iste differe quibus dividit intellectus per practicum et speculativum dicit quod sic et quod argumentum quod in dicit ad hoc probandum praedicit. angelus enim nec operat nec vult nec prosequitur ad nos aliquid ab aliquo non per idem intellectus practicum nec operat aliquid non per idem et esse quod aliud mutabilis est sua voluntas et sunt opus nec speculatur ad non per forma intellectus speculativum. Ad id quod obiicitur tertium dicit quod ro opus homis

no p ficit si corpeo istrumēto et motu et
ro dedit ei nā istrumēta nāra ad h° sicut
et ātalibz alijs dedit pedes. alas pinnu
las. annulos eo q desiderabilia eorū que
p tmet ad ne cōsecuacōm sunt tanusis lo
cis ad q moiu nō possent sine talibz in
strumētis. sic enī d' plato i tbo. summi
bonū q oia creata sua vult ēe et mane
n' omodorū ad ēe et pmanētia negat ac
actis sius. i anglis aut nō ē sic ad velle ei
bonū nō indiget si voluntate et ad aversionē
a malo nō indiget si voluntate i opibz mira
clorū nō indigent si ipso et mutu dino i mi
nisteriis corpalium assumunt corpa accoma
data vsibz ministriorū et sic minqua deficiunt
i actibz ¶ Ad id q vlcius q' vtrū angeli
adeptū beant intellectū. dd q adept' intellēs
duplex dr. s. q adeptus ē p modū adqui
rendi et acquirendi p studiū et doctrinam
et sic angeli nō habent adeptū intellectū dr
ē adeptus p species habitū qcreatorū quasi
p fras ē. et cōstras ipsoē sua p habitū omni
scibilia q creatos et sic angeli habent adeptū
intellectū et ro studio nō indiget neq doctr
na et p hoc pz solutio ad pma p te obiec
tōm qcedm' enī q nō habent intellectū adep
tū p acceptōm omnisalis a fantasmate
nq p studiū nq p doctrinā ¶ Ad id q obi
tgerit dd q exprei longi qrib q demōes
multorū habent notitia ab aug dr acceptio
singlariū ē nō sic q ordinet ad media
sū ad vniūsale p q ē pn' artis et scie et
ro p hoc nō pbat q habeant intellectū adep
tū p modū acquisitōis sū p studiū et doc
trinā

Ecūdo q' vtrū angeli intelligāt p species
et si intelligūt p species q sint quales sint
ille et qerit de hoc m. ¶ Ad ei p' an per
species intelligāt ¶ Ro q intelligūt visione
matutina et visione vespertina ut d' aug
m. super gen. ad lit. q' de distinctōe visionis
matutine et vespertine ¶ Certū q' aliter
non ab alto intelligit ¶ Certū habent angeli
intelligit ab horibz Vtrū angeli intelligāt
p species

Ad primū vr q p multas species intelligāt si enī habent p species
p quas sic p media intelligūt. ille species
aut erūt acquisite p abstractōm. aut
date eis p creatōm et qreate ipsis. aut
sunt de nātalibz angelorū. Si sunt acquisite p
abstractōm tunc oportet q habeant potentias
apprehensiuas abstractoē q sunt sensus et ymagi
nacio et fantasia et h' absurdū ē attri
bue angelo. q' nō habent tales species. Si sunt
date eis p creatōm et cōcreate ipsis qua
for q educit de potēi ad actū i subiecto
aliquo nō p pt ēe cōcreata illi subiecto
q oīs forma à q ē mitellectū possibili p ac
tōnē mouētis et agētis intellectū p quā
nō intelligēs q actū fit actu intelligens
ē educta de potēi ad actū. q' illa talium
p creatōem data ē subiecto. tali forma
et spe angelis sp fit de nō intelligēte intel
ligēs q actū. q' illa talium data ē p ac
actōem sibi Si aut dicat q ē de nātalibus
qtra ē q tunc debuit emitari mē attributa
angelice nē. et h' nō facit aug' q illa at
tributa emitat ¶ Ad h' dicūt quida sic
cātell' pisien. philippus q i deo ē ro cog
noscēdi oia et etia i deo ē ro opandi et
hat implicē ptate quēcumq creatē dans
creatē spiāli hoc ē angelo ptate cognosce
di oia q sunt i mūdo sensili et nē ptatem
opandi ea. et ro angelis apn' dedit rōnes
sive similitudines sū species vdealis omnisalis
ordis i quo creat' ē mūdus sensilis et
sibilla vdeali spē ordis omnisalis cogni
aut ea q fuit rursu ordinato i mūdo et
hq i mitut auctō magn qui sup v' ca' li.
de di nōis dyo' d' sic. cāe primordiales sunt
pri' qs greci vdeales vocat. hoc ē species in
forīs ēnias et omnibiles rōnes q quas
et i quibz vsibz mūdus fort' et regitur
ideo q a grecorū sapiētibz porym appella
re meruīt hoc ē principalia exēpla que
pr i filio fecit et p spm san i effectus suos
q tinque diuisit atq multiplicat. porisma
m q vocat. id ē predestinacōes. i hijs enī
q cūq dina prudēs fuit et sta fuit simul
et sel et i quibilit predestinata sū p desti
nata sunt nil enī nātale sū i creatū visibili
sū i creata invisibili orit p q ē ei an
oia tempa et loca p dispositū et p ordina
tū ē qte a platone et platonicis phis
dine volutates appellari solet qui q cūq
voluit deus facē i ipsis primordialit et
cātalit fecit et addit mag' has dyo' reti
q sci appellat p seipsam bonitas p seipsam
ēen. p seipsam vita et sic de alijs. q cūq
ent bona sunt p ticipatōe eōm bonū sunt bō
et q cūq sunt p ticipatōe p se eōr sunt et
q cūq vivunt p ticipatōe p se vite vivunt
illa sīqdē vitē sū gdalis sū spālis i
nā rea i uenit q a primordialibz cāis i es
timabili p ticipatōe nō predat. ppt h' q'
dicūt isti q subtalibz speibz vdealibz quas
deus indidit angelico intellectū i ipa cāe

angli intelligunt omia q̃ in hor mundo fiunt et fuerunt
¶ Ex otra hor ē q̃ species illa sui ydea sui cōgna
cognoscat deus omia vna ee in ipo et p̃ ee et p̃ deo
et ē ad omia cognoscibilia et ē nre deus. si q̃ angls
p illa similitudine cognoscat nl silem illi sibi cō
creata tūc cognoscat omia p similitudinē vnam
et hor ee nō pt. illa em similitudo p q̃ ē in an
gelo creata ē et finita p ee et potentia et ideo
q̃ finitū ē p ee et potentia cō cognoscibilitat p
mum in finito cors ee nō pt ¶ Ad hoc aug. in li.
lxxxiii. qōmi dr q̃ illa ydea eorū p q̃ idem
ē diuina efficit rōne p q̃ ē ad diuina cognoscibi
lia dr. et q̃ alia rōne creat hōem et alia e
qui in angelo q̃ talis cō cui vna sit et finite
potentie in ostendendo cognoscibilia nō pt ee cō
omni cognoscibilitat in mundo ¶ Ad em vna sit
in deo et relatione ad sentia plures sint rōne m
li. de di. nob. ca. v. Ivo. dat simplex ex
primi e de vnitate de qua sic dr in vnitate
dis mus vnifort pexistit et dr oem mum
vnitas in serpa simplicit et oib mus vnit
quide in vnitate. in q̃ aut ab vnite predit
tatū dsenit et in multitudine agit. illud
ex ē de centro circuli de quo sic dr in centro
omis circuli linee p vna vnitom existe
rit et omis dr signū in serpo lineas vni
fort vnitas et ad se iunct et ad vnū pm
a quo processerit. et in ipo quide tent pfec
vnit parti aut ab ipo distantes parti di
sent magis aut distantes magis et qua
dr bba forte alium difficilia sint. accipia
t ametū q̃ in ipo li. de greco translatū ē
v magis dr. sic in monade quide vie et pta
te sunt mti in gnibz bo et formis actu et
ope vis aut illorū ē sbalis eorū virtus
qua etnalit et in mubilit in monade sub
sistunt ptas vo ē possibilitas eis in sita
qua in gnia et species possint multiplicari et
in talibz testibz manifesti fit ctas trimoru
diffinitorib quadratū diuisionibz tenallis
differēs proportū proportionalitatū mira
bili equitate et in solubili consonancia actū
aut ē motus ai purissimos ina mōs abs
q̃ ulla vmaginatione intuentis opus vo est
ei de ai mot purissios mōs quos in serpo
considerat fantasys velud quibzdā corpib
in crassatos memorie quedātis ibiq̃ eos
ordinatis eorq̃ ones facili tractatis fo
trasq̃ q̃dzdā signis corpalium significatos
in aliorū notitia traderis. intellectuales igit
mū ex monade se diffundit ut in alio q̃dam
splendescat. Deinde ex alio in rōnem pfilietes
a ptibz se patefaciunt. mox de rōne in memo
ria decentes fantasticas ex ipius memorie

nā cōcipiunt apparitiones in quibz virtutes mul
tiplicium suarū formārū in quisitoribz suis la
tet aperiunt. Deinde predit in sensy postmo
in figras Ex hys pz q̃ prima ca in qua omia
vnit stabilit e ide cū ydea illa et ipa y
dea ē vnitas in ipa et nō tm vnit. m ange
lis aut istius exemplar nec ē in vnitate
nec ē ca et sic vr q̃ in angelis optetat ipm
multiplicari p mum omm cognoscibilia et sit vna
species sive forma vna ordis vniusi angls
nō pt cognoscere cognoscibilia hmo mundi ¶
Si forte quis dicat q̃ multiplicat p vniusa
lia et nō p particularia sed q̃ in illis nō sacat
particularia n in potentia in suis vniusalibus
nō sunt n in potentia et hec ē ipsa sentia sua ut
docet ar. in ho porp q̃ ē otra Ivo. ca. vn. li.
de di. nob. b sic dr. et cem et angelos sacre di
cunt eloquia ea q̃ sunt in cta nō p sensy ipa
cognoscentes sensibilia quide existentia fr sedm
ppā deformis metis bcute et natura vt
q̃ hor ut et p tales formas nō cognoscat
angli ¶ Ad ho dicit cancell. philipp q̃
angli a deo hnt cognōm nātū in mundo sen
sili existentem et nō hnt potēte operandi ea
quia ut dr aug. angeli nō sunt creatores
rerū et dabat sile sicut si aliquis a sacte
et operante discat et retineat scam et v
tute operandi nō accipiat et dicit q̃ hat
cognōm hnt p similitudines sui fors rerū ne
sibi datas a pmo sive creatore ¶ Ex tunc q̃ 139
vtrū ille similitudines sint causa ut effectum
si sunt effectū ne aut cu effectus ne genere re
nonet optet genere rationatores fr in ipsicu
dinibz illis ut angli nō cognoscent ea p
effectū ¶ Ad hoc ai effectus ne sint in finiti hm
potentia optet similitudines illas ee in finitas
p actū aut oportet angelos aliqua nātalia
cognoscibilia nō cognoscere ¶ Ad hoc scia p effectū
e scia q̃ ut dr ar. et ē in dicto q̃ scia
p tam q̃ ē scia ppe q̃ si q̃ angli cognoscant
p effectus nō hnt certissima scam de cebus
et hoc ē in queiens q̃ dr Ivo q̃ cognoscunt p
deiforis metis bcute et natura ¶ Si ppe
hor dicat q̃ similitudines ille sint causa nātū
tūc q̃ cū cae nales nō sp agat q̃ reducit
similitudines illas ad cognoscendū hnt effectū
ut illū que nā mo cat et nō am ¶ Ad hoc
p hor vr scia angelorū ee in cta dr ei phs
q̃ cae nales contingere agunt et sepe in po
sunt ab accidibz suis. et in vr q̃ de nātalibz
nō hnt scam fr opione coiecturale ¶
Ad hoc nos cognoscimus ea q̃ sunt a li. ar. p
significationem locutionis mutue. cū q̃ scia

angelorum non sit deficiencior quam nostra scia
or quia et ipsi talium habeant aliquam cognicionem
quia quod sit modus cognoscendi talia cum
eorum quod subsistunt libro ac non habeant substancias
apud se ut quidam dicit ¶ Ad hoc autem quod sint sic
ut dicit philosophus in vi. phisicorum ut naturalia quedam fiant
quia ut naturalia quedam raro ut casualia et
fortuita. quia quod non deficienti cognoscunt ista
angeli ¶ Solucio istarum quinque a duabus auctoribus
sumenda est quorum una est Dionisii paulo ante posita
de li. de di. nominum ca. v. vbi sic dicit angelos
scire dicunt eloquia ea quae sunt in terra non per sensum
ea cognoscentes sensibilia quidem existentia per hominum
quia deiformis mentis obtinent et naturam et
virtutem angeli et nata deiformis mentis dicit esse
propter duas causas quarum una est in medio per quam
cognoscit alia et in actu cognoscendi. illa quae
est in medio per quam cognoscit alia est in actu cog
noscendi. illa quae est in medio id dicit deiformis quia
est per speciem et exemplar universalis ordinis
creaturarum naturalium et species universalis ordinis omni
naturalium per quam fluunt de verbo per quam fiunt ordinata et in quam
sic in exemplari totius ordinis universorum perfulsit
ab etino in actu cum est quia cognoscit non accipi
ens a rebus et tunc cognoscit res in verbo esse sic cog
noscit deus per id quod sufficit esse quia deus cognoscit
se ut omnem hominem ut illum cognoscit hoc et id
in verbo esse. angeli autem cognoscendo exemplar omne
ut est exemplar hominum et illum cognoscit hoc et id
in esse verbo et singulari et hoc est cognoscere per naturam
deiformis mentis et naturam et est hominum exemplar for
artis in artifice per quam artifex cognoscit et
operatur in verbo sed omnia quae exiguntur
ad opus non accipiendo ab opere. forma et artis
ad rem est cognitenda et faciendam et non est a re
per abstractorum accepta sicut forma contemplationis
id speculationis et tunc etiam in dicunt rem in verbo
esse et singulari quia forma speculationis quia forma
speculationis forma obtenebrata est per materiam et de
quo abstrahit et est forma subiecta multorum et
per materiam ut dicit plato. eo quod sit in materia in qua est
sicut in euripo quinque ebullitionis forma
aut artis a luce intellectus practici sincera
et luminosa procedit opus. Secunda auctoritas est
augustini in ii. et viii. super genesim ad litteram vbi sic dicit
deus a primo non habuit res sensibiles et res
rationales ex quibus producit opus omne nec et
ille ut dicit augustinus simplices fuit quedam eum fuit
quod vocatur seminales quod ad hoc habite sunt ut
ex eis producat opus ne de quibus dicit genesis i.
producat terra herbam virentem lignumque pomi
ferum cuius semen in semetipso sit ille secundum

sensibiles et in plantis et in animabus sunt. alie sunt
quia magis dicunt rationales quia sensibiles et ille
sunt per quas in natura non est ut ex ipsis fiant per ut
ex ipsis voluntate dei fieri possit et illi sunt que
fiunt per miraculum non enim rationabilium est ut dicit
augustinus quod quia creata creatori obediat in omnem ef
fectum sue voluntatis et propter hoc dicit augustinus
in iii. super genesim quod non erat in costa ut ex ipsa fiet
ena per ut ex ipsa fieri possit voluntate sua quia
aut ordo carnis seminalium et materialium quod
indidit deus ide ab etino perfulsit in verbo ut
vita et lux ut dicit io. i. et per ordinem et mo
dum quo potest a verbo in natura sic per
similitudinem et speciem exemplariter refulsit in
intellectibus angelorum et sub specie istius ordinis
universalis angeli ora in alia ipso et singulari
esse cognoscunt quibus non operent ea. ea autem que
sunt sublimiora non cognoscunt in quibus sunt aliqua
vestigia relinquunt in corpore et si nulla talium
relinquunt cognoscere non potest ut bonum angeli
cognoscat ea in verbo. malum autem cognoscere non
potest vnum bonum angeli ad cognoscendas res sin
gulares non indiget in quantum per simplici
intuitu per exemplar artis sine cognoscunt ea.
talis autem non est humanum intellectus vnum in li. de
motu cordis dicit quod fixum in tempus res quae cum
ca coheret. se quod lege tenet has nos distantia
mobiles in distantia in mobili distantia nescimus
effluente vno modo in habilitate non principium
derivate in esse pauci ad modum et laboriose
non cum integre assecutus. delata vero in res opi
nione parit et quidem scientiam et cum extra nos
fiat per magnam per coniecturam assignum per magi
ma sensum per tota nescimus hec solum redit
ad hoc quod per exemplaria formarum artificialium
quia sunt ad rem non a re per quod emanant a verbo in natu
angeli cognoscunt. et ideo melius etiam singula
cognoscunt quia homines qui per sensum ea acci
piunt ut dicit Dyo ¶ Ad id quod quod primum quod vterum ille
forme sunt acquisite ut date ut sunt de naturis
dicit quod non sunt acquisite per abstractorum nec sunt
de naturis attributis per sunt create et date
in creando ipsis angelis ¶ Ad hoc quod ostra obi
dicit quod sicut lucis corpore simplex est artificium in hoc quod vi
sibile potentia fiat visibile actu. vnum enim est
in abstrahendo colores et faciendo eos in esse
spirituali alter est in illustrando medium quod differt
eos ~~in esse spirituali~~ ad usum ita simplex est actus
intellectus agentis vnum in abstrahendo intel
ligibilia et dando eis esse intelligibilium per speciem
intelligibilis alter est illustrando intellectum post
ut respondeat in ipso species intelligibilium et per

vtriusq; istorum et in hoc et ideo dr auicen q
intelligentias esse in nobis et splendores intel
ligentiarum esse in nobis si alter autem istorum ac
tum esset in angelis qui et illustrare possibile
ut actu resplendeat in ipso q tm ia infuit
sibi si hic cum creatum ¶ Ad id q q de solu
tione philippi cancell' dd' q bona et eadem et
cum mea et bn pbat p auctem mag. si adde
dr et q an dcme q angelis dedit p tatem
cognoscendi dando eis spes et exemplaria vni
uersalis ordis nec si q ille vniuersalis ordo a
vbo cogitno et opatio in natura fluit. per
qua etia ipsa ia pcte accipit operandi et p
ducendi singula ¶ Ad id q contra obi dd' q sim
plicite quia hic in deo species ordis illius non pt
esse in angelo. in angelo enim est dispens ab eo
ipsius sic hitus a subiecto cecilie differt
et est multiplicata si tones cognoscibilium et ideo
sub illa simplici possint cognosce angeli —
¶ Ad a dd' eodem mo q in angelo efficitur
multiplicata et sic pt esse ro cognoscibilium multo
rum ¶ Dicimus etia q exemplar dyo' q illa
ydea vna sit in deo et idem q deus. bona sunt
si si illa simplicite non pt esse in angelo ut
deum est ¶ Ad si q obi de vniuersalibus dd'
q sm predit obiectio q non hoc mo multi
plicat si modum vniuersalis ordis nec si q
ille vniuersalis ordo a verbo fluit in nos
vbi enim ut dr aug. in vi. de trin. fortuna
tica est ut for actis q prius est cogitatis et
operatis ¶ Ad dcm cancell' dd' q bonum
est ¶ Ad id q q vtcumq; sint contrarii ut effectum
ille similitudines. dd' q sint similitudines ordinis
contra vniuersalis in quibus cognoscat effectus sic
in for actis effectus actis cognoscat determinate
et que ¶ Ad a dd' q hoc predit ac si p simili
tudines effectum cognoscat et hoc non est dicere
si q cognoscat p similitudines ordis contrarii
et pte hoc p fantasma scilicet hunc de rebus
huius mundi. ¶ Ad hoc pz solutio ad sequens
non enim cognoscunt p similitudines effectum si si simil
tudines ordinis contrarii ut dcm est ¶ Ad a
dd' q licet tale nales si q sint in materia ut sit
sit in emispio ut dr plato aliqn agat et
aliqn non agat et q tunc agat tu si q
efficiunt ambo in mobiles sunt et vno m se
hnt et p similitudinem talis ordis ite res na
les p ipas cognoscunt angeli ¶ Ad a ia
pz solutio p am dca. dcm est enim in ipsis q
ea q subsunt libro ar. si illo mo p ipsos
significat in corpe non hnt angeli nisi acci
piunt in verbo p revelacionem ¶ Ad vlcm

dd' q sic dr phis in vi. de phie ea q fiunt
frequenter et sunt possibilia et contingenti
reducunt ad ea q sunt sp ut ad cas et ea
q fiunt raro et p accns reducunt ad ea
q fiunt frequenter ut ad caus. sic et p acci
dens reducit ad ens p se ut ad causa
et subiectum et si q ad ea pa reducuntur
sic etia in pns cognoscunt ut in se sicut
a nobis ut in similitudine ordinis causarum
vniuersalis sunt ab angelis ¶ De visione
angelorum matutina et vespertina arti 29
Circa do q. qr vident visione matutina
et vespertina de distincione visionis
vespertine et matutine de hiis enim loq.
aug. q in vi. super ge. dr sic nos ad percipi
enda sapiam proficiebat angeli ut in insi
bilia dei p ea q facta sunt intellecta conspicerent
qui ex quo creati sunt ipsa vbi et in tate
scia et pia contemplacione perfruunt atq;
inde ista despicientes si id q minus videt
ut rem facta appetat ut prima in pbat ex ho
vr q videt visione matutina est p frui
scia vba contemplanc et illa contemplacione
in fidelibus de scie bonum a malis ex ho
et raptis et contemplatibus et pphis omne
est. ho vr q omis isti videt visione matu
tina q fiu est. solis enim angelis attribuit
visione matutina videt ¶ Ad dr aug. in v.
eius de in rebus creatis pt angelos de
et sic fam est in significat in illa luce ho est
intellectuali creatura prius facta verbi cog
ro ac deinde cum dr fecit deus in prius ac
acte gen. dr demostrat q vbo dei dcm erat
non fiet ex hoc vr q visio matutina
non sit visio in vbo si visio create fiende
in ipso angelo et hoc est q contra hoc q quit
dr q visio matutina est visio in vbo crea
te fiende ¶ Ad dr aug. in v. de de ma
ne est cum cognitione ee create in laude creato
ris assurgit ex hoc vr q visio matutina
est visio rei facte et ex hoc in laude creatoris
assurgit et hic non fit alig mecio de visi
one in verbo. visio q in verbo non videt si
ti visio matutina ¶ Sed obi de visione
vespertina dr enim aug. in v. super ge. in spiri
alibus ubi melior et prior lux quam in corpo
ralibus ibi prior et prior est dies. aut q non
et prior vespera et ucrius mane non si in
istis dicit dr quadam decimacionem sua
lux in octasu quam vespe nocte nuncupam
et a dorsu rediu quem mane dicimus aut
non et illic vespam dicam cum a cote

platione creatoris creata despicit et
mane cum accognitione creature in laude cre
atoris assurgit ex hoc dicit quod vespertina
visio est cognoscere creaturam in se a luce cre
atoris et ex hoc assurgere in laudem creato
ris sic lux creatoris non habet umbram sibi
succedentem quod visio vespertina non habet umbram
sed angelus et hoc est quia hoc quod quidem dicit quod vi
sio vespertina est cognitio rei in seipsa cui succe
dit nox sui umbra quia omnis res creata
in seipsa per mixta est umbre et tenebris ad
hoc angelus ibidem stat trina quidem luna cor
pore temporale localeque tumultu hinc illi pa
tere spirituali cognare non dicimus vel semper est
dies in contemplatione in mutabilis veritatis sep
vespe in cognitione create in seipsa. semper mane
ex assurrectione ex hac cognitione in laudem
creatoris ex hoc vero quod cognitio vespertina est
cognitio rei in seipsa et ex hoc assurgere in lau
dem creatoris ad hoc vero quod omnis angelus non
sit verum cognitio enim rei in seipsa cognitio rei
est per eam porcionata et ipsa lucidissime
autem cognoscit res per eam ipsam et porcionata
quia in seipsa cognoscit in luce meridiana
non quia in vespertina et sic vespertina cognitio
non est cognitio rei in seipsa ad hoc angelus in ms.
sup ge. movet hoc quidem verum sit cog
nitio matutina et vespertina in angelis et verum
quidem cognitione vespertina ita sit videat et determinant
ea quibus dicis quod sit ita sunt non videt quia prius
postius ne adveniat nisi in illa sapia quia ita sunt
ita per ordinem sit. dies quia ille quem deus omni
bus fecit spiritalis temporalis quia creata est id est
angelorum sup celestium atque bruta qui presenta
tur est oculis apibus dei hoc ordine pascere quo or
dine scire quo et in verbo dei facta da prosecet
et in creata ita cognoscet non per intuitum
spiritum moras sic prius et postius hinc in
gressione creaturarum in efficacia vo crea
toris ita ita sunt sit ex hoc patet quod creatus
quidem gressione ordinis hinc sic spiritualem naturam ange
li sit videt et non sic prius et postius intuent
eas ad hoc hoc dicit glo sup apoc. s. sic
quidem videes scribe in libro sic sui sit et uno intuitu
hac visione vidit videbes sui successive non est
dubium eum eandem vidisse angelus eum et verum
cognoscere potuit et quod sit et quod successive. sed
si angelus potuit idem cognoscere quod sit multo
magis potuit in seipsa facere. quia angelus sit
et sed uno intuitu potest videre multa. in gi?
est quod unus intuitus intelligentie angelice est act?
unus egredies ab uno intellectu actu autem
unus non timuat in ad obiectum unum. quia uno

uno intuitu angelus non videt multa simul
sed successive. ad hoc autem dicit. scire quod
plura possimus intelligere uno mutuo. verum quia
angelus uno intuitu non possit intelligere
plura sit. ad hoc obiectum quia varia et contrarii
bominum s. matutina et vespertina et ma
ne eum et vespe dicit lucem admixtam tene
bris sic sup in dimisit lucem a tenebris. ge 1.
dicit angelus quod per lucem significat sciam per tenebras
ignorantiam. sciam angelorum illis tenebris
est admixta. quia sciam angelorum nec matutina
nec vespertina debet dici. ad hoc quantum
bbo est sic verbi quietate verbum aut lux est in com
mutabilis illas peritus hinc tenebras ma
ne admixtum est tenebris. quia cognitio in verbo
non sic dicit matutina. ad hoc cognitio angeli
de quibus re creata dicit vespertina. vesper
tina autem dicit declinationem ad noctem. nox
autem sic angelus significat ignorantiam cognitio
boni angeli cum sit lumen intellectuale ut dicit
Dam. in possibile est ad declinationem ad ig
norantiam quia nunquam potest dici vespertina. ad
hoc quod si utraque istarum cognitionum angelo sit
naturalis an non et verum quod sit a primo creatoris
angelo inditum est cognitione res in seipsis prima
a primo creatoris aliquam cognitionem habuimus
in verbo angelus et quod a primo creatoris ne inditum
est dicere esse naturale. quia utrique istarum est naturalis.
contra est quod cognitio matutina est angelice ne
forte per gratiam quia dicit angelus statim esse qui
conversa est ad ubi et quod per gratiam est non est na
le sic sup naturam. ad hoc ultimus quod verum
sufficiet dividit cognitio angeli primam
tina et vespertina et verum quod non distinguit
eum angelus sup ge. explicite cognitionem. s. cog
nitionem in verbo. cognitionem in rei in angelo. cog
nitionem rei in ipsa nata sui in seipsa sic constat
quod prima dicit matutina. tertia vespertina. medi
quia est meridiana quia angelus lux est tui
non sunt admixte tenebre sit meridiei.
ad hoc in gerum huius est quod dicit angelus ad oro
sium sit ipsa create cognitio in semper vespertina
est in dei cognitione matutina et scia angelorum
in seipsis vespertina dicit in operatione ad sciam,
quia est in verbo et sic hoc sunt due vespertine cog
nitione. et quia ita in eas et verum quod nulla sit
idem cum angelus est cognitus ipse et in seipsa et
idem cognitum est in utroque. quia nulla differentia est in
expte cognitionis nec expte rei cognite
contra hoc est quod angelus ta verba quia sunt in
p. ge. fiat fecit et factum est ad tres modos
refert cognitionem angeli. fiat enim dicit in cog
nitione ubi in quo angelus accipit cognitionem

rei friende fecit ad cogitationem angeli dn dicit
fecit i cogitatione angeli qui cognouit rem faci
enda antequam esset fiat e i ipso g̃ne rei et spe.
costat autem q̃ alius modus e cognoscendi re ante
fta sit et postq̃ fta e. g̃ vr q̃ secta dicit a tria
et sic sunt tres visiones et no due tm ¶ Ho
lucio dd' ad primu q̃ visio matutina i mt sic
gen. vot visio rei friende i luce vbi q̃ sic dr
Jo. p° oia q̃cunq̃ fta sunt i verbo antequam fient
fiunt vita et lux et a verbo cogitiuo et opa
tiuo sine vocationis ad ee accepit originem
et sine demonstrationis i luce vbi accepit p̃m
ortu et hoc cu demonstrat angelice i telli
gentie i luce vbi visio vocat matutina. ves
pertina vo q̃ gtinue decrescit i nocte et redit
ad mane. sic dr ge 1°. fiat e vespe et mane
dies vnus e i luce intelligentie angelice noctu
ra rei i speculo. quia res i speculo nubilus e
his vmbras priationis et materie i quas co
tinue deficit ppter q̃ et plato dixit q̃ in
tellectus verus no e de eis sed opinio q̃ da et
fantasia. tm cu angelis q̃ noticia rei i speculo
i laude creatoris assurgit et sic conuertit
ad dei noticia altius rei friende i luce vbi
accipit vespa mutat i mane et sic fiat
e vespe et mane dies vnus qui es sequentis
diei ortus et origo dicit enim aug̃ q̃ dies
sexies repetita n̄ ad sit si lux angelice i
telligentie q̃ lux ppter perspicacitate vot et
dies sexies presentata p noticia sex ge
nerum rep q̃ deus creando. disponendo. orna
do. p dixit i mundi constitutione. mane aut
presentato illius lucis ad ortu rei i verbo
ex quo p° dr ortu sine vocationis ad ee ve
spera vo eiusdem lucis angelice illustratio
sup re i speculo existente regiratio vespe in
mane e qn angelus videns q̃ res exiuit
i ee ea rone q̃ fuit i verbo attollit i lau
de creatoris et sic regirat ad ubi accipies
altius create friende silen noticia q̃ prima
illustratio e rei vocande ad ee vn p̃ aug̃ q̃
i dicit no intendit distinguere visione ma
tutina et vesperina sed intendit dare deum
i modis proficiendi ad dei noticia angeli
et homis et io ex illa no pt deludi q̃ sci ut
phe videat visione matutina quesperina
¶ Ad a dd q̃ aug̃ dn distinguit fiat
fecit et fiat e sed q̃ p̃a lux i qua creatura
ortu habet lux verbi e. io visio i verbo ma
tutina dr. Secda vo lux e qua angelus
nostri re i speculo et io illa matutine visio
nis hre no pt ¶ Ad a dd q̃ cu aug̃

dr q̃ mane e q̃ cu cogitatione create angelis
i laude creatoris assurgit i telligit aug̃
de p̃a cogitatione q̃ e i verbo et e creature friende
¶ Ad a dd q̃ ibi dn distinguit aug̃ mt
matutina et vesperina sed vmbra que inter
ridit no e existente sed cogitente angelo sed
ex parte rei vise sed cogitte. hec tm vmbra cursus
redit ad lucem et ad motu qm ex cogitatione
rei i speculo assurgit i laude creatoris.
et ho et no amplius intendit dicere aug̃ et
io dr q̃ sexies dr fiat e vespe et mane di
es vnus ad ho mt tmus et sic de aliis sed mt
positione noctis quia lux i telligentie ange
lice occasu i tenebras no dr sine cognoscat
re i verbo sed i speculo sed e i se angelo ¶ Ter
ho p̃z solutio ad sequens illa enim dba aug̃.
dicte significat hoc q̃ fiat e de distinctione
diuisionis matutine et vesperine ¶ Ad a
dd q̃ cogitio vesperina dr cogitio rei i speculo
ppter tam q̃ dicta e. si enim cognoscit i speculo
ut e cognoscit obumbrata nubilitate et
priatione hz ex parte cognoscentis nulla sit vmbra
et licet cognoscat ut e p tam proxima i verbo
aut nullam patit vmbra q̃ ibi e vita et
lux ut i principio dicit e ¶ Ad a dd q̃ qd
aug̃ bona e et solutio bona et probat q̃ oia
fta sunt et ordo qui dr ibi ee prim et fi et
sic deinceps. no e mutabilis tpis sed ordis
ne opis creationis. dispositionis et ornatus simp
q̃ dies illustrat qm i telligentia angelica que
dies e simplis p cogitationem presentata fuit.
¶ Ad ho aut q̃ q̃ vtrum angelus simul et sel
possit i telligere multa vno actu i telligendi
dicunt q̃ i telligere multa. dr duobz modis
sunt enim multa ut multa discrete et distincte
ab luce accepta. et sic angelus vno i tellectu
no pt i telligere multa ut probat obiectio et
sunt multa no ut multa sed ut ordinata ad
vnu et sic angelus pt vno i tellectu i telligere
multa q̃ sic multa i telligit i vno et sic e
i oprib sex dierum vbi multa accipiunt in
vna forma ornatus ut i vna forma dispo
nis ut i vna for creationis ¶ Ad a p̃z so
lutio p id q̃ dicit e angelus enim no potest
conferre iothi q̃ multa ut multa vno videt
i tuitu sed q̃ multa videt i vna for lux
accepta p revelationem ¶ Ad id q̃ contra
ob dd q̃ multa ut multa vno i tuitu no
possunt videri et hoc et no amplius probat
obiectio et dicit ar. ad dictu de top. ¶
Ad id q̃ vltius q̃ gtra vtrumq̃ diuisionem
dd sic paulo ante dicit e no dr matutina

nit vesptma ppt vmbrā quā pacat an
gelica cogtio expte cognoscētis ꝗ cog
tio ex luce vbi tūc p° vocat ad lucē et ad
ēe ex nichilo ī quo puatio fuit et luce et
ēe dn̄ aug° ī m̄s. sup ge. mt alias expo
sicoes ponit etiā istā q mane ē ī ortu rei
ies ī rei p manencia et existēcia. vespa
ī rei declinatōe q ēi creata sit semp de se
declinat ad nichilū ¶ Ad a° dd q cogtio
ī verbo matutina dr nō q vbi aliqs vm
bras pacat q plena lucē ꝗ q. cū res
ex nichilo orit et sic qī ex vmbra noctis
ad ēe et ad bonū illustrat ppt q dyo9 dr
q bonū et lumē idē sunt et q lumē de q°
dixit deus fiat lux fuit bōtas sua q
oia q creauit ad fr̄m ēe et bonū deus il
lustrauit ¶ Ad a° ia pz solutio p an dcta
dam ē eim q nō dr vesptina ppt declina
tōez cognscentis angeli ad ignorātiam
ꝗ ppt declinatōez rei cogte ī serpa que
ī luce vbi nullam ht declinatōez ꝗ potius
ppt fr̄m ad lumē ēe et bonū ex tenebra nich
ili qua tegebat aniqua creatē ¶ Ad d
q vltius q si vtrq; istarū cogtōnū angelo
sit ndalis dd q ndale dr duobz modis. si ut
cōstitues nam sic neutra ndalis ē angelo
sic eim ndale ē q spc sunt et ī cellectualis
nē. dr ꝗ ndale q debet alicui nē ex ordie
quē ndalē ht ī omisso. et sic q sic dr angl
ppe deū ptus ē angelo debet ei cōfusio ad
verbū et cogtio create fiende ī verbo q ē
visio matutina sic ꝗ qz suppositus ē oibz
alis creatis et nē cogtione debet cogtio
eorū q sibi subsunt sic ministro debet cogtio
eorū q ptinet ad ministriū sic ordie nē debe
t ei cognitio rerū ī serpis q ē visio vesptina
et sic ꝗ aliq vtrq visio ē sibi ndalis et
nō simpr ¶ Ad d q ī ogtiū obz dd q hoc
mo nō ē ndalis ꝗ ꝗ q ut dam ē. fidē cōfu
sio ad vbū duplex ē sq pnt verbū ē obscu
ritatis et sic cōfusio ad ipm nō fit nisi
p gratiam et gliam q sup natura ē et ē co
uersio ad vbū pnt ē pnc cogtiū et epa
tiū eorū q p ipm p creatorem vocata sunt
ad ēe et ad bonū q ē lumē venustas oia
creata ꝗ dyo9 et dicit cōfusio debet nē q
mū vbū fcta ē et hoc mo dr ndalis ꝗ quid
¶ Ad d vltius q dd q cogtio rei ab
angelo nō pt ēe ndalis simplex sq ī ca ut ī effectu
et ho mo dividit ī matutina et vesptina
qz plurz moris nō pt cognosci res quia
ro cogtionis rei ut ē ī ca et hec ē matutina

ut ē ī serpa et sit ē vesptina et tūc cogtio
qua angelus cognoscit rē ī sdpo potius est
dispo cōgstentis quā rō rei cognite. et sic
sufficies ē diuisio qn̄ dividit ī matutinam
et vesptinā ¶ Si autē dcūq modus cogstē
di dicat visio tūc nō prohibet ēe etiā visio
nē qua angelus cogstat rē ī serpo. et hat
quidā dicūt ēe duā ut indiana ppt ho
q dyo9 dr q angelus ymago dei. manifes
tatio occulti lūis. speculū puri clarissi
mū. illus pmixtū tenebris ignorātie
sic ī phitis determinatū ē ut de diffim de
angeli tractaret ¶ Ad id q ob ī ogtiū
dd q vesptina cogtio duobz modis ē sq
simpr et respectie. simpr cogtio rei ī serpa
vesptina ē ppt cōes q ī phitis dte sunt
et sic edūso dividit visionē cū matutina
respectie visio qua videt angelus rē ī serpo
vesptina ē r° visionis ī verbo et sic log
aug° ad orosiū sic dr liq lume noctis
p° lucis solis licet ī serpa qn̄ plena ē mul
tas tenebras pacat ¶ Ad vltiū dd q.
aug° accipit ibi nūm visionū qnē sū sit
ꝗ modū videtis sū ꝗ rōem rei vise unde
qnter quidē sūt tres. ꝗ rōem autē rei vise
q nō splendet n ī ca ut ī serpa nō sūt nisi
duē ut dam ē Et de cōparatōe visionis ma
tutine ad vesptinā ut videat q sit potior
dicta hoc q de cōparatōe visionis matutine
ad vesptinā ut videat q sit potior et vr
q matutina ¶ aug° ad orosiū plus vr cre
ata ī vbo qua ī serpa videat ꝗ vr visione
matutina ī arte ī qua fit visione vesper
tina videt ī serpa. g° ad etitudinē rei cog
nostende potior ē visio matutina quā ve
sptina ¶ Ad ho aug° xi de ci. dei scia cate
ī ppatōe scia creatoris ad damno adnespa
scit itēq lucescit et mane fit tū ipa re
fert ad laudē dilcōnēq creatoris n° ī nor
te bit n nō creator create dilcōe delinq
g° pz q cogtio matutina melior ē q ves
ptina et magis etificat ¶ Ad ho aug°
ibidē paulo post cogtio create ī serpa de
coloratio ē ut ita dicā quā cū ī dei sapia
cogstitui velut ī arte qua fita ē. ī cogtio
etius vespa quā nox dici pt. si g° vesp
tina decoloratior ē ignobilior ē et sic ma
tutina nobilior ¶ Ad ho visio q crescit ī lu
ce nobilior ē quā illa q decrescit ī tene
bras. matutina crescit ī lucē. vesptina de
crescit ī tenebras. g° nobilior matutina
quā vesptina ¶ Qn̄ fr̄m ē q illa cogtio

potior ē qua res distincte cognoscit quā ḡ
t distincte ꝗ res i seipsa cognoscit distincte. i verbo
t distincte. res enim non sunt distincte i verbo ut dicit
Dyo. nihil enim sunt ibi et distincta t distincte et
materialia i materialiter. mobilia t immobiliter. vt
ḡ ꝗ ēius cognoscat i se quā i verbo et sic
visio vespertina potior ē quā matutina ¶ Ad
hoc dicit i v. p. phie dicit sic se habet res ad ēe ita
habet ad cognosc. ꝗ res i seipsa sic se habet ad ēe ꝗ
t fallibiliter ē hoc ꝗ ē. i verbo autē existens non ē
hoc ꝗ ē i seipsa ꝗ creatrix ceni ut dicit ambo in
mono. vespertina ḡ cognitione melius cognoscat
ꝗ hoc ꝗ ē quā matutina. et sic visio vesp.
vt potior ēē quā matutina. potior enim est
visio q̄ ēius omnit rem ꝗ ēē rei ¶ Ad hoc ēius
cognoscit ꝗ cognoscit hitu quā id ꝗ cognoscit
principale. vespertina cognitione cognoscit res
hitu hoc ē p pri. formā q̄ sunt in pa matutina
cognitione cognoscit principale dicit enim Dyo. i li.
de mistica theologia ꝗ negationes i deo sunt
ve affirmationes vo i ipsa nā enim de deo
p theologia p dicari pt si enim dicat deus sba
ut ceni ut sapia ut ḡtor talium dici pt ad ar-
tificiale p dicationem reduci non pt non enim
p dicat ut actus de subiecto quia deo non
accidit nec pt p dicari ut omne de suo i ffo-
ri ꝗ dictum ac. i p dicamentis vo dicit qui alicui
de aliquo p dicat ut de subiecto. quia i deo non
ē omnisale et non particulare et ro optet ꝗ ex
ponat p eminentiam sicut dicit Dyo. i de ꝗ os
positiones q̄ i deo affinat oz potentius ne
gare eo ꝗ non sit omn corp q̄ sunt et ideo
sic exponit Dyo. deus ē sba ut ceni et
magis non ē ceni ut sba ꝗ sup omnem ceni et
super omnem sbam vt. q. ꝗ ḡtor i deo cognoscit
principale cognoscat. ꝗ ḡtor cognoscit matutina
visione cognoscit i deo. q. ḡtor cognoscit ma-
tutina visione cognoscit principale et sic potior
ē vespertina quā sit matutina ut vt ¶ Ad
hoc lux vbi i finite ē potentie p spiritualitas
aut i telligentie i angelo finita ꝗ potentia
q. vt ꝗ angelus non possit videre vbi ꝗ pote-
tia vbi q. nec ꝗ ē i vbo ꝗ sp videt diuari
cato visu et victa a potentia lucis vbi et ꝗ
p tale medium visui copulat i ipsum. vt q
ḡtor angelus videt i verbo i ipsum videt. ꝗ
ꝗ videt visione vespertina proportionata lu
te videt. q. ꝗ videt visione vespertina me-
lius videt ꝗ ꝗ videt matutina ¶ Ibi hic
optz videtur ēē vtrū cognitio qua angelus
cognoscit verbum sit visio matutina ut ves-
pertina et vt ꝗ matutina. angelo ēi cog
nosat vbū et res i verbo p ipsum verbum. q
vt ꝗ res cognoscit i verbo et ipsum vbū eode

fiat pri. cognoscendi et id pri. sic verbum sic
ecia in telligibilibz a nobis pri. cognoscit
seipsis et participata i principiis. ꝗ vt ē vnum
pri. cognoscendi ibi eadem cognitio ꝗ speciem. cog
noscere verbum et cognoscere res i verbo est
cognitio matutina. q. cognoscere verbum cognitio
matutina ē ¶ Ad hoc aug. ad orosium dicit
sic de scificatione diei septime hoc intelligi
posse arbitri. cum dicit requiescit deus ab omni
ope suo ꝗ non i ipso die tamquam eius bono
indigens quo fiet beatior requiescit. ꝗ ipsum
die septimum. i. angelicam nam ad diuisisse
ad regem suam ut videret i deo sicut omnem formam
dicta creaturam. ita et illam videt ꝗ illam
creaturam ppter i dignitatem ꝗ sola bonitate fe-
risse et hoc accipit ꝗ visio matutina e
videre verbum et videre deum ¶ Ingrum ē ꝗ
id ē videre solem et ad videre i lumine solis res
alias. et si visio distincta ꝗ species visibilium
alia ē visio specie qua videt sol i tota et
alia visio qua videt cetera i lumine solis ¶
Ad hoc vt ꝗ visio verbi et visio dei nec sit
matutina nec vespertina ꝗ ge. 1. ꝗ dicit dies
omnis et dies secundus et ꝗ dicit factum ē lux dicit
aug. ꝗ p die intelligit p sentiata lux di-
nam ad illuminationem intelligentie angelice
et illa fit mentio nec de vespertina nec de
matutina ꝗ simpl. dicit vocauit lucem die et
tenebras appellauit nocte et p ea i sequ
ti die p. dicit factum ē vespe et mane dies
vnus forcū q. create angelice i confusione
ad lucem vbi ē ante vesperam et mane. q. nec
matutina nec vespertina ē cognitio verbi.
¶ Solutio ad primo q. sicut ꝗ ꝗ absq
dubio potior ē visio matutina quā vespe- 5°
tina. ars enim forma et ro ē i qua fit res
facta p artem et ē pri. rei factē i quo ipse ar-
tifex totū artificiatū cognoscit et facit et
omnem ordinem q. exigit ad artificiatū ita
ꝗ permit. nihil latet eum de omnibz q. exi
guntur ad artificiatū hm i talibz verum est
ꝗ dicit ar. i vi. p. phie ꝗ domus ē ex domo
sanitas ex sanitate plaga ex plaga. domus
s. q. ē i lapidibz et lignis ex domo q. est
i ata architectonici. et sanitas q. ē i equi
tate humorum ex sanitate q. ē i ata medici
¶ Angelus enim cognoscit res i eo i quo tota
for rei et ro et ordo fromis et ēē presens ē
quā i eo i quo non hoc presens ē. ꝗ i verbo
tota for exemplaris rei. tota ro. tot ordo
fromis et ēē et ide i clarissima lucē presentia
sunt i re autē ipsa non hoc presens ē. et ppter
hoc melius cognoscit i verbo quā i seipsa et ho
expresse vult aug. i aurtibz pista parte

t distinctio et p hoc pz soluto ad m° pma
quia ille gradus et predit ¶ ad id q ob
t grui dd q duplex e distinctio scz p ee et
talis distinctio no fuit res t verbo distincte
lapis enim no e t deo distinct p ee. p e dis
tinctio tonis forte ydealis q t deo no distinguit
q. vna e p distinct relatione ad te cui ydea
e et de hac distinctione dr augl q alia rone
facit eqn et alia hoiez. sic artifex alia
rone dolat trabe et alia rone rotunda facit
columpna et sic forte ydeales distinguuntur
ad ex no ad int et efficiunt plures rones
p relationem ad creata quus t artifice sit
vnu et sic angli videt t verbo visione ma
tutina distincta rone vnuqdq q ad lucem
ee et bonu q ca creationis e p ordinem sapie
dine oriunt e. her enim lux ut dr augl sex
ies p sentata t elligendis angloru e p or
dinem creandoru. disponendoru et ornandoru
¶ ad dd q deum ar. t v pe phie t el
ligit de principiis ee. sic ipse se explanat
t pmo phisicorum q intelligere et scire oriuntur
ex omnibus scibilibus ex principiis et causis et ele
mentis scibilium p ex his q sunt t obo ut tale
forles et pna forma magne se habet ad ee
et fi sic dr plato t timeo qua ex forma et ma
qua fit t sempa et t eo t verbo p fi et ee magis
cognoscit quam t sempa ¶ ad ad dd q t deo non
cognoscat pnatie p phi tu lux et tonis sed
res t sempa multas subiacet pnaciis et mutati
bus pt q dr plato q no cognoscit t sempa nisi
sit t ei corpo t foris aut pnis q ydeales sunt
et sime pteu et stante cognoscit t cellem. dn
illu obiectio fm supponebat et q obi q de do
nichil p dicat p t hencia dd q hoc non facit
ad ppositu qr omnis nulla p dicet p t hencia
de deo tu multa de eo p dicat p vdempritate
q odr et error p dicat e qua p t hencia si
co aut multa q p diuisu modu significandi multa
sint licet re sint vnu et ide de his aut sa
tis t pmo h° tractatu e ¶ ad ad dd q licet
lux verbi p potentia infinita sit et nullo t el
lectu coaptabilis p comprehensione tu verbu
no p potentia t finita accepta p p q e co
et pnte illius nlistus t luce obi coapta
e t ellectu creato et hoc vocat visio ma
tutina. ppt mane q tuc pmo oritura mostrat
t arte dna ad lumen ee et bonu sic sepius
dtu e ¶ ad ad q vltius q dd q cognoscere
obu e duobz modis. si ut e obiectu beatudis
et sic vide obu no ppe vocat visio matutina
p visio q e tota mentis et e vide verbu ut
e pn et ro et btus rei prio ce ange ut di
sponende ut ornande. et sic vide verbu e vi
de res t verbo et hoc mo predit obiectio
pma q. hoc pmo vide verbu et videre res
t verbo refert ad visione matutina et
hoc mo vna ro visionis e vtrobiq ¶ per
hoc pz soluto ad segns q. oba aug hoc
expresse dicunt ¶ ad id q ob t grui dd q
no e sile de sole mdi et de hys q vident
t lume eius. sol enim materialis no e ca ee et
fi visibilium p manifestatio tm nec mani fe
stat ea t se sed ex tra se verbu mit et pn
et ca e et ee et fi res creandarum et dispo
nendarum et ornandarum et io manifestat ea in
sepo ppt q ad vna et eamde visione refert
et visio verbi et visio rerum t verbo ¶ ad ad
dd q licet no dicat t ge tu a basilio qo.
amb. beda strabo dr q lux illa quam deus
appellauit die pauldo tedente ad occasu
fuit e mane vespe eadem tedente ad ortu
fuit e mane et sic dies vnus naturalis fuit per
conversione ad lucem obi angelice nde. angelus
fuit e dies et lux tunc mane fuit cognitio
create fiende. vespa cognitio create fte et sic
p ordinem rei cognito angelica habebat vespe
et mane ppt q ut dr augl q pa dies ma
ne no legit dimisse quia angelus antqua
ee no potuit se cognoscere fiendu t lucem
bi t qua tu lux cognuit se fuit ¶ Ille vnus
ab alio t elligit ut cognoscat q

Ero q. q lux vnus ab alio t elligit ut
cognoscat vr enim q hoc fi no possit. cogito
eni no pt fi si alio duorum modorum. sc q cog
noscibile sit t cognoscente p eem sc q ho cog
noscit sua caritate et sua castitate et
sunt ppn t ellectu et voluntate et alia que
p essentia sunt t aia ut docet aug t xii
de tu aut p q cognoscibile p speciem abstrac
ta sit t cognoscente et neutro istorum modo
pt cognosci angls ab angelo ut angelus
ab hoie. q stat eni q angelus p eem no e
t intellectu altius angeli ut ecia hoib et
sic cessat pmus modus cognitois ¶ ite cum
angelus sit simpleq et t materialis et
abstracto specie t elligibilis no fit ipsa
et ab appedicibus materie ut dicit ar. et a
nicen. q stat q ab angelo no pt fi abstracto
hmo et sic cessat secdus modus et sic vr nullo
mo angls intelligi ab angelo ut ecia ab
hoie ¶ ad ho quida dicunt sic dr empe
docles sic narrat ar. t pmo de aia q sile
sili cognoscit et ita angls cognoscendo se cog
noscit alium alium angelum similem sibi et hm
dtu sunt confirmat p augn t xmo de tri
q hoc expresse dr et dat exn q aliquis

per carthagine quam vidit filius civitatem cognoscit quam non vidit et per mentem suam propriam quam videt per intellectum cognoscit naturam mentis alterius quam non vidit ¶ Sed contra hoc est quod cognoscit filius patris intellectum et per hoc angelus non cognoscet alium per distinctum esse et per illuminationem propriam angeli quod cognoscitur in propria essentia angeli non cognoscetur nec ab angelo nec ab deo ¶ Item hic angelus ut in prioribus exemplis dyonisius et magister determinatum est propriam cognoscit ea quae sunt mundi sensibilis quae tunc sub ipso sunt. si ergo angelus non cognosceret nisi in se sicut in suo illi videtur quod in propriam cognoscet angelum quia ipsum est quam res sensibiles quae sub ipso sunt quod valde intuentes ¶ Ad hoc cognoscere in suo illi non est cognoscere non quod est et non quod est et hoc est propriissima cognoscere et per hoc angelus non cognoscet angelum in eo quod est per quod est tunc quod valde intuentes per hoc enim omnis angelus de alio illam propriam cognitionem habet ¶ Ad hoc quod subtilizare intendentes dicunt quod per dyonisium et damascenum angeli sunt et luna et speculum et in quibus sunt speculum habent naturam et potentiam intellectiva receptiva species intelligibilium quod esse non potest nisi per possibile intellectum in quibus autem sunt luna habent naturam et potentiam activam et passivam species intelligibilium et sic dicunt quod per naturam receptiva omnis recipit ab alio speciem et per naturam activam sui passiva quod non potest esse nisi per intellectum agentem omnis impressit in alium speciem et per hoc omnis species sit sibi impressas abstractas et receptas propriae videt et cognoscit se intuendo ¶ Sed hoc est contra hoc quod dicit augustinus in xv. super gen. ad lit. quod in rebus non potest agere immediate quia non potest duari in ipsum per eadem rem nec par in pari agit per in primo speciem sua agere. quod per hoc in hoc agens non posset cognosci a superiori quia non posset in primo in eum speciem sua et nec par a pari cognoscere quod valde absurdum est ¶ Ad hoc per hoc intellectus receptus in angelo sit possibilis ad omnes species receptas habet se sicut tabula rasa et sic non differret ab intellectu possibili in homine quod valde intuentes videtur cum non angelica per intellectum simplicior et altior sit quam homo et sic non videatur in potentia esse per in actu per omnia intelligibilia et species intelligibilium ¶ Ad hoc speculum non tam receptum est quam refluxium lunae et sic omnis angelus non tam recipet speciem ab alio recipiens per species receptas reflectet in alium quod difficile est intuire ¶ Ad hoc item quidam dicunt quod due non sunt extreme et una media participans in utraque. sicut enim non est datum species et finita et nullo modo recepta corporalis autem non luminosa est receptiva speciei nullo modo nisi finita sicut per oculo qui non videt nisi speciem visibilem recipiat. et sic de angelis sensibus et quibusdam et omnibus potentiis operantibus in organo corporali et dicunt quod angelica non media est quia per hoc quod est lumen activum et passiva est species et per hoc quod est species receptiva. et sic per species receptivas et factas in eo cognoscit omnis angelus alium angelum ¶ Sed hoc destruit per easdem rationes per quas destructum est antecedens sicut enim intellectus possibilis in angelo est sicut tabula rasa ad species receptas quod valde intuentes videtur cum abinitio sit passivus et tactu intellectus angelicus ¶ Dicunt quod quomodo angelus cognoscat deum deus enim infinite distantis est et angelus finite. quod non est proportionatum ut angelus cognoscente et deum cognitum et sic videtur de angelo non cognoscere deum ¶ Ad hoc dicunt in proportionalia non coaptantur sibi in per medium proportionale vetus. si quod non proportionatur virtuti angelicae et virtuti divina in cognoscendo et ordinatur quod angelo cognoscat deum ut videat per intellectum. oportet quod hoc fiat per medium. et tunc quaeritur de illo medio. quod aut est creatum aut increatum. si creatum tunc dicit quod deus et non proportionatum cognitum angelo et si proportionari debeat indiget alio medio et sic ibit in infinitum. si autem est creatum. tunc potentia finita est et potentia infinita in cognoscendo quod est in deo proportionari non potest. et sic per nullo angelus nullo modo possit cognoscere deum ¶ Indicium est quod dicit augustinus xviii. angeli eorum semper videt faciem patris mei qui in ce ¶ Ad hoc augustinus xv. de trin. dicit quod mens cognoscit semetipsam quia sibi presens est per eam. quod a filio tunc deus per eam presentia potentia sit in angelo et in mente per presentiam dei. sive cognoscet et ab angelo et a mente ¶ Ad hoc nobilissimo cognito nobilissimum debet modus cognoscendi. si deus est nobilissimum cognitum. nobilissimum aut modus per presentiam eius quod deus cognoscitur ab angelo et a mente per presentiam eius ¶ Solutio dicit ad primum quod angelus intelligitur ab angelo et ab homine sic ab angelo intelligitur et cognoscitur species quae existunt ab actu in quibus res est angelus et cetera intelligitur ab angelo per formas et species quae in creatione rerum angelo indite sunt ad singula creata cognoscendo sicut in prioribus paulo ante satis determinatum est et sic non est quod per eam unus angelus sit intellectus alterius dicit est enim quod in specie actus melius videtur res quam in seipsa ab homine aut intelligitur per abstractos

sic abstractus

sicut abstrahit angelus ab hoc angelo sic
eum vniuersale simplex et intelligibile effi-
cit per remocionem materie et corporis quia fit per ap-
ticulari quod a philosophis vocatur accidentia immate-
rialia ita idem vniuersale primum efficit per reduc-
cionem ipsius ad ipsa et immaterialia. primum enim
et singulare non cognoscit nisi per alios primos et singula-
ris sicut exposse ondit in thobia quod p° raphael
ingrabat esse angelis cum per opera creatures mediante
quas fecit intra sacrum vxorem iunioris to-
bye operescendo demon ab ipsa et quas fecit de
felle piscis intra oculos seniioris thobie sub
primo nouo cognitus est quia ipse esset angelus raphael
quia mediante dei intuitu et quia obiit quia a simplici non
potest esse abstractio. dicit quod duplex est abstractio
scilicet a materia et materie appendicibus et hoc est abstrac-
cio forme intelligibilis a fantasmatibus et hoc
non potest esse in spiritali et intellectuali nisi et est abstractio
vniuersalis a particulari quia fit dicto modo scilicet se-
parando formam intelligibilem ab his quia apparet
ea huiusmodi particulari sicut abstrahit punctum
ab hoc puncto et vnitas ab hac vnitate et
sic abstrahit ita per reflexionem ad primum ita
cognoscit et sic et vniuersale et particulare intelli-
git et hoc abstractio est in omnibus creatis
tam simplicibus quam compositis. in deo autem esse
non potest quia ipse non est vniuersale nec particula-
re propter longinquo eo quod in ipso esse idem est et esse. Ad
solutionem quam quidam ferunt quod exposse sic possit
cognosci aliud dicit quod non valet quia hoc non esset
nisi coniecturalis et intra cognitio et hoc sicut
vba aug. exima enim cum esse visa non cogno-
co filium nisi coniecturali cognitione et eximente
mea non cognosco mente altius nisi coniectali
coniectalis enim cognitio non manifestat cognoscen-
tem esse et esse. Ad tertia argumentum quod intuitive quod
solutionem illam precedit. Ad id quod dicit quod an-
geli sunt species et lumina et sic receptiua species
et collatiua sunt secundum dicit quod hoc dicit per
hoc quod intellectus agens et possibilis sunt
in angelo quod admodum in animabus dicimus
et hoc non potest probari quia per abstractionem
species omnino fiat in alio et ideo primo via solomonis
melior est. et ad hoc quod angelo cognoscat an-
gelum per speciem creatam non exigitur nisi conuersio
omnino ad alterum sicut in applicatione suorum lumi-
num ad hoc quod omnia penetret alterum non ex-
igitur nisi oppositio sucetta et quod omnia contingat
ad alterum in conuersione enim illa terra fuit.
sicut illustratio speciei create ut sub

lume intellectus agentis cognoscat se cognosci
da illustrat intellectus possibilis ut claro
lume speculetur eamque adaptat et ordinat
species angelo concreata ad primum et rei cognitio-
ne et hinc tribus pficta est cognitio. Ad id tamen quod
primo obiecit in oratione dicit quod non valet quia cum dicit quod im-
ius non potest agere in superius intelligit de actione
via et physica quia est actio per vtrum actuam do-
minante et de hac intelligit vbi tamen actio
aut quia intelligibile agit in intellectum actio
intentionalis est quia ne actionis nec nomen nec
rationem habet et hac potest intelligi agere in superius et
equo et par in par. Ad secundum dicit quod intelligens pos-
sibilis in angelo pfectus est per species intelligi-
bilis concreatas sibi et ideo bn gcedmr quod illa so-
lutio non satis pfecta est nisi addat quod dicit est
Ad secundum dicit per hoc bn ondit in pfectione solu-
tionis. Ad id quod dicit de media non dicit quod
in bn dicit sit non tamen soluit difficultates
omnis nisi dicat quod media non per illa tria quia
in quasione angeli ad angelum dicta sunt species
intentionalis et collatiua et receptiua est
Ad id quod obiecit in secundo dicit quod hoc procedit
et ondit in finitate solutionis. Ad id quod
vltimus quod dicit quod angelus cognoscit deum quidquid
modis quorum vnum et principalis est per speciem
intime contemplationis ut dicit sancti. qui videt eum
facie ad faciem sicut dicit apostolus quod ab hac
intima contemplatione non recedit intra qui mit-
tit ut dicit beda quia mitta deum tuerit quam
quod mittit et ideo dicit quod dicit angeli eorum
semper videt sui mistici sui assistat et iob
xxv. numquid est numerus militum eius. et super
quem non surgit lumen eius. in lumine enim vultus
dei sunt beatus sunt et ab intimo contemplatio-
nis lumen illi nunquam recedunt secundus mo-
dus post illum est quem ponit dicit in alegor. in theophanijs theophania autem lumen
est gloria dei quia a deo descendit in angelum bonum
et speciem gloriae dei in primit in eum et ideo dicit
a theos quod est deus et phanos quod est apparitio quia in ipsa sit in magne resplendet et ap-
paret gloria dei tertius modus sub illo est
quia cum deus essentialiter presentialiter potentialiter
sit in angelo bono et non sit impedimentum aliquod
nebula prius resplendet in eo deus sicut in spe-
culo clarissimo et sic cognoscit eum. Quartus mo-
dus sub illo est per effectum. per effectum gratie in hi-
tantis et gratia fructibus. videt enim quia
tale effectum non potest oriri nisi deus et quia semper
deus est in tali effectu et sic videt et cogno-
scit eum ut se in hitantem cum illa nebula

4 ptm impedeat ad et tpm motus q
tog scit eu p effta creatam q vesptina cog
vorat qm. s. cognoscit bonitate dei p lu
me sparsu sup creatas q e bonu creatam
tmo spe et ordie et ex hor attollit in
laude creatoris. uta tu q cogtom dei no
meditat a treatis que admodu hd et ppt
hoc dicis. tu sermone sup tam. destinguit
int cogtom angloru et homu sic dicens
q angelo teneb solui no indiget scalis
ad hor q ascendat solui p creatas mu
di sic ho eo q solui ita tenet. sile nemo
laborat fodiedo puteu hus fonte limpi
dissimi fluyus pre se manante. neo me
dicat panem extra domu sua i domo ppa
habitas panibz ita angelo cogtom dei
no meditat videt eu facie ad facie et
ho dt tellexisse aplm po. 1°. cai eu dis
isset tuisibilia a dei p ea q fta sut tellta
cospicuntur stati addidit a creata mudi
q e ho et no dixit a creata celi q e an
gelus. ho em cogtoem creatoris a crea
tis meditat. angelo aut videt p spem
Qd a dd. q angelo sine medio videt
deu ad obiectu qtra dd. q hoc obiectu
no pcedit n de visione cophensioib et
hat visione illa creata puta videt deu
sz de visione q e ad tactu i mediatu lmis
tellctualis sp stam rei vise no pcedit
obiecto q hat visione fimtu pt vide
tfmitti sn medio et videt ipm p ppa spez
sine sube qmus no apphendat ipm et de
ho ct. 1°. sup 10. i p. oml dat pulcrit
ex. de eo cui visus spargit sup mare
illu em visus detnigit ppa spem maris
et tu infra tmios visu no claudit pela
gus ifmitu Qtria q tgcu obicuntur
pcedit Qlr angelo tellr ab hoibz
Dicto q qlit angelo telligit ab
hoibz ho em tellctu no ht q ex fan
tasmate no orit. angls aut n assup co
corpe fantasmata no facit. q vr q ho
no possit hre tellctu de ipo sn tellctuale
cogtoem Qd hc intellctus hois quittus
e ytimio et tepi et p hoc vr q n tel
ligat n sub for tdimu et spe sensibili. nec
tcu hoes ht angls. q vr q ho no possit
hre tellctualem cogtoez de angelo
Indicu e q phi et nam et mdu telli
getiora i vestigauit et tellexerunt per
motu superiora corpm. dc em plato q motu

circularis motu telligetie e eo q ymiter
mis e et regularis et ab eode tide q ma
face no pt fri p dnsitate mobilitat ar
tulorie indu et ordine tellectuali in
telligetiora mouetur Qd hi telli
gibilibz splendor telligetie e q. alia
telligibilia no eent sicut color visibilis sine
actu luadi fit videdo coloratu sit ve luci
fit p actu. ita telligedo telligibile fit tel
ligit splendor telligetie deffusu sup telli
gibile ut telligibile p actu et sic qdm tel
lexerunt telligetia decimi ordis fri cuiceti
i sua pa phia dt q telligetias ee i nobis
e splendores telligetiorum ee i nobis q a
sili ai illuiacoes angelorum fiat aie humane
n possit ee q n no pripiat illuiacoes sibi
fras no pt ee qm ex ppa illuiacoe telligat
illuiatore et sic telligit angelus Qd ht
zach. 1°. dt angls qui logebat i me. q stat
q no loqt i ipo n pilluiacoes ad ho. nt ad
q pilluiatore aute tellexit angelu i
se ipo ee cu dixit angelo qui loquebat
i me. q. sile et alij p illuiatores possunt
telligi angelos et sic angelus intellctua
li cogtoe cogstabilis e ab hoie Qd ht
q stat q angeli mistrat ita nos et mis
terii corp et sensibilit et intellctualit pti
pit ita q ecia ex mistio noi ant fz non
pt ee qm ex mistio mistrias telligatur
q. p cogne intellctuale cogstit angls ab
hoie tm mistrat Qhoiico q tedd e q an
gelus cogscit intellctualit ab hoie tbus
mois sz in p revelacoem sic de q paulo
i raptu revelacoem accepit et intellctua
le cogtoem de spoms angelice i archis
et ordinibz et i alijs q pinet ad ornatu
angelicu qua p ea dodi. btm. Dyo. q de
scripsit ea i cel. hier. Qdo cogstit de illu
miacoibz fras ab ipo angelo sic bn obia
endo pbatu e Qtcio cogstit i ope mistiz
sic dicu e i obiectedo Qd p. q dd qi
fidat sup qd da fmu sz q ho no ht intel
lctu q ex fantasmate no orit fz ho. et i tel
lcb hois mdu accipet dna et ea q pnte
intellctualia sut sic p. sbe et entis pia
fz verum e q nalia et mathema. ora no ht
i tellctu n ex fantasmate dm q. ut i ms. de
ana hat eande qone moneb dt q i tellctu
dnoru accipit i tellcb no ex fantasmate
fz i qm elenat i lme agetis i tellcb ad
spem lmis dni q i pmo splendore i telli
getie cosistit que i tellctu duicem trat

5°

sim et sim. ad ad 33 q intellectus homis no
e ita quict. q timo et tepi qn elevari possit
ad lume intelligenie puri et clari et i illo
pt cognosc acipe intellectualiu qz sit no reflec
tit ad sensu. et si ob. q dr phs p posterior
q destructo sensu perit demonstratio et scia
33 q hor no dr vniuſalit ſ q destructo sen
su perit demonstratio et scia 33 q hor no dr
vniuſalit ſ q destructo sensu aliquo perit
scia et demonstratio sensibilis illius q acipi
t p illu sensu qz de illo nec scia nec demo
stratio hri pt n p vniuſale q abstrahit a
sensibili sensu illius sui a fantasmate Ratio
nes q inducit in grm predicit Et de ange
lis inde q de voluntate loqz dilectione
Qui dilecte et qrit ea Ergo veru volu
tas sit in angelis ſ diffras duas q sicut
in nalis voluntas et electiua Ergo de ac
tu voluntatis qui e diligere Secto de obiecto
voluntatis q e diligibile veru hor. ſ. sit i
ordine sic i hoie ut absqz ordine Vtru vo
luntas sit i angelis ſ duas duas
Ad primu ob. sic Dam. in li. xxxi. ca.
voluntate diuidit i voluntate qua vo
cat thelisim et i voluntate qua vocat bu
lisim et sunt her eius verba. optet scire
qm aie inserta e nalit virtus appetitiua
eius q ſ nam e et omn q ſbalit ne sint
assint et cotetiua sint ne q vocat voluntas
thelisis na suba quide ee et vnie et
moui ſ intellectu et sensu appetit ppa con
cupiscens nalem et plena eein. loqz et de
finiat hanc nalem voluntate thelima sui
voluntas e appetitus rionalis et vitalis
ex solis dependens nalibz. sic thelisis vo
luntas quide e ipse nalis. et vitalis. et
rionalis appetitus omn ne gsticutiorum simpli
citus et post pauca iiacet quide hois
aie citus rionalis appetendi cu ig nalit
metus fiunt ipse rionalis appetitus ad aliqd
re dr bulisis i voluntas consiliatiua et
post pauca voluntas finis e consilii ut
eorum p q deuenit ad finem consilii aut est
appetitus i qsitis de hijs q sunt ad finem et
de hijs q sunt i nobis rebz. consiliat enim si
debet pcurare re an no deinde iudicat
q melius et vocat iudicium. deinde ordinat
et disponit q ex consilio iudicatu e et
vocat sina. deinde post disponere fit electio
electio aut e duobz modis ut plibz pa
tetibz hic p alio poterat deinde impetus
fiat ad executionem et de i petitu deinde vtit
post i petitu et de vsus. deinde cessat ab

appetitu post vsu Dr aut ide dicit. q
oris voluntas i rione e. et ide dr. ar. i top.
et i iij. de ana sic voluntas i rione fit in
sensibili vo p te appetitiua desiderium et
amnis tu q rionalis creata sit angelus
et voluntas vtraqz i ipe fiat vr q vtroqz
sit voluntas i angelo Sed contra hoc vr ee
q voluntas nalis que thelisis dr e t. corp
quibz indiget ad ne constitutionem ut conser
uationem. q vr q voluntate thelisim no ht
Ad hc vr q nec bulisim. illa enim ut dr
Dam. antecedit consilium dispo. sina. et electio
et i quibz no e antecedens tende no e cofe
quens i hijs i quibz antecedens e ita consequens
consilium aut ut dr ar. i iij. eth. e de dubius
operabilibz prius possibilibz alia si cu igit
angeli sint deiformis intellectus ut prius hi
tu e dubium nullu erit i angelis. q nullu
consilium nulla dispo. nulla sina. nulla electio
q nec voluntas electiua sui consiliatiua.
q nulla voluntas ponit e i angelis nec the
lisis nec bulisis Soluto dd. q vtiqz vo
luntas e i angelis. appetitus enim ex rione detra
t voluntas vocat ſ ar. de desiderabile aut
ex rione ad appetendum e omne id q facit ad
ne conseruationem et constitutiua et si no appe
tet irrionabile eet. sic omne q fuerit ſ
rionabile e q fiat ex rionis iudicio et sic
appetendum e ut fiat. et si no sic appetet ut
fiet irrionabile eet. et in angelo et i hoie
et her e voluntas bulisis et id q ordinat di
cit Ad primu Dam. et ar. q oris voluntas
i rione e et q irrionabilis appetitus no e vo
luntas ſ brutalis impetus quo potius agu
t irrionabilia qua agat Ad id autem
q obiecta de thelisi dd. q angelus ad
minus indiget deo conseruante ne i nichilum
decidat et pt hor deum nali voluntate dili
git ut conseruatorem. tu arg. no valet q
no sp e vm q talis appetitus sit indigentie.
et no hiti. e enim aliqui hiti ut continuetur
et sic angelus appetit et vult ee vnie et intel
ligere q nalia sint ut i hijs sba sua conserue
t et continuet Ad id q obiecta contra buli
sim dd q illa q fiunt ab angelo diuino
de possunt fi sic dr glo Dam. x. sup ii mo
rentur ut plier adiusus principe psoum
gtradicente tuis ptibz et mee legationi q
michael princeps iudeorum volebat ptim sa
ti liberi a captiuitate medorum et psarum
angelus aut spiritus medis et psis dicebat
no sufficiet ad hor ee purgatu et i hijs
expectabat finiz ysilij dum q eet fuered

et q̃ potius eligendum. ¶ Sed ꝓ glo. q̃q. sic
d. Iob xxv qui facit concordia in sublimibus
suis non est discordia inter angelos bonos qui
vno aliquo rationabiliter appetente et volente et
alio nichilominus ad rationabiliter appetendum et
volente et alio nichilominus ad rationabiliter
appetente et volente deus concordia facit qm
ex hac consilio sui prouidentia determinat q̃
potius volendum et faciendum sit. Dm. h. Sed. vo
luntas humanis ⁊ angelis et est de opabilibus
p angelos possibilibus alte fit ut finem consequ
tur. Sed hoc est voluntas dei ¶ Ad id q̃ obiic
tur ꝓ illud q̃ consilium non sp est ignoratis vel
dubitatis. Ita cum videt q̃ expte rei facienda
est probabiles rationes sint et tale quod fieri debeat
et ad oppositum nichilominus probabiles sint rationes
et tale quod non fieri debeat expertato deliberatum
diffinitionis finem quod consilium vocat
sic dicit. vocat consilium et electio ex quibus
predit ⁊ angelis voluntas electiua et sic
vtique voluntas est ⁊ angelis sed et naturalis et
electiua. Vtrum angelis ex solis naturalibus potuerit
¶ Circa q̃ de actu voluntatis quia est di
ligere et q̃ vtrum angelus ex solis naturalibus
potuit diligere deum propter se et simpliciter omnia et vtrum
q̃ non quia diligere deum propter se et simpliciter omnia. actus
caritatis est et vbi est actus ibi est habitus cum ac
tus exhibitum precedat. si q̃ ex solis naturalibus
potuisset diligere deum propter se et simpliciter omnia ex
solis naturalibus potuisset habuisse caritatem q̃
falsum est. ¶ Ad hoc ad summum gratie non pertin
git nam si gratia non prestaretur quia diligere
deum propter se et simpliciter omnia. q̃ ad hunc actum non
pertingit nam sola ¶ Ad hoc actus dilectionis p
fectior est quam actus fidei. q̃ in quie virtutis
sit fides habitus ad habitum ita se habet actus
ad actum. habitus autem caritatis melior
est quam habitus fidei et perfectior patet ad cor.
xiij. nunc autem manet fides spes et cari
tas. ita hoc maior autem horum est caritas.
inde sic. angelus ex solis naturalibus non potest tre
de in deum propter se et simpliciter omnia. q̃ nec potest di
ligere deum propter se et simpliciter omnia ex solis naturalibus
¶ Ad hoc Pe. vij. simpliciter velle adiacet in
distinct. glo. triplex velle sic velle vicij
velle virtutis. et velle nude. et dicit q̃ velle
nude medium est inter velle vicij et velle virtu
tis. sic velle vicij est minimum dilectionis ponere
⁊ eo q̃ est diligendum ut dicit aug. ⁊ fortuna
dona. sit ⁊ creatum velle virtutis est tum
dilectionis ponere ⁊ eo q̃ summe diligendum est sic
deus. vltior autem tunc non potest inferri quia
diligere deum propter se et simpliciter omnia. q̃ talis actus
actus virtutis est et non est caritatis. q̃ ⁊ hunc
non potest velle nude et sic angelus non potuit
diligere deum ex solis naturalibus propter se et super
omnia ¶ Ad hoc arg. in m. et hoc dicit q̃ vnicuique
extremum ⁊ bono virtutis eius est extremum
⁊ bono voluntatis vltra q̃ nichil ⁊ bono potest
inueniri est diligere summum bonum propter se et super
omnia q̃ hoc est virtus voluntatis q̃ caritatis
vocatur sic ad caritatem non sufficit angelus
ex solis naturalibus. q̃ nec ad hunc actum qui
est diligere summum bonum sed deum propter se et super
omnia ¶ Ingrum hunc est q̃ potior est voluntas
⁊ volendo sed diligendo quia ro ⁊ cognoscendo
q̃ patet ex ho. q̃ dicit quinque Dam. Sed nichil
et arg q̃ voluntas ⁊ possibilium est volumus et
ee ⁊ mores. ro autem cognitiua non est nisi possi
bilium et verorum. nde sic ro ⁊ cognoscendo ex so
lis naturalibus determinat deum esse summum bonum
et propter se et simpliciter omnia diligendum. q̃ multo ma
gis voluntas ⁊ diligendo ex solis naturalibus po
tuit deum diligere propter se et simpliciter omnia ¶ Ad ho
cum angelus sit ita intellectualis q̃stat q̃ ⁊ cor
de suo septum fuit hoc precepto ait xxij.
diliges dominum tuum ex toto corde tuo
et ex tota mente et ex tota mente et ex to
ata tua et ex omnibus viribus tuis. aut q̃ po
tuit ⁊ plene. aut non potuit. si potuit q̃ ex
solis naturalibus potuit ⁊ caritatis actum. si non
potuit sibi ⁊ priuatum non fuit q̃ non fecit
q̃ fecit. q̃ ex solis naturalibus ⁊ plene potuit
¶ Ad ho. q̃ pt bonus ⁊ fortior pt simpliciter et multo
plus. si bonus cum suis fortitudinibus cum
pt diligere bonum cum suis q̃ diligit ipsum propter
se et simpliciter omnia. ita q̃ quibus periculum subt
ne fluctuabat et dicit ar. ⁊ nu. et hoc est et mors
eligentior tali salute ⁊ quia fluctuabat bonum
cum suis. q̃ vt q̃ multo magis dilectio naturalis
voluntatis possit diligere summum bonum propter
se et simpliciter omnia etiam ex solis naturalibus ¶ Ad ho
tum ⁊ ho. de amicitia explicet distinct amici
tiam. s. fundatam simpliciter delectabile. fundatam simpliciter
vtile. et fundatam honestum. et dicit fundata
simpliciter honestum diligit amicum propter se et simpliciter
omne vtile et simpliciter omne delectabile. si q̃ hoc
pt amicitia horum ex solis naturalibus sunt gratia
gratum facere cum angelicum nam ⁊ naturalibus me
lius sit dispositum quam humana et summe
honestum sit deus multo magis angelicum
non potuit diligere deum propter se et simpliciter omnia ex
solis naturalibus ¶ Ad ho. ar. ⁊ nu. et hoc est posita
est q̃ bonorum amicitia et ⁊ vtique sicut ⁊
perfectum est ut dicit ar. ⁊ nu. philosophus cum nichil
deest. deest autem aliquo amicitiae non diligat

ppt se et sup oia · g' ho ad homem ex solis
naliby pt hre tale amicicia q diligit ppt
se et sup oia · cu g' angelus meliq sit ds
posit) ad deu qua ho ad homem · multo ma
gis angls potuit diligere deu ppt se et sr
oia et sic pt hre actu caritatis ¶ Ad hr
dr ibide mali quide amici erunt ppt delecta
cois qstu i hor fures existentes · boni at
amici p se p em q boni et hi quide sunt
amici · illi aut p accns · illorum aut solutio
amicicia si solutio qstus delectacois · et ex
hor seq ide q pus sq q boni et honesti
diligunt se ppt se et sup oia et sme gra
gtu facrete ex sola vtute cosiectus dali
ut intellectuali q vtutes nales vocat a sas
et cu angls meliq dispositi sit ad deu q
ho ad homes p vtute intellctuale ut cosiectu
dinale · vr q angls multo mag potuit di
ligere deu ex solis naliby ppt se et sup oia
¶ Sicq dicat q angls quide potuit di
ligere deu ppt se et sup oia p ille e ne actus
et no vtutis hor erat gtia aug q i lib
de moribus ecclie dr q vtus n ad e n ordo
amoris · actus em voluntatis q e dilectio si
amor i meliore form ordis multiqua potest
poni qua ut sume boni q sume diligendum
e diligat ppt se et sup oia ¶ Solo ad ho
dicunt aliqui oppositum sq et vollh alti
sio dorem · q duplex e amor sc dilectio vo
luntatis · sc dilectio amicicie et dilectio concupi
scencie · dilectio amicicie e q tendit i alterum
et de hac dr q minus quam me suos
ee no pt dilectio concupis e ne q sp tma e i
serpa · et q q diligit ad serpam retor
quet ho e ad bonum ppm et pnatu et nisi
p gram gtu faciente eleuet supra se
omne q diligit ad bonum ppm retorquet
et diligit ppt se ipm ita q pnatu to
modu grit i illo · tu p usa i hor no e q
vlcius no pt n p gram adiuuet · nale
e em omnibus q sunt q amet sc diligant
conueien sibi p natuam ut dicunt plato
et boe · et hec solutio mi placet quia bo
e ¶ Ad pm g dd q p q quos quibus pbat
q angls ex solis naliby no pt diligere
deu ppt se et sup oia credenda sunt et p
cedunt nata em q recta e i serpa et sp
retorquet ad serpam facit q diligibile
no ppt ipm diligibile diligit p ppt se
qreb indigi ipo et concupisceb ppm co
modu nec pmittebat q aliq sup serpm

diligat dilcone concupie quia hat hi ad
serpam nata ¶ Ad id g' q i dicu ob dd
q licet voluntas i quibusda possit ee ad q
no e ro tu i movendo se i ho q diligit min
potest e rone et hor e ro q ro boni q dili
gendum e p roem boni determinat extra se vo
luntas aut nalis ppt natuam q prim e mt
sp rectiat ad mt se ¶ Ad dd q ho p cep
tu quide sept tu fiunt i corde angli p no
nt i plecet ex solis naliby p gram adiu
tus ¶ Ad ad dd q illud bonum q diligit b
tus similis creatu e et ppt creatuam dili
git et i illud ex solis naliby vtus similis
pt illud aut summum bonum i creatum e et sr
omez nam create i infinitum elevatum et
ro i sufficiet na no pt n p gram eleuet
¶ Ad ad dd q amicicia fundata sup honestu
no diligit amicum n ad corumpitur i quo q
retorquet ad serpam vni e ipe cuilibet ibide dr
q amicicie honestoru multa delectacio adiuncta
e et multa utilitas ¶ Ad ad dd q pfecta est
q bonorum amicicia pfecione sibi competeti sui
nam p hor no qpetit ei q no retorqueat
ad serpam vni ipe ar i xi · etc · vbi dr
de impedimetis amicie tra gnia hominu remo
uet a dilcone sq senes et austeros et no
resalutaces et sint her eius verba · senes
et austi patu diligibiles e em i eis pnu
q delectabile · de no resalutacibus dr sic multas
em amicicias apsigoria ho e nresaluta
co dissoluit ¶ Eode mo dd e ad segns bo
em licet sint amici p se et ppt vtute tu ho
inclinat ad serpos vni dr etia q amicorum
ppm e semp velle ee sil et i co fabulacibus
delectabilibus gtere totos dies · dilcio auce
caritatis elevat creatuam sup se ita q to
tu se reponat i dilcio i creato q e deus etia
si n sibi debeat ff · et ut dr b · cofitet deo
qm bonum no qm sibi bonum et adhet deo i vno
spu · p ad cor vi · q adhet deo vnum spus est
¶ Ad vlm dd q i vitate actus sic vestitus
ordine vtutis ordinatus e · et e actus cari
tatis p cu dr diligere deum ppt se · pro cu suo
casuali construit i rone triplicis cae · s · ef
ficiete forlis · et finalis · ut · hat dilcoez
no efficiat n deus · et efficiat ea forma
dilcois q e i ipa et fine dilcois q e ipe
et cu dr sup oia · pro cu suo casuali no
tat expressu q sup serpm et ad ho no pt
sola na q semp rectiata e i serpam ut
dicu e dm i ro vi · vbi glo distingt tp
velle · s · velle vtutis · velle ne · velle vitij
et dr velle ne medium ee i t velle vtutis

et velle viaj. nō accipit medū p eque distā
tiā sicut p participatōem extremorū ꝗ p ab
negatōem vtriusq; extremi q tū ꝓpinquius
se tenet cū velle vtutis quā cū velle viaj
q; sit d̄ Dam. virtū sū p̄cm̄ t̄ retrossus ab
eo q t̄ ꝗ natura t̄ id q t̄ gra natūz. nata
aut ī clinat ad bonū grē et vtutis sic
ad id ī quo p̄ficit et cōplet ꝗ optimū pos
se ipsius q ad actū nales hīc pt ⁊ de
Ercō q d̄ de ob ordine dilectōis angelorū
iecto voluntatis q t̄ diligibile vtrū
ho. s. sit ī ordine sic ī hoīe ut ab sōz ordīe
et vt q sit ī ordīe plura eīm sūt q tenet
diligēre angelū sic et ho dilectōne electiua
tenet eīm diligēre id q sup se t̄ q t̄ bonū
ī creatū deus. s. et tenet diligēre electiua di
lectōne id q ī ms se t̄ q t̄ angelo q ad eādem
beatitudīnē ordinat et tenet diligēre id q
ī fra se t̄ sic ho ꝗ corp et aīam q etiā on
dit p effectū custodie. tenet etiā cōformē vo
luntatē suā voluntati dīne de quo scribit sa
pie xp. diligis oīa q sunt et n. odisti eorū
q fecisti. et m hīs diligēdis sunt q deus. angelū
eīm ꝓpinquior t̄ angelo quā ho angelo et
angelus coordinalis et eēdē ī archie ꝓpīnqor
t̄ angelo quā angelus altius ī archie et
alteri hoīs ordīs q sic ī hoīe t̄ ordo diligi
bilū q se tenet plus diligēre quā ꝓxīmū
ait xxp. diliges ꝓximū tuū sicut te ipm
Quare cū d̄ sic terpm dat tibi principalitas
ut te ho diligas mk ꝓxī ab aut ꝓximi
ore sanq. ut beneficio plus diligias quā a
lū no ꝓxī gratiū quietū omis cū ad ho di
ligas ad q terpm ho t̄ ad beatitudīnē etiā
cū q tales q deus sunt ī diligendi ab angelo
sic ī diligendi ab hoīe et ome bonū ꝗ coēz
ordīs detinet sic d̄ hoc vt q ide ordo sit
ī diligendi ab hoīe Ad ho cam. ms ordīa
tīnē caritate ꝗ caritas no ht ordinem
ī diligendi no q t̄ caritas ē no t̄ ordo
diligibilū ꝗ ī angelo caritas t̄ q ordo
diligēdi qui deus t̄ caritas eīm alia or
dinem hīc no pt Ad ho cam t̄ q ī ordīs
diligibilū ī hoīe predit ab hoīe eo q
vnū natū t̄ ex alio ut beneficiis ī alū
sic d̄ luc. x. quis ē videt ꝓximus fu
isse illi q incidit ī latrones. et dit. q fe
cit misericordiam ī illū ī angelis aut tales q
deus no sunt. vnū eīm no predit ex alio
ꝗ omis ecclie sūt p creationem a deo net
vnū beneficiū t̄ ī alū ꝗ bonū oīm eorū est
deus et illuminatio dīna et beatitudo. q vt
q talis ordo diligibilū no possit ēē in

angelo qui t̄ ī hoīe Soluitur ad. q de
plex t̄ ordo diligibilū dilectōe electiua
sc; ordo vie et ordo patie. ordo vie t̄ ex
gratiis diligibilū acceptis ex pte di
ligentis no dilectōis sic t̄ ꝓpinqtas ex gra
nobis beneficio maior ut minor. et hīt
ordo t̄ ī hoīe ī via ī qua natū t̄ talis p
pinqtas maior ut minor. talis t̄ ꝓpīn
qtas p̄tinet ad viā et iste ordo no cōue
nit angelis sic probat obiectū. et t̄ ordo
patrie qui accipit ex cōne boni diligi
bilis et ꝗ t̄ ut bonū omē diligat et ma
gis bonū magis diligat et sūme bonū
maxīe diligat et tali ordīe hīt se di
ligibilia ad angelū bonū et id deus
sūme diligit. et alū angelū diligit ad
q serpm hoc t̄ ad eandē beatitudīnē et
meliorē plus diligit. tū meliorē se no
diligit plus quā se. et hoc id t̄ q gra
p̄ficiō ne t̄ et no gratia et quia ī dilectōe
nali dat sibi principalitas ad serpm. ideo
etiā ī dilectōe q unita retinet eādē principali
tatē hoīem aut diligit sic se ipm hoc t̄ ad
q serpm ꝗ aīam et ꝗ corpus ī eo q corp
p̄ticeps pt ꝗ eius beatitudīnis cū aīa re
atur as alias diligit ꝗ q ī eis resplendet
bonū dīnū q cognoscit visione matutina
ut vesp tina. quasdā tū creaturas diligit
ꝗ q valet ad vsū nūsti q ēdcet ī a hoīz
et ꝗ t̄ ordo diligibilū ab angelo et p
hoc p̄z solutū ad oīa pt hoc q obiectū
t̄ de coordinalibz et de hīs q sunt eēdē
gārchie. et dd ad ho q nīl p̄hibet qn ad
tales habeat quāda cōne dilectōis quā
no ht ad alios ꝗ tū verus ordo dilectōis
seq̄ūtur bonū dīnū q resultat ī angelis
De ētio attributo. s. psōli dīscretōe
Ende q de ētio attributo quē t̄ pso
nalis distrētō et qrit duo Ad 2 an
distrētō psonalis queiat angelo Ad 2 ēdo
et si queiat ꝗ qua cōne queiat eis de
psonalis distrētō queiat angelis
Ad primū sic p̄cedit Richardus ī li.
de trin. d. q p̄sona distinguit tbz modis
sc; origīe tūm. et ꝓpetate tūm. et vtrq; mo
sc; origīe et ꝓpetate. origīe tūm sic ī deo
pr. filio et spūs scī. hic eīm tres p̄ dīne re
lātōe origīs eīm differūt. ꝓpetate tūm. sic
ī angelis mālz vnū no originat ab alio
ꝗ ī hoc distinguit q ꝓpa vnū q cōstitūit cū
ipo et singularitate eius demōstrat. no
sūt ꝓpa altius. vtrq; no sic ī hoīe. ho

em et origine differt ab alio et petate ac-
cidentali q emiat hoc q sint parti. pentela-
locus tempus et hic quorum collectio non pt
ee i alio qua i uno et ondit singularitate
eius ¶ Sed vr q persone angelice non differ-
rant petate tm q eam petate tm distinguunt
p actus distinguunt. si g petate tm distin-
guunt persone i angelis non n accidentalie differ-
rant q plus e n entita differt sbalie sit plo
a persona pt qua i diuinis est em una persona
una sba q e hoc aliq. et sic vr q angelice
persone non tm petate distinguuntur ¶ ad hoc
Rabimoyses i li. qui dr Mus neutrorum g
q i separatis a ma non e mis non n p tam et
tatis tm. p angeli separati sunt a ma. g si est
i eis mis ut dicit mui hoc erit p tam et
tatis. p eo tae et tati eo origis e. g vr q
angelice persone distinguuntur origine et non
petate tm ¶ ad hoc Boe i li. de duabus
natis i una persona xpi p a e conalis ne
i diuina sba p i diuidui e ut dr porp
hirius collectione accidentium q i alio non pnt
inueiri et hi sunt pata parentela. locus i hi
quorum nullum conuenit angelice ne. g i ange-
lica na non e i diuiduum. g nec i diui dua sba
g nec p consequens persona ¶ ad hoc quida obi-
cunt q sic angelis distinctione hoc intellectua-
li na. ita hoc aia conalis. una una aia co-
nalis e p se una. sic vni angelo p se omnis
angelus e. p pt hoc q aia e p se una i igna-
li nata non pt dici persona. g nec angelus
pt hoc debet dici p a ¶ ad hoc obiciunt
q na humana i ypo q p sex oribus petatibus
distingu qua aliquis angelus cui non e
persona. g vr q nec angelus persona sit pt
distinctionem sola petatis ¶ Si forte ds di-
cat sic quida antiqui dixerunt q persona ee
i angelis ondit ymaticorum distinctio v dr
q prima p a e q log. ba ad qua log. eca de
qua log. sic. vf vi. v dr q seraphim stantia
sup solium clamabat ad se invicem. scs. scs scs.
et dan. x. v dr q gabriel alio angelo dixe-
it ut instruet daniele et sup zach. 1. hoc
frivolum e quia p prosopopeya i diuitur
lignum ut loquens et altum ut cui loqt. et
terram de quo loq ut qd. ix. v dr q ierunt
ligna ad unc et dixerunt ei veni impera no-
bis et vitis respondit non possum deserere vinum
meum q letificat deum et homines et ire ut
ut lignum promoueat dnm si ymaticalis
distinctio sufficiet ad constitutum persone lig-
na erunt p q valde absurdum e. vr g q

i angelis aut non sit persona aut non hoc non.
¶ ad hoc obiciunt quida q angelis non e conna-
lis ne p intellectualis et cui persona sit conna-
lis ne i diuidua suba q angelis non erit p.
¶ In omni e q quilibet angelus e p se una sba
sub hoc qm q e na conalis cui na intellectu-
alis. g p hoc quilibet angelus e p. ¶ ad hoc
hoc nomen persona n cuiule e et i diuinis
homines i significati placitis pe dicunt esse preses
ebiuus posuit et hi p tales plate sunt in
angelis ad dignitate pertinentes quia vni p-
gat et alie purgat et vni illuminat et alie
illuminat. et vni perficit et alie perficit ut dr
dyo i cel. hier. g personatus sunt i angelis
p personat non omittunt n hiis qui p natiz
persone sunt distincte sub hoc qm q e conat.
na g angeli distincte persone sunt. g personat
discretio queit angelis ¶ Dicunt dd. q perso-
nalis discretio queit angelis ut probatum e
et hoc discretio sola petate cognoscat ut dr
richardus ¶ ad pm g dd. q richardus bene
dr q dr q tribus modis distinguunt persone in
diuinis em non n relatione origis ut i p. lib.
probatum e. suba em una eade e i tribus. i diua-
nis aut distinguu origine et petate nec una
suba et eade e i pluribus personis p sunt sbe
i diuidue a se inuicem distincte i angelis etia
a e discretion sbe faciens. et a e discretio
sbam ondens. sic em i materialibus i diuidu-
acto ne omis sup hac materia determinata et
ppa facit hoc ad et hoc i diuiduum. ita i na
spuali i qua differt q e a quo e na omis q
significat p quo e particulata sup hoc q est
singularie demonstratum. facit singularis
existentie modum et facit hoc aliq et spua-
lis ne i diuiduum et sic i corpalibus e collec-
tio accidentium q indicat i hoc corpali in
diuiduo singularis et i mutabilis existentie
modum ita i hoc spuali i diuiduo quedam
collectio petatum e sit etiam separatio sui localitas
dissimilitudo non corpalis et sic officium et
actus ppius qui meo indicat singularis
existentie modum et i mutabile et qm dr
richardus q petate sola distinguunt angeli-
ce ne p transit ondens distinctionem
et non faciens ¶ ad a dd q dicunt Rabimo-
ysi i tesligit i hiis q separata sunt a ma et
materiali pno et hoc non e n i diuinis q sunt
i fine simplicitatis et e i eis idem q e et
ee i angelis aut licet non sit ma corpalis
tm e ibi dissu q e a quo e et q e i hoc nlle
e q principium e i diuiduatio ite omnium

et p hoc fit diuisio subie p qua p sone diffe
rit ꝗ subam q dicta ondit collectae spectati
i gmicabilium ¶ ad aliud dd' q angelus
vnd et i diuidui e et rationalis ne e et io p
e et q dr porphi de collate accnm dr de
corpalibz q indiuiduat p hat materia et io
spualibz i diuiduis illa no queunt et lo
co illoz e collto spualium spectatu q i omnia
bilis essnie modu ostendit i vno et non
i alio ¶ ad dd q vilis obiecto e no e ve
i diuiduu e q vnibile e alti i diuiduu em
e ise cosistes vnu ab omnibz aliis cosistes
diuisu et sic aia erta separata no e i diui
duu quia ad hoc vnibilis e corpi ¶ eo
de no dd e ad seqns na em humana i p
vnita e dine i vna psona filij et io ner
pse spe vna e ner i diuidua ¶ ad dd
q mch valet dcm i dr sic bu i pbatu e an
gls em pse et spa psona e e em vposta
sis i diuidua distincta spectate ad dignte
p tnete. i tellctualis em na sp digna est
et pt hoc hi soli i diuiduu e pa et nullo
alius ne i diuiduu pa e ut dr boeci ¶
ad dd q omis rationalis na e i tellctua
lis et eo rionale em no costituit nisi ex
i tellctu copoito sic i phitis determinatu
e ¶ Ad me sit i dictu predut ¶ ꝗ q ipz
ecnd si queat angelo ei queniat
psonalis distincto q ꝗ qua ratem ei co
neniat ¶ Sit em rones tres pe vna e ꝗ q
pe dicunt q repsentant in treatris qui sta
heroum recitant ut tatame a comedis et
tragedis. sic ecnligat ab alioq faces si
lacna filis a facie hectoris ut ecube et
tatame sta heroica illi et sic pa accipit
i poeticis ppe q dr boeci i li de duabz na
tis i vna pa xpi q debet pnuciari media
ecnflexa eo q me os poete tatis et
fignca oris latrie p qd tatat tatq si
no pt si acceto ecnflexo et spu hoc no
psona no pt accipi i angls si forte qui
assumit corpa ꝗ nos hic de tali distinc
tione psonali no loqmur ꝗ potius de illa
qua quilz angls ab alio distincta p se
nostrat. Est alia io q ponit boeci i li
de dua natis i vna pso q. q pa e iona
lis ne vpostasis sui sba i diuidua et ꝗ
hat icm vt psonalitas no queat an
gelo q ꝗ pgm pim i diuiduatoris ehr
ma et collto aternau q malo i veri no

possit me q sic dr boeci p cipiu e distinc
io p locu quia i diuiduu sit e ꝗ q no e
alibi et sic e hic q aliud no e secu i eo
de loco ppe q erta dr phus q distincta
subiecto sit distincta loco ma et i diui
duan sit pius on sui e no sit i angelo
q ꝗ hat rem psolitas no conuenit angelo
est itm io pe quia dat Richardus i li
de tim. dicens q pa e existes pse solum
ꝗ qda singlaris existetie modu et ꝗ
hat rem itm no vt psolitas conuenire an
gelo quia ꝗ Richardu existes e q ex
alio quoda sui gnis ꝗ calitate ut pnci
pij rone predit ut deus ex deo et homo
ex hoie et talis processus origis no queat
angls ut p ostu e Est io psone i tum
libz q psona e vpostasis sive suba in
diuidua i sgnita ad dignitate pinete
et ꝗ hat rem itm no conuenit discreto
psonalis angls. q ꝗ hoc no q hz angls
eet psona ꝗ tm illi q i sublimioribz of
ficiis et ordinibz costituti sit ordine ar
chito e hoc phus e ¶ Solueo dd q ꝗ q hz
rem i ductaru angelo queat psonalitas
dcm e em i arti lo predeti hi q onis q
discretem psonale facit i diuiduato ne
onis q significat cu dr dr q angelus est
spualis et i tellctualis na sup id q e q e
suppoitu et res ne eig de eductu de no ee
ad ee p createm ꝗ pectates i omutabiles
q sic sit vnu q no alius omnis vnu
discretu ee ab alio q cu accipiat ex of
ficiis et actibz et gtis angelorp singla
tibz sit sic facies sive latna ecnligata
mchcato q vnu singlare angelu
ꝗ discretu ee demostrat ¶ Sic cu illo
i diuiduus angls ab omnibz aliis dmisq
sub hoc nm q e spualis ne i tellctualis
sit suppoitu demostret ꝗ discretu ee sup
poitu. erit angls ꝗ rem ham pe erit ei
rionalis ne suba i diuidua ¶ Ez vnu e q
pnu i diuiduatoris i eis no e ma ꝗ id q e
sub quada queten ad materiam de qua in
articlo predeti isti q onis dcm e ¶ Idem
erta aut rone richardi si existes ecna
t ad rem origis ꝗ q vnu originat
ad aliu sui gnis psonalitas no queunt
aliis si aut ecnatur ad pma eentia q sit
q e et quo e ꝗ q dr existes de eis i na
ex q e determinato ad q e ex qua determi
cde discretu ee accipit mchil prohibet q

50

ꝑ illa rationem ꝑsonalitatis eadem quelibet
angelo sit enim quilibet angelus ꝑ se et existens
ꝑse solitus ꝑ quandam singularis existentie
modum Secundum quam rationem qua ꝑsona nomine
similie et ꝑ ipsetas adigitate ptnies summitur
ab offo tuit ꝑ ea non gradatim ꝑsonalitas conuenit
angelo si autem sumit a nda ꝑ quam dicimus quam digressia
ndam t nda spualis et intellectualis quia effi
cit existimidiatae sui sup id quod tuit eadem ꝑ
ea ꝑsonalitas queat omni angelo et ph̄o ꝑ
solutio ad totum Cum enim quidam quam veri an
geli dissimilent solo nmo ut gne ut spe abi
nice ita ꝑ philosophis in qone de dea angelorum
abunice a nobis definitum est. De quarto at
tributo scz de libtate arbitrij angelorum qo

Unde quarto de quarto attributo quod est libtas
arbitrij. De quo quidem quartum Scilicet an
conueniat angelo libtas arbitrij Sed ꝑ
quam rationem libtas conueniat ei Secundo vtrum
plus conueniat angelo ut homi ut eq Tertio
vtrum eqlit queniat omni angelo ut ꝑ plus
et minus Quarto a quo causet ista libtas
in angelo vtrum angelo queniat libertas arbitrij

Primo igitur quaeritur an angelo queniat libertas
et vtrum sit dicit enim magister in suo finali
dist. iij. ex verbis aug. quod libum arbitrium in est
angelis hoc est libera in eligendo volitatis sui
ad bonum sui ad malum facultas Ad hoc
dicendum in ꝑo de li. ar. libum arbitrium in est de deo et an
gelo et homine Ad hoc semiquod oib creata
rationalis arbitrio libera est. angelus est creata
rationalis quod arbitrio libera Ad hoc aug. de
fide ad petrum ut dilectio hiet iusta et ro
grata eligendi volitatis tribuit angelis
libtatem dens ut eet in eis possibile sine
adeum quod supra est in dilectione sed dilectionis
ergo sui ad se ut ad eos quod infra eos sunt
sine cupiditatis ponde semetipsos dedi
nare. quod angeli habent libam facultatem sui
ad bonum sui ad malum. quod habent libum arbitrium
Ad hoc aug. in li. de correctione et gratia sci
mit dens magis ad sua oportetissimam
bonitatem primo et de malis bn fecit quam
mala ee non fuie et sic ordinauit angelos
et homines vita ut in eo pus ondet quis
posset libum arbitrium et dendo quod posset
gre bn fecerit Ad hoc Dam. de sbes an
gelis dicit angelis est in intellectualis arbitrio
libera vertibilis ꝑ volitatem quae est cor
abile et vtibile et omne rationale arbitrio li
bera Ad hoc primo probat. de illum est ei
opus laudabile ut vituperabile non quod libt
tate arbitrij est quod probat ex hoc quod dicit ꝑ

quod in alia quam ex nititate procedunt. sicut combu
rit ignis nec laudabilia nec vituperabilia
sunt. sicut violenta quorum patiuntur et alio nil
conferente vim passo nec laudantur nec vitu
perantur nec in omnibus tata habetur Dn in di
gesto veti nui li. sic dicit quod in metue ta fir
ratum non habebo aut prior Sicut opatores bru
torum quia sunt dicunt dam et gg. mixe magis
agunt a nda qua ex libtate arbitrij agat
nec laudantur nec vituperantur. angelorum opa
tores laudantur ut vituperantur. quod procedunt ex
libtate arbitrij quod libtas arbitrij in angelis
Ad hoc aug. in li. de li. ar. dicit quod omne mutu
ut demutu in libtate consistit arbitrii. in an
gelis est mutu et demutu. quod hoc consistit in
libtate arbitrii. quod angelis in est libtas arbitrij

Ingruit est quod dicit aug. in li. de li. ar. p. quod
libum arbitrium est facultas rationis et volitatis
qua bonum eligitur gratia assistente et malum ea
desente. in angelo malum non est facultas e
ligendi bonum gratia assistente quia non est suscep
tibilis gratie in angelo bono non est facultas
eligendi malum gratia deserente quia confirmatus est
in gratia. quod in neutro est facultas libi arbitrij

Ad hoc si libtas arbitrij in angelis sit attri
butum natue sit eenie simplicitas et intelli
gentie perspicacitas cum id quod nale est minus
deserat nam tuit facultas arbitrii quae est libera
volitas dedinandi in bonum ut in malum minus
deseret nam angelicum et hoc plus est bonus
enim angelis post confirmationem non potest de cli
nare statu in malum nec malus in bonum. post
statum confirmationis in malo et hoc probat p. s.
perpetuum in lib. de contemplatiua vita sic dicentem
Dina sina eo magis condemnauit malos an
gelos ut quod noluerunt peccare cum possent
ut voluerunt separari non possunt siquidem punitionis
eorum fuit quod irreuocabilis indita amaritu
dine punitus sunt et ad desperationem iustissimam
profecto perdiderunt quod volitatem redendi ac
facultatem permanendi amiserunt sic ergo volu
tatis suorum angelorum fuit quod malis superbe
cadentibus ipsi in sua dignitate manserunt dine
iusto quod iudicio factum est ut quod fuit eis cum deo
suo manendi volitas fiet permanendi volu
taria felix quia nititas quod vt quod libera in cli
nande volitatis sui ad bonum sui ad malum
facultas nec bonis nec malis angelis in
sit quod nitos fuit attributum ne quasi nate
fuisset attributum nam non deseruisset in qua
quo statu Ad hoc Dyon. in de di. nom

ra' mf. de demonib; dr sic data illis naturalia
dona neq; quia ea mutata ee dicum; ꝗ fuit in
tegra et splendissima q̃q̃ ipi no videant
claudere suorum bonum i spectinas virtutes
si q' lib'tas arbitrii domini e pte angelice ne
q; quia mutari e i malo angelo ꝗ e mutari qz
no pt inclinare voluntate ad bonum ut dr
psper. q' a destructione consequentis nunq; fuit
bonum naturale q' no fuit vnum de attributis
ne angelice i pa creatione ¶ Ad hr no pos
se peccare quiet ne dine et e quietabile ere
ate ut pz i libris psp. q' quietatu e bonis
angelis ꝗ no posse peccare quiet cu nte
no peccare ut docet ar. i pyar. ante no
peccare no stat cu libo arbitrio h' e cu liba
inclinade voluntatis facultate ad q' volu
erit sui ad bonum sui ad malum. q' vr q' libtas
ar. no attribuat bonis angelis ¶ Solutio
Ad' q' absq; dubio libm ar. e i angelis
hoc e liba inclinade voluntatis ad q' volu
erit facultas. sic enim dr ar. i 2o pe phie
libm dicum; hominem qui ca sui e et que
aliena pctas ad u' cogit pt ita dicum; li
bm ar. q' arbitrando index sui e et i vole
do peni libm e. et ista e i dmo suorum ac
tuum q' nulla aliena pctate cogit ad vole
dum q' vult et hoc e i omni rionali et intellectua
li na q' ca suorum actuum e ca iniorum quia ex
tiorum et hac nam vocat phs dnam suorum
actuum et facultate conferendi se ad q'q' vo
luit libe bnm amentes et rones q' inducte sunt
ad hoc procedunt ¶ Ad id q' ob i grum Ad' q'
e facultas ex tpe et na rionali et e facul
tas ex dispositione et hitu p' facultas q' e
ex na rionali eligendi bonum gra assistente
et malum ea deserente e ca i bono quia in
malo angelo p natura secta facultas q' e
ex hitu confirmato i neutro e quia angelus
bonum q' finito hitu gre felice nititate in
trit quia no pt velle malum. angelus malo
pt p ptinacia i malo i felice nititate i
tric quia no pt velle bonum et h' no fuit gra
ex na posse eligere bonum et malum et ex hitu
q' finito no posse eligere n' bonum et exptma
cia dampnata no posse eligere n' malum. et ro
i eo de fil ee pnt ¶ Ad aliud Ad' q' put li
bertas e attributum ne nunqua deserunt nam
ner deserit. na enim intellectualis ex ipa. lib'ta
te qua ca sui e sp dna e suorum actuum et
libam hr facultate inclinandi se ad q' vo
luit ex na. ꝗ q' bonus no eligit n' bonum et
malus no n' malum no e ex natu ꝗ ex hitu
confirmato ut dicum e ¶ Ad a Ad' q' bba

Ayo ba sunt lib'tas eum ꝗ q' e bonum ne n
e mutata ꝗ integra et spendida dimo eum
libe facit q' vult ꝗ q' nunqua bonum vult
nec pt velle no e ex na ꝗ hitualis ptina
cia qua iusta dampnatione incurrit ¶ Ad vl
timum Ad' q' nte no peccare ex hitu gre
confirmate i bono bn stat cu posse peccare ex
rionali arbitrii libtate. sic enim ad posse pecca
re no seq; nte no peccare nec hoc e gra doc
trina ar. ꝗ qui no posse peccare et nte no pe
ccare resumit ad ide tur vnum seq; alium ¶ Ut
ꝗ q' rones lib'tatis quietat angelo lib'tas ar.

Et ad 9o q' ꝗ quia rones lib'tatis quietat an
gelo libtas arbitrii Dr enim angelus hac ro
lio po de libo ac. libm ar. e facultas rois
et voluntatis qua bonum eligit gra assistente
et malum ea deserente ¶ Ad hr Ad' i li ar. libm
ar. e libm sui ppt voluntate index sui ppt
rem ¶ Ad hr Ad' ide voluntas hr q' cu q' se
vtat rem sp comite et qi pdesse q' no q' sp
agat ex tpe ꝗ q' nunq; absq; rone movet
ita ut nulla agat p rone contra rionem
¶ Ad hr angl i li de li. ar. ondit q' posse
eligere malum no e facultas li ar. p h' q' tal
facultas addita libo arbitrio minuit libtem
et subtracta auget quia posse mori non
e potem ꝗ i potem et sic posse cadere et ro sua
e q' q' pt hoc q' sibi no pdest et sibi no ex
pedit quanto magis pt i' tanto magis adhesi
tas et prisitas possit i ipm bm hac consida
tione dat tale sufficiem libi arbi. libm ar.
e pctas consciendi rectitudine ppt ipam rectitu
dine ¶ Has rones quidam calumniant oste
dentes q' ꝗ eas no queat libm ar. angelo.
¶ Ade p' dicunt q' ro no quiet angelo ꝗ hoc
ppt q' era rionale dna constituta e hoib
et no angelis. et ro libm ar. put i angelo e
no pt ee facultas rois et voluntatis q'
si i angelo no e ro no e ieo facultas rois
et sic libm ar. no e i angelo h q' e facul
tas rionis et voluntatis ¶ Ade ino obiciunt
gra ham q' e bti Ad' q' dr q' libm ar. e
index sui ppt rem. si enim i angelo no e ro
no erit ieo iudicium de facendo q' iudicium ro
nis e et sic no erit ieo ro index sui ¶ Ad hr
dmm dr q' iudicium e sma qua dat ro post in
dicium et dispone de facendo sui eligendo
si aut i angelo no e ro tunc illius act' rois
e i ipo. q' nec i dicio nec dispositione. n' sma q'
ut dicit Ad' nugel et dmm. libm ar. de faci
endo et eligendo libe i grit. libe consiliat. libere
dispnit. libe iudicat. libe eligit. libe impe
tu fagit ad opus post electionem et si ro no est
i angelo nichil erit i ipo et sic neq; liberum

arbitrii ¶ Forcius obj. ad id de p hoc q d. vsaac
lib. de diffin. dicit q ro creat in umbra intelligen-
cie. in angelis illa intelligencia umbrosa est. q. in
angelis illa creat ro ¶ ad h. d. Ayo. in ecclia
qar. d. q ronalis nia subintellectuali est sicut sensi-
bilis sub ronali et negabilis sensibili. cu q
angelo sit nia intellectualis ut d. Aug. ronali
nia erit sub ipo et sic ro non erit in ipo sed sub ipo
q. nec libm arbi. sed q est facultas ronis et
voluntatis nec sed q est index sui ppe rem ¶ Si-
milr ogia illa ans obj. cp si libm arbi. est po-
testas conservandi rectitudinem ppe ipam rectitu-
dinem cu angelis malo illam habeat potestatem
conservandi rectitudinem qua non habet nec ppe habere
vr q non habeat libm arbi. q cu sim est de oibz
eis ceinlr de. Aug. q sint nia intellectuales
arbitrio libi ¶ Sile ipo simiaps cra. ns. ecce
omnis est de q oibz sic ide attributu in libertu
arbi. i libi in dmade voluntatis sui ad bonu sui
ad malu facultas. potest enim sed libm arbi.
sine violeni et coactione ppia voluntate deflecti
¶ Soluto dd. q sed quibz rem inductam
in angelo libm arbi. et q obj. de tde q non
sit angelis solutu est in phitis non ostensu est
de illo verbo magri ns. simiaps ms. dist. v. ex
verbis aug. de q p rone nolit angelus insi-
ta in est angelus memo. intelligen et voluntas
et dicu est ibi q duplex est ro sed in ossicia et
umbrosa colligens intellectu ex fantasmatibz
eorp q creata sunt p sensu acceptis et hec
est ro a qua ho dr ronalis et est ro q est intel-
lectus copositi et collatis eorp ex quibz est ro-
sequencia q est ecte scie ca de rebz et hic intellectus
est q p extensione fit practici et motiue po-
tencie emiciat q eligendi ut faciendu est et
hec sublimior est in angelo qua in hoie sed arbi-
trii ms. de ana motiua sui appetitiua po-
nit monet ad eligendu ut faciendu non fit ad
ea nuncio p apprehensiua et si est motiua ro-
nalis hoc est in ronali nia fundata est ut vo-
luntas non monet non fit nuncio p rozi. Ziyb
Prioris facile est rnde ad obiecta ¶ Ad p.
et dd. q ro est in angelis sed non hoc modo sicut
in hoibz ut p dictu est ¶ Ad a. dd. q ro in an-
gelo est sed q est index sui et indicat de fuci-
endo et eligendo et maxie in hois angelis
de hijs q pertinet ad ministeriu. et in malis
de hijs q pertinet ad exercitu et tentacoz
¶ Ad a. dd. q ro est in angelo sicut pz sed cum
actu sui intellect est intrius nec semp de
faciendo et eligendo et consulit limite ronis
et disponit et ordinat vtilia ad finem

voluntatis et pfert simam de faciendo et eli-
gendo et eligit et impetu facit ad opus et
vtile electo et fito ut d. Aug. ad finem de quo
voluntatis est obtinendu ¶ Ad a. dd. q ro q
creat in umbra intelligencie. ro hois est in ossi-
tua et non est illa q est compositi et collatu
intellectus q p rta sciam veri et boni voluntati
nuntiat de faciendo et eligendo ¶ Ad id pz so-
luto ad sequens quia de tali ronali creat
nia loq. Ayo. q est in ossita et diuutacia sit
est ro hois ¶ Ad vlei. q contra rem anf.
obj. dd. q simplex est ptas conservandi rectitu-
dinem sed ex pte nec conservatis et expte rei
conservate licet eam ad habeat facultate ser-
vandi thezauru quem non habet nec habere pt et
ita est in angelo malo q ex nia facultate habet
rectitudinem si haberet ea qua tu q. nec habet habere
pt. seruare non pt et hoc non est ex nia sed ex
iusti ssima condepnacione p tuacis voluntatis
tis ad malicia Ex. lib. tas arbi. plus con-
ueniat angelo ut hoi ut eque

Ercio q. vtru lib. tas arbitrii plus con-
ueniat angelo ut hoi ut eque et vr q
q plus angelo ns. simiaps dist. ms. ca. et sic
defens vigor. d. magr. sic. sic defens vigor
et subtilitas ne infirmitate non adducit mi-
norq. coercio sap. ignorancia non ingerit
sic lib. tas in fior illam arbitrio voluntatis
nutritate imponit et hoc accipit q in fior
angelis minoris est libtatis q. sup ior. cu q.
ho multo in fior sit angelo. libm arbi. erit mi-
noris lib. tatis in hoie qua in angelo ¶ Ad h.
ibide in illo ca. et sic in pducitis d. sic in sub-
tilitate cen. et intelligen sap. et lib. tate
voluntatis angli differentes erat. q. cu ho
in fiorutate ne multo magis differat ab an-
gelo qua angelis ab angelo differt et ca li-
b. tate arbitrii ita q minor et in fior lib. tas
arbitrii erit in hoie qua in angelo ¶ Ad h. de
me ms. attributa angelice ne ponit magr.
tale ordine q ubi plus est de subtilitate
cen. ibi sit plus de p spicacitate intelligen-
cie et plus de lib. tate voluntatis. cu q.
ho ab angelo multu differat in subtilitate
cen. et p spicacitate intelligencie differet
ecia in voluntate lib. tatis ita q minoris
erit lib. tatis qua angelis ¶ Ad h. libm
arbi. est facultas ronis et voluntatis. ita tu
q facultas sui lib. tas voluntatis seq. arbi.
tris q. arbi. ronis voluntatis fit multu
de faciendo et eligendo sed arbi. ronis in an-
gelo multo ronis qua in hoie. q. facultas

voluntatis sui libta in humane voluntatis ad
faciendum aut eligendum quodcumq; volunt maior
erit in angelo quam in homine ¶ Ad hoc libm arbm
e in deo in angelo et in homine et constat q; liber
tas completissima e in deo ille enim sufficit
sibi ad quecumq; vult faciendum aut eligendum sed
ipse sunt creatis sibi subiectis ad q; non suf
ficit nec angelis nec homini. cum g; libm arbm
non sit in angelo nec in homine nisi p aliqua
similitudine ad deum. cum angelis p similitudinem
plus ad accedat ad deum quam homo vt libe
rius ee arbm in angelo quam in homine ¶ Ad
hoc pfectior et liberior e ad faciendum et eli
gendum potencia completa p habitum q; creatum
sibi quam potencia non habens habitum n acqsi
tum p assuetudinem et doctrinam angeli ad
faciendum et eligendum et arbitrandum com
pleti sunt p habitum concreatum sibi. homo non n
p habitum acqsitum p assuetudinem aut doctrinam
cum signum e q; prius non stati sicut elige et
fuge et arbitri sed exigit tempus quo ad af
suetudinem et experimentum et doctrinam et ista
sufficiant sed p fortiore potenciam ad faciendum
eligendum et arbitrandum e in angelo quam in
homine ¶ Ad oia hoc videt qda q; libtas a
coactione equalis e in angelo et in homine et
sex argta in ducta non prednt q; fundatur
sup q; dicitur sup hoc sed q; maior aut minor
libtas arg; sequitur ad maiorem aut minorem
nobilitatem ne intellectualis et hoc dicum esse
falsum dicentes libtatem arg; non ee in angelo
aut in alia rationali ex hoc q; e intellectualis
ne aut rationalis sed ex quada dignitate q; a
deo fluit in angelum aut in quam rationalem
sed non determinant q; sit illa dignitas ppter
q; sufficiens e dos rnsio ¶ Ad hoc ar les
dicit mixtum et gohes dicum q; cordit dicit et
pbant q; libtas agendi aut eligendi de re
voluntaria e in homine voluntarium aut e ut
idem dicit cum primum e in po conscientie singula
ria sui singulares circumstancias in quibz e act;
quod in habitum nam primum agendi et eligendi et ar
bitrandi de circumstancijs singularibz e mt;
ex primo naturali et cenli in illa e p nam libm
arbm sui libtas arbitri in intellectuali p hoc
q; e intellectualis sui rationalis primum agendi
et eligendi e intra et sicut primum arbitrandi
de circumstancijs in quibz e act; q; libtas ar
bitri sequitur nam intellectuale p hoc q; e intel
lectualis quod non valet rnsio in ducta ¶ Ad
tm ob in getrim dicit hoc dicit de li. ar. lib
tas a mitate nec pcto nec miseria amit
tit nec p opposita istorum auget nec plenior

et in homine quam in angelo nec eq; hac prerogativa
conditor rationale creaturam insignivit ut sit
sui iuris sueq; voluntatis non coactionis e
q; bona sit ita et sui iuris existet ut
non n vellet bona aut mala fiat et ¶ Ad
hoc B. ibi dicit distinguunt triplice libtatem
consilij. libtate complacitij et libtate a co
actione sive a mitate et dicit q; libtas a
coactione sed ymaginem. libtas vo consilij
et complacitij similitudinem. sz ymago tam
in homine quam in angelo e sz tales potencias
quas vult q; etiam libtas arbitri in sit habitum
et angelo sz tales potencias. et sic pmdur
ta rnsio nulla ee vr. ¶ Ad hoc B. ibidem di
ne similitudinis summum gradum tenet angeli
homi. nos infimum. adam in p statu medium
demones nullum. q; stat quod q; tu in demonibz
sit libtas arbm q; libtas arbm non descendit
in intellectuale nam p aliqua rationes sui dig
tate similitudinis ad deum ¶ In dicum tu omnes
corpus obiciunt q; vt ee maior libtas in homine
quam in angelo. libtas enim ex mutabilitate
voluntatis vt in ee. sz magis vtabilis
e homo quam angelus. tum signum e q; homo
vtibilis e in bonum et in malum sicut vult
et qm vtitur in malum utum pt redire in bonum
q; non pt angelus. quod vr q; maior liber
tas sit in homine quam in angelo ¶ Ad hoc li
btas ut dicit B. sequitur ymaginem sz expsse
dicit gm. i. faciamus homines et ymag et si
militudinem. q; non expsse dicit de angelo. quod sit
ymago expssior e in homine quam in angelo
ita vr libtas ee maior in homine q; in an
gelo ¶ In dicum omnes istorum obiciunt q;da
dicentes q; libtas arbitri consistit in vtibi
litate voluntatis ad bonum et ad malum
sz vtibilitas illa cat ex hoc q; creata
rationalis ex deo e et ex michilo sz ee ex
deo et ex michilo eglie gnerit angelo et
anie rationali. q; libtas arbitri conveniet vt
q; ¶ Ad hoc libtas seq; voluntate intellectu
ale sui rationale. sz voluntas intellectualis
sui rationalis ex eo in e angelo et homine
cum p hoc e q; nenk te p altum. quod li
btas arbm eglis e in angelo et in homine
¶ Solutio sic dicit magr n. sententiarum dist. xxv.
ca. est nacq; triplex e libtas sz a coac
tione sui ex mitate a pcto et a miseria
libtas a coactione triplice habet gradum
sz q; in qbzda nec habet cogens ad malum
aut ad bonum nec inclinans ad malum et sic
e in angelo bono sz non in angelo malo et
sic etiam e in homine bono sz non in homine

malo. qz dr ds. q ptm q p pem cria nia
nō delet suo pondē ad ad trahit qn qbz nō ht
cogens ad bonū nl ad malū. tū ī fmitatis
aliqd ht ad bonū nl ad malū sapr ns. cor
pus q corrūpit aggrat anam et deprī
mit terrena ī hitacō sensū multa cogitate
et ibidē cogitacōes mortalū sūt timide
et tēte prudēs mte. ppt q ea cā remediabile
dr pctm hōis et nō angeli dm ds ī mora
libz anglorz spr id circo irremissibilit pec
tamit quia angeli tanto robustiō stare po
tant quāto eos tarnis fragilitas nō ag
gravat. hō vo post culpā venia meruit qz
p tarnale corpus aliqd quo semetipo mi
nor fēt accepit idē p oia dicit ds. mixī
et dam. et ī ducit illud gen. vi. non
p manebit spus meus ī hōie ī eternū quia
caro ē q exponit de spu ī dig cōis dne
ac si dicat spr ī dig cōis mee nō erit ī hō
ī eternū sīt fuit ī anglo pecctate qz ī fmte
carnis deprimit et ī cō remediabile ē pctm
eius q nō fuit angeli ¶ tertiō g dus ei
de libtatis ē q nō pnat nō coactōe co
gētis et nmitate ī ponētis et sīt eglit
ē ī anglis bonis et malis et ī hōibz bonis
et malis et ī damnatis et ī nō damnatis
ī nullo em istorz aliqd cogēs sū nmitatem
ī ponēs ꝗ libē vult q vult. et libē eligit
q eligit. et libē facit q ex voluntate facit
et ea q eglē ē ī eis ē q fundat sup pna
tōem cogētis et nmitate ī ponētis q ā
pnta sīt et ōimoda pnatō ī oibus. nō pt
ī telligi q ꝗ magis et min ī insit eis. qz
nō pt ī telligi q pnatō pnta et ōimo
da ꝗ magis et min ī sīt diuisis qz pri
ata talis nō pt retrahe ī tēsionē et remis
sionē. libtas aūt a pctō maxīe ē in
deo et post hō ī anglo bono. post hō ī hōe
bono nulla ī hōie malo et nulla ī demōe
et fūt ē de libtate a miseria hec em
libertates dūr p elongatōes a pctō et
a miseria q maxīa ē in deo ho. ī angelo
bono. tertio ī hōie bono. nulla ī hōie malo
et nulla ī demōe. qz sīt dr pn. ps mise
ros fecit ppos pctm et hoc ut dr aug
notauit dns qn dixit gen. iii. adam
ubi es. hoc ē vide ī quanta miseria ppt pctm
ingressionis es hys hitis facile ē tu
de ad obiecta ¶ ad pm q dd q libtas a
coactōe ppt tam que dta ē qz sq ī pma
et ōimoda pnatōe coactōis cōsistit.

equalis ē ī anglis supioribz et ī inferiorbz et
ī hōie ꝗ quātū ad ī clnatia ad bonū nl ad ma
lū cū eē simplicior et psspicacitas ī telligē
tie maior de nā sui sīt ī clnatia ī bonū
plus quā eē mm simplex et p spicacitas
ī telligētie minor ppt q ī ar. ī x ethi
dr q id cui nā ē simplex via nā sola et
simplici gaudet opatōe quātū ad hoc nō ē
equalis et maior libtas ē ī anglo quā in
hōie ¶ vino eodē mō dd ē ad seqns quia
illa ēa sup idē fūdant ¶ ad ad dd q at
q ī act cōnis defaciēdo nl eligendo luci
di ē ī anglo quā ī hōie et clari nitiat
voluntati et p hoc voluntas seqns ī anglo
magis ī clinat ad certū et ad bonū quā
ī hōie nō tū ppt hoc obligat ī angelo nl
cogit ī hōie ꝗ ī vtroq manet libertas ī
hoc q ī vtroq ē ptas libē faciēdi q vult
sine obligatōe nl coactōe alicui ¶ ad ad
dd q anglis magis accidit ī stitutiē li
bitatis ad deū quā hō et ī ō magis ī clina
t ut libē velit bonū ꝗ tū ppt accessit illud
anglis nō obligat sīt nec ppt minorē ac
cessū hō cogit ad vnū nl ad alīd ¶ ad
ad dd q hoc nō pbat nī q anglis magis dispo
sit ē ad libē volendū bonū quā hō sed
nō pbat q anglis obliget ad aliqd nl hō
cogat ad ad cor q ī ipis sūt ī nobis em
sūt ut dr ar ī ix. ethi quoz nos sumus ca
et agēdi prī cōscietes singlares circūstā
cias ī quibz ē act ¶ ad ad dd q sine du
bio illa rōsio ī sufficies ē sīt pbat obiec
tōes fte ī grū nī dicat q illa dignitas q
a deo descendit ī adam rōnalem et ī anglis
ē q ipa nā ī tellectualis p hoc q elevat
sup materiā et nām ita q ipa elevatōne
ca et libm prī efficit oīm suarz actōnū
et electōnū qz sīt dr dam. ī ix. lib. ca. xxxv
cui de libo ar. sermo ē hoc ē de eo q ī no
bis ē pr quōd hī gōnē si ē q ī nobis ¶
ad ad dd q dcm bti ds vm ē quātū ad li
bitate a coactōe ꝗ q libtas illa dr pnta
et ōimoda pnatōem coactōis et nl plus
¶ ad ad dd q libtas a coactōe sēq ymā
gnē ut dr ds. et nāles potētias ymagis
qz ymago ē ī nālibz libtas aūt cōsilij et
cōplatiō sēcūt sīlitudīnē que ē ī gtuitis
et q cōcludit q rōsio ē ī sufficies cōce
dēdi ē ¶ ad ad dd sīt q libtas arbitri
ī hōie et ī anglo p hoc q pr agēdi
et eligēdi est ī ipsis cōscietibz singlares
circūstātias ī quibz ē act et vm ē q hō
sīt omne aliud bonū ī tellectuale nāz cata

descendit a deo ad id q obr in gen pbando
q maior lib'tas sit in angelo quam in hoie dd
q mch valet et fundat sup q dda sim sq q
maior ut minor vtibilitas sit cum maioris
ut minoris lib'tatis hor enim no e cum sit po
tius hor q in ipa nam intellectuali e et no ex
ipam q libm sit pri et cum suarum actionum
et electionum ad a dd q licet expsse ibi di no
tat angls ad ymagine tu eze vsque sub
typo regis tyri de angelo di tu signaculum simi
tudis plen sapia et pfectus decore sup q
dr dd q de eo q in angelo subtilior et nobi
lior e nam quam in hoie eo in angelo ymago
dei magis e expssa ad a dd q libertas
arbitri in qu tu e a coactione simplici q non
dr nisi pnacom et omoda cognitis et nta te
ponentis equalis e in angelo et in hoie in alys
tu no e equalis ut dicu e ad vltm dd q
voluntas intellectualis equalis e in hoie et in
angelo quitu ad libtate a coactione intitate
ponentis sed no in alys ut dicu e Et lib'tas
ar equalit queat omni angelo ut re
vacto q vtrum lib'tas ar equalit cone
niat omni angelo ut sed plus et minus
et vr q sed plus et min ex quo enim maior
lib'tas sequit ad subtiliore intelligenciam
et simpliciore eem et in simplice eene et
subtilitate intelligencie differentes sunt angli
vr q in lib'tate arbitri differentes sint et sit
vn habet maiore lib'tate quam alius ad hr
sed archias et ordines distincti sunt angli
nta q illi de pma archia a beto dyo in fi de
cel iar dicunt dimi a gahma eo q sibi de
dei expssius relucet in eis quam in alys sed
ista relucen sibi tudis accipit sed participatio
boitatis a deo descendentem in pos sed propria
boitatis e lib'tas illa q in superioribz ex
pssius resplendet quam in inferioribz ad sibi
tudinem dei ad hr sed ordinem carum in phia
a phis determinatum boitates pme che magis
resplendet in prima sed a cum mxi pma et pote
cores sint quam in tcia et qta et sic deinceps
q in ordine angloru ad deum ide e qua si
in ndalibz e ordo intro magis in dimis qua
magis ordinata sunt dima quam ndalia cum
q propria boitatis sit lib'tas ar in supe
oribz angelis prius deo erit lib'tas potencior
quam in inferioribz ad hur in humanis sit
e q inferior q respice hr ad preceptum superio
ris no e eqlis lib'tatis ad agendum et e
ligendum q vult cum superiori cum q subiecto
et placito sit in angelis ad quam ut dr dyo
in cel iar placito et subiecto humana esse
plata e vr q in subiecto angelo no sit eq
lis lib'tas sicut in plato ad hr sed inter cu
nomica et timilia subditi liberum consensum
ad facienda ut eligenda no hr sine licencia
superioris cum q in angelis no sint plati et
subiecti subiecti libm consensum ad agenda
et eligenda no hr sed plati hr libm q dif
fens lib'tas sed plus et min e in plato et
subiecto ad hr sit a pri dem e libm di
cim hoiem qm cum sui e subiecti no cum sui
e sed respicit ad superiorem cui voluntas ut p
ceptum sibi cum e agendi ut eligendi q vult
superior at cum sibi e agendi et volendi sed
eligendi no e in superiore et in inferiore ad ingrum
hmi e q in omni nam intellectuali in q equalis
e elevato supra materiam et nam obligate
forma q in ipa e ad hor agendum et no alio
equalis e lib'tas agendi et eligendi q vult
in omnibz angelis hi elevato e equalis nullis
enim materie obligati ad hr ut ad ho in mgis
ut vmt q in oibz lib'tas agendi et eligendi
eqlis e Solucio dd q lib'tas a coactione
ppt cam in qone predictis articuli dicam eq
lis e in oibus angelis cum superioribz q in infe
ribz omnis enim libi sunt a cogente et intitate
ponente ad ho ut id agendum ut eligendum
sed ad inclinate plus in bonum ut min no eq
lit dispositi sunt nec eqlit libi superior enim
melio dispositi e ad bonum quam inferior et ad
meliora sed q vult dyo in cele iar ad
pm q dd q ex hor no pbat q vni alio
maiore habeat lib'tate a coactione sed q omnis
meliori nam disponit ad bonum quam alius
sic enim dyo dr q vni qsq dima recipit
illuminationem sed pam analogia ad hoc ut
dd e ad a p hor enim no pbat q lib'tas
a coactione in equalis sit in superioribz et in
inferioribz sed q in dma analogia se habent
ad bonum dimi ad a dd q hor sin di
bio predit et vm e et q dima magis
ordinata sunt quam ndalia sed p hor q min
resplendet in inferioribz lib'tas p hor no
ponit coactio in eis sic quia magis re
splendet in superioribz nulla ponit coactio
ut ablato lib'tatis sed q p meliora et no
biliora disponuntur ad bonum ad a
dd q servus e in humanis et in dimis subiec
em humana p modum servitutis e et ne
cessitatis ut ex obligatione voti q in inferior
fecit superiori ut ex pacto pri ut ex co
dicione seruli vt aut talium e in angelis

et si e ibi subiectio et plato ex ordine of
ficiorum dinorum e et ex ordine actuum iar
chicorum qui sit dyon dr i ce iar. tres st
sq illuminare purgare et perficere. et i talibus
superior i fiori illam i fert uniitate. ꝑ
potius libertate libius eum et p meliora
disponit pgat illuminat et perficit ut liba
voluntate exequatur q officia sui e quia n
pgat n illuminat non perficit et io non e sile
de humanis et de divinis ad 4 dd eodem ut
q iura sint ꝑ ordinationes humanas et io
q libm consensu ifior non ht ex obligatione
voti ut patri ut dominis e p q libertate sua
i manu tradidit aliena. i superioribus autem
non e n ex ordine preceptorum illuminationum quas
sit dr dyon lex dimitatis ordinant p pa
media et p media ultima reducere ifior at
i talibus quo meliores sui sublimiores et
plures percipit illuminationes a superiori. tanto
libior et melius disposit efficit ad ome
q vult et ex ordine debet facere dd 4
dd q hoc 4 non tenet n humanis i quibus ipse
deus subiectionis p uniitate tollit libertate
consensus voluntatis. i ordinibus autem angelicis
non sit e et io i illis non tenet ut patet e
dd q i deum obedientia e qz predit

Ad 5 causetur libertas arbitrii i angelo

Quinto ht a quo causet istas libertas in
angelo dicunt enim quidam q libertas
a coactione nam intellectualem seq se et a
nullo causat q sit i ipa ꝑ si hoc e verum
tunc aut seq nam i q nd et a sua quidam
e. aut seq ea i q intellectualis e si primo
modo ut ho dicunt tunc concepta voluntate ab
intellectuali nd ad hoc cet i ea talis libertas
et hoc falsum e. libertas enim faciendi q vult
sine voluntate ee non pt ad hoc dicit dd
i ante supinus i dicta dr q libertas a co
actione eqlit i deo e et i angelis et i hominibus
bonis et malis et demonibus i nullo ei il
lorum e alicui coges voluntate q uniitate
i ponat qui libe faciat q vult et eligat
q vult. et velit q vult vere q q non seq
nam i intellectualem nec i q nd e nec
i q intellectualis e. nd enim et i intellectua
litas i deo i angelo bono i demone i ho
bono et i homine malo i eqlis e valde et
tu libertas a coactione i hinc omnibus e eq
lis q ee non posset si libertas a coactione
seqeret nam i q nd nata e ut nam i intellec
tualem i quantum i intellectualis e. ad hoc

posse facere q vult i deo e p omnipotentiam
sufficientia qui et i se et i omnibus creatis
sibi subiectis sp pt sine i pedimento facere
q vult. i angelo aut non e p tale sufficientia
natura enim creatura ut dicit aug in
lo super ge. ad litteram non subiicit angelis
bonis ut malis ut hominibus ad faciendum i ea
ut ex ea q volunt. q libertas faciendi in ea
q volunt i equalitate e in deo et i angelis
et i hominibus bonis i malis et i demonibus
sz libertas a coactione i omnibus hinc e equalis
q libertas a coactione nec seq nam intellectu
ale i q nd nata e nec seq ea i quantum intellectu
alis e. nec seq ea i q ht voluntate dd
tius quia libertas dicit ee i hoc q pt i bo
num ut i malum se flectere p electionem 2 ve
sta duo posse i bonum et posse i malum sic
ab eodem pn et vt q non quia posse se convertere
ad bonum non pt ee n a deo sine quo p nulla
creatura pt ad bonum ut velle ut facere q. ms.
sine me nihil potestis facere. eph. v. deus opa
tur i nobis et velle et perficere p bona volun
tate posse aut declinare non pt ee a deo
qz accidit dicit dyon et aug et alii sa
doctores q deus non pt ee ca mali. deus
enim non pt esse de tei ee auctor cum ultor. e
aut ultor mali. q non g auctor eodem dd
dicitur q ca hi pt declinare i malum an
gelus et ho e qz e ex michilo utroq corp
ab illo enim ut dicit dam. e utilitas et i na
et i electione contra ut nihil pomit et q ut e. nec
ca nec causatum pt ee entis. q cum talis poten
i clinandi i malum et eligendi malum sit aliqs
potentia et ad entis expunc michilo tacti non
pt dd solutio ad p q situm dd q nam i tel
lectualem potestas faciendi q vult seq ex eo
q facit ea dinam ee suorum actuum et hoc e
q facit ea p id q i ipa e sufficiens principium esse
et cum suorum actuum et finiti electum et hoc
e ꝑ dam. et ꝑ q nihil q facit ee voluntatum
principium actuum et electuum ꝑ q dicitur
voluntarium ꝑ q oppo i voluntario ca p vi
olentia quia p ignorantia cum principium e in
ipso conscientia singularia hoc e singulares
circumstantias i quibus e actus sine electio
dd hoc aut tamen proxima ca e elevatio i intel
lectualis nec sup materiam corporalem et nam
ita q nullum materie corporalis e actum oe et
q e genus naturalis mc et nec obligat ad ho
ut id faciendum et non q d et p sequens potest
libertate faciendi q vult ut eligendi ca at

pa ē deus sit disponēs et ordinans et faci
ens nam intellectuale bn̄ gradinq; q; nō seq;
nam in q; nā ē nec in q; intellectualis ē ꝗ seq;
eā in q; ē pim voluntarium sit sup materiā et
nam p voluntarium elevata et p hoc patz
soluto ad pm ¶ Qd ad 88. q; sit deum ē lib
tus a coactione fuerat in prima et oī moda prima
tione cogētis et mīrarē in ponētis et q; intel
ligi nō pt qlī hec maior sit in una intellectua
li nā qua in alia iō dt d. q; equalis ē in
omnibz ¶ Qd ad 88' q; p hoc nō probat n q;
libtas faciēdi q; vult p prius et posterius
ē in deo et in angelis et in homine ꝗ hoc nō seq;
qd libtas a coactione sit equalis ppt tam
q dicit ē ¶ Qd ꝗo qsitū 88' q; sit probatū ē
q; libm arb; possit tēdēre ad bonū et velle
id preterea nō ht tam n sūmū bonū q; est
deus ꝗ q; pt tēdēre in malū ut dt aug;
nō ht tam efficiētē ꝗ deficiētē ho ē bo
nū creatū deficiēs ab immutabili bono
q; utilitate quide ht in q; ē ex nichilo
ꝗ actū in ordinatis in malū ht in q; ē
ausu et deficiēs a sūmo bono sic em ē
et bonū deficiēs et sic ē ca actus defi
ciētis qui ē prius et actus sub deformitate
prius existēs ¶ De istis attributis in qu

Quide q; de istis attributis omnibz in
qui nō ad hic q; dicit ē n de ubo inger
q; dt in. sma p dist. iij. ca hic tēdēdū
ē v dōnes in ductas ordinat et dt q; pa
qo ē de sba. in de for in. de potate et dt q;
ad sbam pmet ne subtilitas ad forma
vo intelligēdi p spiritalitas ad potate vo
luntatis rōnalis habilitas et paulo an
dixit q; p sona sba ē. sap; for. arbitrū po
testas. et nullam fecit de simplicite ēncie
mēcione et sic vr q; ēn; simplicitas ad
sbam nō pmet et q; qtra dt sibi ¶ Qd
hc in oibz inquibz ē simplicitas. simplicitas
pmet ad forma. simplicitas ēn; ē in an
glis qd pmet ad forma ¶ Qd hc in oibz
in qibz ē sapia. sapia hitus intellectualis
ē et bonus ut dt arist in vi. eth. q; ē pa et p
capua v bus intellectualiū v tuti q; sunt quinq;
s. intellectus q; ē hitus principior. sapa q; ē cog
nō p cas altissimas quas difficile ē homi
scere in his sabilibz finis in ē et faedi qta
hor ē in his q; pt se ipa scire volumq; et
nō pt ad ¶ Qta q; ē hitus conclusionis dt
em arist in po posterior q; scire arbitrmur
vnuqdqz cū cum cognscimq; et qm illiq;
ta ē et q; in possibile ē aliter se hēre q; cognosci
nō pt n p consequētia q; clusionis ad principia
Prudētia ē cū tōne actuū pim in his qui
conferunt ad mores ut utilitate prudentis
ars ē factuū pim tū tōne sup materiā q;
tinetur sit sunt artes mechanice ¶ Ex his
accipit q; sapia nō pmet ad ēe ꝗ ad bn
ēe et sic mt attributa ne angelice nō
debet mirari. attributa em angelice nō sunt
de ēe eius ¶ Ad hc ibidē q; pa suba ē in
illa aut nā idē ē attributū et id cui attri
buit tū q; psona sit sba cui fit attributū
pa nō debet mirari mt attributa ¶ Soluto
88 sic dt mgr nq; sunt attributa angelice
ne. s. simplicitas ēn; q; omnibz queit ꝗ q;
simplicitas dt p quadam composicōis quitata
tive q; corporalis ē create et p spiritalitas
intelligētie qua angelus fertur ad intellig
et sapiēcia et cetas virtutes intellectuales
et discretio p sonalis qua in p sonali singu
laritate et incommutabilite angelis in omni
mū discretū ponit et alii angelo conuitat
ut suppositū hmi ne omnis spūs rōnalis
sit intellectualis ne et libtas arbitri qua facul
tate accipit faciēdi q; vult et eligēdi et ar
tificiose ista accipiūt nā em angelica si p
fici debet in alibz nō pt considerari n ꝗ suba
nil ꝗ potate. si ꝗ sbam aut ꝗ sbam q; ē for
aut ꝗ sbam q; ē subiectū sive suppositū ¶ si
ꝗo nl aut accipit for pficiēs in ēe absolute
et sic attributū ē ēn; simplicitas. aut ac
cipit ꝗ forma qua pficit in oparte ad
pmū pim a quo ē et a quo ꝗ ēe sp depē
det et iste p fectōes nō pūt ēe n illuminationes
et boitates fluentes a po pio in ipm et sic
attributū ē intelligētie p spiritalitas q;
p illā efficit capax hi illuminationū et
boitatū ¶ Si aut accipit ex parte sbe q; est
subiectū sil hoc ad sic attributū ē discre
tio p sonalis ¶ Si vo considerat nā angelica
ex parte potētis pficit ꝗ facultate agēdi
q; vult attributū ē libertas arbitri et q;
nō sunt considerandē ne angelice iō nō sunt
plura attributa et si alig illorū de esset
opus dei eēt in p fectū q; eēt contra id Dent.
xxxij. Dare magnificētiā deo nō dei p fecta
sunt opa ¶ Ad pm 5o 88' q; mgr nō dicit
sibi ipi q; ēn; simplicitas pmet ad sbam
quo ē sil forma ꝗ ē absolutū. pa vo pmet
ad sbam q; ē sil subiectū et mgr ꝗ vtrusq;
sbe considerādem pūt ponit attributū ¶ Ad
a 88' q; simplicitas pmet ad forma

p ee absolutu sapia vo ad formu p ee rela
tu ad pm pm et hec no sunt dria nec i pos
sibilia ad 88' q magr accipit ibi hitu
p potem hituali hoc e pfta p hitu dcm e
em i aubitas q angelice potie p hitus
sibi g creatos pfte sunt et accipit sapiam
no stricte p ut e vna pcipua vtus i tel
lectualis p large aqua de sapiem ut ipe
ibe dr ar q i vno gp i tellectu sapia. scia.
prudem. arte ex cosid'atone fmis tome scit
redde et pt de oibz hmi q pmet ad illu
i tellectu sapiam. stiam prudetia et arte
sit em sapia e forma ad pfome creata
rionale sil i tellectuale p ee i tellectuale q
e i ipa sit em pmit ea i extremo fin bom
nalis p q dr ar i mj. eth' q vtus e qd
mu i bono vm tuctz p nam licet qda vt
sit moralis sit medii i passionibz et opa
cionibz nalibz ad vltimu dr q psonu
no mtat me attbuta p e id cui fit attri
bucio p psonalis discretio q no e psona
mtat me attbuta ppt tam q paulo an
dta e michi em pfme e q i se no e vnu
discretu et ab alijs distinctu Tertia q.
de gra m qua creati sunt angeli

Cude tu sendu e ad qstu qone. s.
qles angeli sint fti. vtu i gra gra
tu faciente ut i solis nalibz bonis
qua magr disputat. n° sma p. mj. dist. ca
illud qz i vestigacione dignu e et diuidit
ea i mj. mbra ad m mbru e vtru bom
angeli creati sint i gra gratu faciente
ut no ad m vt mgli angeli creati sint
i malicia ut no ad t cat vtru bom et mali
potant ee p sci fine cofirmacionis ut fin
casus ad tertiu vt ad ar q sit eis addi
tu i cofmacione vel bom angeli creati sit

D primu sic pce i gra gratu faciente
dic magr disputas hic qone ho
sma dist. mj. ca. alijs aut videt i
ducit duas opiones vna dicencu q i
solis ita libz creati sunt et plea i cofma
cione e eis gra gratu facies addita qua
ecia defende vt et i ca. et ad ho cofmacio
i ducit aut ee aug. sup ge. q dr angelica
nam ho i formit creata et celu dictam
plea forma et lux appellata qn ad crea
tore e conversa pfta dicere ei i tenebs dn
pus dam e ge. s. in pho creauit celu et
tra et postea subdit fiat lux et fta e
lux q i ho agit de creacione spualis ne i
formis et plea de forma q de hs ho acep

q sine gra angeli boni creati sint q si gratu
habuisset i formes no fuisset ad hc aug i
ho sup ge dr sit sup 1 in pn creauit deus
ex ordine nate i summat angelice ad hc i in
formitate i pfectionis. sit aut filij cometora
to q verbu e eo q scipta e dixit deus ut
p id q pm e i simet ex ordine create ep
tetus ab illo ad hc i impfectione p id aut q v
bu e i simuat pfectio creacie angelice reno
cate ad eu ut foret i tendo creatori ad
hoc item accipit q angeli ho i pfta creati sit
et sine gra ad hc aug ibide creata p
qua spualis et i tellectualis et rionalis fta
e q vt illi vbo ee pmagor pt hic i forme
vita no qr sit ei hoc e ee q vule ita sit ei
vule q sapiet vule ad hoc item accipit q
pus angeli habebat vita et post ea sapiet
ar bte vixiunt. g ho i bonis natalibz creati
sunt sine gra et postea gram acceperunt ad
hc ibide aug a quo discit creata spualis
ut vtrugz vuat ad illu conitit ut et sapi
ent bte vuat p no pt conti n pus sit et
vuat. g vt q ho creat fuit i vita nali
angua accipet gram ad ide ob p tem
omis em rionalis creata p libm ar p tedes
ad beitudine pus e libm arbitriu p statu
vie qua p statu prie p libm arbitriu p sta
tu vie e determinatu flexibile ad bonu et
ad malu. g i angelis no cofmatis p cata
tu eent i via ad cofmacione ho fuit lib
ar flexibile i vtrugz pte. p no eet flex
ibile equalit si habuissent gram quia gra
determinat ad altam pte. g angeli creati
sunt sine gra ho et postea apposita e eis
gra ad hc eode ordine quo se hb gra ad
gliam. hb se na ad gram p gra et glia
no sunt fil qr gra predit gliam. g nata
et gra no sunt fil p na predit gram. g
angeli ho creati sunt i nalibz et postea
i gra ad hc si fil creati eent i nata
et i gra gra eet data cu na p ea q dat
tu nata eqlit dant omibz q sunt ei de ne
q stat aut q gram equalit no omis acce
perut. g gram cu namo acceperut. g
pus erat i ee ne qua i pfione gre ad
hc ad gre acceptoem ad min exigitur
cosensus et ut obie no ponat qui acci
pit p no cosentit n q iam i nalibz e. q
optulit q angelus pus i nalibz eet q
cosentiret i gram qua postea accepit
ad hc i via ne sit e q vniqdqz ab ee
i formi pcedes ad forma pus e in ee

in formis quas fortitu. cum g. hunc ordinem de
psapiam nate inseruerit. ipse hunc ordinem
magis in suis operibus tenuit. g. angelos primo
creauit in formes et postea firmauit per
gratam ¶ In hrum hmi g. q. d. aug. in li. de
casu dyab. sic illi angeli qui maluerunt de qpl
plus q. no. dn. deus illis dare. volebat q.
stare in iustitia in qua sci erant eadem iustitia
iudicante et id. pte. q. illa contempserunt neq. q.
ob timuerunt et q. tenebat bonum amiserunt. Ex
hoc pz. q. sci sunt in iustitia forma q. sine gratia
non e. g. sci sunt in gratia ¶ Ad hr. aug. in li. de
deus hoc in pri. si ad hoc fecum ee rationale cre
atura. et tu e ut sup oia summum bonum eligeret
et amaret non pte. ad. q. pte. ipm. si em pte.
ad. non ipm. q. ad amaret et ad ho. non nisi
iusta et rationalis fta eet sufficeret. ex ho. seq.
de q. pus ¶ Ad hr. aug. ibide qua diu ra
nalis creata eligendo et amando iusta fa
ciet misa erit et indigens gra voluntate
non habendo q. desidat. q. nimis absurdum e
qua pte. nalis rationalis nta iusta fta e ut
summo bono fruendo bta eet. Ex hoc itu seq.
de ¶ Ad hr. aug. in xpi. cof. bta creata q. no
nouit a. cui tu eet ipa a. n. de bono tuo q.
sup ftur sup omne q. e. mos ut fta e attol
leret sine intuallo tpis in ea vocatione qua
dixisti fiat lux et fiet lux. in nobis ei di
stinguit. tep. quia tenebre finim. et lux
effirm. in illa bo ut dam e. q. eet n. illuminate
tur et ita dim e non q. pus fuit fluia et
tenebrosa et sic apparet ea semp fuisse
lucem non ut ale eet et ad lumen in defectus
contra lux eet. q. pt intelligat q. non pt.
oret ut a deo attipiat. Ex hac autem
attipuit duo. s. q. sine intuallo tpis an
geli abitio habunt gratam et q. dicit pus
celum et postea lux. i. formes et formati
non pte. distinta tpis. q. ut cogscat q. ta
fortitudo eorum e deus et non nta ¶ Ad hunc
aug. in xpi. cof. d. sic doctor familii tui
moyses. s. cum te qmemorat in pnio fecisse
celum et terram tacet de tempibz silet de diebz
nimirum eum celum celi q. in pnio fecisti aliq.
creatum e intellectualis q. qm neq. e tem
porali cotina p tempus tu et mutatis tue
valde mutabilitate sua p diuturnitate feliciter
contemplatio tue cohibet et sine vllo lap
su ex quo fta e in hendo excedit omem vo
lubile vicissitudinem temporum. Ex ho. hret q.
angli ex quo fti sunt in bent deo p totem
platonem q. fuce non potuit sine gratia. g. fti
sunt in gratia ¶ Ad hr. aug. super ge. ad littam
non superioris lucis accessu. q. in fioris crea
te cogtio facit mane et vesperam. cum g.
creatur sit fctm e vespe et mane dies v
nus et mane sit in gusione create intellectu
alis ad verbum. vr creata angelica ex q.
fta e ad verbum conversa et sic dies et lux
effta q. ee non potuit sine gratia. g. ex quo
fta e hmit gratam ¶ Ad hr. aug. in mo. se ge.
sp e dies in contemplatione in immutabilis veritatis
sp vespa in cogtione create in serpa semp ma
ne ex assimilatione ex hac cogtione in lau
de creatoris. Ex hoc accipit cum cogtom
matutina et vespotina ex quo fti sunt ha
bunt et ex hoc lux fiunt et dies lux aut
et dies sit formaro p gratam q. ex quo fti
sunt forti sunt p gratam ¶ Ad hr. aug. in ho.
decimi dei xpi. deus creauit angelos cu
voluntate bona et casto amore sit in eis co
dens nam et largies gratam ¶ Ad hr. aug.
ibide. q. quide dicunt angelos q. aliquem pfectum
tempis fuisse sine gratia dicentes q. pus fuit
spos illi tenebre quos angelos dicunt. no
tre dicunt q. sit ut fti sunt lux fti sunt non tm
ita creati ut quoq. non eent et q. quo mo
vient ab hac illuminatione ansi sunt quida
angli et io non obtinuerunt excellentia
sapietis bte q. vite q. pcul dubio non n. vita
etna e. Ex hac autte pz q. etna absurdum
reputant aug. angelos non ee creatos in gratia
¶ Ad hr. aug. ibide in qua sine bona vo
luntate et casto amore stos angelos fuis
se credendum e ¶ Ad hr. aug. in li. de correc
et gratia. angli et bti erant anqua cadent erant
cui q. bti tudi eorum addet. si pstitisset donet
sume bti tudinis plenitudinem qua pmiu
p masionis suscepisset. q. angli ex q. creati
sunt in statu erant mereri sume bti tudinis pre
mium q. mereri non potant sine gratia. g. erant
in gratia ¶ Ad hr. aug. in li. de fide ad petrum
angelos deus creauit eternos et eis facul
tatem ascende diligendeq. dilectatis in seta
it quos sic creauit ut ipi illum diligent
¶ Ad hr. aug. ibide angeli atq. homes
p eo q. rationales fti sunt eternitatis ac bti tu
dinis dei in ipa nate spualis creatione dimi
tus mum. accepit ita sz ut si dilcomi
sui creatoris indigent in hesset. sil enim bti q.
ma esset. si bo ppe libtatis arbitio gratia
sui creatoris impiu pti interet face
volantate pulcis a gtumacibz bti tudo

secundet ¶ Hoc ideo probat p rationem nisi ei me-
dium sit inter bonum et malum sicut theologum otiosum
eum sive in suffiens quia sicut ethicum medium esset con-
sequens a deo ait xpo. omne verbum otiosum quod
locuti fuerint homines reddent rationem in die iudi-
cii. creatura quia rationalis ex quo facta est sicut in
bono nisi in malo sicut non sicut fuit in malo. quia in
bono. quia in bono gratie facta est ¶ Ad hoc quod esset con-
quod non statim apposita esset eis gratia cum largitas
sine bonitatis non deesset et obstaculum expte
nec angelice nullum esset videtur esse figmento sile ¶
Ad hoc Joannis li. de di. nobis ca. mu. Divina bonitas
expandit se p omnes intellectuales vultus sicut
unum cuique pro analogia cum quia angeli sicut
fuerunt receptibiles gratie eo quod nullum habent
obstaculum divina bonitatis sicut infundit eis
gratiam cum receptibiles erant quia ex quo facti
sunt gratiam habuerunt ¶ Ad hoc sancti gregorii dicit
aut quod homo creatus sit in gratia a qua cecidit quam
per transgressionem preceptum dimittitur
nuit luce. xi. incidit in latrones qui etiam spolia-
verunt eum et plagis impo. abierunt semivivo relicto
glo. ibidem dicit quod homo ille erat adam qui per tran-
gressionem incidit in manus demonum in aqua la-
tronum qui despoliaverunt eum in gratuitis et vul-
naverunt in naturalibus quia humiliter et quia ca-
ut ro quod homo in gratuitis creatus esset et non angelus
videtur esse quod a figmento sit dicere ¶ Solutio
Ad quod in hac opione sunt qui sunt antiqui
sunt dicit magis pro sinodo dist. iii. ca. alius at
vero quidam eum dicebant quod omnes angeli conditi
sunt a deo in una per creationem et in eodem momento
in sui mora largitus est eis deus gratiam per
sua bonitate et illi concedit omnes illas
auctores et obiectiones quia ad illa pte in obiecte
do adducte sunt et in hac opinione fuit ppa
sitis et in dixit dixisse aug. li. de ci. dei.
xi. quod creavit eos cum casto amore sui in eos
ordens nam et largiens gratiam ¶ Ad ots
aut alias auctores et rationes quia dicunt quod
prius creavit informes et pea formavit in
conversione eorum ad se dicunt quod prius et posterius
non notat ibi successionem temporis sed more a
lico sed ordine nec ad gratiam prius enim res
est in naturalibus informis sed ordine nec quia sit
informa gratie eo quod ordine nec esse est aliquid
esse et hoc confirmat per auctoritatem aug. de li.
sup ge. adducta supinus in qua vult ab
surdum reputare quod angelis aliqui fuerunt sin
gratia et hac opione multum videntur facere
auctoritates anst. et verba aug. adducta

de li. correctione et gratia et de li. de civi. dei
Dicunt etiam isti quod intellectualis natura non perfecte
formata est nisi per confirmationem beatitudinis
vni an illuminatio aliqui non sicut dicit in forma
et hoc dicunt sensisse aug. qui dicit quod prius
facta est informis et tenebrosa et postea formata
et lux et dies appellata. Dicunt etiam isti
quod per divisionem lucis a tenebris non significat
distinctio nec et gratie quia intellectualis
nec angelice nunquam est tenebra. quia etiam
si gratia gratum facientem gratis datis
multum est illustrata per nobilitatem mu. at
ebutorum ite de quibus dictum est ppter etiam beatus
Joannis li. de di. nobis ca. mu. dicit quod etiam in omni-
bus hi data sunt integra et splendidissima
vni dicunt quod per divisionem lucis a tenebris
significat separationem bonorum angelorum a malis
et quia dicunt vni quod mane illa separationem et per
creationem mora fuit exigit eum mora tem
palis ad hoc quod angelus malo ppa pulchritudine delectat
fastu cordis contra deum superbiens a
deo auctet et tenebra fiet qui lux ante fuit
per gratiam informationem. ppter quod et lucifer appel
latus est et in mora illa separationis bonorum a
malis isti dividunt in duas partes quida
eum dicunt quod morula prima fuit quia sufficiet
ad cogitationem de ppa pulchritudine et delectatione
morosa et aversione a summo bono per consen
sum et actum aversionis cum dicebat quod hodie
facta est hominum separatio sicut narrat magister in hysto
riis et ppter hoc festum ha celebrat in honore
sanctorum angelorum ¶ Si quis autem obiciat quo
non potuit cadere angelus qui iam habuit gratiam
et fortius fuit per gratiam dicunt quod non fuit
ista gratia confirmatio sed gratia qua placeret
ad confirmationem permanentem dum sicut homo habuit
gratiam ut dicit aug. per flexibilitatem libi arbitri
ad malum potest cadere et a bono gratie et a bo
no ne. ita angelus in gratia existens non con
firmat per flexibilitatem libi arbitri in ma
lum cadere potuit ex delectatione et consensu
superbi fastus quod esse est divine potestati
non subiectum ¶ Ad rationes aut quia contra ista
opinionem in ducunt sic rudet ¶ Ad primam
rationem dicunt quod libum ar. pro habebat flexi
bile licet habent gratiam. gratia enim gratum faci
ens habitum disponens in habet ad aliquam
pte tui non confirmat in hoc quod flexibile sit
ad oppositum ut dictum est ¶ Ad ad dicunt quod homo
plus est quod eodem ordine se habet non ad gratiam
quo se habet gratia ad gloriam quia gratia dat ad
gloriam mendam ad quod exigit tempus. nata

auctē nō habet se ad gratiam n̄ suscipiendā ad q nō
exigit aliud n̄ q nō sit obstaculū i natura
eo q largitas summi boni sp parata t dare
dignō sit qui suscipiat et ad suscipiendū sit
idoneus et capax gratie sue obice ¶ ad ad di
cit q hec t pla q ea q dat cū nā dant e
g̃lie habitū eiū t q simplicitas cēn et p
spiritualitas intelligēdi et libtas arbitri data
sunt cū nā sint nē attributa et tamē i hijs
differentes erūt et ita potent eadē i gratia
deficientes ee q largiente deo t eis apposita
sū cōsentiē i nā ¶ ad ad dicit q gratia p
sibi ipsi nullus meet et hoc t vim dni aug
dr q hāc dens opat i nobis sine nobis tm
ad hāc nō exigit n̄ ut nō sit obstaculū
dni a bipo a quo data t nā: sp parati sunt
ad gratie susceptiōem cū ex tūc nullum fuit ob
staculū nec defecit ab eis largitatis di
uine bonitas ¶ ad vltimū dicit q i vie
nē i forme t ant fortiū ppt hoc q i forme
nō procedit ad formā n̄ p motū motus a
ut i sua sufficien dr dulcedō t exit de po
tentia ad actū i qx optimo nō subito i opi
bz aut dei maxime i p gratia quia deus opa
tur i nobis sine nobis nō pt ee mor quia
nullus inuet ea q deus opat ea i nā intel
lectuali v nō inuenit obstaculū et ideo nō t sile
q p filii i ductū t et hec opinio valde pba
bilis t et plura originalia sanctorum videntur
cōsentire i ga ¶ cta tū magist i ij. sententiarū
dist. ca. alius ante vr elegit alia via
s. q angeli i solis nātibz creati sunt et post
ea aliqua mozula mē potita gratiam acte
perunt cui opinioni multi secuti sunt principue
ppt vna rōem quia dicit q nō t i angelo
sic i homine sic ordinat dicit sci aug. lib. Dam
et ⁊ nixen hō enim fel cōsilius ad gratiam itū
labi pt et relapsus itū resurgere q i angelo
si fel cōsilie ad gratiam cadere nō pt et si fel
cadit ugrā resurgere nō pt. et ideo dicit q
angelis an cōfirmationem illam habuit gratiam
gratis facere q i bono nāli creati sunt
et si dr i ipso principio creationis sue boni
fuit glosat hoc t sine vicio. et si dr q in
sti fuit glosant hoc t i nocentes q nō fuit
iusti exercitio virtutū nō dn ei p diti erant
virtutibz q statibz applicare fuit i oppinione
p gratiam alius p liberum arbitrium superbientibz et ro
cadentibz dicit ecia isti aliqua fuisse mo
mula mē creatam et cōfirmatorem bonorum
et lapsū malorum et q i illa mora cum
omnis bonum fuit nō p vsū liberi arbitrii q per
creationis beneficium et q tales erant q stare
potant i nō cadere p bona creationis et cadere
p libim arbitrium q nō potant p fire ad illum
vite etne n̄ gratia gratum faciens superadderetur
q bonis superaddita t i confirmative et hec
sunt dicte ba magri in suo sententiarum dist. ca.
alius aut vr. et hm i antecedentes palia pte in
ductas trident et dicit q verū q dicit sti
q i gratia creati sunt sunt q hoc intelligit
de gratia gratis data beneficio creationis et nō
de gratia gratum faciente et si dicit q iusti
creati sunt dicit q intelligit de iustitia i
nocentie et nō de iusti gratiali fortia p gratiam
et si dicit q i casto amore creati sunt
dicit q hoc intelligit q ad inclinatione
ne i gratiam nā eum inclinat ad gratiam et ad
amorem summi boni et nō inclinat i amorem
boni creati nec id p summo bono diligat amo
re adulterino ¶ ad ho aut q de eze adduat
i deliciis paradisi fuisti. dicit q deliciae para
disi ibi dicunt pulcitudines et delitiae bo
norum nāliū i quibz creatus fuit lucifer et
sic solunt omnes autores p alia pte i ductas
¶ ad rōnes aut sic rūdent ¶ ad primā di
cit q vim t q i actibz precedentibz a libo ar
si theologū mēs medium t mē bonum et ma
lum si statibz nē intellectualis medium t quia
accepto talis nē i solis nātibz medium t
p abnegationem vtriusq extremi nē bonum
gr gratiū facientē in fortium et yle malum
vicio culpe depuratū ¶ ad ad dd q ratio
t q deus vult q rōnalis nā expiat i fir
mitate nē et adiutorium gre et ideo tempus
temporis mē statū nē et statū gre et est
ista silis ensio ei quā facit aug. greabz
gre deus ita diu distulit adventū suum dr
eum q ho ideo fecit ut ho expiret i procedā
nē et i p fectione legis veteris et cū videret
q ex nentro possent adiuuari magis su
spiraret ad redemptorem ¶ ad ad dd q dena
bonitas q t de se omibz se equalē porri
git q nō quicat seu cū ordine et rōne sapie
ordo aut sapie exigit nec statim nē sit an
gratiam ppt cam q data t ¶ ad vltimū dd
q de hoc sunt due opiniones sic de angelo
et q dr q spoliat t i gratuitis ada intellig
gitū ad gratuita gre gratis date nō gre
gratum facientis q gratuita papue constituit in
originali iustitia et beatitudine primi status
et hoc dm michil dr figmento sile Vtrū
mali angeli creati sint i malicia an nō
Ecclesia q vtrū mali angeli creati sint
i malicia an nō et circa ho ita quat

Q Licet an deus potuit eos facere malos ¶ Et
an in stanti creationis potuerunt esse mali ¶ Et
utrum per illam opinionem quod omnes fuerunt esse in
gratia sicut alii habuerunt confirmationem habitualem
et perpetuam Utrum deus potuit angelos re

Ad primum obiectum sic Eccl. 15. an non habet
potestatem figulus luti: ex eadem quidem
massa ad vas facere in honorem. ad vas in contu
meliam et stat quod loquitur de deo. deus igitur potest
vas facere in ignominiam quod malum malicia
culpe. igitur deus potest facere malum malitiam cul
pe ¶ Ad hoc ysa. xlv. ego dominus creans ma
lum et faciens bonum. igitur potest creare malum
igitur et angelum potuit facere malum ¶ Ad
hoc ysi. sententiarum dist. iij. ca. putaverunt quidam
angelos creatos esse malos et post pau
ca quod opinione sua immutant auctoritate aug.
super gen. dicentes non frustra putari potest ab
initio temporis diabolum cecidisse nec cum suis an
gelis peccatum aliquem commisisse et bonum sed
mox apostatasse bonum dum ait Io. viij. ille
erat homicida ab initio et in veritate non ste
rit ut intelligamus quod in veritate non stetit
ex quo creatus est quod staret si stare voluisset
¶ Ad hoc aug. ibidem non frustra putandum
est ab initio temporis illi condicionis sive diabolum
cecidisse et nunquam in veritate stetisse bonum quia
in hac malicia libero arbitrio non esset flexibilis
in hac omnis a deo putatur esse creatum ¶ Ad
hoc Iob. xl. de alia tyranno loquitur de leviathan
qui diabolus est et dicit sic hoc est initium figmenti
dei quod fecit deus ut illudatur ei ab angelis
eius si autem eius figmenti quod eum deus
talem finxit et finge esse creare. quod malum
creavit ¶ Ad hoc psalmo dracones iste quod fortis
ad illudendum. quod fortius est ad dracones
et malum timidus et diabolus et non est in hoc
vicio voluntate depravatus ¶ Quod nostrum est
quod dicit ge. 1. vidit deus cuncta quae fecerat et
erant valde bona hoc constat quod diabolus fecit
hoc esse angelicae nec quod a natura dei non ha
buit in quo valde bonus fuit ¶ Ad hoc pla
to in thymeo volens sicut deus bona quae
de ora genuerunt nullum porro mali put
eorum quod nascitur non fert velum quod quamvis
quod deus immunia fecit malum ¶ Ad hoc
paulo post idem plato nec erat facere bonum
propter stati quoque facere in pulchrum hoc dicit bonus
diabolus in hoc de di no hoc ita imo quod pulchrum
contingit in bono quod facere non erat bonitatis
propter stati quoque facere in bonum hoc diabolus
fecit eum bonum ¶ Ad hoc et diabolus et boe

Sicut quod bonum est quod est a bono diabolus quod constat
quod a deo bono est factus quod factus est bonum et
sit non erat malus ab prima creatione ¶
Ad hoc aug. super ge. ora fecit deus valde
bona. nam ut angelorum bona fecit deus
et quia instituit et ut illo unito hoc in aliquo
deus dampnet quod creavit non naturam hoc vo
luntate mala punienda esse credendum est ¶
Ad hoc si deus fecisset eum malum ab alio et
non a seipso esset malus. et cum factura dei resiste
non possit. sic iste agere secum si sibi imputa
ret malicia sua. sed iste imputat sibi
malicia. quod a destructione consequitur a fac
tura dei non est malus hoc bonum ¶ Ultimus quod si 90
in primo instanti creationis sive potuit esse malus
et videtur quod sit augmentum fr. ge. deus stati adiuta
te se auxit ipsa pulcre delectat. bicetque vite
iniquedine non gustavit quia acceptam non
fastidivit hoc volendo accipere amisit quod
accipit quod in primo instanti quod factus est. et fac est. et
auctate cecidit et quod iniquedine gre non
gustavit et quod acceptam gratiam non perdidit
hoc volendo accipere non quia accepit hoc quia
acceptum erat gratiam amisit in primo quod instanti
creationis sive malus fuit ¶ Ad hoc primum
obiectum ad hoc quod in angelo non est sicut in homine
angelus enim ab primo instanti creationis potes
tias et intellectuales et affectuales perfectas
accepit ad agendum quod non fecit homo sicut patet
in primis in primo quod instanti creationis sive movere
potuit ad bonum et ad malum et hoc intellectum
et hoc affectum. dicit quod quod movet ad malum in primo
instanti creationis sive ut ex motu ad malum
libet sit malus in primo instanti potuit malus
esse ¶ Ad hoc quod est ita ex quo perfectam habuit
potentiam intellectuam et perfectam potentiam mo
tuam quod in primo instanti non movet nec ad
bonum nec ad malum. si enim adventum horum
movet nec ad bonum nec ad malum sequere
tur quod potentia perfecta ad agendum esset otiosa
quod inutilis est. si autem movet ad bonum
sequeretur quod confirmatus esset in bono et non cecidisset. hoc
est enim in predicabilibus per verba pseudo
et aliorum sanctorum quod est in angelo sicut in homine
ut. s. post motum ad bonum possit regredi
ad bonum ¶ Ad hoc quidam dicunt quod an
gelus in primo instanti creationis sive non potuit
esse malus et hoc ita est quia in omnibus creatis
ut dicunt potentia est actu tempore non cum
angelus crearetur optinuit quod hoc potentiam intel
lectuam et affectuam per aliquam moram

cepis potest intellectua et affectua esse in bi-
litate ad motum aliquam movent ad bonum vel
ad malum ¶ Sed contra hoc est quod dicunt plato et
augustinus quod celum statim ut est factum movebat et ppter
hoc plato ut dicit arist in viij° phisicorum solus
mundi phos ponit tempus et dicit prius cepisse
cum celo eo quod celo cepit motus cum mensura
et tempus · cum quod angelus magis pfectus sit
ad motum quam celum videtur quod in po instanti creatus
mis movebat ad bonum vel ad malum ¶ Ad
hoc tota ratio sit et dicit arist in viij° phisicorum
quod motus est a quantate et quantum quantum dat ge
nato de foris cum dat ei de motu et loco ad
quem et motum fluxum quod est quod in omnibus
creatis potest sit aliquam actum sui motum ¶ Po
luto dd ad primum quod deus non potuit fa
cere angelum malum et hic ratio est quia non facit n
nisi ordinatorum sapiens et hic essentiam voluntate
ordinis aut sapiens non est facere malum dicit enim
fulgentius quod sapiens non facit unde opus
suum fiat detrius et augustinus dicit quod illum rei deus
non est auctor cum sit ultor unde cum primat ma
lum nunquam potest esse auctor mali · ad hoc essentia
voluntas non potest velle malum facere · quia voluntas
talis voluntatis non est nisi bonum unde deus qui
fecit angelos tam bonos quam malos omnes
fecit bonos bonitate mente et bonitate intentionis
hic postea quam fuit suum conversione per amorem
castum ad summum bonum bonum fuit bonitate
gratie et confirmati in illo · alii autem per aversionem
a summo bono et per conversionem per amorem ad ul
timum ad primum bonum creatum quod fuit delectatio
ppe pulchritudinis ut dicit augustinus · ut non essent sub deo
hic libere pulchritudinis essent in scipsis fuit mali et
dyabolus et confirmati in illo essentia dei indicio quod
non permittit nisi mala voluntate ut dicit augustinus
¶ Ad id quod contra obiectum dd ad primum quod quia dicit
aplus quod hic pulchritudinem figuli luti non intelli
git quod ex opere figuli fiat vas in contumelia in
quantum contumelia est quia sicut malus et puer sus
cet figulus hic intelligit quod pfectus figulus
quod vas ppa utilitate et pulchritudine erit in con
tumelia facit tunc id quia stat ad quas utili
tates aptabit in domo nisi oportet esse quod da
vasa in contumelia quedam autem in honorem
sicut dicit apostolus quod in domo magna domo non
est esse hic tantum vasorum · ita deus pfectus
quosdam malos ppa culpa · facit et creat
tunc eos quia sunt quia bona eliciet ex malicijs
eorum ¶ Ad id dd quod ysaias loquitur ibi de malo
pene non de malo culpe · sicut et intelligitur in
amos nisi si est malum in ciuitate quod dnus non
fecit hoc enim ordinatissima iustitia fit et bni

sit ut dicit augustinus quod malum pene in ducat ad ul
timum mali culpe ¶ Ad id dd quod ex nomine loqui
si augustinus prendit quod non est creatum malum quia dicit
mox ut creatum est ut enim tantum valet quantum
post quam et post · aliquam notat successio
nem quis nisi creationem et malicia sicut cum dicit
qui staret si voluisset · notat quod aliquam in bo
no nec et in notitia aliquam stetit in quo creatum est
et a quo per superbiam cecidit ¶ Ad id dd quod an
gelus ibi non intendit unde quod angelus sit creatum
malum per intendit unde occasione erroris quo
ruda qui dicunt angelum esse creatum malum
et a duobus erwangelium male intellectis occasionem
erroris accepit · cum enim dicit ille erat homi
cida ab initio · per ab non notat continuatio
nem malicie ad instans creationis per notat
distantia morule sui more quod fuit nisi in stans
creationis et ad sionis angeli mali a summo
bono per quod ab antiquis aliter glosatur ab initio
hoc est repete ut ito post initium ¶ Ad id dd
sicut glosat augustinus sicut ge et pro in sinagoga dicit
nisi ut deorum augustinus extinuinas opinione corpo
rum quod figmentum non dicit creatum per psicia utilitatis
corporum quia dicit deus ex malicia demonis per
hoc enim cum permittit eum malum fore voluit eum
creare et ista est ruisio qua illudit ei ysaias an
gelis et hominibus dum hoc sic quod ille in malum cogitat
et tempta in scos consulit mutorum et utilitate
et hoc optime tangit beatus hieronimus super ysaiam
xiij° · sic dicens iocundum plane iudicium ut ille
tiranus omnium hominum malleator erat nolens fa
bricare eos coronas preciosas dum omnes tempo
tat et ab omnibus superat · et hoc est quod dicit ysaias
ecce creavi fabrum suffflante in igne prunas
¶ Ad id dd quod hoc non sequitur tenuit enim dicere
per quod fortuit eum qui est creato per non fortuit
ex malicia demonis nec malicia dyabolus illa
eum pressit a puritate voluntatis eius ¶ Ad
id quod obiciunt dd quod in principio instanti creationis sue
non potuit esse malum per post primum instans et
hoc paulo post ondet ¶ Ad obiectum dd quod
augustinus vocat hoc in nomine loquendi quia dicit statim
ab initio hoc est in stanti post initium ut per addu
bitum statim et opposicionem post notere mora
tpis quod fuit inter instans creationis et instans
apostasie sicut cum dicit quod dulcedinem beate vite
non gustauit · intelligit quod non gustauit per
confirmacionem beatitudinis quia illa nunquam habuit
et hoc intendit per modum loquendi qui sequitur
et accepta non fastidiuit · non est fastidium
accepti nisi quod ex usu et mora intendit co
nuertit post creationem enim usque ad lapsum

in solo bono naturali et in notitia mte angelos
vivunt ad a^d 88° q in primo instanti nec in alio
quo instanti in insensibili angelus potuit
mori nec in bonum nec in malum et hinc ita
est q non est esse mori in motu libri ar. et in pote
ipse naturaliter in motu enim libri ar. exigitur
arbitratio et estimatio eius ad quem movet
et mereri et collatio utilitatis vel delecta
tionis eius et dispositio qualiter veniat ad
illud et sima de motu quo movet ad id
q ota exigit mora tpis et in uno indivi
sibili vlut nullo mo fieri possit et pter ota sta
exigit affectus et delectatio in eo ad q mo
vet. Et ideo dicit magr 4° sententiarum dist. 44°
alius autem vult q morula fuit mte creationem
et lapsum et ad hoc confirmandum in tal. Deum
q fecit induxit. Origenes super eze. sic dicente
serpens et hostis primus tentati non tm apm
neq stati supra pectus et vetere sum am
bulamit sic ada et eua non stati peccaverunt
ita et serpens aliqn non serpens cum in paradi
so delicias morarent et subiugit magr
ecce apte dicit q mte posita morula cecidit
et non stati post creationem. Ad rationem
quam quidam induxerunt dicunt q nulla est sic
probatum et obiectio dicit dicunt dicunt quod in primo
statu hiuerunt cognitionem matutinam et vesp
Posita hoc q dicunt dicunt dicunt in primo statu
spiritus hiuerunt cognitionem matutinam et ves
pertinam et vere q sic vesperina enim cog
nitio est cognitio rerum in speciebus cognitio autem res
in speciebus habet ana dm ecia nunc mali qui
stites cognoscunt res in speciebus. g^o multo plus
in primo statu qui alius stites erant cognoscunt
res in speciebus. g^o vesperina hiuerunt cognitionem
Ad hoc hoc ecia confirmat p Isidorum de
di. no. cap. mg^o. 8 dicit data illis naturalia do
na neqquam ea mutata ee dicimus sed sunt
integra et splendissima. cum g^o p nam cog
noscant res in speciebus. vesperina hiuerunt
cognitionem. Ad hoc aug^o in li^o super ge. ad lit.
a malis angelis si mali sunt hoc e ipsis
mali sunt abeis cum non auferet ptas ne
ptate ne cognoscunt res in speciebus q est
vesperina cognitio. g^o ad hunc habet
vesperina cognitionem multo g^o magis
in primo statu. Ad hoc aug^o ibidem Deus
sic permit mala voluntate nec non permit
ne dignitate sed dignitatis ne fuit cognitio
rerum in speciebus q e vesperina cognitio ut

quem dicit. g^o videt q habuit vesperina cog
nitionem. Ad hoc min^o vt q hiuerunt cognitionem
matutina quam vesperina. si g^o hiuerunt ma
tutina tunc multo magis vesperina. q at
hiuerunt cognitionem matutina p dictum hoc ab.
probat. q sup cantica xiij. simile sit dicit potu
it attingere si tu in credibile non putet q an
gelus que ezechiel prom. dicit plenus sa
pia et perfectus decore fuisse homines posse
potuisse futuros et perfectiores in parem
gliam sibi et natura humana filio dei fore
conveniens hoc vidit et intuit. et si perfecit
absque dubio in dei verbo vidit. vide in verbo
matutina cognitio e. g^o matutina hunc cog
nitionem. g^o multo magis vesperina. Ad hoc
dicit. ibidem quinto p aquilonem reprobandos ho
mines fuisse designatos p sede de q dicit
ys. xiij. sedebo in monte testamenti in latibus
aquilonis. designari ptate qua accepit in illos
quos vtique in presentia dei quia eum vicinior
fuit tanto certius angelos p superiorem prudit
eos nullo sapiente radio choruscantes. nullo sci
spiritus amore ferventes. et in velut vacui
lorum repit in quibus secta sua ponere consuevit
vide aut in presentia e vide in verbo frenda
et vide in libro e vide cognitione matutina
g^o hunc cognitionem matutina multo magis
g^o vesperina. Quinto e q cognitio naturalis
cognitio nec matutina nec vesperina e vt
q eum respicit mente et e in lume verbi.
matutina quidem in libro. vesperina autem
respicit ad verbum. Dicit enim aug^o in iij^o super
ge. q vesperina cognitio e sua visio cognitio
rei in speculo et ex hoc attollit in laudem cre
atoris efficit ea. et in vespera cognitio in
mane nulla mentione facta de nocte qui p
amorem illicitum angelis non cognitio adre
atura nec in heret ei sed attollit in lau
dem creatoris et inheret ei p amorem castum
et ex hoc accipit q utraque istarum cognitio
num visionum e in forma lucis sine sed angelus
malus nunquam fuit formatus lume sine na
nunquam g^o hunc nec cognitionem matutinam
nec vesperina. Sexto autem non habeat in co
nitionem naturalem cognitionem de rebus expresse dicit aug^o
in li^o de civi. dei xxi^o sic inquiunt demonibus
non p id q e vita etna et lume in quibus
sed p quedam opalia sine virtutis effectu et ex
cultissima signa pstie q angelicis sensibus
malignorum spirituum potius quam in finitatis ho
minum put ee conspicua sed p signum hominum

rimari coiectalis cognito e. q. demonum cog
de rebz coiecturalis e ¶ Ad hc aug ibide de
mones no etiam tempu cas et cardinales. in
dei verbo et in dei sapia contemplat ff quoddam
signorum nobis occultorum maiori expeim intra
plera quam homes fuita conspiciunt q. no habent n
coiectalem scam p naturam et cu i po statu
no habuerunt n ndalem. q. i primo statu no habu
runt n coiectalem ¶ Ad hc aug ibide. aliude
tpalibz qualia coiecturare cp demones facunt
et aliud e i immutabilibz legibz mutacoes tempu
p mude cp stas angelis queunt q i immutabiles
leges i verbo dei contemplat ff tpalibz tpalia
coiectare no en coiectalis cognito. q. no insi
coiectalis cognito ndalis e demonibz. ff ndalian
fuit i eis mutata. q. i p. statu no habuit n
coiecturale cognitum. cognito coiecturalis um
brosa e matutina et vesptina i lume sunt
ut ante patu e. q. demones in quam habu
erunt matutina in vesptina cognitoez ¶ Ad
hc ait de. i pi. accepit deus celum dr aug
cp p celum intelli firmata angelice ne ex mich
ad hc i fbis et in dr fiat luy intelligitur
forte bonorum angelorum ad lucem verbi et ait
postea sequ fiam e vespe et mane. intelligit
distinctio et de lucis q dies e ibide et de
vocauit lucem die et tenebras nocte i tel
lig p tenebras angelos ausos a lume qui
eo ipo tenebra e cp ad lucem no e confusus et
tenebra no distingu neqz p mane neqz p
vespam ex hoc accipit cp angelus malus
q nunq conversus fuit ad lumen distinctoez
luis i se no habuit ff condemnat e ad petuas
tenebras i quibz nec mane nec vespe est.
cu q. musta mane et vespam summat cog
matutina et vesptina angelus malus nu
quam habuit cognitum matutina nec vesptinam
¶ Ad hc dr aug i po sr gen. q ait dr diuisit
lucem a tenebris i intelligit separacio bonorum
angelorum a malis et ait postea addit. fiam
e vespe et mane i intelligit distinctio lucis
i matutina et vesptina cognitum. angelus
q. malus qui tenebra e p ausione a lume
in accepit cp penes distinctum lucis acci
pit cog matutina et vesptina. angelus q
malus nunquam habuit cognitum matutinam et
vesptina ¶ Ad hc aug q psen luis dni
sup angelicam nam refulges facit die que
dies distingu p mane et vesperam nulla nocte
i terpoita ff talis psen luis dne formam
fuit angelorum bonorum angelus malus nunq
fortl fuit lume dno. q. nunquam habuit cog
nitum distinctionem matutine et vespe ¶ Ad hc
in fioribz nihil vt n sub actu lucis sine
lumen cu q. i fiora exemplatu sunt ad su
piora. i supioribz nihil vt n sub actu lumen
dni. q. angeli mali nunquam habuerunt ut
matutina ut vesptina cognitum ¶ Soluto
p cul dubio sqs attendat verba aug. i po
sup ge. et i mq angelus malus nunquam fuit
fuit dies ex illustracione lumen dni et no nunq
fuit i ratione matutina ut vesptina q die
illa distinguit et si cognitum res i seipsis na
li cognitum. tu no attollebar i laude crea
toris ut ratione matutina formaret ipso
ff potius delectacoe ppe pratis et amore co
lusus e i tenebras noctis de qua dr Job.
m. ff expositorem B. nocte illa tenebrosa
turbo possideat nec illustret lume et ro cog
illa no enumabat ad mane cp ppu e cognito
nis sui visionis vesptine ff aug ut sq ad
matutina lume tenuet no interpoita nocte
cp angelo malo no conuenit cp i tenebras
noctis confusus e vm oia ad hc i ductu co
cessa sunt et predicit. res em i seipsis non
cognoscunt demones i luce dna sic dr aug
ff p signa coiectalia et p exprencia multi
plis et hoc no e cognitum vesptina sic pau
lo am dam e ¶ Ad primu aut q i ductu cp
habuit cognitum vesptina dd cp cognitio
vesptina no vtr simple cog. res i seipsis
ff potius cognito rerum i seipsis ex luce dna
res illustrate et ex assurrectoe i laude cre
toris q sic res i seipsis illustrat lume sus
dm si cognitum res i seipsis nali cognitoe. non
fuit hec cognito vesptina ff coiecturalis ex
rerum signis ¶ Ad de pz soluto ad sequens q
vesptina cognito no e nalis ff i for luris
dne ¶ Ad a dd eode mo hec em ea super
ide fundat sq cp cog. vesptina sit nalis
et hoc no e vm ¶ Ad de pz soluto ad seqs
no em dictaris ne e vesptina cognitio ne
q. cognito rerum i seipsis e cognito vesptina
ut ex verbis aug accipit supius i ductu
tis. cognoscit em angeli res i seipsis ex ho
tibz sibi concreatis et no ex i lume dno q.
illustrati boni angeli dies effecti sunt et
ausione ab eode mali angeli tenebris
petius sunt damnati ¶ Ad a dd q vb
dam no asserit ff sub dubio ponit sqsi in
credibile no videat et dr plenu sapia et p
fectu decore hoc i vbo vidisse et i lume psne
dne no intelligit sic cp cognito fuit ad lumen
verbi cp p hoc et fortius et illustratius

et dies fuit

et dies ftus fuisset. q no ē vm ꝗ telligit
cogcio fta p verbū. q libet cogtō sup malis
accepta p vbū sic et mlta revelantur
demoibz et p deū et p bonos angelos q pro
nideū dna p malos angelos fi disposuit. sic
ē i. Job j°. Ecce i manu tua ē vestiptū aliaz
eius seruia. p q revelatū fuit sathane q po
testate accepisset i facultatibz i carne et
i pnis bti job. Sic em ut dr Johis. j°. lux i
tenebris lucet addissipatōem tenebraru
quā tn tenebra nō oppehendūt ad aliqnā te
nebraru illustratōem. ¶ qd d dr eode mo
qua sup ide fudat. ꝗ addendū ē hoc q nō
dr fuisse victimior lm pscie n i bōitate et
nobilitate nāliū i quibz alios excellebat
nec vide i hiis pscie p conisionē adlumen.
ꝗ p revelatōem de q dcm ē. ¶ Cue i ducta
sunt p grim et auctes et rōnes pce dnt

Ercō q vtrū boni et mali angli po
tant ēe pscij sue cōfirmatōis ut sui
casus. et ēta hoc qrit dno. ¶ Qz vtrū pscij
fiunt ut ēe potant sui casus ut sue cōfirma
tōis. ¶ Et vtrū pscierint aliq de sacmēto
i carnatōis q futurū erat. Vtrū boni et
mali angeli potāt ēe pscij sue cōfirmatōis

Pnmū hoc tractat. Qd sint casus. Di. 37
magr n° sntiarū dist. mj. ca°. Deinde qlē
verba dm. Et i ducit aug. sic gr. sic dicēte
sui q casus pscius ēe nō potuit q. sapia
ē fructus pietatis. q vē q malus angls
sui casus pscius ēe nō potuit. ¶ qd hnc
ifra dist. mj. i ducit aug. sic gen. sic di
cēte quis bts mk angls fuit q fuit pna
atq supplicij pscius nō fuit. q aut cur nō
fuit. et rn det forte deus dya revelare no
lunt q futurus ut passurus ēet. ētis vo re
velare voluit q i bitate mānsuri ēent. ¶
Qd hr i ifra dist. mj. ca°. Qz hr magis oppo
nit q deus revelauit sua cōfirmatōem bo
nis et dr sic vm et hnc opioni opponēs
aug. cōsequē subdit. ꝗ ꝯre dscrebat illi
a tebis ut deus istis q ad eos ptinent
nō revelaret alys vo revelaret cū non
pnus sit ipe ultor quā aliquis prior. non
em dāpnat ipe i nocentes. Ex hoc accipit
q nec mali pscij fiunt sui casus nec boni sue
cōfirmatōis. ¶ Qd hr i eode ca°. i ifra i ducit
aug. sic gen. sic dicēte. dice de angelis q i
suo gne ēe bti possunt dāpnatōis ul salu
tis m ēti qbz nec spes ēet q mutādi ēent
i melius nimia psup cō ē quo em bti ēe put
quibz ē i certa sua bitudo. ¶ qd hr mfra

ta° Ex p dictis cōsequē dr magr sic angeli q
corruerunt mlq dā bti fiunt si bitudinem
aliqs accipiat illū statū i notēte i quo
fiunt aū pcm. illi vo q pstiterūt aū sua
bitudine deo revelāte pscierūt et ita
spei ēternitate aliquo mo bti fiunt. ut i ēti
pstiterūt sue bitudis et ita alit bti nō
fiunt quā relig q recederūt. m aut q posti
us dcm ē pbabilior vr. Ex oibus hijs acci
pit q malus angelus sui casu pscire nō
debuit nec bonū sua cōfirmatōem. ¶ Qd dr
disputat anꝗ i li° de cau dya. si casus
dya. q tmges fuit et potuit nō ēe. si scia
rep accipit q scia ē cū ēta rōne aliqs
i telligē q stat q nō potuit pscire casum
et dcet rō fūdat sup hoc q dcēt i fine pō
arme ab v dr sic mihi q sunt et q futū sunt
nte ē affirmatōem ut negatōem vera ut
flam ēe. i singlaribz vo q tmgētibz et futis
nō silr. i hiis em nec vm nec flm ē alim
istorū et sup i° i p° postiorū. scire arbitrū
vnūqdq cū cam cōgnam et qm illi ca ē
et nō q tmgit alit se hre ꝗ hr nō q tmgit
scire q tmgen de futō. ¶ Qz tūc q rit anꝗ
vltius vtrū existimatōem ut opionē aliqs
de cau suo potuit pbre et ondit q nō p
deductōem ad i possibile sic. si ad hr i bona
voluntate stās pscibat ut opmabat se ca
surū. aut volebat ut ita fiet aut nō volebat
ꝗ si cū pscia ut opione voluntate hebat.
aliqn cadendi. ia ipa voluntate cadat quia
ipa voluntas mala fuit et pcm. nō q vole
bo hoc pscimit pius ut opiabat q eet casu
rus quā cecidit at si volebat cade ia mis
erat dolendo quia stare volebat et cōtra
voluntate cecidit. ¶ Qd hr si pscibat se ca
surū et nolebat cade tāto iustior eat q
stare volebat et quto iustior erat tāto de
bebat ēe felicior. q si volendo cade pscie
bat casu suū. tāto erat miserior quto de
buit ēe felicior q ē cōtra iusticia dei. ¶
Qd hr anꝗ ibide obiicit sic dicēs ē et a
quo m ondit anglm malū nullo mo pssci
misse puaricatōem sua. nempe aut coac
ta putauisset aut spōtanea ꝗ nullatenus
erat aliq vis se cogi aliqn suspicaret
silr suspicare nō potuit quā dm i bita
te p seuare voluit. q bitate illa sola vo
luntate deseruit cū em rtam voluntatem
habuit et in hac ipa recta voluntate p
seuare voluit. q. alit ita np fuisset nisi

voluisset ea psciare q̃ pt volendo tenere
psciam q̃ tenebat illo modo video vn potu
isset ita suspicari illa alia actdere ca sola
se illa deserturi voluntate. no ig illu scuis
se dico quia posset mutare voluntate qua
tenebat ꝗ dico no potuisse illu putare q̃
aliqui omi alia cessante ca sponte mutet
voluntate qua psciam tene volebat ¶ Ad
hc idem obiicit aliq ibidem si psciam casu suu
ut popinat fuisset aut peccasset aut no
si piusa tanta pena quita pcm suu secuta
e. peccasset tanto magis puiendus eet. no
q̃ hec psciia illi expediebat q̃ si no peccas
set. aut sola voluntate no peccasset aut ti
more pene ꝗ qui pcm no commisset solo amo
re iustie. ipo ope mostrauit. si ho timore
commisset. ta iustus no eet pfrone iustie. p̃a
Io. iij. pfta caritas foras mittit timore
et sic ita am casu a pfta iustiia recedisset
q̃ e ī queiens ¶ Qn ordi hmi e q̃ psciia
dei de malo e fructuo et ex psciia pt ee re
uelacio. q̃ deus potuit reuelare ho angelo
casu suu. et si deus potuit reuelare an
gelus attipies reuelacionem potuit psciire
q̃ angelus potuit psciire casu suu ¶ Ad
hc deus petro reuelauit casu suu. ayath.
xxvi. antequa gallus cantet. ter me negabis
et fuit vtile petro quia postea recordat
vbi q̃ dixerat dno. fleuit amare ¶ Ad hc
dno iniuitis reuelauit casu suu Jone.
iij. ad hc xl dies et ninive subtiter et fuit
vtile ninuitis q̃ penituit q̃ vr q̃ eia fu
isset vtile angelo malo q̃ reuelacio fuisset
ei casus suus ¶ Ultius q̃ verum malus a
gelus am lapsu sciuit se no debe deflecti
a bono ī quo erat et vr q̃ sic ī tellectualis
em ne fuit cu deiform ī tellectu. q̃ sciuit
q̃ agendu et q̃ no agendu erat et ita sci
uit se no debe deflecti a bono ī quo erat
¶ Ded tu vltius verum sciuit tanta penam
debe seq̃ talem culpa si fiet am no et vr
q̃ sic. sciuit em deu ee iustu. q̃ sciuit
eu vnicuiq; puntis retributuru. q̃ p̃ co
seqns sciuit tanta pena tale culpa ee co
secutura ¶ Ultius q̃ verum angelus bon
q̃ fiuadus potuit psciire casu mali agli
et vr q̃ sic eme em expediens ad pmanę
du ī bono vtile e psciire ꝗ alienia pricula p
scita magis fecuit tamen. q̃ vtile e ea p
sciire et deus ut subtraxit vtilit. q̃ angelo
bono tale dedit psciam et p eamde rationem
pbat q̃ et angelo malo debuit ea dare ¶
Ad hc vltius q̃ de ca qua angl assignat

gre no debuit psciire suu casu dicens q̃a
sapia e fructus pietatis. aliem ho ī tellig
de pietate angeli ut de pietate dei. si de pi
etate angli. tunc illa ca e. quia sapia sui
angelus psciat casu suu sui no. sp e fructus
illius pietatis q̃ theusebia de hoc e cultus
dei. si de pietate dei ī tm illa ca vr ee q̃a
pietate dei quem q̃ reuelet ea et sapiete
efficiat vnuquemq; de his q̃ fecerunt eum
magis cautu. reuelacio aut fuit casus
magis efficit sic pbatu e ¶ Soluco cosen
tiendu e cu aug et aliq q̃ malus angelus
nec potuit nec debuit psciire casu suu et
bona e ca. qua penit aug. talis em sapia
accepta p reuelacionem no eet fructus pieta
tis ꝗ potius ī ductiua timoris et desperatio
nis contra pietate aut sua deus ut fecit et ro
sapiencem de casu suo facere angelum deu non
debuit ¶ Ad a dd q̃ aug loqt ibi p opinio
quorda qui dicunt q̃ bonis reuelata fuit
sua confirmacio malis aut no suus casus. ꝗ
tu illa opione ī pugnat sic patuit ī obiici
endo. quia no eet ro quare sic discreuisset
inf eos q̃ eglos erat q̃ qbzda reuelaret fu
turu statu suu et qbzda no ¶ Ad sequens
qz ca trusio ¶ Ad a dd q̃ bti ee no potunt
ni certus eet eis status suus futurus ꝗ q̃ bti
tudo ape a tipit sic a boecio diffinit ī quo
de cso. q̃ bitudo e status omu bonorum cogre
gacio pfectus. sic em gt q̃ fmacionem ī gloria
ꝗ aut bitudo di status boni ī bonis malis
et pfectus. sic michil pohibet eta no psciencies
sua confirmacionem ut suu casu sic ex ybis
magri ī obiectio mostratu e ¶ Q hoc patet
soluco ad seqns quia ho expsse dt q̃ dam e
¶ Ad id q̃ p̃ obiciat aliq dd q̃ satis bene p
bat q̃ pt hoc psciri no potuit casus an
geli. quia ptingens fuit et de futuro scia ei
de certis et futuris e ape loquendo ¶ Ad a dd
q̃ hoc eta predit q̃ satis bu pbat q̃ ex
istimacionem et opione de cau suo hre no
potuit aliqua cadet ¶ Ad seqns dd. ecde
no hoc em bu pbat q̃ casu suu psciire no
debuit ¶ Iste dd ad seqns q̃ illud predit
et bu pbat ¶ Ad seqns eodem no dd. e q̃ bu
pbat q̃ no popinare ut psciire debuit ca
su suu ¶ Ad id q̃ obi ī oriu dd q̃ talis re
uelacio pcessisset ex ypia psciire q̃ sic dicit
glosa sup ay. j. nunqua sine no ipleti ar
bitri et hoc pbat glosa p ro. xxvij. repete
loqr adusq gete et aduersus regum ure
tradice et destruta et dispda. si primaz egit
gens illa a malo suo q̃ fecit. agit et ego pe
nitencia sup malo q̃ cogitaui ut faciet ei

et subito locutus de gente et de regno ut esset
fixe et plante illud si fecit malum in oculis
meis ut non audiat vocem meam. primo agam
et ego sup bono quod locutus sum ut faciem ei
bonum si talis revelatio facta fuisset angelo
ex hoc non presumisset casum suum in sub condi
tione. s. si peccasset. et hoc fecit etiam sine revela
tione vel revelatio michil fecisset ¶ Ad id quod
obiicitur de petro et ninivitis dicendum quod non est simile. ho
em post casum regressum habet ad gratiam et ideo
revelatio illa utilis est homini nec induxit de
spationem in angelo aut post casum non est re
gressus sicut in hominibus sepius probatum est non
enim post peccatum prime susceptibilis est angelus
et ideo talis revelatio in eo induxisset tristi
tiam pretue damnationis et desperationis et ad
quod utilis non fuisset ¶ Aliud quod ultimo quod con
cedendum est scilicet eum se non debere deflecti
a bono in quo erat. non enim potuit eum la
te ro iustitie qui deificamus intellectus finit
to iustitie exigit quod illa deflectatur a bono
in quo est ¶ Ad id quod ultimo quod tenet angelus
quod ex rone iustitie quam non ignorabat scili
cet penam debere seq culpam et tunc eadem pena
fore secutura non presumpsit. et hoc plibus rationibus
ostendit angelus hiis ebis sicut se debere punirisi
peccaret ignorare non potuit ita qa puni
ret si peccare scire non debuit quia enim ro
nalis erat potuit intelligere quod iuste si pec
caret puniret. et quia iustitia dei abyssus
multa et investigabiles vie eius. ne quis
comprehendere an deus faciet quod iuste facere possit
et subdit alia tamen sicut et sicut dicat quod
illa certe credere potuit deum creatum suam
propter propria culpam damnatam quam tanta bonita
te fecerat. presertim cum illum exemplum precessis
set iustitie ultricentis in iustitia et eternis cet
mum in quo illi fuit erat qui deo fruii debent
tanta sapia ee eternum et infinitum. ut sicut non sup
fluum habebat ita si diminuet infinitus non esset
et eternus. nec tam preclarum quam dei ex alia
parte punitum in infinitum illa rone scire potu
isset et sicut dicat quod homo fruus erat et deus
humana natura per angelica ut angelica
per humana esset substituendo hoc non credidit et
propius verum quod in id ad quod facta erat ipse non
potuit alia deus ee restituendum sicut aut dicat
quod non dum adhuc fruus erat homo. tunc nisi co
minus ad substituendum alterius ne putamus
illum ee facienda. et subdit si in quo homo aliquis
dicat quod in quietem e. quod dicat illa verba in
ad istud ultimum aliter rudet in lio de quibus
humilitatis sicut dicens. et comites simonem

a diabolum credibilius est quod non permisisset casum tum
aut propter iam quia dixi quia si bonitate dei atte
dens dixisti in corde tuo non regnat propter quod impie
deum putasti non ultisia peccatum aut quia vidisti et con
cupisti principatum quod super astra ex altares so
lium cum. stati super trabes exercuit qua inter
posita. casum tuum videre non potuisti. sicut ioseph
cum premisisset sua ex altercuem. non premisit sua
vendicem ¶ Ad aliud quod ultimo quod vtrum bonus
angelus potuit ut debuit presciere casum mali
angeli. rudet angelus sicut dicens quod si presciisset
culpam presciisset etiam penam ex ordine iustitie
qua ignorare non posset propter hoc quod est deformis in tellectus et non posset nec deberet concipere
pena quam presciisset. sicut quod solus amor
iustitie. ita solum odium pene sufficiet ad non
peccandum. duas igitur habuisset causas non peccandi
vna honesta aliam inhonesta i. amorem
iustie et odium pene ita non honestum solo odio
pene non peccare et non ad peccandum in utile et
odium pene ubi solus amor iustie sufficit et
laudabilior est iustitia seruata ex solo amore
iustitie quam si principium seruaret etiam ex odio
pene. et ita patet quod neque nec bonus s. nec malus
deceret potuit aut debuit presciere casum et penam
licet eum precium pium sum quod redditur cautum.
tum iustitia seruata facit seruile et immo laudabile ¶ Ad ultimum dicunt quidam dicunt sicut
Tobiriedo dicam et quod intelligitur de illa pietate
quod est teusebia sui cultus dei cum sine dubio est
fructus sapia quod est donum spis sancti et quod sapia de
sapida sicut sui per saporem sicut dinoscit. et ille
non auctus sicut potius in spiritus sanctus fuisset per
revelationem sui casus. et propter hoc sicut non de
buit et hoc dicunt angelum sensisse. turbasset eum
angelum et in tristitia posuisset ad saporem dino
rum et hoc licet satis bene dicam sit tamen alii
posset dici quod enim tullius in fine rethorice
quod pietas est benivolentia in parentes et ideo in pentale bonum pietas vocatur. angeli enim si
cut dicunt job. 1. quando die cum venissent filii
dei ut assistent coram dno quod exponit
de angelis. nec potest esse quod deus quius pater
angelorum per creationem benivolentia magna
et dulce habuit in eos. nec decuit eum tra
angelos alicuius facere quod fructus illius pietatis
non esset revelatio aut cum illimato sit ad sa
pientia primos. fructus est illius pietatis et
cum talis revelatio sui casus in utilis esset et
honesta ad seruanda iustitia sicut paulo ante
probatum est et michil induxisset in eos in tristitia
et timore non decuit pietate dei angelo ta
lem facere revelationem et sicut dicit angelus. cum

cū mūnū ī quēiens de deo sit ī possibile
eo q oīa facit cōueient et decēt nec potuit
nec debuit angelo reuelare casū suū q hoc
nō fuisset fructū pietatis sine benuolencie
ī angelis sed duritie ¶ ad hr tū anſ facit
fortissima obiectōem. deus em hō p̄o reuela
uit ī quo posset cadē et pena casus cū dixit
de ligno aut scē bōi et mali ne comedas
et hoc ē ī quo posset cadē et subiūgit
ī qcūq; em die comederis ex eo morte mo
riemi et hoc erat pena q̄ et angelo potuit
et debuit reuelare vtrūq; istorū et ad hec
rūdet anſ. sic nō ē eadē ro. ī hoibus et in
illo angelo bōm em nā ppt pcm pmi pa
rentis ī mūabilitū ī quodlibet fta ē passibilis
ex qua passibilitate miltis mors qrta opat
nobis ī corruptibilitate ille ro sicīz angelis
illo pcto p̄cedente nullus mali meruiat pas
sione et ro p reuelacōem sui casus ī tristicia
q maxīa pena ē iudicū nō debuit. Alij qda
dicūt q duplex ē pena. s. pmouēs et suf
focās p mouēs ē q valet ad mūtū et hac
qnq; ī pligit deus sine culpa sicut pz ī libro
job suffocās ē q nō īducit ī desperacōem
et tristicia q morte opat. ij. ad cor. vij. scīm
tristicia morte opat et hac deus mi quā
ī pligit sū culpa p̄cedente hm cū dolor de cau
q exreuelacōe fiet ī angelo pena sit suffo
cās et nō pmouēs ī angelis an pcm ta
de nō potuit nec debuit.

Et ido q vtrū boni angeli aliq̄ p̄sciuīt
de sacmēto ī carnacōis q futūū erat
Et ēta hoc duo qrūt auorū pmūe vtrū p
sciuīt sacmētū ī carnacōis Et vtrū ex
nāli cognōe possīt cognōscere futa Vtrū bōi
angeli p̄sciuīt sacmētū ī carnacōis

ad pmū obī sicut dicit v. lib. sup ge. sicut fuit
absconditū a sēculis ī deo misteriū. ī car
carnacōis ut sic dr eph. iij. tū ī notescēt pri
cipatibus et potestatibus ī celestibus p ecclam qa
ibi pmit ecclia q post ēnē cōgregānda fuit
ē cepit illis q. s. angelis a sēculis ī notū
quia ois creatū nō am sēcula ꝓ a sēculis
ī cepit q angeli a p̄ncipio cognouerūt misteriū
ī carnacōis ut videt ¶ Contra vs. lxxx. sc
ī dūs ī ille q venit de edom dr 139 q an
gelice p̄tates nō ī telleximt ad plenū mi
sterū ī carnacōis donec ī notuit eis per
ecclam et apl̄os p̄dicacōm ¶ ad hr dyo
ī celesti hier. tractatus ī idem qm venit de
edom dr q angeli mt se mouēt ista qoem

tora xpo ascendente ut ipse ex bōuolen
tia illūmaret eos de ḡsitis et ppt reuēn
tia ab ipso ī mediate hat qonem nō ḡsue
rūt tū q nō sit qo n̄ de ignoratis vē q
misterū ī carnacōis usq; ad ī tempus
ignorauīt ¶ Soluēdo ad hr dr sicut dicit glo
glosa eph. n. sc ī ut ī notescēt principatibus
et potestatibus ī celestibus p ecclam p hoc em
ī multis expresse q aliq̄ didicerūt p ecclam
de misterio ī carnacōis ppt q distinguit glo
q superioribus angelis nō quidē a pri creā
cōis ꝓ a pri formacōis cū dicū ē fiat
lux et fta ē lux ī notuit misteriū ī carna
cōis. aliis ro ī istoribus nō plene ī notuit
n̄ postqua fcm ē et p̄dicatū ab apl̄is et
ita p̄dimūs angelis vtrūq; vm ē. s. q et a
pri cognōt et nō cognōt n̄ postqua ī ple
tū ē posset tū dici sic ī ambitis dicū est
q duplex ē notitia angelorū. s. ī verbo et ī
ipso quie sū ī ipsa nā et q ī verbo a pri sue ac
cōis cognōt misteriū ī carnacōis. ꝓ ī ipso
quie nō cognōt n̄ postqua fcm ē et hoc
cōfirmat q aug. v. sc ge. sic dicēte nō ī do
tū ī notescit angelis q absconditū ē sed ecclā
apparet eis cū manifestat atq; ipalat et
hoc item cōfirmat p verbū apli ī ad thymo
iij. et manifeste ē magnū pietatis sacra
mētū q manifestū ē ī carne iustificatū ē
ī spū apparuit angelis. p̄dicatū ē gētib
creditū ē ī mundo assūptū ē ī gloria v glo.
dr sic apparuit angelis qui ex eo p̄cecerūt
q dr fcm ē nō em ī deo tū ī notescit angelis
q absconditū ē deū ꝗ dr eis apparet cū
efficit atq; ipalat ro dr apparuisse angelis
ho xpt nō ia ī fōr humilitatis ꝓ ī ptate
q ē pnūs humilis visus ē p tacie. denicta
morte ī maiestate apparuit q nat nt
ho nō erat tū ho ut ag̃scētes angeli
misteriū q pnūs latuit ī carne declaratū
genu illi flectētes qi deo gratias agunt
quia bitate didicerūt Vtrū angeli boni et
mali nāli ogne possīt cognōscere futa

Ende q vtrū ex nāli cognōe possīt
cognōscere futura et vē q sic v sido ī li.
de institucōe ecclastica ēplari p̄scie a cu
mine iuget dēones. s. subtilēt ne exprei
ōpm reuelacōe supnorū spūū. cū q non
reuelet n̄ q sat et angeli boni reuelet
malis spiritibus futa. qpi sunt futa per
nāle cognōem ¶ ad hr aug. sc ge. lib. ij.
aliqui qpi nefandi spūs q qpi futuri sūt di

uinado pdicant. angeli bo ī pa ptate nē po
cunt p̄cognoscē futura q̄ p ipos fienda erat
Ex hor accipit q̄ et angelo bonꝰ et angls
malus p̄tatem hī faciendi futā ꝗ minus
ē p̄cognoscē quā facē. g̃ multo magis hunt p̄
cognoscēdem futuroꝝ ¶ Ad hr aug ī li. de ciui
mi. qpti ē q multa futā p̄dicunt mali an
geli quē admodū euenunt ꝗ melior ē cog
nosc̄ bonꝰ angeli quā mali nichil ante
p̄dicitur ñ op̄ p̄scat. g̃ ex nāli cognōe p̄nt
p̄cognoscē futura ¶ Ad hr ꝗ mxer ī li.
de hore ī ducit dan socratis dicētis p ctula
cōes xxxvi milū anoꝝ variari nūdum
q dij quoꝝ vita longa ē ex eqpieū vni
ctulacōis p̄dicebat multa futā ī alia cir
culacōe q̄ filius erat ꝗ dij gēcū sunt dyo
nia ut p̄bs dr si q̄ dēmones possunt h multo
magis boni angli nāli cognōe ¶ ꝗ hnt
aug li. de ciui dei xpi quoꝝdā signorū no
bis occultoꝝ maiore expiōi multo plura
dēmones quā horōes futura p̄spicunt et
ex hor sectur idē. quia uigor nālis ī cōsti
gēcie maior ē ī bonis angls quā ī mal
¶ Qn grū ē q futā singlaria ī cta sunt ner
cognosci pnt ñ ab eo ī quo nō cōtmgēt sunt
sed sunt idē q ipe cognōscēs et hr ē solus deus
solus g̃ deus ē q pt hrē cognōem futoꝝ
qtmgēcū ¶ Ad hr futā qtmgēi nō pnt p̄
cognosci ñ p tam qui a futurū ī se nō ē dr enim
ar. ī ms phi q futurū nō dū ē nr ē cā
futoꝝ cta et stans ñ solus deus. g̃ nr cog
scat futā ñ deus ¶ Ad hr dyo dr q deus mul
ta cognōscit vnite et cōtmgēi ctitudinali
ctitudinali g̃ futā qtmgēi nō nouit
ñ deus nō q̄ angelus sū bonꝰ sū malus
¶ Ad hr ar dr q nullus ignorat sepim ñ
ī spēs. cā effectus g̃ aliq p̄ctellectu non
ignorant se ipa ēe facētoꝝ solus deus ē
cā factus futura cognōscēs q se solus nouit
futā nō q̄ angelo bonꝰ ut malus ¶ Ad
hr si angeli boni ut mali cognōscerent futā
cū futā ī se nō sunt et ita ī ipo gēie cognōsci
nō possunt. optet q ī angls ēet aliq ī quo
sunt ī cta ēent futura. sicut videmꝰ q artifex
cognōscit futā p arte sua opanda qa sunt
ī ipo p modum et ordinē artis nr talū ē in
angelis bonis ut malis. g̃ vr q ner agli
bonꝰ ut mali cognōscat futā ¶ Ad hr obiciunt dicētes q ptior ē cognōcō
ī angls bonis et malis quā ī horōs sed
quida horōes astronomi. s. p cognōscunt
quēdā futā de imbribus et ventis et dispōne
totius vite et ordine. et de hr scripserunt et
libros et artē sic ptolomeus ī li. q arta
bice de alarka et latine dscriptū. vbi
p artē docet ī sp q ī singlis ī tali ut tali cō
stellacōe natus futurū sit et q mūdo fu
turū sit et tuntatibus et regnis p artem
docet ī li. cētū viginti quinq̄ nōmi. si g̃ hr
ho pt p̄cognoscē cū potēcior ī cognōe nāli
sit angelus tā bonꝰ quā malus. multo
magis pt p̄cognoscē angls et sic futura
p̄cognoscit ¶ Solucō tēdendū ē ad hr p
auctās aug ī xpi de ci. dei q sic dr aliud
ē tpalibus tpalia mutabilibus mutabilia
qēcunque esse. esse mutabile et tpale motū
sue voluntatis et facultatis inserē q dono
mbus ēta cōne pmissū ē aliud aut ī ētis
et ī qmūbilibus dei legibus q ī ēns sapia vnit
mūdes tpm p̄mude dei q voluntate q tā ētis
sima quā potētissima ē dim spūs eius p̄ticī
patōe cognoscē q scās angelus ēta dispē
cōe donatū ē. vn distinguēdū de cognōcōe
futoꝝ est enim cog futoꝝ ēta et p certam
tam. et hat nō hī ñ deus qui stans et certa
et ī mobilis cā ē omn eorꝝ q fuit ut dr dyo
et si aliq a se futoꝝ ignoraret optet q cā
ī illa pte vacua ēet a ille effectū hoc ei ex
posse dr dyo et si aliq futoꝝ a se ignoraret
li. de di. nōb cā vni. est item cognōcō futoꝝ
p cōtemplacōem ī verbo q ars ptina ē omn
futoꝝ ut de go. ī. oia p ipm facta sunt et q
factū ē. ī ipo erat vita et lux et sic q dam
futā. s. ad que illuminat verbū possunt cog
noscē angeli sci q cōplantes ī verbo est ue
rū cog futoꝝ ī hrtibus q creatis angelis
q sunt similitudines sū cōes omnū salis ordis
artis qua fit cogit et dispōnit mūdus
et ī hat similitudē sū spē p nālem cognōem
multa cognoscūt angli de futis est item
cognōcō coniectālis p signa sū celestia q
sunt ī motibus astroꝝ ut effectibus eorꝝ ī ele
mētis et elemētatis q experiencia accipiū
tur sic dr ptolomeus ī cētilogio q pnosticā
tur q a stellis scis pnosticādi idem acci
pit sepe viora dr et vocat stellas has ī ps
signes astroꝝ resultātes ī elemētis et
elemētatis. sic ē id auicene q multa cesa
ries dueoꝝ et nigroꝝ piloꝝ ī immēte
mamā significat ī p̄cessu etatis significat
em melancoliā nigra ī cerebro q p̄cessu
tpis mamā ī ducit et sic ē illud ar

ī pblematibz q austrinus existentibz estate et
autūpno. morbūda erit ꝑemps maxīe in
mulieribz et puerīs significat eēm dnūm flem
matis et habūdaciā q maxīe dnat ī mu
lieribz et puerīs ī mulieribz ppt sexū et in
puerīs ppt etatē et hoc cpe flemmatis q
hyemps ē. habūdabit et pueret et hac sciaz
futuros hnt homes. et multo magis dēmones
q mia cōres hnt sensus et ītelligētias ex
talibz signis cōiectūrādi futa. hacū cogm
p̄a ēt issia ē et īfallibilis et vnūsalis Ecta
ēta sed nō vnūsalis qa luo vbi nō illmat
ñ aḡ q vult et sic vult Tertia pbabilis est
et nō ēta futura qm ꝯtmgen nō sit īsilitu
dinibz creatis angelis p modū ēitudinis sed
p modū pbabilitatis Quēta nich hr ēitudīs
ḡ q ita hr quēcunq; pbabilitatis ppt q et
ipe ptolomeus dr q dīnans ī astris nō ēitu
dīnaliter debet pdicere. effectus em talū signū
nō veniunt ad ḡnata ñ p a et p actus et
sepe pnt īpedīri nō solū p oīpotētē dei vo
lūtatē ḡ etiā p ētas ñales ī ḡnū disponen
tes et alū p opa cōem sapiētis hōis ḡnis ha
bitis facile ḡ rndē ad obiecta. ¶ Ad primū
q. dr q angli boni scūt futa nūl ī verbo
nūl ī habitibz cōcreatis et sic revelat ea
ḡ hc cog pbabilis ē et ptīcularis ¶ ad a.
dr q ex illa auctē nō seq ñ q queda ptīcula
ria pdicūt q a deo fiāt pmittūt ¶ Ad a.
eōdē mō dr ē angeli eīm mali nō ñ cōiectu
ralīt pdicūt q da futa q ex esse quēcunq;
et hūtibz creatis melius pdicūt angeli
boni p ñalem cogtōez ¶ Ad a. dr q talis
pdictio nō ē ñ ex cōiectūris et hū gēdīm
q talem pfectā melio hnt angeli ñali cog
tōe qua dēmones q. dēmones ē ñalem cog
tōem hnt obscūrata p pcm. tū īp hūtis ñ
de ēitate multi deputatū ē pbatū est
q ī hoc nō bū dixit socrates ¶ Ad a. dr
q ex illa a. accipit ñ q quēcūlīt p cog
scūt futa. et ex signis et hoc vnūe ¶ Ad
id q ob. ī ḡnū dr q hū pbat p hoc q so
lus deus ēitudinalīt p cogscit futa co
tingen ¶ eōdē mō predit scdm et idem
pbat ad vbū dyo eōdē mō intendū ē qz
hoc vnū ē et idē pbat ¶ eōdē mō dr ē ad
dm ar solus em deus q facit ꝯtingen
et nata nouit ea ēitudinalīt et pse ipm
ut cām statē et nata ¶ ad segns eōdē
mō dr ē qz cogscūt futa ñ pbabilīt et
cōiectūralīt ¶ Ad a. dr q p hoc nō pbatur
ñ q et hō et angelus bonus et malus fu
tura de dispositione hōis et mūdi quēcūlīt
et pbabilīt pūt cogscere et nō ēitudinali
līt et angelus melius qua hō et bonus
angelus melius qua malus Vtrū angelus
aliq̄ sit additū ī cōfirmatōe
Ende q. vtrū ad sit eis additū nūl q
ī cōfirmatōe hat em gōnem dispn
tat magr. p. smarū dist. v. ibi post ḡ cō
sidaō addūcit et ait q sit cōfirmatō an
gelorū et q ecta obstinatō malorū et dr
sic ¶ Post creatōem nāq; quidā mox cō
ūsi fūt ad creatorē suū quidā ausi cō
ūti ad deū fuit ei caritate adhere. alti
odio hre nūl ī inde. et ista ī eōdē ca. hec ē
q. cōūsio et aūsio qua dimisi sūt q nata
boni erat. ut fūt alij supā illud bonū per
iustitiā boni. alij illo ñali bono corrupto
p culpā mali cōūsio iustos fecit et aūsio
ī iustos. vtraq; fuit volūtatis et volū
tas vtraq; volūtatis libertatis Ex hoc ac
cipit q sola volūtas lib̄a sufficit eis ad
cōūsionē nūl q. additū ē gre q. cōūtent
et cōfirmarētur ¶ Ad hc p. smarū dist. v
ta. hebat aūt dr sic potest volūtate e
lige qdlibet et eōe iudicare. i. discernere
ī quibz cōstat libm arbm. nec creati sūt vo
lentes ajuti nūl quiti ḡ habiles ad volendū
hoc nūl ī et post creatōem spōtanea volū
tate alij elegerūt malū. alij bonū et ita
discrevit deus lūce a tenebris sic dr scp
tura ge 1. hō ē angelos bonos a malis
et lūce appellavit die et tenebras nocte
q. bonos angelos gra sua illūnavit ma
los vo exclusit Ex hō accipit q sola
volūtas sufficit eis ad cōūsionē ad me
ritū vite ētne ¶ Ad hc ibidē ī ca. illo post
hc cōsidaō. ī cōūsis qi ī speculo volutere
cepit dei sapia qua illūnati sūt aūsi vo
excecati sūt et illi quidē cōūsi sūt et illu
mīati a deo gra apposita. isti vo sūt exce
cati nō īmissione malīe ḡ desertōe gre
a qua deserti sūt nō ita q pns dedita so
traheret ḡ qa mūqua ē apposita ut cō
ūteretur Ex hō accipit q ecta si gra appo
sita ē bonis q post cōūsionē apposita ē
et nō ante ¶ Cont. iv. smarū. v. dist. ca. si
aūt dr vtrū post creatōem cōūsis aliq
collatū sit p q cōūtent. i. diligent deū:
dicūm q ē eis collata gra cooperans sine
qua nō pt pficere rōnalis creatura ad me
ritū vite ḡ ibidē dr q cōuerti ad deū est

amore ī hēre sibi. hoc ē diligere deū ppt se et
sup oia. ī hūc actū nō pt rōnalis creata
sine grā addita. q° optuit q aū cōfusionē
90 grā eis adhetur qua cōtineret ¶ Ultimus q
de dto pspi qui ī lib° de cōtemplacōe dr q de
tali cōuersione fta ē eis felix nēcitas ut
de cetero aliti nō posset. grā enī hūmōdi vtrū
hec nēcitas sit coactōis ut nō. si p coactōz
ē tūc nō erit ps beatitudīs hz potiūs misie. co
actō enī ē qū ad voluntē tenet ī h° q ē gri
nē et volūtati. Si aūt ē ex voluntate tūc ut
dr aug° ī li° de ciui. dei cōtra tullium. nō erit
sub nēcitate dr enī sic q tūc ē ex voluntate
nō ē ex nēcitate. q tūc aūt nō ē ex nēcitate
pt alit ēe si aūt pt alit ēe angelus cōf
fus pt cōtiti q flm ē et cōtra fide luc. xv.
chaos magnū int nos et vos firmatū
ē ut hi q hinc ad vos trāsire volunt nō pos
sunt. neq inde hinc trāsmeare hīcq dicat
q ī mobilitas nēcitatis hīc ē expressū dei
quā habent boni angeli facie ad faciē deū
videntes: q tēra aū casū dēmonū eqlit erat
ī nocētes et illi q postea cecderūt et illi
q steterūt. q° nō eet ēo qe pnīcē exhibet
se deus illis qui steterūt et illis q corce
ciderūt. si q° pseū dei q tulit stātibz q cade
nō potūt. cade pseū cōtulit etiā cadēti
bz q cade nō potūt q flm ē ¶ Solūcō
dd q p certo angli boni efficacīē cōiti nō
potūt sū grā apposita qua gratum ipsū sua
cū dst v. ca. Si aūt q vocat mgr gratum
cooperante distingt enī aug° gratiam ī duo
s. gratiam cooperante et vocat gratiam operante
ī qua solus deus opat q ē grā iustificatō
nis ī pri iustificatōem enī impri opat deus
ī nobis sine nobis ps. xlix. Ego sū Ego sū
q deleo ī iqtates tuas ppt me ait vnī. qs
pt dimitte peccata q solus deus. et hac grā
nō indiguit angls. omis enī erat iusti in
sticia ī nocētie ītalis. grā aūt cooperas est
q opat cū libē ar. sic vetus gratuita e
leuat potēciā libi ar ut efficacīē et mere
torie velit et possit ī bonū q sup se ē qē
bonū etiū hoc ē deus et cū gāti. p amo
rē sit deo ī hēre ppt se et sup oia. qlīcī ar
tus mutorij ē et caritatis. ī hūc actū
potuit angls ex solis nātalibz. hz ī diguit
grā cooperante q stantibz ē apposita ex me
rito cōgrui nō ex mto cōdigni. cōgruū
enī fuit ut illi q ex solis nātalibz bonū e
tūc elegerūt. apponet grā qua ē effica

cē obtinē posset et mēhilomīnus iustū et con
gruū fuit ut illis q ī libtate voluntatis se
a bono illo auterūt et ad bonū omnibile
p illicitū amorē qlsi sūt delectāte pcepta
tis cōtra deū. grā illa nō apponet qua vtq
adiuuari possent ad cōfusionē ī omnibile
bonū dr enī dam. et ī pteritis hīcū est
q nō ē de angelo sic de hōīe. angelus aū
sus cōuerti nō pt nec cōfusus aliti potest
sic nō hō post mortē susceptibilis ē pnē
et p hoc pz soluto ad primā pte gōnis
q enī mgr vr dīcē ex vbis aug. q cōfu
sio fūt aū gratiam. ī telligt de illa cōfusione
electōnis qua ex libo ar eligit bonū ī cō
mūbile quāmus ex solo libo nō posset pro
ficē ī id et ista cōfusio nō fuit meritoria
sū ex cōgruo ut dctū ē et p hoc pz solo
ad ta p. ¶ Ad id q vltimus q de dto pspi
dd q illa nēcitas sū ī mobilitas cāt ex
trīz p aug. sup gē. li. iij. ¶ Tēs primū ē
donū pseuantie q tūc actualīē additū
ē angelo. et ī dignū fuisset q post pseue
rātia mutari posset et amitti cū bonū
ait pxmus. Qui pseuauit usq ī finē hic
salūs erit. heb. xij. ī disciplina pseuare
se nobis tāquā filijs offert deus ¶ Tertius
ē ī mobilitas honestatis angelice. ī hone
stū enī eet ut angelus pseuant quātus
fini a fine itū posset deflecti cū tam nullaz
deflexionē dedisset. Tertiū ē pfectō stat
angls enī cū quietus ē fini nō ē ī via
p ī tūno ad quē ut ī via fuit ī solis nātalibz
existēs et ī ogruū ēe videt ut cū q per
fta via finē attigisset itū reducēt ad
viā pficēdā ad eūdē finē ad quē ī fēli
cē pueniret ¶ Ad id aūt q ob. credendū
ē q nō ē nēcitas coactōis hz ī mobilis vo
luntatis ex dctis tribz cātoū hoc enī iu
stīa diuina ē q rōnalis creata ī illo bono
pseuet et ab eo deflecti nō possit ad q ad
uuāte deo sic ad finē vltimū deducta ē
¶ Ad id q ob. de pseū dei credēdū ē q hī
nō ē cā hz ea q dta ē Dcīs beatitudīnē in cō
firmacōe bonis angelis data meruīt ut nō
Ēcide ppt id q mgr grit ipsū aliqd di
sticōe v. ca. hīc qri solet q vtrū
beatitudīnē ī cōfirmacōe bonis angelis da
ta meruīt ut nō et vr q meruerūt bea
tudo enī ī tēpe pmiū ē. pmiū aūt ī rōne
sua hīt q reddit mto. oportet q si acce
perūt ea q meruīt ea ut ante ut post
¶ Ad hc beatudo nō dat n digns nō est

90

90

5°

aut dignus si q meruit. g vt q meruit
beatitudine sibi data ¶ Sed br amp. Ih de
eam dya. sic dr hor fuit pcm dya. q volu
it hre sine mto q primtu accepisset si ste
tisset. alij g q no ceciderut p mtu accepe
rut ¶ Ad hr q stat q ⁊ qusione ad deu mo
uebant p libm arbm ad suum bonu et hic
motus ut ⁊ pcedenti articlo hitu e gra
fuit ⁊ fortius eis mot libi arbi gra ⁊ fort
tus mtorius e. g cur meruerunt. oe mtu
ad beatitudine refert ut ad pmiu. g beatitu
dine q cuq mmerit acceptu ¶ Sed ira con
usio et cofirmacio angeli boni fit finit. p
ante cofirmacoem nihil mmerit ⁊ solis ei
nalibz cur erat et eo solis nalibz nlls me
reri pt. g nec am cousione meruerunt. nec ⁊
pa conversione et cofirmacoe mieri pote
rat. cofirmaco eni data e eis ad gliaz et
ad bte vmedu et no ad mendu. g vt q
mquam mieruit mto antedete ¶ Ultimus
q hic ppt solucoem qua vr appbare mgr
⁊ eodem tra. vtru beatitudine cur acceptam plea
mmerit ex mstio q facuit ira nos. et vr
q sic pnhuanis eni q ad sublimiora dnora
disposita sunt sepe videm q milites ante
accipiunt stipedia q postiori milicia metue
tu g angeli boni dicunt milites dei q ob
q eo. nuq e mus militu eius. vr q angli
beatitudine pius accepta postea ⁊ excubias
custodie ira nos militates mmerunt ¶ Ad
hr si no merent mstrando ira nos. cur n
valeret eis optia et dignissia obsequia
q fecerunt q fecerunt ira nos q valde ⁊ cone
nicis e ¶ Ad hr caritas q for vtutu e me
ret. g maior caritas plus met et mga
magie. p magna e caritas bonorum angelorum
mstuum ira nos. g magie meret mstu
do ira nos et costat q no meret si beatitu
dine. g beatitudine ⁊ pm. acceptam ⁊ obsequis
ira nos ment ¶ Contra si ment obsequis
ira nos fris. aut omis ment supiores
s. et ⁊ flores. aut ⁊ flores tm. si omis tm
seq q omis supiores et ⁊ fiores vsu exterio
ris hnt ira nos officij et hr e gra B.
dicete sic supiora illa agma deo assiste
cia vsu exteriorib officij no hnt et vocat
supiora agma. my or ordines supiores
cherubin. seraphin. throni. et dnationes
Si aut ⁊ flores tm. tuc cli omie mtu ex
alter mente ⁊ gliaz tm posset mieri ⁊ flor
q ad gdu supiorib ascendet et sic ordines
cofunderet q absurdu e ¶ Ad hr si met

obsequido ira nos angeli cu omie pmiu
dependeat a mto et gliaz de beatitudine prep
ta sit pmiu angeli. gliaz angeli depen
det ab obsequio q facit ira nos q valde
absurdu e qa no dependet n a deo ¶ Bold
mgr hic tmit tres opiones. Prima
e q angeli no meruerunt nec post nec am
beatitudine preptam et hi dicunt q gra ⁊ co
firmacoe angelis no fuit data ad mendu
p ad bte vmedu nec cur fusse eis datu
bonu q meret p quo felicit fruent Secda
dr q meruerunt gram p cousione libi arbi
gra ⁊ formata ad deu et q mtu illud
pcessit beatitudine. ca no cepe et hr vr ma
gis cogrue dicis sedr ¶ Tertia e q mme
ruerunt post et no ante p obsequia ira nos fta
ex dei obedia et rilencia et hi dicunt q
mtu pcessisse mta tpe no ca et hat opi
nione dr sibi mgr placere. dn ⁊ fme capitu
⁊ ducti sit dr et hor no magis placere fa
teor ¶ Ad dta aug. et amp. pculdubio
angeli contendo se ad deu p libm arbm
gra ⁊ fortu mmerunt cofirmari ⁊ beatitu
dine et teneo hac via dicem ad my or
pa q p illa no pbat si q mtu pcedit q
mtu. ca no cepe. et hr sufficit. sit pz ⁊ pmu
q no hnt si cam pmiu ⁊ gra sacmetale
et ⁊ illa salvat cu nlla mtu pcedens
heant cepe ¶ Ad id q vltimus q dr q obse
quio q fecerunt ira nos ment pmiu acm
tale q e gaudiu de pfectu mstu sic dr ⁊
ewa. lu. xv dico vobis gaudiu e angelis
dei sup uno per pe age ¶ Ad id q contra
hor obi dr q no e fide de hoie remunate
et de deo ho eni spe fruti seruitij dat q
dat deus aut nlls indigens dat gratis
q dat no spe alicui seruitij fruti ¶ Ad
ad dr q hor predet si p obsequiu augetur
eis pmiu fbale p hor no e ita ut iam dic
tu e et ro no seqr q confudat ordines
¶ Ad vltim dr q mtu valet eis obseq
iu q fecerunt ira nos. valet eni ad pmia
acmtalia que sunt gaudiu de pfectu hom
et gaudiu de bonis actibz et multis qs
ex caritate et obedia et rilencia dei fa
cunt no eni pt ee qd qtinue de talibus
gaudeat sic oris bituosus gaudet de ope
vrtutu

Tractatus sextus de casu mali angeli

Unde i ca. eius de destructois. Prea
scire optet q redu e de casu dmonu

Circa q grit sex ¶ Quor primu e quis
cecidit ¶ Sm ppe q cecidit ¶ Ceciu a quo
cecidit ¶ Cartu p quid deiectus fuit ¶ Qrtu
qi cecidit ¶ Sextu i q cecidit Circa ptm
hor qerit duo. qa primu e vtru sriores aut
i fiores fiint angeli cadentes ¶ Secm vel
vnd eor alijs sua voluntate p suasert aut
q libz eor ppia voluntate cecidit Vel sriores
aut i fiores fiint angeli cadetes.

Primo g. q vtru sriores aut i fiores
fiint angeli cadetes Et vr q fuit si
plicit sniior lucifer pnceps cadetiu. Sed i
omilia se. d. ezi. Accesserut ad ihm publica
ni tractas. d. verbu Eze. xxviij. tu signa
culu similitudis plen sapia et pfts decore i
deliciis paradisi dei fuisti Et sic d. q angls
no ad similitudine dei fuis dr. sed ad sigculu
similitudis dei ut quo i eo subtilior e na. eo
i illo ymago dei similius ipsumet expssa. quo
i loto mox subdit oris lapis preciosus opime
tu tuu. sardius topazius et iaspis crisolitus. onix et berillus. saphir carbuncu
lus. et smaragdus. Ecce ipe dicit nomia
q pfto ipsiu ordines angelorum platen e
ex eor qpacte clarior fuit ¶ Ad hc sniper
d. ysai. xiiij. quo cecidit lucifer q ma. orie
glo dr sic dicit a. i exordio mundi creat et
me angelos gloriosior fuit ¶ Ad hc attipia
t verba magri i ca. illo ppter scire optet
i ducta. Sic dr sic de minoribz et de mio
ribz quda pstiterut ita de utroq gradu
qda corruerunt me quos vnq fuit omibus
alijs cadetibz excellentior. nec i ere stantes
alios fuit eo dignior Et ducit i. d. job. xl.
ipe e pm viaru dei et i. q am dam e de ere
et ggi. Et subdit q ppe illa excellencia vo
cat e lucifer i ducit etia id q dam e de ysai.
¶ Ad hc ysidorus lucifer postqua creat
e eminecia ne et pfundtate scie sue ppen
dens cotra suu creatore sumpsit. i tanti
q ecia deo se egre voluit ut i ysai. xiiij. dr
i celu conscenda sup astra celi exaltabo se
dia mea et ero similis altissimo. similis qdem e do
voluit no pmutacoez sed p egalitate potiae
¶ Ad hc idem vr p eoem angls ei cu i tellcu
alis eet deiforim i tellcu altitudine eq
litatis dei no concupsset si oibz excellen
tior eet et ex hoc se dignu tanta altitudine
reputaret. g. vr q lucifer omibz fuit excel
lencior ¶ Cont dam. ysi. li. iij. ca. ex an
gelis vtutibz ille q peccat tresti ordini et
cui a deo tre custodia qmissa erat no ita
malus fuis sed bonus exis et i bono gerit
et neq qua i sepo a conditore malicie semi
ta bns no fens illuiacoem et honorem
que ipi qditor largit fiat. sibi sui ar
electone ipsus e ab eo q e sed nam i id q e
cotra nam hoc e i malicia ¶ Ad hc idem
penit. d. ut. xl. mixen. Ez terrestri ordini
nullus pfiat supior sed ordine sibi. g. lucifer
q terrestri ordini peccat de supioribz
no erat sed de i fimis ¶ Ad hc. ang. sit gen
li. vo cages hat gone dr sic disputado nuc
sufficiat ista coplexio aut abicio conditoris
sue dya. abtitudie qua si voluisset preptu
erat i pia sebia cecidisse aut alios ee an
gelos i fioris nusti m hoc mundo ee inter
quos sed eor qda beatudine vivit et a qa
societate y cu subditis sibi angelis ta qua
archangelo cecidit p sebia i impietate sed
ho certius asseri no pt et mirs si pt Ex ho
accipit q ad min dubiu e vtru fuit de
supioribz aut de i fioribz et q neutru asse
ri pt ¶ Ad hc sic paulo am dam e mgr dr
i pmducto ca. q de cadetibz sic de psistetibz
qda fiint de supioribz qda de i fioribz
et hoc ecia dr qnis sma dr eu q no vnus
ordo cecidit sed de q libet ordine tot q vnu
ordine efficerent sed mun ¶ Ad hc bts gg
dr q hoies assumunt sed ordines angelorum
ita q qda ascendut ad supiores qda
ad medios qda ad i fiores Et i duat
deut. xxxij. sed cum. hoc statuit fimos
ptiorum iuxta numu angelorum dei Si g. ex
hoibz assuptis repatur ruina angelorum
optuit q de quolz ordine qda cadent
¶ Soluto dd q de quolibz gdu sic dr mgr
i sumis qda ceciderut sed lucifer pnceps
cadecu omibz et statibz et cadetibz ante
casu excellencior fuit i omibz q attibuta
sut ne angelice ut expsse dr. i auctbz
i ductis Et p hoc pz soluto ad mu. prima
qr illa pcedut et hoc ycludut ¶ Ad id q
cotra obr de dam. et qq. mixeno dd q
lucifer no dr tresti ordini pfuisse nec
ordinat i ordine illo cui tre custodia
comissa e. ille em e i fimu ordo qui agelo
cu vocat qui mistrat circa nos et custo
dut hoes sed dr tresti ordini pfuisse

ut p quē illūnacōes ī trestrē ordinē de
scendēt p quas angli custodiētes homēs
melio ad volūtatē dei custodiret et ē hoc
sile huic q dr ysa. vi. ß exposicōem hyo. m
cli iar. ca. xxv. v dr q seraphim volavit
ad ypham et purgavit labia eius calculo
quē forpice de ignē altaris tulat v dr hyo
q ille nō fuit de ordē seraphim q purga
vit ypham ß de ordē ī ferori ī quē seraphim
illūnacō ignita a seraphim descendit qua
ypham purgaret et sūt hec eius verba
sūmo aut sacdos et post deū dux ipē pstā
tū eēns ornato a quo ego purgare deifor
mit erudito su. ipē ug ē p me te purgās
p quā ypias et nudas actiones ex occulto
ī nos pdūxit. ī ferores eūt cū actōnes et
officia accipiūt superiorū. ecia nōia eorū
sortiūt quia ut dicūt ab et beda ex offi
cijs nōia sortiūt ¶ ad dcm aug. dd q
ha ps dimisionis sue ba ē qs. lucifer ab
initio hor ē stati post iudiū q dimisis sue
de celo cecidit ī pia superbia sic oppsse ysa
xiv. dr cecidisti de celo ī terra et luc. xi.
videbā sathan sic fulgur de celo cadēte
et eze. xxviii. de celo ī terra iecī te ante
faciē regū dedi te cilia ps dimisionis aug
nō asserit ab aug. ß dr ea aliorū errorē
recitado qui hor q dicūt pbare nō pūt
et licet aug. nō asserat ad de angelis cū
ab et alij sā hor expsse dicūt quorū dcta
eglis auctrīs sūt cū dcis aug. ¶ ad dcm
magri pz solūtō p dcta ī pri. hui solūtōis
¶ ad hor ecia pz solūtō ad dcm ab. seqns
q hor vm ē. bn aplis epb. vi. loqns de
demonibz cadentibz notat q dā de media
iar. sic dicēs nō ē nobis colluctatio ad
versus carnē et sanguinē ß adversus principes
et potestates adversus mundi rectores tenebra
rū huius. potestates eūt ß ordinē dei hyo. de
media iar. sūt principes de ī fma ¶ Si cū
vno eorū alius voluntate sua persuaserit re
cūdo q si cū vno eorū alius sua vo
lūtate persuaserit ut quilz eorū ipa
voluntate ceciderit hanc eūt gōnē tangit
magr. ii. sentiarū dist. vij. ca. et cūte sup bie
mito vr aut q vno alio voluntate sua
persuaserit hanc. li. ii. ca. iii. sic dr sūt ait
cū eo. s. lucifero emissa ē q secuta ē eū mul
titudo ī fmita eorū q sub ipo ordinati erāt
angelorū ex hor accipit q ī ferores se
cuti sūt eū. ipe q fuit primo et alij suasio
ni eius cōsenserūt ¶ ad hr apoc. xii. dra
co qui de celo ī terra iectus ē cauda tra
hēte stellarū traxit glo ib. cauda ē de
cepto p quā celat ī qua voluntas sed
q trahit suasione trahit ī temporali crea
tā. g. vr q lucifer stellas secū cadentes
hor ē angelos suasione trahit ad cōsm
sive male voluntatis ¶ ad hr ysidor. lu
cifer ille alius maior nō solus cecidit ß
cū eo multi q ei ī malicia cōsenserūt. cōsen
sus nō ē si postea fit p suasio. g. vr q aū
persuaserit. et persuadenti illi alij cōsenserūt
¶ ad hr ar. xxxv. gte maledī ī ignē etūm
qui patus ē dya et angelis eius. g stat
q angeli eius nō dicūt p creacōēz ut pos
sessionē. restat g. q dicūt angeli eius
p cōsensū malicie et tūc seq. idē q pius
¶ Cont si angelus persuasit alius ī quā
sua voluntate ad persuasionē illa exigeba
t mora ī qua id q persuadē voluit cōcipe
ret et ordinaret et alū ad cōsensū ē indu
cet. g. aliquo tpe malus ī celo ī constitit
q ē gtra aug. q dr q mox sup ē mito de
pessus fuit ¶ ad hr ß ho. ī ferores angeli
p alū peccasset et nō pse. dr ei aug.
q q p alū peccat p alū pt redimi. g.
ī ferores angeli redimi posset sic ho qui per
alū peccauit et ho ē error q cōdempnat
ē ī origene ut dr hō. gtra rufinū ¶ ho
lucro dd q lucifer princeps demonū illi ac
tualit persuasit sua voluntate ß vno dsp
ipa voluntate cōsensit ei. videntes eūt de
core eius ī nalibz dignū equalitate dei
reputauūt et q ipa pōtate regēt et se et
alios nulli subiect. et ho fuit primū eorū
nec fuit ibi persuasio ñ octonalit. s. q excel
lēs decoris eius glibz ī ferorū persuasus ee
ppt q dr bts ab. sr can. sermone xiii. q
i lūe dno prudit cata ee dei benignitate
qua aliqua creatura cōnale deus assump
tur. erat ī sue pōtate et potate et
decore suū cōsiderās. putabat se ee illa
et ipa potate delectatus qua pse sub illo
ee voluit eglitate dei cōtempsit et ee se
alios et q ho hret a se et nō adeo ¶ ad
primū q dd. q ipe primo fuit q cōsensit et
voluit eglis ee deo. alius aut nō persuasit
ñ octōne rei qua. s. cōsiderato decore eius
reputabant eū ee dignū dei equalitate

¶ Ad 2d dr q tertius caude draconis vocat
ibi illa actonalis et realis psuasio qua aliqz
psuasus i sepo cosensit i malicia suc prime
volitatis hoc em mo ronali create sepis
sime psuadet exempla re ¶ Eode mo dr e ad
dm vsidori psuasi em sut exempla re no itel
ligibili sermoe luciferi ¶ Ad vltimu dr q
angeli eius dicut ppt cosensu malicie et
ppt cosensu psuasionis. q ut dr Dam. itel
ligibili sermoe fit sine sono vocis plato
Illa q i gru sut pcedut ppt q cecidit a gls
Eude q ppt q cecidit et cta ho malus
qru ta ¶ Eg q appetit ¶ Eo q per
catu eius fuit ¶ Tertio q fuit pmi pcti ca
Quod appetit angelus malus
Primo g q q appetit et vr q equalite
dei ps. pmu i celu gscenda sup astra
celi exaltabo solium meu. sedebo i monte testa
meti i latibus aquilonis ero similis altissimo
glo. ibide. i empyreo celo erat. i celu b e
dm solu capiebat ascende. Ad aut solu
eminecia trinitatis e. ascende ad eminecia
trinitatis e ascende ad equlitate dei. q appe
tit equlitate dei ¶ Ad eze. pvo hr dr dns
deus eo q elevatu e cor tuu sic cor dei et
ce ego adducta sup te alienos robustissios
gentu et nudabut gladios suos super
pulchritudiem sapie tue. sz cor suu no po
tuit pone sic cor dei n equlitate dei cocupi
sceret. q equalitate dei cocupiuit ¶ Ad hr
ang dr q voluit ee sic deus ¶ Ad hr scdo
sniar dist. vj. ca. pterea scire oportet i fine
raptu sic dr filius quide deo ee voluit non
primacoem sz pequalitate potere ¶ Ad
hr lucifer altior fuit mk angelos sic ia
hitu e ex vbis ps et capiebat altius as
cende. sz nulla erat altior magtudo n dei.
q no potat appete n equlitate illu altitu
dinis qua i deo videbat ¶ Conf ho sunt
fortissie obiectoes anf i li. de ciu dei
sic Si deus no pt cogitari n ita solus
ut nullus ibi filius possit cogitari ut eq
quo potuit dyab velle q no potuit cogi
tare no et ita obtuse metis erat ut n
q a deo sile deo cogitari posse nescaret
q nec cogitare potuit nec velle potuit
equlitate dei ¶ Ad hr anf i prologion
credimu te ad de quo n mains cogitari
pt ut equale. sz q no pt cogitari no pt
appeti equalitas dei no cogitari q nec ap
peti ¶ Ad hr Dam i li. p ca. vvm tcusep
tibile qde e q loco ut cpe ut cophensione
cophendit. i tcusceptibile vo e q nullo loco
gtinet igr i tcusceptibile quide solus est
deus sine pn et sine fine ens et ora con
tinet et nulla cophensione gtent solus
em i cophensibilis et mensurabilis a nullo
cogtus ipe bo solus sui ipsius e cotepla
tor Ex hoc accipit q equlte deo no pt in
telligi a creata sz no pt appeti n q potest
i telligi q equalitas dei no pt a creata
appeti Si aliqs dicat q volitas i possibi
lui e sic dicut ab mixen et Dam et ar
q i n eth dr sic sz neq volitas e eligenta
et si eet ppe videat eligen quide oti no e
i possibilu et siqs dixit s. q eligen sit in
possibilu videbit ee demes volitas aut
i possibilu e. vbi gra i mortalitatis vo
lum em ee i mortales et ita dicat q
volitas dya potuit appete i possibilia. Ro
tra i possibile dr duobz modis s. i possibile
ad habedu p opus q tu p intellcu apphe
sibile e ad intelligedu. Sz sz ar q i m. de
ana duo tu sut moetia appetitu s. intel
lectus et fantasia. q q nec gtingit intelligi
nec ymaginari appetitu moe no pt. equli
tas dei nec pt intelligi nec ymaginari
q appetitu demonis moe no potuit. et
sic equlitate dei no petit ¶ Ad hr licet sm
ar q volitas sit i possibilu tu volitas
tu eligen no n possibilu e ad habendu
p opus. sz volitas demonis erat cu eli
gencia q nisus e ad ho ut optinet hoc
q voluit. sz equlitate dei i possibile fuit
optine q equlitate dei cu eligen no appe
tit ¶ Ad hr anf i li. de ciu demois ho
appetit ad q puenisset si stetisset. sz ad equ
litate dei nuqua puenisset. q equlitate
dei nuqua appetit ¶ Ad hr anf ide q id
fuit q appetit no video sz qtu fuit suffi
cit scire q hoc q appetierut demoes ad
fuit ad q pficere potuerut q no acepe
rut qu creati sut ut ad id suo uito pfi
ceret sz equalitas dei ee no potuit ad q
suo uito pficent. q equalitate dei nu
qua appetiunt ¶ Ad hr ang sc. ge. li. xi
cus qtimo lucifer a luce bitatis se auert
sup a cumidus et pe delectacois quitatem
depnat q no appetit equalitate dei sz
excelle i ppa ptate ¶ Ad hr b. sup can
sunde vvm dr sic potuit qtuge si tu non
i credibile putet plenu sapia et pfectu de
core homes psaire potuisse futuros et no

impatrem gliam cū angelis pfectuos sed
si scimus absq; dubio ī dei verbo vigit et īmdit
et molit ē hīre subiectos socios de dignat
ifirmiores ī q̄ sūt ifiores nā nō debēt esse
graues nec equales ī glia Ex hoc accipitur
q̄ appetit p̄ ēe hoībus et nō eqlitate dei.
¶ Ad hc B. eractas i. ps. pmi sedebo ī mōte
testamēti dt sic ibide voluit altissimus per
vim filiitudīe optīe. s. ut quēadmodū ipe
deus sup cherubim sedes gubnat oēm an
gelicā creaturā ita et ipe alt sedet regetq;
gemus hūanū. absit absit ītātē medita
tus ē ī cubili suo mēciat ītātas sibi Ex hō
accipit q̄ nō appetit equalitate dei ¶ Sed
cōtra hoc itm ēe vr q̄ hō appetendo nō vr
pecasse. ptes eius bītudis sūt pfm nosse
pfm posse et pfta bonitas cūg̃ ipe et
oīs rōnalis creata fta sit ad appetēda bī
tudīe nō vr pecasse appetēdo ptes eius
¶ Ad hc j. jo. iv. cū apparuerit files ei erimus
q̄ ad illa filitudīe magis ordinat ē an
gelus quā hō. g̃ appetēdo illa nō pecauit
q̄ meruit ¶ Ad hc aug̃ bītudo cōstans ē
ex cōmodis quā appetit oīs rōnalis creata
et tāto magis quāto magis cognoscit et magis
appetit maxīam bītudīe magis aut est
q̄ ē ī dei filitudīe et equalitate et illa ap
petenda ē. illa g̃ appetēdo nō pecauit sed
meruit ¶ Ad hc rōnes anselmi nō videntur va
lere quia q̄ doctrīa ar. ī iv. posteriorū alia ē
scīa qua et alia q̄ et licet equalitate dei nō
possumus cōprehendere p̄ scīam q̄. eo q̄ ī ēphe
sibilis ē. possumus tāmen ea scire p̄ scīam qua sci
mus eam q̄ ī mesa et ifinita ē et hec sua suffi
cit ad movendū appetitū. g̃ lucifer p̄ hanc
scīam potuit appete eqlitate bītudinis
dei nō obstantibus rōnibus anselmi ¶ Solutio Ad
ē cū scias q̄ dya nō appetit ñ bītudinem
ad quā promisset si stetisset q̄ ī bītudine
ea sūt principalia. s. pfctio ptatis. pfctio scie
et pfctio bonitatis et appetibile angli fuit
pfctio ptatis nō cōsidata pfctōne scie nec
cōsidata pfctōne bītudīs appetibile autē
pmi hoīs fuit pfctio scie nō cōsidata pfctōe
ptatis et bonitatis. appetibile vo antichri
sti pfctio bonitatis nō cōsidata scia et po
testate ¶ Q̄ ēlūe sit q̄ anselmus sic nondū ē. ad
pfctōnes ptatis ea exigūtur. s. ut a se et nō
ab alio ptates hat et ut heat stata. et ut
nō pficiat ad ea pmētū et ut ī subiectis
p ptate altius resistēcia nō īmedat Sicut ad
pfctōnē scie scia hīs tribus tria exigūtur
. s. ut a se heat et ut nō p̄ mētū ab alio ex
pectet et ut infallibiliter nihil hat resistētie
et hoc ē q̄ dicit dēmo gēi mi. eritis sicut
dii scientes bonū et malū. deus aut a se
hat et nō p̄ mētū ab alio expectat Cū sū
difficultate oia scit et cōsidat Scia etiam
ha sūt ī pfctōne bonitatis nolī enī antichrs
a se hīre bonitate. et stata nō p̄ mētū ab alio
expectare et q̄ ī bonitate nihil sit sibi cō
patibile et hoc ē q̄ dt apls i. ad thess iv.
q̄ extollit sup omne q̄ vocat deus aut q̄
colit ita q̄ ī templo dei sedeat ondens se ta
quā ipe sit deus. Si aut q̄ p̄ hoc quo vīt
sit q̄ dt antichr q̄ appetit hoc ad q̄ pueniss
si stetisset pnādet antichr. q̄ ad pfctōne ptatis
quide venisset ita. s. q̄ ad modū pfectōnis
sue pfctam ptate habuisset. p̄ illo nō nō habuis
set quo appetit. habuisset eam a deo ptate et
exp̄ctū mēti et ī dt antichr q̄ nō ī appetibili
p̄ ī nō appetendi pcīm fuit. Sic etiā pa
lus volūt ēe filius deo ī habendo. s. pfctam
ptate ī scīpo sic deus dm̄ anp̄ ī li. de casu
demonū sic dt q̄ q̄ p̄ heat debebat velle et ī hoc
nō pecauit. voluit ig̃ aliq̄ q̄ nō hebat. sic
ena voluit filius ēe deo plus quā deus hoc vel
let nihil aut velle potest ñ iustīcia aut
cōmodū. ex cōmodis enī bītudo cōstat quā
vult oīs rōnalis nā. iusta q̄ bo volendo pec
care nō potuit pecauit g̃ volendo aliq̄ cō
modū q̄ nō hebat. nec tūc velle debuit sed
pmētū expectare. q̄ tūc ad augmētū sue bī
tudīs ēe potuit. plus g̃ aliq̄ quā accepat
ī ordinate volendo volūtate sua extra iu
stīcia dei extendit ac cū hoc voluit q̄ deus
illū velle volebat ī ordinate voluit ēe si
milis deo ¶ Q̄ hoc pz solūtio pma mi. quia
q̄ hoc gradit q̄ eqlitate dei ī pfctōe ptatis
appetit et ut dt antichr p talem volūtate nō
eam voluit filius voluit ēe deo q̄ etiā maior
deo q̄ aliq̄ dm̄ et si voluit oīo ēe par deo
cū cōtra volūtate dei voluit q̄ voluit et
ex hoc ipso voluit ī ordinate filius ēe deo q̄
ipa volūtate q̄ nulli subdita eet noluit ali
q̄ ut supiorē nō sequat volūtate et post
paucā subdit antichr nō solū aut voluit esse
eqlis deo q̄ p̄sumpsit hīre ipam volūtate
q̄ ī maior ē deo voluit volendo hoc q̄ deus
illū velle nolebat qm̄ volūtate sua sup̄ vo
lūtate posuit et p hoc pz soluto ad oia
ptra mi. oia vltia q̄ ī grū ī ducūt ¶
Ad quos pmū ē dd q̄ ī appetibili nō est

pctm ꝗ ī mo appetendi sic dam ē ¶ Qd ad
dm q files ei erim⁹ pticipacōe bēitudinis
sue ꝗ no erim⁹ ei files p hre bēitudinem
a nobis sicut ipe ht a se. ad ho tm ātiqui
quibz cōsentit mgr in. sntiarū dist. v. qōtēa
faire optet. dicētes q duplex ē filitudo ꝗ
ēpparētie sue paritatis et illa appetit
dyam et ē filitudo imitacōis ꝗ qua imita
bit ipm ꝗ q cōpetit nobis ex nā unto. et
illa files ei erim⁹ qm possum⁹ et qm debet
nobis ¶ Qd ad dm q duplex ē appetitus
ut dr aug. s. nālis q nec bonū nec malū ē
et ille crescit ꝗ qitate appetibilis. alius
ē appetitus ordinatus rōne et ille appetit ꝗm
dr cū eligētia et ille no extendit se vlt
ad q appete debet et appeti appetit unicuiq
ꝗ tonez. et hoc ro ē q eligēs cū rōne ē et
ītellēs. et iste appetit ꝗ aug. limitat a
iustitia nec crescit in qitate extendit se ro
nes iuris et honesti et ille no pt ēe ī pos
sibilitate ꝗ eorum q ro dr possibilia ēe ad opti
nendū ¶ Qd vltimū dm q scia qm sufficit
ad moūendū appetitū sic pbat obiectio. ꝗ
q appetit demonis fuit cū eligēs ītellēs
et rōne. io no potuit ēe r⁹ ī possibilis ut
dam ē. ꝗ potius r⁹ eius ad q appet ex nā
libz erat dēmon. et q pfectū imiti hūsse si
stetisset ¶ Qd fuit pctm eius primū

Secundo q q fuit eius pctm et vr q su
pbia p dm aug. paulo am ī tcoductu
v sic dr q cadēs dyam fuit sēbia tumidus
et ppe pratis delectacōe depravat ¶ Ad hc
ecc. x. ītium omis pcti superbia q exponit
aug⁹ ī xpi li. sr gen. adlit. de primo pcto
dēmonis et homis ¶ Qd hc thob. iiij superbia
ī tuo corde nūq dnari permitte q ī ipa sup
sit ītium omis pdicto. ꝗ omis pdicto no sup sit
ītium in ī p⁹ pcto dyam. q superbia fuit primū
pctm eius ¶ Ad hc bn. sr can. xxv. sermone
ī celo cepit dolore et ī paradiso cepit ītēta
tē plem malicie. ītuida et ēcūpnatū omī
prima pena sēbia cepit. rna et si dicat sap
p⁹ ītuida dyam mors ītrauit ī orbē terrarū.
ītium tu omis pcti ē sēbia ¶ Ad hc appetitus
ppe pratis ē ī pratate excellē ut paulo am
dam ē et hoc fuit appetit⁹ demonis excellē
ī ppa pratate superbia ē. q primū pctm fuit su
pbia ¶ Qd hc aug⁹ ī xpi sr gen. ad lit qi de
cerit sēbia dyam ut iudam sua bona qna vo
litate puertēt sēpetua no dr attame stm
fuisse et ex hac homī. eū tuidisse tacio

manifeste declarat. omibz enī hc ītuenti
bus ī pmptu ē no extūdencia superbiam
nasci ꝗ potius ex superbia tuidencia ex hijs
ex pisse accipit q superbia fcm fuit primū
pctm eius ¶ Conc. ī. ad thym. vi. tradit
omī malorū ē cupiditas sr q dr aug⁹ sic
hac enī dyam cecidit qui vtiq no amauit
pecūiam ꝗ ipsam pctēter. pmde amor pri boi
pulsus puauit sca societate turgidū spm
eūq coartat misia ia p iniquitate sacia
ri cupiētez ex hoc accipit q auaricia sū
cupiditas fuit primū pctm dyam et no sēbia
¶ Ad hc vr q primū pctm eius fuit ī obedia
dr enī aug⁹ ī verbis paulo am ī tcoductis
q voluntate sua sup voluntate dei posuit
et ī hoc maior deo ēe voluit et hoc ē ī obe
dien. q ī obedia primū pctm fuit eī ¶ Ad
hc ut dr eze. xxviij. angelus ex cōsidacōe
ppe pulchitudis cecidit cōfte. q debuit q ex
cōsidacōe ppe pulcitudis ītumescē no debu
it et no cōtulit. q obmisit. obmissio q primū
pctm fuit ¶ Ad hc ī omī tonali nā rex
q ī appetibilibz et facētis regē dz ē pv.
xxij. rex q sedet ī solio iudicij dissipat oē
malū ī tuitu suo ꝗ tuit no exprit nec ma
lū dissipauit. q obmisit. q obmissio primū
pctm eius fuit ¶ Solucio dicim⁹ cū sctis
aug⁹ et am. et b. q superbia primū pctm de
monis fuit et ex superbia nata ē ītuida q
deiecit hominem dm aug⁹ sic dr ī li. de cōflic
tu vitiorū et virtutū quā densissis puteum⁹
ī terra sup tenebris lutū ī nolum si potuit
ī celo stella q mane oriebat ꝗ sēbia luciis
sue globos amittēs et iterū ī xpi sr ge. ad
lit. ītuida seq superbia no pcedit no ei cū
superbiendi ē ītuida ꝗ ea ītuendi superbia.
cū q sup sit amor ppe excellēs ītuida bo
sit omī felicitatis aliene q inde nascat
ī pmptu ē amado eī assq excellencia ppa
ut pibz ītuet q ei coequit ut ipiorib ne
sibi coequit ac superiorib q eis no equatur
superiendo ig ītuid⁹ no ītuendo assq fit
superbus et īducit id ꝗ no veiat in pes
sēbie. et ma. p. no mo. me. ibi ceci omis
q opam. ī iqtate. ¶ Nonne tu q sic dixit
prosicis q sēbia dr tribz modis vno mo ge
nalit. s. appetit⁹ altitudis ut excellencie
ī quoctiq sū ī laude sū ī alio. et hc sēbia
ppe dr timor metis vn b. tractas illud
evāgelicū. gras tibi ago dne q no sum
sic ceteri homī. ī omī. eiusdē ewangelij dr

sic timor mētis obstaculū ē virtutis. q̄ quor
mōis fit s. cū aliq̄s ex se credit hēre bonū q̄
nō hēt. vel ex ppis mitis credit hoc meruisse vel
falso iactat se hēre q̄ nō hēt. vel putat se ex
omnibus plus hēre. et hec my^or antiq̄ tōphen
derūt ī hoc versu Ex se putatis plus
ōibus ī plant Alio mō ad h^c q̄lali d^r superbia
f q̄ d^r aug^s ī xij. s^r ge. q̄ amor ppi boni cū a
uersione a summo bono superbia ē. p hoc enim q̄ ad
tit se a summo bono ī duit eōem s^r bie et hec
superbia nō ē spāle pctm f ī cū ōis pctī et h^c
d^r pes superbie ita q̄ sit ī tūsitiua cōstitio
q̄ ibi p^o stat ī ig^tis qui man^s peccatoris d^r
aboli p tempt^acōm monet peccatez Tertio m
d^r sup^a spālissie appetit^s excellencie ī p^tate
ad dig^tatē p tinēte et h^c fuit pimū pctm
demōis et pmū pctm hōis. Dono ei excellere
voluit ī dig^tate p^tatis ppe hō vo excellere
voluit ī dig^tate excellencie ppe Sicr amari
cia d^r duobz mōis g^ralē. s. et spālē. g^ua^r
d^r amaricia nimi^s amor cuiūcūq̄ ppi boni
et h^c nō differt a sup^a g^ralissie dicta f ce
f f idem tm. d^r enim superbia amor ille f q̄
aliit a summo bono. amaricia vo d^r de ador
f q̄ cōatit ad mutabile bonū vm aug^s super
eplam ad thim. s^r i^d radix omnī malorū
est cupiditas cauciam^s superbia et amaricam
nō duo mala f vnū malū et ppē h^o superbia
d^r ī ciam quia pri^m pctī ē oppte for^s q̄ ē a
uersio a mutabili bono. amaricia vo d^r radix
q̄ oppte aūsionis ad mutabile bonū ita
hit sicūt delectacōis et libidis quo mult^e in
pctō Sctō mō d^r amaricia spālē amor
nimi^s pecunie vel bonorū fortune q̄ pecunie vel
mūnismate ut d^r ar^s ī v^o eth^s mūant^s et h^c
ppe d^r philargiria ut d^r aug^s et h^c nō fuit
pmū pri^m vel demōis vel hōis q̄ aut hoc vm
sit accipi^e ab aug^o ī xi. s^r ge. sic dicēte unto
ī ciam ōis pctī scriptura diffinuit dicēs ec^a
xi. ī ciam ōis pctī superbia cui testimo^o nō ī con
uenient aptat^s i^d q̄ apte ait. ī ad thim vi.
radix omnī malorū ē amaricia. si amaricia
g^ralem ī telligam^s qua q̄s appetit f am
plius quā optet ppē excellencia sua et que
da ppe rei amore cui sapiens n^n latria ligna
indidit cū appellauit pmatū bonū q̄ potius
adhmēto quā ī crēmēto dem eluctet. ōis
ent p^uat minuit vm vtq̄ vult emere
sup^a. inde ī angustias egestatēq̄ g^tudit
et a gm bono ad ppū damnoso sui amore
redigit et hec ē amaricia gmis et superbia
gmis d^r spālis aut ē amaricia amor pecunie
tui^s note apte p spem gen^s ī telliges et sic

licias. vnū sāle amaricia volebat ī telligi.
dicēdo omnī malorū radix ē amaricia hāt
enim et dya^s cēdit qui nō amauit pecuniam
sed ppa p^tate. quinde plusus sui amor pmat
sca societate turgidū spm. cūq̄ coartat
miseria ita p ig^tate sua sās sociari nō cu
pietem ¶ Qd hoc patet soluto ad s^cs pma
patet enim q̄ appetit^s excellēcie ī ppaptate
h^m pctm fuit demōis sic dcm ē ī articlo nō
pcedentis qōnis ¶ Ad h^o q̄ ob^r ī ōrū de o
bedia dd^r q̄ vicia sū pcta cōnem hūt a fim
bz voluntatis q̄ sunt vltia volita. ī obedia
bo cōnem hēt a gtepta p^cepti ī q^m p^cepta
ē. qd qa cōtepne nō mēdebat angelo cō
spāle pmū pctm fuit ēe nō potuit ī obedia
f cōsegns et que f q̄ dmb^s de omni pctō d^r
q̄ omne pctm ē p^uaricatio legis dne. et
celestū ī obedēcia mādatorū ¶ Ad id aut
q̄ ob^r de obmissione dd^r q̄ cō illa supponit
flm h^o. s. q̄ nō g^tulerit d^r enim ans^o ī li. de
casu dya^s et verba sua ī articlo pcedenti
potta sunt q̄ scimus se nō debē appete q̄ ap
petit. et hoc scire nō potuit n̄ excollacōe
cōnis ¶ Qd vlt^m dd^r q̄ error fuit cōmi ad
mixtus et hic error fuit f ans^o. q̄ sumpto
ī pmitatis et hic error nō ē spāle pctm
f ē error eligēcie et ī quisitōis vel ignōrā
tia pcedēs omne pctm f q̄ phs d^r ī m^o eth^s q̄
ōis malus ē ignōrās q̄ tū ignōrātia nec
met^r ignoscēcia nec mitiam f ī turgacōem
et vitupacōem ¶ Ad h^c tū vlt^m dicunt
sposito et wilhelm^s altisiodor q̄ angelus
nō tenebat^r ofīce et ī nō obuisit q̄ alē
potat euadē. s. adcendo se ab appetitu ppi
boni et delectacōe ppe p^tatis ¶ Q^r q̄ fuit pim
pctī causa

Tertio q̄ q̄ fuit pimi pctī
tā et vt q̄ nulla affectus eum f appeti
tus nō monet ad adprendū bonū vel fugi
endū malū n̄ fēto sibi mūcio ut d^r ar^s ī m^o
de aia cō^o demōcete et d^r ibidē. q̄ appetitū
nō monet n̄ duo ī telleōs. s. et fantasia. et
q̄ ī telleōs sp ē rect^s. fantasia aut et ēta
et nō ēta f ī angelo nō ē n̄ ī telleōs et ille
sp ē ētus. ētū aut mūqua monet ad nō
ētū sū ad pctm. q̄ angelus peccare nō po
tuit p tam quā ī sempo habuit nec p exte
riorē tam mōm potuit ad opus. exterior
ent ēta mōēs ī telleōale natura ad opus
nō ē n̄ deus qui mūqua monet ad pctm
q̄ motus angli ad illicitū nec mt nec ex
tra tam hēre potuit et sic vr q̄ ad illicitū

motus no fuit ad hc dpo li. de dmis no
ca. mo. q malit demois e contra deformie in
tellem ee fi tellectus deiformis e sup simpli
ces rerum vitates i quibz no e decepcio. tellectus
g. i possibilis fuit ad deceptom. g. no monuit
ad pcm omis enim motus ad pcm eo decep
coe. ut dr aug. ad hc aug. sr gen. et
ponit i glo sup pma eplam ad thym. vi. sr
d vir no e seductus nisi aut seducta i pnati
catse fuit dr sic 120 e credendum viri spua
li mete pditi hoc putasse q sic deus sricb
bonum et malum futurum cet fi i hoc decepti po
tuit quia credebat veniale q erat dapna
bile. g. multo minus credendum e hoc de angelo
q fuit deceptus. eo q a pno suae creationis
i tellectu deiformi fuit pditus. g. ex decepcoe
i tellectus no fuit i clinatus ad pcm et aliud
i clinas i se no habuit. g. pcm suum nullam
tam hmit expte i clinatis et monetis ap
petitu. Cont. Dam. vo li. ca. mo. demon
liberi arbitri sui electoe usus e ex eo q e fi
nam i id q e contra nam et clinat e ad
usus dei q fecit eum venelare ipi volens et
sic primus desistes a bono i malum devenit
g. libi arbitri electone peccavit. ex electo ut
dr ar. i mo. eth. no e sine i tellectu et sione
g. i tellectus eius eum ad peccandum monit.
ad hc anse. i li. de cam dya angls deseruit
iustitia volendo q no debuit et hoc nl id e
volendo q no debuit deseruit illa nlla at
ta pcessit hat voluntate n q hoc velle po
tuit nec tu lo quia velle potuit. voluit q
no debuit. qr sile velle potuit bonus angls
nec eum voluit na nlius vult q velle potest
sii alia ta quus nisi quia velit si no pt aut
g. voluit. no n ha voluit ra hec voluntas
illam alia rem hmit cam fi ipa sibi si sic
pt efficacis ta et effectus fuit. ad hc anse i li.
de li ar. efficacis ta pcti no e n voluntas defi
cies et a bono i commutabi
le se constituit. Soluto dd q pcm voluntatis
angeli tam hmit errore s. i q cepitu i tellectu
q cepit eum an delectatom ge pnatis ut dr
aug. et sic cecidit sup a depnat appetendo
i hoc equitate dei ut i phitis dam e et ho
e q dr dam q ppa electoe peccavit q sic dr
ar. sn i tellectu ee no potuit et cum q caperet
ho ut ppm bonum et pnatum a bono i commuta
bili aversus fuit et sic de ga 1o pnato bono iller
tus a summo bono abstractus e et directus

ad pmum g. dd q qm dr ar. q i tellectus sp
e rerum i telligit hoc p qpacom i tellectus ad in
telligibile ad q no pcedit n ex principiis rea
q minqua n rea ee pnt. si aut qpat i tellectus
ad i telligete tunc ipe i telligens pncm e sui
i tellectus p hoc q dr ar. e finis sui actus
et i ipo e i telligere n possit deflecti ab ipo
ad circustacias decepcois et erroris. ad a
dd q i tellectus angeli deforis e et malum
demonis e contra deiforme i tellectum ee et ro
i mtelligete e deflecti a vicatibz rerum sr qs
e deforis i tellectus ut dr plato et sic deflex
capit circustacias decepcois et erroris p
nati boni et exillis i clinat voluntas ad
appetendum malum. ad a dd q sic ada spu
ali mete pdit no fuit decept i appetibili
principali q ho redet fi i circustaciis eius s. q
veniale eet q erat dapnabile decept fuit i
hoc q dio equi posset deo fi q posset equari
i ho q eet libe pnatis pstupsit ei de dei bonitate
q no facet vlisfedo i creatura rionalem q
iuste face potat sic i an hiis os vbis ans
determinatum e. pmum q i grum obr q te dd
e q hoc ide dr q dam e. ad a dd q qm dr
ans. q voluntas nullam hmit cam. i telligit
hoc de voluntate qpata ad volentem no ad vo
lutum. qpata oim ad volente si ta e i omnibz
qr pnt actois sue e ipa. fi copata ad voli
tum optet q hcam tam id q facit nuncum
devolendo et id pt ee tam et no tum ut dam
e. ad a dd q dam angs vissimum e fi q
deficit a bono i commutabili ta e i tellectus error
et i errore sum voluntate i clinas. Cr a quo

Unde q aq cecidit angls malus

cecidit et vr q a qua ans i qo li. Cur
deus ho sic dr rionalis na ad ho accepit pta
te descendi ut odisset et vitaret malum ar
amaret et diligret bonum et magis bonum
magis diliger et magis bonum maxime
alit na q frustra dedisset illi pnate hanc
descendi quia i vanum discerneret si fi discrecor
no amaret bonum et vitaret malum fi no co
ueit ut deus frustra pnate dedit ad ho ita q
tam rionalem nam ctum e ut sup ora sir
bonum eliget amaret no pt ppt a fi pptec
ipm fi hoc face angelus sine gra no potuit
et cecidit a bono q accepit. g. cecidit a gra
ad hc ans ibide rionalis na summum bonum
summe amare no potuit n iusta ut ig frust
rionalis no sit ad ho iusta et rionalis sit fra
e. fi iusta no potuit ee n p gratiam et cecidit

a bono ī quo fuit q° a grā cecidit ¶ Ad hc
dicēdū ans q° dm rōnalis nā eligendo et ama
do iusta facit ad q fēa ē misa ēe nō debet sed
misa ē si nō hr h° quo ī diget et tū hre vel
let. grā aūt ī diget ut sūme bonū sūme amet.
s° vr q grām cūr hūit qū creat° fuit et ce
cidit a bono ī quo fuit. q° cecidit a bono grē
¶ Ad hc ans. fo li° sic ge ad lit. d° sic quēad
modū rō qua creata conditor por ē ī verbo
dei quā ipa q dicit. ita ei dē rōnis cog'tio
pnis sit ī creata ī tellectuali q pēto nō obtene
bratā ē ac deinde ipa cōdito creatē neq em
sic nos ad percipienda sapiam dei pficiebat
angeli ut tuisibilia dei p ea q fēa sūt ī tellecta
cōspicient qui ea quo creati sūt ipa verbi e
ternitate sēa et pia cōtēplacōe pfruēt. h ta
li q cōtēplacōe nō potant pfrui sū grā et ce
dēūt a bono q hūerūt q° cecidēūt a bono
grē et verbi cōtēplacōe ¶ Ad hc ans ī li de
cau demōis pnis angelī hūt voluntate bē
tudīs et iustitiā et voluntate p sēuandi in
vtrosq et ab h° cecidit dya q° cecidit a gra
¶ Contra aug ī li° sc ge. ad lit. sc i° ī pri°
creauit deus celū et ē. d° q p celū ī tellig
nā angelica ī fōtis q postea cū d° fiat liq
fōrta ē p cōfusionē ad verbū h si hūisset
grātā ī formis ēe nō posset q° angls bonus
aū ōsūmatōm et angls malus aū casū
grām nō hūit q° a grā cadē nō potuit ¶
Solutio dd q sic sup mij dist nōdū ē tēta h°
sūt due opiones antiquōrū quēdā ēi anglos
mōs ī creatōe dīxūt fū accepisse naturā
et grām et h hos precedit p° ps obiectōnū
et credūt q a grā cecidēūt demōes. alij dī
cēūt q ī solis nātūlibz conditi sūt et illi dicunt
q a bono nātūli cecidēūt q ē ī noxēū et ī nōte
cie iusti° et nō cecidēūt a grā. n quā accep
turi erāt si stetissēt. h de h° plenī disputatū
ē supius dist. mij qōne am ī grā creati sūt
angeli et ibi requirat ¶ p q decert° fūt

90 mij

Ende q p q decert° fūt et hoc magne
pt hēticōs manicheos q dicūt ī dēlectōe
luciferi plū magnū fuisse ī celo ī ducētes
id appē. ny frm ē plū magnū ī celo mich
ael et angli eius pliabāt cū draconē et
draco pugnabat et angeli eius et nō valūt
neq locus eorū īnent ē amplius ī celo
dicūt q° si plū fuit et plū requirit moram
et resistentē vtute. vr q angli cadentes pl
quā ausi sūt a deo p superbia. aliquā moram
traxerūt ī celo. et q aliquā vtute hēbāt re
sistendi iudicio dei cōdēpnatis eos ¶ Et si
cōcedat erit gtra hor q d° petrus ī ea cano.
sua ta° ī. angeli fortitudīe et virtute cū
sint maiores nō pēt adāsus se coercē
bile iudicū ¶ Ad hc cū superiōrū angelōrū
magis sit cōsentire deo quā ī ferōrū hre at
tēnūt magis plū hoc michaeli quā cheru
bī et seraphin ¶ Solutio plū i.d q hētici di
cūt frm fuisse ī celo glō exponit frm ēe
ī certa et nō ī celo n ē q exponit ī celo h° ē
p celo sū p celestibz sic exponit eph° vlti nō
ē nobis colluctatio adāsus carne et sangne
supple tm. sj adāsus principat et potēstates ad
versus mundi rectores tenebrarū harū ī celesti
bus glō hor ē p celestibz et h hor michael
et angeli eius ibi notat. q sic d° ī ps° mich
ael ēpōsitus ē ecclie et princeps. angli aut
eius sūt angeli deputati ad custodiā aliōrū
quōrū officū pprū ē sp decertare ōtra dya
ne seducat alias sibi omissas et hoc pz per
hoc q seq v alie defense cū anglis sibi depu
tatis gratēs deo referūt sic dicēdo. nūc fēa
ē salus et virt° et regnū dei nri et potēs
xpi eius qa proiect° ē accusator frm nrōrū q
accusabat illos aū q spām dei nri die ac
nocte et ipi vicerūt illū pp sanguē agni
et pp verbū testamēti sui et nō dilexūt
alias suas usq ad morte. q stat aut q sang
uis agni multo tēpore post fūt ē post casum
angelōrū a pri° et ī pugna illa ad primū
casū angelōrū referi nō pt h ad ecclīm sic dīm
ē ¶ Si tū ī statū hēticōrū q descendat ut
anagogice exponat deplio q frm ē ī celo
tūr plū mehl a d ē n conat° quo cōtra in
stram angeli mali conati sūt optime dei sili
tudīnē ī hor q ēent gpe potētis et talis cō
natus nec mora reqrit nec magne vtutis
resistentiā quia ī se debilissim° ē et h° mich
ael attribūt rōne ī ēpōtacōis nōis michael
em quis ut deus ī ēpōtat q cōgrue cū ī tre
pacōe et pnā dr em q similitudīne dei optime
mīt conatū impio et cōtra iustitiā ¶ De
rudētibz de quibz d° petri ī cano

Tpata h° vlcus q de rudentibz de quibz d°
petri ī ij ca. vj. ca. deus angelis peccantibz
nō pepīt h rudētibz ī ēfni detractos ī carta
tū tradidit ī iudicū cruciādos reservari
sic q d° petrus gallus hēt° q p ph° patz
pugna ī celo fūisse et anglos cadentes
p° corpa cēa hūisse ī quibz ligati fūnibus
de celo propitati sūt ¶ Sz gtra h° q h° petri
dedisse dicit dyabolū fūnibz nō rudētibz eo
em ipo q dixit rudētibz significabat se me

thaphorice log dn glo ibidē sic dr tudetes
sunt fimes quibus nauta vela suspendunt
ut flante aura portus tranquillitate relinquat
seqz semp ambiguis fluctibz credat quibz cu
detibz conueniens i mundo spuū conamina to
pant qui mox ut flante supra ipulsi se a
uersus creatorē erexerunt ipis elationis sue
conatibz portū felicitatis etne reliquerunt et
i pfundū abyssi rapti sunt et demersi unde
pz q nec corpa huerunt nec fiunibz ligati p
apitati sunt ut fingit hereticus Q. quōdo ce
cidit angelus malus. Q. quōta

Ende q. qm cecidit et vr q abiicio a
p° istati ex q° fuis fuit p. q° vm.
ille hoicida erat ab iicio et ifidelitate nō ste
tit. Ad hc aug i xi sr ge ad lit. angelus
malus bte atqz angelice vite dulcedine nō
gustauit qia nō utroqz accepta fastidiuit
et voluntate accipere deseruit et amisit unde
nec sui casus pscius ee potuit qm sapia
pietatis e fructus ille aut qtumo impius
consequi et mete cecidit nō ex eo q accepit ce
cidit sed ex eo q accipere si deo subiici voluisset
q pfecto q. noluit et ab eo q acceptur erat
cecidit et potate illi sub quo ee noluit non
euasit et ex hoc seq idē q pius s. q abiicio
cecidit Sz qtra aug ibidē q putat mū
qia dya i uitate stetisse mtqia cu angelis
bta vita duxisse et ab ipo conditoris sui
icio cecidisse nō sic accipiendū e ut nō ppa
voluntate depnat et malus a bono deo ce
at putet. aliqn nō abiicis cecidisse dice
tur neqz em cecidit si talis fuis fuit Ad
hc aug ibidē dr q postqua fuis e accepit
iustitia et cōne antqua cadet. q° nō abi
icio cecidit sed post iicū sue conditoris Ad hc
aug dr q angelo fuis voluit beatitudinē et p
seuare ea et nō p noluit h° e pseuant per
voluit Ad hc magr i hystoriis i dicit be
da et quosda scos dicentes q sedo die cecide
runt angli et de hoc assignauit tres rones
Quarū p° accipit ex ipo mio. bmarius er
pm cecidit ab unitate et hoc apte sigfi
cabat recessū angli a monade deo. deus et
monas e ppt i simplicitate et simplicitate
Secda ro e qa cū ge. s° dr fiat lux p aug
intelligit angelica na forta p gratiam sibi
cū dr dimisit deus aqs q sunt sup firmamētū
ab hijs q erat subfirmamēto que ad loca
caliginosa descenderunt dr aug i xi cōfes
q p aquas q descenderunt i pceps sigficatur
angeli qm descenderunt i abyssū de quibus

Job xxvi dr ecce gygantes gemunt sub aqs
et qui hi cant cū eis et ys xxvi dr ad nabuch.
suscitabit tibi gygantes et h° opus sia die
sexti e Tertia ro e ge s° opus sex diei dicit
toe caret nō em dr vidit deus q eet bonū
q illi dicunt obmissū ppt ruinā cadencū an
gelorū et ro ecia i honorē stacōis fecit mis
sas celebrare Solutio dd q tēpus et mo
mētū ca malorū angelorū ictū e et nō de
minatū sed hoc ctū e q bonū creati sunt et ppa
voluntate depnati et sic ceciderunt et ro inge
nio sinarū dist. nisi ca° alijs aut vr dr mor
la fuisse nisi creacōem et casū et cū dr dns
ille hoicida erat ab iicio glot hoc e subito
post iicū Posset tū dici q ad e iicū ipis
et ad iicū creacōis angeli et ad iicū stat
angeli et q ebū dm nō intelligit de iicio tē
pis sed de iicio creacōis sed de iicio stat. stat
em fuit aut cōfirmacōem sic qlz res i pfecta
e i sui iicio pfecta aut istatu pleno et p hoc
pz soluto ecia ad duas auctes aug sequē
tes Notandū cū q sup hoc qone aug super
ge i xi mor opiones i dicit Quarū pa est
q abiicio status sue q dicōis dya a beatitu
dē cecidit nō qua habuit sz qua habuisset si vo
luisset et steisset Secda e q ut quida dicūt
fuit quida angeli i sforis ordis i h° mundo
pfecti sue beatitudis a quibz ipe dya cecidit
cetis pea beatificatis sed dr de hac q pbari nō
pt et ro hec opio ab omnibz tanqua hetica
reprobata e Tertia e q lucifer de superioribus
angelis cōstes casu suū nō pscuit sed boni
angeli pscuerunt sua beatitudinē sz qa rōnabile
intuiri nō pt qe sit mt angelos deus distinx
it ro ecia hec opio reprobata e Quarta opio
e q tā boni qua mali iciti fuit sui status
sed boni ad cōfirmacōem pfecerunt et mali a
lisi sunt. verba aug de hoc posita sunt supra
i qone vtrū angeli potuit ee pscius sui ca
sus dn aug ibidē pcores angelos mūdo
subitem ee detrusos tanqua i carcere cali
gis hmi aere ecia eras stas sed aplicā sigē
n. pet. n° i iudicio pūiendos seruari et illa
supna beatitudine beatos angelorū nō habere vita
etiam q nobis sed dei miam et gratiam et fide
lissima pollicitacōem facta e cū frium bonis
angelis post resurrectōem et istorū corpm
mirom copulati Pri q cecidit angelus malus

Ende q. in q cecidit et quot tria Sz Q. vi
i q cecidit quo ad culpā Secō i quid ceci
dit quo ad pena Tertio i quid cecidit quo ad
locū Circa primū quot mr Q° p primū e vtr

ad hc ī pcto suo pseuet ¶ Sm vtrū omī motu
suo peccet ¶ Certū vtrū culpa sua aliq̄ vtutis
secū gpacat cū obstinatōis eius ī
malo vtrū ad hnc ī pecto pseuet

Primo q° q̄ vtrū ad hc pseuet ī pcto suo
et vr q̄ sic ī pb. Ipsup cor q̄ te oderūt
ascendit sp. sed so sunt dest v̄ sic dr de cadentib
demonib. audi te odio hre id iude ī die nāq
mr ē supa qua volunt pacificari deo. q° supa
cor q̄ deū oderūt ē supa qua cadentis et illa a
scendit sp. q° ad hc pducat ī p° pcto suo ¶ Ad
hc glo sup id ys. omī quō ceciditi lucifer sicdr
lucifer maior alijs angelis ī exordio creatus
et mr angelos glosos corruit sed ī luc. vi. vi
deba sathan sic fulgur de celo cadente et qui
pius ī corde dixit et cogitabat ascenda ī celū
et sup astra celi ex altabo solium meū ho ē ad
solium dei ide quoq post lapsū arrogat sibi
vū et gliat ascedere sup angelos ī celū et
sup nubes hor ē corda elatorū et sede ī mōte
testamēti hor ē ī ecclia et ī latibus aqlonis
hor ē ī frigidis et obscuris exhō accipit q̄
ad hc vult ee equalis deo et sic p ducat ī pcto
p° ¶ Ad hc aug ī xi sr ge ad lit dr q̄ dya
eue p suasit sili cudme sue volūtatis sed dr bo
ero q̄ similitudo ē quoq ē qualitas vna cū ti
me se habit diffant q° q̄ p suasit eue fuit
ī sua volūtate p suasit aut eue q̄ futura
eet sic deus faces bonū et malū q° post cū
ad hc hmit ī volūtate q̄ eet sic deus et nō
ē ro q̄ ē pka cessauit ab hac volūtate. q° ad
hc p ducat ī pcto q̄ vt ee sic deus et sic ad
hc p ducat ī p° pcto ¶ Ad hc hmi signū dr
ee aug q̄ velit ee sic deus qa mittetur hre a
plos suos qui eū predet sic dr ī ij ad cor. xi
q̄ pseudo apli tūsfigurat se ī aplos x et n
mirū ipe eū sathanas cūsfigurat se ī ange
lū lucis. nō ē q° mirū si ministri eius cūsfigu
rāt sic ministri iustie quorū finis erit sed opa
eorū ritū ecclia hre pphas q̄ naticinet in
spū suo m°. xx vlt. ero spus mēdax ī ore oī
pphaū eius apoc xvi. vidi de ore bestie et
de ore pseudo pphe prede tres spus ī mundos ī
modū ranarū mittit hre pseudo apos ait
xxiiij multi pseudo xpi venient ī nōe meo
et seducet multos. mittit hre pseudo mres sic
dr eusebij ī ecclastica hysto q̄ multi hereti pas
si sūt cū mribz et ad hc patrū p pmacia
errorū sui et sic mittit hre pseudo mres. cetos
gradus ecclasticos aspies ee sic deus. q° ad
hnc p ducat ī pcto p° ¶ Contra ij canonica pet
ij° sr c° vi de angeli fortitudie cū sint maiores

dr glo sic ibi cruciabūt mig̃ ō angeli mali
qui plus contra deū sup bierāt et tū pmiti st
ia nō portat sed potius abiciūt iudicū sup
biendi qtra deū q̄ ē execrabile adusū seipos
quia p illo gramur plumur et ticti mag
tudme penarū iam ab illo iudicio q̄ sup cōis
desistit q° nō ad hc p ducat ī illo ¶ Solutio
distinguendū ē ī appetitu demonis p ei qpa
tr ad radice sū ad ī qua volūtate ex qua
pcedit et pt qpari ad obiectū sū ad altitu
dme dei ī qua pcedit et p° mo ad hc duplr
cōsidrat. s. quo ad natura volūtatis et q°
ad ī qtate q̄ ī format volūtate ¶ Si p° mo
tūc nē remorsus q̄ tradicit appetitui ppt scm
illā que sinderisis vocat et quo ad hc sicut
dr glo ī ducta desistit ab ī qua volūtate et
hc ē sed q̄ tū ¶ Si aut qpat ad ī qua volūtē
sed q̄ ī qua ē q̄ rōnem ī talem vnicit ī demo
ne et trahit ad actū tūc ad hc idē vsurpat
sibi q̄ plus nō tū ī eodē sed ī suū ut s. ī malis
hēat pātem sic deus ī bonis ¶ Si vo cōpat
volūtas ad obiectū ut m dupr attedr volū
tatis eū obiectū ē ipm volitū et hoc pt in
telligi quectū culpe tūc ut cōiectū pene per
culpā et si p° mo sic nō desistit ab ī qua vo
lūtate cui q̄ etiā alia ro ē qa sic dr aug
pena horret nā bona et quia demō nē bone
ē et ī tellcualis ī o horret pena et horrore
pene alū desistit ab ī qua volūtate cū tū sp
culpa placeat ei ¶ Ad obiecta q° dd q̄ auc
toritas p° ī ducte ldquūt de actu volūtatis
qpato ad ī qua volūtate sed q̄ ī qua ē et de
cōpatōe volūtatis ad obiectū quectū culpe
tū et nō pene et sic sup cor sp ascendit et
nī qua desistit et sili cudme dei sp vsurpat
dolosa aut q̄ ē sup eplam pet adducta ī
grū loq̄ de qpatōe volūtatis ad natura
et ad sonū illa rōis et de qpatōe volūtatis
ad obiectū cū culpa et pena et sic a sup die
do malus spr aliqū desistit Vtrū q̄ motu
suo peccet angls mala

Etiādo q° vtrū suo peccet angls mala
omī motu suo peccet et vr q̄ sic glo
sup pma eplam ad cor. i° dya oīa male
agit sed oīa male agere ē omī motu peccare
q° omī motu suo peccet ¶ Ad hc aug tota
vita ī fideliū pcto ē sed dya ī fideli deteriorē
q° ut eo magis tota vita dyā pcto ē. q°
omī motu suo peccat ¶ Ad hc ho vr sonare
nomē obstinatōis ī malo obstinat eū
ī deflexibilis ē a malo. q° nō facit ī malū
nō facere ī malū omī motu suo ē peccare. q°
omī motu suo peccat ¶ Ad hc q̄ opposita se

hnt vita bom angeli et vita mali. ſz vita
bom angeli tota ē cōtraria glie et gre dei
totū ē pctm. g⁰ vita mali angeli totū ē pctm
g⁰ omē motu suo pcctat ¶ Ad hc aug⁹ super
eplam pma ad cor. sic xpus agit oia bene.
ita dyaⁿ agit oia male. g⁰ omē motu suo pc
cat ¶ Contra dyaⁿ ad impm xpi cessant ab
obsessis hic xp erat ihs acies dnomiū et
erat mutū et qstat q illo motu quo deo obe
diuit nō pcctauit. g⁰ omē motu nō pcctat ¶ Ho
licō motus dyaⁿ duplices sūt ſ duplices po
tētias a quibz egrediūt. sūt enī ī ipo pote
tie nales de quibz dc dyo⁹ li. de di. no cā. mu
q data illis nalia dna neqq ea mūta ē di
tum⁹ ſz sūt integra et splendidissima et sūt ī eo
potētie deliberatiue et rōnales ordinates ac
tus dyaⁿ et hee cōsideant dupc. s. ī se p ut flu
unt a nā bona et p ut sūt ī forte pcto obstina
cōis ī malo dd ig q mot⁹ q egrediūt a pote
tias nalibz ut a potētias deliberatiuis ſ q fluunt
a nā bona nō sp mali sūt et ppe loqndo nec
bni sūt bōitate virtutis nec mali malitē mag
mot⁹ aut q egrediūt a potētias deliberatiuis
ſ q stat sub forma obstinacōis ī ligtate omis
mali sūt qa et si quāqz iusti sint ſ q ordina
t a ptate dei q sp iusta ē ut dc. tū ppter
ī tentione mala mali sūt. mot⁹ enī ī telligē
pcipue ex fine ī tento et ī fort et denōiat
¶ Ad pmū g⁰ dd q glo illa ī telligē quitū ad
ī tentionem dyaⁿ q sp mala ē ¶ Ad ad dd q au
g⁰ aut tas ī telligit. tota vita ī fidelit pctm
ē hor ē ī pcctato qz illm pctm fū modicū
fū grade fū qm remittit qua illi nō hnt
nō tū ppe hc ſ libz motu suo pcctat ¶ Ad ad
dd q obstinacō ī malo nō mutauit naturā
ſz ī tentione et ī mihil phibet qn motibz na
libz nō pcctet ¶ Ad ad dd q p opōitū se hnt
angelus bonⁿ et malus ſz ī angelo bono sūt
etiā potētie nales a quibz act⁹ egredientes
ī differentes sūt ſ q hc. ſz si bom sūt bōitate
gre hor ē p ī fortem ī tentionis sūt et motus
dyaⁿ et mali efficiūt p ī tentionem ī fortionis
ī malo ¶ Ad vltm dd q xc oia bene egit
qz p gram vnionis qua vnit⁹ fuit deitati
p tentionem oia retulit ad gram et glia
dei et ad opus redptionis et dyaⁿ oia ma
le qa oia sua refert ad dei odio p intentionē
obstinatū ī malo ¶ Ad ad q ob. ī gtrū dd
q hc ipm q deo obedit exendo de obsessis
male agit qa iuⁿ fuit dn augⁿ sup p
cano 10 nec iuⁿ bn facit et si bonū ē q fac
dtrū dyaⁿ ad secū virtutis cōpaciatur

Ercō q⁰ vtrū culpa dyaⁿ aliqⁿ secū vtutis
qpaciat et vr q sic dyo⁹ de di. no cā.
mu. mihil ē vnuisalit bono pnatū ſz ſ oem
modū bono pnatū. inīqua ē illo nō neqz eat
neqz ē. neqz erit. nec ēe pt. g⁰ vr q culpa de
mons aliqⁿ vtutis ht ad impetū ¶ Si qs dicat
q dyo⁹ loq hic de bono q cōuertit ēl ente q
ē bonū nē. cōtra sic seqt ī lita ibidē impiedē
quis pnatⁿ ē bono ſ irrōnabile cōtrariam
ī hor quidē neqz ē nz existit. ī hoc ēl q cō
tripiscat pticipat bonū ſ ipam vnicōis et
amicitie obscura cōsonātia ex h⁰ pz q dyo⁹
ponit bonū ī actu pctī inīto g⁰ magis ī
agente et facīte pctm. actⁿ enī pctī volu
tarⁿ ē et nō pt pticipare bono n vtutis q
ad a⁰ bonū nō ē ordinat⁹ et opōita nata st
si ēta idē bonū aut vtutis et malit pctī
opōita sūt ¶ Ad hc dyo⁹ ibidē furor quidē
pticipat bono ſ ipm motū et irasci et desi
derare apparēti mala ad apparēs pulchrū
redigē et cōuēē ex h⁰ ītn accipit q ī ipso
furore bonū ē q desiderat finēs et si hor cōpa
tat secū bonū vtutis multo magis ppe q fu
rit qpatur secū bonū vtutis alicui ¶ Ad hc
dyo⁹ ibidē pessima vita cōsidans et optima
ipi apparētez ſ ipm desiderare et ad ipta re
et ad optima vita respice pticipat bonū.
ex hor ā pz q etiā ī mtentione mali aliquid
boni ē. et ex h⁰ seqt idē q pius ¶ Ad hc qa nō
dmōes credūt et qtremiscūt ſz si credūt. g⁰
credūt ut fide ī formi ut fide formata et q
cūqz det aliqⁿ vtutis ht qz fides ī formis
vtutis ē fides aut forta ptta vtus ¶ Ad hc
idē de q qtremiscūt. g⁰ timore hnt. an g⁰ secū
le aut castū et qcūqz dicat dnū spūs scī est
ex fide enī oriūtur n timor q dnū ē spūs scī
nālis enī et hūanⁿ et mūdanⁿ nō oriūtur ex
fide. dnū at spūs s. ad vtutis ē. g⁰ malicia
dyaⁿ ad vtutis secū qpatur ¶ Ad hc pctm
morle ī hoīe nō repugnat vtuti politice qa
multi ā ī fideles multas vtutes politicas hnt
sic de de phis et sic de homer⁹ ī heroycis de
priamo et de hectore dn ar. ī vij. ethi sic de
mqt homer⁹ de hectore q valde fuit opti⁹
et ppe qualitatem honestatis qua sp heroycis
vtutes ptendit nō videbat iuri mortis fi
lius ēe ſ dei cū g⁰ dmones meliores natē
sint qua ho vr q nāle bonū nō sit ī ipis
a deo corrupti qn cōpaciat secū ad vtu
tis ad min⁹ politice ¶ Ad hc bonū dnū quo
.s. deus ecclie. pseūtē potētialit ē ī oibus

50

nō pt ēe puatū a nā dēmōis qa si hoc dicēt
dēmon ī ēe nō saluarēt ꝗ dēdet ī michil sic
ex michilo factus ē. cū q̄ hoc bonū dīnū mag
fit omī bono virtutis et nā dēmōis nō obstā
te malicia opaciat hoc secū. vt ꝗ multo mag
opaciat bonū virtutis secū ad min̄ politice ¶
Soluto ꝗ malicia dēmōis michil opatur
secū virtutis nec ī formis nec forte nec poli
tice nec theologice ¶ Ad pmū q̄ ꝗ pterto
Dyo. loq̄t ibi de bono q̄ cōuertit cū ente et ī ē
pm ēe rei et cō vniuſalit puatū ab bono nō
ē sic vniuſalit puat ēe michil ē ¶ Ad ad ꝗ
Dyo. loq̄t ibi de bono q̄ ē ps beatitudīs nō simpl
ꝗ ꝗ obscura resonātia ꝗ q̄ dr q̄ oīs hō appetit
beatitudīnē et ppt illa agit q̄cq̄ agit dn̄ im
pudic. appetit dulcedīnē amicie et delectabili
tali frui q̄ dōn delectabile ut dr aug. ī 9 de
ꝗ aptū et pulc. ē ī ea amicicia mscatebra
aut libidīs nō ē nī ꝗ obscura resonātia. delecta
bile em̄ petit q̄ quide delectabile michil delectacōis
habet nī eet resonātia obscura sūme delectacōis
et sūmi bonitate dicēs ī x cōf. et cō talia bo
na vocat aug. mult. sūmi boni sic dicēs ī x
q̄fess. vbi q̄m diligūt mult. tuos pte non
cōsidantes q̄ ī nuis ¶ Ad ad ꝗ bonū pa
cis et q̄etis ī solo sūmo bono ē ꝗ beatitate ꝗ illa
resonātia obscura desid'at frutes et oriēs
ad hoc em̄ oriat ut repellat sibi ōīa noces
quo repulso pace habat et q̄escat ppt q̄ aug.
dr q̄ bellū dr pnū bonū qa eo q̄ bonū pacis
et q̄etis. q̄ mult. et resonātia ē sūme pacis
et sūme q̄etis nec act. pcti ordinat. ē ad bo
nū virtutis ꝗ q̄ ē act. nī ī potēn valde remota
simpl aut puat. ē bono virtutis licet ī ipo sit
bonū q̄ ē aliqs et mult. et resonātia sūmi
boni qa alī nullo mō eet appetibilis. ¶ Ad hō eta
pz soluto ad secūs qa ī expsse hoc dr pessima
em̄ vita illi eet desid'abilis nī ipa eet mitis
et resonātia sūmi boni p quā pessimo desid'a
bilis efficit talis vita ¶ Ad ad ꝗ dēmōes
nec fide forta nec ī forme habt vt ꝗ ei ē ī vo
luntate eterna qa dr aug. q̄ ceta pt hō nolēs
crede nō nī volēs et vtraq̄ credit deo ppt se et
sup oia et vtraq̄ fit dr Dyo. li. de di. no. cā vij.
ē limē collocās credētes ī pa vitate et pma
vitate ī ipis. et q̄ dr qa q̄ credūt credē illud
nō ē act. virtutis fidei ꝗ ē illi fidei de qua dr
act. ī mp. de ēa q̄ opio innata īdībz fit fides
et sic dēmones īne quieti et exprimēto pene
credūt deū ēe vltore iūstitie ¶ Ad ad ꝗ
timore cōtrynoscūt ꝗ ille timor nec servilis
ē nec iūcialis. timor em̄ servilis remouet

ab actu pcti timore pene q̄ius ut dicat ꝗ
vinat ī eo pcti voluntas et sēqrēt opus si spe
raret ī pmitas. dēmon aut nō cessat ab actu
pcti ppt poīa et q̄ ortemiscit timēs poīa
et iudiciū nō ē nī ex timore nāli qui orit ex
tali fide. de quo paulo ant dcm̄ ē ¶ Ad ad
q̄ hz dēmō nobiliōris nē sit quā hō tū bonū
nē plus corruptū ē ī dēmōe quā ī hōe. ē ei
ī dēmōe corruptū ꝗ oīa quibz debebat ordīa
ri ad bonū hoc ē ꝗ irem et appetitū et vo
luntatis et quātū q̄ apparētia bonī ꝗ irem
ei ut dr Dyo. li. de di. no. cā iij. malū mag
ē furor irrōnabilis quo irrōnabilit ex agi
tat et irascit qua oēm bonū ꝗ appetitū ut
ibidē dr malū eius ē dēmens q̄ripa q̄ nulla
mēte frenat. malū q̄ripiscit et nō bonū ꝗ ap
parēs bonū. malū eius ē ut ibidē dr fanta
sia ptina ꝗ q̄ fantasia nō dr potētia aut sen
sibilis ꝗ aphanos grece q̄ latine sonat ap
paritio qa cōtra omne q̄ apparet ī boni spe et
īone ptinit et repugnat et cō nō seq̄t si malū
hōis opaciat secū aliq̄ virtutis q̄ etā malū
dēmōis secū ad virtutis opaciat ¶ Ad vlti.
ad q̄ bonū dīnū hz ī semat. fit ōi bono tū fm
hūc actū qui ē gnie et observare nō ita re
pugt nē corrupte ad bonū sic bonū virtutis
et cō nō seq̄t q̄ si bonū dīnū ꝗ gnie et cōserua
re ē ī nā corrupta ad bonū q̄ bonū virtutis
possit ī ēe ¶ q̄ sit cā obstinacōis eius ī malo

Parto q̄ q̄ sit cā obstinacōis eius ī malo
et vt q̄ hō nō sit ī deo Dyo. li. de di. no. cā
iij. optimi ē optā adhuc ꝗ obstinacō ī malo
de pessimis ē q̄ optimū nō q̄ducit ad ea op
timū aut ē deus. q̄ deus nō q̄ducit ad pēz
¶ Ad hō aug. sapētis nō ē face ad quo op
simū fiat detius sapiēs aut ī deus q̄ nō fa
cit aliq̄ quo opus simū fiat detius. ꝗ p obsti
nacōēz ī malo opus fit pessimū. q̄ hanc nō
facit deus ¶ Ad hō ī nātis sic ē q̄ ea efficacēs
alit. ꝗ ēe cōfirmata et corroborata ē ea q̄
firmacōis ī illo et ī mobilitatis. sic ēgritās
hūdīs facit sanitate et eadē corroborata fa
cit ī mobilitate et cōfirmatōem sanitatis. q̄
ī spīalibz vt debē fieri ēe. ꝗ ī dēmōe voluntas
pcti fuit cā pcti q̄ eadē corroborata ē causa
obstinacōis ī pcto ¶ Quē ans ī li. de cau Dyo.
dr illi angeli qui maluīt id plus q̄ deus il
lis nō dn̄ dare volebat qua stare ī iustitia ī
qua sti erat eadē iustitia iudicāte et id ppt q̄
illa q̄tempserūt neq̄q̄ ob timuerūt et q̄ te
nebat bonū amiserūt sic q̄ distincti sūt an
geli nec habītes iustitie ī tallem nullū bonum

velle possint quo nō gaudeat et desentes il
lam illum bonū velle queat quo nō careat
ex hoc vī q ultrā dei cā ē obstinatōnis
¶ Ad hc prosper ī li. de cōtemplatiā vita illi an
geli q se contra creatorē suū cypo sup̄ leta
les hostilit extulerūt de supna celi regione
quecti sūt quo dīna sua eo iudicio cōdēpna
uit ut qa nolunt pscniare cū possent nō velit
reparari nec possunt sīgdem puaricatōis ocū
fuit q irreuocabilis iudicij arū adusione per
cussi sūt et ad damnacōem iustissima pfecto
pmiuit q facultate redēdi ac voluntatem
pmit amiserūt. q iudicū dei vī ee cā obsti
natōis ¶ Solucio dd q obstinatio dupl cōsi
dat. s. ut affectus ī mobilis ad malū et sic
pcedit a voluntate dra. ī durata q nec timo
re poenarū retrahit nec pietate mollit sic
dr Job. xl. ecce cor eius ī durabit et stinget
q malliatoris incus. p ecta oblitari ut pe
nas. q ē nō posse reduce ad bonū q maxima
pena ē et h nō potuit pcede n a dei iusto iu
dicio h q ī flicta ē sic ois pena pcti ī flicta
a iudicio dei pcedit ¶ Ad primū q dd q obsti
nato h q ē affectus ī mobilis ī malo nō pcedit
ab optio deo qa sic pessima ē h q ē pena pcti
sic resplendet ī ea decor iustie et sic optia ē
¶ Ad 2d dd h q poena ē punitiua delicti sapiē
tis opus et nō facit opus decius h melius
qa ī iqtas q nō ē punita turpis ē. punita
decore iustie resplendet sic d ambo q fur
pulc ē ī patibulo et midas sedet ī mensa sicut
gemmula carbunculi ī auro ¶ Ad 3d dd q hoc
pcedit h q obstinato ē ī grie culpe et ē ī mo
bilis affectus ī malo ¶ Ad id q ob ī gerit dd
q ans et prosper loquūt de obstinatione h q ē
pena iustissiq dei iudicio ī flicta iustissimū
eū ē q angelū q deiformis ī tellectū erat et
n ī se habuit q ī clinaret eū ad peccandū sed
qa electione spontanea elegit malū. ī eo mo
bilis p maneret q elegit q eū ī habitū ē mors
ut d Adam h ē ī angelis casus dn sic ho
post mortē nō pc reparari ita nec angelus
post casū tūc ei ē tēpus retributōis non
meriti qn q cecidit quo ad pena. ecc vis

Unde q ī qd cecidit quo ad pena etn
q tem de penis exterioribz q sūt ī infno
h eū pmet ad qnē de ī fno h q tem de
hīs penis ī quas cecidit p pctm. sic eū ho
p pctm cecidit ī ignorātia agendorū et dif
ficultate operandi bone et promptate ad malū
et passibilitate a grīs qui q si nō peccasset

ut d. aug. nec ignis vrēt nec gladius scin
det nec aqua submergēt: ita dr de dīs q ī ci
dit ī penas expcū. s. ignis penetrādi et paccendi
ab ipo et a frigore silt dr eis ait pm. qui ibi
erit fletus et stridor dentū ex frigore et dno
d li. de di no. ca. mi. q malū demonū ē furor
irrēmabilis demēs cupīa et fantasia prua
et ecta hc nate ē duo gre oia et hc ī homīe fuit
ecta sensibile pte et sū sensu ī posse ē hoc fidē
¶ Quaerem q p si sensibilis potest ē ī deo
ne cū differentiis suis qui sūt sensū et cupis
cibilis et irascibilis et fantasia ¶ Et sedo q
q illi hec mala sūt ī ipo Et qa ecta dep̄ditis
et omnis gscie gremū ecio vtū synderesis
h qua ē omnis gscie sit ī demone vtū sen
sibilis potest sit ī demone cū drīs suis

Primo q q vtū sensibilis ps cū suis
drīs sit ī demōe Et vī q q demon ī sit
sensibilis ps cogscit eū sensibilia h q sensibi
lia sūt ut ī phīcis determinatū ē h o ē h q h o
et mū. hc aut sine sensu cogsci nō possūt q
vī q demonib ī sit sensitiua ps ¶ Ad hc gstat
q sentit calidū ab igne h q tactū hoc aut
sine sensu tactū fi nō pt q vī q ī sit ei sp
tactū ¶ Ad hc aug. ī xxi de ci dei cue non
dicam q quimis unis modis h fiat ex spe
ī corpeos posse potest cōtus ignis affligi si
spe hoīm ī corpa et tūc potūt corpora suo
vinculis ī solubilit alligari q nus q ea nulla
sunt corpa spe demonū ī imo spe demones
h ī corpei sūt corpeis ignibz cruciādi sūt
n ut ignes ipi quibz ad hebit corp nutrita
ī spirēt et aralia fiat qui ex spu et corpe
sūt h ut ipi mitis et ī sensibilibz modis ac
cipiētes exigimbz penis nō dantes ignibus
vita ¶ Ad hc ysydorī mlta nolunt angeli
p experiēta que a pri nō cognūt experi
ant nō ē u h p ē sensibile. q potestā sensi
tiua hūt ¶ Ad hc dno d de di no. ca. mi.
q ī demonib ē fantasia p tua fantasia n
ē n ī pte sensitiua. q p tem hūt sensitiua
¶ Ad hc subdit q illusiones fantastice in
somnis fūt p demones. cū q nō det n q
hī. demon hī fantasmata et nō hī n sm
p tem sensitiua. q hī p ē sensitiua ¶ Ad hc
aug. xi. de ciu. dei omnis mundi chorus
figūt q litates ordinatq motū deposita
a elementis a celo usq ad terā et q cūq cor
ceis sūt omnez vita ut q nutrit et gtinet
eū ut q h hī et cū h sentit qualis ē ī ani
libz ut quo hoc hī et ī telligit qualis est
ī homib ut q nutritio subsidio nō ī diget

sed tū getnet sentit et intelligit qualis est in
gelis Ex hoc accipit q̄ in angelo est et negetatiua
et sensitiua. cū g̃ omnia illa retinuit Demon
et negatiuā et sensitiuā habet ¶ In hoc uero habet
q̄ dicit arist. in po de aia q̄ ois spos est cōsonantiam
organi corporis et armonia illa armonia or
gani corporis est in Demone. g̃ nec illius sensus
nec melior nec extior. g̃ nec ps sensitiua ¶ Ad
hoc intelligēs angelica f̄ nam excellencior est
qua intelligentia humana f̄ hō f̄ ptē intellecti
uā illius sensus susceptibilis est. g̃ multo min
sensū susceptibilis est intelligēs angelicus ¶ Ad
hoc for sensibilis corpalis est et optet proportione
ce int susceptibile et susceptū. g̃ vt q̄ nō su
scipiat n̄ in organo corporeo. angelica uā tota
est spiritalis. g̃ nullam potentiā habet susceptiuā
habet sensibilium speciā ¶ Solutio Ad q̄ in angelo
nō est potēs sensitiua f̄ nam. angeli enim uata
tota intellectualis est et p cōsequens simplex est in
corpea et ab illa impossibile est fluere potentia cor
pea qualis est sensitiua tanto uior quā extior
vū rōnes in hoc uero adducte procedūt ¶ Ad primū
aut Ad q̄ angeli et Demō nō cognoscūt sensibi
lia p ut sunt hoc et nūc p sensū f̄ p intellectū per
species forū q̄ sunt similitudines artis quas fecū
sunt sensibilia ut in aer hoc in igne quē agu
cognoscunt sensibilia determinatū est ¶ Ad a. q̄ ca
lidū ab igne nō percipit sensu tact f̄ potius
spe intellectus p ut percipit spem flamme f̄ q̄ est
vltrix inigratis quā spem accipit acute
iustitie dine cui est ppū instrumentū vlciscēs
pctm in pctoribus ¶ Ad a. Ad Ad q̄ angeli vocant in
tos modos q̄a species corpea ignis nō adhaerent
eis ut corpea sensibilis ut dicū est adhaerentes
intelligibilis ut ulciscēs et insequēs iniquitatē
et ideo est q̄ ab ignibus sumūt penā et nō dant
ignibus vitā illius enim actus vite est ita tales
species f̄ tūc ab ipsis est afflictio passionis quā
ciderūt ex Demōto inigratis ¶ Ad a. Ad Ad q̄ hoc
est sta q̄ expiēs nō est in ita ptē sensitiua licet
enim expiēs sit singularū cog. in angelo tū nō
est p sensū f̄ p intellectū talis cog singularū ut
paulo ante dicū est et ab ysidoro vocat expiēs
¶ Ad a. Ad Ad q̄ fantasia nō dicit in Demonibus ex
put est potēs sensibilis f̄ put obscurato intel
ligibilis. intelligibile enim q̄ in luce intelligē
cie clarū est qd latet sub nebula pctū obscu
ritatis intellectū obscurū est et hoc vocat fan
tasia in Demonibus ¶ Ad dicū a. Ad Ad q̄ Demōes
facūt illusiones in somnis ordinando et confu
dendo et perturbando fantasmata q̄ sunt in sensi
bili aia somniantis et nō in mittendo fanta
smata qui in sopis habēt ¶ Ad vltimū Ad Ad
q̄ angeli nō intendit q̄ angeli habant vegetabi
lem et sensitiua ptē ut nutritiua et sensitiua
f̄ q̄ habent ea act getū vegetandi et sensibilia
percipiendi sit potēs superior habet ea q̄ sunt inferiorū
ut dicit Dyo. excellent et eminētia.
Dicta hoc vltimo q̄ vtrū Dēones habeant con
cupiscibile et irascibile q̄ a phis dicūt in esse
f̄ p ptē sensibile et vr q̄ sit dicit enim Dyo. q̄ ie
ais Dēones concupiscia et hoc adiectū Dēons
nō diminuit concupiscam f̄ auget et vbi est act
ibi est potēs g̃ concupiscia cū sit act concupiscibi
lis ordinat eis in eis concupiscibile Et dicit modo pba
t q̄ in est eis irascibilis fuerit enim actus est
irascibilis et vbi est act ibi est potēs dicit aut
Dyo. q̄ in eis fuerit irrōnabilis ¶ Ad hoc q̄
p natura in sunt omnibus angelis hoc f̄ in sunt de
moribus f̄ multiplicit probat q̄ concupiscibilis et
irascibilis in sunt p natura omnibus angelis
p. q. p concupiscibile est appetit boni p ipsi
tibile fuga mali hoc enim p nam in sunt omnibus
angelis. g̃ irascibilis Secdo q̄a angeli bo
ni diligūt mutuam salute et angeli mali ira
scūt bonis Apoc. xv. Descendit ad nos Dy
abolus habens ira magna. dilectio aut et ira n
in sunt in f̄ concupiscibile et irascibile. g̃ irasci
bilis et concupiscibilis in sunt angelis ita bo
nis quā malis p natura Tertio q̄ boni an
geli habent gaudium et mali tristiam et hoc in sunt
in f̄ concupiscibile et irascibile. Quarto in li. de
spu et aia dicit q̄ timitas f̄ quā aia assimilatur
deo est irrōnabilitas concupiscibilitas et irasci
bilitas angelis aut similior est deo quā aia ra
nalis. g̃ hec ita magis sunt in angelo quā
in aia rōnali Quinto q̄a glo ewa xxvi. sup
id appendet velut sup mr columnas quatuor
columpne aut quas apposuit velut sunt ptates
celi mr virtutibus cardinalis p dicte s. fortitudine
temp. prudētia. iustitia. q̄ alii secūt in talis
ab angelis et animabus sanctis et alii hoc et in hide dicit
glo. q̄ angelici spes mr virtutes tollūt plena
rie f̄ virtutes iste nō in sunt in f̄ tres potentias s.
rōnabile concupiscibile. et irascibile. g̃ iste tres
potentie in sunt omnibus angelis et bonis et ma
lis p natura Sexto q̄a constat q̄ in angelo
est motus in vm et motus in bonū et mot in ar
dū et ista nō sunt in f̄ rōnabile et concupiscibile
et irascibile. g̃ iste tres potentie in sunt omnibus
angelis et bonis et malis ¶ Contra Dam
et ab. mpn letitia simul sunt in animalē et cor
poralem. neutra quēt angelis g̃ nec concupis

tabilis cum ē actus lētitia ut passio ¶ Ad hoc
p arte cupidā nō ē sine p̄cessione sanguis et
spū et caloris ī cupiditate calidi ut ē ī angelis
g nō cupiditate ¶ Ad hoc ira ē ut dicit Damā accessio
circa cor sanguis ex evaporatione fellis mel
talis ē ī angelis g nec irascibilis ¶ Ad hoc
aug ut li de ci dei ut passiones rationales s. tristi
tia gaudium spem et timorē ut etat p̄turbationes
p turbationē aut p natura nō queunt ange
lis. g iste ut passiones nō queunt angelis
p natura g nec vires p quas ī sunt hēc aut sunt
cupiditate et irascibile g iste vires ī sunt angelis per
natura sū bonis sū malis ¶ Ad hoc nō vr ex
vni q dicit glo super Exo. dicit enim beda q fortitudo
ē ī p̄sordiis molestiis tēpan ī cohercendis
delectationibus p̄ūs prudēs ī p̄cauendis ī fidēs
quorū ut queunt angelis p natura g nec po
tentie p quas ī sunt iste virtutes. ille aut sunt
cupiscibilis et irascibilis g cupiscibilis et ira
scibilis. q nam nō ut sunt angelis nec dēmo
nibus ¶ Soluēdo ad hāc quēdā antiq videntur
dicentes q cupiscibilis et irascibilis dupli
citer. s. quid et ppe quid omnis appetitus bōni
ī quo p̄tendit voluntas ī bonū sū ille appe
titus sit ordinatus rōe sū nō dicit cupiditas et hāc
dicunt ē cupiscibile humana ppe vo sū stē
te dicit cupiscibilis desiderium sensibile ī quo
ī appetitus bōnū sibi p̄tendit calor vitalis cū
motu sanguis et spū sibi ī bonū et hāc dicū
unt ē cupiscibile brutale quā communē
habent homēs et bruta animalia Sile distingu
unt irascibile s. q quid dicta irascibilis dicit
ois ī surrectio appetitus contra malū et ī ar
duū sine sit ex ordine rōnis sū nō et hāc
dicunt ē irascibile humana ut humana ī quo
ut ī subiecto ppo fortitudo virtus ē ppe aut
dicta sū stricta irascibilis ē ī surrectio contra
apparens nocumū cū ebullitione sanguis et ca
loris et hāc dicunt ē quēdā homī et bru
tis et hec distinctio bona ē et tenenda. Dice
tur g q ut p̄hibet cupiscibilēz et irascibilēz
p̄ nō dicas p quos dicta act ordinatus a rōe
ē ī angelis q natura p cupiscibile et ira
scibilēz ho nō dicas ullo mō credendū ē
posse ī ē angelis et p hoc pz soluēdo ad p̄a
fex q a oia p̄cedūt de cupiscibili et irascibili
ordinatis a rōe ī quibus ullus motus ē calo
ris ut sanguis ut ppe animalis ¶ Ad primū
q contra hoc obiicit dicit Damā. et ibi nō locū
t n de letitia q ē cupiscibilis sēte dicte
¶ Ad ide pz soluēdo ad signū q de eodē p̄cedit
¶ Ad ad dicit q ira diffinit ibi Damā p ut est
passio irascibilis stricte dicte q ē omis hō
ī bruto ¶ Ad ide pz soluēdo ad dicū aug
signū q a passiones naturales nō dicū p tur-

bationes n p q quēcūq sunt hōibus et brutis ppe
q sic aug ibidē dicit. Sed ci probat tales p tur
bationes nō cadere ī sapiētē ¶ Ad ultimū dicit q
vni q q dicit glo fortitudo ē ī angelis ut dicit
aug ē fortitudo ad hēre amato tēpan amore
casto ad hēre amato prudentia prudēs
ad hēre amato et hoc dicit aug ī li de mori
bus ecc. ī cum dei et beda nō loq de istis virtu
tibus n p q sunt ī nobis qui ad hūc animales sumus
et nō glificati p statū ī quo nobis ē lucta cō
tra carnē et sanguē Ad hēc mala sū ī dēone
s furor irrēs dēmōs cupiditas fantasia p̄tia q
Ad tertio q qualiter hēc mala sunt ī ipo dēone
dicit enim q ī dēmonibus nō sunt furor rōnabilis
irrōnabilis dicit ab a p̄uatione potentiae et illa
nō p̄uatur aut a p̄uatione habitus rōnis et illo
modo nō p̄uatur quia cōcreatus ē eis et sub eo cog
nitus cognoscibilia ī infīoribus aut dicit a p̄uatione
actus et illo modo nō p̄uatur si enim furit dēmō
nō furit n p potentia motiua et ille nō mo
uet n fiat et mutatio a cognitiū sp g actus
rōnis ī quod furiendū ē p̄cedit furor ē nūq
ē g furor irrōnabilis a p̄uatione actus ¶ Sile
dicit q malū dēmōis nō sit dēmōs cupiditas cō
cupiscentia enim q ē ī actu cōcupiscendi motus ē mo
tiue ut quid ut ppe dicit et hoc nō movet nisi
a mente fiat ei mutatio a cupiditas g nō p̄uat
mens p q potentia ē nec p q habitus ē n p q ē
actus et sic dicit q dēmōs cupiditas nō sit malū
dēmōis Sile dicit q nec fantasia p̄tia fanta
sia enim ps sensibilis aliquē q nō ē ī dēmone sic
paulo ante habitū ē et sic nullum eorū q dicit esse ma
lū dēmōis dicit ē ¶ Soluēdo ad hoc tria sunt malū
dēmōis p ordinē dēmōis ī bonū ī quo corrup
tus ē p p̄tem p̄fectus enim ordo ī bonū cōsistit ī
tribus ī rōnali creatura ut s. optime ordinet
circa malū p fugā et optime ī bonū eligendū
et faciendū et optime ī vtm p ī tellectum dis
cernendum et circa malū et ī bonū et cōtra p̄m
ordinē ē furor irrōnabilis. circa p dēmōs cō
cupiscentia. cōtra tertiū fantasia p̄tia ¶ Ad p̄m q
dicit q furor irrōnabilis n dicit a p̄uatione
actus q ē mutiare contra q faciendū sit vel
irascendū. s dicit a p̄uatione ordinis rōnis rōis
enim ē ordinare motiua ī omnī actu suo ut or
dinate moueat p̄ut decet ordinare q dēmō
nō irascitur n malo tūc enim ē ira p zelū qui
ordinatus ē et bonū mūc aut p corruptionēz
p̄tis ī ordinato motu irascitur bono et furit
circa ipm et a p̄uatione talis ordinis dicit furor
irrōnabilis ¶ Ad id q obiicit de demēte cupi
fere eodē mō iudicandū ē mēs enim gramatice
a metior metuis diuinat ut dicit Damā. p q dicit
ar. ī. vi. p̄ phie q sapiēs mēsura ē omnī q
sic ide dicit ī p̄o p̄ phie sapientis ē ordinare
et sic dicit ī vlt. ethi. gtuletia ē mora ī mēte

hm metis ē ordinare et mensurare q̃ et q̃m
debeat cōcupisci et qlit̃ q̃libz et q̃ i demone
hijs actibz puat̃ mens cōcupisat eū malū et
odit bonū et nitū cupisit malū et p̃uso or
dine rōnis et metis. ꝛo a tali corrupcōe dr de
mēs cupida et nō a puacōe metis p q̃ poten ē
nec a puacōe metis p q̃ hitus ē nec a puacōe
oīs art̃ metis p illū qui dat̃ ē p q̃ metis
ē ordinare et mensurare ea q̃ cupiscēda sut
p q̃. et q̃m et qlit̃ ut dicū ē ¶ ad id aut q̃ ob
de fantasia p tua dī q̃ fantasia p tua nō sn
mit̃ ibi p q̃ ē potēcia sensibilis nec p aspiritu
dine et p tūsiacōem corrupt̃ i tellcās ad
cōū dr fantastica sic enī i telligibile i fanta
smate acceptū obscuratū ē appendicijs ma
terialibz ut dr anicēū et lūe i telligētie non
p lustrat̃ n̄ separatū ab illis. ita i tellcūs de
mis obscurat̃ p p̃tm nō accipit verū q̃ in
telligibile ē n̄ i umbra corrupcōis p̃tī et cū
ex rōne nō possit gata vīū negādo q̃a sic dr
i apocēso esdre ca° vi° sup oīa vincit veritas:
cū p tinit ex malitia gata veritū et hor malū
accidit ei ex p̃tō q̃ i adit. q̃a cū aū p̃tm
deiformis eēt i tellcūs et lūe veritatis in
lite dīno accipet sic dr i ps i lūe tuo vide
bimus lūē. nō corrupto i tellcū p p̃tm v
broso accipit i tellcū et cō p tinit cōtra ipm
Verū syndēsis sit i demone

Et cō q̃ de sndēsi vtū ipa sit i demoe
q̃a p ea ē bmis gātie et vr q̃ nō. si enī
eēt tūc p natūā eēt i ipo et cū vna nā sit
boni et mali angeli tūc etiā eēt i bono anglo
h aut nō vr syndēsis eīī ut dr ¶ p̃ū actū
hr reminiscere malū et hūt nō hr i bono an
glo q̃a nō hr malū nec hr i malo. q̃a nō re
minisc̃ p placet ei. q° p actū p̃ū nec ē in
bono nec ē i malo. oīs aut potēcia i ē p actū
p̃ū. q° vr q̃ potēcia q̃ dr syndēsis nec sit in
bono nec sit i malo anglo ¶ ad hr q° q° sup
pn̄m eze. dr sr d facies angli de sup ipo ad ms
q̃ p facie angli significat syndēsis i homine
et nō attribuit ipam angelo. q° vr q̃ angls
nō queriat ¶ ad hr ibidē dr q° q̃ syndēsis
data ē hōi i adiutoriū resurgendi de p̃tō
angls nō resurgit a p̃tō q̃ bon̄ nō p̃tauit
et malus reparī nō pt. q° vr q̃ syndēsis nō
sit anglis ¶ ad hr dr sr d q° y°. enasi
ego solus ut nuciare tibi dr q̃ syndēsis est
scintilla gātie q̃ reminiscit malo et nuciat
malū q̃ fūm ē si q° gātia nō ē i anglo seq̃
q̃ nec scintilla gātie n̄ syndēsis q̃ aut gātia
nō sit i anglo p̃bat̃ sic aquotiēs remouet̃
oīs differētie aliōū q̃ mis ab illo eodem
remouet̃ i q̃ ne. p differē gātie gātia sut rta
erronea sana et conturbata. tūquilla. et per
turbata. et oīs hēc differē remouet̃ a nā
angelica p se rta ē p deiformē i tellcū. et
ō nō indigit rectificante gātia sicī p se ordi
nata ē licet p electōnes libi ar° i ordinata
sit i demonibz. sicī p se sana ē nusq̃ con
tiata et sicī p se tūq̃lla nō p turbata fre
stra q° daret̃ el gātia ad hos art̃ et i opi
bus dīnis nichil ē frustra. q° vr q̃ nō sit
eis data gātia. q° nec syndēsis q̃a syndēsis
ē scintilla gātie ut dr ¶ Sont̃ Basilius
sup pn̄m pū dr q̃ syndēsis ē nāle indicatori
ū i quo scīpta ē lex ītalis tale indicatoriū
de facendis et nō facendis ē i anglis tā bons
quā malis q° syndēsis ē i anglis ¶ ad hr
sr job syndēsis ē scintilla gātie q̃ i clinat
ad bonū et reminiscit malo talis iclinato
ad bonū et reminiscito queīt angelice nāe
q° syndēsis queīt angelice nē ¶ ad hr gau
dīū et delectatio sut i gātia boni et hor queīt
et p tinet ad beatitudīnē boni angeli. q° synde
resis et gātia p hūt actū queīunt bono an
gelo ¶ ad hr ē ira et remorsus gātie sut p
gātiam mali. ita q̃ sic dr ar° i ps. et h. a
ligā nō inteientes i serpis vīī delectēt i ēffi
cuit serpos vīī sap° vovy semp p sumit sena
p turbata gātia et hr p tinet ad gēpnacōē
p̃tī p ordīnē iustie dīne. q° hr debet ēē in
angelo malo q° et syndēsis ¶ ad hr synde
sis et p̃hēsis eiusdē ordīnacōis sut. p̃hēsis
enī ē hitus i telligibilis reges i eligēdis
eligēdis. syndēsis aut ē potēcia hitualis hi
tu i tellctuo reges i bns q̃ p ordīnē nāl̄em
et rectū appetenda et fugienda sut ppt̃ q̃ dr
phs i p° eth q̃ p̃hēsis alicū bonū opa
tiua ēē vr p̃hēsis ē i angelis q° et syn
dēsis ¶ Solūto dī q̃ sic dr y. vlt. bmis
eorū nō moriet̃ sic dēmōes hūt afflictōēs
ignis ita etiā hūt afflictōēm ex morsu cō
scīē sū syndēsis minantis cōtra malū et
remordētis p tātē dīī rūdēdū ē q̃ syndēsis
ē et i bonis et i malis anglis p i bonis
ad iocūditatē gātie i malis aut ad afflic
tōēm et strictā eiusdē gātie ¶ ad primū
dī q̃ i bono angelo ē nō p reminiscēdēm
ut remorsu p ad iocūditatē et delectāōem
gātie i malis aut ē p remorsū et afflictōēm
i eū p tinet ad beatitudīnē bonorū et stud

ad gdempnacoez malorꝫ ¶ Ad ad ꝫ q ꝓ fa
cit h' qa sndesis ꝑ omis actus suos queat hoi
et nō ꝑ omis suos angelo ¶ Ad ad ꝫ q ꝑ ac
tū q̄ t resurge de pctis nō queat angelis
ꝑ ꝑ alios actꝰ qui da fuit ¶ Ad ad ꝫ q ꝑ ac
tus illaꝰ diraꝰ omis. sndesis t i hoīe et nō
i angelo ꝑ ꝑ alios actꝰ ꝑ quos t nāle iudicatō
rū et facit iocudaci i bono i gscia et afflic
cōm i malo ꝓtrato t i angelis ꝑ ꝓmū q̄ de
i ipa nā angelica. ꝑ sdm i bonis angelis et ꝑ
tū i malis ¶ Cū t i ḡeli fuit adducta co
cedit et pcedit ꝓ q̄ angelꝰ malus cecidit quo
Unde q̄ i q̄ angelꝰ malus ad locum
cecidit quo ad locū et dr mgr. ns. sndaꝰ
dist. vj. ca. Solet qri q i ista caligīosū
aere ceciderūt cottidie tū descendūt i ifm
qui anās mpiorꝫ illac deferūt et ibi cruci
ant de lucifero t dr q quida opmat q in
iferno relegatꝰ sit et ad nos ēptados nō
ad ipa antixpi adressū nō hēat ¶ Cōt hor
tū ob ns petri ns dr q credentibz iferni dest
ti sūt redētes aut iferni sūt qui trahūt im
fim nō i ista aere ¶ Ad hc locus poenaꝰ et
naꝰ i fimus t dēmones aut ordinati sunt
ad poenas etnas. g vr q ceciderūt i mfim
¶ Ad hc sume sibie p rōem gdempnatis in
ste debet ifimꝰ locus qui i fimus t. g summa
supa eorꝫ pnecta t i mfim ¶ Contra ns sma
rū dist. vj. ca. Solent aut qri dr q i ista
caligīosū aere quicti sūt ¶ Ad hc apoc xx
quictꝰ t draco magnꝰ serpēs antiqꝰ q vo
cat dyaꝰ et sathanas i terra et angli eius
cū eo missi sūt. et ibide ve tre et mari qa
descēdit ad vos dyaꝰ hns ira magna ¶ Ad
hc vr q alia loca sūt casus habūt ante
passione dni et alia post. alia i die iudicij
apoc. xx. angelus q̄ hebat clave abyssi
et cathena magna apphendit draconem
serpētē qui t dyaꝰ et sathanas et miserit
eū i abyssū et clausit et signāit sup eū. et
cū gsumati fuerīt mille anni solvet satha
nas de carcere suo et exibit et seducet gentes
q̄ sūt sup mr angulos tre. gog. et magog
g vr q ante ēptus i carnacōis fuit i mundo
cū hoibus et p totū ēptus gre q p mille
anos figurat relegatꝰ sit i abysso et tpe
ant xpi iterū futurꝰ i mundo cū hominibus
¶ Soluto dd q duplex t locus i quē ceci
dit dēmon vnꝰ ꝑ debitū culpe sup sue alter
ꝑ ordinē prudencie dīne qui ecia malū q
fit ut dr augꝰ fi nō pmittet n sciret q bona
ex malo fō eliceret et de talibz dr ꝗ. q deo
militat ecia is q p malicia voluntatis cō
trariat et obstat pmꝰ locꝰ casus gpfundi

iferni talis ēt locus qa ifimꝰ t tante sup
debet vs. xxij. verūptame ad ifim detrahe
ris ad fundamēta laci ¶ Ceōus locus t iste ca
ligīosꝰ aer i quo usq ad dē iudicij i ex ci
cio ēptacōis hōm qtmēt hor ēt bonū
q t exercitū vtutis scōrꝫ elicuit prudētia
dīna de tāto malo. ꝓ g nō pcedit ꝓ t rōes
q pculdubio tāte supbie de merito debebat
ifimꝰ locus ut s. de summo loco lūis hꝰ t de
celo empyreo i carcerem imaꝰ tenebrarū de
trudet pctis ignibus affligēdus. vnū t
q ꝓ ad exercitū ēptacōis dūsas habet
pctates. ad ipa ēt antixpi dr hic religata
pctate eo q i deserto ēptamit xpm et vict
t ayr nrꝰ. et i passione ēptamit i pdiuit
passione xpi et iterū vict t dr. xxij. vbi
apparuit vxori pylati et voluit i pdure pas
sione xpi dn ex tūc fit supatꝰ nnorē hūt
pctatez. tpe ho antixpi fit dr ꝓ ad thess.
ij. eo q hoīes nolent crede vitati ppt q de
mtū mittet eis deus operatorē errōis ut
credat mdacio qui nolūt crede vitati dr
solue dus ēt ad mysteriū i ligatis antixpi
relaxata sibi pctate et quātū ad hūt ordinez
pcedūt rōes i ḡeli adducte et p hor pz
soluto ad totū ¶ Ostat q ns de p lacōe ange
lorū tam bonorū quā malorū
Unde rōne eius q dr ns. sma. dist. vj.
ca. et fit mk bonos angelos alijs alij
p sūt q de p lacōe angelorꝫ tā bonorꝫ quā
malorꝫ et q̄rit hic duo ¶ Ꝗ q̄lit ange
lus p est angelo tā bonꝰ quā malus ¶ Et
q̄lit angelo tam bonꝰ quā malꝰ p est ra
tionali hō ēt et revelatōm accipit ab an
gelo bono et illusione ab angelo malo ¶ Ca
pmū q̄rit duo ¶ Ꝗ q̄lit bonꝰ angelꝰ
p est bono et malꝰ malo ¶ Ꝗ o q̄ sit actus
superioris i mfiorē ¶ Qlit bonꝰ angelꝰ p t bono
ad pmū sic vr ēt q. et malꝰ malo qd
angelꝰ nō debeat p ēt angelo p natura
i stituta subiecto ēt ut seruit ad fide ad ser
uitutī et hoc i ductū t ex pcto sit pz gen.
xx. vbi noe dixit ppt pctm derisionis filij
maledictus canaan pū serui seruorꝫ sit fri
bus suis vbi dr ꝗ. i glo q nā omis hoies e
quales genuit et ō gtra nām superbire t
hoez hoi velle p ēt. a filij q cū deois omes
angelos i hor equales istituit q omis ne
rōnales sūt et deformis i tellcū superbire
t gtra natura angli q angelꝰ angelo p sit
¶ Ad hc ns. sma. dist. ij. ca. et fit i pdictis
dr mgr sit omis angeli qdā gnta et equalia
hebant ꝑ q spe erūt q i dissolubiles et im
mortales erūt gmtē dīb; erat et equale

i equalibz aut no e gradus superioritatis et
i superioritatis qera nam q e si vnus alij supponat et
vnus alij preferat ¶ ad ho cu de qplecad sit gratia
et gre qplectio sit gratia. si p naturam vnus platus
eet alis et vnus subiectus alis hor qplectus esset
post acceptam gratiam et completissimam i pfectam gratia
erit aut pfectissima gratia post die iudicij qn tota
ruina angelorum erit ex nito electorum restaurata
q tunc euacuabit omis placo pa ad cor xv cu
euacuauerit omem principatum et omem potestatem v gloriam
aut dt quam tu tuerat mundus angeli angelis
et homines hominibz et demones demonibz psunt. sed
i fnto omis euacuabit placo. q a destructione
consequentis no e de nam angelicum q vnus angelus
psit et alis subsit ¶ propt hoc q varia exigit
hoc heat q vnus alis post et vr q no qa sic
iam dictum e si ex gra eet i fnto no euacua
ret pfectio eius gre no euacuat q completur per
gloriam pa ad cor xm. caritas numquam excidet
¶ dnt qdam sic eze xxviii sup id tu signa
culum similitudinis dr sic. tu lucifer cunctis an
gelorum agminibz platus fuit eorum opacode cla
rior fuit. et paulo post ibidem tanta species illu
pulcere reddidit. quanta illum supposita natura
decorauit. q p natura sposita fuit omnibus
alijs gradus q placoris i angelis sunt p naz
¶ ad hc. ibidem qsidet ho q ipse superbiendo de
elatoris sue culpa passus fuit tu superbiendi il
li deus pre noluit que creando i gratia tanto
culmine virtutis elenauit qsidet q i creatura
latus meat si et platus angelis angelis i celo
psistit. ex hoc accip q i po statu qdicoris ne
angelice angelus platus fuit ¶ ad hc vr q ho
heant ex gra ut sic id i ad cor. xv. cu ena
uauerit dr sic hominibus angeli angelis archa
geli deus aut omibz pest p naturam et gratiam
q angelis archangeli et angeli hominibz psunt
p nam et gratiam ¶ dicitur q si malus angelus
pest malo angelo et vr q no ordo ei q naz
boni determinat p malitiam arone boni cecidit
q et a gradu placoris ¶ ad hc si ita eet tunc
qui plus peccauit subiectus eet i placone
omnibz alijs. ho em exigit de merito iniquita
tis sue q hor no e vnum ad ho cum lucifer dicit
princeps demonum et e ant xxxiv. ite maledicti
i ignem eternum qui paratus e diabolo et angelis
eius ubi alij demones no dnt angeli eius
extraneode q ex subiectione proprias ¶ sicut ad ho
dr princeps mundi hunc io. xiv princeps hunc mun
di eiciet foras ¶ sicut dr princeps tenebrarum
harum eph. vi. quorum nihil posset ee q ordinem
iustie dine si i malis angelis eent gradus
placoris ¶ ad hc q ordinem iustie dine si inter
malos essent gradus placoris tunc q plus
peccauit alius eet tradendus ad torquendum et
egra e q. vr q i malis no sit gradus placo
mis ¶ contra ho sunt dst. vi. ra. et sic me
bonos dr sic hunt q q modum stie maioris
sit minoris placoris alij maiores alij mi
nores quida eum vni principie alij vni ho
alij vni vico psint vn dr spe scribie spir linie
et hmodi qa de illo vicio maxime pt homines
tentare a quo denominat ¶ ad hc ibidem mde
e q nome demonis dnicie nuncupat. s. mamo
na e eum mamona nomen demonis quo nome
vocat dnicie q syria lingam hoc aut non
o e q dyab i potate heat dare ut auferre
dnicias cui velit q qa eis vtit ad homi
tentandum ac deceptorum ¶ ad hc Josue xi
fr id omis bellando cepit. glo. ad ama sic
dr no e putandum q vnus fornicationis species
seducat eum qui i brithania fortat et illu
q i yndia ut i alijs locis neq vnum ee spm
ire qui i dnisis locis dnisos homines exagi
tat q puto magis spm fornicationis ee v
num et i mundo qui i hor ei officio pareat et
p sing homines dnisos spe ee sub uno mili
tantes qui ad hmodi eos petra sollicitet
filr iracundie principe vnum ee arbitror et
i mundo sub ipo et ide decretis potestis io non
vnus principat dr ee ad apto. eph. vi. q ples
gra quos nobis pugn e ¶ soluto istorum
fundata e sup vbi addit q dr magr ho sma
rum dst. xo ra. hic qsidandum e v sic dr or
do angelorum dr multitudo celestium spirituum qui
re se i alios nunc gre silant sic et i ma
lis datorum participando quesunt ¶ ad pm
q q hor dr q angeli i natalibz no sunt creati
equales nec gradus placoris et subiectionis
fecit i eis potius sic et i hominibz q potius in
dinato datorum naturalium qui sunt q angeli et magis
i singis ho sunt dst. xi. simplicitas essentie
p spiritualitas intelligentie. libi arbitri potestas
et discretio personalis de quibz ia aut multa
disputata sunt bn si ordo placoris et sbi co
ms dr permutatio i talibz datis naturalibz in
quibz tenples sunt angeli ordo e a natura
p dispositionem qua vnus disponit ad gradum
superioritatis et alis ad gradum subiectionis
si vo dr a potione gre tunc ordo no e q nq
q a quietencia dom gre i quo qda nisi do
angelorum quiet et talis subiectio nr hr
servitutis sile. libe em vnus subiectus alis eo q
illuminationes percipit ab ipo sic ap ad gal.
iii. dr de omnibz fidelibz nos i libertate
vocati estis fres tamen tantum ne libertate

ntiam i occonem doctis carnis vn talis sub
iecto mchil p sile cu seruitute hoies que ex
peccato cata e nec tale pee e otra naturu
superbire qa p nam hoi ogessu e e eni p gradu
ne q fecit ordinatrix prudeni sic etia p nam
hoi gressu e ut possit piscibz maris et vola
tilibz celi et bestiis tre et sic dr plato i thy
meo q ordini nali qgiruit et romis ut supi
oriores et meliores possint et alii subsint no
subiecode seruitutis p subiecode prudecie et
regimis vnde mk angelos quida dicit dina
tores quoz ut dr qdq ordinacode disponit
artq ministraciu et p hoc pz solutio ad ea que
qrit eta primu. s. vtru plato sit a na ¶ ad
q q vtru sit ad gra dd q oplemetu talis p
lacois e ex gra et ex dono gre et bonegre
dedu e q oplemetu ne e gra et oplemetu
gre glia ¶ ad id aut q obz q aut no eet ena
cuada et maxa glia pt die indicij talis pre
laco dd q ppt plenitudinem glie no enacuat
p ppt hoc q tur finit officiu ministri angelo
ru et officiu exactoris ceptacois demonu.
et oia i mediate i deu referuit aut sic adim
dice aut sic ad obiectu glie omn vn et ipe
apls stati subdit et eit dens oia i omibz ¶ ad
id q vltius q de placode demonu dd sic in
auttbz i ductis dr q qua diu durat multq
demones demoibz possunt ppt exercitu ceptaco
nis i quo vnq demon subiicit alii sic inter
tortores aliqui regis vnq alii subiicit ad
obedieciu duplici cone s qa hoc pinet ad or
dine familie regni aut ex voluntaria subiec
coe qa s vnq demon voluture se subiicit alii
ut p mdatu eius de eode vrao coptet de q
supior ceptaubi accepit ptatem ¶ ad primu
q i qrit obz dd q ordo i h retinet rem
bonu q plato mk malos angelos a prudeni
dina ordinat ad bona q elicitur ex ceptaco
ne demonu et ab illo bono p pcm angelis
no retridit p potius p prudentia dei ad q
ordinat ne malicia eius permitq i decora re
maneat ¶ ad a dd q h predet si gradu
placois demonu distinguitur p qualitatem
initi pcm corp. p hoc no e vnu distinguit eis
p ordine prudencie p q valet ad exercitu
ceptacois i quo q negotia e alijs ht impare
¶ ad vltimu eode mo rndendu e h eiusdem
pzdit arsi gradus distinguat p denitu
ingtacis et hoc no e vna ut dicit e

Quis sit actus supioris angli i ifiore

Secudo q quis sit actus supioris i infi
ore et hic ab omibz dr illmaco deste

dens a supiore i infiore i theophanijs et
alijs illmacoibz sic dr bta dyo q illmacio
ka opat i infiori. s. purgacodez limis i missio
ne sui i fusione. p hoc eni purgat eni i hoc
q ab illmato tollit dissilitudis hitu q est
hituale nescieta i qua fuit aliqua illma
ret. i hoc eni dissilis fuit illmatis a vitate
illmat i hoc q revelat ei p lume vitatis
q ali nescit. p hoc i hoc q p lume i fusu
reducit et conuit eu ad fonte etni limis qui
deus e ut illi toto amore i beat sic eni pm
dyo bonu e q e a bono et plantatu i bono
et ad bonu. ita lume illmacois talis e a
lume supiori et plantatu i forma talis limis
et ad lume etni fontis limis sic dr ys lxx.
erit tibi dns deus tuus i luce sempiterna per
pmu purgat p p illmat p tiu p hoc ¶ ad 90
q si ad sta illmacoem nctia sit plato an
gelica et vr q no. ab ipa eni suma sapia suf
ficiet fort infior ad tale illmacoez nulla
q indigencia e angeli supioris qui sic illmet
i fiore ¶ ad hr angli et po i li de spu et ala
dr q mk metez mam i qua vmago dei e im
pssa et deu nr e medu ¶ cu q sic dr b. dyo
dei expssior sit i angelo qua i hoie inter
quelibz hoiez angelu et deu mchil e medi
u et sic supiores angeli no sunt medij i il
luando inter i fiores angelos et deu ¶ vl 90
tius q si supior illmat i fiore vetu hoc hat
a na ut a gra et vr q a na loq eni p q bonu
bonis loq et malu malis et bonu malis et
malu bonis. illmaco qda e de hys de qbz
loq vnq ad alciu no e a gra eet eni i angelis
eta si illa ad eet ais gra. q vr q et illma
co et revelaco sunt a na et no a gra ¶ ord
hr dam. n. li. mg. ca. q eminet mk angelos
tradit infioribz cogitom sua p eminencia or
dinis et ne p hade cogitoem e illmare et re
velare. q p qdicoem nate supior illmat in
fiore ¶ contra illmaco no e n limis accepto
et tradito limis accepto no e n p gratiam et no
a na. q vr q illmaco no sit n p gratiam ¶ vlt 90
q si fiat p medu ut sine medio et vr q p
medu i infioribz eni i quibz fit intellectua
lis visio et illmaco no p fiat n mediante the
opha ut dr dyo q no mk angelos cu supi
or illmat i fiore optet q medu aliq sit
q fluat ab illmatore ad illmatu ¶ ad h
i naliibz ut dicit pht nec p intellectu nec p m
visu pfiat visio si illmaco n mediante eo
q e actus ut intelligibilis sic illustraco intelli
gencie ut q e actus visibilis sic lume corpa
le cu q nalia mitorum dina sic ars nam

vr q ecia dina qn vno spr illuiat alcu q illu
mnacd pficat n mediate aliquo ¶ ad ho qndo
vno angelus illuiat alu q stat q p eem no
tinittit se ei dr enu beda q p eem mthil illu
bit aie humane n deus qd optet q vitrat me
dio nl no illuiabit eu ¶ Quit si vtr medio
aut id e medu corpale nl spuale qstat qn
corpale medu enu corpale no e n mk extrina
corpalia i tali aut illuiacde extrema spua
lia sut qa et illuiator e spr et illuiat e sps
¶ Si aut dicat q e spuale aut erit sba aut
accdes no sba no enu sut n tres sbe spuales
s. deus angelus et aia ronalis et q stat q ds
no e media sba mk illuiance et illuiatu nec
angls aliqs pt ee medu qa tut ecde nd eet
medu et extremu nec aia ronalis pt ee qua
illa fnam i fior extremo sd angelo illuiato
medu aut debet ee mk extrema no pt extre
ma ¶ Si dicat q sit actus oz q sit i aliqd sicut
i subiecto. aut qd e i illuiatore aut i illuiato
et qdcuq det no erit medu. medu ei mk ex
trema e et no i extremo ¶ Soluco dd q i distic
tonibz angelorz p gradu placdis hoc e de ip
sius distinctionis ordine ut dicut dyo et dam.
q supiores de quibz plus noiut et potentiores
illuiant i fiores alit enu no eet vm q dr poche
us q amor sd nalis sive dinq qp bom forma
mouet. mouet supiora ad i fiora prudetia sic
i fiora mouet ad consigne eorz ad supiora
et reuencia et sic mk i fiora et supiora fit qu
da dissolubilis amoris applexus ¶ ad obiectu
aut q contra hoc e dd q illuiacd q e p gratam
gratu facete no pt ee n a deo i mediate et sic
i telligit q dr aug q mk metem mam i qua
e i ppsa ymago dei et deu i fortore et illuia
tore michil e medu p illuiacd q e de aulibus
acceptis sd p natura sive p gratam revelacdis
pt illuiare vno angls alu et angelo aiam
ronalem ita tn q sola sapia dina auctoite
et vtute pficiat omb illuiacdes. p angelus
angelu illuiat i strumetalit et ptate sibi col
lata ab auctore pe illuiacdis qui e sapietia
dina bn ay. xxpi vno e magr vr q i telis e q ter
tas aug i li. de mgro dr q et vno sibi magr et
plres magri dno auctte et vtute plures ut i
strumetalis et vtute docedi a po accipietes
et plres mtu sut ut disponat et paceat eu
q docet ut facili doctna vitatis accipiant
dn ad ibide tractas sit dr frustra extra labo
rat lmg doctoris. n mtl assit vtus coditto
res ¶ ad id q vltius q vtru sit a na ut agr
dd q abutdz i dmis enu ex theophanis no
pt ee a gra i hjs aut q nalit p ppitus tore

atos plus scut supiores qua i fiores et po
tentiores sut eo q sut p spiratcdis i telligene
qua i fiores pt ee a nata n gra dicat gtis
data qua sit totu q sut et q hnt gra e qa
ad cor. xv gra dei su id q su. ad obiectu q
dd q ipa illuiacd gra e et eta theophania
p q data nalia gratis data p mutu no ep
ta gra dicit p hec gra no e alcioris vtu
tis qua ipa nata i datis nalibz cosidata
¶ ad id q vltius q vtru sit p medu dd q
no pt ee n p medu sit pbat obiectdes p
i ducte et bn q ededu e q id medu no e cor
pale p spuale et no sit sba q sit spus uel
dinq ut angelicus ut aia nec e pe actus.
qa ab actute no pt pficri sba p ppu et qua
lem actu sit eca ac. i vn plusi pbat q p
illa spem glutatis q e de spo et hitus no pt
ee mot phisic qa si accipiat vtute i tellcu
ale sd morale p ea no dicet alkat p pfectus
et no p ee actutale p p ppu et qualc hitu
q pficit ad ppu et ad qualem h actq e ac
tus vltimq et pfectissimq q te pfte ut vigilia
no sit sopnus sicut ar. iy. de de aia dr q
actq ensis vltimq e made qui e eius actq
ut vigilia. figu aut ensis e actq eius ut
sopnus ¶ ad id q q i quo sit dd q e i vno
p qpacom ad alcu illuiacd ei e i illuiatore
p cedes i illuiatu p ipm actu illuiacdis sic
spes i telligibilis ab i telligencia agente pce
dit i mtellcu possibile et facit eu actu i telli
gete et pfectu p forma i telligibilis et sicut
spes visibilis p actu lucis procedit i visu in
oculo et facit eu actu videte et pfectu fm
forma spei visibilis ¶ Sed angls ta bonq
qua malus p sit aie ronali. ¶ Ad n.

Unde q qualit angelq ta bonq qua
malq p sit aie ronali dno et revelacd
ne actipit ab angelo bono et illusione ab
angelo malo fit aut hi explicit ut dr aug
ser ge. s. p sensu exteriore p ymaginatiua que
sic dr aug i vn ser geni vocat sps dr ei sic
sps e queda vis aie mete i fior i qua yma
gines rep i pmutt fit eca p i tellcu aue
rut q hic sta ta ¶ Calz q dit angeli boi
et mali possunt sup sensu ta exteriore qua
i teriore ¶ Et q dit possunt sup i tellcu ¶ Et
vtru sint i missores talu visionu ut i teio
res tn ut dr beda ¶ Sed angeli ta boni q
mali possunt sup sensu i teriore ut exteriore

Primo q q qualit possunt sup sensu
i teriore ¶ Q enu possunt sup sensu it ex
teriore ta bonq qua malq ¶ Ex hoc apparet

q̃ boni angli sensibilit̃ sepe apparuerunt et de
multis testimonium tã p visũ quã p auditũ sicut
abrahã gen. xviii. et loth ge. xix. et thobiã
tob. iii. q̃ etiã angelus malus h̃ fuerat dicit.
Ad cor. xi. q̃ satan sepe transfigurat se in an
gelũ lucis et sub hmõi transfiguratione
spe sensibili decipit tã p visũ quã p audi
tũ. sicut dicit q̃ apparuit beto martino ¶ Ad hoc
dicendũ in spe sensibili angeli apparent. nõ esset tri
plex genus visionis que diffinit aug. in xii
ge. ad. Dicit enim q̃ id q̃ apparet in sensu pertinet
in spiritũ et fulget in intellectũ. ppt q̃ etiã dicit q̃
paulus raptus est in iii ad cor. xii. Et dicit ibi glo
aug. q̃ p triplex relatũ intelligit triplex vi
sio in q̃ spiritalia relant. qui p angelos re
velant. et dicit q̃ primũ genus est sensibilis vi
sio. p ymaginaria. tertiũ intellectualis nõ at
posset in prime in sensũ exterior̃ in ptate acci
pent sup sensũ. g. tã bonus q̃ malus ptate
hẹt sup sensũ exteriorẽ sub speb̃z sensibilib̃z
revelandi que voluit ut illudendi ¶ Et dicit
possunt sup sensũ interiorẽ hoc est sup spiralem
pte sue ymaginariã exposse dicit ad. sup ge.
xxxvi sup id hic g. tã sopnio. atq̃ sermo
nis in vidie formicem nutrabat sic. in alũ
sopnia ex nutrio revelationis angelorũ ori
ret. ioseph pfendũ se fratribz suis fore sop
nio nõ videt nec matre sponsũ ut ablato
pulo in egypti fugiet angelus p sopniũ non
monet ait. vi. ¶ Et hoc possit malus angelus
pz q̃ multis illudit in sopnio p temptationem
et pollutionem et crepes visiones vii. c. et
ponit in decreto dist. vi. et dicit sic ẽ in ea de
illusione nocturna valde discretõ h̃ subtiliter pe
sare debeat ex qua re accidit meti dormi
entis alũ enim ex crapula. alũ ex re sue sa
fluitate ut in iecinitate. alũ ex cogitatione
tingit pollutio. alũ ex sola illusione de
mons et dicit q̃ tunc magis timenda est. Ex hoc
accipit q̃ tã bonus quã malus hunt ptate
sup ymaginatiua pte q̃ est sus inter qa
alit nõ possent in prime mea ¶ Ad hoc sup sop
niũ cypronis dicit ayarciam et ponit in li. q̃
dicit auct. de spũ et aia q̃ aliqui fit somp
niũ q̃ ẽ visio cui quis videt q̃ eodem modo
quo apparuit eueniet. alũ fit visio q̃ ẽ
oraculũ cui aliqua cuius p̃sona ut eciam
ds ad apte euentũ facienduũ ut denuntia
dũ denuntiat cui hoc nõ possit fieri nisi p angelos
manifestũ ẽ q̃ angeli boni ptate hunt
sup sensũ interiorẽ q̃ ab aug. vocat spes sua
ymaginatiua Et quis hoc vnũ sit tamẽ
quida obiciunt in contrariũ sic qa p tale in possione
angelorũ michi fit in sensu tam exterior quã
interiori si q̃ etiã p opacitatem natalem fiet per
opacitatem eius natalem sensibiles species in pmittũt
in sensu exteriori presente materia et p opacitatem
natalem species sensibiles in pmittũt in ymagina
tiua materia nõ pnte dicit enim aut in ix de ciuitate
q̃ sensus ẽ susceptiuus sensibiliũ specierũ pnte
materia ymaginatiuã aut tenet eas et materia nõ p
sente ¶ Et tũc videtur q̃ vtrũ illusio possit
ẽ a bono angelo in tali sensibili visione ut yma
ginaria et vtr̃ q̃ sic. Angelus enim q̃ ex natura
bonus est etiã in visione ppi boni falli potuit luci
fer enim decepti fuit in hoc q̃ iudicauit q̃ pter
q̃ exordine iustitie deus vindicare potuit ppt
bonitatem suã nõ ita vindicaret ut vindicauit
sicut sup ostensũ est in qõne de casu dyab. g. vtr̃ q̃
etiã p boni angeli in visione sensibili ut yma
ginaria possit fi decepti. interiorem enim visionem
nõ pt cõfice alij quã in sempiterno hẹt dni si in sempiterno pt
decipi ex visione sensibili ut ymaginaria q̃
in pmittit alij etiã alius decipi pt ¶ Contra in li.
de spũ et aia sic dicit cũ a bono spũ assumit aia
falli nõ pt et ille lib' attribuit aug. Ad hoc in de
humanũ spũ alũ bonus alũ malus assumit spe
nõ facile discerni pt a quo spũ assumat. in qa
bonus instruit malus aut fallit. g. in visibile se
sibili ut ymaginaria falla nõ pt ee ¶ Dicitur q̃ 90
quid fiat hẹt visio ab angelo sit bono sit ma
lo dicit enim aug. in xii ge. ad lit. sic sã ange
li multis modis misa sua facili quadã ac pro
tenti vnicode ut multione cui arabz vtũs misa
sua mea ee facuit et visionem suã quodã in ef
fabili mõ in spũ mõ in forni. Cuerat g. de il
lo in effabili mõ aut enim talis ẽ sicut in speculo re
sultat species opposite et hoc ee nõ vtr̃. eodem ei ut
species resultet in spectato quo sunt in sapiens et h̃ nõ
ẽ h̃. in angelo enim sunt intelligibiles species in hoc
aut sunt sensibiles nec pt ee tali mõ sicut vnus
angelus in pmittit altius cui loqt̃ ei qa tã ex p
te loquentis quã ex pte cui loqt̃ ei sunt species intel
ligibiles. h̃ aut ex pte hois sunt sensibiles
et ex pte angeli sunt intelligibiles ¶ Ad hoc
si dicit q̃ vnit̃ ei rone effectus eo q̃ esilit nõ
pt ei vniri qa sicut dicit beda mehul esilit illabi
ẽ in aiam in solus deus vtr̃ nõ ee vnũ cũ ei per
effectũ forte nõ efficit in sile sibi. cui g. in angelo
nõ sit in species intelligibil vtr̃ nõ posse efficere
in aia in intelligibile speciem et sic nũq̃ fiat
visionem sensibile ut ymaginaria ¶ Ad hoc in
li. de spũ et aia dicit q̃ angeli significatiuas
species in pmittit in sensũ et ymaginacionem et ppt
hoc talis visio dicit celũ qa celat aliq̃ signifi

catu et ro dr aug q dr Dan no tellexit op
e i visione et dr aug i xpi fr ge q pharao
et nabuchodo quorp vnus vidit spicas et bo
nes et no tellexit q celaret i visione p
significacionem alt vidit ymagine cui cap
fuit aureu et e et no tellexit q significa
ret i talibz spebz no fuit ppte sz Daniel q
tellexit q celaret nt significaret i talibus
spebus ppha fuit minqua ei i talibz visio
bz sp ad significat ut alu n. ¶ Ad ho ai ac
cio et passio sz qmone aliqua fiat ut dr
dr. minq fit angls i pmit i aiam ita aia
eq pt i pme i angum qceptus suos ¶ Solo
ad id qp q absq dubio qcedendu e q an
geli ta bonq qua malq explacone nali qua
eminet sup aiam sensibile put i pme et i se
fit i tiore q e ymaginacio spes sensibiles et
ymagiarias no tm i hoie sz eta i brutis
bn aug i vi fr ge. ad lit. dr q oib aia no
net visis et q ad vniculu qui paussit esdra
m. qone visus ille quo apparebat vniculo
praceda ee edeam ministro angelorp delat
et i pssus aie vniculy ¶ Ad id q obz i gen
dd q ftm e q nichil a fiat qua q fit opa
cone nali quamis eu no fiat alie spes sz form
tu alia fit abstracto spetu et i pssio i sensu
et ymaginacionem et excellencori btute et
ad a qua i opacone nali ¶ Ad id q vltius
q vtu falla possit ee i tali visione q fit ab
vno angelo dd q si angls dicat bonq boita
te ste tm posset credi q alu posset fi falla sit
pbat obiecto vix tu fit qa na tellectualis sit
e angli q deformis e tellectus eta p natura
telinat ad vetu et no ad decepcoez ¶ Si aute
dicat angelo bonq boitate cofinate qee tuc
no pt fi decepto p eu i talibz visiombz sit p
bat auctoitas adducta i li. de spu et aia sed
qu tales visiones fiut p angelu malu tuc fit
decepcio qa ille spt medaz e et sp intendit de
cipe qa sic dr qo vnus medaz e et pt eu et
m. dr vltio ero sps medaz i ore omn pphaz
eiq et hoc expsse dr i segnti auctoritate de li.
de spu et aia i ducta ¶ Ad id q vltius q quo
fiat visio ab angelo dd q qa angelo ta bo
nq qua malq sz ne excellencia elevat sup a
mma sensibile qd hi ipm hi ptate i pmendi
sibi suos qceptq p hut em modu ob nata
supior ta spualis qua corlis hi ptate i pme
di i infiora supior em motor et i fior mota
sz ne ordine i omibz mobile obedit motori

ad mouendu sors eius et bn qcedendu e q ho
no e oio sic res q resultat i speculo sz e sic
spes i pmetis motoris resultat i mpsso
et moto et p hoc pz solucio ad pmu q ob
de speculo ¶ Ad a dd q no e ita sit vnus
angls q locutom i pmit i alu angelu
cocceptus suos sit pbat obiecto sz e sic na
supior i pmit i infiora vb i fior na i pssio
no supioris recipit sz vtute et modu ipsu
et no sz vtute et modu supioris i pmetis
dr enim ar i vi. ethi. q omne q recipit ad
recipit id sz modu et vtute recipientis et
no agentis. et io q i angelo i pmete e intel
ligibile i aia sensibilis efficit sensibiliter
eo q aia sensibilis alu modu et alia vtu
tem recipiendi no hi ¶ Ad a dd q vnit
ei sic ta effectui sic na dcm e argumentu
aut qtra ftm pcedet si aia sensibilis hm
eade vtute ut vnimocta recipet i pssionem
sz qua agit angls et i pmit et huic alig
no file e q dr ar i li. de somno et vigilia
vb dr q somnia q p signu no p cam fiut mt
tu sub ymaginibz somniat sensibilibz qua
mis i celo sz positom astrorp no sit sub ta
libus ymaginibz. aia em sensibilis i ta
libz i pssiones receptas sa ab astris sa
ab angls fort ad ymagines ggruas sue
potencie receptme ¶ Ad a dd q sic dr an
sz et angli cursus rerp triplex e. s. nalis
et ad hunc cursu manifestandu aie sensibi
lis no e nctia opacio angli sed i pssio et e
cursus volutatis quo fiut res a volutate
procedetes et hunc cursu no put manifestare
angli. qa sic sup determinatu e i qone de cog
nicone angelorp ea q subiut volutati non
put cognosce angli n eaten qua manifestat
i signis corpalibz qmus ppt p spiritualitate
i telligencie sue talia signa subtilius et
celeri participat qua hoies qu appete in
cipiut i corpe ut sanguine ut spu i tiore sa
nali sa vitali sa aiali et sz hoc q pcipiut
ea put i pme i aiam sensibile et e cursus
mirabilis sz q i qlibz na reservauit sibi
deus q de vna qoz na et i vna qoz nata
facrat p tpe q vult ad onsione potencie et
glie sue et dehoc sz q bni angli accipiut
adeo p revelacom ut frequentius faciut
i aiabz visiones sensibiles et ymagiari
as et io eta celu dicit ¶ Ad vltimu

dd q absq dubio q natura aia nō pt im
primere i angelū q angelo ex ppa ppspicaci
tate i telligēte ppcipit ea q sunt i aia sen
sibilit sū i sensu exteriori eo mō et ea vtute
qua cogscat alia sensibilia ¶ Sic possit sr
Ecce do q qualit angeli boi i tellectu qo
et mali possint sup i tellectu. vr ei q
nō possint nec boni nec mali q rōem em
ec i tellectu ē ho ad ymagīē dei. ymago
aut dei ut dr aug nō fōrt si a deo dr ei
aug q me mētem meam i qua ymago dei
i pssa ē et deū aug ymago ē michil ē medr
si aut illmaret ab angelo bono aut obnu
bilaret ab angelo malo optet q angelo
ille sic forīs i tellectu ut deformatus supior
eet i tellectu et sic medius eet mt i tellectu
nrm et deū q nō ē vm s aug ¶ ad ho sr
d ps. Signatū ē sup nos lume vultus tui
dne destinguit glo triplice ymagīē s.
creatois. filitudis. et recreatois et dr q
ymago recreatois ē fides spes et caritas
q quas vtutes forīt et ymago creato
nis et ymago filitudis. fides aut spes et
caritas nō fut si a deo et nō ab angelo bo
no aut malo. q i tellectualis mra nā nō for
et si a deo. ho si ab angelo bono illmaret
ab angelo bono ad lume foreet et ho esse
nō pt si a deo solo forīda ē ad lume vi
tatis dde nō arguit q nō deforīt a
malo angelo angelus em bonus potetior
ē i forīdo qua angelus malus i deforīdo
¶ ad ho si ita eet q angelo bono ho ret pos
se sup i tellectu cui i sior nā de nēcitate
suscipiat actōnē supioris i corlibus sicut p
i sole cui actōnē de nēcitate suscipit
emispū et igne cui actōem de nēcitate
suscipit cremabile videt tūc q i tellectus
nr de nēcitate suscipet i pssiones angeli
tā boni quā mali et hoc ptly ē q a i tellec
tu libtate ht et nō nēcitate ad suscipie
du bonū aut malū ¶ ad ho Dam. de mal
angelis loqns i 4° li. ca° ult dr sic volem
i fre nō pualet i nobis ē em suscipe ut
nō suscipe i missiones eorū. q nō ē nēcē
i tellectu nrm ab angelo bono ut malo
suscipe tales i pssiones ¶ Oltius ho q ri
tōe obi Dam. utrū tales i pssiones dicā
tur i missiones sine fiat a bonis angelis
sive a malis et vr q sic glo sup. d Job

p. 90

p. 90

p. 90

nd

valde diuisificati sunt doctores an nos phi
lippus eum cancell. psiorib dixit q solus
deus pt sup voluntate i hore i formido ea et
gtendo et qtq voluit et hi qfirmabat per
auctte fulgetij q ponit i glo ad ro. 1°. sup
id tradidit illos deus vbi dt fulgetius sir
solus deus opat i cordibz hom ad i clinan
das voluntates eorum et qtq voluit sui ad bo
num sui ad malum ff i bonum i clinat apposicom
gre coopantis i malum aut no i clinat facie
do malum ff subtractione gre emisse sicut sol dt fa
ce tenebras vbi no illuminat. Dixit etiam q an
gelus bonus pt sup sensum exteriorem et sup sensum
interiorem qui e ymaginatio et fantasia et esti
matiua et memoratiua et sensus quibus dr ei
dauicem i vi. de nalibz q quq sunt sensus interio
res sic sunt quq exteriores qui ia enumerati sunt
et q pt etiam sup intellectum possibile maxime et
no sua fuit qa alie tres visiones. s. corpis.
ymaginaria et intellectualis quas distinguit
aug in xii. sui gen. ad lit. no pficient ministerio
angelorum bonorum et hoc eet qtra aug qd ex
posse dt q ministerio angelorum hee tres visiones
pficiunt. Dixit etiam q malus angelus pt fie
sensum exteriorem et interiorem obnubilando et illu
siones faciendo in sensibz et fantasmatibus
ff immediate sup intellectum no pt eo q intellec
tum et lumen spiritualis receptum ipse aut
pt mediatij e et ailsus alium ppt q Job m°.
ut dt B. tenebrosus turbo dr fr id nocte illa
tenebrosus turbo possideat et no illustretur
lume. mediate aut pt pouere deceptionem
in intellectu et ione f conuersione intellectus ad
ipsa turbando. s. fantasmata quibz eba
tis. intellectus no pt accipe ab eis clarum lu
men beatitudinis et decipit. Ad aut angeli bo
ni possunt sup intellectum. pbabo p q° q sic dt
angeli hominibz aug in tribuunt ministrates eis
salutem et amicantes eis dona largissima
et q angeli mali no possunt sup intellectum et
voluntatem pbabo p id Gen. m°. subditte erit
appetitus eius dicebat eum q ille potestate s.
intellectus et voluntas libe fuit et io ab angelo
malo no pnt inclinari in ad q volunt et q an
gelus bonus pt sup intellectum e ex lume diuino cui
quictus e angelus bonus et no malus p q
sic p ages pnt angelus bonus opat in intellectum
et i pmit i eum et intelligibilia intellectualis
visionis et hec opinio valde rionabilis est

et quorundam dicit sancti et io teneda. Ad
primum q° q ingenium obiec q no possit angelus
bonus sup intellectum dd q forcione gre
mens nta no format in a deo et hoc in
tendit aug ff formatione spiritus intellectual
visionis quibz amicant dona largissima
ut dicit et disponit ho ad gratiam pt formari
ab angelo bono opatione suus diuinum ut dicum
e. Ad id pz solutio ad secundum ymagine em
recreationis format ymaginem similitudinis
et recreationis forcione gre et hoc no pt
ee in a deo. ff formatio dispositionis p species
intellectuales visionis pt ee ab angelo bo
no opante p lumen diuinum. Ad a° dd q
sola voluntas simpr liba e ad eligendum et
suscipiendum vi eum exclusionis et vitatis alii
intellectus rte ordinat rogit ad credendum
ff hoc vm e q in po intellectum e et libtate
eius p affectum quiti ad intelligibile ut auti
abeo et ppt hoc no e sile q inducit psili i
agente cum corpali et patiente patiens nmita
te ff suscipe actum agentis et i pmetis in
ipm i spualibz aut et voluntatibz no e sic.
ibi enim i patiente e suscipe actum agentis et
i pmetis ut auti ab ipa. Ad p hoc pz solutio
ad dicum Dam. qa hi exposse dicit dt. Ad id q
vltius q dixit idem cancell. q i mitte di
mittis nobis aliqui eum refert ad ipam sug
gestionem aliqui refert ad opus secundum sugge
stionem ia factam et acceptatam. aliqs i mittit
i bonum opus ut i malum mediante suggestione
illa et sic accipit i malo i illo loco. ps in
missiones p angelos malos sic pz p glosam
paulo ante sup idem i ducta et sic accipit ff
ibi io. xiii. cum diabolus misisset i cor ut tradet
eum iudas p suggestionem eum acceptam iuda
i misit eum diabolus i malum opus traditionis sic
etiam i bono accipit i ps. b dr i mittit ange
lus dni. p illuminationes eum et p suasiones
ad bonum bonum angelus i mittit homines i inspira
bona et hi sensus innuat ex alia instantia
q sic dt. timuit angelus dni i gyro timen
tibus eum aliqui refert ad ipas species sui foris
intelligibiles que p suggestione i ducunt intel
lectum q tm p abstractionem no possunt ff i an
gelo co q potentias sensibiles no hent me
diatibz quibz fit abstractio si tales formas
i mittet angelus cum no possit i mittere n q ht
optet q ipe angelus faceret eas et sic crea
tor eet forem q plus e creare ei no quem

n soli deo et sic negat a sacis q angeli boni
et angeli mali no sint ministres sed cectores
forcu intelligibilium quas ut deus creando imit
tit ut alia intellectualis p abstractorum a sensi
bilibz colligit ¶ ad id q ultimus q dd q ig
ne caritatis in corde no pt fieri n deus uel
creando ea in nobis ut dando ea nobis ex bon
tate sua lux xpi igne veni mittere in terra
et q volo n accendat a ministris aut ecclie et
a predicatoribz pt ho dispom ad caritate ut
ut abilior fiat ad recipienda gratiam ut ut
caritas que e in ipo amplius ferueat et
accendabilia venialium peccatorum forci exurat
ppt hoc eum carbones desolatori dicunt ardo
res caritatis sic dr aug in x ffess. o tritat
id bbu ¶ q det tibi aut q opponat tibi ad li
do. sag. po. atu. cu car. de so. ¶ sic a angeli
pnt disponendo operari sed caritate dare no pnt
¶ ad a dd q demones no sunt incentores nisi
disponendo et turbando fantasmata ad incesum
sic dicm g et q no sunt immissores ca ia dca
e ¶ ad i q in gtu ob dd q no e sile de incesu
no corpali ut spuali incesum enim corpale ne
cessitate ht ad incensione ex obligacone ma
le qn appinquat incensio et hoc mo no e in
cesuo spuali et incensibili cum ca paulo an
dca e ¶ ad id q ultimus q dd q fugg mala
a dya e et io ab eo de immitti qa ad deum sic
ad pncl reduci no pt sed stat in dya sic in ca
deficere bona aut cogitaco no e ab angelo
sic acta pa sed sic a ca media sui instrumenta
li et io angeli no de bone cogitacois immis
sor sed deus angeli eum sparator ut incentor
cor eum mundu bonu creat in nobis deus ipse
ipm et no p angelu ¶ ad dcm bede pz solo
p an dca angelus enim malus no pt immit
te n q ht apud se et cu no possit tales
formas hre p abstractom si haret eas optet
q faciet eas et hoc ee no pt ut dcm e incen
tor g no pt ee immissor. Utru angeli mali
et boni sint immissores et q demo incesionis

Ercto q utru angeli mali et boni sint
immissores talium visionum ut incectores
tm ut dr beda. et qa hoc ia determinatu e
no restat qrendu n de mo incesionis qnuer
unt aut a sacis multi modi assignati quibz
illmat intellectus et accendit affectus aliqndo
p remocoem impedmeti sic dr glo sup id ps.
da mi intellectu ut discam mandata tua sic ps.
s. deus dat intellectu et si aliqn ministro angelo
sit dam. p. vbi nos hem vir gabel fac
intelligere istu visione. alia trsl ht dixit an
gelus vem intellectu tibi dabo deus tu psepz
qui luxo e illmat pias mentes et si aliqu
vtur angeli ministro ita eum dr angeli intellig
dare hoi nec a squa dr dare lumen domui qu
p fenestra facit eas luce no sua penetrari
et sic illustrat ea. vr g q p remocoem ipe
dimenti angeli et illustrat et accendit hoiem
ad vitate et devocoem ¶ ad hr aug in li.
lxxxiii qonu qu malign spis obscurit me
at intelligencie p quos pade lumen rom
radius etne lucis solent rone corrupcomis
g stracte in alia et obtenebracois eu ig ex
obstructone meat intelligencie impedat alia
ne erigat se ad bonas cogitacones et bonus
angelus fortior sit in pmonendo qua malus
in impediendo. vr q gra hc duo impedimenta
dup angeli bonis expedit animam s. illmian
do ad intuitu spualiu bonorum ex quibz intuitis
p intellectu ad bonas cogitacones excitatur
alia et arcendo malos angelos ne talia ipe
dimenta ppetrare possint ¶ ad ho in li. de ania
et spu dr q revelacones aliqu fiunt hoibz ab
angelis in somnis et subdit vigilatibz etia o
culto qda instinctu in gestas ee cogitacones
quibz diuinaret nonnu sic caiphas potifex
ypheta fuit cu yphandi volutate no haret nec
ypheta ee intenderet ex hoc accipit q in somnis
ordinado fantasmata aliqn illmat etia lume
yphie intellectus ¶ ad ho nu p xiii dicit homo
cu obturat e oculos qu cades aptos ht ocu
los q visiones dipotentis dei intuit e et ite
dit dicit q cades in somnis aptos accepit oculos
ministro angelorum ad lumen yphie ¶ ad ho si fili
tudo a corpalibz sum fit dortia dyo in celesti
ar ca. xv. tur multiplicacom lunis sp seq in
cesio igns q fit enclide in li. de visu mapie fit
in speculis puris et gramis in q bz reflexio ra
diorum lunis statim elicit flama ignis et calore
incesum et magni ardoris. g a fili multiplica
to lume lunaris intellectu p angelu bonu de
nnitate vr accendi affectus ad pietate et de
nocoem intellectorum sic dr ge. xx. ignis e s'mo
dm in corde meo velud ignis estuans clausus q
in ossibus meis dr e in fortissis vncibz aie et
pnissis et laborani fere no sustinens et t. m.
de excelso misit ignem in ossibz meis et erudiu
me ¶ soluto qrendu q omnibz his modis ange
li boni intendunt affectus fidelium. s. aliqn p remo
coem impedmeti sic dr aug in lxxxiii qonum

Sola

aliqm patefacledo meatu bitatis ad itellm
nec limite ebne bitatis libe ad itellem vere
possit sic dr glo sr i ps. adducta ba in itel
lem dr em costabenlute i lib. de dra spr aie
q ad cellula que dr logistica sn rnalis in
qua opat vis itellctiua i spn aiali metus
fuit duo rnus ab anteriori a sensu qm et y
magiatiua virtute defens foris ad cella
logistica alr aposteriori formas a memoli
vtute et recordatiua sn remiscecia ad eande
cellā foris defens. et iste due vie aliqn dmpr
obstruuntur. obstruunt em aliqn ingredie et
spussitudie spr aialis et obnubilacde alm
quada carnicta q ibi e obstructe meatu et
hor signu dr ee q cu ho e i magna cogita
cde et subtili agomsat flectedo caput ante
retro et ad dextru et ad sinistru p q natura
tendit remoue obstaculu ut for itelligibles
lucide et libe possint trusire ad itellem et cu
sit i phitis dcu e angli ta bom qua mali
opent i fantasmatibz et dormiendo et vigi
lando. ordmado disponedo illmando. obnubi
lando sic opacd bonorz angelorz cofert ad
illmacom itellcus ¶ aliqn ecia spes itelligi
biles sic dr aug i xpi ser gr. ad lit. vnicone
mirabili et mixtione sui ad aiam ipi itel
lcu p limite dinu i gdo et de hor quidam
satis queiens dederut exm cu ei duo spe
culo opponut sibi iuice directa opposicone
spes q sunt i vno resultat i alio sic angelo q
iucto itellcu hois spes quas hr i lume dino
cu giuct e resultat itellcu hois actu lume
dim aud vtute spes ille sunt apud hoiez quas
cu limpide tuet itellcus flamat et i cadesc
cit calore caritatis affectus et p hoc pz solo
ad totu omd em modi iducti bom sunt et hz
solus deus det itellcu qui e domu spe satis
tu ad recepcom eius i aia mltiplr vtat mi
stro angelorz ut dcu e ¶ Tractatus 8. de cepta
cde q de hor q cde demonu.
dr n li smarz dst vii ca vlti. alijs
qz h a sacis iuste et pudice vmetibz vm
cuit. pcis alios temptadi vr admi rone
em hm q de temptacde demonu et gratt
ta ¶ Sz q sit ceptacd ¶ Secdo hs sit ceptator
¶ Tercd qui sunt modi temptadi et quot. ¶ Qs
aut sit p gressus temptacois a serpente in
sensualitate et a sensualitate i superiore pte
rois et ab iferiori pte rois i superiore i pra
cu de cau a de disputabit erit i quinedu.

¶ Quid sit ceptacd ad pma

Ad pmu predie sic sup r gen. xxxi. ceptauit
deus abraha dr glo sic ceptare p eo q e
p bare dicim dn septu e deut. viii. temp
tat vos deus ut sciat si diligatis eu an
no vitres em dilcois sue ho ignorat n ex
primeto cognoscat ¶ Ex hor accipit q ceptac
cio e p bacd alicm ad accepcom exprime
ti ¶ Sz qtra hor vr ee q dr jo. ms. q no eat
s opus q quis testimoniu phiberet de
hoie ipe em nouit q eet i hoie. cu q deus
cognoscat oia q sut i nobis no oz q vtat
p bacde ad accepcom exprimeti. qstat aut
q temptat deus ceptauit em abraham
q vr q ceptacd no sit p bacd ad accepcd
ne exprimeti ¶ Qi forte dicat q intelligit
de temptacde que e a dya. no a deo. qtra
illa q sunt i nobis aut sunt n alia aut volu
taria ¶ Si sunt n alia illa cogscet deus per
hitus qcreatos sibi et nalit sic cogscat
rea sensibilia ad illa q no optet eu vti
p bacde exprimeti ¶ Si sunt volutaria aut
manifestat signo corpali aut no ¶ Si non
manifestat signo corpali illo no cogscet
ea sic i anbitis p batu e et sic i vacuu
vtet p bacde exprimeti ad illa cogscenda
¶ Si aut manifestant signo corpali tunc cog
scit ea sic et alia sic i anbitis p bacu est
et sic utili no indiget p bacde exprimenti
¶ Ad hr i phia ut dr ar. i top. no acci
pit exprimetu scie p ignoracie. vr q q
ceptacd no sit p bacd ad accepcom ex
primeti ut sciat et sic vr q diffinicio q
ponit i glo i vtilis sit ¶ Soluco ad hr
p distinccom soluedu q. dr em ceptacd
sep modis. et omu hz illis modis e i grie
p bacois et ad vnu fine i qm qui e ac
cepcd exprimeti et hor attendes glosa
p inductu dr q ceptare p eo q e p bare
dicim et q ho vitres sue dilcois ignorat
n exprimeto cognoscat ¶ Primo q de dr cep
tacd i qm p bacd ad accepcom exprimiti
scie et ignoracie et sic dr ar q ceptator
imitator e dyaletici et p bat ceptando
certa quia quibz scitis no de nitate scit
ars. p quibz ignoratis de nitate igno
rat et ille e ceptator qui no accipit ex
primeti n ignoracie et e ceptator qui
ceptat certa ppa pria singlorz ex quibus
de nitate seq oclusio et scia q e effectus
et hitus oclusionis et her ceptacd accipit
exprimeti scie et ignoracie ppa em sunt
quibz satis de nitate scitur ars et

quibz ignoratis de nititate ignorat ho
mo dr tēptacō pbacō ad exprimēti electōis
et ēclinacōis voluntatis ad id q̄ ī tendit tēp
tator et sic dr tēptare hō hōrem qui nitit
ēclinare eū ad suā voluntatē. et angelī boni
hōrem cōdē mō et angls malus hōrez et sic
dr mgr hugo de tēptacōe dya q̄ tēptacō ē
ī pulsus ad illicitū tēptacō aut angeli boni
ut hōis boni psuasiua ē ēclinacō voluntatis
sū ī ducō ad id q̄ ī tendit psuades angelus
ut hō tertō mō dr tēptacō pbacō p difficilia
ad acceptōm exprimēti dilectōis ut fidelitatis
et hō mō dr ect. mū. Si ē tibi amicus fidelis
ī tēptacōe possīde possīde illū et si tibi qui alā
tua Tertō mō dr tēptacō pbacō p difficilia
ad acceptōm exprimēti q̄ denuō dilectōis
et fidelitatis nō ipse tēptator et pbator ac
cipiat sz pbatus et tēptatus ut se. s. et vires su
as cognoscēs plus de deo psumat et sic ac
cipit id sap mū deus tēptauit illos et ī venit
eos dignos se hōr ē fuisse se fecit p exprime
tū et ī tob. xij. qa placuisti deo nēcē fuit
ut tēptaret te. hō ē pbatū te tibi ondere
et ī deut. vi. tēptat vos deus ut sciat hōr
ē ut scire vos faciat an diligatis eum
Quarto mō dr tēptacō pbacō p exercitū q̄
pū ut accipiat exprimētū ptātis sū fuci
tatis ī ope et sic tēptat manus vtū sit po
tēs ad tenēdū secūcis vtū potēs adiūcde
dū et immētū vtū potēs ad laborādū luc
xpm. mga bōū em qidē et eo pbare illa.
et sic etiā tēptat se hō ī virtute quīte pta
tis sic cū exercet se ad opa vtutis et sic ac
cipit dam. j. vbi damel dixit ad eunuchū
cepta nos obsecro dere diebz et da nobis le
gumina et sic vidis fac cū seruis tuis et sic
etiā accip ī ect. xxxvij. qui nō ē tēptat
q̄lia scit hō ē q̄ virtū suarū exprimentū
nō accepit qualia pt fuere dseipo Sexto
mō dr tēptacō sctissime actus demonis
obseruacō dya et ī sidiacō et cūmulacō q̄
tota die otimie ī stat ad hōis deceptōm
et sic accip j. pet. v. adūsarius ūr dya tā
quā leo rugiēs circuit quēs deuoret
cui resistite fortes ī fide luc. xxij dixit
dns symoni petro symon ecce satanas ex
petiuit vos ut cribraret sic triticū ego
aut rogaui pte et tu aliquā cōuersus cōfir
ma fres tuos bū chrisostō ī xxiij omnia

sēdo. sic dr multū dya imitatur vndiqz vastās
salutē mēam optet igr vigilare et ī sōpnes
ē vtiqz et vndiqz pietibz mūstre et cohibere
eius vehemētā. si em pūā quīdā assūpserit
tēptacōem amplū sibi ipi astruit de reliquo
ī troitū et totā introducit et paulatī suā vtu
tē. si q̄ cura aliq̄ nobis ē salutis mē neqz ī
pmis ei credam eū nobis supuēire ut ab ipso
ea q̄ magna puēientes pstringam etēū vl
tie dōcie ē illā quīdē tātū mōstrare sūdū
ut mēam pdat aiam nos vo. gpt mēam ipōrū
salutē resistendi ei nez puā ī troducē mēsurā
et hō solo mō q̄rim dr de tēptacōe ¶ ad primū
g dd q̄ deus nō tēptat ut ipe exprimētū acci
piat sz ut tēptatus sue vtutis exprimētis
accipiat et cogscat q̄ dese pfūme valeat.
dr em ad q̄ tanto alciori spe qs ī deū resur
git quīto plura et forciora p nōie illū ptule
rit ¶ ad ad dd q̄ ea q̄ sūt ī nobis voluntaria
nō cognoscit demō anqua fiat et iō psuasia
et ēclinatia tēptacōe vtē ad exprendū vtū
voluntas mēa ēclinet ad eligēdū id q̄ vult et
hōr expsse dr ad dd sē ī job. q̄ abscondit de cipu
la sup semita dicēs q̄ semitas cordis ēclina
tō cordis ē sup quā dya abscondit decipula
tēptacōis ut facilū decipiat ¶ ad vltimū
ia pz solutō hōrem ēlligit de tēptatore q̄
ē imitator dya laetari et tēptar cuta q̄mā et
de tali tēptacōe nō loqui hic ¶ Qis sit tēptator
Ēcūdo q̄ qs sit tēptator et ūr q̄ solus dya 90 q.
j. ad thess. mū. sup ī ne forte tēptauit
nos is qui tēptat qlis dya cui officū ē
tēptare ¶ ad hc qō li. mū. sup q̄mā cū vo
dr sic qtōp petram qtōp de die et nocte facim
et malorū opm petram ī pūi ē demonū qui
mūquā nobis dant regem et semp ī pellūt de
lictis augē delicta et tumultū facē pcōrū
cū q̄ oīs tēptacō pulsacō sit ad illicitū sive
ad pcm ūr q̄ nō sit tēptator n̄ demon ¶ ad
de facūt aut ī pcedēti articlo adducte
de chrisostomo et j. pet. v. et luc. xxij ī q̄bus
oībz expsse dr q̄ satan sū dya ē q̄ temp
tat ¶ ad hc job j. et job ij. expsse hēt q̄ dns
licētā dedit satha ad tēptandū job cū q̄ nō
sit tēptator n̄ cui deus dat licētā tēptandi
ūr q̄ dya solus sit tēptator ¶ ad hc ait mū
accedēs tēptator dixit ei nomē tēptatoris
nō quēt ei n̄ cui officū ē tēptare sz sic dr
glo pus ī ducta solus dyabolī ē officū tēp
tare q̄ solus dya ē tēptator ¶ ad hc aut
ille tēptator ē qui licētā dat tēptandi

aut q̃ exercet actū tēptacōis ꝗ nō ē q̃ dat licē
tiā deus s. iacobi q°. nemo cū tēptat dicat quōm
a deo tēptat. deus em̄ ī tēptator malorū est
ipse em̄ neminē tēptat. q° relinq̃t proprio a diui
sione q̃ solus dyab̄l tēptator sit qa ille exercet
actū tēptacōis ¶ sed cōtra ibidē dr vnde ꝗ
ꝗ tēptat a cupiditate sua abstract et illatus
ad hr dr q̃ mundus caro. demōia tēptat. q° ū
dr vnde solus ēē tēptator ꝗ tres ¶ huic hor
q̃ vtrū deus ī ducat aliquā ī tēptacōem et vr
q̃ sit ant vi. et ne nos ī ducas ī tēptacōm hi
em̄ frustra a deo tēptarēt petēt si illus a
deo ī tēptacōem induceret ¶ ex cōtra glo. ibi
ī tēptacōm ī duci ē tēptacōe frangi et tēp
tatore superari et hor ilo facit deus ꝗ pot
dyab̄l ut q̃ cupiditate. q° vr q̃ deus nō ī ducat
ī tēptacōez ¶ ad hoc ꝗ ad cor. x. fidelis deus
q̃ nō patiet vos tēptari sup̄ id q̃ potis sed
faciet cū tēptacōe quētū ut possitis susti
ne. q° vr q̃ dei ē adiuuare qtā ī ductōnem
ī tēptacōn. q° nō ī ducit aliquē ī tēptacōez
¶ Ultimus q° de hor q̃ ꝗ. smard dist. vi. ca°.
vlt° dr origē sic puto same q̃ sci repugnā
tes adūsus istos ī cōtores et vincētes mun
dū et exercitū demonū velut quā plurimos eo
rū mētinat ne vltra fas sit illi spū q̃ ab
aliquo sēto caste et pudice vincēdo vict est
cum alū hoīez ī pugnē hor em̄ nō vr ēē vm
qa deus prudēs sua tēptatores ordinauit
et fl̄ pmittit ad exercitū vtutis fidelū sed
ī natis tūt et ordo ut ī ꝗ. de ciuā dr ci.
q̃ nā nec indiget nūtis nec habūdat superflus
ī opibus aut dei maior ordo ē. q° ī opibus
prudēs dūc habūdancia superflui superflui
aut ē facē p̄plres q̃ pt fl̄ p vnū. ꝗ de demo
q̃ vict ē ab vno ad hr pt tēptare alios. q°
superflui ē illū remōle a pugna et alū licē
tiā dare ī pugnādi ¶ sed cōtra hor ūtū vr
ēē q̃ ꝗ modāmē iustie ēgle debet ēē pond
belli inf ī pugnātes et ī pugnātos ꝗ ī pug
ti p morte qtūme diminuit. si q° exercit
demonū nō diminuet p victoria hōm ī e
quale ēet pondus belli inf demones et ho
mīes p victoria. q° q̃ vincūt diminuūtur
¶ Dolūto dr q̃ ad p° qstū q̃ dyab̄l ppe lo
quendo explicē cōne p° ē q̃ iudic ppū ē ī pug
nare bonos et dr sapie p° iudicia dyab̄l in
trauit mors ī orbē tracti hor ē prim q̃ ē
mors ate dūsit sup̄a erexit se cōtra deum
ita sic dr aug̃ ī li° de ciuā dei. in

victia que expressē ē sup̄ ī pugnāit et tēp
tauit hominē ne a beatitudine ascendet vn
ipse descendat ¶ sed tō ē qa obstinat ē in
malo sic bon angel cōfirmat ē ī bono
vn ꝗ smard dist. vn. ca°. sup̄ dicū ē dr
magr sic mali a deo q̃ malicia sūt obstina
ti q̃ bona voluntate hīre sū bene velle nō
valet et si bonū sit q̃ aliqū volūt volūt
em̄ aliqū ad fl̄ q̃ deus volt fl̄ et vtq̃ illud
bonū etiā et iustū fl̄ nec tū cū bona volū
tate illud volūt nec bene id volūt ꝗ obsti
nati ppū ē irasci qtā omīe bonū et ī pug
nare illud et cū dyab̄l sic sit obstinat sūt.
ppū ē tēptare et ī pugnare bonos tertia
tō ē qa p̄ tēptacōis q̃ fta ē ad adā et
eua dyab̄l fuit inuentor et ab illa tēpta
cōe possibilitas tēptandi ī omīb ē exor
ta et cōta vn cū deus ꝑme tēptacōis
ī omīb alīs tēptacōib sit et tēptet ut
dr aug̃ ī xv. sup gē. dyab̄l ppe tēptator
ē q̃ p̄ tēptacōis ē inuentor ¶ ad pmū q°
q̃ ob ī qrū dr q̃ vn solus ē tēptator
ꝗ obiectū et materiam tēptacōis aliqn
accipit a cupiditate carnis et sic fit ab in
strumēto nō sic a tēptatore dr qa. q°. q̃
vn q̃ ꝗ tēptat a cupiditate sua abstract
ab ī omībīli bono et illect libidine bonī
omībīlis. alū accipit materiā et obiectū
tēptacōis a spectaculis mūdi. s. ī dulcīs
et honoribz et alū accipit a serpente ī sup̄
et ī ira et ira et sic dr q̃ plura sūt tēp
tacia ī strumētalia et sic obiecta vnus
ōi ē qui hec oīa monet sit pm tēptator
¶ Qualit aut deus tempter sive probet ste
dēti articulo q̃ōnis determinatū ē ¶ ad d
q̃ vltimus q° vtrū deus ī ducat aliqnā
ī tēptacōem dr q̃ nō ppe nō em̄ ē cā
malicie sic pbat obiectō nec ē cā q̃ ab
frangat ut vincat tēptacōe ī missione
malicie ꝗ qa aliqū deserit pgratiam et
pmittit frangi tēptatū q̃ fortacōe ma
licie ī loco hr oro. hō ē ut nō deseratur
p gratiam nec pmittat cōfortari malicia
usq̃ ad fractōem tēptati et sic ecā ī tel
ligit dcm apostō q̃ facit cū tēptacōne
pueniū qa ipm exercitū tēptacōis pnet
et pfect ē vtutis ppe q̃ ecā sci facili
sustinet tēptacōem ita q̃ aliqū petat
tēptari ꝗ pba me deus et tēpta me
ure te. me. et cor me ¶ ad id q̃ vlt
q̃ de hoc oriū dr q̃ satis pbabile est
q̃ ita sit magis ꝗ q̃ glosat magr illud

ibide. s. q de illo vico i quo supatus est
ab aliquo scō pfte nō heat ptate alū
tēptādi de cetero i bellis cum humanis sicē
q supat ab ab aliq pfte nec illū nec alū
de familia sua code bello audet i pete ppt q
ē dr i u smard dist. vi. ca. de lucifero aut
q relegata sit ptas lucifori ab eo tēpe q
tēptauit xpm i deserto et vict ē ab eo
¶ ad idem q adducit i ōtrū dd q nō est
supfluū q ordini iuris et iustie cōsonū ē
vn hz p affectū malicie possit alū tēptare
de code vico i quo supat ē tū qa hoc nō
ogruit iuris et iustitie prudēti dina nō
p mittit ¶ Q. sint modi tēptādi et quot qd;
¶ Circa q. qui sunt modi tēptandi et qt
dr eum glo sup ge. m. ca. sup i. ¶ Sed
et serpes sic i tribz modis culpa petrat
suggestione. delectatione. et cōsensu. p. per
hoste. 2o p carnē. 3io p spm. hostis ei pma
fugit. caro se delectatōni subicit. tāde spus
delectatōi cōsentit. suggestione pcēm cōgn
cim. delectatione vincim. cōsensu ligam. ꝓ
hac ig glosa tres sunt modi tēptatōnis.
¶ ad hc. b. xxv. li. moralū sup i. ecce ue
hemot que feci tecū iob vl. sic dr fideli
famulo suo dns cuctas hostis calidi ma
chinatōes i simat ome q oppmendo rap
ome q i sidiado circūuolat ome q minado
cret ome q suadendo blandit ome q de
spando frangit ome q pmittendo decapit
ꝓ qq. g. sex isti modi sunt tēptatōis ¶ ad
hc. i. ad cor. x. sup i. tēptatō vos nō ap
phendat n humana distinguit glo. tēpta
tōm i humanā et diabolicā sic dicēs. tēp
tatio humana ē ut i iniquitate ut pessima nō
diffidat ho a deo amq humanū requirendo
humanū enim ē i iniquitate amq humanū quere
et ibide ppt xpm pati humana tēptatio est
p quā pficit apud deū et addit qte hūa
na tēptatio ē adhuc sape quā res se hb. in
bono ado et subdit qte humana tēptatio ē
cū inritat quis i frem studio corrigēdi pl
ti quā diana tēqllitas postulat et addit
dya. vo tēptatio ē minis amando finam
ppa ut iudendo meliorib usq ad pcāde
de cōmunionis ut scismatis ut hēresis cōte
di sacrilegium pnere ¶ in hac ig glosa
m. sunt modi humane tēptatōis et vnus
dya. ¶ Tertio q. de oib hys modis et pmo
de pmis q sunt i glo sup ge. vr enim q illa
dilusio nō oem modū tēptatōis oplēdat

qa nō ē ide modus tēptatōis xpi et tēpta
tōis mre et tēptatōis pmorū p ensu. q. ei ut
dr glosa ayt m. sup i. ut tēptaret a dya lo
tēptabat extinc tātū ita q a tēptatione
nec trahebat i corpe nec i aia eo q ineni
aliq sensit corruptōis pmi aut pntes tra
hebant quide i aia ena eum dubitādo a ve
ritate se elongauit et psuasiom serpētis
appmquit dubitatio aut motū aie ē ꝓ i cor
pe nō sunt moti qa ad tēptatōm nō mone
tur n corpus corruptū tū quale pmi pntes
nō habuerūt nos aut tēptam et ab hoste et
trahim i corpe et i aia ppt pmi peti corrup
tōem cū q. hos modos glosa illa nō distīg
nat videt diuisio illa i sufficiēs ēe ¶ ad
hc. flm vr q dr q ꝓa tēptatio sit a carne dr
eum aug xm sup ge. ad lit. q pm motus
tēptatōis ē i sensualite tāquā a serpente
sedis i flori pte rōnis tāquā i nuco i flor
aut pb rōnis nō ē caro q. ꝓ. modū tēpta
tōis nō ē a carne sic dr glosa ¶ ad hc flm
vr q dr glo q delectatōe vmam nō em viat
n q vict ē nec vict ē n qui mortalit pec
camit ꝓ nō oib delectatio q ē i carne mōrle
pcm ē nō q. ē vm gialit dcm q delectatōe
carnis vincim ¶ Ultimus q de diuisione b. et
q. q vocat oppmendo rapere. hoc em vr ad
violentiā ptinē ꝓ dya. nlli pt facere violētia
dr em qq. q debilis ē hostis qm nō pt vin
cere n volente et loq de dya. q. vr q nlm op
pmendo rapit ¶ ad hc oppssio illa si eet a
eet i corpe aut i aia si i cor. ex hoc michil
rapit qa ex hoc q oppmit aliq i corpe ut
i ficit nō rapit ppt em aia liber euadere.
¶ ad hc glo fr. i. q. pet v. adusari vr
dya. sic dr nō ē timēdus hostis q nō pt
etia i porcos n ex dispēsatōe q ditoris q.
nō oppmit n licē a deo accepta et tūc nō
ipe oppmit ꝓ deus dr em lex q ille facit
cum auctē sit. si aut rept oppssio ad anag
tūc plane flm ē q ad oppmat dr em b.
q ptate i aiam nō hb n ea hd sibi ex ppia
volūtate accessit ¶ ad hc q de ho q dr in
sidiado circūuolat i sidie em ponit ambu
latib i via publica i moribz aut via pub
lica ē via mdatorū dei et hi nō hb pīculū
nec subiacet pīculis vr q. q i hac via
nō i sidiado circūuolat ¶ ad ho opposita
vr i se qtūc locūd i sidiātes et i loco v
no ponit i sidias et nō circūuolat si ergo

insidiat nō cōmolat et si cōmolat nō insidi-
90 at ¶ Ad hc q. de hor q. dr omē q. minādo tret
hor eum vr. ee qta intencōem dēmonis tēpta-
do. tēptando eum nitit sibi attrhe tēptatū et
allice in ofensū minis aut et terroribz aliqs
fugat et nō attrahit nec allicat. iste q. mo-
90 dus nō vr. ee de intencōe tēptatoris ¶ Ad hc
q. de eo q. dr despando frangit hō hō eum q.
aliqs despat nō oīo fractus e. Ad hc ei pt re
surgere ad primam ¶ Ad hc q. de eo q. dr pmit-
tedo decipit eius eum e pmittere cui e dare
ff dr glō ayc nu. sup. d. hec oīa tibi dabo q.
dyal nō ht ptātez dādi aliq. q. eius nō e
pmittere. q. nec pmittēdo decipe ¶ Ad hc vr.
q. nō omis modi machinacōis dēmonis qui-
ē in istis sex dr eum augl. sic ge q. dēmōes se
quīq. spectaculis oculos obiciūt iuuitates ad
vanitates et libidinē et in dr ge. nu. vidit
mlr lignū q. erat pulcrū oculis aspectū q.
delectabile et aduescēdū suaue q. augl. d. tem
ee ex hor q. dyal obiecit se in structu ligni
oculis mlieris ut p sensl. ad delectacōem lig-
ni trahēt ¶ Ad hc G in dyalogo dr q. dyal
sedit sup folium lactuce ut quida monalem
ad libidinē gustl. attrhēt ¶ Ad hc augl in li.
de gnlictu vitiorū et virtutū multo plures ta-
git modos tēptacōis ff unum septē capitalium
vitiorū et subdit dicēs q. hys modis pe omne
tas in. xl. dyal impugnare nō desinit et addit
ff nec hys qtet. ad alia quit acrgta dn q.
busda in sopnis sepius ba pnuciat ut eos qui
q. ad falsitate pertrahat dn dormientes an
horā ut tempus exstitat ut eos qui vigilia
cepus e sopno quissio depmat dn psallentes
atq. orātes sibilis strīdoribz latratibz dnisis
et in cogitis vocibz iactis eta lapidibz ut stre
toribz pterat ut eos q. aliq. pacto a spuali
ope retrahēs inanes efficat dn q. aliqn bla
sphemia tēptat ut eta dina in spidos faciat
¶ Ad hc augl in po li. sup ge. ad lit. mathema
tici in structu dēmonū sepius ba pdicit dum
ea q. ipi fuerī fut mathematicis pnuciat. vr
q. q. multo plures sunt modi tēptacōis quā
sex ut dr ff ¶ Ad hc suadendi blandiri ecp
mittēdo decipe nō videt hic dram. dyal et
nō pmittit n psuasionē adhat ut credat q.
mittēti ¶ Ad hc hc q. insidiando cōmolare non
vr hic dram ad aliq. aliorū qui eum insidiando
cōmolat occulte qrit nocē omī nō q. pt ff
dyal in omibz dis modis qrit occulte nocere
go in oribz dis mōis insidiando cōmolat. insidi-
ando q. cōmolare nō e spalis modus sed
q.ms omibus aliis ¶ Ad hc q. de tcia dimi-
sione q. e in glō p.a ad cor. x. et p.o de hor
q. glosa distinguit tēptacōem in humana
et dyabolica sic eum queda tēptacō e a dy-
abolo ita queda e a mundo qda a carne et
sic pz q. in sufficiēs e oīo ¶ Ad hc si dr
tēptacō dya.ti q. ad similitudinē tēptacōis
e dya. tui nichil e dni tēptacō dya.ta qa
sic ia hi tui e dya. nō e tēptari sed tēpta-
re ¶ Ad hc q. dr p xpo pati ee tēptacōem
humana vr. ee plus. p xpo pati nō e tēpta-
cō ff pocius virtutis qstacie et fortitudis
opus ¶ Ad hc q. dr in piculis qre humanū
cōsilium nō e tēptacō ff actus prudēte virtutis
Ad hc in piculis se cōmitte discrimini post
pōito q. filio humano q. pt hri. e tēptare deū
et hoc e pcm mortale. q. oppōitū eius. s.
qre cōsilium humanū in piculis e mutū et obe
dien q. cepti. Deut. vi. nō tēptabis dnm deū
tuū. ¶ Ad hc ij. ad cor. xi. Damasci pōsitus
gentis a rethe regis custodiebat ciuitatē
Damascenorū ut me cōprehendet et a frībus
sub missus fui in sporta p murū et sic euasi
manus eius. nec hoc reputat tēptacō ff pru
dencia apli cū tū tūc in piculis qret con
silium humanum. vn glosa ibidē fugiat mister
xpi sic ipe xpr in egiptū fugit fugiat q.
spalit q. dn p aliquos firma e et sal.
¶ Ad hc phs in po cōpe. si vnū oppōitorū
e multiplex et reliquum. ff tēptacō humana
et dya.ta eius dividit tēptacōem q. sint
oppōita tot q. modi debent ee dya.ta tēpta-
cōes quot sunt humane et hos nō pōnit glō
q. d. in sufficiēs ¶ Ita hui q. vltius quid
sit tēptare deū si eum hoc e ut quida dicūt
pete miraclm qpe se fr tūc multi sōrū temp
tauīt deū sic ipe petrus qui petiuit susti
tacōm cognati cesaris. si aut e ut quida
alij dicūt offre se piculo cū possit haberi
cōsilium humanum de euasione tūc katherina
et sebastianus tēptauīt deū qui se piculis
optulerūt et omēcī qui dicūtur dyab
in surge q. et toto malignitatis spū de
bachare videbis me plus posse q. torqueo
quia possis ipe qui torques ¶ Vltius q. si
aliqs e pfectus in tēptacōibus ppt q. deus
sctos tēptari pmittit. hō eum vr ex hō q.
dr ad cor. x. qa faciet cū tēptacōe pulcū
¶ Hoc ōo ff q. p.a diuisio data e penes
gradus tēptacōis quibz cōstituit pcm

i nobis qm sūt tres ut dr augl i xm. super
ge. sensualitatis et i floris ptis tōmis et su
pioris sensualitatis ab hoste. i floris ptis
tōmis a carne supioris ptis a spū et qa no
sūt ñ tres gradus pz qr sufficies ē diuisio
¶ Ad primū q° q tōtra ob. dd q tēptacō p
mor. pntū et tēptacō xpi reducit ad illa
q ē suggestione hostis. sugestio ēm tplex
ē. s. exterior tm et sic fuit tēptacio i xpo
et ptim exterior et ptim i tior qn. s. aia m
clinat i verba suggentis et sic fuit i eua
et ptim exterior et cōplectio i tior qn ad ex
teriorē suggestionē dmonis et mclinat aia
et trahit p concupiam corpus ¶ Ad a° dd
q i tior porcō tōmis eo q ē cta carnalia et
victima carn dr caro qa facile emollescit
et hac tōne eta dr mlr qa emollita emol
lit supiora tāquā vicū ¶ Ad a° dd q cis
delectacio quatū ē de se vincit et ligat vin
cēdo trahēte q̄nis nō liget vincēdo obligāte
ad morte etna pt q dr ptus i vn. etiā q
i omnes vi passionis extrahit a reginne
mētis ita q nescit facieda q̄ admodū fa
optet eū scare sic q stat i summo ortus a
ptis videt quide ß nō videt q̄ admodū oz
eū vidē ¶ Ad id q vltius q. de diuisione
dd q illa dat p modū machinacōis dy
aboli. illi ēm sūt ut i psonis ut i adūsis m
adūsis duplē. s. r° pntis adūsitatis ut r°
futē. si r° futē tūc ē ille modus qui dicit
minādo ēret et hoc fit qn alicui mentit
timorē defectus corporis ut tēpaliū ut ne pos
sit psenare et sic retrahit a proposito secū
endi deo. sci si ē r° pntis adūsitatis. tūc
nō pt ēe ñ de minna ēstricta mali i minētis
et hoc ē ut malū culpe ut malū pene et
si malū culpe tūc desperando frangit ¶ si
ē malū pene tūc oppmēdo rapit et dico
minia tristicia r° psentis mali culpe ut
pene qa modāta tristicia nō ē tēptacō ß
potius vtus pmentis q̄ ad cor. vi. seculi
tristicia morte opat tristicia aut q ß dm
ē pnitēciā i salute stabile opat ¶ Si at
tēptat p pspa tūc tēptat ß cōfusione ad co
mūbile bonū et hec qūsio duplē cōsidātur
s. ut qualiū ad qdūq bonū qmūbile ut
spaliū ad hoc bonū ut illud. si qualiū tūc
i sidiando ctinuolat et tūc i sidiari nō ad
ē ñ obseruare omōm modū ut i clinet
ad illectōm boni qmūbilis et p hoc ab
strahat a desiderio boni i qmūbilis. ¶ Si at
ē spaliū ad hoc bonū ut id tūc aut ē r° pntis
bom aut r° futē. si r° pntis tūc suadendo bla
dit et tūc suade nō aliud ē ñ tōnes assigere
expte nēcitatis humane q̄re hoc bonū appeten
dū sit ut sub obtentu nēcitatis m gerat vo
luptates. si vo ē r° futē tūc pmittendo decip
ut sub spe pmissionis alicū illicitū qmitta
sit ē illud a° mi. hec oia tibi dabo si cades
adoraūs me ¶ Sic q° accipi pūt modi quos
ponit B. ¶ Zuida aut sic distinguit q tēp
tacō dya° ut i ß vices apphensiuas q p exte
rioē fuit practice ut i ß vices motiuas
Si i ß apphesiuas. aut ē ex pte fantasie ß
q accipit a sensu multitudinē sensibiliū et tūc
dicit q isidiando ctinuolat ut p aliq sensibilē
decipiat. si aut ē ex pte fantasie ß q mouet
concupiscibile tūc dicit q suadendo blanditur
ut concupiscibile illiciat ¶ si aut ē ex pte mo
tiuū tm. tūc aut ē ß actū irascibilis. aut
ß actū concupiscibilis. si p° mo tūc ē aut cōt
actū fortitudīs aut ctra actū spei. ille
ēm due vtutes sūt i irascibili si ē cōtra ac
tū fortitudīs tūc dicit q oppmēdo rapit
¶ si ē cōtra actū spei hoc dicit ēe duplicit
si ē q̄ actū spei ē ß q spes ē futū bonū expec
tacō tūc dicit q pmittēdo decipit. si ē ctra
actū spei ß q ē spes veni de pcetrato malo
tūc dicit q desperando frangit Isti dicit q
ctra actū tōmis nlla machinacō ē qa sic
sup hītū ē dya° supra tōnem i mediate n
pt et si qt pt pt mediante fantasia Isti q
dicit q lz machinari possit ctra actū forti
tudīnis. tūc nō pt machinari ctra actū iu
stie qa i tōne ē et eadē tōne nō pt machina
ri ctra actū prudētie qa illa eta simplē
i tōne ē Dicit eta q si machinat ctra
actū temperancie q ē i concupiscibili hoc nō ē
ñ ß q concupiscibilis ordinata ē ad bonū ut
nūc et hoc exempo suspectū ē. bn si machi
nat ctra hoc tūc suadendo blandit Dicit q
q licet machinet ctra actū spei tūc nō machi
nat cōtra actū caritatis qa caritas i vo
luntate rōnabili ē sup qua ut sup hītū est
demō nō pt Dicit ad hr q fides i tōne et in
tellectū ē et si dya° machinat ctra illa non
pt hoc facē i mediate ß p fantasia Fantasti
cis tōnibus et sic machinacō eius reducit
ad illa q ē i sidiando ctinuolat ¶ Sic q° dicit
sufficiēte ēe diuisionē dd ¶ Ad primū q° q co
tra ob. dd q oppssio illa nō sonat i coactōē
voluntatis omimoda ß octonale q fit qn mul
ta mala i geminat alit ut ex multis amittat
vtute masuetudīs et cōsolitatis sūt facti

fuit ⁊ bto Job ⁊ quo vno nuncio refente mala
alius supuenit peyora nuciaas ad ad 88 q op
pssio ordinat ad volatate et cone et sic dem
e ordinalit et no coactue si em coactua eet
no eet tptacio sue machinacio sed violen ad
ad 88 q tptacio dya no pt ee ⁊ aliqie n explicen
gditoris sic dr glo ⁊ pet v cu qa dya tptando
no tptat ⁊ cautu obedie creatoris ꝗ potius in
tui malicie ppe excepte. ppt hoc oppssio et rapt
dicit ee dya et no dei facis licenia ad ad 88
qliter ⁊ via mdatoꝝ q rta e no sit pcim exspa
via. tu exscdalis q fuit mysta via et isidys
mlta pionla fuit. sic dr ⁊ ps Justa ie scdalu
posuit m et ⁊ illis ctumolat ⁊ isidando est eta
via ut dr ib. sc id job xxviij qui abscondit dei
pula sup semita q via dr ⁊ clinacio cordis ad
desidabilia sil delectabilia ⁊ qua via sepe ho cad
⁊ pcili sic dr p v. xvij e via q videt hom
recta et nouissia eius dtrut ducit ad ⁊ citu
et in hac via sepe dya ⁊ isidiando ctumolat.
obnubilando rem ne possit dscre rem et illi
cendo voluntate ad libidinosu et sic abducat
a via rta mdatoꝝ ad ad 88 q ctumolare
dr q p mlta et no p pnu isidiat ad filitu diez
eorꝝ quia ⁊ via p mlitos et ⁊ multos ponit ⁊
sidias ut si vnu pcim viator euadat ⁊ cadat
⁊ altu ad ad 88 q hoc p tedet si p minas
effugaret a se ꝗ hoc no mtedit dya si p mi
nas mtendit effugare a deo ut sibi appmquet
ad ad 88 q fracto despacois no sonat ⁊ omi
moda ⁊ possibilitate redeundi ad salute ꝗ sonat
⁊ corrupcem ordinis ad hoc q oia pcta remit
tit omia em pcta remittit p miam dei ad
q bono ordine ordinat penites pspem. desspe
ras aut ⁊ extra ordine frus ⁊ corrupt p despa
cem ut pz ⁊ verbis cayn. ge. mi. maior ꝗ iniq
tas mea qua ut meream veniam ad ad 88
q dya in hr dare ꝗ fallat pmissione pmittit
nec nia et ⁊ dr q pmittendo decipit. sic ge. m.
pmisit eue q fructura eet sicut deus fecit sed
decepit ea ad ad 88 q multi sunt pticulares mo
di machinacois sed ⁊ omi reducuntur ad sep sicut
patet de assignacione duplici diuisionis q ⁊ pi
stri solucionis dca e. sui em dem ⁊ misceat se
saporibz cibos sive sangni hiano sil alijs ex
ciorib ut mtioribz totu reducit ad illa mach
inacem q dr suadendo ⁊ omibus em illis illici
ta qlione ad bonu qmutabile mtendit per
suadet p idem pz soluco ad dam ib. qa pribu lac
tuce suadendo blandiebat mlieri ad ad 88
q vitia capitalia et filie eorꝝ et q ponit ib.
Job xxxi ⁊ glosa licet mlta sint pticulaia
tu duplici mouet obiecta s. apparentis boni
et apparentis mali ut ira e contra appa
rens malu et filr accidia et filr ⁊ iudia gu
la vo et luxuria et anarcia ⁊ apparens bonu
et id tptacio ire et accidie et ⁊ iudie redu
cit ad illa machinacem que e minando
terret ira em ⁊ surgit contra apparente ex
aminacem sil irritacem. accidia vo dif
ficultate cult dei et seruicij minat ⁊ corde
⁊ iudia vo minat ⁊ pdmetu excellentie at
pspicatis ppe ex bono promi quiete unde
oia ista minando terent = alia vo pta capi
talia q fuit per collione ad bonu ut munc
sil apparens oia apprehendit sub illa machina
cone que e suadendo blandit ad ad 88 q in
sompnis ba pdicere et an tempus excitace
ad ea machinacem reducit que e pmittendo
decipe homs em quibzda psentibz pmittit
sicu maiora lactibz vo ut ictibz ⁊ gestare
psallentes reducit ad id q e minando terre
blasphemia aut pueit ex infidelitate et id
sic obnubilat ctumolando p nsidias fide ut
ptrahat ad infidelitate sic eta nsidiando ctu
nolat ptrahat ad blasphemiaz q aut mathe
matici via dicit ut aliqn decipiat et q in
sompnis via revelant ut postea falsitas in
gat ad illa reducit que e pmittendo decipe
ad id q q de tercia diuisione 88 q humana
tptacio dr ibi q fit mbns sive quibz no e mf
mitas humana. diabolica aut psiptio et hua
na tptacio et angelica pfectio et dr psiptio
dya quia suader dya no infirmitas humana
et q e ad imitacem dya. iptinacia defensio
ns angelica vo pfectio ut dr glo e ⁊ nullo er
rare. ꝗ ei pio et casto amore semp ⁊ here ut
dr aug in firmitatis vo humane e tptari
et her tptacio que cadit ⁊ humana ⁊ infirmte
aut e p bonis aie. aut p bonis alijs. si p bo
nis aie tuc e in periculis q p bonis aie ceteme
di sustinem et tuc e duobz modis. ho ei in
picio aut hr possibilitate euadendi pcim
aut no. si e cu possibilitate euadedi pcim
tuc e illa qua dr glosa q ⁊ mtritate ut pf
fura no diffidat homo de deo auxiliu huia
nu q rendo Si aut e cu ⁊ possibilitate ena
dedi pcili tuc e illa qua dat glosa dr
pati p xpo humana tempcacio e et id dicit
glo. q iste due tptaciones fuit p quas pfici
e apud deu nec dicit tptaciones n qa sunt
⁊ tentaciones ⁊ infirmitatis humane vtiu costa
e deo ad hereat Si aut tptacio e p bonis
alijs ad ⁊ infirmitate tu humana p tinetibz
tuc multiplicat ꝗ tres vices q referuntur
ad opus hmi vite et illa quidem q e aliter

sape quia res se habet cum bono actu nisi usque ad sin
gularitatem sensus condendi scismatis aut heresis
simpta est penes opus rationis illa vero quam amare
et ea sine quibus vita ista non ducit simpta est
penes opus concupiscibilis. illa vero cum quis
inrasciat istem studio correctionis plus tu quam
aequanimitas christiana postulat. simpta est penes
opus irascibilis et sic patet quomodo diminuitur
et quomodo sufficiens diuisio humane temptationis. quia
et soluta ad obiecta. humana enim temptatio non
diuidit contra diabolicam temptationem sed contra diabo
licam psumptionem et ideo non oportet quod si una sit multi
plex quod et alia licet enim quedam temptatio sit
a carne quedam a mundo sed tamen sunt in hiis quantum pertinet
ad penitentiam vitam. ad 4m dicendum quod non dicit diabolica
temptatio quod sit adflictiuum temptationis diabolica
sed dicit diabolica psumptio quod verum quia dicta est. ad 4m
dicendum quod prudens non patiatur non dicit temptatio nisi quatenus
est interrogatio infinitatis humane veritatem constanter
deo ad beatitudinem est ad 4m dicendum quod greca
consilium humanum prudentie virtutis est in ratione
eius quod dicit in periculis interrogatio infinitatis huma
ne est et exhortatio accipit nomen temptationis. ad
4m dicendum quod in periculis vbi grex quia et non pastor
non potest hoc effugere ad auxilium humanum et euade
re sed tunc habet locum quod dicit io. x. pastor bonus
animam suam ponat pro ouibus suis sed vbi grex
pastor et non grex pastor et debet effugere ad
auxilium humanum et euadere qua tunc grex a
liunde habet confortationem et sic effugit paulo
quod hoc patet solutio ad signum iste ei est
sensus glose quod inducitur ibidem. ad vltimum
quod de philosophis obiectum patet solutio per ann dicta quia non
oportet quod multiplex sit psumptio diabolica cum non
opponatur humane temptationi quia multiplex est.
ad 1m quod vltimum quod sit temptare deum dicit glosa deut. vi. deum temptat qui habens quod facere
at sine ratione omittit se et fide periculo volens
expiri veritatem possit liberari a deo et ideo temp
tatio dei supponit tria. scilicet postulationem mi
raculi sine ratione utilitatis et quod omittat
se ut fide periculo. tamquam quod hoc velit ex
periri veritatem deo sit credendum vnde in perfecta
fides in corde temptatis deum. et hoc expresse
dicit glosa sup illum locum temptauerunt me patres
vestri dicit enim quod dolose miraculum postulauerunt
in corde non credentes. hoc enim patet ex pa
rte historie. Exo. xvi. dubitantes veritatem
deus posset dare panem in deserto et panem
mensa apostolo suo remisit notam in perfecte fidei
dicentes ne deus in nobis. ad 1m quod vl

terius quod de perfectis temptationibus dicit quod licet ad
multa valeant temptationes tunc beda assignat
m.or ad quod specialiter valet. scilicet ad delicti emun
dationem et humiliandum et maxime ad sororem mo
yse. xii. et ad virtutis probationem et humiliandum
et dicit de ee in iob et tobia et ad humilitatem
et experimentum ipse fragilitatis et virtutis
et humiliandum et dicit de ee in paulo ii. ad cor. xii. et
ad gloriam dei manifestandam et humiliandum et dicit
de ee in ceco nato io. ix. glo. tunc sup ar
m.o. sic de omnibus quia in mundo sunt ut armis
vtitur diabolus quia nos ma. michil est in mundo
sunt dicit io. m. ii. concupiscentia carnis et concupiscentia
oculorum et superbia vite. in hiis enim tribus omnia que
sunt temptationum comprehenduntur sed secundum quod glo
illa non distinguit speciales modos temptationis
sed quia temptationum distinguit penes quia alia
obiecta et quales finem proprium omne enim peccatum
hominis fit aut propter concupiscentiam carnis. aut propter
superbiam vite. aut propter concupiscentiam oculorum

Vtrum demones intrent corpora hominum

Videtur hoc quod vtrum demones intrent in corpora
hominum et obsideant eos in corpore et anima hoc
enim est quo dicunt. Ex eis demones intrent cor
hominum probatur sic in exo. luc. m.o et ar. quin
quo cepit dus ut exiret a corporibus hominum ob
sessis quod in corporibus hominum fiunt. ad hoc ibi
de intricate est virtus operans vbi est operatio
et vbi est virtus ibi est subiectum virtu
tis. quod a p.o ad vltimum vbi est operatio ibi est sub
diuum sed operatio intimus sentit in cor quod et subiectum
demonis est intimus in corpore. ad hoc io. xiii
post buccellam introiuit in eum sathanas. quod
sathanas fuit in corpore iude et eadem ratione
in corporibus aliorum. ad hoc act. m.o dixit
petrus ananie. cur temptauit sathanas
cor tuum. quod sathanas cor ananie mouit ad
temptationem sed probatur ar. viii. phis. quod inter
mouens et motum non est medium quod sathanas
immediate fuit in corde ananie. ad hoc phis
in viii de animalibus si non tangit non agit et si
non agit non sequitur alteratio sed in obsessis corpo
ribus sentit alteratio et in sanguine et in sensu
et fantasia et humoribus. quod demon intimus a
git ad alterationem illam. quod intimus tangit. sed
non tangit se in quantum fuit fil. quod demon
psbam est in obsessis corporibus. Contra quod in
glo. sc. id ar. cum mitta ei demonia in gressa
fiunt in eum demones per energiam operationum non
credimus quod subalie illabi cordi sed applicari
et oppositione unitiui sicut quod applicatur alicui non

ē mtra ipm et q oppmit aliq̄ supra ipm est
et nō mtra ipm q dēmones cū applicat et
oppmūt nō fūt mtra sed cotra p subam ¶
Ad hc Beda sathanas cor anime impeut
nō mtrando p subam sed malicie sue vices
ifendo. q vr q dēmones per subam nō tāget
corpa hōm sed per affectū malicie ¶ Ad hd
vr qcordare sacramētis ecclie que exorcistas
ordmat mt minores ordines qui ptāten
habeant ponendi man sup eū qumlibet sive
baptizatos sū cathecumenos eū qumū aute
dmt abeu q m et ergo q ē labor qī mtius
laborātes malicia dēmonis. nō q p subam
dmt ee mtius ß per effectū malicie ¶ Ad hc
epc cū ordmat exorcistas sic dt dne sce
pr omps sempitne deus bndice dignare
hos famulos tuos ad officiū exorcistatū
ut p ipositōm manūū et oris officiū pta
ce habeant spūs immūdos cohercēdi et non
dt spūs immūdos p subam eiicēdi videt q p
effectū malicie mtius et nō per subam ¶
Ad hc si phis de ista ma credēdū ē auicenna
in canone vbi loq de medicina furiosorū vbi ma
licia melancolie vocat dēmonē q nō posset
ee tonabile nisi qa dēmō p subam nō ē mtius
sed p turbatōem melancolie et malicia ¶ Solō
cū ewo et ad dicēdū q dēmones p subam sunt
in corpibus obsessis Ac ēm aug q in miscet
se sanctis ad monēdā ad ocupiam ay aut vmi
ay vbi luc vmi dr expsse cū dnis qrēt quale
nomē ē tibi rndit dicēs legio m nō ē et subiū
git evangelica cōm dt quia iuat ēm multa de
monia in eū ut dicūt mtrasse in eū nisi per subam
fuissent in ipo Sicut ay xpi luc. vi expsse dt.
dnis cū immūdus spūs exierit ab hoīe et nō dt
cū malicia immūdi spūs exiret ab hoīe et ubi
dr mstra ipe immūdus spūs dt revertar in domū me
a vnde exiui et nō dt malicia mea inferta illi cui
ea subtraxi Et ro p ps vōnū istius qōnis vr
nisi ee credenda vōnes ēm ille omis concludūt q
dēmones p subam sunt m corpibus obsessorū
¶ Ad dcm iō q adducit in grū dd q iob vo
cat cor aiam sū spm hoīs in illu ēm michil
sbalit illabit nisi deus ut dt beda sic 7 cor dr
in ps q finxit sigillatim corda eorū sigillati
ēm deus creat aias sed nō cor q ē pticula cor
pis in qua ß philo sedes aie ē vocat aute
ingia operatōem mtiore labore sensuū ut hio
rū et bruti aialiū et sensibiliū sic ymagi
nacōis et fantasie quas turbat dēmon ad sub
uersionē regimīs rōnis et ad inordinatos clamo
res et agitatōes corpis obsessorū et vocat
applicatōm solicitudīnē operacōis dēmonis cū
operacōibus nē q sit nata per sensibilia tur
bata movet fantasiā ita dēmō p easdē sen
sibilia turbata movet eā ad malicia per
estimatōm mali q putat eū sensibilibus
esse acceptū. estimatio em ē de his q cū sen
su acceptūt et sic nata p spōnis ab hiūoribus
resolutos formas ymaginabiles et rōna
les et intellectuales mittit ad virtutes aia
les sive sensibilis aie sū rōnalis q māiori
cella capitis sit media vel extrema operant
ita dēmon turbando esse hiūores et p con
sequēs turbando hos q sūt ut dt auicenna
vehicula forū aialiū mittit fors turba
tas ad easdem cellulas ex q̄bus estimatio
nes inordinate et q̄ cōes et memorie oriū
tur p q̄s vlcius cant cecores et inordina
ti motus dēmoniatorū ita ut aliqn dēmō
videat dispere eos sic dt ay i. clamans
et mltū suspiros eū exuit ab eo oppssio
vo vocat potēs dēmōs sup vires natales
et q ita sit p glosā pbat i. pet v. sup id
cuit qēs que denoret q sit dt tāqua
hostis obsidēs muros clausos explorat
an sit aliqua ps murorū minus stabilis cu
ius aditu admeliora penetret offert oculis
fors illicitas ut visu destruat castitate
aures p canora tēptat ut molliat pdam
vigore lingua quitro puocat manū in
ius latescentibus accedere instigat hōnores
terrenos pmittit ut celestes admiat et cū
latet nō pt falle. aptos addit timores in
pace sub dolus et in persecucōne violent
ode mō rndendū ē ad id q ob de beda qa
ecta cor vocat aiam et nō pte corpis que
sedes ē aie. aiam em nō mtrat sed effectū
malicie vexat applicando se sibi et oppme
do ea ut dcm ē ¶ Ad a dd q ecc hor inte
dit ut s. p subam evacuat de corpibus ex
orcismis ecc et effectus malicie removeat
ab aiabus quo mtius faciūt labore aias
ß virtutes aiales ¶ Ad a dd q vnū dr in
verbis epi et altū intelligit qī p suppositū
cohercēdi em nō pūt nisi eiciant ¶ Ad vltm
dd q in virtute auiten eo q sacrarum recipi
ut legē mosi et credūt esse dēmones ma
liciam melancolie vocat dēmonē eo quod
dēmon per maliciam melancolie magne
turbat regimē rōnis eo mō quo dcm est

Di. vij
90 pa

Unde cone bium q ꝓ dist. vij ca. Quas
scia atq; vtute ⁊ magice artes eq
cone. Quere si pstigia magorum
et fra sint miracula ut no et qerit duo
Ex his de hijs q fecerunt magi cora phone exo
vij et ho de hijs que adhuc facunt ad
hom delusione Circa pmu qerit duo Ex
an magorum opa sint miracla ¶ et q demo
nes operent mtalibz mirabilibus. De mira
Ad pmu sic pceditur bilibz magorum phonis
Exo vij sup i. tulitq; aaron vga cora
pharone et seruis eius q versa e i colubru
vocauit aut pho sapientes et maleficos
et fecunt ecia ipi p mcatacones egipciacas
et archana quedam mtlimiaris dnomu
filie. si q aaron et moyses veru signu fece
runt sd miraculu et malefica p mcatacones
et archana dnomu fecerunt filie tue ecia
malefica fecunt veru signu et veru mira
culu ¶ Ad hc ibide subdit pieceruntq; singuli
virgas suas que verse sunt i dracones et
deuorauit virga aaron virgas eorum sup
id dt aug i magna glosa marginali que
incipit Et deuorauit virga aaron dt sit
Si dcu eet absorbuit draco aaron virgas
eorum itelligere vet draco aaron fantasti
ca figmenta no absorbuisse ꝑ virgas ho
eu potuit absorbe q erat et no q videba
tur et no erat ꝑ qa dicit absorbuit virga
aaron virgas eorum draco potuit absorbere
vgas no virga sed eo nomine dca e res vel vsa
no i qua versa e qa tid ecia creusa e. ad ho
vocari debebat q principalie erat Ex his ac
cipit q virge maleficorum ve verse sunt in
dracones. deuorari eu no potuit nisi q vere
erant. q virge i cantatorum i veros draco
nes sunt verse et sic no erat ꝑ fantasia tu
ꝑ ꝑ vtutem opa magorum ¶ Ad hc tribz in
glo. ibide dnones omnis mali nam sua no
amiserunt io dn p mcatacones eorum maleffi
ci aliq effice conat desciuerunt p mundu
et subito semina eorum de quibz hoc agit
asserunt. sicq; ex illis. s. seminibz pmittere
deo nouas tres spes pducunt. q virgis
magi nouas spes pduxunt. hoc e dracon
es. nouas aut spes pducere vni opus e
et no fantasticu. q ba opa sunt opa ma
gorum et no fantastica tu ¶ Ad hc aug
i glosa magna insuit rebz corpeis p oia
elementa mundi quedam occulte seminale

rones quibz cui data fuit optunitas tempalis
prouenit i spes modis suis et finibz debitis
Si q p mcatacones magorum et semina indita
virgis virge prouenerunt i serpentes modis et
finibz illorum debitos et tale opus veru opus
et nale e. ba et nalia sunt opa magorum et
ppt modu qa subito fecerunt vera miracula
sunt dicenda ¶ Ad hc magr i pnuduto ca. scdi
simarum dist. vij. i ducit aug li. iij. de trinte
sic dicente video mor ifirme cogitacoi q pos
sit occurere. cur s. ista miracula ecia magi
cis artibz fiant nam et magi phonis ser
pentes fecunt et alia Ex hoc accipit q ma
gi cora phone vera miracula fecerunt ¶ Ce
tera Ex tribz i glo. ibide scedu q ut diabolicis
figmentis oculos spectantium deludebat ut res
i sua nia manentes aliud videnti. q vr q fig
menta sunt opa eorum et no vera opa ¶ Ad hc
aug i glo. magna q q dd e de virgis ma
gorum an i dracones fri sunt sed sili cone v
ge dicunt qa s. ex virgis fri et i virgas co
ersi sunt an potius videbat ee q non erant
ludificacone venefica Ex hoc accipit q ad
min dubiu e vtrum va sunt opa magorum
ut fantastica. ¶ Ad hc tpe antixpi maior
erit ptas dnomu qua nunc sit ut i pnuisse
detinatu e Ex sic dr ii. ad thess ii. aduenit q
antixpi erit ꝑ operacom sathane i omni vir
tute licet mirabilit tu medacit operabit mor
tales sensibz p medacia decepturus cu q tut
miorib ptatis sunt tpe moysi. ecia tpe moy
si va signa facere no potuerunt ꝑ fallacia.
¶ Ad hc aug i iij. de trinte p dnones ma
gice artes pnt qtq possunt nec pnt valere
aliq n data desup ptate. dat aut ut ad fal
lendu fallaces sint sic i egipcios et i ipsos
ecia magos data e ut eorum spiriu operacone
videt amirandi a quibus fiunt daynandi
ꝑ i veros op ibz tnsmutacomu de spe i spem
nils fallit. q tnsmutacones vgarum p ma
gos fte no sunt ve. ꝑ fantastice et decepto
rie alit eu no fuisset ad fallendu fallaces
¶ Ultius q tu magi nu stio dnomu fecunt 90
serpentes ex virgis. ita q dnones college
runt semina vertencia virgas i serpentes vtru
hoc miraculu ee dd e et vr q no Dt eu aug
i li. de miraculis sacre scpte omn eorum q fecit
deus p moysen et aaron n q qtra nam fcm
e tane eu de aquis et cuip bes de pulue
nalit orunt aqua i sanguine no qtra nam
vsa e ꝑ q i alis rebz p tpis successionem

nalit fiet hoc iubente deo p eum efficit ¶ Contra licet vinum ut dicit empedocles fiat ex aqua putrefacta i vite nalit cum cum vino subito fit ex aqua miraculum ergo q. hoc licuit signorum fecit christus i aspectu discipulorum suorum. q. a sicut cum transmutatione virgarum in serpentes subito facta sit et p eum miraculum esse dicenda ¶ Solutio ad p. quaesitum q mutare virgas aaron i draconem et mutare virgas magorum i dracones medacia ad fallendum fallaces permissa non q falsa sint i re sed qa sp hunt i centum falle di. i illis operibus demones q sic face permittitur et hoc mo q. ad theess q. oia q fiant a demonibus ceperibus antichristi dicunt signa et prodigia medacia qa fiunt ad fallendum fallaces. i quibus tm exercetur et probant sci q tunc ceperis erunt ¶ et hoc e q dicit augl li. tercio de trin q fiunt ad monendum fideles ne tale q facere p magnio desident q etiam face malis credit sed permittit ppt q etiam nobis i scripturis sunt predicta ut ad exercenda probanda manifesta dampna iustorum patiam et hoc inducit a magro q. sma 2 dist. vij. ca. vlt. vm augl i li. de ciui dei. sit mali homines i ira sic demones non oia q volunt face prut si quidem illi ordinatione summitur cui indicta sunt neq plene comprehendit. ita neq iuste reprehendit dum dicunt q be et p rem fere fiunt mutationes moysi et aaron virgarum in dracones et etiam magorum i dracones cum indicium e q textus hodie dicit fecerunt et malefici filii et exo. vij. v. amphes malefici p duce non potuerunt quas produxit moyses stati i pore tria sua confessi dicunt digitus dei e hic. hoc e iudicium expresse indicans dina virtute qua nos non hem q nec opat ad maleficorum i nocta tem ¶ Ad primum g. dd q aliqa p. credenda sunt qa concludit hoc q deum ex dicis et textus ¶ Ad p. q otra obi ex dto strabi dd q strabo dubitando hoc dicit et non assendo sic i ipa glosa pz aliq eum minus i telligentes litteram sic posset dice omnis non vm eet ¶ Ad 2. dd q augl dicit ee dubium non ppt rem dubia qua expresse de timat text. exo. p ppt duorum dubias opiniones dubitacium vterum ne illud fieri sit illusione sic sepe demones ludificat oculos i cuiusdam fantasticis et non veris prestigiis ¶ Ad 3. dd ita pz soluto q an dicta. signa et dnr fallacia ab intencione fallendi non a plicate rei et sic etiam ipa moysi medacia et fallacia fiunt opere magorum ¶ Ad 4. pz soluto p ide fiunt enim ad fallendum fallaces nobis i tentione fallendi non a plicate rei ¶ Ad 5. q vlcinus q. q vim miraculum tra i se hit. vnum q dicunt doctores i ecclesiastica hier. et crisostom super io. q. f. sit opus solius voluntatis dine et non ne. Secundum q etiam ponit doctores i ecclesia hier i ca. de resurrectione mortuorum q ita sit elevatum super naturam q na p ordinem potentiarum ne nullo mo possit i illud nec ordinem heat ad i. Tertium q ipa productio non sit morosa sit productio ne sed subita et i momento facta et hoc ponit augl i omil. super vi. iohis 6 dicit q de quinque panibus et duobus piscibus pauit dns quinque milia hominum dicens ibi q magnum miraculum e q de paucis granis p segetes multiplicatis pascit deus vniuersum mundum q. q ex quinque panibus pauit quinque milia hom sed illud non mirat istud omnis miratur non qa magnum est sz qa rarum e. Ulterius etiam ponit augl i li. lxxxiii. quorum f. q miraculum fit p publicam iusticiam sed p signa publice iustitie ad erudiendum credentium et hoc e q dicit glo. ad vlt. Signa eos q credidimt dicens signa i cooperio ecclie fiunt ut fides credentium miraculis nutrietur ppt q fide iam confirmata cessamnt dum si omnia hec mysteria fiunt i tempore miraculum miraculum structuse accipit et non dicit miraculum opus magorum ordine eum ne seminibus sparsis i elementis nam ligna i virgis mutata e i dracones confusa. cum signum e q sepe i arboribus putrefactis loco medulle quiam serpentes inclinunt et dracones et maxime i arbore que dicit tylia dum cum demones p subtilitate nature et agilitate subito valeat illa congregare p ea virgas i dracones p duce nichil facium supra ordinem ne existentes sed hoc q sed ordine ne paulatim oportunis p ducunt velocius et repete p ducunt quia natura possit et io tale opus ppe mirabile dicit et non miraculum ¶ Ad 6. q contra obi q vinum sed non fit ex aq digesta p vitis virtute i puro putrefacto electo p depuracionem q fit a vite sic dicit arist. in metheo. q vis digestio et maxime ea q prepasis dicit q e i fructiferis lignorum et herbarum e oplecto a nali et pro calore ex otraiactibus passionibus pfecta. sed hoc modo oper non fecit vinum ex aq sed solo ipso sue voluntatis cui omnis creatura obedit dum illa obiecto supponit fieri q dicit q solum sit miraculum ppt hoc q fieri sit subito sed miraculum e qa sup ordinem natue fuit elevatum et sed solum obedientia creature ad vo

Fecerunt re et sicut rem fere non fere nec apparer quod magi miracules fecerunt

Ista con magnes pu nigmatrices

lūtatē dei p ſtam nec opa magorū ut demo-
nū ſta ſunt ſubito hoc ē ī mūt. ſz ſta ſunt velo-
cius quā nā ex talibz ſeminibz poſſet eam
pducere. et ī dicūt q̄da q̄ ſta ſunt repente
hoc ē ī nō p̄cepti bili ope ppt q̄ mirabilia
et nō mirabilia ſunt. ad. Demones operē in
ecclēſio q̄ q̄ deo talibz mirabilibus
nes operē ī mirabilibz talibz. vt ei
q̄ nō n̄ p̄ parēt matia. ſi enī ſ pdta nō niſi
colligūt ſemīa putrefactoī et tūſmutacia
virgas a ligni nata et p hoc diſponencia
eas ad formā ſerpētis et natura tūt nō
n̄ diſponūt matiam. et ita vt q̄ opacē eorū
nō ſit q̄ dent formas ſed q̄ diſponāt matia
tim. ad hc ide vt ex verbis aug. ī nſ de ūi.
ſic dicētis ſic nec pntes dicim̄ creatores
hōm nec agricolas creatores frugū q̄
nis extūſecus adhibitis motibz ſta cre
anda dei virtus opet̄ mlius. ī tanō ſolum
malos ſz etiā bonos fas ē putare crea
tores ſed p ſubtilitate ſui ſenſus et corpis
ſemīa ſtarū rerū nobis occultore nōne
tūt et ea p cōgruas q̄tepacōes elemōrū
latēt ſpargūt atq̄ ita gignēdarū rerū et
accelerādarū ī cremētorū p bent occōnes
vt q̄ nō n̄ diſponūt matia et nō dat for
ma. contra nā corpalis ī rebus ī pote
ior ē quā nā ſpūalis ſz nā corpalis in
gniacōe nāli et diſponit matiam ut tūſmu
net et induat formā qua res ī ſpa ſpecie
gnet. q̄ vt q̄ mlto magis angelī q̄ nate
ſpūalis ē pt et diſponē matiam et īducē
formā. ad hc ī quātis expuctōe ſz nām
ut dt plus ī ſior nā diſponit putrefacie
do et ſupior nā. ſ. celestis vtute ſtellarū et
figūrū q̄ ſunt ī ſtellis p reflexiones radio
tū dat ſpem. vt q̄ q̄ ſilr ſit ī opibus an
gelorū q̄ nā ī ſior p ſemīa collēta putrefa
cit. ſz nā ſior q̄ ē angls det ſpem. ad hc
ſemē ut dt ar. ī 7. phſ. nō dt tūn tam ma
tialem ſz etiā effictēte ſemīa q̄ collēta ab
angelis nō ſunt tūn matialit diſponēcia
ſz etiā vtute efficāā ſpei habēcia. hanc
aut vtute effectiua nō pūt hre ab eltis
ī quibz ſparſa ſunt. nec hūt a ſerpib. cū
q̄ nō poſſunt cōparari ī ut ad eltia ī quibz
diſpſa ſunt ut ad anglos colligētes bonos
ut malos vt q̄ hat vtute accipiat ab
anglis colligētibz et ſic vt q̄ angeli col
ligētes dant eis virtute qua īducūt ſpē.
ad hc ōēs dē q̄ angeli nō pūt īducē

formas ſi enī hoc dē q̄ creata nō pt creare et
et ita angeli boni nec mali poſſunt dici crea
tores hoc ſine ca ē q̄a q̄ ex talibz ſeminibz educ
ad actū de potēcia matiali et de potēī ſōcili
ī qua cōfuſe ī choatū ē ut dt aug. educit
ad actū et hoc nō ē creare q̄a creare ē ex nō
ad facē nō ex potēcia. ad hc ut dt plato
ī thymeo deus deorū opifex et pt planetarū
planetis et dedit ſemīa gniandorū et pēātē
ex eīndi ſū deuceda ea ad par hc ē ſpem
tali gniacōi cōgrua. dt enī ſic horū ſemētē
ego facta vobiſq̄ tradā vtī erit par ex equi
ut ſ. q̄libz ſeminū par ſue gniacōi fabricatis.
cū q̄ angeli nobiliores nē ſint quā planete
vt q̄ nō ſolū q̄mittūt eis colligē ſemīa ſed
exeq̄ ea ad ſpem et tūſmutē. ad hūc hūc q̄
ſi aliq̄ diffīcā ē ī collegēdis ſeminibz bonorū
et malorū angelorū vt q̄ ſic. glō ſe ī ps in
miſſiones p angelos malos dt ſic ea q̄ mirabi
ſta ſunt malis angelis tribie nō audem q̄ vt
q̄ illa mirabilia fiūt p angelos malos et
ſic ī vanū ē q̄ dt aug. q̄ virge magorū per
malos angelos ī dracōes cōuſe ſunt. ad ſolū
ſine p̄iudicio melioris ſine ad ſta dd videt q̄
angeli mali et etiā boni ī talibz mirabilibz nō
ī ducūt fōrē ſed diſponūt matiā tūn et hc ex
p̄ſſe ex verbis aug. accipit accipit ī nō de
tūn. vbi dt q̄ extūſecus ad hibitis motibus
angelorū ad ſta creanda dei virtū opat ī tūs
et ī formā ſta quā deus facit ex machilo n
ī ducit n̄ dei virtus ī tūs opans q̄ūis eīn
mlta ſint nāliē et ī ſtrumētalit opantia ad
gniacōn dei cū virtū ē p̄mū et vniuſalit ope
rās ī omnibus illis et hoc ita ī p̄n̄o ſtus ſecū
lib q̄ne de gniacōe forme dēmatū ē ſm p̄a
duo credēda ſunt q̄a ēē ſtud q̄ dūt. ad p̄m
q̄ ī cōcēſſo ob dd q̄ nō ē ſile de nā corpali et
de angelo qui ē nā ſpūalis. corpalis enī nā
aut ē gnians vnuoce aut equoce ſi gniat vnu
voce tūt ex ſilī p ducit ſile ī ſpē ut homo ex
homīe et faba ex faba et hc mſe ſile cū vir
tute ſile p ducat hc etiā ex ſe matia ex q̄
p ducat. ſi aut gniat equoce tūt ſic dt ar.
p ducēd for ſit ex cōuenīti tūt enī nihil ī po
tēcia ē ī alto n̄ q̄ vno motore educit de il
lo ſic dt gmētator ſup vm. p̄ phſe ſm ſic
p dolū nō ē ī potēcia ī tra ſz ī cupro q̄a vno
motore artifice educit de cupro cuperū aut in
potēcia ē mtra q̄a vno motore ſ. calore ſolis
educit de illa et ī nō valet argumētacio.

plato

90

si sic arguat spiritalis nā simpr plus pt quam
corporalis. q plus pt ī ipducere et ē ubi pcessus
ab eo q ē simplr ad id q ē f q ¶ Ad ad dd quī
ē sile q ī ducti ē p sili qa ī gratis exprimere
hī mse conueniens ad formā pducti et illud vir
tute pducentis qmiscibile ē materie pur ftōz vm
ī talibz sile pducat ex sili. hoc ē queriens ex con
ueniēti sic dr etiā qmēcatur sic vm pe phie q
fit ī gratōe mōstrum sic qm porca parit porcel
lū ī figā capitis humam angelus aut sil bon
sil mal michil ī se hī qmiscibile materie vm quē
ens ex conueniēti gnerat et ō si fiet op et q ex
tpo angli et subito fiet et ex michilo et sic
angeli ēnt creatores q ēe nō pt ut dr aug
qa creare nō ē actus qmicabilis alicui creare
¶ Ad ad dd q sic dr aug semīa vtute effīua
hnt a vtute dīna mtibus opante et nō ab elis
ī quibz sparsa sūt nec ab angelis. et hoc ē q
ī textu et ī glosa dr j ad cor. ms. neq q plan
tat nec q rigat ē aliq f q ī cremētū dat ds
hoc ē vtute ī cremēti ¶ Ad ad dd q cā ia patz
qre angelis nec pt attribui q ī ducat forma
et fōr talis pducta nō ē ī semibz ut ī causa
materiali ut cā fōrli cōfusa sed ē ī vtute dei
sola q mtalibz semibz mtibus opat occulte
¶ Ad ad dd q michil ē sile q dr de planetis
qa sic ia dīm ē planete ex scintillatōe radiorū
et figuris reflexionis radiorū hnt vtutes
qmiscibiles materie p quas queriens ex conueni
enti pducit et hoīs michil hnt nec hre possūt
angeli cū simplices sint sube spiritales ¶ Ad id
q vltius q dd q ī fine opis bonorū et malo
rū angelorū magī dicī ē qa facta a bonis
angelis semp fuit ad eruditōem et fidei cōfor
tatōem. ea autē q fiunt p malos sp fiunt ad fal
lendū fallaces dm et q pre bonos angelos in
veti testamēto fta sūt semp fuit signa alicui
miraculi faciēdi p dm et vitatis fuit cēpe gre
fta v p malos nullius boni signa fuit et hoc
expresse dr glo sup id ps declaratā sermonū
tuorū dat ī tellem dne hoc etiā notat ī tex
tu ex eo vm v dr v dr q devoravit virga a
aron virgas magorū v dr aug q virga q
os nō hnt devorare nō potuit f draco ex v
qa fruis qui virga dr eo q ex virga fruis ē
devoravit dracones magorū. qa virga sapie
spiritalis q rectitudīē regit q sup sit ī dracōibz
magorū potēciā redeūdi ad virgas qa prude
cia scti que p dracones magorū significat. ī se
tortuosa et flexuosa ad rectitudīē regimīs
referri nō pt ad glosā que ī ducta ē sr illud
ps ī missionē p angelos malos dd q glosa
ibi ī tendit q illa que fta sūt p angelos ma
los nō pūt referri ad bonos et scos ñ eate
nus quo in corpe aliqū penalit exercentur
sic b tus job a sathana passus ē quibz tamē
nullam potate hnt nocendi f aliam ī malos
aut pūt et spiritalit et corpalit vexando et
nō intendit q illa mirabilia fiat p ā glos
malos ¶ Ad sonones ad hc faciūt ad hoīs
Deinde q de hijs q ad hc deluisionem
faciūt demones ad hoīs deluisionem
q em aliqū illuminant oculos intuentiū ex
psse dr strabz exo vm ī glo sup id vocauit
pho sapiētes sic scriptū q maleficī dyabolī
figmētis spectātiū oculos deludebāt ut res
ī sua nā manētes ad videnī. q vr q magi
p dembiatas opacōes oculos possūt illu
dere ī tuentiū ut ad videat quā sūt ¶ Ad
hc aug ī li de spū et aia sic dr dt ei humana
opio q quada arte mulierū et potate demo
nū homes posse gnati ī lupos et iumenta et q
cūq; nctia potare et post p acta opa iterū ad
se redire nec tū fl ī ers mētem bestiale sed
rōnalem humanāq; servare. q vr q demones
hnt potate cōcedi fōrs homīs ī bestias et opa
bestiarū ¶ Ad hc aug ī eodē cā infra demones
et admīra sūt dr sic demones qda fictura
pducūt et qda mira faciūt quibz homīes al
licūt et seducūt dm qda mulierculae post
satham cōiuse demonū illusionibz et fāta
matibz seducte credūt se et p fitent cū ho
dyade et dyana paganorū dea et ī mma
multitudīe mulierculārū equitare dyana ei aucz
captiua ī somnis deludēs nō leta nō tristia
nō cogitas nō ī cognitas p sonas ondens
p demia hmōi seducit et cū solus sp hor
patit ī fidelis nō ī aud cū sed et ī corpe eue
nire opinat id certe nimis stultus et hebes
ē q her ota q ī spū fuit etiā actide in corpe
arbitrat cū ezechiel et alij ppte sobes etiā
ewang et alij apli ī spū nō ī corpe tales
viderunt visiones ¶ Ad q qlit tales fiat 90
illusiones nō cū pt dici q nō fiat qa ī mm
dyalogorū li narrat bēs gg q q dā puel
la opacōe cuiusdā maleficī equa ēe videbat
q cū adducta eet ad bēm bndīm dixit
puella nō ēe equa et forīm eī nō ēe ī pa pu
ella f ī oculis ī tuentiū et ō iudicū q iudi
cabat abmanētibz de puella nō ēe rectum
ex hoc accipit q hmōi illusiones ī o
culis ī tuentiū fuit et nō ī rebz ¶ Ad hc si hc
illusio eet ī rebz visibilibz aut eet f mutā
tōm forē substātiis q fl nō pt s. q est homo

vt ee asm? vel aliud animal qa si ve mutaret
i alia forma subalem et sub illa videt et ee in
dicaret hoc no eet illusio sed vitas aut eet p
forma actualte et si eet p forma aut eet p for
ma qualitatis vel quantitatis. si p forma qu
tatis ut s. dya? q e albu mutet in nigru et sic
putaret aut q e i vna figa mutet i alia et
ctu sit putaret tunc ctn no eet illusio. p vitas
vitas enim e qu res vt et indicat ee i forma i
qua be mutata e su illa sit color su figura.
Si aut illusio ista i videtibz et no causa. au
e i organis sensuu exterior q quoq sint et noti
s. visus auditus olfactus gustus et tactus au in
organis sensuu meliorq qui eta sunt quoq ut
dr Vincen. s. sensus omis ymaginatio sil fortis
fantasia estimativa et medrativa sil forma me
mo. si e i organis sensuu exterior cu illi mch
accipiat il pnite te et m^a ut dr at. i 4° de ana
b sit dr sensus e susceptiu? sensibiliu spes pn
te matia no videbit utm illusio p vitas vi
tas enim e cu indicat de re sic e et sic se obiat
sensibz. Si aut e i organis sensuu meliorq tunc
optet q alioq obiet formas illusiones illaq
sensibz i thoribz et no tm obiet p eta i pme
ret qa indicium de re no pt fi sola obiectione
forme ad sensus. p optet q fort obiecta intra
sensu meliore recipiat. Si q demo be obiat
et be ipmit tales formas sensibz i thoribus
tunc ctn no vr ee illusio p vitas ymaginati
enim te sil estimare sil medrari sine ymagina
toi et estimatie et memo obiecta et i pssate
no e illusio sed vitas. Soluco dd q tenta
huiusmodi illusiones fiunt a demonibz et ama
lefitis arte demonu hoc expsse dicit sci et
omis e omu opinio et docet i magnatia ipte
illa q dr de ymaginibz et annulis et speculis
vrnis et sigillis demonu a thot g^co et gma
babilonico et hermete egypto et i vocacoes
ad hoc ordinate de scribit in lib^o hymogenis
et phileti nigromaticorq et mlt^o q dr alma
del salomonis. Ad id aut q q^d qlit fiant
vtru s. p organa sensuu exteriorq vel meliorum
dd. vr sine pudito q vtroq mo fiunt et p or
gana sensuu exteriorum et p organa sensuu
i thoru fiunt enim i visione corpali et i visione
pgmatica ut dr aug^o. Sedm organa sensuu
exteriorum fiunt sic qa sic demones et eta bon
angeli ptate hnt assumendi corpa ita hnt pta
te assumendi figas et colores corpm et qli
tates et m his ptatem hnt obiectandi se orga
nis exteriorum sensuu ad illusione fallacia
et deceptom et e in hoc deceptio et illusio q
indicat res ee sub forma sub qua no e sic dr
b^tus gry^s de puella que equa videbat ee qa
licet sensus pticularis exterior no decipiat in
ppo obiecto tu sensus communis qui componit et
diuidit sensibilia cu subiecto sensibiliu q e mag
tudo frequentissime decipit indicans aliq sensibile
copositu ee cu hoc cu quo no e copositu et indicans
aliq sensibiliu de diuisu ab hoc a quo no e diu
su et hee deceptiones ut dr alphorabius dicit p fal
lacia consequentes fiunt sensus p actus qui e p sen
sibili ppo indicat de hoc vel hoc vel i diuiduo
ppo sic crispu. tonsu decorq filiu deonis indi
cam? a collectione actuu i diuiduacu frequen
tissime decipit. et ut dr alphorabius decepto e
p fallacia actuis. Denon em talia sensibilia
obiectes obiectu facit indicare q no e p corpa
le visionem et h^o dr i pte nigromatie q dr de
p stugis ab hermogene et phileto nigmati
cis et ponit ibi carma et invocacoes demo
ad hoc ordinata. Sedm sensu? aut meliores fi
unt hoc mo. sic om dr at. i 3° de somno et vigi
lia ymagines q apparet i somnis i spu ana
li eleuatur ad caput et ad organa sensuu
meliorq sic eleuatur ymagines lugfa salis
a fundo usq ad superficie aque. et sic eleuat
ymagines nubiu mquibz hominum et
diuise ymagines animaliu repsentant i vapore
aqo ut tero qui a tra p calore solis ad me
diu mstiau aeris eleuat et ppe hoc ymagines
somniales diuisas figuras accipiunt
p diuisas complexiones vaporis eleuatis et
q eleuat i vapore colico sicco calido vr esse
flama ignis comburentis et q eleuat i va
pore flegmatico dulci sentit i dulcedine mel
lis qui fluit ad organu gustus et q eleuat
i vapore calore adusto q melancolia e actu
talis sentit ut mordax vulsiuus acutu et
acsiuu et valde amarq fellica amaritudie
i fectu et e in hoc illusio qa ana capta a ca
libz ad ea conuertit sic ad res et q eleuat
i vapore dulci sangnis et clari pulc^r appa
ret et qi i aspru rosacu et florq demones
ig^r p tate hnt es a deo formidi spes talium et
i pmedi eas i spe duales. p tales spus repn
tat psonas no letas no tristes no hnignas
no bestiales. no opmetes. et no adulatu
eleuates et qa ana conuertit ad ea sic ad res
vr aliqu homu q fit asin? oppsius facto
et alu q fit agla volans et aliqu q cu dy
ana et mulierculis de loco ad locu transferat
et io talia frequent contingunt i somnis et de

Nota hic de illusionib? demonu p magos
et incantatrices prouratis

nocte et nō die ꝓ forte melancholicis ꝓbꝫ da
et ī sanis qui hoc patiūt ī vigiliis q̄ dilꝫ ī
sōpnis et ꝓ hoc patet soluto ad oia obiecta
q̄ fta sūt ī hac gōne q̄lusio aut ī talibus
e ī hoc q̄ aia talibꝫ de ꝛta puos motus
ut magnos sentit ut dr̄ at̄ ī pō de sōpno
et vigilia dn̄ pūt sonū reputat ēē tōni
truū et ad pūa illūnacōem candele repu
tat fl̄ coruscacōem Qlē scīales cāe ī dicte
sunt elemētis mūdi sēm quas fiūt mira
cla ab angelis bonis et malis ascis sū a deo
Unde q̄ de hoc q̄ scdm libri smarg. dist.
viij. de cā. Licet sane ꝓ de omn̄ ꝗpo
reteū q̄ cōtīlit visibiliter nascūt occulta q̄
da seia ī corporeis mūdi huī elemētis latet
q̄ deus originalit eis mīdit ipe q̄ creator
e omn̄ rerū qui creator ī visibiliū seminū
q̄a q̄cūq̄ nascendo ad oculos nros exeunt
ex occultis semibus acipiūt p̄gredīdi
hīt p̄mordia et ī crēmēta debite magnitudis
distinctōes q̄ forēt ob originalibꝫ ut ita de
ca ꝛeglis sumūt Ꝗ Ista ēm huī q̄ritur
duo Ꝗ Quoꝝ p̄mū ē q̄lit iste scīales cause
sue cāles tones indite sūt originalit ele
mētis mūdi Ꝗ Scdm ē q̄a ꝗ istas dicūtur
fl̄ ba miracula sue a bonis angelis sue
a scis sue a deo ꝓ ꝛta Ꝗ Dr̄ de veris mi
raculis circa p̄mū q̄rit mꝝ Ꝗ Ds p̄mū ē
q̄ sūt huī scīales tones sū cāles Ꝗ Scdm
quot sūt q̄lie et q̄ dicte in eas Ꝗ Tertiū
vtrū sūt ī rebus conditis a deo ut ī ipo deo
Ꝗ Ārtū si ī rebꝫ conditis sūt aliq̄ mō vtrū
a p̄ō creacōis sūt eis indite ut postea Ꝗ
Ad sūt scīales tones sū cāles
Ad p̄mū sic p̄dicit dr̄ glō sup gē. qn p̄mo
creauit deus mꝝ modis opatur deus
p̄ō ī verbo ꝗo ī matia et fōr. Dn̄ ecc. xlviij.
qui vivit ī eternū creauit oia sil. tēo ꝓ opa
sex dierū nouas distinxit creaturas. mꝝ
ex p̄mordialibꝫ seēdꝫ nō ī cōgte orūt ne
sed nate sepius ne peat reformat Ex hoc
sic arguit ex nullo opat deus nisi ī quo e eo
opis sui aliquo mō. si q̄ ex mꝝ istis opat
vr̄ q̄ mꝝ mōis sūt tones cāles et sub istis
mꝝ distinctis Ꝗ Ad hc aug. sup gē ad lit.
li. mꝝ. dr̄ sic alit ī verbo dei fūt res create
ꝗ ista nō fta ꝗ etna fūt alit ī elemētis mūdi
ꝗ oia sil fta sūt alit ī rebꝫ q̄ ꝗ cas sil crea
tas nō ia sil ꝗ suo tēpe q̄q orūt sū cre
at̄ Ex hoc acipit idē q̄ pus Si ēm cōsida
tur ī verbo tūc iste tones sū cāe eterne et ī gmūbiles tones dicūt alit ēm sūt ī e
lemētis mūdi vbi oia sil fta sūt et ꝗ hoc
vr̄ q̄ dicāt p̄mordiales cāe p̄mit mūdo
indite ꝗ aut q̄ nō sil sūt ꝗ sub tēpibꝫ ori
unt. vr̄ q̄ scīales cāe q̄ dicātur sū tones
Ārtū q̄ vtrū idē sit nālis cā sue tō et scīa 90
lis et vr̄ q̄ sit dr̄ ēm aug. mꝝ. li. sup ge.
q̄ omīs iste vsitatissim̄ natē cursus ꝗt
quasda nāles leges quibꝫ p̄gredit et vr
tū nālis lex sit ī seminibꝫ q̄ scīale et natāle
sit idem Ꝗ Ad hc ij. smarg dist. viij. cap.
sic q̄ metem ex libris aug. dr̄ sic ista oppe
orīgīnalit ac p̄mordialit ī quada textura
elemētorū cuncta ia creata sūt ꝗ acceptis
optimitatibꝫ p̄dēūt. textura aut illa nō vr̄
ēē si ꝗ leges nāles ex seminibus p̄ducē spes
vr̄ q̄ q̄ idē sūt nāle et scīale Ꝗ Contra
aug. mꝝ sup ge. hoc q̄ nūt tpalibꝫ ī scīal
lis motū videm̄ ad pageda ea q̄ suo gēn
cōpetūt ex illis ī sitis tombꝫ venit quas
ca quia scīalit sparsit deus cū mūdū cōdēt
ou dixit et fta sūt. q̄ vr̄ q̄ scīale fuit ante
nāle et q̄ nāle deducit ex scīali Ꝗ Ad hc
ge. ij. sic dr̄ iste sūt gnacōes celi et tre in
die qua fecit celū et tra et omne virgultū
agri antqua oriēt ī tra et omīs virgultū
regionis pusq̄ gnūaret ꝗ cōstat q̄ nō ger
mīat ni ex ca scīali q̄ ante oriebat de tra
et nō potūt oriri ni p̄ cam nālem. ca q̄ nālis
fuit ante scīalem et sic nō potūt ēē idē
Ad hc vltius q̄ vtrū scīalis tō et cālis 90
sūt idē et vr̄ q̄ sic. aug. mꝝ. li. sē ge. dr̄
q̄ oia ex illis ī sitis tombꝫ quas caqua sē
minalit deus ī mūdo ꝗpsit p̄dicūt. q̄ vr̄ q̄
cālis tō et scīalis sūt idem hoc ēm vr̄ per
auctē p̄mit ī tōductā ex ij smarg dist. ij.
Si ēm oia ex scīalibꝫ tombꝫ p̄mordialiter
mūdo inditis p̄dēūt et ī crēmēta et distinctō
nes acipiūt forēt cū ostet hoc fl̄ ex nāli
bꝫ cāis et tombꝫ. vr̄ q̄ idē sit tō scīalis et
cālis Ꝗ Contra ex tone cāli bn̄ fit miraculū
et sue tone scīali miqua fit. q̄ nō ē idem
tō scīalis et tō cālis Ꝗ Ad hc aug. vi
li. sup ge. ad lit dr̄ q̄ nō erat ī costa q̄ ex
ena fiet ena p̄ tonem scīalem ꝗ erat ī ea
q̄ deus ex costa posset ena facē q̄ fl̄ nō
potūt ni p̄ tonem cālem tō q̄ scīalis et
tō cālis nō sūt idē Ꝗ Ad hc amb. ī monolo
nō ē ī trūco p̄ tone scīalem ut ex ea possit
fl̄ vitulꝫ ꝗ ē ī trūco q̄ deus ex trūco pos
sit facē vitulū. hoc aut ī trūco ēē nō pt

in p aliqua rationem talem rationes g̃ seminales et
tales non sunt idem ¶ Solutio dd q̃ sicut dr glosa
mundi modis operat deus ita q̃ mundi sunt rationes
tales et subesse differunt. ꝗ rationes q̃ sunt in
verbo ⁊ quibus oia plurimum q̃ ad esse deducta
sunt et ⁊ quibus p diffinitiu e q̃ qui et q̃lit ad
esse deducat simpr ut cade dr glo. primordia
les vocat. ille aut ab eterno fuit et ⁊ illis
p ordine e deus q̃tq̃ ⁊ oribus ne et ⁊ oribus
gre fu primaciu fruitus eat deus nec alie
vnquam euenit ut euenret quia ibi ordine est
ut disposuit ¶ Sz secundo mo dr aug ⁊ glo. sup
1 ge. n. et omne virgultu agri sic intelligit
terra talit produxisse herba et lignu hor e p
ducendi bruite accepisse ⁊ ea ou tanqua ⁊ ter
dicuntur terra erat. q̃ p tempa futura erat fecit g̃
antqua essent sr terra p fortitate matie que
consequit formida erat p verbu eu precedens
dem formam no tpe qa verbu tpale no e
ꝗ origine ne et iste rationes quas sic indidit
matie mundi elementorum ꝗ aug dicunt radicales
eo q̃ alie q̃ seminales dicunt radicat ⁊ eis
et no dicunt primordiales simple ꝗ ad q̃da
3 consequentes q̃ seminales dicunt ¶ tertio modus
e distinctionis et ornatus p quam vnuqd qz di
stinctionem accepit ad pnt locu et locus
ornatu p pnas forma species qz erat ꝗ nam
ut probat ⁊ vnus phis. motus ad locu sequitur
motu ad form qa quitu gnans gnacio
dat de forma tatu dat ei de loco et rones
ꝗ quas e huius opus. dicunt rones distinctio
nis et ornatus quibus tpe disponere deo vnu
q̃dq̃ monet ad forma et ad locu pponendo
pode et mesura ut dr sap. xi. at pondere modo
spe et ordine ut dr aug ⁊ li. de natura boni
et iste rones fuit quide ⁊ ma sicut suscepte
originalit at fuit ⁊ primordialibus rationibus
2 q̃ fuit ⁊ verbo ¶ Quarto mo dicunt rones semi
nales quas deus indidit ne ut ex fetibus filia
posset procreare qui dixit ge. i. producat terra
herba virente et facientem semen iuxta genus
suu et qui dixit piscibus et avialibus crescite
et multiplicamini et replete terra et iste rones
no sunt materiales tm ꝗ erat aliq̃ hnt cae
efficientis p virtute qua indidit eis deus
producendi fetus et dicunt ab aug. naturales sive
seminales principium ne ꝗ qua dr. ⁊ v. p.
phis diffinit natura dicens natura e ex q̃
pullulat pullulas nec dicunt primordiales
ni ad ea q̃ pullulat seminalit et naturalit ex
principiis dni creditu e q̃ sub istis mundi modis et
sub istis dierum fuit rationes omnium dinorum sed prime
no sunt ⁊ ma ꝗ ⁊ deo et primordiales simplic
sede et tercie et qrte ⁊ materia sunt no originali
ꝗ susceptrie ¶ Ad id q̃ consequit obiectio de
verbo aug simplic credendu e p hor solu q̃
sede rae no dnt primordiales simplicit sed
ad q̃ncta ut dctu e an rones tri et post primas
⁊ sunt omni ne rationes obediales ꝗ quas ut dr
aug. nichil mstri et nichil rationabili est qua
ut oia creata obediat creatori ⁊ omne q̃ vo
lunt et q̃ ⁊ omni et ex omni creata fiat q̃tq̃
creator voluit et iste rones licet obedialit
sint ⁊ creata talit tri sunt ⁊ creatore eo q̃
solo creatore tante deducunt ad actu dd
id q̃ vltius q̃ vera seminale sunt idem
dd q̃ p simpoita pnt esse idem ꝗ rone diffunt q̃
qa nale no dr n pm effectum qa sic dr ar
⁊ n. phis. na e pm motus et q̃tis ⁊ quo e
p se et no ꝗ actus seminale aut dr et pm ma
tiale et effectum et fortum p oem aide
modu intendendu e ad sequns qa ista duo tenet
medi rone fundat ¶ Ad id q̃ contra obiectio dd
q̃ seminale dr simple dr eu p qpacem ad file
⁊ spe q̃ pducit exmpo et hor mo dcm seminale
seminatu e et e ex nali et no eqnso. alio mo
dr seminale originale q̃ semen e sequentu et sic
pme rones et virtutes sparse ⁊ tota natura
a deo dicunt quoq̃ seminales q̃ tri magis pp
dicent originales et sic nale e ex seminali et
sic aug sup ge. ad lit. ¶ Ad a. de eode modo
dd e q̃ nale vno mo precedit seminale et alio
mo no et nale vno mo e ⁊ seminali sic ⁊ origine
et alio seminale e nali sic ⁊ origine sic pp p ea
q̃ dta sunt ¶ Ad id q̃ vltius q̃ dd q̃ tale co
munis e qua seminale omne eu seminale causa
e ꝗ no eq dm talis ro ⁊ deo e potissime qui
p dispositionem sapie ro omn splendorum e qui
q̃ no fiat. et p potentia efficiendi ea et sic ro
nes tales sunt ⁊ npo omn rerum seminales autem
no sunt ⁊ npo ꝗ ⁊ rebus ut patet p pdicta.
¶ Ad a. dd eode mo. s. q̃ ro nalis et seminalis
pnt esse idem p supoita quamvis diffent ꝗ
rones nomi ꝗ ro talis quor e ut dctu e
¶ Ad id q̃ ob. ⁊ gtu dd hoc predit miracu
lu eu fit a deo et a scis p inoratione
dei et imitabile e mg magis id sonoribus
quorum nichil fit rone tali fuit tu su rone
seminali q̃ fit ⁊ ipis ⁊ quibus fuit qa sic dr

Aug. nō erat i virgis magorū secālit ut ex
ipis fierent dracones sed ut corpis forūsecus mo
dis et operacōibz dēmōrū ad habitis fieri posset
¶ Ad ide pz solutō ad seqns secale em et tale
dicimus p mutacōem superioris et i floribus to
ōn talis dr p mutacōnē trae simplē et i dispo
site. to aut sdālis dr p tocem trae determināte
ad quedā et dispōite ¶ Ad omn vltīm eodēmo
do dr ē qa prēcedēte prēdit medio Qd sit gne et q
Ecū do q quot sunt gne et differē mt eas
q drie mt eas et hoc p an dicta facile
ē determināre sūt ōn primordiales simplē q sūt
i verbo et sūt originales pm. indite mūdo et
sūt obedīales q sūt i creata ꝗ q p tocem debiti
referūt ad creatorē et sūt radicales ꝗ quas e
lemētata oia radicāt i cōmbz bcutū elemēto
rū. et sūt nālēs q a pri. i tūsecto q ē nā facūt
pullulare pullulas pse et nō ꝗ actus et sūt
sēdales ꝗ quas ꝗ tam efficiētē matiale forīle
dispositā exsilibus i spē et forma p ducūt
silia. et sūt tales ꝗ quas tū ex tū sup nāli
q deus ē qua ex tālis i fl'oribz et nālibz cōna
bilit p cedūt tāta et sic differūt sub istis dēys
Vtrū sēdales tōes sic i rebz cōditis a deū i ipo do
Ercō q vtrū sint i rebz cōditis a deo ut i
ipo deo vr aut q quedā earū sint i deo
abscondite. quedā aut elemētis mūdi i serte
dr ēm amb. i hi. exametō vi. si i illis primis
tres tālis quas primū creator tres i stituit
nō tm posuit q de lymo erat formatus homem
ꝗ erat q admodū frūtus erat ꝗ vtrū i ma
tris vel an i iuuenili ētate et forma p cul dy
bio sit frūs ē ut illic ꝗ fuerat neq em tot
sua dispositōin frūs ē. si aut tm posuit ibi
possibilitatē ut ho fiet sed ut sic fi posset
ipm aut modū quo frūtus erat sibi reservā
uit i sua volūtate et ordināte nō i mūdi cō
stitutōne cōtexuit manifestū ē nō ēē horiz
cōtra illa tōem q erat i pri. tres cōditōe frūs
qa erat ibi sic fi posse ꝗius nō erat ibi sic
ūtē fi Ex hoc relinq q cōnes possibilitatis
ad hoc q tres fierent matie mūdi i primor
dio fūt i sūte cōnes aut tales et mūtūtis
ut tūt ut tūt sic ut sit aliq fiat i deo sūt ab
scondite ¶ Ad hr aug. ibide qrit an trae ad
miracula facēda de nouo fiant cū ipis mi
raculis et dr sic restat ut ad vtrūq modū
habiles sint create sue ad istū quo vsita
tissīe res discurūt sū ad illū quo tanta
miracula fiūt quo deo placet facē q vr q
modus ille cātū quo vsitate res fiūt insit
sit matie modus aut ille quo miracula fiūt
abscondit sit i volūtate dīna ¶ Ad hr. ad
Cor. sup i. nōne stulta fecit deus sapiam hi
mūdi dr glosa sic hm sapiam stulta fecit
deus declarando ēē possibile et faciendo q illa
i possibile iudicat. sic q virgo parit q cecus
videat et q claudus ambulet ꝗ sapia mūdi
nō iudicat possibile ēē tm possibilitas ē in
ma nāli. q possibilitas ad miracula nō ē ma
tie mūdi insita sed i deo abscondita ¶ Ad hm
dam. i pri. mi. li. dr sic post assessū virginis
spus scus superuēit i ea ꝗ dm sermo que dicit
angelus tribuēs ei vtute susceptiua dīm vbi
sil aut et gnatiua Ex hoc accipit q i insta
ti geneōcōis spus scs virgini tribuit suscepti
ua vtute verbi et gnatiua q an nō hūit
hi q virtl a pri. matie mūdi insita nō fuit
sed i diffinitōne dei et volūtate abscondita
et i ōsensu virgis i sermōne angeli virgīi
de nouo collata ¶ Ad hr possibile et i posse
nō radicāt i eo de ꝗ opa miraculorū nē sūt i
possibilia opa aut q cuerūt vsitato cursu nē
nō sūt possibilia. q ista et illa i eadē matia
radicari nō pūt. si q illa q cuerūt vsitato cur
su nā i sita sūt matie nāli opa miraculorū nō
pūt ide ēē i sita p eusdē matie possibilitatē
¶ Ad hr potētia cui nihil i possibile ē et potēt
cui multa i possibilia sūt ad idē pri. reduci nō
pūt. ꝗ potētia dīna ē sola cui n i possibile est
gē p vm. nūq ꝗ deo ē difficile. luc. i. nō erit
i possibile apud deū ōme verbū et i illa sola
radicāt opa miraculorū. potētia aut nālis est
cui multa sūt difficilia et i possibilia. iste q
due nō reducūtur ad idem. si q potētia ad
cursū cōsuetū nē matie mūdi ē insita reli
quū q potētia ad facēda miracula i deo sit
abscondita ¶ Ad hr si talis potētia ad mira
cula ēēt matie mūdi i sita cui oīs potētia sit
ad actū optet q aliq ēēt i natā agēs q ha
beat potētiā ad actū reducēt q valde absur
dū ē ¶ Ad hr plato i thi. dr q n cōmodorū
potētiā ad actū ducētū creator negauit ne
ātūre. si q potētia ad miracula ēēt i sita nē
creator nō negasset nē ea p q hi potētia re
ducēt ad actū bonū em plūs q desiderat oē
q ē nō ē i potētia sed i actu dr em ar les
i vi phie q ppt potētiā nemo bonus fit ma
lus ē. Cont amb. i vi. exametō i auctē la
paulo aū i ducta dr q vtrūq modū s et ad
illū quo vsitate res fiūt et ad illū quo mira
culose quedā p dūt res create a pri. habiles

fre fuit q' habilitas ad miracula infita est
materie mundi nō q' tm ē in deo abscondita
Holuerō dd' q' possibilitas ad miracula sive
habitas duplicit pt cōsiderari s. p̄ma ra
dicē possibilitatis obedie p̄ qua omnipotēs rel
creare i ē nō ut ex ea fiat p̄ ut ex ea possit
fi q'q' deus voluit et hoc nō possibilitas ta
ad cōsuetū cursū nē qua ad miracula i pri° cō
ditis i serta ē materie nāli pt etiā considerari p̄
potētia ad actū relatū virtute educētis potētia
ad actū relata virtute educētis potētia ad ac
tū q virtus p̄ tales cones tae efficiētis determi
nant et sic q cōsueto cursu nē fit materie nātali
ē i situ q aut miraculose fit i omni potētia di
et dispositione ē absconditū dispositū enim ab etno
i verbo sibi coetno q ex quo et qui talium aliq
faciet opera quia dispositum ut dicit augs nihil
iniqua fecit aut faciet ¶ Ad primū q' dd' q' au
gs expresse dicit hoc i auctte i reductis et ideo con
cedendū ē q concludit ¶ Ad a' dd' eodē modo
dicit eiusdē augs ibi q potētiē sive virtutes sive cones
ad miracula nō sunt indite materie mundi n per
potētia obedie p cones aut tales i deo sunt
habilitate aut hte oīs creata ut ex ea fiat
q'q' deus voluit dicit enim augs q nō instis ē q
q oīs creata habilitate obediali mutet ad de
q deus voluit ¶ Ad a' dd' q sapia nō indicat
n ex causis primis cōsilibz et naturalibz et ideo q
p illas cās i possibile ē indicat i possibile
nō qa hoc simpr et i possibile ē p i hoc stulta
fecit ea deus q iudicauit simpr i possibile
etiā possibile deo cui nihil ē i possibile et de
possibile simpr nō ē possibile nē si n p habi
litate et possibilitate obedie q virtute age
te nē ad nullū actū deduci pt ¶ Ad a' dd' q
virtus suscepta et gratiua ad actū i cōsensu
i simone angli virginis de nouo collata est
habilitas aut et possibilitas obedientiālis i
hac virtute m̄ mundi ex qua corpus bte v
ginis fctū ē i pri° mundi ē insita ¶ Ad a'
dd' q possibile et i possibile p habilitate
obedie bn radicat i eode p̄ tales cones
quibz illa possibilitas reducit ad actū
nō radicat i eode ¶ Ad a' omnī eode mo cōtingit
ē qa de medio ē licet alit i potētiū vni q obe
dientiāl radicat i nā cui aliq ē i possibile p
per cās cōnales quibz ad actū deducit i solo
deo ē cui n ē i possibile ē ¶ Ad a' dd' q talis
potētia nō ē i nā n obediālit ad potētiā que

supra natura ē et ideo nō optet q aliq sit m
natura q reducat eā ad actū ¶ Ad a' dd' q
creator meth cōmodor negauit nē i hoc que
sunt i natā p̄ tales cones sufficiēt deducētes
ad actū qa i hoc passiū proportionatū ē ac
tiuo et eq actiuū passiuo i hoc aut q tm
obedialit fuit i nā et q p̄ tales cones pertinet
ad tam superiorē negauit omoda qa hic ad
natura nō pertinet p̄ ad tam superiorē ¶ Ad d
q i deinū obi dd' q possibilitas illa q ē ad mi
racula p̄ tonem obedialem tm i sita ē materie
mundi p̄ tonem aut talem qua deducit ad
effectū nō ē n i deo Verū si tales cones sint
i rebz conditis aliq nō verū a pri° creatoris re
Narto q si i rebz conditis sunt aliq nō vt
a pri° creatoris indite sunt eis ut postea
et vr q a pri° creatoris indite p auctte aug
de ex ameto paulo ante i ducta vbi dixit
augs restat q ad vtrūq res create a pri°
q dicōis habiles facte sunt s. et ad solutū cur
sū nē et ad ea q fiunt p miracula supra natu
¶ Ad hic cones tales sive speciales sive etiā obe
dientiales nō pnt ēe indite m̄ creatoris n ex p
opifice mundi qui deus ē et i quo ē p̄ creatio
fōis et p̄ductōis omnis rei nec vnquā fuit
tēpus a creatōis mundi q materia conditorū
caret eis. q' telinq q a q dicōe mundi omnis fit
indite sunt materie creatoris Ex hoc credit tut
q' verū omnis indite sunt sic vna potētia ut sic
diuisi et vr q sunt diuise sic enim arist i n° de aia
potētie determinat p actus et magis potētie p
sive de illis ē i telligit q i n° de aia dicit ar
q actus sunt prij potētiis p̄ tonem et obiecta
actibz. actus enim diuisi sunt valde. nec enim pt ēe
idē actus supra naturā et p̄ naturā q neq ab
eode agēte pt ēe nec ad eande rem ut forma
q' vr q a pri° indite sunt nec diuise potētie et nē
ut vna ¶ Contra potētia obedialis ad vtrūq
vna ē licet diuisis obediat motoribz p̄ p̄ rem
obedientie indite sunt potētie hm° materie rerū
creatōis vr q' q indite sunt ut vna et non
ut diuise ¶ Ad hic licet gratiabilia et corrupti
bilia valde sunt diuisa et p̄ gratia et p̄ spes
gratias tn dicit p̄ thus q vna ē materia omnī eorū
et si vna ē m̄ vna ē potētia. m̄ enim p analo
gia potētie ad actū determinat. q' a filii licet
p̄ducta sensibilit cōsueto cursu nē et p̄ducta per
miracula supra naturā sunt diuisa. tn tamen
ut dicit augs ad vtrūq habilis sit sta materia

videntur esse mi potestate ¶ Ad hoc potestate ad
files species sunt una et omne miraculum quod cui
quis legitur a deo fieri esse ut per angelos sompt
e ad aliquam similem speciem ne. ceciis enim qui
accepit visum similem in specie cum aliis videntibus
per naturam accepit visum. similiter cum claudus ac
cepit gressum cum aliis gradientibus per naturam eo
dem modo cum vulgo pepit similem in forma et specie
pepit hominem cum aliis qui sunt homines per natu
et eadem in specie et potestate quae ad ea quae sunt v
mi speciei vere quod potestate quae fundatur in rione
sensibili et quae fundatur in rione celi ad mira
cula sunt una et eadem ¶ Soluto ad primo
quaestionem dicendum quod pro certo dubio omnis potestate sui
sunt et rones sensibiles sui et rones celestes ad
eam quae supra naturam est. sui et rones obedi
entiae creaturae ad creatorem omnes sunt a pri
mordio quidem matutine creatorum et dicitur sunt
et non sunt a creatore et hoc probat per duo et in
quantum sunt ¶ Ad id quod dicitur secundo dicendum quod po
testate illae indicitur sunt ut duae et non ut una
et hoc probat per instantiam obiecto quae de natura
praedicto potestate eum et rationem sensibilem suscepta
est in materia ut disposita ad actum sonet eum
habet se et in rione caeli mutis disposite et in rione
efficientis et in rione forte per utilitate fortuna quae
in ipsa potestate aut quae est in materia et rationem
sup naturalem et et rationem obedientiae mutatae ab
omnibus hujusmodi dispositione et hoc est quod dicit aug
et post in finem dicit. xviii. quod non erat in costa
ut ex ea una fieret. et ut ex ea operaretur
potestatis quae sensibilis sit si posset per modum
quae ab etiam conditor disposuit. ¶ Ad id quod
contra obiicitur secundo ad primum quod in obedientialis in gene
una sit ad hunc motorem ut illum cum in specie dis
positionis non est una ¶ Ad id secundo quod non est una
potestate ut obiecto probat quod sunt una in spe
ut mito et quod sunt una in relatione ad fundamentum
nam qua fundant et ita sunt iste una in una
cum non fundat et quod dicit aug quod habiles sunt
ad utrumque et facies non intelligit aug de
una et eadem habilitate sui facultate et de di
versis sensibiles cum habilitate dispositionis ad
motorem similem sunt obedientes aut et tales
sunt ad corrupte non restaurationem nec potest
corrupta nisi restaurari nisi per eadem et similia
quibus instituta est et eo omne miraculum dedu
cit ad aliquem sile ne. si tu portionem potestatis
ad efficiente stati apparet quod non est una poten
tia ad agente cum similem in se habet unum obediat
non similis ad eam aut sup similem non in se

habet unde obediat et oportet quod accipiat ab
ipsa eadem virtute per quam possit obedire
Unde quod de veris miraculis sive a deo 903
sui a bonis angelis sui a suis perfectis
de quibus dupliciter solet queri ¶ Sciendum et quod considerentur absolute et et quod considerantur in com
parione ad eam secundum quod absolute consideratur quinque criteria ¶ Secundum quod sit miraculum
Secundo quod mirabile Tertio quod miraculosum.
Ad primum quaerendum sic Quod sit miraculum
aug in li. de utilitate credendi de
scribes miraculum dicit sic miraculum est arduum
et insolitum ultra spem et facultatem a
mirantis apparens et ponit hic magister dicere
constituentes miraculum. quod sit arduum quod iso
litum. quod propter spem admirantis quod propter facultatem
et quod penes quod accipiunt iste dicere. sulta 90
eum arduum apparet quod ad eam sicut eclipsis
solis et lunae et apparitio stellae comatae quae
apparet in mortibus regum sicut dicit albumasar
ar in li. de magnis accidentibus mundi et hae
sicut sunt insolita et tamen non dicuntur esse miracula
et nihilominus videtur quod miraculum non sit arduum et
insolitum. si enim arduum et insolitum sunt dicere con
stitutive miraculum omnes et soli debet quemque
dicere enim phis in vno. per phie quod dicitur ultime
constitutive constituit cum spe definita. Ad hoc
ex arduo et insolito apparente oritur admira
tio et sic dicit Damas. admiratio est timor in magna
fantasia ex admiratione aut dicit phis in primo ut
per phie oritur in ascio et quod et apparet quod sit et hoc
est omne illud de quo est phia dicit ibidem dicit phis
quod ex admirari et tunc et nunc philosophari
in principio et in fine de alia ubi comparat una
scientiam alteri per subiecta dicit quod una scientia alia
melior et honorabilior est ex eo quod melio
rum est et est scientia de alia quam scientia de corpore
verum quod quod omne id de quo est phia sit arduum
et insolitum de eo enim quod locatum est sub notitia
nostra et solitum sensibus non surgit admiratio
nec per consequens in quisito verum quod omne id
de quo est phia sit arduum et insolitum de eo
est miraculum sit quod finis est. verum quod miraculum
non sit arduum et insolitum per diffinitionem. cum
arduum et insolitum non solum miraculo queriunt
¶ Ad hoc dicit quod est per spem et extra hoc videtur esse
quod dicit aut vno. quod surgens iesus in transiit in do
mum symonis socrus aut symonis coiebat
magnis febribus et rogaverunt eum pro ea dicen
pulli sui. s. si aut rogaverunt spraunt quod sa

nareet ea. q. sanato socrus petri no fuit
sme spe. q. no fuit miraculu q. fluxe ¶ Ead
obiecto e de hoc q. d. aug. i li. de utilitate
credendi q. aliquis speratis se sanatu hus
fide i verbo dm ay. vlt. sup egros manus
i ponat et bn habuit cogat sem vicu ut i
ponat sibi manu et sic sanet illi eu sani
tas no vr ee miraculu cu no sit pt spon
¶ Ad hc eade oio e obiecto de hoc q. de
actu mu. q. i plateis ponebat i fermi i
lectulis no veniente petro saltee umbra illi
ob umbraret q. qua illoru et liberaret ab
ipi. sus et n spem hu esset liberatis i pla
teis no posuisset sanato q. illoru et liberato
no fuit pt spem q. no fuit miraculu q.
fluxe. male q. i diffuncte miraculi po
pt spem ¶ Dicit ob. qtra hoc q. d. pter
su ultra facultate amicitis existes su
apparens. si eu facultas rep. ad utute
opatiua. s. q. hoc sit miraculu q. no pt fa
ee amicitas mlta nalia erit miracula sic
floruto arboru q. e supra humana ututen
opatiua. cu tu nec hoc miraculu nec mira
bile sit si aut e supra facultate omis cu
ius e mirari. tut q. viri e miraculu non
erit alei mirabile ut miraculu. sic e q. d.
ar. i p. phie p. de hoc q. dyamet e assy
met coste. nichil mirabit vir geometr
nisi cu mirabit vir no geometr. si aliq
finitoru alij finito comensurari no pt secun
mu alique i ptibz finitoru accepti ¶
Ad hc p. machab. vi. mat dicit filijs ne
scio qlit i vtro meo apparuistis nec ego
ipa spm vobis donaui et vita singlorum
mebra ego ipa opegi. q. creptus filioru
mr fuit pt ut ultra facultate opatoris
ut omis. vr. q. q. fuit ei miraculosu et
mirabilis q. fluxe ¶ Soluto dd. q. mr
differe ponit i diffuncte miraculi quaru
due pme miraculo queunt p ee miraculi
et p id q. e miraculu q. fuit ardu et i so
litu et de ardu q. sup potetia su facultate
ne i ptate alcoris cae locatu e. et de in
solitu q. pt ne cursu solitu pducte i esse
et ille due differe cae fuit sequcia duaru
q. de sebut miraculu p q. subiacet amira
coi ab eo de eu miraculu et mirabile sit
i p. s. de a suo fom e istud et e mirabile i
oculis nris et eius q. e pt spem ea e illa
q. e ardu ex hoc eu q. locat i alcori ea
qua na sit pter spem e amicitis preter
spem dico ne hoc e qua cepit aliqs expo
ceys nalibz sic eu accipit spes ro. vi. vbi
dr q. cotra spem i gre spem credidit glosa
ibide Contra spem ne i spem gre. ab eo at
q. dr i solitu catur illa q. e pt facultatem
amicitis et intelligit quit facultatis de
virtute opatiua et de utute cogtiua a
mitis eu virtute opatiua no pt n i q.
q. e de solito cursu ne. silr cu oib cognito
nta sit de ente et formet ab ipo nec cog
noscam q. aliq pfee n cam cognoscu cui
et qu illi ea e et q. i possibile e alit se
hre cognoscee p cogtom nalem et ita cu
miraculu sit no solito cursu ne nec cogtia
nec utute opatiua possum q. i. fz vtroq
no deficiu ab ipo et h defectus vocatur
stupor act. ns. repleti sut stupore et exta
si i eo q. accidat ei s. enee que miraculose
sanauit petrus et sic stupetes agonizam
ad ipm sic ad altu supra nos locatu et
i solitu et ipa agonia vocat amicitia hys
ita plibatis facile e tndere ad obiecta ¶
Ad pmu eu dd eclipsis et cometes nec ar
dua nec i solita sut simple licet forte nob
ut aliorii sint ardua. i tcaus eu nalibz sut
locata p quas erta sut demostrabilia q.
no posset ee n eent vniusalia et de omi et
vbiq. et semp et pse et h. queda sut i ta
q. uis i singlari accepta f no sint sic quo
cescuq. eu luna supponit soli corpaliter
et dyametrale sp et vbiq. e eclipsis in
omibz locis ad que dyametrale extenditur
opposito s latitudine et quocescuq. vapor
mitensus qui cometes dr fortissie attrhit
a stella i fausta cu scintillacio e sup reg
nu aliq ut sup septimu ab asceditie ma
tu natuitatis hois alicui su regis sue
altius sp et vbiq. significat suma stella p
uale sup ipm i omibz i faustis et morte
et subuasione et sic cometes vbiq. et semp
et i omi et pse significat mortes et subu
siones magne si tpe accessionis comete ro
plene inimicie respiciat a marte et sa
turno vn talia nec ardua sut nec i soli
ta nec supra spem et facultate amicitis
locata simpr n forte p q. et ad aliquem
¶ Ad a dd eode mo id eu de quo e phia
no e ardu et i solitu simple p quo ad
nos cm ¶ Ad a dd q. cu dr q. e preter
spem miraculu i telligit de spe que est

expectacō illi⁹ q̄ expectat ex bōitib⁹ nā
libus puēiens et talem spem nō hēbat. illi
qui rogabat dnm p socru petri ꝗ habebat
spem grē ex illūnacōe fidei puēiente et ⁊ lo
sanacō socrus petri miraculosa fuit ¶ Omn eo
de mō intendūt ad duo sēntia illi ei fuit
lib'ati spem hēbat grē ex illūnacōe fidei
puēiente et pt illā spem nihil fit ⁊ mira
clo qui imo talis fides et talis spes sepe im
petrat miraculū a dno ¶ Ad ad dd. q̄ dicit
vltra spē et facultatē ne nō admiratus et sit
nec floruīt arbor nec ⁊ quesitacō d̄ quod
ad costā dicūt ēe vltra spē et facultate ora
em h̄c expectātur ex facultate p̄dicēda. ꝗ
actus admiracōis pt queire vim et nō alti
cui tui res ipse nec mirabilis fit nec miraculo
losa ¶ Ad vltimū dd. q̄ licet mat nō suffici
eter potuit et cognouit conceptū filiorū ⁊ vto
scimit tū q̄ p potētias nātales hoc operatur
deus et ⁊ o talia nec fiunt miracula nec mira
bilia licet opa ⁊ talibz miraret modū opa
cōis dīne. et hoc ē q̄ dr ecc.ᵇ v. ne teme quod
logris ne dicas coram angelo nō ē prudentia
sic ou ignoras quō oppingat ossa ⁊ ventre
pigniatis ita omn opum dei nō potis ⁊ vei
re cōen ¶ Ad sit mirabile articulū fidē

Et ūdo q̄ sit mirabile q̄. et hic q̄rūt
duo ¶ Ad em q̄ sit dicta mt hēt iny. mi
rabile vtus signū et p̄digū et ho qa glo
ij. ad cor. xij. dr q̄ p̄digū et miraculū sūt
⁊ hīs q̄ fiūt ꝗtra naturā q̄ vtrū aliq̄ fiat
ꝗtra nātā et q̄ dicta sit mt facē ꝗtra nātā
et pt natūz et sup naturā ¶ Dicta sit ⁊ h̄c ex.

Primū accipiat glo. ij. ad cor. xij. sup
illud signa apostolatus mei facta sūt sup vos
⁊ omni patīcia et signis et p̄digīs et vtutibz
glo. h̄c tria ita distingue. ut q̄ ē vtut sit ge
nⁿ signorū et p̄digiorū. ⁊ nōie virtutis omne
miraculū accipias. signū vo q̄ ⁊ q̄cū q̄ cpe
aliq̄ significat et ē p̄digū genⁿ. p̄digū em
ē q̄ ⁊ fiūtō aliq̄ significat ut signū et p̄di
gū sūt ⁊ hīs q̄ contra naturā sūt vtq
vo ⁊ hīs q̄ nō ꝗtra naturā sūt ut p ⁊ posi
tōm manⁿ et ogōne hoies a morbo lib'ari
Alia glosa sup ⁊ ⁊ signis et p̄digīs hoc
ē ⁊ maioribz et mīoribz miraculis ¶ Em
hoc em q̄ si ista sit dicta ꝗtorū. signū em
ut dr mgr sniarū. mij. dist. j. ē q̄ pt spem
quā ⁊gerit sensibz a facit ⁊ notitia vei
te et hoc ē q̄ ⁊ quocūq̄ cpe aliq̄ significat
et huic nō queat qualit ēe adhuc et ⁊
solitū pt spem et facultatē admirantis

apparens vt q̄ illa glosa falsa ēe q̄ dr in
signis et p̄digīs hoc ē ⁊ mīoribz et maio
ribus miraculis sine em sit maiⁿ sū mi
nⁿ miraculū nūquā accipit ōnem a sūq
ficado ꝗ potius ab eo q̄ fit aliq̄ ardūm
et ⁊ solitū p̄ter spē et facultatē admira
tis apparēs ¶ Ad h̄c glosa dr q̄ virtus ē
genⁿ signorū et p̄digiorū hoc ē nōie vtu
tis omē miraculū accipias et hoc vt ēe
⁊ oneiens. si em signū genⁿ ē ad p̄digū
et genⁿ et spēs nō eqlit respicūtur ab
eodem grē ꝗ oportet q̄ vnū sit subalternās
et alterū subalternatū tūc nō pt ēe virtus
genⁿ equalit ⁊ medjatū ad signū et p̄di
gū ¶ Ad h̄c dr glo. q̄ vtus ē mīhīs q̄ fiūt
nō ꝗtra nātā ut p ⁊ posicōem manⁿ et oro
nem hoīem a morbo lib'are et hoc vt fiūt
hoīem em p ⁊ posicōem manⁿ et oronem a
morbo lib'ari ardūm ē et ⁊ solitū. q̄ ē cōt
cursū nē solitū ē. q̄ ⁊ hīs q̄ fiūt cōtra nātā
et nō ꝗ nātā fiūt ē q̄ q̄ dr glo ¶ Solūto dd
q̄ oia hec virtⁿ signū p̄digū et miraculū
idem significat ꝗ simpoitū ꝗ differūt ⁊ mō
significādi et dicūr pt accipi cōp diffīta. s.
ꝗ ōnes nōm et ꝗ vsū nōm ꝗ ōnes nōm
cūt virtus ē extremū potētie ⁊ re ⁊ q̄ pt
ut dr ar.ᵗ ⁊ q̄. celi et mūdi. ut ē extremū
⁊ bono potētie q̄ mō vtus dr miraculū in
cōparatōe ad efficiēte oz em q̄ nō diminuta
potētia ꝗ p̄sta et usq̄z ad extremū deducta
miraculū fiat ab eo qui facit miraculū
et sic vtus genⁿ ē ad omē miraculū et ad
signū et ad p̄digū ut dr glo. ¶ Si aute
dr extremū ⁊ bono potētie tūc dr hīcū me
tis bene tōstituūt p ut ē ⁊ passionibz et o
parōibz medū sit quo ad nos determinatōe
ut dr ar.ᵗ ⁊ q̄. eth. cū ⁊ bono potētie extre
mū ē. bonū em extremū ⁊ quo pt pōni cō
cupiscibilis cōpancia sū castitas ē. et bo
nū extremū sū fūmū ⁊ quo pt pōni irasci
bilis. fortitudo ē et bonū extremū ⁊ quo
pt pōni irascibilis fortitudo ē et bonū ex
tremū ⁊ quo pt pōni cō prudēs ē. et sic dr
queda glosa sup ⁊ ⁊ signis et p̄digīs et
vtutibz metis. s. castitate et aliis ¶ Signū
aūt dr ꝗ nōis cōnem ꝗ q̄ miraculū talem
vtutē significat et ondit cū em miraculū
sp fiat ꝗ cās quas deus nō mūdo ⁊ seruit
ꝗ ⁊ ipo amūstrādas ut voluit abscōditas
habūt sic dr glo ad eph. vj. sup ⁊ q̄ sit di
spēsatō sacramēti abscōditi a sēcl in

deo dr enim sic hic deus in sempo absconditas
quordam creaturas cas quas rebus conditis no m
secuit easq; implet no illo ope prudencie quo
nas instituit ut sint sed eo quo illas annuerat
ut voluit et infra aliquantulum in mundo sint ab
scondite rationabiles cae omni rerum q naliter fi
ut sint absconditum erat levi in lubis abrahe
qui dematic e. heb. vi. sed in deo sunt absconditae
cae eorum q per gratiam fiunt sive eorum q ad hic sig
ficanda non naliter sed miraboliter fiunt ut q de
costa ade mulier facta e et in loco coste non costa
sed caro supleta e et hoc mo signum dr qa signi
cat dispositorem prudencie divine et magnitu
dinis potencie qui ope miraculi ondit. Et io dr
glo. q signum e q in quocumq; ope aliq; significat
et sic e gen. ad prodigium. prodigium aut e qd
digito hoc e iudico magne potencie productu
ut prodictu nos sed rationes naturales sed sociales quas
deus a pnio mundi in seruit sed sed rationes cales
quas in sempo absconditas retinuit nec eas
in fluxu ad qre mundi redimentis ut p se ut
p angelos bonos significacom annuciaret
et hoc e q dr exo. vii. dicit dei e hoc e
divine prudencie et divine potencie iudicium et de
monstracio et hoc e q dr glo. q prodigium in su
cuiu aliq; significat et q signum e in morbis
prodigium aut in maioribus miraculis. aiera le
aut e sed q refert ad homines quibus fit sic em
exsitat in se annuciacom qa in solitum e dicunt
eu quida q mirabile e q in aliquo deficit
a pnta cone miraculi sed si sit accidum no in solitu
sic dicunt mirabilia de quibus philosophat
phi ut si fit accidum et in solitum et no sit pt
spem annuciatis sic q dr glo. q p imposicoes
manu in corone aliqs a morbo liberet imposico
eum manu collacom herbis curatie sil sa
natiue significat. Deo aut tale collacom
herbis impetrat et hoc no e qtra nam sed secm
nam ut herbis. s. naliis adiutorio divine herbis
adiuuet ad sanitate sic dr Galien
in li. de etatis diebus q crisis naliis e qui vt
naliis virtute celesti stellarum iuuat ad mor
bi cessione. Secdm usu aut istorum inq. da
ta e distincto dre q e in glo. introducta et
p hoc patet soluco ad obiecta. Ad primu q
dd. q miraculum dr signum qdda et cuiudam
ut dicu e. signum aut simple acceptum in plus
e qua hoc ut hmi signum et ppe hoc no va
let argm si e signum quocumq; mo q sit ubi

miraculum sed e ubi falla consequtis precedit eum
a superiori ad inferius affirmando. Ad a. dd. q
verum no e equa in mediatone se hic ad signum
et prodigium sic probat obiecto sed respicit signum
ut genus et prodigium sic spem subalternatum
signo. Ad vltimu dd. sic paulo ante dictum e
q no e qtra naturam nec contra cursum nate
naliter naliem virtute iuuari superiori virtute
divina ad sanitate et hoc in imposicone manus
conferret et orone impetrari et hoc mediante glo.
e in pt solutum cursu ne qua deus seminale
ne indidit et ita predit obiecto. Vt ad fiat
secudo q verum aliq; fiat. // qd naturam re
contra naturam et pt naturam et supra naturam
vr eum q michil fiat contra naturam sup illud
epsi. m. q sit dispesato sacramenti dr glosa
nec qtra cas quas deus voluntarie institu
it voluntate mutabili aliq; deus facit. q. dd
michil facit qtra naturam. Ad hc xo. xl.
sup i. qtra naturam insertus es in bonam
olium. glo. dr sic deus creator et conditor
omnium nam michil qtra nam facit qa ide na
cuiq; rei q deus facit a quo e omnis modus
nus et ordo ne. Contra i glo. pmducta in.
ad cor. xv. dr q signa et prodigia sunt in hys
q fiunt qtra naturam et deus facit illa q fa
cit qtra naturam. Ad hc xo. xl. in glo. sup
illud qtra naturam insertus es. sic dr non
in qgrue dr deus aliq; facere qtra naturam
qui facit qtra id q nouim appellamus nam
qtra q cu deus aliq; facit. dicimus eu facere
magnalia ut mirabilia talia eum magnia
ut mirabilia noiant. qtra vo illa summa
ne lege a notitia remota sive impiorum su
in finem ca deus illo mo facit qua contra
sempm vr q michil fiat qtra naturam a deo
cui gratu e q in ducta e in glo. in. ad cor.
xv. Ad hc p eande glosa miraculum sig
et prodigium fiunt qtra naturam. q. quatenus
q cuiq; fiunt qtra naturam sunt miracula
ut signa ut prodigia sed mostra fiunt contra
naturam q. sunt miracula ut signa ut prodi
gia q fiu e. Sed hic quis q si ide sit facere 90
contra naturam et supra naturam et vr q
sic. qtra naturam eum sunt ut dr in glo. in dut
ta q sunt contra consuetu cursu et nobis
notu no et hec sunt pt naturam et sunt a
virtute q e supra naturam sive divina sive
angelica. q. hec ta eade sunt et in uno et
eode. Soluco dd. q p augm nda dr simple
dr on nd lex ne qua deus p etna pfimicos

et dispositionem ne cuiq; create indidit ut ex
ea fiat q'cq deus voluit hoc enim p naturalissima
iustitia rem e q ex creata fiat omne q crea
tor voluit et q creata obediat creatori in
omne q voluit et contra hanc naturam non fa
facit deus ut dicit aug' quia facit contra seipsum
nec pz i glosis introductis de xo. xpi. et epo. mi.
lex enim ista principio sue dispositionis e et pri
mordiis exemplata et sigillata in rebz naturalibus
et faciendo aliq contra ea facit contra seipsum
dicit ecca natura p aug' consuetus cursus nature
nobis notus et sit dicit duplex s. intrinsecus et ex
trinsecus. intrinsecus e ut qui ex semina libz causis
i trisecis producit res silves i spe ut grne sem
bz illis ut ex faba faba et ex hoie ho et sic
dicit nia ab arte qui dicit natura ex qua pullulat pul
lulans et contra ut supra hanc naturam quam
deus qui ex causis connaturalibz i sempo abscon
ditis producit aliq ex aliqua re q secundum
no e in ipsa et q naturalit no pullulat ex ipsa
sic ena fcta e ex costa cum tm costa ipse non
haret ut ex ea fiet ena p tm ut ex ea pote
cia dina et lege fi posset extrinsecus aut e
cursus ne consuetus qui e i superioribz et i flo
ribz. i superioribz ut ex motu solis ordinato
cursu a mane i mdie et occasu distinguat
hore et no stet motus ille nec retrocedat
p si monet p semiciculu superiore ab ortu
i occasu q alm semiciculu i flore reuitatur
ab occasu i ortu et sic i motu lune. q ad
sole monet ppt q i eclipsibz solis naturalit in
quibq pte luna solem incipit obscurare. eade
ps quinto trisicu lue p incipit illmari et
si i uno semicirculo sui circuli defectis acce
dit ad sole i alio semiciculo eius de defectis
recedit ab ipso et quitm tpis ponit i accedendo
tm ponit i recedendo et contra hanc naturam
posuit fecit deus ter. s. iosue. x°. i iosue dicit
it sol ne moneatis contra gabaon et luna
contra valle aylon et fcm e ita obedienti
deo uoci hois ppt q ut dicit dyo' i ep. ad appol
linarium sacerdotes solis apud helyopolim
celebrabat die duplicati solis. Secto fecit
contra hor tpe ezechie mi. pz. xxxm. n reuis
e sol i orilogio acha p decem linias ppt quit
dicit dyo' i eade ep sacerdotes elypoleos die
triplicati solis celebrabat Tercio fecit cont
hanc cursu passione sua qm tpe quo no erat
quinto solis et lune p cursu natale cu luna
la defecit decrescet et diminui incipet fecit
q luna se soli supposuit et sic dicit dyo' ethi

oprtis uelis sole uelauit et tenebras usq
q adyliatas regiones pieuit et cum sol t
ripet obscurari i pte orientali. i opposita
pte incepit expurgari et illmari et cum
luna i una pte semicirculi sui accede debet
et i alia recede tm i eo de circulo accessit
et recessit et cum tempus accessus lue ad so
lem recessus sit xxxvij. dies ad min tm
i tribz horis accessit et recessit pfectis ac
cessu et recessu dicit enim dyo' i p dicta ep.
q i nona suppos. se soli qui expiravit
dns et tm pfectus fuit accessus p integrum
motum semicirculi et i sero i occasu solis in
uenta e luna i loco suo i occasu et hor no
potuit ee n pfecto recessu et sic i tribz horis
et pfecte accessit et pfecte recessit qn flori
ant nata cursus ne e ut no fiat regres
sus a puarde ad hiem et contra hanc cursu
fecit deus illmando ceecos dirigendo claudos
suscitando mortuos Ad id q contra obi
dd q deus contra nam facere dicit no q faciat
contra lege ne eqssima et naturalissima quam
pte ne indidit p qa facit aliq contra consue
tu et nobis notu cursu ne ut dicm e Ad
seqns pz soluto p ea q dicta sunt. hor ei rte
dicit sensu isti' pcedentis soluto dni ecca ide
dicit glosa q more humano loq' ibi aplis cur
sus e ne more humano observat' e q bone
arboris surculi inserat i bona dni ogtra
nam dicit ee fctm p methaphora loqns qm
pfide et gratiam gentilis ydolate surculi plan
tat' e p missionibz et fide patriarcharum et
sorius et p tuceps fctus e p mnguedis gce
et p missionem tanq i sertus i bona oliua
qe. xpi. oliua vbem pulcra fructifera spe
tiosa vocauit dns nome tuum cu more tui
tus humam et cursu ne eq. debet fi q p.
surculus bone arboris plantare i mala
surculi ei arboris bone et culte plantari
consuevit i trunco silvestri et sic fructi' bni
nascat p natura surculi et no truncti Ad
ad dd. q illa ppo no contrit licet subi mira
clm sit aliquo no contra naturam. tm no qt
q e qtra naturam e mira clm. monstra enim
q pcta ne pticularis vocatur i phia. q
ius sint contra cursu ne pticlaris q e in
i floribz tm no sint contra cursu ne vmusqat
q e i superioribz sm i celestibz sic et gratia
fere ex semine masculi p ordine fit quam
patit semen masculi cum tm fiat ex ordine

ne vniuſalis ¶ Ad id q. vltimus q. dd' q. ſm
vſu quem homo tu her tera i eode ſint ut probat
obiecto ſi tu ppe aliquis iſta ta diſtinguile
velit pones forma et modu. tuc qtra nam
dicit ee quiq ducit i forma et mo cotra
ſeiales cas mditos ne. ſic ex coſta eua. pter
natura aut dnt q quide p ſeiales cas dnt
p no mo ne ab i tnſecus quante p ex tnſecus
ad habitis motibz et formis ſic quanto dra
comu ex bgis fta e p magos ut i am hi
tis dcm e ſupra natam bo e q i ptate
ne illo mo pt ee et tu ad natura ſe habz
ut pfto ne illo mo pt ee. ſic e opus i cat
nacois et glificacois i rene q dpo dr esse
ſmp natz et no qtra nec pt ¶ Ad ſit miraculo
Ertio q q ſit miraculoſu. Sunt enim ſui. qo
mr opa q ſolus facit deus. ſ. creacois
gubnacois mudi. iuſtificacois ipij. et gli
ficacois ne rene Querat q vtrum ſta ſint
miraculoſa vr enim q opus creacois et gub
nacois miraculoſa ſint et qa i omil. ſr illud
ev. io. vi abiit ihus tnſmare galilee ſr
d ex quiq panibz et duobz piſcibz dr aug
i omil. ſic agamus ppe miraculu e gubna
co toci mudi qua ſacaco quiq milia hom
ex quiq panibz et duobz piſcibz et tu hor
neo mirat illud mirat homes no qa mai
e ſed qa raru e Ecce enim et nunc paſcit
vniuſu mudu n ille qui de pauculis gramis
ſegetes creat ¶ Ad hr aug ibide infra pa
tu. fecit q quo deus vn em multiplicat de
paucis gnis ſegetes mde i manibz ſuis mul
tiplicauit quiq panes ptas on erat in
manibus ſuis panes aut illi quiq qr ſed
erat no queda tie mdata ſ ab eo qui tcu
fecit multiplicata ¶ Ad hr aug ſmp illud
io. ii. deficiente vino dr ſic. maior virtus e
i creatore et gubnatore celi et tre et q cot
tidie q aq pluuie p vites i vinu vtitur
et q ex pulo ſeiaco fruges creat qua q fe
cit vinu ex aqua ſ qa her nalit fiunt et
ia ex vſu viliunt io queda et ſi minora p
ter ſolitu ne cursu ſibi deus reſeruauit.
p que virtus q i maioribz ecia opat ad
memoria reuocet ſi q mai miraclu e q
maioris vtutis e onſuetu. vr q creaco et
gubnaco mudi mai miraclu ſit qua cou
ſio aque i vinu ut ſacaco quiq milia hom
de quiq panibz ¶ Ad hr i glo pmducta de
n. ad cor. xv dr q virtus e i omnibz miraculis
vbi q maior vtus e ibi maius miraclu. ſed
i creacoe et gubnacoe mudi maior vtus e
qua i mutacoe aque i vinu et ſacacone qui
q milia hom ex quiq panibz. q mai mi
raclu e ¶ Ad hi. ad cor. xv vbi enumer
tur dona ſpis ſcti. ſr d alia opatio virtutu
glosa miraculorum et ex hoc ſequit idem ¶ Ad
hr amb. iii d de cocepcu virginali dr q tres
cursus ſunt quibz ora fiunt nalis ſ. quo ex
nalibz caus pducunt nalia voluntari quo
p voluntate homis fiunt multa et artificialia
et alia mirabilia quo ex voluntate dei per
cas quas deus i ſempo reſeruauit fiunt ea
q cotra ſolitu cursu ne quiq appareat cu
q creaco et gubnaco mudi no fiunt cursu
nali nec voluntario et na et voluntas i n
ſite poſſunt vr q fiat cursu miraculi ¶
Ad hr Circo q ſup qo. dr q miraclu e q ſola
dei fit voluntate gubnaco mudi et creaco
ſegetu et hi ſola dei fit voluntate q e mi
raclu ¶ Contra i predeti articlo hitu e p
glosa que e xi. ad romos q deus i mirac
lis cotra coſuetu cursu nate opatur ſed
ſegetes ex paucis gramis p create et ſic
paſte mudu no e cotra nam q opus crea
cois et gubnacois mudi no e miraculum
¶ Ultimus q vtrum iuſtificaco impij ſit mi
raclu et vr q ſit i pb ſr d cofitebunt ce
li mirabilia tua dne glo. ſ. q redimis q
iuſtificas p miam. i omil enim mia pditora
i iuſtificacoe impiorum qr laudam n mira
bilia dei laudas qa ſurrexunt mortui pl q
lauda qa redempti ſunt pditi vides hominem
heri voragine ebrietatis hodie ornamen
tis ſobrietatis. vides hominem heri ſcenti
lium hodie decus cepantie heri blasphe
matorem dei hodie laudatorem dei. vides ho
mines heri ſeruu create hodie cultorem cre
atoris her ſunt mirabilia que cofitent celi
her ora ſunt i iuſtificacoe ipij. q iuſtifica
co impij e miraclu ¶ Ad hr epb' ni. ſr
d ſ donu gre q data e m ſ opacoem vtu
tis eius glosa magna vtus eius e qua
fecit q pſecutor eet apls hoc enim e ut
q dlibz miraclu ¶ Contra miraclu e ar
dua et iſolitu no aut iſolitu e q iuſtifi
cat impius. q no e miraculu ¶ Ad hr mi
raclu ſemp fit abſq voluntate creature
et ope iuſtificaco impij nuq fit abſq vo
luntate homis et ope dr enim aug qui crea
uit te ſine te no iuſtificabit te ſine te q
iuſtificaco impij non eſt miraculum

90 Preterius q̃ de ope glificacois fu ternis an
sit miraculu et vr q sit tnuat em ex ad vi
ta i mortale no ꝑ cursu ne ꝑ sup. q ē mira
clm Contra nda corrupta q ex occultis similib
ne reintegrat ndalit reintegrat et no mi
raculose nata corrupta corpib p morte et
putrefcone i rene ex occultis similib ne re
i cegtur q vr q ndalis sit et no miraculo
sa ꝓbato medie sup illud pb. possunt mor
talia seruor tuor glo dr sic q qtq eorū
rem deperiret si i sepulcri abicent cū ille s.
deus ex occultis ne similibus totu reintegret
cui et capilli nri nuati sunt ay. xi. Ad hr
for miracli q iducit i re mq mdur ram
no hr n obediaiem ꝑ ꝑ augn et io. dam cor
pus cogruencia hr ad rem ex hoc q co
iuncta ē alie conali et i morli et hr cogru
en ndalis ē corpi ē iustie ndalis ut resurgat
ut dr dam. q vr q re ems ndalis sit et no
miraculosa Ad hr sic sepius hi tu ē mira
culu fit pt solitu cursu ne re tnuat i id
q sile ē ne. vnie em mortali corpe et vnie
i mortali corpe filia sunt ꝑ spem vite q vr
q vita rems no sit miraculosa ꝑ ndalis
Opta hoc vltius q vtru opus i carnacois
sit miracliu et vr q sit p bbu anp i li.
de greptu vgrali vi dr sic opa q nec nata
nec voluntas create facit ꝑ solus deus ꝑ
mirada sunt. qtud opus i carnacois solus
deus fecit. q miracliu fuit Ad hr maior
ē dstam creatoris a creata qua create
ꝑ qu coutit creata i alia creatam ut aq
i vnu ut ve possit dici her aq fta ē vnu
dina bute. dr et dmiracliu. q asili qu ex
ata assum a creatore et vnit sibi in p
ita q ve pt dici hr creata ē deus vr esse
miracliu Contra sit i glo sup i ducta de
pi ad ro hetur i miraculo deus opatur
qtra nam pticulare i ope i carnacois
nr fm ē cotra nam pticlare pbato qstat
q nihil ibi fm ē qtra nam dina qa illi
dia possibilia sunt nec qtra nam humanam
illa em co assimpcoe tali et meliorata et
pfta ē et q meliore facit et pficit nam
no ē cotra nam. q nr cotra nam fm est
no q miracliu ē opus i carnacois Ad
hr i ope miracli id ad q tnuat miracu
lu coforme ē alicui forme nali sic visq
que recipit recus p miracliu coformis
ē visui videtis p natura et vita qua ar
cipit suscitat q a mortuis coformis ē vte
vluetis p natam ꝑ opus i carnacois

tnuatu ē ad hoc q hosit deus et deus
ho cu nichil cofor ē i na. q vr q no sit
miracliu Soluto dd ad pmo qstu q o
pus creacois et gubnacois mudi nec mi
racliu ē nec mirabile qa licet arduu sit
tu no ē i solitu qa obseruat i eo solitus
cursus ne nec ē pter facultate amicen
tis qa bu ineit eo qualit ex pauris gra
nis creant segetes et ex his pascit mu
dus. quis em dicat salomo. ecces. m. in
telexi q oim opm dei ho no possit inue
nire cone i telligit hoc de cone sufficiete
qtu ad dispositoem sap dine qua ro hua
na pfudare no pt ineit cu eodem i fiemi
tati hois sufficiete ex caus ndalib Ad
pmu q q dr aug dd q aug valde lar
ge ibi accipit miracliu ꝑ q de dr dicat ex
miracliu q ē opus dini butis dine on
sum vn miracliu ponit p bute cu tu a
lia fit i cento butis et alia mirabili butis
em ē sic pdcm ē vltm potestie vn one mira
clm butis ē ꝑ no coutit q one ardu sit
miracliu Ad a dd q no seq ē maioris
butis indicatu q maius miracliu. ad
tute em no trahit eoem miracliu ꝑ ab
i solito et ab eo q fit cotra cosuetu cursu
ne et p hoc ecca pz soluto ad seqns q sum
de glosa sr io. xi. Ad a ra pz soluto qa hz
butis i omu miracto sit no tu coutitur eo
q ab alio trahit eoem miracliu et ab alio
butis vn frequt i minori butie maiq mira
clm ē et i maiori illm Q hoc ecca pat
soluto ad seqns licet em vrt q fit i oi mi
racto no tu i tecio butis et i tecio mira
cli ē vna et eade Ad a de amp dd. q
hec ē falsa q creato et coseruato et gu
bernato mudi fiat pt cursu ne imo poti
q cas nales et creat et coseruat et gub
nat deus mudu Ad a dd q no solum
dei volutate fiunt hi ꝑ ecca q cas nales
ꝑ hoc vere ē q volutas dei ē sic principatu
tenes i omib illis et alie cae sunt sic i stru
mentales Ad id q cotra ob ē q hi pcedt
ꝑ eam eoem miraculi Ad id q vltius q
de iustificacoe impij dd q no fiat miracla
ꝑ miracpnt dici et i aliquo filia mira
culis i hi. s. q ardua sunt hi ē ardnissime
dei mq uducta et q homi mirada ē et m
hoc q fit deus miracla opat p cones tales
i serpo abstonditas ita dia que p timent

ad gram iustificacois hoies et redep cois
opatur p tones cales i sepo abscondites
et no mudo mutas vn aug. ex sup gen.
ad lit. Et deus i sepo abscondites gratia
stoes cas quas rebz coditis no i seruit eas
q implet no illo ope pudetie q nata substi
tuit nec smt. sz illo quo eas amistrat ut vo
lunt qui codidit ibi e et gra p qua salui fiunt
p tones na q attinet ad natura i qua sua
voluntate deprauata recursu ad gram p se
met ipm no Et sz p dei gram quo adiuuat
et i stauratur et paulo post no fuit desperandi
hoies i illa sua poli. vij. omis qui ambulat
i ea no reuocat hor eum dem tm e sz ponitus
i gratis ut q reuocat no sibi tribuat sz gre
dei ne forte extollat ppter ea mysteriu gre tri q
aplus epb. m. abscondituz dixi no ee in
mudo i quo sunt abscondite cales tones
omn terp nalit oriunturq sz i deo q omissa
creauit qua obrem oia que ad hat gratiam
ecia significa da no nali motu terp sz mira
bilit fta sunt eorp ecia abscondite cause
i deo fuant et hor totu cotinet i glo epb.
m. q sup i ducta e de calibz tonibz et p hoc
pz soluto ad oia illa q dicit i glosa pb. sr
i. Confitebuntur celi mirabilia tua dne. Per
eude modu p oia soluedu e ad seqns. Ad
ta q obiciut i gtu ad. q iustificato i pri
no e miraclm sic pbat ille obiectoes sz in
duobz dis miracto sile e et ppt hoc miracu
lu vocat deficit tu a pfta tone miraculi
sic pbatu e. Ad id q vltius q de ope gli
ficacois sa tonis dd. q n miraclosa e nec
nalis. nalis no e qa i deo nichil nale efficiet
opat miraclosa no e qa no tnsmat ad ad
qforme nali vite sic suscitato mortuoru
q transiabat ad vita mortale cualis corpis
qualis fuit vita eius de anqua moreet. re
aut e ad vita i mortale et glosa et bcam
qualis no fuit vita viuecui i aiali cor
anqua moreret. Ad qmu q i gtu ob
dd. q matialit deus ex occultis ne sumbz
repat ut dt aug. li. xxi. de ciui dei sic s.
ut eade matia permit sit q fuit de bitate
ne i corpe morietis vtute dei restituat
i corpus resurgetis et q dt aug. q ex oc
cultis ne simbz restituit qpb ex no notat
h cam nullem et obedialem expte ne et
nullam dt i nata cam efficiete et originale
qua fiat rr. et io ita i ea nichil opatur

illo mo quo opat i ihys q nalit fuit. Ad
a dd. q illa cogruetia qua corpus accipit
ad rene qr aia ex ordine iustitie sine e et
no ex ordine iustitie nalis. si enim est ex or
dine iustie nalis qlibet aia ronalis suo cor
pri coferret i mortalitate et e iste e i fellcis
dam. vn addit ibide li. m. ca. de rene q
qa aia no sola sz cu corpe et m corpe ad lech
ite pugnat cotra vicia i sco hoie ideo iusti
e ut cu corpe et i corpe pmiet q nec pr
ff si p remis i mutacdem et qa aia i ma
lis no sola sz cu corpe et i corpe succubuit
vicijs et dya. io iustu e ut no sola sz cu
corpe et i corpe pmiat. Ad a dd. q qn
dr q miraclm tnsmat i sile coforme nate
i telligt sile for no tm i spe sz ecia i glte
nali qformitas aut mt vita aialit vi
uecui et bto p no e i qualitate nali. Ad
id q vltius q de ope i carnacois dd. q n
e miraclm sz mirabile ppe loqndo e enim ar
dum sz tones cales i solo deo abscondites
p fem et io de miracdis e ut dr aug. sz mi
raclm no e. Ad a dd. q qn creata tnsmu
tat i alia creatam tnsmutacd fit sz forbz
dispatas que sic separate sunt diffencias co
trarijs constituuntur ita distinguit suppoi
ta sua ita q i eo suppoito ee no put sz vna
poita stati eo ipo remouet alta segt ei
e aqua q no e vnum et eo sic. q adunate
se no hnt for humana et forma dina. forma
enim dina p se pam vnibilis e for humane
et for humana p se pam vmago et similitudo
e for dine sic enim a deo fta e et io ambe st
i vno suppoito et vna psona no distincta
ner diuisa licet i sepis destruete fmt ne
neq conipotone passe neq diuisione net
cofusione vni i altam et m hoc maiore
despacom hit forma vni create i alia
form qua dina ad humana sz proportionem
dicet p eem et natura forma dina creato
ris plus distet a qualibet for creati q
for creati. Ad id q cotra ob dd. q illa
obiecto predit et o cre dd e q miraclm no
e sz mirabile i aliquo conueniencia hns cu
miracto et io dr nolim ze. xxxi. nouu fa
ciet dns sup terra fem circudabit virum. Ad
vltim dd. q no e miraclm sz mirabile vn
tnsmat ad id q e supra nam et no cofor
ne qm. De miraculis p copacoz ad cam

Unde q de miraculis p copacom ad cam
et qa ia de ca forti sufficiet hitu est

qo m

vbi disputatur de rōnibus talibus ꝑ quas
fiunt miracula et sic de ta efficiente vbi dis-
putatur ꝯ ꝯ angelis bonus deus angelo ma-
lus ho bonus ut moyses ho malus ut magi
faciunt miracla remanet hꝰ q̄rendū de duob
ꝯ quo fine fiat miracla et ho p ꝯ fiat mi-
racla ¶ Circa pmū q̄rit tria ¶ Ꝯ ctz si mira-
cula fiat ad fide ⁊ ducēda ¶ Ꝯ si fides ut
alia virt⁹ ⁊ petret ſ miracla ¶ Tertio si fides
⁊petret ꝯ q̄ miracla ⁊petret illud
Vtrū miracla fiat ad fide ⁊ ducendū
Vod fiat ad fide ducēda pbat ꝯ glōm
⁊ ps Confitebor tibi dne in toto corde
meo ut nota faciat filiis hō po. sua. glosa
aug⁹ d⁹ sic ⁊ tertio fiunt miraculoꝯ q̄ ds fecit
ut gentes crederet et ⁊ d⁹ vtrū qpm suoꝯ
annuabit ps suo ¶ Ad hc hebr ij. sup i⁹ quo
nos effugiem⁹ si tanta neglexim⁹ salutem.
d⁹ glosa q loq⁹ de salute fidei et subiungit q
cū ⁊ tertiū accepisset enarrādi ꝯ dnm ab his
qui audierūt ⁊ nos ⁊ confirmata ē q testate
deo signis et potentiis et variis virtutibus et
spūsc. distributionibus ꝯ sua voluntate ¶ Ex hoc
arripit exp̄sse q signa fiunt ꝑ salute fidei
et ita ꝑ salute ⁊ ducēda ¶ Soluto q̄ credere
q finis miracli ⁊ hoīe ē ⁊ ducto fidei et con-
firmato ¶ et hoc vr etiā ⁊ mere dns io. v. vbi
dc si signa et prodigia videritis non credetis ¶ et
io. xvi vbi dc si non opa ⁊ eis fecisse q nemo
alius fecit pccm non haberent ꝯ ⁊ infidelitatis ¶ et
hoc etiā d⁹ petr⁹ ⁊ itinario clementis ad cle-
mente cū ent clemes q̄rit rōnem articulo
fidei rudit petrus q ppha p dicas fide que
sup rōne ē et intellectu hoīs ꝯ miracula debe
se pbare ee ppham et qa agit ea q fiunt sup
virtute ne et consueta cursu eius q non put
si ut una virtute tuc debet ei credi de his q
d⁹ supra rōem et sup intellectum existentibus que
ꝯ dna hꝰ ⁊ spiritum et hō ide d⁹ auctor
⁊ xo li. sue methaph. et hoc quide finis mi-
racli ē ⁊ hoīe ut dnm ē. finis aut in deo
faciente miracula ꝯplex ē ꝯ tria q considerat
miracula. considerat enim potentia facientis q
demostrat ⁊ miracula et hoc ē q d⁹ glosa
⁊ ps sup i⁹ Ex altabo te deus meus rex ut
nota faciat filiis hōm potentia tua. glosa
scis enim predicatores nota facta ē potentia dei qua
vindicauit ⁊ malos et glō regni qua coro-
nauit bonos notificata ē ne ignorata in-
mis q̄rent et subdit rō etiā facta ē qm appli
virtutes sū miracula fecerunt considerant etiā
⁊ miracula qm. s. fit et quo et quibus q̄ sunt ad
ōnsione sapie sapiens enim considerat q̄ qm. q
bus et ad q̄ faciat alē potentia temerarie
oparet et sic miracula ē ōnsiua sapie et
hoc ē q d⁹ aug⁹ sup ge ad lit. vi sic super
opa sex dierū nō potentia temeraria sed sap
virtute omnia ē considerat ⁊ miracula utilitas
et q nō ꝯ ex bonitate dei fit et sic ē ōnsiua
bonitatis dni sup i⁹ agnabilia testi tua do-
glosa. tue bonitatis et potentie pibent eum nō
testiō⁹ deo bonitatis et magnitudinis ceu
tia et oia visibilia opa eius q oia et singula
mortalibus vsu utilitate sibi annuacōem dig-
na. hec aut annuacio nō tiet ꝯ ē cra cur iste
scrutat⁹ vni subdit io scrutata e ea ama
mea gstis q tribus finibus a deo fit mira-
cula. s. ⁊ ōnsione potentie sapie et bonitatis
finis aut expte hoīs cui fit ē ⁊ ductio fidei
ut dcm ē Vtrū fides ut a virt⁹ ⁊petret ſ miracula
Ecce q vtrū fides ut alia virt⁹ impe-
tret ſ miracula et vr q fides sū fidei
motus ag⁹ xi. de fide filia q vr ee dcm mo-
uearis fide et ibide paulo post vbi pr nec
cessit ꝑ filio d⁹ xc si potes crede oia possibi-
lia sunt credenti ¶ Ad hc ag⁹ xvij ꝑ dicunt
discipuli ad dnm q̄re nō potuim⁹ eicere
eū d⁹ eis ihs ꝑ ⁊ incredulitate vestram dm
dico vobis si habueritis fide sic granum sina-
pis dicetis monti huic transfer te et mitte
te ⁊ mare et fiet ¶ Ad hc hebr. xi. fide et ꝑa
sara stilis virtute ⁊ q̄ ꝑ de semis accepit
glō pus quide resit ꝯ ex grandio nō du
tū fide plena sed post verbū angeli ⁊ fide
soli sara fuit et tuc concepit ¶ Ad hc luc
j. i⁹ beta q credidit quū ꝑficiet ea q dta sunt
glō apparet maria nō dubitasse qm dixit
quo fiet istud ꝯ modū q̄ fuisse et io fructū
consecuta ee ¶ Ad hc luc. j. sup i⁹ quo fiet
istud et sup i⁹ eris tacens et nō potis loqui
glō. cur nō simul mute sara et maria sic
zacharias et subdit et sara et maria nō
dubitat facere fore q ꝑmittit ꝯ modū
requirit zacharias aut qui negat se scire
negat se crede et io signū tacendi accepit di-
cente angelo eris tacens et nō potis loq quia
sic d⁹ apls ⁊ ad cor. vim. signa nō fidelibus
ꝯ infidelibus data sunt ¶ Contra vr q mot⁹
spei ⁊petret miracula Rō. iij. de abraham
d⁹ apls qui contra spē ⁊ spē credidit glosa
contra spem ne et spē gte et io emortuo

corpe suo et emortua vulua sare ab vno sic
dr ysa. lu. et hoc emortuo i mutabiles ut stelle
cel nati sunt et ho ecia dr Ro ms. et mtexto
et m glo. et no ge. xpi. b enim nos hem qms
auditur credet op sara lactaret filiu lra
hebraica hr filios. op hedit eum filios pmis
sioms et gre i filio nato p nam ¶ ad hc vr op
caritatis sit ipetrare miraclm dr eum aug
op caritas dei deposuit eum de celo ad tras et
fecit eum hoiez hoc aut t mirabile sublimi
ordinis mirabili bz. si aut hoc facit caritas
multo magis cia alia mirabilia ¶ Solucio
dd op pcerto motus fidei i petrat miraclm
sic pbant auctes et glose p i Iucte ¶ ad q
op obr de spe et caritate dd op spes no i petrat
n cu fide spes enim elevat fide ut i uitat vbis
pmissionis et pmittentis et sic elevata ef
ficacior t ad i petrandu et ho notr ysa. ad Cor.
ms. b dr aplus sicd op no videm spam p pa
ciam expectam. caritas aut p i formacom
iuuat fide ut facili i petret et fortius credat
amic eum ex caritate diligens no decipit i hoc
op pmittit et hoc op dr Ro ms. de abraham
i repmissione dei no hesitauit diffidencia sed co
fortat i fide plenissime sciens qa quicq pmisit
ei deus potens t facere ¶ Si fides miraclm i petrat
Circo q si fides i // q p quē articulū
petrat p quē articlm fidei i petrat et co
sequenter qmt dici op p articlm de ospotencia cui
ppositus assignat duas tones vna t q ille t
pm articlus i symbolo. credo i deum prez ospo
tente. nec ab aplis posit fuisset pm n hret
i pluencia et i ductom ad oms alios credentes
qui eum credit deum omnipotente facile credit i
carnacdem qa hec et alia potuit facere deus si
omps t ¶ Secda to t qa si miraclm t i hms que
fiunt cotra cursu ne no pt fi ab aliq potentia
creata relinq q op sit apotencia dna et illa
t ospotencia si q motus fidei i petrat miraclm
erit ille mot ad ospotenciam ¶ ad hc ho ecia co
firmat auct qa i hms q magis cotra natu
ra fiunt sic op senex ex vetula gnaret gen.
xxvm. et op virgo gnaret et pareret luc. i. q4
vtrumq fidei credunt angli hoc miracles fa
cuit metione de articlo omnipotencie gen. ci
xviii. sic dixit angls mu do qd qua erit difficile
ar si dicat deo q omps t nichil erit difficile
sicr luc. i. cu beta vgo qret quo fiet istud angls
dixit no erit i possibile apud deu ome verbu
op t no potuit si pt ospotenciam ¶ ad hc aplis
v loq de fide abrahe ro. ms. b dixit nec cosi
derauit corpus suu ia emortuu cu fe esset
cetu anop et emortua vulua sare ibi glosa
no sme ta hoc et alia cotra naturam fecit
deus io eum talia fecit ut errore auferet et se
omipotente dei oim demostraret aliq eum i sta
ti sensu mundi deu neglexerunt et io hec et a
lia que mundo i possibilia sunt deus fecit ut qui
p hoc credent saluarent Zno macapati ¶ Qn q
tu tu ob sit si fit miraclm ad i petrandu fi
dei tue magis fit motu fidei i illu articlm ad
cui i uocacom fit miraclm Sz ag vlt. sic
dc ac i noie meo eicet demonia linguis loq
t nouis serpentes tollet illud aut t articlus
i carnacdis. q motu fidei i articlm i carna
cois fit miraclm ¶ ad hc istu modu tenebat
apli act. ms. Dixit petrus argentu et aurum
no t m op aut habeo hoc tibi do i noie ihu
xpi nazareni surge et ambula Et act. ms.
enea sanet te dns meus ihus xr Et Io. xx.
v xr cecu natu illuminauit que cu postea i te
plo inuenisset illuminatu dixit ei tu credis i filiu
dei. et ille dixit quis t dne ut credam i eum xrus
ihus et vidisti eum et qui tecum loqt ipse t hi
dn n pt ee ecia n ut fide ceci ad articlm i car
nacdis excitaret vtrumq. q illi articli q est
de i carnacde videt hi miracla ¶ Conc hec
oia videt ee op dr. dr eum op vtrus facere
miracla dat ad sanitate ecc demostranda et
no ad demostranda sanitate facientis. qa ille
aliqn scus no t sic maleficii phonis spe at
scs t sanificans ecciam cu eum dr. credo i sanam
ecciam exponit qmt hoc t i spm sanm sanifi
cante ecciam qa no pt ee obiectu fidei n trinitas
nl aliqua psona i trinitate vr q op articlm de spu sco fiat miracla ¶ ad hc exo.
vn v defecerunt magi m ms. signo dixerunt
digitus dei t hic. digito aut dei dr spus scus
sic pz Tymo amb. v dr dei tu digitus i te
m creator. q vr op p articlm de spu sco fi
ant miracla ¶ ad hc ant xii et luc. xi dr
dns si i digito dei eicio demonia pfecto venit
i vos regnu dei et ibide exposse dr op opacio
ne digiti dei attribue beelzebub t blasphe
mia i spm sanm. q vr op miracla fiat p mo
tu fidei i articlo de spu sco ¶ Cotra oia hc
q dca sunt. s. op miracla fiat i petrando fidei
et ad fide i ducenda vr ee quedam dca scorp
dr enim qdam op fides no hr mtu cui huma
na to pbet exprimetu. cu q miraclm sen
sibile pbeat exprimetu vr op no i ducat
nl confirmet fide sz euacuet mtu fidei ¶
ad hc io. xx. qa vidisti me thoma credidisti
hoc t fides ala p exprimetu visionis est

et ro pnia bti qui no viderit et crediderit
ar si dicat btitudo fidei e i hoc q expimeti
sensus no hr. et tu credit qa illa fides e que
credit deo ppt se et sup oia et illa e pfecta fi
des q nlli i mitit expimeto fi dne ubitati tm
¶ Ad hnc fides que e p miracla arguit a
dno qo. ms. q xt dixit centurioni n signa et
prodigia vidistis no credistis glosa q argui
t fidelitas centurionis qui no credidit q no
psens corpalit saluare posset et sut verba
ggl eg. ait vn. laudat alius centurio q dt
tm dt vbo no su dign ut intres subtectu
meu qa noluit accipe expimeti sensus ad
credendu vn dns dixit amen dico vobis no
inuenj tanta fide i isrl vt g q miracla non
prodest fi nocet ad fide
Vxta hoc vltius q si fides i petret mira
cla vtru hoc sit fides i formis ut forta et
vt q forta p illud ja. n. fides sine opibus
mortua e mortua aut fides nchil i petrat
q vt q hoc no i tellig de fide i formi ¶ Ad
hc. j. ad cor. xiij. si habuo oem fide ita ut
montes transferam caritate aut no habuo n
sum q aut nch e nr i petrat fides q i formis
nr i petrat fi fides formata ¶ Cont ait vn.
multi dicet mi i illa die dne ime i noie tuo
demonia eiecimus et virtutes multas fecimus
et ego confitebor illis qa nos nouj nos glosa
ubi monet fideles ne decipiant putantes ubi
ee invisibile sapiam vbi e visibile miracla
tales at constat q no hnt fide formatam
fi i forme. q vt q fides i forts i petret mi
racla p cui dubio imitit articlo dpotencie
sic bn dixit gpositis et omib antiq et roibz
et auctbz ad ho iductis consentiendu e ¶ Ad
pmu q qtra ob. dd q inocaco ibi pillo tpe
i pmitia ecia dispesatorie fiebat. s. ut sub
inocacone nominis inoret xr ee omps deus
q miracla facet et hoiez i aia et i corpe sal
uare posset ¶ p hoc ecia pz soluco ad tres
auctres cotimie i ductas ¶ Ad id q vltius
ob. de articlo de spu sco dd q tila miracla
fuit ad scitate ecie demostrada fi p articlu
de spu sco v principalit fuit miracla q ad
fom qa fom miraclu iudicu e dpotencie fi
motus fidei ad articlu de spu sco et ad scita
te ecie dispositie et particie coopat i pe
tracti miraclu q sup p ecie sgtace petrat
et iste e i tellatus verbos gg ¶ Ad a dd
q licet digit p methaphora attribuat
spu sco eo q p articlaiem honorq spb sci
ho melig et diligentius opat dina digit

em ut dt art i vij. de anima libz ad ho dicatur
manu que e intellatus practici ut articlaiem
digiti subtilig et melius i opus deducat forts
i tellatus practici tu fi hat methaphora
no accipit exo vn fi pcius qnia digitu
i dicam id q demostram sum ibi digit
p demostracone et iudicio potencie dne ad
que deficit oib potencia humana et maxie
potencia malefici ¶ Cote no soluedu e ad
id q ob. de ew. s. si i digito dei digit ei ibi
accipit p demostracone dne potencie q opa
to e dim spt fi pr et spb filig spt spt s. spb
et hi tres vn spt ut dt aug et id q tecb
conuenit omi spu sco attribuit appate qa
spm maligni expelle appate conuenit spm
sco et io illi qui attribuebat hoc beelze
bub principi demoniorq blasphemabat in
spm stm ¶ Ad id q totta oia hec i ducit
dd q absq dubio sic dt q. mchil e mediu
q ut opanis i ducat fidem qntu ad assen
su pc bitatis fi sic dyo dt li. de di no. ca.
vij. fides e lume i mediate et su omi ami
nculo creato locas credetes i pa et bitate
i ipis i qm aut fides orit ex cogitatu de
credito sic hr i ducecia nlta sic verbu dei
ro. x. fides e ex auditu auditus aut per
verbu xpi et tc hr miracla i ducres et
ppatas ut faciliq ho assentiat bitati.
col. j. p quo cto et labore usq ad victa
glo cto cotra p fidos adunatiobz me sigs
bitatu et labori meo adiungit deus mira
cla ad cofirmacdem bu hz assensq bitati
no sit n opus dinu tu ex pte cogitacoib
de credito ex qua orit assensq ille qm ad
ppatacom et telmatom nlta hr media
pparatoria et telinacia q apls. j. ad cor.
iij. lac vocat dicres taqua pnulis i xpo lac
nobis potu dedi no esca ¶ Ad a dd q fi
des qm ad assensu pme bitatis nlli i mitit
ex pimeto fi pme bitati assentit ppt se
et p se et sup oia fi qm ad cogitace de cre
dito nlta sut q i ducut ad fide ¶ Cote nl
dd e ad duas auctres sequtes no em arg
i credulitas centurionis n qa quo ad asse
su pc bitatis qrebat sensibile signu p
qd assentiret tu ppt se et p se et sup oia
pe bitati assentire deret et eo io lauda
tur alius centurio ait vn. qa tale signu
no qrebat ¶ Ad id q vltius q soluedu e
p id q dr ait vn. sup id multi dicet mi i illa
die dne dne et e i ductu i obiectio et ideo

88 q motus fidei q impetrat miraculum no
oportet sp expte i petrantis q fidei forte ꝗ suffi
cit q fidei sit cum cuiq et hoc ē io qa miraculum
fit ad salutē ecc. Demonstrada no facietis et
qa dr qa 1o fides mortua sine opibus q ad ho
dr q no vnificat credentē vita gre et no dr
ppter hoc q michil opet ad salutē ecc. Demon
strada et hoc pz i ānistratione sacmēti bap
q ē sacmētū fidei ut dr aug q equalit opa
tur i ppsione caracteris et remissione peccorum
sū p bonū sū p malū ministrū cōfert et ho ē
io qa no mist ꝗ i nocatione nois dni opat i
sacmēto i ppsione caracteris et remissione
peccorum et fit i miraculo no mist ꝗ i nocatione
nois dni petrat miraculum et deus i nocatione
sua ppa virtute pficit miraculum ¶ q hoc etiam
pz soluto ad id q dr 1. ad cor. xiio. no em
dr nr ē fidelis no hns caritatē ita q fi
des eius michil opetur ꝗ dr michil ē quo
ad vtutē merendi vita etnā ¶ ad id q tot
obiā solutū ē ppdicta ¶ q p q fiat miracula

Unde q p q fiat miracula et dr aug q
i li. lxxxo qone lxxxi. q bonī fide
les et sci miracula fiant faciunt aliqui per
publica iustitia sū p inocationem publice iu
stitie mali aut qui sunt fideles de fide i fol
faciunt aliqui miracula ut videntur fiere per
signa publice iustie et q q vocet publica
iustia publicū eni i similibus idē ē q comune
ut solepne dni eadē dr res publica iustia
qua regit ciuitas ꝗ leges comunes ut ciui
tati ut regno costat at q p tale iustitia
no fuit miracula qa sic p reges et iustitia
tios ciuitatū et ciuitatū qui politici i simi
libus vocant magis qua p scos deret fi mi
raclā et hoc no ē vm ¶ ad hc q q fuit
signa publice iustitie si em dr q hc ē i no
cationē nois dni sit quida dicit ut exorcis
mus p n dni vr ee filius q 1d act. xxo vbi
dr de filiis sceue iudei xo vn q exorciste
erat et sup quēda i quo erat dēmonium
pessimū dicētes ad uro vos p ihm que
paulus pdicat fides aut sps neq q dixit
eis ihm noui et paulū sciō vos aut q estis
et i filiis ho i eos i quo erat dēmonium pes
simū et dnatus ambos i valuit cōtra eos
ita ut nudi et vulnerati effugerent de domo illa
et cū eent exorciste cōstat q erat de fide
i forma ad nmus et cū ad inocationem nois ihu
no fecerunt ꝗ vulnerati sunt recesserunt nudati
et vr q p malos ad inocationem nois dni
no fuit miracula ¶ Ultius q ex quo mira
cula fuit p bonos et malos ut dr august.

utrū boni potentiores sint ad miracula fa
cienda quā mali ut eo. ut equalit sint poten
tes et vr q boni potentiores sint sū ei illa
miracula fiat p angelos sū p deū i mediate
costat q p natura quātū sint equales
boni et mali tū p malitia mali mitū exci
derunt a dignitate nīe et vitiata sū corrupta
ē nā i ipis i bonis aut p gratiam eōrio na
exaltata et elevata vr q q boni sū angeli
sive homines potentiores sint i faciendis mira
culis qua mali sū angeli sū homines ¶ tot
aug li. lxxx tū qōnū i tellugim q queda
miracula etiā scelatos homines facere qualia
sci facte no pnt no tū ēo potentiores boni arbi
tradi sint apud deū scelati qua iusti no
em acceptiores erant apud deū magi phō
nis qua ppls isrl qa no potuit ille ppls fa
ere q illi faciebat quibus moyses i virtute
dei maiora potuit. et post subdit ēo non
dat sās hc pcas aliqui p nitiosissimo errore
decipiat i furmi existimates i talibus fris
ee maiora dona qua i opibus iustie q hi
etna vita optatur potea inc. x dns plibus
hit gaude discipulis cū ait nolite gaude
i hoc q spes neq subiecti sint vobis ꝗ i hoc
gaudete q nomina vra scripta sunt i celis ex
hoc accipit q mali aliqui potentes sint ad
faciendū miracula et no sci ¶ Huic tū vr
ee ōtrū q quit fit i ecclia i canonizatione
scorum b p testimonia pbant miracula i sigm
sanctitatis sci canonizandi et hc testimonia fal
sa eent si mali eq potentes eent ad faciendū
miracula ut bonī ¶ Ultius q si miracula 90
possunt fi i omni re creata et vr q sic omis
res creata ut i pmissis habitū ē roe obedētiali
subiecta creatori ut fiat ab eo q q p deus
voluit q ex omni re corporali et spuali pt fi
miraclm ¶ Contra nullum miraclm fit sine
cōfusione sube i toto ut i pte no ē suba cōf
mutabilis n m corporalis q miracula no
pnt fi n i m corporali ¶ Solutio ad p q sti
tū. dr q iustia publica qua fiunt miracula
ē dna et etna dispositio et regula qua ab
etno ppfixit et ordinauit q de quo qn et
quo de ona q q re fiat q deus vult sū ad
cōfusionem nīe sū ad testiōm gre reformā
tis nam corripta i hoie et p illa iustitia
publica fuit miracula a scis quide q de
qa ab hac iustia i fluit eis vtus ad i pe
tradū miracula. et male i qua fit mira
clm i fluit vtus cōfusionis ad formā

miraculi ¶ Ad hoc pz soluto ad ꝑ° q̃ sicut no
em accipit hic publica iustitia sic ⁊ similiter
ꝑ publica iustitia dr qua regis vniuersitas re-
gitur dina dispositione ad conseruationem illi refor
mationem ¶ Ad id q̃ q̃ sint signa publice iuste
p q̃ mali fecerunt miracula ut dr aug. dd q̃
illa sint inuocationes nominis eius q̃ pmii p eoꝝ
plar et regula ē publice iuste p eum ¶ Ad
id q̃ de actibus xpi. obiicit ⁊ dicit dd q̃ tali signo
no de nativitate et ꝑ adiungit signum ut dr aug.
ꝑ tunc adiungit qm deus p tacite influit et oportu
nium indicauit ꝑ etna dispositionem et quia
filij stone temerarie hoc vsurpauerunt sibi ꝑt h°
penas reportauerunt tenet eum vsurpat q̃ psu
mit no cessa p tate a superiori ¶ Ad id q̃ vl
tius q̃ dd q̃ pcul dubio bonum potiores sint
ad faciendum miracula quam mali ⁊ illis ei a pub
lica iustitia influit virtus faciendi miracula
sed ⁊ipetrandi et ⁊facere ꝑt vite sanitate et
⁊ re ⁊ qua fit miraculum ⁊ influit bonus transmu
tans ad forma miraculi qm aut mali faciunt
miracula no ⁊ influit nisi bonus ⁊facere ꝑ ex vir
tute nominis inuocati ⁊ influit tm bonus ⁊ re ⁊q̃
fit miraculum ut transmutet ad forma miraculi
¶ Ad id q̃ contra obi. dd q̃ vba aug. no sunt
contra hoc q̃ dicunt ē q̃ imo hoc dicit ex aug
ondit ibi eadem que malis aliqui dat potes
talia facere et no sanis et confirmat q̃ qui bo
nis dat potes. dat ad filia ut maiora et
ponit ex ⁊ moyse qui maiora fecit q̃ magi
qm data ē eis potes a deo ¶ Ad ad dd q̃ testi
mia quam inuocatorum sanitatis ꝑt ⁊ influencia
bonitatis ⁊facere miraculum sed ⁊ipetrare et
sic sunt signa vacua. si aut quarent ꝑt influ
entia virtutis ⁊facere miraculum sine ⁊ipetra
re. tunc peto erent signa fallacia qa sit ali
qm fiunt miracula p malos et no p bonos ut
dicunt ē ¶ Ad id q̃ bonitas q̃ virtus ex oi re pos
sit fi miraculum dd q̃ no intellectuales em res
sed rationales ut aue hom et angeli no sunt q̃
mu. transmutabili ꝑ forma ut dr boeo ⁊ li°
de duabus natis ⁊ una psona xpi vni homines
et angeli ꝑ aliam formam sunt miraculorum no
q̃ ⁊ eis fiat miraculum ¶ Ad obiectum dd. q̃
licet legi obedire subiciat omnis creatura ut fi
at ⁊ ea q̃ q̃ creator voluit tm no vult q̃ sua
spiritalis transmutet ꝑ formas qa no vult in ea
aliq̃ fi contra lege qua ipse iseruit aut q̃ n
ect transmutabilis ꝑ formas ¶ Obiecto aut
fra ⁊ dicit predit ¶ Et ex hoc accipit modo
quo fiunt miracula ex eis fiunt ꝑ modum transmu
tationis m et illa transmutat ꝑ form substan
tiam et hoc ⁊plicat. s. remanente ⁊ m. potes
ad miraculum et tunc ē q̃ virgo concepit et pe
perit manente hymeno vigoritas eum dr ⁊potentia ad
conceptum et pcum vni hoc miraculum totum potentia
dina p fecum ē supra potentia ne et ideo nomen
et miraculum miraculorum vocat a scis sic q̃ ex
clamat ys vlt° quis audiuit vnquam talia.
aut quis vidit huiusmodi et sc. xxxvj. nomen
faciet dns sup fra aut fit ex transmutatione
fore cum pus collata potentia ne. et hoc ē q̃ ce
cus videt claudus ambulat. leprosus mundat
mortuus resurgit. pus cum accepta potentia
ad hos actus p remtegratione ne corrupte
cecus eum accepto visu videt et claudus ac
cepta vi gressibili ambulat. et leprosus recep
ta mundicia ne. et mortuus recepta influen
vite p animam restituta. an fit ex transmutatione
fore et multiplicatione m ⁊ seipsa ex sola potentia
multiplicatis et tunc ē sic satiatio quinq̃ mi
lium hominum ex quinq̃ panibus quos deus potentia
sua ⁊ seipsis sine additamento exteriori multipli
cauit ut sufficerent satiatio quinq̃ milium ho
minum et vltra hmi daret ⁊ xij cophinos fra
gmentorum ¶ Tractatus v. de missione lectione et ci
¶ Inde transeundum ē ad studia angelorum
gredum de hys q̃ continet sedi libri sma
rum vnij. dist. ibi solet etiam ⁊ conclusione
gone vsari ex ha nos ia ⁊ ꝑ° li° dist. xx
xvij. quitum potuimus dicimus q̃ liter
angeli assumunt corpora et qualiter monet
⁊ pris ideo testat gredum de duobus ¶ Et alis de
anagogicis significationibus que significat in
figuris corporum assumptorum ab angelis de q̃
bus duo tractat ⁊ cel. iar. ca. xv. et ita
hoc ncte ē q̃ duo quat ¶ Et alis q̃ significet
duo corpora les figure corporum assumptorum
ab angelis et qa hec corpora sumunt qm mit
tunt ad custodiam ideo gredum ē ꝑo de custodia
angelorum. h° ci. et si no. dist. viij tm ⁊ dist. x
fetat magr cel illud quoq̃ scedum ē q̃ an
geli boni deputati sunt ad custodiam homi ¶
Circa pmum duo gredum sunt ¶ Et alis de ana
gogicis significationibus ipticiari.

Ad pmum predit sic dyo ⁊ cel. iar. ca°
xv°. de formis corporalibus angelorum loquens
dr sic theologia celestes ceneras conformat
igneis rotis et hec sunt eius vba igneies
q̃ ea. s. theologia no solum rotas igneas con
formate ꝑ et aualia igneta et vnes qm igneum
fulgurantes et cetera celestes ceneras cumulos
carbones ignis erumpentes et flumina ⁊ mo
uentibus sonitu igne flagricia et thronos aut
igneos ee et pos excellentissimos seraphin re
dd ardentes ex cogitatione significare et ig
nis petere ipis distribuit et ordo sursu deor
sum igneta honorificat se lectum forum

fruitur et subdit q̃ ignem significare videtur celestium aliorum hoc est angelorum dei formissimum ipsum sicut theologi sunt ceteriale et formae ceteris. Dicunt sepe describunt ea quae huiusmodi mutabilis sine si fas est dicere species quasi in visibilibus pt ee imagines ad invisibilia et subdit eniam illas species sic dicens ignis est sensibilis et q̃ de in oculis sentientibus et p oia clare vetit et renovet ab quibus excellendo oia et lucidius esse et qui occultius in cognitus ipse p scipsum non attribente ma in qua ipsa manifestat actionem in mensurabilisque in eis fuit ad actum ipsa mobilis tradens scipsum oculis q̃ nec pomatibus. et addit renovatum nec custodia illuminatum cumulatum splendoribus in comprehensibilis clarius discretum resilies sursum ferens acute meas excelsus non receptus cotumelia mouens radibus. sp motus p scipsum motum moues album comprehendes in comprehensus non indiges altius latet crescens a seipso et ad susceptas materias manifestas suimet magnificum et addit actum potes fit oculis pms invisibilis neglectum non ee putat attitu aut sicuti quadam vmbra et quidlit et ppe subito relucens et utin in comprehensibilis in palpabilis non minutum in omnibus dictissis suimet traditionibus et qa p omnis istas species ignis attribuat subdit dicens et iuctas fortassis quis in uiet ignis species pulcras in quitu in sensibilibus ymaginibus dine apparuit put esse ymagines. hoc q̃ scientes theosophi hoc de deo sapientes celestes ceus hoc e angelos ex igne conformat significantes dei fore angelorum et q̃ possibile mutabile

90

Quarta q̃ penes q̃ accipiat omnis iste species et q̃lit aglis attribuit xxix. eum emiauit in ducta Et pa e calidum ignis qui calor refert ad amorem et ut dt Dyo angelis conuenit p q intellectuales sensus nros calefacere p amorem spiritualis reducit ad actus vigilie ut p apm eph v. exurgat qui dormit et exurgat de mortuis et illuminabit eum xpc

Tertia e q p oia clare vetit q ignis attribuit ree lmis q attribuit angelis ree illuminacois quam in triplici visione corporali s. q ymaginaria et intellectuali

Tertia q̃ monet ab omnibus q conuenit igni ree radiositatis quamus eum p radios penetret oia cum illi miscet et conuenit angelis ree misericordia q facit ita nos cum eum ita nos ministrat miseris nris no subiacet nec miseret

Quarta e q q occulos e et in cognitum mis attribente materia et hoc queit ignis rone

naturitatis dni ecia alexander dt q ignis in ppa spa ppt minuta naturitate sua no lucet eg dies aut extra ppm locum lucet in ma aliena in qua spissat et hoc conuenit angelis gtm spiritualis ne. dni ecia in cogti fuit nobis n qm ita aliquam materiam terrestre sic ita nos oramus assumendo corpa quibus nobis sunt visibiles et tangibiles

Quinta e species q bruta actiua est in estimabilis omni bruta actiua que e in elementis excedens et conuenit angelis s q bruis spiritualis e in eis q no limitat aliqua bruta corporali

Sexta e q p scipsum e invisibilis q conuenit igni ree naturitatis ut dt alexander phus et adiungit ad illa q ignis e p scipsum potes fit omnis q conuenit igni rone qualitatis sui calditatis q qualitas e ipse actiua et fortissimi motus ree cum dt ar in mo metheoro cui q putrefiunt vnissa reliqua pt ignem et omni terra atq aqua nec no aer putrescunt. cuncta sicq de ma igni cuncta enim hoc et io dt Dyo q ignis p scipsum potes e omnis et quicq in eis sunt id fiunt ad actum. ho e p ppa bruta actiua et hoc queit angelis s q in ipsis e bruis dina ad reducendum oia in ppas et deformes illimacoes sic ignis oia conuertit ad ppa natura q sunt b ma et in mit in ea spem lmis

Septima e q e sursum mobilis sp et conuenit angelis rone affectus quo sp monet in deum ut dt Damasc. et sp elevat sursum oia respentes ad laude creatoris

Octaua e q e sui gnis ignis oibus tradens scipsum quoq no sibi proximatibus et conuenit angelis rone actus illuminacois quo intendunt in ome spem lmis et ome q illuminat

Nona e q e renovatum sui ne custodia et e sensus q renovat seipsum in ma de nouo apposita ut ex hac renouacone custodiat natura eius et attribuit angelis s q renovat et custodiunt p accipiunt dnisam theophaniam in dei contemplacone

Decima e q e illuminatis cumulatis splendoribus et hoc queit igni in quitu in ppa natura no lucet n cumulat et spissetur in materia aliena et hoc attribuit angelis p revelacones quas facit in nobis q no fulget in nobis n spiritibus intelligibilibus ymaginabilibus et sensibilibus fiunt relate

Undecima e q e comprehensibilis et hoc queit igni rone bruta ustione q ome q comprehendit ipsum combuit et queit angelis p virtute excellente qua vincit ome q resistit

Duodecima e q e clarus et queit igni rone illuminacois angelis aut ex eo q dt Dyo q intellectualia lmia se

et specula clarissima ¶ Tertia secta est quia est ipse
tus congregat eum ad se filia sua hypogema b
et segregat ab ethereo gemmis et attribuit angelis
propter virtute custodie p quam nobiles separant ab ig
nobilibus materialia diligentibus et separatos congre
gat et associat b ¶ Quarta secta est quia est resilies
et sic quietator quia resilies est in qui non recipit
impressiones et figurationes aliorum et attribuitur
angelis ratione confirmationis in bono. virtute enim
illius fit quia diversa foramina volucratis de celo ceis
nec potest sigillari ¶ Quinta secta est quia est pursui
ferens omne quod movet et attribuit angelis eo
quia omnia ista habent pursuit durant in sinas illum
nationes ¶ Sexta secta est quia est acute penetrans
eius quia penetrativus est et convenit angelis ratione
amoris qui penetrat omne quod amat ¶ Septima
secta est quia est excelsius et convenit ratione loci an
gelis aut ratione prudentie et dignitatis ¶ Secta octa
est quia est receptivus in mutationibus ut alia elementa et ro
uenit angelis ratione beatitudinis propter quam ut sit angelus
ebriitate dei participantes de celo non mutantur ¶
Secta nona est quia est spiritus motus et miniquam stans
et convenit angelis hoc quod spiritus movet alterum et al
terum in sinas contemplationes ¶ Decima est quia est
semper motus quia convenit angelis ratione boni a
moris boni et amor ita est et movet eos quia pur
gando illuminando perficiendo spiritus movet et mone
t in bonum ¶ Decima quarta est quia est comprehendens in
comprehensus et convenit igni ratione radiositatis quia
ora comprehendit et non comprehenditur ab aliquo an
gelis aut hoc quia illuminant nos et continet in bono
et non illuminant nec continetur a nobis ¶ Decima
sexta est quia non indiges altius hoc locus aliqui
diget sui ha gratiam omni ex calore et quiet
angelis ratione visionis propter speem. quia quia fit ut
non indiget speculo et emigrate sit nos indigent
hoc nos indigentes illuminationibus eorum et accessionibus
¶ Decima tertia est quia est latet crescens a sempo hoc
est aqua virtute instinua et ad susceptas materias
manifestas suimet magnitudine et attribuit
angelis hoc commutationem tradictionis suarum illumina
tionum ¶ Decima quarta est quia est activus propter calidi
tate agit enim congregando segregando gela
do corrispendo inspissando dissolvendo et iterum
agit facendo motum et non sistendo enim sit facit
frigiditas quia sistit motum ut dicit avicenna et
attribuit angelis hoc quod spiritus agit ut nona spe
cula dina et algalmata dina proficiat et in
flora ad superiora deducat ¶ Decima quinta est
quia est potest sup oia alia elementa et elementa
ta patet quia dicit ar. in iiii. metheorum quia oia alia
materia erunt igni et attribuit angelis hoc in

mile posse quod hoc quia non est cognibile eo quia omnia co
acto fit propter commutationem ad materiam ¶ Decima
sexta est quia omnibus rebus in preceptibilis quia co
uenit igni ratione limis in mutatis equalis loge
et pre in preceptibilis et attribuit angelis ratione
velocitatis sui motus in instrando ¶ Decima
vii. est quia neglectus non esse putatur et sic ex qua da
vmbra qualis et ipso subiecto relucens et ho
quiet igni hoc quia est in m. terrestre in qua aliquando
negligit et subito exitimis enolas relucet
in exteriori et attribuit angelis propter effectum custo
die hi quoque propter negligentia nitam negligit
et iterum propter subitam corruptionem conualescit et
reluceat ¶ Decima vii. est quia in comprehensibilis
in palpabilis quia ratione caliditatis igni quiet
angelis aut ratione spiralis ne quia ad plenum co
prehendi non potest a nobis ¶ Decima est quia est non mi
nutus in omnibus suis dictissimis traditionibus
et convenit igni ratione illuminationis de qua dicit in bu
ditione cereo paschalis qui licet diminutus in
tes limis sui decimeta non nouit et omnibus ol
necat apposito lumine de lilie tolli agille licet
fumat deperit inde michil. et convenit angelis
hoc dictissimas quantationes illuminationum in quibus
non minuit hoc augetur omni tempe.

Secundo hic de anagogicis significationibus
in particulari et hoc quia ratione eius quia di
illo ca. Sed ubi deus hominibus ipse verbum an
gusti. quia ibi dicit deus. li. de tin. c. hoc sic dicit
angelus hiedu est illis antiquis corporalibus foris
et visis vterum ad hoc opus tim creata fori
ta sit in quadeus sit tuc optuisset indicantur
humanis videret aspectibus. an y angli quia
erat ita mittebat ut ex persona dei loquiret
assumentes corpale speem de creata corpea
in vsu ministri sui aut ipsum corpus sicut cui non
subdunt hoc subditum tenent mutates atque bitu
te in species quas vellet accomodatas atque
aptas accidentibus suis hoc attributa sibi a creato
re potestatem. hic patet quia augustinus ponit in sone v
terum angli qui ex persona dei mittunt ad homines
vterum creent eis nova corpa in quibus apparent
antiqua corpa sua quia prius habuint mutet in for
mas grossiores quibus homines apparere possint.
Ar. enim augustinus fr. ge. et po. a magro n. sinatri
vii. dist. ca. i. Volet ecca in sone hsaiae ubi
magr. dicit sic ¶ Quia aliquis putat per verba augu.
quia fr. ge. dicere vult quia angli omnes an cosinatum
ut lapsu corpa aerea habuint de puriore
ar superiore aeris prte fortu ad faciendum ha
bilia non ad patiendum et angelis bonis qui
pstiterunt talia consecrata sunt corpa ut m

cis possint fare et no pati q cate sint tenui
tatis nec a mortalibz videri no valeat si se
nestita aliqua grossiori for qua assumpta
videt desposita q videri desinunt ¶ Ad hr
ibide subdit magr vba aug sic angelus malis
mutatus sunt i tam corpa i deteriore qualitate
spissioris aeris ¶ Ad hr aug ibide sic a lo
co digori i meliore locu. i. i caliginosu aere
deiecti sunt demones ita cor corpa tenuia i de
teriora corpa et spissiora tnsformata sunt i
quibz possunt pati a superiori elemeto h e
ab igne et ex hoc accipit de oppnis q ange
li a pri corpa hnt q mutat i grossiores et
tenuiores formas p ut copetit mistio corpis
¶ Ad hr aug ibide demones aerea sunt
animalia q corporis aereoris na uiget nec per
morte dissolutur qa pualet i eis elementu
aptius ad faciedu quam ad paciedu. ad pa
ciedu enim humor et humo ad faciedu aer
et igns aptitudine pbent ¶ Ad hr aug
ibide emisgressores angeli cu principe suo
mit dya tut archangelo no mitu si post
pcm i hac caligine detrusi sunt nec q etia
hoc mirz e si corpa eoru expurata et spuali
na i aerea qualitate constituta sunt quia posu
it ab igne pati ¶ Ad hr dam g. q angelus
no simpr sunt i corpei sed i copacte dei ipsoru
e i corpeus et hoc dr n. li. ca. ni. hns ubis
i corpa aut et i matialis dr angls quatu
ad nos. omne enim creatu copatu ad deu qui
solus i corpeus e et grossu et matiale ine
nit solus enim censit et i matialis et i corpe
us deus e. vr g ex oribus hns q angli no
assumat nova corpa qu mittut sed sua sibi
concreata corpa de superiori et puriori aere
tra mutet i fors quas volunt ¶ Sed cot
hoc e q expsse dr Ayo li. de di. no. ca. mi. d
dr et pbat q i angelis no sit malu et dr sic
enuciat dna bonitate bonifors angelus
pmago ei dei angelus manifestatio occulti
lius speciu pulcu clarissimu i otamatu
i coiquatu i macatu suscipies tota si est
conueiens dire pulcitudine boiformis deita
tis hr aut illi corpee create q p natura
corpa e conueire possit. g angelq p nam
corpeus no e ¶ Ad hr dam. ni. li. ca. ni. dr
q angelus e suba i tellectualis arbitio libera
illa corpea sba i tellectualis e. suba ei i tellec
alis e cui ee sbale i tellectuale e et no sensi
bile. g angls p natam corpa suba no est
¶ Ad hr i tnsmts ni. li. dist. i. ca. eacz h no
destruxit hoc e rnalem creatoz ut pars

sui puritate p maiet s angli pb corpi iuge
retur. s. aie g angli minqua fiunt nec erant
corpei ¶ Deinde vr q nec corpa debeat assu
me p tempu Ipo. qa q i Durtinu e errores
a theologia no debet describi sed si corpibz as
sumptis i figis corpalibz describuntur angeli
ut hores. leones. boues. sic eze. i. cotmet.
et apoc. i. et eze. xl. et eze. xli legentes h
possint i duci i errores q credat ee hores ut
leones ut boues. aut aliq talium q error e. q
talibz formis no debet describi i theologia ¶
Ad hr frustra vanu i vtile no fiunt i opibz ne
sed qcuq facit angelus assumpto corpe pt fa
ce sine corpe equali facilitate ut maiori sic
pbatu e i p. li. dist. xxxvii. gone de motu
angloru i corpibz assumptis. g frustra et vane
et i vtilit assumunt corpa q no cogruit o
pibus dim ¶ Solucio dd ad pma pte gois
q stultu et fatuu e dice q angeli a pnci
habunt corpa nalit sibi unita et dcm e sed
q ffa phos stoycos quoru unus fuit apuleius
et alt hermes trimegistus qui et m hoc et i
alis multis erronea dixerunt et fide no con
gruencia ¶ Ad primu q dd. q angli a pri cre
atois corpa nulla hnt sed sube spuales i corpo
ree i tellectuales sil rnales nec qn mittuntur
ut corpa lit appareat creant eis corpa no
ua quibz uniat sed qui p potecia eis a deo
data de aere assumunt corpa et hnt ptate
illa figendi et solidandi i figuras quas vo
lunt q mistio illi cogruit ad q tut mittut
et q aug vr dice priu g sed opione et non
sed assertione ¶ Ad a. oio eode mo dd. e et h
expsse dr magr ni. smarz dist. viii. ca. etc hns
d bis ¶ Ad secus om eode mo tendu e pt h
solu q hoc no sed opione sed assertue dr q post
lapsu a superiori i meliore locu deiecti sunt q aut
mutata sunt eis corpa i deteriore qualitate qua
pati possunt si e n opione dcm ¶ Ad a. sile
dd. e pbatu e enim supius i gone de casu demo
nu q angli mali p natura spus qua spus
sunt penus subiciunt i ceda i finalis et no per
natura alicui corpis et q demones dicunt
aerea animalia na no enim dcm e n sed errore stoy
corp ut aug dr q sunt animalia talia sed q di
cunt talia ¶ Ad a. permi e eade solucio ¶
Ad dcm dam. dd q dam. no dr angelos ee
corpeos a na corpu et suba sed appetate cor
pus consegnte q e localitus qa sic corpi loco
circuscribit ita q michil sui extra locu ponit
ita angelus loco diffinit ita q michil sui
extra locu ponitur i quo diffinit et hoc

trimegist. magist. i. magni corpo cui tres et dr tri
megistus sti. i. ter maximi q tres s. hnt ptates
ut q ter. e i ptate eleuat fuit ei rex phus et ppha

mo solus deus ī corpens ē et ī circumscriptus et
ubiqualis qa licet sit m omni loco tn extra q
libet locū totus ī neit ¶ Ceria q obiciūt ī grū
pcedūt et cōcedenda sūt ¶ ad id q vltīus q
dd q theologia nō describit angelos ī figūis
corpalibz ut notet q tales sūt p natura sed
ut ex figūis corpm ī telligat q acturi veiant
ut dr Dyo q p porcōne talū figūārū ad ppos ar
tus hn dr Dyo q fregnt describūt ī materiali
bz exignobilibz ut ex pa ignabilitate corpū
ī quibz apparet notet q nichil sūt angli per
natura p q sūt ad usū mīstri accōmodata cor
pa talia et ī nō frustra ī vtilia et vana sed
potius significacia qualitatē mīstri q acturi ve
nūt sm dr Dyo q talū corpū figē porcōna
lit ad dissimiles qualitates respende sūt ut si ve
nt ī igne qui mobilis ē acutus et luminosus in
telligat angls ardens caritate lucēs ī telli
gētia pspicacitate accensus ī dinas cōtem
placōes et bonitates desiderij affectōe. si vent
ī figura hoīs qui stata rectus ē nt animalia et
solus ī tellectualis p dram cōstitutiua et sensi
bile ī eo minimū ē ut dr Dyo q eo q p sensibile
ī ē specifico nō cōsticuit sic reta animalia ī tel
ligat angls p iustitiā rectus p intellectū ad
deū erectus nichil hns q nitatis ad sensibilia
nīlia et si describit alatus alis plenis oculis
p alas ī telligat altiuolus ī dinas cōtempla
cōes. p. vulnosas alas ī telligat vnidicz deim
dus et circuspectus p manus ī telligat dili
gēt ad ī tellectū opatiuus ha manus ī strumē
tū ī tellectus ē ut dr ar. ī xpi. de animalibz per
pedes ī telligat mobilis et circumambulatis in
dei obedīa et mīstrio p scapulas et dorsū ī telli
gat sūportatis onera et labora hoīs ad qs
mittit ¶ Si vent ī spe venti id nubis q p sbaz
sūt ī oppēsibilia sensu ī telligat spiralis ne
ē euocatis et rigatis cor hoīs ad cultū virtu
tū si venit ī spe turbūdi animalis sic ī leone
ī telligat q venit p mire pcores et mirare
ira dei pcedente ī ppos vn etiam ut dr Dyo q cū
vasa ī tritus apparūt eze. pl b dr q sex viri
pcedebat et vnus cuiusq vas mīticus ī manu
sua hor ē securis quibz significabat mactandos
ē pcores sic quos no erat signatū thau et
carbones ejciebat sic iniquitate significates iui
tate ē ī condida et cugitū gnicatois sine
sic a leone ē omissū Amos ns. leo rugit qs no
timebit et si venit cū istrumētis edificādi sic
eze. xl. vbi angls apparuit cū funiculo meso
ro et arundie significat illu ppm ad quē sit ve
nit mēsura virtutū ē mēsura dū ī dinas edifi
cacōes ī quibz hitat deus. s. ad cor. ns. Dei
agricultura estis. Dei edificacio estis ¶ Sili
ī figura boūs significat ptas vomulandi qua
p cornua. ī figura aut aqle altiuolū ī con
templacōe et regale p dignitate q ī tedūt in
hns ad quos mittūtur cōstrue et q pati sū
ex cole cor ad cultū iustitie sic bos colit t
ra sili dr Dyo q p nares significat discre
tione virtutes hn olentis et male olentis fa
me corā deo quā ī gerūt hoībus ¶ p os de
tes lingua labia significat gustatiue et di
iusiue virtutes bonitatis et dilectōis dine
quas affert hoībus. s. pt. pm. gustani
paululū de melle isto et illuminati sūt oculi
mei ¶ Sili dr q p fluuios significat affluen
gē dine qua mīciare venūt et hor mo dia
corpalia ī quibz angeli apparet ad anago
gicas doct refie significacōes et ī p vtiles
et nīie sūt hoībus quibz angeli deputat
ī custodia De missione angelorū q. xj.

Ende q. rōe hm de hor q dr ī illo ca.

Ꝑ fateor b dr q omīs angeli mittūtur
Ꝑ reliqua de corpibz angelorū. s. discute nō
sufficit et gritur ibi suo ¶ Circa de missio
ne angelorū ¶ Et secūdo de locucōe ¶ de mis
sione virtū q ¶ Circa a quo mittūt ¶
Et vtrū omīs ta boni quā mali mittant
¶ Certo vtrū omīs id quda de bonis mitta
tur. ¶ Arto ad q mittūt ¶ Arto quibz mit
tātur ¶ Arto a quo angeli mittūtur

Primo q. q a quo mittūt et vr q omīs
a deo mittūt et nō omīs alius ab alio
Hebr. s. rōne omīs sūt ānīstra torij spr mīs
terū missi ibi dr glosa q deus mittit eos
ī mīsterū. q. a solo deo mittūt ¶ Ad hc ob
angeli dei dicūt et nō angelus angeli angls
aut latie sonat nūcius si q. sūt omīs angli
dei omīs sūt nūtij dei et nō alius et sūt nū
tij eius a quo mittūtur. q. omīs a deo mittu
ūt et nō ab alio ¶ Ad hc omīs sūt ī mīsterū
missi sūt ia dicū ē Hebr. s. mīsteria nō sūt nisi dei
q sūmus rex ē. q. mitte ī mīstrū nō ē nisi dei ¶
Ad hc mitte ē habetis aut te solus deus p ag
hc aut te sup angelos et nō angls sup an
gelos. q. soli deo cōuenit mitte angelos ¶ Cōt
Zach. s. angls qui loqbat ī me ī egrediebat
et alius angelus egrediebat ī occursū eius
et dixit ad eū loqre ad puerū istū dicens
absq muro hitabit ī medio sic q dr B. ī cōsper
tu cōditoris angelica mīstria ordinata sic
ner pom felicitate hoīs opifice suū videtes
gaudeat tn p dispositōe dignitatis et alij

alijs subministret ppt q ad ppham angelm mit
tit et que secu gaude de deo qmt cospicit et do
cet et erigit qa eu p supiore scam vtute cog
cois pstacori grii culmie ptatis extedit Ex
hoc accipit q vnus alu mittit ¶ ad hc ho
exmo loqndi tcelligit dixit eu vnq ad alu
cuire et logee q mittetis e. g. angls mittit
angelu no g. a solo deo mittit ¶ ad hc apoc.
j. dt q dspo ecc descedit a dspoe celestis ihlz
i dspoicoe aut ecie vnq mistrorq alu mit
tit. g. ita ecia e tcuphate ecia q vnus an
gelorq mittit alu ¶ ad hc dyoq tcel jar ca.
xxj. dctatas j. ps vj. volauit ad me vnq
de secraphm q angls ille qui purgauit ppha
no fuit de ordine seraphm h fuit de ifloribz
vnq a supiori de ordine seraphm missus ad
purgandu ppham. vn dixit p me te ille pgat
g. vnq angelus mittit ab alio ¶ ad hc dyoq
tecia stica qar. dt q lex dinitatis e p pa me
dia p media vltia reduce h tangelis fuit
pmi medij et vlti h tres qar g. vr q f hui
ordine supiores mittat medios et medij vl
tios ¶ Soluto dd q missio dnpa e s. missio
auctis et missio officij su ptictaris ptatis
missio anglorq auctte no fit n a deo et ab
hac missione omis angli dei dnt qa solij dei
auctte missi dina mniant hoibus volutate
et dina mstia agnt eia eos. missio aute
officij su ptictaris ptatis e qn vnus mistrq
alti actu sui mstij tomittit aliqn et no sp
et eia qda et no vniusale exercndu. nec aut
tlte ppa h auctte supnl dn dicedu g. ppa
ms ptedut de missione auctis et sic conclud
vitate ¶ ad quod h tgetu dicitur dd q illa
ptedut h q missio e tuto reduc et respi
cit ad auctte pmi regis et suum officia sua
sic disponetis qua dspoicoe et ordine mira
bat regia saba ms. xx. p. tordine dspoicoe
vestibz mistraciu vn illa quod michil ocludit
grii ms. p. tductis Verii omis mittitur
Ecdo q vtu omis ta bom qua mali mit
tat. et vr q sit ps. xl. ve assur virga fu
roris mei et baculus ipe e i manu eius
tdignatio mea ad gente fallace mitta eum
et de pplo furoris mei mandabo illi assur
aut ut dt qdq torigiali sup ide sigficat dya
bolu. g. dyaq tcuq manu e idgtio dn a do
mittit ad gete fallace et mdat ei de pplo
furoris dn. g. dyaq mittit et sit mali et bo
ni angeli mittu ¶ ad hc ms. xx. vlti. dicit
micheas ppha vidi dnm sup solu suu sede

te et oem exercitu celi assiste ei a dextris et
a sinistris et ait dns quis decipiet achab
rege israel ut ascendat et cadat tramahor
galaad et dixit vnq hba hmq tremodi et
alius alit egressus e aut spus et stetit co
ra dno et ait ego decipia illu cui locutq e
dns tquo et ille ait egrediar et ero spus
medax tore omn pphaq eius et dixit dns
decipies et pualebis egrede et fac ita. g. spr
medax q dyaq e missus e a deo ad decipiedu
achab alit eu no dicet egrede et fac ita.
¶ ad hc dd. ibide tglosa Solius dn angelice
sut ptates quaq metibz deus psidens ipsis
cuncta dspomit exercitus celi mistracu ange
lorq mitticdo dextra ps angelorq elta sini
stra ps reprba anglorq et infra omis exercitq
assistit deo qa et volutas electoru spiu dine
deseruit ptati et reprborq sensus sile seruies
malicie omipotenti deo obtpat sine dipote
tis dei iudico. g. angeli mali a deo mittu
ad fallendu fallaces ¶ ad hc dd. vj. li. mora
liu sic dt sit a bonis angelis tdar vita la
boratibz auxlq pietatis tpendit ita mali
occulte dei iusticie seruiete nesciedo mistiu
exequi reprbatois conat. no eu mistrat deo
soli boni angli qui adiuuat bonos. h etia
mali q pbent no solu eos qui redemptos a
culpa sublenet h etia eos q reduc volentes
gnet ¶ ad hc sup. d ps tmissiones pangelos
malos. glo. possim sine dubitacoe ma
lis angelis attribue mortes pecorq mortes
primtiuorq et obdutacoem egyptorq. hat ei
tissima et maligniissima obstinacoem de
cli face dr no mstigado nec ispirado h desere
do facit ut maligni spr hoc operat tfilijs
diffidetie q deus iuste pmittit et tangit q
q hec eph. v. deus hmq scli exercuit me
tes tfidelit q nunc opat tfilijs diffidentie
¶ ad hc ant vnq luc. vnq ag. v. dnmones
dixunt ad dnm si eicis nos mitte nos in
porcos. glo. i. tlusiosos. g. mittit malos an
gelos ¶ Contra officiu dya e teptando se
duce qa hoc e tecto teptatoris sic tam
hitis qone de teptacoe pbati e. deus no
opat ad alicuq seductoem mittes aut se
ductore opat ad seductoem. g. deus nusq
mittit angelu seductore ¶ ad hc dyaq i
cedit pde alias no saluare deus aut sp
saluare thit. j. qui vult omis hoies sal
uos fi et ad agnitoem sui noiis venire sed

sed mittes p dente p dente intendit q° deus d
abolu mu q mittit ad aliq ¶ Ad hr deus cu
sit sume bonus conservacionem et salute resp
gs creaul semp intendit sp ad cu malicia
sic obstinat destructionem resp intendit ꝗ mit
tes destructore que psrit nichil volentem
si destructionem aliquo mo intendit rerum de
structionem et cu deus no possit intende hoc
vr q nullo mo mittat angelu destructore
¶ Soluco dd q deus angelos bonos et ma
los mittit sic p° p bacu p inductas auctes
ꝗ diffent bonos eu mittit et collacione
ptatis et informacione bone volutatis ad
dei volutate exequda vu illi missi purgat
illuiant et reducendo in deo psiciut et iunat
amicitiat hoibz ad salute malos aute
sola collacione ptatis mittit et ordmacione
inque sue volutatis qua no permittet si ebria
dispositione ordmasset q et q' bonu de malic
volutatis eorp eliceret ut dr aug' maligni
aut spus qui mittit no intendit si malitia
expeq et io dr a b. ignorab dispositionem
dei et ordmacionu inuitus ordmacui dei ser
uire et h° e q dr b. q deo militat etia id q
p malicia volutatis repugnat ¶ Ad p
q° dd q hoc no mittit assur et h° notat
ibide cu subdit. ipe aut no sic arbitrabit
nec ita erit cor eius ꝗ ad cotendu eit cor
eius et ad mbrorum gecu no pauctas. vo
lutas eu eius sp e ad malu ordmacio aut
ptatis ad bonu q ex mala volutate eius
elicit ¶ Ad a° dd q spb medax ordmacione
sine ptatis no intentione malicie qua inte
dit spt nec missus dr a deo et h° intrant
glo. ittl. ibide sup d eius decipiet achab
sic dicens q exiebat mta eius nec s. decipe
tur et occidet et hoc e q dr. j. ad thes. ms.
mittet illis deus operatore inigtatis ut credat
mendacio q nolunt crede veritati ¶ q ide patz
soluco ad seqns ha hoc expsse dr b. ¶ Ad
a° dd q mali angli mittut collacione ptatis
et ordmacione inq volutatis q optie ordmat
ad hoc q mali no redeutes a culpa p pniam
pmat vexacione maligniorz spuu sic et apls
p° ad cor. v. fornicatore tradidit satthane
vexandu in interitu carnis et hoc intendit dicc
b. ¶ Ad a° dd q glose illi intentio e q dicta est
q deus mittit angelos malos collacione pta
tis et ordmacione malique volutatis et
tunc sit nuncii iustice omnipotentis in predes

¶ Ad a° dd q missio qua deus mittit
malos angelos in portis hoc e in luxuriosos
si e e si collacio ptatis et ordmacio inq volu
tatis qua coram deo iustu e ut q in sordibz e
sordescat ad hr sic qui iustus e iustificet
ad hr sic dr apoc. xxij ¶ Ad p
q° ob dd q deus mittes seductore no opat
ad seductionem si ide intendet q seductor intend
ꝗ hoc no e vm. deus eu no intendit si bonu
q elicit ad ordmacione inque volutatis
seductoris ¶ Omi eode mo soluendu e ad
scdm mittes eu intendere q de nichil opa
tur ad p dictionem si ide intendat cu p dente
et hoc no intendit deus mittendo bonu q elicit
ex p dicte p dentis ¶ Ad vltu dd eode mo
q deus mittes destructore no intendit q
destructor intendit ꝗ intendit ad bonu ordi
nare malicia volutatis destructoris et io
nichil cooperatur huius destructor tanqua mi
ster eius deseruiat etia inuitus qa sic dr
n° mach. v. Ileges dinas ipse age mpnme
no cedit et ad has penas infligendas deoes
sepe mittit vel ob bonu vel ad ob bonis mittit
Certu q vetu ob bonu vel qda de bonis mit
tatur et vr q no omis. Ezc 1°. sup illud
q' aspectus lapidis saphirini et similitudo
throni b. aspect lapidis saphirini aerei
coloris e huic bestiis celestiu copantur
qa spt quibz deus omipo altius considet
superioris loci in celestibz dignitate tenent
sicut throni bestiis celestes sicut h° ipos an
gelos loci dignitate inscendit cu eu agli
nuncij dicat et sepe angeli ad nuciandum
queda hoibz veniat throni missi ad mi
sterium nuncij nunqua legut ¶ Ad hc soli spt
qui angeli vocat et nuncij intitulat nuciorp
nomi hnt nuncius aut e q mittit ad exte
ora. q° soli illi mittut ad exteriora et non
alij ¶ Ad hc b. superiora illa agmina que
cta dei sunt vsu exterioris officij no hnt.
vr q° q serapphin cherubin throni ad exte
ora nunqua offa mittut ¶ Ad hc Dam.
vij. milia milit ministrabat ei et decies mi
lies centena milia assistebat ei. q° qdam
ministrat et quda assistut ꝗ no mittut
si q ministrat qa no mittut si ad ministriu
vr q° q assistentes no mittut no q omis
mittutur ¶ Soluco ad hac gonem iudi
mgr n° sm ad dist xi. sic quda pnctat in
illa multitudine celestiu spuu aliquos
ee qui foras p officio suo exeunt. alios

qui mecum sp assistit sicut scptu e i Dan.
milia milium rc. et cofirmat hoc p Dyo. in
cel sar. q de placone spum ait supiora illa
agmina abitumis mugua recedit qm ea
q pmmet vsu exteriorum officij mugua hnt
et stati obicit i grcu pri ys. vi. volauit
ad me vnus de serraphim q e supmi ordo
et no ambige du ut dr si de illo mittitur
qd de omibz alijs mittat Obicit ecia p ho
q dr hebr. i. oms sut amistratorij spt i mu
sterium missi et solvit tale dicens q quda
dicit oms quide mitti ꝗ alios sepius et
qi eo offerto i mito q archangli ut angeli
ppe notant alios nec cari mitti s. maio
res cu extra communem dispsacom oborta
q cu angloz misterium suscapiunt ecia no
me assumunt vsi ipb qui facit angelos
suos spt. qa illi q na spt sut aliqn angeli
i mitij fiunt Innuit ecia alia solucionem
dicentium q oms mittut ꝗ superiores ad me
dios medij ad inferiores et inferiores ad nos
et hoc cofirmat p dcm Ds q sic id ys. vi.
volauit ad me vnus de serraphim sic dr vel
ipse hoc faciat superiores angeli anq subl
ta agmina agatur nos affirmare nolu
mus q certis testimonijs no apparuis dyo
cu cepisse hoc asserit i cele iar ca. xiij.
sic pz i an hitis (Ad hc qui dicit oms
mitti cofirmat hoc p hoc q queda i scp
tura legut ee fta p cherubin. quedam
p serraphim et sic p alios effectus a hbz
notant angeli et ro dicit oms de ordibus
ordinibz mitti et dicit q michael gabri
el de supiori ordine sut et ro supmum de co
ceptu virgis et i carnacone filij dei missi
sut nuciare et hoc vr fiusse opinio mgri
i smis et spositi et routh. altisiod. Ad
cotra aut obiecta rudet ad pmu q fa
cit vim i hoc q e vsus musici exteriorum
dicit ei q e misticu actus i thoris q fit ecia
spm sa aiam sa angelit et hoc e p aliq
actu parcheicu q tres sut dr dyo. s. illu
minare purgare et perfice sa reducte i dm
et ad hos actus oms mittut et e vsus ac
tus musici exteriorum q triplex e s. nuciare
extimis punire malos et iuuare ecia tor
palit bonos et ad hos no dicit mitti nisi
inferiores et dicit q hoc e q dr qd q superio
ra agmina vsu exteriorum officij no hnt
Ad a dd q soli angli dur nuciij no qa soli
ꝗ qa frequentius mittut et ad exteriora ppt
q ecia ut dicit oms celestes spt angeli
dicut Ad dcm Ds pz soluto p paulu an
dcta ꝗ eos q hac tenet opione Ad a dd q
illa diuisio no dat ut diuidat mk angelos
sed ut distinguat duas bruteas angelorum
assistrice s. et mistratrice dn Ds dr q qdo
mistrat ti abitumis no recedit Ad q mit
tuntur angeli
Facto q ad q mittantur angeli qo
tur pri hebr. i. vr q mittat ad homes
salandos et ppt homes qa sic dr i misterium
missi ppt eos q heditate capiut salutis
Sz cotra hoc obr qa hoc vr ee cotra or
dine que deus indidit omnisitati creaturum
et humanis dispositionibz. de ordine eius omni
sitatis gerit phs i vi. p phie tractas vt
celestia moueat ppt terrena et cometator
ibide diffinit q no dicens q nichil monetur
ppt i digius se i humanis ecia mistris regum no
mittit nobilior ad ignobiliore ꝗ eo. qstat
aut q angelo et dignior et nobilior e homo
q. et cotra naiem ordine et cotra humana
dispositom e q angelo mittat ad hominem
ppt hominem sine ppt hom salute Solucio
sic i ordine naiali omi e finis ppius superiorum
corpm et digiorum i na et alt e utilitas ad
mota illi fini. finis em ppius motu superiorum
ut dr phs e ut coformet se bruti motu
tis pmi ut sit ille cat i flora p agente intel
lectu et dispositom scie sue practice ita cor
pa mota eade cla causet i strumetalit
sub sniedo et hmo signum e q ora corpa su
piora monet motu diuerso q motus e p
mi motoris et ab ar. i vi. de phie. vot
motu aplanes. licet hrant qda corp ecia
motu ppos a motoribz ppis qui motu ab
eode pho ibide vocat motu planes sui ecia
tius. eo q e ab oriente i oriente ppt q dicit
plato q deus creas mundu circulu celi di
stinxit i duos circulos s. circulu motu apla
nes et circulu motu planes et altru s. circulu
planes reflexit i vis. utilitas aut adiun
ta e gliacto et corrupto i geta i inferioribz
p accessu et recessu obliq circuli Sicut e
i dispoibz officiorum humanorum i quibz hmis
nobilior ordinet sup ignobiliores et igno
bilior ad seruicium nobiliori tu ppt aliqn
utilitate obortam aliqn nobilior supmo dno
mistrat exercito misticu circa ignobiliora
et i fl ort et ita e i angelis q licet missi

ad hoīes pīcipalis fīnis missionis sit q ob ce
pant volūtati dīne et ponat illā ī effū quē
vult deus. cū vtilitas adūcta ē salus hom
quā sanct velle dū et ī mitti dicit ad ipsōres
et ministrare ēta eos vū pīcipalis fīnis ē obe
dire volūtati dīne et eā ponē ī effū adūct
tū ē opa cō salutis hūane et hor nec descor
dat a nāli ordīe creatōrū vnūsitatis nec a
dispositōe hūanorū officiorū ¶ Ad dcū aut ap
q cōtra hor ī dubiū ē. dd q aplūs tāgit fīnē
adūctū et nō pīcipalē fīnē missionis ange
lorū nisi sit pīcipalis tangit ī adūcto volun
tas ē dei cui ī tendit ob ceptare angeli est
de salute hom. ¶ Q. q̄bz mittat angeli.

Vinto q. q̄bz mittat et vr q ad pusil
los q̄ sepos sufficet iuuare nō pūt
q illud ast. xviii. vbi dns monet cessandū
ēe a scandalo pusillorū et cōcepta dicēs. vi
dete ne cōtemnatis vnū ex hīs pusillis q̄
ī me credūt dico enī vobis q̄a angeli eorū sp
videt faciē pris mei qui ī celis ē ¶ Ez tūc
q vtrū quilibz angls acta pusillos exercet tūc
illū actū illi dom a quo dendīat ut sera
phim actū ī tendi caritatis cherubim actū
lucis fīdē et ī telligētie throni actū iudicij
et determinacōis iustīcie et sic de alijs ut vni
q̄bz missus angls pmptus et pat ē per
ministerū exercere act q̄ōm dono rū aliorū or
angelorū et vr q p mō res se hēat q̄a in
hūanis vbi vni ī tromittit se de officio alte
rius cōfusio sit ministrorū cōfusio aut talis
ī dispositōe regis celestis ēe nō pt q signi
cari ē ēcio ¶ v. vbi dr q regina saba vi
des ordīē ministriū ī curia salomōis nō ha
buit vltra sōm ¶ Ingēū tū hui ē q dr a
bto ¶ q̄a licet ī throno dns sedeat et sua
iudicia disponat. tū ēcia dr ī ps. q sedet sp
cherubim ut rex et iudex et licet angeli sint
mīcantes et ab officio nūciorū ordo eorū de
noīet tū ¶ dr q ēcia alij angli de alijs or
dinibz multa nūciant et sūt hec bba ¶ ī mo
ralis li. ix. ī illa supna ciuitate sic specia
lia sūt quēdā singlorū ut cū quia sūt omn
ut q ipsōr hīt ī se ipte hor cōcū ī alio possīde
at ¶ Ad hc exposse dr Dyo. ī cel. iar. cū qm
q purgas labia ysaie q calculū ignitū
fuit de ordīe ī ferori et tū ēxcuit actū of
ficij supriorū cūta johan et si ī ferior hor se
at cūt q̄bz alius pt hor fīēē ¶ Solūto dd
q ī bitate sit et an nos quēdā antiq dixīt
p dcm bēt ¶ quibz angls pmptū et pat

ē ad exercendū officia omn aliorū et q ordo
notatur a dono vno nō ī ō ē q solus accepit
illud sed ut dr B. q plenī accepit illud et
frequentius exercet actū eius et ita determinat
magr q. sm ap dist. xv. ca. hec nōia illis ¶
Ad id aut q ob. de cōfusione ministrorū dd
q fit nō cōfusio q̄a ex hor q officū alicū
alicui exercet ipsū nō negligit qn expleat
illud tpe et loco optimis. ī hūanis aute
ē vni se ī officū alterius ī gerit fit cōfusio
q̄a ī fīmitas hūana ēāta ē q plura sīl et
ordinate et optimis tpe et loco age nō
pt ¶ Cū ī deū adūcūt precūr sit in
ducta sūt de locutōe angelorū Q. vi.

Ende q. de locutōe angelorū q̄ mayo
fit ī missione eorū et dicit sex ¶ Ordo
primū ē an loquūt. ¶ Secūdū quo sermone
loquūt ¶ Tertiū de organis loquentū et
audiēciū ¶ Q̄rtū vel omnīb q̄bz loquūtur
ut quēdā q̄bzdā ¶ Quintū vtrū ola ut q̄dā
loquūt ¶ Sextū vtrū eodēmo loquūt ad
alias et adseūicē et ad dcū vel angli loquūt
primo q. q. an vr q sic. ī. ad cor xiii. q
si linguis hom loquar et angelorū
q. vr q loquūt ¶ Ad hc ibidē ī glo. sup id
si linguis hom loqr et an. glosa linguis
quibz supiores significat ī floribz q de dei
volūtate prepenūt mutibz et signis ¶
Ad hc Psalm. xi. li. ca. iii. dr angeli sunt
luna illūnacōis hūana exp. pm. nō ling
et auditu indigētia p fīnē sermone voce
plato tradēta sibi īuicē et cōsilia sua et
ī telligētias. q. loquūt licet nō loquūt vo
ce plata ¶ Ad hc boē et dyo. q̄tū pt po
tēcia ī flor. pt et potēcia supior excelle
t et eminēt. p hō pt ī ēptari ī īone pote
cie ī florib ē q̄a angls. q. q p īone pt
hō p īoem pt angls excellent et eminē
t. p pt ī ēptari cōcept suos ad altm. q. an
gelus pt multo excellētius cōcept suos
ī ēptari et hoc ē loq. q. angls pt loqui
¶ Ad zach. i. angelus q loqbat ī me. sed
plus ordīs hīt angelus ad anglm q̄a an
gelus ad aiam plus loqt ad anglm ¶
Ad hc cōstat q p dyo. angli supiores plu
nomīt de dei volūtate q̄a ī flores pt q
illūnacōes a supioribz descendūt ī ī flores
ut dr q. aut hīt ptate tradēdi ī floribus
q nolūt de deo aut nō sūt cūt ī tradendo
ī telligētias suas ī potēciores sīt q hoīes

1 hō

q absurdi

q absurdū ē si hūt cū trade ī telligēcias alā
sit ī tēptari eas ad alcū hūt potēcias suas
ī tēptari ad alcū et hoc ē loqui. q hūt potē
cia loquēdi ¶ Cōtra basilius fr. 1 edene xxx.
attende ē sic dr sermonis nobis vsū deus q nos
creauit ī dulsit p eo ut cordis occulta ī uice
nobis vbi ministerio qd̄ēnus ut qm ī altu
trū affectōe nē vnūqsq; ueru p̄ōio suo velut
ex archanis quibz da domicilijs cōsilij secta
deprimet si cū nuda solūmō atq; ī tecta aia
uidem ex ipis tūm metis motibz atq; ī tecto
nibz cogitationū alterū noscem ¶ ex hoc ac
cipit q aie nude sme locutōe expis metis
motibz adiuuē cognscūt cōcept. q multo ma
gis angli ¶ Ad hc basili q ibidē q̄nia vigor
aie velamē carnis coepit admirāda
atq; ī publica fatē pferida ea q ī p fundo
cordis ut cogitacōibz ut sensibz cōmonēt
nobz et noibz et vocabulis ī digem ¶ ex hoc
accipit q ibi nō ē velamē carnis ibi nō ē
de vocabulis et noibz ī digeria. q nec de lo
cutōe ¶ Ad hc j. ad cor. m. sr dr solite am
cepus iudicare dr glo sit gesta et cogitata
bona ut mala tūt erūt apta et qa oia tūt
erūt nota tūt omīb potūt iudicare de se
et de alijs ī anglis. q qui lūa dīna sunt
ut dr dam. gesta et cogitata erūt omīb
nota et sic ē vana ē locutō eēt et michil
vanū ē ī oribz dei. q nō ē locutō mt angelos
¶ Ad hc aug ī celis nō erūt cogitacōes volu
biles hmc illuc. aut inde hūc q oia fit ī vno
videbim cū q angeli mō sic nō hant co
gitacōes volubiles q omīb fit ī vno videat
nō hīt nēte vn loq alū aliq de cōceptu cor
dis sui et sic nō erit locutō mt angelos ¶
Ad hc G. ī m. dyalog. li. dr q ē q nō vide
ant qui videntē oia videt et loq de anglis
cū q qlz angls videat oia videte et loq
de anglis. qlz videt oia et q ī se sūt et q sūt
ī alijs. q nūla indiget locutōe ¶ Ad hc G.
sr ī iob. xxxvij. nō adeqbit ei aurū ut
uitrū dr sic q ī trēne corpibz glificatis sco
rū vm cū q mēte ab alterīs oculis corpu
leū. nō abscondet cū q ī anglis nūla sit cor
puleū mens vm nō abscondit ab alterīs
ī tellectualibz sū spualibz oculis et sic seqt
utq q nō ē nēa locutō ¶ Ad hc ī lūbus
corpalibz sic ē q ad hoc q vm manifestet
alū michil exigit n directa oppo sicō et
q mt ea nō sit medū p̄hibēs ut dr aug.

et q p̄portionata distēcia distet ad uicem
ita q nō nimis ab uicē sūt elongata. cū q
duo ut plures angeli sūt lūa ī telleūalia
ut mt ea sūt medū phibens et sūt ad uicē
ordinata nec nimis ab uicē elongata
vt q vnū scripo manifestet alū et qtq ē
ī rpo. q mt ea vana eēt locutō et ad q
vtilis ¶ Soluto dd. q angli locūt ad uicē
ut dr glo et dam. et ī apoc. expsse le
git et dam. v. et zach. j. et ex quo hō auc
toritas expsse p mulgauit cōsentē du ē ita
ee ¶ Qualit aut loqūt et quo sermone
ī seqnti articlo erit manifestū ¶ Primo q ī
ducte auctes et ones cōcedende sūt ad dta
basilij q adducta sūt ī gerū dd q basilius
nō ondit n qre nobis deus ī dulsit vsū ser
monis q note corpea pfert ad alterū dsta
te et distinctū ab rpo loqnte et bn cōcede
du ē q si nuda et ī tecta aia vnūqq ta
li sermone nō vtēr hz ex hoc seqr q nullo m
tu metis et nullo signo indigem ad hoc
q vnūq alū cōceptus suos manifestaret.
bn ecta angeli tali sermone nō vtūt nisi
assuptis corpibz ¶ Ad a dm basilij qm
ode nō solūedu ē qa ēte ide ē ¶ Ad a dd
q glosa j. ad cor. m. loq de lūe dīno q in
iudico p lustrabit et manifestabit q sctas
omīb et omīb ita q nō ē nēte q de se uel
de alijs iudicet hz tale lūme nō ē angelice
ī telligēcie ī mo illud mista clausa tenet ī
scripo et illo q illa pandat alij indiget lo
cutōe spuali et sīnō corpali ¶ Ad a dd q
aug loq de cogitacōe et visione ī bo q
nō erit volubilis hz ī vno hz de cōceptis m
mēte angeli si debeat cōferre de hīs an
glis que et qualit talia manifestat alij
angelo oportet q habeat cogitacōes volu
biles s. hmc illuc et inde hūc et quibz sig
nis talia ī tpretet ad alterū ypt q̄b mot
dr aug ¶ Et pō 1° sūnard dist. xxxvij. q dd
monet creatūcā spualem p tēpus et si nō
p locū ¶ Ad dm omīa ode nō videndū ē
qa loq de visione q ē ī verbo ad qua ma
festada nō ē nēa locutō hz potius eius ad
illa manifestada q clausa sūt ī cōceptibz
angelorū ¶ Ad a dd q dr ibi loq de visi
one dei ī glificatis que ps beatudis ē. q
eū q de deo cōcipit corpuleū nō abscondit
vm b ī v. ad eugenium dr obēta visio vide
deū ī scripo vide deū et ī me rpo vide et m
omīb bēis vm ut plenū sit gaudiū corpuleū

no abscondit q de deo vnq q sq; m se cōapit ut sc
gaudeamq de deo m deo. de deo ī nobis de deo m
ōribus bēis et sic dr aug q ī xxi. li. de ciui. dei.
q erit ī dispari claritate par gaudiū ꝑ ꝓter
alios cōceptus qui clausi sūt ī metibz ageloꝝ
et aliaꝝ bēaꝝ mtia erit locutio qa alit ad al
tm no pūt ī ꝓtari ¶ Ad vltmū dr q no o
sile de lūbz cōrlibz et lūbz spualibz. lume ei
corpale de mtitate ne hr q optet q manifeste
se ꝓm lume aut spuale sū ī tellectuale ī libtate
voluntatis hr q manifestet se alt no manifestet
et io si no manifestat se optet q ꝓ ī ꝓtacōem
fiat q locutio ¶ Quo sermōe loquitur

Et ūdo q quo sermōe loquūt et dr glo ꝑa
ad cor. xiij. q mutibz et signis et vr ī
cōuenienz mtq eim potius deseruit demon
stracōi visus qm locutōi et sic vr q ꝑ mtq
no ꝓpe sit locutio ¶ Ad hc Basilius ī auctte
spiriducta dr q si ī certa et nuda ata vtemur
ex ipis tm metis motibz atq ī tectione cogi
tacōnū alterū ī notescent. si q cōcordare
debet dra sicoꝝ motus metis erit idē q mtq
et ī tecto cogitacōm erit idē q signū ¶ Ad
hc q de signo q uocat ibi signū. aut em
ē signū ī stitutū ad placitū aut erit sig
q ꝑ natura rem sigficat sic fumq sigficat
ignē ¶ Si ꝑo no ēt tū res sūt plres qua sig
ut dr ar ī ꝑo elencoꝝ oportebit q vnū signū
ad plres res ref at et erit equocū et que ad
modū ī locutione hbq gl abit cōfusū et falla
te ī tellectū q absurdū ē qa dr Dam. q sine
voce plato sermōe tradūt sibi suas ī telligē
cias. ī telligēcias dsacetas et dtimatas
no tradet cōfusū et mtipleo signū ¶ Ad hc
si ꝑ talia signa eet locutio oportet q sit ī ho
mibz doctrina et dsciplina signoꝝ ꝓcedit lo
cutiōem fram ad ī tellectū eo q talia signa
no sūt eade a ꝑo omb. ita eet apud angelos
q ꝑius oportet eū dsce ī tectione signoꝝ et
ꝑea loq ꝑea q absurdū ē angeli eū alt
verbo alt ꝑ spes cōceptas ꝑ notiria hūt te
tū ut ī ambitias dtimatū ē et de nouo no
tiria no accipūt ꝑ dotrina alt ī tectionem
alt exprimetū ¶ Si aut signa nalia veri
de quibz locūt aut sūt qma aut cōtribilia
si qma tūt dtimatū ī tellectū de re no fac
ut qmne eū no ē ꝓpū ī ꝑ potestā ut dicet
ar. ī sine ꝑi ꝑoꝝ et ex ipo ondetur res
fallacē ꝑ fallacia cōsequtis dr ei ar ī ꝑ
poꝝ q ex talibz signis sllogizare ī signa
ī ducit fallacia cōsequtis ¶ Ad hc aug dr
q signū ē q ꝑt spem qua mgit sensibus
et cogitacōi aliud facit ī notiria venire et
ī referre signū ad signatū qa de signo facit
notiria et si talibz signis ī loquio veritur
angeli tūt vr q signū michil sit aliud ī
spes ī telligibilis de qua loq angelus et
cū ille spes sūt ī omibz angelis et eode mo
a creatore vr q vnq fit q fit aliq et sic
no erit mtia locutio ¶ Ad hc ꝓpondualit
locutio ē mt homies et mt angelos ꝑ mt ho
mies no eet locutio ī ea q fūt ī nocte eent
note passionū q fūt ī ata nec eet locutio
de rebz ī passiones q fūt ī ata eent note
rez ut ī ꝑo q var dicet ar les ¶ Si q ꝓpon
nalat locutio ē ī angelis. oz q signa q que
locūt sūt signa ī tectionū et spez q sūt ī
telligēcia angelica qa alit q illa vnus
angelq no ī notescet alis ꝑ cōceptq quos
hr ī seipo et optet q ille spes sūt note
rez de qbz locūt alit em vnq angelus no
intelliget res de quibz loquūt alius ¶ Sed
holiuo q ceddē ē sic dicūt sūt q mutibz et
signis loquūt angeli et ad locutōm tria
exigūt cōfusio. ī lūs ī telligēcie angelice
sup spem rei de qua vult loqui. et hec spes
vocatur signū q qd loq angelq. ꝑ ē voluntas
manifestādi alt angelo cōceptū suū et
hoc a Basilio vocat ī tectio cogitacōnū ī
hūc em fine tendit angelus loquendo et dr
aug q ī tectio ē voluntas cū fine exigit
ecia tertio immitio ꝑ lume ī telligēcie ad
re qua vult manifestare et hoc vocatur
mtq dr aut aug ī xv de trin. q formata
cogitatio de ea re qua scimq verbū ē q
ī tus ī tellectū dspositū ē aliqua accipiat
aliqua notis vnagme alt dspositōnez
dū dr de illo q nec grecū nec latinū ē ī
alicui ē lingua hr sonū et de eo de loquens
Dam. ī ij. li. xxi. ca. sic dr trucus dmidit
tonale ate ī mtius dspositū sermone exp
latū ē aut ī tius dspositū sermone motus
ate ī excogitatio fiens sine aliqua em
tacōe bū mitotes eta silentes sermone
totū apud nosmetipos tūsmq et ī sopnis
disputamq. bo sermo plato et ī sillabis et
ī noce opacōem hr et hoc ē q dr Dam. qd
dūt sibi suas ī telligēcias q ad cōceptus
q sūt de rebus et sua cōsilia q ad cōceptq
q sūt de operandis sū voce plata sermōe et
hoc sit ꝓnotato facile ē iudice ad qōne
et ad obiecta ¶ Ad ꝑmū q. dd q mutq in
sensibilibz deseruit demostracōi visus ꝑ
mutq q ē immitio et directo lūs ī telligē
cie ad re cui spes cōcepta ē m ī tellectu

deseruit locutoni spiuali et ĩ materiali. et ĩ argumeto ē falla ēquocatois ¶ Ad ad dd. q motus metis ꝑ basilium cū ĩmitoe et directoe limis ĩtelligēcie ē mutꝰ et sic cōcordat dicta scōrꝫ ĩtento aut dr̃ voluntas manifestā di re cōcepta ab angelo loquente ut dicti est
¶ Ad ad dd. quia patri an cōpoitū ē q̃ sit signū ē eni spes cōcepta sub voluntate manifestā di et ĩmitoe limis ĩtelligēcie ad rem cui ē spes et iō nec ē nāle nec ad placitū ꝑ vbū ē intelligēcie rei et iō rōnes ĩducte ad placitū de signo ut nāli nihil facunt ad ꝓpositū signū enī ēquoce ꝓdicat de signo ad placitū et nāli et vbo q̃ ē ĩtellectus rei ¶ Si etiā eet q̃ntas aliqua ut multiplicatas ĩ illis signis ex imitoe sui directoe limis ĩtelligēcie ad rem cui ē signū stat determinat et aggat ita q̃ ĩ eo cui loq̃ anglꝰ nihil q̃ntat cōfusū ut ictū intellēm ¶ Ꝑ hoc etiā pz solutio ad seqns qa talia signa nō fuit sicut fuit cōceptus et spes et vba ĩtellectualia rerꝫ primitoem limis ĩtelligēcie ad rem determinata ¶ Ad ad dd. q signa illa spes erꝫ fuit anglis cōcreate et licet ĩ qm cōdēnō sint ĩ omnibz angelis ꝑ spes cōcreatas tū ꝑ q̃ stat sub cōceptu et voluntate vni cōcepit ꝑ eas q̃ nō cōcepit alius et ad hoc q̃ vni manifestet alius q̃ cōcepit nūtia ē locutio ¶ Ad vltm dd. q hoc simplicē predit qa tēe vim ē spes enī ĩtelligibiles fuit note cōceptum angelorꝫ et ipi cōceptus fuit note rerꝫ de quibus locutꝰ anglꝰ ꝑ fuit note ĩtelligibiles nō sensibiles qa sicut dr̃ Dam locutio corꝫ ē sine voce plato sermone
Qr̃ de ordine qbz locutꝰ ut audiuit.
Circa q̃ de organis loquendi et audiēdi vr̃ enī q̃ ĩ anglis debeat ēe lingꝫ et aures spiuales alit enī nō posset assignari qualit verbū ab vno procedet ĩ alterū locutio enī nō fit a verbū procedat a dicēte ad audiēte et id quo verbū fortur lingue habz actū et uites et id quo recipit actū hē auris et ita videt q̃ spiuales aures et lingꝫ sint ĩ angelis ¶ Ad hc ap̃ notat linguam dicēs si lingꝫ hom loqr et angelorꝫ j. ad cor. xiij ¶ Ad hc luc. xv dimes exuitus a corpe dixit se cruciari ĩ lingꝫ et si aia exuta a corꝫ lingua hē. vr̃ q̃ et angeli habeat ĩ hoc enī fides fuit q̃ fuit fbe spiuales cōnales nō ex m̃ corpa existētes ¶ Cōtra lingꝫ ĩstrumētū corpēū ē et auris fit mēb corpe nate ē ĩ anglo. q̃ nihil calū ē ĩ eo
¶ Soluto dd. q nihil talū ē ĩ anglo n̄ ad anagogicā significatōm refert ut dr̃ Dyo ĩ cel. qar cap. xv vbi dr̃ sic olfactium vo significat discretinas virtutes illud sup ĩ tellem suaue olentis distributois q̃m possibile receptiū et eorꝫ q̃ sic nō fuit ꝑ scam discretiū et oio refugiēm. auditū vo virtutes illud ꝑ ceps et cognoscatū dine ĩspiratois susteptū bm lingꝫ ĩ angelis nec materialis ē nec virtus organo determinata ꝑ pcab ĩtellectualis ĩtēdi suos cōceptus ad alterū lingꝫ vocat ab apto ꝑ anagogicā significatoem ¶ Ad p̃m obiectū dd. q verbū a dicēte anglo nō procedit ĩ audiēte ꝑ aliquē spm medium q̃ sit verbi vehiculū sic ē ĩ locutoe hois ꝑ ab vno format ĩ alto qm ꝑ ĩtentione quirendi sibi suos cōceptus diligit ad ipm sic q̃ ē ĩ vno speculo fortur ĩ alto directe sibi opposito ꝑ pcessū limis ab vno ĩ alterū et reflexione et hee dicūt ĩtentiue pcates et auditiue ĩ anglis ꝑ anagogicas significatoes et hoc vocat apts linguā ut dicm ē
¶ Ad ad dd. q nō ē file de anglo et aia exuta a corpe. qa aia ꝑ hoc q̃ ꝑ natura ē actus corpis potencias hē organicas quas retinet etiā exuta ĩ corpe. angelꝰ at illius corpis ē actus et iō nullam hē pōm organica et si assumpto corpe dicat hēe organū corpis erit referendū ad anagogicā significatōm ut dicm ē ꝑ spiualia sepe figris corpm describūt sic ĩ ꝑ hitis qone de figris corpm dicm ē ¶ Ad ĩ ōrū adducit q̃ dd. ē qa predit dr̃ oes oibz loqnt ut q̃dq̃ bzd
Dicto q̃ vtrū oes omnibz loqnt ut q̃da quibz da et vr̃ q̃ nō oibz omis j. ad cor. xij. sup illud ¶ Si linguis q̃ lingnis q̃bus ꝑ positi mōribz id q̃ de dei voluntate ꝑsentiūt significat q̃ vr̃ q̃ maiores mōribus loquūtur et nō omis omnibz ¶ Ad hc Dam. ij. li. ca. iij. qui eminet ĩ floribz tradunt suas ĩtelligētias et cōsilia. tradē autē ĩtelligētias et cōsilia ē loq̃ ut hitū ē. q̃ vr̃ q̃ eminētes ĩ floribz loquūt et nō eq̃. q̃ nō omis omnibz ¶ Ad hc Dyo sup̃iores illūiat ĩ flores. illūiare ē tradē ĩtelligētias et cōsilia et hoc ē loq̃ ut dr̃ Dam. q̃ vr̃ q̃ sup̃iores tūm ĩ floribz locutꝰ ¶ Contra ĩ illo ordē sic ē q̃ ĩ flor nō possit loq̃ sup̃iori discipls enī loq̃ mgro. seruus dno et sic de aliis sed ordines angelici magis sūt ordinati. q̃ vr̃ q̃ et ĩ illis ĩ flor possit loqui superiori

¶ Ad hc duo dicit tractatus, s. vs. hom. qs e iste q venit de edom q ifiores omes facant superiori bus et qre e loq. q ifiores locat superiorib q omis omib ¶ Ad hc j. ad cor. xiimi. sup. 1. q si ad revelatu fiat sedeti portacebat glo aliqn dat ifiori q no dat superiori cu q ecclesiastica par. descedat a celesti etia ice lesti par dat ifiori q no dat superiori et de hoc pt ifior loqui superiori et illmare eu ¶ Ad hc i phitis patet e q angli ifiores aliq didicerunt ab etia et ab aplis de ministio incarnacis qstit aut q homes i carne existetes ifiores fiut angelis. q tor die ierachie ad jarchia ifior loq superiori et illmat eu de qbz da ¶ Ad ho dicunt qda q angli sunt ministrates et assistetes et ministrates plura cognscunt ad ministiu pnetia q fiut circa nos et de hjs loqunt superiorib assistetes aut plra cognoscunt de diuinis et de hjs locunt ifioribz et illmant eos p hoc stare no pt qa sui sit cognco illa de diuinis sui humanis ad ministiu pnetibz. an e gtuita an nalis si gtuita tunc plane phis e i omibz enim gtuitis superiores maiorem hnt cognciom quia ifiores et sic tm superiores loquent ifioribz et no eos. si de nali cu nalitu cognciom omis a creatore acceptnt omis oribz loqunt ¶ Hjs dicat q deus revelat assistetibz sme superioribz plra de hjs q pnet ad assistetia ministriib at sui ifioribz revelat plra de hjs q pnet ad custodia et sic de pnetibz ad brute assistere superiores locu e ifioribz de pnetibz ho ad omu ministrare ifiores superioribz hoc erit directe contra dyo revelato enim illa fit p theophanias a deo descedetes i angelos i oibz aut ta pnetibz ad assistetia qua pnetibz ad ministiu theophanie semp descedit a superioribz ad ifiores. q superiores loquent ifioribz et no eos. ¶ Soluto dd q omis omib locunt p a d e loq simplr ad iteptacoem cotepti hoc ei e de nalibz angelorum et no pnet ad instructoem assistetiu et ministraciu et a d e loq ad illmacom illmacio eni e lumen p theophanias descedens a deo et hjs pgat angls a d assistitudis hiu et illustrat sino lme q pnet i silitudine lmis dni et pfiat p reductoem dei et confione. dd q q omis oibz locitur locucoe simplici et nali q e mtptacio conceptui p superiores i ifioribz locitur locucoe ad illmacom pnete p hac eni locucione dyo q lex dnitatis e p pa media vita reducte. et za. s. fr. 1 curre et loqre ad puerum istu dices absq muro habitabit ihrlm zc. dicit q angls supior de media par loqbatur angelo ifiori de i prima par illmando eu et ille illmauit jpham de hoc q absq muro habitabat ihrlm et de hac locucoe procedit pme tres auctres i Jucte ¶ Ad id q p. estra ob dd q locucoe q e simplex i tptacio conceptus omis oibus locitur et superiores ifioribus et eq. ¶ Ad ad dd q q te no e loqui ad illmacoem et e petere illmacom i tptacio conceptu cordis ¶ Ad ad dd q qu revelacio fit ifiori i angelis theophania descendit i angelu a deo et de hac pt loqui ifior superiori locucoe i tptatiua p no ad illmacoem quia illmacio habudmaior e i superiori qua ifiori ¶ Sed eu dicat ifiori q no dat superiori in estra mto estre fit et mto humilitatis de quo dr ag. xi. confiteor t pt dne cli et terre qa abscondisti hc a sapientibz et prudentibz et p. et de hoc i fior pt superiori i tptari p illmante eu no pt qa solus ille illmator verus e qui illmat omem hominem ve. i hunc mundu. et no dr ag. xxi. ut dr aug. i lib. de magro q vnus e magr in qui i celis e et q frustra extra laborat lmis doctoris si mtq assit illmacio conditoris et gra ¶ Ad ad dd q hoc vm e q aliqui didicerunt angeli ad estra de missio i carnacois quitu ad ecclesiastica ministiu et de eminencia ipsu quitu ad eps et locu et effectus p illmacio p facies hominu disciplina semp descedes fuit p ordinem theophanie a deo talis enim cognco exprime talis fuit hoc mo quo angeli et hom et mali exprimetalem hnt cognciom ut i phitis dam e et eem i pfia no theophania de sup descedete pficet ¶ Ad solucoes q in ducte sunt dd q no valent et hoc i pbatest

ve. cotra mo loquit ad aug zc

Dmto q vtiu angeli oia ut queda locuntur et vr q no oia de quibz dam eni cognciom hnt p revelacoem ebi et illa cognco no e i oibus communis p revelacoem eni talem qda fit vni q no fit alio. q de illo no e oibz omis locuto ¶ Sz etia hoc e q i hoibz nali i tptacoe pt loq et de revelatis p gram et de fatis p natura sui q angeli no fiunt ifioribz p tatis qua homes omis angeli ad invicem potunt loqui de revelatis p verbu et de oibus aliis accepabz suis nali i tptacoe ¶ Ad hc dicit quida q tribz modis locuit angeli s. sto verbo spiali et resultacoe omis q e i uno i altera

1° sic paulo ante dam̃ e de duobz speculis sed qm
aliqz fuat coram eo quo sed ille sit q ante nesci
2° ebat eo sed ipse notanda accipies verbo spiri
li sit qm p spem rei de qua loq̃t voluntate ma
nifestandi, p lumen intelligendi dirigit et inu
it ad ipm sic ante dam̃ e q angeli locuti et
hijs duobz modis dicit q omnes omnibz et de
oibz locuti et ita de gratuitis ita de naturalibus
3° sed mo qm vnq̃ audit alia q in ipo resultat
de theophanijs dicimus sic vnum speculum audit
alia q e in ipo qm sibi opponit p processu lumis
dini et sic no omnes oibus nec de oibz locuti
nisi ea resultant in superioribz q no resultant
in inferioribz de illuminationibz dinis de quibz ipsi
res no pnt loqui superioribz cum locutio nisi
sit qua in spectaculo eius q notum e in corde nri
intellani et hoc vt in hm et satis rationabiliter.
dam Vt vere mo loquit ad anias ad seruice et ad dm
Exto q vtrum eo de mo loquit ad anias
et ad seruice et ad deum et hmo gomis
de nmato sumenda ex vbis sororis b et aug
in xp sup qe ad dit deus p angelos suos
loq̃t ane hois sui in extasi spiritus sui in somno
corporalibz ymaginibz sui qe ipis sensibus
corporis aliqua spe sensibili p̃sentata ad
videndum vel audiendum ad hec 13 loq̃t deus
ad angelos eo ipo quo cordibz eorum intuibilia sua audit ut q q agunt in ipa contempla
tione beatitudinis ligat et velut queda concepta
votis sunt ipa gaudia contemplationis ad
hec 14 vox angelorum e in laude conditoris a
mirando in time contemplationis ad hec 15 lo
cutio ad nos in cuiscuis sta visio poenitentie
qua audito qa deus semper sine mora sine
nis in sinuat repentina luce tenebras mee
ignorantie illuminat ad hec 16 locutio ane
ad deum et verba audita ad ipm sunt ipa de
sideria. na si desiderium sermo no eet ppha
no dicet. desiderium cordis mei audiuit
auris tua ad hec 17 dyab loqui ad deum
e omnipotentem maiestatem eius nil posse celare
ad hec 18 dei qi queda verba nobis de
te e occulta et ea q sunt agenda in timore
et cor hois ignaru no ad habito spiritu
et traditate sermonis perciu de abscoditis
ecclie cu autem loq̃t p angelum aliqm volun
tate sua cebz indicat aliqm ymaginibz oculis
cordis ostensis. aliqm ymaginibz an corporeos
oculos ex aere assumptis aliqm celestibz sub
stantijs. alium terrenis. alium sil terrenis et celesti
bus no minqua bo humanis cordibz ita p
angelum loq̃t ut ipse q deus p angelum me
tis obtentibz p̃sentet vbis. nam p angelum
loq̃t cum michil p ymaginem audit p superne lo
cutionis verba audiuntur sic de 10 xpi. et cla
rificauit et iterum clarificabo neq eum deus
q sme tpe vi time in pulsionis clamat in
tpe voce sua p subam edidit qua in recuscep
ta tpe p humana vba dist mixit p de celesti
bus loquens verba sua q audiri voluit rona
li creatura ministrate hoc e angelo formut.
aliqm aut p angelos deus rebus no vbis
cum michil verbo de p ea q facta sunt assumpta
de elementis ymagine mutat sic ezechiel
electui spem in medio ignis vidit p que xpm
hominem et deum intellexit aliqm vo p angelos
verbis sil et rebus loq̃t sic qe xpi. cum ada
audisset verbum dm de ambulantis ad auram
post meridie abscondit se aliqm loq̃t ymagi
nibz cordis oculis ostensis sic qe xxvm. iacob
dormiens vidit scalam cui summitas celum ta
gebat et dm innixum scale de sup et ange
los descendentes et ascendentes p ea aliqm
loq̃t ane hois ymaginibz an corporeos oculos
ad tempus ex aere fortis et assumptis sic qe.
xxvm. abraham tres viros videre potuit.
qui mo angeli mo do vocat. aliqm loq̃t
celestibz subys sic cu nox. 10. 5. liit. xpi. ay.
xpi. et ay. xxvi. de nube sonuit hic e filius
meus dilectus in quo mi bn coplacui. aliqu
terrenis subys in loquendo vtit sic rzm. xxvi.
p angelum ore asine humana verba formut
aliqm sil terrenis et celestibz subys loq̃t deus
sic exo. xpi. exo. xx. ad moysen in monte
synai loquebat cum visionis sine verba edidit
igne rubum q formauit atq q supinus ad
ipsum inuit aliqm p angelos humanis cor
dibus secreta angelorum p̃sentata vbis sine
in spiritu in sudit sic ga. 1. dixit ad me
angelus q loquebat in me ex hijs patet q
lit deus loq̃t angelo et q lit ane et q lit
angelo angelo et angelo ane et q lit ana
angelo et q lit ana deo et qualit dyabo
et eo. et q locuto in oibz istis modis e cu
voluntate manifestandi conceptu et cu volun
tate tradendi intelligenda et consilium sic 1 dam.
et cu ppt modos diuisos no pt locuto sta
dici de istis n eqnoce pz ecia ex dictis q
aliqm loq̃t deus p seipm aliqm ministro ce
atuce spiritalis nil ecia corporalis et qm
loq̃t ministrum create. actus loquendi dei e sic
primi monetis et creature sic ministratis et
qm loq̃t p angelum q media creatura e inter
deum et hominem ita ex officio conuenit ei no
tiria dei pone in anima homis pz ecia soluto
suorum q ab antiqs qui solebat Quorum p̃ e.

cū angelus loq̃t angelo vtrū exigat̃ distā
cia proportionata ad quā audiri possit et vbi
quā nō audiat̃. constat cū q̃ si loq̃tur n̄ assump
to corpe cū angelo vt hoīe tūc nō exigitur
distancia localis ꝗ ita audit̃ longe distans
sit ipse existēs dūmō voluntate habat manife
standi se illi cū diuersitate speī intelligibilis ad
rem cū mutu sine tinnitu ad rem de q̃ loq̃
Si aut loq̃t assumpto corpe tūc exigit̃ dis
tancia proportionata capiē cū loq̃t ad hoīem
qa tūc locuto spiālis connectit̃ potentiis
inferioribz organis corpis assumpti qa p illa fit
sicut p instrumenta sicūm ē vtrū sit inter hoībz
audiēs velit nolit dūmō nō sit impedimentū
audit loquentē ita sit inter angelis q̃ audiēs ve
lit nolit audiat loquentē angelū ¶ Ad hoc ei
dicunt autēs dn̄ q̃ si loq̃t locutione ad illum
eodem ptinēte duabz ptātibz loq̃t. s. ptātate
manifestandi conceptū et ptātate imperandi ad au
ditū audiēte et consentiū et ita sic loquentē audit
angelus et cētā alia hoīb velit nolit hi aut
loq̃t de naturalibz conceptibz suis nō audit si velit
qa in tali locutione sic loquens ordinat̃ p unitione
ne ad audiēte. sic audiens ad loquentē De custo
dia angelorū
Emde q̃ de custodia angelorū
De qua tractat magr̃ q. sinaū dist. xi
illud quoq̃ faciēdū ē. custodia enim ad missio
nes angelorū pertinet et cū missione habet de
humani et habitum sex ¶ Quorū primū ē de
ueritate custodie ¶ Secūm de effectu custodie ¶
Tertiū de modo custodiendi ¶ Ad primū vtrū omis ho
custodiat̃ vt solus ho vt nō ¶ Ad secūm vtrū sp
custodiat̃ vt nō ¶ Ad tertiū vtrū aliq̃ accrescat
angelis ex custodia vt custodia angelorū
Prima primū vt q̃ nō sit veritas sit veritas
custodia angeli aug. in li. de spiū et aia
rationalis ad ymaginē dei facta ē ita ut nulla
re posita creata formet̃ ab ipa p̄ma bitate
ꝗ si angelus custodit. cū sp custos supponat̃
custodito angelus medius erit inter mētē
hoīs et primā bitatē cū hoc q̃ ēē nō possit
angelus hoīem nō custodit ¶ Ad hoc aug. in
li. lxxxiii. qōnū mētē scām fecīt ad ymagi
nē dei dicit eo q̃ nulla rē posita sub
a p̄ma bitate format̃ ex hoc sequit̃ ide q̃ sus
qa si angelus custodit mētē hoīs cū custos
supponat̃ custodito angelo ad bitatē in
fort̃ rem hoīs et sic nō informat̃ immedi
ate a p̄ma bitate ¶ Ad hoc heb. ii. s. i. d. cū ait
q̃ modico ab angelis minorat̃ ē dicit glo. sic
nō ꝗ natura humane mētis minorat̃ ē ꝗ
ppter passionē mortis maiores quidā angeli
putant dici hoc q̃ maiores sunt oīo corpe ma
iores sunt et aio ꝗ ieo tūc q̃ pcto originalis
mito corpus q̃ corrumpit aggrat animam
sapie ix. nā po humane mētis quale vpis
assumpsit q̃ mito pcto deprimat̃ pt solomnior
ē deus. g. vt q̃ ꝗ mētē humana fecīt ad p
magnē dei angelus nō supponit̃ homī. g.
nō custodit hoīem ꝗ mētem ¶ Ad ho. job
vii. quid facia tibi o custos hoīm qlo dn̄
dicit custodē hoīm. sic et ipe n̄ dns cust.
cui. ꝗ deus ē sufficētissim custos. g. vt
q̃ angeli custodia nō sit mētis et q̃ nō est
mētis nō ē in oribz dūmō. g. custodia ange
lorū nulla ē ut vt ¶ Si forte aliq̃s diceret
q̃ hō ꝗ potentia motiua sū ꝗ voluntate im
mediate se ht ad deū et ab ipo deo fort̃
ꝗ ꝗ potentia cognitiua q̃ ignoratie p̄ ministra
ē inferiori pedagogo et instructore et sic an
gelū ht in illa pte iparatore ad vitatem
custo deus ¶ Contra hoc ē q̃ aug. dicit q̃ fort̃
ab ipa bitate et bitas ē forma cognitiue po
tentie ipe. vt g. q̃ ꝗ cognitiua potentia nō
formetur ab angelo nec custodiat̃ ¶ Ad hoc
sic angelus disponit cognitiua potentia instru
endo ita disponit motiua consulendo de fuga
mali et de appetitu boni et sic pz q̃ nulla est
inducta causa ¶ Ad hoc aug. in li. lxxxiii. ebz qōni
bus dicit q̃ ptā in q̃ bitus vocat̃ p vtē sapia
ad intelligendū deū et fruendū eo retis in
rationalibz creatis ad foraetatē vtē ꝗ ille in
rationales create si fuit n̄ angeli. g. aia vtē
angelis ꝗ sic dicit aug. in p̄o de doctrina xpiana
vtē ē alicui in facultate voluntatis assume
et ad ad referre quo fruendū ē ꝗ vtēb in oribz
maior ē vtali quo vtit. g. aia humana in
hoc ordine maior ē angelo ꝗ inferior nō est
custos superioris ꝗ econtra. g. angelo nō est
custos aie ut vt ¶ In dicū hui ē q̃ magr
inducit in sinaū dist. xi. ca. i. q̃ faciēdū
ē inducēs illud ayt xxiii. angeli eorū semp
videt faciē patris vbi dicit q̃ angelus dicit
cū ēē quibz ad custodia deputati sunt et
subdit magn dignitas aiarū ē ut vna q̃q
habeat ab ortu nativitatis suē in custodia
sui angeli delegati. g. angeli custodiunt
hoīes ¶ Ad hoc idem inducit b. sic dicēdum
q̃ vno q̃q hō vnū bonū angelū sibi deputa
tū in custodia et vnū malū ad exercitū cū
eū omis angeli boni non bonū velint co
mūiter saluti hoīm studeant ille cui q̃ de
putat̃ ē alicui ad custodia eū spaliter
hortatur ad bonū sicut legit̃ de angelo tho
bie xii. et de angelo petri in actibz apōrū
xii. fuit et mali angeli cū desideret malū
hoīm magis cū ad malū hoīem incitat
et ad nocendū forinsis instat qui ad eius
exercitū deputat̃ ē ¶ Ad hoc ecc. xvii. in
vna q̃q gte preposuit rectores q̃lē angelos ¶
Ad hoc lxxxi. super muros tuos constitui cu
stodes glosa angelos ¶ Ad hoc i. ad cor. xv.
cū euacuū omē principatū et omnē

pretatem glosa dicit quousque ad diem iudicii angeli
angelis et homines hominibus et angeli hominibus pro-
sunt hic non prosunt si ad custodiam. quia angeli custo-
diunt usque ad diem iudicii et sic verum quia nunquam sit
angelorum custodia ¶ Ad hoc in ps. angelis suis
deus mandavit de te. ¶ Ad hoc heb. i.
omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi propter
eos qui hereditabunt capiunt salutis hoc autem
ministerium non est sine custodia. quia custodia est ange-
lorum qui custodiunt homines ¶ Ad hoc ei quod est in
via in qua est periculum ita nunquam est custodia ali-
cuius qui teneat ipsum ne cadat. sicut homo qui vivit
et itinerat via quia indiget angelo custodiente quia
cadere non potest ¶ Ad hoc gal. iiii. quoto tempore heres
parvulus est nihil differt a servo cum sit dominus omnium
sub tutoribus et actoribus usque ad tempus prefinitum patris licet homo heres sit regni ce-
lestis ut dicit ro. viii. cum parvulus est et in ipsum
quia dum vivit hac mortali vita. quia tutore et
actore indiget sic ille non potest esse sine angelus cu-
stodiens. quia indiget angelo custodiente sicut dicit
plato in timeo quia creator illi rei a se a cre-
ate negavit aliquid utilius ad beatitudinem. quia cum
angelus custos utilis sit et naturalis homini
ad beatitudinem creator hominis mittit angelum ad
custodiendum ¶ Solutio consentaneum est auctoritatibus et ro-
nibus utrique in ductis et dicit quod hominis proficiente ad
beatitudinem naturalis est custodia angelorum dicit
in via sunt multa pericula vite quod occurrit homini
a quibus sibi cavere non posset sine custodia an-
gelorum ¶ Ad primum autem quod contra obiicitur dicit quod
forsitan gratiam facientis solus deus fortifi-
cat homines et hominis affectum et hominis affectum hominis for-
titudines separatorie inducere naturale sunt ut facilius
inducat ultra fortitudo et profecta sunt et primus
dicit quod beatus consuetudinalis et intellectualis
gliacum et incrementum sunt ad assuetudinem
et doctrina sunt illas separatorias fortitudines
inducunt et utilis custodia angelorum ¶ Quoniam
corde non dicit est ad secundum ¶ Ad aliud dicit quod in
homo et angelus quia ad unum magnum quia in medio est
equales sunt et in nobis mens humana altior
angelo sunt quia etiam nos custodiunt angelum nunquam
habent ut in sequentibus patebit cum puto in alia
procedunt aliquid et corruptio originalis peccati indi-
get homo multa puerilitate et multa separatione
ad formam gratie et beatitudinis sunt quia naturalis est
custodia angelorum et ministerium circa homines
¶ Ad aliud dicit quod deus sufficientissimum custodem
ex parte sui sicut homo custoditus in primum est et pli-
bus indiget et ideo etiam naturalis est custodia cu-
angelorum ¶ Ad aliud dicit quod illa visio in quibus
es est probatum est in obiectione ¶ Ad aliud dicit quod
in virtute homo vincit angelum et ministerio angeli

ut dicit aug. sicut dicit quod vires maior est utili dis-
tinguendum est si quis dicat utile quod sine gradu
ad aliud refertur quo fruendum est tunc verum est quod dicit
si autem dicat utile quod per naturalem exhibet se
ad usum in floribus cum supinus sit naturali dignitates
sepe sunt vitia dicunt et nos usus summus xpo
et utimur angelis et sic non est verum quod vires semp
maior sit utili ¶ De effectibus custodie angelorum
Et quod de effectu custodie ponit autem
a angelis antiquis duodecim effectus ¶ Primum
primum est quod excitat a somno in hercule et illuminat
et solvit a vinculis petrum et hoc significatur
act. xii. ubi sic dicit angelus domini assistit et lumen
resplsit in tabulato carcis percussoque latere pe-
xit eum dicens sur. uelo. et cetera cathe. de manibus
eius ¶ Secundus est quod confortat ad labores pene
et confortatio ministrat et hoc significat iii.
regum xix. ubi angelus dixit ad helyam cum
fugiet iezabel surge comede quia dicit et ubi ces-
sta via et misit ei panem subcinericium et
vas aque quia surrexisset comedit et bibit
et ambulavit in fortitudine cibi illius usque ad
montem dei oreb ¶ Tertius est quod demones arcet
ne ad malum instigent hoc significatur thob.
iii. ubi sic dixit thobias de angelo raphaele
demonium ad uxore mea ipse compescuit.
¶ Quartum est quod docet de occultis dan. ix. dicit
ut angelus gabriel nunc egressus sum ut doceam
te et intelligas ab exordio enim precum tuarum
egressus est sermo ego autem venio indicare.
¶ Quintus est quod consolatur tristes tob. iii. dixit
angelus tobie gaudium erit et exultatio quia cum
dicet tobias quale gaudium est mihi qui in tenebris
sedeo et lumen celi non video respondit angelus for-
ti aude esto in proximo est ut a deo curetur ¶ Sex-
tus est quod celebrat mysteria per apparitiones et visio-
nes et hoc significatur gen. xviii. ubi tres angeli
apparuerunt abrahe et instruxerunt eum de futuro
to incarnatione et unus eorum dixit nunquam celare
possum abraham quod gesturus sum cum fiorus sit in
gentem magna ac robustissima et benedicende
sunt in ipso omnes nationes terre ¶ Septimus est ad
muniendum contra hostes et insidiantes ps. xxxiii.
egressus angelus domini per circuit in castris circum
eorum timentium quia milia et mysterium. ubi
circa helyseum apparuerunt equi ignei et currus
defendentes eum ab insidiis syrorum ¶ Octavus est
quod incitat per dilectionem iud. ii. ascendit angelus
dominus de galgalis ad locum flentium et ait eis
i vos de terra egypti et induxi vos in locum istum
per quem iuravi patribus vestris et pollicitus sum
ut non facerem irritum pactum meum vobiscum ita
dicitur ut non ferietis pactum cum habitatoribus
terre huius et aras destruetis et noluistis gre
hoc fecistis ¶ Nonus est quod auferit in pedicula
ad homines et preparat viam exod. xxiii. ecce mittam an-
gelum meum et preparabit viam ante faciem tuam

¶ De aui q̃ t̃ q̃ ducit et cōducit ī via tobe
v° ego sam̄ ducā et reducā filiū tuū et ibide
credo q̃ angelus bonus comitet ei et disponit
oia q̃ geriturū ¶ Iudeo q̃ t̃ q̃ mitigat cōp̄tacō
nes et cōfortat ad virtutē gen̄ xxxvi. ecce vir
luctabat cū iacob usq̃ mane q̃ aū videt q̃
eū superare nō posset tetigit nerū femoris eius
qui statim emarcuit vbi d̄t b. q̃ luctā sig̃ifi
cat ī ipsiōne virtus ad bonū tactus femoris
debilitate cōp̄tacōis carnalis ¶ Ioan q̃ t̃ q̃ deo
offert oīnes et orat q̃ exaudiat̄ ī hob. xvi.
qui orabas cū lacrimis et sepeliebas mortuos
et deserebas priūdū tuū et mortuos absō
debas p die ī domo tua et nocte sepeliebas
eos ego obtuli oīem tua dno ¶ Isti duodecī
essus desarbat ī septuis ee ex custodia an
gelorū acta hōem ¶ Sūt ēt alia ī mabilia
bona q̃ pueniūt hōmī ex custodia angelorū
et si ista duodecī accipi debeat p arte sic pū
accipi. s. q̃ duo exigūtur ad p̄fectam custodia
. s. ex cōclusio mali et cōducto ad bonū. et pe
nes exclusionē mali sumūt septē de gestis ef
fectibus. t̃ enī malū triplex q̃ excludi debet
s. malū culpe. malū pene. et malū dispositōis
sū ad malū culpe sā ad malū pene. malū
culpe aut cōsidat̄ ī se aut ī cā instigāte ad ip
si ī se cōsidat̄ excludit̄ tūc t̃ plus essus q̃
t̃ absoluere a vinculis peccā. si cōsideratur
ī cā duplicat̄ cōsideratur. s. penes ī stigāte et
penes modū ī stigatōis. si penes ī stigante
t̃ essus tūs qui t̃ arcē dēmones. si t̃ penes
modū ī stigatōis t̃ vnus qui t̃ mitigare cōp
tacōes penes exclusionē mali pene dup̄s
t̃ cōsidat̄ pena enī cōsidat̄ ī se et cōsidat̄
s. nocumētū q̃ ī fert si excludit ī se t̃ ef
fūs vnus qui t̃ adiutorū cōtra hostes si
excludit s. nocumētū q̃ ī fert t̃ essus qui
qui t̃ cōsolari afflictū si t̃ exclusio mali q̃
disponit ad malū culpe id pene accipit duo
bus modis aut enī disponit directe ad malū
aut ī directe. si directe et sic excludit t̃ essus
octauus qui t̃ ī ipsa p delictis q̃ disponit
ad malū. si aut ī directe et sic excludit tūc
essus nonus qui t̃ auferre ī pedimēta ad
bonū. si aut custodia accipit ī cōductione
ad bonū hoc t̃ duobus modis ī bonū enī aut
t̃ expte ī tellēs aut expte essus p̄tinē
tibus ad salutē sip̄o mō tūc t̃ essus decimus
qui t̃ doce de occultis s. q̃ doce accipit in
structō de quibus p̄tinētibus ad salutē et
si t̃ bonū ī tellēs deponētibus ad revelatōis
et cōtēplacōm t̃ essus vnus q̃ t̃ revelare
mistia p apparitiones. si aut t̃ bonū affūs
triplicit cōsidat̄. si aut cōsidat̄ s. statū
affūs qui nō t̃ ī ipso robore s. ī diget cōfor
tantibus t̃ essus sāb q̃ t̃ cōfortatō ad bō

ut p agat̄ via p̄ne. aut t̃ s. fervore affūs
qui duce indiget ne fluore deficiat tūc t̃ es
fectus decimus qui t̃ duce et cōdūce ī via. si
aut t̃ ad bonū t̃ affūs ī spectādi tūc t̃ affūs
duodecimus qui t̃ orare et oīnes desire.

Qd. de mō custodiendi ꝛc

Ecce q̃ de mō custodiendi et ad hoc
sumat̄ auctōes d. ī q̃ dicto ad eugenium
papā vbi d̄t sic q̃ t̃ angelus surgēs bonū
bona nō ingrēs in t̃ hortās ad bonū nō bo
nū creans ex hoc vr q̃ angelus sit ī nobis
et suggat̄ et hortet̄ ad bonū nō q̃ bonus
modus custodiendi t̃ ut extrinsecus assistat
ut socius et pedagogus sed ecia q̃ intrinsec sit
suggēns et hortās ¶ Ad hc hoc ecia vr per
dan dam. ī. s. li. ca. m. qui d̄t q̃ t̃ vbi in
telligibile opatur cōstat aute ex plus litis
q̃ ī tūs opatur ad visionē ymaginaria et
ad visionem ī tellectuale ordinādo fātasma
ta et spēs quibus p̄ficiūtur visiones. q̃ vr
q̃ angeli custodiat ī nobis ex sēcētes ¶ Ad
hc plm vr q̃ d̄t bēdus b. nō bona ī gerens
p̄batū t̃ enī ī aū litis p aug. ī xi. cōfess.
q̃ aūabus ī gerūt illuminādes p̄ticipe visi
nē. s. corpalem ymaginaria et ī tellectuale.
q̃ vr q̃ bona ī gerūt ¶ Ad hc ibide d̄t b.
q̃ angelus t̃ cū aia deus ī aia angelus
ut cōcubinalis aie t̃ deus ut vita vr q̃
q̃ angelus cū aia sit et nō ī aia ¶ Ad hc
b. eda nichil illabit aie ī deus trinitas.
angelus q̃ nō illabit aie ¶ Ad hc b. vi.
sermōe sup can. d̄t sic redim̄ angelos asta
te orātibus et offre deo p̄ces et vota hōm
vbi tū sme ira et desceptacōe leuari pu
tas manū p̄spexīt ¶ Ad hc b. ī eode ser
mone ī sta nō ambigo q̃ gradat̄ ī palā
cia colligat quē dignat̄ ī sūt q̃ limo vi
sitat. q̃ vr q̃ modus custodiendi sit hic
visitare et post mortē colligē ī palacia
¶ Ad hc ī ps. angelis suis mādabit de te ꝛc
sup aspide ꝛc. ne mādabī portabūt te ne
forte offendas ꝛc vr ex hoc accipi q̃ mo
dus custodiendi n̄ ī remotōe cōtrarū ¶ Vl 90
tius mū hoc q̃ vtū angelus hat p̄ratem
custodiendi animas a nā ut ex grā vr q̃ nō
ex nā angelus enī p natura stabilis t̃ sic
et hō debilis q̃ nō dat̄ debili ī custodem
cū q̃ eqlie debiles sint ex nā et angelus
et hō angelū ex nā nō hat p̄ratē custodie
di hōem ¶ Ad hc mū xvi. s. ī q̃ ofte
rūt primitias d̄t origenes sic angeli offe
rūt primitias hōmī et p mito alius princeps
nūtorū ee p̄ alīq̃ principatū subiectū sit
ī bonis secūs quibus p diuisitate nūtorū da
tur p̄ratē alii s. p̄ ciuitates alii sup quas

hor aut fit ex gratia nō ex natura vtr q° q° ptas
custodiendi fit ex gratia nō ex natura ¶ Ad hoc
Jar.a ecstastica descendit a celesti Jerarchia
aut ecstastica illius alti ipsorum ex natura qa
sit dr. Ds. nata omnes homines eqles genuit vn
contra naturam superbire e hominem hoi velle posse
et hoc totum continet i glo. sup. Ds. dre ps. Jnam
piscabis maris. q° vr q° nō i celis Jar. ipsorum
angelus angelo ut angelus anie n ex gratia ¶
Si forte aliquis dicat q° ania e vnibilis corpi
angelus aut separata suba et p hanc nam
angelus ipsorum homi i custode p aiam contra
hoc e q° ania xpi vnibilis e corpi. q° p hoc
dimisset angelum custode q° sic absurdum est.
¶ Soluto ad p° q°situm dr. q° modus custodi
endi angeli diversus e p diversos effectus custodie
sic paulo ante dictum e et aliqui angelus pes
tum e mtus i corpe cotubinalis aie aliqn
ex cōcomitas p corpus assumptum et ordi
nado spes ad ymaginatum et mtellectum dr
suggens et hortans nō creans ipsaratorie
eum opatur tm sic agricole ad fruges deus
aut solus creat spes quas i mittit spmi
et i tellectui et hoc i tendit dicere Bts B. et nō
ad et p hoc patet soluto omne corp q° adduc
ta sunt de B. angeli eum mtus et extra
opantes spiratat aias ut ydonee fiat ad
gre suscepcom qua solus deus creat nō tn
illabuntur i aiam p ipsaratorie opantur
¶ Ad id q° vltius q° dr. q° ptas custodiedi
q° dat angelo sup aiam cōsid.at duobus
mois. s. p aptitudinem et p actum Aptitudinem
quidem hat angelus ex nata p hoc q° suba
separata e i firmitati carnis nō vnita sic
eum fortis e q° altius custodie nō i diget
p custodire pt officium et ptate ad actum
hat ex gratia q° s. confirmat e i bono et ca
dere nō pt sic eum et custodire et tylere
pt eum qui e i periculo casus ¶ Ad primum q°
dr. q° licet angelus stabilis sit p electionem
stabilitate tn illa nō hat ex aliqua nata
i firmitatis q° sit i ipa sic hat aia ex i fir
mitate corpis p hat stabilitatem illa expere
atque qa ut dr. Dam. omne creabile vtabile
e vn illa stabilitas nō impedit qn ex na
habeat aptitudinem custodiendi hominem
qui ex carnis i firmitate pnus e ad ca
sum i demonibz tn licet sit cade nata tn
obfuscata e p pccm et corrupta et pna
ad casum et cō ex nata aptitudinem custo
diendi nō hat demon et hoc i tendit dicere
origenes i glo. sup. Jn. xvm° et sic et
descendit ecstastica eum Jar.a nō constitu
hat custodes p instituta ecstastica prim
q° actum custodie repugnatia hat ex na
nt moriones et i beatis. p qui perfecti
sunt p fide vite et sce ad regendum et custodi
endum et qm fetus fit hor nō descendit a cele
Jar.a p a pasitate Dya. ¶ Ad hoc q° ob.t de
xpo q° vnitus fuit carni dr. q° licet xpus
vnitus fuit carni q° subiecta fuit i firmi
tati penalitatum nata tm nō tn fuit vnitus
carni que subiecta fuit pnitati ad omne ma
lum ut dr. anf. i li° de conceptu virginali et p
hoc vnita fuit ania eius deitati vnione in
separabili et cō cade nō potuit nec i diguit
angelo custode vn nō e sile de xpo et de aliis
hoibus Vtr. dis ho custodiat ut solus ho ut no
Parto q° vtrum dis ho custodiat ut solus
ho ut nō et vtr q° nō solus p q° ecta i fi
or angelus custodiat a superiori et hoc qda
mitutur probare sic dicit enim q° penes hos
actus purgare illuminare perfice constitu
stodia p isti actus superiorum angelorum sunt e
i fiorum. q° vtr q° superiores custodiat i fiores
¶ Ad hoc sic hi tm e Jar.a ecstastica descendit
a celesti actus q° ecstastice iar.a expeditiori
ter et p° sunt i celesti p i ecstastica superiores
custodiunt i fiores. q° ecta i celesti superiores
custodiunt i fiores ¶ Ad hc i auctoritatem Orig.
p i ducta de glo. sup. Jn. xvm°. exposse dr
Orig. vtr nō q° mt angelos alij principatu et
ptate hean sup alios alij aut subiaceat
et obtempet ptati. si q° ista superioris de i fiori
vocat custodia superior angelus custodit i
fiore et sic nō solus ho custodit ab angelo
¶ Ad hc actus custodie angelice refert ad
aiam separata ut i Jyalogo dr. gr. q° s. sepe
angeli tuenti sunt ecta aias sctorum morientium
defendentes eas a dnis et luc. xvi°. fam est
aut ut moret medicus et portaret ab an
gelis i symi abrahe portato aut i simi abra
he effectus custodie e. si q° custodia refertur
ad aiam separata q° confirmata e i bono sic
et angelus vtr q° ecta possit referri ad ange
lum i fiore et sic seq° q° nō solus ho custodit
p ecta angelus ¶ Vltius vtr q° nō dis ho 90
custodit ab angelo vtr q° adam i p° statu i
nocentie custode angelo nō i diguit dr. ei sic
magr. q° sma Jdist. xxv. Notari put i hoc Dist 4
tres status s. ante pccm post pccm et i gratia
ante pccm ad malum nil i pellebat nō hmit i fir
mitate ad malum et hmit adiutorium ad hom
tum sine errore cō iudicare et voluntas sine
difficultate appete bonum et cōtra i fiermi
ad malum tn ada i p° statu sufficies habuit
adiutorium ad bonum et nullam i firmitate ad
malum q° custodia angelica nō i diguit ¶
Contra costat q° hmit angelum malum i stigan
te ad malum tn q° deus sit prior addandum
ea q° pmouet i bonum qua q° instigat ad ma
lum magis dedit ei angelum i custodiam qua
angelum ceptatore ¶ Vltius q° si xpus hmit 90

angelis custodie et vere q sic et sic d ait p unus
angeli eorum dicitur q magna dignitas e q una
q aia ab ortu nativitatis sue habeat angelum
sibi delegatum. Ecce autem homo fuit q angelum
delegatum in custodia habuit ¶ Ad hoc luc. xxii. ap
paruit autem illi angelus dni confortans eum confor
tare autem effectus custodie e. q angelum custodie
habuit ¶ Ad hoc ait ms. accesserunt angeli et mi
strabant ei. ministerium autem effectus custodie e. Ex
utrique istorum exactas beda in glosa sup luca. d
sic in testimonium vtriusq ne et angelus xpm confor
tasse et angelus ei ministrasse defacabit quin
q fuit deus an secula fiatq e homo in fine seculorum
qui finis quia p gliam ternus exaltatus est d
mitate sup angelos fuit Ex hoc accipit q
ministerium angelorum testimonium fuit divinitate
in xo. q confortatio fuit in testimonium humanitatis
p illa q in dignitate custodia angelica ¶ Ad hoc
tobie vi. sed in piscis volebat devorare eum
glo. dyab usq ad crucem secutus e xpm q constat
q xpo habuit angelum malum in exercitio. q multo
magis habuit angelum bonum in custode ¶ Contra
col. ii. in xo habitat plenitudo divinitatis corpo
liter. q in una persona xpi divinitas vnita fuit
et alie et corpori q alio custode nec ad profectum
boni nec ad exclusionem mali indiguit ¶
Ad hoc io. iii. Dat ei deus ad mensuram spm
glosa filio dni io. i. vidimus gloriam eius
gloriam qui vnigenite a patre plenus gratia et veritate. q
abistanti conceptionis plenus fuit gratia et bi
gratia in affectu et beatitate intellectu p plenus
perfecte non potest. q xpo non ad bonum magis perfecte
potuit nec amplioris detestationem malitiae
potuit quia habuit p custodia angelorum non
dat si ad profectum in bono et ad declinationem a
malo cui q xpo neutro istorum modorum perfi
cere potuit custode angelum habere non debuit
¶ Ad hoc superior non custodit abiectiore sed
eo. xpo autem homo omni angelo superior e in omni
gratia et virtute q custode angelum habere non
debuit Si ab dicat q passibilitate pene huma
ne et passione immortalis e ab angelis et
sic in dignitate angelo custode habere ne e. hoc enim
immortalis nec ente nec gratie p caritatis quia
ex immensa caritate qua dilexit nos exinani
vit seipsum formam servi accipiens in q nos
redimeret talis autem immortalis non indiget a
liquo defensione p potius consummationem cari
tatis et profectum talis caritatis non indiget cu
stode angelo qa ipse sibi sufficit ad omem custo
diam et sic videtur q xpo non habuit angelum custo
de ¶ Poltius q de antixpo si habebit angelum
custode et videtur q non Dan. iii. ca. xvii.
de antixpo sic dicit q homo exformicatione quat
et suscipit omem actum sacharne pisces et de
dignitate eius fiducie voluptatis concedit in eo

habitare dyabolum si q suscipiet omem actum sacha
rne p piscis e nec p piscet in bonum nec declina
bit a malo in vtilitate q habet angelum custodem
¶ Hoc ide accipit ex glo. ad thess. iii.
et Dan vi. v expresse dicit q eccam in vno mergis
possidebit a dyabolo et sup i Dan vi. n
q quia deorum curabit ha adhuc vnissa
consurget deum autem fuit in oasim in loco suo
veniabit glo dyab in sempo et vbicumq fuit
Ex hoc accipit q dyab habebit in sempo et ci
lium sequet et veniabit in omnibus. frustra q habet
custodem angelum ¶ Contra io. dicit dicit ab instanti
nativitatis huius anima habet angelum sibi delega
tum in glosa ad c. xxviii. ¶ Ad hoc ecci xxxiii.
dicit q deus fecit omia duplicia et contra ma
lum bonum. q contra malum malum manus bonum
p antipodes magnum habebit angelum instigante
ad malum q indiget meliori angelo q insti
get ad bonum qua alius homo ¶ Ad hoc de h.
curaminis babilone et non e curata ibi dicit
glo. angeli fuit medici sub magno medico
deo constituti medicus autem sapiens minqua
delinq egrotum q cuiq infirmum qui faciat ecca
ipm q tcq pt et sic d ypocras in omis dicitur
adiecto. q videtur q nec angelus bonus minqua
delinq antixpm qui faciat ecca ipm q tcq pt
¶ Holiuct ad p. q sicut dd q ad solum homem
restituit custodia angelorum et non ad angelos
in flores et hunc ito q qa custodia non debet
si ei cui in nimet pictum casus h. intelligit
ex ps. v dicit in manibus portabunt te ne forte
offendas ad lapidem pede cum angelus aut
bonus confirmatus e in bono et cadere non pt ma
lus aut obstinatus e in malo et refugere n
pt et sic ad neutrum pt referri custodia.
¶ Ad primum q contra hoc obiec dd q purgare
illuminare et perfecte habet se ad custodiam sicut sup
ius ad in flius ois eum custodit ab angelis
purgat illuminat et perficit p non contingit eo q
custodia addit p secretionem et fulcimentum ad
casu sic in flius addit sup sum supius dictum
qua constituit in spe vn in arg. illo e stalla
cia consequentis ad superiori ad in flius affir
mado ¶ Ad a dd q pcul dubio qar ecca
stica descendit a celesti in actibus qa actibus
tu ppt diversitatem personarum et diversitatem con
dicionis personarum car celestis et ecclastice.
aliqd accidit ecclastice q non accidit celesti
et hoc e custodia q ppt pictum casus acci
dit ecclastice et ppt in possibilitate casus non
attribuit celesti ¶ Ad a dd q nec angelos
quida sunt superiores quida inferiores ut dicit
origene. p hoc e p ordine et gradus illumina
tionum et theophaniarum a superioribus in infe
rioribus descendentium et non p aliam q dicit

custodia ut pz ex pdctis ¶ Ad ad 88 q custodia no refertur ad aliam separata eo q alia separata cofirmata e i bono ut i malo sicut et angeli nec portatio aliarum e custodia que loquitur ff e quidda custodia cosequens. s. deductio custodiri locum sue beatitudinis cogenium et iste e intellectus boni ab. et evangelii lucrovi ¶ Ad id q vltimus q. sine p̄iudicio vel m 88 q ada i p̄ statu custodie habuit angelum bonum et sibi cuia alii eum sicut dr ect. xxxi. no est contra malum bonum i opibus dei costat enim q habuit angelum malum se tentante et seducente vm op tuit q ecia angelum bonum custodiente haberet ¶ Ad obiectum contra ex dcis magri i sntis 88 q licet no habuit i p̄ statu infirmitatis defectum. tm i infirmitatis habuit defectibilitate potuit enim peccare et sic defectum p̄mitatis ad malum sentire et ppt hoc indigut custodia angelica ff q contra ob. accidit e. ¶ Ad id q vltimus q. si ppt habuit angelum custodie vel m pfectum ee dice q ppt habuit angelum custodie ff milia milia angelorum habuit i mysterium ¶ Ad obiectum contra p qm 88 q dam xpi ait xxvi. intelligit de pusillis q. dicitur e q habuit angelum delegatum q. autem pusillus i gra et virtute minuta fuit. nec scandalizari ad casu potuit ¶ Ad ad 88 q cofortatio duplex e custodie. s. q e ex auctoritate officij custodiendi et e cofortatio congratulatio qua aliqs fortissime pugnati et fortiter contra hostem stanti congratulatur dicit e i pugna et talis fuit cofortatio angeli luc. xxii. et hoc intelligit ex omnibus expositoribus q omnis sic exponit apparuit illi angelus dm cofortans eum hoc e ad modum cofortatis se habet hmo tunc cum fuit pugnat xpm fortiorem et dyab minus forte de qua dr luc. xi. et ad xxi. Si fortior illo supuenit i trahit i domum fortis et alligabit forte et oia vasa eius distribuet i quibus confidebat p̄ tuite eum passionis. p̄ tuit alligauit dyab et fregit i fmu et alias possessas a dyab q. ante fuit vasa in quibus confidebat dyab inde redemit et eruit et eo debilis ut i pugna cofortatione no indiguit ff congratulatione pugne q ad tanta victoria eum abat ¶ Ad ad 88 q mysterium ipse no e opus custodie sed opus seruientis et subditi custodia aut refert ad curam superioris et eo dr beda q mysterium testidinis ne cui sic subditi ministrat angeli cofortatio aut testimoniu e humane nec ppt q cofortatio illa sil congratulatio xi i pugna q a pugna passionis no conuenit xpo n ff hua

na nam q possibilis fuit et iste e intellectus boni beda ¶ Ad ad 88 q dyab nunquam secutus fuit xpm nec vnquam aliqd potui i eum ff i suis plena ptate p̄secuti e eum usq ad crucem ita q hoc q dico usq teneat exclusive ita q p crucem plena ptate p̄sequendi suos amisit quam an habuat p crucem ei ptas eius diminuta fuit ita q tanta ptate tentandi no habuit ut prius habuat sicut i tractatu de cam dyab determinatum e ¶ Ecca q obiciunt i dicum p̄cedunt et concedda sunt et concedd e h. q immoratio xpi ab angelis q fuit i passibilitate ne humane nulla i dupit i eo debilitate ist p̄mitatem ad casu ff p̄ferme ondit caritatis quam habuit ad hominem ¶ Ad id q vltimus q. de antiqo 88. q angelum habebit custodem erit eum creatum rationalis principium habens ad casu et id summe bonus deus q semper contra malum ordinat bonum no negabit ei angelum custodem et p̄sidem ¶ Ad obiectum contra p dam. 88. q suscipiet dem actum sathanae i p̄ficiendo malo exercitiis sue contra xpm quem tentabit et eo angelus custodiens q. ad tanta cacodem illi mali effectum i eo no habebit i hoc enim sequitur dyab i se habitatem p malitiam obstinata habebit tm effectu i alius et p̄ipue minores. i tot et toties tentat et qr et q. ceb tantet si angelum custodem no haberet ¶ p ide solutio glo. ad thess. iii. et dam. xi. tu enim dr q possidebit a dyab. i vno modo: no intelligit q ut formet ut creat a dyab. i vero modo. ff q p i certum victorum male moris et malorum alumpnorum sui pedagogorum ff a dyabolo p̄curatorum ad magna facinora disponat ad q i p̄ficienda no habebit in eo effectum custodia angelica ff tm no erit sine effectu custodie quantum ad ea de quibus dictum e ¶ Ecca q i ingrum obiciunt concedda sunt et exultio eorum pz q falsa e opio quorum da antiquorum q dicunt q p̄ i puericia habebit angelum custodem ff ille cum p̄fecit i malitia deliquet et recedet ab eo Deinde ho semp custodiat ab angelo ut no custodiat ab angelo ut no et vel q no ff xxxi. sermone sup can tractatus illud i eo spectu angelorum p̄sulla e. et sic soleo p̄inde aliqs mem i sacris vigiliis gentium dep̄mi sopno nec celi ciues reuerti et i presencia p̄napu tanquam mortuos apparere. cum ipis mris mte ee solepnis delent nta a tactate p̄moti et ibide misera uerecor ne mris desidia quinq ab horantes cum i dignatione

recedat et vnus quisq; nem secu dice tripiat
cū gemitu longe fecisti notos meos a me
posu me abho. b q̄ angeli aliqui recedūt
ab hijs quos custodiūt nō q̄ semp custodiūt
¶ Ad hc vs. v. sup i. aufam sepem eius et
erit i direptōm. glosa dt sepe hoc g̃ auxo an
gelorū et ibide i eade glo tangit i. q̄ ē in
ecclia nazareorū q̄ tpe passionis dni audi
te sūt voces angelorū i aere clamantū ab
hijs sedibz q̄ angeli reliquerūt tūc eos qb
custodiūant aū nō q̄ sp custodiūt ¶ Ad
hc qe. li. se. i. curauimus babylone et non e
sanata relinqmus ea sic dt glo mag mar
gnalis q̄ tripit curauimus babilonem ec.
¶ Sūt medici sub magno medico angeli
dei volentes animas nras a vicijs curare
quos ipi repellimus dni cōsilijs eorū nō ac
cesimus et illi videntes se pdē opam adim
ere dicūt relinqmus ea. et subdit angelos
dicentes sic tradita ē nobis medicina a deo
ut aliam curemus humana adiutoria et me
dicamina ad bibimus quumq; ē nō vult
obsecrare q̄ dicimus studiū nem nō sequ effectus
ab eamus vnus quisq; i tra sua i. domesticū et ppm
negotiū ex hoc sequ idē q̄ pnus ¶ Ad paulo
i tra eade glosa caue neqn relinqt te medicus
ut angelus dei caue ne abcessio medici cō
desperatio tua sit ut irremediabilis voletur ē
curare ¶ Ad hc infra sepe prudēs medicus ac
cedit ad languentem et q̄ aes patit et i du
stria medicine nō cessat a curatione ꝗ si egri
tudo tanta sit ut repugnet curacōi aut eg
p i patientia dolorib cōtra faciat q̄ iubetur
relinq eū desperatū medicus ne mt manus
eius moriens qpe medicus mortis reus ee
videat. q̄ ne mt sororū angelorū manus mo
riam. relinquit nos desperantes et dicentes
nō ē malagma nez oleū nezq alligatura
ex hoc accipit idē q̄ pnus. s. q̄ nō sp custo
diūt ꝗ quinq; derelinquūt custoditos ¶ Inqm
hum i q̄ dicit bts b. xxxvi sermone st. cum sit
angelus ē q̄ i omni loco sit sedulus quidā pe
dissequus aie nō cessat sollicitare ea et assiduis
suggestionibus monere dicens delectare i dno
et dabit ē petiones cordis tui et i. exp ta
dnm vici age cōfor. cor tu. et su. dnm deu
aut dt sic desidat a cui ad fon aq. ita desi
dia mea ad te deus. h. ē aia m cōmissa in
custodia ¶ Ad hc ibide b. dicit angelus
mt dilectam et dilectū nota offens refens dna
exercitat ista placat illū i tuendū q̄ licet tacto
repsentat eos parte sibi sue hinc ista trans
ens ad dilectū sue hinc illū adducens ad dilectā

¶ Ad hnc de nemie despandū ē i via ut dt
angelus ꝗ i via sumus dni vinum q̄ dni vinum
nō ē subtrahenda medicina medici ꝗ an
gelus ē medicus et custodies medicina.
q̄ a nullo dni vinum subtrahit medicina cu
stodia ¶ Ibz tūc hēt locū qd dicit dyo i cel
iar. xl. ca. vcrū. s. de negligentia culpandi
sunt angeli si aliqui derelinquūt custodiendos
cū ꝓpositi sunt rectores hoībz et vt q̄ sic ga
sup i. michee vi surge et cōtende iudicio
adversus montes dt glosa montes sūt ami
stratores ecclie quibz cōmissa ē procuratio hu
manorū rerū adūsus hos iubet q̄ cū iudicio
ut si illi montes id est colles tuenti sunt pcu
rasse nō dni potuit videat si id culpa dei sit
qui nō idoneos ꝓposuit id est ꝓprios angelorū
si nō egerunt q̄ ad officiū eorū pertinebat
id est q̄ hominis plantis obedire cōtempserat
et cū nec i deo nec i angelis culpa possit
tueri restat q̄ i solo tueriat. q̄ ex hac
glosa vr quēcū ad primā pte q̄ angeli ne
gligentia arguant et q̄ ad ultima pte
vr q̄ i solo hoīe tueratur negligentia. ¶
Ad hc dyo i cel. iar. ca. xl. v. pmducta
monet q̄nem et sic cōcludit nō angelorū
rectos principatus accusari cōtingit degen
tiū ad nō existentia hoc ē ad deos falsos
ausione qa gēs ppis i flexionibz adora
la dicitur ¶ Ad hc ezechiis xxxv. s. illud
tolle cunctos principes et suspende contra so
lem dt glo si princeps i. angelus cōmoni
it et locus i corde meo fuit i q̄ mea gratia
tenocat a pcto et ego sp̄tis eius mo
nitis et cōscie retinaculo i pcto p masi
duplicabit m pene et p cōceptu monito
ris et cōmissione facinoris ¶ Solucio ad
q̄ angelus nūquā recedit a custodito
quā relinq eū dni vinum ita q̄ illum ef
fectū custodie faciat certa ipm dr aliqn
eū relinqre q̄ ad illū effectū q̄ ē auxilio a
pcto qa illū videt q̄ pfice nō pt illo cōti
nere qui custodit et in hoc sensu loqtur
b. et glo. s. ze li. ꝗ tū facit q̄ pt ad mi
nus retinendo ne toties cadat quoties ca
det si custode nō habet et ne ita i pfundū
cadat vnus q̄ ad illū effectū dr derelinq
re et nō simpr et p hoc pz solucio ad des
auctes p pa pte i ductas ¶ Ea q̄ ad
ducūt i dtrū cōcedā sūt q̄ ad illū
effectū custodie q̄ ē retine ne toties ca
dat quoties cadet si custode nō habet
¶ Ad id q̄ vltius q̄ si angelus culpet ex
negligēi dd q̄ nō qa minuā negligens
i venit sp eū facit q̄ i se ē vn si medicus

no arguit q̃ nichil obmittit de cõmigetabus
ecia si nõ relenet eger ita nec angelus cul
patur ecia si a pcto nõ renotet custoditus
qa nichil obmittit de cõtmigetabz ¶ Ad glo
sa q̃ e michee vs. dr q̃ nõ log̃ de iudico quo
iudicet̃ aut arguat̃ angelus ꝗ log̃ de iudi
cio quo grauiõ cõdepnat̃ custoditus q̃ ta
lis custodis mora cõtepsit et hoc patet
ex fine eiusdẽ glose et ex glo q̃ adducta
e de xxv. miorũ. et iste ecia e tcellens vbo
rũ dyo. Letari ad accrescat angelis ex custodia
90 Exto q̃ vtrũ aliq̃ accrescat angelis
ex custodia et vr q̃ sic. vr enim q̃ accre
scat eis gaudiũ et lticia ex custodia.
dr enim luc. xv. Dico vobis gaudiũ e ange
lis dei sup vno pctore pnitentiam agente. cõstat
enim q̃ ex pfectu eorũ qs custodiũt gaudent
g̃ ꝗ oppositũ de defectibus eorũ tristãtur
gaudiũ enim et lticia i passionibus oppo
ita sũt nata sl ecia ide ¶ Ad hc vs. xxxiij.
angeli pacis amare flebũt. g̃ angelis ac
cidit tristicia ꝗ oppositũ q̃ et gaudiũ ¶
Contra b. i v. ad eugenium misia et felici
tas i eodẽ ee nõ pnt sil. cõstat aut q̃ an
geli dei sũ felices sũt. lticia aut ad mi
seria pnnet. g̃ tristicia nõ accidit angel
90 bus ¶ Iuxta hoc q̃ de angelo q̃ custodit
pscitu ad damnacõem etiã vtrũ velit
eũ saluari sic damnari vr q̃ vult eũ sal
uari qa ad hmõi opã impedit ut salue
tur et cõstat q̃ op am ꝗ dere nõ vult. g̃
vult q̃ saluet ¶ Contra sic eũ ee pscitu
g̃ scit q̃ deus vult eũ ee damnãdũ. si g̃
ipe angelus vult eũ ee saluãdũ tũc nõ
cõformat voluitate sua voluitati dine h̃
90 e i cõuelens ¶ Dicũs q̃ si ex custodia
accrescit eis aliq̃ i mito sic demito et
vr q̃ sic. dnũ xvm. glosa exicti sil Ori
genis dr sic angeli ecia hũt i iudicii vẽ
ex eorũ negligecia sic ignauia tot lapsi
sũt sic nõ. si g̃ ex negligecia et ignauia
hũt demitti ex circũspecõe et diligecia
hebũt mitti et sic ex custodia accrescãt
eis mitti et demitti ¶ Ad hc nm xxxv.
sr. iudicãt e ipse beelphegor dr glosa
angeli ꝗ bũ fcis laudãt̃ et ꝗ delictis cul
patur et hoc seq̃ ide q̃ pius ¶ Ad hc esi
cius sup lenit. xix tractãs g̃ ap̃ i. ad
cor. vi. nescitis qm̃ et angelos iudica
bmõi dr sic exit mit homes et angelos iu
dicũ et forte iudicabũt̃ angeli cũ paulo
et cõfent̃ laboribz et fructibz eius et
paulus forte iudicãt aliquibz angelis

fortior. g̃ vr q̃ sic paulo ita et angelus
ꝗ fecit i mito ¶ Cont̃ post pmiũ nõ e mitti
nec status mendi angelus aut i beitudine
q̃ pmiũ e g̃ statũ meredi aut demendi nõ
hũt ¶ Dicũs q̃ si vnõ angelus bonõ custodi
ens gente vna aut homẽ vnũ pot custo 90
dia contradicat alti angelo bono aliũ cu
stodienti et vr q̃ nõ dr eũ. g̃. q̃ sub deo
cõformes hũt voluitates angeli g̃ vnus
nõ cõtradicit alti ¶ Cont̃ dani x. princeps
ꝗ sarũ restitit m xxj. diebz et dr ꝗ g̃. q̃
princeps ꝗsarũ fuit bonõ angelus ꝗpositus
genti illi vba aut ista dixit michael ad
daniele q̃ ecia fuit bonõ angelus. g̃ i custo
dia vnus bonus cõtradicit alio bono ¶ Ad
hc ibide reuitur ut plier adusus principe
ꝗsarũ cõtradicẽte tuis ꝗcibus et mee le
gacõi g̃ vr q̃ ex custodia i angelis est
et cõtradictõ et plũ ¶ Solucõ dr ad ꝗ.
q̃ sitũ q̃ angelis bonis nõ accidit gaudiũ
et tristicia h q̃ ipse dr i gne passionũ sũt eũ
cõformati i beitudine et spiualis et i teller
tualis natẽ que passionibz subiacẽ nõ pt
¶ Ad id q̃ ꝗ. obz de eis luc. xv. dr q̃ licet
plato dixit q̃ gaudiũ et letica et lticia
et hmõi passiones sũt gracoẽs sil actones
i sensibile aiam h q̃ ecia ar. i ꝗ dicamus
passionẽ aut passibile qualitate dicit i
mente aut illata et i vno. phisi dr h hat
sola qualitate spem ee altacõm tn i hoc
platonis nõ cõsensit dr. et alii pypathe
tici h dicunt gaudiũ vm̃ ee et delectacõm
bam ꝗpi et cõnalis hitus nõ i pedita et h
apparet i x. eth. expisse o hoc dr ar. et ꝗ
bat et ibide ꝗbat michael ephesius q̃
diffusio vmõi cuiõq̃ ne e refloricõ i opacõe
ꝗpi et cõnalis hitus vm̃ gaudiũ et ba de
lectacõ et iocũditas et iocũ ecia phus dr eth
q̃ cuiõ ida simplex e vna et simpliciter ꝗ
gaudet opdcõne sic deus et angelus dr.
g̃ q̃ gaudiũ angelorũ dr diffusio ne ange
lice i opacõe q̃ sibi ꝗpa e h theophaniam
et illuiacõm descendẽte a deo i ipm et ideo
dicũt̃ gaudẽ i cõuersione pctorũ et ꝗscibus
bonorũ qa hoc p illuiacões descendit i eos
h tũc nõ seqũt̃ si accidit eis tale gaudiũ
et talis delectacio nõ hũt ꝗcũ quamus gau
diũ et delectacõ i gne passionũ existencia tri
sticia hũt ꝗcũ ¶ Ad aliud dr q̃ illa vba
vs. litaliter exponũt de miraꝗs ezechie missis
ad rabsaten et alios duces regis assyri
orũ qui cũ pace quã qrebat nõ tenuit in
ꝗis amare flebant. allegorice autẽ ex

ponit de bonis platis q cottidie flent pro
excessibus subditorum Anagogice aut expo
nitur de angelis et tunc non potest intelligi de
tristicia et gaudio in passionibus sed qa in cor
porali visione ut ymaginaria ad modum gau
dentium ut ad modum flentium se habeant sicut nar
rat job in vitas prum de quodam angelo qui
quodam monachum pecto consenescente sequebat con
plosis manibus et flens et postea cum consus
cet a pecto monachus obmutuit manibus excep
eum angelus redes et gaudens ad id quod in ob
pcedit ad id quod inuota hoc quod vltius
dd' quod angelus pfectum custodiens vult eum
saluari qa hoc deus vult eum velle et in hoc
conformat voluntate sua voluntati dine et
no eam custodia non subtrahit et licet sciat
eum esse damnandum p custodia tm facit quod mi
nor est eius damnacio quo minus peccat qua
si non custodiret finale eam voluntate eius
facies ad damnacionem eius conformat volun
tate sua voluntati dine non enim fuit oportu
ta ista aliquem velle saluari ppter culpam com
missam et eundem velle damnari ppter finalem
finem dina et ppter finalem in pnam ad
id quod vltius quod vetum eis accrescat merecim
ut deminuti dd' quod minuti duplex est. s. subdale
et actuale subdale consistit in visione dei et
fruicione quod ad statum beatitudinis in quietate
aut caritatis quod ad virtutem meriti et ho
in angelis bonis confirmatis non crescat ut
decrescat est eam pmium actuale et minuti
sicut et hoc quod ad pmium est grande de multis
bonis qfecit ut de beatitudine multorum quos
conditit et custodiuit et hoc minuti continue
crescit et decrescat in quibus da quo eum plura
bona fecit quis plures custodiendo eo in plure
bus gaudebit et angelus et homo et quo pau
ciora fecit eo in paucioribus gaudebit.
et hoc modo non est inconueniens dicere quod accrescat
in eis minuti ex custodia et sicut actuale.
pmium hoc modo crescit si tunc non est dd' quod ex
negligencia decrescit qa angelus bonus minus
negligens est qui faciat quod in se est ad id quod ob
pcio in hiu de esicio sine origene dd' quod loquitur ibi
de iudicio opacorum quo s. iudicatur homo custo
ditus ab angelo et iustus condemnat qm
iueitur quod ex inuicia ut negligencia angeli
non peccauit si ex electione voluntatis ipse
et non loquitur de iudicio quo iudicetur angelus
ad a dd' quod angeli pbuficius laudanti
sunt boni si ide non possunt culpari de male
ficiis qua illa sunt si hoc quod addit quod pro
maleficiis culpatur intelligitur de malis
angelis qui persuaserunt ipso quod beelphogor
hor et ydolo ientigimus inciarent ad a
dd' quod sic concorditer dicunt augmentum et quod et
pruge. tum ipsorum in beatitudine statuti sunt
in tmios angelorum ut dicit deut. xxxii. cum
quidam sit assumptus in altiori qdam quidam in
media quidam in infima et hoc non paulo
quibus da angelis in omnibus altior quos tu
scendit in pulo et sicut est de aliis sanctis sed
sic dicit qs in sermone. Longitis me o paula
et eustochium de sola mea dum credidi esse quod
exaltata sit supra omnes choros angelorum
ad celestia regna tunc tam reddit ansq
in lo. de concepcio virginali sic dicens decebat
ut virgo illa quam deus pr omnigenito suo
quem de corde suo genitum tanquam seipsum diligebat mirum spiraculum qa quod puritate vite
et mundi omnes puritates excessit angelorum
iustum fuit ut dignitate beatitudinis exaltaretur super omnes choros angelorum ad id quod
contra obiicit dd' quod intelligit de simio subdali et
non actuali ad id quod vltius quod dd' est quod non
contradicto nec plus est me angelos custodia nec enim contradicunt ista ipsum esse libandum
exeo quod ad hunc modum sufficiet sit purgatus
p captiuitate quod allegabat princeps pcii contra michaelem nec pt dici
plus cum talia cessant ad summam voluntate
dei et expectacio finis concordia est qfit in
angelis et hoc est quod de job xxv. qui facit concordiam in sublimibus et hoc pz p bba bg.
ibidem sic dicitur sublimes spes gentibus
principatus neq pt iusta a gentibus
de certat si eorum fuit iuste iudicatus examinat tunc vnde tunc gentis culpa ut iustum
ad supremum iudicium consilium deducit eumdem gentis principatus ut optimusse ut non obtimusse pibet quorum tm omnem concordia est sui
supra se operis voluntas summa qua du spe
supra se aspiciunt quod obtinere nequunt nunquam
voluit eosdem quoque angelicos spes de certare contra ptices aereas non ignoramus esse
quod de quod angeli contra se veniunt qui subiecta
eis sibi gentium mutua contradicunt

Tractatus xi de Jarchyis

Quisque quis quendum est de hiis quia agit
magis quam smaxs dist. lxi. ca. post pre
dicta sup est cognoscere vbi dicit quod in ordinibus
angelorum inuenimus tria terna et in singulis
tres ordines ut unitatis similitudo in simul
eis ipsa tria et terna sunt tres qar. tria
hmo quenda sunt de qar. sex ad pmum

q̃ sit gar. ¶ Secm q̃ diuisio gar. p ptes ¶
Tertiu de ordinib; gerarchiarū ¶ Quartū de
actib; gerarchicis q̃ sunt illmare purgare
et pficere ¶ Quintū de cōnexione et synagoga
angelorū ¶ Sextū vero ordines mae bur
post die iudicij sit nō ¶ Q̃ sit gerarchia.

Ad primū ꝓdicit sic d. Duo q̃ tl. ꝑ gar.
ca. ns. sit ē idem gar. p me ordo dinus
et sca et acto deforme quātū possibile est
similis et admitas ei dinitus illmacōnes
ꝓportionalē m dei similitudinē ascendes In eode
ca. infra ponit alia diffinicōm sci. s. gerarchia
qui d. sacrā quida vniuersalē declarat despos
cōm ymaginē dine spectosiratis i ordinib;
et scis gerarchicis ꝓpe illmacōis sacrificante
mistia et ad spū principū ut hi assistata dn
tq̃ tu magis deberent certa sci. s. gar. ē sacra
et cōnabilū ꝓsonarū ordinata pcis i subdi
tis spū retinēs dnatū ¶ Cont. pma sci. df
finicōm ob. sic ordo ps gerarchie ē. ps nō po.
i diffinicōe totius. q̃ male dr cū dr. q̃ gar.
ē ordo ¶ Ad hc cū dr. q̃ gar. ē ordo dinus
aut i telligit de ordine q̃ ē i deo aut de or
dine q̃ ē a deo si p. mo nō pt ēe ut d. aug. n
ordo nē quo alē. s. sit ex alēo nō quo alter
por alēo et p hoc vn. angelus ēet ex alio
et vna qq. ēet ex alia q̃ hēsis ē Si po mo
cū i telligit. ex ordine quo vnitas ordi
nata ē et hoc nō ē vm qa sic oia deus ēant
i mo spe et ordine et sit i omnib; rebus esset
gar. q̃ flm ē ¶ Si forte dicat. q̃ ordo dr i
ro ordinis tūc vr ēe i pcis dyo. qa ois
ordo determinat. p prius et posterius et nō det
minatur p qua cōne poris et posterius ordina
ta sit gar. ¶ Ad hc cū dr. q̃ gar. ē ordo di
nus et sca et acto vnū q̃dq̃ istorū ꝓdicat.
i ro de gar. q̃ ordo ē sca et ordo ē acto
et hc flm ē. ordo ē ut fōr et ro po. ē sca si
ē sca et actōm et i tali hitudine cōstructo
mis q̃ p tam forte ē nō cōstruit. rectus cū
ro p rectus cū obliquus ut dicat. gar. ē ordo
sce et actōis qa alie nō notaret. tūsicis
et diuisitas mē tam et cātū ¶ Dicitur ob. de
hoc q̃ d. sca vn. solus ē ordo cherubin a
plenitudine sce dendat. et nō ē ide diffini
tū cōmūs et spi. q̃ tu sca spū sit vn. or
dinis nō debuit pōi i diffinicōe cōmuni
¶ Ad hc cū dr. sca aut i telligit de sca q̃
ē de sabili creato aut de sca q̃ ē de sabili
i creato. si p. mo cū illa p̄ tineat ad cogno
nē nālem angelorū q̃ p aug. vesp tina ē
cognitio videret q̃ p cognitōm vespina
distinguent gar. et ordines angelorū q̃ flm

ē si ho mo cōtra p sibile i creatū omis i
mediate ordinatur ad deū gar. aut d.
ordinē superioris et i fr̄oris ¶ Ad hc gar.
q̃ i de vi nōis et cōposicōe nō d. h sacrū
principatū de pfcōe aut principatus nō est
sca p ptas et acto. q̃ i diffinicōe gar. ma
le ponit sca ¶ Dicitur q̃ de hoc q̃ d. acto 90
cū eius status patere magis sit determinat.
q̃ eti cōtemplacōis q̃ actōm et gar. celestis
sit p statu pate. vr. q̃ nō cōuenient ponit
acto i diffinicōe gar. ¶ Ad hc q̃ cū i ge
rachys dicta ē illa nihil agit sed agitur
ab alis superioribus i gnali q̃ diffinicōne
gar. male ponit acto ¶ Dicitur q̃ de hoc q̃ 90
d. deiforme q̃ possibile ē similis deforme
eius aut d. creatū q̃ aut i creatū si creatū
nō pt ēe to glie qa nihil creatū to glie ē
si i creatū tūc nō ē deiforme p ꝓpe deus
et sic omis nō dr i conuenient deiforme ¶
Ad hc aug. et boe. similitudo ē ex vno q̃ est
i plib; et eius similitudo retinet differentiū eadem
glitas p nihil vnū re ē i deo et i angelis
q̃ nihil ē ibi q̃ ē deiforme q̃ possibili si
milans et sic male ponit i diffinicōe gar.
¶ Ad hc dyo. i eode ca. i ꝑtacō gar. ē q̃
ē possibile similitudo ad deū et vnitas. q̃ta
q̃ q̃mo sit similitudo et quo vnitas et p for
ce dicat q̃ ē vnitas i consensione voluntatū
sic d. ap. i. ad cor. m. qui adhēret deo vn.
spus ē. hoc vr. parū ēe qa i hic i via nō
ti p caritate deo vnit. ¶ Ad hc hylari.
i li. de eēn patris et filij d. sic voluntas tū
mitis patrem et filium hēti metētes vnitate
vnitas nre ad deū vtebātur ex. tāquam
pris ad filium et filij ad patrem obsequi tū
ac voluntatis et religionis sit vno et nulla
p sacmētū carnis et sanguis nālis nobis
ꝓpetas cōmunionis i dilgeat. tū et ꝓpt ho
norē nobis datū dei filij et p manēte i no
bis carnalit filium et i deo nobis corpalit
et i separabilit vnit. mistiū ve ac nālis vni
tas sit ꝓducta dū. q̃ ꝓpt sup cōm eucharistie
nālit ē i nobis xps et sum. nālit secum
vnū sit ꝓpe d. Io. vi. qui manducat carnē
mea et bibit sanguē meū i me manet et
ego i eo ¶ Et ex hac auct. vlcius vr
q̃ sic xpc ē vnū cū pre ita nos i xpi sa
cramēto efficiam vnū sic dr. Io. xvii. vt
sint ad patrem de apls ut sint vnū sic et
nos vnū sum. tu i me et ego i eis ut sint
i vnū cōsumati. si q̃ talis vnitas ē inter
angelos et deū oportet q̃ aliq̃ ēēnle deo
sit i angelis q̃ vniat eos. sic in nobis

sacramenti e vnu in quo xp̃ cenlit e in nobis et
nos in ipo. i ad cor xpi. multi vnu panis sumus
in xpo qtqt vno pane et vno calice participa
mus nichil aut talium e in angelis. q vr q
gar. eorp male diffinitur p tale vnitatem
90 ¶ Ultimus q de vltia pte qua dr et admiitas
ei illmatoes proportialit i dei filitudinem as
cendens. ascensus ei ille no e p loci sed p dig
tatis et qnitatis glie p hoc vr q gliis ge
rachia pt exaltari totiuie et sic media
pt venire ad prima et vltia ad media et p
ma q in queiens e ¶ ad hc q cu dr proportia
lit ad q attendat proprio. aut enim attedi
tur ad naturam aut ad conatu aut ad me
ritu. rsd ad nam. qa sic q esset subtilioris
ecie et pspicacioris intelligetie et liberio
ris arbitri eet de suma gar. et sic lucifer
q tale habuit nam fuisset de suma gar. et
hoc e gtra dam. et ps. inpenu q dicit q fuit
omis de hiis qui terrestri ordini pecat ei
ad conatu notat proprio cu vnq de media
ut in suma gar. cotinue crescat in tali cona
tu et ponat hoc posse fi ille de ifima ut
de media gar. erit de supiori q fiiq e ei
aut notat ad motu idee seq qa cu nq beat
motu si custodie posset multiplicari motu i
fiori plus qua in supiori et sic ascedet
ad supiora q fiim e qa gradus i archi
atq in mobiles sut ¶ sed hc ob. contra tota
diffinitom sit no em vr ee gar. ordo dinq
et scia et acto. p potius vr ee filitudo ad
deu et omitas scie et agendi in modu dei d
em sic dyo in ce. i ar. ca. m. mkp gar. e qntu
possibile e filitudo ad deu et vnitas opm ha
bens omis scie et actis dute et ad suma
dimssim de core vniusalit quide diffinies
qm bo possibile reformat et suos lauda
tores agalmata dina pfiat speculata cla
rissima et munda receptiua principalis luis
¶ ad hc magr hugo de sco vic. i quieto d sic
i eo q illmant angeli sunt gre. ptcipes i o
bo q illuant efficiuntur pticipes cofortes
et costat ex hiis modis gar. qua pficit q
ex officio et beatie et misterio p diffini
coe pmducta nulla fit metio pticipis ih.
q illmat nec metio gtie nec officii nec vir
tutis nec misterii q vr penit ee i pfia
¶ ad hc dyo i cel. ar. ms. ca. dr sic gar.
q de mgite claritatis e repleta ea q cum
copose i ea q secit e declaras p diuable
ges q vr q p refusione claritatis i mfio
ra eet gar. diffiniendi et hoc no fit q diff
finito e i pfia ¶ Solutio aliqua diffinite
m de ij et vr diffinitoibz solugm q obiecta
sut. contra ista ne plurialis obiectorum

gnet confusione secedu q q ista p diffi
datur p centralia gar. e em gar. totu pti
tuit. totu aut pticium i suis ptibz sic se
hbt q p pb pticue claudit i segnti sue
media et media i vltima sic i ij de ala
dr ar. q vegetatiu e i sensitiuo et vege
tatiu et sensitiu i intellectuali sic tgamu
i tergando et io ecia dicit dyo et boes q
qtq pt potentia i fior pt potentia supior
excellent et eminent p no contrit et ita
e i istis cu dr gar. e ordo scia et actio.
ordo em dr gar. p queda sue pticis scia
aut dr ea detiniando ea i qua e ordo sa
ptis ordinis acto aut dr eande p tuitem
p coplemetu ¶ ad pm q dd q ordo dr duo
bus modis s. co ordinis sui forma et res or
dinate p q ordo dr res ordinatas sic dr
magr i ij sma dist ij. ca. post p dicta
q ordo e multitudo celestiu spiu qui inter
se i aliquo dno d gre silant sic et i mu
ne nalitu dnora conetunt et p hiu modu
no pont ordo i diffinitoe gar. p q e co
ut for ordinis i psonis ordinatis et ad
hoc i telligendu sciendu q gar. p eem cosistit
i duobz cosequ ordinatis sic dr hugo de
sco vic. ibide i quieto s. i pticipacoe gre illu
minacois et i effusione qnus sup i fiora ad
pticipacom aut illmacois et i effusioe qn
tera exigunt. s. cofusio ad principu illmaco
nis et hanc cofusione dr ordo ni em ordinet
ad principu illmacois no accipit illmacom
secdm e receptio luis et hoc dr scia. scia e
ni receptu lumi e ab illmatore tertiu e q
effusio luis i mfiores et hoc dr acto. sic e
scia acta e i ipo p illmatore primu ita agit
ea i mfiori p illmacoes i fusiones et i hoc
cosistit pficio gar. si act gar. et q ita
sit accipit ex ipis verbis dyo. ca. iij. ce
gar. dr em sic omniu gar. ordinu
i est pficio hoc ep pa analogia i dei mi
tacom ascende et omn dini ut eloqa dicit
dei cooperatore fi et onde dina i se ipo acto
ne p q possibile e eluctete ut pote qm or
do gar. e quosda illmare q sda illmati et
q sda pficere et q sda pfici ex hoc accipitur
q ordo i diffinitoe gar. dr tonon ordina
tois et cofusionis ad primu pm illmacoins
et cosequnt ad illmalia i fiora. actis aute
dr pficere p accepta illmacom q e actio
acta ab illmatore p o i illmati p pm
p o illmatoru et cosequnt dr effusione luis
sup i fiores i quo efficit dei cooperator et
hoc expssius dicit ex vbo dyo. i fine terti

capti. ⁊ sic dr vnq; ⁊ q; hierarchice disponis ordo ⁊ quam analogia reducit ad diuina cooperacion illa pfectes gra et deo data ⁊ virtute q; dimitati idalit et sup idalit ⁊ fuit et ab ea sup eenlit ⁊ inferiores acta fuit possibile deu diligere ⁊ amore mutacion Cens; e q illuminaci a deo reducit ad dei cooperacion ⁊ h° q; sic fuit illmati a deo ita alios illminant et pficiunt p gram et virtute data eis a deo ¶ ad a° dd q iste ordo hit rone poris et posito ris r° diuisor ⁊ hoc eni q dr confusione ad pmu illuminatore illuminator e pm; et illuminatus e ⁊ q. m hoc aut q dr effusione illmatis illmatis e ⁊ q et ⁊ que effundit illmationem e vltim; ⁊ postrem; et sic obiciat q eq potetes fuit q fuit ⁊ vna hier dd q no ite dit eq potetia illa n ⁊ actu hier et no ⁊ alijs ¶ ad a° dd q assilacio illa e ⁊ hijs q deo ⁊ fuit idalit et fmdalit h° e ⁊ sca diuina cui mitatua assilacione et no eq pantie assilat et vnit ille q illmat alios ¶ ad a° dd q deum qietatorus magis attendit subam hier ⁊ cocu qua p tes ipius eenles et q dr q deu thijs hit dure ¶ ad h° alit q ob q sca et acto deient cade obliq ⁊ diffinicione dd q vtiq pt fi. Si eni dicatur ordo forlit tuc costat q e ordo stie et actois Si aut dicat sca vsus scie et actois tuc ordo e ordinata ptas et ordinata sca et ordinatu acto ⁊ acteplcione illmationis et effusione et ita cosidat duo ¶ ad id q vltius q de sca dd q alit fum sca ⁊ diffinicione iac. et alit qu e ppu ordinis q dr cherubim qu diffinicione ei iac fum sca generalit p qualibz illmacione a vbo descedete p theophanias ⁊ intelligencia angelica et ab ipa ⁊ telligenia angelica effusibile sup alios angelos ⁊ fiores q no fuit de scibili ⁊ creato tm ⁊ ecia de alijs q angelis revelat ⁊ cherubim denotatur a dno scie spali q e de scibili ⁊ creato ¶ ad a° dd q sca dr ibi de quo cu q scibili q p theophanias accipit et io a vbo p tmet ad cogitoz matutinu. qa cogito ⁊ verbo matutina est et ideo gerchias destructo e ⁊ cogitom matutina no vesptina ¶ ad a° dd q ⁊ tecionois dupt accipi pt s. p coposicom et per significacii copo eni pcius dr modu significandi qua significacii. si accip p coposicom tuc vm e q pbat obiecto copomit et nomiar a gera q e sacru et archa q e pla patus et hoc mo de pscione eius fuit poten

et acto principalit ⁊ qa potetia et acto determiant et fuit circa scam p illmationem the ophanie accepta pter hoc de ceilibz hier e po ecia sca ¶ ad h° q vltius q de h° q dr acto dd q dupleis e acto simpl. et copoita simpleis e q simplicis ne e ⁊ vmi reducte et de hac dr ar ⁊ vm eth q si cui natura simpleis e vna et simplia gaudet operacione et delectacio eius ⁊ gaudio illo no hit gru et talis acto magis competit beitudi et qieti talis e eni acto ⁊ telligencie ⁊ contemplacie theo tenmatu quoz vitas pspicie demonstrato mis e et ⁊ fluencia contemplacois eius de super alios ut ⁊ inferioribz fiat q ⁊ superioribz idem fum e et sic ⁊ fiores p medios. et p medios ⁊ summi thearchie lume acione hierarchica reducat ¶ est ecia acto composita q cu motu e de qua dr auctor sex principioz q oib acto ⁊ motu et motuis ⁊ acide fiemat et hoc re q pugit statui qetis et contemplacois ¶ ad a° dd q vlcia hier e humana et h° n agit ⁊ illa alia ⁊ fiore hierarchia qa ⁊ fior illa e. tame qa p sone ⁊ eade hier existetes ordinate st ⁊ gradus placois et subiectois vna ps agit ⁊ alia tissusione lumis prepti et ideo ⁊ diffinicione gniali iac po acto ¶ ad a° dd q deiforme dicit creatu fortu ad similitudinem forme dei proportionalit dr ei hitu scie fortu ad similitudine scie dine eo q lume dino pcipit et dr actoem q sinalit et sup eenlit e in deo et e ⁊ angelo proportionalit ad similitudine dei pticipacie hoc mo q sit deus lume q ⁊ ipso e et eenle sibi e agit ⁊ alii tissundo ita pticipas lume illud agat pticipacii sibi lume ⁊ alii sibi ⁊ fiore illuminando et qietando sibi lume preptu et sic reducat eu ⁊ lume dinu et sic p ficiat ipm ¶ ad a° dd q similitudo duplex e sc rei et hitudis similitudo rei est rei differentiu eade qualitas et de hac loquit boe et aug et talis similitudo no e inter creatore et creatu similitudo hitudinis e sic cu dico sic se hit rector nauis ad nauiu ita rector ciuitatis ad ciuitate vtq et regit arte no sorte quamis no eade arte ambo regat et talis similitudo e inter creatore et creatu qa sic deus p theophanias tissundit mundissimu et clarissimu lume ⁊ subiecta creatura. ita pticipas lume d angelo tissundit ⁊ alii et sic theophania p sapiens angelus a gratia hoc e ymago et similitudo dim lumis efficit pticipacie theophanie ita ⁊ fior angelis illuminat a superiori eius de lumis efficit a gratia p illmationem ⁊ se tissusam

ab angelo et hoc est q dr Job xxv. nunq̃ est nus
militum eius et sup quem non surgit lumen eius. ar
guitur quis in mutabilis sit nus militum ei illq
ex omnibus est sup quem non oriatur et manifestet
lumen theophanie que predit ab ipso et in hoc
gar est deiforme silens ad ad dd q ita par
est similitudo qua ut dr ar. in x. meth q unum in qlt
tate facit sile et unum in quantitate facit equale
et unum in tuba facit idem ita dicimus q unum in
posita hierarchie facit analogiam unitatem
q a dyo in pmducta diffinitione dr unitas in
uocat ibi unitas consensionis voluntatum et
caritatis quis est inter deum et scos ad dem
hylarium dd q hylarius condemnat hereticos ar
rians qa ante patrem et filium et spm sanctum non di
cebant esse unione nisi consensus voluntatum et ne
gabat unitate esse essentie qua pr est in filio
et filius in patre et vere in spu sco reprehendit ex
eis q inducebat s. q mens nos et deum non esset
si unio consensus voluntatis cum mente nos et dm
ecia sit alia unio q est ex conformitate ne humana
assumpte in psona filii qua ondit dupleo sup
rio sacramenta spualis enim superio ondit unio
ne q est ex conformitate ne assumpte consensu vo
luntatum et caritatis sacramentalis aut superio
p que vere in vtraq na est in nobis ondit unione
q est ex conformitate ne assumpte et hoc est no
amplius intendit dicere hylarius et confirmat
p illud q inductum est de eo. vi. et p illud q in
ductum est de eo. xvii. ad id q vltius q dd
q ascensus ille vocat ad claritate illuminatois
ad q continue pficit illuminatus q sibi possi
bile est ex mali ptate sic enim omis angelus pfi
cit et non notat pficis ad gradum dignitatis
p que dest mag qar et in destructo qarchia
manet intuiata et immobilis ad a dd
q proportionat fit ad naturam et ad conatum qa
q subtilioris est essentie et perspicacioris intelligen
tie maiore hr conatum p conclusio non seq ipse
hoc qa ascensio non est ad gradum distructoris
qar ut dem est p ad modum participatois theo
phanie q p illuminatom a superioribus sufficit
inferiores ad id q vltius q gra cota diffini
tom obr dd q dyo celeste iarchia dicitur
at p q copat ad sup celeste thearchia p cuz
efficiente forlem et finale et p cum efficiente
dr q ipm deum hr duce scie et actois p cum
forlem exemplare dr q deiforme est q posse
silens p cum finale dr q in ipm est proportona
lit ascendens sit qlibet res pficit et ascendit
in suum finem vltimum q est suum bonum et optimum
ad a dd q isar pficit qua illuminatois
et vtus q est vltimus pficis intelligit in ascensu
ad deiforme officium aut q est conjunctus actus
p subd ut dr dionis intelligit in actione p se

misterium aut intelligit in actione p q tinuat ad
eum p quem agit illuminatom preceptum et sic hierar
q dr magr hugo in plicite intelligit in diffini
tione pmducta ad vltimum dd q resilitio
in inferiores expresse intelligit in actione deiformi
et hoc inducit in pmducta diffinitione et in
diffinito pfta est et glibet ut dr dyo suos
fyasotas hoc est subiectos p tinfusione illu
minationis preceptis facit agalmata diuina et
specula munda et clarissima et mugbus mun
de et clare resultat lumen dmi De ha diffi
cultatio q de ha dr in diffinitione Jerarchie Qo
finitione qar q est dr jarchia q dr sacrum
quida declarat dispositionem universalem omnia
que dine speciositatis in ordinibus a suis
iarchiis ipse illuminationis sacrificate mysteria
et ad ipsum pertinet ut licet assimilata Qr q p de 90
ho q dr sacrum quida universale declarat dis
positionem cum eum dr sacrum quida infinitum est et
vagum q dr sed determinatum p finitum autem et va
gum non diffinit et determinatur. q ho non iar
non debuit diffiniri ad hr dispo non est nisi
situs ut qlitatis dr enim plus in sex principiis
q dispositio est queda p tum ordo p dcas loci
ut situs aut in angelis non est qa corporales
non sunt. q p tale dispositionem angelica iar
non debuit diffiniri Si forte dicat q situs
est dispo qlitatis p q una species qualitatis o
dispositio ut situs contra ho est q dispositio
sic est ipsum q sit nra dispo ad forma et est
ipsum ad illa ad hr vere male dicit cum dr
universale quida declarat dispositionem hoc enim
significare vere multitudinem declaratam cum sit
dr phs in vi p phie ea q ponit in diffinitio
ne ponat in ea ut unum et non ut multa ad
hr intelligent dr q nomen iar declarat dis
finitionem cum potius ego diffinito declaret
nomen quam nomen diffinitionem ad hr q hoc 90
potius dicat dine speciositatis quam dine
bonitatis ut potestate ut vitatis ad hr cum
diffinitione philta posuit ordines sanctam et ar
cane quare facit hic mentione de ordinibus
et suis et posteriis iarchiis et tacet de
actione ad hr q de gone de hoc q dr yma 90
gine dr et augm in modo de ymagine q vbi
ymago q tinue similitudo p non v similitudo q
tinue ymago et ca dri est ut ipse dr ymago
dr expressa et plena similitudine similitudo autem
non vt dyonisius in xi. de hie. dr q ymago
est rei adire coequida et ymaginata species
differens tale aut similitudine plena et ex pres
sa angeli non habent cum dina speciositate q vi
q male dicat ymagine dine speciositatis
ad hr q de hoc q dr ipse illuminationis sacrificate 90

mistia nō eni ꝓ̄ u ē q aliunde ē hrtu ꝗ ipse
dicta diffinicōe ex ūbis dyo' determinati ē q
illmacōes angelorū sunt mdite eis a deo
q̄ sunt ꝓpe ¶ ad hc dyo' ce. ꝓ̄ar ca. m° dt
sic ē vnicuiq; ꝓ̄arthia forciecū ꝓfūdo hor
ē ꝓ̄ꝓ̄a analogia ī dūitate ascende et om
dim' ut eloqa aut dei cooperatorē ꝓ̄ et on
dare dūa ī seipso actōm ꝗ q possibile ē relu
cētem ut pote qm ordo ꝓ̄ar ē ꝗ̄da quide
purgace. ꝗ̄da vo purgari. et ꝗ̄da illmare
et ꝗ̄da illmari. et ꝗ̄da ꝓfice et ꝗ̄da ꝓfici
q̄ ꝓ̄ar q̄ qre hic facit mēcōe de illmacōe
et nō de purgacōe et ꝓfēcōe ¶ ad hc q̄ de ho
q dt sacrificate mystia. mistia em ī greco
latē sonat occulta. occulta aut illmacōm
nō cōueniunt ꝗ manifesta vt ē em q poenus
decet dici ꝓpe illmacōis sacrificate manifesta
quā mistia ¶ ad hc q̄ ꝗ quē modū signi
cat. sacrificia em sacra efficiūt ꝗ hoc q
deo offerūt et sic de nō sacro fit sacri illu
mācōes aut nō efficiūt sacre ꝗ hoc q
ad deū referūt ꝗ poenus sacre fiūt ꝗ hoc
q ī theophanis a sacratissō lūe deste
dūt ꝓ̄ar q̄ angelica nō sacrificat mistia
illmācōnū ꝗ sacratis vtūt ¶ ad hc q̄ de
hoc q dt ad ꝓpū ut licet assilata si ei per
pm' itelligē deū ille nō ē ꝓpū pm' ꝗ omē
dibus ꝓpū ei ē ut dt donat q vni soli co
neit ¶ ad hc omibz licet et omī nō assila
rese illmācōm dīne nō q̄ deret dicē ut
licet qa ꝗ hoc vt ꝓpalem quida et cparta
ci modū licati pone ¶ Soluto ad q̄ ꝗ
finito de qua ia aū hrtu ē data ē ꝗ eēn
lia ꝓ̄ar et colligit ea q ꝓ̄arthia eēnat
q̄ sunt ordo scia. et acto ꝗsta aut data ē ꝗ
cōpacōem exēpli ad exemplar qa sic the
arthia ī qua sup celestis ꝓ̄ar ē ordine sū
dispone sacra diffindit illmācōes q̄bus
purgat illmat. et ꝓficit ī ꝓ̄ora et ad se
reducit ita ymago ut ex' eius ē ange
lica ꝓ̄ar eius de pulcitudis dispone et
specōsitatis a deo accipies et sup ī ꝓ̄o
res diffundes. et ꝗ hoc ꝓz diffira mt pri
ma diffinicōm ad secūda ¶ ad id q̄ ꝗ p̄o
gata ista obr ad q̄ ꝗ vm ē q facm quida dis
posicōm dt ī determinatū et pagū ꝗ se accep
tū sic ds ho. vagū dt ī ho ꝗ h' nō pō ut
vagū ꝗ ꝗ adiucta determinatū qm et addit
ꝓpe illmācōnis sacrificate mistia tūc deter
mināt et sic efficit diffinitū q̄ sic habet
diffinitū ī tellectū ¶ ad a' dd q̄ disposicō

gialit accipit et tūc dr dispositū q ꝗ rōes
ē cōgrua ordmatū sic dicim' mūdū sapia
dma dispositū et sermonē sū ordinē cōnabi
lit dispositū qm bū ē ordmat' et optime
rōne ꝓbatus et coloribz rethoricis suffi
cēter ornat' et ꝗ tali dispositōe sū ordi
nacōe pō ī diffinicōe ꝓ̄ar q ordmata po
testas ē ꝓsonarū ī tellīnalū et ordibus
et scīs et actibz ꝓ̄arthis et nō accipit
ī ꝓ̄ali significacōe ad quā cōtrahit ī situ
et q̄litate ¶ ad a' dd q ea q ponūtur
ī diffinicōe ponūt ut vnū et nō ut mlta
qa oia ꝓcedēū aū vltimū sūt ī eōe pote
cie et qēiis et illud solū ī eōe actus ad
quā determinat potēcie et cōmūitates omī
aliorū ad ēē specificū et hūt ordinē mlto
rū ad vnū significat qm dt vnīsalit quida
¶ ad a' dd q sic dt ꝓbus nomē ī ꝓlicate
dicit ea q sūt ī diffinicōe et diffi. explīte
dt ea q sūt ī diffinicōne nōie et hoc tāgit
cū dt q ꝓ̄ar declarat diffinicōm et ī quo
declarat ondit explicando diffinicōnem
¶ ad a' dd q specōsitas ī spūalibz ꝓpe dt
fulgēs et pulcra ī intellēū et qa illma
cō ꝓpe ē hoc q fulget ī intellēū ꝓpe h' po q
dt ꝓpe illmācōis sū specōsitatis quā bo
nitatis ut potēcie. bonitas em et potēcia
attributa qmia sūt dīne opacōis ī qua bo
nitas monet potēcia agit et scia ordmat
quibz nō ita ꝓpe cōueit specōsitas sū pul
critudo sic illmācōe sapie q fulget ī intellū
dn sapie vis. dr de sapia hic ē specōsior
sole et sup omem dispositōm stellarū luci
cōpatū ūeitur ꝓ̄or ¶ ad a' dd q sic ꝗ dcm
ē h' diffinitō datur ꝗ cōpacōm ex' ad ex
emplar hic aut cōpacō nō fit n ī ordine
et scia et illmācōe ꝗ actōm aut ꝓ̄ar opa
ad ī ꝓora et nō ad exemplar ꝗ et ī tacet
hic de actōe ¶ ad a' dd q ymago dupl
ꝓt accipi. s. ꝗ dīnacōm ꝗ q ānatic' dr q
ymago dūcitur a ōbo imitor imitacis et
ymago sic dcā dr q ymitago et sic omē
q ymitat ad sū ī toto sū ī ꝓte dr ymago
eius et sic pō ī diffinicōe ꝓ̄ar ¶ si aut ac
cipiat ꝗ mtēcōne ꝓpi significati sic ē expl
sa et ꝓfecta similitudo qualis ē mt prem et fi
lū nō mt angelos et deū et m hac significa
cōe nō ponit ī diffinicōe ꝓ̄ar angelice ¶ ad
a' dd q illmācō nō dr ꝗ ea q exūbis sit
hrta ꝗ tam ꝗ qa ꝓpo ordm ī ꝓ̄arthito est
ꝓpacta et sic et ꝗ tam mdita ē a deo et ꝓpa

qa ipo ordini qar. applicata ad a. dd. q ordo
quide dnus e ut dr Dyo. i verbis actibus gar
cis fr bi spalit fact mecione de illmacione
qa ille spalis e et p illa pficit alij ut dicit
Dyo. phor em q illmatur quis purgat a de
silitudis sa pnacois lms hitu et ponit ut
specialu i silitudme et forma lms theopha
nie descendentis i illmacoe i ipm et qa hoc
lume qa beate cooicit et reducit oi q illm
atus e i pmu pn. et fonte lms et sic pfi
cit ipm ppe hoc eqa pfto fit p illmatoz
ut dr Dyo. ad a. dd. q misteria dicit eo
q i excellentissima luce detatis et i accessi
bili sut nobis abscondita i qua ut dr aug.
metis humane inalida acies i ta excelleti
luce no figit n p mistica fidei emundet vn
sta no sit opportta mistica ee i p. fonte lucis
q nos excellit et oem creatu i cellem et ma
nifesta p illmacom descendtem i nos in an
gelos nobis proportnata fr i cellem ad a. dd
q a. e sacru ee et a. sacrificare illmato bn
sacra e p hoc q descendit a sacratissio lme
fr sacrificat p hoc q ab angelis i de lumen
referr. et offert et sic i suu pncipu ordinet
sic dr Dyo. i p. cr. ce. iar. q omis a pre lu
minu mota manifestacois lms pressio i nos
optie ar large pueiens cm ut vnifica bt
nos replet et cogregat et cooicit ad cogre
gatis pts lms ymitate et desicta sup sm
plicitate ad a. dd. q licet deus sit pn.
om qualit cu p cone ydeale hud ut illi ef
ficit ppu dr cu aug. i li. lxxx tu qomd
q alia cone facit hoem et alia cone fact
eq. et ita p cone ydeale hud theophane ef
ficit ppu pn. hud angeli ut illi et sic per
lume accepu assilat ipo pn. et no comu
ad vlm. dd. q ut fr dr ibi possibilitate et
facultate qua qsq angelo ht ex nalibus
subtilitate s. een. et pspicacitate i cellige
qa fr vtute illoz accepit illmacom movere
ut movere et ho q dr ayr xxvmo. dedit vni
cuiq fr ppa virtute et oracio i poeta est
modus i rebus sut eti donecp fines quos
vltra citraq nequ cosiste rectu. Qr de tcia dif
Ecto q de tcia diffinicoe gerachie.
finicoe q a qbzdd antiqs posita e q tca
lis e qar. e sacratu et conabilu p sonaru
ordinata ptas i subditis ppu retnes dna
tu et ob. p. de hoc q dr ordinata ptas et
no facit mecione de tcia et acde q ecclia st
qar. et sic vr diffinio diminuta ad hc ob.
de ho q dr sacru et conabilu p sonaru eei
ecclastica qar. no diminuta ioe i p sonis n
sacris et cu conabili sic i epis p sonis de ca
nis et alijs gradibz ecie no q debet poni
i qu diffinicoe sacru et conabilu p sonaru
ad hc ob. de hoc q dr i subditis ppu retnes
dnatu vr hoc ee qtra i tectone d q p. posuit
gerachas aplos et mediqit eis dnatu luc.
xxii reges qecu dnant eoru et q ptatem
hnt sup eos bnfici vocatur sit no erit inter
vos fr q maior e vrm sit vr minister et qui
pcessor sic misterator. q. i diffinicoe qar. no
deet pm retnes dnatu fr retnes mistiu
ad hc sic i anbitis pbatu e qar. dr acep
cone illmacomu a superiori et refusione i in
fiora et sic dr Duds qpacoes vna ad supri
et altam ad infius ista aut diffinio no fa
cit mecione n de alta q e ad infius. q. e in
pfecta. ad hc cu multa sut dona a quibus
dendiant ordines angelorum qre diffinit
pcius qar. a dono dnacomu qua a dono
pticipatiu ut ptu tu ut ab aliquo aliorum
ad hc cu vni cui vnicu sit ee q dr diffini
to vr q qar. no debet ee n vna diffinicio
vn vetum q. tres posite Solico ad pmu
dd. q licet diffinio data e de suba qar. fr to
tu et no fr pties. suba aut qar. e ordinata po
testas et hc ordo attendit i no papiedi illma
coes et cu fidendi eas sup inferiores. scia aut
et actio pties eenles sut ut i p. gone de pma
diffinicoe determinatu e et io vbi tota subam
qar. posuit no debuit fare mecione de ptibz
ad a. dd. q certi sacraru no dr ppe ho. q p
i qbz e iar. sut sacre fr dr ppe hoc qa ordina
ta ptas talu p sonaru fr sacra e distincta
ad a. dd. q e dominu pramu q genera
dnu vocat et e ad oppssione subditoru et
hoc medicit aplis et e dnu q ratur ex mito
ru et pulcroru bonoru spualu ut dr Dyo.
ex quibz as suppo. alis et efficit talis sup
positois i cessant appetitus ut dr Dyo. et co
tetua vtute efficit i inferiorum co tetimus et
pnissus et hoc dnu no medicit qarchis
fr indigit ex. oppi. jo. xv. vos vocatis me
mgr et dne et bn dicitis su et ei. ho. em pti
ad suppositom iarche ut s. i bonoru possessio
ne omibz dicior sit et cotetua vtute i infe
res qme valeat et bona quibz emmet i in
fiores p illmacoes cotinue tnsfundat et
sic eo de sue dnacois i cessant appetitos
faciat et p hu modu removeat eos a ser
vilibz q scabellari subiecto affibz anime
tanqua pedibz sut qualcada ad a. dd. q
copato ad supius i acceptoe illmatomu
i portat i ordine cu dr ordinata ptas.
Ordo em e mk pus et postius et no pt re
fundi i subiectos ordinata ptate n q pus

a pri illuminacoēm acceptū ē ¶ Ad a dd q dna
cō a qua denominant dna cōes sup posicōm dt bu
a possessione pulcrorū et verorū bonorū g̃ialē
et ro gnerit omnibus g̃archis i qm et pmet m
g̃iali diffinicōe g̃ar alij aūt ordines denomina
tur a domib spālib q nō omnib cōueniunt et ro
i g̃iali diffinicōe g̃ar pōm nō pūt ¶ Ad vltm
dd q licet vnūq rei vnicū sit ē tū illq cōsidera
b modos quos dt i eo q ē ēplices et si cōsidet
ē illud i ēnlib sic datur diffinicō p a. si aūt
cōsideratur b cōparacōm exempli ad exemplar
sic dat ba. et si cōsidet b id q ē sub b tota
subam sic dat tota De distōne g̃ar p pres

Ecce q cōne eius q dr magr sententiarū
dist. xo. cap. bo vbi sic dt tuetur i sties
ordinib tota cetera ē et in singulis tres or
dines ut trinitatis similitudo i eis i sinuet i ipsa
vn dno tres ordines angelorū ē tradit
tros i singulis ponēs Sūt enī tres supiores
tres i fiores. tres medij. supiores sūt sera
phin. cherubim. throni. medij dna cōes. vtu
tes potates i fiores principatus archangeli.
angeli. et hec vba dno sūt i ce. g̃ar ca. vi.
b sic dt dno omnis theologi celestes essentias
nouē vocauit manifestatiuis cognitionib
has dni ut fatū q pstor paulus. s. q rapt
ē p tertiū celū et ibi dr vidisse q dno dr sep
sit i ce g̃ar ¶ Sēta g̃ hm q hic de distōne
g̃ar et ornatu eius ¶ Et de distōne g̃ar m
omī ¶ Et de diuisione g̃ar i spāli angelice
ga de illa i cōdim ¶ De di g̃ar i qmuni

E diuisione g̃ar i qm sic ob dr qmter
ab antiqs q g̃ar triplex ē. s. sup celestis
qua dicit ē dna et g̃ar celestis qua dicit
ē angelica et g̃ar subcelestis qua dicit
ē humana sive ecclesiastica ¶ Nōt aūt q illa que
dr sup celestis nulla sit hmōi ē enī i pa diffi
nicōe g̃ar q dt dno q g̃ar dni dr ois sac
et actōis ducē. dna aūt g̃ar nullū dr ducē
sce et actōis b dno ē aliarū. q sup celestis
sive dna g̃ar nō ē g̃ar ¶ Ad hr dno i cel
g̃ar ca. vi. dt sic g̃ar ē deiforme q tū posse
stans et ad imitatē eius dnitus illuminacōes
i dei similitudinē proportionalē ascendēs deo ille
illuminacōes sūt indite eo q indicū ē ab alio
acceptū et m deo nihil ē altius ascendens
ga i summo ē q i deo nō vr ē ee g̃ar et sic
nulla vr ē sup celestis g̃ar sed dna ¶ Ad hr
nulla vr ē sub celestis dt enī alexander
li de motu cordis q ata humana illuminatōnū
q fuit a pmo vltra relatōe ē perpetua post
vltima aūt nō ē aliqt i qd diffundat illumi
nō cū q subalē sit g̃ar q illuminatō exprepta
diffundat i aliud et humana nō hat i q
diffundat pr humana g̃ar nō ē i archia.
¶ Dicūt dd q g̃ar pt accipi b diffinicōm
ecclēsiam q paulo ante disputata ē et pt
accipi b nōīs cōposicōm ¶ Si p mō accipiat
i omnib ecclēsiastib p quas diffini
ta ē tūc pculdubio illa que dr sup celestis
sive dna nō dr g̃ar ipe loquendo. ¶ Si aūt bo
accipiat tūc g̃ar nō ē n sacra et ordinata
potās. et si ordo cessat ad ordinē inter pres
filij et spūs sci quo alū ē ex alio nō q alter
por ē alio tūc pculdubio i trinitate sup ce
lesti ē g̃ar. q dā ē enī sacra et ordinata po
testas i filio et ex pre et i spū sco ex patre
et filio et hoc intendit magr dicēs in li. iō dist
ta. s. b sic dt in singulis g̃archis tres ordines st
ut trinitatis i eis similitudo i sinuet i ipsa et
ipse hor dt dno li de di. no. ca. ni. q exp
tre lūmū b q principū ē totius dnitatis
ab etno procedit filius p q iacōm et spūs sci
p spiracōm ut dna luna et dni flores. et
p bo pz solutio ad bo q ob de sup celesti g̃ar
¶ Ad id q de subcelesti sive humana ob dd.
q licet humana nō habeat alia g̃archia pt
se i q diffundat illuminacōes a deo ut ab agtis
acceptas tū i sepa distinctōes hr i fiorū
supioris gradus b quos supiores diffundē
debent illuminacōes i inf fiores et in his cōside
rat sacra et ordinata potās ¶ Ad dcm alex
andri de motu cordis dd q ata humana vltra
relatōe ga i qd i corporata ē et sensibilib cō
iuncta illuminacōes nō pticipit n i speculo et in
enigmate et ymagine et vestigio quas angelis
pticipit i verbo q ē pa relata i intellectualib ne
ad illuminacōm et hoc ē q dt dno cel g̃ar n.
ca. sic celestes ēncie ut intellectus i telligūt
mota q eis fas ē dnas illuminacōes in sepīs
nos bo sensibilib ymagib i dnas q posse
ē reducim cōtemplacōes p a ad cor. xm. vide
mus nūc p speculū i enigmate tūc aūt facie
ad faciē ga tūc sic dr ay. xi. xiv. et mus sic
angeli dei i celis i gradib eis ecclāstice g̃ar
supiorū ē limpide videt dnas illuminacōes
et sup i fiores i parabolis et similitudib eis sic
dere eas sicut apls dt vo ay xm. vobis da
tū ē nosse mysteriū regni dei celis aūt i pa
bolis et pz solutio ad totū Qr i qm de ecce
Ecce do q. distōnis g̃ar angelice

De spāli distōne angelice g̃archie q
i ducta ē paulo ante et de qua dno i ce g̃ar
ca. vi. dt sic ois theologi celestes ēncias
nouē ee vocauit ¶ Circa qua diuisionem
quirit duo Qro pmū ē de ecce diuisionib
i qm ¶ Secm de singulis g̃archis i spāli qm
qrit ca Qro pmū ē cudmodo ne sit
ista diuisio. ¶ Secm de sufficacia diuisionis
Tertiū de ordine diuisionis et diuisi

Qr cui modi ne sit ista diuisio

Ad primu obr sic dr doc q ter diuisionu q multiplex. t diuisio t eni diuisio vocab i sigfi cacoes et t diuisio totius vniusalis i spes sui ptes. et t diuisio totius integri i suas ptes. Qrar q cui modi sit ista disio qn dr qar alia supior alia i fior. alia media. costat ei q no vocis i sigficacoes qar eni p vna tcc cione pdicar de tribz illis et costat itu q no t totius vniusalis qa totu vniusale p eq pote cia t i qualibet pte sua qar aut p eq potecia no dr de supma media et i fima imo potes tior t i supiori qua i media ut i infima No pt ee totius integlis i ptes qa totu integ le no pdicar de aliqua pte sua. dom ei net t pies nec fudametu. nec tectu. h qar t ta supma qua media et qua i fima et p dicatur de eis h completa sui rationem. Nec pt dici q sit diuisio accidetis i subiecta sicut albu diuidit i mile et cignu qa qar sic pacti oes dicet de supma media et i fima q flm t Nec pt dici q sit accntis i accidecia qa nec qar i qm t accns nec ptes eius sut acci dencia Et cu no sint plres modi diuisionu h arte et ista diuisio nilla illaz sit. vr no ee artificialis disio Si forte dicat q t totu ptatiu sicut tegnu q diuidit i ductatu et plidatu et pfuca Contra i ptibz totius po testatiu sic t q i seqnti pte h eminetia t p qa dicut duo et doc q qtq pt potecia i fior pt et supior excellent et eminet h no coltit h hoc q qtq posset pma qar posset media et i fior excellent et eminet q flm t Soluto dd q hec diuisio totius ptatiu t i ptes ptatiuas vn qcdd t q no t voab i sigficacoes nec t totius vniusalis i sub iectiuas ptes nec totius i tegralis i ptes i tegrales nec accntis i accidecia nec accntis i subiecta sicut pbatu t h t totius ptatiu i ~~tegralis~~ suas ptes Ad obiectu contra dd q dicu doc et duo verue et qualit h male accipit ordine ptatu ptas eni po i mimo sul et pfrat i medio et coplet i maio vn sic debet i fre. q qtq pt i fima sacrhia pnt media et supma excellent et eminet et hoc vm t

Qr de sufficecia dionis

Ecu do q de sufficecia huius disionis et ut qo melius intelligat ponat diuisioes dr aut mgr in simaz dist 19. ca. post pdica q tres sut qar et qlz hr tres ordines tres supiores sut Seraphin. cherubin. thronu. ac medy sut. dnacoes principat ptates. qn fiores sut virtutes archangeli angeli qpt q antiq ppositis. s. et rolhelmus alcisidoresis tres dipnit qarchias ee. s. epyphania. ypp phania vpophania epyphania sic diffi nit epyphania t calescetis affectus i tendio altioris intellectus fastigio iudicij labera tesultacio distributa t vperphania diffini nt sic vyphaia t dina illuiacio sui principes mescaleri tenen i signies vsu dnandi edo tons arcesq grau dicut eta isti q i diffini tde epyph po i calescetis affectus i tendio ppt seraphim q mlp totus ardens ut totus i tendens altioris intellectus fastigio po pter cherubim qui i tp plenitudo scie. iudicij liba ppt thronos de quibz dr ps. q i eis dus sedet et sua iudicia disonit In diffinicde aut vpph dicut q dina illuiacio sui principes mescala ri tenencia i signies po ppt principat qa ut dicut t mescalace tenencia doce ut om tuiq h sui gradu tenencia exibeat vsu dnandi edo tes po ppt dnacoes quoq ut di cut t doce vsu dnandi arcles q qau dicut q po ppt ptates ptatu eni t arce cotiras ptates ne tm noceant q nocte vellet ut dr ps. vpophania sic diffinit vpophania t dim pticipu ne legibz occies. secreta tene lans h discreta pticipacom et dicut q nate legibz occurrentes dr ppt virtutes quaz ut dr ps. t mirabilia facte q fiunt cotra leges ne secreta tenelas h discreta pticipacom di cut q ppt archangelos et angelos dr qa t secreta amicacie. ita q archangeli maio ra. angeli vo minora amicant ut dr ps. d lia diuisione pmit duo i ce qar ca. vi q sic dr dimis nr pfor. hoc t paulus ad cothe pma quide qarchia ee dr circa deu exnte ipp attete ipi et am alias i mediate vmer sissimos eni thronos et oculosos et pe nosos ordines cherubin hebreoz note et seraphim nociatos h omibz suppositu ppmq tacte circa deu i mediate collocari dinoz aut trade eloquioz manifestacom. tum q hic ordinatu qi vna et eq ordinata et vere pma qarchia glosus nr mgr ait paulus. qothes qua no t alia deiformior et p se p oparibz dimitatis illum actibz i mediate i tentior. h vo ee ait ex dna coibz virtutibz et ptatibus completa et hiaz nomisse qarchias dr ee pm cipatum archangelorz et angelorz dispo sicom Qr q de sufficecia harcu diuisionu vr q q plto plures debeat ee qa si vna at cipitur penes i mediate coiti i deu. s. pma et alia penes coiti sup hominem. s. tra. media accipit penes coiti sup media natura h t sup angelum. media aut sut multa h none ordines. q vr q medie qar sut multe.

90

¶ Ad hc tre qar ca. xo. Deo9 sic hierarchiam vniqq
q et celestis et humanus animq spales hr et p
mas et medias et vltias ordinacões et stri
tes q vr q p quilibz angelorz et p quilibz anaz
sit dispositio qar. et qsi infinite sic nulte erit
qar et qsi infinite. ¶ Ad hc vr q no debeat
ee n due dam eni vni. Duidunt angeli i du
os ordines sacri principatus q e qar dr eni
sic milia milium ministrabat ei et decies milies
centena milia as. ei cui q qar principatq angele
lorz no sit n penes assistere at ministrare pt
q no sunt n due qar. vna penes assiste alia
penes ministrare ¶ Si forte dicat aliqs q
ta sunt de ceni q ar. s. ordo scia et actio et penes
hec tria tres accipiunt qar. hoc stare no pt
qa p hoc tres ordines pe qar ab ordine de
noiari debent et hoc fim e qa nullus eorz de
noiat ab ordine. sile tres medie qar. deberet
denoiari a scia q fim e cui omis denoientur
a pnate et sile tres ifime qar denoiari ab
actione q cum fim e. principatq eni no de
tur ab actione nec etia archangeli nec aqli
¶ Ad hc ordo scia et actio omi qar. sunt omia
p qar. distincto no pt ee p omia qa nichil
distinguit p omne p p ppri. q distincto qar
no e penes ordine sciam et actiom ¶ Si forte
aliquis dicat q tres sunt actq qarchici p
gace s. illmare et p fice et penes hos e di
stincto qar. i tria p eande rionem stare no
pt. illi eni actus comunes sunt omi qar. per
omne aut nichil distinqz nec ad ppias spes
nec ad ppias substas ¶ Ad hc dicunt quidam
q tres sunt cui ad quos constituit angeli pm
illmacom ad deu constituit p illmacois acep
cone ad angelu p illmacois et acceptionem
ad angelu et cissione. a quibz da eni acci
pit illmacões quida angeli et m q dam
cissimdit eas ad horem aut constituit
p illmacois cissione et penes hec tria
dicit distinqz qarchias ¶ Contra mgi. hu
de sco vr i quarto sti li. ce qar dr sic i eo
q angeli illmant sunt gre p tripes i eo
do q illmant efficiunt p tis consortes et
constat ex his duobz omis qar. si q hor qne
e omi qar et accipe illmacões et dare nulla
i ppa spe et ee pt distinqui p illa ¶ Solucio
dd q ppe distincto qarchiaz accipit penes
duo. s. penes simplicitate et subtilitate et
dimitte limis q e i illmacone et penes ana
logia intelligentie angelice ad tales illmaco
nes ¶ Ad ut melius intelligat accipiendu est
exeo q dr i li. de cais ibi eni dr q bonitates
q sunt i ca pma i ea puritate et nobilitate
qua sunt i ca pa no sunt preceptibiles ab aliq

intelligentiaz haz cui pspicacius et nobilius
et simplicius participant ab intelligentia primi
ordinis qua ab intelligentia secdi ordinis inferioi
et sic deinceps ita dicim q cui angelus p
intellectum medius sit mt limite verbi et rona
lem aiam q hr se i analogia medij ad vtrqz
extremoz. medium eni aliquo mo ptingit
vtrumqz extremoz vni illi angeli q se hnt in
essentie simplicitate et intelligentie. p spiracite
ad illmacões dinas percipiendas i ea puritate
et nobilitate qua maior sub deo neq intelligi
ad illmacões dinas et vbi pa relacone hnt
se et sunt de pa qar. qlli vo q ba relacone hnt
se ad illmacões easde p porcone pitacis q
recepte sunt i intelligentia angelica hnt se ba
relacone ad illmacões et sunt de media qar
qlli vo q se hnt ad easde illmacões p q cissu
sibiles sunt i rionalem aiam cui intellectus co
nuitus e cotinuo et i tpi. tria relacone hnt
illi se ad illmacões dinas et sunt de ifima
qar. et sic penes tplice porconem intellectus an
gelici ad illmacões dinas distinguunt tres
qar. ¶ Q aut hoc vim sit probat p ea q dicit
Deo9 vniuersiqz qar. ee ppa. De pa eni dr i li.
ce qar ca. vi. sic p celestiu eeiaz dispo in
circuitu dei et circa deu i mediate stas et
simpr et i cessant circuiens etia eius stiaz
p excellentissima q i angelis pp mobilem
collacom et hui ppetates subdit sex. pa
e q mitas et bitas videt puteo co replaco
nes. ¶ Tria e q illmata simplos et i me
diate fulgores accipit a deo ¶ Tertia e q
dino alimeto repleta e ¶ Quarta e q mitra et
po data fusione solacz domestica et omisi
ta dine refectois vnitate replet ¶ Quita e
q mitra q mone dei et cooptacone digna effita
e in sillitudine ad deu bonacz hitudinu et
acdinu ¶ Sexta e q mitra dinoz suppoite
hor e eminet e cognostes et dine stile et
cogtois i participacone p q fras tfita hor est
p q possibile e sibi p analogia simplicis
entie et p spiracitatis intelligentie dispo
ad pmas et supimas illmacões i media
te a deo fluentes ppt q dr q i cessant choz
ducat circa illas et circuit eas q exponens
bitis maxi i gmeto dr q ba pmis non
vniuntur p distat ab eis eeiliter et intelli
gendo se intelligit id a quo sunt et a quo illu
xerunt et q sit p nam singulis intellectibz ange
lorz e impetus desiderij ad deu tendes et ir
ta eu veluti circa tenr circularis chorus
ut circuli circa signu. i centri a quo statutu
e etem p etia nase nitate vniqdq eoru
q sunt circa deu chorus ducat su chorus cpn

dicat illud esse q̃ e auctoritas affirmans Deiusus
e q̃ prima hierar circa deum immediate dispositur q̃
ius p̃ essentiam ei non unitur sit participatio multi
uniatur contra quinus equali distantia sp̃ circa eam
ipsum ita etiam angeli p̃ hierar tota mentis intentione
semp tendunt se in deum ut illuminationes divinas in ea
puritate qua in deo sunt participant p̃ q̃ possibile
est eis et illis felicit gaudeat et delectent et hy
extasio eorum ita divinas illuminationes vocat circula
tio motus eorum et chorus et exprudium q̃ ducunt
circa deum ¶ Spetaces aut sede hierar ponit in ca
vm. sic Ecclia hier e has hmi spetaces deformes
purgat quide et illuminat et perficit quia ad modum
dant e a divinis illuminationibus multis sibi ho per
prima hierarchica dispositionem et p media illa ha
manifestione delatis Deinde e q̃ ha hier accip
analogia p̃spiciacitatis intelligentie ad illumi
nationes divinas non p̃ manifestatione ad ipsos angelos
se hierar delatas p̃ p̃ prima secta eum hierarchia
non immediate a deo purgat illumat et perfect
et p̃ hoc pz q̃ p analogia se ipsorum ad illumi
nationes divinas constituit ha hier Terte hier
spetaces ponit Dyo cap. 15. sic dicens qui ange
li sic p̃ divinum complent et terminant totos cele
stium mentium ornatus p̃ hoc q̃ ultima sit in cele
stibus substantiis hmi angelica spetacula et magis
a nobis angeli quia pores manifestabiles et apti
notati q̃ etia q̃ manifesti ipsis e hier Deinde
e q̃ i prima hier constituit porrone p̃spiciacitatis
intelligentie ad illuminationes nobis proportionabiles
et manifestatas et in complet hierar dispositionem
q̃a ille sunt in flores illuminationes ad quas intellectus
angelicus proportionari beat h° aut Dyo probat
p̃ biblia Zach. 5. et Dan. 8. dr q̃ impetit dei
ad angelum et locutio significat illuminationem p̃
portionis immediate a deo in prima hierarchiam
descendentis et induit hoc q̃ dicitur vi. hom
b p̃ceptum filius dei angelos quietes. quis
est iste qui venit de edom tinctis vestibus
de bosra illuminant dicens. ego qui loquor in
iustitia et propugnator sum ad saluandum. et id
hic rubetu et iumentum tuum. et sic quientes
iterum p̃ceptum illuminant dicens torcular calca
vi solus et de gentibus non e vir mecum Dispo
sicione bo he probat hier. p̃ id q̃ Zach. 5. dr q̃ an
gelus clamauit ad alium angelum et p̃ id
q̃ dr Dan. 8. q̃ vnus supior angelus dixit
eum q̃ clamor ha longe sonat significat illu
minationem distante a p° illuminatore et per
alium sic p̃ medium delata Terte bo hierarchie
dispositionem dr significari za. 1. v dr angelus
qui loquebat in me v significat illuminato deste

dens ab angelo in homem q̃ p̃ut e terte iare
vni qa theologi hore auctores sacre scripture
ipse s. et apli sic tripliciter locuntur de illumina
tionibus dr eos p̃ hoc significare triplice iarar
angelorum. p̃ hoc pz q̃ sufficiens e diuisio in
supma media et infima hierarchia eo q̃ illu
minationes a deo descendentes in ista triplici st
portione et non in plures ¶ ad primu 9° dr q̃
licet media infinita sint in uno tu in ratione medii
et fori non sint n vnu et ideo proprie illuminationibus
ad media natura vna e spe et rone penes
quam accipit media iarar et ideo media non e
n vna ¶ Ad 2d dr q̃ Dyo non intendit q̃ p
quelibet angelum et p quilibet animam sit iarar p q̃
quilibet angelus et quilibet anima p̃ proprietatem tra
paritatis sue aliqui altiori aliqui media
aliqui inferiori illuminatione participant et bruta ¶ ad
2d dr q̃ iarar non simpliciter penes assistere et mi
nistrare p obsequia angelorum accipiunt penes
illa. quida em obsequit assistendo et quida
ministrando. p distinctiones iarchiarum accipiun
tur penes proportionem contemplative virtutis
ad triplicem illuminationem ut dictum e ¶ Ad 3d
dr q̃ illa assignatio sufficiens illa e sicut
probat obiciendo. Et p hoc pz solutio ad seqns
oriendum e em q̃ probat obiectio ¶ Silr dr e
ad seqns q̃a penes hos tres actus non distin
guit iarar sicut bn probat obiciendo ¶ Ad 4d dr
q̃ penes tres timos non accip distinctio iarar
omis em contulit in deum p acceptionem illuminationis
p quam ut dr magr hugo efficiunt greg et limis
principes et omis cissimilitudinem in flores ut p
se ut p alios ut p q̃ dr efficiunt principatus ipsorum
tes et hoc ia sufficiet determinatu e in tertiam
de mussionibus angelorum ¶ Ad q̃ ob in q̃tum con
cedendum e sicut dr magr hugo hic exponat q̃
tuda dicta

Hoc q̃ dr de prima iarar
de epyphania. ha yphania. tria ypo
phania et de distinctionibus quas induciunt.
hoc tertiu dr q̃ verba ficta sunt q̃ Dyo nusq̃
dr. nec p sensu nec p verba. theologis et Dyo
nisiq̃ attribuit libertate iudicii silr pin
cipatus nisiq̃ posuit in iarar ha in tria et
brutes nisiq̃ posuit in tria sed in ha vn verba
illa tanquam ficta abiicenda sunt. 2d de ordine

Circo q̃ de or- dinibus et diuisi

Dine diuidentu et diuisi vr em q̃ it
diuidentia illius sit ordo quinq̃ em p̃tes
subiectiue aliq totu diuidit q̃ p vnam
rem p̃dicat de ipsis non p ordine p coequa
sunt in illo sic homo et asinus et equus coequa
sunt in animali iar p vna rone p̃dicat de ipsis
ha et tria ut Dyo vult dr ei p̃a q̃ hierar

p̃ ystam

p̄ p̄ſtam cōnem q̄ar̄ et ſilr ſa et ſilr tcia·
q̄ tres q̄ar̄ coeque ſunt ī hoc q̄m q̄ ē q̄ar̄ nō
q̄ hēt ordinē ī hoc q̄m ¶ Contra p̄mū p̄mt
cū nōia ſint ordinata ut d̄ē p̄ſtant d̄ē aut
p̄ma q̄ar̄ ſa tcia. ſilr ſupma media ī p̄ma
et nō p̄t dici q̄ ordinē ponat h̄ nōia nī ī hoc
q̄m q̄ ē q̄ar̄. q̄ ordinē ponit ī hoc q̄m q̄ ē
q̄ar̄ ¶ Solutio dd̄ q̄ p̄ticulares q̄ar̄ ſ̄ ordinē
p̄ticipat hoc q̄m q̄ ē q̄ar̄ ē cōm q̄ar̄ omnib
totī p̄tatinū ad p̄ticulares q̄ar̄chias ī toto
aut p̄tatino ſic ē ut dicit Boē et Dyo q̄
q̄tō p̄t potētia ſup̄ior p̄t ſupior eminēt et ex
cellent ſ̄ nō cōuertit et ſic ē ī q̄ar̄chys q̄a q̄tō
p̄t ſup̄ior p̄t et media et ſupma. et q̄tō p̄t
media p̄t ſupma ſ̄ nō cōuertit et ē mēt eas
ordo p̄tatis ſiue facultatis p̄ticipādi illu
minatōes d̄inas ſic ī angelis ī q̄one de Rome
ſ̄ q̄ar̄ dicūt ē ¶ Ad p̄mū q̄ cōtra hoc ēē vī
dd̄ q̄ hoc argū procedit ſi hoc q̄m q̄ ē q̄ar̄
de p̄ticularibz p̄dicaret ut vniūſale hoc at
ſim ē p̄dicat cōm ut totī p̄tatinū q̄ medū
ē mēt totī vniūſale et totī integrale et cō
uenit cū toto vniūſali q̄a p̄dicat de q̄libet
p̄te cū toto aut integrali cōuenit q̄a ſ̄ per
ſectam ſui cōnē nō ē ī q̄libz p̄te ſ̄ ī ſupma
cōm p̄ū aut hēt ī quo differt a utrobz toto
ſ̄ vniūſali et integrali q̄a in eo q̄tō p̄t po
tētia ī ſup̄ior excellent et eminēt
ſ̄ nō quitit ſic p̄z ī ex̄. boetij de regno q̄tō
ei p̄t p̄ſtus p̄t preſes excellent et eminēt
ſ̄ nō cōuertit q̄tō p̄t p̄ſes p̄t rex excellēt
et eminēt ſ̄ nō cōuertit ¶ Est etiā ex̄ī ī ana
lōis ī qua ſit d̄ē p̄hus ī ſ̄. de ala vegeta
tiuū ē ī ſenſitiuo et ſenſitiū ī cōuali ſic ti
gnū ī ligno et ī q̄tō q̄tō p̄t vegetatiū p̄t
ſenſatiū excellent et eminēt. et q̄tō p̄t ſe
ſitiū p̄t cōuale excellent et eminēt ſ̄ non
cōuertit p̄t q̄ d̄ē p̄hus q̄ tō p̄tū talis tota
ī ſic tō ſigē vna cū figura p̄tate cōtine
tur ī alia q̄ cū angulos hēt poligonū
tot ſunt ī eo ī angeli p̄tate vn q̄tō p̄t tri
gonū. pentagonū et exagonū excellēt
et eminent ſ̄ nō cōuertit ¶ De ordinibz
ſeraphiarū et p̄mo de p̄ma q̄o m.

Circa q̄ de ſingulis ſeraphis ī ſpāli et
q̄ruit tria ¶ Primo p̄ de p̄ma ī q̄ar̄ ¶ Secō de
ſecda ¶ Tertio de tcia ¶ De p̄ma q̄ar̄ q̄ruit nō
Primo de ordinibz ī ea positis ī ſpāli ¶ Secō
de ēbus ordinibus ī q̄ ¶ Tertio de ſuffi
cētia illorū ordinū ¶ Ad p̄mū de q̄ar̄ ēt q̄ de
ēt ordinū ¶ De ordinibz q̄ruit ta ¶ Quorū
p̄mū ē de ſeraphim ¶ Secō de cherubim ¶
Tertiū de thronis ¶ De ſeraphim q̄ruitur

duo ¶ Scilicet q̄ ſint ¶ Et ſ̄o q̄ ſint p̄petuates
eius ¶ Quid ſit ſeraphim.

Ad p̄mū accipiant verba dyo. q̄ vij cā.
ce q̄ar̄ ſic d̄ē Gram ſeraphim nōiatōm
q̄ q̄ hebreorū ſunt ſcētes aut īcēdentes ma
nifestace aut calefacientes ¶ Sed cōtra hoc
ob̄ ſit p̄ma cōdūſio ī deū p ignē amoris
ē ſ̄ accipe et nō ſ̄ age. ſi q̄ d̄onū a quo
denōiant accipiūt et nō dant deo a quo
accipiūt vī q̄ potius debent dici ī censi et
calefīi quā ī cendentes et calefacientes ¶
Ad hūc dicē ſunt p̄petuates ignis illūnatōſ et
vstiua vstiua hēt ī q̄ ē elemētū illūnatiuū
ut d̄ē ar̄ī ī ſ̄. de ala hēt excōmēcia cū p̄pe
tuo ſupimo corpe h̄ ē ī ī celo. q̄ illūnatio dig
nior ē quā vstiua p̄petuas et a dignori debet
ēē denōtatio. q̄ vī q̄ potius deberēt dici
illūnantes quā ī cendentes ¶ Ad h̄ Basilius
ſup ī. ps vox dñi ī cēdentis flāma ignis
d̄ē q̄ in die iudicij vox dñi. ī p̄cepti dñi in
cēdet flāma ignis ita q̄ illūnatio ascēdet
ſursū ad b̄tos ī celū et vstiuū ī mf̄nū ad
locū damnatorū ex quo accipit q̄ q̄ illu
minatio q̄petit b̄itudinē et vstiuū damna
cōi. q̄ ab illūnatōe potius debent denōtā
ri b̄tissimi angeli quā abustione ¶ Ad hūc
cū p̄petuas ignis ſit ſicitas ſeqnis calidē
q̄rat vtrū ad ī angelis ſit cēdens ſicci
tati et vī q̄ ſic debeat ēē Deut. iij. dī d̄ē
ut ignis cōſumēs ē ppt q̄ angeli deus ab
igne cōſumēte denōtant nō aut cōſumit ignis
ſ̄ hūdū ut d̄ē ar̄ī et cōſumēdo hūdū ī ducit
ſiccū. q̄ vī q̄ ad cēdens ſicitati cōueniat
ſeraphim. ¶ Ad h̄ ar̄ī ī top. d̄ē q̄ ignis ē ſub
tilissimū corpū ſpē et ī totus eius ī cūmis
ē altitudinis orbis et amitēna d̄ē q̄ vnūqq
tangit camerā celi lūme p totū orbis ī cūitū
q̄rat q̄ q̄ ſit cēdens ī ſ̄tis angelis illi p̄pe
tati ignis ¶ Solutio G. d̄ē et in ho ſimatū po
dist. xij. cā. hēt nōia illis nō ppt ſe q̄ vnūqq q̄
ordo illius domi cōſent nōie q̄ plenī accipit
ī mune et ſic ſeraphim a p̄petate ignis ſimt
ſeraphim nōiata. q̄a ſic d̄ē B' ī xiij ſermone
ſr̄ cant. angelos q̄ ſeraphim dicūt ipa cari
tas deus ī ſe a deo cēpit et absorbuit atq
ī ende cēpnit ſic affectōis arborē ut vī cū deo
ſpūs ēē videant. mſtar p ſtō ignis q̄ dū aeris
qude ī flāmat ſimū et totū calorē ī p̄mit ne
dicit q̄ colorē nō ignitū aliq̄ ſed ignē fe
rīſſe cūt amāt itaq̄ p̄cipue caritate q̄ mū
quā excēdit ppt q̄ caritas ſupmū ē ī deus
a quo ſupmi angeli denōiant ¶ Ad p̄mū
q̄ dd̄ q̄ ī cēſū et calefīi nō dicit n plenā

dnte sufficiencie caritatis accepte et no dicit
plenitudine copie qua qb pt resumde ⁊ aliu q
cu pfecto qare fit ⁊ effusione illuacoiis ⁊ aliu et
hac plenitudine copie no bt ignitu ꝑ ignis vn
ut potest q eo habundaa caritatis pte alys ⁊
fluie habundant. potius dicit calefacientes et
incedentes qua calefa et ⁊ censi ad a dd q
iste ꝓpetas luiosu. s. ⁊ calidu dupl cosidant
s. ⁊ se et ꝑ copacom ad vita qua facit vtq
eu vivificu pnd e ⁊ natis ⁊ secosidata. luiosu
dicu e vstuo et calefuo sic pbatu e auctie
dr et basily ꝑ ⁊ ordine ad vita qua facit ca
lidu prim e vite qua luiosu. q pz p hoc qa
luiosu no facit vita nisi p calidu. ta ⁊ nalibus
qua ⁊ spualibz. ⁊ nalibz enim cor. ut id q loco
cordis e p calore vivificu vivificat totu
corpus ⁊ spualibz aut vita gre et vita glie
ꝑ coplementu e ⁊ calore affectuis ꝑ caritate
et ⁊ lume ⁊ telligenie no eni ꝑ dispositom ad
a dd q calidu q descendit ad infernu e calidu
fumosu tenebrosu ei vstiu e cosumptiu et ex
siccativu calidu aut celeste ut dr ar. ⁊ xvi. li.
de animalibz vivificativu et formativu e et ꝑ hoc
illud nobilis e luiosu et ꝑ hac ꝓpetate ad ipo
calido denominant seraphin ad a dd q sic
ctas qualitas e mortificativa et nichil co
mune bt cu vita et io n e in angelis tidens
sicitati ꝑ potius sic calidu celi ꝑ ar le opatur
⁊ hmdo vivifico q e pri vite subtili ado ipm
et vivificado et fortido ita calidu dinu opa
tur ⁊ hmdo pietatis et denotois ad actu vite
gre et glie que actu suscape no pt destitutus
hmdo pietatis et denotonis et q dr deut.
iiij. deus ut ignis cosumes e. glosat dam.
q e cosumes oem malicia no hnore pieta
tis et denotois et q ar dr q cosumit hnore
et ⁊ducit sicitate dd q no cosumit hnore
nisi se trahendo et sibi affiando vn p se att
hit et p accidens cosumit et sic e ⁊ calore si
no q p se attrahit et absorbet ut dr v. ⁊
auctie p inductu et ⁊ hoc calor ignis filis e
calori dino ⁊ hoc aut q p actus sibi conuert
cosume hnore no bt similitudine. ꝑ potius sic
calor vivificus ⁊ ho. appellat et dilatat hm
du vivificu p oia membra ita calor dinus
post q fortit ⁊ calfit hnate pietatis et vere
denotois et gre appellat et dilatat p oia q sut
angeli Ad vltimu dd q subtilitati ⁊ angelus
tidens subtilitas centae q maior e ⁊ seraphi
qua ⁊ alys luiositati. tidet pspicacitas ⁊ tel
ligencie lenitati q ⁊ trinus e mch hns dep metis
ide. tidet gradus ordinis quo imediate lo
catur sub deo ut dr hnb. ⁊ p inductu auctie

Sed. Q. q sunt ꝓpetates seraphin

do q. q sunt ꝓpetates seraphin et penes qt
accipiatur. Sed ecu enumerat dyo ⁊ ce.
gar. cal. vn. sic dicens manifestatio dei for
mu suatu hcudinu noie declarat mobile
semp eos circa dina. et ⁊ cessibile calidu.
et acutu. et sup fluidu. ut intente et forsa
⁊ time et ⁊ flexibilis semp moncdnis. to
rgidali dr mocombz. et suppositos. ta qua
recalificas illa et resuscitas ⁊ silicem cali
ditate. ignea celitus et holocauste p ga
tinu. ⁊ ctinuelatu. et ⁊ extinguibile. hnte
sic semp luciforme et illu atma ꝓpetatem
ob tenebrose obscuritatis pfectie et ma
nifestatie. ho e seraphin noiato aut ma
nifestato docet et accipit dyo stas ꝓpeta
tes ex duobz. s. ex accipiendo illuacionem
amoris a deo. et exquirendo ea ⁊ floribz
Si pmo mo tit aut e exp te forme mo
nentis amate et amati aut ⁊ amati. sed
ad amatu tit e calidu q e tcia ꝓpetas. si
⁊ amatu aut simpr ⁊ ipm aut penetrido
ꝓtes et cordiones amati pte quas amat
Si ꝑo mo tit e acutu q e qta ꝓpetas. si
ho mo tit e supfluidu q e qnta Et iste qn
q accipiunt exp te mouentis amoris ex
p te aut mobilis p amore Si accipiatur
exp te ⁊ tellanis q cu affectu mouet tit est
illa qua dr ⁊ tente si attente. si aut accip
exp te affectus moti p amore tit e illa q
dr ⁊ time q e septa. amor enim ⁊ tim affectus
e voluntatis amatis Si aut accipiuntur
ꝑ motu quo mouet amas ad amati aut
accipiunt ⁊ aptitudine ad motu aut ⁊ motu
ipo si ꝑo mo tit e mobile q e ꝑa ꝓpetas
si aut ⁊ motu ipo. aut ꝑ se. aut ⁊ continuita
te motis si ꝑ se tit e ⁊ cessibile q e ꝑa ꝓpe
tas. si ⁊ continuitate motus. tit e illa q dr
⁊ flexibilis sp moncdis q e vii ꝓpetas
et ste. viii accipiunt ꝑ illuacom accepta
ad ama du enim qui fons e illuacoms ex
pte qnuicacois qua ista qnicant alys
subditis accipiunt alia vii illuaco et
accepta ⁊ subiecto angelo aut cosideran
ꝑ id q e fu ꝑ ꝓam aut ꝑ effectu que facit
⁊ ipo Si ꝑo mo sic e illa q dr igneu celitus
q e xiii ꝓpetas. si cosidar ꝑ ꝓpetate ⁊ lume
qua bt ipa illuacio ⁊ fusa ⁊ floribz angelo
tit e illa q dr ⁊ ctinuelatu q e xiiii. Si aut
cosidar ꝑ ꝓpetate ⁊ calore tit e illa q dr
⁊ extinguibile q e xv. Si aut cosideran
exp te effectus que facit ⁊ eo q illuabitur
aut cosidar ꝑ coplementu effectus aut

9 p dispositorum ad a^d complementum. si p^o modum tunc
e illa q dr exemplatum q e ipsa qa completo of-
ficium illuminatus illuminatus efficit exp illumi-
natus si autem e p dispositorum ad illud aut
illa dispositio e p lucem aut p calorem si e p
lucem tunc illa quia d^t p^ne^q sit semper luci-
formis et illuminativa ppetate ois tenebrose
obscuritatis prosecutrice et manifestatrice
16 q e xvi ppetas. Si autem dispositio sit p calo-
rem aut e p timorem a quo purgat calor et
sit e illa q d^t holocausto purgatum quem
13 xm. si autem e dispositione p timorem ad quem
movet calor aut e i dispositione simpr aut
i dispositione vletia. si primo modo tunc e illa que
10 dr accalificatas q e v. ppetas. si p^o modum tunc est
11 la q dr resuscitatas similes caliditate q e xi.
¶ Post hec qtra ppetates i ductas multe sunt
earum videt supflue cum omne dr mobile super-
flue vr i cessibile ¶ Ad hc cum dr supflui dn
vr supflue calidum q vnum suppo i alto ¶ Ad
hc cum dyo assignet hierarchias ppas angelis
ut ipse d^t sit manifestaco deiformium suorum
hierarchum seraphim notaco docet sr q d^t
gmetator sic qm deiformes sui dicuntur spe-
cies hierarchie hierarchiales ee ait i dlmis icel
lestibus no convenit arbitri magn dyo. virtu-
tes intelligibiles sui spiritales more acide-
tum quig admodum i nobis ipsis fuit dyvi-
si ut a i alio subiecto sit qualitas q da
effectum sit. acides enim omne illuc depulsum
e. si enim hoc esset no vivet i semetipsa an-
gelorum esset nec deificari ipse q^m fore pos-
sibile valuisset hierarchias q^o atq virtutes
q i ipsis sunt celestes sunt ppt i materialitate
Ex hoc accip q dyo no assignat in ea q
ppe et celestes convenient. no q^d debet accipe
ppetates ignis. qa ille spiritalibus substantiis
no conveniunt ppe p symbolice ¶ Ad hc acutum
equoce e in angelis et i moribus. et i saporibus
et i ingeniis et no determinat hic q i sig-
ficaco accipiat et sic relinq intellectus
confusus ¶ Ad hc d^t forsitan i continue et
p hoc q d^t forsitan vr i mie q hec ppetas
possit i ee et no i ee et hoc e contra por-
phirium q d^t q ppm soli et omni et pp convenit
¶ Ad hc hoc q d^t i flexibilis sp mocomis
vr suppon i incessibili et mobili et ita vr
q supflui ¶ Ad hc cum dr resuscitas in
suum caliditate vr i mie q i floreis pur-
gari superioribus et sic i floreis omnes pur-
fieri de superioribus q p^ly e ¶ Ad hc cum d^t

holocausto purgatum. vr i mie q aliq p-
gubile sit i mfloribus q p i cedum amoris
purgat et hmo q^ntum vr dice ifra i eode
ca^o. vbi sit d^t p^a sat q subditis oio nescies
e q timuerit ¶ Ad hc cum d^t i circumlatum
no vr assignare ppm seraphim cm ei angelo
ppm e videre facie ad facie sine velamine.
d^t xxm^o. angeli eorum sp vident fa. pris
mei q i ce. e ¶ Ad hc q hic d^t i extremgu-
bile vr supflue. supo^r em i hoc q dicit
ugrem. cum tu em i extremgubilis e ut d^t
ar. ¶ Ad hic luciformem et illuminativa pe-
tate magis vr convenire cherubim q sera-
phim plenitudinis em sce lucis e potius
qua caritatis ¶ Ad hc vr q illuminacio
seraphim no sit tenebrose obscuritatis
prosecutrip et manifestatrix cum nulla talis ob-
scuritas sit i angelis pt jam ut p e ut lucis
hm ipse dyo i eode ca^o. sit d^t centrias de
suma qat puras ee estimandum e ut non
i mundis maculis liberatas et i quacumq bus
neq ut materiali receptias fantasiatum
p ut cum diminuone mundas et altiores et
omni supfirmato templo p excellentissima
castitate omibz deformissimis bruteis sup
collocatas ¶ Ad hc q hic q difficile sit it 90
p sequi tenebras et manifestare eas ¶
Dicunt dd ad p^m q moli ita amatum al
tissiorum e angelorum et hoc e ide q i precedi-
tibz dam e q e chorum dnce qa q^mus sint
altissimi i archiis angelorum tm ad hunc
hnt quo movet alcius i qua summa mar-
chia dna q thearchia dr a dyo. hoc e di-
mus principat ¶ Ad a^d dd q neutri super-
fluunt qa caliditum motium adeis i amate
supfluum aut d^t fervore caritatis p omis
ppetates amabilis. ¶ Ad a^d dd q hierarchi-
nes ille a quibz accipiunt ppa no dicuntur
celestes ita q sint ipsa cen. qa si essent ipsa
cen no essent hierarchines p dicit a gmetrito
te celestes qa date sunt cum cen p hierarchias
atos et nales potestas et no sunt acquisite
p assuetudinem et doctrina q admodum i no-
bis ¶ Ad a^d dd q licet acutum equoce sit
tuis q p dta sunt. cum acutum accipit hic i spa
li significaco sic i effectu. qa sic i ingenium
dr acutum q subtilis penetrat omes intelli-
gibilium ita amor dr acutus q subtilis pe-
netrat ad omis omes amabilis ppt quas
amabile e ¶ Ad a^d dd q p hoc q dicit

forsitan ſ nullam ĩmit. Dubitatõm ſ ĩmit
q amatũ ĩmitimis ſmb vno mõ pt attmg
gi et alio mõ nõ. ſ em q ĩfimitũ ẽ nõ penet
tur ab aliqua creata. ſ ſ q amor cõſida
tur ĩ amãte penetrat ad ĩtima ſ ſui poſ
ſibilitate et facultate ¶ ad a^d dd q ĩflex
ibile pfuore amoris dr pt fluore eius nõ
ſmit ſe flecti ab amato mobile dr p ipm
amore. ĩtrſibile aut p cõtinue amoris
fluxũ ha deſere amore amoru rta amatũ.
ẽ langue amore et fastidire gmatũ q'm
ſeraphim actide nõ pt ¶ ad a^d dd' q ſupi
ores reſuſcitat ĩferiores ĩſilem caliditate
nõ p eq̃ pantia ſ p mitatõm et ĩo nõ mu
tat ĩferiores ordines ad ſupiores nec illi
de jarchys ĩferioribz efficiũt. de ſar ſupi
ori ¶ ad a^d dd q omnibz jarchys conuen
pueraci illmari et pfici nõ a vitio ſd cõ
tumelia ſ a deſſiditudinis hitu ut dr Dyo
hor ẽ ad habituali puatde pcepte illma
tois ab illmatore. Hac em hitu gle puia
tus ẽ aliqua pticipat ea ¶ ad a^d dd q
ĩ ĩtumelatu dr duobz modis vno mõ p pna
tõm vi q ẽ ſpectũ et enigma et ſic omb
bti angeli et alie ĩ ĩtumelate videt Aliomõ
dr ĩ ĩtumelatu pſeptm et nõ ĩ alio obi tu
et ſic ſola ſupma iat ĩ ĩtumelate videt
media aut iar lume dmũ videt ĩ angelo
fulgeb lume ĩmfima vo videt lume dmũ ĩ
ſymbolis et ſpebz ꝓportionatis ĩtellctu humano
ſit ĩ gone de diſione iar dtũ ẽ ¶ ad a^d dd
q extmguibile eo dr q effectus eius ĩtuitil
luiatu nõ oriãdit et ſic nõ ſuppo ĩ igneo. ce
latus. igneu em celatus licet ĩ ſe ĩextmguibi
bile ſit tn ſepe caret effectu pt deſectũ eius
q ignit ¶ ad a^d dd' q ſic dr Dyo oia q
ſunt ĩferiora conueniunt ſupioribz. excellet
et continet et cũ tres ſint ſpebz ignis ut dr
ar. ĩ top. carbo. flama. et lux. carbo ĩ tre
na m^a ĩ qua micat ignis. flama ĩ fumosa
m^a accesa. lux ĩ ſpe pte p q lucifome hre
et illmatiua ꝓpetate p^o p ſe conuenit igni
et ſeraphim qui ab igne denominat. cheru
bim aut nõ queũt p^o ſ ſacro ĩ quod luceb
ſecũdũ determinata natura lucetis ab alio
q illmat ipm ¶ ad a^d dd ſit paulo ante
dctũ ẽ q tenebre ſi tenebrosa obſcuritas n
dr hic de aliqua tenebra materiali ſ ipſa
hitualis puatio illmatois qua pticipit illu
mat^o ab illmatore aliqua hat ea p the
ophamia a deo fonte lmis p illmatorem
ĩ illmatũ deſcedente. Her em obſcuritas ſi
ĩ eq̃ natde pt ee ĩ quoribz angelo ¶ ad vlũ

dd q p ſequi tenebras ẽ pelle tale ignora
tia ſine hitu deſſiditudis manifestate aute
e forma lmis ĩ forte et ex^d pm illmato
ris efficie ¶ q ſit cherubin. 90

Unde q de cherubim et qrũt duo hic
q ſit. et q ſit ꝓpetas eius ¶ ad pmũ
ſumat verba aug^ni Dyo ca. vii. ſ ſic dr
cherubin notacõ manifestat multitudinem
ſcie aut fuſione ſapie et ob^z de hor q de
multitudine ſcie. multitudo em cõſiſtit ĩ plu
ribz deſcretis. et ſi ſcia ẽ de hys e ſcia de
ente creato tm^d principia ptes ſũ dre pas
ſiones ĩ multitudine cõſiſtũt et her oia
ſcia glie. a tali q^o nõ denoi at cherubi
ſ denoiatur a ſcia q ẽ a deo ĩ theophanis
accepta et her ſcia cõſiſtit ĩ vnitate et
nõ ĩ multitudine. cherubin q^o nõ manifestat
multitudine ſ vnitate. ¶ ad hr Dyo li.
de di. no. ca^p vii. dr q omis ĩuestigãtis
vnũ p altũ et deſcurrẽtis de vno ĩ al
tũ ſunt deſcurſe ſcie ĩtelligẽtie autẽ ſtã
tis ĩ vno et ex illo vno oia ĩtelligẽtis
ẽ ſcia vnita et ſimp^x et hoc conuenit an
gelis. por aut hoi hus. cherubin q^o nõ de
bet deſſinire p multitudine ſcie ſ p oci^o
p ĩtelligẽtia ſimplice ĩ vno et dno pri^o
omũ aut ſrete. ¶ ad hr aug^ni ĩ pr ſ ſ
ſup ge. ad lit. dr q ſcia de humanis ẽ ſa
pia aut de dmis. p humana aut n^o deter
minat^r ad gradũ glie ſ p dma q^o vi^z q
cherubin ĩ gradu ſuo nõ debet determi
ri p multitudine ſcie ſ p multitudine ſa
pie et ĩtellctus dr qq q ſapia et ĩtellctus
de dmis ſit ¶ ad hr B. ĩ omil. dmicali de
cetũ omibz et decẽ decagmis ſic dr cheru
bim plenitudo plenitudo ſcie dr ha illa ſub
limiora agmina id eo cherubin vocata
ſunt qa tanto pficiũt ſcia plena ſunt quãto
claritate dei vicinius cõtemplãt et ſ crea
te modũ eo plene oia ſcũt quo viſioni
cõditoris p mũdi dſigtatis appmquant
ex hoc accipit q illi qui ſmb appmquant
plus hnt plenitudine ſcie ſ ſeraphim mt
omb plus appmquit. q plus hnt plenitu
dine ſcie. q plus debent denoiari a plẽ
tudine ſcie qua cherubim ¶ ad hr B. ĩ ſer
mone xix. ſup cant. ſit dr illa celi agmina
q cherubim noiãt ſi eis ſui vocabli ſeruet
ĩ ẽptato nichil hre arbitror a thronis q
p thronos accipiat cũ de ipo fonte ad ple
nũ hauire liceat. ipd ea p ſe dno ihu B

q vide e visio matutina significat introdu
cere in omem plenitudinem virtutis et in thesau
ros sapie et scie qui in eo omes sunt abscondi
ti et largissime revelante et tangit ho q
hic et Col. n. 8 et apls q in xpo sunt omes the
sauri sapie et scie absconditi Ex hoc accip
q cherubim p omibz hnt thesaurum sapie et
scie Sz contra hoc vr ee q et glosa sic et
apoc. xxi. lata civitatis sunt equalia vbi
sic et q a in illa celesti ihrlm quantumcumq cog
nit. tantum diligit et comprehendit. si q chern
bim plus omibz cognoscit plus omibz diligit
q plus diligit quia seraphin q flm e et ho
dicto po a magro n. smarum dist. xvi. ca. sed
ozit hi qo Ad hc et ie hoc q et q in introdu
cit eos in omem plenitudinem virtutis et thesau
ros sapie et scie hoc em no vr quere ali
cui creato p deo tm q a sit solus deus ops
ita solus deus e omniscius. vr q q ho no
queat angelis qui dicunt cherubim Ad
hc. i. ad cor. xiii. dr q exepte cognoscim et
exepte ppham et ibide q scia evacuabitur
q tu vemt q pfectum e evacuabit q exepte
e. ab eo aut q in pfectum e no debet denomi
ri ab ordo angelorum. q a scia no debet de
nominari cherubim Solutio dd q cherubin
denominat in accipiendo illuminationem a plenitudine
scie. in quantitado aut eande in fluoribz denomina
tur a fusione sapie quia largissime fundit
influora et hc e ca q duo in repraesentatione nois
cherubim utriusq influo poit et plenitudinem
scie et fusione sapie Ad p mit q dd. q
licet scia a quo denominat cherubin una sit
unitate medii q e ubi p q scit q e principium
et medium et finis hmi scie prim a quo ema
nat medium q sit speculum et similitudo ita quantum
in se eo q in po omm sunt exemplaria et rationes
finis in quie resumit illuminationes p quia cogita
angelorum. tm hc scia utute valde multa e
et in multitudine magna constitit p cogita q
cognoscit in illo uno sicut pz in amici hi. et
dd in ductis. et hc notas duo dicit q dicit mul
titudine scie Ad a dd q cherubim no hnt
dissimilia sciam ipse ho q multora e scia quo
ect multa em accipe in uno no e dissimilis sa
cia p simpl. p multa accipe in multis et per
multa dissimilis scia e Ad a dd q aug
dt q phi stoici sic dimiserunt sapiam et
sciam q scia e de humanis et sapia de divinis
qa illi no considerant n comparatione scie ad sti
bile p prima in mediata sibilis accepte hc at
dr scia p fructo intellectus accepta p illuminationes
divinas et illa e hn de divinis qa e aliq sapie
sit etia dt plus in p. pte q scia illa cu
iq finis et secundi gra in sepa e hi e quia volu
mus scire ipse sepam ad nichil a respendo
et q e p altissima et difficilia hoi scire vot
sapia et illa e a qua denominat seraphin che
rubim et claudit ipse et in one sapie et intel
lectus et prudentie et artis p q ar. i vi. ethi. p
dt ee quoq bruites intellectuales. s. sapiaz in
tellectum. sciam. prudentia. et arte Ad a dd
q seraphim plus quia cherubi hnt plenitu
dinem scie p q superiores ifiorum dona hnt ex
cellent et eminent p cherubim hnt plenitu
dinem scie p q hoc domum constituit in gradu
dignitatis q e gradus sedis sic scia q in se hnt
one sapie et intellectus ut dicum e Ad a
dd q cherubim p omibus thesaurum hnt sa
pie et scie p q sapia et scia e domum consti
tuens in gradu dignitatis ut dicum e nullus em
alius ordo denominatur a sapia et scia nisi
cherubim in omibz em denominato fit ab vltio
q e actus respectu omm precedentium q ut pote
rie q da ordinat ad ipm. sic em in seraphim
ignis et caritas e vltimum a quo fit deno
minatio ita in cherubim vltimum e plenitudo scie
a quo denominatione queit fi Ad dd q cor
ob. dd q lata civitatis equalia sunt per
quadrum utrutis qa quantumcumq cognoscit tm
diligit et tm comprehendit et tm opa. p hec
scia comprehensionis e nos aut hic loqm de scia
illuminationis q p fm dignitate constituit in gradu
ho ut pz p pdta vm de illa no intelligit glo.
inducta Ad a dd q ho solvit in verbis B.
q dr q p create modum aliq contemplant vm
e plenitudo simpl. et hoc soli deo conveniet et e
plenitudo p analogia capacitatis intelligen
tie create et hoc conveniet angelis et animabus
sanctis Ad vltm dd q scia dupl dr ee exepte
et dupl pfecta. s. exepte scientis et exepte ipso
scie. exepte scientis qm intellectu no pfecte illumi
nato p obumbrato intelligit et sic omis scia
humana dm in carne vivit in pfecta e. sap. ix.
corpus qd corrumpit aggrat animam et de
pmit terrena inhabitacu sensum multa cogita
te. et ibide cogitationes mortalium timide et in
certe prudentie nre et hec in pfecto evacuabit
qm videbimus deum facie ad faciem Exepte at
scie dr scia in pfecta duobz modis. s. exepte me
dii et exepte finis scie p se exepte medii sic
scia p speculum et enigma in pfecta e qualis est
cognitio vie. et hec evacuab qm videbimus p
speculum et illa e de qua loq apls in. i. ad cor. xiii.

Exopte ipsius scie ois scia et ipsa quia ipse
aliqs ad volumen quia ipse separam et sic omnis
scie methamice et ipse sunt et silr omnis scie
morales ha illas non qrimus si ipse opus et ecia
scie theorice qnon oio libe sunt h obligate ad
matham q multiplex ancilla e ut dr ar. ip°
ph°e phie sic scia et scias et disciplinas qs
non qrimus n ad psone intellectus mri h e cu
qrimo et tepe on multipl talis na humana
s. ancilla e ut dr ar. Sola at dna scia q
de subiecto libo e et ex qua sic ex lume sunt
omnes scie et ad quam sic ad finem de qua ecia
dr ar. ip° phie q omnes alie principates scie
ulciores sunt ad quedam potior aut nulla e
q dna et h sola attingit plenitudinem sine
p fonem omnis scie et sapie cui ois alia scia
aliqs non vacua sit a psone su plenitudine
talis omnis et h e a qua denominat cherubi
et constituit ipso q du dignitatis angelice p
sar. sic domus talis sine h e i domis i ordine
dignitatis domorum

Q. q sint hierarchie cherubi

Et ido h q sint hierarchie cherubim quas
emitat dyo. h°. cc. sar. ra°. vn. sic dicens
ipsa bo cherubim noi acto manifestat cognoscibile
eorum et deiformiter et altissime luminum dacor
nis acceptium et contemplatium ipsa opa ce
bitute dine pulcitudinis et sapientifice tradi
tionis repletu et communicatu copiose ad sedu
fusione donorum sapie

als donate

Q. ipse tu de hierarchi
bus illis et ipso de hoc q dr cognoscibile. cognos
cibile em e i qd tu sit cognito aliqui hierarchie at
pleitudinis scie a hierarchie debet det
minari et non cognoscibilis vn decet dici cognos
cim et non cognoscibile

Ad hc cognoscibile apti
tudinem dr et non actu hierarchie aut laudabilis
e ab actu et non ab aptitudine ha aptitudo i
ipsum q e actus aut ipsum q e

Ad hc ob
de eo q dr deiformiter hoc em non vr esse ipsu che
rubim h commune oibus alijs ang. xvm. omnis vi
dent facie pris mei q i ce. e

90 Ad hc q. q sit
hoc deum altissime luminum dacoris acceptium
aut em dr altissime i opacoe ad omnes ordines
et hoc ptm e ha seraphim alii accipiunt cu
sint i altiori ordine aut dr h ha altissimo
q e deus accipiunt et sic non erit ipsu che
rubim ha omnes accipiunt illum acoes a deo
et magis illi de ipsa sar

90 Ad hc q. de ho q
dr contemplatu i prima opacoe bitute. ipsa em
opatrix virtus e bitus creatrix i q angeli
contemplat faciem dei visione matutina et fim
q ad laude creatoris respiunt visione vespertina
et hoc oibus alijs e gne et non cherubi ipsu

90 Ad hc q. i quo differt ista hierarchia ab illa q e
deiformiter ipsa em opatrix virtus deus e et
videtur ea e videre i deo et sic idem vr esse i prima
bitute opatrice videre q e deiformiter esse

Ad hc
q de hoc q e dine pulcitudinis et sapientifice tradicionis repletu dr et dyo. i h°. de
di. no. ra°. mj. sup sublimis pulcitudo dicit
hierarchie traditu ad ipsa dinitate oibus existen
tibus mis hierarchie omniumq pulcitudinis orna
tu sic omnisonis consonatie et claritatis
et ad similitudinem lumis cu fulgore i mittes
omnisis pulcificas fontanis radij traditionis
et sic ois ad seipsum vocas

Exhor antipi
q de mtecoe pulc suo sunt. s. fulgur coso
natie et q hierarchie se appetat. alie et non voca
ret ad se desideriu. q a sic ibide dr dyo. bo
nitet et pulcru h omni cam cuncta desiderat
vn et grece talos dr qi tota i totis congre
gas vn vr q ista hierarchia potius sit seraphi
qua cherubi. amoris em e conti i bonitate
et pulcru

Ad hc h° hierarchia eade vr esse
cu illa qua dr sapientifice tradicionis reple
tu ha pulcifici fontanis radij traditionis esse
sunt cu sapientificis traditionibus

Ad hc ar.
i p° methap. sapientis e non ordinari sed
ordinare nz hunc ab alio suaderi h hunc sua
de alij minus sapienti Exhor vr q sapientifice
traditionis sit ordinare alia et suadere alijs
et repleri hoc vr esse contemplationis i spiritis
ordine omnisi et sic iste ordo non contingit tm
i deu h sup tom ordinis omnisi. q non debet
esse de ipsa sar. h de ipsa ut de tria

Ad hc vr
dyo. diuinitus i eccoe hierarchia isti ei or
dini attribuit q dns sedet sup eu dan. m°.
indicium es h sedes sup cherubi et i tuens
abyssos. et i ps h sedes sit cherubi mais.
tora es et ma

Ad hc sede dni super
aliqne ordine magis vr theorinis qua
cherubi et hoc dyo. non assigt si forte
dicat q cu dr sede sup cherubim q sup po
p ult qi sede dns dicat i altiori gradu
dignitatis qua sit cherubim tnc potius di
ret sede sup seraphim ha phor notat q
omnes bitutes angelicos cu sedit

90 Ad hc q
qre dns prepit ymagines cherubim fi i ce
plo et non aliorum

Soluto dd q hierarchie
tacte a dyo. accipiunt h hierarchie sice ple
ne et pfte. ad h° aut q scia plena sit et
p scia mjs exigunt. s. p spiritatis. et p stili
tas cognoscentis sui scientis. et q cognoscibile
sui cognitu sit altissimum et amicabilissimum

et honorabilissimum sit accipit ab arte i ha
profecto lib. de anima v. dicit sic ar. bonorum thora
bilium nocta opimates magis aut altam
alta ex hor q melior et admirabilior et
thorabilior Dicendum e q medium sit ppm et
efficax ad finem faciendam ha alte in eet ppm
id q faceret p ipm no faceret i ipa na fit vni
versali et i potem q fiere e ip finem ut dicit ar.
in fine pos vm penes p spiritualitate cognoscen
tis accipit ppetas p q e cognoscibile eorum pe
nes altitudinem et admirabilitate cognoscenti ipse
considerati accipit ppetas secda q e dicendum Si
aut ide cogitu considetur i ordine scriptorum
tunc e illa quam vocat sapientifice traditionis
repletum quam sexto loco enumerat dyo Si
aut accipit ex pte medii aut accipit ex
pte medii sub quo cogniscitiu efficit i intel
lectus q e lumen theophanie elevans i intellectum
ad diuinorum cognitionem tunc e illa ppetas q tria
ponit dyo q e altissime luminum datoris accep
tiuum Si aut accipit penes medium i q cog
nosciti cognita tu 1d medium explicat coppet
ad cognita. s. ut efficiens. et ut forme. et ut
finis. si i ide efficientis accipit tunc e illa
quam ponit grita. s. contemplatiua i p opat
tributive Si aut accipit i comparatione formae
tunc e quita. s. diuine pulchitudinis repletum. sic
enim dicit a doc. mundum plete gens pulchrum
pulchrium ipse et sic dicit aug. q gratior e
spei ha i ipso spes omni fulget p ideas ydea
les Si aut accipit p comparationem cae finalis
ibi q disponunt i hora ad ipm p illumina
tionem accepta tunc e illa quam ponit sexta h.
s. sapientifice traditionis repletum sapientifi
ca et traditio ordinat i suum principium q
e alpha et o. principium et finis et iste sex ppe
tates accipiunt penes illuminationem accepta
a deo ibi q accepta e ibi ha vnumquodque ordis
e illuminationem accepta tunc fundere i alium et com
unicare sibi q accepit penes hoc accipit q e com
unicatum copiose ad ipsa fusionem donate sapie
Ad primum q. dicendum q cognoscibile dicit dyo cog
nositiuum eo q ex p spiritualitate i intelligentie
aptum e cognoscere diuina ibi ha hor ab alio dicit
h. e a deo pon. ponit hor i aptitudine possibilia
quam actiua pathim enim greece e recipere la
tine Ad 2d dicendum q ppetates ab aptitudine
accepta ibi q aptitudo dicit potentia completa
p actu suum a posito ibi forma licet no sumatur
a completo ibi actu Ad 3d dicendum q licet
omnis q. ad obiectum studium i mediate

videat deum et sic sint denuo tu ex spiali the
ophania et illuminatione i ordine et gradu po
nete iar spalit et ipse dicit cherubin dimi
dis Ad 4d dicendum q altissime dr q. ad motum
cep tonis illius illuminationis spalis q post i ten
dum caritatis pon i gradu ordis qar illa
em illius accipit in cherubin p equitate alti
tudinis dignitatis Ad 5d dicendum q i ipa operatione
virtute contingit contemplari duplicem communiter
s. et ipse quit visione matutina q conuenit omnibus
angelis ex conversione ad verbum ipse qui hor co
nenit ex spali illuminatione q angelum pon i gra
du et i ordine iar et sic conuenit cherubin ut
dicitur e hic em hnt spalit fr commune con
sione ad verbum Ad 6d la pz soluto dicendum
em dicit illuminationem ad id i quo vt sic i cu et
i obiecto videt aut i prima operatione virtute di
stincta visione dicit effectum p q a cu exit.
Ad 7d dicendum q pulchrum sit pulchitudo dicit re
lationem omnium ad forma exemplare ydea
le i qua primo omnia fiunt luis i p a cu ut
dicit 40. 1o. et sic pulchitudo determinat p illuminationem
sapie et sicut bonum aut q amoris e obiec
tum dicit omni congregationem et relationem ad fi
nem et sic congregatione tota i totius p spalem
illuminationem conuenit cherubin Ad 8d dicendum q
sapientifica traditio magis respicit ordi
nem pulchri et bonorum ha sapientia e ordina
re ha pulchitudo aut magis respicit lucem
formae exemplaris qua pulchra bona cuncta
pulcra et venusta efficiunt et sic quis
subiecto idem sunt diuina pulchitudo et sapie
tifica traditio tu differunt ide Ad 9d dicendum
q vm e dicendum ar et ia patuit sed contempla
ri ordinem tale q tangit duplicem. s. i se et no h.
facit ibi visione vespertina et i bo sil sapia
diuina p illuminationem spalem ad h. data et sic
conuenit cherubin singulariter et ipse Ad 10d dicendum
sol medium e p dicendum B. i omni. de certum omnibus et
decet dicendum is sic dicit cu i thronis deus
sedeat p psalmum dicit q sedes sic cherubin re
ha videlicet cu i tipis dicit hucoibus agnium che
rubin thronis imponunt sedet ecia sic cherubin
deus ex vicina agnis equalitate phibet sic ippe i illa summa amitate ha sin
gulorum ipa ut tu sint quia omni et i se q sq ex
pte hic hor i alio to tu possideat ibi id cto v
no code q vocabulo quit no consent ut ille
ordo vocari pnato vm cu q nomine rei debe
at q hic i minus accepit plenum Si aut
obi. q ibi hor B. ia debet diti sede sup se
raphim sic cherubin et sup quelibet aliorum
ordinum dicit q ab illuminatione sapie ut sic

dr cherubim et qa deus p theophaniā sū illū
acōm sapiē et scie omīb angelos illūat et
hestit i eis ut illūator quo lūce purgat eos
et pficit ut dr dyo ppt hor spālit sup che
rubim sedē dr qa cherubim ab illa illūatoe
denōiant et dan. ns. dr sedē sup alas che
rubim qa sic dr dyo ale sīficat altiuoli i
dlnas cōtēplacōes sic et oculosū sīficat
mltitudīē i dīnis hor tū nō op tulit assīgri
mt ppa qa sic dcm e aliquo mō cōmūe cōtēp
plibus eis bēs i sidet deus p illū apsū talis
cōtēplacōis quamis hor appate spāli cōne
cherubim videat cōuenire ad d dd q sup
hor nō pō pulcra sic bū pbat obiecto p i spa
li cōne p appacōm pō sic dcm e plenitudīni
et sapie appat desēsus i omīb alios qs dd
illūant ut dcm e ad vltimū dd. q dispo
cēpli sū tabnacli figā e dispōnis celestis
pate et ut sīficet q ois distribuēs ecīasti
ce qar a plenitudīe sapie qar celestis descē
dit et illā i figura quadā mostrat ppt hor
ymagīes cherubin q sūt ymagīnes plenitu
dīnis sapie fl fecit i templo ut i omū dispo
sīde sacratū militate sīficat etiam sic
qar ecīastica descendit a celesti et q sūt
Circo q de thronis et qrū throni
Duo primo q sūt throni et po q sūt pre
tates thronorū ad pmū accipiat verba
d q sic dr i omīb. pducta throni illa ag
mīa vocata sūt quibz ad exercēdū iudicū
sp deus omīpo pēsidet. qa eīs thronos latio
eloqo sedes dicūt. throni eīs sūt hi qui
cāta dīnitatis gra replent ut i eis dīus
sedeat et p eos sua iudicia detīnat dū per
psalmistā dr sedes sup thronū qui iudicas
equitate Ez obr. tota h q q ei ordīnes pme
qar accipiātur p cōfusione mdeū iudicare
aut nō sit actus cōfusionis i deū. nō vr in
dicare cōuenire thronis q sūt i p qar.
ad hc iudicare i dd aū e pcnes ad qub
nacōm mūdi si p nō cū hor tū sol fuerū
sit vr q sol tū deus istis angelis p sideat
si p nō h vr magis cōuenire pīcipatibz
quā thronis dū i p pducta omī. dr
sic sūt nō nlli q dū sibi metipis vigilanti
cura dīnant dū se sollicita i tectione disci
tūt dīno timori sp i hentens et hor i mu
lie bīcūis accipūt ut iudicare et alios pos
sūt quorū pfto mētibz ei dīna cōtēplacio
pēsto e i his velut i throno suo dīns pēsidēs
aliorū sta examinat et cūcta mirabilit
de sua sede dispēsat cū q sedes i throno et a
liorū sta dispēsans pīceps sit vr hor mag

cōuenire pīcipatū quā thronis ad hc
dyo thronis nō attribuit iudicū p po
tus altissima et getissima et i maiestatem
sessione. male q vr ab attribue thronis
iudicū ad hc d. i eius sermoe sic cam
i thronis deus sedet et puto q his spiri
tibz sup omīs alios qui memorati sūt et
iustior ca et copiosior matia sit diligēdi
et eīs si mtres hoīs cū q palatū cū ple
nū sit scamis sellis. cathedrisq. regia se
des i eminēti posita cūt et nō e mte q
te p tex sede solitus sit nimicū mox ma
nifesta ordīet sedes eius cūtis altiore
mmetior q sedilibz sit q omī decoris or
natu cūtis alijs pemine spīritibus istos
i telligē i quibz spāli gda stupēde dignīs
mule dīna eligit celide maiestas q sessio
magistrū sīficat et puto illū q sic dr.
ay. xxi. q vni e nobis mgr i celo et i tra
dei dico sapiam dī cū alias quide vbicq
attingat ppt sua iudicia sapt vni. spāli
tū istos atq pīcipalius tū q ppa seden
sua illustrat pēsen et mde tū q de solempni
auditorio docē angelū docē hoīem scam
mde angelus dīnorū noticia iudicōrū. inde
noticia cōsiliorū archangelus. ibi beatus an
dreas quid et b et qn. et q ia p ferūt signa
ibi demq vmilsi sū pīcipatus sū pēsates
sū dnacōes dicūt p sto q ex officio debe
ant q p dignitate pēsumat et q pcipue
tū oībz i. pēsate ad pam volutate ul glo
ria nō abuti ex hac auctte ms. elicūt
cōclusiones ad pmū e q throni dūt
a dignitate et ornatu regali et nō a iudi
cō q e cōe b. b. ad secda e q throni dūt
ab auctte magistri q duobz modis vr ee
i cōuenīens h qa magistri plus cōuenit
plenitudī scie q thronis et ita debet ma
gis attribui cherubin quā thronis ad tertio
qa magistri dr actū cōfusionis sup i fiora
ordīnes aut p qar accipūt p cōfusionis
actū i deū ad tertia cōclusio e q p dcm d.
omīs ordīes videt ex quo ordīnari ad thro
nos qa sic cessat cō i fīme et medie iac. vl
tima eīs p media et media p pma ordīna
t i deū ad quarta cōclusio e q si de thronis
deus hoīem docet scam ut dr d. thronorū q
sio e sup hoīem et cū h q ppū sit vltie par
videt throni debe poni i vltia par et nō in
pa ad hc d. i eode sermoe diligit a thronis
deus h ob obediam magne sapie sū medio

de sese omnicatis et obmutescen q ꝗtis docet
de omnibus Ex hoc ergo p̃ ita q̃ thronum dicit
a magistro et magis sic vt hoc ita cōpete che
rubim Ad hoc b vt sibi ipi ee contrarius
dr ei sic i v ad eugenium papa: thronum
dicit et ex eo q̃ sedent et ex eo q̃ sedet i
eis deus. nō enim sede i eis q̃ nō sedet possit
ꝗtis. q̃ illa sentia sessione. vnde o summam
tranquillitate placidissima serenitate pace q̃
exsuperat omem intellectum talis e q̃ sedet i thro
nis dni sabaoth indicatis oia cū tranquillitate
placidissimus serenissimus. pacatissimus. et tales
sibi constituit thronos similimos sibi Ex hoc
accipi q̃ thronum a tranquillitate ꝗetis et sessionis
dni et nō ab auctte magistri ut indicat Solu
cio dd q̃ duplex e actus thronum a quo dif
finiri hit et determinari h q̃ thronus ppe ho e m
ppa significatione accipit. et tunc e ꝗ h q̃ su
mit quit p sede cuiuscq regentis sū h iusti
tia sū h doctrina sap. p̃mo actus e q̃ recep
tum fit ꝗetissime sessionis et i magnificentissime
et tranquillissime et ab hoc determinat a beto
dyo. re. sar. ca. vij. et a beto b. i auctte p̃m
ducta de quito ad eugenium papa. sic ei suscipe
thearchicū et dinū sup adnetū ut dr
dyo et dina i sessione ppū officium e thronorū
Secds aut actus e q̃ conuenit thronis
h q̃ thronum sunt h h thronum refertur ad auc
toritate sedentis i eis e iudicare et ab illo de
terminat a beto b. i auctte p̃mducta et ho e q̃
dr i ps. q̃ sedes sr thronum et iudicas equitate
et hoc tangit sap. xij. tu aut dne cū tranquil
litate iudicas et i magna mansuetudine di
sponis nos Secm aut q̃ thronus accipit
communiter sic dr thronus nō tm regis regnantis
i iustitia. h dr ꝗ regentis i sapia thronus sic ac
tus q̃ conuenit ei ex relatione thronum ad sedentem
i eo e dare honorem et angustiam et ab illo actu de
terminat a beto b. i s moe xxix sup cant i auctte
p̃mducta Et hys ita p̃notatis facile e cū
de ad obiectā Ad primum q̃ dd q̃ beto b. ibi d
terminat thronos ab actu ho et nō p̃ et ille e q̃
conuenit thronis nō i se h relatis ad auctte sedē
tis i eis Ad a dd q̃ iudicium duplex attendit
s. h q̃ e i iudice sedere i throno et h hoc eo
iudicis et illum actum nō accipit n h actum conuen
ientis i deum et hoc nō conuenit thronis q̃ sunt
de ppa sar Sunt ꝗ h q̃ e iudicatorum dispo
et sic nō conuenit thronis n eo mo quo ppa sar
operat p̃ti h q̃ dr dyo q̃ superiores per
medios et medii p̃ti p̃mos tranſfundunt illuma
cones sic etiam seraphim p angelum i ſime sor
vs. vi legit purgasse ꝓphetam ut dr dyo i
ce. sar. ca. xvij. Ad a dd q̃ ho intelligit
de iudicio ultimo sic pz i auctte sap. xvi. p̃m
ducta p ho eum iudicium prudentia dina vnumq̃q
q̃ adducit addebitum finem nec ho e p̃mum ppe
q̃a ad principem p timet dispo vnq̃ ꝗetis non
gralis gubnacō sic dr ecti. xvi. i vna q̃q
ꝗete ꝓposui tores q̃ aut ad auctte gra
le conuenit thronis h q̃ thronus refertur ad auctte
sedentis i eo ille et e q̃ sic dr sap. vnj. attingit
a q̃q fortiter et disponit oia suauiter indicio tran
quille sue gubnacōis Ad a dd q̃ dyo de
terminat thronos ab actu p̃o et principali q̃ con
uenit thronis h q̃ sedes et thronus sunt. ꝛo nō att
buit eis iudicium ut dcm e q̃a nō conuenit eis
h se h q̃ q̃ refertur ad auctte sedentis i eis
Ad a dd q̃ b i determinat ppetates thronorum
h q̃ refertur ad dignitate et excellentia sedē
tis i eis sic em et i alto posita sunt magnitudi
ne et mito ornatu tedium et vnum e q̃ ex
illa auctte ut er gclusiones ducunt q̃ i dui
te sunt Ex p̃a soluit q̃a beto b. i nō deter
minat thronum n p ornatu conuenientem sibi et
nō p actu sedentis i eo q̃ e iudicium et ꝛo nō
tangit iudicium Secda soluit p ho q̃ magi
stium duplex consideratur. s h q̃ e i forco et i sitio
doctis ad actum doctrine et sic conuenit cherubim
sū plenitudi scie et sap. et considerat etiam h auctte
quia dat doctri et sic conuenit thronis h q̃ thronus
quit dr sedes regentis i iustitia et regentis in
sapia Ad a mebrum dd q̃ magistrum h eoz
et illuminationem accepta ad doctrina sapie dr ac
tum cōlisionis i deum et sic conuenit p̃o gradi et in
hac considerione determinat a beto b. Ad 2 a
dd q̃ b nō intendit dicere q̃ i superiores ordines
ordines ordinent ad thronos h accepconem
sap. h ad sedentem i thronis a quo fluit vnctio
doctris de oibus sic dr p. 90. vlt. sic ꝗ dr i ps
q̃ vnguentum descendet a capite i barbam
a barba i vestimentum. a vestimento i thoram
sū fimbria vestimenti Ad qrta conclusione
dd q̃ de thronis deus docet angelum et hominem
sciam. et ꝛo thronis nō conuenit docere hominem sa
cra n ho mo quo angli p̃ sar. p angelos vl
tra sar. illuminant homines ut paulo ante dcm e
et ppter hoc nō debet poni i voluta h i ppa sar.
Ad a pz soluto p ante dcta magis eum conue
nit cherubim q̃ ad i forcorum act doctrine sap
h thronis plus q̃ ad auctte h q̃ thronum acci
pit p commune p sede regentis sū i iustitia

sui i sapia ¶ Ad ultimum dd' q̃ b' nõ t̃ sibi
ipi q̃tus ꝑ adiuisis actibus detrmat thronos
quorũ qdã conuenunt thronis ꝓpe deũ quida
aut thronus cõmune deũ et ut ꝓpe detrmient
actũ ꝓpe dnũ vtrq; methaphoricis semitas eũ
ut dr act. i vnꝰ ꝑ phie t̃ qes i aere et signifi
cat qete sume vitatis i mete q ia nõ cõ
fert omni veto doctrie ut dr eph. v.to nec ac
cifert turbinibus errorũ et passionũ omnibus
et illis ad qete deductis i mete qeta semissie
fulget i ea vitas et residet sic i qetissima
sede sic et i vn. phi dr act. q i sedendo et q
e sedo fit ata sices et prudes tranquillitas aut
sic ide ide dr act. t̃ quies i mari et signifi
cat qete i effectu qm s. affectus a passionibus
qetus t̃ mare a passionibus ire et gaudij et
ambitionis et timoris vani et spei vane et
gaudij vani et tristie seu q morte oppa
ut dr apls. q ad cor. v.o de qua pl. xmus. se
cura meos qi iuge cõuiuiũ i illo eum tãqua
i thalamo boitas dni sabaoth ꝑ caritate
requesciat sic dr deut. xxxmus. beniamin a
matissimus dni i eo tãq; i thalamo iugiter
requescit Placidissimus aut dr passiua voluta
tis i dulcedine uoluti i talibus et refitur et de
lectat deus et sedentibus h̃o t̃ q dta sunt in
pulsionibus sedet et requescit et ab ipis tãqua
ꝑ his detrmat thronis ¶ q sit thronorũ ꝓpe
tetudo q̃ q sint ꝓpetates thronorũ ¶ tates
quas tãgit dyo. re. gar. ca. vi. sic
dicens qpa t̃ altissimarũ et cõpactarũ sedũ
ndiaco manifestat omni diligent exaltari
ignoia subiectis et ad summũ sup mundane
sursũ ferens et omni existimatione i effabiliter
i sublimissimũ et eta be excelsũ totis vir
tutibus i commutabilit stabilitq; collocatũ
et dni sup adnetus i omni i passibilitate et
i mutabilitate receptiuũ et deifectũ et familia
rit i dinas susceptiones aptũ ut aptũ ¶ Et
ꝑ q̃ q dicat ignoiam subiectis a qua ex
altatur thronus. constat eum q̃ nec pt dice vi
litate cõdictis ut pcũ n' yorũ t̃ i angelus
bonus et gar. collocatis ¶ Ad hc q̃ quo se
des dicatur cõpacti cũ cõpingi poti cõuen
at cõrporibus et i materialibus quã spualibus ¶ Ad
hc ad summũ sursũ ferri vt potius conuenire
summo ordini h̃o t̃ seraphim q̃ thronus ¶ Ad
q̃ q dicat exaltas a qua dnũ i sublimis
simũ et eta be excelsũ collocati thronus.
¶ Ad hc q̃ penes q̃ accipiat ꝓpetates i dnũ
te ¶ Soluto dd' ad pmũ q ignoia aq exal
tat thronus t̃ scabellarius subiectũ ꝑ q dr vs.
lxx.o celum mei sedes t̃ et tra scabellũ pedũ
meorũ. trena ei h̃o t̃ trenus appetitus et affec
tendentes deorsũ cõculcant deus i celus sedes
h̃o t̃ celestibus et omnes thronus eius i quibus sedet
eo q nichil i eis t̃ q ꝑ affectũ ut i tellectũ et
dat deorsũ i trena ꝑ appetitũ ꝑ ab omni ta
lu ignobia denatur sursũ i cor thronices ad ce
lestia ¶ Ad ad dd' q cõpacte dnũ sedes a cõ
sonantia i tellectus et affectus qesait eum i tellectus
ubi b et affectus i bono quibus cũ audit cõfir
mat ubi arbitri i omne q voluntatis dine
t̃ cognoscit. qetus locus dei et qetus thronus
efficiunt ¶ Ad ad dd' q licet h̃o eminent et
excellent conueniat seraphim nõ tũ queat eis
ui sic dona i florũ conuenunt superioribus ex
cellent et eminent thronus aut conuenit ex dono
ꝓpe illuminationis q̃ constituit thronos et i gar
et i ordine. et ppt hoc illis ꝓpe attribuit ¶ Ad
ad dd' q exaltas dr i altu i mõ participationis
theophanie et illuminationis et intendit
dicere q sic thronus regis nõ exaltat tũ
sup scabella et sedilia quia ꝑ ꝑ sup sedes
aliorũ principũ ita illuminationes precepta ad tũ qu
litate et qete pcmes et ad capacissima
sessione exaltat i angelis q dnũ thronũ
nõ tũ sup susceptiones hom q i scabello se
det sic eta ꝑ eta sup modos susceptionis
i floris angelorũ q i sedibus sedet altioribus q̃
ad modũ principedi illuminationes. thronũ ei i me
diate a deo recipiunt. angeli aut i flores
et hoies recipiunt ab angelis ¶ Et h̃o dixit
b' i aut. te supius i ducta q de thronis do
cet dnũ et angelũ et hoiem stiam vn eta
h̃o dyo. ponit quiq q modũ illũ detrmat
s. i effabilit totis virtutibus stabilit i commu
tabilit et i sublimissimũ et dr i effabilit
q̃ ad i mensitate dine beitudis i qua collo
catur totis beatitudis aut dr qa ad h̃o q sit
locus dei omnes beatitudines conuenunt i tellectus
s. et affectus. stabilit aut dr ppt i variabi
litate gre i qua confirmati sunt q incommuta
bilit bo dr ppt i flexibilitate ubi arbitri
i sublimissimũ aut dr ppt hoc q nõ nisi
a sublimissimo h̃o t̃ a deo recipiunt illuminationes
i mediate ¶ Ad ultm dd' q ꝓpetates thronũ
a tribus accipiunt s. a collocatione q fit in
thronũ a mõ susceptionis quo thronus suscipit
sedente et abusu thronũ a collocatione q̃d sq
i eminenti po et a pedestribus eleuant

et ab hoc summe duc pietates vna penes
timiu ad remouet cherubin qm ex altatur
et hoc e pa om diliget ex altari ignorare
alia penes timiu ad que accedit thimus ex
altat et hoc e pa h s. ab om extremitate
i effabilit re. Propte susceptoris accipiunt
pietates si em modus sit i susceptio tur e
illa q dr dim sup adventus susceptim et ad
dnt duo modi s. i passibilit et i matialiter
et dr i passibilit ut sciam illa passione
pt bati in motu hz potius ex hoc ee pfem
thimu et hc pietas conuenit p susceptorem i ac
tu existente et dr i omu i matialitate ut
sciam hoc no tta matialia et corpalia ex
iste hz i spialibz et dimis pficiu Qui aut su
scepto considet i aptitudie tur e illa qua
ultima ponit dyo s. q familiarit e i dinas
susceptoes aptu. parula em sp e sedes in
dina susceptorem nullo alio insidente sibi possu
ut depssu si vosmu pietas abusu tur est
illa qua vocat defectu qua penultimam
ponit dyo i thimis em tribuerit deus ut de
thimis omu treate pu exhibeat iudiciu p
udeu sue pqd deducat ad fme vltimu
Et i qm de p dnas tbz s. seraphi cherubim et
Unde q de hys pdtas thim penes q acci
ordinibz i qm et penes q accipiant
et q lit ordinet dr aut qm lit q penes co
usione i deu excipiunt tres ordines pe jar
et hoc no vr ee queiens cu ei tres act sint
jarchni omibus jarchis conuenientes. s. illu
miare pgare. et pficere vnq solus illoz actu
q e pficere e reducere i deu et consio et hoc co
uenit omi iar no q penes hoc summi debet spa
lit ordies pe iar Ad hc cu pmq ordo stq
iar denotet a caritate et caritas dicat
consione i deu p amoris affectu: vr q alij
debeat sim penes alias vtutes et hoc no de
monstrat i noibus eorz Ad hc B sic can
dr sit deus i voluitate e pleitudo dulcissime
dilectis i intellectu luc vitatis i meoria co
timacio eternitatis qui q i angelis sunt her
ta i quibz imaginacio ymagis dei e i possu
ut dr B vr q tres pmi ordies penes q stos
tres modos consionis i deu accipiedi esset
et hoc no denotstrat i noibz eorz Solutio ad
q tres ordines pme jar accipiunt penes
tres modos consionis i deu motq em i dm
pt accipi p ut e i motu ipo et motuo p artu
mouete et sit e caritas motus a quo deno
minat seraphi caritas ei extasi fecit ut
dr dyo li de di no ca mi et monet et tu
sponit amate i amatu pt eta considari
motq hoc p intellectu et sic considat i eo q di
sponit ad motu et indicat quo monedu
sit et hoc e plenitudo sae i bitate q deus e
et ab hac accip sedes ordo q dr cherubin qa
ronabilit et sapiet no monet qui p intel
lectu no sibi p statuit fme motus sui pt
eta considari p pfectione motus q e adep
tio eius ad q monet et acq sicu fmis mo
tus ita q id pt q monet loquet i ipo et
totineat et penes hoc accipiunt thronu q
sint sedes dmi sup adventus receptui et
deiferi ut dcm e Dicunt tamen qda valde
pbabilit ad ista qone q dbs tplit e i rebz
i omibz em creatis e eenlit psenlit pote
rialit et penes hoc dicit accipi thronos i
ronali aut creatu sui intellectuali e dco mo
et sup hoc p illuiacom vitatis et intellectu
et penes hac consione dei ad aiam dicit
accipi ordine cherubin dicit item q p hoc
tate qua deus e i sias spalit et penes
hac consione create i deu et create i crea
tore. dicit accipi ordine seraphim Alij dicu
unt et satis pbabilit q tres sunt dotes
beatoz p intellectuale creatura. s. visio. dilatio
et comprehesio. et q penes dilcone sum ordo
seraphim. penes visione ordo cherubim.
penes comprehesione ordo thronoz. et q cu q
horz modz dicat satis pbabilit dctu est
Ad pmu q dd q licet omis angeli conuer
tat i deu quo ad fruitiom et visione ma
tutina tu quo ad acceptoes illuiacom
i mediate ad deu no conuertunt sed ordines
pe jar et io penes modu consionis i deu
illi soli distinguunt Ad ad dd q penes vi
tutes sui theologicas sui cardinales no ac
cipiunt ordines nec pmq ordo accipit pe
nes caritate p q beatus e p pocq p q moti
uu e amatis i amatu Ad ad dd q ta
q dicit B. dicit modu quo deus e i beatis.
s. ut bonitas. ut vitas et ut consimatio
beatoz i illis i deficies et no dicit modu
consionis i deu. et io penes illa q dr B.
distincto ordinu no accip Ad hoc ei tria
no accipiunt theophame sui illuiacoes
i q du ordis constituetis p pon ipe deus
ut obiectu pfem beatitudis Et de sufficie
Unde tria horz s. seraphi che. et thronorz
q de sufficietia illorz ordinu vr ei

q multo plures debent ee. p eam qd lubz do
mi sti spus sil ad contemplativa sil ad actiua
vita pertinet e contusio i deu et sit ad min sep
ti debent ee ordines ¶ ad hc mlta sunt at
tributa dina sit potentia sapia bonitas iustitia
mia et hmi. et p qd lubz illorz contingit contuti
i deu vt eam q penes hoc debent distinguu
ordines ¶ Soluto dd q sufficien ordinis pe
iar accipit p ea q faciunt pstim motu i deu
p contusione ad ipm et illa sunt ta q dta sunt
s. motiuu q p extasim qua facit mouet
et transponit amante i amatu et penes ho
accip pmi ordo ¶ Secdm e illuiatiu et on
sum et amati et om bonorz q sunt i ipso
ppt q amabile e et penes ho accipit secdus
ordo ¶ Tertiu e a deipao amati ab amante
et qetissima i sessio amati et i amante et pe
nes hoc accip tertius ordo et i hys pficit
et contusio et motus i deu et ppt hoc no sunt
plures ¶ Ad id q primo q obz dd q podna
sps sti contusio e i deu p q ipa e cu mutiplici
opiu mtorz i mercedo et penes tale contusiones
no distinguit ordines qa ho ptz ad via n
ad patria ¶ Ad ad dd q attributa dina dicit
modu creatoris quo create exeunt ab ipo
sic dt oratz. q dz dr sapia qa sapie ure cu
e vn penes tale exitu no distinguit ordi
nes p potius penes pstam contusione et mo
tu i tellectualis create i ipm ut dcm e
Qr de iar scraphi cherubin et thronorz
Ende q de iarchia eorde tertiu ordi
nis et q de hoc p q dt duo i ce iar
ca vnu ordines i hat iar ee eqformes cu
ia pbatu sit q vnus e altior et alt i altior
et ita videt no ee eqformes ¶ Ad hc q
de hoc q dt duo ibide q p ia celestiu een
tiarz disposito i circuitu dei et ita deu im
mediate e stans et simplit et i cessater
circuiens etia eius sacam p excellentissimaz
q angelis e possibile sp mobile collocatoz
in hys eim ubis e contracta et ab ei eas
stare et circuire q duo sit ee no pnit ¶
Ad hc qrat qs sit motus circulatis quo
circuent ¶ Ad hc ho no assignat motu an
glorz n circulare i sic de di no ca mi. as
signat tres motus angelorz s. circulare tem et
obliquu. q ul i ce qat e diuinus ut m
lr de di no e superfluus ¶ Ad hc q ¶ hic
de speciatibz sme qar quas distinguit
duo ibide dicens q ia eius species e q
mitas et beas videt pure contemplationes

¶ Secda e q simplos et i mediatos videt
fulgores tia q e illuiatiua et dino alimen
to repleta ¶ Ita q repleta e multu quide
p data fusione solacz domestiu et vnista
dine restonis vnitate ¶ Ita q mlta con
iunctione dei et coapatione digna effecta ad
deu nec possibile sititudine bonarz virtudi
mu et actoru. ¶ Sexta e q mlta dinorz
suppoite cognoscen dine scie et cognitionis
i participatione p q fas e sta q q penes quod
accipiat i ducte spectates ¶ Soluto dd
ad primu q ordines de ia iar no dur eq
formes ab to duo. n q ad actu iarchiu
et ille consistit i ho q e i mediate accipere
illuiationes a deo illuiationes dico q ptinet
ad officiu et gradu ordis i quo constitu
unt i mo tu dignitatis illarn illuiationu
no sunt eqformes. Digior e eim et altior illu
minatio seraphim et post hoc illuiatio cheru
bim et post ho illuiatio thronorz ¶ Ad ad dd.
q p cometu q e sup eade ba duo q e con
metu maxi r duorz dnt et stace et cui
ce stace qa sic dt aug i xii. cof. mi dm
existentes et eemde eternitatis participatione
qua deus eni e i mobile et i altabiliter
stat i ee et bono q prepnit. motu aut et
circuce dnt qa i cessabili desiderio et co
natu sp festinat plus et plus attendere
i illuiationes eius et sic r duorz et stant
et circuent ¶ Ad ad dd q sic dt phus i vii
phi motus circularis solus e perpetuus et
i corruptibilis et simplex ab eode i ide semp
et ita ide retru i mobile et penes hanc
similitudine dnt motu circulariter q sunt i sup
ma iar qa a deo mouent i deu motu pe
tuo et simplici qa motu i telligentie sp mo
uent ita scam eius ho aut i sororibz ange
lis no ostingit qa illi accipiunt ab angelis
superioribz illuiationes et p illas circuitur
i deu et ita no mouent ab eode i ide et ita
ide sp ¶ Ad ad dd q pruldubio i telligen
angelica tres motus hi sic determinat duo i
li. de di. no. ca. mi. p mi illos tm motus
circularis attribuit iar p eo q illi angeli
i mediata contione hnt i deu sic motus
circularis e ab eode i ide et ita ide et hoc
pbat expris diffinitionibz motu q pmi
t i li. de di. no. ca. mi. sic motu q de dnt
sine meres circulare quide vnite sine pri
cipiis et i terminabilibz illuiationibz pulcri
et boni et dt vnite ppt simplicitate motus et
vniformitate et dt sine principiis qa no

accipiunt illuminationes ab aliquo creato sed
ab ipso deo qui sine principio et et in et de interminabi
libus qua sapientia et intentione finis et principii et quia tale
et interminabile est ut de primus in vmo. phi. qui
diuertit aut monetur diuine mentes qui mone
tur sui procedunt ad subiectorum prudentia recta
tam subiecta omnia diuisentes et de subiecta
omnia creata qui enim prudens intelligentie p
uderit illa quae conferunt subiectis. non reuertat
ab eo de inde et hic cursit motu intelligentiae sup
subiecta de uno in aliud explicando ad sui iudicii
tii motu. Qui obliquum aut monet diuine men
tes et qui et prudentes in floribus minimis hinibus
ingressibiliter manet in deceptitate era
deceptitatis tam pulcri. et boni in desi
nent circumthorum agentes. et hic fit qui prude
tia in floribus quibus prudet qui reflectunt in pri
et finem pulchri et boni a quo et per quod de
pulchri et creatis sic in phitis dicit et qui
is vesperina qua cognoscit res in secunda re
flectitur ad matutina qui refert ad lau
de creatoris. Ad vltimum ad quo petentes
primo par. accipiunt in hoc hymno quae considera
tur in preceptione illuminationis. hic quae principitur
hic intellectum et hic affectum et erga in operatione. et
considerat hic singula horum et hic omnia hic. et si con
sidat hic hoc quod est intellectus tunc accipitur
primo petitio quae est quinta et mitas et bonitas videt pu
re contemplationes penes idem quod ad modum
percipiendi accipit ha quae quod simplos et im
mediatos videt fulgores et differt prima
aba qa primo et de rebus quas percipit illumina
tione. ha et de modo perceptionis illuminationis quae illu
minat ad res illas videndas penes idem
accipit vltra quae et hic quod multa diuinorum supponite
cognoscere diuine scire et cognitionis in participatione
hic quod fias et scia. et accipit hic illuminatio et quod
ad minus factorum et quod ad modum sciendi. et
quod ad reductionem cognitionis in deum. Et hic xo
quia ha bba quae post dyo in petitate illa mis
eum scabilium non per hoc quod de multa diuinorum
modus per hoc quod de supponite cognitiones non
eum cognoscit supponite ut media et in prima
reducto aut in diuina scriam non per hoc quod de
diuine scire et cognitionis in participatione hic quod fius
et scia hee ut tres accipiunt hic considerationem
illuminationis intellectum. Si aut considat hic
quae et affectus cum et petitus nij. quae et hic quae repple
tur et mitu quae de po data fusione solaque domes
tica vnifica diuine refectionis vnitate in

affectum eum in fruunt bonitate diuina sic domes
tici dei et qui quellanei in superiori domo glori
vestibulis diuitatis hic tantes in illa in fusio
vnificat in quod contingit ad vnum primum simplex
et in diuisibile. hic eadem reficit per dulcedinem
fruitionis in bonitate et bonitate diuina. Si aut
considat hic intellectum et affectum sit tunc et petas
tria quae et hic quae et illuminata et diuino alimento
repleta quod ad effectum hic bo considat hic op
et hic intellectum et affectum sit tunc et petas quita
quae et hic quae multa omnione dei cooperatione diuina essta
ad deum ut possibile similitudine bonorum hinitudinum
et arcanum sciores eum in hoc cooperatores dei
efficiunt quae illuminant in flores sic deus similitu
dine aut diuina per cetis hunt in hinitudibus et ar
canis in hoc quae per cetis diuinas bonitates hic intel
lectum et affectum in bono et bo et pulc. participat
quae a beto dyo. dicit algalmata diuina hic et ex
esse similitudines dicit erga in vestibulis ee era
dei eo quae decore eius per cetis vestimur sic
de in ps. Dns regnit decore in dut. et al
bi amict lume sic vestimento ignis enim al
tissimum petit quae conpetit seraphin lumine et
illuminato de altissimo venit ps illuminans tu mi
rabile a motibus eternis et hic petit cherubi
thinis in sublimissis locat quae conpetit thinis
per quae vi. xmy. lucifer qui conpiuit equitate
dei dixit sup astra teli ex altabo solium me
um qsta fuit qui ha vestibula et tres celle im
mediate sub telo hinitatis collocata. De ha

Ende quae de secta par. CXO. iiij

quae et quae tria quorum primum et de or
dinibus in hac par positis in spali. Secundum de
tribus ordinibus in gen. Tertium de par horum
tum ordinum. Primo quae de ordinibus positis in spa
li et quae ha. Secundo de dna coibus. De bu
tibus et de petitibus. Ibi enim tres ordines
a dyo. in media par ponuntur. De dna coibus
quae dno. Secundo quae fuit et bo de petitibus
eorum. Dominationes quid sint. qo.

Ad primum ob. sic dyo in li. de dno ca. xy
de sic diffinienis dnationum dnatio est no
peyorum sui in floribus ex cessus tum hic et oib et
pulcra et bonorum pfta et omoda possessio
ba et tale no vales fortitudo. Et quae q.
vtrum hic hac diffinitionem dnationibus conueniat
dnatio et vr quod no ga ne in eis pfta et om
moda possessio pulcra et bonorum hic in deo tum
vnum hic de diffinitione dnationis no vr hic hac
tone dnatio conetice angelis qui sint m

qo

ordine Sanctorum ¶ Ad hoc dicit B. quod omnis crea-
tura tamen nihil deberet si ea manu omnipotentis
conditoris continet. quod nulla creatura habet propria
et non tanto valente fortitudine angeli aut
si dicunt Sanctos creati sunt quod tale fortitudinem
non habent et hoc est de sententia Sanctorum. quod
Sanctus non queat angelis si dicunt Sanctos
habere predicta sententia ¶ Ad hoc B. tamen
de certis omnibus et decem dragmis. Sanctorum
vocat agmina quia et potestates et principatus des-
similitudine altitudinis esse dicunt ea quod angelorum ag-
mina quia mira potentia geminet pro eo quod eis
tenta ad obedientiam subiecta sunt Sanctos
vocat. cum quod dicat Sanctus relative ad ser-
mum. vult quod alii angeli seruiles sunt ad San-
ctos quod absurdum est. quod nec superiores sine me
media iam Sanctos vocat ¶ Ad hoc B. idem
sunt non nisi quia sint tempus cuntis viciis omnibus
quod desideriis Sanctum ut ipso luce mundicie
dum me homines vocent Dei et ad moysen dicit
Exo. vii. Ecce constitui te deum pharaonis quod
isti non me nunquam Sanctorum cuncti ¶ Ad hoc ar-
guit quod superiores tamen media iam angeli potest
dici qua Sanctos ut dum debet vocari ¶ Ad
hoc B. xxv. simoe sic cum dicit sic diligunt et
Sanctos deum cum et tendet sic nescio quod sub-
tili sublimique magnitudine de dei tenuabili
atque irrefragabili Sancte laudabili pusque
cone fecit quod. vobis omnipotentis non solum po-
tes hic presens sup iracundia obsequi tamen voluntati
sue cursum tempus motus corpus mutamine
cum ordine vigilii pulchrimo cogat id quod ea
vigili cura ut nec puncto quidem horas omnes de
bitum subtrahe familiatum illatum licentiam
cum cum facili ut turbatione seu aurietate
ulla cubinator non sentiat. tuetur quod Dominus
sabaoth tanta cum tranquillitate ordinationem
tempestate suauissimeque contemplacionis stupore mi
mio hic sensata capti tamen Dine claritatis ta
nugis pelagus recipiunt sese tamen secretiori quoque
mire tranquillitatis vel tanta pace ac secretitate
fruunt ut questionibus illis prudentia prorogatione
tuque de Sanctorum militare et ministrare vi
deat tenta multitudo hic recepi tamen secretiori con
templacionis ut spiritum et conuenit pro iam hoc
quod non debet attribui Sanctorum quod sint de sua
gaudium ¶ Ad hoc fruit tranquillitate pacis potius
vel quiete thronis qua Sanctorum hic ea quod pre
dicta sunt ¶ Ad hoc Teodet suae tamen B. dicit sic
a Sanctorum diligit deus obplacidissima
voluntate quamvis licet vobis dicet fortitudine
brachii sui brute cum potentiori presua tamen

dorcate et tempestuabili lenitate despon
dia suauit Ex hoc accipit quod non sint Sanctos
a deo quamvis sit hic a deo quamvis deo contemplatur
et sic cum alii idem contemplent alii debet
dici Sanctos sic et ipse ¶ Ad hoc B. tamen ad
eugenium dicit sit putemus Sanctos alios cum
tibi sic emine prefatis ordinibus ut et horum
teteri omnes videat ministratorii spes et ad
istos tamen ad deo referri regimina principa-
tum tutamina potestatum opacodes bracchii vele
lacodes archangelorum turca et principatum
angelorum. Ex hoc vult quod omnes superiores an-
geli tones officiorum suorum reddunt omnipo-
tibus et quamvis hoc Sanctos vocat nec quod
dicit Sanctos a deo quamvis deo contempla-
tur et sic B. vult sibi esse gratus ¶ Solutio
Ad quod Sanctos dicit a deo hic quod dissimilit
a Dyo. tamen de di. no. xvi. ca. Ad primum at
dum ea coniungit primum esse supposito peiorum
sui superiorum peiora aut dicit ordo dominecia
in seruitute aliquam quasi aba tessera pos-
sent tollere libertate quod contingit ebus mors
si ab obligacione matrie sic ana homis quamvis tellai
alis quia est ex unione ad corpus tamen de
primit seruitute quod dicit et post plure dicit quod
multiplex humana nata ancilla est et libera hoc
est sui ca esse non potest liberum eum dicimus ut idem
dicit quod sui ca est nec dicit esse potest sed potius sub
iecta est similiter matrie sic dicit Ad. vii. quod sub
iecta est creata seruitutis non voles et loquit
de seruitute corruptionis quia est ex obligacione
matrie corruptibilis Secda seruitus est que
di. fuit condicionis quamvis homo alii subiicit ut
omnes suos actus et possessiones ad illum referat
et nocte illius et agat et possideat quantum agat
et possidet ge. xl. maledictus pri canaan ser-
uus seruorum sit fratribus suis et hic quidem sunt
propter tamen iuncta est iustum eum fuit ut qui per
tamen superiorem hic natura hoc est in prem in
positate subdet equali per natura et sic
deprimet in seruitute Tercia sunt est similitudo
pecunia. vii quod facit pecunia seruus est pecunia de
primit eum quia per pecunia ut dicit Dam. ab eo quod
est hic natura tamen id quod est contra naturam ut si ca
non libe agat hic facultate omnis et voluntatis
hic ut dapnat homo agat ea ad quod pondere
pecunia deprimit. Ro. vii. non quod volo hic facio hic
quod nolo id agam si autem quod volo illud facio non
ego opor id hic quod tamen tame pecunia. ab omnibus
quibus sit in seruitute deprimetibus supponitur
et excessu dicit Dmi pnt et angelis quanet
obligacione matrie nec odirge a peccato iuncta
nec peccato tamen aliquam ut stule de primi pnt et hic
dicit prima pars dissimilitudinis iuncte Sed qua omnis

supposito ncte t ut tanset a bonis q excel
lenti sua digitate aliquē pomit i sublimi
o i ba pte addit i diffinitōe dicēs q est
ois pulchrorū et bonorū pstā et omnimoda
possessio ut ad mutū heat sit id i quo ia
pedes i tellcis et affcis poiti sūt et dr
pstā ut eqma et i summo vtutes heant
qa sic dr ar. i inf. eth. licet vtutes mora
les i passioib; et opacoib; sint medii quo
ad nos determinata rōne tn i bono sūt ext
mi pcipue i actu potēcie ad que p hitū
potēcia pficiūt et hoc est q dyo pomit m
diffinitōe dni pmducta q magne i anglis
t q Dnacōes dnt qa illi possessione pulc
tū et bonorū excedūt et supponūt alios
ita ut ad mutū et dispositōm eorū mistia
aliorū i ffiorū dispōi et ordinari dicātur
et hoc t ca ppt q p ⁊ et p Dnacōes mis
si minqua legūt ad mistia p intimis ma
nētes cū deo dispōnt ar. et mistia mi
strāti vtutū s. et pcā tū principū archange
lorū et angelorū Certa t q exig ad pfectū
dnii t ba et nō cadē valēs fortitudo et dr
fortitudo nō cardinalis virtus p robur in
dicū ex pfectā et omnimoda possessione pulcrū
et bonorū quo se et subiecta sibi tenere pt ne
cadē valeat a bonis ab illuinatōe p theo
phania pceptis ppt q ecta dr amb q dnis
t nomē nō ne p ptātis i tali q pfectā tōne
dni dnis cōuenit dnacoibz ¶ Ad primū q
dd q pfectā et omnimoda possessio pulcrū et
bonorū deo cōuenit p eem p p ptcipatōm
et analogiā ppe facultatis nichil pbibet
cōuenire ecta angelo quib creat q sit ¶ ad
a dd eodem mō q p essentiā ba et nō cadere
valēs fortitudo soli cōuenit deo sed p parti
cipatōm cōfirmatōis i bono cōuenit ecta
angelo bono ex dono dei ¶ Ad a dd q i
anglis dnii nō dr i relatōe ad simplicē
ut dns ad suum p ex sola simplici suppoſi
tōe sup ota q quocūq mō pdit deprime i ser
uitute ut dni t quibz enim i tenebris supa
tis qui ad obsēqa supantis seruat q dicā
sunt p oppositōem relatōis dicūt ad dnum
tū p socrate et platone et alios stoycos q
deprtōe boris p vtute plem q sēpserūt ser
uis dr qui de bono prudētie nō cūrāt ut
sibi ut alios prudeat et i o sub prudētia
alicūs optet eū vile et age qt q agit
et dr liber q sibi cū ee pt sufficēs i actu
boni prudētie et dr dns q ex suppositōne
bonorū et pulcrorū sibi et aliis sufficit ad
actū boni prudētie et hoc expsse dr a
platone i polythegia quā nō debbo ad
verbū p p sensū et suas tūstulit apuleius
phus tradit ecta de vbo ar. q i p eth v
i dicit Omeū q optm t q p natura m
bonis prudētie pfectus t et p tursus bo
mis t q licet p natura nō sit bonus tū alīū
bonū i ado pomit et ad illū respicit nec
ad illū dirigat et corrigat i bono prude
tie. q arit nec p natura bonus t nec aliū ta
lem i ado pomit. p pfectō i talis t vix ut
dr omerus vm ex deo ⁊. nō seq q aliqs sui
tutis sit i illis anglis p q ex illuinatōib;
dnacōnū tūsfusis i inferiores angelos. ar
mistiorū corporē et dispōnāt et ordinētur
¶ Ad a dd q stella equocatōis t i arg
dni em equoce dnt de his q p natura dni
sūt ut pr et filius et spr scs et de dnis qui
suppositōe pulcrorū et bonorū bonorū et dni
et dn dnt sic moyses et alii plati et illi
ab eodē dnt et dni et dnis vm glo sup illud
deus stetit i medio deorū dr q plati alios
suppositi ibi dnt melius tū dnt dni q a dns
i ipa tectōne nois tale dr suppositōez q
p i tectōne nois nō dr hoc nomē deus ¶
Ad a dd q hēs p nō mtedit aliud dicere
i q dni t. s. q Dnacōes p theophania q
ex dno vmissorū cōtemplando ptcipūt q dna
cōni eius vmissa obedūt i tēlīgūt qlit
distribueda sūt mistia vtutū ptātū pnci
patūt archangelorū et angelorū. et pre
fusionē eius de illuinatōis sup i ffiores illui
nant eos ad ordinē et dispēsatōm mistio
tū ut s. qlibz illuinē t quo et vbi et qndo
et ecta quos ministret nec i tedit q illa illu
minatōm i mediate ab i timis dei recipiāt
p pcius throni recipiūt ecta ab i timis
et recepta tūsfūdūt i Dnacōes sic recep
ta Dnacōes cōtemplant qlit vmissitas t
ate obedit et ministrat dno dnorū q sic
dr ps. vi. dns sabaoth vocūt hoc t ty
tū ad exercitū ¶ Ad a dd q fecū tū qlli
tate pacis et cōuenit thronis et cōuenit
dnis dnsa tōne. thronis cōuenit p tūqll
litate sine i sessionis et qetis. Dnacōi
bus cōuenit p tū qullitate dispositōnis
mistiorū quorū turbatōi ad exteriora mis
si minqua p miscēt quib i intimis con
tēplando ista suauissime disponāt p tūqll
litate et lenitate eius de quo dr sapie
vm q attingit a fine usq ad fine for
ter et disponit ota suauit ¶ Ad a dd
eodē mō q s. Dnacōes cōtemplāt illuma

et tonc dnm dim T deo et totcplando eidde
gre efficitur ptcipes ut i pphetis dicit e et
illmando i flores de eode efficitur ptatis
cofortes q comune e omi jar[e] f q e ordo
stia et actio f q i gone de diffimcde jar[e]
de timatu e h' aut f illmacom q a p qua
glibz angls i ordine et jar[e] costituit alys
angelis no queit et io dnacoes cogitue vo
cari no pnt ¶ Ad vltimu dd q B no e sibi
grius i flores eu ordines q amusteris
denoiati sut quoq sut et i alio no reddut
roem dnacoibz n q ab qbus p eande illma
com ordine et dispositom mistiorz accipi
ut et p eande i deu reducit sic dr duo
q i oibz jar[ib]s lex dnitatis e p p[a] media
et p media i fma reduce sic ipe dyo i p
ca. cc. jar. dr q oib pcessio manifestacois
limi a pre motq i nos optie ac large p
ueiens nec vnifica vtus hoc e quigens
f mo vni et i diuisibili et simplici replet
nos et vnificat et cultit ad fmu patris
lumu et ad sua vnitate et deifica super
simplicitate et hoc e ecia q dr i li. de caus
q intelligecia e suba q no diuidit q a hz
recipiat plures boitates a p[a] ca f eas tu
no diuidit f vnificat ha p eas p filitu
dne plus et plus accedit ad primi vnu
simplex q e i fme simplicitatis

cc. De ppetatibz dnacomu

Ecce ergo q de ppetatibz dnacomu qb emnat
dyo i cc. jar[ib] ca. vnf sic dicebz igitur
scaru dnacomu notacoem estio declarare
absoluta qnda et omi pedest mioracoz
lib'am anagoge illaq tyrannicorz dissili
tudo illo mo vnifalit ea i colmata liba
lit seuera dnacom omi minutiue seruitu
ti supposita supiore subiecide omi remo
ta ab vnifsa dissilitudie et dnacoib in
cessant appetitiua et ad ipsius natit sub
sistetis vtutis dissilitudine et serpam et
q post ea sut q[m] possibile optie et spea
ose coformate ad illm vana videntu
hz ad ppe vnifalit cousa et dnice sp dei
fozitatis i pticipacoe f q possibile e ipsi
ficam ¶ Et q[d] h' q vocat h' pedestris mora
co illus em angelorz pedest mioracoe
subicit qne e g oibus angelis hre anago
gen lib'am et absoluta ab omi pedestri
mioracoe ¶ Ad h[c] i eade p[a] auct[ate] dr
lib'am et absoluta q idem vident sonare
et sic altu supfluit ¶ Ad h[c] h' ei ppetas
eade vr ee ci qrta q e dnacoem omni

mimi seruituti supposita. idc est em sup
poni minuitue seruituti q e hre lib'am et
absoluta anagoge ab omi pedestri mora
cone ¶ Ad h[c] sitr iste due videnr ee edde
tu quta q e supiore subiecide omi. idc
em e ee supiore subiecide omi q e hre
dnacom omi minuitue seruituti suppo
ca ¶ Ad h[c] q sunt tyrannice dissilitudines 90
de quibz mecione facit i f a ppetace dicit
esu Basilius Boe[9] et dr. q tyrannus in
h° dffert a rege q rex cosulit et statuit
q omibz e vtile tyran[9] vo neglecta om
vtilitate cosulit et statuit q vtile e sibi
ppt q ar[t] iv° eth' dr q corcupto verbam
catis q regnu dr e in tyrannide p qua rex
efficit tyram[9] tu q tale cosilu et tale
statutu no conueniat angelis nec conuenire
possit vr q sup fluc ab angelis remouet
tyrannica dissilitudo ¶ Ad q de h° q dicit 90
i vij ppetate dnacois i cessant appetitiua
hoc em vr ee ambicoib et no qre vni pter
tale ambiconem et appetitu demon ex
pulsus e de celo ¶ Ad h[c] q de h° q i vi 90
ppetate. s. ad illm vana videntu f ad p
pre oz. vnifalit cosisa illus em angelo
tu cultit ad vanu f ad ve existes h° q
qne e angelis et no ppu dnacoibz ¶ Ad h[c] 90
h' de h° q dr lib'alit seuera i tcia ppetate li
b'alitas em pro ppe e codico dnu f p se b
tus ut dr ar. i nu. eth' qui medu e inf
anarcia et p diga litate ¶ Ad h[c] seuitus
no e codico nobilitatis i dno no q debet
poni i tc ppetates dnacomu ¶ Solucio dd
q dnacom ppetates multiplicat f ea que
fecit dnu pfum i nata et h'itu et opa
tde. sic em i pphetis dicu e nd q da an
cilla e sic nd humana eo q cousa e ad va
nitate mutabilitatis et ppt suppositom
q i portat i noie dnacomu dnacoib illi
ve supposite sut et sic oibz vana videtu
et h° e experiencia supposita et ad id q
ppe est sui oi cousa p filitudine et ppetas
a[d] penes hoc accip. e ecia sut[9] ex mata
sublitud e sub ee et no sup ee tui etiam
suppo dnacio angelorz et penes hoc acci
pit ppetas grta ¶ Si aut cosidrat dnu
penes h'itus coplentes dnacom. tu co
sidari pt duobz mois aut em cosidrat
f ipm sup ee q e de suba dni aut f ea q
q e aut f vnu i copacoe ad altu ¶ Si p
mo tur e ppetas vi q e remota ee ab vnu
a sa dissilitudie et dr dissilitudo vtu
q maciat dnu et sup illa ex tollit per
hoc q multas boitates accipit a deo p qs

In origiali hec talis dnacoi
q nd intelligo v p[a] lin e o. et
fa e n et tytell[9] de sup
vr tu ee dno grata 90

sup̄ ē alios ¶ Si fo mo tūr sūt ꝓpetates tres
ꝑ tria sup̄ q̄ extollit. dm̄u extollit eū
sup̄ mīoratōm matie q̄ dr mīoratio pe-
destris eo q̄ matia talis cōculcat quasi
pedib⁹ mutabilitate ꝓpa et miseria et
penes hoc accip̄ ꝓpetas ꝑ q̄ ē absoluta
quāta et omī pedest mīoratōe lib'am a-
nagoge hoc ē sursū dūtōm et dr absolu-
ta ī cōparōe ad obligata matie ex qua
sūt ut qua sūt et dr lib'a ī cōparōe ad
ea q̄ licet nō sint ex m^a ut ī m^a tū obliga-
ta sūt m^e sic ē mtellectus ī hoīe q̄ cōiūct⁹
cōtinuo et tpri ut ī m^o. de aia dt ar. et
ex hac obligatōe acuti⁹ et min⁹ acute i-
telligit ꝑ q̄ magis et min⁹ ē abstract⁹ ut
dt ar. ī m^o. de aia ꝓpt h^o minuitua serui-
tute patit ī actib⁹ suis ut dt alexander
ī li. de motu cordis illuīatōm q̄ sūt a p^o
ꝑa relatōe ē ꝓceptiua aia rōnalis hua-
na et sic ꝓpetas ārta ē. q̄ ē h' dnacōm omī
minuitue seruitutī supposita. et hoc ē q̄
dr cōmetū maꝯ sup idē v̄bū sic sensibilia
et corpalia seruitutī cōueniencia dt na
nō pmittūt ea q̄ ve sūt ī telligē ¶ Si at
accip̄ penes modū ptcipādi ea q̄ seruitu-
ti subiicūt sup q̄ extollit dmū dnacōm
tūr ē ꝓpetas māta q̄ ē supiore ēe subiecto
ne omī ¶ Si vo cōsid'at m̄ mo sup dte disi
onis tūr sūt due ꝓpetates supte penes ea
ī quib⁹ dmū male cōsid'at cōpat ad sub
ditos cū eū dm̄ sit cōhere sub ditū pt ēe
cōhere remissa ī ductes dissimilitudine ī sub
ditis et cōtra hoc dr lib'alit seua q̄ ē ꝓpe-
tas ꝑia pt ēia ī clmari ī furore ad no
cēdū subditis et cōtra hoc dr ad illaq⁹ ty-
rānicas dissimilitudīnū illo mo ī clmatū
q̄ ē ꝓpetas ñ. ¶ Si aut sūt ī cōparōe ad
dnacōm ꝓma dīna. hoc pt ēe duob⁹ mo-
dis aut eū erit ꝑ appetitū ordinatū ad
illā ut assimilet se ei q̄ pt et sic ē ꝓpetas
vñ. q̄ ē dnacōis ī cessater appetitiua aut
pt ēe ad hoc ut exaltet se ignominiose
depmēcia et sic ē ꝓpetas vñ. q̄ ē remota
ēe ab omīsa dissimilitudīe. aut pt ēe ꝑ imi
tacōm dnacōis p^o dīne et sic ē ꝓpetas vñ
q̄ ē adipīs nālit subsistētis v̄tutis sili
tudīne et serpam et q̄ post ea sūt q̄ pos
sibile optē et speciose cōformate et dt
q̄ possibile ꝓpt exaltacōm potēcie ¶ Op
tē ꝓpt hoc q̄ sit attingit finē dīnū speci
ose quia ī talib⁹ lans ē et speciositas dīnū
¶ Si aut accipit ꝑ actuale ꝑticipatōne

q̄ in tali dmo cōstituit tūr ē vltra suce^d
q̄ ē dīnice sp deiformitatis ī ꝑticipatōnes
ꝑ q̄ possibile ē ipi stam ¶ Ad primū q̄ dd
q̄ ia dīm ē q̄ vocet pedestris mīoratio h^a
em ē q̄ matialia cōculcat et q̄ seruituti
adicta cōculcada ē et abiacenda a q̄ ana-
goge ex na hē ant omīs angeli tū exillīna-
tōe theophanie et officiū noīe nō hūt n̄
dnacōes ¶ Ad a^d dd q̄ lib'a dīr q̄ ex m^a
ut ī m^a nō sūt ꝑ ꝑ ipa sūt existētia. sicut
spīalia. absoluta vo dicit q̄ ad matiam
q̄ obligatōm nō sūt inclinata sic dīnū
de ī telletu aie rōnalis q̄ cōiūct⁹ cōtinuo et
tpri. et sic differūt lib'a et absoluta et ideo
neutrū supfluit ¶ Ad a^d dd q̄ minuitua
seruit⁹ cōmuor ē q̄ anagoge a pedestri
mīoratōe s'uit⁹ minuitua dm̄ ex mīstis
ē. s. et ex matia et ex passiōib⁹ quib⁹ nō
dnat sic ē ita grup^a et hi⁹ anagoge aut
a pedest mīoratōe nō ē n̄ ex m^a ut ex illī-
natōe ad illa ¶ Ad a^d dd q̄ qīta differt
ab alios dnab⁹ qmor ē eū quā vt q̄ illaq⁹
mīta eū subiicūt sic cū dicto pīta passio
miseria ī pedimēta sensibilia mīstatōes n̄
nō pmittūt stare amm ī dmo ēto et sui et
aliorq⁹ et ut plato dt q̄ nō pmittūt amm
ī subiecta dnale mīstica opari. ¶ Ad a^d
dd q̄ tyrānica dissimilitudo dr crudeli-
tas quo quis dmo nō ēto debacrat ī sub
ditos a qua veri dmū noīe suo dt remo
tōm eo q̄ dissimilitudīne dt a vera et dna
li mīstica qua qs rege debet subiectos
¶ Ad a^d dd q̄ appete dnari ꝓpt ꝑ ēe et
ꝑferri ē ambitois ꝑ appete sup ēe sup
oia seruilia quocūq⁹ mo ad seruitute m
clmacia ex mīta possessione pulcr⁹ et bo-
nor⁹ q̄ eū ī dignū ī gradū supiorīs po-
nūt ē actus v̄tutis q̄ dr magnanimitas
dt eū ar. ī m^o. et h' q̄ magnū⁹ ē q̄ mag-
nificat se magnis dignī existēs ¶ Ad aliud
dd q̄ vanū ibi dr q̄ nō cōfert ad v̄tute et il
līnatōm sic dr sap^e xv^o dr q̄ vanī sūt omīs
hoīes ī quib⁹ nō sūt ē scia dei et h' h' omīs
angeli habūt ex cōfirmatōe gre tū ex illīna-
tōe theophanie ī gradū cōstituēte spālit q̄
vēit dr illis qui dīnū ꝓo habūt ī vanis ꝑ
mutabilib⁹ rebus ¶ Ad a^d dd q̄ hoc pertinet
ꝑ equocatōm lib'alit eū nō fortū ibi a liba
litate v̄tute ꝑ a libo q̄ ve tū suie et nō ē ex
tract⁹ ab actu nec a passione crudelitatis
nec timiditatis ac alterū altius q̄ lib'e dnet
ꝑ v̄tute ¶ Ad vltimū dd q̄ senitas dicit

Implr dr eam mixta Intricei crudelitatis et
rigor iustice et de hac dr auctas aug. q
aliqui detrahendu e senitati. dr ecia senitas
segla simplicis vitatis. vitati aut nu q ali
qd detrahendu e h' eam eet violare vitate
mdici et lede vitate iustice dnalis quia ex
ordine iuris dns hr sr subditu et ab hac si
litate de q dnacio angelorz qui dnaciones
dur libalit sedate h' e eam codico nobilitas
dnacionem ¶ Quid sit virtutes

Unde q debutibz Et qrit dno. s. q
sint et ho que sint ipetates eius ¶ Ad
pmu pcedit sic ¶ Tomi de ce omibz or
mirici illi spr vtutes dur p quos signa
et miracla fiut ad cofmacom fidei. co
fmaco aut fidei ad hom pt tinet illma
cionem hom aut illma aco pt tinet ad iflore
gratia. q vtutes pt tinet ad iflore gra
no q debent pom i media ¶ Ad hc. j. ad
cor. xmo. signa data sunt no fidelibz sed infi
delibz. q signa sunt ad illmacom infideliu ut
conuertat ad fide sed illma acom infideliu opa
aut illi qui sunt de ima gra. q vtutes sunt
de ima gra. no q debet pom i media ¶
Ad hc ¶. ibidem i pmducta omi. sunt q mira
fecerunt signa valenti operant quo ig isti u
ad supnaz vtutu sorte et multi cogerent
sed signa face ut dr ¶. e gre gratis date
no gratu facietis. iste q ordo denoiatur
a gra gratis data et no gratu facietis ci
q gra sit sacer pncipatus a sacro ordine
et scia et acoe denoiat et iste ordo no
denoiet ab aliquo sacro ordie et scia nil
acoe vr q iste ordo de illa sit gra. ¶
Ad hc B. sr cam. s. moe xiv. ille beatudines
q vtutes dur ex eo appellate sunt q vtutu
atq pdigiorz occultas ipetias q cas
rimari atq miirari dimit ordinate sig
q et quo volunt i omibz clementis hec et hoi
bus potest exhibeat Ex hoc accip q hoi
tes ipt hoc no tm dur q miracla faciat
sed qa cas miraclorz i verbo coteplantur
et illmaciones ad miracla ex verbo accipi
unt et ci i mediate illmaciones ex vbo ac
cipe sic pme gra. vr q vtutes sunt de p
gra q e cotra Dyo. q ponit hur ordinem
i media gra. ¶ Ad hc vr q B. sit sibi cons
i eodem eam s. moe. s. xiv. sup cam. dr sic post
i ducta auctte a vtutibz Deus diligit ob
benissima miraclorz exhibicom p quet
credulos trahit ad fide et sic vr q ipter
opacom miraculorz dicit vtutes et no
ipt cotemplacom et paulo post dr sic plom
appe sapientiae et gre e incta et occultas sa
pie i pa sapia i tueri. plenu mihi lomin
honoribz. et glie e causarz i dei vbo abscon
ditarz mudo spectadas rones miradasq
i manu vtutu dirigi efficiedas et sic B.
vr dice q a cotemplacoe cazz i deo abscon
ditaru et ab opacoe miraclorz vtutes di
cit et sic vr q i ima gra sunt ponendi
angeli qui vtutes dur. h eam pnet ad
hom illmacoem q vltie copetit s arthie
¶ Ad hc vr expsse dice i v ad eugenium
v sic dr archangelis psunt vtutes et illis
ptates et ptatibz pncipatus. tu q archan
geli sunt de ima gra et pncipat sunt vr
q vtutes de eade gra sunt cu pncipatibus
et archangelis et angelis et sic erit de
ima gra. ¶ Ad hc Dyo de di. no. ca vm.
vtus deus laudat eo q i effabilis et ignota
et i cogitabilis cuncta egredies ipsius vt
q ipt habundancia possibilis et i finitatem
fmat et vltimas ieronacorz sibi cotinet
et fortit tenet ¶ Ho h accip q vtus dicat
p habundancia pfectis vltima oia finate
et cotinete i ce vtute et ope et ci hoc sit
plus quia pncipatus et ptates et ho q dom
expsse facit Dyo. q vtutes sunt de media
gra et no de ima nec de vltia ¶ Ad hc q.
sma. Dist. xx. ca. post pdta mgr ex ver
bis B. dr sic q supiores angeli sunt seca
phim. cherubim. throni. medi dnaciones
pncipat. ptates. i flores vtutes archa
geli angeli q ego e cotra ordine que po
nit Dyo. i ce. gra. ca. vm. v sic dr ci sendu
nobis i media celestiu i telleciu disposi
com. dnaciones illas sup mundanis oculis
q possibile exploratibz et de poteria spe
culamia dnacu ptatu et vtutu. q media
gra cosistit ex dnacoibz vtutibz et ptati
bus q e cotra pdicta ¶ Hoc ico supona
hoc q dr Dyo. s. q media gra sed dia nota
ordinu i ca positorz distinq i ordines
acceptos sed pecodem ptatis pnetis ad mu
di gubnacom et cotmeta sed hoc dicim q
vtus a qua dr ordo vtutu accip sed q ar
dissunt ea i s. de ce et mundo. sic dicens
vtus e vltimu potetie i te et hoc vult
i telligi et de vtute actia et de vtute pas
siua. sed vtus actiua vltimu sui ponit m
mo i quo pt. vtus vo passiua ponit m
mo Ex h eam vltio i ferunt dia que sunt

de potēcia et actiui et passiui. seqūt̄ eam si her
cules virtute actiua pt̄ i mille q̄ pt̄ i centū
et i x. et i vnū et i omne illud q̄ minus ē mil
lenario ſ̄ nō seqūt̄ q̄ possit i mille et vnū iul i
aliqt̄ plura quā mille et sic vltr̄ potēcie ei
determinat̄ ad mille et ad mult̄ vltra. In potēti
aut̄ passiua eq̄ ē. virt̄ eam illi stat i minus
tāqua i vltio ipius seqūt̄ eam si hercules pt̄ pati
ab vno et vinci q̄ multo magis pt̄ pati a mul
tis ut̄ ceteris et sic determinat̄ ſ̄ nō contingit nō
eam seqūt̄ si pt̄ vinci a plurib⁹ q̄ possit vinci ab
vno sic g. accepta virtute p iudicio iudicii q̄ nō
pt̄ vltimū ē. d pt̄ accipi duobz modis. s. simpliciter
et quo ad nos p simpl̄ vltr̄ determinat̄ virtus
a duo. tūt̄ enim virtus dr̄ tāta humanam
potēcie q̄ suimet i tranquillitate nō relinq̄t̄ aliq̄
deformem motū qui possit i illū q̄ duo dr̄ ee
subalem actū virtutis. si aut̄ vltimū determinat̄
quo ad nos cū miraculum q̄ ē supra naturā
et cōtra naturā fit maius potēcie quo ad
nos sic determinat̄ a B. et G. et magis ut̄ sima
ru dist. 15. q̄ subalis act̄ virtutis ē miracula
et prodigia facere ¶ Ad hoc ꝓ nondū q̄ act̄ or
dinis angelorū duobz determinat̄. s. penes actus
simpliciter ſ̄ absoluta excellēcia potēcie cōsidēta
aut penes actus cōparatos ad finē q̄ sunt illu
minare et purgare. si penes actus simpliciter tūc cō
stat q̄ summū act̄ ſ̄ sup esse et posse ē dnāre
et secundus ſ̄ erit posse i eam deiformem
motū. et tertius erit posse cohēre nodum i pe
dibus et hac cōsidēratione duo i media iar̄
p̄o ponit dnationes. ho virtutes. tria potēcie.
et illa iarchia tūc seqūt̄ distinctio potēcie sup
hac principia ut illa et sup hūc horem ut illu
et ad hūc actū ut illū penes q̄ accipit̄ ultima
iar̄ et hūc ordinem bn et subalit̄ proseqūt̄ duo
¶ Si aut̄ accip̄ attendit̄ act̄ cōparat̄ ad finē
q̄ ē illuminare et purgare homines tūc pro hominib⁹ angeli
sunt illuminatores et purgatores hom et sic ascen
dendo enumerat̄ a beto G. et B. ordines sic q̄
angelis p̄sunt archangeli qui secreta revelet
et ad h̄ potēcie accipiunt ut revelet ea q̄ pti
net ad salutē et illuminationem homis et illis p̄sunt
virtutes q̄ faciunt miracula ad illuminationem
fidei cōfirmanda et illis p̄sunt principes ad di
stinctas principatus p̄tinentes et illis potēcies
gratias potēcies arrētes. et illis dnationes. mise
ria angelorū disponentes et hūc proseqūt̄ G.
et B. propie pt̄ aptm q̄ i p̄a ad tot̄ sic enu
at sunt throni sū dnationes sū principatus sunt
potēcies sū virtutes ¶ Hys itaq̄ pmotatis
dd ad pma q̄ illa tone qua prosequitur G.
et B. et quida alij sci nō ponūt̄ virtutes
i media ſ̄ i vltima iar̄ ſ̄ illa tone qua proseqūt̄
duo de processione potēcie ponūt̄ i media et nō
i infima nec ē i tone iens q̄ vnū et idem in
diuisis dispositionibus ponat̄ ſ̄ diuisas tones
¶ Ad a. dd q̄ hor predit etiā ſ̄ dispositione
quā proseqūt̄ G. et sic vnū ē q̄ virtutes sunt deinfi
ma iar̄ ¶ Ad a. dd q̄ licet i horibz operatio
mirac̄lorū sit gre gratis data tūc i angelis
contemplatio tāq̄ abscōditarū i deo et humi
liationem et virtute actiue ad miracula ex
hibenda. nō ē tūc gtie gratis faciētis ſ̄ etiā
glie ut pz i auct̄ B. p̄mducta et q̄ ad hor
ponēde sunt virtutes i iar̄ et i ordine ¶ Ad a. dd
q̄ virtutes illuminationes a verbo accipiunt hor
ē a vbo ortas et a p̄a iar̄. i mediate accep
tas et i media iar̄ diffusas et ro sunt de me
dia iar̄ et nō de p̄a ¶ Ad a. dd. q̄ B. in illo
sibi cōtrariat q̄a contemplationem illuminationis acci
pit̄ pt̄ actionem sic oris iar̄ ē sacer ordo et sua
et actio et ſ̄ hac dispositione B. bn ē q̄ vir
tutes sunt deinfima iar̄ et principatus de me
dia q̄a distincta ad principatus dicit pt̄ate.
¶ Ad aliud pz solutio p̄ide si enim distinguat̄
ordines penes actus ad finē ordinatos. virtu
tes p̄ dubio sunt deinfima iar̄. si aut̄ distin
guitur penes actus potēcie cōplete et abso
lute tūc sunt de media nō ē vis i verbis apti
q̄a licet ad corith. ponat virtutes post pōta
tes et principatus tū ad eph. nō ponit an. bn
cōstat q̄ apl̄us nō intendit ordinare ordines
i iarchias ſ̄ enumerare tūc ¶ Ad a. dd. q̄ duo
proseqūt̄ ordine q̄ ē ſ̄ actus potēcie absolute ac
ceptos. ro ponit virtutes medium ordine i me
iar̄ ut dicū ē ¶ Ad vltimū dd. q̄ magis ibi
tangit ordinem G. et nō ordinem duo et hor
n̄ ht̄ gratetatis q̄a diuisis rōnibz accipiuntur
n̄ em i tone iens ē vnū et eūdem ordinem ſ̄ diu
sas rones poni i diuisis iarchiis ut dicū ē
Quae sint speciales virtutes

Et cū do q̄ q̄ sint speciales virtutes et sunma
t̄ hba duo i ca. iar̄. ca. vnū. v. sic dicit
ipsam bo sancta virtutis notitiam estimo de
clarare. forte quida et i omnibile i omb ſ̄
caro deformitate opacōes ad nulla suscep
tionem mutatū el dnāq̄ illuminationis i beatū
lit firmata potent̄ et imitationem dei reduc
ta. nō relinq̄t̄ suimet i tranquillitate deiforme
motū firmit̄ fīrēte et sup esse illem et potēti
sicā virtute ipius ymaginē virtutis silem
mutata q̄ licet stam ad ipam quidē ut prin
pale virtute potēt̄ tōusa. Ad ha bo virtute
dans et deformit̄ puciente ¶ Et q̄ h̄ q̄ 90
dicat̄ opacōes ſ̄ caro deiformitate. omne em

angelo conuenit no ⁊ formati et forte ee et im
commutabile ad opacoes sue deformitati con
uenientes h° em no e ppe vtutib; ꝗ commune oib;
angelis ¶ Ad hr dr forte et ⁊ quibilem et vr
ee mugato qa p vnu ⁊telligit reliquu ¶
¶ Ad hr dr q illuminacoes mdite fuit ei et si fuit
mdite s pnatura conuenientes et sic no fuit
p illuminacom excepte q filu e ¶ Ad hr cedua
⁊ imitacoem dei conuenit oibus ordinib; no
q° hoc e ppu vtutu si aut vis fiat ⁊ hoc q
dr poterit reducta tuit vr magis conuenire
ptatib; qua vtutib; ¶ Ad hr qrat q sit q 90
dr deformis motus si em ille e purgare il
luminare et pficere tuit no e de ppatis vtutib;
ꝗ de quib; omn angelorum ¶ Ad hr qd dr qui
ymagine vtuti silem vr mugati qa p ymag
gine intelligit similitudo ¶ Ho lucro dd q pcta
tes vtutu accipiunt ⁊ tribus vijs vltm et po
tetie ⁊ ee q vtus ppe dr accip nt ⁊ opando nt
⁊ gmicando illuminacoem accepta ad pa ipfora
Si ⁊ opando tuc hoc pt ee tribus modis s.
in po ope nt ⁊ mo opis nt ⁊ reducedo opus
⁊ fine debitu ⁊ ope ipo attingit vltm pote
tabz modis s. ꝗ vniuersalitate et penes ho
accip pa ppetas q e h forte qnda et ⁊ com
mubile virilitate hre ⁊ omis ꝗ eaq deuo
tate opacoes. attingit etia vltm opis ꝗ obi
tu opis cta q e. et penes hoc accip ꝗa q
hec e ad nllam suscepcom indutaq ei dina
tu illuminacomu ⁊ decillit se hre Ex hoc em
valent pt oparl qtq vult deus q tu q mag
nu sit Si aut vltmu accipiat ⁊ mo opis
tuit penes hoc accip cta q e potest ⁊ imita
coem dei reducta reduci ei ⁊ imitacone h
ad modu opis ptinet Si vo vltm accipiat
⁊ ipo actu opis penes h accip iiij q e h no
relinquit sumet ⁊ decillitate deformem mo
tu ex tali em actu pt pficere qtq vult Si
aut vltm accipiat ⁊ reducedo opus ⁊ fine
hoc e duobz modis ꝗ ꝗ q reducto illa e via
nt ꝗ q e ⁊ oplemento. si ꝗ q e ⁊ via penes hoc
accipit qnta q e h finit ꝗ fente ⁊ sup eos
lem et poteriscta vtute. Si vo vltmu ac
cipiat ⁊ reductoe put e ⁊ coplemento hoc
pt ee duobz modis. aut em e ꝗ coplemetu
intra aut ꝗ oplemetu extra si intra penes
hoc accip vr. q e h ipius ymagine vtuti
silem mota q hz statu Si vo accipit ꝗ
coplemetu extra tuc e vr. q e h ad ipam
quide ut principale vtute potest coiuncta et
iste septe accipiunt ꝗ acceptione illuminacois
ad vtute ptinetis ¶ Si vo accip illuminacoes
ꝗ refusione et gmione ⁊ influores qs contit

⁊ dei tuit e vnu illa. s. ad pa vo vrtute
dab et deformit pueiens ¶ Ad pmu q
dd q licet qmune sit omnib; alys q pficiat
opacoes ad quas accipiunt illuminacoes cu
ppu e vtutibus pficere opacoes ⁊ quibus
vltmu potestie declarat eo q supra vices
ne fuit et totta tursu ne consuetu sola vir
tute dei pficere et ille fuit q ptinet ad vtu
tu illuminacomu et theophania ⁊ ordie et
larchia constituete ¶ Ad a dd q no e ibi
mugato q em dr forte restitut ad robur
opantis et q dr ⁊ quibile refert ad co
firmacoem gre et illuminacois ¶ Ad ad dd
q illuminacoes fuit mdite ppt habilitatem ne
ad eas et fuit excepte ppt ⁊ fusione sicut
omis ordo angelicus ex nia hr hilitate
et ex gra hr coplemetu ⁊ gradu ordis
⁊ quo constituit et h° e q dr mgr n°. sm ad
dist. xxj. ca°. h' considandu. sic. ordo angelorum
dr multitudo celestiu spiu qui mt se ta
liquo mune gre filant sic et ⁊ naliu bo
norum principacoe conueniunt ¶ Ad a dd q
licet reduci ⁊ imitacom dei omnib; angelis
conueniat tu reduci ⁊ imitacom dei ꝗ illu
acoem data ad hoc q vltm potestie attin
gat no conuenit ni vtutibus et hoc ⁊ tendit
bono ¶ Ad a dd q deformis motus dr
nutu sine voluntatis ad ome ⁊ q excel
lit et attingit vltmu potestie ꝗ paulo
am pdictu modu et no dr deformis mot
qmt purgare illuminare pficere si aut pficere
deforme motu solis vtutibus conuenit et
no alys ¶ Ad vltm dd q ymago addit sed
similitudine qa similitudo dr similitudine imita
cois ymago bo pfectione dr expssionis ꝗ q
⁊ creata pt ee expssio vtutis sine. Ad

Unde qrit de sunt potestates 90
ptatib; et qrit duo ¶ Gradz q sunt
ptates ¶ Et q ppetates eorum de ¶ Ad pmu
pcedit sic dr G. ⁊ qmt. de te. omnib; pta
tes vocat hij angeli q h potestijs ceteris
⁊ suo ordie preperiunt ut eorum sicom vtutes
adiuse subiecte sunt quorum ptate restrina
tur ne corda hom tm tentare pualeant
qm vellet ꝗ hoc vr si angeli no retardassent
et ho no pertasset q nllm eet officiu ho
ru angelorum qa tuit nlla tentaco ¶ Ad
hr ad pm. qm. q resistit ptati dei ordi
nacoi resistit Ex ho vr q de eoe ptatis
sit ordo siu ordinacio aliq qua vndicet
⁊ malos et tueant bonos vn ibide dicit

q gladiū portat ad vndictam malorū et
laude bonorū Ex hoc itē vr q si nō eent bo
ni et mali p casū i pctm nō eet alīq offi
cū ystius ordinis ¶ Ad hc B. fr can. smoe
vrb. illi spb qui ptates notant Su crucifi
xi nri Dnā omipotētia vbiq attingē
te i tueri ac manifestare deteant. ex turba
re ac rebellare hom demonū q ōeras pta
tes phis q hēditate capiūt salutis atri
buit ptate Ex hoc vr q cōfusio hoīs angē
lorū nō sit sup bonos angelos fr sr malos
hoīes et demōes et sic vr iste ordo nō esse
iac. media fr i prima. ¶ Ad hc quo ide atti
nit exh. q dt infra i eodē smoe fr. a ptati
bus diligit deus obulta iustissie potētie
vim qua solet deus a pris malignantū p
pulsare et arte crudelitate ¶ Ad hc B. i vo
ad eugenū ptates fuit q2 vtute ptas te
nebrarū cōpmit et coherceat maligtas
aeris hui ne q vult noceat et ne malig
nari si ut psit possit ex h vtq; ocludit
s. q si nō eet maligtas aeris illiq esset
officū istorū angelorū et q debent ee dem
fima iac. ¶ Ad hc B. i omit. pmducta st
nō illi q eā ab obsessis corpibus malig
nos spb fugat eosq vtute oēis et vi ac
cepte ptatis eicit quo q isti meritū suū
i mt ptates celestū angelorū q ptates
dnr sortiūt. Ex hoc accipit q si nō eent
maligni spe illiq eet officū ptatū. ¶
Ingēū hui ē q si nō eet pctm in i angelo
in i hoīe n hominū eet ordinatio superioris
ad i flora et eet illmatio ad h q h ptas
superioris i mfiora nō tyrānice rapiteret
sed ut tali illmatione i flor p superiore i dinam
potētia reducet et ptati dine i h assilate
t. q potestates eent eā nō existēte pto
i hoīe in i angelo et penes hoc detinat
duo ptates li. te gat. ca. vnj. ¶ Deinde dd
q ptas noīe suo mr dt s. destinatio superio
ris et i flōris i omi em nā superiora ptatem
dnt i mfiora influendo eis ptates et virtutes
nales et cōtinendo ea i illis ppt q act. i mf
de ce. et mtr. q i flora fuit i ptas superioribz
sic matiet fluis formis. for aut q tinet et
tinat matiam et i fluit eis vires Ecdm
e ordinatio ptatis ut s. ordinate sleges
a deo pmulgatas ptas superioris predat i
flora et hoc e i ptate sic for et de h dt
apls Ro. xiij. nō e ptas nisi a deo et q fuit a deo
ordinata fuit. itaq q resistit ptati ordinate
dei resistit Certū e actus q e pmi et sedb
pmus e tutamē i floris et cōtinētia i bono
precepto sedb e repulsio mali nocētis Certū
e finis q ex hoc actu i ducit et ille e duplex
pmi et sedb pmi e laus bonorū pueiens ex
tutamine sb e repulsio mali pueiens ex
vindicta ppt q dr ecc vi. noli fr gre indeco ni
vtute valeas vincere i ptates ptas em
iudicis ptas e publica et ordinata sleges
ad vindictam malefactorū et laude bonorum
¶ His ita pnotatis dd e ad pmū q dr
determinat ibi ptates p actū et finē pm et
nō pmū et io dt ee arte malū ¶ Ad arg.
aut dd q ex hoc elicit q lz nō eet malū i an
gelo at i ho s actū ti ee posset exercitio
te create rōnalis sr electione ut dt Dam. et io
de i one gubnacis erat ut p theophania
et illmatōm ordine cōstituet q malo q fue
ge potēat obviare et p fuga ne surgat
et arcēdo ne q vellet p cedat et repellendo
et vindicando si surrexisse ¶ Ad a omū code
mo solutū e qa sr idē fuisset si em nō erat
homi et mali ei ee possent et io ppt hoc pu
blica ptas p illmatōm erat cōstituenda.
¶ Ad a dd q B. tcte dt ho q dcū e i solute
nec ppt hoc fuit destina iac. qa nō cōtinet
sup hoīes et demōes malos p actū pmū
et subalem ptati sr p actū sr q accidit pta
ti ex gerētate mali et noctumēto dn me
die iac. cōcedit h sic ora dona i floris su
pioribz cōtinent excellenter et eminēt
¶ Dim code mo tr dd e ad segus qa pe
mitis idē e ¶ Ad a dd q B. ibi determinat
ptates p actū cōsequēte et nō p et sbale
et lz nō eet maligtas sr actū ti ee posset
et io ordo ptatū debuit cōstitui cōtra
id ut ppt ho destina iac. fuit em ptuen
tes ptates tales de cōplemēto ptatis ca
lis q ptinet ad mūdi gubnacōem et cōti
nētia ex q bus cōplet media iac. i dnacō
nibz virtutibz et ptatibz ¶ Ad a dd sicut
p dictū e B. ibi dt q lit hoīes assumūtur
i sortes angelorū et p filia mica filia sor
tītur pma et tu si nō eet malū i hoīe
ut i demōe ee posset et io ptas cōtra ho
erat ordinada z aliqua fiet ¶ Illud q
i gerū ob. plane concedendū e. Et sic p ceta
tes ptatum
Etūdo q q sint p ceta
tes ptatū et accipiat vbū dyo i ce.
qat. ca. xiij. vb sic dt q pam aut secūdū pta
tū eq potēte duorū dilatori et virtū nora
rem estimo declarare. bū ordinata et or
nata et i cōfusa ecta duas susceptōnes
ordinatōem et ordinatū sr mūdane et

intellectualis potestatis non tyrannice tea quia floruit
sub potestatibus virtutibus papiture si potest. Di-
na post bene ordinatas potestates reducte et post
ea deformiter reductas et ad potestificia tale
potestas quia fas est assilare et ea ut possibile
angelis revelatis iubet ornatis per ipsam ordi-
nibus potestatum virtute Dicitur quod et primo de hoc
quod sit equipotente si enim potestates sunt sub diuacoibus
et virtutibus non fuit esse equipotentes eis ¶ Ad hoc quod
sit tertia speciale quod potestatum et hice ordinatorum bene
ornata et iustifica tea divinas susceptiones
hoc est commune et omni ordini non quod debet assigni
ut primum vnum ¶ Ad hoc vero esse iustificio et mutato
iubis quia per bene ordinatum intelligitur iustifica
¶ Ad hoc ois ordo si aliqui esset ordis et vnus si po
testas sit quod bene ordinatum debuit determinare
esse ordinis et non fecit quod est diminuta ¶ Ad
hoc sit potestate esse manifestatum intellectualis
potestatis arte enim homo malicia non est intellectu
alis potestatis si carnalis ¶ Ad hoc hoc quod sit pote
tum esse non tyrannice principatare se potestatibus
virtutibus floruit. vel supra assignasse divina
coibus vel dicit quod diuacomm est illatum tyra
nicum dissolutio vlo mo esse intimata divi
coem ¶ Ad hoc quod sit nomen potestatum esse manifes
statum potestatis potest reducte iubina vel
non esse consequens potestatis si antedes Ex hoc
enim potestas ordinata est quia reducta est iubina
et assilata divine potestati ¶ Ad hoc intellectualis per
petate sit quod nomen potestatum sit potestate angeli
revelatis ea ut possibile est angelis et hoc
vel esse de potestate omni angelorum quod constituit
iubis ordinibus et sic non est principium potestatum
oribus enim angelis convenit hice potestate reve
landi ea de quibus potestate accepit ¶ Ad hoc
quod penes quod accipiat iste principatus ¶ Ho
luto iste principatus accipit penes duo. s.
penes acceptione illuminacois ad potestate et
penes communicatoni eius de ad floreos angelos
accepto pt attendi quo ad modum accepti
et sit est principatus per hec. s. bene ornatum et im
iustifica tea divinas susceptiones ordinatoes
pt ecia attendi si subam accepti per illumina
ne et sic ea hic. s. ordinatum sup mundane
intellectualis potestatis Si bo attendit iam
cado illuminacoem floribus istum hoc fit duo
bus modis. s. quo ad modum communicandi et quo
ad finem principiate iam communicacoem. Si quo
ad modum tunc hoc erit tribus modis modus
enim est iuncante et iuncato et in his quo
bus quia Si modus accipit iuncante
sic accipit principatus tria hic. s. no tyrannice tea
quia floruit potestatibus virtutibus principare
Si vo modus accipit expte quia sic
erit principatus quia hic. s. post ea deformit

reducetes Si modus accipit expte eorum
quibus communicat erit principatus vii. sunt vltima
hic. s. ut possibile angelis revelantis iubene
ornatis per ipsam ordinibus potestatum virtute Si vo accipit quo ad finem communicato aut
accipit penes finem in spe aut penes finem in
re. Si penes finem in re erit principatus quia
hic. s. potest iubina post bene ordinatas poten
tes reducte Si accipit penes finem in specie
et principatus vii. hic. s. ad potestificia talem po
tea quia fas est assilare ¶ Ex his notatis
ad est ad primum quod potestates cum diuacoibus
et virtutibus equipotentes non sunt nisi per actum iac
chum qui est illuminare floreos angelos et per
fice et purgare illuminatoe ad potestate ac
cepte. sic diuacoes illuminant illuminatone
accepte ad diuum et virtutes illuminant illumi
natoe accepta ad virtute ¶ Ad a ad ad quod licet
sit hic quia omni ordini si sua illuminacoem et
theophania cui primum est potestati si theophania
accepta ad ordinacoem potestatis publice
et dicitur bene ordinata eo quod participat cone
ordinibus dim et iustifica quia separata a gcio
¶ Ad a pz ia soluto et quod non est mutato quia per
aliud et a ad de esse bene ordinata et iustifica.
¶ Ad a ad ad quod ito ordis satis determinat pho
quod est ea esse reducta iubina et potestifica pota
te convenientes eum dim potestati iordinatum esse
non pt esse ordis cate diuino sapo oia gu
bnatis resultet iipo ¶ Ad a ad ad quod arcere
homo malicia si leges divinas est intellectualis
potestatis si si leges mundanas est carnalis poten
tis ¶ Ad a ad ad quod non principate se tyrannice
iuflora pt esse et diuacomm et potestatum primum
diusa esse est enim dus nomen potestatis ut prius hic
tu est iigene de diuacoibus si dum addit se
potestate se positum quod est ex possessione pulchi
et bonorum ex quo hic quod ad illam tyrannicam
dissolutionem est intimata potestatis aut hic hoc
quod non tyrannice seruit floribus quia ordine
potestatis divine est reducta et sic ide si dusa at
tribuit dusis ¶ Ad a ad ad quod ly sit antedes
si conem cate. tu consequens est si iee sit omne
primum si iee sequitur subiectum ¶ Ad vltimum ad quod
licet oib angis revelet sua illuminacoem
alis et iflor et supior tu theophania su
illuminacom ad potestate spalit accepta cui
est arte malit et tueri sue continere homi
no est revelare illi tu potestatum et de hac reve
lacoe iitendit Dyo ¶ De diuacoibus virtu
tibus et potestatibus iiomm.

Unde quod de his tribus ordinibus iiomm
vel enim quod plures debeat esse quia tres
sit enim nobilitate coducois sit dum. ita li

bertas · q̃ sit acrip̃ vni ordo ex dmo ita de
bet acripi vni exlibtate ¶ Ad hc i li. de di
nobz ca. xvi. Dyo i fine capitis dr sic scos
et reges et dnos et deos vocat eloquia
i sm̃glis pricipaliores ornat p quos sci ex
dei domis acripiẽtes illorꝫ distributoib sm
plicitate ẽ ca sui iporꝫ diffencias multipli
cat quorꝫ pstaciores sũ pmi varietatem
pmisine et deiformit ad unitate sui porũ
cogregat ex hoc acrip̃ cũ act̃ i archiep̃ sit
acripe illmacoẽm et tũ fide q illmaco q
da acepta ẽ p scitate q ẽ sta scorꝫ et queda
p regum et queda p dmũ q ẽ dm̃ dnorꝫ
et qda p deitate q ẽ dei deorꝫ p qũlibz
ig̃ istorꝫ debet si ordo i sac. pr q q dim
muti sit ordines i hac ha sac. ¶ Ad hc q
de ordine hoꝝ tũ ordinũ vr̃ em̃ q ptates
deberet ordinari am̃ btutes dicit ei pta
tes btute ordinata et sic ordine addit
sup btutes p rem ptũ totus ptatiul.
et sic derent poni am̃ btutes i ordz ei pta
tius ꝗ pus i ptibz ẽ qua aliqua pta te
addit sr reliqui ¶ Soluto dd q tres ordies
medie iar. acipiũt penes ea copletia pta
te publica ptinete ad mũdi gubernacoẽz
et illa sũt ea quorꝫ pmũ ẽ q possessione pul
crorꝫ et bonorꝫ sup̃sit et nilli i florꝫ i pmitati
q̃mistcat et penes ho acipiũt dnacões qa
pmũ ut dr ptus i li. de ciuis regit res omb
pr̃ qua q comistcat cũ illis et ẽ ut ibide
dr ptus dmes ise et dmes i omnibz alijs.
et theophania costitues i tali dmo. pficit
ordine dnacoũ ¶ Ctm ẽ q si debet ee pfca
ptas optet q illo mo sit i fimata p ppa vi
tilitate i quobz actu posset attinge vlti
potetie p oem deiam vlti detiniat sup̃ in
gone de btutibz et acripe theophania ad
ho pficit ordine btutũ. ¶ Cetiũ ẽ ptas ar
cedi gcũ sic i oi na p dcq na dedit ptute
ad ee et ad eenles btutes addit ptate te
sistendi alcantibz ne frustra sic qd dedit.
ad ee et ad eenles btutes et acripe theophia
nia ad hoc pficit ordine ptatũ ex hijs et
pz ordo tũ ordinũ dnacões em̃ et btutes
gialem dicit ptate ut disponedi mistia
sic dnacões et o sũt pmi i hac iar. ut ge
nalit attingedi vltimũ potetie ex ppa vi
tilitate et o btutes ad dnacões se hnt
ut sch sic mistri se hnt ad dnos ¶ Post
hos aut sũt ppetates ptates spales pote
tia acripiẽtes ad arcedũ gcũ et o vltio
loco ponũt ¶ Ad pmũ q dd q lib̃tas ne
dicit effectũ potetie ut officũ p o dicoem

dr p et o penes libtate no pt acripi ordo
em̃ ut dr pfci. i maiori volume ca. de ppo
sicoe. ps ẽ ptatis ¶ Et sic dr tulli i li. de
officijs officiũ ẽ cogcuus actus psone. p
statuta pate quorũ dr libtas dr ei ar.
i p̃o p̃e pbie q liberũ dicim̃ hoiem q causa
sui ẽ ¶ Ad ad dd q regnũ no dr domũ spa
le ad q acepta illmaco costituit ordine
spale. p dr domũ gnale q i illo spali costi
tuit ordine et hoc pz p diffinicom a bto
dyo. ibide posita sit. regnũ ẽ oib finib ho
mi lege et ordis distributo q licet p illm
acões multas et gnales acripiat a deo
et a supioribz q̃mtet i floribz. tũ i illo
spali pt costitile ordine ut officio sile q
de scitate q no ẽ spale domũ p gnale dr ẽ
ibide. Dyo q scitas ẽ ab omũ i namero
liba et pfta mudicia et hoc no fit vna
illmacoe p multis cõtra qd libz pcin ordi
natis et o ptinet ad actũ iarchiũ q ẽ
purgare et no ad spalem ordine ¶ Sile dd
ẽ de deitate. dr em̃ ibide Dyo q deus dr
a theoro q ẽ video vides eo q oia videt
sapia et oibus prudet prudencia ut a the
bm q ẽ acide eo q ardore amoris curam
hr de omnibz et disponit oia suauit ut the
asthe q ẽ tẽe ut circuire eo q existẽdo im
omnibz et vbiq circuit oia prudencia sua
frueñ sil vtecia et sta dona no sũt q̃mta
bilia create. et o penes illmacom ut the
ophania ad hc data no pt creata costi
tui i ordine ut officio spali p penes domũ
dm̃ dnorꝫ acripi ordo dnacoũ qa hoc dr
domũ spale et create q̃mtabile qd q q de
ordine hoꝝ tũ paulo am̃ solutũ ẽ i hacea
de solucoe v ro ordis ẽ assignata ¶ Ce
de iar. dnacoũ vtutũ et ptatum

Hinc q de iar. hoꝝ tũ ordinũ de qua
dr Dyo i te. iar. ca. vm. sic media te
lestũ ad orꝫ disposito deiformes hns ppe
tates p quae q̃mte et illmat et pficitur
q admodũ deũ ẽ a dmis illmacoribus
inditis p ppa iarchia disposicoem et p
media pma iarchia ha maifestacoem
delatis ex hoc acripi q duple illmat
media iar. s. et a deo et a pa iar. p illm
mari p deo ppũ ẽ pme iar. q vr q me
dia iar. q̃mtet cũ pa iar. i illmacoibz a
deo acceptis ¶ Contra media et pa distrg
mũt a Dyo. q pma i mediate acripit a
deo media aut a pa i hoc q no conteiunt
media et pma q i mediate a deo illmaco
nes acripiant ¶ Ad hc Dyo ibide hec oia

dina ordinacoe p mulgatu e p pma ha dim
p participate illuminacoibus tu q media ha sit vr
q no p capiat illuminacoes n p pma et ita me
dia no illuminat n p pma iarchia ¶ Soluto
dd q bto Dyo p tamone bibliie pbat tres
iarchias ee et q pma illuminatur a deo. ha
a pa. et tcia a ha et ecclastica a tcia Ex
hoc q ys. vi. dr q seraphim stabat super
thronu ppnq ssimi deo Et exo. xxxvi. dr
q dns sedet sup alas cherubin q t sigficat
i mediata cousione i deu. filr eze. p. i th.
no saphirmo qui stabat sup firmametu
q erat i minues capiti aialiu no sedebat
n spes electi que deu sigficabat et sit eca
thronorp i mediata cousio no e n i deu et
p ea h dt Dyo dispone pme iar sigficari
q p pspicacitate i telligetie analogia hat
ad dinas illuminacoes i mediatas a deo p
cipiendas ¶ Ecdam aut pbat ex h. q ys. vi.
vn angls clamat ad alter et filr Dan. x.
q sigficate illuminacoem ab angelo i ange
lu precedete ppt q eca dt i verbo au i duc
to q her illuminaco ha maifestacoe e dela
ta pma em maifestaco illuminacois i me
diate e a deo qm illuminatore ha vo maife
staco e qm illuminaco a deo p cipta ab angelo
maifestat i angelu Tercia vo pbat p i
Dan. x. v vir gabriel dt ad angelu fac
i telligere istu i Danele visione, p illud zach.
c. vbi angelus i struct ab angelo i stru
it aiam ppbe de reedificacoe ithm p hoc
em dt sigficari illuminacoes analogia ha
bentes ad aias hom i aias hom ab an
gelis descendentes cn tcia maifestacone
¶ Rondu ad h q duplex e illuminaco una
p tines ad officiu et gradu ordinis an
gelici et de illa vnu e q dt Dyo de pa sedz
et tcia maifestacoe i illa em dina p mul
gatu e q ha p pma p ticipet dnis illumi
coibus Est aut alia illuminaco p tines ad bti
tudine glie et hoc no fit p theophanias
h p misione q e facie ad facie et h hat omis
videt i mediate deu sic dr ay. x vm. eo
angeli eorp sp videt facie pa. m. q m ce. e.
h hac misione alia distmg iar. ha omis
i mediate videt et fruit ipa visione her
em visio ut dt aug q tota mites et i duc
i ps. ad ip plebis me letitia cu vultu tuo
delecta. m dex. et usq i fine et illud io. xvii.
ut cognoscat te solu veru deu et que mi
sisti ihm xpm hoc em e vita etna et
sic dt Dyo q illuminacoes su theophanie
ad officiu et gradu ordinu p tinetes p
pma iar. et finit ad ham ha maifesta

coe illuminacoes aut ad bitudine p tinen
tes i mediate ad omis btos descendut
a deo i hat em no distinguunt iar. et p
hoc pz soluto ad totu De tcia iar. no vta
Ende q de tcia iar. et q tuit ta Scilz
de ordinibz i ea positis i spali. et de
ordinibz i qm. Et de iar hoc tu ¶ de
ordinibz i spali quit ta ¶ Scilz de pci
pibz ¶ de archangelis ¶ angelis de pcipibz
quit duo Scilz q sunt et ho q sunt spetia
tes eorp Qr q sunt pcipatus
Ad pmu obz sic G. i omit. de ceteris ordi
bus dt sic pcipatus vocatur q spis
q bonis spibz p sunt q subiectis alis du
q q agenda disponunt eis ad explanda
dina mistia pcipatur Ex hoc atip q
pcipatus alios angelos i feriores illumat
ad mistia et disponunt ad q q agenda.
cotiti aut p illuminacoem e medie iar et
no i sime. q. vr q pcipatus secunt de
media iar. et no de i sima q e cot Dyo
¶ Ad h G. i ea de omit. sit no illi q acip
tis virtutibz eca electorp hom mita tuisteri
dut cuq bonis meliores sit elti q ceteris
pcipat quo q. isti forte sua n mt pci
patum nitos acipiunt Ex hoc acipitur
q meliores angeli q i feriorib p sunt et a
geda disponunt pcipes vocatur sic meli
ores fres bonis plati pcipes eorp dicunt
ex hoc seq idem q pius. s. q sunt de media
iar. ¶ Ad h B. Sup cant sinoe xiv sit pci
patus q deu altius speculates et liqdo
p undetes vmisfatis pcipiu ee et p mogen
titu ois create col s. et tanta p unde pci
patus dignitate donat ut vbicq tracu
heant p tate q de sumo quodu rerum caude
regna et pcipat q libet p arbitio mire
et ordinate dignitates p quorp mitis faciunt
pmos nouissios et nouissimos pmos de
ponunt potetes de sede et exaltant humiles.
Ex hoc acip q pcipes illuminacom acipiunt
a sumo eorp caude q e deus cotiti aut m
medietate i deu p iar e. q pcipes debet
ee de pa iar ¶ Ad h i eodem sinoe B. a pci
pibz deus diligit obetna illa et originale
virtute qua dat ee et eendi pm omi cate
superiori et i feriori spuali et corpali attingens
a fine usq ad fine fortiter et disponens oia
suaviter Ex hoc acip q illuminaco q ponit pci
pes i gradu i ordine e cotemplaco virtutis
creatricis et hoc no e illuminaco ad pcipat
ner ad constitucoes hom pcipatu et

ordinu et

ordine et ita vt B. ee dicit G. ¶ Ad 3m
B. i v. ad eugenium pontem principatus qua
modanime et sapia oib ttis principat co
stituit regit limitat conserat mutat et
mutat ex hoc accip cu angeli illmacoez
adidem accipiat q agit ex officio q no
a contemplacoe virtutis dantis ee accipiut
illmacoem h a contemplacoe gubnatis prin
pi et disponentis principat sic dr Dam. ms.
scias q pcate hr altissim i regno hom
sic voluit eam hmillimu hominem constituendi
sup illud et ex hoc eam pz ph° q dr Dam.
vi. h mistio angelico apparuit digiti ma
nis scribentis i pariete mane techel phares
q ex de appensu mnatu risu. qa mistio an
gelico appensu e regnum lis iustie et inetu
e iniqui et eode mistio mnatu e mo mnto
eu et inetu e min. hns ut ibide dr et
io eode mistio angelico diuisu e a caldeis
et datu e medis et pslis ab illmacoe q di
sponente principat trenos principes dicuntur
angli q gerendu e ¶ Ad pmu q° dd. q
principes homis anglis no principat principa
lit et eo ppo actu qar h p angelos i floreo
explent mistia sua certa homes i fluendo
eis illmacoez a supiori accepta et explet
officiu sit p vicariu. sic dr Dyo. i ce. qar
ca. vnu q seraphim p i floreo angelu sit p
vicariu purgauit labia ysie vi. vi. et tal
cousio sup angelu sui placio no facit qar
qa act officij sui p se sui p aliu exercat act
fr homis e q vltie appetit qar ¶ Ad 2m dd q
no sit de media qar h de vltia qa sic i ante
hitas dcm e illmacio ad actu officij sui no e
excellens analogia illmacois i telligentie hu
mane et ordinatu i telligentie angelice e
em de humanis et io vltie qar ¶ Ad 3m dd
q B. determinat principes ibi ab actu consequen
te et no p oim em angelorum e pstone sue
illmacois h actu referre i deu et contemplari
q h sum caedmne rei q sapia dei e actus
qarchie sit consummat et talis cousio i deu
oim iar conuenit tn angelice qua humane
nec talis cousio sui contemplaco facit illmacoez
manifestacois h ut se ut rtie qa dibz quett
et io h ea iar no distinguit. ¶ Ad 4m con
templaco virtutis creatricis duobz modis e s.
virtutis simplicis et sic no ad miscet ei co
templaco disponis contemplatiu principatiu
i ea contemplaco virtutis no simplicis h mo
dantis et disponentis creata h dignitate et
gradus creatorum et sic contemplaco virtutis
creatricis illmat ad constitucom principatiu
¶ Ad vltio obi q cedendu e qa tte virtutem
hmi solucois qcludit cr. q sint ppetates pri
cipatiu. qo
cu do h q sint ppetates principatiu qo
hoip principatiu et summat vba Dyo.
ce qar ca. ipo. v dr sic ayamifestat eim ipa
quide celestiu principu notaco i q deiformit
principale et ductiu cu ordine sacro principa
libz decetissimis virtutibz ad sup principale pm
eas vniuslit conti et alias qar ducte ad
i° ipm q° possibile fori pficiciu pm manife
stareoz sup eenlem eius ordinacoem orna
tuoz principaliu virtutu ¶ cr. q° de hoc q dr qo
deiformit principale hoc em vr ee p qar
et no postme qa p qar e i mediate conti i
deu ¶ Ad 2m ductiu cu ordine sacro et prin
palibz et decetissis virtutibz potius vr con
uenire virtutibz q fuit de ha qar qua principibz
q fuit de postrema ¶ Ad 3m conti ad principa
le principiu q e deus no vr ppu ee principibz
h potius conti ad media iarchia a q accip
illmacoem ¶ Ad 4m postrema qar reduci
a media et media a p. postrema q° ducit
et no ducit no q° conuenit ei q dr i qrtu ppe
tate qa alias qarchice ducat ad id ipm
h potius q ducat ad i° ipm ab alijs ¶ Ad
5m q penes q accipiat iste ppetates ¶ Solo
dd. qda istaciu ppetatu accipiut penes acci
pe illmacoem et qda penes quitate penes
accipe triplex e considaco illmacois. s. q° ad
subam illmacois et quo ad actu et quo ad
affectu consequte et quo ad subam accipit
ppetas pma q e h illud deiformit principale
et dr principiu ibi a principatu no a poritu
te sit principes dicim ee principia qda mo
tula oim eorum q sunt i principatu ad bonu q
construe i tendit principes et accip de illo ps.
xxxiii. no erit amplius is q i supiores e pri
ceps et fraudulent no vocabit maior pri
ceps eum q sit digna principe cogitabat.
penes aut illmacois ppu accipit ppetas
ha q e h ductiu cu ordine sacro principalibz
decetissimis virtutibz. Actus em ppus e pri
cipu ad que suscipit illmacoem e ut mam
ducat oms sub principatu suo existentes
ad bonu publicu q ordinat et construit
i principatu suo hnt aut actu seq opus ad
virtute tendes et penes hoc accip ppetas
tria. q e hec ¶ Ad sup principale pm eas vni
uslit conti principis em opus e subditos
sibi conlbe ad principe oim principu deu sic

dr Apoc. xvi. hns vestmēto et femore
suo scptū rex regū et dns dnantiū Si at
petas accip et qūcando hoc fit duobz mois
s. p comūcacōem simplice et p effectū cōsequ
te Si p mo cūt e qēta h s. alias qarchie
duce ad id ipm et q possibile fori pūcipū
pūcipū. Si p mo tūt e qēta h s. manifesta
re sup eēlem eius ordinacōem ornatioz
pūcipalū virtutū Ad pmū q dd q dei
fort pūcipale h qmt dr ome illud q pūcipa
t sub dūtis no tyrannice p p forma qua pū
dēcia dina cōstituit et bono quo pūcipes re
ge debet subiectos et sic deiformit pūcipari
no cōuenit ñ pūcipibz et no p ratē ut ppm
Ad a dd q no accip virtus a vnelicitate qa
hoc eet ppm virtutū ut pbat obiectō p accip
virtus p q dr ar et sf etc v dr q virtus circa
difficile et bonū e optioz qatma q quide
t hoibz opat circa delectacōes et lsticias t
angelis aut circa actus ppiorz officiorū.
q maxime pūcipibz cōuenit qa p officiū est
optia cparī t subditis et detectissia ad virtu
te Ad a dd q omis qar e finalit cōuti
ad pūcipale pūcipū qa in hoc p ficit qar
chia ordinat ornat q mis t accepcōe
illmacois p qar accipiat illmacōem a do
t mediate sil ut dr duo manifestacōe pma
et media a p sil manifestacōe ha et tria
a media sil manifestacōe tria h tū maxe
cōuenit pūcipibz et plaris qui se et subditos
tenet reducere t dina ex officio ppo bū Cris
s. qo. sacdos si ora bū fecit t se cōdepnabi
t tū si negligēs e circa subiectos Ad a
dd q t vltra qar pūcipes pmi fuit et illi
ex officio et illmacōe ad officiū ptinente
fuit duce sibi subiectos no alias qarchias
et no e eorz dux qa duces cōstituit et h
t tendit duo Ad vltm p ta an dicta pz
soluto Qre q sunt archangeli
Emde q de archangelis et qerit duo.
Primo q sint et q sint pbetates eorū
Ad pmū predit sic Gr. t omit qa septimus t
ducta dr qui sma nūciat archangeli vo
cātur greca em lingua: angeli nūcij arch
angeli sumi nūcij vocāt Sz cōtra h obi
qa sma nūciare et qma no fuit actus
diffentes spe p mo tm et penes hos act
no accipiūt ordines diuisi spe et sic arch
angelorz et angelorz eet vnus ordo q ptin
e Ad hc Gr. t eade omit. istra fuit no illi
qui dni largitatis munē refertis secretorz
celestiū sma et caps pualet et amicide

quo q illi si mt archangelorz mūs depu
tant et cx hoc seq ide q pius sma ei nū
ciare et qma vnus p spem e actus. q penes
hoc no accipiūt ordines diuisi Ad h B.
t ser. xvi. sr tam porro archangelos ner
eis aliq diffenti ab his qui simplr an
geli fuit t bnam credo delectat q ipis q
etne sapie cōsilijs familiari admittūt
eadem p pos suis qq locis atq tēporibz
summo modamine dispesant Ex h accip q
no penes nūciare magna sl qma p penes
ad mitti sl no ad mitti ad secretiora cōsi
lia distinguūt archangeli ab angelis q
e qēta Ad hc B. t qito ad eugenium
putem esse archangelos q cōsci mistiorū
dinorz no sl ob pūcipuas et maxias tas
mittūt p de pma ratē angeli magis fuit
cōscij mistiorz dinorz qia alij. q magis
debet vocari archangeli et sic archangeli
debet esse t pma ratē q plus e Ad soluto dd
q diuisi ordines fuit archangelorz et ange
lorz ut dicit Dyo et omis sm archangelo
rz et ordo medius e mt principes et angelos
et hoc ipo note ordit archos e princeps
e et angelis minus et io pbetatibz cōuenit
cū vtsq fuit patebit t seqnti articlo qoib
Ad p q dd q Gr. bū verū e p sma
dicit ibi ea q fuit supra natura fuit e op
t tranlacois ad q missus e archangelus ga
briel et sic e opus t conceptu filius sic fuit
conceptus cōlis bapte ad q missus fuit de
archangelo. et sic e opus conceptus vetule
ex antigtate emortue fuit tres angeli mis
si fuit ad abraham ge. xvi. et sic fuit ora q
cause abetno abstondite fuit t deo et t sert
te ne dr eem solo cōsilio dei p ficiūt. h em
predit ex abysso sapie dine et no ñ p eos
nūciant qui ad cōsilium dini admittūt
et licet nūciare magna et no nūciare pua
sunt eedē gnis et eedē spei no spialis sicte
tū illmacō theophanie accepte ad vnū
et ad altū no e eedē spei et io cōstitues
e t diuso gradu et ordine et h et illa Ad h
de dio pz soluto ad segnis qa sup ide fu
dant illa duo Ad a dd q dcm B. dio
e cōcedd et no e cōtra Gr. qa ea q vocat
Gr. sma eo q sup nam fuit illa vocat
B. a cōsilio dino pudēcia eo q cte
eorz no fuit rebz creatis t ste p t abyssosa
pie et scie et cōsilij dei ab sto dicte sic dr
eph iij. ut possitis cōprehēdē cū oib sts
q fit dispesato mistij a sclo t deo abstodita

¶ Ad vltimu dr q illi q sunt dep^a sac^d ma
gis cosci sunt illuacoru q ptinet ad bti
tudine qa eas p^a manifestacoe percipiunt ut
st Dyo^s q illuaco q ptinet ad uniciadu
hoibus no sunt magis cosci qa sic st ¶ S.
supiora agnia vsu exterioris officij no
sunt uniciaco aut su missio ad uniciandu
e vsus exterioris officij q fit cca etiam
et io ordo talis uniciorz ad vltima ptinz
sarchia et no ad pma p ultima eni pga
t illuat et pficit etiam ¶ Qr sunt spetates
etudo q que sunt spe ¶ Archangelorz
tates archangelorz quas tangit dy
onisi^s his verbis qpa aut archangelorz
storz eqpotes quide e sac^d celestibz pnci
patibz e eni et eorz et angelorz ut dixi
sac^d vna et dispo verisimile qm quide
no e qac^d et no pmas et medias et vlti
mas btutes his archangelorz sicis ordo
qnicatiue qac^d medietati extremorz re
cipit et eni sacratissib pncipatibz qnicat
et sicis angelis ipis quide pncipatibz qa
ad sup celestiu pnm pncipalit constit et ad
ipm ut possibile fit reformat et angelos
unificat p bni ornatos eius et ordinatos
et visibiles ducat^s istius vo. s. angelis
qnicat qa et ei^s sphetico e ordine dinas
illuaciones qarchice p pmas btutes suscipies
et angelis eas deiformit unicians
et p angelos nobis manifestas p scam vni
cuiq^z dnitus illuatorz analogia ¶ Qr q^o
hic p^o de hoc q st archangelos ee eqpo
tetes celestibz pncipatibz hoc eni no vr ee
vm cu pncipat^s sit supior ordo sp poten
cior sit i omi illuacoe qua i sior ¶ Ad
hc constituti ad pnm fr celestiu i phitis assignu
e p spetate pncipu et hc assigt p spetate ar
changelorz. p q^z e vnu et ide spiu ipa
sunt et vni^s et eusde spei. q^o vr q pncipa
tus et archangeli vni^s sunt ordo i spe q
flm e ¶ Ad hc dr st q sphetico ordine dinas
illuaciones suscipit et qnicat et q^z qs iste
sit sphetictus ordo cu sphia sit gra cone
nens hoi et no angelo ¶ Soluto dr q ssd
st Dyo^s ordo archangelorz medius e i t
ordine pncipatu et angelorz ut pz i aut
cite i dicta et io st q qnicatie medius
recipit extremorz hoc e mk extrema pn
cipat^s. s. et angelos et hoc ondit nomie.
archangelis eni pncipes nuius dr i nore
pncipu conuenens cu pncipatibz et i nore
uniciy conuenens cu aliis et tres pmas spe
tates hr communes cu pncipatibz vna aut
cu angelis. s. qrta ¶ tres i quibz qnicat cu
pncipibz accipiunt p duos actus sac^d spos
q^z vni^s e constituti ad supius ad accepcoem
illuacois su a deo su ab angelo supiore
¶ eos e constituti ad i sfiores i eos transfundendo
accepta illuacoem. accepta aut illuaco
attendit duobz modis i se. s. et i effectu si i
se considet tuc e spetatis p^a q e her ad super
celestiu pnm pncipalit constituti. ¶ Si considet i effectu
tuc e sa q e h^c ad ipm ut possibile reform
reformaco aut illuari ad illuatore
effectus e illuacois ¶ Si bo accip p actu qm
tacois ad i sfiores tuc e tria q e h^c ange
los unificare p bni ornatos et ordinatos
eius et i visibiles ducat^s et dr unificare
qa p illuacoes i sfiores transfusas i sfiores
facit apmqre et cofori p^o q ve simplex et
vnu e et dicit ducat^s qa i talibz supior
dus e i sfioris reducens eu i pmu et dnt bni
ornati qa talis ducat^s e p illuacoes hn
tes ornatu vtutis et honestatis et dnt
bni ordinati ducat^s qa sic reducedo salua
t ordo legis dine q e p p^a media et p me
dia vltia reduce ¶ Qrta bo spetatis sumitur
ex qnicacoe cu angelis et h^c e spa qa et
eis sphetico ordine dinas illuacones re
cacie p pmas btutes suscipies et angelis
eas deiformit uniciaes et p angelos nob
manifestas p scam vni^s cuiq^z dnit^s illuin
atorz analogia ¶ Ad pmu q^o dr q no dr
eqpotetes pncipatibz archangelos i cu
i actu archico qui e accipe illuacoem
a media sac^d et transfude sup extrasticia.
h^c eni potest hnt pncipat^s archangeli et
angeli ¶ Ad a dr q constituti ad sup celestiu pnm
vt sic conuenit et pncipatibz et archangelis
p differenti no pncipatibz eni conuenit p ac
cepcoem illuacois ad limitacoes pnci
patu et ordinacoes ptinetes archange
lis bo q^z ad accepcoem illuacois secreti
consilij dei q e deb^s q^z tae abscondite sunt
i deo et no i certe rebz creatis et sit no eptz
q ide ordo sit i spe archangelorz et pncipa
tu ¶ Ad vltm dr q sphetic^s ordo e i dis
cessu illuacois sphia eni ut st Cassiodorz
e dina i spiracu rerz euent i mobili vita
te de uniciaes et her i spiraco et illuaco
pmo descendit i angelos et ab ipis i sphias

et hoc ē q̃ dr sapie vnus q̃ spūs sapie p̃na
ões ī alias scas se tūlerit amicos et ꝓphas
cōstituit ¶ Ꝗ quid sūt angeli
Eūdē q̃st de angelis et q̃ūt duo. Primo
q̃ sint. Secdo que sint ꝓpetates eorū ¶
Ad primū ob sic. Ī omil. de dere ꝑ drag
mis et cetū ouibz. illi dicūt angeli q̃ mīma
nūciat mīma aūt nūciare nō ē officiū ad
dignitatē ꝓtinēs q̃ vr q̃ ab hoc illius ordo
qare debet denominari ¶ Ad hoc. Ī. ibidē sūt
plerique q̃ pua capiūt q̃ tamē hi eadē pua
pie ānūciare scribz nō desistūt. isti ergo
ī angelorū mūy cōtūt q̃ ea pua capiūt
et ānūciant ī ecīa dignitatis gradū nō ob
tinet. q̃ ner ī celo pua nūciare officiū est
dignitatis ad ordinis et sic illius ordo ad
hoc debet denominari ¶ Ad hoc. Ī. angelus
nomē officij ē nō nē ad singulos gradus
angelorū et ordines q̃ hz angelis hīt dispōsi
cōem nē ea alit nō eēt verū q̃ dr ī. sma
cū dist. 15. ca. hic cōsiderandū q̃ dr sic
ordo angelorū dr multitudo celestū spūū
q̃ mīt se ī aliquo nūmē gre silant sic et
ī nālū donorū ptcipatōe cōueniūt cū
q̃ angelorū nomē nō dicat ī officiū
vr q̃ illis ordo celestis simpr debet vōci
angli ¶ Ad hoc. Ī. ī. iv. ad eugenium pute
mus angelos diti eos q̃ singli singlis hoibz
dati credūt missi ī mīsteriū ꝑ pauli doc
trīa hebr. j. ꝓpt eos qui hēditatē capiūt
salutis de quibz saluator ¶ Ad vrom. an
geli eorū ꝓp videt ca. pa. m. q. ī cc. e. Sed
ob
actip q̃ nō ab ānūciare dicūt angeli sed
ab officio custodie quo singli singlis ꝓst
hoibus ¶ Ad hoc. B. sr can. sūnoe xix. an
gelica creata mīce q̃ deus ē ꝑ cussamētis
acie ī tuet dīnorū iudiciorū abyssū multa
q̃ūs sūme eqtatis ī ēffabili delectatōe
beta glat. ī sup ēffēm ea p sūm mīsteriū
mātipare ac pala sū glat. Sed ob acci
pit q̃ ner amissio custodie ner ab an
nūciatōe mīmorū angli dicūt angli. sed
potius ab ītuitōe abyssi iudiciorū dei et
ab ob q̃ p eos hēc iudicia effēm mātipa
tur et pala fūt ¶ Ad hoc. B. ibidē dili
git deus ab angelis ob iudiciorū suorū
sūma eqtate ab archangelis eo ob eo
sūma eqtate ab archangelis eo ob eo
filiorū modaūdem. et ex hoc seq̃ idē q̃
pius q̃ ī. angli nō dicūt ꝓpt nūciare pua
sed q̃ia ꝑ ꝓpt cōtemplationem iudiciorū dei.
¶ Solūtio dī cū hēc. B. q̃ angeli dicūt ī flores
q̃ cōplet et ēmānant totū ornatū celestis
curie ut dr Dyo. et illi sūt q̃ eqtate iudicio
dei cōtemplat que eqtas cōsistit ī retributō
ne bonorū fil malorū et illa effēm mātipat
ꝑ effēm custodie et pala facūt sū p nūcia
tōem et revelatōem et hoc magne dignita
tis ē officiū ¶ Ad primū q̃ dī q̃ mīma
nō dicūt ibi simpli pua q̃ simpli magna re
spectū pua r̄ eēm eorū q̃ nūciat arch
angeli q̃ sup nālia sūt. mīma dicūt q̃ pti
net ad eqtatē prudētie cōmūis et dis
pensatōem vnd andē ad iusta sui mūtiret
ducōem quāuis ī se cōtēplari cās et rōes
talū ī ōbo magis sit ¶ Ad dī q̃ ī ecīa
pua hoc ē rōnes dispensatōis gerūs con
tēplari ī sapia dīna magnū ē et tales
ecīa q̃ ꝓdēm scōrū debet pōm custodes ala
tū et si quēq̃ nō pōnūt tales hoc ē abusio
ambitōis malorū ꝓpt q̃ et exemplar eius
ī celo ptinet ad ordinē dignitatis ī quo ti
sit ī ēmilo decor cōplet celestis iar q̃ a ī
illo ī ī ēcipit cōtinge ecīa ī ecclesia ī ecclesia
¶ Ad dī q̃ angeli ex dispōne nālū
q̃ sūt simpli cencie et p spūalitas ī telligē
aptitudinē hīnt ad hāc theophamā q̃ fa
cit eos cōtēplari abyssū iudiciorū ī dispe
sacōe salutis hōm et q̃ dr. B. q̃ ē nomen
officij nō nē cō dr q̃a nōmē ī pōnit ab il
lo cōplente et nō ab eo q̃ potēcialit di
spōnit ad hoc. ¶ Ad ad dī q̃ hēc. B. ibi de
ēmiat angelos ab actu cōsequente et nō
a principali q̃ūs eēm p̃m actus sit cōtē
plari abyssū iudiciorū et eqtate tamē
q̃a ēffēm custodie hī pala fūt et effēm
mātipat. ī ō ad ab hoc actu denōmiat
angelos hēc. B. ¶ Ad ad dī q̃ auctoritas
B. nihil aliud dr nisi q̃ p. et p̃ncio actu
cōuenit angelis q̃ ē cōtēplatio ꝓ theopha
mā et deductō ad effēm p̃ custodia et nū
cīatio ꝑ revelatōem sīt p̃z ex ī dictis.
¶ Ad secūs p̃z solūtō q̃a oīo idē ē cū pce
denti ¶ Ꝗ q̃ sūt angelorū ꝓpetates
Eūdē q̃ q̃ sūt ꝓpetates angelorū et
sūmat vba dyo ce. jar. cū. ix. v. sic
dr q̃ archangeli cū angelis cōuenūt qua
eūs ꝓpietio ē ordīnī cōuenens dīnas
illūmatōes ꝑ primas virtutes suscipe et an
gelis eas deiformīt nūciare et p ange
los nobis manifestare ꝑ vnd cūq̃ dīni
tus illūmatorū analogia et assignat cā
dr sic dicēs angeli cōpletūe cōsūmat
omīs celestū ordō dispōsitōes et ideo

eorū ꝓpū ē tū a ſuꝑioribꝫ accipe et nobis
mūtare. et vt hoc ee plū qa quorū ē vna
et omīs et ī tellectūalis nā eorū modus illu
mīandi ē vnꝰ hoc pbat ī hoībus q̄ omīs
ſunt vnꝰ nē cōnalis accipiens a ſenſibus
et ī omīs illmant ꝑ ſpeculū et enigma
ut dr apls ī ad cor xiij. videmꝰ nūc ꝑ ſpe
culū et enigmate. cū q̄ omī angelorū ſu
ꝑiorū et ī ferorū ſit vna ī tellectūalis nā vt
q̄ omīs vno mō a deo. ſ. ī mediate accipi
ant illmationem et nō ī feres a ſuꝑioribꝫ
¶ Ad hc dyo ī ce. qār. ca. v. assignat ī
ne qre omīs dnt angeli et ſuꝑiores et
ī feres dr ſit. angeli dnt qm nōiatōne
qa ꝑ omī celestū qarchiarū bruce vna
hnt ī deiforme et datū lume ſubiectōēz
et ſupeminēte qualitatem ex hoc accip
q̄ omīs dnt angli qtēa q̄ lū dno eqlē
ſubiectūt et equalit ꝓticipat ipm et ſic
vnꝰ nō accipit ab alio ꝗ omīs a deo ¶ Ad hc
ſr de dr qmētator ſit nōndū q̄ ſcs pater
pdicet qnes ee omī angelorū nōiationes
ex iv. ordinibꝫ peo q̄ qmt illmēnt a deo
ſpecifica dei luces datōe et ex hoc ſequ de
q̄ pūs. ſ. q̄ a deo illmant et nō vnꝰ ab alio
¶ Ad hc b. ī vt ad eugenū cata celi vi
det ubū et ī vbo ſta ꝑ verbū: nō q̄ vnus
videt alterū ut accipiat illmationem ꝗ omīs
cōſtūt ad vbū ¶ Ad hc b. dicte opti vi
dendi gen ſi ullus ī dignis q̄libet te
cōtent aliqui iuuari ab alio obnoxiū ē
ſi minꝰ q̄ ht a ꝑſto minꝰ q̄z libū ē ex hc
accip q̄ ſi vnꝰ angelꝰ ab alio accipit il
lū actū q̄ obnoxius ſit ei et ē ī cōuenī
ens. q̄ omīs illmant a deo et nō vnꝰ ab
alio ¶ Ad hc ī lūbꝫ corpalibꝫ ſit ē q̄ qn
to magis ē multiplicatio mediorū tanto mi
nor ē claritas lūis ſicꝫ ī ſole lūa aere
et tūnat a ſole et ad hūc minor ī aere
et minūa ī terra. ſi q̄ ꝓportōnalit ſe habet
ſpūalia ſicꝫ corpalia. cū vr q̄ ī descensu
illmationū a ſuꝑioribꝫ ī ferores cōtinue
ſit minor claritas et ſic ī feres minus
clare videt qua ſuꝑiores q̄ ē contra eōꝰ
ar xxvij. b dr xc de ī feriorib angelis
ministratibꝫ angeli eorū ſp videt fa pa m.
q̄ ī re ē ī facie eī dei ꝑſe nō ē maior et
minor claritas et ī ſi eqlē exhibet ſuꝑi
oribꝫ et ī feribꝫ equalit illmant ſuꝑi
ores et ī ferores ¶ Soluto Ad q̄ dnp
ē illmatio. ſ. q̄ ꝓtinet ad bitudinē et ul
la q̄ ꝓtinet ad actū officij vnꝰ cuiusq̄z an
geli ex ordine ſuo ꝑma q̄ ꝓtinet ad bitū
dinē ī metē a deo ſr omīs angelos qa ꝑ illa
omīs ī metē videt deū. illa bo q̄ ꝓtinet ad
actū officij a ſuꝑioribꝫ descendit ī ferio
res licet ecā illa poſſit aliqn ī mediate
a deo. qa qtq̄ pt angls pt et deus ꝑ nō
cōſtit. ꝑ tū hec illmatio qm descendit a
ſuꝑioribꝫ ī ferores nō ſequ q̄ aliq medꝰ
ſit inter ferores et deū et hnꝰ ca ē qma
ſuꝑiores nō tūſfundūt illmationes ī ferio
res ī aliquo ſigno creato. ꝑ ꝓpam illmā
tionem ī creati cognoſcibilis accepta ſub eo
de cognoſcibili ī creato tūſfudūt ī ferores
et ſic eidem cognoſcibili ī creato ī mediate
cōiūgūt et ſuꝑiores et ī feres ¶ Ad pm
q̄ dr. q̄ licet omī angelorū ī gne ī tellectua
lis nā ſit vna tū nō ſequ q̄ ꝓſpicacitas
ī telligēte ī omī ſit vna ꝗ em differēte
ꝑ ee illmationis ī ſpe et mio et ī nō ſequ
q̄ licet cognoſcibile ab oribꝫ ſit vnū q̄ illmā
actū descendēs a illo cognoſcibili ī oribꝫ ſit
eqlis ꝗ potius ī ſuꝑioribꝫ q̄ ī mediate co
actū ī deū ut dr Dyo ē manifestatione
pma ī medios q̄ de media ſunt qār. ē manife
ſtatōe ꝑma et ī fima manifestatōe tria
ſit ī ambitū determinatū ¶ Ad a dr.
q̄ ī cognoſcibili cui ſubiacet angeli duo ſt
vnū ē lūme descendens et ī formas ī tel
lētū cognoſcētis et elenas et ꝓſicies ipm
ut poſſit acē fige ī excelleti luce cognoſci
bilis a ē cognoſcibile ipm q̄ cognoſcitur
ꝑmū q̄ differt ē ī angelis qa ī ſuꝑiori
bus ē manifestatōe ꝑma ī medios ma
nifestatōe ꝑma et ī vltis manifestatōe tria
Secū aut q̄ ē cognoſcibile ipm eqlit ē in
omībꝫ et ī dr Dyo q̄ vni lū ſubiacet
omīs q̄ nūs nō eqlit ꝓticipet ipm ſed
ſub diuſa manifestatōe ut dcm ē ¶ Qd
patet ſoluto ad vbū cōmentatoris qa
ide ē cū deo dyo ſi q̄ exponit ipm ¶ Ad
a dr q̄ omīs cōſtūt ad verbū ſicꝫ dr
augꝰ ī lib. ſup gē. ad lit. ꝑ tū ꝓcepto lūis
vbi differens ē ī ſummis medios et ymis
ꝑt differente ꝓſpicacitate ī telligēte et
ī o ī theophanis ꝓtinētibꝫ ad actū offi
cioꝝ nōte ē ymos cōnti ad medios et
medios ad ſupmos qa in initalū theopha
niarū nō ſunt ꝓceptibiles ī manifestatōne
ꝑma ut ꝑa ꝗ ī manifestatōe tria et me
dii nō ſunt ꝓceptibiles eapdē in manifesta
tōe ꝑma ꝗ ꝑa ut dr Dyo ſic ī gone de
dione parthiarū determinatū ē ¶ Ad a dr
q̄ illmatio nō ſit obnoxius illmatori

si vbi illuminator ipso lume illuminat sit et thorus
vbi discipulus obnoxius fit doctori gal. vi°
comunicet aut is q̃ catheizat verbo ho° et do-
cet ei q̃ se catheizat i omnib̃ bonis i angelis
aut no sit et superiores eum no ipso lume illuminat
inferiores ꝗ lume theophanie descendentis a deo
vn q̃ nis superiores talis illuminatois no et nisi
deus et io inferiores illuminati no efficiunt obnoxii
superioribꝫ ꝗ deo soli ¶ Ad vltimu dicit q̃ no est
sile i limbꝫ corporalibꝫ et spiritalibꝫ qa ꝗ corpib̃
no exhibet primu illuminans i virtute primi sed
potius i facultate qua recepit ipm. luna et
no exhibet solem i spe ꝗ lume solis exhibet
i facultate qua recepit ipm sile et de aere et
de terra i spiritalibꝫ aut superior p theophania
accepta a deo qui influit ea inferiori proficit i
fiore et coniungit ut completet pspem primum il-
luminatorem deum. s. et sic illa fit minorato limb
p multiplicatoem mediorꝫ De principatibꝫ
archangelis et angelis i quinu 90

Unde q̃ de hijs tribꝫ i quin et vide q̃ plu-
res debeat ee ordines i infima qar
plura enim sunt officia humana quam principat
sunt enim iudicat et regna et hi. et vide q̃ spe-
cialibꝫ ordinibꝫ angelorꝫ hec officia sunt
attribuenda et sic multiplicari debet ordines
ꝗ officia humana ¶ Ad hoc dico i ecclesiastica
qar. q̃ tres sunt ordines sacri diaconat
sbdiaconatus et epalis cui g̃ ecclesiastica qar. de-
scendat a celesti vide q̃ tres ordines illis re-
spondet deberent ee i celesti ¶ Soluto dicit q̃
sic pa qar sumu ꝗ assiste deo. ita ba sumit
penes ptate ptinete ad gubnatom mundi
et hor ia i predictis determinatu e. tres aut
ordines vltie qar sumunt penes actu pti-
nentes ad dispones hom. homes aut dispo-
nunt triplic ad salute. s. partu placoib̃ qui
bnatis. placoes aut omnis reducunt ad pri-
cipatu qa principu e disponere omnes placoes
¶ Ceds actu e i amicitie magnorꝫ ptinentu
ad auctore salutis et hec ptinet ad archan-
gelos ¶ cum e amicitia eorꝫ q̃ unit ad sa-
lute singlorꝫ ptinet et hi ptinet ad angelos
et qa hijs tribꝫ actib̃ sufficiet dispo salus
homis. io i vltia qar. q̃ pest ecclesiastice qarche
no sint si tres ordines et hij tres q̃ dicti sunt
¶ Ad primu q̃ dicit q̃ omia hmoi officia reduc-
untur ad principatu et i dispone sunt angelorum
q̃ principes dicit sic de ps. xxxvij no erit am-
plius is q̃ i spiritu e princeps princeps et ea
q̃ sunt digna principe cogitabit et que sup di-
ces stabit ¶ Ad vltimu dicit q̃ ꝗ duo tres or-
dines ecclesiastice iar. ptinet ad angelos qa
qa p eos amicitia et dispo id q̃ e saluti sim
glorꝫ et io dicit q̃ sacerdotes et epi angeli dicu
qa hnt officiu angelorꝫ ni oportet q̃ si ecclesia-
stica iar. descendat a celesti q̃ ppt hor i
omnib̃ filis sit et no eum descendit ni q̃ ad
modu purgatois illuminatois et pfectois
q̃ pontificatus dicit vocat a deo. Duo
ꝗ q̃ ad officia multa sunt i humanis ppt mul-
tate et materiale seruitute homis officia
q̃ no pnt ee i angelicis ¶ De iar principatu
archangelorꝫ et angelorꝫ 90

Unde q̃ de qar. horꝫ tri i qui. s. qd sit
actus ipsius istius qar. et dicit q̃
conti sup homem et disponere ea q̃ ptinent
ad salute homis ¶ Et contra hoc ee vide q̃ ea
valtu q̃ ceu e ex hibe miracula et pcatu
quorꝫ e arce nocetia e. consilio sup homes
et illi sunt de media qar. no q̃ ipsu e hor
i fiorib̃ qar. ꝗ commie cui ꝗ ba ¶ Ad hoc Duo
dicit q̃ qar. ca. xi. excellentissima quide
eum disponere ea quia ipi oculto primi ordi-
nate proximate clam formas extimadi
ordinare sapiam. ham vo q̃ completur a sab
diacoib̃ virtutib̃ et pcatib̃ p ee illi q̃ com-
plet a principib̃ archangelis et angelis et
illi p consequtia pape et illa ut inferiorem
nobis p ee et pape ¶ Ad hoc Duo ibidem pa
q̃ de qar. fort manifestius ea vo q̃ post
ea oculta principatu vo et archangelorꝫ
et angelorꝫ manifestatiua dispositoem hu-
nis qarchijs p consequtia pape ut sit per
ordine ascensus i deu et quietatio et unitas
¶ Ex hoc actip q̃ suprima iar. cta occulti-
simu e et media cta manifestiu et infima
cta manifestissimu. et hoc vide ee cont ba
Duo. i phitis posita qs. prima videt ma
nifestatoe pa et ba manifestatoe ba et
taa manifestatoe tria ¶ Ad hoc q̃ q̃ dicta
sit mt ascensione i deu et consione et
quietatoem et unione. De quibꝫ i auctte
p dicta Duo fecit mentione ¶ Soluto dicit
q̃ actus isti iar. ipsius e illuminatoni pop
to ad dispositoem salutis humane ptinet
cui ut dicit Duo ¶ Ad primu q̃ dicit q̃ actus
virtutu et pcatu primus e ad quiale mundi qu
bnatoem qa cu hoc principalit e ad salute
homis ppt que oia facta sunt ppt hoc actu co
sequens ipsorꝫ e consio sup homes ut. s. mira
cula faciat ut homes facili consentat ad
fide et pcates aceat gratias ne salute ho
mis tpediat ꝗ isti qar. e hi ipsu exprimo

et principali actu vnio aut q ordis poriti in
ea ¶ Quid aliud dd q occultu dr duobz modis
simpr. s. sui i se. et quo ad nos simpr occultu
e q maxime e elevatu sup cogitoem oiis cre
ature et hoc e deus. et ex hoc occultissimo
clam fortr p gratiam occultu quo ad nos est
q ex meo q ei ctuponit amigore ppe limis
distans occultat et h° mo ctra occultissm
e facia sacr et io mo e gtum q dr duo cu
equore simat occultu sic occultu simple
p manifestacoe e i p gratiam et ba manifesta
coe e i ba. et i ctra manifestacoe e i ctra et
h° e q dr duo i arcto sequnti ¶ Quid vltimu
dd q mt illa mn. Diffra e ha p duo dicit
motu i deu ascesio quide dr motu i deu per
toem tmu a quo conversio aut eude motu dr
p toem tmu ad que. alia duo dicit effectu
cum de mot et gmcacio dr effectu put e i sr.
vnio aut eude dr put e i p fto esse

Qr de theophaniis Qro vi

Onsequnt qr de theophaniis quibus
distinguit qar. et qrit duo ¶ Qcdo
de theophania ¶ Et de actibz q fiut pnega
re illmace. et p fice qs agit p theophanias
Circa theophania qrit duo ¶ Qz q sit
theophania ¶ Et vnde descendat i angelos
vtru. s. a deo solo int et ab hoie xi. et a bta
vgine Qr quid sit theophania. 2. qo

Primo qr q. q sit theophania et acti
piatur vba duo. i te qar. ca. mj. b
sic dr sapietissia theologia visione illam
q i ipa e fiiitudie exercitu exundeau i di
mi reducten pulch vouit theophaniam
Sensus e hmi auctis q fcia theologie q
sapietissia e qa e de deo pulc revelamit the
ologis ipam visione q descepta e i theolo
gia vocaci theophania qi dina fiiitudine
i for i formiu descepta hoc e i for symbolo
tu q i formia sut ad spiralia fiiitudinem.
fiiitudine duo ftam ut creata exreducere
videcu i diuu hoc e i dinas res ¶ Ad h
qmetator ibide theophania dr qi p ipam
videtibz dina fcia illmace q ipa dina sco
tu p fiant ¶ Contra hoc ob. sic q a p h° no
erit theophania si i symbolis q i corlibus
accipitur et aut angeli no accipiunt illma
coes i corlibz vr q angeli no habent theop
hanias q fiu e ¶ Ad h qmetator ibide
dr sic hmt na qz et ipi ipos sig sua demost
coes. s. p qs de iui sibilibz dei et valde oc
cultis et secretis abscodtis mt nalit et
i visibilit et simplit erudiut q quidem

signa quatu ad nos et ea q ap d nos sut
visibilia oio i visibilia estimat q bo ad illa
mtu i visibile et i tactessibile et i cop hesibi
lem deitatis lume qi foris sut et p cedunt
ab mtus ad demostracoem ipt q et ipa sig
q supueniunt metibz su aiis dimtus illmatis
theophame. 1. Dine apparcoes dicut quia
i eis ad manifestacoem venietibz id q oio oc
cultu e dei demostrat ¶ Ex hoc accip q the
ophania e illmatio p cedens ab mtus ad
manifestacom alicu occulti de deo ¶ Ed tut 90
q vtru i illa illmacoe duo fiut sic i lume
fide i scia eni e lume ipius fide confortans
i tellectu de bitute scriptur et hoc e q vot
scia conclusionis ab arte i p° posterior et e
ibi lume principi p cristes a quo elicit scia
conclusionis p consequencia sic ecia platonici
dicunt ee duplex lume i oculo vni q ab
oculo diffundit sup visibile cu radio visuo
alteu q ob oculo et i format ipm q e spes
visibilis sic ecia i fide duplex lume dur
ee scia. vni e q e elevatis i tellectu ntm ad h°
q acie figat i articulu creditu q e sup roz
dr eu aug q metis me i valida acies i
ta excellenti luce no figit nisi purificata fi
dei illu emunde. q° vr q i fide sit lume ele
vatis i tellectu ad credibile q hoc i fluit in
tellectu ut possit spe credibilis i fori ¶ Et h°
expsse vr dice duo li. de di. no. ca. vn°.
sic fides e lume collocatis credetes i p bi
te et pma vitate i ipis ¶ Si q sic e i theopha
niis tut e vni lume descendes in intellectu
angli et elevatis ipm ad hoc q figi possit
i tellectus angeli i illo occulto q dicu occul
tu q duo° vocat ¶ Ad h h° vr dice duo
i epla ad gaii monachu sic. deus e sup
mete et sup substam. et sup posite ipius tene
bre et coopiuit et cotegut ome lume et
abscondit omi cogitcom et si ab videbis
deu i tellexit q vidit. no ipm vidit h ad
eos q sut eius q existiu et cogscit ¶ Ex
h° accip q i tellectus angelicus aliq attipit
a deo quo iuuat ad h° q deu vide possit
¶ Ad h Io. Crisos i vr omi. se Io. ipm q
e deus no solu ppe no viderut h neq an
geli viderut neq archangli ¶ Ad h Crisos.
Ide si i theologiis angelos q vidiut audi
es quide desuba nr videtes gla bo i ex
celsis deo solu de cantantes et si seraphi
et cherubin cotaplis aliq dice mistica
sciamoni melodia audies scs. scs. scs.

et qm plenit̃ ē celū et tra gla eius ysa. vi.
Sed et si superiores ī vestigaūs bruteā mch
ad ūtiores qua qm omn̄ opus ē eis laudare
deū et mch. ūdent de missione subā. vr̄ q̄ q̄
subam dei nō vidēt n̄ sub aliq̄ lūe descēde
te ūtipos et innate ūtellcū ad hor q̄ possit
figi ī eo q̄ ē deus ¶ Ad hūc ergo q̄da expositor
sit dr̄ p̄ serpam illi create sil rōnali sil ūtel
lectuali cōp̄hēsibilis ē bitas deus sup oem
sensū ē exaltata et intellcū neq angeli
cognoscūt p se qr̄ sit deus id q̄ sit bitas
deus hor eis ab omn̄ creatā remotū ē h̄ so
lūmō cognōscūt se ēe et bitate q̄ deus ē sup
eēnlit ēē et ab ipo oia p̄cēdē et isti sēt q̄ in
ducti sūt dicūt hor sentire iohem qo. p̄o deū
nemo vidit vnq̄. vnigenit̄ filius q̄ ē ī sinu
patris ipe enarrauit dn̄ qo. dsosto. ī p̄ induc
ta omn̄. ide vbū tractus sic cōcludit solo
q̄ videt se pr̄ et filio et spō scō. Ex oribus
hujus atip q̄ a nullo angelorū deus ī mediate
vr̄ h̄ sub theophanijs illuminatibz ad ipm ¶
Sz cōtra hoc ē q̄ dr̄ ī p̄a canonica iohis ij.
cū apparuerit files ei erim̄ et videbim̄ eū se
cuti ē ¶ Est etiā cōtra hor q̄ dr̄ ap̄t p vnus. an
geli eorū sp̄ videt fa. pa. ī ¶ Ad hūc mgr hu
go de sco vic. q̄ ē dicē deū sub theophia vidi
et sine theophania nō vidi n̄ deū ut ē nūq̄
videri q̄ expresse cōtra iohem ē q̄ dr̄ videbi
mus eū sicuti ē et cōtra paulū j. ad cor. vnus
videbim̄ nūc p speculū ī enig. tūc aūt facie
ad fa. tollat igit̄ theophanias suas quia
sit ī creando mchil nos creauit pt ipm ī tai
visione glie mchil nos sistet usq ad ipm
¶ Soluto dd' q̄ ī bitate theophania duplex
lūme ē sic et ī fide. vnū q̄ desce
dit ī intellcū angeli et ē lūme gre et glie
create eleuās ī ūtellcū ut acies eius ī ex
cellentissima lūce ī creata figi possit et vide
at ea sicuti ē vnū nō ē medū mt̄ deū vi
sū et anglm videte nō eū mediat h̄ cōfor
tat videte ut vidē possit et potius habet
rōnem bitatis gre id glie quā ēven me
dij p q̄ videat deus ab ipo eū cōfortat
videns ūtellcus ut vidē possit et media
te ipo nō vr̄ occultū dei h̄ potius deus
vr̄ ī mediate ab ūtellcū cōfortato p ipm
¶ Ad id q̄ p̄mo ob. q̄ theophania equoca
ē dr̄ eū gnē et glie. gnē oīs visio sine
symbolica sū mystica sup spem expressa
ī qua aliq̄ apparet dīnū: theophania dr̄
et sit duo ī inducta aūt̄ loq̄ de theo
phania glie aūt dr̄ theophania illuminato
descendēs a deo p modū glie p qua elena
tur ūtellcus angelicus et illuminat̄ ad cog
noscēdū id q̄ agendū ē ex ordine hierarchico
ī quo cōstituit̄ ē angls ¶ Ad dcm gnetra
torij dd' q̄ talis illuminatio descendens a gnē
tatore vocat̄ signū q̄ licet quo ad nos
sit ūisibile et ī sensibile tū signū dr̄ ad
anglm qa p ipm significat angelo q̄ sat
chica illuminatio sit agendū ī scis et actō
nibz hierarchicis p principatū sacrū ī quo
cōstituit̄ angls. Illa duo q̄ obiciūt ī co
trariū ēa soluta sūt p diuisionē q̄ data
ē de noie theophanie dco qnt et spe ¶ Ad
dcm dno. ad qaū monachū dd' q̄ hor ve
rū ē q̄ ūtellcus angelicus iuuat̄ aliquo
ad videndū deū sine quo deū vidē nō poss
h̄ hor nō hēt operationem medij ad deū qui
videt̄ h̄ operationem bruteis ad intellcū vide
tis ut dcm ē sile q̄ herodij adiuuatoēz
visus hēt p quā pt ī tueri sole ī tota q̄
qa nō hēt noctua id vesp̄tilio sole ī tota
videē nō pt ¶ Ad id q̄ dr̄ de Lerosto. dd'
q̄ Lerosto loq̄ de visione cōp̄hensionis
qua illa creata vnqua deū vidit id vi
debit qa sit dr̄ aug. ī li. de videndo deū
ad p̄bam solus deus suiipsius ē cōp̄he
sor de hor tū nikta dcta sūt ī p̄mo li. hoc
an deus possit videri subam ¶ Ad a dd'
q̄ suba ē duplex s. q̄ ē deus et q̄ cōp̄hēsie
dr̄ q̄ ē deus p̄ma suba vidēt angeli ut
pelag. sube ī finitū et de hac bene locūt̄
bs vi. dns deus sabaoth dns eū deus ta
lem dr̄ subam h̄ de illa q̄ cōp̄hensive dicit
q̄ ē deus mchil locūt̄ qa illa nō cōp̄hen
dit ut dcm ē ¶ Ad a dd' q̄ ex dco iohis
epi et expositoris mchil plus hēt n̄ q̄
ī cōp̄hēsibilis ē deus et visione cōp̄hēsio
nis a illa creata visibilis. cū visione sde
eius cognoscūt qa ē deus et h̄o q̄ ē deus
et q̄ sup oem creatura ē exaltat̄ et q̄
oia p̄cēdūt ab ipo et q̄ visione cōp̄hēsionis
deū nēd vidit vnq̄ n̄ vnigenit̄ q̄ ē ī sinu
patris et spō scō ut dcm ē ¶ Ad id q̄ cō
tra hor ob. dd. q̄ videbim̄ eū q̄dē facie
ad facie et sicuti ē. h̄ nō visione cōp̄hēsio
nis et sic etiā angeli videt facie pro sicu
ti ē. h̄ nō visione cōp̄hensionis ¶ Ad vltm
dd q̄ mgr hugo loq̄ cōtra q̄da errantes q̄
dicebāt theophania ēē medū ī quo videt
deus et extra q̄ nō vidēt et h̄o ptm ē et
erroneū sed p h̄o nō remouet̄ qū theophia

sic lumē descendens intellectum videtis et hmōi
teo opatorū virtutis et grē elevatis ipm ut
possit videre hor q sme ipo no posset. Qr vii
descēdat theophania i angelos
Ecclio ḡ vii descēdat i angelos verū sq
a solo deo ut ecia ab hoie xpo ut ⁊ a bta
virgine Q ab hoie xpo descendat illuiacō
nes i angelos et no a solo deo pbat sic Dyo
Li. de di. no. ca. iv. stisste et puectissime
virtutes existentes sic i vestibulis sup sbalis
tnitatis collocate ab ipa et i ipa et ee et
deformit ee int et post illas subiecte et ex
treme sic ab angelis Ex hor accipit q ima
siomēs domī dei i qua masiones multe sunt
Io. xiv. sp ifior ad ee deifore fort a supio
te cū. q sic dr Col iv. Quis ut ihs xp sic i
dextra dei sedes sr omis angelos. vii q ad
ee deiforme form theophanias descendētes
ab hoie a xpo et sic a sola dnitate recipi
unt theophanias ḡ ab hmanitate xpi Ad
hr Dyo i ce gar. ca. vii. sic dr quasdā qones
angli facunt apd ipm ihm gerentes et puod
sue dne actōnis stram discētes et eds ipm
ihm i mediate docētes et p largiente eis ma
nifestacōm sua i hmana benignitate hmani
tatis sue ego em i qt disputo iustitiā et iu
dicii salutaris et tangit hor q dr ps. hmi.
qs e iste q venit de edom tinctis vestibus de
bosra et cū det dns ego q loquor iustitiā et
pugnator sū ad saluandū. i em et alia bis. hr
ego qui disputo iustitiā et iudicii salutaris
Ex h° accip q angeli a xpo hoie qones fa
cunt et q trut de qstis illuiacōem. q illuia
cōes sū theoph. a xpo hoie descendunt i ange
los Ad hr glo sup de verbū ps. hmi. sic
dr quēdā angli no plene cognoscētes mistiu
i carnatois passionib et trmis videtes ad ce
los ascēdē dnm cū multitudine angelorū et sto
ti hom ppa virtute no a xpo ḡ ab anglis co
mutatib q trut i carnatois passionib trmis
et ascēsionis mistiū vii et quo et sibi et aliis
apiat regna celorū requirit dicētes anglis
comutatib eū et no xpo. qs e iste et i ps
qs e iste rex glie. et expectat illuiacōes a x
et ex h° seq idē q ibus Ad hr Dyo q dā an
geli donec pficet mystiū i carnatois ad
plenū no cognūt. et constat q illi a xpo
ia i carnato illuiacōm acceptū Ad hr
apoc. xxi. cui tas no eget sole et lune ut
illuiet i ea sr. i dr glosa cū clarius
dei illuiabit ea et lucna eius agnus i.

hmanitas ad alioꝝ illuiacōem. q ab hma
nitate xpi descendit illuiacōes i omēs qui
sunt i patria Ad hr. i. pet. i. sup iv i que desi
derat angli pspice glosa tacta e eius qui
passus e p nobis gtia q pclarior e ita q
ecia angelice virtutes i celo cū sint etna fe
licitate pfce no solū i mortali deitatis ma
gnitudine ḡ ecia assupte hmanitatis eius
claritate sp aspicere gaudet ḡ ad h° aspi
cunt a quo illuiant. q ab hmanitate xpi il
luiant Ex contra hor vr ee q dr i ps mio
rasti eū paulominus ab anglis. q tractat
ap hebr. ii. sic dr eū qui modico ab angelis
minoratus e videmus p passione mortis. gtia et
honore coronatū Ex h° accip q vr p passibi
le natura minoratus e ab anglis. minor aut
no illuiat superiore. q ḡ hmana natura no
illuiat angelos Ultius q si a bta virgine
recipiūt illuiacōes et vr q sic ha si pter
qones quas faciūt vr dnt illuiari a x
ut dr Dyo tuc ppt siles qones quas faciūt
bte virgini dnt illuiari a bta virgine siles
aut faciūt can. v. vbi dicit q e ista que
ascēdit de deserto deliciis affluens i mva
sup dilectū h em ḡ Origi. qo e sodaliū spo
si qui sūt angeli de ea q pcātis sponsa e
eo q de corpe eius accepit q sibi i vnitate
p sone copulauit et si qo e desideriū illu
miacōis costat q ab ipa expectat illuia
cōem Ad hr qo i s moe. dicitis me o pan
la dr q bta virgo exaltata e sup oes cho
ros angelorū q de nullo alio scōrū credēdū
e. si q a supiori descēdit illuiacō i inferiores
a bta virgine descendet illuiacō i angelos
Contra h° tū obiciūt quēdā sic q bta virgo
simpr creata e a simplici aut creata no
pt ee illuiacō ad btitudinē p tnes cū q
illuiacōes angelorū ad btitudinē p tneat
vr q angli no illuiant a bta virgine Po
licō dd q qlibet inferior illuiat a quolibet
superiori sive deo sive hoie vt. sū bta virgine
sū angelo. auctrtes q q ab hoie xpo illuia
cōes descēdat i angelos concedēde sūt
Ad id q obr i grcū dd q minoratū q mino
ratus e vr e ḡ q. f. p passione mortis
ut dr apls et ex h° prima nuti aucta est
claritas eius sic et ipe apls dr q p pas
sione mortis videmus eū gtia et honore
coronatū vii p hoc potentior factus e ad
illuiandū Ad id q obr de bta virgine

credendū e ī mltis eīm illūnauit angelos aplos et ewāgelistas p doctrīā ante assūp cōem post assūp cōem aut ī supma sita poli cū positus sit thronus eius ms thronū regis sumi sic dr ns xp vsq; lūne eius fulget sup oēm mltitudīnē dōrū tam angelorū quā hom sōrū ¶ qd id q contra obr dd e p magrm hugonē de sto vic cuīs hēc verba sic duo sūt lūmē. s. et q suscipit lūmē corpus et ex his duobus vnū efficit luces et ipm luces vmago q dāmo e et similitudo lūis. ita deus ut lūmē e et vn lūmē et ipm lūmē tonalis ai mūdi et puri cōtīpūt et ex eo lucetes fūt. et nō sūt ipi vmago lūis ī eo q sūt p ī eo q lucēt ex lūne et sic ipm lūmē lucet et sūt ipi lucetes vmago et similitudo lūis ī quibus lumen vr vn q ī dīa vrgīe lucet deus e et ideo lūmē eius e ad similitudīnē glie sic et lūmē dei. Ro optet aut hic q̄re quo vn angls illūnat ab alio hoc eīm hictu e ī tractatu de gārthijs nec optet hic q̄re si aliqua illūnacōem acceperūt ab ect. hoc eīm satis determinatū e ī tractatu de cognīcōe angelorū ī gone b q vt cōgrōm mystū ī carnalibus habūt a creacōe ut nō et si p fecerit aliq ī tali cōgrōe a pdicacōe aplorū et ab ect ¶ De gārchiis actibus angelorū

qo. vij.

Cūde q de actibus cōmūibus angelorū q sūt purgare. illūnare. et pficere. et qtū duo ¶ Scdm qūt cōueniant angelis hij actus ¶ Et pro qūt eis vtūt mt se et alias Circa pmū qūt mo. cō. p. e an cōueniat eis purgare illūnare. et pficere. Em p q cōueniat eis vtrūq. s. p distinctōem gārthiarū et ordinū ut p sonarū ¶ Circa vtrūq quer. an eis p pius et postrius ut ex equo vtrūq angelis cōueniat pgare illūnare et pficere.

D pmū pcedit sic

Dyo ī ce gar. ns. sic dr ordo gar e quosdā qudē purgare q sdā vo pgari et q sdā qudē pficere. quosdā vo pficī. vni cuīq p ad deiforme adunacōem qlicūq mō. q ista ta cōueniunt angelis ¶ Ad hr ī ce. gar. ca. vs. an fine Dyo adducit plures auct bibliē quibus pbat q vnus angls alūm purgat illūnat et pficit q p hc e Dan. vij. scrm e cū videre ego daniel visionē et q̄rem ī tellexī eius ecce stetit ī cōspectu meo q̄ species viri et audīui vocē viri mt vlai et clamauit et ait gabriel fac istū ī telligere visionē

Ex hoc accipit ut dr Dyo ibidē q vnus angelus mittit alūm ad illūnandū hoīes quē nō mitteret nisi p illūnasset de quo illūnaret hoīem. q vnus angelus illūnat alūm ¶ Ad hc ibidē adducit Dyo illud Daniel x. ecce michael vn de pncipibus pmis venit ī adiutorū meū et ego remasi ibi cū rege persarū. veni aut nūc doce te q ventura sūt sup ppl tūū. ipe adiutorū dr Dyo nō ee nisi ī illūnatōibus angelorū adiunctē. q angeli illūnant et illūnant adiunctē ¶ Ad hc ad idem ī ducit illud zach. j. Pndit vir qui stabat mt mirteta et dixit isti sūt quos misit dns ut p ambularet terram et vndecim angelo qui stabat mt mirteta et dixerūt p ambulauimus terā et ecce omis terra habitat et qeiscit Ex hoc accipit ut dr Dyo q angeli q p ambulauerūt terā docuerūt eū q stabat inter mirteta q terra habitaret et qeiscet et cū hoc nō possit fr nisi p illūnacōem cōstat q vn illūnat alūm ¶ Ad hc ī ducit hoc q dr ps. vj. clamauit alt ad altūm et dr q clamare alt ad altūm nō a d e qua da re sibi illūnacōem sū illūnare ipm ¶ Ad hc ī ducit ibidē ī d eze. xi. q lia dm dei israhel assūpta e de cherubin ad lūm domus et vocauit vrū q mdum erat lineis et dixit ad eū tūsi p medū ciuitatis ierlm et signa tau sr fo frontes virorū gemētū et dolentū sup cūctis abhominationibus q fūt ī medio eius et ecce viri qtuor vn q ipsoq hebat vas mtūs ī manu sua et illis dixit audīte me. tūsite p ciuitatē sequntes eū et pcutite nō pcat oculus vr meus miserearū sepe adolescētulū virgīē et pūlū et mlieres mfīte usq ad mtuīcōnem. oēm aut sr que videritis thau ne occidatis et a sanctuario meo ī cipite Ex hoc ut dr Dyo pz q sequntes erudiebāt a pmo dīū iudicū et si erudiebāt et sūt angls cōueniūt illūnare et illūnari ¶ Ad hc ibidē ī ducit d eze. x. et ecce sup firmamētū q erat sup cherubin q̄ lapis saphirus et q̄si species similitudīs soly apparuit sup eū et dixit ad vrū q ī duc erat lineis ī qre de ī medio rotarū q sūt subt cherubim et imple manū tua primis ignis q sūt mt cherubī et effūde sup ciuitatē hc erā dr Dyo q cū vn alt loqbat et dixit

q̃ agēt q̃ ꝓmus altēr illūmaret et cōpho
seq̃ ide q̃ ꝓnus ¶ Ad hc ī dicit ho. apoc
vm. vidi alterū angelū ascendentē ab or
tu solis hūte signū dei vīui et clama
uit voce magna ms. angelis quibz da
tū ē nocere terre et mari dicēs nolite no
cere terre et mari nz arboribz quo adusq̃
signemus seruos dei mr̄ ī frōtibus eorū.
Ex ho. itm accipit ut dr dyo. q̃ quēdā an
geli illūinant ab ipo sole hor ē deo sicut ille
q̃ ascendit ab ortu solis quēdā aut ab an
gelis sicut illi q̃tuor ad quos clamauit ille
qui ascendit ab ortu solis quēdā aut
ab angelis sicut illi q̃tuor ad quos clamauit
no significat no significat n̄ ī missione doct
ne et hor ē illūinatio ha dr mgr hugo de
sco vic. q̃ p illūinacōem efficiūt gre et
scie ptcipes ¶ Gz tūc q̃ vtq̃ conueniat
eis cū sic dyo. dr de di. no. ca. ms. sunt
specta munda et clarissima ī quibz no
ē malū et vr̄ q̃ sic dr eēm dyo. ī ce.
hier. ca. ms. q̃ oportet purgādos purios
fieri oīo et omī libari dissimilitudinis
cōfusione si q̃ dissimilitudinē cōfusionis
aliq̃ purgabile ē ī spiritū et sic oportet eos
purgari ¶ Ad hc ī intellectū humano sic q̃
no illūinat p̄ sciam n̄ pellat dispositio
gria ignorācie q̃ vr̄ q̃ sic sit ī angelis
¶ Ad hc job. ms. ecce q̃ seruiunt ei no sunt
stabiles et ī angelis suis reperit pūitate
p̄ ī quo ī ueitur pūitas ī diget purga
cōe. q̃ angeli nō diget purgacōe ¶ Ad
hc job. xxv. luna no splendet et stelle
no sunt munde ī conspectu eius p̄ ut ibi dr
gl. p luna ī telligunt angeli a deo illū
nati et p stellas angeli minores. q̃ vr̄ q̃ ī
diget purgacōe ¶ Ad hc job. xl. cū sublā
tus fuit timebunt angeli et timori p̄gabūt
¶ Cont si purgat aut p̄gat a pcto
aut ab ignorācia aut a fantasiis no a
pcto qa pcm no habūt nec ab ignorācia
qa dr aut ī li. de li. ar. q̃ ignorācia ut
pcm ē ut quēdā pcto angeli aut pcm
no habūt. q̃ nec ignorācia nec a fantasiis
qa dr aut sic n̄. explam ad cor. xi. sup
ī ho. Sed hoēm ī xo. q̃ angeli ī regione ī
telligibilū sunt vbi p̄spicua videt veritate
illis opinōū ut fantasiarū nebulis fu
scata. q̃ a fantasiis no purgat ¶ Ad
hc aut dr q̃ ī telligētia ē de ī corpeis
subiis pura ctra q̃ cōgcō si q̃ angeli cū
ī telligētie sint pura et ctra habeant cōgi
tōem no pūt purgari ab ignorācia ut
fantasiis ¶ Si forte quis dicat q̃ pur
gātur ab habitudine et obtusione sicut dicū
unt antiq̃ vr̄ no posse stare illa cum obtu
sio no posset cāri n̄ a minori subtilitate
centie et minori p̄spicacitate ī telligētie
ī vno qua ī alio et hec cū nātalia sint nāz
comitat et auferri no pūt p purga
cōem ¶ Solūcio dd' q̃ angeli sic dr dyo.
purgātur a dissimilitudine cōfusione p̄ in
tellectū. carēcia eēm lūis ad faciēdū actu
nārchico destructo et pūacio illūinacōis
q̃ illūinat ad hor q̃ agendū ē ut ad cāz
ut ī tōnem eius qua illūinacōe pūacia in
telligentia ipa ī telligētia fluctuat et
cōfundit ī seipa et ē ī ea dissimilis illū
natus illūinatori aut q̃ accipiat illūinacō
ne ab ipo et hac accepta stat ad simili
tudinē illūinatoris reducit ē eo q̃ vna
fōr illūinacōis ē ī vtroq̃ et ipa potētia ī
tellectiua p habitū illūinacōis ctificata est
et no fluctuat amplius ut cōfusa et ī
certa p̄ stat ctificata ad vnū q̃ agendū
ē cōcedēdū ē q̃. q̃ dr dyo. q̃ hi ē ordo sac.
et q̃ hīt ī ducte sūt auct. qb ī ducit dyo
ad hc pbandū ex biblia ¶ Ad id q̃ cōtra ob.
dd' q̃ no purgātur a pcto sic dn pbatū est
nec a fantasiis p̄ ab ignorācia q̃ dicā ē dis
similitudinis cōfusio de qua dicū ē ¶ Ad dicū
aug. dd' q̃ multiplex ē ignorācia s. nega
cōis et pūacōis et cōtracie dispositōis
ignorācia pūacōis ē ignorācia agendo
rū q̃ stare tenet qb eo q̃ pūacio relinq̃ sū
iectū cū debito ad faciēdū sūgnalit ad ha
bitū et hoc ē de qua aug. dr q̃ ē pcm ut
cōmittū pcto. q̃ ignorācia aut negacōis
no ē simplex negacio illūinacōis aliquam
habētur ab illūinatore et hec ē q̃ purgat
ī angelis. qn eēm illūinator ī fundit illūina
cōem ī illūinatū et facit ipm gre et illūina
cōis ptcipē tūc p cōseqns tale purgat
ignorācia et dissimilitudinis cōfusionem
¶ Ad id dd' q̃ licet ī telligētia angelicū
pura et ctra habeat cōgcōem de omibz que
cognoscūt tū no seq̃ ex hoc q̃ de quolibet
sārchite agendo ī singlari et de ca et cōne
cudiz agēdi certa et pura habeant cōgcōm
qa ille de agēdis singlaribz cōtinue desce
dūt a verbo ī superiores et ab illis tūsfudū
tur ī inferiores et sic illūinant ad agenda

singularia ¶ Ad id q̃ obⁿ de iob. ms. dr q̃
puritas tuta i angelis no fuit si casus de
mouu et no aliqua malicia q̃ i bonis an
gelis fit ¶ Ad a iob. de xxv. ca. dr q̃ non
dr q̃ luna simplex no lucet nec stelle ꝗ q̃ no
lucet i cospectu dei vm sic dr angelꝰ simplex
i corpeos cōparatōe tu dei corpeos ut dr Da
mas. ita dr simplex lucens ꝗ i cōparatōe lucis
dine no lucens q̃a tegit lume dna lux eius
sic lume candele tegit lume solis ¶ Ad id q̃
obⁿ iob. vbi dr q̃ ibi loqt de dampnatōe lem
atan cū oibus membris suis i die iudicij cui
dampnatōem scī et angeli videntes terrent
q̃ cū tūc nihil aliud e si motꝰ voluntatis
ꝗ dissensu a voluntate dei qua hꝰ ad pcm
et sic tenti p dissensu a voluntate sua purga
tur p sepa cōm i pnci hor e dei et membrorū
eius ab ipis sic io xm. dixit dns de apls
cū iudas exiuit ab eis q̃ i pnc erat et tene
brosus. nūc clarificatus e filius hoīs. de cetero
em i cōsortio bonorū non deiet aliqs i pnc
et tenebrosus ¶ Ad id q̃ obⁿ de obscuritate.
dr q̃ dam illud nihil valet sic pbat obⁿ cō.

Et ido q̃

ꝗ q̃ conueniant eis vr et q̃ hⁿ ta non
put conuenire eis ꝗ vnū et idē actus ei dui
si sint p diffinitōes q̃ pbat ce. qat. ca. ny.
ꝗ duo ponit diffinitōes horū actuū et dr
oportet itaq̃ ut estio purgandos qdē puros p
fici oio et omī libari dissimilitudīs cōfusione
illuminandos bo repleri diuino lume ad cōtempla
tuā hr tudinē et vtute i castissis mētis
oculis pficiendos vo pticipes fr. exploratorū
sacrorū pfte scie Ex hijs pz q̃ diffinitōes di
use sunt horū et diuisa aut ꝗ ee et diffinitōm
ꝗ idē nūq̃ conueniunt ¶ Ad hⁿ duo ibidē op
tet purgatores magnitudīe purgandis aliqs
tradē gra castitate illuminatores vo ut lucida
ores alios ad pticipatōm lūis et distribu
tores ppe lūtes et altissime ppe claritatis et
repleti oio summū sic excellēs lume i eos qui
digni sunt lume supneli pfectores vo cū qua
pceptores pfte traditōis pfice et pficiendos
sacratissima doctrina et i spectorū sacrorū scīa
Ex hijs actip q̃ purgatores purgat casti
tate illuminatores vo illuminant lume pfectores
aut pficiunt pcepto pfitissie traditōnis cū
q̃ her ta castitas s. lūmē et pcepti dni
sa sint videt et illa ta purgato s. illuminato
et pficio ee diuisa et sic ꝗ vnū et idē anglis
nō possunt conuenire ¶ Cont duo re qa ta
ca. vns. sic dr comprehendens et hor dignū
fortassis no i mito qa et purgato et illu
mato et pficio. dine stie e assumpcio ignora
cia quidē ut pote purgatis ꝗ ordine indita
scīa pfectissimarū doctrinarū. illuminans aut
ipa dina cognōe p quā et purgat pius
no cōtemplante qua manifestat p altio
re illuminatōem et pficiens item ipo lume ꝗ
habitu scīa lucidissimarū doctrinarū. illu
mans aut ipa dina cognōe p quā et pur
gat pius no cōtemplante qua manifestat
p altiore illuminatōm et pficiens iterū ipo
lume ꝗ habitu scīa lucidissimarū doctrina
rū q̃ oia her ta fuit p illuminatōem et sic
ad vnū et no addiuisa reducit ¶ Ad hⁿ
i omī motu nāli ta corpeo qua i corpeo
her ta pficiunt p vnū i phisicis em moti
bus corpalibz p hor q̃ agens dat formū
purgat a priuatōe materiam et pficit ad
actus forme conuenientes sic i motibz aut
quibz de mscrete fit scies p adeptōem
scīe purgat i tellectū ab ignorācia et
nescien et pficit ad actꝰ doctrine qua ac
cipit Ex dyaletice accepcione et eqno
dyaletico quis sit dyaleticꝰ et pficitur
ad agendū dya ta et sic e i aliqs scīs et
doctrinis dr em act. i fine pmi phisicorū
q̃ for p sencia et absencia sufficit facē
mutatōem et ro dr ibidē q̃ pma motus
mūdi q̃dē fuit duo rōe aut tria
Secundo q̃ qs sit ordo istorū ꝗ et q̃ re dr
duo q̃ purgatores purgat castitate
et pfectores pcepto ¶ Dicitur dr q̃ ista
ta i anglis i pnducta auctte ꝗ vnū et
idē fuit i angelis q̃ illuminato exhⁿ em
ipo q̃ quis illuminat a dissimilitudīs cōfu
sione purgat p idē lume acceptū et
ad ipos actꝰ eius de illuminatōis pficit
et sic dr magr Hugo de scō vic. i cōmento
sup idē vbi duo sic p illuminatōem accep
ta efficiunt qrē et scie pticipes dine ita
exp fōne ad actus illuminatōis efficiunt
pticipes dine cōsortes vnūlta ps obiect
cōm q̃ pbat hor credēda e ¶ Ad pmū
aut dr q̃ duo cōsistat ista penes duos
t̄mnos et fines. hor e mo purgato dr
i motu illuminatōis t̄mnus a quo illumi
nato aut t̄mnus ad q̃ pficio aut quito
ne cū voluto fine quē intendit illuminator
i illuminato et vnū e q̃ sic differunt cōue
et diffinitōe et ta sunt ꝗ ee in forme solū
her ta illuminatōe ꝗ ta pficiunt ut dr duo

¶ Ad aliud dd. q castitas qua purgat
purgator ro dr si restricto cofusionis po
tate ad vnu et ide lume acceptu et hoc
fit p lume preptu aut dr si regula lus
accepti qua pstus regit ut directe con
pleat et faciat actu lus q ecta fit p illu
macoem code vsu loquendi quo dicimus doc
tores preceptores et quo dr tullius i fine de
rethorice q ars e collecto preptorum ad eu
de fine tendentu. et sic pz q castitas licet
et preptu diuisa sint rone tu p vna et ea
dem efficiunt acteptione illuacois ¶ Ad
id q d de ordine hoz tu dd q purgatio
por e i hoc q ppmqor e matie. illuatio
vo por i hoc q ppmqor e ageti qa e forma
qua dat ages. pstio vo hr rone pe tate
pa em e q monet agete ut agat et illu
matu ut purget et pticeps fiat illua
cois

Ecto q vtrq hys tres actus conueniat eis
ex equo ut p pus et postius et vr q
p pus et postius illi ei qar q ppmqor e
dnoliu p pus conueire vr q sit illuatiu
alias parthiatu et ei q dstatior e vr co
ueire postius. sic soli conuenit p pus illua
re mundu et lune postius et stellis vltio
loco ¶ Ad hc i motibus naturalibus sic e q vnus
e motor primus cui p pus conuenit mouere et
vtute cui omnes alii mouent. q vr q i mo
tu illuacoum sic fit. vr q q vtute pme
qar omnes alie illuent et sic p pus conue
nit superiori. p postius he et p postmo trie
¶ Ad hc 2o vr ee p dyo i ce qar ca. vm.
q dr sic i. vs vi. volauit ad me vnus de seca
phim q vnus de i floribus illuauit ypham
vtute superioris. et io nome eius assumpsit
qa actu exanc ¶ Contra dyo i ce qar.
ca. xl. dr sic p et ipas parthiatu dispo
nes vnus quisq ordo sacre et decenter posit
e et oem parthia videm i primas et me
dias et vltimas virtutes diuisa. vr q q
hor conueniat vniuersq qar p ordines i ea
positos. q vr q no p parthias p p ordines i
eis positos descendat illuacoes ad pmu
et sdm et sic deinceps ¶ Ad hc vr q vnus
quisq seipm purget illuet et pficiat qua
ide sic dr dyo p seipm vnus quisq et cele
stis et humanus anim spales hr et pmas
et medias et vltimas ordinacoes et
vtutes addictas p vnaq q parthiaz
illuacoui p has anagogas proportionalit

manifestis p quas vnuqq q p participacoe
fit sic ipi fus e et possibile sup i cognitis
sic purgacois plenissimi lus an pfte p
fectois. e enim nichil pse pfectu nichil indiges
omnisalis pfectois si be pfectissimu et an
pfectu. hoc e a deeno pfectu ¶ Soluto dd. q
hi tres actus purgare illuare et pfice
tpliciter conueniunt anglis. s. p ordine qare
et p dispoicoem ordinu i qar et p dispo
sicoem psonarp i ordine p. nu pma qar
illuata a deo e illuans media et vlti
ma no illuata ab alia qar. ut angelo
et io ipi magis conueniunt illuare. media
aut e illuata a pma et illuans tria
et io habet analogia hr ad illuacoem.
tria vo illuata e no illuans aliquam
qarchia angelica p ecclastica tu et io
tria ad illuacom hr analogia in ordi
nibus aut sic dyo dr i q libet qar e primus
medius et tria et i hor ordine primus
e illuans no illuatus sed illuatus
et illuans. tcius illuatus tu ¶ Sic i q
libet ordine sunt p sone supme media et ex
treme et i quilibz semp supme potiores
sunt ad illuandu qua media et media qua
extreme ¶ Ad primu q dd. q hoc arg conue
dedu e et bona e similitudo addutta ¶ Ad
aliud dd q primus illuator deus e vtute
cui omnes alie illuant tu i illuacoibz
descendentibz a pma i sdam et a sda in
tria. sic e ut pbat obiectu ¶ Ad 2o dd. eo
de mo q i hor illuauit vtute superioris
qa illa illuacio descendit a superiore i in
ferio ¶ Ad id q i d tu addutu dd q dyo
n aliud dr. ni q ia dnm e qar. s. et ordib
i qar positi ¶ Ad 3o dd q dyo no dr q as
illuet seipm qa hor i possibile e secret
eu q vnu et ide et p ide eet ages et pati
ens q e i possibile p dr q vnus quisq auoz
plr se hr ad primas et medias et vltimas
illuacoes qa i magia psipicacitate in
telligetie se extendit ad pmas i media
aut extendit se ad medias et i postma
ad postremas et hor mo vnte eo q nate
e portune ee mk qualibz i telligeta et
sui i telligibile ¶ Ad hys actibz vtur i t sere

Unde q qualit hys actibz vtur mk
se et qlit ad alias homs obiciunt eu
q quoz e vna na omnz hoz e illuaco per
vnu illuatore. angeloz omn e vna natu
ralis i stellaralis i. deformis intellaus

q illuminato omni angelorum p vnum illuminatorem
no q vtitur hijs actibus mle se ita q vnus
purget illuminet et perficiat alterum ꝗ omnes p
gratiam illuminant et perficiuntur a deo ¶ Ad hoc
autem homo videtur no posse vti hijs acti
bus nec q homo no purgatur nisi a peccato
nisi seqla pcta. pcta aut et seqla pcta non
remittit nisi a deo p gratiam. gratia aut no pt
ee ab angelo a quo. vnde. qs e q eta pcta
dimittit. nemo pt pcta dimittere nisi solus deus
¶ Soluto dd q hijs actibus angeli vtuntur
te se ita q vnus alium purgat illuminat et
perficit. qlit aut hoc fiat sufficiet determina
tum e i qone de locutione angelorum et i qone
de distinctione iarchiarum ꝗ triplice proco
ne ad illuminationes q sit dt Dyo. p triapa
tur ab angelis manifestatione prima ꝗa et tcia
¶ Ad obiectum dd q licet angelorum no una
sit una intellectualis. s. dei forma intellectu. tu
no e ipso simplicitas essentie vna nec p
spicacitas intelligentie ꝗ triformis ꝗ ges
iarchias et ro analogia no habet ad illumi
natorem vnum ꝗ ad diuinos primam em iar illumi
natur a deo ꝗa et tcia ab angelo. ꝗa em a
nalogia habet ad illuminatorem proportionatam
angelo tcia vero ad illuminationem proportiona
ta extrinsice iarum et animabus hominum ¶ Ad ia
q q qualiter vtantur hijs actibus ad animas
dd. q hoc sufficientissime determinatum e i qone
de locutionibus angelorum vel q qlit angeli lo
quuntur animabus no assumpto corpore visione s.
sensibili et ymaginaria et intellectuali.
hijs em modis suas illuminationes tradi
dunt animabus hominum nec oportet hoc fuit immisso
res nec homines nec mali angeli ꝗ intentores
affectus et boni et mali sunt ibide sufficiente
disputatum et determinatum e ¶ Ad obiectum
dd q licet ante homines analogia no habeant
ad illuminationes diuinas i prima manifestatione
nec ad illuminationes angelicas i ꝗa manifes
tatione tu ꝗa anima hominis ad ymaginem dei
facta e et e ꝗa rationalis et intellectualis ana
logiam habet p spiritualitatem intelligentie ad
illuminationem ipsam p angelum ipsum et i ma
nifestatione tcia ¶ De synagoga et gnepiode
Deinde ut ordinatius angelice dispositionis
intelligat intelligendum e de synagoga et connexione angelice dispositionis
de quo tractat Dyo. ce iar. ch. xo. vr.
em q angeli connexione no habent i ordi
nibus illa em i hoc connectuntur i ꝗbus
distinguuntur p ordines distinguuntur. q i ordi
nibus no connectuntur ¶ Ad hoc i iarchias non

videntur hire connexione. illius em actus iar
chiarum e qui vnus et idem conueniat omni
bus iarchijs sic quietes eas ¶ Sit forte quis
dicat q omnibus iarchiarum i suis ordinibus connex
ione et synagoga ꝗ no vna iarchia cum alia.
Cont oia ordinata p supmum medium
et postremum conueniunt et connectuntur
i aliquo vno cui ꝗ diuisos respectus.
quicat supmum medium et postremum an
geli ꝗ iarchias sit ordinatum. q i ei e
supmum medium et postremum. q conueniunt
et connectunt i aliquo vno q concedendum
e ¶ Soluto dd q ꝗ duo quadruplex e co
nexio angelorum sui synagoga hoc e sur
sum ducto. s. connexio iarchiarum omnium i modo
recipiendi illuminationes et hec e distincta ꝗ
triplice proconne i ambitus determinata
i qone de distinctione iarum s. ad illuminationes
diuina manifestationis tcie et hec connexio co
mune habet i quo omnes connectuntur ordine et
scriam et actione iarchica ¶ Et de hac dt
Dyo. i ce iar. ca. xo. sic manifestatores
aut omnes sunt angeli eorum q aut ipsos sunt
ipsi quidem honorabilissimi hoc e deputatione
rarchia dei monetis hoc e dei monetis
eos ad illuminationem proportionalit aut re
ti ex deo motorum hoc e medij et postrim
manifestatores sunt illuminationum q monet
ex deo et subiungit cum dicens tum ei omni
sup celestis armonia vnumquique rationalium
et intellectualium sacre ornatui et ordina
ta ductione puudit ipse iarchiarum vnus
q ipsi ordo sacre et decet positus e Sup qd
dt quietu max. ex eo enim q in inferioribus
superiorum proprietates p tacta et relucet pti
clacit manifestat eas inferiores et non
simpr et vniuersalit sicut sunt i superioribus
¶ Ita quepio e sui synagoga tria ordinum
i vnaquique iarum hus quemlibet ipsum actui iarch
icum no recipiendi et tuissu dedi illuminationes
et habens supmum medium et postrimum
i ordibus i vna iarum positis et de hac
dt Dyo. i eode ca. tcia principium sic de or
dinibus prime iarum connexa e i ita q sicut pa
quidem honorabilissima tcia dei auctorum dispo
sitio ex p tcia illuminatione. ordinata i medi
ate i ea ascendendo occultior et manifes
tior diuinitatis illuminatione qua pguit illumi
nat et perficit et subdit exponens quemdam
erit oculatior et manifestior. oculator
q dc. ita q tuissibilior et hoc e occultiu
nobis qa sup nos e et magis simpli

ficata et vnificata. manifestior vo ut cum
data et pmo lucens et vnifalior et ma
gis ⁊ ca ut optet forma diuina effusa. ab
ipa aut hoc e post ipam pma hierarchia
proconalit sa et a sa tcia et extrema s
nos qar s ipam bene ornatis ordinatis
lege ⁊ armonia diuina et analogia adstil
omis boni ornat sup principale pi et cosu
macdem qar reducit Tcia conexio e pso
nar ⁊ omo qq ordine q hnt vnu que domi
illi ordis et hnt pmu et medium et postre
mu ⁊ mo p ticipadi i domu s excellenciam
maiore et more psonar illi ordis simi
plicitate ecencie et pspicacitate ⁊ cellige
tie et de hac dr dyo ⁊ eode ca. sit s et p
sam p singlas spaliter dd. dispone ipsis
dimis armonias disparuit ut s. vni dinas
illuiacdes participet alius quia alius et
hoc ibide pbat p i. ys. vi. seraphin clama
bat alt ad altm no em clamabat n ⁊
audendo illuiacdem et ille ad que clama
bat illuiacdem accepit Qrta conexio
sil synagoga e illuiacdnu ⁊ eade p sona
existentu hns que ipam illuiacdem quia
accepit. et hns distnctdem ⁊ pi medium et
vltimu ⁊ differencia illuiacdis q aliqui
deformior et altior e ⁊ clarcitate lucis
q dyo vocat illuiacdez se manifestacdis
et alu media e min dei fornis et min
clari lucis q dyo vocat illuiacdez se ma
nifestacdis. alu i sima e capacitati ate
nalis proconata q dyo vocat illuia
cdem tcie manifestacdis et de hac ⁊ ca. x. dr dyo sic addere a fortassis et h
no ⁊ ogrue qa et h sepm no ⁊ cogrue vni
ssq et celestis et hnant ai m spales
hr et pmas et medias et vltias ordi
cdes et virtutes adductas p vnuq qz se
cundarz illuiacdnu pmas analogias
hoc e sursu ductones et adducit ibi co
metator i heb. v. facti estis qbz lacte
opus sit et no solido cibo. p ferdem e
solidus cibz eorp q p consuetudine exer
citatos habet sensu ad discrecdem boni
et mali oppat em qmetu pmas illuia
cdes solido cibo illuiacdes vo se manifes
tacdis oppat cibo qmu dco quo pasci
r perfectes no ad hnc psti illuiacdes
vo tcie manifestacdis oppat lacti ⁊ fi
tli. s. doctne pt quod dr ⁊ ad cor in
no potui vobis loq qsi spnalibz s qsi
carnalibz tanqua pnulis ⁊ xpo lac vob.

potui dedi no escam no dum em potatis et
de pfcdo et spnalibz ibide dr inter sapiam
aut loqm mt p pfcdo. sapiam aut no hmi
secli nec principu hmi secli qui destruuntur
s loqm dei sapiam ⁊ mysto abscondita
Utru ordines isti manebunt post die iudicii
Eiusde q si ordines isti manebunt post qo xvi
die iudicii ut no. et ita hoc magr h
sma ⁊ dist. xvi ⁊ tuit ha greda pmu e vtas
ordines abticio distincti sint p naturam
ut p gram et hat qone magr disputat
i illo ca. qam mit i qre restat Secdu e v
tas omis angeli eiusde ordinis sint cgles
ut no et hat qone disputat magr dist xvi
i illo ca. p tea considerari optet Tertiu e
vtas xpis de cui ordo q dr creadisse exhoi
bus sit restaurandus et hat qone disputat
magr ⁊ ca. illo eiusde dist. xvi ondit ea q d
ordo legit exhoribz restaurandis et i illo
ca. sequi vo em inserta nim Vtru ordines
abticio distincti sint p naturam ut p gram
s pmu pedit sic q distincti fuerunt a p
mordio sue cdicois ordines et vr testio
auctis ⁊ similiter tradit em auctas de sin
gulis ordinibz aliquos creadisse q no eet
si ordines fuisset abticio cdicois angelice
⁊ stituti Ad hc ibide i ducit magr ad idem
aplm epm. vi. q principatu et potestates tene
bras noiat ondens de ordinibz illis quos
noiat creadisse qu ⁊ malis ministeriu exce
ant no tu permit noibus ordinu suoru pua
ti sint Ad hc ad ho quide obiaut quida sic
qstat q multitudo angelorum a sapia dei pcs
sit sapia aut nichil facit si i ordine q ad
phs i s. p. phie q sapietis e ordinare q vr
q a pu. creati sint i ordinibz et i gradibus
Ad hc aug li. de ciui. dei xi. sit dr sicut
eent eqlia no eent oia. q vr q nec eqlitas
sit i gnibus creatarz nec i speebz angeli
et i gne et i spe sint creata et i multi
cdstat q q i cdfusa multitudine creati no st
s i gradibz ordinu suoru Ad hc aug li
ci deus summa een sit et ia i minibus sit
tebz qs creauit ex nichilo ee dedit s non
summe ee sit ipse e et aliis dedit ee ampli
aliis min ita q gradibz eenz natis
ordinauit. q vr q eadem angelos i gradibz
talibz ordinauit a pmo cdicois sue Ad
hc vsidera ⁊ li. de summo bono dr sic int an
gelos distantia e et pgnum dignitate insta
ciste sint distincta. alisq alis preferuntur
ad culmen pfectis quia ministerio ornat
Contra hoc ⁊ eode ca. magr obiciit sic

no vr illud posse stare no em tuc caritate
ardebat nec sapia pollebat neq ieb deus
sedebat. si em h' hnisset no cadisset et ifert
no q tuc erat seraphim nl cherubim nl thro
m ¶ Soluto ad ho solo. magr i smjs i eode
ca. vr in magis probabilis mt alias dr et
q ordo e mltitudo celestiu spuu qui mt se
i aliquo dono gre conueniunt sic eta i participa
coe donoru naliu filiant vn de cencia de
bis duo sunt quoru vnu e ut disposito su ha
bilitas et hoc e conueniu donoru naliu al
tu e ut completetu q e domu gre et q ad
primu q e gradus diffens i participacone
donoru naliu ordines a prima institucoe
angeloru sunt conditi q vo ad sedm comple
ti sunt ordines i gradibz gre i cau malo
rtu et confirmacoe donoru ¶ ad primu tn
det magr q auct. q tradit de singulis or
dinibz aliquos cecidisse no dr ppt hoc
q ordines completi fuerunt nl eos p gram
p qa diffentes habent habilitatem i partici
pacoe donoru naliu. p quas pueniessent
ad ordines si stetisset ¶ Ad dm apli dd
eode mo ecclesie eph. vj. dr em q aplus
vocat principes et potestates tenebraru hoc
no eos q illis ordinibz fuerunt i gra confir
mati p eos qui ex habilitate ne ad gradus
gre illoru ordinu ppe cassent si stetissent
¶ Ad a dd q sapia creatoris i conditoe
angeloru fecit ordine h e diuisa habilitate
ne ut dicu e obuiauit mchilominus ordine
tpis qa sic nda e an gratiu ita primo dispo
nit gradus ng et postea completit apposito
ne gre Ad a dd q vnu e q dr aug et p
t hoc mltitudo angeloru i duplis gradibz
habilitatu ne creata e p no oportet q sta
tim habuerunt complemetu gradibz p gratiz
qua postea acceperunt ¶ Ad aliud dicu an
gust. q credidi e sic ipe dr aug p ordinauit
eos i gradibz naliby quos postea complent
p gratiam ¶ Ad a dd q dicu videri plane
dr hoc q dicu e et de gradibz ne et de
gradibz completis gre ¶ Ad i dictu obz
plane credit. Det omb angeli eiusde ordis
Tertio q vtru omb sint equales nl no
angeli eiusde ordis sint equales nl no
hoc em quida probare nitunt sic ordo ut
dr magr in sm azo dist. xx. ca. hic considan
dum e. ordo e mltitudo celestiu spuu q it
se i aliquo munere qe filiant sic et i naliu
donoru participacoe conueniunt p qd q i nali
bz et i gratuitis conueniunt equalia sunt et
eiusde spei. q angeli eiusde ordinis cu in
nalibz et gratuitis conueniant equalia sunt

et eiusde spei ¶ In tertiu huius obiicit magr
in sm azo dist. xx. ca. ptea considerari oportet
qa lucifer ut dicit sci de summo ordine fuit
et mt alios angelos eiusde ordinis cla
rissimus et no alius equalis sicut de ege xx
viij. oib lapis pciosus operimentu tuu b
dr. qa omibz nouem ordinibz excellen
cior fuit ppea ornatu aliorum angelorum
sibi operimentu fuit. qa i comparacoe iporu
clarior apparebat no q angeli eiusde or
dinis sunt equales ¶ Ad hoc Apo vult li. ce
lar. ca. x. q synagoga et conexio angele
lice disponis sunt mt q sibi p sonas eiusde
ordis sicut paulo ante i gone de synagoga de
sputatu e synagoga aut et conexio no
t insi ie primas et medias et ultimas pso
nas q i dono et eode ordine sunt prime et me
die et ultime. hi et medie et ultime nuqua
sunt equales q vr q angeli eiusde ordinis
nuqua sunt equales ¶ Soluto ad ho tnt
magr et bn sic dicens sicut vnu e ordo apostoru
et alt mem et tu i apostolis alij alius sunt dig
iores et i medius alij alius sunt superiores
ita et i ordinibus angeloru ecce credie ee
¶ Ad primu q dd q ex diffinicoe ordinis
qua ponit magr ne pot aliud concludi n q
angeli eiusde ordis i gratuitis et i nali
bz i qie conueniunt q aut ide modus sit
participandi naliu sed potestas naliu abee
nali fluentes ita q omb sunt eiusde sim
plicitatis cencie et eiusde perspicacita
tis intelligencie et q i eade limpiditate
et puritate participet illuminacoem ttu du
gre constituete ho em eet tota determinatio
bti dyo sic i obiectio dicu e ¶ Ptea quit
angeli eiusde ordis sunt eiusde spei nl sin
guli angeli spes suas habent et spe diffe
rant i an hiis tractatu de naliby angelo
rum gone de ea diffencie et mltitudine an
gloru satis determinatu e ¶ Ea q obiciut
i tertiu pcedit. Ptea dicunt ordo q dr
cecidisse sit restaurandus ex hoibus
Circa q vtru decimus ordo q dr cecidi
se ex hoibz sit restaurandus hanc
em gone disputat magr i duobz capitis
et obiciit sic septa dr decimu ordine ex
hoibz ee restaurandu q ita e qa dr au
gust. q maior e septe auctoritas omb
huiam p i geim p perspicacitas ¶ Ad hnc
sup. i. pb. constituies eos principes dr glo
eligit principes ut exaltet ad ordines
celi qui sunt ex hoibus et angelis q ho
mines instituit ordines angeloru ¶ Ad

hc deuc xj. sr illud dcm locu quē calca
mt pes vr. pr erit dc glosa. si dyab. vmcē
potio. si metio ut deus cotat eū subpedib
meis. cōsequnt locu eius celo habebo et
hoc etia dc glo deuc. xxxvnf. sr i. ciaet
a facie tua tunicu tuu dicetq cotē et sr. i
ps. xvj. dus cotet factum subpedibus vrs
velocit ad hc glo sup. idē vbu deuc xx
vnf. no habit locu demoib i celo q no domat
omb motus ire ex hoc accip q ho ascen
dens i celu restaurat locu demoib i celo
in grū hui obiat mgr q cū no fuit ni
ix ordines angelorū nec plures fuisset etia
si angli no cecidissent quo pt ordo x resta
uari qui nūquā fuit nec vnquā erit
ad hc ibidē obiit ex verbis g. qui dc
hoies assumedos i ordine angelorū statu
et quosda assu i ordine supiorū s. qui
magis ardet caritate qsdē in ordine isto
cū. qui nimi p fci fuit et ex hoc accipit
no ee de hoibus fortidu vl ordine tā qua
nouē sunt ordines angelorū et dcm homi
hoies p qualitate mitorū statuedos esse
i ordinib angelorū ad hc obiat amb q
si angelus no cecidisset ad hc ho prius erat
ad salute qa sic dc aug. sp i sta dei ctus
erat nūs electorū hi tali posito fta no i tras
set ho i locu cadencū angelorū q vt homo
ee faus ad restauracōem ruine angelorū
ad hc mgr in. smarū dist. ix. ca. xro em
i dicit g. sic dicēte supna illa ciuitas
ex angelis et hoibus constat ad qua cre
dim. cū humana gnis ascendē quōtos illic
q tigit angelos remansisse. sic septu e deut.
xxxij. hi cūsl. bxx. statuit fīnios populorū
iupta numū angelorū dei ex hc accip q
no ad numū cadencū hi ad numū statu
assumit hoies ad hc aug. i enchi
rid. sic dr supna ilrlm mr nra ciuitas
dei illa ciuiū suorū nūositate fraudabi
t qi ūmo etia fortassis vbiori copia reg
nabit nectp em numū aut sorū homū aut
i multorū demoū nominū i quorū locu
succedētes filij catholice matis q sterilis
apparebat i terris i ea pace de qua illi ce
ciderūt sme ylle bmo tpis pmanebūt
ex hoc accip q no paucores saluabūt
qua demones ceciderūt hi tot at plures.
Soluēdo dd. q due ptes sūt istius qōis
s. q assumedi sūt ad beatudines angelorū
et vtrū ex assumedis restaurēt vl ordo
ad pma pte due ponūt rationes i litta
a mgro ix. dist. scdi lib. ca. xxōdū etia
pma e hi. G. q tot sūt assumedi qt fuerūt
at sūt states angeli. alia e hi aug. q

no paucores assumūt quā fuerūt cadētes
angeli tertia e antiquorū q orit ex dictis
anp. qui dicit q tot homes assumedi sūt
quot fuerūt stantes et cadentes et tot ex a
lis no vnqūbus quot sūt omb isti. s. stantes
et cadentes et homes assumpti hi nullus istorū
hoc q dc pbare pt aliq eta auctte hoc em
soli illi cognitu e cui cert. e mūs electū
i supna felicitate locandū alia ps qōis
e vtrū ex hoibus vl ordo i stauratur et ad
hac pte ridet mgr i illo ca. xxōdū et sic
dicēs q lecū dcm ordo coplendus ex hoib
ex tali sensu dcm fore accipi pt qa de ho
bus restaurabit q i angelis lapsu e de q
bus tot corruerūt vn posset fr vl ordo et
idē i dicit ap. dicēs ipe q aplis dc eph. ij.
restauraui oia i xpo q i celis et q i terris
sūt et p xpm redeptu e gen humanū de q
fit repaco ruine angelice cū no min sal
uarētur ho etia si angeli no cecidisset ca
dat e q ho ex ruina angelorū no hr q sal
uet hi qa ad hoc creat e q sufficiēdo deo me
reat salute ex cōsequti accidit q assumpti
ad salute ruinā restauraūt angelorū et
hoc e etia q dr luc. vl. q fragma deuma
p dita fuit et iuncta e q dr fragma deua
p dita hi qa sic fragma i signata e yma
gine regis. ita ho faus e ad ymagine et
similitudine summi regis. ita ho factus e ad pgi
ne et reponedus i etna beatudine i thesau
ris regis et dr. v. no pt gradu q vl sit
at fuit at futs sit. hi pt minu. qa. s. minu
illu supplet cadencū qui cadēs ex qāys
ix. ordinū cū minu habet q vn ordo fr po
tuisset sūt cū qui dicūt q hoies fa
ri sūt vl ordine racionalis quasdā in
dutētes q parū valet dicit em q hoies
et angli no sūt eiusdē ordis et ro ad dr
tos angelorū no sūt assumedi et addūt q
hoies corpei sūt. angli aut i corpei et
ro dicit hoies ee futuros cū p. i celo ago
sū cristallino. angelos aut futros cū vl ee
i celo empyreo hi ego reputo magis p sup
eem qua opinione qa hoc nulla ratione nil
auctoritate pbari pt et expresse cōtra don
dr e q paulo ante i dictis e et cōtra
hoc deut. statuit fīnios ipsorū iuxta
numū angelorū dei ad hc q. 88. q vl
ordo ibi ire nū ut dcm e et no tōne
gradus i gra at gla ad aliud 88. q ex
hoib i stauratur ruina angelorū ex con
seguti qa. s. locu cadētū assumitur
ut dcm e et hoc et nihil aliud dicit

dne glose sup Deut. ad dnte et p hoc pz solo
ad illa dno q ex illis glosis obiciuntur ad
id q ob. i gen dd. q v. restaurat i mto
et no i gradu sic dcm e ad dcm 6. dd.
q hores assimilat h gradus stacu angelorum
et ex hor casu et p actus cotingit
q ex cosequti repat cans ruinam ad dic
tu ang. dd. q vm e h hor nihil phibet qn
ex cosequti et p actus repet ruina angelorum
ex assiptione hom ad aliud fit dd.
q licet assimilat ad gradu stacu cum ex
cosequti repatur casus cadentiu ad vl
timu dd. q aug. ibi sub dubio logt vtru
tot ut plures quot ceciderit assimedi sit
h q'cuq cor dicat sp ex assiptione hom
repat casus angelorum.

Unde q. si ordines isti et par. mane
bunt post die iudicij et vr q no j. ad
cor. xv. sic. id cu euacuat oem principatu
et potate et vtute glosa. aug. In diuat
nuidus angeli anglis psunt demones deorsu
hores hoibz ad vtilitate vnetiu ut decep
toem h oibz collatis ia oib placto cessabit
tu q. sac. sac principat. sit i anglis vr q
oibz collatis cessabit ad hc ibide j. ad cor.
xv. dr q erit deus oia i omnibz. h si deus et
oia i oibz no indigebunt aliquo alio illuma
tore n deo. vr q q ordo et sacd et actio ab
vno i alu penit. cessabunt et sic cessabit
oib ordo sarchic. sit principat. ad hc isti
ordines videt ee ad mistica militatis ecc.
tut aut milicia erit copleta et omis tegbunt
tu xpo vn glo. ibide dr sic hac plactionem
dr xc euacuate qa suos omis i regno ex
altabit q hic fuit humiles sic et ipe ex hu
litate regnat qua hunt ad hc i verba
mitatibz sic e ut dicit plato et ar. q mo
narchia principia e verbanitatu ai q pa
primus status sit dtitudinis post resurrec
tonem vr q ad modu monarchie debet
ee vr q. q alie aliorum ptates et platones ta
i anglis q i hoibz cessare debet contra
ordies angelorum h grad. detinuant ex na
et ex gra q stat q q dns ne i principatibus
donorum nalu no euacuabunt quia deus
no destruet nam. aut q. maebunt soli h
hilitate potentiale aut copleb. gradu
gre si i sola hilitate ne mabu manebunt
i psa et sic alios i psonu i oppibz dei q
e i conueiens deut. xxxij. date magni
tudinem deo nro dei pfecta sunt opa. si autem co
plebunt tut post die iudicij erit sic an

die iudicij ad hc glo. no vr dice q euacuabunt ita ut no sint. h q. ad dissensione
platorum et subditorum qa tut no dissentiet
aut qa recognoscet qa in hoibz ex se sunt
dt. em sic tut cessabit omis creature p
lato i anglis et hoibz. cessabit timor
regnabit caritas. no erit mt psidetes
et subditos ulla dissensio ita euacuabit
oem principatu et potatem et virtutem
qa tut notu erit omibus nihil horu
aliquos trenos ut celestes humile ex se h
ab illo ex quo fuit oia ad holitco i hac
tione mlte sunt opiones sic et sa. dulci
videt exposite dicut em qda q quda
ordines noiant a principatu et potate p
tinete ad via sic potates q dur arce de
nes et vtutes q dur face miracla et pri
cipatus q dur disponere regna et principa
tus trenos q. vsus no erit post die iu
dicij et sic quo ad vsu cessabit illi ordines
h maneat quo ad gradu ne et gre i quo
constituti sunt angli et hat opione repu
to vam ee et p habiliore mt alias dij de
noiant ab illuminationibus gre conuertentibus
i deu sui h caritate ut seraphim sui h sa
piam ut cherubim h sui paratissima ge
te ut thronu et illi intqua cessabunt sed
vm e vsu dnationu q e disponere q aug
agendu sit. tut cessabit silr vsus vtutu
q e miracla face ad fidei confortationem
tut cessabit qa malu tut peitus destr
tu erit vn ibide apls dr nouissie destr
ret et ipa i imica mors et ibide. absor
ta e mors i victoria silr principatus
vsu que no hunt tut no hebunt no et tut
tisseret regna et principat. agere i ge
te. silr tutamina ex custodiis angelorum
tut no erunt qa tut no custodiet et ide
e de archangelis tut eis no revelabunt
secreta consiliorum eo q omis tut i ipo vbo
leget omne q pertinet ad dtitudine eorum
ad pmu q. dd. q principat. i angelis
cessabit quo ad vsu i qbzda ordinibus
ut dcm e ad a. dd. q deus erit oia i
omnibus i hjs q pertinet ad dtitudinem
nihilominus tu no tollit qn lume dinu
ab vno splendeat i alu ut sit i dispa
ri claritate sit par gaudiu ut dr aug.
xxij. de ciui. dei ad q. dd. q ordines
pertinetes ad officia milicie iane cessa
bunt sic dcm e tu i gradu ne et gre ma
nebunt qa sic dr qo. xvj. i domo patris

nationes multe fuerunt quas in perpetuum manebunt
ut dicit aug. ¶ Ad a. dicendum quod ad modum mo-
narchie erit status vltimus et alie p-
latones ad officia militare hanc primite-
tes cessabunt eo modo quo dicum est et non alie.
¶ Ad id quod ceterum obiicitur dicendum quod ordines qui ad
gradum ne completum pertinent manebunt quia
illa est ratio que fit euacuari non ad sensum
hoc dicit sed illi qui nouant plantationes ad militia
vana primitetes cessabunt quo ad vsum ¶ Ad
vltimum dicendum quod glo. conuenient et bn exponit.
et ondit quod non oportet euacuari quia ad gdum
ne et gre sed quia ad vsum quieta ut dicum est
¶ Hic autem nondum est solutum quod licet quatuor
et ordines per eo modo distincti sint tamen
omnes dicit celestes ceneie et celestes virtutes
et angeli celestes ceneie a na quia
sunt celestes virtutes quia omnes completa ha-
bent virtute ita quod suimet intentionibus ut
dicit Dyo. non intendunt ad aliquod opus divinum
peragendum angeli autem dicuntur ut dicit Dyo.
quia omnes iniu divino supponuntur et illud quod
domicitur quicquid vult deus et ab hoc
ope communi omnes dicuntur angeli et eo ut dicit
Dyo. omnes celestes dispositiones dicuntur
ceem virtute et opacitate et ab ceem communi
nomine dicuntur celestes ceen et a virtute celestes
virtutes et ab opacitate angeli et hec tria
accipit Dyo. in pri. iudicio aua meo dicunt
dicit pri. iudicate dicunt omnes angeli eius
potestates virtute facientes virtutem illi potes-
tate virtutis coniungit cum ceen. et subiungit
opus fuit paulo ante dicum est. hec de natura
et dispositione angelorum dicta sunt Tractatus
xvi. De opere sex dierum distinctione
Post tractatum de angelis quia ita et
tota fuit quia in. dicit dicunt et ps. vbi
tractatum est de missione et custodia ange-
lorum cum sentiendum est de ea quia dicunt in xvi. dist.
vbi dicit magis quod nunc sunt est de aliorum quod
creatione et principe de opere vi. dierum dist.
nondum nulla in medium ponere et paulo post dicit cum
de in sapientia sua angelicos condidit sed ea
alia creauit sicut ondit sup. mediata septua-
gen. quia dicit in pri. creauit deus celum et terram
celum. angelos et terram s. materiam in. de elto
rum ad hec confusa et informe quia agrecis
chaos dicta est et hoc fuit an oem die Pe
ne cum quia dicit hic in. ¶ primum quia nouit
celi et terre intelligi spiritalis et corporalis ca-
tam ¶ Secundum an conuenibat corporalem crea-
turam ante in. confusa et informem fuit an per
spem et locum distinctam ¶ Tertium quo hoc
opus fuit an oem die ¶ Circa tone eius

quod in fine eius dicit dicit quod non fuit ut quibusdam
sanctorum patrum placuit sed per instantia tempo ac
sex volumina dierum ut alius vsum est fortuit fo-
eum hinc quod vterum fuit ad per successiones temporum dia
creata sunt Quia nomine celi et terre intelligit
Quod primum spiritalis et corporalis creatura
predicit sic celum corporale est in celo quod per conue
nientia non potest intelligi spiritalis creatura. male
quod est expositum cum dicit in pri. creauit deus ce
lum hoc est angelos ¶ Quod dicit Boe. in li. de dua
bus natis in vna persona xpi dicit quia spiritalis
et intellectualis non est ex aliqua materia celum
cum sit corpus ex materia et quod in conuenienter
angelica na informis intelligitur per celum ¶ Ad
hec aer aqua et ignis nobiliora elementa
sunt quam terra. ma. quod corlum creatum conue-
nientius intelligetur per ignem aquam et aerem
quam per terram et sic per terram non deberet intelligi
ma. corlum creatum ¶ Ad hec cum vtrique sit
et sensibile et intelligibile s. celum et terra quia
in pri. dicit quod fecit celos intellectu. de terra vero
dicit quod fundauit terram sup aquas. ¶ Ad hec
ys. xlviii. dicit sic manus mea fundauit terram
et dextera mea mensa est celos quam dicit sui di-
stinctione manus mea fundauit terram. et cum
distinctione dextera mea mensa est celos ¶ Ad
hec ys. xl. dicit quod appendit terram digitis mole
tem et celos palmo pondauit et quia eo dicti
sti ¶ Solutio dicit sic dicit aer. in pri. de celo
et mundo quod omnes antiqui conuenerunt in hoc quod
locus dei et intellectualium et incorruptibi-
lium substantiarum quas intelligentias antiqui vocauerunt
et angelos ceet celum et eo quod methonomia
in creatione celi intelligitur creatio angelorum in
empyreo eum quod maxime celum et dignum celum
vocatur creari fuit tunc quod in loco sibi magis
congruo inter omnes creatas est hinc certa a-
lia eo quia lumen inter omnes fores corporeas magis
quam cum substantia spirituali et intellectuali apparet quod
certum autem dicit quod pfori rone lucis et ppa
nomen lucis predicatur de spirituali lumine quia
de corporali et rone huius conuenientie et per
celum quod ex na ppa luminosum est intelligi spiritual
creatum quia veri lumen capax est alia et cor
pora sicut ignis. aer et aqua sicut dicit aer. in pri.
de alia ex se non lucet nec ex se capacia
sunt lucis sed ex conuenien cum ipsetuo superius
corpe. et per hoc patet solutio ad primum quia licet
celum corpeum sit cum ipsi duas cum duas an
gelica na conuenient intelligitur per celum ¶ Ad dum
Boe. dicit. quod licet celum sit corpus materiatum
et non intellectualis na cum intellectualis natura
intelligitur per celum non sic materiatum in materia

de celo empireo

qa ma mag e pcipiu cogscedi aliq si n
potcia ꝗ p methonomia ut dcm e qa ppus
locus nit locos torpeos suba intellcualiue
celi. et pma forma q ex ma cra sup treata
po resplendit ut dr doo e lume intellcua
le cui pa ymago et similitudo e lume corle
Ad a dd. q fioris forbilitas conueniens
sme intellig p ctra ira eu et recipit et tenet
fors et figuras eo q simplicis e solidtatis
et guitatis et getis et hoc no ht ignis nc
ht aer nec ht aqua. ignis em motu calidi
dissipat fors eo q motu ht a cetro ad circufe
retia aer aut cone humidi spualis q ht no
tenet eas nec recipit eas s ee spuale sit
medium sensu. aqua vo recipit quide facile
ꝗ no tenet silr hec duo elta nec simple
leuia nec simple guia sunt ꝗ sunt leuia alio
et guia alio ut dr phus imo de ce. et
mu. et io fraale deciduit a forus receptis
Ad a dd. q licet vtrq sit intelligibile et sen
sibile apud veteres sensu cui celi intellcu
fi dr hec e lume intellcus qa ipm de nata
sui luminosu e et sic e ymago et similitudo lumis
intellcualis q cui ht ctra. ctra vo dr fundari
sup aquas no quia e ctra sui vnii de ma e
densitis qa sic ex ea mobil fit ut dr duitera
tca. q po ifine metheorop. vi dr sic ctra
pura lapis no fit qa cotinuacem no facit
ꝗ commutoez dr q fundari sup aqs quia
e ma forbilis spes torpeas qa ex aquis
recipit et gtinuitate et forbilitate Ad
a dd. q mam dm dr ptas opandi q dr ctra
fundasse eo q mobilis e in centro ad q sit
dr alpetragi astrologa sua. finit vtus
pmi motoris et io mobilis ect qestat. et
e fundamentu aliorum elementorum eo q fundame
tu no mo ꝗ sustentat et continuat alia sup
edificata. et io dr mam mea fundauit ctra
qa ptas opacois dine hoc totalit ctra. dex
ta aut dr mesurasse celos qa ma celi sola
determinat quitate et no gretate pt aut
mesure subiaces corpalibz quitatis est
et hoc dr fr p dexta qa sic dr phus in f. de
ce. et mu. dexta e vn motus sinistra aut
p qua fit requiatio et qa vis motiua et
moti in oibz sunt a motu celi. sic dr phus
in pmo viii phi. q e hoc tanqua vna qda
expsitcibz omnibus. io dcm e hoc p dexta
celi scm. qa vtus motoris pmi q e deus b
tuce motiua cat in celo et p celu in oibus
alis mobilibz. cumda tu sca methapho
logntes dicut q dexta pocior pb e in anali

q p dcs tam intelligut po ciora bona q
sunt in alo et ut hoc dnt mesurari dexta
Ad vlm dd. q sit dr ar. in pm analiu
manu e organu intellcus practici si opa
tum et dnusa e manu in digitos ad subti
litate et expssione opis. vn tres digiti
quibz appendit moles hie tres sunt ex
pssiones opis dei in ipa. et her sunt guitas
quibz stat in cetro ut fudamenti cenes
omis ipssiones q fiunt in ipa a superioribus
corpa e frigiditas qua dsponit ad gna
cem et corruptoem gnabilium et corrup
tibilium. Tertia e siccitas qua dsponit
ad tcione forum et figuras ex qua catur
densitas et opacitas ad qua cu fit reflexio
io luminum superiorum fit dmatica lumis
et diffusio calorib q tcenascem qi cocep
to quoda spu vite vnificat et monetur
ad gnacem cumda tu sacri expositores
cosidantes ista expte dei creatis et
no expte hie create dicut tres digitos ce
potcia pres. sapiam filij. et boitate spis
ti quibz appesa e in cetro moles hie. et
dr appesa qa vndiq eglie dstat a circufe
retia celi et aliorum eltorum celi aut dnt
podari palmo. palmi et ꝗ geometis e qn
titas circuli que desribit extremitas digi
torum clausa sup pollice ut sit id q tenet
manu qi in circulo cotineat. et p hac metha
phorice celi circufencia exterior dr podia
et palmo. qa mt ipam qtenet sic ca
tu dr em dom. q celu e gtmetria visi
bilium et invisibilium creatorum sic et vnii
sitas creatoris manu potcie dine cotine
t ne defluat et dssoluat in no ee solato
tu in thymeo alia cone dr qre in pm mundi
sensilis coplenit deus creatorem mundi p
celu et ctra dr em q p celu significat ignis
eo q hoc datum lumis e ex sui na nulli
aut sensum mt eos qui sentiut p medium
ita etificatis e sic visus q etificat lume
mt sensi aut q no sunt p medium dstans
illus ita etificat sic tactus cangibilitate
aut facit ctra et io creator tanqua ex du
obus solidis sui firmis incepit mundi ar
cem ponens corpus limosu et lumis da
tum in summo et corpus opacu tangibile
in imo et media coplens aere et aqua
ut pstm sit mundi corpus aqua em plus
se ht ad ctra et aer plus ad celu ignem
sic in mathematicis qlibz duo solida per
duo media cognuntur ut pz. si em accipia
ter ca sunt nouem. et si accipiat e ara cel

fuit xxxvij et fuit duo solidi min quarti du
obz medijs xx.xij.s et xxvij.s. et xij.s. Sed
admonet i sex q terra producere et i aere pro
cone hat se xxxvi.s. ad xxvij.s Verum conci
ebat corde creatam p.o i ma cofusa et informis
Circa q. an conciebat corde crea
tura p.o i materia cofusa et i formis
an p spem et locum distincta et vr q no
quiebat fl. i cofusa materia. Et ad hoc
quida obiciunt sic Q perfectio agente perfec
tissimum e opus. Deus e perfectissimum agens et
eius ppa actio creare. q. p creacoem a d.o
no fit nisi opus perfectissimum. ma sine for et i
perfectissimum. q. vr q ma sine for a deo no
fiat per creacom. no q. corlia p.o fuit i ma
cofusa et postea distinguit p forem p sta
ti ope creatoris fit copositum perfectum ex ma
et for ¶ Ad hc cofusio repugat ordi sapie
creatoris cum q. creator oia fecit i sap.a
ut dr i ps. vr q no fecit i cofusioe sed
i distinctoe forum ¶ Ad hc cofusio e q i
se hat fors p no distinctas vr q. q heat
sic p mixtas. Igne aut fr.s elementorum
i mixto agunt et patiunt ad mixti di
solucoem. q. ma p.a omn corpalium mse di
solubilis et corruptibilis fuit. q. pn.m
ne ee no potuit dr eum ar. i p.o phis q
pn.m eenciale ne i corruptibile e ¶ Ad hc
i nalibz et i hijs q fuit a proposito sui ab
i tellectu mundi fit ma sine for cum q. nalia
et q fuit a proposito exemplata sunt ab hijs
q fuit a sapia dina vr q sapia dina no
facit p.o materiam et postea distinguit eam
p forma ¶ Ex contrario e q dr q. G. et
Beda et Eracl. dmb. et omnes alij pt aug.
et illeg i xij cof. dr q p.o Deus fecit i for
mitate materie quam postea distinguit p fores
¶ Ad hc Ouidi. metamorphoseos am mare
et terras et q tegit oia celum vnd erat tota
ne vultus i orbe cunctus dicere chaos ¶ Ad hc
Boe. i m.o de cos. que no extinc perpulerunt
fingere cae ma fluitatis opus vetat fluta bo
ni fluui for boni limore carces. tu clucta
sinpno ducis ab exemplo. q. ma omn p.o fluc
tuabat cofusa et postea exemplo mundi
archetipi distincta e p fores sic dr plato
¶ Ad hc prouem q da pbant idem dicit eum
q et antiq phi dicunt q ois gnatio et fac
tio alicuius ex aliquo et ex conuenienti. Dicit
io q. q e opus Dei post creacoem erit
ex conuenienti; conuenienti aut ee no pt n sit
ex ma i se fors distinctorum hinc cofusas et
i distinctis am opus g. distinctum fuit

ma q dicta e chaos omn fors hns i distincte
¶ Ad hc i li.o de i telligibilibz dr q ois for
q e i p.o motore sit i actu et exemplari est
i p.a ma sit i potentia et io dr q p.a cum q pt
oia fiate ymagine hat ma p.a ex q put
oia fi cum q. q libz artifex formido opus suum
no ope et n eo ex quo put fiat oia q sunt sue
artis. vr q etam deus opus distinctoris et
ornatus no faciat n ex ma et i ma q pot fi
oia opa sua et creare omnes formas opum sua
rum et hoc no e n ma q dicta e chaos cofuse
hns omnes fores. q. ex tali ma opatus e deus
opus distinctoris et ornatus et sic no apposite
at deus oia fit i fores distincta p i materia q
dicta e chaos ¶ Quarta ho.o q. vetum sit p creata im
telligit ma elemtorum et elementatorum cofusa et
i distincta ita p celum i telligit ma celorum et
celestium cofusa et i distincta et vr q sic.
q a sic ignis p.o i fol.t fuit i materia et postea
p distinctorum formam et locum acepit et sic
elemta et elmata sit cum de celum i distincte
ppomt et postea p distinctoem ad ee celi
distinct cum dr fiat firmamentum i medio aquarum
firmamentum eum dt hoc et spale celum ¶ Ad hc
ho.o vr sentire aug. q i li.o gt maichei sic dr
dr terra vacua et inanis q a terra mutat dr ut
fiant aliqua exilla q no tunc habuit mutatio
e qi mat q e quamda multorum fectum. cum q.
etam celum p.o i se habuit vnum firmamentum celi distin
ti et stellis distincte. vr q celum ducat in
forme materiam t.o celestium sic terra dr i form
ma materiam t.o elementorum et elementatorum ¶
¶ Ad hc aug. contra maichaeos p.o ma sta e co
fusa et i formis vnum oia fiant q distincta
atq forta sunt quam credo a graecis chaos
appellari sicut alio loco hoc e i li.o sapie. xi.
i laudibz dei dicitur fecisti mundum de materia
informi q aliq codices hnt de materia i misa
et io certissime credit deus oia de michilo
fecisse q a etam si oia forta de p.a ma sta sunt
ipsa cum ma de oio michilo sta e ¶ Ad hc au
gust. ibidem i fortis illa ma quam de michilo
deus fecit appellata e p.o celum et terra no
q a hoc ita erat sed q a hoc ee potest p ea leg
fum celum exipa q admodum si semen arboris
considerantes. ibi dicunt ee radices et rob
et ramos et fructus et folia no q a ita sunt
sed q a mde vera facta sunt Sit deum e i p.o
fecit deus celum et terram qi semen celi et terre
tum i cofusum ad hc ect celi et terre ma sed q a
celum erat mde facta ee celum et terram io et

90

90 ipa m^a celi et tra appellata e ¶ Sed si
sit e q cū p celi q̄ p tra intelligit m^a co
fusa tūc hēt locū qd dre de tra dr q erat i
anis et vacua. ut p l p x̄. istructibilis et i co
posito de celo aut mathl talis legt ¶ Solo
dd. q sa diuisificati sūt i solucōe hm^o qd mb
aug^o eā dixit q oia fil sta sūt i forma
et m^a p gcia et spes sic mix sūt cū videt
cōsentire dam et ēt mixen^o qui dicit q
de mgis spebus adalit duo psta p spem
et sem p^o creauit deus ex quibz alia ppa
garet alys aut sacs sic ēt ho^o magis pla
cuit q p^o creauit cōfusa materia eldē et
elementa et ex illa p distinctionem et ornatu
p spes et gcia res fōrmit sic ad h^c sūt
et vtiq̄ p hor catholicū e opus dei ēt
et aliorū magis cōsonet litē genesis et
p illos ad pmū sic intendēdū e ¶ ad pmū
q̄stū dr q pfectissimi agentis vtus q i fin
ta e i potentia nō pt cōsidārci i ope opato
q diuise ēntie e ab ipo eo q i^d creatu e
et n^d creatu susceptibile e et finite vtu
tis p cōsidāt i mō opatis q a opus i for
et m^a fiat ex nichilo et q a opari hēt i vo
lūtate et sic vult opus. Ro. v. q vocat ea
q nō sūt tanqā ea q sūt q̄ nis m^a i formis
nā et cōpe p̄cedat opus fōrtū ut dr aug^o
et omis sci ¶ ad a^d dd. q cōfusio q repugt
ordini sapie e cōfusio nō ordinabilis. cō
fusū aut q ipse hēt ym redigat i ordinē p
distinctōm nō repugt ordini sapie p poti^o
q cordat q a mixtū et cōtinuū et de tma
tū ad spem et figurā sic sūt elementata.
ex vno simplici fī nō posset ¶ ad a^d dd. q
misabilū simplicū qualitates i mixto
nō agūt n vbi actu p sūt. i illo aut gmixto
q chaos grece vocat p actu q̄litates ele
mentales nō fiunt solute p ligate ppter di
bz misabilū sic ecia sūt i mixtis. et com
plexionatis et hor e q dr Boe^o i m^o de
cōsol. ¶ Tu nexus elementa ligas ut frigora
flamis. arida cōueniant liq̄dis. ne puior
ignis euolet. aū mīsas dedicat pond^o at
tās nexus ei hic vocat Boe^o ppter cōnes
mixtorū i mixto ut cōplexionato i quo
minimū cuilz misabilū cū minimo altius
e q a sic dr gr. i p. de gnatōe et corrup^oe
mixtio e misabilū alterātis vnio ¶ ad
a^d dd. q licet nālia et q fiūt a ppositō ex
ēplata fmt a sapia dīna tū exēplū e nō
implet ex ēplar p oēm modū. i mo deficit
ab ipo q a sapia nō opat p p̄ter ma
tiam q a si ita oparet aliq^o i dicet adop

sine quo opari nō posset et nō eet agēs
pfectissimū p nā et ppositū nō opantur
n sīt placere matiā ¶ ad id q ob^t i gn
dd. q sci illi p lītā genesis dicit q opus
creatōis pduxit matia cōfusa p^o. q cō
fusa p̄tea p opa sex dierū distincta et or
nata e ¶ ad dcm aug dd. q ipe i telligit
i formitate p̄cedē forma nā nō tpe sic et
plato i thym. dixit matiā la sūt cepta
tulū fōrtū p^o a deo ee fm p ordinē natē
et postea fōrs p se existēs illi ee i corpa
tas et positas sūt i eu cpo i quo p mo
tū et alterātōm cōtinua sustineret ebul
litēm ¶ ad dcm omnīq dd. q opio de cō
fusa et mixta m^a ab antiqs epicureis
phis determinata e qua tāgit omnīq et
boe^o ¶ ad rōnem dd. q illa cō p illa opi
nione satis cōueniens e p tri nō e suffici
ens q a alio mō pt ee ex cōueniēti sīt suf
ficiēt determinatū e i tractatu de elementis
ar et platonis nōne de gnatōe fōrtū ¶
ad a^d dd. q licet potentia p^e m^e q q a sit y
mago et silitudo potentie dīne i multis cū
deficiat ab ipa et nō equat eā nō ei oia
q deus pt facē et ut pt fiēē pūt fī ex
m^a ut i m^a et id eto nō e mīte q deus sp
opet ex tali m^a distinguendo et ornando
¶ ad id q vltius q. dd. q p aug^n nichil
phibet q p celi i tellig^at i distincta
nā celi q p̄tea i p^o ut i^d celi distincta e
q a sic dr aug^o m illa multis nōbis vōta
e ut ex multis vocabulis exprimēt q m
formitas eius ad multa fōrtibilis e vn
aug^o nō abstude ecia p^o m^a q q dcā est
q a oia q i tra nascūt sū alia sū arbo
res. ut herbe. et si qua sūt hūs similia ab
humore i tripuit fōrti atq̄ mutā hēt q nō
mia oia sū celi et tra sū tra visibilis
et i cōpōita et abyssus cū tenebris sū aq
sup qua ferebat spis dei nōia sūt omīq m
formis m^a ut res ignota notis vocabulis
i signaret. dcā e q celi et tra q a mde fu
turū erat celi et tra dicta e tra visibi
lis et i cōpōita et tenebrosa sup abyssū
q a i formis erat et illa spes tmi potest
aut tractari ecia si eet ho q videt atq̄ ir
tarēt. dcā e aqua q a fiūalis et ductilis
subiaceat opanti ut de illa oia fōret
sub hūs nōibz ōibus n^a erat i visa et m
formis de qua deus cōdidit mūdū ¶ ad
seqns dd. q nō e i cōueniens si sic dicat
p aug^n ¶ ad a^d dd. q p aug^n materia

pressit firmamentum nam sic etiam dixit psalmo ut
paulo ante dictum est ¶ Ad a. dicit q. augustinus nihil
aliud intendit omnes ne quae tot nominibus vocantur
et quae praedicit nam firmamentum et prius hoc dicit moy
sen dixisse in principio creavit deus caelum et terram
¶ Ad vii. dicit q. b. augustinus in li. contra manichaeos
terra dicitur inanis et vacua quia adhuc non habuit in se
virtute seminum qua gignibilia et corruptibi
lia producere et dicitur vacua et inanis quia receptaculum
et horum et non horum ad hoc habuit. sicut habet psalmus
opus distinctionis et ornatus accepit. et dicitur
incomposita quia compositionem speciei et formae non habuit
et dicitur instructibilis quia per opus ornatus con
structa non fuit. non horum de caelo dici potest.
eo quod nam celestis etiam ignis in se habuit propriam natura
luminosi vim caeli in spe destinati et stellae fir
cet. Utrum autem una materia sit omnium et utrum
una materia corruptibilium in anchitis disputa
tum est in tractatu de ceruibus ar. et platonis
quae de materia prima et in hoc hic in quibus non
oportet ¶ Secundo ho. opus quod creatum caeli et terre

Circa quod hoc opus quod creatum caeli et
terre an omnem die creatum fuit sic in lectura
dicit magr. per verba aug. dicit enim sic. et hoc fuit
an omnem die. Sed contra hoc est quod dicit ge. i. sic
iste fuit gniacodes caeli et terre qui create sunt in
die quo fecit dns caelum et terram et non an omnem
die. ¶ Ad hoc ibidem aug. in glo. marginali
longa lpos. aliatus. habet sic. hic est liber crea
tionis caeli et terre cum firmamento dies. fecit deus ce
lum et terram et omne virtute agere super quod fuerit
aug. firmior sit firmamentum qua dicit omnipotentem
fecisse deum in illis sex dies. ut septem huius
omnis diei repetitione mirari possunt qui scip
tura genesis cuncta quae ab initio huius usque dies
at ait hic est liber creationis caeli et terre cum firmamento
dies. quod vult quod ista in die facta sunt et non ante
omnem die ¶ Ad hoc glosa bede in de e. super i.
cum firmamento dies in die quo fecit deus caelum
et terram hoc est in tempore die eum posuit propter
tempus quod primordialis creatura fortitudinem. hic
glosa eodem modo habet ut omne tempus sit nox ut
dicit. et ex hoc sequitur cum nocte non fecit
quia in die et non an omnem die facta sunt ¶ Ad
hoc obiectum manichei est si deus fecit caelum et
terram an omnem die qui tenebrae erant super
facie abyssi. tunc quae opacus est in tenebris
videtur quod dicit. ad thimo. vi. qui solus habet immor
talitatem et lucem habitat in accessibile. si
enim opacus est in tenebris. habitavit in tene
bris et non in luce in accessibili et sic cum habi
tat in accessibili habitat deus fecit caelum et terram

lux autem in accessibilis facitur die dicit enim cep
tis cum firmamento dies fecit deus caelum et terram
vel quod non an omnem die fecit sed in die ¶ Contra
augustinum in pri. con. in formam materiam fecisti an
omnem die in formis autem materiam fecisti caelum et terram
sic an omnem die. quod caelum et terram fecit an omnem
die ¶ Solutio. Ad quod caelum et terra facta sunt an
omnem die naturalem. s. et artificialem quod deus
perficit gratiae luminis in solis orientis et oc
cidentis. hic enim ipse dicit dies hoc quod dies dicitur perficiatur
luminis sup terra gratia per mynor angelos caeli
qui sunt oriens occidens. angulos
medii caeli et angulus medie terre angulus enim
medii caeli facit meridiem et angulus medie
terre facit media nocte et sic dicunt quod caelum
et terra sunt an omnem die ¶ Ad primum quod dicit quod
dies ibi illa expositionem bede dicit tempus quod
illustrati sunt venustati cepit materia prima ad
formam caeli et ad formam terre quibus tamen duo
bus solidis perficit mundus sensibilis ut dicit pla
to et paulus an dionisium in articulo precedentis qui
mis et tunc per synodoche dies ponitur pro tempore
eo quod diuor per tres dies est. a primo enim mundi
tempus firmata cepit caeli et terre ipse quod eadem cepit
et caelum sunt ee coequa et hoc potest per die. sed
expositionem aug. dies dicit angelica natura
in qua mane est commissio ad vbum angelicam no
titia creatae fiende in deo. vespa vero cognitio
creatae in seipsa quia tunc redit ad mane qui cognoscit
creatae in seipsa refertur ad laudem creatoris
et hic est dies quia septies repetita visione ma
tutina et vespertina septem facit dies ut dicit
aug. et de hiis in tractatu de cognitione an
gelorum quibus de mutione matutina et vespertina
mitti dicunt est ¶ Ad a. dicit quod illa glo. sapita
est ex sexto fr. qe. ad lit. nec aliqui habet dire
ctis quod an omnem die quae fecerat gratiae o
lumen corporalis facta sunt caelum et terra et tu
facta fuit in die qui est illustratio intelligentie
angelicae in verbo de rebus fuciendis et factis
¶ Ad dicunt bede ita pz solutio quia per synodo
che per die intelligit ibi tempus sicut quod cor. vi.
ecce nunc tempus acceptabile ecce nunc dies
salutis et sic vnum est quod non an omnem die hoc est
non an oe tempus fecit deus caelum et terra. fe
cit enim in initio tempus hoc est primo nunc tempus a
cum de cursu et fluxu temporis accepit esse
et eum sicut ab eo quod est sua tuba nunc ei tuba
tempus est ut dicit ar. in mo. physi. de hiis at
mitti dicunt est in tractatu de tempore quomodo a quo
in tempus tempus ¶ Ad obiectum manichei dicit
quod error manichei est quod deus tenebrarum fecit

mundum dixit eum includi diffimilem corpa-
li sicut alia creata includit et ideo dixit q̃ an
lucem hi tacet in tenebris et includitur et ho
minis nimis error. Deus enim cum sit in mes
loco tempe et intellectu non includit in aliquo
in omnibus enim et salvans nec vnq̃
dee sibi lux inaccessibilis quipe est ex luce
sapie sue facit quod facit. et sic dr sapie vni.
illa lux incomparabilis est omni luci corporali nec
vnquam occidit. dr enim ibi luci comparata. inue
nit porluci eum succedit nox sapiam aut
non vincit malicia ¶ ad id q̃ contra obiiciunt
q̃ in formis mi. dr duobus modis in formis si
a for distincta et sic in formis mi significat
p celum et terram et sicut est in omnem die q̃ creatae
lumen constituat ut dicunt dr etiam in formis
mi ut dicit plato receptaculum omnis fore aliquam
aliquam recipiat et sic materia non facta est in
aliquo die nec in aliquo tempe si cum die et tempe
eo q̃ mundus homo dicta et tempus coequa sint ut
dicit augl. Ve. sit ut p successionem tpm omnia re

90 e

Hactenus q̃ vtrum sit ut p successiones tpm
omnia creata sint. et vr q̃ omnia sint et cre.
ex nihilo q̃ vnum in etnum creavit omnia sit. q̃ omnia
sit creavit deus in for et nu et sic non creavit
p successionem tpis sex dierum ¶ ad hoc iob xxi.
ecce vehemot q̃ feci tecum. vehemot ante
angelos est qui cecidit iob xe v. ho intelli. qui
sexta die factus est. q̃ ea quae sunt sexta die facta
facta sunt cum hiis quae in pmo facta sunt. et eadem ro
est de medijs. q̃ omnia sint facta sunt ¶ ad hoc ho
expposse dicit augl in xi sup ge. ad lit. ¶ contra
vnum quodq̃ mensurat suis quibus numero et simpli
cissimo ut dicit in xi. pe phie et in oibus me
sura cuiusdam mensuratio est in creatis quia di
stinctis et ornatis mensuram distincta est
p esse et duracionem. q̃ mensure in quibus fuit
distincte sunt et vnumquodq̃ sit in sua spetie men
sura. distincte sunt q̃ mensuraciones dies et
horas in quibus facta sunt omnia non q̃ sit facta sunt
sit enim in tpe sunt quoq̃ esse et constituciones
vnum est tempus mensuras ¶ ad hoc boe in v.
de consolacione phie dicit q̃ michi est q̃ esse simul to
tum in vno indivisibili habeat et possideat et
hoc idem dicit aurelius in xii. super pme et boe
excipit deum q̃ totum esse suum in vno indivisi
bili possidet et ideo etnus est nec creatus nec
finis huiusmodi excipit ens nate q̃ facit
debe esse in omnibus quae sunt et in illa pte sui est
in potencia ad aliquid aliquo accipiat esse ut a
liquid q̃ est esse consequens omnia q̃ creata et facta esse
habent distensum q̃ non nisi sit in vno indivisibi

sit q̃ vnum quodq̃ talium habet esse spiri et spia di
stensione sui esse ita nisi est q̃ vnumquodq̃ spia
habet pyodum in qua accipiat suum esse quatenus
aut pro pyodo distinguitur in qua pnt fieri
q̃ omnia creata distincta et ornata sint in tpe
fit non pnt ¶ Sicut hugo vltimus q̃ si hi eos q̃ 90
dicunt fit omnia facta esse vtrum in vno et eodem in
divisibili nunc omnia simul fuit creata et facta
et vr q̃ sic creata enim et facta illo modo conve
nit tissie ex eum a creatore et factore q̃ mas
indicat potencia creatoris et factoris. si mas
indicat potencia factoris si omnia fiat in vno
nunc quia sic in divisibilis. q̃ vr q̃ omnia facta sunt
in vno nunc et non in diversis. vr q̃ q̃ magis
congruebat q̃ in vno nunc omnia fierent ¶ ad hoc
constat q̃ omnia q̃ singulari esse facta sunt singulare
aut ut dicit ar. in pmo posteriorum concernit hoc et
nunc. vniversale aut vbi et sp. si mas potest
esse ea q̃ divisa sunt p locum et tempus in vno
nunc fiere. cum q̃ in opere suo resplendeat potencia
factoris congruissime deus ad ostensionem po
tencie sue omnia fecit in vno nunc ¶ Conf. ad e
creare et ad facere creatis enim sicut hoc est
et an oem die. factio aut in distincte et or
nato distinguitur p sex dies q̃ creatio et factio 90
non sunt fit in vno nunc ¶ dr q̃ de solucione
magistri hugo. de sco vic. in suis sinis q̃ sic dicit
in vr q̃ comite valeo mi creacionem et di
spositionem tempo ordine quidem tpis si illam
fuisse moram interiectam ita ut de q̃ dicit
possit hoc post illud factum fuisse si mi hoc
factum et id illam sic dilacionem interfuisse.
¶ dr ea ad hoc si deus omnia creavit in nunc tpis 90
fuit hoc nunc eternitatis ut eum ut tpis.
Solum ¶ Solucio dicit q̃ omnia sit creata sunt duplicat
q̃ auctor ei omnia creata sunt sit in mi et forma
et distincta sex dierum alterum p ostensionem
caudi in luce intelligencie angelice repsen
tate et repetite in verbo q̃ est ars q̃ creat
omne q̃ creat p ordinem creatorum p ordine
enim illum creatum ipsa est ante distinctum in
for et loco et distinctum in for et loco et am
ornatum sicut ornatum facile forbile in fors
sicut hiatum aqui et aereum est ante ornatum
non ita facile forbile in spes et fors et sicut
ornatum superius q̃ est mouens ad gradiendum
in flora in formas et figuras est am ornatum in
ferius et post omnia hoc est et statica horis in q̃
complet omnis status sicut ordo est in distinctis
p natura enim primo est distinctio et ornami

ab opere

ab extremo sui summi abimo et nali ordine
post hor e distinctio medii a sumo qm fit p
firmamentu i medio aquarum et diuidit aqs
q sunt sup firmamentu et ordine nali distincto
oriat medii abimo tcio loco q fit tcia die
p hoc q de cogregetur aq i locu vnu et ap
pareat arida et p hunc ordinem distinctionis
ornatus et creatis sex illustrationes huius
vbi intelligentia angelica sex faciunt dies
p aug. q ita libet hit mane et vespam. ma
ne du illustrat ad noticia i verbo create
ad oriende vespa du noticia create fte et or
te refert i laude creatoris et ho sma m
probabilior vt qa no eet to qua aliqs pos
set assigre cu qmlibz creatis deus faciat
vbo dixit em et fta sunt et q verbo metali
i puncto fit et i mic q i residuo spacio tpis
q vocat dies nalis fecisset deus ope illi
diei fto et io dicim q i vno et eode mut
oia coplenit deus p ut d. aug. q sil fan
fuit sil dici no potuit et io moyses mt po
suit voluta dierum ut p voluta dierum nota
ret distinctio nrs creatoris distinctoris et
ornatoris p cu alios stos qm. et sui seq
ces oia sil fta sunt i ma sic dcm e et ita i
telligunt id etc. xvm. q vnit i etm tamen
oia sil p ide pz soluto ad segns vehemot
em p gr. et suos seqces cu hoie stus est
qa cu ma pa i qua fam e corpus hoiis
cu alis matialb fais e ho cu na angelica
et ma pa sunt coequa ut d. aug. et i am
bis determinatu e qd a dd q i cellos an
g. ia expositus e ad d q ob i gicu dd
q mesura illa qua vnu qdq mesurat sui
gnis minno mesura e centis h mo iudicio
simplex to e concae rei et h differt p mesu
ratu e alia mesura i qua res e sit i mo
q no e centiliz rebz sic dicim vno dena
rio mesurari decem canes et decem oues. q
vno mo mutante mesurat cu dua sa sint
et cu sic d. ac. i ms. ph. i tpe ee fit ee
i mo mutante p vodu p pus et postius: no
optet q ea sil sint i mic tpis ut i tpre
sint eade nec optet q tpalia q sunt i mic
tpis ut i tpe cu ipa dusa sint dusa ha
beat mic ut tpa mesuracia se. qa i tali
bz dusitas mesure no segt ad dusitate
mesurati qd dcm hoc dd q vm e q etm
to tu ee sui possidet i vno i diuisibili mut
q i etnitas et creatu et fm ee sui sil
no hit p distesu deptito i pms et de pti

q futuru p hoc no phibet nec impedit qn
multa creata ut fta et i vno i diuisibili mut
et i vno tpe ee tale possit accipe. cu tpus
et mut sint mesure adiacentis extrinsecus
p modu mu fit dcm e qd d q vltius
q dd q sit pbat ro i ducta m magis vt
q i vno i diuisibili mut oia sint p ho em
max demostrat q creatoris potentia ta
ta e q illo indiget ad creandu disponen
du ut ornandu et hoc i diuisibile adiacet
creaturi disponi et ornatui sit mesuras
extrinsecus p hoc em creator dat ee singu
lis q sunt et sic d. dulcena facit debe esse
i omibz q sunt d. em phs q sic locus mesu
rantis ita ee entis mesurat tpe ut mut
qd a dd q ho vt ee coeterni sit dcm est.
ad obiectu i qrtu dd q p aug. creatio
factio distinctio ornatu fit sunt i vno mut
mesurate extrinsecus qa creando distinxit
et distinguendo creauit et ornauit. p q sil
fta sunt sil dici no potant et io dcm e a
moyse q creato e quae oem die distinctio
vo et ornatu p voluta sex dierum explica
ta qd dcm magri hu. dd. q ordine tpis
vocat ordine successionis nalis q vnu
nalit e an alium et d. dilacoem no mtue
misse ut i nuat tpales motu et moras i
vnu et alium no mtuerisse p oia hec fil
p fta i vno pmo mut tpis sic ia dcm est
qd d q vltio vltius q dd q illud mut no
fuit mut etnitatis qa qtqd e i mut etnitis
e etnu si e i mut etnitatis ut i mesura ad
equata sibi et no sic i mesura excelleti se.
et p eade cone vt dd. q no e mut eui p e
mut q e pdm tpis a quo continue fluit
tepus et cui pluyus facit tepus ab il
lo em coequa sunt angelica na celu empy
reu ma pa corlu et tepus de dic. glo
si eo q dl. i pmo creauit pa glo exponit i
de pn. effici de za vo de pne q e i ceu tpis
Unde q de hoc q d. illo ca. magri sma
tu. ij. dist. xij. dcm hac ita q tra
ditorem v d. in pmo creauit deus celu et
tra. q glo. dupli exponit ge. s. s. de pn
efficiete et de pno q e i ceu tpis de pno
efficiete d. sic in pmo hoc e i filio creauit
deus ꝛc. sed contra e pr e pm no de pno
filius pm de pno. pm q absolute dcm
magis vt queire pti q filio et sic expo no
vt ee conueiens qa cu de in pmo creauit
magis debet intelligi pat qua filius et
sic magis deret expoi i pmo ho e i pre

Ad alteri q

q 10 v

qua i filio ¶ Ad hc creacio pmo actu e q no
n deo conuenit vt q ille debeat appati pmo
pmo. eo aut principij i se ht q no sit de pmo
cu q pr sit pmo no de pmo filius aut pmo
de pmo et sic aliquo mo filio hat cone pu
appati pr aut ccem pmo principij tm vt q cre
acio q pmo e actu principij sanctetis ce in
omib q sit ut dt augin magis conuenit
pri qua filio ¶ Ad hc factio e pducio rei
existetis i materia ad ce distinctu i for.
et h attribuit filio Io. s. oia p ipm facta
sunt. creacio q cu no sit facio h au facio
ne sit i ordine ne filio ex pre e et non
pr ex filio q nus pr no sit por filio ebin
tate ut dicit de in tpis q vt q creacio
plus conuenit pri qua filio ¶ Ad hc opatio nis
i diuisa sit qa cone eenie vno q e i eb tm
tati attribuit creacio aut opus imitatis e.
et sic pr et filio et sps scs sit vno creans
sic vno deus cu q dr i pmo creauit deus
celu et tra i tellur i forto p fide i tellig
filius creans sit et pr h i conuenient dr filio
creat i filio celu et tra. q et i conuenient
dr in pmo creauit ds vt exponendo de filio
¶ Ad hc plato i thym. dt q sicq dt sola
voluntate dei cum ce creatois mundi esse
dt. et hoc confirmat p aug q dt q creatum
oim creatorum no ce cum in voluntate crea
toris et po. n. simaru dst. i. voluntas aut
attribuit spiu scto q e pmo de vero pmo
ut dt aug cu q. dr q in pmo cre. de. ce et tra
h exposition qua expo de pmo effectus p
pmo magis debet i telligi sps scs quia fi
lius qa spiu scto attribuit voluntas ¶ Ad
pmo effectu p i tellem ta exigit posse
facere et velle et i hijs velle completiue
ex quo seq actus pmo posse aut attribui
pri facere filio velle spiu scto cu q dt i pmo
creauit et p pmo i telligat pmo i actu.
et voluntas faciat principiu i actu no po
tem. nec sta. vt q cu dr i pmo cre. de ce et
tra. magis i telligat p pmo sps sa qua
pr ut filio ¶ Sit obi. contra qa q dt in
pmo h. f i imico tpis. i cit enim tpis ut
dt. Boe i lib. de trin et i. v. de cons. phie
e mit continue fluens a p tito i pnis et
a pnti i futuru mit aut ut dt ar. no
e tps nec ps tpis h sba q eade e i toto
tpe i cit aut rei alicq rei e sit i cit
dom q e fundamentu alicq ps dom e ma
le q expo cu dr i pmo hoc e i imico tpis
q michil tpis e ¶ Ad hc tempus e vitu

de coequis ut dt aug q fil cu celo et
angelica nia et ba ma creatu e cu q dr
in pmo creauit deus celu et tra. ps e
q i pmo tpis creauit deus tempus. sic q
i pmo creauit deus celu et tra. ita
seq debet i imico tpis creauit deus tpis
q tpis e i imico tpis q fim e ¶ Ad hc 90
q q dicat celu. si enim p tra i telligit
primordialis ma cu ta celu qua terra
ex primordiali ma fta fuit. vt q no de
buit dice qn pmo cre. de ce et tr. cu celu
et tra dicat res determinatas ad form
h debuit dice qn pmo creauit deus ma
teria qua postea distruxit ad forma
celi et tre dulsa enim opa dei sunt creac
tois et distructois ¶ Ad hc no vt vale
eo aug. qua ponit mgr ibidem qa si
tra mt oia elementa mundi e speciosa
et io i amis erat et i composita ut h
mam tnsl. i amis et vacua ppt elemtu
oim commixtione qa sit ibidem dt aug
contra manicheos aliqn vocat ea aqua
alia abyssu et multis alijs nominibus. sim
plici q nomine tre designari no debuit ¶ Ad
hc sic expi formi ma distincte fuit res
celestes ita expeade i formi ma distincte
fuit res celestes sic firmamentu q e in
medio aqrum et sol et luna et stelle. sig
qua ista designat i informi ma q nomine
tre designabit vt q sufficisset dice qn pmo
creauit deus tra et no optet dice celu
et tra ¶ Ad hc vt no vale eo aug. qide
ps a magro pmo. s. dist. ca. h. hat itaq
q. s. multis nominibus vocat ma ut res in
composita notis vocabulis i simaret ipsi
oribus et no vno tm. na si vno tm sig
ficaret vocabulo hoc ce putaret q co
fundant homines i illo vocabulo i telligere
significatu em vno vocabulo distincte
significat. significatu multis confuse significa
t. distincta aut significacio melius et ce
tius erudit i pitos qua confusa. ut eg
dicu q dixit aug q ppt erudicionem i pi
tos significauit ea multis vocabulis qa
multitudo vocabulorum confudit erudition
i pitos ¶ Ad hc qrit de ho q i eode ca 90
dt q tenebre erant sup facie abyssi et dt
aug q abyssu vocat prima materia que
sine candore fuit distinctionis et orna
tu p forma et lotu ex ho enim obiit.
manicheus q deus creas scim pius hi
tauit i tenebris qua i luce et q regio

tenebrarum ē et deus tenebrarum et q̃ tene
bre fuerunt ante lucem et lucis corporalis primum
et si dicit ꝓ aug̃ q̃ tenebre nichil fuerunt sic
quarto nichil ē ut idem dicit sicut silentium non est
aliqua res. ꝓ vox sonum non ē silentium ee dicit
et meditatio non ē aliqua res ꝓ in corpore vel tegu
mentum non ē meditatio dicit et sic in amitatio non ē
aliqua ꝓ in amis dicit locutus vel corpus non ē et
in amitatio non ē nisi absencia corporis in plenitudine
¶ Sonet ho obiet magr ibidem in ca. attende q̃
hic dicit aug̃ et obiectum sua huius vel cautis est
q̃ quod in ducit ad laudandum deum ad ē tene
bre in ducit ad laudandum deum Psal. ms. in
vmpno tum prora. Indicate lux et tenebre
dium non q̃ tenebre nichil fuit ꝓ aliqua res
fuit. ¶ Ad hoc ꝓ hoc ordo creacionis ḡnus ē or
dinem ne ordine eum ne lucus precedit puncto
ne et affirmacio negacionem et lux tenebras
ordine aut creacionis tenebras ponit ante
lucem q̃ in queriens ē q̃a creator summe sapi
ens nichil facit contra ordinem ne cum q̃ ne
sit ꝓ dispositionem summe sapie ¶ Plenius q̃
de hoc q̃ dicit in illo ca. Sicdm hanc itaq̃ cra
dicionem q̃ spus dni ferebat super aqas q̃ dicit
iste spus dni. ꝓ eum Dam. et G. nisi enim
vel ille spus dni ee aer et ignis q̃ sunt ele
menta spualia q̃a de aere dicit in ca. de
spu et sensato q̃ aer hic hominum spuale no
in corporabile ignis aut ppter tacitate spu
lis ē et confirmat p eorum q̃ sic exponen
dum ē q̃a alii in creacione p tum mundi non fiet
mencio de aere et igne ꝓ de aqua et terra
tum et celo q̃ eet in conclusione cum eq̃ principa
les partes mundi sunt aer et ignis sic aqua
et terra ¶ Sed contra hoc in q̃ glosa dicit supra
in spus dni ferebat super aquas sic. 1. bona
voluntas dni cui subiacebat q̃ formidum
erat sic sap artificis supplet fabricando
opi et ꝓ hanc exposicionem locum hic q̃ quare
non fiat mencio de aere et de igne ¶ Solo
sic dicit glo sic in gen. 1. spus dni ferebat sic aqas
cum dicit in principio creavit deus tota trinitas in
telligit per cum dicit deus filius cum dicit in pri.
spus f. cum dicit spus dni ferebat sic aqas et unitas
et dium cum dicit ferebat sic aqas ferebat enim
ut dicit glo sic dns et conditor q̃ ab etno p
erat fluctuati et confuse in ut distinguet
ca. sic vellet et qui vellet ¶ Ad primum q̃
dd. q̃ licet primum in cone prim plus coueniat
per p appacionem illa q̃ primum ē non de alio
ꝓ alio ab ipso in primum creacionis plus appat
filio et hinc in ē q̃a sic fiat in vi. p. phie

primum totius ee q̃ ut dicit anicena facit debe
ee in omnibus q̃ sunt fil fiunt ab ipso et principium
ꝓ intellectum practicum q̃ ꝓ sua stiam q̃ ars
vocat ca ē eorum q̃ ut ars enim ut dicit Ar. les
in vis. eth. est ftum primum cum cone talis enim intel
lectus ex omnibus q̃ in ipso sunt vita et lux ut dicit
Jo. 1. et spebus q̃ vel alii sunt in ipso ordinis
q̃ sunt ut fiunt spem et unum et ordine dat
existendi sic artifex omnibus q̃ sunt in artificia
to et spebus et omnibus artis spem et unum
existendi et ordine dat et in fluit tale at
primum non ē nisi p arte et noticia et hoc attribu
it filio non pri. filius enim ē ars et noticia
et ubi preb vii. sno dicit ad prem et
et ē spus deus pr in primo q̃ ē ars et noticia
et ubi eius et in sororum fecit celum et tria
ita q̃ spo in notet hiraudine cae forlis q̃
emplatris in q̃ ē spo. h. q̃ gmecia notat
in q̃ vo ē spo. eo q̃ spo cusicua ē et diuisi
tate aliqua notat destructorum notat int
deum prem facere et filium in quo fit ¶ Ad
a. dd. q̃ licet creacio sit primum actum p causa
non quicabilis aliqui creato. cum q̃a non ē
actus nisi cae agentis p intellectum et noticia
et arte et ubi phoc attribuit filio non ut
aliquo solo fiat. ꝓ ut in quo ꝓ eorum et spe
vel alii solo fiat ¶ Ad a. dd. q̃ facio vel dic
co rei ē in spe et for determinate q̃ predicta
ta ē vel alii in mere facietis et io p appa
rem conuenit filio q̃ verbum et noticia pa
tris ē qo. 1. oia p ipsum facta sunt et sine
ipso factum ē nichil. creare aut sic in pri
ciplis sedi dam ē. ē q̃ dda face et in primum
in quo fiunt vniuersa sunt creat p appropri
conuenit filio q̃ ē ars et noticia patris ¶
¶ Ad a. dd. q̃ creacio opus trinitatis ē sic dicit
glo pmducta ꝓ ho non impedit qui ea q̃
constat creacionem et de significat modum cae
cantis spualis possunt attribui p appacio
vni p sone sic deus appat pri q̃a sic dicit
aug̃ pr ē primum totius dinitatis et pri
in quo fit creacio appat filio. et spus q̃ ferebat
super aqas appat spui sco ¶ Ad a. dd. q̃
nulla ca ē creacionis nisi voluntas creatoris
q̃ sic dicit in ps. oia q̃cumq̃ voluit fecit in ce
lo et in terra. cum q̃a voluntas non dicit primum
in quo forlit et exemplarit sit creacio mu
di. nec hoc primum in quo creat mundus no
attribuit spui sco ꝓ filio ut dicit ē ¶ Ad
aliud dd. q̃ vm ē q̃ probat obiecto ꝓ ho
fit hic appacio ꝓ potius phitudine ppris.

i qm e h' spo notas q̃ ꝛmeta tae forlis
exemplaris sit eum creato no e i volutate
sed arte et notitia ¶ ad id q obr cotra sedam
exponē dd. q nūc nihil tpis e h' e nlla ps
h' suba et ro e ticū tpis omē eni cotinuū
ticat et fluit ab aliquo i diuisibili sic
linea a puncto et tēpus ab i diuisibili nūc
tcu fluxus tat ee tpis i omnibus ut dicit
boe q totū ee suū nec accipiūt nec hnt
i vno i diuisibili q ipe tpalia vocat et ro qn
creato sit i tali nūc ipe tae creatis oppōe
cia q no demostrat ellic ipsce si successio
ne tpis i ceambo i diguisset bona e expo
q dr qnpm hoc e i mūdo tpis ¶ ad a dd
q tēpus e vnū de cvēqnis q ēe sui ticq
i diuisibilis. s. nūc creati e sit cū celo et
tra et ro sic no seqt q aliq cotinuū h ee
cotinui sit i sui ticq a quo fluit h cotinue
post nec e sile de celo et tra qa illa ee sui
sit hnt tēpq aut sui hr i successione. ¶
ad a q q q ēce celū dr celū et tra dd q
spo h' notat celū et tra qa i corpeis tre
atis diuisa e ma i corpabilū et corrup
tibilū et p celū supponit ma i corrup
tibilū p tra corruptibilū q distincto
no ita signat notaret si i distincte dix
isset i pm creauit ma omū corpeorū h
augn tra p methono i telligit p celū an
gelica na i formis creata q no i telligē
tur si dixisset i formē materiam i omū
et p ea designata p tra i telligit ma omū
gnatorū et corruptorū h eni ut dr phis
locus e omū gnabilū et corruptibilū
¶ ad a dd q simplici nōe ma gnabilū
et corruptibilū designari no debuit n
p methono si eni p tenera designatur
tur multis nōibz designat nōiat ut dr
augn et quīq dr tra quīq aq. tra cone
q dr e aqua qa sic aqua diuctis e
i oem forma quīq chaos. qa sic dr augn
oia erta i se hnt cofusa tra q de i vno
ra aut alia p modū spisse nebule q
pansa p circuitū et h' vba augn pot
mgr in sindrs dist. xxx. ca. nūc sūt e
q po ponebat explicare ¶ ad a dd q
nōie tre conueniūt no potuit designari ipr
tam q dr e qa e ma gnabilū et cor
ruptibilū sic ex tra pducta sūt gna
bilia ita ex tra i gnabilia sic sol luna et
stelle q ad forīs spas et ad loca grta dis
distincta sūt et ornata. gre aut dicat
tra i amis et vacua et nō telu i phitis
e expositū i qone v determinat quo celi

et tre q ee an oem dic. h h' q addendū
h' q m p i for attribuit ipe passiones
loci q sūt i ame et vacuū quibus art
i mi phisi reprehendit expositū et deh'
q dupit cāde receptibili ee loci et ma
hoc eni ro sit q i mlitis receptibilitas ma
conuenit cū receptibilitate loci sic eni ad
locū a gnante e modus forti h gnationem
et a loco vno eode loco manete i mobili
ita ad matia q vniuſale receptaculū est
forū ut dr plato i thymeo et a ma e motq
forū vna ma manete i mobili et ro eta
ac. i mi phisi dr h' sba dr quīq vacuū
i quo no e h' aliq neq suba corpea ut
dicit qdam vacuū et corpis matia et
ro no dr i amis et vacua q destituat so
liditate corpis p omis eni distancias me
sures suas plena e tali soliditate h ro
dr i amis et vacua qa p omis mesuras
distancie sue vacua fuit et i amis for
distinguitur et ornate. ¶ ad a dd q
vnū simplex no pt notari n cofuse nisi
tis nōibz qa i pones nomē afficit qli
tate qua i ponit n et afficit suba eius
cui i ponit et ipse h' omē nomē sūt sim
cū qlitate h vnū cofusū qlitatibus
multis vno nōie signari no pt h multis et
talis designatio multis nōibz fta q designat
nat multas qlitates cofusas i pomagis
valet ad erudicōm mipitorū et iste
e i tellectus sbi augn. ¶ ad a dd q abys
sū vocat pma matia tre q dra e i ob
tre do h augn ad dcm matthei dd. q ab
eno h' tenat deus lucē i accessibile sic
dr i. ad thym. vi. et dr augn i iv. sr ge.
ad lit. q lux et lumē magis ipe dr de
luce spuali q de corpali et illa lux h
idem et sam et dicatoem fuit ab
oem tenebrā et ro matthei nesciūt
q dicit. tenebra ei i corpalibz nihil e
aliud q lucis absen et nihil ei existe
tibz at de mo existeciū et ro ultimo q
dmc h i fris a pma ca nec e ante p pt
q ut e ¶ ad obiectōem magri ipe solut
ibidē p distinctōem eius q e tenebra
q quīq sūt simplice puacōem et nega
cōem lucis et sic de tenebra locut augn
et moyses qa sic oīs creati no ee pcedit
sūt ee. dr erta tenebra subiectū illūna
bile no hns illūnatōm h actu sic aer.
no illūnat dr tenebra et sic i duat ad
laudē dm et e sile qa creatas absoluta

nihil ponit certitas aut in certo ponit fa
cie visus susceptibile h visu no hinterem.
¶ Ad ad 88 q ordo creacois no gratiae
ordini ne in omni enim na processus e a no
ee in ee et sic in creacoe a no ee lucis processus e in ee lucis ppe q ar. in fine pmi
phi. puacoem ponit pri motus et mu
tois ¶ Ad id q vlcius q gs sit spes q feba
tur sit aquas 88. q p g. et hebraica
biblia no pt intelligi de spu creato sed
enim in glosa sic in hebreo hetur p merepheet
·i· incubabat id fouebat more volucris
ova calore aliantis intelligim q no de
spu mundi sed ut putat intelli p de spu sco
qui et ipse dm vivificator e q ante vi
vificator et conditor. si conditor et deus
emitte eum aut ps. spm tuum et creabuntur
et tur ad gone qire no facit mentione de
aere et igne 88 q ignis p augm et ambros
in exameto intelligit in celo et aer sile
ppe hoc q utrisq; istorum e corpus recepan
tibus in ppsidu sui q nd pt ee ut dicit ar
in. de qua in exconueniencia cum ipsorum sup
ius cor. et in augm dicit q p celum intelli
gitur e de ma pma pte cita dicit enim sic in lib.
gra mathei q moyses dicens in pnio e
amit deus celum et terra totum opus creacois
ab vno usq; ad finem conphedit et hoc
congruit dicto platonis q dicit q creator mundi
sensilis celum ignem et terram cum aqua duo
extrema solida in mundo sensili posuit q
duobus medius colligauit aere. s. et aq
sic in mundo duo solidi mundi sp duobus me
dius mundis colligat et de hiis dicm e sa
tis sup b qstiu e de ope creacois q e
ant diem die ¶ Ad id q gb. in gtum in pz
solueo ga de spu sco intelligi et dicta e in
dire no facit mentione de igne et aere
hic enim in celo supponit hic monet tres
gones p gre ma qfusa i forma di z b ad ee
pdierit. z quatu in alem ascendit. qo vi
Ende q de ho q dicit in xii dist ii. sinaro
in illo ca. de qua pius qua tractem.
b mgr monet tres gones pma e gre illa ma
cofusa i formis dicit ecta b ad ee pdierit
tercia q in altu ascendit ad pma enidet
q pma ma no in dicit cofusa et i formis q
nullam penit hiuit forma ga n corpen
ex ste pt q nullam habet forma h quia
no du pulcrum apte q distincta recepat
forma glem mo termin h si hic cnsio va
e tur vt ordo creacois gratiae ordini ne

q i conuenens e tu ordo ne predat ab ordine
creacois in tota enim na simplex e am copositu
id cofusu et ex simplici copo cofusu sui co
positi. si q in ordine creacois cofusu et co
positu e ante simplex et simpliciter fit ex co
fuso id coposito ordo creacois gratiae est
ordine ne q sume sapie no conuenit cui e oia
ordinate face et etia i ordinata ad ordinem
duce dicit enim ar. i p. pe phie q sapientis e
ordinare et no ordinari ¶ Ad hic p h i co
uenens nome po li. ge. dicit enim dam. q ge
nesis e gratia p creatom genesis vo gna
cio p natura. i omni aut gratiae mixtu
et cofusu fit ex simplicib. via aut cor
ruptois no gratiae e qn mixtu sui co
fusu resolut in simplicia si q fit resolue
do pressit creator vt poti pressisse via
corruptois qua gratiae et sic i conueni
ent talis pcessus vocat genesis ¶ Phi
lo et etia mgr ad fa gone ibide i illo ca.
Aut sup e q bo ponebat explicare et
e risio dubio in exameto et dicit q michil
temere assendo dici pt q illa pma omni tera
moles ibide ad ee vt pdisse v mur forma
cosistit et hec cnsio vt i conueniens
no enim e ide locus simplicis et copositi
f nam phat enim ar. i viii. phis. q mo
tus localis a grauante e id remouente phi
bens eo q grauis ut ibide dicit quietator
q dat de for tu dat de consequib forma
s. de motu et loco hec enim forma consequu
tur si q pma ma cofusa fuit et nullam di
stincta habuit forma no potuit ide ee lo
cus commixti et cofusi et postea distincti
¶ Ad hic vt no ee vm q ide dicit q h tremu
eltu i vno eodq loco medio. subsidens
fuit cum quaq; i modu cum da nebule a
lis oppansis lta i volutu creat ut appa
re no posset q fuit h enim i conueniens vt
eo sit enim ia dictu e et dilucera dicit in
sufficiencie phis. no ide locus e simplicis
et comixti si q tra simplex i medio e
tam qua i loco nall et ppe ed ende locu
no potuit subside cofusa cum alis ¶ Ad
hic auicena et algazel i phicis suis v
tractat de loco de quo ar. tractat m
ms. phis. probat q si ad quimixtu eet
ex omnib. illum locu hre posset i mundo
ad que ut monet aut i quo quiaret et
eet si q illa moles quimixta fuit eqlie
ex omnib. illo mo ee potuit i aliquo lo
co simplicis elemeti et sic no ieo de loco
fuit i q postea forma f costitut ¶ Ad hic

3

90 q̃ de hoc q̃ stati subdes dr. Tcode cra. v̄ dr
q̃ eo usq; i altū porrigebat cōfusa illa
nr̃a quousq; nūc sūmitas corporē nē pūnge
et hoc vr̄ flu. sūmitas em̄ corporē nate
pūngit ad celū empyreū celi aut nā sue
suba nō ē suba cōfusibilis sīl cōmistabilis
cū aliis omie em̄ cōmistabile cū corruptibili
corrup̄le T celi aut suba T corruptibilis
ōio. nō q̃ ēe potuit q̃ usq; adloci astrēdit
90 illa cōfusa m̄a ¶ cr̄ cra de h̄o q̃ statim
seq̃ T code cra. s. q̃ moles illa T inferiori pte
spissior atq; crassior erat T superiori vero
tenuior lenior atq; subtilior existebat de
q̃ tertiori suba putat quida fuisse aqs
q̃ sup firmamētū dūr ēe hoc em̄ vr̄ ipsi
sibile qa sic ia dictū ē nō pt idē loc̄ ēe
sube corruptibilis et T corruptibilis sup
celū aut nō ē i locus T corruptibilū
sbarū aqua aut corruptibilis suba est
q̃ sup celū locari nō pt nec valet ro au
gusti. sic qē. idē tractas q̃ si ē phiaz cor
pus dūdit̄ i infinitū et ptī qcēdit q̃
aq̃ vaporabile dīsa i minutas guttas
suspēdit̄ sic aere sic videm̄ T pluviis et
roribz qn̄ op̄teat eos qcēdē q̃ i mlto mi
res guttas vaporabile dīsa alcius e
leuet̄ et sup celos suspendat̄ pbat em̄
ar. q̃ qcūq; hūt subam T corruptibile
motū tīt aut eadē mīo. ē q̃ hūt subam
T corruptibile motū nō tīt aut eadem
mīo ē spē T firmamēto aut et T hīs q̃ sūt
sup firmamētū nō ē i locus eorū q̃ hūt
sbam T corruptibile motū ut sol et luna
et q̃ālit celi et celestes sbe. aq̃ q̃ cū ēe
aut subam corruptibile motū sup firma
mētū eleuari nō put ¶ ctd h̄c loc̄ q̃ ele
mēti p̄mīcūq; ē ad que monetur for
illus elemēti acepta videm̄ aut q̃ aq̃
suspesa T aere monet deorsū q̃ frigidi
tate loci cōstrīgit et forma accipit aq̃
locus q̃ ipsus aq̃ deorsū ē mixta terra
si q̃ ope destructōis detīnat ad loci ipsi
detīnat ad h̄c q̃ sit mixta terra et nō sup
firmamētū nīle q̃ aq̃ sūt sup firmamētū
¶ soluēdo dd ad p̄m q̃ creato demostrato
ē potētie creatis. et potētia aut creatis
manifestat m̄ hoc q̃ nīlo indiget ad crea
dūs. neq; m̄a placēte m̄ istructo neq; suc
cessiua opacōe T quibz oibz deficit nata
et nē potētia a potētē creatis et ipse h̄o
T ordīe quo referē creatū ad potētia
creantis demostrada cōgeriissimū fuit
oia sūt fr̄ T vno ex nichilo et q̃a oia sūt
ēe nō pūt n̄ T vno cōfuso et mixto. h̄o
ordīe creacōis tōne cōgeriissima cōfusū
fuit am̄ simplex ¶ ad primū d̄ dd. q̃ or
do nē imitat ordīe creacōis q̃tū pt et
nō oīo nā em̄ hoc ex hoc pōnit et nō ex
nichilo. et istrumēto eptat. s. motu supe
orū corpū et actīe primarū qualitū
et successiua opacōe. s. h̄o post h̄o et nō
totū sīl ipse q̃ dr ar. T xvi. de animalibus
q̃ T qualitē hoīs nō ē vnū et anal sīl
ē actū nec T anal et h̄o sīl ē actū licet
potētia sīl sint dūt T h̄o. nō pt nā ē tūc
creatis imitari licet imitēt T h̄o. q̃ sic
creator facit ex nichilo ad ita nā ex
actū nō ente facit actū ens ¶ ad ad dd
q̃ convēientissimū ē nomē genes ipsa
ein qualitē q̃ qua oia sūt ēe accipiūt ex
nichilo. p̄ticularis aut et T ipsa ē q̃ acci
pit ēe aliq; ex aliq̃ et nō sīl. hū qualitē
illa qua deus tūta creavit sūt ipsa
qualitē ē nec silis ē corruptibīl. qa cor
rupto ē qn̄ vnū ex multis cōpositis via
putrefactōis et destitucōis resolvit in
componēt. h̄c aut via destructōis remota
q̃ sūt T vno destruant ad sōrs ipsas et
loca ipsa ¶ ad id q̃ fo qcēbat dd q̃ cōfusio
magis bona ē ¶ ad obiectū cōtra dd q̃ qn
ar. pbat q̃ motū localis ē a qualitate et
locus ad que ē motū T intelligit h̄o de mo
tu et loco destructōis et ipsis. magr aut
hic loq̃ p moysen de loco cōmūi et cōfuso
q̃ ē vnū omī T vno cōfusōrs et ideo nō ē co
tra eū q̃ pbat ar. ei q̃ dr magr ¶ ad
ad dd q̃ idē locus ē destructi T forma
ipsa et cōfusi qn̄ cōfusū monet ē diab
ipso et id m̄a cōfusa T pte T fori T qua
diabat ita subsidēte ita T plus ad me
dū ad eūdē locū moneat ad que mu
ta monet ¶ ad a dd. q̃ Auicena et
algazel h̄o q̃ dicūt pbat de mixto T quo
bz et T omnibz ptibz eqlit diant vtrices
misibilū hoc aut nō erat T p mixto T
illa em̄ T inferiori pte plus diabat ita
ta bo alia elta ipsa cōfusa T cōtritu T medio
plus diabat T superiori bo. nā ex his T
cōtritu totū globū fluctatis m̄a abiectis
et cōmetis. et ideo de locis quibz potuit
ēe talis m̄a cū corpibz destructis. ¶ ad
a solūdū ē p destructōm cōfusibile sīl
gmistabilis dr et cōmistabile sīl cōfusile
q̃ altatōs suas qualitū tūsit ad medū
q̃ altatōs suas qualitū tūsit ad medū
sic dr ar. T ix. de qualitate q̃ mixto ē mi
stabilū altatōrū vnīq et de hoc vīn est
q̃ omne talē cōfusū ut mixtū corruptibile
ē dr ei cōfusū q̃ T code loco qui T destructe

sociatū ī multis et hoc mō nihil p̄hibet
corruptibile sociari ī multis ī corruptibili
et sic tota m̄a elementū et ethereis ī uno loco
d̄ē fuisse cōfusa et ī altitudinē porrecta
ēē ultra locū firmamēti ¶ Ad id q̄ ultimus
d̄ē dd̄ q̄ ī p̄ritate aq̄ ī actu aq̄ sup firma
mētū illo mō locari p̄ut sic eam sint stragi
dū et humidū elementū ī uno leue h̄ ē ī terra
ex qua aqua ascēdit ut d̄ē ar. ī m̄ de ce.
et mū. et ī duob̄ q̄ue ignē s. et aerē. a q̄bus
descēdit aqua. d̄ē aqua erat p̄ spiritū cōsta
tes hūs p̄tes lūs ī p̄fundū sui susceptiuū
et sic celū q̄ sup firmamētū ē p̄ē tale cōue
nienta cū aqua ī suba d̄ē aq̄ūm. et p̄t so
liditate d̄ē celū cristallinū. et p̄ē formabi
lē ī diuisas fōrs. p̄a m̄a cōfusa vocat aq̄
q̄ cōne supme p̄tis q̄ ī natura ēsunt ethis
et fōrtē ē ī celū aq̄ū et cristallinū p̄ dist̄c
tem locatū ē sup firmamētū et h̄ nō ē
ī cōueniens cōnes aut gra ī ducte omis pte
dut h̄ q̄ aqua ē elementū ī p̄a fōr et loco
distinctū et ī nihil valet et ē ter de
cepto h̄ equocatōm et sic erat d̄ē ī ym. tū
p̄ nōs dat. m. bnd. aq̄ ōes q̄ sūt celos st̄ dū
ibi ein aq̄ vocat p̄ spiritū solidū ī p̄fundū
sui lūs susceptū. ¶ Ad ultimū dd̄ q̄ h̄
arg. cōcludit dn̄ de aq̄ q̄ ē ultū h̄ non
valet de aqua q̄ d̄ē nā p̄ spiritū solidi lūs
ī p̄fundū sui susceptui sic d̄ē celū aq̄ū et
cristallinū et q̄ d̄ē aug. q̄ si phi cōcedūt
p minutas guttas aquas vaporabilē
suspēdi sīt aera oportet cōcedi q̄ ī minuto
res guttas diuisa suspēdat sup ignē et
celū et altius ascēdat dd̄ q̄ aug. ex ypo
tesi loq. s. si ita ēet cā ascensionis h̄ h̄ fūm
ē ī phia ein pbatū ē q̄ corpus phicū
ad formā phicā dēnūatū nō diuiditur
ī tinctū et q̄d ascensionis eius nō ē cā di
uisio eius sup cālefactōem et leuitas
h̄ ascensionis eius cā ē accepto fōr elēti
superioris. cui cū p cōsimilitudōem gēnacōis
accipit formā p q̄ns accipit locū et motū.
vapor ein n̄ d̄ē ut d̄ē phus n̄ tra nl aq̄
ī fōr aeris ¶ Ad de gēnetiate q̄ ē ī aug.
et alios sōs de h̄ q̄ d̄ē mgr q̄ sex diebus
distinxit deus et ī p̄ōrs ēdēq̄ē cuncta q̄
ēnde q̄ de. sīl mātalīē fēcat q̄ vis.
hūs q̄ d̄ē mgr sm̄ 4 d̄ē dist. vij. m
illo ca. ¶ Nūt sup ē ut d̄ē p̄ōsitōm illa
q̄ē p̄ōta sit ēē. ibi ein d̄ē mgr q̄ sex
diebus distinxit deus et ī fōrs ēdēq̄ē
ut cuncta q̄ sīl nūlīē fēcat v̄ q̄ de gēne
que ē mē aug. et alios sōs v̄ aug. ī

ducit p̄ se q̄ oia sīl ēta sūt ī ūmēo tēpis ī
fōr et m̄a et d̄ē h̄ ī tellige sēptuā ēēt
p̄ūs. qui vult ī tētū creauit oia sīl q̄
erat p̄ē dicē ¶ sic dicēs ī glosa sup idem
ī ēēt. cū frēm celū et tra d̄ē fōrbit sīl ēta
spīalia et cōēlia et q̄tū d̄ē celo et tra
p̄ducē mdicat. si hoc dicēte ē cōē tēstū
gēn. ad lit. q̄ maior ē illū sēptē auctas
quā oīs h̄ūam ī gēm p̄spicatōs. q̄ nō
licuit aug. p̄t intellēm illius tēxtus ad
dicē ¶ Ad h̄ si ēta sūt sīl ea q̄ p̄a et p̄a et
dem ceps dicēb̄ ēta sūt cū nō sūt sīl ēta.
loco oportet q̄ sīl ēta sint tpe. q̄ nōte ē q̄ p̄a
dies fūt cū p̄a et p̄a fūt cū tra et sic de
ī ceps q̄ ē ī cōueniens q̄a cū tēpis succēssi
nō sit ullam p̄tē p̄t h̄ē cū alia h̄ vnam
p̄tē h̄ē p̄ius et aliam post. p̄t q̄ d̄ē dic.
ī m̄. phi. q̄ cēpus ē nūs mot. h̄ p̄ius et
postīus ¶ Ad h̄ d̄ē distinctō ī gē d̄ē distinguit
mane vespa. succēssionē diēi ad die que
nō p̄ut ī tēlligi ēē sīl. ēēt. q̄ q̄ h̄ aug. di
cat mane q̄ vespa q̄ dies et h̄ē illa me
tio fit de nocte. et ḡlit aug. opto tēdūat
ad opīonē aliōrs sōrs cū mt eos videri
ēē ōrietas ¶ Solutio dd̄ q̄ nō ē ōrietas
aug. et aliōrs sōrs nec aug. ad tēxtū
gēn. aug. ein distinguit opa sex dierū h̄ sex
illustrōes lucis spīalis alij aut sēti di
stinguūt ea h̄ sex distinctōes lucis cōēlis
q̄a licet deus sīl fēcit cuncta et ī eōdē monē
to ut ī phīis dīm ē ī tractatu de cōgrūe
angelōrs ōne de p̄sione matutīa et vesp
tina. tūn q̄ sīl p̄ vbū deus fūce potuit in
intellectū angeli sīl illustrati nō potuit n̄
sīl ī ēē terū h̄ ḡūa et spēs et h̄ difficultās cōe
et cāti tēcelati ī intellectū angelīc nō po
tuit fīl q̄a sīc d̄ē ar. ī top. sūce quide phi
ca possūm ī tēlligē vo h̄ actū tūn vnū
p̄t q̄ illustratō p̄ūce verbi ī mēte ange
lica de creata fiēnda apud aug. vocatur
mane. cōgtio p̄ tūrei ēē vocat dies. ce
lō eiusdē rei ēē ad laudē creatōis et ac
cepto altius cōgtōis rei fiēnde ī verbo
vocat vespa sīc ī phīis de cōgtōe ma
tutīa et vespīna satis sufficiēt ōnsū ē
et de hoc d̄ē aug. p̄ūque p̄t h̄o. q̄ d̄ē ge. n.
v̄ p̄ epylogus creatōis. et d̄ē sīl iste sūt
ghatōes celi et tre qui creata sūt ī die q̄
fēcit dūs celū et tra v̄ h̄ tūsl. hoc. ātēs
ē fēcit deus celū et tra et ome vgultū
agri aug. oriret ī tra. dem q̄ herba cōgro
nūs h̄ūsq̄ q̄ germināret. ¶ Hoc ein argūt
aug. q̄ sīl tū die fūm ē opus creatōis

celi et terre et opus distinctionis vigilii et ther
bacu q tu tria die dr ee stin et hc fit ee
no pnit f q dies dr ee illustratio luis cor
lis. oz q. q alia dies qerat q tuc sta e cu
celo et tra et dr hac ee cogitem angelica
consa ad vbu q tuc sta e lux et dies qu
consa e ad verbu q dies indat p illustrationes
stab i intelligencia angelica f qenia
et spes creatorq et distinctq f revelationem
de creatu fienda ut sta ut celde ad laude
creatoris sic dicu e et contrah nichil dicit
alij sci nec textus gen. f equoce accipit.
apud eos dies ha augn accipit de i telli
gencie angelice sex modis scte i vno et eo
de die alij vo sta de sex illustrationibz luis
corpee q sta e sup sex dies rep creata
i distinctione et ornatu eo q opib creatis
ut i phisicis oim fuit am gem die nec fit
metio apud augn de mtpositione noctis ha
i oribz istis illustrationibus sp fuit cosio
lucis angelice ad lucem etna q deus e nec
vnqq conversio fuit ad creatura ut i theeret
ei ta qua fim q pusicias i ducat tenebras
spuales q dur nox et i ducit 1d eph. v. era
tis aliqu tenebre nunc aut lux i dno ut filij
lucis ambulate ppt ho dr q lux principali
dr de luce spuali qua de luce corpli. eo q lux
corlis a luce spuali procedit ut causa a ca
alij aut sti dicunt q fit i ma sta fuit oia
q no e dicu augn. et f ho. i tpo noctis e spa
cium. q lux illuminans corlia tunc fit p arcu e
alii q e me octasii et orcu eum sde lucis.
ha tut luci illi opponit tce opacitas que
vbica facit i superiori emispio q vmbra nox
vocat et sic nulla dietas e mte augn et a
lios scos ad obiectu 3. dd. q 6. deum i
telligit q oia fil sta fuit q de celo et tra
p distinctionem producta fuit et p ornatu
fm ma et postea distincta fuit p forme et loru
augn aut i tendit dice q fil sta fuit i fov
et ma et distincta et ornata p distinctas
et diuisas illustrationes luis angeli q det
mant p diuisas illustrationes ad diuisas
foros et diuisaloca p distinctionem et ornatu
et sic augn i nullo derogat textui gen f
exponit ut q mtn erat p exponem ex
appareat et i telligit ad a. dd. q ho
optime sequet si augn die dicet p tem
pis quo lux siluare pnb e i superiori
emispio illustrando res creatas et hi no
dr augn die f potius illustrationibus an
gelici sup creatura fienda stam et ad lau
de creatoris relata et ho f creatas diuisas
i vno momento ee potuit. vn sophisma

equocationis et argumento ad vltm dd.
q hor ia solutu e i pri hui soloms

Qr de qtuor modis dincopationis Qo 8

Unde q de hor q dr i illo ca. xpi. dist.
Quatuor em modis ut dr augn opa
tur deus f. i bbo oia disponendo 6o f
matia i formi mor eloru ea de mhi
lo creando tertio p opa sex dierum vari
as distinxit creaturas qu to ex pmor
dialibz seibz no ignote oriri ne f no
te sepius reformentur ne pereat de hi q
dr em b. nixeni et q dicu. q opatum
dr q ex seipso movet moui aut deo no
conuenit q. nec opari ad hc qatuor fuit m
vna diuisione diuisu debet p tripartite
p vna tem f opari i verbo et opari i
fm ma no fuit vni eodem opa. q ad vna di
uisione operandi no debent reflei ad hc
ex semibz opari i bbo e disponere opa
no e opari f am opatom q vt q fiu fit
q vni modus sit i bbo opari ad hc ex se
mibz no ignotas p ducere nas opus ne e no
dei ut vr. et ita vt q no debeat poni inter
modos opationis dine solutio dd. q qtuor
modi sunt opationis dine ut dr augn i glossa
sr qe. et e diuisio no gnis i spes f data pe
nes modos opationis sapietis fit em f di
sponit i seipso q operandu sit et qlit et ad q
fme et penes ho accipit pm modus q e m
bbo i quo deus ab eterno disposuit q. qu et
qlit et quo fme producat vnuqdq. 2 modus no
dus e sapietis q stati sparat matia i qua
i ducturus e forma ppt q dr de i. p. phi
q architectonici sapietis e considere matia
i qua possit i duce forma. voles em fabe sub
stacia secra no qrit lana pma q a i lana
no pnit i duci for instrumeti dentati forti
tudine decu et acutine valetis diuide du
ra. et penes ho accipit modus secus q e oia
fil i ma confusa p duce 3 tertius modus e
sapietis vnuqdq ad spa forma et ad spu
actu determinare p opib suis et ppt hoc dr
dr. i 1. phi vi. eth. q i vno q sapies est
q ex tone for et finis tones assignat
foros et opu suoru et penes hoc accipit
modus tertius 4 q sapientissimus artifex
e primus artifex et conditor oim deus de
quo dr i li. de ciuib q e diues i se et diues
i omnibz alijs io conuenit ei no opari i se tu
f i omnibz alijs q ab ipso fuit et sic opat
i natu et hoc e qrtus modus opationis ysa.
xxvi. oia opa nra opatus es i nobis dne
q. eqn fme me nr potestis facere et io dr
augn q ille q ex quqz pambz panit quz

milia hom qo vi. maiori bruta expansis
granis segetes producit ex quibus pastit totu
mundu. Ad primu q. dd. q animeno deficiunt
op. f. q. e. i. que actus sui actoris q. cu motu
e ut i. sex principijs dr. et hoc mo deo non
conuenit qui i. mobilis e. vn. Ro. i. v. de co
sol. phie qui tepus ab eis ire iubes sta
bilisq. manes das cuncta motu. Diuisio vero
aliqui sunt penes modos q. sunt i. ope sapie
tie ut dicu e. et sunt opus large et comu
tone ad opus et modos q. ceu statu opus p
ut predit a sapiete. Ad a. dd. q. hoc non
e. vm n. de diuisione gnis i. species dyami aut
ca. q. diuisio aliqui no e. gnis i. species f. i. mo
dos q. ceu statu opus expce opantis et ex
pte opati. Ad aliud dd. q. hoc procedet si
i. dicta diuisione opus stricte sumet. Dicu
aut q. sumit large p. ipo ope et p modis q.
ceu statu ipm ex pte opantis et ex pte opa
ti. Ad vltimu dd. q. h. c. opus ne. p. prime
opantis dei aut e. opus sui p. opantis et
influentis bruta ne. sic em dr. i. li. de caus
sa ca. f. omne gen. cae dr. a p. ca. et q. ect
q. ca. e. et h. dicu sunt de ope creatoris. De
Quide q. de ope ope prime diei qo
Instructoris de qua mgr. tractat i. sma
tu. vni. dist. ibi. s. p. aut instructoris q.
pacio fuit formato luas v. optet i. q. ce
la de ope prime diei. Primu q. dit deus p.
formu lucem et diuisit lucem a tenebris ibi
em optet i. qri q. sit lux vel corp. nt for
corpis nt de fluxus corpis alicui. Ro.
quo lucem appellauit die et tu breas nocte
vtru s. p. effectu nt p. cam. Ro. quo fuit
e. vespe et mane dies vn. et no mane et
vespe f. h. em p. dies p. pio hmt mane.
et h. de p. stoas disputauerunt multi phi. q.
a nobis stetit de ana ca. de visu determinata
fuit tn. ecia h. q. a tangit h. de ma. eadem
q. ad propositu p. tg. tagenda fuit. Cu dr. p.
formu lucem et diuisit a tenebris re. q. p. vi. D. xvi
Vod aut lux no sit corpus vel ar. in
vi. de ana ca. de visu sic. dr. lumen et
lux no e. ignis nec oio corp. nec de fluxu
corpis eet em supple si eet de fluxus
corpis aliq corpus aut aliqui hmdi
supple de fluxus gnerata tlucido et pan
lo post. neq. em duo corpa possibile e. ee
i. eode loco. h. em seqret si lux nt lumen
eet corpus q. lumen et lux i. eode loco
sunt cu dyaphano q. ut forem recepit ipm
Ro. hoc pz q. dr. no tm dr. q. no sit cor
pus f. ecia p. bat deducendo ad i. possibile

Ad hr. ibide. yc. aut lumen ceu de tene
bre e. aut tenebra p. nato hmdi hitus
ex lucido. hitus aut no e. corpus f. sol
q. nec lux corpus e. lux em et lumen
ut dr. aucen. no differunt n. i. hoc q. lux
e. hitus lumosi lumen aut hitus dyapha
in su tuspacetis q. nat. i. po ex diuerta
opposicione lumosi. Ad hr. ymetrator ibide
exponens textu ar. sic dr. ex hoc patet
q. lux e. hitus dyapham et no corpus.
Ad hr. i. li. de visu et pa. odi. dr. phs sic
lux no e. corpus f. actus actis. Ad hut
aucen. i. vi. de naliba ca. de visu lumen e.
affectus corpis hntis lucem tu dicere su m
hypocrite opaci oppo. fuit illi. Ad hr.
dmitena ibide lux e. glitas q. e. p. fad cor
pis tuslucetis f. q. e. tuslucens. Ad hr. Ten
lux e. glitas q. mutuat corpus tuslucens
a lucido et tuslucens efficit p. ea tuslucens
i. effectu sui i. actu. In ceu hmdi e. q. dicit
aug. i. li. ad volusianu dr. sic. Hom iste
sensus e. ut nichil corpa valeat cogita
re sui ista crassiora sicut sunt humor atq.
humi sui subtiliora ut aeris atq. luas
q. sit aer e. corpus subtile ita et lux.
Ad hr. aug. ibide duo ligres miscetur
ita ut neut secnet integritate sua q. q.
i. corpibz ipis lux i. corrupta videat q.
lux e. de mdo corpm. Ad hr. dug. i. vi. de
libo ar. i. corpibus lux tenet primu locu
si q. primu locu tenet i. mdo corm. et primu
locu tenes i. corpibz e. corp. vel q. lux st
corpus. Ad hr. i. mr. sc. ge. quo ana re
ges corpus ad e. ita lux venustas corp.
ad e. cu corm. eusde gnis summu no sit n.
lux cors f. corm. eusde gnis summu no pt ee
n. corp. qa cupacio f. ex cessu no fit n. i.
vmiocta. q. vel q. lux sit corp. Ad hr.
aug. ibide ana ppt subtilitate sui natas
tusit corpus viribus suis. p. spm q. ne
lucis e. costat. at q. aib spc corp. et cor
peos sui corpalis ne. q. vel q. lux corp. sit
Ad hr. i. de ob. p. rem sic lux i. actu sui lu
me si e. actus sui for. actualis aut i. e. ge
ri pse sui p. actus si p. actus. q. i. e. p. a. q.
e. eius subiectu ppu eo q. tacit vm e. eo
q. ome actus p. actus reducit ad actus
pse. si e. actus pse optet q. sit demostra
bile de aere p. cam et form aeris q. flu
e. q. n. e. actus pse nec e. actus p. acti des.
et e. actus ad suba. q. relinq. q. sit suba.
et e. mesurata suba i. longu latu et pfu
du q. soli corpi conuenit. q. relinq. q. sit sba

corpea et corpus ¶ Ad hr aut eade lux
i oriente et occidente aut diuisa gnata a pa
luce. si eade h stare no pt qa idem actus no
pt esse i diuisis locis ut subiectis ut ex pce
de ppn sbiecti. si aut alia gnata a pa tuc
actus i uno subiecto gnat se i alio subiecto
et sic sequet q lux est qlitas actua q plin
e. qlitates em actiue no sunt n due cali
ditas s. et frigiditas et due passiue hm
ditas s. et siccitas ¶ Ad h Jacob altmodi
i li° de visu et ma oculi dr q no reflectitur
lux ut lume n ad corpus solidum planum
et tersum. ponamq q vacuum ee ml celu
et ita i illo vacuo diffu erit corpq reflec
tens lucem ut lumen ut multiplicatam i vacuo
et ta qstat q opposito sole illi vacuo vacuum
erit plenum lucis et lucis et no extendit i eo
sic for ut qualitas q e corpq et no qli
tas corpis q em extendit i loco sic cor
pus et ptes eius copulant ad eade ter
minum cui loco corpus e ut dr ar qa h e
longum latum et profundum ¶ Ad hr due for
em de spei i eode subiecto ee no pnt due
aut lucis sil duo luna sint i eode subiecto
dr em duo et exprimento pbat q due
lucis ut duo luna duas candelarum i do
mo unum et sint i eode aere ut i subiecto
cu tm sint em de spei. q vr q lux ut lu
me no sit qlitas et e qualitas ut corpq
q i corpq ¶ Solucio de luce et lume diffe
sunt sme sic em tactu e antiqssimum phis
democri de q dr ar q de omib; cuta qes
sit. dixit q lux et lumen n ad erat n
corpa pua a cor luciso i corpq pspicuum
sil diaphanum defluen et cu vbq coniugu
ptib; pspicui efficit pspicuum p actu
luciso ¶ et sic dr auicen i vi° de naliibus
idem accepit ex hoc q videbat lumen
tu sice de loco ad locum et radium de ste de pe
a cor luciso et mtre p fenestram et reflec
ti a cor solido et talia no fiunt n corpora
et q dicebat lucem et lumen ee corpq et
defluxu corpis h i corpa pua a lucido
defluen et contra hoc e q i ducta ab ar
qa nos videmq q lux et lume defluentib;
a corpe luciso i pspicuum sic i aere lux
et lumen extenduntur p totum aere aut q aer
cedet ocio de loco pspicui aut duo cor erunt
i eode loco s. corpus q e lux et lumen et
corpq pspicui duo aut corpa i eode loco
illo nio ee pnt ut dr ar sequet em im
tabile q duo corpa erunt ibi corpq ¶ Obi
cit etia contra hoc auicenna ponens q et
um e q omne corpus de se luciso densu e
et tegens a visu corpa q post ipm sunt. sic
sol et luna et stelle hr em tegunt ea q pt
ipa sunt. alit em una stella no eclipsaret
alia q plin e cu i ij° de celo et mundo dicit
ar q luna eclipsauit marte et i qlibz
eclipsi solis sol eclipsat p luna cu tu p
batum sit i astnomia q luna e corpus et vas
lucis i ypsidu sui recipiens lumen qa alit no
illuminaret ad dem sicut si em ab exteriori tu
reflectet lumen i cadens i ipam no illumi
net n ad oppositi et ad pare angulu ut
pbatu e i pspectiua euclidis ¶ Et q hoc
pcedit auicena q si lux et lumen e corpq
ut defluxus corpis. aut i corpq e luci
su aut pium si pium sil pspicuum tuc p
ipm pspicuum i q defluit illud lumen no
efficit p ipa p actu lucidum et hoc e cotra
sensu qa nos videmq q qn lumen penetrat
i aere aer efficit p actu luciosum ¶ Si aut
sint luna corpa illa tuc quto magis de
sant i aere tato magis i pediunt visu
q fit p aere eo q tegunt ocia q sunt post ipa
ita q visus obuias sup ea no pt penetre
re ad videndum ea q post ipa sunt. q si sta
rent defluxus corpis ut corpa quto ma
gis multiplicaret i aere et densaret lux
tato minq eet ad visibile p aere q e cotra
sensu ¶ Eade obiectio e cotra eos q dicunt
q lux e corpq tuq materia continue creat
deus cui forma luciositatis continue i
mittit corpq luciosum sicut sol ut aliud stile
ptes em me sic create aut sunt pspicue
aut sunt luciose et si pspicue seq ide q pq
si luciose utm ide qa quto diutius creatur
tata magis desant i aere. isti dicunt q
lux e corpus spuale q ppt sui spualita
te cu quoliz corpe e i eode loco h i conetes
no euadunt qa spualitas illa no tollit
ab eis nam corpeitatis et mesuras di
stancias et cu eade sit distancia ut dr
ar i imo phi° tubi et plem tubi ¶ Ad hr
ppt distancias corpeitatis seq q si duo
corpa sunt i eode loco q duo corpa sunt
vnu corpus q i pos le e ponit tu ex de
i litimio de humidate sto q i mersu i oleo
vmi sicut dicit h totu cu oleo sibi i bibita
et nec maiore nec minore q h litimu
p se Gz isti no intelligunt q i tali ex. liti
mu e locus olei et extnuitas i ipsamtis
corpis i hor q attingit corpq vndiq e
locus qmis olei et litimy mtq em phibet
i vno loco qm ee mlta cor ¶ Et istos
etia e q deus qeuit septio die ab omni

opc q patrarat vn postea matias nouas
corlu mi qua creauit q nec matia ipius
corpis q ipi lucē vocat ad pmu q dd
q ita a lux et lumē fore sut corpee et no
corpa sut em fore corpee q dstendunt
i corpe f mesuras corpis et sunt i magno
magne et i pno pue et sut forme i tectona
les et nales tectonales sut q ex obiecto lu
mioso ut colorato f ee itectonale quant m
medio su pspicuo et ille dicit spuales fore
no q sint sps f subam f qa f ee mtectona
le q ee ee spuale sut i medio et i ssu ut dt
qmetator sr q de aia et tales foris cor
les vot aug ad volusianu ad a dd q
lux de ee i corpib et i corrupta qa i corpib
et ut for corlis immediomb corpm dstesa
et i ee lucis q e ee itectonale no nisi abtis
eo q tuq mistet mistent f foris nales
mles actuas et passuas lux aut pse
no agit nec patit licet psplendere q e dua
tta cto lus ut dt anima segreget trace
faciat et calefaiat ad a dd eo de mo
q lux dr i corpib p locu tene qa for corpm
e et qlitas supior corpu q pmu locu te
net ad a dd como lux em sumu locu te
net mt cor eo q e for et qlitas nobilior
corpu ad a dd q sic dt costaben luceli
de diffa sps et aute sps i corpe dstant
sic luaria i mudo et sut istrumeta vtu
tis nalis vitalis et aialis et qa nustibi
les sut humoribz et p contactu agut i orga
na corpis q no put face n corpa co nte
e eos corpa ee et corpeos et qa foris tep
sentat vtuti aiali q bu face no put n sint
lucidi io nte e luiosos ee et qa vnusalit
sps e vehiculu vtutis quq i totu corp no
deferet n circulare moient io nte e eos
moui ad modu luiatu i mudo q boz spar
gut lumē suu p circulare suu motu tu
eo hoc no opet q sps sit lux ut lux sps
f q sps lumē f abeat p qd totu corpus
i fluat vtute ad a dd q p quem ob dd q
lux et lumē sut i aere ut for actualis
q gnat i spo ex diecta opinione luiosi et
cui ppu subiectu e p spiritus q e i aere
illa em p tale form effiat i actu et si de
aere debet pbari no pbat n p directa oppo
sicoiu luiosi q e pse ita eius efficies ita
f subiecto sic dr ar in posiorp q eclip
sis pbat de luna de umbratue p id q pse
e ita obscuracois q e mepositio tre ita
dyametro mt sole et luna ad a dd q
lux i oriete et occidete p subiectu e diu

sa p geniam vna et eade q aut subito fit et
i vno mometo et i oriete et occidete io e qa
illuiato no e motu f mutato q e finis motu
sit et gnato et corrupto ut dt qmetator
sr m phi 2a ar gnato dmutato ad qua
finit motu alcatois et sic corrupto et io
no sut i tpe f i mometo illuiato vo e finis
motu asceciomis d ut descesiomis luiosi cors
sr pspicui et io i vno mometo gnat illu
miato ptotu pspicui i om loco ad que
a luiosi cor pt trahi dyametlit tta linea
no mtpositio tinato cor ad a dd q po
sito i oneiorti n e i oneiens i posse actide
vacui em no pt actide mt celu et tta et si
cet michi videtur et hoc ia pbauit ar m
n de aia. qtra ponetes vacui et io si va
cui eet mt celu et tta nec lux nec lumē
ibi qiaret qa no eet aliqd corpu suscep
tiuis ut lus i quo hz geniari posset adi
tta opposicoe luiosi cors ad vltimu dd
q due luces dua p cadlatu vnitueru no
sut due n p mtu illuiantiu f illuiato qia
ta ab eis vna e i pspicuo et io illa to michil
valet duo em illuiantia efficut vnu illu
ians i illuiatoe qiata qius ex duob clar
or et pcior sit qia ex vno si aut qs lum
dicat corpus pt motu qa monet de loco ad
locu pt dice vmbra ee corpu pt idem motu
q vacui e vmbra em no monet pse f mo
tu obiecti et oppaci cors et lux et lumē non
monet pse f motu cors illuiantis q tu
sit de loco ad locu nte e illuiacoem fieri i du
sis locis qa tut dyametralis opposicio nte e
q fit ad loco dusa Ex q° lucē appellat dies et
tenebras nocte
et tuido q quo lucē app
ellauit die et tenebras nocte vtru s.
p effectu ut p tam sr i dd em fiat lux glosa
mtl gt Hic incipit distinguere et gra hic
q qlit distinguit lucē a tenebris vel s. vtq
attribuendo ad forma ut vtru ad locu pu
su tta su i effectu Si dicat q ad form att
buendo hoc vr ee fin i om ei ope sex die
tu tu creacois quq distinctois et orna
tu singuls diebz attbuit ad sue for i crea
toe em celu fit celu et tta tta i distinc
toe lux fit lux et nox nox q sit no distig
uit n p accessiones partu forcu sic m
ope ornat sol fit sol et luna luna p adepco
nes forcu partu si q detinato ad finem
eet opus distinctois no eet separatu ad ope
creacois et ornat q fin e dictu ei glose
sr ge tta aug qua dm alior q opus di
stinctois vltra opus trie diei no excedit
ad hc si distincto e ad locu tuc vr q no

debet sic intelligi fiat lux si sequet. illi distinguunt lux a tenebris. Ad hoc ipse ho. q. dicere non dixit fiat lux sed dixit fiat lux si ei de q tenebre non sunt nisi lucis absentia et ipse hoc non dixit fiat tenebre tunc etiam non debuit dicere appellauit tenebras noctem. qa cum omne nomen imponat a for. q forma ipsa non habet qua ab aliis distinguat nomen ipsum hic non potest q. etiam noctem ipso appellari non debuit a deo et sic male dicit q appellauit tenebras noctem. Ad hoc si i. etiam distinxit lucem a tenebris cum etiam lucis non possit esse si luminosa non celi i spiritu sui aeris tunc ipse debuit dixisse i opere creationis qm dixit in pmo creauit deus celum et t. vedit deus celum q erat bonum et distinxit celum a terra et vocauit celum die et terram ipse opacitate q tenebras fecit vocauit noctem. Si aut i effectu distinxit qlitas aeris q dicit dies ipsum s. lumen distincta erat a tenebris noctis et hoc ee non potest qa qlitas ipse distinguibilis non e cum qlitas sit et actus et non ferat de loco ad locum nisi motu luminosi illuminantis a cum oppositione directa sic p spiritum qui dat lux ut i anthitas dicm e. Ad hoc cum nalis exposicione luminosi i circulo quo circumferit mane predat vesperam eo q fit ex ortu luminosi. vespa aut ex occasu eius dicit videt quei enim dicit fiem e mane et vespe dies vnus qua ex. fiem e vespe et mane dies vnus. Ad hoc ergo non dicit dies primus sic dicit dies vnus cum ordo sit i diebus. Ad hoc ipse exposicionem augs. q lucem exponit de forma e i ubo angelice nec cum mane sit per visione matutina illuminatio angelice nec de creata facienda et angelica non i telligatur p celum i spiritus q se facienda i ubo cognosce non potest augs. eet prima dies mane hic non potuit esse dies fuit cum se i lucem ubi fiem ee cognuit et vespa fuit qm cognoscm sua ad se ipsam reflexit eo q oia creata ad se ipsam reflecta declinat ad nio ee et sic ad tenebras ut dicit G. et ipse hic ita debet dici sicut e dies q declinas ad vespam complent die vnum. Ad hoc ipse alios sicos lux dicit nubecula lucida rotatione sua ex materia confusa i extremo q puncta sui illuminauit ea et gyratione ad i ipsius emispm lume subtracto paulati declinas fecit vespa et in toto ortu dies fecit noctem sic dicit magr in pmo dist. ij. simaru i illo ca. Si aut q vbi e sta lux illa dicit eam ibi q eodem loco v mur sol rotat rotabat lux illa. hoc ei vere fiem et impossibile lux eam illa non potuit rotari nisi circulo distincta. cauls aut distinctis an qrtu die nio fuit q p. ha. et tua die nubecula illa luminosa rotari non potuit rotatione q mane et vespa et die et nocte facere non potuit. Si forte dicat sicut dicit dan. n. li. ca. vi. q lux illa conversione et emissione radiorum tunc fecit die et nocte hoc vere ee i possibile lux eam p nitidate illuminat ipsum sibi subpositum et de nitidate dies tum eet i vno loco et sic mane et vespa et nox motu luminosi hoc non distinguunt ad diuersa loca q e contra basilius i examero et amb. et aug. et beda et omnes alios sanctos q omnes concordant tradunt q non nisi rotatione luminosi distinguunt dies et nox mane et vespa. Ad hoc q de luce illa vere illuminando fuit prior sole sic min. prima et vere q prior qa ista dicta e lux lux aut p eem prior e i illuminando quia luminosi q participat lucem cum q sol luminosi sit principalis lucem vere q lux prior fuit i illuminando q sol. Ad hoc ex ipsa virtute vbors i telligit q illa lux e opus dimi i mediate a deo fiem dicit eam sic dicit dic fiat lux et dicit creatio deuotate magnificentia deo dei perfecta fuit opa vere q q lux illa prior fuit ad illuminandum q sol. Hz tunc locum hit qo magrum q facit in sma p. dist. vnj. ca. Solet quer. si lux illa sufficebat ad q nocte fuit fi sole et luna et stellas. Ad hoc vltius quit ibi q fiem sit ex luce illa fcta ia sole Si dicit q rotatio vnata e i corpus solis et lune et stellarum hoc erit oio contra phiam qa p hoc sol luna stelle sunt ex ma vna qm. et quicq sunt ex eadem ma omnia cusmubilia sunt ad lucem et p hoc mutaret i luna et stellas et eo. q oio i possibile e. Si aut dicet ut qda dicunt q hec lux diffusa e i circulis solis ita sole hoc fiem expsse vere qa cum coadunata et i spissata sit lux ei i distantia xij. q dum a sole non teget. p apparet. et videt lux ante sole et post sole sic vere lux lune et stellarum et ante sole et post sole. Ad hoc dicit Ad q tres distinctiones ibi determinat moyses. p e extremorum abscuce et hoc e luminosi ab opacitate q luminosi claritate sua fiat lux. opacitate aut q e expte tre fiat tenebre p hoc eodem sui ad lucem et hac lucem p ipsam illuminationem qua facit i superiori emispio quia omnes res visibiles et timate et pnce timatas eam facit p actu visibiles i pulcitudine coloris cum q ee forte i superficie timati corporis ut dicit ar. i li. de coloribus non e nisi diffusio lucis q demostratur et venustat oia et ito dicit glo. sic. i. fiat lux gre. i. egrue mundi ornat) a lume i cepit vn et oia que creata erant videnti et hoc glo po ij. simaru

vnū. Iust. ca. 5. ibi prima aut distinctio opa.
et q dr q vocauit hac lucē die no e a n q
dedit ei tale forma vū cōgrue sit vocaret
dedit aut dēnominacōe vbi etiā et sap. ad hac
forū qū creatās distinxit p puacōem hui
for. opacū vōuit tenebras. tenebre e dict
a tenedo qa tenet lucē ne ad illustret q ē p/t
opacū qū luci oppo. eas vōuit nocte ab hac
cate puacōe for. nov eū a nocēdo dr. nocet
eū i pediēdo lumē vnificū superioris corp
ne vnificet i flora gnabilia et corrupti lia
et ne permisceat illustracōes siderū. alio ēi nocte
pt tale nocturnū vocari no pūt et sic di
stincta sūt extrema ab tunc superius s. quale
primū q ē celeste q vnifacit lumē suo motui ē
et infimū opacū s. q i loco gnabilis ē h. ē
in centro q vnifacit a lumoso motui ē. ¶ Ad 3m
5. q q. verū fiat distinctio ad forū et ad locū
dd. q ad vtrq dr ei dr. i vms. phi. q ab ea
de gniante de ē mot. ad forma et ad locū
dando ei forū p natura dat omē q cōsequt
forū qualit et h. sūt mot. et locus vn cre
ator qū celesti nde dedit forū lumosi et trest.
nde dedit forma opaci distinguendo ea i duas
partes foris eo ipso dedit eis mot. ad loca diuisa
et loca diuisa i quibus saluarent lor. ei ut dr
ar. i ms. phi. saluatur i locati et p h. di
stinxit qa phor lumosi i extremitate cauite
terre mundialis machine arcuire fecit ut vn
dq lumē i fridet et qa no i ilo. ad cauitem
ad equalis ll centri p h. ipm lumosū ad locū
superius distinxit et opaci q vndq mone
a lume dēminuit ad vmū hor ē ad medū
p eū reflexione radiorū lumosi calorē vnifi
cū exercet p quē exhumdo et terreno eleme
to for. pducat gnabilū et corruptibilū
et sic diuidit lux a tenebris p o t ca et cō
sequt i effū ¶ Ad 4m dd. q vtrq sia potest
q vnū fit p altū et io p. dixit fiat et po
stea diuisit lucē a tenebris dno eū fiat ut
trahit ipm ad forū dno diuisit. ut h. ut
eū motū p quē ad diuisa loca tendent i qbus
saluarentur et p eos actus agent et p ipsos
passionibus parerent ¶ Ad 4m dd. q tūbrenū
sūt nisi pnacē et defectus et io no fuit p ali
qd opus artificii p ipa caecitas lucis tene
bre sūt et io no potuit dicē fiat tenebre
p nomē accipitur ab ipa puacōe lucis sic
ois pnacō ab hitu et nociat et dissimile
¶ Ad 4m dd. q t ca distinxit et i effū
cōsequt. p celū p subam no ē ca diei p
poa. p forū lucis et io i tacite ait creatū
sit actl cōditoris pducēs subas pnacipas
illam potuit i poterat distinctam et lo
cuerent dixisset. diuisit celū a terra et
vocauit celū die et terram nocte. p optuit an
celū vestiri luce et p opposito terra vestiri op
pacitate ut p has duas foris essent tate diei
et noctis et id optuit dicē i ope distinctōis
fiat lux et diuisit deus lucē a tenebris. ¶
Ad 4m dd. q malis mot. luctis a summo celi ē
lume ab angelo medii celi sic i p. dr de sole
a summo celo egressio eius et occ. eius usq ad su
ei. et pt hor ecta i astrono. dies i capit a
meridie cui tam redduit sapientes astrorū qa
semicirculo q ē ab angulo celi medio usq ad
angulū medie tre p occidente sp ē equalis
semicirculo qui ē ab angulo medie tre p orie
te i medū celi et p equalitate pnit circu
malis mot. ē luctis semicirculi dnt ḡtū vn.
ē ab oriente i occidente et alt ab occidente i ori
ente nunqua fuit eqles n i equinoctio et ideo
p natura mot. qū declinat a meridie i die
nali vespa ē an mane et ut i mnat hunc
nalez ordinē dixit fiū ē vespe et mane
pocius qua eo. fiū ē mane et vespe ordi
tū assignat de h. alia tem et bona et
vt ec a bis duo. accepta i h. de di. no h.
ca. ms. vbi i de determinat bonū et lumē dicēs
q lumē i. de quo dr i qn. fiat lume. sic ei
ht alia trsl. ide ē q bonū. bonū ei dr abo
bonas h. ē vocū vocās qa vocat ea q no sūt
ta qua ea q sūt. Ro. v. vn qa tūc ex no ē sic
ex abysso tenebrarū res creatas vocauit
ad ē sic ad lumē pcessit qi a vespa q cadit
i tenebras ad mane h. ē ad lumē creatū
tū pductās i ē et lucē et ut hūt ordinē
designet pdcāus dr fiū ē vespe et mane
qua fiū ē mane et vespe et her cō cōfic
mat n. ad cor. ms. b dr ap. sic deus q dixit
de tenebris lumē splendescē illuxit i cor
dibus nras ad illuminacōem scte claritatis ē
vā. d. p h. ei lux ē i tenebris p ordinē ifi
tū i loco po plures ordines et plures ones
de h. assignabim ¶ Ad 4m dd. q pm. nomē
ordinale ē ut dr p st. et no ita dr distinctō
et discretōem sūt vn. et io qa hic loquitur
de distinctōe et discretōe rep. mdi. dr deus
dies vn. qua dies pm. i sequtibus aut v tū
git ordinē sequtū ad pcedēs. ibi dr cōme
nciū dies pm. dies ps et dies tans.
¶ Ad 4m dd. q p illa opinōe exposicōes aug
matutina cōgruo ē an resptma p p pduc
tōem angeli i ē et lume de abysso tene
brarū ut dicū ē. vespa ē an mane et il
la p seqt ordo litte Gen. ¶ Ad 4m dd. q
tulo i quo cotabat nubecula illa non
fuit artaū defens sic sūt tali defectes

sole et alios planetas sicut fuit terra q
motu suo desecabsit nubecula cta materia
cofusa q ab astronomis dr circulo ymaginatum
et cfilis ei q i astronomia dr eqnis motu
eo q eqles ptes describit sup terr i terpibz
eqlibz q no facit deferens tuli aut de
ferentes sm fuit grta die et io no valet obiectio
Ad a dd. q dam. ibi vocat emissione et
et cotractione illuminacione quata ab oppo
sicde luminis ducta ut puacione hmi illumi
nois sicut no negat qu dr illmaco i diuisis
locis fiat p motu luminis i tulo ut dicit
Ad ho q q vtri lux pfecior fuit q sol
ut no i illuminando dd. abz dubio sit et magr
dr q sol multo pfecior et hi inuit, sts quo
cut ea nubecula eo q materiale fuit ps
illi me cofuse q vaporabile et cta fuit
oppasa i q deus oriri luce fecit et cotari
cta maz cofusa ad illuminacione eius ut luce
pa ptes eius moueri ad forma certi distin
tari Ad aliq dd q nubecula illa no fuit
p se lux sicut lux quia dicit deus fiat fuit
for eius sit lux cta e for solis Ad a dd
q et sol et lux illa opus dei sint et vtrq pec
tis sm i suo gne lux ad illustracione omni
me sol ad distinguendu die a nocte et ilu
endu lume diuisicu ad forma et spem gna
bilium et corruptibilium ppt q 4 a sapieti
bz astrorum vocat dat vite sit videm q
accedete sole cuncta vuet et recedete mes
aut. et q quida dicit q circulo lucis pfecior
e ad considandu coserandu i ee eo q ee vni
forme e sicut circulo sol aut pfecior e ad p du
cendu i spe et for distincta nichil penitus va
let et plus e. lume eius solis p gradu i q e
facit spem et forma et p reuelacione ad
alios circulos xii signorum qui domos vo
cat i astrologia facit cosiacione ee p totu p
vodu rei gniate Ad qone magri dd sic et
ipse dr q licet lux illa sufficet ad illustraz
vaporabilis me q ptes me mouet et disg
garet et p oppositu. s. p oppacu adunaret
tu ad pfectam claritate dei et ad pfectam
adunacione exstrgore noctis ut pficet
i ptibz me motu ad forma no sufficit et io
optuit fi sole et luna et stellas quorum mo
tibz ho pficet hor eius motibz planetarum
i tulo obliquo pficit Ad id q vltimu q
dd q ad ho nr probabilius tenet q q dr magr
f. q ex ea stm sit corpu solis et lume et
stellarum p diuisas ptes eius Ad obiectu
i qpu dd q qn dr phs q q2a e ma vna
tu simmit ad imite i telligit ma vna q vna
hr analogia potencie ad actu sit i pno hu
libri i tractatu de ma omnu e et no i telligit

de suba me vna vniuersali de qua dicimus q
omn corpu i pno creacionis mundi fuit ma
vna hi eim no e vna p analogia sicut vna p
sbam tm ut dr G. sup 1d q vnuit i etnu
creauit oia sil q sil e p subam me no sil
ee pt p distinccion for Ad vltm dd q
dcm 1d me valet et bn e i pbatu Ad ho
q dies tribz modis accipit
Ende q de hor q dr i illo ca hic no
tandu e q dies diuisis modis accipit
et assignat tres modos s. q dies dr spa
cium xxmi hocum et dr dr illustrco qua
nubecula fecit i primis tribz diebz illustrcoe
sua sup emisphu et tcio mo dr dies solu
tes sup terra Sed aut q pmus modus no sit
separatus a so et tcio qa si nubecula cote
t cta emisphu si sol ab oriete i orietem
no redit n spacio xxmi hora eqlium diui
dit eim circulu i ccos lxx q dus de qbz horizo
sunt ab oriete i medium celi lxxxii. a medio
celi i occidete lxxx ab occidete i medium cte
lxxx a medio cte usq i occidete oriente
q si diuidat p xii. erit xxmi viaz xv.
qudeu aut q tradus motu sint vmi hore et
sit i toto circulo erit xxmi. q sunt spacium
motu sui nubecule si solis p ccos lxx. q dus
Solutio magri no distinguit q tradus dies
p spacium sicut p cam et io si ca longitudis di
ei accipiatur spacium circuli erit ca longitu
dis diei et sic dr dies pmo Si aut acci
pit ca efficies diei tut an p stone solis
lume et stellarum no potest ee ca diei n illu
stro et cotacio lucis qua fecit deus quod
dicit fiat lux et sit dr dies homo sto at
sole ca diei e sol lucis sup terra. et sic dr
dies tcio mo et hec e to dri magri Si at
q si sic dr beda opus dei a luce i chorat
et i luce tmiat et deus i pa hora cuiusq
diei fecit opus illu diei et no fecit lucem
sue sicut i moneto. eo q ipse e potentissimus
et p fecissimus opifex q ho fecit i residuo spa
cio xxmi horum si eim fecit tut no tm
fecit i die vni. q plus e et cotra septuaci
si no fecit tut opus sequtis diei i chorat
precedti die q e cotra septuaci q distingu
opa sex dierum p sex dies no pt dici q oci
osus fuit q a bonitas dei nunqua e otiosa
ut dr aug. dr eim G. de caritate caritas
dei nunqua e otiosa operat eim magna sic
si vo desinit operari caritas no e et si ho de
de caritate hoim mlto forcius dicet de ca
ritate dei Ad hc dyo ho de di. nos. ch. mu
e aut ex ex tasim faces dilinis amor.

ho. t extra positorem sui vn dr. ide q amor
suus no p mittebat eum i sempo mane so-
lu ꝗ p creatorem omnibus bonu suu qui ca-
re et hor ide dr plato i thymeo q nlli vq
negauit comoda et vtilia ad ee ¶ Solo
dd q tla sit dr Beda i pmo articlo die fecit
opus tu libz die nec illo die i choa mit
opus altius die ꝗ ipm op sit fctu i btu
abz et principi ee sui ad ee pfectu explica-
bat i tesimo spacio die illi no ei ad ee
pfectu rei sufficit fcto simpr ꝗ ut pfecte stet
i ee et potest optet q luz oriat sr ipm et
stet i sumo sr ipm et declinat ad pone
efficat eua mdu luce et calore lucis ut
frigditate tenebrarum et noctis cotpmat
gritates et bautes eius mt ipm et sic co
fortet ad opacoes et ad act eius et tur
bato luz q i tenuis calore vnificu move
at ad exteriora et desterbnat i ptes exterio-
res id q ab intimis emotu e de vrbz et ca
lore vnificto et ro sapietes i astris circu
lu diurnu diuidit i mr ptes ut pa qeta
sit a meridie i occidete i qua meridie accep
tu mutmetu deprimit ad locu digestionis
cibs e ab occidete i medium noctis i quo
cotpmit cibz et diregit i loco digestionis
frigditate noctis circustate et cotpmete
cibu ut calor cofortet i intimis ipsius
e a media noctis usq i aurora i quo lume
redies hmdu mutmetale nouo mapit ab
intimis ad exteriora et ro e ab aurora m
meridie i quo lume euocat hmdu muti
metale i omb ptes exteriores ad cofoorta
cem mebrorum et sit e i hoc q ad pfectio
ne mutmeti sit e i omi re gradabili et cor
ruptibili et i oi re ordmata ad pagacoem
mundi et sit pz q pfectio rei no e in i spacio
mr arcum circulo et motu vpm mr horu
et ro qd libz opus dei ad pfectoem sui req
rit vnu die et hor no e i mp fcte opatis
ꝗ qa hor requirit na opis constituti Et de
eo q magr poit tres distinctoes vespe et mane
Unde q de ho q dr magr dist. xiij. i illo
ca. hi e nalis ordo distinctois diei
et pomit ibi tres distinctoes mane et ve
spe p ma pomit q dies i choat a plena
luce et paulati descedete luce fit vespe
q occubete fit nox. q rursu ascedente
fit mane. ita q mane e finis precedentis
diei et initiu sequntis et dr q ppt hoc pma
dies mane no potuit dici qa no erat dies
p cedes pma die cui erat finis et sic dies
precedens cu sequti nocte coputat alius po
nit ordme coputacois ꝗ beda q e post

primu hois fctu primu eum tenebrarum e nt dr
Dam. vn eph. v. dr Erratis aliqn tubre
nunc autem luz i dno et i quo p luce ꝗ ho de
tenebris pcti reduct e ad luce iusticie et
rnis et dr p hunc modu nox precedes copu
tat cu die sequti Item pomit ordme coputa
cois ab aurora rnis i pfectam lucem diei
qn scilz vt resurgens i aurora plene lumere
surrexcois mundo illuxit i quo tum dies p
cedes cu sequti nocte coputat Et q ro
hmo ordis vr eum q cu dicat j. ad thym.
vj. q deus hitat lucem i accessibile q ome
op dimu e a luce i lucem et sic nunqua debz
coputari nox cu die nec cu die ¶ Ad ho cu
dicat qa q. a pre limu apud que no e tus
mutio nec vicissitudis obumbratio q i illo
ope dno debet fi mecio vespe ꝗ diei cum
pfecte ¶ Solutio dd q coputacoes et ordi
es coputacomu i gne accipiunt a duobus
s. a na ut ab euetu q fit circa illustratu
p luce dna si a na ho no pt ee in duobz mo
dis aut ei e a na ipius motu aut a natu
opis dni i q dni e. si a na motu tu p
recto coputato e a plena luce meridiei i
vespam sequte et nocte et mane sequntis
diei et de hor ordie satis dtu e i articlo
precedete qonis isti ¶ Si accipit ordo ab
ope dei i q e opus dei cu deus hi et
luce i accessibile sic itu i tipit a plena lu
ce no ab aurora qa illa mixta e tubris
et tmnat p vespam qn mane ho e i luce
sequntis diei et ho e q dr Beda i glo. sr ge.
dicebat ut dies a luce incipet et i mane se
qntis diei tendet ut opa dei a luce i cho
asse et i luce completa ee significaret ¶ Si at
ab euetu accipit ordo coputacois tu
nox precedit die qa ho a luce i nocte i te
nebras pcti recidit et a tenebris pcti per
luce dn reduct e p op redep cois et pcipo
i festis ecie qn agit de luce redep cois
nocte precedete cu sequti die celebrat ecia
et ho e ro eorum q dr magr i illo ca. hic e na
lis ordo ex ea q dic i ge. liralit accipienda
Unde fiat et no p allegoria ad alium sm
q de ho q magr dr i pcea i vestigatu du
e quo accipiendu sit q aut dixit deus vr
em q tpalit sonuit Dicendo dr eum Basilius
i os ameto q ea q dicit i ge. litralit ac
cipienda sunt et no p allegoria ad alium
sensu trahenda cu aut dr dixit deus lra no
vr sonare a s q tpalit sonuit q vr q de
tpali vbo et sono vocis plato accipiendu
sit ¶ Si vm e tu tot verba dixit q dies
dixit et cu vbu dei sit dr s. jo. p sit per

qd ora fcta sit. et h' sit filio dei dr ei aug
ms. dicim. q eo vbu e quo filius e seq ex ho
q plures sint filij q hetiam e ¶ Obiicit eca
magr i lecta q id q e i vtile no et i opib; dei
h tut lingua no erat q vocalit sonaret nec au
tis erat q audiret. q et i posse et i vtile erat
sonare vocalit q vr q no sono vocis corlit
dicit h i telligibilit i vbo ut hc fient dicim
nauit ¶ Dicitur q dicho q quit ibi hic solet
qri quo accipiendu sit q dr pr opari i filio
ut p filiu ut p spm scm. ipo em p note vr
hitudinem cae i strumeta lib et si pr opatur
i filio ut p filiu ut i spu sco ut p spm s. vr
pr vti filio et spu sco ut i sonetis ut dr
hetur ¶ Id hc cu opari dei sit ee si opat p
filiu vr seq q sit p filiu et h' hesis e filius
em e a pre no eq pr a filio ¶ Id hc cu m
sap opet sic dr i po ora i sapia fecisti si o
pat p filiu vr erca sape p filiu et hoc erca
filu e filius ei sapit p prem no pr p filiu
¶ Soluto dd cu magro q ide e deo dice q i
vbo etno disponie et dominare et io vnu
vbu ab etno gemit i quo q' qlit qn facet
disposuit vn aug sc ge. ita exponit dicit
deus fiat lux h e ab etno vbu gemit. i
quo erat ut fiet sit i arte et sapia artifi
cis vn cu magro sentiendu e q tpalit no
somit h etialit verbu gemit i quo erat
ut fiet ¶ Et ho 4 e q dr ambg i exameron
v dr q cessauit motg aut sonus et apparuit
4 tacere artifice q peracta eis ondat ut
opatori opis sui testionium sufficiat sile
erca h' mundus dine maiestatis i signe e
ut p ipm dei sapia mfestet fecit q' qn
bonum q foret vtile qn sapiens q optimum in
dicabat qn omps q amplissimu p iudebat
¶ Ad obiectu aut dd q h' sequet si tpale
somisset h qa vnu vbu ab etno gemit
et dixit io no seq id q i ductu e et ho e
q dr ambg ide i p o li. examion q e i ipsa
creata sit n qa ipe e hes pris eo q a pre
i ipm tuscient heditas q tu heditas in
prem resultet a filio. exipo em modo et
p ipm opato q ligauit atq costruxit
vniusa i ipm tuctorp e resio qa et qua
diu vult ora eius vtute manet atq co
stitut et finis eorp i dei volutate recedit
et arbito eius resolutit ¶ Ad id q vlg
q qlq pr opet p filiu dd q no sit p firm
metu nec ita sit filius manu porrigat
pri ut possit opari sic erca magr solvit
i lecta q vna e opato triu et i diuisibil
h hitudo ppnu p et in no notat h hitu ne
pnipi q vnus e ex alto ut filius ex pre ut
a pre et spu sto ab vtroq et io ab vtroq

hit et q e et q opat et filius a pre et q ee et
opat p sdm ordine ne q alit e ex alto
no quo alt por alto ¶ Ad id q q vtru
pr sit p filiu sit opatur p filiu dd q ug
qa sit notaret q pn essendi prem ut
opandi eet i filio r prius q hetiam e cu
eq sic i pre r filij fit cu dr vt pr sapi
at p filiu sit. opat dd. q no qa licet supe
sit vbu i voce actiua tu i voce significate
passiua e sape cm retrape e sciam. eq q
sapit et ita significaret q pr sapet a fi
lio ut p filiu q hetiam e i illa em simpli
citate ut dr aug ide e sape q ee et si sa
pet p filiu eet p filiu. e aut eq q filius
e et sapit a pre sit dr aug qa ab illo e
ei sape a quo e ee. opari aut no dr passi
one h id q e ab alio vn cu dr pr opat
p filiu spus e filius opat i diuisibili
opatione cu pre et spu sto et h' hit filiu a
pre et spu sto i diuisibili opatione cu pre
et filio et h' hit ab etno et ho e q i ducat
i vltio ca illi dist. i lit p 10. Ecclo q ide
e prem opari p filiu ut i filio q prem ge
nerare opificet et ide e prem et filiu opa
ri i spu sto ut p spm scm q prem et filiu
ut vnu pn spirare spm scm opifice

De ope secude diei ¶ Co xvj Dist. 19

Inde tuscendu e ad ea q tractat
xiiij. dist. v tractat opus he diei
p hoc q dixit. dixit q deus fiat firma
metu i medio aqrp et diuidat aqs
ab aqs h' ei e opus distinctois eo q ibi
distinguit aq i superes q sub celo sit ab
aqs supioribz q sup celos sit sic dr id.
fiat firmametu i medio aqrtu et diui
dat aqs ab aqs et ide et fecit dr firma
metu dist aqs q erat sr firmametu
ab his q erat sub firmameto Ubi tu q
reda sit Scilz de celo aqo sii cristallino
q hat p ma q pfor. Sed vtru sit mo
bile ut i mobile Ecco q mitate poat
ee Qr de celo aqo sii cristallino q hat cu
pma q pfor et de eo q q aq leguit b firma

Pr predic sit aug i n. sr ge. ad
lit. ho exigit aqrtu pondo ut sr tru
fluat ut i aere vaporabilt ferut etu
ut sup firmametu sint. cu q' 4 si celu a
qu e circularet vndiqs sup firmametu
ex pasu no sit h dena aq et talis aq
no possit ee sup firmametu ut dr aug
pr q neqs cela aqum sit i tres sq ut aq
sint sup firmametu ¶ Si forte aliqs dicat

q aq sint ibi no ñalit ꝗ miraculose cont. hꝰ
dr aug⁹ Idē nec qsq dicat hc ois potēcia dei
fr. qlit em deus natas fecit q. no. q deeis
p miraculū potēcie sue opet. q no ē dd. q
sint ibi cōtra sua nam p miraculū ¶ Ad hc
h no eet opus dispositoris hitū ei ē q op⁹
dispōis ē determinatio vni⁹cuiq elemēti
supioris ut medii ab iferioris ad sua ppa
et nalem form et locū q no fit ope mi
raculi ꝗ p dispōnē nalem ¶ Ad hc si forte
ab negaret ibi aqs ēe ppt dias voes oc
rit aug⁹ Idē dicēs q hoc no licet qa ma
ior ē hui⁹ scīpture auctitas qua oīs humai
i geniū pspicacitas et ro sumpt cōfitedū
ē aqs ēe ibi ¶ Ad hc obiciūt quida dice
tes no ēe celū aqū qꝗ deus scrip eo q ra
bam⁹ i glō deut. p. b ponit mūm celoꝝ n
poit celū aqum nec poit celū ignē sed
ponit celū igneū aereū olimpū et stella
tū cū q⁹ sufficaēt ponat mūm celoꝝ et
no ponat aqū vr nllm ēe aqū ¶ Si forte
dicat ut dt Basili⁹ i examion q aqs ds
dispōsuit sup firmamētū ppt solis ꝛ ethis
calidissimū feruorē ne s. fiat cōtēpacō
calidi frigidi et humidi et siccī tūc aqs sūt
ibi ꝗ potētia refrigandi et sic sūt gtes
ut gtes aut descendūt ut dixit aug⁹ m
pmducta auctē eo q i dispōne dīna qui
elto tre. s. et aq determinat locus i flor v
dr cōgregetur aq i locū vnū et appareat
arida cōtra dispositōm q⁹ nale et dinam
ē. q sūt sup celū ¶ Ad hc no pt ēe vm
q dt beda q. s. minutissis guttis suspē
se sint sup firmamētū et valde minuto
tibz qua suspēdat i aere et q mde descē
dat pluuie et rores ad terras hꝰ vr ēe fa
bulosū qa tāte soliditatis ē firmamētū
q p ipm manare ut stillare aq no pt
Iob xxvij tu forte fabricat⁹ es cū eo
celos q solidissimi qi ere fusi sūt ¶ Ad hc
ꝗ dispōne dīna locus cōtinēs vaporū
i aqua no ē sup firmamētū ꝗ pon⁹ medū
mēsticū aeris q locus frigidus q eo q re
mot⁹ ē a vicinitate ignis i supioribz et re
mot⁹ a medio ꝗ calor ē extenuberando
tydior ut i m⁹ metheorōrꝝ pbat dr.
n q⁹ vr ēe q dt beda ¶ Ad hc beda vr
sibi ḡria dicē sr ē em gen. s. fiat firma
mētū i glosa marginali sic dt beda celi
i quo fixa sūt sydera exacto desēbit q cō
stat ēe i medio aqrꝝ na suppōrte sūt ei aq
i aere et i terra et suppōsite de quibz dr m
ꝗ qui tegis aquis supiora eius i medio
q firmamēti ē sydereū celū q de aquis

frigū ē pt credi. si quē mouet quō aque
ne fluide et i yma labiles sup celū possint
cōsiste cui⁹ figā vr ēe volida cū humidū
no stet sr volitmdū ꝗ sup plenū ut conem
de deo scīptū ēe meminit Iob xxvj. q ligat
aquas i nubibz suis qui ē mstra celū ligat
aqs ad ipsis vaporibz nubiū ne cedētās pt
sup celi sphera ne labat no vaporali tenui
tate ꝗ glaciali soliditate aqs suspēdere
i hoc q gēus vr sibi q pmo dt q vapo
rabilit sūt ibi et postea glaciali solidē
n q⁹ ē certū de hiis que tradit beda.
¶ Ad hc h q dt cōtra aug⁹ ē et cōtra dis
tinctōem dīna dt em aug⁹ i pmducta
auctē q no ē gendū qlit deus creatis
suis ad miraculū sue potēcie vtat ꝗ qll
vnaqq ꝗ i clmacōem ppe ne ad locū p
pū distribuit. Et dat exp⁹ q licet deus
possit fāte q oleū sit sub aq. tū qn q na
olei ꝗ qua distincta ē ab alis naturis
q ex na humidi pmguis q natat super
aqua qa ad hat natam determinauit oleū
deus qui distinxit ab alis natis creatis
¶ Si ltm ab dicat ppt hꝰ q cū dr dīni
sit aqs q sūt sup firmamētū ab his qsl
subfirmamēto q no sūt ibi aq p elemēto
ꝗ sūt ibi pfluiditate m ppne. sic sūt
ibi spes dm fēbat sr aqs vn q dr aqua
ēe sup firmamētū hꝰ ē ide dicē q ps m
fluide ē sup et ps subt⁹ hꝰ n vr ēe dcm
h em n cōfusa ē oms qlitates i se hns
et oia elementa vn si ppt hat m⁹ dixit a
qs ēe sup firmamētū et subfirmamēto
tūc no ppt hat qlitate debuit dicē aqs
ēe sup firmamētū tm. ꝗ ꝛ alia elementa
s. terra et ignē et aere. illa em m⁹ cōfusa
fuit ex calido frigido humido sicco opa
co et luuoso ¶ Ad hc hꝰ ē dicē cōt dmb⁹
i examion q sic dt dicit tū phi dicant
volui orbē celi stellis ardētibz refulgēte
et dicat ex motu ēe calore nōne dīna
pūdēs ntio pspexit ut mera orbē celi
et sup orbē redūdaret aq qlla fluctis
axis i rendia tparet. ppta q exundat
ignis et ferueat et aqua exundauit m
tris ne eas surgētis solis et stellarū
micantū ardor exuret et terra terri ex
ordia i solit⁹ vapor tēdet et vr q⁹ q ꝗ
q aq sit ibi aqua em no ē extinctā
ꝗ humidū et frigidū ¶ Ad hc quida dicū
unt q aqua mitas hꝰ ppetates et qlī
tates dicūt em q ē cōtinuatiua et qlī
tiuatiua et p has duas ppetates est

in celo q continuu et conglutinatiu e et soli
dissimu ut de Job xxxvij. qsi ex ere fusa sit
et hor no dicit aquas ee in celo totu celu
et ptes celi conglutinates ꝗ si hoc e vm tuc
no debuit dice aqs ee sr celu et in celo de
fusas ¶ Ad hr aq no continuat nec conglu
nat n phindu ut dr at p phindu em male
tinabilis e po timo et ꝗ fluit ad sictu
ad q tinat et ona pte sicci fiat fluie ta
lia et sic gtinuati pua cu alia p mixtio
ne sic em oia gnabilia et corcip. coti
nua fiunt ut solidtate in talibz corpibz fa
ciat sictu continuacoem aut hindu sicut
dr auicena in ca. q po. ifme et metheo. tra
tra pura lapis no fit qa continuacoez no
facit ꝗ commiscoem ¶ Cont hoc vr ee q
ꝗ h na celi commixta e ex elemetis q est
cotra phiam oio et cotra detinuata in
de suba orbis sic em celu eet corrupti le
et gnabile sic a mixta ex qtis et rei
pet ipssiones pegnas sic alta altabilia
q oia ee in possibilia in phia pbata sunt
¶ Soluto sic in disputacoe pendit sic n
certu quordit tradit de aquis q sunt sup
firmametu n hoc solu q ppt septe auct
tissime suponedu fuit q aq ibi sunt in q
aut qlitate ut ꝗtate ut na ulls eorum
certe tradit nobis. ti pbabilis vr id q
mgr dixit sup dist. xij. ca. rnt sup e. v
sic dr ta elta p mixtoe cofusa circuq
suspesa eo usq in altu porrigebat q usq
ad sumitas corpee ne p tingit et sic
qbzda vr ultra locu firmameti extede
bat illa moles q in fiori pte spissior
atq grossior erat in supiori vo tacior
et lenior atq subtilior existebat de qua
tacitori suba putat quida aqs q supra
firmametu ee dicit ¶ Haut opinione
nos sequtes dicim aqs ee sup firmame
tu ctissime ppt celu cstallinu fu aqum
q sa ibi dicit ee et dicim q ma suba lis
hm celi e tacior et nobilior ps he ma
dispo aut macalis ad form e tone tul
dispo ee sup firmametu taqua ad locu
ppt e vniformis pspicuitas protu sit
aqua protu pspicua e et sit cristallina
fot aut p qua ad locu sup fimametu
detinat a disponete deo e vniformis
situositas q hac em nobilis e firmamto
et pordinate ne sup ipm debet collocari
et forte h e qqo in apoc. xxi. disposi
coem celestiu de corbes dr et ondit m
angelus flume aq vive splendidu tanq
cristallu et hec opio vr etia fuisse aug.
q i li. cotra manichen de aquis q sunt su
pra celu sit dr qm matia illa dicebatur
hoie aq appellata credo firmameto celi
matia corle visibilu fuisse discreta. cu
em sit celu corpus pulchrimu qb in
visibilis creata excedit etia pulcitudi
celi et ro fortasse sr celu dicit ee aq i vi
sibiles q a paucis intelligunt sup celum
i qm no locors sedibz ꝗ dignitate natue
supare etia celu hac ig tone puto a
quas ee sup firmametu tone celi cri
stallini ¶ Ad primu q dd. q aug. ibi loq
ꝗ ꝗtates ignobiles de aqua qui sunt fri
giditas et fluxibilitas ꝗ has em dis
ponit ut sup tra fluat ꝗ nonegut qi
ꝗ ꝗtates nobiles q sunt limpiditas pspi
cuitas situositas disponat ad h q sunt
sup firmametu ¶ Ad a dd q illa rusio
nilla e et bu pbat i obiectio ¶ Ad a dd
q h pcedit et pbat rusione ¶ Ad a
dd q h pcedit qa ita credendu e illo
mo quo dcu e ¶ Ad q dd q b Rabanus
no cosidat n queda mim celorp ꝗ hat nq
quem q e ee datua luis ut receptua
ab utriuq et io no tangit ome celu et de
hor detinabit mfica i gone de mio celorp
¶ Ad a dd q Basilius loq cotra opione
platonis et stoicorum q dicunt celu ee ig
neu et q no posset ee qi extata flag com
flagroe ignis sic e totu celu no mte p
tes decadet ignee ex quibz imubibz fiunt
fulgura et chorusciones et imsteribus
tre eherme et multoru et dicunt q
cotra hoc dispsuit deus aqs sup fir
mametu ad refrigeriu hiu i cendij ma
gis intelligetes h effine qua mlic qa
sit i celo i qbzda signis e vis i cesima et co
bustiua ita i eode celo e i alis signis vis
refrigativa et humectiua ppt qs effectus
aqdiu ee sup firmametu sic patet i q
udio mgri v dilinii ignis describit
p fabula de phetonte et sepulchru phe
tontis et ex tunctio i cerdalo q e mt sig
celestia de septus et ppt h. xij. signa celi
i mr triplicitates diuidit ita q ta sit
ignea aries s. leo et sagittarius tra trea
thauri s. vgo et capricornus ta aqa cancer
s. scorpius et pisces ta aerea s. gemini li
bra et aquarius qa has duas planete ani

pmit i istis sicis et ꝑ has alt'ant et i mu
tat i flora ¶ Ad aliud dd' q dcm bede ng
vitiar' n pessim ut ia dcmus ¶ Ad a dd'
q hoc cōcedendū e sic i ducit et bn pba
t q locus vaporū no e sup firmamētū
pt q eta quda dxmt q firmamētū
sup q dnt ee aque no e celū stellatū ꝑ
celū a cerū rōne medij mēstica i quo e cō
visio vaporū ꝑ hac exponem nos nō app ba
nig ga sa qcordit dicit q firmamētū e
celū stellatū pt hoc q moyses gen. c. d
ferit deus solem et luna et stellas et po
sunt eas i firmamēto celi ¶ Ad a dd' q
beda dt sup fing tu ee celū glaciali soli
ditate pt saltudinē glaciei ad celū cri
stallinū e em glacies vdq limus suscep
tiua sic celū aqū vdq solidū sic cristallo
pt qua silitudinē erta dr aqū et cristallinū
assas ¶ Ad a dd' q si beda dicet ꝑ ditate
ne ags glaciali solidtate ee sup fima
mētū tūc bona ert obiectio ꝑ ha log psilu
tudinē pt hoc nihil facit cōtra eū ¶ Ad a
dd q aqua ibi sunt p ppter m p et p dispo
ne posita e sup firmamētū ꝑ q a no dis
po ut ibi sit n p ppetates aq q sunt p spi
tū et luminū vdq io no nocat n noceaq
et no nocat nocē ignis et tra ut aeris
hz em ignis luminis sit tū pt lenitate et
caliditate dissipat foris et no cōtinet eas
et sp dispomit ad figuram tra no circularis
aer aut licet suscipiat no cōtinet aqua
aut et suscipit et cōtinet pt q eta na
ctu qui e lumē animalis ex aq cōstituit
ut dt aer et ad figuram obiculare formit
¶ Ad dcm ambo dd' q ambo no intellexit
q puden dina ags mlit humidus et fri
gidus i celo cōstituit ad extinctionē ar
doris n ꝑ tam efficace ee et effan sic pau
lo an dcm e ¶ Ad a dd' q illa tnsio nr
valet et bn i pbata e ¶ Ad a dd' q i p
cedit et bn i pbat positionem illorū ¶ Ad
id q qtra ob dd' q ho de ntitate predit
et bn i pbat dictū illorū et q quda
dicit q i maiori mūdo debet ee sic in
minori hoc e i hoie i hoie aut fons calo
ris et corde e a quo oritur sp frigidū
aut et humidū i cerebro i summo hois
pitre et ita i maiori mūdo cū fons ca
loris et vite sit i sole puderia dina de
buit disponere ut supra sole ert frigidū
humidū ut exemplar tudet suo exepla
to n valet puderia em dina cōtepar

vnūqd'q i mēbris et ptibz et posicione
mēbrorū put optie pt exte suas opacōes
et io i hoie i cerebro i quo sunt bruteē anā
les et opacōes posunt frigidū humidū ut
frigidū cōstinget ne turbidi vapores et
fumi elenari possent ad organa animalia
vtutū. et turbidos gliaret sp ex quibz
cōfundent opacōes animales i mūdo aut
sublimi n talū e ꝑ plena lux et limpi
da q turbari no pt et io tali mūdi sub li
me no indigebat restricō et q phi egip
ci dixerunt ad stellas ascēdē va
pores et ex his generari et retrogradas fi
fabulosū et penit falsū e Sed celū cristal
linū sit mobile ut i mobile qo xvii
Ad qd q vtrū celū cristallinū sit mo
bile ut i mobile et q de motu circula
ri et no de alio vr aut q no moueat
circulariter dr em ee aqū ut cristallinū
dt em ar i mo de celo et mūdo q omne
corpi debet mot ꝑ natura et q a simpli
cū ne no sunt n tres i gne. na gnis sim
pt q monet ad medū ro motu sursum
et na ems q e leue i alio et gne i alio q
i q hzda ascendit ro motu sic aq in tra
ascendit i aere aut et igne descendit
et io plus gnis e qua lenis et aer i ig
ne descendit i aq aut et tra ascendit et
io plus gnis e qua lenis et aer i igne pt
lenis e qua gnis Extra aut istas tres
naturas no e na simplicis n celi q dr
ee quita cen ab ar et pypatheticis et
h monet circa medū circulariter solū
cū q celū aqū sit de na aq vr q debet
hre motū nalem aq. ille aut e plus gnis
quā lenis et tra no q monet circu
lariter et hoc magis trahit ab lumbo q in
p examon sic dt nihil agit q pt celi
assenda petuitate quū corpus etheū
i trxducē dū putauit cū eq videat dissi
mile celis admicta mēbris portione la
de vniusitati i ducet et sic vr q i toto
celo nlls sit mot circularis ꝑ tres tm
¶ Ad hc vr q illo motu monet celū
em aqum altius e celo stellato q no
bili dt aut ar in de ce et mū. q ala
celū nobili ptcipat boitate primi mo
toris quā id q e sub ipo et affigit rōem
qq i mediati e p motori ut vicini cū
celū stellatū ptcipet boitate primi
motoris p motū et celū aqum no pos
sit nobilius ptcipare n ptcipet sme

motu vt q celu aqu ĩmobile sit et nullo pro-
tu moueat ¶ Ad hc dico vniforme ut dr ar
ĩ ij° de ce et mu nullo mo mouet qa no e
vn ĩtapiat motq et p qd requiret celu aqu
ut ia hitu e ĩ p̃cedti articlo quis totu
vniforme e q dico ĩmobile ¶ Si forte aliqs
dicat q celu aqu no e p̃ fi firmametu q
celu stellatu dr sit qmit dicut astrorũ
piti ptolomeus et alphragan. cotra hoc
obiciit dnenalpetrus ĩ astrologia sua sit
pomit eũ p pm q ab vno motore simpli-
ti ĩmmediate qmuto sibi mobili no pt
ee n motus vnus ĩ celo stellato p obstiacias
ĩstrumetorũ et cõsideratoes inueniunt ma-
tus tres s. diurnus q e sup polos circuli eq-
nocialis et sup palellos eqnociali eq-
distantes et motus stellarũ et augũ q
mouet ĩ cetu amis gradu vno sup polos
circuli signorũ et sup circulos palellos
circulo signorũ q vocat motus ĩ circulo
declini et cõplet ĩ xxxvj milibz amis
ut dr ar ĩ li° de caus ꝓpetatu eltorũ et
pbat ptolomeus ĩ almagesti p obsetua-
tias ĩstrumetorũ ¶ Cuius motus e q e sr
circulus capitis arietis et libre cui dy
amet p vnus gradus ascedit ĩ aqlonem
et p totide descendit ĩ mercdie sit pbat
thebit ben corat ĩ li° q dr de tabula motus
octaui si q tres motus sint celi stellati
no pt ee celu stellatũ ĩ mediatũ p̃mo
motori simplici q q e ĩ mediatũ p̃mo
motori simplici e sup celu stellatũ sup
h° aut no e n celu trinitatis q no e corp
ner moueat et celu empyreu q vniforme e
et ĩ mobile illm hms motore eo q cõte
placdi et quieti deputatu e cũ sit lor
angelorũ et btorũ et celu aqu q oz ee con
iuctu p° motori et optet q heat vnu
motu simplice et vniforme quo p̃ticipet
bonitate p̃mi motoris q vnus simplex e
et vniformis ¶ Soluto dd q celu q fa
vocat aqu ill crystallinũ et phi vocat
vniforme ĩ lume cui hume tate simplici ees
sit q visibz homi no subiicit sit dr ami
ij° li° cap. vj. eorq sint motus sua facietes
dogmata e celu nouũ et e sup vn celos
septe planetarũ et sr celu vnus q dr ce
lu stellatũ s firmametu et e id de q dr
ar. ĩ ij° de ce et mu q ex celu n e n
lotus n tempus p vita bta q e extra ipm
no sit ĩ loco nc ĩ tpe p sit ĩ obiecto exp
eũ id e celu empyreu ĩ quo obiicit se db
btis ad contemplandũ et fruendũ ĩ me-

diate de quo dr go. xvj° ĩ domo patris mei
masiones multe sunt ubi sunt eum distinctõ
nes ordinũ angelorũ et omniũ btorũ p̃ me-
ritorũ diffitas et sub illo ĩmediate e
celu aqum q ordinatu e ad gratiam
et corruptoem ĩferiorũ et io nate e moui
motu velotissimo et vniformi et simpli
ci qa sit dr dnenalpetrus vni usalit
et regulariter vni e q omis motoris bti
forcior e ĩ ĩmediato mobili qua ĩ mobi
li q coniugit ei p medium ¶ Ad p̃mu q
dd q illud argtu p̃cedit si celu aqum
diret aqum ppt nam aq fluxilis dor
su hor aut no e vni fi dr aqum qua
materialit e de pte pueriori m pt sub dispo
ne p̃spicuitatis et figrã circulari et
dr cristallinũ ppt soliditate et ĩ corrup
tibilite cristalli cui e sile et qa vnus sale
vbicq e lucis susceptiuũ ¶ Ad a dd q
celu aqum moueat vno motu simplici et
vniformi et sic nobili p̃ticipat bonitate
p̃mi qua celu stellatu q p̃ticipat eade
bonitate tribz motibz ut pbatu e vnde
hr fuit fla q no posset nobili p̃ticipare
n p ĩmobilitate ¶ Ad a dd q celu stel
latu no e mobile p̃m nec ĩ mediatũ ad
p̃mu motorẽ nec phi dicut ipm p̃mu
n mle ea q sensu p̃ceptuit q sunt vnus s.
septe planetarũ et celu stellatu et qn
dr vniforme no dr vniforme h ĩ qm fer lucis
qa s. boz luminosu e fi no e ita vniforme
qll ĩ vna pte magis sit dispositu ad
motu motoris qua ĩ alia et sic hr dos
tu a quo incipit motus motoris et
sinistru p qd fit cegnitio eius de. et h
sunt distincta ĩ ipa virtute no figurata
ut dr ar ĩ ij° de ce et mu Qr q nitis ce
ponat ee celu crystallinũ sũ aqum qd p̃mu
Circo q qua nititate ponat ee celu
crystallinũ sũ aqu vr aut q nulla
spere eum septe planetarũ cũ spa stella
tu fixarũ p dlasitate motuũ suorũ
sufficiet causat ut dr ptolomeus et ge
hi idem et corruptoez et mag et pua
actucia mũdi. q vr q nulla sit nititas
celi aqi sũ crystallinũ ¶ Ad hc q quida
dicut q ain nitifor e vniforme fi ozdinẽ
ne et q ppt hoc ponit celu crystallinũ
q vniforme ee dr n ee vr qa celu cri
stallinũ nt ia hitu e no dico vniforme
e fi celu empyreu ponit eũ vniforme

motu non pt q̃ a eade cone qua tangit
motus eius ab vna pte tangit ab alia
et sic mutua tange posset ¶ Ad hr multi
difformitates sunt i celo e enim ibi dextrum
et sinistrum et e ibi ante et retro sicut est
ibi sursum deorsum p eleuacoem et depssio
ne i auge vel opposito augis planetarum
et i ascesu vel descesu circulo defente
s q vtus vnus planete prualet sup btu
te altius et s q vnus ascendit i epiciclo
et alt descedit et vnus durat et alter
stat vel retrocedit s q dr albumasar q
si sol ascedit sr mercurii et luna et ad
uurat a marte fiat longitudinis sen
tatis et siccitatis si eq fuit sigfica
bit humiditate et pluuias longas mag
g omis iste diusitates sunt i celo aqueo
si sunt. tut i ipo sunt multi motus sed non
vnus tm et vniformis q paulo amplbatu
e si no sunt tut no sufficiet ca e cosen
uacois i sororum et sic ng debet poni
ter celos ¶ Solutio dd. q q diuersi
mutatate ponit celum cristallinum q cu
p a e expte motus qa sic paulo am bitu
e ab vno motore simplici puro no pt
ee n vnus motus. multi aut sunt motus
i celo stellato et id no pt ee mobile
pmum nulls ho i celo empyreo et io nec
id e mobile pmum multi ho i celo empy
reo. et difformes valde i speciis plane
tarum ppt q nulla sperarum planetarum pt
ee mobile pmum vel vel vna sm no cople
tu i ordine mouentum et motorum ad o pt
pone vnum vniforme celum sup celum stel
latum q vno motu simplici moueat
a motore p et h e mutatis p a ppt qua
ponit celum cristallinum Secda e q cu
sit corpus vnum circulare q pticipat
bonitate pmi motoris sme motu ut
celum empyreum et cu sint alia q ptici
pat eande bonitate p motus multos
ad sufficiencia motorum et mobilium. oz
q medium sit mk her extrema. et h e
q pticipat bonitate pmi p motum v
num. alter enim eet i sufficies mis mo
uentum et motorum i principiis ne et h
e celum aquum sm cristallinum Tcia sunt
ex dis platonis i thym. q dr q cator
celi reflexit i duos circulos a planes
s. et planes et altum illorum s. planes dimi
sit i vn circulos sic i phitis dum est.

tum q duo sunt motus i gne de pfecione
pm nd e q vtq heat mobile ppm et cu
i celo stellato inueniant multi motus q st
planes ut i phitis dcm e id no pt esse
mobile ppm illi motus q dr aplanes oz
q de uitate ut illi motui mobile ppm
ponat an celum stellatum sic et ipe motus
simplicior et por e s natura qua ipe
motus planes e enim motus aplanes sup
polos mundi et sup ctos circulos eqdi
stantes equnotiali ad tropicum estualem
et ad tropicum hyemale planes aut mo
tus e sup polos circuli equnotialis q dr
circulus declinis et sup circulos decli
nes eqdistantes equnotiali ad vtraq p
te et mobile illi motui ppm oz q fit vni
forme q nos dicimus celum cristallinum su
aqum a quo i omnibus i floribus celis e mg
tus diuersus q motus aplanes vocat qa ac
dat regulam i pm q mecha e q qtq e i plu
ribus p totem vna. e i vno p. q e ca omnium a
liorum hac tone vtit dr i pl. pe phie v
gitt numm motorum et mobilium et ista q dca
sunt de motu planes et aplanes i ducit
ab endoxo Arta mutatis e expte finis
cu enim sit i floribus fuga et difformitas
quacois et altacois et aliorum motuum
i fluencia vtutes ad h sunt orbes et celi
difformes et i ptibus et i motu e aut in
floribus ecia vniformitas i ee specifico
et qms. oz q q aliq ponat celum q sit
vniformis et i fluat vtute ad cosuacoem
i spe et que. et hoc oz ee vniformis et i ptibus
et i motu et hoc no pt ee n q nos voca
mus celum cristallinum su aqum qa nullus a
e vniformis post empyreum ¶ Ad pmum q
obiectum dd. q oia illa acuicia et magna
et pua valde sunt difformia et i altacoe
cosistencia et io sufficiet ab orbibus sine
celis difformibus iuuat et io nce e po
ne celum vniformis ppt cosuacoem i spe
et que vniforme ¶ Ad a dd q autem
~~uniforme~~ multiforme e vniforme s or
dine ne et io dr Paul. ii. li. ca. vi. q
phi egipcij et caldei pmum mobile dixe
runt ee vniformis ea q sunt moysi sua facta
etes dogmata et e vniformis i ptibus q
ab vniformitate luminositatis et psplcen
tatis s no pt ee vniformis i vtute qu sunt
i eo pma motus circularis vniformis et re
gularis q sunt dextrum et sinistrum sicut
am pbatum e ¶ Ad a dd q nulla diusitas

e i eo ñ dextere et sinistere et pri^a aliorꝫ mo
tuu no fuit i eo sit nec motꝰ ꝗ illa fuit in
circulo declinii qui e i celo stellato. e tu suf
ficies pri^m conservatoris i ee specifico et
ee gnis ut dicu e De firmamento ca cosi
derande cone eius q dr dist. Sanctus
xmus. Dixit qꝫ deus fiat firmamentu
De firmamento qr de quo mgr ca considat
Galz cur ne sit ¶ Cur fige ¶ Et verum stet
ut moueat ¶ Circa primu considant duo Gi
licet q dicat firmamentu ¶ Et de qua ma
sit Quid dicat firmamentum qo xv.
Ad primu predic fit dr beda sr gen et
i ducit ibide a mgro q cu dr fiat fir
mamentu i medio aqrum illi celi desci
bit creato i quo fixa sunt sydera et hoc vr
ffny. sydera enim no sunt fixa ñ i vni sphera
et i gen. s. dr q deus fecit duo magna
luminaria sole et luna et stellas et posuit
eas i firmamento celi. constat autem q sole et
luna no posuit i vni sphera i qua sunt stel
le multe ꝗ in superioribz celis sole i suo celo
et luna i suo celo. q firmamentu no dr tm
celu stellatu ꝗ etia i floribz celi septe pla
netarum ¶ Ad hc ibide sic dr. Dixit aut de
fiat luminaria i firmamento celi et diuidant
die ac nocte et ex hoc colligit ide q lumi
naria no sunt fixa i celo stellato tm ꝗ i celis
i floribz. q celi i floribz dicu firmamentu et no
tm spa vni i qua sunt stelle ꝗ dicunt q fir
mamentu dr ibi no tm sperum octaui ꝗ et
vni i floribz tm vr q omis octo spere sile
ornatu deberet accipere. q sit i spera vni
sunt multe stelle ita i qualibz i floribz debe
ret ee multe ꝗ nos videmꝰ q i qlibz i floribz
no est vna et q ee sit hoc ¶ Ad hc si octo
sunt spe sic vsus attestat et qm t dicit
tur q vtrum vna sit sup alia ita q contin
gat se ab i flori q e lune usq ad vni. q
stellarum fixarum ut sit vnum continuum cor
pus i q omis vni spere moueant si sunt v
nu continuum sic vt lia dicit q simgl tarter
loq fiat luminaria i firmamento tum sequ qndo
spe mouet i illo vno continuo q ipm fir
mamentu sandat multis diuisionibz et sit
dr phys i li^o de suba orbis q sandit et
diuidit corruptibile et dr ar. i p^o de ce
et mu. Omne corruptibile corrumpit cpe
determinato. sequ q spe iste corrumpit cpe
determinato q ffny e et contra oem phiam
si dr q hoc no e i conueniens eo q dr j. pe
v^o. celi q nunc sunt et terra adeuidita sunt
reseruati eo q i die iudicij celi magno
igne soluet ut dr petrus et iob xmus.
donec atteratur celum no resurget et apoc.
xxi. vidi celum nouum et terram nouam et ysa
ias vlti^o dr ecce ego creo celos et terram
nouam et no erunt i memoria prora net ascē
dent sup cor ꝗ letabimini i hiis q ego creo
hoc erit concta omis scos glosatores septu
ras illas qui dicunt q celum no mutabit
i suba ꝗ i forma motꝰ quia mut ꝗ ad
generacoem et corrupcoem ista aut ob
iecto concludit q i suba mutat et cor
rumpit ¶ Si aut dr q celi isti contingunt
se et distincti sunt ab inuicem tunc sequitur
i conueniens q concludit mescallach i li^o
de spa mota sit cu eleuacoes sparum
i equalis sint altitudis et i equalis
motꝰ si i flor mouet a suma altitudine
superioris aut optet q remaneat vacuum
spacium inter superiorem et inferiorem et hoc e i con
ueniens qa vacuum i natura no e aut optet
q aliud corpus ponat ee i medio spar
i plens vacuum illud q sit i spissabile et
i rarefactibile et p consequens alterabile et
corruptibile et hoc e etia i conueniens qa
hoc no posset ee si locꝰ sparum celestium et
cu locus sit saluatum locati ut dr arist.
i mu phi^o erit locus locati i corrump.
locati erit magis corruptibile et sic
sequet q octo spe essent corrump^les ꝗ sbz
qua mag dixit ab ii^o scos ii^o phys ¶ So
lucio dd q firma^tu dr duobz modis. s. af
firmate ne i corruptibilis ꝗ natura eo q
tota na sua alienata e a digis et abat
cone et passione gencorꝫ ppt q etia ut
dr phys i j. de ce et mu. no recipit i passi
ones peregrinas et sic totum corpus q dr v
rencia a luna sup dr firmamentu et com
prehendit i se celis septe s. planetarꝫ et
celo stellarum fixarum et celo cristallino
et celo empyreo dr etia firmamentu a
finitate standi et distinguendi inter aqas
superiores et i flores ut dicu e et sic solu
celu i quo fixa sunt sydera dr firma^tu vtꝫ
istorꝫ modorꝫ dr i pe vbo dicu celi firmati
sunt et spu oris eius omis vtꝫ corp. solat
et luna et alij planete sunt i firma^tu p^o mo
do et p^o pr solucio ad duo p^a ¶ Ad a dd
q spe i flores ꝗ eorum sapiente diue distinc
te sunt et sic q ab i floribz minus elon
gata fuit spa superior et sic sunt spere

flores ut ppt vicinitate forcius mouet
ant i flora ppt q eaa stelle i eis posite
foriores sunt virtutu quarp tradis imiti
t virtu spe stellate ut i illis vbertes p
pas exercant in floribz ppt q eaa sapi
entes astorp dicunt q vltra omes sua for
cius mouet qa ppinqor e et ppt hoc eaa
qe vij firmamenta celi cui sacrificabat vo
latre et fracebat faconas su placentas
qa ut p dispone dina supior spa sit signm
no sit ca hr mole ad omnu figuras et di
stinctas foris et io optuit q acipet stellas
multas et i diuisis figuris positus et quia
flores multiplicitates illarum figurp et
virtutes habent admare ad vnu sic
ut sic figuratu ut specificatu io diuersz earu
no acepit nisi vnu ppt q dr ptolomeus i qua
dripartito et albumasar i introductorio suo
q species stellarum fixarp ex virtute spa
hr mole tra ppt multas figuras gra
bilium et corruptibiliu q sunt mtra species
vo satiu ppt frigidu et siccu q diuat tea
qrp vtq facit poetica retetiua hr i omu
gnabili et corruptibili mole ad consiste
ca et retentione spei et fige Spa v° idoneus
ppt caliduu et humidu q diuat tea sic i signo
ex ordine sap dine oia disponetis hr mo
le caliduu et humidu q sunt pua gnationis
i omu complexionato Spa v° martis ppt
caliduu et siccu q e i ea sic i signo hr mo
le ad caliduu vstiuu q e corruptiu superflu
orp i pedetu gnationem Spa vo solis ppter
lumen vnificu q e in ea accedes hr mole
ad gnationem et recedens ad corruptionem
Spa v° veneris ppt frigidu et humidu tpate
q e i ea sic i signo hr mole humidu fluxi
bile et maxe aereu i diuisas figas et foris
hoc em neciu e ppt spe discrentes i gna
tis i floribz ad diuisas operationes virtutes
pos. aduenientes qa sic dicit galienus et ca
mena. Spt e vehiculu virtutis. Spa lune
qa i prima e mouet humidu elementale ag
ium ad h' q moueat ad mixtione gnabi
lium et continuationem trenorp et sic q libz
floresp mouet et io vna fortitu stella ap
nidem dina et ad id vnu adunat virtutes
omu supiorp qa regulant veru e i omu
na q sic supiora virtutibz suis i format
i floru ita i flora restingit ad vnu et de
termiat floresp Ad ad 88' q nichil verius
ppt dici i hac gone quam id q q diuoue ptu
q spe celestes no se commiscuit fz vna mlcu

q altat sc alia et i medio earp e corpus
spuale sic aer i quo omes monet et h' est
et spissu et tactu e fz no tactitate et i spis
sacde vmus tomes cu i spissacde et tactitate
elorp. q illa q e i elementis actde et passio
ne pmarp qlitatu efficit et io no conuenit
ni corpi tu mutabili et corruptibili illa vo
q e i corpe celesti cosistit i solo situ et po
sicde ptu. s. ypinqus et Eustacius sic ex
posse videmus ut dr aulcen q corpus solis
magis calcatu et copssu e i suba et lune
qua alia ps orbis et io spe p ipsu mote no
diuidit ipm dione corrupcois fz diuisicde
situs et positorp. et io illam i ducit corrup
tionem et q obr de aucte petri dipoc. et ysa.
tenedu e sic sca glosat q celu no tu mubi
i suba fz i ysu officij q hr mu ut s. moueat
ad gnationem et corruptionem et moueat
fz situ tu em oibus assuptis stabit celu
et hesaet amotu que mu hr Qr de qua
materia sit firmamentum 90

Et cudo q tone eius q dr magr distin
cde vmu. ca. j° Ecce onsu e hys vbis
q celu sit id i quo sta sunt sydera et de qua
ma sit. qa de aquis et paulo post i sequ
ti ca. Secunda celu dicit ee igne de quo
igne sydera et luminaria ee coniectat. Tone ei
hmo optet qre de na nilli cotu celestiu
videt em ee aqa. si em ad dr ee sup ce
los tone pitatis ne qu ad sbam me et tone
p spiritualis qu ad dispositionem materie
et tone lunis susceptibilis qu ad foem tu
oia sydera stora et celi habent h' ta oia vi
dr ee ex aqis et hoc expsse dr magr ex
vbis bede sic Ecce onsu e hys vbis q celu
firmu sit. s. id i quo fixa sunt sydera. i. q exce
dit aere. s. de qua ma qa de aqis et eqles
sunt aq q sunt sup id celu qa ut glacies so
lidi te Qz cotra hoc ee vr q fz hoc celu
vr ee vmu ex el'tis pbat em dr i j° de
gnacde et corruptcde q cobinacde pmarp
qlitatu quoties posite e fiunt elementa et
dicia quide actu sup i eode no pnt ut ca
liduu et frigidu humidu et siccu fz frigidu
et humidu conuncta costituunt aqua. frigi
du et siccu conuncta tra. caliduu et humidu
aere. caliduu et siccu igne. cu q glacia
le humidu frigidu sit. et humidu et celi sunt
ex illo. videt ee ex aqeelto q i au hitis
i pbatu e Qr Altius q de segnti opione q
i diuat magr n° simarp dist. xiij i illo cap°
cuda aute celu q excedit aeris spacia
ignea ne dicit. et ad h' quide i ps hitas

adducte sint auctes Basilij et ambr. i. qd
amon quorp vdq dr q celu totat igneis
stellis et q aq sr celos sint ad refrigerandu
i tendij, ne trena sacra exurat q ex motu
celi quati hnt et ex lume stellarū vnr at
et pm ide sensisse dr em ar. i ij. de cc et m
Stelle qn exarduit et ignit ex motu
ignit aer qui e circuitu earū ntio et no
ignium stelle iste n qa ipe i cedut i aere
et aer qn monet ex motu stellarū fit ign
h eade nā e stelle et circuli i qua stella fixa
e ut ibid dr ar dr em sic antiq dixnt q
stelle sint igne et no dixnt h n qa ipi corp
supi dixnt ee igneū et dixnt q nātē
qd vniqdq superiorp corpm sit ex nā corpis
i quo e situ ut sexu. q vr q si stella e ignea
q eciā circulo defens sit igneus ¶ Contra
vniqdq simplicū corpū ut dr ar. sim
plice et spu h motu celi nullus elementi
h motu h spm arcuatū s. cū qlibz elem
heat motu rectu q celu de nullus elti e nā
nec aq nec ignis nec terra nec aeris ¶ Ad h
phs i li. de subā orbis dr q celu nec gue
nec lene e nec calidu nec frigidu nec hu
du nec sicciu. ome eltm et elementatū
i aliqua statu qlitatū q celu nec e ele
mentū nec eltatū e ¶ Ad h si stelle cent ig
nee costat q cent i consue oms et alia
bites a suo gro hor aut mchil cōtingit
vna em no i cedit alia nec altat ab a
q no sint ignee
Contra hoc vltius q vtru celu sit simplex
ut cōpositu et vr q simplex hoc em de les
expsse dr i li. de cc et mu. ¶ Ad h ome co
positu resolubile e i cōpōnēcia celu in re
solui pt q heat aū se i nata corpm q celu
no e cōpositu h simplex ¶ Contra Rabimo
i li. suas neutrorp ca. de vno deo dr q ipo
sicū pse nota e q ome corpus e cōpositu
celu e corpus q cōpositu ¶ Ad h i li. de
subā orbis dr phs sic ome q monet e corp
et cōpositu celu monet q e corp cōposi
tu ¶ Ad h ar i p. de cc et mu. cū dicit
hoc celu dicit forma i hac ma. qtq h forz
i hac ma cōpositu e hoc celu h forma
i hac ma q hoc celu e cōpositu ¶ Ad h
p tolome i almagesti et albumasar i
introducto. diuidit stellas et dicit q sda
ee gues ut satū iouē et martē et dicit
q sda ee lenes ut luna mercurii et ve
neri. q iussias ut eas q sunt i celo stellato
ome gue ut lene cōpositu e ex grisis
et elementis. q stelle ille cōposite sunt
ex grisis et elementis et qlibz stella est
eusde ne cū celo i quo e ut ia dictu est
q celu cōpositu e ex grisis et elementis
¶ Ad h ar a tcobius sit i capit phiam
sua mundus q constat ex ms elementis
isteq totis. q n e i mundo q no sit elem
ut elementatū celi e i mundo sensibili ut
dr plato q ut e elementū ut elementatū
et cōpositu ¶ Policto dd sit i phitis dom
e q celu no e de nā aq fluxibis deorsu
ut dr aug h e ex aqua q ppr naturam
puritatis i suba et pspicuitatis i dispo
ne materiali et luositatis i pfidu sicu p
dstmacdem tusmit sc celos ut fiat mde
celestia sic i phitis dom e et illa aqua
nullus e elementū nec i ea sunt humidu et
frigidu cōmixta i cōplexione elti sed
cōfusa sit et oms alie qlitates. ma em
illa no e determinata ad forma celi n pu
ritate sube et pspicuitate et luositate
¶ Ad id q vltius q dd q celu no e igne:
n lz hoc dixnt plato et democr. Ad
auctes aut Basilij et ambr. sup tusue
i gone de celo ago ¶ Ad oms auctes dd q
phs no log ibi de stellis fixis ut planetis
h log ibi de stellis q vulgo dnt stelle sic
sunt cometes et illa q dnt a sup su stel
le cadentes vapor em ex qua illa generant
ut pbat ar. i iij. metho motu ascensois
ignit et i flamat et sic ignit tnsles q
aere ignit aere et illuminat ipm sic cora
fit de vapore ex quo gnant chorusca
nes et thomitarū. ille aut stelle ut dicit
dam. li. ij. ca. vj. no sunt i celo nec mone
t i celo h i aere ppe q dr q no hp oriunt
h tpe mortis regū et dr albumasar
i li. de coniunctibz et accidentibz magnis q
signt i fortuna et fames et mortali
et strages hom qa signt dnt martis
i elementis i floribz ¶ Sicia q i gru obi
unt pcedunt ¶ Ad id id q vltius q dd
q celu e corpus cōpositu ex ptibz cōti
nuis h no ex cōtiguis ¶ Ad dcm phi dd
q ipe i telligit celu ee simplex qa nde
ex grisis sui eltis ¶ Ad a dd q duplex e
resolutio s. h rem. et h nam h rem resol
uit celu i ptes ceiles q sunt for et ma
h actu no resoluit qa vniqdq corpus ce
lestū e ex ma sua tota et ideo nc h actu
gulacois cōpo. nec h actu corrumpitur re
soluit nc vnu i a p alteracoez et mutatur.

¶ Ad id q p° i grec obi dd' q celi e cōpositi ex grisis ex ptibz eēlibz q sunt for et pma p opus eius distinctionis dine ma celi determinata e ad sua forma sic et alia que creauit deus ¶ Ad a dd' q qd dd' e q cōposicōe eēli celi cōporis ex ma et fōe et in duo hor celi dico h° i duu dum demonstratu i duu dum aut demostratu no e n p hac matiam q pm i duu dnacōis e for omusalis gnis et spei i po et sic fuit ce lu hoc celi ee ¶ Ad a dd' q gue et lene dicit duobz modis a natā s. gnis et lenis ab actu gnis et lenis sunt cōposita ex grisis ab actu gnis et lenis dicit sunt velox et tardu ex q dr ar i vi° phi° q velox di cidit tep tardu aut magtudine velox em i pmo tpe tusit mltu spacu tardu aut i magno tpe pmu spacu et h° no dicit stelle veloces et tarde et tardissime et hor no velocia et tarda no sunt cōposita ex cō trariis vni fla equocacōis e i argumento ¶ Ad vlti dd' q macbi cotq fuit platonicus et platonice secutus dixit h° et ar pypatetice destruxit hac opione nrīs ar gumētis pbas q ma celestis cors no em potest n ad v et no ad form subiale ul ac cidentale et io no subiacet quacōi n corrup cōi n alterāti ex motu ex locu tu et motu locali no subiacet n illi qui e regularis et uniformis et perpetuus ex oem cepris dura cōem dr tu ar q antiq celi dixunt esse igne et h° sic e dr pte hor qa ome corpus i flamas ul i flamatu i flamatue actia ul passua ul vtq vocauit igne et vide tes q ome corpus celeste lune i flamas et i flamatu e et io dixunt qm ee ignem et hoc no e ignis q sit elem ex ignis q lux ul lume e sic dr ar i top q tres sunt spes ignis carbo flama et lux carbo i ma terrea flama i ma vaporis aerei qa sic dr ar flama e fumus accensus lux i ma pm ta sicut q dr ee spes ignis ¶ Ar quod fuge

fo xvi

unde q ar quod fuge sit celu sic f mane cu et hoc q ee em q dr n fumus dist vmi ca celi ecia solet cum fuge sit celu ad q tendet mgr ibide sic dicens ¶ Sed sps sanctus qnis auctores mri hoc scierunt p eos dice noluit n q p dest saluti et p hoc i muit q istud no reuelauit qa no p dest saluti ¶ Conc aug dr expresse q celu e sperice fige ¶ Ad h Dam li. ii. ca. vi. Quidq ig dicunt sperice ee celu e quit dicit distare et remotu ee a tra et desup et exlatibz et desubtus desubtus

aut et ex latibz aio q ad nrm sensu qa p cōsequēcie rem vndiq supiore locu celu ht et circa i stare et aut celu sperice studare tra et circu ferre cu suo acutissimo motu sole et luna et reliquos planetas et sic tra quide existente sole dre h fl sub tra v° descendente sole h quide nocte illic v° die fl. q vr q celu sit spicu ¶ Ad h vr q sit sic semicirculq Sam ibide alij v° emi spiru i semiculu celu ee ymaginati sunt qa dnorp annuciator dauid dr cum exte dit celu sic pelle q ondit tabnaculu et dies vi. xl. p alia translone cui statuit celu sic tanta su actu ul semicirculi ut dr alia trsl et qm occidēs sol et luna et astra circum tra ab occidente i aqlone et ita rursus i oriete deuenunt h em indicat celu ee spe ricu et tangit h° q dr ctes q° orit sol et occidit et ad locu suu reuertit ibiq renascit ticat p mundie et reflectit ad aqlone sacres q° expositoribz reuelatu e q celu ul e spiru ul spa i tegra ul e sic emispe ricu ul sic spa dimidia ¶ Sed tut q qte deus dedit ei h anc figura et no angu losa ex rectis lineis cōclusa ¶ Ad h vr h° fmu ee q sit sic semicirculq et e demost cio ptholomei dr em q sit semiculus tut arcus erit sup tra et dyamet p tra ab oriete i occidete et descedat sol a mdie i occidete cu q e i pncto occidetis tut vti illo pncto ut fmemot descensionis ad q ipa descensio e i motu ee et eode pncto v tit ut pm dyamet a q e mot p dyame tru ad oriete q° vno et eode pncto vtatur ut duobz ex dr ar i mo phi q quocesq cu q mobile i motu ut duobz vtit vno q te esse accidit i medio q° sol tut desset q ipo e q° i pole e q celestia figura h e ant semi circulare et eade eo e de oriu angulosa figu mot em sol p angulosa figura ul alia stella quolibz pncto angli ncte est ut duobz vti vno s. ad que e i motu esse et a quo i cipiat mot alt et sic sp in quolibz pncto desse accidet q i possile e eo q q libet superior monet motu vnifor regulari et pretiq q mot no pt ee i ar tiulo ut pbat ar i vmo phi ¶ Boluco due rōes cōsuerunt assigna qre celo dat figu spira et sit ambe rōes cōgientes vna e q figu spira i corpibz et figu circu laris i superficiebz simpliciste sit omis figuraq circularis em vna linea cōtecta

te. spirita v. vna superficie circulo ecia et spa
mu quia pnt diuidi i alias figras. sz oib diui
sio quocuq mo fta erit i spas ut circulos
ut porciones sparu ut circulorum ita q oib
porcio diuisa et arcualis q no e i alia
figu angulosa et trilinea et ga simplicisse
e ppter hoc cogruit p. et simplicissio corpi
Plato assigt alia tocem. dicit ei q vniu e q in
mundo oia creata continet nichil aut pt co
tinere oia n q capacissima sit figura capa
cissia aut figa no e n. i superficiebz circulo et
i solidis sperica vndiq rotundi sz cupeit
cor q ola capere debuit et includere et io dam
diffinit celu n. li. ca. vi. dicit celu e coti
nencia visibiliu et i visibiliu creaturas sz ar
et pypatheticos to e ga celu p motu suu
debuit ee ca oib mot gradabiliu et corrup
et sic dicit i pm. vmi phi. p illu motu debuit ee
qi vita entibz oibz et ho no potuit ee n
regularis vniformis circularis petitus q
no potant conuenire n fige spice et io cor q
dispone diua tale motu fire debuit nulla
figa n spica cogere potuit ¶ Ad pm q dd q
magr i suis vocat auctoris canonis biblie
no expositores q h expsse no scribunt quus
David de sole dicat ex quo sequit q de tra
lem de sole dicit sz p expositorem Basilij assumo
celo egressio eius et occursus eius usq ad su
mu eius et cu hoc possit ee mot ab eode
i ide n i circulo et spa satis i quit q sperica
spica fuit et circulatica ¶ Ad a dd q aug
et Dam. expsse dicunt ee sperica ¶ Ad id q
obi de David et ps. dd q illi no dicu locut
de figa totius celi sz de figa emispij tm
q i medio altu p extentu vt stare sr orizo
tem p modu tame ut tabnacli ut pellis
extese ex hijs ia pz to et ca qre deus celo
dedit figura sperica hoc aut q pbatur
q no potuit fire figura circulare ut co
cedd e 4 angulosa ga ex ratiis pbatu est
Ar. vtru stet ut moueat celu et qo xvii.

dist. 19. Inde q. tde eius q dicit magr i eode ca.
Ar. ecia si stet an moueat celu et qo
e i tribz q tu i vno comprehendunt Gtibz si
mouet quo motore mouet Et quo motu
mouet Et qb e effectus et mot ad ei na
moti no possit ppter vna simplice rem.
omis to cordit dicunt phi. et epicuri et sto
ici et p ppa. Ro aut illa fere e q oib mot
localis nalis ut pbat ar. i vmi phi. e a
geniante ut remouete phibes et dicit i come
tor et hic e ca ga q. geniams dat desor sua
tu dat de consequtibz forma illa q fuit mot
et locus et si ad e contra locu suu sicut
lapis i sublime posit ut tetus tuc cessa
te violen tentus tes redit ad ine ppe
impetu et mouet ad locu sibi conatale
et io michil na motor mouet i loco suo
q no mouet na sz ab aliquo alio pri
mu vtus e sup natura ho aut no e n
i telligen ut ala ut pdiz et pbat ar
q i telligen artia n. em de eo q mouet
p ducit diusa p ordine artis et sapie
ordinata ad vnu n i telligen qlz motus
cudz celi et cuilibet stelle p ducit diusa
sz forma ordinata ad vnu p toem artis
et sap. q. qibz mot celestis e ab i telli
gencia mouete et ho concesserunt maxime
pypatheticis dicentes i telligencia ee acti
na et plena formis quas explicat p motu
sui circuli i inferioribz q mouet et io ga
dicit fuit mobilia dicit ordines posunt
ee i telligencias de qbz mlta dicta fuit li.
de cais ga i tu videbat q i telligen no pt
ee act alicu corps sz se mot aut semp
conuenit ei e q mouet ga demonstrauit
ar. i pm vmi phi. q mt moues et motu
no pt ee medu et si obi de iactu lapidis
p dicit vbi lapis separat a manu iacie
tis et vi ee medu mt moues et motu
pnder ar. i vmi phi. de hijs aut q sentu
tur q hoc no pt ee n i tali corp sz p mu
moues cu eo q mouet mouet ecia ad
corpus q motu i vndat sup residuu
p q dicit mot et deserit violencia et i pnl
su pmi mouetis cu eo q mouet usq in
fine mot tale aut corp no e celeste
corpus hoc em tenet figuras et io no
pt i vndare sr altu corpus sz stat i se
ipo et cu motor talis conuenit ei q sic
mouet i loco suo no possit ee i telligen
nec na omis secte philo concordit dicunt
q h motor e ala ¶ Sed contra ho e q di
cit sci quit cu Dam. vi. li. ca. vmi. sic
illus aut alatos celos ut luaria ex
istimet i alata em fuit et i sibiles qie
et si dicit sept. letet celi et exultet terra
eos q i celo sunt angelos et q i terra sunt ho
ad letitia vocat et dicit q omis q talia
dicit q celi sint alati et luaria maledi
sunt cu pre suo dya. q psuasor e fili
et he sis et tagit rem ga cu posset ala
ri n ala conali et i telleciuali sequetur q

hores essent celestes q ab surdu e qa sit
creatu rionalis eet i tra diuisa et no i duo
tim et mlta a a i quem eis seqrer ¶ Soluto
dd q illa rone q i ducta e oms secte phi
gtordie dicunt q motores celoru sunt aie
et i telligetie sic dam e ita q plato i thy.
gt q creator ai ad mundu archetipu q ipse
erat p ducet mundu p duxit vnu ad vnu pl
chru ad pulchrimu exeplar pfectu ad
pfectu. ꝗ ai pfecto i tellectus de ee no posset
et no n aie i tellectus acide posset dedit ei
aiam rionale et i tellectuale et ipam posuit
i medio ut equale i celo habret i circuitu
ad tuendu i exercendo vires ad oem pte
mundi ai tu aiali creator nec manu ut pe
des nec ales dedit qa michil erat extra
ipm ad q moui debet ut mdiget dr aut
et sui seqtes. s. auicen. et auerroys et alij
rone supius i ducta dicunt ppu motore
ee aiam et illa moui ab i telligetia q est
ordinatrix motu ad finem a creatore dispo
situ su a pa ca pma aut cam dicunt esse
i mobile mouens i oibz motibz celoru q mouet
sit desiderati mouet desiderciu. hat ei imita
ri desiderat i telligetia illuminata ab ipa fons
vniuersalibz et pticularibz quas explicat per
ordinacionem motu orbis sui i fluendo eas
aie q i mediate mouet orbe ¶ Et qa hec oia
gria sunt tradicioni patru et ecia fidei sic
pbat auctitas dam. supius i ducta id alit
dd e sic ibide dr dam. sic dicens vniuersa di
na ussione facta et firmata sunt et dina vo
luntate et cosiliu fundametu i qcussibile
hunt ipe enim dixit et facta sunt. ipe mandauit
et creata sunt preceptu posuit et no pribuit
dr enim ambu i exaemon li. s. ego q pfunda
maiestatis eius et artis excellencia no
q eo cophende no disputacionem me libra
metis cmitto atq mfis ꝗ oia i eis re
reperta exercito ptate q voluntas eius fu
dametu sit vniuersoru et infra patu itaq
illos suis relinqm cotendendi bz q mutuis
disputacoibz se cefellunt. nobis aut satis
e ad salute no disputacionem controuersia
ꝗ preceptoru vitas nec augmetacois as
tucia ꝗ fides metis ut seruiam pocius
creatori qua create q e bnedict in secla
dm nos dicim q oia hec mouent ussu et
dispone dina et q deus omn hi motore
et sic disposuit sapia ad propagacionem ge
nacois et corrupcoib vniuersoru qua diu
mit dy stat donec impleb mus electorum

ita mouet et mouet i locis suis motore
hucusq no nam nec aiam ꝗ bruto ipsi dmi
tu obedit omne q i nu e sic satis determina
tu e sup i qone de miraculis Sunt tu q dam
mri tpis dicentes q angeli sunt i telligetie
deseruientes deo i motu sparu et hi ortu
hit a babymoise m deo ꝗ hi ex impitia pue
nit qa oib q sat q lit phi i telligetias posu
erunt scit q angeli no sunt i telligetie et
ex alio et ad a creant et multiplicant in
telligetie et ex alio pri et ad a creat et
multiplicat angeli. ex deo enim i mediate
oms creant angeli et ad ministria virtutis
assistrcis et ministratis multiplicat sic
dr dam vij. ¶ Millia milium ministrabat ei et
de mi. ce milia assist ei Qi telligetie vero
ꝗ phos no i mediate creat a deo ꝗ ex lume
pe cae creat i telligen pmi ordinis. pdu
cit i telligen secdi ordinis ex lume pe cause
et pe i telligetie et pe pducit i telligetia
tcij ordis et sic deinceps usq ad decem et mul
tiplicat ad virtutes fortunas q sunt i orbib
et spa actuoru et passuoru ppt q oms sec
te phi q gtordie dicunt q totu opu natu
e opus i telligetie ¶ Ad hc tm e quedam
opio qua tangit Iuenalpetius su alpetra
gi q i astrologia sua qpf oia hec mouent ab
vno motore pmo cui vtu fortior e i mme
diato qua i mediato mobili. et io supmu
celu q e stellatu ꝗ prim mouet i xxiiij or
horis p totu celu i circuitu ꝗ orbe sacm
q mediate coniugit ei i xij horis no pna
let moue ad occidere ꝗ remanet cit p tm
spaciu q ij p xxx anos cogregatu pficiat
circulu ꝗ ordine signoru acceptu ab orie
te i occidere ¶ In spa iouis plus deficit qa
p duo media coniugit sibi i tm ut porco
nes quas delinq de i copleto circlo xij ams
cogregate circlu pficiat ꝗ ordine signoru
ab occidere i oriete et i spa martis ad hc
plus deficit qa pta quigit i tm ut por
coes collee quibz repedare vi ab occidente
fe i tribz ams pficiet circlu et i sole item
plus cade cone ita q porcoes repedacois
solis i ano pficiet circulu et i vene pl
ppt eande cem ita q repedacoes qi i xij
mesibz pficiunt circulu et sic i mauro ad
hc plus ita q repedacoes qi i xl mesibus
pficiunt circulu et i luna max e cui repe
dacoes i mese pficiunt circulu ꝗ ordine sig
noru ppt oms bn philo tes motu orbis dm
erunt ee motu sapietis qa i dnsa ppter
velocitatis monet oia supiora ppt dnsas

portiones ministorum et complexionatorum
et dispositionem eorum quasi in loco gnatonis
dicit enim idem auctor quod iste motus completur in die
in igne eo quod sol motu diurno ignem
sic non completur in aere propter densitatem utrius et in
ventis et terra planus non fiat nisi ad instantiam
portionem circuli sic dicit etc. s. in textu et in
glossa vel lustrans vniuersa per circuitum pergit
sperans horum ventorum et in circulos suos reuertitur
in aqua aut sicut facit circulum instantem motus
ille in fluxu et reflexu maris quem facit
per motum lune ad quartas circuli lune distinctas per oriens et occidens et medium celi et me
dium terre in terra autem vbi motus pennis desi
nit et in terra non monet propter locum sic spiritus
ergo homo non dicere vult caueat ne dicat motorem
primum esse deum qua virtus dei monetis nec per
ficit nec deficit quia ad immediatum sine
mediatum mobile sic et infinita ad quibus et
in mensa sic dicat motorem primum esse vtutem creatam
a deo influxam per mobili quod vtutem motuum ex
cedit in quibus mobile proportionalitur quantum
sibi ut datum est et hic vtutes filius aue est et propter hoc
aliqui a philosophis aua est dicta cui tu nec sit an
gelus nec aua nec deus dicit enim ar. in viij. phisicorum quod motor primus vtutis nec finite nec
infinite. qua si esset infinite vtutis moueret
in mur. quod esse non potest et si esset finite per quantitatem
vtutis non moueret in finito tempore et sic quia
sic dicit in principio celi et mundi vtus finita non ex
cedit se ad motum infiniti temporis et in con
cludit de tali motore sit dicens Est igitur im
passibilis et indiuisibilis non habens magnitudinem penitus. Ex aut quo motu moneat
facile est determinare Et sicut quia sit effectus
motus illius non enim potest astra hinc motu non
uniforme regulare circulare quia per nullum alium
motum sup et vndique et equalitate posset in mit
te luna sua et vtutes suas lege perpetua
quia fecit statuit deus in loco genitorum quia et terra et in eorum habent motum in circulo decli
ni accedendo et recedendo nec tempus gnatonis
equale sit quia corruptionis ut sic in geta sit
gnato ut probat ar. in ij. de gnatione et cor
ruptione Ex hoc et facile patet quod sit effectus
eius effectus enim eius est quod motus celestium ut
dicit auicena in mitte do lunam et vtutem in mundum
gnabilium et corruptibilium facium motum hac
mundum motu alterationis gnationis et corruptionis
augmenti et diminutionis in diuisas formas et figuras
et species et propagari continue vnum ex alto et
sic obiciit aliquis sic auctoris obiciit quod non mo
net propter in dignum esse gnato aut in sphera in
dignior est quia superiora et sic non monet propter
in sphera. Dicit quod est finis motus superiorum simplex
s. in alio et in se finis in alio est propagatio
gnationis et corruptionis et ille non sup est
dignior monere sic ut sepius in dignior utpo
in omnibus causis agentibus propter intentionem quod omnis
monet et agitur frequenter propter in dignius se
ut patet in fabrili et oibus aliis mechanicis
Est etiam finis in seipso et hic dignior est monere
et ille in motu superiorum est quod propter motum in tendit
se in hoc quod assimilare propter caue et in tellugentie ut
sit illa explicat formas ex se ipsa quas in fluit
creatis ita corpora superiora quia in sterum tale
mouendo materia lune et vtute et motu caue
quia in sterum tales efficiat expte m. quibus ille
forte propius magis in vehat Qr. de mno celorum
Ende rone eius quod dicit celi celorum laudate
te deum. quia deum est de mno celorum et ita quod
satis dictum est de mno quod point Tam. vi. li. ca.
vi. sic enim decet sicut celi s empyreum aqueum stel
latum saturnium iouis martis solis veneris.
aereum mercurij lune. de quibus satis ita dictum est et
dum dixe aliquid istorum totum est luminosum aliquid totum
perspicuum. aliquid stellatum multis stellis. et
alij celi septem quibus non habent nisi vna. Horum enim
omnium caue ita in phitis dicere sunt Quia quia deum est
quod dicit Deut. x. En dum dei tui celum est et ce
lum celi et terra et omnia quae in eis sunt vbi dicit tra
bam in quod quinta dicit tres esse celos salz
aer. ethereum et firmamentum non nisi septem primum aereum
et ethereum tam olimpum quartum igneum quintum firmamentum vi. aqueum vii. angelorum. et quia penes
quod finmat ista diuisio Solutio dicit quod quia trabam
ad esse celi duo exigunt. s. quod bos circulariter
aliquod corpus simplicium quod meat et quod sit perspi
cuum receptiuum lumis et datiuum et ita quia
duo elementa in flora aqua s. et terra non con
tinet aliquod simplicium corpus nec sit lumis
receptiuum nec datiuum ita quod trabamus nec est
celum elti aqueum nec celum terre quia erunt tot celi quot
modis gemmit multiplicare perspicuum continues
circulariter perspicuum aut tale aut est receptum
lumis aut datiuum et aut motum aut non motum
et aut vniforme in lune aut non vniforme Si est
datiuum lumis vniforme non motum tunc est celum em
Si aut est datum lumis vniforme motum tunc est ce
lum crystallinum sic aqueum Si vero est datum lumis no
vniforme et motum tunc est firmamentum et hi tres
celi sunt in quinta eem Recta vero gbmato esse
non potest. s. non vniforme non motum quia in aliis
probatum est quomodo non vniforme monet Si aut
est non datum sic receptum lumis aut recipit in
separabilitate aut in separabilitate. Si in separabilitate
aut sic circulum superioris superficiei quod est in for
gnexi. aut sic circulum inferioris superficiei quod

i fōr cōcami si recipit ꝑ circū superiorib sup
ficiei tūc ē ignē igm ꝑ eum ē corpus i sepa
bilit recipies lūme eo q̃ stc dr ac ē cop. qꝫ
ipa nā lux ē et sic dr aureū qꝫ ꝑ supficie
cōcorē sū superiorē vbiq̃ tangit camā celi lūe
Si aut ē ꝑ supficie maiorē q̃ ē i fōr cōcami
tūc ē id q̃ dr olimpū nō ab olimpo mōte sed
a greco olon q̃ ē totū et greco limpos q̃ ē lu
cidū cōpositū a quo ecia latīe dicat limpidū
q̃ clarū dicim. Si aut ē receptū lūs sepa
bilit tūc ē aereū aer eū ex pnta lūs illū
at et ex absēi eius de obtenebrat. Tamē ꝑ
cabanū id dim dicit i duo q̃a si accipit aer in
regione i flori tūc vocat ipe aereū ab. xm.
volucres celi q̃medetur id. Dam nf. bndicite
omēs volucres celi dno. Si aut accipit ꝑ re
gionē superiorē i flamabile eo motu ast tū
et i cultate ignis tūc cabanū vocat ethē
q̃a sic dr ac. i methē. 1. ca. antq̃ omē corp
simplex i flamas et i flamabile vocauit
ethā Cū h nō ē dcm sic ca. 16 alios dies opib
Deinde ēde eius vidit dr q̃ ēet bonū
q̃ dr mgr in smarg xm dist. cl post
h qui solet hēre hoc nō ē dcm sic i alijs alios
dies opib vidit deus q̃ ēet bonū cōne cau
q̃ de verbis quibz vsus ē i ope distinctōis
i ope creacōis nō dixit fiant celū et tra
h i pm creauit deus celū et tra i ope di
stinctōis stati dixit fiat lux et fta ē lux
et vidit deus lucē q̃ ēet bona h i distinc
tōe firmamēti dixit fiat firmamētū i me
dio aquārū et fecit deus firmamētū et non
addit vidit deus firmamētū q̃ ēet bonū
Ad q̃ tridet augn i li. sr ge. ad lit. q̃ cū
dr fiat vbū determinat dispōem faciendi cū
dr fecit determinat illustracōem faciendi in
angelorū notitia cū dr fūtē determinat per
frōem fta ipa na Secdm alios scos q̃ alit
exponit opa sex dierū cū dr fiat significat
voluntas artificis facientis de faciendo cū
dr fecit significat pressus actū ab artifice
i id q̃ facit ꝑ q̃ fecit nos et nō ipi nos
cū dr fūt ē significat pfectio fta i sempo i ope
creacōis vtūt verbo creacōis q̃a i illo corpa
simplicia p ducūt ex nichilo in ope distinc
tōis vtūt hoc vbo fiat et fecit q̃a id nō fit
ex nichilo h ē determinatio ipe ad forma et
ad locū q̃ expte opis ipe ē fi. et expte ar
tificis ipe facē et q̃ dr vidit deus ut dr an
d nō ē ita i telligendū q̃ ante nō vidit q̃a
q̃ libet vidit ab eterno i sempo h ꝑ q̃ dr q̃ mi
cus amoris ē ocius et multiplicat aspectū
ō dr vidit deus lucē q̃ ēet bona q̃a q̃ ante
vidēat i se facienda hoc approbauit fcm ut dr
augn et lūe bonitatis sue i uisit ut ma
nēt i ēe de quo dr Boē i v. de cōsol. phie
ē q̃ ordīnē retinet suatq̃ natura et
ipe h Bydo li. de di nōb ca. m. i de determi
nat bonū et lūme et dr q̃ lūme de quo
i pn dixit deus fiat lux fuit bōitas sua
quā effudit sr creatūrā in ope ꝑ die nō de
vidit deus q̃ ēet bonū nec bndixit ope ꝑ
die de quo mgr in smarg dist xm cl post
her qui solet et beda i glo reddit rem my
stica nō nālem dicētes q̃ i h factum q̃men
dat q̃ dea s. tm placet i dimisibilitas vni
tatis i ecia utis. sic dr apls epli m. sollicitī
fuit seruare vnitate spis i vnculo pacis q̃
ope ꝑ die eo q̃ bmatēq̃ pm nūs ē q̃ ab
vnitate recedit bndicē noluit vt ꝑ die ceta
lit ō nō bndixit q̃a opus ꝑ die distinctō
ē supm ab ifimo et medij a supmo et re
manebat ad h i pstm opus distinctōis
eo q̃ congebat i fmorū distinctō ab iuice
q̃ sta ē die tria p q̃ diet pfto qui nō bn
dixit h die tria ia toto ope pfto bndictō
ne dedit De ope terte diei
Deinde nā q̃ ei q̃ dr i illo ca. Ceq̃ dixit
deus cōgregent aq̃ q̃ de ope tertie diei
de quo mgr tritt ha Scalz q̃lit cōgregate fiat
aq q̃ sub celo sūt i locū vnū Terrū sit loc
ad que cōgregate sūt Et de hoc q̃ dr germi
net tra herba virēte lignū q̃ facies fructu
ms gen sūm Cū cōgregate sūt aq q̃ sub
q̃ circa pmū q̃ v ē sit celo sūt i locū vnū
distinctō i fmi ab i fmo aq a tra et vt
i sufficiēs opus distinctōis q̃a nō fit mēcio
opis distinctōis medij ab i fimo h ē aeris
ab aq et tra et aeris ab igne vt q̃ q̃ i suffi
cies sit opus distinctōis Ad h tridet augn
et beda dicētes q̃ aer distinctū ē et lib am for
mā accepit et distinctū locū qui aq vapora
bilit i aere diffuse pus p condensacōem cōgre
gate sūt et descenderūt ad tra et sic ph
igmis vaporabilit i aere mixt pus libaz
form p hoc accepit et p cōsequens et motū q̃a
sic pus dcm ē mot seq form vn tūt liber
vndiq ascēdit ad camam celi lūe et sic di
stinctū ē ipe q̃ dr ph i cop q̃ ignis mt ele
mta qi spes corpū ē et fortior ceris et m
fmis ē h ē vbiq p aereū tū spere i altissio
dr ecia i p methē ipe h q̃ alia elementa
m sūt igm eo q̃ i omibz alis p ustma btu
tē quā h spem i ducit ignis Cū sit loc ad
s. s. adq̃ lo q̃ q̃gregate sūt aque
et q̃gregate sūt aq Ruder beda sege
sic Cū mēta cōstat ē maria i vnū tū locū

dr aqs cogrgatas ha terra magno maritim
gunt si q lacus i semetipsis stricti videt oc
cultis tu meatibz i mare revoluunt et subdit
signu p hoc fieri pt sic dicens fossores q puteos
hoc pbat q ois tellus pt visibiles venas a
quis repleta e quibz ex mari pim e ecces. s.
oia flua mittat mare et mare no redundat
ad locu vnde oriunt flua revertunt ut iterum fluant
¶ Contra hoc tu obr q idem vr ee pim quia
ms q e pim augmeti q augmeti pim i flu
bus e pluvia. q vr eca ee quiacois et sic no
oia accipiunt de mari ¶ ad ho dd q i vitate
loro ad que congregat et ex quo oriunt mag
mi mare e q aphitites dr et q tenuit terra
ppt q a amphi teres dr ab amphi q e dubr
et theres q e terul qa dubia ht rotundte
et no pferam qa alit no apparet arida et
locus eius e qtmetia mr littora sic dr ps
xxxiv. quis oclusit ostiis mare qn erupe
bat qi de vulva procedes cu ponem nubem
vestimetu eius et caligie i qi pannis i fam
tie obnoxien talis em erat stat) agrii qu
vaporabilit mixte erat cu alijs elemetis
et subdit de congregacone agrii. circudedi i
terminis meis et posui vecte et ostia et dixi
hucusq venies et no procedes amplius et hic
confringes tumetes fluctus tuos. vectes
aut vocat terminos littoris mr qs restinguit
fluctos De ho eode dr pri. vuso sic qn ipa
bat celos aereu. qn terra lege et quiev valla
bat abyssos qn etha firmabat sursu et
librabat fontes agrii qn circudabat ma
ri terminu suu et lege ponebat aqs ne tra
sirent fines suos ¶ ad obiectu qt dd. q hi
pluvie tre sunt augmeti fluviu tu quia
pluvie magne oriunt ex mari et hinc dicit
maris ppt ho pm pim ex mari e et io flua
refluunt ad mare sic ad pim quiacois re
e q quiat p nam monet ad locu sue ge
nacois ¶ Si q eca qre terra liba sta vocat
arida vndet aug et beda i glo sic po am
distmcodem agrii cota solidiore mundi pte
terra appellauit dicens qn pio creauit de tis
celu et terra post q vo mundus ia fieri cepit
et distingui ad distmcodem ptis q ad ho p
mebat aquis porro qua arida ee licebat
tre nome accepit et io vocuit arida terra
portio em solidior mr tuc ab aqs liba arida
sta e ut animalibz et platis congruu pbet hi
taculu et teneret pedibz eorum q sub aqs no ge
nari nec seminari posset ¶ Sicut si q qre con
gregacones agrii appellauit maria vndet
ibide aug et beda sic congregacones agrii
appellauit maria sicut em appellat apud
hebreos omis congregacones agrii su salse
su dulces smt et dixit eas ee congregatas
i locu vnu et tu mic vocat pluralit congre
gacones agrii ppt multitudos sm earu et
mtedit dice q licet i vnu locu congregate
debeat dici vnu mare ppt vnitate loci tu
qa ex illo loco vno p tota hi tacidem tre
diuldut i multa mediterranea et multos gu
fos et lacus et fontes et flua ppt ho plu
ralit dr maria ¶ ob tu cotra hoc smp
aqua dulcis e et no amara nt salsa tu
q ho loqt de distmcone dulcis aq et sum
plicis vr q congregacones no debuit ap
pellare maria p dulces aqs ¶ ad ho dd.
q aq pse i sipida e et ppt hmdu aq subi
tu e omn sapor et no posset ee omn subiec
tu nisi esset i se ipsu nullu saporu hmdu et io
dr ar i n. de aua q e sapor hmdi sic odor
sicci. p actus aut e salsa nt amara impta
littora em o terrestre cocubustu i mixtue
ibi salsa et amara e et amarior qua m
medio et ipsudo et io sil a na et acute
vocauit arida a na em ht soliditate aridi
tate aut exsiccate ab aqs attidem aut
q tritate ht ab hor q e locus aralu et
quiacois et nondu q a pio oris distrcto
ms tres hite sunt distmctones i simplicib
corbz. p a e limosi ab opaco sil lucis a core
bris et illa e distmcto pm ne moueru
et agitu ad pagatodem ne p ifluetia
bitis et limus sola absq ho q i fluat oli
tates actuas et passuas Ecda e distic
tio medij ab extremo s. agrii q sunt supra
fmametu ab hijs q sunt subfma i q distm
guit pia ne corpa. s. simplicia ad loco q
tia ad q distmgui no pnt n p qias qli
tates q sunt i ipis et ht sunt pia moueri
et agitaa ad pagacodu p actone et pa
ne qiros sn quibz no cisumunt ma ¶ ida
distmcto e i flors ab i tuce p qua cor sm
plicia q sunt ne pia libas acciperunt formas
et lota p qs fsulas ppas nales forts hnt
ut moueat ad pagacodem ne et qa no
plura exigunt ad p fcoem pior n ut
possint i flue bitates et tu mure matia
p qias qualitates et i pme opa cones
p ppas forts io coplet opus distmcoms
Secu plate quat p tineat ad dispos ik ador
tu tre
Ecco q de ho q dr i Gmet tra
liba vnece. d q si plate quat p tineat
ad dispone ik ad ornatu tre et vr q ad
ornatu qa sic stelle ad ornatu celi p tinet
ita flores et gnia ad ornatu tre ¶ Si dr

sic aug⁹ vr̄ tre q addisponē ppt̄ h⁰ ptinet q
radicat⁹ ad hent tre. Tuc ecia stelle debet ad
disponem ptine qa affixe sut circulis celestib⁹
et ī mobiles ab ipis ¶ Ad hc dr amb⁹ ī examo
qre ad duos dies retulit tra et tre ornatu
ī distinctōe plantarū ¶ Adut ecia beda qre dr
h̄ba vicēte. et a⁹ tūsl. dr herba pabuli ppt̄ q
vr̄ q plāte nocue cōfigā sic spine et tribuli et
cōhidere sic venenose nō sunt tuc fte qa ille nō
sūt pabulū ꝗ nocumētū ¶ Ad h⁰ dd q plante
ad disponē ptinet et nō ad ornatū et bona ē
tra quia reddit aug⁹ q radicat⁹ ad hent tre cō
stat em sic dr phus q exeisde gnat⁹ oīb rebus
mētē plāta vō radices hr ori siles ut ide dr
phs ī 1⁰ de ceia nec radices ori siles ī tra im
fixas hret ni de nā tre qiacō eius eet. et ide
ī 1⁰ de vegetabilib⁹ dr phs q plāta hr arēs
vires quas accipit a tra. et ab ut tall⁹ phs
fu pythagoras dr q ī dibus hmōi plantis
tra ē mr et sol pat ē et sic ī p⁰ de vegetabil⁹
dr ac q antiq dixūt q vegetabilia fta sūt
mūdo adh ī pfto ppt̄ hoc q ꝗ nam m⁰ nō mt
tu distat ab elīis ho aut et aialia fta sūt
mūdo ia pfto ut dicebat antiq qa ī forma
hom et aialiū ppagacō ne vltras et nobi
lissimas foreū spes accepit ¶ Ad obiectū
de stellis dd q nō ē sile stella eīn nobilissima
spes ē qnti cōis q dr orbis ut celū et pul
chritudinē illa ī for̄ pcendit nec ē ī fixa
culo sic vn accipiat mutmetū ut natura
fu matia cū dicit phs q vna qq stellar
eo m⁰ sua cota ppt̄ q ē nō tūs mutēt ad im
mite et io stelle ptinet ad ornatū celi et nō
plāte ad ornatū tre ¶ Ad a⁹ tndd q amb⁹
q sic dr ꝗ Cur deus sic dixit et fta sūt n⁰
ut ornat⁹ cōgruos suis ingētib⁹ donauit
elemētis qi nō potuit celū ī signitū stellis
subito ut creatū ē refulge. et floribus et
fructib⁹ tra vestire et tndē potuit vtiq.
ꝗ io p⁰ fta. postea cōposita declarat⁹ ne
be ī creata et fu pri⁰ credēt⁹ si spes terū
velut ī gnate abscō nō postea addite vi
dent ¶ Ad qone bn dd q beda sic dicēte in
glo pz ī hus bbis qa vetno cēpe mūdus p
fectus ē et ornat⁹ ī quo solet herbe viētes
apparē et lig̃ pomis onusta silēt nō. q
nō p⁰ herbarū qmia ut arbor qmia de se
mē pducūt ꝗ de tra qa ad vna iussionem
cōditoris apparuit arida cōpta hbis ne
moribus q vestita q sui gnis exose poma p
ducet et seia et subdit idem sic optebat
eīn ut for̄ terra de ipio p⁰ pfta pducet
quo ho ppt̄ que oia fta sūt immēsi eta
te plasmat⁹ ē ¶ Ad id q q⁹ de notuis.

Pnddē ē p aug⁹ ubi de dicēte ī glo sic. Cū dr
gminet tra h̄ba vicēte et facētē semē iuxta
gen⁹ suū lignūq pomiferū faciēs fructū
fruct⁹ noīe qda vtilitas signat⁹ multe aut
vtilitates sūt manifeste ut occulte omn q tra
radiat⁹ alit possum⁹ q⁹ absolute ēnde spi
nas et tribulos et venenosa post pcm tra
hom ad laborē pepisse nō q alibi ante pcm
nascent⁹ et post in agris q⁹ ho coloret ꝗ et
pus et postea ī ceēde locis nō tū pus hom
ꝗ post vn gen⁹ ns. parcet t. et nō dr simpliē
parcet ut ꝗ t. nascētia pīat ad laborē. que
ad pastū tūm alijs aialib⁹ antea nascēbat⁹

De ope qrte diei p⁰ de ornatu

Ende tūseū ē adea q dr ī qv. dist. Ec
qt⁹ Dixit deus fiat lūtaria v qrēda st
ī qm tra qbi em p⁰ mtipit agē de ornatu ¶
et io p⁰ qrendū ē ī qm ī quo cōsistat orna
tus. et ī quo diffat ab ope creatōis et dispō
nis. ¶ Ho de ornatu ī mgtio p corpū simpli
tū. s. celi aeris. aque. et tre ¶ Ad ho qa exor
natu cōstituit⁹ pulcitudo vniūsi qrēdū ē de
pulcitudine vniūsi ¶ Q⁹ ī quo q sistat ornat⁹
Primo q⁰ q ī quo cōsistat ornat⁹ et vr̄
q nullū opūs sex dier cōstitū ī ornatu
opa em sex dier ptinet ad ēē pri⁰ nālīū q
bz nā possit ppagari sic pz eminanti p mgta
ornat⁹ ptinet ad bn ēē q⁰ vr̄ q ornat⁹ nō
fit de opibus sex dier ¶ Ad hc ornat⁹ fit
de aliquo pulc et pcioso q altius nē ē q id
q ornat p ipm sol. luna. stelle nō sūt alīq
nē qua celū q ornat p ipm ut pbat ar
ī 1⁰ de ce. et mū. q⁰ vr̄ q sol et luna et stelle
nō ptinet ad ornatū celi ¶ Similis obiectio
ē de piscib⁹ ī volatilib⁹. et aialib⁹. illa em
nālē sūt de nā aq. aeris et tre. q⁰ nō ptinet
ad ornatū corp nō em ide ornat p ide ¶
Ad hc vr̄ q opus ornat⁹ sit opus dispōnis
qa fr ī ge. 1⁰ dr Fiat lux et fiat lux pulcre orna
mētū mūdi a luce īchoat sū qua cēta opa ī
decora et ī visibilia remanent et cōstat q
cū dr fiat lux īcipit opus disponis ut pz
ī am litis. q⁰ vr̄ q opus ornat⁹ et op⁹ di
stinctōis sūt idem ¶ Ad hc aug⁹ sc ge. fr ī
qeuit deus ab omī ope qd patrarat qeuit
.i. ab ope cessauit qa n⁰ nouū postea fecit
q nō am ī spe ut m⁰ fecit. sl h̄ ē. tūc vr̄ q op⁹
ornat⁹ mctūl a⁹ sit ni determinato pri⁰ ad
spem qbz speb⁹ ipa pri⁰ nē efficiat⁹ agēs
et patiēs ad pducēdū id q ppagat⁹ ī natū
ī determinatas spes ¶ Si cōcedat⁹ tūc videb⁹
q pducēdo plantas et h̄bas ptineat ad or
natū illis et ad determinatas spes ad pulcitu
ne

mundi pertinentes monet primo ne quis ornatum ante
hominem esse et exposse dicit glossa aug. super gen. dicens
quod plantae pertinet ad dispositionem eo quod iudi
cetur tempus esse affirmat. Solutio dicit quod opus or
natus ab opere distinctionis et creationis differt
quia opus creationis primo ne ex quibus fit propa
gatio ex nihilo facit esse substantiam. opus autem di
stinctionis disponit ea in proprias formas et in propria
loca quibus diversis agant et patiantur et tunsimi
tet materia propagationis sed quia nec per substantiam nec
per dispositionem propriorum potest agere ad determina
tas species quibus sibi esse possit producat vel homo ex
homine leo ex leone et sic de aliis id exigitur
tertio loco opus ornatus in quo determinatur
primum ne ad determinata species ut magis genus sum
et species sibi producat in quo ut dicit Boe. su
pra non salutet. ad hoc enim potest non habet in suba
primum quia stare per creationem nec in forma propria quod
distributae sit primus per distinctionem et ideo oportuit
quod per opus ornatus accipet determinata species
qua virtute accipet silla ex sibi propagandi
Ad primum quod dicit quod duplex est ornatus est em
ornatus pertinens ad venustatem eius quia per
fectum et ille pertinet ad bonitatem esse et est actualitas
et est ornatus quod determinat pulchritudinem formae eo
quod ante determinatum et confusum erat et hoc
pertinet ad esse et est in operibus sex dierum et hoc est id
quod alii dicunt quod est ornatus cuius finis est id quod or
natur et hoc pertinet ad bonitatem esse et est actualitas et
est ornatus qui finis est eius quod ornatur et sic for
in rationem finis et ornatus est ultima forma quae ultimo
finis et ultimus ornatus et hoc ornatus
pertinet ad esse et perfectum ne Ad a dicit quod
ornatus quae est de esse et est de ratione eius quod ornatur et
educitur ex illo potentiam sicut est actus de potentia
sed ille quae est de bonitatem esse et actualitas altius ne est
quia id quod ornatur per ipsum Ad idem patet solutio
ad id quod obiicitur de pictoribus animis et aliis Ad
a dicit quod Strabo accipit ornatum in quem valde
significatione nostra sed quod omne id quod aliquid nos ve
nustat res sui sit in insectum rei sui ex insectum
dicit ornatus et sic vim est quod lux est de ornatu
rerum sed simpliciter sit pertinens ad dispositionem rerum.
ornatus autem quod dicit esse vim operum sex dierum est
pertinens ad esse et ad speciem formae sic dicit est
Ad tertium quod est quod plate pertinent
ad disponem et non ad ornatum non ornatus su
mat valde in quem proprio eo quod venustat quidquid
magis ratione autem pertinent ad disponem sufficit
et in quione de dispone dicit est quod de opere rerum
dei Ad de ornatu singulorum corporum simplicium sic
Et ulterius quod de ornatu singulorum corporum sim
plicium. s. aqua aeris celi et terre. et primo quod de
ornatu celi de quo dicit aug. in glo. ibidem quod quia
celum am alia stellae et speciosius est aliis celis

in am alia ornatur eto die et homo ide dicit magis
primo similiter mui dist. cum ola in celum celis ele
mentis spes pstat in am alia ornatur Dicit em
aug. quod quia illa visibili mundo duo dies sunt
attributi supremes. et infime pti mundi in quo cum
uno dunsa est lux a tenebris in alio finatum
positum in medio aqua in infime pti mundi visi
bilibus et mobilibus mundi pribus quod mundum
creat tres reliquae sunt deputandi ut sit vii. die
hoc pertinet quae mundus factus est in mundum mducat
Ad 2 quod primo de hoc quod dicit fiat luminaria in firmamento 90
celi et quod graece dicitur luminaria et non stellae lumi
nia eum quantum sunt ad celestia et terrena or
natus autem celi propria debet exprimi et sic ma
gis pertinet dici fiat stellae quam fiat lumi
nia Ad hoc graece non dicit luma sed luminaria hoc em
magis exposse expimet. quia lumen propria virtute
illuminat. luminare autem virtute aliena. luminare est
vas lumen est quod non illuminat nisi virtute lumen quod est
in ipso vim ai ornatus celi propria virtute illuminet po
tius debent dici luma quam luminaria Ad 3 et 4 90
ultimus de hoc quod dicit dividat die ac nocte non
enim possunt dividere die ac nocte nisi moneat
in locis suis quod autem monet in loco suo aug.
est ut dicunt pri et in ibidem aug. quat in glo
sic dicens Solet quaeri utrum hoc luminaria corpora
sola sint an habeant corpores spi et ab eis
virtutem in spiritum sic per anus animalium carnes
aliquant et hanc quae non absolutis sed sub in fit
sed de ta obscura re nil certe diffinendum sed
utrum autem stellae moneat dispiciat ar in
primo de ce. et mu. tale faciens divisionem si stel
le moventur aut monet et orbes sint cu
eis aut monet orbibus stantibus. aut mo
net motu orbium et non motu propio si mone
tur ambo. s. stella et orbis aut homo est a na
aut a cam. aut monet circulariter aut mo
tu tropico sui continuo aut motu in volumi
nis sive cytubaedis aut motu pressuo
quae est de loco ad locum Si monet ambo stella
s. et orbis circulariter et a na Contra veloci
tas motus simplicis corporis eius sed quantitate
prius ita quod magnus corpus velocius et min
nus tardius et hoc patet in celis magnus em
ignis velocius ascendit quia prius et ma
ior ira velocius descendit quia prius et supi
or circulus velocius revolvitur quia in fior. cum
circulo maior sit quam stella quae est in ipso veloci
revolvitur circulo quam stella et ex hoc se
cuitur duo inconvenien vnum est quod revoluto cir
culo de puncto ad punctum stella ad hoc non est
revoluta quae est inconveniens quia dicit aliquan
do quod celum non cognoscunt nisi per stellas nec re
volutio corporis significatur nobis nisi per eius
lucem stellarum vn stella non revoluta non

pt circulo scili ee revolut) a d i conetens e
q ꝗ hoc stella fundet orbe stella em tacd) mo
ta et trul) ciens nce e q circul) cr stella
fundat et sepet a stella et h° i conetens repu
tat phs ¶ Si forte dicat q ambo monet circu
lidat ꝗ trul) monet na et stella cau aut
eo aut ambo cau ¶ Sent dr ar q casualia
i paucis fit et pacu fuerat mot) aut ille stel
lari i omib stellis po et ppetuo durans q vt
q illo dcors modors cau monet ¶ Ad h ar
i n° phi dr q i celestib mchil fit cau et for
tna ¶ Si dicat q stelle monet statibz orbibz
sic dpnt quida mathematici seq ide i cone
nies s q fundatur circuli qa du stella cu sit
p circulu optet q fundat ea et q pb circuli
distet ab alia pte qa alit sequet q duo corpa
eent i eode loco q illo mo ee pt qa sequet q
duo corpa eent vnu et idem corpus sequet q
q min) corpus et simplex monet velocius
et maj) emisse ite ut desset ut monet tar
dius q e cont eidem ¶ Eohns omib relinq
tur membru s q monet motu orbiu suoru
et no motu ppo et na sic pb i toto ¶ Si ppt oi
h dicat q no monet circulariter ꝗ monet
motu tropico sil consimo aut h erit ita q
consio illa e ab equnoctiali ꝗ obliquate circuli
signoru aut ita q monet i oriete et occidit
i occidente motu consionis ¶ Si p° mo tur stel
le i firmamento fixe no sp eqdistat aui sibus
mtis ꝗ aliqn erit plus ad aqlone et alin
plus ad mide et h e contra visu ¶ Ez ho mody
tur putto semicirculi i quo fit consio ut Inoe
vlet vno et sic desere accidet q e i pole ¶ Si
ppt h° dicat q stelle monet motu inoliniis
sil turbatois ita q i eode loco manentes vtut
et revtur se de supficie i supficie sic dnmt
quida mathematici q h° eet cu scintilla
tois et ca q ita vr moni sol tpre eclipsis
ar si vacillet de supficie i supficie ¶ Contra
qa ꝗ h° aliqn videm) vna supficie solis et
aliqn alia q i illa observacde ab aliq° phio
vnquia dcau fuit ¶ Ad h a phis no potuit
i due cae scintillacois vna a mathe tis qua
agit ar i n° posti p s si sit spe no scintillat
et io dr q place no scintillat ꝗ stelle fixe
et ca p° qa ppt log mq tacte lume ad visu de
latu tremit et sic fir q e i po treme vr et
scintillare alia ca e si orit planeta i va
pore sic dr ptolome) i vj. distmcive alma
gesti q inpit ort) i mane ppt vapores
i quibz oriebat visus e scintillare et h° no
ordinis stellis cotmgit n sp ꝗ aliqn tacu.

n° no videt moni i locis suis motu turbatois ¶ Soluco pnondu e q dr ar i ps de talis
ppetatu elemetorp et plmetaru s q orbis e
elemetu speciu qn desinim) mt ipm et
igne et aere et aqua et terra ¶ Si aut conside
m) ipm in se tur i eo ea elta hor e tres sfe
qa suba stellaru et lune e alia a suba so
lis et orbis et suba orbis e alia a suba
solis et stellaru et lune. sol em illustrat
et no illustrat stelle illustnt et no illust
rant luna illustrat et illustrat orbis il
lustrat quide ꝗ no recipit lume talaru i
ptibz sic stella ꝗ diffusu sic i pspicuo aere
s. ¶ Ad p m q° dr q lunaria vocat magis
q lana tit stelle qa sut vasa luis et spis
situdie pcu mera se cotmet lume et diffu
dut ipm circulariter vbq et hoc no dr lume
lume e ut dr Auicen. q litas lucetis corpis
e diffusa i pspicuo at i supficie luminari cor
pis. stella erra no dr h ꝗ dr a stado qa no
mutat situ pmagines i qua posita e vn qa
net ꝗ nome luis nec ꝗ nome stelle ptinet
ad ornatu ꝗ ꝗ nome luiaris io dixit fiat
luiaria et no dixit fiat luna ut fiat stelle
¶ Ad a dd q licet lume ppa vtute illuet
et p a et luiare ꝗa tu qa lume no dr tecoeq
luis ꝗ luiare et ornat) celi lume receptue
q time meli) vocat luiaria qua lume ¶ Ad
a dd q stelle aialia no sut nec monet ab
aia ꝗ a vtute missu dei fta i ipis q monet
eos i locis suis sic aialia monet ab aia
no gu motu pcessuo qa si hnt h erent ut dr
ar na dedisset eis i strumeta talis mo
t) sic pedes et alas q flu e ꝗ moueut
a na ppa motu circulari orbiu suoru sicut
pb i toto disputacoes aut q sut sic dsione
ar i n° de ce et mu predut sic i dncte sut
et vitate cocludut et io ex oib illis relin
qt q dcm e. s. q na monet motu orbiu suo
ru et q illa na e vtus motiua cussu dno
fta i cor celi et ptibz eius et de h° i qone
vtu celi moueat ut no i phitis satis dcm
e ¶ De hoc q dr et sunt i sig et tpa et di
ebus q de h° q dr et sunt i ebs et anos
signa et tpa et dies et anos et q quo
sunt i sig et dr glo i terli ibide i sig sem
tatis et tepestatis ¶ Ez ꝗ hoc signu vr di
ci ca et sit supiora luna s. et stelle cae
videt ee i florib ¶ Ad h Job ix° q facit arc
turu et orionas et yadas et meridiem austri
ste stelle sic dr G. ibide yade dnt qa pluuias
suscitat et tempestates et hors sut sig q sig
po ibi p ca ¶ Ad h Job xxxviij. sr i nuq
conige vales mitcites stellas pliades aut
gyru arcturi dissipare dr G. q pliades dnt

qui pluuiades qa pluuias et tempestates su
scitat et sint signa talium vel q̃ q signum de
fit q ea ¶ Dicitur q quod sint in tpa cui tempus
am fuit ¶ Ad hc quod sint in dies cui tres dies
am processerunt ¶ Solutio dd q signum de mul
tis mdis vno mo fit dr aug q signum est
q pter speciem quam ingit sensibus ad facit in no
tiam venire et sic signum accip ppe in factmetis
Alio mo dr signum ea quibus no ppe innuens ad
effectum et no de notitiate in ducib ipm et hoc
mo luminaria celi sunt in signa ex situ radia
tionis in quantitate vel puncione vel alia radiacione
oppositionis s̃ q̃drati tetragoni vel sextilis aspectus
signans affectum que no dentitate cat et io
dr ptolomeus in centilo q sapiens ho dominatur
astris et dr in hali in geneto q si stelle sonal
lat ad mela colica et cetanas q sapiens
medicus disponat corpa ad sanguinem et cetera
tame no in ducit et io etia dr ayesehallach
in li de spa mota q sapiens ho iuuat celestem
tutu fit ad fructu iuuat tra a tone et se
minacione huius aut tam q no potest ee cae p
ducentes de notitiate effectum optime assigt ptol
omeus in p q dicptiti dicens q vtices astro
et luna sui radiaciones no deueniunt ad in flora
corpa nisi p a et p actus qa p media elementa
p actus qa no agunt in nos nisi in formido qui tes
actias et passiuas electos q sic in forte in mu
tat cor et io eos q sunt sub lib arbi hoies
nec signa nec cae sunt qa libm arbitri no im
mutatur nec virtute celesti nec virtute elementa
q dentitate sic dicit aut et ⁊ imperi et
dam libm arbitrii de hys e q in nobis sunt et
quos nos ipi ea sumus agendi et ho e q dr
dam li. ii. ca. vi sic greci quidem phi p a
stros et solis lune ortu et occasu et cetera sui
aut ora dispensati q s nos et hi ei astro
logia vaguit nos aut dicam q qm sig qde
ex ipis fiunt ymbis siccitatis frigiditatis
et caliditatis humiditatis et ventos et hoiu
talium motos aut actum neq nos ei libi ar
biti a conditore fta dm motos existimq actum
et in ducit eorum qa si dentitate agem actu
ab astris actq nri nec vituperio nec laude
eent digni nec pmio nec pena vn signa h
dnt dispones astros in mentes ad fictum
et no de notitiate cantes. et de ho ar. in. de
sopno et vigilia dat pulcr exl lo q de sop
nis q p sig et no p cam sunt mi nos d et
q sit consilia magnos q pluribus in tendit et
io hys q ppa sunt smgtos cta sperte in tende
no pnt. sepe mutat a puatis hoibus qui
ppis smgtos magis in tende pnt ita fit ut

sig q fiunt ex ipsiomb astros et in pmut
in sopnis sepe fallat eo q mutat a p nis
cais agentib in corpa mta et alteantibus
ea ad alias cas dispones et io frequenter
fallunt talia signa et talia sopnia n sint
visiones vel oracula dinis revelacionibus
accepta sic q sunt in signa celi luminaria ¶
Ad dta ⁊c. sr job ix et xxxviii dd q sit
ia dm e signa sunt et q cae no dentitate
cantes ¶ Ad a dd q dnt ee in tpa no q sit
ea tpis s̃ tubam s̃ ut p consignificati mu
ltis significet dstmcto tpis vn glo in ebi
ibide ver estate autumpnu hyeme. h em
tpa tuesu suo distinguit luminaria ¶ Ad a
dd q h mo etia sunt in dies h e in diem
distinctoes vn glosa aug et bede ibidem
qa pus qua syda fient ordo tpm illius no
tabat indicius vel mediana hora vel qle
hora sint em luminaria in signa et tempa et
dies et anos no q a conditore eorum tpia ce
pmt ad dies ad ami s̃ qa p ortus eorum
vel tusit tpm dies anorq signat ordo
cr de ho q dr ut luceat in firmamento celi rc
Unde q de hoc q dr ibi ut luceat in
firmamento celi et illuminet tra. an e
tra illuminata fuit. dlit em luce no vocasset
die et tenebras nocte. et cu hoc opus fm
fuit in pa distinctione die so vel q s̃ flue po
in ms de ¶ Ad hc tuc po in ope distinis et q
ad distinc ptinet. no ptinet ad ornatu et
ita vel ho no debe poni in ope ornatq ¶ Ad
hc dr ut luceat in firmamento celi et tu costat
q nec sol nec luna sunt in firmamento hitu est
em paulo an eo vbis aug et bede q fima
mentu dr celu stellatu et in illo n e sol nec
e luna ¶ Dicitur q de hoc q dr fecit deus duo 90
magna luminaria luminare maius ut preest die
q e sol qui sic dr beda no solu cors forma
et quantitate s̃ et lunis magnitudine qa luminare
minq et stellas illustrat et io ut dr beda
q sol dr qa solus obtusa luna stellis q re
tis p die fulgeat tras et s̃ ho no vel fecisse
duo luminaria et stellas s̃ vnu solu q lune
suo fiat luminare minq et stellas ¶ Ad h
ho vel s̃ nome solis in tecto em nois s̃ ma
tera sol dr solius luces eo q n lucet in celo
n sol vel illustratu a sole ¶ Ad hc ar. in. de
de petatibus planetarum et electorum et aucori
in sufficien celi et mundi expsse dicit q nulla
stella a se luxat s̃ mutuato lume a sole et
ho ibi dr a yesselach in li de spa mota ¶ Ad
vel in quient dia luna luminare magnu p ob
uacones em astronomicas et geometricas de

phesu ē q luna mē ota cōr simplicia mior
ē. hn cū umbra tre ascendēdo ātra strin
gat ī comū et ēo dyametrū umbe ī supiori
suo minus fit et brevius dyametros tre qn ī eclip
si lune qn luna tūsit umbrā tre aliquando
qn argumētū latitudīs ē mius septē gradibus
ivenit dyametrū umbre excedēt dyametros
umbre lune octo pūctis et tūc luna appet
tota mg nichil decimas nec ad vivore nec
ad rubedīnē ad quos colores aliqn decli
nat ī aliis eclipsibus. q. vr ī quēdā dicī luna
re magnū fē deiet dici lunare pnū ¶ Sed q
q vtrū luna sta sit plena qua gone ibide
in glo. longa marginali monet beda et dr
intendēdū ēe q q tacitū qz sta sint seu psta
ēe fecisse et plena ḡant aiunt nō detebat
den illa die ad ī psta ēe facte et subdit alia
aliorū tnoēs alij dicunt debuit lū p̄a fr. nō
pnū ḡa nemo sic ī cipit mūare etate lune
ut ī cipiat a pnū nō tū si fecit pma et ī
psta ī lune nō ē dd fecisse deū ad ī psta
ḡa q ī choatū ē ab illo nō ab alio fē ab eo
de psta ē et p ḡtimū lūs ī cremētū de
inde subdit item qua pbat q psta et
plena fecit dicēs q lxxv. v nos hem luna
te min ut peet nocti sic hūt fecit luna
ī mchoacōe noctis q fit cū plena ē tūc em
noctis exordio vr. alias bo et p die ī cipit
vidi am plenitudīnē et ī p gressu noctis
et ē ēo bede q ī choacō noctis ē ī ortu
solis et tūc luna ī dmū totius noctis et
ut toti nocti psit n ī opposito solis h ē
ī oriēte nō pt oriri et tūc fulget p totā
nocte et dyametrē oppōit sibi solī et ē
plena et sic pbat q plena et psta luna
fecit deus ¶ ad hc vltius q. de hoc q dicit
stellas dr em amb q stellis ardentibus
ḡtime voluit orbis et ē h dan ī p exa
mion et ide dr basilī et ide aug maleg
dicūt stelle q a stando dūt qa mūq stat
fē ḡtime voluit ōz eta deglosa ibid
ī eli. fr. d et posuit eas ī firmamēto celi
tū ponūt de nocte fē eta de die nō q tū
fūt ad decorē noctis fē ad decorē diei
¶ ad hc ven mlt ocies ī meridie vr uno
sole q tūc lucet ad decorē diei et nō noc
tis ¶ vltius q. de h q dr et divident lu
ce a tnbris h em supplum vr ēe cū h
fam fit p p̄a die ī ope distinctōis ¶ vltius
q. de h q dr et vidit deus q eet bonū. et
vltius nō pretendit bnedictōem cū ī sequētibus
vbi tagit ornatū aeris aq et hec dicat et
bnedixit eis dicēs crescite et multiplicamini
digōris em corpis ornatū digōrē debuit

dice bnedictōem maōē fē eos q luna dicūt m
pstam ēe creatā et pmā illi em qpetit bn
dictō ut crescat et pficiat ¶ ho licō dd ad
pmū q licet lux sta sit p die q illuminaret
illud chaos ī cui medio residebat nā tre
cū illa lux sufficēs nō fuit ut ī phitis de
tminatū ē nē cta distincta et aresta reflec
te potuit radios illuminātis se ī suscitatōz
calōris natui et ēo ut dr aug q gra mā
chen nūte fuit ut ī ornatu celi luminaria po
nēnt et creārēt p q sufficēt tra illuminarēt
et lucida dies et calida a tenebris noctis fri
gidis et obscuris dividēt et h confirmat
ex dto bede ī glo sic dicētis Sol dr maius
illuminare nō solū lūs magtudīne fē etiā
maior ē ī calore qa mūdū calefacit cū pti
tis an eius creatōm diebz nē colōris dies
hūisset ¶ ad a dd q nē phibet aliq vnū
et idē opus fē diuisas sm ḡpetates et formas
ptinē ad opus distinctōis et ad opus orna
tus sic em diuisio lucis a tnbris ī separāde
oppaci et lūnosi cōsidēt sīq distinctū ē supnū
ab ī fimo p tinet ad distinē si aut pstio lucis
cōsidēt fē motū et effectū que hūt fē q ē ī sīq
et tpa p motū et fē effectū q hūt ī plenitudīne
lucis et pulcitudīne sic dr etc. vlm. sol ī aspāu
amitias expitū vas aminūbile opus excelsi
et de calore eius ibide dr ī meridiano exu
rit tra fornace custodiēs ī opibz ardoris
paulo post tplē sol exurit nlotes radios ī
eos igneos exsufflans suos ppl q eta palla
di ī agricultū plātandas dr ēe vmeas ī mo
tibz adclin solis midianū Sic q cōsidāndo
luminaria et lume eorū nē phibet ptinē ad ortu
¶ ad a dd sic ī phitis dam ē q firmatū dr
duobz modis quēdā et ppe quēdā a firmitate
et ī corruptibilitē nē dr firmatū et sic totū
q ē sup ignē sucsu p xl celos usq empyreū
ī clusū dr fa firmatū et tūc cū dr posuit eas
ī firmato celi mē ablatū cū sua ppositōe et
ḡtū ē ī tūsitima cōstructō ut sit sensus po
suit eas ī firmamēto celi h ē firmatū q ē celū
firmatū aut ppe dam q fūiter stat mē agē
ē celū stellatū ī quo nō sūt nec sol nec luna
¶ ad id q vltius q. dd q sic sol illustret lu
nā et stellas et solus dicat lūcē sic dicūt
ar ptolomeus auicen et alij phi tū qa luna
et stelle mutuatū lume a sole recipiūt ī m
tū sec sm sic vasa lūs et qtmēt ipm et ppl
h efficūt ymagines solis p lume acceptū
ēo dūr luminaria lucēta fr bta ¶ ad a dd q
sol dr qi solus lucēs qa solus a se hē lume dp
int ēe solū et solū lucē ¶ ad a dd. q nō aqui
tcute p ide q ia dam ē qa hor attēdēs phi

q solus a se hꝫ lumē dicunt ee solu et solu lu
ce ¶ Ad a dd q no a qlitate corpis cu qnta
cors minor sit omib simplicib corpib ut p
hac obiectō. ꝫ a qlitate luis dr luiare magnu
qa plus illuiat ceris stellis et pcit umbra
obiectu cors sic lumē solis hꝫ eu no facilit
n ta corpa celestia ut dr albategn. s. sol lua
mars qui et espertus dr et lucifer et si obr de
de q ad visu i celo lua vr tace qnitatis qnte
e sol soluit sic dicēs q aut eqlis vmq mag
nitudis luna cu sole cmt. Hmt ee aut phi qa
sol mlto longinqor q ceris atq altior qua
lua mcedit ioq magnitudo solis a nobis no
pt dinosci. oia eu longius posita videt bre
viora ¶ Ad ad dd ꝫ beda et Dam q luna fe
cit plena q pasilenos grece dr et ppt hoc dicit
q cu sol qrto die fctus sit luna aut ut xpm
mce e q i copoto ecclstico anq luiaris excedat
ami solare xi diebz ebz s. ami qrtu et octo
q addit lue p continui i cremetu usq ad lue
implecōem et io dd q io satis bona e p opi
nione bede cu aug dr q cu dr i mchoacone
noctis i chaoco po p principatu hꝫ eu principe
t nocti ita eu glosat i li o cōtra manichemis
¶ Illi aut qui dicut q fecit ea i pfectu i tectoez
sua p hac p ide ut dr mgr i hystoriis i initio
eu noctis no appet n luna et corniculata
ut nouacula ꝫ cu dei pfecta sut opa et nichil
fecit i pfectu qa fecit i semicirculo ea i quo
paulati crescēs a sole a figa nouacle effi
cet dicotomi pa hꝫ e dimidia i augmeto et
deinde amphicricos i augmeto et deinde pan
silenos item accedens ad sole i opposito semicir
culo efficet amphicricos i diminucōe et
dicotomis sdo et deinde item renouata a sole
nouaclaris ¶ Ad a dd q stelle no dur stelle
qi cotinue vluat motu diuerso q e motus
primi mobilis q applanes plato vocit ꝫ dur
stelle qa ymagies et ordine i quo posite sut
no mutat sic facit planete qui aliqn ex
altat et aliqn deprimit alm i cursu dicigit
et aliqn retrediit hoc p eu nichil fit i stellis
fixis i fma to et ppt hoc stelle dur qa motus
po nichil hoc q dcta sut fit i eis sic i plane
tis ¶ Ad a dd q et luna et stelle et die et noc
te lucet i fma to ꝫ qa de die magno luce solis
tegit lumē luce et stellas ita q i visibile e de
cor lune et stellarū de die no ppendit de nocte
aut qn libm e et illuiat tenebras noctis
tuc decor eius ppendit et usus luis het et io
dicit ee i decore noctis et no i decore dei ¶ Ad
a dd q venus et mauri pfecta distacia nu qua
recedit a sole pfectu aut distacia voco distā
cia ad totu dyametu p semicirculu et ideo
aliqn i mdie qn lumē solis procedit sup ori
zonte et no procedit sursu ad tegendas stellas
vident stare uxota solem tu qa lumē dei dei
no augent ꝫ inticigat tenebras noctis qn
i nocte apparet. ppt hꝫ dur ee ad decore noctis
et no ad decore dei et dur ee i firmamento p
ut firmamētu qmt dr quita eēn posset tu
dici q sic astronomice loqndo sol dr ee i signo
qn e sub signo zodiaci. ita stelle q planete
dur. dur ee i fma to qa sut sub fma to et sub
signis eius ¶ Ad id q vltius q dd q p die
lux a tenebris diuisa e i ca i pfecta ꝫ qita
die p luiaria pfecta i fōr et figura q actu
ppo faciut luce et repellut tenebras fcta e
diuisio et io ista ptinet ad ornatu et illa
ad diuisione ¶ Ad vltm dd q i illis ornati
bz i quibz vis sentitua no e i elemētis sed
i substaciis p ticlaribz i spe determinatis co
petit hūdicto ptensa q dr crescite et multi
plicami qa sic illa p se ad ee p dire no pote
rat ꝫ hoc creatoris ita p seuare i ee et p
pagare ad multiplicacōez no poterant nisi
iussu creatoris vtute acti pet sic aut no
e i celo et ornatu eius qa qd ille corpm ce
lestu e ex ma sua tota ut dr ad et io ipa
gaio illa potuit ee i eis ppt q no subdit n
q vidit ea q erant bona hoc e lume sue bonitatis
et placcie p fudit ut manent i ee et io
seruarent q ab eterno i dispositione sapiete
facienda vidit et p actu creatoris ad ee de no
it et io tali ope p sto i celo. stati sub dicto
fm e vespe et mane dies qrto q i phabitis
et ꝫ opionem aug. et ꝫ opione aliorū sto
cu satis expositu e De ope qnte dei q
inde qrendu e De ortu aq et aeris
de hoc q dr mgr in. s. ma ꝫ dist xv. ca.
Dixit etia deus pducat aq reptile ane vi
uentis q qrendu e de ornatu aq et aeris
et q p quo vno die s. qnto pducit ornamē
tu et aq et aeris cu duo elementa sint et
io duobz diebz debent ornari sic celu et
tra ¶ Vltius q quo de vno materiali pri p. 90
ducit et ornamētu aq et ornamētu aeris
hoc e pisces et aues. sic eu dr pducat aq
reptile ane viuentis et volatile sup tram
et hoc vr no debe ee ornamētu singlorū
elto debet hic mle pri epm eltu nu or
nat e sic ornat celi nam celi hiut mle pri
¶ Ad hoc mle pri monet et no monet vr q
diminute loq qn dr pducat aq. et no addit
q mouete ut agēte aq ille pducat ¶ Ad hoc q
e dcm reptile ane viuentis et q dicit ad vo
latile celi ꝫ genu fuit et notabile de quo

ifra dicit. et volatile celi ꝑ genꝰ suum ¶ Ad hꝰ
volatile vr̃ ee ornatꝰ tre qa sic dr et vola
tile sup tra subfirmato celi ꝓ eum eltm orna
tur q ad motu et locu aialiꝫ ornatis de
putat ¶ Ad hꝰ cū dicit fmt elta ex quibꝫ co
po mapie corpus aialiū s. tra ex q̃ e suba
m corpm aialiū ut dr phꝫ et aq̃ ꝯtim
ans ptes ut possint recipe figura et form
ta i toto qua i mebris qre no dr pducat
aq et tra reptile aie viuentis ꝗ tm dr pdu
cat aque ¶ Ad hꝰ cū q̃da fmt aialia que
gestant i tra et mitunt i aqua sicut dr ac
i vm de aialibꝫ de delfino qd mittit i aqua
et gestat i tra. vm pcos fetus usq̃ ad vm de
alittore matris sepius ducit ad mare ut ma
re assuescat et no dr i tra ad cui elti orna
tu hꝰ ptmeat ut ex quo eltꝰ pducat qd vr̃
ee diminut ¶ Ad hꝰ q de hꝰ q dr creauit
deus cete grandia cū istud opus no sit op
creacois ꝗ opus distinctois et ornatꝰ q fit
expiacti m creacois aut illam matiam
hꝰ piacte ¶ Ad hꝰ infra dr oem aiam vi
uentem atq motabile qua pduxerant aque
i spes suas de ambꝫ aut loqns dr ome vola
tile celi ꝑ genus suum qre dr hꝰ genꝰ et ibi
spem ¶ Letꝰ q de hꝰ q dr vidit deus q ee
bonu et bndixit eis dicens crescite et multi
plicamini et hoc no dixit de trenascentibꝫ pla
tis sup ꝗ simple dixit q̃ ut tra herbam
virente et facente semen et lignu pomiferu
faciens fructu iuxta genꝰ suu cui eum vtq
ex se ee quiet et multiplicet sic dixit crescite
et multiplicamini i bndictoe aialiū aquatiliū
et aereorū ita debuit dici i bndictoe plan
tarū ut si ibi tacuit hic tacere debuit ¶ Solꝰ
ad primu dr q licet duo elementa sint aer et
aqua i hꝰ tu conueniunt ut dr plato q me
dia sint inter extrema mūdi sensilis q sunt
celu et tra et io distinctus ornatꝰ hunt ce
lu et tra p dies ad eande die refert orna
tꝰ medii sine aq sū aeris ¶ Dit cū ut dicit
plato op fet ee plures porcones extremi
ad extremu qua p suo media q ee no pt
dn qa duobꝫ illis mediis ut vno conungu
tur illa extrema io vno die ornat ¶ Ad
id q vltius qꝰ rndꝰ e p angꝰ i liꝰ contra ma
nichei et po ibide m glꝰ magna manigi
nali sic. ideo no dictu pducuntur aq̃ reptilia
et aer volatilia ꝗ prꝰ ex aquis pducti
ee narrat qa qtq aquaru su labilit vn
dosu su vaporabilit tenuatu e totu tam
hmde ne deputat et mtedit dice ide q dr
phꝫ i liꝰ de ssu et ssꝰ q.s. aer e hmidi
spualis q no e i corpabile i quacoe aialiū
et mutoe et e aqua elmetu hmidi i corpa
bilis et i geiatoe et mutoe et q facile i dmit
form aeris p euaporatoem et exalatonem
dn mixta tra aer p mixtꝰ e hmido aqo p qd
aliqn tulu i spissatus pt ee locus i quo mo
uet aues ita q sustetet alas auu et per
spm attrahi posset ad spirandi refrigeriu
i sublimi ita e subtilis q nec vapore hmido
ad coradu nec vapore sicco treo ad ventā
du miscet et io ibi hitaco aialiū ee no pt
et hꝰ pbat augꝰ tali exprimeto dicens q in
macedonia mons mire altitudis e q vocat
olimpus i que phi ascendentes i supioribꝫ
suis no inuenientes aere pmgue ad spirand
portat secu spongias i fiusas clarii et sub
tili aqua p quas spiret aere subtile ut
pmguescat i spongiis et sic valeat adre
frigeriu pulmonis et pectoris ascendentes
aut i cacumine montis i arena sine i sabu
lo fodiut lecas et ptrahiut figuras et de
scendiut et post ami re ascendentes lecas et
figuras inuenit i nulla sui pte delatas q
ee no posset si aer ille vaporibꝫ hmidis nu
sicis et ventosis agitaret dn vult augꝰ
q ex hmido aqo labilit vndoso et pmguescē
te i fluis fit geiaco natatilu et mutinetu
et ex eode hmido aqo vaporabilit extenso
p pte aeris i flore fit gniaco et coseruaco
volatilu et io fit dr augꝰ et ambꝰ ex vno
matiali pducit vtq et io ꝗ cātat i ympno
dnꝰ ¶ Qui ex aquis exortu genꝰ ptmi lunas
ab i aera p tim remittetis gurgiti ¶ Ad d
dr q moues exp hitis i telligit ꝗ dan est
spr dn ferebat sup aquas ille eu fouebat
aquas ut talia a se pduci posset dn Dam.
i. liꝰ ix. caꝰ dr sic p cepit deus aq educe aiaꝫ
viuentē qa p aqua et eu q i pmo febat sup
aqs spm san renouatus erat hoem sic aut
diuus basiliꝰ eduxit aut aialia et puaet
magna ut cete dracones pisces i aqs rep
tantes et volatilia penata p volatilia ꝯ ꝯ
pulatur aqua et tra et aer ex aqs enim
hec fta sunt i tra vo consat et i aere volant
optimu ꝯ eltm e aqua et primo vsui vtil
limu sordis purgatm no solu corpei ꝗ et
aialis si assuperet gram spbs ¶ Ad d dr
q reptile vocat aial q i motu suo pcessuo
toto corē se trapit et no mitut mebris spali
bus ad illu motu detinatis sicut e ala uel
pes ut pinnula pedibꝫ cū mitut gressibilia
alis volatilia pinulis tā qua terris natata
lia reptia vo sunt ut que motu costaꝫ et bruce

se capiunt ut serpentes ad motu anulorum ut a
milosa et bmes ad contractione corporis in medium
anulli qui loco cordis est et emissione eius de cor
pis de illo et tractu oris. emittitur enim illa an
tiorem partem corporis et tunc figunt os et totum cor
tunc trahunt ad os sicut videmus facere lubri
cos tere aia autem vnies dr q corpori suo actu
vite in fluit manifeste per sensu locale et motu et
ro in plantis non dr esse aia vnies qa sic dicit
ar in p° de vegetabilibus vita quit in animalibus et
plantis in venta est h in plantis occulta in animalibus
manifesta et ro non dr in plantis aia motabilis
ut ecia aia vnies ad ad dd q volatile or
namentum aeris est h enim aiam ad elem ornat
in quo motus eius est et non ad in quo mobile qesat
sicut stelle movent in celo et natatilia in aqs lig
qesant in fundo aqrum in terra et q dr q multiplice
est sr tria sup notat eminentia aeris et exal
tationem sup tria in quo movent aves h et significat
nomen avis ut dr ysidorus h° enim nomen
impositum est ab a q est sine et via qa vias et tus
et ctus ab animalibus non tenent in motibus suis
h plibtate elementi tenue secantes alis sm
ipetu extractis et appetitu dulcitu quo ca
pitur sic et pisces in aqs ad ad dd q aqs
solas nouat qa sic dicim est aq sole ornantur
et h in mr corpm natatilium et volatilium
animalium h terra sicut suba mr ppt q ecia ora qe
sant in terra et natatilia et volatilia tu in
talibus plus habundat humidu in piscibus qdem
humidu aquum pinguescens in fundo q aug
vocat labile vndosum in avibus autem humidu
vaporosum ad forma aeris tnsmutu ppt
q h in m° ecth dr phs q carnes fame fut
q leves. leves autem q altilium ad ad dd q
talia animalia deputat ad ornatu illi ela
in quo plus movent ppo motu aerea et an
set cum avibus ad aere deputat motus earum
volatus est et fit in aere. delfinus autem et co
codrilli et alia hi deputat ad aqua cum na
tatilibus qa motus eorum natatu est vesp at
marinus et canis rt ut hi ut castor et lut
licet aliqu venent in aq. tu qa pedibus mitt
quorum attus ppe gressus est et ambulatu. in terra
tu tre deputatur cum gressibilibus et h satis
dicim est qa dicis simplicibus satis dicim est de co
positis in quibus illa simplicia dicunt ad
ad dd q creavit ibi accipit pfectu ut codi
dit creare eum multas significationes ht de qbus
satis dicim in p° li° tractatu de his q tpalit
deo convenunt qone de h° nomine creator ad
ad dd q humidu aqu valde est dilatabile et
forbile in diversas species et figuras maxime
qu commixtu est subtili terreo ep quo pinguescit

et constat et h notas q fit in possibile est ut
tis speebus dicit p spes. tales enim spes ad
vnu genus non pnt reduci n valde remotu.
humidu aut vaporabile forbile quide est in
multas figras sicut pz in nubibus cu ille figure
omnes sub vno gne continent pro q est humidu
vaporatum et ro de volatilibus dr volatilia
p genus suum ad vltm dd q licet plante et
animalia nascant de sene. tu y semen plantarum
non pos in sexum distincto pfigura masculi
et femine qmus ut dr ar in li° de plantis. in
plantis fit sexus distinctus h tute p q dr o
liua masculus et oliua femina et malus ar
bor dr femina et pirus masculus eo q pirus
strictiora ht folia et duriore fructu qua
malus latitudo enim foliorum et mollities fruc
tum attestat humiditati aqe q femina est et co
tra strictura foliorum et duricies fructuum
attestat humiditati calide limitate p siccu
tem q masculina est ppt q etia vitis que
melius pferet vinum et dr forech vocatur
vitis masculina alia vo q aquosum pferet
vinum et lata ht folia et magnas vinas
vocat vitis femina. in qm tu vsu loquendi vi
tis masculina vocat franca et vitis femina
vocat selana et hz itu sit p vtute qua ht
planta in foliis et fructu. tu p nam plate
ut dr ar in li° de vegetabilibus p. planta
vbq est masculus et femina et hmo assignat ratio
qa bqs in radicibus stipite et ramis connecta
ht in pgnas et in pregibile cr de ope die
sexto cr qie dicat pducat terra tu vt dic
Ende q de h° q dr mgr. ls. finiam dist.
p vi. ca° sequt dixit deus pducat terra
animam viventem iumenta et reptilia terre qe
stias p species suas b sit dr sexto die opus
dei et q p° qre dicat pducat terra tu
vtus pducedi talia non sit in terra p p astro
nomos sic in celo ita q albumasar dr in m°
ducto° q vent in cum pa fiat dri constel
lacio q da ad filii tudine vrimis in qremu
hnitis pnm q tate vtutis est ut fecunditate
qbus da vgnibus afferat sine commixtione viri
et dat exm q pemtus hetetu est q vtu vgo sic
concepit dum ihm que gens samors adorat
ad hc dam. dr q cum hi species animalis pfi
ce due ypostases masculus et femina p° in me
diate a deo create sunt in quibus ppt distinctos
sexus semetipsa vis est propagandi alia et
si ita est non debuit dici pducat terra p ego
pducam in terra ad hc qrit aug cum multorum
animalium corum. s. q nascunt ex putrefactione semi
tina h tus sit in pnis elementis sicut et plantarum
et non sit in eis dist. sexus sicut net in plantis

gre i gm pducat aialiu no eodem mo dicit
de illis sic de plantis gminet tra ¶ gminet
dixit pducat tra ¶ vltimus q. hsit diffa
corpa q. dr mmeta repilia bestias ¶ spes
suas ¶ cognoscit ecia mgr vltimus n. li. dist.
xv. ca. qui solet de venenosis et pmtosis
mandtibz vtu post pctm hoies ad vindtam
creata sunt am pus creata i noxia fuerit
et post pctm nocere cepunt et vr q. p. fiunt
i noxia qa pene instrumetu no e am pctm
q. pena mlt. q. vr q. am no fiunt nocua
am pctm ¶ ad hc signu q. no fiunt nocua
expssu e q. mlt no horetur serpete que
pcerto horetur fuisset si nocuus fuisset ¶ ad
hc dam. dr n. li. xx. ca. q. sepes erat hoi
assuet) magis alys ei ad hedes et delecta
bilibz eius admnt) motibz q. ee no posset
si nocu) fuisset cur ¶ ad hc vltimus q. de ho
q. dr et fecit deus bestias tre et i alys dicit
e et fm e ita qre hoc sit ¶ ad hc cu de or
natu aque loqtur dixit creauit deus ce
te gradia hic aut dr fecit deus bestias
tre mxo spes suas et q. q. sit ca q. dnsi
mode i istis et i illis loq ¶ ad hc i bndic
de aialiu no pd plus n q. vidit deus q.
eet bonu ¶ i bndicde aquatiliu et vola
tiliu dixit et vidit deus q. eet bonu et
bndixit eis dicens crescite et multiplica
mi. et q. qre hic obmisit ho cu vis quata
storp magis sit i ipis distinctis. s. p sex)
qua illorp ¶ Soluto dd ad pmu q. qu dr
dns pducat no designat n q. tra sit mle
pu) aialiu gradiendu i tra actiuu at
¶ q. e pmu moues p disponem luis et fi
gura e celi. ¶ no monet ut ca nctia qua
de mtitate sequat effctus ¶ monet ut di
spones p actus et p a. sic i gone de ortu
celi dam e ho aut q. dr albumasar error
pessimu) e et vituperandi sit qui hoc ad
ducit qi p testimo q. phi nobis testifice
t. de ptu virginis i cceptu eu saluatorem
n. opatu e u spes scs sic dr symbolu nice
nu qui cceptus e de spu sco nat) ex ma
ria virgie talis eu oprans i cceptu fecu
ditate virgni attulit et virginitatem
no abstulit ¶ sacrauit nec pr fuit qa de
suba sua n. ad cceptu posuit ¶ simplici
vtute sua purissimu sangue vgines i cor
pus cceptu trsmnuit ¶ ad a. dd q. dam.
vsse i hoc dixit q.) ad aialiu pfta. pfta
aut dico q. pfctos hnt sensu) et vires aiales
talia eu semetipsa vtute no pnt hre in
elemetis nec effctua tam pnt hre in stellis
¶ ad a. dd q. i talibz aialibz i pfctis seme suf
ficies e i ma pnterfta et actiuu sufficies
i radiacde stellatu sic dicit phi ar. et
auicen et io ecia ut dr aug) talia frequenter
dstinacdem sexus no hnt pfte ¶ brute et
figura licet dicat ar. i xvi. aialiu q. i omi
aiali e masculu et fera pt enchelis qd ap
nos sonat anguilla i qua no e tuet) ma
sculu ut fera qa nec ova nec lac tuet hre
et i or aiali ¶ e masculu et fera masculus
seme trahit i feam pt qua i vno gne mu
sciu q. seme fort ex supfluo mtuneti et
i fiore pte locu. s. qu acdis pomt mt. i flore
pte masculi no ut seme retinat ¶ ut cipi
at q. da calore semis ia menses) cepti ex
supfluo mtuneti maturtu et illa i pio
gnus cotmet subtrptilibz et qa i sensu hu
budmt sic plantas pt hoc no dr gminet tra
talia ¶ qu vbo tu aialiby vtur et dicit.
pducat tra ¶ ad id q. vltimus q. tendendu
e p dam. n. li. ca. p. qui dulcos vsus aia
liu creatos detinat sic dicens edxit tra
cdtore iubete oia gna aialiu et trpeliu
et ferarp et mmetorp oia quide ad hoies
optimu vsu ¶ hoip hec quide ad escu puta
cervos. oves. dracodes su damas et q. ta
lia. alia vo ad mstetu q. mmeta dur q. si
mmameta puta camelos. boves. equos.
asinos et q. talia. alia vo ad iocuditate
puta symias et volucru sitacos. picas et
q. talia et p hoc pz diffa pecora eu sutp
pe q. ad escu sut. mmeta q. sut mmameta
labor fere a feritate dte q. nocitiue sut
qd nocumetu thi pdest hoi sic dr dam. sic
¶ neq. mlt i utilis e ferarn vsus trenq. et
ad cogtocem nri et ad mocatocem dei nri q.
nos fecit feres ut duces. bestie aut dicut
qi vastie q. vnguibz et dentibz latant ut vt
q. q. aut trpilia sint i pcedti articlo qo
mis detinatu e hc oia dur aiaalia ppt aia
lis ¶ m q. tact) e ut dr auicen. dr ei sic i iv.
de animalibz pm) ¶ ¶ ¶ que aial at e tact)
e et ppt aialis motu d q. dup. s. mot) co
tractiuis et mot) dilatcis qui dibz et pfctis
et i pfctis conuenit et mot) pressiuus q. fit pede
ala et trptu corpis ¶ ad aliud dd sic tndet
mgr ibide sic ex verbis aug. sic qe ¶ ame dia
pt q. creata sut venenosa sic mlt sut ¶ n.
hoi nocuisset ¶ no pertasset. pmmedorp nacq
vicorp et trendorp ut pbande et pfacede vir
tutis ca noce cepu. fiunt q. creata i noxia
¶ p pctm fta sut noxia ho ide dr dam. n. li.
ca. xx. sic ance tusgressione ig. oia subicta

hoi erant principe et eum deus constituit omnium que
in terra et in aquis sunt post transgressionem autem no
te repetunt tunc tu quit si animalia noxia tu
vinos ledunt penalit salubrit extent autem
noxates docet cur in estate mortuos latant?
et respondet quod hec quo fit a quibus da qui ad insit
ad nram utilitate caro in exanimis p qd
fiat? aut q mirabili di potentia in rene et te
fotida quibus hinc docet ppt iames cuerus
in animatorum corpm suorum illa quia mortuorum
ee horrenda cuerit etiam aug. ibidem de q bz da
minutissis animantibz vermi in prima conditione
creatis sunt an ex rebz corruptis postea ge
nata. plerique enim de humidorum corpm vitiis
et exaltrucibz ut radanibz gignitur queda
etiam de corruptione lignorum minutissima et quda
de corruptione herbarum et fructuum et deus auc
tor omnium eorum et ostendet sit ppt dicit q q exangis
et terra nascuntur tunc ee creata in aqua ei et
terra illa intelliguntur q nascuntur ex eis q bo de
corpibz animalium mortuorum absurdum e dicere
cum animalibz ipsa creata ee n q potentialit in
ipsis et multi erant pseuniata ad a dd q
e nocium in hitu et e nocium in actu p actu
illo nro nocuma fiunt an prim in hitu aute
complexionis in quo nec nocet tunc etiam fiunt
p p actum nocenro potunt ppt statum in nocetae
in quo fuit ho et io mlt no horruit serpete
qa horror no e n contra id q e nocium in actu
ad a dd. q Dam intelligit q no erant no
cium in actu p motibz delectabilibz hoi sub
iect? et hoc fuit ppt statum in nocetae de q dt
aug. q si ho in innocentia prima fisset nec ignis
eum vret nec glacius eum frendet nec spina
punget nec aqua necaret nec venenum no
cet ad id q vltius q dd q animalia ex aqis
fta ex fecali forbili elemento fta sunt et ideo
in fortiore eorum dum e et frm e ita animalia aut
p sensum et motum elevant sup naturam corlium
creatarum et ana sensibilis in plures vita et
motum po potuit fieri n opacione dei. pbat
em ar. in. de ana q ana nec corpus e nec
armonia ut composito corpus ut ad armo
nia ecnlit consegns et io dt ho et fecit deus
qa tale principium vite spus et mot? fecit in
ipsis no na p deus ornavit aut aug. qre
deus vltio me elementa ornavit trra et
dt solivedo ad hoc q ad spm sensibilis ana
lis q e ornat? tre oia oppant elementa et
dt sit in li. ms. sup gen. ad lit. ed da elementa
sic distinguit ut oculos ad igne aure ad
aer prime dirat. olfactum et gustum tbuat
humide ne. tact? aut congruit terre ignibz
oia penetrat ut motum in eis faciat in choat
em ana motum suum in omnibz sensibz a subtilte
ignis p no in omnibz ad id pvenit in visu em
pvenit repsso calore usq ad eius lumen in au
ditu usq ad liquorem aere calore ignis pene
trat in olfactu: tinsit aere purg et pvenit
ad humida exaltacoem cum crassior p aura
subsistit. in gustu bo etiam hat tinsit et per
venit ad humore corpulentiore in quo sapores
fiunt quo tanecto cum pvenit ad trena gu
tate tangendi vlt? spm agit hat ordine
no ignorabat qui condidem eorp que in ta
mundum fuit in dnes. pus celi luminaria post a
qua animalia. trena bo qualia postremo nar
tavit ad a dd q de pfris animalibz loqns
dixit aeravit hor em in tata quantitate mo
lis et bestiis a principiis filiorum elemtorum
et bestie celi p primas ypostases sue speci fili
potant in bestiis creatoribz p aut dt fecit
q notat formacom qa sola animalia terre
forta sunt ana q pri? e vite manifeste p spm
et motum sit q ornata e trra sic dr Bde ms.
q deus fecit trra in sempitno tpe et replevit
ea pecudibz et quadrupedibz et limaribz vr
mit celum sic dr e. xxxi. q dat sole in lume
diei et luna et stellas in lume noctis et bat.
ms. qui emittit lumen et vadit et vocavit
id et obedit illi in tremore stelle aut dede
runt lume in laetitia suis et letate sunt vote
sunt et dixerunt assum? et luxerunt ei cum
iucditate qui fecit illas p e deus mr et
no estimabit deus alius adiuns eum
ad vlt? dd. q ho no dt n vidit deus q est
bonum. qa ista tu homine quem hnt hitatoz
trra et ho principium e ornatu tre cum omnio
oia alia subiicunt et io complevi no debuit
eorum bnditio si ia forto hoie dt tu aug
q dum e de aquaticis crescite et multiplic
camm. et de aliis. debet et intelligi de trest
bz et io no optuit ho repete. qd de pulcri
tudine et pulcro et apto q diffin sit.

Deinde videndum e de pulcritudine omnium qo
q ex ornatu consistit et quant. duo
bus de pulcritudine et pulcro et apto que
dra sit et q faciat ad pulcritudinem omnium
si sui decore sine ornatu

d pm ob. p isidorum q in li. de summo bo
no sic dt Decor omnium elementorum et totius
mundi in pulcro et apto consistit p pulcr e q
p semper pulcrum e aptum aut ut vestimen
tum qd aptat hoi ut vict? hoi competens et ho
vr q pulcr e q venustat ad in seipso aptum
aut sine decorum q accomodat ei congrue
p statum in quo e ad 18 p. pulcr et bonum vis
det p ide determinari duo? em in li. de di. no
ra. ms. p ide determinat pulcrum et bonum

q vr q ide sit pulcru et bonu et ecouiso
¶ Qd h bonu et ens p suppōita cōstituit hz
rspectu ad cam finale addat bonu sup ens
ens aut hat i tellectu absoluti p dt Dyo
q cu dr i gen. sfiat hux illa hux i telligit
bonitas dina quas deus ad ee deduxit
et i bono foruit et venustauit onie q ac
auit eade q res de bona et pulchra et
vnu sui sit. ¶ Ad h Boe i iu. de cso phie
que no extinc pepulerunt fnigere cae matie
fluitatis opus vera i sita suum for bonu li
nore caeres tu cuncta supno ducis ab ex
plo pulc pulcrim q ipe mundu mete geres
siliq ymagine forius ex h accipit q ide
exemplar est i deo pulc et bonu ad q mud
fort q p ide detinat et pulc et bonu i cre
atis ¶ Ad h aug i li de na bon dr q vesti
gia tue bonitatis i creata e modus species
et ordo et v h magna sut magis bonu e et
v pna pnu bonu et v nlm nlm bonu sed
p eade detinat et pulcru et bonu i vnu
so ¶ Ad h i creatis nichil e turpe n malu
et malu no e n q admit modu spem et
ordine. eius cui malu e. si q turpe detinat
malo p otru locu a dtrys pulcru detina
t bono dior em p se dn sut effrus hz aliqn
p actus hetant effectu vnu ut dr ar. i iu.
metheo v log de mbe gradibus. ibi et dr
q calidior e alius mubiz et q caliditas p
h q rarificat ea vndiq facit ea i omnibz
ptibz recepabile frigoris et sic frigidi
tas vndiq i gredies ea costrigit ea in
magnas ptes glaciales q postea cadendo
grado vocat ¶ Sed ar. iu. top dr q de
cor e clenas comesuratu pcu aug aut
dr q pulcitudo consistit i suauitate coloris
q no p ide detinat pulcru et decoru ¶ Ad
h nichil de bonu n t cae finalis vn boe
i top cu finis bonus e ipm q bonu e
pulc aut onie p forma pulc. q vr q
bonu et pulc no p ide detinant ¶ Solo
pulc et bonu et decoru p suppōita ad ide
detinant et p ide. hz p mtetcoes no st ide.
Dr enu bonu p copa coem ad cam finale
sic i obuiedo pbacu e pulc aut p opa ad
cam forlem et pt h dr ar. i fne pmi
phi q nl desudat forma ut feia masculu
et turpe bonu et licet i omnibz nalit exntibz
p re suppōita ide sit finis et for tu p i gen
ne nu qua sut ide qa licet sic dr ar. i iu. phi
sic tres cae i vna gradat re tu nu qua
coadiut i vna itentione et sic diffinit bu
et pulc p i tentoes nomu decoru aut dicit
ab his duobz sic dr phs q q consistit i con

mesuratione et portione eorum adiunge q pulcitu
dine facit sic figu et color ut ubi qta color
riderat figure ut sit formositas e i figura
ita de cetissimo colore venustet et pt h dr
hest. xtus cuiq regio fulget hitu ipa autem
roseo colore vultu pfusa i credibili pulcitudine
dim oculis erat gratiosa aptu aut dr extri
secus congrue ad hitu ad pulcitudis congrue
cia et ostesione sic hitus sui amict sic eca
de hest dr q regio fulgebat amictu iu h q
diffinit ista p i tentoes nomu q pulcitudo vni
ui consistit i spe for q turpitudine mk i fors
opit bonu vniusi i adeptione finis quo vna qz
res pfta e p ee de quo dr boe i quito de cons
q ee e q ordine retinet suaqz naiu aptu ac
consistit i extioribz ad hibitis sufficiet pti
netibz ad hu ee p q dr plato i thym. q crea
tor sume bonu a quo i udia relegata e nlli
negauit qmoda et vtilia ad ee btu p q ee
btu e vnu cuiqz p pa et cōgnlem et no im
pedita opa coem ppl et cōgnalis hitus h ei
e bonu q oia optat ut dr ar i pn eth. et
de quo dr tullu q oia appetit beatitudinem
et de q dnt Dyo et ar i iu de ana q oia
appetit ee dinu et ppt illud agnt q q agnt
vt q cuiqz sut cōgruencia ad h et apta nlli
rei negauit creator: sic q ois res pulcre
sempa decora i comesurate cōgruente ad
alia apta eo q no deficit i aliquo q iuuat
ad cōsequendu ee btu sue dinu hor sic noto
¶ Ad primu dd q ysidoru bu dr et h dr q ia
dctu ¶ Ad a dd q pulc et bonu ide sut per
suppōitu p no sut ide p mtetione et h
dt Dyo ¶ Ad a dd q i ide detinant h ea
p suppōitu et no p mtetione ut ia dctu est
sic i creatis ex sit alia rem h exemplar
hois et alia eo explar equi ut dr aug in
lr xx tbz qnibz licet p rem ide sint ¶ Ad
a dd eode mo q spes modus et ordo q det
minat bonu eade sut detinancia pulchra
p ea alia mtetione accepta ¶ Ad a dd eo
de mo q ~~spes modus et ordo~~ tpe licet psup
positu ide sit malo differt tu ab eo pte
tione sic bonu a pulc. ¶ Ad id q i ctru
ob dd q no p ide detinant pulc et bo
nu p mtetione. detinant tu p ide p sup
positu ut dctu e ¶ Ad seqns omn eodem
mo dd e qa bonu et pulcru ide sut re licet
p mtetione pulc detinet ad forma et bo
ad fne ¶ q facat ad pulcitudine vniusi

Crudo q q facat ad pulcitudine vniusi
su decore su ornatu et vr q no tu bo
h eca mala cōferat ad pulcitudine vniu
si et ad h i duat i Dyo de di. nomi ca. iu

¶ Ad a dd eode mo ire q a explar e ide p suppōitu
et no p i tentione ut ia dctu est sic i ire

& sic dt malu ē ad cōplectōem ois hi ē vniuersi
cōp'ens et toti hoc ē vniuso p̄ sepm nō i p̄ticu
ee laudabiles et q̄tū tale ē cōfert ad pulc'tudinē
vniuersi. q̄ malu ega culpe cōfert ad pulc'tudinē
vniuersi ¶ Ad hr ar. i m°. et ch.° et dvo° i m°. ca°
de diui nō. dicit q malu obfuscā sui vniuersalē
ecā sepm destruit. q̄ n ē vniuersalē malu et
q nō ē vniuersalē malu aliqd hē bonū et pulcri
et q aliqd hē bonū et pulchri cōfert ad pulcri
tudinē vniuersi. q̄ malu culpe cōfert ad pulc'
tudinē vniuersi ¶ Ad hr aug° li° de ciu dei xm°
sit ordo ordis apposita i vna serie locutionis
pulc'tudinē reddit seruōis ita quadā nō b
bonā hē ecā eloquēcia ordinā oppositōe scē pul
c'tudo cōpō dn i ect. xxxvm°. qtā malu bō
et cōtra vitā mors et cōtra pulc' pctor et sic
i tue i oia opa altissimi bma cōtra bma et
vmu cōtra vmu et nō fecit qtū de ee. q̄ vr i
hoc q malu oppositōe bonū facit ad pulcer
tudinē vniuersi ¶ Ad hr aug° i ench°n. ca xi°
sil vniuersa fuit valde bona q̄a ex omnibz con
stat vniuersitatis amabilis pulc'tudo i qua
d q malu dr bene ordinatū et loco suo po
situ eminētius cōmendat bona ut magis
placeat et laudabiliora sint cū cōparant
malis hē q laudabiliora fiat bona fiat ad
pulc'tudinē vniuersi ¶ Ad hr ysidorus de su
bono p̄misit deus malu fiati ab oriri ut
ex ordis malis bone ne decor eminet et q fa
cit eminē fiat ad pulc'tudinē. q̄ malu fiat
ad pulc'tudinē vniuersi ¶ Ad hr aug° i li° de
ciu. dei xm°. nō crearet deus ullū angelū
nec hōmi que malu futurū ee p̄sciebat nisi
p̄ ie nosset qbz eos bonorū vsibz accōmodi
ret atq ita ordinē sclorū tāq pulc'rimū car
mē ex quibz dā antithetis hoc ē ordis ad se
positis honestaret hē q ordinē vniuersi hone
stat fiat ad pulc'tudinē vniuersi ¶ Volens
q si malu pene facit ad pulc'tudinē vniuersi
et vr q nō malu eni pene ut dr aug° ppt
hō malu ē q̄a ordinat ne bone pulc'tudo vniuersi
tota cōsistit ex nūa bona. q̄ q illa adimit et
vitiat ad pulc'tudinē vniuersi nō facit sed
nocet. q̄ vr q malu pene pulc'tudinē vio
lat ¶ Ad hr plato i thim. volens ingere de
bona oia puerice illius mali put ma eorū
q nascūt fert relig ppagnē. q̄ vr q deus
i vniuersitate nec relig malu culpe nec malu
pene. relig aut oia q facūt ad pulc'tudinē
vniuersi. q̄ nec malu culpe nec malu pene fa
cūt ad pulc'tudinē vniuersi ¶ Cont pena iu
ste i flicta ordinat p̄cm vn aug° dr q omne
q iuste fit bn fit omne q bene fit et ordinat
culpā fiat ad pulc'tudinē vniuersi q̄ malu
pene fiat ad pulc'tudinē vniuersi ¶ Ad hr
aug° i li° de li ar. hi taconi celesti ciā peca
tis nō conuenit p̄ p̄cm terrestri aut conuenit
p supplicū ut q libet elegerit sp fit pulch
vniuersitas secretissimis p̄tibz ordinata ¶ Ad
hr aug° i li° de ciu di xm°. p ineffabile dei
iniam fit ut ipa pena vitiorū cōuertat i arma
vtutū hē q cōuertit i arma vtutū facit ad deco
rē vniuersi. q̄ malu pene facit ad decorem
vniuersi. ¶ Volens q de hijs mostris q dicū
p̄cta ne vtrū faciat ad decorē vniuersi sine
pulc'tudinē et vr q sic Aug° i li° de ci. de
v vi°. Si homes sint de quibz illa mica cōsēbū
tur qs. sunt monopedes ut bicorpi ut alie
mōstruosi q sibi ppter ea deus voluit nō nātas
gēres ita creare ne i hijs mostris q apud
nos optet. exhoibz nasci aliqi eius sapiaz
qua nam fingit humana velut arte cuspia
min° p̄sti artifices putaremus eccasse qualis
aut id reddit demostruosis quibz da quibz
homi reddi pt deus eni creator ē omi q vbi
et qn et q̄lit q̄libz creari optat ut optuit
nouit species vniuersitatis pulc'tudinē q̄lit
ordinata p̄ciit ut filitudinē ut diuisitate cō
texerat hē qui totū i ipice nō pt ea qua
de fortate p̄tis offendit. qm q cui cōgruat
et quo refert ignorat ¶ Cont i mostris
vitiat species. modus et ordo et ide bonū
hē q viciat modū spem et ordinē. corrupit
pulc'tudinē. q̄ i mostris corrupit pulc'tudo
vniuersi ¶ Volens q si mūbilia bona i quibz
mūbilia cōferat ad pulc'tudinē vniuersi et
vr q nō dr aug° et po° i gl. ps. 1°. j. ad ch
m. vi°. qui solus hē i mortali ē q i hijs q
mutat ipa mutatio nō illa mors ē et q
ba i mutabilitas ē ba i mortalitas qua
solus hē deus ex hoc accip q mutabilitas
i re n ē de nō spe et ordine rei mali. sed
potius viciatio illi ut variatio q aut vi
ciat et variat ea i quibz cōsistit pulc'tudo
nō cōfert ad pulc'tudinē hē ad oppositū. q̄ vr
q res mutabiles i q̄ mūbiles nō cōferunt
ad pulc'tudinē vniuersi ¶ Ad hr si ordo cor
rupit pulc'tudo corrupit sic pz i natuis
si eni caput loco pedū ponet et eo° pulch
tudo i hoie qui ē minor mūdus corrupetur
hē hi facit mūdo hē electōem sui voluntatem
q sepe i flora superioribz ponit ut tpalia e
tibz. q̄ vr q illa mutatio q ē hē electōē via
at pulc'tudinē vniuersi ¶ Ad hr aug° i 19°
de doct. xiana oīs humana p̄sitio ē fruendis
et vtendis et hac p̄sitatem

facit mutacio p electione. q. i. ducit pusitate et q. i. ducit pusitate corrupit pulcitudinis ordine. q. vr q. mutacio corrupat ordine pulcitudinis vniusi qa id q. facit mucio p electiones i appetibilibz hoc facit mutacio p natura i naliblz. ad hr. dicendum q. pulcrum e. p speciem et modum et ordinem pulcrum e. si. q. mutat p ee a mo spe et ordine mutat nt aut tulium confert ad pulcitudinem p poa mutat et viciat eam. q. vr q. mubilia i q. hi nt confert ad pulcitudinem p potius mutat et viciat ea. Cont. dr aug. i li. de ciu dei boni et de li. ac. et i li. de ci. dei xvi. q. pulcitudo vniusi contexit p anthytesim sic pulcitudo s. mom. b. i qua etia malum commendat bonum ut eminencius appeat et ho. mo mutabile i quitu mubile oppositum et comparatum immutabili eminencius et laudabili facit i mutabile et si deeet mutabile vniuso. de eet ista pulcitudo. q. mubilitas eius q. mutat confert ad pulcitudinem vniusi. et si de esset vniusitas no eet p sta pulchra. Vltius q. de miraculis et mirabilibz videtur stat ad pulcitudinem vniusi et vr q. sic p miracula eius sepius restaurat q. corruptum e. i na et de pulcitudine ne restauratis aut id q. corruptum e. i na et pulcitudine propinque fiant ad pulcitudinem q. miracula propinque fiant ad pulcitudinem vniusi. Ad hr. fulgentius sr. omel. pascha ll. dr q. oia electa resurgunt et congratulantur xpi sic oia electa qi commoriebantur i morte xpi dr enim gdo q. cu xs. tendit potente spm hoc e anam suam i morte totu sclum ingrediebat et cu mutaret caput eius i dcte mtu illu totus orbis seqbat et mutabat qu trne aut dr fulgentius sic hac die trnis xpi eant ipm sole lucidius luce puto alijs diebz si sic e q. ome q. e de pulcitudine vniusi congratulant et spem qdam i duit in miraculis tut miracula propinque fiant ad pulcitudinem vniusi. Ad hr. oib iusticie pulcitudo e decreta fiat qtq creator volt ut dr aug. et q. creata obediat ei i oem sua voluntate h. pulcitudo iustitie magnifestat i miraculis. q. miracula maxime facunt ad pulcitudinem vniusi. Ad hr. miraculum miracloru e i tacnacio et pt. vicinius. Sz dr qq. mirent i li. de ho. et bts qq. papa i omel. de ascensione q. deus ideo vlt fecit hominem nt creatis nt oem creaturam vniret i hoie i ana enim ho vnit

sentit et tocmat et m hoc conuenit cu oib aiatis et intellectualibz i tor. aut ex suba e elorum compvtorum et complexionatorum et i hoc conuenit cu omibz q. sunt et quixta sunt et complexionata et io ornatu vniusi no e pfcius n i ho. pfcio et qq dr cam. dr enim q. ho. fecit ppe ho. qa fuitorum pfectus deus scivit q. homis natura assumptura erat et ea sibi vnitura et voluit ut assumpto ho. oia assumet et attrahet sibi sic dr qo. xvi. Si exaltatu fuero a tra oia trahe ad meipm et h. acapite q. speciosu q. vnicu appuit in na omi eorum q. sunt de vniusitate fuit i tacnacio dina p hoc eta tota na pfecta facta e et completa spectacissimum aut maxime facit ad pulcitudinem vniusi i tacnacio q. et miracula q. fecit deus i tacnatu ise et in sctis et i angelis maxime faciunt ad splendore decoris et pulcitudis vniusi et quis hoc rectum sit et p catholica fide dissimu. tu qda obiciunt i gtu sic. q. miracula plerq fiunt ut sup natura ut contra naturam ea aute q. sup ut qta natura fiunt no pnt ee de pulcitudine nali vniusitatis ne su create q. talia miracula no videntur ee de pulcitudine vniusi. Solucio ad pmu dd q. malum culpe p se turpe et fedum e et maculat et viciat et deturpat ome id i quo e suum hitus sum angls sue ana. p actus tn dicitur opatur ad decore vniusi. qa deus q. pmittit malum fi no pmittet illud fi nscret q. bona ex ipo elicet sint ex crudelitate decoris resplendunt et melior et laudabilior sta e pacencia laudencia et qa malum in motu bonum positum eminencius et commendabilius fiat bonum sic oro pulcior e i rethoricis q. p anthitesim oppositorum componit quia illa que cotinuata sere pnuciat bona. et symphonia i musicis silencius i tpoibz dulcior reddit quia illa q. cotinuata sono cantu. Ad aute dyo dd q. illa male i ducit et contra metem auctoris i tendit enim dice q. si malum ad e consistencia ut ad i consistentiam aut seqt q. malum e ens entu i na et tunc seqt q. confert ad pfectione hoibz sum vniusi et q. largit totu su vniusi no i pfectu ee p scipsum q. a sme ipso tunc sic sine aliquo ente no eet pfectum vniusu. si enim aliq entia deficet vniuerso no eet pfectum. et intedit dyo q. ex destructione consequentis arguatur destructio antecedentis sit p qa malum p seipsum nichil confert ad pulcitudinem vniusi nec toti su vniuso largit ee i pfectu. seqt q. malum nec e

aliq̃ existentiu nec ad existentibz si p̃uacio
sola ¶ Ad ad 88 q̃ michil e diphacia sine
ymusalit malu q̃a hoc n̄ eet penit̃ nec
posset p̃ugne cõtra bonu ut dr̃ Dyo ñ ei
oppugnat bono n̄ substantiatu i bono s.
i actu nl hi tu nl bono nali vn ecia no pse
sed p actus facit ad decore vniusi ut dicu
e ¶ Ad ad 88 q̃ ex dcõ aug no seqt n̄ q̃ ma
lu p actus facit ad pulcitudine vniuersi
et no pse q̃a s. cõpatiue sua eminetius e
bonu et q̃a ex ordine suo elicit bonu et ho
e q̃ dr̃ aug̃ i li. de li. ar. sit seruus i tale p
catu deiect̃ ut mundade cloace dignigha
beat ornat domu dn̄i turpitudine sua et v
t̃ hoc p. turpitudo seruu et mudado cloa
ce ia cõiuctu et redactu i q̃da suis gnis
vnitate ita bu dispõite domuli eo aptet ut
vniusi domi ordinatissio decore coueniat
sit volutas q̃ i pcio turpis e affio cui p
tea pena adhibet ut ordinet ea n̄ tale eet
turpe no sit et decori vniusitatis cõgriat ut
pta dedecus emedet pena pta ¶ Sic etia dicit
aub̃ q̃ fur i furtis p̃ditor i tullione in das
i mfno resplende facit iustia vniusgle sic
resplendet carbunculu i auro ¶ Ad ad 88 q̃
dcu aug̃ dicte cõfirmat hoc q̃ dcu e s. q̃
malu p actus fiat facit ad pulcitudine et
no pse ¶ Demit̃ ide e q̃ i dnat̃ Ieysidoro et
ro silem ht tnsione ¶ Dio eode mo tridendu
e ad dcu aug̃ de ciu. dei ¶ Ad id q̃ vltio
q̃ de malo pene 88 q̃ malu pene viciat bo
i quo e et q̃ adimit et hoc e bonu pticulare
tu q̃a sit dr̃ aug̃ q̃a ordinat culpabile ad
locu cõpetete sibi p culpa et sic resplende
facit decore iustie vniusalis sic facit ad
pulcitudine ordinis vniusi ut dicu e ¶ Ad
ad 88 q̃ nulla ppago mali relicta e i vniu
so a creatore si malu obortu a creata vo
luntate q̃ e malu culpe et malu i flictu
a iustia p̃uente q̃ e malu pene ab opto
opifice p modu q̃ dict̃ e ordinata sint ad
pulcitudine vniusi i quo malu nec bonu
nec pulc̃ efficit si ordo mali ad bonu pul
cher e et bonu ¶ Ad id q̃ cõtra ob. 88 q̃a ex
hoc no pbat n̄ q̃ malu culpe et pene p actus
facit ad pulcitudine vniusi sic dicu e ¶ Ad
ad ia pz soluo q̃a ho rte d̃ q̃ dicu e ad se
gns omi eode mo tridendu e q̃a ex oibz illis
cõfirmat vitas solutis malu eu pti no
sit i arma vtutis n̄ p pulcitudine iusti
cie vindicatis ut aud pecatores q̃ celo ppe
ptu no cõgruit ordinatissia iustia p̃iciat
in fnu qui locus peccatori cõgruit sic
auri receptaculu cõgruit carbunculo ut
margarite ut dicu e vn etc xxvj gemm
la carbunculi i ornamento auri. nr̃ sapies
i ornatu domi sue ¶ Ad id q̃ vltio q̃ demo
stris 88 q̃ licet nostru deformitas sit pti
cularis ne tu facit ad decore vniusitatis
i hoc q̃ ondit sapiẽtissimu opifice no er
rare qui defectete matia i principis gna
cõis pticularibz no abiecit ut penit̃ ma
la et i vtilem si fecit tid q̃ melius ex
ea fi potuit sic eu dicit pfi nostru n̄
ad e il genatu i genitade et principis gene
racõis occasionatu i pna ut plurib̃z ptib̃z
sit i li. de ciuitib̃z dei ut dr̃ de fera q̃ e mas
octonat̃ eo q̃ filitudine pfice masculi gi
nantis no attingit ordinat̃ tu ad vniu
sali na i adiutoru gnacõis nostra aut
ordinat̃ i cõmedacõem pfectoꝝ q̃ pulcora
et cõmedabiliora efficiut eorꝝ cõpatione
¶ Ad id q̃ cõtra obi. 88 q̃ i nostro no cor
ripit nisi spes modus et ordo. p̃ticularis
boni et h̄ net auget net minuit decore v
niusi ut dr̃ aug̃ q̃ si i vno no e stati resple
det i alio dn̄i aug̃ i mf. de li. ar. ai no pet
catibz ade h̄ritudo boni pfecti e vniusitas
q̃a nuqua deficit aue q̃s ab peccatis seqtur
miseria ut ete fricetes h̄ritudo et sic i natis
oibus sp vniusitas plena atq̃ pfecta e et
i cendit dicte q̃ i vnoqz pulcru et bonu pt
augi et minui et deficere et pficere pulcitudo
aut vniusi q̃ i spebz et gnibz rep vniusitas
cõsistit net auget net minuit n̄ deficit
n̄ pficiat q̃a si no saluat i vno saluat in
opposito. eo q̃ sic dr̃ aug̃ p architesim ex
cõtexione oppositoꝝ pficit vniusitatis
pulcitudo et ideo n̄ augeri pt n̄ minui net
pficere net deficere ¶ Ad id q̃ vltimus q̃ 88 q̃
res mobiles i q̃ mutabiles mtu fiunt
ad decore vniusi p motu eu et mutacõez
ex potecia fiunt i actu q̃ potetissimu est
i decore et pulcitudine vniusi vn plato
ome visibile corpeu q̃ motu i portuno
fluctuas negz vnq̃ q̃escens ex i ordinata
iactacõe redegit i ordine sacis ordinatoꝝ
fortuna cõfusis i ordinatisq̃ pstare et in
cedit dicte q̃ ome q̃ e i poten n̄ cõfusa et
i ordinata cõtinue fluctuat sic i eu ppo
h̄ e i ebullicõe quibz creator mdidit motu
et mutacõem ut ad actu pfectois deducat
i quo cõmoda et vtilia acquiat ad acquie
du ee dnu ¶ Ad dcu aug̃ q̃ e i glo. ad
thym. 88 q̃ nuqq no nlla mors e p̃ ee pti
cularis for et d ad abiat i motu nel

mutacōe ꝗ ꝑ ēe q̃ acciꝑ ī motu motꝰ et mu
tacō sūt ꝑfectōes ad ēe ī actu q̃ē ēe dīna
illi⁹ rei que ī actu efficit ad similitudinē
vocale agentis pmi ¶ Ad a⁹ dd q̃ mutacō
ꝗ celestem vitiat ordinē ī q̃da ꝗ sic ia dam
ē ꝑ vniūsale mistica tedigit ī alūd ordinē
ī quo stat pulcritudo vniūsi ¶ Ad a⁹ dd q̃ ꝑ
ā sicias illa ꝑticularē et ī vno corrūpit
ordinē ꝗ ga hꝰ ꝑ a⁹ mistica ordinate redigī
ī ordinē stat ī corrupta pulcritudo vniūsi
et sīlr mutacō ī rebꝫ nālibꝫ nō corrūpit
ordinē nī q̃ ī eis nō nulla morꝫ ē ut dicūt est
ꝗ aut q̃ mutacō via ē ad ꝑfectōem potissīe
saluat ordinē et pulcritudinē vniūsi ¶ Ad a⁹
omī cōde nō tridendū ē q̃a mutacō nō mu
tat nī ī ꝑticulari et ī ēe quoda et nō simpl̃
¶ Ad q̃ cōtra obꝰ ꝗ dd ē sic ī dicūt Qia
ī dicūt ad hꝰ q̃ miracla sīt ꝗ pulcritudīe
vniūsi cōcedā sūt miracla eni et ꝑ quē
ī carnatō pulchrium deꝰ sūt et ꝑ qua
pulcritudo oīs nē et vniūsi ordīs ¶ Ad id q̃
cōtra obꝰ dd q̃ miracla nūquā sūt cōtra ordī
nē eni ita ē ꝗ natūrā sīt q̃ ī q̃libꝫ creatā fiat
q̃ q̃ creator vult ꝗ sūt sup̃ natūrā quia
fiūt nō ꝗ res secūdās q̃ deus p̃ē mē eliorā
ī seruit ꝗ ꝗ res cālēs q̃ ī sepō absconditas
habēt ut ex illis tpe dispōnis sue cōgruo
rēlibꝫ creatis facēt q̃ī argumētū fidei
ꝑficēt et hōis salutē Vt sit ordo ī vniūso
Ende cōue eius q̃ dr mgr n⁹ li⁹ sīmar
dist xv cā⁹ Oibus aūt creatis atq̃
dispositis nouissīe factus ē hō cūq̃ dīs
et possessor qui omibꝫ ꝑfectior erat Ex hꝰ
eni vr q̃ ordo sit ī vniūso et vnū ordinet
ad alterū ꝑt q̃ q̃ dm ordo sit ī vniūso et sic
cūmodi sit ille et vtīū oīa ad hōiem or
dinet ¶ Qr aūt q̃ nō sit ordo ī vniūso dr
eni aug ī li⁹ de ciu. dei 19 ordo ē pārū
dispārū rerū sua cuiq̃ loca tribuēs dis
posicō et ꝗ hꝰ nō vr ordo ēe ī vniūsitate
ect. x⁹ ē malū qī ꝑ errorē egredīes a fa
cie pīcipis vidi stultū poitū ī dignitate
sublimi et diuites sedē deorsū vidi seruos
ī eqs et pīcipes ambulātes sup̃ terā hꝰ
aūt modo ī ꝑtibꝫ vniūsi sue dignitatis qd
nō tbuit cuiq̃ et sic vr q̃ ī vniūso nō sit
ordo ꝗ cōfusio ¶ Ad hꝰ q̃ dr ī ꝑ. ī. Gn. ī. Dna
mū piscibꝫ maris et volatilibꝫ celi dr q̃
cōtra nam superbire ē hōiem hōi velle ꝑēe
cū hō ad ymaginē dei nō sit factus nī ut ꝑ
sit piscibꝫ maris et volatilibꝫ celi et alys
irrōnalibꝫ creatis ꝗ hāc cōfusionē vide
mus ī ꝑtibus mūdi ꝑtibꝫ vniūsi hꝰ ē in
hōibꝫ. q̃ nō ordo ꝗ cōfusio est ī vniūso

¶ Ad hꝰ aug ī li⁹ de ciu dei xix nālis ordo
hꝰ ꝑscribit ita eni deus hōiem cōdidit ut
dicūt piscibꝫ maris et volatilibꝫ celi rō
nale ē ꝑtū ad ymaginē sua voluit nisi
irrōnabilibꝫ dicūt. vñ pmi isti pastores
pecorā magis quā reges hōm̃ cōstituti
sūt ut ī simularet deus et q̃ postulat ordo
nālis creatūrā et q̃ exigit mutū pecorā
q̃ si hꝰ dicūt hōi ut pecūr iusto q̃ frequētis
simū ē ī vniūso nō ē ordo ꝗ cōfusio ¶ Ad hꝰ
pū. xpm̃. gacebūt impij ad portas iustorū
et supeos erit vir bonꝰ hor q̃ ē de ordine
mistice ꝗ secus videm̃ ī vniūso q̃ iusti. ia
cet ad porta impiorā ut lazar ad porta
diuitis luc. xvj⁹ dicūt etia vir impius fr
bonos sic pharao fr filios isrl ī egipto
et nabuch. fr tres pūos ī caldea. q̃ ī pri
pūis mūdi vniūsi ꝑtibꝫ magis ē cōfusio
quā ordo ¶ Ad hꝰ ꝗ ordīē cōmis spūalis
creatū ꝑfert corpāli et tū videm̃ q̃ cōr
lis creata dicūt et agit alū ī spūalem
sic ī purgatorio ignis cōrlis agit ī spī
tūales et angelos et hōm et fūr ī eternā
lis ignis. illū ē igne aug ī li⁹ de ciu dei
xxj⁹ dr ēe corpeū. q̃ vr q̃ etia ī dispōne
vniūsi q̃ a deo ē magis sit cōfusio quā
ordo ¶ Ad hꝰ ordīē nē ꝑpōnit cōnalis cre
ata irrōnabilibꝫ et tū videm̃ sepe q̃ lupi
leones et alia irrōnabilia dicūt hōibus
et devorāt eos tū tū ge. ī. dicūt sfaciam̃
hōiem ad ymaginē et similitudīē nīam
ut ꝑsit piscibꝫ maris et volatilibꝫ celi
et bestiis tre vniūseq̃ creatē dicq̃ reptili
q̃ movet sup̃ terā ¶ Contra aug ī ī. de
li. ar⁹. illa res illius tāsus. illa rerū
labes id vniūq̃ efficit ut mūdū nō sit oia
ēe ordinatissīa ¶ Ad hꝰ aug ī li⁹ de ci. dei
v⁹. vissime credit cūcta scire deū antequā
fiāt et nichil ī ordinati relinqīe a quo
sūt omīs ꝑtātes q̃ nis nō sūt omī volū
tates ¶ Ꝑ rōem etia ide arg̃ ꝗ ea que
fiūt a sapiēte ꝑ rōem sapiē ordinata
sūt. q̃ que a sapiētissīo deo fiūt ordīa
tissima sūt. Qia q̃ sūt ī vniūso a sapien
tissīo deo fiūt. q̃ oia q̃ sūt ī vniūso or
dinatissīa sūt ¶ Ad hꝰ bonū ꝑ rōem or
dinis determinat. q̃ q̃cūq̃ sūt bona ordīata
sūt ꝗ ge. ī. dr q̃ vidit deus cūcta q̃ fecerat
et erāt valde bona. q̃ cūcta q̃ fecerat erāt
valde ordinata ¶ Dicitūs q̃ q̃s sit ordo par
cū ī vniūso et ad hꝰ dr aug ī fr ge. ad lit.
li⁹ vm⁹. sic deī puidēt regēs atq̃ ānīstrās

90

vniuſa creatur et naſ et voluntates ordinat. natas quide ut ſint voluntates aut
ut nec infructuoſe ſint bone nec infrunemale ſubdit ꝓmitq; oia ſibi ſio creatuta cōtile
create ſpiriali irrōnabile rōnali terreſtre
celeſti. fēina maſculine minq; valēte vale
tiori. in voluntatibz aut bonas ſibi. cetas vo
ſeruientibz ſibi. ut h' patiat' voluntas mala
q; ex iuſſu dei fecit bona voluntas ſu' ꝓſcipiz
ſu' p mala ¶ Ultimus q' de ca hiuq; ordinis
q're ſit ordinata fecit deus ea q; ſunt in vniu
ſo. et ad h' q; ſapia ſit ca d' ch'. et po' in ſimpl
a magno. d' enim q; ex magnitudine creatur in
telligi' deus omnia ex ordine et diſpone ſa
pies ex gubnacione bonq; ¶ Hz cōtra h' vr
q; d' aug' v' de ciui dei ſit ipm ca ordine
et quida tex q; mentione dei ſumi tribuit
voluntati magis q' tribuit voluntati qua ſa
pie ¶ Ad h' ſit ca d' aug' ordo ſit pui dſp
pui qz tex ſua cuiqz loca tribuens diſpo. q; ſi
oia ſint pia vtrū ſit ordo in vniuſo et vr q;
ſic quamt res q; ſunt eiusde ſpei et eiusdem
gnis pitas e et in illis maior ordo e eo
q; magnie ſibi cōgruunt. q' ecia ſi totū vni
uſu eet ex pibz gnie et ſpe magis pties vni
uſi ſibi cōgruerent et ſit principius ordo eet
mt ea ¶ Dnt oib ordo p pius et postius
detimat' pia nō hnt ſe p pius et postius
q' ſi oia eent pia nullus eet ordo ¶ Ad h'
aug' tli° de ci. dei xi. a tenis uſqz ad cele
ſtia a visibilibz uſqz ad inuisibilia ſunt bona
alia alijs meliora ad h° in eqlia ut eent oia
¶ Ad h' aug' xi° de ci. dei. Cū deus ſit ſuma
een rebz qs ex nō creauit ee dedit p non
ſame et alijs dedit ee amplius alijs mi
atqz ita naſ eens gradibz ordinauit ¶
Ad h' aug' in li° lxxxiii mi. q. domū nō eent oia
ſi eent equalia nō em eent multa quia q; bz
cōficit' vniuſitas pmas et pas et de mediis
uſqz ad vltias ordinatas hnis creaturas
¶ Soluto dd' q; ordo e in vniuſo. nec deus p
mittet ire in ordinata ſi n' an diſpoſuiſſet
et ꝓuidiſſe q; lic reducet' et reuocaret ad
ordine vn duplex e ordo. ſ. rei ordinate et
ſapie ordinatis ſit paulo an dcm e q;' ad
ordine rei ordinate. ſi ro ordis ex ipo acci
piat' q;' ad debitū ne at mti abſolute mt
ta ſint in ordinata et p ecure ſta in mūdo ſi
aut accipit ro ordis ex tbe ſup ordinan
tis nihil pmt' e in ordinati ut cōfuſum
in mūdo p oia decentiſſime ordinata qa ecia
mala q; a deo pmittunt ordinat' optime
at ad exercitū virtutis ut ad ampliore
commendacōem boni ut ad commendacōem iuſte
et pulcitudine et ordo qui e ex diſpone ſapie
e ordo ſimplex vn h° q; d' in ect. intelligit de
ordine p q; et h' notat lra cū d' q; p ecure
ſimplex cū ordinatiſſimū e qa ex h° pba
tur elta et exercetur et ex hoc laudabilior
e vtus bonorū qui tales cōfuſiones et in ordi
natives ſuſtinet a malis. et ex h° eminet
iuſtia iuſti iudicias q; p cenſuta pene tales
in ordinationes reducit ad ordine ¶ Ad a' eo
de mo dd' e q; cōfuſio e in vniuſo q;' ad ordi
ne p dictu qui e ordo ꝓticularis et p q; p
optie diſpoſit' e ordo vniuſi q;' ad ordine
p mō dictu qa p illu deus deponit potes
tes de ſede et exaltat humiles et ebuit vni
uiqz p mita et ſic d' ſap' vig. attingit
a fine uſqz ad fine fortit et diſponit oia
ſuauit et decenter p iuſtie publice decorem
¶ Q; oem eiusde modi intendu e ad dem
aug' qa phor q; hz peſt hoi et pior iuſto
cōfundit' ordo ꝓticularis p ordo vniuſalis
iuſtie eminet et pulcior efficit' ¶ Ad a' eo
de mo dd' q; ex h° ipo q; fit cōtra ordine pti
culare cōſtruit' et p ficit' ordo vniuſalis a
ſapia oia diſponente. ſic em intelligi' q; dixit
aug' q; ordo e pui in pui qz ſua vniuiqz lo
ca tribuens diſpo valde em impar e p ordine
ꝓticulare q; iuſti iacet an fores impiorū
et q; impij diuine eis p h° valde efficitur
par et pulc' q; p h° ipm p iuſticia quale
et diſponē ſapie impius reducit' et diſpo
ad locū impietati ſue cōgruū et iuſtus
laudabilior efficiat' ſic d' ambo q; fur in
furtis pulcherim' e et iudas in iuſtio et h' e
iuſtia de qua d' apoc. xxii. qui in ſordibz e
ſordeſcat ad h'. et iuſtus iuſtificet ad h'
¶ Ad a' dd' q; h° e ordinatiſſim q; ſpiritalis
creatū q; dignitate amiſit p pcm amittit
pulegiū dignitatis quo ſupoita fuit create
et ſubiciat' ei q; ſubiectū habebat an pcm
ſic em d' pri. xvi. miſeros facit ꝓpios pcm
¶ Q; oem eiusde modi ſoluendu e ſequens ꝓt
q; dicit aug' et qo. dam. q; notiua in platis
et cānalibz nō ſint ſtū notiua in poſt pcm
¶ Ad id q; in tōtum ob' q;' dd' e et dd' q; pre
dit de gniali ordine ¶ Sequens eode m' q;' dd'
e qa de gniali ordine loq'r ¶ Illi ſequens q;
p eoem inducit' predit ¶ Eode mo predit
id q; cōſequent inducit ¶ Ad id q; vlti' q;' a
pz ſoluto pz em qs ſit ordo in vniuſo q; alia
violat' qa ꝓticularis et qs q; minuia vdat
nec augetur n' minuit qa vniuſalis et h°

gr auctus dug. pmducta sic em oia ordinata
sunt et cogrua eoo sapie dsposita ¶ Qd id q
blat q dd. q et i bitate sap potem et volitas
sunt cahm ordis. ꝗ p totem ordinis respiat
sapiam. p potetia qua oia costrungit suborde
et attingit a fine usq; ad fine fortit respiat
potetia. p hoc aut q sic suauit oia dspoit
omnodq; ad fine suu volutate respiat et
dominate ¶ Ad secdm dd q ordinis illus terbz
tbuit ꝗ diuisas ibes ut dem e ¶ Ad 4m dd q
si etia oia paria eent pticularis ordis pticate
i mundo no eet iteris ordo sapie q vmcuq;
locu et gradu ꝓpu terbuet et p digitate ne
et p cogruentia inti ¶ Ad id q totu ob dd
q si oia essent paria oino tut eet eqlitas
et sic no eent oia ꝗ queda ut dr aug ꝗ si eent
paria ꝗ nam no ꝓt h excludet qd eent su
piora et i fiora ꝗ coagetia stat et inti
et h dr auctus aug cosequnt i ducta et
mch amplius et sic dr phs q i fiora sunt i su
prioribz sic i suis monetibz et fors supiora
aut i inferioribz sic i suis matis et mobilibz
h q e q cosequnt i ducte ab aug. et mchil
amplius ¶ Vlet aut hm qdms q ab aug
idnat oio idem dr Tonbz ; em sic ab vno ita
ad vnu e ordo ut dr hylarius i xv de trin.
et h e q de apoc. xxi ego sum alpha et
o. pim et finis ¶ Qm oia ad hominem ordinet
Inde q si e ordo talis i vniuso sit dan
e vtru oia ad hominem ordinet et vr
q sic dr em h. sup i. ar. p dicate q vni
oi create q oib create noie i tellig ho p
tonetia qua ht ni oi creata. g vr q
oia ordinet ad hominem sic ad finem ¶ Ad hr
j. ad tor. j. Oia vra sunt vos aut xpi. p
aut dei. ꝗ ea q sunt hoib ordinata sunt
ad hominem oia sunt hoib. g oia ordina
ta ad homem ¶ Ad hr xo. vmj. sup i. et
ꝓa creata lib abr a seruitute corrup tonis
i libertate filiorꝫ dei. gld q supiora et oia
alia seruiunt et obsecunt homi ad mlcipli
cacem mu eloq et io desecet hoie assumpto
i gliam. ꝗ ad qd sunt. ad hr fluunt sic ad
finem ꝗ ad hominem sunt. g et homes fluunt
g sunt ad hominem sic ad finem ¶ Ad hr aug
i j. de doctina xana dmidit oia q sunt i tu
et po a nigro i pmo singrd dist j. si summa
bona media bona. et i ima bona. et dr q
summa bona sunt deus tnitas quibz fruendu e
i ima bona sunt res hmi mundi quibz vte
dum e ut ad id pueniat q fruendu. media
bona hr homo q fruit summis et vtit m
mis. et io mt vtiq costituti. e. g ta summa
resumit ad hominem qua i ima et sic oia
sunt ppt hominem et ad hominem ordinato hoe
g e finis oim ¶ Qd hr aug i li. de lxxx.
mt hoibz distingt mt frui et vti dr sic q
vti aliqua re no pt ni qui tonis e pticeps
vti em e aliq i facultate volutatis accipe
et ad ad refire q sine tollatoe tonis ee non
pt vtilia aut distingt sic pfta to q virtus
vocat p vtit seipa ad intelligendu deum q
tit tetis tonabilibz ad societate irronabi
libz ad eminetia vtit etia corporibz vnusqua
dis ad bnficetia sic em et sito vtit corp.
vtit qbzda assumendis ut respiendis ad va
litudine. vtit qbzda tollendis ad patiam
quibzda ordinadis ad institia. qbzda cosi
dandis ad vitatis doqmetu sui prudentia
vtit q hijs a quibz abstinet p temperantiam
et sic oms ptes mundi ad vsu hois ordinate
sunt et q ordinati e ad hominem ppt hominem
e sic ppt finem oms ptes mundi ordinate
sunt sic ad hominem ut vtat eis. g oms ptes
mundi sunt ad hominem ut ad finem. ¶ Ad hr ho
natip ex vbo magri n. li. dist. xv. ta. oibz
aut creatis atq dispositis vbr q nouisse
tuis e ho taqua dnis et possessor hoibus
pfendus erat ꝗ ad dnum qui oibz pfect
ordinat oia ut ad finem q subiecta sunt ei
ho talis dnis e. g oia ordinat ad ipm ut
ad finem ¶ Ad hr boe i top. si id q minus
vr i ee i e et id q magis ꝗ min vr q spi
lis creata sui angelica ordinet ad hominem
qua corlis et ordinat angelica ad hoiem
Hebr. j. nonne oms sunt amministratorij sps
i mstiu missi ppt eos q hereditate capiunt
salutis Apoc. vlt. Dixit angelus ad ioh
conseruus tuus sum et frm tuorꝫ ꝗ oib creata
ut e spualis ut corlis. g oib creata ordi
nat ad hominem sic ad finem ¶ Hz cot h ob
ga aliois dr q digni no e ppt in digni ut
ppt finem motores celestiu digniores sube
sunt qua ho. g no sunt ad hominem sic ad finem
¶ Ad hr costat q aia monet corpus et gtinz
ipm ut i fine pmi de aia dr ar. et io cor
pus ppt aiam no aia ppt corpus dsiu g
ad fine e i celo cotinete oia q monet et
cotinet celu et vniusa q i ipo sunt i g
erit finis vniusi et no ho ¶ Si forte dicat
q ir talui e i celo qtra aug i li. retrctn
sic dr ee spualem vitale q vtute et si
mundus no sit aial i telligit q vt i ange
lis sctis ad decoradu atq amplandu ami
stradu mundu deo seruit et ad hz no i telli
tissime credit eu g i celo talis sit vita
lis et i tellectualis vtutis qua mundus

mouet decorat et amustet vt q ad illa et
no ad hoiem omb ptes vniusi ordinatur.
Et h° e q dr boe i cosol. phie tu triplicib me
dia na cuncta mouet conectes aiam p cosona
media resoluis Que cu secta duos motus glo
mauit corpes qusemet redita meat metes
pfunda circuit et sili coutit ymagine celi
Et cangit hoc q dr plato i thym. sit hac
reputacoe i tellui i aia porro aia i corpe
locata toti aiantis mundi ambitu cu vena
da illustracoe coposuit ad id q q sic qtmet
mundi et mouet ptes mundi reflectit et no
ad hoiem ut vt ¶ Soluto dd q oia ordinat
ad hoiem ut ad fine vniuse create vn oia
ad ipm ordinat ut ad fine sit expsse dr
¶ mixen et sit pbat p° i ducte cones ¶ Ad id
aut q cotra ob dd q mocores et mot celes
tiu pt hoiem sunt ad h° em mouet et deser
uiunt qnatom et corruptoi ut i pleat mis
eloys et pt h° eaa qescet elab assumptis
i glia sit expsse dr gld. vn° ad ro. q induta
e i obiectio ¶ Ad aliud dd q id q cotinet
oia et e i celo et mouet celu no ht se ad ce
lu sit aia et io no e sile q i ductu e de aia
et cor ß ht se ad celu sit moues et cotines
ex imsu dei et p illa virte qua mouet re
flt ad ntatate et obsequu hois et h° no e
i conueiens q illud q supnus e p natura
obsequat i flori ex imsu dei et de h° satis
e dtu i tctatu de custo hys angelorys nr est
i queiens q oia i flora tfant ad id ut ad tas
mouete et fine i quo cotinet et saluatur
et reflant ad hoiem ut ad fine pt q sunt
ut ad cui mtu et bitudine i vsu et fruc
tu deseruiunt ut pbatu e i aucte aug. q
i ducta e i obiectio de h° lxxx mis. qd nu
¶ Ad dcm aug dd q tale q i celo e ß aia
no e et dr i tellualis vtus no q sit aia
i tellualis ß qa mouet motu q cdpetit
i tellui ut dr plato qui e mot circula
ris vnifoirs reglaris q sit dr axehesel
lath i li° de spa mota e mot sapetis no
tu e aia ß e vtus aia lit moues q i celis
e imsu dno Et de hys i an hitis dtu est
satis gone de motoribz orbiu tctatu de
celis ¶ Ad dcm boe dd q ille loq ß pla
tone qui illa vtute dixit ee aiam mundi
et pdita i tellui et sit aia aialis locatur
i corde q mediu e vtusq latibz ut eqle re
laccem heat ad vesp latus et ad oia que
mt lata cotinet i cor ut dr dr i li° de pm
cipys motuu aialiu ita illa virte q aiam
mundi vocat plato locat i centro vniusi
ut equale relaccem heat ad oia q mtru
tcusentia celi cotinet et sic hec vba plato
nis i thim° aiam vo i mediate eius locauit
candeq p dem globu equalit porrigi ms
sit quo tectis i tioribz ptibus extima q
q totius coris ambitu aie circudaretur
atq ita orbe trete i orbe atq i sim abitu
voluit cotiti et motu ß principu motuu q
vtutu pstantia sufficet ppe cotiaciomi
et pt hoc dr boe q secta e i duos motus
s. plunes et applanes p quos i semet redi
ta meat metes pfunda qua s. vniusu mo
uet ctuit et sili coutit ymagine celu qa
metis sap° ymago e motus circularis in
corpe ¶ Ctatu 13 de hys q gen. s° cristat
Eude q° de h° q dr fruta homis
mgr n° sniarys dist. xv. ca° omnibus
aut vidit deus q eet bonu et ait
faciamus hoiem v q rendiu e de fruta hois
Et de hys q tcustat fruta q gen s° deter
minant. ¶ Ice i alys tatu no ii simpr dixerit
Primo q° q. et e qd bede. qe i alys crea
turis no ii simpr dixit et fta sunt cu
aut fructus eet hoiem qi ex deliberatione
et quitato qsilio dr faciamus hoiem homo
em eade facilitate fructus e qua alie crea
te et ita vt q eode mo loqndi debet vti
fruta hois qua vtus e i alys creatis ¶ Ad
h° q° ad que loqns dr faciamus Si em loq
pt ad psonas i quo e pncipu auctas
filiu s. et spm sctu vt ee i conueiens opa
em tnitatis i diuisa sunt eo q exeunt ad
eem q i diuisa e mtbz no q° debet loq plu
ralit ß debet loq facta. sic em pr et filius
et spus sctus sunt vnus deus oia creans et oia
faciens ¶ Si aut loq ad angelos obiicit be
da q no debet ad ymagine et similitudine
ntam eo q nlla e omo ymago dei et an
gelorys de qua possit dici ntam. ¶ Voltius 90
obiicit beda q nlls scorp doctorys dixit q
loqeret ad angelos ß quida hetici hoc di
cunt vn hylaticus dr p h° q dr fmigliare
ymagine et similitudine notat vnitatem
essentie phor q dr faciamus et ntam plurale
notat pluralitate psonarum ¶ Ad h° q cu
angls sit ad ymagine dei et signaculu
similitudis dei sit i phitis ex vbis scorp p
batu e q ree i fruta angeli no e vtus eode
mo loqndi ut cu celu facet p qd i tellig
angelica na forta dixisset faciamus celu
et luce ad ymagine et similitudine ntam 91
¶ Voltius q cu dr faciamus hoiem ad ymagi
ne et similitudine ntam q supponat per

ymagine et similitudine verum qd creatum ait
q creatum si supponit qd creatum Ro erit ceci
ait pa si est essencia tunc idem dicam faciamus ho
minem et similitudinem ad ymaginem q faciamus
homines ad essencia nram et cum ho ad min q hm
diam sit ymago dei eo q ymago dei in ala
p mente e ipsa ut dicit aug q in xv de trin te tunc
cum dina est p mentem homi in ipsa. et ex hoc
seq hesis q dicit q deus fecit animam hois de sua
substancia q e hesis condemnata in concilio niceno se
dicit am q ho est et creator et creat q et pa
tabilis et impatabilis ut dicit dam. stabilis
et instabilis q absurda sunt ora Si aut suppo
nit psona tunc no pt supponere psona n filij qd
ille solus e ymago col. 1°. q e ymago dei i
visibilis tunc idem e dicam faciamus hominem ad y
magine qd faciamus ad filium et tunc in congrue
dicit nram q a filio no e ymago trinitatis p
solius patris Ad hc cum dicit dicit ad ymagine
qe addidit similitudine. dicit enim hylaricus q y
mago e rei ad rem coegnita spes in diffe
rens sit m distincta similitudo et sic satis p yma
gine intelligitur similitudo mutatorie. q° ad
dit Ad hc si dicat q q creatum supponit
ho no pt esse n homo sit angelus et tunc
est ac si diceret faciamus hominem ad hominem sit
ad angelum qm e ymago nra q valde in con
venientis e q a eo modo loquendi cum dicit ad yma
gine in pcat ad q e am frutra hois ad am
ymitationem fit ho et hoc no e angelus.
q a ad imitationem angeli no e frus ho nec dicit
dam. li. ii. cra. xxi. et ho no e q a ho am hoi
no fuit ad am imitationem fcs ho q dicit
Ad hc in oibz creatis et corporibz vestigium t
mitatis appet et sic vr q ois creatura ad
min q ad similitudine dei frus e ho fecit ho
in frutra q am hz debuit dice faciamus ho et ho
ad similitudine nram Dlti q ad q addit
ho et p sit psalm maris et volatilibz celi
et bestiis tte vniuse q creat. oi q reptili
q movet super terra si enim ho e ad dei ydo
ne tunc vr q p peccm corrupta sit ymago
in hoie et hoc plus e q a in ymagine p tinsit
ho ut dicit in ps et pius pr ut dicit amb q y
magine sua recognit in infino et dimite
purpurato lint. xxvi qm dixit filii recor
dare Dlcius q de ho q dicit creavit deus
hominem ad ymagine et similitudine suam
et stati addit ad ymagine dei creavit
illum et vr ee mutatoria repetitio Ad
hc vltius addit masculum et feminam creavit
eos tu ad hc feminam no fecit q postea exla
te vici formit Si qs dicat q femina no est
ad ymagine dei eo q dicit ap. i. ad cor. xi°.

a mulier ymago et gria viri e vir autem
ymago dei e tunc in addit hesis eorp q dicit
feminam no ee capace gre et beatitudinis q
valde absurdum e qa sit plena gra beta
ugo remouet a gra Si aut dicat q dicit
eos eo q in vno cor vtrq fecit sexum sic
e in hys ut dicit beda quos androgenos vocant
ho e hermofroditas tunc mendit hesis qui ho
dicit et seq q superflue addit crescite et
multiplicamini qa ex tali dicta sexus multipli
catio fi no pt cum sit monstruosum et imperfectum
Ad hc imperfector eet ho creat q alijs animan
tibus qui in pmis vpostasibz sue spei ut dicit
dam. p distinctu sexu creata sunt Dlcius q° 90
q de hor q dixit illis crescite et multiplicamini
et cum am loquit de alijs animantibz no dixit
n vidit deus q eet bonum Ad hc cum ho sit
rationalis et in hoc am posit oibz irrationalibz
et plantis platus. vr q no in vno die fi
debuit cum alijs animalibz p in die spali Solo
dd ad pm p beda et aug q in m deliberacionis
dignitate hois ondit et ad factorem convenien
cia in rone et intellectu in magno em facto et
pulcro et ad ornato no ppt difficultate fci
tis p ppt diligencia opis et exquisita specio
sitate et hoc notat cum qi p deliberacionem dicit
faciamus vn beda apparet qce dam sit ut
cela fient mlto gen suum et spes suas erat
em ho creandi q no solum gemi suo et spei
congruet p ad ymagine creatoris fiet cum
dignitatis magnitudo ondit qa qi cum consilio
creat nec simpl sicut de ceteris si dicit ho p faciam
q ad ymagine et similitudine nram Ad
a dd q pr loqt hic ad filium et spm scm
et no ad angelos sicut vn pbat beda et hz
in mulsa trinitatis. tu pr diffunt resumit ad
opus pr em pm e operatoris in filio et in spu
sto qa ab ipo hnt q operant. pr em operat
p filium et in spu sto et io dicit io. v°. pr in
me manes ipe facit opa et io. i°. ora p ipm
fta sunt et io. v. pr mens usq mo operat
et ego oper et i ad cor. xv. diuisiones
operacionum sunt ide aut deus q operat ora in
omnibz. et qa sit p differentes operationes refe
runt ad opus in cognitum fuit dicere faciamus
et hoc e q dicit ibide in glosa sic trinitas
in predictis insinuat cum dicit dixit deus fiat
et fecit deus et vidit deus q eet bonum p
manifestius cum dicit faciamus hominem ad y
magine et similitudine nram Ad a dd
q deum hylarius convenies e et bonum et pro
bat ho q dam e Ad a dd q licet sit ad y
magine et similitudine dei in mtioribz ho e

ptmetibz ad ĩtellectualem natura. tu ĩ exterioribz nõ ē ad ymagine ho aut et ĩ exterioribz et ĩ mtioribz ē ad ymagine ĩ mtioribz. ĩ medria ĩtelligencia et volitate. ĩ exterioribus aut ut quodamo sit pim omz sic deus est em ut rex et dnus om et oia ꝑ vsu re-fimt ad ipm q nõ cõpetit angelo q nullo talu vtur et ĩo tali mo loqndi nõ ē vsus ĩ creatore angeli quo ē vsus ĩ creatore homis

¶ Ad id q vltius q. dd' q ymago et similitudo pnt suppone q creatu et q ĩ creatu in creatu ꝑ q supponunt eem dina subrone metis et intelligencie et volitatis sui amoris q vissime et ceenlit ĩ deo sunt et mens q sui ex se gnat notiam attribuit pri. ĩtelligencia q notiam ē genita a mente attribuit filio et volitas sive amor q a mente procedit ĩ notiam sui ĩtellectu et eq ab ĩtellectu ĩ mente attribuit spiu sto hr em ta ĩ actu q sunt et supponunt ĩ deo nõ tu ppt ho pt dici ho ftus ad eem ha dnsus modo significandi ē ĩ ymagine et similitudine et ceen et si sic arguat ftus ē ho ad id q ē ceen dina. q ftus ē ad essem dina ꝓcedit fallacia accidentis eo q sit dr dr. ĩ q. elen nõ ncte ide pdicato ut qi pdicato et attideti ut qi accideti ĩ ee et bn qcedendu ē q nõ supponit pfilio q ē ymago pris nr seq ymago ee ceen dina ymago tmitis ē ĩ aia. q ceen dina ē ĩ aia nõ em ĩ aia ē p eentia ꝑ p ex exemplatu ab hor exemplari q ē ceen dina sig ficata ab ceen sub rone metis ĩtelligencie et volitis et qa ho nõ ĩtellexit hesis mto cõdepnata ē

¶ Ad a dd q dr aug q ymago dei ē ho ĩ potem cognoscendi ꝑ similitudo ē in potem deligendi ꝑ q diligo ē ĩ oim vtute sic dr aug ĩ li. de moribz ecie q vtus nr a ē qua ordo amoribz et sic pz q. nõ migatorie addit et ho ē q dr ecc. xvij. deus creavit de cta hoiez et ꝑ ymagine sua fecit illu et itm cõlitet illu ĩ pam et ꝑ se vestiuit illu vtute. pt eta supponere creatu et ꝑ hor supponit rem ymaginis create et form q abstrahit a mente ĩtelligen et volitate creatis et ē ssus faciam hoiem ad ymagine et similitudine hor ē faciam eu ad rem et form qua mete et ĩtelligen et volitate reputate possit et mutari vmitate eene ĩ trbz psonis et distinctem psdrd ĩ vm ee ceen et sic nõ seqt q ad ftm sit an hoiez ꝑ natura ad q ftm sit ꝑ q ad sit an eu ꝑ rem et ho vm ē qa rosti ē an stm pm rem ĩ telligencie q hor pz soluto ad obiectu ĩ qtm

¶ Ad a dd q vestigu ē similitudo rofusa et nõ expssa et ĩo ĩ alis creatis nõ pt dici q fiat ad similitudine qa similitudo rofusa nõ ē similitudo p hor em q addit rofusa cadit a rone similitudis

¶ Ad id q vltius q dd q hmodi dnatus q dat homi magis facit ad decore ymagis quia ad subam et q dr q ĩ pgine pcrasit ho hor ĩ telligi q ad subam ymagis. et id q ē ad subam ymaginis. cognit pius pr ĩ diuite ꝓcurato. exterora aut ad decore ymagis facienda illa cessaunt per pcm tu dr augl q ĩ signu q ista subicta fuunt homi ĩ statu ĩ noticie legmi erat legnes et alia sena animalia obedimisse ꝑ bz da stus pribz dr em gr nazazen q q deus creavit hoiem ad ymagine sui pictores fingunt ymagines imperatoru nõ solu p trahendo figuras lineaturu ꝑ erat coplendo p decore et hec sunt bba eq ĩ li. de reparatõe lapsi ho totius create dnus ad ymagine sui cõditoris effectus nil ad indicat ni q mox ĩ eo regia nata forta sit ut em mos humana cõsuetudine q principis ymagnu fingit nõ solu impssiones forme eius imitat vm erat amictu picture regia expmunt dignitate ita ut erat ymago ipa ia p cõsuetudine dicat imperator sit et humana suba qm ad alios regime tendebat ppt regis vmisors similitudine. velut ygo dicata cõponit p picte velamine vestita ē vtute p sceptro bitudie et ĩ morte cu sustollit p regali serto iustie corona decorat q de fe dr dam. ij. li. ai. ij.

¶ Ad a dd q nõ ē mutatoria q em p dr notat ymagiez ĩ hitu ĩ nd creata aie q ho addit nõt reloem cde ymagis ad deu sic ad exemplar ꝑ actu imitandi

¶ Ad a vltius dd q dr masculu et femam creavit eos licet ad hr femina creata nõ sit ne femina q sexualit et mlit ia fuit ĩ puro exps credat ee ymagis et ho ē q dr aug cõtra matheu et po ibide ĩ glo sic masculu et feam creavit eos dr ut corpus fem ĩ telligat. ne sus ne ĩ vno hoie vtq sexus deputaret sic quos and genos vocat. pluralit subiecit fecit eos q ipsis mtr nõ du a vico eet dimisa ꝑ mlit p sectatu

¶ Ad a dd q ho qcedd ē de plano q hesis ē et bn ꝓbatu ĩ obiectio mte em ad ymagiez dei ē sic et vic q aut dr apsl q ho dr q

gr̃ mlr a viro sumpta ē et ꝛo ei subiecta et
ꝛo ipm debet imitari vir aut immediate ad
imitacōem dei fr̃is ē ¶ Ad a d dd' q illud p
cedit et bn̄ ipbat errore ī ductu ¶ Ad vl
timū vltimus dd' q creatis aialibz nō con
plenit bn̄dictōem ꝗ appbauit tm ut mane
ret q creata sunt qa dignissimū aialiū q ē
ho nō dn̄ creatū erat quo creato stati con
plebat bn̄dicto ¶ Ad vltm dd' q ī aiali nā
ho conuenit cū brutis et ꝛo vno die creat ē
cū eis ī trone aut pferr eis et hoc nō facit
distincta opacō ī diuso die ꝗ spālis imita
cō p magis et similitudis ad creatorē. pisces
em et bruta ī diuisis diebz creata sunt. nec
bruta pfimit piscibz nec pisces brutis ī
alio dignitate Cū ho ī statu ī nocentie ī mor
lis st̃ res p alijs aiantibz q q o qez cū ipis acc
emde q de h o q d ibi. pit alimōm ccc.
Ecce dedi vobis omem herbā afferentē se
men sup terā et vniūsa ligna que hnt ī semetipis
semēte gēnis sui ut sint vobis ī esca et cuc
tis aiantibz terre et ē qo aug. quo ī mōrlis
fr̃is p alijs aiantibz ho communē cū alijs
alimonia accepit. tibz et ad restauracōem
deperditi ē ī morli aut cor n d deperdit et ita
vr q nō indigeat restaurari ex cibo facto.
¶ Si forte dicat aliqs q angeli pribz appa
rentes comederūt et a dns post trne cū ī mōr
lis eet oriri aug sic dicēs q angeli cū pa
triarchis manducauīt gen. xviii. nō ī digere
ia ꝗ bemgnitate frm ē ut hominibz familia
ri congruent xt quoqz post trne manducauit
sed ut vam se post morte carne recepisse
mostraret lo. xxi tales q o questiones di
spensatiue fre sunt. ista aut questio q omis
ē cū brutis ad supplecōem fit indigētie in
digeni aut ī immortali cor n illa ē n ee pt
q vr q tale alimonia accipe nō debuit.
¶ Ad ꝗ ar t li o de gracōe et cor ne d q cibz
mutrit ī q m potētia ē suba carō et auget ī
q m ē potēt. quēta carō si q o mutrebat ada
am prim cibz suus conuertebat ī subam car
nis et ossis et ꝗ q erat quātus cibz fecit
addicōem quātitatis et augmēti q o carō ei
et corpus erat gnabilis et corruptibilis
et augmētabilis et diminuibilis quorp n
quēit ī morli cor ¶ Ad hc gracō ut d d ama
na fit ex supfluo qēte digestionis q e su
pfluū ē ad nutrimētū ī diuisui nā seq gat
ad cōsernacōm spēi ꝗ h o q o ī p o statu am prim
ada mor fuisset ad cogitū et ad gracōem
et h o nō vr qa d t aug ī li o de bono con
iugali q nupcie fuit bonū morlū et non ī
mortalū q d t xxi. ad duceos dixit do q
eo q dicunt ī trne ee nupcias qm omis
erūt ī morles creatis ne facētes sēptucas
nez vtute dei. ī trone em nec nubet nec
nubetur ꝗ erūt sicut angeli dei ī celis
q o vr q nec cibz m lis nec gracō conuen
at hijs q ī morles sunt ¶ Si ipt h o dicat
q hor dum ē ipt fructuū status pcti ī quo
nātia fiunt cibus et coitus ad repacōem
ī diuidui et sustentacōem spēi vn pcm am
nō q medēcūt nec conuenīt. q ra aug ī li o
de ciu dei xiv. q sqs d t nō fuisse coitus
nec gnaturos n pecrasset p mi pntes. q
d t n ipt mō sitate hom nec fuisse pcm
si em nō pecrando soli remansissent qa sic
putat gnare nō posset n pecrasset p sto
ut nō solū soli essent duo iusti homes sed
multi nec fuit pcm q si credē absurdū ē
id potius credendū ē q scdm nūs q m suplen
de sufficit illi beatissime timitati status ex
istet ecā si nemo pecrasset q iusti filij hm
scli gnant et gnant et ꝗ ille nupcie dig
ne felicitate paradisi si pcm nō fuisset
diligenda plem gignent et pndenda libi
dem nō hrent ¶ Ad hc si nō coiuisset am
pcm. frustra dm fuisset masculū et femaz
creauit eos et crescite et multi m ¶ Vltm q q o
cū d t ut sint vobis ī esca et cūctis aiānti
bz terre oīqz volucri celi et vniūsis q mo
uet m terra qē nō potuit ibi pisces cū
pisces a vescat talibz ¶ Vltius qrit q o
aug cū postea dedit homibz esū carnium
gen. ix. qre nō dedit ī statu ī nocentie cū
dignor eet tūc bono cibo qm postea qm pec
cauit ¶ Vltius ecā qrit cū singula crea q o
uit dixit vidit deus q eet bonū oribz
aut creatis et ho dixit vidit deus cūc
ta q fecerat et erat valde bona ¶ Solicō
dd' q hor primū soluit aug ibidē et bn̄
d t em sic alia ē ī morlitas carnis qua
ī ada accepimus alia qua ī trne speramus
p xm et fr̃is ē ho ī morlis ut posset nō
mori si nō pecrasset morer aut si pecca
ret. filij do trnis equales erūt angelis n
potuīt vltra pecrare nec mori carō aut
mēa pt trne nō egebit ciborū refectōne
qa nec fame nec lassitudine nec alia ī fir
mitate potest corrupi carō ade am prim
ita ī mortalis creata ē ut p alimoniam
adiuta eet mortis et dolōris exps d h
redit q ī morlitas ade aialis corpis ala
le aut corpus ē q cibis eget et ad refectōz

sube et ad augmentacionem naturalem vn licet p
talem comestione non restituet. De p dictu tri
esu ligni vite et brute continet. i ee et brute
et debita quantitate accipet i incremento. et ro
sapia cuncta ordinate quem accepit cu aliis
animalibz animonia ppt corpis animalitate licet no
vio eunde haret effectu i suo cor. et i corpibz
aliorum animaliu eo q. ā. animalitas non erat edde
cuis i suo cor. et i corpibz aliorum animaliu et
ho. e q. dr. dpt. i. ad cor. xv. sedat corpus ana
le resurget spuale. ſ. non pus q. spuale e
ſ. q. animale e. Ende q. spuale e. Ad a. dd.
q. illa questio dm post resne et aliorum dispe
satione fta e sic dam e i obiectio et q. q. em
animali cor. ad supplectione indigetie e ſ. non e
eusde cuis i digetia i cor. hois et aliorum
animaliu sic nec eusde cuis fuit animalitas ade
et aliorum animaliu. Ad a. dd. q. abz conte
bat. ſ. nam ibi ut dr. ar. et i subam et in
augmetu. nec caro ade simpr fuit i gnabi
lis et incorruptibilis et ſ. totu et ſ. p tem
ſ. fuit i corruptibilis ſ. pōm ita q. no poss
corrupi p morte si non peccaret. et q. posset
mori si peccaret ſ. totu ho. e p sepa cōem anie
a cor. et talis caro recipe potest addicoz
ex abo et ad potest ab ea deandi si non decisi
one i ducete defectu ait corrumpcoem. Ad a.
dd. q. sic pz ex auete aug. de ci. dei. i ducta imp
ne fuissent i statu i nocen. si pmansisset et
fuisset ex superfluo qte digestionis sicut nunc
hor. am solu superfluu qa assilatu e membris
omnibz et singulis vtute formativa ſ. ad oia
membra formida ſ. illa detrisio et separacio nec
i diuisset semiu nec defectu aliq. ſ. tm
ex vtute cordis et membroru et magime
cerebri pferisse ad quiacoem. Ad a. dd.
q. illa trisio non valet et bn. tp. bat. p auete
aug. Ad a. dd. eode mo. Ad id q. vltius
de piscibz q. dd. q. pisces qa ornat. aq. sut
aquosi quit accipiet i multiplicatu. et ho. n.
e herba simpr. manes i spe herbe nec lig
nu et ideo mt. animalia non nutrant. pisces qa
non quite cu terrestribz accipiut alimetu.
Ad ad tudde p beda i gl. ibide sic patet
q. am pcem hois tra n. noxiu ptulit no
herba venenata nec arbore stilem omnibz
em herba et ligna data sut hoibz vola
tilibz animantibz tre i escam vn pz q. tuc ho
mines animaliu esu non vtebant ſ. cotor
dit herbis et fructibz vescebantur post
pcem aut non frus fuit digor meliori cibo
ſ. qa ex pcto orta fuit i firmitas nitius
fuit quirencior abz ad sustentacoem et
co ex prudencia dei datus fuit ei esus car
niu sine quo i firmitas humana sustentari
et repari non potest. Ad vltimu dd. q. dr.
erat valde bona ro. q. omnibz creatis et
hoie duplice tut habebat bonitate. s. boi. ce
singularem qua singula bona sut et boitate
homis mte se et hoie qua valde bona effecu
sut et hoc notat ex mo loqndi. qa qi con
cludendo ex omnibz pmissis dr. vidit q. deus
cuncta q. fecerat erat valde bona et ho. e q.
dr. aug. ibide i gl. vbi dr. sic deus sic ora
ordinauit ut si qua sigillata fuit delinq
do de forma sp tu ex eis vniusitas sit for
mosa et ibide dr. aug. q. singulare ho. fo
no dixit vidit q. esset bonu qa placebat eu
peccatu. n. i pfto ym magis fore manifestu
qui em sigillatim bonu e magis ai oibus
bonu e ſ. non contitit tamen erat q. ut dicet
q. i pnti vm esset et pfectam fuit significaret
vtiu vniusu pfectu sic ait no et q. pfecte pfectu
Ende q. dehor q. de 1. ca. gen. quatuor sic
pfectu sut celi et tra. tone eius q. de
pfectone vniusi vtiu pfectu sit ait no et q.
pfectone pfectu sit et mqno consistat pfectio
eius determinat aut dr. i v. p. phie vn.
modos quibz dr. pfectu. Dnm e q. dr. pfectu
dr. vniu quide extra q. no e accipe aliam
perfectam ut ipse pfectu simpliciter ho. extra
q. no e accipe tepus aliq. q. sit hui. ipis
ps. Secdus e q. dnr pfecta ſ. vtute et bone
q. sut i voluto sue vtutis ait bonitatis non
q. sut i voluto sue vtutis ait bonitatis no
hicia ypbole q. e defectu ad gen. actis et
actu. et pre. i quo pfecte dicit ut pfectus
medicus et pfectus fistulator qui ſ. spem
pe vtutis i illo deficiut et hoc p tristicia
ne tristiunit ea ad malu sic dicim. hypo
phante pfectu et latrone pfectu i. mendace
tales i tristendo bonos dicim. ut latrone
bonu et sycophante i. mendace bonu. e em
vtus ho. e extremu cuiz ſ. habitu ait form
pfecto quedā gdibz eu pfectu et subgoris
tut pfecta qui ſ. spem pe vtutis i illa de
figit pte vtutis ſ. nam sue mensure.
Ideo nō dnr pfecta quibz i est finis studio
sus. si bon. et hui. ro. e qa oia ſ. hre si co
tingere fine pfecta sut et ho. ro. e qa finis v
nitu. ipz vltiorz aliq. e et hut modu ad pua
tistentes dicim. pfecte pdi et pfecte corrupi
qui n. de e corrup coui et malo ſ. i vlo
e ppt q. mors ſ. methaphora finis dr. eo
q. ambo finis. s. et mors vltia sut ſ. ho.
differt finis a morte qa finis e vltimu
cui. ca sit qtq. sit mors aut vltimu

simpr post q nr e de re et hoc e q dr aug
i glo sic i ps. vs finis legis vt q duplex
e finis. s. cosumatus sic pane dicim hre
fine qn cosumatus e. et cosumatio sic qn
res ht vltimu i quo cosumata et pfecta e
hos aut omis modos plus reducit i duos
s. pfcm dam p se et pfcm dcm p metha
phora et no pse p se. qn p bn i nullo defi
cit aut nec ypbolen hoc e defectu hnt nec exce
ad acipiunt. alia no p se q no hnt ypbolen
si defectu i vltio gie nec ad eptra illud
genus recipiunt et e spes. pfci no sunt p se
q no dnt p bn i nullo deficere p sunt pfce m
faciedo ad tale e aut qa alit dnt mgta
pmu modu dcm pfecta. s. nr de e ihitu nl ac
ce nl spe. p qua dr ee pfcm simpr em per
fcm e cui de e nr qn q de vniusitas pfecta
p opus creatoris disponis et ornat no
pt dici sic pfcm sic dr pfcm cui nr de e
hac em pfectione solus deus pfectus e nr pt dici
pfcm extra q nr sit de bono qa hoc modo
solus deus pfectus e. nec pt dici pfcm pticu
lariter sic fur vl medap. pfectus dr eo q at
tigit vltm sui hitus qn i arte furandi vl
i arte medicandi attigit vltimu qa dr plato
i thym. q mundus i pfecte rei silis mime per
fectus eet malo aut sile i pfecto sile e. malu
em i pfectu e et id mundus tale pfectionem
40 hre no pt. et q quo pfectu sit dr eiper
fectu i tempu qn. s. q copleuit deus op
suu q fecerat copletu aut no e n q attin
git finem i tempu ab opifice post que finem
et extra que finem nihil e de pertinentibus
ad ee sic em completa et pfectam dicim ee
domu et hominem et vniuersaliter q alios qn s.
qia ht intra se q p totem finis vltimi te
nditur ad ee ipsius et hoc no dr mundus
pfectus qn p opus creatoris disponis et or
nat attigit qia q p tinebat ad ee ipsius
et de omnibus nr tmaserat ex. Sedm h q
vr q mala sunt de pfectione mundi. dr em
aug xi de ci di q dicos opposite scili
pulcitudo qponit bonu aut et malu op
posita sunt. mala q facunt ad pulcitudinem
vniusi. pulcitudo bo de pfectione vniusi e. q
facunt ad pfectionem ¶ qd hc aug sic qe
adsit mala nullo mo efficiunt ut ipa res
ordinata in toto ac vniuso sit mala p q
no sunt mala i toto su vniuso facunt ad
pfectionem vniusi. q mala p q sunt i vniu
so facunt ad pfectionem vniuersi ¶ ad hc en
de fons no minuit aliqui pfectu. fiat

ad pfectionem illi q p pcius minuit ea. de
fectus mali si absent nr minuit de pfectione
eius i quo malu dr ee. q malu nichil
facit ad pfectionem vniusi ¶ Cont deficientibus
angelis dr aug q nr deficiat de pfectione vniusi et dr sic i li. de li. ar. Si os
pecta assent angeli ullam i opia facient
ad regendu minimu suu creatori angelorum si hoc e vtile de defectu bonorum angelorum
tuit vr q nec bona nec mala facunt ad
pfectionem vniusi ¶ Ad hc aug i li. de li. ar.
si ipa angelica creata peccaret ad hoc
sufficeret dei ptas ad regenda illa vniusi te
ut oibus congruet condigna retribuens ut
q i tota vniusitate sua turpe aut i deco
lu ee pmitteret. Iob. accip q nec i bonis
maioribus ut minoribus positis ut deficientibus
no consistit pfectio vniusi. p pcius i pfectione
dine potestatis mundi regentis ¶ Ipsi circu
lum e q dr aug xxi de ciu. dei sic cele
stibus non fiunt terrena coegnda nec id vniusi
tati de ee ista terrena debuit qa sunt illa me
liora. cu enim i hijs locis terrena. s. ubi ee
talia competebat alijs deficientibus alia ori
ri et succubuit minora maioribus atq i
glutatem supanciu supata vtiq res e
ordo tuisentiu ex hoc accipit q ta maio
ra qua minora ad mundi facunt pfectionem
¶ Ad hc aug xi de ci dei e quida estima
tionis modus ut queda spu celeria pecunias
s. qbz da senentibz sponiam ex hoc accip
q cu oia ordinata sunt ad hominem q non
conferunt homi no conferunt ad pfectione vniusi.
q a destructione consequitur cu q oia et bo
et mala aliq vsu conferat homi sic i phitus
hitu e vr q qia nocua et no nocua et ma
la et bona conferunt ad pfectionem vniusi ¶ Ad hc
aug xi de ci dei no attendit quida mundi
qua i suis locis natis q vigeat oia et sin
gula pulcitudinem ordine disponat q q vniusi
tas p suu dispone decoris ta qua i ignem
re publica conferat quicq nobis ipis sicut
congruent atq sicut vtam quiditatis at
tribuat ita ut ipa cera venena conferent
adhibita i salubria vtat medicamenta
¶ Poltius q i quo consistat pfectio vniusi. di
cit em quida phiam platonis sequentes
q consistit i ea qua plato vocat mundi anim
i tellectuale sic dicens i thym. anam vo in
mediate eius locauit eamdemq p oem glo
bu eglit porrigi iussit et cosua e qa per
fectu corpus no esset ana nr pfecta ana sine
i tellectu et hoc vr sentire aug q sic dr

i li° p° retractacōnū ca° v. corpus sub
sistit eo ipo q anatur sū vniūsalit ut
mūdus sū ptculatim ut vnū qdq ata mtra
mūdu ¶ ad hc ibide plato post e queda spi
ritalis btus et vitalis q si nō sit mūdus
anal q btus i angelis sctis ad detoradū atq
ad mīstradū mūdū deo fuit et a quibz h°
nō mtelligit rēssume ai credit dt em au
g° de ciui. dei vij°. q varro phs opmat e
deū ee aiam mūdi sic dicēs deus e aia mo
u et cōne mūdū gubnas ¶ Ez dicū hug
e q obicit aug° mj°. de ci. dei cōtra eudem
phm sic dicēs si aim° mūdi deus e eiq
ano mūdus ut corpus e ut sit vnū anal
cōstas ex aia et corpe tū tota moles hnī
mūdi vnificet ex hac aia quis nō videat
quita i pietas cōsequt ut q calcauit qsq
pte dei calcet et i oi amante occidendo. ps
dei trucidet q cū impiū sit et irreligiosū
dicē nō e deus aia mūdi ¶ Vltius ad hc
q si pfectio mūdi ut dt plato i ij pte thim°
cōsistit i gnibz et spēbz ita q nullū genī
et nulla spēs deficit ut cōsistit i pfectione cū
libz qd vnū e i mio et vr q i gnibz ut dt
plato mūdus em dr pfectus i genī cū de
ōpleuit opus suū ita q postea n fecit h
tūc nō oia erūt cōpleta q sūt vnū mio
multa em postea facta sūt quorū qdlz vnū
mūd e. q° vr q sit i gnibz et cātū pncipi
orū mūdi q oia pfecta tūc fūt et cōsuma
ta ¶ ad hc aug° ibide i gl° sr. i° requiēt
deus ab omī ope qd patrauit dt sit pt
i telligi deū requiēsse a condendis gnibus
creatis qa vltra nō condidit aliq genā noua
demtcpb aut usq mūc et vltra oprat eūdē
generp ai ministracōem et ibide nō defuit tūc
aliq talit conditū q postea visibilit cōde
bat ex his vr q mūdus nō fuit pfectus
n i gnibz et spēbz cātū et nō q oīs cent
ibi ptes mūdi q sūt vnū mūo ¶ Solucio
dd q mūdus pfectus e et hmo cōne melio
re dt plato i thim°. qa a pfecto opifice nō
decebat ee n pfectū alit em opus nō tudet
explaci artis q e i mete artificis et ideo
dr q a pfecto processit pfectū et ab vno vnū
et hoc e ea q dt boe° i v°. de cōsol. phie
Tu cuncta simo duas ab exemplo pulcr
pulchrium ipe. mūdū mente gerens sili
q ymagīe sōrīs. pfectas q ubens pfectū
absolute ptes est tū duplex pfectio vna rei
i seipa q e vni cui q rei eo q sōr ipius
subalis tota potentialitate m i q e tmat
ad ee pfectū i na. alia e pfectio ordinis
ad finē q mē rebz ex hoc q oparione et
cōgruitate qua cōgruūt aliis rebus cō
tingūt finē vniūsi ¶ ad pnū q° dd q h
mala de pnatōes fūt singlorū quorū ma
la fit eo q admittūt bonū q e i ipis et ro
p se nō possūt fare ad pfectōnē vniūsi. or
do tū mali qui bonus e et publice iuste
et facit ad hoc ut eminentius cōmendetur
bona. de pfectōne e vniūsitatis. et h° e q
dt aug° i ij°. li° de li. ar. sic ¶ Si rebus de
cent aie q ipm fastigiū ordis i vniūsa
creata sit optinent ut si peccare voluis
sent i firmarēt vniūsitas magnū q dda
de eet create i° em de eet quo remoto sta
bilitas rerū atq cōnexio turbaret ¶ ad
seqns pz solucio p ide qa h° dicē aug° illa
aucte dt q dcm e ¶ ad a dd q malū mi
nuit pfectōm singlorū quorū malū et q
auget pfectōem vniūsi hoc e ex ordine nō
ex eo vn p actus e ¶ ad id q i gnū ob
dd q si omīb peccasset angeli nullū deest
pfectōi singlorū p pfectōi ordis vniūsi n
de eet ille cōsistit i pfectōne regētis dei
qa ad hc pnidēs sua deus oia regēs et
disponēs. vnū qdq deducet ad debitū fi
nē. pnū aug° v°. de ci. dei ipm cātū ordiēs
et quida cōnexione q fatū dr dei fūmi
tbuūt volūtati. de h° tū i p° li° ēctatū
de pnidēs cōne de fato multa dcta sūt.
¶ ad a dd eodē mō qa ide e ¶ Seqns q
i gnū adducit gradū e oio h° nō q°
dam e qa tū maiora quā minora facūt
ad mūdi pfectōem p q pfectio cōsistit i ordē
et cnexione cātū i quo ut dt aug° pn
cipat pnidēs ¶ ad a dd q h° predit oia
em cōferūt ad pfectōem vniūsi eo mō q°
dcm e et bona et mala licet nō oia eo
fant ad pfectōnē singlorū qua singula
i ee bnte et opatōe cōsecūtur ¶ ad a
dd q h' ite dr suam hmo solucōis et ro
cōcedū e ¶ ad id q vltius q i quo
cōsistat pfectio dd q cōsistit i dispōne
q ex cōnexione cātū singulis i ee rebz
p quā ut dt boe° i v°. de cōsol. phie sin
gula et vniūsa cōducūt ad debitū finē
aia aut sū mūdi sū alit° cōtis nō facit
n ad pfectōem corpis cui° aia e cōsecūta
do ptes eius i ee virtute et opatōe dt
em ar°. i fine pmi de aia q aia q tmet

et conservat corpus cui signum est qa egre
diente alia corpus exspirat et marcescit
vtrum autem mundus habeat animam ut sit animal
in phabitis sone de motu celi determinatum
est ¶ Ad xx q multi hoc dicunt q intel
ligentia angelica in hoc deo seruiret q per
celorum motum mundum administraret sic qa hoc non
concordat deo phorum q intelligentia sit a ge
lus non credimus esse verum sic qd ut in phitis
determinatum est. et quedam virtus missa diuina in ce
lis orta et fixa celos mouens ad similitudinem
motus quo mouetur corpus ab anima in loco suo
et hoc dicunt. et hanc virtutem qdam phi vo
cant animam cum tu nec anima sit nec angelus
nec deus. qa nec deus nec angelus subiecti sunt
vmbiles cor ita q cum cor vmbiles faciant
q sit animal ¶ Ad dictum varronis dicit q hoc
augustinus ibidem corrigit dicens q si varro dixi
sset deum non esse animam sic simplex motu et ve
mundum mouente et gubernante optime dixisset
deus enim non est anima eo q non est vmbilis ad
constructionem alicuius animalis ¶ Ad id q cor
obiectum augustini ideo q credendum est qa deus non est
anima ¶ Ad id q vltimus dicit dicit q perfecto mundi
qua complenit deus consistit in genibus et
spebus earum principiorum mundi q tunc oia
completa sunt in singula aut si sunt vnum mundo
et ex illis postea propagata non consistat per
fecto si particularis q quilibet in seipso est perfectum
in esse bonitate et opacitate qui ut dicit phus pt fa
cere tale alium quale ipsum est et hoc est q dicit augustinus
in glosa ¶ De rege septimi diei q° in secundo
modo quendum est de hoc q dicit in illo ca°
ia de septimo diei rege aliqd nos eloqui
oportet de quo quidem augustinus quod in senario dierum
perfecit deus opus suum q senarius augustinus
est distinctio rerum in sex eo q augustinus dicit omnia
fuit in vno momento esse facta si enim hoc propter hoc est
ut multi dicunt q senarius est magis perfectus con
stans ex partibus suis totus. tunc vtrum q opus
diuinum ad perfectionem habeat a numero dierum q in con
uenient est ¶ Si autem propter hoc dicit q senarius p
fectus est eo q deus perfecit in illo numero dierum hoc
non ptm vtrum fuit enim perfectissimum in illo numero fuit
non. sp est senarius magis perfectus habet enim perfectionem
metra se qui ex partibus suis ex quibus seq de
nominatione numeri esse perfectum dicit enim in 7° arismme
tice q numerus triplex est habundans. diminutus
et perfectus. habundans est qui ex partibus q aliqd
ceds supte constituit totum quantitate tota q
numerus excedit ut octo. octo ei habet partes m
et bis m or sunt octo duo. qa qt duo sunt

octo. vnum. qa octies vnum sunt octo et si habet
congregetur sit quinque duo vnum non faciunt nisi
septem et erit numerus diminutus xij autem partes
habet vi m or ita duo vnum q si sit summatim faci
unt. xvj et sic erit numerus habundans. sex
autem partes habet ita. duo vnum bis enim ita sunt
sex ter duo sexies vnum sunt sex q si simul
summatim directe perficiunt sex ita duo vnum
et ideo perfectus est numerus cui q° cum sue partes
metipse habeat eenlem ppam et constitutibile et
q et ppt q dicitur sp demonstratione concludi
q perfectius sit et non habet perfectionem sua ab eo
q in eo ad fecit ut perfecit deus ¶ Vltimo 90
q de eo q dicit in die septimo requiesse ab oi
ope suo huic enim vt ee gratia q dicit Io. v.
pr meus usq mo opatur et ego opor. ¶
Vltimus q quo dicit requiesse requies enim la 90
boratis est in ope aut diei nihil laboris
fuit non q° dicit ppe requiesse ¶ Si dicit ut
magr dicit ibidem q requescere est cessare ab ope
sicut apocr. m°. q et ipse in duxit in lera b dicit
q animalia requiem non habebant die ac nocte
dicentia Sanctus. scs. scs. hi et non cessabunt vt
ffm ee dicit enim in lera gen. i°. q benedixit
diei vn°. et sanctificauit illum benedicto et san
ctificato ad opus vt ee et ita vt non cessat
se ab oi ope suo ¶ Vltimus quod iudei qui 90
fecit vn diei sabati illa enim fi non potuit
antequam esset q° in die sabbati fecit septi
ma die. ad q fecit non q° ab vnius ope
cessauit ¶ Vltimus q quis fuit modus 90
sanctificationis quo sanctificauit die septimum
fu sabbm ¶ Vltimus q quia dies septima
mane habuit non vesperam ¶ Solutio ad p
dicit q senarius perfectus numerus est ca congruentie
est et non mutitatis q in seipso consumata
sunt opa diuina opus enim perfectum diuinum op
est. Deut. xxxii. Date magnificentiam deo
dei perfecta sunt opa et hoc magis congruebat
in numero perfecto fi quia in numero non perfecto ut s.
mesura nui et tpis p congruentia indicet
mensurato et p hoc pz soluto ad pa que
obiciuntur de perfectione mundi illa enim producat ar
si opa dei perfectiorem acciperent ex mundo ut mundus
ex operibus dei q non est vm ¶ Ad id q vltimus
q dicit q illa expo bona est regenit i cessa
uit. qes enim ut dicit phus in v° phi 2d pnacio
motus est. motus autem dicitur esse tm in deo
est. forsit autem in creata fuit ope pacto ces
sauit et ideo nunc regenisse dicit qn cessauit
consumato ope consumato autem dicit sedm

gria et spes ut i p hitis determinatu e usq tu
hodie opat ppagando ex illis gnibz p successi
one totius mundi amministracem et gubnacio
ne et de illo mo intelligi 1d q dr i 9o. ab h° em
ope nunqua cessat nec pr nec filius nec spis scis
Ad a dd q i ope dei ullus labor e nec ideo
requiesse dr qi laborant si qa q de deo dicit
p effectu intelligit lo reges q illa qua dr re
quiesse deus p effectu intelligit qa s. creatura
humana et angelica tanq illustracoe intellectua
li p dicit deus opa sua et distinctoes operu
fecit requescere i sexta post consumacem opu
suoz et hoc e q dr aug et po i gl. ubide
deu requiesse e create tonali i se requiem p
stitisse ut illuc s. desiderio feram quo re
quescam. i. nichil amplius requiram sit e
facte dr q ipo i nobis opante faciam et cog
noscte cu ipo i nobis opante ad cognoscim
sit requescere dr cu eius muse i ipo requescam
Ad id q vltius q dd q sanctificacio et benedic
cio non fuit ad opis illius a quo cessauit dr
cessauit eu ab ope creacois disponens et
ornans eoz q faciebat ad constituendem mu
di ex quibz postea scte ppagacio ad pma
nencia et gubnacem mundi facies s. di
posicio. benedicio et sanctificacio ad consumaco
ne opis p tmet a qua nunq sl'andu e nec
cessandu et hoc e q dr aug i gl. sup i
gen. ns. Complevit deus die septimo opus
suu qa ipm benedixit et sanctificauit opus
eu e benedicio et sanctificacio ad e opis fecit
salon cu templu dedicauit ns. ⁊ vns.
Ad a dd q septima dies e s aug septima
distinctio illustrata p vbu i cognicione
angelorum et s hoc nulla qo e qa septima die
fecit cu p qui angelos creauit et illu
strauit s alios aut scos tut septima dies
sta e i ca qu sol accepit circulu revo
lucois qua dies a die distinguit ad
id q vltius q dd q modus sanctificationis
alius non fuit n q indicauit tonali create
q illa quies cordis et sanctificacio cet i hys
q fecit deus ad mundi amministracem. s. ideo
solo quo solo fruendu e i qetu eu e cor
donet ad ipm pruciat ut dr aug i ns. cof.
et hoc notat ipo mo loqndi qu dr qeuit
ab omi ope suo hoc e aliqs ab ope suo
q cuit in se ipo mdicas ho nichil ee sine
desiderio n sepm ⁊ ipt hoc q septima
dies mane ht s sine no ht illustracio
em illa q illustrat tonalis creata i deo
quo fruitur beta vita e q unq habit sine

net vnqua tendit ad occasu Ctatus
12 de formacoe hois s aiam tm
Unde tu sendu e ad ea q dicit n. lo
simarz xvij dist. ca. hys ex e sis
s dr mgr q tractandu e de hoie et dr q
q renda sit et considanda quip Ex q
creatus sit Et q lit institut Et q lis
ul quo stetis De inde qualit sit lapsus
Postremo q lit et p que sit repatis
et h° oia dupli considerant secdm diam s.
et s corpus dr aut ar i 9° pmi de dia
q tu bonorz et honorabilium sit scia et
vna scia alia sit magis bonorz et ho
rabilium dupr s. qa tu q libet scia sit de
subiecto aliquo. vna ht horabilio et me
lius subiectu qua alia sic astronomia
vincit geometria alio mo qa vna scia ci
ores ht demonstracoes qua alia. sicut
geometria vincit astronomia eo q pciora
pia concludit et addit dr q ppt vtq
hec scia de aia sit de hysto aie tonabile
ppomt scte de corpe qa et honorabilior
e q ad subiectu aie q corp et qa p cio
ra concludit aia em psm cors e et non
eq et ea q sunt i aia pia sunt eorz q sunt
i corl et lo simpr certiora sunt principia
q sunt i scia de aia hz quo ad nos qdam
q sunt i corl sunt manifestiora hys q sunt
i aia Secdm hac ig tonem de hoie q tres
p° q tem de aia v q tem mp. Ca hz an
sit Ad sit Ad i se sit et p se et exq°
sit s oe gen tae s. mabilis efficies et
finalis Ca vtru aia sit ante prima
Ad pmu ob sic Cap. ns. Sicut impi
exigui et cu tedio e tepus vitente
no e refrigeratu i fine hois et no e agmt
q reassus sit ad i feris qa ex nichilo nati
sum et post hoc erim tanqua non fium
qm fium et flatus e i natibz mis et
sermo scintille ad comonedu cor nm
qa extinct cinis erit corp nm et spis
diffundet tanqua mollis aer hi dicte videt
q aia no sit suba i corpea sed corpus q p
motiu e et videt hi p suasione accepis
se a democrito et collega eius leocippo qui
motino diffinierut aiam ut dr ar i p°
de aia et dixerunt aiam ee attomos totu
dos q pmi ut dicit motiu sit et pma mo
t eo q ex rotuditate sp volubiles sut et
ex i insibili et puitate penetrabilia
sut i corpus p suasi eaa fiunt ex eracito
q ut ibide dr ar aiam dixit ee ignem

ppt q maxe motuq ē ignis et subtilissimu
corpm ppt q etiā sit dr Dam. septuā an
gelos dr ee ignē eo q sit dr ignis lenis ig
nituq calefaciuus et tāsiuus ē et ro dicat
Dauid d. qui facit angelos suos spūs et
ministros suos flamā ignis. hc enim dr Dauid
dicē qa ē desarbons lenitate ignicoem ca
lore et tāsione angelorū etiā dīnū desiderū
et ministriū et ad superiora allacoem et ab omī
nlli tēlligeū lib arte et ro dr q angls ē sba
tēlectualis sp mobilis et ppt hc etiā isti dicūt
aiam ee ignē ut fluuiū et sermone scintille
ad gmonedū cor ut in scintilla tēlligatur
et attomos et ignis qui sit aia ad aia ro
nalis sit et nō corpus sit q tē corpea suba
pbat qq niven tlo que fecit de hoie sup
ponēs q et vnū ē et ab arte tn. de aia pba
tū. q actus sint spūj potēciis et obiecta
actibz fiūt ex quo de natūtate seq q cuī
ē actus eius de natūtate ē potēū et cuī ē
potēcia eius suba de qua fluit illa nālis
potēū tuenimq aut actus tē hoie q nllo
organo corli fit put q separati sint ab oībus
talibz sit ē mtelligē scire actes tuēre
addisce scias. q potēcie talū actuū de ne
cessite supponūt ee tē hoie. et si potēcie. q et
suba ex auq eēlibz fluūt tales potēcie nā
les hi aut suba nō pt ee corpea qa cors po
tēcia obligata ē mē cors et ro ē ad vnū et
q absoluta intellectus aut et ro et hui ad
n vnū sint obligate potēcie. q nō sint pocoē
alicuq cors ut actus vni arte tn. de aia dr
q intellectus possibilis ē potēū qua ē oia tēlli
gibilia fit et mtellectus agēs. q ē oia tēlli
gibilia face In hoie q ē suba tēlectualis
sū rōnalis tē corpea a cor separabilis et hc ē
aia rōnalis. q aia rōnalis ē ¶ Ad hc dui
cēū. tvo. de nālibz dr q nā nō ē n ad vnū et
dr vm q nos tē plantis aālibz et hoibz in
uenimq ptm vite q ē ad multa et ad qdā
ora nō ē p actus q pse sit tē plantis ine
nimq nutri. augi et minui et generare q p
qdibz pse ē a ptō tē tūsero plante eēnli
q ē ptm vite hō. q nō ē nā et hō vocamq
aiam. q aia ē tē plantis et nec ē corpus
nec corpea qa nā ē ptm tē cor et ē fōr cor
pea a qua nō fluit n potēcie corpales q p
q libz q obligātur illiq cors et illis ē et ad
vnū ē tm ¶ Sicut tē aālibz tuenimq et ea
q dicta sūt et sensibiles pōs ta exteriores qua
tēiores q nō pūt ee a ptō q ē nā ppt dicam tuez
eo q nā s. ē nō ad vnū tm. oz q ista actōes
sunt ab alterori ptō q vnū ē tē suba et multiplex
tē potēcias q fluūt ab ipo et hō nō pt ee si aia
q aia ē sensibilis et vegetabilis In hoie
vo tuenimq ea q dicta sūt de vegetabili et sensi
bili et pt hor rōcinari tēlligē libe arbitri
et libe velle nō agi a nā sē age ita q hō ē
dns suorū actuū et ita. ita q actuū suorū
ptm tipo ē et nō tālio. q vr q tē hoie sit
ptm aliquis quia vegetabilis et sensibilis a
qua fluūt potēcie ad hui opacōes dr enim
ar tp. de aia q ex opacōibz oportet nos in
vestigare qdditate aie et si ē aliq opacō
uū aie ppa q nec corpi pt cōueniūt nec
forē corli. ecce ptm illarū opacōuū nec
corpus nec corpeū sē suba sunt tē corpea
a qua fluūt potēcie ad tales opacōes
tē miles q nlli forē corli cōueire possūt et
hec ē aia rōnalis et mtellectualis aia q
q ē tē hoie ē rōnalis et tēlectualis. q aia
ē ¶ Ad hc beda et G. nazazenq sūt et G.
mixeq aiam pbant ee ex figura cpis hui
ni et mēbrorū similetes hō q dr ar tv. p.
s. phie q. s. figura seq speem et diuisitas
figurū diuisitate speū et hec sūt verba qq
q bo ectus ē hois hītus et ad celū sese su
stollēs sursuq respicies et hc dma certis
simū ē regie ptātis et dignitatis deniq ceto
tūq aālū omū tē deorsū pna sūt corpora
et tē deorsū pdiuq tē clinata et hi maiesta dīa
hōris hois ondit dū costat illa quidem
hois ee subiecta potēcie hūt aut sup emi
nētis existe dignitatis digtas aut hc nō
pt ee n tē vne qa tē alio nō eminet sup aāli
q aia rōnalis ē tē hoie ¶ Ad hc hō idē pbat
p lingua sic enim dr ar tn. de aia lingua
cōgruit tē duo opa. s. tē gustū et mtēptatū
nem sermonū qua mtēptacōe ut dr plato
tē thim. et basilq tē simone dīnitatis de fide
hoies sibi inuicē pandat suos affectus et cō
ceptus et hoc nō cōuenit n hoi et nō aliis
aālibz. q spāle ptm ad hāc opacōez ē tē hō
tēptacō aut sermonū nō pt fi sine cōpo
sicōe et diuisione et collacōe et hc nō pūt
ee n p rōnem cōponētem et diuidētē et
cōsentē et disponētē ea q pfenda sūt sū
tēptanda. q potēcia talis erit tē aia hois
q aia rōnalis ē tē hoie ¶ Ad hc idē pbatur
p manū ab eisdē. manus enim ut dr ar tē ptō.
de aālibz ē organū tēllectus practici sū

opatiui et cui ē organū uite ē etiā ēe po-
tentiā q̄ monet organū i.d. q. ī aiā hois ē
intellēs practicus hīt q. aiam ī tellēualem
ī tellēs ēm practic. ē qui disciplinē et
artis ē pticeps ¶ Iiquis dicat q. etiā bru-
ta quēdā loquūt et artificialia quēdā faci-
unt ut apes ī aluearibz omb domos faciūt
exagonas et exhis cōstruūt fauos hoc nō
mstat q̄a bruta nō loquūt cū collatione
et dispōne sermōis plati ꝗ ex ymaginatione
vocis audite et mēorate cm sit etiā dr
ar. ī p.o phie q. quīq aiālia cū sensu
audit. et alijs sensibz ptcipāt mēbratio
et estimatiuo pri. et ī qb. illo plus et min.
ptitipāt ī tm sūt disciplinabiliora et
min. disciplinabilia ꝗ tn nullū corp pter
hoīem ptcipat usq ad exprimēti et vni
asalis et artis acceptōem ita.s. q. ex pluri-
bz sensu pceptis fiat ī eo mem. et ex multis
memorie retentis et collatis fiat ī eo ex
pimētalis cogitatio et ex multis sic ex ptis
eliciat vniuſale q. sit artis et scie pri.
ī ipo hoc nō pt fi n prīem cōsente et di-
sponētem accepta hōr aut solū pfēc fit
ī ho. q. ī hoīe solo ē aiā rōnalis ¶ Plā.
q. si aiā ē ī quo gne poneda sit vtrū in
gne subē ut ī gne actūtis q. stat q. nō in
gne actūtis q̄a ctī actūs nō fit ī aliq. sic
quēdā ps et ī po le sit ēēsme eo ī quo ē
ex actūte et subito nō fit vnū subalitē
q. ē aiatū et vnū. q. aiā nō pt ēē actūs
sū ī gne actūtis ¶ Dr eaā q. nō possit esse
ī gne subē. q̄a si ē ī gne subē ā ecit ma aut
fōr. aut cōpositū. nō ma q̄a ex ma et ma
nō fit vnū nālit ex tor aut q. ē ma et aiā
fit vnū nālit et subalit. q. aiā nō pt ēē
ma et vr q. nec fōr. aiā eīm mouet corp.
tui aiā ē nullū aut corp. ut dicit ar.
nec ī nā nec ī arte ꝗ locali motu pt n mo-
tore distincto ab ipo ¶ Si eīm mouet a fōr
ꝗ q. ē actus coris cū hr fōr ut act. coris
ē vno mō se sp hēat ad corpus sp mouet
et sic aiāl sp mouet ī loco suo et nūq
desīnet q. plus ē dr eīm ar. ī om. phisica q.
aiālia mouētur a se et q. illa sola mouē-
tur a se q. ī seipsis pri. motus hābet qn
volūt et getis qn volūt. q. aiā nō ē tal
fōr ¶ Ad hr talis fōr q. act. tūc sū enthe
lechia coris ī nullo eleuat sup materiam
ꝗ tm ē ī ma ut humanus politicē me et
dans ei ēē ꝗ actū q̄a maxīe put ē ī ho
eleuat sr ptes me et ma et vtit organis
coris ad qdlibz ut pedibz et manu et alijs
mēbris q. aiā nō ē talis forma q. sit ac-
tus coris ut ma. q. nec materia ē nec forma
nec pt ēē cōpositū. cōpositū eīm ī vna nā
ut gne nō ē ī potēn ad aliqd cōpositū cō-
stituendū ī aliquo gne ex aiā aut et ma
fit vnū nālit et subalit vnū. aiā aut nō pt
ēē cōpositū ī gne subē q̄a si ē cōpositū ē
hr ad et cū hr nullū principio nō fiat vnū
si q. nec ē subā nec actus vr dentitate ꝗ
qui q. mētis sit ¶ Solutio dd q. sic vi. sapē
dr hoc dicunt impy et errant ex ceta
cit eīm illos malicia corp et nō cog. unt
sacramēta dei nec mercede spauīt iustie
ne iudicauīt hōrē aiarū sicut q. s. aiā
sūba ī corpea sit rōnalis et ī tellēualis
ī morbis et ī dissolubilis p miracula pter
mitū bruta. et p miracula pt dimitī pā
tanē ut obiectū ē p suasi sūt a demo-
crito et leucippo q. sic dr. G. ruyen. ī lib.o
de hoīe ca. vi. Dissonat aut dicebāt aiam
ēē atomos spheros igneos decepti pt
ho. q. supponebāt q. ig. mouet motu locali
n ipm moueat et q̄a videbāt q. aiā mo-
uet motu locali corpus et videbāt q. ig
ē subtilissimū corpū sp ut dr ī top. et
ē ascēsiuis sp. et q̄a spheram q. tp tangit
nō tangit n ī puncto et ī o facile volutatur
et mouet pt ho. dicebāt q. aiā ē ex sphis ig
neis sū atomis vndiq. penetratibz p cor-
pus et ptes eius pt subtilitatē et sic ex
motu suo mouet cor et ex corde p calore
vnificat mouet corpus totū ¶ Iz decep-
ti sūt pt flas pones se fundatos q̄a p.
motor ī omū gne mot. localis ī mobile
ut dr ar. et omīs phi et hui. dicūt ipsi sup
ponebāt et ī o ī magnos errores ī cadūt
q̄a sic dr ar. ī p.o phie mi. Quus error ī
principio maximū facit ī cōclusionibz
q. aut motus aliū sit ab ī mobili pbat
aug. ī vi. sū gen. ad lit. ī oibus mēbris
hois. motus ē man. pcedit ab ī mobili
brachio et mot. brachij superioris q. vocat
adiutorium ab ī mobili humero et sic gna
motus cuilibz mēbri pcedit ab ī mobi
li musculo ī quo sicut ē vis motiua il
lius mēbri q. p nerios diffundit se ī mē
brū et mouet ipm ad pte ad quā mouē
dr et q̄a sic illi errabāt ī pri.o ī ceciderūt in
diuersos errores q̄dītatis aīe Heraclitus
aut erra ut q̄a nesciūt distīgne inter

spm et aiam vidit eam q spes e vector vir
tutum aie et spus e frmm su evaporatio
nutrimeti et q e instrumetu opationum aie
nalium vitalium et aialium et io putabat
q aia eet talis frmm decept in ho q puta
bat q eadem fuit p subam q s e vna opatio
q stata pz ee flm in fabro et malleo hoc
e 7 cum q quida dixunt aiam ee aerem ut
orphe in terminis suis q dixit aiam esse
aerem qui attrahit a respiratione ventis et
dixit vnie aialia quousq hr put fare et
pz deceptu ee orphem qa mista fuit aialia
actu vite p aiam hnia q no respirat sic
mista qia marinoz Qia q i ducunt ad
pbandu aiam ee subam in corpea de plano
procedunt et concludunt vitiose Ad id q vltimus
q in quo quie sit aia dr. q no e in quie accidentis
sed in quie sube et quedam e q no in quie me sed in
quie for et io dixit thales milesius q fuit
prmus q hoc dixit aiam ee subam sp mobi
le ut p hoc q dr suba intelligat suppositu
et hr ad qa talis sube soli e age et opa
ri eo q sit dr act in mp et hr act ptiplaritu
sit et cta ptiplarita. hr e eta cum q phy
tagoras dixit q aia e nus septm motes
p num intelliges coposicoem totius pla
tui q e aia in potecis suis q omb armo
nitis ppoconibz et nus coniugit orga
nis q movet et q aiant et hr e q dixit
plato q aia e suba intelligibilis ex sep
sa mobilis sed num armonicus intelligens
q mobilis e qa motua e et sed num armo
nicus qa ppoctone armonica infundit organis
oris et motor ad id q movet ppoctonem
vtutis hzt et eo hac ig de eta q dta e in
quie for et sube coporte phi q in ducti sunt
ponebat aiam fuit aut quida sic dynac
tr q no motuo sed cognoscitio diffiniebat
aiam et supponebat p pm q et vm e. q
qgscit sile sili et io dixunt aiam ee cor
sonantia ex mr eltis cofectu qa alr no
cogscret oia q sunt in mundo dicit enim q
terra cum cognoscimus et aqua aq. et igne
igne. et aere aere et coposita ex elementis
ex elementoz copositione copositione et hdam illo
tu dixunt aiam ee sanguie sic Circias
egiptius eo q vltimus nutrimenti mr venas
e sangis et pr opacio aiaciis pnutrimetu
e sangis Quida bo videtes q in quiacione in
fundit aia et considantes q semen aquosu
e et q in geniacione ut dr arist in xvj. de nalibz
gutta maris in gredit in gutta fetie sit sps
in corpus: dixunt aiam ee aqua sit plus
hyppo epyrius ambe iste secte diffiniebant
aiam corpea et in quie corpis ponebant
et io omis ille toes que pinducte sunt ad
hr q aia no sit corpus net for corlis sed na
sufficiet ipbat positoes istoz Ad a dd
q aia e in quie sube q e for et hr ad et io ex
ipa et cor sit vnu nalit et subalit et bn
procedit q for subalis net movet in aliquo
tq for e Ad vltimu dd q hoc p cedit de
neti de qa aia no e talis actus et tut seqns
solut qa tut hoc p cedet si aia simplicit
eet hr ad et pticulare sed aia e for et motor
cors et in qm e motor oz q copositu sit qda
ee distinctu hmb a cor in qm aut e for
vnu facit cu cor nalit et subalit et io pla
to noluit dice q ho copositu e ex aia et cor
sed q ho e aia rionalis vtes cor nt dr Ar.
mp en Sex diffines de sex de eo q sit aia
ecu dog q q sit aia et q tuit duo p scis 90 n.
de diffinibz sex Secdo de diffinitoibz
phoz Diffinitoes sex iuenimus sex re
miguis sic diffinit aiam. aia e suba in cor
pea regens corpus Aug sic in li de spu
et aia aia e suba in corpea regendo corpi
accomodata Alexander neq in li de mo
tu cordis sic aia e suba in corpea illuma
q sunt a p vltia relacione peptiua Gen sic
aia e sps intellectualis ad beitudinem ise et
in corpe ordinata Cassiodor sic aia e suba
spualis a deo creata ppi sui cors vnificata
trix Cum aug sic aia e spus intellectua
lis rionalis sp vnies semp in motu bone.
maleq voluntatis capax Ad hr vna ad
dit Io. Dam. aia e suba vnies simp et p
in corpea corlibz oculis sed ipa nam in visibi
in figurabilis in mortalis. rionalis intellectualis
organico vtens cor et huic vite augmen
tacois et gnacois tributiua no alium
hns pt serpam intellectum sed pte sui pnci
sima Ad 2 q de diffinitoibz istis et penes 90
q sumat et ob hic de illa qua ponit remi
gius q dr suba in corpa dr enim Dam. q in
corpen simpr no e sed deus male q dr qm
dr suba in corpea Ad hr in ecclesiasticis dog
matibz dr sic solq dr e in corpeos alias ar
creaturas corpeas dicim Cont ha q e
hr aia e suba in corpea regendo corpori

accomodata sic obꝛ hoc enim vꝛ conuenire a
glo assumeti corpꝰ. ille enim tuc ē suba ī cor
pea regēdo corpi accomodata ¶ Contra hanc
obꝛ ꝓ illuminacōni q̄ fit a pꝰ p̄ceptuā ēe aiaꝝ
bn̄ ēe aie dꝯ dicit autē debet dici subale ¶ Co
ra qd̄ q̄ ē senece obꝛ ī corꝑ enim nō pt̄ ēe btitu
do ꝓ ea sit dꝯ hoc⁹ btitudo ē statꝰ omn̄ bonoꝝ
cōgregatiue pfectus et hꝰ nō ē p̄ceps aia m
corꝑ ¶ Cont̄ quita q̄ ē cassiodori obꝛ de hꝰ q̄ dꝯ
aia ē suba spiualis p hoc enim nō separat aia ab
angelo p hꝰ eadē q̄ dꝯ ꝓpi sui corꝑis vmificatꝝ
nō dꝯ q̄ditas aie ꝑ actꝰ aiꝰ cū ī dicit autē
debet dici subalem q̄ditate ¶ Cont̄ secta q̄
ē ecrin aiꝰ obꝛ sic q̄ dꝯ sp vmeꝝ nō omn̄ aie
vꝯ quiescere q̄a nō cōuenit aiabꝝ brutoꝝ et
vegetabilibꝰ ¶ Ad hꝰ p hꝰ q̄ dꝯ sp ī motu vꝯ
nō ēe vm ī diuersi p̄ singlas spēs motꝰ male
ꝓ data ē diffinitio ¶ Sed obꝛ cōtra illa qo
dam cū enim dꝯ suba ī corpea nō optuit post
ea dici corpeis oculis ī visibilis et ī figurabi
lis q̄a nꝯ ē corpeis oculis visibile et figurabile
n̄ corpus bn̄ at dicebat ī corpea mugatorie
addebat corpeis oculis et ī visibilis et ī figura
bilis ¶ Sed obꝛ cōtra illa cōdalis cōualis. al
tū enim intelligꝯ ī altō et cō altū vꝯ superflue
¶ Ad hꝰ obꝛ de hꝰ q̄ dꝯ q̄ nō hꝯ intellectū pꝯ
se ꝑ ptē sui nuciissima dꝯ enim phꝰ q̄ ī cellas
illius corꝑis ē actꝰ male q̄ dꝯ q̄ ī cellectū hē
at ptē sui aia q̄a id q̄ p suba separatū est
nō pt̄ ēe ps eius q̄ p suba et actū orga
no corpeo cōuictū ē ¶ Solutio q̄ penes q̄ ac
cipiatur iste diffinitiones ¶ Solutio ad p̄ dꝯ
diffinitionem q̄ illa dat p genꝰ et dicam ꝓpā
et ēentem actū aie. aia enim suba ē q̄a est
subalis fortiꝯ aiati et ē suba a substando
dicta q̄a ad minꝰ substat ī aiato oi nalibꝝ
potentiis q̄fluit ab ipa. cū sic dꝯ ac ī p̄di
camētis nalis potentia ut ī potentia species sit
q̄litatis quā nātē ē ēe ī aia sic ī subiecto
et cū sit ī toto tota ꝑ actū vite nō pt̄ esse
corpa ꝑ ī corpea. corpeū enim illō mo pꝰ
ēe ī toto totū ꝑ ꝑ ptē sui dimensionis ī m
vna pte et ꝑ alia pte ē ī alia ¶ Ad obiectū
cōtra dd q̄ ī corpeū dꝯ dup̄. s. a puacione
nē corpeitatis et sic et angelꝰ et aia ī cor
pei sūt et a puacōe ꝓpietatis corpis q̄ ē lo
calitas sū p diffinitionem ī loco sū pceū
stpcōem et sic solus deus ī corpeis est
oia aut alia tū cōelia quā spiualia diffi
nuntur ī loco ita q̄ sūt hic et nō alibi solꝰ
aut deus hic et vbiq. diffiniri aut ī loco
ut circūscribi pꝰ et pse cōtinet corpi et hoc
nō solus deus ī corpeos dꝯ ¶ Ad diffo

q̄ ē aiꝰ accipit a gnali nā aie et ꝓpo
actu quē hꝯ ī corpus ¶ Ad obiectū ꝓtra
dd q̄ equoce dꝯ angelꝰ suba ī corpea et
aia angelus enim suba ī corpea nō vnibi
lis corpi. aia aut suba ī corpea corpi
vnibilis ¶ Sed angelus qn̄ assumit corpus
nō regit corpus ad opaciones vite ꝑ ad co
gruentias opationū quas musicio sui opa
tur et eos quibꝰ appet ut dꝯ aiꝰ cū at
aia regendo corꝑ accomodata ī tellig̃ q̄n
ad opaciones vite nālis ¶ Tertia diffinitio
q̄ ē alexandri accipit ꝑ cōpacōem aie
ad cam ꝓmā q̄ ī fluentia sui lūis ī tellectū
alia lūia constituit ꝑ q̄a ī aia ī lūmē ē
p continuacōem ī tellectus cū ī timo et ppe
ut dꝯ phꝰ ī m. de aia ī nō recipit lūmē
ī tellectus ꝑ p vestigū et enigma et hoc
vocat vltia relacio ¶ Ad id q̄ cōtra diffi
nitionem Senece dd q̄ btitudo dꝯ duobꝰ mo
dis large ꝑ. et stricte btitudo large dicta
cōsistit ī felicitate duplici. tamen. s. et cō
templatiua ꝑ duplice btute morale. s. et ī
tellectuale ꝑ q̄ felicitas ē actꝰ sui opa ac
ꝑ ꝓpā et cōdalem vtute nō ī pedita mo
ī quo ē talis vtus illō mō ī pedimentū
habēs eo q̄ talis felix ut btus vtute pfectū
hꝯ ad actū cū ōibꝰ ꝓdecoratibꝰ felicitate
ī amicis et bonis fortune et pulcitudine corꝑis
et hꝰ ē btitudo de qualoꝰ seneca illi bene
p̄ceps ē aia ī corꝑ dꝯ et aia stricte btitudo
statꝰ omn̄ bonoꝝ cōgregatiue pfectus de qua
dꝯ btus bn̄. ī quito ad eugenium q̄ btitudo et
miseria ī eodē ēe nō pōt̄ sil et hꝰ nō pt̄
ēe p̄ceps aia ī corꝑ q̄a q̄ diu ē ī corꝑ circū
data ē miseria corpis et cū tali miseria n̄
pt̄ ēe btitudo ¶ Ad id q̄ obꝛ de diffinitione
Cassiodori dd q̄ illa diffinitio dat ī cōpa
cōe ad cam et ī cōpacōe ad ꝓpū effectū q̄
ē vita ꝑ q̄ dꝯ ac q̄ vnie vnientibꝰ ē ēe et
hꝰ angelꝰ sit suba spiualis a deo creata tū
nō ē carni vnibilis et ī alit ē spiualis q̄
aia nec ē creata suba angelꝰ ad ymagiē
creatis sic aia vn̄ licet ī mētis sit ymago
aia. ī hꝰ cū 4 ē ymago q̄a sic dꝯ vmificat
oia ita aia vmificat oia sua et vniꝰ q̄q̄
mēbrū ad suū ꝓpū actū vite ¶ Ad id q̄
obꝛ cōtra illa q̄ ē aiꝰ dd. q̄ dꝯ sp vmeꝝ
eo q̄ sp ī fluit vita et dꝯ sp ī eo motu q̄
sp ī fluit pōm motuā ad opa vite ꝑ ꝓpā
p vodū vm̄ aiꝰ vini et ī dicit phitago
ras q̄ aia ē nātē septē mones vocatē mun

portionalitate potentiarum ad organa. Hoc
constituit in modo proportionali. Ideo etiam dixit pla
to quod anima est subiecta intellectualis ex septem mobi
lis per numeros armoniae. Ideo enim quod ad seruitute
proportionari ut motum et mobile dicebat
plato per numeros armoniae proportionari quia mus
est in modo potentiarum monetis et modo organorum
motorum et dispositionum et figurarum quibus aptantur
ad motum sic etiam dicebat Socrates constituit
totum mundum in modus proportionabilibus. Hoc est in
v° de cos phie. in triplicis media natura
moueat connectens animam psona membra resol
uens. Ad id quod obiicitur contra illa. Iam. dd. quod
bona est et datur per comparationem per naturam et pos
ait per quod anima est totum practicum constitutum ex
oribus potentiarum suis. et quod dicit intellectualis et
addit rationalis non est mutatorium exprimit et
modum intellectualitatis ait quod non habet intellectum
simplice et deiforme sicut angelus per intellectum
discursum et inquisitum et compositum sicut dicitur
in tractatu de naturis angelorum quomodo dicitur
angeli et quod dicit corporeis oculis invisibilis et
infigibilis non est mutatorium. Iz ait dicit sicut
subiecta spiritualis hoc enim dicit ad amouendum er
rorem Cleantis stoici de quo dicit Gregorius mpen
tio de hoc quod Cleantes et Crisippus stoici ta
lem complicant syllogismum non solum soles commutabiles
per corpus sunt quia etiam per animam passionibus
moribus et dispositionibus. corporis autem quia est sole
et non in corpore. corpus igitur est anima vnita ad exprimendum
et determinandum in corporeitate ait dicit
infigibilis et corporeis oculis invisibilis ut
intelligitur anima non esse virtus corporea. Ad id
dd. quod obiicitur de intellectum dd. quod intellectus in actu in
telligendi illius corporis est actus quia si esset ac
tus alicuius corporis non intelligeret illa quia sunt
de armonia illius corporis nunc autem intelligit
per quod dicit potest in actu separata non possit esse per
ait quia est actus corporis sunt enim in v° de
naturis vbi venatur diffinire ait dicit quod anima in h°
differt a natura quia ab quia fluunt quedam potentiae
quinte organo corporis et quedam non quinte in
ut obiectorum illa quinta dicunt quod intel
lectus non est in anima ut per practica quia est ex sole
dere intelligentie quia sicut dicit in li° de causis agit
in anima sicut anima in nam et ideo dicunt intellectum
esse extra animam ad excludendum errorem illu
dixit non hunc esse intellectum per partem sui pis
sima et ideo etiam dicit ait in p° ethi. quod sicut vis
in oculo ita intellectus in anima. Ad vltimum ia
per solutio quia in quibus diffinitione dam esse potest quod
et sicut tres diffinitiones de eo quod sit anima

et inde quod de diffinitionibus philosophorum quod inuenitur
tres. due ab arist° et vna ab auicenna
in vi° de naturis animam sic diffinit. anima est per
fectio prima corporis naturalis instrumentalis habens
opera vite. Circa quam diffinitionem primo quod quare
dicitur anima prima perfectio corporis. prima enim perfectio corporis
conuenientia habet ad corpus. et est corporea quia
est corporis dicit autem arist in primo de anima quomodo
antiqui philosophi et maxime stoici et epicurei tres
diffinitiones animam. s. motiuum. cognitiuum. et in
corporeum. stoici enim motiuum diffinitiones animam
et in philosophis posite sunt eorum rationes vt dicitur
in e de illis qui dicebant animam esse spiritum
attomales rotundas sup mobiles Epicurus
autem diffinitiones eam cognoscitiuum. et hic in
est intendere quod de illis qui dicebant animam
esse alienum ait exeltis et sile sibi cognoscitiuum quia
rationes etiam in philosophis posite sunt sicut enim dicunt
eam esse dynam et secundum sui Socrates autem
et plato et nepos eius pensippus diffinitiones
eam in corporeo dicentes animam esse numerum
armoniae septem monetem et in eorum fuit
triplex prima fuit quod dicebat demostrantem
esse quod omne corpus indiget continere vnum quia anima
est corpus. indiget aliquo continere nec ipsa potest
continet corpus in quo est et tunc quia de
illo quod continet animam verum sit corpus ait non
et si dicit quod est corpus tunc in indiget aliquo
continere et hoc abibit in infinitum non stet in ali
quo quod est in corporeum anima igitur est in corporea et in
corporeo debet diffiniri. Secunda in eorum fuit
quod dicebat omne corpus esse diuisibile et si
diuisibile etiam corruptibile animas autem et pa
pue hominum rationales animas dicebant esse incor
ruptibiles et a primo mundi omnes sibi creatas
et per secula que sibi succedunt sicut semper
incorruptibiles et ideo animam rationale non pos
se esse corporeum per ab omni corporeo per natura
et substantiam distinctum. Tertia in eorum fuit.
quod videbat omne corpus distensum esse dimen
sionibus quantitatis animam autem esse substantiam si
plice et formis quia in anima sunt rationali intentiona
les esse et simplices quod ille formae hic non pun
in ex subiecto in quo sunt et ideo animam esse substantiam
simplice et non corporeum posse esse per diffinitionem
da ea esse in quine in corpore sunt cum quod auicenna
dicat quod esse perfectio primo corporis et perfectio primo corporis
sit quod corporeum vnde male dicit et contra posi
tionem sapientum. Ad hoc quod dicitur primo primum
enim dicit in phi. et sic vnde in mine quod alia sit per
fectio post animam quia perficiat ipsum animatum esse
animati quod fluit est. Ad hoc male vnde dicit cum
dicit instrumentalis instrumentum enim est dicit

dicit q ab exo tuisecto motore movet ut secu
tis et gladius corpus aut nale aia tu
ab intuisecto motore gnale sibi movet ag°
accipit et nonie et vdem manu eum ab
scissa ut pes ut oculus no dicit manus pes et
oculus n' equivoce ut dicit arist et omis phi ad
hoc dicendum dicitur hmnis opa vite vt eum debuisse
dicisse sic hmnis potentia ad opa vite ex
aia cum corpus no dicit n' pom ad opa vite
et no opa vite in actu ad hoc determinare de
buisset q sint opa vite et no fecit dicit ei arist
in p° de aia q vite multiplex dicit s. nutrire au
geri et p loci motu sentire et intelligere
et tu diffinitio dicit ad manifestationem et
declarationem vr q nr multiplex dictum in diffi
nitione debeat poni n' distinctum et determi
natum qa no declarat ad q diu e multiplex
accepta ad hoc qta tota diffinitionem ob
sit q ois for nalis e p fato p° cors nalis
et sic hec diffinitio no convenit soli aie p
et for nali q vitosa e qa in vl. corp. de
terminat arist q diffinitio debet convenire oi et p
li sit ppm et convertibile solutio dd q dif
finitio auicen bona e et eude sensu hit
tu diffinitione qua ponit arist sic in sequentibus
patebit ad primum dd q vm e q rationibus
q induxit sunt primi philosophi tribus diffinie
runt aiam motivo s. et cognoscitivo et in
corpreo p in corpreo dem aiam diffinierunt
vegetabilis scilicet sensibilis et rationalis vi
ni motivo aut et cognoscitivo diffinierunt
aiam vim quo movet p locum in illo enim cog
scitivo intuitat de motu motum aut per
fecit motum et motum illum duplice esse dice
bat s. motum pressum q e de loco ad locum
prede et motum contractionis et dilationis
q e cta in impsis aliis ut spongia et in
omnibus conceptis q cum pincta se contrahunt
et ad mutationem delectabile se dilatant nec
auicen obviat aliq stis p fato enim corpus
nalis dupl dicit s. q p subam e corpea et
divisa et e in maiori cor maior et in mino
ri minor et talis p fato corpus nalis no e
aia et dicit p fato corpus q p subam e in
corpea et indivisibilis p p pos in ptes cors
e distributa n' in maiori e maior n' in mi
nori minor quinto si tale aial dividat
sic anguilla aia p ppm et motum in vtraq
pte remanet integra et q no convalescat
vel q ps in aial. dicit arist no ee ex defectu aie
p p actus qa salt in vtraq pte no hit mem
quibus consequat obs. stomachum et epar et
cor ad a dd q p dicit qa in oibus corporibus

nalibus et artificialibus p p fato e q dat ee
simpl. pa aut e que pficit ad age et e ex
phi in p° de aia sic in artificialibus figura
ensis dat ensi ee in spe artificiati in tale aut
p fato e in age ad cui opationes dat p fato
p q e figura silr aia p p fato e q dat esse
aiato in spe aiati pa aut p fato e in opibus
aiati vlu. mutando. sensu. movendo.
de loco ad locum et intelligendo q sunt in aiali
sic vigilia q nichil ad e n' expansio caloris
et spus ad exteriora qa illis duobus membra
pficiunt ad opa vite vm phs et dicit q aia
e p fato sic sopnus operari aut opa vite p
fato sic in vigilia ad a dd q auicen po
nit instrumentale p organum. organum e e
q ab intuisecto motore movet connatali sibi
et vnito ad a dd q opa vite dicit ut no
tet iam p fatum q e sic vigilia et finis
ppt quem dat aia illa enim no consistit in po
tentiis p in opibus qa po p q po e no e p fato
n' sic sopnus ad a dd q auicen diffi
nit qualiter aiam et no spaliter quadam
aiam et qa vita ceelestis actus e aie in cor
pus et ois aie. ro no distinguendo dicit tm
opa vite si enim distinguitur tunc eet diffinitio
aut da aie et no aie p se et hoc declarat
satis aiam p se hz no determinet hat et alia
ad vltimum dd q licet for nalis sit p
fato cors nalis et mr tu illius corpis per
fato e ad opa vite vm p hoc q dicit ad opa
vite separatur aia a for nali dono cum tu
q ut dicit arist de omnibus se in anima sit dicebat
vna forma omnium ee p in quibus da
aut ee elevata sup materia et hee p as
opationes et in materiales et hoc dicit vita et
aiata et hoc fitum e et vna simplicia pone
destruit q s. p fationes diffinit p p certa
ppt q in pole e vna ee p fatum omni illi forma

Sda diffinitio phos de eo q sit aia. go.

Emde q de diffinitionibus quas dat
arist in p° de aia p tale dat diffinitio
et venat ca p diffusione et dicit sit aia
primum e actus cors phici organici po vi
tam hntis hiedi aut e qd cuiq organico

Contra hat diffinitionem multiplex obiect
G. nixen in li° de hore dicit enim q si aia
e entheleia sui actus cui entheleia sine
p fato et actus non sint n' in p fato vt q aia
illum ee heat n' in cor e et sine cor nichil
sit ad hoc addit G. nixen q ad hoc

deducti sunt q̃ autē dicam⁹ cū platone
q̃ aīa ē suba et h̄ ad cor̄ tēgēdo accīdo
data et q̃ separabilis sit a cor̄ ait cū arē dicā
m⁹ q̃ ē enthelecia sū pfectio coris et cogem⁹
dicē q̃ nullū ēē hēat sine cor̄ ¶ Ad h̄ mag⁹
vr̄ seq̄ ex h̄o q̃ d̄t ar. ibidē quū aūt et corp⁹
h̄ mori vita erit h̄ūs n̄ erit corpus aīa · nō
ēm ē vm̄ corp q̃ i subiecto sūt f. corpus magis
aūt subiectū et matia f. corp⁹ nātē aīam sbāt
ēē sit spem coris phi⁹ po⁹ vita h̄ūtis et h̄ot
acīp̄ q̃ aīa ē suba sit fōr et sit spēs corpis
phi⁹ et si ē sit spēs et fōr talis coris ē actē
illū et q̃a oīs fōr pdicat i quale tūt ut d̄t
G. nixen⁹ seq̄ q̃ aīa sit ēēntis q̃litas or
gānici coris et tūc de natūtate seq̄ q̃ dam est
qualitas ēm ēēntis nūquā ē sine eo q̃ qualefacit.
et sic optet q̃ aīa vniūsalit ēta h̄oīb nūq̄
ēēt separabilis a cor̄ nec h̄ret ēēt separata ¶ Ad
h̄ h̄ ad h̄ magis seq̄ ex h̄o q̃ d̄t ar. i du
rendo sile sit Si aūt ē aliq̄ dne q̃ i dō aīa
optet dīce erit vtiq̄ actē pm⁹ coris phi⁹
organici vn nō optet q̃ēe si vnū ē aīa et
corpus sit nez terra et figura sigilli q̃ est
i tera n̄ oīo vnitū⁹q̄ matia et id tū est
m⁹ q̃ vr̄ q̃ sic figā sigilli se h̄t ad cerum
dās ei spem et form sigilli ē nō spem et
formā tere · ita se h̄t aīa ad corpus ut
dās ei spem et formā aīati et vnū ē non
dās ei formā et spem coris et ex h̄o item cō
cludit q̃ aīa ex tra corpus nullū ēē h̄t
¶ Ad h̄ h̄o mag⁹ vr̄ sequi ex hoc q̃ mtra
d̄t sic si ad organoz h̄o ē i strumēto phi
sicū eēt ut dolabrū · erit quidē dolabrale
ēē suba ipūs et aīa h̄ ē dūisa aūt hat
suba f. q̃ cōfert ei dolabrale vtiq̄ dolabra
nō amplū erit ē aut equoce mūt aūt est
dolabra f. quā diu h̄t tale form ex h̄o ex
psse acīp̄ q̃ aīa nō ē suba nec ē aliq̄
n̄ quā dui ē i eo cui cōfert ēē vnū dia
ti et sic aīa nō remanet post corp⁹ ut
suba et h̄ ad nec ēēt post mortē ē pūet
tū cor̄ q̃ valde i cōueiens ē de aīa rōna
li ¶ Dīcīt q̃ quō dicat aīa actē pm⁹ cū
actē pm⁹ sit sic h̄ūs · ē ēm sic sēa ut
ibidē d̄t. ē aūt ē sic cōsīdēāte p scīam
et d̄t q̃ manifestū ē q̃ aīa ē sic sēa et sub
ūngit idem dicēs i eo et q̃ ē aīa et form⁹
et vigilan ē. silere aūt vigilan ē quidē
pn cōfīdēāti · somnus aūt h̄ūtī et nō
q̃ānti · et ex h̄o cōcludit sic · por ig gnacōe
i eōdē scīa vn et aīa pm⁹ actē ē corpis phi
sici potēcia vita h̄ūtis · ē h̄ot ēm actē p

ordinatē ē ad actū sēdm tāquā ad pfectiōem
aīatū aūt pfectissimū ē ē se i natura.
q̃ aīa cōfert ēē pfectissimū et sic vr̄ ma
gis silis ad actū ē. q̃ actū pmū vnūq̄q̄
ēm debet diffinīri ab vltīo et optimo
sui · q̃a h̄ sit ar. ondit i vij. pē phie ē cō
stitutiū totius ēē et differētia cōstitū
tiū r̄ tūc oīa alia sūt i potē ¶ Dīcīt q̃ 90
q̃ ē ēē d̄t coris phi⁹ phi⁹ ēm ē i eo q̃ phi
sicū ē fōr phi⁹ pficit. aīa aūt sic dicit
dūicēn elēuata ē sup forma phisica · debe
ret q̃ dici magis coris aīati quā phisici
¶ Dīcīt ad h̄ q̃ ōēe d̄t organici quēdā 90
sūt aīata i quib⁹ nulla distinctio ē organo
rū sic spongia et aureū vellus · q̃ nō ge
nālit aīatū ē organicū et sic nō deberet
aīa diffīnīri p organū ¶ Ad h̄ vlti⁹ q̄ 90
de h̄o q̃ d̄t pōm vita h̄ūtis et q̃ de qua po
i tēlligit. sic ēm d̄t ar. i v. pē phie po⁹
duplex ē i ōne actiua · f. et passiua · ac
tiua ē ut d̄t ibidē pn⁹ tūsmutacōnis
i a⁹ ē q̃ ē a⁹ et h̄ cor̄ cōuertere pt nō h̄a
sit ipe ibidē d̄t q̃ illā dat diffīnīcōem
corp⁹ i aīato m⁹ ē. q̃ potēcia actiua h̄ēe
nō pt. si aūt i tēlligit de pō passiua q̃ sic
ibidē dr pn⁹ tūsmutcōis ē ex alio ē q̃ ē
a⁹ tūc illa pō michil ēēntiū aūē ē et cū
diffīnīcō debeat dari p ēēntia diffīnitōr
vr̄ q̃ aīa p talem potēcia nō debeat dif
fīnīri ¶ Dīcīt q̃ de h̄o q̃ d̄t i fine postqua 90
venat⁹ ē diffīcē q̃ialit sic cōcludēdo vni
ūsalit quidē ig ē dūm q̃ ē aīa ē ēm p rōem
h̄o aūt ē q̃ quid erat ēē h̄ūdi coris h̄o
ēm nō vr̄ quēēre oīb⁹ q̃ sūt aūē i tēlles
ēm aūē ē et ibidē d̄t q̃ mtellētus nūlī
coris actē ē male q̃ vr̄ ēē data dicta
diffīnīcō ¶ Si forte dicat ab q̃ dīcā dif
fīnīcō dari ē de tota aīa et nō de pti
bus q̃ h̄ūt ē q̃ ipe ibidē d̄t sic cōsīde
rare aūt optet i ptib⁹ q̃ dam ē · si e ēēt
oculū ātal · aīa vtiq̄ ēēt ipūs visus h̄
ēm suba ē oculi ē rōem oculū aūt m⁹
ē quo f. visu deficēte nō ē quidē oculus
n̄ equoce sic lapideus et depict⁹ et ex
h̄ūs cōcludit q̃ialit sile nāq̄ h̄t sic
ps ad pte sic ēt totus ūs ad totū cor⁹
q̃ ē ūs itū ē q̃ h̄ūdi ē · si q̃ i tēlles ē ad
aūē vr̄ q̃ ē h̄ar rōem sit alicui⁹ coris
actus et sic aīa rōnalis et i tēlēctūalis
nō separant⁹ a cor̄ q̃ h̄ēticū ē ¶ Dīcīt
dd q̃ diffīnīcō ar. i ducta d̄t q̃ ē aīa
ē q̃ ē aīa forma et spēs et substātia

aiati corporis quo ꝑ totum et ꝑ ptes operatur
opa cōes vite et nō ē data de aia ꝑ op ē ī se
ipa ppt op4 phs dr ibidē v̄ ponit ista diffi
nicōem op ꝑ ptes ꝑ qs actus corporis ē alicui
extra qs nō excedit opa vite nō ē separabilis
ha si separatur a corpe et eet ī se ꝑ quas actus
ē corporis nullas habet opa cōes vite et sic nō eet
aia subiale eum ē aue opationes vite facere dn
phus ibidē dr sic op quidē ig nō sit separabi
lis aia a corpe aut si separabilis ps quedam
ipsius apta nata ē separari. nō ī manifestum
ē quia dicta eum pcau actus ē ꝑ qs. nō ostendit
ea separari. at vero ꝑ quosdam mchil phibet
ea separari ppt id op vmus corporis sicut actus. am
plius op manifestum ē hi si sit corporis actus
aia sic nauta navis ¶ Ad tractatus dumen
vs. denalibz dr op sic nauta duplice habet
diffinicōem vna ꝑ op considerat ī serpo ꝑ op
dr artifex arte regens navim. alia ꝑ op opa
cōes nauticas operatur ī strumētis navis
arthemone. s. malo. velo. remis. ita aia
duplice debet hēre diffinicōem. vna ꝑ op
operat opa vite ī corpe et in organis ei
et ꝑ hi diffinit ab actibus. s. op ē entheleccia
sui ptis corpis phici organici potentiam
vite habentis. et intelligit de completa potentia
q ptes habet ī se oia et ī nullo deficit qm ex
his q ī se habet operat opa vite. illa ei ptis
potencia sic scia q tunc completa ē qm ī nullo
deficit cor q exigunt ad considerare ꝑ actu
illius scie Alia diffinicio ē q dat de aia
ꝑ se et ꝑ op separabilis ē a corpe magis ꝑ pte
q illius corpis ē actus hi ē intellectiua ꝑm
quia pte opa vite operat ī seipa ꝑ op dr
ysaac ī li de diffinicionibz q aia rational
tuba ē ī ymbria intelligencie recepta et
hoc ē dr Dyo dicens op sumuntur ōmis at
tingit ī summu intelligencie. ī telligere et
et scire opa quidē vite sunt ꝑ ꝑ pōm q
illius corporis ē actus po ei q alicui corporis ac
tus ē michil recipit et ita michil operatur
n certa hoc op ē de armonia illius corpo
ris q actus ē sic pz ī visu qui ē actus oculi
qui michil recipit et ita michil operat. n
ē hoc op ē de armonia ppticu q agi
sui dyapham ex quo cōponit oculus
et hoc ē lux et color et ea q determinata
sunt lume et colore et sic ē de auce ad
sonum et recepti aeris ī quo fundat tim
panum auris et audit ¶ Hys ita pre
notatis dicit ad primum op Ꝑ bn dicit si aia
ī se considerata eet entheleccia ꝑ eum hoc at
nō ē vm nō enim ē entheleccia n ꝑ aia com
quam facit corpi ꝑ opa vite ī se aut spus
ē m corpeus semp vnitus ut dr plato. ¶
Ad ad dicendum op considerando aiam secdm se considerari
secundum platonem considerando aut aiam ꝑ formam
aia corporis quam dat corpori considerandum ac. ¶ Ad
ad pz soluto pide et ppt hi aia q tm ē actus
corporis sic vegetabilis ī plantis et sensibilis
ī brutis q nō sunt nisi species et actus corporis et
qualitas celestis nō separant a corpe ¶ Rode mo
dicendum ad secundum op hoc dicit ē vm de aia q tm
ē actus corporis. ꝑ nō de ea que ē actus et motor
corporis ut nauta navis hi enim psubam et
eum ē extra corpus et distincta ab ipso n
ē ei ut for sed qualitas celestis ꝑ ī est ei ut
ī fluens ei pōs ad opa vite sic nauta instru
mentis navalibz potestatis ī fluit ad opa nau
tica ¶ Ad ad dicendum omnem erde ita hoc ei nō seq
n de illa que ē actus corporis et n amplius
sit for et figura dolabre ē actus et species
dolabre ad ee dolabrale ¶ Ad id op vltimum
q dicendum op actus primus dr ha confert ee aia
to ꝑ op ē aiati et eorum et speciem op nō facit
ꝑs actus. ꝑ indicat perfectum ī ope op tale ee
vivo collatum ē sic considerare indicat op facies
facultatem habet ex scia considerandi vm primum actum
perfectum ē ī considerando ee et speciem licet ꝑs mag
indicet facultatem ¶ Ad ad vltimum dicendum op sic
dr plato a datore forme dat for physica
q nō elevat sup materiam ꝑ ē ī ipsa sic ī equi
tipo hoc ē ī ebullicione continua nec operat n
operationes m et ita dr physica et dat for ad
similitudinem datoris forme qui ē intellectus ar
tificis forme et hi forma ha similitudo ē dato
ris forme elevata ē sup materiam et vocat
aia et sic dator forme nihil operat ita illa
for nihil operatur. nec dr physica ꝑ physici ha
s. ē corporis op physicis principis constituti et
dat dr op sic for et figura serre nō ē fer
rum ꝑ ferri ha ī alia m operationes serre phi
re nō possent ¶ Ad ad vltimum dicendum op de aiatis
corporis ē organicis ꝑ sic dr ar ī eodem
loco v̄ ista dat diffinicōem ī quibzdam sunt
organa simplicia sed omogenia. sic ī plan
tis folium. cortex. folium enim ē ad coopendum
semen et humiditatem fructus ab imbribz et ven
tis. cortex aut ad coopendum semen et
humiditatem fructus ut ad maturitatem et di
gestionem q prepasis dr deducat sic eadem in
spongia et aliquo velle quedam sunt pores habz
ꝑ fiat motus dilatacionis et contractionis et habz

surgit mutatione et sic planta habet radices ori
ri animalibus silices ut dicit aristo. i. ij. de anima. Quia ergo ista po
nit diffinitionem. ¶ Ad ad ultimum dicendum quod intelli
de potentia passiua sui receptiua nec potest in diffinitione
anime ut centrum anime sit ratio quia ad potentiam actiuam
quia etiam correlatiua est et ideo sicut dicit porphirius
nitate est in quantum verum quod omnibus vti. et quia metator
sup. ii de anima dicit quod ita multitudinis organorum m
tor est multitudo potentiarum in anima operantium opa vite
sicut in arte patet multas operationes artis quia vno instru
mento perfici non possunt requiritur multitudo instrumen
torum ut securis ad incidendum dolabrum ad dolan
dum terebrum ad perforandum et sic de aliis. s. asciam
rumina et serra. ¶ Ad id quod vltimum quod dicit quod bu
data diffinitio et conuenit omni anime quia actus corporis
est et non habet nisi quod est actus corporis. Intellectus autem
nullius corporis est actus et patet hoc illi non conuenit
et prosequens ea sub anime conualis non conuenit
quia patet quod a subiecto quod tunc est actus corporis fluit
at potest quod nullius corporis est actus cum potest nalis fluat
de centribus subiecti illius cum est potentia eq. a subiecto
separata quia motor est corporis dicit pluit fluie potent
omnicte cor et hinc ideo est quia quia patet potest in fior
pt fior excellent et eminenter habet non ecconuso
et hoc dicit doctor et boeti et quialiter omni est in dibus
pitatibus. ¶ Ad vltimum dicendum quod intellectus est aliqd
anime quia est ad modum intellectus qui est datur foris
et separatus et patet hoc ab eo fluit potest quia intellectus
separata est et ideo ea dicit sci quod ad ymagine
et similitudine est ipsius dei. ¶ Mixtum igitur
dignum non admirabile nobilitate hominis animalis quod co
pulat in serpo morbia in morbibus et conualiter
conuabilibus colligit et fert in sui ipsius natu
ra creatoris ymagine patet quod et patrium mundus
deus est qui tanta dignum fecit a deo prudentia
patet quia sunt data et quia nunc et futura sunt patet quod
et deus homo factus est quod desinens in incorporabili
et morte suum effugiens in celis regnat. et ipse
ymagine et similitudine dei factus cum postea con
sat. dei filium eum omni principatu et potestati p
sidet quia vo dicere patet hic animalis pminentias
pelagus pertusit. celum intrat. contemplatione
astrorum motum et internalla dimensat. terram et
mare fructificat feras et rete contempnit.
omnem disciplinam et arte et methodum digit
exul pletas quos vult alloquitur nullo a corpo
impedit. patet fructum omnium dinatur. oia possidet
oribus voluptuat angelis et deo loquitur creatori
iubet demonibus principit horas nam psaluta
et deum in vestigat dominum et templum fit dei et
cum hec oia heat a virtute et pietate pficat
et pheb oia intendit et cum tanta dignitate
et cum tantis muneribus ne honoratus sit ho

quod consequitur inde est hoc quod honorabilior est quam alia
animalia et incorruptibile fortiatur animam et ita
anima eius cum animabus brutorum non debuit habere
communem diffinitionem alia diffinitio phorum quia est anima
Inde quia de alia dicit quia ponit silicem ar. ho
finitione ar. quia dicit quod anima est primum et cum habet
vite phicum. s. corpis et organis de hac enim
dicit in. i. de anima quod est diffinitio ut primum demonstrationis
dicens patet quod et est cum. p quam demonstratione con
cludunt. p. a et ba diffinitio. hec. s. anima est enthele
cia phica cois organici potentia vite habentis et
hec. dia est species et ideo phici organici potentia vi
te habentis. et hec. dia est species et ideo phica orga
nici corpis potentia vite habentis et dicit quod iste dif
finitiones non dicunt nisi quod est anima et non dicunt
patet quod talis est suba et species. et ideo impossibile fuit
quia per eas non contingit cognoscere eas accide
tia per se et operationem quia per se conueniunt acte.
et de talibus diffinitionibus qualiter dicit in. i. de
anima quod facere manifestum est de hijs quod dialetice
fuit et vane omnis qa per eas non cognoscit posse
quod est anima cum per eas non cognoscat per se accidentia quia
maxima pte continent ad cognoscendum quod quod est
dicit enim quod sunt diffinitiones ut delusiones et non
ut primum et eae quia medium sunt in demonstratione
¶ Ut melius intelligat et diffinitio,
nem que anime conuenit de qua principaliter intendimus ponit exemplum in. i. geometrie
euclidis sup tu. 6 dicit euclides quod contingit patet
hi tetragonum sive tetragonismum equale alte p
te longiori quadrangulo. sicque diffinitio
dicat quod tetragonum est quadratum equale alte
pte longiori quadrangulo. non dicit nisi quod est
equalitas. s. quod sunt due qualitates capacitatis
equalis et non dicit cum patet quia est illa equa
tas inter duas quantitates. Si quis ait dicit quod
equalitas tetragoni et quadrangulum alte pte
longioris est medie proportionis inuenta inter
ipsas quantitates ex quibus surgit tetragonum
et alte pte longius quadrangulum. ille dicit
cum pter quia equalia sunt quadratum et
alte pte longius quadrangulum tetragonum
enim ab vna simplici quantitate surgit ut
dicit in. i. geometrice. s. ex linea in seipsam duc
ta alteri autem pte longioris quadrangulum a tribus
surgit quantitatibus habet enim opposita lata equalia
et lata in angulis longioribus latibus quantita
habet in equalia ad lata quia surgit ¶ Ex ut pspi
cue videatur ex v. geometrie sumatur tres
numeri continue proportionis. s. xii sex et tria
illi enim numeri sunt in proportione duplici adinuicem
habentes xii et duplum est ad sex et sex ad tria
et si volueris facere quadratum numerum sui tetragoni

ꝑ doctrinā phitagore i ij. arc. ce medii ꝓpor-
cionis mīm. s. sex ducta i se ipm fit ducendo sex
tres sex. et ꝑfectio tetragonii q̄ e xxxvi. ab
vna surgente q̄ritate hnte oia lata eqlia
et si voluero ꝑficere q̄dranguli q̄ tātude totme
at ducta extremos mos i se ipsum ducendo ter
xpi id duodecies ea ꝑfectio quadranguli alta
ptē longius qa xpi longius e quia tria et tri
hor oio equale e quadrato quia ter xpi fit
xxxvi. et duodecies ta. ita xxxvi. et si q̄rat
q tā e equalitatis pz q nō e alia tā n medie
proportionis mensio hor e nisi qui ita se habet
ad maiorē fit minor se hr ad ipm et ideo q̄dio
medius ducat i se ipm eqlis fit suma cū su-
ma q̄puenit ex hor q dr extremi i extremis
ducitur qta e de aia si em dixo q aia e act
phisici corpis organici pōm vite hntis no
dixi n q e aia et q e talis suba talis cors
et spes et ī ¶ Si aut dixo q aia e pnapiū
et tā opū vite et ꝑse accidentū i tali corr
dixi tamen ꝑ quā aia e spes et ī et act
talis coris q hr potentiā vite ꝑse et ꝑ pces
et tait silogizo pma diffinitionem ex secda
sic omne q e pnapiū et tā ꝑse opū vite
et accidentaū i phisico organico corr i toto
et i ptibz e act et ī et spes ꝑmus aia ꝑse
e pnm et tā opm et actiū vite i phisico
organico corpe ꝑ totū et ꝑ ptes. q e act
et ī et spes aia ronalis ꝑ quas da pces su
as nec pnm nec tā e corpi opū vite et acci
dentaū ꝑse sic ꝑ intellectū agentē et adeptū
q ꝑ illas nec e act nec ī aliaū corpis
ꝑ separata et separabilis ab ipo. et hr intellectus
diffinitionem dr. Verū aia sit simpl sic oppo
endo q q i se aia sit ta ergo tria
et ꝑse et quīt ta ¶ Scdz si aia sit
simplex ad composita et maxime homis ¶ et
quo dicit i vegetabile sensibile et ronale
¶ et vtrū sit i homē vna suba aie i hms
trib potentiis ¶ Ad primū obr sic aug. li. de
spu et aia. Si pces hte aia dr potius e ipse
similitudis qua vitate compositionis simpl suba
e nec ad m. min e ī suba qua ipa aia
ex h. actip q aia no e composita ꝑ simpl i suba
¶ Ad hr si aia e composita quitate compositionis
fit i maiori corr eet maior et i minori
minor q apte plus e. q vr q aia sit simpl
¶ Ad hr sic i anhitis determinatū e aug. dr
sic i li. de spu et aia q aia e oia sua sic ds
oia sua et hor no pt ee n simplex sit ꝗ m
fine simplicitatis. q aia no e composita sed
ꝑ simplex ¶ Ad hr ibidē dr aug. q aia vi
det i ballo. audit i aure et sic de aliis poten-
tiis ita q in singulis tota operat et tota e. q
vr q simplex sit qa alit i qualibz pte non
posset ee tota si eet i vna po ꝑ pte et i alia
po ꝑ alia pte ¶ Ad hr idem dicit aug. aia i qlib
da suis motibz id actibz tota fit ad e. tota
videt i oculo tota i aure memmit. tota audit
et tota sonoro remittit. ī adorat. ī odores
recolit. ī plingua et palato sapores sentit
et distinit. ī tangit ducta id mollis. tota
fit applicat id i pbat. et paulo post. ī e vis
tota e audit. ī e memoria. ī vult. et ī
e voluntas. et cū ī cogitat. ī e cogitatio
et cū tota diligit. ī e dilectio ¶ Ad hr nchra
aia e suba spiualis simpl et i dissolubilis
q vr q simpl sit illam hms compositionem
penit ¶ Contra ī. mgr. i li. de hoc ca. ꝑ.
aia e suba ut subiectū q substat actibz
substat em vicijs et virtutibz et passionibz
et mutat ꝑ illas hz omne q substat hntibz et
passionibz et mutatur ꝑ illa e hz ad et suba
composita ex quale q et hz aliq ¶ Solutio
Ad q aia et maxime homis q arte et pru
dentia regit corpus ut nauta nauī composi
ta e et hz aliq et n ita dicat dr. q sed
q corr de structo destruit aia. talis ei suba
compatur ad corpus ut motor q arte et
materione movet q no pt ee for simplex
qa for simpl move no pt n motu quan
tis hz e q genitans i ducit ei forma p ge-
nitorem et quata i for nali ex equo pti
cipat cō sequentia nalem formā q fit loc
et mot et ī michil talia movet i loco
suo ꝑ sic q est aliq a ita for i ee q e actus
for alicui ita q est i locis cōsequentibz illa
forma sic ignis sursū et terra deorsū et ppter
hz 4 locus vnū de principiis corporis mobilis
ee po i mp. phi. i animatis aut q movet
i locis suis nta e ee motore compositū ad
min ex motiuo cognitiuo et ex moto
appetitiuo qui appetit mot movet corpo
et extendit organa q sunt pces eius ad ar
gendū i dep appetit et si motiuū cognitiū
tut i sensibili aia id e fantasma id est ima
tiua i ronali aut qui ꝑ rem movet e intel
lectus practicus qa no fit mot n fiat mutatio
de motu mutatio aut no fit ad aiam n per
fantasiam id i intellectū et hmi ca e q dicat
aug. i vi. super gen. ad lit et ar. i ius de aia
q oculus aia movet visis visa aut no fit
n ꝑ sensibile pte id i intellectiua vegetabilia
em no movet n a na motu nutriti aug
mento et gratiuo cū q aia ronalis movet
ar de mutatione exigit q sit composita ex

monete cogitus et ex moto appetitiuo
q vltimus sic motu monet corpus et organum
et sic coporita t de mutatione ex q t et quo t
q t aut t id q substat et suppo in omni nā
quo t. t id q nulli substare pt q sibi substat
q t. et hoc dr hoc in pū de ebdomad et omni
t de pncipus ibi suppoitis et dr q sic. q t
hre aliq pt pt id q ipm t q t vo nulli pt
ee subiectu ¶ Ex ys ita notis facile t inde
obiectis omis em auctes i ducte no locut
de simplicitate n q t ex clusio coposicois
quantitatiue et corlis. et nichil locut de ex
clusione coposicois ceēlis q t ex q t. et q
t. qua ntte t ee i omni eo q creatu t et no
excludit si ab vno solo pmo i quo ide t ee
q t ut pbat phi omis gualit et qcordit de
eo q simpr et absolute ntte t ee q t pmu
pū ee q facit debe ee i omni q t ¶ Adoes
auctes i ductas pz soluto p pducta ¶ Qd q
i grū t qcdd t qa hoc pcedit

Vtrū aia sit sua potentia vel no. qo.

Vsta h q si ppt simplicitate aie aia sit sua
potentia vel no hoc em vt ex quibz da verbis
aug dr em aug i lo de spu et aia. dia
f sui opis effectu varios nuncupat nomibus
dr nam qia du vegetat. sensus du sentit.
animi du sapit. mens du intelligit. ro du
discernit. memoria du recordat. du vult vo
luntas. ista tu no differunt i subia quē ad
modu i noibz. qui oia ista vna sunt aia
spectates quide diuise f een oma ¶ Ad hc
ibide aia hr nalia et illa oia t potentia
nam eius atq vires ide sunt q ipa habz
ecia acciden et illa no t sue vires t. sue
virtutes no t no em t sua prudentia sunate
pauca sua industria sua fortitudo. potentia
aie sunt sua rōnabilitas. sensus sua
ro sensus intellectus et illa oia t ¶ Ad hc ad
ide obiecit quida p totem dicit em q age
ymago t ma pa qa sic matia pa recep.
t omni formaru. ita aia receptibilis t
omni spera sibiliu et intelligibiliu et ex
hoc inferit apposito ancedetis f matia
pa p seipam receptibilis t et potentialis ad
oem forma. q aia p seipam et p ho q ipa
t receptibilis t omni spera. q ipa f seipa
t potentia sua qua opatur et agit oia et
recipit ¶ Contra si aia t po sua tuncide
t tea q t et quo opatur et cu ipa sit.
vna simplex no plura i ee seq q no sit
i po vna q absurdu t ¶ Ad hc p se notu
t et dignitas q qtuq vni et idem sunt
eade ipa sunt eade si q aia t q libz sua
potentia tuc aia t sensus sensq et sensus t ide
q aia et aia t sensus intellectus et intellectus
ide q aia. q intellectus ide q sensus p dig
tate paulo am introducta ¶ Ad hc costat
q potentia nalis cuilz rei ab essentialibz fluunt
ipsius et t consequns ee. potentie q nales aie
sue cogitue sū motiue sunt fluentes ab es
sentialibz aie et sunt consequentes ee aie. f con
sequns ee alicui nū q pt ee ide cū ipo. q
illa po aie pt ee ide cū ipa ¶ Solutio
dd q aia illo mo t sua potentia sic pbat
vltie rōes et q i li de aia q aug ee dr.
dr q aia t sue vires sū sue potentie no
ppt h dr q eade sit potentia aie et ecia
f dr ppt hoc q aia f essentiam actu et opa
tionem et tionem q t act et to tors ade
cuilz potentie. et cuilz organo i quo sitate
potentia illa et qa vna t subia que substat
omnibz potentiis et hec subia ht se ad pos
sic totu ptaiu ad p sicdaces ptates q
aut vna et eade sit ecia et po cu eo cui
t potentia no queit si vni soli p pū q t
i fine simplicitatis et p hoc pz soluto ad
ea que i ducta sunt de aug. ¶ Ad id q ob
de matia dd q hoc fundat sup fim ma
em no t receptibilis for si p analogia
ad ipam nec ht vna analogia ad fors
differentes quie ppt h dr ar q no t vna
ma corruptibiliu et i corruptibiliu sit
q aia vna analogia no ht ad diuisas
spes simplices et separatas et matiales
appetentis ma connectas et hec diuisitas
analogie ra t diuisitatis po p et i ma
et i oia ¶ Qa q i grū obiecit de ntte
p cedit et deducit ad i queiens vel con
cludit ducente Qlis sit ista diuisio aie
i vegetabile sibile et rōnalem. qo

Unde q de diuisione aie i vegetabile
sibile et rōnalem et q qlis sit di
uisio dat em hoc i lo diuisionu arte
diuidendi tu voce qua ecia te et costat
q ista diuisio no t vocis equoce i suas
significaciones. qa aia no dr equoce de ve
getabili sibili et rōnalis ¶ Ad hc no pt
ee diuisio pū eo q vegetatiu et sibile
et rōnale no dicit p prius et posterius aia
ta ut dr phs i ii de vegetabilibz q vi
ta quit i animalibz et plantis inuenitur
f i plantis latet et occulta i animalibus
vo patet et manifesta cu g eq et quiter
aia dicat pū et ra vite ra latetis q
manifeste aia no f prius et posterius dr de
vegetabili et sibili et sit hec diuisio

no erit diuisio prius p̃ pius et postius ¶ Ad
hc no pt ee diuisio vnioci hoi e gnis in
spes ut vt qm spes exeuntes p diuisione
eo vno et eode gne no costituunt spem v
na vegele aut sibile et tonale costituunt
spem hoib sile vegele et sibile spem bti
ti. g vt q ista diuisio no sit gnis i speies
¶ Ad hc net pt ee totius integralis i ptes
qa totiu integriu no pdicat de qlibz pte
dom em no e paries nec tectu nec fundame
tu sed ala e vegetabilis et ala e sibilis
et ala e tonalis ¶ Si pt hc dicit ala ac
q eade e definicio ale que e figure qa
sic tegamiu e i tetragamo ita vegetatiu
i spiritiuo et spiritu i tonali. cotra tegamiu
no e i tetragamo sed ee distinctu et actiu
sed sed pom tm hc mo q i tetragamo a pncto
tuoz anguli ad pnctu oppositi anguli
ducat linea tot erunt i tetragamo tegami
q sunt anguli sed vegetatiu e i sibili sed actu
et opacidem vegetatiui distincti nutrite
et auget et gnat q sunt opacides vegetati
distincti sile vegetatiu et spiritu sed opaci
nes distinctas sunt i tonali g no e sile qi
ductu e e psili ¶ Ultius q si hec tria i ho
sunt ala vna ut plures et vt q plures qa
q tamq p opacides et actu distincta sunt
nte e p subam et ee distincta pz aut q ve
getatiu spiritui et tonale i ho p opacides
et actus distincta sunt. g nte e q p subam
et ee sint distincta ¶ Ad hc i cor hoib
qda sunt vegetata nutrita et aucta nihil
penitus sentiecia sed alique sensu sicut dat
et unicen de ossibz et ligametis qda
sunt vegetata et sentiecia nihil pertinus
tonis hnia sicut epar et ren. et pulmo et
hmi g vt q ista i cor organico hoiis
loco diuisa sunt et qtamq sunt loco diuisa.
diuisa sunt sed ee et subam i homie diuisa
sunt ¶ Ad hc qtamq diuisa sunt sed temp diuisa
sunt sed ee et subam sed i qiacoe hoib vnu
sensibile tonale sed tempus diuisa sunt. q
diuisa sunt sed ee et subam p hacto minoris
maior em pse patet d dt i xvi de ala
libz q i qiacoe hoib i embrione no e vi
nu et ala sil sed pius vnu et postea ala
nec e ala et ho sil sed pius ala et postea
ho. g her ta vegetatiu sensitiu et tonale
diuisa sunt tpe. g diuisa sunt sed ee et subam
¶ Ecce si hee tres ptes vegetatiu sensi
tiu et tonale diuisa sunt sed ee et subam
i hoie cu no sint sube u forles et ceiles
seq q tres fore ceiles sed subam diuise sc
i hoie sed a tribz talibz formis tria et no
vna sed ee subale costituunt. g quilibz ho
sed ee subale eet tria et no vnu ¶ Ad hc p
tones dicunt sed psta ciu pbaro e q per
tones no miant nec i ee i diuidu nec
i ee spei nec i ee gnis a mo pfectiu. g
vnu singularis psti vna e singularis psta
alz ho i h ho qd e vnu singularis ho. g
quilz ho vna ht singlare pstione. g vna
anim. qa ala singularis eius pfectio est.
¶ Ad hc qtamq vnu e i altio actu et in
tellectu illa nec sed ee separant nec sed intellectu
pnt cogitari esse separata. vegetabile e
i sibili actu et intellectu et sile vegetale
et sibile i tonali. g no sed ee pnt separi
nec sed intellectu pt cogitari q separata sit
et ho e nctu et qcedendu ¶ Sed si sunt i
hoie tuc remanet solu qcendu quam
tate sint i hoie ¶ Soluto ad primu dd q
her diuisio nec e equoci i suas significa
tones nec e principij q p pius et postius di
cat nec e totius integri nec e vnioci
gnis. s. i spes vni omis ciones ad h i ducte
pcedunt de nctitate et sunt qcedende sed sic
dt Boe i li diuisionu e totius ptatiu
i suas ptes ptatiuas su ptiulates pta
tes. et hoc totu medu e int totu vniu
sale et totu integrale. pdicat em de q
libet sua pte sic totu integle sed no sed pte
integrudine sue ptatis e i qualibz pte sic
totu integle. et ideo no pdicat de qualz
pte sed i eo qtamq pt pdo i flor pt et flor
excellent et eminet sed no contin vni qt
q pt vegele pt spiritu excellent et emine
ter. et qtamq pnt vegetabile et sile pt
tonale excellet et eminet sed no conuerti
et hoc ex pbat dyo i li de celesti qar ca.
v. ¶ qtamq sit sic i telligi pt i celligat
ee ala suba vna constituta ex omibus
ptatibz vite a qua fluat qda ptates
opantes i organo. queda aut q ultimus
organi sunt actus et sic ordo int ptates
illas. ita q i flor actu et intellectu q tnea
et i superiori tuc tale totu ptatiuu est
ala i omibus suis potecis et e suba sub
iecta sic omibus ptatibz suis et ad plenu
et pfectu suu posse p omis opacides vite
et pdo de ducta cu fu no sit a suba vna
et psta vna et ee vna substas omibus
illis potecis. et ideo ala vna pt q dicu
cors fluu fuit q dixunt q i ho tres ee
sube et vna ala ut tres ee ee et vna
ala et ideo dt aug i xv. de t. q tres po
tecie ymaginis memoria s. i telligen et

voluntas sit vna mens. vna vita. vna
essentia. vna anima et ponit a magro Isiqs
p° li° dist. iij. ca° nuc restat videre ad
ad ad q vm dr pbus qm dr q cadit e de
finitio aie que figure et sit trigonum i
tetragono ita vegetatiu i sensitiuo et ve
getatiu et spiritu i rationali. et io sic trigo
nu no est in tetragono si p ee tetragoni
et potentia trigoni ita vegetatiu no e in
spiritu si p ee spiritu et pom vegetatiui
et vegetatiuu et spiritu no sunt i rationali
si p ee rationalis et pom vegetatiui et spi
ritu et sic e et sic e i omnibus hijs q i vna
substancie an vltima dtram q sit dr ar
i vij° p° phie sola e constitutiua et conuer
tibile ponit ota enim illa ut dr quietator
ibide accipiunt ut qua et potentie q ad ac
tu vltie difficile determinant et i actu illi q
dant ee et hc e ca ut ibi dr phs q diffo
e vnu et no multa. et vnu dr ee et non
multa ad id q vltimo q dd q hec tria
s. vegetatiu spiritu et rationale vnu sunt i
hoie et sic vult aug sint vna. ee vna
vita et vna anima et q ob q hnt opa
tones distinctas dd q plus e vegetatiuu
esse et spiritu no agit i hoie n actu ra
nalis vegetatiuu enim corpus organicu
no vegetat n ad ee organici aie rationalis
ita sensibilis no sensificat n ad actu aie
rationalis et sic sp precedes anat et agit
i for sequentis vtl opationes diuisas nullo
no hnt i hoie et hoc e q dr aug i lib°
de ecclasticis dogmatibz sic neq duas
animas i vno hoie ee dicun sic Jacobz qda
et alij sycrozt sebiit vna anima qua anet
corpus et sit i mixta cu sanguine et alia
spiralem q rom ministret p dicun vna
eande animam i hoie que et corpus sua
sonetate vnificet et semetipsam sua tote
disponat hinten i se libtate arbitri et q
vna sit. ar ponit cogitu qd valde et e
signu no ca dr enim q ala i tente agente
p vna qlibz pom remittit et retrahitur
ad opationem altius sic si intente cogitat
no percipit ea q sunt in oculos. no distincte
percipit sonos auditos et hec signu e q
omis potentie i vna sint een radicate
ad a dd q i core hois ala rationalis vbq
vegetat et spificat quamis illu organu
corle sit organum i cellulis et tonis i q
suas exercat opationes. tu 8 vegetat vege
tat p pom aie rationalis q e vegetatiua
et v sensificat ibi sensificat p potentia
p pom aie rationalis q e spiritua sic e dom
p q pt po i flor. pt superior et no eq°
p q qda membra no sunt preceptiua spiritus

ut ossa et ligamenta et cartillagines et
pili. dicit ar et auicen. ee ex hor q no
hnt medium i tactu q e caro nerua nec
mis ductis ab anteriori pte cerebri ad me
brit id qa ab illa pte cerebri diffundit
spus i totu corpus. Sut cum cer estria du
ra mq no pt penetrare sps spiritualis nec
pnt repati ad mollitie medij tactu eo q
a virtute fortiua et vegetiua ordinata sunt
ad corpis colligacoem et sustetacoem
q no n p dura fi potuit Excip vnu os ab
auicen. scils q dr hic qda medietate
i tactu licet exigua. et inde puerit dolor
dentiu q maxie ppe nuos vicinos
cerebro i quibz radicat dentes ad a dd
q vegetatiu spiritualis et rationale nu q disa
sunt i hoie nec loco nec tpe p sp conuicta et
sen et subiecto sui subiacent i xvj de anali
bus intedit ar redde cum loqns qcta pla
tone qui dicebat semen ee puri aial qui
ctus fortiua q e i semine matris q dr in
trare i semine sicie sic spm i corpu et sicut
coagulat i lac q spualit penetrat in
ipm lac et corp hendit ipm totu et sicut
fermentu i pasta q sile penetrat i pasta
et p has similitudines vult inde ar hiter
fortiua contenta intra viscositate seis
opat ad spacoem corpis organici aliter
dr q p opat cabado durcedo q sit opa
tones vite no aie q sit i scie p fortiue q
e ut artifex eo q ht i strumentu calore
celi et calore aie gniantis p que decidit
semen et calore matricis matris et ho
eisde caloribz et eade virtute q e i scie sic
artifex fort membra spiritua i quibz pficiu
opationes sensiui i quibz ut dr auice
na p° format oculi et vltio complent et tac
eade virtu fortiua eisde caloribz distingt
membra pticipia ad opationes aiales aie
rationalis sic cellula anteriore capitis et me
dia et postrema. i quibz distinct spus
aialis defens spes et opationes rationis et
io dr q i talibz opationibz no e vnu et
aial nec aial et ho sit vult tu q comple
to ia pti et organizato sit et ide sit aial
vnu et ho Ita q i gtiu adducitur
predit et dentitate concludit ad vltim
q q q vnitate hc tria sunt i hoie dd q
vnu ee potentie et actu sic i omni diffone q e
vnu et no multa sic paulo an i hac eade
qone dictu e Qre et qbz modis ala dr vgo
Ende q rone et sicut dr vgo
p dr magr iij° sentar. dist. xvj. i illo

Di. 16

ta. ymago aut et similitudo: qt et quibus mo
dis alia dr ymago et similitudo dei sit ad ymagi
ne et similitudinem. vr eam alia no ee ymago
Dr enim hylarius ymago e rei ad rem coequa
da et ymagmada i differens et i discreta
similitudo. sed species i differens. qstat q hoc modo
alia no e ymago dei qa sic a deo no differet
f egret ei q ee no pt ¶ Ad hc hugo de sancto
vic. dt q ymago ad figuram ptinet illa fi
gura quib e dei et alie. q alia nec ymago
nec ad ymagine dei est ¶ Ad hc aug. in li.
lxxxiij. qonii ymago dr similitudo exprssa
f nec i for subali nec accidentali similitudo
pt ee expressa inter deum et aliam. q alia non
pt ee ymago nec ad ymagine dei ¶ Cont
cassiodorus sr id pb i ymagine ptinet ho
dr sic quo posset ee q alie homini mortis
tmio claudent q sint ymago dei. ymago
enim dei mortis tmio claudi no pt. Ex hoc
accip q alia f i mortalite ymago dei est
90 ¶ Vltius q si soli alie rationali conveniat ymgo
dei ee nec ad ymagine et vr q no i aliis e
creatis conveniens e ad tres psonas i vna
een. sic i alia sit dr aug. p unitate vitate
et bonitate dr enim q omne creatum vni ve
ri et bonii et vni attribuit pri. vni filio
bonii spni sco ¶ Ad hc de angelo dr d. q eo
q i eo subtilior e ita eo ymago dei i sinuat
i eo subtilius expressa ¶ Ad hc alia sp. bilis
imitat deum i potentia cognoscendi et ipo dili
gendi. q vr q sit ad ymagine dei sic alia
rationalis ¶ Contra aug. i sine de ymagine
illi alii create dedit q sit ad ymagine dei
90 ~~sic alia rationalis~~ nec hoi f rem ¶ Vltius q
q dicta sit mt ee ymagine et ee ad ymagi
ne et vr dice mgr ho. sinarp dist. xvij. ca.
filio q filio dr ymago ipe sic i p li. i tract
atu de hijs q ipe dicuntur de filio onsti est
ho aut ad ymagine et no ymago ut note
tur distinctio mt hominem et filium creatu et
genitu. Ex vr q ho sit ad ymagine q est
filius qa ita dr aug. sr gen i glo q est
ymago dei ad eum similitudinem fctus e ho
n saluator nr q e primogenit omis create.
¶ Ad hc ij. ad cor. iij. vos omis reuelata
facie gliam dni speculates i ymagine ea
de transformamur a claritate i claritate ta
quam a dni spu. ¶ Ad hc vo. vni. qs psciuit
et predestinauit conformes fi ymagis filij
sui. hos et vocauit. q vr q no solu filius
90 f etia ho efficiat ymago dei ¶ Vltius
ad hc q q sit dicta mt ee ad ymagine et sit
ee ad similitudine dr enim aug. li. lxxxiij.
qonii q v e ymago ibi e similitudo f no co

uertit. q vr q similitudo generalis sit ad ymgine
Ad q. ad cor. iij. sr id ut no fulgeat i eis
illuiaco euangelij glie xpi. q e ymago dei
glo v ymago continue similitudo. f no continu
tur q v sit similitudo continue ymago i du
obus enim omis e similitudo neutri tm e ymgo
alius ¶ Contra glo bede sr gen. ymago
ymago dr q ad natiua similitudo q ad qua
tuita ¶ Ad hc hugo de sancto vic. i suis
qa dicta ripa alia sint f sapiencia. e similitudo.
qa nec vna et simplex dr ee f eem: e ymgo
¶ Sic item dr cassiodorus sic ymago attendi
tur f i mobilitate similitudo ad simplici te
¶ Vltius q f q conueniat alie q sit ad yma 90
gine ut ho et vr q f corpus conueniat ho
aug. i li. lxxxiij. qonii q mobili hoie q
dam trinitas cepit et si no ita expressa sic
melori qa tale e corpus ut ad contempla
tu celi sit apicus. magis i hoc ad similitu
dine et ymagine dei quia tota corpa alia
lia sta sunt ure videri pt ¶ Contra beda
i glo sup gen. ad ymagine dei dr esse
ho f illa pte alie qia i rationalibus anicel
lit ¶ Ad hc aug. i xv de t. illa ps alie
ymago dei dr ee f qua alia pticeps ei
ee pt f pticeps ee no pt n f mente. q no
dr ymago n f mente ¶ Contra aug. li.
de t. xv. tu i nata mentis humane gerimus
trinitate. mtota grimur no separantes ar
tem rois i tpalibus ab actione roms q
rotemplat etna Ex hoc accip q et f pte
roms i flore et sup pte supiore dicit
ymago Ad hc i exterioribus ta vir q mu
lier dicit ad ymagine. q sile mtioribus
f i tioribus porro i flor dr sile et supior
vir. q ta f i flore qua f supiore por
rone rois dicet ho ad ymagine dei
¶ Vltius q vtru alia rationalis sit ho dicta 90
e ad ymagine f q refert ad se ut f q
refert ad deum et vr q f q refert ad se
aug. xv de t. Ecce mens memini sui.
i telligit se diligit se. f si enim cuius
trinitate no dn quide deum f ymagine dei
q alia ad ymagine e f q refert ad seipsa
¶ Cont ibide aug. f trinitas mentis non
ppter ea ymago dei e quia sui meminit
mens et se diligit et se intelligit f qame
mimisse pt intelligere et diligere eum a quo
facta e. q no e trinitas i alia n f q refertur
ad deum ¶ Solucio dr q si ymago accipit
p ipsie f diffinitoem hylary tuc mihi
aratu pt ee ymago dei f solus filius
ho no erit ymago pcis sic onsti e p li.
tractatu de hijs q ipe conueniunt filio ¶ Si
aut accipit ymago ut imitans i aliquo

no equat prothotypu tut michil impedt
qn ho sit ad ymagine dei michil enim prohi
bet qn imitet ne dt magr. i p° sma dist.
mj. tres psonas i una een et ordine nate
qui e i tribz psonis. i hoc q sit ex pre fi
lius et ex pre et filio spo sct et sit vnus
een et vnus sibe ita ex mete sui ex memo
sit intelligetia sive notitia et ex me sive
mete et intelligeti predat amor sui volun
tas natalis. et sic pr totus e i filio et filius
i pre ita tota mes sui memo e intelligeti
et ego i telligeti i meim et i vtroq amor
et ego mem et itelligeti i amore nali q ab
ipo procedit et sic tres psone vna sut een.
et vna siba i dinitate ita potetia i aia
tonali sut vna een vna siba vna vita
et vna aia. et in h dr aia tonalis no ygo
p ad ymagine trinitatis ¶ ad a dd q nulla
figa e ni i corlibz sipe sumat figura
p q figura diffinit q e trinitas quanti
sil quitas trinitata. sic enim pori mo dcit
i pdicto qlitatis e sic dt ar. i pdicatis
q mj. spes qlitatis e for ut et ad qistas
figa. ¶ ido aut mo dcta e i spe qitatis
sit trigonu et tetragonu et alie fige geome
trice ¶ si aut accipiat figa simbolice hoc
h mo q° dt Dyo i cp. ad thi. q corlia per
dsimiles similitudines ad spualia referuntur
sic xc dr petra ppt vitatis soliditate tu
tu soliditas dssimile sit i petra et i vitate
sic n phibet figura ee i spualibz et ygie
i spuali configuratione tenet psonas i vna
aia sit e tenet psonas i vna dina een ut
paulo am dctu e ¶ ad a dd q ymago
expssa no e ibi p imitatia ut dctum est
et ppt hoc dt magr p° sma dist. mj. q
e similitudo exigua eo q alia no pt ee in
ter creatu et creatore n exigua ¶ ad q
dt obz q cedd d solus eum deus ut dr p
ad thi. vltio p natura lit i mortlite oia
aut alia q creata sut ut dt plato i thim.
si sut i mortlia i mortlitate accipiunt ex di
bona voluntate et eo dt Damn. ij° li° ca°
mj° q angelus ex gra no na e i mortlite
suscipies. et qa aia tonalis erta suscipt
i mortlitate ex gra ideo dc Cassiodorus
q i h° imitat i mortlitate diuam. et e y
mago eius ¶ ad id q vltius q dd. q sola
aia tonalis e ad ymagine dei sit dt aug
imitatio aut q e i alijs creatis i vmite
bitate. bonitate dr vestigiu et no ymago
eo q no pfte imitat licet eum imitet in
tribz q apparent tribz psonis tri i ordine ne
q est me tres psonas no imitat ¶ ad id
q obz de angelo dd. q nec i angelo sufficies

imitatio e qa licet angelus imitet i ebus
potetijs et ordine earu tri i h° no imitat
q angelus sit vita alicui sibi quiti sit
deus e vita omni et sit aia vnificat corpl
sibi conuctu et io aug i sme de ymagine
ondes dcam p qua ymago e filius pris
et p qua ho e ad ymagine dt q ymago
imperatoris alit e i filio suo ha ibi e per
nam et expssa et alit e i solido aureo vbi
sit dt ar. i p° politicorum h e i signu equi
pdis et pitatis et ita e i hoie p gre im
pssione i signu sine imitatione ad. xxj.
cu e ymago h et suspcio. et dicit
ei cesaris et statim subinfert. Reddite
q sut cesaris cesari et que dei deo ¶
ad a dd q mem notitia. amor aie spibilis
i actu i mediate i deu referri no pitt q i
aliqd spibile et cu ymago dicatur ad
imitatione actuali i mediate i deu relata
ymago dei i aia spibili ee no pt p talis i
imitatio erit vestigiu ¶ ad q i gerit e pu
cedit qa q credendu e ¶ ad id q vltius q
vtru ho sit ymago ut ad ymagine. dd q
no e ymago. p ad ymagine ut posicio q
tu situa e notet dissimilitudine eni imitatio
vna een i tribz psonis p ymagine creatoris
et similitudis ut dt glo sr illud ps. Signatu
e sup nos lume vultus tui dne. sili q bo pr
opposita eidem qa f e i eade een tu pre et
similitudo eius expssa e ymago. et no ad
ymagine ¶ ad id bo q ob p aug dd q
no loq de ymagine similitudis i nalibz sed
loq de imitatione similitudis ad xm hoiem
i oribz nutoris et gre ad quie imitatio
ho fctus e etc. vle deu time et mdata
eius observa. h f ois ho. glo ad h° e ois
ho ¶ sic loq i q ad ductu e de n ad
tot. mj. loq eum ibi de similitudine et imita
tione p gram et principe i contemplatione vita
tis ¶ eo de mo loqt c. ro. viij° ho enim imi
tando in gra no efficit ymago ecclie dei. p
efficit ymago p conformitate i gra ¶ ad id
q vltius q dd q p aug et beda ymago
spe e i nalibz potetijs tonalis aie qa i illis
e quitas bonitis licet no sit ibi quitas
molis ut dt aug et e imitatio i ordine ne
q ad origine qua alta e ex alta no quia
alta por alta sit i diuinis psonis ¶ sed
aut restatur ad conformitate i gra q super
ducit sic sit qualitas eo q sit dt phs q si
militudo e rectu differentiu eade qualitas
¶ sic dd e de ieo hugonis ille enim refert
ymagine ad nalia et similitudine ad gtuita
et io dt q similitudo e i gtui capacitate
sapie et gre ymagine aut refert ad sim
plicitatem ecclie i tribz psonis potestis

sit ē vna et simplex eēn ī tribz psonis.
¶ Ad a. dd' q cassiodor' nō attēdit ymagi-
ne ꝗ pstam ipsem imitacois ꝗ gnitiuq;
cōformitate ī nā vocat ymagine ab imi-
tando dram et gnitiuq; coueniencia ī gra
et qualitate ne vocat filitudine ¶ Ad id q
vltius q. dd' q diffēnt attendit ymago et
in ēriori et ī exteriori hoie. ī interiori tu ē nātr
et cēnlit ꝗ potēcia cognoscēdi et diligēdi
ī exteriori autē sit ī signo. qa erecta statura
et ira ī exteriori signū ē erecois ī potēcia
cognoscēdi et diligendi ī deū Dni bñ. sr can.
Ducit corpus logus ad aiam sit pudeat te
tia amisisse tritudine iustie tu ad hc mea
tenea tritudine ī mēbrōs posito ¶ Ad id
q ob. ī gēsi p beda et aug. dd' q pui ē q
ducit ꝗ locut. de ymagie put cēnlit et ꝗ bi
tate ē ī interiori hoie ī po cognoscēdi et ī po
diligēdi q sit ī signo indit ī exteriori cōtra
tritudine et erectōe ¶ Ad id q q. de ī ēriori
et ēriori porcōe cōmis dd' q pissie loquēdo
ymāe ī supiori pte cōmis hc ē ī mēte q sit
dt aug. excellēcior ps aie ē ꝗ illa ei actu
intuitat ī cognoe vi et boni et deus ē et
dilcōe eiōe ē tri ecta ī inferiori pte ꝗ postius
sit q tingit cognsce vm et bonū qd deus ē
et ī se et ī creatis ī quibz teluceat ꝗ qui cog
nosat ī creatis oz q vlcōis ref'at ad ve
rū et bonū q deus ē ī seipo ¶ Ad id q vltī
q. dd' q si ymago dicat ab actuali imita
coe tūc ymago ē ī aia rōnali exh' q me
minit dei. ī telligit deū vult ut diligit deū
sū vm et bonū q deus ē. si aut dicat a
poti imitacoe tūc ecia ē ymago ī aia rō
nali ex hoc q meminit se ī telligit se di
ligit se et hijs duobz modis solis ꝗ aug.
ī xv. de t. cū intēdit se potēcie ut vna
qq alias cōtineat. qa q'tcq; meminit et in
telligit de deo et de seipso hc ē de vo et bono
q deus ē et de vo et bono q ipa ē hc totū
diligit et q'tcq diligit de se ut de deo hc me
mit et ī telligit ꝗ nosit ē de alijs memo
rabilibz ī telligibilibz. et diligibilibz ut
tors ē memit et intelligit nūta q nō dili
git magne ī malis ¶ Ad id q cōtra ob. ia
pista distinctōem pz soluto ¶ Ex hc pz so
luto duoz q cōfuerunt qri quorū vnū e vt
ymago sit ī aia ꝗ nālia ut gtuita ppt glo
sa sc. 1. dd. ¶ Iugnatū ē sup nos lume vul
tus tui dne q distingt triplicem ymagine
ī aia. s. creacois recreacois et filitudinis
et dt q ymago creacois ē eo q dt ymagiē
potēcie mitace et indistincta dt ecia q y
mago recreacois ē fides spes et caritas
ha ex illa recreat ymago creacois et

filitudinis ut pfecte et cū effectū merēti possit
imitari ut fiat in ea q dr bēs. bñ. ut s. sit
ī voluntate deus pfectio tacitatis. ī intelligē
cia fmitas luceis et bitatis fidei. qa d. Dyo
de di. no. ca. vij. q fides ē lume credentes
ponēs ī pa vitate et pma bitate ī ipis
medie aut deus fuis ē ōtinuacō etinctis
qa ī alijs memoratis aliqū intēdit ob
liuio. ī memorato autē hi boni q deus est
et veri boni q aia ē nīla intēdit ob liuio
tū p nam ī secta sit omnibz ¶ Ecdm q ad
qrit q pz ee solutū ex pdictis ē q qrit
ī quo aia sit repntativa trinitatis hc ē pz
q ī mem. ī telligēcia et voluntate et ordie
nē quo alta ē ex alta mt eas. et ēcū in
cessione earū qua vna tota ē ī alta pr veri
et boni q ē deus et pr vi et boni q aia ē sic
vna qlz psonarū tota ē ī trinte tota ē ī alta
p ydeptitate eēn et sic ob. p glosa ecti
xv. vij. sit. d ad ymagine fecit eū q dr q ho
mhoc ad ymagine dei fcus ē q imitatur
tres psonas in vnitate eēn p tres pōs
ī vnitate subē aie qa sit ex intelligēcia
ē mem et ex memoria et intelligēi voluntas
sū amor ita ex pte filius et ex utroq; spus
scs cū hc deū sit p aug. q ex memoria est
telligēcia et ex utroq; voluntas dd' q
qld ect. loq. de mem. ī telligēi et volū
tate acquisitis p tuetione et doctrina. ubi
hc q arcitr cap. intellectū et reponit ī me
moria cāqua ī tbez cuiro ut secuet et tra
hijs duobz predit dilcō ut diligat q
sit memorie et intellectū cōmissū ē dr aut
aug. loq. de mem. intelligēi et voluntate
ꝗ q sunt pr vi et boni q deus ē et q aia est
ī hijs tribz cōcreatis ipi aie et ī sertis pnaz
ꝗ q actu memorie ē notitia rei apud se te
nē et actus intellectus ē sū ī telligencie
ī tuit illi notitie et voluntas ē dilcō
predes ab utroq; sit cū mem attribuit
pri ī telligēcia filio. dilcō spū scō et
nichil pbet vm et ide dnissimo de cōsida
tū dnsis ad aptari potuit de hac nra
dcta sūt ī p. li. nri dist. q si cōferant
ad ea q hic dcta sūt pfitor erit tractat
de ymagine ¶ Ut vm creata sit aia de cū mili
ē inde intendū ē ad ea q dnr dyctis 90 q
xvij. v dr mgr hc de origīe aie plu 2di. 1A
ra solent qri. ¶ Circa vm creata sit ¶ Et
ho qm ¶ Et tcio qua gram habuit ī crea
coe ¶ Circa pmū q erit mgr. ¶ Circa an aia
hois ꝗ eēn et subam sit dina suba sit fi
lius et spus scs qui ex deo pcedit sicut
ubide dr mgr q hoc quida hetici dixunt
¶ Ecdm ē vtri sit ex aliqua materia spua
li ut corpl sit dixunt hetici qui tertullani

Nōd q illi mebri s. et tcio qua gram habuit
ī creacoe nō dr tuem n sforce pxea ī tertatu
de statu hois an pcem

sunt ut dr aug. ¶ Terciu vero sunt ex ipsa una
una aia ex alia sicut a dd gen. hereticorum
dicit ¶ Certum vero descendat a cõpatribus stel
lis i cor. sicut dicunt plato et socrates Vera
aia hois p ccem et subam sit dina suba ꝛc.

Ad primu ondd sic obiicit hereticus Josephus
dr q cu i spiraui deus i facie ade spi
raculu vite q h' spiraculu fuit fortu de sua
dinitate et q fortu e de dinitate e suba dei
q aia e ad sube dei ¶ Ad hr q. vlt. qu suf
flauit et dixit accipite spm scm ibi p in
sufflacionem intelligo procedere spr scu q cõcen
lis e pri et filio. q eade cone tu i gen j. dr
Insuflauit i facie eius spiraculu vite. i tel
ligit ab eo procedere spr coessentialis spiraci. dlle at
spus e aia. q aia e spus coessentialis spirati do.
¶ Ad hr deus spiras potencior e i spirando
qua ho spiras. licet q ho indigeat flatu
exteriori i spirando aereo deus tu no indiget
aliquo elemento exteriori i spirando. si q spiraut
no spirat n spm de cen sua procedente p q de
cen dinitatis predit dinitas e. q vt q aia
q sit predit spiracula de cen dinitatis sit.
¶ Ad hr id q mk corlia spualius e multipli
cat se ex pro sine sui diminucione sicut lumie
q tu i omni multiplicacione sua vnus e cen
et ine. q tu dinitas multo simplicior sit qua
multiplicabit se i oem spm a se procedente
sn sui diminucione p aia e spus a deo procedes
p spiracionem. q aia coessentialis e deo spirati
¶ In oru hmi ob. qa q tp coessentale e deo
deus e seq q q ilibz ho p aiam sit deus q
valde i concicens e et hereticu ¶ Ad hr q tp
coessentale deo e i variabile et i pertabile e q
a destrucione consequentis q variabile et per
tabile e no pt ee de cen dinu nl coessentale
deo. aia variabilis et pertabilis e sicut oes
experimur. q nec pt ee de cen dina nec co
essentalis deo ¶ Ad hr sicut i p'li. probatu e proba
tu e de pressione psonarum i dina na no pnt
ee n due condicciones. s. ne q et dr gracio et
voluntas q dr spiraci. si q aia e de suba q
na dina et predit quitacione ne ipa e filius
et si predit quitacione voluntatis ipa est
spus scs q q vtq valde i conicens e. q est
valde i conicens q ex hoc seq. s. q aia sit de
cen dina ¶ Solucio dd' q ab horabilis here
sis e dice q aia sit de cen dina sicut probat obi
ones i ducte ¶ Ad primu dd q Josephus hoc n
dixit assertive. p errore aliorum recitando qui
diam ho dixerunt ee pte dei ita q sit de
suba dina p qa e dinu alicui p vmagine
imitatis ad qua facta e sicut etia plato i pa
pte thymei i tellem dr ee dinu qa dine v
tutis e i contemplando et io pom qua ht de
i omipotencia et voluntate filii aia ht p pte
q a. s. i contemplando et volendo dna e suorum
actuu et io potem aie a quibzda dicebat
ps potencie dine qa p ticlarem ht q deus ht
vmasalie ¶ Ad a dd q i dr loqt de spu exoti
us procedente a filio q no erat i signu spus sci
i tlus procedetis i corda fideliu et no erat co
subalis spiu sco ¶ Sile cu dr q i spiraui
i facie ei i telligit q spm fecit ex nichilo
et hoc confirmat ysa. lxv. v sicut dr spus a
facie mea egredient et oem flatu ego feci
et ps. xlix. h' dr ins creans celos et exten
dens eos firmas tra et dans flatu pplo
qui e sup tra et spm omibz calcantibz super
ea ex quo manifeste i telligit q aia spus
creat et facis e et no de suba dei ¶ Ad a
dd q deus potencior e i spirando qua ho n
i diget exteriori flatu p h' no indicat q spiret
co subalem spm ad vnificandu corpus hois
p i voluntate omipotencie e creare et facere
spm de no q inspirat mera vesca hois
faciat hoiem aiam viuente. et h' accipit
Dan. xiij. v Daniel ad nabuch. dixit Dm
qui spm et flatu tuu ht i manu sua no
glificasti i manu eius dei e su i potate dare
spm et recipe eu ¶ Ad a dd q i q mk cor
lia multiplicat se sn sui diminucione corpus
e su for corlis q commuez ht materia i oribz
i q se multiplicat dinitatis aut nllam ht
materia nec ppa nec qnem et io no e sile. h'
tu dixit xenophanes que secutus e quido
David de Dynato dicens q deus noys et ma
pa sunt de Ex nos qtra hui errore disputa
tum ms cta pm hmi pi tctatu de ar et
platonis erroribz cta pm creacionis qone
de ma pa ¶ Illa q i oru obiciunt de unitate
predit p reductionem ad i pole sicut tu dr
heretici vnu i ygme dicentes q qa ygo dr ab
imitacione for et figu ecio vna ymago non
possit ee n i hijs q coessentalia sunt p h' ca solu
tu e i mmediate procedenti qone v deu e q
ymago imperatoris alii e i solido aureo et
alii i filio et alii i speculo i solo filio sicut m
coessentali i speculo sicut i dulsa cen i qua resple
det p reflectionem lucis i solido aureo sicut fig
puritatis et pocis p comunicacionem qua sibi i
uite qnicat omis vendendo et emendo Ad m aia
sit ex aliqua ma corli ut spuali qo

Ad q vera aia sit ex aliq ma corli
ut spuali et vr q sit ex ma ois em for
de se qns e et e vbiq et semp sicut vniusale

si g° aliqua for h̄ē pticulata ꝗ ēe ita q̄ ē
hic et nūc vt̄ cū pm̄ hūd pticularitatis
et ī diuiduitatis nō sit ī nl q̄ res illa sit
ex m^a ꝗ talis ī diuiduato ē ī aia ē em h̄
aia ī h̄ et mūc. g° vt̄ q̄ h̄ aia nō sit ī per
m^ā h̄ aia ¶ Ad h^c aia ade aut fuit creata
anqua ī fundētur corpi ī oppiz sex diep
aut nō. si nō fuit creata tūc. tūc cū postea
creata sit nō requiet deus ab omī ope suo
q̄ ē cōtra sēptuā. si aut tūc creata fuit
aut h̄ fuit cōne gēnis aut cōe spēi aut cō
ne m^e ex qua ē nō cōe gēnis nl spēi q̄a dē ēe
creatū cōe gēnis nl spēi ī ecā creet ī esse
ī diuidui rēlinq̄ g° q̄ si creata ē cōe m^e cre
ata sit. g° ex m^a creata ē ¶ Ad h^c h° vt̄
dicē aug^s ī glosa sup gen. d^t enī q̄ cū de
q̄n pm° creauit deus celū et trā p celū et trā
ī telligit^r cōelis et spūalis creata ꝗ ꝗ form
spūalis creata nō pt ī telligi p celū vnū sa
lt g° optet q̄ ī telligat^r ꝗ materiam. g° h̄ m^ā
et sic aia rōnalis hūana fta ē ex matia
¶ Ad h^c qm̄ē obiciūt ad h̄ p i^d boē ī li° de
ebdo^bz q̄ omē q̄ ē citra pmū ē h̄ et h̄ aia
ē citra pmū. g° ē h̄ et h̄ p^a q̄ ponēta ad ēe
pfectū fuit m^a et for. g° vt q̄ q̄ h̄ ēe per
fectū ī nā sit ex m^a et for. aia h̄ ēe pfectū
ī nā pcipue rōnalis. g° aug ē ex m^a et for
q̄posita ¶ Ad h^c ad ducit i^d q̄ dicit dyo^m
dicē post monade dyas. cū g° solus deus sit
monas ut d^t boē sic ob h̄ ve vnū ē q̄ nlli
nitic^r ī quo nllus mūs omē creatū vt esse
sub dyade sā sub bmario. et cū pm^d bmarius
cōponēs res ad ēe pfectū sit m^a et for vt q̄
omē q̄ h̄ ēe pfectū ī nā sit ex m^a et forma
aia rōnalis h̄ ēe pfectū ī nā. g° h̄ ī se bma
tū qui ē m^a et forma ¶ Ad h^c ar^d ī m° de
aia d^t q̄ sit ī oī nā a^d ē quo ē oīa facere
ī nā illa et a^d quo ē oīa fi. ita ī aia intē ē
ēe has dnas et ponit ī aia q̄ ī tellēs est
agens quo ē oīa facē et intellectus possibilis
quo ē oīa fi ꝗ ī alīz q̄ sūt ī nā pncipū agēs
reducit^r ad forma et pncipū patiēs ad m^ā
cū g° hēc due potētie actiua. s. et passiua sit
ī aia tēlinq̄ q̄ for et m^a sūt ī aia a quīz
fluūt hēc due potētie et ī quibz radicatur
¶ Contra hūt q̄ōnē disputat aug^s si gen.
vis. sit obiciēs Si m^a ex qua fta ē aia cū
necessario fuit spūalis. aut fuit vna aut
nō vna et aut rōnalis aut irrōnalis. Si
fuit nō vna et sine rōne seq^r q̄ ex nō vno
et irrōnali ftū sit vnū et rōnale q̄ ab
surdū ē Si aut fuit vna et rōnalis tūc
seq^r q̄ h̄ūit ia form cōplentē se ī vno et
rōnali ex cōpleto aut ī for nihil sit vla q̄
ꝗ nām et sic ita seqtur^r ex tali matia aia
fi nō potuit ¶ Soluto dd' q̄ aia hūana
nō ē cōposita ex m^a et for^a nec aia ade fta
fuit ex m^a spūali nl cōeli. d^t aut boē ī li°
de duabz natis ī vna psona xpi q̄ ī spūa
libz ī corpeis nlla penit^r ē matia ꝗ sit m
aū hūtis dtm ē cōne. si aia ē simplex nl
cōposita ē in eis q̄ ē. et quo ē. et p q̄ ē. id
q̄ ē in singulari ēe p quo ē h̄t ēe ī natā
ꝗ ēe gnis et spēi et diffōm dicētē ēe ¶ Ad
pmū g° dd q̄ pm^m pmū ī diuiduationis
vniūsale nō ē m^a ꝗ q̄ ē q̄ p h̄ q̄ ē id q̄ ē
dscētū ē in se et cū discretōis omnibz aliis
q̄ sibi ī sūt. vn p ipm quo ē q̄ sibi ī ē effīat
dscētū et pōnt ī mūm et hic et mūc vn ī
m^a ī corpalibz p h° q̄ ē m^a et nō ē pm^m di
scretōis et ī diuiduationis. ꝗ p h̄ q̄ ē id q̄
ē dscretū et diuisū ab alīs ¶ Ad a^d dd.
q̄ d^t magr ī li° sūa sp. dist. xvij. ca. Sed vt
ī cor^e an extra corpus due opiniones fu
erūt de aia ade et d^t q̄ aug^s aliqū opnis
fuit q̄ ante corpus creata fuit et cōpōitū
fuit ī electōe sua an vellet ī corpari an nō
et q̄ elegit ī corri eo q̄ nālit^r ad h° creata
fuit sit nobis nāle ē velle vnīe. male aut
velle vnīe nō ē nē ꝗ voluntatis pūse aliorz
aut sūa fuit q̄ creata sit ī cor^e et q̄ deus
ēa creando ī fudit et ī fudendo creauit sic
aliorz aias et quocūq̄ mō dicat^r creatio
eius nō pcesserat ī oppiz sex diep ī ī gnē
eusdē ēnī gnis fuit rōnalis nā vnita cor^i
et nō vnita et nō pcessit ī m^a sit cōelia ¶ Ad
id q̄ ob^z ī eodē dd' q̄ ī ēe distincto ad ē dup^r
s. ꝗ ī eōem qua distīng^r et ꝗ ēe ꝗ ī eōem fuit
aia ī ēe distincto qn distīnctū ē ad ymagi
nē et filitudinē dei q̄ fta ē vj. die ꝗ ēe dist
inctū accepit qn ī spūata fuit ī faciem
ade ¶ Ad a^d dd q̄ p celū ꝗ aug^m intelligit^r
ī formis nā angelica nō ppt h̄or q̄ eiusdē
m^e sit cū celo ꝗ p figurā que dr methono
m^a q̄a s. h̄t tacō angelice nē celū ē ¶ Quida
aut dicit q̄ vltīus ī angelica nā ī tellig
aia rōnalis ppt cōfortatē ī tellectualis nē
et ppt filitudinē ymagis q̄ impssa ē ī vcq̄
et ī aia et in angelo et ī nō michil valet q̄
ī dicit^r de m^a ¶ Ad id q̄ ob^z de boē dd' q̄
aia ē h̄ q̄ omē creatū sit d^t dicēn. ī nullo
ēn q̄ ē impotēn ad ēe ē idē ēe et q̄ ē. h̄ ēe
ē id q̄ ē ī sempo. ēe aut ē ī ipo a pm° q̄ fa
cit debē ēe omē q̄ ē. nec ē vm q̄ p^a cōpo
nēcia fuit m^a et for ꝗ sūt p^a ī tūsmutabilib
ad ēe tūn sic sūt cōelia ī h̄ys aut q̄ depēdē
aia h̄mē ad pmū pm^m ēe p^a cōponēn fuit
q̄ ē et ēe sū q̄ ē et quo ē ¶ Ad a^d penitus

code mo soluendu e. Sed as eum q e a pma mo
nade i rebz creatis pmo mo e iu et for n in
corlibz et cismundibz i alijs aut e q e et
quo e ut dcm e ¶ Ad dcm ar dd q si pas
sium et actium vniuoce acipiet i aia et
i corpibz phisicis tunc de ncitate pcedet ob
iecto h q passibile e intellau no e receptiu
alicui h ee phisicu sic ma recipit h e recep
tiu corp que recipit h ee mtecionale tm et
simpo et sic loco pius talium i tectonii i quo for
cognicois ee i trencionale acipiunt sic colores
ee spiale acipiunt i pspicuo ppt q eca dt
phs i mo de aia q mtellectus e locus spe in
telligibilium et ppt hoc no valet obiectio qa
talis po actia et passiua no tradicat i ma
et for ¶ Ad id q octa ob dd q disputacio aug
bona e et de ncitate pcedit ¶ Sic i tcio no oz
varu aia sit ex ma corli sic dixunt tuliani
hetici dicentes q aia lineamentis corlibz di
stendit sic corpus q eum no sit ex materia cor
pali facis onsu e sup i tcio de diffinitoibus
aie v disputatu e contra eos q diffinierunt
aiam corpeo motuo et cogscitiuo Vtru
aie sint extdue sic corpus ex corpe

Ercio q vtru aie sint extraduce vna ex
alia sic ad qdda gen hetico dixit di
cebat enim q sic corpus ex corpe e ita aia
ex aia et ho nitebat pbare qa videbat q v
tus fortiua i sede no pt ee ex ipo sede cu q
optat q heat pnm i na et cu no possit a
ee n aia genantis vr q sit ab aia gnantis
cu enim i sede agat actus aie forindo figu
rando distinguendo et coponendo mebra no
pt ee n aia ut dicebat et ppt hoc plato di
cebat semen ee pnm et mdistinctu aial reli
qt q q aia traducat ab aia sit corpus
a cor ¶ Ad ho induceba signu qa sepe vi
dem q i moribz filius imitat prem pnm
aut mora i aia e relinq q q aia filij t
ducat ab aia pris ¶ Ad ho ho videt cofor
mari p hoc q dt ar i mo eth. b pbat quia
maior passio e qua i gtinencia p hoc q ira
cundus pt sepe gliat tracidu filiu i coti
nes aut no sepe i gtinete Narrat ei q
qda iracundus travit prem i ira usq ad
ostiu et genuit filiu qui ira cpitat q
eu travit ad ostiu sic ille traxat prem
suu aiu trahentis qui cu ad ostiu tract
eet dixit sufficit qa ego tm traxi prem
meu ac si dicet. tm i natu e t ex me et no
plus Alia signa ponit de similitudine filiorum
ad pres q frequt fallit nt ad qcludit ex
ncitate ¶ De aia q eue i ducit q illa
fetu sit de corde ade sic corpus eius et ex
corde ade. et q ppt ho septa no dicat de eua
sit de ada spiraui i facie eius spiraculu
vite ¶ Ad ho dicit q si aia genaret ab
aia sit corpus a corpe genans vniuoce
gnaret i pfte et equoce ¶ Soluto dd q
aia illo mo e extraduce sit corpus a cor
pe et h hesis e dice q sit extraduce quia
si eet extraduce no crearet a deo h si et
ex aliquo et hoc e contra septua i ps vbi
dt Qui finxit sigillati corda eorum ibi e
cor pome p aia eo q sedes aie i corde e. et
q supponit flm e fortiua eum i sede no sta
nt actu et opacides aie. actu eum et opacides
celestes aie sunt vnificare. continere. pficere.
ad ee aia ti. et illm illorum actum facit for
tiua i sede et io erraui plato qui dixt
semen ee aial pnm et mdistinctu. h sit an
tea dfinitu e fortiua e i sede sic artifex
i artificato. triplici calore celi. s. q venit
ad semen i lune celesti et ignis q venit ad
pm ex commixtione semis eo q vnu miscibi
lium e ignis et aie genantis q venit ad se
men eo q a tali calore descendit a cor gene
ratis hoc eum triplici calore fortiua dige
rendo. figurando. distinguendo. ordinando. copo
nendo opat ad pfectione cors quo pfecto solus
i fundit aiam deus maxe conuale qua de
nihilo creat pscipm ¶ Ad a dd q filius alm
i moribz imitat prem no e ex ho q aia sit
ex aia h ex hoc q h fiunt pnm sit aia mora
tam i ctinuatu e complexio sic dicim sangu
neos ee bonos mos et q eros. colericos aut
acutos et furiosos melancolicos aut hestes
et studiosos ut dc ad tyblomatibz et ho mo
cu corpus filij descedat a cor pris h mo
res pris nales magne pagunt i filiu et
ho mo dixit phs q nalior i ira qua i co
tinencia. qa pma ire fit actesio sanguis et
cor et euaporacio vellis et vehemes mot
sps q magis radicatur i complexionatibus
qua pma i gtinencie q fit vmagnacio de
lectabilis i muliere et mot sulaiz hiudi
et calor tepatus et spus no vehemet
mot h tempate. p hoc pz soluto ad dcm
ar. q a illa e cu sui dci et no alia ¶ Ad
id q dicit de eua. dd q hoc mch valet
eue em aia sigillati creata e a deo sic aia
ade. Alie em no adduxisset ea ad adam
n vixisset et aiam hiet h q de ada dcue
et no de eua i spiraui zc. hoc io fuit
qa ada totu fuit pnm humani gnis et non
eua. eua em extracta e de corde ade et no

eq licet aia eue sigillati a deo creata sit. ¶ Ad vltm dd q gen ambo vnioce gilat p fecte
h sit diuinum i gone de fois cr pm generab
coponit ex multis bruteis i quibz oibz pri
cipat virtus pmi pncipij creatis. h em oia
alia mouet et fort. et ro id alm gilat ad ygi
ne et similitudinem sua creando ex nichilo. et
tuc creatu e aia rionalis tuc ca e qa n
fom exma corli pt ce ad ymaginem et simi
tudinem creantis h i pmit sibi vestigia ce
antis tm. et sic ho vnioce pducit ad hoie
h no pficit generacio sine actu geniantis pm
sit em dr i li. de caib pmm pm e duces i se
et duces i oibz alijs Vtm aie descendat a pa
Parto h vtrum de ribz stellis i corpa
scendat a gpatribz stellis i cora sit dicu
mt plato et socrates et qa cr h tres vari
ant sine ro tria grua ¶ Ad pm e an h ordi
ne ne queat aias creari an cora ¶ Secdm
de sma pythagore a quo deriuata e mar
chea hesis aia sta an corpus tm sit de cora
i corpus sit ad hc dicit hetici marcheii et
heteiti h dnt patheiam ¶ Tertm vtrum an
cora fiunt i copatribz stellis et descendentes
ab illis i corpent et itm post separacoem
a corpibz redeat ad copates stellas Vtm
h ordiez ne queat aias creari an cora
Ad pmm ob sic. gen. ij. requeuit deus
ab vniuso ope die septio sup q dr aug
ibide i glosa q oia creauit tuc deus i pmor
dialibz caib ex illis tm p ea ppagauit alia
h vna aia no ppagat ex alia q ut ipa no
e sta i opibz sex dierd h postea et tuc fini
e q dr requeuit deus ab vniuso ope. ut si sta
e. eit ut i pmordiali ca qa nullam tale hmt
qa no fuit exma q relinq q sta fuit i actu
q sta fuit an corpa ¶ Ad hc aug i li. de
aia et spu. istas pos. rionabile s. irascibile
et concupiscibile hr aia an corpa h no pt
hoc n sit aia an corpus q aia e an cora
¶ Ad hc loyce quida obiecuit sic. angeli q
sunt intellectuales sube oms creati sunt sit
cu q aia rionalis erit intellectualis suba sit
de roe ne fiat ut erit aie rionales sit cre
ate ¶ Ad hc cu ipa aia rionalis hr at
subam qua subsistit i sepa post corpus
eade rone hr subam qua pt subsiste i se
ipa an corpus dr aut plato i thimi. q
ator nilli create negauit comoda h sua
nam q creator no negauit h aie rionali
qu facet ea an corpus ¶ Ad hc e suba spi
ritualis q est i cora nec an n post ut aia
vegetabilis et sensibilis i bruteis et hmc
apponit illa q est i cora et an et post cu
q vna sit i ordine ne ordo p sacrd no eit

n et alia sit. optet ig q sit alia suba
i cora q sit an corpus et erit post et ho
no pt ce n aia rionalis. q aia rionalis
sta e an corpus et erit post corpus.
et e eade ro de vna et de omnibz. q oms
aie sce sunt an cora ¶ Contra i ps qui
finxit sigillati corda corda. q no oms
sce sunt sit h sigillati ¶ Ad hc aug i li.
de ciuitatis dei bz dr sic firmit tenend
e q no oms aie sunt ab initio create ut
Origenes finxit neq cu corbz fecisse
ut luciferiani et circelli et qda latidm
affmat ¶ Ad hc eph. i. sc. id elegit nos
an mundi constitucoem i ipo glo. neq putet
aias cu deo fuisse etnas et tuc ad meruisse
ipta errore illoq qui dicunt an h visibilia
qda aias fuisse sctas et tuc meruisse et fui
se electas ¶ Ad hc si aie an cora create ef
fent cu hrent potecia lib am i telligendi et
volendi bonu et aintendi se ab ipo et sic an
corpus ad bonu ut mali egissent bonu ut
mali h eledem ppositu dei manet. qi ex vota
ce dcm e ei qa maior meri seruiet si aut
aie esau et iacob per an corpus fiunt. n
ad bonu egerunt ut mali cu vna ro sit de
omnibz illius hois aia fuit an corpa nec
egit ad bonu ut mali et hoc credendu e
qua e catholica vitas ¶ Solucio ad pm
q dd. q no optet q oia creata fiunt i pri
mis sex diebz i actu ut i ma n i gnibz et
speibus suis et hoc ibide dr beda i glosa
v dr qm requeuit deus q no requeuit n a qe
nerbz rerum condendis et sic i gne et spe fuit
ibi creata rionalis aia i aia ade nec optu
it ppt ho q vna aia pagaret ex alia h
q i ppagacoe corpm fient ad roem et ptem
qua sta e aia ade qm dcm e faciam ho
ad ymaginem et similitudinem meam tuc ei ex
pssit forma et roem hois ¶ Ad ad dd q
hoc arg pueit ex pna itelligenda verbos
aug no cu intendit dice q aia an corpa
existens hr at istas pos h intedit dice q ex
vnione ad corpus no hr eas h ab ipa fluunt
a suba pura et simplia et no h quicdem
ad corpus ¶ Ad ad dd q no e sile qa suba
i tellectualis q e angelus nilam hr inclinacio
ut dependenta ad corpa aia aut z rionalis
h nam i clinacoem ad dependenta hr ad cor
pus et ro i cora debuit fi aia et no an corl
no fit h sigillati angls vo fit et no sigillati
et no i cora ¶ Ad ad dd q si supposicoe fal
si pcedit illa argumentacio licet em aia ro
nalis sit subsistens i sepa post corpa oi i sua
roe accipit q no sit an corpa e em h sui ip
sius rodem p facto corpis et acta et ro et h hoc

nalit c m cor et no ht ee an n dicat an dig-
tate et na qua for e an magia et e sile q
nauta i ee sua bn ht q e post nauem et sepa-
bilis a nau ß i rone sua no ht q sit an naue
ß actu nauigandi ß i naui dr em ar i n. de
aia q aia ht se ad corpus sic nauta ad naui
¶ Ad ad dd q i ordine ne nlla suba ponit esse
q sit actu an corpus et i cor. et post ta ßm
phos qua ß scos ß socte et platone i lo me-
nonis ondit q aia no ht statu accipiendi per
fonem ß vtrusq felicitate simile. s. et cotepla-
tiua n i cor et lo an corpus existes mlto
ect frustra em et vane no fuit i ordine ne
ß scos vo et aug et G. et omis alios tam
latinos qua grecos aia no ht statu mendi
n i cor et ronabilit ut. s. q i ignicaode cors
peccauit. i ignicaode cors penitear et meatur
i mortitate et io an corpus ect frustra et
vane ¶ Ad q i genu e totu q cedetu e sic sci co-
firmat et pbat qa catholica veritas e ay ai
chea hesis dr aia sta an corp tusit de cor i cor
Ecudo q de sma pithagore a quo diuata
e maichea hesis aia sta an corpus tusit
de cor i corpus sic ad hr dicut hetici maichei
et hetici q dnt patherini et pt ho no occidut
aialia bruta qa reputat homidu sic si occi-
dent homin et ut melius intelligat dspuco
tota eos ponat sma corp sic ponit ea qo.
cirso. sic o. i ij. omi. sic dices pythagorici
ß sr habudacia cofusionis de lingutes. mu
scas et canopes et arbores homu dicetes
si aias. et. et dm ipm aiam dicetes. et qda
talia deforntes ¶ Ad hr aug v. de ci. di. hy
soli phi videnr adutisse qt eet deus q deu
dicunt ee aiam motu et rone mudu guber
nate ¶ Ad gr aurem i vi. de naralibz de istis
gr sic quida putaunt q deus aia e qe sub
limis sup ee dicut eu q ipe e i aliquibz na
i aliqbz aia i aliquibz intellectus qe sublimior
et mutabilior et fuit illi q dur hetici dicu
aut gr i v. de ci. dei. q vatro phus fuit illi
opionis motu et rone mudu gubnas ¶ De
hac et opinione fuit alexander phs et xeno
phanes et dauid de dynato qui nitr mltis
rombz hut errore pbare i li. qui dr dethe
mis fu de diuisionibz. post qs pbacoes ponit
tale coclusione sic dices manifestu e ig vna
sola subam ee no tm omn corpm ß q omn
aiam et hat mltil a ee qua ipm deu qr
suba de qua fuit oia cor. dr ple. suba vo de
qua fuit omis que dr tonalis mes. manifestu
e g deu ee subam omn corpm et omn aiam
vz g q deus et ple et mes vna sola suba
fuit rones aut quibz hoc pbat fuit iste sic

fuit i libris eorp ponte. pma e hec intellectus
intelligit deu et ple sui matia. ß nichil i telli-
git intellectus n p assilacoem ad ipm. oz aut
q assilaco fit intellectus ad deu et ad ple.
hec aut assilacio ut e p ydemptitate ut per
simplice assilacoem ß no e p simplice assila-
coem qa assilaco no fit n p form abstracta
ab eo q intelligit. ple aut et deus nllam hnt
form. si g i telligut oz q p ydemptitate
qua hnt ad i tellem i telligut i tellectus g
et ple et deus ide fuit i suba ¶ Ad hc ome
pole p grias fors e passile et io p subiectu
q substat grijs et hr pbat phor q subiectu
i passius omibz neut grorp e grii. aia et
ple passibilia fuit. sentire em et i telligere pati
e. mde pcedut sic. q subiectu io e i passibile
nec actuu hoc ide e ut dr phs qa e i omibz
vnu aia et ple fuit duo subiecta. accidez et
passione susciplencia. g pt hoc actia no
fuit i multe qa i omibz agentibz et pacenti
bz fuit ide ratiam habencia gtarietate. g in
tellectus et ple fuit ide i suba ¶ Cx ecia hec
duo ide fuit qi deo fuit pbabat Zaud ide est
a quo no differt dicta. sic dr ar. i vi. top. et
dat ex q puctus e pn cotinui et vnitas
pn discreti et no differut i eo q pa sunt.
ß differut i hoc q puctus ht positoem i co
tinuo et vnitas ordine i discreto. si g abst
hatur ab eis iste differe cu idem sit a quo
no differt differia puctus et vnitas essent
ide i suba asti deus et ma et intellectus sine
mes. no differut i eo q pa fuit. fuit pa vnu
qdq i ordine suo. et sic dr no differut in
eo q pa fuit dir eui eet ide pn quiencie
et differe q i quiens e. Sit deus ple et
intellectus fuit pa et no differut in ho q pa
fuit ß i hoc q deus e pmu efficiens. et ple p m
suscipies. si g abstrah ane ab hijs differenijs
ide erit vna q suba e q e deus ple et i tel-
lectus ¶ Ad hc sic dr q ar dr q scia ß actu
e res scita et item alibi ide ß actu scia rei
et alibi oio aut intellectus et intelligens ß actu
e res intellecta ¶ Ad hc i ordz resolucoibz sice
q coeingit deuenire ad vnu simplicissimu
q vltius no resolui et i quo no differut
ea q resoluut ß costat q corlia ad hoc de
veniut q resoluut i ple spualia resoluut
i mete sui noym in greco. et si dedicat re
solueo no stabit n i simplicissio et ho no pt ee
n deus cu g ois resolueo stet i hijs tribus
ut i vltis oz q hc ta fuit i de vnu i suba ut
dicut ¶ Contra ista hesim fortit dspucadu

ē qstat q deus primū agēs et primū efficiēs ē.
et ē vniuſalit agens et primū nichil patiēs id
ſuſcipiēs vle ſu ma pa primū patiēs ē omn in ſe
ſuſcipiēs actōem vniuſalit agens nichil patiēs
et vniuſalit patiēs nichil agens nūquā put
ide ee p ſubam ¶ ad hr dr in ph dr q tres
cae in vna cōcadūt q ad rem no q ad modū
cālitatis ſi qrta cū tribz nūq eadā q ad rem
qrdit in ee efficiēs cm forīs finalis put ee res
vna ſi ma cū eis nūquā deus ē efficiēs forīs
et finalis omn rep q cū ma realit nūquā
pt ee ide ſm ē q. q deus et ma pa ſunt ide
¶ ad hr ens omn no nēte et omn no in actu no
pt ee ide in ſuba cū ente q omn no ē in po et
nullo no in actu deus qui ē primū pin ē ens omn
no nēte et oi no in actu et nullo no nēte. q
deus et ma pa nullo no entia possunt cogitari
ee ide ¶ ad hr dr in po phi ma no cōgſtinū
in p analogia et forma ſic em es ad ſtatuā
ſe hr et lignū ad lectulū et vnūqdq alio
hūtū forma ad forma ſic ma ſe hr ad form
ſi aut ſic ē q ma cognoſcit p analogia et
forma ipa no pt ee forīs ut alicq forīs. deus ē
efficiēs forīs p vdēa. q ma cū deo no pt eſſe
idem ¶ ſoluto error iſte peſſimū error ē et
cōtra philam et cōtra catholicā fide ſic dene
ceſſitē pbat vltīo in ducte ītes ¶ ad ho aut
q po obiz p hoc error. dd q ꝓ. deſo bū potest
et expōſſe ſacis errorē et de fortitate q errorē
facit abhoriabile ex hr em q deus dicat ee
pa ma ſeq q ſic pa ma fortur in mustas et ca
nophes et ranas et buffones et hi vilia
alia q abhoriabile ē audire omn hoi ha
beti claru et pū intellū ita deus fortur
in ſilia alia ¶ ad dam aug dd q aug no
laudat eos q deū dixunt ee aiam ſic premet
ibidē dr hr in hoc q dixunt q motu et rōne mū
dū gubnat vni ſi no dixiſſent aiam in nullo p
caſſent. deus em ē pū omn p creacōem mūdū
motu et rōne gubnās ut aia corpl hr non
vivificās et ſpificās et vegetās ſic aia corl
et io nullo mo ē aia qa ſubales actē aie ſunt
vivificare ſpificare et vegetare motu aut
et rōe gubernare ſunt actus hr ſubam ſepati
motoris in id q movet ut nauta ad navim
¶ ad dam avicene dd q ipe bū dr fuit ei lētia
et in phia et in fide no cū catholica hr omn gē
cū q gcū q lege deū coluit omn em ille ſalut
et credit q deus ē ſuba nullo mo q miſcibilis
cū ſuba in flori q ſubiacet acdni et paſſioni
phiſicis et ſic nullo mo pt ee ma nec aia qz
et ma et aia ſubiacent talibz acdnibz et paſ
ſionibz ¶ ad id q vlānus inducit de cōclusione
qua poſt oia inducit damit in li ſuo de theolmis

dd q falſiſſimū ē et evidentiſſimus q eludicū
ſic pbatū ē cōmbz addictis in grū q omb ex
netis pſe notis principis procedit ¶ ad prima
rōem qua pſe inducit dd q error ſup pueri
ex pūſitate intellectus et cū dr phus q intel
lectus no intelligit ni p aſſilacōem intelligit
hoc de aſſilacōe intentionali et hec aſſilacō
pt ee in omnibz intellēs et qn intellectus intelligit
deū ſub intentione ma intelligit. et licet deus et
ma pa no habeant formā que poſſit abſtrahi
ab eis reali abſtractōe tū plurimas habent inte
cōes ſub quibz put intelligi qa ſic ipe dr phus
quo ad ſimplicia ē eo ad plura referūt pluribz
reſolutionibz et ſubintentione cum libz intelligit
nec tū oz pt h q intellectus et intellēta res ſit
vnū re p vdemptitate ſube ¶ ad ad dd q ho
aſimilat ē cū em phus dr q ſubiectū no agit
nec patit qa vnū ē in omnibz intelligit in oribus
agentibz et patientibz p forīs qualitas et ē vnū
mitate ſubiecti no vnitate ee et entie ma at
et aia et ſi ambo agāt et patiant no tū agit
et patiūt vnimoce. vū ſi hoc iſtentē q in oribz
naliibz agentibz et patientibz aia et ma ſimpr
ſunt idem in dicit falſa hr q et ſimpr ¶ ad
dd q illa obiectio procedit ſic ſuppoſitōe falſi.
q omne differt diſſat diſſentia alia a ſe ho
em ſm ē qa pa ſeipis differūt alit em in diſ
ſentiis iretur in infinitū vū ſi deus ma pma
et intellectus ſunt pa ad q reſimt diſſita oia
in entibz ſeq de nēitate q ipa maxie diſſimt
et ſeipis differūt et q diſſita q differūt no pt
abſtrahi ab eis ſic nec ipa a ſeipis ¶ ad ad dd
q oris iſte error pueri ex pma intelligēcia deō
dr qn em dr q ſcia ē res ſcita. no intelligit q
p eūdē modū ſit ſcia et res ſcita hr ſic dicit
in pū phi q eadē pū ſunt ēndi et ſcendi
alit et alt acepta qa acepta in ee intēs rei
ſunt pū ēndi acepta aut hr idem et ee in
cōgale q habent in rōe ſunt pū ſcendi et io dr
dr in vo metha ē q vnūqdq ſic ſe hr ad eſſe
ita ſe hr ad vni ſcire ¶ ad vltīm dd. q reſolutio
nec vnimoca ē nec vna in omnibz alit em re
ſolvūt cōpositū ſimplex et alit poſtius in pus
et alit cātū in cām et alit pticulare in vnū le
et alit totū integle in ptes et alit totū pta
cium in ptes et io no oportet q vltimū in quo
ſtant tales reſolutiones ſunt idē p ſubam et
ē in omnibz qn imo ſeq q ſunt penitus diuſa
vnlicet cae p reſolutionem ſtent in cā pa no oz
q nlia q reſolvūt ad pma matia habent
tale mo q ſit ide in ſuba et ee cū efficiente po
et in grū adducta ſunt procedit et hr fide catho
licam et hr phiam

Vtrū aīe aīa cor^a fiūt ī qpibz stellis et desc.
tirō q^d vtrū aīe aīa corpa fiūt ī cōparibz
stellis et descēdētes ab illis ī corpent^r et
itū post separacōem a corpibus redeant ad cō
parēs stellas sic dixit sōcrates ad q ob^r sic
aug^o sr gen· ī glo· d^t q aīa ade sta ē ante
corpus tūc aūt nō potuit ēe ī cor^e et nō vī
posse fuisse n ī cor^e ad vtutibz celestibz· q^o vī q
vtutibz celestibz fiūt et h^r ē ēe ī cōpare stel
la· q^o vī q aīa aīa corpus fiūt ī cōpare stella
Ad h^r aug^o ī vi· sr gen· ad lit· humane opīo
m tollerabili ni vī deū ī illis pmis opibus
q stl oīa creauit animam humana creasse qua
suo cpe mēbris ex limo sorti cots ī spira
ret ex hoc arg^t ut pus q d^t s· cū ad illam
creatura cātam hīet sublitudinē sit ad an
gelos q angna ēet ī cor^e ī celis fuit inter
angelos· et sic de celis descendit ad corpus
Ad h^r ibide aug^o creat^r q^o si nulla sc̄ptūa
aūtas nec hutatis cō cōtradicit homem
ita frū sexto die ut cots quide humani cō
talis ī elementis mūdi aīa vocā ipa creaue
r^t et ex hoc arguit^r idem q pus qa aīa cor^o
nō potuit hīre locū magis cōgruū qua
celū· et sic vī q a celo ad corpus descēdit oīs
aīa humana Ad h^r ibide aug^o melius cre
dit^r aīam pus creata nāl^r velle ī cōrri sic
nāle ē nobis velle vīre male aūt vīre non
ē nē ī voluntatis pūse· et ex hoc seq^r idē q
pus Ad h^r cū iniūtis rōnibz probat· g· niy
en^o ī li· de hoē lōgns cōtra eunomiū hēti
cum qui dicebat aīam ēe subam ī corpe a
ī cor^e creata et ē p^a cō her omne q genātur
h^t corpalem et tēpalem: cōrle ē et mōrle
si q^o aīa ī cor^e creacōem h^t· mōrlis ē q^o erit
ī cōueniens· q^o aīa corpus sta ē Ecda cō sic
d^t q cordant aūt cū dīis ea q fuit moysi qui
sensibilū qnacōem substēbes nō mē spīrīl
qnacōem et ea q ē ī cellcū exp̄sit et est
pus q moyses dixit p^o substitui m^ā corpa
aūt ea nō exp̄sit creacōem angeli ut cre
ōnalis ut angls et aīa rōnalis aīa oem
matia ī telligūtur ēe creata Tertia cō est
ī q sic d^t Si aūt ds ex eo q post plasma
cōem cōrs ī missa ē aīa estimāt post cor^o
gnata ēe excedet a vitate aut eīm cā mor
tale dicet ut ar^t q dixit ea ī cor^o gnata
ēe aut dicet ut stoici q ī corpea subam et
aīa corpus creatū ea ēe dicūt ut nō mōr
lis aīe ī telligētia nobis reputet Ārta cō
ē ibide b sic d^t creacōis h^r pīm ē opus ex
ng entibz facē· si ng adūnte qnacde aīe fiūt
ide puidetie fiūt et corruptibiles fiūt que
admodū alia que ex sucessione gnis fiūt
si aūt ex nō entibz aīe deducūt^r ad ēe creacō
quide fit· et tūc nō ē vm deū moysi reqeuit
deus ab omī ope suo vtrūq aūt hor ī cō
uēiens ē· s· et q aīa sit mōrlis et q nō vm
dicat moyses· q^o relinq^t aīas aīa corpa fit^r
ēe creatas· et qa posset obici Ā· i^o vbi Io·
v^o pr̄ meus usq mō opat^r et ego opor· sol
uit^r ibide et d^t q nō intelligit de ope creacō
nis fz de ope gubnacōis et pagticōis·
Ad h^r ī idem cōsentit li· n^o· cap· v· b ī dnāb
Ā· nazazenū qui vocat theolo^m d^t sic· ego
aūt cōsenco Ā· theologo dicebat eīm p^o in
cellcūalem subam creari· et ita h^r ē cōsequē
sibilem· cū q^o aīa sit suba ī telluālis et cor^o
suba sibilis aīa ē aīa corp^o creata et cū
q gnū locū nō hīusset n ī celis vī aīa corp^o
fuisse ī celis Dicūs q de dīis platonis q 90
hor exp̄sse vī dice ī ij pte thimei· b sic d^t
ī dnāb deū deorū loqnte ad planetas et di
cēte sic hīs vniūsi gnis h^r ē mōrlū semēte
ego facta et d^t gmetū calci dy semēte h^o est
aīam vobisq trada vos q cēta exsecq par ē
hoc ē mstū ē ita aūt ī mōrlem celesteq nam
mōrli textu corpis· s· extūsecus abiatis·
inbeatisq nasci abūq puideatis· et ī cōm
ta detis· ar post dissolucōem id fer^o q credi
d^atis fta sesessione aīe et cōrs recipiatis
ex hoc accipit q aīe aīa cor^a ste sūt et tra
dite ī telligētiis q psidet stellis ad ī corpo
radū et post morte itū deducūt^r ad cōpa
res stellas Ad h^r plato ibide sic de pānes
ac pturbacōes frenaret ac subiugaret in
stū hīs leuēq vita fore sp̄ns ē q si aīe cō
nales subiugat sibi passiones tūc iustū est
q assumatur ad locū b semp leue vita
ducat pāmbz nō subiecta· si aūt pāmbus
vincent^r iustū ēet q tūc cōsterent^r ad cō
fragosa vita et cōtuberniū qpuers stelle
amitterēt et cōsorparent^r ī alia cor^a cānū
s· leonū ē sīlū ī quibz talibz pāmbz sp̄ sub
iacerēt Dicūs q de vbis macrobij et quō 90
da aliorū platonicorū d^t eīq macrobius in
p^o h^o suo sit zodiaci circulū lactes circul^o
obliq circūflexionis ī octuesū ambiēdo con
plectit que duo corpica signa capcornus
s· et cancer mlsecat has solū sano phi vo
cāunt· qa ī vtroq obuiantes solstitio vide
rūs solis mhabet^r accessus et sit ei regs^o
ad zone vīa cui^o ī mōdo mīqua relinq^t per
has ptes de celo ī terra ī aere et de terra ī ce
lū remeare credūt animas homū cō hō^m dicūt
ēe vna alta bo deorū vocat^r homū cancer
qa p hūc ī mstora descensus ē capcornus
deorū quia p illū aīe ī spē ī mōrlitatis sede
et m deorū mānsione redderētur Ad hūc

ymaginabilis ibidem hi qui ponde de zodiaco et
lacteo ad subiectas usque speras alias de lap
sa du et p illas labit non solum ut dicunt luno
si hi visibilis cors admittit accessu ex etia
singulos motus p quos i exercicio e hi tuca
p ducit logisticen hi e contemplatiua et intelli
gentia theorica i satni spa accipies. i iouis
vero spa accipit vnu agendi p practicu sine
i tellaus practicus dr. ¶ Ad hec macrobius ibidem
aie bte ab di auditum q tragione hi corpus
libe celi possident q vero p appetitu corpis
humi qua i terris vita vocamus ad illa specta
altissima et ppetua luce fulgen desidero la
teti descendere cogitum unt ponde ipso trene
cogitationis paulati i mflora dilatabuntur
ibide subiungit i singulis eum spis q celo sub
iecte sunt ethei obuolucre vestit ut p eas
gradati societate huius i humeti testei gahe
t. Ex dibus hys accip q aie am cor. i celo
fiunt et inde descenderunt ¶ p eorem etia q da
hi nitur pbare sic alla for subalis actiua
e ad passiua ut dr phus. dis em actio et
passio a greetate forium e suba aut no ht
gremu aia ig aut pducat aia ul no. Si a
ia aut pducat ea acto for subalis actiual
no for subalis qa illa nec agit nec patit
cu no heat gremu nec ab accidentali qa actus
subam facere no pt ex potius eo q vr q aia
tonalis no pt pduci a ia et i cor. ¶ Ad hoc
sic se hnt for existentes i po ad potentia illa
sic se hnt for q no sunt i poten ad existe in
actu ex for q sunt i po omis fit create sunt in
specialibz tomibz ut dr aug i m. q for q no
sunt i ma omis fit create sunt i actu. et sic
aie tonales omis fit create sunt. Ex qa iste
error magnorum e et sp fuit in phos et heti
cos manicheos. lo disputandu e i gremu an
qua ista soluat. ¶ Sunt aut tres i gremu
dubitne sit si aia e am corpus aut e vnu
aut e mlta. Si e vnu tuc ex illo vno aiam
tuc oia cor. vina q viuunt aia tonali. et
hoc no pt ee si alto duorum modorum. s. q aut
vna aia sit i omibz corpibz homi et ho esse
no pt qa ex pfta diffiunt pfties. et mio. et
spe. et gne. pfta aut homi cor. differunt
mio ad minus q et aie diffiunt mio. aut
oportet q vna aia eet vniusalis et illi v
niusalis aie eent ptes pticulares aie. et
i q libz greuacde ps queda illi vniusalis
aie descendet ad qiatu corpi vniscadu
q valde absurdu e cu aia simpis sit suba
et tales ptes no heat. ¶ Si vero dicat q
am corpi e etuc mlta obicit dubitu. q no
sunt si quoq tae multitudis et sic mte e q

aliqua illarum cara p ferit multas alias multitu
do eum e aut a ca mtrinseca aut a ca subali
aut a ca accidentali. Si a ca subali tuc sit
dr Dam et dr. ms. phr. Diuisio fit ca mu
nus aut cae diffie. oportet q illa multitudo
causet a di one forli ut mli. no a diuisione
forli qa si mlte sunt aie am cor. omis ille co
uenient i for. et diffone. q di one forli no
diuidit nec dream accipiunt ex conuenientia
et vnitate. Si aut di one mli dicat differe
hoc stare no pt qa i authitis pbatu e per
disputacionem aug. i vm. fr gen ad lit. q
aia nec e ex spiuali m. n. ex corli. Si vero di
cat q multitudo e ex cor. cui e aia sequitur
q extra cor. illa aie nullam hnt multitudinem
et hoc e contra positionem illorum. Si vero dicat
q p respectu ad corpus aia differt ab aia a
p re. ad corpus q e actu. aut p re. ad corpus
q e i po. tu. Si p respectu ad corpus q est
actu tuc oportet q cu multitudine aiarum esset
multitudo corpum actu et sic aie no eent am
cor. sit dr ista positio nil q horiez am ista cor.
alia cor et hoc quide dixit heticus manes
ex refellit stati qa i po e q vnus tomis et
ee pfectio aptet corpibz diuisis ex spem et
hi eorem assignat dr. i po de aia loques
contra pitagora q dixit aiam cissiri de
cor. i corpus dicens q aia se ht ad corpus or
ganicu sicut ars tu cue ftuna se ht ad orga
na illius artis vn sic tybicen no pt opari
opacoes sue artis si tybia et fistula et si
i duat arte textorice sil edificatie nichil
faciet ad arte no em faciet armonia sera
et securi ita aia q ex diuisis potentiis vnu
ptatum totu e non opabit ad vita sua per
tinens si p organa a nata sibi forta et detin
ta. aia q i cor. capere non opabit ptines ad
vita hois et ide e dice aiam hois tuisse cor
pus altius aialis q tectonica cu i strumentis
suis tybicines i dui ad fistula du q deriso
riu e seq em ex hoc q nu qua aliq aia ppa
vite opacoem opabit i aliquo cor. et sic
ad nichil ee aia q absurdu e. Si aut ex
ea extrinseca diuisio tuc oportet q sit ex loco
et tpe ex hoc ee no pt qa ab eo q e extri
seci rei nec e vnitas nec multitudo mte
vn etia locus et tempus diuisa sunt sig
diuisionis eorum q am diuisa sunt ex tem
i ee et subiecto ¶ Ad hoc vn dit manes he
tic. q am cor. aie differunt sap. et gra
qua hnt ex hi ia am i pbatu e o disputa
bat contra illa hesim q dixit am corpa
aias fuisse et meruisse eterem q postea

cta fuit eo q̃ dr aplus Ro. 13. cū nō dñi na
ti essent aut ad egissent bonū nil mali ¶ Ad hc
Auicena obiicit sic singularitas vnd culp sin
gularis e ex collectione accidentiū q̃ i alio inue
niri nō pūt hec collatio actuū nō inuenit nisi
i aia existente i corē nil q̃ fuit i corē sit i aia
separata post mortē. q̃ an corpus illa fuit
aia singularis nec fuit sub multitudine q̃ nul
la aia fuit an corpus ¶ Ad hc sic obicit n
e vanū i nā q̃ aia finalit e ad h q̃ i corē or
ganico sit ca et pīm hūdi vite. sed an corp
existēs nō e ca talis vite. q̃ sic an corpus
frustra et vane e q̃ nō e i nā ¶ Si q̃s autē
obiciat Auicen q̃ eadē ro e de aia manēte
post corpus Ridet Auicen q̃ hoc nō e verū
q̃a aia i capit ēe i corē et tū nō h ēe a corē
et ex illo ēe cōcipit ꝓpetates nō q̃ntitatis
cor quas retinet cū separat a corē et q̃bus dif
fert ab alia aia ¶ Soluit dd q̃ i illis m
auctib augusti. q̃ i pīo hui sōnis i ducte
sunt nō mtedit aug dīre q̃ aie fūnt an corē
i hoc mō quo ro et actē e an id cui ro et
actē et hoc e p nam et p ēe. et ro q̃ arguit
ex eis nō valet et qn dr q̃ quit ab oi ope
re septio sic iam sepius dcm e h nō itelli
i q̃ ad q̃ia et spes q̃ postea noua nō tamen
nc disposuit nc ordinauit. p q̃ nc postea crea
uit hoc ptm e q̃a aias creat omi die exn o
et ꝓt h nō seq̃ q̃ arguit. s. q̃ fūnt aie i cōpa
ctis stellis et si aliquo mō fūt an p natura
¶ Ad hc nō seq̃ q̃ i q̃parib stellis aia eē nō
refert ad corpus organicū ut motor tūn
p eā ut actē corpis physici organici et ꝓt
hoc nullū corpus nec stella nc ad cōgruit
ei i quo sit n corpus organicū ¶ Ad pīma
idem Q. dd q̃ salua pace sua nō pcedit.
nō em seq̃ si aia q̃ia cōdem h i corē q̃ ro sit
corpalis et mortalis p h seqret si q̃ia cōdem
h et i corē et a corē sic aut p inductū e in
rōe Auicen dicet aia ēe accipiat i corē nō
tū a corē p a pīo vniūsi ēe q̃ ut dr Auicen
i oib facit debet ēe et nō quo cūq mō age
re et pducere actu p agente ad ymagine
et similitudinē sua ꝓt q̃ aia creata e nō ex
ma p i ma cōs mis q̃ tū i nisa b sic forma
nalis p eleuata sup ipm sit motor sup mo
bile ut i amb tis dcm e ¶ Ad ba rōes dd
q̃ ms sit coequa p aug s. ma pa ms eleōs
celi angelica nā et temp quos illm ante
id creatū e p ex et ēe. vn i hoc nō pt dici q̃
angelica nā por sit creata quā alia p ēe n
nā et tōe ut dcm e ¶ Sic eadē dr ecc. 1. por
om creata e sapia q̃ glo exponit de sap

angelica ꝓt hoc nō seq̃ eadē si eet por cata
q̃ fūt i cōparibz stellis. celeste em corpus
sibi p nam nō cōpetit sed potius physici
organici sit dcm e ¶ Ad tertia rōem eiusde
dd. q̃ nō valet si et dr aiam mortē q̃ dr in
corē creatū nō dicit q̃ ex corpe creatū cor
ruptibile em nō h res ex eo q̃ aliqui re
cū possit i corruptibilit ēe sit motor mo
bili. p omne q̃ corrūpit corrupcōne h ex
principiis ex quibz e si nālit corrūpit. nec
pt dici q̃ corrupcōe cōis corrūpit q̃a sic
ia h ritū e nō accipit ēe ab illis q̃ sūt pīa
cōis p i illis ¶ Ad dr de stoicis dd. q̃ vm e q̃
opīo stoicorū fuit q̃ omīs aie fuerūt actu
sit create et i corē. et q̃ sepius i corpa retur
p secla sibi succedencia et in corpibus illis ac
cipent p ficiem virtutis moralis et mtellcū
alis sic exposse dr socrates i li. phedonis
et i li. menonis. p iste e error et cōt phiam
et cōtra theologā et a nullo tenendus ¶ Ad
q̃rta rōem eiusde dd q̃ vna aia nō propaga
tur ex alia nec ad hoc dixit ex hoc ei seq
ret q̃ aia eet mortalis et corruptibilis sed
deus creat aiam nec ꝓt h e ptm dcm mos
si q̃a sit paulo qn dcm e i hac eadē q̃oe
nō i telligit q̃ n postea creauit. p q̃ nona
q̃ia rerū postea nec creauit nec disposuit
nc ornauit ¶ Ad ad dd q̃ dam. et 4 G. nō
mtelligūt an tpre creata ēe i tellectualem
creaturā p na et dignitate et i cui lume ut
dr aug rerū creāda illustraret sic ipse dr
q̃ sex dies fūt et mane et vespe i eis sex
illustracōes sc res creandas et creatas
eo mō quo i tractatu de opibz sex dierū
dcm e q̃ tū nō pt i telligi de aia rōnali
illa et nō e creata mxta cōtemplacōem obi
i mediate p potius ad ymagine dei et ut
sic motor et ro et actē corpis organici. ¶
Ad dcm platonis dd q̃ erroneū e simple et
gr phiam et q̃tra theologā si tū excusari
debeat aliquo mō tūc dd q̃ semetis nō e
aia p potius virtutes celestes i mag q̃iabi
lit diffuse separates corpus ad q̃ia cōdem
ut i fundatur aia et disponētes p mela
nacōem ad dilcōem pietatis et iusticie sic
fecūt angli p misterū custodie ut plea
nito pietatis et iustie resoluta aia a
corē ad etheras sedes recipiat ex tali e
i fluen i telligen. cātur eupraxia p ar le
i li. de fortuna et eupraxia ¶ Ad ad dd
q̃ plato et socrates posūt tū corpa cōz
ut dr G. mxtem metaphorice et n lite

intelligenda et hoc ideo qa qui aiam subiacet
passioni ire tunc ipsemet methaphorice dicit
leo et sic aia transmut ad leonina niam panes
eam monet et figurat aiam spialiter ad suos
effectus et sic dr aia sua transcorporata et hoc
modo plato intellexit transcorporationem ut dt Cicero
niven? et sic et socrates dicebat eas exagitari
post mortem q intalibz finiunt vita ¶ Ad dicta
macrobij dd' q fabulosa sunt et integumenta corporum
q dicunt gentiles ydolatre qui dicunt q ppter
hoc q sol redit a cancro et descendit ab aquilone
in mundi mde descendere aias. quorum sol qui
b eos primum quiacorum e ductor e. captorum at
qa ab illo ascendit sol ad aquilonem q sic dicebat
dus e omnium gigantorum et corruptorum dicunt
ce primum reuexionis ad superos q fabulosum
e et gtum phie et theo: et q dicit de lacteo
circulo p quem ascendunt et descendunt nos e dicu
q ppter hoc q iste circulus candet qm lacte pfius
sit et qa aia illustrat sibiliu cognoscere et in
telligibilium ppter hoc in integumento poetico dede
runt ei galaxiam sui via lactea p ascensu et de
scensu. ro et lactis alimonia dabo nato primam
ut candor celestis in aia suo concepto candore
lactis nutriret et conualescret ¶ Ad a dd q non
intellexit ayacrobius nec etiam plato q aia rationa
lis vires accipet in stellis quia potentie anime
a suba et ee aie fluunt vni a quo suam ac
cipit et ee ab illo accipit et vires q volebat
dicere q disposito in corpore ad tales actus potentiu
inuiat a petacibz planetarum et stellarum sic
qa eam frigidum et siccum q sunt qualitates sa
tum confortat mem in bnu tenedo. ro dicunt q
mem accipit in spa saturni et qa lunae saturni su
pmus e et infort oia luna in flora dt et p co
lomen? in dicto q omnis alie stelle applicat
et mingunt saturno et ipse illi et sicut lunae
omnis sui intellectus omnibz illuzbz sibilibz appli
cat et ordinat ea et non eos. ideo q longitudo
h? e tonale lunae accipit a saturno qtum quia
inpit calidus e et humidus et luto sus valde
q sunt primum q resolunt organa ad actones hbz
vtit intellectus practicus sui thymicus ro dicu
nt q in spa iouis accipit thymicon h? e in
tellectum practicum et in spa solis splendore
spiritum et sic ad optabat in alys ¶ Ad a dd
macrobij dd' q fabulosum e et exconeum. aie
eum ponde affluum illo modo descendit in corpora
b poenis create cum potentiis suis detinuant
ad corpus b nam ¶ Ad d q p rationem ob dd
q aia rationalis p creationem p ducit a deo et
non aia b p duat in corpe ad ee ut ph? de
monstrat q e actus corporis et p stid et bn cor
dendum e q nec a subali forma nec ab
accidentali p ducit b immediate a deo et si pma
nalia in formis subalibz et accidentalibz aliq
ad h? opant h? erit disponendo in corpe cui
infundenda e aia et non ad ee ipsi subiz aie
¶ Ad a dd q hoc pmtu nihil valet qa
forme existentes in potentia sunt in potentia me et simul
forme autem existentes in actu b natiz non hnt
in quo sint a illo existente cui sunt actus et
illa quorum sunt actus non sunt fit b successive
ppter q etiam successive creant aie ¶ Rationes
huiusmodi procedunt et bone sunt et b philosophiam et b
theo: et solutio eius q posset obiici dicitur
ne optime ponit ab eo dn totum q dt dulcedi
vni e et p cedit et p ipsum in pbat error in tro
ductu ¶ De ca efficiente primus ante q v
Unde q de ca efficiente aie vtrum immediate
fta sit a deo ut mediantibz intelligentiis ut quidam dicunt et et h? gtur
duo ¶ Cabz vtrum solus deus sit ca efficiens
aie ¶ Et vtrum ex hac aia sit incorruptibilis
post absolutionem a corpe Dr solus deus sit
p primum p cedit ex rei ca efficiens. ro
dus quas ponit Cohes toleth an? arch
iepc. in li suo de aia et sunt principue duo.
Vna e q dt q creas nuit et non an ut faciens
oz nouam disponere ee dispositu ad faciendum
aia h? ut illa creat nuit et non an. q creas
ipsam oz nouam disponere ee dispositu deus
illa disponere nouam disponit. q deus ppiam
non e ca efficiens aiarum b intelligentia angeli
ca facit eas ¶ Ad h? q immediate fit a deo
immediate h? se ad ipsum ad illuminationes recipiendas. q a destructione consequentis si non im
mediate recipit illuminationes non immediate fit
a deo sed sicut dictum e in tractatu de qatuor ordinibus. aia
rationalis illuminationes recipit ab angelis et non
immediate a deo. q vr q aia immediate non
fit a deo ¶ Ad h? sup xm? ppositionem libri
cauti cometu dt sic aia fta e ca corpu et
fta creata ab intelligentia q e an ipsam. q vr
q intelligentia angelica ca sit aie et non deus
¶ Ad h? ibide aia q suscipit in passione intelli
gentie fta e in floris operationis qua ipsa intelli
gentia b non recipit in passione ab aliq. ut dt
ibide tholetham? ni q ptu e ab illo. q vr q
aia fta sit ab intelligentia ¶ Ad h? ad ide aug.
ex ordine rerum dt eum aug? in xii. confess. dud
fecisti dne vnum ppe te et alium ppe nihil hoc an
gelica nam et prima m? q ppe nihil e b talis or
do ppinquitatis et remotionis a p? pri dt ordine
principiorum. q vr q oia illa q nihil media st
principiorum sunt ab hus q sunt infra primu aia rona
lis e de remediis q vr q qua cata sit ab

angelis qui sunt mag primi ¶ Ad hc sic est
cordis corpm q i sius sp fortur et monet
a superiori et catur ab ipo. q sic est ⁊ cordme
spiritu ⁊ ana rationalis i stor e angelo q costat
q vr q fort et monet et catur ab angelo
¶ Contra aug. i li. de ecclasticis dogtibus
creatore ane solu creatore omn ee dicim
et ibidem dei iudicio coagulari i mulua at
q; creari corpus diam ac forto ia core a
nima creari et i fundi ut viuat i vero ho
ex ana costas et corpe et egrediat vm
ex vero plen humana suba ¶ Ad hc q hesis
sit dice q angls eca ad creet. dc. iordanu
li. ii. ca. ii. quicuq; aiunt angelos condito
res ul creatores cuiusq; ee sube hij omis
sunt pris sui dya creata em existes non
sunt conditores ul creatores alicui reigde
dt aug. sup gen. ¶ Soluto dd q nullo mo
credendu ul dd e q ana rationalis ab aliq
sit fta ul creata no i mediate a deo quia
sic dicit aug. et dam. creare act i om
tabilis e omn create et soli deo creatori
omn conuenit. et hui ro e qa i finite po e
educe ad ex nichilo et sic dr ro. v. vocat
ea q no sunt ta qua ea q sunt. i finita ante
po no conuenit alicui creato et hui ro est
q ome creatu e post ee ⁊ nam et fundatu
i ee et ro nlla sila po e su sit cognitiua
su sit opatiua n sup existes creato ante
fudat i no ente q e ante ens et ro nlli cre
ato conuenire pt ¶ Ad pm g dd q deus no re
cipit dispones diuisas ex ho q mit creat. et
no am ab eno e pio mo et eode se hnet et
dispone sap et dispo potentie agentis ut ht
ana mit creaet ab ipo et no am net post
¶ Ad a dd q i hor decept e tholeth an
qa credidit q ide ordo eet illuminati ad illu
ante et facti ad faciete et hor no e om qa
nlli fuit i mediate a deo sic celu et tra
et p ma q tu no se hnt ad recipiedas il
luiacoes i mediate ab ipo et sile e de ana
rationali et ro ro sua ista no predit modu
e pripiendi illuiacoes diffens e ex diffen
ti pspicacitate i telligende et diffenti sim
plicitate eem et no ex ho q i mediate fi
at ut no fiat a ca efficiete hac ul illa ¶ Ad
d i li. de caus dd q si volum saluare q dr
i ometo lib ca. d dicem q no intelligit q
i telligentia sit ca ane rationalis i ee subali
⁊ tm i for illuiacomu ad bu ee et hoc no
creando ul faciendo ⁊ i struendo et monendo
et exercitando ¶ Ad a dd q i pssiones
i telligit for illuiacomu ⁊ triplice psio
ne qua angls illuiat anam ⁊ sibile y
magnariam et intellectuale ⁊ q dr q no
recipit illuiacoes n ab eo q e ca eius
efficiens hor fluu e n i telligat de ca effi
ciente illuiacois et no sube illuiate. omne
em supius i ordme ex amore i dall ut dr
dotheus illuiacoes prudenr effudit super
i fius et monet ipm ut conuertat ad supi
et tn i fius no sp fit a superiore ⁊ ee subale
¶ Ad a dd q ille ordo que ponit ibi aug
no e ordo pmo facienu ee et subam sed
e ordo reducenu i fiora i primu ⁊ q dr dyo
q lex similitudis e p pa media et p media
ultra reduce ¶ Ad ultimu dd q sic e eca
i ordie corpm i fius em ⁊ ee subale no fit
a superiori ⁊ recipit i ⁊ passiones eius quo ad
bene ee sic luna et stelle a sole et sic tra et
i fiora elementa a celo ¶ Q ob i gtu qdd
e q hc e catholica fides et paulo an assigta
e ro gre create no pt conuenire po creadi
Vtu ana ex ho q solus deus ca efficiens e
Et ad q vt ana ex ho q solus deus ca 90
efficiens eius e sit i corruptibilis post
absolom a cor et vr q sic dicit em corpus
et corlis. sic for q e i cor et subiat pnci
pius cors i agendo et opando. sic ana vege
tabilis i plantis et sibilis i brutis pter
q talia no agit ⁊ agit et i pellat ad
actoes et opa passionibz corlibz est eca
cors act qui e i cor no corlis et hec est
for q no e n i cor eo q educit de ma ul
cut i ma ad armonia cors sic ⁊ ut dr ar
armonia eni nec recipit ad n q e de armo
nia sui organi sic vasus qui no recipit nisi
id q fit i actu plume eo q ipe cosistit i or
gano cui armonia fit ex hmudo pspicuo
q fit i actu plure q licet act elevat sit
sup pma ma ita q no subiat eis sic for nalis
tu nec agit nec patit recipiedo n i ma et ro
eca act ma dr et e act cors qui nlliu ht
ee a cor ⁊ heat ee i ipo a nullo em pn corlu
accipit ee nec i aliqua opacoe ab aliquo
pn cors agit ad opacoem n i aliq passioe
su recepcoe restringit ad hor q recipiat ht
corpis ul illius ⁊ liber e ad recepcoem omn
et ut iudicet de omnibus ⁊ rem cognoscis et
talis actus n permit de ee suo ht a corpe
nec de actoe sua ad ht a cor n de passione
sua qua recipit ora qa si de po recipiendi
haeret ad a cor segret q recipet quide ea q
sunt qualia illi corpi sic vasus conalis pspi
cuo su diaphano et no alia recipit et ille act
nec ee nec opacoem nec passione ht a corpe
vn n ⁊ ee n ⁊ opacoem nec ⁊ passione dpen
det ad corpi et ipe ho dr ar q i cellos nlius

corpis ē actq; et anaxagoras dixit q; intellectus
nihil nr̄ hēt quē et ppt hoc ē receptibilis omīm ra-
lis. g. aīa ī intellectualis cū ēē sui nō hēat a se
eo q; cōtata et creata ē nec hēat a corē ut iā ostē-
sū ē. qa si hēret a corē nec hēret potēcia agendi
nec recipiēdi ñ ī hijs q; cēnt qualia illi corpi-
mūt aut hēt libertatē agendi et recipiendi dia
et vbicq; et sp̄ et cū tale ēē talis potē nō possit
referri ad corpq; sic ad pīm; nec hēat ipm a se
ppd. oz q; refert ad cām efficiētē que sic dicit
phi ē pīm; omīsi ēē et fuit debē ēē ī omnibus
q; sūt et cū tale pīm; p̄ducat tale actū ī corē
et nō ad modū alicuī corpis cū actq; corpalis
seq; de nātitate q; p̄ducat ēē ad modū et sili-
tudinē sua ppa. et hoc ē q; dr̄ gen. 1°. faciamus
hominem ad ymaginē et similitudinē nrām. dicit
ecā seq; ex hoc cū talis actq; nec ē ēē nr̄ pm
agē nec ñ recipe sū pati dependat ad aliq
corruptibile q; ipe sit ī corruptibilis et ñ ēē
et ñ agē et ñ pati. ī hijs em nām seq; ī telligē
tie et nō alicuī actq; nālis cū corlis et sup
hat ibem omīs phi sustentati sūt et ī oēs
concordē ut dr̄ alphaarabi ea dicte ī mōrli
tatis aīe possūt ī mtellectū adepto qa ille nr̄
ñ ēē nr̄ ñ operari nec ñ pati sū recipe dependē
cā hēt ad ad corpalitū ut corruptibilitū
et si obr̄ q; arē dr̄ ī p° de aīa q; ibi dr̄ aiam
ñ se hō ē sme corē ī telligē. idē ē ac si dicat
ea tēse dd q; arē hō nō dicit absolute sed
sub hac odicōe si nr̄ ē aīe opm ut passionū
ppū ñ nos ostendim; q; tale ī telligē ē ppū
aīe et ī tali ī telligē ī nullo ymicat corpi nr
ut organo neq; ut m̄ ex qua et ī q; sit sed
ē ad ī telligē q; fit p reflectōem ī tellectū ad
sm̄ ñ q; dr̄ q; ī tellectus hūanus cōuīct; ē cō
tinuo et tpi et de quo dr̄ Boeq; q; ī tellectus nr̄
ē mālis et fantasticq; dū ē ī corpe. et hō m
telligē nō pficit ñ p receptōem a corē et de
hō vm ē q; dr̄ phus q; q; dr̄ aiam ñ separam hoc
mō ī telligē idē ē ac si dicat ea tēse p̄ separam
qa sit no tēsit sme ī strumētis corpeis ita
hoc mō nō mtelligit sū ī strumētis corpeis
¶ Exponūt hz hys seq; de nātitate q; aīa cōna
lis ē ī mōrlis et ī corruptibilis hēt a modo
quo fit a cā efficiēte q; ē deus. et q; hō q; ē
ī corē et nō a corē ī nullo diminuit sibi tam
ī corruptibilitas et ī mōrlitatis ñ sē cū ñ separata
ē. s. ad tēpus regēdo corpi a creatore sit
accōmodata. ppt q; dr̄ phus q; aīa hēt se ad
corpus sit nauta ad nauim ¶ De cā forli
et finali aīme
90 vi ¶ Onsequēt q; de cā forli.
et finali aīe et vr̄ q; nulla sit cā forlis
eius qa forme nō ē for. aīa aut for ē. q;
nulla ē cā forlis aīe ¶ Contra forlit dns

hominem ad ymaginē et sili. sua. qū. 1°. costat
q; her forcio nō mtellig; nr̄ ñ aiam. q; aliqua
ē forma qua fortur aīa ¶ Qr̄ ea dē fine 90
ad quē fta ē aīa rōnalis et dr̄ aug; ī ench.
q; finis eius ē repatio ruīne angelice ¶ Ad
hr̄ anf ī li° de cau dya. et tur deus hō dr̄
q; hō fctus ē ad ruīna angelorū repanda
¶ Oz cōtra hoc ē q; si ñ hō angelus nō cecidis-
set hō cōditus nō fuisset et sic cā dya cā
fuisset tāti boni q; valde ī cōueiens ē ¶ Ad
hr̄ sic dr̄ Dyo; ī li° de di. no. cā. mī. extasis
amoris et bonitatis dīne nō pmittebat
deū ī sempo cōsistē ñ gmicare bonitate sua
et p̄ducē creatas quibz se gmicat. ille q; ē
finis et nō alius ppt quē creata ē oīs crea
tura. cū q; suba spūalis corpi vmibilis pos-
sit frui bonitate sua bono nē et grē et glie
vr̄ q; summū bonū creauit ea ppter hoc et ñ
ppt aliud largitatē em dīne nō satis est
vno mō frui ipa ñ omī mō ¶ Ad hr̄ hō vr̄
qa ho smarp dist. 1°. cā° et qa nō valet dr̄
mgr sic eo vbis aug fecit deus rōnalem
creaturā q; summū bonū ī telligēt et ī telli
gēdo amare et amando possidēt ac possi
dendo fruēt ¶ Ad hr̄ ibidē si q; cat quare
creat; sit hō ut angls breui sermōe respo
deri pt ppt bōitatē dei iste ē q; finis ei
¶ Ad hr̄ ibidē si q; ad q; creata sit rōnalis
creata ꝓ dēt ad laudandū deū ad seruī
dū ei ad fruendū eo isti q; vident ēē sme
et nō reparō ruīne angelice ¶ Ad hoc dd
q; for aīe venustior et pulcior ē qua hēre po
tuit et q; sit ad ymaginē dei ymaginē dia
creacōis reparacōis et similitudīs. sic em for
tur ad optimū et pulcrimū ¶ Ad obiectū
cōtra dd q; for nō ē for ī corē gne ñ ī alio
gne hō ē ī superiori pt ēē forma forme et
illa ē ecā ba for ut dr̄ Boeq; ī li° de trī ce
sic ē exemplar for exempli cū tū vtrū q;
sit for sicut aīa rōnalis q; for ē et actus
corpis hēt forma exemplar vniq; ēntie
dīne ī tribz pōnis ad quā fta ē sic ī pōsi
tis deū ē vbi de ymagine q; trebat. sicut
ecā ñ platonē mūdus archetipus q; in
mēte dīna ē et ipa mens dīna for et ygo
ē totius istius mūdi sensilis. vn̄ Boeq; in
v°. de cōsol. phie mūdū mēte gerēs pulcr;
pulcrimū ipe sibiq; ymaginē formōs ¶ Ad
id q; vltius q; de fine dd q; duplex ē finis
principalis s. et adiunctq; principalis ē q; tam
gīt a magro ī n° smarp dist. 1°. ut pz ī obiec
endo et ille duplē distingū sic ī obiectis
deū ē s. ut summū bonū mtelligēt et ē ñ
ñ ordinē ī tellectus ad bitatē et ī telligēdo

amaret et hoc ē ꝑ ordinē voluntatis ad
bonitatē et amādo possidet et hoc ē ꝑ ordi
nētis ad memo ad beatitudīs eternitatē Alia
assignatio que pō ibidē s. ut deo seruiret refert
ad opus ut deū laudaret refert ad eos. ut
deo fruet refertur ad totā hominem mētis et ex
tērnis. iste ē q̄ finis principalis ēre creata sit
alia adunitus aut finis ē qui secundō ē ex
isto et ille ē separatus triūe angelice sit i p
hitis de cam angelorū dicū ē Tractatus xv.

De forma hominis ꝑ corpus infusa alia.

Ac aut determinato de forma hominis
ꝑ aliam tractat magr formam hominis
ꝑ corpus i ꝰ sma dist. xviij. Cū dicens Cū
homo forma ꝑ corpus describit gen. ꝰ. cū de
format dns hominem de limo terre. et paulo p̄t
corpus eius de limo terre format deus. ppt qd
tractandū ē h de forma hominis ꝑ corpus vbi
quēq̄ creata sunt Calz si ab alio quā a deo
potuit fōri corpus hominis ꝑmi Cet de con
plexione et nā forti corpis Certū de
unione alie cū corē Certū vtrū tale opus
fuit aūdale et qua aūdalitate Cū rūtū de hi
tacōe paradysi q̄ cōgruebat tali corpi Vtrū
ab alio quā a deo potuit fōri corpus hominis ꝑ
Primo q̄ vtrū ab alio quā a deo po
tuit fōri corpus hominis ꝑmi et vr q
nō Ben. pō reformat ig dns hominem de limo
terre ꝑ dt amp q. qtp facit deus conuenientis
sic facit et minus i conuenies de deo ē i po
q̄ conuenientissimū fuit deū ipm facē corpl
hominis et i po fuit fi ꝑ aliū si ꝑ angelū
si ꝑ alia creatūrā Ad hc Job x. manus
tue fecerunt me dne et plasmauerunt me toti
i circuitu. ibi dt fecerunt me i alia plas
mauerunt me i circuitu i corpe et pide ar
guit ut pus q i conuenies et i po fuisset
si ab alio Ad hc vs. homy. nunc bo dne
pr nr es tu. nos vo lutū et fictor nr et
opa manuū tuarū omes nos Ex hoc utrū ut
pus arg q conuenientissimū fuit deū ipm
facē hominem Ad hc Ge. xviij. Surge et
ingrede i domū singuli et ibi loquar ade
et seq et ecce ipe s. singulo fecit op super
totā et cōfractū ē vas i manibz eius
et cōfusus fecit i s. lutū i vas a sic pla
cuit i oculis eius. et dixit dns ad me sic
lutū i manu vigili sic vos i manu mea
dom istl et ex hoc itū arg ut pus Ad
hc ho de arguit ex illo ps. manus tue fece
runt et plasmauerunt me da mi i tellem. Ad
hc ho ondit ꝑ idem sit ē i predictis

hitū ē et dt magr i ꝰ sma dist. xviij. Dist. 18.
ho ecta ꝑ corpus ē ad ymagine dei restitu
dme ē corpis et posito q̄ tota sucsu dici
qit ondit dispositōem ante. s. q intellectū te
dit i summā virtutē voluntate i summā bōi te
mete sil mem i etna dnorū notitia q ex
mete predit et i mete reseruat q et mens
dr ut dt Dam. qa ora ad tre rois lineam
mesurat. q no conueniebat corpus humanū
fi n a deo ad tm ymagine fieri sit nec alia
fi potuit n a deo Ad hc i omibz proportiona
ta sunt pfecto et pfectū et ad eande causā
ordinatur ꝑ alia rōnalis ꝑfecto ē corpis
hominis. q proportionata ē corpi hominis et ad eande
cam efficaciter vtq ordinat. q stat aut q
alia fieri ē a deo i mediate q a illa fit per
creationem et creatio illi create conuenire
potest. q fuerit corpus hominis fi no potuit
n a deo i mediate Ad hc alie res ad di
stinctionem et ornatū mundi pertinentes no sunt
fiere nec fi potant n a deo. cū q corpus hominis
principū sit inter ea que pertinet ad ornatū
vr q corpus hominis fi no potuit n a deo
Ad hc ꝰ. machabeorū vij. dixit mr filius
nescio qlit i vtero meo apparuistis nec ꝑ ego
dedi vobis spm vitē vita nec singlorū me
bra. ego ipa cōpegi ꝑ mundi creator q in
venit hominis natitate q̄q oim i eius origi
ne. item tu mia spm vobis reddet et vita
Cotra i tais primordialibz mundi ordo ē
q primū i fluit sic ꝑ m et secdm sic tertiū
et sic deinceps. ꝑ i ordine illo corpus hominis
vltimū ē et inter fauceas et ꝑ nam. inter fau
ces. qa post die septimū hō ꝑ corpus fuit
ē sic dr gen ꝰ. formauit ig dns hominem
de limo terre ꝑ nam. qa inter ora corpora ma
gis mixta et explibz mixtū ē et maio
ri cōpositōe cōpositū. tū q ordo que deus
i posuit rebus sit q prius sp i fluit sup
supius. tūc vr q corpus hominis no conue
ebat i mediate a primo fi ꝑ ab omibz inter
medios inter primū et vltimū ut deus cor
ripet ordinē que ipemet istituit q in
conuenien ē valde qa dt Dyo q lex dim
ē p p media et p media vltima reducē.
Sut tū quida qui nituntur probare q corpus
hominis fi et cōdi potuit ab angelo: sic angli
sic supra i gone de miraculo ondit ē per
verba aug. seminales rationes colligentes i ele
mētis mūdi poterant pducē ad modū mira
culi ora s. q ꝑ seminales rationes sunt i elemētis.

dicit aut aug' q corpus hois aug' cō
tetur p scālēs cās fuit ī elemētis · q' vr
q' mīstrio angelorū potuit educi de elemētis
¶ Ad hr aug' sr gen. ad lit. ix°. no nulla est
ī angelis po ut ad creet. q' multo magis
no nulla ē po' ī angelis ut ad cōdat. quia
creare plus ē quā cōdē. si q' creent no qdat
corp' hois nihil ē ī queiens ut vr ¶ Ad hr
cōdē po' ē ut vr reformare corpa mortuorū
ex pulue et cōdē ex pulue corpus hois
p ad reformōem corpis mortuorū ex pulue
mīstrabūt angeli · q' multo magis cōuenie
bat angelis mīstrare ad formōem p̄mi ho
mis ex luto ¶ Contra aug' ix°. sr gen. ad
lit. dr q angeli no potūt formē mīstrare ex
costa viri · q' multo mi' mīstrare potuit ad
cōdicōem corpis p̄mi hois ex luto · plus ē
distat lutū et corpus quā os et corpus
mīeris et sic dr plus ī ij°. de genesi de hu
mō symbolū facilior ē tūsit' ¶ Dicūs q'
hit ppt hēticos qui dicūt q corpus hois
factū sit a dyabolo si hoc potūt fr et vr q
sic q̄a angelus malo sic dr aug' scit colli
ge semia ad opa miraculorū sic et bonū vnde
fecūt serpētes sic ex virga moysi colisa ē
ī serpētes p angelos · cū ig' h° no sit mioris
po' quā exsēmibus p duce figurā corpis hua
ni vr ecā q figurā corpis huani ex tali
bus semibus p duce pūt ¶ Ad hr cā bonī q' ma
li angeli assumūt corpa ī quibus appent et
cōstat q illa cōdensando et figūando tūs for
mat ī figurā corpis huani · p exsēialibus
cās corpus hois facili' ē figūabile quā ex
elto temui · cū q' h' possūt figūare ex elto
temui · potūt ecā corp' hois figūare de scā
libus cās ¶ Dicūs q' ecā si p q dicūt qdā
phi stellē et celū hūt aliq' pūtate formādi cor
pus hois et vr q sic ptolomeus ī qdrip
tto q̄dalatna vocat arabice · p totū oste
dit qualit cōstellatū et figurā et cōplexio
nē et regimē vite dat vnicuq' nato hom
sub hac tūt illa cōstellacōe vnde dr q natus
ī p̄a facie leonis q ē dom' solis erit lat' in
facie splendētis colorīs et splendētis fortue
q' vr q ad formacōem corpis hois ast
operūt ¶ Ad hr astra et cōstellacōes opa
tur ad melioē disponem corpis et quo
melius ē dispositū ut dr dulcē melio
res fortūt potētias aīe et expediōres ad
actū q' vr q ad formōem corpis hois ope
rāt ¶ Contra Damā · nos dicim' q̄ū astra
no sūt cā alicui' corp que fiūt neq' cor

rupcōis eorū q corrūpūt ¶ Dicūs dd q
corpus p̄mi hois et p dcā scōrū et p catho
licā fidē nec cōuenīebat nec potuit fr ñ
a deo ipo et hui' cō ē q̄a ī omī nā eusdē
po' ē facē p̄scōm et p̄sōm · et facē mouēs
et mobile · mavīe qm ad eudem fīnē et
mouet mouēs et mouet mobile sic ēm
aīa rōnalis et cor' p ordinē nē et sapie
dine · ī h' ordine ēm aīa rōnalis ponitur
ī cor' ut p̄ficiat' sāīs et virtute sū virtute
ī tellectuali et virtute morali et virtute
theōtica m̄flusa p gratīam et donis sci spūs
et fructibus et beatitudinibus et alīs donis
quibus hō ad mūtū vite disponit' et adum
at' et ppt hoc q corpus cū aīa mūtū tale
p̄ficit cō corpus ad eandē beatitudīs p̄ti
pacōem ordinat' sit ad finē et h° exp̄sse
dr. Damā. li° iij°. de trīne dicēs q si aīa sū
cor' athletice pugnasset cōtra demones
et vicia tūt aliq' cō eet q sine corpe p
mīcaret' mūc aūt q̄a no pugnūt sine cor'
p cū cor' et m cor' cō ordo iustīe diue est
et nē q cū cor' p̄mīet' ppt q ecā ut pau
lo aū hīcū ē hō ecā p corpus aliquo mō
ē ad ymagīnē dei et cō p̄mīt' ad eādē po
tēcā p cīnet facē hoīem p aīam et facē
hoīem p corpus ¶ Ad p̄mū q' dd. et ad
alia octo q sequūt q̄a illa p̄cedūt et catho
licā bitatē dicūt · et cū sūt auctes ex ca
none sup te no licet eis cōtradīce q̄a sic
dr aug' ī ij°. sr gen. ad lit. maior ē hui'
sēpture auctōs quā oīs huani' genij per
spicacitas ¶ Ad id q p° ī gēnū ob. dd q
ī fluen q ex p° ī p̄m et sic demceps ē ad
p̄pagacōem nē et nō ad ī stitucōem p̄mi
nē. p̄ma ēm nē oīa op̄tūt fr ī mediate
a deo et cū corpus hoīs sit vnū de p̄cipu
is p̄ncipīis ī quo ecā ymago dei ē ut dr
aug' q̄a sic deus ē p̄ncip̄ omī ex quo oīa
ita corpus ade p̄ncip̄ ē omī cor' huanarū
et nē · ita q ī ipo p corpulentā subam fu
erūt oīa · et sic deus ē fīnis omī ad quē
ordinat' oīa ut cōsecūt' ppt q dr alpha
et o · apoc. p°. ita hō fīnis ē creatorū
ad quē et ppt quē creata sūt oīa et m
quo sic dr Ba. p cōuenīēcā quada oīa
sūt et vnūt ¶ Ad q' dd q de angelis
ob. q licet angeli mīra possūt colligē
do scālēs cās et cōsumīcando subito mū
tū ī q ē modus mīrabilis ut mīraculi
cū oīa illa sūt forinsecus ad habita ut
dr aug' sic sūt opa agricolarū circa

semina et plantas corpus aut nāle ī spē et
fōr et pō nē nō fit n̄ p mtrīsecus et nāliter
opācia ī quibz p̄ et oīa alia ī forīs ē ob
tus dīna et ī ō licet angeli ī talibz immet
nālia pn̄a et excitēt ad opandū p̄ dmq̄ tū
nec sūt creatores nec cōditores talū sicut
nec agricolas dicimus creatores aut cōditores
fructū quos colūt et si h̄ ī nullo cor̄e pnt
multo minus ī cor̄e hōis et maxīe hōis pmi.
¶ Ad a^d dd' q̄ aug̃ accipit ibi creare nō in
ppia et principali sīgficatōe. sed pnt dr̄ crea
re forīre. sic em nō nulla po^d ē ī eis ut aliq̄
formet p̄ h' ē n̄ a^d n̄ q̄ ad hibet opam ex
trīsecus colligēdo scīa ī exercitando ea ut sit
aut sic et tardius et velōcius ī actū ex eat
q̄ ē ūpis ī po^a q̄ aut creare multiplicīt dica
t̄ et quibz mōis ī phīas p ōba scīa ōnsuē
gōne de creatōe ¶ Ad a^d dd' q̄ angeli non
mīstrabūt ad reforīcōem corpm glīosorū m
trēne n̄ mīstio exterior. q̄ quīda vocat col
lōe pulue^s p̄ ad ī mutacōem ī formam
glīosa n̄ operātur p̄ solus deus hoc ē em
q̄ dr̄ ī ps. Dabit voce sue voce virtutis
et sic opant^r ad mirabilia aut mirabilius
sīlia colligēdo scīa ī eētis sparsa ex quibz
p̄ducūt^r p̄ h' nō cōuēiebat fr̄i ī cor̄e pnū ho
mīb ppt cōes paulo ante ī ductas ¶ Ad q̄t
ob^r q̄ dd' ē ¶ Ad id q̄ vltīus q̄r dd' q̄ hēti
ppt hoc sūt hētica q̄a errat cōtra pū^a et fi
dei et phie. vū mali angeli nūquā pnt
facē corpus alicui^s hōis nō pmi nec ali
cui hōis q̄a si hoc bōni angeli nō pnt sīcūt
pbatū ē multo minus mali ¶ Ad obiectū at
dd' q̄ pnt quīdē colligēdo semina et formā sed
ad hibēdo opacōm sīc et bōni p̄ nō ppt hoc
dīr̄ creatores aut fōres aut cōditores fruc
tū quibz tū ad hibet cultū exterior ¶ Ad
a^d dd' q̄ angeli corpa assumūt pnt ex temi
eētō ut d^r aug̃ p̄ h' ē opus ad modū
artis p̄ nō nē et ī ō h' pnt p̄ exercētia sui
mīstēij et bōni et mali a^d aut nō pnt nisi
formīsecū opam ad hibēdo q̄ ē nō facē p̄
adiuuare ut fiat p̄ eas nāles ut paulo
ante dctū ē ¶ Ad id q̄ vltīus dctū ē q̄r dd'
q̄ astra n̄ penetrā pnt facē hōrem vt act̄
hōis cui^s em vīrtus nō vent ad hōrem et
humana n̄ p a^d et p actūs. nūquā pt em
p̄se cū humanorū aliquorū virtus stellarū
ut ipse ptolomeus d^r ī p̄ q̄ q̄ dīcīt nū
quā venīt ad effectū n̄ p a^d et p actūs. q̄d
nūquā pnt ee cā ipse alicui^s ī effectū sūt
humanorū sū aliorū. signa tū pnt ee. q̄r
aut h' fit de ēmatīl ē ī ēctatū dīpūdēi
et fato et ī esto q̄ h^o ī gone de vīrtutibz stel
larū et effectū ¶ Ad a^d dd' q̄ astra nō opāt^r
n̄ ut signa et remote dispōnēcia et nulla
nūtatōe ī potēcia sūt dīni ē ¶ Ad id q̄ cōt
ob^r dd' q̄ dīm dam. vūi ē quia astra nō sūt
cāe p̄ signa ppt rōem q̄ ī ducta ē ¶ Ex hīs
p̄z solūtō cū dā q̄ qui solet vtrū s. maio
rīs po^e sit aut fūt facē corpus hōis de lūto
aut creare de nīhilo si em q̄rat^r de potēcia
facētis. tūc stulta ēo ē q̄a vna et eadē et sp
eēlī pō facit. q̄rō fūcat. potēcia em facē
tis nūquā dispōnit^r p̄ dīuīsa nec mutat^r
aliqua mutatōe ¶ Si aut q̄rat^r de pō facti
s. vtrū facilī fiat ex lūto aut ex nīhilo. tūc
ūtm stultū ē ēo q̄a mk n^r et ad dīstātīa
ī fīnita ē et ī ō ī fīnite potēcie ē ex n^o
ad facē mk ad aut et ad sūt mk lūtū et
corpus hōis q̄ fīm ē ex limo dīstancia fīnita
ē et ī ō facilī ē fr̄i ex aliquo ad quā ex n^o
aliq̄ nō p̄ ad facētē p̄ qūtū ad factū et
si ob^r q̄ aug̃ d^r q̄ magis ē de impio facere
pū q̄nā creare celū et tēra dd' q̄ h' nō est
impī dīm p̄ quo ad q̄d q̄a. s. qui de impio
fit pius id ex quo fit talis trīsmutatō q̄an
tētatē quā q̄a h^r ad id ad q̄ fit trīsmutatō
q̄ nō ē qui creat celū et tēra et sic nō ē qui
de limo fit corpus hōis q̄a limo et omī cre
atē ī serta ē ēo obedientīs ut fiat de eo q̄rq̄
creator vult et sic d^r aug̃ nīhil iustius ē
q̄nā q̄ creata obediat ī omne q̄ vult creator
¶ Sic d^o p̄z q̄ omī et eucl^s ē et eēlī potēn
ē dīne facē corpus hōis pmi ex nīhilo et
ex lūto ¶ Q^r de cōplexīōe et nā fōrti corpis hōis q^o 4°
Secūdo q^r de cōplexione et nā fōrti corpis
Quīdā em nītūt^r pbare q̄ cōuēiencius
ēet humanū corpus simplex quā cōpositū obi
nētes logīce sic motori simplicī p̄ cōuēiencia
nē aptatur mobile simplex. aīa rōnalis mo
tor simplex ē nō cōpositus ex dīuīsis q̄ sūt
dīuīsa generē corpus hōis ē mobile a tali aīa
q̄ vīr q̄ cōuēiencius ēet simp^s quā omnī tū
¶ Ad h^c aīa ē ī corpe ut dicūt Socrates et pla
to ut pficiat^r vītaq̄ vīrtute. s. ī tellectūali et
morali p̄ dei donū nō p̄ doctrīnā aut assuefac
tōem. p̄ ut h' meat^r a deo. hīj em duo dicūnt
q̄ vīrtus nec ē dīsabile aut assuēfabile bonū p̄
dei donū simp^s corpus ī quo nō ē resīsten
tia pūg vīm ad altīm facēdū cōtūit^r ad elīcō
ne motōris quā cōpositū. q̄ vīr q̄ cōuēiencius
fūisset q̄ corpus hōis fūisset simplex quā
cōpositū ¶ Ad tū d^r q̄ metator sīc ī^r de aīa
q̄ dīuīsitas q̄ ē ī corpe ē a dīuīsitate potēcīa
que ē ī aīa p̄ mīxta dīuīsitas ē ī glīb̄z spē aīe

vegetabilis cum sit nutriua augmentiua et
generatiua et a in hoie sensibilis · quinq sensus
extra et quinq intus · et exteriores noti sunt quinq
intus ut dicit auicen sunt sensus quinq ymaginatiua
fantasia · estimatiua · memorialis · et iste sunt
cognitiue omis · et pter hec sit motiu p appetitu et
desiderii sensualitatis siue rationalis uiritas sit p
tes · s · intellectuale rationale · voluntate · memoriam
et p appetitu rationabile motiuu ad elongez que
operantur omis in organis qa sic dicit constabilius
in li. de differentia spir et aie et a intellectualis
potentia sui rationalis operatur in spu tuisente per
tres cellulas cerebri anteriori · s · media et postrema
abstrahendo · s · ordinando et eliciendo q ui
dicendu sit de quolibz · ai q tot potentiarum opera
tes p corpus hois geniu sui simplex uno mo
di posset no coueniebat p natura aie rationali ap
90 tari corpus simplex sui hoogeniu Poltius q
si corpus hois q mixtu e et compositu ex di
uisis elementis utru in illo commixto elementa
sint equlia p quitate et ut q sic dicit auicen
q elta p subam saluat in mixto cui signiu e
qa mixta resoluunt in ea cu q no sint mixta
in qa minu unu e cu minimo altius et in illo
quie sit ad minu minus · ut q minima igitur sint
equlia minus aeris et aq et tre et sic equlit
e ibi de quolz elto p quitate Contra hui
cen et alqazel dicit et unu e quod equlit mix
tu ex quolz elto locu hre no pt in mundo ad
que moueat ut in quo quiescat nisi cum elem
dicit in ipo ad aliu locu ire et moueat corpus homis
in ignat ad tra p locu et motu · q ut q plus sit
ex tra et min ex aliis elementis Ad hc h ut
dicit textus gen · s · fecit deus hoiem de limo
tre · h dicit aug q limu e tra humida sue tra in fu
90 sa · no q equalit ut ee ex omibz elto Poltius
q si in corpe ade elta fuint p equalitate uirtutis
et potentie et ut q sic corpus eum ade optime
complexionis fuit sicut q deus ipe fecit et optime
compositis in corpe optime complexionis uirtutes
reducte sunt ad equale no enim e complexio n
ad equale · complexio aut e equalitas humoru
equalitas aut humoru no e n ex equlitate qlitatu
elementoru mixtoru Dicit enim ar. in s. de generatione
q mixtio e mistabilium alterator unio et intelli
git de unione uirtutis et potentie q unio uocatur
equlitas in complexione · q ut cu h sit bonitas
uniuscuiusq corpis humani et sanitas qhiat
bonitate magis illud corpus huit q deus ipe
fecit et optius e Contra aug dicit sup gen
q in corpe hois qualet elementi ad paradisi
q ad paradisi apinus sicut e elementu in filius s · aqua
et tra et si elta in flora qualet virtutes eorum
qualent · q ut q ut dicit hoiis pnu no equlit
p virtute sunt elementa Poltius q q sicut sit 90
de illa equalitate post peccatu ut uide ablata
debuit eum tuissimi in natos a parentibz et vi
demus q h no fit · corpa eum ita in firma sunt
et pondosa et no sp in equlitate et sanitate
consistencia Si dicit q p iustitia dina ab
lata e illa equlitas ppter peccatu q ita ex ordine
iustitie e · q si p ausione aliqs punit p confu
sione et satisfactionem pena eide auferitur
et restituit in statu p sanu h nos videmus q
e post bap et confusione eadem in scis remanet
ad hc plena · q ut q no sit p iustitie ordinem
in flicta · h a nata ipa contracta Poltius q de 90
erectione et magnitudine stature hois qualit et ppt
q indita sit corpi hois Dicit enim galenus nazazenus
loquens de ymagine ad quem fatus e ho sic q
ratus e hois hitus et ad celu sese sustollens
sucsuq respiciens principalia h dona
ctissimu e ee appbacia regia pulcitudinem eterni
solus in fortius e ceteroq omu pna sui ar
et in dorsu pclinu in clinata · differencia horis
ostendit · s · ut constat illa ee hinu subiecta po
tentie hui aut sic eminentis existere dignatis
Ad hc Cassiodorus dicit sic in li. de anima pcipu
anal ho in effigie pulchrime speculacoms
erectu ad res sublimes intuendas et vestigiu
gtie imitande appet in hac erectione Ad hui
Basilius in examion · pectinides omis treme sunt
ob hoc in clinatur ad tra p alia e plantaco
ceteris ho qui q ceteris hitu frige cors · cum dignitate
distat a pecoribz illoru facies dorsu fixa e in
tra p spectat et q eius libidini iocundu e · h
spectat · tum ho caput ad celu sp erigit · oculi
tui supna respiciunt · h si tu te cors voluptati
te fedauis obediendo luxu vetris et in flori
bus eius ptibz coopatus es iumentis in sipi
et fatus es illis Ad hc ambo in examion · sic
dicit e de cor hois q p stacuis ceteris decoris
gra ee qs aliimat na si una atq eandem
oim corpm tremoru videamus ee subam forti
tudo quoq et pceritas maior sit in quibzda
bestiis · forma tu humani corpis venustiore
statu eratis et mediocris ut neq enormis
pceritas sit neq vilis et abiecta pusillitas
mt celestia potius ut ibi sp hreat animu
Ad hc aug in li. lxxxiii qstionu qstione xx
vii · corpus hois solu mt aliu corpa uno
vidi pt ee factu Polinc dicit ad primu q stul
tu e et in male aie rationali attribue corpus sim
plex ut hoogeniu qa in illo sic pbatu est

obiacendo nō posset exercere opacōes potēcia
rū sicut ēm pbauit ar. i ij. de aia sic ptes
me se hnt ad pticularia organa ita tota
aia ad totū corpus. vnde si oculus cēt aia tal vis
cet aia oīus. et ideo corpus simplex nullomodo
cōpetebat aie i quo exercet opacōes ¶ ad
argumētū q vr hic pbare dd' q ē ab ad
mētis tractu et ē i ipa figura i qua medū
ē aīi extremū et ppter hoc i cadit i eo fallacia
cōsequētis dd hoc q fundat sup plin. hoc et ē
falsa aia rōnalis ē motor simplex quia
i hitudine qua se hit ad corpus valde ē cō
posita ¶ ad a dd q simplex corpus nec
mabile ē nec mobile ab aia et ideo nec ad
bonū nec ad malū cōtrahibile ab aia i illo
ēm nō monet spūs q ē vector vtutis et ideo
flm ē cū dr q hoc facilius cōtrahit ad bonū
¶ ad id q vltimo q dd q elementa p eqlem
qualitate nō fiunt i corpe ade nec sunt i cor
pe hois et hmo rō ē p nam qa cōsistēs
corpm i fiorū et suba ē ex terra et illa nate
ē hndere. qtinuitas vo ex aqua ē cōtinu
ante terrestre subam i omnibus ptibus et ideo
q illa hmdate oz ne ondiq diffundi pos
sit cōtinuado. spuale aut hmidū q i talibus
corbus ē sicut et ipe spūs nō ē n ad vehendū
vtute de vna pte ad aliam p vtute vita
lem nalem et animalem. et ideo id i qūtate nō
debuit ēe tūc. ēet ēm ad i pedimētū opacō
nis et euanescet ideo vtus. Sile igneū nō
ē i cor n ad digestione q licet i choet i e
pute tūc sub medio thalamo cordis ut dr
dr. pficit. et ideo si hmdaret sic alia elta
p qūtate mederet et dissoluet et mēbra
et vtutes ppter sua vstuā qlitate. ppter q
nō potuit elementa supiora ita hmdare
i cor sicut i fiora. et q dr dnceū q elta sunt
i mixto vnū ē. alia enim mixtū nō resoluet
i elta. qtū enim resoluitur i ea q eēnlia i ipo
sunt. p qn dr q mimū vnū ē cū mimo alicui
nō intelligit de mimo p qūtate p i tellig
de mimo p porcōne ad actū medij ad q
adducit mixtū ab excellētiis ōriorū q sunt
i simplicibus talis enim nus porcōnū ē q
ligauit deus oia mixta ne dissoluantur
p cōtineat i vno actu mixti et hoc ē q dr
boe i v. de cōs. phie tu mlis elementa li
gas ut frigora flammis. arida cōmiscant
hūdis ne purior ignis euolet aut mersas
deducat pōda terras ¶ ad id q cōtra ob
p dnciata qedd ē et hoc ē ideo q dr de limo

tere cū cū sit ex omnibus elbis limus et terra
i fusa hmdo rubra calido igneo forbi
lis i dulcis fōrs spūali aereo hmdo et
ideo terra magis dr de limo qua de terra ut
ex terra hēat cōsistētia ex hmido aqueo cō
tinuitate ex hmido aereo spongiositate
ut possit vndiq penetrei i spū et vtute
ex calido igneo pnetitate et digestionem
¶ ad id q vltimo dr vtus i cor ade cōplex
ionātia fiunt equalia p vtute et potēcia
dd q eqlitas ē dupla. s. porcōnis ad medū
remoti ab excellētiis ōriorū hoc mō s. q
vnūqdq tāte vtutis fuit i eo quēta optē
sufficit ad cōstituēda bona hitudinē com
plexionis et talis fuit i cor ada. eqlitas
talis ēm equalitas tā ē sanitatis et optē
hitudis et corpus ade ut dicūt sta i statu
p. s. i noceie nec fuit i firmabile nec dissol
lubile. et ē equalitas cōplexionātū vtu
tū intra se. ut. s. tūc sit de frigido q dr de cali
do et tūc de hmido q dr de sicco. et hoc nō fuit
i cor ade qa hab ē tā pugne et dissolutionis
et nō bone hitudis cū ēm sint ms qlitates
et due tūc sint pia vite ut dr dr. i li. de cāis
longioris vite. s. calidū et hmidū. calidū nō
facile i frigidabile et hmidū nō facile sicca
bile et due sunt qlitates mortificative fri
gidū. s. et siccū frigū ut ages siccū ut pati
ens q 4 deseruiūt nō ad vita p ad figura
vini. frigidū. s. i cōpmedo ptes ne recedat
ab tuice siccū i tenedo figura q nēte ē ee
diuisa i omni cor organico qa alie aia opa
cōes ptū suarū nō posset pficere n eēnt i di
ersis figis organa et ideo nēte fuit q i cor
ade et m qlibet corpe alio ppter p cōplexi
onē et sanitate fuit maior virtus hmidi
qua sicci. ppter hoc tūc ad medū cōplexiona
le eqlia sunt p vtute et eqlie remota ab
excellētiis primarū qlitatū simplicium ¶
ad id q cōtra ob dd q dcūm aug i telligit
q i fiora elementa hmidat i cor hois mlie
ppter tam q dcū fuit supius qa. s. ex terra
ē suba cōis et ex aqua cōtinuitas p ex
hoc nō seq q hmidet p excellētia vtutis
agētis ut patientis qa nerius porcōnū mix
ti et cōplexionati ita ligūt q ad excelle
tias erupe nō pūt istis ēm nerius ligauit
deus elementa mūdi ut vnūqdq alti cōme
mat et maxime i mixto et cōplexionato
sicut patet i cōsibus Boetij paulo ante i dnctis

¶ Ad ad vltimu dicit q si ada remansisset in statu
innocencie ut dictum est et anima et genera esset
illo equaliter sicut existitisset in posterum. si quia
peccauit et iustitie ordinem corrupit quo deo
subdi debuit et mandatis eius. ideo ordinem iu
stitie corruptus est talis ordo in ipso et ita peccauit
non ut singulatim homo sed ut primus miles omnis homo
in tota massa corrupta est in ipso et ita ex massa
fit diffusio seminis. ideo nate fuit per ordinem iustitie
dine q corrupto diffundit in posterum et quia
per redemptionem et baptismum auferatur culpa tu pena se
cundum culpam manet et in corpore et in anima ut dicit augustinus
ad exercitum bruteis et primo contra miti q accipit
homo expugnata ita non debet corona nisi pugnati
et vincenti ¶ Ad id q vltimus quaestionem de rectitudine
statuere dicit q erectio et rectitudo indicat q sit di
cuit et erecta omnibus qui dicit os homis sublime de
dit celum q videre iussit et erectos ad sydera tollere
vultus. Cum sit dubio regina plantarum et dignitate significat
in homine ut dicit G. et ipsa rectitudo rectitudinem
iustitie demonstrat ut dicit G. et erectio faciei significat
erectos debere esse ipsos et meditatione et contem
planda et desiderandam celestia et hinc etiam in nati
bus est ita calor a loco digestionis et a spiritalibus
elevatis spiritus quo rectius elevatur eo magis secre
nat q fortius elevatur in spiritu splendidiores elevent
ad caput et fiat in eis opacioes virtutum apparebit
suma ¶ Et contra de animalibus prius in terra spiritus
deperditur et obscuratur et in spissantur in quibus non
potest fieri opacioes rationales. et si obiciatur q plantae q
in digne sunt et non mobiles habent rectitudinem sta
turae. dicit q alia de ita habet habet planta et alia de
ita habet habet homo plantae habent habet per naturam ne ita sic
dixit pythagoras omnis plantarum terra est mater sol
pater et ideo sole evacuate plantas. omnis plantae
porrigunt ad solem stipites ramos. folia flores
et fructus ita habent q est in eis non terminat ad
completam digestionem nisi per calorem solis in homine
aut est ut conspectus brutes q incipiunt a sibi
deputate ad aliquis obscuris superiora deo
re in formet et sic oriatur homo q ad superiora
sedet natus est et non obscuret in infimis

Qr de vnione anime cum corpore quo m

Et ideo quaeritur de vnione anime cum corpore Et circa hoc
quinque quaeruntur ¶ Primo an anima rationalis omni
bilis sit corpori ¶ Ro et si est omnibilis verum per
medium aliquid sine medio et verum omnio medio aliquid
pluribus ¶ Ratio verum quia sola anima intellectualis
sit in omnibus corporibus ut mente. ita q singulae
in singulis corporibus ¶ Circo quod sit in corpore anima vel
s. tota in toto et in qualibus parte tota ut nos ¶ Circo
an sit separabilis a corpore ut nos Verum anima ro
Primo quaeritur an anima rationalis omnibilis sit cor
lis. omnibilis sit corpori sic enim dicit G. in
en. in li. de ho. ca. m. Difficultas huius quaestionis
compulit platonem dicere q homo non est compositus
ex corpore et anima ¶ Ad hoc quod q non quantum ad
vnum constituendum quidam obiciunt sic a maiori
ita magis vt q illa quae minus distant ut
quia een. et elementa commixtibilia sunt ad
vnum constituendum quam ea quae plus distant
sicut sunt corpeum et incorpeum et non vniuntur
ad vnum constituendum celum et elementum. quae nec cor
peum et incorpeum anima. s. et corpus ¶ Ad hoc
compatiens platonis fuit q quinque vniuntur in vnum q
neutrum vniuntur est distant a fortis quibus vniuntur
q vnum et in seipso et probabat hoc ita si non distan
tet a formis illis per vnionem non vniretur sed
remanent distincta et q aliquid remaneat di
stincta et coniungat in vnum illa duo non potest esse
fit. si quae anima vniat corpori ipsa vnione anima recipit
distare a ipsa nisi hoc est ita quia sic sit consi
dent corpus et anima et neutrum remanet quod est
quae vt q anima non potest vniri corpori ad vnum consti
tuendum ¶ Ad hoc obiciat plato q si illum nate
ordinem duo in seipsis ipsa propriis suis natalibus
quantum sunt ad vnum constituendum magis si
due sunt hypostases hoc etiam probabat per inductio
ne in omnibus et si forma et materia constituunt vnum
non sunt hypostases ipsae. sit si vniuersale in particu
lari est vnum ipsae esse. vniuersale enim est hypostasis.
si anima rationalis hypostasis est ipsa et hoc aliquid
corpus organicum hypostasis ipsa et hoc ad
quae ipsa natura non sunt quantum ad vnum consti
tuendum ¶ Ad hoc ad idem obiciat q anima et corpus
adiuncta se habent sicut motor et mobile. ex motore
aut et mobili ipsa nam non fit vnum ipsa motor
manet distinctus in se et mobile distinctum in se
ut patet in nauta et nauti et celo et motore celi
q ipsa phos est intelligentia in celligens aut et hoc
stoycos et ipsa paypatheticos illi omnibus est
licet in confuse procedat per oia illi sibi obstare
nec corpeo nec in corpeo cum quae anima rationalis vnum
sit intellectualium illi omnibus est ad constituendum
tum ¶ Sed contra hoc est q dicit in li. de spiritu et
anima sicut sunt corpus et anima queda filia ipsa
superiora corporis et ipsa in firmum anima quibus sunt mali
confusione personali tu vnione facile coniungi
potest eo q filia filiabus coniungitur et determinat
partem infra q sunt illa filia. dicens anima q exire
spiritus est et raro q be corpus est sunt exuitur

conueniunt et facile vniuntur i fantasticto aie
q corpus no e p se sile corpi et spualitate carnis
q bespus e qa sine aia si no pt. q vt q
p ista extrema vtriusq aia sit vmbilicus corpi
¶ Ad hr instra ibide conuenientissima media sunt
carnis et aie spualitas carnis q magis eigs
e et fantasticti spis q igneus vigor dr et
celestis origo quo fit vita societas carnis
et aie sui spis vite et lim tre. sic et dr septa
spiraui i faciei eius spiraculum vite ¶ Ad
hr arguit quida p eoem q cum diffinitur ad
unite ad vnu q sit ueni vmbilicus sunt. aia to
nalis et corpus organicum diffinitur ad unite
ut p fio et p fim q ad vnu constituendu vmbi
licus sunt ¶ Ad hr dicit q quicq quicat sibi unite i pa
nibz et opacitibz i vno quieta sunt ut p bat
dr i p polita aia tonalis et corpus i pani
bus et opacitibus quicat sibi. q i vno constitu
to vnita sunt sui conuieta ¶ Ad hr ob. mouet dr
q tones sp e i corpeis q pse totines e co
tenti aut q tinetia indiget ne dissoluat. sep
corpis e. q tines aut et contentu sp quieta st
et vnita et vnu constituunt. aia tonalis e co
tines corpus q tetu cui p bato e q dr aie i
fine pmi de aia q aia q tinet corpis et addit
signu dicens egrediente eu aia exspirat corpis
et marcescit et dissoluit. q aia tonalis vmbilicus corpi e ad vnu constituendu ¶ Solutio Ad
q absq omi dubio aia tonalis et quicq alia
aia et ex ordine creationis et ex ordine ne vmbilicus e corpi ad vnu aiati constituendu et
opacites vite q sibi ceiles sunt et nales p ter
i tellectuales solas no pt excee n corpus et p
i corpe i tellectuales aut excet qa p illas se
parata e ut i aii hitis e detruncatu i qone
de diffinitibz aie ¶ Ad pmu q Ad q plato
errauit i hoc q putabat q illa duo iuncta
uniret i vnu n p modu mixti ut confusi vbi
utriusq vmbilicus altat reliqui et hc no e vn
n i corpibz qlitates actuas et passuas ha
bentibz i hys aut q quiquit sibi ad quicadu
i vno passione. s. ut ope no e talis vno sed
utriusq distinctu manet refert tu ad opus
no suo ut pane et i hoc vnu e sit principans
et alem sit subiectu et hoc no uigitur sibi
i telletus et appetit aia et corpus ¶ Ad a
Ad q vno no plus distat corpeu et i corpeu
qua corpeu et corpeu gie. s. alio no. nisi
distat ordine. s. quicadis i opibus vite et
passionibz et sit aia et corpus nihil distat
p i mediata sporte se hnt ad unite n q aia
i talibz e sit principans et corpus sit subiectu

¶ Ad a Ad q plato errabat sicut paulo ante
dcm e quia ponebat vnione ad modu mixtionis ut confusionis et hc no e vn e eni qda
vno ad modu quicatis plu i vno et sic vnita remanet distincta p fors et appetates sua
as sicut paulo ante dcm e. nullo em distinguit
nec distat appetatibz suis n q aia i opibz
vite et passionibz e sit principans corpus
aut sit subiectu et ad eiedem aie motu
¶ Ad a Ad q nec aia nec corpus e ypo
stasis p fta p no constituit ex cor et aia.
corpus em e ut dr phs i 4. de aia ut ma
et hoc no e ypostasis p i p fim p fibile
aia ut ibide dr e sic fit q eaa no e ypo
stasis p fio p fibilis ¶ Ad vltimu Ad q
ex motore et mobili v motor no e p fio
mobilis p ee ne ut nauta et nauis se hnt
et motor celi se hnt mu qua fit vnu ex mo
tore aut et mobili q motor p fio mobilis
e p ee nale sp fit vnu constitutu exutq.
¶ Que i qstu adducit p cedit ¶ Q a aia or
vmbilicus e ex vt p medium ut sui medio rc.
Secundo q posito q aia sit corpi vmbilicus
sic e vtu p medu ut sme medio. et vt
vno medio ut plurib vniat et vt q sme
medio qa si hret medu quo coniugret et v
niret cu aia sit i corpea et simplex ut dr
aug. oportet q medu eet p tim corpeu et p
tim i corpeu et p tim simpx et p tim composi
tu et hc ee no pt. q no e medu i vnione aie
et corpis ¶ Ad hr i oibz extremis q vniunt per
medu extremu quictius e medio qua ex
tremo. si q mt corpus et aiam e medu aia
tonalis conuitior e illi medio qua sit corpi
p ex quictide aie ad corpus corpus efficit
aiati et compositu aial. q multo magis ex
tonitide aie ad medu medu efficit aia
tu. et exuiuoq. s. aia et medio compositu ef
ficit aial. q i quictide aie ad corpus aial
medu e q deficiu e ¶ Ad hr mt forma et
ma nll e medu p omis phos aia aut est
forma et corpus matia ut dr phs i 4. de aia
q i vnione aie et corpis nll cadit medu
¶ Ad hr sic se ht aia vegetabilis ad corpus
q vegetat ita se ht aia sibilis ad corpus
q sificat et aia tonalis ad corpus q vni
ficat vita tonali. p i vnione aie vegetabilis
ad corpus q vegetat nll e medu q nll
e medu mt aiam sibile et corpus q sibi
ficat. et tonale. et corpus q vnificat ¶ Co
tra i tlyni. dr q extrema sibilis mundi ignis
s. et terra dixit em celu igneu ee pr sinos ee
no quiquit i duob medis sic i mis duo solidi

mundi qui corpales dicuntur non continguntur in duobus
medijs. si enim dicatur bis duo bis. profecto solidum quod est
octo et est primus solidus et si dicatur ter ka ter. p
ficio solidum. sed quod est xxxvij et mutatis duos numeros
duo cadunt media. s. xxx et xxxvij quorum unum scilicet
xxx se habet ad primum solidum. s. octo. i. sex quilibet
porcione et in eadem porcione se habet xxxvij ad xxxvij
continet enim totum et alterum eius parte quia ignis dicunt
ut dicit plato ad totum minorem ut dicit i. primo de
me composuit mundum ut dicit plato i. dixit ut
duo extrema sensilis mundi ignis et terra duo
bus medijs aere. s. et aqua convenerunt ad mundum
constituendum. cum quod plus distent corpeum et incorpe
um quia ignis et terra vere quod i. corpeum quod est anima
et corpeum quod est corpus sine medio non potest unire
Si forte ab dicat quod anima per se et per eam sua non
unitur corpori per manet separata et suis potencijs
solis unitur cor. Hoc nullo modo esset per nec per fidem nec
per philiam per fidem quia expresse dicit textus genesis. in
spiravit in faciem eius spiraculum vite. et sicut est
homo in animam viventem et homo non esset vivens nisi anima per
actum sibale qui est vita conjungeretur corpori. per philiam
autem quia anima per dissimilitudinem subalem dissimilatur ut
visibilis cor. et ab aere et auricum et ab oculis
phis dissimilatur enim quia demonstratum est posicione differes
sola et dicit quod et patet quod hoc est i. iij. de anima. quia anima est
primum et ita vitae primum homo est corporis organici physici
potentia vitae habentis. quod anima per se et subalem v
isibilis est corpori nec unitur per potentiam nisi per naturam prius
uniatur per eam sicut perfectius perfectibili Ad hoc ista
rusione data non est soluta quod dicit enim de aere i. iij. de
anima quia quod est in toto homo est in tota anima ad totum corpus
est in parte homo est in potentia ad partem corporis quae organum pti
culare. vnde si oculus esset anima. visus esset anima et
vnde de potencijs tedit eadem quod vtrum in medio ut
sine medio uniatur organis et remanet eadem
difficultas quoniam Si forte dicat ab sic multi
dicunt quod anima dupliciter unitur cor. ut perfectio. s. et ut mo
tor. et ut perfectio unitur sine medio. ut motor autem
unitur per medium. homo dicere erit quia philiam nihil
quia i. primo. vij. phi. de demonstrat ar. quod mutat motore
nihil et id quod movet ab primo nullum potest esse medium
et si ob. de lapide iacto qui separatur a iacente.
et tamen movet ipse dicit quod homo non potest esse si vbi primus moves
tamen eo quod movet ad apprehendit i. quod remanet vis
primi moventis sicut in lapide iacto i. pellit aer ap
iacere Si potest homo credat quod sine medio unitur
totum oz disponi corpus ad hoc ut aiet. quod ad
minus dispones medie sunt mutatione anie et
corpis Ad hoc sicut dicit commentator sup. vij. p. phie
oportet quod porcionetur vtus mouentis vtuti mobili
quia alia non movebit. sed quia quod est per quod porcionatur
vtus mouentis vtuti mobilis i. medium est. tamen quia
anima sit motor corpis ut habitum est oz quod virtus anie

ad movendum porcionetur vtuti cors ad hoc quod mo
neat et sic due porciones erunt medie anie. s. ut
moveat et cors ut moveat et sic quod duobus
medijs anima et corpus vnitur Ad hoc augmen
i. auctio primducta i. precedenti articulo. dixit
duo esse media vniencia carne et spm. s. spiri
alitate carnis quia magnie ignis est et fantas
ticum spm qui igneus vigor est quibus media
cibus fit mira societas carnis et anie spis
vite et limi bre Dicimus quod si sufficiunt vnum 90
medium ut duo ut exigunt plura. ania ei igna
lis est subta i. corpea quinta simplex
a core separabilis et per duo media respicit
corpus. s. vegetabile potentia et sibilem
filie corpus vltima composicione est compositi
est enim mixtum complexionatum ex organis di
visis i. figura compositum et composicione et com
plexione se habet ad animam. quod duo sunt media
exparte corpus et duo exparte anie quia sunt quatuor
Solutio dicit quod duplex est medium. s. i. sic altum
et vnum extrema sicut est medium i. mixto et in
complexionato et tale medium non est vnum cor
et anima quamvis corpus a suis qualitatibus
sit alterabile. anima tamen a suis passionibus essen
nullo modo alteratur et tale medium dicebat esse
plato i. omnibus quia vniunt adiunctum ut dicit G. mo
en. li. de homo ca. mo. Est etiam medium congrue
ie facere congrue sibi extrema adiunctum et ta
le medium ncte est esse duplex vnum quod facit con
grue vnum extremum et alterum quod faciat con
grue alterum. et tale medium satis bene ponit
i. li. de spm et anima. s. quod summum carnis et ymum
anie conveniunt et summum carnis dicit esse spiriali
talitate non illa quia est ps anie sibilis. sed illa
quia est sibilitas quia anima influit corpori orga
nico ut sit instrumentum receptabilis sit sibi
lium spe. s. sen mediante pnte tm mediante et hoc dicit esse igne
quia id quod lavat organa ad sibilum recepcio
talor nalis est quod habet passionem ignis sicut dicit
quod medium exparte anie est fantasticum spm qui
congruit spiritualitati non debet intelligi de spm
qui sit spiralis subta et anima ut ps eius sed
de spm qui differt foris sibiles ab organis
sensuum ad animam quod probat auricen esse cor
pen eo quod i. omnibus organis potest anie sibi
lis interioribus et exterioribus nihil recipitur n
subsigna cordis nec i. sopno nec i. vigilia ut
eum recipiunt potentie anie sibilis non ut sibile
ut cum sibili sibile. sicut sonus exteriores cum
sibili sicut estimacia quia accipit nocium et fo
nentes. sed non in cum sibili ut omnis videns lupum
estimat i. timetur et nocium et fugit. videns
anie arietem lupum estimat amicum et accedit

ad ipm. hi a spb ⁊ li. de spu et aia dr vigor igneus quia vigore igneo qui calor nalis est qui petalis hi igns ut dicit at. eo q cogregat hogenia et segregat etherogenia q ppu igns e lapat et penetrat organa et media spum et deferet ea et abeis ⁊ aiam foris sibiles hi ig mo accipiendo medu faces sibi cogrue extrema aia p medu vnit corpi et alit no

¶ Ad pmu g. dd. q hi cop cedit de medio q pti apacem extremorp e medu sic ia patuit si tale medu no e mt corpus et aiam si medu cogruere ut dan e q facit cogrue corpi aie et aiam corpi ¶ Ad a. dd q medu p cogruea quicti e aie qua corpi si ad vnione cogruea e corpi aie qua medu vn ⁊ arg. to illo falla equocatio e qua dusa coe dicit quictu medu extremo et extmu extremo extremu em extremo quictu e ut pfto pfti bili. medu aut extremo conugit ut ⁊ strume tu motori q quicto no facit aial nec aiatu si facit ⁊ strumetu ⁊ vtute motoris movens et ad aptas su disponens ad hi q corpus et aiabile e aie e aie queiat ad vite opato nes et panes ⁊ quibz ut sup dan e aia e ut pcipas et corpus ut subiectu ⁊ omn em co municate pcipas et subiectu quitat ⁊ vno q vtusq e subdusa igne ut dr ar. ⁊ p. polit

¶ Ad a. dd q hoc predit nec mt corpi et aia e medu si q aia e ut forma et corpus ut mt si sic dan e si q vnit ⁊ quicate opu vite et pani ⁊ qua aia e ut pcipas et corpus ut subiectu aia vit medio spus et calore vnifico quibz aptat corpi ad quicatoes aie ⁊ opibus et panibz vite ut dan e ¶ Ad a. dd q hi e falsa q aia vegetabilis et corpus q vegetat si q resumt quicatem opu vite et pani no vtat medio vtut em medio spu s. et calore quibz quicat ⁊ opibz vite q sunt mtre angelo quare frondes et flores et fructus et sic ecia medu aia sibilis cu suo cor. et nalis cu suo ¶ Ad id q ⁊ grui ob. dd q sa ius nabile dan e platonis et io no ⁊ vnione aie ad corpus sic pfto vnit pfti bili si ⁊ vnione put corpi et aia tefiat ad vna quicatem opum vite et panu nabile e ee duo media ut dan e. s. spuali carnis et spm vnificu quo aia ⁊ fluit sensu et motu cor. q si pcipalia membra cos epar s. cor. et cebru distribuit ⁊ spm nale vitale et aialem. aialis em orit a cerebro vitalis a corde nalis ab epate ¶ Ad a. dd q illa solutio nlla e et nabilit ⁊ probata ¶ Ad a. dd q motor duplex e. s. separat sic nauta navis et quictu sic aia corpis et intelligentia celi et aia e motor conexa hnis cu vtq no motoris e em separata p subam pcipue nalis et quicta put e pfto cors et ideo ut e separata quitta corpi p quicatem opu vite vit medio cogruere ut dan e si ut conuita ut pfto pfti bili nllo vit medio sed ut dr qq mixtu vox pscipam penetrat corpi sine cofusione sui cu cor. et corpi nusq penetrat ipam quia ipa e continens et corpus contentu ¶ Ad ea q ora obiciunt et pbat medu ee mt aiam et corpus dd q illa pcedunt nabilit sed no pbat ee media si cogruere ut dan e ¶ Ad id q vlti q dd. q mj. et duo put dici media dusis rombus ut obiectu e. q cuq em aptat vnu ad altu p cogruea quicatoib ⁊ opibus vite et panibz illa put dici media et illa vno mo sunt duo spualitas expte corpis et fantastici spb expte aie ut dan e ⁊ li. de spu et aia alio mo mj. duo. s. expte aie nalis vegeta. s. et sibile quibz conugitur corpi q cu sunt ⁊ ipa suba aie nalis ut po. sic tirganu ⁊ tetragano sic ⁊ philitis det mutatu e et duo ex pte cors sic spualis calor et spb q vehiculu virtutis e et movet ⁊ corpe ut dr ⁊ li. de differ spt et aie sic luaria ⁊ mundo. q a sic luna stellarp vox penetrat ⁊ mundu ut vtutes celestes oibz ptibz mundi ⁊ vehat ita spb vitalis et calor vox penetrat p corpus ut omnibz ptibz eius ⁊ vehat vtutes ad opa vite et passiones Vtrum sola vna aia intellectualis sit ⁊ oibz

Circa q vtrum vna sola aia intellectualis sit ⁊ omnibz corpibz ut multe ita q single ⁊ singulis corpibz. Dixerunt em quida arabes sic dicois et quida alii q vni mo intellectus e omnibus aialibz et ⁊ oibz hoibus et hi error ⁊ tm ⁊ valuit q plures habent defensores et habent tres ptes ¶ Scdz q vni mo ⁊ tellis sit ⁊ omnibz aialibz hnamis ¶ Vna mo intellectualis aia ⁊ oibz corpibz hnamis ¶ Et quod post mortem ⁊ resolutione corpis et aie manet resolutu vnu et ide e mo qui error pitulosi e nimis et contra hunc errorem ia quide desputa tam cu eem ⁊ curia et qua defensores hi hesis dicunt q si philosophi e licet catholica fides a. ponat si theo. pt hoc onde oz. q hic hic error multa se si philosophi et q hic si philosophi destruat et qualit corpi rombz ridet ¶ Pa. q to quia p se ⁊ duce put e het. vni effectus e tae ⁊ differentis si eem q nus forte differat si modu suscipientis et no si natura eius q si fieri e aut vna ia p. a. cenlis. for aut ee fem pdi q am ee ad ee predit. et e q dda q

i aia et i no diffens cu p ee suscipencu dr
aut ar. q omb cae ad pma cam resolucuc
et dr auicen. et auicebron i li fontis vite q pa
for e mtelligen q sic dr auicen dat omb forp
ex serpa oib q forma data lume e q da i telli
gencie vr q q i telligen p ee no diuisa corp i q
bus e no distinct nec diuidit. q vr q vna mo
e i oib i quib e q aut p ee no diuidat pbant
qa separata manet i omib i quib e a motu et
a pa eo q mtellcus illi corpis e act ut dicit
ar i mp de aia manet ig intellectualis aia i oi
bus i quib e i tellcus i simplia lume cae p e
indistinct et sic vni mdo i tellcus e i omibus
i tellectualem natuci hntib ¶ Ecda ro corp est
q sic dr ar i v pe phie q ome q distinct et
diuidit aut distinguit p forma aut p gntitate
su p ma si q mtellcus vni aie distinct abtel
lect altius. aut distinguit p forma aut distin
guit p matia no p forma. qa quorp e conuen
encia i for. i forma illa no differunt. q stat at
q omb i tellcs conueniunt i for i tellectualitatis
nec p ma distinguit qa aut distinguit per
matiam i qua e. aut p ma ex qua e. no ex q
e. qa no e ex aliq ma nec spuali nec corpli qua
pbatur e i ma. de aia q dr anaxagoras q i tellcs
solus e simp et immixt nilli nr hns quic. et cosua
e q nichil e receptabile omi et poterit omia
si id q illi nichil hit quic sit receptibile soni
no e nisi ab sonu et receptibile sapor i sapi
di. sed mtellcus possibilis omi e receptibilis
p eem q nichil hit quic cu aliquo distinctus
q manet ab omibus et indistinct i seipso q ar
i distinctu e i seipso i oib ide e i quib e. q i
tellcus vni et ide e m oibus i quib e. vni q
e i p omibus hoibus ¶ Si forte dicat ab p ma
i qua e no ex qua e h e no pt dr cu plato
i thym. q mtellcus ee no pt n i aia. aia autem
no e i aliq si sic i organo. i tellcus q eet i or
gano et hoc stare no pt quia si eet i organo
no recipet ad n q eet de na illi organi sic
nec visus ad recipit n q e de na act spiritu
co q visus fundit e i organo q e de natura
p spiritu et hoc fiu e qa mtellcus spiritu
possibilis e po oia ut dr pts sic tabula
rasa po e oib pictura. q vr cu no distingua
t p matia ex qua aut i qua q ide sic apud
omb i distinct et i diuis p mim ¶ Tertiaq
e qua i dicit ad h q i tellcus no distingua
nec p ma ex qua nec p matia mq dicit cu
q vni e q qtq e i po ma si ad aliq i quo e sic
i actu p sto no venit ad illud n mediate actu
i p sto qu e mot sic patet p inductoem i oibus
i celo cu q e i po ad vbi p matia qntitatis
e mot localis qui renouat p vbi i qnabilib
et corruptibilib ma q e po ad forma q non
accipit n motu alteracois et generacois i tellcs
aut penit i mobilis e p subam. q p nichil i q
possit ee aut ex quo possit ee pt distinguii aut m
mari et q p n distingui pt aut mari ide man
i omib. i tellcus q ide no cades i mim manet
i oib ¶ Ad to i dicit q qtq ex se nec diffi
nit nec determinat aliq p qd distinguat et m
mim ponat manet ide bq et semp i tellcus
ex se nichil determinat aut diffinit p qd i mim
ponat. q ide remanet bq i oib i quib est
¶ Ad to i dicit q sic lex et p spiritu fit spes
colorp ut dr phus et lux e i distincta spes in
omib colorib et p spiritu i distinct totus
omi colorp ita mtellcus ut i ms de aia pbatur
e spes omi i telligibiliu et totus i telligibiliu
speep i quo sic i po totp saluat i telligibiles
spes et in quo gliant p resolutis omibus q
facit calore. hic ee colore et hic et nic.
no remanet n vna et i distincta spes colorp
que e lux. q sic dr Jacob alkindi omi colorue
spes et ypostasis. q a filii cu mtellcus fit spes
et locus speep i telligibiliu resolutis oib
q facit spem i telligibile ee hi aut h vnus
solus simplex i tellcs e i omib i telligibus
q p applicatoem lucis sui ad hic et illic spes
i telligibiles facit i h et i illis illo vni cume
p subam et ide i oib no ~~ne~~ mtatis ¶ Sep
via e cui ecia insti i mtuit defensores hui
erroris dicit eu q id q p se ca simplicitatis
e et separatois a ma magie e simplex et sepa
cu i seipso simplicitatis aut et separatois
i rebz no e ca n i tellcus. ig p se magie e sim
plex et separatus Inde pcedit vltius sic q
magie e simplex et separatu no distinguit
p hoc q e i multis p manet vnu et ide i suba
q mtellcus qui e i multis manet i distinct
et vni et ide i multis et post morte ex oib
resolui tonalib aialib e vnu et ide hac
via inuenit qda nore abubaker q alio nore
alinassor dr et erat mauri et pt h dr le dy
isse i pi p phe q et si aia hois separat a cor
pu no tota p i tellcs ¶ Septia via eusde e
ad eusde erroris defensione et e h q speep ac
cepta sui ma e vna na i diuisa et no diuid
p ee n p matia et hoc accidit ei i gntu e in
ma et no p se hoc aut nullo magis conuenit
ei q e spes speep. e aut i tellcs spes speru ut
dr ar i mo de aia. ig no diuidit n pticipa
toe ma p pticipare matia qtra nam i tellcus
e et cotra diffinitoem. q i tellcus penit e
i ma lis manet ig i diuisus i omib et q p
morte ex omib i celing est vnu et idem

¶ Octaua via ē qua pcedit ad fini erroris
defensionē ponit quāda ꝓposicōem q̄ hētur
ih° de cais ī vi° ethic. p. s. q̄ omne q̄ ē ī aliquo
ē ī eo ꝗ ptē eius ī quo ē et nō ꝗ ptēm
eius q̄ ī ē et dant exp̄m q̄ colores existētes
ī corpe tinnato sunt ī eo ꝗ ptē corpis tinnati.
h̄ ē mīlr et existēs ī ꝓspicuo q̄ ē medium
posus sunt ī eo ꝗ ē spiuale q̄ ē ptes ꝓspicui.
ꝓspicuū ē corpus spiuale ē. vnde ꝗ h° ē ī hmt
m̄z nec ḡem et existēs ī oculo videte fit ī
eo ptē oculi hor ē ꝗ ē simplex et forle sic
dr arist ī ij. de aia q̄ sensus ē receptiuus sibi
speciē sine m̄a m̄a tū ꝓsente et obiecto agēte
sicut sigillū recipit figurā et agit figurā in
cera nihil quicūdo sibi de m̄a metalli ꝗ sim
plicē formā dando sibi ¶ Exista ꝓposicōe pcedit
sic si ī tellectus recipit speciē vniuersale sū m̄a
recipit ipsum ꝗ ptē intellectus. vniuersale ē
vbq̄ et semp ut dr arist ī posteriori addit ē q̄
de sit vniuersale exigit q̄ sit ī ibus et vbq̄
et sp ꝗ idem vna et sic ē m ī tellectū. et ꝗ pta
ē intellectus dr enim arist q̄ vniuersale ē du
ī telligit. ꝓticulare dū sentit. si q̄ ī ē ꝗm
ptē ī tellectus ptes ī tellectus ē q̄d sit vbq̄
et sp ꝗ subam et idem. et q̄ vbq̄ ē et sp ꝗ
subam et idem ī diuisu ē ī omibus et
omī et idē. q̄ ī tellectus ī quo ē vniuersale in
omibz et vbq̄ et sp ē ī diuisus et vnī et
idē ꝗ subam et idem ¶ Nona via ē quase
defendē mitit quā dicit q̄ ab omī phō
sicī et supponit q̄ intellectus q̄ de ē hōis
ī tellectus ē ille qui vocat adeptus de q̄ dr
ī. mxen q̄ arist et democrit dixit q̄ nemo
tale hīt ī tellectū n̄ phīs adeptus aut intellectus
ut dr alfarabius ē quē adipiscit ī tellectus
nr possibilis ex luce ī telligētie irradian
tis sē oia ī telligibilia et agētis ī telligi
bilitatē ī eis sicut lux ī coloribus agit vi
sibilitatē ꝓpt q̄ ab arist dffinit color ī ij.
de aia. q̄ color ē ī mutatiuus visus ꝗ act u
lucidi dicit q̄ q̄ cū recipit ī telligibile
ī intellectū possibili et resolut ad lumē in
telligētie q̄ agit ī telligibilitatē ī oibz in
telligibilibz remanet intellectū ē vnū et in
distinctū lumē ī telligētie et h̄ ē ī tellectus
humanus ut dicit. q̄ ī tellectus humanus ē vnus et
ī distinctus ī omibz. et hec ē ī alfarabius ī li°
de intellectū et ī telligibili ꝗ nō vtit ea ad q̄
isti vtūt vtit enim ea ad h̄ q̄ ondat cam
de aia pōta ē ī corē ut s. adipiscat ī tellectū
et intelligibilis ꝗ disciplina q̄ quo heat
radicē ī morlitatis et sic bona ē ī eo et for
tis qa nō cōtinue sic adipiscet ī tellectū
ut dr alphorabius ī fructu dicit arist ī ij° de
aia q̄ videt ꝗ prudentia sensus ī tellectus nō
eqlit ī ē omnibus ꝗ nz hōibz. isti aut ab
vtūt ea ī cōfirmacōe sui erroris atque ceas
q̄ sit lumē intelligētie ad eptū ī omibz vnū
et idē ē et indifferēs. ita ī tellectus adipis
cēs lumē ī d ē vnus et idē ī oibz. fundātes se
sup illa ꝓposicōem q̄ vnus et eius dē ī dif
ferentis actus. ē vna et eadē et ī diffēns
pō. et h̄ eo fuit alexandri quētatoris arist
q̄ ī tellectū possibile ī hōie dixit ē forma
ī corē ex cōmixtione et cōplexione elōrū
qui ad eqlitatē ut sē eqlitatē celi reducta
ē ymixtō et cōplexō resultātē dicēs eis
q̄ auicen vr dicē ī vi° de ānalibz q̄ qui con
mixtio elōrū ad tale eqlitatē reducta ē
tūc ī telligētia que dat omīb forīs. ut dr tali
corpi dat formā filem forē celi ꝗ ꝓpt simpli
citatē forē illa ī celo dr ī telligētia agēs
ī corē aut organico dr aia ī tellectualis ꝓpt
determinacōem ad m̄z ¶ Xa via ē qua dicit
q̄ oīs forē q̄ p ē distinguī et multiplicat in
m̄a po ē ī m̄a et p mūcōem ut motū edu
cit de ꝓpa. ī tellectus aut nec ꝗ subam nec ꝗ
opacōem ē ī m̄a nec ꝗ mutacōem et motū
educit de ipa. q̄ illo mō multiplicat ꝗ m̄z
q̄ vnus et idē manet ī omibz nō multiplicat.
¶ Xi via ꝗbādi sumit q̄ ē intellectus ꝓpa pa
et ē q̄ dr anaxagoras et po ab dr ī ij. de
aia q̄ ī tellectus illi n̄ hīt figā que ē q̄d
arguit sic q̄ illi n̄ hīt quē remanet ī di
stinctū et vnū et idē ī omibz cui ꝗbacio
ē q̄ oīs distinctio et diuisio fit ex aliq̄ qui
ꝗ diffitur qūtitatē ut m̄ diuisione. ī tellectus
illi n̄ hīt quē ut dicū ē q̄ vnus et idē ē in
omibz hōibz et post mortē q̄ ab omibz sepa
ratus ē vnū et idē. sepat enim ut dr arist sicut
ꝓpetuū a corruptibili ¶ Xi via ē q̄ errorē
suū cōfirmat ꝗ idem sepati et sic pcedit
n̄ enim distinctū ē ꝗ h° a quo ē vniuersalis
separatū. ī tellectus vniuersalis separat ē a m̄a
q̄ ꝗ m̄z illo mō separat et cōstat q̄ forīs
dicta nō separat. q̄ oīo remanet ī diuisus et
ī separabilis. q̄ ī diuisū remanet et ī separabile
ē vnū et idē ī oibz. q̄ ī tellectus vnus et idē in
omibus et q̄ post mortē ab oibz separat est
vnū et idē ¶ Xii via ē q̄ suū errorē cōfirmat

sunt ex quo da fili. fac enim q̃ vbi cordis
in hoibz et in animalibz e vna vniuersalis in oibus
mebris ut vult arist. et si p intellm subtrahat
mebra ad q̃ determinat virtus cordis no remanet
n̄ vna virtus vniuersalis que cordis e. et si vbi
cordis eet no organica et eet indiuisibilis et
simplex id q̃ eet in omnibz mebris eet vnu indi
uisibile et simplex id q̃ eet in omnibz mebris
eet vnu indiuisibile simplex et q̃ remanet
ablatis omnibz mebris eet vnu. cu q̃ ut dr in
li. de caus ana sit instrumentu intelligentie et
vna vbi intelligentie sit in omnibz instrumentis su
ib aut signu e ut dicit q̃ licet diuisimode se
ciat q̃ sentiat. et diuisimode ymaginet qui
ymaginat tu omis q̃ intelligit vno mo simpli
cis. puto intellu intelligit et hoc no pt ee
n̄ vna intelligentia eet aut e instrumentu oib
ana et sic in oibz anabus e vna et eade intel
ligentia et q̃ separatur ab oi ana sit #petuu a
corruptibili e vnu et ide licet in supponit q̃
intelligen no sit ps aie et hc posito fuit oi
arabu qui hum errorib pmi fuit in ventores
¶ xvi via ponit qa dicit q̃ participatur
ab aliquo et p participa diuidit aut participa
t p ee aut p eem. p ee sit gen a speebus et
spes ab indiuiduis p eem dat exi in lume sol
q participat ab omnibz gradibz et corruptibz
et in gnant eo actite et eo recedete corru
pitur ex h argumt q̃ si intellectus participa
tur et in participantibz diuidit aut participat
mo p aut mo po. si mo p cu ana talia de
bilitent et confortent p debilitate et confor
tacdem participatio intellectus confortaret et
debilitaret cu dicat arist q̃ sensibz fortior e
intellectus no em equalit indicat iuuenes sen
tiz pfectius. no q̃ sic pt participare intellectus. si
dicat q̃ participat po mo tut utu p solis lu
me a multis participatu p virtutes eorum forti
uas q̃ sunt in ipis trahit ad h et ad i se
tu vnu et ide manes. ita intellectus in omnibus
in quibz e p continuu et tempus cu coniungit di
uisimode quide opabit vnus tu manebit per
suam in omnibz illis et sic utm sequt q̃ in
tellectus vnus e p suam in omnibus hoibz et q̃
separatur ab omnibz post mortem sit #petuu a
corruptibili e vnu et ide et hunt tom
multu in mitit hum errorib defensores ¶ xv
via subtilius e dicit ei q̃ sit e in formis cor
libz ita e in spualibz. p in corpalibz p aforma
liu e et no ht gratu p q̃ alter ut distingu
nat tenebra em opponit luci no grae p pua
tue hec aut forma in quocuq sit sui f in
celo sui p spiritu sui tinato cor in illo tu est
ut in ny de ana dr aut n p conuersiona cu petuo
supi tur celo. s. g filii erit in sors spualibz
in sors spualibz aut p a for intelligentia et me
diate fluens a ca p q no multiplicat nisi
in lume cae pme q̃ no ht gratu nec recipit ab
aliquo n p ad diuu sibi q̃uicatu a ca pma
nec distinguit nec diuidit in illis a quibz re
cipit in sua licet diuisimode participet ipsu p
ee intellectus g qui e lume in in omnibz a quibz
participat e vnus p suam licet diuisificet p mo
du participationis tu tu ab omnibz participet p aliq
diuu in fluxu sibi a ca p et hec in tu trahit ex
dictis auicebron in li. fontis vite ¶ xvi via si
mile ex destructione pisionis cuida qua q̃da
solet dare ad talia dicit oi q̃ intellectus no di
stingu p m ex qua e p p m in q̃ e p a forma
q̃ e intellectualitas et dicit q̃ ome q̃ e cit p m
e h et h su ex q̃ e et quo e. et dicit intellm
ee h ad et sic distructu sit p suam. Sed isti
obiciut in gtu dicentes q̃ in illa na h inuenitur
q̃ ex h quod e h ad et pfem in ee cu alio nisi pi
fit vnu p naturu pfem. si g intellectus sit in tel
lectualis ana sic e h ad ex tali intellectu sit in tel
lectuali ana nisi qua fit vnu q̃ pfm videmus in
omnibz hoibz ¶ xvii via supra e ab opacue
intellectus qui e vbiq et sp in intellectus em ut dr
h. nixen oia penetrat. distas et ymaginat. p
ritu. pnis et futuru. celu et tra et oia q̃ in eis
sunt et q̃ opacue no limitat vtute limitari n
pt. g vbq et sp e virtus eius et vbi no e sine
suba. g suba eius nec loco nec tpe determinat
et q̃ nec loco nec tpe determinat e ide et in distin
ctu apud oes. g intellectus qui p oia incedit
ut dr h. nixen et sp apud omes intelligentes
e vnus et ide. et hec in tu monit aliquos q̃ stu
dueruit in egypto mlt arabes q̃ dicunt q̃ intellectus
verus e vbi intelligit q̃ in tpe intelligentie ¶ xviii
via e q̃ vr extrahi ex dictis auicene et alexan
dri phi. dicit oi q̃ et omes arabes supponit
q̃ intelligentia q̃ mouet celu largit omes formas
p influentia tale p e si illa intelligentia sit pmus
ordinis sui pi. et sic de ceteris ipi tu dicit q̃ ipa
intelligentia e de ultimo ordine q̃ p sidet spere actio
nis et passionis. hc ig forma q̃ largit talis
intelligentia no pt ee n duplex in qui aut eu est
ad modu motoris h e intelligentie largientis ea
aut e ad modu moti h e spe q̃ e instrumentu in
telligentie p cuius motu in fluit forma et si e ad mo
du motoris tunc e p q̃ e in ana pma et sic nate e q̃
sit simplex et indiuisibilis et lume intelligentie il
lustrata et talis forma no e n intellectus talis
aut for ab omnibz participantibz ea p q̃ in eis est

participata manet in diuisa in una et eade et
simplex Si autem est fortior quia est ad modum moti quod est
spa continua tunc ipso motu talis instrumenti in
telligentiae descendit in quitate et efficit diuisi
bilis et ita dicunt isti tres ordines fortium quo
primo est quia forma corporea distensa quitate
et est maior in maiori et minor in minori sui sit
subalis sui sit aeritalis subalis ut corporeitas
et dimensiones corporis aeritalis ut caliditas
frigiditas humiditas siccitas albitas nigritas et hiis quibus
omnibus habitis est in maiori maior et in minori minor
Ordinis est ordo quod vocatur vbinitate in corpore quia
quitas non distendat tui non corporat si in cor
et tale dicitur esse animam vegetabile et animam
sensibile quod omnes potestates suas et hi non sint in ma
iori maiores et in minori minores tui non opa
tur sicut in hiis quibus fuit de armonia organis sui
ut dicit philosophus sic visus non opatur in hoc sicut quia
de armonia prospicui et auditus in aure non opa
tur sicut in hoc quia est de armonia tympani auris
et hoc vocatur vbinitate in cor. tue in dicta dicit
dicit ordinem fortium quia est ad modum intelligen
quia simplicitate intelligentie non egredit et ideo
vocatur ea forma quinet est corporea nec vbinus
in cor. et dicit quod talis est sicut dicit ar. in fine
vni phi. simplex et indiuisibilis et impti
bilis non habens magnitudinem permit ad modum
primi motoris mouens quod intellectum dicit quod
quod fortium primi ordinis participatibus ea diuidit
et maior est in uno et minor in alio. sicut fortium
hi ordinis diuidit et mitatur quod participant
pam et est acutior in uno et hebetior in
alio quod organi qualitate. Ex quod fortium hoc ordinis
possit diuidi non capit intellectus quia simplex
est et impartibilis et nullius corporis pt esse actu
ut dicit phus nisi est ipsum quod in omnibus participatibus
ea sit una et eade. cui ipsum talis fortium sit intel
lectus. intellectus erit vnus et idem in omnibus horibus
et hac ratione multum reputat fortem Quinta
ratio est auerrois super m. de anima. s. quod intellectus
est locus intelligibilium species et non subiectum
speciei et arguit sic. quod quod per una ratione est locus
omnium intelligibilium vnum est et indifferens ad omnia
intelligibilia et non diuidit nisi per situm et po
sitionem diuidat. si quod remaneat situ et posi
tio manebit vnum et indiuisum. quia intellectus nullo
modo quiescit sicut nec etiam positio. quod situs et
positio non diuidit. quod in una ratione loci coti
nedi. s. et saluadi species intelligibiles erit
in omnibus intelligentibus per situm et positionem in illis
quia subam indiuisus quia est vnum et indiuisum est
in suba est vnum et idem in omnibus. quod vnum et idem
intellectus est in omnibus intellectum habentibus horibus

hac ratione reputat valde forte et hac ratione
vtitur auerrois contra theofrastum qui dicit quod in
tellectus non est locus quia subiectum et si m. species
intelligibilium Tertia est sumpta a propinqua ipsa in
tellectus et fundat super dictum ar. in m. de anima
quod dicit quod sicut in omni nata est actum et passum
ita et in anima nata est artifex istarum rerum et
actum in anima dicit esse intellectum agentem quod est omnia
intelligen facere passum aut in eade dicit esse
intellectum possibile quo est omnia intelligen fieri
et sic anima intellectualis per intellectum agentem est
ymago et exemplum primi vniuersalis agentis. quod
ad speciem quia ipso est et ratione omnia agit sicut
artifex ad speciem et rationem quia ipso est omnia agit
artificiata et per intellectum possibilem quod est omnia
fit intellecta est ymago per m. in qua omnium sunt for
mae intentiones per quas susceptibilis est omnium
formarum nisi est g. quod est per intellectum agentem et
per possibile sit nata indeterminata ad hoc et ad
illud equaliter se habens quia aut ad omnia se habet
ut nata indeterminata id est vnum et indiuisum
omnibus in quibus est. ita ad quidem quod est determina
tum aut actum aut passum tunc non equaliter se habet
ad omnia. est autem intellectus vniuersaliter agens species
omnium intelligibilium ad quam agit omnia intelli
gibilia et intellectus possibilis potentia recep
tiua omnium intelligibilium. et sic habet se iste due
potentie in omnibus intellectum habentibus quia aut ut nata
indeterminata se habet in omnibus in omnibus est indifferens
et vnum ita per n. posset diffire et mutari nisi per
id quod determinaret ipsum per hoc aut illud. quod intel
lectualis nata et agens et possibilis in omnibus
habentibus intellectum est vna indifferens et immutabi
lis prim discretionem et ex quolibet istorum sequitur
fecit praemissam conclusionem quia tuetur abbuba
ker quod ex quo est vnum et indiscretum in omnibus et
nihil separatur a intellectus sicut petitum a corrupti
bili quid quod remanet post mortem ex omnibus
horibus est vnum et idem Tertia est sumpta a pe
primi agentis et vltime forte dicit enim quod perfectio
primi agentis est quietare diuinitas bonitatis
suae et supponunt ex n. cel et mundi. quod id
quod diuinitas bonitatis participat vniuersaliter
et immobiliter nobilius participat eas quam id
quod participat et mobiliter. ita quod participat p
ticipat multis indiget et quia motu partici
pat cum omnibus motibus sic ex indigentia ad indige
tiam participat. vltima autem forma est quod datur
existentibus in quibus omnibus alie fortes nobilitatum in gue
sunt sicut signum in cetigano hic enim fortes ex ad
dicere se habet ad omnia alias. fortes autem in gue
sunt ee. vnde sentire. intelligere sicut notum est
omnibus et dicere asinis et aptis. quia intellectus est
nata et suba quia nec participat nec cum motu

participat diuinitatis bonitatem per esse. relinq̃
igr̃ q̃ nihil sit n̄ vna intelligentia p̃ esse sup
omnia alias influens q̃ lumen eius participant et si
talis est. arguunt q̃ in omnibus animabus est vna pm
substantia et natura et q̃ post mortem non remanet
n̄ vnum et idem ¶ xcvj. Supta est ex hac vniuersalis
in omnibus enim nata quibus est ad quam reforet diffi
nitio et nomen nisi ad diffinitum positum in
diffinitione et accidit ei q̃ sit vniuersale nisi pti
culare. cum enim accipit per intentionem et abstr
hit a materia et appendicibus materiae determinantibus
species. tunc efficit intellectum et vniuersale. cum
vero ea accipit in materia cum appendicibus materiae determina
tibus species efficit ptiklare et ipsum et ideo dicit
Boe. q̃ vniuersale est dum intelligit. ptiklare dum
sentit. si q̃ sit aliqua na simplex. quia in posse
est esse in materia illa per se nec vniuersalis nec ptiklaris
per ipse manens vna et eade est in omnibus in quibus
est. intellectus autem talis na est simplex. quia omnibus
in quibus est vnus et idem est. nec vniuersale nec pti
klare distinctus. et istis ecca duabus viis
rationibus fortissime inuitat hunc errorem defensores.
et ex qlibet illorum inferunt tanquam ex corollario
q̃ si in omnibus est idem intellectus q̃ ex omnibus post
mortem non remanet n̄ idem qa supponunt q̃ post
mortem nihil separat ab alia sicut petrum a cor
ruptibili n̄ intellectus q̃ tu ipse et catho
lica fide est. et contra traditiones sanctorum ¶ xcvij.
via est fundata super dictum Auicenne q̃ dicit q̃ alia
intellectualis constituta est ex forma et materia et q̃ in
tellectualitas pars formae est claudens et continens
et actus potentiae materiae et q̃ homo ipse sit. sic probant
qa intellectus permixtus in materialis est. alias enim non
esset potentia alia per quedam existo procedunt sic. quia
q̃ vnum per rationem est in multis. per diuisionem materie
non diuisum in illis. vnum est per substantiam in omnibus
illis. intellectus per rationem vnus est in omnibus hominibus
per esse materie diuise in diuisus in eis cum sit in multis
quia per substantiam vnus est in omnibus hominibus q̃ post mor
tem et resolutionem vnum est q̃ remanet ex omnibus
sicut petrum a corpore separatum ¶ xxxiij. via est q̃
fecit abubaker ibn et haali maurus socius
eius et sumit per quidam filiis rationem omni
dicit sic. q̃ ois forma quae per esse est in multis
sic fiat resolutio multorum in quibus est. stat in pa
resolutio et est vna non nisi per quae illi species. et
si esset suba separata in illi per esse quia est. nec
per esse diuidit. esset vna per substantiam et numerum in omni
bus intellectus est forma in multis et qa separa
ta est suba per esse non potest esse diuisa in illis in quibus
est. quia vna est per numerum et substantiam in omnibus et post
resolutionem vna remanet ex omnibus ¶ xcv.
est. eadem ex vbi haali sumit et sunt ex ea
mu quia ponit ar. in metaphysica dicens numerum
cognoscimus diuisione continui et dicit. dicit
q̃ dicta est ea mu. non potest dici q̃ ibi sit aliqua

dicta forma qa vnus intellectus est spe in omnibus
hominibus. nec potest dici q̃ diuisio continui qa
intellectus per se non est continuus continuo et
tempori per potius per fantasiam et alias potest
sensibilis esse nec potest dici q̃ diuisio continui
qa intellectus per se non est quantum continuo et tpi
per potius per fantasiam et alias potest sensibilis
esse. nec potest dici q̃ corporum diuisio cum sit diui
sionis intellectus. qa intellectus illius corpo
is est actus nec diuidit diuisione corporis n̄ actus
corporis. si q̃ intellectus vnus in diuisus est in oi
bus hominibus eo q̃ illa est ea diuisionis. et
positum et vltimus q̃ separatur ab omnibus est
vnum et idem ¶ xcvi. via est supta eo quod sepa
ti. sit intellectus separatus est et est eo quia fa
cit auenperthe in epla quam voluit de conti
nuatione intellectus cum homine dicit aut sit. omne se
paratum ab aliquo per substantiam et esse recipiens
respicientes aliquid subsee q̃ monet sicut motor
separabilis ab illo est vnum apud septem et in sopo
ner multiplicat n̄ virtute et actu quo monet
et continuat illi q̃ monet. vitate hunc propo
situm dicit esse manifesta in omnibus motoribus naturae
et rationibus ciuitatum. intellectus autem motor sepa
ratus est in omnibus participatibus intellectum. quia est vnus
in se per substantiam in diuisus nec multiplicatur n̄ virtute
et actu quo monet hunc ut illum et si est in oibus
vnus per substantiam q̃ post mortem ex omnibus rema
net vnum est per substantiam. hoc enim persuasit hunc q̃ post
mortem nihil separatur sicut petrum a corrupti
n̄ intellectus ¶ xxxvij. via est aliquis in quinto
sex. de ratione et supponit hoc q̃ demonstrauit
ar. f. q̃ intellectus possibilis non est materialis hoc f ad
sit materialis. elicit autem argumentatio eius
sic. quia q̃ recipit formam quae est vna multipli ca
in hominibus in quibus est ipsum est vnum in omnibus illis per
substantiam. intellectus possibilis sic recipit formam
intelligibile. q̃ intellectus possibilis vnus est per
substantiam in omnibus illis in quibus est formam intellectualem
probat per hoc q̃ ois forma recepta in ali
quo ut in subiecto multiplicat multo subiecti recipi
entis ¶ sed probat ex hoc q̃ vniuersale recepti
in vno et alio homine vnum et idem est. si enim dicet
q̃ essent plura tunc ab illis pluribus abstrahe
ret ad vniuersale et sic vniuersalis esset vnum esse
et abuset hoc in infinitum q̃ intellectus non ca
pit et vniuersale non esset vnum per se sed idem q̃ est contra
rem. sequeret enim ut dicit q̃ sua patrum atque
phorum equoca esset ad mentem suam qa de a
lis esset sua eorum et sua mera q̃ non capit intel
sequeret eam ut dicit q̃ receptum intellectus possi
bilis esset receptum materie qa quod recipit ad
et determinat ipsum ad esse singulare est materia vel
bus operans in materia intellectus autem separatus est

nec ē ꝑ tus cōrlis nec ꝑ tus ī corpe. q⁹ m
telleꝯ possibilis recipēdo sua n⁹ de tmūat
ad ēe smgtare nec ē smgtatis ꝑ vn⁹ m
omib ī tellēn ꝑticipatib. et mde utū vlā
gcludit q vnū ē q post mortē resolui
ab omib ¶ xxvnj. via utū ē abubaker et
pō fr mr de aīa ab alexandro sic. qtqꝯ ē
pō oīa fi. a nullo ꝑ actū ē distnctū et p hō
p distnctōem cōsequtis ꝓbat. det q fit di
stnctū ab alio cū nō distnguat nisi p id q
ē actu seq q fit ad ī actu et si ē ad ī actu
seqt q traducēdo ypothesis. s. q nō ē oīa ī
po. qa q ē actu nō ē in pō. mde p tedit sic
q a nullo ē distnctū ē vnū ī omib ī qbz
ē et q resolui post mortē ex omib est
vnū et idē ¶ xxix via ē utū aūroys m
cōmēto fr mr de aīa et arguit sic. agens
vniūsalit oīa nō agit nisi fundatū ī aliq⁹
q recptū ē a cōis eius. ī tellēs agens
ē vniūsalit agēs oīa ī telligibilia. q⁹ nō
agit nisi fundet ī mtellēn po. quo ēsl oīa
ī telligi. et ex hō p̄edit vltra dicēs cōt
themistū et eustrastū et alexandrū q si
agēs ē q etnū et sepatū. oz q po. ī quod
agit sit sepatū et etnū qa alit nō fūda
ret ī actōne et ex hor utū vltra p̄edit
q si agēs et possibile sint etna nō pt ēe
qn frū et qnatū ab agēte ī po. sic sta
vitatis et pūcipijs nūqs fit ī corruptile
et etnū et sepatū ¶ ex hor colligit q tō
aīa ī tellēnalis ꝑ mtellēn agentē et po.
et fōrle et adepcū sit sepata et ī corrup
tibilis q de vltius p̄edit q ꝑ se sepatū et
ī corrup. le nō multiplicat p actus quo cō
ungit mē ī tellēs ē sic sepata suba et in
corrup. nec inclinat ad m⁹ n cōtimo
et tpe q sibi penit. sūt actūtalia et ꝓt
nea. q⁹ p illa nō multiplicat ꝑ subam ī
illis ī qubz ē. vn⁹ q⁹ ē ī oīb hoīb per
subam nō multiplicat⁹ ī illis et vn⁹ ma
net resolut⁹ ex omib post mortē ¶ xxx
et vltra ē rōe aūroys hali et abubaker
et dicit q n⁹ ē mtellēnale nisi p id q p sile
dependet ad mtellēn cāe pme. et hor dicit
ēe p̄ticipātū bonorū eius. et cū cā p̄a sit se
pata ab omib et ī corruptibilis nō pt de
pendē ad ipam nisi p sepatū et in corruptible
q⁹ aūt dr. ī xi. ethi. et ꝓbat q hō ē solus
ī tellēs et p mtellēn solū ē ī opa cōne et
felicē ꝓpa et cōnali. q⁹ p mtellēn hō depē
det ad cām pma q vno mō se ht ad oīa. q⁹ ꝑ
mtellēs quo dependet ad cām pma vno n⁹
se ht ad oīa. et quo vno mō se ht ad omīs
nec distnguit nec multiplicat ī illis ī qbz

ē q⁹ manet vnus ī omib ī quibz ē ¶ tot⁹
hor aūt q vr ꝓbatū ēe rōnibz ī ductis alia
plura sūt multa forciora destruēdi ecrorē
illū ¶ et ē primū q ī omib q sūt dīta vltra
cōstitutā ī ēe et cōtibilia ut d⁹ det. ī vn⁹
pme phie. cū spe. ꝑ ēe mūat ī mdiuiduis for
aūt vltima et cōstitutā ī hoīe ē aīa rōna
lis et ī tellēnalis. ab illa enī hō ē hō. q⁹ aīa
rōnalis et mtellēnalis ꝑ ēe ē multiplicata
ī diuiduis hōib ꝑ mūy ī diuiduoꝝ nec pt
mtelligi q multiplicatū ꝑ ēe nō multiplicatū
sit ꝑ subam. q⁹ aīe rōnales et mtellēnales
multe sūt ī nūo et suba ꝑ multitudinē dīōnū
hōm. discrētio aūt ꝑ subam nō tollit ꝑ sepa
tōem a cor⁹ ut d⁹ ducēna ī vr⁹ de nūalib. q⁹
tēling⁹ de necēitate q rō et mtellēnis multipli
cātur ꝑ multitudinē aīarū et q multe sit aīe
rōnales et mtellēnales ī hoīb et post mor
tē sepate remaneat multe ¶ ex dta ē q sic d⁹
dr. ī ix⁹ de aīa. sic vine vnetibz ē ēe. ita
sētire sentētibz ē ēe. et ī telligē ī telligētibz
q stat aūt q id q ē ēe hīs quē sūt multipli
cat ad nūm eorū q sūt. cuī cā ē q actus
ēen⁹ ē et diffusio ī eo q ē nō pt q⁹ mtelligi
q id q ē sit ī multitudīe et id q diffundit
ī ipō nō multiplicet. q sit d⁹ dr. diuisio cā
nūi ē. et rō ī telligibile nō ē q id q diff diui
dit nō mūetur. q⁹ cū id q ē mūet ī hoībus
id quo ē. id q ē. nātē ē mūari. id aūt quo ē
hō. id q ē. ē rōnale et ī tellēnale et ꝑ ēe et
ꝑ subam mūat ꝑ nūm hōm et cū p̄t mor
tē nō tollet discrētio remanebit post mortē
ī eode mō. hor enī solū separat ut ꝓpetuū a cor
ruptibili sic ab omib plūs determinatū est.
¶ tertia rō ē q gnīs animi acepto ē et dig
tas q multarū subarū ī diuiduatū multe sūt nē
ꝑ ēe sū nā dictat fōrsū m⁹ et si hō ē vm tur
nō pt ēe q vna nata dās ēe sit multorū sed
cōstat et p arle qm d⁹ hō et p vitatē q hō
ē solus ī tellēs a nullo ht ēe n ab ī tellectu
ale enī ut d⁹ dr. ī x⁹ ethi⁹ nō ēet opa ī tellēs
ꝓpa et cōnalis hōī nec felicitas hōis ēet ꝑ opa
tōem ī tellēs q ēe nō pt qa felicitas ē ut ī
de d⁹ opatōē ꝓpi et cōnalis hītus nō ī pedita.
n⁹ pt dici q hō nō ht ꝓpū bonū ī quo ē felici
tas eius ca qīb nā ut ꝓbat ī p⁹ ethi⁹ ar⁹ les
ht ꝓpū bonū ī quo sit status p̄fectus eius
et cū hō sit dignus aūal et p̄fectus oīb ꝑ or
dinē nē. si q⁹ sit ē. oz q q ē nā hōis multiplica
tur ꝑ nūm hōm. ē aūt nā rōnale et ī tellēn
ale multiplicat ꝑ nūm hōm ¶ ī qs dicat q ī
telligē ꝑ actū multiplicat ꝑ nō ī tellēnalis
suba hoc stare nō pt qa nihil ꝑ agē alicui
nē ē act⁹. ꝑ o q ē sic vigilia n q ꝑ ēe subale
eius de nē ē act⁹ pm⁹ vn. si ī telligē ꝑ actū
ē hōis act⁹ ꝑs. optet q ī tellēnale ꝑ subam
sit eius act⁹ pmus. et sic p cōnē ī ductam

seq. q multiplicato homine multiplicat intellectualis nata q̃ e tripo. et cum intellectuale sepet sic pe tuum a corruptibili seq. q post mortem remanet in eodem uno. ¶ Tertia co e q ee omnium quod fundale e actus formae vltime in plus. cum q. de hic homo e aut hic ht ee prius aut no ht in hoc sino ht tuc seq. q gradatim visitat de eodem sic nulla enim vior expositio ut dicit boe. q. il la in qua ide de se predicat. illa enim minqua pt ee fla. ig. hec e va. h. homo e homo q e. in ee discreto et pro. a qm enim nata no pt ee h. q e discretum ig. homo discretus homo e a discreto et singulari homo consenti sibi ee nihil aut confert huic homi q sit h. homo n discretum commune et intellectuale discretum e in q libet homine inuatum et aliter sequere et q hic homo non eet h. homo. a qm enim nata n. est determinatum et discretum sit pri in gne et specie et in omnibus quibus natis ¶ Quarta co e deu cens ad intelligens q stat enim q homo no e vnum et animal et homo n p ad aliq. commune sibi. si q. p intellectum no quingit aia corpi homis h p sensi bile et vegetabile tm seq. q homo no sit n vnum et sibile tm et no homo. et seq. q homo no sit de finiatum in aliqua specifica q valde in tonetens e cum homine ora magis determinatum sit in ee ¶ Ee e q in cta phia probatum e q separata h esse et subam nec psunt ad ee nec psunt ad scire. eo q exeisde principiis res e et fit ut in pmo phi probatum e. si q. intellectuale separatum e h ee nec pdest ad ee homis nec ad scire et h. redicitur e quia homo no e homo n p intellectum nec fit ee homo n p intellectuale. nesat enim q e homo n p totem diffinitiua. et in tone diffinitia vltima dira constitutiua e intellectuale. si ig. p ee de natu rate e quietum eo q alit nec pdesset ad esse nec ad scire. et q vnit multis de natura multiplicat in illis. seq. de natura q intellectuale h ee et subam multiplicat in homibus multis et spatium. post mortem ab homibus remanet in multitudine sue discretionis separatum ou ut petum et in corruptibile a corruptibili. a quo mors nihil pmat ¶ Vij. co e q sumitur ex tone separati probatum e in vii phie p. eq n dira ptate eet in gne et fom. po eet in ma q vnum no posset fi in ma et ee ex gne et diffra et ma et fom. et ca hmi e q ide et no diuisum e. et exeisde principiis et p in po et postea in actu et ideo dicit phus q diffinitio e vnum et no multa no congrega tum h simpli et h natura vnum. si q. intellectus sit separatus h ee et subam erit intellectuale nata separata et ex hoc de natura seq. q id q fit ex intellectuali na et corpe no e n congregatione vnum et no na et suba q falsissimum e. flum e q. q intellectualis na p ee et subam sit separata ¶ Viij. co e

q a h dicit in pmo phi. intelligere et sapere e ex principiis et causis et elementis vniuersi q. ea ex quibus fit q e homo fuit principia et cause et elementa homis. nescit aut q e homo n ex ra nali et intellectuali. rationale q. et intellectuale in homine fuit ut pmum et ca et elementum pmum p ut fuit in fluen. pa ad ee homis ca. p ut ex ipsis de natura educit ee homis. elementum p ut p seipsa ee intrat in ee homis ex ho. ar guit sit. q. tq elementalit e de ee homis multi plicat multiplicato homine rationale et intellectuale elementalit fuit de ee homis. q. h ee et subam multiplicat multiplicato homine. et sic h subam et ee multi fuit intellectus et intellectuales nate in multis hominibus ¶ Ix. co e q a sic in. de ana probatum e in omni nata ad e agens et ad patiens pt q ex his ana intellectus agens et intellectus possibilis et ex hiis seq. q in ana ad sit ana lit agens et analit patiens. et ad generatum a nimalit ex agente et patiente. et hoc gaudet omis agens tm e intellectus agens intellectus patiens possibilis. generatum aut intellectus specu lates q cum pfectus fuit vocat adeptus et sic dicit in pmo de ana no e equalit in hominibus stat aut q speculatum miat in hominibus et tm sit for lis miari no pt n nuo subiecti. q. possibilis intellectus mutatur in hominibus. et possibilis est subiectum speculatum. et cum in omni na proxo sit mi patiens et agens. seq. de natura q multi plicato possibili et speculato multiplicabit et agens intellectus in multis. q. hominibus multi a gentes multi speculatum multi possibiles sint intellectus et post mortem remanebunt multi ¶ x co e suptra a spali diffinitione ane et tone pba tum est enim in. de ana q sit tetragamum e in tetra gamo sic vegetatum in spiritum. et spiritum in tonali. h qm tetragamum in tetragamo e tetragamum no separat a tetragamo. h ee. q. si solitudo bona e sic tetragamum no separat a tetragamo h ee. ita intellectum no separatur a spiritum. nec spiritum a vegetatum. q stat aut q vnicuiq homi pm e vegetatum et pm spiritum distinctum a vegeta tio. et spiritum omni aliorum. si ig. intellectum no e separabile ab illo ut pbat phus no tamen intel lectus q intellectum no sit spiritum vnum et sepa tum et distinctum ab omibus aliis h ee et subam h intelligibile hic sit q ab vna suba q e ana et vna ratio fe cae h intelligentia n in ipsa sub ma h plata ma sit principatus subiecto in gnificatione opum et passionum vite fluant q da potentie or ganice et q da no organice ut dicit aucen. q. cum sibile et vegetatum sint ipsa et multiplicata h ee et subam h multitudine homi seq. de natura q intellectum sit spm h mum hominum

multiplicatu et sit po fluens a subq aie ꝑ id
q elementa e sup corpus et ymago p. cae et
vltimus sp seq q separatu post morte sit perpetuu
a corruptibili maneat sub eode mo ꝑ ee et sbaz
¶ xij. ro e q recipit ab psaat li. de affinico bz
v dt q no creatur i vmbra i telligetie spus
i vmbra romis et vegetabile i vmbra spus.
hor enim ee no posset n semp supior ꝑ se fun
daret i inferiori ppt q etia dicit Dyo. et boe.
ntq pt i fior pt supior excellenter et emi
net. ꝑ no contit ꝑz i telligi no pt q i fior ꝑ
ee singlare multiplicet i quolz hoie et sior
fudata i ipa ꝑ ee et subam no multiplicetur
q. intellectuale multiplicat ꝑ ee et subam i qlz
hoie sic sibile et vegetabile et i eode mo
manebit post morte cu dicat auicen i vi. de
animalibz ut i phitis hitu e q aia rotalis pe
tates qbz idiuiduant i corp post morte reti
net et eisde remanet i diuiduatu ¶ xij. ro e
accepta de ordine cap forlin q sunt sic in
li. de caus dr proposicoe p. e vnie et i telli
gr et sp ha ht a pori q e et q ca e. cu agit
omibz costet q ee et vnie. et sentire. vnicu
q hom e ypu et i plibz multiplicatu et non
vnu ide. no pt i telligi q intellectuale no multi
plicet ꝑ ee et subam. q intellectu i quolz hoie
e ypu et no vnu i omibz. et cu separatur rema
net sub eode mo ¶ xiij. e q i fine pmi de aia
v loq dr. qta platone dicere q multe aie sunt
i corpe hois. una s. i cebro. et una i epate.
et una i nasibz secundis dr ar. cotra eu ecia
ꝑ exposicoem auerrois q sit corpus e vnu
ꝑ subam multiplicatu i organis ita suba aie
e vna multiplicata i poteciis. ꝑ costat q multo
cu corpu p fco. et multe sunt p frones sbales
ꝑ ee et subam. q. multe aie p fco aut homis
no e nisi intellectualis aia. q. multiplicat intellectua
lis aia ꝑ multitudine homu ¶ xiiij. e qua
facunt quida et q facit pbabilitate no mu
tate dicit q q ho gnat hoiem vninoca qia
coe et sic dr ar. i pvi. animali i hac gnatione
nsr fit monetia calor. s. elemeti digerens
et calor celi i tue penetrate i semine et veteru
matris. ad spem mouces. et calor aie genera
tis distinguens. et forms. et virtus intelligen
tie aie p. ad ymagine et similitudine p. aie
producens. cu q accidnes omu istoru no contingant
nisi ad q ht ee ypu i singulis no pt ee q aia
intellectualis que est aia hois ad ymagine p.
aie sta no beat ee ypu i singulis ꝑ subam
ꝑ bu pt ee ꝑ nam ca i corlibz qua i spualibz
q id q ꝑ subam e singlare fatu ad ymagine
aie vniuersalis ꝑ subam sit singlare et ali
qua ptute sui sit vniuersale. sic sol i corpali
bus et aia intellectualis i spualibz ppt q

erta dr plus q ht intellectu agente quo e oia
facere et intellectu possibile quo e oia fr. et de
mortus dicit ut i xo. pe phie dr ar. q homo
sapiens e mensura omu. e enim p sensu mensura
sibiliu. et p intellectu mensura intelligibiliu
eo q sensus e locus et spes sibiliu i quoutu
loco et aquo ut spe sensibilia accipiunt ee
sibile. intellectus aut e spes et locus intelligi
biliu i quo et aquo intelligibilia accipiunt
ee intelligibile ¶ xv. ro e q cuicuq conuenit
actus et ei conuenit potencia aqua elicit ille
act? si q. actus e singularis. oz q potencia sit
singularis. ostat aut q actus speculacomis
vitatis i singulis homibz singularis e quia
alit optet q speculante vno specularet et
alt q manifeste costat ee falsu. q. oz q ille
singularis actus a singulari po egrediatur
et no egredit n ab intellectu. q. oz q intellectus
ꝑ singulare ee sit i quolibz hoie. et ita multi
intellectus sunt i multis ¶ xvi ro e sumpta a
coe separati no pt eum intelligi ut dr ar. cotra
platone loqns q separati i qm separatu e mone
at id a quo separatu e p accidem sua. si q. intel
lectus oio separatus e ꝑ ee et subam p nullam ac
cidem sua movebit nec hunc nec illu nec ali
quem. qa sit dr ar. i pvi. aialiu si no tangit
no agit. et si no agit. no seq. alt aco mde a
destructoe quitis arg. cu intellectus et ratio
agat i hoi et illo et maxime singulari hoie
speculando. ordinando. dirigendo. et in hiis
actibz alterent. oz q p ee et subam quieta
sunt cuilibz hoi et multiplicata i illis. ut
si separata sunt p ee et subam q nulla actio
rationis et intellectus e i hoie q valde absurdum
e q. absurda posito ex qua hoi seq. s. q intellectus
ꝑ ee separatu sit vnus i omibz ¶ xvii. est
sumpta a vbo q dr ar. i vmi. aialiu q s. natu
i nullo ordine ne venit de extremo ad extre
mu n p oia media. cu q. i ordine cap forlin
cu extremu i pmo sit ee extremu i fine sit
intellectus. media sunt vita et spus sui vege
tabile et sibile extremu q e intellectus de
nitate quitqt homu et vnit p ee vegetabile
et sibile. q aut vnit vnitatis ꝑ ee denita
tate singulare efficat i illis et multiplicatu
i multis. q. intellectus ꝑ ee singulare e i pno
q q et multiplicat i illis et no vnit et sepa
ratus i omibz ¶ xviii. ro e fudata sr vbum
ar. i xo. aialiu qa po q organu determina
tu ht i corpe ꝑ singulare esse e i corpe licet
vtute sit vniuersalis sicut et organu vniu
salis vtutis e intellectus. organu determina
tu ht i corpe hois dr enim ar. q manus est

intellectus. et sic intellectus est universalis ordinans et dirigens ita manus universale organum est et organum organorum ut dicit ordinans alia alia membra ad actus quos facius est homo ut ibidem dicit per armis et ad eum operationem et ideo distructa est digitis longis et articulatis. ut ibidem dicit ut pliabilis sit ad omnem operationem. quod intellectus non est indiuidue et singulare in homine ¶ xix. Et quia michi sic uidetur intellectus tota ratio quare aliquis dicit beatitudinem universale in aliquo et non esse sit separatum ab ipso ipsius enim quinque quia operationem universale habet intellectus propriis partibus componendo. diuidendo. et ordinando. non est non est separatus ab anima sensibili non potest esse pars eius. quod intellectus sit principans ut dicit in primo politicorum. operationes universales habent in omnibus aliis homines anima in appetibilibus et operabilibus componendo diuidendo et ordinando non est commutatus erit autem homines anime et multiplicatur in illis ¶ xx. Et fundata sit hoc quod non platonem et non boetium in libro de unitate. dicit quod forte quidam sint ordinate separate quibus dicit forte quia sunt extra mundum et nullam habent operationem extra mundum patet quod ut dicit boetius in libro de uni. astronomis non mentur dicti forte non forteum ymagines. quod nec sint medie forte que per esse et subam sunt quinte et per uirtute et operationem sunt separate. hec autem non sunt esse vegetabilis et sensibilis. quia ille per esse et per operationes sunt coniuncte. erunt quod anime rationalis et intellectualis quod per esse sunt coniuncte et per uirtute et operationem sunt separate. non quod coniuncti sunt per esse multiplicatur illis multiplicatis et minatur ad minus illorum in quibus sunt. quod ro et intellectus non esse sint coniuncta singulis et minatur minus singulorum ¶ xxi. Et fundata sup verbum arc. in politicis de anima quod sicut se habet arcus ad instrumenta artis. ita quod instrumenta omnis artis altius sunt figere quam altius. sicut arcus tybiamadi actus simpliciter per tybiam et non per solabrum ita se habent anime diuisorum animalium adinuicem et ro organa diuisorum animalium in figura sunt diuisa. ostat autem quod homo habet diuisa organa ab omnibus animalibus in figura et hoc non potest esse propter animam sensibile quia illa vna est in gne in omnibus animalibus ¶ Ex hoc accipitur quod ratio diuisitas organorum sit ab anima in figura et sensibus et non possit esse diuisitas a non coniuncto non est. non potest esse ad intelligi quod diuisitas organorum homis sit a suba non quinta sibi. Et ante ab anima rationali ut dicam et ordinate et disponere ea ad usus anime rationalis. ex quo de uni. esse quod ro et intellectus non esse quinta sint ei quod habet talia organa et secundum ulterius quod minent et multiplicet ad minus corporis quod talia organa accipiunt

¶ xxii. ro et fundata sit hoc quod in tota natura sunt quinque habilia ad corruptibilia sui perpetuorum minus quam duo mobilia ad plura moueatur ab vno motore simplici non maneat vnum per alterum. et non eq immediate. sunt vnus intellectus sunt intellectualis anima et in omnibus hominibus. quia et eis ut motor naturalis. si quod mouet omnes et non vnum per alterum tunc vnus motor simplex mouebit multa mobilia quod contra ordinem nature et esse non potest. quod a destructione consequentis vnus intellectus in omnibus hominibus ad pluribus esse non potest.

¶ xxiii. fundata est supper potentia mouendi quia mouet corpus aut eum mouet per impum. aut per unionem naturalem. si per impum hoc impum non potest extendi ad separatum. quia nemo sibi impat ut dicit commentator. si quod extenditur ad animam sensibile tunc impat anima rationalis tunc oportet quod sensus esset sup me intellectum sui rem et sensibile animam et hoc est contra arc. in. de anima vbi dicit quod sepe intellectum mouere rem intellectum non rem mouet sensibile desiderium. quod mouet per unionem esse. quod autem vnitas multis non esse de natura multiplicatur in illis nec quod potest intelligi intellectus non esse vnitas multis. quod multiplicatur in illis. non quod vnus est in omnibus sed multiplicatur homines participantes intellectum. non quod vnus est in omnibus nec potest esse.

¶ xxiii. quorum fundata ea antiquorum philosophorum et principue platonis et fundat sit hoc quod in omnia brutorum plura sunt monetia ad vnum sui conuiuiatum complexe omnis quod sunt mouet in forma sicut patet in digestione. mouet calor ignis et calor anime et non calor digestiuus in forteretur a calore anime ut dicit arc. in. de anima contra empedocleum loquens calor digestiuus in cendit et quod digerit nutrit autem quod in forteret calore anime digestione eminat ad forum ossis et ad formam carnis et ad forum nerui et aliarum principium quod mutuum in animato corpore quod a sui in quia cum embones mouent ad quia cum homis in quibus mouens vegetabilis sensibilis et rationalis in quantis in brute fortuna non potest esse vegetabilis et sensibilis in brute rationalis cum potentie sint vegetatiue et sensibiles alie enim ut dicit a uicem non eminaret quia ad corporum organum organis rationalis anime. si non separatum et vnum sale vnum in omnibus sit mouet discrete et singulariter in vno nec separata sunt non vnum sale sit omnis si vnum cum quod ipsa et multiplicata in illis non est et sic non vnus intellectus est in omnibus ut in intellectus. dicit hanc rem dicit plato quod anima est sapiens homo quod non edificat sibi domum et plura mina ad habitandum ¶ xxv. educit ad intuendum quasi dicit quod anima rationalis et intellectualis se-

pata ē vna ī omib; p ee nō cōiuncta v
ficuiq; seq̄tur q aia cōnalis ī tellectua
lis nō ē aia nō enī cōuenit ei cō dicens
q ē aia. ut dicēs ppt q talis enī aia nō
erit pfectō sū entheleteia corpis organici
phisici pōm vite hntis nec erit pīm et
ita hmōi vite ī corpe organico phisico
et sic seq̄t q aia cōnalis ī tellectualis non
sit aia q flm ē. ha sic gt dictoria vitica
t de eode. flm ē. g q vnī ī tellectus separa
tus ī omibus sit et q mis ꝗ potius mīa
bit ī singulis qui participat ipm ¶ xxvj.
pcedit gtra hoc q dicūt q pma pfectio ho
mis nō ē mīata mio hom ꝗ ha et hoc
ee nō pt. ha enī pfectio ē sit vigilia et ac
tus sine opacō et cui nō ē pō illi nō
ē act? si g actus sū opacō ī quolz dūsa
ē et mīata. oz q pō ꝗ ee et subam ī qolz
mīata sit. q nō vnī ī tellectus ꝗ ee et sbam
est ī oibus ꝗ multi et tot sūt ī telligentes
¶ xxvij. cō fere pcedit ꝗ de qa si sic illi
dicūt actu p̄ remanēte qm act? ꝗs ē ppius
eo q ī telligē vnī nō ē ī telligē altius.
qeat vtrū ille act? ꝗs pm actus opacō
sit pse ut p actus. qa sic lucis ceēlis act?
ē luce. ita ī tellectualis nē ceēlis act? ē in
telligē. ceēlis aut act? mīquā relinq̄ esse
ita cui ē act? q nec ī telligē pt ee aliq
mō si vbi ē ī tellectualis nā et mtellectus
si g cōcedat q ī telligē mīat ꝗ ī telligētes
cōseqnt qcēdē optet q ī tellectualis nā et ī
tellectus mīet ꝗ omīs ī telligētes ¶ xxvij
fūdata ē sup hoc q aia ꝗ ee et subam dr
actus aiati corpis. et ē act? pm? sic sop
mis a quo egredit ꝗs q ē sit vigilia act?
aut pm? vnī cui q rei pfectio eius ē ad ee
et mīat mio illi cui ē pfectio. q aia cōna
lis q ē pm? act? hoīs ꝗ ee ē ī quolz hoīe
et mīat mio corp ī quibz ē et sit multi in
tellectus eiusdē ī multis et nō vnī ¶ xxix ē q
isti dicūt cōtra oem naturā nulla enī ratio
admittit q motor separatus et vniūsalis
et pretius moueat mobile corrupcibile
et gnabile et hoc pz p ī ductoem ī omibz
motoribz celi et mobilibz p omīs demon
stracoes quas ī ducit dr ī vij. et ī viij.
phi ꝗ ꝗ ē et mtellectus hūana monet mo
bile corruptibile et gnabile. et h pz p in
ductoem ī omibz motoribz celi et mobilibz
ꝗ omīs demōstracoes. q ꝗ ee nō pnt esse
separata et vniūsalia sed cōuncta corrup
et gnabili et mīata ī illis ¶ xxx. ē q ꝗ
istos seq̄t ī cōcedens q hō. f. nihil oper

p mtellectū q ē cōtra hoc q singuli expri
unt ī scripis. si enī ī tellectus agens separat
sit et sic ī tellectus possibilis et mtellectus
agens a formis ymaginacōis que sunt
ī aia abstrahat pniūsale q ē separatū est
et separatū ꝗ ē eiusdem separati. nec ꝗ ee. nec ꝗ opa
eiusdem sit cōiunctū due ut alicui pti aie ho
mis. seq̄t q ī tellectus agens nō agit ī hoīe
nec ī tellectus possibilis recipit ī hoīe hoc ut
illo. nec ī tellectus forīs sū speculatus recipit
ī hoīe ꝗ ut illo et seq̄t vlcius q iste ho
ut ille nihil agit p mtellectū n hoc idem
agat ī omibz cui g̃ratia omīs exprimūt. oz q
q singli singulos tēant ī tellectus ¶ xxxj.
ro ē q ꝗ hoc q isti dicūt illius hom ē im
poten scienis nec vnquā fiet ī actu scies
p id em separatū ē a quolibz illius ē ad im
potēcia ut ī actu ī tellectus possibilis qui
potēcia ē oia separatus ē a nobis ut isti
dicūt et q separatū ē a nobis p ꝗ nec ī pō
scietes etiam nec ī actu. q seq̄t q illius in
pticulari ē pō scienis ut actu q ē que omī
exprimētū flm ē g q ī tellectus ꝗ ee nō sit
ī nobis et si ꝗ ee ē ī nobis ꝗ ee mīat ī hoī
bus ¶ xxxij. ē q a ꝗ dem istorū illius ē ī tel
lectus adeptus adeptū enī p sua ipsem ē cō
iūctū ꝗ ee. ī isti aut ponūt q et ī tellectus pos
sibilis separatus sit ab omibz et mtellectus
agens et vniūsale q agit ī tellectus agens
ī possibile sit etiā separatū. et vox et semper
p hoc aut q separatū ē illius aliq adipisat
q g̃ mīquā ad hō ꝗnt ī tellectū adeptū optū
ē gtra ar lez et democritū et ptolomeū q dicūt
q cordie q phus ht mtellectū adeptū. si at
hoc flm cui posito sla ex qua seq̄tur. s. q ī
tellectus ꝗ ee nō sit cōiunctus cuilz. mīatur ꝗ
mīn corp ī quibz ē ¶ xxxij. ē q ꝗ h q isti
dicūt aia ī tellectualis nec ut act? primus
nec ut act? ꝗs quēgit hom. q nō ut act?
pm? pz ponūt enī ī tellectū possibile. ee sepa
ratū et vnū ee apud hoīes q aut sic separatū
ē. illi quētū ē et sic illi quēgit ut act?
primus. et q nō ut act? ꝗs. pz vniūsale enī
licet abstrahat a forīs ymaginacōibus tū nō
ē ī ymaginacōe. qa sic pbat dūcēn ī orga
no ymaginacōis mch recipit n subfigura
corīli. q ꝗ istos speculatō actualis ꝗ mchil
ē cōiuncta due. q p mtellectū nō ē hō. homo
designat ī mio. cū q hoc flm sit sic oibus
pz. pz q ī tellectus ē quētus hoībz et mīatur
mio hom ¶ xxxiij. ro ē q ꝗ istos aia mo
ret cū corpe tota qa ex quo ī tellectus nō cō
tinuat cū aia n p forīs ymaginacōis ut di
cit. cessante organo ymaginacōis q corrup

e nr de intellectu manet intellectua
ps sola separabilis sit ut petrus a corrup-
tio seq q nihil manet de aia post mortem q
cu flm sit seq q posito illorum ffla et xxxvi
e q ꝑ istos seq cui q aia intellectualis q sipo
nam q omis homines sint destinat seq cui q
aia intellectualis manet separata ab omi homine
et sit motor q ꝑ sua ecilem rem mouere
nihil mouebit q e frustra. oia aut pnus
ab horret q ad sit frustra in na flm e q q
dicit q intellectua ps aie no e separata sed
mata mo homi Ad ho aut solu vr videre
autoris mt oia q adducta sunt et dr q mu
qua cessabunt nec cessabunt homines ee neq ar-
tes ig phia et si cessabunt in vna qta pt
motu asterorum no cessabunt in alia et sic ꝑ
sunt et erunt Ez q hoc absurdu sit statim
pz etia cuilz parui sciencie. ha qtq sit de ppla
cone tie posito possibilis e q omis homines vno
momento destruantur sit flm e in cathaclis-
mo dr aut ar in horibz q flo et no in po
posito q accidit flm e et no in pole h' ante
q accidit e flm et in pole q posito illorum e
ffla et in possibilis xxxvi. e q ꝑ positoes
istorum magna seq absurditas. seqr ei q
suba corpea ppetua separata noueat pati
ar alterari a corruptibili cepali. dicit ei
q intellectus possibilis in pstus e et in potentia
et q pfiat a formis ymaginacionis q corrup-
tibiles sunt. q qua absurdu sit. sat oib exp
tus in phia nali ppetua em et separata agut
in tpalia et no equiso. tu ista absurditatem
dicit et sc ipsit dicenpetsche in epla qua vo
uit de continuacione intellectus cu aia. vnde
dicit q cu puer e in po scies. notat ibi tri
plex po vna q puer in po e ad fors ymagi
nacionis. ha a qua fit ymaginacionis in potem
sit sut ad lume agentis. sit colores ad lu
me solis. etia qua intellectus possibilis in
po e ad fors separatas pluce agentis et
q in pole sit. oib scit q nomit phiam et q
potius deficet cepus qua emitato in pos-
sibilium q secuit ad hunc errore io ista suf
ficiat Ex his em multa silia quiri pnt
etia a patu facete Ad solucionem aut eorum
q induxerunt pnotadu e q aia rionalis sui
intellectualis suba e q stat in ee et subali
tate p cam pma cui e ymago et io ele
nata e sup matia et no in mersa sub ip
sa sic for natalis. nec agit a na sic aia
vegetabilis et sibilis ꝑ potius agit in
ipam nam sic suba elenata sup ea et
ordinat et regit et mouet ea. et in qn
sic dupli cosidata e. fluit ab ea pote
dupliciter ꝑ em q stat sub luce intelligencie
cae pme sic fluit ab ea intellectus agens
qui sic dr at in. de aia e ut lux ꝑ aut
q se ht ut pstio corpis ut dr Auicen in
de nalibz. talis dico corpis q me oia co-
mixta et coplexionata magis retedit
ab excellen gracia et accedit plus ad
eqlitate celi sic fluit ab ea intellectus pos-
sibilis et to in qstima cu tu comparat fluit
intellectus agens luce sua ad possibile in
que luce sua penetrat tut efficat intel
lectus foris et adeptus et qa ome possile
pstm sps agentis agit accidem ipa ipter
hoc intellectus possibilis pfectus lume agen
tis efficit speculatus. et ex illa pte est
q intellectus humanus conigit qtimo et
cpti p in clinacionem ad sensu Secm aut
q aia e suba q pstio e corpis talis ut
dicm e q s. ad eqlitate celi accedit sic e
mat ab ea vires sibiles et sim exptio
ru ꝑ aut q copat simpr ad corpus nale
ut actio eius sic emanat ab ea vtutes
nales q omis sunt vegetabiles aie. s. nu
tritiua. augmentatiua. et quatiua et
ipe h' ille nutritati subsunt et agunt potius
qua agat et hi omis vires ꝑ diuisu e
manat ab vna suba q dr aia rionalis.
et io dicunt antiq phi q aia humana ce
ata e orizonte eternitatis et tpis Et
hermes trimegistus dixit q in sternis dim
tatis in luce intelligencie in homine intellectu
aie dat et lume Ad pmu q dd q intel
lectus p certo ꝑ ee et subam et diuidtur
et multiplicatur in hominibz et diuersus e sic op
tie pbat in rombz cotra hunc errore in
ductis Ad arg tu q dd q licet intelli
gencia ut intelligencia sit separata tu q ex
intelligen manat in aiam et format ea
ad ymagine intelligencie pe ab aia no e
separata ꝑ in aia e ꝑ ee. et licet illius corpis
sit actio cu aie e actus pfectus. et qa aia
actio e phica corpis pte hoc intellectus et intel
lectuale e vltra dispositia ystitutia homis
in ee homis et spiritu nuimi h' e pole tu
cofert ad ee homis Et hoc e q dr Dyo q
minimu ꝑ sim q e sibile ad ee homis e et
ibide h' e in celesti hier. ca. xv. dr magis
in gmeto sic ꝑ sim minimu dr dicta sibilis co
nabilia em ex toto sibus sunt ꝑ que con
sistunt cu sint no intelligencia in nobis aut
modicu e sibile no ei ꝑ illud cosistum
ꝑ intellectuale vn et post mortem ad hunc

snuꝰ aie ĩtellectualis existes et ibidem aliq
quietator Johes sc Gatenopolitanꝰ epc
minuit hominem ꝑ spm aut no ta quam alias a
nimatibz plures spus habentibz ꝑ quia habet
ꝑ spm non est homo ꝑ ꝑ intellectum et io dicit dc
iiio ꝑ phie q delectacio quam est ĩ theoromatibz
ĩtellectus est homi qualis et ppa. delectacio at
q est in spu ut dixit plato est quida qualitas
ꝑ non ppa qa non conuenit homi ꝑ illud q ho
minem ĩppa ee qstituit hoc est ꝑ ĩtellectum
¶ Ad quam vna dd' q ĩtellectum duo considerant
ee s. ĩtellectus et subam et p ee q habet ĩ anima sicut
po ĩ subiecto mere est q diuidit et multiplicat multo
subiecti. p subam aut duplex considerat s. ꝑ id
q est. et ꝑ hoc iterum mere est q diuidit et multiplicat
ꝑ ea ĩ quibz est. considerat etiam ꝑ virtute lumis
ĩtellectualis q sp egredit exipso ad oia in
telligibilia et ꝑ hoc penetrat p oia ita q
nihil sibi obstat longe et ppe et ꝑ hoc id lumen
mere est ee separatum. tum sicut pmꝰ visus egredies
de oculo meo non est ide visus cum eo q egredit
de oculo tuo ita ĩtelligentia egrediens ab ĩtel
lectu vniꝰ non est ĩtelligentia egrediens ab ĩtellectu
alterius et io dicit arist ĩ pio ethicorum q sicut visus
ĩ oculo ita ĩtellectus ĩ anima vni anaxagoras
non intellexit q est separatus et ĩ mixtꝰ nihil ĩ lume
tui nichil obstat et q p oia penetrat p ex
tra et subam voluit eum ee quasi aie et
animam coniuncta corpi sicut p.ticipem et sic vniꝰ
ad alterum mutari et distingui ꝑ ee et subam
¶ Ad tertia vera dd' q intellectus non dicit ĩ multis
io q nichil ĩ se nisi habet hoc est ĩ pbat per
arist ĩ iii. de anima ondente q ĩ anima est ĩ tellectus
agens. et intellectus possibilis. ꝑ dicit ĩ multis qa
non est exima corpli nec actꝰ organi corpalis
et hoc sola est ima. s. corpalis q de po existens
p motum venit ad actum ꝑfectum dn q obiect de mo
tu michil est ad ppositum in possibilis existens de
po ad actum alteratur alterate quadam et non
simpl. et id q est ꝑ subiecto ꝑ non est ex ima
q subiecta sit motui et immutationi q sola da
ma est ¶ Ad iii dd q intellectus licet ex vione
ĩtelligentie michil detinuet p qd distinguat
tu expse hoc est exeo q est hꝰ discretum ꝑ ee habet
vni distinguat et multiplicat ¶ Ad iiii dd q sibi
ĩ telligat illa cum contra cos est q. lux sit species
omni colorꝰ cui lux ĩ isto corꝰ accepta colore
non est lux ĩ alio colore accepta ita lux in
telligentie ĩ vno ĩtelligibili non est eadem cum
ea q est ĩ alio ĩtelligibili qa aliter eadem esset
species diuersorꝰ quie et species q ee non est cum ꝑ
ee q habet ĩ intelligibilibz non intellectus
ꝑ ꝑ ee q habet ĩ intelligentiabz ĩ illis enim est
ꝑ ee me. ĩ intelligibz autem tum ꝑ virtute lumis
sui ¶ Ad sextum dd' q ĩtellectus non est ita simpli
citatis et separatis a p resolutionem et hoc
non magis simplex est sic enim omne fortium
resolutum stat ĩ ipo qa ꝑa fortis est exies a ita
ꝑa ꝑ ex hoc non habetur q sit simplex ꝑ ee. est
enim ĩ eo diuisum etiam ꝑ phos ut dicit diuina
ĩ iiio de phie sue ee et q est et p hoc multiplicat
et distinguit ab aliis entibz ¶ Ad viiꝰ dd'
eodem modo q ĩtellectus quide est species spiritu
ĩtelligibilium et locus ꝑ virtute lumis sui et
diffusione. et hoc non distinguit est ita etiam
ĩ se diuisa hmi q est et ee et est vltima diffe
rentia constituta homis et facies hominem ee ho
miez et sic ut dicit plato non est a ĩ anima et sicut dicit
dicen. sic pendet ad lumen ĩtelligentie tanquam ꝑ
et penes hꝰ distinguit et multiplicat ¶ Ad viiꝰ
dd q intellectus non est vbiq et sp a ꝑ virtute
lumis sui q lumen non est ipse ꝑ ee naturale nec facta
eius ꝑ actus eius egredies exipso sicut eum
dicit ambꝰ p tras lumis corporalis est multiplicate
se ĩ radius sui limite. sui numero. sui mensura. tu
distinctum est q ĩ mum positum p ee q habet
illuminari ita multo magis lumen spirituale in
telligentie diffusum est sui ĩ oia ĩtelligibilia
vbiq et sp sui limite. sine mensura. sine numero
p extensione sui ad ĩtelligibilia tum distinctum
est et multiplicatum p ee q habet ĩ intelligentibus
¶ Ad xiiiꝰ dd. q hoc quide vnum est q omnes illi
qui dicebant vnum ĩtellectum ee ĩ omnibz ani
bus. dicebant intellectum et principue agente
non ee pte anime ꝑ extra animam. et p splen
dorem et irradiationem ĩtelligentie illustrat
animam et sic fit possibile et receptibile ĩtel
ligibilium ꝑ hoc ita ĩpbatum est qa sicut ab in
tellectu non posset fieri vltra dria constitutiua
homis et ppter hoc dicit Dam q anima non habet ĩtel
lectum extra se ꝑ mtse. ut pte sui purissima
fitr cum dicit q vni usale est vbiq et sp non ĩ
telligit q sit extensum p omnez locum qa hꝰ
flum est ꝑ q illius locus et illum tempus est
ĩ qua non fit actu et intellectum ĩ omni suo p
ticulari et sic est intellectum ꝑ ptate ĩtellectus
q ptas nꝰ a est n q ipse ĩtellectus absoluta
po est a ma et appendicibz ma et io michil re
cipit n sit sic absolutum. ꝑ ex hoc non pt
arqui qn ꝑ ee q habet ĩ intelligentie distingu
at et multiplicat ¶ Ad xiiiꝰ dd' q ĩ tertia virtute
ĩtellectus fortis est ĩ multis non multiplicata per
mag et po non est ĩ ma nec p motum educatur
de pa hꝰ enim ppm est fortis physice ĩtellectualis
aut na data est a opifice irradiata lume
ĩtelligentie tertie pe tu duo habet ĩ se ee fali

et ꝑ hꝰ dependet ad cam pma q facit debe
ee i omn eo q e. hꝰ eaa ipse ꝑ id q e potentia
ad ee illud ꝑ quā dependet ad ens ntre a q
accipit ee et m quo indicat ee sic i suppōto
et id nō e vanū i multis. et io q ee efficatur
multiplex et mātū i hijs q sūt et io etiā in
telletus ꝑ ee et q e i mu po i arg to at fla
tō sequntis e. ꝓt prædit eum a ꝓpōtione q duas
tas hꝰ vitatis ad alterā pt eum multiplica
ri forma mūo diuisionis m. et mūo suppositorꝝ
sue eius q e et ꝓpe prædit ac si nō mūetur
ni mūo diuisionis m. ¶ Ad xv. dd. q hoc pre
dit ex pāso i telletū dī anaxagore ro enī
dī sui e q pō lūus i telletus nō claudit aliquo
determinante ipsum ad hꝰ i telligēdū et nō alia sic
claudūt po. nales et corporales ꝑ q ꝑ ee nō
determinet ad id q e. hoc voluit dīce anaxago
ras qa hoc eet ipo. et ꝓt hꝰ ꝑ ꝑ ee mūatur
i illis i quibz e. omne enī q mūatur po i mum
p id q determinat ipsum ꝑ ee ¶ Ad xvi. dd. q i tel
letus dī ee separatus a m. et motu. et apendi
cijs m. qa talis appheso et accepcō impe
diret et arctaret eū ad sibile accepcōem
quā hīre nō pt ni sic dī Dyo. q pō sup or pt
qtq pt i fior excellent et eminēt pt q ꝑ
sic ipe d angelis datur sibi cognōd ꝑ nō
dī ee separatus q ꝑ ee separat. sit ab i telligē
tie. et io etiā ꝑ ee illi mūat et nō vnus
i pluribz ꝑ mūta ¶ Ad xvii. dd. q i bitate
hēt cō fuit corp qui i telletū dicebat nō ee
pte aīe ꝑ splendōre i telligētie separate. sed
eade cō cōtra eos e qa cū dī q aīa est
stramētū intelligētie. quare p quā natum
sit stramētū rōnalis aīa plus q alia et
nō erit assignare ni q stramētū e p i telletū
alem nam sit eum color sub actu lucis non
stinet ni i ꝓspicuo p nam p spicui. ita splēdor
i telligētie sub quo sūt i telligibilia nō stinet
i aīa ni p nam i telletualem susceptibilitū ta
lem et si talis nata e i aīa hēt nā i dui dna
tur i ea et ēmitat ad ee et mūatur mūo
corp i quibz e ¶ Ad xviii. dd. q i telletus pti
cipat a multis et mūat p ticipatōe ipa et
pticipat et ꝑ eem et ꝑ ee et mūat ꝑ q nō
alterat i eis q pticipat ipsum nō e ita q ꝑ
ee et eem nō pticipet ꝑ hmōi ita e q non
pticipat organice ꝑ potētia i telligendi
ni p actus sic dicunt i telletū debilitari
i potētia i telligēdi qa debilitat organū
sibilis aīe a qua foris accepit. qa sic dī
aug. i xii. sū gen. ad lit. ymagines que
i pmunt i spū dī enī q sūt e vis quedam
mētis i fiōt i qua ymagines rep i pmunt
et ibidē dī q ille ymagines q corli signa
i pmunt i spū sub lūe i telligētie i telletua
lis visionis fulget i mtellētū ꝓt q ea a
ntre e q cōturbatōe fta i spū cōturbatio
etiā fiat i telletus ¶ Ad xx. dd. q id q di
cit de luce corli hīn vnū e ꝑ illa vna natā
qua ꝓ pticipat lux a multis nō e vna h
ꝑ eodem ꝑ nō ꝑ ee qi pocius multiplicat in
hijs i quibz e ꝑ ee et fit i spualibz i tel
lectualē lumē p ticipat p cōuenientiā ad ea
pma et e i pticipatibz ipsum ꝑ pmte pti
cipatū et nō p ticipati ntre e nec aliud
i telligi pt ni q multiplicet i ipis et mū
tur mūo corp. et io ntre e q multi i telles
sunt i multis et nō vnus ¶ Ad xxi. dd. q
illi q sic tenent vehemēter dicunt ad obiectio
nem istorꝝ i ōtrū dd. q i nā duplex e h ad
e eum h ad i ordīne suo p fectū et ex illo cū
alio nō fit vnū et e h ad q suppōtū e.
et e i eo diuisū i ee. et q e eo q ꝑ ee ꝓpe
det ex ea ꝑ. et ꝑ id q e i po e ad ens ntre
ex quo accipit ee et id forte e ad aliud
q p fiat ab eo sic motor ad mobile se hꝰ
et ex illo cū alio fit vnū i nā et talee
i telletualis aīa i homīe et io nō corpe fiat
vnū i nā et hꝰ e hō ¶ Ad xxii. dd. q i telletus
ꝑ ee et subam nō e vbiq et sp ꝑ i eo qui
i telligit tū. ꝑ ꝑ ambitū sui lūis et diffu
sionē e vbiq et sp et ad distās et ad ipsum
quū equalit. et q dī q hꝰ nō e extra
subam i corlibz teneū e. ꝑ i spualibz nō est
qualit vbi. hꝰ et nō teneūt sicū i vtute
et operatōe sua ꝑ sufficit i eis ordo que loco
situs hīnt et diffusionē vtutis i lib'tate
hīnt volūtatis et ee et eem eorꝝ nō e vtus
eorꝝ hꝰ eem i illo e ni i simplicit p. ¶ Ad xviii.
dd. q p certo i telletus e forma ad modū et
ymaginē lūis hꝰ eae pducta et nō ipsius
mobilis sic dicit. et ex hoc q sit prædit
a ea pa nō hꝰ diuisibilitate nec pticipa
tate ꝑ e vbiq et sp sic lūmē i telligētie sub
quo forma et pducta e. est tū i hꝰ cū ipsa
p fīto e et fior et sic de natīitate et pticipatōe
et efficat hic et mūt nec q hꝰ mūo eade ap
omīb et i omīb ¶ Ad xix. dd. q i bitate
i telletus mle subiectū nō e i telligibilū
spēū. qa si ita eet foret et de nō aretur
ex omīb i telligibilibz spēbz et eet ligneū
lapideus. ferreū et sic de alijs sic dicunt
illi q cōgtio diffinierūt aīam et dicunt
q sile sili cōgsam et io dicunt aīam ee
commixta ex omīb q sūt qa ipa cōgsat
eia et de hīs satis disputatū i m gōne
q e aīa p diffinicōem et eodem mūo patet

q sic nō ē subiectū p ēe et subam nec est
locus nec spēs ĩtelligibilium sic ēm saluatās
ĩtelligibilium ē sic locus et sic quātuꝫ est
ĩ telligibilium sic actꝫ et spēs. sic lux corporis
rego et spēs ē colorꝫ q̃ ꝑ actū mouēt visū
ꝑ hoc nihil impedit quīn ꝑ ēe ceēnle ĩtellectus
sit ĩ hĩ et hĩ. et nūc et ꝑ hoc mūtat nūo corp
qui ĩtelligūt ¶ Ad xx. dd. q intellectus p ēe
subale q ht nec ē actus. nec possibilis ꝑ po
tētiā actiam id possibile et sic vnū ē q vna
rōe ē ĩ omibz et ē quodāmō oīa sed ētia per
ēe ceēnle q ht ē for cōstitutiua hmꝫ ĩtel
ligētis et dissta. et sic ꝑticipat et efficitur
hic et nūc. et aliꝫ ĩ vno et aliꝫ ĩ alio nō
ēm ĩtelligibile q idē et vnū mō p ēe ceēnle
sit ĩ diuisis et nō mūtat ĩ illis. ¶ Ad xxi.
dd. q tēia ĩtellectus ē forma vltīa ĩ qua
sit potest ōmes for ēe. f. vnīe et ĩtel
ligē sic sepius dctū ē. et ꝑticipat bōitates
ꝑ ētē nō ꝑticipat cū sit quodāmō omnia
tū nō ꝑticipat ad modū ꝑ ētē q̃a hĩ est
ĩ potest ut ĩ li. de ētis pbatū ē. ꝑticipat
ad modū eius q̃a ad vmagnē ꝑ ētē cause
fōm ē nec sme omī motu sic ētē ꝑ. ꝑticipat
motu phisico et mūli. q̃a si sine omī motu
ꝑticiparet. nō ꝑticiparet ꝑ excellēt et
eminēt oīa ht et ꝑhīet sic ētē ꝑ. sed
hoc ēē nō pt. mūt aut q̃a ad modū sue po
testatis ꝑticipat. sit ꝑticipat ꝑticipat
de ntitate ꝑ nō vnīsalit et excellent
oīa phns ĩ sepo ¶ Ad xxi. dd. q vnīsale
sic ĩ loco ꝑ ē in ĩtellectu et sic ĩ spē q fiat
ꝑm actu ē ĩ lūe eius sic ĩ phitis sepius
dctū ē et vm ē q ē ĩ nlis et nllius corpis
actꝫ ꝑ q̃a ĩ seht diuisa q ē et ēē ex ipo q
ē quo dependet ad ens ntē et ab ipo acci
pit ēē. determinat ad ēē hĩ et hĩ mūt et si p
ticipat et mūtat et nō ex diuisione mē et
hoc satis ĩ hac eade qōne paulo ante satis
explanatū ē ¶ Ad xxii. dd. ē eode modo
q licet ĩtellectus vnus sit ꝑ tōem ĩ omibus
et nō diuisus p mēta tū q̃a ēē eius diuidit
et mūtatur discretōe suppōtorꝫ ĩ quibz ht
ēē seq̃ de ntitate q vnꝫ sit ĩ vno et aliꝫ
ĩ alio et nō idē ĩ omibz ¶ Ad xxiii. dd. q
ĩtellectus dr for separata et separatus q̃a fm
ptātē lūs sui nō ĩmisceāt mē et appēdrais
mē. ꝑ nō dr separatus q nō sit cōuictus per
eem ei q cōstituit ĩ ēē ĩtellectuali. imo ꝑ
hĩ ēē ē ĩ omī eo q ht nam ĩtellectualem

imo ꝑ hoc ēē ē ĩ omī eo q ht nam ĩtellectualem
et mūtat nūo illorꝫ sic sepius dctū ē ¶ Ad
xxiv. dd. q diuisio ēē ētē ē mū ĩ tellectus
ētē aut diuisionis ēē ē hĩ q ĩ pō se habz
ad ens ntē ĩ accipiēdo ipm ē et hĩ q est
diuisū ē ĩ diuisis ppt q de ntitate ēē ef
ficit diuisū ĩ diuisis et pōnit ĩ discretōē
et mūm ¶ Ad xxv. dd. q ĩ vitate si aīa
ĩtellectualis ēēt tm motor et omōde separata
eo illa pcedēt nūc aut ē motor ut actus
sū psīo ēē subale cōsens ei q mouet q in
telligi nō pt ñ sit ĩ eo q mouet p ēē subale
ro oz q p ēē discretū sit ĩ isto et p aliud
discretū sit ĩ alio nihil ēm vno actu simplici
cōstituit duo ut ēa ut plura et ro ĩ aīa ĩtel
lectuali sū rōnali nō ht locū illa rō nō ēm p ēē
separata ē a supposito et hoc facit q̃tinuatōēm
ĩtellectus ad aiam et nō vtus eius ut potēs
vtus ēm et potētia signa pūt ēē separatōms
q nō fuerūt ētē sūt ēm. p ēē subale et sicut
nālis pō ut ĩ pō q̃ sūt q̃litates ĩ tēia spe
q̃litatis fluēcia a principis ceēnlibz aie rō
nalis sū ĩtellectualis. ¶ Ad xxvi. dd. q illa
rō tridis ē q̃a ia dctū ē q cū dr vnīsale
ē vbiqz et sp nō intelligit hoc q vnū et idē
sit ĩ omī loco et ĩ omī tpe ꝑ ēē ꝑ q nō est
locus nec tempus ĩ quo vnīsale actu et
ĩtellectū nō sit ĩ pno ĩ pori et vna rōne et
ro nō equivocat sēia nēa ad sēam patrū ꝑ
dctū ꝑ q̃a vnīsalis et ꝑticularis ē idē ēē
ĩ nā ro ntē ē q ēē hmꝫ nō sit ēē illiꝫ ꝑ vnꝫ
q̃sp ht ēē discretū et ro dr ar q destruc
tis pmis ĩ pō ē aliq aliorꝫ remanē et
dūcēn ĩ pm logice sue b tractat de vnīsa
libz dr q nā eorꝫ q ꝑ ēē sūt ĩ vno idē mō
ē ĩ alio ꝑ vnū ē q vnīsale ꝑ tōem totū ē
ĩ vno et totū ē ĩ alio et totū ĩ quolibet
et totū extra qdlz et hoc mō ē ĩ lūe in
tellectus ut in loco et spē ¶ Ad xxviii. leue
ē solue pnotatis hus q dcta sūt licet ēm
ĩtellectus ꝑ pōm acceptiua et agentē pōsit
q̃a ĩtelligibilia tū p pma ēēnlia quibz dffi
nit ut p ēminēm distinguūt ab omī eo q ē
et p ēē q ht ĩ hoc et in illo q nō ē idē mō
mūtatur nūo eorꝫ ĩ quibz ē sic sepius dctū
ē ¶ Ad xxix. dd. q intellectus agēs et ētia
ĩtellectus potēs nō dūt separati et pretū et in
corruptibiles ꝑ ēē nāle q ht q̃a hoc ē ĩ pō
ꝑ ꝑ vtutē pō quā ht ĩ lūe ĩtellectuali et
de hoc predit ro et bn pbat ꝑ sic sepe dctū
ē ꝑ ēē nāle et ceēnle q ht ĩ hoc et ĩ illo et
conuicti sūt et ētia quodāmō corruptibiles
corruptōe aliūs ¶ Ad xlti. dd. q ĩ hĩ ē
ētia ꝑ ēē ĩtellectuale dependet ad tam pma
sit omē q ē ab aliquo ꝑ ēē illud quo ab
ipo ē dependet ad ipm ꝑ nihil nūat et di

sarmit. ꝑ hoc q̃ ē ab alio ꝗ ꝑ ee q̃ hꝫ ī suppo
sito cui ipm ē actꝰ et io etiā ī tellectualib
nā ꝑ ee q̃ hꝫ ī eo q̃ ē ī tellectuale discernitur
et ī mūm ponit et nō ē idē mūo ī omnibus
¶ Ad ea aliqūdo collegi ī tractatu exposites
ad p̄ceptū dn̄i alexandri pape et scrib fuit
mihi libellus q̃ multi hnt et intitulat. ēdem
errores addūxis. et hec etiā posita sūt ut p̄ficior
sit sententia sume. Vtrū aīa sit ī toto corē tota
et ī q̃libet ptē tota ad nō q̃o
Vacuo q̃ quo aīa sit ī corpore vtrū ī toto
tota et ī q̃libz ptē tota ad nō et vt. q̃
aīa rōnalis sīt tellectualis ī nulla ptē corpis
sit. Dr enim plus q̃ tellectus nullius corpis ē
actꝰ. q̃ enim nullius corpis ē actꝰ ī nullo corē
ē ut actus nec ī ptē corpis. nulla aīa ē in
corpe sīt ut actus nec ī ptē corpis. q̃ ī tellectua
lis aīa sive rōnalis ī nullo corē et ī nulla ptē
corpis ē ut aīa ¶ Ad hc G. mixen. dr ī li.
de homine ca. ix. q̃ si aīa eet ut actus ī corē
piret penitē. sic dis actꝰ corpis pit penitē
subiecto ꝗ nō pit penitē corpe ꝗ remanet
ī ee subali. q̃ aīa rōnalis sīt tellectualis
nec ī corē nec ī ptē coris ē ut actꝰ ¶ Ad hc
ī li. de caus ē vna propositio dicēs sic omne cor
ruptibile ut ē cōpositū exgrijs ut sup cō
positū exōgijs ab efficiente delatū sīt fuda
tū. si q̃ aīa rōnalis sīt tellectualis ī corē
toto ē sīt ī ptē ut actꝰ de nātate erit de
lata sīt fundata sic cōpositū exgrijs et cū
tale corruptibile sit seq̃ q̃ et ipa corrup̄lis
sit q̃ ffin ē et cōtra fide. q̃ a destructione cōse
quentis ipa nec ī toto corpe nec ī qualibet
ptē ē ut actus ¶ Contra cōstat q̃ corpis
homis aīatū ē aīa hoīs et q̃libz ps corpis
aīata ē et nō sīt aīa hoīs nec aīa homis
diuisibilis ē ꝗ eēm ut dr G. mixen. q̃a cū
simplex sit nō hꝫ ptē extra ptē ut diuidi
possit. q̃ nēte ē q̃ ī toto sit tota et ī qualibz
ptē tota. et hꝰ ē argu tū G. mixem vm q̃
posse dr ī li. de hoīe ma. ca. q̃ ē ī toto corē
tota et ī q̃libz ptē eius tota ¶ Ad hc hoc
expōsse dr ī li. qui dr ee aug. ī li. de spu
et aīa ꝗ dr q̃ videt ī oculo. audit ī aure
et sic de alijs ¶ Ptius q̃ de hoc q̃ quida
dicūt q̃ ē ī corē sīt ī loco. ē enim ī corē lo
cali ꝗ nō localit. cōtra hoc enim obiat G.
mixen. duplici tōne vna ē q̃ nichil ī cor
pēu ī loco ē corpali. aīa rōnalis ē ī cor
pea corpus aut si ē locus ē corpens. q̃
aīa rōnalis nō ē in corē sic ī loco ¶ Ad
hc nichil ē dem ī loco ee nō localit q̃a sic
nichil ē ī corē n̄ corpalit ita nichil ē ī loco
n̄ localit ¶ Ad hc q̃tū ē ī loco suscipiue
ut diffinitio ē ī loco. et q̃tū ē ī loco ut
suscipiue illius pmū et medīū et vltī
determinat ī loco. et q̃tū ī loco ē diffinitio
illius suba et vnit. et opacio determinatur
ī loco ita q̃ ē ibi et nō alibi et io dicit
dam. q̃ cū angelꝰ opatur ꝗ nō ē alibi
neq̃ ꝑ subam neq̃ ꝑ virtutē neq̃ ꝑ opa
cōem aīa ī corpe ē et ī ptibz corpis et v
tutes et opacōes suas exercet ī corē et nō
ē alibi. et hꝰ ē aliquo mō localit ee ī loco
q̃ si ē ī corē ut ī loco localit ē ī ipso ¶ Ad
lucū dd. cū G. mixeno et cū dr. q̃ aīa
ē ī corē et tota ī toto et ꝗ ptes poles ē
ī ptibz corpis. ꝗ ꝗ id q̃ ē ꝑ subam ē ī q̃lib
pte tota et licet pō aīe nō sit suba aīe
sīt nulla q̃litas ē suba ī qua ē et a qua
fluit. ita pō aīe q̃ nālis pō eius ē non
pt ee suba aīe a qua fluit et ī qua est
ꝗ sīt ī omī spūali suba simplici et ī diui
sibili nēte ē q̃ vbi opat. tota sīt et cuilibz
vtuti sue assit ꝑ subam sīt pz ī angelis
ita nēte ē ee ī aīa maxīe rōnali et ita
nēte ē q̃ tota suba aīe assit cuilz po. sue
et assit cuilz opacōi sue. si illa opacio ē
eēntis aīe. eēntis aut ē qn ē ꝗ aliquē actu
vite. vita enim eēntis actꝰ ē aīe ī corpus
q̃ vnificat et aīat et ꝑ hoc pz solutio q̃o
mis ¶ Ad pmū q̃ dd. q̃ cū dr pti ē q̃ in
tellectus ē ī impetus et ī lume ī telligencie n.
accipit ꝗ ptātē organi corpalis et ex hoc
nō hetur q̃ aīa rōnalis ꝗ subam nō sit spe
cies et cū corpis dans ei ee et eēm aīa
lis rōnalis q̃libz enim ps hoīs ps ē aīalis
rōnalis et nō alicius aīalis et si separetꝰ
a vtute aīe nō erit ps n̄ equoce ¶ Ad a
dd. q̃ q̃d mixen. vm dicit si aīa eet ī corē
ut actus tūc qui fundat ī ee vtute subiti
ꝗ hoc nō ē vm. est enim ī corē ut motor dirigens
actꝰ et opacōes cōis ī quicūq̃ opū et
passionū vite et hoc ī p̄cedentibz pbatū ē
ī gone de vnione aīe ad corpus ¶ Ad a dd.
eode nō hꝫ eēm seq̃ si tūc ut actꝰ eet ī corē
nūc aut ē ut motor dirigens et regens corꝰ
ī opacōnibz vite et ī separatur ut motor
a mobili ¶ Ad id q̃ contra obr. q̃ dd ē q̃a
licet distributa sit ꝑ pōs ad ptes corpis
et nō ꝗ q̃libz pōm sit ī q̃libz pte tū q̃a tota
subalit ade cuilibz potētie q̃ pbat pris. sig
no q̃ cōtibile ē cū ea q̃a nō ita eet q̃ vna
suba ē ī omnibz potētijs ī tense opans ī actu
vm. po. nō remittet ab actu alicius q̃ ffin
ē quia ī tense cogitas et medicas etiā ea
q̃ hꝫ ante oculos aliqs nō adiuit se vide ¶ Ad
a dd. q̃ hec fuit ca dā illi. q̃a ꝑ subam ade
cuilz po. et cuilz opacōi ¶ Ad id q̃ vlānus

q. dd' q aia no ē i cor. sic i loco nec localē
nec illocalit. si em eet i cor. sic i loco tut cor
pus gtinet aiam q flm ē. h potius eq. aia
gtinet corpus cui pbatur ē ut gt ar. i fi
ne pmi de aia v sic gt aia gtinet corpus et
no eq. egrediete em aia exspuat corpus
et marcescit et dissolvit. fetus em ē ut gt
ar. i gtinete et cotento corlit sic vnu cō
tinet i vase et i cōtinete et cōtēto spualit
i corpalibz em id q i est gtinet et cui me
gtinet ut lagena vnu. i spualibz aut id q i
ē gtinet et cui i est. gtinet n qa i eet non
penitaret vndiq p cōtētu pia eius i tuse
ia q sut eem eius gtinēdo et p hoc eaa pbat
b mxen q aia ē i toto cor. tota i qlibet
pte eius tota qa licet queda ptes sint que
no pticipat vita sensus ut ossa et queda
alia oia tu pticipat gtinētia i ee et cōtinu
itate nec pt gtine n b ē p subam et epa corz
et stute telinq q q i qualibz pte tota sit
subalit ¶ Ad dd' q dicē mtendebat q loca
lit ee i loco ē caisptue ee i loco et hoc
mo vm dicit q ad h. qa sic i loco nichil
n aut ptes quitatie h pm medu et fine
tu quitate loci ad eudem eminu copulat
et sic nichil i corpeu ē m loco diffinitiue
tu ē i loco qa sic ē h vbi opatur q no est
alibi. h sic dxm q aia no ē i cor. sic i loco
h potius sic actus et motor i eo q mouet
et sic pcipas et reges i qnitatibe i opibus
vite et passionib ¶ Ad vstmu dd' q si eet aia
i cor. ut i loco q no ē vm tut tenet obiectō
et pcedet nut aut qa h no ē vm dctu eorū
fm ē et obiectō no ht locu

Quito q. an aia sepa
rabilis sit a cor. ut no
sepabilis sit a cor. ut no ita q p se ma
nea separata et agat h mtellem. h. eni posit
cathōlica fides et h. posunt omis stoyci sic
p i li. phedonis que i morte cōposuit so
crates q aut sepabilis sit et maneat post
morte dat talem dat via sic dicēs i pmo
de aia Si quidē aliq erit aie opi aut pas
sionib q s. no ht i qnitatibe ad corpus
h h sepam. erit aia sepabilis si aut nichil
no erit sepabilis qa sic nichil opabit n in
cor. et si separet et eet extra corpus n
opabit et sic eet frustra et vane q no ē
ma dt em damn q illa suba destituitur
subalitate destituit et suba no ē Si aut
ht aliq opu hoc erit i tellige. si aut i tel
lige no conuenit ei n i qnitatibe ad corpus
ut aliqui dicut q ide ē dicē aiam h se i
telligē ac si dicat ea tepe ut edificare
h se et tu no queat ei tepe aut edifica
re h se no conuenit ei i telligē h se et sit
illu opus habit et no separat a corpe

¶ Ad hc sortis via i li. phedonis ē hec
p qua pbabat aiam ee separabile et im
mortale supponebat em q nichil corrū
pit n p qm. et mde arguebat sic. morb
et vita q aliquo mo sut ex qrib cicta
vnu cōpositu ex corpe et aia no sut
qria aie sic par et impar licet sint qria
cta mum tu no sut qia mo. aia q non
ht qm licet vita qm habeat. q no corrū
pit p morte h separata manet ¶ Ad hc
inuit alia obie cōtem ad h. dicēs q aia
no vtur cor. n qi istrumēto sui motus qt
q aut sic vtur corpe distinctu et separatu
manet a cor. qa h illum suum ee dependet
a cor. licet motus q sda exceat i cor. alia
aia q. distincta et separata manet a cor.
¶ Ad hc plato i mit alia qa eaa i mu
it socrates hat s. q eeiem silitudinem ht
ad scelligētia i corruptibile et separata
manet separatu et i corruptibile aia rona
lis et i cellctualis eeiem silitudinem ht
cu mtelligētia separata et m corruptibili
qua nos anglm vocamus. q separata mang
et i corruptibilis sic i telligētia et angls
maior pz p se Sda pbat exh. q dr m
thm. platois vt ducit creatore loqnte
ad mtelligēcias psidentes planetis sic q
vobis sile pspexitis et mistura colore et
pietate amare. accipite ad nos ipas. co
stat aut q ad se accipe no posset n separatu
et i corruptibile maneti q aia ronalis
manet separata et i corruptibilis ¶ Et hat
rone cu occidendus eet veneno acute agti
re et fleret eu plato et alij amici. sic eo
solabat eos dicēs nolite flere. aie ei pho
tu mori no put h p morte corpis ibmus
ad deos ad illos optimos vicos ¶ Ad hc
Auicena forcius obiat i ix. sue metha re
sic qtcp h ee no dependet a cor. licet sit
i cor. h pedet h ee a lume cae pne no de
struitur destructo cor. h separatur ab po
aia i tellctualis h ee no dependet n a lume
cae h. et no a cor. q no destruit destructo
cor. h separat et hec obiectio fortis ē ¶ Ad
hc p pypathe q dicebat aiam ee separabilem
et mane post morte dcē signa i ducebat
q aia eet i corruptibilis et separata q oia
colligit auicen. i vi de animalibz p mu est
q ois vtur organica destruit destructo or
gano i tellctus nec debilitat nec destruit
aliquo organo destructo ut debilitato per
i firmitatem ut senectute. q omo ē organica
vtus i tellctualis. q separata et i corrupti.
Sdm ē q illa vtuntur organica q appetit

se et instrumenti sui intellectualis nata et separam
apprehendit. cognitur enim sup se quia non potest fieri organicu
bus. quia intellectualis nata libera est et separata. Tertium
est quia nulla virtutis organicarum qualitatem organo
suo proprie affixam apprehendit sicut patet. tactus enim non
sentit sibi calidum et ethicus calorem suum non
sentit hoc magis sit eo quod hujusmodi consensus est ad sili
tudinem natalis hujus. intellectualis nata melius appre
hendit proprie sibi affixam quam ad quam non est virtus
organica sed separata et in se existens. Quartum est
quia nulla virtutum organicarum separa agit ut operat
per instrumentum sperm. ut calor. intellectus semper agit
et apprehendit intelligibilia agens intellectu separa
tum et non mixtum alicui corpori ut alicui membro et ha
bens in se modum agit sicut intellectus et separatum et
id quod agit quod est intellectus speculativus separatum et in
corruptibile quia sicut dicit Avicenna in posterioribus quod actum sit
corruptibile quod agens in corruptibile in potentia in corrup
tibili producit. quod intellectus non est virtus dependens
ab aliquo corporis per separata et incorruptibilis. Quintum
est et accipit ab actibus quod omnis virtus organica si
intendat ad unum intentum minus sentit et percipit
ad sicut patet in visu qui exercitatus magni limbus minus
videt ad intellectus exercitatus intelligere unum me
lius intelligit aliud. quod virtus est separata nihil
quae habet cum corpore. Sextum est quia actiones virtutum
organicarum per longos annos debilitantur et lassantur
tunc autem confortatur intellectus. quod intellectus est se
paratus. nihil quae habet cum corpore. Septimum est et est de
ducens ad impossibile si detur oppositum quia si intellectus
dependet a corpore sicut ab organo tunc nihil recipit
nisi sub forma corporis et in instrumento corporeo per hoc
patet quia nullam talem formam recipit. quod est in
tellectualis natura separata per nihil dependens
ad corpus. Octavum est et id magis est planum
quia intellectus nihil recipit nisi separatum et denuda
tum a materia et appendicibus materiae cum quod nihil recipitur
qualiter incorporaliter sicut per recipientis seq
de naturam quod ipse sit denudatus ab omni materia et
separatus et ex hoc videtur sequitur quod per nihil
sui dependet ad corpus. Nonum est quia si intel
lectus dependet ad corpus et videtur corpus in opera
tionibus suis non apprehendet nisi ea quae sunt de natura
corporis illius sicut visus et sicut auditus nunquam
apprehendit oculus quia per intellectum agere est oculus
facere et per intellectum possibile est oculus sicut dicit
philosophus in 3. de anima seq quod intellectus sit se
paratus per nihil sui dependens a corpore. Decimum
est quia intellectus percipit formam infinitam hoc est non
finitam mensura corporis. universale est et vox et
semper et hoc percipit intellectus. nulla virtus corporea
accipit infinitum sed potius limitatum mensuris
locis et quo est. quod intellectus non est virtus corporea
Ex omnibus hiis arguit auctor sicut quod per

nihil sui dependet a corpore nec per esse nec per agere
resoluto corpore non resolvitur per manet separatum
et distinctum intellectualis natura quia est anima ra
nalis nec per esse nec per agere dependet a corpore
quod resoluto corpore non resolvitur per manet sepa
ta. Solutio dicit quod anima rationalis. et propter hoc quia
est ad imaginem dei quia imago in mersa corpori
bus non intelligit sui corporali materie et propter hoc quia intel
lectualis natura est quia de natura sicut in hiis probatur
est separata et a materia et appendicibus eius et in natura et
in agere Dicit enim Avicenna sup tractatum de anima et vult
quod anima intellectus agens incorruptibilis est et in
tellectus possibilis est in materia et incorruptibilis
et intellectus adeptus qui ex agente fit in possibili
de natura incorruptibilis est et dat totem quia
quod ex agente incorruptibili in possibili intellectu quod
est incorruptibilis enim quia non potest esse nisi incorrup
tibile et ideo sicut dicit Alphorabius in li. de intellectu
et intelligibili omnis philosophi in intellectum adepto
ponebat cadere in mortalitatem anime et magis
propter hoc quia sicut concordit dicit et sicut et philo
phi in actum anime rationalis quia in ipsa et ipsa est ca
et dna suorum actuum per libum arbitrium quod non posset
esse nisi esset elevata supra materiam corporem et sup
naturam corporem et ideo et per philosophiam et per fidem
dicit quod anima manet separata post mortem
et agens et intelligens quod pertinet ad beatitu
dinem vel paciens penas per retributionem praemiorum et
ideo dicit Isaac in li. de diffinibus quod anime peccatrices
post mortem deprimentur sub tristi orbe et erunt
ibi in igne magno. anime vero bonorum in pace in psalmo
dia et laude erunt cum deo. Ad primum quod dicit quod
bona via est ac. ad probandum quod anima est in mor
talis et separabilis a corpore et intelligere corporis
eius propter quod habet esse non in quantitate ad corpus
sicut et angelus. est autem ad intelligere quod non quiet
nisi quantando corpus sicut nec texere nec edificare
et hoc est quod habet per reflectionem intellectus ad phm
et ad possibile a quo abstrahit et hoc non est aliud
tellectualis per se per hoc in ista sibi pon possibilitatis
propter quod dicit Dyo in mistica theologia quod intellectus in
materialis est. et si quod esset spiritualium intelligere
vult. assimilat id pro milibus ut consimilibus sibi
melius intelligat per tale intelligere non convenit
anime intellectuali per se per potius sublime intelligere
tie accipe ut sublime divino et per convertit eis post
mortem. Ad aliud dicit quod socrates satis bene probat
quod non corrumpitur per nam anima quia in se non habet cau
corruptionis per hiis in mortalibus sicut est pnata
Ad aliud dicit quod iste argumentum magis cogit et probat
quam primum et propter hoc in illo etiam socrates acce
pit consolum quod non timuit mortem. et per hoc
unus discipulorum eius cum audisset istum sermonem
et vir ei nuntia sicut narrat aug in li. de civi
tate dei percipiebant septem dies sed est alia vita

post mortem. nolo plus vnie. ista vita miseri
ma magis eam volo vnie cum dis et cum hoibz
¶ Ad dam platonis dd' q hoc valde pbabile
t et predit qa licet erroneu fuit i hoc q po
fuit mlta tridme deorp cum nichil erroris co
tinebat i hoc q aiam tonale dixit habe
ecnem similitudinem cum intelligencijs et ipt hoc
separabilem ¶ Ad 4d dd' q duicen' via e bona
et predit ¶ Ad 5 dd' q illis decem signis satis
pbat et mellonis satis separatus e et aia
separabilis post mortem & melius pbat ex his
q dam fuit i pm solucois istius ¶ Veltius q
duicen' gcludit ex signis 1d predit Vtrum
corpus ade fuit aiale et qua aialitate
Deinde q vtrum corpus ade fuit aiale
et qua aialitate. vr enim q h tem
no quiebat ei corpus aiale. & spuale.
nobilissime e fore debet nobilissima nr ma
tonalis maxime qua inspiramit deus i faciem
ade nobilissima forma fuit. q nobilissimum cor
debet ei nobili aut e spuale q aiale. vr
q aptandum ei fuat corpus spuale et no
aiale ¶ Ad hc nobilissimo artifici ppn e pdu
ce opus suum nobiliori mo qua ignobili
& na ignobilior e artifex qua deus et p
ducit corpus aiale. vr q deus qm per
fectm opatur debeat pducere corp spuale
q nobili e ¶ Ad hc i phitis onsu e ex
vbis aug. et bede. q etia p corpus ho e ad
ymagine dei aliquo mo. magis eum mita
t cum corpus spuale qua corpus aiale. q
vr q magis competebat ee corpus spuale
qua aiale q aptacu e p ho. ¶ Ad hc sic
ditu e i pcedentibz dstmcto rerum e de or
dine et p frone vnius. ut scilz qd libz aptet
suo copari sed sic dr Cassiodor aia i hoc
t ad ymagine et similitudine dei qa e m
corcup et i morbis. q de ordine ne e q
sile sibi corpus aptet i morte. s. et i cor
cuple h aut no pt ee aiale & spuale. q vr
q debuit ee corpus spuale et no aiale q
p ae aptacu fuit ¶ Ad hc gstat q i trine
qm corpa resuscitatu erunt spualia sic dr
p 4d cor. xv. sciat corpus aiale suscitet
spuale et tn i trine ad corpa illa opabut
angeli. si q corp pmi hois fuit aiale cor
pus d i quo opatus e solus deus ignobili
e qua id i quo opatur angelus q i coueres
reputat qa deut. xxxij. dr dei pfecta sunt opa
no aut pfectm corp n sit spuale ¶ Ex his
et hmo moi tacitaculis hetici qui dnt mani
chei dicebat q aie omes p create sunt i celo
a deo bono et habent cor spualia no aialia
q postea p casu pcti mata sunt i alia cor
¶ Sed ecotra q hec opinio fla sit auctibz
scrs pbat aug xiij de ci dei ciitat mlta
bona quibz ada i p statu i noctie affluebat
et subiugit sic qua felices erant i illis agita
batur p tuebacoibz aiorp illis corpm ledeba
tur i comodis atq ista pmanere felicitate
donet p illa bndictoem qua dcm e crescite et
multiplicamini p destinatorp scrs mis i pleret
alia maior ducet q bessis anglis data e. si
g potat gniare et no gniat n aiale corpus.
oz q aiale corpus habet pmu ¶ Ad hc sic dr
mgr i sntis corpus i abis erat sustentandi q
dns dixit gen i. ex omi ligno omede dm aug
ibide in gl de lignorum fructibz habebat refectio
ne corpa destinon de ligno vite stabilit ge
vetustate gstat g q abo i digult corp illud
et no indiget n aiale corpus g fuit aiale.
¶ Ad hc aug i li. de bap. pmilorp q'nis ho
& corpus terra eet et corpus i quo creat
e aiale qestaret tm si no pecasset i corp spu
le mutandi foret et i illa i corruptcem
q fidelibz et sctis promittit cnsicut. g fuit cor
p aiale & tnsicutu i spuale ¶ Ad hc 1. ad
cor. xv. si e corpus spuale e et corpus aiale
& no pus q spuale & q aiale. deinde q spua
le hoc expsse dr q p fuit aiale ¶ Dicens 90
q de hoc q dr mgr i illo cor. Solet qri dst
v vrs. v i ducit aug sr gen. ad lit. dicere q
ada i etate vnrli q timio fcus e et h spiri
ores et no & i flores cas ¶ Ez vr hc no ee
quiens p hoc eum q dicois opus corpus ade
dabat forma ne ad formada cor. na aut
fort paulati p mtualia et i crementa. q vr
q etia deus i p ope suo etia ita fiere debuit
¶ Dicens q qre deus hoem fecit extra para 90
dysu et ftm posuit i paradysu. vr e h no debu
isse. tra enim paradysi nobilior e alia tra et
sic vr q magis competebat q ex tra paradysi
fieret qua ex alia ¶ Ad hc i aliis aialibz
ide e locus gniacois et educacois. q vr q in
hoie & corp aiale fiiet debet ee. gstat aut
q i paradyso erat educandus. q i paradyso form
dus ¶ Ad hc cua q i digor fuit qua adam
fta e i paradyso & corpus q multo magis in
paradyso debuit fi ada ¶ Omnis aut dissi
sit q pmi hois corpus fuit aiale et no spu
le tu quida obicunt i q dicit sic dicentes q p
hois corpus btm fuit ut dr aug n aut bem
pt ee aiale. q corpus pmi hois no fuit aia
le ¶ Ad hc si abis vtebat ada contra defec
tum ut dr aug nte fuit fr digestionem
et i puri egestione talibz aut subiace mi
serrimu e. q i p statu miserie mutati
subiacuit q negat sci ¶ Solues dd' q

absq dubio corpus ade i p° statu fuit aia-
le et nō spiuale h' e vtens cibis et quāmis nup-
cie aut ut dr aug' fuit mōrtui bonū ¶ Ad p'm
q° dd' q nobilissime for° debēt nobilissima m'a p
statu ne et nō simplē tūc aut fuit stat' i cho-
antis ne et nō p stēte p vltima pfōne p i quo
optebat vn' ex alto pagari et nō potat h°
fr. n i tope aiali et nō spiuali et ro nobilissi'm
corpus accepit q potat ee p statu illum
¶ Ad a' dd' q nobilissim' artifex sapētis-
sim' e et ille e q p statu sp facit meli' op
et magis cōgruu illi statu ¶ Ad a' dd'
q corpus spiuale magis imitat i exteriori
bz p i hijs q ecclia fuit ymagim magis
imitat corpus aiale. dr enī aug' q i hoc
e ymago p corpus q a fuit deus pi'm e omī. ita
ada p corpus e pi'm omī q pagat' ab ipso
ex cor° aut spiuali nichil pt pagari hn ayt
xxij. i trine neq nubet neq nubent p erut
sicut angeli dei i celis ¶ Ad a' dd' q corp' aia-
le p mutu bntis ordinatue ad i morlitate
et i corrup' et sic aptatu e aie q e ad vgiez
dei p nō cōgruebat q tuc eet i morle et m
corrup'le n p cōgruēcia stat' et h° e q nō mo
ret nec corrupet si nō peccaret corrupet
aut et moret si peccaret ¶ Ad a' dd' q i vi te
i trine corpa resurgēt erut spualia sic con
petit illi statu. et ad i mūdōm corpm ad for
ma glie nichil opabūt angeli. p si ad opabū
tur hoc e i cōgregacōe mortuorp et vocacōe
et collēcōne electorp nec dr opus dei pfectū. ex
h' q nobili' i se p ex hoc q cōgruēcius et vti
li' e ad statu ex hoc erī accipit pfectionem
ad fmē ¶ Ad a' dd' q hetica ppt h' hetici fuit
q a nec ceres nec septuaris i tellegēt omīs en
racionīs tales ex y cerbz et signis fuit et i
secta figā i qua signa q fuit media fuit ante
extrema et a talibz signis silogizare fuit fal
lacia cōsequtis et nichil pbat ¶ Quatior
q i gtu adducūt credenda fuit q a i illis
expssa detinat bitas ¶ Ad id q vltimo q
i qua etate fuis fuit ada dr q
livitas tepis et mesura i illa etate fuis e
p i momento ad volitate dei. si aut dr etas
pfectō q ex etate velinq' tuc fuis e pfectius
triplici pfōne sic h° e i xxx ams s. pfōe
quitatis membrorp. pfōne vtutu i membris.
et pfōe adunacōis cōpleviōnis q tuc resedit
ita q vires aie stabiles pomt hre cōcepcō
nes et p aiam fuis e pfectis i cōgcōe natali
¶ Ad id q cōtra ob' dd' q opus dīm licet
sit exemplar opis nē tn nō dat ei modū q
i posse e q nā q e opifex i pfectis mntet' mo
dū opis dīm ¶ Ad a' vltimū dd' q licet deus
potuisset ferisse corpus ade de cta padysi

tu noluit. et de hoc ab antiq'is assignate fuit
m'r cāe vna e ibide i glosa q sic mānet da
tur i telligi et hoc etiā po' a magro i sm b
n° li° dist xxvij. ca° hoiem aut fortu et
fudat sup hoc q eiect' nimis doluisset si
de cta sibi cōnālie eect' cta nō cōnālem sibi
colē mbet ¶ Secda e exaltacō q tactudis qa no
lunt deus qtp bom fiet ei totu asebet gre
dei et nō ne et ro extra vili creauit et nō
nobili sic dr p'a ad cor: xv. p'm ho de cta tren'
hs ho de celo celestis q lis tren' tales et tre-
ni ¶ Tia e humliacō sui qn s. recordaretur
se ex vili cta ee ftu humliaret et obediret
preceptis dei. Ecc. x°. quid superbis cta et amis
cta e tepanētu afflictōis tstice ut s. qn
eicet' min' dolet videns se eiectu ad cta m
onālem sibi et si fuisset extra padysi nimis
affligetur i eiectōe padysi. p illud oracio-
nis qua natale solu dulcedē cristos du
cit et i meores nō simit ee sui et sile dr in
ps. Sup flūia babi. ul. se. et fle. du re. syō
¶ Ad a' dd' q nō e sile de aliis aialibz et ho'
alia eīm aialia nō fuit ad bticudīnē ordiata
p nam et mutu sic ho. et ro ho p tres status
triplice hr locu p statu eīm ne i chōantis for
madus erat i hi tacōe cōmūis tre ad cui'
ornacū cū aliis aialibz fuis e sexta die p
statu i nocte et felicitatis q debet i noc-
tie p'm ut dr aug' positus e i padysu vbi
omnibz delicijs fruet sm i como et nocumēto
secdm statu culpe eiect' e i cta hēcatis.
hi vbi i sudore vult' sui vescat pane suo
¶ Ad a' dd' q tota ad e qua i ada illa eīm
humliauit se ipsu et licet i padyso fuit tu in
mita pte padysi sta e p ex cor° viri et sic
vltius originat' ex cta qm taqua ex primo
pi° p i padyso taqua i loco sta e ut salte
vnu cōtra mita de pmēcia hret ne efficia ab
sorbet' ¶ Ad a' dd' q corpus pim hois quada
bticudīne btu fuit et nō pfecta q s. pena et
nocumētu nō senticret si nō peccaret et hec
bticudo nō oppo aiali cōt i mo conuenit ei ¶
Ad vltim dd' q ada pculdubio i p° statu cō
medisset de ligns padysi si pma fuisset q si
nō fecisset peccasset ut dr p'sper i li° de cō
tēplatiua vita et sic ppt pcm defecisset.
i questione tu dugestio fuisset et i puti ege
stio p h° fu i mūdicia putrefactōis et fetōis
ab eo resolutu fuisset ut dicit sa et ppt h°
eta i egendo misere nō fuisset subiectus.

Cr° de hi tacōe padysi q corpi ade cōpetebat

Unde q' de hi tacōe padysi q tali corpi
cōpetebat accipiat dm Dam. q i 15° lio
ca° xl° sic dr qa vo ex visibili et i visibili

creata constituit erat deus homem secundam
ymaginem et similitudinem sic quidam regem et prici-
pem omnis terre et omnia quecumque sunt constituit an eum
ved quidam regia in qua consilium beatum et dulcem
omnem haberet vitam et hic in dumus paradisus dei ma-
nibus in eden plantatus gaudij et exultacionis vni-
uersi plenitudinem. eden enim voluptas interpretatur
in oriente quidem omnem terra excelsior positus quasi
aere et temissid et puricissimo circumfulgens planitis
sed floridis ornatus et bono odore plenus lucis
repletus et pulcitudis vniuerse et auce sensibilis
sup excedens intelligencia dicta bo regia dicens
ius quod ymaginem erat dei constituacionem in quo
nullum erat irrationabilium animalium solus vero homo
dinarum manuum plasma. Ad hec Strabo vero
et beda dicunt sic. Est locus in oriente positus
a regionibus quas incolunt homines longo tractu
maris secretus altitudinis tante ut ad lunare
globum ascendat. Ad hec iosephus dicit sic. Ad
ad orientem plantauit paradisum omnium genuum arbore
florente et in hunc locum introduxit adam et eius
vxorem principes eis plantationem hortum sollicitu-
dinem. Ad hec ysidorus in. ethimologiarum capitulo
dicit sic paradisus est locus in oriente ipsis qui statu
tus cuius vocabulum a greco in latinum vertitur
hortus porro hebraice eden dicitur in nostra lingua
deliciae quasi vertitur uertum fuit sonat hortum de
liciarum. Ex hiis omnibus constat locum esse
paradisum. Et hic tractat magister in. sententiarum dist. xvij.
capitulo horum aut fortum vel sit dicit intelligitur aut
paradisus localis et corporalis in quo homo locatus
est tres enim generales sunt de paradiso sunt una
eorum quam corporalitter intelligi volunt alia eorum quam
spiritualiter tantum tertia eorum quam vtique non paradisum
accipiunt et hanc mihi placet fateor. Ex hiis
omnibus accipitur quod paradisus est locus amenitate
et deliciis plenus et id convenientissimus
ad habitandum fuit enim ut dicit augustinus habundans
bonorum repletus optimis pomis et plantis
amenissimis quasi vnum augustinus in. li. de ci. dei
capitulo. xiij. quid time aut dolere possunt primi pa-
rentes in tantorum tanta affluentia bonorum vel non
abierant quidem quod bona voluntas concupiscentiae
nec in erat quamvis carnem animum ve homis felicitate vnie
tis offendet. Ad hec ysidorus non stricte ibi ex
celles simple non estus. excelles simple sed
perpetua aeris temperies. Et ex quo si talis locus
aptus est habitacioni humane et vere quod non dicit et
a magistro in hystoriis quod in monte olimpum preter
altitudinem plus ascendere non potest in spongias
humidas ad nares ad habeat per quas crassiore
aere spirent quod sit in similitudine motus. quasi mistere
minus ad spiraculum homis valet aer paradysi
quia paradysus altior est quam mons olimpus.

Ad hec si usque ad lunare globum attingit
ipse quod dicit beda et Strabo quod aqua diluvii non
ascenderunt illuc cum probatum sit per phos quod ignis
vndique tangit quantum circulus lune tum de nun
tace stat in igne. et sic vt cum ignis sit vehe
mentis accionis quod et plante consumere et aer
estuans efficiat et ita non erit aptissimus ad
habitandum. Ad hec sed quod fons ascendebat
de terra. Et dam. quod fons ille et oceanus sine
amplitudines et si hic et tum oportet quod paradysus
sit totus mundus et non vnus determinatus locus.
Ad hec obiciunt quidam quod si usque ad lunare
globum attingit sequitur quod terra non sit in centro.
quia ps tere est et hic ab omnibus reputat in pole
Ad hec cum corpus adam delicatissimum fuit
et maxime in temperamento vere quod mane quod a lu
mento quod petebat ei fructum. Ad hec videtur
opposita dicti de paradyso pomis et fruc-
tus mirqua fuit fit in planta licet fuerit
sine Et enim in auctore dam. quod semper erat
floridus et cum fructibus plenus ortus ille
qui paradysus dicitur. Deinde quod de lignis pa
dysi vere enim quod de ligno scie boni et mali
non in digerit. quia sicut dicit augustinus super gen. ad lit.
quod deus adam spiritali mente prudentiam fecit et
sic nullo in digerit sibi conferente scientiam. Deinde
quod de lignis paradysi. Ad hec occo enim
ne fuit et sic de loco vbi felicitate vite de
buit admonendum fore videbatur. Deinde quod
de ligno vite. ho enim ex hoc quod erat ad
ymaginem dei pstam et sufficiente causa
habuit in mortalitatis et vite superfluum. quod
vere quod addat lignum vite ad vite continua
tionem. Ad hec de aliis lignis silet quod de quo
bus quomodo imbebat erat enim ut dicit augustinus
tunc in mortalis. quod a corporis eius non potuit
de prudi comestio aut et ad restaurationem
deperditi ferustra quod plantata fuit ibi lignum
de quibus debeat quomodo quia in vtilis sibi fu
it comestio et in vtile non potest esse in operibus dei.
Solutio Ad ad magistrum in. sententiarum dist. xvij.
capitulo horum aut fortum quod tres sunt sine secundum
de paradyso sicut dicunt et in obscuredo est enim pa
dysus locus deliciarum sept. in. ad cor. xij.
capitulo hic homem in xpo quem raptus est in pa
dysum et audiuit arcana verba quod non licet
hoi loqui. Et paradysus corpum in oriente sequi
tur a mira habitabili quia dicit in. de
plantauit eum dicit producat terra hi bam
uere lignum pomiferum non genus sum
et ideo sic dicunt sci subdira tpis pcti plus
quam sci dicit moyses plantauit aut dicit
deus paradysum voluptatis a principio in quo po

sunt homem et credendum est quod dicta scriptura quille locus affluen bonorum copiosissimum est irriga coe fontis iocundissimum floribus amenissimum tempameto suauissimum sit dicit. Et etiam paradysus locus sit spiritum et corpm quod homo faciat aliud paradysum licet faciat alia similitudo de paradyso. Ad primum igitur quod quidam dicunt quod aliud est in paradyso et aliud in monte olimpo. paradysus enim fonte habet irrigate vniuersa superficie paradysi existente humore et frigiditate temperatur aer ut congruus sit humane respirationi et hoc non habet olimpus. Ad secundum dicunt quod saluo meliori iudicio quod extensione altitudinis loci paradysus usque ad lunare globum non ascendit quod participado proprietates lune debent ascendere. vbi igitur aluna superiorum cum sit. quod sicut dicunt naturales philosophi. locus est in corruptionis et in mortalitatis. luna autem est primum receptiuum ymago solis et quod astronomi tenuissimum est humiditatum in nubibus. nubes enim non fuit ibi nec pluuie nec tonitrua nec ad talum quod stati sub luna supa incipit actinorum et passiuorum et quitum ad has proprietates usque ad orbem lune paradysus debet ascendere in paradyso enim nichil mortale est. nec corruptibile. nec tempestuosum et quitum ad participationem harum proprietatum debet paradysus ad lunare globum ascendere per participationem similitudinis non per exaltationem loci hoc tamen dico secundum iudicio meliorisime. quia in quibusdam libris antiquissimis inueni quod illi sunt ipsi attribuit beda et strabo primum auctor fuit thomas aquinas quod. s. paradysus tante altitudinis sit quod usque ad lunare globum ascendat. Ad aliud dicunt quod dicunt. loquitur de fonte quod primum originem quod sicut dicit genesis. nono non potest esse nisi oceanum nono tamen qui ebullit fiunt fontes multi quorum vnum erumpit in loco illo quod dicit paradysus et ille est fons de quo loquitur moyses et sic etiam paradysus non est totum mundus quod spalis locus in eden plantatus. Ad aliud dicunt sicut iam antea posuit quod quod extensione loci non attingit usque ad lunare globum quod est in centro sicut et reliquae partes terre. Ad aliud dicunt quod quod statim in nocentie ade maxime appetebat fructum et holera et ideo sicut in philosophis habitum est in statu illo non accepit esum carnium quod post peccatum quia corpus ut dicit augustinus iam mortuum fuit propter peccatum. vnum. corpus quidem mortuum est propter peccatum et quia terra per diluuium non erat disposita sicut dicit dominus genesis. vi. disposita eos cum terra fuit ad hoc enim erat in vigore suo ut dicit augustinus quod accepit ex verbo domini qui dixit germinet terra herbam virentem et proferentem herbam salubrem et fructum quientissimum. Ad aliud dicunt quod non sunt opportuna fructum et flos in vno tempore si ad diuisas plantas transeant. satrum tamen arbor sul habet fructum et florem in diuisis ramis. Ad id quod vltimus quod de ligno scientie boni et mali dicunt sancti et magistri in suis dist. xvii. capitulo pmducto quod lignum in no dicit scientie boni et mali a bruta aliqua qua talem potuit conferre similitudinem sed ab euentu consecuto quia. s. ex tumestione dicitur adam quod est inter bonum obedientie et malum in obedientia et licet ipse esset pulcrum visu et aspectu delectabile ad vescendum suauiter sicut dicit genesis. iii. tamen ex hoc non fuit cum transgressione hominis potius expulsione diuina et propter hoc per solucio ad sequens cum esset esset conueniens et salutiferum non debuit amouiri ut cum illo corpore ruine. Ad aliud vltimum dicunt quod ex tribus habuit homo immortalitatem in primo statu. s. ex absentia mortis et mortalitatis quia est primum sapientie. Deus morte non fecit nec impii manibus et verbis accesserunt eam. Ad tertium. vv. per vnum hominem intrauit peccatum in mundum et per peccatum mors ex gratia autem in nocentie quia ab anselmo vocatur originalis iustitia habuit sicut ex conseruatione ex esu ligni vite habuit sicut ex disponente et quia disponens remouente et ideo dicit augustinus xiii. de ciui. dei quod accepit alimentum ligni refectionem contra defectionem esu ligni vite contra vetustatem et in firmitatem et sic illorum trium nichil superfuit cum omnia ista diuismode operentur ad immortalitatem. Ad aliud dicunt quod immortalitatem primi status non habebat aliquid quia cibis indigebat et quod dicit quod ab immortalitate nichil deperditur hoc est vnum de illo in mortali quod est in mortale simpliciter tamen etiam de corpore quod fuit in mortale per primum statum in nocentie non deperditum potuit deperdere tendente ad corruptionem per deperdi potuit in puri a puro per resolucionem quia optinuit restitui per questionem. Qd de formatione corporis eue. Qd. vi

Deinde considerandum est ad xviii. dist. ii. lib. primum quia sic incipit quomodo quod paradyso mulierem fecit deus de costa vbi tamen quenda fuit. Galli si diuiciebat mulierem immediate a deo sicut ab angelis. Sim si propagationem diuiciebat sicut ex viro et mulierem sicut ex vno tamen. Tertium si diuiciebat ex costa et ex latere sicut ab alio medio. Primum diuiciebat immediate a deo sicut ab angelis

Ad primum obiicit genesis. ii. edificauit dominus costam quam tulerat de adam in mulierem quod vt quod deus immediate fecit et non per ministerium angelorum. Ad secundum augustinus secundum. ad lit. li. xi. quod sicut forte in edificatione costam ut mulier esset usque a deo non potuit nisi deus a quo vniuersa ~~creauit~~ nata subsistit ut ne in quidem

carnis supplemetu i cor viri q illi co
ste successit loci ab angelis fam e cr de
cm sic nec ipm hoiem de tre pulue. ad
licet vm sit tu quida sic obiciut i qui n
ordinatu pducat a deo i mediate cum cae
q ordinatu e i pstm et dei pstia sut opa
mte ut dt ar e mas ordinat et i pseve
ne pducta p defcm alicui principij quantis
g no cogruit q hoc opus sit dei q pstissima
e e opans. ad hc dicit e i predetibz q tate
pfcis e deus i opando q michil requirit
p existes i ope suo ex quo at quo oper ga ab
no eet ca totius opis sui sz i edificatione coste
i mere p supponebat corpus ade et costa
de qua fcbat eua. opus tale no cogruit deo
i mediate. ad hc dicit e i pdictis ex verbis
aug. et g i tom. io. vi. de qibz pambz q dupli
cia fuit opa dei. vnu e qi creando disponendo
ordinando qia rerum pduxit et pma ex nlo p qi
exsecutibz cuius quas pme ms i secuit ppa
gando vnu ex alio pducat pmu i mediate
et pscpm opat ut dt aug q opat mustio
ne et aliqui mustio angloru bonoru et malo
rum. maloru sicut de virgis serpetes fecerut
magi. bonoru sicut de virgis fecit serpentes
moyses. ne sic qi ex paucis gmis segetes
pducit ex quibz pascat multos. cu q corpus
eue mlr et secundu fuit i costa. vr q no co
gruit deo sine mustio ne ut angeli illud pdu
ce ex pa. Solutio dd cu scis q no cogrue
bat mlieris corpus fi ni i mediate a deo et
io hmi nctia e q mlr ex costa subito pduc
ta e q no pt fi ni ab eo cui tota na ad volu
tate obedit qui q deus opat i na paulati
predit opus usq ad pfectu ppt ne i potecia
qui vo p angelu i hjs q mirabilia videre
tur ut dt aug tales opacio fit p sera ipsa
i elemetis collecta ad angelis q interfacunt
po mg et remouet a spe i qua fuit et pdea
mouet et pmouet ad forma i qua pducat
q modus ecia ne e qa sic predit de po
ad actu hrcius fiat p angelos qua p na
et hi modus no e obseruat qi mlr fcta e
de costa subito cum fcta e ad sola dei volu te
qe secundu et calit no fuit mlr i costa qa
dt aug q no hmit i se costa ut ex ea mlr
fet p q ex eo fi posset p obediam q cucta
na mstissia tone deo obedit creatori in
ome q vult assignat tu sci mysticas et
morles tones plures quas vna et potis
sia e ut dictas principij humani no minua
t. sic em vir pmu e totius ne humane per
semen forius hoiem ita mlr pmu e nature
p semen forbile i hoiem et si vir i mediate
a deo fiet et mlr no. no totu pmu humani

gins equale ex ftore hiret dictate et io
dr ps. hemis. mut dne pr mr es tu nos bo
lutu et fictor mr et opa manuu tuaq omb
nos. Assignat 4 cam q si mlr no eet i me
diate a deo fta poss affligi taqua i digna
hita dicut ecia q ex hoc posset cotrepni
a viro taqua i flor et i digmor et no socia
creata viro i adiutoriu. has et hi tres
mlrtas assignat sci quas i ipsis psequmur
ad pmu q dd q cotra hoc obi q femia
p ne pma pducta no pt ee ni octonatu opus
feme cum forius viri feme e et id pducet
semp ad filitudine pris quantis si ordina
ret ppt q dr i vi de natibz q pticularis
na mugua medit pduce sciam sz du pati
molimsm i aliquo pmo qia cois et forcois
na vniusalis cui e ordinare totu opus
ordinat ad fere forma. i ope aut dei hoc
no fuit ppt pstiem sue utilitis q sine omi
octoe opus illud pduxit i sine a sapia
disposicu s. i omibz ee pstam i mtioribus
et exterioribz q pstitut i adiutoriu qia
cois et ut sci dicat 4 i erudicione sacra
metale qia sicficat q fit ope dei et no
altius ex cor pmi ade fort eua ita ex
cor pi ade pedentis i cruce fort ecia ut
dt aug ope dei et no altius q vtuce re
gnatua gerulit sacrietis qui de late suo
fluxunt i aqua et sangne. i. io. vi. hi e
q vomit p aqua et sangne xc ihs. ad a
dd q p existitit corpus ade et costa tam
i ada creauit deus illa ex nlo et sic ipse
fuit ca i totu opus et 4 ni opabat ad
opus sz sola virtus dina. et q dr q ta
lia ondut i pstionem opantis hi no e vm
ni de illo opante q no facit sibi matia sed
accipit ea ab alio pducta. ad vtimu
dd q vm e totu q sic opatur deus si i hi
e de ftus i tone illa q mlr sz cors forcoez
sz res sciales no fuit in costa ut dt aug
ni sz rem obedie ut dcm e et sz cas i deo
absconditas no ne i ipsis et ppt hi eciam
hmit modu miraculi plus qua ne hoc aut
i sequtibz magis patebit i loco ipo. Dr co
cedebat ymaginem fi ex vno et mlere ill re
Ecido q si concedebat ymaginem fi ex
vno et mlere ill ex vno tm. Et vr q ex
vno talis em ymago simplicior e et totu
pia no p mixta et po pmo filior ex q si tone
sui ora p cedut p solu amore. sic em plate
pcedut et multiplicat. sic em ada ex humo
virgo ex virgine p cessit. sic eua vgo ex v
gine ada p cessit et sic filius dei virgo ex v
gine maria p cessit ppt q dr gen. xxvi.

ha mlieris vgis ex viro vgie. tria plis vgmee

gniacoe mis. reuitent hnt et dt Crisos q pa
gniaco e viri virgis ex tra virgine ex viri
et mlieris qmixtione que pfundit pcm ha
deficit a virginitate. qtu viri vgis ex sola
vgine p qua reformat nā et restituit gra
90 ¶ Dicit eua quida quare vtq sexu non
fecit i vno corpe et pomit eoem q ita de
bet ha si fuit dicit sci eua ex cor ade p
duxit ut eet hi signū maioris dilcdnis
ad ea ut s. de cor suo p ducta ta qua se
ipm diliget tuc mlto maiori vinculo ca
ritatis astringet si i vno cor vtriq
feci sset ¶ Soluto dd q deus ada et eua
constituit ut pma pfte gniacois et pfectis
alis q ad ymagme dei fcti e pma aut
pfte gniacois no pnit ee i vno p i duobus
quos vnū e masculq q fit dt arc. i xvij.
analū e gnians i alio vtute ppa alt fcta
gnians ex alio i sempo. nec vtutes iste in
vno aggregari pnit pfte forcis em vtus
ut dt auicen cofortat. calido frigo. forbi
lis vo frigido hmido q si i vnū corpus co
gregaretur p suas i cesiones destruet pe
fcta gniacq ut dt auicen. ppt q heringfrodi
tus no gniat ¶ Ad pm q dd q deus facit
res p q sunt vtiles ad fine finis aut con
stitucois ada et eue gniaco e ad ppagaco
ne gnis hmani ut pfectiat nūs electos et
ad hi no eet vtilis si destructo sexu nec
tu phor sciticdme pmi pri p dit ex qua
pcedunt oia ha sic ia hictu e eua q mlie
pri e om ex ada pcessit et p cosequns oes
nati de eua ex ada pcesserunt et qu dr a sta
q gniacoes mlor sunt no accipit diuisio
p diuisa vtute gniatua p diuisu modu
gniantu et gniatorū et sic bona e p no ad
ppagacdem ha tales modi i na exm hre no
pnt ¶ Ad a dd q stulta qo e illa ha hi
sit i signo sit i pductoe eue de cor ade tu
hec no e ca finalis p potius gniaco ad iple
tu nnm electos. et i d. s. vnctu amoris e qd
da adiutū ppt q no debuit dimitti destruc
co sexus ex q i plantis i vno cor e i pgnos
et i pgnatu signū i pfectis e q s. plata non
hr aiam p pte ptis aie ut dt arc. i p de ve
getabilibz et q no hr vita maifesta p occul
ta ut ide dt arc. cocupia vono e cata a di
structoe sexus sed ex pcto et ppt hoc dt aug
q si no pcta sset sme pcto genuisset et co
uenissent et fuisset ei thorus imaclatus
Sed quereba mlieri ex late et ex costa fi' ec
Et co q si coueiebat ex late et ex costa
fi' ut ex aliquo alio membro et hoc tangit
mgr i 4. smatu dist. xxvij. i ca. illo. Cu at

his de cais fta sit mlr de viro o dt q fta e
de late et costa viri dormientis et qtu tam
om istorū et dt q fta e de late ut vir sciret
no ee sibi i amicia datū nec i dnam p in
sonia io nec fta e de pedibz nec de capite.
p de late et vr eo ee i quiescens i matrimonii
em ope sunt duo i carne vna et i pte car
nis ad sigficandū q hoc debuit fi de toto
cor et non de late ¶ Ad hc dr i p polit
dt q mlr e dmidiū prioris sit et pr ad hoc q
sigficandū debuit fi de capite et no de late
¶ Ad hc arc i p polit dt q mc mlieris et vi
ri gniaco politica e et y conoica i qua
vir e principans et mlr subiecta. ad hoc q sig
ficandū debuit fi de pedibz et no late ¶ Ad hc
fortio mlieris fta e q sit i adiutoriū gniaco
nis viri. gniaco no fit n ex hmido seiali q
vtute hr om mēbrorū fortiora p hoc vr q
no debuit fi de late p de hmido seiali dispso
i toto cor ¶ Dicitur q qre de costa. costa 90
em os durū e no hns medulla et io vsi
dor i li. ethim ca. x. q deus hoi format
xxmor costas xxmor radios semicirculares
de spma dorsi cotra sestuice pcidentes ad
minimetū vsteriū. durū aut no medullo
sū no facile frībile e m ad vr q q conuem
entius forsset ea de carne q forbilis e q
de costa ¶ Ad hc si ada totius hmani gnis
fuit pm et totū hmanū genus fuit i ipso.
ut dt aug et magr 4. smarū dist xxvij. ca.
qn eode q paradiso tuit vr ad hoc sigficandū
q debuit ea forsse mtra corpus ade qua
extra Et si dr q no e receptaculū i corpe
viri p ex cor mlieris vr q sit dt magr ex
dbis aug. 4. smarū. dist. xxvij. ca. Poet qri
q sit dt Scdm q eptet q tu angeli mistio
fta sit mlieris forcio no e tu eis attributa
potencia creacois ita posset dici q receptaculū
forcois mlieris posset ministratū fuisse p an
gelos ¶ Dicitur q qre de late vigilantis
dormientis sopnus em ut dt arc. e ligame
tū sensū. et tu ex ipa forcio mlieris ada
i straedus fuit magis debuit fi de latere
vigilatis qua dormientis facilq em i stru
itur vigilas qua dormiens ¶ Dicitur q qre
dr q i misit sopore i ada cu sopor sit g
uis sopnus et deppssimus gone i. q tu sopo
re de pnus ¶ Soluto dd cu omnibus septis
q sit dt apl ro. xv. ad nram doctrina scpte
sunt o agit de opibz dei quo cosidanda sunt
s. a miracū sapie disponentis opa et istructū
spialū ex corporibz. et ita e i forcoe mlieris
et io aug duplices tones reddit s. et lin
les de sapia disponente et mystice de sac

metorum significatione et hoc mo dicimus q sapiens
dei disposuit fi' opus mlieris de latere viri quod
cum posset prima e q si mlier formanda fuit de viro
sapiet optuit q opus dei convenientissime fiet
ig qa creata e in socia et adiutorium gene
rationis optuit q ex ea presumet i q potis
sima e virtus adiutorij et eqlitatis h'aut
e latus qa i latere dextro e virtus vn e ors
motus et m latere sinistro e virtus p qua fit
status tequatio motuum i dextrum ut ium
moueat Secda ho e q cor illa membra corpis
equaliter respicit n duo latera: situs enim cordis
e i sinistro ventriculus aut manore aptu
e porrigit i dextrum et ro i pte dextri latis
magis exsufflat spm et calore qua i si
nistrum et id circo p ces latere vicinius qua
alia membra ad cor respiratio fit dt arist. i li.o
de principiis motuum animalium et io cum mlier facta
fuit no ut subiicenda p ut diligenda i edificatio
ne domus q consistit i pnis et familia debu
it fi de latere potius qua de alio membro.
Tcia ro e sumpta ex significatione qa fuit ecia
de latere ade sic ecia de latere xpi erat forma
da eph v. Sacramentum h magnum e magnum
s. ego aut dico i xpo et ecia Qrta ro pt
ce politica et yconomica quantum cum sint
res gbernatives ut dt arist. i p.o politicorum
despotica s sui dnalis nuptialis q e viri et
fem patria q e pris et filiorum nulla ista dt
rem paritatis et eqlitatis sed nuptialis
despotica enim dni et serui e m qua fit q dm
superioritatis et i fioritatis prima sic dt
ibidem phs Filius e tequali i qua ecia fuit q
dns superioritatis et i fioritatis nuptialis
aut filius aristocratie e ut ibidem dt phs i q
plures sed pauci ppt equalitatem virtutis principa
tum vni cum mlier ad eandem gnerationem trahatur
cum viro et ex eadem virtute cogenerans fiebat
de latere q significabat eqlitatem qua de capite
nec de pedibus nec de alio membro Qrta ro ac
cipit p rem iustitie i omnibus enim q ad ma
trimonium pertinet mlier et vir ad patria indica
tur debuit q fi de latere q eqlis e m gradu
superiore et i sfiore et sic pr rusio q omnis Q
Ad pm q arg tu dd. q de toto corpore fi potuit
p ordinem sapie qa si de toto corpore facta fuisset
totum corpus ade i feram tissus et sic non
esset facta pro i adiutorium h i destructionem
Ad a dd q mlier aliquem principatum pt hre
ad pnos i educatione et mlierem. h sic no for
mat h i celone ad virum cum sociatur ad
iuuat et domum ornat et i cupatione ad illum
sic dnm e congrecius fit explatere qa illa
non ponit viro ut dna nec subiicit ut ancil
la ecia xxvi mlieris bone bitus vir mus e amo
rem illorum duplex Ad a dd q mlier quide sub
iecta e viro h no ancillaret ut familia et co
ultando sed ut socia i adiutorium eius de opis
Ad a dd q pcessus opis dei no e de po in
actum h ne et si mlier facta fuisset de humido secun
di dispsa i cor ade significaret q p cessisset
ab efficacie i psto hoc e a na et sic moris
digitalis eet i conspectu viri qua vir qui fit
e a manibus dei Ad id q vltimus q dd q id
satis innuit i verbis ysidori ex quo enim costa
e ad munimentum viscerum. mlier aut creat ad
munimentum ngtorum q viscera sint et dnt convenien
tius forbat h sapiam dina de costa qua
de alio membro. et q ob de duritia h non e qa
dispotetie fortitis nihil resistit et eqlitet
obedit ei durum sit molle i ome q vult et si
facta fuisset de tacne significaret debilitatem ei
et mollitiem ad opus quo creata e i adiu
torium viri pb. xxxi. mulierem forte qs inueniet
paul et de vltimis finibus p. ei confidit i ea cor
viri sui Ad a dd q ada pm e gnis humani
milis et sic pr vn si mera corpus ade forissi
ca significatum fuisset pm ut me q no conueni
bat et io ex cor quide ade formatum ea h extra
pam Ad id q contra ob. dd q illa rusio
nlla e hem angeli mustum costam et exhibi
bunt ad formandum cum bitate angelica nihil for
tu e i costa. h si exhibuisset eam paratam fuisset
membra concepta et pta. optet q vtute pri
alicui opati eent ad formandum mlieris ex costa
q no conueniebat ut paulo ante dtum e Ad a
vltimus dd q mgr ibidem satis videt ad hoc
ex verbis augustini dictis dormit ada et expla
tat eius fabricat eua. mortuus et explatere
eius fluunt sacramenta ex quibus fabricat
ecia ag s. expiationis significatus bapm et
sanguis redemptionis q operatur i omnibus
sacramentis et io magis conueniebat q fiet
ex latere dormientis qua vigilantis Ad ob
iectum contra dd q licet somnus sit liganen
tum spum cum i somno qui ania abstrahit a
sensibus spum et sibilum p visiones spuales
facilius et melius instruit qua i vigilia Job
iij. ad me dtum e verbum absconditum et qsi
furtiue suscepit auris mea venas susur
ri eius i horrore visionis nocture qm solet
sopor occupare homines. pauor tenuit me et
tremor et ossa mea p trita sunt et cum
spir me prete disseret i horruerunt pili carnis
me. stetit quidam cum no agnoscebam vultum
ymagine coram oculis meis et vocem qm audiui
leuis audiui et job xxxvi.o q cum dormiunt

hores i lectulo erudit eos visio eius somnia
lis aliqui e visio. alii oraculum dei et balaam.
qui dicunt xxmus. qui cadens aptos habet oculos et
visiones omnipotentis dei i tuit e. Ad vi
ultimum dicit q sopor sine dubio profundus somni
e et hic sum fuit q profundo somno prent aucto
a strepitu sensuum et tota vi intelligendi ex te
det i diuinum lumen reuelationis dine quo sibi
eius reuelabat fuga fabricatio eue de xpo
ut dicit aug et talis erudito conuenientius fit
i somno quam i vigilia utia dum e Ecce dns
subtracta costa replenit carne pro ea qo
Dicta hoc vltimum q dicit dns subtracta costa
replenit carne pro ea vel eius locus debuisse
replesse costa loco coste. caro enim mollis et
fragilis no potuit habere vsum coste. no enim va
luit ad defensione viscerum et sic vel q locus
debuisset potuisse alia costa quam replesse car
ne Ad hoc p hoc ex fortuito vel ee dampnifi
cat vel eo q loco fortis membri accepit debile
et dampnificato posset ee locus odii q q diceret ea
g vel q no debuit subtrahi costam ponet alia
costa Ad hoc q quida dicunt flm i venit dicunt
eius q i sinistro latere viri de vna costa minus e
quam i dextero cui sunt xii i dextero et xi i sini
stro ut dicunt et hic flm i uenit p anomia ut
dicunt auicen et razi Vltimus dicit quo edificau
uit costam i mulier pma eius no erat sufficiens
ad totum corpus mulieris nec erat aptus ad mol
lia membra sicut e cerebrum et epar Soluto dicit
sicut a pmo dictum e q opa dei ad instructionem fu
tura sunt et io dicunt atq q mulier p complexio
ne mollis et fragilis ex osse viri facta e ut
faceret se ex viro debet accipere disciplinam bru
tis et conuenie caro aut supplem e et no os
ut faceret se ex mulere debet accipere emollicem
ad pietate et semitatis remissione ad vxore
taquam ad i firmum masculum ut dicit epistola v. et
sic vel q erudit e vnum dicunt antiq q hic on
dit nomen mulieris. mulier enim dicitur mollies hera
id mollies herve. hic si dicitur mollies herui tuit
i gto casu media producit si dicitur mollies herve
tuit i gto me corripit q aut inter stabilimentum
accipiat a viro dicitur n. mach sup modum mirmi
rabilis et bonora meum digna et femee co
gitationi masculinum autem i gens smyglos si
lio hortabat Ad primum g dicit q caro sup
pleta loco coste p omnipotentia dei i fortitu
dine coste et figura mutata e et id erat vsum
coste accepit i viscera defensione sicut dicit
ius ppt hoc enim dicit ac i li de animalibus n. q suppo
ras coste semicirculares et longe fere sunt ut
vitalia i pectore defendat i flores vo breues
ne tumore veteris q accidit ex cibo accepto
i pediat Ad a dicit q ex dictis pz q i illo

et visio eius e bona q s. deus ex costa fui adiecte

dampnificat e vir ex muliere nec cum odio
accepit Ad a dicit q hic deum fabula e et
vulgare figmentum Ad id q vltimus q vi
det magr i lera n. sumarum dist xxmus. ca. solet
qri vtrum de costa illa fui adiecte ex tuncq
fortuit muliere p no sine multiplicatione i tuisset
multiplicauit eum ma coste ut sufficeret i cor
pus mulieris eo mo quo io. vi. quinq panes
multiplicauit i sacietate quinq milia hom
et xii. cophinorum plenitudine et hoc solum
bona e determinauit ecia ex eadem ma quedam
i mollia quedam i dura p sue sapie disponere
si eum fortuna q e i sere quaedam sagaci
ipa pt eligere i pribus semis et determinare vnum
quodq i membrum sibi competens multo magis pt
hoc sapia dina i ma qua ipa multiplicat
Vtrum forcio eum fuit miraculosa vel nalis.
Inde q vide eius q dicit magr n. sumarum.
dist xxmus. ca. solet qri an eo quia deus
primis epibus creauit vtrum forco eue fuit
miraculosa vel nalis et vel q miraculosa. dicit
enim ibi magr p oba aug. lr gen ad lit. ix.
ca. xmu ig sic de costa viri ut mulier ita
hic nate foret no i rebus conditis p i deo abscon
ditum erat oib ne cursus habet nales leges sic
habet nalem cursum creator habet de oib fuce
q vult ad quia eorum nalis eo habet ut virga
s. arida repete floreat fructum gignat.
Num. xvi. et i iuuentute stilus facta i senectute
parrat. Luc. s. et asina dogte dum xxmus
et hic dicit dedit aut natis ut ex hiis et hec si
posset no ut i nali motu habent. hic g mse
abscondit quorunda secum cas quas cons
conditis no i fecit eas q i plenit no ope
prudencie quo ne subsistit ut fuit sed
illas amisit ut voluit quas ut voluit
condidit. hic pz q aug forcem mulieris
de costa miat me miraculosa q q abscondere
fuit cae i deo g miraculosa fuit Ad hic aug
diffinit miracum dicit sic miracum e ad ar
duum et i solitum pt spem et facultate ami
citiae apparet hic ora conuenient formatio
eue de costa e et hic arduum supra posse ne
eleuatum i solitum pt aut sum ne fam pt spem
ex tais enim nalibus tale q no pt separari pt
facultate qa ho nec cogitare do nec facere do
ex dictis nalibus pt i id cui solius dine vir
tutis fit ut hic e paulo am Contra hoc
e q obiciunt quida q pt spem no fit quia
no e pt spem q creata obediat i dem for
ma qua vult creator et eadem i one no e i
solitum p i silibus sepe fum Soluto dicit q pt
dubio illud opus mirabile fuit no eius q fuit
fuit p i se p nam opus dei et si no fuit mi

raculu h̄ sp̄ritu accepcionem miraculi tu mirabi
le fuit forma h̄ujus miraculi ¶ Dr enim qo. Cre
so. fr qo. viij omil. q̄ miraculum ē opus solius
voluntatis dīne i quo nāa cooperat. h̄ ipsa cre
ata obedit creatori i hoc q̄ vult h̄ eadē vir
tute q̄ condidit creatās tūs mutat eas in hoc
q̄ vult et magis fit i h̄is q̄ fiunt ad gn̄
sīficada et sub hac cōe p̄a duo obicta pce
dunt et ꝓcludunt ¶ Ad id q̄ contra obj. dī q̄ cōt
spem ē ut dicū ē q̄a ex cāis nālibus nō sperat
sic ⁊ ē insolitū q̄a ex cāis nālibus nō ē solitū
pcedere sic etiā ē p̄t̄ facultate q̄a facultatis
operandi cāla nō ē i nāa sic ⁊ ē p̄t̄ facultate
cognoscendi cognoscō enim nra fundat i ente et in
differētiis entis creati. et q̄ illis nō ē supra
facultatē nre cognoscō ē et ita mirabile dī
ē opus formacōis mulieris de costa ¶ Qa de cōpa
cione mulieris ad corpus viri ¶ Qo vij

Ambe cōne eius q̄ dr mgr eadē dist. xxl.
Qadmodū mulieris corpus de viri cor
aductū fuit. ¶ Qa de cōpacione corpis mulieris
ad corpus viri et q̄rit duo ¶ Scilz de for
citudine corpis mulieris q̄ ad sexū virilē. eq
fuit forte sicut corpus viri i viribus et q̄ibus
ad cognoscendū quā ad motū p̄tinētibus
¶ Sed virtū eius dī ut equalis dignitatis fuit
cū cor viri ¶ Qa de forcitudine mulieris q̄ ad sexū
Primo q̄ h̄ virtū mulis fuit equalis forti
tudinis cū viro q̄ ad corpus et vr q̄ nō
dr enim aug. et po. i suis ꝓ li. dist. xxj. et
dr sic dpa. quidē parū de suis viribus p̄sumes
humana nam i ea pte q̄ debilior videbat ag
gressus ē. si forte illi aliqten. p̄uale posset
cū maiori fiducia ad aleam q̄ robustior fuit
pulsanda aut potius subintenda accedet ¶ Ad
h̄ ysidor. i li. eth. vir mutuat q̄a maior
i eo vis ē quā i fem̄a dn̄ et nomē virtutis
accepit Ex h̄is accipit q̄ vir maioris vir
tutis ē quā femina ¶ Cont ysidor. i li. eth. m.
q̄ reddit rem gre p̄a mlr virago dicta ē sic
dr ema stati fm̄a de late viri appellata ē a
viro virago ab i corruptione q̄a s. ignorabat
femin passione quia virilia opa facit et mi
raculū vigoris ē ¶ Ad h̄ Basilius eqles fuit
viri et mulieris virtutes ex hoc accip̄ q̄ eq
les habebat virtutes vir et mlr ¶ Dicimus vr q̄
mlr fortior fuit viro q̄ sequitur em ē s. rem q̄
si duo fuit adiuncta se ad vnū opus q̄ fortio
ra onā illius opis i ponūt fortiori dr aut sep
tū q̄ ema creata ē i adiutorium viri. qui. s. stati
nū ei adiutoriū sibi et dr ibi glosa aug. q̄
fm̄ ē i adiutoriū p̄ducendis filios et i illo ope
fuora sustinet. s. i p̄gnacione portacione et
p̄ducione et hoc vir septa i trend. pū. xxxvi.
dr de mulie acrupit fortitudine lumbos suos
et roboravit brachia sua ¶ Solucō dī q̄ simp
loquendo q̄ ad sexū vir maioris virtutis est
ut vigoris quā mlr q̄ tū ad ad q̄ sexū
mulieris ordinat ē sic ad concipe p̄tare. pa
re lactare. ad que sexus mulieris expnata
ordinat et nō vir mlr forte ē viro. q̄ vero
ad opa gre et ad mtū equales sūt si eqlem
grem acciperet et ppt hoc dr de judith a joa
chim sacerdote Benedicta tu mt mulieres q̄ fecisti
virilit et de mre machabeorū qui filios confor
tauit ut patent p fide et plege q̄ sup modū
fuit mirabilis et feminee cogitacōis masculum
ausū i gessit. De vesq̄ aut de viro et mulere
i statu i nocētie i quo a gēis ledi nō poterant
deo cōservante et gra i nocētie dr ysidor. i li.
de tm. sic Si ho i paradyso i nocēt vuiet ignis
eū nō vrēret aqua nō mgēret spinatū aculei nō
vulnerarēt nō omia q̄ nocēt morbis i pedirēt
q̄dē dr aug. de ci. dei xiij. ca. ca. xxvi. sic.
quā diu ho volebat h̄ q̄ deus insuerat. suma
i carne sanitas erat et intelligit h̄ cū de vi
ro qua mulere. Ex h̄is pz solutio q̄onis ¶ Ad
p̄mū aut dī q̄ aug. loq. de virtute q̄ nālis co
seq̄ sexū hac em virtute mollior ē ppt q̄ ⁊
mlr vocat ppt q̄ ⁊ i vij. eth. dr. q̄ cōti
nētia virtus mlris nō ē ppa q̄a cōtinētia ē
virtus vi irrās q̄tinēs homēm i fra metas
mētis ut pambz et vi pami illo mo abduci
possit extra limites mētis quā vim ex com
plexione molli mlr h̄re nō pt et cū opponā
t̄ q̄tinētie illa ira p̄ alium modū. s. i q̄tinētia
fortitudo et mollities. i q̄tinētia mlris nō ppe
accidit nec pūo q̄a i cōtinēs sana h̄t irrem
licet vi passionis exterior exit irrem et me
suram iratam formicator aut. nō ex cōplexione
h̄ vitio corrupt̄ ē mēte et cor. mollis bo
ē q̄ cōplexione et pane totus ē resolut̄ ut
nr̄ h̄eat irrtinēs ppt q̄ sic ide dr ar. lusiū
nō ē i q̄tinēs et ro ema dr Sipam̄ de vgīnib
sacris q̄ i carne corruptibili et i corrupti
bili vite pcius ē angelicū q̄ humanum
et q̄ i ema i statu i nocētie nr̄ fuit talis
mollicei h̄ dandū ē gre i nocētie et deo cōti
nēte sū virtute q̄tinēdi dante dn̄ aug. xi. sr
gen. ad lit. dr sic Si ppstitisset p̄mi pentes
i illo statu i nocētie. s. nupsē cent horabi
les et thorus i maculatus Heb. xiij. sine
ardore libidis. sine labore pariendi. sine dne
et labore ples p̄tarēt et educarēt ¶ Ad
dcm ysidori dī q̄ ysidor. loq. de virtute nāli
cōsequente sexū et sic vim dr ¶ Ad id q̄ cōt
ob. dī q̄ ysidor. loq. de virtute q̄ ē ex gratia
et virtute morali sū i fusa a deo tali em v
tute p̄dita fuit ema i p̄o statu et sic de vi
ro acta ē ut virtute viri accipiat et vi
rilia agat et sic de alexandro dr q̄ puer
fuit mollis et virilia cepit age q̄ndue me
te virū macedo pū arma capesce Et puer.

vltio manu sua misit ad forcia et operata
t cōsilio manum suam et Ruth. iij. Egit
ors istl mlere te virtutis ee ¶ Ad a. dd.
q no fuit equales i malibz Boaz nec h. i te
dit basilij ¶ Ad vltimu dd. q mlr no dr for
tior et vir debilior i opibus illis fz qa fuit dr
act vnd cuiq; vbus e i quolibz statu et offo
extremu i bono ipius et mlr ex sexu mebra
ht ordinata ad pductorem plis q no ht vir
io ecia a deo accepit virtute q extremu m
bono e fz officiu illorum mebrorum qua no acce
pit vir qa mebra illa no accepit i corporis
corpis Cum corpus aue eide ut eglia fuit digtas
cu corpe viri.
Et ido q vtru corpus mlieris
eusde ut equalis fuit digtatis cu cor
viri. q' eu vr. Basilij eu dr i exaiion q e
glia fuit digtatis vir et mlr ¶ Ad h. eglia
ordinati ad virtute equalit nobiles fuit vir
et mlr eglie ordinati fuit ad bnte q bam
cofert nobilitate. q eglie digtii ¶ Ad h. dig
tas e ex pte aue que ad ymagine dei e eglia
fuit ad ymagine dei et aia viri et aia mlieris
q equalis digtatis ¶ Ad h. q vm. spei fuit
equalis digtatis fuit i pticipando spem il
la vir et mlr vm. spei fuit fta a deo. q vr q
equalis digtatis ¶ Contra aug. i musica. ordo
agens digum. pacere vir aut e ut augs mlr
ut pacens. q vir digor mlere ¶ Ad h. i ad cor.
xi. caput mlieris vir. cap digtus e. q vir dig
or mlere ¶ Ad h. pa. ad thim. ij. vir no e sd
ductus fz mlr seducta i pauaricacione fuit i
aug. i glo. dr q no e credendu vtru spuali
mete pditu hoc vm fuisse et credidisse. q sep
pes psuasit fz mlr ad h. seducta fuit q
h. credidit. q vir digor mlere spuali e mlr
pditu digor qua no pditu tali mete ¶ In
oru hmi ee vr q mlr fz m. et locu forto
ius digor vr ee vir. fz m. qa forta e de co
sta vir bo de limo tre fz locu qa ipa forte e
i paradiso vir bo ex ipa paradisi bn ecia vir dix
it puta sibi mlere h. hic os ex ossibus
meis et caro de carne mea et vocat virago
qa de viro suo sumpta e ¶ Soluto dd. q p eo
sumpr loqndo vir digor mlere qa cap e ut
dr apl et arist i p. politicorum q i qmicacione q
sibi qmicant vir et mlr vir e sic principatus et
mlr sic subiecta et io salom i pa. ad uxor si
principatu accipiat subdere vitu suu fz quid
tu pt aliq mlr digor ee aliq viro ¶ Ad p.
q dd. q dicu Basilij i telligi fz q et no simpr
equales em erant i hoc q eglie principabat
gram i nocete et equale ordine hebat ad
dauce et imitu et hoc e equales ee fz q et tu
simpr ¶ Ad p. dd. pz soluto ad seqns qa h. no
facit ad equalitate fz q et no simpr sic
dr apl i. ad cor. vi. i p. ihu nec fz mastlus
nec fera fz nova creatu ¶ Ad a. dd. q ex

h. no pbat n q sint equales fz q et no simpr
no em seqt sint equales i h. q simplr eglie
¶ Ad a. tre eo de no soluedu p ticipacio em
vm. spei no facit eglitate n i h. et no simpr
qa licet ide sit q pticipat spes. s. tu modo
pticipandi fz ee valde e i equalis ¶ Ad id
q i oru obi dd. q id q aug. dr i musica
simpr e vir et io vir simpr digor e mlere
¶ Ad a. dd. q i omibz i quibz sibi vir et mu
lier qmicat caput e vir et digor mlre et h.
no repugt qn i aliquo digor possit ee i q.
viro no qmicat ¶ Ad a. dd. q vir spuali me
te pditus dr qa spualiu notitia accepit
a deo q ad mlere tisure no debuit n p vtu
pa. ad cor. xi. no p mittit mlieribz loqui
i ecia fz subditas ee sic et lex dr fz si q vo
lut discere domi viros suos i troget ¶ Ad h.
q ob. i oru dd. q ex ma no e digtus simpr
fz fz q tu fuit ex loco no e digtus n o loc
pm e gracois et saluatis locati sic e i pri
cipis et h. no fuit i ecia cu forcois no fuit
ecia n deus et sic am dm e. ex nulla re padysi
sta fuit nec saluabat a xpo n p gram in
nocetie Tractatus. 16. De pmi homis statu ante
peccatu qualis fuit.
Unde tnsendu e adea q dicitur i
dist. xix. i qua mgr sic dr ca. p.
et sic incipit Solz qri plura de pmi homis
statu am pccm Scilz q fuit pius qua pec
caret et i cor. et i aia ¶ Nonne fuit
lis ¶ passibilis an i passibilis ¶ Det mino
rite i floris ¶ De tu situ ad score ¶ De m.
pagacois filiorum et alia multa qno i utile
fuit licet aliqn curiose qrant. Dtu cor
pus ade fuit passibile ut i pas te et q pas te
rter h. p. q seq de passibilite q li. sma tu
dist. xiij. et io nos p. disputabimus vtru
corpus ade fuit passibile ut i passibile et q
passibilite dr em mgr i eode ca. q i duc
tu e q ada i p. statu et i morlis fuit q da
mo fz ad et morlis fz ad h. fuit em posse mori
et posse no mori. mors aut passio e. q pas
sibilis fuit i p. statu ¶ Ad h. ecia q da obi
aut p ordine ne. ordo em ne e q superiora
cor. passiones i ferat i floribz alteratio fz
ecia spem qualitatis q e passio ut passibilis
qlitas i fens ut illata. cor pus aut pmoru
pntu aiale fuit ut tradit aug. ix. super gn
et xm. de ci. dei. q vr q susceptibile fuit
talu i passionu. q pati potuit ¶ Ad h. sentire
potuit. sentire aut e pati ut dr ar. i li. de
somno et vigilia. alit em ma no desideraret
somnu n sentire ut ide dr ar. et operat fz sm
ect laborare sic em ibide dr ar. colliqua
tnu e labor et humidu. q liquat a mebris

elevat ad cerebrum q ibi i frigidatu descendit
ad organa sensuum et ligat et ligat ea et sic in
duat somnum cui q primo homo et susceptibilis fuit
somni et cae somni vr q passibile habuit corp
Ad hc theolo et ob. sic primo homo ceptari po
tuit et deripi sic pz gen. ni. q h anam pati
potuit et patebat a hys cui q corpi min
dign sit qua ana multo magis passibilis fuit
90 h corpus Dicitur q si alterabilis fuit adam
h senectute et vr q sic ora eum i flora mesu
rat p vodo h ee et vita ut dt ar. i ij. de ge
nacone et corrupcone. de ordine aut pyodi e
q de pmcia pficiat i iuuentute de iuuentute i
virile etate i qua estatis vbertis et sube et
qitatis. et de virili etate diminuta vtute
deficiat i senectute et de senectute destituta
suba deficiat i senium putrescens. cui q adam
tuli pyodo subiaceret. vr q eta ex pyodo al
turet corpi eius h gradu etatis Contra
heb. vnj. q antiqt et senescit ppe mitiu est
h sic dt aug. xiij. de ci. dei adam ex lignis pa
dysi habuit refectionem qua defectionem ex ligno
vite conservacionem contra senectute et morte
90 q vr q senescere no potuit Dicitur q si corpi
ade passibile fuit p mebri alicui ablacoez
id mutilacionem et vr q sic habetur em e gen ij.
q ablata fuit sibi costa q forta e i euam
et sic ablata fuit costa ita amputari po
tuit a mebru q vr q pati potuit mutila
cionem Contra yhdori i li. de tmte adam si
i paradyso pstitisset corpi eius nec igis vret.
nec aqua migret. nec gladius scinderet nec
spma pmigret. q vr q n eo amputari po
tuit Ad hc si aliqd mebru amputaretur
qstat q diuidet a qtimo et h sentiret ada
q doleret qa dt phys q dolor e sensus diuisio
nis continui. q vr q dolet i ho statu q e con
tra aug i ij. de libro arbitrio q dt sit doloris
90 passio ee no pt v no pcessit malicia Dicit
q si resolubilis fuisset p morte si mansisset
i statu inocencie et vr q sic. qa dt aug. qd
timuit vite habuisset timui aut vite no e n
mors. q vr q morti subiacuisset eta i primo
statu Ad hc diffinito dat h ecclia et ideo
i omi statu conuenit. qa alit nome cui e diff
finito h diuisos stat equoce dicet. diffini
to aut homis e anal rionale mortale. i ho q
statu mortis fuit. h i primo de celo et mundo
demostrat ar q ome corruptibile corru
pet de natura tpis determinato et sic vr q
p morte dissolui fuisset Cont Ro. mj. p
hm hominem pcam introuit i mundu et p pcam
mors et ita i omis homies mors p tu sit q

vr q mors no eet si pcm no eet Ad hoc
sapie. j. nolite zelare morte i errore vite
vre neq acquiratis p dicione i opibz manuu
vrarz qm deus morte no fecit pter letat i per
dicione vmoz creauit em ut eent oia et sa
nabiles fecit nationes orbis terrarum Ad
hoc ad ho q sicut q passio dupt dr. dr em
agere pacu q e recipere et sic ome q actio
nem recipit ab aliquo agente passie dr et h
e passie i gne. dr et passie qa recipit actoez
agentis ny q agit ad dissolucionem h q dt ar.
i top. q omis passio magis sta abiicit a suba
q passio cu dolore e et cu i mucione sube. primo
q mo corpus ade i ho statu fuit passibile ho
mo ho et sic dt aug. ex na ppa habuit passibi
litte ex ligno aut vite habuit i passibilite ita
q no patebat a hio ad dissolucionem sube.
Ad primu q q cotra ho ob. dd q aug distin
xit tres status homis i primo habuit posse mori
ex na et sub condicione si peccaret. i ho post pe
catu f necessitate moriendi habuit ppt pcm et
io dt dre apli Ro. vij. corpus quidem mortu
u e ppt pcm h e mortali mortis addictu
In tcio statu pt trne. s. habebit i possibilitate
moriendi quia tuit dt aug i xxi. de ci. dei.
vita i fonte suo bibet q eu mori no p mittet
dn mors qua potuit mori i ho statu non
diuxit i ada pane simpli ho mo dictam.
h h q et io no pcedit arg. Ad a dd q et
si corpus ade susceptibile fuit i pssionum
corpm celestiu no eu susceptibile fuit ad
dissolucionem et dolore conseruate eu gra i no
cete ex ligno vite Ad a dd q sentire no
e pati n ho mo dra passione nec opari h ffm
fuit sibi labor h nobis post pcm i qd i tidi
mi nec sopor qia habuit ex labore sensuu fui
h sic gen. ij. dns i misit sopore i adam ad
sufficacionem. s. fuito. Ad a dd q primus
ho ceptari potuit et deripi ceptacone exterio
ri h no interiori her aut ceptaco h qd ab ho
ste exteriori no inducit pane simpr h h q.
et i potu Ad id q vlcius q vtri alterabilis
eet h senectute dd q dupr e talis alteraco. s.
accepta i mesuracone et accepta i mesuraco
h pyodu mesuracone bu fuit alterabilis fuisset
eu iunior et senior processu etatis h id aut
q relinq mesuras i mesuraco no fuisset al
terabilis vn vtute et qitate sube no pcessi
nc deficisset sed i pcede i qua creatu fuit sta
tisset usq ad tempus ordinatu a deo quo tns
latu fuisset ad vita simpr i morte et diuisas
pyodi h diuisitate virtutis et sube no e insi
i corpibus subiacentibz pyodo q fuit corrup

et gnabilia tali aut p vodo no subiacuit cor
ade ꝗ soli forcomi dine et gubnaconi ¶ Ad' cor
ob' gcdd' e qa senescere no potuit ullo mo q' fcs
e ¶ Ad id q vltius q' de mutilacoe dd' q mua
lacoe g' violenta mebri ablacoem no fiuit ad mu
talacoem possibilis si aut g' potecia obedie ad cre
atore sic fiuit q'libz mebru auferabile ab eo sicut
et costa et sic oib alia creatu ꝗ h' abluto mchis
pene huisset ꝗ potius delectacoem sic et omis cre
atu nte e q' heat nalem delectacoem qu tuisset
ad obediam creatoris ¶ Ad hoc q' g' vsd' simplr
gcdd' e violenta an fisio gtinui no potuit cade
t corpus ade i statu i nocere aliud q' iducitur
predit ¶ Ad id q vltius q' si resolubilis fuisset
p morte dd' q no nec timinis vite mors e nisi
corrupcois et cosumptois q no potuit cadere
t corpus ade i pmo statu sed t' timin' pordina
cois dispois dine q' t' timin' longitudinis vite
usq' du impletur nus electorq et m h' tmo non eo
spoliat' cor' ꝗ sup vestat' fuisset bta i morlitate
qua i rene expectam' ut g' aug' et induitur
a mgro i sms dist. xix. ca' de hac vo hoies i mor
litate et induic apo' ro. vnj. i gemiscimus gra
uati eo q nolumus expoliari ꝗ sup vestiri ut ab
sorbeat q' morle e vita ¶ Ad q' dd' q corpus
ade morle fuit morlitate que dta e. et i natura
huit posse mori et sic co morlis conuenit ei. sed
actu mori no potuit. et h' contulit ei gra i nocen
tie ut cu et lignu vite ut dispones ¶ Illud q' co
ra ob' sumpt' gcdd' e qua h' catholica e et dicte
h' g' auctas sapie cosequne i ducta
vita h' q' de tmo vite de quo i grit mgr ꝗ hor
ia determinati e vbi grebat de senectute dicu e
em q' ille tim' e spacu vite q' pordinauit dd
quo p gnacoem ipsoru iplebitur nus electorq et g'
mgr ibide ex verbis aug' q' h' dupr ee potuit
s. ut dum sim ut assumptis patribz succedent filij
ut fit ut s. omis vivent donec nus electorq iplet
et cur omis fit assumend. et h' ꝗ meo iudicio p
babilis e qa sic ex assumpcoe patru filij desola
coem no haberent ti rosiones esse i v' et vj. ca'
v' qrit qre no omis hoies fit pducti sint ꝗ fuerit
sine et soluit g' dicens q' tra fit no posset eos
cene. vr magis consentire i pmu modu Et' ora
i p' statu cepisset et pepisset i corrupta et bgo
Unde q' de no pagatis filij i mansisset
Di. 20. ora q' mgr disputat xx. dist. ca' j. post
h' videndu e qualit' pmi pntes si no peccassent
filios peccassent cuta q' grendu e qlit ema co
cepisset vtru virgo pmanes ut corrupta et
vtru cu gnitate fuisset gravida ut sine gnitate
et vtru cu dolore puerpa ut sine dolore ¶ Ad
pmu i ducit mgr aug' sr gen ad lit. sic dicit
si pmi hoies no peccassent sine omi pto et ma
cula i paradyso carnali copula conuelssent et cet
ei eloqus i maclatus et qmixtio sine gaudio
atq genitalibz mebris sic cetis imparet ut di
ullmi motu sentiret illicitu et sic alia mebra
alijs ad monem' ut manu ori sine libidinis
ardore ita genitalibz mebris vteret sine pruri
tu carnis. hec em letalis egritudo mebris hu
manis ex pto i hesit. gemuisset itaq filios
i paradyso p coitu i maclatu et sine corrupcoe
¶ Ad h' aug' ibide et hoc ꝗ i ducit mgr cur n
credam' primos hoies an pcm genitalibz me
bris imparare potuisse sic cetis i quibz opere
sine voluptatis pruritu vtuntur. i credibile e
no e deu talia fecisse illa corpa ut si no pec
cassent illis mebris sic pedibz imparet nec
cu ardore seminaret nec cu dolore parerent
¶ Ad h' aug' xiij. de ci. dei. ita tu credendu
e potuisse vro ejugis salua i tegritate sminis
genitalis virile semen i mitti sic mu potest
eade integritate salua ex vro virginis fluxu
mestrui cruoris emitti. eade quippe via pt i
mia et istud emitti ¶ Contra i possibilia sunt
intelle cognosci a viro et mane i carnis i tegri
tate sine virgine et m̄lz statu erat i copos
sibilia. q' et i p' statu i copossibilia erat si q'
p coitu cog' sebat' ema i possibile erat q' rema
net bgo et mogra ¶ Ad h' ee duos masculu
s. et feam i carne vna et no ee i carne vna
i copossibilia sunt. qa alie gradictoria vifica
rent de eode. ꝗ si ada cognuit ema erat duo in
carne vna. si aut i integritate remasit non
erit duo i carne vna et sic i copossibilia erat
possibilia q' fim e. cognosci q' no potuit et
mane integra ¶ Ad h' de diffinitoe sexus ma
sculini e q' gnet i alio g' em ait. q' masculus
e qui de suo gnat i alio. fem bo. q' de alieno
gnat i se pa. vr q' q' i illo statu conueniebat
feam copie de semine viri et p mane i vir
ginitate ¶ Ad h' pmu legit sm̄ glare illo mre
gredit alii e aut bte virginis singulare p
uilegiu q' virgo concepit sine gnitate gau
da fuit sine dolore puerpa. q' iustitia dina n
debuit ene concede ¶ Vltius q' si fuisset i p'
statu sine gnitate gravida. et vr q' no qa ex
pus pni e i p' statu grave fuisset et tremu
on' aut gnie p tare sine gravitate e i p'
q' sine gnitate gravida no fuisset ¶ Contra
gnitatis pena e q' no debuit sentiri n ppter pcm
pcm no du fem erat. q' gravitatis pena e q'
no debuit sentiri no debebat ¶ Ad h' dicit aug'
xiij. de ci. dei q' sine gnitate gravida fui
set ¶ Ad h' aug' d' q' gnie i p'ritu carpi hoies
facit pssimu dolore. dolore i p' statu ema
tiri no potuit. q' nec gnitate ¶ Vltius q' vr
sine dolore puerpa fuisset et vr q' no dolor
em ut g' ait e ipsus diuisionis cotinui. m
pcm aut optuit simul cotinui i sapiente
viaq et h' i ut g' aug' dolor lacutius q' vr
q' i p'tu ema sensisset dolore lacutiu et ita
no sensisset sine dolore puerpa ¶ Solucio

ad primo quia satis bene videntur antiq. s. propositis
et rationibus altiori distinxerunt eam triplicem corrup-
tionem s. quantitatis fœditatis et puritatis. Con-
tinuitatis que est in diuisione corporis fœditatis quæ
est in permixtione libidinis que fœdat et mo-
ralem et corpus in qua re descendit subdelectatione
carnis propter quam dicit quia ipse sancta non tetigit corda
patriarcharum et prophetarum. Nec esset in ope nuptiali
puritatis quæ est in suscepcione nisi aliene sit amp-
lius in permixtione sibi fuit ad alienum. Di-
cit enim quia eua si cognouisset cum adam propter non
contaminasset primas suas corruptiones qua sic vsi
fuissent primi parentes genitalibus membris ad or-
dinem conuiuis et hi fuissent quomodo semen resoluti
ex masculo ad habitum genitale fere statim
bacte matris tractum fuisset in loco concepcionis
et ibi vnitum sanguini fere sic coagulum lacti-
et vaporabilis diffusum in sanguine fere et sic
perfecisset conceptum cum semine masculi vndique con-
prehendisset sanguine fere sic ipse fœtum vndique
comprehendit id quod fœt. sic enim ut dicit beatus
distinctorum sexum maris et fere vniuntur in
conceptu sic vniuntur virtus galli et galline
in ouo. Si incisset omnino non corruptionem in puri-
tatis qua oportuit quod accipet ex semine alieno
sibi permixto et sic puritas non remansisset et hic
distinctio satis bona est. Ad primum quod dicit
augustinus intendit hoc quod dictum est et id corruptionem
primo et hominem non contaminasset. Licet autem
non dicta non est simpliciter corruptio sed permixtio natu-
rarum sexuum in carne vna sicut et ipsam do dicit
gen. 1. propter hoc relinquet homo patrem et matrem
et erunt duo in carne vna. Ad a. dicendum eodem
modo quia sup idem fundat. Ad id quod cor. ob-
dicit quod sed corruptionem puritatis in compossibilia
sunt quia in omni conceptu mere est a. ex formam et
a. fœtum sed quod est cognita a vico et remanet
integra a diuisione continuitatis corporis et est
in mundis a corruptione fœditatis. Ista bene
compossibilia sunt per modum qui dictus est. Ad a.
dicendum quod illa consequitur si quod non potuit esse sine
corruptione licet non dicta et hoc non est sicut paulo
ante patuit optuit enim quod semen suscipet quod
suo sanguini vniret et permisceret eo modo qui
dictus est. Ad a. dicendum quod esset eodem modo soluendum
est quia idem est diuisitas sexuum vnit in fere con-
cepto ut dictum est sed hoc fieri non potuit sine cor-
ruptione diuisionis et fœditatis per modum qui
dictus est. Ad a. dicendum quod priuilegium singulare
beate virginis est in hoc quod manens tamen puri-
tatis et corporis nec ex fere alieno sed de spiri-
tu concepit eua autem de semine viri. Ad id
quod vlcius quod dicendum quod est quitas omnis tam et
quitas induces pena sed primum modum non fuisset
quida sine quitate sed per modum. Ad id quod cotera
obiecta dicendum quod sic ab aliis penis corpora primorum parentum
gra in oriente et vtute ligni vite preseruabatur
ita preseruabatur a dolore possibilo quod si lapides
ponda superius precti fuissent. Ad a. per solo
per idem. Ad a. dicendum quod que in cor. ad penalitate damp
nato facit possibile dolore sed in cor. quod a dolore
preseruat gra in oriente et vtus ligni vite dolo-
re facere non potest. Ad id quod vlcius quod vtrum sine do
lore fuisset puerpa dicendum quod sic quia augustinus apte dicit
cum geradice impium est in hys quantum fide et
moribus. Ad id quod in eodem obiecta de aperte viatum
dicendum quod in illo statu apte fuissent sine dolore et
sine laciacione per solam extensionem et lauacrum
Ita gles si non peccasset ho filios genuisset sed cor.
ende quod de hoc quod dicit in eadem distinctione in illo
ca si vo quod gles si non peccasset ho filios ge-
nuisset et quare duo. Sciendum gles sed corpus.
et gles sed animam. Ceuales sed corpus ibidem dicit
magister quia filios paruulos nasci oportebat propter mat-
ri vti necessitate sed vtrum statim nati perfecte qui
tatis in momento accipent a deo. ut per mentia
et mutualia spiritu ut nunc faciunt et vsu ling-
ue ad loquendum et pedum ad ambulandum et manuum
ad operandum. Dicit augustinus ambigue loquente sup
gen. sic monet nos magister si primi homines non pec
casset vtrum tales filios essent habituri quod nec ling
ua nec manibus vtentur. Nam propter vti necessitatem
forte oportet paruulos nasci sed quia exigua pars
cordis sicut costa non cum propter hoc paruula viro quique
fecit. vni et eius filios potuit omnipotens creato
res mox natos gradiendo facere sed ut hoc obmittam
potuit eis certe prestare quod multis aliis prestiti
quorum pulli quibus sunt paruuli cum mox ut na
scuntur erunt et matre sequuntur. Ergo hoc nato nec
ad incessum pedes idonei sunt nec manus saltem
ad scalpendum habiles. et mixta se mamis pos
tis nascentes puti magis esurientes flere qua
fugere propter infirmitatem mentis congruit hic infir
mitas carnis. Ad hoc ho. vt per eum quia primo
statui non conuenit aliqua infirmitas cum infir
mitas sit pena culpa ex peccato tunc aut nullum per
catum fuisset quod vt quia statim nati potuerunt vti
membris ad actus et ad opera propria. Ad hoc po
nam quod in statu in oriente paruuli nati ad de
fecerasset aut posset ad illud prendere manibus
et pedibus aut no sic sit. Habeo propositum quia
tunc habuissent vsum membrorum. si non tunc abse
te delectabili fit tristicia quod tristicia habuissent
paruuli cum nichil peccassent quia in quietis repu
tat augustinus. Ad hoc opus dei sup debet esse in per
fectissimo sed vtute et sublam in statu aut in o
riente opus dei quia est natura humana in statu perfec
tissimo fuit et optimo quod tunc debuit esse in sta
tu perfectio et sublam et sed virtute et ita
vt quia pueri nati habuissent vsum omnium membrorum
Contra expresse dicit augustinus quod propter vti necessitate

nate fuit p̄uulos nasci. q̄ et tenros q̄a teneri
tudo cōtrahit p̄uula etate. q̄ vr̄ q vbiq̄ i illo
statu vtendi mēbris nō habent ¶ Ad hc nālia et
si vulniant p̄ peccm nō tn auferrit nec i an
gelo nec i homine. Dr enim Ayo. li° de dr. no. ca°
mj°. Data illis nālia bona. neq̄q̄ ea mutata
ee dicim⁹ sed sunt integra et splendidissima
ꝓ de nālibz hominis e q ꝓ p̄cessu etatis ac
cipiat i cremētu sube et vbertis. q̄ vr̄ q ho
eodē mō fuit et in statu i nocētie et i statu
pcti ¶ Ad hc cōstat q nāle e i omi statu pcti
virtuti seiri q̄ntoris ee molle et tenerā et
hoc e subtile nē. q̄ i statu i nocētie p̄uuli
nati ppt virtutē seiris humidi et fluidi
i mēbris eorā esset molles et teni. molles
et teni vsu mēbrorā nō hnt. q̄ i statu i noce
tie p̄uuli recēnt nati vsu mēbrorā nō hnis
sent ¶ Ad hc q̄stat q puelle nate i statu in
nocētie mamillas hnissent q̄a nālē defert
i mtrib ut dr pbs mamilla mat nō datur
n̄ ppt pcti p̄tus lactis alimonia nō accipit
n̄ sit tenella et tenue et suba q̄a dr pbs q
expedit q̄ant et mutu. q̄ vr̄ q i statu illo
p̄uuli ēent tenelli et molles et i pfecti i otu
tibz mēbrorā ¶ Dicitur q si ada i statu in
nocētie mansisset vtiq̄ genuisset feras ut oes
masculos et vr̄ q omes masculos q̄a dr aug.
q i pfecta q̄ntate e feta. nō aut i pfectu fuisset
i illo statu. q̄ nulla feta genita ¶ Ad hc dicit
pbs q feta e mas ordinatus. hoc e i quo de
ficit aliq̄ pr̄m q̄ntoris. i statu illo nullus defec
tus ee potuit. q̄ vr̄ q nulla feta i illo statu nata
potuit ¶ Cont ecc. xxxvij° Omnem masculum
accipiet feta et e filia melior filio meliori
i illo statu tacuit status i nocētie. q̄ nō ta
cuit q̄ntoni filiarā ¶ Ad hc mis electorum im
plet ex fetis et masculis. q̄ntō i statu i no
cētie fuit ad impletionem numi electorā ut dr
aug⁹. q̄ vr̄ q tuc genuisset et filios et filias
equalit. ¶ Ad hc ex natis tuc fuisset ꝓpagatio
humani gnis. ꝓpagatio nō posset ee n̄ p vtriq̄
sexu. q̄ optuit q nati vtriq̄ sexus essent
¶ Dicitur q q̄les fuissent nati ab eis i feta
et p deū. aut eni fuissent sapientes stati et p
dentes aut nescientes et ignorantes. si nesci
entes et ignorantes tuc vr̄ i iuste de eis ordi
nati q̄a ignorantia pena pcti e ut dr aug⁹
et sic ipi fuisset puniti an quā peccasset q
valde i conscients esset cōtra dcta scrā dr
eni gōs q q̄tq̄ pacti pcti nta metriunt.
q̄ vr̄ q fuisset et scientes et prudentes mor
nati ¶ Ad hc ad ymagine dei fuisset omis
deptio ymagis e ro mtelligentie et volunta
tis rtitudo et memorie tenacitas i cōsti
tuado. q̄ vr̄ q nati fuissent i pfectibz illis
nō eni pt dici q tuc habuīt ymaginem
pō imitatie nō actu ymago eni potētia
imitatis nō actu. nō cōpetit statui i nocētie
ꝓ statui ho i quo homo e sub peccto ¶ Dicitur
q si p̄uulos suos genuissent i iusti i nocētie
ita q ada transfudisset i p̄uulū iustitiā i no
cētie qua ipe iustus fuit et vr̄ q sic dans ꝓ.
i li° de ceptu virginali xxxij°. ca° si adam
nō peccasset et nequisset ad eos q̄s q̄ntum
erat iustitiā sua p̄dure neq̄q̄ posset eis
sua i iustitia transmittere ¶ Ad hc aug. ibidē
dedit deus hat adam gratiam ut sic qui illu
q̄dit nlla ꝓpagādi opante nā ꝓ sola volun
tate creatoris fit fecit eū et rōnale et iusti
ta fit eū rōnalem habent aiam iusti essent
q̄s q̄ntoni et opante nā et voluntate si nō pec
caret ¶ Contra hc e q dr magr Hugo i suis
li° ij°. Si p̄m⁹ ho ꝓpre obedie sine casto con
iugio ad ꝓpagationem posteritatis institutum
dine deseruiens filios q̄ntoni et sic peccto quide
q̄ntoni. qui e nā ab omi vicio lib'a ꝓ nō filio
patine iustie hēdes ¶ Dicitur q si genuisset
eos iustos gratuita iustitia et vr̄ q sic. qua
ada peccado nobis demeruit et originale
i iustitiam nobis transmisit. q̄ eū deus sic p̄mor
ad misericordiā quā ad odēpnādū vr̄ q etiā ob
diendo nobis iustitiā gratuita transmittere debu
it ¶ Ad hc potentius e homi i pfecte boni q̄
sit malū i defectū. si q̄ mito i obedie transmi
sit nobis malū originalis pcti. mito magis
mito obedie debuit nobis transmittere iustitiam
et gratiam ¶ Contra gratia et iustitia gratuita a
solo deo fuit i mente q̄ i nā ade transmitti non
potuit ¶ Ad hc ei nā transmitti nō pt q nō e m
nā gratia et iustitia gratuita nō fuit i nata. q̄ ei
nā transmitti nō potuit ¶ Dicitur q si posset ade
nō peccasset i iustitia fuisset confirmati sic
angeli et vr̄ q sic. dnp i ceptu virginali
q̄ conscientiam ad ostendēdā magtudinē
bonitatis dei et ad plenitudinē gtie quā ade
ꝓcedebat. quā ut quoā ee erat i illi posti
tate sic eet ut q ille nālit erat h' illi per
illu esset ita quoq i eius eet arbitri lib'ta
te ut qualis erat ipe iustitia et felicitate
tales vo filios ꝓpagaret ¶ Contra hc aug⁹
dicit vr̄ xxij° de ciu. dei sic quā felices erant
et nullis agitabant p̄turbationibz aliorā mul
lis corpis ledebat i cōmodis tā felices vni
usa societas ee humana. si nec illi malū q
i posteros transiuerunt nec q̄sq̄ā exstirpe eorā
iniquitate omittet que damnationem recipet
¶ Soluto ad hec sme p̄udicio meliorū sme
dd' ei aug⁹ q si p̄mi p̄ntes genuisset i statu
i nocētie p̄uulos genuissent qui p i cremēta
etatis ad debitū q̄ntitatis sube et vberis
peuenisset vsu. tn mēbrorā ad nātos actus
ab omipotētia creatoris accipisset ꝓ aug⁹

et p hoc pz soluto qonis prime et dicti aug.
qui hoc expresse dr et hr soluto magri i sntis i de
¶ Ad ad dd q hoc qcedendi t no tm ex vi tonis
qa infirmitas ee no reputat fz nia talis teneri
ado. n sit carencia vtutis qm debet ad ee vtus
sic i alis analibz. ceas no reputat catul n pr
tepus quo vsio debet ad ee ¶ Ad ad dd sic iam
dtm e q ad nctos vsus hmisset mebra habilia
et sic pcessisset ad delectabilia et nulla fuisset tri
stitia fz vtute i mebris debita no hmissent nisi
p tarditeta etatis ¶ Ad ad dd q opus dei pfectum
e fz wem nalem sue pfectonis et hr e ut nullo mem
bro careat et nulla vtute q ora sic dr origenes
sic i puero sic i sene fz num et spem hac fm
qntatem optnit q dr po ad actu precedent ad
pfectonem qntatis et vtutis ¶ Ad id q cotra
obz ia pz soluto qa bn vr q vtute pfectam
i mebris no hrent nec pfectam qntatem. ad
quos da tm vsus nctos ad quos sufficit tenera
etas et imperfecta virtus vsu hmissent mebrorum
¶ Ad segns pt simpr qcedi q ita sit qa hoc di
cit quda sci et vr aug dicens ¶ Ad ad dd
eode mo q i britate puerili tenra hmisset mebra
et mollia fz tm ad quos da pnos vsus habilia
no ad fortes vsus ¶ Ad ad simpr qcedd e sub
distinctone que dta e ¶ Ad id q vltius q dd q
i illo statu gemisset et filios et filias sic mr
gnant ¶ Ad id q obz de i pfectone fetus dd q du
plex e i pfato et copatua et ab soluta. fetus
i pfata e qpacte vite sic omne passiuum i pfectum
e r sui actui q agit i ipm ab soluta tm per
fectone pfata e fz ea que exigunt ad fetus pfectio
ne. qpatua aut i pfato no repugnat p statu
sic nec posse mori pmo statui repugnat sicut
i aui hitus dtm e ¶ Ad segns tte eode mo dd
e qa sup ide fundat ¶ Ecca q mdnatis m
gm qcedenda sunt et pcedunt ¶ Ad id q vl
tius q soluit magr i sntis dicens i illo ca.
et tu cor hmano no sit ab sndu sic. quia
dicit. s. q obiectu e. s. q ignoracia fuisse
i eis no satis diligenter considerat qa no oib
qui ad nescit ut min pfte ad sciat stati ig
rare dr. ignoracia em q pena pti e. e tu
aliqs ea q tenet scire. et cui qm tenetur
scire et talis no fuisset i filios ada si ste
tisset talis em puenit ex mbi obnubilatone
metis q pena pti e fz nescien tm no dr ig
rana. vtutes em i tellectuales q sic dr ar
tes i vr eth sunt sapia. i tellectus. et scia. prudn
et ars. gnacem accipiunt ex doctrina et tpe
p experiencia et illas pfte no hmisset i pma
teritudine. pbabile tm e q aliqua illustra
tonem accepissent et spus et mtelligentie ad
dsaretem nctos ¶ Ad ad dd q omis fuisset
ad ymagnem dei creati. maxie ad ymagnem
creatis fz hec ymago ad actualem imitatonem
p duci no potuit n poteajs q sunt i ea p sfas
p gratiam et talis imitatio polis bn competebat
po statui fz po imitationis vulnate po no com
petebat po statui fz pot quo ho e sub peccato.
¶ Ad id q vltius q dd q sine dubio fz anp o
rginale iustitia cassiuissent pntes i puerulos
fz illa mchil ad t n debitu ordo nalium mter se
quo corpus ordinat ad aiam et aia ad tem
ut dr plato fz dominale iustitia. et ordo na
lium ad actus suos et ad fine q cabat ex in
corrupcone eius qd cassiuidit a pnatbz in
plem si pctm nam pnctm no corrupisset ¶
Ad ad eode mo dd qa ide dr qusi eum fuisset
puerulus iustitia cristudis ne si no fuisset pctm
¶ Ad id q cotra obz dd q magr hugo vocat
ibi iustitia gratuita et no iustitia q e cri
tudo nalium et io no ostradicit ¶ Ad id q vl
tius q dd q adam si no peccasset nullo mo
cassmisisset iustitia gtuita i plem et hu
ta e quia i carnali cassusione cassiuidi no
pt q nullo mo mz p cam mz ut forma e in
carne. gtuita aut iustitia nullo mo e i car
ne ut i ca ut i subiecto fz i deo solo e ut in
ca. i spu aut creato angelico ut humano
e ut i subiecto et io i carnali cassusione
cassiuidi no pt ¶ Ad obiectu dd q cu dr q
deus prior e ad miserendu qua ad condep
nandu hoc i tellig q ad hoc q sp punit cre
digm et remunerat vltra q digm i mito
et de mito fz pt hoc no facit ad i ordinatu
p i pole eet aut i ordinatu et i pole q gra
eet a carne ut i carne aug ca no pt ee n dd
¶ Ad ad dd q no e sile qa defectus de mti i
obedie p corrup eodem e i carne et io cum
carne pt cassiuidi. fz effectus obedie nullo
mo e i carne fz i deo solo et io cu carne
cassiuidi no pt ¶ Ad q cotra obz pcedit
Segns eode mo pcedit ¶ Ad id q vltius
q dd q sic adt flexibile hmt libera ar
bitu ad bonu et ad malu. ita et puerulus et
no fuisset confirmati nec e sile de angelo
et de hoie. qa i angelo confirmato seq odu
lionem i deu fz i hoie no. fz ut seq morte
i statu pti ut cassiuidem si mansisset i sta
tu i noctie ho em viator e et no compre
hensor et io confirmatonem no accipit n
post vie confirmatonem angelus aut comp
hensor no viator et io ad qd cuq gtat
id qpehendit et i illo confirmat sive bonu
sui malu sit ¶ Ad id q cotra obz dd q bn
dr aug q feliciores eent si nullus vellet
peccare nec sentiret i qmoda fz felicitas
illa no eet confirmate bitudis fz eet feli
citas qualis diffinit ab arte i p. et i x.
eth. s. opato fz pfectam et conale vtutem

hois no ipedita tu ablatione gloriae noctem

Qr de tentatione primi hois Qo. 15.

Unde q de hys q dicunt ipsi dest. vbi agit de tentatione primi hois de qua que rit quid Sed his quibus fuit temptatio in modo et ordine temptationis Et quere ita e p serpentem locum qua p a diabolo Et tertio quere p quem cepit a muliere Quarto vtrum huiusmodi mulier alicuius aliquid possibile an no. Quinto vtrum diabolus serpente ut serpens formauit voces quibus loquebatur ad mulierem Vtrum fuit vna sola tentatio

Primo q q vtrum fuerit vna sola tentatio qua tentatus e primus homo ab pluribus Et vr q vna sola tu em tentatio sit impulsus ad illicitum ut dicit ambr ad vnum illicitum vr ee vnus impulsus. e aut vnum illicitum in p° peccato comestionis s. vetiti. q° vr q vna tentatio sufficit Ad hc vnum solum peccatum adfuit et no multa q apls vocat inobedientiam Ro. v. sicut p inobedientiam vnius peccatores constituti sunt multi sic p obedientiam vnius iusti constituentur multi p inclinatio ad bonum in xpo vna fuit sp et vniformis. q° vr q p oppositum vna fuit inclinatio ad malum in adam et sic vna tentatio

Contra ad plura illicita appetibilia non potuit ee vna inclinatio p appetitum p multe ex vobis serpentis fuit q tu dixit tunc p tentat vobis deus q mitebat inclinare mulierem q falsum credet q vm fuit et hoc fuit peccatum infidelitatis s. no crede vobis dei tum ex vobis serpentis fuitur q mitebat inclinare ad peccatum elationis sui sibie qui dixit eritis sicut dii hoc em concupiscere superbia e sic et sibia fuit in po dya. Item inclinauit ad peccatum auaritie qui dixit scietes bonum et malum Dr em aug q auaritia no tm peccatum e p etia sace Item inclinauit ad gustum vetiti. q vr fuisse peccatum gule q gustatio totum corpus primorum parentum inferit et corrupit ex q corruptione originale peccatum transfundit in posteros vr q q temptatio multiplex fuit et no simplex

Ad hc ag m. et luc. m. sup ps credens tentator dixit illi Dr glo aug et bede q de omnibus de quibus dya tentauit ada et vicit tentauit xpm e victus e. tentauit aut xpm de gula cu dixit Dic ut lapides isti panes fiat. tentauit de iani gula sui de sibia qui dixit mitte te deorsum tentauit de auaritia qui ondit ei oia regna mundi et dixit hc oia tibi dabo. tentauit de infidelitate qui dixit si cades adorabis me. q° et sic multa fuit in peccato ade sine tentatione no q° fuit vna simplex tentatio nel peccatum p multiplex Sed cut videtur q q° ordine fuerit in tentatione ista et vr q primum fuit superbia Dr enim aug s. ge. ad lit. m. q no e credendum q mulier credidisset verba ee q serpens suasit n processisset in mente eius e latio que fuit p humilitate compensanda elatio q° illa ut vr fuit primum Ad hc ecc. x. in initio omnis peccati n primum peccatum ade hc em fuit initium et ita omnis peccati ut dr ap° Ro. v. ad hc tob. m° superbia tuo aut mi qua dnari p mitte. scies ha in ipa superbit initium omnis peccati dico Ad hc in ps no veniat m pes superbie et subuertat ibi ceciderunt omnes qui operantur iniquitate. q° ada cecidit in illo pede Ultimo q° de dispositione istius tentationis vtrum fuit ex tius ab hoste tm ut fuit ecia mtius ab aliqua corruptione metis. et vr q ab hoste ex tius tm. ha in primo statu nulla fuit corruptio nec in cor nec in aia q inclinaret ad illicitum. q° no fuit inclinatio ad illicitum nisi ex tius Ad hc h ab omnibus scis assignat ita xpe qua peccatum homis remediabile fuit ha s. p alium peccauit et sic p alium redimi potuit. q° vr q de peccato homis nr processit a se ipso mtius. si em a serpente tm processisset sic peccatum demonis irremediabile fuisset Solutio propositum e vr sic ad hc p distinctionem q.s. aliq peccatum e simpr vnum et simplex et aliq e vnum multiplex simpr simpr e q est vnus actus et vnus de formitatis et ad vnum appetibile determinatum. et cu actus sit subiectum hc in subiectum e vnum et cu de formitatis sit forma hc in for e vnum. et cu appetibile sit finis et moneta hc in fine et moneta e vnum et sic simpr e vnum. e aut vnum peccatum multiplex q.s. in actu e vnum et multas hr deformitates et plura monetia q ad plura q sunt in po et plures hr fines quos obtinere intendit p vnum et eundem actum et tale dixit ee peccatum primorum parentum et in vr q hoc dixit vnum peccatum tentationis primorum parentum e vnum multiplex sic hoc p bat ex illa obiectione q trahit ex vobis serpentis quibus multa nitit p suadere Si tu q vtrum simpr dd. fit vnum id plura dr supposito q simpr vnum et initiat illi positum ar. v vnum pt alium vtrobique tm. talia em ab vltimo fine accipiunt et denominationes et vnitate et multitudine et ha vltimum finis e vnum in gressio s. precepti. io tota tentatio peccatum vnum e et sic pz solutio omnis Ad primum aut obiectum dd q sic ita dum e vnum illicitum finale e ad q tu plura ordinat q faciunt ipsum quodamodo plura sui multiplex ut dum e Ad a dd q ex dto apo. no hetur n q vnum fuit p sudam et ex hoc no remouet qui multiplex sit p deformitate et in po fuit vna inclinatio ad bonum in qne q tu multiplex fuit ad bonum in spe et p modos inclinationum Ad id q cont ob dd

q̃ p hoc nõ pbat q̃ fuerunt multa ꝗ q̃ fuit vni
multiplex utilia dñm ē qia eni qie psuasit
ordinabatur ad vnũ id ē. q̃ tñ ingrederet pre
ceptũ et ĩobediens eet et sic peccaret ad hoc ꝗ
psuasit q̃ vbis dei nõ credetur et sic ĩdurxit
relaxem et ĩclinauit ad vetati cibi cõmestio
nẽ ¶ Ad id q̃ obi. de glo. sr ait et luc. dd' q̃ glo
dr vitate de omnibz eni ĩ qne de quibz tepta
tus fuit et xi et fuit victor dya. ꝗ ista ppt or
dinẽ ad vnũ nõ facilit ꝗ pcem vnũ ut dñm ꝗ
¶ Ad id q̃ vltimo q̃ q̃ fuit pmũ dd' cũ aug.
q̃ pmũ ex pte tentati fuit superbia sui elatio
q̃ fuit p humilitate q̃ pmenda. ex pte tepta to
ris. cũ pmũ ĩ qne fuit ĩuidia sic expsse dr sa
pie. ĩuidia dya. mors intrauit ĩ orbẽ terre
imdit eni hoi q̃ ascendẽ debet ĩ loci vni ipse
ascendat pmũ aut q̃ fuit disponẽs angelũ ad
hoc q̃ tentare vellet. supa fuit cortexipes naz
angelicũ qui cõcupiuit ee sicut deus. et de celo
empyreo ppt hoc eiectus ē et cũ hoc nõ fuisset cor
rupt. nõ fuisset susceptibilis ĩuidie qua tepta
ret hoiem dr eni aug. q̃ superbia sp comita
t ĩuidia et talis regna nũqua ē sine tali pe
dissequa. hoc aut ex pte p suasionis dya. fit
ĩ fidelitas ĩ verbis dei ꝗ mideicide pmũ hoi
dũ fuit pmorp pnti. hoc eni medit principalit
ut morte ĩducet ĩ nam humana. et hoc ē q̃ dr
Jo. viii. qlle homicida erat ab initio et ĩ veritate
nõ stetit cũ loq̃ mendacũ ex pprio loq̃ qa men
dax ē et pr eius ¶ Ad id q̃ dr. Ecc. xi. iam
solutũ ē qa credit q̃ omne pcm iuiũ suspica
tur superbia ex pte peccatis. et p idem pz soluco ad
id q̃ obi. de thob. et de ps. hoc qia fundat sup
ide ¶ Ad id q̃ vltimo q̃ q̃ addẽ ē q̃ nõ fuit nisi
exterior tentaco et hoc expsse dr magr ĩ illo cu.
porro secũdũ ē duas ee tentacões. dr eni sic ho.
qui sola exteriori tentacõe pulsat. cadit tanto
fmi plectendus erat quito leniori ĩ pulsu fuat
pstatus et cũ qa aliqua licet modica cadendi
occasionẽ habuit id circo p dei gratiam iuuari potuit
ad veniã ut qui p aliũ cadat p aliũ erigatur
qui g̃ mutatore habuit ad malũ nõ ĩuste re
paratore habuit ad bonũ. dya. ro q̃ sine alicui
tentacõe peccauit. p aliũ ut resurgeret iuuari
nõ debuit nec pse potuit et ĩ ĩtremediabile
pcm ei exstitit ¶ Ire p serpẽte poti q̃ qua p a

¶ Tertio q̃ qre p ser- aqal fta ē tentaco.
pentem potius qua p a. aqal fta ē tep
taco et hoc q̃ ioe eius q̃ dr ĩ illo ca. Sz
qa illi p violencia noce nõ potat ꝗ dr aug.
q̃ nõ elegit sibi dya. figura aualis per
qua tentaret. ꝗ assumpsit ea qua p missus ē
assumere. tnt q̃ quare p misit deus q̃ ista
assumpsit et nõ alia. si eni callidissimi erat
sic dr textus gen. iii sapientissimi sic dr a.

tissacio tnt debuit assume form ĩ q̃ facili
decipet hoc aut ē colubina. qa illi melius cre
detur de bono pmisso. nõ q̃ calliditate nel
sapiam ĩ hoc ondebat q̃ forma assumpsit ser
pentina ¶ Ad hoc mlte fore aualiũ magis habet
similitudinẽ cũ forma humana sic similiard qia
q̃ sex fuit ꝗ arcles ĩ li. de aualibz qas vna ĩ tem
accedit ad hoiem q̃ eua hom voces assimi
et decepit et abduxit ad deuorandũ q̃ ab ar.
vocat ayaricomorion et sibilla facili dece
pisset si callidus fuit pcurtis aliantibz tere
¶ Ad hoc mlta qia aualiũ fuit sic aues lacte
ling. sic dr ar. que magis apta fuit ad loq
dũ qua serpes. si q̃ calliditate vsus ē magis
debuit eligẽ illa ĩ quibz loqret mlieri qua
serpẽtem ¶ Ad hoc cũ angeli tam boni quã
mali possint sibi fore corpa de ethe vel aere
gre nõ fuit sibi corpus mliebre ĩ q̃ mlier
loqret et facili decipet sic eni callidi egissz
qua forma serpẽtis assumẽdo ¶ Solucio
duplex sci duplas assignat rones gre dya. per
missus ē venire ĩ forma serpentis et gre ipe
dya. plus elegit hac forma. Beda dr q̃ ser
pes tnt bgmen habet vulcũ et erect. ĩcessit
et sic ad similitudinẽ mlieris plus accessit dam.
dr q̃ delectabilibz motibz allicere cõsuetum mle
ie et sic facili decepe aug. dr li. de ciui
xi. et hoc fuit eius verba quo coluber nõ apris
passibz ꝗ squamosis minutissis q̃ nisibz re
pit. sic lubrico. deficedi motu negligentes
minutacũ occupat et ĩcapies a prisco appetitu
similitudis dei puerit ad similitudinẽ pecoris inde
ē q̃ mutati pmi pntes stola pma ĩ mortalis
pelliceas tunicas mortalitatis qui meruit ho
nor aut hoiis fuit similitudo dei. deter similitudo
pecoris vni dr ps. homo cũ ĩ honore eet nõ in
tellexit comparatus ē iumentis ĩ stipitibz et similis
factus ē illis. vni ꝗ aug. ex ipo lubrico motu
suo reddidit deus mlierẽ cauta ne credẽt et
hoc eo in magis placet ¶ Ad pmũ q̃ dd. sic vndz
aug. et po. ibidẽ ĩ sumpsit et po. ĩ glo. sr. ge.
q̃ ĩ for serpẽtis venit ppt duas cas q̃ dd
pmisit vna ex pte mlieris q̃ ē hoc ut dr aug.
ibidẽ ne si forte ĩ for ad deapiendũ aptũ ve
nire p missus eet. mlr excusacõem habet
q̃ sibi caue nõ potuisset alia ex pte dya. q̃
nõ ē p missus venire n ĩ for ĩ qua frans sua
de facili deprehendetur et detegetur et hoc ē
sic pus dcm ē ĩ verbis aug. quibz dixit q̃
qa pectore et ventre repit lubrico motu. on
debat q̃ lubrico motu appetit ĩtimus repens
spoliatur erat hoiem similitudie dina q̃ erec
ta statura ondit ut supinus onsu ē ĩ tectatu
de ymagẽ. et ad similitudinẽ pecorinã pstra
tur et nõ fuit pmissus venire ĩ colubre specie
sic ibidẽ dr aug. qa ĩ cõuertens videbatur

ut ea forma hoi odiosa faceret ⁊ qua spes sos
sificat hominem appetitus erat ¶ Ad aliud dd.
q vm̃ ē q multa mala plus accedunt ⁊ illi
cidunt ad hominem quam serpens ꝗ hr no ē ea q
dyab ⁊ for serpentis venit qa sic dr augl fm
calliditatem suam no ē sibi datu eligere forma
ꝗ optuit q accipet formam qua pmissus ē ac
cipere ex ordinatione dina ⁊ q fragile firmus est
eius depedi posset ¶ Ad a dd q sic dr augl
logla q fiebat p serpentem no fordat p instru
mentum serpentis nec p virtute serpentis nec p
anim serpentis ꝗ p demonem ⁊ serpente eo mo q
p enigminos et ⁊ sanos loqui solet et ro
illa ro nulla ē predit eum ac si demon elegisset
aial ⁊ q po et ymaginatione ppe aie et aptitu
dinem ppos organoru voces poneret et hi no ē
vm ¶ Ad vltm dd q hi quide fare potat sed
ex ordine dine pmissionis pmissi no fuit ppt
eas q dte sunt. s. q mlr se excusare no possit dicens
q deceptorem caule no posset cire dyab ⁊ capit
Et ro q dire ⁊ cap amice et no a viro. qo
p amice et no a viro vr eum q a viro
congrientius ⁊ repulsset qa preceptu datu fuit
viro cui q illi sit captaci de transgressione cui
preceptu datu ē vr q a viro debuit ⁊ cape ¶ Ad
hr pm totius humani generis no fuit mlr ꝗ vir
mlr eum toti humani gen fuit ⁊ ada et non
eua. cui g dyab mletur corrupe totu humanu
gen vna transgressione. vr q potius debuit in
cipere ab ada qua ab eua ¶ Cont ecc. xxv a
mlre ⁊ cau pti p illa eum omes morimur ¶ Ad hr
aug ⁊ li. de tin. corpe sibi subiecto tanqua
instrumento serpentis. s. abutens fallacia pmoni
tus ē fere. s. apte ⁊ flori humane caple ⁊ cipies
ut gradati poterat ad tota. g vr q congruu
fuit ei ⁊ cape a fera magis qua a viro ¶ Ad hr
serpens cu callidior cet cunctis animantibus tre sci
ut vetu spuali mete pditu qui decipi de facili
no posset ⁊ forma serpentina. g vr q non
elegit virtu p serpm captare ꝗ feram ¶ Solo
dd q absq dubio ꝗ auctes sedu serpens ex
astucia dyab qui erat ⁊ serpente elegit hominem
aggredi ex pte mlris q ⁊ firmior ē et mag
deceptibilis nc sic postq mlrem attoisset ad
interitu mlris facili virtu p stuiet et hi ē q
dr ap p ad thim. ij. vir no ē seductus sed
mlr seducta ⁊ puaricatione fuit. vl dr augl
glosas 1d q nd ē credd. q vir spuali mente
pdictus a serpente seductus sit ut vm credet ut
serpens pruasit. ut. s. ex comestione pomi.
assequent fiticudine dei ut fient sic dij scie
tes bonu et malu ꝗ videns cusgressa ee mlre
et scies bitate vbi dei qs morti eet addicta
et corrupcoi ne contristaret suas delicias ac
cepit et comedit cu ea et sic ambo mortalati

mortis addicti sunt hinc eca assignat alia
ratio augl ⁊ xvi. super ge. ad lit. dicens q ⁊ pma
teptacio pmoru pncipi ondit qualit teptatio
p gredit ⁊ omibz postis pmoru pncipi sic eam
illis teptacio a serpente pcessit ⁊ mlieri et
a mlere ⁊ viri ita ⁊ postitate q loco serpentis
ppt illecebrosos motus p gredit ⁊ mlierem pte
tois q loco mlieris ē. eo q regit a superiori sic
mlr a viro et ab inferiori pte ad superiorem sic
ad viru et sic corripit totu ho ¶ Ad pmu
g dd q licet preceptu principalit datu fuit vi
ro. tu eca datu fuit mlri sic eca eo posse
mgr dr ⁊ lit. et hi 4 inuit ⁊ verbis serpentis
dr eum cur prepit vobis deus. et hi dr mgr ⁊
illo ca. q lud 4 notandu ē q ē vltm ca xxi.
dist. si libri sunt ap astuta eca sua no ita
ondet serpes si ex pte firmiori aggressus est
sic ondit qn aggressus ē a pte ⁊ firmiori ¶
Ad a dd q fauit dare q ada prim fuit huius
gnis et no eua et quto p stoe fauit tanto
magis pmo aggredi timuit times ne pace
tur repulsa Vtru hinc aliq allicies spile anim.
Dicto q vtru hinc mlr aliq allicaens
spibile an no. et vr q no qa fatiado in
seca boni et mali ad deu qua serpens suasit
nec ē obiectu alicui spus ꝗ intellcs soli
et q no ē obiectu spus no allicit spm et sic
vr q mlr nc hinc allicaes spibile ad transgs
sione ¶ Ad hr appetitus no monet mebru ad
delectabile n sto sibi mtio. ꝗ nllm mcu fit
hic de spibili ⁊ verbis serpentis ꝗ tm de e
litate ad deu. g vr q nichil spibiliu mo
uit eu ad cusgressione ¶ Ad hr augl ⁊ vi.
super ge. ad lit. dr q oes aia monet visis
et si visa fuit spibilia monet visis ꝗ men
bra corpis. si visa fuit ⁊ telligibilia monet appe
titu rionali ut voluntario et no mebris corpis
qa mebris corpis visa ⁊ telligibilia hoi no pnt
ꝗ si qs adutat p cessu teptacionis a serpente
no fuit ppositu n visa ⁊ telligibilia cu eum dixit
aut preceptum voluit q mlr p eoem disauetet
tam preceptu et cu dixit eritis sic dij scientes
bonu et malu n pmisit n spuale et telligibile
g vr q nc spibile allexit mulierem ¶ Ad hr
augl ⁊ mi. li. de li. ar. discernenda fuit gra
visoru quoru vnu ē q pstasat a voluntate
suadentis. q le fuit ⁊ dyab cui ho consentiendo
peccauit. alem subiacentibz rebz ⁊ ceteroru ani
mi spibz corpis quale ē cu ho videns ut audiens
ad peccat. g vr cu pa teptacio p cesserit a
voluntate suadentis q nc spibile fuit in ea
¶ Contra hius B. sup cam. sic pmo mors ⁊ fuit
p auditu. ~~fides eni ē ex auditu~~ cu mulier

audiuit vba serpentis suadentis. ita vita
primo meruit p auditu. fides enim est ex au
ditu auditus autem p verbum xpi. Ro. x°. audi
tus autem non fit in sono sibili. q° multiplex multe ali
q sibile habet allicies ¶ Ad hoc in ipa tenta
tione dr. gn. m°. q post auditu serpentis stati
vidit ig multe lignum q erat pulcr oculis a
spectu delectabile et ad vescendu suaue tulit.
lignu et comedit. q° vr q tentaco cuiusdam ab
auditu ad visu et a visu ad tactu qm tulit. et
a tactu ad olfactu qm sensit qd erat ad vesce
du suaue hoc enim non potuit scire nisi p olfatu q
alias non comedit et ab olfatu ad gustu qm comedit
et sic sibilia audit sibus habet allicenda ¶ Vl
dus q q filit fortium illaru vocu q's dya
p tulit p serpente vtu. s. dya. p tulerit eas ut
ana serpentis. et hi q vde eius q dr in illo ca°
hi sma. xxj. tentaco aut hoc non fuit e. vr e
q dya. mouit lingua serpentis aug in li° de
mirabilib qn ingre et mabilib modos loquendi ine
mit. ita et in ore analis plectru lingue gubnat
q vr q vi ut vtute ane serpentis non fuit for
te ille voces sz vi dya ¶ Ad hoc aug. xi. super ge
ad lit. locutus est serpens hoi. sic asina in q sede
bat balaa num. xxij°. locuta est hoi nisi q illud
fuit opus diabolicu istud aut angelicu ¶ Ad
hoc ibidem aug. in serpente locutus est dya. vtens eo
vr organo mouesq eius nam eo mo quo ille
moue et illa moui potuit ad expmendos sonos
vbor. ex hoc accipi q p virtute dya. forte fuit
voces ille qn qm ob. appnt sic aug in li°
de mirabilib qm asina loqbat intellexisti deu
non mutasse in lingua asine. tu q dya. non fit
ita potes sic deus cu loqbat p serpentem non
mouit in lingua serpentis sz na lingue est q non
moueat nisi ab ana sibili q° vr q voces ille for
te fuit ab ana sibili serpentis ¶ Ad hoc in hoie
quis sit eo que in tentacois est pi q fit p lingua
tu immediate moti lingue et ab ana sibili hois
p que motu fit forcio vocu et sonoru. q a sili
quis cet dya q intellectualis est immediate tu
moti lingue no potuit esse nisi ab ana rionali.
Vltius q de pcessu tentacois ide eius q
dr in illo ca° dist. xxj. tentaco aut hoc non fuit
e. stans cura seia hostis supbi non audet per
bba p suasionis exire metues deprehendi sz
sub intrigacoe ea aggredit ut ex insidie
colligat qualit in malicia prede posset et
in fine eius de ca. colligit totu ordine temp
tacois sit dicens attende ordine et p gressu
huane pdicois p° deus dixit de comedis
ex eo morte morieris. de mde inter dixit
ne forte moriam nouisse serpens dixit ne
q qua moriemu. deus affirmauit inter quasi
ambigendo et dixit. dya negauit q ingre

dubitauit ab affirmate recessit et negati
appiquit ¶ Soluto dd q inter habet allicies
sibile in auditu. visu. tactu. gustu. odoratu
sic pbat obiectio inducta ex verbis dei v. h
in gustu solo sta fuit phibitio. gen. m°. qm dix
it dns de ligno scie boni et mali ne comedeti
as. q cuiq enim die comedetis morte moriemi.
¶ Ad primu q° dd. q licet intelligibile sit no
in sibu. in sibu tu significabile est et sic significat
in sibu ita phibet in sibili ¶ Ad d dd q de se
sibili stru est mictu in verbis serpentis et in
bis dei. gustabile enim dicte phibitu fuit cui
phibitoni tu egresse dya. similitudine suppositi
¶ Ad a dd. eode mo q intelligit serpes sua
dens adipisci sub sibilib et sic ad tu egres
sione matis illicient sibilia ¶ Ad a dd. et
eode mo licet enim in verbis serpentis expsse
significaret intelligibile et no sibile tu tu
gressio p qua serpes suasit venire ad intelligi
bile hoc est ad equalitate dei in sibili sta fuit
¶ Duo q obiciunt in qui pemit q cetera sint
qa ex ipa litta sumunt ¶ Ad id q vltius q
p certo credendu est q lingua serpentis mota
est a dya. et no ab ana sibili serpentis. tuit est
dya. p sidebat serpenti et oia mebra eius hebat
ad mutu sic bn pbat in auctib aug. in de tu
tis et ho expsse dr seqns auctis aug de ba
laa et asina ¶ Ad seqns eode mo dd est qa
expsse hoc dr aug ¶ Ad id q in qui ob. dd
q qn dr q nr mutauit intelligendu est qn
mutauit in eo q mouet ho est in lingua m
motore tu mutuit qa ad malia mouebat ea
ana sibilis ad supnalia aut optuit q hiet
motore sup malem ¶ Ad a dd q no est sile
q inductu est qa in ho rionalis sibilis vna
tuba fuit et vna na hois et io ambo mouet
ad ide in serpente aut intelligencia dya. et ana
sibilis serpentis pemit dusa fuit et io ad ide
moue no potuit ¶ Ad id q vltius q dd. q p
gressus tentacois tre oio eode mo fuit quo
de sarbit ea mgr qa hoc expsse dr textus
gen. De origine pcti primoru pentu Do z.
Eunde tu esemdu est ad ea q dr in xxij.
dist. q incipit ibi. hic vr diligenter in
vestigandu que fuit origo illi pcti vel qm
tur quoq ¶ Scilz qre pmisit deus hoiem
tentari cu sciret eu casuru ¶ Sio q fuit ori
go pcti ¶ Tio qs plus peccauit ada ut ena
¶ Ortio si ada et ena in p° statu fuit decep
tibiles an no ¶ Cuiu si pcti primoru pcti
fuit remediabile cu pcti angeli fuit irre
mediabile Cur pmisit deus hoiem tentari et
Primo q° q quare pmisit deus hoiem
tentari que sciuit ee casuru et ex

tēptacōe ml̄ta mala pūctura hat ei qōne
mouet magr sm̄ad 1.° lib.° xxm.° dist. ca.° ptēa
qri qz solet vr q qre p mi sit eū deus tēpta
ri et vr q nō debuit eū p mittē. tēptacio
em ē ad acceptōem exp mēti. deus nō indiget
exp mēto quia oia p scit. q vr q tēptari
hoīem p mittē nō debuit ad h° pndet
aug sr gen. ad lit. sic dicēd. melius fuit cre
are hoīem q posset cōsentire q dissentire tēpta
cōi quā q nō posset tēptari ex h eū excēt
virtus et ē palma gloriosior nō cōsensisse
tēptacōni quā nō posse tēptari ad hoc
aut q dr q futurū erat magnū malū.
pndet aug sic licet magnū malū futū
erat nō hoc fuit p opus dei ꝗ p opus hōis
q aut futurū erat hō ꝓpa voluntate p clpa
deus ordinauit eq̄tate p pēnā ut et alijs ēet
ad cautela vr hr cū nō ēe sufficiēs quia
alit et melius potat tanē. si em fecisset eū
i aia sit i corē ut s. i corē i comoda senēte
nō potuit ut dr ysid. quē nec ignis p mingēt
nec ignis vrēt. nec aq mingēt. nec gladius fa
dēt. ita fecisset i aia q cōtra vitacē nr poss
ad mittē tūc cautū fuisset omib̄z et fuisset
nobilior status p mor p mtū 90 dictus q de
bbo aug qui dr q qa mlr intelligebat verba
serpētis et nō serpēs et dya intelligebat ea
optuit q dya tēptaret eua et nō serpēs. et
qa vir intellexit mlierem. mlr et nō serpēs. nec
dya tēptauit virū. hoc em nō vr ēe verū
a mlr em dixit ad deū i excusacōe pcti. serpēs
decepit me et ita vr q serpēs decepit et nō
dya ad hr serpēs punit ē et male dicūs
mlr oia aiāalia tte. cū deus dixit sup pert
tūi gradierīs et terā comedes omib̄z diebz vite
tue. inimicias ponā mlr te et mlierem et se
mē tūi et semē mlieris. ipsa ꝗtet caput tūi
et tu i insidiabis calcaneo eius qui m.° et m
nstū ēet q serpēs ēet punit ñ pecta ssz tēp
tando. q vr q serpēs tēptauit eua et nō
dya ad hr Baldeth. m.° timeo ne sicut serpēs
seduxit eua ita corrūpat ssus vri et ex
cidat a simplicitē que ē i xpo ihu. q vr q ser
pēs seduxit eua q ē gtra verbū aug ad
hr cū vir fuit fortior ad resistendū si astu
tissim fuit serpēs sic dr septuaq̄ pcius
debuit dya ipe et p se p m tēptare viri q
p mlierē qa sauit q mlr fragile i cōmabilis
ēet ad virū cui data fuit i adiutoriū solū
tō dd q ex nstia ordinis nē fuit q homo
talis fiet q tēptari posset et h° ē q dr ecc.
xvii.° v dr deus de tra creauit hoīem et fm
ymagnē sua fecit illū. et paru nstra. et cor
dedit illis ex cogitandi et disciplinē i tellectus
replenit illos. creauit illis sciam spūs sēsu
i plenit cor eorū posuit oculū eorū sr corda
eorū onde illis magnia opa suorū. vnde cū

hoīem fecisset i ymaginacōe creacōis q est
ro ut dr glo sr i dd pb. Sūgtū ē sup nos lūme
vultus tui dne. tūc fecit hoīem i qusitum
de vo et flo et de bono et malo et cū oīs
i qsitum sit tēptatum ut vult ar. et ideo tēp
tari possit cūta vm et flm et bonm et malū
de rōne ordinis nālis ē ut talis fīnis sit q
tēptari possit dr aut plato i tchm.° q cre
ator cū optimū sit nlli negat cōmoda ad bti
tudinē h nām. et cū excētū vtutis i tēptacō
ne ad quam fiat btitudis cōgruū fuit
ut p mittet tēptari hoīem qa sine tēptacōe
nō ēet satis gliosa virtus eius nec pfta fe
licitas. et hoc ē q dr aug i auctē p.° i duc
ta ad id q contra ob.° de acceptōe exp
mēti quo nō indiget deus. dd q licet ds
nō i digūt. tū homo tēptat i digūt ut
sui ipius accipet exp mētū et cauēt
i posterū et ad h p missus ē tēptari ad
h q seq de aug iam missū g. qa h° vm ē
q palma gliosior ē et hoc fuit bonū q
eliauit deus de illo malo et h° dr seqns auc
toitas aug. melius em ē q fiat ut et bonū
et malū ordinet quā q fiat alterū tū sicē
p fūor et ꝗplēior ē p mūsitas ut i anha
bitis pbati ē ad a dd q ordinē nē nō
ita fī debuit qa sic dr dam p eleōnē opor
tuit eū ēe pertibile ad vtrūq pte oppositorū
peri. s. et flū et bonū et malū alit negata
fuisset ei que sunt pa nē rōnalis creatūre
ad id q vltius q dd q sic ia hitū ē in
gone de p gressu tēptacōis aia serpentis p
ymaginacōem pa nō fortuit verba illas
h dya i serpēte et iō dya tēptacōis illi
fuit auctor. serpēs aut i strumētū et iō
dr aug q nō serpēs h dya tēptauit eua
ad a dd q serpēs fuit punit qa i stru
mētū fuit pcti i detestacōem pcti et posti
tatis ex ad a dd q serpēs seduxit ut
i strumētū et nō ut agens ta ad vlcim
dd q serpēs sauit vsa ēe fortior h° est
dya i serpēte et pt h° sic i gone hōre tēpta
cio i cepit a mlere dem ē mlere et nō viri
aggressus ē p° vtile em ānū nō fuit au
sus i vade ñ p mlere nr em efficaci ē ad
emolliēdū vtile ānū et seducēdū sic fēia
et hoc ē q dr ar. i vm.° etc. exomio doli cō
plicatū venī et cingulū sū corcigrave
ius fucata ē metem valde sapientem
Vtrū supbia fuit origo pcti 90 Dist. 22
Ecūdo q q fuit origo pcti Hacē 90 q
magr disputat i xxvii dist. ii lib. ca.°
hic vr diligēt i vestigandū ēe q fuit ori
go et cadūs illi pcti et vr q fuit origo

superbia. Et x°. quia ut superbie homo apostata
et a deo qui ab illo qui fecit illum recessit cor
eius. vnde q° ex hac ortum fuit superbia ¶ Ad h° v° aug°
adorosium elatus superbia primo homo suasioni serpen
tis obediens preceptum contempsit ¶ Ad h° v° sic
tam ambo Eva et homo iniquitate meditati sunt
altitudinem affectantes ille pot. s. Eva iste
sue. s. homo. q° iniquitas pecti fuit altitudo sue et
sic superbia ¶ Ad h° Oro. v°. p inobedientiam primi hominis
peccatores constituti sunt multi ho° tractatus aug°
super gen. in. 8° dt sic non potuit melius et diligen
ius ex malitia sit sola inobedientia cui in omnis
iniquitatis fons est homo qa ea rem tetigit contra
prohibitionem quia si non prohibit° tetigisset non
peccasset secundum dt v. Iob xxxviij. ex inobedientia
filia est superbie. q° vere ex inobedientia non fuisset ma
ta in eo nisi superbia precessisset. et ita vere ex superbia fuit
primum peccatum et initium peccati ¶ Dicunt in p° homine fuit
appetit° sue ibide aut in glo dt v. ex amaritia
non tm est peccatum sed altitudinis et sue. q° vere ex ap
petitu amaritie fuit initium peccati eius ¶ Ad h° vere
ex peccatum erroris fuit initium. s. ad thim. in. Eva
non fuit seduct° sed mulier ex quo exponit sta ex inhor
non fuit seduct° in quo mulier sed fuit seductus
in hor ex credidit venale ex fuit morte et qau
ex mo dicat Eva seduct° fuit et ena seducta
seducto autem peccatum erroris est. q° in utroque peccatum
erroris fuit ¶ Ad h° vere ex fuit peccatum gule Am
bro super luca in. ca° 6 dt et accedens tentator
dt sic eo ordine tentauit xpm quo primum
hominem deiecerat qstat autem ex p° xpm tentau
it de gula qm dixit dic ut lapides isti pa
nes fiant Et qa dt ongr xcvj. dist. ex h in gre
dm sit ex fuit initium peccati et radix qrat ex fuit
primum appetibile ex appetit primo ho. h' enim vere
radix fuisse qa p dulcedinem substabat nutri
mentum appetitui vere ex ho° fuit similitudo equa
litatis in sua dei sic. q° non rapuit tunc ex solue
ba dt glosa sic Eva et ena volunt esse di
minutae et obtinuit infelicitatem ¶ Ad h° sic
d phil. ij. non rapuit arbitr° esse se equale
deo ibi glo. non usurpauit ex fuit non esse. s.
equalem dei ut Eva fecit et primo ho ¶ Contra
se equalem deo sui in po sui in sua esse appetibile ex
in illo create rem cadere pt et ex p rem non
pt apprehendi non pt appeti. q° vere ex equalitate
dei appete non potuit nec illa fuit radix peccati
¶ Solutio dd' ci aug. et alius sas ex elatio
superbie primum fuit peccatum in ena ci enim Eva dixit
eritis sicut dij scientes bonum et malum statim
ut dt aug° mens eius subrepsit quedam elatio
q primum Eva fuit sicut dt magr in. in. sma. p dist.
xxv in illo ca° Et talis quidem elatio exhiat
elatione pressit error ex ita apparuit p veris

et qa putabat hoc acquire p concessionem ex ho°
vltimus pressit amaritia sue et comestio po
mi qd vocatur gula et ex ho° sua e inobedientia
Et ita in hac vnum peccatum fuit qa ordinatur
ad vnum sic in hac eade gone determinatum est.
in gone v qrebat vetum peccatum fuisset in cepta de
ade ut plura et quo ordine ¶ Prima q° mo° con
tendenda sunt ¶ Ad a° ex de amaritia ob. dd'
ex amaritia si pe sumat pt ut facit spale peccatum
non est nisi peccatum et dr philarguria h° est amor
argenti. si autem sumat non ut spale peccatum sed
ut radix omnium malorum ut dr. j. ad thim. vi.
radix omnium malorum est cupiditas tunc nec a° est
in inordinat° amor sui libido puati delectabilis
sui hec sit altitudo sui scia. sui peccunia et sic
non est separatum peccatum a superbia h ex superbia nisi
a° est in ipsa voluntas altitudinis in scia dei
forum ¶ Ad a° dd' ex ada et ena seducti fu
erunt et m hor erraunt ex ista p vis apparu
erunt. sunt dt aug° et m sms po in primum
to ca°. seduci non potuisset nisi elatio precessisset
et io elatio fuit primum peccatum ¶ Ad a° de gula
dd' ex gula fuit principale in quo sta est p
hibitio et ad ex ora alia ordinabat sed non
fuit primum in appetitu peccatus ¶ Ad id qob°
de radice dd' ex p tertio radix fuit et appe
tibile p° ex Eva expectat in scia dei forme et
ho° intelligi ex glo ex sequit inducta sup ps°
et ad phil. ¶ Ad id ex ora ob° dd' ex equalitas
ia dei in scia deiformi sed equalitate non potu
ade in rem ut hoies ut Eva ad appetendum n°
ita appetierunt ea ut dt aug° in li° de ciu Eva
sed ex ad modum appetierunt ea. s. ut Eva ex
se haberet esse et primo ho ex se stam ex non est
nisi dei. ex cellencia enim ex se non habuit nisi deus et
sic ex se appetierunt similitudinem dina vm dt aug°
ex n° a° appetierunt qua ad ex pueri essent sicut
tisset licet non pecunde modum Vt° peccatum primo
ercio q° in peccatum fuit maxim. ord.
qs plus peccauit Eva. s. ut ena et
circa hor ex mo° gre ¶ Salz de quantitate
peccati ¶ De comparatione peccati ade ad peccatum ene
tertio si adam in p° statu potuit peccare ve
niali ¶ Circa de gradibus qui fuit in peccato
illo ¶ Vere q° primo ex peccatum illud fuit maxim°
peccatum. peccatum enim mensuratur ad penam et ex
peccatum autem id maxima pena hor est damnatio
totius ams humani secuta est. q° maximum
fuit ¶ Ad h° aug° ad orosium hec ca existi
tit ut mortis periculum ada et ab illo vno
hoie omis humana nda vitiata sit et morti
tati obnoxia ¶ Ad h° aug° in ci post pa
exul effectus est ada stirpem quoque suam quam
peccando in se ca quia in radice vitiauerunt

pena mortis et damnacois obstruxit ut
qtq; plis exillo et sit damnata p quā peccā
nat quisq; p carnale nascēt et hēt
originale pcm ¶ Ad hr mgr ns sinarū dist.
xxj. ca. porro saedū ē distinguit duo qua
tēptacois. vnū mt a carne et dr q ūnus
ī pellit alēm ab hoste extra q more habz
ī pulsu ad illicitu et dr q tato ho grauiz
plectēdus fuit quāto hūit more ī pulsum
et accip ab aug de ci dei p mf. b sic dr qsq
ade damnacōem minimā ut iusta punat psto
nesciat quīta fuit ī peccado ī iquitas v tata
eat ī no peccado fragilitas et ho pbat aug
duobz modis. qmedū em abrahe obedīa eo q
difficillimū fuit ī quo obedīt et patus
fuit obedire s. filū ī molacō. cōmendat et
extollit ppi obedīa eo q difficillimū fuit
ī quo obedīt phil. ns. factus ē obediens
pr usq ad morte morte aut crucis. q p
oppositū magis virtuosabilis ē ī obedīa
vbi facillimū fuit obedire sic ī pcepto q
datu ē ade ¶ Cont sic id emūdabor a delicto
maximo. glo maxīm delictū ē superbia. q vr
q no maximū sit pcm ade ¶ Ad hr aug
ī li. de ossu ewāgelistarū quissim et ē sce
lus occasi xpi ex quo omis iudei sūt eradi
cati ex ipa jhosolomia que erat cap regis
m et p totū orbē dispsi ¶ Sed hr tūc mag
pcm ē quāto maior ē ī que pcmt vita xi
orbz ī q pabilis fuit. q maxīm pcm fuit
q omissū ē ī vita xpi ¶ Ad hr pcm dya
ca fuit omī pcōrū. q fuit maxīm ¶ Ultīo
q qs plus peccauit ada ut eua. et vr q
eua dr aug sic id. j. ad thym. ns vir non ē
seducz ß mlr q ada no credidit q potuit
ē sicut deus nec volūit ē sicut deus. eua ho
credidit et voluit. q plus peccauit ¶ Cot
aug ada et eua ī pari sexu ß pari fastu p
cauūt q vr q equalit peccauūt ¶ Sed hr
pcm eue fuit ca pcm ade ex hoc vr q eua
plus peccauit quā ada ¶ Sed ob q pcm
ade maius fuit qa vno datū ē pcepti no
mlr et vir mlere corrigere debuit et non
fecit et eua io qa vir ut dr aug spuali
mete pdit fuit. cū em mlier sit dns sapore
ī adam illuminauit eū dono sapie ut dr aug
ut mtelliget qlit ecc. formida eet de xpo
et quīdo peccauit. qtū hac mete spuali lume
pditū peccauit q ē ccūstancia ex pte per
cātis. mlter aggnas pcm. et hac ccūstan
cia eua no hūit. q vr q pcm ade grauius
fuit ¶ Ultīus q si ada ī pō statu potuit pc
care vemalr et vr q no q em facit pcm ve
niale ē ccūstancia aliquo mo excusans pcm
et hec ē ī fmitas ut ignorācia et ī illa no

qu mlberat ada ut eua no q potūt pcare
n co tecta malicia et hoc no ē peccare veni
alit ß morlit. q ī pō statu peccare venialit no
potant ¶ Ad hr ī pō statu ita fuit ro pmorū
pnetū spibilitate hūs subiecta et corpus ß
q pcaūnt ada et eua peccare no potant n
p egressu a ctitudie rois et no p ichnacōem
spualitatis et h ē peccare morlit qa tūc vir
comedit et totus ho subūsus ē ut dr aug
q vr q ī pō statu no potūt peccare n mor
lit ¶ Contra eande pōm hūit ada am pcm
qua nos nūt licet no eode mo dispositū et
nos possim peccare morlit et venialit. q
et ipe ¶ Ultīus q de quada gld sup pn ps
ty. Beatus vir qui no hūit abūt. sic ada abūt
a deo no loto ß difficultudine cū psuasioni dya
et eue cōsenciēs a deo recessit stetit cū vetitū
pomū comedēs ī pcto delectatus ē sedit cū se
stulte excusando m creatorē rescendo ī sicda
qficmat ē dicēs mlr qua dedisti m seduxit
me. et isti sūt gradus pcti qm distinguūtur
ī glo sū ps ¶ Solūto dd ad pma qonem
q sic pcm ī dnisis adūnce compant ita
dnisimo de adūnce dūr maiora et mora
si em cōpant ad ūnce ī reatu pene tūc abs
q dubio ea q maxīe punita fuit maxima
fuit et sic pcm ade maximū dici pt et ī hr
spu pcedūt auctes et rōnes ad ho ī ducte
Si aut q ad eū gta que fuit tūc sic dr
aug ī ns li. Cur deus ho cū xi ī mfinitū
extēdat totū humanū gen et oem creaturā
pcm de traditōe et occisione xpi erit maxīm
et eadē sic dr aug ī finitū et irremissibile
n tpatetur p ignorācia qa ne sciūt eū ē
deū et hoc ē q dr petr dcit. ms. et nūc
fres scio qa p ignorāciā fecistis sicut et pncipes
vrī. j. ad cor. ms. Si em cognouisset nūquā do
mīm glie crucifixisset et sic ītm pcedūt
auctes et rōnes ad hr ī ducte Si aut cōpet
ī obiecto tūc superbia q altitudīne appetit et
maxīe ad equalitatē dei ī angelo. hoīe et
antixo de quo dr thess. ms. q extollit sup
omē q dr deus. aut q colit tūc superbia erit
maximū pcm et sic ītm pcedūt auctes
et rōnes ad hr ī ducte Si aut fiat cōpa
q ad crūlitatē mali q fit ex pcto fūt cū
oia pcta cūta sūt ap pcto luciferi erat per
catū maxīm et sic ītm pcedit q ad hr ī duc
tū ē Si vo fiat cōpatio q ad tradīe pcti
ex qua pcedit tūc pcm ī spm stm q fit ex
certa malicia ē pcm maxīm hr ei ē ex ccū
malicia sic ī pugnāo vitatis agnte et m
nidem sane gte et ī durācō et obdūracō et
fmalis ī penitēcia q vocat de spiracō

90

90

90

et p sup eo impia de vema ab eo q vymā
nō meret nec mendi ht propositū ayt xpi. et
huic xpi spō plasphemie nō remittet i hoc seculo
nec i futuro et de i pugtione vitatis agnite
Io. xvi. Si nō venissem et locutus eis fuisse
pccm nō hrent. nunc aut excusacōem nō hnt
de pcto suo et p hat distinctōem pz solutio
ad oia q inducta sunt circa pmū. Ad id q
vltius q. quis plus pecauit ada an eua sol
vendu e. et p distinctōes. si enim fiat cōparatio i
bono gtia q pccm e factū cū ada pecauerit
tota deiforme mete qua p dotis fuit. et
cōtra bonū quo pccm erat oīb humane nē et
nō eua. sic ada plus pecauit. Si bo fiat
cōparatio i inductione pccm tunc qa eua i dnp
it ada plus pecauit quā ipe. Si bo fiat
cōparatio i actu pccm tunc equalit pecauerunt
qa equalit cōtgressi sunt. si cōpenset i pena
pccm tunc mlr plus punita fuit et plus p
cauit. et si cōpensetur ad eū i que pecauerunt
tunc mlr plus pecauit. qa pecauit i se et
i virū et i deū. vir aut tm i se et i deum.
et hc solutio bona e et po a magro hi sniar
dist. xxvi. ca. Ex quo manifeste aduti pt. Si
vo fiat cōparatio i fastu excusationis pccm tunc
dr augn sr gen. ad lit. mo. Et po a magro hi
sniar dist. 4 xxvi. ca. Sed hinc vr q tunc
tunc ambo pecauerunt equalit et sunt verba
augn. ista. dixit ada. mlr qua dedisti mihi de
dit mihi et comedi. nō dr pecauisse cum ht
cōfusionis deformitate nō cōfessionis humi
litate. nec eua mlr cōfitet pccm sed refert
i alterū dicens. serpes decepit me et comedi
i impari sexu sed par fastu. Ad id q vlti
q virū potuit pecare venialit dd q sophis
ma e ex cōpositione et divisione. si enim ho q dicō
po ab i po statu q ponat cū hoc vbo potuit
stat q i po statu potuit et morlit et venialit
pecare sic et postea qa cande pōm huit hz
alit et alit dispositā et m h sensu predit cō
i gtia adducta. Si bo cade determinatio f. po
ab i po statu diuidat ab ho vbo potuit et cō
iungat cū hoc verbo pecare tunc cōstat.
q nō potuit n morlit pecare. et in hoc sstia
p credit anctes et tones et magtie augn ad
q i ducte qa nō potuit ce n morlie pccm
sic q missū. Ad id q vlti vlti q dd q glo
distinguit gradus illi pccm methaphorice
sed q p gredit i peccate sic enim abut a via vita
p precepti et papietis cōceptū. qa tunc nō sup
pone se precepto et papieti et sic abut a vita
via i cōsilium impiorū et p fructū delectabilis
q appetit i pcto stat et morat i pcto. p ex cu
sacōem aut. sedet ut mgr docens qre ipe sit

ex cusabilis et alij accusabilis et io dr in
cathedra pestilencie sede. pestilen enim ut dr
augn morbus e a pastu p creatus animalia in
ces. cathedra vo cathedratum e edes sui do
cōtum. et sic glo distinguit gradus pccm p
methaphorice. Utrū ada et eua i po statu fu
erint decepti lēs Di. 22.
Varto q si ada et eua i po statu fuerint deceptibiles an nō et
hoc q cōe eius q magr dr i illo ca. Colet qd
ab augn sr gen. v sic dr cū apls adam fuisse
prevaricatore ondat dicens ro. v. qui fuit ut qui
prevaricatoris ade qui e forma futuri. seductū
tū negat. s. ad thim. ii. v dr. ada nō e seductus
sed mlr vn et i trogat gen. iii. nō ait mlr se
duxit me. sed dedit mihi et comedi. mlr bo magr ser
pes seduxit me. hat aut seductōem ipe volunt
apos p qua id q suadebat cū flm eet verū
putatū e. s. q deus lignū id io tange prohibuit
qa screbat eos si tetigisset tanqua deos futuros
ta q timdet eis dicate qui eos hoies fecerat.
ex his vbis accipit q mlr seducta fuit i
po statu. et cū seduci sic flm p bo apbare. q
et ide e errare. vr q error i po statu potuit
i cadē i mlierem et si dicat q alit est de mlere
et alit de viro. obuiat augn ibidē. d. q hz nō
fit seductus i ho. i quo mlr. s. q credet verū q
suadebat serpes tū dr q seductus e i ho. q cū
videt mlere nō mortua post tactū ligni. ignora
ns dne sentatis qua ad hc exptus nō fuat
seductus e m hoc q putabat ce veniale q fu
it morle. q. et ada et eua seducti. i statu q
i nocencie seduci potuerunt. Ad hc. s. sniar dist. Di. 4
xxi. qrit magr ex vbis augn et bede qre mlr
nō horruit serpentē et solut ibidē. q cū sauet
eū creatū fuisse a deo putabat et eū offm
loquendi acepisse et hoc flm fuit. q flm app
bauit p vo. Si qs dicat q talis fallacia
sed estimatiua e et nō sed intellectū et io nō dero
gat dignitati status i nocencie. Constat augn i
eo vo p flm apbare nō e nā homis i sciuti
sed pena damnati. Ad hc augn ide ipe p solo pz
error aut magnū i re magna aut pūm
i re pua. sp ōi e malū. Ad hc ibidē mstr
q homes fallunt atq fallunt miseriores qdē
sunt cū mercando fallunt qua cū meretricibus
credendo fallunt. Ad hc ibidē paulo post
usq a deo nā rōnalis refugit fallacē et q
pt deniat errore ut flm nolunt i qcūq amat
falle. Si forte ab dicet q augn loq ibi
de falla decepcōis q i decora e. Contra vr
dicē augn ibidē sic tū n ad sit errare qua
vm peccare q flm e nt flm peccare q vm
e nt ctū qre p i certo i ctū ve p cto. id q cū
sit i alio deform atq i decens qua pulcr atq

de corp. ee sentim. ad tlogndo ad assenciendo
dicit ee. no. no. pfo fecto ad hc ipm. i vita ista
misera q vnum. q ei no. mi qua ut no. amit
tat error e nati. Soluto e ista gone Insi
Insa dicunt quda eum dixunt q nales de
cepcones q sunt f sibile pte aie sic somnales
visiones i quibz tuitur aia sr ymaguie
sic sup res ai ti hi flm sit et i vigilia i q
sic dicit p spectiu qtq vr vr sub angulo
fanguli ai basis e res vsa ypotenusa ra
dius lius reflexiu oculu et io quto longi
res vr tanto minor vr q ai flm e qa ex hi
no e minor res f hoc e pt angulu i oculo
geclusu qui acuior et stactior e quto logi
distat ab eo basis sic p bat euclides i li. de
falla visus et has dicunt ee decepcones na
les et his dicebat posse decipi pmos pntes
i pi statu eadem habunt nalia q habunt pt
pcm ut dr Dyo. de di. no. ca. mi. Et isti di
cit q talis error no repugnt pi statui Sed
qa hoc das sto. illo mo. qordat eo q au
q sic pz i auctibz i dictis dr q oib error
ad miseria vita pcinet io vr dd q ada et
ena qua diu i mimes erat ab oi pcto et pe
nitus inocentes sic fiunt i cor. pemit. i pas
sibiles et abmt. et ab extra ita i ad pe
tus fiunt i deceptibiles et illaus erroris su
sceptui f hoc vm e q an ingressione fcam
p cessione actuale decepti fiunt et decepti
biles f no an omne pcm qa pressit i eis elato
q fuit p humilitate cpmeda. et post illa ela
tionem deceptibiles fri sunt. et io aut no fiunt
i statu i mimicitis oib pta f vm e q fiunt
i statu qm fuit an ingressione facta p opus
et p hoc pz soluto ad totu.

tanto facilior e adueniam q licet angls per
cassent irremediabile ho ai no pecauit irre
mediabile Ad hc aug. i ix. li. de li. ar. fcm
e ut culpa homi sustinet emendatoria pena
potius qua interfectoria ut cui se dpa. ad i
mitacionem fribie pbuat ad culpa ei se deus ad
mitacionem humilitatis pbet ad venia Ad hc
magr. q. sma. dist. xxxi. ca. pcta angelica. io
non potuit gre remediabile fit pcm hois. et
i ducit aug. i ench. sic dicente placuit omnipo
tentis creatori et mediatori ut qm no tota
infirmitudo angelorum deum deserendo pecaret ea
q pecarat ut pecnia p dicione maiet q ante
et deo illa deserente p statat de sua ctissime
cogita sp felicitate gaudet At vo creata to
nalis q i hominibz erat qm ptas atq suppli
cis i pmo homie q quo tota erat tota pecaret
ex pte reparet dm angelice societati supple

t q ruina illa minuat hoc eum pmissu e sicb
ait xxi. q erunt equales angelis dei i celis
Ad hc ysid. i ho. de et. t. f. ho post pcm io red
dit ad venia qa exlutea ni pondus travit in
firmitatis et io p i firma carnis cordione.
redit pz hoi ad salute Tonc pcm fit tbus
modis ex i firmitate et ignoracia et certa
malicia. et sic dr ysid. qui pecat ex i fimte
qua ex ignoracia qui illc ex certa malicia
f adam no pecauit ex i fimitate cu illa i fir
mitas fuit i eo sic pbat magr p verba aug.
xxxi. dist. ca. hys aut oppom solet. nec ex ig
racia qua i firmitas et ignoracia pene sunt
pta ut dr aug. et an pcm no fuit pena pcti
q vr q pecauit ex cta malicia f pcm ex
cta malicia e pcm i spm scm et ho de luce
vi. et ad xi. q no remittit nec i fuco. q vr
q pecauit irremissibili pcto Ad hc aug. i
li. de mirabilibz sacre scpte angls qa de sub
limissio statu ne cecidit resurgere no potuit
q a filii cu ada de sublimissip statu sue nate
cecidit pr q ad venia resurgere no debuit Do
luto dd q catholica fides e q ho pecauit
remediabile et angls irremissibile et hui
assignat due cae ab aug. vna e. qa q alio
suadente pecauit. io alio reducere venia co
seq potuit Secda e qa tota na humana i adam
corrupta fuit et io n reparet ex pte plus po
tuisset pcm ad corrupcoem qua gra ad re
dcpcione qa nec ruina angelica fuisset reparata
nec ho pueisset ad fne ad que creat. fuit
in phis em pbatu e p verba aug. q fcus
e ut deo fruetur ad qd no pueisset n reparet
eet et sic i vanu creat. eet et ho. no conat
sapie dine q nich creat i vanu Ad pmu q
dd. q ada no pecauit ex cta malicia f pec
cauit ex i firmitate et aliquo mo ex ig rai
ex i firmitate. s. carnis. caro em fuit cor
ruptibilis aliquo mo corrupcoe nali non
penali de qua dr sap. vmi. corpus qd cor
rupit aggrat animam et deprmit terena i hsita
io sensu multa cogitate. pecauit f aliq mo
ex ignoracia qa sic i phis determinatu est
i qone de origie illi pcti cu videt mulierem
ex tactu ligni no stati ee mortua i hoc de
cipi potuit ut dr aug. q putauit ee venia
le q erat morte. et sic aliq mo fuit ex ig
racia licet no simpr et io pcm fuit i spm
san no fuit nec fuit contra boitate dei i qua
pcta oia remittut Ad a dd. q e sublimis
simus status i qie et e sublimissimus status
simpr nc create e nc i cellestialis spialis et
i corruptibilis et ab illo cecidit lucifer sub
limissimus aut status i qie e stat. i nocui

i qua nec pena nec culpa depsit natura
qui sublimissimi dr r. status pcti. i quo sit
dr apstus. ad ro. vnus. corpus mortuum e ppter
pcm hoc e natura mortis addictum et ab il
lo cadit ada et io sic dr magr n. li. sma 2
dist xxv. ca. porro sacdu hoc qa i clmas ad
pcm mtus no hiit. fr extra tm. et io facile
resistere potuit gravius peccti debuit fr iremis
sibile no peccauit De pcto ex ignoratia
Ende et de ho. i firmitate et mdustria
q dr i illo ca. hus aut opponi solet vbi
i dicit ysid sic dicete tribz modis pcm ge
nat. s. ignoratia i firmitate. mdustria. qum
q e i firmitate peccare qua ignoratia quidq
i dustia qua i f'mitate. cua aut vr ex igna
ra peccasse qa seducta fuit. s. ad thm. n.
qda no e seduct fr mlr seducta i quadrcatx
fuit Ita cum hic qrtur da de ignoratia
Salz an oib ignoratia excuset a toto
et a tanto Et an ignoratia i sepa sit pcm
Et si qda excusat et qda no excusat que
sit illa q excusat et q illa q no excusat.
Vtrum oib ignoratia excuset a toto et a tanto
Dp. ob. sic dr aug. q ome pcm e a
deo voluntarium. q si no sit voluntarium
no sit pcm q q. facit pcm i voluntario fa
cit pcm no ee pcm et excusat a toto. q ig
norata facit pcm ee i voluntario. qa dicit
dr. i. y. eth. et dam. et qq. mixem. q voluta
tum dr duobz modis. s. p violentia. et p ignoratia
p violentia dr i voluntarium cum pma e in
alio nl cosente vm passo. p ignoratia dr i vo
luntarium cum pm e i ipo. no cosciente singularia
i quibz e actus. et hoc facit actum oio i volu
tarium qa dr aug. q no pt ee voluntum q no e
scum. ignoratum aut no e scum. q ignoratum no
e voluntarium et sic no e pcm. vr q. q ignoram
excusat a toto Qd ho. i. ad thm. m. fide
lis sermo et omni acceptione dignum qa xs ihs
venit i hunc mundum peccatores salvos facere q 2
primum ego sum. fr io misam consecutum sum qa ig
norans feci i incredulitate mea. ex ho accipit
q ignoratia i incredulitatis excusat pcm
cum q illa sit ignoratia et crassissima et ex
cuset. vr q oib ignoratia excuset p locum a
minori Contra xo. i. sr. d an ignoras qa be
nignitas dei ad penitentiam te adducit. glo. dr
dimissis peccatis si ignoras. q aut dimissum
facit pcm no excusat fr accusat. q vr q
ignoratia no excuset Qd i. ad cor xp. ig
norans ignorabitur fr no ignorabitur adeo si pec
cas. q vr q ignoratia sit qdam aggravans
pcm et sic no pt ee excusans Qd ho. aug.
ad valentinum eis aufert excusacoem q man
data dei noverunt qua solet hre homines de

ignoratia qa hz gnm sit peccare sacrl q
nescrl no io dn confugiendum e ad ignoratia
ne tenebras ut i eis quisq excusacoem
requirat. ad e em nescisse ad scire noluisse qa
i eis qui intelligere nolunt ipa ignoratia pec
catum e. pcm aut addictum pcto nihil extu
sat fr accusat. q vr q ignoratia no excu
sat fr accusat Ad hr ide accipit ex ho
q dr i ps. noluit intelligere ut bn ageret et
constat q illa ignoratia affectata e De qua
dr aug. ad valentinum q nemine excusat
dr enim sic i eis qui no possunt scire. ig tam
pena pcti e. ignoram vo q no e eorum qui
scire nolunt fr simpr nesciunt. nullm sic ex
cusat ut etiam igne no ardeat fr fortasse
ut minus ardeat Qd hr vlcius q si igno
ratia i se pcm e et vr q sit aug. ad va
lentinum i eis qui intelligere nolunt ipa ig
ratia pcm e Sz contra ho e q nr idem
e pcm et pena pcti. fr ignoratia ut dr aug.
pena pcti e. q vr q pcm no sit Vlcius 90
q de moribus ignoratie qui et qd sunt hoc
enim tangit magr i illo ca. Est aut ignoram
triplex et enumerat eas sic. e ignoratia eorum
q scire nolunt cum possint que no excusat
qa et ipa pcm e. et e ignoratia eorum q scire
volunt fr no sunt et excusat q e pena pcti et
no pcm et e ignoratia eorum q qui simpr ne
scunt no requirentes nl ponentes scire q neque
plene excusat. fr sic fortasse ut minus puni
at. et vr hec diuisio i sufficaes ee qa est
ignoratia ebriorum et vinolentorum i capite et
moriomm et frenetcorum et i sanorum q nulla
illarum sunt Solvo ad ora q solvenda sunt
nonda e distinco de ignoratia valde valis
qua antiq dederunt. Dividit enim aliqm fm
tam efficiete sic qm dicit dr q e ignoratia
vincibilis et ignoratia i vincibilis. et i vin
cibilis duplex. s. i vincibilis ex na et i vici
bilis ex actute. in vincibilis ex na e sic in
moriomibz et melancholicis et de hac dicunt
q i toto excusat. i vincibilis ex actute duplex
e illud enim actus aut e sepabile aut i sepa
bile. si e sepabile tunc item duplex e aut e
e ex aliq opitulate vias cebriata q ro p
spiritu amalem spes scibilium accipe no pt
sic e ignoratia i ebrys ex potu vini nl i hys
qui medicinam insqamm nl cauta q ad m
samm deducunt. nl ex i firmitate sanabili
tu et si sic si sit distinguendum e i ca quia
aut ipe ho i sanm dedit cam aut no. si de
dit cam aut p rem licita. aut p rem illici
ta. si p re licita tunc meo iudico sic dicit
ppositumus pena e et no pcm et i toto ex

cusat eo q̃ facit actu simpr̃ ī voluntatu ut
dr̃ Dam̃. Si aut dedit opam p ire illicita
fuit meo iudicio sic vr̃ dicere Dam̃ no excu
sat. sz duplices maledictones metur. sicut
qui aliqs ex ebrietate occidit ignorans
et ī hoc cam dr̃ ar̃ ī politicis li° mis q̃ le
gis lator p̃cipit tales plus punit q̃ alios
Si aut dedit opam p rem licita q̃ nullu p̃
catu fuit tuc dr̃ Dam̃. q̃ met veniā et ig
noscentia si ad facit ex tali ignorancia. talis
em ignorancia excusat sic si sic ī somnis se
pm̃ ul alū ī ffocat. Dnuidit eam ignorancia
p cam nulem. sic qui dnuidit ī ignoranā uuis
et ī ignorancia sui. Ignoranā uuis dr̃ qui homo
ignorat id q̃ scire tenet sic mādata et
p̃cepta dei sz q̃ debet sua vita. et hc ignorā
cia pcm̃ e obmissionis et neinem excu
sat. qa et ipa pcm̃ e ut dr̃ aug̃ Ignoranā
aut sci e qui ab ī hoc ptcularī sto decipit
ut vmū credat ee p alio. sic ī dr̃ gen xxvm°
v̄ Jacob cognit lyam ut sua suppositā sibi
p rachel. et excusat deceptus. sic et ibid
dr̃ gre ī posuisti m̄ qa ī ptcularibz nemo
pt ee cautus satis. Dnuidit eam sz causa
forte sic dr̃ ignorancia affectata ul no af
fectata. et dr̃ affectata qui ho p affectu vult
ad ei quo scia stare no pt sic q̃ vult oci
dere qui debet dlige. et affectata excusat. no
affectata aut dr̃ simpr̃ nescien q̃ no excusat
a toto sz a tanto ut dr̃ aug̃ Dnuidit eam
p cam finale qui dr̃ excusabis ul accusabis
et p hac distinctonem pz solutio ad ona que
obiecta sunt et q̃stia Ad primū g̃ dr̃ q̃ qui
da fuerunt qui dixerunt q̃ omis ignorancia toto
to accusat ppt obiectonem q̃ ī ducta e sz qa ho
dicere contra vba aug̃ e q̃ ponit ī textu et
ī ducta sunt no e dr̃ sz sic sup habitu e distinc
tu e de ignorancia qa qda e. s. q̃ ignorat
relinq̃ debitu facere et hc pcm̃ e et no ex
cusat sz potius accusat ut dr̃ aug̃ Et est
qda q̃ nullu debitu relinq̃ ī ignorate sed
simpr̃ dr̃ nescienā quorda sabilū non
debitorū fieri et hc pena pcm̃ e et excusat
Ad a dr̃ q̃ talis ignorancia nullu excusat
ut sempiterno igne no ardeat sz dr̃ qua da
excusabilitate pcm̃ ut minus. s. sit excusabi
lis qua si ex malicia fecisset. sic dicim̃
pcm̃ ī filiū excusabile no sz pcm̃ ī s. san
et iste e ī tellectus vbor apti Ad id q̃ co
tra ob̄ dr̃ q̃ glosa dr̃ pcm̃ ignorancie g̃
uissim̃ no pode pa qa certu e q̃ pcm̃ ex c
ta malicia q̃ e pcm̃ ī spm̃ s. Gruissimū

e pode pcm̃. sz dr̃ ipm̃ gruissimū periculo per
catis qa ignoras no videt p q̃ resistat cere
existes. et sic frequē remanet ī pcm̃ q̃ non
facit qui peccat ex ī po ul malicia Ad id
dr̃ q̃ apos loq̃ de ignorancia eorū q̃ debet
fieri et ut pz p am̃ dcm̃ illa accusat et ag
gnat et e pcm̃ ī sepa Et ro dr̃ aug̃ q̃ ad
illū latebris no e cōfugiedū Eodem mo
pemtū rndendū e ad segis qa ido e cū isto
Eode mo peitū dr̃ e ad segns qa sta tria
vna hnt solucōem Ad id q̃ vltimus q̃ dr̃ q̃
ignorancia debitorū fieri pcm̃ e sic ia dcm̃ e
et e ex q̃ antiq̃ ponit sic si sacdos igret
ea q̃ exigit ad officū sacdotale et sine qui
bz officū sacdotale ānistrare no pt. ul si
doctor igret q̃ pertinet ad offm̃ sue doctrine
et ro dr̃ ja. m°. Solite plures magri effici
fres hm̃ fre sacetes. qa manus indicū finitis
v̄ dr̃ glo aug̃. q̃ officū magistri assumes
ī ecc et sacra scptura igras no pt no pec
care Ad id q̃ cōtra ob̄ dr̃ q̃ ignorancia q̃
e pena pcm̃ e simpr̃ nescien aliqs sabilū
q̃ no relinquit aliqd debitū facedi et de illis
no tenet obiectō Ad id q̃ vltimus q̃ dr̃ q̃ aug̃
et magr̃ diuidit ibi ignorancia et dicit mo
dos ignorancie penes cam materiale et forte
sup̄tos et no penes cam efficiete et finale
et ro totū hoc pfecte solutū e p distinctonem
q̃ inducta e ī pn° solutōis Est cū ad hc ignorā
cia q̃da. de qua dr̃ ar̃ ī ethi q̃ omis malus
e ignorās. sz hec e ignorancia practica q̃ e p
uacd ire electōis eorū q̃ exigit ad opus cam
q̃ e opus virtutis qa cū practice ī telligēcie
stet ad opus ut dr̃ phs pctor sp errat ī electō
ne et ro dr̃ ignorās Qd tplice hmt ho q̃ctoē
Unde q̃ de hoc. s. resp creatoris et sui ipsi
q̃ dr̃ magr̃ dist xcij. Illo ta° cūcp homo ho v
p̄mus aut lapsu tplici cognitōe p dictus fu di. 22
erit. resp. s. ppt se ipsū. et creatoris et sui alia 23
vbi tria q̃rit Qualiz quo et q̃lit hmt no
ticia resp Et quo et q̃lit notitia creatoris
Et quo et q̃lit hmt notitia sui Quo et
q̃lit hmt ho notitia resp ppt se ipsū
Primū p̄edit sic ibidē em dr̃ magr̃ q̃
q̃ creatoris resp et cognitonem virtutis
no ī cognitione accepisse putat mox cōditus
et ad illa no studio ul disciplina aliqua
p mtualla tpm̃ pfecisse sz ab exordio suecō
ditionis dimitus illa p̄cepisse. et ad hc ponit
rem statū ī sequēti ta° valde efficace Ad e
q̃ no deus nec angelus sz ada rebus creatis
dibz nota ī posuit Et sic dr̃ gen ij° Omne q̃

vocauit ada nomē alicuius rei ipsum ē nomen
eius. appellauitque ada nominibus suis cuncta aui
cia et uniuersa uolatilia celi. et omnes bestias
terre sed non potest in pomi nomē alicui rei cui nomē
imponere deuat idē q̄ diffinitio explicite ñ in po
nes nomē noticiā habeat ne rei et appetatē. cui
q̄ ada omnibus rebus creatis imposuit noīa om
ne quod nās et appetates cognouit et sauit Et
vr ibidē magr ad hoc assigre tres conueniē
as. vna exime creatoris homis. dum ē eum a
pri° ipsum lib. q̄ creatus ē homo ut deum coleret sed
p vestigium et p ymagine creatorem deum colē
et cognoscere nō posset nisi nās rerum cognoscere
in q̄ exiuerunt a dispone sapiē dine. q° optuit
q̄ tale rerum cognitionem accipet in pa sua q̄ibidē
ada cognuen ē quā eua ibidē inuit q̄ ada
creatus ē ut primus totius humane ne et pr̄ pr
aut p preceptum legis Deut° xxxj° Interroga
patrem tuum et dicet tibi Iz in strue filios sed non
posset instruere qualit ex creatis accipet noti
cia dina p vestigium et ymagine ñ nās rerum
cognoscet. q° conueniens fuit ut in pa condicione om
talium cognitionem accipet Tertia queniēs ē quā
ibidē inuit q̄ deus creauit homem ut mundi
possessore dum et gubnatore. sed gubnare nō
posset quorum noticiā nō haberet. q° conueniens fuit
ut omnium talium in exordio sue condicionis noticiā
accipet Ad hoc hugo de sancto victore sic quitu
p tinet ad pfectione scientie et eiusdem p homiem
in ceptio pfectum fuerit circumscriptum ita q̄ q̄ ad animam
cognitionem virtutis et sciam ea diligenter que
pme pfectioni cōgrua fuit p pfectum sciam mox
q̄dicti accepisse putamus et ad illa nō studio
et disciplina aliqua p intuitum tpis pfecisse
sed fel et fel ab ipo sue q̄dicionis ex ordio vna ac
simplici dine aspiracionis illuminatione illa pe
posse Et q̄nis hor vm sit et videdum sed dicen
dum cum ob ignorantiam sr̄ eum ut operaret et cu
stodiret illum distinguit glo q̄ accipit ex hoc aug.
super gen. ad lit. vi° q̄ dicit sit opacio sue cul
tura. vna ē cum affectione qua deus homi nō in dim
tit cum eet in paradiso qa dicit dam. q̄ in paradiso nō
debuit ñ solacosa vita age et in iocunditate ee
cum deo alia disciplinalis ē et libalis q̄ p q̄ s. p
fructum ope discit q̄ virtutis sit in radice et hoc
disciplina indicta ē ade ut dicit aug et hoc mō p
intuitum tpis discit nā rerum p exprimēta. q° vr
q̄ ada p intuitum tempis sciam accepit rerum Ad
hoc sic sapiētis ē p dnce res in sporium suis pfectis
rerum eiusdē ē distinguere res a semicē sed simplex
ima rationalis angelus s. et aia. et angelus q̄ sed a
corpea ē statim in ipso exordio noticias rerum
accepit. si q° et humana aia in exordio sui noti
cias rerum accepisset illa eet distinctū mē an
gelum et animam sed pfectum sciē q̄ ē in connumeres

Ad hoc in hoc de causa dicit q̄ omis intelligēcia ē
plena formis et sic ē creata sed ut dicit in intel
ligēcia ē angelus. q° ē creatus plenus formis
sensibilium. aia aut rationalis creatura ē ut vnibil
corpi cui omis sciā expsum oriri ut dicit ptus et
sic dicit ambr et po° auctas p° li° sma dist. nj.
a duobus innabat homo ad cognoscendum deum a nā
s. q̄ rationalis erat et a creatū mundi q̄ p vestigium
et ymagina cognoscēs qui in speculo et enigmate deum
videbat. q° nō erat conueniens q̄ noticiā omnium
fil accipet sed potius a sensibilibus p intuitum tpis
accipet quā ad naturā sua Ad hoc Job xxxviij°
sicut cōsumpta ē caro mea. glo Gr. primus homo ante
peccatum nec stultus nec sapiens fuit. sed si noticiam
omnium fil p inspiracionem accepisset sapiens fuisset
q° vr q̄ nō fil accepit noticiā omnium Solucio
dicit q̄ sed ps quā ponit magr in suis absq̄ du
bio credenda ē maxime pt hoc q̄ nō dicit q̄ a p
fectissimo et sapientissimo opifice opus id q̄ ad yma
gine sui ipsius fecit conuenit in aliq̄ pfectionem
naliū in pfectum. sed gubnatoris mundi et rectoris
et dispositoris nālis pfectio et ecclis ut
p fectam noticiā habeat omnium rerum gubnandarum
regendarum et disponendarum. q° conueniebat ut
statim in sue condicionis primordio illa adeo acci
pet Ad primum q° q̄ contra hoc ē dicit q̄ aug non
intendit q̄ noticiā omnium nō fil accipet sed q̄ cū
illa accepta in exprimēta habet et sic ex v
trag magis pfectus eet et magis deum diliget
Ad ad dicit q̄ in hoc distincte fuit create rationa
les angelus s. et aia q̄a aia rationalis vnibi
lis corpi cui noticiā quā accepit de rebus exsibi
lium exprimētis pficere potuit. sed angelus non
qa sed ut dicit aug p hoc q̄ tempore longo in mundo
fi videt mlta accipiat et maxime malo angelus
tū nō ita accipit ut homo s. ex multis in spm exper
tis fiet ei memoria vna et ex multis memoris
vnum vnum sale q̄ in ee sit primum actus et stre
Ad ad dicit q̄ hoc nichil facit ad propositum qa
nlis vnaquā phorum dixit q̄ intelligēcia eet an
gelus sed q̄ sa locutus de angelis sed q̄ eciam in plu
ribus in tractatu de angelis ostensum ē sed p hoc di
stinguit intellectualis natura q̄ ē angelus ab intellectu
ali nā quie ē homo sed animam rationalem qa homo
accipit noticias dei p vestigium et ymagine non
angelus aut ex illuminacione verbi in qua creatus ē
ut dicit aug in xij° confess. nec dicimus q̄ homo in q̄
homo ē conueniat accipe noticiā omnium qa sic vis homo
habet noticiā omnium sed homo conueniet p° homo in q̄
primus ē dispensator et gubnator omnium crea
turarum ut probat rationes hoc in ducte Ad vltm
dicit q̄ glo Gr. nō dicit primum hominem nec stultum
nec sapiētē ppter hoc q̄ noticiā omnium nō habet sed
ppter hoc q̄ in statu illo nec stulte nec sapiēter opera
tus ē. stultus enim nō fuit qa sic dicit aug.

sic eplam pma Ad thm. ij. Sed ua no po
tuit dna mete pditus ut credet ee vm q ser
pes suasit. sapies no fuit qa cu no crederet
no sibi cauit Quo et glie notiam creatoris habet
Ecce ergo q quo et glie notiam Primo homo
creatoris habet ho enim dr mgr ij. sma rum
dist. xxmo. i illo ca. Cognitum quoq creatoris
primo ho habuisse credit et diffinit ea sic dicens
cognit em a quo creat fiat no eo mo cog
scendi quo ex auditu solo papie quo a credenti
bz absens credit sed quada i tori i spiratione
qua dei pnia cotemplabat no tu ita excellet
sic post hac vita sci visuri sunt ¶ Bz h ob
qa sed h deu pnte maifeste cernebat i stellati
ali visione. et hoc e cerne facie ad faciem sic
post hac vita sa cmut. q vr q facie ad fa
cie deu vidit ¶ Ad hc exo. xxmo. loqbat
dns ad moysen facie ad faciem sic solet ho
loq ad amicu suu et hoc e vide deu sic m
pria vr a bis. q vidit deu et cognut. sic
bta cognouit ¶ Ad hc nu. xij. de moyse dr
si qs fuit it vos pha p visiones et enig
mata appebo ei. at no talis servus meus
moyses qui i omi domo mea fidelissimus e
pala et no p enigmata deu videt. sed maior
fuit stat i notitie qua fuit stat moysi
q p loca a minori si moyses i statu obscuri
tatis legis pala deu vidit et no p enigmata
multo magis i luce i notitie adam deu pa
la vidit ¶ Ad hc ms sma rum dist. pa. expsse
dr mgr q ada an pccm deu sme medio vidit
sed vide sme medio e vide p spem. q vr q p
spem deu vidit et cognouit ¶ Ad hc per
evem pbat ide qa i mediate deu dile vit
et no e min potes i stellatis i cognoscendo
qua affectus i diligendo. sed eam plus potens
qa sic dr aug no diligit n cognitu sed bn cog
nat no amatu. q vr q a sme medio cog
nuit i p statu ¶ Ad hc Io. Damas. li. ij. ca.
de paradiso dr q ada corpe voluptabat i pa
diso terrestri corpm. mete aut it fuit i pa
diso spiuu choris angelorum. sed i paradiso spiuu
vr deus sic e facie ad faciem. q vr q adam
i p statu deu vidit facie ad faciem ¶ Cot.
Exo. xxxmo. no videbit me ho et viuet ibi dr
glo. G. q i hac vita neo deu facie ad faciem
pt vide. ada aut vixit hac vita qa mortalis
fuit. q deu facie ad faciem nunqua vidit. ¶
Ad hc Io. j. Deu neo vidit vnq ibi glo dr
aug. sic. q facie ad faciem i hac vita no vr
deus et ex ho ocludit ide q pius ¶ Ad hc sr
ide vbu Cersos i vm. vm. dr sic deu ut e
p eem sua no solu ppte no viderunt sed nec
angeli nec ipa dico cherubin et seraphim
vnqua viderunt. sed si qras ab ipis quid
viderunt. de eem quide nr audies Pudetes sed
glia i excelsis deo canantes. et sanctus sanctus
dns deus sabaoth clamantes ysai vi. ¶ Ad hc
p rem ide pbat qa no sunt n due visiones
n visio vie. et visio patie. de quibz dr apos
i. ad cor pmo. videmus nunc p speculu i enigte
tunc aut facie ad faciem. nunc cognosco ex pte tunc
aut cognoscam sicut et cognitus sum. ostat q ada
no vidit visione ptie sed visione vie. q no
vidit facie ad faciem nec pfecte cognouit ea per
frone q pfectu dr cui n de e ¶ Ad hc de visio
ne ptie dr aug q visio e tota merces constat
aut q ada i p statu tota mcede no habuit
q visione p spem no vidit ¶ Solucio dd q
ada i p statu deu facie ad faciem no vidit nec
cognit nec vnqua ab sedp i hac vita sicut
expsse dicit Beda et Dyos dr enim Beda q
deus p eem sua nunqua mortibz apparuit sed
omnes ille visiones que legunt ta crebro fte
ee i veti testamto p mysteria angelorum ere
dunt fte ee. et p assumpta creatura i q tu sic
i signo p vtute et operacem cognoscebat deus
ee pnes. et sic i telligit i gen. xxxij. q dicit
iacob vidi dnm facie ad faciem et salua facta
e aia mea. et i exo. xxxmo. q tu dixit dns mo
si dicti si tu no ipe predis nos ne educas nos
de loco isto. et tu dixit dns. facies mea precedet te
ibi glo. h e pnia gre mee q dr facies. qa i ea
pnes deus ee i telligit p effectu et vtute ¶ Ad
primu q dd q facie ad faciem deu no vidit ada
ner sic cmut post hac vita sed sic dr mgr i tion.
aspiracde lius et theophanie i qua altius vr q de
qua i speculo et i enigmate. et pnes ee cognosc sic
pnes e illis i quibz e p i hitate gram sic ipe dicit
Io. xmo. ad eu veniem et masione apud eu faci
em. et hebe xij. i hitabo i eis. et ambulabo ¶ Ad
ad dd q illud evde no intelligendu e moyses et
alii no vidit deu n illuminate i tellectuali que a
Dyo. theophania dr sic solet apere amicis
et revelare ea q dicenda et facenda sunt ¶ Ad ad dd
q qpacto fit i mo videndi deu sed q ex aug fiat
qpacdem i xij. cofs. qda em visione corli qda
visione sopnali et ymaginaria videt ta boni
qua mali. mali sic pharao et nabuchadonosor
boni sic ezechiel i figa aia lui. et Jeremias in
olla succensa. et virga vigilante. et illi no pala
videt ut dr aug nisi hoc q figuratur i ymagine
splendeat i lume i tellectus sed illi qui videt i tel
lectuali visione pala videt qa i lume i tellectuali
videnur i qua deus sed beatte e et appet. j. ad thi.
vi. qui solus hat i morlitate et lucem habitat i
accessibile ille em e de quo dr qa. s. pr lumi
apud que no e transmutio nec vicissitudinis
obumbratio ¶ Ad ad dd q vide sme medio
no e vide p spem. e em medu dupx. s. lume
i pedies et ad lume pmouens et mgr i telligt

de medio q obstat videri ne clare intelligat
et hoc ē pcm et corrupcō corpis q subiectu
ē pcō et sme hoc medio adā vidit et cognouit
deū antqua peccaret Est eciā medium pmoues
sic ē fides et sapia et intellcūs dona de quibus
dr Ioo9 li° de di. nob. cap. vi°. q fides ē lumen
collocās credentes in ꝑ ā vitate et pmā dlcte
in pis. et h' lūe splendida fcia ē facies moysi
qn vidit dm et mlhoc ssu exponit apo9 qn
ad cor. iij°. vbi dr nos omes revelata facie glaz
dm speculates in eande ymagine transformur a
claritate in claritate tāquā a dm spū. et sme
h' medio adā nō vidit deū. qa ex pse dr mgr
ex vbis aug9 q vidit quadā mlriori aspica
cōe qua dei pnicia cōtemplabat h' ē in qua cog
nit deū ēe pnicem nō spe sed signo ¶ Ad pmu
q prvem ob2 dr q affcus potior ē in amā
do quā intellcs in cognscendo quia affcus pseqz
tendit in amatū. q ppt se diligit et nō ppt a
sic diligit deus. ꝗ intellcs nō tendit pseqz ipsum
in id q intelligit nisi ab ipo intelligi ꝗ accipiat
spem ad finem quem tendat in ipm ¶ Ad a dr
nō mtfuit in paradyso spūs n cōtemplacōe spua
li q igne cōuertebat cōtemplacōni bēāā sed
nō in mō spali et sile qd dr aug9 xii°. de ci. dei
q ade michil defuit de his q apparebat. et intel
ligit q michil defuit de his q appebat. et intelli
git q michil ꝗ exigeret status illi9 ¶ Ad id
q cōtra ob2 dr q ada in pmo statu deū facie
ad facie nō vidit. tū ut dr mgr in sūis. clare
vidit quā nos quā dm sum9 in via vidit eū
p inspiratā illmacōem visione intellcūali in q
clarius relucebat dei pūcia quā in vestigio et
speculo et enigmate in quibz nos videm9 ¶ Ad
a dr. q ad hanc vitā nō pinet deū facie ad
facie videre quia in hac vita intellcūs hoīs
qūtū ad sm et sic dr phs quietus ē cōti
nuo et tpri et nō excollit ad intellcūalem
visionē n ex visione sensibili. q sic dr aug9 xii°.
cōf. et mgld ii°. ad Col. xi°. et ex visione yma
gnabili que ē celi ꝗ ut ibidē dr aug9. dr
eū q spūs ē vis quēda aie mēte in flor in qua
ymagines rerū in pmitū et ꝗ hos gradus vi
sio intellcūalis ē tertiū in qua refulget rerū
vitates sic sūt. et hec visio ppe ē phāsia ex
esse phantasiū. qa sn hac phsia nō ē phsia sic
dr dan. ix°. intellcū opus ē in visione. tū q
paulo dr se raptū usq in tertiū celi ii°. ad cor.
xi°. et exponit ibi glosa qda qd vidit sic
angeli de tcia qar qui videt facie ad faciē
dr qmlt q tūc rapti qn sic videt vi supio
ris luis exaltat in id q ē prie et nō vie
et tūc videt facie ad faciē ꝗ dm nō pma
net et hoc dicit sensisse apstm qn dixit su

in corpe sū extra corpus nescio deus scit et
aug9 xii°. cōf. vbi sic dr aliqn in transmittis me
in altitudinis in aia mea nescio in quia dulcedine
q si placet in me nescio q erit q vita ista nō
erit ꝗ item resorbeor solitus et teneor et mlt
tū fleo illic ēe nolo et nō valeo h' valeo ꝗ nō
volo miser vtrobiqz Sic dicit eciā raptum
fuisse ada in spore que in misit eis deus qn
sphanuit q eciā de late ypi eet edificanda
sic eua de latere suo sic in anhitus dm ē tu
de forcōe mlieris agetur ¶ Ad a dr q ad
hm9 auctes Crisō satis trūsu ē in p° li° in goe
vtrū deus in hac vita cognscibilis nl visibilis
sit ab aliquo. dm ē enim ibi q cognscat dr de
quia ē et q ē ꝗ q q ē dr pelag9 fide in fmi
tū ut dr dam. ꝗ put q ē dr cōpheōsione
q ē q tact9 intellcūs sup timos rei nō cognsca
ab aliqua creata nec angelica nec hūana
et de tali visione cōpheōsionis loq9 Cris9
sic enim infinitus ē nec mensurat loco nl qpe
nl intellcū creato ꝗ sui ipms ipe solus cōpre
hēsor ē sm aug9 i li° de videndo deo ad pba
virginē. videre deū possum9 p mtellcm. com
phende vo mime. ¶ Ad a q ob2 p vrem dr
q pradit et beatē qcludit. Dlcr cōcedendū ē
¶ Sed ppt i q aqubz dr vtrū adam pfecit
in cōgcōe illa q ē ex vestigū et ymagine et
speciē creata q et dicit q si pfecit tūc ad
pfcō i sue defuit in illo statu et sic pfcus ꝗ aia
creat9 nō fuit q pfcissio creatori sic dicit
nō cōgruit qa ꝗ corpus fecit eū pfcū et mlto
magis ꝗ aiam debuit eū facē pfcū ¶ Ad h°
addit q talis pfcus p experiaā sme labore
et afflicōe nō ē afflicō aut et labor in p°
statu cadē nō potant in adam ¶ Ad h° addit
q talis pfcus intellcū nō ē n agere intelligi
bili et intellcū et in fente ei passione et hoc re
putāt in quiens qa in statu illo michil potuit
in fre passione aie et maxie ꝗ mtellcū qui
ꝗ sui nam et in passibilis et in corruptibilis ē
ut dr phs ¶ Soluō qo ista vr ēe stulta et
irrōnabilis q stat eū q ada in p° statu sensib
vtebat et si vsu sensū pficē nō potuisset de
tioris cōdicōis fuisset quā nos qui sum9 in
statu corpis dapnati nos eū pficim9 vsu se
sūū et ut dr aug9 eciā angeli qui longa
experiencia multa cognscūt. et eciā expdicū de
apl°rū ut dr aug9 multa de mystio in carna
cōis cognōt q ante nō nouerāt et po° in gld
sr. i q epli. mi°. m aut omn scōrū mō facta ē
gia h° ē getabz ewāgelizare in vestigabiles
diuicias grē xpi et illūtare oms q sit di
spēsacō sacramēti abscōditi a sclis in deo q
oia creauit ut innotescat pricipibus et

A cōi ut pbat in goe de passibilite ade q mlto mi9
aliq potuit in fre passione

ptibz ⁊ celestib; p ecam multiformis sapia
dei. h pfimiodem sedop qua fecit ⁊ expo ihm dno
nro. Vde dr Ivo tractatus 1d ysaie. Iqmj. quis
e iste q venit de edom dr em q her qo fuit an
gelorz petcau a xo. ascendere illuacoez de sa
cramento ⁊ carnacois. bn si angeli pficiuit ⁊
cogtve mlto magis ada ⁊ po statu pficere po
tuit bn licet p ⁊ spiracoem omi cerit ppe se ce
ataq notitia accepit et sic p ipsus a deo fuit
cordr tn alia via exprmetali. s. cogtve pfi
ere potuit sic paulo an ⁊ gone de cogtve rep
creatarq p verba augi dei mitatu ⁊ et si obr
q augi dr ⁊ qmj. de ci dei q nd de lcabilitu ei
defuit ia ⁊ phitis visu e q hc ⁊ telligit de
lcabilib; ad statu illu pnetrib; ¶ q aut obici
ut q sic ⁊ telligibile agebat ⁊ intellem fa
tum e. qa ⁊ telligibile no agit ⁊ tellem q in
statu misere n sublime ⁊ telligetie agentis
stat ⁊ actu. sic calor no agit ⁊ vsu n sit ⁊
actu p lucem cole et io dr augi ⁊ vj. musice
q ⁊ talib; pcus aia agit se ⁊ intelligibile
et sibile qua ⁊ telligibile et sibile agunt
⁊ ipam ¶ Ulto et qlit p hc habuit qgcoz simpi
dico q quo et qlit habuit cogtvem sui
ipius de quo mgr dr sic porro sui cog
tvem ide hc tale accepisse vr ut et q debet
supiori et q eqli et q ⁊ fiori no ignoraret
cogtvem qz sua et ordine et qualis ipsius es
set et qlit ⁊ cede debet q age. q caue. ⁊ telleor
et qtra hc obr qa tori hc hc etia ⁊ statu pcti
p lege nale cogsat de serpo. et p disciplina.
q vr q ada ⁊ po statu no accepit plus q
hc nd habeat ⁊ statu pcti q valde ⁊ quietans ee
vr cuia habitu sit q ipsus fuit creatus ⁊ scia
¶ Ad hc ide addit mgr q si talem cogtvem
sui ipius no accepisset no eet puaricatoris
reus et hoc ptin ee vr qa ad hc si istud no ac
cepisset cogtvem creatoris habebat et creata
ri ppe se statu et si puaricatq fuisset tot
habat scam peccasset et puaricatoris reus fu
isset ¶ Ad hc vltius q. si fuit ipsius sui casq
et vr q sic sic em ia dne ordine fuit cog
nit et sic ei opportoz sic eade disciplina casu
ab ordine illo p pcm vr cognusse ¶ Ad hc
nt vtilitu deus ab eo abscondit h pstare casu
vtile e ad caudm. q vr q pscam casq dr
ab eo no abscondit ¶ Ad hc petro revelavit
fuitu casu suu ayt xxvj. ante dico tibi antq
gallus cacet ter me negabis et valuit petro
hoc q ad recordacom illq revelacois egressus
petrus flevit amare. q vr q eia valuisset
ade ¶ Contra si pstaurisset casu expsaa tristi
aa ⁊ aurisset et afflictoem et sic pena sensisset
am pcm q e ⁊ conciens et odcta dei iustitia
qa dr Jo. qtq pcm pcta mea meruerunt
et dr illa nocebit adusitus si illa fuerunt

iniquitas ¶ Solucio dr q ada sui cogtvem habuit
et a deo accepit et scimus qt seruori hoc e deo
q ⁊ fiori hoc e creatib ppe se creatis et q vos
eqli hoc e vsori debet et quo ordine iustitie
se habet ad vniqdq istorz et p consequens scimus
q sr oia deo ⁊ here debuit p amore et ipsum
amore ⁊ fioris illo mo anta ab amore supi
oris h oia ⁊ flora referre ad amore supioris
hoc e em ⁊ floribz vti et supioribz frui ut
dr augi ⁊ li. de doctr xana et po a magro in
sntis li. j. dist. j. h sui casus pscius ee no
debuit nec ⁊ pscire debuit si stetisset q ei
fructu fuisset et ad hc ponit mgr tem q ei
deus potius facieda mandavit qua fructu
revelavit et hc to sunt ex fine creatois hois
dcm e em ⁊ sntis ho li. dist. ij. q ho creatq e
ut deu colendo deo seruiat et deu amet et
amando fruat et sic toti bonu hois sic et q
seruit deo et q amat deu et ad hc nt valuit
set p sta sui statq fuit et illa no habuit adre
gule em totius vite ⁊ omi ordine et scia et
arte sufficit scire fine ⁊ que dirigat popus
et p q et quo ordine deueniat ad fine illum
et hat scam habuit ada sui ipius ¶ Ad pm q
dr q ho de serpo p cogtvem accepta ⁊ crea
tve no cognuit plura qua ad scia p serpm
qua postea cognuit p legenalem. quia her
pa cogtio qua accepit de serpo lex nalis
fuit qu deus omi hoi tonali ⁊ pssit et ho
e q dr ps Signatu e sr nos lumi. et ppe hoc
dr basili sr pnm ps. q nalis lex septenca
e ⁊ nali indicatorio h e ⁊ tve et sr 1d ayu
lachie. j. vxore adolescente tue ne dimit
tas dr q vxor adolescente mre lex nalis est
septa ⁊ tve q dimittenda no e h sequenda
h ⁊ ho cognuit melius ada et limpidiq qa
hoc cognuit p lume sibi hic a deo ⁊ spiratu
⁊ mete ⁊ quo oia limpidiq resultat et luci
dius qua ⁊ lume q nos accipimq p exprime
tu et doctna et qa nube pcti no habuit q se
tate luci opponet qua nos patimur q ⁊ pcto
sumq nati ¶ Ad ad dr q ta da mgri est
q si ignorasset regime vite sue ad supiore
⁊ fiore. et egle tuc optet q ad actq agetur
p nam sic bruta et sic no aget ut dr augi
h aget et pnm actomi suaru no eet ⁊ po
ner ipe eet dns suorz actuu h omis actus
sui eent ⁊ volutarij h q ⁊ volutaru de pigno
racoa et sic no eet puaricatoris reus et si
obr q ad hc eet tonalis et habet tom pom
s. aie q reget eu dr q po aie no sufficat ad
actu regimis n sit copleta p habitu ¶ Ad id
q vltius q. dr q no debuit ee pscius sui

casus et ē eadē qō et eade disputatio et
solutio illa q̄ hīta ē tractatu de cau ange
lor. b 4 q̄stiū ē. si angelus potuit ut debet
ē psanus sm casus et dyabmt antiq̄ ppos
ēb et alij q̄ nō ivem assignātes q̄ sīa map
me accepta p revelacōēz ut i spiritādem
dīna fruct ē pietatis. pietatis aut fruct
nō ē homem ut angelū affligē pēsīa am
pīn sīc eīa pbat obiectio i ducta ad id
q̄ ob. q̄ vile fuisset sibi ad tanendū dī q̄ hō
ē ffm. vile em ad tanendū ē cogēdo agēdo
nū et vitādoz. cogēdo aut fuidp et maxīe
gtingēdū nō ē ppa hoīb nec alicui creatē
p solus dei ē. et cū dī q̄ eade ē sīa oppōio
nū i telligīt agenda et vitanda q̄a illa fuit
oppōita. sed fuimen gtingēdū sīce illa hīt
oppōitōem ad hī p i possibilīē ad creatam
rōnale fū homem fū angēlū et ō act. f. cū
apli a dno q̄ereret de gtingētibz et fructib. ru
dit dnus nō ē vrm nosse tpra ut mōmētū
q̄ pr posuit i sua potēte ad hō q̄ ob. de pe
to dī q̄ nō ē sile hō em dīcū fuit ad cōfma
cōem fidei petri ut f. eū q̄ fuīoz gtingētū
ēnētū nosset ē titudinalit fuit credet esse
deū et sic i fide solidaret et cō aug. i li. de
gcordia ewīī. ōt. 18 q̄ dī cōfusus dnus respex
petrū dī q̄ nō respexit eū cōrlit cū dnus
affligēt. ut i palacio pīcipis sacdōtū et
petrus eēt foris i atio ad que respect cōrlis
dnigi nō potat et sic exponit i lut. xxvi.
Symō ecce sathanas expetiuit vos ut ceribra
ret sic triticū ego aut rogauī pte ut nō de
fīcat fides tua. et tu aliqn cōfusus f. pfle
tū cōfirma fres tuos ad i q̄ grā creat fuit
emde tractūda sūt ea que pīm hō
dīt i xxvi. dist. ca. Qui dīligent
i vestigari oz ioe aug. q̄ dī i p. ca. q̄renda
sūt quīq̄ pmū ē an hō creat fit i grā gtū
facere an nō. Sm ē an exacepto starepo
tuit. Tertū ē an exacepta pficere potuit bī
mīti. Qrtū an exacepto hīt vmūsīē
vtutū et donoz spīs sēī. Quītū si q̄sīma
tas hīt vtutes q̄ vltima p frōem vm aūdz
vtutes dī hō creat fuit i grā gtū facere an nō.
Q pmū q̄ sic ob. et dī q̄ creauit eū i
grā ecc xvi. Deus de ētū creauit hoīez
hoīem et p se vestauit eū vtute p p se hō ē p
deū vestitū vtute nō potuit ēē n creat eēt
i grā. q̄ dī q̄ creat fuit i grā et i grā q̄tū
facere q̄ de illa q̄ ad hō gen. 1. faciam hō
mīem ad ymagīnē et silitudīnē nrām ubi dī glo
aug. ymago ē i nālibz silitudo i q̄tuitis. q̄
i nālibz et q̄tuitis fīus ē pīm hō ad hīt
Dam. 4. lib. ca. xxi. fecit deus hoīem i noce

te rem sū sollicitudine vtuosū. sme f sīcīa
omū vtute decoratū omībz bonis tomatū
ve q̄ dā mīdī sēm. et hoc ēē nō potuit n
i grā gratū facere fīus sit. q̄ dī q̄ creat
sit i grā et cū nā accepit grām ad hō ay
xxv. dedit vnicq̄ p ppa vtutē p aīa ade sta
ti ut creata fuit i fusa cor et ad ymagi
nē dei vtutē hīt recipiendi grām q̄ dī q̄
statū dedit ei eā dnus ad hō amb. i mono
log. dī q̄ si ab nō hīt grām q̄ hoc nō sit eo
hō q̄ deus nō sit patus eā dare p qa ille
nō sit patus eā accipe p cū i p. creatione
i ada mchil fuit n opus dīnū. n hīt vn
nō eēt patus accipe grām. dī q̄ cū deus
patus fuit dare q̄ ab instanti accepit gz
ad hō ad hō fīus ē hō ut mhīcaret ado
et eēt templū dei Heb. xv. i hīcabo i eis et
i ambulabo. pū. vm. Deliciē mee ēē cū fi
liis hom. p ut dī ō i om. sē. 1. vbū Io. vm.
q̄ legit i de pent. ad eū veniem et mansi
onē apud eū facem deus nīlui i hīcat n
p grām gratū facere. q̄ dī q̄ ada q̄ deus
i hīcauit i grā gratū facere fīus sit ad
hō aug. dī et pūs hīcāt q̄ vir spīāli mīte
p ditus fuit spīāli aut mīte pdit ēē non
potuit n p grām gtū facere. q̄ dī q̄ cū
nā accepit grām gtū facere ad ētū aug.
i li. de correctōe et grā q̄ salubrime cōficem
qa ītīssime credim deū rerū omū ēē q̄ cōdi
uit oīa bona valde et mala et bonis ex ori
tura fore p̄scīuit et scīuit magis ad oī po
tētissima bōitate ptīne q̄ de malis bū facē
quā mala ēē nō sīmere et sīt ordīnasse ange
lor et hom vitā ut ea pūs ondet q̄ pos
set liberū arbitū. deinde q̄ posset sue gre bū
ficū iustīe q̄ iudicū. ex hīs pat q̄ aug.
tres statū ponit sibi succedētes. f. statū natē
i quo ondit q̄ possit liberū arbitū et statū
gre i bonis i quo ondit q̄ possit gre bū fīc.
et statū culpe i malis i quo ondit q̄ pos
set iustīe iudicū. q̄ nō sīt ēē nā cū gra.
ad hō grā nō valet n a deo ēē cognosca
t p si daret cū nā. posset credi ēē nālis
q̄ ordo sapīe dīne exigit ut ia nālibus
acceptis fī addat grā ad hō ētā bona
sūt i quibz pficit hō. f. bonū nē. bonū
gre. bonū glie. p ordo ē p pūs et postīus
me bonū gre et bonū glie. q̄ dī q̄ ea
de ioe ordo p pūs et postīus debeat ēē
me bonū gre et bonū ne ad hō i om
eo q̄ p aliq̄ cōfmat ad alīd pūs ē
id q̄ cōfmat. p hō p grām cōfirmat
deo. q̄ pūs ē ēē hoīem p nām q̄ p grām

p subam et nām q̄ id p q̄d cōfmatur.

p quā deo cōfmigt ¶ Solucō ad q° dr mgr
f sntiā dist. xxxvij. cū nūc dilūgēt sic sacēdu
ē ig q hōi i accidēte sic de angelis dicimus
datū p gram ē auxiliū et collata potēt
p quā potēt stare id ē nō declinare ab eo
q accepit et tē pbat p augm i ench. sic
dicēte sic fcūs ē hō rectus ut manē i ea rta
tudīe posset nō sine dno adiutorio et
suo fi' pū sūs arbitio vt libet hoīs elegissē
dei voluntas fiet aut ab illo aut de illo et q
sua maluit facē voluntate quā dei de illo
fta voluntas dei. dd q° q i gra gtis data
p bntes nālēs fcūs ē hō. gra eni dr et bz
mors sic i mult glo. sr. i d Ja. j. o me datū
optimū et o me donū pfctū de sursū est
descendēs a pre luminū. ibi eni dr glo qd
data optia sūt q dant cū nata et elevat
pōs nālēs ad actū pfectōs p nam. sic bonū
i genū ordinata voluntas. luminosus i tellectū
clarus ssus. pfta et discretū iō. abilitas
nē ad bntē p q vtūs ē extremū po i
bono ut dr ar i ij° ethi. et hoc mo in
tali gra creat ē hō et h° vr pbaīe ex
aucte augm. qua i ducit mgr i eodē ca°
li° de correcōe et gra v augm dr sic ¶ si
h' adiutoriū aut angelo aut hōi cū pmo
fto fuit defuisset qm nō talis nā erat fta
ut sine dno auxilio posset manē si vellz
nō vtrq sua culpa cecidisset defuisset opp
e adiutoriū sine quo manē nō posset.
¶ Ado dr gra q sr addit talibz adiutoriis
potēciis et elevat pōs ad actū meriti
et i hac nō fuit creat ada ut dr augm
dederat eni ei vm posset stare p nō vnde
pficē ad mtu et de hoc cōsueuerāt assig
ri tres cāe scil. i h' resultat di potēs cre
atoris. sapia et bonitas. di pō i creatōne
nē. sapia i ordine nē ad gram et gre ad
gliam. bonitas i pfectōe p gram gratum
facētē ut sic laudaret ab hoīe creator
potēs. sapiēs et bonus. potēs qa tale facē
potuit. sapiēs qa sic gradatim pfectē
fecit. bonus qa i bono gre pfectū fecit. vn
tria gra ē gra cōsummās ad mtu ¶ Ad
pmū q° dd q ibi vtus q p deū vestauit
hoīem dr gra sup addita potēciis nālibz
homo dr qa p illa i rectitudīe acepta
stare potuit ut dr augm i amte pducta
¶ Ad a dd eodē mo similitudo dr ibi gra
sr addita potēciis nālibz gra. s. gtis data
sic ⁊ ad eph' iij°. dr vnicuiq vrm data
e gra p mensura donacōis xpi ¶ Ad a dd
q dam. ibi loq de gratis gratis datis q
p fiant hoīem i statu ne et ordinat ad
statū gre ¶ Ad a dd q cū dr dedit vnicuiq
p ipa vtute nō dr ibi vtus capacitas nē
p dr ibi vtus conat nē et p actu ad gram
quo hō exinito nō cōdigni efficit dign sū
cōgruus ut recipiat maiorē aut minorem
gram exhor q magis aut min negociat
i gratiis a deo sibi datis et h° pz ex serie
evangelii ibidē posita vbi servū pigrū cō
despinat et negociosū remunat amplioribz
donis ¶ Ad dam anf dd q anf vocat
patū accipe qui ex opositate donorū sup
additorū natē sp pat se ad cōgruitatem
gre ¶ Ad a dd q hō nō efficit ydone q dr
dicit i eo p gram gratū facētē i p vsū bo
nū gre p homo dre. ille eni ē de quo dr i ew.
qui i paucis ē fidelis et ppt h° merit mltu
cōgrui q sr multa i gra gratū facētē cōsti
tuat ¶ Ad vltimū dd q augm ibi vocat
spualem mēte. mēte pdita illuminacōe gre
p homo dre ¶ Ea q i qui obiciūt meo iudō
pcedit et vm gcludit tu quida fluit q ppt
illa dpūnt hoīem i gra gratū facētē fluc
se ftm p hoc nō ē bene cō sonū vbis augm q
i duat mgr ij°. sntiarū dist. xxxvij. Sed cū ada
etiādo q vr ex acepto stare potuit
ex acepto stare potuit et vr q nō
Job xlij°. rēd ē p tas sr tta q posset ei com
pari qui fcūs ē ut illum tuēt et loq de cep
tacōe dya q° vr q nullus hō q° cūq tuā bz
sit pfectus cōra dya° possit stare ¶ Ad h°
augm i li° de gra et i nocētia nā hūana et
si i illa i tegritate i qua cōdita ē p massū
tu sine creatore adiuvāte nullo mo seipsam
servare q° vr q creator iuvet p gram
et gre i fluentia q i solis nālibz gsistēs
stare nō possit sine gra creatoris et ita ex
solis nālibz stare nō potuit ¶ Ad h° multo
magis difficile ē resistē cēptacōi q opa
mitoria facē p ex acceptis nō potuit p
ficē p opa mitoria ut dr augm. q° multo mi
nus ex acceptis potuit stare cōra cēptacō
re ¶ Ad h° vicū culpe nō oppō bono nē
p bono gre. q° sic sehī vicū nē ad nam
ita sehī vicū culpe ad gram. et p multa
tm. sic sehī vicū nē ad gram. sic sehī vicū
culpe ad nam. p vicū nē stat cū gra. q°
vicū culpe stat cū nā. et sic vicū nē non
ex cludit i p bonū nē. ita vicū culpe nō

excludit n̄ p bonū grē. ꝗ stare i rectitudine
nō ē n̄ nō inclinari i vitiū culpe. q̄ sn̄ grā
adā nō potuit nō inclinari i vitiū culpe
q̄ nō stare sine grā potuit i rectitudine..
¶ Contra magr sententiarū. dicit. ꝗ. sententiarū i di-
cit augn̄ dicēte q̄ p illa rectitudine quam
accepit i creatione stare potuit ꝗ nō p̄ficere
dr̄ eī sic dedit deus homī bonā voluntate
illa q̄pe fr̄eat cū vult. dedit. adiutorium
sine quō nō posset i ea manere si vellet et
p qd̄ posset si vellet ¶ Ad hr̄ in eode cap̄o in
dicit augn̄ i ench. sic dicēte si ꝗ adiutorium
ut angelo ut homī cū primū fr̄ā fuit defuisse
qm̄ nō talis nāliū fr̄ā erat ut sine dīno
auxilio posset manere si vellet. nō vtiq̄ sua
culpa cecidisset. defuisset quippe adiuto-
rium sine quo manere nō posset ¶ Ad hr̄ augn̄
li. de li. ar. libtas arbitrii ē ptas cōservan-
di rectitudinē. ꝗ cōservare rectitudinē volūtas
ē stare. q̄ vr̄ q̄ ex acceptis i creatione po-
tuit stare ¶ Ad hr̄ si i rectitudine stare nō
posset ex accepto. nō eet ei imputandū q̄
a rectitudine cecidisset sicut expresse dr̄ augn̄ i
auctē pinducta deli. correctione et gratia.
¶ Ad hr̄ ꝗ eet gtia ordinē totius nāe q̄a
i tota nāa sic ē. q̄ cuiq̄ nāa dat ee illi ꝗ
dat facultate et pōm pmanendi illo et re-
sistendi alterantibz. q̄a sic dr̄ ptes alī frustra
daret ee i quo pmanere nō posset. ꝗ creator
i dando ee potēcior ē quā nāa. cū q̄ sic dr̄
ecc̄. ij. deus creavit hominem rectum et recte vo-
luntatis sicut dr̄ augn̄ dedit ei ꝗ facultate
standi et pmanendi i rectitudine i q̄ creat̄ ē
¶ Solucio ita sentendū ē sicut vltio pbat. s.
q̄ adā accepit adiutorium i ipa creatione
quo posset stare i rectitudine i qua creatus
eet et si tale adiutorium nō accepisset nō eet
ei imputandū qd̄ fecit ¶ Ad primū q̄ dr̄ q̄
totum hō ē q̄ cū dr̄ nō ē ptas sr̄ tūc q̄ possit
ei cōparari qui frustra ē ut nullum tuetur. loqt̄
de ptate nāli cui nulla ptas trena cōparari
pt sine adiutorio dīno. ꝗ q̄a ut dr̄ B. sr̄ i
Job. j. Extende paululum manum tuam licet ma-
licia nocendi habeat ipse cū potēte tentandi
nō habet n̄ a deo. et illa ptas sp̄ dat̄ ei ita limi-
tata q̄ i sub ptate homīs tentati. j. ad Cor.
x. fidelis deus q̄ nō patiet nos tentari sr̄
id q̄ potestatis. ꝗ faciet cū tentatione proventū
ut possitis sustinere et hoc tractat̄ hīc B. sr̄
tam sermone ix dr̄ sic debilis ē hostis q̄ nō
pt vincere n̄ volente et de hoc satis dispu-
tatū ē tho eode li. i tractatu de tentatione
demonū ¶ Ad aū dd̄ q̄ adiutorium creatoris

multiplex ē. ē enī aliqd̄ p sola influentiam
dīne bonitatis i ea cōservatis sicut dr̄ B. q̄ ora q̄
ex nihilo fta sunt i nihilū redderet n̄ ea manū
omnipotētis creatoris gerēt et vocat manū
omnipotētis cōtinua influentia bonitatis qua
res servat i ee aliqd̄ vocat dīnū adiutorium
grā gratis data sr̄ addita nāliū. quale gratia
ea adā habuit ut i pōito articulo q̄mis dīnū
ē et sine hīs duobz adiutoriis n̄ posset cōser-
vari ut dr̄ augn̄ dicēte nō dr̄ gratia gratis fta
q̄ p̄ficit ad mētū et illa nō habuit ꝗa sine illa
stare nō potuit i accepta rectitudine p creationem
¶ Ad aū dd̄ q̄ p̄ficere mēti nō cōsistit i difficulte
ut facilitate faciēdis. ꝗ i fōr grē i formatus
actu quē ex nobis habere nō possumus n̄ p gratiam
gratis faciēte accipiamus a deo et iḡ licet ex
accepta stare posset cū ex accepto meri nō po-
tuit sn̄ grā gratis faciēte ¶ Ad vltimū dd̄
q̄ illa p̄porto nihil valet nec p mutatione va-
let q̄a nō i eade p̄porto vitii ne ad naturā
et vitii culpe ad gratiam et hoc stati pz q̄a ex
vitio culpe causatū ē vitiū nē et nō e q̄. ꝗ
ī nō ē mīre q̄ si p vitiū culpe excludit bonū
grē q̄ bonū nē exculdat vitiū culpe Verū
adā ex accepto p̄ficere potuit ad merendū

Ergo dr̄ an ex accepto p̄ficere potuit ad
mētū. hō enī quida mētū pbare ex
verbis Dam. i ij. li. xij. ca. fecit iḡ deus
hominem i nocētē rectum virtuosū sine ꝗstica. sn̄
sollicitudine oī virtute decoratū. omnibz bonis
comatū vel q̄da mūdū ꝗ. talis aut homo
omni p̄fectione p̄fectus ē et q̄ p̄fectus ē mereri
pt i bono mētorio. q̄ vr̄ q̄ adā i p̄o statu
potuit meri ¶ Ad hr̄ augn̄ i li. de nā et grā
qs nescat ita fecit hominem ut i eo liberū ar-
bitrium ad iuste vivendū p possibilitē et capa-
citate sua cōstituēt vr̄ q̄ q̄ ad iuste vive-
dū erat sufficiēs ꝗ iuste vivere ē meri. q̄ vr̄
q̄ sufficiēs fuit ad merendū ¶ Ad hr̄ deuter.
xxxij. date magnificentiam deo nō dei p̄fecta
sunt opa. q̄ stat aut q̄ hō opus dei ē et nō
ē p̄fectus n̄ habeat ea quibz pt ad beatitudinem
p̄tingere. nō pt aut ad beatitudinem p̄tingere
n̄ p̄fectū mēti. q̄ vr̄ q̄ ex his q̄ habuit i p̄o
statu potuit p̄fice i mēto ¶ Ad hr̄ plato i
ij. pte thi. dr̄ q̄ creator nulli negavit cōmo-
da ad beatitudinem. q̄ nec homī. q̄ vr̄ q̄ i p̄o sta-
tu homī habuit dona q̄ p̄tinet ad beatitudinem et hr̄
nō fuit n̄ mēta. q̄ i p̄o statu potuit mereri
beatitudinem ¶ Ad hr̄ idem quida arguit ex iō
mbz logicis sic nā nō deficit i minōribus nec ha-
bundat superflue i li. de ciū ca. de rem scen.
ꝗ nihil ita mētū ē homī sicut beatitudo. ergo

natura habet ad beatitudinem. natum ad beatitudinem est prius naturaliter. quam potuit meri. ¶ Ad hoc obiciunt logice quod liberum arbitrium creaturalis habet ad bonum quam ad malum. ergo ipse potuit in malum ergo verum quod eadem ipse in primo statu potuit in bonum meritorium. ¶ Ad hoc ponamus quod ada in primo statu meritum contulisset ad deum ex dei dilectione pura aut meruisset aut non. si meruisset cum hoc potuit in primo statu. in primo statu potuit mereri et gratiam et gloriam. si non meruisset de novis conditionibus fuisset quia angelus sit emulatum et tractatum de angelis ex verbis augustini angelus ex simplici conversione ad verbum meruit confirmationem in gratia et gloria. ¶ In gratia est quod omnis creatura de se vanitas est et nihil habet de se unde placere possit deo. quod nullum actum potest facere de se qui placeat deo placere unitum in primo statu cum in solis naturalibus fuit ada non potuit perficere in merito. ¶ Ad hoc 10. s. de plenitudine eius omnes accipimus gratiam pro gratia quod non in accipiamus gratiam de plenitudine dei meri non possumus. ada quod in primo statu ex acceptis in conditione solis naturalibus perficere non potuit ad unitum. ¶ Ad hoc eodem modo arguit ex hoc quod de zacharia ms. exequit gratiam gratiae eius in dicto quod in nihil exequit quod beatitudinis quietatem et gloriae exquit. ut quietem quis habet in unito gratiae tunc habeat in beatitudine gloriae unde in usus positum est de hoc. ¶ Quod habes unitum quietem sed donat. nil deus in nobis praeter sua dona coronat. ¶ Obiciunt ea quidem de bono apostolus. ad thim. iij. et ij ad cor. xi. quod in agone contendit ab omnibus se abstinet et ibidem non coronabitur nisi qui legitime certaverit quod non datur corona primo nisi certanti ada non habuit cum quo pugnaret quia non sibi sensit gratiam quod verum quod non habuit unde meruit primo ut corona. ¶ Solutio colligitur est dum mereri. ij. sententiarum dist. xxviij. capitulum mox deliget et sic dicit de angelis dicunt datum est primum auxilium et collata potentia per quam poterant stare. non declinare ab eo quod accepit sed non potuit perficere in tantum ut per gratiam creationis sine alia merita valet unum dicit quod aliud est gratia si ada in primo statu ex solis naturalibus meri potuit et aliud si in primo statu meri potuit. si non in primo statu an quod cadit gratiam gratuitam facere sit naturalia accepit constat quod et sibi et aliis meri potuit et perficere unitum et hoc in sequentibus probabitur ex dictis sanctorum sed ito certum est quod ex solis naturalibus nec ipse nec ab alius unquam potuit mereri vita eterna. ¶ Ad primum quod dicit quod bba. dam. non intelligunt nisi de potentia naturali et quod virtutes quibus dicit in ee perfectum non intelligunt nisi de potentiis naturalibus. quod vietur de vitamus potentiae in re et extinguu

in bono eius et talis virtus sit dicit dionysius de celestiarar. in capitulo de virtutibus et non intellexit se habere suum meritum in beatitudine ad aliquem finem actum. ¶ Ad a. de code modo dicit quod augustinus loquitur de instantia naturali quia nihil a deo et non virtuosus naturalis qua homo potest non declinare ya virtutibus accepta. ¶ Ad a. dicit quod perfectio duplex est primo et secundo. et secundo primo est in virtutibus et virtute naturali et de hac intelligitur dominus deut. perfectio secundo est in bonis supradictis non ex bonitate divina ad finem ultimum quod est beatitudo et ad hoc non sufficit ada nisi gratia sed additur. ad primum autem sufficit ex solis naturalibus. ¶ Ad a. dicit quod dicunt plato non intelligit de commodis ex habilitate naturali et non de commodis ex perfectione gratiae gratuitis facientis ita de tali gratia nihil sentit plato. ad a. dicit quod est natum ad esse et de hoc loquitur philosophus et est natum ad bene esse. et optime esse et de hoc non loquitur et sic gratia natura est ad gratiam et ad beatitudinem. ¶ Ad a. dicit quod licet esset liberum arbitrium se habeat ad bonum quia ad malum ut dicit dupliciter cum non ex se potest in bonum et huiusmodi cum est ita bonum gratiae supernaturalem et elevatum et ideo non potest in id aliquo elevate ipsum supra se malum aut defectus est miseria nam consistit et in id inadit ex solo deflexu ab immutabili bono. ¶ Ad a. dicit quod metis confusio ad verbum duplex est. s. ex dilectione naturali et ex dilectione caritatis ada autem angustia accipet gratiam gratuitam facere et addere non potuisset convertere nisi ex dilectione naturali quia nihil meretur nisi forte primum quale ex gratuito non ex condigno nec est simile de angelis ita sicut dicit prosper li. de contemplativa vita. confusio angelorum ad verbum fuit esse bono caritate perpetua in there et hoc fuit gratia gratuita facies sicut supra dictum est in tractatu de angelis quomodo de confirmatione angelorum. ¶ Circa argumenta obiciunt in quinto predicit. ¶ Ad id quod obiciunt de verbo apostolus dicit quod in virtute pugnat primum ad secundum statum quod est post primum et post hoc distinguunt antiquum quod duplex est unitum. s. unitum difficultatibus pugnae et hoc valet ad dimissionem penae quod est per peccatum et est unitum et for caritatis et devotione et hoc est ad augmentum gloriae. unde licet primum non habuit ada tunc per hoc potuit perficere accepit caritate vel ex acceptio ada habuit unitum caritate virtutum et donorum spiritus sancti. quo

Dicitur quod an ex acceptio habuit unitum caritatem virtutum et donorum spiritus sancti et vel quod sit. Luc. x. s. in qui et de spoliantes eum et plagis impositis abierunt semi vivo relicto. dicit in glossa quod spoliantur eum in gratuitis et vulnerantur eum in naturalibus sed spoliare non poterat nisi gratuita habet in primo statu. quod vel quod habuit gratuita. et qui

habet una virtute habet omnes. Quod vero habuit virtutes et donorum spiritus sancti. Ad hoc quod habet una habet omnes sicut dicit aug. De questione virtutum. Constat autem quod vir ut dicit aug. spirituali mente perfectus habuit sine virtutibus spiritualibus mente non potuit esse perfectus. Quod vero habuerit habuit. Ad hoc ambo dicunt expresse dicit sicut magister inducit eum per similem dist. XXVIII. Quod vero quod virginitate habuit virtutem. Ad hoc aug. in quadam oratione. ada peccata caritatis malus inimicus et caritatem perdere non potuit nisi quia habuit. Quod an lapsum habuit caritatem. Ad hoc aug. idem princeps vicinorum dum vicit ada de limo terre ad magnum dei filium. pudicitia aeternitatis temporalium caritate splendidum. primos parentes illis bonis exspoliavit pietas permit. Quod illas virtutes et alias habuit an lapsum. Ad hoc ambo ad habitum quem adam solus erat non est pugnatus quia eius mens deo adhebat non potuit dicere quod virtutes et maxime per caritatem. Quod an lapsum virtutes habuit et caritatem. Ad hoc ambo sic probant an primum beatissimum sine virtute esse non potuit et precipue sine caritate. Quod virtutes et caritatem habuit an lapsum. Ad hoc aug. vi. super gen. ad lit. et pot. in glo. super 1. 1. ad thim. m. ada non est seductus. Si autem non est credendum vero spiritualiter mente perditum ad hoc potuisse seduci quod credet vim quod serpens suasit. Si spirituali mente non potuit esse perditus nisi virtutibus et precipue caritate fulgebat mens eius. Quod vero an lapsum virtutes habuit. Quidam dicunt esse quod obiciunt quidam quod per inducendum probat quod nullam virtutem habuit. iustitiam enim non habuit quia per precepti dei non servavit. temperantiam non habuit quia concupiam a cibo illicito et vetito non cohibuit. fortitudinem non habuit quia in bono quod aceperat non stetit. caritatem non habuit quia mens eius summo bono per peccatum non inhesit. pacem non habuit quia pacta et commissis tollerantia adversa et nihil eius habuit adversus illum gerum penitentia. De qua dicit ambo quod primo virtus timore capit non habuit quia non timuit malum quod committeret de quo poenam habere posset. Sicut probat quod bona spes non habuit. Bonum enim sapiens non habuit quia in tempus deserpuit quod mulier credidit quod venale esset quod tamen mortale deus prohibuit. intellectus bonum habuit quia in verbis dei sensum quo dicta erant nec accepit. Consilium non habuit quia postposito precepto dei suasioni mulieris adhesit. Fortitudinem non habuit quia nulla pugna pessius fuit. Sciam non habuit quia de suis agendis pessime disposuit. pietatem non habuit quia in seipsum et posteros impius fuit. timorem non habuit quia amasia actum ausus non fuit. Omnem eorum probat quod nullam habuit de octo beatitudinibus quia mutant agit v. et quia nullum habuit de fructibus spiritus quia emittant Gal. v. Soluto in oribus habuit sicut secundum non est in unum modum solutedi. s. quia habere virtutes sicut actum et aliquid sicut habitum habuit adam

ante lapsum omnes virtutes sicut probat tres primo in ducte in actu ante et exercitio quod postea habere sunt ab eo et a posteris mutatus non habuit ut probat tres modi in ducte. Si autem quare non habuit in actu. Ad hoc aug. in li. quadrigali de bono quod habitus et quo quis ad agit cum tempus sit et non erat tempus tunc ad agendi sicut illas virtutes et ideo etiam cum mutatus sit in actu et non in habitu in habitu autem sit posse et facultas. Dixit aug. sicut in philosophis sepius omnium est quod habuit adiutorium ut stare potuit sic non ut proficere ad beatitudinis premium et per hoc patet solutio ad ora obiecta ad utrumque pte in ducta Qe. habuit consumatas virtutes sicut ultima ite

Unde quod si habuit consumatas virtutes sicut ultima perfectione unde cuique virtutis et ver quod sic quia mutatus a in statu post peccatum habuit consumatas virtutes ultima perfectione sicut apostoli et martyres quod multo magis in primo statu in quo peccatum non impediunt. Ad hoc nobilioris perfectibilis nobilior est perfectio sicut constat quod in statu innocentie nobilior erat homo et in corpore et in anima quia in statu peccati. quod nobilior et perfectior erat virtus eius in statu innocentie quia in statu peccati. Ad hoc aliquis quantitatibus sic est quod tanto sunt puriores et perfectores quanto sunt suis oppositis in permixtores. sicut dicit philosophus quod albus est mixtus in permixtus. quod et in virtutibus sic est quod tanto sunt perfectores et puriores quanto sunt vitiis et peccatis permixtores. sicut nunquam poterant ita immunes et in permixte esse sicut quando natura tota erat sine peccato et sine pena peccati et hominis in statu primo ade. quod vero tunc puerissime et perfectissime erant virtutes. Cum perfectissimorum actuum perfectissime sunt virtutes sicut perfectissimi actus in actus pugne quam vitia sicut dicit. 1. ad thim. m. quod certat in agone non coronabitur nisi quod legitime certaverit. quod vero nullum certamen illa fuit perfectio virtutis in primo statu nullum certamen fuit. quod illa perfectio virtutis. Ad hoc apoc. v. et nisi primi vi. ecclesiarum per quod intelligit omnium primorum non constituit nec dant nisi vincenti in primo statu nunquam fuit pugna. quod nunquam victoria quod nec primum virtutis. Ad hoc sicut dicit philosophus virtus est ita difficile et bonum optimorum operatum sicut nihil fuit in primo statu difficile. quod vero illa fuit virtus nec perfecta nec in perfecta. Ad hoc constat quod generatio virtus est et illa in summo statu est in virginibus quia medica est ade. qui dicunt est ei crescite et multiplicamini et replete terram et subicite eam vobis. quod vero quod habet virtutem in summo non habuit. Ad hoc fides virtus est et est per speculum et enigma et exauditum et constat quod homo modo ada non habuit. Sicut per terrena in speculum ut in philosophis determinatum est in tragone de consecratione ade. quod vero nec alias virtutes habuit ad modum illum quod habet post peccatum. Soluto ad hoc antiqui

mitem conuertente ad habitum solucionem dicentes
q virtus trib habet comparacionem. s. habitus ad habitum status
ad statum. actus ad actum. Si quatuor virtus habitus
ad habitum tunc virtus ad illa esse advirtutes cor
q fiunt in statu post primum habitum se sic extendentes et
excessa quinto prohibet q virtus ad illa esse in primo
statu excesserunt virtutes aliquorum in secundo statu et
nono prohibet qui virtutes aliquorum in tercio statu principe
q primum mendi excesserunt virtutes primorum punctum
in primo statu principe post adventum saluatoris in apostolis
et martyribus. et hoc voluit intelligi per hoc verbum Io. xvi°
non dum erat spiritus datus quia nondum erat ihesus glorifi
catus in quo verbo notatur q in principio virtutibus erunt
animi perfectorum et perfectio post glorificationem in apostolis
ut in perfectu sacramentorum xpi sic et mere vir
tutibus perfectio qde dicitur intelligi. hic vlt°. Se
dete in ciuitate et orate q adusque induamini
virtute ex alto. Si autem fit oppacio status ad
statum tunc non est dubium qui virtus primi status in q
illa fuit corrupto parti ut pene expediciores
fuit quam ad dispositionem subiecti quia virtus
eorum qui fuit in tercio statu quorum subiectum et
corpus et per animam subiacebat corruptioni in
vicio quia pene quorum vetus impedit expedit
expeditionem virtutis et actum. Si vero contingat
per actus quos habuit tunc illum dubium est qui actus
virtutum secundum si status adunati propter gratiam saluatoris multo fuerunt perfectiores quia actus virtutum primorum punctum in tercio statu. Ad secundum
rationes dicit q ille procedit quia omnis sumitur per com
paracionem virtutis ad subiectum magis ut mi
hi ordinabile ad actum virtutis. Ad tertia
ratione in contrarium obiciunt dicit q illa procedunt quia
sumitur per comparacionem virtutis ad actum et non
prohibet perfectiores esse actus virtutum exempla
difficultate quia in addit hoc propter primum. Ad id
q obiciunt de generacione dicit q licet status generacionis
in virginibus sumatur sit in minimum generacionis et
virtus non perficitur in virginibus prima dumsa species et
propter hoc dicit augustinus q celibatus in hoc non perfectior
quam in abrahe quia vtrumque suis temporibus
equalis esse perfuit et deo multiplicauit. et ita
et fuit de quantitate ade q illo tempore esse plus
perfuit quia virginibus et augustinus ponit rationem
dicens q tunc cum propagacione seminis fuit et propa
gacio religionis et fidelium multiplicacio q
non postea fuit qui predicabat christus. Ad
vltimum dicit q cum in fide tria sunt. s. credentia et
limite in quo ondit credentia. et voluntas fide de
nocio credentis quo assentit credito credentia
in omni statu idem est et vnum in determinacione ipsius
per emicabile non sit vnum quia alter non est eadem
fides primum et nec. limite autem in quo ondit cre
dentia non est idem sed puriori fuit hoc in ada q acce
pit hoc per in ira in spiracionem quia fuit post

peccatum quia tunc videbat q fide credit per speculum et enigma. s. ad cor. xiii°. videmus nunc per speculum in enigmate tunc autem facie ad
faciem ro. x°. fides ex auditu auditus autem
per verbum xpi. et vocat ibi auditum ut dicit
glo. ibidem. Omne id q extrinsecus ut in tercio
cor lit ad spiritualiter excitat ut loquitur
ad fidem Denocio autem quo tendit in credi
tum habet se in primo et secundo statu ut extendendo
et excessa ut dictum est de aliis virtutibus

De adiutorio hoi in creacione dato q stare po
tuit

Unde quaeritur de hoc q dicit magister in sententiis
dist. xxv°. ibi hic considerandum est q
fuit in adiutorium hoi datum in creacione quod
potuit stare si vellet et subdit sic. Illius
vtique fuit libertas arbitrii ab omni labe
et corruptela in minus potest q habere quam de
libero arbitrio. Et quantum ad primum. s. q sit res
gne liberum arbitrium hoc est vtrum sit potentia
tus ut passio. Secundo vtrum sit potentia plures
Tercio vtrum sit potentia separata a ratione et volun
tate ut quinta illis. Quarto q sit per difficultatem et rogo quo sit ratio quae liberum arbitrium

Ad primum procedit sic. B. in li° de li. ar.
liberum arbitrium est habitus animi liberum
liberum arbitrium est in quo habitus. Ad hoc quintator
sic per de ata. habitus est quo quis aliquid agit
cum voluit et hoc diffinitionem quadrat augustinus
in li° de bono coniugali et dicit sic habitus est q
quis aliquid agit cum tempus sit per michil corporis
sunt in ata ita habet in potestate et facultate agere
qui vult sit liberum arbitrium. Sed vere q liberum arbitrium
ut sit habitus ut ad motum potentia habitualis pertinet
per habitum. Ad hoc augustinus in enchiridion hoc male vocat
liberum arbitrium et se predicit et ipsum. Et constat q
potentia naturalis predicit non potest quia et de demonibus dicit
dyonisius in li° de di. nominibus cap° ma°. Data illis
naturalia bona neque ea mutata esse dicimus
per sunt integra et splendidissima quoque ipsi non
videant claudentes suorum bonorum inspectionem vir
tutes. Ex hoc accipitur q potentia naturalis non amit
titur per peccatum liberum arbitrium amittitur per peccatum ut dicit
augustinus quia non est potentia naturalis ante. Ad hoc vicio
rum dicit sic naturalis potentia non in illem facit
facit habitus sine virtus eius de potentia qui est ex
timum eius in bono facit potente ad actum. per
bono facit facile. quare cum liberum arbitrium facillimum
sit ad actum q ut habitus sit ut non sine habitu
Ad hoc in politicis li° v°. ponit ar. dicit
socratis dicentis q liberum dicimus q potestatem
habet faciendi q vult michil intra habet in potestate fa
ciendi quod vult sit liberum arbitrium quare q non sit
potentia sola per ut habitus ut potentia completa per habitum
Contra hoc. res sunt potentie naturalis ante

mdice qs sp hꝫ. s. rōnalitas. volūtas. et lib'
tas. et cōstat q libtate vocat libm arb'm q
libm arb'm ē pō ¶ Ad hc quda obiciūt logi
ce ad hō p cōueniencias sic. qn aia ē queda
pō. q sp trahit sursū et reminiat malo et
cōsenat bono q dr sindēsis sū scintilla qfac
et a qubzda dr spēs. mala ho. custodite spm
vrm et i am ē queda pō sp trahēs deorsū
q dr sensualitas. appetit. s. ad illicita. q ad
pfectōem aie exigit q i ea sit pō. media flex
ibilis ad ut'q. q libm arb'm ē pō nālis aie
rōnalis ¶ Ad hc mgr q. sma. xp. dist. xxxm
ta. hō qsid'amdu dr sic q adiutorū homī
dati quo pstare posset si vellet. fuit libtas
arbitrij ab omni labe et corruptela i mūis
atq volūtatis rectitudo et omn nālium pōra
aie sm'ritas atq vmacitas talis sm'ritas
atq vmacitas nō dicūt hitū ponēte ali
qua. q tremo cōm ōn. q vr q libm arb'm non
sit n simplex pō et nō hitus ¶ Solūo dd
q rena libm arb'm pō ē pstā phitū nālem
et hitus ille lib'tas eius ē. et hō optie on
dūt qq mixen et dam dicētes q cui deliberō
arbi. ē sermo oz eū pface q sit ee i pō
q cām et cōpletū dicūt i nobis em q cām
et cum nos pfte ca sum et dm et q ita
agim q ad h' nr i pellit ut agit n nos
et ex hō seq q nr nō rōnabilū aliū he
at libm arb'm nālia em nō aiata de nta re
habet et nō de lib'tate et nō ē i pris age
ut nō age pt q actū eorp nr seq sans nr
vtup in bruta et aiata passiombz sibi m
hō ē a sibilibz illatis i pellūt et agūt
ad opacōes et ō nō agūt n acta nr ē in
pris sm pr age ut nō age. nr hūt dūmm
suap actōnū q sola i tellectualia. deus. s.
angelus et hō hāt hūt lib'tatē q ē i pris
age ut nō age et q sūt dm suap opa
cōni et pt h 4 dicūt ¶ nixen et dam.
q i lib'tate agendi et eligēdi fūs ē hō
ad vnagnē dei ¶ Ad pmū q dd q bn. vo
cat hitum onē i q ē qns ee pm sū suba
le et hētur ad agendū. sic em pō nālis
hitus ē et spēs qualitatis q dr nālis
pō ut i pō. et hō nō relata ad actū reap
i cēsione ut remissione et sic dr ee lib'tas
i iusto qua i pccorp et lib'tas i bēo qua i
misero qa sic dicim pō cōpleta p hitū
lib'tatis et ab illa pte caput i tensione
et remissione ¶ Ad 2d dd q hō pcedit q
libm arb'm ē pō cōpleta p hitū q ē lib'tas
eius ¶ Ad 3d dd q aug nō intēdit q hō
amiserit libm arb'm q pō ē q ex pte lib'ta-
tis qa. s. nō hꝫ ita libm et expeditū ad bo
nū sic hūt. Io. vm. qm fuat pccm servus
ē pccī ¶ Ad 4d dd q ex dcis victorum n hē
tur n q ē pō cōpleta p hitū et hoc vm ē
¶ Ad 5d dd q hoc pcedit qa ē pō cōple
ta p hitū sic dcm ē ¶ Ad 6d q cōtra ob.
dd q libm arb'm pō aie ē nālis fluēs ab es
sen aie expte illa qua aia rōnalis ē arb'
cōis nō obligat m cōeli. q potius subici
ens corpus et gtmēs ipm et tegēs ¶ Ad
7d dd q licet tales cōueniencie michil pbēt
p nātitate tū pbabiles sūt et hō nō pt hū
qedi q libm arb'm ē pō int sindēsim et sna
litate ¶ Ad vltimū dd q dcm mgri sumitur
ex verbis aug. sē gen. ad lit. et vmacitas
et sm'ritas dicūt hitū lib'tatis i corrupcū
et sm'cerū vtrū li. ar sit pō vna vel plres
Ecādo q vtrū sit pō vna vel plures
et vr q plures qa dr aug q libm arb'm
ē facultas rōnis et volūtatis et pō aut
cōitas a mgro ho sm ap. dist. xxxm. cō at
et volūtas nō sūt vna pō. q plures vel ad
min plurū pōra ¶ Ad hc dr bn. q li. arb'm
ē cōsensus ai lib'sim pt volūtate mdex
ut actor sui pt rem. et ex hō seq q pub.
¶ Ad hc aug li. de v. rōsionib dr q cū de
libo arb. loqm nō de pte quada aie loqmur
q de tota aia. q vr q libm arb'm sit omb po
q sūt i aia ¶ Ad 2d dcm. n. li. xxm. ca. dr
sic volūtas rōnalis et libī arb'm ē nālis ap
petit i omibz aut rōnalibz entibz dicatur
magis nālis appetit quā dicat. libe em ar
bi. et cū rōe monet q ga quigate sūt et cog
scate et aiales i code libe ig arbit. appetit
q libe arbi. vult et libe arb. i qrit et scru
tat et libe arb. indicat. et libe arb. disponit
et libe arb. eligit. et libe arb. impetū facit
et libe arb. agit. et opatur i cis q q natū
sūt. vr q. q libm arb'm nō sit pō vna ut v
mi q q nūtatū valde qnqe em rōis ē velle
volūtatis eligē eligēcie ut dr arb. i eth.
impetū facē ex passione ire et irascibilis
age et opari gnalit ē opate pō ¶ Ad 3d
bn. cōformatū ē ut ygo facet i cor q forma
sū exemplar facit i orbe. monet pcēti sic
ordinat et amīstrat sapētissīe et nulla
cogit nēcite ex hoc acip q libm ē facit i
hoīe q deus motor vlis i orbe. q vr q li.
arb'm nō sit vna pō q motor vlis ¶ Solūo
dd q libm arb'm ē vna pō hitualis ut dcm ē
cum tū lib'tas a coactōe qa cogi nō pt dis
fūdit p omīs pōs sibi subiectas et opacōes

et hoc ē eo qa sic dam ē i antiori articulo
qoms pm̃ om̃ opationē suarū i ipo ē et non
agit ab aliquo ꝗ agit libe et sibi ipi ca ē opa
tōnū et eo sic dt arist i 2o 2e phie. sic libm dicimꝰ hoīem qui ca sui ē. et sic libam dicimꝰ
saam qua ppe seipam volumꝰ sine ca sui et
no ppe ad aliud. ita dicimꝰ libm arbm qꝰ i oib
opib et mocib sibi ē ca et no pt agi ab cogi
ad ad ¶ Ad 2m g. dd qꝰ libm arbm dicitur facul
tas iois et voluntatis no qa sit io et volun
tas ꝗ qa facultas eius hꝰ ē facilis ptas li
bertatis eius magis ē i voluntate et ioe
i voluntate sit monēte et agēte i ioe sit in
dicāte et arbitrāte et determinante ꝗ agendū
sit sic em dt arist i 3o de aia tex. de monēte lz
vis appetitiua taqua i ꝗssibili aia qua i rōnali
moueat tū no mouet n ad mtu et iudicū et
determinationem vtutis cogitue. s. ut fantasie.
ut i cellens sū rōis. et io facultas libi arbm
et libtas pcipue determinat ad arbm iois et ap
petitū voluntatis ¶ Ad 4m dd. code mo li
bertas em pcipue ē i voluntate ut dicūt auc
tores q cogi no pt ꝗ qa voluntas appetitū
ē et no mouet n ꝗ iudicū apprehensue io
apponit et dt q ē iudex sui ppe ioem ¶ Ad 4m
dd q aug no volt dice q libm arbm sit omb
poe ꝗ q eius iudicū et facultas libertatis
extendit sup omb pos no solū aie ꝗ etiam
ois. libe em ambulat libere cōedit libere
facit qtꝰ facit ut dt aug amꝗ ¶ Ad 4m dd
q dt Dam. q no mtedit dice q libm arbm
sit os. poe quas omiat ꝗ q vniūsalis vtꝰ
eius et mones ex libtate extendat sic os
pos ¶ Ad 4m dd q bona ē et attendenda auc
tas illa et no intendit dice q ꝗ libm arbm sit
ymago dei ut ē hmis et vm ꝗ q ꝗ libm arbm
sit ymago dei put ē motor vlis qa sic dꝰ
mouet i oibz et pserim et ē i ipo mouere
et dispone et no cogit aliq ncitate ita aia
rōnalis p libm arbm mouet oia potentissime
q fut i regno aie et disponit ꝗ arbm ppum
et no cogit aliq ncitate et hc ē eta ca
ppe qua sa ome mtu ꝗ qualibz virtute
i qcuq po aie sit et ome demta ꝗ qlibet
vicū et pcm et ome q ē laude digū ut
vituperio pmittit li. ar. dn ecc. xv. q potuit
tū sqredi et no ē transgressus et face mala
et no fecit qs ē hꝰ 4 lan. eu ꝗ e' mi. i v. ꝗ
vt li. ar. sit po separata a ioe et voluntate
ergo q vtū sit po separata a rōne et
voluntate ut quidā illis et vr q no
Dam. n. li. xxij. ta. nt ad voco libm arbm
n voluntate ¶ Ad 4m aug i li. de tri. nihil
ita ē i ptate mta sic voluntas q cogi no pt
ꝗ p ee i ptate mta determinat libm arbm
p de q determinant libm arbm et voluntas
et q determinant p idē eade sunt. q libm
arbm et voluntas sunt idē ¶ Ad 4m dd no i co
gruē libm arbm dr liber qsnus ppe voluntate
¶ Ad hc B. i li. de li. ar. libm arbm vbiq
sequit voluntate i tm qꝰ n voluntas defecit
libertate no careat ¶ Ad hc B. dr distingꝰ
inter libertate arbitri et libertate qsilij et
libtate qplacti et dt q libertatis arbm
ē arbitri sū iudicare q licet et q non
licet et sic hꝰ libertatis arbitri ē ita li
bertatis cōsilij ē determinare q expediat et
q no expediat et code mo libtatis cōplacti
ppare q libeat et q no libeat. q vr
q libm arbm nec separat a iudicio ois nec a
cōplacito voluntatis ¶ Contra libm arbm ē
po fluēs a spali ccili aie rōnalis et hoc
ē q aia rōnalis ca sui ē i actib et dna
suorū actuū no acta ab aliq ꝗ agens libe
ut dt Dam. et cōsonat i li. ggg mo. q dt q
libm arbm no ē n eius cui conuenit i ipo ee
tam et dnium om suarū actōm. i illo em
ē pm̃ sufficies ad omes actones et hꝰ dr aia
rōnalis i qm no ē obligata m ꝗ elevata sic
ea et q fluit a spali ccili aie rōnalis spa
lis ē po nalis ipius. q libm arbm spalis
po ē et nalis aie rōnalis ¶ Ad hc ꝗ aug
i li. de li. ar. libi arbitri ē eligere et no ē iois
ut voluntatis. eligere em ē ut dt Dam. duob
ut pluribz positis hꝰ alij ut alius ꝗoptare
et ē spalis actꝰ q nec ioni conuenit nec volun
tati ꝗois em ē eligibilia ponere voluntatis
aut optare ut appete ꝗ ioꝗ vni alteri
et acceptare q melius ē vr ei spalis po
q ē libm arbm q vr q libm arbm sit spalis
po dsa a rōne et voluntate ¶ Ad hc spalis
po. ē q spali hitu pficit ad agendū. ꝗ sic
io hitu qui ē lume pm̃ quo regit i arbi
trio et iudicio pficit ad arbitrandū et
sic voluntas qualis pficit vtutibz ad ap
petendū ita libm arbm hitu electiuo qui gre
phēsis dr. pficit ad eligendū. q vr q sic po
spalis sic io et sic voluntas ¶ Colligo dd
vr q ꝗ dna secdm libm arbm sit po spalis
ꝗ qa i regno aie hꝰ se sic motor vlis se hꝰ
i orbe sū i vniūsō ppe q ē ymago eius dna
ē ut i phio arist. istꝰ qonis eius dcla
tū ē. ppe hꝰ vtus libertatis eius i multis
alius potentiis sibi subiectis diffusa ē po tū
i ioe et voluntate ppe q dr facultas ois
et voluntatis ¶ Ad 5m q dd q Dam. non
intendit dice q libm arbm sit voluntas ee ꝗ
ꝗ libertas eius po ē i voluntate ¶ Ad 6m
dd q ~~Dam. no mtedit dice~~ q p idē determinant
quide libm arbm et voluntas ꝗ no eq po conuenit

cis libertas eim queat libo arbitio p se volu
tati aut et rori p participacoem libertatis
libi arbitri vn i pcessu arg.ti e fallacia ac
cidetis qa sit dt ar. i ng. elenc. no opt
de subiecto et actuti i ee ¶ Ad a dd q ho
dt b. ppt ho q cossus liber e i ome illud q
faciendu e ut appetendu ut eligendu qa
ipo et no i alio e ca cossus q no e ita
i ive qa illa cogit aliqn ive eig de q ar
bitr et cogit ad ewmadu sic ut ale ab
ipa vitate quo mo no pt cogi voluntas
¶ Ad a dd q b. no mtedit ni q voluntas
p participat libtate et io sn libo arbitio
nuqua e. Appetit eim q e i brutis no est
voluntas qa sit dt Dam. passiombz agitur
et no agit et ar. i ng. top. Ois voluntas i
ive e et i mg. de aua i ronali voluntas sit
in ironali aut pte sn sibili de sideriu
et atim ¶ Ad vltimu dd q Justinian bn.
bona e hz no pbat p ea q libm arb. no sit
po separata hz q libertas eius participetur
i actibz rois et voluntatis sic sepius dam
e ¶ Illa q obiciut i qm pcedut Q. sit li.
varto q q sit arb. f diffone et ivem qo
f diffinicoem et ionem et ponatur
Diffinicoes scorp Quitinacio eim clementis
i pa disputacoe contra symone magu a
bto pet. Dat hec libi arbitri ptas e sus
aue hns virtute q se possit ad quos ve
lit actus i elinare Aug. i li. de li. ar.
Dat. hat libm arb. e facultas rois et volu
tatis qua bonu eligit gra assistete et ma
lu ea desertete bn. i li. de li. ar. hat li. arb.
e gsus libi ob voluntatis i amissibile lib
tate et rois i declinabile iudiciu Anselm
i suo li. de li. ar. Dat hat libm arb. e ptas
coseruadi rectitudine voluntatis ppt se et ppt
ipam rectitudine. Et de istis diffinicoibz q
rit duo pmu e de singulis istarui diffin
toni Sim de ombz i qm i quo diffant et
i quo conueniant ¶ Ad pma q e petri diffi
tom obz sic. vr eim no diffinire libm arb.
hz libi arbitri ptate q no vr cu diffinicoe
Aug. q i tro et no i obliquo facultate pdi
cat de libo ar. cu dt libm arb. e facultas
¶ Ad hc no dt cu ptas sit ut rois et vo
lutatis et sic vr ee diminuta ¶ Ad hc q
dt sus aue vr no queire qa libm arb. no
e ps sibilis aue hz rois ¶ Ad hc q dt hns
vtute vr superflu qa cu ant dixit q e ptas
satis i telligebat q hebat vtute ¶ Ad hc
cu libm arb. sit facultas rois et volu tis
debuit dice no tu ad qs se volut act. in
clinare hz ad qs ex arb. se volut act. di
nare ¶ Vltius obz gra sam qa no e ma

Di. pt. apli

Di. Aug.

facultas Inarp pop. voluntas et ro due po
sunt q. vna facultas no e vtusq et sic libm
arb. no e facultas rois et voluntatis ¶ Ad
hc q addit qua bonu eligit qra assistente
et malu eligit ea desente vr ee sufficiu qa
predens convertit cu libo ar. et sic vr esse
libi arbitri tres et sufficies diffinito ¶ Ad
hc q dr malu ea desertete obiciat ans sic d.
putas ne q additu minuit et subtractu
auget ee libertate ut pte libertatis qi
dicat no posse face malu i potent. e que
addita libtati minuit libertate et subtr
ta auget. q. nec libertas e nec ps libertis
et sic no debuit pom i diffinicoe ¶ Vltius Di. Bn.
obz qtra ctra q e bn. et obz qtra hoc q dt
libm arb. ee gsum. cossus et e duorp idem
gsus. et si libm arb. talis gsus e aut in
telligit de gsu metis et mtellectus q sp rectus
e et sic nullus gsus libi arb. erit malus
q sum e aut intelligit de gsu sensualitatis
et carnis qui sp malus et corruptus e
et sic nullus gsensus libi arb. erit bonu q i
tu sum e ¶ Sicqs dicat q intelligit i diffent.
de vno et alio Dicitur bts bn. Ide sic dicens
Nemo putet io dam erit libm arb. q inter
bonu et malu potte ut facultate vset. q. m
diffens cossus ad bonu et malu no ptinet
ad libi arb. diffonem ¶ Ad hc obz de ho q dt
ob voluntatis i amissibile libtate Dt ei au
g. i ench. ut paulo ant hitu e q ho male v
tes libo ar. et se pdidit et ipm. q. libtas
voluntas amissibilis e no q. i amissibilis
¶ Ad hc q dr et rois i declinabile iudiciu
o. nihil em iudicat ro a quo no possit declina
re voluntas et sic declinabile et iudiciu rois
dm bn. ibide dt q si ro iudicet naturate vo
luntati ita no eet libta voluntas ¶ Ad hc ro no
arbitr. n p modu cosilij. q. q dr q romis
i declinabile iudiciu magis ptinet ad liber
tate cosilij cui e iudicare q expediat et q
no expediat qua ad libtate iudicij cui sic
ibide dt bn. e iudicare q liceat et q non
liceat et sic male po i diffinicoe libi arb. Di. Ans
¶ Vltius obz de qrta q e ans. et vr no ee
queiens. qa sic pbat ar. i. iv. meth. sue.
ptates ronabiles sut ad opposita. libm aut
arbe ptas ronalis. q. e ad opposita pcat q
ans. qn diffinit ad vnu no q. debet dici
ptas coseruadi rectitudine voluntatis ¶ Ad
hc no hns rectitudine no pt coseruare rectitu
dine dapnati. sic dyal. et i mfno dapnati.
nc hnt nc pnt hre rectitudine ppt obstinacoz
i malicia. q. f hoc no hrent libm arb. q oio
sum e ¶ Ad hc cu dt ppt se et ppt ipam rectitudine

Solu.°

vr̃ ⁊ queriens qa nihil ordinat ad scripm ut
ad fine ¶ Solueo dd q omis iste diffnes satis
queientes sunt. sz pa q ē bti petri magis dr
subam libr arb ¶ Ad pmm aut q obr dd q bis
petri ⁊ diffinitoe libi arbitri ponit ptate utge
ni q si ut supius accipiat de ipsore p dicatur
obiectio. ē em spei gen si aut accipit ut sub
iecti pm diffeiam et q q ē tuc respicit ⁊ ipsora
nt ⁊ tto posita et vnm respicit petri alim aut
augi et id ⁊ tto vtraq diffinitio bona ē et dr
ptate pom stante p gratiam et q addit et q dr
ffm aie ⁊ telligit de spu spiali q ē apphēsio
faciedi illi no faciedi et q dr ad quos se volu
it actus diuinendi ē de tonę libtatis qui ad
nr obligat expectte ¶ Ad a d dd q tui ptas pt
⁊ telligi ex ipo noie arbm ei tonis ē et libtas
voluntatis ¶ Ad a d dd q ipsus dr ibi spualis
vis apphensiu pnitis ⁊ aia. sic ⁊ sar scptura
sepe ⁊ telligis dr ipsus qa ē pnitis ⁊ aia accep
to omis em tales vires apphensiuas ar ⁊
v. de aia vocat acceptores ptes ¶ Ad a d dd
q hz bius sit po ac tui no dr ptate ut po te sed
nz vltm po ab et ⁊o no fuit superflum addere ¶ Ad
a d dd q potius ponit ad quos se volunt q ad qs
ex arbio se volunt qa id magis ē libtatis ¶ Ad
id q p obr gtra sam dd q vna facultas no ē
diuarz pozz oio separarz q sic no hnt se ad im
te to et voluntas. q potius voluntas ⁊ fortuc
ex pte voliti a toe ⁊o to determinat voluntati
q velle liceat et q expediat. et sic vna facul
tas pt ee diuarz potti ¶ Ad a d dd q hz pce
dens qd tat cui libo ar. tui no superflue addit
qua bonu eligi ꝛc. qa p id cogi fac facultas
libtatis eius que ē passio eius qua sue q diffi
eet logica et vana dr em ar ⁊ pm. primi de
aia q p q stuq diffinitoes no q tingit cog
scere de passione facile de ipis manifestu est
q logice et vane omis fuit ¶ Ad a d dd q eli
gere malu gra desente dnpt pt accipi. s. ut
ē po determinata ad face malu et sic vim dr
dnsi q ē ⁊ po nr libertas. nr ps libtatis. pt q
accipi ut signu libertatis a coactoe ad bonu
et sic ptinet ad p fione libtatis et sic accip
augi ⁊ diffinitoe ¶ Ad id q vltius obr. de
diffne bn dd q libm arbm dr cossus tonis
et voluntatis qa ⁊ho ide q ex arbio detiat
to faciedi consentit voluntas et complacet s
de faciedo et sic dam. ⁊ petu facit ⁊ illud mo
uedo vn nr dr ibi cossus nz ⁊ telligi qui spiis
ē nz tui carne q sp no tcus ē ¶ Ad a d dd q
no dr cossus ⁊ differes mr bonu et malum
sic dr bn. q potius sic dam ē tonis et volun
⁊ arbio et volito ¶ Ad a d dd q multipl ē li
bertas. s. a coactoe et hz ⁊ amissibilis ē. et

de pa mtelligi bn ¶ Ad a d dd q tonis ⁊ de
clinabile iudicii dr qa to ut to sp deter
minat p tonem liciti ut nolicati de faciendo
ut no faciedo nec erat nz declinat ad hc iud
tu p hc no infert ntitate voluntati qu pos
sit a iudicato destinare ¶ Ad a d dd q to
silium duobz modis dr. s. ⁊ officio de faciendo
et sic in dubio ē q silium dr ⁊ diffinito de fa
ciedo et sic in dubio ē ⁊ dubio et hoc mo ide
ē de libtate cosilij et de libtate iudicij. et
sic accipit bn. qu ponit ⁊ diffinitoe libi ar
¶ Ad id q obr gtra gtra dd q ambg diffi
libm arbm ⁊ cpacte ad fine ¶ Ad id q tuc
obr dd. q ar pbat pom tonale ee ad oppo
sitas sic ad obiecta. et hc no repugnat ei
q ē ee ad vntu sic ad fine ¶ Ad a d dd q no
hns titudine q actu pt hre potestate ser
uadi titudine et hr no q lis qua hr p m
actu q qua q aptitudine posset et deberet
hre. vn ⁊ dapnatis ptas ē seruadi titudine
q ordine ne qa sui hac po no eet pfectu et to
pleta ma tonalis ¶ Ad vltimu dd q finis
ut dr ar. nr no finit nec ⁊ finit ē e p ter se
⁊ omibz q ad fine ordinat et ita dr hc ambg
q titudo seruat ppt se eo q vltius ad alm
fine no ordinat Q. penes q accipiat tot diff
Ad do q penes q accipi finitoes li. ar
ime tot diffnes ai em vmi rei vnitu
sit ee ut dr ar. ⁊ vn. top. et diffi indicat
ee rei. vr q vmi rei no sit n vna diffinitio
¶ Ad hc p diffinitoes assigtas vr libm ar
pom ⁊ diffis gnibz q ee no pt vna ei spes
e ⁊ vno gne. porphuri dr q diffsorz gnm
et no sub altiuati positorz diuise sunt spes
et diuae. petri aut libm arbm ponit ⁊ gne
potestatis augi ⁊ gne facultatis. ⁊ ⁊ gne
sensus ¶ Soluo dd ad pmu q licet vmi
rei vnitu sit ee subale tui q qpatoen ad
diuisas tas diuisi sunt modi illi ee et sic diu
sis diffinibz pt diffinti. et q de diffi pa pet
dat p gen et diuita q ē tui libtatis dre
em vtute ⁊ clinadi se ad qs vult actu confert
libo ar. q ⁊ sepo hr pm et diuu suorz ac
tuu et hc ē pa tui libtatis qa sic tui e
et no altius qpatu aut ad tam mouetem
sic pcto consenu ē ut dr bn cossus et ⁊ ut
mouet ad libe arbitiu dn et iudicandu et ad
libe eligendu et appetendu et impetu facie
du. qpatu aut ad tam forte diffinit a q
hzda sic libm arbm ē libm de voluntate iudicii
tale em iudicii fit ē libi arbitii qua q dam
⁊ omibz po sibi subiectis sic pz ⁊ auctoe supi
⁊ ducta diffinito aut augi dat ⁊ cpacione
ad tam qe qi materialis eo em et voluntas

qi m̃a sint i qua pomit libertate p̃o. Dicitur
aut ambi sic dat e dat i qpacte ad finē
et sic p dnsas cōsidātes dnsas ht diffimi
tōes et i dnsis pō gnibus Tertat in de
potentis aie qbz pficat aia i ndalibz
emdē qiedā e de hjs q̃ dt i illo ca.
Est em̃ sensualitas et qrit q̃ tuge
s q̃ sit ssualitas et si e vna simplex pō
ut i se hns plures. s. irascibile et qupisci
bile si ht ad ivis certo si e i ea primū ut no
d pmū pcedit sic. Ad sit ssualitas
dt mgr q̃ ssualitas e queda vis aie
i sior ex qua e motus qui i tendit i corpus
exiores sius et appetit rerū ad corpus pti
nentū ¶ Et cōtra hoc obr mot ei qui i tendit
i cōis sius dupr e aut em̃ i tendit i sibilia
accepta p sius et sic ssualitas nō e n sius
qms qui i tendit i sata apponendo et dim
dendo ea aut e mot qui i tendit i ea q̃ acci
pitur cū sensatis sic ouis figura lupi accipit
i ssu et cū figā lupi accipit q̃ lupus e inimi
cus et fugit et sit e de omnibz sensatis q̃
sp accip cū eis q̃ sunt quietē ut i quietē
et sic ut fugiūt si sunt i quietē ut appetiū
t. si cōuenien sunt et sic ssualitas nō erit
n estimata ¶ Ad hc appetit rerū ad cor
p tnentū duplex e queda em̃ res ad cor
p tnētes sunt qupiscabiles et i illas e mo
tus qupiscibilis sive desiderij sibilis. et
queda sunt nocive et inimice et cōtra illas
i surgit irascibilis vr q̃ cū oia ista i ptet
appetitus q̃ nō ppa de ssualitate dat diffne
qui dt q̃ ssualitas e queda vis aie i sior
ex qua e motus qui i tendit i cors exiores
sius et appetit rerū ad corpus p tnentū.
¶ Soluēdo dd q̃ bona e diffinitio quia pomit
mgr ssualitas em̃ e vna qda vis qms que
exiori motu sibiliū ut acceptorū cū sibi
libz illecebroso motu i tendit ad appeten
du ea q̃ carnis sunt et hi nō e sius qms net
estimate sensus em̃ qms nō n apprehendit et di
cit sensata particularia ut dicat hi albū et
hi dulce. estimatiua aut nō n estimat de ali
quo ut inimico conuenienti ut i quietēti i quibz
motibz illecebrosis et serpentinis q̃ pectore et
ventre repat ad illicitū more serpentis et p hō
soluēdo ad duo primā ¶ Ad a dd q̃ appetit
rerū ad corp tnentū dupr cōsidat. s. ut
simpr et nālis et sic e qupiscabilis ut irā
scibilis quia nālis vires sunt aie sibilis.
appetitiue. omne em̃ aiāl et omne aiātū
nālē appetit quietēcia sibi et fugit qria
et i surgit ut dr plato i agenorie q̃ inimica
et sic ista mot simplices sunt qupiscabilis
et irascibilis e et appetit i pbus ad illicitū
papue i thōie qui serpentina suasio e quia
pectore et ventre repit ad p suasionē illici
ti ad appetendū ut p sequendū qrū furiose.
et nō p rationem et hi q̃ appetit ipse e ssualitas
Et cū ssualitas sit vna simplex pō ut i se et
Credo q̃ si sit vna simplex pō ut i se hns
plures. s. irascibile et qupiscibile et
vr q̃ sic q̃ qtineat i se plures ad ssualitē
em̃ p tnet p mgrem ome i ex quo est mot
q̃ intedit i corpus exiōris sius et appetit
rerū ad corpus p tnentū. qupiscibilis et
irascibilis nō sunt n corp q̃ p tnet ad corpus
exiōris sius. q̃ vr q̃ qupiscibilis et ira
scibilis p tnet ad ssualitate et sic nō e vna
sola et simplex vis p cōpōita ex multis
¶ Ad hc i qupiscētia hō qntat cū brutis
et cui e actus illi e pō. q̃ i qupisci
qntat et eade ro e de ira et irascibili
vr q̃ q̃ hi mfunt p ssualitate p diffne que
p assignata e de ssualitate ¶ Ad hc iste vi
res p q̃ vr dre Dam. ij. li. xiij. ca. v distin
ut leticias vident distinguī p passiones
nāles. q̃ sunt qupia. gaudiū spes. tristia
timor. ut s. gaudia sive spes sit de futuro
de leta et gaudiū sit leticia de pseenti tior
sit fuga futi mali Tristicia de pnti. hee aut
passiones papue p platonē nō cōuenient
n sibili aie Dr em̃ plato q̃ oīs delectatio e
quiatio i sibile aiam et cū opōita nata sint
fi cū ide tut ncte e q̃ oīs tristi eta sit quiatio
i sibile aiam. vr q̃ q̃ hc oia qnenunt et i
sunt p ssualitē p mgrem ho simpr xxpmj. dist.
ca. Est aut ssualitas p diffne qua ibi assigt
tur optet q̃ oms vires istas qtineat in oibz
cum e appetit rerū ad corpus p tnentū ¶ Sz
cōtra hoc e q̃ vr nom ssualitatis genere i
tōne sua motū ad illicitū qupiscibilis et
irascibilis aie nō monet n ad nālem omī
em̃ vivo nāle e appete quietēs p nam et hi
e virtutis qupiscibilis Silr omī vivo
nāle i surge qtū nocium et timētū et fu
ge i et sit vr q̃ hc mfunt p vitale potentia
et nō tm p ssuale ¶ Soluēdo dd q̃ i vitate
qupiscibilis et irascibilis q̃ monet p impe
tu passionū sunt p tes ssualitatis sic pbat
obiectōes i ducte oz em̃ i talibz p malitia
homī cū ssu accipe ut p ffm. ho p ffin quē
q̃ pone ut diudere cū alijs sensatis. tio per
ymaginationem i se reducere. qrto p estimationem
estimare. estimatione quietētis ut nocium et sic
tade p qupiscibile appete ut p irascibile de
testari et fuge ¶ Ad id q̃ qr obr dd q̃ hi p vi
tale pōm nō mfunt p p sibile n p eos q̃ dicit

q̃ plante nales hunt ſpus ſit. Dr vſaat ſ illos e
h' nalit ſunt i vmetibz et no ſ ſpibile motu h ſ
nalem motu et dat ſignu q̃ plate ſi fudant ad
radices aqua falſa gtrahunt i tadiabz ac ſi fu
gat nocium et ſi fundat ibi aqua dulcis mu
ta fimo omiu dilatat ad ipm hiorte ac ſic cu
puſcit ipm Dcm ſpualitas heat ad ymis q̃o

Ecce q̃ ſi hi ad ymis et vr q̃ no q̃a ymo
e nobis qmis cu brutis ſic Dr aug. Sensual
aut motu nobis e qmis cu brutis q̃ vr q̃ ſpuali
tas n' heat ymis ¶ Ad h' ſpualis mot e tra
ad corpus pmetenu ut dicit Dam et aug.
rd no e corpm ſ abſtractor a fois corlibus
q̃ vr q̃ ſpualitas n' participat ymis ¶ Ad hunt
motus ſpualitatis ſp e cu h' et mic. ymis mu
ſ de hiis q̃ ſunt ſp et vbiq. q̃ vr q̃ ſpualitas n'
participat ymis ¶ Cont n' ſmaxa dist. xxmj. magr
Dr q̃ ſpualitas q̃pacur mlier. vir aut et mlier
equalit ymales ſunt ut Dr aug. ¶ Ad h'. ad
cor. xi. ſ. illo. aplr q̃a vici e. glo mlier p ſpua
litate i tellig. ¶ Ad h' aug. i li. de cin. xv.
tractus i faciam. hoem. et i faciam. ei ad
mtoriu ſile ſibi Dr ſic. ſic i omibz pecoribus
no e inuetu admtoriu ſile viro n de illo de
tractu i gmgriu ſui fouret ita mti nre q̃
ſupna cideram. vitate nlly e ad vſu rez
orlu qutu ne hois ſatis e ſile admtoriu
ex ale ptibz quas gnes cu pecoribz hemus
et io ymabile nru no ad vnitatis dmoriu
ſepatu ſ i amici ſocietatis qi deriatu i ſuo
diſpcit officio ex hoc acip q̃ ſi ſpualitas cor
locu i mcimonio ſpuali q̃ ſpualitas ad ymis
hi ¶ Contra gtat q̃ ſpualitatis mot e in
qnq. exiorib corb ſibz et h' Dr ho exior
ſ h' exior pticipat ymis ſic i ior no em pt
dici q̃ ho exior ymale anal no ſit q̃a ſic
eaa ſequer q̃ no eet ho et ſi no eet homo
no eet ho exior q̃. vr q̃ ſpualitas pticipat
ymis ¶ Ad h' aug. i li. hoppm qonu Si
exior ho vita acip qua p corpus ſentim.
qnq nouſſimi ſenſibz quos cu pecoribz hem.
cmunes. nq et ipa molestiis ſibz q̃ ſecundo
mbz ingerit corrupi pt no i meuto et i h'
Dr pticeps ſilitudis dei no ſolu q̃a i mmit
ſ z i ſpualite vr q̃ q̃ ſpualitas aliq heat
ſilitudis dei. ſilitudo no e n ſ ymem. q̃ aliq
hi ymis ¶ Cont n. ſmaxa dist xxmj. dicit
magr p verba aug q̃ ibi i capit ro v nobis
michil que e cu bestiis qu ſpualitate qm tam
cu bestiis q̃ i ſpualite michil e. ymis ¶ Ad
h' ſerpetin. mot e i ſpualite q̃ n' hi ymis
vr q̃ ſpualitas n' hi ymis ¶ Ad h' ſpuali
tas ad exiore hoem pmet. ro vo ad i ior
re et de h' Dr aplus n. ad cor. mj. licet is q̃
foris e in ho corrupat. cu is qui int e
renouat de die i die ibi qld. qtp nobis e
qne cu pecore exior ho est ¶ Solucio dd q̃
pticipare ymne dupr Dr. ſ. ut p natura et
ut ymis p ſuaſione et ordine. p mo ſpuali
tas no pticipat ymne. ſ irrationalis mot e
et cu impetu Sc mo pticipat ymne q̃a ſuade
tur et ordinat a ymne et io ait i fine pmi
ethic Dr q̃ rionale duplex e h' quide ſuaſile
ymne et ordinabile et ho e humanu et e ſubi
cu viaſ et v cutis. repan em i concupiſcibili
e fortitudo aut i irascibili et vica opposita
fortitudi repan. i concupiſ vicia aut
opposita fortitudi i irascibili. Vn 4 aug.
Dr q̃ ſpualitas conuit ad mente. q̃a mente
rionali ſuadet et ordinat et obedit ad vir
tutis actu et hoc mo pticipat ordine ymis
et no alit ¶ Ad pmu q̃ dd q̃ contra ob
q̃ iste methaphore de viro et mlier val
de i ſufficent accipunt i ſcptis. et qn mlier
ſpualitas dr a mollicie accipit et a ſubi
cne q̃a ſit mlier viro ita debet ee ſubiecta
ordini ymis cu ppe no dr mlier q̃a no e i eade
qnalite cu viro ſ ſpem ſ i eode qnetim ſic
et brita eiusde gnis ſunt cu homine ¶ Ad a
dd q̃ mlier ibi iterum ſpualita attribuitur
i q̃ ſpualitas ordinabilis e ad ymem
et ut mollis ſubiecta e ymi q̃ſi vico ¶ Ad
a dd q̃ aug. loq ibi ppe. et io ſ eu ſpua
litas no e mlier ſ i ior porro ymis ſic in
ſius ondet ¶ Ad a dd q̃ exior ho pti
net ad ſpualitate que nobis qmis i cum
bestiis et no dr ho n ab ordinabilite ymis
ſic dia animalia i nobis et brutalia dicit
humana q̃a ordinat ad ymem ſic ad forma
q̃ ſtitutiua et ſpecifica ſic potencie ordina
tur ad vltima form ſpecifica i constituti
ua ¶ Ad a dd q̃ aug optime Dr et i vitate
ſpualitas ad pticipat ymis et ſilitudis dine
i h' q̃ ſuaſibilis e et ordinabilis ad ymem
ſic i dicim. q̃ fuga corpis ad imaginem
dei pmet i hoc q̃ ſpus ſurſu erigit ad
celestia gtemplanda ¶ Ea q̃ que vltius
obiciunt gcedda ſunt p nam ſpualitas n' hi
ymis licet ſuaſibilis ſit a ymne et ordinabilis
et io i diuidua vita matrimonii ſpualis
q̃ mt ſupiore pte ymis e et i ſiore no pti
n ſ ſermilik ſic a ph' constituo hois et tre
a ois animalia brita ſubiecta ſunt hom.

Dcm i ſpualitate ſit pcm an non.

Dico q̃ ſi i ſpualitate ſit pcm ut ro
et vr q̃ ſit. ita Dr magr n' ſmaxa dist.
xxmj. ca. ruit ſup e ro omne veniale pcm
gerit ſ ymem Si em i ſolo motu ſpuali p
cati illecebra remaneat et teneat veniale

ac lenissimum pecm̃ ē. Ex his accip̃ q ī spiua
litate pecm̃ ē q ī spualitate ē pecm̃ ¶ Ad hoc
epb' ms. sr. 1d gratiam̃ et nolite peccare. glosa.
surgit motus animi q iam no ē ī pate nra
pter pena pcti. no ei cōsenciat cō. pmittit
apls nasci q ē humana temptacō. et cōstat
q log' de nra pmo motu. et cōstat q illa ī spo
spualitē ē q pecm̃ ī spualitē ē. ¶ Cont̃ viam̃
et vtus opponit̃ sensualitas put nobis qmb
ē cū brutis subiectū virtutis no ē. qa eaā
si vtus sit ī cupiscabili et irascabili no ē
cū teis n put iste potēcie sunt ordinabiles a
cōe et persuasibiles et p actū ordinate et per
suase et hoc ē q dicunt antiq q vtus no
ē ni ī cupiscabili humana et irascabili q vr q
nec viam̃ sit ī spualitē p q spualitas est
¶ Ad hoc pecm̃ ē ut dr aug q dam̃ ut dam̃ ut
cupiditū ctra lege dei nichil tale cōfert se
spualitas put nobis ē qmb cū brutis. q vr
q hoc mo no sit ī spualitē pecm̃ ¶ Ad hoc
aug pecm̃ ē a deo voluntatem̃ q si no sit vo
luntatem̃ no ē pecm̃. voluntas no ē ī spualitē
q vr q pecm̃ q no possit ēe ī spualitē ¶ Ad
hoc pecm̃ ī actu ē corrupcō spei modi et or
dinis ī actu. talis modus spes et ordo no
sunt ī actu ni p rōem. q pecm̃ q ē corrupcō
mōi spei et ordis. no potuit ī ēe ni ī actu q
ē p rōem. talis actus no potuit ēe spuali
tati q ē nobis qmb cū brutis. q ī spualitē
tali no potuit ēe pecm̃ ¶ Soluō ad hoc ra
tis hn̄ tuerunt antiq distinguentes q pecm̃
dr ēe ī aliquo ut ī subiecto ut ī pmo
sui ī orgie Si ut ī subiecto dicunt q pecm̃
no ē ī spualitē put nobis ē qmb cū brutis
Si ut ī orgie sui pmi. tunc pt accipi spuali
tas dupl. s. antecedēs ordinata ad rōem ut
cōsequens antecedens ut offens rōni delectabile
q ceptū et hoc nale ē et no pecm̃ mavie qu
accip̃ spualitas p po nali no ut corrup
ta ut ī secta corrupcōe pmi serpētis Sz
tunc ī cipit ēe pecm̃ qn eo accipit hoc ī or
dinate et p hoc autē ab ordine rōis et sic
pecm̃ magis ē ī rōne qua ī spualitē no
qm̄ ē ī spualitē ni qi mlē put orginatum
motū ille ex corrupcōe spualitatis q po
tius ē pena pmi pcti qua pecm̃. pecm̃ ē
ibi ī cipit ēe q fit a aūsio ab ī commutabili bo
no. et hoc no ē ni p rōem et hec soluō bo
ē et tenent ex ipis libris aug. q distingu
gdus pecm̃ qlē. s. pecm̃ pficit ī nobis sic
ī primus pcedēs s. suggestione spualitas sic
serpētis et gustu ī fioris ptis rōnis sicut
viri et hoc verba aug ponūt ī lib. ij. sma

dist. xxxvij. ca. Illud quoq pmittendū no
ē ¶ Ad primū q. dr. q magr. vocat ibi venale
pecm̃ motū primū qui no ē ī spualitē ni sit ī
corrupta origie et sit pocius ē pena pcti
qua pecm̃ quia pficiam̃ rōem pcti no hoc eo
q ē ctra voluntate sepe surgit ī homie et ho
ē q dr. ro. vno. Si aut q nolo illud facio
no ego opor illud. hoc q ī habitat ī me pecm̃ glo
ho ē corrupcō pcti ¶ Ad ad codē no dr. eo
q no dr venale et lenissimū pecm̃ ppt a
ni q pcedit ex corrupcēla primi pcti q frame
q spualitas no obedicēt sebt ad rōem ¶ Ad
ad dr. q glosa dr hoc q dam̃ ē dr em̃ talem
motū no ēe pecm̃ sz pena pcti. et no ēe in
po nra qa ctra voluntate sepe surgit ¶ Ad
ad dr. q ho pcedit et vtate excludit ¶ Ad
ad dr. q talis suffi. ē morbis pcti q pficiam̃
rōem pcti hoc et no queit pmo motu q pe
na pcti ē et michil hoc de for pcti ni ī quātū
ē de corrupcōe primi pcti pcedit ¶ Ad ad dr.
q ē hoc ī tellig de morbi pcto et no de pmo
motu corrupcōis antiq q sepe surgit ctra
voluntate ¶ Ad vltimū dr. q corrupcō mōi
spei et ordis ī actu pstē no fuit ni ī morbi
pcto qu vero ali aut no fuit ni ī disponē ad ta
le corrupcōem. ī pmo aut motu corrupcōis
primi pcti no fuit ni ī mico materiali pcti q si
pficiat qn rōne et voluntate pecm̃ ponit ī ēe
dr ē corrupcō modi. spei. et ordis ¶ Ad tas
sz soluō cui da qdm̃ qua quda facūt hz
no oportet. qrūt em̃ qre phi no pueniūt ad
cognōem spualitatis put hic disputamus
de ipa et tū pueniūt ad cognōem irascabilis
et cupiscabilis et aliarū pōū motuarū
q nobis qnes sunt cū brutis hmōi ei ca ē qa
nos spualitatis noie pōm accipimus et ap
petitū q serpētino suasu et de ceptōe sebt
ad rōm et ho no cognūt phi. De rōe et eius
Unde q rōe eius q dr. ptibz cro scda
magr ī eodē ca. Est ei spualitas vbi
nobis gratiam̃ ī gsidiatōe pcti aie pgredie
tibz primū ad occiat q no ē nobis que cū
bestiis ibi ī cipit rō et ī ducit aug ī xn.
de ci. sic ducēte videamus q sit q ddam̃
hoīs exteriorib et ī teriorib ofimū rōe cui
q rendū ē de rōe et q rēt. sex. Pmo q sit rō
Sco ī quo differt ab ī tellectu Tcio q sit su
prior porcō hoīs Qrto q sit porcō rōnis
ī fior Qnto qlit quātū spuale sit mt su
piorē et ī fiorē porcōem rōis Sexto qlit
pecm̃ qfimet ī illis ad filitudinē peccati

primi primorum primum arg. quod sit ratio et
ultimo quod quod sit verum et summat. diffinitio
ysaac in libro diffinitionum dicit quod sit Paco
et vis sine verbis aliquid facientes aurea causam
in cantu. Sed hoc est verum et virtus collata et ultima
tuma sed quod dicit Boecius quod arguitur et verum sibi
facies fide et sic verum est aliquid sermones quod in libro
verbis in hoc scies de utrisque enim argumentatur
quod quietens et quod in conquietens Ad hoc dicendum
quod liber xxii capitulo dicit quod cum verum et libro ratio ho
rionalis inquirit et scrutatur et disponit et
iudicat et hoc dicit ratiocinatio fuit. verum quod quod
primus actus rationis sit diffinire sit in quidditatem
primorum ex quibus argumentatur et probatur scrutando
in quia pondant primum quite verbis sint ad
inferendum conclusionem propositam. et tunc actus
sit indicare quod ex quo inferri possit. et
quartus sit disponere sive ordinare quid ex
quibus inferatur conclusio proposita. hoc ei dicit sunt
rationabilis Ad hoc est dicendum sunt ex natura
non habitus proprie ab hoc ex natura sed acquisitione
artis et scientie sicut et arte dicit in primo posteriorum
quod omnis ars et doctrina intellectiva et alia tuis
latio habitus cogitatum sunt rationata exposcentes
fit cognoscere. Quidam autem loquitur de ratione sed quod vis
nalis et per ratione. quod verum quod homo diffinire non
debuit sicut enim dicit arte in vi. top. peccat qui
diffinit rem per optimum rei et perfectissimum sic
volens diffinire furem dicit quod fur est qui clam fu
rat. hoc enim non est diffinitio furis sed homi furis
et perfecti furis diffinitio inducta ab usu. non
verum est tunc sed bone rationis et perfecte sed stam et
arte Ad hoc sic dicendum. signatum est super nos lumen
vultus tui domine dicit quod ymago creationis
est ro quod signata est super nos lumen vultus dei
quod ondit nobis bona ex lumine divino ymago
aut ab imitatione diffinienda est et sic fieret
diffiniri quod ro est ymago dei per quam homo deum
imitatur Solutio dicit quod ro non diffinita
est ab ysaac eo quod virtus collatum est per quam
homo de faciendis et agendis et appetendis re
gitur et instruitur lumen vultus dei quod tanen
tione intellectus nobis quod ad prima principia vltra
scibilium et operabilium talia enim principia cum ipsa
natura inserta sunt nobis et sunt eis capaces non
esse possumus scibilium et operandorum et hoc est quod dicit
quod facit esse cum intellectu cognoscendo enim talia
principia ad ea quod elicuntur et fit in nobis scientia et the
orica et practica vnum illa principia dicuntur lumen
divinum signatum super nos ex quo instruimur et agen
da et scienda. et hoc est ea quod dicit arte in fine hi
posteriorum quod principia per naturam sunt in nobis et
boecius dicit in ysagoge phyne quod intellectus in summa re
tinet et singula prudit vocat sunt principia principia
scibilium et operandorum Singula vero hoc illa

de quibus est scientia vel opinatio Ad primum quod
quod contra obiicitur quod res diffinienda est per esse
finem quod hic in ista quod alia diffinitio non indicaret
esse et quia per nam hic hic ro exprima creatione
eius in alia ro diffinitur per actum quem habet ex
illis principiis nec est fuit de fure quod fur cla
furat ab existentia hic actualis diffinitio
aut non indicat esse actualis Ad aliud dicitur quod
ro est ymago creationis hic est in qua creatus sum
et non est ymago similitudinis nec creationis vigo
aut similitudinis est quia ab imitatione diffinitur
quinis et ista imitetur in lume primorum scibilium
et agendorum quia ipsa sunt nobis a lume sapie
dine arg. in quo differt ro ab intellectu agente
Secundo quod in quo differat ro ab intellectu a
gente posito adepto et speculativo dicit ei
arg. in iii. de anima quod in anima est in omni enim nam aliud est ymaginalis agens quo est omnia
facere non anima et aliud quo est omnia fieri quod dicit matia
ita in anima nisi est ee istas duas hoc est intel
lectum agentem quo est omnia intelligi. intellectum
habitum facere et intellectum possibilem quo est omnia
intelligibilia habitum fieri qui intellectus est
sicut locus specierum intelligibilium agens autem est
sicut species specierum intelligibilium Sicut et lux vi
lis species et actus est omnium visibilium habitu
est et in anima intellectus qui dicit adeptus ex lume
primorum intelligibilium qui intellectus est habitus pru
dentia et sapiam dicitur de quo dicit arte in primo
de anima quod non equalitur est hominibus habitus necessarium
de quo dicit ggg. nivenus libro de hoc capitulo primo
quod arte et democritus dicunt quod intellectus agens
et adeptus non habitus ab aliquo habitu nisi
a philosophis et plato in in parte timei dicit quod talis
intellectus ad modum panorum et dimorum hominum
est et in anima intellectus formalis sui spectatus
qui est adepto speciem intelligibilium et cum
omnes isti intellectus sint in anima ut partes et
potentiae quia non licet nobis ponere intellectum
extra animam sicut quidam arabes posuerunt
eo quod in vi. libro xii. capitulo dicit Damascenus de anima rona
li quod anima non a hinc extra separam intellectum
habitum parte sui ipsius pessima Ut quid ro differt
ab intellectu si enim dicat quod ro opponit et dim
dicit ea quod intellectus accipit sicut vult dicere G.
nivenus libro de hoc capitulo sicut primo rationalis nisi
capitulum est hoc est summa fuge quid et auite
mala. precisure vo et eligere bona et vult
accipere hoc ab apostolo epistola v. omnia probate quod
bonum est tenete. precisit enim ro omnia dimidia
do et eligat hoc est eligendo determinat suam
prudendo de bono eligendo a voluntate habito
ro non vult differre ab intellectu componente et
dividente sicut dicit arte in iii. de anima quod intelli
gentia est in dividibilium in quibus non est verum et falsum

Inq̃bz aut vm̃ ut flm̃ e ia cõpositũ q̃da
e et ĩ p̃dicamẽtis dr q̃ singlm ĩ cõplexo
rũ nec vm̃ nec flm̃ e ¶ Adhc ta ĩtellectus
quã cõ no ĩsut aie n̄ p̄ metem qua sriorẽ
ps aie e p̄ quã ut dr aug̃ xv° de t. ꝓcus
e ho ad ymagnẽ dei ĩ meoria. itelligẽ.
et volũtate agens aut ut dr Dam. dr a
metior metiris q̃a singla mensurat ut sut
et ĩ xv° pl phie dr arr anaxagora dixi
esse q̃ solus ho mensura e omn q̃a p̄sens
mensura e sibilũ. p ĩtellẽm vo mensura in
telligibilũ Ei q̃ cõ e mensuras et pars
metis et ĩtellectus mensuras sile et pars me
tis et mens cõposita ex meoria itelligẽ.
et volũtate ut dr aug̃. et cõstat q̃ tacõ
ad meoriã no pt reduci nec ad volũtate
Pelinq̃ q̃ reducat ad ĩtelligẽtia ¶ Sed cõ
tra p̄ dyo cõ to hr discursa sciam q̃ collig
cõtinado et descendo ab vno ĩ a. Intel
lectus aut hr sciam simplice et deiformem
cũ iq̃ act sit pmi potentiis ut dr arr
ĩ ho de aia et no sit ide act cõus et ĩtel
lectus Ec q̃ q̃ no sunt eade po ĩtellectus et
cõ ¶ Solucio dr q̃ absq̃ dubio cõ et in
tellectus ponendus et diuidendus et cõsens ĩtel
lectũ sut vna po aie q̃ ĩe aie p̄ sui sriorẽ
pte que mens dr. Sut tũ ĩ aia sit dem
pte que mens dr. ¶ Sut tũ ĩ aia sit dem
e ĩtellectus agens q̃ e lux ut dr arr ĩ m°
de aia eo q̃ ille et ymago et similitudo q̃da
lux p̄ cae sil dei cui vtute oia ĩtellecta
agit ad lumẽ ĩtellectuale abstrahendũ sors
ĩtellectus ab omn obscuratõe m̃e et obũbi
tõe ab appendiciis materialibz tãta et ponens
ea ĩ simplici ee sui p̄ q̃ e vbiq̃ et sp et
no hr et mut ¶ Est etia ĩ aia ĩtellectus pos
q̃ no e ĩ po m̃e ad ĩtellecta que adm q̃dũ ma
le dixit themistius q̃a si ĩ tali po eet ad
ĩtellecta p q̃ualz spem ĩtellectam sortetur
ad ee male ipius spei sit m̃a sort ad ee p
forma et sic ĩtelligendo lapide eet lapis
et sic de aliis q̃ absurdũ e p̄ hr se ad ĩ
tellecta ut locus et sit tabula rasa ad p
tuera que locus pte e q̃t hns ĩ se et sal
nas pictuera. ¶ Et cõ dr algazel q̃ aia p̄ in
tellẽm e sicut cartula brevis ĩ qua species
omn sunt de scipte ¶ Est ꝛ ĩ aia ĩtellectus adep
tus qui e qn aia adipiscit simplices in
tellectus res ĩtelligibilũ p pm̃a p̃a scia ex
q̃bus sit p existentiis ĩ aia sort et dr
stmg ĩtellectus ad hr ĩtelligẽdũ ut illud
detimate et simple et hoc vocat ĩtellectus
adeptus ex lume agentis et p̄ hoc dr ĩm°
de aia de intellectu agente loquens duo ponit
exempla. q̃ e ut lux. e n ymago p̄ et di
ne luctis qua oia ĩtelligibilia ĩ ee simplici

accepta sicut fiunt ĩ p̃a luce p̄ actũ fiunt ĩtel
ligibilia p̄ q̃a hoc no sufficit ad p̄fectam
sciam rei p̄ q̃a hre distincta notitia de q̃
libet dat a. exemplũ de lume istius ĩtel
lectus et dr q̃ e ut arc ad materiam sustinui
arc aut e ut dr tulli collãtio pn̄ ad eũ
de fine tendẽtũ ita e ĩ lume ĩtellectus age
tis collãtio pn̄ p̄ mors fine quibz no fit
scia ĩ aliquo p quors lumẽ intellectus po
gnat scia et adipiscat scia scibilũ deter
minata sicut p pn̄a artis debnat habit
gnat ĩ aia artifici et ĩ omnibz his ĩ qrit
scrutat sicut dr Dam. disponit et cõfert cõ
q̃ vm̃ q̃ flm̃ q̃ bonũ q̃ malũ et ĩo a dyo.
dr hre discretas scias et no simplices et
deiformes q̃a sicut dr aug̃ no sunt cogitaciõ
nes volubiles hinc illuc aut in. hc p̄ oia
vno ĩtuitu et simplici ĩ sempo videt et scit
et hr pz q̃ cõ e ĩtellectus ponens et diuidens
et cõferens lume ĩtellectus agentis accepta
et ĩ lume pn̄ de trimata pn̄a eũ sunt sicut
instrumẽta ĩtellectus agentis quibz possibile
ducit ĩ actũ et lumẽ ĩtellectus agentis facit
ĩtelligibilia ĩ po ĩ actu ĩtellecta sicut lux so
lis visibilia ĩ po p̄ actũ facit visa et ĩo
dr arr et ꝛ quietator sunt q̃ sit ĩ visu p̄
actũ lux sil lumẽ q̃ e actus visibilis et
visibiles sunt res vna visibile eũ fortur
ad visũ ab actu lucis ĩ ipo et sit visibile
et actus visibilis efficiũt res vna ppõ
ta sic ĩ his q̃ sunt sine m̃a ĩtellectus et ĩtel
lectũ sunt res sunt res vna q̃a ĩtelligibile ad
hr q̃ actu ĩtelligat optet q̃ formet lume
ĩtellectus agentis q̃ e agentis ĩtellectus sicut pz
dicta et quietẽ cõis ad ĩtellectũ agente adep
tũ possibile sicle et speculatũ. sicut eũ
et speculatus ĩ aia nihil a. e n spes ĩtelli
gibiliũ ĩtellectũ potencia q̃s adept e p lumẽ
ĩtellectus agentis et ĩtellectus adepti et ĩo dr
alfarabi ĩ li de ĩtellectũ et ĩtelligibili q̃
ĩtellectus ĩ omnibz ĩtellectus adipiscit secũm
et ppũ lumẽ suũ et ĩo dr ibide q̃ omnes qui phi
posunt ĩ tali ĩtellectũ tradunt ĩ morlitis ac
cr q̃ sit supior porcõ cõnis. ¶ Ho
Circo q̃ q̃ sit supor porcõ cõnis et ac
cipiat hoc aug̃ v ĩ xii° de. sic dicit
Rõnis aut ps supior ctis cõnis cõspi
cedis ut cõsulendis ĩ hr esset p̄ hr sror porcõ
cõnis e qua cõuitur ho ad deũ et dno lume
ĩ fortur. p̄ p̄ tota mẽte ĩ qua e ymago dei
cõuitur ad deũ et ĩ fortur lume dni. q̃ vr
q̃ illa pro cõis sror sit tota mẽs q̃ si cõ
tedat cõtra e q̃ vir q̃ ĩtelligit p̄ sriore

pte rois fregnt aurat et gustac illicitu cu
milere q aue pomu t diffinicoe alicui semp
coueniunt ro q debet i diffone superiorib por
rois pom q rombz supmis cospicuedis et co
fulendis sp i hesrat ¶ Ad hr p aug i li de
spu et aia et p richardu de sco victore h
magis coueniunt i telligetie dr e reich q i tel
leus e spualiu i telligetia bo dnorp ro bo
nalium et corpaliu ¶ Ad hr vlti q de ho q
dr aug i eo de li q illa rois i tentio q cote
platur etna sapie deputat qlla bo q bene
vtiu tpalibz rebz sae deputat. poten e aue
no distingui p sapiam et scam qi sapia q
sca p ide i sunt aue eo q sit dr ar i vl eth
tam sapia qua sca sunt i tellectuales virtes
et sic vr q ptes rois no pho debeat distingui.
¶ Soluto dd q sic i xm de e dr aug cu ds
sim de ena metis humane de vna q sa ce dissim
ner ea i ho duo q gmeorum n p officia nomi
nam. dd q e q porro sior de ppe officium il
la ps metis sior q extendit ad cotemplandu
deu et roes iustie dne quibz ho regit p tota
ordine vite sue ad forma iustie dne et io
dr aug q cotemplandis et cosulendis rombz
etnis i hesrat hor e officium sriorus ptis
metis i qua i pssa e homi ymago creatois
signata lume vultus dei p ex iustie etne q e
lume sapie dne q sic dr sapie vm attingit a
fine usq ad finem fortiter et disponit oia suauit
¶ Ad primu q dd q licet hoc sit de officio porro
nis sriorus sic vici tu p apostasia ab i hmi
bono pt deflecti et tuc sic dr dam deflectit
i id q e pt nam pmis sic pitin q totta nam
e et p hoc no debet detimari et diffiniri qa
p ordine sue ne semp e ad ho q cospicuedis et
cosulendis rombz etnis i hesrat ¶ Ad 2d dd
q i telligetia sic p hitu e coponens et diuidens
ide e toi dn t aug dr q no n p officia geina
tur p ochardi aut diuidit ho p simplitate ob
iectorp manere et minore et io dr i telligetia
ee dnorp ppe coformitate ad intelligetiam
angelica que sp extendit i dna intellectu aut
ee spualiu e q e separatorp a ma sic spualia
separata sunt et rom dr ee corliu et materialiu
eo q ro i qsitiua e et indicatiua et sic dr dyo
discursa hit scam eo q motui et mutatoni
subiacet et qa gtinges e et sic dr ptolome
i pmo almagesti de talibz no pt hiri etta sca
sic de nomb p i qsitiua et opione p mix ¶ Ad
vltimu dd q supior porro deputat sapie
p q sapia dr sta p altissimas caz quas diffi
cile e homi cogscere ut dr arc i p pe pthie
sca bo dr hitus i tellectualis accept per
tam et medium ne i sioris. et io licet vtraq
sit vtus i tellectualis tu no eode mo nec p ide
medium accepta ¶ Ad 3d q sit porro rois i sior

Dato q q sit porro roms i sior et
dr aug q porro i sior ad tpalia gu
bernada deflectit et vr i coueniunt dici
q deflectit tpalia eu debet gubnari ad
etna gubnas aut oz q heat hitu regis
p que gubnat et sic oz q heat hitu rois
etnorp ad que gubnat tpalia no q deflec
tat ab etnis ¶ Ad hr sca vr ee etnorum
sic sapia dr eu ptus i p posiorp q sore
arbitriu cy tam cogstam. et qm illi ca e
et q i posle e alt se hte talia aut sunt ne
cessaria et etna via eu mria i mubilia
sunt et h solis queit etnis. male q dr aug
q porro i sior q e ro sae deflectit ad te
palia gubernada nichil eu tpaliu mtu
e et i mubile ¶ Dicimus q de ho q dr ibide
aug q spualis motus aue qu i corpis
spus tendit nobis pecoribz q gnose seclu
sus e a roe sapie et rom sae victimor h
eu vr plu qa eo quo nobis et pecoribz
quis e et pecora nichil hnt vicinitatis
ad roem ut au dxit tu vr q nec vicin
porro supiori rois nec porro rois i sior
p ab vtraq eqlit seclusus ¶ Solutio dd
q aug bn determinat porro rem rois i sior
qn dr q deflectit ad i sior gubnanda
no eu pt gubnari i sius n ex pis rombz
i sior n eu gubnabiliu gubnale n ex
pis rombz gubnalis et io alit gubnat
ciuitas et alit nauis ut dr pho sic
tpalia oz q p roem tpaliu gubernetur
et dispesent et tale cousione rois ad i sior
ora aug vocat deflexu ¶ Ad primu q dd
q hz tpalia gubernada sunt ad etna et p
roes iustie dne etne sic ad finem et forma
tu oz cosidare etia roes tpaliu p quas gu
bnabilia sunt tpabilia et h vocat aug sacz
sic et sca iuris humani q casibz et mucdi
bz p mipta e i tota die variat et ad nullam
vniforme reglam redigi pt ppter q hma
na vniforia no sunt p cotinue nouis emer
getibz casibz variata ¶ Ad 2d dd q dr
loq de sca p q e ex pmis et vbis et i me
diatis et h mo no loq aug de sca sed
p q e ex conectuis humanorp ad gubna
roem vite humane p tnetu ¶ Ad id q vl
tius q dd q pecialis mot quiet ad naz
ab vtraq pte rois equalit declusus est
p quiu ad obiecta sr q contit porro roms
eqlit declusus p q ad obiecta sup q conuer
tit porro roms vicinior e i sior porro
rois q contit sup sensibilia q supiori

Qualit quidu spuale sit mt sioreet
Dato q dr q congru spuale sit

me superiore et inferiore porcione iniqs. vel
eam quia non possit esse quia vir eam quia vtraq;
porcio sit loco mlieris. vtraq; enim accepcionis
ps est. Dicit enim Aug. in mi. de ciuitate quia appetitus
potest aliquid accepcionis ps esse. Id autem quod accipit
et concipit ex alteo loco mlieris est. Dicit enim Aug.
in xiii. de ciuitate quia facta est quia in superiori gignit
ex alio. vir autem qui in alio gignit ex semine
pro eum quia vtraq; ps ex alio concipiat et
in superiori formet concepcio vel quia vtraq; ps sit
loco mlieris et sic non potest esse quia quia ¶ Ad
hoc dicendum quod vel per Dominum aug. Dicit enim quia inferior por
cio dicit eo sapiente quia non potest intelligi Dominum esse nisi
potest dicit quia fortior a sapiente et inferior porcio dicit eo
sciente. et sic vtraq; ps fortior ab alio. fortior
autem ab alio mlieris est et non viri. et sic vel quia
vtraq; ps ~~fortior ab alio~~ sit loco mlieris et
sic nullum potest esse quia quia ¶ Ad hoc in bonis concep
tis autem non est nisi Deus qui operatur omnia in
omnibus ysa xxvi. omnia opera nostra operatus es
in nobis Domine et Io. xiii. sine me nihil potestis
facere epl mi. Deus est qui operatur in nobis
velle et perficere pro bona voluntate. vel quia quia
Deus sit loco viri et vtraq; porcio loco mu
lieris ¶ Ad hoc quod Dominus sic dicit in ista
xxvi. dist. hi libri quia pueriente et subse
quente et Dicit ibi quia gratia puerieus est quia Deus
puerit voluntate mran ut velimus bonum sub
sequens vel ne frustra velimus sed bona volun
ad opus producamus et sic quia sed scptura ex
deo sit ex sponsio quia principium et tota ciuitas nostra
loco sponsi est quia concipit ¶ Ad hoc hoc ex
esse Dicit ysa xxvi. vel sic Dicit a timore tuo
Domine quia concepimus et quia peperimus
spm salutis ¶ Contra aug in xiii. de ciuitate pro
mulier in inferior porcio inis est. per vico superior inis
porcio est hoc est vir quia sed aplm Dicit ymago et
gloria dei i. cor. xi. et illa est mlier quia sed enim
aplm ibidem Dicit gloria viri atq; mlier habet virum
et habet mlierem est velud quidda spiuale quia gigni
talis quia contractus quo superior inis porcio
qui vir debet per esse et iuuari quia inferior vel qui
mlier debet sub esse et obedire ¶ Solutio Dicit
ita aug. quia per superiori loco viri est porcio in fe
ri loco mlieris et est locutio methaphorica
fundata sic Dicit aplm i. cor. xi. vel Dicit quia vir
non debet velare caput suum quia ymago
et gloria dei est. eo quia porcio superior inis quia
est ymago dei. et mlier ipsam et Dominum michi
debet esse medium et ita non debet hire vela
men. porcio autem inferior Dicit mlier quia est ymago
et gloria viri. et hoc quia data est ei in adiutorium
quia inis filius sibi quia ad naturam rationabi
litatis sic Dicit est Gen. i. ade non inuenebat

adiutor similis sibi Dixit vel Deus non est bonum
hominem esse solum faciamus ei adiutorium simile
sibi et sic et hi naliis quia tractus in p tibi iniqua
lis aue. In quo quia superior ps quia immediate emi
tatur ymagine dei et fortior ex ipso lume sa
pie et eodem fortior et regit inferiorem sicut in pre
dicti articulo quomodo Dicitur est ¶ Ad primum quod
Dicit quia vel est quia vtraq; ps accepcionis hi superior
accipit ex deo quia non sui gignis hi sicut ha ca
accipit a pa et quia est et quia est Inferior vero
porcio accipit a superiori regime et forma
tegimis sicut ab eo quia sui gignis et ideo Dicit vir
est. in alio gignis in duiduo gignat ex semine
pro mlier aut quia ex alio sui gignis in duiduo
gignat et hoc modo Deus non habet ad aliam ca
nonem eiusdem nec cum aua ¶ Ad a. Dicit quia fortior
ab alio sui gignis est mlieris hi fortior ab alio in
sui gignis hi superioris cause hec est quia sicut fortior a ca
prima ¶ Ad a. Dicit quia illa fortio qua Deus for
mat nos ad opa bona sicut fortio cause hec a
ca pa quia non sunt eiusdem gignis et hoc est quia Dicit
in li. de causis quia primum est Dines in se et Dines in
omnibus aliis ¶ Ad a. Dicit quia in illo illorum sal
nat gignit eo quia sp desit similitudo eiusdem
et eiusdem speci. hi ibi est similitudo cause ad effectus
ad causam prima vlem quia mouet alias omnis
consequites et informat eas et hoc potius est
hi aug. et hoc factum quia murmoium fatum est quia
greci ymaginem Dicitur est implicio causa in quia
ut Dicit aug. xiii. de ci. dei Dicitur prudencia
a qua implicione cauta Dispoitio in mobilis in
hens rebus mobilibus per quam prudeni singula sibi
nectit finibus ut Dicit boe. in v. de consol phie
¶ Ad vltimum Dicit quia a timore dei concipimus
hi non gerentur murmoium ad gigni hi accepcio
cause quia sed ha ca concipit a pa et ipse hi aliqui Di
deus vetus aue vir ad sponsus ipse in Dominus sua
vita quia est ex amore non ipse gnalis est quia exigit
ad murmoium ¶ Illud quia contra obiectum simplice con
tradictum est sub methaphora quia Dicta est ~~et lite~~
per quem gignet in spiuali et in fiori et fiori ad

Sexto quia hic petitum similitudines hi petita quo
consumet in illis ad similitudine primi petita
primorum primum et de hoc in iiio libro xxiii. Dist
ta. in fine sup est ondere ita Dicit magis qui nobis
spiualis motus cum illecebra petit gerit qui
serpens suggerit mlieri. s. in fiori pti rationis et ra
tionis scie quia si consenserit illecebre mlieri edit cibum
vetitum primo de eodem dat viro cum fiori pti
rationis et rationi sapie eadem illecebra suggerit
quia si consentit cum vir et cum fera cibum vetitum
gustat ¶ Sed aut hoc gnalis non est vetum
quia non omne peccatum incipit a spiuali motu.

est enim peccatum infidelitatis quamvis peccatum est quod illi
obiectum det in spiritualitate ait in sensu quod tamen maxime
suggerit dyabolus fuit et in primo peccato maxime sug-
gessit ut verbis dei non credere quem dixit enim
preceptum vobis deus ne comederetis de ligno scie
bonum et mali et ecce cognovit ne forte moriamur
serpens tulit nequaquam scit enim deus quod in quocumque
die comederitis ex eo eritis sicut dii scientes bonum
et malum aperiantur oculi vestri. vere quod non omne peccatum
incipit a sensualitate motu ¶ Ad hoc cum serpens ut
dicit genesis. calidior sit cunctis animalibus terre sua
astutior videre male apparet in crime et sic non est con-
90 venientes adaptatio augustini ¶ Ad hoc quod hic quantum
peccatum sit in quolibet quidem et dicit magister si in motu spiritua
lis tum peccatum illecebra teneatur venale ac levissimum
peccatum est. De mulier autem dicit in eodem capitulo. in secta si per
catum non diu teneatur delectatione cogitationis sed
statim ut mulierem tetigit vir auctore pellatur veni
ale est. Si vero diu in delectatione cogitationis teneatur
et si voluntas perficiendi desit mortale est et peccatum
dampnabitur filius et mulier et vir et totum hoc quia
tunc vir non fuit debuit mulierem cohibere coibuit vi
90 det dicta consensisse ¶ Ad quod respondeo quod dicit ecce
morosa delectatio quod dicit ecce mortale peccatum legitur
enim in vitas patrum quod quidam per xxxii annos stimulum
carnis sustinuit et cum se pugnaret quod stimulum
cum et alacio et venumo non perficere sed cecidit in eo
stimulus quod vere quod morosa delectatio non ducatur a
90 spiritu sed ab aliquo alio ¶ Ad hoc quod de hoc quod dicit
augustinus in xpo dicit. Cum sola cogitatione mens
oblectatur illicitis non quidem decernens ea facien
da tenens cum et volens libet quod statim attingere
eum respuere debuerunt non est negandum esse peccatum
sed longe minus quam si et opere statuat in plendum
et ideo de talibus quoque cogitationibus venia petenda
est peccatum quod paucedum et dimitte nobis
debita nostra s. et n. di. de. n. ostat quod talis cogita
tio prime venialis peccatum est et non mortalis quod vere
quod talis delectatio venale peccatum sit ¶ Solutio ad
quod optata ad optatum est augustinus et concedens valde
de peccatum pestione ad fulcendum primi peccati ¶ Ad
id quod secundo obiecit quod non omne peccatum a spiritualitate
incipit dicit quod licet non omne peccatum obiectum he
at in spiritualitate tamen omne peccatum a corruptione spiritua
litatis procedit et incipit quia primorum primum spiritua
litas a gustu veteri et corrupta in secta est et
sic in nobis infusa Et ideo dicit augustinus quod in secta peccatum
a spiritualitate est corrupta. s. et in secta ¶ Ad a
dd quod bona est ad optatum sicut dicit Damianus ser
pens non tam astute persuasit et callide sed in delecta
bilibus motibus mulieri appmquit et placuit et
quantum ad hoc magis attribuitur spiritualitate quam in
flor peccatum homis dicit tam magister in primo xxmo
dist. ca. rzan est quod aut silencio pretermittendum
quod aliquam noue spiritualitatis intelligi in flor porro

homis quantum disponi in tendit et hunc ca e
qua in flor porro pars homis est qua reflectitur
ad spm et spiritalia et quantum ad hor capit
illecebrosa delectationem ¶ Ad a quod vetus quod
dd quod sic dicit magister A ecca augustinus quod si in spiritualitate
solo motu teneatur qui primus motus de venia
le ac levissimus qua non est nisi primus tactus peccati
et non in spiritualitate sic in subiecto sic in authoritas
probatur est sic in origine corrumpca ¶ Ad a quod
vetus quod de morosa delectatione. Ad quod morosa
non de aquitate quia. si morosa sic dicunt
antiqui positus et willelmus altisiodorensis exne
gligen sororis partis homis et hor est quam soror
porro videt et admittit quod in acet illecebrosa
delectatio peccatum in mulieri parte homis et non admittit
in flore parte homis nec abstrahit si dissolat et
permittit in flore parte in ea incipit delectari et
tales dicuntur a beato gregorio podevosi quod pondus delecta
tionis in corde portant et non excludunt et tales
pertinet ad malicam physeorum qui dicunt lege
cohibere manum non autem cum salvator dicat ait
vos qui vidit mulierem ad concupiscendum ea iam
mechatus est ea in corde suo Et iob xxxi. pepigi
fedus cum oculis meis ut non cogitarem quidem
de virgine ibi glo quod mors per fenestras sensum
intrat eos extra custodit ne per eos anima
extlora capiat. non enim debet timeri quod non
licet concupisci quia certa bona non placent sine
nutu ratione cordis ¶ Ad vltimum quod quod dd quod non .non
intendit augustinus dicit quod tale peccatum sit veniale quo
gne si quod excircumstantia aliquam quam habet in se
quia s. ad opus non deducat venia dignum est
et ideo cum dolore contrictionis et ore dicta ce
mittitur Queritur de libero arbitrio. 90 m
Eude ionis eius quod dicit magister in illo ca.
xxv. dist. Hic autem sciendum. quod primo quod
sit liberum arbitrium et ioe eius quod dicit in sequenti
ca. et quod. Ad ho vetus in deo sit liberum ar
bitrium et ioe eius quod dicit item in sequenti ca. an
geli vo et sca. Ad m. vetus in beatis et confir
matis in beatitudine. s. angelis et sanctis sit li
berum arbitrium ¶ Dicit enim quod sicut in ductum
diffinit liberum arbitrium et quietat brutis quia
bruta non habent nititate faciendi quod faciunt
sed liberum desiderium optant et sic dicit amicen
sibi ipsis sunt ca operationum et non operant quia
et non potest dimittere si desiderat. ¶ Ad hoc in hoc
differt anima a nia ut dicit amicen quod nia de inti
ce ad vnum ania autem libertate habet contendi se ad
opposita et hoc vere ce ipsum libi arbitri. quod bru
ta habent libertate arbitri liberum arbitrium ¶ Ad hoc
si dam. duplex est constabilitas in creatura
s. ine et appetitus et vtabilitas appetitus e

f libm arb.) et hec habilitas e i irrationalibz
analibz. q. vr. q. i eis sit libm arb. nl ad sile
libo arb. ¶ Ad hr. pma libertas a quo dr li
bm arb. e coactione et videm. q. hec libertas
e i brutis ana libz no em cogut ad ea que
facunt hz a sensibz hnt. q. vr. q. i sit eis lib.
arb. nt ad loco libi arbitri. ¶ Ad hr. arg. in
vm. phis. Justinguit i motu locali pressuo
et nali dicens q. mot. nalis sit ignis monet
sursu et tra deorsu e a quante nl remove
te phibes a gravis aut pressu. i ana libus e
ab appetitu et fantasia monetibz et e i ipsis
movi et desce. i quibz aut e move et desce
libertate videt hre arbitri. et sic vr. q. ana
lia rationalia habent libtate arbitri. ¶ Contra
Dam. ho li. xxv. ca. dr sic i irrationalibus
q. de appetit. fit alicui. et cofesti impet.
ad opacoem irrationalis e em appetit. irra
nalis et agut a nali appetitu. io neq. vo
luntas dr irrationalis appetit. neq. cosiliaro
voluntas em e rationalis et libi arbitri nalis
appetit. Ex hoc accip. q. i quibz no e ro. ne
cosilium e neq. voluntas. in libm arbitri. in bru
tis no e ro. q. neq. cosilium neq. voluntas in
libm arb. ¶ Ad hc. p actus libi arbitri pter
libertate seq. homi laus et vituperiu et vi
ciu et virtus hec no fiut i brutis q. ner li
bm arb. ¶ Ad hc libm arb. e p ea p q. e ymago
dei i nobis p. e p voluntate et eodem sil. intel
lectu. Si q. libm arb. eet i brutis sequetur
q. bruta eent ad ymagine dei q. oio absur
du e. ¶ Solueo dd. q. libm arb. i solis e ra
nabilibz i quibz e cosilium electio sina et vo
luntas ut dr Dam. p q. cosilium dr appetit.
i gsitinus i his q. i nobis fit rebus flens
cosiliat. em si debet p tractare rem nl no
dum indicat q. melius et dr indicium dum
disponit et amat q. ex cosilio indicatu e
et vocat sina dum post dispositoem fit
electio. Elad aut e duobz placentibz eligere et
optare hz p alto. ¶ Ad pmu q. dd. q. no suffi
cit ad libm arb. q. no cogitat natitate ad
opus sz hoc sufficit tm q. no intitate nate
dr sic q. buerit ignis hz optet addi q. agat
ex liba electione et libo cosilio et no agatur
i petu passionis et cu illa no fiut i brutis
libm arb. no e i brutis ut dr Dam. et os.
sic libm em arb. ut dr magr. n. sententiarum dist.
xxv. ca. i. qa ho ad propositu sic dixerunt
phi. est liberu de voluntate iudicii quidam
aut no e i rois et io brutis convenire no pt
¶ Ad ad dd. q. hoc no sufficat ad libtatem
arbitri sz optet addi q. ex liba electione et
iudicio sic paulo ante dam e. ¶ Ad ad dd. q.
no e i brutis habilitas p libm arb. sz p ap
petitu solu q. p q. ducit qo. Dam. et q. magis
agit et no agit ducit et no ducit ¶ Ad

ad dd. q. bruta no hnt eo dimoda libtate
a coactione et hoc e ro. qa sit dum e appetit.
eorum agit et ducit i petu et no agit et du
cit et q. agit et ducit ad coactionis sustinet
et compulsionis ¶ Ad ultimu dd. q. arg. ibi
i tendit Justinguie me ea q. monet a se hoc
e a pno. q. i sensibz et ea q. monet p se hoc e
natitate ne ut sensitat petitate motoris primi
ner i tendit ibi aliq. de libo arb. ad hoc e exig.
et libm cosiliu et liba electio et liber appetit.
ducens et no ducit. ¶ Ita q. obiciitur i gentu
p ceduit qa accordat dicis sanctorum vr. i deo sit libm arbitri
¶ Ad do q. vtru i deo sit
libm arb. Ho em magr disputat i illo ca.
et quide hz p dicta assignacoem et accipiat
obiecto magri ibide dr q. hz p dcam assignacoz
libi arbitri. s. qua boni eligat gra assistente
et mala ea desente no e libm arb. n i hijs
i quibz deflecti pt libm arb. ad vr. libz. he
ad bonu et ad malu sic no e i deo. q. vr. i do
no ee libm arb. ¶ Ad hc Dam. i ho xxv. ca.
i deo no dicim. ee electione hz eligere p illis actus
e libi arbitri. q. vr. q. i deo no sit libm arb.
qa au no quiet act. no quiet po. ¶ Contra
aug. li. xx. de ci dei dicte deus ipe mlq.
qm peccare no pt io libm arb. hre negandus
e qi dicat no ¶ Ad hc amb. i li. de tim.
paul. dr q. cor. vis. hec oia operatur unus
atq. idem spus dividens singulis p ut vult.
hoc e ambo p libi voluntatis arb. no p necis
obsequio q. i deo e libm arb. ¶ Ad hc amb. li.
de libo arbi. qmus libm arb. hz diffine sit que
oim rona create multu tn differt illa que
dei e ab illa q. e ronalis create. q. libm arb.
e i deo et i hoie qmt et i angelo ¶ Ad hc n
e ita libm sic deus q. sic jo. dr nulli ad dz
nec alicui obligat nec aliqua natie copel
litur hz p libe voluntatis arb. facit q. q. fa
cit sic dr ayt xx. an no licet mi q. volo
facere vr. q. q. libm arb. que sit deo et rona
li ne ¶ Ad hc q. vltius si unione conveniat
deo libm arb. et ronali create et vr. q. sic
i auctie amb. pinducta dr q. una e diffinio
libi arb. i deo et i creata et quoz una est
diffinio sit unione. q. unione e libm
arbi. i creatore et i creata ¶ Dnc libm
arb. i deo deus e et suba dina i creatura
po nalis e q. ut dr arb. i pdi. e una de
speebus qualitatis qn illo aut unione
suba et actus. q. vr. q. unione no queiat
libm arb. deo et create ¶ Ad hc qo. i omil.
de filio p digo Solus deus e i que peccan.
no cadit nec cadere pt ceti tn sic libi arb.

90

i vtraq; pte flecti pnt ¶ Ad hc cōstat q ma
ior est libertas i eo q i omib; casu est et nulli
obligat quā i eo q casu est n p alia causa
et obligat alij ds creata cōnalis casu sue no
et obligat alti deo. s. sine quo nichil pt fa
ce licet sine ipo possit deficere. q lib tas alte
r est i creatore quā i creatis et fuit libm ar
¶ Soluto dd q libm ar est i deo et summa
libertate libm qm liber est sp fuit de qd
vult nc i dugen nec i necitate nc debito ob
ligat ad ad ¶ Ad pmū q dd q licet s illa
diffinitio q no va diffuncto lib tatis no
fuit i deo tu est i deo s vam libtatis rōne et
i arg to est sla cōsequtis equso em valet no
est i deo q s hac rōem no est i deo vn cōtrt
q sequū q cōtti no pt et i adit sla cōsequtis
predit em ab i sori ad supmus negando q pcs
sus michil valet ¶ Ad a dd q i deo est elato
s alte quā i nobis fuit et i deo est cōsilū alte
quā i nobis s q cōsilū est ignoratis et du
bitatis fuit cōsilū no est i deo s s q cōsilū
ut dt b est ita diffinitio facienda fuit i deo
cōsilū est et elato q est determinato voluta et
fuit dt aug sr. i ad eph i. elegit nos ante mundi
constitutōem i ipo q eligunt q no fuit et no
fallit elato ut eliges et de cōsilio dt b. sr
ysa. xxxviii. dispone domui tue qa morie
ris et no vives q mutat deus sntiam s no
cōsilū vocas sntiam sm verbora q p pphas
enuciat cōsilū aut certa diffine faciendora
q apud se diffinivit de quoz qn et qlit
fiat h em mittit ysa. xxv cōsilū tuū atq
vm fiat ¶ Ad a q cōtra obz qdd est qa h
expresse dicit sa ¶ Ad id q vltimo q dd q
no vnivoce nec equoce libm ar quem deo et
create s s q nitate analogie q est p pus et
postius i creata et h i nuit ipe anp dicens
q lib tas alte est i deo et alte i creata ¶ Ad
a q obz q vna diffio s anp dd q vna est
diffio analogice conveniens et no s vnitate
gnis ut spei ut vnivoci ptas em cōsentia
di tritudinē multo maior est i deo qm i cre
ata ¶ Ad a dd q nec vnivoce nec equoce
conveniunt s sic dcm est s analogia ¶ Ad a
dd sic ecia mgr i sntis q ge no intendit n
q alte est i deo et alte i creata hoc tu no facit
gnitate equoci q est i solo noie s facit gnitate
analoge q est i hoc q hz res quib sit cū p pus
et postius conveit et io no est gnitas sntis
vnivoci ¶ Ad vltimū dd q hc to no pbat n
q p pus queit deo et p postius creature et
hoc vm est et io pdicat de creatore et crea
tura gnitate analoge et no sntis vnivoce Vop
i bis q ofinatis i bti. s. angel et sas sit li. ar

Ecce q vtru i bis et cōfirmatis in
bti ne s. angelis et sās sit libm ar
et vr q no qa vbi est necitas no est lib tas
i angelis tā bonis quā malis est necitas
qn malis ad malū i bonis ad bonū. a ali
em no pnt eligere bonū nec bonū pnt eligere
malū. q vr q necitate hnt et no lib tate
et ide est de cōfirmatis i pena et damna
tis i mferno ¶ Ad hc libm ar ut dt Dam.
et lib a electo eorum q eo cōsilio et i quisicōe
p sntiam diffinitiua determinate fuit talis
determinato no est i cōfirmatis ut i malo ut
i bono astiti em fuit ad vnū vr q q no sit
i eis facultas libi arbitri ut s. p ar licetat
eis eligere q voluit ¶ Cont aug li. xxvi
de ci dei aut sit pma i mortalitas qua pec
cādo ada p didit fuit posse no mori ita p
libm ar no fuit posse no peccare nonnsi
vo no posse peccare cōfirmati q sci et angli
sū i bono sū i malo libm ar hnt no flexibile
s de necitate obligatū ad vnū Cū q dicere
libi ar sic q sit flexibile ad vtrumlz videt
no hre libm ar ¶ Cont aug xxvi de ci dei
angli et sci q ita feliciter cū deo vnuntur atq
ita gra beatitudinis cōfirmati sūt ut ad ma
lū flecti nec velint nec possint li ar non
cōtra ¶ Ad hc aug i enchiridion sic optebat
pmū hominem fi ut bn posset velle et male vo
lissimū aut postea sic erit ut male velle no
possit. nec io credit libo ar q vr q sci et
angeli cōfirmati hnt libm ar ¶ Ad hc q na
liter i est ut po aue no spoliat p pcm qua
pcm nālia nec spoliat sed volunt sic dicit
glo sr. i ad luc v. q q spoliaverunt eū et pla
gis i positis abierunt semivivo relicto. q
vr q damnati i mferno p pcm no amisē
runt libm ar multo mi q cōfirmati i bti ne
ex cōfirmatōe amiserunt libm ar s pos
libertus hiserunt ¶ Ad hc h vr p vbi dno
li de di no hz ca mi. vo sic dt de demonibus
data illis nālia dona neqq ea mutata ce
dicim s s fuit integra et splendidissima q qua
ipi no videant claudentes suora bona i spec
tuas virtutes libm aut ar est de datis nāli
bz sic paulo ante hr tū est q hoc fuit ad intorum
po hoi i cōditione datū ¶ Soluto dd q ita i
damnatis quā i bis est libm ar magis
s illa diffine libi ar quā mgr pōit i illo
ca. Jam vo ad pōitū redeam vo dt q pphi
diffinientes libm ar dicunt libm ar est
libm de volūtate iudicii in damnatis em
et cōfirmatis voluntas lib a est ab oi coac
tōe et cōlit in nichil est q cōpellat ut damp
natos ad malū ut bis ad bonū s solus

Dist.

status exigit ut hi velint bonu et non possint velle malu et sapientiores velint malu et non possunt velle bonu sine tu coactione tamen isti quia illi voluit qui voluit non eum fuit in statu meriendi ut demeriendi sicut dicit Dam. in statu primi in quo receperunt qui meruerunt. Ad primu dicit quod non habuit necessitate coactionis quae sola impedit libertatem sed fuit deum et habuit necessitatem confirmationis quae est ex exigentia iustitie divine et hoc nichil tollit de libertate. Ad secundum dicit quod ex facultate libi arbitrii eligere quod voluit et quod astrictus fuit ad unum sine bonum sed malum ex ordine iustitie divine et quod non impedit libertatem. Quidquid adducunt in contrarium concedendum sunt et procedunt secundum dictam secundam. Di. 24. Ende rede hum[ani] plica libi arbitrii quod ex. quod dicit magister in illo capitulo et prius notare in hoc magis status. Circa de statu libi arbitrii dicit enim magister quod amittere peccatum nichil impediebat ad bonum nichil impellebat ad malum non habuit infirmitatem ad malum et habuit adiutorium ad bonum cum sine errore ratiocinandi et voluntas sine difficultate bonum appetere poterat. Contra hoc videtur quod libium arbitrium non per unam rationem dicatur in statu amittere peccatum et in statu post peccatum quod tu negas habere bonum in libio de libero arbitrio dicens quod in omnibus tamen bonum quod malum libium dicitur a coactione et necessitate. Ad hoc constat quod libium arbitrium non nomine quidem predicatur de omni statu in homine et tamen ut dicit Dam. et G. mixen. quia in ipso homine est quod sit principium actuum suorum et dus. libium enim dicitur dicitur arbitrium ipso per phie qui tamen sui est et sic in amittere habitus dicitur esse ex habitus Dam. quia agit et non agitur ad ad. quod vero quod homine et rationem quae sit ad omnem statum et sic unumquemque predicatur. Contra ibidem dicit magister de ipso statu quod est post peccatum sicut post peccatum vero an reparationem quae permittit a concupiscentia et unitur et habet infirmitatem in malo sed non habet gratiam in bono et ideo potest peccare et non potest non peccare. Quod impossibile est hoc vero quod in statu post peccatum qui non habet gratiam quod in facere hoc necessitate habet ad peccandum et coactione et ex hoc sequitur quod peccatum suum sit in voluntario dumtamen enim sic obiciat in lib. de pre. dest. secundum si est voluntarium ita non necessitatem. Ad hoc non necessitatem debet homo imputari quia non est in ipso facere sed non facere si quod sic est peccatum in quod cadit homo post peccatum non debet homo imputari ad poenam et hoc fidem est et contra fidem dicit ecclesiastes v. quod de omni errato adducit deus in iudicium homines certare et ait psalmo de omni verbo otioso quod locuti fuerit homines reddet rationem in die iudicii. Ad hoc malia non tollitur per peccatum licet voluerint et hoc idem in dicit magister in illo capitulo. Unde manifestum est quod post peccatum non amittit homo libertatem quia est de naturalibus donis quod illum in dicit peccandi necessitate et sic post peccatum potest resistere peccato sicut ante

Dicens quod de nostro statu quem ponit ibidem magister dicens post reparationem vel an confirmationem premittit a concupiscentia sed non vincit et habet quidem in firmitatem in malo sed gratiam in bono ut possit peccare propter libertatem et in firmitatem et possit non peccare ad mortem propter libertatem et gratiam adunitatem. Di. 24 qu. Solutio Ad quod dicit quod sicut dicit aug. in nostro statu libertatis in homine scilicet an peccatum sub peccato et sub gratia et in confirmatione fuerit beatitudinis et in illo ordine hominis meo iudicio libertas a coactione equaliter remanet in homine propter libertatem voluntatis quia si peccaret homo peccatum non esset peccatum dicit enim aug. in li. de li. ar. quod omne peccatum est a deo voluntarium quod si non sit voluntarium non sit peccatum sed libertas a peccato et libertas a miseria non concludunt homini equaliter sicut hos status. Ad primum quod dicit magister bene de scribit ibi primum statum libi arbitrii quantum ad rationem et voluntatem quasi facultas est libium arbitrium et quod obiicitur contra per Bri dicit quod libertas actione quia malis est manet in omni statu sicut et ipsa natura illius enim cogitur ad peccatum nec cogi potest quia facere peccatum id non facere in libertate est voluntatis. Ad aliud dicit quod concedit quod unumquemque predicatur quantum ad libertatem a coactione. Ad id quod obiicit magister de ipso statu dicit quod verba magistri tenenda sunt quia sunt verba aug. sed homo non sequitur si unum quod cogatur de natura locutus est aug. et magister propter quandam similitudinem quia natura est si est aliquis habeat plura de propriis et nichil elevatur nisi est quod de propriis unum et faciat ipsum cadere deorsum ita est in libero arbitrio quod non habet gratiam elevantem et habet in firmitatem ipsa permittere et pondus peccati mortalis nisi est quod cadat in peccatum tunc sed cadit electione propter voluntatis et nulla necessitate coactionis. Et hoc est quod de ysa. hom. recidimus qui solum unum sicut tigratus nisi qui venatus abstulerunt et que ipse sicut ethiops mutare pelle sua aut pardus varietate sua potestis vos bene facere cum didicistis malum et cum redditur qui dicitur peccatum quod per penitentiam arcum non delet suo pondere ad aliquid trahit bonum quia homo est in peccato et non habet gratiam adiutricem et repugnantem vulnus peccati non potest resistere peccato propter dispositionem mala que est in ipso et tunc nulla necessitate cogitur ad peccandum sed in firmitate voluntatis deprimit ut sit servus peccati et ut dicit aug. nullam habeat libertatem in hac miserima et extreme servitutis subiecta quod deteriabilis voluntate servit peccato et homo in sequitur magis apparebit de libertate disputabit. Ad id quod vel tius obiicitur quod aug. loquitur ibi de necessitate coactionis quia hoc est in voluntarium nichil habet de voluntate quia ab arte diffinit in ethicis et a Dam. in ho. li. quod violentum est cum principium est in alio nil conferente ad violentiam vim passo et hoc est quod non imputatur ad peccatum. Ad aliud quod per peccatum non tollitur libertas a coactione licet vulneretur sed tollitur libertas a peccato et per peccatum servitutis

adicit et pmittit ad ad pccm ita q no resistit
tñ hō sp facit ex voluntate et no ex ntate
coactois ¶ Ad hō q vltio q. dd q mgr satis
bñ describit ibi statū lcēm q t sub gra i quo
pt hō peccare veialit ex libtate arb. et volu-
tate q a sic dr p. canonē Jo. Si dixmus
q pccm no hōm nos ipos seducim et vitas
i nobis no e et pt resiste pcto mōrli ppter
gratiam adiuvantem ¶ De tplici dine libtatis
arb. s mgrum a ntate ; a pcto. a miseria qo q
Unde tōe eius q dr mgr i illo ca. est na-
q libertas arb. triplex. q. de tplici li-
bertate arb. s. a ntate a pcto et a misia
et de libtate a ntate dr sic. si ntate et
an pccm et post eq libm e arbitū sic e tūc
cogi no potest ita nec nō q deo q voluntas mito
apud deū indicat q sp ex ntate liba e et
mi q cogi pt v ntas ibi libtas no e. v no e
libertas nec voluntas et cō nec mitū h libtas
i omnib e tā bonis quā malis ¶ Ad hc bn. i
li. de li. ar. et gra sic dr libtas arb e a pcto
et a coactōe et a miseria et q. qlr ista diffio
q cordat cū pma quā ponit mgr ¶ Ad hc bn.
idē libertas a coactōe e libi arbitri et libertas
a pcto libi cōsilij libtas a miseria libtas cō-
placiti ¶ Ad hc idē v. libtas arb. e libm velle
q idē v. arb. e discrē q liceat q sili q expediat
cōplaciti q libeat ¶ Ad hc idē v. arb. e libm
velle cōsilij vm sape cōplaciti plenū posse.
¶ Ad hc q. de alia diffione scōr aug. s. et
aliorū q e libertas nē grē et glie ¶ Ad hc q.
de diffione aug. quā dat i li. de li. ar. sic d.
q libtas queda e accepta queda no et ac-
ceptarū queda e cū rectitudie et qda no. et il-
larū q sunt cū rectitudie q da e cū rectitudie a
missibili et qda no. ad q. de oib istis diffi-
onib pcedēs q sumat et quo reducat ad idē
diffio enī gnis i spēs p gnē vnioēm debe-
ret dari libertas aut no vr vnioēm p dica-
ri de istis omnib ¶ Ad hc libm a coactōe si
ntate sic dr mgr i pducto ca. hi sumarū
xxmū dist. e qliter queri bonis et malis i
statu i nocētie et i statu culpe et i statu mi-
seriē et i statu glie. libertas aut a culpa
no equalit nec libertas a miseria ¶ Rōne
hui q. si libertas si amissibilis et vr q sic
da q caput i tensiōe et remissiōe si multipli
cet rae remissionis et i tēdat vr i totum
posse destrui et sic libtas vr destrui et amit-
ti ex pcto et ex miseria ¶ Ad hc sic e i albis
q lutatib que i tendūt et remittūt si eū al
bū e nigro i pmixtū. tūc pt misceri nigrū cū
albo q destruet albū et ita dr aug. i li. qf.
de pcto q du pcto no resistit fit cōsuetudo
et ex cōsuetudie tandē i ducit ntitas. qua

ho tenet i pcto s i pinducto ca. dr mgr. ex
verbis aug. q b e ntitas ibi no e libertas
et vbi no e libertas no e voluntas. q. vr q li-
bertas amissibilis sit p pccm ¶ Solueo dd
q diffiones libertatis q dant a sctis dupr
accipiunt hor e ex duplici cōparatōe libi arb.
h em pt cōparari ad actū et pt cōparari ad
finē si cōpat ad actū tūc dat illa diffio
libertas a coactōe et a pcto et a miseria et
sic dr mgr q. sumarū dist xxvii. ca. vltio. liber-
tas q libtas a ntate sū a coactōe e p nāz
ex eo em q ata rōnalis elevata e sup m q
cōrlem et no obligata ei s potius matia
cōrlis obligata e ate et monet et q timet ea
dr libertate a coactōe i omnib actib suis q
dr nl s ar. rōis nl s electōe voluntatis libte
aut a pcto dr a gra gtūi facēte. libertate a
miseria habebit a glia i statu fuē diffinitis
si aut quat ad finē sic dat diffio dnsi
q a sic qdr q da libertas e no accepta sic di-
na queda accepta sic creata i angelis et
hominib q da cū rectitudine nali dati in
condicōe sic illa q fuit i statu i nocētie
sic sup dixit mgr ho sumarū dist xxmū. ca.
hic considerandū e q illud vtiq adiuto cū q
potest pm ho male si vellet fuit libtas
arb. ab omni labe et corruptōe i mnis atq
voluntatis rectitudo et omni nali potētia
ate sncitas atq vivacitas. Si aut e rec-
titudo virtutis et gre tūc e rectitudo q e i statu
grē. Si vo e rectitudo elevatā ab incurvatōe
miserie tūc e rectitudo glie ¶ Ad pmū q.
dd q mgr bn describit libtatē q e a coac-
tōe et nā q equalit e i bonis et malis
et cōe hui ecia s gmaticos qa dr a pnatāe
simplici coactōis pnatōes aut i pos e ac-
cipe i tensiōe nl remissiōe qa vnus no dr
ceior alto v omis equalit due pnati sunt
¶ Ad ad dd q diffio bn. oio cordat cū
dine mgr qa libertas a coactōe idē e cū
libtate a ntate et a nā libtas aut a pcto ab
vrsq po eqlit et libertas a miseria sult.
Duo em sunt de pmetia facultate hois pcto
s. et pena. et cōtra illa duo sunt remedia li-
batoris gra. s. sublevatā a pcto et glia sub
levatā a pena ¶ Ad dcm bn. dd q h stat sic
iacet qa em libm arb e facultas rōnis
et voluntatis ppt h detinat ad quosda
actū rōis et ad quosda actū voluntatis et
h i tendit v. et nichil ad. Dicūs dd ad dc
cū bn. q cū dr q arb e libm velle detinat
ad actū principale libtatis q e velle et cū dr
q arb e arbitri q liceat detinat arb rōis
ad finē ad que datur e hōi et sic cū dicit

et albi mgro i pmixtōis

cōsilij. q̄ expedit itm̄ determinat cōsiliū ad
finē. ad quē datū ē hōi et silr cū dr̄ applā
cti q̄ libeat determinat applicatū itm̄ ad finē
ad quē datū hōi ¶ Et silr ī sequēti vnū qd̄ q̄
storū determinat ad finē libertas eiusdē ē ad li
be velle cōsiliū et ī q̄sitū ad vm̄ sape applā
citū aut nō ē p̄fectū n̄ ī pleno posse qn̄ pt̄ q̄t
q̄ vult et nihil vult n̄ ꝗ ivēm ¶ Ad a° q̄
seq̄r de alia diuisiōe ia ī iusta ē q̄ ē eadē cū
ista lib'tas eiusdē nē ē eadē cū lib'tate a coac
cōe et lib'tas gre eadē cū lib'tate a pēo et
libertas glie eadē cū lib'tate a miseria ¶ De
ratione autēm dr̄ q̄ data ē ī cōpatōe ad finē
et cum acceptū eiusdē et nō acceptū dicā sunt
p̄ eiusdē ī ītitudo aut et finis ē libertatis et
de hīs satis dictū ē sup̄ ī q̄ōe de diffine lib̄ ar̄
quā dat anb̄ ¶ Ad a° q̄ vltius q̄ si lib'tas
sit amissibilis dr̄ q̄ libertas a coactōne
mīq̄ ē amissibilis q̄a ana ē. nā eiusdē nō tol
lit̄ p̄ pēm ꝗ whiat̄ ꝗ lib'tas a pēo amis
sibilis ē p̄ miseria pene ebie et q̄ dampnat
nō pūt velle bonū ꝗ volūt malū nō ē per
ncitate et coactōem ꝗ p̄ extremā codēp
natōm qua obstinati sūt ī malo. et de hoc
ria sup̄ ī q̄ōne de diffine libī ar̄ data ab
anb̄ sufficiēt dictū ē ¶ Qd vltimū q̄ obj.
dr̄ q̄ nō ē silr de lib'o ar° et alijs q̄litatib̄
libertas eiusdē ar̄ nātalis ē et data cū natā
et ī nō hīt ōtrū p̄ mistibile sibi p̄ qd̄ tolli
possit alie aut q̄litates sūt passiones ut
passibiles q̄litates ī cōfortes ut ī lātē et
hīnt q̄ia q̄ p̄ mixtōne ītōmitti pūt et ītēn
di et ī destrui p̄ motū altacōis Dr̄ lib. ar̄ q̄
sit r̄ fructōs tūc. an ī r̄ p̄ncū ī pt̄i q̄ nō vī

Di 24. Ende tōne eius q̄ dr̄ ī illo ca. hoc aut
sacēdū ē q̄ r̄ quōrū sit libīm ar̄ et q̄ēd
duo s. vtrū respectū p̄ncū. p̄tōrū fructōrū.
ut fructōrū tūc. et q̄ sint act̄ libī ar̄. et dr̄
mgr q̄ nō tēport̄ ad p̄ncū nec ad p̄tēcū ꝗ ad
fructū q̄tingēcia. Sz cōtra hō ē q̄ vī libīm
ar̄ ē ca ꝗ ppōitū et volūtē voluntas aut
ut dicūt. dr̄ et Dam. finis ē finis autē
aliqū ē p̄ns aliqū p̄tēritus et aliqū futūs
nichil q̄ ē dicē q̄ libīm ar̄ respicīat fūtūm
q̄tingēs et nō p̄ns n̄ p̄tēcū ¶ Ad hc ut dicūt
Dam. et q̄ mixtū libīm ar̄ ē de hīs q̄
sūt ī nobis ea q̄ sūt ī nobis. alia sūt p̄sēn
aliqū p̄tēta et aliqū fuctā. q̄ libīm ar̄ a
liqū ē de p̄ncēbī alia de p̄tēritis alia de futūis
¶ Ad hc ī q̄tingēcibī et fuctis ut dr̄ ī ī. p̄
par̄as nō ē determinata vicas nec fluctus
si q̄ libīm ar̄ tūc ē de q̄tingēcibī fuctis tūc
nō erit nec de hīs nī de illis determinate q̄

vī ī quēiens ēē ¶ Solūcō dr̄ q̄ sic dr̄ mgr
libīm ar̄ nō ē de cōtingētibī et fuctis et cō est
q̄a libīm ar̄ nō ē n̄ de opabilibī p̄ nos q̄ sūt
ī nobis ad facē ut nō facē et quōrū nos dm̄ sū
mī et ea p̄ncia aut determinata hīnt se ad esse
et nō ēē ꝗ ad ēē tūc ppt̄ q̄ cōsiliū nō ē de illis
nec ī quisitō cōsiliū aut ē ut dicūt Dam. et
G. nyven. de opabilibī p̄ nos q̄ et alī possūt
fī et hoc idē dr̄ ar̄ ī ī. et ītī vm̄ cōsiliū nō est
n̄ de q̄tingētibī de fuctis et cō libīm ar̄ cui ē
eligē id q̄ ex cōsilio diffinitū et determinatū ē ut
dr̄ Dam. nō ē n̄ de q̄tingētibī et fuctis De nātis
eiusdē sic si sol oriet̄ cras ut nō illud cōsiliatur
q̄a hc subiacēt nātō ordini cāē nātūī et cēlūī
silr cū deus sit ta omn̄ de opib̄ dei qualiter
illa velit facē ut nō facē nīl cōsiliat̄ q̄a non
sūt opabilia p̄ nos ꝗ de fuctis et q̄tingētibī
et opabilibī p̄ nos cōsiliam̄ qualit̄ fīat ut fi
nē et p̄pōitū et ītentū attingat et illa sūt
fuctā q̄tingēcia possibilia p̄ nos sic et aliter
fī ¶ Ad primū q̄ dr̄ q̄ voluntas ē finis p̄pōiti
et ī tēti et ille ꝗ ē de fuctis et possīt sic et alī
obtīnī ꝗ finis acq̄situs ia aliqū ē p̄ns alī
p̄tēritus vī ī acq̄to ē fīa actūtis aggūit ē ac si
nātē sit. idē subiecto et actūti ī ēē et hō nō ē vm̄
¶ Ad a° dr̄ q̄ libīm ar̄ ē de hīs q̄ sūt ī nob
ꝗ hō ē fīm q̄ assūt q̄ ea q̄ sūt ī nobis ꝗ q̄
sūt ī nobis sūt aliqū p̄ncia alī p̄tēcia sed
ꝗ sūt fuctā et q̄tingēcia et qū sūt p̄ncia
et p̄tēcia nō amplius sūt ī nobis ¶ Ad vltī
dr̄ q̄ li. ar̄ ē de hīs q̄ neq̄ ba neq̄ fīa sūt
determinate q̄a sīt dr̄ ar̄ ī v°. p̄ phīe vnūqd̄
q̄ sic se hīt ad ēē ita se hīt ad vm̄. opabilia
aut p̄ nos et q̄tingēcia nec se hīnt determinate
ad ēē nec ad nō ē. sed possibilia sūt sic et
alī fī. et hoc nō ē ī cōueniens ī hīs q̄ subiacēt
libō arbī ꝗ cōsilio Qd̄ de actibī libī ar̄

Ecū dr̄ q̄ de actibī libī ar̄ Dr̄ enim Dam.
n°. li. xxv°. ca. q̄ ī li. ar° cōiungīt et
ggēgat et naīales sū vitales virtutes et cū
ve mouēte libē ar° appetit et libē ar° vult et
libē ar° ī quīt et sarcīat et libē ar° iudicat
et dispōit eligit et ī petū facit et agit ꝗ hō
mīti act̄ sūt libī ar̄ ¶ Ad hc q̄ cūq̄ potēcie
sic se hīnt ad inicē q̄da ē sūt diffinītēs alias
et q̄da diffinite p̄ alias hārū act̄ silr se
hebūt ad inicē ita q̄ act̄ diffinientēs sūt
ī actibī diffinitarū ī cō et voluntas diffinīt
libīm ar̄ magīe ꝗ auḡn q̄ dr̄ q̄ libīm ar̄
ē facultas rōis et voluntatis. q̄ vī q̄ ac
tus rōis et act̄ voluntatis sūt ī li° ar° et

t actibz eis ¶ Ad hc q aug' eligere e actus
libi ar. Eligere aut e duobz vel pluribz propositis
q' illi vel illis p optare q plura ponere. cu sit
cu collatione et eis collata sit tois no pt ee
collata in tois act' ¶ Ad hc obiciunt quida
antiquorum sic eligere e re veri et boni qa col
lata e ad vm eligendu bonu aut op optat
t eligere finis e voluntatis qa omis appetitus
rionalis voluntatis e sic dr Dam. sic voluntas
e rionalis appetit' et ar. t ij. top. eis volun
tas t ere e. q vr op actus libi ar. qui e electio
duplice hr fine. s. vm et bonu vm eu e finis
tois. et bonu finis voluntatis. t actus libi ar.
sunt et actus tois et actus voluntatis ¶ Vl
tius q si libu ar' hr plres actus quos sit pn
cipalis Et qs sit ordo inter illos ¶ Soluto dr
op sit libu ar' e vna po ponen cu lib'tate sua
circa rionem et circa voluntate principalit. circa
multos hr act' t quibz libertas eius considerat
sic pz t auctte Dam. t ducta t' quos cu e vnus
principalis. qa mere e op vna po hreat vnu actu
principale et ille act' e electio sic vult aug'.
¶ Ad primu q dr op no sint multi act' ppter ho
op multe sunt po. e ppter ho op libtate ponit circa
multas pos principe circa rione et voluntate vn
ex rione e op arbitre. op iudicat. op disponit. op
imat. op eligit ex voluntate e op vult et ap
petit op t petu facit et agit et vtit ¶ Ad ad dr
op precedit et bitate concludit q ita sunt t li ar.
op circa has pos sua ponit libtate et no ita op
constituat eem libi ar. q op po queda e distincta
et separata ab aliis ¶ Ad ad dr op vissimu e
op collatio tonis actus e q e circa op prim libu
ar' sua libertate q op libu ar' e qualis po
et qualis motor libe vtes aliis potentiis et act
ibz aliarum porum ¶ Ad ad dr op vm e finis tois
et bonu finis e voluntatis et op eligere t' vtq
e qa t e vm ut vm et e vm ut bonu q t
dr plis. op t cellentis theorice sui speculatis. p ex
cessione sit practice sic et ipa po que li. ar'
dr arbitrariem sua q actus tois e extendit
ad appetitu voluntatis et io dico q sunt t po ut
fines efficiunt vnu te qu arbitrat de aliquo
vo ut sibi bono ¶ Ad id op vlatus q' dr op electio
principalis eius act' e q aug' et vitate ¶ Et
ad id op vlatus q' de ordine dr op t actibz tois q
dicunt ee libi ar. ordo e q disponem et processum
ab t pfto ad pfectu et t hor ordine primi e t qre
q e t quisita et tuta disponere tam disposita
diiudicare. grta diiudicata p sniam determinare
quitu determinata eligere qui actus pficior e m'or
precedentu qui actibz aut voluntatis t ab t pfto

precedit ad pfectu et sic primo oportet appetere
dno velle tto impetu facere. qrto agere t ope
ruto vti sui ad vsu voluntatis referre sine
exactu. et hr dta de libo ar. sufficiat Actus

18 De gratia qua pficit ana t qoitis

Hinc de tractanda fuit ea q dicit t xxvij. Dist.20
Dist. Si libri q tapit ibi hc e gratia
operans et cooperans vbi rione primi op dr in 90 i
prio hr e gratia operans et cooperans ¶ Ad de gratia
et quitate mor. p. s. an sit. Quod sit re. Ad
sit diffinitione cui t sit po et pse vtutu. s. po
vel subie alie ¶ Ad primu ob. quod vis prima
via e ex considratione agentis primi op tate pfec
tionis e ut dr aug' op nihil support t fto sed
agit vnitissu ee sui sic pz t ope creationis
t quo nec support instrumentu nec medium aliqd
p totu pfectu creatu producit sit eo sempo. q cu
no sit min' ut dr aug' iustificare impiu qua
creare celu et tra. vr op gratia pt deu t homine
iustificato nihil ponat. et ita vr op gratia
no sit ab hitus t ana iustificati hois q ab
omibz quibz po' gratia po' hitus t infusus q' n e
¶ Ad hc ob. ad id qa via sic q accip ex con
sideratione digitatis metis humane de q dicit
aug' op me mete meam et deu n' e Si q
n' e medium gratia no erit medium et cu ab oi
bus gratia ponat medium me deu et mete
meam qua deus quugit meti mte vr op gratia
nihil sit ¶ Ad hc r. ma obiciunt quida sic
op t spualibz agentibz no min' observat ordo
sapie qua t corporalibz qn corlibz aut natu
q ordinata e no agit p duo op pt facere p vnu
qa superflu eet q' nec t spualibz. q stat ante
op deus pseipm pt gtificare homen. vr q op
hor no faceret p medium gratiam qa superflu eet
et nihil superflu t operibz dei ¶ Ad hc r. ex solli
quida obiciunt dicunt eu op gratia sic dr Cri sol
e lume et splendor alie et dicunt op sol spua
lis potentior e qua corlis cu q' sol corlis
p seipm et no p medium illuminet aere et mul
du. vr ~~q op medius~~ q op sol dicus p seipm
et no p medium aliqd illuminet aeram et hoc co
firmat p dtu hu. de sco vic. t quieto sup
gin' Dyo' sic dicens Sic no sum' creati nisi
p ipm ita t creatione et beatitudine nihil sistet
nos usq ad ipm tollat ig' q' ponit media
theophamarum suarum mte nos et deu qa no
stabit cor nrm n' ad ipm t mediate pueniat
ho. t confirmat p dtu aug. t so cofs q sic
dr fecisti nos dne ad te et t quietu e cor
nrm donec ad te pueniat ¶ Ad id obiciunt
deducendo ad t conueniens dicunt ei op si medium

e grā int nos et deū cū medio dicat participa
tōē extremorū optet q grā ad eos nobis h̄ret
q valde conciens e ex nobis eī nihil e vnde
placeam deo ¶ Ad hoc obiciūt ex ope bnificacō
nis sū glificacōis q dicit deus sine aliq me
dio opatur p seipm ipe eī solus e bēitudo
nra vita nra gla nra ¶ Sed q ex opus creacōis
facat p seipm sine medio vt q opus recreacōis
eā faciat sine medio ha sic erit cōsonitas
int opus creacōis recreacōis et glificacōis
¶ Ad hoc a sili obiciūt dicēs q grā q miles
efficit acceptus regi nihil potest in milite si po
in rege bona voluntate qua h̄t ad militē. q a
sili grā qua ho efficit acceptus deo nō ponit
in hoīe si in deo iste erres fuit pelagianorū qui
annihilat gratiam ¶ Ad hoc obiciūt ē alias q
da iacūtias modicū valetes sic Si grā ad
e in hoīe qstat q creatū e si ois creatā vanitas
e cū q p gratiam ho quīquit pme vitiati et ō
segret q ho p vanitate quīquet deo q valde
absurdū e ut dicit et ō pelagius dixit q
ho ex seipo h̄t vnde se placet deo q valde absur
dū et contra omēs auctes sōrū e ¶ Sed hoc
obē q dicit apostolus i. Cor. xv. gratia dei sū id q sum
Si q grā dei e id q e in bnplacito dei oz q gra
qua id ex e in nobis forīlit aliqd sit sit ee ne
si e in nobis oz q aliqua fōr sit in nobis qua
illud ee pficat in nobis ¶ Ad hoc io. 1. De cui
plenitudine omēs accepimus gratiam p gratia accepta
aut in nobis de pleitudine xpi nō pt ee n cre
atū ad in nobis q grā e ad creatū in nobis
creatū ¶ Ad hoc si infinite distantia debeat co
nigi oz q ho sit p pōm eius q e infinite po
ita s. q id q e finitū in pō accipiat ad ab
eo q e infinite po vnīquat ei. deus et ho
infinitū distat et nō cōiūgūt n p gratiam q
tū facere nōte e q ho qui e finite po
accipiat hitū grē a deo vnīquat ei cū
virtute xpa nō possit cōiūgi ¶ Ad hoc deus
in oibz e ēentie. p ēntiā. et pōtiā. et in sctis e
p hitatē gratiam Si q in hitas grā nihil
eet spāle in sctis nō differet modus quo e
in sctis a mō quo e in oibz q valde in conciens
e q a modus quo opat in sctis ad iūtū
vite etne valde differens e a mō quo opat
in omnibz ad tenū cōsernacōem et guberna
cōem ¶ Solūto dd q grā e aliqd creatū
in hoīe e eī hitus q sic dr mgr in hta e
fides opans p dilcōē que grā dr eo q e
similitudo bonitatis qua deo p id q sum e
reconciliam et vnim ¶ Ad primū q dd q
grā e hitus infusus nobis qui nos gratos
facit deo et opus ntm p in forōm gratum
reddit et dat ei efficatiā merēdi vitā et
nā nec e sile de hoc q obē de ope creacōis
qa opus creacōis fundat sup nīl et ō so
la ōipotēā dei pficat opus aut recreacōis
sū gratificacōis fundat sup ho q iam per
fectū e in na q p seipm elevari nō pt ad
cōiunctōem dei et ō indiget alio dono q at
tipiat ex deo q elevet ad in hitacōem
dīnā quo deo pet locus in nobis sit in tēplo
¶ Ad ad dd q mt mete nrām et deū nī e
medium hoc intelligi de medio sistēte nos ita
q nō pueriam usq ad ipm sit pz in vbis magri
hugonis introductis si pt ee medium ex pte
nra et dicit q sit medium elevans pōm nrā
ut hitus pficies pōm mendi qua procedim
et elevam usq ad ipm p hiu ei ascēsiones
cantica cantici graduū ut dr aug qa ascen
dim usq ad ipm ut vnū sit de nobis q dr
in ps. sbut de virtute in bitute in. n. vi. d. d. in sy.
¶ Ad ad dd q illa via predit sup addam
flm. s. q deus indigeat medio ho et flm e
medium aut q e ibi videlicet grē et hitus e
pt nos qa. s. in nobis nī venit deus q dig
nim fim in hitatē sua ho e eī domū spīs sā
cū quo ipe spīt scs e in nobis sic dr ro. viij.
qa estis filij dei misit deus spm filij nri cla
mātē abba pr et idē qpe spīs reddit testio
nū spīm nro q sumus filij dei. oz q grā
sit gratū faciēs q fōrt nos in filios dei ¶ Ad
ad dd q flm supponit in sili q indicūt Sol
em p seipm no illūat mūdū si plume q
effluit ab ipo q intenso et similitudo solis e
sile sol dīnus p plume grē q influit aē illu
mīat aiam et gratificat ea et q affir
mat p dcm hm pz q nihil valet q hoc
medium nō e medium sistēs si elevans et pmo
nēs ad quietōem dei ¶ Ad dcm aug dd
q deus fecit nos ad se ut alibi et extra ipm
locū quietis nō hereum net fme dilcois po
nem n in ipo et ō in hetu e cor n illuc p
veniat si no fecit nos tales q p nos possem
ascēdē si adiutorio grē ipius et ō oz grām
ee in nobis et ad a deo acceptū et ho e q
dr i. Cor. iij. nō q sufficientes sum cogita
re ad a nobis qi ex nobis si sufficiēcia nra
ex deo e ¶ Ad ad dd q medium nō sp dr pti
cipacōe extremorū cōti hoc em nō dr n de
medio q p cōpositōem e medium si e medium
coadiuvans et pficiens ad actū pfectū sicut
dicit e medium p oia ad actū pficiens et

hor nō gra ē media et ideo nō oz q ad heat
de nō. ꝓ totū q ē hēt de deo et ideo virtute illius
operatur operacōem pfectam et ad mētū ¶ Ad a
dd' q illa obiectio ecia supponit ffm q ītū ad
opus glificacōis qa ī ope glificacōis ad h' q
glificem ī ipo deo exigit q ī aia sint hītus
q dicūt dotes aie et coris quibz elevat aia
et corp ut ī deo possint bēficari sicut et gli
ficari sic in ipse obiecto bēitudis et glie ¶ Ad
a dd' q nō ē sile de milite et rege et deo et
hoie qa miles ex se pt ad hre et face q pla
ceat regi. hō aut ex se nō pt hre et nō face
tm placeat deo ꝓ oz q totū ex dno munere
accipiat ppt q ecia coactes et placo dicūt
ī li° aristotelis q virtutes tā ītellectuales quā
morales nō sunt ab hoie nec efficiūt ī hoie p
assuetudinē ut p fortuna ꝓ sunt dei dona ¶
Ad vltimū dd' q licet omne creatū vanitas
sit tū gra creatū fructes nullo mō vanitas ē
ꝓ bitas hz enim mūbile sit ī quātū creatū et
virtuosum ut dicit Damā. tū ex h° q filitudo est
virtutis veritatis et bonitatis dine tū qua de
ī hītat ī scās multū quātū bitati et amit
tit vanitatē et sic quātū hoiem deo et dm
hoī ¶ Ad tuor q obiciūt ī gra procedit
Qd q sit ce gra virtū suba ut actus · qo
Circa do q q sit ce gra virtū suba ut actus
et ad h° ob sic gra ē hītus ī fusus
oīs hītus qlitas ē q° gra hītus ē et
actus ¶ Ad h° gra ē for ī aia assimilans bo
mitati dine h' nō pt ēe n sit for hītualis
q° gra for hītualis ē ¶ Ad h° qstat q gra
nō pficiat ī ēe ꝓ ī bn ēe ꝓ si eet for subalis
pficiet ī ēe cū q° nō pficiat n ꝓ bn ēe seq
ntia q sit for actūtalis ¶ Ad h° omne q
de cōsequētibz ēe de qlie actūtū ē gra de co
sequētibz ēe ē nō enim dat n existēti q° vr q
de qlie actūtū sit et q ius h° vn sit tū qda
obiciūt cōtra hoc sic Dme q mutat sbi tū
ī se saluatū vnū et idē suba ē et h' ad' gra
sic mūt subiectū. q° vr q gra sit suba et h'
ad' pma dicit ēe p se manifesta ¶ Ddam pbat
p id q dr ī° Regū. xvi° v dr q spus dni re
cessit a saul q nō dr n ppe gratiam q recessit
ab eo pbat ē p hoc q dr ibidē xvi° v dr colla
de spu tuo et dabo hi xvi° vicis cōstat cū q nō
pt vnū et idē ī hoc sibi n suba cōtinui di
uisibilis ¶ Ad h° obiciūt forma dicētes q ꝓ
qualibz spem qlitatis pt fr altaro ꝓ gram
nō fit altaro ꝓ pfecto ne q° vr q gra nō sit
qlitas acētalis qa pbat ex hoc q qlitas
nō cōfert subale ꝓ acētale qa ex pse scri
bit ī vii° phi° v dr ea conuenīte sit sacēs
et ex nō virtuoso virtuosus nō ē altar ꝓ pe
facē et si hoc ē vm de hītibz acquisitis multo
magis vm ē de hītibz ī fusis ¶ Soluto dd'
q ceta gra hītus ē et qlitas pficiēs ho
mēz ad opa mitoriū q sunt digna vita et
na qua deus opat ī nobis sine nobis qui
ī fort voluntate pueniendo ut possit ī opa
mitoria quia sic hītus virtutis elevat
pōm ad h° q possit ī actu pfectū virtutis
ita hītus gre elevat et aiam operantem
et opus eius ut efficiat mitoriū vite et
ne vn ho ex se nō pt hre gratiam ꝓ exigui
to dono dei quia nec pt ēe ab hoie et m
hoie q dignū sit vita etna sed oz q hoc
accipiat ex gratuito dono dei cū quo ī hī
tet eū deus qui solus pt ī tali opa mito
ria et de h° multū notatū ē ī p° li° de p
cessione tpali spc sci. et ideo pa mr. qcedda
sunt et pcedūt ¶ Ad h° q ī qui ob p° dd'
q gra ī se pa salua nō mutat subiectū
ꝓ dr mutare subiectū qn effectus eius app
et ī dnisis et sic ab vno dr ppagati ī aliū
et sic locūt auctes ī ducte ad pbacōz
mōris sic enim tollit spūs mōysi et dat
lxx° vicis ¶ Ad a dd' q altaco duobus
mōis dr. f. ab alio se hre et ab altacōne
ppe dta q fit ꝓ qle fluēs ut dicit Quicen. q
ē passio ut passibilis qualitas ī fens ut
ella q altaco ppe dr et ē motus cōlis.
pmo mō bn fit altacio ꝓ gram et nō pro
mō et q dicit phus q mutat. si virtute ī tel
lectuale ut morale nō ē altar ꝓ pfectus ī
dicit q talium hītuum pfectiones sunt ꝓ pfectem
nālem et ī altatus sit nō dr altar ꝓ
pfectus. ī dicit q talium hītuum pfectiones sunt
ꝓ pfectem nālem et ī altar ꝓ sic. non
dr altatus sed pfectus ppe sic et felicī
tus dr opaco pfecta et nō ī pedita ꝓ ppa
et nālem virtute hoīs Oes enim tales
pfectiones virtutū ī tellectualū et morū p
fectiones ne sunt qa nā apti sumus eas suscipe
et potentes hz pfectiones completa ī acquisitis vir
tutibz ī tellectualibz sit ad doctrina et ī mo
talibz ab assuetudine et ī fusis sit a deo
gratiam ī fudente et sunt ad pfectem nate
et ī ē tullius diffinicēs virtute dicit opo
tus ē hītus ī modū nē rōni consentanē
Quid sit gratia diffinitive
Circa q° q sit diffinitio gra et cōpo
nūt dnise diffines scōrū et magistrū
dicit enim Crisos. et gra ē sanitas et delectatio
cordis ¶ Ad h° ysid. gra ē dine mūe donū
ꝓ qd bone voluntatis fit exig ¶ Ad h° aug
ī li° de correctione et gra Gra ē hītus tota
mente vte ordinatus ¶ Ad h° sr. i° ut ex hi

laret facie i oleo dr glo. gra e quida nitor
aut cordialis sam amore. Dosits et alij an
tiq magri sic diffinierunt gra e habitus i fus
dine bonitati et caritati filis gratum faciens
habente et opus eius gratum reddens ¶ Contra
pma ob. sic sanitas metis no fit n vlr
pulsa i firmitate tu culpe qua pene. gra no
pellit pena. penas mitigat habuerunt scr. g tu
i gra pfecti fiunt sic et ipse xpo. g vr. q male dis
finit qui dr q gra sit sanitas metis ¶ Sile
no bn dr delectacio cordis ut vr. delectacio e
talis pocius vr ee fructus spis qua gra ph se
¶ Ad hc ytra sam q e vsi. ob. sic p ho. e q
dr dine mie domu n specificat de gra quia
ea nalia dona sunt dona mie dine ¶ Ad ho
q dr p q e exitus bone voluntatis no spe
ificat gra a bruta qa p quilz brutem
fit exitus bone voluntatis i opus p fem
et sic gra no eet a qua brus q no e vm
qa gra i for virtutis ut dr aug et forma
no e fortu ceulr ¶ Ad hc ob. gra ea q
e aug habitus em vite vniusa ordiatus
no pt ee vnus h e vniusitas brutu causa
i fusa qua acquisitaq et sic gra no eet n
vniusitas brutu q no flm e qa gra e q
i fort virtutes ut gte sunt et sine q grate
no sunt ¶ Ad hc contra qrtu ob. sic rutor ppe
refert i spualibz ad intellectu gra aut ta
i intellectu e qua i affectu. no g bn diffinit
p mitore. ¶ Ad hc coaliaq scm amorem
e caritas et si e coaliaq scm amore tuc
gra no e caritas q flm e qa disiones gratu
mite sunt. dr em ad cor. pm. et sic gra in
gie no pt ee sola caritas ¶ Ad hc obiciunt
qda contra quita ¶ Si em gra e donu et habitus
gtu faciens hte et opus eius gtu reddens
tuc videbit q p ea q ponit e disione de
mitari dz gra et hem vr conuenire qa p ho.
q e donu dei a nullo alio distinguit h simpr
i gie po. Sile p ho. q dr gratu faciens ha
bete no vr distinguii qa omne donu signu
e gratitudis dine qa no daret n gratu esset
Sile p ho. dr opus eius gratu reddens no
distingt a virtute qa brus ppu e ut opus red
dat gtu et bonu ¶ Ad hc vna obiectio omis
e q vmu rei vnicu e ee et diffio. dr ee g
vmu rei vnica e diffinito grat et penes
q sumit tot diffones ¶ Soluto ad hc vlm
p tudendu q vmu rei vnica e diffinito q
dat p ceulia rei h mite sunt assignacones dif
finite que dat ecia p effectus diuersos et
p eas diuisas res ecia p ppa res q queiunt

ut actia ppa et contibilia rem ppt q ecia
de mtones no fiunt tiu p diffinitonem et p
eam ppa h z p signu qu contit cu ea et
sic diuise dantur assignaciones de gra ¶ Pa
em q e Crisos. dat p ppu effectu gre duplice
e. h e sanitas metis et delectacio cordis
¶ Ad id q obi. de sanitate q no efficit n vlr
pulsa i firmitate dr q dr vlr pellit
i firmitas f. i effectu et i ea. i effectu gra vlr
no pellit i firmitate sic obiectu e p i ea
vlr pellit eo q oib i firmitas qualiter
ratur a pecto dni qui q patiu pena mera
merunt et ob. nulla nocebit adusitas si nulla
duet iquitatis et ambo fundat se sup hoc
p. qui ppiciat oibz iquitatibz tuis q
sanat oes i fir. tuas dn cu gra vlr tollit
i firmitate et io dr sanitas metis De
lectacio aut cordis dr qa sic dicit dr les
i pro. eth. et michel efesi dr i quieto et z
assi. Delectacio ppe michel ad e n diffusio
ne i opacoe ppa h mu sta et io z illa de
lectacio no ht qu sit e i gte placoe theoren
matu et qa gra p dulcedine bone voluntis
coniugit deu homu i quo suma delectato e
et gaudiu io dr delectacio cordis ¶ Ad alia
q e ysidori dr q illa dat p ptam ppa gre
qa tatu donu sit e gra no pt ee n optime
voluntatis dei p hoc em refert nobis su
mu bonu ut habitet i nobis et cu dr p q sit
exitus bone voluntatis no accipit volu te
p vna spali po h pocius sic dr aug q
voluntas e motor om pos aie libis qa ob
mouet ad libitu voluntatis et sic no hiat
brute h gra qualit qa talis bone volu tis
exit bon no e n p gratam p ho. pz soluto
ad ea q obiciunt ad hac diffinitonem ¶ Ad
illa q dr ee aug. dr q illa dat p ppum
effectu. effectus em gre ppius e vita tota
vlr ordiare ad deu et i hoc diff ab
vniusi te brutu qa virt no ordiat nisi
ad actu et pom gra aut ordinat vlr et
totu hominem ad deu p hoc pz soluto obiecto
tu contra illa. ¶ Illa aut q accip de glo
se pb dat p ppu effectu gre Rutor em ca
sistit i pulcritudie ex conformite ad pmu
pulchu q facit g. scs amor aut et pcipue
i caritate pficitur ex gra h q e cofortas
sumi bni ad bonu q e i ata p gratam et
sic pz soluto obiectis de caritate fte ¶ Ad
obiecta contra quita et vltima dr q illa vr
ee magis ppa de gra qua alia et pea q

ponit. Distinguit ab alijs sic diffinit. per
distinguit diffinitū p ptes diffinitōis p hoc
q dr hīcus i fusus distingt ab hīcis acquisitis
p hoc q dr dine bonitati filius distingt et ab hī
tibz ptiālibz qui nō vniūsalē assistant nos
dine bonitati sz tuda sic sapia bitati fortitudo
potētie fortitudīs et sic de alijs sz grā vlt assi
milat nos bonitati dine et ppt hoc cōsequēt q tū
facies hūtem et opus eius gratū reddes vn
sic dr i li. de laudabilibz bonis q iustia ē hīt
qui ē i tota aia prudēs aut ē sz pt q ē cō
stantia aut ē sz pte q ē cōcupiscabilis. forti do
vō i sz pte irascibilis qta grā ē vlis i fusus
hītus qui diffundit i tota aia et i omnibus
viribz eius et i omnibz opibz et oia facit grā
deo et cōfert vtute merendi vitā etnā qa p
tale grām deus hīt eat i scis et i bonis bonis
et hoc ē q dr. i. cor. xv. grā dei sū id q sū
et g eius i me vacua nō fuit. Qr cui i sit grā
pse et p vtūt. s. potētie id subē aie rē.

Dicto q cui i sit grā pmo et pse vtūt
s. potētie id subē aie et vr q potētie
ex ipo noie grē q po i lītā a mgiv et augt.
dr ēm grā opans et cooperans opus aut respi
cit pōm. g vr q grā i sic sz pōm. Ad hc infra
dr q facit velle et cēre vaūq aut ē sz pōm.
Ad hc i lītā dr q pnēat voluntate et i format
ut velit voluntas aut pō ē. g vr q i sit i medi
ate sz pōm. Contra i diffinitōe pmducta dr
q gratū facit hūtem et opus eius gratū red
dit. g vr q i mediate i ē sz subiectū hītis. et
p dr i est ē potētiis. Soluō dd q grā ē vlis
hītus i forīs et subiectū et pōs omīs. et opa
p quā deus i hītans i sās omibz influit vim
merendi vitā etnā quā vim sine deo hīre non
posset qa hc virtus i finita ē q nō cōuenit n
deo. et ō dr vsa. xxvi. Dia opa mea operat es
dne i nobis. et Io. xmo. sine me nīl potestis facē
et ibidē qui manet i me et ego i eo hic fert
fructū multū. Ad primū g dd q vm ē q opus
respicit pōm sz respicit pōm radicata i essēn
et ō ē hītus grē. refert ad eēm. Ad a eo
de nō tendēdū ē qa velle facit et cēre facit.
sz virtus refertur ad eēm i qua radicat potēn
et ō ē hītus grē ad eēm refert alē ēm ē de
h hītu grē et alē de hītibz virtutū ptiālium
vtutes ēm ptiālēs pficiūt ad actū determina
tos. grā aūt gratū facies pficit actus ipos
et opantes i cōparatōe ad deū ut s. et opans
acceptus sit et opus eius acceptū. Etc. xxv.
placēs deo factus dilātus. placēs ēm deo ē per
grām et ō ipse fit dilātus et opa eius et hc est
eca ut dr aug. cōtra iulianū pelagianū coo
pando deus i nobis pficit q opando i opit

qa ipse ut velimus operatur i nobis qui volu
tatibz cooperatur pficiēs. Ad vltimū dd q
voluntate nō ibi accipit p ptiālī potētia sed
sic paulo ante dictū ē p gnāli motore omīū co
rū q fuit i aia et ille ē libertas i tota aia
diffusa. et id q cōtra obr. predit. Qr quid
ēnde sit voluntas et q diffinitio ipsius q dr.
tōne eius q dr i illo ca. voluntate ipsam
augt. grit q sit voluntas et q diffinitio volun
tatis. Et pō de sindēsi q sit. Et vtrū i aliq
possit extinguī vl nō. Et q sit cōscia. et
i quo differt a sindēsi et p hereseos. Primo
q q sit voluntas et que diffinitio ipsius
dr aut augt. i li. de duabz aiabz. voluntas
ē ai motus cōgente nullo ad ad nō admitten
dū et adipiscendū. et de hac diffinitōe q vr
data sit de voluntate q ē pō aut de voluntate
q ē actus si de pō tūc nō erit dd q voluntas
ē ai motus qa pō nō ē motus. Si aut de motu
sū de actu tūc itū vr i queriens q detiat
motū po qua nō detiamur. Ad hc. Dam.
determinans de voluntate i. ii. li. xxvi. ca. dr sic
oz scire q aie i sta ē nāliē virtus appetitiua
eius q sz nām ē cōtentiua omīū q subaliē
assunt nē q vocat voluntas et illa ē alia
diffi. ab illa qua dat augt. Et cōtra hanc
sīlē obr q voluntas nō ē tm appetitus nāliū
sz i omibz sic dr plus voluntas sp ē finis
cōsilii aut et electō eorū q sūt ad finem.
Ad hc Dam. ibidē exponēs quō voluntas
sit eorū q sūt sz nām dr sic. Sba quidē esse
et vnie et mori sz i tellētū et ssm appetit
ppiam cōcupiscēs et plena ēēm sz hoc vr q
voluntas nō sit n de hīs q sūt ordiata ad ds
secta q ois ptm ē. Ad hc Dam. ibidē infra
dr sic voluntas ē ipse nālis et vitalis et ro
nalis appetitus et simplex mixtus cū ira et
ē nē cōstitutiorū et hoc vr. i n falsū
ēē qa voluntas ē mlto q nām nō cōstituit.
Ad hc dr. i. ii. eth. dr q voluntarū ē cui
pm ē i ipso cōscīente singularia i quibz ē
actus et talia sūt infra q ad cōsistētia nē nō
pertinet. Sed hc aut dr q voluntas ē vlis
motor omīū pōrū aie. Cū ēm dico possū am
bulare sub i tellig si volo. et sīlē cū dr possū
loqui. et sīlē cū dr possū i tellige possū vi
dē. a sic de alijs et sic voluntas de omibz ē
q sūt i lib tate mea facē vl nō facē sic et
dr dr q voluntaria sūt quorū pm ē i nob
Ad hc Dam. i ho li. ca. xxvi. Iuxta vo
lūtate i thelisim et bulisim. et dr q volun
tas thelisis nālis et vitalis et rōnalis ē,
appetitus omīū nē cōstitutorū et simplex vo
tus qui ēm appetitus i alorū nō existēs

rōnalis nō dr̃ voluntas Bulisis aut voluntas
ē gliscūq; nālis thelisis i voluntas et exponit
.s. nālis et rōnalis appetit aliqui rei nā ita
et quidē hoīs aut virtus rōnalis appetendi.
cū ig nālis motus fiat ipse nālis appetitus
ad aliquā rē dr̃ Bulisis i voluntas cōsiliata
¶ Solutio ad 8m q aug optime diffinit volu rē
p diffinem q ponit i lra ¶ Ad id q primo dr vel
diffinat motū ut pōm actu sū i motu existe
rē illa enim pfectissima ē et ppē hoc dr q voluntas
ē motus aī et qa talis cogi nō pt quia liba ē
ad oia q volūt sicē sic dr aug ppē hoc dr
cogere illo. qa cogit cā sui nō ē et p cōsequens
libū nō ē dr enim ar i p. p ppē q libū dicit
mus q cā sui ē et si liba nō ē voluntas nō ē et
qa po rōnales sunt ad opposita id addit ad ad
nō ad mittendū ut adipiscendū vel p i pfecte
et libertate hī et nō ag ut cogit ad aliquos
actus p hī i libertate facē ut nō facē ¶ Ad id
q ob dr Dam 8m q nō intendit Dam diffire
i gne voluntate p venat ibi diuisione voluntis
i thelisim i nālem et bulisim i cōsiliatam sū
deliberata sicē pz p bba i ducta quocūq; tu
nō sumat sive nālis sive deliberata sp ē motus
aī lib sui qui illo cogere i pellit ad ea que
facit et adipisci que adipisci et nō agit
ad ad p agit ex qua libertate et id ibidē dr
q libē appetit et libē i quirit et scrutat et
bē iudicat et libē disponit et libē impetū fa
cit De hijs tu pulcri dam ē i qone de libo ar.
vii bba Dam in facit ad diffinitionem p ad
disione vii et ibidē dr q i ng eth dr dr
voluntas i possibilium ē. volumus enim ēē i mortales
q tu i pole ē tu mutaq .s. ipositis et walth. de al
chisiodoro dicunt q voluntas i possibilis nō
ē p velleitas quēda sub conditione accepta vel
lemus enim si ēēt pole et id illorū fiunt q sicut dr
dr i ng de aia ca. de mortēce q nō fit motus
ū fiat i ciam p mellem ut p fantasia dr i poli
a nō pt fl i ciam p i tellem eo q flm et i pole
mīq fat ppē q ē p fans motus voluntatis nō
pt ēē i possibilis i mpole et flm ¶ Ad 8m q
cōtra ob 8m q gl alit et pt loquido voluntas
sp finis i tu p eade i nālibus vocat thelisis a
thelyma greca q i nāle et i deliberatas et cōsi
liatis vocat bulisis bulisis enim i greco idē ē
q cōsiliatū ¶ Ad 9m 8m q nō i tendit Dam.
dicē q voluntas i sensū sic n nālis p i tendit
q oibus existibus vnētibus senaetibus rōnabilibus
sic i sectus quēdā appetit nālis appetendi
omnē eorū q facunt ad ne cōsistēcia et cōserua
cōem qui i rōnabilibus dr voluntas thelisis
i irrōnalibus aut nō pt dici voluntas p appe
titus rōnalis qua dr ar et ex Dam. 4 eca
Gr. mixem q oīs voluntas i id ē eo q nō pt ēē

oīo libū ad actus n rōnalis aia. alia enim ir
rōnalia aīalia magis agūt quā agūt ut
dr Dam. et id k id pnit ipse libū ac ut
i pphetis satis dictū ē ¶ Ad 9m 8m sic
q Dam. ibi nō i vestigat illa diffinitōes volun
tatis ut voluntas ē p tm illa pte q dr thelisis ¶ Ad 9m 8m q voluntas deliberata alio
ē quā thelysis. p voluntarū i gne diffinit
dr et illus ē tu pm ē i ipo cōscientē
singlatim i quibus ē actus et oppo duplici m
voluntario .s. p violentiā et p ignorātiā i volun
tarū p violentiā ē tu pm ē i alio nil cō
scientē vnū passo et cōtra dr i diffne vo
luntarū tu pm ē i po In voluntarū at
p ignorātiā ē q casu pt i tēione agētis
fit sic si ab i loco cōsueto ad exercitandū pi
rit sagittas et cum obuiat homo et occidit i q
miqua ad machinat fuit piciēs sagittas et
ppē hī dr i diffne voluntarij cōscientē singla in
quibus ē actus ¶ Ad hc cū p ar et Dam. et
Gr. mixtū sunt quēdā opacues mixte magis tu
voluntarie quā i voluntarie sicē p precio metū
ipse tēpestatis de nauī ne submergat que dum
magis voluntarie qa pm ē i ipo agente mix
te tu qa ad cōpellit ad hī ut hī eligat ¶ Ad
id q dr de amp 8m q tenia libertas que est
i voluntate diffundit p oia q sunt aīe et eaā
hoīs et sic gnalis motor ē voluntas omnū vitiū
aīe et de hoc satis dctū ē i qone de lib ar.
¶ Ad vltimū 8m q Dam ibi nō i vestigat dif
finē voluntatis ut dctū ē p dīnē voluntatis i
nālem et cōstitutiam et nālis dr illa q ē omi
nam cōstituēcau q dr thelysis alia vo .s. opa
bilium p nos dr bulysis sū cōsiliatina ¶ Qd
sit syndēsis et verū i aliquo possit extingui
Circa q dr sindēsi q sit et verū i aliquo
possit extingui ut nō 2mud sit sindēsis
p q et vr q sit po quēda aīe rōnalis quia
ita dr Gr. i glo. super i d Ezechiel. 1o facies a q
le desup ipōrū mr sic dicit pleri q iuxta
platonē rōnabilitate i telligi i facie hoīs
crasibilitē i facie leonis. cōcupscibilitate
i facie bouis. qrta ponētes supra has q
greci sindēsim vocat q i telligit i facie aqle
q i desup ipōrū mr alie res sunt po aīe. 5o
et qrta q et sindēsis ¶ Ad hc mala .s. custo
dite spm vtu et vxorē adolescēte vtē no
lite despicē sic i d glo i glo p vxorē adols
cēcie i telligit legē nālem scptā i corde
et i spm Spt hō dr nō aīa lis ps que nō
pcipit q dei sunt p rōnalis spos q interpellat
p nobis qēitabus i natrabilibus ro. vm. 5o vr
q spos sit rōnalis ps i nobis qua hō i elimat
i deū tu sic vir quigit lex nalis a pm

vite et inclinat ad ea que dei sunt et q̃ sunt
sp̃ nam sp̃ illa nõ e alia põ quã sindẽsis. g. sin
dẽsis i ps rõnis ¶ Ad hr sindẽsis et spualitas
ex opposito ridimt in ptibz aie quia spualitas
sp instigat ad malũ et sindẽsis sp ad bonũ
sp̃ spualitas e põ. g. et sindẽsis qa opposita
sunt in eo de gne ¶ Cont aug. in li. de bap. pmu
lors Si rõnẽ ipam que ad hr velut quieta et
qi ~~supposita~~ sopita i pmulis latet cũ i sorta
et quodam. i sectata illuiacõem volũt appel
lare nõ resistendũ tamq̃ i thoris oculi creatoz
et tũc ea fl' cũ aia creat et cũ ho venit in
mũdũ illud lume cũ sp illuiet ad bonũ non
vr a. ee qua sindẽsis et illud lume e hitus
nõ põ. g. vr q̃ sindẽsis sit hitus et nõ potẽ
¶ Ad hr i intelligibilibz sũ cõtemplatiuis
phis possunt lume semp incendẽs ad vm. qe
i tellcs ages q̃ sit dr dei in. Ra aia e ig aia
sit lux q̃ repugt flo et illuiat ad vm. cũ
ho. g. ncũ sit i practicis qua i speculatis
ad p̃fonem rõnalis aie ptinet que i opabi
libz sue practicis sit lume inclinas sp i bonũ
et reminuens malo hoc aut lume nõ pt ee
nisi sindẽsis qa dicte hr actu sindẽsis et lume
e hitus et nõ põ. g. sindẽsis hitus et non põ
¶ Ad hr obiciũt quida loq̃ sic Sindẽsis et
fomes ex opposito diuidũt qua fomes sp
i stigat ad malũ sindẽsis sp ad bonũ fomes
e hitus. g. sindẽresis e hitus ¶ Ad hr sindẽsis
et phẽsis ex opposito se hnt phẽsis em e hit
deliberatiũ ut dr phis i. 1°. ethic. phẽsis e hit
g. sindẽsis e hitus ¶ Soluẽdũ ad hr quida
valde leniẽ soluunt et bn dicẽtes q̃ sindẽsis dicit
põm cũ hitu cõplectẽ et ad ea q̃ i ducta sũt
vna sola rũsione. videt q̃ rõne po. quã dicit
numerat cũ potestais a sãs et aphis magne
platonicis rõne bo hitus nidatur cũ hitibus
et sic dicũt solutũ ee qtq̃ e obiectũ sed ex
ista determinacõe surgit maior difficultas.
Si em dr põm cũ q̃ quã põm et vr q̃ rõem
qua dr sentilla rõis ¶ Ad hr sr i. 90b. s. eua
si ego solus ut mutiare tibi. G. vm. qui euasit
rõnis e discretio q̃ ad am redit et q̃ ad mul
sa mutiat ut q̃ p̃ occupata mes p̃dit af
flicta reaupet. ille aut vnus sindẽresis e ut
dicũt sa. g. sindẽsis e aliq̃ rõnis ¶ Ad hnt
aug. i li. de bap. pmulors rõ i sita sũ i secta
lume aie dr hr aut lume dr sindẽsis. g. sin
dẽsis e rõ ¶ Ad hr luc. x. sr illud abierunt
seminio relicto glõ i mõrlitate cõne potant
hr rõis sensu ab oleere nõ pũt qm ho sape et
deu possit cogi sce. sp̃ hr rõis lume q̃ ab oleri
nõ pt sindẽsis e q̃ sindẽsis e rõ ut ad rõis
¶ Ad qr aug. i li. de li. ar. m. dr am omne

mutiu boni opis nõ e pnũ accepisse nãle in
dicatũ quo sapiam ponat errori quieton
difficultati illud aut rõ e et sindẽsis. g.
vr q̃ sindẽsis sit ad rõnis ¶ Ad hr hoc vr
p Basiliũ qui dr q̃ lex nãlis descptus est
i nãli iudicatorio iudicatorũ aut rõ e
lex nãlis scpta i sindẽsi qa sp illa sp agit
ad bonũ. g. vr q̃ sindẽsis et rõ sit et aliq̃
rõnis ¶ Vltimo q̃ vtrũ sit voluntas et vr q̃ 90
q̃ sic qa sit ia hitu e i qone de voluntate
voluntas duplex e nãlis et deliberatiua et
dem e q̃ nãlis sp tendit ad hr ad q̃ amat
amat aut q̃ sp naturea e nichil aut ita sp
nam e sic odire et reminiscere malo et ama
re et appete bonũ dinũ qa dr Dam. q̃ per
catũ q̃ recessio ab eo q̃ sp nam e i id q̃ cõ
tra nam e dũ g. hr sit sindẽsis et cui e
actus eius et põ ut dr phis vr q̃ sindẽsis
nichil ad sit qua voluntas rõnalis appetes
bonũ et dissentiens malo ¶ Soluẽdũ ad hr
solue nõ e difficile dd' em q̃ rõ duplex e
i aia. s. cõtemplatiua penes qua dr Ioq
discursas disciplinas fr i aia q̃ fuit per
tollacõm rõis. e et rõ practica sp qua ut dr
de. li. de laudab bonis a platone suscipi
mus aiam sisam ee mires ptes. s. i rõnale
cupiscibile et irascibile. sp em hoc rõ e vis
aie ordinans de agendis et nõ agendis ¶ Cũ
g. q̃ si sindẽsis sit ad rõnis dd' q̃ sit rõis
practice q̃ e ordinata de agendis illius e
sentilla dr sp mitias ad bonũ et reminiscens
malo et hr intendũt sa qui ponũt ea ee ad
rõnis speculate sp qua speculatas scias ac
tipm rõnando ¶ Sed cũ q̃ si sit ad volũ
tatis distinguendũ e q̃ duplex e voluntas nã
lis. s. et deliberatiua et cõcedendũ e q̃ nõ est
sine voluntate nãli sz nichil e voluntatis deli
beratiue et sp hũc modũ predicte obiectiones ad
vtraq̃ pte sũt facile e vide cuilz ner oz de hr
plus dici Det' q̃ ingat sondẽsim aliqũ peccare 90
Verendũ e vltimo vtrũ q̃ tingat sindẽsi
aliqũ peccare et vr q̃ sit qq̃ sr ex
dr sic et loq̃ de sindẽsi sũ cõscia hac tamẽ
videm aliqũ peccari cũ plus i pfundũ
venit tũc em cõtempnit sic dr pu vm.
Impius cũ i pfundũ venit cõtempnit tal
cõtempt nõ fit sine pecto. g. sindẽsis alũ
peccat ¶ Ad hr in pmnit eternalit i hoie n q̃
morlit peccat Due sũt pene eterne. ignis. s.
et vermis osae et in e ysa. vlc. ignis eorũ
nõ extinguet et vermis eorũ nõ morietur
et erũt usq̃ ad sanctatẽ visionis omnis
carnis q̃ tractat dõs B. qn can. dr sic hor
tro igne vrente cathena stridẽte vermie

rodere. vermis aut t gscia e su i smdesi et
no seq n pcm. q oz q pcm fit i smdesi et
t gscia. q pecat aliqn ¶ Contra oppoita fit
i ee no pnt f idē f sp remmare pcto et ma
lo et alii cosentire fiat oppoita gtradictorie
qa si alii cosentit no sp remmat. q hi certa
ide no pnt ee fit smdesis e sp remmare pcto
q miqua pt cosentire pcto et no fit pcm nisi
p cossm. q smdesis miqua pt pecare ¶ Ad
hc smdesis e cosentire t bonu et dissentire ma
lo t qm et no t pticulari pcm ome fit i pti
cularibz attribz q nullu pcm fit f smdesim
¶ Soluto ad hoc dd fit disqnt antiq po
sitos. s. et alii si q smdesis ppu e no pecare
f se ht tu duas copacies vna f ad supius.
et f hac miqua pecat ad tam ad i fius que
regit hc t ad li. arb et ad rem et ad volu te
extra quas et sup quas ut dt b. et f hunc
modu aliqn pcipitie p actus sic miles cade
te equo qui casus no e vitiu militis sed eq
et no fert ad milite. n qa no remit equu p
fremu nec cespitaret. ita aliqn i pecat smd
desi pcm rone voluptatis et libi arb qa non
remit ne cadent et sic tudet ad pmu qa
fit videm eā pcipitari no alpa sua fi i flora
cu impius i pfundu vent et no cotinet vo
luptate ab appetitu illiciti nec rem a iudico
i iusto i quo ponit iqui eq et io cade dr
¶ Ad a dicit eode mo. s. q omis i cosca no
rodit n sit pcm e i ea et hc e qa i flores
vires i quibz sreminet no cotinuit cu cu
sp i se rta fiut sic ecia ap dt phs ms de aia
de intellcu regete et monete. q intellcs sp est
ratis fantasia aut rta et no rta ¶ Ad illa
duo q i qnu obicitur dd q pmu predit ¶
Ad sm dd q sit respicit i flores vires quas
gtnie dz. ita ecia respicit pticularia no i acti
bz illarz virtu et sic i pnicat ei pcm q sit
i talibz Vtu gtnigat smdesim pecare i toto
tnde q si cotnigat ea / extingui qo
i aliq i toto extnigui et vr q sic qa
hesiarche fuit quibz dicit gscia q p sua per
fidia defendeda debeat exponē vita et hc e
error et malu. q i eis no remmat malo.
et fit vr i toto extnigui ¶ Ad hc eze. s. fr
i facies aquile exteta desup erat. glo Jo.
p facie aquile scintilla cosce significat que
smdesis dr et hac quoq videm pcipitati
et locu suu amitte cu i pius i pfundu vent
et cotepnit f locu no amittit n extinguat
q vr q i talibz extnigui ¶ Ad hc sere.
n. filij menphios et thamnis costupiunt
te usq ad vertice glo. Jero ayaliqn de me
bris i floribz usq ad vertice ptnigit qndo
casta celsitudine mentis diffident morbus
corrupit. celsitudo metis smdesis e. q vr
q smdesis corrupit. q extnigt ¶ Ad hc
sup id pb corrupti sunt et abhoiabiles fa
sti. glo omu vi romis pnati. queda vis rois
e smdesis. q aliqn pnat et extnigt ¶ Ad
hc quida obiciut sic fomes et smderesis.
ex oppito se hnt qntu ad actus. fomes
extnigt i quibzda sic i bta virgine expleti
tudine gre. q smdesis extnguit i quibzda
ppt mtitudine culpe ¶ Contra ysa. vlt. ver
mis eorz no moriet. glosa ide vermis sanctil
la cosce e q e smderesis q ⁊ i damnatis
sp remmat malo. q miqua extnigt ¶ Ad
hc sapie v. Dicet intra se pmitu agentes
et p angustia spu gemetes. q nobis pfuit
supbia. q i damnatis remorsus gscie est
ad malu. q no extnigt i totu ¶ Ad hc luc.
xvi. fr id mitte lazaru ut intinguat extre
mu digiti sui i aqua. glo. petit diues ut
exmo digiti lazari refrigeriu sentiret et
mitigaret qnqz fribz suis ne veniret i hnt
locu tormetorz quia reprborz metem pena
sua erudit qnqz i utile ad dilcone ut ecia
suos spialit diligat qm hi dn pcta diligent
nec se amabat. peiist q et sibi bonu et alijs
q vr q i damnatis no oio extmeta fit f
remmet malo et desidet bonu et sibi et alijs
¶ Ad hc ibide alia glo seruat diuiti ad pe
na et cocio pauptis que despexit et me
moria fratu qlos reliq ut de missa gtia de
spectu et de pena i utile amatorz amplius
torqat. q vr q tortura illa fit i cosca q
omis no morit nec smdesis extnigt qm remm
met malo ¶ Ad hc Dyo. i li. de di. no. ca.
m. dt de demonibz sic data illis nalia f dona
neqqua ea mita ee dicim fi fuit mirecq et
splendidissima qmis ipi no videat claudetes
bonu i spectinas vitices. smdesis aut e data
nale. q i damnatis no oio extnigt ¶ Ad hc
b. i li. de li. ar. quo no e ibi aliq sapere
q mala q tollerat cogit peitere malorum
q fta sut miqua i tormetis e peite aut pe
nite no e sape. q vr q penite et aliq sa
pe p smdesim fit i damnatis. q no extnigt
i toto ¶ Ad hc so. dt q cum scintilla cosce
no extinguebat ¶ Soluto dd q smdesis su
scintilla cosce i nullo n uiatore nec damna
to extnigt i toto f actus eius dupx e. s. i clima
to ad bonu et minuato cotra malu qntu ad
i clinatom ad bonu i damnatis extnigt

quitu aut ad reminiscendum malu hr duplice
actu. s. et reminiscere malo. qa malu et hnt
ametit i damnatis. et reminiscere i cupiditate
malo ad pena que sentit ex pcto et hnt
migna amittit i natoze nec i damnato
sp eni vellet no comisisse hoc malu pter q
ita cruciat et hec solucio e antiquora et bo
quia concordat dctis scorum ¶ Ad pmu q. 88.
q i hesiarchis sudesis no i toti extinguit
h no e vni qa dt qstia hetico q vita p fide
poneda e. fz error ctis qui dt q h hereses
fides e. ita obnubilat ea q actu remorsoris
here no pt ¶ Ad 2 supius ia cassu e qa non
amittit locu nec principat n cre i fioru potes
tois. s. voluntatis et libi arbitii sic miles ca
dit cadete equo ¶ Ad 3 88. q celsitudo me
ais ibi dr superior porto tois. et no sudesis
i angto aut e fulla acidetis qa acquit ac
si idem ncte sit pdto et actuti i ee ¶ Ad 4
cre eode mo 88 e vis tois ibi no dr sudesis
fz superior porto tois deliberate. i pcessu aut
fla acutis e sic et i pori ¶ Ad vltimu 88
q no e sile de fomite et sudesi. quia sudesis
e de datis ne et io na i aut no corrupitur
nec exting i totu fomes aut e de catis a
culpa et a pcto et io i hjs i quibz gra ad
plenu dat i totu collit ¶ Ea q i qdu obi
cuit gcededa sunt Qr de qstia vtu sit po
Deinde qr de qstia vtu sit ut habitus
po ut hitus et vtu sit idem q sudesis
ut no. et si e hitus qualis sit ille vr aut
q no sit po fz hitus qu enim aliq pdicatur
ceniit de alio passiones et differencie pdica
ti pdicabuntur de subiecto. p illa regula q
dat ar i pdicamentis qu alem de alio ut
de subiecto qcu q de pdicato dur de subiecto
dici ncte e po aie subalis ps aie e q non
pt pdicari de qstia qa qstia aliqu e et
aliqu no e q no conuenit pti aie. q qstia no
e potencia aie ¶ Ad 1 qstia aliqu rea e
et aliqu erronia. aliqu tuqilla. aliqu p tur
bata. alii muda. alii i muda quorp ut conue
nit potencie aie. q cosca no e aie potencia
¶ Ad 2 Dnm q qstia e lex mri i tellcis. lex
mri i tellcis no e po fz potius hitus nalis
i situs. hitus nalis i situs nobis no e po
licet sit i po. q vr q cosca no sit potencia
fz hitus ¶ Sed tut vltius q vtu sit hi
tus nalis ut acqsitus et vr q acqsitus qa
aliqu qs hr qstam de re qua pus no hnt
et hi ex e q Dnc mdato a pncipe ut
a deo as hr cosciam de transgressione mdati
qua pus no hnt q no posset ee naliter
insita. tuc enim hret se vnus mo ¶ Contra
qo dam. dr cosciam ee lege mri i tellcis
put lex mri i tellcis repugnat legi carnis
Ro. vii. consenco legi dei fz i tioze hominem
video aut alia lege i mebris meis repug
nate lege metis mee et captiuate me i
lege pcti q e i mebris meis. lex mebroru
hitus i natus e p natura corrupta. q et
lex metis sil i tellcis hitus vr ee i nat
p natura integra et sana ¶ Ad dr Ro. ii.
tu gentes q lege no hnt. naturaliter ea q legis
sunt faciunt. hui lege no hntes ipi sibi
sunt lex qui ondunt opus legis scptu i cor
dibz eorum ibi glo aug. et si gentiles no hnt
lege scpta hnt tu lege naturalem qua qsq i
telligit et sibi conscius e q sit sibi bonu
et q sit sibi malu hui lex hitus e nalis
q et cosca ¶ Si h gcedit tuc q vltimus
vtu sic hitus cogtiu ut motis et vr q
motiu qa sic dr Dam. i missa p uicosi cos
p qua fit lex mebroru hitus motis est
q cu gra sunt i eode q ne lex nalis sine
cosca q instigat ad malu hitus motis
e ¶ Ad 3 motis hitus e qui monet ad fu
gendu ut p sequendu sic enim monet de labi
le et tristabile sic dr 1 mo. de ata sed
sic monet hitus qstie. q vr ee hitus mo
tiu ¶ Quarta cosca dr scriam scia e hitus cog
nitis. q et qstia ¶ Ad 1 cu dr iste e co
scius secretoru illius. ipsus e q cognitie.
scit iste ea q scit ille et hoc e fz hitum
cogtiu et no motiu. q cosca dr hitu cog
nitiu ¶ Ad 2 Eze p i glo sup 4 facies
aqle exterta de sup erat cosce e errata
corrige et consiliari vtuq hoc fit fz hitu
cognitiu. q vr q sit hitus cogtiu ¶ Ad
3 cor. m. vtuq in cosciis fu fz no i ho
mustificat fu hoc dixit aptius qua nesci
uit se ee i pcto fz hitu cogtiu. q vr q con
scia sit hitus cogtiu ¶ Ad 4 Ecc. vii. scit
enim cosca tua qa et tu sepe maledixisti aliis
glo i de qua iudice nemo nocet. absoluit
scare et iudicare fiunt fz hitu cogtiu. q co
scia e hitus cogtiu ¶ Soluco ad pma pte
qoms 88 e q cosca tpliciter accipit. s. ma
tialiter et sic po p eo q satu e i dia ut scibi
le et h nec e po ut hitus fz satu alii accip
forliter pscia. s. q refert ad satu no licet no
sub eodem casu quo sabile refert ad scam
ut dr ar qa scia dr sabilis scia Sabile at
no dr scie sabile fz scia sabile et si sic accip
p sabili tuc nec po nc hitus e sic sabile ut
e scies nec scia. si aut accipit forliter

tut p certo hitus ē et dr hitu i pō nel
pōm hitualem et p hoc tendū ē ad pm
¶ Ad pmū q° dd. q licet scia p subiectū
sit ps aie tū p id q ē hitus ē et io non
conuenit ei pōm ēe qa p id q nō ē ps aie
Regula aut ar. i telligit de hys v p di
catū cōsist i ē subiecto et actu et i tellectu
¶ Ad a. dd q cōsciam ēe ctam ut muta
ut i muta accit ei ex hys q subiecta sut
cōscie et io nō oportet q illa p tinpet o scia
que ē pō hitualis ¶ Ad a. dd q cōscia
p certo ē hitus et nō pō sic dicī ē p alū
denotat ab ipa pō eo q talis hitus ē i ipa
¶ Ad id q vltimo q. dd. q cōscia dr cōsida
tue. si i principiis regulanab; q sciam q sunt
pri. vlia et hc i nata sut nobis ut dr ar.
i fine p. posteriorū et ecia hoe i cōsol phie
sequis plone et socrate qua dr q vlia reti
net et singlaria pdit pt ē cōsidari i scibs
hys ut ulis et sic hitus ē acq̄situs et sic
conuenit ei aliqd i ēe et aliqd nō i ē. ¶ Ad id
q cōtra h' ob. dd q lex nalis q dr lex mēt
i tellectus hitus ē i natus nobis quitū ad
vlia pn. regulatia i bonū sic dicī ē hoc
eū i lumē de quo dr i pō. Sigtū ē super
nos lumē. vn lex mētis hitus nalis est
quitū ad pn. acq̄sit; quitū ad scia. et nō
ē sile de fomite sue lege mēbrorū ille nō
cū hitus ē qua corcupcō et n' h' cogtū
ms p ē simplex hitus ligatus ad malum
ex na corcupta pt q dicit Apls q gnat
legi mētis que obligat ad bonū ¶ Ad a.
dd q h' sequeret si cōscia n' a. dret n' hi
tu talis legis. p hoc nō ē vn qa alū dr
pōm cū hitu ¶ Ad id q mutata h' q vetū
sit hitus cogtū et motū dd q cogtū
et motū ē sic i tellectus practic ¶ Ad h'
q cōtra h' ob. dd q scia dr lex tōms et
i tellectus qa ex vlibz regulis ligat ad facē
dū ut nō facēdū et sic ē ecia hitus motū
et ad delectabile penale dn. ij. Cor. j. glia mea
ē testimū cōscie nre. ibi glo sic mpiis ē
magna pena q scia ita pis magnū gau
dū et p h° pz solucō ad tria pma q pbat
ēe hitū motū net ē sile de lege carnis
et lege mētis et lex nalis p cogtōem di
cit motua pte et cō oz q ad cogtōnis
heat net oppo fomiti ex onū pti p cū ex
illa q motū ē ad bonū et cō nō oz q si lex
mēbrorū n' heat cogtōis q ecia mētis
n' heat cogtōis qa lex mētis et regit

et monet lex carnis monet carni ¶ Ad
a. dd q delectabile et triste sut ex cōseqn
tibz q sciam p q ē de hoc et de illo p actu
et sic ecia ē pena ut gaudū ¶ Ad id q cō
tra ob. dd q sciam dr dd q de sciam re
gēte et illa nō ē pure speculatia ¶ Ad a.
dd ai dr q iste sit cōsciaus secretorū illius
q sciens sumit equoce et q scia qa talis q
scia ē pure speculatia. tu aut dr iste ē
cōsciaus sibi accipit p cōscia applicatis
ut reprbatis et illa nō ē vere speculatia
¶ Ad a. dd q corrigē et cōsiliari sapiēti
conuenit p cipue p hitu qui net plene ē spe
culatus net plene practic p vsū oz hys
et talis hitus ē cōscia ¶ Ad a. dd q hoc
dr apls et be p ex hoc nō seq q cōscia di
cit hitū speculatū p q dicat hitū q nō
sit sine speculatōe ¶ Ad vltimū dd q cō
scia ē qua cōsciam; nobis de secretis que
sut i cordibz nrīs et hoc nō sit sine specu
latōe nec oz q pura speculatō sit. p freq
cius mktū h' de speculatōe practica

Dē q scia sit idem q sinderesis

Ende q. vtrū q scia sit idē q sindēsis
et vr q sic Exe. j. sr i. dr mr faces
vni. glo sindēsis ē scintilla q scie. vr q. q
cōscia sit idē q sindēsis ¶ Ad hc i eadē glo
dr q p mr faces i telligit mr vires aie
s. rōnalis concupiscibilis. irascibilis et sindē
sis. rōnalis p facē hoīs. irascibilis p facē
leonis. cōcupiscibilis p facē vitali. sindēsis
p facie aquile Cū q. cōsciam ncē sit reduci
ad aliqd illarū et nō possit reduci n' ad sin
dēsim. vr q idē sit cū sindēsi ¶ Contra Suffe
rēcie q scie nō queūtur cū sindēsi. ē e' q scia
muta et i muta et ita et nō ita et deponi
bilis. vn dr alicui qui h' q sciam i muta q
deponat ea hoīs nihil conuenit sindēsi. q. q scia
nō ē sindēsis ¶ Vltimo q. si cōscia sit idē q lex 90
nalis et vr q nō qa lex nalis dr septa i na
li iudiciorū ut dr Basili; miqua ē de po
nibilis. q. q scia nō ē idē q lex nalis ¶ Cō
tra Io. Dam. lex dei i tellēm nrm accendit
ad se ipsam et purgat nram cōsciam p actua
he i tellēm p dicit offiam ē. q. vr q cōscia idē
sit q lex nalis ¶ Ad h' h° idē arg. i glosa
i prēdēti ar. lo supius i ducta xo. ij. q sic
dr et p gētiles nō heant legē scīpta sunt tu
legē halem qua quis i telligit et sibi cō
scius ē q sit bonū et q sit malū p cōscie ē
qua qs cōscius ē sibi q sit bonū et q sit
malū. q. cōscie lex nalis. ¶ Vltimo q si 90

gscia sp sit i actu id aliqn i hitu et vr q sp
i actu quia dr scintilla cōscie. scintilla autē
sp micat. g vr q cōscia sp i actu i clinacōib
ad bonū et mūdiacōib ad malū ¶ Ad hc ezec
xix. sc id pducta ignē de medio tui. glo dia
q edificasti male q scie ignis cōsumet. g scia
e ignis et ex hoc arg q sp e i actu q ignis
sp micat et ardet ¶ Ad hc phicū dicū e q po
derosū sp tendit ad centrū quia si actu nō de
scendat tū sp facit i clinacōem ad descensum
g a simili cū q scia sp remordeat ad malum
et i clinet ad bonū sp debet dici ee i actu
q nis nō sp cōsequat effectū. ¶ Conf q stat
q cōscia e i puerulis et i illis nō e i actu. g
nō sp e i actu ¶ Ad hc q scia e quedā scia
Scia e hitus q nō sp e i actu. g q stia nō
sp e i actu ¶ Soluto ad pma pte qōnis
dd' e q sindēsis nō e scia qa sindēsis e q da
pō aie scia aut hitus ut i an hitus pbatur
e Duo tū ht i se sindēsis p duplicē respectū
vnū ad supius et alēn ad ifius. supiori re
git i ffius regit et p respectū ad supius
attingit hitū legis nālis q reges e et pt
q et ipa sindēsis pō hituālis e et nō potē
nuda et sic dr scintilla scie et quēcat in
aliquo cū sindēsi. q scia alēn respectū habz
ad rōem i florē q disponit practica. et
i hitus pt defectū rōis et voluntatis et libi ac
aliqn precipitat et dicim aliqn q scia nun
da aliqn i mūda tam et nō tam et quēcū
ad hō nullam ht conscientiam cū sindēsi. et p hō
pz soluto ad oia q obiciūt de hō ¶ Ad id q vl
tus q si cōscia sit lex nālis. dd q lex nālis
et cōscia differunt p eēm sc conscientiam i ordine
ad ide sic i silogismis pnm et illa cōclusio
lex em nālis pnm e quo regit q scia sub q
pnō ro assumit ad hō id de illo et q scia cō
cludit de facendo id nō facendo ut sic vbi gra
lex nālis dt nō ee fornicandū nec furandū nec
occidendū ro assumit hō id i ee fornicationem
id furtū id homicidiū q scia cōcludit nō esse
facendū et p hac destructionem pz soluto omn
obiectorū ad illa pte ¶ Ad hc q mxta hō
q vtrū scia sp sit i actu dd q sp e i actu
instructōis ad bonū et retractōis a malo sic
bn pbat obiectōes i ducte sc nō sp cōsequūtur
effectū f actū. pt ex horbitacōis rōis vo
luntatis et libi ac

Q. qre se gra heat ad
bnde rōe voluntatē et ad rōnem
eius q dr i illo ca. eusd dist. gra
q bona voluntas comitat gratiam. q quale
gra se heat ad voluntatē et ad rōnem
et gratiā ms. ¶ Pmū e vtrū i aliquo

Q. pmū

voluntas precedat gratiam ¶ Sedm vtrū ro
et voluntas sine gra pūt nō peccare dāpna
bilit id nēce sit dāpnabilit peccare ¶ Sed aut
vtrū post hita gratiam nēce sit venialit pec
care id nō ¶ Ad tū q sit gra illa q voluntē
retinet apto de hīs et ms. nūgr mētionē
facit i lita ¶ Ad q. q vtrū i aliquo voluntas
precedat gratiam et vr q nō Gra em dr gra
qa gtis dat. si aut voluntas precedat gratiam
voluntatē meret quis gratiam et nō ee gra
tis data sed bone voluntatis mitis reddita
et hoc e arg ad aug. Th. retractōnū cōtra
iulianū pelagianū ¶ Ad hc gra dividit
i puenientē et subsequentē nec pt dici q pre
nūciens dicat n puenat voluntate nō q co
mitatur id seq voluntate sic dixit iulianus
sc puenit ¶ Ad hc p rōem arguit ad hoc
sit nīla po i pfectū actū pt n sit cōpletap
hitū voluntas po e. g i pfectū actū bom
nita nō pt n sit p hitū i forma ad bonū
nitū talis hitus nō e n gra gratū faciēs
g voluntas i actū nūtorū nō pt n pmo
i formet gra. ¶ Ad hc aug Th. de corrē
tōe et gra ex illo Sbo apo Ro. ix. nō e vo
lentis neq curentis sc dei miserentis sic ar
guit cōtra iulianū qui dixit q hoc ro dm
sit qa nō e solius voluntatis implē preceptū
dīni eo q hō sparet r nec credē pt n velit
nec ad palmā currē n voluntate et aug arg
uit i gratū ex ordine vborū sic Si ppt hō
dm e ro e volentis neq curentis sed dei mi
serentis qa sola voluntas ro nō implet sed
adiuta p gratiam tūc gratia ergo ro poterat dici
ro e miserentis dei sc curentis et volentis
et cōcludit sic restat q ut ro ere ita i tel
ligat dm ut totū deo det qui hōis volun
tē bona pueit et pat adiuvando et adiuvat
parcēdo nolentē pueit ut velit volentē
subseq ne frustra velit ¶ Ad hc Io. xv. sic
sine me nec potestis facere et ibidē sic palmes
nō pt facere fructū n maserit i vite ita nec
vos nō i me maseritis cōstat aut q i ipo
nō manem n p christianē gratiam nec ipe i no
bis. g voluntas sine gra q manet i deo et
deus i ea nec bonū aliq facere pt. oportet g q
pueiat a gra ¶ Ad hc ysa. xxvi. dia opa
nra operatus es i nobis dne cōstat q deus
nō operatur i nobis sic pnm opm nrōrū nisi
p gratiam. g vr q oz q voluntas pueiat p
gratiam qa alia gra ut pnm nō attribuentur
opa ¶ Ad hc voluntas sn gra nō e libera sc
serua seruitute pna sc dr de i po politi q ser
mus illam ht vtute n i cōparatē ad dim

et ꝑ mera libm cõsensu nõ hꝫ. q° voluntas am
gratiam ai pmittit seruitute pcti nec hꝫ libm cõ
sensu ad ad bom faciendm. nec hꝫ virtute ad
aliqd bonm ¶ Ad hꝫ aug° i ench° voluntas ho
mis mlta dei dona pcedit. nõ q° ipa pueniat
a gratia ꝑ aliqm puenit gratiam ¶ Ad hꝫ aug°
qui creauit te sine te nõ iustificabit te sine te
vt q° q voluntas pcedit ad iustificationem et
tnc voleti ifudit gratia iustificationis. et hꝫ vt ac
cipi ex ordine v bonis epli v.te Surge q dormis
et exurge de mortuis et illuminabit te xpt.
ex q° vt q oportet homiem p° surgere ipse et postea
illuminari p gratiam ¶ Solitum dd' q' fanm i di
te et hereticm de hesi pelagii q voluntas et p
uelat ad omni et gratiam ꝑ gratia puenit sic in
formas ꝑacas et adunitas. vnde et antiqui
bus fecerunt ꝓpositum. s. q' tq' hes mnti pne
ar gratia donat. nil deus i nobis ꝑter sua
donat coronat. vnde ꝑfanm i dicit n q gratia
sp puenit voluntate et erigit ea ut velit bo
nm et ideo pma septem pcedunt et vitate fidei
concludit ¶ Ad pmum q° q i gnm obiit dd q
aug° nõ loq ibi de gratia gratum faciente ꝑ de
donis gratis datis q aliqm puenit voluntas
¶ Ad a° dd q hoc verbum aug° intelligit q vo
luntas nõ q obice ponat spm sed qm velit
adunitat ꝑ gratiam qa si nollet gratiam nõ re
cipet eo q gratiam sibi oblata recedit ¶ Ad vl
timm dd. q verbum ap° intelligit de surgente
ꝑ consensu voluntatis ad elevate se ne eleva
ti dissentiat dnm aug° i 14° li° conf. tractatus
de vbm dei sic de conversione sua ad deum ro
erat q' videre tibi dicebat m surge et exurge
de mortuis et illuminabit te xpt. n bba lenta
sopnolenta sm mo et ecce mo. sm paululm
et ecce paululm fit q mo et mo nõ hebat
modm paulm et longm ibat sic erat dicit aug°
q crede puenit cogitatione qa nemo credit n
cogitet pus quam ire ut q credat. crede enim e co
gitare cum assensu et ideo dicit apstm dicere ro.
x°. corde credit ad iustitiam Ver voluntas et
ideo sm gratia possit nõ peccare damnabiliter re
Secundo q' verum voluntas et ideo sm gratia
possit nõ peccare damnabiliter ut nccte
sit damnabiliter peccare et vt q sit nccte q
damnabiliter peccet 14° sntiarum dist xxx mi. ca°.
et pnt noci i hoie mi° stat libi ac cum
pctm eum ad bonm nil i pediebat ad malm
nil i pellebat nõ hmte i fmitate ad malm
et hmte ad mtorm ad bonm tm sine errore
ꝑ indicare et voluntas sine difficultate bo
nm appete potat. post pctm ho cum repa

ratiem gratie pmittit a concupiscentia et vnitate et hꝫ
i firmitate i malo ꝑ nõ hꝫ gratiam i bono ut
possit nõ peccare et ideo pt peccare et non
pt nõ peccare ꝗ damnabiliter post reparationem
vo cum confirmationem pmittit a concupiscentia ꝑ nõ
vnitate et hꝫ i firmitate i malo ꝑ gratiam i bo
no ut possit peccare pt libtate et i fmi
tate et possit nõ peccare ad morte pt li
bertate et gratiam adiunate Ex si ita e q
cum reparationem nõ posset nõ peccare damna
bilit p obsequentiam quia dicet ar. i 7°. pyar ad
nccte e damnabile peccare qa q nõ pt nõ
ee nccte e ee ¶ Ad hꝫ h° de vr p i ps ipsa xxx°.
i clinabit dns manm sua et corruet auxi
liator et cadet filius cum pstat auxilium ex
hoc accip q quia dns nõ tenet p manm gra
cm ꝑ virtutibus stare nõ possit nccte e q
continue cadat ¶ Ad hꝫ ipse i fixus sm
i limo profundi et nõ e suba. suba illa dicit
fundamentum sustinens ne descendat. q° q' in
limo quipe i fixus e et nõ hꝫ gratiam sub
lenate continue cadet ¶ Ad hꝫ h° pctm q
p pnam nõ delet suo pondere ad a° trahit
q° nccte e q cum repacoem continue cadat ¶
Contra aug° pctm a deo e voluntarium q si
nõ sit voluntarium ideo e pctm ꝑ pctm sequens
cum repacoem costat q pctm e q° e voluntarium
et arguit aug° si ad fit voluntate nõ
fit nccitate q° tale pctm nõ fit aliq nccte
ꝑ voluntate liba et sic nõ e nccte q peccet dam
nabiliter ¶ Solitum dd q nccitas duplex e
s nccitas e agentis et nccitas nõ phibentis
sic e i desecsu lapidis deorsum i quo sit d° ac
et alia phi nalia ee agentis e agnatus ad
formam grauis q grauitado dat formam et dado
formam dat omne q consequens e ea sic motum et
locum et ideo quanto de nccte descendit ad
centrum n ad sit phibens sic columpna suppositum
q si remo stati de nccitate descendit et ita dd
e i posito q omne pctm quidem sm precedens reparacoem
gratie sm consequens voluntarie fit et illum ex nccita
te agentis ut d° aug°. Si aut attendatur
nõ phibens sm nccitas nõ phibentis cum expecto p
peccato ita i sit pondus deprimens et nõ gratia trahens
post ppetratum pctm et cum gratie reparacoem gratum e
ad destrum gratie tenentis ho nõ pt resistere pcto qa
nec ideo pt resistere errori nec voluntas graui
et ideo nõ pt nõ peccare damnabiliter et cum q ho
quantum ad agens fit voluntarie et nõ nccte et ho
e q dicit osee xiii°. p dicto tua istl tm ex me sal
uacio tua et i me nisi qa dns adiuuit me
paulomi hi. i. a. m. ¶ Ad pma q° q' dicit dd'

q illa predicit qa nō cōcludit nī de nātate q
ē ex defectu habentis et retinētis ¶ Ad id q dr
dd q illud ꝗ predicit et hū q cludit de nātate
agentis qa illa nātitas agētis ē ibi et talis
nātitas vocat nātitas cōsequtis et nō cōsequ
tis. et sic mr status libi ar rūdet ꝗ quor
statibz nē homis status eim ī nocētie qū po
tiat. ho nō mori si vellet et nō potiat mori
nī peccaret rūdet stati libi ar eim de status
ī quo ho ex adiutorio ī nocētie potiat nō pec
care quia illam habebat ī firmitate de pmi
te sic ī li ar nō habet ī clusas ad pcm ¶ Sta
tus aut damnati homis post pcm ē de nāte
mori et nō posse nō mori eo q hī ī firmitate
de pmete de nāte hū pb. ¶ Quis ē ho q vivit
et nō videbit mortē c. a. s. d. m. q. et hiuc
rūdet status libi ar ī quo ho pte de fm gre
retinētis et pte vulnī pcm nō pt resiste pcto
damnabili qa sēminī ē relictī a latronibz
luc. xp. et valde nō hī resistēdi nī p gram
reparētī stati post reparacōem nō pt resistere
qū peccet venialiē pt ad hereticā pcm q mul
tiplex ē et multiplē ī testat ī. jo. ¶ Si dicā
mī qa pcm nō hem nos ipos seducimus et
veritas nō ē ī nobis ¶ Ho ē q dr cō. vnī vel
le adiacet nī p fice aū bonū nō ī vero cōsecu
aū legi dei ꝗ ī iorē homem video aut aliā
legē ī mēbris meis repugnātē legē mentis
mēe et captivātē me ī lege pcī q ē ī mēbris
meis et ī stati ī clamat ī felix ego ho quis
me libābit a cor mortis hui et rūdet gra
dei p ihm xpm dnm nrm vī ī illo statu sic
hī nātitate moriēdi ita hī nātitate peccādi
quātū ad destū retinētis et salvātis gre tū
libtate a coactōe nūquā amittit sic aū dicī
ē ꝗ post rēnē qū libālē nō amisera et glori
fīcāle tūc ecū stati nō posse mori et nō pos
se peccare qa pcedēnalia fuit nō posse mori
et nō posse peccare eo q mors cāta ē ex pc
cato et sic se pcm hī ad libū arī ita mors
ad naturā Vel post hīta gram nātē sit ve
ro q verū post hī mi alie pcare id nō
tā gram nātē sit venialiē peccare id nō
et vr q nō dr dug et ī phīas ē hītum
q si ada nātitate habuisset peccādi et resiste
nō potuisset nō fuisset ei pcm ī putādū. ī
iuste eim ī putaret ei q nō erat ī po vitare
id facē. q a filii si ho post hīta gram nā
tate hīret venialiē peccādi pcm nō ī puta
ret ei ¶ Si forte ad dicat q pcm venīale nō
ī putat ei cōtra azt ys. de oī verbo ocioso
q locuti fuīt homēs reddēt rōem ī die iudi
cii De illo reddit rō ī die iudicii nī de pcto
q ociosū ē pcm et sic vr q ad ho stat obiec

pma ¶ Ad ho aug illm ē a deo venīale
pcm q nō fiat morte tūc videlicī dū placet
accedēte eim cōtempto et libidē ipo cōcepta
pt fī morte tūc vr q idē sit de venīali et de
morti quātū ad ho et sic vr q seqt idē ī cō
uenīens q pus ¶ Solūcō dd q ī baptate qn
tūcq ho sit ī gra nī extinguat fomes ex
ipo sic ī bta virgīe ī qua fuit dr aug cū de
pcto agit illam vult hī qōne pte hōre
dm nrm ihu xpm. tāta eim gra plēta fuit et
plena q sine oī pcto fuit et venīali et mor
tali qn alijs aut omibz sēis nātitate fuit ī
cidē ī pcm venīale ꝗ post hīta gram ¶ Si
aut q qua nātē distinguēdū ē ut pus q
s. ī nātitas agentis sic ignis exuret de nā
tate pte cōbustibili et hac nātē illm pec
catū ē nātū. sz omē pcm voluntatū tam
morte quā venīale et de hac sola nātate si
q q si ē nātū nō reputat ad pcm et est
nātitas ī euitabilitatis q cātur ex eo qd mul
tiplē pcmat cōpiat fomes et ī stigat et tot
modis qd pudeat nō pūt. n. volū calū et de
hac nātitate nātē ē homem peccare venīaliter
et hī sigt Dam. lo. ys. ca. xas. vbi dr q serpēs
multiplicibz delectabilibz motibz cōsuevit pla
cē mlier sic et sensualitas q p serpētē figtur
multiplicibz motibz cōpiat ī fīōtē pte tūs
q sigt p mlierē et ī posle ē qū ex aliqua
pte ī cidat ad min ī aliq pcm venīale p
ē quā de bta virgīe sic dcm ē de qua ꝗ dr
anbs ī ys. de cōcepcōe vgīnīs Decebat ut vi
go illa quā deus pater vmbra sue virtutis
ho ē ymagīē sic ymago resultans ī speculo
dr vmbra ī spiritālis ut dr Origē. designat
ut eet mr eius quē de suo corde genitū tā q
semp diligebat et quā filii ī integritate sue
diuitatis implevit et quā spos sēs sanctificavit
ei mrem de quo ipe ꝗ diuīnitē predic. ea
puritate mēet qua maior sub deo neq
ī cēlligi et ī posle ē q bta virgo ī cēlligi
ē fuisse ī aliquo pcto venīali sū morti cāta
sanctate vndiq plēnta ¶ Ad pmū q dd q
arg tū q cludēt si nātitas eet efficētis ita
aut dcm ē q nō ē talis nātitas ꝗ ī euitabi
litatis q nō sp imputat ad cōdēpnacōz
hz ī putet ad cōtagionē. et sic ī cēlligī aūctas
azt ys. q a hz reddat rō de ocioso tū pte ho
nō cōdēpnat ꝗ cōtagionis alicuī rēus of
fēdit q purificāda ē ut ho p pnam ut ī
futo p purgatorū ¶ Ad vltimū dd q pcm
venīale ex gne mūdi fit morte sed cōcepti
ad mtī pt ēe morte si ho f. facio ī cōcepti
dei pcm morte ē sic sublevatis festuce de tra

fca ⁊ cōceptu dei. et ita ⁊ telligē dicū aug.

Quae sit grā illa q̄ voluntatē recinet a pcto

Varto q̄ q̄ sit grā illa q̄ voluntate re-
tinet a pcto. hāc enim aug. vocat ope-
rātē et cooperantē et puēientē et subsequētē
et ad hc sic predicit aug. ⁊ li. de nō et grā
dicit sic puēit ut pie viuamus. Subsequ ut cū
illo sp viuamus. Cui hoc vr q grā puēiens
sit opās ad totā vitā pūte subsequens aut
sit cooperans ad totū vitā futurā ⁊ q viue-
mus cū deo. ad hc aug. ide puēit ut sane-
mur subsequ ut vegetemur. hoc vr q grā iustifi-
cationis ipsi sit grā puēiens et grā perfect
de vtute ⁊ vtute sit grā subsequens. ad hc
aug. ide puēit voluntate ut velit bonū sub
sequ ut cōplaceat sibi perficiat. hoc vr q
grā puēiens e voluntate ⁊ forma. et grā sub
sequens sit ide cū perseuancie dono et hoc non
dicit ⁊ litera. ad hc Ro. viij. quos psciuit et
predestinauit cōformes fieri imagini filij sui
hos et vocauit quos aut vocauit illos iusti-
ficauit et qs iustificauit illos et magnificat
dicit q̄ q̄ apls alit diuidat gratiam quia aug.
ipsis enim vr ponere has tria predestinationis
vocationis iustificationis et magnificationis. aug.
aut nō potuit n operationis et cooperationis. ad
hc sic ⁊ d. xxxiij. Exodi. Si inuenio gratiam in o-
culis tuis onde in facie tua dicit glo. vna gra
nō sufficit scis vna enim precedit ut deum diligat
et cognoscat. alia subsequ ut se mundos
custodiat et hoc ei dicit ⁊ lita. gra. puēiens
dicit ⁊ lita q̄ facit nos velle alia subsequens
q̄ facit esse ⁊ perficit bonos. ad hc xxxj.
ysa. sic ⁊ cōsibit dns pinda pteges et li-
berabit cōsiens et saluabit dat quadrupli
dicit gre. s. protectionis. liberationis. cōsilij et salu-
tis. et q̄ penes q ista dicit sumat. ad
hc Crisostom. sic Io. omē. xiij. sic ⁊ gratiam
pro gra dicit sic etiam et ipa q fuit legis gre
erat et ipm guari nos ex no entibz gra
fuit ⁊ Zo enim diuitibz precedentibz hoc ac-
cepimus remuneracionem quia enim q neq era
qui dicat nec potamus ex diuitiis accipe
cū nō eēmus deo vbiq precedentibz beneficiis
⁊ cipiete nō guari nos solū ex no entibz
sed etiam ea quatos disce q facienda et q nō
sunt facienda et hoc ⁊ ma accipe lege et q' co
rpe indicū ⁊ corruptibile ⁊ potuisse nobis gre
fuit magnie et clemēcie ⁊ ineffabilis. ad hc
de ibide sed et hoc corrupta. s. nō p lege sed
ta ⁊ stauratur gre fuit. ad hc aug. dicit sic
q gra e q descendit a gratia voluntate et

sed hoc valde multiplex e gra. omne s. donū dei
q gratis datur. Volens q̄ qex dicit gra ope- 90
rās et cooperās si enim sic d aug. dicit gratia
opās q opatur bona voluntate cū bona
voluntas nō sit n ⁊ forma p gratiam videbit q
opans sit q opatur gratiam ⁊ voluntate et
sic ide facit semper q e valde ⁊ conueniens
et ⁊ pcle. Solicito dicit q auctas aug.
qua ⁊ ducit magis de gra puēiente sit sub
sequte ab aug. posita e ⁊ li. gra pelagia
nos qui gratiam dei euacuabant et dicebant
a libo ar. ce bonū opus sit volente et re-
cente et a gra dei nō sit adiuuate et co
mitate et ppt hoc aug. sed catholica fidem
volens hic errore corrige p verbū apli.
Ro. ix. nō e volentis neq curentis sed dei mi
serentis diuidit gratiam ⁊ opante et cooperate
sed puēiente et subsequte ut ondat q totū
e ex gra dei q sed puēit voluntate ut velit et
seq voluntate opus iustitiae ne frustra velit
eo q opus voluntatis sit libi ac frust e ad
mitti n sit gra ⁊ forma dū sole ille disiones
aug. ad propositū fuit ⁊ adeuacuationem here
sis pelagianorū alie tū iste disiones gre sic
sic pbat obiectōes p effectus gre date. ad
primū q dicit q licet principalit puēiat ⁊ forma do
voluntate tū 4 quida modus puēiendi est
quo nos hic puēit ⁊ gra et quida modus
subsequendi quo glia seq gratiam et hoc intendit
aug. et nō ad ut s. intelligamus q nec ex gra
dei. ad a. dicit eode mo q quida modus pu-
ēiendi e quo sanam ab infirmite pcti et alij
subsequendi quo vegetam de vtute ⁊ vtute
et hos effectus intendit assigre aug. et nō ad
ad a. eode mo dicit q aug. duos effectus gre
intendit ibi assigre vna incipientis et altera
perfectis ⁊ temptacōe. neutrū enim hoc p
bere hō n ex gra dei et gratuito dono ipsius.
ad a. dicit q apls intendit ibi assignare
effectus gre qs operatur deus ⁊ nobis sed no-
bis q sunt operationes gre hic predestinatio ab
eius. vocationis a pcto q accipit p terminum a
quo. iustificationis q accipit p terminum ad q.
magnificationis q accipit p finem ⁊ centū a tribus
p hoc magnificat enim cū ponat coronā
glie. ad a. dicit q illud q dicit ⁊ glo. sic illud
exodi. xxxiij. Si inueni gratiam etc. vni e qa
nō vna gra ⁊ diget sed sed multis et multiformis
e gra dei et licet multiplex puēiat ⁊ omnibz
gratiis cū principalit puēit ⁊ fide et dilōne
ut cognoscamus et diligamus qa fides fuda cū

virtutem gratia vo fortis subsequens aut gratia e ne
tomen munda habeam? vita et in nullo polluta
¶ Ad ad dd q id psa dat p mgm effectus gre
quod pmus e tisit? in exercitado qn dnus vi
sitat fmglos in salutari suo Gedo in pteges
qui pteget nos ab impugnatore eius et liberas
a malo s. q in dixit impugnator Gratia
e salus p qua nos saluat et sic cotinue
tisit p nuda h e p sonas cofitetes et gli
ficates deum qa sic dr bos b sit no dormit
neq dormitat q custodit isl. ita no dormit
neq dormitat q impugt isl ¶ Ad ad dd
q Crisosto? intendit dicere q ome donum nate
et ome donum gre a gratia dei e et nr hoc he
no a nobis sit et dr Jo. s. pme datum optm
et ome donum pfectum de sursu e descendens a pre
lumini et tales divisiones no facit ad propositu
ut s. hereses pelagii euacuet et io no indicat
¶ Ad ad dd q Crisosto? dr q totum e de gra
qd dat nobis de lege ne lege septa et lege
gre et hoc vnum e et io dr. s. Ecce xpi gratia dei
sum id q sum ¶ Ad ad dd q anfb. vnum dr q illae
diffo gre et q multiplices sunt gre fb illas no
optuit hic intuere qa h no intendit de divisionib
gratiarum fb tm de euacuatione heresis pelagii que
gratiam euacuauit et io no indicat in ea q va
let ad ho ¶ Ad id q mgtra ho vltio q dd q
gratia no opat sempam fb opatur voluntate
in forma boni gratuiti sic albedo superficiem
constituit in for albi efficiet tm totum fructus
e deus et gratuita eius voluntas et sic idem
no opatur semper Ut de gratia opante et coo
Ende tue eius q dat in pate Ro v
eade dist ta. Hic considerandum e hic q
rut tria primum e vtrum eade gratia sit opans
et coopans sit precedens et subsequens ut dnse
Ecdm tue sequitur capli Si vo q quod gratia
possit augi ut minui Tertium quid gratia differat
a virtute De his enim tribus mgr agit in lita
¶ Ad pm ob sic dr pbs q actus sunt prius
potentia fb eadem qa potentia distinguitur p actu
et actus p obiecta fb eade tue distinguitur
habitus p actus sic et po qa habitus ad pos
ordinatur et perficiunt pos ad actus fb dnse
sunt actus gratie precedentis et subsequentis
operantis et cooperantis sic pz qa gratia operans
sive precedens libat et ppat hominis voluntate
ut bonum velit subsequens aut sa cooperans
ut dr aug? illa adiuuat ne frustra velit
et isti sunt dnsi actus. g. et dnsi habitus
¶ Ad hc ipo note ondit q operans ipse operat
cooperans aut cu quoda alio. g. vr q non
sunt eusde po. g. nec eusde entie sa subie
g. sunt dnse ¶ Contra gre plus act? e
gratia facere et habite et opus eius gratia reddes
iste actus vno modo tribus e in qm et operante et
cooperante g. vr q habitus vno modo sit operan
tis et cooperantis precedentis et subsequentis
¶ Ad hc gratia a duobz dr q vere gratia e et si
plex s. qa gratis dat et no mitis reddit
et qa gratia facit habite et opus eius vere p
et p vna tocem habet operans et cooperans g.
vr q sunt gratia vna et eade ¶ Soluto ad hac
q one satis tendet mgr sic dicens qbz da no
rendabilit vr q vna et eade sit gratia ide
dom eade virtus q operatur et cooperat sed
ppe dnsos eius effectus et dr operans et coo
perans et ho simpr precedendi e ¶ Ad pmum
aut dd q actus sunt prius potentiis ho in nega
bile e fb licet dnsi sint actus q sunt libare
voluntate et adunare tu vna et eade habitus
fb tocem in eis et ho virtus meredi et gratia
faciendi q e ta in gratia operante qua in gratia co
operante et io vna et eade e gratia que gratia
tur p officia sive actus licet vna forma
gratie sit in vehiq vtraq confert vim merendi
et gratiam facit ¶ Ad ad dd q fb ad sunt
eadem po et fb ad no in hoc enim eusde po
q vtraq gratiam facit et vim confert meri
differunt aut in hoc q operans facit ho et
voluntate in formando ea cooperans aut ara
actum libi ar elicendo eum et dando ei habite
ut meri possit et dignus sit vita eterna
et ho no facit dnsitate entie sa forme
fb dnsitate effectus tantum in voluntate s. et
actu eius ¶ Duo q obiciunt in qm precedit
et pbat hoc q dictum e Ultimo q. possit augi
Circa q quo gratia // ut minui Ut
possit augi ut minui Dr ei aug ipa
gratia no e dcrosa fb met augi ut aucta mea
t pfici. ho enim no vr ppe ee dicum cu aug
mentum ppe no sit n in qualitatibz qu grie aut
qualitatis no e gratia precedens ut subsequens
¶ Ad hc in conclent vr dice q gr met au
gi. mutu ei id aut e ex cogruo. aut ex de
bito no ex ogruo qa n pcedit pma gratia
vm cogruum sit ipam augi Sile nec ex de
bito quia hoc no posset ee n ex deo et deus
nulli ad debet ut dr ho 9. q. vr q ex debito
no possit augi ¶ Soluto dd. cu aug in li.
de qlitate aie q e duplex qualitas virtutis
s. et molis. tu enim q qualis sit ercules. pt
qri qt pedum sit ut quite virtutis dividitur
et io dicunt autem q q qualitas molis divi
dit admit p ad maius qualitate subiecti
sic e pes vna et palmus. qualitas aut vir
tutis dividit ad extra sic posse in duos ut
in tres ut in mlr e virtus erculis vm gratia auget

augmento virtutis et no motus in hoc est maior
et quia plura merita pt et plus meri in h' s. quia
deputacionem magis tendit a contrario pte
s. et magis accedit ad puritate p° boi cas
et virtutis ex hoc enim maiore habet vim meri
di et p stam accipit vim mendi qm est in eo
¶ Ad p^m g° dd' q in quititatibz est augmentum
quitatis motus in spualibz enim bn est aug
mentum virtutis licet no motus sit paulo ante
dam est ¶ Ad a^d dd' q mutat i^d est ex q gtuo
et no ex q digno id debito. congruum est enim
ipe dt aug^l q q bene vtit gra q addat
ei augmentum illius gre. ad xxm. dicit
vnicuiq; p ppa virtute i p vsu et conatu
virtutis ad q^m gra differt a virtute
Circa q^m q^liter gra differt a virtute
et vt q no diffat quorp est vna est
diffo corp est vni ee. vna diffo est gre et vir
tutis. g° vni ee maior pz p se. minor se bit
in lra in sequenti diffne. ca. 5°. vbi ducit aug^l
sic dicens virtus est bona qlitas mentis q tte
vnit q neo male vtit qua deus oprat in no
bis sn nobis. ora posita in hac diffne conclut
gre gtum facere. hc est est bona qlitas mentis
qua tte vnit q neo male vtit qua deus re
g° vr q gra et virt^ sunt idem et illam beat
tam ¶ Ad hc quorp est effectus vn^ ipa sunt
eadem virtutis et gre vnus effectus est. mitti vi
te eterne qa virtute mem. et gra mem. g° sunt
idem ¶ Ad hc gra dr qa gtis dat et gratum
facit vetz horo conferit virtuti magis in fuse. g°
vr q virtus in fusa et gra sunt idem ¶ Contra
qaq diuidit p subiecta dicit p ee virtutes
et gra diuidit p subiecta qa multi sunt
qui habent virtutes cardiales et no habet
gratiam gtum facientem. g° virtus et gra gtum
faciens no sunt idem ¶ Ad hc in lra dr q gra gtum
faciens est fides q p dilectionem operatur p quam
iustificat impius. vr g° q gra no sit idem
cum omni virtute sz cum quada ¶ Solutio dd q
gra pt sumi in gne et in spe. si in gne tunc omne
donum a deo gratis datum sua conlte sunt spuale
gra est et sic virtutes cardiales sunt acquisite
sunt in fuse gre sunt. si in spe et secte accipit
tunc gra gtum faciens no est nisi pm donum cui q
dat semp deus in tpali processione spis sci. hoc
est donum est sanificans et gratificans n° dr gra
qa gtis dat an. sz qa gratum facit hinten
et opus eius gtum reddit. et h' vo note dr
gra et sic virtus qualiter no est ide cum gra sz p°
mo omis virtus est gra qa gtis dat ¶ Ad p^m
g° dd q ex illa diffne no pt probari q virt^
est gra q gratum faciat sz est omis virt^ talis sic
bo qlitas mentis sz q bonum diffinit a Dno° q
bonum est q est a bono bonitate gre gratum facen
tis sz est bona qa est a bono et licet tte vniat
qlz tali virtute h' no est rectitudo talis q gtum
faciat sz rectitudo theolo^te virtutis int car
dinalis q est rectitudo contingendi fine ut fides
in pma veritate et spes in pma largitate. int ra
tiud q contingendi medium sit m^or virtutes cardina
les de quibz dr dr^t in n° ethi^ et quinis ex
tremum in bono tum in passionibz et opa cibus
sunt medium et sz neo male vtit eis quantum est
de se sz aliqs male vtens et no tte vnes pos
sit eas hre in formes et no in fortes ¶ Ad
a^d dd q no est vnus effectus virtutis et gre
no virtutis forte p gratiam et bn gendit q
illa virtus sit gra ¶ Ad vlti^m dd q no omis
gtum infusa facit virtus sed virt^ infusa cu
qua infundit spis scs gtum facit et no alia
et talis no est nisi virtus forta p gratiam gratum
facientem et p caritatem De q^m q^tuit ta p^m q^liter g^
Circa quinde grendum est de hoc q dr in auget ca. vi
illo ca. Ei vo q quo ipa gra fuerines
mereat augi et q^tuit ta in illo ca. primum est
q^liter gra auget Sim de diuisione bonorp q
ibi dat aug^l Tertium si virtute ab male pos
sit vti ¶ Ad primum ob sit augi no pt nisi q hat
quitatem gra et virt^ illam habet quitatem
g° vr q augi no potest ¶ Ad hc iam habitum est
paulo ante q homo damnati per peccatum suo sunt
frutus. ante s. repacionem et post repacionem. et
ante repacionem nece est eum peccare damnabiliter
post repacionem vo vetalit vtq stat^ facit ad
diminuendum gre et virtutis et no ad augmentum
g° nullus stat^ homo est in quo gra et virt^ possit
augi in po in h° g° no pt augi vt^ et gra ¶ Ad
tra p plus miti est in hoc p plus miti auget bo
num gre et virtutis. g° vr q gra et virtus
gtime auget in scis ¶ Ad hc luc m°. puer
ihs proficiebat etate sapia et gra coram homib
Ad pt hoc intelligi de ihu in ipa psona qua
ab instanti concepcionis ppt vnione dinitatis
plen^ fuit omni gra et crescere no potuit. oz
g° q intelligat p effectum in scis. vr g° q in t
metum accipiat gra et vnus in homine. g° gra
et virt^ augetur ¶ Vltimus q^m quo gra pfi
cit omis enim pficio est ad aliquem terminum. ad
summum gre et p stam nec venit. vr g° q in hac
vita nec p plus possit ee. ¶ Ad hc ar^ dr in m°
phi^ q p stam est cu n^ dee. Nec est an n^ desit
in gra. vr g° q n^ est p stam in gra in hac vita
¶ Ad hc ia m°. qu multis offendimus ob Si
h° dr apls de se multo magis de alijs est ver
vr g° q in nullo gra p stam sit. ¶ Ad hc heb vi°.

p̄ſeqꝫ ē ſolidus cibꝫ. eorꝫ q̄ p̄ conſuetudinē exercitatos habent ſenſus ad diſcretionem boni ac mali ¶ Solutio dicendum q̄ ſicut dicit aug⁹ et i libro de q̄ gratia mētis augēt ut aucta mēcat p̄fecta ¶ Ad p̄mum q̄ dicendum q̄ duplex ē p̄fectio corporalis et ſpiritualis et dicit ē q̄titatis ut dicit aug⁹ i li⁰ de q̄titate anime. ſi corporalis et virtualis. q̄ corporalis augetur augetur p̄ q̄titatē corporem diuiſibilem. q̄ vero virtualis et ſpiritualis augetur augetur p̄ q̄titatē virtualem dupliciter ut p̄ recessum a q̄ malo et p̄ accessum ad bonum p̄ q̄ dicit auctor ſex p̄mis q̄ albi dicit nigro i p̄mixta p̄ recessum a q̄ et dicit ē albi ſed lucidus p̄ accessum ad q̄ q̄ ē i ultimo albedinis cum ē p̄ nouis i poſito. et hi ve dicit albi. Ad ſ⁰ q̄ gratia non auget corporalem augmento p̄ ſpiritualem et auget ē p̄ accessum ad bonum i. ad ve bonum cui n̄ admixtum ē de malo. qa illi ve i pomum nomen gratie et id ve dicit bonum et aſſimilat p̄ bono magis me bona de quo dicit ay⁰ vi⁰ reo bonus ſolus deus et ſic magis bonum ē q̄ magis aſſimilat p̄ bonitatem h⁰ ē bonum gratie ¶ Ad a⁰ dicendum q̄ ē augmentum proportionatum ſtatum et ē augmentum ſimpliciter augmentum proportionatum ſtatum homis p̄ accipere ho ex unico. augmentum puritatis ſimpliciter non p̄ ho accipere i hac vita qa dicit Joan canoni. i⁰. Si dixerimus qa peccatum non habemus et ecci. xxv⁰ Nemo mundus a peccato n̄ i ſanctis cum vita vmi dicit ē ſi. tota qa ad mundum habet originale et ſi ad aug⁹ ſi omnis ſanctus et ſancte conuerſatus qa peccatum non habemus ſeipos ſeducimus et veritas i ipſis non eſt excepta beata virgine de qua cum de peccatis agitur p̄ honore dni nri ihu xpi nullam volo habere quaeſtionem ¶ Ad id q̄ obiicitur de veniali de q⁰ non p̄ ho ſibi cauere p̄ poſt reparationem dicit q̄ veniale non excludit gratiam nec gratie i augmentum qz non ē ſimpliciter peccatum p̄ ad peccatum cum diſpoſitione. ¶ Ad illa q̄ obiciuntur i contrarium dicit q̄ ſimpliciter concedenda ſunt et p̄cedunt ¶ Ad id q̄ vltimo ponitur de p̄fectione gratie dicit q̄ p̄fectio duplex ē ſimpliciter et p̄portionata ſtatui rei ſimpliciter ē p̄fectus n̄ ſolus deus p̄ modum autem ſtatus ſecundum ē p̄fectus quibus nihil deest de ē de hijs q̄ p̄tinet ad ſtatum virtutis et mīti ¶ Ad a⁰ dicendum q̄ n̄ ita ſimpliciter p̄fectum ē cui n̄ deest p̄ deum p̄ nulla fuit ita p̄fecta q̄ n̄ deest ei de hijs q̄ p̄tinet ad ſtatum mīti et h⁰ ē q̄ dicit i. Cor. i⁰ i textu et in glo. qui ditiores facti eſtis i illo i omni verbo et i omni ſcia ita ut n̄ deficit vobis i vlla gratia ſicut teſtimonium xpi confirmatum ē i vobis q̄ et confirmabit vos uſq̄ in finem ſine crimine uſq̄ i die ihu xpi dni nri ¶ Ad vltimum dicendum q̄ aptus dicit q̄ deſit ei et alijs p̄fectio ſimpliciter et non p̄ ſtatum ¶ Ad id q̄ i contrarium obiicitur dicendum q̄ apoſtolo q̄ deſcone ſtatim quo multi p̄fecti ſunt cum deſit eis q̄ p̄tinet ad mīti philip. iij⁰. Non q̄ iam comprehenderim et iam p̄fectus ſum ſed ſequor aut ſi quo comprehendam i quo comprehenſus ſum ¶ Ad p̄mum q̄ ſunt bona. ſ. magna minima et media

Secundo q̄ de diuiſione bonorum quia dicit aug⁹ in bona magna minima et media

Dicit enim q̄ ſpes quorundam cor⁹ minima bona ſunt ſine quibus recte viui p̄t. virtutes aut quibus recte viuitur magna bona ſunt. poſt vero ait ſine quibus recte viui non p̄t media bona ſunt ¶ Dicit aut q̄ hec diuiſio i ſufficiens ſit aliqua aut q̄ referuntur ad bona vita p̄ ita ſint ſ. bona fortune de quibus dicit ar⁰ i p⁰ eth⁰ q̄ organice deſeruiunt ad felicem vitam ſi ad felicitatem ¶ Ad h⁰ bona fortune vicinum videtur ſe habere ad felicitatem quam ſpes cor⁹ qa dicit de ſpes id eſt ſpes cor⁹ non n̄ decorat beatitudinem bona aut fortune organice deſeruiunt et vicinum ē q̄ organice deſeruit quam id q̄ decorat ſolum ¶ Ad h⁰ i bonis magnis q̄ ſunt bonitates mīte ſunt. de i hijs enim ē metaphyſica et conſuetudinalis et bonum ſpiritus ſancti et i bonis conſuetudinalibus ē bonum i quibus bonum circumſtantie et bonum virtutis de quibus omnibus illam facit mentionem aug⁹ et ſic vide ee diminutum ¶ Solutio dicendum q̄ bona q̄ emuntur aug⁹ non emuntur p̄ diuitias quam illi ſpes p̄ p̄ q̄titatem bonorum quia faciunt ad rectam vitam et bonum vſum et ideo diuidit i magna minima et media vocatur illa magna q̄ ceſſant et cauſant conſtituunt rectam vitam et bonum vſum. et ad alium vſum referri non p̄t et vocatur illa minima q̄ nec ceſſant nec cauſant ad rectam vitam referunt et aliquem reſumunt ad malum vſum. et vocatur illa media ſine quibus recta vita et bonus vſus non ē licet alia aliqua poſſent eis abuti et p̄ h⁰ diuiſio aug⁹ bona et ſufficiens ē bona ut dicit Dyo. i li⁰ de di. no. ca. iij⁰ ſi p̄fectam rem boni habere debeat ita debet habere. ſ. q̄ ſit a bono et i bono plantatum et ad bonum omnium bonum a q̄ recta vita ē et bonus vſus recte vite. h⁰ magnum bonum ē illud aut bonum a quo recta vita n̄ p̄ occonomiam illud vero bonum a q̄ recta vita eternalis ceſſant h⁰ modo data ē dicit aug⁹ et h⁰ modo i ducit contra pelagium qui dixit q̄ media bona conſtituerent bona vita q̄ falſum ē de alijs bonis non tractat qa non ſunt p̄tinentia et p̄ h⁰ p̄ ſolutum ad ea obiecta in quibus de hijs ea diuiſa ſcia e ſuma q̄ intitulatur de bono i qua diſqiſitio de oribus differentijs bonorum et oppoſitorum malorum tractatur e q̄

mitur vulgata ē et qmit hēt et ppt h nō oz
hic de calibz i grē vtrū vtute ab possit male vti.
Ercō et vltō q vtrū vtute aliqs ma
le possit vti et vr q sic dnq i doctrina
xana ꝗ distinguit mt fcm et vti dt q vtu
tes ꝗbzdā ppa sua fecit q eas ppt se diligent
sic finit Doctor phi q nō ē faciēdū n de
summo bono et i quibili illi q male vsi sunt
vtutibz et sic ab male ppt vti eis ad hc i de
dt boē i pherio arismē sic q socrates i ex
ortacoibz suis cū virtute laudaret et daret
ea omn bonorū mrem ē ppcam q cuncta dif
ficilia rediget ad facilitatē h nō conuenit
nec ē attribuēdū alicui bono creato ꝗ i cre
ato solū q g h attribuit vtuti create male
vtit vtute et sic cōtmgit vtutibz male
vti Cont aug dt et pō i lra i segnti
dist. q vtus ē bona qlitas mētis q bene
vnit qua nemo male vtit g vr q vtute
nō qtmgat male vti Soluō dd q vir
tutes dplices sunt i fuse s. et acqsite i
formes et forte vtutibz theologicis nūq
qtmgit male vti vtutibz aut acqsitis
p assuetudinē et doctrinā cōtmgit male
vti p actus et nō p se cōtmgit e aliq at
tribue vtuti q nō queit ei n p actus sic
q ppt se diligēda sit cū nō ppt se diligē
da sit ꝗ p se ppt se e diligēdū q ad ad fme
alū nō effit q nō ē faciēdū n de deo tm ē
ut dt aug p se vo diligit q i na et cen.
ppa hēt qre diligat sic honestū et ptes ho
nesti sic em cuilibz dt honestū ē q sua ppa
vi trahit ut amet et sua ppa dignitate nos
allicit i fme rectho ē p e ad pmū ē q dd
q cū dr ad p se diligi eqnoce sunt p se pt
em p se sumū p oppositōem ad ppt a sic
vtutes nō sunt ppter se diligēde ꝗ dilectio earū
referenda e ad dilectōem dei et sic a socrati
dxerunt qa sic dt plato i menone Socrates
dixit q vtus nō lucrat doctrina et assuetu
dē ꝗ dono dei et h a dr Cap. vm. et ut
sam q nō potam ē cōtines n deus det a
dn deū existimis p cordib meis cōtinēcia
on ut dt dr vm. eth. idē ē q mora i mēte
qn s. ab vi passionis cupiditatis s. ut re ut tri
stitie ut gaudij nō extrahit extra repugn
la mētis q sunt limites virtutis et h nō pt
ē n p virtute et talis nūquā male vtitur
vtute ꝗ sp bene ad dd licet hoc stat
vtute i creata sic p tam pma tū fit vtu
bz acqsitis et i fusis sic p cas p ppias vn
hoc sic attribuit virtutibz nō ē virtutibus
male vti Illud q i qm ob. q re dd ē et illo
nō q dcm ē i telligēdū Quod vltius q de
quibz bonis sit libm arb ita pz qa de medijs
bonis ē et ideo peccauit pelagius q dixit q de
magnis bonis ēt ita ꝗ q pcet gm qtu
facietē Ad q sit virtus i qie ad vi.
Eōde tractāda sunt ea q cōtnēt xxvi
distinctōe ibi hic videndū ē q sit vtus
et q sit actus ut opus eius vbi stati occurrunt
tria qrenda Primū ē q sit virtus i qie Sm
quō genus vtutis deducat ad species p disiōem
et cit q sunt actus et opa vtutis et qlit se hēt
ad libm arb Et inuenimus mlte diffnes vtutis
pa ē aug i lra hec s. vtus ē bona qlitas mē
tis qua rte vivit q nēmo male vtit q solus
deus i hoie opat ex dcis ar extrahit ista
q vtus i qie ē habitus circa difficile et bonorū
optiorū opatis ad hc ar dat hār i m. eth.
q vtus ē i passionibz et opacōibz medij dua
rū malicia qua vna ē i frhim dāna et
alēa i defectū ꝗ bono ē extremū a tullio i fine
p me rethorē accip hec virtus ē habitus i modū
nē rōni cōsentanē ad aus h vtus ē dispo
mētis bn cōstituēs et q a fnibus ista diffinitio
ad q q ob. de diffne aug vr eam i con
uenientis q dt bona qlitas mētis qlitas e ē
ut dt phis i pdicamētis ꝗ qā qlēs ē dicūt
ꝗ vtute aut nō dicūt solū quales ꝗ perfecti
et sic vtus i ad plus vr ē q qlitas.
Ad hc q dt qua rte vivit nō vr posse i telli
gi n de iustitia qa illa solū cōsidat q rtm ē et
h ē i queriens qa diffi gius debet cōuenire
cuilibz speci Ad hc q dt qua nēmo male vtit
vr nō cōuenire qa multi virtutibz acqsitis et
i tellectualibz et moralibz abutūt i sibi et in
ānis gloriam sic phiseo q iustitiā suā faciebant
coram hoibus ut videntur et laudarentur ab eis
Ad hc quia solus operatur deus i hoibz vr ē
i conueniens dc eum aug q q creauit te sine te
nō iustificabit te sine te et sic nē solus deus
opat virtutē i nobis ꝗ ē cooperatur homo.
Sile ob. de ꝗa q ē dr. s. q virtus ē habitus
i qie circa difficile et bonū optiorū operatis
hoc em nō vr cōuenire virtuti i qie ꝗ cuidā
virtuti quā vocat hercy cū q ē dorū qui fuit
semi dn et semi vir sū hoies sic dt omerus
de hectore ut narrat dr i vm. eth. sic. d.
q q omerus de hectore quā valde fuit opti
mus nec videbat vir mōrtis filius ē ꝗ dei. g
vr diffi. i conueniens ē qr nec omū n sp queri
n vbiq cū ꝗ dr lex omē vsū et ceīsū debeat
ē de omū et vbq et sp. Sile ob. de tria
q ē dr. q virtus ē i passionibz et opacōibz

Hic vr defaus ē qa illa qo de li. ar. i suo loco mota n ē.

Di 2A

Hoc tam nō p seq cū i seq tribz illa fit mētio de li. ar. falso meliori i cellari.

medium duarum malitiarum ꝛc. qa non oris virtus
e medium duarum malitiarum moralis tm. et tol
lerabilis non et sic vr. diffi. non ee vtilis ¶ Ad hc
extremum ee. et bono p. se. hm. iudicia de. q. ꝑ doc
trina philosophi vni soli conuenit qamq. e extrema
virtus sicut et theologicis caritas et cardinales
prudentia ¶ Ad hc magis vr. felicitas ee extremum
et bono quam virtus et sic diffi. magis conuenit
felicitati quam virtuti ¶ Sicut obiec. de grita q.
dat Tullius q. s. virtus e habitus in modum natu
re omni consentanea? virtus em vr. ee desinp addi
tis ne et non ne queda et sic vr. q non consentiat
rori in modum ne ¶ Ad hc virtus e de ee ne ꝑ
de bn ee nda e de ee. q. vr. q virtus in modum ne
rori non consentiat et sic vr. diffi. ee et conueniens
¶ Sicut obiec. de grita et vltra quam dat Tullius
s. q virtus e dispo metis bni constituta in hac e
diffinie in pd ceiusl virtuti mens e non e de ecnica
virtutis ¶ Ad hc in spe qlitatis habitus diuidit
contra dispone. si q. virtus e habitus. virtus non e
dispo et sic male dr. q sit dispo metis bene
constituta ¶ Ad hc cum vnius rei vnicum sit ee q
indicat diffi. penes q acipiunt tot diffines
¶ Solutio dd. q. mr. omis diffines melior est
aug. et conuenientior et q dr. bona qualitas
ho. mo dr. quo oris fox. in quale predicat sine
habitus sua actualis ho. e. mo habitus qlitas
e et e bona qlitas qa in re boni determinatur
et licet sit in re proficietis ad bonum cui qa habitus
e et habitus in genere qualitatis. qualitas e ut
dr. aug. et p hoc pz solutio ad primum ¶ Ad a.
dd. q oi virtute ree vnit. ipse licet p actus
ab ope virtutis abutat non effendo ipm ad
debitum finem quia em retitudo debiti sit iustie
tia retitudo contingendi medium ut finem oris vtu
tis e ¶ Ad a. dd. q talis abusus e p actus
sic dam e ¶ Ad a. dd. q ad infusione virtutis
non opatur ho. ut cui ꝑ ut remouens contrarium
ne ponat obstaculum spiritui sto Deus em non
iustificat inuitu ꝑ volente et consentiente et
ho. in credit dicte aug. ¶ Ad a. dd. q diffi. dr.
dat ꝑ pfectem virtutis in ope habitus e. ut dr.
dr. e p fad ut sopinus act. aut ut vigilia
et ho. e in ana et potentias eius et habitibus lis
hoc in plus et principaliter conuenit heroyce tu
q. mte conuenit et virtuti qa qlis virtus in his ce
ni. e pse sic temperancia circa concupias et abstine
cias fortitudo circa timores et audacias est
optior q sit in illo que opatur quos vnu
qdq. e difficile et bonum difficile em e medium
contingere et vnuqdq. talium in re bone virtutis
determinat vni ho. quem oi virtuti et vocat sp

licet eminent et excellent quem heroyce.
¶ Ad id q. obi. de 2a diffinie dd. q illa assigna
tio non e in habitibus moralis sic pbat obiectio
oris tm virtus medium e ꝑ moralis duarum ma
litiarum medium e intellectualis vo me. q e to
rta et sic vlis e diffi. qa oris virtus rta me.
e non eode mo acceptum ¶ Ad a. dd. q omnium
ee in bono ꝑ q qualiter conuenit virtuti non ac
cipit ꝑ gradus boni qa sic non conueniret in
vni soli sic pbat obiectio. ꝑ accip. ꝑ opposi
tum in extrema dystantia e habitus in rone
boni et ro e optia in rone boni et vicium pes
simum qa sic dr. pbs si ad oppo. alicui sic
bonum malo in eode gne oppositis opponetur
magis ad magis et maxime ad maxime vn
sic malum opponit bono ita potius meliori
et optimum pessimo ¶ Ad a. dd. q felicitas e
alq. extremum quia virtus felicitas e. est
extremum ut finis p virtute mtq. virtus vo e
extremum in re boni in oppositione ad malum ut
dcm e ¶ Ad id q. obi. de qnta dd. q dupl. non
intendit ibi diffinire virtute ꝑ tm dicit qlit
se hr ad mete et animam quia optime disponit
ad bonum ¶ Ad a. dd. q dispo diuidit contra
habitum in ho. qa e qlitas facile mobilis. habitus
aut qlitas confirmata et non in hoc qui dispo
nat subiectum et ordinat ad optimum qa hoc
maxime facit virtus ¶ Ad vltimum dd. q licet
vnicum sit ee rei q indicat ceiusl diffi. tu
mte sint habituales habitudines et cupationes
et effectus et ce vnde tuq. penes q pnt accipi
dum se assignones notitia rei facientes. vnde
pme due penes ceiusl virtutis accipuntur
et sint ceiusles. melior em e dug. et magis cei
lia in dicitur principue de virtute in fusa. grita
q tullius e dat penes modum motus virtu
tis quo monet rone. monet em in modum
ne et non in modum actis et pnt hoc virtus
e omni arte certior ut dr. pbs de anselmi
difficile ia dam et sic pz solutio ad oia obiecta

Quo genus virtutis deducat ad spes p dine

Retitudo q. quo genus virtutis deducat
ad spes p dilione et ad hoc dd. q
mte sint diuisiones virtutis ab autoribus
assigne qa omn. oz assigne rem ¶ Ad a. que
diuidit in virtute theologica et cardinalem
sine acquisita. Theologice sunt tres fides spes
et caritas quem vna qq. monet ꝑ retitudinem
tendendi in finem fides in vm summum cui pnt se
et suppona consentiendum e. Spes in arduum q e
bonitudo summa largitatis dine subiecta et illi
alq. ex sola em largitate dina dat vnde

spes ē certa expectatio fiet bēitudīs et mitis
et grā precedens Caritas monet ī summū bonū
et ī omne bonū q ē ymago sūmi bōi Cardinales
autē sunt mores. s. prudēs. iustīa. fortitudo. tpa aut
quē quas ut dr. Ds. ad eugenium vo prudēs me
dū ī cuēt. tpa cāgit. fortitudo tenet. iustīa
reddit ¶ Aliqui dubitē p effectū quē cōsequitur
ī subito q ē aīa quā pficit abilitis passio
nū et opationū sic ē illa q dat a plotino pho
quē bētus Io. laudat ī cōmēto sr. osee dicēs sic
plotinū phm Socrates ī venerū mē geneos et
nepotes pbatissimū phm fecit hic dubitē vir
tutes ī purgātes purgatorias et aī purgati
vocās purgātes q ia ī cipiūt nebulas passīōm
purgare purgatorias q ī pfectū sūt pgatoris
purgati aī q ia aīm purgauūt. ita ut aīm
n sentiat omīno bēitudī ¶ Aliqui dicē p subita
et sic dr. ī li. de laudabilibus bonis aīa tripli
cis ptis assumpta ē a pōne. s. rōnalis irascī
bilis et sic rōnalis bēitudīs ē prudēs
ut dr irascibilis autē mānsuetudo et fortitudo
concupiscibilis vo tpantia et cōtinentia totius
autē aīe iustīa liberalitas et magnanimitas p
Dionisio q ē m theologicas et cardinales dat
penes et cām efficiēte. theologice eīm monet
ī finē dīnū et sūt ī fuse a deo Cardinales aīt
ordinat passiones et monet ī medīū q ē ī pas
sionibus et operationibus et sūt acquisite ut dr. de les
p assuetudinē et doctrīā quīnis fortes dicit
sic narrat plato ī menone q virtus nec est
assuescibile nec discibile bonū sz donū dei
Illa plotini ia dānē penes q sūt quī penes
effectū quē cōsequ virtus ī subito ordinado passi
ones ¶ Illa q ē ī li. de laudabilibus bonis dantur
penes subiectū q ē po aīe quā pficit virtus
ad actū et ī prudēs ē ī rōnali cū oībus sibi ad
nectis bēitudīs que dūt ī tellectuales ab ar. le
p q ro cōphedit subitellectū ga ī oībus hīs ut
dr. ī vi. ethī. me ē rta ro et sūt ī vmūso quīq
principales. s. sapia. scia. prudēs. ars hz sapia
dicat duobus modis et ī duas dividat. s. ī sapiam
simpr et sapiam ī hī sapia simpr dr p cas
sae altissimas quas difficile ē homī scire et
aliquīnis ī sopa ē et scīēdi grā Scia vero
ē qū sat aliq p nātā pīa et nātam cōsecu
tōem. prudēs vo ē gialis scia omī p metū
ad ordinē morū cū effectū pt q dr ar. ī vi.
ethī. q q p fce hī prudētia hī omīs virtutes
ars autē dr factū pīm cū tōe ī hīs q fūt fe
mātam exhorē sic sup ligna lapides et hī
et dr sapia ī quibz arte hītus cōis dicēs
ex fine artis cōes omī capabilīt onde q ad
illa arte exigūt de oībus tū hīs tractatū

faciem q ī ca. b de bēitudīs et donis augetur
Ob. de iustīa gialis ī quo differt iustīa a spali
Unde q dr h. q dr xxxvij. dist. ca. pō ī. iustīa Ob. vnī d
magna virtus ē tōe tū q grenda fūt tria Di. 24.
hmōi ē q sit illa iustīa q ta magna bēitudīs
et ī quo differt a iustīa spali ¶ Sm ē de iu
stificatōe impij ¶ Certū ē quālīt fides que
p dilectōnē opatur pficit iustificatōem hī eīm
tria cāgūtur ī lēta ¶ Ad pmū ob. sic iustīa
ē ut dr plato virtus q reddit unicuīq q suī
ē seruata vnīcuīq pa dignitatē et hī no pt ēe
gialis q no ē n ī communicandis et distribuendis ut
dr ar. ī v. ethī. ī communicandis quidē p medietatē
arismetricā que ē medietas ī distribuendis
autē p medietatē geometricā q ē medietas p
proportōem dignitatis accepta pt q dixit py
tagoras q pma oia posuit ēe nūros q iustīa
ē nūs pt par eo q ad par dignitatis ut rei
reddit unicuīq q suī ē q plato dr hī iustīa
no pt ēe gialis qa ī spali ma ē illa q iustīa
no ē qua iustificat impius et qua saluat
illa cū sit p ticularis no pt saluari totus ho
¶ Ad hī illa ē opus hōis ut dicūt phi illa autē
q magis virtus ē no ē opus hōis sz dei ut dr aug
sic ī ps. fecī iudicū et iustīam. sic fecī no quam
bēitudē dr quā no facit ī hōīe n deus no ho.
Illa q bēitudīs no ē maior alia. qa omīs bēitudīs
ī fuse fūt a deo no ab hōīe sic dr aug dr ei
ide q de aliis bēitudīb ide ī tellige dū q. s. sūt
opa dei ī hōīe. no hōis no ē q. ro ē gre hī magis
bēitudīs dicat p aliis ¶ Ad hī ho pfīe no sa
uat p. s oēm bēitudē et tale opus ē opus dei
sic dr Io. v. totū hōīem sanū fecī ī sabbo
no q sit s iustīa sola s s oēm virtutē iu
stificatō q et sanatō no debet potius attribui
iustīe quā alie bēitudī ¶ Ad hī aliq dr q iu
stīa ē rectitudo voluntatis voluntas autē spalis
po ē. et rectitudo eius spalis rectitudo illa q ra
tidīe no totus sanat ho nec iustificat sed
ī pte tūm. q. vē q iustīa no sit illa virtus q
sanam et iustificam ¶ Ad hī q iustīa dr sic
tulli ī li. de re publica Duo iustīa pficiscī
ut a pari ut a pacto et sūt opa hōis. q
no iustificat n ad hōīem et no ad deū sed
illa iustīa q magis virtus ē et opus dei qe
n salut iustificat ad deū et ad hōīes et ad
angelos Illa q iustīa q pficiscit a pari
pacto et iudicato no ē illa iustīa q q
q sit et qce potius denominat a iustīa qua
ab alia virtute ¶ Soluēdō dī q duplex
ē iustīa spalis. s. et gialis spalis iustīa
ē de qua locut phi et de illa ī Ethic sūt
obiectōes omīs gialis ē ut dr ar. ī v. ethī

ut a iudicato. hī ta no sūt n mt hōīes

q de q ꝓfecta cōsonancia legis lex eam ut dr 1de
q aptat adoptima similitudē gp virtute e sce
pit de omni virtute et cōsonancia legis p oem vir
tute iustitia gralis e ut 1de dr dr et hi e de q
dr luc. 1° de zacharia et elizabeth erant ante
ambo iusti ante deum incedentes i omnibz mandatis
et iustificationibz dni sine querela. hoc g e iustitia
gralis et dei dono i hoie et no opus hois qua
iustificat impius et gre magna virtus dr qa
omis comprehendit et no ꝓfecta sanctas hois e p
illa et hoc e de qua dr augs q ipsa ecclie
dr ppha feci iudicium etc. ¶ Ad primu g dd q
plato loq ibi de iustitia spali et no gnali. ap
tat ei gnali sic q no reddit deo q suum est
sed fernando oia mandata et iustificationes dei
fermata digitate dnationis dine ¶ Ad 2m dd.
q illa spalis bni e opus hois sz gralis non
gralis enim no e n dei qa sine caritate et gra
gratum facientē fi no pt et hoc e q dr i. Cor.
xiii. pleitudo legis e dilcio ¶ Ad 3m dd eo
de no q illa attribuit iustie gnali q comp
hendit omem virtute et ꝓfectum legis i plecto
¶ Ad 3m dd q qn anis dr q iustis e fratitudo
voluntatis no accipit voluntate p spali po
sz p gnali motore omni pōs tu ac qua cotis
put p Dam. diffundit libertate sua i omis
actibus pōs. et sic fratitude iustie gralis ¶ Ad
vltm dd q iustitia de qua loq tullius e iustitia
q reddit i caus et p primas iudicii p leges hu
manas q nec quitates principum seruari
pacta p q conuentu e nec aliquos pangentes
principum tut etiam seruari iudicata principum
p lege qa q principi placuit hr vigorem un
i hys sic dr iv. eth. qn discordat confugi
unt ad iudice sic ad iustu aliatu qre ante
attribuat plus iustie ia dcm e qa. reddere
vnicuq q suum e. et i quoz no conuenit n in
stricie q sic dcm e facit i cede hoiem i oribus
mandatis et iustificationibz dei sine querela.

De iustificatione impij sit maior q creatio celi et te

Fratudo q de iustificatione impij de qua
magri consuerunt qre vtrum iustificatio impij
sit maior qua creatio celi et tra ut vr augs
dice et vtrum sit i cpe illi i iustitia et vr q
iustificatio impij sit maior qua creatio celi
et tra qa i iustificatione impij ad e deo gm
i creatione celi et tre nr et maioris po est
omne gratum et operari ad qua operari solum g vr
q iustificatio impij maioris po sit q creatio
celi et tre ¶ Ad 1m duo opa dei sunt creatio
s. et recreatio vnum s. opus creationis simplici
verbo ꝓfecit deus po ipe dixit et fta sunt

ipe mandauit et creata sunt opus recreationis
no simplici verbo ꝓfecit qua multa dixit.
multa fecit multa passus am qua ꝓficere et q
e maioris difficultatis maioris po e. cu
g opus iustificationis sit de ope recreationis
creatio aut celi et tre de ope creationis simpl
vr q maioris po sit iustificatio qua crea
tio ¶ Ad 1m manus opus e ad maiores ob
ligat gratias actiones opus iustificationis ad
maiores obligat gratias actiones qua opus
creationis dni B. de ope iustificationis sic dr
sr Can. aynlerii difficultatis assumpsit q
te multe dilcois debitore constituet amonet
q gratias actionis difficultas redempcionis qua
min deuotu efficeret condicionis facilitas
sz maius opus maioris po e indicatu
g vr iustificatio maioris po indicatu q
creatio ¶ Ad 1m q mirabilius e maioris po
e indicatu iustificatio impij hois mirabili
or e qua creatio ut dr c. i collecta q legitur
i vigilia paschae sic deus q mirabilius homi
creasti sz mirabilius redemisti redempcio aut
no fit n p iustificationem vr g q iustificatio
maioris po sit. qua creatio. ¶ Contra opus
q soli po dine i mitit maioris e po q id
q z i mitit alie po creatio soli i mitit po
dine et i gmicabilis e po quicuq p mu
sic i 2° li. onsir e tractatu de hys q cpalis
deo conueniunt gone de hoc noie creator de
ope aut iustificationis dr augs q creauit te
sine te no pt te iustificare sine te. g vr q opus
creationis maius sit qua opus iustificationis
et maioris po ¶ Dicitur q vtrum sit i cpe 90
ul i instanti et vr q i cpe iustificatio em
motus alteationis e et omis motus e i cpe
g iustificatio erit i cpe ¶ Ad 1m obiciunt
sic iustificatio e qn de iusto fit iustus si
m g i vltio nuc i quo desinit i iustitia
ee i hoie. tunc ad 1m i iustus e. si g i eode
nuc i cipit iustitia i eode nuc erit ho iust
et i iustus et qia erit i eode sit et p id
q i po e. ¶ Soluto dd q ei de po e. s.
dine et i finite et creatio et iustificatio
et id eo actus vtq i gmicabilis e. s. et cre
atio et iustificatio sic eam solus deus creat
ita solus deus iustificat ¶ Ad primu g
dd q eo dr augs e no q iustificatio ma
ioris sit po expte facientis sz q i eo ad
e expte iustificati et fit q no e i creatio
sz ho nr adicit po expte facientis qa vtq
po i finite e et eo vtq actus i gmicabilis
ei q e po finite sic omne creatu ¶ Ad 2m
dd eode mo q omis ille difficultates que

fre sut tope ppt hoiem iustificatu fre
sut et no ppt q maiore potetia exigeret
expte facietis h ut iustificacoe magis ob
ligaret iustificati ¶ Ad q eode mo dd e
q bn iustificat magis obligat iustificati
h exhis no pbat q maiori potei vtatur
deus i iustificado qua i creado ¶ Ad q dd
q neutri opus s. creacois et recreacoe e mira
culi h vtrq; mirabile r neutri em e audiu
erat solitu pt spem et facultate apparens
q e diffi miracli ut dt aug vt h tu est
mirabile qa mirabile dr ut dt Sam q al
titudie sua suspedit hoiem et pot i ago
nia admiracois qn hoi tu opus recreacois
mirabili qa amplioris bonitatis et ca
ritatis e indicatu ut dt petrus Dya bti
gg i benedictoe cerei paschalis 20 i estima
bilis erga nos tue caritatis dilco ut ser
uu redimes filiu tradidisti et i hoc dr mi
rabilior recreaco qa suspedit nos ad al
tore bonitate et caritate dei ¶ Ad 3 q
cotra ob dd q vtru q eusde po et eglis
e h i hi dr iustificaco fi no su hoie qa
no fit n hoie cosenacte et ideo obstaculu n
ponete et no ita q ho ad faciat ad pfcione
iustificacois ¶ Ad 4 q vltius q vtru sit
i cpe il i mic dd q stultu qo e et magis
curiosa qua fructuosa qn oibz e duobus
motibz succedetibz sibi. sic gnaco succedit
corruptio e accipe vnu nuc ad q terminatur
prior motus et e i motu ee et a quo incipit
sequs motus et e i mou et h e nuc coti
nuat tepus et nuc flues vocat i phica et
sic e i motu iustificacois expte iustifi
cati no iustificatis i id q pctu e i deletu
ee et quo iustitia incipit fi. vn no seq q
i illo sit fil iustus et i iustus et sic pz so
luco ad 4 obiectu 21 Ale fides q p dilectoem
circo q. opat pficit iustificacoem
Ale fides q p dilectoem opatur pfi
cit iustificacoem et hoc q gra eius q dt
mgr i illo ca 92a de gra fidei b dt q fi
des gra e et dei donu sic de gra fidei cpha
scribes apo Sile fide no ex hoie h ex
deo ee tm assit i qens. gra estis salvati
p fide et hoc no ex nobis. dei eu donu est
¶ Ad 2 q dlit attribuit fidei iustificaco
et caritati cu a fide et caritate no de
noiet h de iustia sola ¶ Ad h vm tu q
vtutis e iustificare sua pom et ad titu
dne de ducere. et h e iustia illa qua iu
stificat impius iustia em ut dt aug q e ita
tudo voluntatis qu. s. voluntas h qe motor
dnu poru aie e rta nusqua deflexa ad il
licitu. no q debet h attribui il fidei il ca
ritati h omi btuti. ¶ Ad h Can. s. tu dili
gut te glo ambrosii tu sut qu hnt volu
tate cforme volutati dine. vr q iusti
q iustificat impius no sit n cformitas
volutatis hom. s. et dei et no debet attribui
alicui spali btuti ¶ Ultius q h si motus 90
libi ar exigit ad iustificacoem impij et
vr q no omis et motus li ar a libo ar
e h iustia qua iustificat impius a solo deo
e et no a libo ar ut dt aug q vr q mot
li ar no exigit ad iustificacoem impij
¶ Ad h illti iustificat q no hnt vsu li ar
sut pnuli et mociones q iustificat et sa
natur a pcto origiali no q qualit motus
libi ar exigit ad iustificacoem impij
¶ Ad h dt aug s. li. retractacoiu ho spo
te et libo ar cade potuit no t resurgere
h si motus libi ar exigetur et sufficet
ad iustificacoem impij ho pse posset resur
ge q pflu e. q vr q ad iustificacoem impij
no exigit motus libi ar nec sufficit ¶ Co
tra pelagi obicit quedens pbare q gre
et virtutes sic motus libi ar sic aug sr
iohem. q e fides crede q no vides. crede aut
motus e. q fides motus e ¶ Ad h dt aug
li. de doctria xana caritate aut voco mo
tu ai t alie btutes sut motus ai. motus
ai a libo ar e. q btutes a libo ar sut
et h e oppsse cotra ea q pus pbata sut
ab aug. s. q fides e bona qualitas metis
qua tre vuit qua nemo male vtit qua
deus opatur i nobis sn nobis ¶ Soluco
dd q iustificaco impij no e a nobis nec
ab aliq motu qui e a nobis h a deo solo
h ca btutis et gre e i nobis qua s. mens
hois sanat et pficit ut possit i opa me
ritoria et tut ipe motus elicit a libo ar.
h i fortur gra et btute ut heat btute
meredi et i h ssu dr ab aug q gra inet
augeri ut aucta meat pfici ¶ Ad pmu
q q situ dd q iustificaco attribuit fidei
et caritati pcipali. io qa fides e fudame
tu i edifico spuali caritas bo cosumacio
de fide heb. xi. fides e suba rerd sperada
tu glo. i fudametu q res spandas facit
subsiste i nobis et q iustificet actiu xv.
Nichil discrimi mt nos et illos fide pu
rificas corda eord de caritate ad. xiii.
plenitudo legis e dilcto. j. Cor xiii. qui
primu diligit lege implevit et ide q aut
aut manet fides spes et caritas ca h
maior aut horu caritas e et ppt h oz q o

qpa cria aliaq; virtutū i fide fra sunt et i ca
ritate forta si debeat valere ad mitū et ad iu
stificatōem ¶ Ad id q; cōtra hmōi obr dr q; hi
alie virtutes reficiūt pōs sibi subiectas ad
actus ppos tū nō hnt vaite mendi vl iustifi
candi n fudate i fide et forte i caritate. et
ō iustificatō et mitū plus attribuit fidei et
caritati quā aliis virtutib; ¶ Ad ad dr q; cā
ec nō pnt n p fide et caritate qa fides cōfor
mat nos virtuti. caritas bonitati et i hoc e
rectitudo et plena cōformitas ad deū ¶ Ad
id q; vltimus q; dr. q; motus libi ac ut ca n
facit ad iustificatōem nec em e ca efficiens
n formalis net finalis sed solus deus efficiens
et gra. qpans et virtus formalis ca sed motus
libi ac. i deū et i detestatōem pcti nō exigit
n ut nō ponat obstaculū spm sco q; nemine
iustificat i vitū et hoc e q; dr i ps vtī
q; remisse sunt iniquitates et q. t. s. pcta
et i de vtus vir cui nō imputavit d. pcm
n e i s. e. dolo. dolus em eet si dissentiret.
¶ Ad ad dr q; i hys qui nō hnt vsū libi
ac iustificatō e p virtute sacmēti et per
virtute sanguis xpi et a pcto q; nō a volū te
sed a na corrupta cōtractū e. de q; dr ephe
no. omes nasmur filij ire. et ipse dicte e in q;
tatib; cōcept sū et i pcatis cōcepit me mr
mea et qa id aliena culpa cōtractū e sic
culpa primoq; pnti ō et aliena iustia suf
ficit ad iustificandū ab qpo sic iustia xpi
i regnacōis sacramēto sed i oib; q; hnt vsū
libi ac exigit motus libi ac i detestatōz
pcti et i denotōem ad deū iustificate qua
sū hys ut deū e obex poneret spm sco ¶ Ob
iecta pelagij q; sunt ex verbis aug dr q; il
la vba aug nō dicit virtute e motū nec
fide nec caritate sed loq ibi de virtutib; sed q;
sunt i motu et actu qa sic pfecte sunt ad mitū
et ō pelagius deceptus erravit ponēs p
fectōe sacmtis et iustificatōis i hoie. quē
i solo deo e ut i ca ut deū e hz i hoie sit ad
q; disponit ad iustificatōem ex cōgruo nō
ex cōdigno ¶ Ad vltm dr q; ia solutū est
q; aug loq de fide et caritate put sunt
i actu et nō put sunt qualitates sū hnt i aia
a deo cate

22. de tbz hesibz i initio gre s. pe

cunde ertada. la. rom. et mathei cō ix

sunt ea q; dnt xxxvm. dist. q; i tap ibi
qd bo i g cusse et i cuctat teneam ¶ Dbi
pnciplit qrit ta ¶ Primū e de hesi pelagi
¶ Secdm de testōiis i ductis ab ipo quibz
hesim sua cōfirmavit ¶ Tertiū e de tribz
hesibz q; dicit gre omnia. s. mathei a pelagi

22. de hesi pelagij 22.

Primo q; q; de horesi pelagij de qua
aug sic dr pelagianoq; hesis omī novis
sia a pelagio monacho exorta e. hi dei
gre qua pdestinati sumus et qua meruimus
de ptate tenebrarū eruī. i tm inimici sūt
ut dicat et credat sū hac hominem posse sa
te oia mdata dina ¶ Pelagius aut ad
hc q; dixit tale i dixit cōne dr ei dmbus
dice et totaliū rucenū q; anathema sit q;
dr deū i possibilia prepisse mdata aut
dei data sūt homī nō gram hūti et sic
dr. j. io. v. to ayandata eius grnia nō sūt
aut q; pole e q; ho sū gra qpante et coo
pante impleat mdata aut nō. si non
tūc deus i possibilia homī prepit q; ee nō
pt qa anathe e q; hc dr si sic hetur pposi
tū q; nō i digom gra ad seruādū mdata.
¶ Ad hc G. seruicia. quō minus debita tūto
magis sūt grata sed si seruim deo ex mro
mi debitū e qua si sum ex suo. q; vr
q; magis sit gtū ex solis nalibz seruare ma
data qua ex nalibz et gra ¶ Ad hc gra
hitus e actualis qua cōtingit ad ee et
ab ee pt subiecti corruptōem. vr q; q; nō
h actualit se ht ad iplecōem mdatorū
q; et si absit mchilo possent ipleri mdata
ad salute ¶ Ad hc obiecit pelagius et hc pō
i lra i illo ca. 4. do dicit sic aug li. de
li. ar asserit et hoc assūt pelagij cōtra eū
sic dicēs Turpe aug i li. de li. ar sic as
seris quis i qs peccat i eo q; nllo mō ca
ui pt peccat aut tam q; pt. q; vr q; sme
gra ho pfecte pt ne peccet nō obseruādo
mdata ¶ Ad hc potētie diffiniūt per
actus et actus p obiecta. ita q; ad itellēm
vi pfectū nō exigit n q; itellectus dirigatur
i vm et cōprehendat ipm. q; sicut ad volū te
bona q; pfecte bona sit nō exigit n ut volū
tas dirigat i bonū et appetat ipm. nō q;
requrit gra ¶ Contra illa pō pt i ppum
actū n sit cōpleta p hitū actus illi pō
mendi vita etna p obseruādem mdatorū
cōstat q; e i hoie sed autem qa sic dr Dam.
ut aia hois pt hoc posita e i corpe ut i
eo pugnas ad letitie cōtra vitia meatur
beatitudinē etnā et sibi et corpi q; i hūc actū
nō pt n cōpleta p hitū ppū isti. ille aute
hitus e gra gratū faciēs qa sic sup i tita
tu de gra pbatū e qōne q; sit gra solus
hitus gre e ille q; gtū facit hūte et opus
eius gratū reddit q; illius actus alicui
po pt ee mitori sme gra ¶ Auctoritates

eaa sunt contra pelagium quas sic dr aug. a
stute euadit sic t illa io. xmo. Sn me n po
testis facere glo sn gra mea ¶ Et illa ysa. xvi
Omia opa mra operatus es i nobis dne. p cor
xv. gra dei sn id q sn Et idem no ego ante
fi gra dei mecum ad has omes auctoritates
et siles dr aug. tudisse pelagium astute ut
euadet sic q gra dnigat ut facili ipleat
mdata no qm ex libo ar. possint ipleri a
no hnte gratiam sic eum qlte disce aliq scam
muat doctor ut facili discat. hz t sn doc
tore pom discendi heat pnecione ¶ Solu
to dd q absq dubio i etate et i dubitat
tenedi e ullm hom potuisse nl posse implere
mdata dina ad efficacia imti sn gra gtu
facere ic hqua aliqs dxit n immi gre
et indiget ho duplici gra opante et coop
ante de quibz ipsis disputatu e sufficie
et ¶ Ad pmu q. dd. q deus i posita homi
no pcepit nec ho ab dr catholico pcepit tu
servare mdata q sn gra servari no pnt
hz gra h gra pata e oibus Jaco. i. Dat oibz
hnnidat et no upeat q em facit q i se e ex
hibedo se deo stati accipit gratiam ab eo et
h expsse dr i glo sr id ps. Imp ftm mea vi
derunt oculi tui veritu i li. tuo omes scbuta
splendore s. gre a te data et neo i eis supp
defuit q fecit hoc q potuit et sic deus no
pcipit i possibilia et tu sn gra no pnt ser
vari mdata ad efficacia imti ut dcm e
et hoc e q dr pro. vmo. velle adiacet mihi
pfice aut bonum no i vero Et subdit apos i
psona dapnati hois ut dr aug. In felix
ego ho quis me libabit de cor mortis hi
et stati subdit gra dei p ihm xpm dnm
nrm ¶ Ad a dd q ho stulte et contra i certo
qd i ductu e qa nlla creata ht ad de suo
n accepit a deo i. Cor. mo. Quid hes qd no
accepisti q gliaris qi no accepis Sn t q
male ee dicit no e mrum q si t mrum eet ali
quo mo. ex ipo tu place deo no possemus
et h sup pbatu e i qone de divisione gre
qa no possumus placere deo n ex hoc q dei e
et p q ipe hitat i nobis plura t de ho dcm
sunt i tractatu de missione sps sa i cor p ivi
sibile gratiam. ¶ Ad a dd q hz gra hitus
sic hntis. tu no actualiter se ht ad actu
mendi h subaliter et io imtu no pt ee sn gra
sic vtus hz actus q da sit tu no pt p gredi
i actu n assit virt q. ale no pt ge actus
vtutis n i formet vtute dd a dd q pe
lagi i cussu sup sit verbu aug ho e tamen

simple q facit h q pnt dies forbut splendere

pt pcm accepta gra qua sp ho pt hre si fa
cit q i se e. De hoc tu mlti dcunt e sup i qde
b q si libm arbitu pse pt resiste pro ¶ Ad
a dd q i hms qf natura at sub na sunt te
net illa obiectio fi i hms q sup nam sunt sic
e imtu et fides et bonu vite etne no suffi
cit n assit ad dinu elevas natura sup se
et hoc e gra p qua deus hitat i scis. ¶
Illa q i dcm obicunt pcedunt ¶ Ad id q vl
tio ob de infione pelagi dd q gra exigi
ut nti ad imti et sine qua no pt ee imtu
ut pz i tribz i ductis contra pelagium ad sili
tudine qua i ducit dd q nlla e doctna em
sae no e sup nam et io no i diget aliquo
elevate se sup nam. imtu aut bitudis etne
sup oem nam e et io indiget gra elevate
se supra natura De testimiis pelagii q
Secudo q de errore sunt confuta q st xv. 90
testimiis i ductis a pelagio quibz er
rore sunt confmavit q sunt i vmuso qtuor
ex vbis aug sumpta quorum vnu ia hitu e
de libo ar. sumptu v dr aug qs peccat i eo
q nullo mo cuneri pt rc. ¶ Secdm e sumptu
de li. qe ad amatu maichei discipulu vbi
sic dr nisi qsq voluntate sua mutauit i bo
bonu operari no pt q i mra ptate ee poi tum
dns docet ayt vm. v ait aut facite arbore
bona et fructu eius bonos aut facite arbore
mala et fructu eius malos Ex h et arguit
pelagi si h e i mra voluntate ho sn gra pt
ee bonus et pt ee malus Tertiu e sumptu de
li. de duabz arabz aug. v dr i mra ptate ee
ut at iseri i bona. s. olivia hoitate dei at
excidi eius semitate meam Ex h et arguit
si i mra ptate e no requirit gra vltior ad h
¶ Qrtu e q 4 i ducit aug. sr epam ad
ro. sic dicete Ad credum uru e. qd aut
bonu opam illu e q credentibz dat spm et
ibide paulo post ratum e crede et velle illu
aut dare credentibz et volentibz facultate
bu operandi p spm ¶ Hijs ad h addit vnu
q sumptu e de li. sm arab pspi ab aug. v sic
dr aug. posse hre fide sic posse hre cari
tate na homi e hre aut fide sic hre caritate
gra e fidelium Ex hoc em arguit pelagi
q i ptate hois e posse hre fide et cari
¶ Soluto ad her oia tnder p verbu aug.
i li. retractonu v hoc soluit sic dices vm
e qde a deo ee q opum bonu hz eade regula
vtu scs e et volendi. s. et faciedi et vt
pinis e ha no fit n volentibz nobis et her

e cade soluto q̃ am assigtate i gone de iusti
ficacoe mpij q.s. ad iustificacoem exigitur
voluntas cõsencies nõ facies ne s. obstaculũ
ponat spũ sco q̃ facit grãm i scis De hẹbz
hẹsibz q cõtra dixit grẹ Jouiniani pela. 2c
Ercõ d̃ de trbz hẹsibz q cõtradicit grẹ
Jouiniani. s. pelagii et manichei et h̃
q̃ tve eius q dr i lra illo ca. qd g. de gra
et libo ar. i dubitate teneam? vel dr q man
cheus dixit hoiem pccm vitare nõ posse.
Jouinian? aũt hoiem nõ posse peccare pela
gi? aũt ad vitandũ pccm hoiem grã nõ indige
Ures enim iste hẹses tollit libertate ar. et
adiutoriũ grẹ manche? dixit duo ee pn̄a
vmũ mali et altũ boni mala ee de nrẹ q
a malo pn̄o predit sit via pccm et io dicebat
q hõ de natrate peccat Jouinian? dicebat
hoiem nõ posse peccare et sic d̃ gõ? li. gra
Jouiniani qui dampnabat virginitate i sacris
virgibz dicẹs virgies i hoc peccare q̃ a abstine
do ab amplexibz viri volebat se pferre scis
matronis patriarcharũ vxoribz sare et rebecce
et aliis q i coniugiis reputabat. pelagi? aũt
i eo errabat q dixit hoiem nõ indige grã
Contra oia hec d̃ gõ? sarbes ad papa
Damasu. libm i q̃ ar? sic cõfitem̃ ut dicam?
nos sp indige dei auxilio et hoc cõtra pela
gii. et tũ illos errare q̃ cũ manicheo dicũt
hoiẹz pccm vitare nõ posse quã illos q̃ cũ
Jouiniano asserũt hoiem nõ posse peccare.
vt̃ tollit libertate ar. Nos vo dicim? ho
mem sp et peccare posse ut sp nos libi ar
ee cõfiteam̃ et tũ auxilio grẹ indige. hc est
fides quã i catholica eccia didici? et quã sp
tenuim? De istis aũt tribz hẹsibz ia i ante
hitis p cõtritũ e satis. h̃ aũt satis dcm e
de hẹsi pelagii Jn pn̄o aũt hi cõtra mani
cheũ plene disputatũ e q̃ dicebat duo pn̄a
ee vmũ boni altũ mali. De hẹsi Jouiniani
h̃ solũ relinq̃ i q̃rendũ q probabat matrimo
niũ eẹri virginitati ut a pferri ex duobus
ut d̃ gõ? li. cõtra Jouiniam vmũ e dcm an
g. qui d̃ q celebat? iohis nõ pferre a cõiu
gio abrahe. altũ e q̃ mrimoniũ i paradiso
i stituũ e et benedictõem a dno accepit et
preceptũ de gnacõe et multiplicacõe qui dixit
crescite et multiplicamini. exh̃ eim d̃ mri?
oribus expendit et h̃ facile elidit ayr xm?
vlog? dns de fructu seminis i bona trã cade
tis p exposicõem doctorũ scorũ et ortodox
orũ patrũ. Dat̃ mri? fruct? xxxv? vi du
itati lys vgitati cẹtesim? nec eet distãcia

i grẹis ¶ Ad hc aug? i li. de sca virgitate
tractat i d apo. m. o. nemo potest dicẹ ca tacu
i illa exlim? milia hij fuit q̃ cũ mlieribus
nõ fuit coinquinati sic d̃ loqns ad vgines ce
li sa sectẹ agnũ nõ quocũq ierit sz quo
potunt. vos felicius exultabitis iocundus
sz regibitis seqntes agnũ quocũq ierit ¶
Ad id g. q nõ pferre celebat? iohis coniugio
abrahe dd q hoc dixit aug? quãtũ ad vali
tatis cõsistate i pagacõe fidelũ qa tpe
abrahe nõ erat cẹpus revelate grẹ et tũ
pagacõ religiois nõ fiebat ~~int~~ tũ pagacõ
cve seis ut d̃ ambo? qn s. nemo tenebatur
ad religiois observacia i q̃ fuit i domo
priarche et io vtile fuit tũc sẹie pagare
ut cũ sẹie pagaret et religio et hoc fiebat
p mpcias. tpe aũt celebat? iohis fuit
tpe revelate grẹ qn s. p spuale semẹ i vbi
dei fiebat pagacõ melius quã p carnalem
copulã vm q̃ ad h̃ equalia fuit q̃a vt̃ez
suo tpe pficiebat ad vtilitate et pagacõ
religiois Justatũ aũt dignitatis i equalia
fuit et io gõ? eo de li. cõtra Jouinian? i ducit
ides theofrasti phi i li. q dr acolus qbz
pba q pho nõ e ducẹda vxor ut persuadeat
scis virgibz positũ tene et mpcias nõ cõ
cipisce eo q magnũ ipedimẹtũ fuit i spua
libz et iducit vba apli. i. Cor. vii. mlr i impta
et virgo cogitat q̃ dm̃ fuit ut sit sca et cor
et spu. q̃ aũt nupta e cogitat q̃ mundi sit
et quo placeat viro et dimisa e Et ibidem
apls cũ suadet virginitate d̃ sic h̃ aũt dico
non ut laqũ vobis iacã. sz ut ad id q̃ bone
stũ e puote et q̃ facultate p beat sine ipe
dimẹto dno obsecrandi Tractat? 19 de pcõ
origi et de qbzda causarũ 2c
Eniqe tractanda sunt ea q̃ fuit i xxxv
dist q incipit ibi post h̃ considera
dũ e qn qua mgr i septẹ capitis p ordinẹ
positis septẹ d̃ ee q̃rendã ¶ Primũ e vtrũ
ho aũ pccm i p̃o statu i diguit grẹ opante
et cooperante ¶ Secdm e vtrũ aũ pcc̃ hiint
virtutes ill no ¶ Tertiũ e de electõe hois de
paradiso ¶ Quartũ e de flameo gladio posito aũ
paradisũ ¶ Quintũ vtrũ aũ pccm comederint
de ligno vite ill no ¶ Sextũ qre no sint fci
i mortales si cõdederũt ¶ Septimũ quo i celli
gat? i videte ne forte sumat de ligno vite et
vivat i eternũ Vtr̃ ho aũ pccm i diguit grẹ opante
Primo g. q vtr̃ ho aũ et cooperante qd
pccm i diguit grẹ opante et cooperante

et vt q sic gra eum opans e q fuerit volu
tate ut velit efficacit bonu. potuit et efficac
cit bonu velle et meri et sibi et postis sic
supra i tractatu de statu primi homis qone
vtu gra creatus sit probatu e ¶ Ad hc aug
i enchiridion. dr sic qlta i morlitate i qua
potuit no mori na humana prdidit plibm at
hac vo i q no potuit no mori acceptu erat
p gratu qua fiat si no peccasset acceptura
p mitu quatus sine gra nec tuit vllu mitu
ee potuisset. g am pcm et i diguit gra o
pante et coopante si meri debuit ¶ Ad hc
ad id q supra natura e ex pbis nalibus
no pt ho pfecte meri aut i mortalitate glie
et vite etne sup nam e. g si hunc meri debuit
et ex nalibz no potuit i diguit gra opate
et coopante et sic pz q am pcm gra opa
te et coopante i diguit p aug ¶ Ad hc
glo sup i d qa. j. omne datu optimu et oe
donu pfectu desursu e descendens a patre luminum
optia et dona pfecta. dicens q data optima
sunt q cu na dant dona pfecta. dona gre sn
quibz ho no e pfectus. qstat aut q deus fecit
hominem pfectu ecc xvij. septm nescimus illu
vtute si g pfectus fuit ada constat q gra
opante et coopante habuit ada et i diguit
¶ Ad hc sic se ht gra ad gliam q pficit
i illa ita se ht na ad gratiam q no n illa pfi
cit. si g pfectus debuit oe ho am lapsu eg uit
gra opante et coopante ¶ Ad hc vtutes
habuit sic dr aug i qmada. omne sic ada p dita
caritate malus i vetus e. constat aut q caritate
habuit. g et gratiam. qa caritas sn gra no e ¶ Ad
hc aug i ench. principes vitoru du me adam
de limo terre ad ymagine dei fecit predicata at
matu tepan coporitu caritate splendidu. p os
pntes illos bonis expoliant pri permit et
et si habuit vtutes. habuit et gratiam qa vtutes
sn gra no sunt ¶ Ad hc ambo ad sabinu qi
ada solus erat no e puaricatu qa mes eius
deo adhebat pz sn gra opante et coopante
no potuit mes eius deo adhere g gratia
habuit et i digunt ¶ Ad hc ambo sic p. ada
am pcm baptismu aura carpebat et heam
nt hora potuit fare sn gra opante et coope
rante g i digunt gra opante et coopante
¶ Soluto de obiectis valde bn disputatu
e i tratu de p statu homis qone vtru m
gra creatus sit vel no. et io dd am magro m
sms q ada i p statu eguit gra opante et
coopante vro eum habuit i quo pede movere
posset i pfectu mti sn gre opantis et coopantis
auxilio qz habet vm posset stare p libertate

s. ac et hoc i tendit sicte sa quoru auctes
i ducte sunt aug. s. et ambo et sic pz soluto ad
totu q eum i gratu obia possunt sup soluta
sunt i p dta qone Vtrum ada am pcm habuit ce
Vod ho q vtru am pcm habuit vtutes
vel no qa determinatu e p auctes scoru
et sup i qone p dicta. s q habuit vtutes et gratiam
et q obiciunt i p tu supius sunt soluta ad
ertio q. De eiectione homis de paradiso. qo
De eiectione homis de paradiso obiciunt eum
q da q ceti ppt hoc no debuit i pena pcti ho
eum pcm mte moriendi punitu erat. cu g
dicat auctas q no consurgit dr tribulatio
et q no punit deus bis i id ipm. vt q ba pe
na eiectois de paradiso si no debuit ¶ Ad hc solo
desolatus i digunt no desolone. vt g q ad
consolacoem i paradiso dimitti debuit ut pe
mitet vt delicp ¶ Ad hc ps. aut obliuiscet
misereri deus. aut continebit i ira sua mi
sericordias suas. vt g q ire vindte alicp
mte debuit ee ad mixtu ut saltem refugere
t i paradiso ad solacu vite morlis ¶ Sed
hi tactu debet tnde hi tanti p nam paradi
sus hi tactu e b tora bti ne i notecie. g i
notecia p dita ade no congruebat p adyso
ad hi tandu ¶ Ad hc i notecia p dita iter
dtu e eum ei edulu ligno vite. gen. ms. vi
dete ne sumat forte de ligno vite et vivat
i etnu. g a sili q a loco debuit eici et poni
i locu miserie et morlitatis et ho gredd e
dr aug i glo sic ge. ad lit. q eiecit eu de pa
radiso i hunc locu misiarum tre maledicte
i ope homis ¶ Soluto dd ad pmu q ex hoc
no consurgit duplex tribulatio qa vnu ad
mitu e alti. mtis em moriedi regrat loca
i quo possit ee mtis moriedi q i paradiso ee
no potuit vn eiectio paradysi admitta penae
ad mtitate moriedi et sic vna reputat
cu illa et io dr aug q illo eiectus e
pcti pena de paradiso i ystu misiarum loci
¶ Ad ad dd licet consolacoe i digunt eu here
no debuit qa i digunt sic fecit. et aug
sic gen. ad lit. ponit sili tudine sic dicens
emisit eu deus de loco voluptatis i locu
sibi congruu. sic plerq qz malus cu mte bo
no vivere cepit si i melius mutari noluit
de bonoru congregacoe plrit pne consuetu
dis pondere possus ¶ Ad ad dd q licet nlq
obliuscat misereri nec contingat i ira sua
miserationes suas tu ex nua nt fat puersi
contra ordine vniusi q ipe i statuit. De or
dine aut vniusi e ut locus respondeat loccato

p cognitiōē ꝗ in h° ut dicit sc̄ i glo° i glo
sr gen. nō cōtinuit mias suas qn i ipa pro
mulgacōe pene eiectōis significaret modū p
que redire posset cū em dispit cherubim et
flameū gladū cōstituit aū paradysū ad cu
stodiēda viā ligni vite. sic dicit sc̄ aug⁹
et beda et strabus p cherubim q̄ i tp̄tatur
plenitudo sāe significat caritas. De qua dr
i. Cor. xiii. plenitudo legis ē dilēcō. p flame
ū gladiū atq; vsatile significat pene hm⁹
mōrtis vite q̄ ut gladius i cadit et ut
flāma exurit et mobilit̄ vsatiles sūt
dn̄ licet ad ltr̄am fūt i angelorū custodia
ut dr aug⁹ cū ipo mō ponēdi mīcordiē sig
ficauit q̄ p collāncā passionis cōpatiū et ca
ritatē spēs eēt sibi redeūdi ad paradysū spi
ritū ¶ Ad vlēta duo q̄ i cōtrariū obiciū
tur dd q̄ p̄cedūt et vm cōcludūt vt de
flameo gladio aū paradysū posito.

Varto ḡrit mgr de flameo gladio aū
paradysū posito de quo ia hitū ē q̄d
significet. hūt gladū quida sc̄ vocat ꝗm
fea et sūt qdā qui mitūt p bare q̄ poni nō
debuit dicētes nulli p̄cludi hostū mīe. q⁹
hostū paradysi nō debuit p̄cludi p ignea
custodia et mīstū angelorū ¶ Ad h° obiciūt
ad h° q̄ hō peccauit recuperabilit̄ angelus vo
u recuperabilit̄ vn licet angelus pfectus sit
i mfīnū et clausa sit sibi iamia redeūdi
hō tū nō debuit claudi ¶ Ad h° p̄ori nō
ē facēdū ad p q⁹ possit cadē i desperacōem
p clausurā aūt redeūdi potuit i duci despe
racō. q⁹ fi nō debuit ¶ Ad h° sc̄ dicūt q̄ fla
meus gladius p sanguē xpi extinctus
fuit et amotus ut peccet reditus i celum
ad paradysū spūū Dr enī beda q̄ iamia reg
ni celestis nō ē apta n p passionē xpi. q⁹
melius fuisse nō posuisse. ¶ Soluō dd q̄
i vitate et sic ia dcm ē ibi fuit angelorū
custodia et ignis i spe cōrli assūpta qn qua
tū spūalī et mistice significabāt ea q̄ dta
sūt de paradyso spūū quibz i struēt hō ad
reditū ¶ Ad pmū q⁹ dd q̄ nō p̄cluditurū
hostū mīe qn i imo i struit ad redeūdū ¶ Ad
a⁹ dd q̄ hō recuperabilit̄ peccauit et ro per
alū redeptus ē et qlit̄ rediret i structus.
¶ Ad a⁹ dd q̄ nō ē i dnctā i desperacōem sed
potius elenatus i spe p i structōem ¶ Ad vl
timū dd q̄ nō seq̄ q̄ nichil melius fuit quā
pōnē ut cōgscem⁹ p estiabile caritate xpi
ppt q̄ ē i benedictōe cerei pascali a petro di
acono dr o felix culpa q̄ tale ac tātū me
ruit redeptorē cū tū i nullo felix sit n i h°
tmo i felicissīa Dicit aū p̄cm qmedēdū de
vmto q̄ vtū ligno vite ut non

aū p̄cm qmedēdū de ligno vite ut nō
et si cōmedīnt ḡre nō fūt fēti i mortales
et vr q̄ qmedūt q̄a i lra gen. q̄ tnetur
q̄ mlr sit dicit ad serpētem De lignis q̄
fūt i paradyso dei cōdim⁹ De ligno aute
sāe bōi et mali q̄ ē i medio paradysi pce
pit nobis deus ne qmedēm⁹ ne forte mo
riāmūr ex quo accipit q̄ cōmedērūt ¶ Ad
h° aīalia cor̄ habēt q̄ cibis erāt sustē
tanda. cū q⁹ nē nō negauīnt. nēc videt
q̄ cōmedēdūt alr̄ em i ierisset sibi man⁹
et peccasset q̄ plus ē q̄a p̄mit p̄cm eorū
fūt i obedīa. ¶ Ad h° i paradyso p longā
morā fūt cū et vir soporat⁹ ibi dicat
et mlr̄ sorta: longa aūt mora nāle ē corp⁹
aīale cibis refici. q⁹ vr q̄ i illa mora aliq⁹
cib̄ refēti fūt q̄a alr̄ nāliter nō egisset et
peccasset Sz tūc hēt locū qō seqns ḡre nō
fūt fēti i mōrtes ¶ Vr q̄ debuisset facti
fūisse i mortales Strabz i glosa ibidem
lignū vite hāt nāliter vim habēt ut q̄ eo
eius fructu cōmedēt ꝑpetua soliditate fir
mārēt et bēa i mōrtitate vestirēt nulla
i firmitate ut aegrotatē ut senij lassitū
dē ut i bealitē fatigādus ¶ Ad h° ecclia
tenet q̄ helyas et enoch rapti i paradisū
ei eius sustētāt usq̄ ad tpa antixpi.
cōtra quē debēt testificari et illi hūerūt
mōrtia cor̄ p natura. si q⁹ sustētat illa
cor̄ multo magis sustētāsz cor̄ p̄mord pa
rētū q̄ nō erāt mōrtia q̄ aīalia tū ¶ Ad
tra nāle ē q̄ cibus cōuūtat i corpus hōis
cōedētis et vniat illi vtute nutritiua cōis
cōedentis nō cibi. cū q⁹ adā et eua nāliā
p cibus hōrbz hūssent a si cōmedissent
de ligno vite vr q̄ lignū vite cōsūi fuissz
i eis i aīale corpus et nō i spūale. aīale
aūt corpus nō pt bēa i mōrtē vestiri q̄
spūale quale habēbūt i rēne sic dr ag⁹ xix.
qn rēne neq̄ nubēt neq̄ nubēt q̄ erūt sicut
angeli dei i celis ¶ Soluō ad h° dr mgr
i lra sumēs occōne ex verbis strabi et aug.
sr gen. ad lram. nt tū volēs de h° temere
asserē q̄ sub dubio dr q̄ forte lignū i⁹ nō
cōferēbat i mōrtitate i sepius qmestū nō
fēt ¶ Sz cōtra hoc vr ee q̄a q̄ sepius cō
mestū cōfert ad et ex nā sua h° a fēt com
mestū cōfert i de licet nō i tūū et sic vr q̄
soluō mgri nulla sit ¶ Soluō absq̄ dubio
q̄ dta scōrū papae aug⁹ Strabi q̄ dub⁹

i cum lignum vite habuit hac utute q et
semel et pluries comestu contulit i morte
h q eis no contulit p amb tamen fuit qa scuit
eos deus casuros et necessitate moriendi in
cursuros vn licet comedunt essent lignum no
senserunt ne pena comminata a deo ppter peccatum
perpetuaret p lignum Dyabat enim deus quicunq
die comeditis ex eo morte moriemini i necessi
tate moriendi i aureolis hr e sma amb q
credo omnibz probabiliore ee Ei qs tu vult di
ere ut magr dr s. q sepius comestu re. pt pm
de ad argu tum fam i gratu p illa pone dr
li. de casis q oib bnis congregata et vnita
forcior e qua disa vn cu sepius comestu
lignum vite habuit bnite congregata et vnita
fel aut dmissa sepius comestu coffebat in
morte no fel Aria g pma q probat q co
medunt credda fuit et procedunt p dta scoz
Aliq aut obr de ha pte qo ia solutu est
Quo aut intelligatur id videte ne forte
sumat re. ia pz ex pmissis dt e dem dei
ad angelos et significat ibi deus q fuit homo
i digum se fecit i morbitatis loco ita et
i morbitatis edulio. tu hugo de sco vic.
exponit hoc q p compassione hec dem e
ac si dicat miserz eet ei sp vnie i mibia
hui vice morbis et io cauete ne sumat
de ligno vite ne vnuat i eternum melius e e
sibi ut p breue spacium p gratiam et mutu
cu sear ad bnam i morbitate q q sp i mi
seria vnuat De peccto originali ad o ij
Eiusde tractatu e de hijs q dur xpo v
dest. q incipit ibi qn superioribz i sima
tu e. b ta grenda fuit de originali pcto
pmu e an fuit Cdm q fuit Cau qliter
transfundit i posteros ad vtrum pcm orle sit
Primo g dr an sit Dixit e pelagius.
nullm ee originale pcm. obiciebat aug sic
sic narrat ipe aug contra quliam pelagia
Exnus a deo distinctus e aia a deo crea
ta e corpus a deo fctm e et fortu minoz
i dictu qn dem fuit relinqt hd prem et
mrem et ad hebit vxori suae. actus i dictus
et preceptus qn dixit crescite et multiplica
mi p qs timas dicis i cressu ee originale
pcm o aug Ad hr obiciebat sic p bap
tismu deletur orle pcm g ad mi baptiza
ti gnantes no transmittur i ple originale pcm
Ad hr pcm orle si transmittit i ple aut
transmittit i plem aut transmittit ex parte
coris aut ex pte aie. ex pte aie no qa illa
no e corpdute Sile nec ex pte coris qa id
traducit i sere dr aut aug li. de origi li
pcto q pcm no plus i sere qua in spiritu
g vr q nec ex pte aie nec ex pte corpis
traducat et sic nullm e. Ad hr baptm
costat q tollit culpa et sic qmte de tollit
eta pena suffocate hz no pmonete pmones
em pena e cum ex eta cofert ad mtu per
pacam et illa remanet i baptis Suffocatis
e q mtcipit vitale spm hoi ne predat ad
mtu et si talis e aliq tuit e gcupia carnis
si g tollit baptm aliq illa tollit tu g no
sit pla i ori pcto qa sic dr aug p de o
trg pcto q defunt ipm sic orig pcm
e pmitas ad ome malu cu caren debite iu
stie. h pmitas ad malu e pena suffocas care
tia debite iustie. f culpa. g vr q p bapm ori
giale tollit qm ad vtrumq et qm ad culpa et
qm ad pena et sic no erit i gnantibz. g no
cufmittit i pmulos Ad hr obiciebat logice
ad hoc hz patu valeat dr e aug i xm sup
gen. q ages nobilis e patiete et fortis h aug
nobilior et forcior e omi cor. g p corpus n
i pmit i augm. h qtq i qnacoe cusfiditur
corle e g n i pmit i augm plu. g n orgle
g pmuli no contrahut orle a pntibz Ad
hr mgr de sco vic hu. i sim dr q pcm q
fuit pmis pntibz actuale nobis fctm e nale
et hr vr ee contra ordnem iustie que describit
dicens eze. xviij. b dr aia q peccauit ipa mor
te morietur pr no ptabit i ligtate filij nec
filius i ligtate ptis. g vr q no fiat et sic vr
q pmulus no debet pmiri ppter i ligtatem
pmoz pntu Ad hr obr pelagius nullu
bonu p se e ta mali mrimoiu i sacramentis
bonu p se e ta hns bona cuta ab ipso
fide. s. ple et sacrm Aut g ples p se bona
e aut no si p se bona nllam dt maclam pcti
si mala sed q mrimoiu sit malu q ta
mali e. malu e ta e mali Ad hr de iusti
dei e q si ab pt m nocte i malo q possit
p desse i bono et multo mag p desse q nocte
Si g iustu fuit q peccauim i ada pecca
te qa i lubis eius eram Contra timor
pena e omi hom e time serpente et dicit
tullius q omi e nale hr g pena nalis. g
ppter aliq pcm e. g aliq pcm nale ppter
q talis pena i ducta. alit enim deus eet in
iustus si puniret aliqne sn pcto Ad se eq
ex hoc q oib mlr dolet i ptu q pena nalis
et si debet stare iustia dina oz q ppter aliq
pcm nale sit i ducta g nale pcm e q
vom orle pcm q e dena corrupta gtctu
Ad hr sn p quoz pbat orgle pcm Pn
e p mala que pacuit pm i febribz et ad
iustoribz et hi q i iustu eet p mitte deum

si ullum pccm pcessisset ꝓ ullum actuale ē ī eis
q̃ origle ¶ Ecdm ē ꝓ penalitates q̃s pacuit
sn̄ ꝓ fame et siti et hꝰ di q̃ nō meruit p ac
tuale aliq̃ tū q̃ iste ī fligat a deo talia
oz q̃ sit pccm aliq̃ p quo debent actuale n
ē q̃ origiale ¶ Tertiū ē p circūcisionē ysa
ac q̃ fuit filiꝰ pmissionis emortuo natus
et ab emortua sic dr xv. v. nc cōsidauit corꝰ
suū emortuū cū se ēet c. ānorp et emortua
vulua sare eo q̃ ī pmissione dei nō hesitauit
diffidentia et ēi ysaac ꝗ pmissionis filiꝰ ēet
dapnatus ēet si circūcisus nō fuisset qua
dicit dnꝰ Gn. xvii. azdsculus cuiꝰ ꝓputi ca
ro nō p̄casa fuit pibit de ꝓplis suis. qa pactu
meū irritū fecit. qstat aut q̃ neo perit nisi
dapnatꝰ ꝓt pccm. cū q̃ ysaac nullū pccm ac
tuale nec ī se nc ī pmtibꝰ huiusꝰ ꝓt q̃ puer o
ptuit q̃ p̄ijsset ꝓt orig̃le q̃ orle ē ¶ Quartū
ē q̃ pmi pntes fecerūt sibi pzomata ut vela
ret ī ordiatū motū pudendū post pccm q̃ ꝗ
posteriozitate appuit qui motꝰ pena ē qa gra
ī om ē. q̃ seqla alicuꝰ pccm ī posteris qui posteris
aut nō ē actuale q̃ orle q̃ orle pccm ē ī po
steris ¶ Quintū ē q̃ ī dunt auctes biblie q̃ exp
se dicūt orig̃le ēe ī pmulis Eph ii. Omnes nati
nc filij ire qstat q̃ hꝰ nō ē ꝓt actuale ꝗ ꝓt
orig̃le ¶ Ad hc ps ecce ē ī iniqtatibꝰ concept sū
et ī pc. q̃ me mr mea ¶ Ad hc q̃ ꝗ mgr ī
ducit ī lra Rō. v. sic p vnū hoīem pccm ī hunc
mūdū ī trauit et p pccm mors ita et ī omēs
hoīes mors pt̄ijsit hoc nō pt ī telligi de actua
li. orle q̃ ē qa ī omēs hoīes tūsijt et qui effectus
ē nēcitas moriēdi ¶ Soluō dd q̃ orle pccm
ē et hēsis ē negare id. Duo ē dixit pelagius
ī nūcius grē s. q̃ libū arb sine grā posset ī bonꝰ
mūtorū et q̃ pccm orig̃le nō tūsijdit ad par
vulos apntibꝰ dn leg ꝗ dixisse q̃ nō ī udet
filio dei qa ipe qui vellet posset ēe filiꝰ dei
ꝗ qa p̄a ps dn fui ia ī pbata ē s. q̃ libū arb
sū grā possit ī bonū mūtorū restat nō tūdē
ad ea q̃ obicūt de ea ¶ Ad pmū q̃ dd sic
tūdet augꝰ q̃ ille ī pudicus pducator q̃ cupie
cū sūgla dicet tacuit q̃ cupiam q̃ ī q̃ cupiscēt
corupta et ī fecta ē et signū ē corupcōis
ī toto corꝰ q̃ ī tokuit pccō ade et ab ipo tūsijt
ī omēs posteros et mūtiplicat ī tranis corupcō
q̃ ī corꝰ ade aut signū ē concupia ē p qua ī fu
dit pccm orle ī pmulos et vōtue a dyo demes
q̃ cupia hoc ē ē venenū q̃ serpes ī fudit ī corꝰ
ade p ī obediam dr ē dyo lꝰ de dmis noibꝰ
ca. iiij. q̃ malū demois ē fucor irōnabilis
demes q̃ cupia fantasia pterna et her vicia nō
sūt plātata ī nā hoīs a deo aratore ꝗ ī fusa
p venenū ī obedie a serpēte et qb illa q̃ trahit
origiale pccm q̃ sit dōū ē nc ad ē quā cuī
cia debite iustie ēi puitate ad omē malū de
malū predit ut exfluore irōnali ut exfan
tasia pterna ut ex demete q̃ cupie hc ē ka
corrūpūt oēm ordīē iustie et hc corrupcio
diffusa ī corꝰ ade dilatat ī pagie ¶ Ad a
dd q̃ her ē tūdis obiectō sic et ipe tūdis fuit
rullus ēi dixit vnqua catholicus q̃ idem
pccm q̃ ē ī pnte q̃ iacet ī pmulo sed ex cor
rupcōe pntis qua q̃ trahit pmulus sic et a
lia nālia q̃ trahit q̃ tingit q̃ trahit orle a
pmulo qa dr augꝰ li. de orie pccō. q̃ oīs hō
q̃ cū q̃ scēs ī psona ī q̃ iacōe ē ada et ī corrup
cōe puaricacōis ade q̃ iams et ī ō natꝰ ab ipo
hat eande cōtrahit corruptōem ut maiore
sic camosus frequē q̃ iat lepsū ¶ Ad a dd
q̃ ex pte aie nō traducit qa aia nō ē extra
duce ꝗ sic dcm ē ꝓpagat ex corrupta origie
q̃ p̄sente tūsijdit ī pmulū ¶ Ad dcm augꝰ
dd. q̃ orig̃le nō ē ī scie sic ī subiecto plus q̃
ī sputo ꝗ ē ī scie sic ī ca corupcōis eo q̃ scia
tur ī fuore libidis q̃ ca corupcōis ē nālis
ordis iustie sic dr augꝰ libido ēi nc ad ē q̃ nā
ī pba voluitas ad illicita q̃ ī ada ī fecit omē
q̃ maialit fuit ī ipo ¶ Ad a dd q̃ ꝗ baptis
mꝰ tollit culpā et suffocātem pnā n baptis
mꝰ nō tollit corupcōm a nā q̃ nā ī fecta ē
et ō cū oīs hō gnet ī nā ade sic ia dcm ē
ō nō tūsmittit sānitate p̄sole ī pmulū ꝗ cor
rupcōem nālem q̃ ē ex ada ¶ Ad a dd q̃ ī
argꝰ nc pbat ī theolo cis nc est ex ꝓpis theo
lo. qm ēi dr q̃ debilꝰ nō agit ī forciꝰ ī telligē
de actōe phisica ꝗ ista auto qua pccm cōtra
hit a pmulo nō ē phisica ꝗ potius ex trac
tu puaricacōis hꝰ q̃ pt ī pmie macula
ī aiam ex vtute sine iustie cōdepnantis
¶ Ad a dd q̃ mgr hugo vii dixit non
ēi potuit ēe orle ī pmis pntibꝰ qa nō hē bat
pntes a quibꝰ cōtrahent ꝗ optuit ēe actua
le ī eis ¶ Ad id q̃ obꝰ de ezē dd q̃ filius
nō pt̄at iniqtate pris ꝗ ꝓpa s. cōtractū qa
sic iustū fuisset si ada seruasset ī nocēta
q̃ filij sūtessisset ei ī ēticūdie iustie nālis
ita eade iustia exigēte succedit ei ī dēcōde
corrupcōis ꝓt puaricacōem ¶ Ad a dd.
q̃ intimꝰ bonū ē et ka bona hꝰ et ples ꝗ
q̃ ē bonū intimꝰ hō ē et nc mali hnꝰ sed
qa q̃ iams ī mūrōnio p corpulenta subam
fuit ī ada et p lege cōcupie et ō nō q̃ iat
ut distinctꝰ ꝗ q̃ iat ut ada ī nā sic pius
dcm ē. ō q̃ pr nō pt tūsijdē ī corruptū
et lege q̃ cupie ī fectū et exinde tūsijdicūt
origiale ī pmulū ¶ Ad a dd q̃ nō ē file de
pccō et satisfactōe qa grā iustificacōis a
solo deo ē et nō a pntibꝰ pccm vo ex corrup
cōe nē ē ī malo et ō succedit posteritas

i malo et nō i bono satisfactōis ¶ Ad ta vltīa q obiciūt i grīu dd q pteditur p vitare catholica ¶ Ad sic pctm orīle et re et diffinitōe

Ēcūdo q q sit orīle pctm et re et diffine et h q tōe eius q dr i illo ca q diligēter inuestigādi ē q sit. Se hor e sci doctores sub obscure locuti sūt atq scolastici doctores varia senserūt ¶ Ex his ei q ibi dicūt videt orīle pctm ēe pena cū culpa. Dicūt ei q da ei putat orīle pctm reatū ēe pene p pcto primi hōis i debitū ad obnoxietate qua ob nox h et adicti sunt pene tpali et ethe p primi hōis actuali pcto. isti q dicūt orīle pctm ēe pena et nō culpa et sumebat rōm a filio legis humani ad lege diuina. ulege ei humana i crime lese maiestatis pcto puniri filij mittūtur i exilium et i cōdōpnātur ad morte. et ita dicūt cū pctm ade fuit qi crime lese maiestatis qa voluit vsurpare sibi filitudinē dine maiestatis i sqa et ō dicūt q pctm orīle i pōstis ut a ē n reatus ad obligatōē pene exilii et dāpnacōis n gra xpi subuenit i ada tū dicūt q fuit actuale pctm ¶ Ad h ꝛ aug ad valeri nullū pctm p mali i sua vita omisit qui g orīale q p q subdya pcate captiui fuit n lauacro regnia hōis et xpi sanguine redimat nō ē pctm parvuli p primo pnitū tū et pena pmilorū pcm g i pmilis pena ē et nō culpa ¶ Ad h aug ad valerū p vmi hōis volūtate mala ob eo peccauit qui omīs illi vmis fuit. Ex h vr q orīle pctm q traxit ab ada pena ē et nō pctm. si ei orīle pctm nō ē n obligatōē qua i ctim ex pte ade pena ē i pmilis nō culpa ¶ Sed cōtra istud disputat magr i sūmis illo ca. Et q orīle pctm culpa sit et pmū i dicit B. sr exo. xij. sr id pmogeritū asini mutabis oue sic. omīs i pcto nati sumus ex carnis delectatōe cōcepti culpa orīle nobis originalis g orīle ē culpa ¶ Ad h aug li. de natū et gra omīs ut ait apo. ro. v. peccauit ut i scripis ut i ada qa in pcto nō fuit ut q ex primis pnitis cōtrahūt ut q malis moribz addidūt. pctm et primi hōis nō solū ipm sz omē notuit humanū genus qa ex eo dāpnatōem et culpā sit susceptum ¶ Ad hic aug sr pb. illū dicēs sic tractās id ēte e i ingratibz cōceptus sū q de corē mortuo seiat cū vnctō originalis pcti nasci et mortis. g orīle pctm ē culpa et etiā pena ¶ Ad h aug i etiā dicēs dōgtibz fiermissie tene et ut laten dubites hōem qui p cōcubitū vni et mētis cōcipit cū orīgl pcto nascitur i pietati subditū morti q subiectū et ob hoc nātit ire filiū a qua illis labat n p fide mediatoris dei et hōm. g originale pctm ē et culpa et pena etiā i pmilis et sic cōcludit q nō ē pena tm ¶ Ad h aug vto li. visionū contra pelagū et celestinū q dicūt q pctm orīle nō tū sit i pmilos n fiunt imitatores pncti i pcto. Dr g aug p quē modū p tū sunt sma illos p quos nō p tū sunt culpa n forte i nos i mstus sit deus qui exptes culpa illorū passus ē nos pene vmdo obligari ¶ Ad h gl. sr id ps. iudex iusti dne tra tua sr illū locuti sunt exterdes ira tua i quiatōm et quiatōem dr omīs generatim ab ada culpā et penā p q cōtrahim ab ada ē orīle g originale ē culpa et pena ¶ Ad h ambs vitiū naturā ledit culpa deū offendit. sz orīle pctm deū offendit qa priuatur carēs visionis dine. g ē culpa. natura ledit qa vitiat mēte p ignorātiā cor p qupiam ut dr magr hugo de sco. vic. g i orīle pctm ē culpa et pena tā aie qua coris ¶ Ad h aug sr gen. pit primā postasia et vltima pena omē pctm q fit fit ē culpa et pena q stat aut q pctm q cōtrahit a parvulis ē medium inter primā apostasia et vltima pena. g fit ē culpa et pena ¶ Ad h ꝛ. qz traxit sacrū et mitū sacrū sacrus dr mortitas ut ide dr mitū sacri. culpa g orīle ē culpa et pena. ¶ Ad h ꝛ sicut i ingratibus q cepti sū et i pcto cōcepit me mater mea gl. nemo nascit n cōtrahes penā et mitū pene n tu quicū cepturus es de spū sco. g cū orīle trahat orīle erit culpa et pena

¶ Ad pctm orīle volūtarium ē vo ꝛ p pnitis

letis q tōe eius q dr aug li. de vera religione q pctm a deo ē volūtarium q si nō sit volūtarium nō ē pctm. orīle pctm ē. g volūtarium aut g ē volūtarium volūtate primi pntis aut volūtate pmili cōtra h ētis. nō pmili qa libam volūtate nō h et velit nolit cōtrahit orīle pctm. g volūtate primi pntis ¶ Ad h ꝛ po. v. sr id sic per i obediam vmi hōis pcto res cōstituti sunt multi glo. ex volūtate ē orīgl pctm primi hōis secūdū ut i illo est et i omīs tū sicet g nō ē volūtarium n volūtate primoꝝ pntū ¶ Ad h pctm dr volūtarium volūtate ade cui i obedia volūtaria fuit ¶ Ad h ꝛ aug li. retractacōnū dr q id pctm dr ēe volūtarium q tū pctm cogitādū ē orīle pctm ē culpa et pena g de h nō tenet ¶ Ad h qn dr i li. ethic q volūtarium ē cui principium et i ipo q sciat singularia intelligit de volūtate eius i quo ē pctm i pmilo ē pctm. g volūtate pmili debet ēe volūtarium ut nō volūtarium ¶ Soluto dd q orīle pctm et

culpa ē et pena et auctes ad hoc ī ducte cō
cedende fuit et firmit' tenēde fē fidē catholicā
¶ Ad primū g° q̄ cōtra ob' dd' q̄ nō ē sile de
lege tpali et lege etna qn lege ē tpali pene
tpales et cōrles ī filiū et nō etne ī q̄bus
filius succedit patri et nepos auo et id ceo sic
succēdit ī culpis ita succedūt ī penis qn lege
etna etna punit hō fē aiam et pena etna cum
culpa nec filiū succedit fē vm q̄ q̄ ī sua culpa
damnat sic dr ezech. xviij ¶ Ad a° dd' q̄ sic
dr aug) h° restitu- nō nūl hoi fē nūle nē dm
pcta pocē ī sua et hoc vm ē q̄a pcm puuli
ē orile fē nām cōtracta ut vitata et fuit p
quo punit licet nō sit suū pōnale tī suū ē
malū ¶ Ad vltimū dd' sic ia dcm ē q̄ pcm
orile nō tū ē pena et obligacō fē ā culpa
ex carcēr debite iustīe impūnis tī pūtibus
fuit actuale in puuli p natura cōtractū
et ī orile ¶ Ad dcm ambō dd' ē q̄ orile pcm
ē culpa et pena sic dcm ē fē cū dr q̄ sic vi
cū cōrs mortalis ē pdicacō q̄a tūc fomes
carnis pdicat dr orile pcto q̄a sic dr aug)
ī puuli ē cōcupiscibilitas ī adultis cōcupis
q̄ ā dr lex carnis et tyrānī nē qui aut pcm
orile dr culpa et carcēr debite iustīe tūc for
lis ē pdicacō q̄a id cui conuenit cō pcm tūc p
dicat dr po et sic ē culpa et pena fē vtraq̄ p
dicacōem et sic pz solucō omn q̄ ī ducta fuit
ad pma p te q̄onis ¶ Ad id q̄ vltimo q̄ dd'
q̄ orile pcm voluntarū ē voluntate pmi pnt
tis ī quo fuit tota nā humana p corpulenta
subam et lege cōcup pt xpm q̄ solū fuit
p corpulēta subam et ī nō traxit orig le
et h' ē q̄ dixit Iohes bapta Jo. mi. q̄ de celo
venit sic omis ē dr gl° aug. de celo h° est
de altitudīe humane nē p nt erat ī pa q̄dicē
aliqua eēt vitata p pcm et hū q̄ cedd' ē
q̄ ē voluntarū voluntate puuli ut voluntas
refat ad nām que tota erat ī po parēte
qui pcm p fecit. dcm aut dug q̄ dr q̄
omē pcm a deo ē rē. aut ī cellig de pcto
actuali ut quida dicūt quis h° nō sit de
ī tencōe dug dnt ī cellig fit de pcto p solū
et nāli h° nō q̄ voluntas ade voluntas fuit
vcans nē q̄ ī ipo fuit q̄a nō pt ēe q̄ aliqs
velit antecedēs qui ā velit cōsequēs q̄ de nō
care seq ad id vm qm voluit pcm cōsgressi
omis pcepti dnici tūc dr nō cr voluit corrup
tela q̄ p orile secuta ē ī tota nām pt xpm
ut dcm ē eo q̄ tūc tota nā fuit ī ipo nō ī p
lege q̄ cup ab ipo traducēda pt xpm solū
q̄ nō fuit ī ipo p lege cōcup fē p corpulēta
subam solū pt dcm ē ¶ Ad dcm glose dd'
q̄ pcm orile voluntarū fuit voluntate

primora pnti sic dcm ē et pbat gl° et q̄
seq cōcedd' q̄ ī obedia ade voluntaria fuit
¶ Ad dcm aug q̄ loq ibi de actuali pcto et
de voluntate pōne et nō ne h° tū pcm ē et
nō pena ¶ Ad vltimū dd' q̄ ē diffinitō pbi
de voluntaro q̄ ē pri mora ī pōna q̄a h°
tū pmet ad cōsidacōem ethici pbi fē vero
ī puuli nō ē q̄a ad h' nō hnt vsū cōis n'
ad cōsidacōem pbi pmet voluntarū fē q̄ vo
luntaria ē tūsusio p lege cōcupie ī totam
nām ¶ Zotadū q̄ hic cauedi sūt errores ī
tegeis ut dicūt sta. qn petriarchon ē dr orig
q̄ aie fiunt an cōr et moriūt sic ut sic in
corri ut nō et que eligit ī corri ī corpatur
et p hoc elcōne voluntaria efficit ecia cor
ruptō voluntaria q̄ ē origialis pcti hoc ē
dicit orig secuī socē phm et q̄ ēpuatur
p hoc vbū dpli q̄ dr ro. v° cū ē nati nō
dū fuisset nec ad elegissēt boni ut mali per
q̄ accipit q̄ aie nō fiunt an corpus fē p hoc
satis disputatū ē sup de aia tūtuti q̄one
vtū aie omis fil create fiunt an corpa et sic
pz q̄ sit orile ce ad sic pcm orile diffine 90
Postea q̄ q̄ sit orile pcm diffine do q̄
Inuse diffinicōes ī uenīūt de scas da
te q̄ā via ē dnsi h' s. orile pcm ē carcēr
et inditas debite iustīe sme ī po ad hnda
iustīa p obedīa ade cōtracta ¶ Ecia h' ē
pcm orile ē vitū ex corruptōe seis ī hoīe
natū ¶ Ecia h' pcm orile ē vitū et q̄aipia
ex vicōsa cōdicōe mre origis cōtractū ¶ ob'
aut cōtra pma sic carcēr debite iustīe nō vr
ēe ī puuli q̄a sibi nō debet iustīa q° nō ca
ret debita iustīa et si iustīa caret ad h' nu
ditas iustīe debite nō vr ēe p ea de cvem
sp ēcia ī po ad hnda iustīam nō ē ī parvulo
q̄a cū adultus fuit habebit iustīam si inebri
ēta ¶ Ad h' q̄ dr p obediam ade cōtracta
vr ēe ī sufficies q̄a sic p obediam ade cō
tracta ē ī po ad iustīam ita ī po ad tēpūaa
et ad ēcias vtutes ī sufficiēt. q° dr ī potēs
ad iustīam ¶ Sile ob' cōtra pma dnsi ē dr
q̄ vitū nō plus ē ī sēie qua ī spūto. q° via
origialis pcti nō nascat ex corruptōe seis
¶ Ad h' n' ages ī alīm ī pmit ī ipm forū
q̄ ipm nō hr. semē nō hr orile pcm. q° or
ruptō seis nō ī pmit vitū origialis pcti
ī aiam pri et sic diffio nūla ē ¶ Sile ob'
cōtra tūa q̄ ē dr q̄ orile pcm ē vitū cū
vitū sit pena tū et sile q̄aipia nō dr ā mia
ī pcto origli cū p forlia debet diffinīri culp
pa ē forile ē ī origiali pcto et q̄ dr ex vicō
sa q̄dicōe mre origis q̄tracta pr ī conuenient
dcm vicōsa ē origo nō fuit n ī ada et ena
vm q̄ q̄ cū ex fūtis pnctis pris cōtrahit orile

sic dr in pb. Ecce enim in iniquitatibus concept sum &c
¶ Ad hoc nulla difficultas ostaq dr id q subiunge
et in peccato dr enim aug q in omni peccato est a aversio a
bono immutabili et conversio ad bonum mutabile et
hoc est in mutat in canone ita. 1. Nemo cum tentatur dicat quia a deo tentatur vnde quisque est tentatur a concupiscentia sua abstractus et illectus abstractus a bono immutabili et illectus a bono commutabili
De hoc nulla difficultas fecit mentionem quod vult quod omnes in peccatum sunt ¶ Ad hoc cum originale peccatum sit culpa et pena ut supra habitum est et sit quoddam pena intellectus sit ignorantia quoddam in affectu sit concupiscentia et vtrique in det pene originali quia sic in peccato originali decedens punitur subiecti bonitatis dine per concupiscentiam fedatur ita puniat clarum visionis veritatis dine quod vult quod per hoc suo debet diffinitio et hoc non fit in aliqua diffinitione quod vult quod omnes male sint ¶ Ad hoc cum vnum rei vnica sit diffinitio et vnum est penes quod accipiunt tot diffinitiones ¶ Soluitur ad hoc vltimum primo videndum est et dd. quod hic peccatum originale forsitan vnum sit in habitus cum ad diuisa diuisas habet operationes. Ita quod dat per id quod forsitan est in peccato ad cum in totum spiritualia ecca dat in operatione ad cum materiale primum et efficiens primum hoc est semen legis concupiscentie fecundatum et conceptum Terra datum id quod nihil est in ipso peccato originali in operatione ad cum efficiens ipsum ¶ Ad primum quod dd. quod careat debito iustitie est in puniendo debebat enim ei iustitia si ada stetisset. tunc enim diffudisset rectitudinalis iustitie in pueros sic modo diffundit originale hominum hic non debebat ei debito personali tunc debito originali debebat ei et sic habitus debite iustitie et in po per eandem rationem ¶ Ad ad dd. quod in po ad habitum iustitiam est in puniendo habitus actu habitus sit in po ad habitum iustitiam per mentum quod non est iustitia originalis quam habuisset si ada stetisset et hoc intendit aug. diffi. ¶ Ad ad dd. quod melius dr per obedientiam ad iustitiam quam ad continentiam aut ad alia virtutes ita iustitia gratiae virtus est qua iustificatur impius quod sic dicitur est in quo de iustificatione in quod quod rectitudo qualis est ad opera quam iusta et recta sunt et habitus non dr temperantia aut fortitudo aut alia virtus particularis ¶ Ad id quod obiicitur contra hanc dd. quod licet vitium quod est peccatum non sit in sensu sic in subiecto ut dr aug. tunc est ita ut in ita habitus quod subiecto operatione sentiat a prudentia et concupiscentia a mente ¶ Ad ad dd. quod semen non habet originale peccatum ut subiectum habitus habet ut ita et sic imprimit ipsum in animam non actione vnimoda habitus habitus quod sentiat subiecto concupiscentie ut dicitur est. ¶ Ad id quod contra hanc obiicitur dd. quod licet forsitan in originali peccato sit carencia debite iustitie tunc non ita in notesset nobis per forsitan sic per mille vnum cum diffi. det ad in notescendum melius dat per mille quam per formale

et ad ad dd. quod vitiosa origo in primis parentibus fuit ut in origine habitus quia dr amb. quod habitus in natus est adam per hoc efficitur peccatum vniuersaliter quoto
¶ Ad ad dd. quod auersio a bono immutabili et conversio ad bonum mutabile habitus actu est in actuali peccato in originali autem habitus habitus cum et ideo non ponitur in diffinitione eius ¶ Ad ad dd. quod pena ignorantie quod est intellectum non ita manifestatur in pueris sicut concupiscentia quia in pueris est concupiscibilitas ut dr aug. et ideo cum per diffinitionem debeat in notescere res in diffinitione non ita ponitur ignorantia sicut concupiscentia et hoc est quod dicitur antiquum quod originale concupiscibilis est corrupta et infecta. corrupta autem corrupta habitus ¶ Vltimum ita solutio est penes quod tot sunt diffinitiones

Circa de cum originale peccatum et eius ductione quod in po

Circa quod quaeritur peccatum originale cum sit finitum in postos. ordo in

finitum in postos circa hoc quaeritur duo. primum est de ea originalis peccati secundum est de modo eius ductionis ¶ Circa primum quaeritur ita primo et quod si solus ada sit ea originalis peccati aut et eua secundo quod quod in peccato ade sit ea originalis peccati cum infecta sit vtrum sit superbia aut auaritia aut gula aut quod. Tertio quod si sola eua peccasset et non ada quod infundetur in pueros vtrum originale peccatum aut quod. Quarto De peccato originali vtrum diffundatur a parentibus puteis aut ab

hic vt deficiens ee nobis

D primum procedit sic exo. xx. po ada solo

Ego sum deus zelotes vindicans peccata patrum in filios in tertia et quarta generationem in his qui oderunt me Ex hoc vt quod omnes puteis posteriores peccata vindicantur in filios. et dr aug. quod non est iustum deus ut sic postos tunc sentiat suma vindicte in quos non tunc sunt peccata. quod vult quod peccatum originale non tunc tunc at ab ada et ab omnibus puteis pueris ¶ Ad hoc est dicendum et secundum originale tunc sit in omnes qui per legem generationem ~~magis descendunt~~ fiunt in ada et non tunc per corpulentam subam hi per legem generationem magis descendunt pueri a pueris quam a primis quod vult quod originale magis tunc diffundit in pueros a pueris quam a primis puteis ¶ Contra po. v. per vnum hominem intrauit peccatum in mundum et per peccatum mors ita et in omnes mors pertransiit in quo omnes peccauerunt quod pueris enim omnes fiunt vnus homo quod a proximus de peccato originali non contrahit ¶ Ad hoc in obiecto inducto. ego sum deus zelotes po tertium in tertia. et quarta generatione in diffusione originalis nullus ita po. ut sup. sic in omnes mors pertransiit et ibidem regnauit mors ab ada usque ad moysen et in eos qui non peccauerunt in similitudinem preuaricationis ade. hic per verbum aug. prouidentia quod non tunc sunt suma vindicte sine culpa mors non regnet sine culpa regnet. quod sunt et tunc in culpe tunc in postos. in obo autem per inducto exo. po tertium in tertia. et quarta generatione. quod hoc non intelligitur de diffusione originalis peccati ¶ Ad hoc si hoc est vm quod pueris generabitur puteis contradico postos

peior ē quā pōs ḋa ⁊ eos cōsiderē oīa pcta
pntū omī pcedentiū et hoc eēt ⁊ conueniens ḋa
eēles ⁊ nā equales ēe debēt ⁊ pena ¶ Ad hoc
Anselm. lr. de ocepto ōgiali. pcta priora pntu
ad pcm orig.le nō pūto p tūe et ē id ems q
assignat ibidē ḋa illius potuit cōfundē origi
le ⁊ instiam ñ q cōfudisset origiale instiam
si stetisset. h' illis p priora pntū potuit ḡ solus
ada. q' a illo p priora pntū cōfudit origi le
ḡ a solo ada ¶ Ad hc dicūt q'da q a p ris nō
cōfundit orig.le ḡ corrupto q'da adiuncta ei
quā fomite vocat sū ⁊ tendū fomitis ḡ hō
stare nō pt ḋa ḡ p inductā aūcte aug. nullū
tenet pena quē nō tenet culpa hoc ēm eēt
cōtra iusticiā dei. hm cū ⁊ p ris pntibz non
pt ēe cōfusio originalis culpe pt' eas que
dē sūt nō pt ēe cōfusio pene ¶ Solutio dd'
q ista q̄o tota solut' ab apl'o Rō. v. v expsso
dr q nō cōfitet origl.le ñ ab eo ⁊ quo oīs pec
cauit et glos. aug. dicēs q nō pt ēe q ⁊ vno
omīs peccauīt. nec ⁊ vno ⁊ quo omīs omīs
tūc fūt qn peccauit hm pcm orig.le a solo ada
descendit ⁊ omīs q p tūc ymaginē el' sūt
dr Rō. v. sūt p tanū ōgnē trem sūt por
tem ymaginē celestis. ōgo aūt trem nō por
tat p corpulētā subam tūc ḡ p legē ocupe
ḋa illa ē ōgo fūnaticatoris ¶ Ad p'm q' dd'
q id vbū Eccli. nō ⁊ telligē de orig.le pcto ꝓter
rōes ⁊ ductas. ḡ ⁊ telligit' de filiis et nepotib
⁊ imitatibz pcta pna ⁊ actuali pcto ḋa eēt
p imitacōem cōsit ⁊ eos pcm pcm pnū dig
nū ē ut ā pena ⁊ eos cōseat ¶ Ad 2.m dd' q o
ri' ocupia nō hūit p'm sū ⁊ iam ñ ⁊ adam
⁊ p ris aūt pntibz ē ista ocupia originata
nō originab et ī dr aug'l q oīs hō gnans
ḡ cūq ē ⁊ p sona tū ada ē ⁊ nā ḋa ⁊ lege
ocupie ade gnat et hō dicte vocat' ab apl'o
p tare ymaginē ade trem pntis ¶ Ad m'or
q ⁊ ōrū obiciūt dd' q p cedūt et vitacem
cōcludūt p'sio aūt qua ḋa ⁊ ducūt dd'
q nō tenet sic pbatū ē pcm e' pris nō de
scendit nāliē ⁊ filiū ñ tū vno mo ut dicit
phs n.o eth' q ita nāli pcm ē qua ⁊ tēpe
iūcta ḋa septus cōtingit q iracūdus pr
iracūdū gnat filiū. q ⁊ cōtinēs ⁊ cōtinente
et hoc pbat p ex ibidē ⁊ ductū dr e' q q da
iracūdus iracūdū genuit filiū qui cū ado
lēuisset ex furore ⁊ gemitū sibi prem ⁊ ho
neste traxit usq ad ostū et hic ḋicūs filiū
nepotē am a filio suo filio q passus ē et cū
p ētus eēt ab ipo ad ostū dicit sufficiat
tū ego traxi ego prem meū ac si dicat. Si
p seqris furore t ex me ⁊ gemitū ne extedas
metas et mēx pre meo aūo tuo ⁊ gemitū hp tū
traxi usq ad ostū Et solus adā fr cū ori pcta

tūde q' vtū solus ada sit cā originalis
pcī ōl ecā ema sola et vr q mag ema
Ect. xxvi.o Amitre ⁊ ictū pcī et p illa oīs mo
rimur. ¶ Ad hc mlr plus peccauit ḋa suasiō
serpētis cōsensit quā ada et p ea pcm ad
ada diuatū ē sūt ipe dr Gū. mlr quā dedi
sti m' socū dedit m' et cōmedi. q' vr q mag
sit ⁊ punādū eue quā ade ¶ Ad hc ⁊ ad eph.
n.o vir nō ē seduct' ḡ mlr seducta ⁊ p uarica
cōe fuit. vr q' q magis sit ⁊ punādū mlr q
vird et magis cōfūdat' ab ema quā ab ada
¶ Cont' Rō. v.o pegnauit mors ab ada usq
ad moysen ⁊ ⁊ eos q nō peccauīt ⁊ ēlitudē
p uaricādis ade et nō dr eue. q' ade mag
ē ⁊ punādū quā eue ¶ Ad hc pcepta pnāpa
datū ē ade ut p illū cōsiret ad ema. q' et cōs
gressio pcepti magis ⁊ punāda ē ade q eue
¶ Ad hc cō aug ē ⁊ vno omīs peccare nō potuit
ñ omīs ⁊ vno esset et omīs omīs eēt hō nō fuit
ñ ⁊ ada et nō ⁊ ema q a ema nō fuit p'm. Cum
licet dicat' gen. n.o q ada vocauit vxorē sua
ema eo q eēt mr cūctorū vmētū hac mortali
vita ḋa sic ⁊ telligē ¶ Solutio dd' q ḡ vitare
fidei et dcta scōrū ada fuit p'm originalis
peccati et nō ema maxīe pt' cōm aug q ē
ductā ¶ Ad p'mū q.o dd' q amitre fuit ⁊ ictū
pcī cōsgressiōis ade ḡ nō orig.le ḋa ori.le nō
pt ⁊ iūnati ñ ⁊ eo ⁊ quo tota nā hūana fuit ḡ
corpulēta subam et ḡ legē cōcupie et hō nō fuit
ñ ⁊ ada ḋa a ema de cor' ade suspta ē ¶ Ad
ad dd' eēdē mo p hō e' pbat' q mlr fuit p'm
cōsgressiōis ade et nō originalis pcī sūt dcm
ē ¶ Ad vlt'm dd' ⁊ eēdē mo ḋa hō n' a pbat
ñ q ema fuit p'm fūnaticatōis ade et nō ori
ginalis pcī ⁊ tota natūā ¶ Ad ⁊ pcō ade fuit
ēcudo q: potissimū cā originalis pcī
q ⁊ pcō ade fuit potissimū cā ori' pcī
fuit e' ⁊ pcō ade sēbia. s. qn appetit ēe sic
deus ⁊ scīa. fuit ā auaricia ut dr gg. s. qn
⁊ ordinate ocupiuit scīam. fuit ā gula qn
gustabile veritū ⁊ ordinate ocupiuit ¶ Ad 3.m
q istorū fuit pcī cā originalis et vr q sēbia
⁊ pb. nō venat m' pes sēbie sēr 1.d dr glosa.
q ⁊ pede sēbie ceciderūt p'mi pōres angls
et hō ⁊ quo aūt p' ceciderūt ē origo pcōrū. q
sēbia ē cā originalis pcī ¶ Ad hc pcm est
corrupcō mōi spēi et ordīs ut dr aug. magis
q ē ⁊ nā hūana ē ymago dei ⁊ mēte rōnali
⁊ pssa et ordo optimū ut cō subdat' deo spua
lītās cōm et corpus aūe hūc ordinē et mo
dū et spem corrūpit sēbia qn n' hō ora cōnet
nec loci nec modū nec spem ꝓpam. q' pr
q ori.le pcm fuit corrupcō ⁊ tota natūā re
dūdas q ⁊ iūnacū fit a sēbia ¶ Cōtra vr q
a gula q ⁊ sēbie cōsūdit orig.le sūt pus ē

hiti semē aut mispat p gulā qa mitri
tua deseruit quatme quatia aut ut dicat
ē corrupta et ifecta et ĩo ĩ fundit ĩ totā
nam. q vr q gula sit ca origialis pcti ¶
Contra Ro. v. q ĩobediam vmi hoīs pctores
cōstituti sut multi. ꝗ p qd aūq pcm qstituū
t pctores ē ca origialis. q vr q ĩobedia
sit ca origialis pcti ¶ Ad hc ap? ibidē faat
qcaone sit dicēs sit p ĩobediam v. h. p. qs.
m. ita p obediam vmi iusti cōstituti sunt
multi. vr q q d q oppo vtrtibz vpi q nos
iustificamur fiunt humilitas et obedia phil?
ij. h sentite ĩ vobis q et ĩ xpo ihu q cū ĩ
for dei cet nō rapma arbitrat ē ee sec q
de deo ꝗ semetipm exinaniuit forma serui
accipiēs ĩ similitudīe hom facus. humiliauit
aut semetipm factus obediēs pri usq ad
morte morte aut crucis. sic q anethidota q
bus creat ē pm morbz fuit humilitas et obe
dia xpi morbz curat ē p sebia et ĩobe
diēcia ade ¶ Solucio dd q cia hc fuit
aliquo mō cura pcti origialis ꝗ ē orig le
originas et ori le origiatu. origi le origi
nas n ē n pcm ade ori le origiatu ē ĩ cor
ruptōe tori nē hm ĩ ori le origiate mr ĩ
ducta sut sic 4 sup hitur ē gōne de p pcto
ade. s. sebia. gula. auari. ĩobedia ꝗ ĩ ori le
origi ce p corruptōem totius nē ĩ culpa et
pē ca pncipalis fuit ĩobedia prepti dni
sic ex pse testat apls q p ĩobediam vmi
dbis. ¶ Ad pm q dd q sebia pmu fuit
ĩ pcto ade qi elenato p cessit ĩ eo q p hm
litate fuit repmeda ꝗ h no fuit origo
corruptōis ꝗ illa actualis trsgressio
qi ĩ ipa fuit tota na humana ca fuit ori
corruptōis qa tut ĩ eo omīs peccauīt eo q
fuit vmi ipe ut dr aug ¶ Ad a dd q
ticū mtra nō fuit sebia ꝗ ticū extra
fuit et ticū ĩ pcto ade p sonali ꝗ qrim hi
de ticio q ē quictu pcto orig li ꝗ q ĩ tota
nam redūdat corruptō origialis et h ē
ĩobedia ut dr apls ¶ Ad ad q ob de gu
la dd q gustabile nō fuisset si nō fuisset
p ceptu de nō gustate et hoc sigficat in
vbis dni qui mq. v sic dr qs et indicauit
tibi q mdus ees n qa de ligno de quo p
cepam tibi ne qmedes comedisti hec et mu
ditus ꝗ ans sigficabat mditate a musti
ori q tu studisset ĩ postos si stetissent
¶ Ad illa due q vltius obicut dd q co
cedda sut et pcedut ꝗ catholica fidem
¶ Ad id q qq dr q amarica fuit ĩ ca
dd q amarica sce nō fuit si motium ad
pctm p le ade q cum trsgressus fuit ma
datu ĩ dnxit eu q voluit p fcus ē ĩ sciā
boni et mali sit deus et nō ĩ dnxit corrup
tōem ꝗ illa trsgressio prepti q ĩ dnxit sma
dni fr eu et h p bat aug ex verbis dni
sit gn. mq qa obedisti voci vxoris tue plq
qua mee et de ligno de quo prepa t ne co
medes q medisti maledta tra ĩ ope tuo
h ē trena na tu opatus fuis tu nō da
bit fructu tibi ꝗ spmas et tribulos ger
mabit tibi h exponēs aug dr q ger
mabit tribulos pctor et spmas penas

Si sola eua pecasset et nō ada q trsgressi
ero q si sola eua pec dēt ĩ pmulos
casset et nō ada q trsgressus dēt ĩ pmulos.

vacu ori le al q et vr q ori le p aucte supra
ĩ ducta cet xxv. amlie tucu pcti et p illam
omīs mozim ¶ Ad hc obiaut quda licet pa
tu valeat q a nase corrupto corrupit q tatu
sit vmi corrupit ĩ nase corrupto et vr
q eua corrupta q vas fuit totius nē tota
na corrupta fuisset etia si ada nō pecasset
¶ Solucio dd q hec qo tata ē ab anꝗ
sic dicēte Si eua sola pecasset et nō adam
pctm ut ꝗ le ĩ ipa sola remasisset et deus
de cor le ade alia mlere fecisset p qua per
qmixtōne cu ada ꝗpositu dei de multiplica
tōe hoīm ꝗficet ꝗ antiq ꝗposicio s. et vul
alti sis dicunt q si sola mlr pecasset et
p ea post pctm ada genuisset fedicatem
corpo corruptōis trsfudisset ꝗ nō origiale
pctm set dam ans vr in ꝗbabilio ꝗt obu
aug qui dr q dne ustie nō cōgruit q eos
teneat pena qd ad pena nō obligat cul
pa dni ĩ mstu vdet q a mre recipent fe
dicate penale q nō recipunt culpa ¶ Ad pm
q dd q sic sup sepe dam q a mlre fuit
ticu pcti p sonalis ĩ eade ꝗ nō origialis
ĩ na ¶ Ad a q dr de vase corrupto dd
q nō ē sile qa mlr mrq fuit vas ĩ qua
pmqua tota na humana cet fit ĩ q spir ori le
ꝗ ada tale vas fuit ĩ cu lubis oes homes
fuut ꝗ corpulenta subam et ꝗ lege qcup
t xpm q tu fuit ibi ꝗ corpulenta subiq
et ĩo ori le nō qtrapit ꝗ ea vtus mlris
ex pi secu vas ē ad pmulu semē aut viri
forus ĩ cu secu et ĩo corruptō seu viri ser
pit ĩ pmulu et nō corruptō vti matris

Ad de mō traducīo origialis pcti qo mq
Eude q cōne eius q dr ĩ fme illius
capti Ez q ori le pctm culpa sit vbi
dr mgr q ori le culpa sit et ĩ dibz qaupis

cenlit gemitis trahit a patribz v spaliter
gnat tra ad pstam cogitcoem origalis
pcti ¶ Primi e vtru trahat ab aia tm nl
a carne tm nl ab vtrogz ¶ Sm e vtru ori le
sit tm i pmulis nl 7 fuit i pmis patribus
¶ Tertiu e quo p baptisma pctu ori le tm
sit treatu et manet actu ¶ Ad primu ob q
pctm ori le no trahit p aiam tm cu aia no
sit extraduce Dc ei aug lib de ecclasticis
dogb aias hom no ee abticio mt certas in
tellcuales creatas sic wrig fingit nec dicq
eas cu corpibz p contu seiari sic dicit suafe
tiam et cyrillus et quda latiord p supto
res affirmat p dicumq corq tm p quigq co
pula seiari aiam vo creacoi sine attribu
tm sic dc Dauid qui finxit sigillati corda
cord. q vr q aia pm cu no sit extraduce
aie patris nl ade nllm contrahat origle q
nec p carne et aiam fit relinq q p carne
sola ¶ Contra caro no e susceptibilis vtu
nl pcti sit nec vtutis qstat aut q si i nfu
sione aie ificit aiam no pt ea ifice n secdm
ifectodem q e i culpa ipa et hc e ifecto pene
nl culpe. q no ifficit aiam p ifectodem culpe
origialis ¶ Ad hc ifecto aut e culpe aut
pene ifecto culpe i carne no e qa caro ca
lis ifectois susceptibilis no e ut paulo am
dam e vr q q tale ifectodem no i pmat in
aiam ¶ Ad hc 1d e susceptle culpe q e susceptibile vtutis qstat q caro susceptibilis v
tutis no e q nec vitii q sic pctm ¶ Ad hc
ob aqbzda logice sit aznq forte no agit
i magis forte caro minq fortis e qua aia
q no agit i ipam. q no i ficit p ori le pctm
¶ Ad hc si ad agit i ad no i pmit i ipm n
dispone qua ipm dispoit tu e caro no e di
spoita dispone pcti. q no i pmit ipm i aug
¶ Ad hc sr dicit q aia ificit ex cor sicut
vinu ex vase corrupto. cotra caro no e sn
sceptibilis culpe. q no i ficit aiam ifectoe
culpe et sic vr q i aia no pt ee culpa ori
gialis ¶ Ad hc 1 cellcuis e p mixtq carni
nl corpi nec seiatur cu corpe et q e i per
mixtu alij no fedat ex ipo. q vr q ad imq
ex carne nllm ori le cotrahat i cellcs et
tonalis aia et ita vr q pctm ori le non
trahat ap mulis p aiam ex corrupcone
carnis ¶ Ad hc corrupcio aut e culpabilis
aut penalis culpabilis no vr qa caro no
e susceptibilis culpe et qu ex carne i ficit
aia no i ficit n p forma et qlitate q hc
caro qa nl agens i pmit i pacies n qlitate
qua hc. q vr q culpa caro no quat i aia
¶ Ad hc obiciut quda q nlls e i pcto p eo
q vitare no pt aia no pt vitare quitoe
sui ad carne qa nalit actus e corpis orga
nici phisici. q vr q fedari no debeat ex
quitoe cu cor q vitare no pt ¶ Ad hc
ob loyce Deus i fundes aiam corpi scit
ea ee fedada ex quitoe ad corpus. q vr
q no debet i fundi qa dc aug q sapies
no facit quo opus suu fiat detius ¶ Ad
hc ignoracia tutibilis dno excusat pcti
aia anqua i fundat cor ignoracia i vi
tibile hc ad feditate cors. q vr q tuste
corrupit fedite cors eo q no elegit ¶ Co
lucio dd q i ori le pcto pculdubio corrupto
a carne p tedit i aiam et corrupit ea et
corruptoe culpe et corruptoe pene et ho
e q dc sap c vi. corpus q corrupit aggr
uat aiam et deprimit terrena i hitacio sensu
multa cogitate Duo ei sunt i ori le pcto
sic dicit auctores. s. spualitas illicita qui
e sic serpes sic suasio serpetis et ab illa e
pena aggnacois. s. aie ex carne et ibi ca
rencia debite iustie et ab illa e culpa cu em
pctm i eo qd culpa et sic corruptio mori spei
et ordis i dono gre talis corruptio fit i aia
ex carencia debite iustie vm p hc dmb q ori le
pctm e et culpa et pena i pmulis a patribz
ad pmulos tnsmissa p cotributu seiale qa
dc aug q corruptio seiato no pt ee n corrup
tu et pt hc et culpa et pena e i pmulis ¶
Ad primu dd q licet aia sit extraduce tu co
trahit ori le cu i fudit cor sic dicit doctores. sic vinu corrupit ex vase corrupto
pt i ifectodem q cupie q e i cor pt q onie
q p lege q cupie descedit ab ada i fectum
ori le pcto descedit talis ei q cupa dicte sig
et effectus pc i obedie qua tu sgressus e p
lho ¶ Ad id q ob i gtu dd q licet i fecto
culpe no sit i pena sic i subiecto nec 7 i sede
e tu i ea sic i ea sic sepe dcm e et gtulit
vtute a sma dm q dixit maledcu tra in
fere tuo ¶ Ad ad dd q hz i fecto culpe no sit
i carne forlit sic i subiecto tu e i ea sic i ea
ut dcm e et ponit aug tom qa ei p aia
i fecit carne p i obediam i gustu vetiti ita
i flictu e p instam dina aie ut i ficiat in
fecta carne vciosa i fectoe ¶ Ad ad eodem
no dd q nec vitiu nec virtus forlit sit in
carne p calit et dispoitie ¶ Ad ad dd q
tales tres parti valet qr licet caro minq
fortis sit q aia ut spis tu ex vi maledcois
et sine dine accipit vtute ut possit augere
i ipam ¶ Ad ad dd sic ia sup dcm e q licet
caro no sit dispoita dispone forli a pcto
tu calit e i ipa pter vtute maledcois dine

¶ Ad ad 88' cod. mo. q licet no sit susceptibilis culpe p forma tu susceptibilis p tam pt' finam dina ¶ Ad ad 88' q licet intellectus sese sit i pmixtus et separatus tu p pos i sio res connectus sibi i toto pcatuo q e ana quig carni et sic redundat i ipm i fecto carnis p orig le pctm q a redundat i anam rionale cui ipe sior ps e et purior et pt' hor dicit sa q ig tacia pena e orig pctm ¶ Ad ad 88' q sic dam e licet i fecto culpe no sit i mente sic i subiecto tu e i ea sic i ca ut dam e et gre phedi tate maledcois pme mittit ad posteros ut d' aug' i carne p lege carnie sciata ¶ Ad ad 88' q h' e vm de pcto actuali q p voluntate libam efficit et no de orig' q contrahit ex vicio natis corrupte ¶ Ad ad 88' q deus i fundes anam ordine ne seruat qui ordo no e corrupdus pt' i ordiacoem pctm origialis et io bn facit corpi organizato creas et i fides anim rionalem sic e' d' plato i th'. creatoris e nlli ad negare cor q ptinet ade et ad bn ee ipins ¶ Ad vlimu 88' q ignoracia i vincibilis ex cusat i pcto actuali q fit p voluntate faciendis p no i pcto origi q ex vicosa radice contrahit et corruptione ne et no p voluntate contrahendis vel pctm orig le sit tm i pmulis nl 7 fuit i pis p mis pctm orig le sit tm i pmulis nl 7 fuit i pis pntibz et vr q i pmis adam s. et eua q a pctm orig le no e n mediatas nl carencia debite iustie p i obediam pmoris pnti contracta ut d' aug' h' oia fuit i pmis pntibz. q' orig le fuit i eis

Ad h' sic d' aug' pena no e sn culpa quig i iusta cet p ada et eua pmiti erat pe ori pctm s. carencia visionis dei descederet e' ad limbu. q' vr q hauerit orig le pctm ¶ Ad h' de pctm orti e apcto cor ut d' apo' i h' optet ut posti portet ymagiem trem pnis ymagem illa p' fuit i pmis pntibz. q' vr q origi le fuit i eis ¶ Contra aug' contra pelagianos et celestinianos tractatus d' v' bn apli ro. v. glis tren' tales trem sic d' et h' quo n p scis passione Si dicis m et edmso veiens q' seme pctm e q a frus dixi q a qn peccauit ho na peccauit cui fuit scia. seme q' vitiati e no vitiati sic septu e Sapie xv. Geme erat maledcm ab ticio et nalis. malicia cor in mundi no potest her eum maledicto fuit post pctm p sic d' gen. iii. Maledcta tera i ope tuo Ex hoc accipit q orig le no fudit n i eu q nascit p seis sp sione ada et eua no fuit sic nati. q' no hauerit orig le ¶ Ad h' aug' li. o. contra pelagianos li. de nupcis et concupiscencia p magaco p libido tusmittit orig le i posteros h' cor pmord pnti no fiunt sciata i libidine q' vr q no hauerit orig le pctm ¶ Ad h' q stat q ex deo formate no potant here orig le stu ex quitate aie ad corpus q deus format no potat i fici ana i fictione orig. q a corpus no erat corruptu vitiosa corruptione. q' vr q i pmis pntibz illm fuit orig le ¶ Ad h' aug' i li. de nupcis et c. ad cite panda ex concupia libidiosa tanqua filia pctm nascit pctm i pmulis cui i pudicus pdicator e pelagi talis concupia no fuit i pmis pntibz. q' nec orig le ¶ Solutio ad 88' q orig le gr duobz modis orig le originas et orig le origiatu in origiali p' mo deo h' e originate p sona corrupit nam. d' e' apo' i quo omis peccauit et d' aug' q no omis i ipo peccasset si no omis i ipso fuisset p corpulenta subam et n omis ipe peccas fuisset tuc qui peccauit in origli aut origiato na corrupit p sona ex h' e' q i libidie sedatur stati accipit concupiam non iora et ignoracia ingedora q ipe pene sunt origialis pctm Et sic d' aug' iustie dei no congruet q aliqui teneat pena quis no teneat culpa et sic relinq q i aliabz pmulorum e culpa origialis contracta ex vicosa corruptione natiuis et sic quide corruptio origialis fuit i pmis pntibz ex vicio p' q i fecit nam p pctm et tusmisit. ¶ Ad pmu q' ad 88' q pctm orig le fuit i ada et eua no p eide modu quo e in pmulis sic dcm e ¶ Ad ad 88' q i pmis pntibz fuit mediatas iustie exp sonali pcto cita ¶ Ad vlimu 88' q vgo p' a dis corrupcis fuit i pmis pntibz sic i exemplo et similitudie q alit no dicet apo' ro. v. glis tren' re et i de sic portauit vgine trem ita et portem vgine celestis p totu h' ex pcto p' catu fuit no ex vicio ne sic i pmulis et pt' h' i ipe d' orig le ¶ Ad id q ob' ad aug' de pe. et ce. 88' q ibi loq aug' de origiali ipe deo sic est i pmulis q ex vicio ne contrahit de h' solum fuit qo me' eu et pelagiu. ¶ Ad ad 88' cod mo q ibi no loq de orig' origiata i pmulis p cat ex vicosa libidie corrupte ne. ¶ Ad ad 88' q hoc mo no fuit orig le i pmis pntibz p mo quo dcm e quo s. p i fecit nam. ¶ Ad vl tu 88' q ibi aug' no loq n de orig le ipe deo p e i pmulis q a de hor solu fuit qo me' eum et pelagiu ut dcm e Ecco p bapt' orig le

Ecco q' quo p bi sit reatu et manet actu bapti pctm orig le tu sit reatu et manet actu. ¶ Ad h' ob' sic aug' li. de bap' mo p multos tractatus d' v' bn apli ro. m. Beatudme homis cui deus accepta fert iustiam sic et David d' Bti q' p remisse sunt iniqtes

dr sic concupiscentia quae est originale peccatum privatur reatu et manet actu. Ex hoc arguitur sic: actus ibi aut dicit id quod facit peccatum esse actu, sed quod est fomes in nobis aut dicit actus opacus. Si primo modo caveri debite instituere etc. per quod peccatum dicit actu et illa tollitur in baptismo, quod non manet actu. Si actus dicit opacus hoc non videtur quia originale in parvulis non habet tale actum qui sit opacus cum ex natura corrupta contrahatur, quod videtur quod nihil sit dicere quod peccatum originale cum sit reatu et manet actu. Ad hoc Ro. in. sic. id. Beati quod quia alia peccata actualia, sed praeeunt actu et remanent reatu ita et hoc si pt ut originale remaneat actu et cum sit reatu, quod videtur quod cum sit reatu et manet actu. Ad hoc Doctor Dam. in. li. ca. de bap. in. quin duplex est homo ex anima, sed ex corpore duplice purgationem debit ei de sed per spm et per aquam. spu. qua per imaginem et similitudinem dei remanet per aquam et per spm sanctum corpus a peccato purgatur et a corruptione liberatur et sic non est vnum quod cum sit reatu et manet actu. Videtur quod hic si totum originale quod ad culpam et ad penam tollitur in bap. et videtur quod sit pena ei originalis et carencia visionis dei culpa autem carencia debite instituere et constat quod per gratiam xpi tollitur culpa quia confertur ei in instanti bap. et auferitur pena ha. Dicit fides. quod si baptizatus moriatur statim evolaret et non careret visione dei. quod totum tollitur in bap. et culpa et pena. Sed item contra hoc videtur esse quod dicit in glo. Ro. in. sic. id. Beati quod fomes peccatum ante bap. et culpa est et pena post bap. vel pena et non culpa. quod videtur quod non totum originale tollitur in bap. quia vomitus vocatur originale. Ad si concedatur istum in quin esse quod dicit in glo. Ad. v. sic. id. si non sit delictum ita et dominum quia dominum gratia potentius est in delendo quam peccatum primi hominis in ducendo peccatum in primum hominis in dugit peccatum originale quod ad culpam et penam. quod gratia xpi quae potentior est debet delere quod ad culpam et penam. Soluto dicit quod sicut dicitur sancta peccatum originale in bap. tunc sit reatu et manet actu. Et hoc quia est quia secundum est de actu istius peccati et aliquis in actuali et peccato actus praedit reatum et est cum reatu quia cum puer nascitur cum carencia debite instituere in eo corruptione carnis contracte per inhabitacionem in eo dicit fomes ad illicitos actus quia sicut dicit Aug. vocat concupiscibilitas in carnis concupiscentia in adultis et hoc dicit actus originalis peccatum et dicit a quibusdam sanctis legis membrum quia aliquat membrum vnus video aliam legem peccati quae est in membris meis. Dicit a quibusdam tyrannis quia vehemencia libidinis qui cogit ad illicitum. Ad primum quod dicit quod actus originalis est quod sequitur originale et est actus concupiscentiae et fomitis et quo ad illum manet actu. et talis concupiscentia manet in baptizatis per actum concupiscendi et de illo in credit aug. Ad aliud dicit quod concupiscentia carnis duplex est suffocatus et prominens suffocatus quod privatur vitale spm gratiae ita sed quod homo compellatur ad illicitum et illa dimittit in baptismo ita sed quod peccatum non regnat in mortali corpore ita quod compellat ad illicitum sic tyrannus prominens dicit quod est actum virtutis et quia est ad coronam non et coronat dicit christus in qui legitime certaverit coronabitur cum gratia baptismali et manet cum ipsa. Ad id quod contra obiecta in principio soluto quia homo manet actu. et hoc patet si sic dicit glo. et in hoc non discordat a gratia sicut dicitur est. Ad dictum Sancti Dam. dicit quod sacramentum baptismi ex spu et aqua componitur et in lavatur per imaginem et per carnis corruptionem per per carnem a concupiscentia suffocatae et non prominente ut dictum est. Ad id quod videtur quod in parvulis soluto quia licet tollatur pena quae est carencia visionis dei quae est pena damni cum tota pena non tollitur quae est pena sensus concupiscentiae ad existentiam virtutis. Ad aliud quod contra homo obiecta dicit quod post baptismum manet fomes non suffocatus sed prominens in pugna contra vitia et hoc non est gratia gratiae baptismi ut dictum est. Ad ultimum dicit quod gratia potentior est quam delictum et si delictum in dicit peccatum quod ad penam et culpam. et gratia non delet omnem penam cum delet penam in pedetentim gratiam et dimittit eam quae prominet ad gratiam et mitis. De concupiscentia et fomite quaestiuncula quinque primo quod sit concupiscentia

Unde circa et foes et gratia fomes vocat

quod dicit in xxxv. dist. quae incipit ibi nunc sup est videndum quod sit in spm originale peccatum et fomes et concupiscentia. et quae de concupiscentia et fomite et quaestiuncula quinque primo quod sit fomes sive concupiscentia fomitis et gratia fomes vocat. Sed in quo sit vitium in anima in carne in vacuo. Secundo a quo sit sic a carne. Tertio ad quod sit in nobis. Quarto vitium equalitate sit in hiis in quibus est. Ad primum obiecta sic dicunt ad valentium concupiscentia est affectio quaedam male voluntatis sicut languor. Ad hoc dicunt ibidem concupiscentia est radix omnium malorum et hic accipitur sed dicit vel dicit radix omnium malorum est cupiditas. Ad hoc dicunt in li. de ci. dei xpm. concupiscentia est malum nobis quaestionem et hinc concordat quod dicit in. et hic vel dicit quod est nos fugere magnae delectationem sive concupiscentiam et temporaneam vitae et pacem ad eam quod sapientes plebis passi sunt ad Helenam quod videtes decorem Helenae dixerunt fugiamus. fugiamus ne capiant decore eius

quā iuuenes p̃secuti sūt et capti ¶ Ad hc
aug. ad valerii. concupiscit c vulnus humanū ge
nus a dya. i fluctū ut cōtagiū de suo genere
fructū debeat ¶ Ad hc etc. v ymo. filii si
p̃stas aīe tue concupiscas suas facient te ignan
dum inimicis tuis ¶ Ad hc aug. xmo. de ci.
dei. libido post pccm ea nā q̃ i pudēs amissa
pēnate cū corpus ex omni pte seruiebat
ad hc sup c ¶ Et ibidē paulo post libido ma
gis erubescenda existit quo cum. i ea nec
sibi efficiat impat. ut omo nō libeat nc oio
corpi impat ut pudenda mēbra volūtas po
tius quā libido. commoueat Ex oibz hijs auc
tōbz sūt. q concupiscēcia c i duplici gne. s. i gne
culpe et i gne pene et h. vr ee i conciens
qa sic dr de ipsa. dulcor. genū non
sub albinati pcorū dulce fuit spes et dr
risi eni eet i gne pcti nō dreet glo. sr d
qd. mo. dn quorū re. concupiscibile an bap.
pcm c post bap. vo pena Ex hijs seqt
q i duobz gnibz sic q i conciens e ¶ Dicit
q. qre dicat fomes xo. vo. sr. d occasione
accepta pcm re. dr glo. fomes pcti. i vicii
concupie ¶ Ad hc amb. fomes e q da morbi
dus affectus q cōmouet ad illicitū desiderū
¶ Contra obia pt sic h cōstat q concupiscēcia e
i aia fomes aut i carne qa dr ee lex mēbro
rū. q vr q male dr fomes ¶ Soluto dd
ad pmo q sitū. s. q sit fomes sū cōcupiscē.
q concupiscēcia sūt eem pcto e i gne pene et
e vna de penis q cōtrahit de orig. pcto sic
paulo an hicū e. dr tu aliqn pcm sic dr
aug. li. de nup. et concupiscēcia qta uliam pe
lagū qa e et ex pcto et i ducit ad pcm
et fuit ūba aug. hc ex hc tū q filia pcti
i omnibz q̃ p lege concupie descendūt ab ada
p̃ pagatione corrupte nē i nascēt ora. le pcm
et io quida sci posuit i gne pcti quide in
gne pene et sic pz soluto ad omis auctōtates
i ductas p pma pte. ¶ Ad d q ob. i gnū
p de lex dd q s dulcor sit gnū dr de dulcō
sūt dulcia qia cōe et na dulce fuit spes
p̃ nō e ita qa sic dcm e concupiscēcia nō dr
pcm n qa e expcto et ad pcm qa p sua
eem e pena et filia pcti sic dr ab aug.
¶ Ad id q vltius q quare fomes dicat
leue e follie ūba eis amb. i dicta soluūt
hoc e eni morbidus affectus fomes adillicita
sic dr fomes i ignis illud q fouet ignem
ut ardeat et dr a lex mēbrorū qa ligat me
bra ad illicita et hac cōne dr a tyran. i op. cū quada ex actōe appellat adillicitū
corrupta nam ¶ Ad id q contra ob. dd

q sic dr glo. Gal. v. sr. d caro concupiscit
aduersus spm. cōcupiscēcia n. e i aia tm n. car
ne tm p̃ i ipo conducto qa illa delectatio sen
tat sme vtroq dn ai dr caro concupiscit
aduersus dr caro carnalis affectus. spus spi
ritualis affectus q sp sibi reluctat et ho
q seq. carnale affectū dr animalis vita pma
cor. mo. sr. d animalis ho nō p̃cipit q sūt spū
dei dr glo. animalis vita e q dissoluta lex
tuma fert i delectabilia quoq sensum qua
iter metas suas spe rcor nō cōtinet et ho
ab arle i vno. etc. i cōtinēs dr q. passio
concupie violent abducat extra metas
mētis et cōis dem fomes sit i aia ut i corpe
Et tūdo q vtrū fomes sit i aia ut i corpe
ut i vtroq et vr q i carne sola mē
penas eni cātas ex orig. pcto po cōcupi
scēcia et ignorācia vr q sic ignorāciate
fert ad aiam ita cōcupiscēcia refert ad car
nē ¶ Cont aug. li. de spū et lita concupis
q̃ quale malū cōplens e finis cū dicit
nō cōcupisces. neq eni vnū aliq pcm e
q nō concupiscendo omittat vr q q fomes
sit i aia qa cōcupiscēcia e i aia ¶ Ad hc
aug. li. lxxxiii. qdm cū carnis affectū qua
anim. i ipsor sectat q magis p̃ dr concupis
vr q q sit i aia qa concupiscēcia e i aia ¶ So
luto dd. q i ūitate fomes sū libido sū cōcu
piscēcia i aia sūt et p̃ passiones et actōnes
aīe p̃z dūt i carne ee qa delectabilia sunt
i carne et ad mēbra cōrpis se extendūt
q hūt q̃ arma iniquitatis xo. vi. rre ex
hibeatis mēbra vra arma iniqtatis pcto
et sic pz soluto et 4 auctes i ducte dr a
Ercō q a q sit fomes sic a causa
quo sit fomes sic a ca et vr q a deo
aug. de li. ar. pena pcti iusta e omne
iustū bonū dicit boe. et aug. omne iu
stū et bonū a deo. q fomes e a deo ¶ Ad
hc aug. i de li. de li. ar. Deus fecit concupis
cēciam ut victor pcti. vlcio talis a deo e. q
cōcupiscēcia sū fomes a deo e ¶ Cont aug. li.
qui. ex tūsionū libido e ne bonū p̃ pcm
pmorū hōm actis malū atq punienda
cui auctor deus nō e p̃ dya. q vr q fo
mes sit a dya. et nō a deo ¶ Ad hc aug.
i de libido e iniuria vite q me cruciatem
et placē deo p ducatū gre volete dulcor
tū libidinū malorū aculeis i pugnat et
pnocat tale q nō pt ee a deo p̃ a dya.
q fomes nō e a deo ¶ Ad hc Rō. vi. sc
i nō regnet pcm i vro mōli cor. glosa

i. fomes q̃ nobis nõ ē a deo ¶ ad hc aug.
li. quĝ rusiõm credite malũ ēe a dya. nõ
bonũ q̃ ex deo sit libidiem quã apo. legem
carnis i. mala cõsuetudiem nõat. q. libido
nõ ē a deo q. nec fomes ¶ ad hc fulgentius
sapiēs nõ facit vm opus suũ fiat detrus. ex
libidie opus dei detrus fit q. libidinē sapiēs
deus i omi ope suo nõ facit. q. libido sã fomes
a deo nõ ē ¶ ad hc omis penas inde tractibi
les ut gr dam. quas deus plãtauit i nobis
vt suscipiedo nãm nrãm suscepit libidinē
sũ fomitē i nra nã nõ suscepit. q. i natũ
nõ plãtauit. q. fomes nõ ē a deo ¶ ad hc
si ptm i morabiĝ passiones ut hirtus bona
ut mala sũt ab opatõe libidis nlla opatio
bona ē sic gr aug. q̃a vniusoz malorz ca
ē et p arlq i eth. azayie fugienda his qui
volũt ēe bomi sũ virtute. q. libido bona nõ
ē. q. a deo nõ ē q̃a gr dyo. q̃ bomi ē q̃ ē
90 a bono ¶ vltimus q. ad intellectũ dictorz ad q̃
sit concupiscia i nobis et vr q̃ ad vt n ad ma
lũ aug. de li ar. clarũ ē nt ad quã libidiem
ēe cam omi malorz ¶ ad hc sic id ro. vm.
ho sũ venũdatus sub pcto glosa. hic pcti
nomē concupiscz appellat vn oriũt oia pcta
qt q̃ eũ pctorz ē i dcis et ifacis et i cogita
coibz nõ oriũt n ex mala concupiscia q̃ ex pcto
ē ¶ Cont Gal. v. sic id manifesta sũt opa
carnis glo credẽ oia mala accidere ex carne
error ē nõ et oia vice tiĝ vicia tribuenda sũt
carni ne forte ab hijs oibz malem dyã qui
carnẽ nõ hãt q. cõcupiscia nõ ē ca omi malorz
¶ ad hc pctm ē i dya. et cõstat nõ ēe ex fo
mite q̃a carnẽ nõ hãt et fomes nõ ē n i car
90 ne. q. nõ omē pctm ē ex fomite ¶ vltimus q̃
ad pfectam intelligentiam pdictorz vtrũ fomes
eqlit sit i eis i quibz ē et vr q̃ sic q̃a q̃
ex vno et eqli ē i oibz equale ē. fomes ex
vno. s. oriĝ pcto et equali ē. q. eqlis ē i oibz
sũt lege concupiscẽ ab ada descendentibz ¶ ad hc
fomes ē pnitas ad qd cuĝ pctm. sũt vlt. qd
cuĝ nõ pt extedi q̃a id oia cõpehendit. q.
vr q̃ eqlit sit i oibz i q̃bz ē ¶ Cont vnus
prior ē ad pectadũ quã alĝ et nõ n ex fo
mite qui magis intendit i vno quã i alio
¶ ad hc aug. ad valerium concupiscia cottidie
minuit i pficientibz et cõtinentibz magis
accedẽte senectute ¶ ad hc aug. li. de lap
su mũdi concupi cũ qua nati sumus nõ pt fi
niri quã diu viuimus minui pt sũt finiri nõ
pt. ¶ Soluto ad 2. q̃ sitũ s. a quo sit fomes
dd. q̃ sapr cõsidat fomes. s. sũt ordinẽ ad
pctm originale ex quo ē ut q̃a segla ipsius
et pena cõsidat. et sũt ordinẽ ad pctm sequs
ad q̃ instigat et inflãmat et sic cũ mali
ē et iustis diabz cõsidaciobz a deo ēe nõ
pt q̃a deus cũ mali nõ ē tũ ordinator ma
li ē et ordinat malũ dm ordinatio fomitis
hoc nõ a deo ē q. s. sit i pena pcti pniti
et i exercitiũ secoz i pugna cõtra fiteriz
q̃a si nõ eet fomes nõ eet pugna cõtra
i cõtinentia et pt hoc sã locũt dimisimode
quida eũ dicũt q. nõ sit a deo q̃dã q̃ sit q̃a
ordinatio eius a deo ē et sic iusta pena est
ordinatio dina i flicta ¶ ad primũ q. dd.
q̃ dam aug respitit ordinationiz et iustiz
et sic a deo ē sũ se tũ nõ ē a deo. ¶ ad ad
dd q̃ soluto pz p ide talis eũ vlio respicit
iustiam diną et illa a deo ē licet fomes
put ē concupia i ordinata a deo nõ sit. ¶
ad octo q̃ i dubũ i quũ dd. q̃ oia cõsidant
fomite i q̃ē libido i ordinata ad malũ
i stigas et a malo cãta et sic gr aug li.
de nupciis et cõcupia q̃ ē filia pcti ex qua
traducit origle i omis q̃ sũt lege concupie ab
ada descendũt et sic gr pbs ēe fugienda q̃
opationes eius male sũt. et sic dam gr
passione detractibile sũ victipabile q̃a
deus nec i nã plãtauit nec cũ nã suscepit.
¶ ad id q̃ vltimus q. ad q̃ sit dd q̃ sũt nõ ē
n ad malũ q̃a cã malorz ē et tradis omi
q̃ ex cõcupia oriũt sic et ē i pba voluntas
et i ipsis appetitus ardes i malũ et i flam
mas ¶ ad duo obiecta sequicia dd q̃ cõce
deda sũt et pcedũt q̃a hoc idẽ pbat. sic eũ
gr q̃ venũdatos sub pcto nõ tenet nos n
concupia a dya. q̃ sic gr pmis pntibz minui
decepcois obtulit et ab oibz postis. cõtinue
pectati et mortis debitũ exposcit tã quã
a seruis pcio pme decepcois i seruitutem
emptis ¶ ad id q̃ cõtra obz dd. q̃ cõcupia
dupr sumit qualiter. s. et spaliter. qualiter eũ
sumpta n ad ē q̃ pba voluntas i clinans
ad malũ q̃libz ut dcũ ē et sic ē i dya. et
i hoie et sic gr dyo li. de diuis nõibus
q̃ triplex ē malũ demonis. s. furor irrema
bilis. demones cõcupia. fata sed pbia. et sic
ca omi malorz ē dr q̃ spaliter i venenis et
delectabilibz carnis et sic ppe dr fomes et
ita loq glo. ad Gal. v. ¶ ad 2. dd q̃ ia
solutũ ē i dya. et ē pctm ex cõcupia large
dta q̃ demones concupia dr et nõ ex fomite.
put ē cõcupia i carne ¶ ad id q̃ vltimus q̃
vtr fomes eqlit sit i omibz dd q̃ nõ vnus
eũ prior ē ad pectadũ quã alĝ licet ē
ex via et eqla cã sit sit i omibz cũ diuse

sunt dispōnes subiecti in quo e. s. et exercitate
et cōsuetudine et cōplexione ex quibus plus in
cedit in uno quā in alio et in eodē plus in uno
tpe quā in alio. iuuenes enim plus ardet quā
senes ppter q dr phys n. et h. q pcta in gtinentiae
ad puniā pcta ferunt si sint senes deteriora ma
lora. De quibus dicit Samet. xpm. de qbus dicit
aug. ad valentinū sic q corrupte negat seruiunt
tātas in eis vices accipit ut plurimū q iam
etate defractis mēbris eisdēq ptibus cōrs ad
id opus ad motū minus valentibus turpius et
pcticū insanire nō dēmat ¶ Ad a. dd q hz
ad oia se habeat et extra oia nr sit tū ex dis
pōnibus diuisis subiecti in cedit et remittitur
ut dam e et in eodē et in diuisis hz nō finit ut
aug. dr et hm. ca e q. corrupto q ex oriti
pcto et in hoie nō finit. du e excipit tū bea
tgo ab aug. ppter honorē dni nri ihu xpi q
in vase corrupto nō decuit concipi nec fōrci
nec nasci et ppter ho. ut dr Dam. puerit in eam
sps scs sanctitas et emundās ab oi vicio sa cor
ruptione fomitis ¶ Ad ta q obiciunt in qui
dd q ia pz solutio qa ia e dam q minuitur
ex dispone subiecti et auget et tū nō finit
ut dcm e vel actus gaudet in mto. s. pcm

Unde ioe hm. q dr magr in illo ca. dn
aug. iuliano hetico vdr q gerit pulla
nus p q pcm incurrit in puero ita ingens nō
pectat iste qui nascit nō pectat ille q ge
mit nō pectat q cōdidit p qs igit crimas
et tot psidia in nocentie pcm fingis in gre
su gra hm. oz gre varii actus concubitus
in mto. sit pcm. vr q actus ille sit pec
catū aug. xmo. de ciui. dei Genitalis cor
pis ptes ita libido sui iuris quodāmō ma
cipauit ut motu nō valeat si ipa desint
ali vlt. ali excitata surrexerint. q. vr q ac
tus concubitus nō e sine libidine libido pcm
e. q. actus ille sine pcto nō e ¶ Ad h. aug.
ad valentinū ipe licit honest pz concubitus
nō e sine ardore libidis ut p agi possit
q coitus e nō libidis qui cte ardor sui sequit
sui pueriat voluntate nō tū si quoda suo
in pio moueat mēbra q alit motu nō pnt
nō pficit gaudet ad gla cōem ex quo
accip q concubitus nō e sine libidine. q. n
sine pcto ¶ Contra sic. Ad s. Cor. vi. erit
duo in carne una vlo in carnali ope q tit
iunges sui pcto fit. q. actus gaudet mtr
coniuges sui pcto e ¶ Ad h. aug. li. de bono
iugali bona q da sunt data a nobis a do

q ppter se sunt appetenda sicut sapia salus et
amicitia sunt et alia q ad vita sunt nctia
ut doctrina cibus et coniugiū. q cum q hmōi q
ppter ad sunt appetenda vtit ad ea ad q sunt
cōstituta nō pectat q vo nō ad ea vtit
eisdē pectat. alias vel alit alias cimalit
vn qui vtit hmōi bū facit qui abstinet
meli q facit. q. actus concubitus pt fi sui pcto
¶ Ad h. aug. in li. de bap. puerorū bone
vtit bono. gtinentia dedicatis deo. male vtit
bono gtinentia vouēs vsolo. male vtit
malo gaudiam relapsas adultio. bū vtit
malo gaudiam restingēs nubio hor. et dr
apo. Cor. vii. melius e nubere quā vri et ide
q si nō cōtinet q nubat. q. concubitus sine pc
cato fit ¶ Soluto dd q sine dubio p fide
catholica concubitus coniugalis sit pcto fit et
reddit in eo debitū ppter q iustus e et bonus e
vn apo. s. Cor. vii. Nolite fraudare inuicē
ni forte ex cōsensu ut vacetis orōi et ide
q uxor pcate sui coris nō hat hz vir. et vir
pcate sui coris nō hat hz mlr vn manichei
et tertiani dampnat qui contradicit mpcis
¶ Ad p q. dno dd q in vitate libido q est
in concubitu coniugali nō dr malū qa pcm
sit coniugibus ipis. hz qa p ea transmittit pcm
in pnulos et io dr aug. sr eade vba apli
q concupia q alias trahet in pceps honestate
excipit mpcarū ut turpis nō sit et hec
honestas e in tribus bonis cōiugij fide. s. tho
ri boni pli et bono sacmēti de his tamē
subtili dicet in iii. tractatu de coniugio ¶
Ad ta q in qui obiciunt dd q pcedunt et vi
tate concludunt p fide catholica De vitate
humane ne q ppagata e ab ada qrit ta

Unde ioe eius q dr in illo ca. Ad h.
aut q dicunt in ada fuisse omēs homines
q de vite humane ne q ppagata e ab adam
et qrit tria ¶ primū e an tota vitas hma
ne ne q ppagata e in omēs homines fuit in ada
p corpulenta subam ¶ Sm e dentio ppagationis
ex uno in omēs ¶ Tertiū e vtrū ex cibo
aliqua vitas humane ne fiat in hoie Dr. cō
vitas humane ne q ppagata e in oēs ne

Ad primū sic pcedit aug. xm. li. de ci.
dei omēs fuimus in illo uno qui fuimus
ille vnus q p pcm lapsus e. q. vr q omēs
fuimus ibi p corpulenta subam qa cōstat q
nō fuimus p aiam. q. p corpulenta subam
¶ Ad h. ambr. li. de cepti vgali qa tota
in primis pnctis erat humana na et extra ipos
nihil erat de illa tota in ipis in firmata

et corrupta ē. g. omīs fluim ibi ꝑ corpu
lenta subam ¶ Contra hō obiciūt mgr. et dr
tales ee vberes et nō rectos sectatores q̄ dicūt
si omīs homīes ꝑ corpulenta subam fuisset
t ada optuisset corpus ade multo maiorus
quantitatis fuisse quia fuit in quo nr tot at
tomi et fuit qr ab eo omīs descēderūt ¶ ad
hc quiacō ut dicūt phi nō fit ex eo q actu
ē ps homis ꝑ ex superfluo mutuēti grte digesti
omīs q̄ fit i mēbris. g. q descendit ab ada
p quiacōem nō fuit corpulenta suba q̄ eet
ps ipius ꝑ mutuēti eius. sm ē. g. q fuim
ita t ada q fuim id q ipe ¶ Ad hc obici
ut q̄da q actu ps ē nō separat a toto n cū do
lore magno qa dr dr ll. de aia q dolor
ē ppius sensibus q̄tinui vn si t coitu separa
tur corpulenta suba q̄ eet actu ps coitus eet
cū magno dolore nūc aut ē cū delectacōne
vehemēti ita q fit sci dicūt q ipse descēdit
sub carne et suffocat carnali delectacōne
ita q beatus gregorius dr q cū apostolis et patriarchis
eent i illo ope ppe s. nō tetigit corda eorū
q. nr q fit actu ps sū corpulenta suba de
scendit a quantitatibus i coitu. q. nō descēdit
ab ada p corpulenta subam q̄ fuit actu ps
eius ¶ ad hc istituta fuit prim sacrū patriarch
arū et ypharū et q̄ secū nomi testamēti
q tēpibus qui deo supplicādū ē vacādū ē ab
amplexibus xpi. nr. egrediat sponsus de cu
bili suo et sponsa de thalamo suo et s. cor
vi. solite frandare timōe ne forte ex con
spu ad tēpus ut vacetis orōni ꝑ glo dr
q tēpe orōis vacādū ē ab amplexibus
q nō dicet ne coitus eet cū mag delectacōe
et hoc nō fiet si separet actu ps vr. q
ꝑ corpulenta subam q̄ fuit actu ps ade
nō descēdim ab ada ¶ Soluō ad q̄ ppe
dba secū quorū sic dr dug maior ē auc
toritas q̄ oīs humani i gemi pphicaritas
dr aut septa exposse ro. 1. xcvi fons ē
ei ex sede dauid ꝑ carne vn oportet q ypo
ꝑ corpulenta subam fuit ex sede dauid et
p cōsequens ex sede ade ¶ Sicut hc. vi. sr. d
ad hc eni i lubis pris erat qui decimas
dedit abraha patriarcha dr glo q nr ꝑ cor
pulenta subam fuit i lubis abrahe ꝑ nō
p lege q̄ipse descēderūt ab ipo et ideo ori
ginale contraxerūt ex corrupta nā vn se
quedo dcta secū dicim q tota nā humana
gnus fuit t ada trip pcē matia. et i te
gralit dr et phs m. phi. totū et pfam
de dico pfcio aut humane nē cōsistit in
tor et aia. cor sicū organizato et aia q e
actus cōs organici dn qa ada fuit corpus
organicū pfectissimū et aiam pfectissima q e
actus eius hac cōditate q dr totū pfectū fuit
tota humana nam i se ayatialit et fuit tōm
i se qa nr fuit corpulente sube humane ne q n
eet i ipo qui peccauit. ita q dug dr exposse
se q omīs fuim de ipe et id circo peccante
eo omīs peccauim et corrupto eo corrupti
sum qa corpulenta suba q̄ erat i ada dissa
ē i omīs homīes fuit et i tegralit tota nā
i ipo totū eum i tegrū dr cum omīs pres
vmur et ordinatur ad forma totius tā i
nalibus quā i artificialibus vn tur qa omīs fu
im i ada vniti sub for ipius i tegralit fuit
i ipo tota nata humana et ex hoc seq q q̄ cito
mo hō e forlit tota nā fuit i ipo qa aliqn
ipe solus ho aliqua fabricaret eua de la
te eius et tur saluabat tota spes hominis
i ipo. Ad q dr hoc q spes ē totū ee i dui
duos et porphiri p participacōe spei plures
homīes sunt vn ho et sic q simplicit tota nā
humana fuit i ada ¶ Ad solutōem auctē
obiectorū oz pnotare q̄lit fiat nutrimentū
et semē quiacōis i homīe dicim ig ꝑ auctes
scie nālis q schim q pma digestione ac
cipit i stomacho nō trahit ad epar nisi
p ad epatis humor eum q e i epate et vtute
epatis dr p mesaycas i mittit i chimū sū
i massa chisamatica q e ex cibo et hi humor
epatis vaporabilit diffugit p totū subam
chim et obtinet totū sic coagulat lac et
frumētū pastū et dat ei vtute et motū epa
tis ex mli et subali humido epatis q tūc
i ipm cū tali vtute deinde aqubo epatis
elevat ad medū thalamū cordis et iterū
a medio thalamo cordis descendēte humido
cordis i ipm q humidū corpalis subē e et e
ad cordis quo vaporabilit diffundēte se
i ipo accipit vtute cordis et motū ad oia
mēbra et her e tria digestio qa pa fuit
i stomacho ꝑa i epate q̄rta distribuitur
i mēbris singulis p motū q e a vtute cor
dis. cor eim sic dr dr mēbrū vniuersale e
ad q omīs motus mēbrorū effunt et ibi ac
cipit albedinē q cambiū dr nr ibi i fluit
stati mēbro p seipm ꝑ potius p humidū ra
dicale q e i mēbro a mēbro cōtinit descen
dēte i ipm et cōprehendēte ipm totū flaut
lac cōprehendit a coagulo accipit vtute il
lius mēbri et motū et sic vnit se ei et in
fluit i ipm et her e q̄rta digestio cum sup
fluum e semē quiacōis ut dicūt phi. et patet

q nõ ē simplex humor mutmetalis ꝗ ē hu
mor quida cõmixtus ex humido mutmetali
et ex corporali humido epatis cordis et omn
mẽbrorũ qui vtute cõprehendit se ipm totũ
et format vm cõstit ĩ sere sunt humiditates
omn mẽbrorũ et vtutes et sic fit decisio se
mis ab ipo ꝓt q dixit plato semẽ ē pmũ
anal ut recitat ar. ĩ li. de analibꝫ de ipo et
licet qlz humiditas tuꝫ mẽbri pma sit
quita tũ vtute cõprehedit totũ sic pma stilla
balsam ĩ magnũ vas ĩ mssa totũ cõprehe
dit vtute sua et hoc mo corpuleta suba ade
totũ semẽ quacois totius humani quis con
prehedit et fuit ĩ ipo ꝗ ꝗ corpuleta subam
¶ Ad pma q. q hoc pbat dd. q pcedunt et
vitate cõcludit ¶ Ad pmũ q ĩ grũ ē dd.
ꝗ aug. q phi pbauit q qlibꝫ cõtinuũ diui
bile ē ĩ infinitũ vm nr. pbibet q humidũ ta
dicale q fuit ĩ cor. ade quite q dẽ pmũ v
tute aut maximũ. quitatice cõcl. dnude
ret ĩ infinitũ ĩ omis qui nasituri erant
de ada et si ĩfiniti fnt et toti quacdi huma
ne darẽt vtute fortam et cõprehenderent
ipam nec optuit ꝓt hoc mai. ēē corpus
ade quã fuit qa corpus pum diuisibile ē
ĩ infinitũ sic et magnũ tũ mgri ĩ suis
opio ē q hoc ftũ ē p multiplicacõm cõrs
ade ĩ se ipo sic multiplicauit dns quinq panes
ĩ sacietate quinq milia hõm. ꝗ qa ex hoc seq
q totũ opus nẽ q fit p quacõem ēēt mira
culosũ ĩo pmũ dcm aug. pbabilꝫ ē q fi
fiat p diuisionẽ ĩ infinitũ corpulete sube
q fuit ĩ ada ¶ Ad a. dd. q superfluũ qrẽte di
gestois nõ ē vnũ humidũ simp. ꝗ ex multis
humidis radicalibꝫ mẽbrorũ mixtũ qd q
diuisibile ē ĩ infinitũ ꝗ corpuleta subam
q ē ĩ ipo p actũ quacois ¶ Ad a. dd. q
hoc arg. pueit ex iquoratia phie qa delec
tõem ĩ opacõe nõ facit q sit actu ps uel
põ separata ut coniuncta sũt diuisa ut vnita.
ꝗ q sit opacõ ꝗ pũ et cõdalem habitu
nõ ĩpedita ut d. dr. ĩ x. eth. titillacõem
aut ĩ cõtu facit cõfricacõ seus ad mos
sibiles ĩ exitu ¶ Et ad d. q ob. de dolo
re ssus sisois qtinui dd. q ē diuisio vio
leta et illi. sensus ē dolor et ē diuisio cõ
mũ racois et pagacois nẽ et illi. sensus
ē magna delectacio qa sic dicit plo sic cont.
ĩ res diua ĩ quo nã posuit delectacõem ut ap
petat ꝓt ēē dim et cõseruacõem spei ¶ Ad
vlti. dd. q ĩ hoc pbat vnitas aie ꝗ suba
q. qn ĩ cõse ē ĩ actu vmd. po. nõ pt ēē ĩ tense
ĩ actu alcius cũ delectacio magna sit ĩ cõtu
et delectacio ut d. plato est qiacõ ĩ sibile
aiam nõ pt tũ ꝗ ēē ĩ cõsa delectacõe denoco
mis ¶ De mõ pagacois ex vno ĩ omis

Secundo q. de mõ pagacois ex vno ĩ omis
et ꝗ q. cõe eius q d. mgr. ĩ illo cõ. xlbz
videt pt v sic d. q materialit et carnalitẽ
nõ forlit dicit fuisse ĩ p. pnte omẽ q ĩ huma
nis corpibus nale ē descẽdit q a p. pnte le
gis pagacois et ĩ se auctũ et multiplicatũ e
nilla exiori suba ĩ id tũ sente et ipm ĩ fuit
resurget fometũ quod ꝗ a tbis ꝗ nõ cõ
tũ tur nbi ĩ humana subam q s p pagacõm
descẽdit ab ada. tũ misit eũ ada modicũ q
de suba sua ĩ corpa filiorũ qui eos pceduit
et ad modicũ de massa eius dimissũ ē et
inde fortũ corpus filij suiq multiplicacõne
sine rei ex tũ sice adiectõe auctũ ē et de illo
augmẽtato ita. ad inde separat vn separant
posiorũ cor. et ita p gre fit pceducois or
do lege pagacois usq ad fine humani quis
ꝓt q cõstat omẽ gen. humanũ ꝗ corpuleta
subam ĩ ada fuisse ex hoc cõclidit q modꝫ
pagacois descendi ab ada p multiplicacõz
seis ē ĩ se ipo sũ addicõe rei ex tũ sice ¶ Ad
hc beda sr. d. ax. vn. dme q ĩ os mittitur
ĩ ventre vadit et ĩ secessũ emittit nichil ex
hoiõu ĩ cõsies ĩ eũ ē q possit ipm cõiqna
re. qa ad pm tactũ liquidior cibꝫ et potus
p mẽbra diffundit quamus tenuissi humor
et lignis esca cũ ĩ venis et arteriis coacta
fuit et digesta. p occultos meat. quos g.
ci poros vocat ad iiora dilabit et ĩ secess
sũ emittit nec redit ĩ nam eius q alitur
ē g. modus pagacois ꝗ hc p multiplicacõ
nẽ eius ĩ se ipo q descendit a pmo pnte
¶ Ad hc aug. xxi. de ci. dei qrit si vnus ho
qmedat ab alio ĩ quo resurgat carno qme
sta et soluit dicos q resurget ĩ eo ĩ q. pmo
caro humana ēē cepit et nõ ĩ eo qui cõedit
qa ab illo ĩ alimẽtũ qi mutuo ē accepta
et sic pz q nõ cõuertit ĩ humana natura
nutrimẽtũ ꝗ vitate humane nẽ. q. ut de vi te
humane nẽ ũ q p pagacõem descendit ab
ada ¶ Ad hc aug. ibidẽ qrit ĩ qua quite
puuli resurgat et soluit q resurgat ĩ qui
tate q fuit ĩ vtute seiali ꝗ eũ illa qui
tas q p ĩ cremẽta etatis appet ĩ hoibꝫ
pmo fuit ĩ vtute seiali ĩ qua ĩ fuit dites
ĩ hys q moriũt sine dentibꝫ sic aborsiu
ex quo vr q solit id fit de vitate humane nẽ
q ē ĩ vtute seiali et q desa sũ ē a pmis
pntibꝫ ¶ Cetera obiciũt quida ex hys que

fiunt cū nam et ī nā p̄ſile dicit q̄ licet in
gno virtus ſit augmentandi ſe nō augmentat
ni p̄ cōfusionē alterius ī ipm ſit p̄ humidū mul
metale cū q̄ ī oribus q augmentat vna cō
ſit augmēti ut dt phs ij. li. de aia omn nā
q̄ſtacū tmiq̄ ē et cō magtudis et augmēti
vr q̄ aliq̄ extrinſecū cōſtitate ī vitate nē ho
mis p̄ q̄d augmētat et crescit ¶ ad hr ī
p̄o de gnacōe et corruptōe ca. de augmēto
de tmat phs q̄ ī multiplicato et augmento
addito fit aliq̄ p̄ti p̄ forma et nō aliq̄ p̄ ma
natura p̄s aut p̄ forma de vitate humane nē
ē. q̄d ī augmēto et multiplicato addito fit ei q̄
de nē humane. q̄d ad extrinſecū p̄ augmētū et
multiplicatū vr cōſti ī vitate humane nē ¶ ad
hr opus multiplicationis rei ī ſerpa miraculoſum
opus ē et ſoli deo attribuendum nā eam nō pt
ī d̄ pagacō aut opus nē ē. q̄d nō ē ex multi
plicatione rei alicuius ī ſerpa ¶ ad hr q̄dam
obiciunt ex hr q̄ dt mgr hugo ī ſmis ſic ga
ne ſex fuit opa quibz dia q̄ fuit ad effectū
p̄ducēdū p̄mū ē de nō ad fāe et tq̄d ſoli do
1 conuenit ſecūm ē de aliquo aliqua fāe p̄ ſubam
2 et q̄ntitate ī maiq̄ ē et opus augmentationis
3 tūc ē de aliquo aliqua fāe p̄ ſubam et
4 q̄ntitate ī minuq̄ et ē opus diminutionis tūc
tū de aliquo aliqua fāe nō tū p̄ ſubam et
q̄ntitate ī maiq̄ ſit ē opus multiplicationis
ū ad ī ſerpo p̄mū multiplicatū ī ſerpo magna
accipit q̄ntitate ſic multiplicato q̄nq̄ panū
5 ī ſacitate q̄nq̄ milia hōm tūc opus ē de
aliq̄bus aliqua fāe nō tū p̄ ſubam et q̄ntitate
6 ī minuq̄ ſic ē diuiſio totius ī partes ex tū ē de
aliquo nō fāe et ex hīs duobz mgr ſoli deo
conueniunt duo ſc conueniunt creare duū de ēn
totū ī partes ī minuq̄ pt creata et cōponere multa
ī vnū ī maiq̄ pt ſc creata p̄ de nihilo aliq̄
fāe nō pt creata ſalte p̄mū ī magnū p̄ ſubam
et q̄ntitate q̄ opus ē multiplicationis nō pt
creata q̄a hoc nō fit ſine creatione ſubē ſalte ad
ī nihilū redigē ē opus ſolius creatoris nō
creare ſalte ī cremētū dare ei cōſtitute et
pne p̄ nam opus ſolius dei ē vbi ſ. cor. ps.
Neq̄ q̄ plantat neq̄ q̄ rigat ē aliq̄d p̄ q̄ ī cre
mētū dat deus Ex hīs p̄z q̄ mgr opa ſoli
deo conueniunt et duo creature vr q̄d q̄ opus
pagacōis p multiplicationem rei ī ſerpa nō
ē opus nē p̄ ſolius dei ¶ ad hr ī ſc. ſc. ſe.
et dnſq̄ cursus rerū distinguit dicentes q̄
cursus rerū aut ē voluntarius aut naturalis. a
mirabilis pagacō nē nō ē de cursu voluntario
nec mirabili q̄d naturali q̄d nō fit mō mira
bili. multiplicationis rei ī ſerpa ē de mō et

cursu mirabili. q̄d pagacō q̄ ē opus nē cū
nō ē multiplicatio rei ī ſerpa q̄ de cursu mi
rabili ē et ſoli deo attribuendū ¶ Solutio
dd' q̄ ī vitate omnes doctores ſcī aug̃ beda
strabus q̄d q̄d et mgr ſmiax ī hō cō
ueniunt q̄ p̄ corpulenta ſubam pagacō ho
minis fīa ē ex ada. ita q̄ modicū corpus ade
decisū ab ipo tū ſimt ī gnacōem filiorū
ſuorū q̄ multiplicatū ī ſerpo p̄ vitate diua
mētū ē ī tota q̄ntitate corpis filiorū et
ex illis p̄ductū ī nepotes p̄ eade vitate
mētū ē et multiplicatū ī ſerpo ī totum
mūdi p̄ generationem et ſa credimus totos pres
hr p̄ ī ſpiracōm duxiſſe nōlicet cōtradice
ens p̄ripue cū nulla auctitas ī uenerat q̄d
dicat. et ad hr quda antiqa mgrorū ī ue
nerunt quoſda conuenientias ſatis bonas
dicūt enim q̄ m̄ elementali dutū ē et idutū
a creatore q̄ dilatat ſe et multiplicet ad
ſue forme extēſionē et q̄ntitatē ſa alit
ex vno pugillo aq̄ nō fieret dece actus ut
dt phus ij. de gena. et corru. ita dicūt q̄
ī dictū ē p̄me m̄ elementorū q̄ ex modicō
li m̄ p̄ multiplicationes eius de ī ſerpo pt fi
m̄a ī tota forma illa dilatado ſc ſi totum mū
dū occuparet et ſic exmodicō ē illi m̄ p̄
pt fī totus aer qui totū mūdū replet mul
tiplicate ſe materia ad forma et dilata
te et fit ē de m̄a aq̄ ad aq̄ et de m̄a tre
ad tram et de m̄a ignis ad ignē et de hō
duo dat exempla vnū ī natis et alīn in
mathematicis in natis de luce q̄ multipli
cat ſe ī ſerpo ſu ſui diminutione vn omdius
ī arte annadi q̄ vetat apposito lume de lume
tolli a ille licet ſumat de m̄a m̄. in mathe
maticis ē ēdem de puncto q̄ ē ſuba posita ī
cōtinuo multiplicat ipam ī tota linea pl̄m
medū et fine ſū aliqua adiectione alicuius
extrinſeci ad ipm ita dicūt q̄ cū hō cōpo
tus ſit ex m̄a m̄or elōrū conueniens fuit
ut pōm multiplicationis m̄e m̄or elementorū
haret ſibi ī dita ut ſ. posset ſe multiplicare
ad ſua forma. for aut ē alia q̄ ē actus
organici cōrs. et ro m̄ ſecialis ex q̄ fit p
pagacō vitate ī dita ſibi multiplicat ſe
ad mūm et ad q̄ntitatē organorū q̄ fuit
motū ad tot et tantas pōs quot et q̄nte
fuit ī alia addūt ſc q̄ hō maxime cōtendū
fuit corpi ade ſa ī d̄ ſtm fuit nō ut eet
corpus hō ī diuidui tū p̄ ut eet p̄ūm tocū
nē humane pagāde ex ipo ſa alit negasset
ei creator id vm posset ee p̄ūm q̄ ē cōtra
platonē q̄ ſa p̄te thimei ſic dt creator

ut dt dr. ī p̄o posti cum ymagis cursy ī ptimo

illi negauit ad eos q̃ facuit ad ee ut
bene ee ipsius hor g̃ p̃ripue no debuit ne
gari illi cor cui ban et corpuleta subam
p̃ pagacoem eaa ipe creator assup carnis
erat et sic tota natura liberatur a corrupcoe
pme p̃uaricacois. sic g̃ dicendo q̃ pagacio
fit exp̃mo q̃ ꝑ corpuleta subam descendit a
cor adam p̃ multiplicacoem sui i sempo ¶ Ad
e ad p̃m q̃ ob ignm q̃ no e sile de nata hoib
et de na aliorum alia em nutrit et augmenta
tur ꝑ cursu ne simplice ho aut ꝑ cursu pui
den dine q̃ i hoc fecit hominem ad ymagnem suam
ut dt augl ut eet p̃m sui quis q̃ admodu
deus p̃m omn. tu em no possit ee p̃m p̃fici
entem tam sic deus optauit ut eet p̃m p̃ cor
puleta subam m. ¶ Ad a dd q̃ sic dt pbs
libet ps mutat et auget ꝑ forma et no fcd
matia ꝑ hoc no fit p̃ cōfusione mutuati i ipm
ut dicit sa ꝑ q̃a mutuatu fouet ipm ad ho
ut multiplicet sempo sic em sup dtm e humi
tates sui i mutuato et virtutes omn membro
rum ex quibz accipit virtute multiplicandi se ad
foris omn membrorum sic glz ma multiplicat se ad
extensione sue fore ¶ Ad a dd q̃ multiplicatio
rei i sempa sine aliquo extrinseco ipm fouente
illa no pt ee sine creacoe none me et illa est
miraculosa et no fit n̄ p̃ creatore ꝑ multiplicatio
rei i sempa cu extrinseco fouete ipm et alente
e de pagacoe cors humani q̃ e p̃m mile tora
ne sue id i nale et no miraculosu. ¶ Ad a dd
q̃ illi sex mori pagandi fuit ut dt magr hugo
et mgr soli deo conuenit ꝑ iste modus pagacois
q̃ ad accipit virtute multiplicandi se i
sempo ex aliquo extrinseco fouentis sibi p̃stante
quo se possit extendere et multiplicare ad quan
titate fore sue debita no e ide ille quo mul
tiplicat res i sempa p̃ creacoem sic q̃nq̃ pa
nes Io. vi. ꝑ e ille qui debet corpi p̃mi hois
ꝑ q̃ e p̃m materiale totius q̃ius sui ¶ Ad vl
timum dd q̃ ia solutu e q̃a iste cursus talis
multiplicatois no e miraculosus ꝑ nalis ille cor
q̃ p̃m materiale e totius q̃ius sui ut dtm est
virtu ad de cibo tuseat i virtute humane ne

Ecce q̃ virtu ad de cibo tuseat i virtute
humane ne et hor q̃ coe eius q̃ dt magr
i illo ca. ¶ Ad vo michil ex tuseu i humani cors
nam tuseat dr aut q̃ ad tuseat augl li. de
ya religiot alicꝑ de cibo su de alimento q̃ e
fetulentissimu reddit tre ad alias fors assu
medas id cōtit i fimu tre q̃ fecidat tram
ad plantas pducendas et stirpes. a p̃ totum
corpus ex altrat p̃ fumositates et sudores
ad i totum aualis cor latetes nerios ꝑ
e porcoes accipit et i choat sa tusit i ple
ꝑ g̃ q̃ ad de cibis assuptis tusit i virtute
humane ne q̃ nascat ex sete. ¶ Ad hc gymu
dus n. li. de cor dm contra pengatu ad de
tibis mris corruptibilibz phi et medici do
cet dicetes. p̃ te cibor mrorum et potum ca. s.
q̃ corpulentior et corruptior e p̃ excessu omit
ti. p̃ te aut subtiliore et utiliore vi ne p̃ di
visas ptes cors distrahi et i carnis nam
et sanguis vsam nri. ut vtenda ee. p̃ te vo
alia subtile quide ꝑ minus utile corpuleta
quide p̃ fluxu natu ut sputa ut quolibz
alio mo iactari ex his ꝑ q̃ ad de cibo co
utit i nam humana p̃ mutmeti et augmenti
et sic no vm q̃ dt magr q̃ nt de cibo tuseat
i virtute humane ne ¶ Ad hc obiciu quida
q̃ si hor solu e de virtute humane ne q̃ dea
su e a primis pntibz et multiplicatu i sempo
tu de hi q̃ e de virtute humane ne e ut d augl
xxvi. de ci. dei Resurgat i eo i q̃ p̃o cepit ee
va na humana seq̃ ex hor q̃ tota vitas huma
ne ne resurget i adam et sic nlls resurget
n̄ i adam q̃ hesis e cu dicat apo. i. Cor. xv.
omns q̃de resurgem sz no omnz i mutabimur
et Job xvi. Rursu q̃ circudabor pelle mea ꝛc.
¶ Ad hc act. xi. Cu accepisset cibu cofor
tatus e cibz no cofortat n addit subeg vr q̃ cibz addit sbe
et suba de virtute humane ne e. g̃ cibz cōtit
i virtute humane ne ¶ Ad hc augl xxi. de ci.
dei qerit q̃ fiat de pulis i minima quitate
morsus vtri ne resurgat i quitate debi
te ꝑ longitudine spissitudine et latitudiem
p̃ capue tu nt de cibo cōtit i virtute huma
ne vn accipiat ma cu dicat apo. q̃ mor
tui resurget i corrupti qn corrupti et e
q̃ i nullo a quitate debita diminuit et
ho no pt hri ab illo q̃ decisu e a cor ada
g̃ optet q̃ de cibo sumat q̃ tuseat i virtute
humane ne q̃a nt resurget q̃ no sit de virtute
humane ne et q̃ accepit ab ala tradice i mor
talitatis Dt em dam li. ms. ca. de rene
q̃ lo sola ala su cor du ho vnet atlethi
te pugnuit cotra dyal et victia ꝑ cu cor
ppt q̃ ꝗ mte e q̃ corpus resurgat ꝑ ordiem
iustie sine q̃ alit no p̃miaret ¶ Ad hc
augl longus qtra tertulliam li. vi. sr gen
ad lit dt q̃ nt pt i spissari i pte vna n
attenuet i pte alta nisi ad addat ei si
g̃ p̃mo decisu de cor ade p̃ multiplicatoz
humidit i multos. oz q̃ deficiat i sempo et

a michilet si p addicio eum recipet subam et sic
mere e q cibz addat ei subam p cousione ipm
¶ Contra si hor credat obiciet ei mgr i gui
de ero materi vms. ome q tos mtrat i vetre
vadit et p secessu emittit et glosa vedet
dicat q supera i ducta e ¶ Qbiat z p idem
sic dicens q z idm ondi pt pt hor mo puer
qui stati post ortu mozit i illa statura resur
get qua hi turus erat i etate xxx anoru
si vnet nullo vico ipedit vn illa suba que
a deo pna fuit i ortu i rene ta magna erit
n sui i se multiplicacoe vn apparet q eta si
vnet no aliude p i se multiplicaret illa suba
sic costa de qua fta e pa mlr et sic panes
euangelii qo vi. ¶ Solucio dd q ppt istas
roes q da dicunt q i vitate ex superfluo mul
meti cousio i vam nam hoies p oia mebra
filia eo quoz mutineto et augmeto mutmur
et augetur mebra dessilia ut dicit phsici fit
quato et illi tenet via scrus pcita q s. mu
tmeti primo accepit vtute epatis. po cordis
fco vtutes oim mebroz et magie cerebri
a quo fit decisio seis principalit. et modum
accepcois ponit sic sicut pitus e q sq
mebri de humore suo radicali i mittit ad i
humore cibi q diffusus i ipo spualit totu com
phendit et fort et vtute dat ei cotendi se
i mebri q primo separati fuit a mebris ade
po coceptu i mebris filioz et sic vltius diffu
sus i postos et i finita distrace quia com qa
id humidu vaporabilit diffusu dimisibile e
i infinitu q semp seq vtus fortuna cibu co
ditos i scipm et illi ocedit q de cibo alicp
tusit i vitate humane ne mo quo dicu e et
q ho mo p corpuleta subam orgialit fuit
m omis i ada et no p ad subalit et multi
dstrictu quitate determinata et hc opio vr
here origiez a platone q dixit semie ee pm
aial ppt vtutes oms cogregatas i ipo ut
an dicu e. dicut z isti q ad de suba corpule
ta ade dimisu spualit i oms e i quolibz et
ppt hoc dixisse scos q oib ho p corpuleta
subam fuit i ada qa ad dimisu excello in
quolz e p no dicut q id multiplicatu i seipo
accipiat quitate debita et p from p poa
ex cibo aliti cui ut ad se possit conuerti
id spuale humidu i missu dat vtute et mo
tu. et hu ad augta mgri i ducta p se sic en
det ¶ Ad ho q de ero i dicit dicit q h
dns dicat pme q i os mtrat nec dt totu
et e accomodata distributo h e de quoz ad
p omem ende modu rudet ad aurte he de
¶ Ad id q ob p idem q resurget i etate
xxx anoru rudent p aug ibido xx q. de
dei qui no assignat tam q multiplicet i seipo
p dt vn de et creatori in q de nichilo cuncta
creauit et sigficat q de m. creata pficiat
quitate resurgetau et io no seq q i fert mgr
q si puulus ille vixisset q quitate debita
ex multiplicacoe pm i seipo accepisset hor
aut q i ducit de costa eue supera disputatu
et solutu e qa no fit sine creacoe noue m.
illa multiplicato et io mirticosa e. ¶ Ad
autes aug et gymidi p i ducta et z act.
dd q p ista opione credede sunt et predicat
¶ Id id q ob si tota vitas humane natuie
fuit i ada p corpuleta subam tur debet re
surge i ada et no i alis dd q id q e de
suba i dimidu q e ada resurget i eo id
aut q e separatu ab eo i subam altius re
surget i eo i que separati e q id e de vita
te illi ne et no ade Her dicit in epilogo
Eligi hmi distinctois s. quit pctm per
mene et no p aliam tusit i postos et
quit ppt gcupiam pctm dr ee i carne et e
tu pctm i alia et vn feditas q e fomes i car
ne sic culpa illi pena et a quo sit vetu a deo
illi a quo et ad q sit et vetu qabit mmo
malis p cui legi qcupiscencialem tusidit
origlem i puulos sic pctm illi no et quter
a pntibz qui illum hnt pctm tu orile tusu
dit i puulos oia i phitis et disputata et de
finita sunt et io tusendu ad xxxiii dist q
v mgr determinat de remissione ori pcti in
bapt ibi De fomite ta qrit p vtr fomite
vlciplici q eve per q tmqat e extmq. qo pri
cati orig dr remitti i bap. vbi ta als duplia
qrenda sunt ¶ Primo an qtmqat fomite ex
tmqtur ¶ Qo q sic fomite extmqtur ¶ Qtio
i quibz seis extmctus sit ¶ Ad pm obz sic
vr ei q no qtmqat extmqtur p 10 q. ¶ Si dno
mi qa pctm no hem nos ipos seducim
et vitas i nobis no e pctm no i e tu qcupia
et fomite qa dt aug li. de mp. et qcupia
q ex cocupia et fomite ta qua filia pcti
i nascit pctm. q vr q i illo extmqtur
¶ Ad hc ecci vij. No e ho q no peccet neq
i tmis cui vita vmi dei e sic era cui q pec
cati no i sit in fomite et cocupia vr q
illo sit in fomite q i illo extmqtur
¶ Ad hc aug li. retractacoim qui hac vita
neo ita seruat mdata iustie ut no sit ei
metu orare p pctis suis et dice dimitte no
bis debita ira q vr q illo i hac vita absol
uit a fomite qcupie qa debita no sunt in

ppt pcta getracta ¶ Ad hr Augi ho de na
et gra q si no hic vmat sn pcto hz tu mori sn
pcto Du pcta vera delet qa pcm ignorancia
nl firmite qmittit sn i fimtate no vinic
ho q ppus effectus fomitis. q vr q i toto fo
mes no extmgt i aliquo ¶ Ad hr pb. vnj.
Si q nolo id facio no ego opor id hz q i me
hitat pcm Dr glo ibi q loqt i psona hois
dapnati omis dapnati sut q cotrahut orile
q vr q omis qui cotrahut orile fomite hnt
no extinctu ¶ Ad hr Bn. sr tan. xxii libz
manes i hoc cor pfectis erras si vicia putes
emortua et no magis suppssa velis nolis mt
fmes tuos hitat gebuseus subiugari pt sed
no extiniari. hz hitare gebuseu e fomite et
cotrariaz hitare. q vr q i illo extinguit
q cupia et fomes ¶ Contra augi li de bap.
pnilorj ro pstat i bap. ut lex pcti q e i me
bris nris extinguat prsus ita ut no sit n
pcte vnclo i effabili creatoris. q ad min vn
culo creatoris pt extingui miraculose ¶ Ad hr
q stat q i xpo nlls fuit fomes. ppmissio at
vnclo ne et gre alligata fuit virgo mr filis
q et i mre fomes i toto fuit extinctus. q in
alio pt i toto extingui ¶ Ad hr anbj li de
gratu vgali decebat ut logo illa ea pcta
te mitet q maior sub deo neq i telligi q de
pr vmbra sue bntis et vgine filio suo q
de corde suo ta qua sempm diligebat et de qua
filius pcte nre mortalitatis accepit et sic dr
eg flamma dimitatis sue implent q mlr eva
gelica sapia s. dina copsuit lucria tota do
mui ecie illustrauit et tuett dragma deci
ma p pcm pm pntis pdita ymagine summi
regis i sigtam et i thezauri sum regis repo
neda et no ampli p dolida et qua spt sts omi
pfione sctatis sa fecauit ei mirem de quo
ipe hz dimitate pcedit ut sit triplici illustratione
pris s. filij et spis sa eluxit i ea claritatem
qua maior sub deo neq i telligi hz talis fecit
scitas no pt ee i eo i quo ali q vmbrate pcti vm
bra pcta e fomes. q i bta virgie fomes i toto
extinctus fuit. q i aliquo pt extingui ¶ Co
lucio dd q sic pbat vltie obiectones fomes in
bta virgie i toto extinctus fuit dn ms fuiaz
q dst ca ca gre q maria sps sts i ea pre
uenient a pcto prsus purgauit et a fomite
pcti eta libauit ex eo pz q fomes peitus i
ea extinctus fuit ¶ Ad pmu q dd q augi
de g tapi et fomite loq qui habet i clinatio
ne ad veiale id morle tc q auctas sp wlt

hz et sic fuit i omibz qui cotrahut origiale
pt qua i bta virgie dn augi li de nata et
gra tractat ide verbis sic dr Excepta sta
virgie maria de qua ppt honore dni cu de
pctis agit nllam volo prsus hri q om. bn
et scimus q ei plus gre collatu fuit ad vi
cendu ex omi pte pcm q q cocipe et pare
metruc dei. que nllm costat hisse pcm
hac ig virgie excepta si omis alios scos et
stas cogregare possemus et mtrogare vtru
cent sme pcto q putamus cusnos q q una
voce clamasset si dixmus qa pcm no hemus
nos ipos seducimus et vitas i nobis no e fomi
te em hnem i clinacoem hebant et ad ve
male et ad morle ¶ Ad a dd code mo q
va augi loq ibi de fomite. i illo penit extingui
hz i omibz e qi pnulis tu dr cocupiscibilitas
ut dr augi i adulteris aut qcupi ¶ Ad a
dd code mo q augi loq ibi de fomite put
i i clinaco ad veniale et morle q facit debi
tu p quo orandu e i hac vita ut dimit
tatur ¶ Ad a dd q augi loq ibi de mribz
i quibz sal mtri resecat omne pcm et pena
pti et lo i mediate euolat ad visione dei
cui carent pena e origialis pcti ro dr eos
sn pcto mori qa moriunt sine pena debita
origiali pcto ¶ Ad a dd q sic dm e loq
apo i ps hois dapnati. ille aute dapna
tus e qui fomite hz hz i clinacoem ad veia
le et morle dn ibi glosa dr q ille an repaco
ne gre no pt n pecare morlit post repaco
ne vo no pt n pecare veialit. hz ex hc no
seq qi i aliquo possit ee extinctus sic i bta
virgie qa pnilegia pauoz no facit legem cmz
¶ Ad vltm dd q bn loq ibi de eo i quo fo
mes e hz i clinacoem ad veiale nl mortale
nl vtriq i quo fomes supm pt ne veiat
ad cosensu. hz extingui no pt i hac vita nb
ex hc no seq q extinctus no potuit ee hz p
nilegiu spiale i bta virgie. In xpo aute
no extinctus fuit qa nuqua fuit et hc e q
dr bts augi li de bap. pnilorj Sola illa
medicina pstare potuit mo cor q no ex
pcto vulnie germe pie plis emisit ¶ Quid
sit fomite extinguere s. vtru extinguat re
Ecudo q q sit fomite extingui. s. vel
extinguat ita ut omino tollat et q
aliquo mo remaneat debilitatus ¶ Circa
hmu sic p cedit vr q omino extinguatur
qa ex opposito se hnt scintilla ignis q est
mdesis et scintilla fomitis q instigat
ad malu. et scintilla ignis aliqn extingu

ut dr bts qd? sr. id pu. xvmo. qm pius ei i pfidi ve
nit cõtempnet q i eis pcipitat q sta ita sit malo
nõ restituet ei q gra potentior sit i quoꝫ qua sit
pctm vr q fomes i aliquo i toto extinguit pt ¶ Ad
hc ome q diminuit desere pt i toto q stat aut q fo
mes minuit i baptizatis p gram. q vr q i toto pos
sit tolli et extinguꝝ si accrescat gra et augmetetur
¶ Ad hc extinguꝝ e eius q aliq mo e ignis sed ca
lor nalis qui i nobis cõseruat nam i toto extingꝝ
ita q hõ moriet. q vr q i hcmõ sit pctm qua ita
q ꝗ ignis fomitis i toto extinguꝝ pt ¶ Contra
Job xxxo. ignis e usq ad cõsumptionem devorabit
et ora eradicabit genimina. vr q qua diu e ibi ad
cõsumendũ q nõ extinguit ignis fomitis ¶ Ad hc
pver. xxvi. Ignis mtq dr sufficiat. q nõ extinguit
ignis fomitis qua diu e ibi ad cremabile ¶ Ad hc
ggl. mp. Solo dr scribit q quida sacerdos q am sacer
dotiũ habuit uxore qua cũ sacerdos efficeret locauit
i claustro cũ sacris virginibꝫ qui devenit ad ultima
etate et infirmitate mortis positus ita ut iam
ceptaret pilis aut os positis si ad hc spm haberet accede
te mihi ad lectulũ ut plangat mortuũ collegit spm
et dixit recede mihi ad hc vivit ignis tolle palea
si q i illo toto extinctus nõ fuit vr q i illo i toto
extinguat ¶ Ad hc qd ad marcellũ pallebant
ora iuvenis lava cutis ossibꝫ adhebat et i his
oculis cor miserabilis semper choris puellarũ rome i ter
fuit. q vr q i senectute iuvenis et laboribꝫ ad hc
manet ignis. q i illo i toto extinguꝝ ¶ Ad hc augꝝ
li. quoq confessionũ xxx e iste calor bonꝫ n genitalis i
bonis genitalibꝫ medris q formauit deus p malus auc
tore diabolo pctm pcte hc calore vr q ex quo diabolꝫ
sp accedit q nõ extinguat i toto ¶ Ultimus hic q
si extinguat at debilitet et cõsuetum dici et magr
dr i simis q p gram baptismale p hõ nõ vr q cum
dat habundantior gra i illo amplius delet et sic cum p
crescẽ gra q i toto delet et hoc e contra pdta verba
augꝝ. q dr q minuit p nõ i toto extinguit ¶ Ad hc
vm vni oppo vno gne oppositois ut dr arist gra oppo
malo culpe. q nõ oppo malo pene eodem gne oppositois
fomes seqla originis pctm e et sic pene i flicta p pctm
q gra nõ oppo fomiti. q nõ delet p ipam ¶ Solo
ad pmo q sitũ dd q fomes dr ignis pt cõuenientiam
ad ignem q pmo pu. xxvi q ignis mtq dr sufficit ita
michil sufficit cõcupiscẽ q e i fomite vm o cedd e q
mtq p aliquo i toto extinguꝝ pt qua i bta virgine ut
i pphetis dicit e cum habundantior gra collata e ad vin
cendũ ex omni pte pctm vm fomes p q e seqla orig
i strigus ad veniale ut morte i ipa nõ fuit et hõ i redit
augꝝ dicẽ i auctr sup i dicta q sit vellle pctm medici
nã nobis pie pius emisit qm alius aut omnibꝫ sicut

dixerunt antiqui doctores p triplice gdm
e i nõ baptizatis eum et nõ repatis
p gram gratuitũ facere ex estimas e ut
dr augl ita q nõ pnt resistere qui peccet
morietur qui repatis aut p gram gtuitũ
facere frenata e ita q resistit ei i qm
e i climatima ad morte pctm p nõ i qm
e i climatia ad veniale qm alius oi bnis
pt btam vgine et xpm e i qm e pena
et vulnꝫ q e seqla originalis pctm et hõ
e q dicit sn q nõ extinguit i totũ q
ad minꝫ remanet i qm e pena et seqla
orig pctm ¶ Ad pmm q dd q nõ e sile
de scintilla ignis et fomite qa sup dme
i gone de mdesi scintilla ignis pcipitat
alio quoda pcipitato sic ioe sic miles
pcipitatur equo cui i fidet p fomes
nõ extinguꝝ ni i extinguat i sepo dn
si i totũ extinguet pitas illi hois
nõ differet a pitate hois q fuit in
statu i nocente q e i conueniens qa illa pi
tas nõ e recuperabilis i via ¶ Ad ad dd
q hoc vm e de his q diminuit ecclie
p de his q diminuit dcute nõ i verũ
p q vtus e aliq nõ i finita p q e ad i
finita vm restingi pt p i totũ tolli nõ
pt ¶ Ad quoq auctes q dicit q i totũ
nõ pt extinguꝝ dd q predicit qa ad mi
nꝫ remanet p q e pena et seqla orig
pctm ¶ Ad id q vltimus q dd q p gram
baptismale et gram repante minuit
et extinguꝝ fomes q cupie p ad id q
obi i q m dd q dr augmetat gra i ba
tutibꝫ. s et domo et hõ nuqua i totũ ex
tinguꝝ fomite qa nõ oppo ei i qm e pena
auget q gra i pnulegis et hõ i totũ
extinguꝝ qa nõ decet p nilegiata tanta
dignitate aliq vulnꝫ pctm hre. s. btam b
gne qa nobis meditma pie plis pdnũ
contra pctm et vulnꝫ ¶ Ad vltimum dd
q vm vni oppo vno gne oppositois ut
dr arist p fomes nõ e simpr pena p hc
i climatem ad culpa et ex illa pte
oppo ei gra et extinguꝝ eum zoc i q bz sns
Secundo q i q bus extinctũ sit fomes
sns extinctũ sit fomes qr i aliis
qua i bta virgine et vr q q i aliis
xo vm. Certe sn q a neq moes neq
vita i stam neq filia potuerunt nos se
parare a caritate q e i xpo ihu. ctus
nõ eet n fomes nõ eet q i tatat ad

malu et separat a caritate. g. vr. q. i aplis extinctus eet i totu fomes ¶ Ad hc lite vle. Cedere i inimitate quo adusq; i duanu vtute exalto sil no pnt ee i eode vtus spus sc exalto et feditas fomitis. vr. g. q. qn i duti fuit exalto vtute spc sc. q. extinctus fuit i eis fomes qm ad oem feditate sua ¶ Ad hc Io. xvij. Sc fica eos qs dedisti m i vitate. sermo tuus vitas e et dt Dyo. li. de di no. ca. xvj. q. sc tas e ab oi i hnamodo liba et p sta mudicia et hoc no cpatur secu aliqua i mudiciam ul feditate. alr no eet liba et p sta. g. vr. cu aplis sctificati fuit hm no q. nt renciasit i eis de feditate fomitis et sic i toto extinctus fuit ¶ Contra sic hitur e i phitis i. Io. i. Si dixm q. ga pccm no hem q. rc. q. inclinatum ad pccm e fomes. g. vr. q. no extinctus fuit i eis fomes i totu ¶ Solo dd. q. sic ambitu e mlt omis q. fomite ha buunt i sola bta virgine fomes i totu extinctus e ppt pmilegiu spale ga sic dt aug. li. de correct et gra azeditina pme corruptois pferre no potuit nisi q. corruptois nullu vstigiu habuit et sic curacoem pie ppt exhibuit et hoc not lut. n. dme gra ple plena no eet nisi ad i ea gra vacuu fuisset qn his cu notada e destructo antiquoru q. sup i ducta e q. fomes ta ht i se. s. i stigacoem ad morle et i stigacoem ad veniale. et pena q. e feditas carni ad heres bn i aplis extinctus fuit fomes qm ad i stigacoem ad morle sz no qm ad i stigacoem qntu ad veniale ¶ Ad pmu g. dd. q. fomes extinctus fuit i aplis qntu ad i stigacoem ad morle sz no qm ad i stigacoem ad veniale et ro dt qs separabit nos ga veniale no separat a caritate xpi ¶ Ad a. dd. q. sil pnt ee feditas q. i stigat ad veniale et vtus q. est exalto q. tu cu morli no pt ee ¶ Ad vl timu rndendu e eode mo ga liba et perfta mdicia no cpatur secu morle q. simpli e i mudicia sz secu hn cpatur veniale q. no e simpli i mudicia et ad i mdiaa dispo ut dicit sci vel pcm oriale sit vnu
ut plura qo vnu
Unde tne eius q.
dt mgr. eade dist. qn illo cap. xxv vo
i actuali pcto ade plura valeat notari.
Ad vtru pccm oriale sit vnu ut multa et vr. q. multa pos qm q. ratibz ceptus fu et i ta pcto cepit me mr. mea et costat q. lo q. de originali pcto. g. vr. q. multa sint

¶ Ad hc arg. xviij. sic. d. Tradidit eu tortoribus donec redderet vniuersu debitu Rabanus sic dc. q. hoi post bapt. baptnati pter pccm no soli redeunt pcta commissa actualia sz origia. q. i bap. fuit dimissa. g. vr. q. originalia sunt multa et no vnu ¶ Ad hc dicit li. de correcte et gra pcta originalia dur alienа ga ea singli trahunt dur et nr qua i illo vno omes peccauit sic dt aplis hi dicunt dicit i plali. originalia g. multa sunt ¶ Ad hc obiciut quida p rem sic Septe sunt capitalia pcta et ad qlibz eorum i clinat fomes originalis pcti. g. vr. q. plures i clinacoes faciut plura originalia ¶ Ad hc obiciut q. alia plures hnt pos et i qualibz e corrupta hz i cupiscibili plus ga illa corrupta e et i fecta ut dicit doctores. plures aut corruptoes plura faciut originalia. g. vr. q. i vno hoie plura sunt originalia ¶ Ad hc loyce quida obiciut q. si vnu oppositorum e multiplex et reliquu ut dt arist. p. topicorum vtus multiplex e. g. vr. q. sim oppositum multiplex sit pccm originale ¶ Ad hc i eode ca. obicit mgr. ex verbis aug. i ench. vel. s. solu pccm ade tuscat i posros ut pccm oi mtu medio amor p amor. sub amor et attamor si g. oia pcta tuscent i posros tuc costat q. originalia sunt multa p mum eorum quorum pcta tuscent ad posros ¶ Solo dd. q. originalia multa sunt i multis sz q. subiecta sunt multa ga originale q. e i vno no e originale q. e i alio sunt tu oia vnu tote creatus q. e q. ex vno sa na sunt contracta i qua e caretia debite iustie et ignis su feditas fomitis p que lege corrupu sentiur sz in vno et eode no e nisi vnu originale pccm ut dt aug. ex p. peccate ¶ Ad pmu g. dd. q. sacra scpta de ori. aliqu loq. ut de vno aliqu ut de pluribz. de vno ppt vna tote creatus ut dicu e ut de pluribz ppt plures i clinacoes ad malu quas eta ht i vno et eode hoie ga sic dt aug. vnu i radice multiplicat i pagie et i ramis et p hoc pz soluto ad dta rabani et aug. q. cosequit i dicut ¶ Ad a. q. p rem ob. dd. q. plures i clinacoes no faciut plura originalia p mum sz vnu multiplex i pagine su i ramis Ad a. dd. q. sz no mutant pcta sz sz subiectu q. e vnu quod cps em no e nisi sz i clinacoem ad hc ut illud et sic eta vna po magis corrupta dr. ee qua alta sic cupiscibilis q. corrupta et

infecta et ut dicit. Ad ad dd. q virtus no
opponit orig. pcto p actuali et ro est multiplex
sit et virtus et ro est qa oppositorum est eadem
de virtus aut et actuale sunt eadem de ac
cti libi ac. ita que no est originale Ad vl
timum dd. sit in phitis dicit q nullum pcm tm
sit in posteros si pcm ade et ro dicit q oes
ho qualiscumq sit in psona in nia quantcumq ada
Ad et dicit cit epyloqo. Dicta alia q sunt
magis in ista dist. in dua sic capitis vtrum pcm
originale p aliam at p corpus cuscat in poste
ros et qa q mistica cuscat in pmulos et vtrum
sit actum at voluntatem et vtrum aie sint eq
les ex creatione at no et an pcta omn aie
denuo cuscat in pmulos et in ani hitis facto
dispuntata et determinata sunt et no est n q loqs
pris hic adaptetur vm cuscendu est ad que
tedu de ppa pena ori pcti de qua magis de
terminat in illo ca. aliqn sibi ipi contradicit
videt quo determinato finit et erit tractat
de originali pcto Ac sic pe ppa ori pcti
Verit 4 q sit ppa pena ori pcti consiste
em pene assignat que ex vbis dni
in gn. accipiunt. quarum qda sunt in pnti qda
aut in futo in presenti queda ex pte corpis
queda ex pte aie. queda ex pte vtriusq ex
pte em vtriusq est pena mortis que est sepa
ratio aie a cor. q notat in h vbo dni quacumq
die comederitis ex eo morte morieris. ex pte
et cors post hac vita est in cinaco q accipit
ex hoc vbo dni q tra es et in tra ibis ut
ut hic alia translatio qa cinis es et in cinem
reuteris. q dicit ee in carne cor gaudie q lep
ra membrorum dicit po. vm. Et dicit no posse abst
gi corpus a foditate corrupie i p in cinaco
ut sit aptu ad gloria trne ex pte vero aie
sunt quas determinat beda in om. fri d cum
arundo ho descendebat de ihrlm in iericho
et incidit in latrones vt sic dicit ho qn peccant
in dit in malicia qn pom. qn ignorantia et qn
concupiam dicit em q spoliant eum in gratuitis
et vulnerant in naliby qn qtuor illis pcms
et dicit malicia ibi pnt est malignitas p
ut de facili malignat ho. sic dicit gn. vi.
pm sunt sensus hoies ad malu a natitate
sua et intelligit de natitate corrupta
qn po dicit debilitas ad bonu q vulnus in
flictu est aie ppt hoc q est in membris cors
lex carnis. ligatis ea ne ad bonu sint mo
bilia p crem sic dicit Ro. vij. consentio legi
dei p in interiore hominem video aut aliam legem
in membris meis repugnantem legi mentis
mee et captivantem me in lege pcti q est
in membris meis et ibi de ora velle adia
cet in p sicut aut bonu no in eis qn ignora
cia vo est p naturalis in rone et in electione
agendorum et de hoc dicit ysa. v. Sapientes
sunt ut faciant mala dni aut facere nescunt
et ysa. xl. ve q sapientes estis in oculis
vris et coram vobis metipis prudentes
et dicit aug. li. contra manicheos q hec pe
na cata est ex hoc q voluit esse sicut deus
scies bonu et malu dni p hoc punit in
ignorantia agendorum qua pena sequitur error
electionis ut dicit aug. et difficultas studij
in incredula vitate et dicit q h accipit ex il
lo verbo dni qn labore comedes ex ea
cruciata vo est cruciata noxiorum de q dicit p
v. p. vsq quo pmuli diligitis infantia
et stulti ea q sibi sunt noxia cupiunt Iste
sunt pene q note sunt a sctis qb tradunt
ex pcto originali et hoc totu n. dicit q omis
qa sol ex pesse dicit q ctrq patiu pcta minuert
Queda aut pena est in futo de qua dubi
est et qre oz dicit em vmit q carenti visionis
dei est pena ppa tridens originali pcto in futo
et h no vt qa carenti visionis dei pena omis
est et tridet om morti pcto Nullus em de
tedes in morti pcto videbit deu et q qne
e no pt ee ppu vm. q no est pena ppa ori
pcti Qd h vt q ignis sit pena debi
ta originalis pcto aug. li. de fide ad petru
firmissime tene no solu hoies in rone vtentes
vm q pmulos q sui in vso mris vnie in cipiunt
et ibi moriunt sed de mribz nacos sn sacra
mento baptismatis de hoc solo consent ignis
etn supplicio sempiterno puniendos. si et pcta
ppe actoris no hnt no illi hnt in ori pcti
dap nacoem qua carnali concepcione corrupta
et natitate trahunt vt q ex hoc q dap
nacon ignis pena sit originalis pcti Qd h
omibz qui sunt a sinistris dicet ite maledicti
in igne etn. ag. xxv. constat aut q q in ori
ginali descendit in bap. a sinistris stabit. q
eorum pena erit ignis. q ignis est pena ori
pcti Ultimus q de qda pena q dicit aug. li. 90
de na et gra sic ex vicis ne no ex condicione
fit qda peccandi necitas de qua dicit in ps. de
necitatibz meis erue me et sicut dicit Caluasti
de necessitatibz animam meam qd necitates
sunt in fmice ut nesciere cor altius suspirare
male de amico fideli et bn de in fideli sequi
vetes consuetudines dni aug. in. cof. Du pcto
consentit fit consuetudo dni consuetudo no remo
tat fit necitas ad peccandu. vt q q expcto
ori hoi erit necitate peccandi q ex ori

¶ Solucio dr q̃ i bitate pene origialis p̃
cati multe sunt sicut dicũ ē et sunt ppe hoc multe
sicut q̃ dr magr i lra qa multa notat i pcto
a de superbia s. auaricia. gula et alia plura
vicia de quibz satis disputatũ ē sup i qoe
de pcto primo p̃ntũ ¶ Ad id q̃ q̃ vtũ cuiusq̃
visionis dei sit ppa pena origialis pcti dr
meo iudio q̃ nõ sit pena omis ē origialis et ac
tualis mortis sicut bn̄ pbatũ ē p obiectones
factas i q̃stũ ¶ Ad illa que pbat q̃ ignis sit
pena dr q̃ ignis nõ ē ppa pena origialis
ut dr aug̃ i eo de li. sic multissia sane pena
eorũ erit qui pcl̃ pcti q̃ origialiter cõtrahunt
nullũ i sup addiderũt tanto magis ipsi illic col
labitur ore hebit dampnatorũ quanto hic minore
habuerũt i gratia vnde dr i auctibz q̃ habuerũt i ig
ne etiam nõ dr esse adustionis q̃ ē i igne. s. q̃
senciat adustionem. sz rone tenebrositatis loci
i sensualis. qa sicut dr Gr. i moral. omis i sui
nõ licet nõ ad ostendenda ea q̃ cũ tristicia vide
tur et ideo dr ecc. xxxiiio. de seruo nequ pigro
ligatũ pedibz et manibz pijcite i tenebras
exteriores ibi erit fletus et stridor dentũ.
¶ Ad id q̃ vltio q̃ vtũ nõitas peccandi sit de
pcto pe oriat pcti dr q̃ nõitas simplex ē
s. inemitabilitatis et tale nõitate ho nõ
habet ex origiali pcto nõ aũ reparatũ p gratiam et
nõitas pnitatis nõ ad morte sz ad veniale
et tale nõitate habet ho sicut sepe sup dictũ est
q̃ post reparatũ p gratiam nõ pt ho dimittere
qui peccat veniale et ppe hoc cottidie dicitur
dimitte nobis debita nra et hec solucio firma
tur p aug̃ li. de pfectione iustitie sic dicens Ver
ro nec ordo iustitie ad mittit q̃ ab peccet i
ho q̃ vitare nõ pt Expletis ciborz q̃ de ori
pcto q̃renda ē videbat transeũdũ ē ad xxxi
mũ distinctionem q̃ incipit Vtrum de pcto
actuali o quoq̃ q̃rit p. q̃ sit origo pcti
Post p̃dicta de actuali pcto qua
stione magr i quoq̃ diuidit p̃mũ ē
q̃ sit origo pimi pcti. s. vtrũ res bona uel
res mala ¶ Secũdũ i q̃ re sit pcti ¶ Tertiũ q̃
sit pcti ¶ Tertiũ de diuisionibz pcti q̃ quinto
de differentiis pcti q̃ ¶ Ad 1o q̃ q̃ sit origo pcti
et dr magr q̃ res bona q̃ nõ pt esse q̃ ex em
nõ oritur de q̃ ho sz pocius destruitur. bonũ
et malũ q̃ia sunt. q̃ malũ nõ orit ex bono.
¶ Ad hec arg̃ vi. i nõ pt arbor mala bonos
fructus facere. neq̃ arbor bona fructũ malos
facere. vnaq̃q̃ arbor ex fructu suo cognoscitur
dr vr q̃ malũ nõ oritur ex bono nec eqõ
¶ Ad hec arg̃ xxiii. Dne i me bonũ semẽ seuisti
i agro tuo vnde ergo habet zizania Ridit dns
q̃ inimicus ho hoc fecit. q̃ vr q̃ bonũ semẽ
sit a deo bono. malũ aũt q̃ significat p zi
zania sicut ab inimico qui dyabolus significat sicut
ibidem i glo dr principe tenebrarũ et ex ho
q̃ cludit q̃ malũ nõ orit ex bono ¶ Ad hec
arg̃t. nũ q̃ colligunt de spinis vuas aut de
tribulis ficus q̃ dicat nõ vr q̃ q̃ malũ ex
bono nõ oritur nec eqõ. ¶ Ad hec lux nõ oritur
a tenebris nec eqõ Damo et dyo. ms. li. de
di. nozz. dicit q̃ bonũ ē lumen spirituale et ma
lũ tenebra. q̃ vr q̃ nec bonũ orit ex malo
nec malũ ex bono et sic vr falsũ ēe q̃ bonũ
sit origo mali ¶ Contra aug̃ li. rationũ
cõtra iulianũ hereticũ q̃ dixit si ex nãa pcti
ē tũc mala ē natũ et ridet aug̃ q̃ so ut si
pt ridear. manifestũ ē ex voluntate mala
tũ qua ex arbore mala fr oriũ mala opa
ta quia fructũ malos sp ipam mala volũ
tate vn dr ex orti n ex bono Si enim ex an
gelo q̃ ē angls n bonũ opus dei Si ex hoie
q̃ erat ipe ho n bonũ opus dei et bona et
laudanda nã quomo q̃ erat hr duo aliqua
oriret i eis mala voluntas n bonũ opus di
et bona et laudanda nã malũ q̃ orit ex
bono ¶ Ad hec Dyo. de di. no. dr q̃ malũ nõ
repugnat bono n bono i quo ē et ex quo
orit. ide ibidem dr q̃ malũ nõ calescit n in
bono. q̃ malũ ē ex bono et i bono ¶ Ad hec
loyce obiciũt quida q̃ puaricatio nõ ē n
circa hitũ nec orit n ex hitu puato. malũ
puatio boni ē. q̃ circa bonũ ē nec orit n
ex bono ¶ Ad hec sic narrat dr i xmo pe
phie pytagoras dixit q̃ locus mali i q̃
fundat et ē nõ ē n bonũ. cũ q̃ locus pimũ
sit ortus et quatuor eius q̃ ē i loco vr q̃
malũ orit ex bono et ē i ipo ¶ Vltius q̃ hr 90
de hoc q̃ dr magr i illo ca. q̃ deoz i hys q̃ns
q̃ bona et mala vocat illa dyale rgla
definit qua dr illi rei duo fit i ēe ria et
subdit cũ aut bona et mala multus abigat
ēe ria nõ solũ fit ēe pnt sz mala oio sũ bonũ
et n i bonũ ēe nõ pnt et her duo ria ita
fit sunt ut n bonũ eet i quo eet malũ ma
lũ prius ēe nõ posset hoc aut vr falsũ v
nũ ē destructũ alterũ nõ pt saluari cũ ipo
q̃a vnũ destruit ex altero et sic nõ ē hic
et ideo nõ saluat cũ ipo ¶ Ad hec subiectũ
denotat a fori q̃ ē i ipo sicut dr i quo ē albe
do et nigredo. si q̃ malũ ē i bono bonũ di
ret malũ et qui hi dicũt i dicũt i maledic
tem ppte ysa. v. ve hys qui dicũt malũ
bonũ et bonũ malũ ponentes tenebras in
lucem et lucem i tenebras ¶ Soluto hec qo

sub alia disputata est in prio. istis sume titu
tu de bono et malo quoniam malum et ibi bre
me hic p̄ cōsequēs dicamus quod sicut dicit mag. ex
verbis aug. et probat quod malum non oritur nisi ex
bono sicut patet p̄ p̄ auctes et ibi es in ductas set
non oritur ex ipso in quod bonum est bonum et ut dicit
dyon. mis. de di. no. quod est a bono plantatum in
bono et ad bonum vnde si auferat a bono a quo
est tunc auferatur a suo prio. et si auferat a spe
bonum in qua plantatum est tunc p̄ ablationem a bo
no a quo caret non debito quo esse debet bo
et p̄ ablationem ordis ad bonum caret ordine
et sic caret omnibus his quibus determinatur
bonum sicut idem bonum et non retinet nisi id quod est
subiectum bonum quod est ens quod dat a deo creatum
et sic oritur ex eo malum et in angelis et in homine
quia sicut p̄cedens in actum non potest p̄ducere nisi in
actum malum quia p̄ccatum est et malum vnde aug. in
enchi. p̄ccatum est amides ex defectu boni et sic
malum oritur ex bono hoc est ex eo quod est bonum
non in quantum bonum sed quia deficiens a rone
bonum ad p̄mum g. dicit quod quia non oriuntur
existunt sed potius destruunt se nec malum
oritur ex bono in quantum bonum est sed in quantum deficiens
est a bono et sic vnum contrarium sicut oritur ex alio
in motu quia ex continua albedine albi oritur
nigrum et sic est in omnibus aliis ad dicendum
quod verba dum intelligunt p̄se quia arbor
mala in quantum mala non potest fructus bonos facere
nec ego sed arbor quia est mala p defectum boni sed
bona sit in quantum est quia omne quod est bonum est in quantum
est potest facere malos fructus ad aliud dicendum quod se
men bonum non est nisi a deo semen autem malum in
quantum malum quia est abscisio in quantum vo est sicut bonum
est et a deo est ad aliud eodem modo dicendum quod spme
in quantum spme sed in quantum deficiunt a bono vitio
non p̄ficiunt tunc in quantum sunt et non bona quia
sed deficiens a bono vitio ad aliud dicendum quod
liber non oritur ex libris nec ego p̄se sed ab extra
sed libris ut dicit aug. et malum non sit nisi defectus
boni ad illa quae inducunt in quod dicendum quod concedo
illa sunt et p̄cedunt sed dicta sancti et sed fidem
catholicam ad id quod vltimus quod de regula
dyaleticorum dicendum quod regula dyalectica non fallit
si recte intelligatur quia qui dicit quod duo dia non
sunt esse sit in eodem intelligit sed idem et per se
et sic nunquam fallit. qui autem dicit malum esse in
bono et eo hoc non est sed idem sed malum in est sed
defectum eorum quibus determinatur bonum non s. spe
et ordine. bonum autem sed id quod est nata quedam et sed
a deo creata ad vltimum dicendum quod vnum genus quod subi
cit denominat a sua quia in ipso est sed non prohibet

duas sua duas esse in eodem non sed idem et ab
vtroque denominari sed quod non simpliciter et quod in duct
de maledictione ypothe soluit ipse dum dicens
quod ypothesis intelligit de bonis p̄se et malis
p̄se sicut sunt virtutes et vitia sicut si diceret
castitatem esse malum et adulterium bonum ille in
ridet in maledictionem ypothe sed non ille si diat
quod id quod est bonum p̄ naturam et substantiam est malum
p defectum eorum quibus determinat bonum ad secundum
dicendum quod in quantum re sicut p̄ccatum sicut in subiecto
ita patet solutio p id quod ita disputatum est sup
ad secundum quod sit p̄ccatum et ponit 6 diffinicio p̄cti.
Ergo quod quod sicut p̄ccatum quia gone mgr
disputat xxxvii dist. in post hoc
videdum est quod sicut p̄ccatum. xxxviii dist. in quia
quedam sunt in quia re sicut p̄ccatum determinat
ut illa gone quod est de origine p̄cti ad hic vero
quendum est quod sicut p̄ccatum et post mgr duas
diffinicio vtrasque aug. p̄ma est hic p̄ccatum est de
dictum actum et concupiscentiam quod fit contra le
gem dei ad secundum ea est hic li. de duabus aliis hic p̄ccatum
est voluntas retinendi aut consequendi quod iustitia
vetat alie tuentur et ab aliis scis dicit
aug. li. de li. ar. p̄ccatum est spreto in quantum mutabili
bono rebus mutabilibus adhere ad hic amb?
p̄ccatum est p̄uaricatio legis dive et celestium
in obedientia mandatorum ad hic aug. li. de ve
religione p̄ccatum est appetere quod ex contemptu aut fu
gere quod sustinuit ad hic amb. p̄ccatum est ca
ren debite iustitie ex ppa voluntate procedens
ad secundum autem ostendit p̄ma quia illa tunc videntur dari
de actuali morte p̄cti sicut et ibidem dicit mgr
et sic videtur quod diffinicio minus sit quam nome
quia in conveniens reputat quin vis. top. veniale
eum p̄ccatum est ad dictum actum aut concupiscentiam con
tra legem dei et tunc non est morte. quia pacet eum
secum gratiam. g. diffinio male est assignata ad tertiam
ibi ob? quando videntur dari de p̄cto ut p̄ccatum est
sed potius de p̄cto ut est iniquitas et hoc probatur
p̄ aug. qui tractatus i. de. jo. mis. quia
cit p̄ccatum et iniquitatem facit et p̄ccatum est
iniquitas sicut dicit in glo. nomos grece latine
lex inde anoma quod est iniquitas quia contra legem
dei fit qui sine lege. et ideo dicit p̄ccatum est iniqui
tas quia quod eum peccatum? contra legem dei fa
ciam? vnde p̄ quinquaginta reputatur des
pictores tre. quia non custodierunt legem non
solum quia legem scriptam contemptum sed quia nocte
ta naturalis legis corruptum vel g. quod p̄ccatum
hic non diffinit ut p̄ccatum sed ut iniquitas et
ut in obedientia quedam est et ita vel ista diffi.

dari de hoc q̃ accidit pcto et nõ de eo q̃ ꝗ
fecit cõtra pcto accidit eni pcto cõtra lege
dei ee et sic diffinito e male data qa non
p ceilia sz p actualia dat ¶ Sile obꝰ cõt
tertia q̃ eni illa vr q̃ omne pcm actuale
predat ex cõtemptu q̃ oio filius e mkta eni
fuit pcta ex ifirmitate mkta ex ignorãcia ¶
Ad hc cõtra ordine p cm poitoꝝ i diffine obꝰ
qa pcm actuale distingꝝ penes cõsione
ad mũdile bonũ sic gula luxuria et hc sig
hc e pncipale i diffini coe pmo debet poni
et no vltꝰ ¶ Ad hc i oi pcto e aõsio a bono
i ꝗmũbili ad bonũ ꝗmũbile ut dr aug tract
tas id qe q. Duo mala fecit ppls meus me
deliquerit fonte aque vive et foderũt sibi cy
sternas dissipatas q̃ tne nõ valentes aquas
p illa q̃ duo debet diffiniri et nõ p cõcepcõ
et ad hesione ¶ Sile obꝰ q̃ta q̃ta pnaui
cato e e forte i pcto et q̃ne et p hoc nõ spe
ificat i actuale pcm diffio aut debet di
ce ee actualis pcti p q̃ e actuale cũ g nõ
distinguat p hc a pcto cordis et a pcto oris
vr q̃ diffinito mala sit ¶ Sile obꝰ cõtra
q̃ta qa cr mkta e pcm q̃ xc nõ cõcepsit
nec sustinuit et sic diffio i sufficies e ¶
Sile obꝰ cõtra sexta et vltima carecia
e debite iustie e i actuali et orig li vr g
q̃ illa diffinito nõ sit cõutibilis cũ actua
li ¶ Ad hc q̃ dr ex ppa voluntate pcedens
vr i coueniens ee deũ qa ph q̃ dr carẽ
debite iustie pcm e malũ et illum malũ
pt ee nolitũ. qa dr Dyo li de di no. c. ca. ms.
malũ e i nale. i cale. i voluntariũ. i fecũ du
et pigriũ q̃ pemt nec appetit nec appetere
pt q̃ appetet sua destructionem q̃ ee nõ pt
male g dr ex ppa voluntate pcedes ¶ Ad
hc cũ i oi pcto sit aõsio ad i ꝗmũbili bono
et cõusio ad bonũ ꝗmũbile q̃ vtrũ i pcto
sint sic vnũ aut sic duo vr q̃ sint duo
pt auctẽ sup i ductũ qe. c. Duo mala fe
cit ppls meus zc ¶ Sonꝰ i omi motu
vno e recessus a timo a quo et accessus
ad tm ad quẽ et hc duo facũt vnũ mo
tũ cũ q̃ i omi bz diffiniri sup i ductis hc
duo ponãtur ut duo et nõ ut vnũ vr q̃ ob
male sint assignate ¶ Ad hc cũ vnũ rei
vnica sit diffinito q̃ penes q̃ tot accipi
ant diffinitones ¶ Solutio dd ad id q̃ cõt
pma obꝰ q̃ veiale pcm. pcm quide e q̃
i ducto id fco id cõcupito cõsistit sz ducere
no e cõtra lege dei sz magis pt lege dei cũ
hc q̃ dr cõtra lege dei cõartat diffio ad
morte et sic nonie et diffinito sue legis a
ditus i ꝗmitate ¶ Ad id q̃ obꝰ cõtra sam

dd q̃ pcm nõ e pcm in q̃ vetat a iustia
diua qa illi nõ cõgruit tm si cõgruet pcm
nõ erit et ideo nõ accidit pcto i ꝗmitate ee
sz ipse conueit ei sic pz i glo. ꝗmũ. ibidẽ posita
vn diffinit ex his q̃ ceilit et p se conuen
nit pcto et nõ p actis ¶ Ad id q̃ obꝰ cõt
raa dd q̃ cũ dr spreto i telligit de cõcepcõ
reali qui e i omi pcto actuali sũ sit ex in
firmitate sũ ex ignorãcia sũ ex malitia
i omibz eni illis ppnit bonũ ꝗmũbile bo
no i ꝗmutabili et sic spnit ¶ Ad id q̃ obꝰ
de ordine pcm dd q̃ malis e qa spne bõ
i ꝗmutabile forte e i pcto p q̃ pcm pnit
i ee pcm et mali p cõuti aut ad bonũ cõ
mũbile nõ distinguit n i ee nisi p mutam
rta quã e vn cõusio ad bonũ ꝗmũbile nõ
tret pcm nõ mali n cet aõsio q̃ admitta e
tali cõusioni et q̃ dr duo mala fecit ppls
meus i vno pcto e dup cõ pcm. qd ei deliq
rit fonte aq vive e aõsio et q̃ fodẽrũt sibi
cisternas e cõusio ad bonũ ꝗmũbile i q̃ tm
nõ fuit aq sacatas sitim qnpie qa ppalia
bona nõ facũt eo q̃ simpr nõ fuit p p q̃ ut
hc. f. et mte bonũ eni simpr et vos et semp
e bonũ ¶ Ad id q̃ obꝰ cõtra q̃ta dd q̃ illa
diffio bona e i valde conueiens omi morli pcto
sũ sit i dcis sũ i frib actuale ent dr ab actu
ꝗlali sũ sit actus cordis sũ actus oris sũ
actus opis psuptus cõtra obediam celestiũ
mãdatorũ qui quoꝝ eni illorũ e pnaticato
legis diue q̃ lex regla e tũ cordis q̃ oris
et i opis oia eni regulant ad ipam et pp
q̃ dr i ps lex dei i corde ipius et nõ supplã
tabũt gressus eius ¶ Ad id q̃ obꝰ cõtra
vl sile mdd e sic supra q̃ i telligꝰ de con
cepcõ actuali q̃ pt eni oia cõtempsit q̃
nõ appbauit et oia sustinuit q̃ i uit tolle
rauit sic oia pcta i se nõ i alio sustinuit
et sic q̃ualis efficit diffinito ¶ Ad id q̃
obꝰ cõtra sexta et vltima dd q̃ carẽ debite
iustie alit e i origiali et alit i actuali.
Qui oriũ eni e carecia debite iustie q̃ debet
ne i noceti si sũ pcto pstitissent in actua
li aut e carẽ debite iustie psonalis que
ificat cor et os et opa et q̃ dr ex ppa vo
luntate pcedes dd q̃ hoc addit tãquã cũ
efficies qa sic dr aug q̃ pcm e a deo vo
luntariũ q̃ si nõ sit voluntariũ nõ e pcm
et ad hc q̃ i ducitur de Dyo dd q̃ malũ
ut malũ nõ pt ee volitũ sic bũ pbat ob
iecto sz id q̃ e malũ i actu i verbis i cogi
tatis ppt ee volitũ pa. p. letãt cũ male fe
cerunt et exultant i rebz pessis ¶ Ad id q̃
vltius q̃ vtrũ cõusio et aõsio sit i pcto

ut vnū ut fit duo dd' q ut duo cōstituen
vnū pctm i quo a ūsio ē ut forma cōūsio
ut ma fit sup dcm ē ¶ Ad id q cōtra ob
de motu dd' q bn sile ē et bn aptatū tm
em a quo sp ē i abiectōe tm ad quē sp i
assumptōne sit i motu actualis pctm i cōmu
bile bonū cōtinue abicit q mūbile sp assumit
p delectacōem sit de qa 1°. vm qsq ceptat
a cupia sua abstract et illect glo ab
stractus a bono i q mūbili et illect bono
q mutabili et dd' q i omib diffmib hec duo
pmit ut cōstituen ut dcm ē et io omb
bene date sunt ¶ Ad id q vlto q dd' q licet
vm rei vmcā sit ēe et vmca diffo ceūlis tu
ad ē duisos bt respcb et opacōes ad duisas
cas mūlcr forlem et finalem et ad materiam
q pat triplī qa triplex ē ma pcā s. ex qua
i qua et cta q po pctm dn pma dat p mag
i qua ē pctm q ē dcm ut fm ut cōcupiscu
et p defectū forlem regulatis ad vtutē qui
notat i hoc q dr cōtra legē dei Secta dat per
cam efficacē q ē voluntas et p defectū forme
regulantis q ē iustia qualis p q diffinitur
ab aug°. q iustia ē cūtudo voluntatis Tcia
dat p duo q sunt ceūlia oi actuali pcto vm
forle et alterū mle q sunt ausio et cōtūsio sic
sepe dcm ē Quarta dat p defectū for regulantis
i actib ad finē debitū Quīta dat p materiam
i qua ē pctm s. i bnis q xr cōtemp sit et su
stinuit eo mo quo supra expositū ē et p cas
efficacē q ē appetit Sexta et vltia dat
p id q ē forle i pcto q ē carenā debite iustie
et p cam efficacē que ē ipa voluntas Ex de
varto q Di sio mbz pcōrd q sunt sex
de duisiomb pcōrd quinq aut
sex duisiones a scis tradit ¶ pma ē pe
nes reatū pcī et illa ē q pctm aliud ē
veiale a morle ¶ Secda dat penes istru
meta pcī quibz pctm pficit et illa ē h
pctm ad cordis ad oris ad opis sic ē sup
dcm ē q pctm ē dcm ut fm ut cōcupiscu
cōtra legē dei ¶ Tercia dat penes materiā
i qua ē pctm et ē her pctm ad ē superbia ad
invidia ad ira. ad avaricia. ad luxuria. ad gu
la ¶ Quarta dat penes cas ex quib oriūt pctm
et ē h pctm ad ē ex infirmitate. ad ex ig
norancia. ad ex industria. sū ex cta malicia.
¶ Quīta dat penes i clinacā ad pctm et
ē dupl hec s. pcōrd ad ē ex timore male
humiliate. ad ex amore male i flamante
et ē i glo sup id p's incensa igni et suffos
sa ¶ Sexta dat penes fines pcōrd et ē her

pctm ad ē ex cupiscentia carnis. ad ex concupis
cōrd. ad ē ex superbia vite et ē i glo s. id
s. qo ms. Dme q ē i mūdo aut ē cupiscentia
carnis. aut cōcupiscentia oculorū. ad ē ex superbia
vite ~~et ē i glo~~ pt has sex i ceūmte ad
hr due a scis tradite ¶ Una ē penes eū i
que peccat et ē h pctm. ad ē i deū ad ipsum
mū. ad i seipm p q ē sup dcm ē q pctm
ē spreto bono i q mūbili rebz mūbilibz ad
here pctm eū i deū spmit i q mūbile bz
q in seipm ut i ipsum mū adhēret mūbili bono
q ipse ē ut p q ē ¶ Alia dat penes sōr
le i pcto et ē her pcōrd ad ē delectū ad
q missū p q ē sup dcm ē q pctm ē actus
i cadens ex defectū boni ¶ Ad q de oib
istis diuisionib et p° de p'a q ē q pctm ad
ē veiale ad morle q incipiēdū q ē a veiali
ut deficiūt ad supplicia p gre dam De ve
ē veiali ante mali pcto Ad q
i que q ireni duo Scilz de veiale i se
q sit ¶ Et i cōparacōe ad gram q redo qua
opposicōem h ad gram q in se de veiali qre
m q q p mū ē an sit macla i aia et si
macla ē i quo differat a macla morlis pr
cati ¶ Sm ē vtrū sit malū voluntarū
et q re dicat veiale Tercū ē q sit veiale
et i quo differt a morli Quartū ē qua p
portōem h ad morle et q sit radix eius
et i quo sit sic i subiecto et vtrū i hac vita
ab possit ēe sū veiali et vtrū veiale pos
sit si morle ut no Quītū ē vtrū ome vei
ale veia sit dignū ut aliq pmit et mar
i pcate Vtrū veiale sit macla i aia
Ad p mū sic pcedit vr q veiale sit
macla i aia Ad i mora q distinguies
mt treme et culpa dr sic. culpa polluit ti
me extinguit. veiale pctm culpa ē q p
se pz. q polluit vr q q polluit ymagiē
dei et maculā relinq ¶ Ad hr aug li. de
tni xv°. Eo cū ad tibra sa sciora p ipieda
q no pnati p q int ab omib qui talia dili
gūt casto possident amplexa sibi ut alius
cōsulit sū ulla angustia ut i mdia et si fal
lit i aliquo p ignorancia tēpalū q tpal
gerit si modū no tenet q tenere debet hma
na tēptacō ē hmana tēptacio veiale pcm
ē. q macla veialis ē erit i minori pte
rois et sic veiale macla ē i aia ¶ Ad hr
vr q q sit i minori pte rois. minor ē pars
ē ut dr aug pv. de tnr qua cōtinet addn
et sic ide dr li° de cōflictu vitorū et vtut

qn tali cōfusione sepe p subrepcōem veniunt
cogitacōes blasphēie et male q maclant
mēte et orātes et nō pnt dri mōrtia pcta
g vr q venale polluit et maclat ⁊ sriore
pte rōis ¶ Vltimo q ī quo diffat macula
venalis pcti a macla mortalis pcti et
ī quo cōuenīat et vr q ī nullo diffat dicit
ei aug ī li. de doctrina xpiana et ī li. hypomn
qōnī q oīs hūana pfectio ē ut vti fruē
dis ut fruī vtendis hoc ī vtroq ē tam ve
niali quā mōrli. g vr q ī maculado aliq
nō diffat ¶ ad hc si differet hoc erit ut ī
cōfusione ut ī aūsione h ī vtroq aūsio ē
ab ī gmūbili bono et cōfusio ad bonū cō
mūbile. g vr q macle quibz maclant
aiam nō differūt ¶ ad hc si differūt
tūc diffūnt ut tōe pīcipij ut tōe finis
ut tōe modi q dc forma tōe pīcipij nō
qa ī vtroq ē pn mala voluntas. tōe fis
nō qa ī vtroq ē finis cōfusio ad cōmū
bile bonū ī quo hīt delectari pccor. tōe
mōi nō fme fore qa ī vtroq qui peccat
peccat abstractē et illectē ¶ Soluēdo
ad pō q sūtur dd q vtrūq maclat sed
dūsa macla dc eīm gēs q venale obscurat mor
tale obtenebrat eo q mōrile nō sceā cōpatur
lūce et pulcitudīne gre qua secū cōpatur ve
nale p hoc pz soluēdo ad ta pma vtrū ei ī pmit
macula h vm obscurare et altrīn obtenebrā
te et hoc tū ī inferiori pte rōis qua ī superiori sic
obiectū ē ¶ ad id q vltīus q dd q qa fere
pz soluēdo macule eīm vtrq cōuenīunt ī hoc
q macle sūt h differūt h gūtate et quīcitate
pccorū eo quibz sūt ¶ ad primū g q cōtra
hoc obī dd q licet ī vtroq sit vti fruēdis et
frui vtendis tū valde ī eqle ē et difficile qa q
frūit vtendis mōrlit alle creaturā poūt fi
ne dilcōis et hc ē cōpleta pfectio q auctē
venialit nō potest fīne dilcōis ī creatis. sed
ad hēt ei plus quā debet ¶ ad ad dd q h
ī vtroq sit aūsio et cōfusio tū valde ī eqlit
qa aūsio mōrlis oīo abstractio ē et hītualis
qa nō remanet ī eo gra p qua hītualit co
ngrat ju venali aut nō ē sic nō ei aūtur ī
h actū qa s. tūc nō cōtūr h actū ī summū
bonū ¶ ad vltīm dd q diffūnt tōe omī illorū
tū voluntas ei nō ē equalit mala ī venali
et ī mōrli nec mūbile bonū ē eqlit finis ut
paulo am dcm ē nec modus ē eqlis qa mōr
lit peccās oīo abstrahit et oīo illicit bono cō
mūbili et h nō ē ī peccāte venalit quia nō
abstrahit nec illicit nisi p actū ut tūc. simplicit
aut pt ēe nō abstractē et nō illectē pt gratū
gratū facere quā secū cōpatit venale Sed
venale sit malū voluntarū et qre dicā venale
Secūdo q vtrū venale sit malū voluntarū
et qre dicit venale Vr eīm malū ē vo
luntarū aug de vera reli pcti a deo voluntā
tū ē q si nō sit voluntarū nō ē pcti. q stat
aut q venale pcti. pcti ē et malū. g ma
lū voluntarū ¶ ad hc omē pcti ē ī li. au
ī quo hō differt a bestiis que agūt et ī
agūt libīn arb ē facultas rōis et volū
tatis. g omē pcti ē voluntarū. pcti venia
le ē pcti et malū. g malū voluntarū.
ad hc pcti ē de hīs q sūt ī nobis alit nō
ēt pcti ī nobis sūt q sūt de libā electē
et volūtate qa dc arb. ī. ethic q voluntarū
ē cū pīm ē ī po cōsacte singlaria tale est
venale pcti et ē malū. g ē malū volunta
rū. ¶ Contra pv. xxiiī. sēr. 1 Septies ca
dit iustus et resurgit ī pīs aut corruūt
ī malū glo. Sepe p ignorātia ut subrep
cōem ut p oblīuōne ut p fragilitate car
nis. sū nolētes sū tūti p cām h iustus
nō cadit ī venalit. g aliq venale fit ī vite
g sū voluntate. nō g omē venale ē malū
voluntarū. ¶ ad hc Ro. vii. Si q nolo istud
facio glo ibi de dc q loq de venali pcto q
facim ⁊ nolētes nō g omē venale ē ma
lū voluntarū ¶ Ultīus q hīt qre venale di
cit venale pcti Vr eīm q nō debet dici qz
cuilibz malo debet pena g nullū ē venale
dignū. nullū g ē venale pcti Vr eīm ēe op
posito ī adito ¶ ad hc spes q cōtra se diūt
oppositas debet hīre dias venale et mortale
spes pcti sūt cōtra se dise. g oppositas debet
hīre dias mōrile morte etīa dignū ē. g ve
male q pena dignū ē nō etīa qa sit hīt op
positōem ī differētijs et nō ī gne nō g smpr
debet dici venale ¶ ad hc Dani. ī. li. et
mixen ī li. de hoc et arb ī. ethic dicūt q
solū pcti q ē ī voluntarū p ignorātia ut p
violentia. mēt ignscētia et mīam et nō pena
nō ig gialit debet dici pcti venale h addā
tū. s. q fit p ignorātia ut p violentia ¶ So
luēdo ad pō q sūtur dd q pcti venale ē malū
voluntarū vī ta inducta q hc p bat q tedda
sūt et pcedūt. ¶ ad id q ī gnī ē dd q illa
glo potest īclinācia ad pcti et ī stigātia q h
alū ī vita sit actus tū pm h ē voluntarius
nec ēet pcti si nō ēet voluntarū ¶ ad a
dd eōdē mō q dc glo ī psona dapnati hōis
q h ex dapnacōe nūm tūc hīat peccāti ea

aliqm ĩ vitius actus tm peccari sp ē voluta
tmb am repacoem em grē. nō pt ñ peccare
mōrlit post repacoem vo nō pt nō pcare veia
lit ut ĩ phrcis delimatū ē ¶ ad id q vltimus
q gre dicat venale dd q veiale tplit dr. s. ex
gne sic illud q ilt tota qualitate sua veia
digm ē sic ociosū verbū et ab eneetu dr veia
le sic qm mōrle peneetū pme fam ē veia dig
et exercitūstacia dr veiale sic pctm ĩ pres q
fit ex ĩfirmitate dr remissibile et veia dig
et sile pctm ĩ filiū q fit ex ignoracia pctm
vo ĩ spm sam s irremissile dr et ĩ hoc secto
et ĩ fructo qa fit ex cta malicia et nō dr ex
cūstacia qui facit ipm digm remissioe et hz
sic triplicit dicat tm hic nō hrim ñ de veia
li q ē veiale ex gne q dr veiale qa ex seipo
pua malicia ē et veia digm ¶ ad pmm g
q cōtra hoc ē dd q hz veiale pctm pē digm
sit qa tm secm cōpacit gram et gratis facete
illa pena qi nō reputat pena et ē pena illa
sic dr ĩ ecia ab dogtibz sic q dicim cottidie
dimitte nobis debita nra et tunsio pectoris
et aspsio ab bndicte et bnd pōtificalis rē
remedia q hr ecia cōtra veiale de quibz dr
ad xi. Tollite iugū meū sr vos et discite
qa mitis sū et hmilis corde iugū em meum
suave ē et on meū leve et ioh. xv. Cōtim
ad dim qm bemgn et mitors ē et pstabi
lis sr malicia vm tales pene nō reputantur
pene. ꝗ pocus veia nec ē oppōitio ĩ adicto qa
tale pctm licet pctm sit et malit tm ex se ipso
hr q tali veia digm ē qa nō simpr ē pctm
ꝗ pocus dispō et ĩclinacio ad pctm ¶ ad a
dd q oppōitas hnt diras veiale et mōrle q
mortale morte digm ē q simpliciter pena est
veiale aut pena digm ē q ia hr ad minorem
nec gen q ē pctm actuale pdicat vminore
de veiali et mōrli ꝗ p pus et postius et ia
ecia nō oz q differe constitutive p fam hēant
oppōitōem ¶ ad vltimū dd q tale pctm q
ē ĩ voluntacm p ignoracia et pmolencia nō
ē veiale ex gne ꝗ exercitūstantia et ĩ illa
obiectio nō hr hic locm qa hic loqm de veiali
q ē veiale ex gne ~~ꝗ exercitūstacia~~ sic paulo
am dicm ē ad sic pctm veiale et ĩ q differt a
ecto q q sit pctm veiale et mortali
ĩ quo differt a mōrli et vr q pctm ve
male sit q ē veia digm exparte reat
qa hr dr p nō ¶ ad hc veia et ignscia cō
ituit et ide videnc dice ꝗ facile deus ignscat
omē pctm ezc xviii. xulacm q hora pecdr
ĩ genuit oim iqtacm eiq nō recordabor
amplius. g pctm dr vr ee veiale qa facile
ignoscit et nō vr differre a mōrli q pctm ē

¶ ad hc ysa. de liv. Relinqt impm via sua
et vir iqus cogitaciones suas et revertat
ad dm et miserebit eius et ad deū nrm qm
multus ē ad ignscendū nō distinguit inter
pcta veialia et mōrlia ꝗ omibz dr facilem
ad ignoscendū. g vr q tbo veiale nō differt
a mōrli ¶ ad hc ioh. v. Cōstitim ad me
ĩ toto corde vro et ex hoc ide arguit q ꝗ
¶ vltimus q ĩ quo differt a mōrli et vr 90
q proprietalia sūt qa ĩ utroq ē delectacio ĩ
commūbili bono et finita finiri em ad fim
tū proprio ē. g vr q ad min proprietalia
sint veiale et mōrle ¶ Contra veialiter
peccans delectatur ĩ commūbili bono citra deū.
mōrlit vo peccans delectatur ĩ commūbili bono
vltra deū et hoc suo distat ĩ infinitū. pnsita
aut ad ĩfinitū et finiti ad finitū nulla est
proprio ¶ ad hc pcto mōrli debet reatus
etn et pene etne. veiali pcto reat pene
tepalis etnū et tepale nullam hnt proprietē
g veiale et mōrle nullam hnt proprietem
¶ Solvo ad id q p ob dd q pm pctm ve
male ē q nō ē digm pena etna et cōpati
secm gram gratis facete q sp impetret
veiam et leni remissuo remittit sic tu
sione pctoris et aspsione ab bndicte rē
¶ ad pmm g dd. sic dr obiectio q veiale ē
q ex se veia digm ē ¶ ad a dd q nō oe
pctm facile remittit ex se hz ex gra cōpun
cois et bōtate remittētis sic ecia remitti
mōrle q nō ē veiale ñ ab eneetu sic ĩ ante
hrtis dcm ē ¶ ad a arte ysa. et ioh. dd.
eode mo q locūt de pcto q ē remissibile ex
bōtate remittētis et gra cōpunctois ¶ ad
id q vltimus q dd q pctm mōrle et veiale
dupr pnt cōsidari. s. ꝗ delectacoem ex q ori
mit et ꝗ reatū quo obligat ad pena. sip
mo ad hc dupr cōsidarit. s. ꝗ ipam delectacoē
ĩ se ipsa cōsidata et ꝗ delectacom cōparata ad
bom ĩ quo delectat. Si p mo tūc vtraq
finita ē et sūt proportionabilia et sic pcedit
obiectio primū. Si ꝗo mo tūc delectacio veial
ē ĩ bono commūbili citra deū et delectacio mor
talis sup deū et cōtra deū q distat ĩ infini
tū et sic nō sūt proportionalia et sic pcedit ob
iectio ꝗa Sile si cōsid'arit ĩ reatu obli
gnrdis ad pena etna et tpalem distat in
ĩfinitū et nō sūt proportionabilia et sic pce
dit obiectio tria dn omb obiectōes predimt
et p distinctōes soluta ē 90 ¶ sit radix ve
Verto q q sit radix ve malis pctm
malis pctm et ĩ quo sit sit ĩ subiecto.
et vtrū ĩ hac vita ab possit ee sū eo et
vtrū veiale possit fi mortale at nō ¶ ad 90

q̃ q̃ sit radix omis et vr̃ q̃ libido aug̃ lib.
de li. ar. libido ē ipsa voluntas ex qua procedit
pcm̃ ideo q̃ male libet venale pcm̃ pcm̃ē
et male libet q̃ procedit ex libidine sicut ex ra
dice ¶ Ad qd aug̃ in ypognosticis omne q̃ ma
le libet libido ē pcm̃ venale male libz. q̃ li
bido ē at ex libidine ē ¶ Ultimus q̃ in quo ē sic
in subiecto Et vr̃ q̃ sit in inferiori pte mois ut
in spualitate q̃a sicut in phitis ē omis pcm̃
consumat in nobis sic in pnis pnibz ita q̃
sensualitas suadet in inferiores mois decipit
sic mlr superior porro mois autem a cōmu
bili bono p venale illis autem ab incōmubi
li bono. q̃ vr̃ q̃ in inferiori pte mois nō sit ve
niale. q̃ ē at in inferiori pte at in spualitate
¶ Contra pri. xxxmo sc. id Septies cadit
iustus et resurgit qd de lembz pcm̃is aq̃
sin quibz hic vita nō ducit p ignorantiam
et p oblivione at p subrepcōem at p incita
cōem carnis sinistis diebz at in iuiti at vo
lentes peccam̃ ignorantia et subrepcio
cadit in inferiore pte mois. q̃ et venale pcm̃
¶ Ultimus q̃ si ab posset ēe sine venali in
hac vita vr̃ q̃ nō pri. xxo Mundis pt dicē
mundi ē cor meum et pur̃ sum a pcto qi dicat
illis et cōstat q̃ nō loq̃ de morti sin quo mul
ti sunt. q̃ vr̃ q̃ loq̃ de venali. q̃ illis in hac
vita pt ēe sine venali pcto ¶ Ad hic aug̃
sic id j. Io. Si dixerim̃ q̃ pcm̃ nō habemus
qn pcta ce nō ē sem aliquē aliqn in tremis
nō cadē pctis ¶ Ad hic ide li. retractationum
Sic em in pedunt a vita etna iustis pcta
venalia sin quibz vita istis nō ducit sic
ad salutē etnā ne p sint impio aliq̃ bō opa
sin quibz vita cuiqz pessimi difficile tuei
tur. q̃ illius ē sin pcto venali ¶ Ad hic ide
eodē li. Nemo vtes libe voluntatis ar. q̃
vule pt sin pcto et cōstat q̃ hoc nō in cel
ligit de morti. q̃ illis sin venali in hac vita
pt vule ¶ Ultimus q̃ vtrū venale posset
fi mortle et vr̃ q̃ sic aug̃ in ē a deo ve
niale q̃ nō posset fi mortle dū placet. q̃
pcm̃ venale pt fi mortle ¶ Ad hic ide
sc id ps. multiplicati sunt sup capillos
capitis mei Si vitasti gradia came ne ob
tuaris arena q̃ nō obtuit hō n p mortia
q̃ venalia pnt fi mortia ¶ Solutio ad
p̃o q̃stū dd q̃ libido triplic dr p̃o mō dr
ipsa voluntas pascens se in quocūq̃ bono co
mūbili et sic omne pcm̃ orit ex libidine tam

venale quā mortle Sed mō dr libido ipsa
voluntas pascens se cōtra deū in bono cōmu
bili et sic solū pcm̃ mortle orit ex libidine
Tertio mō dr libido autonoma sicut libido
s. venerea in coitu de qua dr q̃ concupiscit
in gnatiua ē corrupta et infecta ex q̃ oritur
pcm̃ originale in pnulis Dic aug̃ lib. de nup.
et concupia q̃ pcm̃ orig̃le nō transmittit in po
stros ppagō q̃ libido ¶ Ad pmm̃ q̃ dd q̃ libido
in deo aug̃ accip p mō q̃a sic dn ē origo et
radix venalis pcm̃ ¶ Ad a dd q̃ ibi aug̃ ac
cipit libidinē qualit nō spalit et sic est
radix venalis et mortis ¶ Ad ho q̃stū dd
q̃ in vno glie pcm̃ intelligit q̃ dic aug̃ q̃ p
fecit ad modū pcm̃ plnorū pnt in diuisis
aut gnibz pcorū nō ē ita dn tū venale p
cm̃ ex multis occasionibz oriat sic in pm̃
ducta glosa de pri. dr Sicut q̃ aliqn pt ēe
venale in inferiori pte mois sic et in aliis et
deū et pbati ē frequēs tū ē in inferiori pte
mois et q̃ p̃m motū in spualitate. dn q̃ dd
ē q̃ aliqn ē in inferiori pte mois q̃ frequēs in
in inferiori pt deū ē ¶ Ad id q̃ cōtra obiec dd
q̃ p̃cedit et pt hoc aliqn ē in inferiori pte mois
¶ Ad tcio q̃stū dd q̃ in eo iudicio in hac vi
ta corrupta vix illq̃ nō pt ēe sin venali
pcto ad ii force ad hora qn fecit cōfessio
ne sic in phitis Iust. xxvi. de gra opate
et cooperante pbatū ē ibi em deū ē q̃ od
an repacōem nō pt ho nō peccare dapna
bilit et post repacōem nō pt nō peccare ve
malit ut dicit mag̃ obiecta q̃ ad hic in ducta
sunt ¶ Ad qrto et vltio q̃stū dd q̃ venale
acceptū in actu isto at illo mū quā fit mortle
qn ē venale ex glie q̃ placenta admitta et cō
temptus pnt ēe mortia qn s. bonū in qmū le
cōtōpnē pt bonū qmūbile at placenta boi
cōmūbilis excrescit ad exclusionē boi in cō
mūbilis ¶ Et p hō pz solutio ad seqns de glo
q̃a eodē mō loq̃ q̃a arena p qua intelligit
multitudo vei aliū nō obruit n p placenta
excrescēte at cōtemptū sic deū ē Dem de ve
male vera dicum sit at aliq̃ etnaliter re
Vmto q̃ vtrū omne venale vera dicum
sit at aliq̃ etnaliter pnit in pecrante
dr em q̃ aliq̃ pnit etnaliter ponam̃ em
q̃ ab decedat in morti pcto vno at plurib
et multis venalis. cū q̃ nō sit locus cons
sionis post hac vita ut dicit sic q̃ pori
receptis eorū q̃ quib gessit in cor. q̃ q̃
dr 4o Cor. v. Omib nos oportet manifestari
ante tribunal xpi ut ref at vnq̃q̃q̃ p̃ a

cors quit gessit sui bonii sui malii illa venia
lia post morte no remittit. q° vr q tu mor
libz etnaliter puniant et sic reat veialis pena
vr ce reat pene etne q tamen hiis in pbatu
e male q° dr venniale quia hi q sic gra et
de vtiii in aliquo q eualat ad regnii celoza
sit aliqp veiale pena et vr q sic ponam em
q ab iustus et in gra existes q tii sine ve
mali ce no pt sic in phitis dicii e qa no pt
ho 4 post vera cgem no peccare veialiter
nt dr aug sr c. j. 704. Si dicam qa peccm
no hem ze. Decedat cii veiali de quo no est
cotrit actu. q stat q illud veiale no e re
missu in hac vita et post morte no e locus
remissionis. q° nec post hac vita remittitur
q° remanet in eo in ptitudine etna et ho q dr
mitit cofirmare p aug tale in eem qa gra
et glia ipsorum hnt et decedes in gra hit
gliam et veiale pena no repugnt gre q°
nec glie et ita pt ee cii glia ¶ Cont apo.
xmo. Sme macla sut an throni dei sz macla
e macla veialis pena. q° mulis cii macula
venialis pena e an throni dei ¶ Ad 4m dam.
q° princeps babylonis preepit pncipi eunuch
orum suoz ut introduceret pnos nobiles de ci
vos for. cautos sna. doctos disciplina in
quibz nulla eet macula. si ho e de magnificen
regis brem et sii macla sut q assistit ei
in glia. q° sii macla veialis pena sut sii in
glia ¶ Soluto dd ad pma qone q sutis
bii videt rnde ipositis et rollis. aliis sodozo
sis. dicunt q veiale e q ex se no hit rea
tum pene etne sz e veia digna ¶ Ad id at
q ob. de illo q decedunt cii morlibz et veia
libz dicunt q in tali no pnit veiale etna
lit ex se sz ex co comitancia cii morli ho e
p actus qa decedeti cii morli pcto nulla pt
fit remissio de ceps et hoc e q celebrat
ecia in vigilia defuncto dicens qa in mno
nulla e redepcio ¶ Ad hoc qsitii dicunt et
bii q si insit decedenti iusto veiale remit
tit p gratiam finale in qua decedit iustus
hac eii gratiam in hoc dicit potestaozo ee
alia gra ut dr aug sr solam gra hit q ad
dit domii pseuancie q potentissimii e in re
mittendo ag xmo. Qui pseuant usqz in
fine hic salvus erit et io sut an throni
dei sii macla tii sicut eii sii macula Sup
logis de diis veialibz ¶ De differencis
veialis pena sz pmii motii et lone delectacoz
et morosa sup in tractatu de septacoibz

demonii multii disputatii e. qii. s. veiale
et qii gii et qii sit morle pena dist xxxmi
dii e et io de hiis no oz hic dice sz tiisem
dii e ad tractatii de morli pcto et diis
eius. hi et e q ut dr magr. mr dras pcto
ppimii oceit p° veiale pena Tractatus
xxvi de septem vitiis capitalibz qo pa
Primo q° q q sit morle pena ¶ Qo
sit dna mr morle et cmiale.
Tercio q sit dna mr cmiale et radicale.
Circa de diis capitalibz adimitur et in spa
li. s. superbia. invidia. accidia. ira. avaricia
Gula et luxuria ¶ Ad pmii sic pceditur
vr q no debeat dici morle pena si et di
mortale q morte puit tii no ome morle pt di
ci mortale. qa no ome morle morte puitur.
s. ne. formicacio eii no puitur morte tpali
sz legit. si aut dicat morle q morte etna pu
nitii e in mno. tii vr q no pse dicatur
morle sz cdicionalit si ppenitencia no deleat
qa si p pnam delet no punit morte etna
et sic q dicionalit dr mortale et no pse ¶ Ad
2m qii dapnati sut in mno no videtur esse
mortii. viuut eii et sentiut et intelligiut
qii sut actus vite apo xmi. desideiabiut
homes mori et mors fugiet ab eis et sic vr
q morle no debeat dici morle ab ho q in mno
puitur. Si aut dr morle qa separat a vita gre
tii vr q sola infidelitas dr morle pena ro. 1°
et aba 1° qustus meus ex fide sua viuit.
et ita no sut multa morlia sz vmii ¶ Soluto
dd q morle dr morle et mors aie qa separat
a pno vite q e deus et ab influencia vite q e
gra gratii facies. pt 4 dia morle qa punit
morte etna ro. s. enumerat multa morlia p
cata et postea infert no intelleximt qii qui
talia agut digii sut morte no solii q faciut
ea sz 4 qui cosentiut facientibz ¶ Ad pmii
q° dd q no io dr morle q puniat morte tpali
sz ut dcii e qa separat a pno vite q e deus q
no influit vita p gratiam sic eii alia influit vi
ta cor ita deus influit vita aie ¶ Ad id q
dr q cdicionalit dicat morle dd q simpr dr
morle qa morte etna digii e qia dii e. si
aut p pnam delet tii morle no e qa p gra
deletii e ¶ Ad id q ob. q illi q in mno sut
viuut dd q talis vita q tima mors e qa
cotimia separo e a bte vite pno et cotimus
sensus mortis etne vii bii sr cau. cotimue
morit et in qua p morit vnes in inferno
Que sit dna in mortale et cmiale

Etiado q̃ q̃ sit dra mt mōrle et ĉmia
le et statim accip dra ex ysidoro ysi
dorus em dr q pcm mōrle ē q p reatu ad
morte eternam obligat crime aut q pollut
90 ¶ Ex vltimis q vn dicat capitale pcm si e
dr capitale q capite piu tur cu caput viri
deus sit ut dr apo. j. Cor. xi. vr q ome mōr
le capitale sit qa p qlibet mōrle pfadit hr
caput q ē deus ¶ Ad hc cu multis noibz noe
tur pcm mōrle. dr em pcm. dr malū dr
vitiū. dr culpa. dr crime. dr tenebra. dr rea
tus. dr macula. q vn accipiat tot nomi di
ūsitates ¶ Solutio dd q pcm dr pcm i q
ē cōtra tritudme legis dine hn dr aug. p
catu ē puaricatio legis dine dn et celestiu
i obedia madatoru h i q ē gnu vtuti que
laudabilū et honorabilū bonoru ē ut dr
dr. sic accipit nome ĉimis quia pollut de
core vtutis cui debetur hor et laus. vitiū
aut dr i q vitiat et detrepat pulcitudiē
boni malis. culpa vo dr i q culpabile et
vituperabile ē a iustissimo iudice deo ayalu
aut dr ut dr aug. q ad adimit de bono nā
li tibra spialis dr i q ē gnu luci gre qa
p gram illmat aia q lume collit p pcm
peat dr qa obligat ad morte eternam et
sic ē dr mōrle ut sup i obiectione pbatu ē
¶ Ad id q q vn dicat capitale dd q dupl
dr capitale. alū dr capitale ome id q ca
pite plectit su pmt sic ome mōrle ē capitā
le sic i obiectione pbatu ē aliqn dr capitale
ex quo sic ex capite multa alia orint sic dr
vii capitalia pcta tm s. Superbia gmidia gra
gula acidia luxuria ira

Qre sit dra ĉimiale et radicale

Qreto q q sit dr ĉimiale et radicale
Penia mt ĉimiale et radicale et ad hr
iam pz soluto qa ĉimiale ē q cōtrariu ē ho
nori et laudabilitati vtutis ut ira dan ē
Radicale aut ē q sic radix qda ē pstans libi
dme ex pte cōfusionis ad cōmūbile bonū sic
dr s. Ad chi. vi. Radix oīm malorū ē cupiditas
et sunt ibi cupiditas gralit p tpa voluptate
cōcupiscēte i ordiate gmūbile bonū s q dr s.
ca. ho. mi. q ome q ē i mūdo aut ē qupia car
nis. aut qupi oculorū aut superbia vite

De drīs capitalū ad ĉimiē p de superbia qo. vi.

Pacto q de drīs capitalū ad ĉimiem
et i spali et p de superbia et postea de aliis
p ordine de superbia aut gremio dico primo de
superbia i se secdo de filiabz eius quas potest q
sic in Job xxxvi. Exhortaciones dicu et

vlulatū exigit. Describia i se gremio q tuor
sub vno actu qa vnū declarat ex alio Stalig
q sit ¶ An pcm sit ¶ Primo sit motū i superbia
¶ Et an sit pcm separatū ab aliis ad diffusiū
i omnibz aliis ¶ Ad primū pcedit sic aug. de
ci. dei pmo. Superbia ē p nefse celsitudis ap
petit ¶ Ad hc aug. no de tuocitia superbia
ē amor ppe excellētie et iste diffones vide
tur qi i omnibz tōuenire qa qui delectat i ipa
celsitudine amat ipa excellentia et ex hiis
arguit ad ho q sicut s. an sit pcm dr ē no
ē pcm qa delectari i ipa excellentia nullu
pcm ē ¶ Ad hc deus delectatur i ipa excellē
et ho no peccat i hiis i qbz imitat deū. q ho
no peccat appetendo ipam excellentia ¶ Ad
hc excellē p se no ē pcm appete q ipa excel
lentia nullu erit pcm ¶ Cont du p se illud
ad Cor. iii. q hēs q no acepisti si aut ac
cepisti q gloris qi no accepis qa ut hc ipa
excellentia sui pcate sui voluptate i deus ap
pete q excellentia ut ipa ē i iuriari deo qui
iuriari aut deo pcm ē et maxīm q superbia max
imū pcm ē ¶ Solutio dd ad p q sicut q dif
finitiones aug satis cōuenientes sunt p cu dr
amor ppe excellēt ipu sonat i vitiū qa nulla
hr ipu i bonis i solus deus p i malis hēm
ipu vn i sua ipa diffinitione claudit qa pcm
ē excellēt eum ipu no ē p vsurpata i iuria
dei sic hu pbatu ē ex verbis apli et aug.
¶ Ad id q q ob q no sit pcm dd q delecta
ri excellēt sub deo nullu pcm p delectari i ex
cellēt ut ipa pcm ē sile p pcto dya. qui
i hoc peccant q excellentia ppe pcatis am
biuit ad similitudine dei hoc em i tendit p ex
possidem aug q dr ysa. xiv. qn celi cōscen
da sū a stra celi ex altabo solium meu sedebo
i monte testameti filis ero altissimo existens ē
i celo empyreo ut dr qd cōcupiuit ē i celo
i tinitatis ad equalitate oimoda dei s. ut nt
se a deo hre recognosceret sed a se ipo ¶ Ad ad
dd q deus pt delectari i ipa excellentia qa ipa
pam hr p ho no qa nullam hr ipam et si de
lectatur vsurpatū ē ad iuria dei ¶ Ad vltiū
dd q excellē p se no ē pcm sz ipam appete
pcm ē ut dtm ē qa i iuria dei vsurpat

Qre sit motū i superbia

Qreto q q sit motū i superbia et vr q ex
cellēt i dignitate finis em oīs desiderij
motū ē desiderij ut vult ar. q dr. vno. phi. q
q primū moueb i mobile movet sic desidera
tū movet desideriū q stat aut q oīs superbi
i quocūq qie superbie i tendit ex celle ad ho
et alis ut dicit dr. q vr q excellentia in

dignitate sit motus in superbia et sit primus motus
¶ Sed contra nos oes superbi quia excellere in dignitate
si forte in laude aut in scia aut in aliquo alio tali
vt q. p excellere in dignitate non sit specialis mo
tus in superbia ¶ Ad q. dicendum. Sic. de conflictu vi
tiorum et virtutum Superbia in ducit hominem contra
humilitatem et sic dicitur quod milites in pugna
militie clerici disputantes in scolis. mo
nachi ieiunantes et orantes in claustris p observa
tiam religionis agunt meum c. q. vt p. q. gloria
de observantia cuiusque laudabilis exterius sit
motus superbie ¶ Dicitur q. vtrum sit peccatum separa
tum ab aliis aut diffusum in omnibus aliis et vt
p sit in omnibus aliis diffusum tho. m. Superbia
in uno alio multiplicari quia in ipsa simpliciter
in oes peccatum. si oes peccatum non est nisi in quibus peccatum
superbia in uno peccatum et sit diffusum peccatum
in omnibus aliis ¶ Ad hoc dicendum. Quia oes
peccatum superbia. q. vt p. sit in oes peccatum et non
separatum ab aliis ¶ Contra superbia vnum de ca
pitalibus peccatis p se. si alia capitalia diuisa
sunt ab aliis et singula. q. et superbia ¶ Solu
ad p. q. situm dicendum p superbia duobus modis dicitur
spiritualiter. si p q. est spiritualis peccatum
est appetitus excellendi in dignitate qua sit spi
ritualis peccatum est et equalitate dei quia sicut primus
angelus quia in hoc equari deo voluit p. est p
pe dignitatis et dignitate sua a nullo alio creat
alio modo superbia quialiter in hoc. si. gre excelle
tia p. hoc non vult subdi deo et preceptis sed
sequi propria voluntate ut dicit augustinus et sic motus
est eius delectatio propie potestatis et voluntatis quia
neque sub deo neque sub preceptis eius vult esse
si ut propria frui ¶ Ad primum q. p. obiicitur p arguitur
dicendum p. quia desiderium spiritualis monet
desiderium et est moues in mobile si diuisum
est in superbia spiritualiter dicta et quialiter dicta ¶ Ad
illa duo q. in quibus obiicuntur dicendum p. quia q. solu
tum est quia superbia quialiter dicta habet in quibus lau
dabili ope appetitus excellencie in illo enim
quia est esse propie potestatis et propie voluntatis p. in qui
simum est ut dicit augustinus vnde vult esse propie volun
et potestatis vsurpat p. sibi est ¶ Ad id p. vltimum
q. dicendum p. superbia spiritualiter dicta spiritualis peccatum est et
vnum de septem capitalibus quialiter vero dicta in
oes peccatum est diffusum in omnibus et sic intelligunt
auctores tho. m. et est. p. p. auxilium eius a
deo et a preceptis eius in quibus omne peccatum ¶
Ad id p. contra obiicitur dicendum p. quia p. soluto quia si
p. peccatum spirituale et diffusum est ab oes aliis Ex
De filiabus superbie et speciebus eius.

Circa p. principaliter q. de filiabus superbie que
sunt dicendum. Job xxxi. in glosa p. sunt quinque
Gaudium in amis gloria ¶ Arrogantia ¶ Iactantia in
et dicendum p. minor sunt species superbie sui tuoris p. est cum
homo a seipso existimat se esse p. hoc ¶ Secunda est cum esti
mat se p suis meritis accepisse ¶ Tertia cum existimat
se esse plus oibus et singulariter se extollit
certa cum iactat se esse p. non habet q. antiqui
comprehenderunt in tali vsu ex se p meritis. plus
plus omnibus in plant diuinum et quidam dicunt p.
cent species tuoris nostre superbie species est in
tellectu suo contemnit. q. et dicunt p. superbia non
contemnit in intellectu cuiusdam istorum dicunt est p.
ex se se putare esse bonum p. quod habet non est su
bia si vitas diuinum ex se habeat p. habet cum est
timor quidam quia tuere aut superbia sic di
stinguit p verba dicunt dicentis p superbia in aliquo
sp quia equalitate dei tuor aut metus ut ide
est est obstaculum vitatis De iam gloria maior
Vetat q. p. de quinque p. vanum sit peccatum
Iam gloria et quinque maior Gaudium an sit
peccatum ¶ An sit sp mortale ut aliquando venale ¶ Et
p. sit motus eius ipsum ¶ Et in quo differt a su
bia ¶ Ad primum obiicitur sic vt eum non esse peccatum
appetitus eum gloria est appetitus bone famie et
eum dicunt sic i. ad thim. m. Oportet illum te
stimonium bonum habere ab hiis qui foris sunt p.
bona vita propie nos nobis est minima. fama autem
propie p primum appetitus aut fame est appetitus
glorie cum dicat Tullius in fine p. retho. p. gloria nit
ad est quia late patens promittit ut claro ut lau
de notitia ut ore multorum predicata laudatio
et quoniam non horum modum appetitus gloria non
est propie p primum et non peccatum. q. appetere gloriam
non est peccatum ¶ Ad hoc. xl. vnum. prudentes bona
non tam coram deo sed coram omnibus hominibus ibi glo
Qui conscie confidens fama negligit crudelis
est appetere q. fama q. non ad est p predicata lau
dato ore multorum non est malum. q. appetere gloriam
non est peccatum ¶ Contra ait. v. sic. Sic luce
at lux vera gloria sine bono opus non in laudibus
hominum constituatur. q. non debet appeti laus
humana et q. appetit peccat ¶ Ad hoc sic. id
ait vs. Amen dico vobis receperunt mercedem suam.
gloria vero prohibet videri ut deus laudet sed
vidi ut ipsi laudent laus est homini appeti non
debet. q. peccatum est velle laudari ab hominibus
¶ Ad hoc Beda sup. ezra dicit sic Qui ieiunat
orat etiam dat illa ratione ut videatur
et laudet ab hominibus plus bonum opus si de
mulda genitrice nata est sordide in secretis. q.
peccatum est ¶ Soluto ad hoc et hi quoniam non

adducatur vno mo soluendu e s. qd i amis
glia pcm e gla aut va et glam vera ap
pete no e pcm quamis em e ho eo q vani
tati subiectus e ut dr eccl. 1o et sap. xmo.
vani sut omes homes i quibz no sub e scia dei
dn appete glam ppe se ut qs s. se fine ponat.
e pcm sp. appete aut gliam ut deus lau
detur i nobis de suis donis ac opibz vera gla
e et crudelis e qui illa negligit qa nt fit
vanitatis hz mltu vitatis et p hat dstrue
facile e solue adobiecta ¶ Rones 1o p pma
pte adducte omes pcedut de va glia ut s.
deus laudet i nobis q nullo mo negligenda
hz sp appetenda et io dr ag v. Sic luceat
lux vra coram hoibz et seq ut glificet prem
vrm q i celis e laude em bom opis ut dr
aug no debem i nobis constitue hz i deo et
talis laus va glia e et ppe proximu nm de
nobis aut debem dice ,d q dr luc. xvi. Cu
oia her feritis dicite qa serui i vtiles sumus
q debuim face fecim ¶ Rones aut i oppo
tu adducte pcedut de glia i qua ho sepm
ponit fine et no deu et illa mlto e appetenda
qa ho i se nt glosu hit hz solus deus et io
dr ysa. xlii. gliam mea alti no dabo et apls
i. ad cor. 1o. glia mea hec e testmniu ascie
nie q i simplitate et sncritate dei conversati
sum i hoc mundo s. ad thm. vlto. Regi aut
i morli invisibli soli deo honor et glia et luc. ni.
angls dicens nobis q natu e et deo q natu e
ut dr v. dnjt Glia i altissis deo et i tra pax
hoibz bone volitatis vel i amis glia sit sp
pcm morle aut aliqu veiale
Vtru i amis glia sit sp morle aut alu
veiale et vr q sp morle vsurpare e q dei
e et sibi attribuere morle pcm e et hi sta
tit i amis glia. 1o sp morle pcm e ¶ Vel
alu ex subrepcione aut ex ignorancia tangit alq
appetit i amis glie et ille e pm mot
pm aut mot pcm veiale e. 1o i amis gla
aliqu pcm veiale e et no sp morle et ho
ccdd e ¶ Soluto dd q i amis glia alu est
veiale et alu morle et tut e veiale qu qd
illa quis appetit hz ea fine no pot qa tut
dei gliam no excludit hz tut ho i quo glari
appetit p actu ad gliam dei no referit et io
e veiale e qa actus pcti veialis ad dei glia
referri no pt. si aut glam fine ponit tut dei
gliam excludit et morle pcm e tut e spre
to bono i qmutabili ad hec bona comutabili i ami
s. glie ¶ ad pmu 1o dd q no licet vsurpare
q dei e qa vsurpare e ut fine accipe et ut b

dedicu no deo et hoc phibet ysa. xlii. b dr Ind.
ro glietur dnes i dnicis suis nec fortis i
fortitudie sua nec sapies i sapia sua hz i hoc
gliet qui glat scire et nosse me. hec i e vera
glia q i solo deo e qui solus glosus e s. ad
thm. vlto. Soli deo honor et glia ad qua
oia referenda sut. s. ad Cor. xi. Ea maducta
tis sui libitis sui ad a facitis oia i gliam
dei facite hec e i ca ut dr ro q ad Damasu
ppm q oia pb i glia pcm timat ¶ Vtd sit ppm
Et ccdo q q sit motu i amis glie
ppm motu i amis glie hz ia i pcedentibz
determinatu sit q i oibz desiderantibz vltm desi
deratu e motu pmi desiderij et appetitus
Obicut tu quida sit q appete laude et
gliam e ncm ppe proximu et sit no e malu
hz bonu sit paulo aut hitu e bonu aut no pt
ee motu i amis glie ¶ Forci obicut sit
dr arc. li. de laudabilibz bonis q virtus
e laudabilitu bonorum appete aut laudari
i eo q hz se laudabile e no vr ee malu imo
bonu quia tut attribuit rei q debet ei
et hoc bonu e et iustu et sic vr motu no
ee no ee ad malu ¶ qd hec arc. s. elen corp
dr q honor et laus pmiu sut virtutis mo
ralis et intellectualis tut multo magis sut
pmiu virtutis gtuite q honorabilior et lau
dabilior e qre aut q ut pmiu debet alicui
nullu malu e nc motu ad malu 1o velle
laudari de virtute aut de scia no vr ee motu
ad malu i amis glia malu e. 1o appete lau
da et gliam no monet i ame gliam ¶ qd
hec arc. 9o phit dr q vanu e q e ad aliq
fine que no includit. 1o cu sit iam pbatu e
vtraq virtus et moralis et intellectualis
et e gtuita sint ad laude et honore sic
ad fine vr q vana sit si includit eu et
consequat si 1o conferut laude et gliam hec
no e motu ad vana gliam hz ad vam glia
¶ qd hec expsse hetur ecc. xlimo. v sic de
laudem vicos gliosos et pntes meos ho
mies dnites i vtute pulcitudis studiu
hntes hec 1o q seq et appete no e appetere
vana gliam hz vam et sic motu no pt
ee ad i ame glam hz ad vam ¶ Soluto dd
q moues ad i ame glam e appetit vane
laudis et vane glie p q glia diffinitur
ab aug s. epm ad ro i fine q glia est
clara cu laude lecti. sic em accepta gla
et honor et laus soli deo debetur i. ad chi
vle. Soli deo honor et glia vn qn refunt
ad hoem q e creata vanitati subiecta

ut dr Qo vnf vanitati creata subiecta est
tuit frustrat fm debito fine et vana fuit et
mota ad tanc glam ¶ Ad primu q dd q
hoc predit qa appete laude et glam dei
et pxi edificatoem no e malu ff homi nec
e motu ad tanc glam ff vam referre at
glam q dei e ad septm qui vanitati subiec
e vanu e et motu ad tanc glam et hoc
accip Gal. 1o v apls ldqns de conuersione sua
dr sic erat aut ignot facie eccie xpi q e
in iudea ff tm auditu hebat de me qm q ex
pugnabat nos aliqn nnc aut ewangelizat
fide qua aliqn t pugnabat et in me glificau
erut deu no dr glificauint me nt se in me
ff deu qui ois hom auctor e et ca illa e
et va gla et finis ois gle ¶ Ad ad dd q
virtus laudabilitu bonorum ff ut dr augs no
pt se ff pt illu q e auctor vtutis dm
s. et ille debet laudari in vtute et io an
tiq opio fuit Socratis et platonis ut in li
agenomis dr q virtus intellectualis no est
desirabile homi nec moralis e assuescibile
homi ff vera q dom dei ¶ Ad ad dd eode
mo q honor et laus fuit primu vtutis ff
referenda fuit ad deu qui e auctor ois boni
¶ Ad ad dd eode mo q vtus intellectualis et
moralis et ff gtuita no fuit laudade nse
ff t auctore q deus e vn augs li. de doctr.
vera. loqns de stoicis sic dr q si vtutes
persuadet nobis q eas pt se ipas amem et
no pt summu bonu ia virtutes intrpret no
ee virtutes qa nr pt se amadu e u summu
bonu q e deus ¶ ad vltm dd q viri gtosi no
fuit laudadi in se ff deus t eis sic paulo qui
probati e p verbu apli Gal. 1o. laudati fuit
a fras et in ecclia et hoc e q dr v. pl. ae
moria nsti in laudibus nome aut improp pn
tresat iustus aut e q p gratiam gtu fuerete
in hitate hr in se nstie auctore dm sed ipi
fuit q fuit alienu a cultu dei

Ut quo differat tanis gla a serbia

differat tanis gla a serbia vr em ide
pcm ee cu serbia. t moralis qn anis gla
suggit p ee ut plurib ffsit no pfit hr ide sug
git serbia. q serbia et tanis gla ide fuit ¶
Ad hc augs fr 9o. ambito humane laudis ap
petit de se estiari q in se no hr et sup alios
se efferre hoc ide appetit serbia. q serbia et t
anis gla fuit ide pcm ¶ Contra augs v. de
ci dei. apls qs fn impiditate gle qua bet dd bn
iudicatibus displice desiderat et p aptissima
scelera gerit plerusq obtnie q diligit pnde
qui gliam conquirit aut va via vtr aut
certe dolis aut fallaciis contendit volens
bon videri ee q nd e Ex hoc accip q serbia
querit p ee t anis aut gla ex delle t laude
et hec duo fuit diuisa. q serbia et tanis
gla fuit diuisa et no ide p tm q crededu
est et licet diuisa sint tm frequt sint co
iuncta qa t anis e p filia serbie ut dr qm
t moralibus ¶ Solutio dd q ad primu q qm
dr hr no q t anis gla suggrat p ee ff qua
serbia p ee suggrit et hoc mitit p tanem
glam obtinc et pt hoc q sic quigte sunt
vna vr ee, alia tm no sic ¶ Ad ad dd q
p dcm augs no pbat qa sunt ide ff q sit per
fecta quirta et vnu p a alu mitit obtine
q desidat ut paulo ante dixim ¶ Ad q t qm
ob crededu e et predit tm p dcm i q t ten
dit augs dice nec q ide nec q diuisa sint
ff q serbia diuisis viis mitit optine q desi
dat sic dolis et fallaciis et aliis modis
vtrq t anis gla sit quale pcm t mixtu re
Vsta hr qd vtrq t anis gla sit quale pcm
t mixtu omnibus aliis pcis sic serbia id no
et vr q sic Crisos sr io. omi. xvi. quo po
testis credi q gliam abinice gratis sic dr
si auaricia paulo vocat ydolatria eph. vi.
hinc mirem et radice et fonte omn malorum
dr q vr q t anis gla pcm sit mr t mix
tu omnibus aliis pcis et mr omn malorum
et no filia serbie ff tertiu pcm sit serbia.
ad hc pcmde aucte vr q t anis gla sit
ydolatria et t fidelitas vr et ff dom dm esse
casus a fide qui dr quo potestis credi et
sic vr q t anis gla no sit filia serbie ff ge
nialis queda ydolatria q colit commibile bo
nu spreto t omnibili bono ¶ Ad hc v. velle
scire ut scias studiosa occupatio e velle sci
re ut scias vanitas e. velle scire ut alius
doceas ignrate caritas e. q vr q aliqn co
tingit delectari t laude ex studio aut ex ca
ritate et sic no sp pcm ¶ Ad hc tullius in se
hr rethorice dr q gla de p se expetibilis
e p se aut expetibile et honestu ut ibide
dr honestu vo q sua via nos trahit et sua
dignitate nos allicit et hoc nu q vanu ee pt
qa quem vano qia hr vanu et no e de expe
tibilis ff de ab honorabilis qa vanu e q e
ad aliq fne que no t delicit et hoc nemo ex
petit. ome et expetile ut dr augs ut expetit
ad vtilitate ut ad fruitoem et neutro mo
expetit vanu q no debet dici vana gla
qa gla vana ee no pt ff de p se expeti
bilis e gla ¶ Ad hc dre vana gla ma
ime pt t laude cu laus sit primu vtutis

qa vanu ee no pt ¶ Soluto ad p° qstum
dd q vana gla di duob mois vno mo p q dr
delectaoez t quocuq vano spreto t qmubili bono
et sic qiale pcm e ut dr driso diffusu in
oib pcis morlib sic srbia et no e filia srbie
hoc mo Wme em pcm e spreto t qmubili bo
no rebz mubilib ad here ome aut qmule
vanu e et sic delectari t hoc et qere laudem
t hoc qialis vana gla e et mr omu malo
ru Et sic driso loq de vana gla Do mo
dr vana gla spalie qee excellencia t vans
sia re que e laus hom p q dr tullio q gla
e ore mitorp pdicata laudato q vanssia e
ut dr dio sic Si te laudi hom qmittis nce
e ut aliz magu alu pnus alu nlls sis
et Gal. 1° Si ad hc hoibz placem t place
qem xpi seruus no eem et t ps tofu si sut
qui hoibus placet t place qeuit qm ds fe
¶ Ad a dd q t amis gla pt dice casu
a fide forta cil a fide i formi p° mo vana
gla e casus a fide et i pedimetu fidei sic
ome morle pcm qa tollit ibi qmubile bo
spreto t qmubili bono et sic i tellig id Jo. v°
quo ptis crede rc ¶ Si aut dicat casu a
fide i formi q cpatit ecia secu morle pc
tacu et dr fides mortua Ja. 1° et fides de
mo rc tuc no e casus a fide sic nc alia pc
cata morlia ¶ Ad a dd q velle scire ut
saas studiosa occupaco e et illa vanitas
p velle scire ut sciaris e excellencia qerere
t laude bnigna q no refert ad laude dina
et e stultissia vanitas velle aut scire ut
p sis leone pdicacoe caritas e qa refertur
ad laude dei et vtilitate pxi et hc i vera
gla no vana ut i phitis determinatu e ¶ Ad
ad dd q dnu tullio i tellig de vera gla q i soli
do e et vii dr aug q mchal e honestu nec pse
expetibile no bonu i creatu alia enim oia refe
ruit ad id et ut ipe dr vtilia dirgit ad illud
relata ut ipm p illa optinea ¶ Ad id
q vltio q qere vana gla magie t laude pona
t dd q ppt h° qa me oia vana laus hom
vanior e q pz p dnu qd sup i ductu laus
aut q e pmiu virtutis et p stoicos et p the
ologos scos e laus dei q e auctor et dator
bnitis t nobis su quo nc possumus facere
qd. xvus. Sme me nc ptis facere et ysa xxvi°
oia opa nra t nobis operatus es dne ad
De spebz t amis glie qb qda dicit eor ee
letus q de spebz t amis glie qb quda
ponit et dicit eos ee mq s. affectoez
libertatis ¶ auctoritatis ¶ pcitatis ¶ et
placoris. h em solet appete t amit gliates

vn quda eca dicit q hee sut filie t amis gle
et neptes srbie ¶ Et cotra hoc ob sic liber
tas e de expetibilib p se ut dr tullio sic
et nobilitas glari q i illa no e t amit gla
ri p ve Gile glari t aurte vr potius esse
a bicois qua t amis gle ¶ Ad hc glari m
pta te sr alios potius vr ee srbie q t amis
gle ¶ Ad hc glari t placere dicit vr ee srbie
et tuoris. vr q no sit spes t amis glie
¶ Soluto dd q spes t amis gle dupr distin
guitur forlit et mataliter. fforlit no accipi
mur h p diuisitace laudis t amis t lingis ad
blandit et placenta loquntu qa talis laus
penitus t amis e et qui glat tea t amter
glatur azadalit aut distinguit spes eius
p diuisitace eorp t quibz quib vane qrit gla
ri et sic sut quatuor q i ducta sut vn miles
eius spes sut no forles ¶ Dicitur q de oppo
sito t amis glie ppt vbu aug. li° de conflictu
vicioru et vtutu v sic dr timor oppoinc
t ami gle sit humilitas srbie et h° vr esse
filia qa vr q t amis gla q fla gla e oppo
nat ve gle q e i gscia de qua dr ij. Cor. 1°
gla nra h e testiom gscie nre et Je in qnb
glier q gliat scire et nosse me ¶ Soluto ad
h et hig facile e tudere ea em q opponit
dupr opponit quedam enim ut sore die et
sic spes et sic t ami gle opponit va gla
q e i cosca et i deo qda opponit ut di
spones ad gia tenuates et sic timor oppo
t ami gle Ro vi. nolli altu sape sz time et
ecc 1° sta i iustia et timore et pa anam tua
ad tptacoes et bn. sr can. Exprimeto didi
q nl tu valet ad gram dei aggreda et
retineda et recapanda q mq altum
sape sz sp time. scriptu e em qa mo deus
superbis resistit humilib aut dat gram et
iudith v. nz e sup bit aliqu placuerit sed
humilu et mansuetos sp tibi placuit deprca
cio et hc dna de superbia et t ami gla suffica
ant De aliis filiabz srbie q sut psumpcio rc
Post h de aliis filiabus srbie q sut
p sumpcio arrogancia iactancia sub vno
qdis ar t qrem qa plura de talibz qre
magis e curiosu qua fructuosu ¶ Pa est
p sumpcio qn ab s psumit ad hre exsequ no
ht ni ex deo ¶ Sa e arrogancia qn ascribit
ipsis imitis q no ht ni ex gra dei et vr pa
no ee pcm nec filia srbie qa q ho ht ex se
si ascribit sibi no vr ee pcm sz potius de
bitu nec vr ee srbia sz vitas ¶ Ter pa
no vr ee pcm multa em ment hoies et b

90

et alijs et si assebit illa mutis nō videntur
peccare nec sebire aliquo ¶ Cont. 1. Cor.
iij.° Quid habes qd nō accepisti et si accepisti
cur gloriaris. qui nō accepis q.d. ut hat a se peccat
q.d si ad sibi assebit ¶ Sili ob.r cōtra ha
q sit pecc. 1. ad Cor. xv. dicit apls nō ego at
h gra dei mecū et ibidē gra dei i me vacua
nō fuit q.d q.d sibi assebit q gre dei i peccat
et sebit cōtra deū ¶ Ad hc ibidē dicit q suf
ficientes sumus cogitare ad a nobis. q. ex no
bis h sufficientia nra ex deo i q.d q.d ad assebit
ipsis mutis peccat et sebit cōtra deū vsur
pat eū sibi q dei i ¶ Ad hc Job xxxi.° Osc
culatus sū manū meā i abscondito ibi q.d
i glo osculari manū i bona q hat ho ut q
facit sibi ut ipsis mutis assebe et h' i iniquis
magia ut dicit ibidē textus et negatio cōtra
deū altissimū vr q.d q h.° tū sit pecc. sebie
h ē i fidelitatis ¶ Ad hc Jo. xv.° Sū me
nr ptis fac glo nr hoc i pecc. i.d potis
fac sū me h michil boni Jo. j.° Sū ipo sū
i nr. ¶ Sili ob.r de iactatia qui ab iactat
q nō hat et i h.° sebit hoc eni vr poti ee
filia mendacij quia sebie ¶ Quē hoc q de
extollen q plus oibus iactat se hre h.° e
vr nō ee pecc. cū dicat apls 1. Cor xv.° plus
oibz laborauī ¶ Cont h' i antixpi ipium
q.d i pecc. 1. thessa. ij.° Extollit sup ome
id q dr deus. aut q colit ¶ Ad hc ect xxvj.°
formicatio mulieris i extollen oculos eius glo
h' i formicatrix aie Job xlj.° Ome sublime
videt et ipe i rex sr omis filios sebie et ipe
h.° sebia dr maxi pecc. pis et mūdabor a
delicto maxio. glo 1. a sebia ¶ Solutio dd'
q omis ille filie fuit sebia et q ob.r de pma
dd' q ho nr hat ex se ut sepe dicū i et p bati
p auctē apli qd habes rc. et io magna p sup
bia i assebe sibi dōmū q nō sūt i h dei vn.
1. pali vltio q de manu tua accepimus h'
obtulimus tibi qr dicet ipha nr hēmus a nob
¶ Ad a.d dd' q dmp.° i mitū ex cōgruo et cō
digno. ex cōgruo pt qs ad face vn magis cō
gruat sibi dari gra qua alij. h ex cōdigno nr
et h.° notat i auctē p iducta scue de manu
tua rc. et i p.s apis tu manū tua et iples
omal bn. et de h.° antiq fecerūt vsū. spos salt
rtep hes miti suetrix gra donat rzl ds
i nobis pt sua dona coronat dm h' nr pt
face ex cōdigno vn deus efficiat sibi debi
tor et si assebit arrogātia i et supbia
¶ Ad a.d dd' q iactatia mendacū i actū
h radix i elmas ad h' supbia i et io sebia

nir i iactatie ¶ Ad id q vltio ob.r de ex
tollen dd' q pecc. et imitatio primi pecc. de
mons q voluit ee sic deus et extolli sup
alios angelos et q dr apos nō e dni qui la
bore eni sp debemus crescē et nō i ex tollen
cia ai h dicē i.d luc. xvij. Servi i vtiles sumus
q debuimus facere fecimus De Invidia ad mis
Post tractatū de sebia q regia est
vicioz ut dicit aug.s li.° de scta vgitate
tractādū i de invidia q i pedisseq eius ut
ibidē dicit De invidia aut grimus Juo i gne.
s. de invidia h se et de filiabz eius qb qq.s i
glo sc.r i.d Job xxxviij.° Ex hortatione Ducū
exercitus v pōnit exercitū dyab dicit ee de trac
tionem et sussurrationem et qsda alias quas
i sus i ducem ¶ De invidia h se qrem.s m.or
p.° q sit Ro an sit morle pecc. ut alii vera
le Cerco quo sit pecc. capitale et quo ex
ipa oriūt filie circo de singulis filiabus
Vert.e g.° p.° q ad q sit invidia
sit i vidia Jo. Dam li.° m.° Invidia i
tristicia de alienis bonis ¶ Ad hc aug.s
sc.r i.d p.s cōtrit cor eorū ut odiret ipsum eius
diffinit sic Invidia i odium felicitatis alienē.
¶ Ad hc Remig.s sic diffinit Invidia est
dolor de aliено bono ¶ Et ob.r cōtra istas
sic q a diffinitio et nomē ad idem referūt
Invidia aut dicit pnaciem i visu q i po ti
lis q.d debet diffiniri ut p hitū ut p actū
po.r rationalis dolor aut et odium sūt po.r ma
sibilis. q.d male diffinit p dolore ut p odio
¶ Ad hc odium ut dicit q.d i vetata ira h.°
aut magis p timet ad ira quia ad invidiam
male q.d po.r i diffinitione eius eius odium
¶ Ad hc dr. Tho. et m.° et ch.p dicit q nemesis
et invidia opponūtur nemesis aut i estia
i malorū p ipsi tatibz Invidia vo i estia i
p ipsi tatibz bonorū debet q.d diffiniri p tri
sticia et nō p odium ¶ Ad hc Gen. ad litteram
cū ea i gerit oculis q mes refugit cū do
lore videntur cū vo ea i gerit q mes appetit
videt cū gaudio. q.d vr q invidia diffiniat
p tristiam et gaudium q sūt affectiones op
posite et hoc i pole qa opposita i vno
coniūgunt ¶ Solutio dd' q i invidia duplex
vnū p comparationem ad subiectū i quo i a.d p
comparationem ad obiectū de quo i q i motum
eius ad actū qa sic dicit pbs actus sūt primi
potentijs et obiecta actibz h idem vnū p com
parationem ad subiectū i duplici gne po.r propter
diuersa obiecta q cāt diuersas affectiones boni
et i invidia i cā doloris et odij i p.xio. mali
aut visū i p.xio i cā gaudij et amoris

Mundus eum amat malum proximum opposita
omnia obiecta oppositaq; affectum sunt ea vni
propter odium felicitatis proximi nec est quod odium
diffiniat et tristitia et propter gaudium adusi
tatis nec est quod gaudium et diffinitione ponat
qua alii non dicet totum quod est tinidia quasi dicat
ar. topi. et ethi. sic eusdem moris est amicis
bona facere et inimicis male ita eusdem moris
est gaudere de bonis proximis et tristari de malis
et contra hinc bonum morte est tinidia quia gaudet
de malis et tristatur de bonis et propter hoc etia
vicium vocatur qua bonum morte vicia dicunt quod diffi
nitiones tinucte assis bene sunt licet tinupli
ci quie affectum ponat tinidia propter eam quod ita
est ¶ ad primum quod dicunt quod tinidia dicitur pulcrorem
visus inuite dicunt quod hoc vnum est qua pulcrum. tinidia est
qui intus vidia qua pudet hoc quod videt et hoc est
actus eius qui pambulo ad actum morte sicut dicit
mo. de ania ca. de moueri quod omnibus motis actus
quinte facies signum de motu precedit et exci
tat motum ad actum et sic in gestum bonum
quinte inuidorum ca est dolorem et odio inimudo.
¶ ad ad dicunt quod ad vtrumque potest pertinere duplis
citer ad vera quod odium est inuetata vera in proxi
et appetitum vindicte dicunt tinidia autem quod est auersio
oculi bonum placiti a bono proximi et quasi oculi dis
pliceere ad bonum proximi ¶ ad ad dicunt quod diffinit
odium et principia qua odium in talibus ca tiste
est ¶ ad vltimum dicunt quod Seu vnum dicit et quod dicit quod opposita
in vno non conuenient intelligit de forlic oppo
sitis sicut album et nigrum si de affectibus oppositis
non est vnum quod cauit ex oppositis obiectis tue eum
in eode sint et ad eende morte reprimit si doctina
philosophorum vnum et sequi ad ad qua gaude de malo
proximi sequi tristari de bono et ego qua alii oppo
sita obiecta non sunt tue oppositaq; affectum.
Vtrum tinidia sit sp morte nec alium veniale
Ecundo quod vtrum tinidia sit sp morte peccatum
nec alium veniale. Et vide quod sit sp morte Dicit
enim Diliges proximum tuum sicut teipsum ait xxii.
et contra hoc dicere vetit tinidia quod est odium
sui dolor felicitatis proximi veniere contra ~~contra~~
preceptum sp est morte peccatum et maxime contra istud
preceptum de quo dicit ait xxii. Diliges dominum deum
tuum ex toto corde tuo et ex tota ania tua et
ex tota mente tua et ex omnibus viribus tuis hoc est
primum et maximum mandatum Sedum autem sile est
huic Diliges proximum sicut te ipsum. quod tinidia sp
est morte peccatum ¶ ad hoc. ad Cor in. apostolus
ritas non emulat glosa hoc est non tinidet. quod
inidia vetat contra caritate veniere contra ve
ritate sp est morte peccatum. quod vide quod tinidia sp

¶ A ad hoc primum pulcrorem ossium inidia glo. vt quod
ossa significat virtutes. quod tinidia deficit virtutes quod
deficit virtutes morte peccatum est quod tinidia sp morte peccatum est

sit morte peccatum ¶ ad hoc sapiens quinidia di
aboli mors introuit orbem terrarum imitate at
illum qui sunt expte illi. i expte inidie qui
tari dya morte peccatum est quod tinidia sp morte
peccatum est ¶ dicit dugi et dam. dicit quod tinidia
est tristicia de felicitate proximi tristicia passio est et
pena. quod tinidia est passio nec pena passionibus
et penis non meretur nec demeretur cum i volun
taria sint et omne peccatum voluntarium quod si non sit
voluntarium non est peccatum sicut dicit augi et ita vide
quod inidia non sit peccatum cum ponat in genere pas
sionis ¶ ad hoc seneca ad lucillum regnia que
est inidia sui pena est quita enim sunt gaudia fe
licium tanti sunt gemitus inidetum et ideo dicit
quod vellet oculos inidorum esse in toto mundo ut vide
rent spectris gaudius felicium sp torquentur.
¶ ad hoc facit id oracus inuidia Siculi non
inuenere tyranni maius tormentum pena est in volun
taria illum peccatum in voluntarium. quod inidia non est
peccatum ¶ ad hoc vide quod non sit sp morte peccatum sed
alium veniale qua sic in aliis peccatis sunt primi motus
ita et in inuidia et primi motus non sunt mortalia
peccata qua ex subreptione surgunt ¶ ad hoc in oi peccato
mortali est auersio a bono immutabili et conuersio ad
bonum commutabile in inuidia non inuetur bonum com
mutabile ad quod conuertit. quod vide quod inidia non sit morte
nec veniale peccatum ¶ Soluto ad quod inidia sp
est peccatum et alium veniale et alium morte sicut ob
iectum est quod aut sit in genere passionis ut pene
in predeti articulo quis satis detractum est ¶ ad
hoc aut quod obi. quod passionibus ut penis non mentur
qua in voluntaria sunt ad quod dicunt quod in vo
luntarie sunt in quod aut virtus est in rationabili or
dine passionum et penarum sunt est qua tue passio
nibus et penis mentur et demerentur in corruptione
talis ordinis ¶ ad primum quod ad quod veniere con
preceptum ex deliberatione et consensu sp est morte
le peccatum si ex subreptione et primo motu non sp
hoc enim non est contra preceptum si pet preceptum ¶ Ec
de nec ruit ad est sequis qua primo motu non venit
ab contra caritate dei si preter caritate facit
¶ ad ad dicunt quod inidia non sp est putredo ossium hoc
est virtutum si qui est ex deliberato consensu cum actu
fructus fusurarum sicut detractorum sicut alium
impedimenti quo impedit bonum proximi tue et cor
ripit virtutes ¶ Ecde non soluendum ad sequ
qua non imitat in quibus est primus motus subreptionis
si quod ex consensu et voluntate impedit bonum proximi
et gaudet de malo ¶ ad duo sequnta obiecta
quod sunt in ordine ad quod ia soluta sunt per distinctione
quod paulo ante post in quis detractione ¶ ad id quod hoc
quod non sit sp morte si alium veniale ad quod credit est
et predit sicut dicunt est ¶ ad vltimum ad quod sicut de

T glo. qui sr. 1 Job. m°. p multi occidit Tindia
ori si pmulus eet nō timet eqle sibi pferri et
morte sibi pficiari ln oīb Tindus ppt ho. e
Tindus ga delectatur Tsua excellen et ho. est
gmūbile bonū ad q cōjtit et timet sibi
alū pferri ac eqri et ppt hoc dr augl q Tdi
indna pedissequa regīe srbie e Tindia Qro
Tindia sit capitale pcm et quo expa ori.

Ercō q quo Tindia sit pcm capitale
et quo expa oriūt filie Ad sit capi
tale pbat p qd xxvm°. Job v dr vn ee ca
pitalia ex quibz alia oriūt Tt q mdat Tin
dia. q Tindia e capitale pcm Ad hc sr. 1
trenorp m°. tūc edificauit adusu me lapi
dibz quadris ut nō egrediar dr paschasi q
m°r fuit affctoes pe sū passiones ai. s.
spes timor. gaudū et tristia quibz dyal
cōclusit vias hōm ut de pcis nō egrediat
et vna illarp T tristia sic dcm e cc qua est
Tindia ga T tristia debois pxī Cū q fuit tcu
vna de pmis affctoibz vr ee capitale vicū
Ad ho amor debois pxī tacitas e q pci
pua vtutū et oīb bonī mr et caput cū q
opposita sint tcta ide dolor de bono pxī erit ca
pitale pcm mr et cap vitorp Dont dr qd
q ex amore ppe excellencie nascit Tindia
felicitatis aliene dū timet ea sibi pficiari
ilt pferri q vr q Tindia sit filia sup bie et
nō capitale vicū Soluto dd q Tindia ca
pitale vicū e ex quo oriūt alia sic dr gl.
detractō fusuratō et emulatō et q zelus
qn ab zelat malū alcius vū sr. 1 ps Zoli
emulari T ma. ne ze sa. T iq. glo emulari
ho e Tinde et zelare e amare malū pximi
ln obiectōes T Dicte ad pbandū hoc pcedit
Ad id q contra ob. s. q sit filia srbie dd
q nō e dicte filia srbie q pedissequa eius
ut dr augl ga sp seq sup bia sic pedisseq
dnam sic eū dcm e srbia e amor ppe excel
lēcie et Tindus ppt hoc e Tindus et dolet de
allena felicte qua teq est T ipa excellēcia
timeb ne alius sibi T h pficet Qro de filiabz
emule q de filiabus Tindie qō quia
Tindie q sūt ut dr gl detractō fusura
tō emulatō et zelus et q p. de detractōe
q sit Dn sp sit pcm mōtale ut alū veniale
et T quo differt a fusuratōe et vtrū
detractor tenet ad restitucōem fame
eius cui detraxit Qro de detractōe q sit
Primo q q sit detractō et dr q de
tractō e aliene fame denigrio. ut sit
detrahe T absente pcm dolose mordere.
Contra aut hanc diffnī vr cōuenire
cōtingit q detrahe pcori q nō ht famam
et cōtingit detrahe tre sic dr xii. p m°.
q exploratores missi a filiis israel detraxūt
tre pmissionis et ro nō tenūt Tea vn nō
e detractio hoī tm Imo a aliarp rep et Job
vj°. Quare detraxistis sermōibz vitacis.
Ad hc diffnitio nō tūdet rei diffnite q
detrahe e de fama alicui ad deponē et
hoc multis modis alis pt fi fu de nigre
fame Ad hc occultū et apū nō diffnit
n p actus q fusurū e detractio occulta.
detractō delata apta. q vr q nō diffant
n p actus p aptū et occultū et sic nō erit
due filie Tindie q vna gerita p actus Ad
hc ome pcm gra aliq pceptū e dcm nel
fcm ac cōcupitū cōtra legē dei ut dr dnb
et vr q fusuratō et detractō sūt cōtra
idem pceptū et hoc e ro maledices secreto
absens eū surdus reputat eo q nō audit
nr gtradicat et sic fusuratō et detractio
cū sint cōtra idē pceptū sūt vna pcm
et nō due filie q e cōtra gl Ad hc ro.
y° v apo emulat fusuratōem et detractoz
sic dicēs Fusuratores et detractores deo
odibiles v p dnisis pcis eminent q nō
sūt vna pcm q dnisa Ad hc rde eiq
q dr lenit xix° nō eris criminator nec
fusurco T plis nec medr eris T inter cives
tuorp q T quo diff ant ista ea et vtrū
detractor sit criminator et vr q sic ga nisi
pt denigre fama alius n T ponat ei cri
mīa et sic vr q detractor sit criminator
Soluto dd q diffnes bone sūt ad min
ad describēdū detractōm et tales diffnes
sufficiētes sūt T moralibz v nō tm regū
t pia cēsia q actūtalia p q cognoscūt
mores et ro satis dcm e q detractō e a
liene fame diminutō Ad id q p. ob. q
pctor nō ht fama dd q hz nō heat fama
gnale vtutis tū T oī pctori T aliq bonū q
q tmgit denigri et diminui ligua detra
hētis Ad a dd q detractō tre reducat
T eū q tra pmisit qi verax nō fuit Sile
detractō sermonū reducat T eū qui dixit
sermōes qi verax nō fuit Ad a dd q
diffi. tūdet nōi ga detractō deponit ad
de fama fame eius cui detrahit et laudis
Ad a dd q due filie sūt Tindie et Inuisa
pcta detractor e plus nocet ga T plures
T fudit venenū sue detractōis. fusuro aut
min ga T pauciores diffundit et occulte vr
q tū nocet q nō eqlit Ad a dd q hz cōtra
vnū pceptū sūt tū plra pcta sūt ga dnisse
malicie sūt dr eū dnq q malū dr pcty

90

qa adimit publica aut maꝰ bonꝰ ē q adimit p detractōem quā priuata q adimit per occultā susurratōem et hꝰ ē q dr ecc. xxviꝰ quō si mordeat serpēs i silencio nr minꝰ qt qui occulte detrahit ppt q ē serpētini gnis q p lingua fit serpēs venena diffundit. ad 1ᵐ q obꝰ de ro. dd q cōcedd ē qa diuisa pcta sunt sic dcm ē ad 1ᵐ q vltiō obꝰ dd q detractor no ē cōminator qa cōminator tm ē i positor cōnium. detractor aut mꝰ. moꝰ detrahit. s. malū q alī nō ē i ponēdo et malū qd ē i alios diffamando. et bonū ē alī negando. alī diminuēdo hijs em detrahit fama pxi et ista distinctio ē hesiod sic lemit vari detractio sp sit mōrle alī alī veniale

Ecclēdo qꝰ vel detractio sp sit mōrle pcatū alī alī veniale et vr q sp sit mōrle. h phi tu em i sacra scpta tū sgressione hꝰ mortale p dr qa ny. nolite detrahere in adulterium fres mei ibi glo. ord solū debes vitare detractōem ne ut tū sgressor a deo iudicetis p ro fortasse quia i nollo pcellis illos quos vituperas. qꝰ detractio mōrle pctm ad hꝰ ibidē qui detrahit fri detrahit legi glo. q detractōem phibuit. qꝰ detrahē est legē tū sgdē et sic mōrle pctm ad hꝰ pū xxiiiꝰ. oīs detractor eradicabit eradicatio nō debet n mōrli pctō. qꝰ detractio ē mōrle pctm ad hꝰ q sa vi ve hijs qui dicunt bonū malū et malū bonū ve i sac scpta nō ē n cōminatio pne ebne. qꝰ detractio hꝰ cōminationē pne qꝰ mōrle pctm ad hꝰ ro. nꝰ. susurrones. detractores deo odibiles odiū dei nō ē n sp mōrle pctm. qꝰ detractio ē mōrle pctm contra aug decor et gtia detractio subminis pctis qtuncꝰ ad hꝰ adulatio et detractio opposita sunt. adulatio alī fit venali pctō et nō mōrli. qꝰ et detractio solutio dd q detractio alī ē veniale alī mōrle p i sacra scptura magis accipitur p mōrli quā veniali et hec ē ra qa pm xxiiiꝰ. dr q melius ē nomē bonū q sba p dirupe suam proximi p furtū et rapinā pctm mōrle ē qꝰ multo magis dirupe fama bonam ē mōrle pctm hoc facit detractio qꝰ detractio ē mōrle pctm tm qa post corruptōem hoīs pmi fuit ad maledicendū deseminē et ad p dendū malū q scuti deminē et fama hoīs ut dicit aug cōsistit i lingua q sita ē in lubrico et i humido io dicit aug q mꝰ minuta pcta ē et cōsueta hoc ē q reputat minuta et io antiq magis distinguunt sic q ille qui detrahit pt detrahē aio nocendi ex malignitate et tūc peccat mōrliter qq i tēdit auferre famā qa tūc ē i q dr i pb. sedēs adversus fratrem tuū loquebaris et adversus filiū matris tue ponebas scandalū. ro alī fit ex lenitate et nō ex malignitate nec aio nocendi p ex lubricio lingue et tūc ē veniale pctm et p hꝰ patet soluio ad arg ta pꝰ em adducta p tendunt p q fit ex malignitate et aio nocendi tūc vo mōrle pctm ē et sic loq de detractione sacra scpta qa sic alia filia i nudie ē dicta vo i gnis adducta loquit p q fit ex lenitate et loq ce q da q filia grile ē ut dicit et nō fit aio nocendi. p qa nō pt spm q tūc n loqt dilatat malū pxi ex lenitate plusq ex malignitate et hoc ē q dr pri. xxiiiꝰ. noli esse i conuiuijs potorū neq cū hijs qui carnes aduescendum conferunt glo ibidē. carnes aduescendū confere ē mollia et i fierna pximorū dete detractionis rodē Job xvi. Quare me p sequimini sicut deus et carnibus meis saturamini et p mistū morsū pcedunt arg ta i gnis adducta et tūc ē veniale pctm ad 3ᵐ q de adulatione obꝰ dd q nō ē sic qa adulatio plus se tenet i bono detractio vo plus i malo et ideo gnius pctm ē detractio qua adulatio

Ex i qꝰ diffat detractio a susurratione

Ecclēdo qꝰ i quo diffat detractio a susurratione et vr q i nullo qa eta dicit sicut q detractio ē qui p vba occulta denigrat alī tū fama et cōe vr ee susurratio contra sr 1ᵐ ro. nꝰ. susurrones detractores deo odibiles. glo detractores sunt qui aliorū bona negant alī i ūtent susurrones mꝰ amicos discordia seiantes. qꝰ differunt susurratio et detractio ad hꝰ sap. 1. custodite vos a murmuratione q nꝰ pdest et a detractione p cte lingue qa sermo obscurus i vacuū nō ibit i emittant taqua duo. qꝰ differunt ad hꝰ G. xxxviiiꝰ. sr Jeb 1ᵐ exhortationes ducū et sic dicit abiuidia oriūtur odia. detractiones susurrationes ibi ita emittat taqua dulsa. qꝰ dulsa sunt ad hꝰ ecc. v. ro appleris susurro i vita tua et lingua tua nec capiaris et cōfundaris sr fure ē cōfusio et pma et denatatio pessima sr bilingue susurroni at odiū et inimicia et cōtuelia. qꝰ vr q differunt qa ut dulsa emittant et i textu et glo dicit et glo q bilingues ē q loqt a ad de pnte et a ad de absente solutio dd q differunt susurratio et detractio ut dicit glo ad ro. q i ducta ē detractio em diminuit famam

alio q̃ bona negando ut reuelando susurro aut
qui inter amicos seminat discordias vni de alio ma-
la suggerendo ppter q̃ 4 pv. xxiiij. cum detractoribus
non commiscearis dicit glo. hanc spiali vitio pcli-
tate pene totum genus humanum Et quod hanc malum
in celebre e q̃ tam multis regnat hoc vitium Et
ad hanc quod tanta hominum mali libido mentes homi-
num vastat ut qui paul ab hijs prius recesserunt
instruit qui tandem lacunam suam tradat qua pene
ab omnibus libenter audit ¶ Quod hanc quare vetum hominum
fiat contra platos tum Ego xxiiij. Ijs non de-
trahes et principi populi tui non maledicies glosa
glo. Ijs hoc e doctoribus ut sacerdotibus. quare vere
q̃ fiat contra platos tum ¶ Ad hanc Ecce vox incu-
gitacione tua regi non detrahas. i. secret cubi-
li tui ne maledicas Iuniti glo. simpliciter monet
ne ira ut lenitate maioribus maledicamus
¶ Soluto dd q̃ vitium s. detractio et susurra-
tio fit contra omnes frequentius tum contra platos
et maiores de quibus dicit aug. q̃ positi sunt qui
signum ad sagittam et dicit ioh. q̃ e qui prem
lex tum et i ecclo phibet salon ne fiat contra
platos qr contra illos frequentius fit Et phi
pz soluto ad totum obectum. vel tum bilinguis. s.
detractor et susurro qa ad loq̃ de pnte et ad
de absente vel detractor teneat ad restituendum
Varto q̃ vtrum detractor te famam
neat ad restituendem fame eius cui
detrahit. vr q̃ sit pu. xxvij. ajelius e non
bonum qua diuitie multe et sr aurum et argentum
gra bona. s. auferens aurum et argentum te-
net ad restituendum. q̃ multo mag auferens
famam bonam q̃ facit detractor ¶ Ad hanc q̃ quod
multum distat damna mora a damnis rerum
corlium cum ista extra nos sunt illa aut i no-
bis s. qui auferit extiora bona tenet ad
restituendum. q̃ multo magis qui auferit in-
tiora bona ¶ Contra ereo tenet ad i posse
s. pt ee q̃ ille qui detraxit non pt auferre
mala opione a cordibus eorum qui detractorem
audiuerunt. q̃ vr q̃ illo casu non tenet ¶ Ad
hanc malum auditum de vno i alium multiplicatur
i infinitum infinita non contingit p tuisure
ut dicit arist. q̃ non pt repare qa i possibile e q̃
isti pruisure omnes ad quos deuenit fama ma-
la qua seminauit ¶ Soluto dd q̃ ille qui ex ma
lignitate et deliberacione audacter nocendi detraxit
pecto tenet ad reparacionem fame apud eos ap
quos detraxit qa alit non impleret obu dm
xo. vj. Sic exhibuistis membra vra seruire
immundicie et iniquitati ita nunc exhibite membra
vra iustitie i sanctificacionem et i hor cau locut
sue auctes p. i sucte et de pu. s. et qq.
¶ Ad primum q̃ q̃ contra obiectum dd q̃ non e i posse

q̃ apud illos repet fama apud quos detra-
ct ¶ Ad ad dd q̃ licet malum multiplicabile sit
i infinitum p auditum eo q̃ quibus libet audit
ut dicit qod q̃ a primi fuit sensus hominis ad malum
ut dicit gen. vj. tum q̃ pende modum reparacionis fa-
me multiplicabilis e i infinitum et sic pt vul
nus detracionis reparari de quo dicit qe. xv. Sa-
gitta vulnians lingua eorum dolum locuta e
et aug. i regla Si aut i tantum presserit
malum ut comico ut ciuis obiecto aliq̃ lese-
rit non pigeat ex ipso ore pferre medicamenta
vnde fiat sint vulnera De emulacione duo quaeruntur
Euide q̃ de emulacione q̃ecta conuicta e
inuidie sit filia De qua duo quaeruntur s.
q̃ sit emulacio ¶ Et i quo differt ab inuidia
¶ Qd ergo q̃ sit emulacio et vr q̃ sit idem q̃ 90
i dicitur qa sic d. noli emulari i maligna
i eliminaris emulari e i dicitur ¶ Contra Crisos
sr. jo. ome. lo emulacionem ponit loco inuidie
et eq̃ q̃ vr q̃ sunt idem ¶ Ad hanc inuidus in
dignatur ei cui inuidet si q̃ emulacio i dicitur
e vr emulacio ad ee inuidie ¶ Ad hanc s. Pegnu
s. De anima dicit et defenena vxoribus elchane
affligebatur ea emula eius ee q̃ exprobraret
q̃ dns concussisset vulua eius et constat q̃ fe
nena non emulabat anam si qa indebat
ei de maiori dilcione mariti. q̃ vr q̃ emulacio
et inuidia sint idem ¶ Ad hanc Contra istud Bal.
v. ajamfesta sunt opa carnis q̃ sunt inuidie
contencones emulaciones apos emulacionem ibi
et inuidia tanqua dnsa emulat q̃ dnsa sunt
¶ Ultimo q̃ hic vtrum inuidia sit mr omnium ma
lorum sic videt. sci dicit Crisos sr. jo. ome. lo.
q̃ pus i ductu e sic dicit fera venenosa e inuidia
nequicia et excusacione puata omnium ca et mr
malorum. q̃ vr q̃ inuidia sit ca et mr omnium ma
lorum ¶ Ad hanc Sap. i. inuidia diabuli mors intro
uit i orbem terrarum imitantur aut eum q̃ sunt
ex pte ipius. q̃ vr q̃ inuidia sit ca et mr
omnium malorum qr hanc q̃ p inuidiam diabuli intrauit i
inuidia omne malum e ¶ Ad hanc gen. xxxvij. fe
ra pessima deuorauit filium meum Ioseph glo fera
pessima. i inuidia deuorauit ioseph i. xpm ca
ipse qua i membris ¶ Soluto ad primum p tem
q̃ omnis dd e q̃ emulacio dnsimode accipit
asas et equore. aliqn enim accipit p amore
vt ad Cor. vnj. Emulor enim vos dei emulacione
glo hanc e amo Bal. nj. Emulant vos non bn
s. nolunt vos excludere ut illos emulemini. bonum
aut emulamini i bono sp et sic nt hic i inuidie
s. e virtus aliqn accipit p contencione qm s. duo
ut plures contendunt ad idem optinendum et tunc
hic ad inuidie i dicitur. s. q̃ non pt ee qm duo

ita cōtendit qui ymis ⁊ dignet alti qi vo-
lenti sibi pripe ⁊ sic ferena ⁊ dignabatur
ane qi voleti sibi pripe dilcōm magri et sic
dicunt antiq q ⁊ inuidia e ⁊ actu ⁊ tiori qi
ab s. videt felicitate pxi et luet et habesat
i ti secus emulatō aut ⁊ actu exteriori qi
p exteriorē actū tu ⁊ dignatōe cōtendit ad
habendū illud p quo alū emulat et ita
pz soluco ad oia q ⁊ dicta sunt p hac parte
qa nō sunt ni auctes scōrū de emulatōe dui-
simode loquentū ¶ ad vltimū q sitū dd. q
via tā et mr malorū sirbia e sic ⁊ ambitiōe
determinatū ꝗ qa talis tegie sirbie ꝗ pedis
sequa e sp inuidia ⁊ ꝗ ꝗ attribuit ⁊ inuidie
Sirbia enī dya tā e oīs mali tā ⁊ se quā ⁊
hoīe ꝗ p inuidia malū patrauit ⁊ hoīe nō at
⁊ sempo qa neo ⁊ inuidet sibi ipi et sic pz solō
ad arg ¶ ad auctē tū Crisō dd q fera
pessia e ⁊ inuidia et omī mr sic dicū e qa sic
dr gg xxxvii moralū ⁊ vn vicia capi-
talia illm e qi alū vnū oriat ex alio sicut
ex ⁊ inuidia sirbia et de sirbia ira et sic de aliis
et hō nō loq Crisō de ⁊ inuidia De acidia q
Inter septē capitalia pcta sit ꝗ se ad vi
mor sunt spualia. s. sirbia inuidia gra et
acidia ꝗ qa acidia spualior e q ira ideo
prius de ea tractādū e ¶ De acidia q gre
mq duo Scilz de acidia ꝗ se et de filiabz
eius ¶ De acidia ꝗ se gremq mor ad sic. ¶
An sp sit morle ut alū veiale ¶ et quo dica
tur pcta capitale ¶ Circo de singlis filiabz
Queritur q p quid ad q sit acidia
sit acidia ꝗ diffie et re dr ad q
sr ⁊ p s. Dem esca abhoīata e anam corū
acidia e tediū ⁊ thi boni ¶ ad hr Dam
acidia e tristia aggnas ¶ de li. 4° v distig
uit spes tristiarū dr q acidia e tristicia vo
cō alifens ¶ ad hr Richardus de scō vic
dat qd acidia e torpor metis bona ne-
gligētis ⁊ choare ¶ ad hr antiq magri
de dcrit hac acidia e diffidētia ⁊ pleti
madata ¶ vr q illa sta ꝗ diffim cōue-
niat qa acidia vicū e sū capitale pcta
cū q vnū gen sit oppoi torp acidia erit
⁊ gie hitus ⁊ quo e ⁊ ꝗ ꝗ p stas auce
omis diffies nō po ⁊ gie hitus q vr q
illa cōueniat ¶ ad hr qua nos dicim ac-
idia q xxxi li. mgri. Wcit tristicia
et cōstat q tristia e ⁊ gie passionis et non
⁊ gie hitus q vr q male diffinit eo q
omē vicū ⁊ gie hitus sit ¶ ad hr aspa
sius libello de passionib dr q oīs passio
mot e et cō sua e qa passio nō fit n p illa
spem qualitatis qua vocat dr passione

ut passibile qlitate ⁊ fence ut illata et in
illa sola sit dr vno pdi q e motus alterātis
hitus aut ⁊ quo gie sunt vicia et vtutes nō
e motus ꝗ potius pfectio potētie et ꝗes ¶ ad
hr iste diffines omis peccat q nō ponit
acidia ⁊ vno gie pānis ꝗ ⁊ diuisis valde.
dmq enī ponit ⁊ gie tedij dam ⁊ gie tri
stitie Richar. ⁊ gie torporis qui e pigricia
q da aggralis ⁊ gie diffidētie q opponit
fortitudi ꝗ tullū ¶ Solucō dd q acidia
e vnū de capitalibz pctis sic dr dis ⁊ et
ꝗ q e pctū e ⁊ gie suo hitus ꝗ qa dis hit q
gratie ex actibz sū sit vicii sū vtutis con
suetudialis vtus enī medū e passionū. vi
ciū aut extremū ut dr phis sit fortitudo
medū e inter timores et audacias et tēpan
medū ⁊ delectationib ⁊ natis. ⁊ ter superfluū et
diminutū vū passio tā e act ⁊ quo cōgsci
t hitus ⁊ omnibz cōsuetudia habz et vicijs
et vtutibz et sā volentes notificare acidia
nō solū p gen ꝗ ⁊ p tām posunt eā ⁊ genie
pōnis eo q talis notificatio magis certificat
eēm diffiri et p hoc pz soluō ad primū ¶ ad
a q q tristia pa e ꝗ illa passio tā e hitus
et n ita ēstificat sit q ēstificat p tām ut
ia dcm e ¶ ad a dd q pa motus e et ro
tā e actū gnatū vicū et vtutē cōsuetu
dialia pt q ⁊ diffinit p ipam ¶ ad vlti
dd q amq poit acidia ⁊ gie tedij q tediū ⁊
talibz e ēt difficile et bonū mtūm q e virtus
qa vtus sic dr phis e circa difficile et bonū
dū ex difficultate boni ⁊ tedit ⁊ tristiciā et
ex tristia ⁊ tediū qa tediū hit opandi difficile
ēta q e bonū Dam aut poit ⁊ gie tristicie
pt tām q dcā e. et dr q e tristicia aggnans
q ex difficultate boni aggnat et ⁊ finatur
ad boni ⁊ oibz aut ⁊ firmitas aggnans
acuit voce sic pz ⁊ oibz egs et ex tali aggna
nawe diuat latie nome acidie q achos in
greco idē e q voce aggnas Ry aut poit in
gie torporis q e pigricia ēt opanda ⁊ q ho
⁊ tedit ex tristia circa difficultates opabilū
ad mgrale dd q diffidencia ibi dr nō cōfide
de ppis viribz ad ⁊ plectōne boni difficilis ēt
q e virtū q enerat alos viriles q debōt
virilit ⁊ surge ad bona opanda Vtrū acidia
sp e pctū morle ut alū veiale
Queritur q an acidia sp sit pctū morle
ut alū veiale et vr q sp sit mortale
Arg xxxiii. aguleā malicia docuit otiositas
sr hō dr ꝗ. Otiositas mr e vicorū et nōcta
vtutū tale aut vicū q gignit alia vicia
et p seq vtutes maximū e et morle q acidia
maxīm pctū e et morle maior pz q illa e

auctas min or aut pbat ex h' q ociositas de
fidabile mones ad actidia pt hoc eni gnat
et tristat t opacoe vtutu qa desid'at otosi te
¶ Ad hc etc xxviii. sr i gn abstrosione pma
net tstia glo hic tcipit et tfuturā pena du
trahit pt diffidētia supne cōsolacois ꝗ illud
pctm gnissimū e qa gnissima ht pena nlla
pena gnior qua illa q hic tcipit et tfuturu
gnrabit actidia talis pena t q vr q sic gnis
simū pctm et morle sp ¶ Ad hc ij ad Cor vij.
Scti tstia morte opatur ꝗ q opatur morte
morle pctm e. qa de morte etia itellig. q ac
tidia sp morle pctm e ¶ Ad hc qa vlt. e pctm
ad morte no p eo dico ut oret qs ꝗ ia hitu est.
q actidia sū tristia e pctm ad morte. q p eo
no e oradu et sic irremediabile e et pctm mor
le ¶ Contra hmōdi t tristari de laboriosis. sic de
vigiliis ieuniis et orib et hi et qtingit
sepe scis hoibus tristari de hi qn sr excresit
labor hn qq ad p t dyalogo Cū petrus qret
cur te meror plus tenet solito sic tndit me
tor petre que cōtinue patior et m p augme
tū nouus e et p assuetudine vetus ¶ Ad
hc agt xxvi. Tristis e aia mea usq ad mor
te verba sunt xpi et difficile eet dire q sta
t tali tstitia pectaret morlit ¶ Soluo dd
q actidia no sp pctm morle e nec maximū
q tū sit ex circūstaiis indicandū e. alū et
tata e tristia circa difficile et bonū q dit
t desperacoem et tūc pctm morle e et magis
qa desperacio pctm e i spm scm et e cū fma
li t pma qa t e pctm t spm s. sic t ipsus ondet
aliqn cātur ex t firmitate ex qua fit q homo
tristat et actidiosus fit circa opacoem bōr p
q difficilia sunt ad opandū et tūc no pt dici
q sit pctm morle ꝗ veniale ex t firmitate ca
tu ij ad Cor. i. Solo vos ignorare fres de t
bulacoe nra q e t asia qm supp modū gnati
sum ec supp vtute ita ut t tedet nos vite
et t hor cum illum pctm e nec veniale nec mor
le qa sic fuit i xpo et i scis dn agt xxvi
Tristis e aia mea usq ad morte qos xxiii.
Tedet aiam mea vite mee di. adu. me elo me
et sic no pe vocat capitale pctm ꝗ tstitia ma
lis q exignitate ne t tdit t oem hoiem q t fir
me ne t et t firmitates tarnis patit nte e
e q oib talis tristet tt opa coem bonorū. q
difficilia sunt dn ps. Miserere mei dne qm
t firm sū sana me qm q t st oia ossa mea
et aia mea turbata e valde sed tu dne ex de
sideris ocū dnatis et libidine pctm ex q bus
t cipit tristari circa bonorū opa coem et tūc
e capitale pctm sp grue ꝗ gnissimū qm do

cōmigit desperacoi et finali i pine qa tūc
e pctm ad morte q abstrahit a bono et
i mgit hoiem nltis malis et t hor solo cum
lotūt mlt aūtes p t dncte qa sic pctm
ad morte e p quo no t oradu qa sic de luce
xi. et ay xii. vro remittit i hoc scto ner
t futo qa t pctm i spm scm q cōiunctū e
finali i pine ut dcm e p sola et pinaz pos
set remitti et illa pnat p i pniam finale
cui cōiunctū e. et ro dr q ad Cor vi. scti
tstitia morte opat et p h pz soluo ad
mlt p t dncta ¶ Ad duo q i qui obiciūt
dd q illa pcedūt qa lotūt de tstitia cāta
ex nali t firmitate q illum pctm e ut pau
lo ante dixmus et h fuit i xpo ut p passio i
alijs scis ut passio nalis. p passio enim ut dicit
sā aug et hylari vocat passio affluens
et aliqn abducens ꝗ q dr gt i vi etc de co
tmete et i cōtmete q cōtmes e q moratur
i mete et q passiōis vi no abducit qn cōtmes
eo q i mete no morat et vis passionis
abducit a collis eo q sic enervat et dis
solvit q si subiacet passioi ¶ Capitale ante
pctm dr qa sic capnt i membra diuidit ita
t multa pcta diuidit q dnt a qq filie eius
de quibz p ordine qrendu e et h e qo in
qr De filiabz actidie qt et q sunt
Varto q de filiabz actidie quot et que
sint qs tagit B xxxi. moralis sic d.
De tristi malicia. tacor. pusillanimitas
desperacio torpor. tt pcepta vagaco mentis
erga illicita nascit ¶ Ysidorus aut ex tsti
gt nasci mlt gt et sic mlt aut nascētia
ex tristia sunt timor. pusillanimitas. ama
ritudo desperacio ¶ Beda vo assignat istu sic
dicēs ¶ De actidia oriūt vij. s. orgsicias
sopnolenta. qnportunitas metis t getudo
corpis i stabilitas. vbositas. curiositas.
qr q de istis et p de mlo que assigt qq q si
ista oriūt ex tstitia sū actidia et ad h dd
q sic t phitis dcm e actidia addit sr tstitia
qa actidia t tstitia aggrauas et vocē auferens. tri
stia aut passio e ex pnti laboriosi vn t q
adimit bonū qa q aut qturbat aim et
facit odiosū bonū sic. vtutis q e difficile
et laboriosū dr ex ea nasci malicia. Dr et
dnq q malicia q malicia e q a admit
bonū qn q aut q turbat aim et facit odi
osū bonū. sic nascit ex ea tacor q a sic fa
cit fuge cōtra bonū tacor et nt a d e ñ fuge
ire cōtra bonū et e vna malicia dya sic
gt dyo mlto ca de dnis no vi dr q malic
demois e cōtra deiformē t tellem esse et e

triplex. s. timor inrobilis. Demes cupidi-
tas. fantasia pena. pusillanimitas vo nascit
ex tristicia. quia ab arduo qe circa bonum
et precepta. semper destituit. ad quod eum qui de-
bet ee alacrius ad aggredendum. In ho enim dr
magnus vir bonis eo qd magnum habet animum talia
aggredi et cadens a tali magnitudine effi-
cit pusillanimis. De spa autem orit exce-
dens tristia qa spes e tua expectatio futuri
boni ut dr aug. quia tuetur et firmat animum ut
audeat aggredi ardua virtutis et precepti
ppter quod spat bona eterna. et sicca autem deficit
a tali spe et audacia et sic deficit. Desperatio
eem. Dorpor autem circa precepta orit ex tristi-
cia cum tristicia deficit a spe aggredendi magnum
expectandi bonum torpore. Tripit et marcescere
semper qui non habens vigorem operandi ea quod prec-
cipiunt et omnis iste fatie orium ex parte au-
sionis a bono qd e. Tomum pecco. ex parte aut
confusionis ad bonum commobile qd est e. Tpecco
orit vagatio motus circa illicita. no enim
habens in se bonum spirale. Tquo gaudeat. Tbono
Tcommobili. remedium quod rit. Trebus transitoribus et sic
Tripit euagari circa illicita. Ita vo quod eximat
ysidorus sic accipiunt. qd timor orit ex tristicia
qua habet ad magnum et arduum qd timet aggre-
di. et ex eodem orit pusillanimitas sicut pau-
lo ante dictum e qd ex tali timore cadit a mag-
nitudine. Tpusillanimitate et sic p consequens
cadit. Tamaritudine amaritate e. Tsempo ex
timore et pusillanimitate ut. Tse sentiens fil
cedis veri boni qd solum dulcorat animum propter
qd dr. Tpis delectare. Tdno et Dab. ti. pe. cor-
tui et sic vlcius pripitat. Tdespa eem sicut
pius dicum e qa non habens in se bonum inti de
spat defectus et hoc pz p diffinie spei quam
ponit magr. vi. smarad ex verbis aug. sic dicens
Spes e certa expectatio future beatitudinis
ex meritis et gratia pueniens. estis e. autem
a meritis et a gratia ex habet debet sperare futura
Exustis ia facile pz quo sunt dimisso
bede. Ex hoc e qd tristicia autem a bono inti
et virtutis cr qd solum debet ee occiositas
hois. cadit. Tociositate et ex ho torpens
Tsempo cadit. Tsopnolentia et qa mens non
pt ociosa ee qn ad opet efficit. Tportune
se. Tgens illicitis vn v. poete. qr egistus
qre sit fatus adulte qnpmtu ca e desidio
sus erat ex hi aut nascit. Tquietudo qa
non habens quete. Tsempo. vagat circa illicita et
ex hoc iam orit corpis. Tstabilitas sic dr po-
v. inse vaga garrula quietis. Tpaces non
vales. Tdomo consiste pedibus suis nec foris
nec Tplatea nec Tanglis plateas. et ex

hoc cetur vbositas et curiositas qa diu no
pt vbi quiescat. Tpis bonis vbose et curiose
mgit se alius contra qd dr sap. vii. quietas in
domum meam qqescam cum sapia no enim habet amari-
tudinem conversatio eius nec tedium conuiuium eius
De ira. Tse. quid sit. Capitulum vii.
Post accidia qd vicinitate habet cum Tvidia
eo qd vtraque e afflictio de bonis sed Tvidia
e afflictio de bonis pxi. Accidia vo de bonis
ipis extendit e de ira. De qua quirem duo
Scilicet de ira Tse. Et de filiabus eius. De ira
Tse quirem quatuor Scilicet qd sit ira. Et quantum
pecum sit. Et si sp e pecum. ut aliqui mercurium
vere dicunt primo qd. Capitulum qd sit ira
sit ira et cum a sacra quam a philosophis mitte ine
mutatis diffinies ire. Augustinus eam diffinies ira
dr sic qda e tristicia expotentia vlciscendi.
Ser. Dne ne Tfuore tuo. Cassiodorus dif
finit sic qra e motus animi quicitus ad penam
punitas Tfenda. Rabanus sic sr. id ait vi.
qd ira sicut sir suo reus erit iudicio qra e dis
motus animi malus ad nocendum. Damascenus in. li. xx
ca. sic diffinit qra e accesio eius qui circa
cor e sanguinis exevaporacione fellis. Philosophus
sic qra e appetitus Tvindictam. Contra pma
autem obiicit sic vi. eum qd ira non sit tristi qma
tristicia e vna de passionibus animalibus qe de
puti malo. ira autem no e Tgrie passionis
cum dicat motus appetitus et motus sit expacio
quedam. Silr obiicit contra ham qa si e mo
tus animi quicitus tunc vi. qd ira sit Tgrie pas-
sionis et sic ha no concordat cum prima.
Silr obiicit contra tcia ponit eum ira Tgrie
motus cum ira sit passio no e motus. Ita sit mo
ues. Id dr ira conuenit deo psa. lxxvi. Ecce
tu irat es et peccauimus et Tipsis fuimus sp
Rau. i. Irat et vlciscetur dns cum ira no co
uenit deo nam ut patet passione aliqua. Silr
obiicit contra qrtam p illa enim ira ira e corle
vicium et no spirale qd falsum e. Silr obi.
qta quam et vltima qa appetitus Tvindictam
pt bn fi qn qr vindicta de malis apo. vi.
Sub altare dei clamant vindicta sanguinem
nrm ab his qui sunt Tterra. ira autem cum sit ca-
pitale vicium nunquam pt bn fi. Ad hr cot
omnibus fit obi. qa vnus rei vnica e diffinicio
qd indicat ee ipsius p qd significat pnomen
hi aut ponit mitte diffinies de re vna et ea
de et hoc e Tconuenens. Soluco ad hoc
vltimum soluendum dd qd licet ira vnum sit vi
tium tum multiplex e ee ipsius qm compat ad
cas. e enim ira qm medium inter corlia et spua
lia vicia et ppter ho ad que tum corlibus ad cum
spualibus et io diffinit alum p ee corle qa sic

alit p ee spuale qa sic dr arist sic mot) aie
pueniunt ad corpus ita motus corpis puenit
unt ad aiam et vtrumq; ī mutat ex reliquo
¶ Ad pma q; dr q; illa dat ira p ee eius spu
ale p q; pe po ī ee moris ¶ Ad obiectu aut
qra dr. q licet tristicia sit passio et passibilis
qualitas cu e passio ī sens motu ī appetitu
irascibilis potetie ut dr aist et io no e ī co
nesens q ira ponat et ī que passiones et in
que mot) et p hoc pz solucio ad pma et tria.
¶ Ad qrta dr. q Dam. diffinit ira p q e ī
que ne et no ī que moris et conest cu corlibus
vitis sic em sps amar q e ī sangne et felle
monet irascibile ut concitet ad ira et videtur
¶ Ad id q obr q ira conest deo dr q no co
nest ni p propopeia q dr humana passio qn. s.
attribuit deo q humani dn. s. punit q facit
ho irascens ¶ Ad id q q obr contra vltima
dr q appetit) ī vindictam de malis no e appe
tit) ire simpr. p e appetitus ire pzelti q con
mitta mori tranquillis iustie. ira em talis non
irascit p sone su ne p vico su peto ps irasci
nm et nolite peccare et hoc e sic dr augu
ī glo ad heb. xpi. qu ira pris ī filiu ī desci
plinatu et apoc. ego quos amo arguo et
castigo ad qn cu pcm sit ira

Cristo q qntu pcm sit ira et cu hoc si
sp sit pcm. vr em q ira no sit pcm p
se. q. q pt bn et male fi no e pcm p se ira pt
bn et male fi. q no e pcm p se et hoc dicit
exp esse Cri. o dr irascimi et nolite peccare
re sit q iustu e concessit q malu e phibuit
irasci aliqn iustu e et sic bn pt fi et sine
pcto. q no sp e pcm ¶ Ad hc illis act qui
p se pcm e attribuit deo ira q cu furore
attribuit deo qs. iratus e furore dns ī po
pulu suu. q vr q p se no sit pcm ¶ Ad hc
xc niniuita peccauit cu irat) fuit do. n. fecit
flagellu de trib funiculis et expulit vende
tes de tplo vr q ira p se no sit pcm. ¶ Ad
hc qq) ī moralibus v loq de capitalibus vi
cijs sic dr veialis e ira q no ducit ad effectu
et si ducit ad effectu malu e. p oes ira nl
ducit e ad effectu nl no ducit nl e veialis
nl morlis. q oes ira malu e ¶ Ad hc qa. ns.
ira viri iustiam dei no opat et q no opat
iustiam h' malu. q oes ira malu e ¶ Ad
hc ayt v. ego dico vobis q oes q irascitur
fri suo reus erit iudicio de id q facit homi
rem ī iudicio malu e. q oes ira malu est
¶ Ad hc ephe. v. irascimi et nolite peccare

sol no occidat sic iracundia virum ibi glo
dr q sol et splendor iustie et vitatis et sa
pie que iracundia fuit occubet p ome q
auert a lume spuale pcm e. q oes ira pc
catu e ¶ Ad hc ps. sup cecidit ignis et no
viderunt sole ibi glo q ira impedit ne sple
deat sol vitatis et iustie ome aut q
tollit splendore iustie et vitatis pcm
morle e. q ira pcm morle e ¶ Ad hc ira
mdat mt capitalia vicia q morlia sunt
q ira morle pcm e ¶ Ad hc Dam. pcm
e tenebra spualis et constat q loq de pcto
morli qa veiale no tollit lume gre. q vr
q illud pcm q maxie tollit lume gre sit
pcm qra tollit lume gre. q maxi pcm
e et sp morle ¶ Goliico dr ad pma pte
qois q no oes ira malu e nec pcm qa
duplex e ira p q a gg. distinguit et ysido.
s. ira pzelti q bona e et vtus qn. s. ho irasci
cit vico et no ne et e ira p vicii q vmi sa
lit mala qn. s. irascit ne et no vico cuctes
ig ad pmu ī ducte ī telligunt de ira pzelti
et ve sunt et p tedunt qa sol iustie no occidit
super iracundia illa p potius illuat sole iu
stie gre et tonis et hoc e ira q cadit ī de
u et no illa q e puicu et hoc e q dr Job.
xxi. Grat) e furor meus ī te et in duos
amicos tuos qa no estis loruti cora me rtm
sicut seruus meus Job qa no loq rtm vicii e
ī doctina vitatis et morle pcm et illi
irascor et no vobis et h' vocat ira pzelti
q nlm pcm e imo imtu ut dcm e et sic
hat ira no occidit sol qa dr Job v. viri
stultu ī fuit iracundia stult) e q lume di
sceptis amisit ¶ Ad id q q vtu oes ira
p vicii sit morle pcm dr q no p aliqn
e veiale alu morle et hoc estiandu e et
indicandu et qntitate lesionis qua ī tedit
ī ferre irascens et hoc accip ex vbis aug.
ī regla v sic dr Si qs vrum cum obiecto
et conuico aliqne leserit no pigeat expo
ere p ferre medicamenta vn sua vulnia et
q ciatus curare q fecit ne ira tresiat in
odiu et trabe faciat de festuca. et aiam
faciat homicida h' em io dr pmi mot) ire
q no fuit ad nocumenta veiales fuit fuata
aut ira q odiu e p q gg) et ad magnu no
cumetu pcm morle e pu. xi. ho hoi ser
uat ira et a deo grit medela qi dicat no
tuetur et io addit aug ne ira crescat ī
odiu trabe faciat de festuca sic e legitur

vr ee de fris qa illa qonez dr ee mota q ni ex ps
se no e mota. s. vel ira p vicii sit ze

pa go. mp. qui odit fratrem suum homicida e. Et
p hoc pz solicitudo ad totum vitandum sicut p hac pte
eunde q de filiabus / De filiabus ire
ire quos ggs dr ee sex sic De ira ripe
timor mortis metis totumelie clamor i
dignatio blasphemie pferunt et hec fil i vna
uicte sunt eph. mp. sic ira et i dignatio clamor
et blasphemie tollant a nobis r Zus auce
hanc filiam sic accipit qra no e appetitus
i vindictam ut dcm e aut ig e i signo aut
i re si i signo tnt no e ni subtracto benivolen
cie que debet pximo et ho sic i signo e i a
sione vlt q fit cu i dignatione q. s. no
to dignat et consueta et debita benivolen
cia exhibe Si i re aut e i vbo aut i fac
si e i verbo aut e i deu qui no pmittit vi
dictam fi aut i pximum i que i tendit vindi
care. si i deum tunc e blasphemia. q a blasphe
mia e i posita fili cunis i deum et hoc pa
dit exira qui culpat deum q no vindicat i
eum cum iratur et e contra hoc vbum apli
ad xpi. scriptum e Deut. xxxii. a mihi vin
dictam et ego retribuam dr dns Si i pximum
tunc e male dcm q ysidorus ponit filia ire
et e contra hoc vbum apli ad xpi. nulli ma
lum pmalo reddentes nz maledicam p maledicto
sz dio benedicentes Si aut i re tunc aut e in
corde aut i ope si i corde tunc e tior metis
qui s. elata mens i digum reputat q talia
sustinet sm vindicta Si i re tunc e riga bn
dicq sic d Gal. v. Si i mice mordetes et con
medetis ciga e qui exira i mice se ptuculit
et con da e qa pe arrivari aprium e qui
detibz i mice secat sic z irati se mice secat
vbo et fto qtumelia aut orit exira qui do
mes exaspata et vindictam appetes p ma
ledcm contumelia pfert i pximum k mlb
obiectu Clamor vo exira orit qui p iracu
dia subsanado maledcm pfert i pxim
cu clamore et subsanatione Ob aut qa
ab ysido odium pomit filia ire qua Et
pomit et sic vr i sufficiens ee Sed ad
hoc dd q odit no adit dnam specificam
sup ira sz acculem tm qa odium e i vetata
ira ut dr dicq et i regla eq de dr ira
crescat i odium re. sic supius notum est
sz qq aut filie alicuius vicii dnt q specificia
dicta i se differunt sz p aliqua occasione
et capitali vicio orunt et hoc dicta de fi
liabz ire sufficiat De avaricia q sit
Post tractatum de ira tractandum e de
avaricia q magis conuenit cum spia

vicijs qua gula et luxuria De avaricia at
q tremq suo i gne Scilz de ipa i se. Et de
filiabz eius ¶ De avaricia i se q tremq mor
Scilz q sit. Et si sp pcm sit. Et q? pcm
sit. Et de vicijs adiunctis avaricie sic
e vsura fraus furtum et hij. Q? q sit ava
Videt q? p? q sit avaricia ricia Q? on?
Dr aut aug? sr gen. avaricia no tm
e pecunie sz et altitudis et sce vr q? q ava
ricia no diffinit tnmo p i modatum appe
titum hndi bona fortune sz 4 p i modatum
appetitum hndi altitudinem et sciam et sic
avaricia no vr ee spale vicium sz quale
¶ Sullq aut sic diffinit avaricia est
i modatus appetitus hndi plus qua oz
et h' concordat cum apto. i ad thi. vi. sic
Radix omm malorum e cupiditas. glo cu
piditas e desiderium plus hndi qua oz q?
quida appetentes erraunt a fide et i seipsum
ecuit se doloribz multis ibi glo si avaricia
hetur q pe e pecunie amor oe malum oritur
qa no e genq mali quod no a cupiditate a
liqui p tedat ¶ Secdm istas diffnes q? qre
avaricia ponat cu pecuniaz plus qua ecia
a d bonum cpale cui dicat ecc xxxiiii. qui sa
ciabilis e oculo cupidi i pte i iquitatis sz ho
em cui iqtas sit cu omne pcm vr q avari
cia sit cu omne pcm et sic seq q pus vi
delz q no e spale vicium sz quale qn omn
e pcm e cupido qmutabilis bom cui adhoe
ab i qmutabili bono ¶ Contra pcta capitalia
distinguit a gg sz ea q sunt sic sebia ecia
appetitum sublimitatis i dig tate qmudia
ecia affliccdem psi qra ecia appetitum vindic
acidia ecia tedium bom spualis q? avaricia
erit ecia ad spale i modatq appetitq hndi
¶ Soluco dd q avaricia dupr dr quale
et spale quale accipit ab aug qui dr
q no e tm pecunie sz altitudis et sce et
sic 4 accip ab apto qui dr q e radix omn
malorum et ho e q glo ibidem dr q cupidi
tas e amor plus hndi qua oz et q no est
vicium q no alium ab ea oriat pte q dr radix
omm malorum qa sit ex radice pcedunt et
gimenta plante ita ex tali cupiditate gem
nat oia pcta alia et hoc e q dr i. ad thi.
vi. Propue diuitibz no sublime sape nec
spare i meto diuitiarum na qui volunt diues
fi i cidunt i tentacoez et i laqui diaboli et i de
sidia multa et nociua quinque hominem et i in
teritum et i pdicoem qui dicat ex avaricia ori
tur sebia qa diuites capiunt dnari et sub

lume sapuit et ex ea oriunt alia pccta q
hoiem ↑ laqant et mgat mitiru dr at
auaricia spalit amor pecunie et hi ppe dr philar-
giria .i. amor argenti sic dr sr id ad
eph. v. aut auarus q e ydolorꝫ seruitus
glo auar cui deus nuim e id q res
dei qs deus seruire ↑ getibz vsurpat et re-
tondit sibi et p hoc pz soluco ad pma pte
qonis ¶ ad ha aut pte dr q auaricia spa-
lit po ere amore auri id argenti et pecunie
qa sic ar dr v. eth. aurū et argentū et
pecunia sunt mesura omn mutabilium quibz
hoies mutant mr se oia em ad vsu hoiis
p numeria valore pecunie mesurat et io
dr glo ad ethi v. q auar e cui deus
nuim e qa colit eu sic deu et ar ibide
q nuim diligit qa fidemissor e fuce mti-
tatis ↑ oibz alijs colo m. auaricia q e ydo-
lorꝫ seruit osee v. m. dedi eis argentū
et aurū q fecerunt sibi baal et poeta qn
mudo suum rex e hoc tpe nuim vn in
modatus amor cura pecunia spalit dr
auaricia ect v. pecunie obedunt oia et
ibide auaro nichil e celesti hi em aiam
sua venale hr et ↑ vita sua precit ↑ tuma
sua vt auaricia sp sit pccm et q sc pccm

Et cudo q vtiu auaricia sp sit pccm
et cu hi q cu qz sit pccm vtiu sp sit
morle id aliqn veniale vr aut ec magnum
pccm et morle .i. qo n. sr id nolite diligere
mudu nec ea q ↑ mudo sunt ne remaneat sa-
cmeta dei ↑ nobis ad damnacoem nram. q
vr q dilcio eorꝫ q ↑ mudo sunt euacuat nsi
morle pccm. q dilcio eorꝫ q ↑ mudo sunt est
morle pccm et hi e ppu auaricie. q auari
e morle pccm ¶ ad hc aug sr ide vbu in
origiali vi exponit eplam qo sic dilcio dei e
omn vtutu dilcio. ita dilcio mudi e omn vi-
corꝫ vnde ia. qui diligit mudu ↑ inimicus dei
constituit. sic q dilcio dei hi se bonu e. ita di-
lcio mudi secun se malu e et hi e ppu ana-
ricie. q auaricia morle pccm e sp ¶ Cor
ayt v. sr id q difficile e eos q pecunias hnt
↑ trahe ↑ regnu celorꝫ ro dr ↑ posse q n
posse e oio si no pt q aut difficile cu la-
bore si pt mutace dei gra. q no e ↑ posse
saluari eu q pecunias diligit et tpalia q
no e pccm mortale ¶ ad hc ayt xix. sr id
dnes difficile ↑ trabit ↑ regnu celorꝫ glo
no dr ↑ posse ut pus ¶ Cont oia ista vr
ee q diligere tpalia sit mutoriu dr ↑ .i.
ethi dr q res fortune sū tpalia orgatice

deseruiunt ad felicitate sū hitudine sine
qbz no pt ee beus neq felix p pfectam cuz
felicitatis sū bitudib. qcuq aut tali se
hnt ad felicitate et bitudine mutorie diligu
tur. q bona fortune et tpalia mutorie diligu
tur. q nullm pccm e neq veniale neq mortale
diligere tpalia ¶ ad hc aug .i. .i. de doc. da
ponit dilcoem vsus et dilcione fruicois et
dr q res hui mudi diligende sunt dilcoe vsus
et referende ad id q fruendu e. i. q ppe e de-
ligendu q aut sic diligi mutorie diligit et
su omn pcto. q diligere tpalia su omn pcto
pt ee ¶ Soluco hui qois hetur ex verbis
apti .i. ad cor. vi. vbi dr Qui vtur hi mdo
tanqua no vtat Beda idem vtam hi mudo
ad necitate no ad voluptate vn tpalia sunt
ibi amandi .s. ut ↑ strumeta uniti p elemosi-
nas et opa bnficencie et sic mutorie amant
heb. xiii. bnficencie et caritatis nolite ob-
liuisci talibz hostiis pmetur deus et addit
et hospitate nolite obliuisci p hac em placu-
erunt quida angelis hospicio receptis sic
abraha et loth. et sic d luc. xxiv. et coege
runt illu re dr ⁊. q hospites ad hospiciu
trahendi et cogendi sunt q sine sollicitudine
tpaliu si no pt diligunt ⁊ ad necitate hi
vite q su tpalibz agi no pt et sic ena di-
ligunt su pccm Tercio no diligunt ut finis
↑ eis ponat ut dr aug hi de doct. iana
et sic diligunt ad cupiam no v ad vsum
cupis. nisi fatat pv. xxx. Ignis nuq
dr sufficit. glo ignis auaricia ect v. ana-
rus no implebit pecunia et ibide auaro id
e celesti hi em venale hr aiam sua rc.
et ille e q fuge ponit ↑ pecunia sic ↑ deo et io
ad eph v. et colo. iii. auaricia dr ydolorū
seruit et de tali dilcoe tpaliu locut due
duotes aug. p ↑ fuete ille aut q sunt ayt
locut de dilcoe tpaliu ad necitate. Due vl
tie bo dr. s. et aug. locut de dilcoe tpaliu
p ut tpalia sunt ↑ strumeta uniti et bnfactis
et sic ab ecte psonis debet diligi et possi-
ri tpalia Qt de viciis auaricie admittis

Etude q de viciis admittis auaricie
et qa dr aug sr gn. ad lit. hi. vi. q
auaricia no e tm pecunie sz ⁊ excellencie et
sce pt q ⁊ dr ide q ada ↑ auaricia pcauit
qn concupiuit ee sic deus sces bonu et malu
vr q ambico q cupiditas e sugtatu et
excellencie ad auaricia pinet ¶ Sz cot hi
vr dice aug hi de va religioe sic ambico
seu facit hipbos. grupia vo curiosos. et sic

vr̃ q̃ potius reducat ad sr̃bia q̃m ad auaricia ¶ Ad hc. de li. cõfess. n°. Quibus sue ut cõtinea a concupiscentiis carnis et a concupiscentia oculorum et ab ambitione seu cui q° cãgat cura q̃ cõprehendunt quicq̃d est in mundo aut est concupiscentia oculorum aut est concupiscentia carnis aut sr̃bia vite. et exponat exposse concupiscentiam carnis et concupiscentiam oculorum vr̃ q̃ ambitione seu reducat ad superbia et sic item vr̃ q̃ potius reducat ad superbia
Q° quam ad auaricia ¶ Vltimus q° de viciis circumstantibus auaricia p morale phm 8° et 4° Ar. n°. et m°. q̃ vicia circumstantia liberalitate virtute sunt prodigalis et auaricia et prodigalitas sit q̃ dat danda et nõ danda et auaricia sit q̃ retinet retinenda et nõ retinenda vr̃ q̃ auaricia nõ p totum sit vicium. Ideo et q̃ retinet retinenda n̄ peccat sed. Ideo q̃ retinet nõ retinenda dumo ab indignis retineat n̄ peccat ut in m°. ethic. Dr. n̄ vituperant bannausi q̃ histriones expendunt substantias quas cõtinuo laudandi sunt auari q̃ retinent et sic auaricia p aliquem actum suum laudabilium bonorum est et nõ vicium ¶ Ad hc opposita sunt Ideo de quibus auaricia et prodigalitas opponat si auaricia capitale vicium est prodigalitas erit capitale vicium. et capitalia vicia nõ erunt tantum vna p vna. p quod contra quod dr. tam vna ee in moralibus propriis ¶ Ad hc aug. sr̃ d. i. ad Cor. pm°. Caritas nõ querit q̃ sua sunt Dr. q̃ id dicitur est quia quia propter nõ propter quibus amicitia amicitia at eq°. propter quibus amicitia et sic vr̃ q̃ auaricia nõ sit in retinendo retinenda et nõ retinenda p
Q° pocis q̃ propter quibus amicitia ¶ Vltimus q° vtrum auaricia sit maximum peccatum inter capitalia vicia et vr̃ q̃ sic quia maximo oppat ad Eph. v°. phi. m°. auaricia est ydolorum seruitus. ydolorum enim seruitus maximum peccatum est ¶ Contra emunda bor a delicto maximo glo. i. a superbia ¶ Solutio Ad primam partem dicendum q̃ ambitio et reducit ad sr̃bia et reducit ad auaricia p diuisas rebus sunt enim quidam qui appetunt diuitias propter ipsum diuitiarum ut. s. in fastu et in gloria sit et sic reducit ad sr̃bia et alii appetunt pecunias propter ipsum ut dr. quidam et illa est ambitio duorum qui conspiruerunt ee sr̃ alios eclesiastes Ideo alii autem tamen libenter appetunt diuitiarum q̃ acquirunt a subditis quorum ut dr. vno. ethic. regum vtrum in pyramide quia quos regere deberet opprimunt et dicitur ysa. xlix°. Tradam egipcum in manum dominorum et rex fortis dominabitur eorum. et ihu de quibus dr. amos m°. qui fortitudine mea assumpsimus nobis cornua et illa reducit ad auaricia et mediat inimicis et propter hoc patet solutio ad auctores dum. in ductus p prima parte ¶ Ad id q̃ vltimus q̃ dependentia dd. q̃ ad intellectum theologicum et ad ethicum ethicum enim intendit felicitate simpliciter ad quam organice deseruiunt bona fortune q̃ quidem aliquem acquirere et alium retinere et ideo nõ q̃ dependat quem acquisitionem nec retentionem et ideo et in legibus et similibus vsure nõ condependant sed ordinant theologum autem intendit felicitate etiam q̃ elemosinis et superexpendendis pauperes compatit et ideo condependat retentione propriam q̃ subtrahit quibus q̃ propter quibus autem ponit et cum caritate q̃ quam propter autem ponit. i. Io. m°. ¶ Qui habuerit substantiam huius mundi et viderit fratrem suum necessitate habere quomodo caritas propter Ideo quidam dicunt non ¶ Ad q̃ obiectum q̃ opposita sunt Ideo de quibus et sic opponitur prodigalitas et auaricia quibus non opponatur sed eadem virtutem quia diuise species vicii sunt et ideo sequitur si auaricia sit vicium capitale q̃ et prodigalitas sit vicium capitale. quedam autem opponuntur sicut extrema medio et illa nunquam sunt Ideo de quibus primo quia medium est virtus et extremum sunt p defectum sunt p superabundantiam est vicium ¶ Ad id q̃ obiectum Dr aug°. q̃ caritas quam propter autem ponit et auaricia con dd. q̃ non opponitur quia auaricia est priuatio amor sui caritas vero omnibus amor Dei et proximi sed auaricia opponitur prodigalitati quantum ad actum ¶ Ad id q̃ vltimus q̃ vtrum auaricia sit maximum peccatum dd. q̃ antiq̃ posuerunt sr̃ h. Instructorum vtile valde s. q̃ p. modis diuisis dr. peccatum maximum primo modus est q̃ propter abiectionem fundamenti omnis boni aliquid dr. maximum sicut infidelitas q̃ tollit fide fundamentum omnis boni Secundo modo dr. peccatum maximum quia minime habet de motiuo ad primam p quia conferunt omne bonum et sic peccatum in spiritum sanctum q̃ ad finale in primam dr. maximum peccatum Tertio modo dr. peccatum maximum quia magis propter et diuite soluit vnitatem et vnitatem ecclesie in qua p spiritum sanctum conferunt omne bonum et hoc modo scisma dr. maximum peccatum pri. vlt. Detestatur deus eum qui seminat inter fratres discordias. quarto modo dr. peccatum maximum quia priuat finem suum bonum s. ad quem ordinantur omnia bona et sic odium finem dilectionis dr. maximum peccatum sicut eq°. dr. maxima virtus quarto modo dr. peccatum maximum quia est principium et origo omnis mali et sic p aug°. sr̃bia dr. maximum peccatum tho. m°. Superbia in tuo animo nunquam diuitiarum plantetur ripa enim superior in omnibus predicto Sexto dr. maximum quia rei omnibus maxime adhesimus et ab inuitabili maxime abiimus et sic cupiditas

sua auaricia dr maxi' pcm. s. ad thi. vi. qa
div omn malorz t tripiditas et sic dr q t qda
silicudo ydolatre qa veiat gutabile bonu pt
qmubili et sic tcelligut auctes eph. v. phi. iij.
.n. supra tducte Sep eo m dr maxi' qa ordina
tor t bona vita maxie qm et sic tobedieta
dr maxm pcm qiatur em preptis qmbus
ordinat oib bona vita. s. regu pb. qa qi pcl
.o. ydolatre t repugre et qa scelus auarlandi nol
te acqesce Vetimo mo dr pcm maxm qa
vsurpat d q solus dei t ppu et sic t amis qla
dr maxm pcm q vsurpat d q dei t ppum
s. glam qob. xxxi. Si osculat' sio manu mea
t abscondito ut dr glo qq' q osculare' t sibi ma
nu attribue bona q dei sut et glari t ipis et
sq t texti q t iniquitas maxia et negato
.p. cotra deu altissimu Qono dr pcm maxm
q ateate tribuit q solus dei t et sic ydola
ta dr maxm pcm q culti grece dr latro
sis su lata et t cult' soli deo debit et ex
hibit' attribuit create Ro. i. Dicetes se ee
sapetes stulti fti sut et coluerut et seruiert
potius create qua creatori et mutauit glam
t corruptibilis hois et volucru et q drupedu
et serpetu sut fecuit illi q colit ydola et
ad similitudine isti' auaricia dr maxm p
10 tacu sut t phitis dam t Deco mo dr pcm
maxi' q auferet hore deo et crime attribuit
sic blasphemia q t posito sli crimb t deu cu
dicat. s. ad thi. vlto Soli deo honor et gla
De filiabz auaricie q sut septe

Eude gredu t de filiabz auaricie Sut
aut filiabz auaricie p qq' vij. q sut
p dico fraus. fallacia p iuria t hetudo metis
violen. obumgato cordis q p to sic accipit
auaricia minu' amor hudi t pecuia su ac
qrendi i. g. fit ut t retinedo ut t acqrendo
Si t acqrendo aut t t machinacoe cordis a
t machinacoe oris. si cordis t dolus su p dico
si oris t fraus q t mendacio et p iuria quibz
ho frandat p xi' et decipit Si t retinedo t
iuste aut t t corde aut t ore ut t iusto si t cor
de tut t t quietudo metis qua tut et se qiat
oem modu enagacois metis quibz pt here
illicita acqsitaem su retentione sap. xv. ex
stimabat vita hois coporis t ee ad lucri
et opte vitiorz ecia ex malo acqre et sic
ecia acqredo et retinedo quat violetia
q fit t furtis et rapis q a sit labes fur t
q t furio h' t t iuigeo cotrectat re aliena
t iuito dno latro aut q violet aliena rapit
si p decepcoem acqre t tendit Si t t corde
t fallacia. si t ore mendacu et p iuriu ve
dicu eiu t falsa vocis sigficato cu in

tentione fallendi ut dr iusti' lo de mendacio
p iuriu aut sine vitatis iusticio sermen
dacu ad h. t Si t t retinedo illicite aut
t t ore aut t t corde si t ore tut t obumbra
to qa tut negat paupi cu obumbratione
cotra opa mie Si t t corde tut t obtura
to a clamore paupis et ipe clamabit et
no exaudiet Ysidorz dicit filias auaricie ponit ix. q sut mendacu. fraus. furtu
p iuriu turpis lucri. appetit' sta testimonia
violetia t hiantas rapacitas q'tu q'a ms'r
sut t auaricia put t t acqrendo. sile sda
q'q sut. t acqrendo t voleti. sola aut in
humanitas t t retinedo et t corde. n' e' ht
de pietate humanitatis qui obturat aure
a clamore paupis cu tu dicat dnis luce
vi. omi peteti te tribue et voleti a te mu
tuare ne auteris et ibide mutuu date et
n' mde sperantes p q excludit vsura deq
dr chriso' sr qo. omi lxxxv. q vsuratio t q
peior t furc qa fur t tras t domu aliena
accipit q sibi sufficiat et exit vsuratius
aut p modicu mutuu et cotinua exacto
fecta vsurarq exhauriet tota substanciam do
mi. ab dre Si fures t tro isset ad te si lat
nes p nocte quo g tacuisses. nonne furati
fuisset sufficiencia b. qi dicat sit vsuram
at t plet q seq quo strutati sut e sau. us
q ad eimos emiserut te here dcta de filia
bz auaricie sufficiat no em ad signu qoe
t h' a h' solu quo posita sit here t quietudo
metis filia auaricie cu an a q'q' posita sit
filia acidie Ad h' dd t q p diuisas to
nes et filia dr acidie et filia auaricie
p em q nascit ex tedio t t ori spualiu et
euagat t exteriorib circa illicita nascit
ex acidia p aut q ex nimio amore lucri
di et hudi discurrit ecia illicitos modos
acqrendi et hudi sic nascit ex auaricia
Sunt 4 quida gre vsura no po filia a
uaricie sic furtu et sic rapia Sz ad h' dd
q furtu et rapia sut tu cotra leges hua
nas qua leges dinas vsura aut tu cotra
leges dinas t no humanas qa leges hume
cofirmat pacta et t vsura pactu t voluta
ru p qd' tuffert diuu vsure t vsuratiu
p leges ciuiles licet no p leges dinas et
si ob' q copetit solueti vsuras repetitio
ab vsurario dd' q vis repetitois cofert
ei lex dinas et no pactu et illa lege di
na vtit' index ect' De gula q' sit ccc. o.

Eude gredu t de gula de qua gremi
dno Sz de gula p se et de filiabz
eius De gula p se gremi' quor

quid sit ¶ An peccatum sit ¶ Et quotiens peccatum
¶ Et vitium peccatum sit ¶ Abstinentia sit et ¶ gula
Et qr ebrietas contrahat gula quremq; qr to
de ebrietate ¶ Ad primum predicti sit dr quod
p gula et ¶ modaq; amor edendi sui sumendi
dr cibum ¶ Et hr difficile vr non ee conveniens qa ea quod gbior moribus tingit peccatum et
gula sicut dr postmodum difficile hec non tangit
n vnum modum. mor aut modi tangunt ih v
propere p. laute nimis ardenter studiose propere peccat q an horam prandij cibum sumendo de side
rat qrta q ¶ ewo ayt dr q misit servum suum
hora cene dicere et aug ¶ regula qui non pr
ieunare non est extra horam prandij ad alium
horam sumat n est egrotat ¶ Ad hr ysa v.
ve qui surgitis mane ad ebrietatem sequenda
et potandum usq; ad vesperam ut vino estuetis ¶ Ad hr ecc ix. vetere cum rex puer
et cum principes mane comedunt. ad ebrietatem non ad satietatem et ¶ hac auctore tangit
et q propere et q nimis qa nimis et q ad
ebrietatem et satietatem tangit ¶ De eo
q ¶ laute dr amos vi. ve vobis q opulenti estis
in syon ¶ gredientes propaate domum israel q comeditis agnum de grege et vitulum de medio armenti. et ¶ ibus q ita laute comedere qrebat q vnum
agnum vix de grege et vnum vitulum de armento
qrerent q sibi satis delicatum reputabant ¶ De
hoc autem q dr nimis dr. ad tim. vi. Erunt enim homines sui amantes cupidi gloriosi superbi blasphemi parentibus ingrati scelerati sine affectione sine pacis compositione sine
ira sine bonorum odio proditores protervi tumidi voluptatum amatores magis quam dei
¶ Et hr difficile vr non ee conveniens qa ea quod gbior moribus tingit peccatum
gula sicut dr postmodum difficile hec non tangit
n vnum modum. mor aut modi tangunt ih v
propere p. laute nimis ardenter studiose propere peccat q an horam prandij cibum sumendo desiderat qrta q ewo ayt dr q misit servum suum
hora cene dicere et aug ¶ regula qui non pr
ieunare non est extra horam prandij ad alium
horam sumat n est egrotat ¶ Ad hr ysa v.
ve qui surgitis mane ad ebrietatem sequenda
et potandum usq; ad vesperam ut vino estuetis ¶ Ad hr ecc ix. vetere cum rex puer
et cum principes mane comedunt. ad ebrietatem non ad satietatem et ¶ hac auctore tangit
et q propere et q nimis qa nimis et q ad
ebrietatem et satietatem tangit ¶ De eo
q ¶ laute dr amos vi. ve vobis q opulenti estis
in syon ¶ gredientes propaate domum israel q comeditis agnum de grege et vitulum de medio armenti. et ¶ ibus q ita laute comedere qrebat q vnum
agnum vix de grege et vnum vitulum de armento
qrerent q sibi satis delicatum reputabat

hac ⁊ hoc di. gula alii maximum peccatum
eo q̃ sile ē ydolatre talis enim colit ventrem
sicut deum tales dicuntur ab ar.le ⁊ eth.d castimargi
a castris q̃ ē venter et margines maxillas
q̃ ē ⁊ sanies mis. ha ⁊ saniem p ventre et ta
lis gule q̃ ē ⁊ sania ventris ponit qd gdi
codes quoq̃ q̃ supra patet p b. pprope ⁊ glo
gen. xxv da m de corde hac incisa et sut
her vba Credu q̃ nos quoq̃ modis vicium gule
teptat. aliqn enim ⁊ digestia cpc pueri alii
tpr no pueri ꝗ cibos laucores q̃rit aliqn
q̃ sumeda sint actuaus ppauari appetit alii
q̃ litatibz cibor et tpri cogruit ꝗ ⁊ quiti te
simedi mesura excedit aliqn obiectu ē q̃
desiderat ꝗ tu no estu desiderii de tius pstat
et ⁊ ho ciu de ecc. vj. ne effundas animam tua
super omem cibu et ⁊ ho x ciu gula de mr omi
vicior q̃ ꝗ sr d ag. mj. Cu iemnasset q̃dra
gita diebz ⁊ glo Nisi primu gula refrenet
frustra cotra alia vicia laborat ad ho. qo
duo sunt vicia q̃ max homes decipiunt suis
voluptatibz. gula. s. et luxuria q̃ tanto de po
ne ē difficilio q̃to eis vti ē dulci cu vnu
eor orit ex alto hoc ē luxuria ex gula vn
q̃ ppe hoc genitalia subnexa sunt ventri
q̃a venei meio estuas facile despumat in
luxuria et qo ad marcella ro ethnei mon
tes no vulcanei ignes ita estuat sic iume
nles medulle vino et dapibz ⁊ flamate et
⁊ cau ut dicit ē gula ē maximu pccm q̃a
ca ē libidis et cocupie omi aliorum pccor
Ad primu q. dd q̃ primi mot qui sunt a ser
pente sp pcta sunt et sile q̃ sunt ⁊ mfiore pte
vois a serpete do ē a cupia sualitatis
ꝗ mot qui sunt ab digestia ne males sunt
et no pcta ppe hoc ⁊ detractibiles dicu d
dam. li. mj. ag. mj. Cu iemnasset vl diebz
et vl noctibz postea esuiet Ad a dd
code mo q̃ teptato a carne pccm ē cu pcto
ē q̃a ē a cupia sui a serpete ꝗ mot q̃ ē
ab ⁊ digen ne cu no sit a serpete ꝗ passio ⁊
detractibilis no ē cu pcto Ad a dd q̃
no ē sile de motu ad venea et de motu ad
cibu q̃a motus ad cibu ē ad necitate in
diuiduu sui quo ⁊ diuiduu subsiste no pt
a mot aut ad venea ad multiplicacdem spei
et id no ē necitatis ꝗ cupie et corruptois
et id dixit sposito q̃ cupiscibilis ad in
trinsecu corrupta ē cu corruptoe natuli
cupiscibilis vo ad venea corrupta et ⁊ fec
ca et fricaes q̃q p illu cussundit oru pccm
Ad a dd q̃ ois motus illicit ad gulam
pccm ē ꝗ mot nalis no ē illicit q̃a ē ad
supplementu ⁊ digestie nalis et oio su pcto

quis no sine pena Ad vltimu dd q̃ ap
petit vetici cibi sp pccm ē ꝗ no sp mobile
qu vo dilectem cibi ponit dilectio ⁊ deo et
cue p ccm mobile ē ut supra dictu ē q̃a cue
fruit cibo et no deo Cargil ⁊ qu q̃ dd
ē et predit p hoc pz qu gula pccm sit et
qu cu sit vtiu pccm sit ⁊ abstinen sit ē ⁊
Eccto q. vtiu pccm sit ⁊ absti gula
nencia sit ē ⁊ gula et vr q̃ sit q̃a me
dietas q̃ ē tpam sui sobrietas. medietas
ē duoru vicioru quoru vnu ē ⁊ habundancia.
alteru ⁊ defectu q. sic q̃tmgit peccare per
gula ⁊ habdan. ita q̃tmgit peccare ⁊ defectu,
p nimia abstinencia Ad hc r. reo debet ꝗ
nice manu et ⁊ refector ee sui ipsius et si facit
peccat quasi p nimia abstinencia ho iuit
sibi manu subtrahit eni nciu quo conseruat
vita. q. ⁊ nimia abstinencia quie pccm ē
Contra b. xxvij. smoe sr cam. Ad magnu ē
si venr cogat iemnare usq ad tugitu qui
sepe repletu ē usq ad vomitu ꝗ no tuget ni
ppe defectu nciu ad sustetacdem vite q. ⁊ de
fectu tali no ē pccm ꝗ mitu Ad hc ⁊ vita
dei q̃q scribi sic q̃q vigiliis ofciis et iem
niis et si macerebat cor. ex spe vigebat aue
Soluco dd q̃ medietate seruare ⁊ talibus
vtutis ē nimis difficile et nimis habdare vicii
et pccm vii ⁊ talibz expedit subtrahere ea q̃
de seruiunt nciti vii augi sr explam ad ro.
fames et sitis ⁊ firmitates sunt contra quas
sumeda sunt alimenta q̃ad modu medicamenta
vii sunt medicamenta plus sumpta nocet et mi
nu sumpta no p sunt ita alimenta cibi et potus
⁊ talibz aut medium ē q̃ sufficit nciti ne
conseruade ⁊ vigore et viribz nalibz subtrahe
de hoc ē vicium q̃ ar. vocat ⁊ sibilitate et de
bet pcionari ꝗ dulcitate p sonaro q̃a q̃ vni
ē mitu alii ē paro ut ibide dr. eth. q̃ q̃
vtori gymnasiorum ē mitu milioni ē paro
rza eni ut ibide pecit q̃ no quale vii co
cedendu ē q̃ ⁊ talibz qui sibi subtrahit de
nciu peccat quit q̃a sibi ipi ⁊ ficit mamis
Et p hoc pz soluco ad duo q̃ ⁊ q̃ obiciu
unt Ad b. q̃ b. dr q̃ tuget ventris qui
ondit defectu nciu ꝗ habdantis et superflui
Ad a dd q̃ q̃q confert vigiliis et iemnis
no macerebat usq ad cors ⁊ titu ꝗ usq ad
macracdem moderata q̃ sufficit ad corpis
duracdem no ad titu et hoc expsse dicit
auctas dicq ⁊ dicta Ad q̃ ē ebrietas
Vacto q. de ebrie et quit ita pmg
q̃ sit ebrietas Credo vtiu sit sp mobile
pccm Tio vtiu ebrietas de prudencia carnis

de qua dr apo. j. Co. vj. Ad inimica e
deo ¶ Ad primu predicit sic dr Ceu q ebri
etas e i sania voluntaria ¶ Ab aug. sic d
j. ad Cor. xj. alius quide esurit alius aut
ebrius ed at ista dr eni q brians dr ci fus
ad mesura potus hois ordinat. et ebrius
e q bibit vltra mesura briantis ¶ Contra
primu q dr i sania voluntaria ob. sic rella
i sania voluntaria e cu sit subusio romis
sz oris i sania voluntaria. q. Sipo. mala
sont sam sic qa no pt ee vna mesura bri
bientiu q vn et e multu alis e paru sic et
de cibo. q. qialit no pt diffiniri p mesura
briantis ¶ Soluto dd ad primu diffinendu
q ebrietas i sania dr ab effectu q sic dicit
dr. li. de spu et sancto vaporatiu e vinu
et magis medo et qa vapores elevat i cap
opilat vias cerebri et rois et sic i ducit i sania
voluntaria dr a ca qa sume vinu voluntariu e
no necciu et sic dr i sania voluntaria qa volu
tarie p curat ¶ Ad sam dd q illa bona e
vn latre dr ebrius qui extra mesura bibit
qa brian grece latre dr mesura et dr men
sura q sufficit ne et no subutit roem et
q extra illa mesura bibit ebrius dr et
dulsificat h dulsicates hom et sic pz so
luto ad duo q i gnu obiciut Vtru ebrie
tas semp sit mortale pccm qo.
Vxta hoc q. vtru sp sit morle pccm et vr
q sic ysa. v. Ve qui potentes estis ad bibe
du vinu et viri fortes ad miscenda ebrie
ve qminaciu e pene ebrie q no fit n p morli
pcto ¶ Ad eph. v. nolite i ebriari vino in
quo e luxria hoc preptu e sz ne contra preptu
e morle pccm ¶ Ad hr gen. xxix. noli re
gibz o lamuel noli regibz dare vinu qa nullu
secretu v regnat ebrietas q secreta cpiter
revelat et nocue morle pccm e ¶ Ad hoc
pv. xxiij ne i tuearis vinu qu flamescit i
vitro i gredit blande et i novissio morde
bit ut coluber morsus coluibri venenosus
et morlis. q. vr q ebrietas venenosa et
morlis sit ¶ Ad hr ecc. xxvij. luxuriosa res
e vinu tumultuosa ebrietas quicqd hys
delcat no erit sapies. q sp sapiam spr ab
hoie tollit morle pccm e. q. ebrietas mor
le pccm e ¶ Cont ps vinu letificat cor ho
mis adleticia cordis studedu e. q. stude vino
adleticia cordis pccm no e ¶ Ad hr Lam.
iij. quiedice amici et bibite et i ebriamu kmu
q. i ebriaci no vle pccm e qa alr no sicpet
amicis kmus ¶ Ad hr gen. ix. dr de noe q
fuit vir iustus et pfectus et cu deo ambulabat
q bibes vinu i ebriatus e Ver e credendu
ut dr aug. ibide i glo. q si ebrietas morle
pccm e q vir tantu se i ebriasset vino q
alr no eet vir iustus et pfectus ¶ Ad hr
gen. xxxix. dr q Joseph i ebriatus fuit
tota scrib sius q item no credendu est de
tato viro si esset ebrietate ee morle pccm
ut dr aug. i glo. ibide ¶ Soluto ad hoc
dd e p id pri. xxvij. vinu i tociditate crea
tu e no i ebrietate vnde dd e q ebrietas
vitosa e et pccm no tu sp morle pccm.
si eni ad ignoret qualitate vini sic noe
ibide i glosa sic et filie q patri vinu de
derut quia apte aliudiant iudicu ee fu
turu p ignem sde fulat et videntes petropoli
ia exusta et mrem sua cousa i effigiem
salis i trauit ad preu ca postiticie ser
uade et no ca libidis. Si qs aut biberis
vinu fme delectacois i eo peccat mor
talit quia fruit create no refend dilectaci
i deu q e pfectas humana ut dr aug. li. de
doc. xiana ¶ Et sic locut qdq aut ces p
i ducte q. s. sit morle pccm ¶ Ad id q ob. de
pb dd q vinu ad tociditate pot bibi non
ad ebrietate sic dr pv. xxxix. date siceram
mentibz et vinu hys qui amaro sut corde
bibat et obliuiscat egestatis sue ¶ Ad id q
ob. de can. dd q ibi de ebrietate spuali q
fit i amore caritatis can ij. introduxit
me rex i cella vinaria et ordinauit i me
caritate ¶ Ad q ob. de noe soluti e sup
¶ Ad id q vltio ob. de Joseph glo. aug. ide
soluit dicens q ebrietas ibi sanctetas iocun
ditatis dr De prudeci carnis et spis qo
Vxta hoc q. de prudecia carnis de qua dr
ro. viij. prudecia carnis mors e prudeci
aut spis vita et pax qm sapia carnis inimica
e deo legi eni dei no e subiecta neq
eni pt prudeci aut carnis sic ibide dr glo
e q p curat solluite q carnis sut sic i gula
et luxria et dat glo sile q legi dei no pt
ee subiecta dicens sic claudicatio no pt sb
ici arte ambulacoim ita prudeci carnis no
pt subici prudecie spr q e vita et pax. q.
vr q prudecia carnis morle pccm e qa
ibide dr q cuiqz p carne sut deo placere non
pnt q no fit n p morle pccm veniale et pccm
no excludit gratiu et q cuiqz i gra e deo pla
cet ¶ Qdam bo. Cia mali bono de eo
no pt scire eni malu bonu q qa no vitat
malu n cogitu sic ibide dr q prudecia car
nis bona est et nullu pccm ut vr ¶ So
luto ad hr ibide solut i glo. ad ro. vij.
qm prudecia carnis explicit dr. Di eni

prudēcia q̃ solū ē cogitua et hoc nullū
pcm ē q̃a bonū ē sic cogscere mala ut vitē
t̃ et ista nō oppō prudēcie spīs q̃a ī talibz
oppōitorū ē vna disciplina ut dr̃. est q̃
prudēcia practica q̃ pmīrat cū effectū ad
carnalē vitā ptinēcia et hoc ē cū pnitā
te et affectū carnalium et ista oppō prudēcie
spīs q̃ hr̃ affectū ī clinātē ad spīualia q̃
sollicite pmīrat et hoc ē q̃ legi dei subicī
te nō pt̃ claudicat eim ad vitia carnalia
¶ Et dr̃ t. ns. prudēcia carnis q̃ de deo nō
pt̃ sentire ñ p̃ carnē. vii glō ibidē q̃ sapit
p̃ carnē ī mīcī ē dei quē sibi finē nō con
stituit ut q̃a putat dēī michi posse p̃cēp
q̃ ī natīs rex vī et hēt prudēcia carnis
ptinet ad ī fidēlitātē sui ad hēsim ¶ De
p̃o aut dēī prudēī carnis et prudēī spīs
q̃ opponit̃ subdit apo ī eodē ca. sic dicens
ergo fres spīū debitores sum̃ nō carni
ut p̃ carnē viuam̃. si ē p̃ carnē vīxitis
moriemī. si aut spīū facta carnis mortificā
ritis vīetis et p̃ hoc pz solūtō ad totū q̃
p̃ mō prudēī bona et nullū pcm mōrtē
ē et ī mīta deo ut paulo ante dīm est
xx de filiabz gule q̃ sūt septē.
Unde q̃rendū ē de filiabz gule q̃ p̃ G.
ponit̃ vij hec. s. inepta letīcia scur
rilitas immūdicia multiloquī ebitudo mētis
circa ī tellēm. vsidēr̃ aut adūgit duas
s. ī mūdicīā et corporis q̃ūtātē et ad hr̃
sopnolēcīā et pigrīcīā. Hec aut filie quas
ponit G. sic accipūt̃ ex effectū gule q̃ ipse
ē oppīme et opilate et hoc ē aut ī spīūalī
bz aut ī cōrīlibz. Si ī spīūalibz aut ē ī intellectū
aut ī affectū. si ē ī intellectū tūc ē ebitudo mē
tis q̃ fit qn̄ cibz ut pot̃ opilat vias qua
spīs debet deferre foris ad cellā logisticam
ī qua vīuet opatō ī tellēs ut dr̃ cōstabilis
ī hō de dīa spīs et aīe aut ē ī affectū et tūc
ē aut ī verbis aut ī opibz. Si ī verbis aut
ī verbis peccatibz p̃ turpitudīnē aut multi
tudīnē. si p̃ turpitudīnē tūc ē scurrilitas
q̃ hō loq̃ sic scurre qui turpia pnūciare
cōsuēūt et p̃bet̃ eph. v. ois aut ira aut
ī digītio aut scurrilitas q̃ ad re nō pīnet
nec nōiet̃ ī vobis. Si ē ī multitudīne tūc ē
multiloquī pu. ī multiloquio nō deerit pcm.
Pcholomeus ī p̃ūbis sapiēs ē q̃ refrenat
lingua ne nīmū loq̃t̃ ñ cū deo loq̃t̃ et dicit̃
xv de t. sao dīne septū ee. q̃ ī multiloquio nō
deerit pcm p̃ de te loq̃ quīū libet ho loq̃t̃
ppter nō ē nīmū q̃a mīqua ē satis. Si ar ē
ī affectū et ī opē tūc ē ī epta letīcia et

ad hr̃ si ē ī opē p̃ qūitātē cibi ut potūs
supta tūc ē immūdicia illa s. q̃ ex vomitu
ē ysa. xxviij. Omīes errauīt ī ebrietate
nescierūt videte ignorauīt iudicū oēs
eī mēse replete sūt vomitu sordīq̃ ita
ut nō ēet locus pu. xxx. tres ve tres pat
ve tres sūt ca fouea et rixe ī me hīs q̃
morāt̃ ī vīno et studēt calicibz epotan
dis. ¶ Ella ponit ysi dor̃ sic accipūt̃ dr̃
eī q̃ gula ē ī comessacōibz et ebrietatibz
et cōstat q̃ cōmessacō ē ī cibis q̃ ex nī
tītudīne ī ducūt pigrīcīā. s. ad thi. v. dicē
tentes omīs medaces vetris pigri. cibz
eī pocī ex qūte pigrīcīā ī ducūt et ī sōp
nolēntīā ppt q̃ ī. pet. iij. petrus ad vigi
lias exhortās p̃mīsit sobrietate dicens
fres sobrij estote et vigilate qī dicēt si
nō estis sobrij vigilare cōtra dyam̃ non
potestis. Corporis aut q̃ūitas respicit
pigrīcīā qn̄ phitis bo dīm ē de qua ī mūi
dīcīa ī tellīgit̃ q̃a de cōrīli et spīūali ut
sup̃ q̃oe de ebrietate xx de luxuria xxo q̃
Unde q̃rendū ē de luxuria de qua q̃re
m̃ duo. Scilz de luxuria ī se et de fi
liabz eius. ¶ De luxuria ī se q̃rem̃ q̃tuor
scilz q̃ sit. ¶ Et si ois cōitis soluti cū
soluta sit pcm et q̃ūtū pcm. ¶ Et tria
de pollutōe nocturna. ¶ Et q̃rto de tactibz
ī mūdis et osculis et amplexibz. xx sūt luxu
s. p̃mū pcedit̃ sic beda sic diffinit
luxuria. luxuria ē libīdīnosē voluptatis
nīmī appetit̃. ¶ ad hr̃ idē sic luxuria ē cō
cupīa nīmia exprendē voluptis et vī q̃
nēūt̃ istare diffīnū sufficiat dr̃ eī ag̃t
v. xxiii vidit mulīē ad cōcupiscēdū eā ī
mechatus ē eā ī corde suo. vī q̃ p̃ visu cō
mittit̃ luxuria et nō tūc cōcupiscēdo et ex
prendo voluptatē. ¶ ad hr̃ q̃rit̃ sī idem
dbū fuīt sic ar̃ simplī visu phibuit dī
ne mlr̃ videtur p̃ ppt̃ occasionē adūctam
et ī addit ad cōcupiscēdū eā vn dr̃ ar̃
ad hō oculos tūi fecī ut pullos ī tīnūtis
adulīū p̃ ut creaturā videres admīreris crea
torē. q̃ visu cōmittit̃ luxuria et nō exprē
cia voluptatis tūc. ¶ ad hr̃ aug̃ ī regla
ter eī q̃ pcedētis feīas vīdē phibem̃
p̃ appetē id ab ipis appetī velle crimīdsū
ē et post paucā addit qui ei ī feīam fugit
octū et illū ī se ipse diligit fugū ē ī tactis
ab ī mūda violatīōe corpibz fugit castitas
ipa de moribz p̃ castitas nō de moribus.
ñ p̃ cōplectā luxuria q̃ ī visu ē cōplectā luxuria
et sic nō tūc ē appetit̃ exprendē voluptatis

¶ Ad hc Job xxxi° pepigi fedus cū oculis meis
ut ne q cogitarem quidem de virgine et subdit
tam ignis est enim usq ad consumptionem devorans
et ora eradicans genimina et constat q loqr
de calore libidis et sic vr p hoc exire libidinis
vicium q est luxuria et sic istum disciplines i tro
ducte i sufficientes sunt ¶ Ad hc Tre. m°
oculis meis dependatur a iam mea i cur
tis filiabz ppter mei dependaro ait non fit n
p actum mortalis peccati q vr q p usu exercet
morsle peccatum libidis q dependatur aiam et sic
ut pnb ¶ Solutio dd q luxurie vicium triplici
tr considat. s. i actu i ca et i occasione qu
actu tur fedda omnino cū no sua ut suo dr
luxuria qu ca tur est i appetitu expriende vo
luptatis qui precedit eo consensu rois et hoc
no difficile primis diabz difficilibz et istis du
obz meis luxuria dr mortale peccatum qu occasione
considat quia est i oculis et i aliis signis quoq sensum
dn qo ad marcellam tactu et ioci risus et
sibi moriture vnguentarii solet esse principia
et sic loqr dns ait v. qui vidit ma. ad gen
quitu s. ad signum predes i tactu et hoc pz p
chrso i originali sup ide vbum sic dicere q
dns phibet visum qa dat occasio homi per
visum i efficiendi semen p libidine et io addit
ad concupiscendum ea et dat exp chrso sic
qui porrigit furioso gladius ut semen
efficiat et sit i tellignt omis auctes i dun
te aug job et tremis de octo et sic pz solo
ad totum dd oris tot soluti cū soluta s. peccatum

Et ido q vtrum oris tot soluti cū soluta
sit peccatum et vr q no sit peccatum chrso
vtraq tu ura quā concupiscia sit natura na
lia no sunt pcta q ner ira ner concupiscentia
tot sunt pcta ¶ Ad hc i pmo decreti dr gra
tian q nale ius est q na oia animalia docuit
ut ~~crescendo~~ procreato filiorum et educatio
eorum procreato filiorum no est sin contu q vr q
tot sit de nali iure et bonum nalis iuris
i quo consistit salus humana gnis est bonum
p se bonum p se i nali iure no pt esse peccatum
et magis in bele tot soluti cū soluta est
tale bonum q vr q no possit esse malum p se
¶ Ad hc i qua spe bonum vnum est pmum sub
iectum bonum q vestit i quie bonum q vestitum
trinitatis et dilmatis forma virtutis
efficit homi i spe et n aliud est quā actus
ronabilis et voluntarius sr debita matia
sir i quie elemosine dare i dugeti pmo act est
qa indigens ppa ma est donatoris q si vestiatur
trinitatis et detiet ppa for virtutis ut fiat
qu debet et ut debet et v debet et quitu debet
efficiat actu mie virtutis qui dr elemosina tour

actu est humanis ronabilis et voluntarius et
eius ppa ma est q fiat cū mire soluta q° coi
tus soluti cū soluta ad totum minus est bonum i
gne q° minima est peccatum ¶ Contra hebe vlti°
fornicatores et adulteros iudicabit deus in
dicium dampnationis no est est n p morsli peccto q° for
nicatio est mortale peccatum ¶ Ad hc arc vn. et ho
d° q fornicator peior est i continente eo q forni
cator i toto corruptus est p more n hmo i se
n corruptum qu continens aut sana ht totum et
si vincit passione i quietia p se malum est
et peccatum morsle q° in eo magis fornicato ¶ So
luto ablq dubio et sū vlla ambiguitate
p fide catholica tenendum est q concubitus
soluti cū soluta morsle peccatum est sic expresse in
nuit apo hebe vlti° i auctor suspius i dusta
et ppt hoc a greci qui dicebat q fornicato
no erat morsle peccatum qu concilio lugdunensi co
acti sunt hoc renocare ¶ Ad pmum q° dd
q vin est q ira et concupi natura sunt p lege
ordinabilia qui ordo si corrumpat i eis p
cata sunt sic enim dr arc. s. politi ho nali
animal simile est et sic optimum omnium animalium e
qui lege simili est ordinatum ita pessimum est
omnibz agrestis legibz similibz no ordinatum
dn ira p zelum q ordinata est lege bona est
ira p vicium mala ppt corruptione legis et
ordinis sitr concubitus naturalis bonus est
ppt ordinem legis et disciplinae concubitus vo
soluti cū soluta malus est ppt eundem corrup
tionem et ho est q dr apo phi. m°. de certo frres
quoq sunt ba quoq pudica quoq bone fame
si q vtus si qua laus disciplinae hc cogitate
q et didicistis et accepistis et vidistis et
audistis i me hc agite et deus pacis erit
vobiscum qi dicat quoq hys disciplinis non
sunt ordinata mala sunt et ab hys abstinen
du ¶ Ad a dd q nale ius differt p dictam
animalium participatum nam vnum i hys q participat
tone nale est ad q monet p impetum ire et no
est malum i eis qu hone amat cum forlis q na
est to et pfecta p spem nale no pt esse peccatum
p i nale dn Damn n° li° xvi° ca. dr q
peccatum est recessus ab eo q est p nam i id q pt
nam est ut contra nam ¶ Ad a dd q mle so
luta no est ppter tot m et hmo to est qa
sir dcm i ho est animal simile nali et contus
est actu ordinabilis et similitate et io ppa ma
eius no pt esse n illa qua lex fecit sua cū q
tot no est peccatum p actus soluti cū soluta
no ht lege nec ordine discipline q peccatum e
p et mortale ¶ Duo q obiatur i qua qce
denda sunt et pcedunt vt pollui noctu ignis sit pcc

Ergo q. de pollucione noctna. s. vtrum ge
n aliq sit pccm nl no Et vr q sic. sic
enim dr deut. xxiiii. Si fuit in te vos ho qui
noctno sit pollutus somno egrediet extra ca
stra et no ingredet prusqua ad vespam lauet
aqua et post solis ocasu ingrediet in castra
glo qq in eli. vnoctno somno hoc e tenebrose co
gitacoi consencdo egrediet extra castra
societatis fideliu se indignu ee iudicans et no
ingredet prusqua ad vespam. qq supato feruore
ardoris lauet aqua lacrimarum pme et post so
lis ocasu ieptacoe s. de feruescete ingredie
t in castra i. consortiu fideliu hi no fuit n pro
moeli pcto. g vr q pollucio noctna sit mdle
pccm ¶ Cont aug ibidem in glo Si fuit in te vos
ho re. multa ponit lex in sacmetis et umbris fu
turoru quedam enim e in scie mal in formitus q forma
corpus hois reddita e q in significacoem posita e
vite in formis et in erudite aqua in formitate q
doctine for et erudicoe mu dari io illa pifica
precepta e post fes a effusione nec e in somnis
pccm sit aut si hoc qs pcumpuitat no amb
tras accide n hu desideris q flu e mignud
et solita mestricia fieri q singlis mesibz
accidit. pcta sunt fieri q flu e quas lex
precipit expiari no n pripam matiale in fot
tace q fro concepti in qua in edificacoe oris
addit ar p hi cu in formit fluit significari
voluit lex aim sine disciplime forma in de
cet fluidu addissoluti que foridu significat
cu fluvu purificari in pat. ex hac glosa
pz q totu ad spualia refert et q in som
nis no sit pccm ¶ Ultimus q hi de cuius pol
lucionu q q pomit in Decreto dist vi. ca.
Testametu veris legis pt in fin qq ¶ Gz
e in eade illusione mma valde discrete q subti
lit pensare debeat ex q re accidat mente
dormientis alit enim ex crapula alit ex nate
supfluitate alit infirmitate euenit qd hec
illusio no e timenda qa hinc aim nesciens per
cullisse magis doleo q qua fecisse cu vo
luptate modu appetit q quile in summedis alimen
tis erpie atq dcto humoru receptacla quat
hi enim aim aliquie reactu no tu usq ad p
hibicoem sacri mistij hoc e eucharistie pripe
di alt missaru solepnia celebrandi cu fortasse
aut festus dies exigit aut ex hibe mistiu
p eo q alius sacerdos de e ipa mmitas con
pellit ita si assit alij q imple mistiu va
leant illusio p crapula facta a percepcoe sac
mysty p hibe no debet p abimolacoe sacri
mysty arbitror debet abstine hinlit et ad
dit qq vltimus distinguies si cu dormiete
turpi ymaginacoe ipa illusio no generet

flam sint quibz ita plerq q illusio nascetur
ut corp aim q in somno corp positus turpibz
ymaginibus no fedetur qua in re. vnu ibi ondit
pa mens rea no tu alt in suo iudicio liba cu s
et si dormiete corp nl meim vidisse cu in tuto
vigiliis corpus meim se in lume cecidisse
Si vo ex turpi cogitacoe vigilatis oritur
illusio tunete dormietis pz aid ceat q sinus vi
det eu ex qua radice in quacu illa pressit qa
q cogitauit scies hoc ptulit nescies ¶ Dicet 90
g hic cu mlte sint cae illusionu sil pollucio
nu noctnaliu q sit mag pccm et que mnus
¶ Et ad hoc dd q ille q sunt ex pte aie sicut
turpes ymaginacoes maxie pcta sunt qa
signa sunt pcedentis pcti quo ho consensit vi
gilando in aspectu mulieris sic et dr in ho. thesau
ri occulti qui editus e a pascali rono ap
constantinopolim hoium. anno xl et ibidem dr
dr. ho De somno et vigilia sunt sensibiles ac
cepte in vigiliis ve seruiat in hez autem ymagina
te vtutis et eade vi qua monetur vigilates
tedente ab organa sum monet dormientes
et mactat alt adlibidines alt ad timores pt
q q quida antiq magiorum posiuit s. et sum
sciens q tales ymaginacoes no sunt pcta
sed signa predetu pcorum. et addiderunt q
ex cossu sequte somniu tale efficit malus
alt minu pccm Si enim consentit et vult in
vigilia tale q accidisse vtt tale somniu acci
dit. si enim accidit ex moeli pcto adulterio
s. alt fornicacoe consensus segns in illud e
moeli pccm et isti dicunt q pollucio no sit pc
tatu n ex consensu qui post somniu impletur
in vigilando et p quantate illi q accipit quantu
pcti dicunt q q talis pollucio titiu ht in som
nis et complemetu ex consensu in vigilando
et adhibent rocem qa meorie precedentu
malorum no debet fi in delectacoem sed in merore
et tristia ysa. xxxviii. Recogitabo tibi omis
annos meos in amaritudine anie mee hec so
lucio confirmat q dcu ysidori s. lib. sniarum qui
fit dr. ho e pccm qui nolentes noctnis yma
ginibz illudunt luxurie p tuit e pccm si ante
qua illudam cogitacoib assentiamur quenim
luxurie quippe ymagines quas in voluntate gus
tam q sepe dormientibz in aid appent p in noxie
sunt si no contupscendo octant ad hoc idem
ibidem qui noctna illusione pollutus q fuis
ex meoria turpiu cogitacoiu se sentiat
in quantu tu p ut in tentaret culpe sue tbuat
suaq in mundiaa stati fletibz tergat ¶ De
tactibz et osculis et amplexibus
Varro q de tactibz in mundis et osculis
et amplexibz Arue quida dicunt no

no ee pccm qui se dicunt ee de nouo spu et
e nouella hesis ex antiq pelagij hesi orta
Ad' aut pccm sit pbat eph' v° v apls sic
dt fformicacio aut et oib i mudicia aut ama
ricia nec nomet' i vobis sic decet scos aut t'
pitudo. glosa i oscullis et amplexibz aut
stultiloquij glos' ut blanda verba aut sonrili
tas q ad ee no pinet glo' q a stultis curi
alitas dr' fz magis grosa acto ¶ Qd hr pri
vs. 12u q pt ho abscondere igne i sinu suo
ut vestimenta illi no ardeat aut ambu
lare sup prunas et no comburet' plantee
¶ Sic qui ingredie' ad uxerem proximi sui nec
erit innocens cui tetigerit eam ¶ Ad hr ecc.
ix. cu aliena uxere no sedeas oio nec accu
bas cu ea sup cubitu et ne alteris vbis
cu illa costat q° q ista pbibita sunt cu i ve
ti qua i nouo testamento nec pt assignari
ca ere pbibita sunt n qa sunt ad libidine
icitamenta et turpia. Ista aut pccta non
pnt ad a° pccm reduci n ad luxuriam sunt
q° signa et quedam tcitamenta luxurie. q° st
pcta ¶ Qd hr Petor arguit sufficienter
ab adunctis sic iste e ercabundus de nocte
q° e adulter ut fur. cu q° ista pxmum sint
sic adunctia luxurie ex hijs pt arguii q ho
talia fuerez luxuriosus sit. q° sunt pcta ¶ Qd
h' eph' v° ab omi spe mala abstinete vos
nec pt negari qui sunt spes mali q° ab
stinedu e ab eis. q° sn pcto ad fiet cu aut
toitate applicta pbibita sunt ¶ Qd hr ad
h' facit auctas jo' ad marcella supms
i ducta tactus et joci risus et sibili mo
riture vgnitatis solet ee pn' et q mori
te vgitatis pn' e t morte e. q° vr q ista
sint pcta mortia ¶ Qd hr ecc. xxvi. for
nicacio mlieris i extollen oculos eius Si
q° pt excellencia oclos reputat' mlier
formicaria et formicacoem cupiscens
a proximioribz signis qua fit extollenia
oculos multo magis reputat' formica
tia proiora aut signa sunt amplexus
et tactus iudicit qua oclos extollen
q° ab hijs arguit' formicata ut formica
tor. q° sunt pcta et ad morte pccm q e
luxuria i dilecia ¶ Ultius hi q' de dnis
q assignat' a sacis de isto pcto q sunt for
nicacio adulterii stupri meretricii sme
sortii. sacrilegii incest' sodomia Et q'
q sit dcta i hijs exquo dia ad luxriam
reducit' ¶ Solucio ad primu dr q i oribz
signis q i ducta sunt pccm e et pcto q

signum mortis pccm et hoc accipit' ex illa
acicte suppius i ducta dr' v° Omi viderit
mlierem ad concupiscendu eam iam mechat'
e eam cu tu visus sit signum remotu multo
magis reputat' ia mechat' i corde a
signo propinquo talia aut signa propinqssia
sunt ut dcm e maxie pt dcm dug in
regla cu sibi mice cospcu mutuo corda
mutuat i pudica t i tactis ab i munda vo
lacre corbz fugit castitas ipa de mori
bz costat q° q pemptum e castitatis i
moribz pccm mortle e. q° talia sunt pcta
mortia Et i duc' dug' i d pro. xpms. abbati
nato duo defigons oculu vn oia adducta
ad hoc pcedunt sic adducta sunt et pro pz
soluto ad pma pte qonis ¶ Ad p' qstiu
dr' q dcta e mt ea hr. s. h dcta scos q for
nicacio e qn solut' cog scit soluta ab vsu
mali adulteriu aut quo comugalis thorus vi
olat' vn dr adulteriu ad alienu thoru acces
stupru aut e qn virgalis i tegritas per
cubitu dissipat meretriciu vo ut de gt
e qn alig in aliqs eloracoe corpis turpe
lucru i seqt et pt h' dr scortu q a tur
pissimi e tu dr ar' q mercedo melior
e qua formix qa formix in' bonu ht nec
i hoc in' cor' meretrix aut ad bonu tendit
pccm. s. vn dns Eze' xvi° Dic i peccado
thor q dedisti mercedes et no accepisti
frm e mte cotra cosuetudine mlieris for
nix eni ab hoc antiqtus no hebat pulcra
familia sic dr' in° chr. pla. et pt h' ne ab
uterent se pcto cotra natuem p molliciem
tagentes sepos cu sic dr' in° politi' pter
cofricacoem qtinue q eqtates i equis max
ime titillat ad libidine p mittebat' ab
antiqs q oriere eis puelle vage q subfor
nicibz s. artubz triumphalibz suppenebat
se eis et pt hoc fornicacio a fornice dcm e
Sacrilegiu aut dicet' quit' dicat' lesio oio
sacre rei cu i spe luxurie dr' cort' cu mona
li et clerico ut alia consecrata psona q
voto castitatis e obligata incest' vo est
violacio psone ut sanguine ut affinitate
conucte Sodomia pccm cotra nam ma
sculi cu masculo ut fere cu fera de q dr
po in° tradidit deus illos i passiones igno
mie ut faciat q no conueniunt na femine
eorp mutauit naiem vsu i ceu. vsu q e
cotra nam filii aut et masculi relicto na
li vsu fere exarserunt i desideriis suis
inuicem i masculos turpitudine operantes et
mercede qua optuit erroris sui i semetipsis

recipiendis ¶ Si q. q. ysidor. sit maior pc̃ dd. q. deformitas omn. pcorꝫ mensurat. cbz. s. grā tōe et nā et i. q. e cōtra grām tōez et naturā maximū e sicut sodoma q. ante e cōtra grām et tōem. h. post hoc maior e. sic adulterū q. sicut dr. qd. h. locū tenet i. pemb. in alijs aut q̃ritas pcti e. h. q̃ritate boni q. pmat vn. stupru maior e. qua fornicatio et sacrilegū. et adultū minus aut metcū et fornicatio. nullū aut pctm cōcubit. mir. moralis sap. m. felix stilis et cōi quata q. nesant thorꝫ i. delicto hebat fru. i. a. scaꝫ

Ende q. de filiabz. 12. de filiabz luxurie

luxurie q. h. dq. vnj. sunt hec s. cecitas metis. in cōsideratio. in cōstancia. p̄ciputatio amor sui ¶ Iuxta dei. assens pnitis sci. de spa cō fuit. ¶ Secū ysidorū aut sunt m. or. s. turpiloq̃a. scurrilia. lidiciora. subtiloq̃a. rusticū aut q̃q. sic accipit. luxuria enim liga metū q. ita metis sū spb. e. plato. aut i. ka dim. dit mete. ut d. ar. li. de laudabil. bonis s. i. tōne irascibile et cōcupiscibile. ¶ Si s. i. pedimētū e. tōis tunc e. cecitas metis. pt. hoc ab antiq̃s ydolū libidinis cecum pingebat. vnū v. Wis. amor cecus nō est amor arbit. equ. in deforme pecus cōgerit omne decus. et dr. i. ouidio q. regina amabat q. ita cui tecum grade malū stillatis ocelli. et sic cecitas metis e. i. tōe h. pnacidem vi hiritus qui illuminare debet ivdem ad tōe vi deridū q. amaret id q. nō amaret vnū par opportū dr. Eccl. xxxvj. de sap. Ego mr. pul chre dilectis pulcra enim dilecto e. q. scit quid amet et pt. q. amet ¶ Si aut e. i. tōe h. actu tōis q. e. cōsidare tunc e. i. cōsidaco a pna tōe talis actus ita amor enim ita ligat mē te q. nō cōsidet q. nt. quale amet. et hoc e. q. dr. osee m. fornicaco et vinū et ebri etas auferunt cor. et ibidē ¶ Spc. fornicacōm decepit eos ¶ Si aut e. i. cōcupiscibili h. q. regit. a tōe tunc e. i. cōstancia. q. a tunc pna aur regime tōis et efficat. q. cupiscibilis diffluens ita cōcupiscibilia et i. cōstans. pv. vnj. de fenestra enim domi mee p. cancellos re spexi et cōsidero vecorde iuuine. q. cū sic p plateas in. angulū et pe via domi illius h. i. mtris garrule gradit. i. obscuro ad vesperam ita die. hoc e. qn. obscurat. lumen tōis. i. noctis tenebris et caligie et ecce mlr. occurrit illi ornato meretrico. p̄ata ad dec piendas animas garrula. vaga q̃tis. i. pacens nec vales. i. domo cōsistere. p. dbz. sub. i.

istra metas metis q. p̄ii e. i. cōtinetis aut dr. vnj. ethi. In cōtinet enim e. ut idem dr. qui oi passione extricat. extra metas metis et addit salemō nunc foris nunc i. plateis nunc in. angulos i. sidias aphe sunq̃ de osculatur iuuene et p̄cati vultu blandr. dicēs victimas p. salute de vobis ho die reddidi vota mea. id eo egressa sū m. occursū tu et repi i. te. Funibz lectū meū stratum tapetibz pictis ex egipto aspersi cu bile meū. mirra aloe et cinamomo veni i. ebriam. vbibz et fruam cupitis amplex ibz donec illucescat dies ¶ Si aut e. i. ira scibili h. de tem. regimīs tōis tunc e. p̄cipi tacō. i. verbis et i. fris. Et si e. ita i. cōcupi scibili qua. i. irascibili h. ordine adiflora tunc e. amor sui. Et si h. ab ausione a supo ri q. sp. seq. i. debita cōdisione ad exflora tunc e. amor sci. pnitis. Et q. amor pnitis sci. auctor aspe fuit. pt. hoc vltia filia e. desperacio fuit q. nascit. a libidinosa cōcu piscen. p̄sencū et pt. hoc et alia pcula q. aliqdia oriunt. d. apo. v. fugite formica tōez omne enim pctm q. cūq. fecit ho ext. cor. suū e. q. aut formicat. i. corpus suū pecat. i. i. cōmacta tōem p̄i corpis ¶ Vnus autē cara q. ponit ysidor. accipit. a signis luxurie q. aut fit. i. verbis aut fris. Si i. verbis tunc e. turpiloq̃ū. q. luxuriosi sp. de turpibz locunt. Si aut e. i. fris tunc e. scurrilitas qn. ad mo dū scurrar. incipit se sibi i. unite exhibet ama tes. q. Re. v. dixit in col. de Iaud. qua glos. fuit hodie rex i. ocilis ancillarū suarū. de mudar. sic vnus de scurris. Si aut e. i. lu dis quibz. p̄cipue occupant luxuriosi et mol les tunc e. ludic. vn. vnj. eth. dr. q. luxuriosus e. mollis et peior. i. cōtmete ¶ Ad h. si est. i. vbis i. cōstitutibz tunc e. stultiloq̃ū vsa. xxvj. factus fatua loq. q. q. nō frenat. freno sa pīcie ¶ Et q. hec suma fit. p. sci. bz legen bz et disputantibz q. sp. nō hnt copia ori gialiū placuit. vba gr. xxxj. li. de i. tpo ne de vnj. vicijs d. enim sic exortacōnem Iuci et vlulatū excitis. cepta quippe vici. q. i. mitibili cōtra nos plio regnati sup se sibi militat. alia more Iuci. alia mo re exercit. subsecut. neq. culpe omd. pari accessu cor occupat. h. Iu maiores et pon ce neglecta mete p̄ulcimur. minores et m. mune ad illa se catuati fuit. Ipsa nam vicijs regia superbia cū deuctū plenū cor repit. mox i. vnj. principalibz vicijs q. q. bz da sub Iucibz deuastatū trahit. Quos videlicet Iuces exercitus sed q. ex eis p̄ulnubio i. p̄cate

victoria multitudines orum quod melius omnium si pros duces atq exercitu spiralit ut possimus emando preferamus radix oppe cuncti mali superbia est de qua septuaginta testatur dicit iniquitatis oris proprii superbia prime autem eius soboles viginti principalia vicia de hac virulenta radice proferunt. s. Invidia gula luxuria tristicia avaricia ventris ingluvies luxuria ora qa hijs vij superbie vicijs nos captos detinuit quod circo redeptor nr ad spiralem libacionis plenum septiformis gre plenum venit Ez hinc contra nos hec singula exatu sunt De iam gula inobedientia iactancia ypocrisis contencio pertinacie discordie et novitatum suspiciones orunt De invidia odium susurracio detracio exultacio indusis proximi afflicio autem ipsius nascit De ira rixe tumor mentis contumelie. clamor indignacio blasphemie proferunt De tristicia malicia rancor pusillanimitas desperacio torpor circa precepta vagacio mentis circa illicita nascit De avaricia pdicio furtum fallacia. pjuria. inquietudo violencie et contra nam obduracio cordis orunt De ventris ingluvie. inepta letycia. scurilitas immundicia inutiloqu hebetudo sensus circa intelligencia propagatur De luxuria cecitas mentis qn considerac qn constancia ~~parnec~~ precipitacio aversio odium dei affectus pnitis sceli. horror autem ult desperacio futuri quant qa q vij principalia vicia tanta de se vicijs multitudine proferunt cui ad cor venunt qui subsequentis exercitus cathenas trahunt ex quibus videlicet vij v spiralia duoq carnalia sunt Ez vnus quisq cor tanta sibi cognacione illigit ut non in vnu de alto proferat Prima naq superbie soboles inanis est gula qui oppressa mente corrumpit mox invidia gignit qa minuit dum vanitatis potencia appetit ne qs hat alius ad piscis valeat tabescit invidia quoq iram gignit qa quanto invenis luoris vulne aliquis sanciat tanto et mansuetudo tranquillitatis amittit et qa qui dolens membrum tangit id eo opposite actoris manus velut quinq possa sentit Ex ira quoq tristicia orit qa turbata mens quo inordinate se concutit eo addicendo confudit et cum dulcedine tranquillitatis amisit nt dnc in expectacione subsequens meror pascit Tristicia quoq ad avaricia detinat qa cum confusu cor. bonum leticie in semetipso minus amisit vnu consolari debeat. foris quirit. et tanto magis bona extiora adipisci desiderat quanto gaudium non habet ad qd intrinsecus recuerat post h vo duo carnalia vicia. i. ventris ingluvies et luxuria sumpsimus Ed cunctis liquet qd de ventris ingluvie luxuria nascit Dum ipsa distributione membrorum venit genitalia sub niva videat dum dum vnu inordinate rescit ad pruldubio ad contumelias excitatur Dum autem duces exhortari dum sunt exercitus ululare quia qd vicia decepte mentis qui sub quada tyrone se inserunt. si in mua qui secum dum hinc ad oem insania protrahunt qui bestiali clamore confundunt qn amis naq gula demictum cor qui ex tyrone solet exhortari cum dicit Debes maiora appete ut quo pcuce valius multos excedere eo et valeas et plurib pdesse Invidia quoq demictum cor qui ex tyrone solet exhortari cum dicit in quo illo ut illo minor es cur qd eis ut equis ut superior non es Quita vales qui non valent non qd tibi aut superiores ee aut et equales debet ira ecia demictum cor qui ex tyrone solet exhortari cum dicit Que qd te agunt equimmt ferri non pnt hec timo pacient tolare prem e qa et si non eis cum magna exaspacione resistit contra te Deceps sme mesura cumulat Tristicia demictum cor qui ex tyrone solet exhortari cum dicit quo hes cur gaudeas. cum tanta mala de proximis portas. pende cum quo merore omis incedi sunt qui tanto contra te amaritudis felle vtunt Avaricia qd demictum anim qui ex tyre solet exhortari cum dicit valde sme culpa e qui qda hinda concupiscis qui non multiplicari appetis si ege timescis et qd male alius retinet ipe melius expedis ventris qd ingluvies demictum cor qui ex tyre solet exhortari cum dicit ad esu deus inda oia condidit et qd saciari cibo respuit qa qua munii gresso contradicit luxuria vo demictum cor qa ex tyre solet exhortari cum dicit cur te in voluptate tua mo non dilatas cum qui segit te ignoras acceptum cpis in desiderijs pdere non debes qa qua ceteris pcuse at nescitis Si cum misceri deus hominem in voluptate coit illo tpo humani gnis exordio masculum et feminam non fecisset hoc e sunt exhortando q dum in cante ad secretum cordis admittit familiari ipsum pcuse det qua videlicet exercitus ululas seq qa infelix ana sel principalibus vicijs capta de multiplicatis infinitis insania vcit fera ira in marcate vastat Ez miles dei qa

solert pmde vicos ctamia mitit bellu
ptul odorat qa mala pnicia q meti suade
valeat. cogitacoe sollicita respicit ex horta
coem Iuciu. natis sagicitate deprehendit et
qa longe pscriendo subsequciu iniquitatu co
fusione cospicit qi vlulatu excitus odorado
cognoscit qgit qa pdicatore dei ait qlibz spu
alis certanis milite descptu eq natracoe
cognomin. mir enim ditu i amis significa
coe videam et seq a ¶ Et e h attendd.
q vr bts qui dicit q qlibz vicu capitale
pt oriri ex alio ex quo quda volut ar
gue et male q qlz vicu e mr altius et
qlz filia qa mr no dr qlz vicu exquo q
cit qz no orit a forma aut her e q mr
et filia coformes sint i forma sit et i na
sit et sic de sebia orta sit spuales filie
sebie et q ex iudia sit filie iudie et sic
de alys et hlc hor satis e i phitis ¶ Tract

XXII De pcis q a pnacoe actu de

Di. 34. Eude q de hoc q / notantur
tractat mgr eade dist. i illo ca.
pcm vo. 1. culpa e aue corrupcio in quo
ctra dr q pcm e malus i tior q facis
planu e i pcto q dr comissioib pcm
hz i pcto obmissionis negligecie et ignorancie
no e ctra planu qa pocius denotant a pri
nacoe actus qua a pone Et co oz hic qee
q sit obmissio ¶ Quid sit negligencia ¶ Quid
ignoracia Et qlc sunt pcta ut qlit sint
eis malu ¶ Q sit obmissio sue delictu qo

Vere q ho q sit obmissio sii delictu
hr enim obmissio sii delictu ee i or pcto
morli qa i omi pcto morli delinq summum
bonu diu aug li de ciu dei pcm no e appe
tito rep malarum qa illa res p se mala qa bon
et ens cuctis vn omis q e bonu e. hz desercio
melioris. deseritur enim bonu i quitabile p bono
quitabili. q vr q ome pcm sit delictu sive
obmissio ¶ Ad hc ysa. 1. qiallc dr de pctoris
hz delinquit dum blasphemauit scti isrl
alienati sunt retrorsu et qz 1°. Duo mala fecit
plus meus me deliquit fonte aque vive et
foderunt sibi cisternas dissipatas qtuie no va
lentes aquas. q vr q delictu no separat a
comisso hz i uno et eode pcto sunt ¶ Ad hc qui
relinq q facere debet et tenet hoc no vr si
ii qa circa ad occupat ad q no tenet sit q
delinq castitate qa circa detestabile fornicatoris
occupat et ita vr q teode sit delictu et
comissu et hec sua pfectat vnu pcm ¶
¶ Ad hc aug. Quoz modis ni fallor costat de
pcm li. de pfecione iustice e ci. aut fiant
q phibet aut illa no fiat que iubet i omi
pcto morli fit q phibet et no fit q iubet

q vr q obmissu et comissu sint i or pcto
morli nec ex opposito Iudicat pcta ¶ Contra
Iue sunt ptes iustie declinare a malo et face
boni. q p oppositu q erit Iue ptes iustie
s. declinare a bono et face malu q ex opposito
Iudicant omez iustiam. i. ome pcm. q vr
q comissu et delictu no sunt i omi pcto
h Iuste spes pcto ¶ Q si coredit tut
q q istoz sit maior pcm et vr q equale
leuitici vs. Cit p pcto offert hostia ita
et p delicto hostie vna lex erit si q vna
expiacio e p hostia vtrusq vr q equalis
sit reat vtriusq et comissi et delicti ¶
Contra i pte iustie q e face boni et declin
nare a malo multo maior e face boni q
declinare a malo. qa declinare a malo no
libat ni a pena. face boni confert pmiu
q et i pte iustie multo maior e face malu
qua obmitte boni et ita maiorus reat
e qmissu qua delictu. ¶ Solucio dd q de
lictu i sacra scptu a scrib triplic accipitur
Cr. 1° cui ps. Delicta quis intelligit. ab oc
cultis meis munda me et ab p. t. 2° q
q delicta sunt ppa et occulta comissa aut
q i deu et i pximu qmittunt et sit occultu
pcm delictu dr et minoris ponderis quam
comissu q e maifestu. alu dr delictu qm
t. et alu stricte qmt qu delinqt deus sive
summu bonu sit e i omi pcto morli in oi
e pcto morli ut dr aug li de doct. cana
delinqt summu bonu et fit confusio ad bon
qmle contra pcepta dlmi ¶ Stricte dr qi co
artata signe coartat ad actu pcepti affir
mati q fiat et no fit ut date elemosyna i
indigeti q no fit. honorare pntes q no fit 2ais
qa delictu e contra pceptu affirmatiu secdm
aug. comissu aut contra pceptu negatiu
et sic comissu et delictu duo sunt pcta Rsa
q diuidunt ome pcm i comissu et delictu
sic et pcepta diuidunt i affirmata et ne
gata et contra affirmata e comissu contra
negata delictu et sic pz soluco ad pma pte
gonis qa auctes p. i diute intelligit de delic
to qmt accepto q aut i gu e intelligitur
de delicto stricte accepto ¶ Ad 2° q q q p
tors sit maioris reat dd q p pcto qmissu
maioris reat e qua delictu p se ¶ Ad
h° aut q ob q eade e expiacio vtusq dd
q eade e i qm hz i spali nullo mo ¶ q v. i qm
ob pcedit ¶ Q sit negligencia

Secudo q sit negligen et vr q no sit
vitiu p sunt opposita qa si ipm e vitiu
oppositu sunt q e diligencia e virt et h no
e vm hz e dispositio concitas oem actu
virtus. q negligen no e vitiu hz dispo co
mitas actus pcto ¶ Ad h dicit phs
i. q phesis e habitus electiuus recti faciens

electorem huic autem oppo negligencia qui aliquo
no vere eligit nec e diligens circa electorem. p
hesis vero e dispositio circa actum peccatorum
i eligendo vere electorum. q negligencia e dispositio
mala circa actum peccatorum i eligendo male sui
obmissiones vere electorum. et sic vr q no sit i que
vicio p dispo tm. Contra Je xlvmo. male
dicens q facit opus dni negligenter et prohibet
gladium suum a sanguine a sacra septum no in
tm at maledicto in i peccatum mortale q e actus
vicio q vr q negligencia sit actus vicio et
peccatum. Ad 2m mala. 1o. sic 1o maledicus q
habet i grege suo masculum et votum faciens
immolat debile dno quod claudum et qui sorde
maculatum offert hostiam reus e sacrilegii qui
to magis qui pce sui corporis et illibate
aue pietate amplexibus summi regis pnatpu
nietur si negligens fuit. si no punitur in per
catum. q negligens e peccatum et actus vicio ali
cuius. Utrum negligens sit i diffens ut ve
lle
Ulterius hi q. utrum i diffens sit ut veia
le ut mortale peccatum. Et vr q sit i diffe
rens pu xxmo. a sic diligens corona e vito
suo et constat q loq de diligente domus
de qua ide dr. vlterio considerauit sennitas do
mus sue et panem otiosa no comedit. q stat
q illa diligens cui opponit negligencia no sit
actus interius vtutis cum sit circa tpalem
custodiam. q opponita negligens no e actus
vicio demeritorio et sic vr q sit i drens
p theologum licet apud iuriste ad hoc repre
hensionis. Contra vr q sit veiale Ecc. vmo.
de negligente purga te cum paucis i lege sa
cerdotum ordinata sint magna et p multa co
ta mortalia pcta pauca et pua contra
veialia. si q de negligente expurgat ho
cum paucis. negligens erunt veiale pcta
et no i drens nz mortale. Sz cont hoc videt
ee auctes Je. et mala sup i ducte ex qbus
expsse vr qdm q sit mortale peccatum. Solo
attendenda e auctas dnq. sed 2o Ja nm. qui
i lingua no offendit. hic p fectus e vir hoc
tractatus 1o de na et gra sic 3o vero 3o apo
Ja. 1o vt i nos mali diuacorem p negligen
p mane paciam. si ut domada linguam
dine gre poscam. auxilium ut q nos intis
viribus no valemus adiutorio dei suppleamus
p hi q. dd e q negligens ppe 3m pnacoes di
ligencie et eligencie constancie actum intoris s.
qui et vbi et quo optet facere actus intos
et p hunc modum no e vicium sic ner diligens
virtus et p hoc pz solo ad ta pa q sic pce

dunt. Ad id q contra obiz de Je. et mala
dd pcterto q aliqui e pcm mortale aliqui
veiale et eadem alium i drens sic et otiosum
qui eum e circa vba quia i cotidianis loqu
cotibz et i drentibz i diffens e sic dr vmo
ethi. q amici conuenientes i colloquiis
talibz coterunt totos dies et difficile eet
dice q mortiter peccaret i talibz ut veiale
qa de i drentibz sunt colloquies amicorum et
talis negligens no pnat si conue considacois
theorice sui i tellens i theorici no conside
ratis q et qui et vo loquendum sit veiale at
pcm e qui e circa actus veialium sic i ci
bo et potu et alijs hi. i quibz ho delectat
circa deum quia difficile eet dice q ipsi
actus eent pcta veialia. et i considaco sine
negligen circa ipos eet mortale pcm a mortale
vo pcm e qui negligit circumstancia loci ut
tpis cadens i precepto sic qui ab negligit
dare elemosinam qui debz et vbi dz. et cui debz
hoc e tpe necitatis qa tunc pmit caricta
te. s. Jo. nmo. Qui habet substam huius mundi
et videt fratrem suum necitate hante et clau
sit viscera sua quo e caritas pris in eo
tunc enim e mortale pcm pu xxmo. pasce fa
me moriente si no pasus occidisti et pb
pz soluco ad totum. Ad hi pos de ignora
cia expeditum e sup qoe de pcto ade qui
s. sit pcm et qui excusset et qui no ex
cusset et quot sunt spes eius. Quo coa
lescit malum i stis q a pnacoe actus denoiant
enide q roe eius q 8t mgr i illo ca. Di. 34.
Quinda aut diligent attendetes
vba dnq. q no coalescit malum ni i bono
Ro hui q quo coalescit malum i stis
q a pnacoe actus denoiant sit e ignora
cia negligencia et obmissio. Et ad 8o obiz
qui pcm q a pnacoe actus denoiant actus
ee no pt q malum no coalescit a talibus
i actu no pt ad assignari i quo coalescit
q malum no e i ens q expsse pcm e cum ducat
dnq q omne malum sit oio ut ha fiunt ea q
prohibent ut no fiunt ea q iubent. Soluco
ad hoc facile e iude ecia p gnaticum quia
i omm pcto ca omissionis e actus i tior vo
lutatis i quo malum coalescit. Cum q dr
nolo nvis p totum codecimum voluntas
manet affirmata et nolitum negatum ut
nolo comede i volo no comede et illa volun
tas e et a deo e et bona i gutum e dup pos
em sic dauciena pbat i metha sua pm
pum ee hoc e ens q e ee e q e ca ee i omm

eo q̃ e et ĩo dr dubꝫ q̃ temerariũ ẽ dicere.
q̃ aliq̃ sit q̃ nõ sit absente p̃o et ĩ q̃ dicit
Dyo⁹ li. de di. no. ca. mj. q̃ malũ nr̃ ẽ nec
ad existẽciũ nec pt̃ ee nisi ĩ bono sit p̃uacõ
nõ pt̃ ee nisi ĩ subiecto hĩtus sic recitat m
octo b visus ee debẽt et dr ĩ qnj. p̃me
phie dr q̃ locus mali nõ pt̃ ee n̄ bonũ. sit
g. ĩ istis p̃cis q̃ a p̃uacõe actꝰ denocant
ẽ actus ĩ tior voluntatis nõ facẽdi q̃ imbe
tur ĩ q̃ coalescit malũ ¶ et ĩo mt̃ p̃cta con
putãtur tacta et sũt p̃cta aliq̃n venialia
aliq̃n mortalia sic ĩ anĥitis dicũ ẽ ¶ Vltꝰ
q̃ hic q̃a multa sũt p̃cta cõuenienta cum
negligencia hũcia sic ẽ ignauia torpor de
sidia pigricia q̃ dicta sit ĩ thys ¶ et ad
hoc dd q̃ negligencia dr q̃n negligit eleco
ne voluntatis et maxie ĩ circũstãtiis
ut dicũ ẽ Desidia aut a desinedo dicta dr
q̃n desmit a cõtinuacõe boni opis q̃ cõti
nuadũ eet Ignauia aut dr ignorantia
p̃ aqs virtut q̃n ab ex ignoratia p̃ariũ
virtũ opus virile nõ aggredit torpor vo
q̃n homarcet ĩ sempo et torpet sic somnole
tus et ĩo suspedit a bono ope virtutis
piger aut dr q̃ qlz extulis eret ab ope
bono pb. xx. pt̃ pigrus piger arare no
luit mediabit q̃ estate et nõ dabit ei
et ide xix. abscondit pig̃ manꝰ sub ascella
dn pigricia ẽ q̃ p̃uat opus extulis p̃ aliq̃
occasione nõ sufficiẽte ¶ Dicit q̃ vtũ ista sit
capitalia ut reducãt ad aliq̃ capitale
Dicẽdũ q̃ s. nõ sũt capitalia q̃ simpr̃ ẽgu
cũt ad accidia et hoc vr̃ dicẽ qꝰ sr ĩ
se. xlvm. maledictꝰ q̃ facit opus dn ne
gligẽt et ẽ ĩ orꝰ sic ĩ Job ix. vebar oca
opa mea sic desidia ut negligencia p torpo
rẽ nascit firmus p p̃uacõe dilcõe illam
mior amor dei exagat hãt p̃ius amor
sui excecat. hoc de p̃cis q̃ a p̃uacõe deno
mianꝰ sicꝰ sufficiat de tradictis eis p̃cis
et de p̃cis que ĩ verbis cõsistũt ĩ plus erit
locus q̃rendi Tractatꝰ xxxm. de p̃cis
que ĩ verbis cõsistũt
Quia tiseundũ ẽ ad id q̃ dicit
mgr ĩ cide xxxvij dist. ĩ illo ca
q̃re et alibi pbat oem actũ ĩ tiorẽ ĩ q̃n
ẽ bonũ ee hic eũ exegit mgr de dicis
actũ ĩ q̃ibꝫ coalescit malũ et ha nos
ia satis executi sumꝰ dicas actũ hm
omb dicas p̃cto p ĩ q̃ibꝫ coalescit malũ
sic medacia p̃ ĩ q̃ibꝫ coalescit malũ
maledicũ multiloqũ
cõsequꝫ ẽ ut de illis faciamꝰ tractatũ

primo q̃ q̃rem de medacio mjor Stalz q̃ sit
et vtũ qualit sit p̃cũ et de dicis el
et q̃ntitate et vtũ p̃ficũ liceat ĩ aliquo
casu vti medacio otioso ac officioso 2cũ sit
medaciũ ¶ Diffinit aut aug̃ medaciũ
sic medaciũ ẽ falsa vocis significacio
cũ ĩtencione fallendi ¶ Dr aut cõtra ista
diffinicõem sic cõtingẽ fallẽ ficis sic ver
bis q̃ cõtingit metiri ficis nõ q̃ meda
cũ ẽ cũ falsa vocis sig̃ ꝗ ecia ficta flora
sig̃ ¶ Ad hr dn ẽ qui dr q̃ nõ ẽ et nõ me
tir et ẽ q̃ dr q̃ ẽ metir q̃ vr q̃ medaciũ
nõ cũ ẽ falsi vocis sig̃ ꝗ et ve vocis sig̃
¶ Ad hr sophistice docent verbis decipe et
fallẽ et nõ metiũt sic legit ĩ vita dn an
g. q̃ sme dolo docebat dolos nõ q̃ viũ ẽ
q̃ falsa vocis sig̃ cũ ĩtencione fallendi sp
sit medaciũ ¶ Cont sic ĩ pb. cassi. ĩ glosa
accipies ĩ ꝗbũ aug̃ li. de medacio dr q̃
medaciũ nõ ad ẽ q̃ falsa vocis sig̃ cũ in
tencione fallendi ¶ Solucio dd sic dr basilꝰ
sr pnꝰ pv. et ecia plato dixit an eũ ser
mois vsũ nobis deus ĩ dulsit ut cogitacões
et affcõnes mas nobis tuce p̃ ad eꝰ p̃ ser
mone si aut nuda et ĩtecta ana vtemur
sermo nobis nõ eet nãtius ꝗ sic angeli lo
cũt ad tuce ita illuminacõibꝫ de cogitatis
et affectis nobis tuce ĩnotescẽt ex q̃
pz q̃ sermo dicẽ ẽ cõcessus ad hoc ut de
cogitatis et affectis emittet sic ẽ et nõ ali
et si ali emittet tũc facit falsa p vocis
p dari et hoc vocat hic cũ ĩtencione fal
lendi et ẽ ĩ quũ medacio vm hi cũ dicit fal
sa vocis sig̃ ẽ materialis ps diffinis et
cũ ĩtencione fallendi ẽ ps forlis cõples
ee medaciũ ¶ Ad primũ dd q̃ hi ad fal
latur fico tu fcũ nõ ẽ ita ordinatũ ad
ĩtencõem exprimẽdũ sic sermo et ĩo non
po ĩ diffinicõe fcũ sic sermo nec me
dacũ equiloce dr de sermone flo et fico
ꝗ p p̃ius et postius et pt̃ hoc dr phus
i pn̄ pyar ds q̃ ea q̃ sũt ĩ voce sũt eara
q̃ sũt ĩ aia note ¶ Ad ad dd q̃ B. nõ
cedit ĩ medacio h forlẽ pte que ẽ ĩtencio
fallendi et loq̃ ĩ cau deciaco qn. s. ad dr
q̃ credit ee ut ad dr q̃ nõ credit ee alle ei
dicẽ ĩtendit fallẽ ¶ Ad vltimũ dd q̃
sophistice nõ ĩtendũt fallẽ ꝗ fallacias
dicẽt caue ut p ĩtemptõem ut p distinctio
cõem sermois et ĩo nõ mentiũt ꝗ ĩdoctrina
exercẽt ds q̃ ĩgnũ ẽ cõcessũ ẽ et p credit

Vtũ medaciũ qualit sit p̃cũ
Secũdo q̃ vtũ omne medaciũ qualit

sit pcm. Sed aut q aliqs medacii pt fi
ri pcto et tm p locu a maiori qa furtu et
homicidiu aliqn pnt fi q maiora sint q et
medacii q furtu tm possit fi sicut dr pv
vi. Ero gradis e culpa cui quis furatur
furat eum ut esurienti animam impleat dicit
dns vo reddet quadruplu et reddit io
ne sci q dicit q tpe necitatis omia sunt qua
et si dicat pt quis accipe iumento dicit
pr clemencie q i tali necitate no e pcm fu
ratis sz eius qui no dedit ei am q rogetur
furari psv. xxxi. Pasce fame morientem
sz q si no pasis occidisti. Et alii tm fit.
Deut. xxiii. Edux blasphemii extra ca
stra et lapidet eum omis plus Et ibide q
blasphemauit nomen dni morte moriat
lapidibz obruet eum omis ppls ¶ Cont dicit
ho. qtra medacii et si homicidiu ingnia et
furtu alii tm pnt fi. medacii nunquam
¶ Soluto dd q medacii dr i ordinato
ad finem q e vitas q principius finis e esse
i apoc. vi. sup omia vincit vitas et omibus
ppoitur vitas e et pe hoc mq pt fi tm
q i tempti e vitatis Io. xiii. sapiencia eos
i vitate qa sermo tuus vitas e et Io. viii.
Si manseritis i sermone meo vere discipuli
mei eritis et cognoscetis vitate et vitas
liberabit vos ¶ Ad primu dd q i philitis de
liniatu e qd mors dr pcm maximu
vm licet furtu et homicidiu pcta maiora
sint eo q maioribz penis sint adicta tu
medacii quissimu e i q e pniatu ordis
sermonis ad optimu finem q e vitas. et sz
furtu et homicidiu maioris reatus sunt qua
aliq medacii iocosu et officiosu tu mq
pt tm fi qa sp sp pnat ordine sermonis
ad finem optimu ut dcm e ¶ Ad i tertiu
e q credit ex re i dicta Q. de triis meda
cii q. de triis cii et de quiti pcti
medacii et de quiti pcti sz q libet
dicam. Sunt enim tres dri medacii sunt dr
aug. s. iocosu officiosu p nocisu et ho. tpx
s. tu qs metit ad p dicidem vite alti ad
ad spoliacidem bonorum ¶ Officiosu etiam
ponit ibi tu qs metit ad conservacidem
castitatis alii et ad alii vite conservacidne
sicut obstetrices metiebant i egipto et tu
qs metitur raptoribz p conservacide bonorum
temporalium Ez si q de ordine medacii facile e
inde ordinatur eum s q plus et minus

participat de malicia medacii vm mt oia
lenii e nocisu q illam i tertione habet fal
lendi sz potius cogendi ut dr aug. po
hoc lenii e officiosu q ysidorus vocat me
dacii pietatis su benignitatis ¶ Certu q de
nocisu q magis participat malicia qa h
et re et sermone fallit et falle intendit. gra
dus aut i pnicioso ordinat s q magis
participat de malicia vm qa pessimu e
auferre fide medacii i doctrina vitatis
q auferit fidem pessimu e et morti simu
post hoc penis e metiri ad p dicidem casti
tatis. post hoc penis e metiri ad p dicid
vite alicui qn vltio loco e metiri ad p di
cidem tem e tu et ipm morte ut dicit aug.
et ysidorus et io po mt p nocisa et e mag
me mentiri q se iuste fraudat p fallacia
et decepcidem Quida tu dicunt omne me
dacii ee morte pcm pt illud po p des os
q locuit medacii. et sapie i. os q metit
e occidit aiam qa nec aia p dit nec occi
dit n p morti pcto ¶ Ad hc adducit aug.
ho. de conflictu vicioru et virtutu quie tame
aug. no fecit sz gilbert. poretan. et id
eo debilis e p bacio sic i rer officiosu me
dacio nec simplici vbo optet q qua deci
pe qa quocuiqz mo metit qs qs occidit
maiz ¶ Ad hc adducit glosa Cassi fr i ps.
p des quiqz rc. Si qs no vult hominem ad mor
te p de vm taceat et ptm no dicat ne pro
corpe altius aiam sua occidat ¶ Cont
ho. dr. de glo aug. sr i. Exo. i. timuerunt
obstetrices deu sic quoru vita longe a
pcione e i fior cordis si deant ista medacio
tu gia. s. iocosa et officiosa pucia libz et
leuibz castinetur qa i sermis metiri coce
dit ¶ Ad hc G. ide i glo hoc medacii gen
facile credit relavari nisi q libet culpa
sequti pia opacide purgatur quito mag
facile purgat q mr boni opis pietas
quicatur ¶ Ad hc glo sr illud p des os
q rc. Her duo gia medacii no sunt sn cul
pa sz no tu magna ¶ Ad hc ysidorus ho.
sent. Qnedu qsq i cauti ex precipitacide
solet loqui medacii sz ex precipitacide loq
e veniale pcm. q duo p dicta medacia
sunt venialia et illo mo morti sic auctes
cordis i ducte pbat ¶ Ad id q ho ob dd
q ibi qm medacii ducti i doctrina vita
tis et ho. ibide dr i glo. cassi. et magis
pcm e sic i ambitis dcm e ¶ Ad a dd
q liber sap. i loq de medacio detracto tu
qui i tenuit virtute i alis vn sic iacet

lutta ppt hoc custodite vos a mitatione gnt
p dest et a detractione prite lingue qa sino
obscur q T vacuu no ibit qa os q metitur
occidit aiam p hoc pz q loq de medacio
detractorip q p dnt o tute T alijs et e morte
le pccm et pnicosu ¶ ad a dd q p talia
medacia officiosa. s. et simplicia ho no oc
cidit aiam h cu sint venialia disponit ad
morte q aiam occidit magis ppt T tempto
ne vitatis T sermone qa veritas e vita
aie et qa fides p ficit vitati dr abacuc
ij. qustus ex fide vivit vn aug. sr eplas
ad Ro. dt q hoc nome fides cpo a fio fis
et dicto is q fiat dcu p vitate sic dicut
¶ ad vltimu dd q cpsilu cassp bonu e in
hoc q dt vm dt h si ftm dt T hoc tam non
occidit aiam h disponit ad occisione ppt
T tempto vitatis T sermone vtru p fco
liceat T aliquo tam metiri nl sp sit f
Varto q vtru p fco liceat T aliquo
tam metiri nl sp sit sibi morte pccm
et vr q no liceat et e ro qmb q no pt
q p dr T medaco recompesari alio bono vn
aug. hi de medaco loqns T illo tam q quis
diligit ppximu sic sepm et io metir ut re
tineat ei vita tpalem et dt q p hoc per
dit etna no aut p dr vita etna p morte
le pccm. q metiri tali e morte pccm ¶ ad
dt aug. ibide quoq cousaco e T celis eos
no estio lingve modu cocta vitate et ad
fulstate exemplo obstetricu debe fore fcus
vir ut pficius ad theat vitati p hibetur
nec studiose nec pripitacone metiri sumo
em ope cauedu e ome medaciu qnus no
mtqp aliqp medaciu sit culpe leuioris qu
. s. p medaciu p stat alij vita aut corpis casti
tate. h qa sepiu e os q metir occidit aiaz
et p des eius q locut medaciu. h q me
daciu p fer viri sumope fugiat ut ne vita
cui h p medaciu fallacia defendat ne sue
aie noceat dn p stare vita inimic carni
aliene ¶ ad dt aug. ibide sic. q pv. xxx
v bn suscipies filius longe abeat a pdi
cone et ne fli ex ore eius predit qbi aug.
cum ponit subdes qlnd clausu deputat
talis. s. filius si ad subueiendu homi T vi
ta morti no plus p medaciu subuenit q
si p stupru tuisq cogat et a morte liba
ri ¶ ad hc aug. ibide filij supne ciui ta
tis filij vitatis sut de quibz sepiu e in
ore eorp no e T metiri medacia eius ciui
tatis filij e de quo sepiu e ne falsi ex
eius ore p tedit ex oribz his vr q p fcus

no liceat T aliquo tam metiri et si me
tiut morte pecat ¶ Solucio ad oibus
antiquis cosuevit ista qo solu p distinc
cone p fcois dicut eu q triplex dr pfcs
ex signo hitus sic religiosus ex statu sic
p latus ex p fcie caritatis et ille solus
dr simpli p fcus de quo dr. T. Jo. iij. no
e T caritate h p fcta caritas foras mittit
timore vn ille ne timet ppt q a vitate
discedat dicut etia q qm ex signo hitus
p fcus e ad ne tenet ad q alij no tenea
tur ni ad ea ad obligauit se ex professione
qa vitati sume p caritate p fcam no
e ab astrictu et io p medaciu io coso et
officiosu no pecat morte Sile q ex statu
p fcus e no tenet ni ad ea ad q obligatu
e ex officio sic 4 dt dr de sapiete T elen tis
q sapietis e no metiri eu de quibz nouit
et metiete manifestare post se ita eu pla
ti e oia placois sue disponere h ordinem
sapie et si q qui T vent manifestare p cor
rectionem T io p fcus e qui p fcta caritate ad
het sume vitati T deflexabilit et illi est
minua aliquo medacio metiri q a quolibet
medaco deflectit a sma vitate et io di
cut q T quolz pecat morte tu z aug.
de illis dt ibide tractas. 8 vbi Suscipies
filius rc. qa suscipies id suscipit ab ipso
et vitas ne falsi dimittit pcede et subdit
de hys sic hys filys sine iherm si aliqn ut
horibz obrepit qualecuq medaciu poscut
humilit veiam ut ex vrma vitatis recuper
gliam ¶ Distinguit 4 medaciu tripl. sic h
pte sup dcm dr eu flitas voris T q pt
ad T tendit ni ut flm p vo dicat et T illo
alio fallat ho dr etia medaciu libido
metiedi ex qua ho assuescat metiri de q
dr etc vij. Nolli velle metiri ome medaci
u. assiduitas eu illi no e bo et dr meda
ciu falsa voris sig. cu T tectione fallendi T
re et hoc medaciu no p dicacone vnimoda
gnus. h p pus et postius dr de medacio io
coso. officioso. et p micoso. dicut q isti q
p fcus qui caritate p fta sut ppt status sub
limitate ome medaciu pccm e mortale
ut dcm e sic p de flexus a vitate sma
et primo hoi ppt eor status p fcone h T hoc
e dta q pmi angls veiam coseq no potu
it. pmi aut ho potuit p aliu xpm. s. et isti
p gratu et pnam veiam put coseq de q
tis sic de alijs pcis ¶ Ut cofirmacoez hui
solicois T dicut qone et determinacoez dnt
T eodem li. de medaco qui tale pomt ponem

ponat q ab pmedacu loco su ut officio su possit t duci ad baptismu qui alias no dn retur vtu ta magnu bonu relinquendu sit pt ta pnu malu et solut dicens q no e me dacu dd' b t plorandu dnu auxiliu ut per alia via talis possit t duci ad baptismu gra

Auctes t ducte q pbare videt q pfris de medacu pcm morte e Quteliguit de meda co libidinoso ut pnicioso q' simpli' auitunt avitate et ho. de ego senio vin ee et her de medaco dca sufficiat et q relinq' dd' de medaco et pnico. li. ix m°. xxvii dist. dicem' qa ibi magr' exp tecione tractat de illis

Ar de multiloquo vtu sit pcm qo ii

Eude gredu e de multiloquo Cotecione et maledico. Vr' enim multiloqu ee pc' pv. x°. qu multiloquo no decerit pcm ¶ Ad h' Job vi° nu q qui multa loq' none et pe audiet aut vir verbosus iustificabit' Ad h' qui modat' labia sua. dr' pv. xvii° pru dentissim' e ex hijs omnibz concludit q multiloquu sit pcm ¶ Contra aug' t fine de t. Ecio dne septu ee q t multiloquo pcm no dcere fr dete qu tu libz ho loq'tur nu q est satis. q' vr' q multu loqui de deo no sit ma lu fr f bonu. q' quale no e pcm ¶ Ad hoc aug' ibide ve tacentibz de te qa loq'tes mu ti sunt ¶ Ad h' ptolome' t pb q ponitur t pi° almagesti Sapiens e qui refrenat lingua sua n tu de deo loq' ¶ Ad h' de vno loq' no e de multis loq' Deus vn' e t oibz sacramentis et oibz figis septa de deo q' loq' qu tu libz quis loquat' no e multu loqui qa de vno loq' ¶ Ad h' ar. t vn°. eth. v lo q' de amicicia d' q ppu amicor e siles ee et de amicicia loqndo qere totos dies cu q' as ht caritate ad deu signu e q multu loquat de deo wra do legendo pdicando vsa lon. Et nunqs tuos ihrlm constitui custo des tota die et nocte no tacebat laudare nome dni q' timissimi dni ne taceatis erne detis silentiu ei. q' multu loq' de deo no est pcm imo mutorium ¶ Altius q' vtu tace de deo as possit sn pcto et vr' q sit ecce n° tpe tacendi et tpe loqndi. q' vr' q alu tacendu e ¶ Notu Job xvi° Si tacio no qescit dolor meus glo. h' ipm amplius q tacet gemit qr se tacete p'sorp culpas excresce conspicit ¶ Ad h' Eze. xxxiii° Si speculator vidit gladiu venete et no t sonuit buccina pdicando. s. venitz gladius et tulerit de eis aliqm ille tq tate sua captus e sanguine aut eius de manu speculatoris requiru. q' vr' q taci

tuitas t eo qui debet pmonere pcm' morte sit ¶ Ad h' apo. ii° ad thim. vlt° testificor cora deo et xpo ihu qui iudica tur' e vnos et mortuos p adventu ipi' et regnu eius pdica vbu t sta opune in ptune ¶ Contra hoc vr' ee q nuq' t por tune t standu e Ecc. viii° omn negocio est tepus et opunitas vr' q' q no sit t stan du t portune ¶ Ad h' pv. xxv. mala aurea t lectis argenteis qui loq' vbu tpe suo glo. Cum verbu dei opune no mt iuxta capacitate audientu pdicare m° exempla iuxta littam replicat modo suauiores spualiu sensuu flores pandit ¶ Soluto ad primu qonis dd' q q ad est multiloquiu a vaniloqu et ad turpiloqu q scurilitas vocat' multiloqu no pt esse loq'tiu de deo sic pz p aucres paulo an in ductas qa multiqua e multu q multq' e sa tis ps. Eructauit cor meu in bonu t talibz multiqua e multiloqu du omis auctes hoc pbates predicit Qui vaniloqo aut sp multu e qa buniati' actum e ibi t ducit multi me et sut de qbz dr' ps. Vana locuti sunt vn' qsqz ad proximu suu rc. vaniloqu aut e qa sic dr' n°. phrs vanu e q e ad aliq fine que no t cludit sermo vo e ad fine t structois et edificacois sap. xiii° Vani sunt omis homes t quibz no sub e scia dei et io oib ho q vtit' sermone no ad edifica cone vaniloq' e et pertut no tu deo q morlit. Et turpiloqu q scurrar e q locu tur de turpibz veneor et carnali amore et fingit cautelas et t ficuit aures au dientu de quibz dr' t ps. Sepulchru patens e gutt' eor et timedu e q h' p consuetudie sit morte pcm et p hoc pcedit auctes p t ducte pbates q multiloqu sit pcm ¶ Ad ha pte de taciturnitate dd' q taciturnitas de deo mala e et maxie t illo qui ex offi' tenet' pdicare sic platus ille enim si tpre optimo no pdicat' subditis et docet pslm subtrahit et subditos mori fame facit Tre. iii° pueli pecierut pane et no erat qui frangeret eis et ibide melius fuit occisis gladio qua mortuus fame isti enim contabu ercut et ad h' ise ayatribz suis dixunt vbi e tricu et vinu cu ex alarent anias suas t sunu matru suar et tales abq dubio tpe iniquitis et optimo subtrahentes pabulu vbi dei pecat morlit' dn dni e petro t pasce tpali subsidio Si vo subditi sut t corrigi biles et vbi dei irrisores tuc p certo e tace du ad tpe ayt r solite sem dare canibus

et margaritas nolite ꝓicere ante porcos ne
forte eas non conculcent pedibus suis. Quare
ita ꝓdicandum est. Et augmentum pre
dicta dicit et ista optime. Sonet verbum tuum
volentibus optime quoptime nolentibus inuent
locum vbi requescat sicut terra dat locum semi
nanti quesitum bonus arator ut faciat terra ger
minare quod tunc aliquid petrosum est sicut dicit ager pl. m.
alium spinosum quod si forte statim non faciat fructum
tunc memoria magnes. alium facient fructum
postmodum ad quod non est quod dicit nauis. v. m. Ga
ples tacebit usque tempus quod Et gloss videns
vir contrastiquos et corrigibiles esse subditos
subtrahet correptionem ne videatur secum da
re cambiis. Obiciunt enim quidam de petro qui
ꝓdicauit simoni mago quem scimus esse
incorrigibilem. Ad ista quod ad primum ita
tunc solutum est per distinctionem quod ille qui
tenetur ex officio optime et tempestiue debet
ꝓdicare dummodo incorrigibiles videantur esse sub
ditos aliquo modo si autem videtur incorrigi
biles esse potest subtrahere ad tempus ad deteriora
proficiatur. Vnde dicit super id leui. vii. qui patiuntur
flumen sensum. Glos quod est sensum non verbum quod
dum optime ꝓponunt mens auditoris secum gaudet
si autem tempestiue mens auditoris pollutur
et bonus quietum amittitur hinc aut bene
considerans pro solutio ad totum. De contentione

Eundem quod de contentione quod est quod primo ris
et quinta ria. Sed quod sit et quinta pri
sit et vtrum in disputatione sacre scripture liceat
contendere. Ad primum proceditur sic Ro. 1°. super id
contentiosus supbos. Et gloss fulgentius contentio
est impugnatio vitiis cum confidentia clamoris
Sed videtur quod ista diffinitio non satis qualis
sit quia potest aliquis contendere sine clamore cum con
tendere sit diuisa tendere quia ut contradictoria
per disputationem. Ad hoc super id Eph. v. Zelus
et contentio. Et gloss zelus est in corde sicut et in
ira contentio in sermone et non facit mentionem
de clamore. Quod videtur quod male ponit in diffinitione
cum confidentia clamoris. Ad hoc in ad. Ad thi. 1°
super id Nolli verbis contendere ad nihil enim vtile
est nisi ad subuersionem audientium Et gloss. Solent
in contentione talia opponi eliminato malinolen
tie argumento ut moueat animos in superiorem
finem et non facit in mentione de clamore vide
tur quod contentio possit esse sine clamore. Solu
tio ad hoc dicendum quod contentio duobus modis potest diffi
niri secundum nomen. s. et secundum rem esse ipsum quod est
exercitium plus quam pare. si secundum nomen diffi
nitur tunc contentio non a tendere nisi in diuisa tencio
cum malinolentie argumento tunc. s. non consistit
in id quod dicit secundum quod malinolentia tendit in aliud

sicut dicit in gloss ad thim. in Ducta. Si autem diffi
niatur secundum rem esse quod est cum aduersarius dis
putat in quantum quod primus socius est ut dicit
in vnus. tos. et impedit quem opus in. in quod
vitatis tunc cum ille non considerat in vi argu
mentis in pugnat vitate cum confidentia clamo
ris et sic diffinit fulg. in gloss Ro. 1°. et tunc est
in vere vitium quia tunc non est se ut socius ad
in frenda vitate sed ut hostis ad in pugnandum
Dicimus quod vtrum contentio sit peccatum ut 90
alium bonum sed in diffens ad minus ꝓbi. ni. Ot
ta ex contentione ꝓpter amicitiam quidam aut
ꝓ vitate. Et quod sic dicimus ꝓpter amicitiam sed
ꝓ occasione sed ꝓ vitate in gaudeo sed et
gaudebo sed non gaudet nisi de bono ut dicit dis
senti ad minus quod contentiones alium sunt bonum
ut ad minus in diffens. Ad hoc quod oportet
esse ad vtilitatem ecclesie id bonum est ꝓpter quod dicit
i. Cor. xi. oportet hereses esse ut hi qui ꝓbati sunt
manifesti fiant in nobis. Hereses omnis sunt
ex contentione quod vero quod bonum est contentiones
esse et sic nullum est peccatum. Contra ga. m. v
zelus et contentio ibi in contentia et omne opus
pauit. quod vero quod peccatum mortale sit sp. Ad
hoc Ro. m. peccata mortalia euitantur ab apostolo
vt sic dicit plenos in vidia homicidio contentione
dolo emulatione. quod vero quod sit mortale peccatum
sp. Ad hoc pro xvm. sp. iurgia quirit ma
lus. angelus autem dum crudelis mittetur
contra eum gloss ut post mortem ad etna ex
piat meritum non autem capit ad etnam in
titum nisi ꝓ mortali peccato quod iurgium sed contentio
est mortale peccatum. Sed contra hoc quidam
obiciunt id Iob. xxxix. cum quod quod contendit
cum deo tam facile concessit et ex hoc arguunt
quod iob contendit cum deo quod non potuit esse cum
mortali peccato quod contentio non qualiter est mor
tale peccatum. Soluto dicendum quod contentio sp in
est sed non sp mortale peccatum. contentio enim sp im
pedit quem opus in quirende vitatis et non
sp vitium est etiam apud philos et ꝓpter hoc dicit
apostolus in ad Cor. xi. Si quis mihi vos videtur contu
ciosus esse nos talem consuetudinem non habemus
neque ecclesia dei vii sp in vitio est sed non sp sit
mortale. Ad primum quod dicendum quod apostolus non dicit
se in gaudet de occasione sed contentione sed de a
mentione. Ad aliud dicendum quod hereses esse non est bonum
nisi ꝓ occasione sed simpliciter malum et illa occa
sio potest ibidem in gloss. augustini quia dicit hereses sunt
excitant sacros doctores ad ꝓscrutandum
sacram septuam et ad vigilancia studii ex

quibz multu bona pueniunt ecclie et e sile
ei q dr dcr n. methaphe q nō o nos tm
gratias referre hijs q virtute dignum t philo
h ecia hijs q erraunt tea et dat exm de
thymotheo et qōsio musicis phis qa si m
musica nō errasset geroslq nō excitatus fu
isset thymothq et cantatem multu de dif
pōne musicorū ¶ ad id q t hūi obr dd q
ibi log apoq de cōtencōe q e cōtra virtute
et virtute et illa e vere mōrle pcm ¶ Ro
de mō dd e ad ad qa sic apoq enūat cō
tencōe mt mōrlia pcta qa illa e hēticō
tra cōtra virtute et virtute ¶ Et sile dd
e ad segns qa angelus dm crudelis mt
ter cōtra tale cōtencōsu qui t pugnat
virtute et virtute t ecclia dei ¶ ad id q t
hūi obr de job dd q e aliqn cōtencō bona
qn ho cōtendit exte virtute ad difficul
tate aversitis et nūti ut possit pugnare
cōtra vicia et illa pcipit m. v. cōten
dite t trare p angustia porta qr angu
sta e porta et arta e via q ducit ad vita
et paucri sūt q t veniat ea Utrū t sacra
scptura liceat disputare cōtentiose

Circā q utrū t sacra scptū liceat
disputare cōtentiose et vr q nō glo
illud n. ad thm. dr collatio debet ee mt
servos dei nō altercato. doctores sacre
scpture sūt servi dei q altercando nō debet
disputare. ¶ ad hc ysa. vm. eo q abie
cit ppius iste aquas siloe q fluūt cū
silentio glo doctrina xpi q sū clamore et
strepitu leniter fluit q sū cōtentione et
lenit debet pponi ¶ ad hc ayt xm. non
cōtendet neq clamabit nec audiet t pla
teis. sunt de ysa. l. n. ¶ ad hc aug. li.
de xpi abusionibz pauq neo ccle dr n xpi
moribz coegt tu q si mors xpi filitudiz
tenē cupis nō cōtendas ne t ecclia abusi
ue pauq existas ¶ Contra ecclia sticos vi
ros licet disputare verāq pte ut meliq
enudiet vitas et hor nō pt ee sū con
tentione. q alicq cōtentione pūt cōtendere
¶ Solutio dd q nomē cōtencōis alit t
ptat vitiū qn cōtra virtū e ut paulo
an dcm e et sic phibet viros ecclia stios
alit t ptat collatoem ad qia victoria
ad ontichēda virtute et sic nō notat cōte
tio p aug. li. de t. qui sic dr q t sac scpta
debet libm correctore et pūt t pretem
et poni t sile qa ille osculo colubino corri
pit p nō dere camino rodit et sūt vba
sua ista Gracat quippe recipit oscula co
lubini benignissima caritas dente autē
animi ut retundit solidissima vitas ut emitat
cautissima humilitas et hor e nō cōtendere neq
clamare nec audiri voce t plateis et agb
siloe fluit cū silentio et cū humilitate nō cedē
sic nec vr cessit virtuti et sic pz solutio ad
ea q t ducit et hc de cōtentione dcta suffi
cat Quid sit maledicū et q maledicere.

Circa q de maledicto et q dicit m. or ba
h q sit maledicū et q maledicere et
an maledicere sit pcm et q pcm et vtrū
maledicū possit t timari t creatura ro
nale sic hoem et angelū et sile t irro
nalem creaturā ¶ ad primū pcedit sic
hanno sit dicitur maledicū ay maledicū
e pene t aliqie t pcm ¶ Secdm ho vr
q maledicere nō sp sit malū qr q ico opte
t pena vr ee iustū et conuenens ut ex
pena corrigat ¶ Contra benedicto et ma
ledicto sūt opposita benedicto e bonū q ma
ledicto e malū ¶ ad hc ja m. ex po ore p
dit benedicto et maledicto. mdq fons de
eode foramine emanat dulce et amara
aqua q dicat t conueniens e q de eodē
ore maledicto et benedicto dn ibidē t pa
lingua benedicimq deū et pirem et t pa ma
ledicimq homes qui ad similitudinē dei fa
cti sūt. vr q velle q benedicto sit bonū et ma
ledicto malū ¶ ad hc p v. xx vm. Ma
ledictū frustra platū t que pia supue
met glo t retribuēde pene q maledictū
e malū ¶ ad hc ro. xm. nō reddentes ma
lū p malo nz maledicū p maledicto sed
ecio benedicētes. q maledictū malū est
¶ Contra q fit p dina iustiz bonū e
t pcto pene sepe fit p dina iustiza dcta.
vm. petrus dixit ad symone magū.
pecunia tua tecū sit t p dicdem. q bonū e
¶ ad hc m. ro. n. puis clamūtibz post
heli seū a scede calue a scede calue helyse
us t pcabat puis malū pene et exie
rūt duo visi de silua et lacerauūt xlii pu
eros et nō e credendū q tāti ppha p ma
ledicū peciūt q nō vniūsalit e malū
¶ Ultius q si e malū sic pbat pe auctes
veū sit pcm veniale ut mōrle ut aliqn
sic ut alit alit Et vr q sit sp mōrle qa
q e cōtra pcepta evangelica e pcm mōr
le dr aut dns qt v. orate p p segntibus
et calumpniantibz nos ut sitis filij pris
vri qui t celis e. q qui cōtra hoc facit sic
q pecat maledictes sū pena t ptans facit
sic q pecat mōrlit ad aut alit sit veni
le pbat p aug. sic dicēte ad veniale pcm

90

ptinet maledicere cū facilitate et āi leuita
te et ē ratio q̄ pō i decretis vbi de veri alibi
agit ¶ Soluto ad ꝓma ꝑte q̄onis dd ꝓ
distinctionem q̄ maledictū aut ꝓferet ab eo
cui ꝓnt ē et ḡt aūcte et ꝓtatem penā in
fendi aut ab eo cui nō ꝓt est nec ḡt aūcte
si pō mō tūc illm malū ē et sic fuit male
dicto petro et helisei qui loco dei fuit et
penas i ꝓtati fuit q̄b statim i tulit deus
Si aut fit ab eo cui nō ꝓt ē nec ḡt ꝓtā
te tūc maledictū malū ē ꝗ diffinit haymo
nis et sic locutur mgr aūctes ad hō i dic
te ¶ Silr ad ꝗ ā ꝑte intendit ē ꝗ distinc
tionem q̄a maledicto expte maledicentis
aut fit āi leuitate. aut āi malignitate
et pena i ꝓtata. aut ē etna aut ꝓpalis
Si āi leuitate fit et ad pena ꝓpalem tūc
eet dicere dicit q̄ eet morle sic i telligit
tuion aug paulo ante i dict ¶ Si aute fit
āi malignitate et ad pena etna tūc ti
medit ē q̄ sit morle sic i telligūt multes
hoc ꝓbates ꝗ ꝑ hoc dicunt antiq̄ distinc
tionem vtile valde. ꝗ q̄ ē maledictū q̄ dicit
subreptionis qui ab subito maledicit nō
ex āi malignitate et ē veniale pctm et ē
maledictio lasciuie pūlis sic pin ex ma
la cōsuetudine maledicunt i multe ꝗ talis
item nō ē morle pctm et mala cōsuetudo
ē et ꝓhibenda dn̄ ꝗ ꝗ ꝗ ꝗ neglig it omis
maledicentis reserare cōsuetudinez et si
nō corde maledicat i multiplicā tū labiorā
et i ꝗnamentū oris i currit est item ma
ledictū q̄ ex odio cōcepto ꝓcedit et ē morle
le pctm sic dicit et bene et ē q̄ tūc ma
ledictū ex caritate et zelo iustie et ē bo
nū sic fuit maledictū petri et heliseī qui
i ꝓtabat pena ꝓpalem ut nō resuscit ad
pena etna Vtrū maledictū possit i creari
i creaturā rōnale aut irrōnalem

Ende q̄ vtrū maledictū possit i creari
i creaturā rōnale et silr i irrōna
lem ¶ Et vr q̄ sic q̄ Reg. i. Dauid male
dixit nōtibz gelboe vbi ceciderunt fortes
israel qui tūc irrōnales erat q̄ xx. ma
ledicta dies i qua natus fu et nox i qua
dicū ē natus ē ho vr q̄ q̄ exēplo istorū
maledici posset creata irrōnalis ¶ Ad hoc
q̄ rōnalis vr gen. ix. maledictus puer
canaan seruus seruorū sit fratribz suis ¶
Sed creata irrōnalis nullū pctm pt cō
mittere et i se bona ē sic oīa dei creata
q̄ vr q̄ nō debeat maledici ¶ Silr creata
rōnalis q̄a tenem̄ ꝗ diligere inimicos et

Bn̄facite his qui oderunt nos cū dicat
apō q̄ ꝓ. xii. Nulli malū ꝓ malo redde
tes re. ut sup̄ dictū ¶ Dicitur q̄ si angelo 40
malus possit maledici et vr q̄ nō. Ecc.
xxi. Cū maledicit i ꝓnus dyam maledicit
aiam suā sed illius debet maledicere aiam
suā q̄ nec angelū malū ¶ Ad hoc Judas
i canonica sua Cū michael archangelus
altercaret cū dyab. de moysi corpe non
ausus ē iudicū i ferre blasphemie sz dixit
i pet ē dnō. si q̄ angelo bono nō licuit
i ferre maledictū angelo malo nec hom̄
licet ¶ Soluto dd ad ꝓma ꝑte q̄onis q̄
creata irrōnalis nō pt maledici nec de
bet ꝗ eo mō quo ordinat ad hoīs vtili
tatē vn̄ ꝗ ꝗ ꝗ mōtes gelboe iō maledicū
ut de arescere tra fructū nō oriūt pos
sessores tre fertilitatis damno fiant q̄ tūc
ipi maledictionis ꝓnam accipent qui apud
se morte regis i ꝗtate sua exigere me
tuissent et hoc expsse ꝓfitetur gen. iii.
ayaledicta tera nō simpr ꝗ i ope tuo et q̄
hec maledictio rediret i hominem ex hō pz q̄
seq̄ cū operatus fuis tera nō dabit fructus
suos ꝗ spinas et tribulos germinabit.
¶ Ad hō q̄ ob. de Job et se. qui maledi
xit die dd q̄ dies i qūtū dies ibi nō male
dicit ꝗ natus i die ꝓpter hoc q̄ cū pctō or
ꝓtali nasci et sic item maledictio redun
dat i hominem nō i die ¶ Ad hō q̄ ob. q̄ rō
nalis creata possit maledici dd q̄ omis i
q̄ a deo et ab hoīe hūte ꝓtate pt male
dici sic i ā hūtis ꝓbatū ē ¶ Ad id q̄ cō
tra ob. de irrōnabili ia solutū ē q̄ ex eo
q̄ i se bona ē nō maledicit ꝗ i qūtū subia
cet opi hoīs q̄ malū ē ¶ Ad hō q̄ cōtra
ob. de rōnali. ꝗ q̄ tenem̄ diligere inimicos
dd q̄ hoc nō ꝓbat ꝗ q̄ ex odio et āi ma
lignitate nō possum maledicere ꝗ q̄ hūt
aūcte zelo iustie pt maledicere i malū
pene i ferre sic i ā hūtis ꝓbatū ē ¶ Ad
id q̄ vltimū q̄ si i angelo malo sit maledi
cendū q̄ sit zelo iustie. ꝗ ꝗ nō odio et ma
lignitate q̄a sic cōcordat voluntas hoīs
cū voluntate dei ¶ Ad id q̄ ob. de Ecc. dd
q̄ cū maledicit i ꝓnus dyam nō dicit ma
ledicit aiam suā ꝗ maledicendā ꝗ ꝗ pt
filitudinē ꝓcti ¶ Ad vltimū dd q̄ non
omne maledictū ē blasphemia q̄a blasphe
mia ē falsi crimen i posito i deū et nō fit
i q̄ creata maledicit i qūtū ē dei crea
tā q̄a sic maledictū creature redundat i
creatorē et ita nō fuit ausus michael

tferre maledictum Eva. i quitem creatur Deo.
¶ Ex dictis pz soluto eius q quidam dicunt q
no maledici possit cui no maledixit deus
pte verbum Balaam rumis xxiiij quae maledi
ta cui no maledixit deus pz q q sic. Sumo
pbatum sit ei de ta maledictionis qua pbatione
no iudicet deus qui nouit corda hom
pz a quo maledictum sit blasphemia et sic max
imum pctm q a lapidatione p leges punitur
Tractatus xxxiiij. De iudicio suspicionis et
personarum acceptione
Quido tione eius q dr mgr. i eadem
xxxvii. Dist. i illo ca. Expedictis
colligit atq tferit qa si mala voluntas
et mala actio i quitu e. Bona e. Ctm de iu
obz pctis a magis constitut i actione volun
tatis Scilicet de iudicio suspicionis de p
sonarum acceptione De iudicio autt suspicionis
qrem quaqz ¶ Circa q sit et an sp pctm
morale ut aliqn veniale ¶ Et utrum aliquando
sit pena no culpa ¶ Et de quibz nobis p
mittit nobis iudicare ut et hoies ¶ ad pm
predicit sit dr tullius i fine prime rethorice
Suspicio e mala opinatio de aliquo ¶ Ex
contrahor vr ee q opinio vr ee id ex quo
fortur iudicium suspicosum et no ppm iudicium
iudicium eum sit dr glosa sup 4. Cor. m.
solite autem tepus iudicare e diffinitio
sma de aliquo bn aug ibidem i glo. Si
suspiciones emitare no possumus quia hoies
sumus saltem no iudicemus ut diffinitiones
smas pferamus suspicio. q. ide no vr esse
q iudicium ¶ Solutio dd q pcerto ho vm
e q suspicio no e iudicium e sma diffinitio
et fortia ex suspicione et id alium vmi po
p alio et phor pz solutio ad argumentum
q fuit e contra diffinitionem Utrum iudicium
suspicionis sp sit pctm morale ut alium veniale
Et uido q utrum iudicium suspicosum sp
sit pctm morale ut aliqn veniale et
vr q no suspicari eum de malo q malum est
bonum e qr sic se ht i re. Item suspicari de bo
no q bonum e. qr bonum. qa et sic se ht i re
q iudicium suspicosum nullum pctm e alium ut
vr p alium bonum ¶ Contra q sub phibitione
cadit malum e si fiat qt vi. rsolite iudi
care et no iudicetis rc et ibidem glo. Deoc
cultis aliqs malum e iudicare. q vr q iu
dicium suspicosum morale pctm sit qa si phibi
tum fiat morale pctm e ¶ Ad ht i. Cor. m.
sup id solite autem tpis iudicare glo phibet
nobis apos iudicia qa occulta sunt nobis
corda hom et de occultis nplicet nobis
iudicare. qle vr q iudicium tale sit pctm mor
tale ¶ Ad hc qe. De duobz occultis no dif
fmeas p suspicio tene smam et aug. Si
suspiciones emitare no possumus qr hoies
saltem no iudicemus ut diffinitiones smas pte
ramus qa hoc phibet nobis apos. q tale
iudicium morale pctm e ¶ Dicimus hic q 90
ex quo pedet cocta glo s ex qua suspicione
sit iudicium rectum et ex qua sit iudicium non
rectum ¶ Solutio dd ad pma pte qonis q su
spicosum iudicium aliqn et quie mali pene et
aliqn i quie mali culpe sic et ignoratia et
error q incidit ho p pctm Circa dd q aliqn
morale pctm alium veniale et hoc e q dr glo
sic i ps aufer opprium q suspicatus su
hoc e opprium suspicionis q nos de falsis
qi de veris iudicium i q ho p primum pctm
incidit vn si accipiat p punitione i pena
sit ex originali pcto tacta p qd ad tales
penas. s. ignoratia erroe et suspicionem
dampnati sum et io dr aug q talia sit
pena hois dampnati no na instituti Circa
si suspicio ex signis exterioribz predat na
usq ad diffinitiones smas tunc e i quie pctm
veniale qr tunc humana tentatio e s aug
i glo. Si vo p tedut usq ad diffinitionem
smam condampnationis tunc diabolica tenta
tio e et e morale pctm ¶ Ad primum q dd q
suspicatio talis e de ipso pcto no de hoie et
sic predit obiectio qua si suspicatur primum
ee malum no pectat vn apos vo. m. pter
q i reprehensibilis es ohz qui iudicas iq ei
alium iudicas te ipm q dampnas et p hoc pz
solutio qm sit morale et qm veniale ¶ Ad ba
te qonis dd ex quibz s signis sit iudicium
rectum et ex quibz no rectum q soluendum e per
apos i ad rhom. v. quorda hom pcta ma
nifesta sunt precedentia ad iudicium. quorda
aut et subsequentia vm dd q sig q sunt ex fctis
hom manifesta faciunt iudicium rectum signa
aut q potius fingunt ex malicia iudica
tis qua appetunt i rebz faciunt iudicium no
rectum et hoc e q i tanto dr q de quolibet
presumendum e bonum i pbet qui et Job. vi
ruare detraxisti sermonibz veritatis cui ex
vobis nullus sit qui possit me arguie ad i tte
padum tum eloqia qtuatis et i uetum verba
p fertis sup pupillum irruitis et subuertere
nitimini amicum vrum vm tui q cogitastis ex
plete pbete auere et videte an meriat tui
dete obscuro absq contencione et loquentes q
mstum e iudicate et no iudicetis i singula
nea i iqtate nec i fauceibz meis stultitia

p sonabit et vs. sr cum pones medicinam q
istud pcm sit dt ¶ Si vidis t ppimo tuo ma
lu no t famies eu f excusa fm si no pt ex
cusari fm excusa t cencodem fri. si nec fm
nec t cencodem fri excusare potis accusa
tem t cōparde eius et dit ⁊ quā vehe
mes fuit ista tēptacō si me tuenisset quō
turpius me quā illū p sciuisset sic ei fiet
q t quo alū iudicas tempm no cōdempnas
¶ Q vo tāo et qēto qrendū cet ita t tac
tu. f. qm iudicū suspicōsu sit culpa et qm
sit pena et ⁊ de quibz nobis pmittit iu
dicare et satis pz De solo deo sit iudicare
Vnde q ptm so de occultis homi
nis dei sit iudicare de occultis homi
ni et ita hoīs et vr q solius dei solius
et nouit deus corda hom sic dr ro. vi.
Cum id t quo eum alū iudicas ⁊c. glo so
lius dei t iudicū cui nosse t occulta cor
dis ¶ Ad hc qe xxvi. hō videt q parent
deus aut t tuet cor et illi t iudicare cui
t tuetur. q solius dei t iudicare de occultis
hom ¶ Ad hc ro. xvii. no t discreptatō
bus cogitacōm. glo. no usurpem iudica
re cogitacōes aliorū fz deo cōmittam ¶
Cōt pb. xxvii. cuo t ags resplendet vul
tus pspicitē sic corda hom manifesta
sunt prudētibz fz q sunt nobis. de illis pos
sum iudicare. q de cordibz hom possi
mus iudicare ¶ Ad hc et. xvi. ex visu gno
scit vir et abocursu faciei sensatus
hō q cōgscit pt iudicari. q hō de alio
pt iudicare no solus deus ¶ Ad hc a fr.
vi. a fructibz eorū cōgscetis eos ⁊ ppo
tas q ut pius ¶ Dicitur q si hō possit iu
dicare de occultis ppi cordis et vr q no
sic ⁊ j. cor. iv. Gz neq me ipm iudico.
dt glo pcloso t nobis de occultis cordis
mei nt alioru iudicare qr tāta t cordis
p fuditas q ⁊ ipm latet cui t cor qe
ro. p fundiz t cor hoīs et t scrutabile qs
cognoscet i qui no cōgscit iudicare no
pt. q vr q ⁊ hō de occultis ppi cordis
no possit iudicare ¶ Pōt. Cor. xi. Si nos
met ipos diudicarem no utiq iudicarem
ur aut iudicam a dno corripmur ut no cu
hō mundo dapnem ¶ Ad hc de talibz dt aug
lio de penitēcia q sedet iudicis ro et stet
accusās q scia ut illm pcm tu scias t ulti
q cōscia accusauit ¶ Solucō dd ad pma
pte hōis q iudicio diffinitōis solius dei t
t iudicare q solus nouit occulta hom sic
p bat auctes ad hoc t iuste fz iudicō cōi
tacōis p signa exteriora pt hō iudicare.
Ultimo illa signa cōtribilia sunt et ctu fiunt
cōiectura et sic t telligūt tres auctes ad
hc t iuste ¶ Ad p pcm qōnis dd q hō de
occultis ppis pt iudicare de rebz qa illa sat
dn. f. ad cor. iv. Spualis hō iudicat oia
et ipe a nemie iudicat q ab eum hom nouit
q sunt hōis i spiritus hōis qui t ipo ita et
q sunt dei neo nouit i spe dei dn due auctes
q hoc pbat pcedunt ¶ Ad id q q ob. p. de
glo ad cor. dd. q t telligit de iudicio diffi
nitōis no discussionis qn dubius eum de q
nescimus quo ato fiat debemus ad meliorē
pte t ēptari ut dt aug et hec de iudicio
suspicōso dta sufficiat de iudicio aut tema
rio et usurpato ⁊ t iusto no hic fz t scia in
tes disputādi t De psōp acceptōe qrit dor
Vnde q de psonarū acceptōe et qrit
quor Crilz q sit ¶ Crit mōis fiat et 90 vi
q pcm sit vr. f. sp sit morte pcm ak alq
veniale et q spalit gre t sac septa q psōrū
acceptō no t apud deū Ad sit psōrū acceptō
Primo q q sit psonarū acceptō cō
fuenit aut sit diffinire a positivo
psonarū acceptō t vm p sone p alia ac
ceptō sit p honoratō no ex virtute et gra
cui debet honor fz ex dignitate seculari
ut nobilitate sic fuit dignitas et nobilitas
et hi et ob. contra hat diffinitōem qr
dt ar. t. p. et hi. q honor ppe t pmium v
tutis q illi debet i honesto fz virtutem
et excellētia sic ⁊ apos dt xiii. reddite
q oribz debita cui hōrem hōrem. cui tri
butum tributū et vr q ista reddito sit fm
ordinē iustie qa dt plato et sumit hō a
pitagora q iustia t virtus reddens
vnicuiq q sua t ferriata vniq cuiq ppa
dignitate et fz hoc vr qm psona pauperis
p honorat dimiti ex mta t iudicio q ⁊ psōrū
acceptō ⁊ t pcm q pbat leui. xix. v sic
dr non declines t iudicio pauperis nec hōres
vultū potētis. et hoc t expresse lex a dno
data Exo. xxiii. et t tendit q vnicuiq
reddat q sua t iudicio sū oī acceptōe pcm
¶ Gz cōtra hoc vr ee q dr et. iii. t iudi
cado esto pupillis mitior ut pr et ysa 1.
Querite iudicū subnēte pupillo defendite
viduā vr q q tales miserēde psone ppo
nēde sunt aliis et sic alit cōtingit psona
atipe t iudicō pt id q t psona est ¶ Solui 90
grit ppo Si t ecclasticis bnficiis et dig
nitatibz cōfendis vniq possit pfir alit
et pmit tale casu Sit dno quorū vnus
sit nobilis et potēs et diues q pt defēdē

ecclam alt sit littat) et vtuosus q sat
vbo et exemplo regere ecclam et qrit si
hoc cum dnes et potes possit littato et
vtuoso pferri sn pcto et dat rone sic qa p
latus pomt ad defensionem ecclie ad q ex
igit po flatus et nobilitas qn ducit ecia
gnda dcs q ppt hoc potentiores et nobiliores et
littatis cedit hic plura bnficia et sic
vt q tali cum potes et nobilis sit pcto
possit pferri littato et vtuoso ignobili.
¶ Ay si cedat tgm adducit d ecc. vidi
seniores teqs et principes abulantes sr tram
et id ypo. no erit is q ispices e princeps
et frandulent) no vocabit maior ¶ Solo
dd po q diffinito bona e nec emendari
posset qma acceptio ibi e acceptio qm
vn pfert alti ppt q no est pfendus ¶ Ad
id q tgm ob. dd q honor cui debet pmu
vtutis e exhibito reien testimu vtu
tis et no gradus dignitatis du acepto pd
no e certa hoc p tale reuencia accipit qtiqp
ex vtute dignitate ht et honor talis p seos
dr dulia xo xpi honore tunc puerentes
sollicitudine no pigri spu ferventes dno serui
entes ¶ Ad id q ob. de ecc. dd q t nullo e
isti odium qa humiles et pupilli oppmuntur
tudico et pcipit dns ut subueniatur illis
sanato cu ordine iudicij quo reddit vnicuiq
q suu e nec pauj diuiti nec dnes pauri p
pomt et sic intelligit 4 auctas psa ¶ Ad po
qsitu dd q alia sunt bona spualia alia secu
laria primo alia sit ecia sunt duo ordines
caritatis vn sn nam hoies hnitis caritaten
qui et ordo naturalis i quo pr ppomt cogna
tis et qlz ppinqui remociori alius e ordo p
sius caritatis i q bonu ppomt minu bono p
nu p bteuit phi sei ay. xxv. vtiu fecistis
mdatu dei ppt vras traditiones dns ante
dixit honora pntes vos aut dicitis mmu
q cu q e ex me tibi pdeset de 1. ordine dr ecc
vi da bono et ne de dis malo et illo ordine p
fendus e minu bono i spualibus bonis in primo
nialibus aut bonis ppondus e magis conuenit
sanguine minu quicto et ho no e psonarum ac
cepto si iustie ordo ¶ De cau q pot ppositus
dd p certo q licet ecia meliu defendat p no
bile et potentem i exteriorib. tu qa plat) no te
net ad tale defensione q fit gladio materiali
si spuali. s. verbi et exempli i pmouere ad
gradu dignitatis spualis nequaq potes et
nobilis ponedus e pauj vtuoso et littato
et si sec) ligt gne pctu t acepto talis p sors
n e qui i ecc. qma ibi seriu dicit similes
ex deteriu vtutis qui sunt teqs. i tgdibus
dignitatis p ordinatione hm fdi et principes
ibi dicit glosi i vtute qui p eadem ordina
tionem detruduntur ide vidi ad malu sub sole stul
tu potentu i dignitates sublimis ¶ Ad q mod
etudo q fiat psonarum acceptio
qt modis fiat psonarum acceptio qte
vtiu quoq modu sit sp pctu morle ita
ligu veiale. ¶ Tres aut modi sunt pmu s iudi. p9
psa. v. ve q iustificat impiu p munibus
et iustiam iusti auferetis ab eo. ¶ Ad hc
den. xvi. no accipies psona nec munia ut
a vitate denies qnia munia excecant oculos
prudentiu et subuertunt vba iustorum. Secdus 29
modus e qu ab ppt diuitias et nobilitate
pmouet ad dignitates ecia cas q tepto pauj
litatore et sctore hnis duobz modis accep
tio psonarum morle pctu e ut vult augu qm
e i pudicitu altius. De iudico dr Deut. i.
ita pmu ut magnu audietis saetes q dei
e iudicu et cotra hoc p ceptu face pctu
morle e sapie vi. audite q reges et intelli
gite discite iudices finiuitre p bete aures
qui cotinetis multitudines et placetis vobis
i turbis nationu qu data e a dno ptas
vobis et vtus ab altissimo qui i ro gabit opa
vra et cogitationes scrutabit qu cu eetis
ministri regni illi no rte iudicastis neq custo
distis lege iustie nz p voluntate dei ambula
stis. glo. apud quu no e acceptio munerum
nec psone horrende et cito appebit vobis
qu iudicu durissimu i his q p fuit fiet ex
iguo enim qrendit mia potentes aut potenter
tormenta patient. et q i tmptu sit ppt pctu
acceptionem status subdit no enim subtrahet p
sona cui qua cu sit omn dnator nec uerebit
magnitudine cuiqu qui pusillu et magnu
fecit et equalit e ei cura de omnibz sorte
ribz aut fortior instat cruciat) ¶ Tertius 39
modus e i exhibitione honoris exterioris de
quo et 4 de no ho dr ga. ij. fres mei nolite
i psonarum acceptione hte fide dni nri ihu xpi
glie et enim si introierit i conuetu nru v anu
lu hns i veste candida introierit aut et pau
p i sordido habitu et i tentoriis ten qui i dnt
e veste p clara et dixeritis eis tu sede h bn
glo. i tli. i loco horis pauj aut dicatis tu
sta illic aut sede sub scabello pedu meorum no
ne iudicati et fti estis iudices cogitationum
iqu i aug i glo mauritii ¶ Si hac distinctio
sedendi ut stadi ad hores ecia cos cessant no
e putandu leue ee pctu i psonarum acceptione
hte fide dni glie qs ei fat eleg sunte ad

de hoīs ecīe cōtempto pampe ī structore
et fore Si aut de cōcessibz cottidianis loq
qs hic nō peccat nō tm peccat n cū apud semet
ipm mtus iudicat ut ei tāto melior qūto
dicior ille videat hī vr sigficasse sub dlo nō
ne iudicatis et ipi estis iudices cogitatōm
ī signar qsto aut tto mō ī exhibicōe hoīs
exterioris nō sp peccat mōrlit peccat tm qn
dimitē p dmicis suis iudicat ee honorādu
et ppe hī aug. dr ī regla rō debet velle oēs
q paucos videt amplius nō qa honorātur
sz qa tollant accipe. q inuit exposse q tales
exhibicōes nītte ē fr dimittbz qa alr tolāt
nō pūt tm hest. ms. ayardochens indens lau
dat qr anīa dimitē ī iqm adorate noluit
ne hōrē dei sui tūsferret ad hoīem Sz super
distinguit antiq mgri q anīa ī iqm voluit ado
rari adoratōe latē q q sol deo debet dm ibidē
ms. anīa aut adorare noluit ne tūsferrē hōrē
dei mei ad hoīem dr enim Zam. li. ns. q solus
creator adhr ī adorādus ē pstive corpis ut
sigficem q de nichilo ī alīq nos erexit. Iu
lia aut ē reuencia q debet hom tōe gradus
digtatis et pp dulia q debet maioribz hys
visis pz qr mois fiat psonarp accepcō et qn
pctm sit q tto fuit qredu Ubi spaliter
dicat q psōrp accepcō nō ē apud deū
Ecce qr qre spalit dicat q psonarp ac
cepcō nō ē apud deū dr enim po. ms.
rō ē psonarp accepcō apud deū et loq ibi
de iudeo et greco Sile ad colo. vlt. rō est
psonarp accepcō a. de. et loq ibi de dno et
seruo ī. pet. ī. su accepcōe psonarp act. x. dus
petrus ī veritate cōperi qa nō ē acceptor psōrp
deus sz ī omī gēte qui timet eum et operatur iustiam et di
ligit veritatē accept ē illi ad hī facit auctas
de li. sapie paulo am ī ductu Tamē vr qm
deut vij. ex oībus gēribz elegit te deus ut
sis ei ppls peculiaris ait x elegit ex oībz
discipulis xpi qs apls nōiauit ¶ Solicit ad
hī dd. q ī veritate psonarp accepcō nō ē app
deū qa ī omī eo quē eligit tam nō hī misi
liam ī dilgēcie et bonitatis sue largitate
et nō respicit psona hoīs ns mita ns mma
ad ihū ns appuit benigtas et humanitas sal
uatoris nī ihū xpi nō ex opibz iustie que
fecim nos sz mam sua salvos nos fecit cō
cā de pietrp grā qa pueit nos liba sua
bonitate vm v. qtq hes meriti p uentrp
grā donat vel deus ī nobis pr sua dona co
ronat ¶ Auctes vo ī qm addicte nō intel
ligūt de psōrp accepcōe qa ppr ppa pctā
abiit qs abiit et ppr ppa bonitate elegit
quos eleget ut dm ē Sz q a satis dm
ē de dmsitate actum pcedēs ī quibz coa
lescit malū tūsendū ē ad xxxvi. dist

Tractat xxxv. de iudicibz pcedētib

Ecce de tūsendū ē ad xxxvi dist.
q sic incipit Sciendū ē tm quedam
sic ee pcta ut sint ecta pena pcedēs vbi pp
tea q tractat mgr ibi qremq tria pmū q
vtrū pctm eēnlit sit pena pcti ut nō Sm
ē quo omē pctm sit ex timore male hmi
liante ut ex amore male ī flamāte ut dr
aug. Tertiū ē quo omē pctm sit ex con
cupi carnis ut ex q cupia oculoēs ut ex
supbia vite sic dr ī. ī ca. ī. jo. ms. ¶ Sca
pmū qremq tria. s. vtrū omē pctm eēnlit
sit pena cū hoc q pctm Secdm ē vtrū ee
pena eēnlit cōmuctū sit ei q ē pctm Tertiū
ē vtrū vnū pctm sit pena altius pctm ¶
Ad pmū pcedē sic et ē argm mgri ī lit. ī
illo ca. et ī mto q. et obiicit q nō omē
pctm eēnlit sit pcti pena deducēdo ad in
cōuenīens si cōcedat sic. Dis pena instatē
illm pctm instū ē. q. illm pctm eēnliter
pena ē pmā pbat p aug. li. retr. q sic dr
Dis pena pcti iusta ē et supplicū notat
et de iustia dei vēit ex hoc sit cōcludit
si q. pctm ī qlitū pctm pena ē vr omē
pctm ī qlitū ē iustū ee et de iustia dei
venire q sane doctne ītū ē qa pctm nō
ē a deo ¶ Ad hr pena ē effectus pcti secdm
iustiam dei effectus et ta nūqua fuit eēn
lit idē. q. pctm et pena nūqua fuit eēn
idē ¶ Ad hr q cū q sic se hnt adīnicē q
vnū pus ē tpe qua a. nūq. eēnlit fuit
idē pctm et pena se hnt q pctm sp pre
dit pena tpe. q. nūqua fuit eēnlit idem
¶ Contra aug. ī. cōfes. iussisti dne et sic
ē ut pena sibi sit oīs ī ordinati actus
ī ordinati actus pctm. q. omē pctm sibi
pena ē ¶ Ad hr q facit q mgr ī lit. q. p.
ē aug. sr. ī ps. lxx. sup cecidit ignis et non
videbit solem v aug. sit dr q ignis sibie et
cōcupie et ire ī telligēdē has penas pauci
vident et ī eas spalit qmemorat apostolus
ms. tradidit illos deus ī passiones ignie
ut faciat q nō cōueniunt v multa ponit
q sū sūt pcta et pene et addit dcm aug.
ibidē ī glo. ī. primū pctm apostasie et vlti
ma pena ignis ī secni media q sūt et pcta
sūt et pena pcti ¶ Ad hr addit qm sr ex
cōtemptū eti q nō vult redire p penitēcia potest
deus effendicim ut s. ignis ī purgat pctm
em q p primam ca nō delet aut pctm ē

et cā pcā aut pcōm et pena pcā aut pcōm
et cā et pena pcā ¶ Soluō dd' q duplex ē
pena. s. pena damni et pena sīb. pena dam
ni omē pcōm pena ē eo ipo q pcōm ē qa ē cor
ruptō mōis sēi et ordīs q damnū mapi?
ē. pena sīb ē cātuma pene relinq' ē pinta
tē ī ala cū ponde ī elmandi aūm ad sile pcā
sic dr aūctas ggr paulo aū ī ducta ārtū auc
toitate ad h' ī ducta s. pcā eo ipo q pcā.
sīt pena sūt ut dcūm ē ¶ Ad primū g' dd'
q n' p hibet vnū et idem p duūsas ūres
qb hr et a nsēi dei prede et nō prede cū
tī cā deus nō ē ī prede malicā. s. subtrahen
do grām. nsēi eūm ē ut qui aūtit se a grā
q ei subtrahat grā sic dr ay xxm. de seruo
pigro q ablatū ē a eo talentū et alī dacū
qui ī vsū posuit oī eūm hūti dabit et ha
bundabit sic ibidē dr ¶ Ad a dd' q effectus
et cā nō sūt eēūlī idē ita q sīt eadē eēn
p bn sic sūt idē q sūt ī eadē eēn p ūres du
sas et hoc sufficit ad hoc q h' eēūlī dicat
idē ¶ Ad vltimū dd' q pcōm et pena dampni
sīl sūt ope qa qua cito pcōm fit statī corrū
pit modū spem et ordīnē et sic ē pena ex iu
stīcia dei ī flicta nō ī prendo malicā p sub
trahendo grām ut dcūm ē Vtrū ee pena eēn
lī cōuūctū sit ei q ē ee pcōm
Ercō q' vtrū ee pena eēūlī quūctū sit
ei q ē ee pcōm et vr q sic qa regulart
vnū ē q pōita p actū cā ponit effectū cā at
p actū cans pena. culpa ē ha cū deus iust?
sit neminē punit n ex culpa ¶ Ad h' ggr
illa nocebit ad vsitas si nlla dūet ī iquitas
et pena cōuūcta sp ē culpe ¶ Ad h' sic d' ps
qui propitat oī bz iq' cacibz qui sanat omīs ī
firmitates ut dr aug' q hoc nō dicet n ī
quitas ex ī firmitate eēt ¶ Ad h' pd' dicēd
pactū pcā mēa merīnt pena g' sp cōuūcta
ē culpe ¶ Contra cōsuenit pom ī statīa ī job
vj. nō peccauī et ī immaculādibz morat' oculis
meis ī pd' pet. qui pcōm nō fecit nec ī uūtus
ē dolus ī lingua eius qui tū multa passus ē
¶ Soluō dd' q ex ordīe iustīe dei pena sp comi
tat' culpā et q drup' pa ē amissio dei s. n ī cā
mūbilis bōm ¶ Sed spoliacō grūtō p q
deus hūtat ī hōie cōra vulūacō nālū. grta ī
ordīnacō ī regno aūe qa ex pcō fūt frīores
ūres ancillātes sic ī ītellectus et eo et ī fīores
īrāntes sic sensualīs et ī fior poēcō ūbs et sic
totus hō p vertit vū p' ūres ī ducte tenet
et prediūt ¶ Ad id g' q ī gūū ob' de Job 4 xo
dd. q n' valet qa pena nō sic se hr ad culpa
sic culpa ad pena. culpa e' ē cā pene et pena
ē expiatū culpe et ī pena cā mēbīs q' capi
ti sepe ī fligitur sine culpa sic dr ysa. lui.
pt scelus ppli mei p cussi eū et ibidē ipsa p
cata mīcō p tulit et p tū gressōribz otauit
ut nō puēt vū pena se hr ad culpā ut me
dicē ad piatā et nō ī fligit h' ī nocētibz ut
satisfaciat p alīs cū tū nō ī fligat n p pcōs
pīs ut alīenis Sed vnū pcōm sit pena alī?
Ercō q' vtrū vnū pcōm sit pena alī?
sic oppōsse dr ī illo cā. et hz ī h' s. sīn
et vr q nō sic eūm pena ē tūc iusta ī flicta ē
apud aūt nīlm iudicē ita ē q qui puni pū
atur q iterū peccet g' sēqns pcōm nō debet ee
pena precedētis ¶ Ad h' sic sic fiet accumu
lacō pcōrū q sūme caūeda ē. g' vr q vnū
pcōm adde alī pcō nō sit aliqua poēa iuste
ab aliquo ī flicta ¶ Cont' ggr ī mozbz pcā
qd p pnam nō delet sīo ponde mōs ad a
trahit et addit mgr vū sic ut nō solū pcōm
sit s et cā pcā exīpo quippe culpa subsēqns
oritur pcōm ve q ex pcō oritur nō solū pc
catū ē s et pena pcā qa iusto iudicō deus
cor peccātis obnubilat ut precedētis pcā me
rito h' ī alia cadat q eūm liberare nolūt desse
rēdo p cussit vū aug' s. epīam Ad ro pte
dicās ē h' pcā pena et tū h' ipa pcōm ē ī
iudicō eūm iustīsī dei traditi sūt ut arc d
po' de quibzda sūe desēndo s' alio mō expli
cabili ut ī explicabili ī passiones ignomīe
ut ēmīa cūtibz vmdicarēt et supplicia per
cōgū nō tū sūt tormēta s et vicēs ī cre
mēta ¶ Soluō dd' q vnū pcōm ē pena al
ius pcā tribz mōis sic dicūt aūctes scōs
ī ducte. pmō modō ē ex pte spoliacōis grūtō
ūt. hō ē ex pte boni ī creati amissionē ūtus
ē ex pte corrūpcōis boni ūē p hoc e' ta. s.
bona gratuita bonū ī gūūbile ī regritacō
nālū cōtūnēt hō ī virtute ne cadat ī sēqns
pcōm et destitut' ab hīs facile cadit sic ī fir
m' spoliat' et vulūat' sic dr bīs ggr hīs
modis addit' grūtus qn. s. pcōm cōmissum
disponem et hūtū relinq' ī aīa ex quibz hō
pior fit ad peccādū addit h' qn vnū pcōm
amīstrat ī centūm et fomīte alī sic gula
luxuūe et ebīetas hō cōdio q postea pcēt
et dr ar. n. eth. q duplices maledictōes
ūctur ī hoc s. q se ī ebīat et alīū occīdit
¶ Ad pmū g' dd' q ē pena q tormētū p crūtis
ē et ī dictū et de hac predīt illa obiectō et ē
pena damni. s. subtractō grē et boni ī aūbilis
et vulūacō nālū bonorū et de illa n' valet
qa has penas ī dūt hō iustus iudō dei apo.
v. cūm ī sordibz ē sordescat ad h' qui iust? ē
iustificet ad h' ¶ Ad q dd' cedē nō q atru
mulacō pcōrū nō fit n deo deserēte p quā de
sertōem hō grūs efficit et cōtinuē cadit Job.
s. posuisti me quasi tibi et frūs sū mīmetipī grūs
Ad oūē pcōm sit ex tōte malo et a ōte malo

Eundē q̃ quo omne pccm̃ fit ex timore
male humiliante ut ex amore male inflam̃ate et ecta hoc q̃rit ta pmm̃ e de ipa diffi
one vtrū qualis sit ita s. q omne pccm̃ oriatur ut ex timore ut ex amore ut no Secdm̃ e de ipo timore vtrū ipe pccm̃ sit ex quo oritur pccm̃ Tertiū e de amore vtrū et pccm̃ sit ex quo orit pccm̃ Vtrū diffio ista qualis sit ut no

Q pmm̃ pcedit sic sr. d̃ i cesa q̃. et sub
fossa d̃ glo aug. Incesa et subfossa pcc
dr. fi i cesa sunt pcta illa q facit ardere cupi
ditas. subfossa vo q facit timor male iacere
et hoc sunt oia pcta timalia qa oia pcta fi
unt ut pt cupiditate ut pt timore que non
capit cupiditas vincit timor p scrutamini co
scias vtrū interrogate corda vra vtrū possit
ee pcta ni a timendo. a cupiscendo. oia q pcc
dunt res facunt i hoie. s. timor et cupiditas
sic eq amor dei et timor eius ducit ad omne
s. bonū amas eum ut bonū sit t. hoc age i deo
no i seclo s. vtq amor i cedit vtq timor humi
liat fi alī et alī ex hijs accipit q omne pc
catū timalū orit ex timore male humiliante
ut ex amore male inflamate ¶ Contra glo.
sr. d̃. j. Io. iij. Nolite diligere mundū rc. glosa
bede sic dicto dei fons e omī virtutū et bonū
ita dilecto mundi omī vitiorū. q vr q omne
pccm̃ sit ex amore no ex timore et sic no sunt
due radices timor et amor fi vna. ¶ Ad hc
aug. li. iij. de li. ar. Clarū e i toto malefici
endi gne nr aliud qa libidinē ducari libido
aut potius amor e qa tior. q vr q omne
pccm̃ orit ex amore no ex timore et sic ut
diuisio illa e ¶ Ad hc c. xv. sr tam. omne
malū orit ex amore mundi et superfluo et sic
idem concludit q pius ¶ Ad hc aug. iij. li.
de li. ar. quert mr nos oia mala fca non
alia mala ee i q ex libido due et i pbada cu
piditate fiunt et ex hoc seq idē ¶ Ad hc tior
vr oriri ex amore. vn sr. d̃ ad c. xiij. Timor
mitit ipsum glo. Timor homī differt fi volūte
pecandi no aufert vn auditores reddit adari
me quos alī suspendit a crime vr q idem
q pius ¶ Soluto dd q ad hoc solue no e dif
ficile timor enī et amor duo indices sunt pcto
rū sic d̃ glo i ducta fi sic dicit ipse aug.
q alī fuit e eusdē rei et alī diuisa. qn sit
e eusdē timor orit ex amore qa tūc ex mi
mio amore bonī gnitū orit tior p iendi et
sic cū pcandi et sic d̃ glo i ducta auditores
fuit ad pccm qa differt et no aufert
et i tali cau idē actus pt ee tioris et amoris
fi diuisa amoris sic pmonuetis fi timoris
mali q ex hoc seq fugietis dicit. iij. li. de li. ar.
quo qs rem plus amat tanto plus pdetimet
et p tlibz sic ad mica ne pdat qn aut fuit
e diuisa fi matia ita q omī amat et al
tū timet tūc neutrū orit ex alto et sic

d̃ glo q sunt duse radices pccorū vn quq
i ducta q videnē pbare q vna sit radix pc
catorū. s. amor p cedit fi q timor et amor
sunt e eusdē qua tior orit ex amore.
ut dcm̃ e Si q fi qua tam det ista diffio
et i quo differt ab illa i. Io. iij. Omne q e
i mundo aut e concupiscentia carnis aut concupiscentia
oculorū aut superbia vite Leue e inde ista e
dat fi tam motiua contra malū ut ad bonū
qa tior n a e n fuga mali pene et amor
libido boni qn glo. Illa vo q e i iohe dat
p matia qa oe ecta q peccat ho ut timet
ad concupiscentiam carnis sic gula et luxuria ut p
timet ad concupiscentiam oculorū sic auaricia uel
ad superbiā sic i amis glia et hi q̃ ... sit tior
Ecdo q de timore q sit et vtrū semp
sit pccm̃ morale ut alī veniale et de diffe
rentia mali tioris et qm timor excusset ut
no excusset pccm̃ ¶ Ad pmm̃ p cedit sic d̃
aug. li. de ci. dei Timor e p turbatio ai in
expectatione mali ¶ Ad hc Io. Damc. Timor
e pena natura irrationabilis sistole i. contractio
¶ Contra pma sic ob. qa p turbatio animi
pena e. timor ut fi q hic agit e culpa q p
natura male diffinitur timor ¶ Contra fa
ob. sistoles enī et diastoles sunt motū cordis
cati expassionibz naturalibz q sunt mi. ut d̃
Boec. spes timor gaudium et tristia. q sisto
les no e ad tioris fi de effectu eius et sic male
diffinit p systole ¶ Ad hc Io. x. sr. d̃ mer
cenarius aut qui no e pastor glo timor e
fuga ai ne p dat q amat et si hec e dif
finitio tūc male diffinit qr poitū p oppositū
q ee no pt qr oppositū ee nle no pt ee opposito.
¶ Dicens q penes q accipiatur tot diffines
cū vmq rei vnica sit diffio. ¶ Soluto dd q
i ducte assignes quedā sunt no vē diffinitio
nes et p ma aug. s. de scribit timore put
e queda passio et p ipsū eius effectū que e p tur
bacio et cum p turbationis q e malū pene. s.
Secda aut dat fi p ipsū eius effectū obiectū eius
timoris malū e q du cor fugit i se ipm co
trahit fi systolem Tertia vo dat p ipsū mo
tū tioris sic eius i phisicis dicū e amor e
motū tioris. n eū amaret q fit no timet
pdē et sic pz q sit tior fi dicta scorp ¶ Ad
q q fi ob dd q timor fi q e actus volū
tatis et rōnalis aie pccm̃ e. i se vo passio
e et sic ibi diffinit ¶ Ad a dd q vm e
q timor i diffinit p ipsū eius p se cum ipse
cū e effectū cū e. i note sit p effectū sepe ¶ Ad
tertiū q i no differt p oppositū fi p ipsū eius motū e
q aqr sic hic ē ¶ Ad a q pes q accipiat tot
diffes ita pz ē Vtrū tior sit pccm̃ ex q orit pccm̃

Ultimus q. de timore veri sit peccatum et quo ordi
tur peccatum et veri sp sit mortale et aliqui
veniale et alii mortale. Videtur autem quod non sit peccatum
pena ait et culpa malum diuidit ex opposito
quod est inter quae pene non est inter quae culpe timor est
huiusmodi malum et peccatum Videtur quod si sp sit mor
le et alii veniale videtur quod sp sit mortale sap. xvi
Confregit eum possessorem possessa redargueris
quia timidus non sit timida negligentia data est omni
condemnationem quia fides quod dat omni condemna
tionem mortale peccatum est. quod videtur quod talis timor sit mor
tale peccatum sp Contra hoc videtur esse quod dicitur Deut. xx
Quis cordis pauidus et timidus vadat et redeat in domum suam ne timidi
cordis fratres eius pauidum faciat sicut ipse timet
Qui pauidus est quia pauidus est qui pro aliquo
tu ad congressum trepidat non tu toto corde time
tur. si auari et repari potest si peccatum mortale totum
cor occupat. quod hic timor non est mortale peccatum Solu
tio dicendum quod soluendum est per distinctionem timor est pot
accipi ut in quibus passionibus cum ad quod est actus vo
luntatis ordinatur ad ordinatur si pro eo quod tunc nullum
peccatum est si pena tum et sic pro obiecto Si pro eo quod
sic est timor alicui mitti alicui peccatum timor est dei
mittit est et licitum sapiens timor autem malis passionibus
et nullum peccatum si timor huiusmodi qui ab timet pel
li sue et timor mundanus qui ab timet bonis
suis temporalibus vel quod peccatum est et alicui mortale et a
licui veniale. si enim ita timeat quod dei preceptum propter
timorem contemnat et temporale bonum quod amittere timet
bono eterno preponat proculdubio timor peccatum mortale
est et talis timor diuidit fortitudinem quia est spes sic
talis et timor similibus contrariatur fortitudini virtu
ti quae est virtus cardinalis et de tali dicit ps. et ch.
quod talis timens turpiter proicit arma et fugit
ut saluet vitam cum ignominia cum mors forti tali
salutem sit eligendum et talis timor in theologicis
et similibus quia est contra preceptum dei mortale peccatum
est et hoc est quod dicit apoc. xxi. Timidis autem et in
credulis et execratis et homicidis et fornicato
ribus et venefiis et idolatris et omnibus mendaci
bus pars illorum erit in stagno ardenti igne et sul
fure quod est mors secunda timidis timidi
sunt illi qui timore penarum fidem accepta relinquunt et hoc est mortale peccatum
qui autem ita timet quod dei preceptum non contemnit
nec dei amicitiam abicit nec fortitudinem quae virtus est
diuidit tunc peccatum veniale est quia talis potest repari
et auari ad bellum ut paulo ante in capitulo dicitur
et sic patet quod sit peccatum simpliciter et quod non sit peccatum
et quod mortale et quod veniale et sic hoc procedunt ob

iectiones ob in quarto De diuisione mali moralis ordo mali

Circa quod de diuisione mali moralis Dicit autem tior
ex malo et ex magno et sic due diffinitiones
tuentur tiorem Prima est bede quod est ex malo est
et malum moralis et est malum ex quo diuidit
ex malo corporis dicit timor huiusmodi quod timet pel
li sue ex malo rei dicit timor mundanus qui timet
diuitias et propter hoc perpetrat illicitum ne diuitias
amittat subeat respectu magni diuidit Dam. tio
rem in. li. xv. ca. sic dicens diuidit autem tior
in. vi. in segnitiem in erubescentiam in verecundiam
in admirationem in stuporem in agoniam et diffi
nit singula istorum sic dicens Segnities est
tior fuge operis Erubescentia est tior in opinio
ne commissi et est optata per passio Verecun
dia vero est tior in turpi acto nec est passio desepa
bilis ad salutem iste enim due passiones sicut fuit
emendationis vite et ideo dicit ps. et ch. quod iste
due passiones sunt medietate virtutis quia
non accidit in malis et de malo fuga est commissi
bona est quia facit recedere a malo ne commissum su
stineat similiter fuga a turpi acto bona est quia
facit recedere a turpi et inclinat ad honestum
Admiratio est tior ex magna fantasia sui
ipsius magnificentie Stupor vero est tior ex assueta
ipsius magnificentie quia est ad assuetum appet et insoli
tum fit stupentium mirabilis nos ipsos sicut in miraculis
dicit act. iii. dicit quod repleti sunt stupore et ex
tasi ex eo quod petrus miraculose sanauit infirmum
Agonia vero est tior propter casum et propter infortunium
timentes enim infortunari accidit agoniam Ca
dimissionis tioris Dam. est hic quia diffinit tiorem
quod est fuga cordis in systole vnionem in quod fracti
cor resilere in sua quia propter nitatem vocat tiorem
et si hic magis opponitur et difficilius vocatur segni
ties Si autem est in turpi illato ab alio sicut co
mitum vocatur erubescentia quia tunc demonstrat
verecundiam signo exterioris per rubore Si vero de
turpi perpetrato semper vocatur verecundia et iste
fuit quia facit fugere turpe disponit ad bonum
et hunt medietate virtutis hic est ex magnitudine
ita quod cor qui stetit in semper et in sibile fit tunc
vocatur stupor Si vero ex suspensione ad tam
quam mis elevata sic nos vocatur admiratio Si at
fit quod ymaginam maximum infortunium illum in
te ut rep in quo nititur est nos qui in agone
constituti et luctari verum vinere possimus tunc
vocatur agonia et ph. pz penes quod accipitur
spes tioris et hic diuisione bede et Dam.

Ar. quod opteat timere in periculis et arduis

Nota hic quod opteat timere et quod non in periculis
et arduis Videtur quod mors non sit timenda ar. xi.
Nolite timere eos qui occidunt corpus et post
hec non habent quid faciant sed potius timete eum quod

p quā occidit corpus hꝫ ptātem perdendi
aiam ī gehennam ¶ ad hꝫ Sen. mors exilium
luctus nō sūt supplicia ꝑ tributa vnūcuiq ꝑ que
tributa sūt nō sūt timenda q mors et hi alia
supplicia nō sūt timenda ¶ Sotra ī pet. ij.
Serui subditi estote ī omi timore dni nō tm bonis
et modestis ꝑ ⊼ difficilis. q vr q ⊼ ī malis
et discolis regia potēs timenda sit ¶ ad hꝫ
Ro. xiij. omis anā potēstibz sublimioribz subdita
sit nō em ē potēs nisi a deo et q resistit potēti
dei ordinationi resistit ¶ Soluēdū ad hꝫ sol
uendū ⊼ p distinctionem est enim timor naturalis
qui nullus pcm ē quo oēs hō timet ī pericu
lis naturē et ē timor malus. s. humanus et mun
danus et si dr ē alius venialis alius mortalis sicut
ī phītis determinatū ē Si aut ita timet q
ī se tremit nr tū hoīs q dei sūt ꝓpter timorem
dmittit veniale pcm ē Ez si timor autē eum
a deo ut a mēte timōre dei abiciat et nōti
meat transgredi certe mortale pcm ē timore di
et timore humano oēs ana subiecta debet esse
potēstibz sublimioribz qa sine tali ordinatione
nō pt agi vita humana sicut sup dr ad Ro. in
glo et textu ¶ ad primū q dr dr ay q hi
ī telligūt de timore humano et mundano ī quibz
timor dei abiciūt et illiciūt peccatū ¶ ad a
dr q seū loq de his q naturalia sūt. s. de naturalibz
condēpnatis p pcm q nr preceptorū dnorum
ob mittēdū ē et hoc ē q dr Ro. viij. Quis
q nos separabit a caritate xpi tribulatio an
angustia. an fames. an nuditas. an periculum
an pericl. et si su ē q neq mors neq
vita. neq angeli neq principatus nz virtutes
neq ī stātia. neq futura nz fortitudo neq al
titudo nz p fundū. nz creatura alia potit
nos separare a caritate dei q ē ī xpo ihu dno
nro dicit q ide ī glo caritas hic dna ē ita sto
ai officio q nos quiqit deo 2ª qn timor ex
cusat pcm et qn nō excusat
Varto q qn timor excusat pcm et qn
nō excusat vr aut q sp excusat
timor qui pt cadere ī constantia virū ita q ad
facit timorem alicui timoris q nō ī putat ei
ī pcm a deo qa lex humane iustie q explata
ē a lege dina sicut dr Aug ī digesto veteri in li.
sic 2di vi metus ve cā sit tactū nō habebo ait
p tor vm vr q si ab vi metus ve cā timetur
negare fide deus nō debet hire p negato
ner debet ei ī putari p pcto et sic vr q ex
cusat ¶ ad h Aug ī xpm. li. de ci. dei pudicicia
et virtus at q nō amittit p coris oppressionem
tū q nō amittit p coris oppressionem et vita
coris melior sit q q libz tyrannus minatur q oppmit eam
et defloret nl mēficiat vr q pocis debet
sustinere defloratōem quā ī ꝓf cōem et sic vr
q timor aliqui a excusset virginē a pcto
de floratōis ¶ ad hꝫ ī decreto ca. j. q. j.
dr q vim passus et inuitus attractus et re
pugnans ab hēticis ordinatus colore hꝫ ex
cusationis ibi dr q vim passus et inuitus
attractus gēdes de ydolo tyto colore hꝫ ex
cusationis ¶ Contra hac de ca multi martires
passi sūt qui celebrātur ab ecclia legē ē q qda
mr cū tribz filiabz q capte ducebātur ad cor
ruptores cū audiret se ēe coram pēdas cor
nūserūt se ī aqua et celebrātur ab ecclia sicut
ī. machi v. de eleazaro qui fuit vnus de p
oribz scribarū et cōpellebatur carnē suilla
contra preceptū dei manducare et subdit ibi
at ille eligēs morte magis eligit qua odi
bile vita cōcudit se velle ꝑmitti ī infnū et
pulchrū adūpit ronem nā et si ī pici cō
des carnē contra legē eripi possūt. ꝑ man
dei ōipotētis neq vivus neq mortuus ef
fugere possū dē pt obici de susanna qa ang
deflorare a senibz dixit melius ē mi sū ope
tradē ī manus vras qua dēlinquere legē dei mei
¶ Soluēdū dr q quib opib ē ꝓpt q quibz corle
bonū sit ē ī castitas corporis ī virgine damno
sic supponēdū est quia cōtinēda ¶ Sed quibz
spuale bonū cū melius sit q q hz corle bonū
ponēdū ē bono corli q ē vita corlis sicut
martires legūtur fecisse et ita ī telligūt dm
aug dicūt enim q virgo nō consenciēs metu
oppressori si pacitur se oppmi metu mortis nr
peccat ¶ ad id q obr de tribz puellis di
cūt q ille ī considerate fecerūt sibi ipis mor
tē ī fentes et q dr q celebrātur ab ecc. dicūt
q nō ē ꝓpt hoc q sibi mortē ī tulerūt ꝑ quā
tū fuit signū dilectōis castitatis ī eis q plus
elegerūt mori qua turpiri ī ca cestari et
ita ⊼ ī telligūt dm Jo. qui dr q nēo debet
sibi morte ī ferre n ī castitatis pcto ¶ ad id
q de eleazaro obr dicūt q secus ē qa ibi fu
it spuale bonū obedētia. s. legis dine qua
ꝓposuit humane vite ¶ Sile dicūt de susa
na q ibi ⊼ fuit spuale bonū obedētia. s. fidei
thori q debuit marito et hūt ꝓposuit pcto
humane vite et sic pz qn timor excusat et
nō excusat De amore male ī flamate.
Unde q de amore male ī flamate et
qrūt mr ¶ qd sit et vtrū sp mortale 90 nā
nl alū veniale et alū mortale. ꝗ nl aliqui nlz
pcm et vtrū sit ca oīs pcti ¶ ad primū
p dicta sic dr q amor male ī flamatus sit
amor sui at ī seipso at ī aliquo bono quod
q ꝓponit finito bono dr enim 8. sic cam. xvj.

sermone q̃ oib ptis cā ē amor mūdi et su
pfluus sui talis aut amor ē male ī flam
mat. talis q̃ amor radix ē malorū q̃ de
male ī flammat ¶ ad hr qa. s. vero cū cep
tat dicat qm a deo cōptat deus aut ī cep
tat malorū ē ipse em nemīē cōptat. vnūq̃q
aut cōptat a cupia sua abstract et iller
tus glo. ī tēl. abstract a ito et illect ad
malū. dem cōcupia cū cōcepit glo mēli.
delectando ut cōsenendo parit pcm glo p du
cit ī actū facinus q̃ ī corde cōcep tū ē pcm
vo cū cōsuatū fūt gnat morte glo ut cū
caro suadia sibi qrit ut cū dya ī cendia vi
cōrū ī mittit. q̃ vr q̃ amor sui et mūdi sit
amor ī flammans et cā vicōrū et pcōrū ¶
Contra cōtingit aut q̃ ab amat se ad deū
et bū facit qa dr aug q̃ q̃cūq̃ amat ad deū
referenda sūt ut ī deo et pt deū amet ī lo de
doc. xa ē hr ē vti et se et hr mūdo et soli deo
frui qa sic dilcōis fnis ī solo deo pd et oia
alia ad eū refunt. q̃ dilcō sui nō sp ē amor
male ī flammans ¶ Soluō dd q̃ amor ma
le ī flammans ē amor cupie carnalis et
mūdane sic dr qa illicies horem ad malū
et abstrahes a summo bono et iste ē cā oib ma
li ī hore sic ide dr qa cū cupia cōcepit pit
pcm ¶ ad id q̃ ī qm ob dd q̃ hr nō est
amor sui sz dei qn amatū addeū refert
et nt diligit ī eo i deū tū antiq dicūt q̃
trip ē amor sui. s. nalis. gtuit et vicōsus
nalis ē quo qs nalit se diligit q̃ actus li
nō sit fortus gra. forbilis tū ē et illum
pcm. ner ē amor ille ad malū ī flammans
gtuit ē q̃ ē format caritate et ordinat
ad deū et ī o ille ī flamat ad bonū nō ad ma
lū. vicōsus vo ē qui ē amor cupie carnal
ut mūdane carnali cupia ī frus et ī ad
malū ī flammans dupr qa id q̃ amat se s. et
mūdū aut fnē ponit dilcōis et sic amat
supra deū et peccat mortlit q̃ tūc fruitur
creata s. ut creatore sz aug ī doc xa. oib p
usitas ē vti fruedis et frui vtendis ¶ si aut
nō pōit fnē dilcōis ī se et ī eo q̃ mūdane
diligit sz aliqūtulū dilcat citra deū tūc est
venale pcm qa nō abstrahit licet aliq̃ modo
illiciat delectacōe carnali et deinde sufficiēt
ī lo p̄o tractatu de frui et vti disputatū et
determinatū ē et sic ꝗ pz solutū ad ea q̃ ho et
frio qsita sūt s. si sp sit morte ut alū venale
ut alū nullū pcm ¶ ad id q̃ qto q̃ dd q̃ ia
determinatū ē ī p̄o ar lo he qōis sq̃ tūc ī
grebat de duab radicib s. tōris et amoris

Rus de pcm ut ē cupi carnis ut oc
Ende q̃ de dmisione q̃ po ī. ca. fo. m.

omne q̃ ē ī mūdo aut ē cupia carnis aut
ē cupia oculorū aut superbia vite De ista aut
dmissione qrit duo q̃ vtrū sit sufficiēs dissio
Scdo de singlis mēbris dmissionis dr aut q̃
ista dissio sit ī illo sufficiēs. oib em dmissio
bona sub aliquo vnioro dat qm. si q̃ ista
dissio dr q̃ ē ī mūdo aut ē cupia carnis ē
bona ē oz q̃ ista ba ad ad qne reducat q̃
vnioce p̄dicet de ipis et vr q̃ hr nō sit n cū
cupia ḡa dr aug li. de ba reli. hoēs sūt
cupiditati triplici. s. voluptatis ut excellētie
ut spectaculi sz cupiditas voluptatis ē cupia
carnis cupiditas excellētie superbia vite. cu
piditas spectaculi. cupia oculorū. q̃ cupidi
tas sui cōcupia ē id qne ad q̃ ista ba redu
cūt ¶ ad hr ay xxvi. oranit trio eūdē ser
mone dicēs glo ī dem est cōcupia carnis o
culorū et ambiō scti hec ba sūt ista exp̄s
se ī a iohe ponit. q̃ vr q̃ ista sub hr qm
q̃ ē cupia qineant ¶ ad hr aug li. de
doc xa. Cupiditate voco motū aī ad fru
endū se ppto et quoh cor eo nō pt deū ī ta
lis mot qmis ē his tribz. q̃ cupiditas ē
qmis his tribz ¶ sicut sic qtingit peccare
p cupiam ita cōtingit peccare p cōtēptū
et cōstat q̃ cōtemptus ad cōcupiam non
pt reduci qa cōtempt ē motus irascibilis
poten. cupi aut irascibilis. q̃ cū oia pcta
sic dr glo sub his tribz cōtineāt et nō oia
pcta ad cupiditate reducāt vr q̃ cupiditas
nō sit ī qne sub quo ista tria cōtinentur.
¶ Vltius vr q̃ dmissio sit ī sufficiēs nulla
em pcta sūt q̃ ad illum istorū reduci pnt
sic pcm ī fidelitatis et pcm scandali et
pcm ignōrātie et pcm tōris ī quo hm repē
tina et ī solita exhorrescit sic dr aug
li. xo. cōfes. ¶ Soluō ad hr oia solūtur
ē p glosa aug. q̃ rte ē sic sr qne q̃ ē in
mūdo. omis dilcōes mūdi nt hūt ī hr ba
qbz oia vicōrū qia cōp̄hendūt cupia car
nis ē desiderū omī eorū q̃ ad voluptate
et delicias coris pcinet ut cibz potus cōcu
bitus et hi cupia oculorū ē oib curiositas
q̃ fit ī discēdis artibz magicis et ī cōtempla
dis spectaculis turpibz ī dmoscēdis sīlacra
is accredisq̃ rebz tpalibz qn dmoscēdis viis
p̄ioro ¶ Superbia vite ē cū qs se iactat in
honoribz ī magnis familis experēdis per
hr ba vita ē ada qa cū vetitū cōcupiuit
ex cupia carnis voluit scire bonū et malū
ex cupia oculorū voluit ēe sic deus ex superbi
vite hec ba vitā xpr qia nō ē capt amore
panis ex cupia carnis. de pmacio descēdē
noluit ex cupia oculorū q̃ hr ēe tēptare

deū et tā quā miraculū q dā pdicaret sup reg
mūdi exaltari noluit p superbiā vite dd q q
dispo habet bona ē et sufficiēs et sub ho qui
q ē cupiditas gtuet h cupiditas de ebus
mūdi. po e mō de pmitas ad peccandū ex ori
gīali pcto cōta et sic nō sunt hic put ē gne
ad ista ta ho mō de cupiditas ad delectabilia
carnis pt mēcia et sic utiq nō pt ee gne ad
hec ta. tcō mō de amor illicit q cuiscūq rei
tpalis et hoc mō sunt hic et sic gne ē ad
hec ta et sic ome ptm fit ex cupi. q e cō
cepnit vnū iō gtepnit qa amat altū et
q scandalizat i ho scandalizat qa illicite cōcu
piscit et q ingrat iō ingrat qa occupat q dz
da q cōcupiscit ex quibz i pedit addisce q
tenet scire qualit aut ome ptm reducit ad
ista ta tā i spualibz quā i cōrlibz pz ex glo
paulo aū i ducta p hoc pz solucō ad totū
det studia i nālibz et geometricis et h ad
ecūdo q de sp gnpatz octo p ptineat
gulis mēbris istis duulsionis et hoc e
gre que pcta ad singula istorū ptinet licet
e hoc valde expsse determinatū sit i glosa
i ducta tū qda dubia remanet et magie
p id q dicū e de occupia oculorū ad qua ut
dr glo ptinet stricte i magyris et mgīma
ticis q ab ecta mēdica sunt ¶ Qr q vtrū 90
q alia studia sic i nālibz et geometricis et
hi ad occupiam oculorū p tineat et vr q
no illa eū sint laudabilia studia et utilia
cōferūt ad sciam scpturārū ¶ Cōtra ho tū
quida obiciūt ex vbis senece q dr de geo
metricis qn tāta utilitate tpis doces me
tra mēsurare q mei ipsius ignoro mensura
qi dicat h supiacū e. q vr q studiū i
talibz ptineat ad occupiam oculorū sic et i
magicis ¶ Ad hr Baruch m. filij agur ex
quit sapiam q de tra e negociatores tre et
themā et cōfabulatores et exq sitores p
dentie et i telligētie via aut sapie nescierūt
nec cōmēorati sunt semitas eius. vr q o
ōm talium i qsitio ptinet ad curiositatem
sū cōcupiscētiā oculorū eo q tales res frīuatue
sunt dr em glo i ducta q i uestigatio frīuatua
res ad nos nō ptinēcū ad cōcupiscētiā oculorū
ptinet sic i uestigatio cōscie aliene et secretorū
aliorū ¶ Vltimo q q ptinet ad cōcupiscam 90
carnis dr glo q ea q ptinet ad gula et ad
luxuriā et p h lauta pātio ciborū ptinet ad
cōcupiscam carnis q cū qn fit cū i firmitatis
q vr ee mala ¶ Ad hr cōtra cū sua cōcessio
e ab apto. 1°. Cor: vno vno q sic habeat sua forma
tacēdi vitada dr glo. tūc vr q ho cū sit lici
tū et cōcessū ad cōcupiscam carnis nō ptineat
qa sic dr ayr v°. rg pt arbor bona fructū ma
los facē neq arbor mala fructū bonos

facē ¶ Sili q de superbia vite ab illa aut
nō vr oriri superbia et forte i amis gnia
vidia q et detractio et hmi ad illam istarū
radicū videntur reduci. cū tū dicat glo supra
i ducta q vles radices sunt omū malorū q
sunt i mūdo ¶ Colligō dd q ome malū ad
has tres radices reducit sic dr glo. et
vm dr et q p° ob2 de cōcupiscia oculorū dd
q cōcupiscia oculorū dr cōcupiscia qlibet sensū
et h pt ho qa dr aug q visus principatū
tenet i sensibus et iō a cōcupiscia oculorū plusq
ab alijs sensibus denominat dū oīs curiosa et
superflua i uestigatio rerū ad sensus i teriores
ut exteriores ptinēcū dr reduci ad cōcupiscam
oculorū studia tū laudabilia et bonorū sic
studia liberalium scierū bona sunt et iō ad ma
la radice nō ordinat. sz studia maiorū et
mgnaticorū qa mala et superflua sunt et
ab ecta inducta et licet oculis exterioribz nō
subiaceat tū p magnaciū subiacet q dr
sensus i terior qa dr aug. q x. sunt sensus ho
mis quīq exteriores et quīq i teriores. exteriores
sunt visus. auditus. odoratū gustus et ol
tactus iteriores sunt sensus quīq. p magiacū
fantasia estimatiua et memoria. de quibz dicit
aug sr gen. ad lit. xpi. q hi exteriores dumsi
sunt cū ad i teriores reducūt omis visus dr
et pt ho q visio i tres diuidit. s sensibilem
p magiacū et i tellectualem sic ibidem dr
¶ Ad q q. q ptineat ad cōcupiscam carnis
dd sic dr glo q illa oia q ptinet ad gula
luxuriā et hmi tū cōcubitū matrimonialis
i quo nō e n solucō debiti ad ho nō ptinet
h ad iustitiā n eet sic dr q. q i tentione boni
matrimonij nō habet nec fide nec plem nec
sacramētū mtuet de quo dr i sūmis septi
pictagorici q ardentior amator pe cōiug
adulter ē ille. s. q nec modū nē seruat nec
bona matrimonij cōsidat ¶ Qr aut de superbia
vite dr et de iuidia et detractione et hijs q
ad i uidiā ptinet q ad superbiā reducatur
dd q reducūt talis e regie. s. superbie sp fuit
i uidia cū suis filiabz pediseq dr ptm i
quātū ptm sit a deo et ho vi Di. 31.
Ende tū seū dū e ad xxxvm dist. q sic
i tipit ¶ Aut a plurimi longe alit de pcto
et actu sentiētes qn qua ppt ea q dicūr i du
obz caplis p° q vtrū ptm i quātū ptm
sit a deo pone aut eorū q dicūt i tribz seqnti
bz capitis q vtrū ptm i qm ptm sit res a
liqua ¶ Ad primū p cedit sic i trans nālibus
sic ē q exēplaria sunt a ta dina q ide psen
sua et absencia facit opposita sic sol q pricia
illūnat et absen obtenebrat cū q sic dicit

Dam. pctm sit tenebra spualis ⁊ qntu pt
e sic sol dimis pncia sua facit lumen gre
ita absencia sua facit tenebras pcti. vr
g⁰ ⁊ q⁹ pctm e tenebra et ⁊ qntu e a deo
sic q magr expsse negat ⁊ lit. ¶ Ad hc Arist
n⁰ phi⁰ dr q ide e ca oppoitoꝝ sic gubnator
pncia sua e ca salutis nauis et absencia
piclitacois. g⁰ vr filr ee ⁊ deo ex h⁰ seq ut
pus ¶ Ad hc q e ca cause. h e ca cati pm
rem phie fz ⁊ negabile e qm deus sit ca vo
lntatis voluctis aut ca pcti. g⁰ vr q deus
sit ca pcti q ⁊ qntu pctm e. qa dr Aug q oe
pctm e a deo voluctariu q si no sit voluta
riu no e pctm ¶ Ad hc m⁰ Re. xxm⁰. ca⁰
Quis decipiet nos achab et dixit spus
medax ego decipia et dixit dns ⁊ quo de
cipies et rndit ei egrediar et ero spus medax ⁊ ore omn
pphaꝝ eius. et rndit ei dns. egrede facta
g⁰ vr q dns fuit ibi ca medacij et ita q
pt ee ca aliorꝝ pcedꝝ ¶ Ad hc Ro. j⁰. Di
dit illos deus ⁊ passiones ignomie dr fulge
cius q deus expatur ⁊ cordibz hom ad ⁊
clinadu voluntates eorꝝ ⁊ o me q voluit fi
⁊ bonu fi ⁊ malu. g⁰ vr q alu ⁊ clinat volu
tates hom ⁊ malu et sic ca mali e ¶ Ad
hc Ro. v. pt obedian vm⁹ pcedres costituti
sunt mlti ibi glo opus opis dei tusit per
opus dei vr cari a deo qa ipe e ca cae et
ca cati. cu g⁰ pctm tusit p opus dei q e h⁰
vr ca a deo ⁊ qntu pctm e ¶ Cont Aug
sr gen. ad lte absit q deus sit ca mali pse
ulx actus ¶ Ad hc ⁊ phis sepe pbatu e
q pctm no hr cam n deficiente pt h⁰ q de
fectus e deus ⁊ nullo deficiens e. g⁰ no pt ee ca
pcti. ad q fuit illa q ⁊ lta a magro ⁊ ducit
et ⁊ p⁰ et ho ca⁰ et maxie ⁊ illo q q ⁊ fme
bi capit ⁊ ducit p augm ⁊ p⁹ cnsice cot
pela vsic dr opa dya q vicia dnt actus
sunt no res et ⁊ eo de ca tusice qta o me
malu n no e fz actus ⁊ rdens aliqm ex
defectu boni q obrem q nd no e deus non
fecit q n e ome q fecit et ide ome q n
e bonu e et hoc fecit deus ex nchilo no dya
¶ Ad hc fulgecius alicui rei deus no e vltor
cum e auctor pcor vltor e g⁰ pcti auctor no
e ¶ Soluo dd q pctm dnp⁹ accipi pt. s.
actus sub deformitate ut actus fz id q e. si po
no tuc illo mo pt referri ⁊ deu ut ⁊ causa
q sic hr cam deficiente. si po mo tuc refer
pt ⁊ deu sic ⁊ phita dstincte dcm e et ger
dia disputata sunt ⁊ pn li. pmi tractatu de
bono qce vn malu ¶ Ad pmu g⁰ dd. q illa
ca absencia sua ad facit fz pnat et fz aug sic
deus e ca pcti no ⁊ pcedo inalicta fz sub tra
hendo gratiam p batu e enim ⁊ phitis q ho no
resistit pcto h puctus qm et sic deus no
e ca pcti fz eo defectu gre ho ⁊ ndit ⁊ pctm
¶ Ad a dd q hoc mo deus no e ca pcti fz
subtractois gre et tur ho ex sepo ⁊ cadit
⁊ pctm sic dcm e ¶ Ad a dd q illa posito
q e ca ce rc. ⁊ telligit sic qn ⁊ eade hm tu
die se hr ca tu ad cam pxima ⁊ qua se hr
ca pxia ad cam pma et hoc no e qa pcti
se hr ad voluntate sic ad cam deficiente. vo
luntas vo se hr ad cam pma sic ad cam
efficiente ¶ Ad a dd q deus hoc no fecit sed
p mnsit h. pt ⁊ ihtare achab ca vo meda
cij fuit spus medax ¶ Ad ultimu dd q
opus opis dei q e pctm no tusit p opus
dei fz q ⁊ d e opus fz p q e deficiens ab ope dei
pt gre subtractoem et dat exemplu aug
de claudicatoe q no tusit p tybia monet
vtute gressiua fz opus egredit ex ea fz q
subiacet circuitati et dd e q pctm no est
a voluntate fz q e a p⁰ bono fz q fz deficit
ab illo ¶ Ad a dd q no e ⁊ clinato ad bo
nu et ad malu vno mo qa deus ⁊ clinat vo
luntates hom ad bonu cofendo gratiam ad
malu aut gratiam subtrahendo et illi subtr
tois deus no e ca fz ille q auert se a gra
ut paulo ante dcm e Vtrum pctm ⁊ q⁹ pctm
sit res aliq ut nd ut suba arg vm

Et ondo q vtrum pctm ⁊ q⁹ pctm sit res
aliqua ut nd ut suba et p⁰ ob ex lra
dr enim Io. j⁰. Sn no pcti e n glo pctm
q ano ee recedit et ad no ee appniquat
et appmquare facit q aut n e nec res
n nd n suba. g⁰ pctm n hoꝝ ee pt ¶ Ad
hc ad h⁰ q sunt ille obiectoes q pomit ⁊ illo
ca⁰ In h⁰ aut verbo sniorꝝ scia ee oppo
qui dicunt deu no ee auctore malorꝝ ⁊ q⁹
mala sunt fz ⁊ qntu sunt. qa ⁊ qntu mala sunt
dicunt ea n ee q ng mjꝝ si deus no dicit
auctor eorꝝ ⁊ qntu n sunt cu nichilu illius
auctor existat ex hoc seq q pus ¶ Solo
dd q ad h⁰ omb antiq soluerunt p distinctoꝝ
dixunt enim q res dr mltipl alu enim dr
res ratu p forma determinante ipm ad ee ⁊
h. et sic illus dixit uiq q pctm eet res
fz potius puato rei qa e corrupto moi spei
et ordis ut dr aug q p modu aut et spem
et ordme debet ad ee determinari si retare
et alu et dr res a rerr rearb de quo pt ee a
liquo mo opio q sit ⁊ se ut ⁊ alio sic rectas
dr ee res ⁊ oculo qa puato visus sic malu
dr ee ⁊ actu cordis. oris ut opis no q vm
ee heat fz potius ab eo recedat sic omis pri
uacoes et sic dicit q res dr ⁊ q da auctte
fulgecij qui sic dr illius rei deus no e auc
tor cum e vltor et vr sigficare q sit

res aliq̃ Nã ⁊ dr̃ multis mõis fit dr̃ dicit in
vm° phi. q dr̃ q nã ē cã ordis ĩ omibz q̃ p nãm
sunt et sic pcm et alie pnacões nã nulla sunt
ꝑ potius ab omi nã deficiunt dr̃ ⁊ nã q q̃ cũ
q mõ ē ĩre nãli sic rectitas nã qda ē ĩ recto
nato qo ix. Quis peccauit hic aut pnntes
eius aut rectus nasceret et sic pcm alm dr̃
nã at nãle Cap. xiij° Judicas sabas locũ
pme nõ ignoras qr neq̃ ē nacõ eorũ et nãlis
malicia ꝓdrũ et hoc mõ ⁊ ira dr̃ nãlius pcm
ab dr̃le ij° ethi. qua ĩ cõtmetia qa a pncibz
ira ĩ nascat filijs et nõ ĩ gtmetia Sile dicit
q suba dr̃ dupr dr̃ cm suba res p se subsistes
et sic nullm actus dr̃ a suba nec aliqua pnacõ
dr̃ ⁊ suba qi subsistetia et sic dr̃ q quocũq
mõ subsiste facit et rem fundat ĩ ē subali et
sic actus dr̃ suba" alcqũ ꝑ nullo mõ pctu põ ĩ
Deus sũ ĩ timo pfundi et nõ ē suba p istam
distinctõem pz solucõ omũ dcorũ ĩ hoc articlo
Vltrius ex fine suo cogscat voluntas vel intellectus.

qo vij
Di. 38.

Ende cõsendũ ē ad 38. dist. q sic ĩci
pit post pdcã de volũtate et eius fine
dissendũ ē et qa ia de volũtate q̃ũbz de
vnibz aue tractatu de libo arb. satis dctũ est
et sile de lib'tate volũtatis nõ optet hic
q̃rere n ex fine q̃lit pensee volũtas pt dctũ
dmg q mgr ĩ ducit ĩ lia sic ¶ Ex fine suo ut
aut dmg li° de doc. xana qgscat voluntas
vtrũ ira ut pna sit. finis em bone volũta
tis beatitudo ē vita etna Deus ipe. male vero
finis ē a. s. mala delectacio ut ad a. q̃ quo nõ
debet volũtas qescere Hoc ex vr̃ ee fm q ꝑ
volũtas sit cui bonus ē finis et a quis
ꝑposite et alij dederũt istãcia sit ab ē qui
cũ hetica formicat ut ea ab hest aitat do
nus finis ē et tũ volũtas mala et actus ma
lus ē. q nõ sp ex fine cogscat voluntas vel
rta sic ut pna ¶ Ad hr̃ oes sapies ĩ actu
suo ut dr̃ phs ij° ethi. pstituit sibi fine per
q̃ne ad quã dirigat actõem suã. alit ne sit
q agat tut vr̃ q ĩtencõ nõ sit voluntas
cũ fine ꝑ ro pstituens fine ¶ Ad hr̃ mgr
dr̃ ij° ca. ex dd dist. fine vo bonũ ĩ simiat
ꝓpha dicens omis cõsuacois i omis bone vo
luntatis et actõis ad quã omne pceptũ refe
rendũ ē et ꝑ hoc idem vr̃ ee for et finis q tũ
nõ gtingit caritas em ē for ĩ forus omne
nem mutũ sit qua oes actõ et vtus ĩ formis
ē Deus aut finis ut paulo audtũ ē et sic
vr̃ q caritas nõ sit finis ꝑ for ¶ Vltrius q
de argumẽto q ĩducit ĩ lia et p ad tymo
i° v dr̃ q finis pcepti ē caritas de corde puro
et cõscia bona et fide nõ ficta i em plura vi
dent adunãgi caritati si debeat ee finis ¶ Ad
hr̃ ĩ qpto ex dd dist. obicit mgr cõtra hõ q
vn q sit finis acqrũ nra ꝑ q dmg li. de
dm. i note v sic dicit. re nobis duos fies

cõstituam q nõ eũ debem q ĩ ewãgelizare
ut mãducem q ꝑ ĩ mãducare ut ewãgeli
zem q ex hoc vr̃ q duo fines alit sunt ĩ ali
quibz actoibz et nõ Deus ut caritas sola.
¶ Vltrius q. de hõ q dr̃ mgr ĩ eade dist. po
multo ca. i Colet ⁊ qri quid distinct me vo
luntate ĩtencõem et fine Et solut dicens
q voluntas ē po ate qua volum q ad finis
vo ē id q volu q p q iplet voluntas. ĩtencio
vo ĩtendũ p voluntate ĩtendũ p nolito actip
et qa ꝑ hut modũ multi sunt fines et multe ĩ
tencões ĩ quoli ope cõtra hoc vr̃ ee q dr̃ oes
cõsuacois vidi fine. ꝑ. caritate ¶ Vltrius
q. de hoc q dr̃ ĩ vltio ca. ibi Ez q vtrũ et
ĩtencio talis voluntas sit. s. qũ ab refert esu
riente ut beat virũ etna a. omũ ē velle refi
re esurienti. et a. hre vita etna ad q ee
dit voluntas. et sic iterũ vr̃ q plures sunt
fines differentes me se et nõ sola caritas ¶
Ad hr̃ quida obiciũt ex hoc q dr̃ ĩ fine et
q. s. caritas nõ sit finis ꝑ timor Dei. dr̃ ei
ibi fine loq dr̃ pit audiam q Deũ time et
mãdata eius ob ferua hr̃ ē oes hõ glo. i.
ad hr̃ ē oes hõ q caritas nõ vr̃ ee finis ꝑ
tor Dei ¶ Soluco dd ad pma pte q̃ dist.
p 1° phi. ij. ethi. q quedã mory quitta
sunt malo et nõ pnt bono fine sl ut formi
tacõ et hi q ꝑ se mala sunt et ĩ tõe suat
cludũt q mala sunt. vm n ē dcũ q formica
tur cũ hetica ut aitat ea qa hoc opus
ad tale fine nullo mõ de se ordinat ꝑ pocq
ad delectacõem pnam p qua illa plus cõfir
mat ĩ malo qua abstrahat sile dd de illo
qui furat ut ex eo pascat pauperem ¶ Ad
ad dd q vtrũq vm ē q et tõ pstituens fine
ē finis et ille ē finis ĩtendentis voluntas
vo ē finis sit tendens ĩ fine et hõ ethi. ho dr̃
p tõem ¶ Ad ad dd q ĩ tota na cõtingit
q ide est for et finis multo magis ĩ mori
bz vũ hec obiectio fiduc sicq fin tũ non
sunt Justi fines caritas et Deus qa dr̃ ij°
Jo. iij° Deus caritas ē et qui manet ĩ ca
ritate ĩ deo manet et Deus ĩ eo ¶ Ad hr̃
dd q illa adiuncta caritati cũ caritate sunt
et ĩformat ab ipa et ĩ o vnũ sunt cũ ea et
ĩseparabile adiuncta ei ¶ Ad ad dd q vm q
solus finis ē ĩtencois hz plures ti sunt actõm
et hr̃ ē sic dr̃ ij° top q vna scia ē plum
veluti ambor finiũ vm q tãqua eius q
ē finis alcius tãqua eius q ē ad fine et
ita ē hr̃ q eũ mãducat ut ewãgelizet ma
ducatõem refert ad ewãgelizet et corle
et spnale et ad Deũ et sic vnũ fine hr̃ et
no plures ¶ Ad id q vltrius q dd q bũ sol
uit mgr et ia solutũ ē qa nõ phibet ee mlt
os fos accdẽ dumo vn q finis sit ad que
omis refunt ¶ Ad hr̃ q vltrius q de vltio

ca° eodē mo dī. ē qa omīb tales pticlares actōes hūt spales ēmios p quos cū tendūt ad vnū finē et dat filo sic fūt duīse masio nes viatoris ī singulis hospiciis ī quibus manet ut pegrinus vna cū pria ad quā p oia illa tendit ita fūt duīsi fīnī mtorū vna cū bī tudo ad quā p omīb illos tendit ¶ Ad vlt'm dī. q tīor dei finis ē p recessū a malo caritas vo finis ē p accessū ad bonū et sic vtrūq vnū ē q et caritas ē finis et tīor ē finis ille ē tīor cū caritate et ī caritate ē sic dī bēs qd sic cū pena sic tēetur q facies iudicis nō amat tīor ex tīore ē et nō ex amore cū aūt facies iudicis amatur et si pena tēeatur tīor ex amore ē nō ex timore et vōtur timor filialis et nō servilis nec foras mittit sīc servilis timor ad° q̄re sola volūtas dr p̄care et nō cere potēre

Eiusde tīs secūdi ē ad 39m dist. q sic ī cipit Hic orit qo sacis ncia qn qua dist. p ea capitula mgr ta qrit p° ca° qrit cū volūtas ndālē ī sic sit aie po° n° pctm pt corrūpe totū h vitiare possit actus alia rū porp nō dūr ēe pctm sit actus volūta tis dr em q p omīb vires debeat ī ēe per cātū. est em pctm vīs corrupcō ne et vitū aie et q corruptū egredit ī actū nō pt egredi n ī actū corruptū sīc tibia corrup ta nō egredit n ī actū corruptū claudica tōis. s. et nō ambulacōis rcē vr g° q nlla pō sit nec volūtās ī actū rcīū possit egre di ¶ Ad h ī ducit aug ī vv. de t. sic dicēte hec ē ymago ī qua hōīes sūt creati q rcēs alibī p sīt q qūtū cūq vitiēt pcō bona tū ēe nō desinūt qa pctm nō pt ī totū q sumē bonū q ē ī eis et cū iustificat ho p gratiam tūc a deformosissima forma ī formosā mutat' for ma qrē. s. cū g° ī gemū nō dicat' malū nec rō n ī tellectus. q cū de malo rōcinat ut cū malū ī telligit vr q nec volūtas debeat dici mala cū malū vult ¶ Ad h aug dr q Ioo li. de di no ca° mo. q oīs hō ndālē vt bonū et q malū ē ī volūtarīū ī secūdum et pigrū. qrit g° mgr ūr dr volūtas mala et nō ī gemū malū nec rō mala n° ī tel lectus malus cū attingat qlz illorū ī ordīa tū ēe sīc et volūtatē dr em q qlz illorū debeat dici malū qa dr aug q q ē puacō mōi spei. et ordīs h qmlibī illarū porū q tingit ēe puata mō spe et ordīe g° q libī illorū ē malū sīc et volūtas ¶ Ad h ca ī pcō cordis qua oris qua opis sīc volū tas determinat q libeat ita ī tellectus ul rō determinat q debeat et qm et quo. g° sīc cōtingit pctm ēe ī libito ita attingit q ēe pctm ī actu rōis memorie et h ¶ dr q solūcō illa sit qua ī ducit magr dr em q volūtas ē duplex ndālis. s. et deliberata et q ndālis sp bona sit qa oīs hō ndālī vult bonū et hō ē q dr ar dyo et tullius qa oia optūt bonū ndālē et pt illud agūt qtūq agunt et ī diffiniūt bonū finītes q bonū ē q oia optant Deliberata aūt nō sp bona qua ex deliberatōe alī vult malū et hac dr ēe ctm q volūtas alī dr mala et nō ī gemū malū ut ī tellectus malus et hor nō vr stare qa sīc volūtas dr ndālis ita in gemū ndāle et ī tellectus ndālis dr ¶ Ad h memoria mali mala ē et sīlr cogitare de malo malū ē cordis et ymaginari malū malū ē. qa ī ficit aiam tūc vr q equalē sit ī ordī potēcīs sīc ī volūtate. ¶ Vltīus q. de eo q qrit ī trō ca° i. ptea qri solet h qrit mgr quo ī telligēdū sit d po. ym. ordo q volo i d ago h q nolo i d facio sīc q dr dmb ho subiect pcō facit q nō vult qa ndālē vult bonū h volūtas h sp tacet effectū n gra dei adiuuet et libe tur. et eo h ī fert q ī hoīe sūt due volūta tes vna. s. ndālis q. s. ē nē pme ī stitute q vult bonū et alia dapnati hoīs q vult q nō vult h nam sīc pctm et cam addit q ē volūtas hoīs repata p gram qua ef ficacīt pt velle bonū ¶ Soluto dī ad p ma p tē qōis q volūtas ī actu magis dr bona ut mala qua alia pō pt tres cas vna ē qr sola liba ē et q tq libtatis est ī aia ab ipa ē et ī o sola va ca ē suorp ac tuū vn dr ī p° ayeth dr libū dicimus hoīem qui ca sui ē Boē aūt dr sīc refert dict ī poly ca q sunt ē q nllam h vtilē n ad dūm respicīēs et volūtas dūm ē bt q sua vltra qua n pt qa g° libtas tota ē penes volūtatē pt h ca actuū suorp est et ī denoiant actus ab ipa boni et mali et nō ab alia pō. sīre em malū nō ē malū et memoriari malū ut caueat nō ē malū et pt h° dr Boē q scīa mali bono de esse nō pt dūī actus bone volūtatis boni sūt et actus male volūtatis mali sūt et nō sīc ē ī alijs potēcīis ¶ Ita ca ē qua dat anb li. de li ar° dr em q volūtas oīb motor ē ī toto reg aie si em dicā possu ī telligē sub audit si volo. si nolo nō et sīlr possū ambulare rcīs. et ī o bonū et malū omī vīrū ī regno aie ī volūtate sūt sīc ī ca et sic bonū et malū dūī dūt pcīis

q°

actꝰ voluntatis quia aliaꝫ vnum et p hoc
pz soluto ad primā et ſam pte iſtiꝰ diſtinc-
tionis ¶ Ad primū tu dicis q ꝛ quia e q hi vices
corrupte ſunt iſta tu corrupcio e pene non
culpe qa dicit aug q pcm a deo e voluntarium
q ſi no ſit voluntarium no e pcm et ꝛo ſoli
actus voluntatis diuidunt p bonū ꝑ ꝑ ma-
lū grē. ſ. ꝑ culpe ¶ Ad ad dicit q hoc ꝛ intelligit
aug de bono qua q hi vices ꝛ quitu e bona eſt
qa ſic bonū conuertit cū ente et e hilitas ad
bonū ille nō debitū et hoc e ꝛ hoc vtus
et qtā et deſert p pcm et fortur p gratiam
q p ſcipue ſunt ꝛ voluntate ut dicit e et ꝓter
hoc dicit ar. 4o eth. q tria exigunt ad vtu-
te ſcire velle et p ſeuare et q ſcire patet
p deſt velle nunc et p ſeuerare mlti ¶ Ad
ad de aug et dyo. dicit q ia pz ſolucio
oris enim ho nalit vult bonū h gre voluntas
dicat mala et alie vtutes ia dicū e ¶
Ad ad dicit q hi quib illaꝫ gtingit ee pna
ta mo. ſpe. et ordie tu bonū et malū mo-
tus no conueniunt h actus aliaꝫ potū
h voluntatis ꝓpt dicis cas et hmꝰ ſigmi
e q vtus diffinit et vitū p voluntatem
et no p aliaꝫ pos tullꝰ ꝛ fine 2o eth.
vtus e hitus voluntatis ꝛ modū ne rōni
cōſentaneus ¶ Ad ad dicit q hi ro dicit
tu nulla e vera cū eliciēdi actus bonū ꝑ
malū n libitū voluntatis ¶ Ad ad dicit q
voluntas e bona ſic et alia po h talis bo-
nitas no ſufficit ad eliciendū h libitū vo-
luntatis et ꝛo no e ſile de voluntate et alis
potēciis ¶ Ad ad dicit q licet ymaginari
malū et cogitari malū ſit no tu hnt ma-
lū motus n p voluntate ut dicit e ¶ Ad h
q vlt q de ſto ca. dicit q ſup xxvi. diſt.
de h valde diſputatū e et determinatū et
ibi tēgitur ibi enim adducta e glo. xo. vmꝰ.
q diſtinguit triplex velle ſ velle ne q ad
bonū e ꝛ p ſcm et velle vicij qa ne velle
corrumpit et impedit et velle gre q velle
ne libat et velle vicij deſtruit et p h pz
q ꝛ q ꝛiendū e ꝛ hac diſt. Vtrū bō et ma-
la actū diffant ſpe ꝑ mō ſolo qd x

Si xo

Ende tu ſcendū e ad xlm diſt. q ſic
ꝛcipit poſt h adiciēdū e de actibz
et ꝛ iſta diſt ſunt mor capta h mor qdes
q ibi ponunt ꝛn p ca. qrit vtrū bona et
mala actū diffant ſpe ꝑ mō ſolo ꝛn
ſo vtrū opa hoīs ex affū ꝑ fine ſint
bona ꝑ mala qn ꝛtio vtrū ob actꝰ bon
ꝑ mali ſint ex ꝛtencōe qn qto qda obi-
cunt contra hoc et ſolunt ¶ Ad primū ob.
ſic loycis ꝛdibz fōr ſpecifica no tu ſumuntur

ꝛcū ſubiectū h actualis tu ſumuntur qua
qui e ho ſp e ho et no tu ſumuntur a ſpe
humanitatis actides aut e q ade et abſt
pt ſubiecti corrumpcōes h actū q ad fōrm
vtutis deliata e et fōr vtutis ꝛ fōrta
mū quā pt ee ꝛ fōrta fōr vicij nec eqꝰ q
vt q actū bona et mala diffant ſpecifi-
ta dra et no mō ſolū ꝑ actūte. Idem
enim ꝛ mō conſtituit actus cōtibile ſic dicit
boeꝰ et algazel ꝛ loyca ſua ¶ Cōtra q tu
q vni et eide ꝛ ſpe aſſunt et abſunt actū
cia ſunt et fatuit idem p actus. actio vo-
luntaria vna e h ſpem q actū voluntatis
ſit ois actio ꝛ intelligēcie vna h ſpem et ois
actio medicie et alū bona e et mala. alū
qꝰ bonū et malū no fiunt ꝛ ea idem ſpe-
cifica h mū et actūte ¶ Soluto dicit q bo-
ne et male actūes et diffunt ſpe et diffunt
ꝓpo et diffunt actūte ſpe diffunt qa diu-
ſis hitibz eliciūt voluntatis ex potencia
quibz addiuſas ſpes ꝛ forma t vn diuſus
ſpe e actus caſtitatis et luxurie et ſile di-
uſus ſpe e actꝰ mne et obdiuratōis q clam
dit viſcera ꝛ pauperem diffunt t ꝓpo quia
ſic boeꝰ ꝛ top. Omne ꝓpū manat de ſua h
bz et eade ſubalia no pnt ee conſtituēcia
opus vtutis et opus vicij et ꝓpt h opus
vtutis ſtatū efficit honeſtos et laudabilū
bonos opus aut vicij ꝛ honeſtos et vitu
pabilū q ꝓpetatibz diffunt diffunt eaa
actūte quia penitus alie ſunt circuſtātie
opis vtutis et opis vicij et ꝓpt hoc opus
vtutis pulchū et opus vicij fedū dicit que
ſunt dre p actus ¶ Ad primū dicit q ideo
diffunt ſpe qa diffunt fōr virtutis et
vicij q ſunt ſpes diffentes ſic dicit e ¶ Ad
id q q obꝰ dicit q actū voluntaria no facit
conueniencia n ꝛ gne et ſub illo gne diffunt
ſpe actꝰ virtutū et actus vicioꝰ et ꝓprio
et actūte Vt opa hoīs ex affū ꝑ fine ſint
bona ꝑ malia et vt ois actꝰ bō ꝑ mū ſic ex
bona ꝑ malia et vt ois actꝰ bō ꝑ mū ſic ex

ꝛtēcōe qo x

Etūdo q vtrq oia opa hoīs ex ꝛtēcōe
affū et fine ſint bona ꝑ mala q
qōne magr diſputat h diuſas opiones.
Pmo e q dicit quida q ois actū voluntatis
h dreus e et ex eoꝰ talis e ꝛ dreus em e
q pt bū et male ſt ois actus voluntatis
et bū et male ſt pt q ꝛ dreus e no q eſt
bonꝰ ꝑ malus n ex ꝛtēcione et fine ¶ Ad
hc ambꝰ affū tuus nome opi tuo ꝛ po
nit ¶ Ad hc aug ſr pb. cōtēſtꝰ pm q e pm
bndic. dicit ſic bonū opus ꝛtēcio facit ꝛ ten
dem fides dirigit nō valde attēdas q hoīs
faciat h q cū facit ꝛ rēdat ¶ Ad hc aug

sic Jo. q. qs timens facit ut meritace no bn
facit q̃ ans bona intencõe facit. q. vt q. tẽ
tio faciat bonũ opus ¶ Ad hr aug. sic d
s. ca. Jo. mj. Timor no e caritace sic dr
Gerulius timor no e caritate quo qs
credit deo si no deũ. neq; ppe timet bene
facit et si bonũ e q. facit ¶ Ad hr aug.
ad idem li. q. tra mendacium omes act. p intencio
nem et cam iudicandi sunt boni ut mali ¶ Co
tra aug. i eodem ca q. costat ee pcta mlte
bone tae ob cautu mlta bona intencõe facte
da sunt ¶ Ad hr idem i eodem questiõ mto pu
nit eũ qui de se subtraxisse superflua di
mitti ut pbet pauper et falsarium iudicat
qui alienũ corrumpit testamentũ ut is hes
q. faceret elimosinas largas no ille qui mlas
qui tũ testator hes constituit e et condemnat
et eũ qui adulterũ fecit ut p illa cu q. fecit
hominem a morte lib'aret et obiciat aug. idem
sic si licet ds. q. equidus e fur cuilz furi
q. voluntate mne furat et solvit stati sic
subdes hz quos hr dicit hz horz duoru
no ro. ds qua e bon. qa peior e vnl ¶ Co
lucio hec qo rpliciter disputata et debiata
e qa qda mox notata sunt mala q. per
rem sua quicta sunt malo et no possunt
bono fine fi qa teis sp e voluntas ad ma
lum tendes licet stulte alm ro agentis spiritu
at sibi bonũ finem. pm enim opus finis e vo
luntatis q. sp malum e et ro dr ecce pp pmj.
q. offert sacrificium de rapina pauperis qsi
qui victimat filium i conspectu patris et hoc
et dr aug. li. contra mendacium vbi dr omes act.
sp intencione et cam ee iudicandos bonos ut
malos stati excipit sp' qsda qui ita mali
sunt q. nunqua possunt ee boni et si bona
videat hre cam et intencione de quibz dr
phs q. conuncti sunt malo fine inseparabiliter
qa mox notata sunt mala ex hijs omibus
colligit q. i bonis et indrentibz actibz
intencio opi nomen imponit. si in ipse malis
illo mo qa intencione bona nullo mo pnt
fi ut dcm e ¶ Ad pmum q. dd q. actus
voluntatis si q. voluntatis pt bn et male
fi. si post q. ia i fortius e for vicij no pt
bn fi. et sic pz solutio ad totum. s. p duplice
intencione intendentis et opis intencte opis
p se mala. nunqua pnt bn fi si stulta inten
cione intendentis possint hre figuratam bone in
tencionis ad qua tu opus no pt ordinari et
sic predicit omes auctes ambr. s. et aug.
illu e e intencio voluntas tu fine opis. s.

Ex istis pz etia q. mj. et mj. q̃rendũ est
Poe tu hoc q. vtrũ ds actus p theolo
gos sit indrens dr enim q. no qa indrens
vt ee ocosũ ociosũ aut e ut dr gg. q. ca
ret rone iuste meritatis et pie utilitatis et
hr q. deprnat dns ayt vnl. de omi verbo
ocioso q. locuti fuerit homines reddunt rone
die iudicij. q. ociosũ condepnat p pcto
et sic ut vt ee indrens ¶ Solucio dd q.
ociosũ indrens no sunt idem ociosũ enim redi
mit tpe i utile indrens aut equale hr
pom ad bonũ et ad malũ et sic ociosũ
e pctum. indrens vo no vn aug. ayt u sr
d ro egre sceris in do. red no. q. secundũ
facies illo die qui de toto tpe vite tue n
relinqt momentũ q. no exigat a te qlr
sit expensũ et sic pz solucio omis vm
dr mesuret acto intencõe fide et caritate digẽ
tibz intencõem
Unde tu sendũ e ad
vlgm dicit q. sic incipit cu intencio
ut sup dcm e bonũ opus faciat et inhat
dicit magr de drijs actuũ tractat p intencõem
bona ut mala et sunt ia tres qoes
p. e vtrũ mesuret acto intencõe et fide et
caritate digentibz intencõem. et concesso q.
sic ho. obicit iqui et solvit et ad hr in
ducit alia solucõem p alios ¶ Ccio qrit vtrũ
omne pctm sit voluntariũ et p hoc ordia bri
gones ¶ Ad pmum pcedr sic aug. 8. i lo
de li. ar. et gra quicio sufficit ad nintum
bonũ opus req. ad exemplũ vt q. q. ad
quitate mnti ut facit opus hz tm intencõ
cu fide et caritate ¶ Ad hr i pcedenti
dicit hitu e q. aug. dr li. de fmis pcepti
q. intencõ bonũ opus facit et mercionem
fides et caritas surgunt ¶ Ad hr super
id ps. Dixi confitebor gld. ad qua sufficit
voluntas si desit facultas cu q. ut dr aug.
intencõ voluntas nt ad sit qua voluntas
cu fine. vt q. mercio sufficit ad mntu et
no requirit opus ¶ Ad hr sup id ps. Qui
seiat i latris dr gld ad qua sufficit vo
luntas si desit facultas ex hr argue ut
pius ¶ Ad hr quida obiciunt p rem sic
mntu et demitu magie consistit i eo q. m
nra e pctate. nt ita i pctate mra e sic ipa
voluntas ut dr aug. xv. de t. ex hoc argue
ut pius et conclude q. opus mcio no exigit
ad mntu ¶ Ad hr obiciunt alij p rem sic
Deus nos omes equali creauit ad sibi ser
uiendũ. q. pctate mendi posuit i alios q. q.
libz hr i sola facultate pauper et diues
sanus et i fmus et ho nt ad e ni q. totum
mntu consistit i benocõe voluntatis et no

T opibz exteriorib ¶ Ad hc agarci pm. sr
id hec vidua plus oribz alis T gazi misit. glo
in to pie T tentois fuit opa accepta et ide alia
glo. bede. rdo gutu fr ex guto deus cō sidat
ex ho seq ide q pones T tentoem ē mutu uel
demitti et vr q sic sr id pb. Et em T ligtates
opam T tca dt glo. Si vis et no potes dus
factu reputat. g vr q a T malis sola volu
tas sufficit ad demitu no opus ¶ Ad hc
sr id lemit pv. sr id mlr qua ex deute me
se fluxu sanguis patit dt glo voluntas
p fto reputatur. ergo T bonis et T malis nt
opat ad mitu et demitu pt T tentoem
¶ Contra ja q. fides sa opibz mortua est
glo quibz remisit. g vr q ad mitu fuat
opa exteriora et q fides dirges T tectione
su opibz nt valet ¶ Ad hc hb. xm. qo sr id
Si vo opari remiit caritas no ē g vr q
nec fides nec caritas nec T tentō p sint sine
opibus ¶ Ad hc ij. Cor. vm. sr id cui velle
cōpistis ab ano pore nūc vo et fto ondite
ut q admodu pmpt q ē aim q volūtatis
ita sit et fto p id q hetis ¶ Ad hc ij. Cor.
ix. Qui pte seiat pte metet et loq de opibz
eliax g vr q p opus extius mesuret me
ritu nt demitti ¶ Ad hc ay. xxv. Et cōdep
nacō T prior et salus bonorū po T opibus
Dr em illis verte bndicti esurini et dedi
stis m mādūcare. alis aut qte maditi es
rini et no dedistis. g vr ut pus ¶ Ad hc
T ca. jo. m. filioli no diligamus verbo neq
lingua p ope et vitate qm em hf sub am
hm mūdi et vidit fratrem suu necitate habe
et clausit visca sua abeo quo ē caritas
pris T eo ex oribz his accipit q mitti p vi
tate ē T ope et p radice T mtectide qua digit
fides et caritas ¶ Soluto ad oia solue
du ē p distinctoem hiti et bona T tentoez
fide dutam et caritate formata aut sup
petit facultas opis aut no Si suppetit
facultas mtq sufficit T tentō T bonis nec ē
da T tentō q a tlr. T tentō sit voluntas cu fie
et finis volūtatis sit opus et voluntas
no pueit ad opus no ē cōpleta T ceris Si
vo facultas no suppetit tūc p certo T tectio
sufficit ad pmiu vite eterne q em T nra
pte no ē deus no requrit a nobis et sic
T telligit q vidua plus posuit q a cu ma
iori affectu posuit Sile duplex ē pmiu
subale et actitale. subale ē bti tldo et na
cu gūitas ē p caritatis gūitate et fidei
dirigetis T tentoem actitale pmiu ē T mul
tis opibus glari q T honore dei fta fuit

et illud cōsistit T opibz tā quā T ca mitoria
sic pz T pabola ay. xxv. De seruo pigro
cui abstulit dus talentu et iussit piti in
tenebras exteriores Seruo aut fideli iussit
addi et T ceraro gaudiu dm sui et sic pz so
luto ad vtū q pte obiectoz et sic a de ma
la T tectione que distingt ē soluendu Vtrū
bonū et malū fiat T ope ex T tectōe ut ex ipo
Ecūdo ca. q sic T cipit his aut ope qo xm
ob. q vtru bonū et malū fiat T ope
ex T tentōe nt ex ipo ope et vr q ex T tectōe
ay. xm de de vtroq bono ho de bono the
zauro cordis sui pfert bonu malus ho de
malo th cordis sui pfert malu. glo. the
sauro cordis ē intentio de quo dus iudicat
opa p intectoem bona nt mala. g vr q bo
nu et malu fiat T ope ex T tectōe et no ex
ipo ope ¶ Ad hc quda ad h argunt a
minori. nūq em vr q bonu possit fi malu
p T tentoem qua eq. quia deus prior ē ad
miserendu qua ad condepnandu p bonu pt fi
malu p corrupta T tectione ut credē T deum
mala T tentōe et dare eliam mala T tentōe
g multo magis malu pt bonu fi p T tentoez
et sic itm bonu et malu fiat T ope ex T ten
tōe ¶ Ad hc T ex emplis bibliē T nitur
h exo. xm. Spoliabitis egiptu qui et as
portabat vestes et vasa T tectione sbdie
Di dno videtur bn fecisse et sic vr q fur
tu possit fi bona T tentōe ex ho seq ut pus
¶ Contra hitis T am dcm ē T xl. dist. T
illo ca. Sz augs euidetissime v ponit q mlt
ta fiat q mtqua pnt bn fi nec p aliqua
T tectione bona q s. mox notata fiat mala
et p se mala ut ibide de timatu ē ¶ So
luto dd. q ex sola T tectōe no ē bonu et
malu T ope p sic dyo dt ca. ms. de di. no.
Bonu ē ex vna tota et sola ca malu at
omisaria ho ē dcm q bonu T ope ē ex di
bus caus bonitatis sic ex forma vtutis
elicitis actu et omnibz circustanciis opis
et voluntate et fine malu aut catur ex
corruptōe cuilbz istorū a single qlbz et corrup
tu cat malu ¶ Ad pmu g dd. q T tectio
cōfert ad bonitati opis p nō tota bonitate
p cu sit radix boni opis T fluit bonitatem
sua super opus p nō tota bonitate opis
sic qlibz ca T fluit sua calitate sup catu
et sic T telligit glo sr ay. ¶ Ad a dd q
ibi no ē locus a minori sic ca dcm ē facile p
recedē a medio p difficile ē T uelle medu
ita facile ē recedē a medio virtutis et

difficile tuere vtute su medium attingere
veritis et facile diuitere ¶ Ad vltimum dicit
q ibi no fuit furtum f vlis dns potuit nisi
forte dimu rep illaq ad hebos maxime
pt remuneratorem laboris quis luti et la
tis i egypto Verum i tertio q tn opi i por
f vel cum mer hoc q i tendit ut no ho diuij
Inde ewe enus q dr i illo ca alij qui
e fatua distinctorem actum fecit q
vtrum i tertio quitate opi i ponat f q cum
met hoc q i tendit id no et vr q sic agit
pn bonq ho de bono th cordis sui pfert
bonu ibi glo bede quem bom i tendis cum
facis et ibide a malis ho de malo th cord
sui pfert mala bede q mali i tendis q
cum facis f vr q i vtroq sit et bono et
i malo q i tertio quitate dat opi ¶ Contra
sup i xxxvm dist dicum e et pbatu q ab
p error i tendit peccare p fornicatorem
venali sic greci qui dicunt fornicatores no
te morte pcm f hoc q fornicado peccare
venali q flin e et hereticu qa contra septu
ta e ¶ Ad hoc f th quib posset dice ijo i ter
si malu cu malu facit sic dr ayt p. venit
hora ut omis qui i tficit vos arbitret ob
sequu se pstare deo et h error e pessimus.
¶ Soluto dd q ad h i phitis conueniens
soluto data e f q dup e i tertio opis et
i tendetis f i tentorem opis vm e q h de
qa illa quitate dat merito f em denotoz
fidei et caritatis ex qua ad ad facit cum
met et sile e i malo f quitate contemptus
quo deu contemnit cum peccat vn antiq magri
dicunt q ho elevado culamu pt peccare
mortle qu fit i contemptu et i injuria dei. tu
alii sio dore sis aliquitulu alt dixit. f i ter
des ide dre dixit em q qu de quitu i tendis
tum facis q q et tm pnt simul notalit
nl ad vbialit adubialit ut sit sbus ex
quita fide et ex quita caritate qa ppositio
tu ablato tu sit i vim adubij sic manu te
percussi. i manualit te percussi. notalit tuc oz
redire ad sup dcam distinctoz f de i tertio
opis et de i tendo i tendentis f i tertionem
q opis sic vm e f f i tertione i tendetis no e
vm qa illa erronea e et sit predit due ob
iectones fte i qu ¶ Contra cu ora ista f q
fides i tertione dirigat et caritas i formet
i bonis. unde obiciunt sic dntes q ro p sep
pam sufficit dirige vn fides no requirit
sic caritas i te f affectu et no f aspectum
aspectus eum e dirige et no affectus ¶ Ad hoc q
rit quare spes no ponit inter dirigentia cum sit
una de tribz theologicis virtutibz ¶ Soluto
dd q sine dubio fides i tentorem dirigit et ca
ritas i format et quitate dat merito et
q obi de trone dd q io no i forma fide no suf
ficiet dirigit qa finem vm no ondit. que
fides ondit. i fine em beatitudis dirigit fides
erigit spes. ducit caritas et io de fides sba
rep spandam heb. xi. glo i fidamentu quia
facit subsistere res spandas i nobis sic finem
omi opm nrorum et mitorum et sic glo ibide
dr i telligit de fide q p dilectorem opat et th
q obi de caritate ia deum e qua caritas
tum mo dirigit i etna beatitudine qi adhide
do vim motuam i citatam et tractuam p affec
tu ad pgrediendu se pn. infimitus ada
traha eos adiumentis caritatis vn i primo
ca istius dist. mlta adducit q extra fide
nulla virtus e et nullum bonum mitorium qui dicit
aug et mducit q i fide no sit et ad caritate
no referetur no sit q admodu oz et io dr i glo
sic i passer i venit sibi domu q qui pullos
bonorum opum extra ecam facit et tundo ecam
no collocat tuqua i alterci pulli conculcant
et no sufficit ad sacficiu dm. ¶ Ad aut
q de spe iam dtm e q spes i illa tertione eri
git et isti funiculi caritatis de quibz ethit
horem deus et tende facit ad beatitudine et
io aug li. sma pspi vbi de e agnito etne
vitatis falla virtus e etna i optimis mo
ribz et heb. xi. Wme q no e ex fide pcm e
dn dr i eode ca istius dist et e aug vbi
q illi qui sunt f extra fide multa pnt facere
de que bonorum sic iudei et sacraceni f nt
possunt remunabile ad vita etna pnt em
facere utilia p q disponunt et vicinant ad sa
lute possunt facere signa bona p q edificant pxm
pnt etna facere opa mue quibz mutat pxm
et th no sunt pfte bona ni fiat i tende quam
fides dirigit et caritas i form. sic dcm est.
¶ Ad aut vltimu q rendu eet vtrum omne p
tatu sit voluntariu sup eta dist. xxxm qoe
de li ar. et voluntate disputatu e multu ibi
requrat vel voluntas et actus sit vnum pcm
Inde tu sendu e ad xlym dist i eode
q sic i capit sed aut voluntas mala et
acto pcm sunt i qua mgr duo qrit primu
e vtrum voluntas et actus qui cat a volunte
sint vnum pcm i eode ca dno ¶ Ordn e q
distingt modus pcm p illo ca. a modi ante

pcto q dñte primo qerit duo. primu ē q dem
ē vtrū voluntas et actus sint vnū ī eodem
Sedm ē cū pctm assumit ī actu et p fctm sit
vtrū ꝑ ad maneat ī alia usq; post pfectam pe
nitentiā ¶ Ad primū obiciet magr ī lra tribus
argumētis primū ē q° voluntas et actus duo
qda sunt ut costat aut q° sunt duo q pcta st
aut sunt duo q nō sunt pcta. si sunt duo que
sunt pcta hētur ꝓpositū et voluntas et actus
duo pcta sunt ī eode. si sunt duo q nō sunt pcta
voluntas nō erit pctm q ē cōtra aug q dr
q omne pctm ē a deo voluntariū q si nō sit
voluntariū nō ē pctm ¶ Ad hr hoc erit cōt
pnus dcta. dcm ē enim q voluntas cū fine ē m
teno q ē se et qūtatē pctī ꝑ sic magis erit
pctm quā actus. q° dico sunt pcta voluntas
et actus ¶ Ad hr q plurib; phibet dnisa p
cuta sunt et nō vnū ¶ Ꝓ pp vna phibitio e
nō fructibis et alia nō concupiscēs. q° istu st
dnisa et nō vnū ¶ Ad hr sr ī ꝑ ꝑs apponē
tiquitatē sup tiqtate corp. dr glo q tiqtas
sr tiqtate po. qn tiquitas actus actus po
sr tiqtate voluntatis et sic tm seq q pnus
¶ Ad hr sr ī ro p. Repletos qi tiqtate hoi
tidus ꝓtencōe et dolo dr glo hominibus
de ī plali qa ad ē hoī tidū voluntatis et
ad opis ¶ Ad hr obiciet magr deducendo
ad ī conueniens qa si vtrūq vnū e ī eodem
tūt qn ab voluntate hēret occidendi et p ea
occidet nō p alio reus eet cū actu occide
ret quā cū occidet voluntate. ¶ Cōtra vnū
pctm ē p quo vna pna ꝑ ordiē ecclasticā
iūgit vna penitē ī iūgit p voluntate et
actu q° vnū pctm sunt ¶ Soluto dd q in
vitate voluntas et actus duo duo queda
sunt ꝑ sunt vnū pctm dicp p malicia volun
tatis et p malicia opis et ē sma magr
ꝓpositū et bona et eoem assignat q si
quis act ī tior et exterior deiet assigni
q pcto dnuso mmis gne eet omnis pctorū
et dibat exl ¶ Si qn surgit aliqs ad fura
dū al ad occidedū qlz passus eet ei sic
spale pctm et ī dicebat q totū a pri
voluntatis male usq ī fine pfectis opis ē
vnū pctm multiplex et ꝓpt hoc dr Dyo li.
de di. no. cā. mi. q bonū ē ex vna et tota
et sola cā malū aut omissa et p hoc
pz soluto ad vera q pte obiectorū qa vnū
pctm ē ī suba et multiplex ī deformitate
Ad cū pctm cōsistit ī actu et pfectus vtrū
et ēudo q cū pctm cōsistit ī actu et per
fectus sit vtrū ꝑ ad maneat ī alia usq
post pfectam pnitentiam magr dr ī lra q ꝑ redeat

manet Ad q° quis sit ille reat et ī quo
fundat ꝓpto eū ꝓpetrato nō remanent
ni duo ī alia dispō s. et hītus sūt ex quob;
actu moralī et vicij et virtutib; ista duo ma
net ī alia dr enim ar. ij. eth. q nō sūt ni tria
ī alia. pānes. po. et hītus. et costat q reat
nō ē po. nī passio relinq q° q sic dispō ut
hītus. q° reat erit dispo ut hītus ¶ Ad
hr sr ī ro. p. Repletos di ī iquitate dr
fulgentius q note pctorū remaneat ī alia
et macte ex quib; alia efficit maculosa nī
q° q° talis reat macula ē hī nō vr quia
reat dr obligatōem macula vo de formi
tate et sic vr q macta nō sit reat ¶ Ad
hr duplex ē macta. s. polluēs et de for
mas sūt etiā corpalis macta duplex ē
vna s. ī faciēs sūt polluto ex luto et tale
de formas sūt mutilato vr q° q reat ma
net ī tali macta ex quo reat nō cōsit ¶
Soluto dd q reat fundat ī macta qa ex
macta obligat ho ad penā etnā cū pctm
relinq hī cū et dispōne ī alia et pondere illi
trahit ad a pctm sile illi ut dr qz ꝑ nō
obligat ad penā etnā ꝑ de hoc sufficiēt
disputatū ē sup xxxvij. dist. cū nōdū
ē districto magr qua potest ī lit. de reatu
q s reat ī septā aliqn pō p culpa aliqn
p pena aliqn aut p obligatōe pene etne
ut talis dr enim aliq q criminale ē q ē
dignū accusatōe et dipnatōe etna. vera
le aut q hoīem usq ī reatū pctie mortis
nō gerniat vnū cū pena mēt ꝑ fatale ī dul
getur. ꝑ de omib; istis ī phicis ī cructatū
de di sione pctī ī veiale et mōrale satis suf
ficiēt disputatū ē et determinatū ī o sēsum
eet hic repete et sic p distinctōes redeūs
macte dispōnis et hītus pz soluto obiec
tū quia ꝑ illa dispone distinctōes pcedūt
Hec dnt cū epilogo ¶ Ad aut postea
q tendū eet de mōis peccatorū ī anthitis
sufficiēt dist. xxxv. disputatū ē vbi a
gitur de differentiis actū et de cōmisso
et obmisso et negligēi nec ista oportet hī
tare qa facile ē ibi reperire Ad nō sūt pt
in pcta capitalia quia vij ¶ Qn nō rema
net hic ī qre i qualit sunt septē capita
lia pcta et nō plura sic dr Dyna sūs sup
exo. hic enim videt ē plura pō vs. Gri
Sex sūt q odit deus et septimū detestat
alia eius oculos sublimes ibi glo q Salom
enūat ibi sex armalia pcta q ī appatōne
discordia seiantī mora ē dr qn illum e
nūat ibi de istis q vr q ibi enūat vij et

hic vn. q capitalia pcta pmo sunt et no
vn tm ¶ Ad hc vicii ampliorib diffiomb
e qua virtq qa vicii fit diffuria vtus at
ex vna et tota et sola ca ut dt Ayo ¶ Sed
vn sunt vtutes mbr. s. cardiales et tres the
ologice q. mlto plra sunt vicia ¶ Ad hc dt
Arist. ij. ethi. q glibz virtis cardialib me
dia e duaru malicia. q. admin erunt
octo capitalia ¶ Solutio dd q sup in
tractatu de septem vitiis capitalibz. de oi
bz istis disputatu e et determinatu v etia
dem e quare vn fuit et quale multiplicatur
p obiecta q fuit fines et ibi etia dcm e q
et qt filie orunt ex quoz ¶ Ad pmu tu
dd q salom no pe ibi enumerat vn capitalia
pcta q miat ea q conturbat qmtacoez hom
et cohitacom ¶ Ad ad dd q vicii bn am
pliorib diuisiob e qua vtus q cirqz q no
omo vicii capitale e. ¶ Sile rndedu est
ad seqns qa vm e q glz vtus cardialis
media e duaru malicia q no glibz mali
cia vicii capitale e licet sit vicii oppositu
illi virtuti qua ecclstat sic extremu qa i
excellencis et extremis e vicii vtus autem
e i medio medii bo conseruab e i oibz q ex
qns copoita sunt Octauus vbi de peccto in
spm scm p. q sit pcm i spm scm
Q qa ca dcm e de drencis actuu
et pcorum tnsendu e ad ylm qd dst.
q sic i cipit est pcta gen pcti cetis grauius
et abhoribilq q dr i spm scm Sic ylti in
ter drab pcorum drendu e de pcto i spm scm
eo q hoc gnissimu e et q ruit mo ¶ Sch
q sit ¶ Crme dre pri q aug ¶ Et q dri
prius q aug ¶ Et de sufficiencia drium.
¶ Ad pmu pcedr sic consuevit pmi hi diffido
et dr ee aug pcm i spm scm e p senioris
malicia cordis i penitentis ¶ In lra mgr
assigt alias q a dnt ee aug. qz hc e vna
pcm i spm s. e consuetudo pcandi qua dei
metus amittit et contpt i tritic ¶ Sed p.
ob qa q illa vr q no sit pcm i spm scm
i obstinacio q fim e q plres sunt spes eius
sic postea ptebit vr q. q diffinicio illa nulla
sit ¶ Ad hc ob contra qa i quoz eni actu
i tactus actus i ducit consuetudinem et si est
e morle et no dimittit pt timorem dei in
ducit amissionem mtis dei et sile si no dimit
tit pt pcm et pcipiete i ducit contemptu
prepti et pcipientis q hi q. pcm i spm scm
no eet separatu ab aliquo morli pcto q fim

e q. diffinicio illa no valet ¶ Ad hc vr nul
lum pcm spaliter ee i spm scm qa sic vna
fuba fit ita vna po vna bonitas i qua per
cat a quolibet peccate morle q. vr q nullum
pcm sit i spm s. q no sit i prem et i filium
¶ Contra spm sco spaliter attribuit remis
sioa pcm sic e omo scorum gm sanctitas eccm
bonitas mia et hi q. q sic e pcm i prem q
e cotra attributu pris q e po et not pcm
ex i firmitate q mumi omn dr et sic est
pcm i filiu cui attribuit sapia q pcm dr
ex ignoracia ita e pcm i spm scm cui at
tribuit bonitas et gra q dr ee ex cta mali
cia et nullm colore ht ex cusacois sic dt po
sitio et ho ocedendi e cta aut malicia sp
qi duo ht admitta s. metis obstinacionem
qua dei metus amittit et contemptus dei i tritic
et her ponit i ha diffinicio et qa e psenias
cordis malicia et hi dr pa ro et sic pz glie
due diffinicioes phite attribuit ¶ Ad ad q. q
cotra ob dd q ffim e qa plurib alys pctis
admittu e q p ducit i pctis sic obducacio
et sic fialis i pma ethi ¶ Ad q. q contra
ham ob dd q hi status act i ducit consue
tudinem peccandi tu no dt obstinacionem quia
multi qui ht consuetudinem peccandi ht posi
tu penitendi q obstinacio ht poitu no pecte
di vn aug obstinacio e i durate mentis i
malicia ptinacia p qua fit ho i penitens
ex q sunt diffidencie hmo pcta q aug
Etudo q q sunt dre hi pcta q aug
enumerat unt stata tres s. de spacione
obstinacionem i pmam finalem et de istis
e disputandu et drendu et vr q de spacio
no sit pcm i spm s. pt em ab desperare ex
cordis i firmitate sic multi desperant et ille pe
cat i prem sic paulo an dnm e et sic vr
q de spacio no e pcm i spm s. q i prem i hi
tm ¶ Ad hc sile ob de obstinacione qa multi
obstinat i pctis i que i cidunt ex i firmite
nt ex ignoracia et illi no videt pcare in
spm s. q i prem et i filium ¶ Ecce mo ob de
finali i pma i qua multi i cidunt ex delectacione
carnaliu pcorum pcius qua ex cta malicia
¶ Ad hc vr q pauciores sunt spes qua hic
dicit ltmit. xo. sic i. ugns egressus glosa
efficis pcm i spm s. e i sceleribz suis usq
ad fnem vite p senitate de sua salute desspa
re de po saluatoris diffide ibi no emiant
ni due s. de spacio et i pma q vr q non
sunt tot sit hic emiant ¶ Ad hc i spu

de pcto in ss

scō remittēte pcta nō sunt n̄ duo. s. mia et
iustia mia i remissiōe culpe iustia i exigē
cia satisfactōis. g. vr. q i pcto i spm s. non
debet ee n̄ duo hys opposita et sic psumptio
e cōtra iustiam et desperatio cōtra miam et
cum nō sint plura pcta i spm s. ad hc nō n̄
tres virtutes ponunt q ordinat i deum s. fides
spes et caritas. g. vr. q ea debeat ee pcta
q deformat ordinem illu et nō plura s. desperatio
cōtra spem i pugnatio virtutis agnite cōtra
fidem ignorantia gre frme cōtra caritatem
ad hc vr. q cum debeat ee due spes dicit
i li. de blasphemia pcm i spm scm q se oppo
illi gre i qua fit remissio pctorum et hec est
gra pme q nō habet n̄ duas ptes s. comissa de
flere et flenda nō omittere cōtra pma e fma
lis i pma cōtra iam obstinato ille. g. due
sunt spes pcti i spm s. et nō plures. vr. g.
q plures sint quia hic enumerant. B. li. de di
spensatione ptepti et regule ex. e ad ipm nō
obedire et nolle obedire. 1. i dni errores e
nō mag. 4 i fmitatis. 1. vo aut adiose pti
nacie aut ptinacie nō fende h. nō e sustine
de qua ipm repugnare e resistere spm scō et
dimittit h. q dixit stephanus act. vij. duca
cervice et i domabili corde vos sp spm scō
resististis que admodū pres vri ita et vos
et si usq ad mortē p duraut h. blasphē e
nō remittēda. g. vr. q talis i obedien sit pcm
i spm i spm s. et ita plures sunt spes. ad hc
vr. q filacio pme sit pcm i spm s. cum
x. sr. 1. q nē h. ircu glo. sit va pma vema
p mēt ita filacta deum irritat hoc aut sci pres
irremissibile pcm et blasphē i spm s. esse
dicunt. g. vr. q filacta pma sit pcm i spm
scm. ad hc vr. q scisma et hēsis sit pcm
i spm scm j. Io. iij. omis qui recedit et p
manet i doctrina ihu xpi dm n̄ hat si quis
talis venit ad vos nolite eu recipere i domu
nec ave dicitis ei qui enim dixit ei ave
nicat eius opib i fructuosis vr. g. q sci
sma et hēsis sunt pcta i spm s. qa nō remit
tur. solutio dd. q ve spes pcti i spm s.
sunt qs magr assignat i lra ex dis aug. ibi
de spacio obstinato et dt q obstinato e in
dulcate i malicia mētis ptinacia p qua
fit ho i poenitens. Desperatio aut qua quis
diffidit de bonitate dei. finalis i pma qua
ho finaliter ponit nō poenitere de pctis psump
tio qua cum psumit de ma q putat deu
pcta nō vindicare Iuli. aut de s. dm i mo
re dicit addit alia s. i pugnatio virtutis ag
nite et i indecta frme gre que tu dis dt qsda
ee spes obstinationis. Dicit aut p artem

vult scire multiplicationem hanc spes ta
lis pt fi. multiplicato ad remissione pec
catorum q da fuit ex pte remittentis q da
ex pte eius cui fit remissio ex pte remit
tentis duo sunt s. mia et iustia cōtra qrtu
e psumptio. cōtra a. desperatio et obstinatio
ex quibz orit finalis i pma sit de i lra.
ex pte eius cui fit remissio pnū e q sit
i vnitate ecte qpt h. i symbolo apōrū de
credo i scam ecliam sōrum q mone remissio
et cōtra sanctate ecte i qua fit remissio e
i pugnatio virtutis agnite cōtra q mone
sōrum e i indecta frme gre et sic spes pcti
i spm scm accipitur p remissiua fuit
ex pte dei sui ex pte ecte i qua fit remis
sio sui ex pte eius cui fit remissio. ad p
duo dd. e q hz i ttia pcta alit ad i cadat
ex i firmte ut ex ignorātia cui ipa pcta mi
qua sunt ignorātia nec i firmitas et ideo
sunt pcta i spm scm nō i prem neq i filiu
ad glom ēsici dd. q hz ibi nō emittet n̄
duas spes sub illis cu comprehendit alias
qa q aliqs i scelerib suis p sciat usq i
frme ex obstinatione venit ut desperatione
et hoc nō e i conveniens q vna spes oriat ex
alia qa paulo an dcm e q obstinato et i
dulcate mētis i malicia ptinacia p qua fit
ho i poenitens. ad dd. q vnē q ex pte re
mittentis duo sunt hz ex pte ecte i qua fit re
missio et ex pte eius cui fit remissio multo
plura sunt et io plures sunt spes. ad a. dd. q
nō valet qa sic sumpsis sepe habu e malu mul
to amplioris dispositionis e qua bonum licet sit
tres virtutes ordinātes nō seq q tm tres de
beat ee de ordinātia hz multo plura ex corrup
tione q oriatur i adit. ad a. dd. q nō pte
dit qa hz tm duo sunt i pma p qua fit remis
sio cu multo plura sunt ex pte remittentis et
ex pte ecte et ex pte eius cui fit remissio
ut dcm e. ad dcm vl. dd. q nolle obedire
nō e pcm i spm s. ex se hz aliqd conformita
te he cu ptinacia et cu i fidem frme gre
et pte tale conformitate dt vl. ho q dt nō
cu forlit e pcm i spm s. n̄ sic omne pcm
morle e cōtra sanctate spe sci. ad a. dd.
q filacta pma nō e pcm i spm s. hz ypo
sis medax q evacuat remissione et ex ho
conformitate hat cu pcto i spm s. ex pte remit
tentis et ita i telligi glo. et hoc e q dr arg.
xvj. sr. 1. cu i mādus spus exuerit ab hoie
dicit filacta eqtas nō e eqtas hz sup i iq
tas et sic e de quolz capitalibz vicio qn sila
cu redit. ad vltimu dd. q hz scisma et he
sis conformitate hat cu pcto i spm scm i ho

q nō remittitur nec ⁊ in ex spe nō remit-
titur disponit his ex quibus fit remissio
et nō dicitur pecca ⁊ spm sanctum Alia assignatio
pecci ⁊ spmi s. p. q. sit et q. dicit ei et quot.

90.1 Circa q. de assignatione pecci ⁊ spm s. hym
ambr. quam magr. ponit ⁊ illo cap. de ho
quoq pecco i spm s. ambro. ⁊ li. de spu sco
disserens diffinitam assignationem tradit dicens
Ubi p. occurrat quae quia blasphemia vocat
peccm ⁊ spm sanctum de blasphe quam ms. ¶ Sed
q. sit ¶ et q. dicit ipsius et qre ¶ Quantum peccm
sit verum sp morale aut alium venale. ¶ Et qre
dicitur peccm irremissibile ¶ Ad primum sic p
cedit. Sicut explam quae maiestate blasphemat
glo. haimonis 2dis blasphemia causeda e sed
magna ⁊ creatore. g. vr q. dis blasphemia sit i
deum et nulla ⁊ creatura ¶ Ad hoc ibidem dicit.
blasphemie po. sic blasphemia e p quia de deo
po. fla dicitur ¶ Ex contra hoc ob. q. sic ia
hedie ⁊ sequenti arti. tres sunt species blasphe
mie prima e cum attribuit deo q. ei nō conuenit
Secunda cum ab eo remouet q. ei conuenit Tertia cum
attribuit create q. soli deo aptat sicut q. an
gelus creet ut multi dixerunt ⁊ illa spes n
attribuit deo q. ei nō conuenit. g. vr q. diffi
nitio sit nec grialis ad omnem speciem cum e cre
ate attribuit q. dei e p h. nec attribuitur
deo nec auferit ab eo ¶ Solutio ad h. dd
q. ⁊ ducta diffi. haymonis dat. p potissima
sui malicia et ee nō q. illa sola sit q. poterit
e mt. alias ¶ Alie tres species assignat ab
aug. li. de et. hp vna e eorum q. sapuit de
deo p spm creatu ut qui dicunt deum reiscite
te et obmutescite. iracundum et misericorde eo q.
scripta alium talia dr de deo cum scriptura talia nō
dicat de deo nisi p sopopeiam q. dr antropa
spathos Tertia e eorum q. de deo senciunt q. nulli
spuali aut corpli create conueniat, sic q. dicunt q.
deus gemuerit cum nulli create gemiat q. se
90 ipsum gyquat ut sit ¶ Ad 2. g. vr q. blasphe
mia minore pdicet de his speb. aut p prius aut
postius aut ⁊ equore et penes q. fuerit mis
hac spes vr auc q. minore q. gen. sp mi
nore pdicat de suis speb. blasphe. e genus
iste fuit spes. g. pdicat de eis minore ¶ Ad
tertia iste spes pticipat blasphe. p. maior et mi
nor posse. g. blasphe pdicat de eis p prius et
postius et hoc oredd. e blasphe. e dr dupr.
s. ape et extensione ape nō fit nisi ⁊ deum extenso
nie fit q. ⁊ creatura i qua e ptas dei sicut im
platos sicut dr ms. ps. xix. ab impia qezabel
submittere vinos q. fuit testimonium dicat blas
phemauit rzabot deum et regem et lapidetur
sic e extenso nomine blasphemia fit ⁊ creatura

licet da tos nō sit nisi ⁊ deum ¶ Sicut p q. e ⁊ deum
nō de oribus speb. dr equalis p p prius et posti
et si q. mt quas spes ⁊ deum dicat post prius
dico q. mt primas tres spes de prima dr prius
⁊ quia attribuit deo q. sibi nō conuenit Sed
mt tres q. sunt aug. de vltima dr p prius q. a
ibi attribuit deo q. illi rei conuenit neq vestigio dei neq ymagini q. sunt magna ⁊ inuia
nō pt ee ¶ Si q. qre tot sunt species facile e mi
de prime eam accipiunt p iniuria q. fit deo i seipso
s. attribuendo q. sibi ipsi nō conuenit aut auferendo
q. sibi conuenit aut attribuendo alii q. sibi soli co
uenit Sed tres accipiunt sub p. qm s. deo at
tribuit q. soli cor conuenit et valde indigne
deo attribuit cum ipse sit sr omne corpus Sed a
accip. sub eade qm. s. attribuit deo aut conuenit
spuali create q. nō pt fi figurate sicut dcm e
Tertia q. magna e etia accip. sub eade qm. s.
attribuit deo q. nec vestigio eius nec ymagi
nem pt q. magna dr et sic definitum e q.
sit blasphemia et q. et qt eius species q. fo gren
du fuit Vtrum blasphemia sp sit morale aut alium vel.

Circa q. q. vtrum sic blasphemia et vtrum sp
sit morale aut alium veniale. Et vr q. sp sit
morale psa. xix. Ite angeli veloces ad pnm
terribile ibi glo. Ante peccm commissum blas
phemie lenis e nō eet lenis n eet morale pccm
g. blasphemia sp e morale peccm ¶ Ad hoc lenit
ms. educ blasphemum extra castra et lapi
det eum omis plebs et ibidem omnis blasphemauit
nomen dni morte moriat. nullum peccm morte
et lapidatione punebat ⁊ veti testamento n esset
morale peccm. g. blasphemia e morale peccm. ¶
Ora hmo q. vtrum blasphemia sit peccm tm vie
aut ⁊ damnatis competat ⁊ mitio et vr q. in
⁊ fio blasphemat apoc. xvi. blasphemauit no
men dei habentis potestatem super has plagas i glo sa
nctius poenitentes solebat q. deus tacta pom
hbat q. tales plagas ⁊ fire possit ibi glo. alia
nctius solebat extra conflicti nō audebant
h. e blasphemare auferre s. a deo q. sibi conuenit
s. pom ¶ Dictum q. vtrum blasphemia sp sit i 90
dis aut alium ⁊ fidis et vr q. aliqui ⁊ fidis
eph. ms. p quos via veritatis blasphemat
et hoc vr ee ⁊ fidis. g. ⁊ fidis alium e blasphe
¶ Contra blasphemia peccm oris e q. a ore attri
buit deo q. sibi nō conuenit aut auferit ab eo
q. sibi conuenit h omnes species sup ⁊ dictus
¶ Ad hoc q. sic ⁊ fidis probat sic n pe n. sr. d
p quos via veritatis blasphemat glo. p he
ticos nō solum ⁊ eis quos p curiositatem facta
sua et sacrificia aut ⁊ ministria execranda q. fe
cerunt ⁊ odiunt xpiani nobis execranda et ad q.

locutat in spiritos nomen dei blasphemat. q. vr.
q. 4 in factis blasphemia sit ¶ ad hc vsq. lm.
qgr. tota die cunnodo blasphemetur nomen meum
mt. gentes scit. q. hoc no fit nisi in isto Dr. ibidem jo.
q. in hoc blasphemat q. dicitur q. no possit esse
potens deus et bonus qui tale ppetuum ht de cui vi
ta et actibus nulla laus deo accrescat. q. vr. q.
ecia in fris sit blasphemia ¶ Soluto ad pma pte
gonis dd. q. absq. dubio blasphemia si omis spes
suas mortale peccatum e sic pbat auctes ad hoc
in ducte nisi forte ex eventu efficiat veniale per
confessione et pmam vm aug. li. de s. dm.
in morte sic dr. in pma et cor in penitens qua diu
qsq. in hac carne vivit no pt iudicari. de ill
lo em desperandum e qua diu patia dei ad pe
nitentia adducit paganus in hodie judeus in
fidelis hereticus in hodie scismaticus in hodie q.
si aras amplectatur catholica pace et sequtur
catholica veritate. q. si isti quos in quocunq. gne
erroris notos et taquam desperatissimos dam
nas anqua finiat vita ista agitat pmam
et in veniunt vera vita in fruto et in diuit id. 1.
Cor. mo. nolite q. an tps iudicare ¶ ad sa
pte dd. q. in veritate peccatum blasphemie vie e no
ptie vm cor. blasphemi ppe in via egredit in
actu blasphemie et q. dicit damnati blasphemie
potius e ex amaritudine qua sustinet in pens
qua minant contra pom q. desperantis qua sic
ex aliquo spm blasphemie sic i textu et in glo
in mult. in ductis et ita sp. sit intelligendum ¶ ad
vltima pte qonis dd. q. ppe loqdo blasphemia e
in verbis alium in refert ad sta sic et confessio
1. ad tyt vlt. profitetur se nosse deum factis at
ab negat et sic ptedit auctes in ducte. ad
vtraq. pte

Quare blasphemia dicat. pcm ad mor
tem q. qre blasphemia di cat et irremissibile
cat. peccatum ad morte et irremissibile
p quo no fit oratum ¶ ad hc dr. magr. quod
de scto vic. loqns de h. peccato et bm sic peccatum blas
phemie n. ht in se excusacionis et io no metuit
hic excusacionem remissionis ait vr. Spc blas
phemie no remittit h. neq. in futo ¶ ad hunc
hugo blasphemi sm ima pnit a pribus taq.
seruus in erudit sme ima eicit tu q. pegre
et veniam no sequtur ¶ Contra q. blasphemia
culpa gue peccatum quaq. culpa gui no careat
erroris cui veniam ht pt corpus infirmitate
¶ ad hc ait vs. no dr. q. nulla blasphemia re
mittat. h. q. spc blasphemie no remittit sic
e iacet lra dico vobis q. omnis peccata et blas
phemie remittuntur hoibus qui aut blasphemat
in spm scm no remittet ei nz in hoc seculo neq.
in futo et ex hoc accip. q. aliqua blasphemia
remissibilis e ¶ Soluto ad h. vndet magr.
Richardus de sto vic. dicens q. ds blasphe
mat spm blasphemie ex contemptu et hoc pr
catum procedit ex infirmitate carnis et ideo
in primum et h. e remissibile alium aut ex ita
malicia et h. qa excusacionem no ht irre
missile hoc e desese no habens cum qui mittat
alium vr dare rissione dmbus et po in lera in
volun. dist. in illo ca. De hoc quocunq. pcto
et dr sic ¶ qs corpis spe deceptus humane
remissionis ad sentit de xpi carne qua dignum
e ht culpa h. no e exclusus audenia qui
vo sci spc dignitate magestate pcii ce ab ne
get sempiterna et putet in beelzebub eiti de
mona q. pcm dr ee in iudeis gre oppugnans
firmitate et gre dei in iude no dubitatur h.
excusacionem no ht et io irremissibile eius
pcm dr qa cum remissibilitatis in se no ht
infirmitatis s. aut ignorantie cui h. no queat
ni spm sco s. expelle demones et remittere pcm
ex ita malicia attribuat beelzebub q. blas
phemia e sic in anhitis dcm e quia h. attri
buit principi demonorum q. no conuenit in spm s.
et subingit rocem sic dicens ro. itaq. dist. illa
bona sic accipienda e qi cui pfonarum distincta
te sunt offense h. in gna pcorum distincta sunt
pcm enim in primum id intelligi q. fit op in firmitate
qa scpta frequt pom attribuit pri pcm vo
in filium q. fit p ignorantia qa sapia filio at
tribuit. Cz pcm ex ita malicia dr ee contra
spm scm cui bonitas attribuit et sic pz solo
qa procedunt auctes ad vtraq. pte introducte

Ecce blasphe pcm dr ad morte p q. no e ce
letius q. qre h. pcm dr ad mortem
p quo no e oratum i. jo. vlt. Est aut
pcm ad morte no p illo dico ut roget qs
¶ ad hc aug. li. de cor. et gra Ego dico per
catum ee ad morte cui post cognoscem dei p
gram dm nri ihu xpi qstq. oppugnat firmitate
et ad usus gratiam in qua reconciliat. e deo in iui
denae facibus agitat. de h. enim dr qe. vr. Tu
q. noli orare p ppto isto qa no exaudiate
¶ ad hc ait vr. sic. d. spc blasphemie no remit
tet glo blasphemi exigentibus malis mitis
sus sic nuq. ad remissione ita magna ad
pnam pueniet ex hys oibus accipit q. s. pcm
in spm s. no e pcm ad morte n. cui finali in
pma. Sed contra ho e q. in pcedenti articlo
dictum e ex vbis aug. li. de s. dm in mote et po
nit in sms. volun. dist. ca. est ena alia hi
pcm a sigtio q. de illo desperandum e qua diu
patia dei ad pnam adducit et de quo no
desperat no in ogrue orat ¶ ad hc aug. sic

,d ps. Dixit dnus ex basan conuertam conuertam
in profundo maris. hoc est eos qui erant desperatissimi et sic pccm desperatois q̃ est in spm s. remittit ita et alia. g. no est pccm irremissibile
nec ad morte ñ morte gmcate ¶ Ad hc. de
sr. id. Qui educit vinctos in fortitudine sic eos
rec. glo. eos qui vincti et obstinati erant. qi
de sepulcro etne mortis educit ad pnam et
ad vitam ¶ Ad hc. de sr. id. mittit crystallum sicut
sic buccellas glo. obstinatos et indurates facit alios doctores sic paulum. g. q istud pccm
alm remittit et q remittit peo no in qgrue
orat ¶ Solucio mgri pz in sra in illo qm. Ez
q. verum oib obstinato metis q no de irremissibile ppt hc q nunqm remittat. ꝗ ha vix
et difficile subit humilitate pme q remittat sic niv et magno igne solvit crystallus.
et hoc satis planum est. et sic auctes predicit
ad vtraq pte qa quide remittit ꝗ vix et
difficile alii tn posiores distinctoes accipiunt ex pris vbis Joh. et glo. ibide et meli
dicit. Dicit enim q pccm ad morte dr tribus
mois vno mo quo ome pccm morle dr pccm
ad morte dn Jo. io oib iustitias pccm est et est
pccm ad morte et sic ꝗ spalem roem no dr
pccm in spm s. ad morte ꝗ ꝗ gnales. Eo mo
dr pccm ad morte ut ide dr glo. sic pccm
ad morte est q finaliter sopat adeo sic mors
anam a corpe et sic pccm in spm s. pt dici pcatum ad morte. Tertio mo dr pccm ad mor
te q cum finali in pna et obstinacoe p durat
usq ad morte dn glo. mkli. sr. id est pccm
ad morte hc est ad finem vite si in hac obstinacoe impenitens decesserit p ista dist. scit q
obstinaco et finalis in pna sunt pcta ad
morte et sic pz solucio ad oia obiecta quia
post morte no est locus remissionis ꝗ retributionis. ꝗ ante morte p quos pccore oratur
est quia pacta dei ad pnam adducit unde
ad hebr. v. Irrita qs faciens lege moysi abs
q ulla miseracoe sub duobz aut tribus te
stibz morit. quanto putatis deteriora meriti
supplicia ei q filium dei conculcauit et sanguinem testamenti polluit qui sanctificatus est dnus
erit et spui gre contumelia fecit et hc de
pcto in spm s. dicit sufficiat qa q vlt. de sufficientia et sufficiencia in istorum pcorum quidem
est ho ar. istius dist. disputacio et decimatio est et p singula in qm Tractat. xxvij. De
potencia pccandi vn sit in nobis
Unde tn sequitur ad xlimum dist. que
sit incipit post p dicta considacone

digni occidit in qua agit de po pecandi
dn sit in nobis vtrum a deo ut no et cetera hic
dist. tria occurrunt querenda ¶ Primum vtrum po pcandi sit po ut in po ¶ Secundum vtrum sit a deo ut no
Tertium vtrum sit una vel plures ¶ Ad primum
ob. sic. Et plus q potentiales sunt ad opposita opposita sunt malum et malum ꝗ po rional
ad bonum est po. g. po q pt facere malum est potens
¶ Ad hc. etc. xxvij. Qui potuit transgredi et no
est transgressus facere mala et no fecit qs est hic
et laudabilius est vir sctus no laudat. de in po
ꝗ de po cum sit laudabilius bonorum. g. potens
ad malum simpliciter po est ¶ Ad hc in phis tis xxvij.
dicit dcm est q liberum arbitrium est facultas rationis et voluntatis qua bonum eligit gratia assistente et
malum eligit ea desente liberum arbitrium est simpliciter
po. g. vr q po mali sit simpliciter po. ¶ Ad hc
aug. Et li. de cor et gr. q. malum est a deo voluntarium q si no sit voluntarium no est pccm voluntas est simpliciter po et libertas mte omis. g. vr q po
pecandi sit po ¶ Ad hc actua po simpliciter po
est malum no fit ñ p actuam pcm. g. po mali
simpliciter po est ¶ Cont. auctoritatem li. de li. ar. putas
ne q additum minuit et subtractum auget
cet libertate ut pte libertatis et in tenidit dicere
q facultas pecandi addita minuit libertate
et subtracta auget vr. g. q facultas sine
po ulla po sit ꝗ magna in potentia ¶ Ad hc in
corlibz ita est q po moriendi sin deficiendi
sunt in po. g. in spualibz et sic erit q po ma
li est po deficiendi malum cum defectus est. g. po
ad malum sunt erit in po ¶ Ad hc auctoritatem li.
de li. ar. et gr. Qui pt q sibi no p dest et ꝗ
no expedit quanto magis et tanto magis adu
sitas et prosperitas pnt in spm ¶ Solucio ad
hc dd. q po mali dr duobz moibꝗ ad actum
malum qm dmpt pt considari s. ut actus vel
ut actus sub deformitate si considat ut actus tunc
no est dubium qn po ad tale actum sit po. si aut
considat sub deformitate mali cum malum defectus est et no ens no pt hre ñ pcm deficiendi
q no est po simpliciter et de hc multum disputatum est
in pmo p. ptis sum tractatu de bono
de bo et malo qoe. vm malum ꝗ expsse onsi
est q malum no hr tam efficaciter ꝗ deficaciter
et sic pcedit roes et auctes ad vtraq pte
¶ Plenius tn q. hic ppt id q dr magr in s. ca. 90
v. s. Et plurbz scorum testimonis vtrum ista ptas
a deo sit ut no Et vr q sic p hc dr Ecc. xvij.
et in sca in Jucit. 170 est ptas ñ a deo qn Jucit
Et q dr ayt xxvij. no hoes in me pcatum ñ datum
cet ubi de sup q no ñ de mala ptate accipi

pt Induxit etiam hoc q dr Iob. 1°. Extende ma
nu tua et tange cuncta q possidet Ex hijs vr
q oia potas male facienti fit a deo ¶ Solutio
aug. soluit hoc p vnu verbu et t dicit q t lera
sit malicia nempe homi cupiditate nocendi
ex se ht ptate aut no in a deo Dn dr e q
po peccandi ff q po a deo e ff ff q mali a deo
no e ff ex defectu boni sui a bono deficiente
et sic t cellugnt autes q po mali ff q e po
a deo ff ff q e mali a deo ee no pt Vt sit
vna po ul plres ordinate sub vna

Certo et vltio q vtrum sit vna po ul plres
ordinate sub vna pt hoc q dr magr
Tillo ca. Hic orit qo no tu silienda selectio
Certu e et q vna e principalis potas tui cur
ta subiciunt potas s. dei sub illa sunt potates
secnaes q q sunt a deo ¶ Et q vtrum potatibz
illis sit resistendu magne si qia deo pcipi
unt Et ad h° ob. Po xpm. pbis ana potatibz
sublimioribz subdita sit no enim e potas n a deo
ita q q sunt a deo ordinata sunt q q resistit
potati ordinaci dei resistit et qui resistit
opi sibi damnacionem adquirit vis aut no time
potate. Bonu fac et hebis laude ex illa. si aut
malu feris time no enim sn ca gladiu portat
vnde ex e.n. t iura q malu agit ex h° hetur
q q potati sclari no sit resistendu ff t oibus
obediendu ¶ ad hr p rem obiciunt quida q
gnu caco humana qua homes sibi gnrat non
subsistet sn tali ordine t sioris ad superiorem
p obediam. dis e ordo e ad vnu ut dr ar.
t politicis ad que ordinat tota gnitas lege
diregente gnitate q si sit tyranica polycia
q vr q tali potati q si sit tyranica no sit re
sistendu ¶ Ord hr Decre. e ggn ppe sr. id can. v.
vna e columba mea formosa mea t maculata
mea et log. de eccl. et dr sic grues vnu sequuntur
ordine beato. q vr q oib ho debet subiti pota
ti superiori t quocu q ordine et t oibz obedire
¶ ad h° h° rognit nde q t toto corpe est
vnu membru q motu et sm t fluit oibz alijs
et ff ar. lex li. de motu cordis e cor ff ff aug.
et alios quid e cap. sic q oia membra cor
di ul capiti subiciuntur ita vr q omis q q quor
sunt de principatu principis vnu debet subdi pn
cipi illi ¶ ad h° qe. xxv. pcipit filijs israel
q seruat regi babilonis et oret p pace
eius et pace regni eius qa t pace eius erit
pax vob. et inde nabuchodonosor signat
dya. et potatas eius potate dya. q vr q q
potati dya. no sit resistendu ¶ Contra hoc t co
meto sr pdicta dr q tyranni maiores sunt
no principes ff maioribz resistendu e qa illi po
testate a deo no hnt ff violenta t ferunt. ergo

potati illorum resistendum e ¶ Ultimus q de pta
te religiosorum. s. vtrum platus possit p cipe
ea q no sunt t regula et vr q sic. Q ad nisti
cu monachu postici monasti ut deu tieas
ut deu diligas credas q q insserit esse sa
libre nec minor supple existes iudice sniam
maioris. q vr q t oibz e eis obediendu
sn hoc dicat regula sn no. ¶ ad h dr ait
vnu. Qui vos audit me audit et q vos
spnit me spnit. q vr q t oibus plato obe
diendu sit sic deo. ¶ ad h dn dicit t regula
plato q si i po le pcipuit deptandu e fuce
q vr q mlto magis sit i possibilibz obe
diendu sn h° dicat ee sn no ¶ Cont q li.
n. de dispensacione pcepti et regule nichil ex
ipsat plat eorum q no pmisi subditus em
vltra id q pmisit no e lege obedie prege
dus nec contra t hibendus ¶ Ultimus q de
h° q t ego de ca. dr aug. i ipos huiusmodi rem
q dus adunte si qd insserit cuator mlto q est
faciendu ff contra p consule iubeat et si insserit
p consul mlto e faciendu si contra imperatore
videat qi dicat no ex hoc eni vr q sub
diti eporu magis tenentur obedire archiepis
qua epis ¶ Cont sr id apot. 1°. et angelo
p gnni ecclie scribe q lo no audet arcepus
sup subditos epi manu ponere sine eo. q vr
q sior platus no ht ptate sr subditos i ff
oris sn eo ¶ Soluto ad pma pte q nonis dr.
q potatibz sclaribz t eo q sunt ad ordine tui
litatis et gnitatis ff ordinacoes dina illo mo
resistendu e ff t oibz obediendu si aut ad pte
piat contra ordinacoem dina tunc no obedie
du e ff resistendu sic dr aug. vn autes et
rres ad vtrq pte pcedunt p distinacoem.
¶ Sed ad h q ob. de qe. dr. q licet significet
dya. et regnu eius regnu dya. tu no acce
pit ptate sup regnu n ab ordinacoe dina
q dedit ptate ad vindicta malefcoru et
laude bonoru et pt tale ordinacoem dixit
qe. ee ei obediendu et p eo oradu ¶ ad id q
h de potate religiosoru dr soluit li. 1°. de dis.
pcepti et re. distinguit eni obediam ff lege
caritatis et ff lege iustie et dr q lex carita
tis fine nescit t obedie do ff obedit usq ad
morte sn pmisit h° q iubet sn no pmisert
et pt h° dr mdatu caritatis latu mn
datu minus ff ff lege iustie et obedie certe
no tenet t oibz obedire n t hijs q pmisit
dr magr hugo de sco vic q obedia e virtus
qua vir obedies sit x. pv. dr logt victo
rias habetisse oia amplectit t iucta ntio
t pleda n obstitit t pauib mutus dn autes
de. mt iudicii t regula p cedunt ff lege obedie

tacitatis ¶ Soluto ad id q̃ q̃ de ꝑtate frioris
et ⁊ fiorib⁹ dd' q ꝓ dstinctoem q̃a frior aut
hꝫ ꝑtate limitata aut ꝑtatis pleitudinem
fit ꝓ qui ē ordinari⁹ ciu⁹libz ¶ Si pmo mo
tuit no hꝫ ꝑtate ⁊ subditos sui ⁊ fiorib⁹ sue
⁊ fiorib⁹ voluitate ¶ Si ꝓo mo tuit hꝫ q̃a papa
ē ordinari⁹ omn q̃a vice dei ē ⁊ tens et sit
vni ēt q ob² de aug si archiepi no hrent po
testate limitatam.

Explicit secda ꝑs Summe de mirabili scia
dei edite a magno Alberto ordis ꝓdicatorꝫ
et qndam ep̄o Ratisponensi q̃ ⁊ hoc volume
scribendo finit inceptu anno dni ad q̃dringen
tesimo ceresimo tricesimo videlz cōcilij Basiliensis
tpe cleris Sigismūdi imperatoris ac fmiter
eodem anno xe. Qm aut hec ad hōrem
dni nri ihu xpi et sue glie fissie sp virgis
et mtris marie atq ad mar⁹ salute. sepe
ta p manꝫ Eckardi schultheiz dicti pcum
ma dignet orare exaritate ⁊ h⁹ ꝓlib⁹
legentes si studentes:

q. 1 Tractat⁹ pm⁹ q vnū ē principiū
Utrū vnū sit principiū

q. 2 ¶ Qr² quo actu p⁹ pri⁹ sit pri⁹ omn et omnis ce
p' pri' ꝓpetates q̃da sunt p̄ q̃da cōsequentes ex illis

q. 3 ¶ Qm mi qri' p̄ ꝓpetates due sunt. s. q ē p⁹
et q ē pri⁹ q̃ q̃ ⁊ tertione dicitur primū
¶ Qm pri' ꝑa ꝓpetas ē q pri⁹ ē q̃ q̃ q̃lit
pri⁹ dicitur
¶ P' pri' ꝓpetas ꝓnis ipm q̃a ē p⁹ ē q ipm ceteris

q. 4 ¶ Qr² de cōpa cōe pri' ad principiata ꝑ ꝓpetes
et primas et cōsequentes
¶ Qr² vtū veritas multitudo et diuisitas ⁊ entis
¶ Dici⁹ q̃ de solutione q̃ ⁊ diuisimt q̃da dicitur
q ab q ipe vnū no ē ⁊ mediate n vnū idē.
¶ Dicitur de solide aliqs q̃ dicit q diuina essentia ⁊
telligit se et ⁊ telligere do se ita ē corp q̃ sint abstracta id.
¶ Dm veritas corporis ⁊ creatis cū p' pri⁹ q dicere
sit ois simp⁹ et ⁊ sine simplicitatis
¶ Sed q̃a ⁊ rebz creatis tot inueniunt oppōnia quia
q̃ q̃ sit q̃a ita
¶ Dici⁹ q̃ vel simplicitas q dicit sit q possit cō
uenire creato idē
¶ Dicitur q̃ ire no dr q oīs creatū cōposita sit
ex materiali et formali ibidē
¶ Qr² ⁊ creatis vtū veritas mutabilitas
¶ Dici⁹ q̃ si q credr q oīs creatū nāt mutabilis sit
vtrū sit mutabilis ⁊ no ē permit⁹ idem
¶ Dicitur q̃ si dicis pr cōstare creatē ⁊ mutabilita
tē ꝑ nātm idē

q. 1 ¶ Creatē ire dicitur vestigia
¶ Sine sunt illa ⁊ quibz ē ro vestigi
¶ Ire ista ab aug dicitur mte et no vestigia
Tractat⁹ 2. de erroribz plutonis qui dixit
ta pria ē. s. deū ex ēplar et materiam

q. 1 ¶ De materia
¶ Vtr⁹ ma sit pri⁹ no de pri⁹
¶ Vtrū vna ma sit omn
¶ Vtr⁹ ma sit eterna
¶ Vtrū ma sta sit ad rōnē sui ad exēplar ad
q. 2 ¶ Vtrū errauit plato q dixit ex ēplar ē pri⁹
q. 3 ¶ Vtr ex dīb plois segr deū ē opifice no creatore
q. 4 ¶ Qr² de erroribz arist duo pria ponentis et ter
tiū opatorū dicti
¶ Vtr fōr possit ē pri⁹ no de pri⁹ de pri⁹
¶ Vtr ma ꝑ ipz q̃ posuit ea dr ꝑ sit ē pri⁹ no
¶ Qr² q̃ st⁹ q ar vocat opatorū
¶ Qr² vtr⁹ arist duo pria rō ta posuit
q. 4 ¶ Vtr⁹ mūdus sp fuit ē et erit
¶ Qr² de opione stoicorꝫ socratis et plonis
q dixerunt mūdū sepe ⁊ tpe et desine
¶ De septē vijs q̃s colligit rabymoyses q̃bus
ꝑbat mūdi eternitas idē
¶ Vtr ꝑbari possit q mūdus sit eternus como
quo ꝑbatur a q̃bidam

¶ Dicit hr. Duo ꝛ possibilia sit ꝑ intellectum s. q
multꝰ a deo sit factus et in instanti hꝰ mo sit
ecclꝰ q. Durare ei ꝛ tempus non habuit
¶ Qr. de erroribꝰ epy eurorꝰ ꝛc q. dixit deum et
materiam primam ee ibide

Tractatꝰ 3 de angelorꝰ creatione
Distinctio secda libri sentiarꝰ

q. 1 ¶ Qr. de angelica natura an sit
q. 2 ¶ Qr. q. sit angelus
¶ Ulterius q. de hoc q. dr intellectualis ide
¶ Ulterius q. de hꝰ q. dr sp mobilis ibide
¶ Ulterius q. de hꝰ q. dr arbitrio libera ide
¶ Ulterius q. de hꝰ q. dr incorpea ide
¶ Ulterꝰ q. de hꝰ q. dr deo mysterias ide
¶ Ulterꝰ q. de hꝰ q. dr ꝑ gratiam non nata immortale
fuscipies ibide
¶ Quid hꝰ q. de dissimilitudine dyonisij ꝛc ide
¶ Ulterius q. de hoc q. dr angelus e ymago dei id
¶ Ulterꝰ q. de hꝰ q. dr manifestatio occulti luminis id
¶ Ulterꝰ q. de hꝰ q. dr speculum purum ide
¶ Ulterꝰ intuitatio vbꝰ oꝰ vr ee q. dr purum cla
rissimum incontaminatum incorruptum immaculatum id
¶ Ulterꝰ q. de hꝰ q. dr suscipies totum si e conueniens
dicere pulcritudine boniformis deiformis ide
¶ Ulterꝰ q. de hꝰ q. dr mude resplendes faciem
semper q. ad modum pole e vocate filetoi q. e id
q. 3 ¶ Qr. q. sit ca multiplicationis in angelis
q. 4 ¶ Qr. vtꝰ angeli inter se differant spe vel gne
vel nate solo.
q. 5 ¶ Qr. vtꝰ angeli differant spe ab animabꝰ rationalibꝰ
q. 6 ¶ Qr. ad q. finis sit angelus et alia rationalis
q. 7 ¶ Qn angeli creati sint
Qr. vbi angeli creati sint
q. 8 ¶ Qr. vtꝰ loc. ante creationem angelorꝰ celum empireum st
¶ Ulterꝰ q. q. celum dicat. sanctus angelus ee replet id
¶ Qr. vtrum celum sit vniforme in lume
¶ Qr. vtꝰ celum empyreum qescat vel moueat
¶ Qr. q. sit celum trinitatis s. vtꝰ sit corꝰ vel no
¶ Qr. vtꝰ ipe deus sit celum trinitatis id
¶ Qr. q. elevatio celum trinitatis eleuet ide
¶ Qr. q. in celo trinitatis gtineat ide
¶ Qr. de beata virgine vtꝰ ipsa sit in celo trinitatis id
¶ Qr. de xpo hoie in qꝰ ho vtꝰ sit in celo trin id

Tractatꝰ 4 de quinque attributis angelorꝰ
q. 1 ¶ Vtꝰ angelus sit ee simplex
¶ Vtꝰ modus simplicitatis angeli sit q. angelus
sit q. q. hic et vtꝰ angelus et po angeli sit idem
¶ Qr. q. sit comparatio simplicitatis angeli ad simplicitatem
diuina et ad simplicitatem anie rationalis
De ꝑo attributo s. tote naturali angelis insita
¶ Qr. ꝑ q. modum ro conueniat angelis
¶ Qr. ꝑ q. actum in sit angelus intellectus
¶ Vtꝰ memoria conueniat angelis
¶ Qr. de intelligentia sui perspicacitate angelorum
cum intellectus dr intellectus s. angelus poss

speculatus sui formis speculatum practice adep
tꝰ sui possessus et no adeptꝰ vtrum ꝑ omnis istas
duas angelo insit perspicacitas intelligentia mno
¶ Dicunt intellectus sunt iste differentie intellectus
quia dicit intellectus ꝑ speculatum et ꝑtinet id
¶ Vtꝰ angelis sub istis duabus ratibus intellectus sint
intellectus adeptꝰ sui possessꝰ et intellectus no adeptꝰ id
¶ Vtꝰ angeli ꝑ species intelligant ipsis gratias et
datas in creatione ipsorꝰ
¶ Philippus cancellariꝰ dixit q. gratiam habet
ꝑ filitudines sui formis ipsorꝰ non s. datas a primo sui
creationis et tuit q. vtrum ille filitudines sint
tanta non effectum ide
¶ Si dicat q. filitudines ille sint ipsorꝰ naturalium
tunc q. in cne nales no ꝑ agant q. reducant fili
tudines illas ad noscendum tunc effectum nil illum q.
nata mouet et no aut ide
¶ Qa videt visione matutina et vespertina q. de
distinctione visionis vespertine et matutine
¶ Vtꝰ fit sit gratia matutina et vespertina in angelis
et vtꝰ gratia vespertina oia fit videat idem
¶ Qr. vtꝰ vtꝰ istarum gratiarum sit in angelo naturalis id
¶ Vltꝰ q. vtꝰ sufficiet dicit gratia angeli per
matutina et vespertina ide
¶ Qr. de comparatione visionis matutine ad vespertina
q. sit potior
¶ Vtꝰ gratia illa q. angelus gaudet sit visio
matutina vel vespertina ibide
¶ Utꝰ vnꝰ angelus ab alio intelligit vel gaudet
¶ Vltꝰ q. quo angelus gaudet scit deum d. e in site
virtutis e et angelus finite ide
¶ Qr. qualiter angelus intelligat ab hoibꝰ
Qr. de angelorꝰ dilectione
¶ Vtꝰ voluntas sit in angelis ꝑ duas duas q. dur
nalis voluntas et electiua
¶ Vtꝰ angelus ex solis naturalibꝰ potuit diligere deum
ꝑ se et sit oia
¶ De obiecto voluntatis q. e diligi le vtꝰ hꝰ s.
sit in ordine sit in hoie vel absq. ordine
¶ Vtrum ꝑsonalis discretio queriat angelo
¶ Si conueniat ei ꝑsonalis discretio q. ꝑ q. ipsum
ei conueniat
Qr. dicta da eccle in gta dist. 17a oia fit dra sunt
De tertio attributo s. de libertate arbitrii angelorꝰ
¶ Qr. vtꝰ angelo gat libertas arbitrii
¶ Qr. ꝑ quam rem libertatis gat angelus libertas arbitrii
¶ Vtꝰ libertas arbitrii plꝰ conueniat angelo vel homini eq.
¶ Vtꝰ libertas arbitrii equaliter gat oi angelo vel ꝑ plꝰ et min
¶ Qr. a quo causetur ista libertas in angelo
¶ Vltꝰ q. libertas dr ee in hꝰ q. pt in bonum vel in
malum se flectere ꝑ electionem q. vtꝰ ista duo posset
bonum et posse in malum sit ab eo de pnio ide
¶ Qr. de istis attributis in gm
Tractatꝰ quintꝰ de ꝗ in q. angeli creati sunt
¶ Vtꝰ boni angeli cuti sint in gratia gratum facientem vel no

¶ Verum deus potuit facere angelos malos
¶ Videtur quod non per se statim creatus sine potuit esse malus
¶ Dicunt doctores in primo statu existentes huiusmodi maturitatem et velocitatem
¶ Verum boni et mali angeli potuerunt esse per se sine confirmatione ut sui casus
¶ Videtur quod verum malus angelus ante lapsum sciuit se non debere deflecti a bono in quo erat idem
¶ Videtur malus angelus sciuit tanta pena debere sequi talem culpam si fieret an non idem
¶ Videtur bonus angelus confirmatus potuit prescire casum mali angeli idem
¶ Et de ea de qua angelus desistere non debuit prescire casum suum
¶ Videtur boni angeli prescierunt sacramentum incarnationis
¶ Videtur angeli boni et mali per naturalem cognitionem possunt cognoscere futura
¶ Videtur angelus ad sit additum in confirmatione
¶ Et de hoc prima quaestio quinta de contemplatione dicit quod de tali conclusione facta in eis felicitatem meritis ut de certo antea non possent
¶ Videtur beatitudinem in confirmatione bonis angelis sibi data meruerunt ut non
¶ Videtur beatitudinem tunc accepta postea meruerunt commutatio quam facium ita nos

Tractatus b de tam malis angelis ¶ Di. v. als. vi

q 1 ¶ Videtur priores ut in flores fuerunt angeli cadere
¶ Videtur unus eorum alius sua voluntate persuasit ut quibus eorum propria voluntate cecidit
q 2 ¶ Et quid angelus quando cecidit appetiit
¶ Quid fuit peccatum eius primum
¶ Et quid fuit primum peccatum
q 3 ¶ Et a quo cecidit angelus
q 4 ¶ Et per quem deceptus fuit
¶ Et de tribus de quibus peccatum dicit in canonica
q 5 ¶ Tum cecidit angelus
q 6 ¶ Tunc quando cecidit quo ad culpam
¶ Videtur ad hoc in peccato suo persevet
¶ Et videtur angelus malus ex motu suo peccet
¶ Videtur culpa diabolica ad secundum obstinationem operatur
¶ Et quid sit cum obstinatione diabolica in malo
q 7 ¶ Tunc quando cecidit quo ad penam
¶ Videtur spiritus non sit in demone cum differentiis suis quae sunt spiritus et corporeitatis et masculitatis et fantasia
¶ Et videtur demones habent corporeitatem et masculitatem
¶ Et hic mala sunt in demone et furor furiatus demones corporeitatem et fantasia perpetua
¶ Videtur quod sit in demone per se ea et omnis corporeitas
q 8 ¶ Tunc quando angelus malus cecidit quo ad locum

Tractatus a de placere angelis et bonorum et malorum

q 1 ¶ Et hic bonus angelus per bono et malus malo
¶ Videtur quod videtur ex quibus hoc habent quod unus alio per id
¶ Videtur quod videtur malus angelus per malo angelo id
¶ Et quibus sit actus priorum in fiore et hoc ab oribus scilicet ad descendens a priore in fiore in theophanis et aliis illuminationibus

¶ Utrum quod si prior illuminat in fiore verum hoc habeat anima ut angelus ibidem
¶ Utrum quod si fiat per medium ut sine medio ibidem
q 2 ¶ Et hic angelus tam bonus quam malus possit aere rationali
q 1 ¶ Et hic angelus boni et mali possit fieri spiritus in fiore ut exteriorem
¶ Videtur verum illusio possit esse a bono angelo et tali spiritus visione ut imaginaria ibidem
¶ Quando fiat hec visio ab angelo sui boni sui mali id
q 2 ¶ Et hic angelus boni et mali possit fieri et cetera idem
¶ Videtur talos et passiones dicitur et missiones sui fiat ab omnis angelis sui a malis ibidem
¶ Videtur aliquis prius esse habeant fieri volucrace sui fieri affectu rationale ibidem
¶ Et hic septem alii dicit alii angelos malos et missores esse malarum cogitationum et non dicit bonos angelos et missores esse bonarum idem
¶ Et hic beda dicit malos non esse et missores sed intentores malarum cogitationum cum corde non possit esse si ut quibus et missi esse idem
q 3 ¶ Et de demonum cessione talium visionum seu cogitationum

Tractatus c de temptationibus dominicis ¶ Di. vii

q 1 ¶ Et quid sit temptatio
q 2 ¶ Et quis sit temptator
¶ Videtur deus alium dicit et temptationem
¶ Et de hoc quod dicit origenes puto sane quod sancte pugnantes adiuvans istos intentores et vincentes minuat eorum rectum demonum ut ut quia primos eorum et timuit ne vel fras sit spiritus qui ab aliquo sed caste et pudice vincendo vincit esse item alium homines et pugnare ibidem
q 3 ¶ Et quid sint modi temptandi et quot
¶ Prima sex sunt modi temptationis per quos dicetur sic xxxi mortium fideli famulo suo dum cuncta hostis callidi machinationes et simulat de quod quod primendo rapit. omne quod insidiando circumvolat. de quod minando tiret omne quod suadendo blandit. de quod desperando frangit. de quod promittendo decipit et id vel omnia rapere idem
¶ Et de hoc quod dicit insidiando circumvolat idem
¶ Et de hoc quod dicit omne quod minando tiret idem
¶ Et de eo quod dicit desperando frangit idem
¶ Et de eo quod dicit promittendo decipit id
¶ Et de 3a distinctione 9 et 1 glo. i. ad cor. x° et p° de hoc quod glo distinguit temptationes in humana et diabolica ibidem
¶ Et quid sit temptare deum idem
¶ Et videtur aliquis sed velitas seu quod in temptationibus
¶ Videtur demones mittere in corpora hominum et obsidere eos in corde et tacta

Tractatus d de miraculis et mirabilibus ¶ Di. vii

q 1 ¶ Videtur opera magorum coram pharaone facta sint miracula an non
¶ Et cum magi imitatio demonum fecerunt serpentes ex virgis ita quod demones collegerunt scilicet virgas in serpentes verum hoc miraculum decedit sic idem

¶ Quod demones operent cum talibus mirabilibus
¶ Verum aliquando fiat cum colligendis herbis bonis et malorum angelorum ibidem
¶ Utrum quod deus ad hunc finem faciat ad homines deludendos
¶ Utrum tales fiant illusiones ibidem
¶ Utrum secundum tales res dicte sint et huiusmodi mundi huiusmodi
si quis fuerit miracula ab angelis mali et bonis a suis suadere
9.2 ¶ Utrum sint huiusmodi secundum res sic tales
¶ Verum ita fit talis causa sui esse et secundum id
¶ Verum secundum res et talis sint ibidem ibidem
3 ¶ Quare de secundum rebus quare sit gratia et quare iterum eas
¶ Verum secundum res sit cum rebus additis a deo id est ipso deo
¶ Verum tales ad miracula facienda de nouo fiat idem
9 ¶ Secundum res vel cum rebus additis sint aliquid nouum a primo creatoris dicere sic eis id est plea
¶ Verum res dicte sic una pro id est sic diuise idem
9.3 Quare de eis miraculis re ¶ Utrum sit miraculum
¶ Quare penes quem accipiatur iste quare dicere quod miraculum constituit quia sunt quod sit arduum quod solitum quod preter spem admiratio et preter facilitate ibidem
¶ Quare sit dicta mutatio miraculosa vnum signum et prodigium
¶ Utrum ad fiat contra naturam et quod sit dicta mutatio facere contra naturam preter naturam et super naturam
¶ Verum idem sit facere quod natura preter natura et super natura id
9 ¶ Quare quod sit miraculosum
¶ Ita quatuor sunt opera quod solus deus facit. s. opus creationis. iustificationis mundi et iustificationis impii et glorificationis nisi cum reuere quod verum ista sit miraculosa ibidem
¶ Verum iustificatio impii sit miraculum idem
¶ Verum opus glorificationis sit primus et miraculum id
¶ Verum opus in carnationis sit miraculum ibide
9.4 Quare de miraculis per quae pertinent ad fidem
1 ¶ Utrum miracula fiant ad fidem in ecclesiam
¶ Verum fides id est alia virtus impetret sit miraculum
¶ Si fides miraculum impetrat quod sit quod articulum fidei impetrat
¶ Si fides impetret miraculum vtrum hoc sit in formis id est forma ibide
9.4 ¶ Quare per quid fiant miracula
¶ Quare quid sint signa publice iustitiae idem
¶ Ex quo miracula sunt per bonos et malos quod verum boni potiores sint ad miracula facienda quam mali id est quam id est ibide
¶ Utrum miracula possint fieri in ordine creata idem
Tractatus v. de missione locutione et custodia angelorum. Dist. 8.
9.1 ¶ Quare de anagogicis significationibus in praelatis
9.2 Quare de missione angelorum
¶ Quare a quo mittatur angelus
¶ Utrum omnes boni quam mali mittantur
¶ Verum omnes angeli boni id quod de bonis mittantur
Sicut. ¶ Verum quare ad quid mittatur angelus.
¶ Quare quibus mittatur angelus
¶ Verum angelus quibus creat pusillos excreat tum illi actu illi boni a quo deuotat ut seraphim actu in cherubim actu sunt sicut id
9.3 De locutione angelorum ¶ Verum angelus loquatur sicut.
¶ Quare quo sermone angelus loquitur
¶ Quare de organis quibus angelus sunt loquitur id audire
¶ Utrum omnes angelus loquuntur id quod quibus dam
¶ Verum angelus ora loquitur id quod /ad dim
¶ Utrum eodem modo loquitur ad alias et ad seruitutem et
9.2 De custodia angelorum et quantum sicut.
¶ Verum custodia angelorum sit mitia
¶ Quare de effectu custodie angelorum quod 12 sint
¶ Quare de modo custodiendi
¶ Verum angelus habet praeter custodiendi alias habet a nida id est ex gratia
¶ Utrum omnes homo custodiat id solus homo id modo
¶ Verum ada in statu in nocentie custode angelorum
¶ Verum xpc habuit angelum custode //sigilat
¶ Verum antixpc habebit angelum custode
¶ Verum homo sup custodiat ab angelo id modo
¶ Verum angelus de negligentia culpadi sit si aliquem delinquit custodiendos ibide
¶ Verum ad accrescat angelus ex custodia
¶ Angelus qui custodit principium vtrum velit eum saluari id damnari
¶ Verum ex custodia accrescat angelus ad in modo id demito.
¶ Verum vnus angelus bonus custodiens gente vnam id hominem vnum per custodia gradicat angelo bono alium custodieti
Tractatus vi. de hierarchiis et Dist. 10
¶ Quid sit hierarchia
¶ Quare de eo quod dicit in diffinitione hierarchie scia ide.
¶ Quare de eo quod dicit in diffinitione hierarchie acto ide
¶ Quare de eo quod dicit in diffinitione deiformem quod pulchre et similem id
¶ Quare de eo quod dicit in diffinitione et ad inditam et illuminationes proportionalem in dei similitudinem assimilatis ibidem
¶ Quare cum dicit in diffinitione proportionalem ad quod attendat proportio.
¶ Quare de hoc diffinitione quare et quare de singulis claustris in ea potius cum solidis suis et obiectionibus
¶ Quare de tertia diffinitione quare et quare de singulis claustris in ea potius cum obiectionibus suis et solidis
9.2 ¶ De diuisione hierarchie per ordines
¶ De diuisione hierarchie in quinque
¶ Quare de angelica hierarchia diuine et diuinis ordinibus in quinque
¶ Quare cum quinque nisi sit ista diuisio
¶ Quare de sufficientia huius diuisionis
¶ Quare de ordine diuidentium et diuisi
9.3 Quare de ordinibus hierarchiarum id de singulis hierarchiis spiritualibus quibus vna quo sit in se sic pace habet posse diuine quomodo in tuetur cum tum quomodo tratis vel ee diuidenda in tres per tres hierarchias
¶ Quare quod sit seraphim
¶ Illum quetas ignis sit sicitas seqns caliditate
quod vtrum quod in angelus sit ardens sicitati
¶ Quare quod sit ardens in istis angelis illi quetati ignis
¶ Quae sint quetates seraphim

¶ Potestates seraphin quo cum obiectoribus et solu
tionibus suis / festare eas
¶ Quare quia sit dignior mt prosequi tenebras et mau
¶ Quare quia sit cherubim
¶ Quare de verbo Bri. d. quia cherubim interpretatur ipsorum
plenitudines virtutis et thesauros sapie et scie
¶ Tertio sunt potestates cherubim
¶ Potestates cherubim vnum cum obiectoribus a solutionibus
¶ Quinto sunt thrони
¶ Quare quia sublimiones et solutiones cum quibus obiectoribus suis id.
¶ Quare sunt potestates thronorum
¶ Quare quia dicitur ignoria subiectionis a non qui altitur
thronum idem
¶ Quare quo sedes dicitur apparte idem
¶ Quinto dicitur extremitas a qua dicitur interpretatur altissimum
et ita ve excelsum collocati throni idem
¶ Quare pes quia accipiatur potestates interpretatur idem
¶ Quare de predictis tribus ordinibus s. seraphin che
rubim et thronis interpretatur et penes quia accipiantur
et quilibet ordinetur.
¶ Quare de sufficientia predictorum ordinum s. seraphin
cherubim et thronorum
¶ Quare de quarta corporum de tertio ordinum et primo de hominum quod
duorum interpretatur hac quarta ee conformes cum ea probatum
sit quia unum alterum sit alio
¶ Quare de hominum quia duorum quia primum celestium esse corporum di
spositum interpretatur dei et ita deum interpretatur est
tius et simplicem et interpretatur etiam eius scientiam
et excellentissima quintum angelis et postea sphaerio
bile collocatorum idem
¶ Quare quis sit motus circularis quo circuit idem
¶ Quare de potestatibus primum quare quis distinguitur duorum idem
¶ Quare penes quia accipiatur ita interpretatur potestates idem

9.2. De sexta quarta

¶ Quare quia sunt virtutes
¶ Videtur quod diffinitiones illa virtutibus quat virtutibus id.
¶ Ad primum virtutum ita respondetur et quia sunt de
tribus modis idem interpretatur
¶ Quare de potestatibus virtutum
¶ Quare quia sunt tyrannice virtutibus de quibus
mentionem facit in ipsa potestate ibidem
¶ Quare de hominum quia dicitur in potestate virtutum interpretatur
ter appetitiua ibidem
¶ Quare de hominum quia dicitur interpretatur potestate s. ad illum vana
videtur quod ad potestatem omnium vniuersale consum idem
¶ Quare de hominum quia dicitur liberale secunda interpretatur potestate idem
¶ Quare quia sunt virtutes
¶ Quare quia alia ordinatur quarta ab et alia duorum idem
¶ Quare quia sunt potestates virtutum
¶ Potestates virtutum octo cum obiectoribus et solutionibus idem
¶ Ad sunt principatus
¶ Quare sunt potestates principatum
¶ Potestates principatum vnum cum obiectoribus et solutionibus idem
¶ Quare de virtutibus et principatibus interpretatur
¶ Quare de ordine horum tertium ordinum idem
¶ Quare de quarta virtutum et principatum
¶ Quarto duorum per rationem biblie probatur quarta ab ee idem

9.4 De tertia quarta

¶ Quinto sit principatus
¶ Quare sit principatus potestates principatum
¶ Potestates principatum quinque cum obiectoribus et
solutionibus idem
¶ Quinto sunt archangeli
¶ Quare sunt potestates archangelorum
¶ Potestates minorum idem
¶ Quare quia sunt angeli
¶ Quare quia sunt potestates angelorum
¶ Quare de principatibus archangelis et angelis ignis
¶ Quare de quarta principatum archangelorum et angelorum
¶ Quare sit dicta mt ascensionem interpretatur deum et consiliorum
et quia ceteram et vnigne ibidem
9.5 ¶ Quare quia sit theophania
¶ Vtrum in ipsa illuminatione theophanie duo sit sic
in lume scie sic scia exclusionis et lume per exclusionem
aqua elicitur quia scia conclusionis per consequentia idem
¶ Quare vnum descendat theophania interpretatur angelos vt s.
a solo deo id est ab hoc quod id est a beata vigne
¶ Quare vt angeli a beata vigne rapiat illuminationis id.
9.1 ¶ Duorum angelis quat purgare illuminare et perficere
2 ¶ Quare quia conueniat eis vt s. iustificandi iarch
iarum et ordinum ad personarum
¶ Quare quis sit ordo istorum cum sic purgationis illumina
tionis et perfectionis ibidem
3 ¶ Quare vt hi tres actus s. purgare illuminare et perfice
quiciant angelis ex eo quod ad prius id postius
4 ¶ Quare quilibet hius actibus vtrum et mt se et quilibet ad alias horum
9.8 ¶ Quare de synagoga et mensione angelice disponis
¶ Ad quadruplice mensione angelorum ibid.
9.9 ¶ Vt ordines abinicio distincti sint per nam id per quem
2 ¶ Vt omnes angeli eiusdem ordinis sint eiusdem id no
3 ¶ Vtrum decimum ordo qui dicitur cecidisse sit ex ho
minibus restaurandus.
¶ Vtrum isti ordines et iam manebunt per diem iudicii
¶ Tractatus xv. de opere sex dierum distinctione Di xv
9.1 ¶ Quare nomine celi et terre intelligitur spiritualis
et corporalis creatura
9.2 ¶ Quare an conueniebat totile creatura primo in mo
confusa et in forma si an per spem et totum distincta
¶ Vtrum sic per tria intellectum materia elementorum et semi
natorum confusa et indistincta ita per celum intelligatur
materia celorum et celestium confusa et indistincta idem
¶ Ex quo tamen per celum quia per terram intellectum materia confusa
quia quere tunc dicitur quia terra erat inanis et vacua
de celo autem nichil talium legitur ibidem
9.3 ¶ Quare quo sit augmentum creacionis celi et terre an oportuit
9.4 ¶ Vtrum sit id per successionem cum omnia creata sint
¶ Quare de eos quia dicunt sit omnia simul ee vt in vno et
et eodem indistincta mundi omnia st sit facta et simul idem
¶ Quare de solide hu. de sco vic in suis sumis ze idem
¶ Quare si deus omnia creauit in mundum vtrum sint hoc
mundi et mutatis id est in id tpis idem
9.4 ¶ Quare de simplici glo. sic co quia dicitur in pri creauit de
prima glo exponit id de pri efficiente sia vo de
pri quia e ictum cpis quia prima glom ob. pro cor
sedam sicdo

¶ Qr. q̃ dicat celũ idem
¶ Qr. de ho. q dr q tenebre erat sr facie abyssi. id.
¶ Qr. de ho. q dr q spr dni ferebat sr aqs ide.

q.5 ¶ Hic monet tres quoes. pa q̃re illa ma. qfusa i formis dicat. fa e vo ad ea q̃ dicit. tra q̃ i altũ ascendit
¶ Rnsio mgri smaz ad pma qone cũ obiectõ mbz et solucõibz ibide
¶ Rnsio mgri smaz ad fam pte qone ibide
¶ Obiectõ cõtra rnsione qonis tcie ibide
¶ Qr. de eo q dr mgr q moles illa imfiori pte spissior atq crassior erat i supiori vo rarior tenior atq subtilior ibide.

q.6 ¶ Qr. de q̃ietate q e mi aug. et alios scos de ho. q dr mgr q sex diebz distinxit deus et i fors ppas redegit rerta q fit ille fecit
¶ Qr. q̃ p aug. dicat mane q vespa q dies et q̃re illa metio fit de nocte idem

q.8 ¶ Qr. de q̃tuor mois dne opacõis
De ope pme diei ¶ xiij

q.9 ¶ Qualiter deus po fecit lucem et diuisit ea a tenebris et q̃ sit lux vel sit corpus illi forma cors illi defluxus corpis alicui

q.10 ¶ Qr. quo lucem appellauit die et tenebras nocte vtrũ s p effectũ illi p tam id.
¶ Qr. q̃re no dixit fiat tenebe sic dixit fiat lux
¶ Rre potius dixit distinxit lucem a tenebris q̃ distinxit celũ a tra ibide.
¶ Rre conueniens dr fiũ e vespe et mane dies vnus q̃ eos fiũ e mane et vespe dies vnus idem
¶ Rre no dr dies primus sic dr dies vnus ide
¶ Q̃ fuit lux illa et vbi fuit ibide
¶ Vtrũ lux illa pfector i illuminando fuit q̃ sol illi minus pfecta ibide
¶ Solet qri si lux illa sufficiebat ad q̃ nte fuit fi solem et lunã et stellas idem
¶ Qr. q̃ fiũ sit ex luce illa fto ia sole ide
¶ Q̃ dies trbz mois accip po dr spacũ q̃ xxiiij. horũ. ho illustratõ quã nubecula fecit i pis tbz diebz. po dr dies sol lucens sr tram
¶ Quia i pa horz cuilibz diei fecit opus. ei de diei ne fecit successiue sz i momento q̃ q̃ fecit i residuo spacio xxiiij. horũ cũ no q̃ quiuit usq i septimũ die. ide

q.12 ¶ Qr. de eo q mgr posuit tres distinctiones vespere et mane.
¶ Qr. ratõ huius ordis idem
¶ Q̃ p basilium ea q̃ dicũt i q̃ litaliter accipienda sunt et no p allegoriam ad aliũ sensum theologicũ obiectõibz et solucõibz
¶ Quo accipiendũ sit q dr pr opaci p filium id p sensum suum ide
¶ Vel pr sit p filium sic opaci p filium et vel q̃ sapiat p filium sic opacue p filium. idem

De ope sce diei ¶ Dist xiiij

q.12 ¶ Qr. de celo aqo sui cristallino q̃ dicat pma q̃ p fos et de eo q aq legitur super firmamentum.

q.13 ¶ Qr. vel celũ cristallinũ sit mobile id in mobile et q̃ de motu circulari et no de alio

q.14 ¶ Qr. q̃ nitate ponat ee celũ cristallinũ sui aqum

q.14 ¶ Qr. q̃ dicat firmamentũ
¶ Vtrũ vna sola sr alia sit ita q̃ q̃tinqat se ab i fiori q̃ e lune usq ad octauam q̃ e stellas fixas id sit vnũ continuũ corpus i quo omes octo spe moueat ibide
¶ Qr. de qua re sit firmamentũ
¶ Vel celũ sit igneũ ut quidã dicunt ide
¶ Vtrũ celũ sit simplex ad cõpositũ ide

q.15 ¶ Qr. cui figre sit firmamentũ
¶ Qr. q̃re deus dedit ei hanc figuram et no angulosa ex tribus lineis ibide

q.16 ¶ Qr. vtrũ stet id moueat celũ et si moueat quo motore moueat.
¶ Qr. quo motu moueat celũ et q̃s sit effectus illius motus ibide
¶ Qr. de mo celorũ
¶ Rre hic no e dictũ sic i aliis aliorũ diebus opibz. vidit deus q̃ esset bonũ

De ope tcie diei vnũ
¶ Qr. q̃le congregace sint aq q̃s celo st i locũ
¶ Qs sit locus ad quem congregate sunt aque
¶ Rre tra vocat arida ide
¶ Rre congregationes aqrũ vocauit maria ide
¶ Qr. cur ho q̃ dicit q̃ iuset tra herbam viretem vel plante q̃ale pduceat ad dispositionem id ornatũ tre
¶ Rre ad duos dies retulit cur et tre ortũ i distinctionem plantarũ idem
¶ Rre dr herbam viretem et alia cõsiliũ herbam pabuli ide
¶ Vel q̃ plante nocue exsiccãt sic spine et tribuli et ex humore sic venenose no sunt tunc fcte q̃a ipse no sunt pabulũ sz nocumentũ ibide

De ope qrte diei ¶ Dist xv
¶ Primo qrendũ e i qm i quo cõsistat ornatus et i q̃ distat ab ope creacõis et dispõnis
¶ Qr. de ornatu singlorũ corpm simplicium celi aeris aq et terre
¶ Q̃ fiat luminaria i firmamento celi q̃ q̃re dicũt luminaria et no stelle ide
¶ Rre no dr luna sz luminaria ide
¶ Qr. de ho. q dr diuidat die ac nocte ide
¶ Qr. de ho. q dr et sint i signa et tpa et dies et annos et po quo sint i signa.
¶ Quo sint i tpa ide
¶ Quo sint i dies ibide
¶ Qr. de ho. q dr ut luceat i firmamento celi et illuminent tram
¶ Qr. de ho. q dr fecit deus duo luminaria magna id
¶ Vel luna qn fra sunt sunt plena ibidem

¶ Qr de hoc q d stellas ibide
¶ Qr de glo celi. fr. d et posuit eas i firmamento celi glo ad decore noctis ibide
¶ Qr de hoc q d et diuident lucem a tenebris ide
¶ Qr d hoc q d et vidit deus q esset bonum et vltimus no pretendit bnedictionem ibidem

De ope quarte diei

¶ Qr quo vno die s. quinto p diua ornatu et aqa et aeris cum duob elemta sint et io debent duobz diebz ornari sicut celum et terra
¶ Qr quo de vno mili primo p ducit et ornamentum aqa et aeris i pisces et aues ide
¶ Qr de hoc q dr creauit deus cete grandia ide
¶ Qr de hoc q dixit deus omnia animalia viuentia atq motabilem quam pduxerant aqa ispecies suas de aribz aut loquens d omne volatile celi secundum genus suum gre d hic genus et ispecies idem
¶ Qr de hoc q d vidit deus q esset bonum et benedixit eis d. Crescite et multiplicamini rc ib
De ope sexte diei
¶ Qr gre dicat pducat terra animam viuentem pducendi tlia no sit i terra sed astronomos i celo
¶ Qre i qua pducere animalia no erat mo dixit de illis sic de plantis germinet terra sed quare dixit pducat terra ibide
¶ Qr q sit dicta corpora q d immuta reptilia bestiarum sed species suas ibide
¶ Qr de venenosis et pniciosis animalibz varia post peccatum homis ad vindicta creata sunt an peccatum creata i noxia fuerunt et post peccatum nocere cepiunt et de quibz dicta minutissimis animalibz varia i pa q dicere creata fuerunt an ex rebz corruptis postea quiata ibide
¶ Qr de hoc q d et fecit deus bestias terre et i alias dicitur e et fecit deus i ita ibide

Quia plures monet i hoc q ds permitto

¶ Qr de pulcitudine et pulc et apto q sit dicta
¶ Qr q faciunt ad pulcitudinem vniuersi videlicet tam bona quam mala
¶ Qr vtrum malum pene faciat ad pulcitudinem vniuersi ide
¶ Qr cum mostra sint mostruosi ut sunt monopedes et bicorpores et hmoi faciant ad decore sui pulcitudine vniuersi ibide
¶ Qr vtrum mirabilia bona i q mirabilia q fecerat ad pulcitudinem vniuersi idem
¶ Qr vtrum miracula et mirabilia faciant ad pulcitudinem vniuersi idem
¶ Vtrum sit ordo i vniuerso et si e q cum modi sit ordo ille
¶ Qrs sit ordo partium i vniuerso idem
¶ Qr de ea hmoi ordis gre sit ordinata fecit deus ea q sunt i vniuerso ide
¶ Vtrum ordo ad hominem ordinent

Tractatus xiii de hijs q gen. p. causant fruitionem hominis sui forcitem ¶ Di. xv.

q 1 ¶ Qre i alijs creatis no ni simpr dixit et facta sunt cum autem fuerint et hominem qui cum deliberatione et omnato consilio d faciamus hominem
¶ Qr ad q loquens d faciamus ibide.
¶ Qr cum d faciamus hominem ad ymaginem et similitudinem nostram q supponat p ymaginem et similitudinem ibide
¶ Qr ad q addidit ho et presit piscibz maris et volatilibz celi et bestiis terre vniuerse q terre omniq reptali q moueter super terram idem
¶ Qr de ho q d creauit deus hominem ad ymaginem et similitudinem suam et statim addit ad ymaginem dei creauit illum ibidem
¶ Qr de ho q d crescite et multiplicamini ide
q 2 ¶ Cum ho i statu i nocentie i mortalis sit fruitus p alijs animantibz q quo quem cum ipsis accepit alimoniam
¶ Qr cum d ut sint vobis i escam et cunctis animantibz terre omniq volucri celi et vniuersis q mouentur i terra gre no ponit ibi pisces cum pisces et vescantur talibz ibidem
¶ Qr cum postea dedit hominibz esum carnium gre no dedit i statu i nocentie ibide
¶ Qr cum singula creaniat dixit vidit deus q esset bonum omnibz autem creatis et homine dixit vidit deus cuncta q fecerat et erant valde bona idem
q 3 ¶ Qr vtrum vniuersum p factum sit ut no et q p factione perfectum sit.
¶ Qr i q consistat perfectio vniuersi ibidem
¶ Qr vtrum p factio mundi q sistat i quibz et speciebz ita q nullum genus et nulla species desit ut vtrum consistat i p factione cuiusq q vnum e i mundo ib
q 4 ¶ Qr quid i senario dierum p fecit deus opus suum
¶ Qr de eo q dr i die septimo requiesse ab omni opere suo idem
¶ Qr quo dr requiesse reges cum laboratis e i opere aut dei ut laboris fuit idem
¶ Qr cur fecit deus die sabbati ide
¶ Quis fuit modus sanctificationis qm sanctificauit diem septimum
¶ Qre dies vn mane habuit no vespe

Tractatus xl de forcione homis p aiam ¶ Di. 16

q 1 ¶ Qr vtrum ania sit
¶ Ex qa ania e q i quo gne sit vtrum i gne subiecti i gne actionis ibide
q 2 ¶ Qr q sit anima
¶ Secundum diffines sanctorum de eo q sit ania cum obiectoribz et solutionibz suis idem
¶ Qr penes q accipiat iste diffines ibidem
¶ Tres diffines philosophorum de eo q sit ania et q p de p. quam ponit aucena
¶ Rationes et solutiones ista diffinitionum aucene ibide
¶ Ia diffi philosophorum de eo q sit ania q ponit ar.
¶ Qr quo dicat i diffinitione ar. ania actus
¶ Primum cum actus primum sit sic hominis ibide
¶ Qr gre dicat i eade diffinitione ioris philosophi idem

Qa² qre dicat² orgnm idem
Qa² de hoc q dr pō vita hūtis et q de qua
potest tēlligat² idē
Plures gones ponūt² ibidem et solutōes earūdē
Alia diffio phoꝝ de eo q sit anima q sit ponta
97 Dē² aia sit simplex vel q potest et magis homo vel ac²
Vtē² aia sit sua pō vel nō
Qa² qlis sit ista diffio qm aia dicit² t vegetabile sibile et rōnale
Vtrum vegetatm sibile et rōnale ēa hr sit t homo vna aia vel plures idem
Qa² qua vnitate hr ea vni sit t homo idē
Qa² qt et qbz modis aia dr ymago et similitudo dei sū ad ymaginē et similitudinē
Vtrum solū aie rōnali queat ymago dei ēe vel ad ymaginē idem
Qa² q sit dicta mlt ēe ymagiē et ēe ad ymagiē et vtē² ho sit ymago vel ad ymagiē ibidem
Qa² q sit dicta it ēe ad ymagiē et nlt ēe ad similitudinē ibidem
Qa² s q queat aie vel homi q sit ad ymagiē idē
Vtē² aia rōnalis sū homo dicat² ad ymaginem s q t fac ad se vel s q refert² ad deū idē
Dē² ymago sit t aia s nālia vel s gnita ibidē cta finem
Qa² t quo aia sit repsentativa trinitatis id t. s.
Qa² vm creata sit aia de ta mlti
Vtrum aia homis s eem et sibam sit dina sba sit filio et spūs scō qui ex deo procedit
Vtrum aia sit ex aliq in corpe vel spūali
Vtrum aie sint extraducte vna ex alia sicut ex corpe
Qa² vtē² s ordinē nē queat aias creari an corā
Qa² de sina pythagore a quo dicuta t hesis mētchea aia sita an corpis risit de cor t corpe
Qa² vtrū aie an cor fiunt t parcbz stellis et descendētes ab illis t corpent et ita ū ps separatoz a corbz redeat ad ōpes stellas sic dicit stoici
Qa² de dcis platonis q ho idē dre exprssevit id.
Vtrū solus deus sit cā efficiēs aie
Vtrū aia ex hoc q solus deus cā efficiēs ei sit t corruptibilis post absolutōes a cor
Qa² de cā forīli et finali aie
Qa² t q finē cat t ho vel s angelis ibidem
Tractat xv de forītudē homis s corpis mirabilia
Qa² vtē² ab alio quā a deo potuit fieri corpus primū homis
Ppter hereticos q dicūt q corpis homis factū sit a dyabolo q vtē² hoc potuit fi ibidem
Qa² s vtrū s q q dicta phi dicūt stellē et celū habent aliq ptate formādi corpis homis idem
Vtrū maioris potē sit vel fuit facere corpus homis de luto vel creare de nichilo ibidē t fine
97 Qa² de complexione et ma forti corpis
Qa² si corpis homis qmixtū ē ex compositu ex dissimilib elētis vel t ex mixto elētis sit eqlia s qtitate idem

Qa² vtē² t cor ade elementa fuerunt s eqlitate brutis et plantis idē
Qa² q frtm sit de illa eqlitate post pctm vel vn ablata ibidē
Qa² de erectōe et trtitudē stature homis qlē et pter q t dicta sit cor homis ibidem
97 Vtrū aia rōnalis vmbilicus sit corpis
Qa² aia cor vmbilicus ē q vtē² p medū vel sme me et vtrū pno medio vel pluribz vmiat
Qa² si sufficit vni medū vel duo vel exiguē plura ibidē
Vtrū vna sola aia t tellectualis sit t oribz corbz vel multe ita q single t singlis corbz ibidē
Errores aliorū et quorūdā aliorū phorum
Rōes contra eos de errores xxxvi multo formacōes ibidem
Solutōes aliorū errorū predictorū sile xxxvi id.
Qa² vtē² aia sit t toto cor tota et t qlibet pte tota vel non ibidē
Qa² de ho q quida dicūt q aia ē t cor sic t loco
Qa² an aia separabilis sit a cor vel nō ita q s se maneat separata et agat s tellectū
Qa² aia sit t corruptibilis et separata manet ho resolvit t ducit² x sig pypatetic id.
97 Qa² vtrū corpis ade fuit aiale et q aialitate
Qa² t q etate fuis sit ada ibidē
Cur deus fecit homē de tra ignobili exp padysi et nō de tra nobili t padyso ibidem
97 Qa² de hstatōe pa dysi q tali cor congruebat
Qa² qlis locus aptus ē hstatōi humane idē
Qa² de ligno scie boni et mali idē
Qa² de ligno vite ibidē
97 De fortitudē cōis ētis. Dist xxxvi
Vtrū conueniebat mlierem t mediate a deo fi. vel ab angelis
Vtrū ppagacōem conueniebat fi ex vno et mlere vel ex vno tm
Qa² qre vtrq sexū nō fecit t vno cor ibidē
Vtē² queriebat mlierem ex late et ex costa fi vel ex aliquo alio mebro
Qre de costa conueniebat fi mlierem ibidem
Quare dr de late viri dormiētis ibidem
Qre dr q t imisit sopore t ada cū sopor sit gnis sopnus ibidē
Quota ho vlcus q qre dus subtracta costa replevit carne pea.
Vno edificauit costa t mlierem cū vl illa nō erat sufficiēs ad totū corpis mlieris n erat apta ad mollia mebra ibidem
Vtrū fortitudo eue fuit miraculosa vel nālis
97 Qa² de fortitudē cōis mlieris q ad sexū vtrq s eq fuit forte sic corpus viri t viribz et spibus tā ad cogitōem quā ad motū pti viri nēibus
Vtrū corpis eue erat de vel eqlis fuerit dig tis cū cor
Tractat xvi de primi homis statu an pcc
Qlis fuit et t cor et t aia Distinctio xix

q. 1 Vtrum corpus ade fuit passibile ut i passibile et qua passibilitate
Vtrum altabilis fuit ada p senectutem ibidem
Vtrum corpus ada passibile fuit p membri alicuius ablacionem ut mutilacionem ibidem
Vtrum ada resolubilis fuisset p mortem si mansisset i statu i nocencie ibidem
Quare de timo vite ade idem i fi. q. Di. xx
Vtrum eua i p statu concepisset et peperisset et filii i corrupta et virgo permansisset ibidem
Quare vtra fuisset i p statu sin gracitate gnida
Vtrum sin dolore prolem fuisset idem
Quare iles si non peccassent homines filios genuissent p cor?
Quare si ada i statu i nocencie mansisset vtrum genuisset feias ut omnes masculos ibidem
Quare iles fuisset nati ab eis i stia 4 p den idem
Vtrum paulos suos genuisset i mistia i nocencie ita q ada commiscuisset i paulum iustitia i nocencie quo ipse mistus fuit idem
Vtrum genuissent eos mistos gratuita mistia idem
Quare si posteriori ade non peccassent vtrum i mistia fuisset confirmati sicut angeli idem
q. 2 Quare de septacione primi hominis. Di. xxi
Quare vtrum fuit una sola septacio qua septatus e primus homo ut plures
Quare de q ordine fuit septacio ista idem
Quare de disponente ista septacionis vtrum fuit extinus ab homine tim ut fuit i tinus ab aliqua corruptione mentis idem
Circe p serpentem potius quam p ad acal sta est septacio
Circe i cepit homo septacionem p a mulier et non a viro
Vtrum mulier fuit ad allicies sibilis an non.
Quare q fuit fortium illarum vocum quas homo pculit p serpentem vel s homo pculerit eas ut alia serpentis ibidem
Quare de p gressu septacionis ibidem
q. 3 Quare de origine peccati primorum parentum. Di. xxii
Quare p misit deus hominem septatum cum fecit eum casurum idem
Mire dixit mulier serpens decepit me et non homo
Vtrum sebia fuit origo et radix peccati p 2 parentum
Vtrum primum p 2 parentum fuit maximum
Quis plus peccauit ada s ut eua ibidem
Vtrum ada i p statu potuit peccare venialiter
Quare de gradibus q fuit i illo peccato ibidem an non
Vtrum adam et eua i p statu fuit decepti
Hic e defectus i li.
q. 4 Quare de peccato ex ignorancia i finitate et i iusta
Vtrum omis ignorancia excusset a toto et a tanto
Vtrum ignorancia i se peccatum e idem
Quare de modis ignorancie q et qt sint idem
q. 4 Quare explicet homo an lapsum quomodo s creatoris et sui ipsius
Quare q et qlis p homo habuit noticia rerum que se fuerunt
Cuius et qlis noticia creatoris habuit primus homo

Cuius et qlis primus homo habuit quantum sui ipsius
Vtrum adam fuit p sonus sui casus ibidem
Distincto xxvi et xxvii sic comipta sunt quod difficile e discrete vt capiat alia cap a 4 tiet
Sicut mo e de distincione xxviii et xxv
q. 5 Quare i q gra creatus fuit primus homo Di. xxviii
Vtrum homo creatus fuit i gra gratum facientem anime
Vtrum ada ex accepto stare potuit
Vtrum ada ex accepto p stare potuit ad mutum
Vtrum ex accepto habuit vnia sitate virtutum re
Vtrum habuit consumatas virtutes p vltima perfectionem vnius cuiusq virtutis
q. 6 De adiutorio homi i creacione dato q sumi potest
Quid sit re sui vnde liberum arbitrium homi e verum
sit po ut habitus ut passio
Vtrum liberum arbitrium sit po vna ut plures
Vtrum liberum arbitrium sit po separata a re et voluntate et quinta illius
Quo sit liberum arbitrium p diffinicionem et rationem
Diffinicio libi arbitrii p beatum petrum apstm cum obiectionibus et solucionibus ibidem
Diffinicio libi arbitrii p augustinum cum obiectionibus et solucionibus ibidem
Diffinicio libi arbitrii p bn cum obiectis et solu. s ibidem
Diffinicio li. ar. p anselmum cum obiectis et solu. idem
Quare penes q accipiatur tot diffinies li. ar.
Tractatus 10. De potentiis anime quibus participat i naliibus ipsa anima
q. 1 Quare q sit spualitas
Vtrum spualitas sit vna simplex po vel i se habens plures s irascibilem et concupiscibilem
Vtrum spualitas habeat ad rationis
Vtrum i spualitate sit primum an non
Circe p primo cogimur ad quorundem spualitatis prius hic disputatum de ira et tri pueneruit ad quorundem irascibilis et concupiscibilis et aliarum potentiarum quas nos quies sunt cum brutis idem i fie.
q. 2 Quare de ratione et eius partibus
Quare q sit ro
Quare i q dicitur ro ab intellectu agente possibili adepto et speculato
Quare q sit prior porcio rationis
Quare de ho q dr augustinus li. de spu et anima q illa ratio i tenuo q contemplam et ina sapie deputatur illa vo qua bn vtimur qualibus rebus circe deputatur ibidem
Quare q sit porcio rationis i fior.
Quare de hor q dr augustinus q spualis motus anime q i cors spus i tendit nobis pcordia q quibus e secluso e a re sapie et rationis circe vicinior e idem
Circe connugium spuale sit inter priorem et i fiorem porcionem rationis
Circe primum consumet i spualitate et i potentiis priori et i fiori ad fin nej p primum p 2 parentum
Quare q primum sit i quos gradu idem
Cum ira sit morosa delectatur q dr e primum idem

93 Qr. de libo arbitrio ¶ Distinctio 24.
¶ Qr. quorum sit liberum arbitrium
¶ Utrum ⊤ deo sit liberum arbitrium
¶ Deinde li. ar. habet ymmorem deo et rationali habet ibidem.
¶ Deinde ⊤ beatis ⊤ confirmatis ⊤ beatitudine s. angelis et sanctis sit liberum arbitrium
94 ¶ Qr. de statu quadruplici
¶ Qr. de ho statu libi ar. qe post peccatum idem
¶ Qr. de tertio statu li. ar. qe sub gratia idem
95 ¶ Qr. de triplici sine libertatis ar. ⊤ magnum s. a necessitate a peccato et a miseria.
¶ Primo divisio bn. concordat cum prima qm ponit magr. ibidem
¶ Qr. de divisione aliorum sanctorum aug. s. et aliorum qe libertas ne gratie et glorie. idem
¶ Qr. de divisione aug. de li ar. ibidem
¶ Qr. de utrisque istis divisionibus penes qm sumatur et quomodo reducatur ad idem ibidem
¶ Qr. verum liberum sit amissibilis idem
96 ¶ Qr. verum liberum arbitrium sit triplex futurum cum an ⊤ triplex presentaneum et futurum particulare
¶ Qr. de actibus liberi arbitrii
¶ Qr. qs sit actus principalis li ar. idem
¶ Qr. qs sit ordo inter illos actus li. ar. ibidem
Quinctus. 18. de gratia qua justificatur impius ¶ Distinctio 26.
97 ¶ Qr. verum gratia sit
¶ Qm sit triplex gratia utrum habitus vel actus
¶ Qm sit gratia diffinitive
¶ Diffines gratie quinque cum declaratione suis id.
¶ Qr. penes qm accipiatur tot diffines et quomodo quelibet diffinitio ibidem.
¶ Qr. cum ⊤ sit gratia ho. et ipse verum s. ho. vel ipse
98 ¶ Qr. qm sit voluntas et qm divisio ipsius
¶ Qr. qm sit synderesis et verum ⊤ aliquo possit extingui vel no.
¶ Qr. verum synderesis sit voluntas ad bonum idem
¶ Qr. verum synderesim quis agat alium peccare
¶ Utrum quis extinguat synderesim ⊤ toto extinguit
99 ¶ Qr. de gratia utrum sit ho vel habitus
¶ Utrum gratia sit habitus naturalis vel acquisitus idem
¶ Deinde gratia sit habitus quantus vel motus ibidem
¶ Deinde gratia sit idem qm synderesis
¶ Deinde gratia sit idem qm lex naturalis ibidem
¶ Deinde gratia sit sp ⊤ actu vel alium ⊤ habitu idem
100 ¶ Qr. de se gratia heat ad voluntatem et ad verum
¶ Deinde ⊤ aliquo voluntas precedat gratiam
¶ Deinde voluntas et eo sed gratia possunt ne peccare
dampnabile vel inde sit dampnabile peccare vel no
¶ Deinde post habitum gratiam inde sit veniale peccare
¶ Qr. qr ⊤ illa qm voluntate retinet a peccato
¶ Quatuor effectus gratie hic tacti penes ipsum sumatur ibidem
¶ Quare de gratia operans et cooperans ⊤ solutio argumenti ibidem
101 ¶ Qr. de gratia operante et cooperante
1 ¶ Deinde eadem sit gratia operans et cooperans sed pure mere et subsequens vel diuise.
¶ Qr. quomodo gratia possit augeri vel minui
¶ Qr. qre gratia differat a virtute
102 ¶ Qr. qre gratia augeat.
¶ Qr. quomodo gratia proficiat idem
¶ Qm triplicia sint bona s. bona magna minima et media
¶ Utrum virtute ab male possit uti
¶ Qr. de quibus bonis sit liberum arbitrium ibidem
Distinctio xxvi
103 ¶ Qr. qm sit virtus ⊤ quare
¶ Multiplices diffinitiones de eo qm sit virtus cum obiectionibus et solutionibus suis ibidem
¶ Qr. penes qm accipiuntur tot diffines idem
¶ Qr. quomodo generis virtutis reducatur ad species primo
¶ Qr. iustitia qualis et ⊤ qm differat a iustitia spirali
¶ Deinde iustificatio ⊤ pij sit maior qm caritas celi ⊤ terra
¶ Deinde iustificatio ⊤ pij sit ⊤ tempore vel ⊤ instanti habet quem dicere stultum et curiosum ibidem
¶ Qr. qre fides qm per dilectionem operatur proficit iustificationem
¶ Qr. si motus liberi arbitrii exigitur ad iustificationem impii ibidem
104 ¶ Qr. de tribus hereseibus ⊤ unitas gratie s. pelagii et iouiniani et manichei Dist. 28
¶ Qr. de heresi pelagii
¶ Detestationibus ⊤ ductis a pelagio quibus errores suos confirmavit qui sunt ⊤ universo quatuor.
¶ De tribus heresibus qui contradicunt gratie Iouiniani s. manichei et pelagii
Quinctus xix. de peccato originali et de quibus da ipsum ¶ Distinctio. 29
105 ¶ Utrum homo ante peccatum ⊤ dignitate gratia operante et cooperante.
¶ Utrum ada ante peccatum habuit virtutes vel no
¶ Qr. de exercitione hominis de paradiso
¶ Qr. de flameo gladio ante paradisum posito
¶ Utrum ante peccatum comedunt de ligno vite vel no
¶ Quomodo ⊤ intelligatur id videtur ne forte sumat de ligno vite et vivat ⊤ etum
106 ¶ De peccato originali quinque ea ¶ 30 Distinctio
¶ Qr. de peccato originali utrum sit
¶ Qm originale peccatum sit probatur quintuplex idem
¶ Qm sit originale peccatum et ere et diffine
¶ Qm sit originale peccatum diffinitive
¶ Diffines tres de eo qm sit peccatum originale idem
107 ¶ Qr. de causa originalis peccati et traductione ipsius ⊤ po
¶ Qr. de peccato originali utrum tum spiritualiter
a parentibus punitur ⊤ posteros vel ab ipso ada solo
Hic liber e ⊤ correctus
¶ Deinde solius ade sit causa originalis peccatum vel ⊤ eua
¶ Quod ⊤ peccato ade filius potissimum causa originalis
¶ Qr. si sola eua peccasset et no adam peccatum
quod confirmetur ⊤ plurimos

q 4 De cupidine et fomite

q 1 Q. de mo traductionis pcti originalis
Ad pfectam cognitionem pcti originalis hic tria
q tenetur primum vtrum trahat ab anima tm et non a
carne tm et non ab utroq
Secdm vm originale sit tm in pmulis et non
fuit in primis parentibus
Tertio quo p baptismum pcti originale tollitur sit
reatus et manet actus
Vm totum originale quitum ad culpam et ad
penam tollat in baptismo ibidem
Ad sit fomes sive concupiscentia fomitis et cupidine
fomes vocet
Vm fomes sit in anima et in corpe et in utroq
Q. a quo sit fomes sive actus
Et ad q concupiscentia sit in nobis ibidem
Vm fomes equalit sit in eis in quibus e idem
Vtrum actus concubitus et mirmorio sit pcti
q 2 Q. de vitate humane ne q propagata e ab adam
Vm tota vitas humane ne q propagata e in omes
homines fuit in adam p corpule tam sbam
Q. de mo propagationis ex uno in omes
Vtrum ad de cibo tuscat in vitate humane ne
q 3 Utrum quigat fomite extinguii Dist. 32
Quomd sit fomite extinguii s. vm extingu-
watur ita ut non oio tollatur
Si extinguatur ut debili tetur p q debilitetur
ut extinguatur ibidem
Qu quibus scis extinctus sit fomes vtrum
in aliis q in beata virgine. Dist. 33
q 4 Vm pcti originale sit unum ut plura
Que sit ppia pena originalis pcti
Vtrum caritas visionis dei sit ppia pena pcti
originalis ibidem
Vtrum mititas pcti di sit pena originalis pcti ibi
Tractatus 20 de pcto actuali vel quidq giti
q 1 Q. sit origo pcti s. vm res bona Dist. 32
ut res mala
Q. de 8° q dt mgr in hiis q bona et
mala vocat illa dyalectica regula deficit qua
dr nlli rei duo sint in ee gia ibidem
Q. in qua re sit pcti sic in sbto Dist. 34
Q. quid sit pcti
Diffinitiones sex de eo q sit pcti cu obiectio
nibus et solutionibus suis idem
Vtrum confusio et ansio in oi pcto sint sicut
unum aut sint duo ibidem
Cu vnus rei vnica diffio sit q potest quare p
tot accipiatur diffinitiones ibidem
Q. de diuisionibus pcto q sex sunt
q 2 Q. de venali pcto
Vm veniale sit macula in anima
Qnq° diffat macula venialis pcti a macula
mortis ibidem
Vtrum veniale sit malum voluntarium et cure de
Cure veniale dicat veniale pcti ibidem
Quid sit veniale pcti
Q. in quo diffat veniale a mortali ibidem
Q. quid sit radix venialis pcti
Q. in quo e veniale sit in subiecto idem
Vtrum ab possit ee sn venialis in hac vita idem
Vm veniale possit fi mortale et non ibidem
Vm oe veniale vera dignm sit et aliqd
eternalit punit in peccate
De diuis venialibus pctis q idem in fine
Tractatus XXI de septem vitiis capitalibus
q 1 et p° q q sit pcti mortale
Que sit dira mt mortale et eternale
Que sit dira mt eternale et temporale.
De superbia
q 2 Q. de diuis capitalibus ad tunc et primo
de superbia quid sit
Q. an superbia pcti sit idem
Quid sit motus in superbia
Vtrum sit pcti separatum ab aliis et diffusum
in omnibus aliis idem
Q. de filiabus superbie et de speciebus eius
De inani gloria
q 3 De inani gloria mlta quirit p° an sit pcti
Vtrum inanis gloria sit sp pcti mortale et non
venialis
Q. q sit ppium motum inanis gloie
Q. in quo diffat inanis gloia a superbia
Vtrum inanis gloia sit quale pcti in mixtum
cum aliis pctis sic superbia et non
Q. de speciebus inanis gloie qas quida dicunt q ee
Vm cor opponat inani gloie
Q. de aliis filiabus superbie q sint p superbia
arrogancia iactancia.
q 4 De invidia
Quid sit invidia
Diffinitiones duo de eo q sit invidia idem
Vtrum invidia sit mortale pcti sp et alm
Cuius invidia sit pcti capitale et veniale
quo ex ipsa oriunt filie
q 4 Q. de filiabus invidie
Q. q sit detractio
Q. in quo diffant ista ta susurratio detractio
et criminatio ibidem in duobus argumentis
Vtrum detractio sp sit mortale pcti et alm
veniale
Q. in quo diffat detractio a susurratione
Utrum hoc pcti fiat gra solutos tm idem
Utrum detractor teneat ad fame restitutio
nem eius cui detraxit
De emulatione duo quirit p° q sit emulatio
Vm invidia sit mr omnium malorum ibidem
In quo diffat invidia ab emulatione ibidem
q 5 De acidia
Quid sit acidia q

¶ Diffinicões quatuor de eo q̃ sit acidia
cũ obiectõibz et solõibz suis ibidem
¶ Vtrũ acidia sit sp̃ pccm̃ mortale vel alũ veniale
¶ Qr. de filiabz acidie qt et q̃ sunt

q. 8 De ira

¶ Qr. quid sit ira
¶ Diffinicões quoq; de eo q̃ ira cũ obiectõibus et solucõibz ibidem
¶ Qr. q̃ pccm̃ sit ira et vel sp̃ sit pccm̃
¶ Vtrũ dis ira p vicium sit mortale pccm̃ idem
¶ Qr. de filiabz ire q̃ sexo sunt ꝗ ꝛc.

q. 8 De auaricia

¶ Qr. q̃ sit auaricia
¶ Qr. qre auaricia ponat. ira peccatũ plus quã ira ad bonũ quale ibidem
¶ Vtrũ auaricia sp̃ sit pccm̃ et cũ ho. q̃ sit pccm̃ vtrũ sp̃ sit mortale vel alũ veniale
¶ Qr. de vicijs adiunctis auaricie
¶ Qr. de circũstãtibz auaricia ꝗ mortale pccm̃ id.
¶ Vel auaricia sit maxim̃ pccm̃ i. capitalia vicia ibidem
¶ Q. sed mors diuisis sit pccm̃ alicq maxim̃ id.
¶ Qr. de filiabz auaricie q̃ vni sunt ꝗ ꝛc.

q. 9 De gula

¶ Qr. q̃ sit gula
¶ Qr. tuor mors quingit peccare i. gula idem
¶ Vel gula sit pccm̃ et q̃ pccm̃ sit
¶ Vel pccm̃ sit i. abstinencia sit e. i. gula
¶ De ebietate ita quer. ho. q̃ sit
¶ Vtrũ sp̃ sit pccm̃ mortale
¶ De prudẽci carnis q̃n sit pccm̃ et de prudencia spiũs
¶ Qr. de filiabz gule q̃ sunt septe

q. 10 De luxuria

¶ Qr. q̃ sit luxuria
¶ Vtrũ dis cont. soluti cũ soluta sit pcc. et q̃ pccm̃
¶ Vtrũ pollucio nocturna qualiter sit pcc. et no
¶ Qr. de causis pollucionũ ibidem
¶ Qr. cũ multe sint cause pollucionũ nocturnarũ q̃ sit maior pccm̃ et q̃ minor ibid.
¶ Qr. de tactibz i. mundis et osculis et amplexibz q̃ q̃da dicunt no ee pccm̃ et e nona hesis ex antiq̃ pelagij hesi orta
¶ Qr. sit ira mre illa s. fornicacõ adultũ stuprũ incestum scortũ sacrilegũ i. cest. sodoma ibidem
¶ Q. istorũ malo sit pccm̃ et q̃ ive idem i. fi.
¶ Qr. de filiabz luxurie. /noxiant

q. 11 Tractatus xxvi de pccis q̃ a priuatione actus de

¶ Qr. q̃ sit obmissio sui deliciũ
¶ Vtrũ maior pccm̃ sit deliciũ an omissũ idem
¶ Qr. q̃ sit negligencia pccm̃
¶ Vtrũ negligens sit i. diens vel vel mortale

¶ Qr. quo coalescit malũ i. istis q̃ a priuatione actus denotant sit e. ignauũ negligens ꝛc.
¶ Qr. ira sit i. hys s. negligens ignorancia torpor desidia pigritia id.
¶ Vtrũ ista sint capitalia vel reducant. ad aliqd capitale ibidem

q. 1 Tractatus xxvii de pccis q̃ i. verbis cõsistit

¶ Qr. q̃ sit mendacium
¶ Vtrũ mendacium qualiter sit pccm̃
¶ Qr. de diuisis mendaciorũ et de quantitate pccm̃ ꝗ qualibet diuisam
¶ Vel pro licito licet i. aliq. ciũ mentiri vel sp̃ sit sibi mortale pccm̃

q. 2 Qr. de maledicto et cõtencione

¶ Vtrũ tace de eo ad possit sũ pro ibidem

q. 3 De cõtencione mr. quer. p. q̃ sit cõtencio

¶ Qr. q̃ pccm̃ sit cõtencio
¶ Vel i. sar septa licet disputare qtũ cõse.
¶ Qrd sit maledictum et q̃ maledicere
¶ Qr. q̃ pcc. sit maledicere vel maledictum vtrũ vel mortale vel alium ibid.
¶ Vel maledictum possit i. tiari i. creaturã irrationale vel i. irrationalem
¶ Vtrũ angelis malo possit maledici idem

q. 4 Tractatus xxviii de iudicio suspicionis et personarũ acceptione

¶ Quid sit suspicio
¶ Vtrũ iudicium suspicionis sp̃ sit pccm̃ mortale vel alũ veniale
¶ Qr. ex qua suspicione sit iudicium ꝛtum et ex qua sit iudicium no ꝛtum ibidem
¶ Vtrũ solus deus sit iudicare de occultis hominum vel ecia homis idem
¶ Vel ho. possit iudicare de occultis ꝓximi cord
¶ Qr. de personarũ acceptione
¶ Quid sit personarũ acceptio
¶ Vel i. ecclesiasticis beneficijs et dignitatibz cõferendis vnde possit alia p̃sti idem
¶ Qr. q̃ modo fiat personarũ acceptio id.
¶ Ures sint modi quibz personarũ acceptio quitur
¶ Cure spiale dicat. q̃ personarũ acceptio no e apud deũ

Tractatus xxix de tribus pccis Di. 36.

¶ Vel omne pccm̃ ceũlie sit pena cũ ho. q̃ pccm̃ est
¶ Vel ee pena ceũlie quietũ sit ei q̃ e ee pcc.
¶ Vel vnũ pccm̃ sit pena alterius pcci

q. 2 Vtrũ disciplina qualis sit qua de q̃ome pccm̃ oriat. vel ex tiore male humiliate vel ex aore male i. flamãte
¶ Qrd sit tior et ponit. de hor species diuinũ
¶ Qr. penes q̃ decipiat. tor diuinũ vel quo q̃ cordet. ibidem
¶ Vel tior sit pccm̃ ex q̃ orit. pccm̃
¶ Vel tior sp̃ sit pccm̃ mortale vel alũ vel. id.

9 ¶ Qr de diuitiis mali tiorib
¶ Qr q opteat time et q no t pictis et ardus
¶ Qr qn tior excuset pcm et qn no excuset
9 8 ¶ Qr de amore male t flamate q sit
9 9 ¶ Qr de diffinitione qua dr omne q t mundo e
a e cupia carnis aut cupia oculor a superbia
vite vtrq sufficies sit nl no et
¶ Vtrq studia t naliby et geometris et hmo
ad cupiam oculor pmeant
¶ Qr q pmet ad cupiam carnis ig
¶ Qr q pmeat ad superbia vite ibide
Dist. 7 d 5 ¶ Vtrum pcm t qtu pcm sit a deo
9 a ¶ Vtrum pcm t qm pcm sit res aliq nl na nl sba
res multiplicat dr na multipl dr sba multi dr ig
Distinctio 7 8.
9 8 ¶ Vtrq exime suo cogscat voluntas an ita
nl prima sit
¶ Qua caritati ut possit ee finis plura
adiuncta sint ut pz 1. thymo. 1. finis pcepti
e caritas de corde puro et qscia bona et fide
no ficta vtm q plres opteat ee fies an no idem
¶ Qr sit dria mt voluntate t tenedem et finem id
¶ Qr vtm t tertio talis voluntas sit. s. qm ab te
ficit esurientem ut beat vita etna idem
9 9 ¶ Qre sola voluntas dr pcare et no tete po
Distinctio 7 9
9 10 ¶ Qr quo t telligedu sit illud ozo q volo
ago & q nolo illud facio idem Dist. 90
9 10 ¶ Vtrum bona et mala acto diffat spe nl
mio solo
9 11 ¶ Vtrum opa hois ex affectu nl fine sit bo nl
mala et vtrum ob actum boni nl mali sit existence
¶ Vtrum ab actum p theologos sit t dnus ig Di. 91
9 12 ¶ Vtrum mesuret acto t tertio fide et caritate
diligetib t tertiedem pcm
¶ Qr si t malis sit sit q penes t tertiedem tm
sit intu nl denitu ibidem exipo ope
9 13 ¶ Vtrum bonu et malu sint t opc existence nl
9 14 ¶ Vtrum t tertio qualitate opi t pmat s. vtm tm me
rit bo qm t tedit nl no
¶ Qr qre spes po mt diligetia cu sit vna de
tribz theologicis virtutib idem
¶ Qr vtrum ob pcm sit voluntariu idem t si. Di 92
9 14 ¶ Vtrum voluntas et actum ratus a voluntate
sint vnu pcm t eode nl suo
9 16 ¶ Qr cu pcm tusiunt t actu et pfectu sit
vtrum p ad maneat t aia usq post pfectam
penam dr mgr q manet p teatu q g q ab
sit ille teatu et t quo fudat
¶ Qy no sint plra capitalia pcta q vm
¶ Tractatus xxvi de pcto t spm s. Di 93
9 1 ¶ Qd sit pcm t spm sctu
¶ Qr q sit dre pcta t spm s. p aug
¶ Alia assignato pcti t spm s. p ambrosiu
et primo q q sit et q dre eius et quot

¶ Qr vtrum blasphemia vniuoce pdicet de hys
speb nl p pus nl postius nl equoce
¶ Vtrum blasphemia sp sit mortale nl alu vel pcm
¶ Vtrum sit pcm vie nl et damnatis copetat
t inferno ibidem
¶ Vtrum sp sit t verbis nl alu t fctis ibidem
¶ Cire blasphemia dicat pcm irremissile
¶ Cire blasphemia dr pcm ad morte p quo
no e orandu
¶ Tractatus xxvii de po pcadi vn sit t nob
¶ Vtrum po pcadi sit po nl t potentia
¶ Vtrum po pcadi sit a deo nl no idem
¶ Vtrum sit vna po nl plres ordinate sub vna
¶ Qr de pfate religiosorp. s. vtm plat possit
pcipe ea q no sunt t regla
¶ Qr de hoc si q inscerit cuiator mtq e fa
ciedu si contra p consule iubeat et si inscerit
p consul mtq e faciendu si contra imperatorem
iubeatur

Explicit tytuli qonu t secta pce Hiane
de mirabili scia dei qtetaq quos correge
dignet obsecro qui legit atq valeat.

¶ Isti sunt autores nl allegaciones t hnc parte
Siane nuc mtu no t obligs tuente

Appullens	Beda
Alanus	Cometu maximi
Alpetragus astrologus	Costabenlite
Albumasar	Calcidius
Alexander	Costabulus eps phs
Alexander neq	Cirillus phs
Alexander betinus	Curias egipcus phs
Amorus	Cassiodorus
Algazel	Cleantes phs
Alquinus nl alcuinus	Crisippus
Alphraganus astrologus nl alfraganus	
Aucialpetras astr	Democritus phs antiqssimus et eius collega
Albategnu	leokippus
Abubaker q alio nae almassor dr et erat mauro et haali sdi	Dauid de Dinanto heret
Aristoteles	Dynarcus phs
Auenperte t epla	
Alias Auenpetsche	Egipti phi
Auicen	Ericius fr leuitu
Augustinus	Empedocles
Ambrosius	Euclides
Aspasius phs	Eraclitus aut eraunt
	Eunomius phus

Gregorius ſcus
Gregorius nyssenus in
missum
Gregorius nazazenus
Symmachus theologus
Gilbertus porretanus
Gynasius fr exodu
Gld margritalis

Hypo epicurus
Haymo
Homo
Hagli i gmento
Herotheus
Johes hd expoitor
Johes epc ide e
Johes crisostomus
Johes cstantinopo/
litanus epc
Johes coletanus dcps
Jacob alkindi
Jeronimus
Ingld lodga margrtali

Liber amicebron que
fonte vite hda vocat
qd at de fo et matia
liber thezauri occlti
qui edit est a pascali
romano
liber de spu et aia q
ascribit augus s dubita
t vel ipm toposilit
an alius
liber de gflictu victus
et machia btuti que
no augus edidit sed
gilbertus porretanus

Maxmus i gmento
Messallach astrologus
als messallach ibide
als Messellach ibide
Macrobius
Mames hereticus
Michahel ephesius

Orpheus poeta

Pythagoras
Putagoras
Phedo phs
Positinus
Porphirius

Plotinus
Pascasius
Palladius
Plato et nepos eius
Psen sippus
Phi egipci
Ptolomeus

Rabumoyses

Strabus
Socrates

Thebit benchorat
astrologus
Thymotheus et
Josius musici phi

Wilhelmus altisiodo/
rensis
Varro phs

Zenophanes hereticus

Iste sunt bmiature
tractatores i illa pte
summe i uete hit ppt
gtuites assigte.

aut
au i aut
augus i augustinus
augs. i auxilia
arg. i argumentu
apos. i apostolus

corps i corpus
corrup. i corrupto
gmu. i gmutabile
ct i circa
gclne i coclusione
ca i casu
ca i causa
cae i caule
gutabilis i comutabil.
gubile i comutabile
comitat i comitate

Dr
Dr i Drac
Di
Dras i Differentias
Dn i Differentia
Dio i Divisio

Dm i Differencia
Distyre i Distmato
Distyus
Dist
Diffo i Diffmito

e
elmtalit i elemetalit
elta i elometa
ex i exemplu
exm i exemplu
elntorp i elemetorp
elcorp i elcorp
electis electis
e i em
esdre i apocr i esdre
i apocrifo

f
falla i fallacia
fla i falsa
flit i fallit

g
gts i getes
gts i gemitus

h
hat i habeat
ho i hore

i
i i mstra
j i pma
jar i ierathia
io i ideo

l
lue i lumie
li i licet

methapte i metha
phisice

m
mem i memoria
mote i motue
mt i matia
mi i matia
mm i matiam

n
n i nome
ne i nature
ni i natura
nz i neq

o
oz i oportet
ob i obiit
o i omnia
oi i omnia
oim i omnia

p
pa i pma
pim i principu
po i populo
pos i populos

pm i populi
ps i psalmista
pt i potest
pro i proximo
po i potea
poa i potea
pa i passio
pote i potestate
pon i ponetia
potis i potestas

q
qne i questione
q i qrit

r
rv i respectu
rm i respectu
ro i rato
ro i rato
relo i relato

s
sum i sumit
sus i sensus

t
tusp i tusplacio
tusocm i tusplacuem
tm i tunimi
to i termino
t i terra
to i terto
tos i tmnos

v
vn i vnde
vn i vnde
vlto i vltimo
vitalit i vitat
vltm i vltimu
vncq i vndecimq
ut i ut
v i vbi
v i versus

x
xo i decimus
xm i decimu
xa i decima
xr i cristus

Iste liber est integro johis penlin

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Dum librum fecit michi stribi quida dortar
ad supplicacionem meam ut fecit stribi i pergameno nisi q
mich ad manus stribi i pappiro. Et dedi p pappiro et
scriptori xx vj ß Ego dicta Jo speln
Jam ptem habeo i pergameno equalis forme

G. B. HOFMEISTER KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Anno domini 1560

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Anno domini 1560

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg